Ymc
5-

Inc
5

Vol. 323

Rationale divinorum officiorum
a Guilhermo Minatensi episcopo
copo editum.

Joseph Bonsignori

Tabula

Iſte liber diuiditur in octo libros

Primꝰ liber habet nouem rubricas.

De ecclia et eiꝰ ptibꝰ. Folio.ij.
De altari in ecclia.v.
De picturis ꝛ ornamentis eccl'ie.vij.
De campanis eccleſie.x.xj.
De cimiterio ꝛ alijs locis ſacris.xij.
De dedicatione eccleſie.xiij.
De altaris ꝯſecratione.xvij.
De ꝯſecrationibꝰ ꝛ vnctionibꝰ.xix.
De eccl'aſticis ſacramentis.xxij.

Secundus liber cō tinet vndecim rubricas.

De miniſtris ꝛ ordinibꝰ eccleſiaſticis ꝛ eoꝝ officijs.xxiij.
De cantore.xxvij.
De pſalmiſta.xxviij.
De oſtiario.xxviij.
De lectore.xxviij.
De exorciſta.xxviij.
De acolito.xxviij.
De ſubdyacono.xxix.
De dyacono.xxix.
De ſacerdote.xxx.
De epiſcopo.xxxj.

Tertiꝰ liber habet decē ꝛ nouē rubricas

De indumētis ſacerdotū atq3 pontificū et alioꝝ miniſtroꝝ.xxxij.
De amictu.xxxiiij.
De alba.xxxiiij.
De cingulo.xxxv.
De ſtola.xxxv.
De manipulo.xxxvj.
De caſula.xxxvj.
De caligis ꝛ ſandalijs.xxxvj.
De ſuccinctorio et orali.xxxvij.
De tunica.xxxvij.
De dalmatica.xxxviij.
De cyrotecis.xxxviij.
De mitrali.xxxix.
De anulo.xxxix.
De baculo paſtorali.xl.
De ſudario.xl.
De pallio.xl.
De coloribꝰ quibꝰ eccl'a in eccl'aſticis vtit indumentis.xlij.
De indumentis legalibus ſiue veteris teſtamenti.xliij.

Quartus liber habet quattuor partes

Prima pars continet.xxvj.rubricas

De miſſa ꝛ ſingul'q̄ in ea aguntur.xlv.
De quinq3 pſalmis quos pontifex celebraturus dicit.xlviij.
De capitis compoſitione ꝛ manuū lotione.xlviij
De aque benedicte conſecratione et aſperſione.xlix.
De officio ſeu introitu miſſe.l.
De acceſſu ſacerdotis ac pontificis ad altare ꝛ de ꝓceſſione.l.
De confeſſione.liij.
De incenſo bn̄dicendo ꝛ in thuribulū mittendo.liij.
De oſculo altaris ꝛ libri.liiij.
De thurificatione.liiij.
Qualiter ſacerdos et miniſtri ad altare ſtare debent.lv.
De kyri eleyſon.lvj.
De gloria in excelſis.lvj.
De ſalutatione ad pōpulū.lvj.
De oratione ſeu collecta.lviij.
De epiſtola.lx.
De reuerentia poſt lectā epiſtolam facienda.lxj.
De ſeſſione ſacerdotis et pōtificis ꝛ miniſtrorum.lxj.
De graduali.lxij.
De alleluia.lxij.
De tractu.lxiij.
De proſa ſeu ſequentia.lxiiij.
De mutatione ſacerdotis.lxiiij.

Livraria d'Alcobaça.

liber librorum

De euangelio.lxiiij.
De symbolo.lxviij.
De predicatione.lxx.

Secunda pars quarti libri habet decē rubricas

De offertorio.lxxi.
De manuū ablutione.lxxi.
De pallis siue corpalib⁹.lxxij.
De oblatōne sacerdotis ⁊ de officio mīstrorum circa illā. ⁊ de patena ⁊ de oblatiōibus ppli ⁊ clericoꝝ.lxxij.
De sancta thurificatione.lxxv.
De inclinatione sacerdotis ⁊ osculatōne altaris ⁊ orōne.lxxv.
De pfatione.lxxvj.
De sanctus.lxxviij.
De secreta seu canone misse.lxxix.
De expositione canonis que hȝ duodecim pticulas.lxxx.
Te igitur.lxxx.
Memento dn̄e.lxxxi.
Cōmunicantes.lxxxij.
Hanc igitur.lxxxij.
Quā oblationē.lxxxiij.
Qui pridie.lxxxiiij.
Simili modo.lxxxix.
Unde et memores.xciij.
Supplices te rogam⁹.xciiij.
Memento etiam.xcv.
Nobis quoqȝ.xcv.
De pater noster.xcvj.
Expositio dn̄ice orōis.xcix.

Tertia pars quarti libri habet quinqȝ rubricas

De silentio post dn̄icā orōnem.cj.
De resumptione patene.cj.
De fractione hostie.cij.
De agnus dei.ciiij.
De osculo pacis.cv.

Quarta pars quarti libri hȝ sex rubricas

De cōmunicatione sacerdotis.cvj.
De ablutione ⁊ pfusione.cvij.
De postcōmunione.cvij.
De oratione nouissima et de ite missa ē.cvij.
Quare sacerdos humerum pontificis osculatur.cviij.
De bn̄dictione nouissima.cviij.

Quintus liber habet decem rubricas

De officijs nocturnis et diurnis in genere cx.
De his que in officio cuiuslibet hore dicuntur.cxj.
De nocturnis.cxvij.
De laudibus matutinis.cxxj.
De prima.cxxv.
De tertia.cxxviij.
De sexta.cxxviij.
De nona.cxxviij.
De vesperis.cxxix.
De completorio.cxxx.

Sextus liber habȝ lxxiij rubricas

De officijs dominicarū et quarundā feriarum ⁊ festiuitatum domini ⁊ ieiunioꝝ q̄tuor tpum.cxxxij.
De tpe aduentus.cxxxiiij.
De prima dominica aduent⁹.cxxxvj.
De scd̄a dn̄ica aduentus.cxxxviij.
De tertia dn̄ica aduentus.cxxxviij.
De feria quarta et ieiunijs quatuor tēporum.cxxxix.
De alijs ieiunijs.cxxxix.
De officio quarte ferie.cxlj.
De sexta feria.cxlij.
De sabbato.cxlij.
De quarta dn̄ica aduent⁹.cxliij.
De vigilia natiuitatis.cxliiij.
De officio natalis dn̄i.cxliiij.
De dominica infra octauas natalis domini.cxlvj.
De festo circūcisionis.cxlvij.
De festo epiphanie.cxlviij.
De octaua epiphanie.cl.
De prima dn̄ica post epiphiam.cl.

Tabula.

De dñica ſcđa poſt ephiam.cl.
De dñica tertia.clj.
De dñica quarta.clij.
De dñica qnta.cliij.
De dñica ſexta poſt ephiam.cliij.
De ſeptuageſima.cliij.
De officio ſeptuageſime.clv.
De ſexageſima.clvj.
De q̄nquageſima.clvij.
De feria q̄rta in capite ieiunioꝝ.clviij.
De feria qnta ſexta ⁊ ſabbato.clx.
De prima dñica quadrageſime et ferijs.clx. et clxj.et clxij.
De ſcđa dñica quadrageſime ⁊ ferijs.clxij.⁊ clxiij.et clxiiij.
De tertia dñica q̄drageſime et ferijs.clxiiij.⁊ clxv.
De q̄rta dñica q̄drageſime et ferijs. clxvj.et clxvij.et clxviij.⁊ clxix.clxx.
De quinta dñica ī paſſione dñi ⁊ ferijs.clxx et.clxxj.⁊.clxxij.
De dñica ſexta palmaꝝ ⁊ ferijs.clxxiij.et folijs ſequentibus
De cena dñi ⁊ officio triū dieꝝ.clxxvj.
De officio q̄nte ferie.clxxviij.
De lotione pedum.clxxxj.
De nudatione altariū.clxxxiij.
De ſexta feria paſceue.clxxxiij.
De ſabbato ſancto paſce.clxxxvij
De agno cereo hui⁹ diei.clxxxviij
De bñdictione cerei hui⁹ diei.clxxxviij.
De lectionib⁹ et tractib⁹ hui⁹ diei.clxxxix.
De bñdictōne fontis hui⁹ diei.cxcj.
De baptiſmo.cxciij.
De ꝯfirmatione.cxcvj.
De miſſa hui⁹ diei.cxcvij.
De feſto paſce.cxcviij.
De nocturno officio hui⁹ diei.cc.
De diurno officio hui⁹ diei.ccj.
De ſeptē dieb⁹ poſt paſca.cciij.
De p̄ma dñica poſt paſca.ccix.
De dñica ſcđa tertia ⁊ q̄rta p⁹ paſca.ccx.
De dñica rogationū et rogatōib⁹.ccxj.
De vigilia aſcenſionis.ccxij.
De feſto aſcēſionis dñi.ccxiij.
De dñica poſt aſcenſionē.ccxiiij.
De vigilia pentecoſtes.ccxiiij.
De die ſancto penthe.ccxv.
De feria ſecunda tertia et quarta poſt pentecoſtes.ccxvij.
De feria quinta ſexta et ſabbato poſt pentecoſtes.ccxviij.
De octaua pentecoſtes.ccxix.
De prima dominica poſt penthecoſtes.cc.xx.
De ſecunda dominica poſt penthecoſtes.ccxx.
De dominica tertia quarta ⁊ quīta poſt pētecoſtes.ccxxj.
De dñica ſexta ſeptima octaua et nona p⁹ pentecoſtes.ccxxij.
De dominica decima vndecima ⁊ duodecima.ccxxiij.
De dñica tredecima.xiiij.et decima q̄nta p⁹ pentecoſtes.ccxxiiij.
De dñica ſedecima.ccxxiiij.
De dñica decima ſeptima.ccxxv.
De angaria.ccxxv.
De dñica decima octaua decima nona.⁊ viceſima.ccxxvj.
De dominica viceſima p̄ma ⁊ viceſima ſecunda.ccxxvij.
De dñica viceſima tertia ⁊ viceſima q̄rta et viceſima q̄nta.ccxxvij.⁊.ccxxviij.
De lectionibus nocturnaliū.ccxxviij.

Septim⁹ liber habꝫ xlix.rubricas.

De feſtiuitatib⁹ ſctōꝝ.ccxxix.
De ſanctis fabiano ⁊ ſebaſtiano.ccxxxiij.
De feſto ſancte agnetis.ccxxxiiij.
De ꝯuerſione ſancti pauli.ccxxxiiij.
De ſancto iuliano.ccxxxiiij.
De ſancta agatha.ccxxxiiij.
De purificatōe btē marie v̄ginis.ccxxxiiij.
De cathedra ſancti petri.ccxxxv.
De annunciatione beate marie virginis.ccxxxvj.
De ſanctis philippo et iacobo apoſtolis.cc.xxxvj.
De inuentione ſancte crucis.ccxxxvij.
De reuelatione ſancti michaelis.ccxxxvij.
De ſanctis geruaſio ⁊ ꝓthaſio.ccxxxvij.

De ſancto iohanne baptiſta.ccxxxviij.
De ſanctis petro et paulo aplis.ccxxxviij
De maria magdalena.ccxxxix.
De ſeptē fratribꝰ.ccxxxix.
De feſto ſancti iacobi apli.ccxxxix.
De ſeptem doꝛmientibus.ccxxxix.
De feſto bti petri ad vincula.ccxxxix.
De feſto machabeoꝝ.ccxl.
De inuentione ſcti ſtephani.ccxl.
De transfiguratione dñi.ccxl.
De feſto ſcti laurentij.ccxl.
De aſſumptione btē marie.ccxlj.
De ſancto bartholomeo.ccxlj.
De feſto decollationis ſancti iohis.ccxlj.
De ſanctis felice et audacto.ccxlij.
De natiuitate btē marie vginis.ccxlij.
De exultatione ſctē crucis.ccxlij.
De ſctō matheo aplō et euāgeliſta.ccxlij.
De ſctō mauricio.ccxlij.
De feſto luce euāgeliſte.ccxlij.
De ſanctis ſimone ⁊ iuda.ccxliij.
De feſto oīm ſanctoꝝ.ccxliij
De officio moꝛtuoꝝ.ccxliij.
De quattuoꝛ coꝛonatis.ccxlvj.
De beato martino.ccxlvj.
De ſctō andꝛea aplō.ccxlvij.
De ſancto nicolao epō.ccxlvij.
De venerabili beda.ccxlvij.
De ſancto thoma aplō.ccxlvij.
De ſanctis infra feſtum natiuitatis domi-
ni.ccxlvij.
De aplis in ꝯmuni.ccxlviij.
De euangeliſtis.ccxlix.
De martyribꝰ.ccl.
De ꝯfeſſoꝛibus.ccl.
De virginibus.cclj.
De feſto dedicationis eccliaꝝ.cclj.

**Octauus liber ha-
bet duas partes**

**Prima pars octaui
libꝛi habet quattuoꝛ partes**

**Prima pars habꝫ
tredecim rubꝛicas**

De anno.cclj.
De initio anni.cclij.
De multiplici anno.cclij.
De duodecim ſignis.cclij.
De biſſexto.ccliij.
De q̄ttuoꝛ anni tpibus.et de ieiuniis illoꝝ
ccliij.
De ſolſticijs et eq̄noctijs.ccliij.
De magno anno.cclitij.
De era.ccliiij.
De olimpiade.ccliiij.
De luſtro.ccliiij.
De etate.ccliiij.
De ſeculo et euo.ccliiij.

**Secunda pars pri-
me ptis hꝫ ſex rubꝛicas.**

De menſe.ccliiij.
De kalendis.ccliiij.
De nonis.ccliiij.
De idibus.ccliiij.
Vñ et ⁊ q̄liter dies denominētur.cclv.
De diebꝰ egyptiacis ⁊ canicularibꝰ.cclv.

**Tertia pars prime
ptis hꝫ quattuoꝛ rubꝛicas**

De ſeptimana ⁊ lrīs kalendaꝝ.cclv.
De regularibꝰ ſolaribꝰ.cclvj.
De ꝯcurrentibꝰ.cclvj.
De inditione.cclvj.

**Quarta pars prime
ptis octaui hꝫ tres rubꝛicas**

De die.cclvj.
De momento.cclvij.
De hoꝛa.cclvij.

**Secunda pars oc-
taui libꝛi hꝫ ſeptē rubꝛicas**

De anno lunari.cclvij.
De regularibꝰ lunaribꝰ.cclvij.
De epacta.cclvij.
De emboliſmo.cclviij.
De aureo numero.cclviij.
De termino paſcali.cclix.
De aclis q̄d ſint ⁊ q̄t ſint.cclx.
De finali ꝯcluſione huiꝰ libꝛi.cclx.

Incipit rationale diuinorũ officio
rum guilhelmi minatenſis eccleſie
epiſcopi.

Quecunqz
in eccleſia
ſticis officijs rebus
ac ornamentis con-
ſiſtunt. diuinis ple-
na ſunt ſignis. atqz
miſterijs. ac ſingula celeſti ſunt dulcedine
redundantia. ſi tñ diligẽtem habeant inſpe-
ctorem. qui norit mel de petra ſugere oleũ
qz de duriſſimo ſaxo. quis tñ nouit ordines
celi. ⁊ rationes ipſi⁹ ponet in terra. Scruta
tor quippe maieſtatis opprimetur a gloria.
Siquidem puteus altus eſt. et in q̊ aquã
hauriã nõ habeo niſi porrigat ille qui dat
omnibus affluenter ⁊ nõ improperat vt inter
mediũ montiũ tranſeuntẽ hauriã aquam
in gaudio de fontibus ſaluatoris. Licz igit̃
non oĩm q̄ a maioribus tradita ſunt ratio
reddi poſſit. qꝛ tñ qđ in his rõne caret extir-
pandũ eſt. idcirco ego guilhelm⁹ ſancte mi
natenſis eccleſie ſola dei patiẽtia dict⁹ ep̄us
pulſans pulſabo ad oſtium ſi forte clauis
dauid aperire dignet̃ vt me introducat rex
in cellã vinariã in qua mihi ſupnũ demon
ſtret exemplar qđ moyſi fuit in monte mõ-
ſtratũ quatenus de ſingulis que in eccleſia-
ſticis officijs rebus ac ornamentis conſi-
ſtunt. quid ſignificent ⁊ figurent. eo valeam
reuelante clare ⁊ aperte diſſerere. ⁊ rõnes po-
nere. q̄ linguas infantiũ facit diſertas. cui⁹
ſpũs vbi vult ſpirat diuidens ſingulis put
vult. ad laudem ⁊ gloriam trinitatis. Sane
hic ſacramenta pro ſignis accipimus ſeu fi
guris. q̄ ſiquidẽ figure nõ ſunt virtutes. ſed
virtutũ ſigna. quibus tanq̄z ſcripturis vtẽ-
tes docent̃. Signoꝝ aũt alia ſunt naturalia
alia poſitiua. de quo ⁊ qđ ſit ſacramentum
dicet̃ in quarta pte ſub. vij. particula cano-
nis ſup v̓bo miſterium fidei. Sacerdotes
igit̃ et prelati eccl'e quibus datũ eſt noſſe mi
ſteria put in luca habet̃. et ſacramentorum
portitores. ⁊ diſpenſatores exiſtunt. ſacra-
menta intelligere ⁊ v̓tutibus q̄ per illa ſigni
ficant̃ fulgere debent vt ex eorum luce ceteri
ſili illuminentur. alioquin ceci ſunt ⁊ duces
cecoꝝ iuxta illud pphęticum. Obſcurentur
oculi eoꝝ ne videant. Sed proh dolor ipſi
hodie vt plurimũ de his que vſu quotidia-
no in eccleſiaſticis ꝯtractant rebus ⁊ profe-
runt officijs q̊d ſignificẽt et quare inſtituta
ſunt modicũ apprehendunt adeo vt imple-
tũ eſſe ad lrãm illud pphęticũ videat̃. Sicut
ppl'us ſic ſacerdos. eſa. xxiiij. Ferentes ſiqdẽ
panes ppoſitionis ad menſam dñi atqz mi
ſteria. q̄ neqz intelligunt neqz vident. tantũ
inde nimiꝝ iuſto dei iudicio habituri quã-
tum ⁊ iumenta panes ad vſum portantia
alioꝝ. de q̄ ignorantia rõnẽ reddituri ſũt in
die vindicte ⁊ ire. qñ quidem cedri paradiſi
tremebũt. quid ergo faciet v̓ga deſerti. cũ ei
p pphętam dr̄. ipſi v̓o nõ cognouerunt vias
meas q̄bus iuraui in ira mea ſi introibunt
in requiẽ meã. Siquidẽ liberaliũ atqz qua-
rũlibet artiũ pfeſſores nude forte atqz inco
lorate in illis plerũqz ꝯtenta. ſatagunt cau-
ſis ⁊ rõnibus veſtire. fulcire atqz colorare.
pictores q̊z ac quilibet mechanici ſeu opi-
fices in quibuſlibet operũ ſuoꝝ varietatib⁹
ſtudent veriſimiles rõnes ⁊ cauſas ⁊ redde
re ⁊ in pmptu hr̃e. Sed ⁊ ſm ipſas munda-
nas leges turpe eſt patricio. ⁊ cãs tractanti
ignorare ius in q̊ v̓ſat̃. Veruz licz ſacerdoti
bus ſciã ſit valde neceſſaria ad doctrinam.
non eſt tñ ſimplicibus ſacerdotibus etiam
a ſcolaſticis detrahendum iuxta illđ. Dijs
non detrahes. Vñ ſm aug̊. Nõ irridebunt
ſi forte aduerterint aliq̊s antiſtites et mini-
ſtros eccleſie vel cum barbariſmis et ſoleo
ciſmis deũ inuocare vel eadẽ verba q̄ pnun
ciant nõ intelligere. pturbateqz diſtinguere
nõ quia talia corrigenda nõ ſint ſed qꝛ ſunt
pie a ſcientibus toleranda. Que autẽ ſacer-
dotes ſcire debeant in ſcđa pte ſub tractatu
de ſacerdote dicet̃. Porro nõ videtur ꝙ ea
q̄ in eccleſiaſticis fiunt rebus atqz officijs fi
guraliter fiant. tũ qꝛ figure receſſerunt et eſt

tempus hodie veritatis. tū q: nō debemus
iudaizare. Sed licet re uera figure quarum
hodie veritas apparuit receſſerint tamē ad/
huc multiplex veritas latet quam non vide
mus. ꝓpter qđ vtitur eccl'ia figuris. Verbi
grā. ꝑ veſtimenta candida intelligim⁹ aliq
mō decorē aīaꝝ noſtraꝝ. ſcȝ glāȝ im mortali
tatis noſtre quam videre non poſſum⁹ ma
nifeſte. ⁊ in miſſa a prefatione in antea chri/
ſti paſſio repūtatur. vt tenacius ⁊ fidelius
in memorie teneat̄. ¶ Notandum autē eſt q
eoꝝ q̄ in lege ꝯtinent̄. alia ſunt moralia. alia
miſtica. Moralia ſunt q̄ mores informant
et ſic intelligenda ſunt ꝓut ipſa v̄ba ſonant.
vt diliges deū. honora patrē. non occides. et
hmōi. Miſtica ſunt figuralia. que aliud ſi/
gnificant p̄ter id quod l'rā ſonat. Horꝫ autē
alia ſunt ſacramentalia. alia ſunt cerimo/
nialia. Sacramentalia ſunt de quibus red
di rō poteſt. quare ad l'rām ſic precepta fue/
runt. vt de circūciſione ⁊ de obſeruantia ſab
bati et hmōi. Cerimonialia ſunt de quibus
rō reddi nō p̄ōt q̄re ad l'rām p̄cepta fuerūt.
vt non arabis in boue ⁊ aſino. non feres ve/
ſtem lino lanaq; contextam. nō ſeres agrū
diuerſo ſemine ⁊ hmōi. Siquidē q̄ȝtum ad
moralia lex nō recipit mutationē. ſed q̄ȝtuȝ
ad ſacramentalia ⁊ cerimonialia mutata ē
quo ad ſup̄ficiē l'rē. miſticus m̄ eoꝝ intelle/
ctus mutatus non eſt. Unde nō d' lex mu
tata q̄ȝuis tranſlato in nos ſacerdotio ſit
tranſlata. Sciendū q; eſt q in diuinis ſcri/
pturis eſt ſenſus hiſtoric⁹. allegoric⁹. tropo
logic⁹ ⁊ anagogic⁹. Unde ſm boetiū. Ois
diuina autoritas aut eſt ex hiſtoriali. aut al
legorico. aut ex vtroq; ꝯpoſita ītellectu. Et
ſm hieroni. debemus diuinam ſcripturam
in ethicā ſcrutari. Primo iuxta l'rāȝ Scđo
iuxta allegoriam. id ē. ſpūalem intelligentiā
Tertio ſm futuroꝝ btitudinē. Hiſtoria eſt
ſignificatio vocū ad res. videlicet quādo res
q̄libet quō ſm l'rām geſta ſit. plano ſmone
refertur. vt quō ꝑplus iſraelincus ex egypto
ſaluat⁹ tabernaculum domino feciſſe nar/
ratur Et d' hiſtoria ab hiſtorin quod eſt ge
ſticulari. inde hiſtriones geſticulatores vo
cantur quaſi hiſtoriones. Allegoria eſt qn̄
aliud ſonat in l'rā ⁊ aliud in ſpiritu. vt qn̄ ꝑ
vnum factū aliud intelligit̄. quod ſi illud ſit
viſibile eſt ſimpliciter allegoria. ſi inuiſibile
et celeſte. tunc d' anagoge. Eſt enim allego
ria qn̄ ꝑ alienū ſmonē alienus ſtatus deſi/
gnat̄. vt cū chriſti p̄ſītia vel eccl'ie ſacramen/
ta verbis vel miſticis rebus deſignantur.
Verbi grā. vt ibi. Egrediet̄ virga de radice
ieſſe. qđ aperte ſonat. naſcetur virgo maria
de ſtirpe dauid q̄ fuit filius ieſſe. Miſticis
vero rebus. vt populus ab egiptiaca ſerui
tute ꝑ agni ſanguinē liberatus ſignificat ec/
cleſiam paſſione chriſti a demoniaca ſuitu
te ereptaȝ. Et dicit̄ allegoria ab aleon grece
qđ eſt alienū ⁊ gore qđ eſt ſenſus. q̄ſi alien⁹
ſenſus. Tropologia eſt ꝯuerſio ad mores
ſeu moralis locutio ad correctionē et morū
inſtitutionē miſtice vel apte reſpiciēs. Mi
ſtice vt ibi. Omni tempe veſtimēta tua ſint
candida. ⁊ oleum d' capite tuo non deficiat
id eſt opa tua ſint munda. ⁊ caritas de men
te tua nunq̄ȝ decidat. Et ibi. Oportet vt da
uid interficiat in nobis goliaȝ. i. humilitas
ſupbiam Apte vt ibi. Frange eſurienti pa
nem tuum Et ibi. Non diligamus lingua
neq; verbo ſed opere ⁊ veritate. Dicit̄ autē
tropologia a tropos qđ ē ꝯuerſio ⁊ logos
qđ ē ſermo q̄ſi ꝯuerſus ſermo. Anagoge d'
ab ana qđ eſt ſurſū ⁊ goge qđ eſt ductio q̄ſi
ſurſum ductio. Un̄ ſenſus anagogicus d'
qui a viſibilibus ad inuiſibilia ducit. vt lux
p̄ma die facta ſignificat rē inuiſibilē. i. ange
licā naturā a p̄ncipio factā Anagoge ergo
eſt ſenſus locutionē ad ſupiora ſiue celeſtia
ducēs ſcȝ ad trinitatē ⁊ ad ordines angeloꝝ
et de p̄mio futuro ⁊ de futa vita q̄ in celis ē
aptis vel miſticis ſermonibus diſputans.
Aptis vt ibi. Beati mundo corde. quoniaȝ
ipſi deū videbunt. Miſticis. vt ibi Beati q̄
lauant ſtolas ſuas ⁊c. vt illis ſit ptās ī ligno
vite ⁊ ꝑ portas intrēt in ciuitatē. quod patē
ter ſonat. Bti q̄ mūdant cogitationes ſuas
vt illis ſit ptās videndi deū qui eſt via veri
tas et vita. et per doctrinā. i. exemplo paruꝫ
intrent in regnū celoꝝ. Silr hieruſalē intelli

gi̅t hiſtorice ciuitas illa terreſtris. quã pere-
grini petunt. allegorice eccleſia militãs. tro-
pologice q̄libet aı̄a fidelis. anagogice cele
ſtis hierl'm ſiue patria. Debis etiam alia ex
empla videri̅ poſſunt in lectionib⁹ q̄ dicunt̄
in ſabbato ſancto. put ibi in ſexta p̄te dicetur
In hoc autē ope plerumqꝫ circa idē diuerſi
ſenſus adhibentur ⁊ de vno ſenſu ad alium
trāſit̄ queādmodū lector ſedulus liq̄do po-
terit intueri. Sicut enī nemo ꝓhibet̄ diuerſ
exceptionib⁹ vel defenſionibus vti. ſic etiā
nec diuerſis in laudem dei expoſitionibus
ſalua fide Conſiderari autē oportet q̄ in di
uino cultu multiplicis ritus varietas repe
ritur Unaqueqꝫ fere nāqꝫ eccl'ia ꝓprias hꝫ
obſeruantias ⁊ in ſuo ſenſu abundat. nec cē
ſetur reprehenſibile vel abſurdū deū et ſan-
ctos eius varijs ꝯcentibus ſeu modulatio
nibus atqꝫ diuerſis obſeruantijs venerari.
cū et ipſa eccl'ia triūphans ſm̄ ꝓphetā circū
data ſit varietate. ⁊ in ipſoꝝ eccl'iaſticorū ſa
cramentoꝝ adminiſtratōne de iure ꝯſuetu
dinis varietas toleret̄. Un̄ ſm̄ aug. eccleſia
ſticaꝝ inſtitutionū in diuino officio quaſ-
dā ſcripturis accepim⁹. quaſdā vō ap̄lica
traditione ſine ſcriptis ꝯfirmitas ꝑ ſucceſ-
ſores. quaſdā etiā q̄ꝝ tn̄ inſtitutio ignorat̄
ꝯſuetudine roboratas approbat vſus q̄bus
par ritus ſeu obſeruantia debet̄. Nō igitur
lectoris moueatur anim⁹ ſi fortaſſis in hoc
opuſc'lo legerit que in ſua nō nouerit eccl'ia
obſeruari aut nō inuenerit q̄c q̄d ibi ſeruat̄
Nō eī vniuſcuiuſqꝫ loci ſpecialia. ſed cōmu
nes atqꝫ vſitatiores ritus hic ꝑſequimur. q̄
ꝯmunē nō p̄ticularem doctrinā tradere la
boramus. Nec ſit nobis poſſibile q̄rumlibꝫ
locoꝝ ſpālia ꝑſcrutari. Decreuimus itaqꝫ
ꝓ aīe nr̄e ſalute atqꝫ legentiū vtilitate ſecre
ta diuinoꝝ officioꝝ miſteria hic claro ſtilo
prout erit poſſibile exarare atqꝫ digerere. et
q̄ viris eccleſiaſticis ꝑ q̄tidianū vſus intelli-
gentia neceſſaria viſa ſunt enucleare ⁊ me-
dullitus explicare. queādmodū ⁊ ꝓ illis q̄
circa iudicia verſant̄ ſecularia. olim in ſpe-
culo iudiciali fideliter egiſſe dinoſcimur in
ſtatu diſſilī ꝯſtituti. Uerumtamen ſedulo.
pensandū eſt. q̄ circa ip̄a diuina officia plu
res ſunt vſuales obſeruantie q̄ nec ad mora
lem nec ad miſticū ex inſtitutione referunt̄
intellectū. Sed nōnulle ꝓpter neceſſitatem.
q̄dam ꝓpter ꝯgruitatē. q̄dam propter vete-
ris et noue legis drām. q̄dam ꝓpter eaꝝ con
uenientiā. ⁊ q̄dam ꝓpter maiorem ipſoꝝ
officioꝝ celebritatem ⁊ reuerentiā iuolite cē
ꝯgnoſcunt̄. Un̄ ſicut ait btūs aug. Talia
diuerſoꝝ locoꝝ diuerſis morib⁹ innumera
biliter variant̄. ita vt vix aut nunq̄ʒ omnino
inueniri poſſint cauſe q̄s in eis ꝯſtituēdis
hoīes ſunt ſecuti Sane liber iſte rōnalis
vocabulo deſcribit̄. Nam queādmodū in
rōnali iudicij q̄d legalis pōtifex ferebat in
pectore ſcriptū erat manifeſtatio et veritas.
ſic et hic rationes varietatū in diuinis offi
cijs et eaꝝ veritas deſcribunt̄ et manifeſtant̄
q̄s in ſcrinio pectoris ſui eccl'iaꝝ p̄lati et ſa-
cerdotes debent fideliter ꝯſeruare. ⁊ ſicut in
illo erat lapis in cui⁹ ſplendore filij iſr̄l deū
ſibi fore ꝓpiciū agnoſcebāt ſic et deuot⁹ le-
ctor ex hui⁹ lectionis ſplendore in diuinorū
officioꝝ miſterijs erudit⁹ agnoſcit deū nob
fore ꝓpiciū. niſi forte ei⁹ indignationē culpe
offendiculo impudide incurram⁹. Illud qꝫ
q̄ttuor colorib⁹ auroqꝫ ꝯtextum erat. et hic
vt p̄miſſū eſt rōnes varietatū in eccl'iaſticiſ
rebus atqꝫ officijs q̄ttuor ſenſibus videlicet
hiſtorico allegorico tropologico ⁊ anago-
gico ſide media colorant̄. ¶ Diſtinguitur
aūt in octo p̄tes q̄s ſeriatim fauente dn̄o ꝑſe-
quemur. In q̄ꝝ p̄ma aget̄ de eccl'ia et eccle
ſiaſticis locis. ⁊ ornamentis. de ꝯſecrationi-
bus et de ſacramentis. In ſecūda d̄ eccl'e mi
niſtris et eoꝝ officijs. In tertia de ſacerdo-
talibus et alijs indumentis In q̄rta d̄ miſ-
ſa ⁊ de ſingulis q̄ in ea agunt̄ In quinta de
alijs diuinis officijs in genere In ſexta ſpe
cialiter de ſingulis dominicis et ferijs et fe-
ſtiuitatibus ad dominum pertinentibus
In ſeptima de feſtiuitatibus ſanctorū et de
feſto et officio dedicationis eccleſie ac mor-
tuorum. In octaua de compoto et kalen-
dario.

Incipit liber primus de eccleſia et eccleſiaſticis locis et ornamētis et de conſecratōibus et ſacramentis.

In hac ergo prima huius operis parte de quibuſdam generalibꝰ tractare proponimꝰ videlicꝫ

De eccleſia et eius partibus.
De altari.
De picturis et imaginibus et ornamentis et cortinis eccleſie.
De campanis.
De cimiterio et aliis ſacris locis
De eccl'e dedicatōe et cōſecratōne.
De altaris conſecratōne.
De cōſecracōnibꝰ et vnctōibus
De ſacramentis eccl'aſticis.

De eccl'a et eius partibus.

Prius eſt vt de eccleſia et eius partibus videamꝰ. Notandum eſt ergo ꝙ eccleſiarum alia eſt corporalis in qua videlicet diuina officia celebrantur. Alia ſpūalis que eſt fidelium collectio ſiue populus per miniſtros conuocatus. et in vnum congregatus. ab eo qui vnanimes habitare facit in domo. Sicut enim corꝑalis ex congregatis lapidibus conſtruitur. ſic ⁊ ſpūalis ex diuerſis hoībus congregat᷑. Eccleſia ergo grece dicit᷑ conuocatio latine quia omnes ad ſe vocat. qđ nomen magis ꝓprie conuenit eccleſie ſpirituali ꝗ̄ corꝑali. quoniā homines non lapides conuocant᷑. ſepe tñ nomen ſignati attribuitur ſignanti. Eccleſia aūt materialis ſpūalem deſignat. vt dicet᷑ vbi de eius ꝯſecratione aget᷑. Rurſus eccleſia grece dr̄ catholica. id ē vniuerſalis. quia per totum mundum eſt cōſtituta. ſeu diffuſa. quia vniuerſi in deū credentes in vna debent eſſe cōgregatione. Vel quia in ea eſt generalis doctrina ad inſtructionē omnium fidelium. Sinagoga quoqꝫ grece ꝯgregatio dicitur. quod ꝓprium nomē iudeorū ꝓ plus tenuit. ipſorū enim ꝓprie ſynagoga dici ſolet. ꝗ̄uis et eccleſia dicta ſit. Apoſtoli tamē nunꝗ̄ ſynagogam dixerunt. ſed ſemper eccleſiam forte diſcernendi cauſa. Dicitur etiam preſens eccleſia ſyon. eo ꝙ ab hac peregrinatione longe poſita promiſſionem rerum celeſtium ſpeculatur et ideo ſyon. id eſt ſpeculatio nomen accepit. Pro futura vero patrie pace hieruſalem vocatur. Nam hieruſalem pacis viſio interpretatur Dicitur etiam eccleſia domus dei. ſic dicta a domate quod grece dicitur tectum quaſi dans manere vnanimes in ſe. Dicitur etiā qñqꝫ kuriaca. i. dominicalis. Qñqꝫ baſilica quod verbum grece ſonat latine regia ſeu regalis a rege ſcꝫ baſilio. Carnaliū enim regum palacia ſic dicta ſunt. Noſtra autem orationis domus regia dicit᷑. quia in ea regi regum ſeruit᷑. Qñqꝫ templum ꝗ̄ſi tectum amplum in quo regi dō ſacrificia offerunt᷑ Et qñqꝫ dei tabernaculum quia in pñti vita peregrina eſt. ⁊ in itinere ad patriam pergens vt iam dicet᷑. Vel dicit᷑ tabernaculum quaſi taberna dei prout ſub eccleſie dedicatione dicet᷑. Quare etiam dictum eſt tabernaculū vel arca teſtimonij ſub titulo de altari dicet᷑. Quandoqꝫ v̄o martiriū quod in honorem alicuius martyris ſancti fit. Qñqꝫ capella ꝓut in ſcđa parte ſub tractatū de ſacerdote dicet᷑ Qñqꝫ cenobiū Qñqꝫ ſacrariū. qñqꝫ ſacellum. Qñqꝫ domus orationis. Qñqꝫ monaſterium. et qñqꝫ oratoriū. Generaliter tñ quilibet locus ad orandū ſtatutus oratoriū dici poteſt. Rurſus eccleſia qñqꝫ dr̄ corpus chriſti. Quandoqꝫ etiam virgo vocat᷑ iuxta illud. Emulor enim vos ⁊c. Qñqꝫ ſponſa quā chriſtus ſibi deſponſauit in fide de qua in euangelio Qui habet ſponſam ſponſus eſt. Quandoqꝫ mater. quia quotidie in baptiſmo ſpirituales filios deo parit. Quandoqꝫ filia. iuxta illud ꝓphete. ꝓ patribus tuis nati ſunt tibi filij Item quandoqꝫ ponit᷑ vidua. qꝛ ꝓpter

preſſuras nigreſcit ꝛ vt rachel non conſolatur. Quādoqꝫ meretrix figuratur propter eccleſiam de gentibus congregatā. Quandoqꝫ vocat̄ ciuitas propter cōmunionem ſanctorū ciuium. murata propter munitionem ſcripturarūꝫ. q̄bus heretici arcent̄. habens lapides ꝛ ligna diuerſi generis. quia diuerſa ſunt merita ſingulorū prout iam dicetur. Quicq̄d autem ſynagoga per legem accepit. hoc nunc eccl̄ia a chriſto cui⁹ ſponſa eſt per gratiam recepit ꝛ in melius commutauit. ¶ Sane non eſt noua oratorij ſiue eccl̄ie inſtitutio. precepit nanqꝫ domin⁹ moyſi in monte ſynai vt faceret tabernaculum de cortinis mirifice fabricatis. Huiuſ ū enim erat interpoſito velo in duas partes. cuius ps prior ſancta. vbi populus ſacrificabat. interior vero ſancta ſanctorꝫ vbi ſacerdotes ꝛ leuite miniſtrabant dicebatur vt dicetur in prohemio quarte partis. Quod poſtq̄ꝫ vetuſtate conſumptꝫ eſt iuſſit dn̄s fieri templū quod ſalomon edificauit opere mirifico. duas habēs partes vt et tabernaculum. Regū. iij. ca. viij. Ab vtroqꝫ vero ſcꝫ a tabernaculo ꝛ a templo noſtra material' eccl̄ia formā ſumpſit. In cuius parte anteriori populus audit et orat. in ſanctuario v̓o clerus predicat iubilat et miniſtrat. Tabernaculum autē quia in itinere factꝫ q̄nqꝫ gerit typum mundi qui tranſit ꝛ concupiſcentia eius. Unde conſtat ex quattuor cortinarum coloribus ſicut ꝛ mundus conpactus eſt ex quattuor elementis. Deus igitur in tabernaculo. deus eſt in hoc mundo velut in templo chriſti ſanguine rubricato. Expreſſe vero tabernaculū typum gerit eccleſie militantis que non habet hic manentem ciuitatē. ſed futuraꝫ inquirit. ideoqꝫ dicitur tabernaculum. tabernacula enim militantium ſunt. Deus enim in tabernaculo deus eſt in fidelibus ſuo nomine congregatis. Pars prima tabernaculi in qua populus ſacrificabat vita eſt actiua. ī qua populus in proximi dilectione laborat. pars vero altera in qua leuite miniſtrabāt vita eſt contemplatiua. in qua dilectioni ꝛ contemplationi dei religioſorum virorum ſincera conuerſatio vacat. Tabernaculum v̓titur in templum. quia de militia curritur ad triumphum. ¶ Eſt autem eccleſia ſic edificāda. Parato nanqꝫ fundamenti loco iuxta illud. Bene fundata eſt domus domini ſuper firmam petram. debet epiſcopus vel ſacerdos de eius licentia ibi aquaꝫ aſpergere benedictam. ad abigendas inde demonum fantaſias. et primarium lapidē cui impreſſa ſit crux in fundamento ponere. Debet q̄ꝫ ſic fundari vt caput recte inſpiciat v̓ſus orientem. de quo dicetur in prohemio quinte partis. videlicet verſus ortū ſolis equinoctialem. ad denotandū q̓ eccleſia que in terris militat temperare ſe debet equanimiter in proſperis ꝛ in aduerſis. et non verſus ſolſticialem. vt faciunt quidam. Ceterū ſi muri hieruſalem que edificatur vt ciuitas. edificari per iudeos iubentur ſm̄ prophetam. quanto magis ꝛ nos muros eccleſie noſtre edificare debemus. Siquidem eccleſia materialis. in qua populus ad laudandū deuꝫ conuenit. ſanctam ſignificat eccleſiam. que in celis viuis ex lapidibus conſtruitur. Hec eſt domus domini firmiter edificata. cuius fundamentum eſt angularis lapis chriſt⁹ ſuper quo fundamento poſitum eſt fundamentum apoſtolorum et prophetarum. ſicut ſcriptum eſt. Fundamenta eius in mōtibus ſanctis. Superedificati parietes iudei ſunt et gentiles de quattuor mundi partibus ad chriſtū venientes ꝛ qui p ipſuꝫ crediderunt ſeu credūt et credent. Fideles autē ad vitā predeſtinati ſūt lapides in ſtructura hui⁹ muri. q̄ ſemp vſqꝫ ad finem huius mundi edificabit̄. Lapis v̓o ſup lapidē ponitur quādo magiſtri eccl̄ie iuniores ī proprium ſtudiū aſſumunt ad docendū et corrigendum ꝛ ſtabiliendum in ſancta eccleſia. Habet lapides ſup ſe ad ferendū p edificio. quicunqꝫ laborē fraternū portat. groſſiores v̓o lapides ꝛ politi ſeu q̄drati q̄ ponūt̄ altrinſecus foris in quorꝫ medio minores lapides iacēt ſūt viri pfectiores q̄ ſuis meritis ꝛ orationib⁹ ptinent infirmiores in ſancta eccl̄ia

Cementũ aũt ſine q̄ muri ſtabilitas eē n̄ pt
fit ex calce ſablo ⁊ aqua. Calx feruēs chari/
tas eſt. que ſibi coīungit ſabulũ.i.terrenuꝫ
opus. quia v̄a charitas ſolicitudinē maxi/
mā habet mixtā p viduis ſenib⁹. pupillis et
debilib⁹. ⁊ ideo ſtudet opari manib⁹ vt ha/
beat vnde eis bũ faciat. Ut autē calx et terra
ad edificiũ muri valeāt. aque ꝯmixtōne cō
glutinātur. Siquidē aqua ſpũſſanctus eſt.
Sicut enī ſine cemento lapides muri nō ſi
mul iungunt ad muri ſtabilitatē. ſic nec ho
mines ad edificiũ celeſtis hierlm poſſunt ſi
mul ſine charitate iungi. quā ſpũſſanctus
opatur. Omnes muri lapides politi ſũt et
quadrati.i. ſancti mũdi ⁊ firmi. q̄ videlicet p
manus ſummi artificis diſponunt in eccle
ſia pmanſuri. quoꝝ quidā ferunt ⁊ nō ferũt
vt ſimpliciores in ecclia. alij ferũt ⁊ ferũt vt
medij. alij tantũ ferunt ⁊ nō feruntur niſi a ſo/
lo chriſto q̄ eſt ſingulare fundamentũ vt p
fecti. Omnes quidē vna charitas more ce/
menti coīungit. dũ viui lapides pacis com
page colligantur. Chriſtus noſter mur⁹ fuit
in ꝯuerſatione. ⁊ antemurale in paſſiōe. Sa
ne iudeis muros hierlm edificantibus ade
rant inimici volētes illoꝝ opus īpedire. ita
q̄ ſicut in heſdra legit̄ adeo ab hoſtibus infe
ſtabātur q̄ vna manu ponebāt lapides in
muros. et alia manu contra hoſtes pugna
bant. Et nobis muros ecclie edificantib⁹ aſ
ſunt in circuitu inimici. ſcꝫ vicia ſiue perſi
hoīes opa noſtra impedire volētes. Unde
muros.i. v̄tutes edificando hoſtes īpugne
mus. ⁊ iuxta morē iudaici populi teneam⁹
arma noſtra.i. ſcutũ fidei. loricā iuſticie. ga
leam ſalutis. et gladiũ verbi dei in manib⁹
noſtris. vt nos ꝯtra illos defendamus. Et
opilio ſeu ſacerdos ſit nobiſcuꝫ vice chriſti.
qui doceat nos p lectionē ⁊ muniat p oratō
nem. Porro ex quib⁹ tabernaculũ ī vete
ri teſtamento fieret oſ̄dit dn̄s dicēs ī exodo
ad moyſen. Sume pmitias.i. pcioſa queq̄ꝫ
a ꝑplo iſrl̄. ſed ab eo tantuꝫ q̄ vltro obtulerit
auꝝ ⁊ argentũ ⁊ es. iacīctũ ⁊ purpurā coc
cumq̄ꝫ bis tinctũ.i. ſetā iacinctini ⁊ purpu/
rei ⁊ coccinei coloris ⁊ biſſini. qd̄ eſt genus
lini egyptiaci molle ⁊ candidum. piloſq̄ꝫ ca
prarũ ⁊ pelles arietũ rubricatas. q̄s parthi
cas dicim⁹ q2 parthi ſic colorari eas excogi
tauerũt. ⁊ pelles iacinctineas ⁊ ligna ſethim.
Eſt autē ſethim nomē montis ⁊ regionis et
arboris. que eſt ſimilis albe ſpine in folijs.
et eſt leuiſſimũ lignũ ⁊ imputribile ⁊ incre/
mabile. oleũ q̄ꝫ ad luminaria. ⁊ aromata in
vnguenta ⁊ thimiama boni odoris. et lapi/
des onichinos. ita q̄ ſardonices ⁊ gemmas
ſanctuariũ faciant mihi vt habitē in medio
eoꝝ. ne ſit eis labor recurrere ad montē hũc.
Hec plene magiſter in hiſtorijs pſequitur
ſup exo. Diſpoſitio aũt ecclie materialis mo/
dum humani corpis tenet. Cancellus ſiue
locus vbi altare eſt caput repſentat. crux ex
vtraq̄ꝫ pte brachia ⁊ manus. reliqua ps ab
occidēte q̄cquid corpis ſupeſſe videt̄. ſacrifi
cium altaris vota ſignificat cordis. Sed et
ſm ricħ. de ſancto victore diſpoſitio ecclesie
triplicē ſtatū in ecclia ſaluandoꝝ ſignificat.
ſanctuariũ enī ſignificat ordinē v̄ginũ. cho
rus continētiũ. corp⁹ coīugatoꝝ. Strictī⁹
eſt enī ſanctuariũ q̄ꝫ chorus. ⁊ chor⁹ q̄ꝫ cor
pus. q2 pauciores ſunt v̄gines q̄ꝫ ꝯtinētes.
⁊ iſti q̄ꝫ ꝯiugati. Sacratior q̄ꝫ eſt locus ſan
ctuarij q̄ꝫ chorus. et chorus q̄ꝫ corpus. quia
dignior eſt ordo virginum q̄ꝫ continentium.
et illorum q̄ꝫ coniugatorum. Adhuc ecclia
ex quattuor parietibus. id eſt. ex doctrina
quattuor euangeliſtarum longa lataq̄ꝫ ſur
git in altum. ideſt in alta virtutum. longitu
do eccleſie longanimitas eſt que patienter
aduerſa tolerat donec ad patriam perueni
at. latitudo charitas eſt. que dilatatione mē
tis amicos in deo ⁊ inimicos diligit ꝓpter
deum. altitudo vero ſpes eſt future retribu/
tionis. que proſpera et aduerſa contemnit.
donec videat bona domini in terra viuen/
tium. Rurſus in templo dei ſeu gratie eſt
fundamentum fides. que eſt de re non viſa.
tectũ charitas q̄ opit multitudinē peccatoꝝ.
hoſtium obediētia de qua dn̄s inquit. Si
vis intrare in vitam ſerua mandata. paui/
mentum humilitas. de quo pſal. Adheſit
pauimento anima mea. quattuor laterales
parietes ſunt quattuor principales v̄tutes
iuſticia. fortitudo. prudētia. ⁊ tēpantia. Hec

ſũt in apoc. quattuoꝛ latera ciuitatis eq̃lia
feneſtre ſunt hoſpitalitas cũ hilaritate. ⁊ mi
ſericoꝛdia cũ largitate. De hac domo domi
nus ait. Veniemꝰ ad eũ ⁊ manſionẽ apud
eum faciemus. Quedã tamẽ ecclie in mo
dum crucis formant̃. ad notandũ nos mũ
do crucifigi. ſeu crucifixum ſequi debere. iu
xta illud. Qui vult venire poſt me abneget
ſemetipm̃ ⁊ tollat crucẽ ſuã ⁊ ſequatur me.
Nõnulle etiã in modũ circuli rotundi foꝛ
mant̃ que ſignificãt eccleſiã dilatatã eſſe per
circulũ oꝛbis. Vñ illud. Et i fines oꝛbis ter
re verba eoꝝ. Seu ꝙ de circulo oꝛbis perue
nimus ad circulũ coꝛone eternitatis. Sa
ne choꝛus clericoꝝ eſt ꝯſenſio cantantium
vel multitudo in ſacris collecta. Dictus eſt
aũt choꝛus a choꝛea vel coꝛona. olim enim
in modũ coꝛone circũ aras ſtabãt ⁊ ita pſal
mos ꝯcoꝛditer concinebãt. Sꝫ flauianus
⁊ theodoꝛꝰ alternatim pſallere ꝯſtituerunt
edocti ab ignatio. q̇ ſup hoc fuit diuinitus
edoctus. Duo ergo choꝛi pſallẽnum deſi
gnant angelos ⁊ ſpũs iuſtoꝝ quaſi recipro
ca volũtate laudantiũ ⁊ ſe ad bonã opatio
nem inuicẽ exhoꝛtantiũ. Alij choꝛum dixe
runt a cõcoꝛdia que in charitate conſiſtit.
quia q̇ charitatẽ nõ habꝫ cõuenieñter canta
re nõ poteſt. Quid aũt choꝛus iſte ſignifi
cet ⁊ quare in illo maioꝛes ſedẽt ⁊ potioꝛes
dicet̃ in quarta pte ſub introitu ⁊ ſubtitulo
de acceſſu pontificis ad altare. Et nota ꝙ cũ
vnus cãtat dicit̃ grece monodia. latine ticici
nium. cũ vͦo duo cantant biciniũ appellat̃.
cum multi choꝛꝰ. ¶ Exedꝛa eſt abſida ſiue
volta quedã ſepata modicũ a templo. vel a
palatio ſic dicta qꝛ extra heret muro. grece
aũt ſidon vocat̃. et ſignificat fideles laicos
chꝛiſto et ecclẽ inherentes. ¶ Cripte ſiue ſpe
cus ſubterranee. que in quibuſdã ſũt eccle
ſijs. ſunt heremite cultoꝛes ſiquidẽ ſecretio
ris vite. Atriũ ẽ ecclie ſignificat chꝛiſtum p
quẽ in celeſtẽ hierlm̃ patet ingreſſus. quod
et poꝛticus dr̃. ſic dicta a poꝛta vel ꝙ ſit apta
¶ Turres eccleſie p̄dicatoꝛes ſunt ⁊ p̄lati
ecclie. q̇ ſunt munimẽ ⁊ defenſio eiꝰ. Vnde
ſpõſus ad ſponſã in cãticis amoꝛis ſic loq̇
tur. Colluꝫ tuũ ſicut turris dauid edificata
cũm ꝓpugnaculis. Pinnaculũ turris vi
tam vel mentẽ prelati que ad alta tendit re
preſentat. Gallus ſup eccliam poſitus p̄di
catoꝛes deſignat. Gallꝰ enĩ ꝓfunde noctis
peruigil hoꝛas eiꝰ cãtu diuidit. doꝛmientes
excitat. diẽ appꝛopinquantẽ pcinit. ſꝫ p̄us ſe
ipſum alarũ verbere ad cantandum excitat.
Hec ſingula myſterio nõ carẽt. Nox enim
eſt hoc ſeculũ. doꝛmiẽtes ſunt filij huius no
ctis i peccatis iacẽtes. Gallꝰ p̄dicatoꝛes q̇
diſtincte p̄dicant ⁊ doꝛmientes excitant. vt
abiciant opa tenebraꝝ clamantes. Ve doꝛ
mientibꝰ. Exurge q̇ doꝛmis. Lucẽ futurã p
nunciant. dñ diem iudicij ⁊ futurã gloꝛiam
p̄dicãt. ⁊ prudenter anteq̃ꝫ alijs vͦtutes predi
cent ſe a ſomno peccati excitãtes coꝛpꝰ ſuũ
caſtigãt. Vñ apſtus. Caſtigo coꝛpꝰ meũ ⁊c.
Hi etiã ſicut ⁊ gallꝰ ꝯtra ventũ ſe vertunt.
qñ increpando ⁊ arguẽdo ꝯtra rebelles foꝛ
titer reſiſtunt. ne lupo veniẽte fugiſſe argu
antur. Virga ferrea in qua gallus ſedet re
ctum repꝛeſentat predicantis ſermonem. vt
non loquatur ex ſpũ hominis ſed dei iuxta
illď. Si quis loquitur quaſi ſermones dei
⁊c. Quod vero virga ipſa eſt ſupꝛa crucem
ſeu ſummitatẽ eccleſie poſita innuit ſermo
nem ſcripturarũ cõſummatũ eſſe et ꝯfirma
tum. Vnde dominus in paſſione ait. Con
ſummatũ eſt. et titulus eius ſuper eum in
delibiliter ſcriptus eſt. Tolus. id eſt ſummi
tas templi eminens et rotunda ſuper queꝫ
crux ponitur: pꝛopter ſui rotunditatẽ ſigni
ficat q̃ꝫ ꝑfecte ⁊ inuiolate catholica fides p̄
dicanda ſit et tenẽda. Quã niſi q̇ſq̇ꝫ integrã
inuiolatãq̇ꝫ ſeruauerit abſq̇ꝫ dubio in eter
num peribit. Feneſtre eccleſie vitree ſũt ſcri
pture diuine. que ventũ ⁊ pluuiaꝫ repellũt
id eſt. nociua pꝛohibent. ⁊ dum claritatem
veri ſolis. id eſt dei in eccleſiam. id eſt in coꝛ
da fidelium tranſmittunt inhabitantes il
luminant. He intus latioꝛes ſunt. quia my
ſticus ſenſus amplioꝛ eſt et precellit littera
lem. Item per feneſtras quinq̇ꝫ ſenſus coꝛ
poꝛis ſignificantur. qui extra ſtricti eſſe de
bent. ne vanitates hauriãt. ⁊ intus patere ad
dona ſpũalia liberꝰ capiẽda. Per cãcellos
vͦo qui ſũt ante feneſtras ꝓphetas vel alios

doctores obſcuros intelligim⁹ ecclie mili-
tantis. in q̈bus ob duo charitatis precepta
q̄n̄q3 due columne duplicant̄ ſm q̄d et apl'i
bini ad p̄dicandū mittebant̄. Oſtium ecclie eſt
chriſtus. Unde in euāgelio Ego ſum oſtiū
dicit dn̄s. Apoſtoli etiā porte ei⁹ ſunt. Di-
ctum eſt aūt oſtiū ab obſiſtendo bis q̄ foris
ſunt. vel ab oſtendēdo aditu. Ualua vero dr̄
a voluēdo. Porta a portādo. q2 p eā portā-
tur quecūq3 offerunt̄. ¶ Columne vero eccle-
ſie epi et doctores ſūt. q̄ templū dei p doctri-
nam ſicut et euāgeliſte thronū dei ſpūaliter
ſuſtinēt. Hi nēpe p ſonoritate diuini eloq̄i
argentee columne dicunt̄. iuxta illud in can-
ticis canticoꝝ. Colūnas fecit argēteas. Un̄
⁊ moyſes in ingreſſu tabernaculi poſuit q̄n-
q3 columnas et ante oraculū. i. ſancta ſctoꝝ
iiij. q̄d exponet̄ in ſexta pte ſub titulo de tēpe
aduent⁹. Licet aūt columne plures ſint tn̄
ſeptē eſſe dicunt̄. iuxta illud. Sapiētia edifi-
cauit ſibi domū. ⁊ excidit colūnas. vij. Quo-
niam epiſcopi eſſe debēt ſeptiformi grā ſpi-
ritusſancti repleti ⁊c. Jacobus eni et iohes
vt ait apoſtolus videbant̄ columne. Baſes
columnarū ſunt apoſtolici epi. vniuerſalis
eccleſie machinā ſupportātes. Capita colū-
narum ſunt mētes epoꝝ ⁊ doctoꝝ. ſicut eni
capite membra ſic mente vba noſtra dirigū-
tur ⁊ opa. Capitella q̄3 ſūt vba ſacre ſcriptu-
re quorū meditatiōni ſubdimur ⁊ obſeruā-
tie. Pauimentum ecclie eſt fidei noſtre fun-
damentū. In eccleſia vero ſpūali pauimentū
ſunt paupes chriſti. ſcilz paupes ſpū. q̄ ſe in
omnibus humiliant. quare ppter humili-
tatē pauimēto aſſimilant̄. Rurſus pauimē-
tum q̄d pedib⁹ calcat̄ vulgus eſt. cui⁹ labo-
ribus eccl'ia ſuſtentat̄. Trabes que domū
ꝯiungūt ſunt principes ſeculi vel predicato-
res qui ecclie muniūt vnitatem. Hi verbo
illi facto. Reclinatoria in eccleſia ſignāt cō-
templatiuos in q̈bus de⁹ ſine offenſa q̈eſcit
qui q2 ſummā diuinitatē et eterne vite clari-
tatē ꝯtemplant̄ auro ꝯpant̄. Unde in canti-
cis dr̄. Reclinatoriū fecit aureū. Tigna in ec-
cleſia ſunt p̄dicatores q̄ eā ſpūalit̄ ſubleuāt.
Laquearia ſiue celature ſunt p̄dicatores q̄
eā ornāt vel roborāt. de quib⁹ q2 p vicia nō
putreſcūt ſpōſa gloriat̄ i eiſdē cāticis dicens
Tigna domoꝝ noſtraꝝ cedrina. laquearia
cypreſſina. Hec⁹ eni eccleſiā ſibi ꝯſtruit viuis
ex lapidib⁹ ⁊ lignis imputribilibus. iuxta il-
lud. Ferculū ſibi fecit rex ſalomōn de lignis
libani. i. chriſt⁹ de ſanctis caſtitate candida-
tis. De h̄ aliter ſub titulo de picturis dicet̄.
Cancellus. i. caput ecclie humilior reliquo
corpe eccleſie. miſticat quanta humilitas d̄
beat eſſe in clero ſeu plato iuxta illd. Quā-
to maior es humilia te in omnib⁹. Cancel-
li vero q̈bus altare a choro diuidit̄ ſepatiōnē
celeſtiū ſignificāt a terrenis. De cācello ſeu
peribulo choꝝ circūeunte dicet̄ ſub titulo
de picturis. Stallus ad ſedendū in choro d̄-
ſignat q aliqn̄ corpus recreandū eſt. q2 q̄d
caret alterna reqe durabile non eſt. Pulpi-
tum in ecclia eſt vita pfectoꝝ. et dr̄ q̄ſi publi-
cum ſiue in publico loco ꝯſtitutū. Nempe
legit̄. ij. paralip. vj. q ſalomō fecit baſim ene-
am ponēs eā in media baſilice. ſtetitq3 ſup
eam. ⁊ extēdens manū ſuam loquebat̄ ꝑplo
dei. Eſdras q3 fecit gradū ligneū ad loquen-
dum. in quo ſtans ſup vniuerſum populū
eminebat. ¶ Analogiū etiā dicit̄ quia i ea
verbū dei legit̄ ⁊ enunciat̄. logos enim grece
verbū vel ratio dicit̄. q̄d dicit̄ ena3 ambo ab
ambiendo. quia intrantē ambit ⁊ cingit. De
quo in quarta pte ſub titulo de euangelio
dicet̄. ¶ Horalogium p q̄d hore legunt̄. i. re-
colligunt̄ ſignificat diligentiā quā ſacerdo-
tes in dicēdis canonicis horis debito tēpo-
re habere debent. iuxta illud. Septies in die
laudē dixi tibi. Tegule tecti que imbrē a do-
mo repellunt. ſunt milites qui eccleſiā a pa-
ganis et ab hoſtibus protegūt. Coclee qua-
rum exemplar a templo ſumitur ſalomo-
nis. ſunt vie muris interuolute latenter. per
quas archana cogitationū ſingulorum ac-
cipimus. quas ſoli qui ad celeſtia gradiun-
tur agnoſcunt. De gradibus p quos ad al-
tare aſcenditur in ſequenti titulo dicet̄. Sa-
crariū ſiue locus i quo ſacra reponūt ſiue
in quo ſacerdos ſacras veſtes induit. vterū
ſacratiſſime marie ſignificat. i quo chriſt⁹
ſe ſacra veſte carnis veſtiuit. Sacerdos a lo-
co in quo veſtes induit ad publicū pcedit

quia chriſtꝰ ex vtero v̓ginis ꝓcedēs in mun
dum venit. Locus epi̅ in eccl'ia altior eſt ſic
in ſecunda pte ſub tractatu de ep̄o dicetur.
Prope altare etiā q̄d chriſtū ſignificat col/
locat̄ piſcina ſeu lauacrū. id eſt chriſti miſe
ricordia in qua manꝰ lauant̄. ad notandū
q̄ in baptiſmo ⁊ pn̄ia. que p illā ſignificant̄
ꝯ peccatoꝝ ſordibꝰ diluimur. q̄d a veteri te/
ſtamento tractū eſt. Legit eni̅ exo. xxx. ⁊ xl. q̄
moyſes fecit labiū eneū cū baſi ſua in taber/
naculo. in quo ſacerdos aaron ⁊ filij laua/
rentur acceſſuri ad altare vt in eo offerrent
timiama Lumen quod in eccleſia accendit̄
chriſtum ſignificat. iuxta illud. Ego ſū lux
mūdi. Et iohēs Erat lux vera ⁊c. Vel lumi
naria eccl'ie ſignificant apl'os ⁊ ceteros do/
ctores. quorū doctrina fulget eccl'ia vt ſol et
luna. de quibꝰ dn̄s ait. Vos eſtis lux mūdi
id eſt bonoꝝ opeꝝ exempla. Vn̄ ipſe admo
nens eos ait. Luceat lux veſtra corā homi/
nibꝰ. Illuminatur aūt eccleſia ex p̄cepto do/
mini. Vnde i̅ exo. xxvij. legit̄ Precipe filijs
aaron vt offerant oleū de arboribꝰ oliuarū
puriſſimū vt ardeat lucerna ſemp in taber
naculo teſtimonij. de quo in ſequēti pte ſub
tractatu de accolito dicet̄ Fecit quoq̄ moy
ſes lucernas ſeptē que ſūt ſeptem dona ſpi
ritus ſancti. que i̅ nocte huiꝰ ſeculi tenebras
noſtre cecitatis illuſtrant. que ſup candela
bra ponunt̄. q̄r req̄euit ſup ipm̄ chriſtū ſpiritꝰ
ſapiētie ⁊ intellectꝰ. ſpūs ꝯſilij ⁊ fortitudinis
ſpūs ſciētie ⁊ pietatis. ⁊ ſpūs timoris domi
ni. q̄bus p̄dicauit captiuis indulgentiam.
Pluralitas in eccl'ia lucernaꝝ pluralitatē
deſignat in fidelibꝰ gratiaꝝ Crux triū
phalis in pleriſq̄ locis in medio eccleſie po
nitur ad notandū q̄ de medio corde redem
ptorē noſtrū diligimꝰ. qui iuxta ſalomonē
corpꝰ ſuū media charitate conſtrauit pro/
pter filias hierlm̄. et vt omēs ſignū victorie
videntes dicāt. Aue ſalꝰ totius ſeculi. arbor
ſalutifera. ⁊ ne vnq̄ in nobis dilectio dei ob
liuioni tradat̄ q̄ vt huiꝰ redimeret tradidit
vnicū filiū ſꝫ crucifixū imitemur. Crux aūt
in altū dirigit̄ p q̄d chriſti victoria deſignat̄
de hoc dicet̄ vbi de eccleſie conſecratione a/
getur. Quare eccleſia intus et non extra or

netur ſub tractatu de picturis dicet̄. Clau
ſtrum ſicut ait ſicardus epiſcopus cremo
nenſ. in mitrali. ab excubijs ⁊ cuſtodijs leui
tarum circa tabernaculū. vel ab atrio ſacer/
dotum. vel a porticu ſalomonis ad templū
ſumpſit exordium Precepit eni̅ dominus
moyſi ne leuitas cum plebeia multitudine
numeraret. ſed conſtitueret eos ſuper taber
naculum teſtimonij ad portandū et cuſto/
diendū. propter quod domini preceptum
dum diuina peragūtur myſteria clerici de
bent in eccleſia ſtare a laicis ſegregati. Vn/
de ſtatuit concilium maguntinū. q̄ pars illa
que cancellis diuiditur ab altari pſallenti/
bus tantum pateat clericis Porro ſicut tē
plum triumphantē deſignat eccleſiam. ſic
clauſtrum celeſtē ſignificat p̄adiſū. vbi erit
cor vnum et idem in dei dilectione ⁊ volun
tate. vbi omnia communiter poſſidebūtur
quia que quis minus habebit in ſe in alio
ſe gaudebit habere. quia deus erit omnia in
omnibus. Ideoq̄ regulares vnanimiter i̅
clauſtro degentes ad ſeruitium dei ſurgūt
⁊ ſecularia relinquentes in omnibus vitā
cōmunem ducunt. Diuerſitas autem offi/
cinarum et officiorum in clauſtro. diuerſi/
tas eſt manſionū cum diuerſitate premio/
rum in regno. Quoniam in domo patris
mei manſiones multe ſunt dicit dominus
Moraliter vero clauſtrum eſt anime con/
templatio. vbi ſe recipit dum a turba cogi/
tationum carnalium ſeparatur ⁊ ſola cele/
ſtia meditatur. In hoc clauſtro ſunt quat/
tuor latera ſcilicet contemptus ſui. contem/
ptus mūdi. amor proximi. et amor dei. Vnū
quodq̄ autē latus ſuū habet ordinē colū/
narum. Contemptus ſui habet mentis hu
miliationem. carnis afflictionē. humilē ſer
monem ⁊ ſimilia. Baſis omniū columnaꝝ
eſt pacientia. In hoc clauſtro diuerſitas of
ficinarum eſt diuerſitas virtutum. Capitu
lum eſt cordis ſecretum. de hoc tamen ali/
ter dicetur in quinta parte ſub titulo de pri/
ma. Refectorium dilectio ſancte medita/
tionis. Cellarium ſacra ſcriptura. Dormi/
torium munda cōſcientia. Oratorium vita
i̅maculata. Ortus arboꝝ ⁊ herbaꝝ ꝯgeries

virtutũ. ¶ Puteꝰ aquaꝝ viuentiũ irrigatio
donoꝝ. que hic ſitim mitigãt ⁊ ĩ futuro pe-
nitus extinguẽt. ¶ Sedes aũt epiſcopales
que iuxta beati petri diſpoſitionẽ ſunt ĩ ſin-
gulis ciuitatibꝰ antiq̄tus cõſecrate. ꝑut di-
cetur in ꝓhemio ſecunde ꝑtis. nõ in memo-
riam cõfeſſoꝝ. ſed ad honorẽ apoſtoloꝝ ac
martyꝝ. ⁊ p̄cipue beate marie v̄ginis veterũ
deuotio dedicauit. Ceteꝝ ideo in eccl̄ia con
uenimus. vt ibi delictoꝝ veniã poſtulemꝰ.
⁊ diuinis laudibꝰ ĩſiſtamꝰ. vt dicet̃ in pro-
hemio q̄nte ꝑtis. ⁊ vt ibi bona ſiue mala iu-
dicia audiamꝰ. et dei cognitionẽ diſcamus
⁊ accipiamꝰ. ⁊ vt dominicũ corpꝰ ibi man-
ducemus. In cõuentu eccl̄ie mulieres ⁊ vi
ri ſeorſum habitãt. qḋ ſm bedã a veteri con
ſuetudine deriuatũ accipimꝰ. et inde ſunt ꝙ
ioſeph ⁊ maria puerũ dereliquerunt. quoni
am alter illũ quẽ ſecũ nõ cernebat cum alte
ro eſſe putabat. Cauſa autẽ diuiſionis ẽ. qꝛ
caro viri et mulieris ſi ꝓpius acceſſerint ad
libidinẽ accẽdunt̃. Vñ cũ ibi peccata defle-
re debeamus. neceſſe eſt tũc eoꝝ fomenta et
delectatõnes carnales vitari. Maſculi aũt
in auſtrali. femine aũt in boreali ſiue in aq̄-
lonari ꝑte manent. vt oñdat̃ firmiores ſan-
ctos debere ſtare ꝯ maiores huiꝰ ſecli tẽpta
tiones. Infirmiores v̄o cõtra minores. ſeu
fortiorẽ firmiorẽq3 ſexũ in aptiori loco con
ſiſtere debere. quoniã ſm ap̄lm. Fidelis eſt
deus qui nõ patiet̃ vos tẽptari ſupra id qḋ
poteſtis ſuſtinere. Ad hoc etiã ꝑtinet ꝙ io-
hannes vidit angelũ fortẽ q̄ poſuit ſuum pe
dem dextrũ ſup mare. nã et fortiora mẽbra
maioribꝰ periculis opponũtur. Scḋm ali-
os vero viri in ꝑte anteriori. mulieres in po
ſteriori manẽt. quia vir caput eſt mulieris.
ideoq3 dux eius. Mulier q̄3 velata capite
eſſe debet in eccl̄ia quia nõ eſt imago dei. et
qꝛ ꝑ illã p̄uaricatio ĩchoata eſt. iõq3 in eccl̄a
ꝓpter reuerentiã ſacerdotis q̄ eſt chriſti vi-
carius corã eo tanq̄3 corã iudice ꝓpter rea-
tus originem habeat caput velatũ nõ libe-
rum. nec ꝓpter eandẽ reuerentiam habeat
poteſtatẽ loquẽdi in eccleſia corã eo. Olim
autẽ viri ⁊ mulieres comã ſibi nutriẽtes aſ-
ſiſtebant in eccleſia nudo capite crinibꝰ glo

riantes. quod inhoneſtũ erat. ¶ Qualˀ lo-
cutio in eccleſia habenda ſit apoſtolꝰ oſten
dit dicens. Loquẽtes vobiſmetipſis ĩ pſal-
mis ⁊ hymnis ⁊ canticis ſp̄ũalibus. Unde
ibi a verbis ſuperfluis abſtinendum eſt iu
xta illud cryſo. In aulam regiã ingreſſurꝰ
habitu ⁊ inceſſu te componas. angeli enim
domini aſſunt. quia domus dei plena eſt v̄-
tutibus incorporeis. Et dominus ad moy-
ſen ⁊ angelus ad ioſue. Solue calciamẽtũ
de pedibus tuis locus ẽi in quo ſtas ſanctꝰ
eſt. Ultimo notandũ eſt ꝙ eccleſia conſe
crata reos ſanguinis ad ſe confugiẽtes. qui
in illa vel cõtra illã non deliquerunt defen-
dit. ne vitam perdant aut membra. Unḋ le
gitur ꝙ ioab in tabernaculũ fugit. et cornu
altaris apprehendit. Idem etiã priuilegiũ
habet non conſecrata in qua diuina officia
celebrantur. Corpus autẽ chriſti a talibus
ſumptum eos non defendit nec confugien
tes ad illud. tum quia illud priuilegiũ eccle
ſie conceſſum eſt quare non eſt ad alia pro-
trahendum. tum quia illud eſt cibꝰ aĩe non
corpis. Unde animã liberat ⁊ non corpus
Eccleſie tribus de cauſis de loco ad locum
mutant̃. Primo ꝓpter neceſſitatẽ ꝑſecuto-
rum. Secundo ꝓpter difficultatẽ locoꝝ pu
ta ꝓpter aeris intemperiẽ. Tertio cũ malo
rum ſocietatẽ grauãtur. et tunc cum conſi-
lio pape vel epiſcopi. Quare eccleſiã ingre-
diens ſigno crucis ſe munit. dicet̃ in prohe-
mio q̄nte ꝑtis.

De altari

Altare in eccleſia
ꝓpter tria fit ꝑut ſub eiꝰ dedica-
tione dicet̃. ¶ Sciendũ autẽ eſt
ꝙ noe p̄mus. deinde iſaac abraã ⁊ iacob al-
taria edificaſſe legunt̃. que nõ aliud q̄3 lapi-
des erecti intelliguntur. ſup quos ſacrificia
mactabant que ſuppoſito igne cremabant.
Moyſes etiam fecit altare de lignis ſethin
et idem altare timiamatis. qḋ veſtiuit au
ro puriſſimo prout legitur exo. xxv. et. xxvij
et. xxix. ca. vbi etiam ponitur forma ipſiꝰ al-
taris. Salomõ quoq3 ſicut legitur. iij. reg̃.
vij. capi. prope finẽ. altare aureũ fabricauit

Ab his q̄dem antiq̄s p̄ribꝰ altaria moder
norū ſumpſerūt exordiū. q̄ in cornua q̄ttu-
or erigunt. qꝛ quedā vniꝰ ſūt lapidis. q̄dā
ex pluribꝰ ꝯponūt̄ Nēpe altaria ⁊ are aliq̊
tiēs indifferent̄ iueniunt̄. Intereſt tn̄ Naꝫ
altare q̄ſi alta res vl' alta ara d̄r in q̊ ſacerdo
tes incēſū adolebant. Ara vō q̄ſi area. i. pla
na vel ab ardore d̄r qꝛ in ea ſacrificia arde-
bāt. Et nota ꝙ multiplex in ſcriptis legit̄ al
tare vicꝫ ſupiꝰ ⁊ inferiꝰ. interiꝰ ⁊ exteriꝰ. qꝛ
etiā q̄dlibet duplex eſt Altare ſupiꝰ eſt deꝰ
trinitas. de q̊ legit̄. Non aſcēdes ad altare
meū p gradꝰ. Eſt et altare ſupius eccl'ia tri
umphāſ. de q̊ d̄r Tūc impones ſup altare
tuū vitulos Altare autē inferius eſt eccl'ia
militāſ. d̄ q̊ legit̄ Si altare lapideū feceris
mihi nō edificabis illud de ſectis lapidibꝰ.
Eſt etiaꝫ altare inferiꝰ menſa tēpli de q̄ d̄r.
Conſtituite diē ſolennē in ꝯdenſis vſꝫ ad
cornu altaris Et in. iij. reg̃. vij. d̄r ꝙ ſalomō
fecit altare aureū. Altare vō interiꝰ eſt cor
mundū ꝑut infra dicet̄. Eſt etiā altare inte-
rius fides incarnatōis de qua iubet̄ in exo.
Altare de terra facietis mihi. Altare aūt ex
teriꝰ eſt ara crucis h̄ eſt altare olocauſti ſu
p q̊ cremabat̄ ſacrificiū veſptinū Vn̄ in ca
none miſſe d̄r. Iube h̄ ī ſublime altare tuū
pferri ⁊c̄. Altare etiā exteriꝰ ſūt eccl'aſtica ſa
cramēta de quibꝰ dictū ē. Altaria tua dn̄e
v̄tutū ⁊c̄. Rurſuſ altare ē mortificatio nr̄a
ſeu cor noſtrū in q̊ carnales motꝰ feruore
ſp̄ūſſancti ꝯſumunt̄. Sc̄do altare ſig̃ficat
etiā eccl'iam ſp̄ūalē Quattuor eiꝰ cornua
ſignāt q̄ttuor mūdi plagas p q̄s eccl'ia dila
tat̄ Tertio ſignificat chriſtū ſine q̊ munꝰ
nullū acceptabile p̄ri offert̄. Vn̄ eccl'ia ſolet
orōes ad p̄rem dirigere p chriſtū Quarto
ſignificat corpꝰ dn̄i ꝑut in pte. vj. ſubti. de
paſceue dicet̄. Quīto ſignificat menſā in q̄
cū diſcipulis ꝯuiuatꝰ eſt xp̄us. ¶ Sane le
git̄ in exo. ꝙ in arca teſtamēti ſiue teſtimo
nij repoſita eſt teſtificatio. i. tabule in q̄bꝰ
ſcriptū erat teſtimoniū. licet ⁊ queqꝫ repo-
ſita ibi teſtimonia dici poſſunt. ⁊ h̄ in teſtifi
cationē ꝙ legē naturalē in cordibꝰ ſcriptaꝫ
ſuſcitauerat in ſcriptis. Repoſita eſt etiaꝫ
ibi vrna aurea plena māna in teſtificatiō-
nē ꝙ panē dediſſꝫ filijs iſrael de celo Et vir
ga aaron in teſtimoniū ꝙ oīs p̄tāſ a deo ē
Et deuteronomiū ī teſtimoniū pacti quod
dixerāt. oīa que dixerit nobis dn̄s faciemꝰ
Et ob hoc dicta eſt arca teſtimonij vel teſta
menti. ob h̄ etiā dictū eſt tabernaculū teſti
monij. Sup arcā vō factū eſt ꝓpiciatoriū
de quo dicet̄ in ꝓhe. q̄rte ptis. In cuius rei
imitationē in quibuſdā eccleſijs ſup altare
collocat̄ arca ſeu tabernaculū ī quo corpꝰ
dn̄i et reliquie reponunt̄. Precepit etiā do
minꝰ fieri candelabrū ductile ex auro puriſ
ſimo exod. xxv. Legit̄ in. iij. re. viij. ꝙ in arca
federis aliud nō eſt niſi due tabule lapidee
quas poſuerat in ea moyſes in oreb q̄n pe-
pigit fedus dn̄s cū filijs iſrl' cū egrederet̄ur
de terra egipti. Et nota ꝙ t̄pe ſilueſtri pape
ꝯſtantinus imꝑator ꝯſtruxit baſilicā late-
ran̄. in qua poſuit arcaꝫ teſtamenti quam
titꝰ imꝑator apportauerat de hirlm̄. ⁊ can
delabrū aureū cū ſeptē infuſorijs lucernis
in q̄ arca ſūt hec. anuli ⁊ vectes auree. tabu
le teſtimonij. v̄ga aaron. māna. panes orde
acei. vrna aurea. veſtis inconſuta. ⁊ arūdo
⁊ veſtimentū ſancti ioh̄. bap. ⁊ forpices cū
quibꝰ tonſus fuit ſctūs ioh̄. euāge. Sane
hō ſibꝫ altare menſaꝫ candelabrū et arcā tē
plū dei eſt. Oportet ſiq̄dē eū altare hr̄e vbi
recte offerat ⁊ recte diuidat. Altare ē cor no
ſtrū in quo debemꝰ offerre. Vn̄ in exo. p̄ce
pit dn̄s. In altari offeres olocauſta q̄a de
corde debēt ꝓcedere opa igne caritatis ac-
cenſa. Olocauſta dicunt̄ ab olon q̄d ē totū
⁊ cauma q̄d eſt incendiū. vn̄ olocauſta q̄ſi
ex toto incenſa. In iſto igit̄ altari debemꝰ
recte offerre ⁊ recte diuidere. Recte offeri-
mus q̄n bonū q̄d cogitamꝰ ad ꝑfectionem
ꝑducimꝰ ſed nō recte diuidimꝰ ſi nō diſcre
te illud facimus. qꝛ ſepe putat hō facere bo
nū ⁊ facit malū. ⁊ ſepe ex vna pte facit bonū
⁊ ex alia pte facit malū. et ita ipſe edificat et
ipſe deſtruit. Sed tūc recte diuidimus q̄n
bonū q̄d facimꝰ nō nobis ſed ſoli deo attri
buimꝰ. Menſaꝫ q̄ꝫ oportet hoīem hr̄e vt inde
panis v̄bi dei ſumat̄ Per mēſaꝫ ſacrā ſcri-
pturā intelligimꝰ. de q̊ p̄s. Paraſti in cō-
ſpectu meo mēſaꝫ aduerſus eos q̄ tribulāt

me.i.dediſti mihi ſcripturā ꝯtra tēptatiōez
demoniacā. optet vt hāc habeamꝰ.i.imēte
reponamꝰ vt panes vbi dei itdeſumamꝰ
Pro defectu huiꝰ panis dicit hieremias.
Paruuli petierūt panē.⁊ n̄ erat q̄ frāgeret
eis. Optet etiā eū hr̄e candelabrū vt bonis
opibꝰ luceat. Cādelabrū exteriꝰ illuminās
eſt opꝰ bonū q̄d alios ꝑ bonū exēplū accē-
dit. de q̄ dr̄. Nemo accēdit lucernā ⁊ ponit
eā ſub modio ſed ſupra cādelabrū. Lucer-
na iuxta vbū dn̄i eſt bona intētio. q2 ipē dic̄
Lucerna ē oculꝰ tuꝰ. oculꝰ vō eſt intentio
Nō debemꝰ ergo ponere lucernā ſub mo
dio ſꝫ ſupra candelabrū. quoniā ſi habemꝰ
bonā intētionē nō debemꝰ abſcōdere. ſꝫ bo
nū opꝰ alijs in lumē ⁊ exēplū manifeſtare.
Optet eū etiā hr̄e arcā q̄ dr̄ ab arcēdo Ar
ca ergo p̄t dici diſciplina vel regularis vita
ꝑ quā crimina a nobis arcent̄ In arca aūt
ſūt vga tabula et māna. q2 in regulari vita
dꝫ eſſe vga correctōis vt caro caſtiget̄. et ta-
bula dilectōis vt deꝰ diligat̄. In tabul' enim
ſcripta ſūt mādata q̄ ptinent ad dilectionē
dei. Dꝫ etiā ibi eſſe māna diuine p̄libatōis
vt q̄ꝫ ſuauis eſt deꝰ guſtemꝰ et videamꝰ q2
bona eſt negociatio eiꝰ. iuxta illud puer. d̄
muliere forti. guſtauit et vidit q2 bona eſt.
Ut ergo tēplū dei ſimꝰ. habeamꝰ in nobis
altare ꝑ oblationē ne appareamꝰ ī ꝯſpectu
dei vacui. iuxta illud eccl'. Nō apparebis in
ꝯſpectu dei tui vacuꝰ. Mēſaꝫ ꝑ refectiōez
ne deficiamꝰ in via q̄ ieiuni. iuxta illd̄ euā
gelij Si dimiſerimꝰ eos ieiunos deficiēt in
via Candelabrū ꝑ bonā opationē ne ſimꝰ
ocioſi. iuxta illud ecc̄. Multā maliciā do-
cuit ocioſitas. Arcā ne ſimꝰ q̄ filij belial .i.
abſqꝫ iugo indiſciplinati. diſciplina enī ne
ceſſaria ē. iuxta illud pſal'. Apphēdite diſci
plinā ne q̄n iraſcat̄ dn̄s zc. De his etiā ⁊ ali
is ornamentis in ſe. ti. dicet̄. Hoc altare ille
edificat q̄ cor ſuū vā hūilitate ⁊ alijs vtuti
bꝰ exornat. Un̄ greg̃. Qui vtutes ſine hū-
litate ꝯgregat q̄ q̄ puluerē in ventū portat
Per altare eī cor noſtrū intelligit̄. vt dicet̄
vbi de altaris dedicatōe aget̄. q̄d eſt in me-
dio corporis ſic altare in medio eccl'e. De q̄ al
tari iubet̄ a dn̄o ī leuitico. Ignis in altari
meo ſemꝑ ardebit Ignis eſt caritas. altare
eſt cor mundū. Ignis ſemꝑ ardebit in al-
tari. q2 caritas ſemꝑ feruebit in corde nr̄o.
Un̄ ſalomō in canticis cāticor. Aq̄ m'lte
nō pn̄t extinguere caritatē. Quia enī ſemꝑ
ardet extingui nō p̄t. Vos ergo ſm̄ ꝓphā
agite diē leticie in ꝯfrequētationibꝰ ſeu in
ꝯdenſis vſqꝫ ad cornu altaris. q2 reliq̄e co-
gitationū diē feſtū agēt tibi. De hac aplus
excellētiorē viā nobis demōſtrat. excellētio
rē viā dixit caritatē. q2 ipſe eſt ſup oēs vtu-
tes. ⁊ q̄cunqꝫ ipſā h̄ꝫ oēs vtutes h̄ꝫ. Hē vbū
abbreuiatū q̄d facit dn̄s ſup terrā q̄d adeo
breue ē. vt dicat̄. habe caritatē ⁊ fac quicq̄d
vis. Ex his nāqꝫ duobꝰ mandatis tota lex
pēdet et ꝓphete. Uel ꝑ altare vniuſcuiuſqꝫ
aīam intelligimꝰ q̄ edificat̄ dn̄o ex lapidibꝰ
viuis. ſcꝫ ex vtutibꝰ varijs ⁊ diuerſis. Por
ro lintheamina alba q̄bꝰ opit̄ altare carnē
ſiue hūanitatē ſaluatoris deſignāt. q̄ m'lto
labore candidant̄. ſic et xp̄i caro ex terra .i. ex
maria orta ꝑ multas tribulatōes ad reſur
rectionē et candorē et leticiaꝫ īmortalitatis
ꝑuenit. de q̄ filiꝰ exultat patri dicēs Conci
diſti ſaccū meū ⁊ circū dediſti me leticia Al
tare ergo veſtri eſt aīam īmortali et incor-
ruptibili corpi ꝯiūgi. Rurſus albis ⁊ mū-
dis pānis operit̄ altare q̄n cor mundū bo
nis opibꝰ adornat̄. Un̄ apoc. iij. Veſtimē
tis albis induaris. ne appareat cōfuſio nu-
ditatis tue Et ſalomō Oī tpe veſtimenta
tua ſint candida. i. opera tua ſint munda.
Modicū enī ꝓdeſſet accedēti ad altare ſū-
mā dignitatē et infimā vitā hr̄e. Un̄ bern.
Monſtruoſa res ē fides p̄ma et vita īma.
gradꝰ ſūmꝰ et ſtatꝰ infimꝰ. ingens autori
tas et animi inſtabilitas zc. Pallia vō ſeri-
ca ſup altare poſita ſūt diuerſaꝝ vtutū or-
namēta q̄bus aīa decorata eſt. Veſtimēta
q̄ꝫ quibꝰ altare ornat̄ ſūt ſancti. vt dicet̄ in
ti. ſe. Principiū et finis miſſe fiūt in dexte-
ra pte altaris mediū in ſiniſtra ꝑut in q̄rta
pte ſub ti. de mutatione ſacerdotis dicetur
Antiq̄ altaria ꝯcaua faciebāt. ꝓpt̄ illd̄ q̄d le
git̄ ezech. xliij. q̄ ī altari dei foſſa erat et hoc
ſm̄ greg̃. ne olocauſta ſuppoſita ventꝰ diſꝑ
geret. Dicit̄ etiā in. c. xl. q̄ altare erat reflexū

intrinſecus p̱ circuitũ. Ceterũ grad⁹ q̃b⁹
ad altare aſcẽdit ſpũaliter demõſtrãt apo-
ſtolos ⁊ martires xp̃i q̊tq3 pe ei⁹ amore ſan
guinẽ ſuũ fuderit. ſpõſa in cãticis amoris
vocat aſcẽſũ purpureũ. Exp̃mũt q3 q̃nde
cim v̄tutes q̃ ſignant̃ p̱ q̃ndecĩ grad⁹ q̃b⁹
aſcẽdebat in tẽplũ ſalomonis. et a pp̱heta ĩ
q̃ndecim pſalmis ꝯtinue demõſtrant̃. q̃s
btũs vir aſcẽſiones in corde ſuo diſpoſuit
Hãc ſcalã vidit iacob. ſũmitas ei⁹ celos tã
gebat. Per hos grad⁹ ꝯpetẽter v̄tutũ grad⁹
intelligunt̃ q̃bus ad altare i. xp̃m aſcendit̃
iuxta illud pſal. Et ambulabũt de v̄tute in
v̄tutẽ. Et iob. Per ſingulos grad⁹ meos p̱
nũciabo illũ. Legit̃ tñ in exo. Nõ aſcẽdes
ad altare meũ p̱ grad⁹ ne reuelet̃ turpitu-
do tua. nondũ enĩ forte antiq̃ femoralibus
vtebant̃. In ꝯcilio toletano cauet̃ q̈ cleric⁹
cũ doloris in alteri⁹ pnicie altare vel ima-
ginẽ cruẽs veſtib⁹ l' lububri veſte vł ſpinis
accingens. vel eccłe lumĩaria extinguẽs de
ponat. Sz ſi eccłã ſua iure ſuo idebite ſpo-
liat̃ h̄ cã meroris facere licet ſm̃ q̊ſdã. quẽ-
admodũ et in die paſſionis dñi in ſignũ tri
ſticie altaria denudant̃. q̈d tñ hodie ꝯciliũ
reprobat lugdunẽſ. Deniq3 altaria q̃ p̱ ſõ
nia et p̱ inanes q̃ſi reuelatões hominũ cõ
ſtruunt̃ reprobant̃ omnino

¶ De picturis et imaginib⁹ et corti
nis et ornamẽtis eccleſie

PIcture et orna-
menta in eccłã ſũt laicoꝝ lctõ et
ſcripture. Vñ greg. Aliud eſt pi
cturã adorare. aliud p̱ picture hiſtoriã q̈d
ſit adorandũ addiſcere. Nã q̈d legẽtib⁹ ſcri
ptura h̄ ideotis cernẽtib⁹ p̃ſtat pictura. q̈a
in ipſa ignorãtes videt̃ q̈d ſequi debeãt. in
ipſa legũt q̃ l̃rãs neſciũt. Sane caldei ignẽ
adorãt ⁊ cogũt alios idẽ facere alia idola cõ
burẽtes. Pagani v̊o imagĩes ſeu yconias
et ydola adorãt. q̈d ſaraceni ñ faciũt q̃ ima
gines nec h̄re nec videre volũt. moti ex v̄bo
illo. Nõ facies tibi omnẽ ſĩlitudinẽ eorũ q̃
in celo vel ĩ terra vel in aq̃s vel ſubterra ſũt
exo. xx. c. ⁊ ex alijs autoritatib⁹ q̃ ſtatĩ ſequũ
tur nos valde ſup̱ h̄ increpãtes. Sz nos il-
las ñ adoram⁹ nec deos appellam⁹ nec ſpẽ
ſalutis in eis ponim⁹ q̈a h̄ eſſet ydolatrare
ſed ad mẽoriã et recordationẽ reꝝ olĩ geſta
rũ eas veneramur. Vñ v̈ſus Effigiẽ xp̃i q̃
trãſis p̱nus honorã. Nõ tñ effigiẽ. ſz quẽ
deſignat adora. Eſſe deũ rõne caret cui ꝯtu
lit eſſe. Materiale lapis effigiale man⁹. nec
de⁹ eſt nec hõ p̃ñs q̃m cernis imago. Sz
de⁹ eſt et hõ quẽ ſacra figurat imago. Gre
ci etiã vtũt̃ imaginib⁹ pingẽtes illas vt d̃r
ſolũ ab vmbilico ſupra et nõ inferi⁹. vt oĩs
ſtulte cogitatõnis occaſio tollat̃. nullã etiã
faciũt ſculptilẽ imaginẽ p̱ eo q̈ legit̃ exo. xx.
c. Nõ facies ſculptile neq3 imagines. Itez
leuitici. xxvj. c. Nõ facies ydolũ neq3 ſculpti
le. Itẽ deutro. iiij. c. Ne forte decepti facia-
tis vobis ſculptã ſĩlitudinẽ. Itẽ nõ facietis
vobis deos aureos et argẽteos. Itẽ pp̱ha
Simulacra gentiũ argentũ et aurũ opera
manuũ hoĩm. Siľes illis fiãt q̃ faciũt ea et
oẽs q̃ ꝯfidũt in eis. Cõfundant̃ oẽs q̃ ado
rãt ſculpti. ⁊ q̃ glo. in ſĩm. ſuis. Itẽ moyſes
ait p̱p̱ło iſrael. Ne forte errore decept⁹ ado-
res ea q̃ creauit dñs de⁹ tu⁹. Hinc etiã ẽ q̈
ſerpẽtẽ eneũ quẽ moyſes erexerat ezechias
rex ꝯfregit q̈r p̱p̱ls illi ꝯtra legis p̃ceptũ thu
ris adolebat incenſũ. Ex his aũt ⁊ ſilib⁹ au
toritatib⁹ reprobat̃ nimi⁹ imaginũ vſus.
Ait enĩ ap̱ls. j. corinth. Scim⁹ enĩ q̈r ydo
lũ nihil eſt in mũdo ⁊ null⁹ de⁹ niſi vnus.
Poſſet nãq3 ſimplices et infirmi p̱ nimiũ
⁊ indiſcretũ vſũ facile ad ydolatriã trahi. vñ
ſapie. xiiij. c. Ydol' nationũ nõ erit reſpect⁹
quoniã creature dei in odiũ facte ſũt et ĩ tẽ-
ptationẽ aĩe hoĩm et in muſcipulã pedib⁹
inſipiẽtiũ. Moderate v̊o vti picturis ad re
p̃ſentãdũ mala vitanda et bona imitanda
rep̱henſibile nõ ẽ. Vñ dñs ad ezechiel. In
gredere et vide abominationes peſſimas
q̃s iſti faciũt. Et ingreſſus vidit omnẽ ſĩlitu
dinẽ reptiliũ et aĩaliũ et abominationẽ ⁊ vni
uerſa ydola dom⁹ iſrael depicta in pariete
Nempe greg. hoc exponẽs in paſtorali li.
ij. c. xx. dicit Dũ exterioꝝ reꝝ intrinſec⁹ ſpe
cies attrahunt̃ quaſi in corde depingit̃ q̈d-
q̈d fictis imaginib⁹ deliberando cogitat̃.
Rurſus ad eundẽ ezechielẽ d̃r. Sume tibi

laterem et pones eū corā te et deſcribes in
eo ciuitatē hieruſalem. Ei aūt qḋ dictū eſt ꝙ imā
gines ſunt laicoꝝ lr̄e obuiat illud euāgelij.
Hn̄t inquit moyſen et ꝓphās audiāt eos.
De hoc etiā dicet̄ ī q̄rta pte ſub quarta pti⸗
cula canonis ſup v̄bo ſeruitutis. Concilium
agathen. inhibet picturas in eccleſijs fieri
et qḋ colit̄ et adorat̄ in parietibus depingi.
Sed greg. dicit ꝙ picturas nō licet frāgere
ea occaſione ꝙ adorari nō dn̄t. picta nāqȝ
plus videt̄ mouere aīm q̄ȝ ſcriptura. ꝑ pi⸗
cturā quidē res geſta ante oculos poni q̄
in p̄nti geri videat̄. ſed ꝑ ſcripturā res geſta
q̄ ꝑ auditū q̄ min⁹ aīm mouet ad mēoriā
reuocat̄. Hinc etiā eſt ꝙ in eccl̄ia nō tantā
reuerentiā exhibem⁹ libris quātā imagini
bus ⁊ picturis. Picturaꝝ ſiue imaginū
alie ſūt ſupra eccl̄aȝ vt gall⁹ vl̄ aq̄la. alie extra
eccl̄aȝ. ſ. foris ī frōte eccl̄e vt bos ⁊ leo. alie ī
tra vt ycone ſtatue ⁊ diuerſa pictaꝝ ⁊ ſcul
ptaꝝ genera. q̄ vel in veſtib⁹ vl̄ in parietib⁹
vel in vitrealib⁹ depingunt̄. de quoꝝ aliq̄⸗
bus ſub tractatu de eccl̄ia dictū eſt. qḋ a ta⸗
bernaculo moyſi ⁊ templo ſalomonis ſū⸗
ptū eſt. Sculpſit enī moyſes ſculpſit ⁊ pin⸗
xit ⁊ ſalomon et parietes celaturis ⁊ pictu⸗
ris ornauit. ¶ Sciendū aūt eſt ꝙ ſaluato
ris imago trib⁹ modis ꝯuenient⁹ in eccl̄ia
depingit̄ videlicȝ aut vt reſidens in throno
aut vt pendēs in crucis patibulo. aut vt re⸗
ſidēs in matris gremio. Quia v̄o ioh. bap.
xp̄m digito demōſtrauit dicēs. Ecce agn⁹
dei. ideo quidā depingebāt xp̄m ſub ſpecie
agni. q̄ tū vmbra tranſiuit ⁊ xp̄s verus eſt
hō. dic̄ adrian⁹ papa ꝙ ipſū in forma hūa⸗
na depingere debem⁹. Nō enī agn⁹ dei in
cruce principalit̄ depingi dȝ. ſed homini de
picto nō obeſt agnū in pte inferiori vel po⸗
ſteriori depingi. cū ipſe ſit ver⁹ agn⁹ q̄ tol
lit pctā mundi. His quidē et alijs diuerſis
modis ſaluatoris imago depigit̄ ꝓpter di⸗
uerſas ſignificationes. Nā picta in p̄ſepio
rememorat natiuitatem. depicta in matris
gremio puerilē etatē. picta vel ſculpta ī cru
ce paſſionē. et q̄nqȝ in ipſa cruce ſol ⁊ luna
quaſi eclipſim patiētia depingunt̄. depicta
v̄o in ſcalaꝝ aſcenſu aſcenſionē. depicta vt

reſidens in throno ſeu in ſolio excelſo p̄ſen
tē indicat potentiā et ptātē. q̄ı diceret. data
eſt ei oīs ptās in celo et in terra. iuxta illud
Vidi dn̄m ſedentē ſup ſo. ex. xxi. dei filium
ſup angelos regnātē. iuxta illḋ. Qui ſedes
ſup cherubin. Q̄nqȝ v̄o depingit̄ ſic vide⸗
runt eū moyſes et aaron. nadab et abiu ſcȝ
ſup montē et ſub pedib⁹ ei⁹ q̄ı opus ſaphi⸗
ricū et q̄ı celū ſerenū. Et q̄nomā ſicut ait lu
cas tunc videbūt filiū hoīs venientē in nu
be cū potētia magna et maieſtate. ideo q̄nqȝ
ei circūcirca pingunt̄ angeli qui ei ſemp ſer
uiunt ⁊ aſſiſtūt. et depingunt̄ cū ſexalis ſm
eſa. di. Seraphin ſtabant iuxta illud ſex ale
vni et ſex ale alteri duab⁹ velabant faciē ei⁹
duab⁹ pedes. et duabus volabāt. Depin⸗
gunt̄ etiā angeli tanq̄ȝ in etate iuuenili flo
rentes. nunq̄ȝ enī ſeneſcūt. q̄nqȝ etiā circū⸗
pingit̄ archangelus michael draconē ſuppe
ditans. iuxta illud io. Factū eſt ꝓliū in celo
michael cū dracone pugnabat. Que pug̃
eſt diſcidiū angeloꝝ. ꝯfirmatō bonoꝝ. ⁊ rui
na maloꝝ. aut in p̄ſenti eccl̄ia ꝑſecutio fide⸗
liū. Q̄nqȝ etiā circūpingunt̄ viginti q̄tuor
ſeniores ſm viſionē ipſius iohannis in ve
ſtib⁹ albis et coronis aureis. ꝑ q̄s ſignificā
tur veteris ⁊ noue legis doctores. q̄ ſūt duo
decim ꝓpter fidē trinitatis quā annūciant
ꝑ q̄tuor climata mūdi. aut viginti q̄tuor
ꝓpter opa ⁊ obſeruāntiā euāgelioꝝ. ſi lāpa
des addunt̄ dona ſpūſſancti rep̄ſentant̄. ſi
mare vitreū baptiſm⁹ innuit̄. Q̄nqȝ etiā
circūpingunt̄ q̄ttuor aīalia ſm viſionē eze⸗
chielis et eiuſdē iohānis. facies hoīs ⁊ faci⸗
es leōis a dextris et facies bouis a ſiniſtris
et facies aquile deſup ipſos q̄tuor. hi ſunt
q̄ttuor euangeliſte. Qui pingunt̄ cū libris
in pedib⁹. q̄ q̄ verbis ⁊ ſcriptura docuerūt
mente et ope ꝯpleuerūt. Matheus figurā
format humanā. Marc⁹ figurā tenet leōis.
Hi ponunt̄ a dextris q̄ xp̄i natiuitas ⁊ re
ſurrectio fuerunt omniū leticia generalis.
Unde in pſal. Et ad matutinū leticia. Lu⸗
cas v̄o vitulus eſt. eo ꝙ a zacharia ſacerdo
te inchoauit et xp̄i paſſionē et hoſtiā ſpecia
lius ptractauit. Vitul⁹ enī eſt animal ſa⸗
cerdotiū ſacrificijs aptū. Comparatur etiā

vitulo ꝓpter duo cornua q̄ duo cōtinens
teſtamenta. ⁊ ꝓpter q̄tuor pedū vngulas
q̄ q̄tuor euāgelioꝝ ſententias. Per hunc
quoq; figurat̄ xp̄s q̄ fuit ꝑ nobis vitul⁹ im
molatus. ideoq; ponit̄ a ſiniſtris q2 mors
xp̄i fuit aplīs triſtis. De h̄ et q̄liter beatus
marcus pingi debꝫ in ſeptima pte ſub ti. de
euāgeliſtis dicet̄. Johannes aūt figurā hꝫ
aquile quoniam ad excelſa ꝑuolās ait. In
ꝑncipio erat v̄bū. Hic q̄; ſignificat xp̄m cu
ius iuuent⁹ vt aq̄le renouat̄ q2 reſurgens
a mortuis floret et in celū ingredit̄. Hic tn̄
nō iuxta ſed ſupeſſe depingit̄. quoniā aſcē/
ſionē deſignat et verbū apud deū pnūciat.
Sed cū q̄dlibet ipſoꝝ aīaliū hr̄et q̄tuor fa/
cies et q̄tuor alas q̄liter poſſint depingi di/
cet̄ in ſeptima pte ſub ti. de euāgeliſtis. vbi
etiā latius de h̄ aget̄. Q̄nq; etiā circū pīgū/
tur vel poti⁹ ſubpingunt̄ aplī q̄ fuerūt te/
ſtes ei⁹ v̄bo ⁊ ope vſq; ad vltimū terre. ⁊ pī/
gunt̄ crinīti q̄ nazarei. i. ſancti. Lex enī fuit
nazareoꝝ vt a tpe ſue ſepationis a ꝯmuni
vita hoīm nouacula nō trāſiret ſup caput
eoꝝ. Pingunt̄ etiā q̄nq; ſub forma duode
cim ouiū. q2 tanq̄; bidentes occiſi ſūt ꝓpter
dn̄m. ſed et duodecim trib⁹ iſrael q̄nq; ſub
forma duodecim ouiū depingunt̄. Q̄nq;
tn̄ plures vl̄ pauciores oues circa ſedē ma
ieſtatis pingunt̄. ſed tunc aliud figurāt. iu/
xta illud math. xxv. c. in fine. Cū venerit fili/
us hoīs in maieſtate ſua tunc ſedebit ſuper
ſedē maieſtatis ſue ſtatuēs oues a dextris
et edos a ſiniſtris. ¶ Qualr̄ bartholome⁹
⁊ andreas aplī depingi dn̄t in ſeptima pte
ſub eoꝝ feſtis dicet̄. Et aduerte q2 patriar/
che et ꝓphete pingunt̄ cū rotulis in manī/
bus. Quidā vō aplī cū libris ⁊ quidā cum
rotulis. Nempe q2 ante xp̄i aduentū fides
figuratiue oſtēdebat̄ et quo ad multa in ſe
implicita erat. ad q̄d oſtendēdū patriarche
⁊ ꝓphete pingunt̄ cū rotulis. ꝑ q̄s quaſi q̄/
dā impfecta cognitio deſignat̄. Quia vero
aplī a xp̄o pfcē edocti ſūt. iō libris ꝑ q̄s deſi
gnat̄ ꝯgrue pfecta cognitio vti poſſūt. Sꝫ
q2 q̄dam illoꝝ q̄d didicerūt ad doctrinam
alioꝝ in ſcriptis redegerunt. ideo illi ꝯgrue
tanq̄; doctores cū libris in manib⁹ depin/
gunt̄. ſicut paul⁹. euāgeliſte. petr⁹. iacobus
et iudas. Alij vō q̄ nihil ſtabile ſeu ab eccl̄a
approbatū ſcripſerūt. nō cū libris. ſed cū ro
tulis in ſignū ſue p̄dicatōis pingunt̄. Vn̄
aplūs ad ephe. Dn̄s quoſdā dedit aplōs
q̄ſdā ꝓphetas. alios euāgeliſtas. alios pa/
ſtores et doctores in opus miniſterij. Sed
⁊ diuina maieſtas ꝺpingit̄ q̄nq; cū libro clau
ſo in manib⁹. quia nemo inuēt⁹ eſt dign⁹
apire illū niſi leo de tribu iuda. Et q̄nq; cū
libro apto vt in illo quiſq; legat ꝙ ipſe ē̄ lux
mundi et via veritas ⁊ vita ac liber vite.

Quare aūt paulus ad dextrā ⁊ petrus ad
ſiniſtrā ſaluatoris depingunt̄. dicet̄ in ſepti
ma pte ſub ti. de euangeliſtis. Johānes vō
baptiſta q̄nq; depingit̄ vt heremita. Mar
tires cū aculeis vt laurentius in craticula.
ſtephan⁹ cū lapidib⁹. ⁊ q̄nq; cū palmis que
victoriā ſignant. iuxta illud Juſtus vt pal
ma florebit. vt ſic palma viret. ſic eoꝝ mēo/
ria feruet. Hinc eſt ꝙ qui de hieroſolomis
venīūt palmas in manib⁹ ferūt in ſignū ꝙ
illi regi militarūt q̄ hieroſolomis cum pal/
mis honorifice recept⁹ eſt. et poſtmodū ibi
dē cū dyabolo pugnās victor extitit. ⁊ celi
palatiū cū angelis triūphās introiuit. vbi
iuſti vt palma florebūt. et ſicut ſtelle fulge/
būt. Confeſſores pingunt̄ cū ſuis inſignijs
et ep̄i mitrati. abbates capuciati. et q̄nq; cū
lilijs q̄ caſtitatē deſignāt. doctores cū libris
ī manib⁹. v̄gines ſcđm euāgeliū cū lāpadib⁹
Paulus cū libro et enſe. cū libro q̄ doctor
ſuit. ꝓpter ꝯuerſionē ſuā. cū enſe. q2 miles.
Vn̄ v̄ſus Mucro furor ſauli. liber eſt con
uerſio pauli. Generalr̄ aūt ſanctoꝝ patrū
imagines q̄nq; in parietib⁹ eccl̄ie. q̄nq; in
poſteriori altaris tabula. q̄nq; in veſtibus
ſacris et alijs varijs locis pingunt̄ vt illoꝝ
actus et ſanctitatē iugiter nō indiſcreta vl̄
inutilia meditemur. Vn̄ in exo. diuina vo
ce p̄cipit̄ vt in aaron pectore rationale iu/
dicij vittis ligantib⁹ imp̄mat̄. q̄tenus ſacer
dotale cor nequaq̄; fluxe cogitationes poſ
ſideāt. ſed ratio ſola ꝯſtringat. In quo etiā
rōnali vigilāter ſcđm greg̃. xij. patriarcharū

noīa deſcribi iubent̄. Nēpe aſcriptos pr̄es
ſemp in pectore ferre eſt antiq̄ꝝ vitā ſine in-
termiſſione cogitare. Tunc autē ſacerdos
irrep̄hēſibilr̄ ḡdit cū ex̄ēpla patꝝ p̄cedētiū
indeſinēter inuet̄. cū ſanctoꝝ veſtigia ſine
ceſſatione ꝯſiderat. ⁊ illicitas cogitatōes de
p̄mit. ne extra rōnis limitē op̄is pedē tēdat.
¶ Conſiderandū q̄ȝ eſt ꝙ ieſus ſemp coro
nat⁹ depingit̄. q. d. Egredimī filij hieruſalē
⁊ videte regem ſalomonē in dyademate q̄
coronauit eū mater ſua. Fuit enī xp̄us co-
ronat⁹ tripliciter. Primo a matre corona
miſericordie in die ꝯceptionis. que corona
duplex eſt. ꝓpter naturalia ⁊ gratuita. ideo
q̄ȝ et dyadema vocat̄ qđ eſt duplex corona
Sc̄do a nouerca corona miſerie in die paſ
ſionis. Tertio a patre corona glie in die re
ſurrectionis. Unde glīa et honore corona
ſti eū dn̄e. Demū coronabit̄ a familia coro
na potentie in die vltime reuelationis. ve-
niet enī cū ſenatorib⁹ terre iudicās orbem
terre in equitate. Sic et oēs ſancti pingunt̄
coronati. q̄ꝛ diceret. Filij hieruſalē venite ⁊
videte martires cū coronis aureis q̄b⁹ co-
ronauit eos dn̄s. Et i libro ſapīe. Iuſti ac-
cipiēt regnū decoris ⁊ dyadema ſpeciei de
manu dn̄i. Corona autē hmōi depingit̄ in
forma ſcuti rotūdi. q̄ꝛ ſancti de ꝓtectione
diuina fruunt̄. Unn̄ cantant gratulabundi
Dn̄e vt ſcuto bone volūtatis tue coronaſti
nos. Uerūtū xp̄i corona p̄ crucis figuram
a ſanctoꝝ coronis diſtinguit̄. q̄ꝛ per crucis
vexillū ſibi carnis glorificationē. et nobis
meruit a captiuitate liberationē et vite frui
tionē. Cū v̓o aliq̄s p̄latus aut ſanct⁹ viuēs
pingit̄ nō in formā ſcuti rotūdi. ſed q̄drati.
corona ip̄a depingit̄. vt q̄tuor cardinalib⁹
v̓tutib⁹ vigere monſtret. ꝓut in legēda btī
gregorij habet̄. Rurſus q̄nq̄ȝ in eccl̄ijs pa-
diſus depingit̄. vt aſpiciētes ad delectatōeȝ
p̄mioꝝ alliciat. Et q̄nq̄ȝ infernus vt eos a
formidine penaꝝ deterreat. Q̄nq̄ȝ flores ⁊
arbores cū fructib⁹ ad rep̄ſentandū fruct⁹
bonoꝝ operū ex v̓tutū radicib⁹ ꝓdeuntiū
Picturaꝝ aūt varietas v̓tutū varietatem
deſignat. Alij enī dat̄ p̄ ſpiritū ſ̄mo ſapīe.
alij ſcīe ⁊c̄. Uirtutes v̓o in mulieris ſpecie

depingunt̄. q̄ꝛ mulcent ⁊ nutriūt. Rurſus
p̄ celaturas q̄ et laq̄aria noīant̄ q̄ ſūt ad de
corē dom⁹ ſimpliciores xp̄i fantuli intelli-
gunt̄ q̄ ecclām nō doctrina. ſed ſolis v̓tuti-
bus ornāt. Ceterū ſculpture ꝓminentes de
parietib⁹ egrediētes eſſe vident̄. q̄ꝛ cū virtu
tes fidelib⁹ in tantā cōſuetudinē deueniūt
vt eis naturalr̄ inſite videant̄ multipharijſ
eaꝝ op̄ationib⁹ exercent̄. Synagoga v̓o
q̄liter depingit̄ dicet̄ in q̄rta p̄te ſub ti. de re-
uerentia. Qualr̄ palliū romanoꝝ pontifi-
cū pingat̄ in. iij. p̄te ſub ti. de pallio dicetur.
Ann⁹ v̓o et duodecim ſig̃ ⁊ mēſes q̄lr̄ depi
gant̄. dicet̄ in p̄ncipio. viij. p̄te ⁊ vbi de mēſe
aget̄. Sed et diuerſe hiſtorie tā noui q̄ȝ vete
ris teſtamēti p̄ volūtate pictoꝝ depingunt̄
Nā pictorib⁹ atq̄ȝ poetis q̄ libet audiēdi ſꝑ
fuit equa p̄tās. Porro ornamenta eccl̄ie in
trib⁹ ꝯſiſtūt ſcȝ in ornatu eccl̄ie chori ⁊ alta
ris. Ornat⁹ eccl̄ie ꝯſiſtit ī cortinis ⁊ auleis
⁊ pallijs ſericis purpureis ⁊ ſilib⁹. Ornat⁹
chori in dorſalib⁹. tapetis. ſubſtratorijs et
bancalib⁹. Dorſalia ſūt panni in choro pē
dētes a dorſo clericoꝝ. Subſtratoria q̄ pe-
dib⁹ ſubſternūt. Tapeta ſūt pāni q̄ pedi-
b⁹ ſubſternunt̄. q̄ꝛ ſtratio pedū. ⁊ p̄cipue pe
dib⁹ ep̄oꝝ. q̄ mūdana pedib⁹ calcare dn̄t.
Bancalia ſūt pāni q̄ ſup ſedes vel bancas
in choro ponunt̄. Altaris v̓o ornat⁹ ꝯſiſtit
in capſis ⁊ pall̄. philaterijs ⁊ cādelabris. in
crucib⁹. in aurifriſio. in vexill̄. in codicib⁹.
in velamīb⁹. ⁊ in cortinis. Et nota q̄ capſa
in q̄ hoſtie ꝯſecrate ſuant̄ ſignificat corpus
v̓ginis glioſe. de q̄ dr̄ ī pſalmo. Surge dn̄e
in requiē tuā. tu ⁊ ar. ſ. t. Que q̄nq̄ȝ eſt de li-
gno. q̄nq̄ȝ de ebore cādido. q̄nq̄ȝ de argēto. q̄n
q̄ȝ de auro. ⁊ q̄nq̄ȝ de criſtallo. ⁊ ſc̄m varias
ſui ꝓp̄etates varias ip̄i⁹ corpis xp̄i exp̄mit
dignitates. Rurſus capſa ipſa ꝯtinēs ho-
ſtias ſiue ꝯſecratas ſiue nō ꝯſecratas mē
tē deſignat hūanā. Nā q̄ȝ hō iugiter re
cordari acceptoꝝ bn̄ficioꝝ dei tā tp̄aliū q̄ p̄
hoſtias nō ꝯſecratas q̄ȝ ſpūaliū q̄ p̄ ꝯſecra
tas deſignāt̄. qđ figuratū eſt in vrna in q̄
de⁹ iuſſit māna reponi. qđ licet tp̄ale eſſet p̄
figurabat tñ iſtud noſtꝝ ſacrificiū ſpūale p̄
cipiēs vt eſſet mēoriale ſempiternū in futu

ras generatiōes ſic legit̄ i exo. Capſe aūt ſup
altare qḋ eſt xp̄s poſite ſūt apl'i ⁊ martires.
Palle vō ⁊ veſtes ſūt ꝯfeſſores ⁊ v̓gines vl'
oēs ſcī. de quib⁹ ait ꝓpheta ad dn̄m Ipis ſi
cut veſtimēto veſtieris. Et de h̄ dictū eſt ti.
p̄cedēti. Aliud aūt ē philateriū aliud phila
teria. Philateriū ē cartula i q̄ decē p̄cepta
legis ſcribūt̄. Hm̄oi cartulā ſolebāt pha-
riſei añ ſe in ſignū religionis portare. Vñ
i euāgelio. Dilatāt philateria ſua ⁊c. Et dr̄
philateriū a philaxe qḋ ē cuſtodire ⁊ torat
qḋ ē lex. Philateria vō ē vaſculū de argē
to vel auro vel criſtallo vel ebore ⁊ hm̄oi in
q̄ ſanctoꝝ cineres vel reliq̄e recondūt̄. Cū
eniꝫ diu di⁹ fideles cinericios vocaret ꝑeo
q cineres ipſos ſuabāt ꝯtra ei⁹ deriſioneꝫ
ſtatutū fuit in ecclia vt honorifice ⁊ in p̄cio
ſis vaſculis ſuarent̄. Qḋ nomē ē ꝯphēſū
a philaxe qḋ eſt ſeruare ⁊ teron qḋ eſt extre
mitas. q2 ibi aliq̄d de extremitate corꝑis ſā
ctoꝝ puta dens vel digit⁹ vel aliq̄d tale ſer-
uat̄. Sup altare etiā in q̄buſdā eccliis col-
locat̄ tabernaculū de q̄ ſub ti. de altari dc̄m
ēſt. In cornib⁹ altaris duo ſūt candelabra
ꝯſtituta ad ſignādū gaudiū duoꝝ pplōꝝ d̄
xp̄i natiuitate letantiū. q̄ cādelabra mediā-
te ſilice faculas ferūt accenſas. Angel⁹ eniꝫ
inq̄t paſtorib⁹ Annūcio vobis gaudium
magnū qḋ erit oī pplō. q2 nat⁹ eſt vobis ho
die ſaluator mūdi. Hic eſt ver⁹ yſaac qui ri
ſus interꝑtat̄. Lumē aūt candelabri fides ē
pplī. Nā ad iudaicū pplm inq̄t ꝓpha Sur-
ge illuminare hierlm. q2 venit lumē tuū et
glīa dn̄i ſup te orta eſt. Ad pplm vō gētilē
dicit aplus. Eratis aliq̄n tenebre. nūc autē
lux in dn̄o. Nā ⁊ i ortu xp̄i noua ſtella ma
gis apparuit ſm̄ vaticiniū balaā Oriet̄ in-
q̄t ſtella ex iacob ⁊ ꝯſurget v̓ga ex iſrael. De
h̄ etiā dictū eſt in ti. de altari. Emūctoria ſi-
ue forcipes ad emūgendū licinia. ſūt verba
diuina quib⁹ lr̄as legis amputam⁹. ⁊ lu-
cētē ſpūm reuelam⁹. iuxta illud. Vetuſtiſ-
ſima veterū comedetis. ⁊ nouis ſupueniēti
bus vetera abiicietis. Vaſa in q̄bus licinia
emūcta extinguunt̄ ſūt corda fideliū q̄ ob
ſeruanciā legalē ad lr̄am adimittūt. Rurſ⁹
forcipes q̄ q2 gemino dente ꝯponit̄ ignis ſūt
p̄dicatores q̄ nos ꝯſonis vtriuſq3 teſtamē-
ti paginis inſtruūt ⁊ morib⁹ ꝯponētes ad
caritatē accendūt. Scutra vō. i. vaſa eq̄lis
amplitudinis in fūdo ⁊ in ore ad calefaci-
endū facta. ſūt illi doctores q̄ theſaurū cor-
dis nō celant. ſed ex eo ꝓferūt noua ⁊ vetera
lucernā q̄3 nō ponūt ſub modio ſed ſup cā
delabrū. vt hi q̄ ſūt in domo dn̄i lumē ⁊ ca-
lorē accipiāt ſpūſſancti. Crux q̄3 ſup altare
ponenda eſt ⁊ eā inde tollit baiul⁹ crucis. i
q̄ recolit̄ q2 crucē de xp̄i humeris ſublataꝫ
tulit ſymon cirene⁹. Inter duo cādelabra
crux in altari media collocat̄ quoniā inter
duos pplōs xp̄us in ecclia mediator exiſtit.
Ipſe enī eſt lapis angularis q̄ fecit vtraq3
vnū. ad quē paſtores a iudea ⁊ magi ab ori
ēte venerūt. De h̄ aliter dicet̄ i ꝓhemio q̄rte
ptis ſub ti. de acceſſu ſacerdotis ad altare.
Rurſus altaris frons aurifriſio ornat̄. iu-
xta illḋ exo. xxv. ⁊ xxvij. ca. Cōſtrues mihi
altare. facieſq3 illi coronā ꝑ girū. ſeu circui-
tū. altā q̄ttuor digitis. Nēpe altare quoq3 ſi-
gnificat cor hoīs. in q̄ ſacrificiū vere fidei ꝑ
ꝯtritionē offerri dꝫ. ⁊ tūc aurifriſiū ꝯceptuꝫ
bone oꝑationis ſignificat q̄ frontē noſtrā or
nare debem⁹ vt ceteris luceam⁹. Qñq3 al-
tare ſignificat xp̄ꝫ ⁊ tūc ꝑ aurifriſiū ꝯgrue
ornamētū caritatis deſignat̄. Sicut enī aurū
p̄minet oībus metallis ſic ⁊ caritas ceteris v̓
tutib⁹. Vñ apls. j. ad corinth. xiij. Maior
aūt hoꝝ eſt caritas. Frontē enī noſtrā ſic
aurifriſio caritatis debem⁹ ornare. vt pati
ſim⁹ ꝓ xp̄o aīas ponere. Vexilla etiaꝫ ſup
altare eriguntur. ut triūph⁹ xp̄i iugiter i ecclā
memoret. ꝑ quē ⁊ nos de inimico triūpha-
reſpam⁹. Codex etiā euāgelic⁹ ſup illḋ ad
aptat̄. eo q̄ euāgeliū ab ipſo ſcꝫ xp̄o ſit editū
⁊ ipſi ꝑhibeat teſtimoniū. Qui q̄re exteri⁹
ornet̄ dicet̄ in. iij. pte ſub ti. de leg. a. indumē-
tis. Deinde vaſa ⁊ vtenſilia in domo dn̄i a
moyſe ⁊ ſalomone origīnē habuerūt. q̄ in
veti teſtamēto plura ⁊ diuerſa fuerunt. put
in exo. legit̄ diuerſa habentia ſignificata. de
quibus hic breuitatis cauſa nō agim⁹. Sa
ne oīa que ad ornatū ꝑtinent. tp̄e q̄dragesi-

me remoueri vel ꝯtegi dn̄t. qđ fit ſm̄ aliqͣs
in dñica de paſſione. qͣ extūc diuinitas fuit
abſcōſa ⁊ velata in xp̄o. Dimiſit eni ſe capi ⁊
flagellari vt hō̄ tanq̄ȝ nō haberet in ſe v̄tutē
diuinitatis. Un̄ in euāgelio huiꝰ diei dicit̄
Jeſus aūt abſcōdit ſe et exiuit de tēplo. Tūc
ergo cooꝑiunt̄ cruces. i. v̄tus ſue diuinitātis
abſcōdit. Alij hoc faciūt a pͥma dñica q̄dra
geſime. qͣ ex tunc eccl̄ia incipit de eiꝰ paſſi
one agere. Un̄ eo tp̄e crux ab eccl̄ia nō niſi
coopta portari dȝ. Et ſm̄ morē q̄rundā lo/
coꝝ duo tantū velamina ſeu cortine nūc re/
tinentur. quoꝝ vnū ponit̄ ꝑ circuitū chori.
aliud ſuſpendit̄ inter altare ⁊ chorū ne ap/
pareāt q̄ ſunt intra ſancta ſanctoꝝ. Qđ ſā
ctuariū ⁊ crux tūc velant̄ ſignat lrāȝ legis.
i. eiꝰ carnalē obſeruantiā. ſiue qđ in veteri
teſtamento aū xp̄i paſſionē intelligentia ſa
craꝝ ſcripturaꝝ velata opta ⁊ obſcura erat
et q̄ tp̄e illo fuerūt. velamē. i. obſcurā ſciam
ante oculos habuerūt. Signat etiā rōphe/
am illā q̄ fuit ante ianuā ꝑadiſi. Et quiam
hmōi carnalis obſeruantia ⁊ obſcuritas ⁊
romphea in xp̄i paſſione ſublata ſūt. idō cor/
tine vel velamia hmōi in ꝑaſceue remouen
tur. Sed et qͣ in veteri teſtamēto fuerunt
aīalia ruminātia ⁊ vngula ſcindētia ⁊ bo
ues arantes. i. ſcripturaꝝ miſteria diſcernē
tes ⁊ ſpūali intelligentes. idō in q̄dragesima
poſt velū ingrediunt̄ ſacerdotes pauci. qͥbꝰ
datū eſt noſſe miſteriū regni dei. ¶ Circa
hoc aūt notandū eſt q triplex genꝰ veli ſu/
ſpendit̄ in eccl̄ia. videlicet qđ ſacra operit. qđ
ſanctuariū a clero diuidit. ⁊ qđ clerū a ꝓplo
ſecernit. Primū eſt nota lrē legis. Secundū
nota noſtre indignitatis. qꝛ indigni ſumꝰ
immo impotentes celeſtia intueri. Tertiū ē
coercio noſtre voluptatis carnal'. Primū
videlicet cortine q̄ ab vtroqȝ altaris latere
extendunt̄ ſacerdote ſecretū intrante. ꝓut i
q̄rta ꝑte ſub ti. de ſecreta dicet̄. ſignificatū ē
in hoc q ſicut legit̄ exo. xxxiiij. Moyſes po/
ſuit velamē ſuꝑ faciē ſuā. qꝛ filij iſrael clari/
tatē vultus eiꝰ ſuſtinere nō poterāt. Et ſic
dicit ap̄l's hoc velamē adhuc hodie ē ſuꝑ
corda iudeoꝝ. Scđm videlicet cortina q̄ in
q̄dragesima in officio miſſe ante altare extē
dit̄. ſignificatū eſt in hoc q velū intra taber
naculū erat ſuſpenſum qđ diuidebat ſācta
ſanctoꝝ a ſanctis. vt dicet̄ in ꝓhemio q̄rte
ꝑtis ꝑ qđ arca ꝓplo velabat̄ et erat miro ope
ꝯtextū ⁊ pulcra varietate diſtinctum. qđ in
paſſione dñi ſciſſū eſt. ⁊ illiꝰ exemplo hodie
cortine varia pulcritudine texūt̄. De ꝓmiſ/
ſo velo ⁊ quales eſſe dn̄t cortine. habet̄ exo.
xxv. ⁊ xxxvj. c. Tertiū inde tūc habuit origi
nē qͣ in ꝓmitiua eccl̄ia ꝑibolꝰ. i. paries
q̄ circuit choꝝ nō eleuabat̄ niſi vſqȝ ad ap/
podiationē qđ adhuc in q̄buſdā eccl̄ijs ob/
ſeruat̄. qđ ideo fiebat vt ꝓplus videns clerū
pſallentē inde bonuȝ ſumeret exemplū.
Uerū tñ hoc tp̄e quaſi ꝯmuniter ſuſpendi
tur ſiue interponit̄ velū aut muruꝰ inter cle
rum ⁊ ꝓplum. ne mutuo ſe ꝯſpicere poſſint
quaſi ipſo facto dicat̄. Auerte oculos tuos
ne vi. va. ⁊c. In paraſceue v̄o omne tollitur
velū. quia in paſſione dñi velū templi ſciſ/
ſum eſt. ⁊ ꝑ eam reuelata eſt nobis legis ſpi
ritualis intelligentia q̄ antea latebat vt pre
miſſū eſt. et apta eſt celeſtis regni ianua. et
data eſt nobis fortitudo ut vinci niſi veli/
muꝰ a carnali ꝯcupiſcentia nequeamꝰ. Ue
rū tamē velū qđ diuidit ſanctuariū a clero
retrahit̄ vl' eleuat̄ in veſpera cuiuſlibet ſab
bati quadrageſime qn̄ officiū diei dñice in
choatur. ut clerꝰ poſſit i ſanctuariū intueri
quia dñica recolit reſurrectionē. Hoc etiaȝ
ideo fit in ſex diebꝰ dñicis. quia nulla fuit
etas in qua nō fuerit gaudiū eternū. gaudi
um quidē figuratū qđ celo velat̄ qđ ꝑ velū
illud ſignificat̄. Inde eſt q diebꝰ dñicis nō
ieiunamꝰ. et hoc ꝓpter gl'iam dñice reſurre
ctionis. Nā pͥma dñica ſignat gaudiū qđ
habuerūt pͥmi parentes in ꝑadiſo ante pec
catū. Scđa dñica figurat gaudiū qđ pauci
habuerūt i arca noe alijs omnibꝰ diluuio
ſubmerſis. Tertia qđ habuerūt filij iſrael
ſub ioſeph alijs fame afflictis. Quarta qđ
habuerūt ſub ſalomone in omni pace viuē
tes. Quinta qđ habuerūt redeuntes de ca/
ptiuitate babilonie. Sexta qđ diſcipuli ha
buerūt a reſurrectione vſqȝ ad aſcenſionē
qn̄ cū eis p̄ſentialiter fuit ſponſus. In feſti
uitatibus etiā nouē lectionū q̄dragesime

die dñica nō ieiunamꝰ

de dominicis 4e

velū ipm̄ eleuat vel retrahūt. Sʒ hoc nō ha
bet de pmaria eccl'ie inſtitutōne. q2 tūc nul
lū feſtū celebrabat̄ i q̄drageſima ſolenniter
Sed ſi aliqd̄ feſtū occurrebat. quaciiqʒ die
occurreret in ſabbato ⁊ in dn̄ica de eo com
memoratō fiebat ꝑut in canone pape mar
tini habet̄. Et in burcardo li. xiij. et h̄ totuʒ
ꝓpter tempoꝛis illi⁹ triſticiā. poſtea vſus
in ↄtrariū obtinuit. ut videlicet feſtū nouē
lectionū in ſuo die ſolenniter celebret̄. et ni/
bilominꝰ ieiunet̄. Rurſus cortine in feſti/
uitatibꝰ extendunt̄ in eccl'ijs ꝓpter oꝛnatū
ut ꝑ viſibiles oꝛnat⁹ ad inuiſibiles mouea
mur. q̄ ſunt q̄nq3 varijs coloꝛibꝰ coloꝛate
ut premiſſum eſt ut ex diuerſitate coloꝛum
ipſoꝝ notet̄ q2 hō qui eſt dei templū oꝛnat⁹
eſſe debet varietate ſeu diuerſitate v̄tutum.
Cortina alba ſignat vite mundiciā. Ru/
bea caritatē. Viridis ↄtēplationē. Nigra
carnis moꝛtificationē. Liuida tribulatōeʒ
Adhuc ſup coꝛtinas candidas ſuſpendun
tur q̄nq3 panni varij coloꝛis ad notandū
q2 coꝛ noſtrū purgatū eſſe debet a vicijs et
in eo dn̄t eſſe coꝛtine v̄tutū ⁊ varietas bono
rū opū. Porro in feſto natiuitatis dn̄i
quedā eccl'ie nullos ſuſpendunt pannos. q̄
dam viles. et quedam bonos. Que nullos
ſuſpendunt. noſtrū figurant ruboꝛē. ſi eniʒ
maximū ſit nobis gaudiū de nato ſaluato
re. nō tn̄ debemꝰ eſſe ſine ruboꝛe. ꝑ eo q2 tan
tū fuit noſtrū peccatū q2 dei filiꝰ ſeipſū ꝓpt̄
nos exinaniuit foꝛmā ſerui accipiens. Et ꝓ
pterea etiā in ipſiꝰ obitu nō cū leticia ſolē/
nizamꝰ. ſed acerrimū ieiuniū facimꝰ. cū tn̄
in alioꝝ ſanctoꝝ obitu leti ſolēnizemꝰ. ⁊ ali
quantulū lautius in cibo ⁊ potu nobis in
dulgeamꝰ. ꝑut in. vj. pte ſub paraſceue dice
tur. Ruboꝛ quippe nobis eſt q2 dn̄s moꝛtu
us eſt ꝓpter peccata noſtra. ſancti v̄o non
ꝓpter peccata noſtra ſed ꝓpter xp̄um paſſi
ſunt. Qui viles ſuſpendūt figurant q2 dn̄s
ſuilē induit foꝛmā. et q2 vilibꝰ pānis eo die
inuolutus fuit. Qui bonos gaudiū de re/
ge nato habitū attendunt. et quales eſſe de
beamus in receptione tanti hoſpitis oſtēn
dunt. In quibuſdam eccleſijs altare in pā/
ſcha precioſis oꝛnatur pallijs. et ſupponun
tur velamina trium coloꝛum rubeum ſub
albū. et nigꝝ. q̄ tria tp̄a deſignant. Prima
lectione et reſponſoꝛio finitis remouet̄ vela
men nigrum. qd̄ tempꝰ an̄ legē ſignat. Se
cunda lectione ⁊ reſponſoꝛio finitis remo/
uet̄ ſub albū. qd̄ tp̄us ſub lege deſiḡt. Tertia
finita remouet̄ rubeū. qd̄ tempꝰ gratie ſiḡ/
ficat. in quo ꝑ xp̄i paſſionē ad ſancta ſctōꝝ
et ad eternā gl'iam nobis aditus patet.
De pannis v̄o et veſtimentis altaris in tra
ctatu de altari dictū eſt. In pcipuis feſti
uitatibus theſauri eccl'ie in publicū dedu/
cunt̄ ꝓpter tria. Primo ꝓpter ↄſideratōeʒ
cautele ut videlicet appareat q̄ʒ cautꝰ fuerit
in ſeruando q̄ illū ſeruare tenet̄. Scd̄o ꝓpt̄
ſolēnitatis veneratōeʒ. Tertio ꝓpt̄ obla
tionis memoꝛiā videlicet in memoꝛiā illo/
rū q̄ prius ea eccl'ie obtulerūt. Qd̄ autem
eccl'ia intus ⁊ nō extra feſtiue oꝛnat̄ miſteri
aliter innuit q2 oīs gloꝛia eius abintus eſt.
Licet enī exteriꝰ deſpicabilis ſit. in aīa tn̄ q̄
ſedes dei eſt radiat. iuxta illud. Nigra ſū ſʒ
foꝛmoſa ⁊c. Et dn̄s ꝑ propheam Etenī here
ditas mea p̄clara eſt mihi. Propheta etiā
ↄſiderās hāit dn̄o. Dilexi decoꝛē domꝰ tue
⁊c. q̄m ſpeciali fides ſpes ⁊ caritas exoꝛnat.
Eccl'ia q̄ʒ materialis et etiā ſpūalis mūdari
debet de q̄ in. vj. pte ſub ti. de paſcha. et de. v.
feria cene dicetur. In nonnullis eccleſijs
oua ſtrutionum et huiuſmodi que admi/
rationem inducunt. et que raro videntur
conſueuerunt ſuſpendi. ut ꝑ hoc populus
ad eccl'iam trahat̄ et magis afficiat̄. Rur
ſus aiunt quidā q2 ſtrutio tanq̄ʒ auis obli
uioſa derelinq̄t in ſabulo oua ſua. demū q̄
dam ſtella viſa recoꝛdat̄. et redit ad illa aſpe
ctu ſuo fouens ea. Oua ergo in eccleſijs ſuſ
pendunt̄ ad notandū q2 homo propter pec
catū a deo derelictus ſi tandem diuino lu/
mine illuſtratus. recoꝛdatꝰ delictoꝝ ſuoꝝ
penituerit. et ad ipm̄ redierit ꝑ aſpectū miſe
ricoꝛdie illiꝰ fouet̄. ꝑ quē etiā modū dn̄i lu/
ca. q2 reſpexit deus petrum poſtq̄ʒ negauit
xp̄m. Suſpendunt̄ etiaʒ ut in illis vnuſq̄ſ/
q̄ʒ contempleť q2 homo facile deū obliuiſci
tur. niſi ꝑ ſtellam. i. ſpiritusſancti grām in/
fluentem illuſtratus ad eum redire ꝑ bo

na opa recordeṫ. Sane in ꝑmitiua eccl̃ia
ſacrificiũ fiebat in vaſis ligneis ⁊ veſtibus
ꝯmunib⁹. tũc eñ erãt lignei calices ⁊ aurei
ſacerdotes. nũc vͦo ecõtra eſt. Sed ſeuerin⁹
papa inſtituit ꝙ in vitreis fieret. q̃a vͦo illa
fragilia erant. iõ vrban⁹ papa ⁊ etiã ꝯciliũ
remeñ. ſtatuit ꝙ in argenteis vel aureis va
ſis ſacrificeṫ. vel ꝓpter pauptatẽ in ſtãneis
q̄ nõ eruginanṫ. nõ tñ in ligneis vel ex auri
calco. Nõ ergo dꝫ eſſe ď vitro ꝓpter piculũ
effuſiõis. nõ de ligno q̃a cũ ſit poroſũ ⁊ ſpõ
gioſum corp⁹ ſanguinẽ abſorberet. non de
ere vel auricalco q̃ꝛ vini vͭtutẽ erugi
nẽ ⁊ vomitum ꝓuocaret. Et nota ꝙ calicis
nomẽ a veteri et nouo teſtamento origiñẽ
traxit. Vñ biere. Calix aure⁹ babilon iebri
ans omnẽ terrã. Et dauid. Calix in manu
dñi vini meri plen⁹ mixto. Et alibi. Calicẽ
ſalutaris accipiã ⁊ nomẽ d. in. Itẽ in euan
gelio Poteſtis bibere calicẽ quẽ ego bibi
tur⁹ ſũ. Itẽ accipiẽs calicẽ grãs egit. Calix
aũt aure⁹ ſignificat theſauros ſapie in xp̄o
abſconditos. Argenteus mundiciã culpe.
Stãne⁹ innuit ſilitudinem culpe et pene.
ſtãnũ eñ ẽ mediũ inter argentũ ⁊ plũbũ. et
caro xp̄i licet nõ fuerit plũbũ. i. peccatrix. fu
it tñ carni ſilis peccatrici. et licet nõ fuerit
argentũ. i. paſſibil' ꝓpter ſuaꝫ culpã. fuit tñ
paſſibilis ꝓpter noſtrã. q̃a languores no
ſtros ipe tulit ⁊ dolores nr̃os ipſe portauit
De calice et patena diceṫ ſub ti. de ꝯſecratõ
nib⁹ ⁊ vnctionib⁹. Nempe ſi q̃s tenui reli
gione tentus dicat. ꝙ dñs ꝑcepit moyſi vt
cuncta vaſa tabernaculi in oẽs vſus ⁊ ceri
monias ex ere faceret. vt legitur exo. xxvij. et
xxxviij. ca. ꝙ qꝫ hmõi ꝑcioſa vaſa et ornamẽ
ta poterãt venũdari et dari paupib⁹. ſilis ẽ
inde ⁊ mulieri vnguentarie ꝯtrari⁹. Hoc eñ
agim⁹ nõ ꝙ deũ min⁹ vilia ornamẽta dele
ctẽt q̃ꝫ aurea. ſed q̃ꝛ cũ hoĩes q̃d diligũt deo
libẽter offerũt. ꝓ diuinã latriã. ſuã vincunt
auariciã. Preterea hec diuine pietatis offi
cia moralia ſunt ⁊ future glorie ſignificati
ua. Vñ etiã in veteri lege ex auro iacincto.
purpura. cocco bis tincto. ⁊ biſſo retorta. et
alijs ꝑcioſ ſupbumerale fieri ꝑcipiṫ. vt q̃n

ta ſacerdos vͭtutũ diuerſitate clareſcere de
beat demõſtreṫ. ⁊ altare ⁊ ꝓpiciatoriũ ac cã
delabrũ ⁊ alia vaſa et ornamenta altaris ex
auro fieri ⁊ argento. exo. xxv. ⁊. xxx. ⁊. xxxviij.
ca. Tabernaculũ q̃ꝫ ex diuerſis ꝑcioſis fie
ri ꝑceptũ eſt. put dictũ eſt ſub ti. de eccleſia.
Legalis etiã põtifex alijs diuerſis ꝑcioſis
vtebaṫ ornamẽtis. put diceṫ ĩ tertia pte ſub
ti. de legalib⁹ indumẽtis. de hoc etiã ſub ti.
de eccl'e dedicatiõe ꝓpe ꝑncipiũ diceṫ. Ideo
ꝓhibitũ eſt in ꝯcilio aurelian̄. ne diuina
miniſteria ꝑſtenṫ ad nuptiaꝝ ornatũ ne vl'
ꝓborũ tactu vel pompa ſecularis luxurie
polluanṫ. q̃ nimiꝝ oſtendiṫ ꝙ ex veſte cuiuſ
cũqꝫ ꝑſone fieri nõ dꝫ caſula. vel aliquis ſa
cris miſterijs deputand⁹ ornat⁹. Stepha
nus q̃ꝫ papa ſtatuit ne veſtimẽtis eccl'ie in
alijs vſib⁹ q̃s fruaṫ. ꝙ qꝫ niſi a ſacratis hoĩ
bus tanganṫ ne vltio q̄ balthaſar regẽ babi
lonie ꝑcuſſit ſup hoc tranſgrediẽtes veniat
Clemẽs etiã papa ſtatuit ne mortui ſepeli
anṫ vel inuoluanṫ ſeu opianṫ vel etiaꝫ fere
trũ cũ palla. i. pãnis altaris. aut cũ mappa
q̄ calix inuoluiṫ ſeu cũ q̄ ſacerdos manus
p⁹ ꝯſecrationẽ tergit. Quñ vͦo palle. i. corpa
lia. ⁊ vela. i. ornamẽta altaris ſeu cortine ſu
ꝑ altare pẽdẽtes ſordidate fuerint. dyaconi
cũ miniſtris humilib⁹ illa lauent intra ſa
crariũ. et nõ extra. Ideo velis aũt lauandis
q̄ ad cultũ altaris ꝑtinẽt noua peluis habe
aṫ. Palle vͦo. i. corpalia in alia pelui lauenṫ
Vela q̃ꝫ ianuarij. i. cortine q̄ extẽdunṫ ĩ ec
cleſijs in feſtis ⁊ in q̃dragesima ĩ alia pelui
lauenṫ. Hinc eſt ꝙ ſtatutũ eſt in ꝯcilio yler
deñ. ꝙ ad corpale lauandũ ⁊ ad pallas alta
ris ꝓpria habeanṫ vaſa foris ĩ q̃b⁹ nihil aliud
lauet. Sꝫ ⁊ ſm eũdẽ clemẽtem ſi altaris
palla. i. veſtimẽta altaris vel cathedra in q̄
ſedet ſacerdos ſacris veſtib⁹ indut⁹. vl' cã
delabrũ. vel velũ. i. pannus vel cortina ſu
ꝑ altare pendens fuerint vetuſtate ꝯſumpta
crementṫ. ⁊ cineres vel in baptiſterio vel in
pariete aut in foſſis pauimẽtoꝝ vbi nõ fit
tranſit⁹. iacteṫ. Et nota ꝙ eccl'iaſtica orna
menta benedicunṫ. vt diceṫ ſub ti. de ꝯſecra
tionib⁹ et vnctionibus

De campanis

Campane ſunt vaſa enea in nola ciuitate cāpanie pmo inuente. Maiora itaqȝ vaſa cāpane a cāpania regione. minora vero nole a nola ciuitate dicunt̄. Pulſant̄ autē et bn̄dicitur cāpana. vt p illi⁹ tactū ⁊ ſonituȝ fideles inuicē inuitent ad pmiū. ⁊ creſcat in eis deuotio fidei. fruges mētes ⁊ corpa credentiū ſeruent̄. pcul pellant̄ hoſtiles exercitus. ⁊ oēs inſidie inimici. fragor grandinū. pcella turbinū. impet⁹ tēpeſtatū ⁊ fulgurū tempent̄. infeſtaqȝ tonitrua et ventoꝝ flama ſuſpendat̄. ſpūs pcellaꝝ ⁊ aeree poteſtates pſternant̄. vt hoc audientes ꝯfugiāt ad ſcē matris eccl̄ie gremiū an̄ ſancte crucis vexillū cui flectit̄ omne genu ⁊c. ſicut hec ſingula in bn̄dictionib⁹ cāpane habent̄. Sciēdū aūt eſt ꝙ cāpane quarū ſonoritate ꝯuenit ꝑplus ad eccl̄iaȝ ad audiendū. ⁊ clerus ad annunciandū mane miſcdiam dn̄i. ⁊ veritatē ei⁹ p noctē ſignificāt tubas argenteas quib⁹ in veteri lege ꝑplus ad ſacrificanduȝ accerſiebat̄. de quib⁹ dicet̄ in. vj. pte ſub penthe. Queadmodū eni vigiles in caſtris tubis. ſic et eccl̄iaꝝ miniſtri cāpanaꝝ ſonitu ſe excitant. vt ꝯtra inſidiantē dyabolū pernoctēt. Signa igit̄ noſtra enea ſonoriora ſūt tubis veteris legis. q2 tūc not⁹ erat deus in iudea tantū. nunc vo in omni terra. Sunt etiā durabiliora. ſignificāt eni pdicationē noui teſtamēti fore ampli⁹ duraturā tubis et ſacrificijs veteris legis. q2 vſqȝ ad mundi finē. Siqdē cāpane pdicatores ſignificant q fideles ad ſilitudinē campane ad fidē vocare dn̄t. qd ſignificatū eſt in eo ꝙ dn̄s pcepit moyſi vt faceret veſtē ſūmo potifici habentē. lxxij. tintinabula q ſonarēt cū pontifex in ſancta ſanctoꝝ ingrederet̄. Ipſum ergo vas os pdicatoris deſignat. iuxta illud apli. Factus ſū velut es ſonans ſiue cimbalū tinniens. Duricia metalli fortitudinem deſignat in mente pdicatoris. Vn̄ dn̄s Dedi frontē tuā duriorē frōtib⁹ eoꝝ. Plectrū ſiue ferrū qd inter⁹ ex vtraqȝ pte feriens ſonum reddit doctoris linguam q ſcīa ornat et q vtriuſqȝ teſtamētū reſonare facit figurat̄. Prelatus ergo abſqȝ ſcīa pdicationis ē q̄ cāpana ſine plectro. iuxta illud greg. Sacerdos ſi pdicationis eſt inſcius. quā clamoris vocē datur⁹ eſt pco mut⁹. eſt eni quaſi canis mut⁹ latrare nō valens. Ipſa vo pcuſſio denotat ꝙ pdicator pmū debet p correctionē in ſe vicia ferire ⁊ poſtmodū ad aliena exprobrāda accedere ne ꝯtra doctrinā apli alijs pdicans ipſe reprob⁹ inueniatur Vn̄ pſal. Peccatori aūt dixit deus q̄re tu enarras iuſticias meas ⁊ aſſumis teſtamētū meū p os tuū. Que nāqȝ actionis exēplo pleriqȝ accendit. qs erudicione ſermonis mouere nequit. Vinculū vo q plectrū vaſi ꝯiungit̄ ſeu ligat̄ ē moderatō q lingua tpatur que ad tractū cordc id eſt. ad autoritatē ſcripture linguā monet pdicatoris. Lignū in quo cāpana pendet lignū dn̄ice crucis ſigt̄. qd ideo qnqȝ a ſupiorib⁹ ꝯtinet̄ q2 crux ab antiquis patrib⁹ nūciat̄. Inſtrumenta qbus ipſū lignū alligatū ſeu affixuȝ ē oracula ſūt pphetaꝝ. Ligatura vo ferrea q cāpana ligno ꝯiungit̄ caritatē denotat. p quā pdicator indiſſolubiliter cruci affix⁹ gloriat̄ dicens. Mibi abſit gloriari niſi in c. d. no. Cauilla ligno affixa qua mediante cāpana pulſatur rectā pdicatoris mentē ſignat q diuinis mādatis inherens illa fidelium aurib⁹ pfrequentē pulſationē inculcat Funis aūt ab illa pendens qua campana pulſatur eſt humilitas ſeu vita predicatoris. Funis etiam ipſa vite noſtre menſurā oſtendit. Adhuc cum funis initiū habeat a ligno a quo campana pendȝ per qd crux dominica intelligitur recte ſacram ſcripturam a ligno ſancte crucis deſcendentem ſignat Sicut etiam funis ex tribus eſt funiculis. ita et ſcriptura ex trinitate conſiſtit. ſ. ex hiſtoria. ex allegoria. et ex moralitate. Funis ergo deſcēdens a ligno in manu ſacerdotis eſt ſcriptura a miſterio crucis deſcēdens in ore predicatoris. Rurſus ideo funis vſqȝ ad manus quib⁹ ꝯtinetur extēditur. q2 ſcriptura vſqȝ ad opa tranſire debet. Funis qȝ eleuatio et depſſio in pulſādo denotat ꝙ ſacra ſcriptā aliqn̄ loquit̄ de altis.

aliq̄n̄ de inferioꝛib⁹. ſeu q̄ p̄dicatoꝛ q̄ñꝫ ꝓ/
pter aliq̄s alta dicit q̄n̄qꝫ ꝓpter alios ꝯdeſ/
cendit. iuxta illud apl̄i. Siue excedim⁹ ꝓpt
deū. ſiue ꝯdeſcendim⁹ ꝓpter vos. Adhuc
ſacerdos deoꝛſū funē trahit dū ad actiuaꝫ
vitā a ꝯtēplatione deſcēdit. ipſe vō ſurſum
trahit dū ſcriptura docente in ꝯtēplationē
erigit̄. deoꝛſū etiā trahit dū ſcripturā ad l̄rāꝫ
q̄ occidit itelligit. ſurſū trahit̄ dū ſpūalit̄ eā
exponit. Rurſ⁹ ſcꝫ greḡ. deoꝛſū trahit ⁊ ſur
ſū trahit̄. dū ī ea ſe metit̄ q̄ntū videlicꝫ ī pra
uis iaceat. et q̄ntū ad bona faciēda ꝓficiat.
Scꝫ et ex tractu funis cāpana reſonat. ꝑpl̄s
ad expoſitionē ſacre ſcripture adunat̄. p̄di/
catoꝛ audit̄ et ꝑplus in vnitate fidei ⁊ carita
tis vnit̄. Sacerdos itaqꝫ qui ſe recognoſcit
p̄dicatiōis debitoꝛē n̄ ſe ſubtrahat a mouē
dis ſignis. q̄niā et filij aaron clangebāt tu/
bis. Funē ergo mouet q̄ fr̄es aut ꝑplium ex
officio ꝯuocat. Anulus in fine coꝛde p q̄nē
in pleriſqꝫ locis coꝛda trahit̄ eſt coꝛona pre
mij ſeu pſeuerātia in finē vel eſt ipſa diuīa
ſcriptura. Poꝛro ſauinian⁹ papa ſtatuit
vt hoꝛe diei p eccl̄as pulſent̄. Et nota q̄ ad
diuina officia p. xij. diei hoꝛas cāpane com
muniter duodecies pulſant̄. videlicet in p̄/
ma hoꝛa ſemel. et in vltima ſilr̄ ſemel. q̄a ab
vno deo oīa et idē vn⁹ erit oīa in oīb⁹. In
tertia pulſat̄ ter p ſcd̄a tertia ⁊ q̄rta hoꝛis
q̄ ſub illa cantant̄. Silr̄ ⁊ in ſexta ter p trib⁹
videlicet p q̄nta p ſexta ⁊ ſeptīa hoꝛis. Silr̄
in nona ter p trib⁹. ad veſpas vō q̄ eſt. xj.
hoꝛa nō ſolū ſemel ſed etiā mltiplicit̄er q̄a ī
tp̄e gratie mltiplicata eſt p̄dicatio apl̄oꝝ.
Itē in nocte ad matutinū ſepe. q̄ꝛ ſepe excla
mandū eſt. Exurge qui doꝛmis. ⁊ exurge a
moꝛtuis. Communiter tn̄ ter pulſat̄ in noct/
nis. Pmo cū ſquilla q̄ ſignificat paulū acu
te p̄dicantē. Scd̄a pulſatio ſignificat bar/
nabā ſibi aſſociatū. Tertia innuit q̄ iudeis
repellētib⁹ vbū dei. apl̄i ꝯuerterūt ſe ad gē/
tes q̄s in fide trinitatis q̄ttuoꝛ euāgelioꝝ
ībuerūt diſciplinis. Vn̄ ⁊ q̄dā q̄ter pulſāt.
Et nota ſex eſſe genera tintinabuloꝝ quib⁹
in eccl̄a pulſat̄. ſcꝫ ſquilla. cimbalū. nola. no
lula ſeu dupla. campana ⁊ ſignū. Squilla
pulſat̄ in triclinio. i. refectorio. Cimbalū in
clauſtro. Nola ī choꝛo. Nolula ſeu dupla
in hoꝛologio. Cāpana ī cāpanili. Signū
in turri. Q̄dlibet tn̄ hoꝝ pt̄ generaliter tin
tinabulū nūcupari. Varijs ergo deſignāt̄
vocabul̄ q̄a p̄dicatores p illa deſignati ad
mlta neceſſarij ſūt. Sane ī tota ſeptuageſi/
ma. ſb̄ q̄ q̄dragesiā ꝯtinet̄. ī dieb⁹ ꝓfeſtis nō
dꝫ ꝓpulſari nec cōpulſari. nec dupulſari ſꝫ
ſolū ſinpulſari. i. ſimplicit̄ pulſari ad hoꝛas
diei vel matutinas. In eccl̄ijs mī bn̄ oꝛdina
tis bis pulſat̄ ad p̄mā. Primo ad inuocan
dū. Scd̄o ad inchoandū. In tertia ter ſm̄
numerū hoꝛaꝝ q̄ ſub illa pulſant̄ vt p̄miſſū
eſt. vna ad inuocandū. alia ad ꝯgregandū
tertia ad inchoandū. Silr̄ fit in ſexta et in
nona. et eedē cāpane ⁊ eodē oꝛdine pulſan
tur ad matutinas ſimpliciter. Ad miſſam
vō ⁊ ad veſpas duab⁹ dūtaxat campanis
pulſat̄. In minoꝛib⁹ vō eccl̄ijs ſimpliciter
tantū pulſandū eſt iuxta p̄miſſa. ⁊ hoc in fe
rijs. In dominicis vō ⁊ ſolēnib⁹ dieb⁹ pro
ut in alijs tempib⁹ compulſat̄. Quia enim
p̄dicatores qui p campanas figurant̄ tēpe
grē crebri⁹ abūdant et optune et importu/
ne inſtant. idcirco in feſtis que ad gratiam
ptinent campane tumultuoſius tinniunt
et plixius ꝯcrepant vt doꝛmientes ⁊ ebrio/
ſos excitēt ne doꝛmiāt vltra modū. Quid
autem ſignificet compulſatō qn̄ cantatur
Te deuꝫ laudam⁹. in q̄nta pte ſub ti. de no/
cturnis dicet̄. Verū aliq̄ moꝛiente campa/
ne debent pulſari vt ꝑplus hoc audiēs oꝛet
pro illo. p muliere quidē bis. pro eo q̄ ipſa
inuenit alteritatē. p̄mo enī fecit hominem
alienū a deo. q̄re ſecūda dies nō habuit be/
nedictionem. Pro viro vō ter pulſatur. q̄ꝛ
p̄mo inuenta eſt in hoīe trinitas. Primo
enī foꝛmat⁹ eſt adam de terra. deinde mu/
lier ex adam. poſtea homo creatus eſt ab
vtroqꝫ. et ita eſt ibi trinitas. Si aūt cleric⁹
ſit. tot vicib⁹ ſimpulſat̄ q̄t oꝛdines habuit ipſe.
Ad vltimū vō ꝯpulſari dꝫ cū oīb⁹ campa/
nis. vt ita ſciat ꝑplus pro q̄ ſit oꝛādum. De
bet etiam compulſari qn̄ fun⁹ ad eccl̄iam.
et qn̄ de eccl̄ia ad tumulū deportat̄. Te/

terū campane in pceſſionib⁹ pulſant. vt de
mones timētes fugiāt. put in q̄rta pte ſub
ti. de acceſſu pon. ad al. dicet. Timēt eni au
ditis nibis eccl'ie militantis ſcʒ cāpanis. ſic
aliquis tyrann⁹ timet audiēs in terra ſua
tubas alicui⁹ potētis regis inimici ſui. Et
hec etiā eſt cauſa q̄re eccl'ia videns ɔcitari
tēpeſtatē cāpanas pulſat vt ſcʒ demōes tu
bas eterni regis. i. cāpanas audientes terri
ti fugiāt. ⁊ a tēpeſtatis ɔcitatione q̄eſcant. ⁊
vt ad cāpane pulſatione fideles admoneā
tur ⁊ puocent p inſtanti piculo orationi in
ſiſtere. ¶ Silent aūt cāpane triduo añ paſ
ſcha. vt dicet in ſexta pte ſub q̄nta feria ce
ne. Rurſus cāpane tpe interdicti ſilent. q̄a
ſepe ob delictū ſubditoꝝ impedit lingua p̄
dicatoꝝ. iuxta illud pphete. Linguā tuam
adherere faciā palato tuo. q̄ dom⁹ .i. pplus
exaſperans. i. inobediens eſt. Iḡ ɔ etiā eccl'ia
organa. de qb⁹ in q̄rta pte ſub ti. de ſcris di
cetur.

¶ De cimiterio et alijs locis ſacris et religioſis.

NUnc de cimite
rio et alijs ſacris ac religioſis lo
cis dicam⁹. Sane venerabiliū
locoꝝ alia ſūt humane neceſſitati deputa
ta. alia orōni dicata. Loca hūane neceſſita
ti deputata ſūt zenodochiū zenoſtoriū qd̄
idē eſt. naſochomiū geronteconiū orpha
notrophiū et brephotrophiū. Sancti eteni
pr̄es et religioſi p̄ncipes hmōi inſtituerūt
loca in qb⁹ paupes. pegrini. ſenes. orpha
ni. infantes. emeriti. īfirmi. imbecilles. ⁊ ſau
cij reciperent ⁊ fouerent. Et nota q̄ geronta
grece dr̄ ſenex latine. Locoꝝ aūt orōni dica
toꝝ alia ſunt ſacra. alia ſūt ſancta. alia reli
gioſa. Sacra ſūt q̄ p man⁹ pontificū rite
dedicata et deo ſanctificata ſūt. que varijs
nōibus appellant. put ſub ti. de eccl'ia p̄miſ
ſū eſt. Sancta ſunt loca emunitatis ſiue p̄
uilegiata ſeruitorib⁹ et miniſtris eccl'aꝝ de
putata. de qb⁹ videlicet ſub intermiuatiōe
certe pene vel a iure vel p ſp̄ale p̄uilegiū inē
dicit. ne q̄s illa violare p̄ſumat. ſic ſūt atria
eccl'aꝝ. ⁊ in qbuſdā locis clauſtra infra que

ſūt dom⁹ canonicoꝝ. in qb⁹ reis cuiuſcun
qʒ ſceleris ɔfugientib⁹ ſi ſe ibi receperint ſe
curitas p̄ſtat. Et ſm̄ ſtatuta legalia porte ⁊
theatra ciuitatū. Religioſa ſūt vbi cadauer
hoīs integrū vel etiā caput tātū ſepelit. q̄a
nemo p̄t duas ſepulturas hr̄e. Corp⁹ v̄o vel
aliqd̄ aliud mēbrū abſqʒ capite ſepultū nō
fac locū religioſū. Sʒ et ſm̄ legalia īſtituta
cadauer iudei vel gētilis. vel infans nōdū
baptizati. locū in q̄ ſepultū ē religioſū facit.
ſm̄ religionē tū xp̄ianā ⁊ canonicā doctri
nā ſolū xp̄iani cadauer locū fac religioſuʒ.
Et nota qd̄ q̄d q̄d eſt ſacrū ē religioſū et nō
ecōtra. Ceterū loc⁹ iſte religioſus diuerſi
mode appellat videlicet cimiteriū poliādriū
ſiue andropol' qd̄ idē eſt. Itē ſepulcꝝ mau
ſoleū qd̄ etiā idē eſt. dormitoriū. tumulus.
monumētū. ergaſtulū. ſarcofag⁹. piramis
buſtū. vrna ⁊ ſpelūca. Cimiteriū dr̄ a cime
qd̄ eſt dulce. et ſterion qd̄ ē ſtatio. ibi eī dul
citer defūctoꝝ oſſa q̄eſcūt et ſaluatoris ad
uentū expectāt. Vel q̄ ibi ſūt cimices. i. ver
mes vltra modū fetētes. Poliandriū dr̄ q̄ſi
pollutū antrū ppter cadauera hoīm ibi ſe
pultoꝝ. Vel poliādriū interp̄tat̄ multitudo
viroꝝ. a polis qd̄ ē pluralitas et andros qd̄
ē vir. ⁊ ſʒ h̄ pprie dr̄ cimiteriū pp̄t multitudi
nē hoīm ibi ſepultoꝝ. Simili ⁊ andropol' qd̄
idē eſt. Sepulcrū dr̄ q̄ſi ſine pulſu. q̄ q̄ ibi ſe
pelit̄ pulſu caret. vel ē loc⁹ vbi oſſa ɔdunt̄.
Mauſoleū dictū ē a q̄dā q̄ dict⁹ eſt mau
ſole⁹ q̄ fuit diues ⁊ potēs. ⁊ ab arthemeſia
ei⁹ vxore valde dilect⁹ adeo q̄ eo defuncto
ipſa glorioſū ei ɔſtruxit ſepulcrū qd̄ voca
uit mauſoleū a nōie viri ſui. Exinde igitur
mos inoleuit vt q̄libet p̄cioſa ſepultura mau
ſoleū nuncupet̄. Dormitoriū dr̄ a dormiē
do q̄ ibi corpa ſanctoꝝ q̄eſcūt q̄ in dn̄o
dormiūt. Tumul⁹ dr̄ q̄ſi tumēs tell⁹. q̄ uiaʒ
hoīe in terra ſepulto terra aliquantulum
eleuat̄. Monumentū dr̄ quia monet men
tem cuiuſlibet inſpicientis vt recordet̄ q̄ a
cinis eſt ⁊ in cinerē reuertet̄. Ergaſtulū di
citur ab erge qd̄ eſt opus vel aberga quod
eſt labor ⁊ ſterion qd̄ eſt ſtatio. ibi enim re
quieſcūt corpa eoꝝ qui in dn̄o moriuntur
Vn̄ beati mortui qui in dn̄o moriuntur.

amodo iam dicit illis ſpiritus vt re.a.la.ſ.
Sarcofagus d̄r a ſarcos q̄d ē caro ⁊ fagin
q̄d ē comedere q2 ibi caro cōedit̄.i.ↄſumit̄.
Piramis d̄r a pir q̄d ē ignis q2 corpa igne
cremata et incinerata ibi recōdebant̄. Vel
q2 ſic ignis a lato incipit ⁊ tendit in acutū3
ſic et piramis. Et eſt gen9 altiſſime ſepultu
re. Tale ē rome in q̊ fuerūt cineres iulij ce
ſaris collocati.et corrupto vocab'lo vulga
riter vocat̄ ac9 ſc̄i petri.q̄ tn̄ iulia dici d̄ret.
Similē piramidē fieri fecit ceſar iuxta tu
ronū.ꝑpe ripā ligeris.⁊ reduſit ibi cineres
cuiuſdā militis amici ſui interfecti. Buſtū
v̄o a ↄtione ↄtēti nomē traxit ↄtinētis locus
videlic3 in q̊ buſta ſiue hūana corpa ſepelie
bant̄. Vrna dicta ē eo q̄ antiq̄s moris fuit
hūana corpa rogo ↄburere.⁊ cineres in ter
reis vrnis collocatos ſeruare. Spelūca q̄n
q3 d̄r duplex vt iā dicet̄. Cimiterii initium
habuiſſe d̄r ab abraā q̄ emit agrū ab ebron
in q̊ erat duplex ſpelūca.vbi ipſe ſepult9 eſt
⁊ ſara.yſaac et iacob.et adā et eua.ꝑpterea
eā emit vt ſibi ⁊ ſuis ſepultura eſſet. Duplex
ſpelūca iō ibi erat.q2 ibi duo ſepeliebant̄ cō
tigue ſc3 vir et vxor.vel in vna viri.et in alte
ra mulieres.vel q2 vnicuiq3 illic ſepeliendo
duplex ſpelūca ī modū cathedre fiebat. Vñ
dic̄ hiero.q̄ tres patriarche ſepulti ſūt in ci
uitate ebron in ſpelūca duplici cū trib9 vxo
rib9 ſuis. Sepeliebant̄ aūt q̄ſi ſedētes.⁊ ſu
perior ps ſpelūce q̄ truncū capiebat a nati
b9 ſupra.dicebat̄ vna ſpelūca.ps v̄o iſerior
q̄ capiebat pedes crura et femora . dicebat̄
alia ſpelūca. Sane nō d̄nt paſſim oēs itra
ecclāz ſepeliri.videt̄ enī q̄ loc9 ſepulture nō
ꝑſit. Lucifer nāq3 de celo fuit ꝑſtrat9 ⁊ adā
de padiſo eiect9. ⁊ q̄ loca his meliora ſunt
Itē ioab in tabernaculo interfect9 ē.⁊ iobi
ſterq̄linio triūphauit.imo obeſſe videtur ſi
q̄s indign9 ⁊ pctōr in eccl'a ſepeliat̄. Legit̄
enī in dyalogo bti greḡ.libro.iiij.ca.lvj.q̄ cū
q̄dā flagicioſus ī eccl'a bti fauſt in ibririeñ.
ſepult9 fuiſſet.eadē nocte btūs fauſtin9 ap
paruit cuſtodi eiuſdē ecclie dicēs. Dic ep̄o
vt ꝑijciat hinc carnes fetētes q̄s hic poſuit
alioq̄n ipē die.xxx.morieṫ. Cuſtos v̄o timu
it hec dicere ep̄o. Et ep̄s die.xxx.ſubito mor

tuus eſt. Legit̄ etiā ibidē in c.lvij.de q̊dam
alio q̄ ſepultus fuit in ecclia q̄ cadauer ei9
poſtea inuentū eſt extra ecclāz ⁊ lintheami
na remanſerunt in loco ſuo. Et aug9 inq̄t
Quos pctā grauiora deprimūt.ſi in locis
ſacris ſepeliri ſe faciūt.reſtat vt de ſua p̄ſū
ptione iudicentur . quia eos ſacra loca nō
liberant . ſed culpa temeritatis accuſat.
Nullum ergo corp9 d3 in ecclia aut ꝑpe
vbi corpus d̄ni et ſanguis conficitur ſepe
liri.niſi corpa ſanctoꝝ patrū q̄ dicunt̄ pa
troni.i.defenſores.q̄ meritis ſuis totā defē
dūt patriā.et ep̄i.abbates.et digni p̄ſbiteri
et laici ſumme ſanctitatis.ſed cu nen d̄nt cir
ca ecclām ſepeliri.puta in atrio aut in por
ticu.aut in exedris ſiue voltis eccl'e exterius
adherentib9 aut in cimiterio. Dicūt enī q̄
dam q̄ locus.xxx.pedū circa ecclīam d3 ad
hoc ↄſecrari.alij v̄o ſolā circuitionē quā3
facit ep̄us dedicans ecclāz ad hoc ſufficere
dicunt. Auguſtin9 dicit in libro de cura ꝑ
mortuis agenda in fine q̄ ſepeliri apd̄ mar
tiru3 memorias in hoc defuncto ꝓdeſt. vt
cōmendans eum etiam in martirū patro
cinio affectus pro illo ſupplicationis auge
atur. Antiquitus ſolebant homines in ꝓ
prijs domibus ſepeliri.ſed ꝑpter cadauerū
fetorem ſtatutū fuit vt extra ciuitatē ſepeli
rentur et quendā locū ↄmunem ſanctifica
tum ad hoc deputabant. Nobiles vero ſe
peliebantur ſuper montes et in medio mō
tiū et in radicibus eorū et in proprijs p̄dijs
Ceterū ſi quis in obſidione interficiat̄ nec
poſſit cimiterii haberi.ſepeliat̄ in loco vbi
poteſt. Si vero negociator vel peregrinus
moriatur in equore ⁊ fuerit terra vicina ſe
peliat̄ ibi.q̄ ſi portus remotus ſit in aliq̄ua
inſula propinqua ſepeliatur. Si aūt terrā
non videant.fiat ei domuncula de lignis ſi
haberi poſſunt et proiciatur in mare. In
cimiterio autem chriſtianoꝝ nō niſi chriſti
anus baptizatus ſepeliri debet . nec tamen
omnis.quoniā null9 in maleficio interfe
ct9 ſi maleficiū ſit mortale peccatū . vt ſi ſit
interfect9 in adulterio.vel latrocinio.vel in
ludis gētiliū. Et iō vbi q̄s inuenit̄ mortu
us ibi ſepeliat̄ ꝑpter dubium cauſe mor

[illegible] mortuiſ in mare

tis ei⁹. Si vő q̃s ſubito moriať in ludis cõ
ſuetis. vt in ludo pile. ſepeliri pt ĩ cimiterio.
q̃a nemini nocere intẽdebat. Sʒ q̃a mũdi/
alib⁹ occupabať aliũt q̃dã q ſepeliri dʒ ſine
pſalmis et ſine ceteris mortuoꝝ obſequijs
Sʒ etſi q̃s impetẽs aliũ in rixa vł tumultu
ĩpenitens moriať. nec ſacerdotẽ petijt nõ
dʒ ſepeliri in cimiterio vt q̃dã dicũt. nec is
q̃ manu ꝓpa mortẽ ſibi ꝯſciuit. ſec⁹ ſi vĩ ad
cautelã ſui vel ſuoꝝ repellebat ⁊ alias ĩ pe/
nitẽtia remanebat. Si vő nõ ꝓpter aliquã
manifeſtã cãm ſed ſolo dei iudicio q̃s ſubi
to moriť pt in cimiterio ſepeliri. Iuſt⁹ enĩʒ
in q̃cũqʒ hora moriť ſaluať. ꝓſertĩ ſi dabat
opa ʒ alicui rei licite. Defenſori iuſticie ⁊ pu
gnãti in ꝓlio iuſto occiſis cimiteriũ ⁊ offi/
ciũ libere ꝯcedunť interfecti tñ in eccła ʒ nõ
portẽť ne pauimẽtũ ſanguine polluať. Sʒ
et ſi aliq̃s rediẽs de lupanari vł de aliq̃ loco
vbi fornicat⁹ ſit. in via occidať. vł aliq̃ caſu
incõfitens moriať. nõ ſepeliatur in ꝯmuni ci
miterio. et h̃ ſi legittime ꝓbari pt eũ fornica
tũ fuiſſe. nec ꝯſtat eũ poſtea ꝯfeſſum vel cõ/
tritũ fuiſſe. alioq̃n ſepeliri dʒ. Rurſus mu/
lier moriẽs in ꝑtu nõ dʒ in eccła poni vt q̃/
dã ʒ dicũt ne pauimẽtũ eccłe ſanguine pol/
luať. ſed extra eccłã ʒ ei dicať obſequiũ. et in
cimiterio ſepeliať qđ nõ placet. alioq̃n pẽa
ſibi ꝟteret in culpã. Vñ licite in eccłiam ferť
ita tñ q eccła a macul' corpis ne polluať di/
ligẽter caueať. ꝑtus tñ de ventre ipſi⁹ extra
ct⁹ mortu⁹ et nõ baptizat⁹ extra cimiteriũ
ſepeliať. Sũt tñ quidã q̃ dicũt q ꝑtus debʒ
vna cũ muliere ĩ cimiterio ſepeliri. eo q ꝑs
viſcerũ eſſe cenſeť. Sane vir et vxor in eodẽ
ſepulchro ponendi ſũt exẽplo abrae et ſare.
vbi ſpãlem nõ degerint ſepulturã. Vñ et
thobias ꝑcepit filio. vt cũ mater ipſi⁹ ꝯple/
uiſſet dies ſuos. locaret eã ĩ eodẽ ſepulchro
cũ eo. Itẽ q̃libet in ſepulcro parentũ tumu
lād⁹ eſt. niſi ex deuotione alibi elegerit ſepe
liri. Ceterũ in ꝯcilio maguntinenſi ſtatutũ ẽ
q ſuſpẽſi q̃ ꝓ ſuis pctis penã extremã pſol/
uũt. ex q̃ ꝯfeſſi ſũt vel ꝯfiteri ꝯſiderauerũt. ⁊
ꝯmunicauerũt. ĩ cimiterijs ſepeliri poſſint
et oblatiões et miſſe fieri ꝓ eis. Qualr hũa
nũ corp⁹ ſepeliendũ ſit. diceť ĩ ſeptima pte

ſubti. de officio mortuoꝝ

¶ De eccłe dedicatõe et cõſecratõe

Quia de eccleſia q̃ et altari in ſuꝑiorib⁹ mẽtio fcã
eſt. ꝯñs eſt vt aliq̃ de illoꝝ dedi/
catõe ſubijciam⁹ di. Primo vñ ꝯſecratio ec/
cleſie ortũ habuit. Scđo ꝑ q̃s. Tertio q̃re
Quarto q̃liter eccła dediceť. ⁊ qđ ſignificet
tã ipſa dedicatio q̃ʒ ſingula q̃ in ea aguntť.
De officio vő feſt'i dedicatõis eccłie in .vij.
ꝑte diceť. Primo igiť vñ ẽ vñ dedicatio ec/
cleſie initiũ habuit. Sup q̃ notandũ eſt. q
moyſes dño ꝑcipiẽte fecit tẽplũ et ſacrauit
illud cũ menſa et altari ei⁹ et ceteris vaſis et
vtẽſilibus ad diuinũ cultũ explẽdũ. Et nõ
ſolũ diuinis ꝑcib⁹ ea ſacrauit. verũ etiã ſci
olei vnctõe dño iubẽte liniuit. Legiť eĩ dñs
ꝑcepiſſe ipſi moyſi vt criſma ꝯficeret q̃ vn/
geret tabernaculũ in dedicatõe ⁊ arcã teſta
mẽti. Salomõ q̃ʒ fili⁹ dauid iubẽte dño ꝑ/
fecit tẽplũ cũ altari. ⁊ reliq̃ ad diuinũ cultũ
pagendũ ꝯſecrauit ſic in libro reg. habetur
Nabuchodonoſor etiã rex vocauit oẽs ſa/
trapas optiates ⁊ tyrãnos ad dedicatõnẽ
ſtatue auree quã fecerat. Iudei ergo ſic le/
giť in burcardo li. iij. ca. iudei. loca ĩ quib⁹
dño ſacrificabãt diuinis hẽbãt ſupplicatio
nib⁹ ꝯſecrata. nec ĩ alijs q̃ʒ deo dedicatis lo
cis munera dño offerebãt. Si igiť illi q̃ vm
bre legis deſeruiebãt h̃ faciebãt. q̃ũto magis
nos q̃b⁹ veritas patefacta eſt ⁊ grã ⁊ vitas
ꝑ ieſũ xp̃m data eſt. tẽpla dño edificare. ⁊ ꝑ/
ut melius poſſumus ornare atqʒ ea diuis
precibus et ſanctis vnctionibus cum alta/
ribus et vaſis veſtibus quoqʒ et reliquis
ad diuinum cultum implendum vtẽſilib⁹
deuote et ſolenniter ex inſtitutione felicis
pape. iij. ſacrare debem⁹. Rurſus cũ ĩ ſiria
in ciuitate baruth iudei quandã imaginẽ
crucifixi pedib⁹ ꝯculcarent ⁊ latus ei⁹ pfo
rarẽt. mox inde ſanguis et aqua exiuit. Iu/
dei aũt hoc viſo mirati ſũt et infirmi eoꝝ h̃
ſanguĩe deliniti ab oĩb⁹ infirmitatib⁹ ſuis
liberati ſunt. ꝓpter qđ oẽs xp̃i fide ſuſcepta
baptizati ſũt et ſinagogas eoꝝ in eccłas ꝯſe
crauerũt. et inde mos inoleuit vt eccłie ꝯſe

crarent cū ꝑus tantū altaria ꝯsecrarent. Et
xpi h̄ etiā miraculū ordinauit eccl'ia fieri
memoriā dn̄ice passiōis. v. kal. decembris. τ ro/
me ꝯsecrata est eccl'ia in honore saluatoris
vbi qdā ampulla cū illo sāguie reseruat. et
solēne festū nūc agit. ¶ Scdo notādū est ꝙ
sol⁹ pōtifex pt eccl'as τ altaria dedicare. qui
am gerit imaginē τ figurā summi pōtificis
xpi spūalr dedicantis. sine q nō possum⁹ i
grā stabiliri. Un̄ ps ait. Sine me nihil po
testis facere. Et ps. Nisi dn̄s edi. do τc. Un̄
ꝯcilio carthagin. phibet h̄ facere sacerdote
nec pt h̄ alicui inferioris ordīs demādari.
¶ Sane eccl'a vt sacri edocēt canones de/
dicāda nō est nisi ꝑus dotata sit. τ ex licite
acq̄sitis. Legit eni ꝙ dū qdā eps eccl'am de
vsuris τ rapinis ꝯstructā ꝯsecraret. vidit
p⁹ altare dyabolū stātē in cathedra in hītu
pōtificali. q dixit epo. Cessa eccl'ā ꝯsecrare
ad meā eī iurisdictionē ptinet cū sit ex vsu/
ris τ rapīa facta. Epō vō τ clerico territis τ
inde fugiētib⁹. dyabol⁹ ꝯtinuo ipā eccl'ā
cū grādi strepitu destruxit. ¶ Rurs⁹ eccl'a
q̄ p q̄stu cupiditatis ꝯstructa ē ꝯsecranda
nō est. τ cui dos sufficiēs assigta nō ē. τ i q̄
pagan⁹ vel infidel' sepult⁹ est. donec inde fue
rit eiect⁹ τ eccl'a abrasis ꝑus parietib⁹ vl' li
gnis recōciliata. Jdē etiā ē de excōmunica
to. Si vō mulier pgnās illic sepulta sit. ea
nō eiecta poterit ꝯsecrari. licet pt⁹ baptiza/
t⁹ nō sit. quāq̄ qdā alit scripserint sapiētes
Et pt eccl'a ꝯsecrari dieb⁹ dn̄icis τ ꝑuaris τ
plures epi τ plura altaria pn̄t sil' ab eodē
in vna eccl'a ꝯsecrari. ¶ Tercio vidēdū ē q̄re
eccl'a dedicat. τ q̄d ē ppter q̄nq̄ cās. Primo
vt dyabol⁹ τ ei⁹ ptās inde penit⁹ expellat.
Un̄ refert greg. in dyalogo li. iij. c. xxx. ꝙ cū
q̄dā eccl'a arrianoꝝ fidelib⁹ reddita ꝯsecra
ret. τ reliquie sancti sebastiani τ btē agathe
illuc delate fuissent. ꝑplus ibidē ꝯgregatus
porcū repēte iter pedes huc illucq̄ discur/
rere senserit. q fores eccl'e repetēs a nullo vi/
deri potuit. omēsq̄ in āmiratione ꝯmouit
Qd̄ idcirco dn̄s ondit vt cūctis pateferet
ꝙ de loco eodē īmūd⁹ hitator exiret. Seqn̄
ti āt nocte magn⁹ in eiusdē eccl'e tectis stre/
pit⁹ fact⁹ ē. ac si in eis aliq̄s errādo discur/
reret. Scd'a vō nocte grauior sonus incre/
uit. Tertia q̄z nocte tant⁹ strepit⁹ insonuit
ac si oīs illa eccl'a a fūdamētis fuisset euer
sa statīq̄ recessit. nec vlteri⁹ apud illā anti
q̄ hostis inq̄etudo apparuit. Scd'o vt ad eā
ꝯfugientes saluent. put legit in canone gre
gorij. Et ob hoc ioab in tabernaculū fugit.
et altaris cornua apprehēdit. Tercio vt ibi
orōnes exaudiant. Un̄ in orōne ad missā
dr. Cōcede vt oēs q huc depcaturi ꝯuenīūt
ex q̄cunq̄ tribulatione ꝯsolatōis tue bn̄fi/
cia ꝯsequant. Sic etiā orauit salomō in tē/
pli dei dedicatōne. put legit in. iij. regū. viij
ca. Quarto vt ibi laudes deo soluant. put
sub ti. de eccl'a dictū est. Quīto vt ibi sacra
menta eccl'astica ministrent. Un̄ et ipa ec/
clesia dr tabernaculū q̄ taberna dei in q̄ sa
cramenta diuina ꝯtinent τ ministrant.
Quarto vidēdū est q̄liter eccl'a ꝯsecrat. τ q̄d ē
oib⁹ de eccl'a eiectis solo dyacono ibi rema
nēte recluso. eps cū clero ante fores eccl'e a/
quā nō sine sale bn̄dicit. τ interim intrinse/
c⁹ ardent. xij. luminaria añ. xij. cruces in ec/
clesie parietib⁹ depictas. Postmodū vō
clero et ꝑplo sequente ter circūeundo eccl'ā
exteri⁹ cū fasciculo isopi parietes cū aq̄ iā
bn̄dicta aspgit. τ q̄libet vice ad ianuā eccl'ie
veniēs pcutit superliminare cū baculo pasto
rali dicens. Tollite portas pn̄. ve. τc. τ dya/
con⁹ deint⁹ rn̄det. Quis ē iste rex glie. Cui
pōtifex. Dn̄s fortis τc. Tertia vō vice rese/
rato ostio ingredit pontifex eccl'ā cū pau/
cis ex ministris clero τ ꝑplo foris manente
dicēs. Pax huic domui. τ dicit letanias. De
inde in pauimento eccl'e fit crux de cinere τ
sabulo vbi lr̄is grecis τ latinis totū scribit
alphabetū. Et iterū aliā aquā sanctificat cū
sale τ cinere et vino τ altare ꝯsecrat. Dein/
de. xij. cruces in parietib⁹ depictas crismate
inungit. ¶ Sane quecūq̄ hic visibiliter fi
unt de⁹ p inuisibilē vītutē in aīa opat q vē
dei tēplū est vbi fides facit fūdamētū. spes
erigit. caritas ꝯsumat. Ipsa eī eccl'a catho/
lica ex viuis lapidib⁹ adunata dei templū
est q multa tēpla vnū tēplū quoꝝ vn⁹ est
de⁹ τ vna fides. Om̄⁹ igit dedicāda ē aīa
sanctificanda. Et est notandū ꝙ ꝯsecratio

dedicatio solius epi. nec possunt alicui sacerdoti demandare

Vide

duo efficit. Nã ipam ecclam materialem deo appropriat. et noſtrã ſcʒ tã ecclie qʒ fide li aïe deſponſatione inſinuat. dom⁹ nãqʒ nõ ꝯſecrata eſt ſicut puella viro alicui deſtinata nõ tñ dotata nec matrimoniali cõmertio in vnione carnis vnita. Sed in ꝯſecratione dotat̃ ꝛ tranſit i ppriã ieſu xp̃i ſpõſam. quã ſacrilegiũ eſt p adulteriũ vlteri⁹ violari. deſinit enĩ lupanar eſſe demonũ. ut pʒ in cõſecratione illi⁹ tẽpli qd̃ antea pantheon vocabat̃. Primo itaqʒ dicendũ ẽ de aque bñdictione. ſup quo dñs dicit. Niſi qs renat⁹ fuerit ex aqua ꝛ ſpũſancto non intrabit in regnũ celoꝝ. Aqua enĩ q lauandis corpib⁹ idonea eſt tãtã diuinit⁹ ṽtutẽ accipe meruit. q ſic corpa lauat a ſordibus ita ꝛ aïas mũdat a pctis. Manifeſtũ q̃ deʒ eſt q hec aqua cui⁹ aſpſione ecclia ꝯſecrat̃ baptiſmũ ſignificat. q q̃dãmõ ipſa ecclia baptizat̃. Ipſa ṽo ecclia illã vtiqʒ ecclĩam deſignat q in ea ꝯtinet̃ ſ. fideliũ multitudinẽ. Vñ etiã eccia vocat̃ eo q ecclãʒ ꝯtineat ꝯtinens videlicet p ꝯtento. Querendũ ãt eſt quare huic aque ſal admiſceat̃. cũ ſaluator noſter de baptiſmo loquens nullam de ſale fecerit mentionẽ. Nõ enĩ dixit. Niſi qs renatus fuerit ex aqua ſalſa. vel ſalẽ mixta vel aliqd hmõi. ſed dixit. Niſi quis renat⁹ fuerit ex aqua ꝛ ſpũ ſancto ꝛc. Et id ipſũ de oleo ꝛ criſmate queri poteſt. Sed notãdũ q ſal in diuino eloquio ſepe p ſapiã ponit̃ iuxta illud. Sermo veſter ſit ſale ꝯdit⁹. Et dñs inqt diſcipulis. Habete ſal in vobis ꝛ pacẽ inter vos. Itemqʒ Vos eſtis ſal terre qd̃ ſi ſal infatuatũ fuerit in q̃ condiet̃. Hĩc etiã eſt q ſm legẽ nulla hoſtia ſine ſale offerebat̃ ſed in omni ſacrificio ponebat̃. Ex q̃bus omnibus ꝯuincit̃ q ſal p ſapiã ponit̃. Eſt enĩ ſapientia ꝯdimentũ oĩm ṽtutũ. ſic ſal oĩm aboꝝ. Hinc ergo eſt q null⁹ baptizat̃ priuſqʒ ſale cibet̃. etiã infantes vt quod actu h̃re nõ pñt habeant ſaltẽ ſignatiõe ſacramenti. nec ſine ſale benedicit̃ aqua. De alteri⁹ aque bñdictione in ſe. tractatu dicetur. Trina aũt interi⁹ et exteri⁹ cũ yſopo ex aqua benedicta aſpſio trinã baptizãdi immerſionẽ ſignificat ꝛ fit ꝑpter tria. Primo ꝑpter demonũ expulſionẽ. Nã aqua bñdicta ppꝛie de ſui ṽtute hʒ demones expellere Vñ in exorciſmo ei⁹ d̃r. ut fiat aqua exorcizata ad effugandã omnẽ inimici ꝑtãtem ꝛ ipm inimicuʒ eradicare ꝛc. Scd̃o propter ipſius ecclie purgatõnẽ. oĩa nãqʒ hec terrena ꝑpter peccatum corrupta ſũt ꝛ ſedata. Hinc etiã eſt q in lege oĩa pene mundabãtur p aquã. Tertio ꝑpter remouendã oẽʒ maledictionẽ ꝛ introducendã benedictõeʒ terra enĩ ab initio cũ fructu ſuo maledictõnem accepit. eo q ex ei⁹ fructu deceptio facta ſuit. Aqua ṽo nulle maledictioni ſubiacuit. Hinc eſt q dñs piſcẽ comedit. ſed carnẽ nõ legit̃ nominati cõediſſe niſi de agno paſchali. ꝛ hoc ꝑpter legis ꝓceptũ. in exemplũ. ſ. abſtinendi aliqñ a licitis. aliqñ eadeʒ comedendi. Rurſus aſpſio in circuitu fca ſignat q dñs curã ſuoꝝ hñs mittit angelũ ſuũ in circuitu timentiũ ſe. Tria ṽo reſpõſoria que interim decantant̃ eſt hilaritas triũ ordinũ fidẽ ſuſcipiẽtiũ. ſ. noe. daniel. et iob. Et q̃nĩa ad hãc inuocationẽ grã fidei ſpei ꝛ caritatis infundit̃. ideo ad pedẽ ꝛ ad mediũ ꝛ ad ptẽ parietis ſupioꝛẽ aſpgit̃. De interiori etiã aſpſione iã dicet̃. De ṽtute ſopi in ſequẽti ti. dicet̃. Triplex ṽo circuitus quẽ epũs aſpgendo facit triplicẽ circuituʒ quẽ xp̃us fecit ꝑpter ecclie ſanctificationeʒ deſignat. Prim⁹ fuit q̃ venit de celo in mũdũ. Scd̃us quo de mũdo deſcendit in limbũ. Terti⁹ q̃ de limbo rediens ꝛ reſurgens aſcendit in celũ. Triplex qʒ circuit⁹ oñdit q ecclĩa illa ad honoꝛẽ trinitatis dedicat̃. Oſtendit etiã triplicẽ ſtatũ ſaluandoꝝ de ecclia. q̃ ſũt ṽgines ꝯtinentes ꝛ ꝯiugati qd̃ etiã diſpoſitio ipſi⁹ ecclie materialꝰ oſtẽdit. put ſub ti. de ecclia dictũ eſt. Porro trina ad ſuplĩminare oſtij pcuſſio ſignat triplex ius qd̃ xp̃s hʒ in ecclia ſua ꝑpter qd̃ ſibi dʒ apiri. Eſt enĩ ſua creatione. redẽptõe. ꝛ glorificationis ꝓmiſſione. Nã pontifex xp̃m. ṽga ei⁹ ꝑtãtem figurat. Rurſus p triplicẽ pcuſſionẽ ianue cum ṽga paſtorali p̃dicatio euãgelica intelligit̃. Quid enim ẽ ṽga paſtoralis niſi ſermo diuinus. iuxta illud. eſaie. Percutiet terraʒ ṽga id eſt. ſermone

oris ſui ꝛc. Uirga igit̄ ianuas ꝑcutere ē au
res audientium ꝑdicationis voce pulſare.
Aures ēi porte ſūt ꝑ q̄s ad corda audiētiū
ſancte ꝑdicationis v̄ba introducim⁹. Un̄
pſal'. Qui exaltas me de portis mortis vt
annunciem oēs laudes tuas in portis filie
ſion. Qui dei ſūt porte filie ſion. niſi aures
ꝛ audit⁹ fideliū. Tertio triplex ēn̄ v̄ga per
cuſſio ꝛ ianuaꝝ aptio ſignificat qꝫ ꝑ ꝑdica
tionē paſtoꝝ infideles veniēt ad fidei ꝯſen/
ſū. Per illā ēi porte iuſticie apiunt̄ ꝛ illas ī
greſſi fidē ꝯfitēt̄. Un̄ pſal'. Apite mihi por/
tas iuſticie. et ingreſſus in eas ꝯfitebor do
mino. Hec porta dn̄i. iuſti intrabūt ꝑ eam.
Percutit igit̄ eps in ſupliminari ſcꝫ v̄bis
dicens. Suppleo vos ꝑncipes. i. demones
ſeu potius hoīes. tollite. i. auferte. portas. i.
ignorantias. veſtras. i. a cordib⁹ v̄ris. Int̄
rogatō v̄o dyaconi incluſi reſpondētis in
ꝑſona ꝑpli quis eſt iſte rex glorie. eſt igno/
rantia ꝑpli neſcientis q̄s eſt q̄ debet intrare
Aptio oſtij euacuatio eſt peccati. Recte
ergo eps ter ꝑcutit. q2 nuꝑ⁹ iſte nouiſſim⁹
ꝛ ſc̄tiſſim⁹ ē. et in oī dedicatione eps ter ia
nuas ꝑcutere dꝫ. q2 ſine inuocatione trini/
tatis nullū fit in eccl'ia ſacramentū. Trina
v̄o ꝓclamatio. tollite por. ꝛc. ſignificat tri/
plicē xp̄i ꝑtātem. videlicet quā hꝫ in celo ī
mundo et in inferno. Un̄ in hymno aſcen
ſionis d'r. Ut trina rerū machina celeſtiū
terreſtriū et infernoꝝ cōdita flectant genu
iam ſubdita. ¶ Conſequenter oſtio apto
intrat ep̄us. ad notandū qꝫ ſi debite vtat̄ of
ficio ſuo nil ei reſiſtere poteſt. iuxta illud.
Dn̄e q̄s reſiſtet potentatui tuo. Ingredit̄
aūt cū duob⁹ vel trib⁹ vt in ore duoꝝ v'l tri
um teſtiū ſtet ꝯſecrationis v̄bū. Uel quia
paucis p̄n̄tib⁹ dn̄s ſe trāſfigurans ꝑ eccl'a
orauit. Et ingrediens dicat. Pax huic do/
mui et oībus habitantibus in ea. q2 xp̄us
mundū ingrediens pacē inter deū ꝛ hoīeꝫ
fecit. Uenit enī vt nos deo p̄ri recōciliaret.
Poſt hoc dū dicit̄ letania ꝓſtratus orat ꝑ
ſanctificatōne dom⁹. Nā ꝛ xp̄s humiliat⁹
an̄ paſſionē ꝓ diſcipulis ꝛ credituris oīb⁹
orabat dicens. Pater ſanctifica eos ī no/
mine tuo. Poſtq̄ꝫ v̄o ſurrexit orat ſine ſa/

lutatione quoniā nō dicit. dn̄s vobiſcū. cū
eccl'ia nōdū ſit q̄ baptizata ꝛ q̄ cathecumi
tantū ſūt nō ſūt digni vt eis fiat applauſus
cū nōdū ſint ſanctificati. eſt tn̄ ꝓ eis orādū.
Clerus clamans ꝛ letaniā ꝯcinens apl'os
repſentat qui ꝓ eccl'ie ꝛ aīaꝝ ſanctificatōne
ad deū intercedebāt. In pauimento eccl'ie
ſcribit̄ alphabetū hꝫ mō. Fit ēi crux de cine/
re ꝛ ſabulo ex trāſuerſo eccl'ie ſup quā cru/
cē pulueris ſcribit̄ alphabetū in modū cru
cis. l'ris grecis ꝛ latinis. nō autē hebraicis.
q̄a iudei receſſerūt a fide. ꝛ ſcribit̄ cū bacu/
lo paſtorali. Sane alphabetū ſup crucem
ſcriptū tria repſentat. Primo q̄dē ſcripta
ex grecis et latinis l'ris in modū crucis fc̄a
repſentat ꝯiunctionē ſeu vnionē in fide vt
riuſq̄ꝫ ꝑpli iudei videlicet ꝛ gentilis ꝑ crucem
xp̄i factā. iuxta illud. Jacob cācellatis ma/
nib⁹ filijs bn̄dixit. Ipſa v̄o crux ſiue verſ⁹
ex tranſuerſo eccl'ie duct⁹. videlicet vnus a
ſiniſtro angulo oriētis in dextrū occidētis
et alter a dextro orientis in ſiniſtrū occidē/
tis ſignificat qꝫ ꝑpl's ille q̄ prius erat dexter
factus eſt ſiniſter. et q̄ erat in capite factus
eſt in cauda. et ecōuerſo. ꝛ hꝫ ꝑpter crucis v̄
tutē. Chriſt⁹ ēi ab oriente tranſiens reliq̄t
iudeos in ſiniſtra. q2 infideles. et venit ad
gentes quib⁹ licet in occidēte fuiſſent. dat
eſſe in dextra. et tandem a gentib⁹ in dextra
orientis poſitis viſitabit iudeos ī ſiniſtro
angulo occidentis q̄s ꝯſtat deteriores eſſe
q̄ꝫ prius inuenerit gentiles. Ideo aūt ī ob
liquū et in modū crucis. ꝛ nō in directū he
l'rē ſcribunt̄. q̄a ad hanc ſanctā intelligētiā
ꝑtingere nō valet q̄ crucis myſteriū nō re/
cipit. et xp̄i paſſione nō ſe credit eſſe ſaluan
dū. In maliuolā enī aīam nō introibit ſa/
piētia ꝛ vbi xp̄us fūdamētū nō eſt ſupedi/
ficari nō poteſt. Sc̄do ſcriptura alphabeti
repſentat paginā vtriuſq̄ꝫ teſtamēti q̄d ꝑ
crucē xp̄i adimpletū eſt. In paſſione nāq̄ꝫ
ei⁹ velū templi ſciſſū eſt. q̄a tūc ſcripture a/
ꝑte ſūt. et reuelata ſūt ſancta ſanctoꝝ. Un̄
ipſe moriens dixit Conſūmatū eſt. In his
q̄dē paucis l'ris oīs ſcientia ꝯtinet̄. et tunc
crux ex tranſuerſo ducit̄. q̄a vnū teſtamen
tū in alio ꝯtinet̄. rota enī erat in rota. Ter

tio rep̄ſentat articulos fidei. Eccl'ie enī pa-
uimentū eſt nr̄e fidei fundamētū. Elemē-
ta ibi ſcripta ſunt fidei articuli q̄bus rudes
ac neophiti in vtroq; ꝑp̄lo in eccl'ia erudiū-
tur. q̄ ſe dn̄t puluerē et cinerē reputare. iux-
ta illō qđ dixit abrahā geñ. xviij. Loquar ad
dn̄m meū cū ſim puluis et cinis. Scripta
ergo alphabeti in pauimēto eſt ſimplex do-
ctrina fidei in corde humano. Sabuca ſeu
baculꝰ q̄ alphabetū ſcribit. mōſtrat apl'oꝝ
doctrinā vel doctoꝝ miniſteriū q̄ facta eſt
ꝯuerſio gentiū. ⁊ ꝑficiēda iudeoꝝ. Cōſeq̄n-
ter ep̄s ad altare accedēs incipit ſtans. deꝰ
ī adiutoriū meū intēde. q2 tūc demū incipit
qđ eſt in h officio p̄ncipale. Et dr̄ v̄ſus. gl'a
p̄ri ⁊c. q2 hec bn̄dictio fit ad exhibēdā gl'am
trinitati. nō tn̄ dr̄ all'a. put in ſe. ti. dicet. ⁊ cō-
ſecrat altare. In q̄ q̄dē ꝯſecratōe alia aq̄ be-
nedicit̄. put ī ſe. ti. dicet. ex q̄ poſtq̄z altare ſe-
pties aſpſū fuerit. aſpgit̄ etiā ter interiꝰ tota
eccl'a ſic p̄ns abſq; aliq̄ dr̄ia maioꝝ lapidū
vel minoꝝ. q̄niā apud deū nō eſt acceptio
ꝑſonaꝝ. iō interiꝰ ad notādū q2 exterior ab-
lutio ſine interiori nil pdeſt. Iō ter q̄niam
ut p̄miſſū eſt aſpſio illa ſignificat aſpſionē et
mūdatiōnē baptiſmi q̄ dat̄ bn̄ficio trinita-
tis. iuxta illō. Ite docete oēs gētes baptizā-
tes eos ī no. pa. ⁊ fi. ⁊ ſ. ſ. Quia eī eccl'a nō pt
in aq̄ imergi ſic imergit̄ baptizādꝰ. ideo ter
aſpgit̄ aq̄ q̄ loco trine imerſionis. Rurſꝰ
aſpgit pcedēdo ab oriēte in occidētē ⁊ p me-
diū ſemel in modū crucis. q2 xp̄s totā iude-
am a ut oēs gētes baptizari p̄cepit in noīe
trinitatis. Cui baptiſmo tribuit efficaciā
in miſterio paſſionis incipiens a iudeis de
q̄bus ortꝰ eſt. ⁊ reſiduū aque ad baſim alta-
ris fundit̄. put in ſe. ti. dicet̄. Quidā tn̄ aliā
aquā nō bn̄dicūt. ſ; cū priꝰ bn̄dicta totū of-
ficiū implent. Interī aūt cantat chorꝰ pſal-
mū illū. Exurgat deꝰ ⁊ diſ. ini. e. ⁊c. Et illū.
Qui habitat in adiuto. ⁊c. In quibꝰ fit mētio
de eccl'a et eiꝰ ꝯſecratione ut p; ibi. Qui ha-
bitare facit vniꝰ moris in domo. Ep̄us v̄o
dicit. Domꝰ mea domꝰ oīōis vocabitur
Quia eiꝰ officiū ē facere ut eccl'ia domus
dei ſit. nō negociatōis. Sanc criſmato al-
tari. xij. cruces in parietibꝰ eccl'e depicte criſ-

mant̄. Depingunt̄ aūt ipſe cruces. Primo
ꝓpter demonū terrorē. ut ſc; demones qui
inde expulſi ſūt vidētes ſignū crucis terreā-
tur ⁊ illic regredi nō p̄ſumāt. Scđo ꝓpter
triūphi oſtēſionē. Cruces nāq; ſūt vexilla
xp̄i ⁊ ſig̃ triūphi ſui. Merito ergo ut oſten-
dat q loc⁹ ille xp̄i dominio ſubiugatꝰ ē ibi-
dē cruces depingunt̄. Nā ⁊ apud imp̄ialē
magnificētiā obſeruat̄ ut aliq̄ ciuitate ſibi
tradita ip̄iale vexillū ī ea erigat̄. Et ī hmōi
figuratione dr̄ geñ. xxviij. q iacob lapidem
quē ſuppoſuerat capiti ſuo erexit in titulū
videlicet in titulū p̄conialē. mēorialē. ⁊ triū-
phalē. Tertio ut eaꝝ inſpectores xp̄i paſſio-
nē q̄ ſuā eccl'iam ꝯſecrauit ⁊ paſſionis fidē
ad mēoriā reducāt. Vñ in canticis. Pone
me ut ſignaculū ſup brachiū ⁊c. Duodeci;
v̄o luminaria an̄ cruces ipſas poſita ſignifi-
cant. xij. apl'os q̄ p fidē crucifixi totū mūdū
illuminauerūt ⁊ q̄ꝝ doctrina tenebre fuga-
te ſūt. Vñ dic̄ btūs bern̄. Tota ꝓpheta v̄a
eſt in fide crucifixi. Et apl's. Nihil me iudi-
co ſcire int̄ vos niſi ih'm xp̄m ⁊ hūc crucifi-
xū. Cruces igit̄ p q̄ttuor eccl'ie parietes illu-
minant̄ ⁊ criſmate inungunt̄. q̄niā apl'i cru-
cis miſteriū p̄dicantes. fide paſſionis xp̄i
q̄ttuor mūdi climata illuminauerūt ad co-
gnitionē. inflammauerūt ad amorē. vnxerūt
ad ꝯſcientie nitorē qđ p oleū. et ad bone fa-
me odorē. qđ p balſamū deſignat̄. Adhuc
poſt criſmationē altaris ip̄m altare ⁊ eccl'a
ornant̄. lāpades accendunt̄. dr̄ miſſa ī qua
pōtifex alijs veſtibꝰ vtit̄ q̄; fuerit in aſpſiōe
vſus. put in ſe. ti. dicet̄. Poſtremo notādū
eſt q eccl'a dr̄ in ſanguine alicuiꝰ ꝯſecrari.
Vñ ſcđm pelagiū ⁊ nicolaū papā ī martirio
apl'oꝝ petri ⁊ pauli eccl'a romana ꝯſecrata
eſt. Cōſecrat̄ itaq; eccl'a vt p̄miſſū eſt ⁊ alta-
re. put in ti. ſe. cimiteriū ac alia. put ſub ti. đ
ꝯſecrationibꝰ dicet̄. Et q̄n q̄; legat̄ in veteri
teſtamēto tēplū ter fuiſſe ꝯſecratū. Primo
in ſeptēbri. Scđo ī martio ſub dario. Ter-
tiō ī decēbri ſub iuda machabeo. Eccl'a tn̄ ſe-
mel ꝯſecrata nō eſt iterū recōſecranda niſi
fuerit execrata. qđ ꝯtigit. Primo ſi fuerit cō-
buſta. ita ut parietes oēs vl' eoꝝ maioꝝ ps fue-
rūt deſtruſtati. leuit. c. xiiij. ꝓpe finē. Si eiſo-

lumō tectū vl' aliq̄ ei⁹ ps ꝑietibus integris manētib⁹ vl' saltē in modica ꝑte destructis ↄbusta fuerit reconsecranda nō ē. Sc̄do si tota ecclia aut maior ei⁹ ps sil' fundit⁹ corruerit. et ex toto. siue ex eisdē. siue ex aliis fuerit lapidib⁹ repata: Consecratio eteni eccle maxie in exteriori unctione. ⁊ in lapidū coniunctione ⁊ dispositione ↄsistit. Si vō non simul sed successiue ꝑietes oēs ruerint ⁊ repati fuerint eadē censet̄ eccl'a. Ideoq3 non recōsecrāda. sed dūtaxat cū aq̄ exorcizata et misse solēnitate ē recōciliāda. quāq3 eā recōsecrādā q̄dā scripserint sapiētes. Tertio recōsecrāda est eccl'a si dubiū sit vtrū aliq̄n fuerit ↄsecrata. eo q᷑ sup ħ nulla scriptura vel pictura aut sculpta. nullusq3 etiā vnic⁹ testis de visu vel etiā de auditu q̄ vt q̄dā dicūt sufficeret extat. Altare q3 semel ↄsecratū recōsecrādū nō est. nisi illd̄ execrari ↄtigat q̄d fit p̄mo si mēsa. i. superior tabula i q̄ fit pncipalis ↄsecratio mota vel in sui forma mutata. vel enormit' ꝑita vltra medietatē fracta sit. Enormitas tn̄ h'mōi iure valz ad ep̄i arbitriū referri. Ideoq3 maxie si tota altaris structura mota et repata fuerit. eccl'a tn̄ ꝑpt̄ altaris vel structure motionē vl' fractionē recōsecranda nō ē. q2 alia est altaris cōsecratio. ⁊ alia ecclie. Sic e cōuerso. si ecclia totaliter destructa altare nō ledit. eccl'a ipa reparata solū. ⁊ nō altare recōsecrat̄. q3uis tūc decēs sit illud aq̄ exorcizata lauari. Cōsecrato tn̄ maiori altari nihilomin⁹ alia minora altaria ecclie ↄsecrāda sūt. q3uis q̄dā dixerunt sufficere in illi⁹ ↄsecratione alia digito demōstrari. Si vō altare modicā exteri⁹ patiat̄ lesionē nō ob ħ est recōsecrandū Sc̄do reconsecrat̄ altare si altaris sigillū. i. lapis pu⁹ cū q̄ sepulcrū siue foramē in q̄ reliquie recōdunt̄ claudit̄ seu sigillat̄. motū aut fractū sit. Et fit foramē ipm̄ q̄nq3 in sumitate stipitis. et tunc q̄n3 aliud sigillū nō apponit̄ 3 p̄ncipalis mēsa supposita loco sigilli habet. q̄n3 vō fit in ꝑte posteriori. ⁊ q̄n3 in anteriori. in q̄ etiā foramie ī testimoniū ↄsecratōnis caute includi solent lr̄e ↄsecrātis ep̄i. ↄtinētes nomē ei⁹ ⁊ alioꝝ ep̄oꝝ i cōsecratione p̄sentiū ⁊ in cui⁹ scī honorē cōsecrat̄ altare ⁊ etiā ipa eccl'a q̄n sil' ↄsecrat̄ vtrūq3 annū q3 ⁊ diē ↄsecrationis. Tertio recōsecrat̄ altare si iuncta q̄ sigillū foraminis vel etiā q̄ mensa stipiti vel aliud sigillū q̄d mēsa ipsa nō est adheret mota vl' aliqs ex lapidib⁹ ipsi⁹ iuncte seu stipitis mensā vl' sigillū tangēs mot⁹ vel fract⁹ sit. In ↄiūctōne eteni sigilli et foraminis ac mēse ⁊ stipitis seu structe inferioris p̄cipue ↄsecratio intelligit̄. Quarto recōsecrat̄ altare si ei vel ↄiūctōni mēse ⁊ structure inferioris tantū fiat augmētū q᷑ p̄stinā formā amittat. q̄niā forma est q̄ dat esse rei. ꝑpter modicū tn̄ additamentū nō execrat̄. sed tūc sacrū trahit ad se nō sacrū. dū tn̄ ↄiunctio mēse ⁊ structure inferioris nō inīu mimutet̄. Quīto altare sic ⁊ eccl'a ꝑpter dubiū recōsecrat̄. Sexto altare viaticū si lapis de ligno in q̄ insert⁹ ē. q̄ quodāmō sigillū represntat remoueat̄ ⁊ i eodē vel alio ligno iterū reponat̄. nōnulli recōsecrādū. alij vō solūmō recōciliandū autumant. q3uis aūt illud sepe iussu ep̄i de loco ad locū transferat̄ ⁊ p vias portet̄. ꝑpter q̄d portabile seu viaticū appellat̄. nō tn̄ ob ħ reconsecrat̄ aut recōciliat̄. ¶ Quid si calix ↄsecrat⁹ deaurat̄. nūq̄d ē recōsecrand⁹. Et videt̄ q᷑ sic. q̄niā nou⁹ calix esse videt̄. Nouū eni op⁹ videt̄ facere q̄ p̄stinā opis faciē imutat. ⁊ reficit q̄ uetā facte remediū facit. Sic q̄ dē ↄsecratio in supficie ↄsistit. Et hic est q᷑ ecclie muris decrustatis recōsecrādā esse p dixi. Contrariū tn̄ verū est. q3a nec ꝑpt̄ muroꝝ dealbationē aut picturā. vel ꝑpter modicū additamētū eccl'a reconsecrāda ē. vtiā dixi Cū eni ꝑpter ħ forma calicis non mutet̄. idē calix manet. q̄re recōsecrād⁹ nō est. sicut ⁊ eccl'iam reparata3 q̄niā ea dē manet recōsecrādā nō esse p missū ē. Si vō forma p̄or mutaret̄ sec⁹ esset. q̄nia3 forma dat esse rei vt dixi. Honestū tn̄ ē q᷑ nī ꝑpter pollutā manuū ↄtactū. tū ꝑpt̄ ꝑbāe matie appositionē calix aq̄ exorcizata lauet̄ p̄usq3 ibi sacro sanctū corp⁹ et sanguis dn̄i imolet̄. Premisso de ↄsecratione aliq̄ de recōciliatione dicam⁹. Circa q᷑ notādum est q᷑ tēplum spūale q̄d est hō q̄nq3 polluit̄. Vn in leuitico. xiiij. vir q̄ fluxum seminis patit̄

immūdus erit. et idem in muliere fluxum ſanguinis menſtrui vel alterius patiēte vt ibidē in ca. xv. ⁊ ideo ibi pollut⁹ eccliam ingredi ꝓhibebat donec aqua lauaret ⁊ purificaret. ⁊ numeri. xix. c. q̄ cadauer mortui tetigerit imūdus eſt. vn̄ aſpgat aq̄. ⁊ ſic mūdabit̄. Et ꝓpheta. Aſpges me dn̄e iſopo et mūdabor. Materiale etiā tēplū qđ ē ecclia teſtante papa greg̃. pollui̅t. et leuit. capi. xv. Vn̄ ꝓpheta. Polluerūt templū ſanctum tuū. Et hoc ſiliter hodie aqua lauat̄ ⁊ recōciliatur. Fit enī reconciliatio cū miſſe celebratione et aque cū vino ſale et cinere ſolēniter benedicte aſpſione. Nempe p ſalē diſcretio. p aquā ꝑplus. p vinū diuinitas. p cinerē paſſionis xp̄i memoria. p vinū aque imixtū vnio deitatis ⁊ humanitatis ſignificatur. Hec ergo ſimul ponūtur ad notandum q̄ ꝑplus diſcreta mēoria paſſionis xp̄i mundat⁹ xp̄o adunatur. Fit etiā p epiſcopū tantū. ſi ſit ecclia ɔſecrata. et quāq̄ ipſe alteri coep̄o poſſit ſimul tm̄ ſcȝ aque bn̄dictionē et recōciliationē vel ſolū aque bn̄dictionē. vel etiam tantū reconciliationē. aq̄ prius per ip̄m benedicta ɔmittere. ſimplici tn̄ ſacerdoti neutrū ɔmittere valet. niſi forte hoc ex p̄uilegio ſibi ɔpetat ſpēali. Si v̄o ecclia ɔſecrata nō ſit debet ſtatim ſm ɔſtitutionē greg̃. ix. aqua exorcizata lauari. quā lotionē quidā fieri poſſe aſtruunt. iuſſu tn̄ epiſcopi p ſimplicē ſacerdotē. cū fieri habeat cum aqua exorcizata que fieri poteſt per quēlibet ſacerdotē. Nōnulli v̄o eximie auctoritatis periti ſcripſerunt quod et tuti⁹ eſt hoc dūtaxat p epiſcopū fieri. nec p eū ſacerdoti poſſe ɔmitti. nam canones aquā exorcizatam vocant aquā cum vino ⁊ cinere ſolēniter bn̄dictā. qđ quidē verū eſt de ecclia nō ɔſecrata ad ɔſecrandū tn̄ deo dedicata. ſecus eī eſt in ſimplici oratorio qđ nec ſacer nec religioſus locus eſt. vt pote q̄ vnuſq̄ſq̄ p velle vbi placet ordinat ſaltē ad orandū. licet forte non ſine dioceſani licentia ad celebrandū. et p velle ad aliū vſum deputare locū ipſum. Eſt autē ecclia reconcilianda in premiſſo caſu. Item ꝓpter adulteriū ibi cōmiſſum et ꝓpter fornicationē et generalit̄

cuiuſcunq̄ ſemine. ſcȝ maris vel femine. clerici vel laici. heretici vel pagani. naturaliter ſiue innaturaliter. ſtudioſe et peccandi libidine ibi emiſſo fuerit polluta. etiā ſi vir ibi vxorem cognoſcat. quoniā licet talis ɔcubitus ſit alīs legittimus et ɔceſſus. non tn̄ q̄libet tp̄e ſiue loco. quāq̄ multi in hoc ɔtrarium ſentiant ſapientes. Secus autē eſſe dicimus ſi q̄s forte ibi in ſomnis polluat̄. nā tunc animus magis ꝑtuliſſe q̄ feciſſe dolendus eſt. ⁊ etiā in cuiuſcūq̄ bruti aīalis ſemine ibi emiſſo. cum ratione careat neq̄ peccet. Reconciliat̄ etiam ecclia ꝓpter homicidiū ſiue cū ſanguīs effuſione. ſiue ſine. ibi quocūq̄ modo ſtudioſe ɔmiſſum et etiam citra homicidiū ꝓpter quālibet violētā ⁊ iniurioſā hūani ſanguinis effuſionē. ſiue ex vulnere. ſiue abſq̄ vulnere ex naſo vel ore.

Sanguis ex naso

Nā in veteri teſtamento leuit. xiiij. et. xv. c. ꝓhibitum fuit ſanguinē in templo fundi et ſemen emitti. et talia agentem ⁊ patientem illud ingredi. Si autem abſq̄ violentia vl̄ iniuria ex naſo vel ore vel cicatrice vl̄ minutione. aut etiā ex emorroidis vel menſtruo vel aliter naturalit̄ in ecclīa fluxerit. aut forte ludo vl̄ caſu fortuito elicit̄. aut ſi quodcūq̄ aīal ibi occiditur. vel ſi q̄s ſubito p ſe ibi moritur. aut lapide vl̄ ligno cadente aut fulgure occiditur. ꝓpt̄ hec quidē et ſimilia nō reconciliatur. nec etiam ſi alibi vulnerat⁹ ad eccliam ɔfugiens illic ſanguine multo effuſo moritur. quoniā tunc nō fuit homicidium in ecclīa ꝑpetratū. Si v̄o e conuerſo in ecclia vulneratus extra moritur vel etiā extra ſanguis ex vulnere fluit ſec⁹ eſt. etiā ſi intra ecclīam ex vulnere ſanguis minime fluxiſſet. quoniā ictus vulnerū attendūtur. Sed ⁊ ſi ſupra tectū ecclie ſanguis effunditur. aut ſemen humanū emittit̄. q2 hȝ extra eccliam ɔmittitur non reconciliatur. Ceterum ſi furtum aut rapina in ecclia ɔmittitur de ɔſuetudine que in talibus attenditur recōciliatur. Idemq̄ in qualibȝ violētia abſq̄ ſanguinis effuſione ibi ɔmiſſa fieri debere quidā affirmant. cū illa fornicatōni equipareṫ in iure vt ſi ad eam ɔfugiētē inde p violentiā extrahat̄. vel ibi effractio

ꝯmittat᷑. vel etiã ſi p̄ter ſanguinis effuſionē
rixa tumultuoſa agat᷑. vt ſi q̄s fracto oſſe vl'
liuore ſecuto abſqz ſanguine ibi grauiť vbe-
ret. vel ad mortē vel ad mutilationē ibi ꝑſe-
tialiť ꝯdemnatꝰ inde extrahiť vt ad locū ex-
ecutionis ducat᷑. Sed cū caſus iſti nō ſint
in iure expſſi neceſſe nō eſt eccliam ꝑ epūm
ſolēniter reconciliari. honeſtū tñ fore puta-
mus ꝑ ſacerdotē cū aq̄ exorciſata epi iuſſu
lauari. Idēqz dcm̄ videt᷑ ſi eccl'a diu abſqz
tecto ⁊ ianuis plena forte letamine aliiſqz
ſpurciciis aīalibꝰ ⁊ naturali hominū vſui
q̄ diuerſorij locꝰ paſſim patuerit. nec eſſet
forte malū eā in tali caſu ſolēniter ꝑ epūm
recōciliari. Si aūt aliq̄s extra ecclam occi-
ſus mox intra ecclam inferť. occiſor v̄o vl'
aliꝰ mortuū forte nō credēs corpi adhuc ca-
lido plagā infligit ex q̄ ſanguis fluit recōci-
lianda eſt. tū ꝓpter horrorē ⁊ abominatōēz
tū ꝓpter violētiā ⁊ peccādi volūtatē. q̄z uis
enī hō mortuꝰ nō ſit hō. huānꝰ tñ ſanguis
eiꝰ ꝑ violētiā ē ibi effuſus. Nā ⁊ ipi cadaue-
ri violētia horror ⁊ iniuria irrogant. Secꝰ
aūt eſt ſi naturalr̄ mortuꝰ in corpis obſeq̄-
ium ⁊ honorē in eccl'ia demēbret᷑ vl' euiſcere-
tur ut forte ps ibi ⁊ ps alibi ſepeliat᷑. Recō-
ciliat᷑ etiā eccl'a in q̄ infidelis vel etiā publi-
ce excōmunicatꝰ ſepultꝰ eſt. ⁊ tūc parietes
ſūt abradendi. Tamen in p̄miſſis caſibꝰ in
q̄bus eccl'ia recōciliat᷑ requirit᷑ ut factū indu-
cens recōciliationē publicū ſaltē ꝑ famaz
exiſtat. ſcādalū enī et horror atqz abomina-
tio de turpitudine ⁊ pctō atqz de violētia in
ſacro loco ſiue in eccl'a ꝯmiſſis. vbi delicto-
rū venia poſtulat᷑. vbi eē dz tutela refugij.
vbi imolat᷑ ſalutaris hoſtia ꝑ pctīs. leuiti.
xiiij. c. vbi etiā ꝯfugiētes ſaluant᷑ ⁊ deo lau-
des exoluūtur recōciliationē īducūt. ⁊ etiā
ꝓpoſitū et volūtas mortaliť ibi peccantis.
Si v̄o occultū ſit recōciliari neceſſe nō eſt
q̄niā eccl'a cū ſacta ſit coinq̄nari nō pt. imo
ipſiꝰ loci ſanctitas infamiā loci abolet. q̄z-
nisi h' q̄dā ꝯtrariū ſentiāt ut ſaltē occulte.
ita ut delinquētes nō ꝓdant ſit recōcilian-
da. Fit etiā recōciliatio ad exēplū ⁊ terrorē
vt videlicet videntes eccliaz q̄ in nullo pec-
cauit ꝓpter peccatū alteriꝰ lauari ⁊ purifi-
cari exiſtimēt q̄ntū ꝓpter ſuoꝝ delictoꝝ ex-
piationē ſit laborandū. Cimiteriū q̄z in q̄
paganꝰ vel infidel' aut excōmunicatꝰ ſepul-
tus eſt recōciliādū eſt. oſſibꝰ m̄ ſepulti ſi ab
oſſibꝰ fideliū diſcerni poterūt inde p̄ius eie-
ctis. recōciliat᷑ etiā in p̄miſſis caſibꝰ in q̄bꝰ
eccl'ia recōciliat᷑. cimiteriū enī eiſdē p̄uilegi-
is q̄bus et eccl'ia gaudet. ꝓut ſub ti. de vn-
ctionibꝰ dicet᷑. Nā ex q̄ benedictū ē ſacer lo-
cus eſt. et recōciliat᷑ ꝑ epm ſic̄ ⁊ eccl'ia. ꝑ aſp-
ſionē aque ſolēniter cū vino et cinere bñdi-
cte. Illud aūt notandū eſt ꝙ in q̄cunqz pte
eccl'ie vel cimiterij violētia ſeu pollutio cō-
mittat᷑ vtrūqz ⁊ etiā q̄libet ipoꝝ ptes ꝓpter
ꝯnexitatē violate intelligunt᷑. h' hodie in pte
correctū eſt ꝑ dñm bonifaciū. de con. c. j. i vj
li. Et ſi enī ꝯſecratōnes eccl'ie altaris ⁊ cimi-
terij ſint diuerſe. oīm tñ vna ⁊ eadē eſt emu-
nitas q̄ nō eſt ad alterū eoꝝ tantū vel ad al-
teriꝰ angulū reſtringenda. qd̄ verū eſt ſi ec-
cleſia ⁊ cimiteriū ſint ꝯiuncta. Si cū vnū a
reliq̄ diſtet. bene pt vnum ſine reliq̄ violari.
Si igiť altero eoꝝ violato ſeu polluto etiaz
aliud violatū ⁊ pollutū ē. pari rōne altero
eoꝝ tantū recōciliato vtrūqz intelligiť recō-
ciliatū. q̄niā nihil tā naturale eſt q̄z vnūqdqz
eo genere diſſolui quo ligatū eſt. ⁊ parē
ius ligandi atqz ſoluēdi. ⁊ ſic violato vel pol-
luto cimiterio ſufficit eccliam reconciliari.
Nōnulli tñ ſimpliciter aſſerūt ꝑ vniꝰ vio-
lationē nequaq̄z alteꝝ violari. ⁊ ꝑ ꝯſequēs
q̄dlibet eoꝝ debere ſpecialr̄ recōciliari. q̄bꝰ
m̄ pontificalis libri obuiat autoritas in quo
ſpecialis forma recōciliatōnis cimiterij nō
habet᷑. Deniqz ſi eccl'ia vel cimiteriū aut ali-
ud q̄dcunqz ꝑ epm excōmunicatū ꝯſecret᷑
ſeu benedicat᷑. talia recōciliatione nō egent.
q̄niam ſacramenta a talibꝰ in forma eccl'ie
collata vera q̄dē ſunt. ut dicet᷑ in ꝓhemio q̄r-
te ptis. Verū cum ſicut p̄miſſum eſt excō-
municati funus cimiteriū ⁊ eccliam ꝓpha-
net. multo q̄dem magis exteriora ſacramē-
ta et benedictiones que ꝑ manus ⁊ os excō-
municati tranſeunt et pficiunt᷑. q̄z tñ a deoꝝ
merita pertinet ꝯtaminari et coram deo fe-
tere videntur. ideo honeſtū eſt ꝙ reconciliē-
tur pauſq̄z fideles talibus ſacris vtantur.

prout ſacrum canonū lectio edocet euiden
ter. Ait enī dñs ꝑ ꝓphetam. Maledicā bē
n edictionibus veſtris.

De altaris conſecratione.

Non ſolū eccleſia
verum etiā altare ꝯſecratur. et hꝰ
ꝓpter tria. Primo ad ſacramē
tum deo ibi offerēdum Geneſ
viij. Edificauit noe altare dño et tollēs
de cunctis volucribus ⁊ pecoribꝰ mundis
obtulit ſup altare. Hoc aūt ſacramentum
eſt corpus et ſanguis xp̄i qḋ in memoriā
paſſionis dñice imolamꝰ. iuxta illḋ. Hoc
facite in meā ꝯmemorationē. Scḋo ad no
mē dei ibi inuocādū. Vñ. geñ. xij. Edifica
uit abraam altare deo q̄ apparuit ei ⁊ inuo
cauit ibi nomē dñi. Hec aūt īuocatio q̄ fit
ſup altare ꝓprie ē de miſſa. Tertio ad cantā
dū. Eccľ. xlvij. Dedit illi ꝯtra inimicos po
tentiā. ⁊ ſtare fecit ꝯtra altare cātores. ⁊ i ſo
no eoꝝ fecit dulces modulos. Sane hoc
mō ⁊ ordine ꝯſecratio altaris fit. In p̄mis
nāqȝ pontifex incipit. deus in adiutorium
meū intende. Poſtmodū benedicit aquā
deinde q̄ttuor cornibus altaris ꝯfigurat
q̄ttuor cruces cū aq̄ bñdicta. Conſequenter
circuit altare ſepties. ⁊ ſepties menſā alta
ris cum aſpſorio de yſopo aqua benedicta
aſpergit Eccleſia quoqȝ iterum aſpergitur
et aque reſiduum ad baſim altaris fundit.
Deinde in q̄ttuor angulis ſepulcri in q̄ reli
quie recondi dn̄t q̄ttuor cū criſmate fiunt
cruces ⁊ ponunt reliquie i capſella cū tribꝰ
granis thuris. et ſic recondunt in ſepulcro
Deinde ſupponit eis tabula cū ſigno cru
cis facte in medio ꝯfirmata. Poſtmodū
lapis q̄ mēſa dr̄ ſup altare adaptatur. et ad
aptatus vngit cū oleo in q̄nqȝ locis ⁊ eodē
mō iniungit poſtea criſmate ſicut de oleo di
ctū eſt. Confirmat etiā altare in fronte cru
ce criſmatis. ⁊ adolet incenſū in q̄nqȝ locis
Poſt hꝰ altare tergit ⁊ mūdis pānis induit.
et demū ſup illḋ ſacrificiū celebrat. Nūc ſe
riatim ſingula p̄miſſa pſequamur. Primo
igit notandū ē ꝙ altare criſmatis vnctōe ⁊

bñdictōe in tuenienite ꝯſecrat. ⁊ lapide eius ſo
lū. Vñ pontifex ſtans incipit. Deus in ad
iutoriū meū intende. q̄a ipe dñs ait. Sine
me nihil poteſtis facere. ⁊ q̄r hꝰ dedicatio ſi
gnificat baptizandos q̄ ꝑcepta fide ad pu
gnā ſe p̄parant. ⁊ q̄ adhuc ſūt iter ſuſpiria ⁊
in certamine ꝯſtituti. idō nō dr̄ allā. q̄ eni ba
ptizati nō ſūt laudibꝰ angeloꝝ digni nō ſūt
Vñ thobie penulť. Et in plateis eius allā
cātabit. Poſt ꝯpletā vō eccľie vel altaris
ꝯſecrationē cantat allā. q̄nīā excluſa demo
nū fantaſia deus ibi laudabit. Nam ⁊ xp̄s
ad aram crucis accedens ad trinitatis glo
riam manifeſtandā mortē ſoluit. ſȝ allā dū
taxat poſt reſurrectionē cātauit. Scḋo cir
ca aque bñdictionē notandū eſt ꝙ huius
aque exorcizatio fit ad effugandū inimi
micū. In q̄ bñdictione q̄ttuor nccāria ſūt.
videlicet aqua. vinū. ſal. ⁊ cinis. Et hꝰ ꝓpter
tria. Primo q̄nīā quattuor ſūt que inimicū
expellūt. Primū eſt lacrimarū effuſio q̄ ꝑ
aquā. Scḋm eſt ſpūalis exultatō q̄ ꝑ vinū
Tertiū matura diſcretio q̄ ꝑ ſal. Quartū
ꝓfunda hūilitas q̄ ꝑ cinerē ſignificat. Aqua
igit ē penitētia. vinū mentis exultatio. ſal ſa
pientia ſicut in p̄cedentibus ꝓbatū ē. cinis peni
tētie humilitas. Vñ de niniuitis dr̄. q̄r rex
ipe ſurrexit de ſolio ſuo. ⁊ indutus eſt ſacco
et ſedit in cinere. Hinc ⁊ dauid inq̄t. Quia
cinerē tāq̄ȝ panē mādūcabā ⁊c̄. Hic ⁊ abraā
Loquar inq̄t ad dñm meū cū ſim puluis ⁊
cinis. Scḋo mō aqua ē ꝑplꝰ ſeu hūanitas
q̄r aque multe ꝑpli multi. Vinū deitas Sal
doctrina diuine legis q̄ ē ſal federis. Cinis q̄
ꝯſūmat mēoria dñice paſſionis. Vinū aq̄
mixtū chriſtus deus et hō. Per fidem enī
dñice paſſionis q̄ ꝑ doctrinā diuine legis
habet. ꝑplꝰ ꝑ aquā ſignificatꝰ ꝑ fidei vnio
nem ꝯiūgit capiti ſuo deo ⁊ homi. Tertō
mō p̄t dici ꝙ hꝰ aq̄ bñdicta ſpiritū ſanctum
ſignificat. ſine cuius flatione nihil vnq̄ȝ ſā
ctificat. ⁊ ſine cuius grā nō fit remiſſio pec
catoꝝ. Qḋ ſpūſſctūs aq̄ vocet ipa veritas
oſtendit dicens Qui credit in me flumia
de ventre eius fluent aque viue. Qḋ euan
geliſta exponens dixit Hoc āt dixit de ſpū
ſancto quem accepturi erant credentes in

eum. Et nota ordinē ſacramenti exteri⁹ aq̄ interi⁹ ſpū eccl̄ia ꝯſecrat̄. Hoc ē enī qd̄ dn̄s ait. Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ et ſpū ſancto ꝛc. Ecce aq̄. ecce ſpūs. In baptiſmatis eniꝫ ſacramento nec aq̄ ſine ſpū. nec ſpūs ē ſine aq̄. qd̄ quidē ipſe ſpūs ſanctificabat q̄ in pꝛima mundi creatione ferebāt ſup aq̄s. Hac ergo aq̄ ⁊ ipm̄ altare ⁊ totū interi⁹ templū q̄n illud ſimul et altare dedicant aſpgit̄. Licet igit̄ ſpūs ⁊ aqua ad baptiſmi ⁊ ꝯſecratōnis eccl̄ie pfectionē ſufficerent. tn̄ ſancti patres qui hoc ꝯſtituerunt voluerunt nobis ſatiſfacere. nō ſolū in his que ad v̄tutē verꝫ etiā in his que ad ſanctificationē ptinent ſacramenti. Ideoqꝫ appoſuerūt ſalē. vinū oleum. cinerē. ⁊ criſma. Non enī criſma vel oleū habuit philippus q̄n eunuchū baptizauit. act. viij. ca. Alterū ergo hoꝝ deeſſe non debet ⁊ ſil̄ ꝯmiſceri dn̄t. quia ꝓplus dei q̄ eſt eccl̄ia ſine his ſimul iunctis neqꝫ ſanctificatur neqꝫ a pctīs ſoluitur. De hoc etiā tangetur ſub ti. de ꝯſecra. De aqua quidē manifeſtū eſt. q̄a niſi quis renat⁹ fuerit ꝛc. De ſale etiā. q̄a ſine fidei ꝯdimento qd̄ in ſale ſignificat̄ nemo vn̄q̄ꝫ ſaluari poterit quantūcūqꝫ aqua baptiſmatis aſpgat̄. De vino q̄ꝫ p qd̄ ſpūal̄ diuine legis intelligētia deſignat̄. Vn̄ dn̄s in nuptijs aquā in vinū ꝯuertit. Si q̄s a ſpūs nō fuerit. i. q̄n qꝫ deo nō bibe'it. vel ꝓpinatib⁹ nō crediderit. ad vite eterne beatitudinē nō pueniet. Cineris etiā aſpſio p quā penitētie humilitas intelligit̄ tā neceſſaria eſt. ut ſine ea nō fiat in adultis remiſſio pctōꝝ. p ipam enī venit̄ ad baptiſmū. ⁊ ipa eſt ſingulare refugiū pctōrib⁹ p⁹ baptiſmū. Vn̄ et nō imerito baptiſm⁹ vocat dicente dn̄o in euāgelio de iohāne q̄ꝛ venit in vniuerſam regionez galilee pdicans baptiſmū pnīe i remiſſionez pctōꝝ. Et notā q̄ttuoꝛ eē genera aque bn̄dicte de q̄ i pte q̄rta dicet̄ ſub ti. de aque bn̄dicte aſpſione. His oīb⁹ pmixtis pōtifex q̄ttuoꝛ cruces cū aq̄ ipa in q̄ttuoꝛ cornib⁹ altaris ⁊ vnam in medio fac̄. Quattuoꝛ cruces repſentant q̄duplicē caritatez quā hi q̄ ad altare accedūnt habere debent. ſcꝫ ut diligant deum ſe ipos. amicos. et inimicos. De quib⁹ q̄ttuoꝛ

cornib⁹ caritatis dr̄ gen̄. xxviij. Dilataberis ad orientem et occidentem. ſeptētrionem et meridiem. Et ideo q̄ttuoꝛ cruces in q̄ttuoꝛ cornib⁹ fiunt ad deſignandum q̄ chriſtus p crucē quattuoꝛ mūdi ptes ſaluauit. Secundo fiunt ad ſignificandū q̄ quattuoꝛ modis crucem dn̄i portare debem⁹. ſcꝫ in corde p meditationē. in oꝛe p ꝯfeſſionez. in corpoꝛe p moꝛtificationē. et in facie p aſſiduaꝫ impreſſionē. Crux in medio altaris ſignificat paſſionem quā chriſtus in medio terre ſubijt. p quā opatus eſt ſalutem in medio terre. i. in hieruſalem. Deinde ſepties altare pontifex circuit. Pꝛimo ad ſignificanduꝫ q̄ ipe debet curam p omnibus impendere et vigilantiam habere. q̄ p circuitū deſignatur. Vn̄ tūc cantat̄. Inuenerūt me vigiles qui circuiebāt ciuitatē. Debet enī ſolicite vigilare ſup greges ſibi ꝯmiſſos. Nā ut ait gilbertus. Ridiculoſa res eſt ſpeculatoꝛ cecus. pcurſoꝛ claud⁹. platus negligens. doctoꝛ inſipidus. ⁊ pꝛeco mutus. Scd̄o ſeptenus circuitus circa altare ſignificat ſepteꝫ meditationes q̄s circa ſeptenplicē v̄tuteꝫ hūilitatis chriſti habere debemus. ⁊ p ipas circuire frequēter. Pꝛima v̄tus eſt q̄ de diuite factus eſt paup. Scd̄a q̄ in pſepio poſitus. Tertia q̄ parētibus ſubdit⁹. Quarta q̄ ſub manu ſui caput inclinauit. Quīta q̄ diſcipulū furem ⁊ pditoꝛem ſuſtinuit. Sexta q̄ ante iniquū iudicē māſuet⁹ ſtetit. Septima q̄ p crucifigentibus clementer oꝛauit. Tertiō p ſeptem circuitus ſeptē vie chriſti ſignificant̄. Pꝛima fuit de celo i vterū. Scd̄a d̄ vtero i pſepiū. Tertia d̄ pſepio in mundū. Quarta de mūdo in patibulū. Quīta de patibulo in ſepulcꝝ. Sexta de ſepulcro i limbū. Septīa de limbo i celū. Cōſequēter epūs aſpgit altare. Quid aūt altare in tēplo ſignificet aplūs dicit. Tēplū enī dei ſanctum eſt quod eſtis vos. Si ergo tēplum dei ſum⁹. altare noſtrū ē coꝛ noſtꝝ. Hoc enī ē coꝛ in hoīe qd̄ altare i tēplo. In haltari fit ſacrificiū laudis et iubilationis iuxta illō pſal̄. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulat⁹. In haltari fit ꝯmemoratio coꝛporis et ſanguinis chriſti. Hinc pces ad celum

aſcendūt. q2 ad cor reſpicit de9. Hoc igit̄ al/
tare aq̄ aſpgit̄ qñ corda hoīm p euāgelicā
p̄dicationē a pctīs mūdant. Nā ꝛ p̄dicatō
aq̄ ē. iuxta illō. Oēs ſitiētes venite ad aq̄s.
Hac igit̄ aq̄. i. euāgelica p̄dicatione ꝛ ſcī ſpi
rit9 ſanctificatione ꝛ altare cordis ꝛ totus
hō mūdat̄ ꝛ ſanctificat̄. Cōſecrat̄ etiā alta/
re cordis p pceptū timoris vt initiet̄ ad bo
nū. ꝛ pafficiat̄ amoris vt ꝯfirmet̄ in meli9.
Nā initiū ſapīe timor dñi. Septies aūt al
tare aq̄ aſpgit̄ ad notādū q2 in baptiſmo ſe
ptē dona ſpūſſancti tribuūtur. Per hec ā
figurat̄ q2 hr̄e debem9 mēoriā dñice paſſio/
nis. Septē nāq3 aq̄ aſpſiones ſunt ſeptē ſā
guinis xp̄i effuſiones. Pria fuit in circūci/
ſione. Scd̄a in orōne. qñ ſudor ei9 fuit ſic̄
gutte ſanguis. Tertia ī corpis flagellatiōe
Quarta in capitis coronatione. Quinta
in manuū pforatione. Sexta in pedū cruci
fixione. Septīa in lateris aptione. Quidā
v̄o ter aſpgunt. q2 in ſancte trinitatis noīe
baptizat̄. vel q2 eccl'a a pctīs cogitationis ꝛ
locutionis ꝛ opis emūdat̄. Vñ et nūc miſe
rere mei d2. Fuit aūt hmōi aſpſiones cū aſp
ſorio de iſopo facto p quā herbā q̄ hūilis ē.
xp̄i hūilitas ꝯgrue deſignat̄. q2 mā p̄dicte ſā
guis effuſiones facte fuerūt cū iſopo hūili/
tatis xp̄i et inextinguibil' caritatis q̄ aſpſa
eccl'ia catholica mūdatur. H etiā herba na/
turali creſcit in petra. ꝛ hūilitas nature cre
uit in xp̄o petra. Nā iuxta apl'm petra autē
erat xp̄us. ¶ Calide etiā nature et xp̄i hūili
tas corda frigida ad exercēda opa caritatiſ
accēdit. Itē ei9 radices ſaxa penetrāt. ꝛ hūi
litas duricias abſtinentie ꝯſtringit. Valet
ad pect9 ꝯtra tumorē. et hec ſupbie tumo
rē ſanat. Itē illa naſcitur. ꝛ renaſcitur ꝛ radi
catur in terra. Vñ ꝛ ſi p eā tota fidelium mul
titudo intelligi poſſit. pcipue tñ illi p iſopū
figurātur. q̄ in xp̄i fide radicati ꝛ fūdati ab
ei9 amore euelli ꝛ ſepari nō p̄nt. p q̄s quo
meli9 q3 ep̄os ꝛ p̄ſbiteros intelligere poſſu
m9. q̄ q̄nto maiorē in eccl'a obtinēt dignita
tem. tanto firmi9 xp̄i fidei inherere debent.
Per hos ſiq̄dē ſpargitur aq̄. p hos ꝛ ab hiſ
baptizātur xp̄i fideles. His datum ē pficere
baptiſmatis ſacramenta. Cū v̄o altare aq̄
aſpgit̄ ep̄s cantat. Domi9 mea dom9 orōis
eſt ꝛc. Et iterū. Narrabo nomē tuū frīb9
meis. Et q2 ſine deo nullū op9 pficitur. in
ꝯſūmatōe orat vt exaudiātur ingrediētes
ibi bñficia petituri. Cōſequēter qñ eccl'a ſil'
ꝛ altare ꝯſecrantur tota eccl'a illa aq̄ aſpgi/
tur. put in p̄cedēti ti. tactū fuit. Quo pacto
pōtifex ad altare cū pſalmis accedit. ꝛ reſi/
duū aq̄ infūditur ad baſim altaris. ſicī ve.
te. reſiduū ſāguis fūdebatur ad crepidinē3
qd̄ idem ē quod baſis p qd̄ ſignificatur q2 re/
ſiduū qd̄ excedit vires hūanas in tanto ſa/
cramento deo ꝯmēdatur. q̄ eſt ſūm9 ſacer/
dos cui9 eſt alioꝝ ſacerdotū ſupplere defectū
Sepulcrū v̄o ſiue foramē in quo reliquie
recondi debent. ſignificat vrnā auream ple
nā manna q̄ in arca teſtimonij poſita erat
put ſub ti. de altari dictū eſt. Siqdē3 ſepul/
crū hmōi qd̄ a quibuſdā ꝯfeſſio nuncupa
tur eſt cor noſtrū. qd̄ q̄ttuor crucib9 de criſ/
mate factis ꝯſecratur. q2 quattuor ſunt v̄tu
tes in libro ſapīe deſcripte. ſcʒ prudentia. for
titudo. tpantia. ꝛ iuſticia. quib9 cor noſtrū
q̄ inungitur. dū ad ſuſcipiēda ſecretoꝝ cele
ſtiū miſteria p donū ſancti ſpūs p̄paratur.
Fit aūt ſepulcrū hoc qñ3 ex ſupiori pte alta
ris. ꝛ qñq3 ex latere anteriori. Sane ſine ſan
ctoꝝ reliquijs aut vbi ille haberi nō poſſūt
ſine corpe xp̄i nō fit conſecratio altaris fixi
ſed viatici vel portatilis ſic. Reliquie ſiq̄/
dem ſunt exempla vtriuſq3 teſtamenti au/
toritates. paſſiones marturū. ꝛ vitā ꝯfeſſoꝝ
q̄ nobis ſunt ad imitationē relicta. Hec in
capſa recondim9 cū ea ad imitandū3 ea in
corde retinemus. q2 ſi audimus et intelligi/
mus et opera non facimus magis ē ad dā
nationē q3 ad ſalutem. quia non auditoreſ
legis iuſti ſunt apud deum. ſed factores tā
tum. Vñ apl's d1. Imitatoreſ mei eſtote ſic̄
ꝛ ego chriſti. Solēnis v̄o reliquiaꝝ depor
tatio fit ad imitationē ei9. qd̄ ſicut legitur ī
exo. In arca teſtamenti erant duo circuli
aurei totum lignum penetrantes ꝛ per eos
vectes de lignis ſethim deaurati imittebā/
tur q̄bus arca ferebatur. Et priuſq3 ponti/
fex intret eccl'am circuit eam cum reliquijs
vt ſint illius ecclie ꝓtectores. Legitur q3 in.

re.viij.c.q in tēpli dedicatione ꝯgregati ſūt
oēs maiores natu iſrael cū pncipib⁹ tribuū
⁊ duces familiaꝝ ad regē ſalomonē i hieru
ſalē ut deferrent arcā federis dnī. venerūtqꝫ
cūcti ſenes de iſrael. Sacerdotes aūt ītule/
rūt arcā federis dnī in locū ſuū in oraculū
templi in ſancta ſctōꝝ ſubter alas cherubin
Siqdē cherubin expādebāt alas ſup locū
arce. ⁊ pregebāt illā ⁊ vectes ei⁹ Rex aūt ſalo
mō et oīs multitudo iſrael q̄ ad eū ꝯuenerat
gradiebat̄ cū illo an̄ arcā. In aūt⁹ qdē rei
teſtimoniū plati magnates et ꝑpli aliciuus
puīcie hodie ꝯuenīūt ad ecclīaꝝ dedicatō
nē. ſequunt̄ pceſſionalit̄ ꝯſecrātē. ⁊ reliqe p
ſacerdotes ſub papiliōe ſeu vmbraculo ſo/
lēniter deportant. Deinde pontifex pꝰſqꝫ
ecclīam cū illꝭ ingrediat̄. ſmonē facit ad po/
pulū Nā ⁊ ſalomō arca deportata ꝯuertit
faciē ſuā ⁊ bn̄dixit oī eccl'ie iſrael. ⁊ p orāti
bus in ecclīa orauit. Oīs ei ecclīa iſrael ſta
bat ⁊ ait ſalomō Bn̄dict⁹ do. de. iſra. ⁊c. ꝓut
legit̄ ibidē. Recōdunt aūt reliqe ſanctoꝝ
cū trib⁹ granis thuris in capſula. qa exēpla
ſctōꝝ cū fide trinitatis. i. pris et filij ⁊ ſpūſſci
debem⁹ in mēoria retinere. Nā debemus
credere vnū deū vnā fidē. ⁊ vnū baptiſma.
qa iuſt⁹ ex fide viuit. ſine q̄ ſicut dicit aplꝭ
īpoſſibile eſt placere deo. Supponit̄ ⁊ ad/
aptat̄ ipi ſepulcro qdā tabula ſigno crucis
ex criſmate roborata Siqdē p criſma intel
ligit̄ ſpūſſancti donū q̄ tabula. i. caritas ſu
pīnungit̄. qa cor noſtrū ad obſuādā ſecreta
celeſtia ſpūſſancti grā roboratur. Tabula
ergo h̄ ſigno roborata reliquijs ſuppoīt̄.
qa p exēpla ſanctoꝝ caritas accēdit̄. q̄ opit
multitudinē pctōꝝ ſic et tabula reliqas opit
Vn̄ aplꝭ. Caritas dei diffuſa ē in cordib⁹
nr̄is p ſpiritūſancti q̄ dat⁹ eſt nobis Hec
aūt tabula ſiue lapis ꝯtinet. ſiue dr̄ ſigillū
ſepulcri ſic ait alexander papa. iij. Poſtea
v̄o lapis q̄ mēſa altaris dr̄ ſup altare adap
tat̄. p quē pfectionē ⁊ ſoliditatē noticie dei
poſſum⁹ intelligere. q̄ nō ꝓpter duriciē ſed
ꝓpter ſoliditatē fidei lapidea eſſe dꝫ. ſic dn̄s
ait petro. Tu es petr⁹ et ſup hanc petram
idelt. ſup hanc fidei firmitatem edificabo
eccleſiam meam. Sicut enim menſa con/
firmatio et pfectio altaris ē. ita et noticia di
ꝯfirmatio ⁊ pfectio ē oīm bonorum. Vn̄
dicit̄ in ſapientia ad deū. Noſcere enī te cō
firmata iuſticia eſt ⁊ noſcere iuſticiā tuam
et v̄tutem tuā radix eſt imortalis. Et dn̄s p
hiere. In hoc gloriet̄ q̄ gloriat̄ ſcire ⁊ noſſe
me. Vel p ipm lapidem xp̄us intelligit̄. de
quo dicit aplus. Ipſo ſūmo angulari lapi
de xp̄o ieſu. Per lapidē quidē chriſti hūa/
nitas deſignat̄. de quo in dan̄. legit̄ q lapis
abſciſus eſt de monte ſine manib⁹. qa xp̄s
de btā v̄gine q̄ ꝓpt eminētiā v̄tutū mōs dr̄
ſine virili ſemine mirabilit̄ eſt nat⁹. ⁊ fctūs
in montem magnum totum repleuit orbē
terraꝝ. de q̄ etiā p pſal. dr̄. Lapidē quē rep/
bauerunt edificantes hic fact⁹ eſt in caput
anguli. Quoniā xp̄us quem edificantes.
idest iudei reprobauerunt dicentes. nolu/
mus hunc regē ſup nos. hic factus eſt ī ca
put anguli. quia ſicut ait aplꝭ. exaltauit il/
lum de⁹ ⁊ dedit illi nomē ⁊c. Vel p lapidem
caritas intelligit̄. ut p̄miſſum eſt. q̄ debet eē
magnus et lat⁹ quoniā latū eſt mandatū
caritas qd etiā ad inimicos extendit̄. iuxta
p̄ceptum dn̄i. Diligite inimicos ve
ſtros. Non ergo vngunt̄ altaria niſi lapi/
dea. qa xp̄us p altare ſignificatus eſt lapis
excreſcens in montem vt dictum eſt. ipſe eſt
mons pinguis oleo leticie p ꝯſortibus vn
ctus. Verumtn̄ ī exo. legit̄ dn̄m precepiſſe
fieri altaria d̄ lignis ſethim q̄ ſūt iputribilia
et altare lateran. ligneū eſt. Salomon qꝫ
fecit altare aureū. ꝓut legit̄. iij. regū. vij. ca. ſꝫ
illa facta ſunt in figura. Et in comitatu p/
uincie in caſtro ſancte marie de marie ſtal
tare terreū qd ibi fecerunt maria magdale
na et martha et maria iacobi et maria ſalo
me. Poſt hoc a ſpſo altari et cū aq̄ bapti
zato reſtat ut oleo et criſmate liniat̄. Epus
enī ſup infundit oleū ⁊ criſma et cātat̄ Ere
xit iacob lapidem in titulum fundens oleū
deſup. Illa enī ecclīa fuit titul⁹ aliaꝝ. qa de
ſion exiuit lex ⁊ v̄bum dn̄i de hieruſalē Fa
ciens primo ſuper illum quinqꝫ cruces ex
oleo infirmoꝝ ſcḿ ordinē romanū Scdm
q̄ſdam v̄o alias ecclās de vtroqꝫ oleo. vnā
in medio et quatuor in cornibus. poſtea

eodē mō totidē ex criſmate. Sane ꝑ oleū
ſpūſſancti grā intelligit̄. de q̄ dicit eſaias ꝓ-
pheta. Cōputreſcet iugū a facie olei. q̄a ſic
epūs oleū effundit ſup altare ita xp̄s qui ē
ſūmus pontifex effūdit grāz ſup altare no-
ſtrū qḋ eſt cor noſtꝝ. q̄a ipſe eſt diſtributor
oīm grāꝝ ꝑ ſpūm ſanctū ſic̄ dicit apl̄s Alij
dat̄ ſermo ſapīe. alij ſmo ſcīe. alij fides. alij
grā ſanitatū ꝛc. Et ſic̄ ꝑ oleū epūs purificat
mēſā altaris. ita ꝛ ſpūſſanctꝰ purificat cor
noſtrū ab oībꝰ vicijs et pctīs. Chriſtus q̄z
oleo fuit vnctꝰ nō q̄dē viſibili. ſed inuiſibili
i. grā ſpūſſancti. Vñ dauid. Vnxit te deus
deꝰ tuꝰ oleo leticie p̄ ꝯſortibꝰ tuis. i. plꝰ q̄z
oēs ſctōs q̄ fuerūt pticipes grē eiꝰ. i. chriſti.
Vñ vnctio ex ꝑſſiꝰ ꝯuenit xp̄o q̄z alijs. q̄a
p̄ oībꝰ alijs vnxit eū deꝰ ad habendū pleni-
tudinē bonoꝝ. ideoq̄z interp̄tat̄ vnctꝰ Vn
ctio q̄z ex oleo miſcḋiam ſig̃ficat. iuxta illḋ
euāgelij. Vnge caput tuū oleo ꝛ faciē tuā
laua. q̄a ſicut oleū in liq̄ribꝰ. ita et miſcḋia
in bonis opibꝰ ſupior eſt. q̄ñcūq̄z ei liq̄rē
oleo ſupinfundas illud ſp̄ deſup natat. De
miſcḋia v̄o ſcriptū ē. Suauis dñs vniuer
ſis et mi. e. ſ. o. o. e. ꝛ miſcḋia ſuperexaltat iudi
cium. Hoc igit oleo liniat̄ altare cordis nr̄i
vt ſp̄ miſcḋie mēores aſpſionis aque ꝛ rege
nerationis baptiſmi effectū nō amittamꝰ.
Quiq̄z cruces de oleo ſig̃ficāt q̄ mēoriam
q̄nq̄z paſſionū xp̄i q̄s ꝓ nobis i cruce ſuſti-
nuit ſp̄ h̄rē debemꝰ. Ipe nāq̄z q̄nq̄z plagas
ſuſtinuit. ſ. in manibꝰ in pedibꝰ et in latere.
Deſignāt etiā q̄nq̄z ꝯpaſſiones miſcḋie q̄
nobis ſūt neceſſarie. Neceſſe enī ē vt hō mi
ſereat̄ xp̄o paſſioni eiꝰ ꝯpatiendo. Vñ iob
in pſona xp̄i. Miſeremini mei miſeremini
mei ꝛc. Oportet etiā vt hō miſereat̄ ꝓximo cuiꝰ
mala videt. Vñ in eccl̄iaſtico Miſeratio
hoīs circa ꝓximū ſuū. Et ſibiipi. et h̄ tripli-
citer ſcꝫ ꝓ ꝯmiſſis plāgendo illa. Vñ hiere.
Nullꝰ eſt q̄ agat pniāz ſup pctō ſuo dicēs
qḋ feci. Pro omiſſis Vñ eſa. Ve mihi q̄a
tacui. i. q̄a nō ſū locutꝰ. q̄ſi diceret q̄a omiſi
bonū qḋ facere potui. Et ꝓ bonis minꝰ pu
re factis. Vñ luc. Cū bona oīa fecerimꝰ di
camꝰ q̄ ſerui inutiles ſumꝰ ꝛc. Quaſi dice-
ret. Bona fecimꝰ nō bñ. nō pure et tō inuti
liter fecimꝰ. ſic̄ faciens elemoſinā ad vanā
gliam bonū facit. ſꝫ nō bñ. nō pure De hac
triplici miſeratōne dicit eccl̄. Miſerere aīe
tue placens deo. Quia vera ꝯpaſſio mētis
dꝫ eſſe cū exhibitione opis. ideo bis fiūt cru
ces. p̄mo de oleo. poſtmodum de criſmate.
Vñ pſal. Btūs q̄ miſeret ꝛ cōmodat. qui
mente miſeret ꝛ cōmodat ope. Et q̄ntū nō
ſufficit h̄rē ꝯpaſſionē in mēte cū boni opis
exhibitione abſq̄z odore bone fame. iuxta il
lud euangelij. Sic luceant opa vr̄a vt glori
ficet̄ deꝰ. etiō fiūt cruces de criſmate qḋ cō
ſtat ex balſamo et oleo. balſamū q̄dē ꝓpter
bonū odorē ſignificat bonā famā. oleū pro
pter claritatē nitorē ꝯſcientie q̄ h̄rē debe-
mꝰ. iuxta illud apl̄i. Gloria nr̄a hec eſt teſti
moniū ꝯſcientie. Tūc āt balſamū oleo rite
ꝯiūgit̄ q̄ñ bonꝰ odor miſcḋie addit̄. Rurſꝰ
ꝑ q̄nq̄z cruces de oleo et criſmate q̄nq̄z ſen-
ſus corpis nr̄i intelligunt̄. q̄ duplicant̄ ꝛ in
denariū ſurgūt. q̄r q̄nq̄z ſenſibꝰ corpis bñ
vtendo ꝛ noſmetipſos cuſtodimꝰ. ꝛ alios
exēplo ꝛ doctrina nr̄a in bono ope ꝯfirma
mꝰ. Vñ ille bonꝰ negociator gloriabat̄ di-
cens. Ecce alia q̄nq̄z ſuplucratꝰ ſū. Vñ aūt
fiūt ille p̄miſſe inunctōnes cantatur. vnxit
te deus deꝰ tuꝰ. qḋ de xp̄o dictū eſt. Ter er-
go altare inungit̄. bis oleo. tertio criſmate.
q̄ nr̄a eccl̄ia fide. ſpe. ꝛ caritate q̄ maior ē ce-
teris. inſignit̄. Et dū criſma infūdit̄ cantat̄.
Ecce odor filij mei ſic̄ odor agri pleni. Hic
ager eſt eccl̄ia q̄ floribꝰ vernat. v̄tutibꝰ ſplē
det. opibꝰ fragrat. vbi ſūt roſe martirū. lilia
v̄ginū. viole ꝯfeſſoꝝ ꝛ viror incipientiū.
Poſt vnctionē adolet̄ incēſū qḋ deuotōez
oroīs ſig̃ficat. Qui enī h̄ꝫ ſeptē dona ſpūſ-
ſancti ꝛ aſſilatus ē dō. deuotā p̄t illi offerre
orōem cuiꝰ h̄ꝫ ſilitudinē. In q̄nq̄z locis a-
dolet̄. videlicet in q̄ttuor angul' ꝛ in medio
q̄r ſic q̄nq̄z ſenſꝰ corpis exercere debemꝰ. vt
fama boni opis nr̄i vſq̄z ad ꝓximos extēdat̄.
de q̄ dic̄ apl̄s. Chriſti bonꝰ odor ſumꝰ i oī
loco. Et in euangelio. Sic luceat lux vr̄a ꝛc.
Adhuc incenſi frequentatō eſt ꝯtinua xp̄i
ſacerdotis atq̄z pontificis ꝓ nobis apud de-
um prēm interpellatio. Crucē cū incēſo fa-
cere eſt eius paſſionem patri oſtendere. et

ipſu᷒ p nobis interpellare. In ceſſu copioſe
in medio et in angulis ꝯburere eſt oꝛones
p ieroſolimā ⁊ ī vniuerſali eccl'a multiplica
re. Cōſequēter altare cū ſigno crucis ꝯfir
mat dicēdo. Cōfirma hoc deꝰ ⁊c. q ꝯfirmatio
ex criſmate a pōtifice in frōte lapidis facta
ſignificat ꝯfirmationē q quotidie fit a ſpū
ſancto p caritatē in altari cordis. ut nulla
tribulatione cor noſtꝝ a caritate dei valeat
ſepari. Vn̄ dicebat apl's. Quis nos ſepabit
a caritate xpi. tribulatio an anguſtia ⁊c. ⁊ ſb
iungit̄. glīa pri. ut laus trinitati cātet̄. Ultīa
altaris bn̄dictio ſignificat illa᷒ finalē bn̄di-
ctionē qn̄ dicet̄. venite bn̄dicti pr̄is mei ⁊c.
Deniq᷒ altare linteo cādido extergit̄ ad de
notandū q corpꝰ noſtꝝ caſtitate vite debe-
mus mūdare. Deīde bn̄dicunt̄ vaſa. veſtes.
⁊ lintheamina diuino cultui deputāda. Nā
⁊ moyſes p .xl. dies edoctꝰ ē a dn̄o facere lin
theamina ⁊ oꝛnamēta in tēplo neceſſaria.
Nēpe vtenſilia bn̄dicere ē opa nrā ad deū
referre. Poſt hoc altare albis ⁊ mūdis pānis
veſtit̄. de q ſub ti. de altari dictū ē. Poſtre
mo oꝛnat̄ eccl'a ⁊ accēdunt̄ luminaria. Tūc
ēi opa iuſtoꝝ ſplēdeſcēt. tūc fulgebūt iuſti
⁊ tanq᷒ ſcītl. in arū diſcurrēt. Et inde ſup al
tare hodie ꝯſecrato miſſa celebrat̄. ⁊ ſacri-
ficiū altiſſīo offert̄. illud videlicet de q ppha
ta ait. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtri. ⁊c. ut dice
tur in phemio q̄rte pns. Nō ēm̄ fieri dȝ cō
ſecratio ſine miſſa. ſm̄ gelaſiū papā. q2 tūc
reuelat̄ ſacramētū qd̄ etiā angelis ab ini-
tio fuit abſconditū. Et attēde q̄uā in aſp-
ſione baſilice pontifex lineis dūtaxat ⁊ mi-
noribꝰ vtit̄ indumētis. ſed in miſſa veſtibꝰ
oꝛnat̄ pontificalibꝰ ⁊ pcioſis. recolēs q lega
lis pōtifex in lineis ſanctuariū expiabat. et
poſt lotꝰ in pontificalibꝰ ī olocauſtū arie-
tē offerebat. Sȝ q̄a ī eiſdē lineis hircū emit-
tebat pꝰ expiationē. iō etiā in ꝯſecratōe fō-
tiū ⁊ imerſione catecuminoꝝ vbi pctā eoꝝ
transferunt̄. q̄dā vtunt̄ ſimplicibꝰ ⁊ lineis
indumentis

De cōſecrationibꝰ et vnctionibus

Legitur dominū
pcepiſſe moyſi vt ꝯficeret criſ-
ma. q̄ vnguento vngeret tabernaculū in de
dicatione ⁊ arcā teſtamenti menſamq᷒ cū
vaſis. et quo ſili' ſacerdotes ⁊ reges inunge
rent̄. Moyſes tn̄ nō legit̄ fuiſſe vnctus niſi
vnctione ſpūali. ſicut et xp̄s. Uoluit itaq᷒
xp̄s nos vnctione materiali inungi ut in il
la ꝯſeq̄mur ſpūalē. ⁊ ideo pia mater eccl'ia
diuerſas exhibet vnctiones. de quibꝰ hal-
qua pſtringamꝰ dicentes. Pmo qd̄ huiōi
ſignificent vnctiones. Scd̄o ex quibꝰ fiāt
Tertio de vnctione baptizādoꝝ. Quarto
de vnctione baptizatoꝝ que p ep̄m fit in
fronte. Quinto de vnctione oꝛdinādoꝝ.
Sexto de vnctione ꝯſecrandoꝝ ep̄oꝛum ⁊
principū. Septimo de vnctione eccl'e alta
ris calicis et alioꝝ miniſterioꝝ eccl'aſticoꝝ
Octauo de extrema vnctione. Nono de cō
ſecratione ⁊ bn̄dictione cimiterij. veſtium
et alioꝝ oꝛnamētoꝝ eccl'iaſticoꝝ. Decimo
de ꝯſecratione et benedictione virginum.
¶ Circa primū igit̄ notandū eſt q due ſūt
ſpecies vnctionis. exterioꝛ q̄ materialis ſiue
coꝛpalis et viſibilis ē. et interioꝛ que ſpūal'
et inuiſibilis eſt. Exterioꝛi viſibiliter vngit̄
corpꝰ. interioꝛi ⁊ inuiſibiliter vngit̄ coꝛ. De
pma iacobꝰ aplus ait. Infirmat̄ q̄s in vo-
bis inducat pſbiteros eccl'ie ⁊ oꝛent ſup eu᷒
vngentes eum oleo in noīe dn̄i. ⁊ oꝛatio fi-
dei ſaluabit infirmū. De ſcd̄a iohēs aplus
ait Et vos vnctionē id ē vnctio quā ab eo
accepiſtis maneat in vobis ut non neceſſe
habetis ut aliquis doceat vos. ſed ſicut vn
ctio eius docet vos de oībꝰ. Unctio exteri-
oꝛ ſignum eſt interioꝛis. Interioꝛ vero nō
ſolum eſt ſignum .i. ſignatiuū. ſed etiam ſa
cramentum. q2 ſi digne ſumit̄ vel agit̄ vel au
get abſq᷒ dubio qd̄ deſignat puta ſalutem
iuxta illud. Sup egros manus imponent
et bene habebunt ¶ Circa ſcd̄m ſciendū q
ad exhibendū exterioꝛem ⁊ viſibilē vnctōez
duplex oleum bn̄dicitur. videlicet oleum
ſanctum ſeu catecuminoꝝ q̄ catecumini vn-
gunt̄. et oleum infirmoꝝ de q infirmi vngū
tur. de qua vnctiōe loquit̄ dicta autoritas
Infirmat̄ q̄s ex vobis. Qualiter autē fiāt
bn̄dictōnes vtriuſq᷒ olei ⁊ criſmatis i ſexta
pte ſub q̄nta feria cena dn̄i dicet̄. Sȝ q̄rit̄

quare infirmi ⁊ catecumi oleo iuungũtur. Reſpõdeo ut ex viſibilib⁹ inuiſibilia facili⁹ capiant. ſic eñi oleũ fugãdo infirmitatẽ recreat art⁹ feſſoꝝ ⁊ õſui nata lumẽ pſtat. ſic credendũ eſt ꝙ vnctio olei ꝯſecrati qḋ eſt ſignũ fidei pctã fugãdo ſanitatẽ aĩe ꝯfert et lumẽ ei pſtat. Sicq́ȝ oleũ viſibile in ſigno. oleũ inuiſibile in ſacramẽto. ⁊ oleũ ſpũale intus eſt. De oleo ĩfirmoꝝ autoꝛitatẽ accepim⁹ ab aplis. de oleo catecumĩoꝝ ab aplicis viris. ⁊ licet de⁹ poſſit oleũ ſpũale ſine coꝛpoꝛali tribuere. qꝛ tñ apli. p infirmis. aplici viri. p catecumis hac arte vſi ſt. ñ ſine pctõ omitti pt qḋ coꝝ autoꝛitas cõſecrauit. put ſub ti. de altari dictũ ẽ. Sicut antiq̃⁹ iuſti ſine circũciſione placuere deo ȝ poſtq̃ȝ eis pceptũ fuit ut circũciderent. hõ omittentes pctõ ſubijciebant. Tertio dõm ẽ de vnctione baptizãdoꝝ. ⁊ qḋẽ in nouo teſtamẽto ñ ſolũ reges ⁊ ſacerdotes vnguntᷣ ſic iã dicetᷣ ve ȝ etiã qꝛ xp̄s in ſanguie ſuo fecit nos deo nr̄o regnũ ⁊ ſacerdotes .i. regales ſacerdotes. iuxta illḋ qḋ petr⁹ apl's ait. vos eſtis gen⁹ electũ .i. electi ex generib⁹ hoĩm. regale ſacerdotiũ .i. bñ vos regẽtes. Oẽs xpiani bis añ baptiſmũ vnguntᷣ ȝ oleo bñdicto. pmo in pectoꝛe. deinde inᷣ ſcapulas. et bis p⁹ baptiſmũ. ȝ criſmate ſacro. pmo in vtice dein p epm in frõte. Et ſm aug. pmetres vnctiones introducte ſũt poti⁹ vſu q̃ȝ p aliquã ſcripturã. In pectoꝛe qḋẽ in q̃ eſt loc⁹ coꝛdis baptizãd⁹ vngitᷣ oleo ꝓpio ut p ſpũſſancti donũ abijciat erroꝛẽ ⁊ ignoꝛãtiã ⁊ ſuſcipiat fidẽ rectã. qꝛ iuſt⁹ ex fide viuit. ⁊ coꝛde creditur ad iuſticiã. Inᷣ ſcapulas võ ut p ſpũſ ſci grãz excutiat negligẽtiã ⁊ toꝛpoꝛẽ ⁊ exerceat bonã opatõnẽ. qꝛ fides ſine opib⁹ moꝛtua ẽ. ut p fidei ſacramẽtũ ſit mũdicia cogitationũ i pectoꝛe. p opis exercitiũ ſit foꝛtitudo laboꝝ i ſcapul'. q̃ten⁹ fides p dilectõez ſȝ aplm opeᷣ. Oleũz igit a coꝛde ad ſcapulas trãſfertᷣ q̃ fides q̃ mẽte concipit ope pficiat. In vtice võ baptizat⁹ criſmate a ſacerdote vngitᷣ. ut ſit parat⁹ oĩ poſcenti de fide reddere rõem. qꝛ p caput mẽs intelligitᷣ. iuxta qḋ legitᷣ. Oculi .i. intellect⁹ ſapiẽtis. in capite .i. in mẽte ei⁹. cui⁹ ſcȝ mẽtis ſupioꝛ ps eſt rõ ⁊ inferioꝛ ſenſualitas. Uñ bñ p vtice q̃ eſt ſupioꝛ ps capitis intelligitᷣ rõ. q̃ ẽ ſupioꝛ ps mẽtis. De h etiã in .vj. pte ſub ſabbato ſctõ vbi agitᷣ de ꝯfirmatione dicetᷣ. Ideo autẽ añ baptiſmũ vngitᷣ oleo bñdicto ⁊ p⁹ baptiſmuȝ criſmate ſacro. qꝛ criſma ſoli ꝯpetit xpiano xp̄s eñ a criſmate dꝛ vel poti⁹ a xp̄o dꝛ criſma nõ ſm nõis foꝛmã ſed ſm fidei rõnem. A xp̄o võ xpiani dicuntᷣ tanq̃ȝ vncti deriuẽtur ab vncto ſcȝ a xp̄o. vt oẽs occurrant in odoꝛẽ vnguẽti illi⁹ ſcȝ xp̄i cui⁹ nomẽ oleuȝ eſt effuſũ. ſed ſm vim nõis xpiani a criſmate dicuntᷣ ſm yſidoꝛũ. de h dicetᷣ in pꝛhemio ſcḋe ptis. Rurſus ſm augu. vnctio ex oleo oñdit nos ad auditũ plene fidei ꝑpatos et ad bonũ xp̄i odoꝛẽ vocatos. ad renũciãdũ q̃ȝ dyabolo eſſe ꝯmonitos. Scḋo vnctio in pectoꝛe ⁊ inter ſcapulas fit ſm rabanum ut p fidẽ vndiq̃ȝ muniamur et ad bona opa pficiẽda p dei grãz roboꝛemur. Nã p pect⁹ fidei vtus. p ſcapulas võ in q̃b⁹ onus poꝛtatᷣ. hoĩs robur et opatio recte intelligitᷣ. iuxta illḋ. Alligãt onera ĩpoꝛtabilia ⁊ iponũt humeris hoĩm ⁊c. Ungitᷣ ergo in pectoꝛe ⁊ inter ſcapulas vt mẽte ⁊ actu opa dyaboli poſtponat. ⁊ ut ſit capax ad intelligẽdũ vbũ dei. ⁊ robuſt⁹ ad poꝛtandũ iugũ ipi⁹ ⁊ oñ⁹ legis. Unctio võ q̃ fit in vtice .i. ſũmitate capitis ſup cerebꝛa. fit ſm ipm ut celeſtis regni pticeps fiat iunct⁹. et qꝛ baptizati aĩa caput .i. xp̄o deſpõſatᷣ. ⁊ pterea fit cũ criſmate ex oleo et balſamo ꝯfecto ut ſciam⁹ ꝙ ſpiritus ſctũs ei datᷣ q̃ inuiſibiliter opatᷣ. oleum nãq̃ȝ feſſa mẽbꝛa fouet ⁊ lumẽ pſtat vt premiſſũ eſt. balſam⁹ võ redolere facit. Sicquidẽ feſſa ſunt aĩe mẽbꝛa. q̃ñ penitet ſe ꝯ deuȝ egiſſe. ſpũſſanctus venit ad illã illuminãs ei⁹ intelligentiã. et demonſtrans ei peccata ſibi eſſe dimiſſa vl' dimittenda. ⁊ pſtans illi bona opa q̃ in alijs inſpirãt bonũ odoꝛem qḋ p fragrantẽ balſamũ deſignatᷣ. Item qꝛ ſedes ſupbie q̃ ſp ... ipi⁹ nõis ꝯdonãt a ſupioꝛa appetit in vtice ẽẽ videtᷣ. ideo rite fit ibi hec vnctio ſub foꝛma crucis. et ſub nõie hũilitatis. Hãc vnctõez ſilueſter papa fieri inſtituit p pꝛſbiteros. pter occaſionẽ moꝛtis. Uñ credibile eſt ꝙ ante ei⁹ tpũs vtraq̃ȝ

vnctio ſcꝫ vᷓticis ⁊ frontis epo reſuabatur.
Cū enī gremiū dilataret eccl'e. nec oībꝰ epi
valerēt ꝑ ꝯfirmationē accurrere. ideo ne ſīi
criſmatis vnctiōe pirēt. iſtituit vt a ſacerdo
tibꝰ in vᷓtice ſupra cerebrū vbi ē ſedes ſapie
vngerent. ad robur ⁊ augmētū grē. Vnđ ſi
poſtea deceſſerint dixit ſicardꝰ in mitrali ꝙ
ꝑpiata grē augmētū ꝯſequent ⁊ glē. Verū/
tū ⁊ ſine vnctiōe credimꝰ ſolo baptiſmo ſal
uari. ⁊ ſine manꝰ impoſitōe ſpiritū ſanctuꝫ
dari cui deus dare voluerit. ꝓut in actibus
aploꝝ legit̄. Arnoldiſte tū pſidi heretici aſſe
runt ꝙ nunq̄ꝫ ꝑ baptiſmū a q̄ hoīe ſpiritū/
ſanctū accipiūt. nec ſamaritani baptizati vl
lū recepūt. donec manꝰ īpoſitionē accepūt
Sane vtraqꝫ vnctio fit ſm rabanū ī modū
crucis vt ab eo tpe diabolꝰ ī vaſe ſuo pſtīo
cognoſcens ſignū ſue interēptionis. i. ſacte
crucis q̄ interemptꝰ eſt. iā ſibi deinceps illđ
ſciat alienū. i. a ſe alienatū. Fit qꝫ ſm eū vn/
ctio in pectore cū inuocatione trinitatis vt
nulle reliq̄e latentis inimici in eo reſideant
ſed in fide ſancte trinitatis mens eiꝰ ꝯfortet̄
et ſuſcipiat ⁊ habeat intelligētiā mandatoꝝ
dei. Quiſqꝫ ergo fidel'bis inungit̄. bis oleo
poſtea ſilr̄ bis criſmate. pmo in baptiſmo
in vᷓtice. ſcđo poſt baptiſmū in fronte. ſcꝫ in
ꝯfirmatōne. q2 etiā ſpūſſctūs bis fuit aplis
datꝰ. vt dicet̄ in. vj. pte ſub ſabbato ſancto.
Quarto loco dđm eſſet de vnctione q̄ fit ꝑ
epm in fronte baptizati. ſcđ de h dicet̄ in. vj.
pte ſub ſabbato ſancto. Quinto loco circa
vnctionē ordinandoꝝ notādū eſt ꝙ manꝰ
pſbiteri ab epo vngūt vt cognoſcat h ſacra/
mento ſe ꝑ ſpiritū ſanctū ſuſcipe vᷓtutē ⁊ gra
tiā ꝯſecrandi. Vn̄ eps eas inungens dicat.
Conſecrare ⁊ ſanctificare digneris dn̄e ma
nus iſtas ꝑ iſtā vnctionē ⁊ noſtrā bn̄dictō
nē vt q̄cunqꝫ ꝯſecrauerint ꝯſecrent̄. et q̄cun
qꝫ bn̄dixerint bn̄dicant̄ in nomīe dn̄i. Jdeo
qꝫ viri deuoti oſculant̄ manꝰ ſacerdotū ſta
tim poſt ordinationē. credentes ꝑ hoc orati
onū illoꝝ pticipes fieri ⁊ bonoꝝ. Et vngun
tur oleo ſacro. vt opa miſcđie ꝑ viribus ad
oēs debeant exercere. Per manꝰ enī opa. ꝑ
oleū miſcđia deſignat̄. Vn̄ ſamaritanꝰ ille
appiās vulnerato vinū ſupinfudit. ⁊ oleuꝫ
vulneribꝰ eiꝰ. Vngunt̄ etiā oleo vt hmi/
deſint ad offerendū deo hoſtiā ꝓ peccatis ⁊
large ad cetera officia pietatis. n̄ aride ⁊ cur
ue ad retinendū. vtrūqꝫ enī videlicet grā cu
rationis et caritas dilectionis ꝑ oleū deſiḡ
tur. Rurſus ideo īpoſitō manꝰ cū oleo ſuꝑ
caput ordinandi fit. q̄a ꝑ manū opꝰ. ꝑ digi
tos dona ſpūſſancti. et ꝑ caput mens intel/
ligit̄. Manꝰ ergo īponit̄ q̄a donis ſpūſſctī
mēte ībutus ad opa xpi mittit̄. Sexto circa
epoꝝ ⁊ pncipū vnctionē ſciendū eſt ꝙ epoꝝ
vnctio a veteri teſtamēto ſumpſit origineꝫ.
Nā leuit̄. xxj. c. dr̄ Pontifex ſuꝑ cuiꝰ caput
fuſum eſt vnctionis oleū ⁊ cuiꝰ manꝰ ſunt
in ſacerdotio ꝯſecrate ⁊c. Sancepus vngit̄
criſmate qđ ſic p̄muſſū eſt ꝯficit̄ ex oleo ⁊ bal
ſamo ⁊ vngit̄ illo tam in corpe q̄ꝫ in corde
vt interius nitorē ꝯſcientie q̄ꝫtū ad deuꝫ qđ
ꝑ oleū. ⁊ exterius habcat odorē fame q̄ ad ꝓ
ximū qđ ꝑ balſamū deſignat̄. De nitore cō
ſcientie dicit apl's. Glīa nrā hec eſt teſtimo
niū ꝯſcientie nrē. Nā oīs glīa filie regis ab
intꝰ. ſ. ꝓcedit. De odore bone fame idē apl's
ait. Chriſti bonꝰ odor ſumꝰ. i. exemplum et
imitatio ſumus in oī loco. et alijs ſumus
odor vite in vitā. q̄ſi diceret. ſumꝰ exempluꝫ
dilectionis ⁊ bone opinionis ducentis ī vi
tam eternā. alijs odor mortis in mortē. i. in
iudie ⁊ male opinōis ducētis ī mortē eter/
nā. Debꝫ enī eps bonū in ſe hrē teſtimoniū
et ab his q̄ ſunt intus et ab his q̄ ſunt foris
vt cortina. i. fidelis cortinā. i. infidelē trahat
ſcꝫ ad fidē et q̄ audit. ſcꝫ addiſcendo et credē
do dicat. Veni ſcilicet predicando et dicen/
do. Hoc vnguēto caput ⁊ manꝰ epi ꝯſecrā
tur. Per caput enī mens intelligit̄. iuxta il/
lud euangelij. vnge. i. humilia caput tuū. et
faciē tuā. i. ꝯſcientiā laua ſcꝫ lacrimis. Per
manꝰ opa deſignātur. iuxta illud in canti/
cis. Manus mee. i. bona opa. diſtillauerūt
mirram. i. dederunt alijs bonū exemplum.
Caput igit̄ vngit̄ balſamo caritatis. Pmo
vt epus diligat deuꝫ ex toto corde ⁊ ex tota
mente ⁊ ex tota aīa ſua. ⁊ etiā xpi exemplo ꝓ
ximū ſuum ſicut. i. ad id qđ ſeipm. Oleum.
enim in capite eſt caritas in mente ſm greḡ
Secundo caput vngit̄ ꝓpter autoritatem

et dignitatem. quia nō ſolum ep̄s ſed etiam
rex ꝯſtituit̃ Tertio ut oſtendat̃ illi⁹ ſcʒ chri
ſti tanq̄ʒ ei⁹ vicarius repſentare pſonā. de
quo d̄r p ꝓpheām. Sicut vnguētū in capi/
te ei⁹ ꝛc. Caput enī viri eſt xp̄us. caput xp̄i
deus q̄ de ſe dicit. Sp̄us dn̄i ſuper me. eo ꝙ
vnxerit me. euāgelizare paupib⁹ miſit me.
Chriſt⁹ enī caput noſtrū vnct⁹ eſt oleo in/
uiſibili. ipſe p vniuerſa intpellat eccl̄ia. ep̄s
ꝓ ſibi ꝯmiſſa. Man⁹ v̄o vngunt̃ ꝓpt̄ miſte
riū et officiū. Man⁹ q̄ de q̄ opa ſignāt vn/
gunt̃ oleo. id eſt. criſmate pietatis ꝛ miſc̄dīe
Primo ut ep̄us opet̃ bonū ad oēs. maxime
aūt ad domeſticos fidei nemi claudant̃. oī
bus apiant̃. iuxta illud Man⁹ apuit inopi
et brachiū extendit ad paupem. Man⁹ ari
da. man⁹ auara. manus tenacitate ꝯtracta
apiri nō pōt. Vngat̃ igit̃ ut ſanet̃ ut apiat̃ [?]
et indigentib⁹ elemoſinas largiat̃. Secū/ [?]
do ut oſtendat̃ accipe ptātem bn̄dicendi ꝛ ꝯſe/
crandi. Vn̄ cū eas ꝯſecrat inungit. Conſe/
crare inq̄t et ſanctificare dn̄e digneris ma/
nus iſtas ꝛc. ut ſupra. Tertio ut mūde ſint
ad offerēdū hoſtias p pctis. Et nota ꝙ licet
man⁹ ep̄i iuncte fuerint oleo cū in pſbyte
riū ordinaret̃. iterū criſmate vnguntur cū in
ep̄m ꝯſecrat̃. Siq̄dem p man⁹ opa. p oleū
ſp̄us ſancti vl̄ grē copia. p balſamū qd̄ oleo
admiſcet̃ in criſmate odor bone fame deſig̃
tur. eccl̄. xxiiij. Quaſi balſamū nō mixtum
odor me⁹. Quia ergo i opib⁹ ep̄oꝝ ꝛ alioꝝ
ſupioꝝ plus q̄ʒ in alijs inferiorib⁹ munus
ſp̄us ſancti apparere et odor fame ſentiri dʒ.
iuxta illud. ij. ad corinth. ij. xp̄i bon⁹ odor ſu
mus deo. nā ꝛ in celeſti gerarchia ſupiores
angeli ſupiorib⁹ donis et grā eminēt. idcir
co in coꝝ ꝯſecratione man⁹ alias oleo iun
cte criſmate rōnabiliter inungunt̃. Pollex
etiā criſmate ꝯfirmat̃. ut pollicis impoſitio
cunctis pficiat ad ſalutē. Nempe in veteri
teſtamēto nō ſolū vngebat̃ ſacerdos. verū
etiā rex et ꝓpheta. ſicut in libris regū habet̃.
Vn̄ dn̄s pcepit helie. Vade et reuertere in
domū tuā p deſertū in damaſcū. cūq̄ʒ pue/
neris illuc vnges azael in regē ſup ſiriam. ꝛ
yeu filiū nanſy vnges regē ſup iſrael. heliſe/
um aūt filiū ſaphat qui eſt de abel vnges ꝓ

ꝓpheta ꝓ te. Samuel quoq̄ʒ vnxit dauid in
regē Sed poſtq̄ʒ ieſus nazarenus quē vn/
xit de⁹ ſp̄u ſancto ſicut in actib⁹ aploꝝ legit̃
vnct⁹ eſt oleo p̄ conſortib⁹ ſuis. q̄ ſcd̄m aplm
eſt caput eccl̄ie que eſt corp⁹ ipſi⁹ pn̄cipis
vnctio a capite ad brachiū eſt tranſlata vt
pn̄ceps a t̄pe xp̄i non vngat̃ in capite ſed in
brachio ſiue in humero vel in armo in q̄b⁹
pn̄cipat⁹ ꝯgrue deſignat̃ iuxta qd̄ legitur.
Factus eſt pn̄cipat⁹ ſup humerū eius ꝛc.
Ad qd̄ etiā ſignandū ſamuel fecit poni ar/
mū aū ſaul cui dederat locū in capite mēſe
aū eos qui fuerant inuitati. In capite v̄o
pontificis ſacramentalis eſt delibutio obſ/
uata. q̄ꝛ pſonā capitis ſcʒ xp̄i q̄ eſt caput ec/
cleſie in pōtificali officio repſentat. Refert
aūt inter pontificis ꝛ pn̄cipis vnctionem.
q̄ꝛ caput pōtificis criſmate ꝯſecrat̃. brachiū
v̄o pn̄cipis oleo delinit̃. vt oſtendat̃ q̄nta ſit
drīa inter autoritatē pontificis ꝛ pn̄cipis
ptātē ¶ Et nota ꝙ ſicut in euangelio legit̃
q̄dam paterfamilias vocauit ſeruos ſuos
et dedit illis decē mnas. Siq̄dem vocatio
ſerui. eſt canonica electio ep̄i que fit ſcd̄m vo/
catione dn̄i vocantis aaron. Mna dat̃ ei
qn̄ is q̄ ſibi man⁹ impoſuit dat ei textū euā
gelij dicens. Vade p̄dica. Et ipſe cū p̄mo
ingrediēs ciuitatē ſuā pferret euāgeliū i pecto/ [?]
re ſuo iuxta morē quorūdā eccl̄iaꝝ. oſtēdēs [?]
q̄ negociator mnā ſuā. In quibuſdā etiā
eccl̄ijs cū archiep̄us dat illi virgam ꝛ dicit.
Vade p̄dica. ꝛ ille ſtatim bn̄dicit ꝑplm. in q̄
ſignat̃ ꝙ moyſes cū v̄ga miſſus ē in egiptū
Rurſus ep̄i in die ſue ꝯſecrationis ꝯſueue
runt equitare equos albis pānis cooptos
repſentantes illud qd̄ legit̃ in apoc. xix. c. Ex
ercit⁹ q̄ ſūt in celo ſequunt̃ illū i equis albis
Siq̄dem exercit⁹ q̄ ſunt in celo ſūt boni et
iuſti viri et p̄lati q̄ q̄tidie ſequunt̃ p celeſti/
bus deū in oībus bonis opib⁹ q̄ ideo dicū
tur eſſe in celo. q̄ꝛ ſola celeſtia diligūt ꝛ que
runt. Vn̄ apl̄s. Nrā ꝯuerſatio in celis eſt.
Hi exercit⁹. i. iuſti et boni viri ꝛ p̄lati ſequū
tur ihm̄. qn̄ ſcʒ expugnāt in ſe vicia p corre/
ctionē et in p̄rimis p ammonitionē. Vn̄ d̄
iacob⁹. Qui ꝯuerti fecerit pctōrem ab erro
re vie ſue liberabit aīam ſuā a morte ꝛc. Iſti

exercitus ſunt in equis albis.i.in corpibus
caſtis. Corpa bonoꝝ dicunt̃ eq̃.q2 ſic eq̃ di/
rigunt̃ ſm volũtatẽ ſeſſoris.ita iuſtoꝝ corpa
regunt̃ ſm volũtatẽ xp̃i. Iſti equi dñt eẽ al/
bi ſiue albis opti.i.corpa iuſtoꝝ ꝛ p̃latoꝝ
dñt eẽ caſta et mũda. Si eni caſta nõ fuerit
xp̃um ſequi nõ poterũt. Et petr⁹. Chriſtus
paſſus eſt ꝑ nobis.vobis relinquẽs exẽplũ
ut ſequamini veſtigia ei⁹ ꝛc. Sed et clerici
ſancte romane eccle ex ꝯceſſione ꝯſtantini
impatoris equitant equos decoratos lin/
theaminibus candidiſſimi coloris. Quã die
debeat epũs ꝯſecrari ꝛ q̃re codex euangelij
ponit̃ ſup humeros ꝯſecrandi dicet̃ in ſcda
pte ſub ti.de epo. ¶ Septimo loco dicẽduz
eſt de vnctione eccle.altaris.calicis.et alioꝝ
miniſterioꝝ eccłie.que ſm morẽ cũ dedicant̃
inungunt̃ nõ ſolũ ex mandato legis diuie.
verũ etiã exemplo beati ſilueſtri q̃ qñ ꝯſecra
bat altare illud criſmate pungebat. Prece/
pit eni dñs moyſi vt faceret oleũ vnctionis
de q̃ vngeret tabernaculũ teſtimonij.mẽſaz
arcã teſtamenti.cãdelabrũ.et ſuppellectilia.
exo.xxx.et.xl.ca.ꝛ alia ut p̃miſſũ eſt. Que vn
ctiones fiũt vt reb⁹ inunctis maior reuerẽ/
tia exhibeat̃ ꝛ maior illis grã infundat̃. De
his vnctionib⁹ in ſuis locis dictũ ẽ ꝛ dicet̃.
Verũ vnctionis ſacramentũ aliud quidẽ
efficit ꝛ figurat in nouo q̃z in veteri teſtamẽ
to. Vñ nõ iudaizat ecclia cũ vnctionis ce/
lebrat ſacramentũ.ſicut aliq̃ antiq̃ mentiũt̃
qui neq3 ſcripturas neq3 dei nouere v̓tutez
De vnctionib⁹ ecclie et altaris in ſuis titul'
dictũ ẽ. Pateua ſiqdẽ ꝯſecrat̃ ꝛ inungit̃ ad
q̃ miniſtrationẽ corpis xp̃i q̃ i ara crucis p
oim ſalute imolari elegit. Nã ꝛ corpora de
ꝯſperſã ſimilaginẽ in patenis aureis et ar/
genteis ad altare ſuũ deferri iuſſit. Calix q3
ꝯſecrat̃ et inungit̃ vt grã ſpũſſancti pficiat̃
nouũ ſepulcrũ corpi ꝛ ſanguini xp̃i.ꝛ ipſe
dignet̃ illũ ſua v̓tute pfundere q̃ calicẽ mel/
chiſedech famuli ſui pfudit. ¶ Octauo de
extrema vnctione q̃ ſcz ex inſtitutõne felicis
pape quarti.et ex p̃cepto iacobi aplĩ dat̃ la/
borantib⁹ in extremis.dicendũ eſt. De qua
dicũt quidã q̃ illa nõ eſt ita pprie ſacramẽ/
tum ſicut criſmatio que fit in fronte vel ali/
as.quia ſicut aſſerũt iterari p̃t cũ ſit oratio
ſup hominẽ.qd in ſacramentis nõ ꝯtingit
Sane hec vnctio p ſolũ ſacerdotẽ fieri p̃t.ſi
plures adeſſe nõ p̃nt Per quã q̃dẽ venia/
lia remittunt̃.iuxta illud iacobi. Infirma/
tur q̃s ex vobis.vt ſupra Fit autẽ vnctio h̃
in diuerſis corpis mẽbris.ppter cauſas q̃ ex
orõnibus q̃ tunc dicunt̃ colligunt̃.et ſpecia
liter in illis in quibus q̃nq3 ſenſus hoīs vi
gent.vt quidq̃d p illos infirm⁹ delĩq̃t p hu/
ius vnctionis v̓tutẽ aboleat̃. In quibuſdã
ordinarijs legit̃.q̃ inungendus dz eẽ ad mi
nus.xviij.annoꝝ.et q̃ egrotans ſemel dum
taxat dz in anno inungi.licet pluries egro/
tet.ꝛ q̃ nullus inungend⁹ eſt niſi q̃ pri⁹ cõ/
pos mentis exiſtens v̓bis aut ſignis id po/
ſtulauerit.et q̃ nõ dñt ſcapule inungi.quia
in baptiſmo fuerunt inuncte.ꝛ amodo mi/
ſterio carent.ꝛ q̃ confirmatus non debet i
ungi in fronte.ſed in tempib⁹.nec p̃ſbyteri
man⁹ vngi dñt interius.ſed exteri⁹.q̃a i or/
dinatione eius interius inuncte fuerũt ꝛ q̃
ab epo ſemel inunctus nõ dz ppter eius re/
uerentiam vlteri⁹ p preſbyterũ ibi inũgi Et
q̃ ſi eger inunctus ꝯualeſcit.loca iuncta la/
uent̃.et aqua lotionis in ignẽ pijciatur Si
v̓o decedat nõ lauet̃ corp⁹ ppter recentẽ vn
ctionẽ Et q̃ ſi eger in extremis laborat cito
vngat̃ ne inũctus decedat. Quidam etiam
penitentes et morituri ciliciũ induũt ꝛ ſter/
nunt̃ in cinere.ut dicet̃ in ſexta pte ſub q̃rta
feria in capite ieiunioꝝ. ¶ Nono cimiteriũ
qd etſi dẽ gaudet p̃uilegijs cũ ecclia ꝯſecrat̃ ꝛ
bñdicitur.ſicut dñs bñdixit p man⁹ ſeruo/
rũ ſuoꝝ abraam yſaac et iacob terrã a filijs
ephrõ cauſa ſepulture ꝯpatam Benedicit̃
aũt ut vlteri⁹ deſinat illic imundoꝝ ſpiritu
um habitatio eẽ et fideliũ corpa ibi vſq3 ad
diẽ iudicij requieſcant in pace.niſi pagano
rũ vel infideliũ.vel etiam excõmunicatoꝝ
corpa ibi fuerũt humata donec inde fuerint
eiecta. Illud etiã nota q̃ palle altaris.veſti/
menta ſacerdotalia.et hmõi eccleſiaſtica or
namenta benedicenda ſunt. Legimus eniz
moyſen ex p̃cepto dñi tabernaculũ diuinis
precib⁹ ſacraſſe cũ menſa et altari et vaſis et
vtenſilibus ad diuinũ cultũ explendũ. Si

ergo iudei qui legis ⁊ futurorũ vmbre ſuie/
bant hec agebãt. heb. viij. et x. c. q̃nto magis
nos q̇bꝰ vitas p xp̄m patefacta eſt h agere
debemꝰ. et hoc p epõs ſacratos. ⁊ nõ p coe/
piſcopos. Vñ legit̃ exo. penul. ca. Cuncta
vaſa miniſterij benedixit moyſes. Et ſi ſacre
veſti petia vel filũ adiungat̃. nõ ideo bñdi/
ctionẽ iterari debere iuris teſtimonio com
probat̃. Quare aũt res hmõi et ſilẽs bñdi/
cant ex eorũ bñdictionibꝰ colligit̃ euidenter
De veſtibus võ ſacris dicet̃ in ꝓhemio ter/
tie ptis. Et attende q2 bñdictio ſeu ꝯſecratõ
ecclie ⁊ veſtiũ et ornamẽtorũ eccleſiaſticorũ
nõ fit eo q2 illa ſint grẽ ſuſceptiua. cũ ſint in
aĩata. ſed hoc noſcit̃ introductũ. q̃a ſic̃ ⁊ hõ
mines ſic et illa p bñdictionẽ ⁊ ꝯſecrationem
diuino cultui habilitant̃. et ydonea ⁊ maio
ris reuerentie efficiunt̃. Perſonis võ p vn/
ctionẽ et bñdictionẽ maior grã infunditur.
Quidã autem ornamentorũ benedictione
manꝰ ſuſpendũt. de q̃ dicet̃ in ſcd̃a pte ſub
ti. de dyacono. Decimo eſſet de v̓ginum
ꝯſecratione dicendũ. ſed de hoc in ꝓhemio
ſcd̃e ptis dicetur.

De eccleſiaſticis ſacramentis

Circa eccleſiaſti/
ca ſacramenta notandũ eſt q2 ſe
cundũ grego. ſacramentũ eſt in
aliq̃ celebratõne. cũ res geſta ita fit vt aliud
aliqd ſignificare rei accipiamꝰ qd ſancte. id
eſt digne accipiendũ eſt. Miſteriũ võ ẽ qd
occulte ⁊ inuiſibiliter opat̃ ſpũſſanctꝰ. ita q2
opando ſignificat et ſignificando bñdicit.
Miſteriũ eni eſt in ſacramentis. miniſteri
um dicit̃ in ornamentis. Sed ⁊ ſm aug. ſa/
cramẽtũ eſt inuiſibil̓ grẽ viſibil̓ forma. Itẽ
ſacrificiũ viſibile. inuiſibile ſacramentum.
Itẽ idẽ. ſignũ eſt res p̃ter ſpeciẽ quã ingerit
ſenſibꝰ aliud aliqd ex ſe faciens in cognitõ
nẽ venire. Dicit̃ etiã ſacramentũ ſacre rei ſi
gnũ vel ſacrũ ſecretũ. De h etiã in q̃rta pte
ſub. vij. pticula canonis dicet̃ ſup v̓bo my/
ſteriũ fidei. et ſub ti. de oblatione. ¶ Sane
q̃dam ſunt ſacramenta neceſſitatis tantũ.
q̃dam dignitatis et neceſſitatis. q̃dam ordi
nis et neceſſitatis. q̃dam dignitatis et volũ
tatis. quedã võ voluntatis tãtũ. ¶ Sacra
mentũ neceſſitatis tantũ eſt baptiſmꝰ. q̃ in
ſumma neceſſitate a q̊cunq2 dum tñ in for
ma ecclie collatꝰ fuerit ꝓficit ad ſalutem. Et
dicit̃ neceſſitatis. quia ſine eo nemo ſaluari
poteſt ſi ex ꝯtemptu deſerat̃. De hoc ſacra/
mento in. vj. pte ſub ſabbato ſancto dicetur
¶ Sacramentũ dignitatis et neceſſitatis
eſt ꝯfirmatio. dignitatis quia a ſolo epõ cõ
fert̃. neceſſitatis. quia ex ꝯtemptu illud dimit/
tẽtes nõ ſaluant̃. De hoc etiã ſub dicto ſab
bato dicet̃. ¶ Sacramẽta võ ordinis et ne
ceſſitatis ſunt pñia eucharistia. et extrema
vnctio. ordinis q̃a tãtũ a rite ordinatis ſm
claues ecclesie dari dñt. niſi in neceſſitate in
qua q̇s põt etiã laico ꝯfiteri. neceſſitatis q̊
niam ex ꝯtemptu illa dimittens ſaluari nõ
poteſt. De penitẽtia vide in. vj. pte ſub ti. de
q̇nta feria cene dñi. Et dixim̓ i repertorio
noſtro ſub ti. de pe. et re. De eucharistia in
q̃rta pte ſub canone dicet̃. De extrema vn/
ctione in p̃cedenti ti. dictũ eſt. ¶ Sacramẽ
tũ võ dignitatis et volũtatis eſt ordo. digni
tatis. q2 a ſolis epĩs ꝯfert̃. vel q2 non niſi di/
gnis. et digne ad illũ accedendũ eſt. volun/
tatis q2 ſine illo q̇s ſaluari põt. De h dicet̃ in
ꝓhemio. ij. ptis. ¶ Sacramentũ volũtatis
tantũ eſt matrimoniũ. Et dr̓ volũtatis. q̃a
ſine illo quis ſaluari põt. Non enim expedit
homini ad regna celorũ tendere volẽti nube
re. Circa qd notandũ eſt q2 ſm canones. ſo/
lẽnitas nuptiarũ facienda nõ eſt a. lxx. qd eſt
tempus triſticie. vſq2 in octauã paſche. nec
tribꝰ hebdomadis añ feſtũ ſancti iohãnis
Sed ſm ꝯſuetudinẽ ecclie general̓. matri/
moniũ publice ꝯtrahit̃ in ecclia a craſtino
dñice in albis. videlic2 ab octaua die paſche
vſq2 ad p̓mũ diẽ rogationũ. Et in p̓ma die
rogationũ in mane claudit̃ hec ſolẽnitas. ⁊
durat ꝓhibitio vſq2 ad octauũ diẽ pꝰ pẽte.
incluſiue. ⁊ ſic loq̇t̃ clemẽs papa in ſua eplã
decretali. A prima q̊2 dñica aduentus vſq2
ad epiphaniã nõ dñi nuptie celebrant̃. Nec
etiã fierent vſq2 ad octauã epiphanie niſi
q̃a dñs etiã nuptias. tũ ſui p̄ſentia. tũ etiã
miraculo decorauit. Vñ tũc cãtat̃. Hodie
celeſti ſponſo iuncta eſt ecclia. Quidã tñ

dicunt ſancti⁹ eſſe φ hec prohibitio vſqȝ ad octauā ipſi⁹ feſti extendat̃. ſicut et officiuȝ ꝯuerſionis aque in vinū in nuptijs. In p̄miſſis ergo tpib⁹ matrimonia nō ꝯtrahūtur. quoniā ipſa tpa ſūt orōni deputata. Et ideo dȝ tūc hō etiā a lecto vxorio ſeq̄ſtrari. Generalr̃ enī tpe q̊ abſtinet̃ a nuptijs abſtinendū eſt etiā a ꝯiugali amplexu. niſi forte ob fragilitatē humanitatis vir ab vxore poſcat ꝯiugale debitū vel ecōuerſo. q̊niā poſcēti ſoluendū ē. q2 ſcḋm aplm vir nō hȝ ptātem corpis ſui ſed mulier. ⁊ econuerſo. Licet aūt ſolēnitas nuptiaꝝ p̄miſſis tpib⁹ interdicta ſit. q̊cunqȝ tn̄ tpe matrimoniū legittie p verba de p̄ſenti ꝯtractū fuerit. tenet. Qḋ vō ſtatutū fuit in canone φ trib⁹ ſeptimanis p̄cedentib⁹ feſtū beati iohis baptiſte nuptie nō celebrarent̃. iō factū fuit vt liberi⁹ orationi vacet̃. Inſtituerat enī eccl'a p̄us duas q̊drageſimas p̄ter maiorē. vnā ante natale dn̄i. q̄ ꝯmunit̃ vocat̃ ſcti martini. ⁊ durabat vſqȝ ad natale. aliā ſcȝ. xl. dierū an̄ feſtū bti iohis bap. in q̄bus vacandū erat orōibus elemoſinis et ieiunijs. ſed ppt̃ hoīm fragilitatē ille due ad vnā ſūt redacte. et iterū illa diuiſa eſt in tres hebdomadas aduent⁹. et tres an̄ natiuitatē ſancti iohis. in quib⁹ eſt ieiunādū et a nuptijs abſtinēdū. Porro ſcḋm yſidorū femine dū maritant̃ ideo velant̃ vt nouerit ſe ſp viris ſuis ſubditas ēē. ⁊ q2 rebecca viſo yſaac ſe velauit. Itē ideo nubentes p⁹ bn̄dictionē vitta vno inuicē vinculo copulātur ne ꝯpagē. i. fidē ꝯiugalis vnitatis dirūpāt. Eadē vō vitta candida purpureo colore pmiſcet̃. q2 candor eſt mūdicia vite. purpura ad ſanguinis poſteritatē adhibet̃. vt h̄ ſigno ⁊ ꝯtinentia et lex ꝯtinēdi ab vtriſqȝ ad tēpus amoneat̃ et poſt h̄ reddendū debitū nō negēt. Itē φ in p̄mis anulus a ſponſo ſpōſe dat̃ fit nimirū ppter mutue dilectionis ſignū vel ppter id magis vt pignore. i. ſigno corda eoꝝ iungāt̃. Vn̄ et in q̄rto digito anul⁹ iō inſerit̃. q2 in eo vena quedā ut fert̃ ſanguinis ad cor vſqȝ puenit. Itē p̄theus q̄dā ſapiēs p̄mū ob amoris ſignū ferreum anulū fecit ⁊ inibi adamantē incluſit. et inde ſubarrari ſponſas inſtituit. q2 ſicut ferruȝ oīa domat. ſic amor oīa vincit. q̊niā nihil amoris feruore vehemēti⁹. ⁊ ſicut adamas eſt infrāgibilis. ſic et amor ē inſepabil'. Fortis eſt enī vt mors dilectio. Ideoqȝ in digito anulari in quē vena pcedit a corde illum portari inſtituit. Poſtmoduȝ vō p ferreis ſunt aurei ꝯſtituti. ⁊ p adamāte gēmis ornati. q2 ſicut aurū cetera metalla. ſic amor vniuerſa bona p̄cellit. ⁊ ſicut aurū gēma decorat̃. ſic ꝯiugalis amor ceteris vtutib⁹ adornat̃. Nuptie aūt ſcḋm ambroſiū dicte ſūt ab obnubēdo. ille enī q̄ nubūt caput ppter verecundiā obnubere ſolent. Vn̄ ⁊ rebecca viſo yſaac cui deſponſari debebat caput obnubere cepit. Verecūdia nāqȝ dȝ p̄cedere nuptias. q ipſū ꝯiugiū plus verecūdia cōmendet. et magis expetita dȝ videri a viro qȝ ipſa virū expetiſſe. Sed et ſcḋm hiero. Cōnubia legitima pctō carent. nō tn̄ tēpe illo q̊ act⁹ ꝯiugales gerunt̃ p̄ſentia ſpūſſancti datur. etiā ſi ppheta ēē videat̃ q̊ officio generationis obſequit̃. Notandū etiā eſt φ triplex ſpūale ſacramētū in carnali matrimonio ꝯſūmato deſignat̃. Primū ſacramētū eſt vnio fidelis aīe ad deū p fidē dilectioneȝ et caritatē. ſiue vnio volūtatis. ſcȝ caritas q̄ ꝯſiſtit in ſpū inter deū et iuſtā aīam. Vnde apl's. Qui adheret deo vn⁹ ſpūs eſt cū illo. Hoc ſacramentū ſignificat̃ p ꝯiunctioneȝ aīoꝝ habitaȝ in p̄ma deſponſatione carnal' matrimonij. Scḋm eſt vnio humane nāe ad deū. q̄ facta eſt in vtero vginali p incarnationē vbi dei. ſiue nature ꝯformitas q̄ conſiſtit in carne int̃ xpm et ſanctā eccl'aȝ. Ad qḋ ptinet illud. Verbū caro factū eſt ⁊c. Hoc ſacramentuȝ deſignat̃ in matrimonio carnali p ꝯiunctionē corpm ꝯſūmato nō φ ipſa ꝯiunctio in qua ſpūſſanct⁹ nō adeſt illud deſignet ſȝ p ipſū actū ꝯſūmatū ſignificat̃. Tertiū ſacramentū ē eccl'ie vnitas ex oīb⁹ gētib⁹ collecta. ⁊ vni viro ſcȝ xp̄o ſubiecta. Hoc ſacramentū ſig̃ficat̃ in eo q̊ vnicā tantū et vginē habuit vxorē. facto poſtmoduȝ clerico et ordinato. Vbi vō q̊s ad bigamiā ſiue ad ſcḋm matrimoniū tranſit iā ab vnitate recedit. q2 carnē ſuā in plures diuidit. et ſic hui⁹ tertij ſacramenti ſignatio in eo n̄

cadit. quare ꝓmoueri nō pt̄. Naȝ ꝓmotus
vnitatē ſignare nō poſſet. Preterea ꝑ ſc̄dm
matrimoniū recedit a ꝑoris ꝯiunctōe ma-
trimonij. Eccl̄ia vō ex q̊ xp̄o ſe ꝯiunxit nū-
q̄ȝ ab eo deceſſit. nec ipſe ab ea. bigam⁹ ergo
talē vnitatē ſignificare nō pt̄. Vn̄ merito ꝓ-
pter hui⁹ ſacramēn defectū ꝓmoueri non
pt̄. Illud etiā nota q̄d ſicut ſtatutū ē in ꝯci-
lio cartagineñ. ſponſus et ſponſa b̄ndicēdi
a ꝑntib⁹ vel a paranīphis offerant̄ eccl̄ie ſa-
cerdoti. accepta aūt b̄ndictiōe eadē nocte
ꝓ reuerētia b̄ndictōis ī vginitate ꝑmaneāt.
Ceterū nuptie b̄ndicēde ſūt a ſacerdote cū
ꝓcib⁹ et oblationib⁹ ex inſtitutōne euariſti
pape. Verū tū vir vel mulier ad bigamiaȝ
tranſiens matrimoniū ꝯtrahendo nō dȝ a
p̄ſbytero b̄ndici. q2 cū alia vice b̄ndicti ſint.
eoꝝ b̄ndictio iterari nō dȝ. Nō ergo dn̄t nu-
ptie b̄ndici. niſi vbi vgo cū vgine ꝯtrahit ꝓ-
pter rōnē q̄ ponet̄ in ꝓhemio ſc̄de ꝑtis. imo
p̄ſbyter q̊ b̄ndictionē cū ſc̄da vxore celebra-
uerit. officio et b̄nficio ſuſpēſus ē ad ſedem
ap̄licaȝ mittend⁹. q̄d q̄dē ad exhortationeȝ
ꝯtinētie noſcit introductū. Sc̄dm ꝙꝛūdaȝ
locoꝝ ꝯſuetudinē ſi q̄s ꝯtrahit cū ſc̄da vgīe
b̄ndictio iteratur. et hoc ſi dn̄s papa ſciat ⁊
tolerat alioq̄n nō valet. Dicūt etiā q̄daȝ ꝙ
ſi aliq̄ vgines ꝯtrahentes nō fuerīt b̄ndicti.
facti bigami iteꝝ ꝯtrahendo poterūt b̄ndici
Sȝ et ſi q̄ ꝯhentes fuerint b̄ndicti. licet ſe nō
cognouerint carnalr̄. nō ideo iterū ꝯhētes
b̄ndicent̄. ¶ De b̄ndictione vginū dicet̄ in
ꝓhemio ſc̄de ꝑtis. ¶ Notanduȝ aūt eſt ꝙ
vnū ſacramētū dignius eſt alio q̄ttuoꝛ mo-
dis. ſcȝ rōne efficacie. vt baptiſm⁹. rōne ſan-
ctitatis. ut eucha riſtia. rōne ſignificatōnis.
ut ꝯiugiū. q̄dā tn̄ nō approbāt iſtū modū. ⁊
rōne ꝯferentis ut ꝯfirmatio et oꝛdo. ¶ Sȝ
q̄rit̄ q̄re inſtituta ſūt ſacramēta. q2 ſine illis
potuiſſet de⁹ humano generi vitā eternā et
grām donaſſe. Reſponſio ꝓpter tria. Pri-
mo ꝓpter humiliationē ut dū hō ex dei ꝑce-
ptō ſe reb⁹ īſenſibilib⁹ et ſe inferiorib⁹ reuerē-
ter ſubijcit ex hac obediētia magis apō deū
mereat̄. Sc̄do ꝓpter eruditionē ut ꝑ id q̄d
foris in ſpecie viſibili cernit̄ ad inuiſibilem
vtutē q̄ inteꝛi⁹ eſt agnoſcendā mēs erudia-
tur. Tertio ꝓpter exercitationē. q2 cum hō
ocioſus eē nō debeat ꝓponit̄ ei vtilis ⁊ ſalu-
bris exercitatō in ſacramentis q̄ vanā et no-
xiam declinet occupationē. iuxta illd̄. Sēp
aliq̄d boni opis facito vt dyabol⁹ inueniat
te occupatū. Nō ergo dn̄t omitti ꝓut in ꝓ-
cedenti titulo dictū eſt.

Incipit liber ſecūdus de miniſtris et oꝛdinib⁹ eccl̄iaſticis et de eoꝛum officijs.

IN hac ſecun-
da ꝑte de miniſtris et oꝛ-
dinibus eccl̄iaſticis eoꝝ-
q̄ȝ officijs tractare ꝓpu-
dim⁹. ꝓmittentes ꝙ tres
ſunt ſecte famoſe videlȝ
gentiliū. hebꝛeoꝝ. et xp̄ia-
noꝛum. Prima eſt erroꝛis. Sc̄da veritatis
Tertia veritatis ⁊ ſalutis. In pꝛima naufra-
gamur. In ſc̄da a ꝑiculo eripimur. In ter-
tia ſaluamur. Prima ſecta dr̄ a ſecādo. q̄a
ſecat. i. ſepat nos a deo. Secūda ⁊ tertia a ſe-
ctando ⁊ tenendo q̊niā illuminat̄ ſaluāt et
liberant. Xp̄ianoꝝ ꝑſone tā ſeculares q̄ȝ ec-
cleſiaſtice ab alijs duab⁹ ſectis ſumpte ſunt
hebꝛea videlicet et gentili. Sic enī apō nos
duo ſunt genera ꝑſonaꝝ. ſcȝ laicales et eccle-
ſiaſtice. ſic ⁊ apō gētiles ⁊ hebꝛeos. Apō gē-
tiles q̊uidē ſeculares ꝑſone erāt he. monar-
cha ſcȝ ipatoꝛ roman⁹. patricij q̄ et ſenatoꝛes
dicebant̄. ad quoꝝ arbitriū vniuerſa oꝛdīa-
bant̄. reges. duces. comites. ꝑſides ꝑfecti. ſuf-
fecti. tribuni militūȝ. tribuni plebis. ꝑtoꝛes.
centuriones. decuriones. q̄ternīōes. duūuiri
viri. q̄ſtoꝛes. ediles. ⁊ aule ianitoꝛes. Inter
poetas vō erant aduocati. carminū relato-
res. carminū ſcriptoꝛes. comedi. tragedi. et
hiſtoꝛiographi. Vates aūt q̊ a vi mētis di-
ctus eſt modo ſacerdotem. modo ꝓphetaȝ.
modo poetam ſignificat ſm yſidoꝝ. In ri-
tu temploꝝ erant apud gētiles archiflami-
nes. ꝓthoflamines. flamines et ſacerdotes.
vt iā dicet̄. Erant quoq̄ȝ apud eos viroꝝ ⁊

mulierū religioſi cōuentus. Apud hebreos quoqꝫ eadem erat diuerſitas ꝑſonaꝝ. alie nāqꝫ erāt ſeculares. alie diuino cultui in tēplo videlicet dedicate. In tēplo erant ſūmꝰ ſacerdos vt melchiſedech. minores ſacerdotes. leuite. nathinei. luminū extinctores. exorciſte. ianitores. et editui. ſeu cantores. Sup ꝑplm vō regendū erat dux ꝑpli moyſes. et ſub eo quos ipſe ꝯſtituerat ad ꝯſiliū ietro ſoceri ſui. Erant etiā ciliarche. et aconitarche. pentacontarche ⁊ decacontarche. i. millenarij. cētenarij. quinquagenarij. et decani. Cilios enī interptatꝰ mille et archos pnceps. inde ciliarcha. i. pnceps ſup mille. et a cētū inde etā cōtarcha. q ſup centū poteſtatē habebat. Pētacōtarchus dr q pest qnquaginta. pēnta enī quīqꝫ ſonat. Decanꝰ q decē. deca enī decem ſonat. Apud xpianos quoqꝫ ſilis diuerſitas reꝑitur Et nota q xpiani a chriſto dicti ſūt. xps vō a criſmate. de q dictū eſt in pte prima ſub ti. de ꝯſecrationibꝰ. Nomen xpianoꝝ pmo in anthiochia inuentū ē. Antea enī oēs vocabantꝰ diſcipuli ſeu frēs donec apli in antiochia ꝯcilium fecerūt. Et dicūtur xpiani ortodoxi. i. recte glorantes. ⁊ vt credūt viuētes. nā ortoo grece dicitꝰ recte latine. et doxa glīa. Dicitꝰ ergo xps a criſmate qui vnctꝰ. Ipſe aūt vnctꝰ eſt eternalr a deo pre ꝯſortibus ſuis. ſicut legitꝰ in actibus apoſtoloꝝ. ⁊ hoc nomē eſt oleū effuſū. Hinc ē q in veteri teſtamento ſacerdotes ⁊ reges xpi nūcupantꝰ. qr vncti erant vnctione et pali. iuxta illud. Nolite tangere xpos meos. Hoc aūt nomē xps nō ē ꝓpriū nomē ſaluatoris ſed eſt ꝯmunis nuncupatio poteſtatis. eſt enī commune nomē dignitatis. Sed hoc nomē ieſus ꝓpriū ē vocabulū ꝑſone ſaluatoris quod ab angelo gabriele in ꝯceptiōe vocatꝰ eſt. euāgeliſta teſtante. vocabis inquit nomē eiꝰ ieſum. ⁊ ab hoībꝰ in circūciſione. Et nota q ieſus dr hebraice meſſias. grece xps vel ſother. vel ſophir. latine vnctus. vt pmiſſum eſt. vel ſaluator eo q ipſe ſaluū faciet populū ſuū a peccatis eoꝝ. ptātem enī habet dimittēdi peccata ſicut ipſe dicit. vel ſalutaris. qr ipſe nobis ſalutē dedit. Si enī pcepta eius ſeruauerimꝰ vitā eternā poſſidebimꝰ

Hoc aūt nomē ieſus porphiriꝰ phūs greca ⁊ latina lingua peritꝰ ſcribebat. latine ieſus. grece vō p. H. quā greci p. i. longa ſonāt. vn et quidā pferunt giſus. latini vō p. e. longa. Rectiꝰ ergo videtꝰ ſic eē pingendū IHS p grecā abbreuiationē. qꝫ ieſus p latinā aſpiratōnē. Sz et hoc nomē xps cū ſit grecū greca ſcribitꝰ abbreuiatione ſic XPS. Nam greci ponunt. X. p chi. P vō p r. ⁊ S. p s. Si aūt ſcribitꝰ p o. latina terminatione finitꝰ. Ergo ſi lōgo ſcemate ſcribitꝰ. ſic p aſpirationē pungatꝰ chriſtus. Circa noīa aūt xpi notādū ē q quedā ex ipſis dicuntꝰ de xpo relatiue vel quaſi relatiue. vt paſtor ſpōſus et mediator. quedā nō relatiue. vt hō. quedā trāſlatiue. vt agnꝰ. ouis vitulꝰ. ſerpens. aries. leo. vermis. et quedā cū ſint inſtitutione relatiua. ſūt ei ꝓ gratia ꝓuilegij appropriata. vt xpus. Ieſus aūt eſt ꝓprie ꝓpriū nomē eiꝰ vt pmiſſū eſt. Vocatꝰ etiā xpo alpha et o. i. pncipium ⁊ finis. ⁊ hebraice emanuel. quod interptatꝰ nobiſcū deus. Nobiſcū enī eſt p pſentiā maieſtatis. p participationē vitatis. p vinculū caritatis. ⁊ p adimpletionē vitatis. Vocatꝰ pterea via vitas et vita. Via i exemplo vel pcepto. vitas in pmiſſo. vita in pmio. Sabbaoth vō. id ē deꝰ exercituum. adonay quod eſt dñe. athanathos. i. imortalis. kyrios. i. dñs. theos. i. deꝰ panthocrathon. i. patꝰ diſponēs vel pfectus homoyſon. i. vniꝰ eſſentie. noīa ſūt dei. non tantū pſone xpi. Vocatꝰ pterea chriſtꝰ ſm yſaiā admirabilis ꝯſiliariꝰ. deꝰ fortis pater futuri ſeculi. pnceps pacis. Ammirabilis in incarnatione. ꝯſiliariꝰ in integra rerū cognitatōe deꝰ in rerū creatione. fortis in rerū diſpoſitione. pater futuri ſeculi in meritoꝝ retributione. pnceps pacis dr. vel quia fuit mediator dei ⁊ hoīm vel etiā hoīm et angeloꝝ. vel quia ꝯfert illā pacē q exuperat omnē ſenſū. cuius pacis nō erit finis. Vocatꝰ etiā xpus ineffabili noīe tetragrāmaton. i. quattuor lrāꝝ q ſūt ioth. hee. vau. heth. q ſūt apud nos. i. e. v. he. Eſt ergo nomē ieuhe. qd dr ineffabile. non qr nō valeat fari. ſed qr nō eſt deꝰ hoc nomie niſi in arduis inuocandꝰ. vel qr eiꝰ ſentētia ſufficiēter neqat explicari. Cuiꝰ interptatio eſt talꝰ. ioth pncipiū. hee iſte. vau paſſionis.

beth vite. q̄ iſte ē p̄ncipiū vite paſſiõis Ge-
nitiuꝰ more grecoꝝ ponit̄ p ablt̄o. paſſiõis
ꝑ paſſione. i. p paſſionē. Quõ aūt vita nr̄a
ab ipſiꝰ morte depēdeat nõ poſſumꝰ intue-
ri. De hoc dicet̄ in tertia pte ſub ti. de indumē
tis legalibꝰ. Hoc aūt nomē deꝰ appropriat̄
patri et filio ꝛ ſpūiſacto. put i ſimbolo atha
naſij legit̄. q̄zuis etiā q̄n ꝫ ad alias pſonas ex-
tēdat̄. iuxta illō. Diis nõ detrahes. Et alibi
Applica illū ad deos. Et apl's. Nā et ſi ſūt q̄
dicant̄ dij. ſiue in celo ſiue in terra. nobis tñ
tñ vnꝰ deꝰ pat̄ ex q̄o oĩa. Et idē. Si noſtruꝫ
euāgeliū ē optū in his q̄ pereūt ē optū. in q̄-
busdeꝰ huiꝰ ſeculi excecauit mētes ĩfideliū
Purſ? iesꝰ dictꝰ ē nazarenꝰ a q̄dā vico ga
lilee. Deꝰ dictꝰ ē ꝓpter vnicā cū poſſit iam
Dñs vo dr̄ ꝓpt ſeruitutē creaturā. Deꝰ et
hō dr̄. q2 vbū ꝛ caro. Verbū dr̄ q2 pat̄ p euꝫ
oĩa ꝯdidit ſiue iuſſit. Imago dr̄. ꝓpt̄ parē ſi
militudinē patris. Seculares aūt tpianos ſecu-
lares pſone laici dicunt̄. laos ei grece dr̄ ꝑpls
latine. Clericales ſūt q̄ in eccl'ia deſeruiūt vel
ipaꝫ regūt. a cleros q̄d ē ſors. put iā dicetur.
He āt ſubdiuidūt̄ i monachos. i. in ſingla-
riter degētes. nā monos grece dr̄ ſinglaris
latīe. ꝛ alios religioſos. ſūt aūt q̄tuoꝛ gene-
ra monachoꝝ. alij ſūt cenobite q̄ videlꝫ i cō-
muni monaſterij regula ꝛ vita obedientie
maioꝝ deſeruiūt. alij ſūt anachorite q̄ vide-
licet edificāt ſolitudiēs. ꝛ q̄zuis i omuni vi-
ta poſiti. puate tñ ꝯteplatōi vacāt. alij ſt he-
remite q̄ videlicet ſolitarie in deſtis tegunt.
alij ſūt girouagi. i. vagabūdi ꝛ circūcelliões
religio vo dicta ē. q2 p eā vni deo religamur
ad diuinū cultū vinculo ſeruiēdi. ꝛ i clericoſ
ſeculares q̄ vſurpato noīe ſeclares dicunt̄.
ad dr̄aꝫ regulariū q̄ ꝓprio caret q̄d nõ ꝯti-
git in iſtis. Nā ꝛ ſm aug. Bonꝰ monachꝰ
vix bonū clericū facit. Sꝫ et eccl'iaſticaꝝ per-
ſonaꝝ duo ſūt genera. Naꝫ aliud ē dignita-
tis. aliud ordinis. Dignitatis ut papa. pri-
archa. p̄mas archiep̄s. ſiue metropolitanꝰ
q̄d idē eſt. ep̄s. archidyaconꝰ. archip̄ſbiter.
ꝛ ꝓpoſitꝰ. q̄zuis oēs q̄ p̄ſūt ꝓpoſiti generali-
ter rite vocent̄. In choro vo pſone ſūt deca-
nus. ſubdecanꝰ. cātoꝛ. ſiue p̄cētoꝛ. ſuccētoꝛ.
teſaurariꝰ ſiue ſacriſta. archiacola ꝛ hmōi

Dignitates āt ꝛ ordines a lege originē ꝛ exē-
pla traxerūt. iuxta illō. Cōſtitues eos princi-
pes ſup oēm trā. Quāq̄ꝫ q̄dā dicūt dignita-
tes a gētilitate ſūpſiſſe initiū. Ordīs āt pſo-
ne ſūt ſacerdos. dyaconꝰ. ꝛ ceteri q̄s inferiꝰ
pſequimur. Quaſi a veteri ritu tā gētiliū q̄ꝫ
hebreoꝝ ad cultū p̄mo eccl'ie aſſūpto pſo-
narū facta ſit. ꝛ q̄liter ab ill' pſone dignitatū
in eccl'a originē habuerūt. breuit̄ videamꝰ.
Et q̄dē dñs papa q̄ pater vel cuſtos patruꝫ
ē vicē gerit ſūmi pōtificis Romanꝰ ipatoꝛ
monarche ſilitudinē gerit. Senatoria ꝛ pa-
triciorū dignitas manet i eccl'a i q̄tuoꝛ pri-
archis ꝛ in eccl'ia romana in cardinalibus.
Primates q̄ tribꝰ archiep̄is ꝑeſſe hūt regē
exp̄mūt q̄ tribꝰ ducibꝰ preeſt. Metropoli-
tani ſeu archiep̄i ducibꝰ ꝯpant̄. qui plu-
ribus comitibꝰ p̄ſunt. ſic et illi pluribꝰ ep̄is.
Pelagius tñ papa dicit q̄ vna ꝓuincia hꝫ
regem et metropolitanū. Epiſcopi comitū
ſilitudinem gerunt. Coepiſcopi q̄ꝝ po-
teſtas ſublata eſt p̄ſidū ꝛ ꝑfectoꝝ. Prepo-
ſiti vo ꝛ tribunos militū imitant̄. archip̄ſbi-
teri tribunos plebis. cancellarij pretores. ar-
chidyaconi cēturiones. decani decuriones.
p̄ſbiteri curati aduocatos. Perſone q̄ꝫ or-
dinū ab illis originē habuerūt. Nā presbyteri
vices gerunt edilū. dyaconi quaternionuꝫ
ſubdyaconi duū virorū. exorciſte queſtores
imitant̄. oſtiarij aule ianitores. lectores car-
minū relatores. acoliti carminum ſcripto-
res. ¶ Sane epiſcopalis ordo ſm yſidoruꝫ
quadruptitꝰ eſt videlicet in patriarchis. archi-
ep̄is. metropolitanis. atq̄ ep̄is. ¶ Aplica āt
ſedes ſic ātanadetꝰ papa caput et cardo ē
aliarū q̄ utā ſicut oſtiū cardine regit̄. ſic illiꝰ
autoritate oēs eccl'ie regunt̄. ꝛ inde dicti ſūt
cardinales p q̄s tota eccl'ia ſicut oſtiū p car-
dinē gubernat̄. Illiꝰ āt p̄latꝰ papa. i. pat pa-
trū vocat̄. i. vniuerſal. q2 vniuerſe eccl'ie pn-
cipat̄. ꝛ aplicus. q2 p̄ncipis aplorū vice fun-
git̄. ꝛ ſūmus pontifex. q2 caput eſt oīm pōti-
ficū. a q̄ illi tanq̄ꝫ a capite mēbra deſcēdunt
ꝛ de eiꝰ plenitudine oēs accipiūt q̄s ipſe vo-
cati pte ſolicitudis. nõ i plenitudinē ptātis
Hic ē melchiſedech cuiꝰ ſacerdotiū nõ eſt
ceteris ꝯpatū. Patriarcha vo greca ligua

ſūmus patrū interp̄taṫ.q̄a p̄mū .i.aplicū re
tinet locū.et iō q̄ꝛ ſūmo honoꝛe fungiṫ. tali
noīe cenſeṫ. ſicuti roman⁹. ꝯſtātinopolita/
nus.anthiocen⁹. alexandrin⁹. hieroſolimi/
tan⁹ Diciṫ etiā patriarcha q̄ı pat arche. iō
eſt eccīe.vel patrū p̄nceps. Archos ei grece
p̄nceps interpretaṫ latine. Hic eſt moyſes q̄
aaron in pōtificē oleo ꝯſecrauit. Archiep̄s
greco vocabulo dꝛ eo q̄ ſit ſūm⁹ ſeu p̄nceps
epoꝝ. Tenet enī vicē aplicā et p̄ſidet tā me/
tropolitanis q̄ꝫ ceteris ep̄is. Metropolita
ni ſeu metropolite a mēſura ciuitatū vocāṫ
Singulis enī puīncijs p̄minēt. Quoꝝ au
toꝛitati et doctrine ceteri ſacerdotes ſubiecti
ſūt.ſine q̄b⁹ nihil reliq̄s ep̄is agere licet ſoli
citudo enī toti⁹ puīntie ipſis ꝯmiſſa ē. Vñ
pelagi⁹ papa ait. Scitote certā eſſe puīnciā
q̄ hꝫ.x.aut.xj.ciuitates. et vnū regē. et totidē
minores p̄tātes ſub ſe.et vnū metropolitanū
alioſq̄ꝫ ſuffraganeos.x.vel.xj.ep̄os iudices.
ad quoꝝ iudiciū oēs cauſe epoꝝ et reliq̄ruꝫ
ſacerdotū ac ciuitatū referanṫ. Omnes aūt
ſupi⁹ deſignati oꝛdines epōꝝ ⁊ ſupioꝝ vno
eodēq̄ꝫ vocabulo ep̄i noīanṫ.ſed p̄uato no/
mine q̄dā vtunṫ.ꝑpter diſtinctionē poteſta
tū quā ſingulariter acceperūt. Epiſcopat⁹
vocabulū vñ dictū eſt ſub ti.de ep̄o dicetur
Porro ſ̄m anacletū papā p̄mates ⁊ patri/
arche diuerſoꝝ noīm.ſed eiuſdē forme atq̄ꝫ
officij ſūt. Et iō q̄dā p̄mates vſurpant ſibi
nomē patriarche ut aquilegeū. ⁊ gradeū.
Primacia aūt dicta ē a p̄ncipijs ꝯuerſiōis
ad fidē. In ꝯcilio quoq̄ꝫ affricano ſtatutū
eſt ne p̄me ſedis ep̄s.p̄nceps ſacerdotū. aut
ſūm⁹ ſacerdos.aut aliq̄d hmōi. ſe tantū p̄/
me ſedis ep̄us appelleṫ. Pelagi⁹ etiā papa
ꝯſtituit ut null⁹ patriarchaꝝ vniuerſalitatis
vocabulo vnq̄ꝫ vtaṫ.nec aliq̄s in ſuis ep̄lis
vniuerſalē noīe et illum.q̄ꝛ ſi vn⁹ patriarcha
vniuerſal' dꝛ.priarcharū nomē ceteris dero
gaṫ ⁊ ſubtrahiṫ. Ad hͦ ſūmoꝝ pontificū p̄ſu
lū atq̄ꝫ reliq̄ꝝ ſacerdotū iſtitutio in veteri te.
ſūpſit exoꝛdiū. ⁊ in nouo ē plen⁹ ꝯſūmata.
Sūmi nāq̄ꝫ atq̄ꝫ minores ſacerdotes a deo
ꝑ moyſen inſtituti ſūt.ut ꝑpetu⁹ eēt cult⁹ ta
bernaculi ꝑ ſucceſſiones eoꝝ a filijs iſrael
exodi.xxvij. Dauid aūt miſteria dom⁹ dei

amplians ianitores inſtituit ⁊ cantores.ſa/
lomō exoꝛciſtas iuenit.ſic ſub ti.de ſacerdo/
te diceṫ. Hec oīa ecclīa in nouo teſt.imitata
eſt vt iam dictū eſt. Habet enī ianitores q̄s
oſtiarios appellam⁹. p cantorib⁹ vͦ lecto/
res ſimul ⁊ cātores inſtituit.exoꝛciſtas etiā
noīe ⁊ officio antiq̄ manente recepit.p filijs
aaron oēs infra ſūmū pontificē ſacerdotū
adminiſtrantes ꝯſecrati ſūt.inter q̄s q̄dā diſ/
cretio eſt exoꝛta vt alij appellenṫ ſimpliciṫ ſa
cerdotes.alij archip̄ſbyteri.alij ep̄i. alij archi
ep̄i ſeu metropolite.alij p̄mates.alij patriar
che.alij ſūmi pontifices vt p̄miſſū eſt Que
diſcretio a gentilib⁹ maxīe introducta eſt q̄
ſuos flamīes.alios ſimpliciṫ flamīes.alios
archiflamines.alios ꝓthoflamines.i.p̄ma
tes appellabant. Hi in capite pileum habe/
bant.in quo erat breuis v̄ga q̄ a carnib⁹ ſa
crificioꝝ aues arcebant. Pilleū aūt ipſum
deſup aliq̄d lane habebat.q̄d cū ꝑ eſtum fer
re non poſſent.filum tantum in capite ferre
ceperūt. Unde a filo q̄ vtebanṫ flamīes di/
cti ſūt.q̄ſi filamines. Uel ex feſtiuis dieb⁹ filo
depoſito ꝓ ſacerdotij eminentia pilleū im/
ponebāt. Maioꝝ q̄ꝫ ⁊ minoꝝ ſacerdotū
diſcretio in nouo teſtamēto ab ip̄o chriſto
ſumpſit exoꝛdiū.q̄ apl̄os ꝓ maioꝛib⁹.diſci/
pulos.ꝓ minoꝛib⁹ ſacerdotib⁹ inſtituit.pe
trum vͦ in ſummū ſacerdotē elegit. Apo/
ſtoli enī eandē formā ſecuti in ſinguliṡ ciui/
tatibus ep̄os ⁊ preſbiteros oꝛdīauerūt.put
ſub ti.ð ſacerdote diceṫ. Leuitas vͦ ab apo
ſtolis legimus oꝛdinatos. Unde ciprian⁹
ait. Meminiſſe debēt diaconi quoniā epi/
ſcopos ⁊ p̄poſitos dñs elegit. Diacones āt
poſt aſcenſum dñi in celū apli ſibi cōſtitue
rūt. ſubdiaconos ⁊ acolitos tp̄e procedēte
eccleſia ſibi conſtituit. Et ſicut canō cleme/
tis pape teſtatur. beatus petrus primates
vͦel patriarchas in illis ciuitatibus poni
precepit. in quibus olim apud ethnicos ſi/
ue gentiles erant flamines eoꝛum atq̄ꝫ pri/
me legis doctores.i quib⁹ vero olim apud
eos erant eoꝛum archiflamines. quos mi/
noꝛes reputabāt q̄ꝫ dictos primates eoꝛuꝫ.
archiepiſcopos inſtitui precepit. et in ſin/
gulis reliquis ciuitatibus ſingulos ep̄os.

Anacletꝰ q3 papa īstituit p̄ſbiteros ꝑ caſtel la ⁊ villas poni et ordinari. Ceterū in leuitico legit̄ voce ſupna ad moyſen dictū eſſe. Loq̄re ad aaron hō de ſemine tuo ꝑ famiłias q̄ habuerit maculā ñ offerat panes dō ſuo. nec accedat ad miſteriū eiꝰ ſi cecꝰ fuerit ſi claudꝰ ſi ꝑuo vel grandi vel torto naſo. ſi fracto pede. ſi mācꝰ. ſi lipꝑꝰ. ſi albugīnē hñs in oculo. ſi iugē ſcabiē. ſi ipetiginē in corpe. ſi pōderoſus. ſi languidꝰ. q2 indignū ē dare deo qđ dedignat̄ hō. In q̄ inſtruimur q̄ leſi a clericatu ſint repellendi. Dicunt aūt clerici a cleros grece qđ eſt ſors ſeu hereditas latine q̄ ſint de ſorte dñi. vel q̄ dñs ſors eorū ſit. iuxta illud ꝓphete. Dñs ps hereditatis mee ⁊c. Ex q̄ patet q̄ nihil extra deū hr̄e dñt. ſed ſolū decimas p̄mitias ⁊ oblatōes q̄ ſūt hereditas dñi accipiāt. Siue q̄ ſint ſorte electi. In veteri nāq3 teſtamēto et apud gētiles clerici ⁊ ſacerdotes ſorte ex liberis eligebantur. ⁊ in nouo teſtamēto mathias ſorte electus eſt. Primꝰ aūt clericꝰ factꝰ eſt petrus Iginꝰ papa ꝯpoſuit clerū ⁊ diſtribuit gradus. ¶ Circa coronā clericoꝝ tria attēdenda ſūt. ſc3 capitis abraſio. capilloꝝ detrūcatio. ⁊ forme circulatio. Ad capitis abraſionē tria ſequūt̄. ſc3 mūdicie ꝯſeruatio. denudatio. ⁊ deformatio. Mundicie ꝯſeruatio. q2 ex capillis ſordes in capite cōgregantur. Deformatio q2 capilli ad ornatū ſūt. ſignificat ergo tonſura mundā et nō formabilē vitā. i. q̄ clerici debēt habere mūdiciā mentis interiꝰ ⁊ nō formabilē vitā. i. nō exq̄ſitum habitū exterius ſm̄ dionīſiū in ecclāſtica gerarchia. Raſura q3 et tonſura capilloꝝ eſt depoſitio oīm tpaliū. Clerici ei victu ⁊ veſtitu ꝯtēti oīa ꝯmunia habere debēt. Unde ꝯ apłm comā nō nutriāt. ſed caput deſup in modū ſpere radāt. Denudatō ā tipa ſupioris ptis capitis nullū debere eē mediū inter nos ⁊ deū demōſtrāt. vt reuelata facie glīa3 dñi libere ꝯtēplemur. Rurſus radimus caput relictis inferius in modū corone capilł quia caput mentem ſignat. capilli vō ſeculares cogitationes. Sic ergo caput mūdat̄ ſuperius a capillis. ita mens noſtra dū ſuperiora. i. celeſtia cogitat a ſecularibꝰ cogitationibꝰ mundari debet. ſed ps inferior capillos hz. q2 nō ē ꝓhibitū aliq̄n đ ſeclāribꝰ cogitare ſine q̄bus vita pñs duci nō poteſt. Circa detrūcationē capilloꝝ notandum ē. q̄ illa ſignificat q̄ clerici oēs ſupfluas cogitationes dñt a mente abſcindere. Attonſo igit̄ capite et patentibus auribus īnccedere dñt. ne capilli creſcendo aures operiant et oculos impediāt quoniā ꝓuidendū eſt ne ſeculares cogitationes aures et oculos mētis ipediēdo nos ad ſeclaria trahāt. Uñ capillos ſup aures tondeamꝰ vt q̄nq3 capitis ſenſus expeditos ad det fūctiū habeamus. Bene igit̄ ad ezechielē d̄r. xliij. ca. Sacerdotes caput ſuū nō radāt. neq3 comā nutriāt ſed tondētes attondeāt capita ſua. Siq̄de3 vt ait greg̃. in paſtorali li. ij. c. xviij. Capilli ī capite exteriores ſūt cogitationes in mente. q̄ dū ſup cerebrū īſenſibiliter oriunt̄ curas vite pñtis exp̄mūt. q̄ q2 ex negligenti ſenſu importune aliq̄n ꝓdeūt. q̄ nobis nō ſentientibus ꝓcedūt. Quia ergo ſacerdotes q̄ ſunt ſacri fideliū duces ſolicitudines exteriores habere poſſūt. nec tñ eis vehemēter incumbere debēt. recte caput radere ⁊ comā nutrire ꝓhibent̄. vt cogitatōes cordis de vita ſubditoꝝ nec a ſe funditus amputēt. nec rurſꝰ ad creſcendu3 nimis relaxent. Et bñ ſubdit̄ tondētes attondeāt capita ſua. vt videlicet cure tpalis ſolicitudines ⁊ q̄ntū neceſſe eſt ꝓuideāt. ⁊ tñ reſcindant̄ citius ne imoderatius excreſcāt. Dū ergo ꝑ adminiſtrātē exterioꝝ ꝓuidentiā corpoꝝ vita ꝓtegit̄. et rurſus ꝑ moderatā cordis intentionē nō impedit̄. capilli in capite ſacerdotis reſeruant̄ ut cutē coopiant. ⁊ reſecant̄ ne oclōs claudāt. Circa forme circulationē ſeu coronā ſciendū eſt q̄ fit ꝓpter multa. Primo in ſignum q̄ chriſtus rex noſter ſeipſu3 in ara crucis oblaturus ſpineā corona3 portauit. Unde et nos q̄ ꝑ eandē paſſionē ſaluari deſideramus dñice paſſionis ſignū. i. forma3 ſpinee corone. quā ipſe vt ſpinas pctōꝝ noſtroꝝ auferret. in paſſione portauit in capite. ī verticibus noſtris portamꝰ vt ſic ille ꝓ nobis ſic et nos ꝓ illo irriſiōes ⁊ obꝓbꝛia paratos eſſe libēter ſufferre demonſtremus. Scđo

circulꝰ capilloꝝ ꝟtutē eq̄litatis vndiq꜃ rōi ꝯſentientē deſiḡt. Tūc enī tꝑales res bū cogitaūt ſi ꝯueniāt rōni. Terno circularis figura fit. q̄a hec figura nō h꜃ ꝑncipiū neq꜃ finē. ꝑ qđ datˀ ītelligi ꝙ clerici ſūt miniſtri dei q̄ nō habuit ꝑncipiū neq꜃ finē hēbit. Quarto hec figura nullū h꜃ angulū. ꝑ qđ ſiḡficatˀ ꝙ clerici nō dn̄t hr̄e ſordē ī vita. quoniā vbi angulꝰ ibi ſordes. vt dicit bern. ⁊ ꝙ dn̄t hr̄e ꝟitatē in doctrina. q̄nīā veritas angulos nō amat ut dicit hiero. Quinto q꜄ hec figura oīm figuraꝝ ē pulcerrima. vn̄ in hac deꝰ celeſtes creaturas fecit. ꝑ qđ ſignificatˀ ꝙ clerici dn̄t hr̄e pulcritudinē interiꝰ in mēte ⁊ exteriꝰ in ꝯuerſatōne. Sexto q꜄ hec figura eſt oīm ſimpliciſſimā. Nā ſm aug. Nulla figura ex vna linea tm̄ ꝯſiſtit niſi ſola circularis. q̄ vnica linea claudit̄. ꝑ qđ ſiḡficatˀ ꝙ clerici debent hr̄e ſimplicitatē colūbinā. iuxta illud. ⁊ ſimplices ſicˀ colūbe. Septiō corōa clericos eē ſpēalir regnū dei deīn ōſtrat. ipſi nāq꜃ ſm hiero. ſūt reges et ſacerdotes. i. regales ſacerdotes ⁊ ſūt reges. i. ſe ⁊ alios ī ꝟtutibꝰ regētes et ita ī deo regnū hn̄t. ¶ Sane raſura capitis clericoꝝ fit ſicut ait beda in hiſtoria angloꝝ in mēoriā eiꝰ. q꜄ cū btūs petrꝰ in antiochia ꝑdicaret. abraſerūt ſūmitatē capitis eiꝰ in ꝯtumeliā noīs xp̄iani ⁊ dn̄ice paſſionis qđ q̄dē hodie toti clero traditū ī honorē. Fuerūt tn̄ q̄ dicerēt ꝙ tonſure eccl̄iaſtice vſꝰ a nazareis q̄ oīa veteris legis cuſtodiūt exortus eſt. Hi enī priꝰ crine ſuato. denuo pꝰ magne vite ꝯtinētiā caput radebāt. ⁊ capillos in ignē ſacrificij mittebāt. vt ꝑfectionē deuotōis ſue dn̄o ꝯſecrarēt. q̄ꝝ exemplo ab aplis introductū ē. vt ⁊ nazarei ac ſcti dei crine ꝑciſo īnouēt. q꜃uiſ oli xp̄iani a iudeis q̄ ī obꝓbriū nazarei vocarēt. ꝓ eo ꝙ ſaluator noſter a vico q̄dā galilee nazarenꝰ appellatꝰ eſt. Poteſt etiā dici ꝙ vſus tōſure a lege occaſionē traxit. Sacerdos nāq꜃ legis tyarā. i. pilleū ex biſſo in modū medie ſpere ī capite. rex vō coronā geſtabat. ꝑs ergo capitis raſa tyarā circulꝰ crinīū deſignat coronā. ad notādū ꝙ inſtituit eos deꝰ genꝰ electū ⁊ regale ſacerdotiū. Rurſus lex coronā q̄ttuoꝝ digitoꝝ ſuꝑ mēſā ⁊ deſuꝑ aureolā fieri iu-

bebat. Ceterū ad ezechielē dn̄s dicit. Sume gladiū acutū ⁊ educ ꝑ caput tuū ⁊ barbam. Lōgitudo nāq꜃ capilloꝝ mltitudinē ſiḡficat pctōꝝ. Hic igitˀ clerici barbas ſibi radere informantˀ. raſio nāq꜃ piloꝝ barbe q̄ ex ſuꝑfluis ſtomachi ꝓuenire dicūtˀ hūoribꝰ. deſiḡt ꝙ vicia et pctā q̄ in nobis ſuꝑflua ſunt reſecare debemꝰ. Radimꝰ etiā barbas vt ꝑ inocētiā ⁊ hūilitatē puri videamur. ⁊ angelꝭ q̄ ſpī iuuenili etate florēt coeq̄mur. In ieiunijs tn̄ q̄nq꜃ capillos creſcere ꝑmittimꝰ. q꜄ cogitatōes q̄ ꝯ deū ſūt tūc ecclā ꝫ edificare agrū colere. ⁊ ſilia q̄ tpe abſtinētie fieri ſolēt ꝓhiberi nō dn̄t. Cōciliū cartagn̄. ſtatuit. vt clerici neq꜃ comā nutriāt neq꜃ barbā. Ordinantˀ āt clerici vt deo ſuiāt. nec de cetero ſuiant mūdo. nec glīe mundi. dn̄t ergo offerre corꝑa ſua hoſtiā viuētē deo placētē. Unde aplūs ad romanos. Cōfundantˀ oēs q̄ gloriantˀ ī ſtulicia. i. in glīa mūdi. q̄ nō ē ꝟa glīa. ſꝫ imago glīe. Quare aūt ordinādis manꝰ īponatˀ. dicetˀ ī tractatu de diacono. Ordinantur in q̄ttuoꝝ tpibꝰ. iō q̄a ſacerdotes et alij clerici locū in ecclīa obtinēt quē leuitei ī ꝑplo iſrael obtinuerūt. q̄s ſicˀ in libro nūeroꝝ legitˀ dn̄s ꝑ ꝑmogenitis recepit. et eos in egipto dū ꝑmogēita egipcioꝝ īterficerēt cuſtodiuit. ꝑmogēita vō q̄ q̄dā ꝑmicie ſūt. Unū q̄ ꝑmicias dn̄o offerimꝰ cū aliq̄s ad ſacros ordies offerimꝰ. Cōueniēs igitˀ ē ut in ꝑmicijs tpm. ſ. in q̄ttuoꝝ tpibꝰ ꝑmicias hoīm offeramꝰ. Rurſus iō in q̄ttuoꝝ tpibꝰ ⁊ vt q̄ttuoꝝ ꝟtutibꝰ exornēt. ⁊ ſub q̄ttuoꝝ euāgelijs ſuire xp̄o ⁊ ecclē moneantˀ. In vere vt ꝟtutibꝰ floreāt. in eſtate ut fructꝰ afferāt. ī autūno vt fructꝰ bonoꝝ opū metāt. ī hieme vt collectos ꝯſeruent in horreo ⁊ eis fruantˀ in dn̄o. ⁊ vide in ſexta pte ſub ſabbato poſt dominicā. xvij. Ideo āt potiꝰ in ſabbatis q̄ttuoꝝ tpm q̄ꝫ in q̄rtis vel ſextis ferijs fiūt ordinatiōes. q꜄ illa dies ſpūitui ſancto ꝯſecrata eſt. cuius dona in ordinibus recipiuntur. Preceptū enī ē ꝑoꝛ ꝑplō ſabbatū celebrare. ad hoc ut eſſet figura ſanctificatōis ſpūſſāncti. Unde exodi. xvj. Requies ſabbati ſanctificata eſt dn̄o. Et iterum. Cuſtodite ſabbatū meū. ſanctū eſt enī mihi. q꜄ erit ſignū

inter me et vos in generationibus veſtris.
exo.xxxi. ⁊ xxxv. ca. ¶Preterea nunq̄ȝ legim⁹
in gen̄. ſanctificationē fieri p omnes priores
dies. ſed de ſabbato ſolū dictū eſt. Sanctifi/
cauit deus diē ſabbati. Fiunt etiā in ſabba/
to in ſignū q̄ ordinādi dn̄t hr̄e ſabbatū pe/
ctoris ut tandē tranſeant ad ſabbatū eterni
tatis. Ordinatio aūt que fit in ſabbato ſe/
quentis diei eſt. figurat enī ſacerdotes ordi
natos eſſe miniſtros diuerſoꝝ dominicoꝝ
ſacramētoꝝ. Ideoq̄ȝ fit hora nona. q̄ꝛ iam
illud temp⁹ ad dominicū diē ſcȝ reſurrecti
onis intelligit̄ ptinere. Ordinādi enī ad xp̄i
ſimilitudinē ſabbato reſurrexiſſe intelligūt̄.
Cōgrue igit̄ in hac die ſcȝ in dn̄ica celebrāt̄
miſteria ſacerdotaliū bn̄dictionū. in q̄ ſunt
collata cariſmata grāꝝ. In ea enim dn̄s re
ſurrexit. in ea aplis ſpiritū ſanctū iſflauit di/
cens. Accipite ſpiritū ſanctū q̄ꝝ remiſeritis
pctā remittūt̄ eis. In hac pmiſſ⁹ ſpūſſctūs
aduenit. Recte ergo ad eā bn̄diciōes ſacer
dotales dirigim⁹. ut cū ap̄lis hilarit̄ cātare
poſſim⁹. Ueni ſācte ſpūs reple tuoꝝ corda
fideliū ſcȝ ordinatoꝝ. Fiūt etiā ordinatiōes
i ſabbato mediāe hebdomade q̄dragelime
q̄ cantat̄. Sitientes. et etiā in ſabbato ſācto
Uerūtn̄ vſq̄ȝ ad tpa ſimplicij pape. romāi
pontifices dicūtur ſemp in decēbri ordines
celebraſſe. vt dicet̄ in. vj. pte ſub ſabbato p⁹
xviij. dn̄icam. Uñ et tūc officia plena inueni
unt̄ qd̄ in alijs non ꝯtingit. In ſabbato v̄o
añ penteceſten ordines ſacri nō ꝯferunt̄. q̄ꝛ
in ſequēti tūc ſeptimana recepta ſpūſſancti
gratia celebrant̄. Sol⁹ aūt roman⁹ pōtifex
pt ſubdiaconos facere in dieb⁹ dn̄icis. Alij
prelati poſſunt in diebus dominicis ſoluȝ
minores ordines ꝯferre ⁊ v̄gines ꝯſecrare.
Si aūt vrgente neceſſitate in die dn̄ica or/
dinatio fiat. q̄ꝛ forte pfici nō potuit in ſabba
to. dȝ hoc fieri ieiunio ꝯtinuato tā ab ordi/
nando q̄ȝ ab ordinatore. q̄ꝛ tūc ꝑpter ꝯtinu
ationē ieiunij fingit̄ vna dies. Ceterū in q̄/
buſdā locis hn̄tes feſta ſuaꝝ eccliarū in ſab
batis q̄ttuor tempoꝝ transferre dicunt̄ ieiu
niū in pcedentē ſeptimanā ob honorē ſua/
rū feſtiuitatū. ſed dicim⁹ nec hoc eis licere.
nec tunc poſſe ordines celebrari. Meli⁹ igi

tur eſſet feſtiuitates ipſas transferri. De h̄
dicetur in ſexta pte ſub q̄rta feria tertie ebdo
made aduent⁹. Qua die et hora fiat epoꝝ
ꝯſecratio ſub ti. de epō dicet̄. Illud etiā cōſi
derandū eſt q̄ ſacerdotes et diaconi tantuȝ
noiant̄ ab ap̄lo in ep̄la. eo q̄ ipſi p̄cipue in
miniſterio altaris neceſſarij ſūt. Ceteri v̄o
ordines poſtea adiecti ſūt p vtilitate miſte/
rij. qd̄ ꝑpter multitudinē credētiū rite p illos
nō poterat adimpleri. Uñ et ſm ambroſiū
illoꝝ ordinatō p̄cipue circa altaria celebrat̄
et pcis ep̄s añ altare pſtetiit̄. Alij v̄o neq̄/
q̄ȝ ad altare ordiant̄ eo q̄ nec ad altaris mi/
ſteria ſtatuunt̄. ſȝ alia officia iplent ſiue can
tando ſiue legēdo ſiue alia ſuitia faciendo.
Oēs tn̄ q̄rāt faciē plati. i. p̄ſētiā dn̄i vt vale/
ant in p̄mogenitis hereditare ad inſtar ia/
cob q̄ ſibi ſui fratris p̄mogenita vēdicauit.
Et attende q̄ꝛ in quibuſdam eccl'ijs imme/
diate poſt collationē cuiuſlibet ordinis cā
tatur reſponſoriū vel tractus. et bene. ad de/
notādū q̄ ordinati ad ſolicitudinē ⁊ laborē
q̄ p illa deſignāt̄ vocant̄. Quia vero de vir/
ginū ꝯſecratōne mentio facta eſt. videndū ē
p̄mo q̄bus dieb⁹ bn̄dicant̄. Scd̄o qd̄ ſighi/
cēt q̄ in eaꝝ bn̄dictōe agūt̄. Bn̄dicunt̄ āt in
dn̄icis dieb⁹ ⁊ in dieb⁹ epiphaniarū. etiā al/
bis paſcalib⁹. et in feſtis aploꝝ. vt ſpūſſan/
ctus ſup eas ſimplices vt columbas deſcē/
dere videatur. et vt p ap̄los qui moreȝ virgi
nitatis eccl'ie p⁹ tradiderūt q̄ p paranim/
phos ſponſe dn̄o ꝯſecrent̄. Sequit̄ videre
qd̄ ſignificent q̄ in earū bn̄dictōe aguntur.
et licet oīs aīa deo deſponſetur per fideȝ.
Unde oſee. ij. Sponſabo te mihi in fide. vir
gines tn̄ ſpēalius chriſto deſponſari dicūt̄.
q̄ꝛ earū caro carni chriſti familiarius ſe cō
format p eo q̄ illa ſicut nec caro chriſti corru/
ptionem non ſenſit. Et inde eſt q̄ v̄gines ſe
quūtur agnum quocunq̄ȝ ierit. apoc. xiiij.
Sane v̄gines bn̄dicende ſub papilione vl'
aliquo alio loco ſtant incluſe. q̄ archipreſbi
tero vel alio ante euangeliuȝ alta voce can/
tante. ¶Prudentes v̄gines ⁊c. cū cereis ardē/
tibus in manibus nudis capitibus exeunt
obuiā epo ⁊ eccliam ingrediunt̄. Siquidem
cereos accenſos ferunt in manibus. iuxta

illud luc. xij. ſint lumbi veſtri pcincti ⁊ lucer
ne ardentes in manib⁹ vr̃is. ut oñdāt ſe imi
tari prudētes v̓gines q̄ ornauerūt lāpades
ſuas et exuerūt obuiam ſponſo. Spōſus
nāq3 eaꝝ xp̄s eſt. quē pōtifex ei⁹ vicari⁹ rep̄
ſentat. Lucernas q̇dē ardentes in manib⁹
tenere eſt ꝑ bona opa exēplū ꝓximis mon/
ſtrare iuxta illud luce. xv. Sic luceat lux vr̃a
corā hoīb⁹ ut videāt opa vr̃a bōa ꝛc. Egreſ
ſus v̓o eaꝝ de papiliōe ⁊ ingreſſus in eccīa3
deſignat q ꝑ ſuſcipiendā bn̄dictionē. ⁊ xp̄o
deſpōſationē. de ergaſtulo et erūnis ac tene
bris pñns mundi fallacis ad celeſtis regni
libertatē. gaudiū ac claritatē et ad ſupni re/
gis thalamū tranſducunt. Vñ in canticis
Veni electa mea ⁊ ponā in te thronū meu3
Nudis capitib⁹ obuiā veniūt et pōtifex cā
tando dicit illis venite. ⁊ ipſe ſibi cantando
rn̄dēt. ⁊ nūc ſeq̄mur. ad repñtandū q̇d i cā
ticis legit̄. Surge amica mea ſpōſa mea oñ
de mihi faciē tuā ⁊ ſonet vox tua in aurib⁹
meis. Rurſus denudatio capitū. depoſitō
nē et abrenunciationē mūdanoꝝ ↄgrue de/
ſignat. Nudato etiam capite eccliam īgre/
diunt̄ ad notandū q velut formoſe ⁊ ſpōſo
placide in ipſi⁹ ſpōſi tabernaculū introdu
cunt̄. iuxta illud cantic̄. Nigra ſū ſed formo
ſa. Et introduxit me rex in tabernaculū ſuū
Ter aūt dr̄ eis venite. ad notādū q ad hoc
triplicit̄ dn̄t venire. ſc3 ꝑ abdicationē ꝓprie
tatis. ꝑ votū caſtitatis. ⁊ ꝓfeſſionē obediē
tie. Dn̄t q̇dē venire. Primo ꝑ abdicationē ꝓ
prietatis de ↄuerſatōe mūdana. de ſuitute
egiptiaca. d̓ carcere. de laqueis. ⁊ de retibus.
Vñ pſal. Cadent in retiaculo ei⁹ pctōres.
Et ſapie. xiiij. b. Creature dei facte ſūt in tē/
ptationē aīe hoīm. et in muſcipulā pedib⁹
inſipientiū. Scdo dn̄t venire ꝑ votū caſti/
tatis de delectatione carnali. de imūdicia et
de loco toxicato. de q̊ ſi q̇d aīa ſumit ⁊ ꝑ pe/
nitētiā nō reijcit morit̄ morte eterna. Ter/
tio ꝑ ꝓfeſſionē obedientie de ꝓpria volūta/
te. ſic̄ de corruptione. de clibano acceſo. ⁊ de
babilonica fornace. ⁊ ideo cū pueris q̄ erāt
in fornace illa dicūt. Et nūc ſeq̄mur in toto
corde et timem⁹ te et q̄rim⁹ faciē tuā. daniel
iij. parū an̄ cāticū bn̄dicite. De q̊libet ātiſto

ris exeūdum ē firmo cordis ꝓpoſito ſolēni
oris voto ⁊ toti⁹ vite pſeuerātia. Et he ſ͡t q̄
tres diete. exo. iij. g. Viā triū dieꝝ ibim⁹ i ſoli
tudinē. Quas tres dietas pmiſſe tres voca
tōes triplicit̄ facte deſignāt. Quia v̓o p⁹ ſu
ſceptū tā laudabile ꝓpoſitū reſtāt inſidie. et
tēptatōes demonū atq3 acerrima ↄ mūdū car/
nē ⁊ demones certamīa. et inſuꝑ regularis
obſ̓uātie difficultas. q̄ muliebris īfirmitas
ſufficient̄ ꝑ ſe ſuſtinere nō pt. iō diuinū au/
xiliū ⁊ ſctōꝝ ſuffragia ꝑ letaniā q̄ ſubijcit̄ v̓
plorant̄. Cōſequēter deponūt veſtes vetes
⁊ induūt nouas bn̄dictas. ad notandū q in
h ꝓpoſito vet⁹ hō exuit̄ et nou⁹ induit̄. q ſic̄
legit̄ eph. iiij. f. creat⁹ ē i iuſticia et ſctitate vi
tatis. Et dn̄t eē veſtes mūde ⁊ cādide ad de
ſignādū q q2 dei filio deſpōſant̄. dn̄t de ceto
ſe ſctās et mūdas abſq3 macula pſeruare vł
ↄſuare. iuxta illō apli. Deſpōdi eī vos vni
viro v̓ginē caſtā exhibere xp̄o. Hec eni can
dor ſeu mūdicia veſtis oñdit. Vñ eccs. ix. ca.
Oi tpe veſtimēta tua ſint candida. Et h ſū
prū ē a btā cecilia q̄ exteri⁹ veſte fulgebat in
tus caſtitate nitebat. ⁊ ab angelis q̄ in xp̄i re
ſurrectōne viſi ſūt in veſtib⁹ albis. Vel ſi ſit
niger habit⁹ ſigt̄ carnis mortificationē. q̄a
eni xp̄s ſpōſus ſu⁹ mortu⁹ ē ꝓ ipſis. dn̄t et
ipe ↄmori p illo. Vñ gala. v. Qui xp̄i ſūt car
nem ſuam crucifixerunt cum vicijs et con/
cupiſcentijs. Et ad roma. vj. Si cōplanta/
ti facti ſumus ſimilitudini mortis chriſti. ſi
mul et reſurrectionis erimus. Rurſus ni/
gredo habitus. eſt contemptus vilis am/
plexus. Subſequenter indute veſtibus be/
nedictis verſus epiſcopum veniunt quaſi
ipſo actu dicant. Regnum mundi et om/
nem ornatū ſeculi ↄtempſimus ꝓpter amo
rem dn̄i noſtri ieſu chriſti ꝛc. Vela q3 ſuper
ſcapulas et pectora dependentia ex inſtitu/
tione ſotheri pape cū ſigno crucis eaꝝ capi
tib⁹ imponunt̄. Primo ad ſignificādū q
ꝓ chriſto debent mūdū humiliter corde et ope
ↄtemnere. ⁊ ſenſus velare. ac memoria paſ/
ſionis chriſti munire. ne ad mundana laſci
uiendo exeant. vel illa ad eaꝝ ſenſus intrēt
iuxta illud gal. v. Mihi mundus crucifix⁹
eſt et ego mūdo. Scdo velant̄. q2 non ſunt

imago dei. Tertio ut oſtendantur ſubiecte
Quarto ſcꝫ ut illicite cūctis viris appareāt
Quinto ne ſpēs caꝝ occaſio īſpectorıbꝰ ſit
peccandi. qꝛ pſal. ait. Dn̄e delectaſti me ī fa
ctura tua. Et creature dei facte ſunt in tem/
ptatōnē vt pmiſſum eſt. Velū ergo ē ſignū
pudoris ⁊ futuri honoris. Deinde qꝛ xp̄o
deſponſant̄ qui eſt alpha et o. i. ꝓncipiū ⁊ fi/
nis. iō dat̄ eis anulꝰ q rotundꝰ eſt. ꝓncipio
⁊ fine carēs. ⁊ ponit̄ in q̄rto digito ex q̄ vena
q̄dā ſanguinis ad corꝑ tēdit̄. vt ſciāt ſe ſpō
ſum ſuū xp̄m toto corde debere diligere ⁊ ei
inſepabilr adherere. Poſtremo v̄o corone
capitibꝰ eaꝝ īponunt. iuxta illud in cāticis
Veni ſponſa chriſti accipe coronā ꝛc. Ad
notandū ꝙ q̄n v̄go ꝑ ꝯſecratōnē ſūmo regi
deſponſat̄. regina efficit̄. i. ſe et alios in v̄tuti
bus regens. Vn̄ puer. j. Ut addat̄ grā ca/
piti tuo et torques collo tuo. In q̄ corona/
tione pōtifex cātat illō canticū leticie Veni
electa mea ꝛc. tanq̄ꝫ celeſtis ſpōſi paranim
phꝰ. Et hinc eſt ꝙ illaꝝ amici ⁊ ꝯſanguinei
in hac ꝯſecratione letant̄. Leo papa pmꝰ in
ſtituit in ꝯcilio calcedoñ. qd̄ ipſe celebrauit
ſolas v̄gines debere velari. Quia v̄o in pre
miſſis d̄ velo mentio facta ē. iō notandū ē
ꝙ velū aliud eſt ꝯuerſionis aliud ꝯſecratō/
nis aliud pfeſſionis. aliud ordīatōis. aliud
p̄latōnis. Velū ꝯuerſionis aliq̄ de ſeculari
vita ad religionē tranſiens aſſumit. ⁊ tūc ſi
p annū inter velatas ſteterit vlteriꝰ exire nō
poterit. Velū ꝯſecrationis a ſolis epis ſol̄
v̄ginibꝰ ⁊ ſolū in feſtiuis ⁊ dn̄icis diebꝰ dat̄
vrgente tn̄ neceſſitate ſic̄ ⁊ baptiſmus oī die
dari poſſet. nō dat̄ etiā niſi in. xxv. anno illō
recipientis niſi forte diſpenſatiue. Velū āt
pfeſſionis ſuſcipit̄ a v̄gine q̄n ꝯtinētiā ꝓfi/
tet̄. nō tn̄ añ. xij. annū. q̄nā nec ante illud tē
pus bn̄dicit̄. Et dat̄ velū hmōi cū bn̄dictōe
ſolenni. et cū letania. Hoc velū nullꝰ epus
dat viduis vl̄ corruptis. ſed ipſamet de alta
ri ut dicūt quidā aſſumit. Sane v̄go ⁊ n̄ vi
dua iō ab epiſcopo velat̄. qꝛ v̄go ī hac deſpō
ſatōe typū gerit eccl̄e q pura et v̄go vni nu/
pſit viro. i. xp̄o. Et ī ſignū huiꝰ rei velat̄ ab
ep̄o. qꝛ a chriſto recipit̄ in ꝯiugiū. In cuiꝰ
ꝑſona dictum ē. Anulo ſuo ſubarrauit me

dn̄s. Sꝫ vidua nō gerit in tali facto typum
eccl̄ie ſic̄ v̄go cū nō ſit integra mēte ⁊ corpe
ſic illa. Vn̄ nō ſic ꝯiūgit̄ xp̄o vt repreſentet
eccl̄ie ꝯiūctōnē. q̄re nō velat̄. Preterea ſacer
dos ꝓhibet̄ ſcd̄is nuptijs īteresſe ⁊ ſup ſcd̄o
nubētes bn̄dictōeꝫ infūdere. ꝓut dictū ē in
p̄ma pte ſub ti. d̄ ſacramētis. Sꝫ h̄ vidua q̄
ſcd̄o nubit. pmo homī poſtea ī pfeſſiōe xp̄o
iō qꝫ ei q̄ celebrāt ſcd̄as nuptias nō porri/
git velū ꝯſecratōis nec etiaꝫ pfeſſionis. ſed
ipſa illud ſuſcipit de altari. Aliūt tn̄ q̄daꝫ ꝙ
licꝫ nō ab ep̄o. pōt tn̄ a ſacerdote velo pfeſſi
onis vl̄ ꝯuerſiōis velari a q̄ ſeu a cuiꝰ miſte
rio habitū ſeu veſtē religioſaꝫ aſſumit. In
libro tn̄ pōtificali. ſcđm ordinē romanū habe
tur bn̄dictio vidue ꝯtinentiā ꝓfitētis ⁊ veli
eiꝰ. Nā ⁊ dn̄s sareptanā viduā ꝑ heliā pro
phetā ꝯſolatꝰ ē. Et vidimꝰ in vrbe ep̄ūm ho
ſtiēſem inter v̄gines bn̄dicere duas viduas
moniales. Velū ordinatōis olim diaconiſ/
ſe in q̄dragesimo anno dabat̄ ut poſſet lege
re euāgelū in nocturnis. In ꝯcilio tn̄ lau/
diceñ. ſtatutū ē ut mulieres q̄ apud grecos
preſbitere appellant̄. apd̄ nos v̄o vidue aut
ſeniores vniuire aut matricurie appellātur
in eccl̄ia tanq̄ꝫ ordinatas ꝯſtitui nō debere
Velū prelatōis ſoli abbatiſſ in q̄dragesimo
anno dabat̄. Illud āt ſciēdū ē ꝙ ſacroſācta
mat̄ eccl̄ia gd̄us et ordīes hꝫ diſtinctos. et
romanꝰ pōtifex celebrit̄ miſſaꝝ ſolēnia agēs
ſex hꝫ ſecū ordīes clericoꝝ. ſcꝫ ep̄ōs. preſbite/
ros. diaconos ſubdiaconos. acolitos. ⁊ cā/
tores. ipō numeri ſacramēto pfectōꝫ hmōi
officij maīfeſtans. Senarius nāqꝫ nume/
rus pfectꝰ eſt. ꝓut in ꝓhemio. iij. ptis dicet̄.
Sꝫ et ſex ordines miſtroꝝ fuiſſe ī veteri legi
mus teſtamēto. videlicet. pōtifices. ſacerdo
tes. leuitas. nathineos. ianitores. ⁊ pſallen/
tes. q̄s ex maiori pte diſtinxit artharerſes in
ep̄la quā heſdre ſcribe direxit dicēs. Notuꝫ
facimus de ſacerdotibus vniuerſis et leui/
tis. cantoribꝰ et ianitoribꝰ. nathineis et mi
niſtris domꝰ dei. vt eis vectigal tributum
et annona nullatenus īponant̄. Ordines
v̄o eccl̄iaſticos ſilueſter papa enumerat di/
cens. Pōtifici preſbit̄. preſbitero diaconꝰ.
diacono ſubdiaconꝰ. ſubdiacono acolitꝰ.

acolito exorciſta. exorciſte lector. lectori oſtiariꝰ. oſtiario abbas. abbati monachꝰ in oīm loco obſequiū repſentent. Beatus quoqꝫ yſidorꝰ ita dicit. Generalr̄ clerici nūcupātꝰ oēs q̄ in eccl'ia xp̄o deſeruiūt q̄ꝝ gradꝰ ⁊ nomina ſūt hec. oſtiariꝰ. pſalmiſta. lector. exorciſta ꝛc. mētōnē etiā faciēs poſt alia de cātore. ⁊ hi oēs gaudēt p̄uilegio clericali. Clerū tn̄ q̄dā pſidi heretici ſacramētū ordinis cōdēnantes falſo mētiunt̄ ꝙ eccl'ia xp̄i nō habebat pſonas q̄s exorciſtas. ceroferarios. lectores. vel ſubdiaconos appellaret. ſꝫ ſolū exorciſtas demoniū. q̄ aduerſabāt paulo. nec eā q̄ xp̄us fecit vel apl's dixit. ꝓ tam vilibus ſiḡficatōibꝰ q̄ infra ſequunt̄ fecit vel dixit. ſꝫ altiora et p̄cioſiora q̄ romana neſcit eccl'ia demōſtrauit. Horꝝ āt ordinū q̄dā ſūt non ſacri. et q̄dā ſacri. Nō ſacri ſeu miores ordines ſūt hi Cantoratꝰ. pſalmiſtatꝰ. oſtiariatꝰ. lectoratꝰ. exorciſtatꝰ. acolitatꝰ. Sacri vō ſeu maiores ſūt iſti. ſubdiaconatꝰ. diaconatꝰ. p̄ſbiteratꝰ. ep̄alis ordo. Cōmunit̄ āt aſſerit̄ ſeptē ordīes fore. q̄ꝝ oſtiariꝰ ē p̄mus ⁊ ſacerdos vltimꝰ ꝓpt̄ ſeptiformē ſpūſſācti grām. cuiꝰ munere ſua officia exequūtur. Si āt velis ad ſingl'os ordīes ſingl'a dona referre a minore incipiēs illū oſtiario deputabis. et exinde ſingula ſingul' referēs ſapiētiā p̄ſbitero adaptabis. He āt ſūt ſeptē mulieres in q̄bus ſpūſſanctꝰ hꝫ hoſpitium. et vnaqueqꝫ illaꝝ ſuū parat ꝯuiuiū. Rurſus ſpūaliter oſtiariꝰ eſt q̄cūqꝫ ſpūaliter alios in eccl'iā introducit. i. q̄ fidē p̄dicādo docet lector ē q̄libet mores docēdo. exorciſta orando. acolutꝰ illuminādo. ſubdiaconꝰ hūilitatē monſtrādo. diaconꝰ alios exortando. ſacerdos ſeipm hoſtiā ſanctā deo offerendo. ep̄s ſacramēta miniſtrādo. De q̄libet tn̄ ſeriatim ſpeciali' ꝓſequamur.

De cantore.

Nonnulli cecitate ignorātie ducti cantoratū de minoribꝰ ēē autumant ordinibꝰ. ꝓ eo qutiā p̄miſſū eſt in q̄buſdā canonibꝰ inter minores ordines fit mētio de cātore. fallunt̄ tn̄ q̄nīā nomē ē officij ⁊ nō ordo. Qui aūt in veteri teſtamēto cātores dicti ſūt. hodie lectores vel pſalmiſte vocant̄. Cātor itaqꝫ vocat̄ q̄ vocē modulat̄ in cātu. cuiꝰ duo ſūt in arte muſica genera. ſcꝫ p̄centor ⁊ ſuccentor. p̄centor vocē p̄mittit in cantu. ſuccentor canēdo ſubſequent̄ rn̄det. Cōcentor vō dr̄ q̄ ꝯſonat. Vn̄ q̄ nō ꝯſonat nō ꝯcinit nec ꝯcētor erit. Sane dauid ꝓpheta ꝫ eximius cultū dei volēs ſolēniꝰ ampliare. cātores inſtituit q̄ corā arca federis dn̄i muſicis iſtrumētis ⁊ modolatis vocibꝰ decantarēt. iter q̄s p̄cipui fuerūt heman. aſaph. ⁊ ethan. ſed oīm p̄niꝰ heman. cuiꝰ vicē nūc in eccl'ia p̄imicerꝰ obtinet. vel p̄centor. q̄ cātoribꝰ eſt p̄latꝰ. Vn̄ legit̄ in paralipomenon. Iſti ſūt q̄s ꝯſtituit dauid ſup cātores domus dn̄i ſtātes iuxta ordinē ſuū in miniſterio de filiis caphat. hemā. cātor filiꝰ iohel. ⁊ a dextris eiꝰ aſaph filiꝰ barachie. ad ſiniſtrā āt ethan filiꝰ cuſi. Porro dn̄t cantores ꝯſonis vocibꝰ et ſuaui modulatōe ꝯcinere. q̄tenꝰ aīos audientiū ad deuotionē dei valeant excitare. Verum tn̄ ſm̄ grego. plerumqꝫ in ſacro miſterio dum blanda vox q̄rit̄ ꝯgrua vita negligit̄. et cantor deū moribꝰ ſtimulat cū vocibꝰ ꝓpliū delectat. Ideoqꝫ in eccl'ia romana altaris miniſtri cantare non debent ſolū qꝫ euāgelice lectionis officiū inn'a miſſaꝝ ſolēnia exoluant. Et apl'us ait. Cantantes ⁊ pſallētes in cordibus veſtris domio. Et hieronimꝰ. Audiant inquit adoleſcentuli. audiant hi q̄bus ē officiū in eccl'ia pſallēdi deo. nō voce tantū ſꝫ corde eē cantādū. nec in tragediaꝝ modum guttur ⁊ fauces medicamie liniēde ſūt. ut in eccl'ia theatrales moduli ⁊ cantica audiant̄. Cātans igit̄ corde ⁊ in caritate cātet in choro. q̄nā magis deuotōe cordis q̄ꝫ iubilatōne vocis cātādū ē nō tenēs ī manibꝰ cimbala vel aliq̄d hmōi. ꝑut in veteri teſta. fiebat. Ceterū ꝓpt̄ carnales nō ꝓpter ſpūales cantādi vſus in eccl'ia inſtitutꝰ eſt. ut q̄ v'bis nō ꝯpungunt̄ ſuauitate modulaminis moueāt̄. Vn̄ augꝰ. in libro ꝯfeſſionū. Cōſuetudinem canendi ꝓbat eccl'a ut ꝑ oblectamēta auriū infirmior aīmꝰ ad affectū pietatis aſſurgat. Ann q̄ ꝑ die q̄ꝫ cantandū erat cibis alijs abſtiebāt

p̄terq̄ȝ leguininibꝰ cā vocis. Ūn̄ et cātores
vulgo fabarij dicti ſūt. Cātores aūt q̄ ſūt di
laudatores repſentāt p̄dicatores. alios ad
dei laudē excitātes. eorūȝ nāqȝ ſimphonia
plebē āmonet i vnitate cultꝰ viuꝰ dei pſeue/
rare. Per cātoris q̄ȝ officiū patfamilias i/
telligit. q̄ d̄ theſauro ſuo noua ꝛ veta pfert.
Nec ē p̄tereūdū q̄ cātores tenēt baculos in
choro ad repſentandū illud qd̄ i lege p̄cipie
bat. vt videlicȝ edētes agnū baculos i ma/
bus haberēt. ſigficātes q̄ q̄ ad patriā feſti/
nāt eſu celeſtis agni et baculis. i. ſcp̄turarū
ſentētijs indigēt ꝯ demones. p baculos enī
cātoꝝ ſentētias ſcp̄turaꝝ vl̄ doctīnas p̄dica
torū itelliginꝰ. Ūn̄ cū legit̄ euāgeliū depo/
nunt̄ q: p euāgelicā p̄dicatōēȝ legales d̄po/
ſuimꝰ obſuātias. De choro dictū eſt in p̄te
p̄ma ſub tractatu de eccleſia. De cātu v̓o in
fine p̄hemij. v. p̄tis dicet̄.

De pſalmiſta.

Pſalmiſtatꝰ quan
doqȝ tonſuratꝰ vocat̄ ſic ꝯſtitutio
innocentij. iij. euidenter oſ̄dit. q̄n̄qȝ
etiā clericatꝰ. Ūn̄ ꝛ i alia euſdē inno͂c. ep̄la
d̄r q̄ abbas bn̄dicꝰ ꝛ ſacerdos p̄t i ſuo mo/
naſterio clericalē dare tōſurā. p quā ordo
clericalis ꝯfert̄. qui ordo ſic collatꝰ pſalmi/
ſtatus vocat̄. In canone q̄ȝ leonis pape ſic
int̄ cetera ꝯtinet̄. ſeriatim ꝛ a p̄te pſeq̄mur q̄
ſctā romana eccleſia i ḡdibꝰ clericoꝝ ait cle
ricos. oſtiarios. lectores. ⁊c̄. at noīe clericoꝝ
pſalmiſtas ibi itelligi indubitatū ē. Uocat̄
etiā q̄n̄qȝ cātoratꝰ. Ūn̄ i tholetano cōcilio
ita legit̄. Pſalmiſta. i. cātor p̄t abſqȝ ꝯſcien
tia ep̄i ſola iuſſiōe pſbiteri officiū ſuſcipere
cātādi. dicēte ſibi pſbitero. vide vt qd̄ ore cā
tas corde credas. ꝛ qd̄ corde credis opibus
cōp̄robes. Sane q̄ i plerıſqȝ ſacris canoni
bus facta de alijs ordibꝰ mētōe. nihil d̄ hoc
ordīe tāgit̄ ex eo ꝯtingit. q̄mā alij oēs cū ſo/
lēnitate ꝛ a ſolis ep̄is dant̄. iſte v̓o etiā a ſa/
cerdote ꝯferri p̄t. Idoqȝ hūc nō ordinē ſed
officiūȝ fore plurimi aſſeuerāt. q̄n̄qȝ i eo ab
ep̄o collato q̄s clericale p̄uilegiū aſſeq̄t̄. Di
ctus ē āt pſalmiſta a pſalmis dicendis ſiue
ab officio canēdi. put ſub lectore dicet̄. Ad

ipſū nāqȝ p̄tinet ſm yſidorū officiū canēdi.
dicere bn̄dictōes. i. bn̄dicamꝰ dn̄o. laudes. i.
alla. vel xp̄s vincit vel xp̄s regt̄. ⁊c̄. ſacrificiū
id ē. offertoriū. reſponſoriū. i. officiū miſſe. ꝛ
quicq̄d ad canēdi periciā ſpectat.

De oſtiario.

Oſtiarij ſm Iſido/
rū dicti ſūt eo q̄ oſtijs tēpli p̄ſunt.
Ipſi enim claues eccleſie tenentes
omnia intus extraqȝ cuſtodiunt. atqȝ in/
ter bonos et malos habentes iudicium. fi/
deles recipiunt. infideles reſpuunt. ꝛ excō/
catos expellūt. Oſtiarij idē ſūt quod iani/
tores q̄ in veteri teſtā. ad cuſtodiā tēpli ele/
cti ſūt ne ingredet̄ i illd̄ imūdū i omi re. i. ali
qd̄ de omibꝰ rebꝰ. Stabāt enī put legit̄ i pa
ralipo. in q̄ttuor tēpli partibꝰ. videlicet in
oriente. in occidēte. aquilone et auſtro. por
tas templi ſingulas ita obſeruantes vt nec
in puncto diſcederent a miniſterio. Leuite
enī q̄bꝰ numerus ianitoꝝ creditꝰ erat eis
cibos parabāt. Hi aūt imitant̄ edituos q̄
apud gentiles erāt. ꝛ edem tuebant̄ ꝛ cuſto
diebāt. Sane iuxta decretū tholetani ꝯcilij
oſtiarius cū ordinat̄ poſtq̄ȝ ab archidiaco
no inſtructus fuerit qualit̄ in domo dī de/
beat cōuerſari ad ſuggeſtionē archidiaco/
ni tradat ei ep̄us claues eccleſie de altari di
cēs ei. Sic age ſic viue redditurꝰ deo ratio
nē p his rebus q̄ his clauibꝰ recludunt̄. Cla/
uiū ergo traditio. et v̓ba p̄miſſa ſūt huiꝰ ſa
cramēti ſubſtantialia. cetera ſūt ſolēnitatis.
Hoc officiū implemꝰ dū p fidem in eccliā
aliquē introducimꝰ vel docemꝰ. Chriſtus
hoc officiū impleuit q̄n̄ dixit. Tollite por/
tas p̄ncipes veſtras. ꝛ eleuamini porte eter
nales ⁊c̄. Et q̄n̄ emētes et vendētes de tēplo
eiecit qd̄ in eccleſia ſpūaliter agit. Unde in
euāgelio dicit. Ego ſū oſtium.

De lectore.

Lector ſm iſidorū
a legendo. pſalmiſta a pſalmis ca/
nendis vocati ſūt. Lector enī p̄di/
cat. i. legit ſiue recitat p̄plis qd̄ ſeq̄nt̄. pſalmi/
ſta v̓o canit vt excitet ad cōpunctōnē aīos

audientiū. licʒ q̄dā lectores ita miſerabilit̄ p̄nūciēt. ſcʒ alte ⁊ p̄ vocē ſonorā. vt q̄ſdā ad luctū lamētatōem q̄ʒ ꝯpellāt. Lectores etiā p̄nūciatores vocāt. p̄eo ꝙ p̄cul ſint a lōge p̄nūciāt. tāta ei ⁊ tam clara dʒ ēē eoꝝ vox. vt q̄ʒuis lōge poſitorū aures ipleat. Ad lectores q̄ʒ ptinet lctōeſ ⁊ legēdas i matutinis p̄nūciare. et ea q̄ p̄ph̄e vaticinauerūt et ap̄li dixerūt p̄plis p̄dicare. i. legē. ad hoc eni ordinant̄ vt libros dei diſtincte ⁊ apte ad intelligendū legāt. ſicut in ve. teſta. accepim⁹ heſdrā feciſſe neemie. viij. Ad ei⁹ q̄ʒ officiuʒ ptinet panē et oēs nouos fruct⁹ bñdicere. Lectores āt idem ſunt qd̄ carminū relatores qui erant apud gētiles Martin⁹ papa ſtatuit vt nulli liceat i publico pſallere aut legē. niſi q̄ ab ep̄o fuerit ordiati lctōres. Sane iuxta decretū tholetañ. ꝯcilij lector cū ordiat̄. faciet de illo v̄bū ep̄s ad plebeʒ indicās ei⁹ fidē ac vitā atq̄ʒ ingeniū. Poſt hoc ſpectāte plebe tradat ei codicē in q̄ lectur⁹ ē dicēs. Accipe et eſto relator v̄bi dei. habitur⁹ ſi fidelit̄ ⁊ vtiliter impleueris officiū ptē cū eis q̄ v̄bū dei miſtrauerit. Codicis ergo traditio et v̄ba p̄miſſa ſunt de ſubſtātia h⁹ ordinis. cetera ſunt ſolēnitatis. Hoc officiū implem⁹ dum male viuentes in eccleſia corrigim⁹. et aliquē bonis morib⁹ inſtruimus. Chriſtus hoc officiuʒ impleuit q̄ñ i medio ſenioꝝ librū eſaie p̄ph̄e aperiēs legit diſtincte ad intelligendū dicēs. Spūs dñi ſuper me eo ꝙ vnxerit me ⁊c̄.

De exorciſta.

Exorciſta ſc̄m yſidorum grece. latine adiurans ſiue increpās vocat̄. Inuocat eni ſup cathecuminos ſeu ſup eos q̄ habēt ſpūm immundum. nomē dñi ieſu. adiurās p̄ illū vt egrediat̄ ab eis. de q̄ i. vi. parte ſub ſabbato ſancto dicet̄. Decet igit̄ vt mūdum habeat ſpūm q̄ debet imundis ſpiritib⁹ imperare. Ad eū itaq̄ʒ ptinet exorciſmos memoriter retinere. man⁹ ſup energuminoſ ⁊ cathecuminos exorcizando imponere. et ſc̄m ꝯcilū carthagineñ. ipſis energumīs ī domo dei aſſiſtētib⁹ victū q̄tidianū optuno tp̄e miniſtrare. Refert ioſeph⁹ regē ſalomoneʒ modos exorciſmi. i. ꝯiuratōiſ adinueniſſe. q̄b⁹ īmundi ſpūs ab hoīe obſeſſo p̄ eleazarū exorciſtā pellebāt̄. ita vt reuerti vlteri⁹ nō auderent. Huic officio māncipati exorciſte vocati ſunt de q̄b⁹ in euāgelio legit̄. Si ego ī beelzebub eiicio demonia. filij veſtri exorciſte videlicet in q̄ eiiciūt. Et imitant̄ q̄ſtores q̄ erāt apud gētiles. Sane iuxta decretum tholetani ꝯcilij exorciſta cū ordinat̄ accipiat de manu ep̄i libꝝ ī q̄ ſcp̄ti ſunt exorciſmi ſiue adiuratōes. dicente ſibi ep̄o. Accipe et cōmenda memorie. ⁊ habeto p̄tāte iponendi man⁹ ſup energuminū ſiue baptizatuʒ ſiue cathecuminum. Libri ergo acceptio ⁊ v̄ba p̄miſſa ſūt de ſubſtātia h⁹ ordīs. cetera ſunt ſolēnitatis. Energumini ſunt q̄ a demonib⁹ obſeſſi ſūt. vel lunatici ſiue morbū caducū patiētes ſic dicti ab erge qd̄ ē labor. et mene qd̄ ē defect⁹. ⁊ noys qd̄ ē mens. q̄a ſcʒ defectū mētis ī defectu lune maxie patiunt̄. Cathecumini dicunt̄ ī fidei articulis ante baptiſmū inſtructi. Hoc officiū iplemus dum p̄ noſtras orōes viciū dyaboli de hoīe expellimus. Chriſtus hoc officiuʒ exercuit q̄ñ de maria magdalena ſeptē demonia eiecit.

De acolito.

Acoliti grece latine ceroferarij vel accēſores luminum nuncupāt̄. Qui ab aaron ⁊ filijs ei⁹ miſterij ſui ſumpſert exemplū. iuxta illō exod. Precipe filijs aaron vt offerant oleum de arborib⁹ oliuaꝝ puriſſimū piloq̄ʒ ꝯtuſum. vt ardeat lucerna ſp̄ in tabernaculo teſtimonij. ⁊ collocabūt eā aaron ⁊ filij ei⁹ vt vſq̄ʒ mane luceat corā dño. Qd̄ ergo tunc ſacerdotes agebāt. hoc nūc acoliti faciunt i miſterio lucernaꝝ q̄niaʒ p̄parant luminaria ī ſacrario. Multa q̄ppe nō ſolū ī nouo. verūetiaʒ ī ve. te. legi moſaice ſuperaddita legim⁹ ⁊ mutata. Vnd̄ dauid in libro paralipō. dixiſſe p̄hibet̄. Nō erit officiuʒ leuitaꝝ. vt portent vltra tabernaclm et oīa vaſa ei⁹ ad miſtrādū. Acoliti āt ſc̄m yſidoꝝ cereos ferunt accēſos dum legit̄ euāgeliuʒ.

aut offert sacrificiū nō vt tenebras aeris. sʒ cordis illuminet. cū sol forte eodē tpe rutilet. et ut pmis opa lucis ondat. atʒ ad signuʒ leticie demonstrādū. vt sub typo lumīs corporal' illa lux ondat. d q in euāgelio legitur Erat lux va q illūiat oēʒ hoīeʒ venienteʒ ī hūc mūd. Ipi et pparant p eucaristia suggesta. i. vinū et aquā seu vasa ī qb' poīt aq ꝛ vinū. Acoluti imitāt carminū sceptores q erāt apd gētiles. seu verius emūctores siue luminū extictores. q lucernas emūgebāt et lūiaria ptinuabāt. ut nadab ꝛ abiu. Sane iuxta decretū pcilij tholetani acolit' cū ordinat. ab epo qd ē doceat q'lr in officio suo agē debeat. Sed ab archidiacono accipiat ceroferariū. i. candelabꝛ cū cereo. ut sciat se ad accendēda ecc'ie lūiaria. i. cereos dum euāgeliū legit mācipari. Accipiat ꝛ vrceolū vacuū ad suggerendū. i. ad ministrādū vinū ī eucaristiā. i. ī calicē ī q ē eucaristia sanguinis xpi. Premissa igit vba et vtensilia sūt h' ordis substātialia. ceta sūt d solēnitate. Hoc officiū iplem' duʒ ignē vbi celestis q fres ad cognoscēdū deum illūient ꝛ inflament pdicādo mistrā'. ꝛ dū lucē boni opis alijs mistram'. Dns āt hoc officiuʒ se hrē testat cū dic. Ego sū lux mdi. q seqt me non ābulat ī tenebris. sʒ hēbit lumē vite.

¶ De subdyacono.

Premisim' de nō sacris ꝛ miorib' ordib'. nūc d sacris ꝛ maioribus q anthonomasice sacri dicūt. subijciam'. ꝛ pmo d subdiacono. Ordo enī subdiaconat' sacer hodie ſm innocentiū. iij. reputat. Siqdem subdiaconi nathineoꝝ vices ī ecclia repsentāt. d qb' in hesdra legit q dauid dederat nathineos ad misteria leuitarū. Vn̄ grece ypodiacones dicūt. qꝛ officijs ꝛ pceptis leuitaꝝ subiacēt ... ministrāt. et q ordie fuit ille nathanael quē dns ī euāgelio pmendauit dicēs. Ecce ver' isrælita ī q dol' nō ē. Nathinei āt hebraice dicūt latine ī hūilitate dn̄o suientes. vel deo oblati. Subdiacones debēt ſm ysidoꝝ oblatiōes ī tēplo dn̄i a fidelib' suscipe. ꝛ leuitis supponēdas altarib' deferre. calicem et patenā ad altare xpi deferre. ꝛ leuitis trade. easqʒ mistrare. vrceolū qʒ cuʒ vino et aq manile ꝛ manutergiū tenere epo ꝛ psbitero ꝛ leuitis p lauādis añ altare manibus aquā pbere. corpalia ꝛ substratoria lauare De qb' recte placuit prib' ut q misteria sacra ptractāt legē ptinētie debeāt obseruare sic sc'ptuʒ est in ppha. Mūdamini q fertis vasa dn̄i. Tenēt āt locū duū viroꝝ q erant apud gētiles. Sane iuxta decretuʒ concilij tholetani subdiacon' cū ordiat qꝛ manus īpositōeʒ psecratoriā nō accipit. patenā de manu epi vacuā et calicē vacuuʒ accipiat. dicēte sibi epo. Vide cui' misteriū tibi tradit. De manu vō archidiaconi p eo qꝛ ci' adiutoriū psecrat accipiat vrceū scʒ cuʒ vinō ꝛ aq. maile. i. bacile ꝛ manutergiū. Premissa igit vba et vtēsilia sūt h' sacramenti substātialia. ceta sūt de solēnitate. Querit āt qre subdiacon' legit lctōes ad missā. cū nō repiat hoc sibi pcede. vel ex noie l' ex ministerio sibi pcesso. Rn̄deo ī pmitiua eccia diacon' nō legebat euāgeliū. qꝛ hoc statutū non erat. postqʒ vō illd statutū fuit. pceptuʒ ē etiā ut subdiacon' q diacono subest eplam siue lctōem legat. Subdiacon' aūt vtit amictu alba ꝛ baltheo sic et ostiari' lector exorcista et acolit'. et insup tunica ꝛ sudario. tunicā strictā portat ut se iusticia q si lorica īduat. sudarium ut sordes a vasis extergat. de q ī pte se. sub ti. de tunica ꝛ manipulo dicet. Hoc officio vtit q tāte mūdicie ē q ipi' exemplo et cōsilio ceteri a sordibus criminū lauēt. Christ' hoc officiū exercuit qn ī chana galilee d aq vinū fecit. ꝛ qn cena facta mittēs aquā ī peluim pedes discipuloꝝ lauit. Canon adriani pape videt inuere q imperator dz ordinē subdiaconatus hrē Vbi dr. Adiutor et defensor tu' ut meū ordinē decet sp exista. Sʒ nō ē ita. Serit tn̄ illud officiū. qn iā ī die ordiatōis sue recept' pmo ī canonicū a canonicis scti petri ministrat dn̄o pape in missa in officio subdiaconat'. parādo calicē ꝛ hmōi faciēdo Quidā et dicūt q sit psbit. iuxta illd. cui' merito q nos sacerdotes appellat. Impator et pōtifex dicit' ē put in tractatu de epo dicet.

De dyacono.

Dyaconi grece di/
cūť hebraice leuite. latīe vō miſtri
ſiue aſſumpti ſiue offerētes ſīn yſi
doꝝ. Diaconoꝝ q̄d ē ordo ī libro numeroꝝ
a tribu leui filij iacob ſūpſiſſe legiť exordij.
et inde leuite. i. aſſūpti vocabāť. quia ʒ aſſū/
pti ſūt ad auxiliū ſacerdotum. ut eleazar et
ythamar. Dn̄s eī ad moiſen locutꝰ ē dicēs.
Applica tribū leui. ⁊ fac eā ſtare in ꝯſpectu
aaron ſacerdotis et miſtrēt ei. ut excubent
et obſuēt q̄cq̄d ad cultū ptinet mltitudinis
corā tabernaclō teſtimonij. ut cuſtodiant
vaſa tabernaculi ſuiētes ī miſterio. Sicut
eī in ſacerdote ꝯſecratio. ita ī diacono mini
ſterij diſpēſatio habeť. ut iā diceť. A quinq̄
geſimo āt āno iuſſi ſūt leuite vaſa cuſtodi/
re. et a. xxv. ānis ⁊ ſupra iuſſi ſunt ī taberna/
culo deſeruire tā̄q̄ʒ etatis ad onera portan/
da robuſte. q̄ poſſent arcā federis menſam
ꝓpoſitōis ⁊ vaſa tabernacl̄i ꝺportare. Q̄d
et ī nouo teſtamēto recoliť cū diaconibꝰ ſu
pra ſiniſtꝝ humeꝝ ſtola īponiť. ⁊ ī dieb́ꝰ ie/
iunioꝝ ſup eundē humeꝝ caſula ꝯplicať.
q꞉ q̄cq̄d laboris ī hac vita ſuſferimꝰ tā̄q̄ʒ in
ſiniſtra portamꝰ. donec a ſiniſtra trāſeāꝰ ī
dextrā ī q̄ requiē habeamꝰ. Hic et diaconi
cardinales mēſam lateraň. altaris hūeris
ſuis ī die cene ad ſacrariū deportāt. et in ſab
bato ſcō ad altare reportāt. Ipſi q̄ʒ ſp ſū/
mum pōntificē velut arcā federis deportāt.
Non ergo diaconꝰ dalmaticā. nec ſubdia/
conꝰ tunicellā ī dieb́ꝰ ieiunioꝝ ī officio miſ
ſe portāt ꝑpť rōem ī tertia pte ſub ti. de dia/
cono. ⁊ ī. vj. pte ſub ti. ꝺ ſeptuageſima ſcptā
Sʒ caſulas ſeu planetas ſup hūeꝝ ꝯplica/
tas geſtāt ñ replicatas a dextris ⁊ a ſiniſtris
ſicut facit ſacerdos. ſʒ ab anteriori pte ſup
brachia eleuatas. Subdiaconꝰ tñ eplāʒ le/
cturꝰ illā deponit. q̄ lecta eā reſumit. Et dia
conꝰ euāgeliū lecturꝰ illā exuit. et eā decent
plicatā ſup ſiniſtrū humeꝝ imponit. et ſub
brachio dextro ligat. ita ꝙ ab humero ſini/
ſtro ad latus dextrum in modum ſtole de/
ſcēdat. ſicq̄ʒ circūcinctus eam tenet donec
dicať vltima orō poſt ꝯmunionē. tūc enim
illā induit ſicut prius. Miſſa vō finita tam
ſubdiaconus q̄ʒ diaconus illas deponit.
Sane hec diuiſio plena ſūt miſterio. Pla
netas vero replicatas his tpibus portant.
Primo ꝑpter iam ſupra poſitā rationem.
Scdō eas portāt ad oſtendendum ꝙ ipſi ad
tantā ꝑfectionē in illis teneť. ad q̄ntam ſa/
cerdos ī alijs dieb́ꝰ. et ad notandū ꝙ ex ca/
ritate q̄ ꝑ planetaʒ ſig̃ficať miſtrāt. et nō ex
timore ꝓut in veteri lege fiebat. q̄ erat lex ti/
moris et nō amoris ſicut noua. ꝓſertim tē/
pore ieiunij qd̄ ſine caritate factū meritori/
um nō ē. Ferūt āt illas ab anteriori parte
eleuatas. vt liberiꝰ valeant miſtrare. et ad
oſtendendū ꝙ ipi iuxta aplm ad hebreos.
q̄ retro ſunt obliuiſcētes ad anteriora ferū
tur. Portāt etiā illas ſup brachia eleuatas
ad ſig̃ficandū ꝙ ope debēt caritatē oſtēdere
quā gerūt in mēte. ꝑ manꝰ eī et brachia ca/
ritas ꝯgrue deſignať. Non āt replicatas a
dextris et a ſiniſtris ꝓut facit ſacerdos. ad
inſinuādū diſſimilitudinē ꝑſonis et officio
rū ſuoꝝ. Subdiaconꝰ tñ eplāʒ lecturꝰ tā̄q̄ʒ
officio ſuo functurꝰ illā depoīt. Ipe nāq̄ʒ
ex officio ſuo veterē legē repſentat. Illud et
eplē q̄ūq̄ʒ de veteri lege ſumūť. ſub q̄ nō ex
amore vt ꝑmiſſum ē. ſʒ ex timore ſeruiebať
q꞉ ergo illd̄ durauit q̄ʒdiu lex durauit. ideo
ad hoc figurandū donec epla finiať nō te/
net planetā q̄ amorē deſig̃t. Diaconꝰ vero
euangeliū legēs eā non depoīt. ſʒ iuxta mo
dū ſtole ſuo officio ꝯpetentis illā ſibi coap
tat. q꞉ eius officiū ē doctrinā euāgelicā ʒ q̄ ē
lex amoris ꝑdicare. et hoc ex amore q̄ facit
iugū dn̄i ſuaue. quod iugū q̄ oīa mūdana
ꝑmūť. ꝑ ſtolā ſup ſiniſtrū humeꝝ ſig̃ficať.
Cingiť āt planeta. i. caritate ab hūero ſini/
ſtro in latꝰ dextrū. ut ſit ei ſuaue iugū dn̄i ī
ꝓſperis et in aduerſis q̄ ꝑ leuā et dextrā de/
ſignanť. tā̄q̄ʒ armatus in hūeris ꝯ aduer/
ſa et ſuccinctus ī latere ꝯ mūdi ſuauia ſeu
ꝓſpera. Rurſus diaconꝰ duplex gerit offi/
ciū. ſcʒ ꝑdicandi ꝑplō. vñ lecturꝰ euāgeliuʒ
dicit ꝑplō. dn̄s vobiſcū. et miſtrādi ſacerdo
ti. Nempe ꝑpť ꝑdicādi officiū caſulaʒ ſup
hūeꝝ portat. q꞉ ꝑdicator in p̄ma vita opera
ipſi portare debʒ. Q̄d a legali ſacerdote tra

ctũ ē. q̃ dñ ſacrificabat ſũmitates baltei ſup
hũerꝫ reflectebat. Pro eo vero ꝙ ſacerdoti
miniſtrat. ⁊ qꝛ ꝓpt inſtãtes neceſſitates ire
atqꝫ redire hꝫ. dextrã hr̃e dꝫ expeditaꝫ ⁊ libe-
rã. Un̄ i tholetano ↄcilio ita legit̃. vnũ ora
riũ oportet leuitã geſtare in ſiniſtro hũero
ꝓpt qd̃ orat. i. p eo qd̃ p̄dicat. Preterea ſub-
diaconꝰ et diaconꝰ lecturi d̄ponũt caſulas
q̃ı pſitẽtes nõ eē veſtẽ ꝓpam. ſꝫ ob reueren-
niã tp̄is recipe cõmodatã. Deniqꝫ circa fi-
nẽ miſſe diaconꝰ planetã idnit. ad notãdũ
ꝙ nõ ſufficit opꝰ ex caritate inchoare niſi ⁊
i caritate pficiat̃. Tertio etiã dici pt ꝙ dia-
conꝰ caſulã induẽs innuit ſe eē p̄dicatorẽ q̃
i dilectõne ferueat et vite ↄtẽplatiue inhiet.
Dũ võ ſe illa p̄cingit ⁊ hũero duplicataꝫ i-
ponit opꝰ p̄dicatõis ordĩs ⁊ lectõis ĩtermit-
tit ⁊ ꝓximo i neceſſitatibꝰ ſubueĩt. quã refle
ctit dextrã cũ oĩa refert ad ſummũ bonũ.
Et ſic dñ caſulã induit mariã. dũ p̄cigit re-
p̄ſentat i miſterio marthã. Quarto dñ dia
conꝰ ieiunioꝝ tp̄e caſulã ſup hũerꝫ replicat
q̃ı gladiũ ↄ hoſtẽ vibrat. vt dicet̃ i ꝓhemio
iij. partis. In nouo võ teſtamẽto ordo iſte
ab aplĩs ſũpſit initiũ q̃ ſeptẽ viros boni te-
ſtimonij. plenos ſpũſctõ diaconos elegerũt.
ut iã dicet̃. Unde ⁊ ſancti p̄res decreuerũt
ut i mariore eccl'ia ſeptẽ diaconi circa alta-
re põtifici ĩ celebratiõe miſſe aſſiſtãt. Hi in
apoca. dicũt̃ ſeptẽ angeli ı tuba canentes. qꝛ
illoꝝ ē alta miſteria d̄ ſupna inſpiratiõe fo
ris reſonare. Hi ſũt ſeptẽ cãdelabra aurea
ꝙ xp̄i luceꝫ euãgelij alijs oñdere debẽt. Hi
dicũt̃ ſeptẽ tonitrua. qꝛ terribilit̃ cõminari
debẽt ꝙ oĩs arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ ⁊c̃.
Hi p̄conis more palã admonẽt ad orãdũ
et genua flectendũ. Ad eos q̃ dẽ ꝑtinet aſſi-
ſtere ſacerdotibꝰ ⁊ miniſtrare i oĩbꝰ q̃ agunt̃
in ſacramẽtis xp̄i. i baptiſmo ſcꝫ. i criſmate
i patena. i calice. oblatões. i. hoſtias inferre
⁊ diſponere i altari. cõponere etiã. i. ornare
mẽſam dñi. i. altare. atqꝫ veſtire. crucem fer
re puta i ꝓceſſionibꝰ. ⁊ p̄dicare. i. leḡe euan-
geliũ. ⁊ aplm̃. i. epl'am puta ſubdiacono de
ficiẽte. Nã ſic lectoribꝰ vetꝰ teſtamẽtũ. ita di
acõibꝰ nouũ p̄dicare. i. leḡe p̄ceptũ ē. Sic et
dñs donec euãgelium p̄dicauit miſter fuit

iuxta illd̃. non veni miſtrari ſꝫ miſtrare. ita
nulli alij magis ↄueĩt euãgeliũ leḡe q̃ꝫ dia
cono q̃ miſter interp̄tat̃. Un̄ cũ ordiat̃ ideo
ſtolã p quã xp̄i iugũ ſignificat̃ accipit. qꝛ euã
geliũ i q̃ de ip̄o iugo ↄtinet̃ lecturus ē. Ad
ip̄m q̃ꝫ ꝑtinet officiuꝫ p̄ceni. i. dicere letani-
as. ⁊ recitatio nominũ eoꝝ q̃ ordiãdi vel
baptizandi ſunt. Ipe p̄monet aures adhi-
bere ad deũ. cũ dicit. Humiliate capita ve-
ſtra deo. vel hũiliate vos ad bñdictõꝫ. Ipe
hortat̃ clamare dicẽdo. kyri heleiſon in ro-
gationibꝰ. Ipe donat pacẽ. ſcꝫ ſubdiacono.
vel ſaltẽ cũ dicit. Dñs vobiſcũ. ⁊ annũciat
feſtiuitates. Hec liq̃ dẽ ⁊ alia plura ad eũ ꝑ
tinẽt officiũ q̃ in canonibꝰ hiero. pleniꝰ cõ-
tinẽt̃. Debẽt etiã tãq̃ꝫ oc̃li ep̄i cũcta circũlu
ſtrare et ep̄o referre. Nõ tñ d̄bẽt baptizare
nec dñicum corpꝰ diſpenſare. niſi in neceſ-
ſitate. ſcꝫ ep̄o vel p̄ſbitero abſentibꝰ ⁊ iuben
tibꝰ. nec ꝑnt calicem bñdicere. nõ debẽt etiã
int̃ ſacerdotes vel coraꝫ eis vel ſupra ip̄os
niſi eoꝝ iuſſu ſedere. ꝑnt tñ in ↄuẽtu p̄ſbite-
roꝝ rogati p̄dicare. Diacones tenẽt loca q̃
ternionũ q̃ apd̃ gẽtiles erãt. ¶ Sane ſicut i
canone legit̃. diaconꝰ cũ ordiat̃ ſolus ep̄us
q̃ eũ bñdicit manꝰ ſup caput illiꝰ imponit.
qꝛ nõ ad ſacerdotiũ. ſꝫ ad miſteriuꝫ. id ē. ad
diaconatũ ↄſecrat̃. i. ordiat̃. In actibus tñ
aplõꝝ ita legit̃. Hos ſtatuerũt ante ↄſpectũ
aplõꝝ et orãtes impoſuerunt manꝰ ſup eos.
In q̃ oñdit̃ nõ ſolũ ep̄m. veꝝ etiã p̄ſbiteros
tũc aſtantes debere manꝰ ſup diaconũ dũ
ordinat̃ imponere. Nã q̃d ei plus poteſt p̄-
cari ſolꝰ ep̄s q̃ꝫ plures apl'i. imponẽtes enĩ
manũ nõ dãt ſpũm ſanctuꝫ. ſꝫ orant vt ſup
eos veniat. Cũ igit̃ vſus omniuꝫ donoꝝ ñ
ſit in vno ſꝫ in pluribꝰ. merito plures ma-
nus imponẽt. vt vnuſq̃ſqꝫ dñm dep̄cetur.
ut ptem de ſpũſancto tribuat ordinãdo ad
inſtar moyſi de cuiꝰ ſpũ dñs dedit ſeptua-
ginta viris. Ideo aũt fit manꝰ impoſitio ſu
per ordinãdos. qꝛ p manuꝫ opa. p digitos
ſancti ſp̄us dona. p caput võ mẽtẽ intelligi-
mus. Recte ergo manꝰ imponit̃. qꝛ donis
ſpũſſancti in mente imbuti ad opa xp̄i mit
tunt̃. De manꝰ impoſitõe ſub ti. de ep̄o di-
cetur. Sꝫ cũ diacono manꝰ imponat̃ q̃rit̃

quare qñ poſtea fit pſbiter ei man⁹ impo-
nit iterato. Rñdeo. q2 p ꝯſecrationē tranſit
de opē ad opus .i. ď miniſterio ad dī imola
tionē. qd ſicut nec illud niſi gratia dī adiuti
agere non valem⁹. Suſpenſio ṽo manuū
fit dum orano ſup caput effundit ordinan
di. Et nota q̊niam tunc ⁊ ſup ꝯfirmatos ī
frontib⁹ et cum ſal ⁊ aqua. palle altaris. ve
ſtes ſacerdotales. ⁊ hmōi bñdicunt. ido hec
manuū ſuſpenſio fit q2 virtus q̄daꝫ mani-
bus ꝯſecratis ineſt. que q̄i ſuſcitatur dum
bñdictio cū hmōi manuū ſuſpenſione ſup
res effundit bñdicendas. Vñ aplus mo-
nens diſcipulū inq̄t. Moneo te vt reſuſci-
tes grām dī que eſt in te p impoſitōem ma
nuū mearꝫ .ij. ad Thimoth .j. c. Vt ſicut cor
de p affectum. ſic corpe p ſuſpenſionē ma-
nuum deuotio excitet. Nō eni ſolum in re
bus animatis. veꝫ etiaꝫ ī inanimatis ṽtus
ꝯſiſtit. Vnde nōnulli aſſerunt ꝙ ṽtute tem
pli ſi q̊s illud ex deuotōe ingredit. venialia
in eo delent. Rurſus ſuſpenſio hmōi in p-
latione exorciſmorꝫ potiſſime fit. quaſi ſa-
cerdos ipo corpis actu fugando dyabolos
ṽtute ꝯſecrationis manuū cōminet. Ter-
tio poteſt dici ꝙ diſpenſatio ſacramentorꝫ
ſoli deo pncipaliter. miſtris ṽo eccłie mini
ſterialit̄ ꝯpetit. ipi eī nihil a ſe. ſed a chriſto
pncipaliter agente habēt. q2 ergo in ſacra-
mentorꝫ diſpenſatōne. veſtium vel aque et
hmōi bñdictōne ſeu ꝯſecratione aliq̄ ſpiri-
tualis ſanctificatio ꝯfertur. quā miniſtri ď
ſuis meritis nō ꝯfiſi debēt ab ipo dō corde
et opere poſtulare. ꝯgruū eſt hoc p eleuati
onē ſeu ſuſpenſionē manuū p quas opa ī-
telligunt exp̄mi. Vnde trenorꝫ .iij. Leuem⁹
corda noſtra cū manib⁹. Diacon⁹ dalma
tica vtit̄ vt diſcat occultā rōnem ſublimiū
indagare. Vñ in q̄buſdā eccleſijs ea nō ni
ſi in feſtis vtitur. q2 diſcipuli ſublimia non
intellexerūt. niſi poſtq̄ꝫ dñs eſt glorificat⁹.
Et vtit̄ ea ſine alba tpe oblatōis et lectōis
tanñ. ſicut ſtatuit zozim⁹ papa. Ad hoc
diacono cū ordinat̄. tradit ſub certis ṽbis
ſtola ⁊ codex euangelij. q̄ res ⁊ ṽba ſunt h⁹
ſacramenti ſubſtantialia. cetera ſunt de ſo
lennitate. Ideo aūt ſtolam accipit. q2 euā-
geliū qd p chriſti iugum figurat̄ lecturus
eſt. Hoc officio vtit̄ q̄ corp⁹ ⁊ ſanguinē xp̄i
diſcrete diſpenſat. ⁊ q̄ ad orandū ⁊ vigilan
dum ſui exemplo alios hortatur. Chriſtus
vero hoc officium exercuit quando poſt ce
nam ſacramentū corporis ⁊ ſanguinis ſui
proprijs manibus ſuis diſcipulis diſpēſa-
uit. et iterꝫ qñ aplos hortat⁹ eſt ad orandū
dicēs. Vigilate et orate ⁊c. Et quando euā
geliū p̄dicauit. De ſacerdote.

Sacerdotalis or-
dinis inſtitutio a veteri lege exor
diū ſūpſit. Dñs nāqꝫ legit̄ prece-
piſſe moiſi. Applica inq̄t frēꝫ tuū aaron ad
te cū filijs ſuis de medio filiorꝫ iſrł. vt ſacer-
dotio mihi fungantur. Vnxit ergo moiſes
aaron in maiorē ſacerdotē. filios vero illi⁹
in minores. Vnde pp̄heta inq̄t. Moyſes
et aaron in ſacerdotib⁹ eius .i. p̄mi et ſūmi
inter ſacerdotes fuerūt. Inpetū moyſes pri
or fuit q̄ꝫ aaron ordine. et maior admiſtra
tione. hinc eſt ꝙ moiſes illū inſtruebat ⁊ tā
q̄ꝫ minorē redarguebat. ſed q̊ ad ꝯſecratōꝫ
ſacerdotalē pares fuerūt. Moyſes āt non
offerebat hoſtias. ſꝫ ſolū vota p pplo. Ante
legē etiam ſacerdotes fuiſſe legunt̄. Vnde
melchiſedech iuſt⁹ ſacerdos dei altiſſimi le
gitur extitiſſe. cui decimas ex oībus ſpolijs
abraam tan̄qꝫ ſacerdoti pſoluit. Erant āt
multi minores ſacerdotes q̊s chauaneos
cōmuniter appellabant. et vnus erat ſum⁹
ſacerdos quē vocabant ſpecialiter arabar
chum. Sed ⁊ dauid viginti quattuor ſum-
mos ſacerdotes inſtituit. ſedecim ď eleazar
et octo de ytamar. q̄bus tñ omibus vnū p-
fecit. quem ſtatuit pncipem ſacerdotum. ⁊
ſingulis p ſortes vicis ſue diuiſit hebdoma
das. quarꝫ octaua puenit abie. de cuius ge
nere zacharias pater iohannis baptiſte de
ſcendit. In nouo q̊ꝫ teſtamēto xp̄us maio
res et minores ſacerdotes ꝯſtituit. videlicꝫ
xij. aplos. ⁊ .lxxij. diſcipulos p aplos electos
q̊s pmittebat binos et binos in omnē ciui
tatem et locum quo ipſe erat venturus. Si
cut enim deus per moyſen ſummos ponti
fices regendis populis in lege prefecit. ⁊ ad

eoꝝ ſocietatis et operis adiumentū ſequē/
tis ordinis viros et ſcd̄e dignitatis elegit.
nam in eleazaro et ythamar filijs aarō pa
terne tranſfudit plenitudinis abundantiā
vt ad hoſtias ſalutares et frequētioris offi
cij ſacramenta miſterijs ſufficeret ſacerdo/
tiū. et ſicut in heremo p. lxx. viroꝝ prudētiuꝫ
menteſ moiſi ſpūm ꝑpagauit. q̄b⁹ ille vſus
in p̄p̄lo innumerabileſ multitudines facile
gubernaret. ſic et xp̄s ap̄lis ſuis diſcipuloſ
addidit q̄bus illi totū orbem ſanctis p̄dica
tionibus repleuerūt. ſicut hec et alia in pō/
tificali ſub ordinatōe ſacerdotis habentur
Apoſtoloꝝ itaqꝫ vices maiores obtinēt ſa
cerdotes. i. ep̄i q̄ dicūt ſūmi. diſcipuloꝝ vō
minores. i. p̄ſbiteri. Petrū aūt q̄ī ī ſummū
ſacerdotē elegit. et p̄ oīb⁹ claues regni celo/
rum tradēs. et ipſum p̄ ceteris ponēs caput
et fidei fundamentū inq̄ens. Tu es petr⁹
et ſup hanc petrā edificabo eccl'iam meam
iuxta illud ꝑphete. Pro patrib⁹ tuis nati
ſūt tibi filij ⁊c. Apoſtoli vō ep̄os p̄ſbiteros
⁊ leuitas ordinauerūt. ſicut ī ꝓhemio hui⁹
ptis dictū ē. Sacerdotes ergo ſunt ſucceſſo
res. lxx. viroꝝ q̄b⁹ dn̄s moiſi ſpūm ꝑpaga/
uit. et. lxx. diſcipuloꝝ. ſicut ep̄i ſunt vicarij
moiſi et ap̄loꝝ. Ceterum ſm̄ yſidoꝝ preſbi/
ter grece. latine ſenior interp̄tat̄. nō mō pro
etate vel decrepita ſenectute. ſꝫ ꝑpter hono
rem et dignitatē quā acceperūt. Senectus
enī venerabilis ē. et cani ſunt ſenſus hoīs.
Unde et dn̄s inq̄t ad moyſen. Congrega
mihi. lxx. viros de ſenioribus iſr̄l. q̄s tu no/
ſti q̄ ſenes ſunt p̄p̄li et magiſtri. Preſbit̄ q̄ꝫ
ſm hiero. nomē eſt etatis. ep̄us vō dignita/
tis. Porro ſicut in libro numeroꝝ legitur
moyſi p̄cipit̄ vt eligat p̄ſbiteros. i. ſeniores.
Unde in ꝓuer. dr̄. Gloria ſenū eſt canicies
Hec vō canicies ſapiam deſignat. de qua
ſc̄ptum eſt. Canicies hominū prudētia eſt
Cūqꝫ nōgentis et eo ampli⁹ annis ab adā
vſqꝫ ad abraam vixiſſe hoīes legi⁹. nullus
alius p̄mus eſt appellat⁹ p̄ſbiter. i. ſenior ni/
ſi abraam. q̄ multo paucioribus annis vixiſ
ſe cōuincit̄. Non ergo propter decrepitam
etatem. ſed propter ſapientiaꝫ preſbiteri no
minantur. Hinc eſt q̄ illi duo iudices qui
falſo iudicauerūt ſuſannā p̄ſbiteri vocati
ſunt. Qui āt p̄ſbiteri nūc nūcupant̄. olim
p̄ncipes p̄p̄li vt chore dathan et abyron. vel
magiſtrat⁹ aut magiſtri templi vt nicode/
mus et gamaliel dicebant̄. Dicit̄ aūt p̄ſbit̄
quaſi alijs viuēdi p̄bens iter. vel p̄bēs bea/
tū iter. videlicet p̄p̄lo de exilio mundi ad pa
triam paradiſi. De p̄ſbitero etiā dicet̄ ſub
ti. de ep̄o. Sacerdos vō antiſtes dictus eſt
q̄ꝛ ante ſtat et ſupra ſe nullū in eccl'ia habet
Dicitur q̄ꝫ ſacerdos a ſacrificando q̄a cō/
ſecrat et ſanctificat. Unde etiā dr̄ ſacerdos
q̄ ſacra dans. vel ſacer dux. vt ait Beda et
Grego. in paſtorali li. ij. c. xviij. Sacerdos
etiā dr̄ iuſticie cultor. iuxta illud. Cui⁹ me/
rito q̄s nos ſacerdotes appellat. In pleriſ
qꝫ locis ſacerdotes capellani vocant̄. Naꝫ
antiquitus reges francie ad bella ꝓceden/
tes capam beati martini ſecum portabant
que ſub quodam tentorio ſeruabāt̄. quod
ab ipa capa dictum eſt capella. et clerici in
q̄ꝝ cuſtodia ipa capella erat. ide capellani
dicebantur. et conſequenter ab illis ad cū/
ctos ſacerdotes nomen illud in quibuſdaꝫ
regionibus eſt tranſfuſum. Sunt etiam q̄
dicunt q̄ antiquit⁹ in expeditionibus i ten
torijs fiebant domūcule de pellib⁹ capraꝝ
ſup tecte. in quib⁹ miſſe celebrabant̄. ⁊ inde
capelle nomē tractū eſt. Sacerdotes vero
gētiliū flamīes dicebāt̄. ſicⁱ ī ꝓhemio h⁹ par
tis dictū ē. Preſbiteri vices gerūt edilium
q̄ apud gentiles fuiſſe noſcūt̄. ¶ Sane ſm̄
canonicā traditōeꝫ p̄ſbiter cū ordinat̄ ep̄o
eū bn̄dicente ⁊ manū bn̄dictoriā ſupra ca/
put ei⁹ tenēte et oēs p̄ſbiteri q̄ p̄ntes ſūt ma
nus ſuas iuxta man⁹ ep̄i teneant ſupra ca
put illius. ſpūm ſanctum inuocātes. Que
man⁹ īpoſitio op̄m ſcti ſpūs exercitatōeꝫ ſi
gnificat. Nā p̄ caput mens accipit̄. p̄ digi/
tos ſpūſ ſcti dona. p̄ man⁹ op̄a figuramus
Quare āt fit man⁹ īpoſitio cū facta fuerit
cū in diaconū ordinaret̄. dictū eſt ſub ti. de
diacono. Ungūt̄ et man⁹ p̄ſbiteri oleo in
ſui ordinatōe. d̄ q̄ ī p̄te p̄ma ſub ti. d̄ vnctōi
bus dictū ē. Sacerdotes vicē gerūt xp̄i dn̄i
p̄ peccatis obſecrant. et p̄ penitētiā reconci
liant pc̄tores. mediatores eī ſūt īnt̄ deum ⁊

hoīes: put ſub ti. ſe. plenꝰ oſtēdet. Hī ſtolā ſup vtrūq3 hūer accipiūt. ut ex hoc ſe p arma iuſticie eē munitos ītelligāt. put in ſe. pte ſub ti. de ſtola dicet. Accipiūt q3 de manu pontificis calicē cū vino ⁊ patenā cum hoſtia. qtenꝰ his inſtrumētis ptātem ſe accepiſſe cognoſcāt placabiles hoſtias ⁊ corpus ⁊ ſanguinē xpi offerēdi. Cū epus hec tribuēs dicit. Accipe ptātem offerre ſacrificiū deo miſſamq3 celebrādi tam p viuis q3 p defunctis in noīe dn̄i. Hoc ordie nullus i eccl'ia celſior ē. epis tn̄ qdā3 ſupaddita eſt poteſtas. ſic in primo ti. dicet. et ī huiꝰ ptis phemio factū eſt. ne ſi eadē ptās paſſim penes oēs ſit obediētia ſoluat ⁊ ſcādalū generetur. Nō āt vocat a miſterio q ordinator ordinatū in ſacerdotē cōmunicās oſculat. diaconꝰ vō vel ſubdiaconū ordiati communicātes oſculant manū ordiatoris. Ratio diuerſitatis ē. pmo vt p hoc ordinū notetur diſtinctio. put in qrta pte ſub ti. de cōmunicatōe ſacramēti dicet. Scdo q2 pontifex oſculando ſacerdotē denotat q ille ad eqlitatē ordis recipit qntū ad ſacramentū eucariſtie ꝯſecrande. qđ ē ſacramētū amoris q p oſculum ſignificat. Diaconꝰ vō ⁊ ſubdiaconꝰ n̄ recipiunt ad talē equalitatē. ſed ad imitatōem bone opatōnis q ex caritate pcedit. ⁊ q ſm̄ Greg. p manꝰ oſculū deſigt. Sane ei q in pſbiter ordiat tradūt ſub certis vbis ſtola ⁊ caſula. calix cū patena ⁊ cenā inungit. q res ⁊ vba ſunt hmōi ſacramenti ſubſtantia. ceta vō pcedētia ⁊ ſeqntia de ſolennitate ſunt. Porro ſic ait btūs Augꝰ. ſacerdotes ſcire debēt libꝝ ſacramentoꝝ ſiue miſſale. lectionariū. antiphonarium. baptiſteriū. cōpotū3. canones penitentiales. pſalteriū. omelias p circulū anni diebꝰ dominicis ⁊ feſtiuis aptas. ex qbꝰ oibꝰ ſi vnū defuerit ſacerdotis nomē vix in eo ꝯſtabit. Magnus etiā dioniſiꝰ inqt. Subſtantia ſummi ſacerdotij ſunt eloquia diuinitus tradita. i. vera diſciplina ſeu ſcientia diuīarum ſcpturaꝝ. Et ppha. Tu ſcientiā repuliſti ⁊ ego te repellā ne ſacerdotio mihi fungaris. Nō debēt ei diſcere q ex officio alios debēt docere. De pmiſſis vō libris et omelijs in phemio. vj. ptis dicet. Item q ſint canones penitētiales. ⁊ vtrū ſacerdos penitētias in illis diffinitas valeat moderare. ⁊ q ſacerdotes ſcire oportet dixīmꝰ in aureo reportorio nrō ſub ti. d pe. ⁊ re. De computo in finali pte dicemꝰ. Hoc officiū xps exercuit qñ poſt cenā panē ⁊ vinū in corpus ⁊ ſanguinē ſuū diuia vtute ꝯuertit. d. aplis. Accipite ⁊ comedite hoc ē corpꝰ meum. ⁊c. Excellentiꝰ q3 hoc officio vſus e cū p pctis hūani generis ſeipm in ara crucis obtulit patri. idem eps ſacerdos ⁊ hoſtia et adhuc glorioſius implet dū ſedens ad dextrā pris interpellat p nobis.

De epiſcopo.

Propter ea que ſpēaliť officio epāli incūbūt. epatus inť ordies i ſacris canonibꝰ ꝯnumerat. Epiāt nomen plus ſonat oneris q3 honoris. Nam epus grece ſupintendēs interptat latie. ſpeculatoris officiū gerens. Nam prepoſitꝰ ī eccl'ia ſpeculator dictus eſt. iuxta qđ dn̄s inqt pphete. fili hoīs ſpeculatorē dedi te domui iſrl. ut plebi ſibi cōmiſſe n̄ negligent incūbat. ſ3 vitā et mores eoꝝ et cūcta diligent pſpiciat. Quia ergo eps ſpeculator ē. ideo ex inſtitutione clemētis pmi. cathedra ſiue locus eiꝰ in eccl'ia altiorē vt ſupintēdat et ppl'm cuſtodiat. oēſq3 ꝯſpiciat ⁊ illū cūcti. ſic ⁊ vinitori altior locus ē p vinea cuſtodienda. Ob hoc inquit aplus. q epatum deſiderat bonū opus deſiderat. nō dixit honorem ſed opus. qnia3 epus non tam vt preſit q3 vt pſit eligitur. Rurſus faldiſtoriū epi ſpūalem iuriſdictōnem annexam pontificali dignitati deſigt. quā exercere diffiniendo nō debet. niſi pro tribunali ſedēs. qđ pbat ex vbis dn̄i dicētis in euangelio. Supra cathedrā moyſi ſedēt ſcribe ⁊ phariſei que dixerint facite ⁊c. Per ſcabellum vero temporalis poteſtas ſignificatur que ſubiecta eē debet ſpūali. ſicut probant gelaſius papa ⁊ innocentius. iij. ī ſua epl'a decretali. et a ſpūali p diſciplinā correctionis ꝯculcatur quādo a vero exorbitat p peccatū. Unde pſal. Donec ponam ini-

micos tuos ſcabellū pedū tuoꝝ. Pōtifex
vō pnceps ſacerdotū ē. qꝛ pons ⁊ via ſequē
tiū facꝰ. Ipe et ſūmꝰ ſacerdos. ipe etiā pō
tifex maximꝰ nūcupat̄. ut pmiſſū ē. Ipe nā
qꝫ efficit ſacerdotes atqꝫ leuitas. ipe officia ⁊
eccleſiaſticos ordīes diſtribuit et diſponit.
et pordinatorē ī cūctis. Ipſe qd vnuſqſqꝫ
facere debeat oſidit. Antea āt pōtifices ⁊ re
ges erāt. put tactū ē ī pma pte ſub ti. de ꝯſe/
cratōibꝰ. Maioꝝ eni hec erat ꝯſuetudo. ut
rex et ſacerdos et pōtifex eſſet. Vn̄ ⁊ roma/
ni ipatores pōtifices dicebāt̄. Dicitur etiā
pſul. qꝛ ī ꝯſilio pſidet. Dicit̄ et antiſtes
qꝛ ante alios ſtās pminet ꝑplo. Vel ab anti
qd ē ꝯ. qꝛ hereticis ꝯtradicit vt paſtor lu
pis. Ordo epalis vnde pceſſit dictū ē ī pro/
hemio huꝰ ptis. Sane ꝯſecratio epalis ī q̄
ſpūſſctūs digne ſumēti dat̄ ſpi ī die dñica ⁊
hora tertia fit. qꝛ epi vicē aploꝝ obtinēt.
qbꝰ in die penteco ſtes ⁊ horā tertia ſpūſſā/
ctus datꝰ ē. Nō tn̄ poteſt qs ī epm ꝯſecrari
die illa q̄ ipſbiter ordinat̄. Sed et iuxta ca
nonū ſtatuta eps cū ordiat̄. cōprouīciales
epi ꝯuenire debēt cū metropolitano. ⁊ duo
epi ponāt ⁊ teneāt euāgelioꝝ codicē ſup ca
put ⁊ ceruicē eiꝰ ſiue ſup hūeros. vno ſuper
eū fundēte bñdictiōeꝫ. reliq̄ vō oēs epi q aſ/
ſint manibꝰ ſuis ſup caput eiꝰ tāgāt. Siqdē
tenet̄ liber ſup caput eiꝰ. pmo vt dñs firmet
euāgeliū ī corde ipiꝰ. Scdo vt p hoc ītelli
gat eū labori et oneri ſubijciat̄. qꝛ oē qd ī
eminet. i. oīs platꝰ plus meroribꝰ afficit̄ q̄ꝫ
honoribꝰ gaudeat. Tertio ad notandū q
pōdus euāgelice pdicatōis eum circū qqꝫ
ferre pigere nō debet. Quarto ad monen/
dum illū vt magis ſolito iugo ſubiaceat et
obediat euāgelico. Triū āt epoꝝ adminꝰ
cōputato metropolitano pñtia req̄rit̄ rōne
⁊ exēplo. Rōne ne tantū bñficiū videat̄ fur
tiue pſtitū. ⁊ ut p illo pariter pces ad deū
effūdāt. Exēplo qꝛ ⁊ iacobꝰ frater dñi a pe/
tro ⁊ iacobo ⁊ iohāne aplis ordinatꝰ ē eps
hieroſolimitanꝰ. Manus vō ipoſitio ſu/
pliter ordinū ab yſaac q̄ dum iacob benedixit
impoſuit ſibi manū. ⁊ moiſes ioſue cū euꝫ
ꝑplo pfecit. ⁊ dñs aplis cū eos pncipes mū/
di ꝯſtituit. Sꝫ ⁊ ipi apli p manꝰ impoſitio

nē ſpūm ſanctū dederūt. De manus impo
ſitione dictum eſt ſub ti. de diacono. Ceteꝝ
circa epi ordinatōnē ſciendū ē. q ipe ſabba
to hora veſpertina examinat̄ de moribus ⁊
ſtatu pterite vite. vbi ter benedictio petitur
ut ſancta trinitas in ordinatiōe pceſſe mon/
ſtretur. Mane vō ſequenti examinatur de
futura ꝯuerſatōe ⁊ fide ex pminue eccleſie
inſtitutōne. pter ſuſpectos in fide moribꝰ
et cōditione. ⁊ vngunt̄ caput eius ⁊ manꝰ
de quo dictum eſt in pma parte ſub ti. d cō
ſecratiōibus. Deinde vnguntur manꝰ eiꝰ
et datur ei mitra in capite in ſignum q be/
nedictōnem omniū gentiū dedit illi ⁊ teſta
mentū ſuū cōfirmauit ſup caput eiꝰ. Dan
tur etiā ei baculꝰ ⁊ anulus. de quibꝰ ī ſequē
ti parte dicet̄. Singula āt cū ꝓprijs verbis
tradunt̄ ⁊ fiunt. Que vba ⁊ capitis et ma/
nuū vnctio. ⁊ pollicū confirmatio. baculi ⁊
anuli atqꝫ euāgelij traditio ſunt huius ſa/
cramenti ſubſtantia. cetā ſunt ſolēnitatis.
De euangelij ⁊ baculi traditōe ⁊ q̄re conſe
cratus equū album ſeu albis coopertum
equitat dictū eſt in pdicto ti. d ꝯſecratōibꝰ.
Cōſecrat̄ āt eps inter eplām et euangeliū
nec poteſt die ſue ꝯſecratōis ordīes celebra
re. qꝛ ipe tunc nō celebrat. ſcd ꝯcelebrat pn/
cipaliter celebranti. papa tn̄ q̄ añ hymnum
angelicū cōſecratur hoc poſſet. qꝛ ipe miſ/
ſaꝝ ſolēnia pficit cōſecratꝰ. Differt āt inter
epos ⁊ ſacerdotes. qꝛ licet ſex ſint q̄ cōmuni
ter ptinent ad oēs ſacerdotes. videlicet ca/
thecizare. baptizare. pdicare. cōficere. ſolue/
re ac ligare. tn̄ ad pontificē nouē ſpecialiter
ſpectant. ſcꝫ clericos ordinare. vgines bñdi
cere. pontifices ꝯſecrare. manus impōere
baſilicas dedicare. degradandos depone/
re. ſinodos celebrare. criſma conficere. ve/
ſtes et vaſa ſacrare. Sunt et alia que ad of
ficium epiſcopale pertinent. puta in fronte
criſmare. benedictōnem ſolennem ante pa
cem dare. et ſimilia. Veruntamen et maio
res et minores ſacerdotes cōmuniter in q̄/
buſdam vicem gerunt ſummi pontificis. i.
chriſti. dum videlicet p peccatis obſecrant
et p penitentiā recōciliant pctōres. Vnde
aplus. Deus erat in chriſto mundum ſibi

recōciliās. ⁊ poſuit ī nobis vbū recōciliati-
onis. obſecram⁹ ergo ꝓ xp̄o recōciliemini
deo. Mediatores ei ſunt ſacerdotes inter
deum ⁊ hoīes. dum ⁊ ꝑcepta dei ꝑplo deferūt
ꝑdicādo. ⁊ vota ꝑpli dō porrigunt ſupplicā-
do. q̄ circa tales debēt exiſtere vt ⁊ dō grati
⁊ hoīb⁹ ſint accepti. Nā vt ait alexāder pa-
pa. xp̄i ſacerdotes q̄nto digniores fuerint
tāto facili⁹ ī neceſſitatib⁹ ꝑpli ꝓ q̄b⁹ clamāt
exaudiunt̄. Et ſic dic̄ apl's. Mediator nō ē
vni⁹ ⁊ diſcordes recōciliare nō poteſt q̄ ſit
vtriuſqꝫ ſocietatis ⁊ amicicie vinculo nō ē
cōcors. Si ei is q̄ diſplicet ad īteredēdum
mittit̄. irati anim⁹ ad deteriora ꝓuocatur.
Ep̄s q̄ꝫ ⁊ ſacerdos noīe p̄ſbiteri itelligunt̄.
ſic ꝓꝫ ex his q̄ ad titū apl's ſcpſit. q̄ eūdē et
ep̄m ⁊ p̄ſbiterꝝ noīauit. Qđ āt idē ſit ep̄s et
p̄ſbiter mltis rōnib⁹ ꝓbat. Preſbiteri a
filijs aaron ī veteri teſtamēto ſumpſerūt ex
ordiū. ep̄i vō ab ipō aarō. Qui vō tūc vo-
cabāt̄ ſacerdotes nūc p̄ſbiteri dicūt̄. q̄ tunc
ꝑncipes ſacerdotū. nūc ep̄i noīant̄. Hodie
āt iō diuerſa ſūt vocabula vt ep̄s nō dicat̄
p̄ſbiter. vel econtra. q̄niā antiq̄⁹ q̄n pietati
ſtudebāt p̄ſbiteri ī oī loco ordīabāt̄: et apd̄
iudeos q̄ ꝑplo ꝑerāt p̄ſbiteri dicebant̄. hoc
nomē honoris accipiētes vocabant̄ et ep̄i
ab illo ope qđ iplere videbāt̄. eo ꝙ ꝯſidera-
re habebāt q̄cūqꝫ ad pietatis cultuꝫ fuerāt
ꝯſtituta. Hīc etiā hieronim⁹ ſic ait. Olim
idē p̄ſbiter q̄ ⁊ ep̄s. ⁊ anteq̄ꝫ diaboli inſtictu
ſtudia ſiue diſſenſiones ī religione fierēt. ⁊
diceret̄ ī ꝑplis. ego ſum pauli. ⁊ ego ſum ap
pollo. ego cephe cōmuni p̄ſbiterorꝫ cōſilio
eccl'ie gubernabātur. Poſtq̄ꝫ āt vnuſqſqꝫ
eos q̄s baptizauerat ſuos eē putabat. non
chriſti. in toto orbe decretū ē vt vn⁹ de p̄ſbi-
teris ſupponerēt. Ep̄i ergo nouerint ſe ma-
gis ꝯſuetudīe q̄ꝫ diſpenſatōe dn̄ice veritatis
p̄ſbiteris eē maiores. Aug⁹. vō dicit ꝙ q̄n-
q̄ꝫ ſcđm vocabula q̄ vſus obtinuit ep̄s ſit pre
ſbitero maior. auguſtin⁹ tn̄ hieronimo mi
nor eſt. ¶ Hoc officium chriſtus exercuit
q̄n man⁹ ſup capita diſcipulorum leuans
eis benedixit dicens. Accipite ſpiritum ſan-
ctum quorum remiſeritis peccata remittū
tur eis ⁊c.

Incipit liber terti⁹ de indumentis ſeu ornamentis ſacerdotum atqꝫ pontificum et aliorum miniſtrorꝫ.

In quotidia-
no vſu non eſt veſtib⁹ ſa-
cris vtendum ad notan-
dum ꝙ ſicut mutatōem
habitus ſcđm lrām facim⁹
ita et ſcđm ſpūm agamus.
Nō ergo cū veſtibus cō-
munis vite vſu pollutis ī ſctā ſctōꝝ ingre-
diamur. ſꝫ cū ꝯſcia mūda ⁊ veſtib⁹ mūdis
⁊ ſacris dn̄i ſacramēta tractem⁹. Vn̄ ſtephā⁹
papa ſtatuit ſacris veſtib⁹ non niſi ī eccl'ia
ſticis ⁊ dō dignis officijs vti. Ezech. xliiij
Nō ſcīficabūt ꝑplm ī veſtib⁹ ſuis. Habet
ergo ſcđm hiero. religio diuīa alterꝝ habituꝫ ī
eccleſiaſticis officijs aliū in ꝯmuni vſu. vt
cūcto ꝑplo xp̄iano exemplū ꝑbeat bone cō-
uerſatōnis. q̄ten⁹ loti ꝑus ſordes nouī xp̄o
fiāt hoīes. Exuit ei tūc ſacerdos veterē ho-
minē cū actib⁹ ſuis ⁊ induit nouū. q̄ ſcꝫ ſcđm
deū creat⁹ ē. Per veſtes q̄ꝫ q̄b⁹ ī ſacris tan
tū vtimur. nō oīa ſacramēta fore ꝑplo reue-
lāda intelligi⁹. Et nota ꝙ tpe ludouici ipe-
ratoris filij karoli magni ep̄i ⁊ clerici ſingu
la auro texta ⁊ exq̄ſitas veſtes et alia orna-
mēta ſecularia depoſuerūt. ¶ Sacre autē
veſtes a veteri lege videt̄ aſſūpte. ꝑcepit enī
dn̄s moyſi vt faceret aarō ſacerdoti ⁊ filijs
ei⁹ veſtes ſctās ī gl'am ⁊ decorē. vt loti et ſa-
cris veſtib⁹ induti fungerēt officio ī ſacris
exod. xxviij. xxxi. xxxv. ⁊ xl. c. Docuit enī dn̄s
moyſen ꝑ q̄dragīta dies facere pontificalia
⁊ ſacerdotalia veſtimēta ſacerdotib⁹ ⁊ leui
tis ſuis. ornamēta q̄ꝫ ⁊ lintheamīa. ſꝫ et ma
ria texuit ⁊ fecit illa in vſū miſterij taberna
culi federis. Que daꝫ tn̄ ab apl'is ſumūt̄. ſꝫ
tam ille q̄ꝫ iſte vtutes deſignant vel miſteri
um incarnatōis. Sane pontifex celebra
turus exuit veſtes q̄tidianas. ⁊ induit mū-
das et ſacras. Et primo ſandalia calçeat. vt
ſit memor dominice incarnatōnis. Scđo
ſibi imponit amictum. vt mot⁹ et cogitat⁹

fauces et linguā cohibeat. vt fiat cor mūdū
ſpūm rectū ꝑcipiēs in viſcerib⁹ innouatū
Tertio albā talarē vt habeat mūdiciā car
nis ꝑſeuerantē. Quarto cingulū. vt ipet⁹
luxurie refrenet. Quīto ſtolā in ſignū obe-
diētie. Sexto tunicā iacinctinā .i. celeſtē cō-
uerſatōez. Septimo ſupinduit dalmaticā
.i. ſanctā religionē ⁊ carnis mortificatōem.
Octauo cirothecas. vt declinet vanā glāz.
Nono anulū vt diligat ſponſā ſicͭ ſe. Deci-
mo caſulā .i. caritatē. Undecimo ſudariū
vt q̄cq̄d fragilitate vel ignorātia peccat pe-
nitētia tergat. Duodecīo palliū ſupponit.
vt oñdat ſe imitatorē xpi. q̄ lāguores nrōs
tulit. Tredecimo mitrā. vt ſic agat ꝙ coro-
nā mereat̄ ꝑpe eternā. Decimoq̄rto ba-
culū .i. autoritatē ꝑtātis et doctrine. Et po-
ſtea tapeta calcat. vt terrā dſpicere ⁊ amare
celeſtia diſcat. Omnib⁹ āt ꝑmiſſis veſtib⁹
induit a miſtris. q2 et vt veſtes īduat ſpūa-
les āgeli ſuffragāt̄. vel q2 vicari⁹ eſt xpi cui
angeli miſtrāt ⁊ oīa ſuuiūt. Rurſus ponti-
fex tāq3 aduocat⁹ ⁊ pugil cū hoſte pugtur⁹
antiq̄ veſtib⁹ ſacris q̄ſi armis induit̄. iuxta
aplm vt iā dicet̄ Primo ſandalia ꝓ ocreis
hꝫ. ne q̄d macule vel pulueris affectionū in
hereat. Scdo amict⁹ ꝓ galea caput ꝯtegit.
Tertio alba ꝓ lorica totū corpus cooperit
Quarto cingulū ꝓ arcu. ſubcīgulū ꝓ pha-
retra aſſumit. ⁊ ē ſubcingulū illd qd depen-
dēs a cingulo q̄ ſtola pōtificis cū ipo cīgu-
lo colligat̄. Quīto ſtola collū circūdat q̄ſi
haſtā ꝯ hoſtē vibrās. Sexto manipulo ꝓ
claua vtit̄. Septimo caſula q̄ſi clipeo tegit̄.
man⁹ libro ꝓ gladio armat̄. De ſingulꝭ etiā
alit̄ dicet̄ infra. Hec itaq3 ſūt arma qb⁹ pō-
tifex vel ſacerdos armari dꝫ ꝯ ſpūales neq̄-
cias pugtur⁹. Nam vt inq̄t aplꝰ. arma mi-
litie noſtre nō ſūt carnalia. ſꝫ ad deſtructōē
munitionū potētia Et in alia epla ad eph.
vj. Induite vos inq̄t armatura dei vt poſ-
ſitis ſtare aduerſus inſidias dyaboli. Sta-
te ergo ſuccincti lūbos veſtros in veritate.
et induti loricā iuſticie. ⁊ calciati pedes ī ꝓ-
paratōe euāgelij pacis. in oib⁹ ſumētes ſcu
tū fidei in q̄ poſſitiſ oīa tela neq̄ſſimi ignea
extinguere. ⁊ galeā ſalutis aſſumite. et gla-
diū ſpūs qd ē vbū dei. Hec q̄dem armatu-
ra eſt ꝑmiſſa ſeptuplex veſtis ſacerdotalis
ſigficatiua ſeptēplicis vtutis ſacerdotis. et
repſentatiua xpi veſtiū qb⁹ indutus fuit tē-
pore paſſiōis vt infra dicet̄. Prouideat er-
go diligent̄ epus. ⁊ attendat ſtudioſe ſacer-
dos. vt ſignū ſine ſigficato nō ferat .i. vt ve-
ſtē ſine vtute nō portet. ne forte ſitis ſit ſepul
cro a foris dealbato. int⁹ vo omī ſpurcicia
pleno. Quiſq̄s ei ſacris indumētis ornat̄
⁊ honeſtis morib⁹ nō induit̄ q̄nto venera-
bilior appare hoīb⁹. tāto reddit̄ indignior
apud deū Pōtificalē itaq3 glāz nō iam ho-
nor cōmendat veſtiū. ſꝫ ſplēdor aīaꝝ. q̄ꝛ iaꝫ
⁊ illa q̄ quondā carnalib⁹ blandiebāt̄ ob-
tutib⁹. ea poti⁹ q̄ in ipſis erāt intelligenda
poſcebāt. vt q̄cq̄d illa velamina in fulgore
auri. in nitore gēmaꝝ. ⁊ in multimodi ope
ris varietate ſigbāt. hoc iam in morib⁹ acti
buſq3 clareſcat. cū et apud veteres reueren
tiā ipſa ſignationum ſpecies obtineret. et
apud nos certiora ſint experimēta rerum q̄ꝫ
enigmata figuraꝝ. ꝑut hec et alia in pōtifi
cali vbi agit̄ de epi ꝯſecratōe legūt̄. Sic ita-
q3 munitus ad certamē ꝯ ſpūalia neq̄cie ī
celeſtib⁹ et ꝓ ſedanda in ſubditos iudicis
ira ad altare ꝓcedit. et ꝑ cōfeſſionē. dyaboli
renūciat dn̄o et ſeipm accuſat. Populus
vo q̄ ꝓ ſuo pugile orat̄ur⁹ in ꝑfeſtis dieb⁹
terre ꝓſternit̄. Dū āt ille orōnes et alia reci
tat q̄ſi totis virib⁹ ꝯ dyabolū pugnat. Dū
diacon⁹ in ieiunijs ante euāgeliū caſulam
ſup hūeꝝ replicat. q̄ſi gladiū ꝯ hoſtē vibrat.
Dū epla legit̄. voce ꝑconis īpatoris edicta
dant̄. Cant⁹ ſunt tubicine. ꝑcētores choꝝ
tegētes ſūt duces exercitū ad pugnā īſtruē
tes. qb⁹ laceſcētib⁹ alij ſubueniūt. Cantus
aūt ſequentie eſt plauſus ſeu laus victorie.
Dū euāgeliū legit̄ hoſtis q̄ſi gladio vulne
rat̄. aut exercit⁹ poſt victoriā diſpſus adu-
nat̄. Eps ꝑdicās ē īpator victores laudās.
Oblatōes ſunt ſpolia q̄ victorib⁹ diuidūt̄.
Cant⁹ offertorij ē triūph⁹ q̄ debet̄ impato-
ri. Pax āt ī fine dat̄. vt ꝑpli q̄es hoſte ꝓſtra-
to inſinuet̄. Et deīde ꝑplus data licētia ꝑ ite
miſſa ē. cū gaudio d victoria et pace obtēta
ad ꝓpa redit Celebratur⁹ itaq3 miſſā eps

aut pſbiter indumētis ſuo ordini ꝯgruēti-
bus ſe exornat ⁊ veſtiū cultui actōis q̄ꝫ ꝯue
niāt ornamēta. Circa q̄ṗ notandū eſt ꝙ ſex
ſūt indumēta ſacerdotib⁹ et ep̄is ꝯmunia.
qꝛ et ſex ſūt in quib⁹ cōmunis pſbiteroꝝ et
epiſcoporū ptās ꝯſiſtit. Nouem vō ſūt or-
namēta pontificibus ſpecialia. qꝛ et noueꝫ
ſūt in q̄b⁹ ſpecialis ep̄orū ptās ꝯſiſtit. Per
hūc ergo cōmunū et ſpecialiū indumēto-
rū numerū cōmunitas et ſpecialitas pote-
ſtatū inter ep̄os et ſacerdotes ſignificat̄. de q̄ ī
parte p̄cedenti dictū eſt. ſub ti. de ep̄o. Hoc
etenī tam ī nouo q̄ꝫ in veteri teſtamēto legi
tur ꝯſtitutū vt pontifices p̄ter ꝯmunes ve-
ſtes habeāt ſpēales. ſꝫ ibi q̄ttuor erāt cōmu-
nes et q̄ttuor ſpēales. put dicet̄ ſub ti. de le-
ga. indumentis. Qd̄ ſiq̄dem rō miſtica po
ſtulabat. nam ille date ſūt carnalib⁹ et mū-
danis q̄niā q̄ternari⁹ numer⁹ cōueīt carni
ꝑpter q̄ttuor humores. ⁊ mūdo ꝑpt̄ q̄ttuor
elemēta. He aūt ſpūalib⁹ et p̄fectis date ſūt
Nam ſenari⁹ numer⁹ q̄ p̄fectus eſt. qa red
dit̄ ex ſuis ptib⁹ aggregatis. p̄fectis cōueīt.
Vn̄ et ſexto die p̄fecit deus celum ⁊ terrā et
omnē ornatū eorū. Sꝫ et cū in plenitudine
tēpis ſexta veniſſet etate ſexto die ſub hora
ſexta redemit gen⁹ hūanū. Senariuſ ergo
numer⁹ p̄fectus ē. qꝛ ſuo ordīe numeratus
p̄ficit̄. Nam cū vnū duo ⁊ tres dicunt̄ ſena
rius numer⁹ implet̄. vel qꝛ in tribus ptib⁹
diuidit̄. i. ī ſexta tertia ⁊ dimidia. videlicet in
vno duob⁹ et trib⁹ Nouenari⁹ etiā ſpūali-
bus ꝯueīt. qꝛ nouē ſunt ordīes angelorū q̄
ſm̄ ꝑphaꝫ p nouē gēmarū ſpecieſ deſignāt̄
Quindecim ergo ſūt ornamēta pontificis
q̄decim v̄tutūꝫ grad⁹ ip̄o numero deſignā
tia. q̄s p q̄ndecim cātica graduū pſalmiſta
diſtinxit. Veſtes enī ſacerdotales virtutes
ſignificāt q̄b⁹ debēt ſacerdotes ornari. ſm̄ illd̄
ꝑpheticuꝫ. Sacerdotes tui induāt̄ iuſticia
et ſcti tui exultēt. Que talares dicunt̄. qꝛ ta
lus eſt finis corpis. p qd̄ oſ̄ndit̄ ꝙ nō ſufficit
opus bonū inchoare niſi ſtudeat̄ pſeuerā-
ti fine cōpleri. put ſub ti. de tunica dicetur.
Sic ergo noſter pōtifex plura q̄ꝫ. viij. īduit
veſtimēta. q̄ꝫuis aaron nō niſi octo habu-
iſſe legat̄ q̄b⁹ moderna ſuccedūt. qd̄ ideo eſt
q̄niam oportet iuſticiā nr̄āꝫ magis abūda
re q̄ꝫ ſcribarū et phariſeorū. vt intrare poſ-
ſimus in regnū celorum. Poteſt etiā dici
ꝙ noſter pontifex octo habet a capite vſqꝫ
ad pedes exceptis veſtimentis pedū et ma-
nuū. ſ. amictū. albaꝫ. cingulum ſtolā. duas
tunicas. caſulā ⁊ pallium. Veſtimētuꝫ enī
pedū poti⁹ ptinet ad noſtrū q̄ꝫ ad aaron. qꝛ
noſtris dictū eſt. eūtes in oēs gentes ⁊c. De
niqꝫ p̄ter p̄miſſas veſtes ſacris ordinib⁹ et
miniſtris deputatas. eſt et alia q̄daꝫ veſtis li
nea q̄ ſuperpelliciū dr̄ quo quibuſlibꝫ ſerui
cijs altaris et ſacrorū vacātes ſup veſtes cō
munes vti debēt. put in ſe. ti. dicet̄. Super-
pelliciū aūt ꝑpter ſui candorē mundiciam
ſeu puritatē caſtitatis deſignat. iuxta illud
Omni tp̄e veſtimēta. i. opa tua ſint cādida
idē. mūda. Propter nomē vō ſinūꝫ carnis
mortificationē figurat. Dictū ē enī ſuppel-
liciū eo ꝙ antiq̄tus ſup tunicas pellicias d̄
pellib⁹ mortuorū aīalium factaſ induebat̄.
qd̄ adhuc in q̄bu ſdā eccleſijs obſeruat̄. rep̄
ſentātes ꝙ adam poſt peccatū talib⁹ veſti-
tus ē pellicijs. Tertio denotat innocentiā
et ideo ante oēs alias veſtes ſacras ſepe in-
duit̄. qꝛ diuino cultui deputati īnocentiāꝫ
vite cūctis v̄tutūꝫ actib⁹ ſupponere debēt.
iuxta illud pſal. Innocentes et recti adheſe
rūt mihi. Quarto ꝑpter ſui latitudinē cō-
grue caritatē deſignat. Vn̄ ſup ꝑphanas
et cōmunes veſtes induit̄ ad notanduꝫ ꝙ
caritas operit multitudinē petōꝝ. Quin
to ꝑpter ſui formā. qꝛ in moduꝫ crucis for-
mat. paſſionē dn̄i figurat. ꝙ q̄ꝫ illud gerētes
crucifigi debēt vicijs ⁊ ꝯcupiſcētijs. Fiunt
āt ſuperpellicia ī quibuſdā locis de criſma
lib⁹ lineis q̄ ponunt̄ ſup infantulos bapti-
zatos. exemplo moyſi qui de purpura ⁊ biſ
ſo et alijs a ꝑplo in tabernaculo oblatis fe-
cit veſtes quib⁹ aaron ⁊ filij ei⁹ induerētur
q̄n miſtrabāt in ſctis. exo. xxxix. c. Eſt etiā ⁊
alia veſtis que pluuiale vel capa vocatur.
que credit̄ a legali tunica mutuata. Vnde
ſic illa tintinnabul̄. ſic iſta fimbrijs inſigni
tur q̄ ſunt labores ⁊ h⁹ mūdi ſolicitudines.
Habet etiā capuciū qd̄ ē ſupnū gaudium.
prolixa eſt vſqꝫ ad pedes. p qd̄ pſeuerantia

vſq3 in finē ſignificat. in anteriori pte apta ē. ad notādū q̄ ſancte ꝯuerſantib⁹ vita patet eīna. ſeu q̄ eorū vita patere debet alijs in exemplū. Rurſus p capā glorioſa corpoꝝ immortalitas intelligit. Unde illā nō niſi in maioribus feſtiuitatib⁹ induim⁹. aſpicientes vt in futurā reſurrectōe3. qn̄ electi depoſita carne binas ſtolas accipiēt. videlic3 requiē animaꝝ ⁊ glīa3 corpoꝝ. Que capa recte interi⁹ patula eſt. ⁊ niſi ſola neceſſaria fibula incōſuta. q̄a corpa iam ſpūalia facta nullis aīa3 obturbabūt āguſtijs. Fimbrijs etiā ſubornat. quia tunc noſtre nihil deerit pfectoni. ſed qđ nūc ex pte cognoſcim⁹ tūc cognoſcem⁹ ſicut ⁊ cogniti ſum⁹. Quida3 aūt heretici garriūt nuſq̄3 reperiri in nouo teſtamēto q̄ chriſt⁹ vl' diſcipuli ei⁹ p̄miſſis veſtib⁹ induerent. repbendentes nos temere. q2 talib⁹ ornamur. quoniā ſicut iohānes ait. Dn̄s ſurgens de cena poſuit veſtimenta ſua et poſtea alia nunq̄3 accepit niſi ſua. nos vero vt dicūt plura alia q̄3 veſtim⁹ reueſtim⁹ in miſſa in q̄ cenā ipa3 imitamur. et dn̄s ab his qui volūt ambulare in ſtolis nos pcepit cauere dicēs Cauete a ſcribis q̄ volūt ambulare in ſtolis. Dicūt enī q̄ hoc facim⁹ vt iuſtiores ⁊ excellentiores ꝑplis appaream⁹. ꝯtra illud. Uos eſtis q̄ iuſtificatis vos corā hominib⁹. de⁹ āt nouit corda veſtra. q2 qđ hoīb⁹ altū eſt. abominatio eſt apud deū. Error aūt iſte ex p̄miſſis apꝑtiſſime ꝯfutat. Legit̄ q̄3 ezech. xlij. et. xliiij. Cū īgredient̄ ſanctuariū meū et accedēt ad mēſam meā vt mihi miniſtrēt ⁊ cuſtodiāt cerimonias meaſ. veſtib⁹ vtant̄ lineis nec aſcēdet ſup eos quicq̄3 laneū. Cūq̄3 egredient̄ atriū exteri⁹ ad ꝑplm̄ exuent ſe veſtib⁹ ī quibus miniſtrauerūt. ⁊ nō ſanctificabunt populū in veſtib⁹ ſuis Et nota q̄ oſtiarij. lectores. exorciſte. ⁊ acoliti veſtib⁹ albis vtūtur. videlicet ſuperpellicio. amictu ⁊ alba ⁊ baltheo. vt angelos dei miniſtros p caſtitatis mūdiciā imitent̄. et eis in carne glorioſa effecta ſpūali. q̄ī in albis veſtib⁹ ſocient̄. Inde eſt q̄ potī⁹ lineis veſtib⁹ vtunt̄. q̄a ſicut linū multo labore ad candorē pducit̄. ſic neceſſe eſt p multas tribulatōes ad regni gloriā puenire. In ꝯcilio maguntineñ. ſtatutū eſt q̄ eps in ordinatōne ſua recipiat orariū. baculū ⁊ anulū. pſbiter orariū et planetā. diaconus orariū ⁊ dalmaticā. ſubdiaconus patenā ⁊ calicē. et cū degradant̄ ea perdūt. Et ī ꝯcilio tholetano ſtatutū eſt. q̄ diaconus tpe oblatōis tantū ſc3 qn̄ legit euangeliū vtat̄ alba. i. dalmatica. ¶ Notandū3 q̄3 ē q̄ veſtes euāgelici ſacerdotis aliud deſignāt in capite ſc3 ī xp̄o. aliud q̄3 figurāt in mēbris. q̄nq̄3 ⁊ caput ⁊ membra ſacerdotis noīe nūcupent̄. Ad caput dic̄ pſalmiſta p̄b⁹ Tu es ſacerdos in eternū ſcđm ordinē melchiſedech. Ad mēbra vō dicit apłus. Uos eſtis gen⁹ electū regale ſacerdotiū. Exponēda ergo ſūt eoꝝ myſteria. Primo ſm̄ quod mēbris. pſequent̄ ſm̄ qđ capiti ſc3 xp̄o ꝯueniūt. put in q̄libet capitulo diſtinguetur. ¶ De ornamētis aūt ⁊ palleis ⁊ veſtib⁹ eccleſie vel altaris in pte p̄ma dictū ē vbi agit̄ de picturis Porro ſex indumenta ſacerdotib⁹ ⁊ epis ꝯmunia ſūt hec. amict⁹. alba ȝona ſeu cingulū. ſtola. manipul⁹. planeta Nouē vō pontificalib⁹ ſpēalia ſūt hec. caligę ſandalia. ſuccinctoriu3. tunica. dalmatica. cirothece. mitra. anul⁹. baculus paſtoraliſ De q̄bus oībus ſingulatim pſequamur. et etiā de ſudario ⁊ de palleo et de coloribus q̄b⁹ eccl'ia in eccl'iaſticis vtit̄ indumētis et de legalib⁹ indumentis

¶ De amictu.

PRimo de ſex ornamētis epis ⁊ ſacerdotib⁹ communib⁹ eſt ſm̄ p̄miſſa dicendu3. Dicens itaq̄3 maīb⁹. epus ſeu ſacerdos celebratur⁹ aſſumit amictū q̄ caput tegit̄ que3 pōtifex loco ephot ſiue ſuphumeralis ⁊ rōnalis habet. ⁊ nūc etiā ſuphumerale vocari pōt. ſignificans ſalute3 que p fidē tribuit̄. De hoc apłs ad eph. vj. Galeam ſalutis aſſumite. Significat etiā caſtitatē cordis ⁊ corporis. q2 ⁊ renes ⁊ pect⁹ ambit ⁊ tegit. ⁊ oīb⁹ ſacris veſtib⁹ ſupponit̄. ſ3 oīb⁹ ſupeminet q2 caſtitaſ et debet ēē int⁹ in pectore ⁊ foris nitere ope Unī ī renib⁹ ſtringit̄. q2 ibi pcipue luxuria dn̄atur. Per amictū q̄3 q2 ſuper humeros

circū q̄q̄ʒ diffundit̄ opm fortitudo deſignat̄
Hūeri nāqʒ fortes ſūt ad opa pagēda. iux/
ta illud pr̄iarche iacob. Suppoſuit hūerū
ad portandū. et factꝰ ē tributis ſuiēs. Due
faſciole ſiue due cordule q̄bꝰ amictus ante
pectꝰ ligat̄. ſignificāt intentōeʒ ⁊ finē q̄bus in
formandū ē opꝰ. ne fiat in fermēto malicie
et neq̄cie. ſʒ in azimis ſinceritatis ⁊ veritatis.
Sacerdos igit̄ nō dʒ ocioſus exiſtere. ſʒ bo
nis opibꝰ inſudare. ſm̄ illđ apl'i ad thimo.
Labora ſic bonꝰ miles ih̄u xp̄i. Laudāda
tñ q̄rūdā locoꝝ hʒ ꝯſuetudo vt linea cami/
ſia alba aut ſuperpelliciū ſup ꝯmunes ve/
ſtes induat̄ p̄uſq̄ʒ amictꝰ īponat̄. p quod fi
des q̄ p̄mo adeſſe dʒ ſignificat̄. Porro ami/
ctus ſup os planete reuoluit̄. de q̊ ſub ti. de
planeta dicet̄. Amictu q̄ʒ collū ſtringit̄. per
qđ vocis caſtigatio ītelligit̄. q̄niā p collū ī
q̊ vox ē vſus loq̄ndi exp̄mit̄. Stringit̄ ergo
collū ne inde ad linguā mēdacium trāſire
poſſit. Leniter tñ cū eo pectꝰ ⁊ fauces ſtrin/
gūt̄. ꝓut ſub ti. de cingulo dicet̄. Illo etiaʒ
caput opimus ne circū q̄q̄ʒ libere ꝓſpicien
do illicita cogitemꝰ. Pectus ſeu cor eo tegi
tur. q2 animꝰ ſacerdotis ad ea q̄ incumbūt
dʒ totꝰ ēē intentꝰ. nec dʒ tūc ad vanitates vl'
ad aliq̄ mūdana libere meditādo diſſolui.
Porro amictꝰ q̊ ſacerdos caput obnubit.
ſm̄ qđ capiti ſcʒ xp̄o ꝯuenit ſignificat id quod
in apoca. deſcribit̄. videlicet angelū dei for/
tē deſcēdiſſe de celo amictū nube. Et ī eſaia
Ecce dn̄s aſcēdet ſup nubē candidā. Ueni
ens ei ad ſaluatōeʒ mūdi ſaluator mūdi dī
filiꝰ. angelꝰ magni ꝯſilij. amictꝰ ē nube dū
diuinitateʒ abſcōdit ī carne. Nā caput viri
xp̄s. caput xp̄i deꝰ. Hoc ergo carnis latibu
lū ſignificat ſacerdotis amictꝰ. Qđ et pillaʒ
ſindoneʒ exp̄ſſiꝰ ſignificat q̄ ſummꝰ pontifex
caput obducit. de q̄ ī ti. đ ſuccinctorio dicet̄
Et pulcre q̄đ ē qđ p calciamentū pedū hoc
ip̄m p amictū capitis deſig̃t̄. q2 diuinitas in
carne latuit. ⁊ p carnē inotuit. Nā cū notꝰ
eſſʒ in iudea dē ⁊ ī iſrl' magnū nomē eiꝰ. in
ydumeā extēdit calciamētū ſuū ⁊ añ cōſpe
ctū gentiū reuelauit iuſticiā ſuā. Amictus
etiā rep̄ſentat operimētū q̊ iudei velabant
faciē xp̄i dicentes math. xxvj. Propheti za
nobis chriſte quis ē q̄ te ꝑcuſſit.

¶ De alba.

Poſt amictū cami
ſiā ſiue albā ſacerdos induit. que
mēbris corporis ꝯuenient aptata ni/
hil ſupfluū aut diſſolutū ī vita ſacerdotis
aut in eiꝰ mēbris eſſe debere demōſtrat. ſm̄
qđ legit̄. Omni tp̄e veſtimēta tua ſint cādi
da. Fit aūt de biſſo vel lino. Propt̄ qđ ſcri
ptū ē. Biſſinū ſūt iuſtificatōnes ſctōꝝ. Eſt
aūt biſſus linū egiptiacū. Sic ēi biſſus vel
linū candorē quē ex natura nō hʒ. multis
tūſionibꝰ attritū acq̄rit p artē. ſic ⁊ hoīs ca
ro mūdiciā quā nō obtinet p naturā per ex/
ercitia bonoꝝ operꝝ multis caſtigationibus
macerata ſortit̄ p grāʒ. Sacerdos ergo ſm̄
apl'm caſtiget corpꝰ ſuū ⁊ in ſeruitutē redi/
gat. ne forte cū alijs p̄dicauerit ip̄e reprobꝰ
fiat. Habet āt alba capiciuʒ qđ eſt ꝓfeſſio
caſtitatis. Habet et ligulā q̄ ſignificat liguaʒ
ſacerdotalē q̄ ligat ꝯtumaces ⁊ abſoluit pe
nitētes. Rurſus hec veſtis q̄ ī veteri ſacer/
dotio linea vel poderis grece ſeu tunica ta
laris dicebat̄ ſtricta fuiſſe deſcribit̄ ꝓpt̄ ſpi/
ritū ſeruitutis iudeorū ī timore. In nouo
v̊o larga ē ꝓpter ſpūm adoptōis in liberta
te. q̄ nos xp̄s liberauit. Qđ āt aurifriſiū et
grāmata diuerſis ī locis ac varijs opibus
ad decorē hʒ. illud inſinuat qđ ꝓph̄a dic̄ in
pſalmo. Aſtitit regina a dextris tuis ī ve.
deau. circum. varie. Rurſus alba cingulo
ſtringit̄ vt oīs voluptas carnalis aſtricta
ītelligat̄ dicente dn̄o. Sint lūbi vr̄i p̄cincti.
Manice q̊ʒ tam albe q̄ʒ etiā tunicelle cōue
nient ēē debēt ſtricte nō nimis laxe vt labā
tur. et brachia nudent̄. habētes in ſūmitati
bus aurifriſia. ad deſignandū aureos tor/
ques q̊ brachia nuda beati martini miſſaʒ
celebrantis miraculoſe decēter operuerūt.
ꝓut in vij. p̄te ſub eiꝰ feſto dicet̄. Per albā
etiā q̄ corpꝰ a ſurſū vſq̄ʒ deorſū tegit̄ ſpes q̄
ex grā ꝓuenit eccl'ie deſurſū et ex meritis ec/
cleſie deorſū figurat̄. De hac apl's ad Ro/
manī. viij. Spe ſalui facti ſumꝰ. Quia v̊o
vſq̄ʒ ad talos deſcēdit pſeuerantiaʒ deſig̃t.
ꝓut tactū eſt ꝓpe finē in ꝓhemio huiꝰ ꝑtis.

Porro ſm qđ capī ſcꝫ xp̄o cõueīt alba
q̄ eſt lineū veſtimētū lõgiſſime diſtãs a tu-
nicis pelliceis. q̄ de mortuis aīalibꝰ fiūt. q̄
bus adam veſtitꝰ eſt poſt peccatū . nouita-
tem vite ſiḡficat. quā xp̄s ⁊ habuit et docu-
it ⁊ tribuit ī baptiſmo. đ q̄ dicit apl's. Exui-
te veterē hoīem cū actibꝰ ſuis et induite no
uū q̄ ſcđm deū creatꝰ eſt. Nam et trāſfigu-
ratõe reſplenduit facies eiꝰ ſicut ſol. ⁊ veſti-
mēta eiꝰ facta ſūt alba ſicut nix. Semp enī
veſtimēta xp̄i mūda fuerūt et cādida. q:uia
peccatū nõ fecit. nec inuentꝰ eſt dolus ī ore
eiꝰ. Hec etiā veſtis rep̄ſentat albā veſteꝫ in
q̄ herodes illuſit xp̄o. Luc. xxiij.

De zona ſeu cingulo.

Debet autem alba
circa lūbos ſacerdotis ſeu pontifi
cis zona ſeu cīgulo. qđ ī lege ⁊ apđ
grecos balthēū dicebat̄ p̄cingi. ne defluēdo
greſſū ipediat. vt caſtitas ſacerdotis per al
bā ſignificata nulliꝰ incētiuoꝝ ſtimulis diſ
ſoluat̄. Cingulū nāqꝫ ꝯtinentiā ſignificat
Unde Sint lūbi veſtri p̄cincti ⁊c. In lum
bis q̄dem luxuria dñat̄. ſicut dñs loquens
de dyabolo manifeſtat. Uirtus eiꝰ in lum
bis eiꝰ et fortitudo eiꝰ in vmbilico vētris eꝰ
Sane a ſiniſtro latere pōtificis ex cingulo
duplex dependet ſuccinctoriū. q: duo ſunt
q̄bꝰ caſtitas roborat̄. et ſine q̄bꝰ difficile cõ-
ſeruat̄ ſcꝫ orō ⁊ ieiuniū. Uñ dñs ait. Hoc
genꝰ demonij nõ ejicit̄ niſi ī orōe et ieiunio
Debēt ergo lūbi p ꝯtinentiā p̄cingi. et per
abſtinentiā ſubcingi. Uñ apl's. State ſuc-
cincti lūbos veſtros in veritate. Uerū ſuc
cinctoriū qđ vel pizoma vel ſubcingulum
vocat̄. inter indumenta legalia fuiſſe nõ le
git̄. q: et ſi legales ſacerdotes accincti tp̄e ſa
crificij abſtinere deberent. alio m̄ tēpe licite
vacabāt amplexibꝰ. hodie aūt addit̄ cingu
lo. q: moderni miſtri iugē habere debēt cõ
tinentiā. et ideo nõ ſolū cingi. ſꝫ etiā ſuccingi
debēt. Jdeo aūt duplex eſt ſuccinctoriū vt
duplex caſtitas denotet̄. videlicet mentis q̄
p cingulū. et corporis q̄ p ſubcingulū ſiḡfica-
tur. A pte ſiniſtra depēdet q: potior ē caſti-
tas mētis q̄ꝫ corporis. et dextera pars potior
eſt q̄ꝫ ſiniſtra. Unde Greg. Lūbis p̄cingi
mur cū carnis luxuriā p carnis ꝯtinentiaꝫ
coartamꝰ. Cingulū q̄ꝫ ꝯuenient̄ tp̄antiaꝫ
deſignat. De ſubcingulo etiā dictū ē ī p̄he-
mio hꝰ ptis. Et aduerte q̄ pectꝰ ⁊ fauces
leniter cū amictu ſtringunt̄. q: motꝰ in no-
ſtra ptāte nõ ſūt. Helias p̄us clauſit celuꝫ
qñ petijt q̄ non plueret. q̄ꝫ animū qñ deſide-
rabat vindictā de morte pphetarū. Lingua
etiaꝫ in humido ſedet et in madido et facile
lubricat̄. Unde p̄nceps aplõꝝ ad voceꝫ an-
cille magiſtrū negauit. Sed renes fortiter
cingulo ſtringunt̄. vt caſtiget̄ corpus. et in
ſeruitutē redigat̄ et impetꝰ luxurie refrenet̄

Porro ſm qđ capī ſcꝫ xp̄o ꝯueīt zona
ſacerdotalis ſiḡficat illud qđ iohes aplus
ait. Conuerſus vidi ſimilem filio hominis
p̄cinctū ad mamillas zona aurea. Per zo-
nam aureā p̄fecta xp̄i caritas deſignatur.
q̄niam dicit apl's. ſupeminentē ſcientie ca-
ritatē xp̄i. feruentē in corde. radiātē in ope.
Cuiꝰ ſuccinctoriū illud ſiḡficat qđ eſa. xj. đ
xp̄o loquēs p̄dixit. Erit iuſticia cingulum
lūboꝝ eiꝰ. et fides cinctoriū renū eiꝰ. Nam
iuſtꝰ dñs iuſticiā dilexit. equitatē vidit vul
tus eiꝰ. Et fidelis dñs in v̄bis ſuis. et ſctūs
in oībꝰ opibꝰ ſuis. Due ſūmitates ipiꝰ due
ſūt ptes naturalis iuſticie quaꝫ xp̄s fecit et
docuit. ſcꝫ qđ tibi nõ vis fieri alteri ne fece-
ris. et q̄cūqꝫ vultis vt faciāt vobis hoīes. ⁊
vos eadē facite ill'. Cīgulū ergo iuſticiā ſiḡfi
cat cuiꝰ duo ſunt brachia ſeſe ꝯſtringentia
ſcꝫ declinare a malo et opari bonū. Repre
ſentat etiā flagellum quo pilatus cecidit ie
ſum. Joh. xix.

De ſtola.

Poſt cingulum ſa
cerdos orariū ſiue ſtolam q̄ leue
dñi iugum ſiḡficat. ſiue q̄ ē iugū
p̄ceptorū dñi ſup collum ſibi imponit. vt
iugum dñi ſe ſuſcepiſſe demonſtret. Quā
cū oſculo ſibi imponit et deponit ad notā-
dum aſſenſuꝫ et deſideriū q̄ ſe ſubijcit huic
iugo. Jlla aūt a collo p anteriora deſcēdēſ
dextrū et ſiniſtrū latꝰ adornat. q: per arma
iuſticie a dextris et a ſiniſtris. i. in p̄ſperis ⁊

in aduerſis ſacerdos debet ēē munitꝰ. qua-
tenꝰ nec aduerſis frāgat̄ nec ꝓſperis eleuet̄
Unde et cū ſacerdos in ordinatōe ſtolam
accipit dicat illi ep̄s. Accipe iugū dn̄i. Jugū
eni eiꝰ ſuaue eſt. et onus eiꝰ leue. ſuaue in ꝓ
ſperis. leue in aduerſis. Stola quippe vſqꝫ
ad genua q̄ curuant̄ ptendit̄ vt nos mites
corde ⁊ humiles inſinuet. Significat ei̇̄ pa
tientiā ꝫ de q̄ ſcp̄tū eſt. Patientia vobis ne-
ceſſaria ē vt reportetis ꝓmiſſiones. Et iteꝝ.
Jn patiētia vr̄a poſ. a. v. Hinc ē ꝙ ſtola cū
zona ſeu cingulo a dextris ⁊ a ſiniſtris qui
buſdā nexibꝰ colligat̄. q: v̄nites v̄tutibꝰ ſo-
ciant̄ ⁊ iuuant̄. ne aliq̄ moueant̄ tēptatōis
impulſu. Et ad deſignandū ꝙ tā i ꝓſperis
q̄ꝫ i aduerſis dꝫ xp̄i iugū patient̄ ferri faciē
te glutino caritatis. A q̄buſdā ꝫ v̄o pontifi-
cibꝰ additur̄ ꝓmiſſis v̄bis. Stola inocētie in-
duat te dn̄s. Qd̄ ſtolā reſpicit primituā q̄
fuit inocētie ſignificatiua. Rurſus ſtola ab
hūero ſiniſtro ſacerdotis in dextrū dū ordi
nat̄ reflectit̄. q: cū obediētia icipiat ab acti-
ua ꝑ dilectōem ꝓximi tranſit in ꝯtēplatiuā
vitā ꝑ dilectōem dei. Longitudo āt ſtole ꝑ-
ſeuerantiā ſignificat. Duo brachia ſtole de-
pendentia ſignificāt prudentiā et tempantiā
Un̄ ap̄lus ad Thi. ij. Sobrie et iuſte et pie
viuam̄ ⁊c. Sꝫ ſc̄dm decretū bracareñ. conci-
lij dꝫ ſacerdos de vno eodēqꝫ orario ceruī
cē pariter ⁊ vtrūqꝫ hūeꝝ p̄mens ſignū cru-
cis i ſuo pectore p̄parare. vt q̄ imperturbatꝰ
ꝑcipit̄ inter ꝓſpera et aduerſa ꝯſiſtere. v̄tu-
tum ſꝑ ornamēto vtroqꝫ circūſeptꝰ appare
at hūero. Si q̄s aūt aliter egerit excōicatōi
debite ſubiacebit. niſi forte q̄s dixerit hoc d-
cretū ꝑ ꝯtrariā generalis eccl̄ie ꝯſuetudinē
abrogatū. Nam nō vbiqꝫ ꝑtes ſtole redu-
cunt̄ ante pectꝰ i modū crucis. Crucē āt ge
rit dū xp̄i paſſionē cuiꝰ miniſter ē imitat̄ in
mēte. Orariū itaqꝫ iugū ſit̄ et onus ē. Ju-
gū ſacerdotibꝰ. onus diaconibꝰ. Unde fit
vt ſacerdotibꝰ circa collū. et diaconibꝰ ſuꝑ
ſiniſtrū hūeꝝ ponat̄. Sicut eni iugū collo
portat̄. ſic et hūeris onera ferūt̄. Lege in le-
uitico et videbis ſolos leuitas ferēdis one-
ribus deſtinatos. Jn diacono et ſtola iu-
gū ſignificat. ꝓut i ꝑte. ij. dictū eſt. vbi de dia-

cono agit̄. Adhuc ſtola ſiniſtro humero
diaconi iponit̄. q: decet tꝑalia ſp̄ualibꝰ de-
ſeruire. vel q: dextrā diaconi oportet ēē libe
ram vt expeditiꝰ ad miſterium ſacerdotis
diſcurrat. de q̄ et ibi dictū ē. Ad lūbos ſto-
la ſuccingit̄. vt ſit fortis et expeditꝰ ꝯtra pu-
gnas libidinū. Qn̄qꝫ tū ſolū ſuꝑ ſiniſtrūꝫ
brachiū ꝑs anterior ſtole cōplicat̄. qd̄ tra-
ctū eſt a legalibꝰ ſacerdotibꝰ. q̄ dū ſacrifica
bāt ſūmitates balthei ſuꝑ hūeꝝ reflectebāt.
Jn ep̄o v̄o vel ſacerdote ab vtraqꝫ ꝑte eq̄li
ter dependet anteriꝰ. q: xp̄s cuiꝰ tipū gerūt
q̄ equanimit̄ ſe habuit i ꝓſperis ⁊ in aduer
ſis. q̄ ꝑ leuā ⁊ dextrā ſignificant̄. habitatores
terre ad celeſtia ducere deſiderabat q̄s ſem
per ante oculos mētis ſue gerebat. Dictuꝫ
eſt āt orariū. q: q̄ꝫuis ſine alijs indumētis
ſacerdotalibꝰ baptizare ꝯſignare ⁊ alia plu
ra orādo facere liceat. ſn̄ orario tn̄ niſi ma-
gna neceſſitate cogēte nihil hoꝝ facere licꝫ.
Jn ꝯcilio tribureñ. i burcardo li. v. c. p̄ſbite
ri. legit̄ vt p̄ſbiteri n̄ vadāt niſi ſtola orario
ve induti. Notandū āt ē ꝙ antiq̄tꝰ ſtola erat
veſtis cādida ꝑtingens vſqꝫ ad veſtigia. q̄
patriarche vtebāt̄ ante legeꝫ. q̄ꝫ p̄mogeniti
cū bn̄dictōem p̄ris acciperēt induebant. et
dn̄o victimas vt pontifices offerebāt. Sed
poſtq̄ꝫ alba cepit portari mutata eſt in tor
quē. Per p̄mā ſtolā innocentia intelligit̄.
q̄ fuit i p̄mo hoīe. Sed cū eā ꝑdidit ꝓpt̄ pec
catū oportuit eā recuperare ꝑ vitulūꝫ ſagi-
natū. Quia igit̄ ſupeſt vt q̄ ꝑ inobediētiāꝫ
cecidimꝰ. ꝑ obedientiā reſurgamꝰ. recte ꝓ
veſte inocētie recuperanda ſubimꝰ torquem
obediētie. Nā ꝑ ſtolā q̄ nūc vtimur obediē
tiā accipimꝰ euangelij crucifixi. Ad orro
ſc̄dm quod capiti ſcꝫ xp̄o ꝯuenit ſtola q̄ ſuper
amictū collo ſacerdotis incūbit. obediētiāꝫ
et ſuitutē ſignificat. quā dn̄s oīm ꝓpter ſuoꝝ
ſalutē ſubijt. Nā cū in forma dei eſſet nō ra
pinā arbitratꝰ ē eſſe ſe equalē deo. Exinani
uit ei̇̄ ſemetip̄m formā ſerui accipiēs. factꝰ
obediēs vſqꝫ ad mortē. mortē autē crucis
Cauſam q̄ppe mortalitatis nec traxit origi
ne nec ꝯmiſit in ope. Stola et repſentat li-
gaturā q̄ ih̄s ligatꝰ fuit ad colūnam. Sta-
tutū eſt in canonibꝰ ne ſubdiaconi lectores

et pſalmiſte orarijs ſiue ſtolis vtantur.

De manipulo.

Quia vero mentib⁹ q bene ꝓpoſitis ⁊ diuino cultui mãcipatis ſepe ſubrepit accidia q̄ q̄daz torpore reddit animũ dormiẽtez dicẽte pſalmiſta. Dormitauit aĩa mea p̄ tedio. Ideo i ſiniſtra manu miſtri ad altaris miſteriũ accedẽtis q̄dam apponit̄ manipula q̄ fanõ vel manipul⁹ vel ſudariũ appellat̄ q̄ten⁹ ſudorẽ mẽtis abſtergat. et ſoporẽ cordis excutiat. vt bonis opib⁹ inuigilet depulſo tedio vel torpore. Per manipulũ etĩ bona opera vel vigilantia deſignat̄. de q̄ dñs ait. Vigilate q2 neſcitis q̄ hora fili⁹ hoĩs ventur⁹ ſit. Vnde ſponſa dicit in cãticis. Ego dormio et cor meũ vigilat. Per ſudariũ etiã penitẽtia deſignat̄ q̄ labes q̄tidiani exceſſus et tediũ mũdane ꝯuerſatõis extergit̄. de quo dr̄. Dormitauit aĩa mea p̄ tedio. tedet eĩ aĩam peccatoꝝ ꝯſcientie et infirmitatis corporee. Sig̃ficat etiã futuroꝝ bonoꝝ retributiõez. Vnde in q̄buſdaz locis q̄tiens in feſtis albis vtunt̄ manipulos portant ex eo q2 ĩ illa vita vnuſq̄ſq3 ꝓpriam mercedẽ accipiet. ⁊ veniẽtes veniẽt cũ exultatiõe portãtes manipulos ſuos. Item q2 manipul⁹ penitẽtiaz deſignat. inde ẽ ꝙ ſudariũ ſubdiaconi maius fanone ſacerdotali formatur̄. q2 vbi maior exceſſus maior exigit̄ penitentie fruct⁹. De ſudario etiã ĩfra dicet̄. Sane miniſtri manipulũ in brachio ſiniſtro ferũt. ad notandũ ꝙ ſtricti debẽt eẽ ad terrena. ſed ad celeſtia expediti. antiq̄ aũt non erant aſtricti ad hoc. q2 deo etiã ꝓ tẽpalib⁹ ſeruiebãt. ⁊ ad ſig̃ficandũ nos in hac vita q̄ p ſiniſtrũ ſig̃ficat̄ pati tediũ ſupfluı hũoꝛ .i. delectatõis et alia ſupflua mẽtis. Adhuc manipul⁹ in ſiniſtra fidem in hac vita deſignat. Manipuli vſus ſũpt⁹ eſt nõ ab aaron ſ3 ab antiquis patribus. q2 ſicut legit̄ in martilogio bede. arſeni⁹ ſemp ſudariũ ferebat i ſinu vł manu ad tergendũ effluentiã lacrimaruz. Porro ẽm qd capiti ſc3 xp̄o ꝯueit ꝙ ſacerdos manipulũ portat i leua deſig̃t ꝙ xp̄us brauiũ obtinebat i via. Per manipuluz eĩ p̄miũ deſignat̄. iuxta qd legit̄. Veniẽtes ãt veniẽt cũ exultatõe portãtes maipulos ſuos. Per leuaz vita p̄ñs accipit̄. iuxta illud. Leua ei⁹ ſub capite meo. et dextera ei⁹ amplexabit̄ me. Chriſtus aũt ſimul fruebat̄ et merebatur. fruebatur in patria et merebatur in via. Nam ſimul et brauium cõphendebat et ſtadiũ pcurrebat. q2 ſic erat i patria ⁊ in via. Nemo inq̄t aſcendit i celuz niſi q̄ de celo deſcendit fili⁹ hoĩs q̄ ẽ in celo. Manipul⁹ etiã repñtat funẽ q̄ iħs cõprehenſus a iudeis ligat⁹ fuit. Vñ Ioh. xviij Cõphenderũt iħm et ligauerũt eũ. Manipul⁹ tñ poſt indutã planetã ꝯſueuit romano pontifici imitti. qd etiã a plurib⁹ obſeruat̄. de q̄ in q̄rta pte ſub ti. de ꝓfeſſiõe dicet̄. Notandũ ãt ꝙ diacon⁹ ⁊ ſubdiacon⁹ pontifici induẽti ⁊ exuenti ſe ſacris veſtib⁹ ſine manipulis ſeruiũt. Primo vt expeditius et liberi⁹ admiſtrẽt. Scdo ad notãdũ ꝙ in tali obſequio nõ debẽt fructũ querere temporalem. q̄ q̄nq3 p manipuluz ſignificat̄. iuxta illud ps. Veniẽtes ãt ve. ⁊c. Rurſus dũ pontifex ſe induit vel exuit diacon⁹ ſtat a dextris ⁊ ſubdiacon⁹ a ſiniſtris. q2 diaconus ex ordĩe ſuo ad fortiora ⁊ ꝑfectiora q̄ p dextrã ſig̃ficãt̄ aſſumit̄ q3 ſubdiacon⁹

De caſula ſeu planeta.

Poſtremo ſuper oẽs veſtes induit̄ caſula q̄ quaſi pua caſa dr̄. et a grecis planeta vocat̄ a planon qd eſt error. q̄niã errabundus eĩ⁹ limb⁹ ſup brachia eleuat̄. ſig̃ficans caritatẽ ſine q̄ ſacerdos eſt ſicut es ſonans aut cimbalũ tinniẽs. Sicut eĩ caritas opit multitudinẽ peccatoꝝ. ⁊ oĩa legis ⁊ ꝓphaꝝ mandata ꝯtinet. dicente ap̄lo. Plenitudo legis eſt caritas. ſic et hec veſtis cuncta plãtiat et omnia alia indumenta intra ſe claudit et continet. De caritate dicit ap̄lus. Adhuc excellentiorẽ viã vobis oſtendo. Si linguis hominũ loquar et angeloꝝ. caritatez aũt nõ habeam nihil ſum. Et iterꝝ. Si fidẽ habeã vt mõtes trãſferã. caritatẽ autẽ non habeã nihil ſum. Hec ſiq̄dem eſt veſtis nuptialis de q̄ dñs inquit in euãgelio. Amice

q̄uo huc intraſti nō habens veſtē nuptialē
Sine hac aūt nūq̄ȝ ſacerdos debet ſuū of/
ficiuȝ exercere. qꝛ ſemp eū decet in caritatis
vinculo pmanere. Per hoc aūt ꝙ amictꝰ
ſup os planete reuoluitur innuit ꝙ opus
bonū debet ad caritatē referri. Nam finis
precepti eſt caritas de corde puro et ꝯſcien
tia bona et fide nō ficta. Quod vero caſu/
la in extenſione manuum in anteriorem et
poſterioreȝ partem diuidit̄. ſignificat duo
brachia caritatis ſcȝ ad deū et ad primum.
Diliges inquit deū tuū. ꝛc. In his duobꝰ
mandatis pendet tota lex et pphete. Rur/
ſus latitudo planete latitudineȝ ſignificat
caritatis q̄ et vſq̄ȝ ad inimicos extenditur.
Unde Latum mandatū tuū nimis. Due
q̊ȝ plicature ſiniſtre videlicet et dextre ſunt
duo p̄cepta caritatis. ſcȝ amor dei ꝛ primi.
Duplicat̄ etiā ante pectꝰ p qḋ cor. et inī hu
meros p q̊s opa exp̄mun̄t. ꝛ in eis veſtimē
tum ip̄m duplex efficit̄. qꝛ ſic debemꝰ bona
opa foris oſtendere primis vt eadem intꝰ
in corde corā dn̄o integra ſeruemꝰ. Carita
tem eni debemꝰ habere in corde et ope intꝰ
et foris. Rurſus ante pectus duplicat̄. q̊ni/
am p caritatē bona volūtas et ſancta cogi
tatio generat̄. Duplicat̄ etiā inter hūeros.
qꝛ p illā aduerſa a primis ꝛ ab aduerſarijs
ſupportant̄. Ad brachia aūt eleuat̄ duȝ bo/
na opa caritatis operamur. Ad dextrū dū
operamur bonū ad domeſticos fidei. ad ſi
niſtrū dū extendit̄ etiam ad inimicos. Ad/
huc triplicat̄ in brachijs. in dextro q̊deȝ dū
fidelibus monachis clericis ꝛ laicis ſubue
nimus. In ſiniſtro dū infidelibꝰ ſcȝ malis
xp̄ianis. iudeis. et paganis. neceſſaria mi/
niſtramꝰ. Per caſulā q̊ȝ recte opa iuſticie
deſignant̄. iuxta illud. Sacerdotes tui in/
duant̄ iuſticia. Sane ſacerdos ſuū agens
officiū nō dȝ caſulā exuere. qꝛ p̄cipiēte dn̄o
leuitic. xxi. Non licet ei egredi de ſanctis ſcȝ
rebus vel p̄ceptis. Porro ſm qḋ capiti
ſcȝ xp̄o ꝯuenit. caſula magni ſacerdotis ē ec
cleſia vniuerſalis. de qua dicit apoſtolus.
Quotq̊t in xp̄o baptizati eſtis xp̄m indui/
ſtis. Hoc eſt illud aaron veſtimentū cuiꝰ
in orā deſcendit vnguentū. ſȝ a capite deſcē
dit in barbam. et a barba deſcendit in orā.
quoniaȝ de plenitudine ſpiritus eius nos
omnes accepimꝰ. p̄mo apl̄i. poſtmodum
ceteri. Q̄ aūt caſula vnica ꝛ integra ꝛ vndi
q̄ȝ clauſa eſt ſignificat fidei vnitatē ꝛ integri/
tatē. Veruntn̄ in extenſione manuū in ante
riorē et poſteriorē ptem q̊dāmodo diuidit̄.
deſignans ꝛ antiquā eccl̄iam q̄ paſſionem
xp̄i p̄ceſſit. ꝛ nouā q̄ paſſionē xp̄i ſubſequit̄
Nam ꝛ q̄ p̄ibant et q̄ ſeq̄bant̄ clamabāt di
cētes. Oſanna filio dauid. bn̄dictꝰ q̄ venit
ī no. do. Hec etiā veſtis repſentat purpure
um veſtimētū q̊ milites circūdederūt ihm̄.
Joh. xix. a

De caligis et ſandalijs.

SUperiꝰ de ſex or/
namētiſ tā ſacdotibꝰ q̄ȝ epis ꝯmu
nibꝰ dictū ē. nūc aūt de nouē ponti
ficu ſpēalibꝰ dicendū reſtat. Et p̄us de cali/
gis et ſandalijs videamꝰ. Veſtimentuȝ aūt
peduȝ nō habuit originē ab aaron qui dū
taxat in iudea ꝯuerſabat̄. ideo q̄ȝ neceſſe nō
habuit. ſed ab aplis q̄bꝰ dictū eſt. Eūtes do
cete oēs gentes. niſi forte q̊s dixerit ꝙ calige
et ſandalia in locū femoraliū ſuccedūt. Ce/
lebraturi igit̄ pontificis pedes. interea duȝ
dicūt̄ q̊nq̄ȝ pſalmi in p̄paratōe euāgelij pa
cis. caligis ꝛ ſandalijs calceāt̄. q̊ꝝ pulcritu
dinē āmirabat̄ ppha dicēs. Quā ſpecioſi
pedes euangelizantiū pacē euangelizātiuȝ
bona. Unde apl̄s ad Eph. Calciati pedes
calciamentis vtutū. Et in euangelio legit̄
dn̄m miſiſſe diſcipulos ſuos ſandalijs cal/
ciatos vtq̄ȝ in p̄paratōe euāgelij pacis. Si
eī calciati nō eſſent. q̄uo ſup ſerpētes ꝛ ſcor/
piones calcare potuiſſent. Cogitent igitur
epi cur ita calciati ſūt. imitent̄ eoꝝ exempla
q̊ꝝ vtitant̄ calciamēta. Siq̄dem p pedes
ꝯuenienter affectꝰ intelligunt̄. Debēt nāq̄ȝ
habere affectꝰ et deſideria calciata. ne pul/
uere terrenoꝝ ſeu tp̄alium maculent̄. Per
hm̄oi q̄ȝ calciamentū phibino pedum cō/
grue intelligit̄. ne videlicet ad illicita feſti/
nēt. Quia vͦo affectꝰ facilius inficiūt̄ ꝛ ma
culant̄ tp̄e pſperitatis qḋ p dextrū q̄ȝ tem/
pore aduerſitatis qḋ p ſiniſtrū intelligitur

ideo vt maiori periculo citius occurrendū
oſtendat a dextro pede pōtifex incipit calci
ari. Prius tñ q̄z ſandalia pedib⁹ īponant̄
caligis induūt̄ vſq̄z ad genua ꝑtēſis. ibiq̄z
ꝯſtrictis. q꞉ p̄dicator pedib⁹ ſuis rectos dꝫ
facere greſſus ſuos ⁊ genua debilia robora
re. Illam q̄ fecerit ⁊ docuerit h̄ magn⁹ voca
bit in regno celoꝝ. Calige q̄z iacinctini. id ē
aerei ſeu celeſtis coloris denotāt ꝙ celeſtes
dꝫ hr̄ē pedes. i. affectus ⁊ firmos. ne claudi/
cet. ſꝫ dicat ꝯfortamini puſillanimes. Et cō
ſequēter ſandalia pedib⁹ imponūt̄ q̄ ſic vo
cant̄ ab herba vel ſandarico colore q̄ depī/
gunt̄. Habent āt de ſubter integrā ſoleā de
ſup v̄o coreū feneſtratuꝫ. q꞉ greſſus p̄dica/
toris ⁊ ſubt⁹ debēt eē muniti ne polluātur
terrenis. iuxta illō dn̄icū. excutite puluereꝫ
de pedib⁹ vr̄is. et ſurſū aperti q̄tenus ad co
gnoſcēda miſteria ſeu celeſtia reuelent̄. iux
ta illō ꝓpheticū. Reuela oculos meos ⁊ cō.
mi. de le. tua. In hoc q̄z ꝙ deſup apta ſunt
ꝙ corda ſp̄ ad deū erecta hr̄ē et oculos men
tis ad ea q̄ ſurſū ſūt aperire debem⁹ ſig̃fica
tur. Qd̄ et ſubtus ſolida ſūt ſig̃ficat ꝙ men/
tē in terrenis obtuſā hr̄ē debem⁹. nec debē⁹
querere bn̄dictōneꝫ eſau q̄ in t̄riſ ē. ſꝫ iacob
q̄ ē in celis. Rurſus ꝙ ſandalia in q̄buſdā
locis apta. ⁊ in q̄buſdaꝫ integra ſeu clauſa
ſūt. deſignat ꝙ euāgelica p̄dicatio nec oīb⁹
reuelari nec oīb⁹ abſcōdi dꝫ. iuxta illō. Vo
bis datū ē noſſe miſteriū regni dei. ceteris
āt ī parabolis. Et nolite ſanctū dare caīb⁹.
neq̄z margaritas ſpargere añ porcos. Sā
dalia q̄z inter⁹ q̄ñq̄z ex corio albo fiunt. q̄a
neceſſe eſt intentōeꝫ candidā ⁊ ꝯſciam pu/
rā corā deo hr̄ē. et exteri⁹ nigruꝫ apparet. q̄a
p̄dicatoꝝ vita ꝑpt̄ tribulatōeꝫ h⁹ mūdi ni/
gra et deſpecta ſecularib⁹ videt̄. quādoq̄z
etiā rubeū ad votū martirij deſignanduꝫ.
et q̄ñq̄z diuerſis colorib⁹ variatū. in q̄ v̄tu/
tū varietas q̄b⁹ ornat⁹ eē dꝫ ſig̃ficat̄. Lin/
gula v̄o a corio ſepata ſupra pedē ꝯſurgēs
linguas eoꝝ q̄ p̄dicatori bonū ꝑhibēt teſti
moniū ſig̃ficat. q̄ q̄dāmodo a ſp̄ualiū con
uerſatōe ſepati ſūt. Scd̄o lingula ip̄a ſpiri
tualiū lingua eſt q̄ p̄dicatorē in opus p̄di/
catōnis introduxit. Tertio etiā ip̄i⁹ p̄dica
toris linguā deſig̃t. Linea v̄o ab ip̄a ligu/
la vſq̄z ad finē ſandalij ꝑ mediū ei⁹ ꝓcedēs
euangelicā ꝑfectōeꝫ deſignat. Linee v̄o ab
vtroq̄z latere ꝓcedētes q̄ in fine ſandalij ad
ip̄am lineā mediā referūt̄ ibiq̄z terminant̄
legē figurāt. ꝓpheticā q̄ in euāgelio recapi/
tulat̄ ⁊ ī eō terminat̄. Superior q̄z ps ſan/
dalioꝝ ꝑ quā pes introducit̄ varijs cōſuit̄
funiculis. ne duo ei⁹ cornua defluāt ſeu ab
inuicē diſiūgāt̄. ad notandū ꝙ p̄dicator ſe
ip̄m varijs alligare dꝫ v̄tutib⁹ atq̄z ſcp̄ture
ſentētijs. ne ip̄i⁹ intrinſeca ab his q̄ exterius
lucēt corā altiſſimo diſiūgant̄. Ipa q̄z ſan
dalioꝝ ligatura ſig̃ficat ꝙ plat⁹ q̄ huc illuc
q̄z diſcurrere hꝫ greſſus mentis firmare dꝫ
cū in turbis verſat̄. Quia v̄o corrigie huc
atq̄z illuc manib⁹ ducūt vt ſandalia firment̄
⁊ ligent̄. ſig̃ficat ꝙ p̄dicator ſic firmo greſſu
incedere dꝫ vt nulli onerosus exiſtat. et ne ī
via miſtrādo deficiat. Nam fruſtra veloci
ter currit q̄ ꝑuſq̄z ad metam ꝑueīat deficit
Miſtice eñi ſandalia curſū p̄dicatoris ſig̃
ficāt. Qñq̄z tñ ſandalia nō ligant̄. q꞉ xp̄i ī/
carnatio aliq̄ñ hūanis ſenſib⁹ apta ē. vt eſt
pānis inuolui ⁊ in p̄ſepio poni. Aliq̄ñ v̄o
corrigie ſandalijs ſuperogant̄. q꞉ ſcp̄ṁ eſt
Qd̄cūq̄z ſuperogaueris ego cum rediero
reddā tibi. Poteſt etiam dici ꝙ calige ſig̃fi
cāt illā lotionē de q̄ dn̄s ait. Qui lot⁹ ē nō
indiget niſi vt pedes lauet. Sꝫ q꞉ ñ ſufficit
mūdicia cordis abſq̄z patiētia ꝑſecutōnis
ideo ſequūt̄ cētones rubei q̄ martiriū figu
rāt. Qui āt ī corde mūdiciā et ī voluntate ſi
opus fuerit habuerit patientiā. ſecur⁹ acce
det ad p̄dicatōem. quā ſandalia deſignant
aplica. Iſidoro ſc̄m qd̄ capiti ſcꝫ xp̄o cōue
niūt ſandalia aliud deſignāt. pōtifex eñi in
altaris officio capitis ſui ſcꝫ xp̄i cui⁹ ē mē/
brū rep̄ſentans pſonaꝫ dn̄ pedib⁹ aſſumit
ſandalia. illud incarnatōis dn̄ice calciamē
tū inſinuat. dō q̄ dn̄s ait in pſalmo. In ydu
meā extendā calciamētū meū. i. ī gentibus
notā faciā incarnatōeꝫ meā. Venit eñi ad
nos calciata diuīītas vt ꝑ nobis dei fili⁹ ſa/
cerdotio fūgeret̄. Per ligulas āt q̄b⁹ pedi/
bus ip̄a ſandalia ꝯſtringūt̄ illō ioh̄. accipi/
mus qd̄ ꝑ calciamēti corrigiam iohannes

bap. ſignificauit cũ ait. Cui⁹ nõ ſũ dign⁹ cor.
cal. ſoluere. vnionez videlicet ineffabilem.
et copulam corporalem iſolubilẽ. q̃b⁹ vbi
diuinitas noſtre ſe carni ꝯiūxit. Sane me/
diantib⁹ caligis pedes ſandalijs ꝯiūgũtur
q̃niã aĩa mediãte carne diuinitati ẽ vnita.
ſic eñi pes corp⁹ ſuſtẽtat. ita diuĩtas mũdũ
gubernat. Unde. Adorate ſcabellũ pedũ
ei⁹. q̃niã ſanctũ eſt. Uerũ ſcḋm decretũ greg.
diaconi non debẽt vti cõpagis. i. ſandalijs
neq3 mapulis. i. calciamẽtis epalibus abſ/
q3 indulgẽtia ſedis aplice ſpẽali. Olim eñi
vtebant̃. q2 eoꝝ erat diſcurrere ꝑ comitatũ
Hodie ergo nec epi nec ſacerdotes vtunt̃.
ſ3 epi ſolũ. vt ꝑ varietatẽ ſandalioꝝ notetur
varietas officioꝝ. Preterea epi habẽt per
plebes diſcurrere. ſacerdotes vo domi ho/
ſtias imolare. Clerici aũt romane eccl'ie ex
ꝯceſſione cõſtantini imꝑatoris vti poſſent
calciamẽtis cũ vtonib⁹. i. cãdido lite amie.

De ſuccinctorio et orali

Eſt ſuccinctorio nil aliud dicim⁹ q̃3 q̃ ſub zona et cingu
lo vt in ꝓhemio h⁹ ptis dictum ẽ.
Sane roman⁹ pontifex poſt albã et cingu
lũ aſſumit orale q̃ndam videlicet ſindonẽ.
q̃d capiti q̃i in modũ veli ĩponit. ⁊ replicat
ſup hũeros ⁊ ante pect⁹ legalis põtificis or
dinẽ ſeq̃ns. q̃ poſt lineã ſtrictã et zonã in/
duebat ephot. i. ſuphũerale cui⁹ locum mõ
tenet amict⁹. Aſſumit et crucem q̃ndã cate
nulis inſertã quã a collo ſuſpenſã ſibi ſta/
tuit ante pect⁹. q̃niam et legalis põtifex la/
minã aureã gerebat ĩ frõte. p q̃ põtifex iſte
crucẽ gerit in pectore. et ſic ſigno crucis au
rea lamina ceſſit. Nam miſteriũ q̃d ĩ q̃tu/
or lr̃is auri lamina ꝯtinebat. in q̃ttuor par
tib⁹ forma crucis explicuit. iuxta q̃d inquit
aplꝰ. Ut cõp̄hendatis cũ oĩb⁹ ſctis q̃ ſit
latitudo ⁊ lõgitudo. q̃ ſublimitas ⁊ pfũdũ.
Sacramẽtũ ergo q̃d ille tũc ꝑ laminã p̄fe/
rebat in frõte. h iſte iam recõdit in mẽte. nã
corde credit̃ ad iuſticiã. ore aũt ꝯfeſ. fit ad ſa.
Et ſcḋm hiero. Auro legis ſanguis euãgelij
p̄cioſior ẽ. Crucẽ q̃3 ſtatuit ſibi añ pect⁹ ad
deſignandũ q̃d ait aplꝰ. Glorificate deũ ⁊

portate in corpe vr̃o. In ponẽdo aũt ſibi ⁊
deponẽdo crucẽ illã oſculat̃. ad notandũ
q̃ xp̄i paſſionẽ q̃ ꝑ illã ſignificat̃ credit et ꝯfi/
tetur ad quã repreſentandã in officio miſſe
ſe parat.

De tunica.

Post appoſitã ſto lã3 põtifex induit tunicam q̃ albi ſubtale. in lege vo poderis. i. talaris
dicebat̃. ſignificantẽ pſeuerantiã3. Unde io/
ſeph int̃ frẽs ſuos talarẽ veſtẽ deſcribit̃ ha/
buiſſe. Cũ eñi cetere vnites in ſtadio currãt
pſeuerantia tantũ brauiũ accipit. quoniã
q̃ pſeuerauerit vſq3 in finẽ h ſalu⁹ erit. Unũ
p̄cipit̃. Eſto fidelis vſq3 ad mortẽ. ⁊ dabo ti
bi coronã vite. Rurſus ideo poſt albã tuni
ca induit̃. q2 ſicut ꝑ albã caſtigatio corpis.
ita ꝑ tunicã vtutes intime intelligũt̃. q̃s ep̄
debet habere pfect⁹. Porro tunica nõ cin/
git̃. quoniã ſcḋm ſuã formã iter non impedit.
ſic ⁊ vtutes ꝑ illã deſignate liberum iter ad
ꝯtemplatõem dei p̄bent. ſ3 alba cingit̃. put
ſub cingulo dictũ eſt. In veteri teſtamẽto
erãt due tunice videlicet biſſina et iacinti/
na. exo. xxix. c. Et hodie et q̃dam pontifices
duab⁹ vtunt̃ ad notandũ q̃ ꝑp̄3 ẽ eoꝝ hr̃e
ſciam duoꝝ teſtamẽtoꝝ vt ſciant de theſau
ro dñi pferre noua ⁊ vetera. ſiue vt ſe oſten
dãt diacones ⁊ ſacerdotes. Preterea vna/
queq3 eaꝝ ꝓpriũ ꝓprĩũ gerit. q̃niã alba q̃ biſ
ſina ſiue linea eſt caſtitatẽ ſignificat. vt ſub ti.
de alba dictũ eſt. Prima etiã tunica ſi ſeri
ca eſt. q2 originẽ traducit ex vermib⁹ q̃ ſine
coitu creãt̃. caſtitatẽ ⁊ hũilitatẽ demõſtrat.
Scḋa tunica q̃ iacinctina eſſe debet ſicut ⁊
olim erat. i. coloris lapidis iacincti q̃ etheris
ſerenitatẽ imitat̃. ſctõs ſignificat celeſtia cogi
tantes ⁊ imitãtes ſiue celeſtẽ ꝯuerſationez.
Sicut eñi lapis ille colorẽ cũ aere mutat. nã
in ſereno aere ſeren⁹ ⁊ in obſcuro pallid⁹ ẽ.
ſic ſpẽaliter decet epm gaudere cũ gaudẽti/
bus. ⁊ flere cũ flẽtib⁹. Si ãt illa alteri⁹ colo/
ris fuerit. fit ⁊ alteri⁹ ſignificatõis. Ceteꝝ põ/
tifex vnã tunicã ſub alia induit. ad notãdũ
q̃ ſicut coopta tunica a ꝑplo nõ videt̃ ſ3 tan
tũ a clericis ſcit̃. ita et rõ ſublimiũ ⁊ vtutes

quas ꝑfectus ſꝑ hr̄e dꝫ q̄ ꝑ illā ſignificant pa
tere nō debēt oībꝰ. ſed maiorıbꝰ et perfectis
¶ Porro ſm̄ quod capit. i. xp̄o cōuenit h̄
veſtis q̄ in veteri ſacerdotio iacinctini colo
ris erat ⁊ habebat ꝑ fimbrijs mala punica
cū tintinnabulis aureis ab inferiori ꝑte de
pendētia. vt pōtifex totꝰ vocalis incederet.
ꝓut dicet ſub ri. de lega. indu. celeſtē xp̄i do-
ctrinā inſinuat. cuiꝰ noticiā habuerūt oēs
q̄bꝰ dr̄ ꝑ ꝓp̄ham. In montē excelſuꝫ aſcēde
tu q̄ euangelizas ſion. Precipue tn̄ hāc tu-
nicā habuit euāgelice textrix doctrine ſapi
entia dei ih̄s xp̄us. et dedit illam apl̄is ſuis
Omnia inq̄t q̄ audiui a patre meo nota fe-
ci vobis. Hāc ergo ſignificauit illa tunica
dn̄i quā milites ſcindere noluerūt eo q̄ eēt
incōſutilis deſuꝑ ꝯtexta ꝑ totū. damnū fo-
re maximū exiſtimantes. In quo ſignifica-
tū eſt q̄ꝫ damnoſū ſit ſi q̄ doctrinā euange-
licā hereſibꝰ ſcindere moliāt̄. Subdiacōꝰ
quoqꝫ vtitur tunica de qua in ſe. tractatu
dicetur.

De dalmatica.

Pontifex īmedia-
te ſuꝑ tunicā dalmaticam veſtit
ſcd̄m inſtitutōem ſilueſtri pape
q̄ ab incōſutili dn̄i tunica ⁊ apl̄oꝝ colobio
credit mutuata. Eſt aūt colobiū veſtis ſine
manicis. ꝓut in cuculla monachali appa-
ret. Sꝫ ſilueſter papa in dalmaticā vtit la-
tas manicas addendo. et in ſacrificijs alta
ris portandā inſtituit. Dicta ē āt dalmati-
ca. eo q̄ in dalmacia et poſt oīa alia indu-
menta ſacerdotalia ſit reperta. h̄ ſui forma
ſiḡficat largitatē eo q̄ largas hꝫ manicas ⁊
ꝓtenſas. Vn̄ ſm̄ aplm̄ oportet epm̄ eſſe nō
turpis lucri cupidū. ſꝫ hoſpitalē. Non ergo
manū habeat ad dandū collectā. ⁊ ad reci-
piendū porrectā. ſꝫ illud efficiat qđ ꝓpheta
ſuadet. Frange eſurienti panem. ⁊c. Et ob
hoc forte diaconi ſpecialiter vtūtur dalma
ticis. quia principaliter electi ſunt ab apo-
ſtolis vt menſis ex officio miniſtrent. Cete
rum dalmatica diaconi ampliores hꝫ ma-
nicas q̄ꝫ tunicella ſubdiaconi que alicubi
ſubtile vocatur. quia ipſe ampliorem habe
re debet caritatē q̄ꝫ ſubdiaconus ꝓpter ma
ius donum. Pontificis etiam dalmatica
latiores habet manicas q̄ꝫ diaconi. ad no-
tandū q̄ ipſe magis eſt expeditus nihil ha
bens qđ ipſius manꝰ ꝯſtringat. q̄r ꝓ celeſti
bus oīa dꝫ largiri. caritas eī eiꝰ extenditur
etiā vſqꝫ ad inimicos. Porro tunicella ſub
diaconi. dalmatica diaconi. et caſula p̄ſbi-
teri ſuccedūt in locū tunice iacinctine. que
erat coloris celeſtis. i. aerei. ad notandū q̄
oēs miniſtri altaris celeſtē debēt hr̄e ꝯuerſati
onē. ſꝫ ſm̄ maiꝰ ⁊ minus. qđ notat latitudo
vel ſtrictura manicaꝝ dalmatice ⁊ tunicel
le. vt p̄miſſū eſt. Quia igit̄ ſacerdos maxie
dꝫ eē ad celeſtia expeditꝰ. iō h̄ ornamēta ge
rit nec aliq̄d gerit brachia ſtringēs. Epūs
āt ſimul vtit̄ ⁊ dalmatica ⁊ tunicella ⁊ oīm
ornamētis. vt oſtendat ſe ꝑfecte oēs hr̄e or-
dines tāq̄ꝫ q̄ eos alijs ꝯfert. minores ſacer-
dotes eos nō ꝯferūt. et iō illa nō portāt. qui
bus ſufficit vnū qđ celeſtē ſiḡficat ꝯuerſati
onē. Preterea pōtifex in ornamētis atqꝫ in
officio magis expꝛſſe gerit ſilitudinē ſalua-
toris q̄ꝫ ſimplex ſacerdos et magis ſibi cō-
uenit ornamētoꝝ ſignificata. ideoqꝫ pluri
bus vtit̄ ornamētis. Debet aūt dalmatica
hr̄e duas lineas coccineas hincinde ante ⁊
retro a ſūmo vſqꝫ deorſū. vt pōtifex oſtēda
tur hr̄e feruorem caritatis ad deū et ad ꝓxi
mū in ꝓſperis et in aduerſis. iuxta veteris
⁊ noui teſtamēti p̄ceptū qđ eſt. Diliges do
minū deū tuū ex toto corde tuo ⁊ ꝓximum
tuū ſicut teipm̄. Vn̄ ioh̄ā. Cariſſimi non
mandatū nouū ſcribo vobis. ſꝫ mādatum
vetus qđ ab initio habuiſtis. Et iterū mā-
datum nouū ſcribo vobis ⁊c. Que qꝫ linee
purpuree ſūt ſiḡficātes fidē ſanguinis xp̄i
in vtroqꝫ ꝓplo neceſſariā. In ſiniſtro q̄ꝫ la-
tere dalmatica fimbrias ſolet hr̄e ſolicitudi
nes actiue vite ſiḡficātes q̄s epūs ꝓ ſubditis
ſuis dꝫ hr̄e. iuxta qđ dicit apl̄s. Preter illa
q̄ extrinſecꝰ ſunt inſtātia mea q̄tidiana ſo-
licitudo omniū eccleſiarū. Per dextrū vo
latus qđ fimbrijs caret notat̄ cōtemplatio
celeſtiū ſine ſolicitudinibus et quieta a mul
tiplicitate perturbationum. Adhuc que-
daꝫ dalmatice quindecim habēt fimbrias

ante et retro.q2.xv.psalmi in veteri testamē
to qui.xv.grad⁹ exeūt de tramite caritatis.et
xv.rami similit ī nouo testamēto excrescūt
de ope caritatis. Verbi grā. Caritas pati-
ens est benigna ⁊c.vsqꝫ caritas nūqꝫ exci
dit. Aliq̄ vō hūt.xxviij.ante.⁊ totidem retro
vbi sepnformis spūs est octies repetit⁹ q̄ re
plet octo maneries laudantiū deū scꝫ reges
⁊ ꝑplos.ꝑncipes ⁊ iudices.iuuenes ⁊ vgīes
seniores ⁊ minores. Rursus in dalmatica
varietas ē sine scissura.q2 lꝫ varia religiōis
opa apud deū agant.tn̄ ī votis n̄ discrepāt
Item aperta est a laterib⁹ sub ascellis insi-
nuano illi q̄ eam induit vt xp̄i q̄ ī latere lan
cea pforat⁹ est vestigia imitet. Adhuc dal-
matica formā crucis ptēdit Un̄ p eam xp̄i
passio figurat. Ideoqꝫ ī misse officio porta
tur vbi xp̄i passio repn̄tat. Significat etiā
dalmatica sanctā religionē ⁊ carnis mor-
tificatōez atꝫ sublimiū rōnez. Alba dalma-
tica sanctā ⁊ imaculatā sigficat vitā.rubea
martiriū.alba vō ope polimitico variata
notat mūdiciā ⁊ vtutū varietatē.et est auri
frisio adornata.iuxta illō. Astitit regi.a de.
t.in ve.dau. Porro fm qd capiti scꝫ xp̄o
pueīt dalmatica sui forma latā ⁊ largā xp̄i
miscdiam sigficat quā ipe p ceteris docuit
et īpendit. Estote itaqꝫ misericordes sicut ⁊
pater vester misericors est. Beati nāqꝫ mi-
sericordes q̄niam ipi miscdiam ꝯsequētur
Hic est ergo samaritan⁹ ille prim⁹ noster.
q̄ fec nobiscū misericordiā supinfūdēs vul
nerib⁹ nostris vinū ⁊ oleū. Nam p viscera
miscdie dn̄i dei nr̄i visitauit nos oriēs ex al
to.q̄ nō ex opib⁹ iusticie nr̄e q̄ fecim⁹ nos.sꝫ
scdm suā miscdiam saluos nos fecit. Pro
peccatorib⁹ veīt vt de peccatis veniā indul
geret. Miscdiam inq̄t volo ⁊ nō sacrificiū
Legit in canone Greg.q in pmitiua eccle
sia nō licebat epo vel diacono vti dalmati-
ca absqꝫ indulgētia sedis aplice spēale. Sa
ne dalmatice tpe aduētus dn̄i a diaconib⁹
intermittūt.q̄niā qn̄ aliq̄ claritas sacri or-
dinis ad temp⁹ intermittitū clari⁹ resplēdet
et auidi⁹ sumit qn̄ resumit in animis deuo-
toꝝ.q2 qd rarū ē magis appetit. Rursus in
aduētu diacon⁹ nō vtit dalmatica.nec sub
diacon⁹ tunica.q2 lex quā subdiacon⁹ sig-
ficat ante incarnatōez dn̄i euāgelij ornatu
carebat.et caritas euāgelij quā diacon⁹ si-
gnificat nondū apparuerat. Uel q2 nondū
venerat q̄ veste inocētie ⁊ imortalitatis nos
induere debebat.ideo vestes leticie dimittūt
Utunt aūt tūc casulis.de q̄ in.ij.pte sub ti.
d diacono dictū ē. In ieiunijs tn̄ pente. pt
diacon⁹ dalmatica vti

De cirothecis.

Quia pleriqꝫ bo-
num opus qd faciūt inani fauore
corrūpūt.id statim post indutam
dalmaticā pōtifex iuxta ritū aploꝝ man⁹
operit cirothecis.vt nesciat sinistra sua qd
faciat ei⁹ dextera. Per cirothecā ergo cau-
tela ꝯgrue desigt q̄ sic facit opus ī publico
q intentōez ptinet in occulto. Nam ⁊ si do
min⁹ dixerit.luceat lux vr̄a corā hoībus vt
videāt opa vr̄a bona.⁊ glorificēt patrē ve-
strū q̄ in celis est.ad qd etiā designandū ci-
rotheca circuliū desup bꝫ aureū.ipe tn̄ pci-
pit. Attēdite ne iusticiā vestrā faciatis co-
rā hoīb⁹ vt videamī ab eis.alioqn mercedē
nō habebitis apd prēm vestrū q̄ in celis est
Man⁹ ergo qnqꝫ velāt cirothecis ⁊ qnqꝫ
denudant.q2 bona opa interdū ad vitādū
vanā glām occultāt.⁊ interdū ad edifican
dū primos ppalant. Sūt aūt incōsutiles.
quoniā actōes pōtificis fidei recte debēt eē
concordes. Per cirothecas q̄ in manibus
exempla sanctoꝝ que i operibus habenda
sunt intelliguntur. que opera ab omni in-
quinamento mundata sunt ne modicum
fermentum totam massam corrūpat Per
ipsas vero cirothecas albas.castitas ⁊ mū
dicia denotatur.vt manus.id est.operatio
nes sint mūde.⁊ ab omni sorde immunes.
Porro fm qd capiti.i.christo cōueniūt
cirothece sunt edoꝝ pellicule.quas mani-
bus iacob rebecca circūdedit.vt pilose ma-
nus silitudinem maioris expmeret. Sane
pellis edi ē silitudo pcti.quā rebecca mater
id ē.spūssancti grā manib⁹ veri iacob.id ē.
opib⁹ xp̄i circūdedit.vt similitudinem ma-
ioris.id est.prioris ade secūdus exprimeret.

Chꝛiſtꝰ eñ ſilitudinē pcti ſine peccato ſuſce
pit vt icarnatōis miſteriū dyabolo celaret.
Iſtā ad ſilitudinē pctōꝝ eſuriit ⁊ ſitiuit. do-
luit ⁊ expauit. dormiuit ⁊ laborauit. Unde
cū ieiunaſſꝫ. xl. diebꝰ ⁊. xl. noctibꝰ ac poſtea
eſuriſſꝫ. accedēs ad illū diabolꝰ eū ad ſilitu
dinē ꝓoꝛis ade tēptare tēptauit. ſed q̄ ꝑmū
vicerat eiſdē modis victꝰ eſt a ſecundo.

De mitra.

Poſtquam epiſco
pus planetā induit mitra loco ci-
daris ſeu tiare ſeu infule capiti eiꝰ
iponit. iuxta illd. Gła ⁊ honoꝛe coronaſti
eū dñe. Sed ⁊ papa coronā frigiū. loꝝ. ſup
hūerale. clamidē purpureā. et tunicā iacin-
cineā hꝫ ex ꝯceſſione conſtātini ipatoꝛis
Mitra āt ſciāz vtriuſqꝫ teſtamēti deſignat
Duo nāqꝫ illiꝰ cornua duo ſūt teſtamēta.
anteriꝰ nouū. poſteriꝰ vetus. q̄ duo eps me
moꝛit dꝫ ſcire. et illꝭ tāq̄ꝫ duplici coꝛnu fidei
īimicos ferire. Videri dꝫ qdē ſubditis eps
coꝛnutꝰ. ſicut ⁊ moyſes de mōte ſinai deſcē
dēs. ⁊ duas tabulas teſtimonij tenēs. appa
rebat coꝛnutꝰ aaron ⁊ filijs iſrł ex cōſoꝛtio
ſermonis dñi. ꝓut legitꝛ exo. xxxiiij. c. Quidā
āt heretici mitrā et eiꝰ cornua et epm illam
ferentē ꝯdēnant. inducētes i fomētū ſui er-
roris qd io hēs ait in apoca. Vidi aliā be-
ſtiā aſcendentē de terra. et habebat coꝛnua
duo ſimilia agno. ⁊ loq̄baꝛ ſicꝛ draco. Due
ꝟo fimbrie poſterius depēdētes ſpūs et lrā
ſūt. Per duas q̄ꝫ fimbrias ſeu lingulas no
taꝛ ꝙ peritꝰ eē dꝫ tam i miſtico q̄ꝫ in hiſtori
co ſacre ſcpture itellectu. in quarꝫ ſiimitati-
bus ſūt fimbrie rubei coloris denotātes eꝰ
ꝓmptitudinē ad fidei et ſacre ſcpture defen
ſionē. etiā vſqꝫ ad ſāguinis effuſionē. Que
ſup ſcapulas pendēt. ad notandū ꝙ id qd
ꝑdicat oꝛe oſtendere dꝫ ope. qꝛ enī ſcapulis
nulla pars aptioꝛ eſt ad opus ſiue onus fe
rendū. ideo recte ꝑ eas opus intelligitꝛ. Cir-
culus aureꝰ qui poſterioꝛem et anterioꝛez
mitre complectitꝛ partem indicat ꝙ omnis
ſcriba doctus in regno celoꝝ de theſauro
ſuo noua et vetera pꝛoferre debet. Caueat
ergo diligenter epus ne prius velit eſſe ma
giſter q̄ꝫ nouerit eſſe diſcipulꝰ. ne ſi cecus
cecum duxerit ambo in foueā cadāt. Scri-
ptum eſt enī per ꝓphetam. Tu ſcientiāꝫ re
puliſti et ego te repellā ne ſacerdotio funga
ris mihi. Non incōpetenter etiā mitra que
in altū de ſui foꝛma ꝓducitur altitudinem
ſapientie deſignat. Debet enī epus ſic ſub-
ditos ſcientia excellere vt ipiꝰ cōparatione
ceteri merito grex dicātꝛ. Due pendule ex
poſterioꝛi parte deſignant duplicē memo-
riā. Prima eſt actuū diuinoꝝ ne celebran
do eā ꝯtemnens puniatur. Unde et in ve-
teſta. ſacrificiū oblaturꝰ ambiebatꝛ tintinna
bulis. vt ꝑ eoꝝ ſonitū reciperetꝛ dignus vel
repelleretur indignus ab angelo ad cuſto
diā templi poſito. Secunda eſt peccatoꝝ
ſuoꝝ vt de illis cōpungatꝛ. Mitra etiāꝫ q̄a
quandoqꝫ linea eſt et alba caſtitatis cādo
rem mūdiciāqꝫ ſignat. Unde hoc oꝛnamē
tum multū capiti neceſſariū erat. in q̊ quī-
qꝫ ſenſus coꝛpis vigent. q̄bus coꝛruptis fa
cile caſtitas violatꝛ. Sūt etiā nōnulli dicen
tes ꝙ mitra pōtificis ſpineā coronā ſignat
et inde eſt ꝙ diaconus in officio miſſe in q̊
pontifex xp̄m in paſſione figurat. mitram
illi imponit et deponit. qꝛ ipē ex officio ſuo
habet euangeliū legere in quo xp̄us ſpinis
legitꝛ coꝛonatus. Duo coꝛnua ſunt duo ca
ritatis ꝑcepta. pontifex igitur mitram acci
pit. intelligens ꝙ q̄nqꝫ ſenſus a mundi ille-
cebris cuſtodire debet. duoꝝ teſtamentoꝝ
ꝑcepta ſeruet. et duo caritatis pꝛecepta im-
pleat. vt coronā ꝑcipe mereatꝛ eternā. Cete-
ri vero ſacerdotes ⁊ clerici generalitꝛ caput
nullo ꝯtegūt oꝛnamēto. licet in feſtis ſint i
toto alio coꝛpe ſuboꝛnati. tū qꝛ nō dū ē ple-
nū gaudiū noſtrū. gaudeamꝰ enī nō in rep
ſentiū ſed in ſpe futuroꝝ. nim qꝛ ad hoc ten
dimꝰ vt deū nuda facie ꝯtemplemur. Sa-
ne mitra aurifriſiata vtendū eſt a paſcha
vſqꝫ ad aduentum. et a natiuitate dñi vſqꝫ
ad ſeptuageſimā i omībꝰ feſtis duplicibꝰ ⁊
nouē lectionū totiꝰ anni niſi i feſto innocē-
tum. ꝓut dicetꝛ ſub ti. de coloꝛibꝰ. et i dñicis
ꝑdictoꝝ tpm. et generaliter q̄ñcūqꝫ gł'a in
excelſis. et te deū laudāꝰ dicitꝛ. Cū ci illa di-
cantꝛ in feſtiuis diebꝰ in q̄bꝰ virtutem ⁊ gau-

diū generale vel ſpeciale capitis vel mēbro
rū ad memoriā reducim⁹. vt dicet̄ in ꝓhe-
mio. vij. ptis. merito tūc mitra aurifriſiata
vtimur. qꝛ auꝝ ⁊ gēmaꝝ nitoꝛ gaudiū rep-
ſentat. In dieb⁹ v̄o ieiuniorꝝ nō ē ea vtēdū
vt ſeqt̄. qꝛ cū dies illi ordinati ſunt ad delen-
da peccata. q̄ ſūt tunc ad memoriā reducē-
da. nō ſunt tūc agēda vel ferēda q̄ gaudiū
ſꝫ q̄ poti⁹ hūilitatē ⁊ afflictōēꝫ deſignāt In
alijs v̄o tpib⁹ regularit̄ nō aurifriſiata ſed
ſimplici vteūdū ē. videlicꝫ ab aduentu vſqꝫ
ad natiuitatē. niſi qꝛ dn̄s papa vtit̄ aurifri-
ſiata in dn̄ica Gaudete. ⁊ a. lxx. vſqꝫ ad pa-
ſcha. niſi qꝛ dn̄s papa vtit̄ aurifriſiata ī do
minica Letare hierl'm. ꝓut dicet̄ ſub ti. de
colorib⁹. et etiā in. v. feria cene dn̄i. ī officio
miſſe tantū. et ī ſabbato ſctō ī officio miſſe
Itē in feſtis nouē lectionū illi⁹ tpis et ī oīb⁹
vigilijs qb⁹ ieiuniū celebrat̄. ⁊ ī qttuoꝛ tem-
porib⁹. et rogationib⁹. dn̄s tn̄ papa vtit̄ in
feſto ſancti marci ī miſſa tantū. Itē in offi
cio defūctoꝝ Illō q̄ꝫ notandū ē q romanꝰ
pōtifex ī ſignū īperij vtit̄ regno. i. corona ī-
periali. et in ſignū pōtificij vtit̄ mitra. ſꝫ mi
tra ſemꝑ vtit̄ ⁊ vbiqꝫ. regno vero non ſem-
per nec vbiqꝫ. quia pontificis autoritas et
poꝛ eſt et dignioꝛ et diffuſioꝛ ē q̄ꝫ īperial' po
teſtas. ſacerdotiū ei in ꝑſō dī regnū ꝑceſſit
cū aaron ꝓm⁹ pōtifex ſaulē ꝓmū regē ꝑceſ
ſerit. et noe nemroth. quia ſicut legit̄ princi
pium regni nemroth extitit babilonis. noe
v̄o edificauit altare dn̄o et olocuſta obtu-
lit ſuꝑ illud. Regno q̄dē nō vtit̄ niſi certis
dieb⁹ et locis. et nūq̄ꝫ intra ecclīam ſꝫ extra.
Porro ſm q̄ capiti a chriſto ꝯuenit mi-
tra pōtificis illō ſignificat qd ꝓpheta loquens
de filio dicit ad patrē. Glīa ⁊ honoꝛe coro-
naſti eū dn̄e ⁊c. hoc ē itaqꝫ nomē qd eſt ſuꝑ
oē nomē vt ī noīe ieſu oē genu flectat̄ cele.
ter. ⁊c. Nā ⁊ ī aurea lamīa cidaris pōtifica
lis ſculptū erat nomē dn̄i tetragrāmaton
cui⁹ miſteriū declarabim⁹ in ti. de lega. in-
dumētis. Per mitrā ergo capitis. xp̄i ſum
mā illā honorificentiā intelligi⁹. q̄ ꝓpt̄ di-
uinitatē debet̄ hūanitati. nam ꝓpt̄ pedē ad
orat̄ ſcabellū. Adorate inqt ſcabellū pedū
ei⁹. qm̄ ſanctum eſt. Et nota q ſicut ait
zacharias papa. ep̄us ad altare oratur⁹ ac
cedēs ſeu altario aſſiſtēs. vel orōes ad deū
effundēs mitrā depoit ⁊ baculū. qꝛ aplūs ꝓ-
hibet viros capite velato in ecclīa orare. vt
reuelata facie glīā dn̄i ꝯtēplentur qn̄ vero
ad ꝑplm ſe ꝯuertit vt illi ꝓdicet. inſignia cō-
muniatōis ſue reſumit. Unde ⁊ moiſes cāꝫ
ꝑplī ad deū ꝑcib⁹. cām v̄o dei ad ꝑplum gla
dijs allegabat Ultimo nota q q̄dā epī ſolē
niter bn̄dicūt in miſſa et altare thurificant
depoſita mitra. alij v̄o cum mitra in capite
Primi ca rōne mouent̄. qꝛ ſolennit̄ bene-
dicendo vice dei fungunt̄. et de⁹ ꝑ eoꝝ mi-
niſteriū bn̄dicit. Numeri. vj. in fine vbi dr̄.
Inuocabūt nomē meū ſuꝑ filios iſrael et
ego bn̄dicam eis. Altaris v̄o thurificatio
ſignat orōes. Apoc. viij. Aſcendit fum⁹ in-
cenſoꝝ de orōib⁹ ſctōꝝ. Quia ergo in orōi
bus cām plebis ad deū agit. ideo cū reuerē-
tia mitra videlicet depoſita illud agē debet
Secūdi v̄o attendūt q bn̄dictio et thurifi-
catio nō ſunt eſſentialia ad ꝯſecratōēꝫ coꝛ
poris xp̄i. ſꝫ ad ſolēnitatē ꝑtinēt. et ideo ea cūꝫ
mitra agūt. vt ꝑ hoc a ſimplicib⁹ ſacerdoti
bus diſcernant̄. q̄uis eī pl⁹ habeat eps q̄ꝫ
ſimplex ſacerdos. in his q̄ ad ſolennitatē ꝑ-
tinēt vt ī ornamētis ⁊ alijs nō tn̄ in his que
ad ꝯſecratōēꝫ ipā ſpeciāt. Sed hec rō mi-
nus ſufficiēs videt̄. quoniā ſm hoc mitrā ī
miſſa deponeret̄ niſi quando verba ad ꝯ
plationem fit ſpecieꝝ trāſſubſtantiatio ꝓ-
feruntur.

De anulo.

Anulus eſt fidei ſa
cramentū q̄ xp̄s ſponſam ſuā ſan
ctā ecclīam ſubarrauit. vt ipa de
ſe dicere valeat. anulo ſuo ſubarrauit me
dn̄s meus ieſus chriſtus. cuius cuſtodes ⁊
pedagogi ſunt epiſcopi ⁊ prelati. anulos ꝓ
ſigno in teſtimoniū hꝰ rei ferentes de q̄bus
ſponſa dicit in cant. Inuenerunt me vigi-
les qui cuſtodiūt ciuitatem. Hunc anulū
dedit pater filio reuertenti ſm illud euāge-
lij. Date anulum in manu ei⁹. Ex q̄ euan-
gelio anuli vſus creditur acceptus. Anul⁹
ergo pontificis integritatem ſignat fidei.

vt videlicꝫ eccl'iaꝫ dei ſponſã ſibi creditã ſic
ſe diligat. et ſobriã ⁊ caſtã celeſti ſponſo cu/
ſtodiat. iuxta illd'. Deſpõdi eñ vos vni viro
v̓. ca. ꝛc. vt ſe meminerit nõ dñm ſꝫ paſtorem
De hoc ſpõſo ⁊ ſpõſa iobẽs euã. di c. Qui
hꝫ ſponſã ſponſus ẽ. amic⁹ ãt ſpõſi q̃ ſtãt ⁊
audit cũ gaudio gaudet ꝓpt̃ vocẽ ſponſi.
Ep̃s ergo vicari⁹ ⁊ amic⁹ ẽ ſponſi. q̄ ſi vica
ri⁹ eſt. ⁊ ip̃e q̃dãmodo ſpõſus ẽ. Rurſ⁹ an/
tiq̃ lr̃as anulo ſigillabãt. Vñ ep̃s anulum
portat. q̃niã ſcp̃ture miſteria ⁊ eccl'ie ſacra/
mẽta pſidis ſigillare et hũilib⁹ reuelare dꝫ.

Porro ſm̃ qd' capiti ſcꝫ xp̃o ↄueñit anu/
lus digni donũ ſignificat ſpũſſancti. digitus
eñ articularis atꝫ diſtinct⁹ ſpũm ſanctũ inſi
nuat ſm̃ illud. Digit⁹ dei ẽ hic. Et alibi. Si
ego ĩ digito dei eijcio demonia filij veſtri ĩ
q̃ eijciũt. Anul⁹ ãt aureus ⁊ rotũd⁹ pfectio
nẽ donoꝝ ſigñ quã ſine mẽſura xp̃s accepit
q̃niã ĩ eo plenitudo diuinitatis corp̃aliter
habitat. Nã q̃ deſurſũ veñt ſup omẽs ẽ. cui
d̃s nõ dedit ſpũm ad menſurã dicẽs. Sup
quẽ videris ſpũm ſanctũ deſcendẽtẽ et ma/
nentẽ ſup eũ. hẽ q̃ baptizat. nã reqeſcet ſup
eũ ſpũs ſapiẽ ⁊ ĩtellect⁹. Ip̃e v̓o de plenitu/
dine ſua ſm̃ differẽtes dõnatõẽs diſtribuit
alij ſm̃ ap̃lm dãs ſermonẽ ſciẽ. alij grãꝫ ſa/
nitatũ. alij opatiõnẽ v̓tutũ ꝛc. Qd' ⁊ viſibil'
põtifex imitat̃. alios ĩ eccl'ia ↄſtituẽs ſacer/
dotes. alios diacones. alios ſubdiacones.
et hm̃oi. Nõ igiẗ abre in ep̃i digito gẽmat⁹
fulget anul⁹. p cui⁹ miniſteriũ dant̃ fulgi/
da criſmata grãrũ. De anulo ſponſe ſatis
dictũ ẽ in p̃ma parte ſub ti. de eccleſiaſticis
ſacramentis

De baculo paſtorali.

Baculus paſtoral'
correctõẽm paſtoralẽ ſigt̃. ꝓpt̃ qd'
a ↄſecratore dr̃. cõſecrato. Accipe
baculũ paſtoralis officij vt ſis in corrigen
dis vicijs pie ſeuiens ꝛc. De q̃ dicit ap̃lus.
In v̓ga veniã ad vos. Virga ergo paſtõ
ralis poteſtas intelligiẗ ſacerdotalis quaꝫ
xp̃s eis ↄtulit q̃ñ ap̃los ad p̄dicandũ miſit
p̄cipiẽs eis vt baculos tollerẽt. Et moyſes
cũ v̓ga miſſus ẽ in egiptũ. De hoc in p̃ma
parte dictũ eſt in ti. de ↄſecratõib⁹. Bacul⁹
ergo a lege et euãgelio ſumiẗ. qui ⁊ v̓ga pa
ſtoralis ⁊ ſambuca et pedũ et ferula nũcu/
pat̃. Moyſes eñ ex mãdato dñi virgam ha
buit q̃ terribilia fecit in celo et in terra et in
mari. q̄ cibũ de celo. poñ de petra ꝓduxit.
et gregẽ ad terrã fluentẽ lacte ⁊ melle mina
uit. Adhuc p baculũ doctrine autoritas in
telligiẗ. hac eñ infirmi ſuſtentant̃. inquieti
corripiũt̃. errantes ad penitentiã trahũtur
Unde et pedũ vocat̃. qd' eſt lignũ recuruũ
quo paſtores pedes retrahunt animaliũ
Sane q̃ñqꝫ baculus ex oſſe et ligno ↄficit̃.
q̃ criſtallina ⁊ deaurata ſperula ↄiũgũtur.
os ſupi⁹ recuruat̃. lignũ inferi⁹ ferro acuiẗ
modice tñ retundit̃. Siq̃dẽ os eſt duricia
legiſ. lignũ mãſuetudo euangelij. q̃ duo cõ
iuncta ſunt ſperula diuinitatis ihũ chriſti
vel os ſeueritas. lignũ pontificis eſt leni/
tas quas iũgit in iudicio p caritatẽ. Nam
ſeueritas vel miſcdia multũ d'ſtituit ſi vna
ſine altera teneat̃. Ad qd' deſignandũ ferrũ
obtundit̃. q̄ iudiciũ miſcdia tpat̃. baculus
recuruat̃ cũ penitẽtes ad penitentiã reuo/
cant̃. Aliq̃ñ in curuatura caput formatur
q̃niam ad deũ ↄuerſis vita et'na ꝓmittitur
Q̃ñqꝫ etiã in curuatura ſcribit̃. cum irat⁹
fueris miſcdie recordaberis. ne ob culpam
gregis ira turbet in paſtore oculum rõnis
Aliq̃ñ ĩ ſperula ſcribit̃. hõ. vt pontifex ſe ho
minẽ memoret̃. et de ptãte collocata nõ ele/
uet̃. Aliq̃ñ etiã iuxta ferrũ ſcribit̃. parce. vt
in diſciplina ſubditis parcat et miſericors
a miſcdia miſcdiam ↄſeq̃t̃. Q' v̓o bacul⁹
eſt acut⁹ in fine. rect⁹ in medio. ⁊ retort⁹ in
ſũmo. deſig̃t q̄ põtifex dꝫ pungere pigros.
regere debiles ſui rectitudine. et collige va/
gos. Vñ v̓ſus. Collige ſuſtẽta ſtimula va/
ga morbida lenta. Et reddẽdo ſingula ſin/
gulis v̓ſus iſte cõtinet oĩa p̄miſſa. Vel ſic.
Attrahe p p̃mũ. medio rege. punge p imũ.
Roman⁹ aũt põtifex paſtorali v̓ga ñ vtit̃.
tum ꝓpter hiſtoriã. tum ꝓpter miſticaꝫ ra/
tionem. Hiſtoria eſt. q̃niaꝫ btũs petr⁹ ap̃ls
marcialem diſcipulum ſuũ. quem dñs inẽ
diſcipulos conſtituit cum dixit. niſi efficia
mini ſicut paruulus iſte non intrabitis ꝛc.

miſit cū q̄buſdā alijs ad p̄dicandū germa
nis. q̄ i via ad .xx. dietas defūcto. frōto colle
ga ei⁹ rediijt ad nūciandū hoc petro. Cui
petr⁹ ait. Accipe hūc baculū. et tāgēs illum
dic. ſurge i noīe dn̄i ꝛ p̄dica. Ille v̄o i q̄dra
geſima die a tp̄e mortis illi⁹ tetigit eū. et ſur
rexit ꝛ p̄dicauit. Et ita petr⁹ baculū a ſe re-
mouit. ꝛ ſubditis dedit nec recupauit. In-
noc. v̄o papa. iij. ſcp̄ſit i eccl'ie ſpeculo. q̄ bea
tus petr⁹ miſit baculū ſuū euchario p̄mo
treuerorū ep̄o. quē vna cū valerio ꝛ mater-
no ad p̄dicandū euāgeliū gēti teutonice de
ſtinauit. Cui ſucceſſit i ep̄atu matern⁹. q̄ p
baculū petri de morte fuerat ſuſcitat⁹. quē
baculū vſq̄ʒ hodie cū mag̈ veneratōne tre-
uerēſ. eccl'ia ſuat. ꝛ iō papa in illa dioc̄ vtit̄
baculo ꝛ nō alibi. Miſtica v̄o eſt rō. q̄ꝛ ba
cul⁹ in ſūmitate curuus ē q̄ ad attrahēdū
q̄d i romano pōtifice neceſſe nō ē. q̄ꝛ nullus
ab eo finalit̄ diuerte p̄t. Preterea p baculū
deſigt̄ coercio quā q̄ꝛ ceti pōtifices ab hoīe
recipiūt. iō a ſuis ſupiorib⁹ baculos recipi
unt ꝛ habēt. Roman⁹ v̄o pōtifex q̄ꝛ p̄tātē
a ſolo deo accipit baculū nō hʒ Porro
ſm̄ quod capiti ſcʒ xp̄o ꝯueīt v̄ga pōtificis
p̄tātē xp̄i ſignat. de q̄ pſal'. Uirga recta ſiue
directōis v̄ga regni tui. quia dilexi. iuſti. et
odi iniq̄tatē. ppt̄ q̄d alibi dicit. Reges eos
i v̄ga ferrea. Duricia ferri vigorē ſigt̄ equi-
tatis. q̄ tp̄s tāq̄ʒ vas figuli pctōres ꝯfriget.
Uerū p̄tās xp̄i non ſolū ē v̄ga ſʒ bacul⁹. q̄ꝛ
nō ſolū corripit ſʒ et ſuſtētat. Uñ ps. Uir-
ga tua et baculus tu⁹ ꝛc.

De ſudario.

Expeditis nouem
ſpecialib⁹ pōtificū ornamētis ali
qua de q̄buſdā alijs. ꝛ p̄mo d̄ ſu-
dario videam⁹. q̄d ē line⁹ pann⁹ quē mini
ſtrās ep̄o ſp parātū hʒ. q̄ ille ſudorē et oēm
ſupfluū corpis tergat humorē ſigficās ſtu
diū q̄ hūanas ꝯtagiōes i hac vita extergi⁹
p exempla ſctōꝝ patꝝ. q̄b⁹ ad patientiā cor-
roboramur. ſicut ei ſudor ē i corpe. ſic etiā
tedium eſt in aīa. q̄ñq̄ʒ ex ꝯſcientia pctōꝝ
p̄mens ꝯſciētie frontē. Habeam⁹ igit̄ ſuda
riū ex lino mltis tūſionib⁹ caſtigato ꝛ mū-
dato. p q̄d mūda nos extergam⁹ affectus. ꝛ
etiā cū dauid ꝛ iob triſticiā abijciēdo nos
tergam⁹. In q̄buſdā eccleſijs diacon⁹ ſu-
dariū habēs illud in dextro cornu altaris
d̄ponit. vt ſi forte quicq̄ʒ ſordidū acceſſerit
illo tergat̄ ꝛ ſudariū ſacerdoti ſ mūdiſſimū
maneat. Manipuli q̄ʒ pene eadē ē ſigfica-
tio put ibi dictum eſt

De pallio.

Conſequenter ali
qua d̄ pallio ſubijciamus quod
patriarchaꝝ p̄matum et metro-
politanoꝝ eſt ppriū. vt p illud a ceteris epi-
ſcopis diſcernant̄. ꝛ p̄uilegiatā obtinent di
gnitatē. quare ſub p̄miſſis cōmunibus vel
ſpēalibus ornamētis minime ꝯtinet̄. Siq̄
dem p palliū ſimul vtrūq̄ʒ ꝛ ſuphumerale
et rōnale legalis pontificis intelligim⁹. q̄a
enī ſup vtrūq̄ʒ pontificis hūeꝝ iacet ſuper-
humerale ſiue longion d̄r. q̄ꝛ v̄o inde deſcē
dens in ip̄o pontificis pectore iūgit̄ rōna-
le vocat̄. Habebat enī aaron ſuphūerale ꝛ
rōnale q̄ catenulis aureis ſimul iungebāt̄
Sūt tñ q̄ dicūt q̄ rōnali nullū hodie orna-
mentū ſuccedit. de q̄ ſub ti. de lega. in d̄ti. di-
cetur. Alij dicūt q̄ palliū p aurea lamīa in
ſtitutum ē. q̄ʒuis p̄babili⁹ videat̄ q̄ aurifri
gia mitre vicē lamine gerant. Sane palliū
q̄ maiores vtunt̄ ſigficat diſciplinā qua ſe
ip̄os ad exemplū ſubditoꝝ et etiā ip̄os ſub-
ditos regē et ꝯſtringē debent. Per hāc ac-
quirit̄ torques aurea quā legitime certan-
tes accipiūt. de q̄ dicit ſalo. in parab. Audi
fili mi diſciplinā patris tui. et ne dimittas
legē matris tue. vt addat̄ grā capiti tuo et
torques collo tuo. Sicut aūt torques ſeu
brauiū nō dabit̄ niſi legitime certāti. iuxta
illud apl'i. Multi q̄dem currūt ſʒ vn⁹ acci-
pit brauiū. ita ꝛ ad honorē pallij nemo aſcē
ſur⁹ eſt niſi q̄ in ſingulis honoꝝ gradib⁹ le
gitime p̄us deſudauerit. Nam ꝛ officia ſe-
cularia n̄ deferūt p̄ncipalē locū ingreſſis
veſtibulum actōnis. ſʒ examinatis per plu
rimos gradus. et is gradus ceteros antecel
lat quem labor plurior et ſtipendia longio-
ra fecerūt anteire. Sup cūcta indumenta

fert. vt ceteri hoc videntes ad legitimū certa-
men hortētur. Pontifex vero palliū dū ſibi ipo-
nit ⁊ deorabit oſculatur. ad notādū ſummuꝫ
legitime certādi deſideriū ⁊ brauiū ꝓmerē-
di. Eſt autē palliū de cādida lana ↄtextuꝫ. ha
bens circulū hūeros ↄſtringentē. ⁊ duas li
neas ab vtraqꝫ ꝑte videlicet añ ⁊ retro pen
dētes. A ſiniſtris ē duplex. a dextris ſimplex.
Habet quattuor cruces purpureas ſcilꝫ ante
⁊ retro. a dextris ⁊ a ſiniſtris. Inſigunt in
pallio tres acus. Et q̄dā ſūt q̄ ꝑ metropoli-
tanū ſine pallio agi non pñt. q̄ et niſi certis
dieb⁹ vti nō valet. Que oīa moralib⁹ ſunt
imbuta miſterijs ⁊ diuinis grauida ſacra
mētis. Nā vt ſcriptura teſtatur. In theſauris
ſapie ſignificatio diſcipline. In lana quippe
aſperitas. in cādore benignitas deſigūt. Nā
eccliaſtica diſciplina ↄ̄ rebelles ⁊ obſtina-
tos ſeueritatē exercet. ſꝫ erga penitētes ⁊ hu
miles exhibet pietatē. ꝓpt̄ qđ de lana ñ cu-
iuſlibet aīalis ſꝫ ouis dūtaxat efficit̄. que ē
aīal māſuetū. Vñ ꝓpha. Tāqꝫ ouis ad oc
ciſionē duct⁹ ē ⁊ corā tondēte ſe nō ape. os
ſuū. Hic ē q̄ illi⁹ ſemiuiui vulnerib⁹ queꝫ
ſamaritan⁹ duxit i ſtabulū. vinū ⁊ oleū in-
fudit. vt ꝑ vinū mordeāt vulnera. ꝑ oleum
foueant̄. q̄ten⁹ q̄ ſanādis vulnerib⁹ p̄eſt in
vino morſum ſeueritatis adhibeat in oleo
molliciē pietatis. Hoc nimirū ⁊ ꝑ arcaꝫ ta-
bernaculi deſigūt. in q̄ cū tabulis v̄ga ↄtine
bat̄ ⁊ māna. q̄ſi ā in mēte rectoris cū ſcriptu
re ſciā v̄ga dꝫ eē directōis ⁊ māna dulcedi-
nis. vt ſeueritas īmoderate nō ſeuiat. ⁊ pie-
tas pluſq̄ꝫ expedit nō indulgeat. Itē fit de
vili materia ſcꝫ lana. vt habeat p̄ciū nō a ſe
ſꝫ ab eo qđ ſignificat̄ i ſe vt nō oculis ſꝫ men-
ti ſpectabile ſit vt non ad ornandū ſꝫ ad ſi-
gnificandū indui ītelligat̄. Circul⁹ pallij ꝑ
quē hūeri ↄſtringūt̄ ē n timor dñi ꝑ quē opa
coercent̄. ne vel ad illicita defluāt vel ad ſu-
perflua relaxent̄. q̄ſi aꝫ diſciplina ſiniſtraꝫ
cohibet ab illicitis formidine pene. dextraꝫ
v̄o tempat a ſuꝑfluis iuſticie amore. Bea-
tus ergo vir q̄ ſp̄ē pauid⁹. Nā iuxta ſniam
ſalomonis. Timor dñi peccatum expellit.
Qui v̄o ſine timore exiſtit iuſtificari ñ po-
terit. Ideo et circul⁹ pallij ſub collo hūeros
ↄſtringit. ad notandū q̄ illū ferēs dꝫ eē idē
ope ⁊ ſmone. Duas v̄o lineas q̄ꝝ vna poſt
dorſū et altera ꝓgredit̄ ante pect⁹ hui⁹ vite
curas ⁊ ſolicitudīes ſignificare putam⁹. q̄b⁹
et cor ⁊ hūeri pōtificis ſic ſepiſſime grauāt̄
⁊ impediūt̄. vt a ꝓpoſitū ſtatu eū auertāt. et va
na q̄daꝫ ⁊ trāſitoria cogitare et portare cō-
pellāt. Hinc ē q̄ palliū ante ⁊ retro. a dextris
et a ſiniſtris. ante pect⁹ ⁊ ſuꝑ hūeros freq̄n-
ter aptat̄. vt his poſt habitis i ſeipm̄ redire
intelligat̄. Actiuā q̄ꝫ ⁊ ↄtēplatiuā vitā ſigni
cat. q̄s ita dꝫ exercere plat⁹. vt exēplo moyſi
nūc in mōtē aſcendat et ibi philozophet̄ cū
dño. et nūc ad caſtra deſcēdat. vt ibi neceſſi
tatib⁹ ꝓuideat ꝓximoꝝ ꝓuiſur⁹ attent⁹ vt cū
ſepe ſe dederit alijs interdū ſe ſibi reſtituat.
q̄ten⁹ et cū martha circa frequēs miſteriū
ſatagat. et cū maria v̄ba audiat ſaluatoris.
Vtraqꝫ tñ linea grauat inferi⁹. q̄ corpus
qđ corrūpit̄ aggrauat aīaꝫ ⁊ deꝑmit terre-
na īhabitatio ſenſū multa cogitantē. Pal
liū duplex eſt ī ſiniſtra ſicut ⁊ rōnale. ſꝫ ſim
plex ī dextra. q̄ vita p̄ſens q̄ ꝑ ſiniſtrā acci-
pit̄. mltis ē ſubiecta moleſtijs. ⁊ ī ea dupli
tate carere nō poſſum⁹. q̄ nunc ꝓſperis ex
tollimur. nūc aduerſis frangimur. nūc t̄re-
na petim⁹. nūc celeſtib⁹ adherē⁹. nūc carni
nūc mēti ſeruim⁹. Sꝫ vita futura q̄ ꝑ dex-
trā ſignificat̄ i vna ſpē collecta quiete. qđ ve-
ritas ipa deſigūt cū intulit. Martha mar
tha ſolicita es ⁊ turbaris erga plurima por
ro vnū ē ne. m. o. par. e. q̄ ñ au. ab ea. Ruſ⁹
palliū duplex ē i ſiniſtra q̄ten⁹ ad tolerādas
vite p̄ñtis moleſtias plat⁹ fortis exiſtat. ſim
plex i dextra q̄ten⁹ ad obtinēdā vite future
q̄etem toto ſuſpiret affectu. iuxta v̄bū pſ. d.
Vnā peti a dño hāc requirā vt īhabitē in
domo dñi. o. d. v. m. e. e. Illic et nulla ē dupli
citas ſiue ruga. ſꝫ ꝓſperitas ſine aduerſita-
te. gaudiū ſñ triſticia. ⁊ felicitas ſñ miſeria.
Quattuor cruces purpuree ſūt q̄ttuor v̄tu
tes politice. ſ. iuſticia. fortitudo. tēꝑantia. et
prudētia. q̄ niſi i crucis xp̄i ſanguīe purpu-
rēt falſū ſibi v̄tutis nomē vſurpant. ⁊ ad ve
rā btitudīs glāꝫ ñ ꝑducūt. Vn dñs inquit
aplis. Niſi abūda. iu. ſ. vrā pl⁹ q̄ꝫ ſc. ⁊ pha. ñ.
it. i. r. c. Hec ē purpura regij ſ ticta canalib⁹.

quaꝫ ſalomō cōmemorat in cā. Is ergo ꝗ
pallij glīa decorat̄ ſi cupit eē qḋ dr̄ ī anterio-
ri pte dꝫ hrē iuſticiā. ut reddat vnicuiqꝫ qḋ
ſuū ē. in poſteriori prudentiā. ut caueat qḋ
cuiqꝫ nociuū ē. fortitudinē a ſiniſtris. ut eū
aduerſa nō depmāt. tpātiā a dextris. ut eūꝫ
pſpera nō extollāt. Tres āt acus in pallio
inſigūt̄. ſcꝫ añ pectꝰ et ſup ſiniſtrū hūerū et
poſt tergū. nō ad pūgēduꝫ. i. nō ppt hꝰ vite
ꝯpūctōes. ſꝫ ad planetā palliūqꝫ iūgendū
ſūt inuēte. Ulī qdā anſule antiqtꝰ ī plane-
tis poſite erāt qbꝰ acus inſerebāt et palliūꝫ
ſil' cū planeta firmabāt ne a ſuo loco palliū
moueret̄. Poſſumꝰ tn̄ per tres acus fideꝫ
ſpem ⁊ caritatē intelligē. ſine qbꝰ palliū ab
epō rite teneri nō pt. Rurſus tres acus cō
paſſionē primi. adminiſtratōeꝫ officij. diſtin
ctionēqꝫ iudicij ſignificāt. qꝝ pma pūgit ani-
mū p dolorē. ſcda p laborē. tertia p terroreꝫ
Prima pūgebat aplm cū dicebat. Quis ī
firmat̄ ⁊ ego n̄ ifir. qs ſcā. ⁊ ego n̄ vror. Se-
cūda cū aiebat. Preter illa q̄ extrīſecꝰ ſunt
īnſtātia mea q̄tidiana ſolicitudo oīm eccle
ſiaꝝ. Tertia pūgebat iob dicentē. Si iuſtꝰ
vix ſaluabit̄ ipiꝰ ⁊ peccator vbi apparebunt
Sup dextrū hūeꝝ nō īnſigit̄ acus. q̄nīā in
etna q̄ete nullꝰ ē afflictōis aculeꝰ. nullꝰ ſti-
mulꝰ pūctiōis. Abſterget eī ds̄ oēꝫ la. ab o.
ſan. ⁊ iā n̄ erit āplīꝰ neqꝫ luctꝰ neqꝫ clamor
ſꝫ nec vllꝰ dolor. q̄nīā pora trāſiert̄. Acꝰ vo
aurea eē dꝫ. ſꝫ inferiꝰ ē acuta ⁊ ſupiꝰ rotūda
lapidē ꝯtinēs pcioſū. qꝛ nimirū bonus pa-
ſtor ppt curā ouiū ī terris affligit̄. ſꝫ ī celis
eternalit̄ coronabit̄. vbi illā pcioſā marga
ritā habebit. de q̄ dn̄s inq̄t ī euāgelio. Silē
ē reg. ce. hoī q̄rēti bōas margaritas ⁊c̄. In-
uēta vna pcioſa margarita dedit oīa ſua ⁊
cōparauit eā. In pallio ⁊ cū ipo ꝯfert̄ pon
tificalis officij plenitudo. Hinc ē ꝙ anteqꝫ
metropolitanꝰ pallio decoret̄ nō dꝫ ꝯciliū
ꝯuocare. criſma ꝯficere. clericos in ſua pro
uincia ordinare. pontifices ꝯſecrare. l' eccle
ſias dedicare. nec ſe archiepm noīare. Aliq̄t
tn̄ qdā ꝙ extra puinciā ſuā īuitatꝰ poſſꝫ or
dines tanqꝫ ſimplex epſ ſine pallio celebra
re. Sūt etiāꝫ q̄ dicūt ꝙ epſ etiā ſi ſit talis ꝙ
pallio vtat̄. nō pt dare licentiā alieno archi

epō vtendi pallio in dioc̄. ſua. niſi dictꝰ epſ
palliatꝰ exemptꝰ exiſtat. nec ēt archiepſ in
puincia ſua. niſi forte inuitatꝰ priuilegiū ha-
beat ꝙ poſſit vti pallio extra ſuā puinciam
ſi fuerit inuitatꝰ. ſed hec potiꝰ iuris ⁊ rigo-
ris ſūt q̄ꝫ curialitatis. neqꝫ ſubtilit̄ intuenti
aliud videt̄ in epō palliato exempto q̄ꝫ ī nō
exempto. Sꝫ ⁊ vnꝰ metropolitanꝰ n̄ poteſt
cū alterꝰ pallio celebrare. neqꝫ pari rōne ſe
peliri. ſꝫ cū ꝓpō tantū. Palliatꝰ tn̄ ad aliāꝫ
eccliāꝫ trāſlatꝰ cū pallio ſcdo loco ſibi ꝯceſ-
ſo ſepelit̄. Itē palliatꝰ ad aliā trāſlatꝰ eccle-
ſiā nō pt ibi vti pallio ī pma ecclia obtento
qꝛ nō ſolū dat̄ ꝯtēplatōne pſone. verū etiam
loci. Hinc ē ꝙ nō pt vti eo extra puinciam
ſibi decretā. Sꝫ ⁊ ſi quis renūciat archiepi-
ſcopatui. neq̄t vlteriꝰ pallio vti. Nec etiam
pt q̄s pallio niſi infra eccleſiāꝫ ⁊ in diuinis
officijs vti. Unde ſi forte pceſſionalit̄ vl' ad
pdicandū vel ad aliq̄d hmōi eū eccliāꝫ exire
ꝯtigerit. cū pallio nō exibit. Siq̄dē regula-
riter vſus pallij interdicit̄ niſi in ſolennibꝰ
diebꝰ. et q̄ in cuiuſqꝫ ecclie priuilegijs ꝯtinet̄
puta ī feſtiuitatibus natalis dn̄i. ſancti ſte
phani. ſācti iohānis. circūciſionis. epipha-
nie. ramiſ palmaꝝ. cene dn̄i. ſabbati ſancti. ī
tribus diebꝰ reſurrectōis. aſcenſionis. pen-
teco. ſancti iohānis bap. oīm aploꝝ. ī q̄tuo-
or feſtiuitatibꝰ btē marie. ſancti michaelis.
oīum ſctōꝝ. ſancti martini q̄ eſt par aplis. in
feſtiuitatibꝰ pncipalibus ecclie pallio deco
rate. ī dedicatōibꝰ eccliaꝝ. ꝯſecratōibꝰ epō-
rum. ordinatōnibus clericoꝝ. ⁊ anniuerſa
rio cōſecratōnis palliati. Quidā etiāꝫ ad-
dunt dies dominicas que ad reſurrectiōeꝫ
pertinent. quod tamen in vſu nō eſt. Poſ-
ſet etiā dici ꝙ vbicūqꝫ in ſua prouincia cor
pus alicuius ſancti quieſcit metropolita-
nus in feſto eiuſdē ſancti ⁊ etiā in principa
li feſto cuiuſlibꝫ loci ſue prouincie ad locū
illum declinans poterit pallio et ſandalijs
vti. In exequijs vero defunctoꝝ vel in be-
nedictionibus nubentium vti non licet ni-
ſi hoc in priuilegio contineatur expreſſum.
Epiſcopus oſtienſis qui papam cōſecrat
pallio vtitur ex inſtitutōne martini pape. ⁊
etiā quidam epiſcopi ex priuilegio ſpeciali.

vt auicien. ⁊ q̄nq̃ȝ eccen. Poſtremo ſciēdū
eſt q romani pontifices q beatū ſilueſtrū p
ceſſerūt depigunt tanq̄ȝ gerētes lineas pal/
lij circa hūeros inuolutas. Nā ⁊ legal' ſacer
dos dū ſacrificabat ſūmitates baltei ſup hu
meros reflectebat. in q̄ ſignificat q illoȝ iu/
riſdictio ⁊ ptās p palliuȝ ſigficata inuoluta
⁊ implicata nō libera fuit. Ipſe vō ⁊ ei⁹ ſuc
ceſſores liberā ⁊ explicatā habuerunt. q̄re li
nee ipſe in eis explicite et extēſe añ ⁊ retro de
pendētes depingunt. Pōt etiā dici q linee
ipſe q̄ ut pmiſſū ē ſolicitudies ⁊ curas ſigfi
cāt. a tpe ſilueſtri pape explicite depēdent
pp̄ter ɔceſſa ſibi ⁊ ſucceſſorib⁹ tpalia. q̄ abſq̄
ſolicitudie et cura nequeūt poſſideri. Deni/
qȝ bruno dixit q ſūm⁹ pōtifex p̄ter premiſſa
ornamēta ⁊ regnū portat. ⁊ purpura vtit. p
ut ſub ti. de mitra dictū ē. nō p ſignificatōne
ſed qȝ ɔſtantin⁹ ipator olim beato ſilueſtro
oīa romani impij inſignia tradidit. Unet
in magnis pceſſionib⁹ oīs ille apparat⁹ ro/
mano pōtifici exhibet. q̄ quondā ipatorib⁹
fieri ſolebat. et cuȝ diademate iperiali papa
ipſe coronatur.

De colorib⁹ quib⁹ eccl'ia in eccl'aſticis vtitur indumentis.

Quatuor ſūt prin
cipales colores qb⁹ ſm pprieta/
tes dieȝ ſacras veſtes eccl'a diſti
guit. alb⁹. rube⁹. niger. ⁊ viridis. Nā ⁊ in le/
galib⁹ indumētis q̄tuor colores fuiſſe legū
tur. biſſus purpura. iacinct⁹. ⁊ cocc⁹. de q/
b⁹ i ſe. ti. dicet. Eccl'a etiā romana violaceo
⁊ croceo colore vtit ut infra dicet. Albis in/
dumētis vtendū ē in feſtiuitatib⁹ ſctoȝ cō/
feſſoȝ ⁊ v̄ginū q̄ martires nō ſūt. ppt integ
tatē ⁊ inocētiā. Nā cādidi facti ſūt nazarei.
ſcȝ ei⁹ ⁊ ambulabūt mecū i albis. v̄gines eni
ſūt et ſequunt agnū q̄cūqȝ ierit. Propt eā/
dē cāȝ vtendū eſt albis in ſolēnitatibus an
geloȝ. de qȝ nitore dñs loquit ad luciferuȝ.
vbi eras cuȝ me laudarent aſtra matutina.
Itē in oībus feſtis ſancte dei genitricis ma
rie. in feſto oīm ſctoȝ. qdā tū tūc rubeis vtū
tur. vt īfra dicet. In p̄ncipali feſto ſcti ioh.
euan. in ɔuerſione ſcti pauli. i cathedra ſcti
petri. De his etiā īfra dicet. Itē a vigilia na
tiuitatis domini vſqȝ ad octauam epipha/
nie īcluſiue. ut dicet in pſhemio. vij. ptis. exce
ptis feſtiuitatib⁹ martirū intmedijs. In na
tiuitate ſaluatoris ⁊ etiā p̄curſoris. q̄niā vt/
qȝ nat⁹ eſt mūd⁹. i. carens originali pctō.
Aſcendit ei dñs ſup nubē leuē. i. aſſūpſit car
nē a peccatis īmunē. ⁊ intrauit egiptū. i. vēit
in mūdū. iuxta illud qd angel⁹ inqt ad v̄gi
nē. ſpūſanct⁹ ſupueniet in te. ⁊ vt⁹ al. ob. ⁊ ibi
Iohēs añ ⁊ ſi fuerit in pctō ɔcept⁹. fuit tū in
vtero ſanctificat⁹. iuxta illō ppheticū Añqȝ
exires de vulua ſanctificaui te. Et angel⁹ i/
q̄t ad zachariā. Spūſancto replebit adhuc
ex vtero matris ſue. Itē in epiphania pp̄ter
ſplēdorē ſtelle q̄ magos duxit. ſm illō pphe
ticū. Ambulabūt gentes in lumie tuo. ⁊ re. i
ſplē. or. tui. In ypapanti ppt puritatē marie
q̄ iuxta canticū ſimeōis obtulit lumē ad re
uelationē gentiū ꝛc. In cena dñi pp̄ter ɔfe/
ctionē criſmatis qd ad mūdationē aīe cōſe
crat. Nā ⁊ euāgelica lectio mūdicitā p̄ncipa
liter in illa ſolēnitate ɔmēdat. q̄ lot⁹ eſt inqt
nō indiget niſi vt pedes lauet. ſed ē mūdus
tot⁹. Et iteruȝ. Si nō lauero te nō habebis
ptē mecū. Itē a ſabbato ſancto ī officio miſ
ſe vſqȝ ad octauā aſcēſionis īcluſiue. q̄nai/
qȝ officiū de tpē agit. p̄ter dies rogationū. ⁊
p̄terq̄ȝ in feſtis martirū intermedijs. pnt in
fra dicet. In reſurrectione pp̄ter angelū te/
ſtē reſurrectionis ⁊ nūciū. q̄ apparuit ſtola
cādida coopt⁹. de q̄ dicit. math. q erat aſpe/
ct⁹ ei⁹ ſic fulgur ⁊ veſtimēta ei⁹ ſic nix. ⁊ q̄a
pueri tūc renati albas hūt veſtes. In aſcen/
ſione ppt nubē lucidā in q̄ xp̄s aſcēdit. Nā
et duo viri aſtiterūt iuxta illos in veſtib⁹ al
bis. q̄ ⁊ dixerūt. Uiri galilei qd ſtatis ꝛc. Il/
lud aūt notandū eſt q licet in ɔſecratōe pō
tificis talib⁹ ſit indumētis vtēdū q̄lia ſcdm
diei pprietatē ɔueniūt. in dedicatōe tū eccl'e
ſemp eſt vtendū albis quocūqȝ dieȝ dedica
tio celebret. q̄niā in ɔſecratōe pontificis cā/
tat miſſa de die. ſed in dedicatōne baſilice de
dedicatione miſſa cantat. Nā et eccl'a virgi
nis noīe nūcupat. iuxta illud apl'i. Deſpon
di ei vos vni viro v̄ginē caſtā exhibere xp̄o.
de qua ſponſus inqt in cātic. Tota pulcra

es amica mea ⁊c. Ipſe tñ q̄ ꝯſecrat̄ debet eē
albis ornatꝰ. ad notandū ꝙ oī tp̄e veſtimē-
ta eiꝰ dn̄t eſſe candida .i. vita eiꝰ imaculata.
Itē p̄ octauas p̄miſſoꝝ feſtoꝝ octauas ha-
bentiū vtēdū eſt colore albo qn̄ de ipſis agit̄
Vermelha octaua. Rubeis aūt vtendū eſt indumētis
in ſolēnitatibꝰ aplōꝝ euāgeliſtaꝝ ⁊ martirꝝ
ꝓpt̄ ſanguinē paſſionis quā ꝓ xp̄o fuderūt
Nā ipſi ſunt q venerūt ex magna tribulatō
ne ⁊c. p̄terq̄ꝫ in feſto innocentū vt iam dicet̄
Itē in feſto crucis in q̄ xp̄us ſanguinē ſuū
fudit ꝑ nobis. Vn̄ ꝓpħa. Quare rubrū eſt
indumentū tuū ſicut calcantiū in torculari
Sed ſm̄ alios meliꝰ eſt tūc albis vti. q̄ꝛ iaꝫ
nō paſſionis ſed inuentionis vel exaltatōis
eſt feſtū. Itē a vigilia pente. in miſſa vſq̄ꝫ ad
ſabbatū poſt ipſū feſtū incluſiue. et hoc ꝓpter
ſpūſſancti feruorē. q̄ ſup̄ aplōs in igneis li-
guis apparuit. Nā apparuerunt illꝭ diſparti
te lingue tanq̄ꝫ ignis. Vn̄ ꝓpheta. De celo
miſit ignē in oſſibꝰ meis. Licet aūt in aplō
rū petri et pauli martirio rubeis ſit vtēduꝫ
in ꝯuerſione tñ et in cathedra vtendū ē albꝭ
ſicut et licet in natiuitate ſancti iohīs ſit al-
bis vtendū. in decollatione tñ ipſiꝰ vtendū
eſt rubeis. Cū aūt illiꝰ feſtiuitas celebrat̄ q
ſimul eſt martir et virgo. martiriū v̄ginita
ti p̄fert̄. q̄ꝛ ſignū eſt ꝑfectiſſime caritatis. iux
ta qḋ veritas ait. Maiorē caritatē nemo hꝫ
vt a. ſ. q. p. ꝑ. a. ſuis. Quapꝓpter et ī ꝯmemo-
ratione oīm ſanctoꝝ q̄dā rubeis indumen
tis vtunt̄. alij v̄o vt eccl̄ia romana cādidis.
cū nō tantū in eadē ſed etiā de eadē ſolēnita
te dicat eccl̄ia ꝙ ſancti ſm̄ apoc. ioh. ſtabant
in ꝯſpectu agni amicti ſtolis albis ⁊ palme
in manibꝰ eoꝝ. Hinc ſponſa dicit in cant̄c.
Dilectꝰ meꝰ candidꝰ ⁊ rubicūdꝰ electꝰ ex
milibꝰ. Candidus in ꝯfeſſoribꝰ ⁊ in v̄gini-
bꝰ. rubicundus in martiribꝰ ⁊ aplis. Hi ſiq̄
dē ⁊ illi ſūt flores roſaꝝ et lilia ꝯualliū. Rur
ſus q̄ in feſto oīm ſanctoꝝ rubeis vtuntur.
ex eo mouent̄. q̄ꝛ feſtū illud p̄mo in honorē
martirū tantū īſtitutū fuit. Sꝫ reſponderi
pōt. ꝙ imo etiā in honorē beate marie v̄gis.
⁊ hodie ex inſtitutōe gre. vij. feſtat eccl̄ia die
illa etiā ꝓ ꝯfeſſoribꝰ ⁊ v̄ginibꝰ. vnde in. vij. p̄te
ſub ipſo feſto dicet̄. Itē p̄ octauas p̄miſſoꝝ
feſtoꝝ octauas habētiū vtendū ē colore ru
beo qn̄ agit̄ de octaua. Nigris vtendū ē fe- *preta*
ria ſexta in paraſceue et diebꝰ afflictionis ⁊
abſtinētie ꝓ pc̄tis. et etiā in rogationibꝰ. ſic̄
ſub illo tractatu in vj. p̄te dicet̄. et in ꝓceſſiōi
bus q̄s romanꝰ pontifex nudis pedibꝰ fac̄
⁊ ī miſſis ꝓ defūctis. et ab aduētu vſq̄ꝫ ad vi
giliā natiuitatis. ⁊ a ſeptuageſima vſq̄ꝫ ad
ſabbatū paſche. Sponſa q̄ꝓ ꝑe dicit ī cantīc.
Nigra ſū ſꝫ formoſa filie hiꝛlm ſic̄ taberna-
cula cedar. ſicut pellis ſalomonis. nolite me
ꝯſiderare ꝙ fuſca ſim. q̄ꝛ decolorauit me ſol
In feſto aūt ſanctoꝝ innocentū q̄dā nigris
alij v̄o rubeis indumētis vtendū eſſe ꝯten-
dūt. Illi ꝓpter triſticiā q̄ꝛ vox in rama au-
dita ē. ploratꝰ et vlulatꝰ multus rachel plo
rās filios ſuos ⁊c. Nā et ꝓpter eādē cauſaꝫ
cantica leticie ſubticent̄ ⁊ ſine aurifriſio mi
tra defert̄. Iſti ꝓpter martiriū qḋ p̄ncipalit̄
ꝯmemorās inq̄t eccl̄ia. Sub throno dei ſā-
cti oēs clamāt. vindica ſanguineꝫ noſtrū q̄
effuſus eſt dn̄e deus noſter. Sic̄ et in letare
hierl̄m ꝓpter leticiā quā aurea roſa deſiḡt.
romanꝰ pontifex portat mitrā aurifriſio ī-
ſignitā. ſed ꝓpter abſtinentiā nigris vtit̄ in-
dumentis. Sed eccl̄ia romana tūc vtit̄ vio
laceo colore qn̄ illud occurrit extra dn̄icam
ſed in octaua rubeo. Reſtat ergo ꝙ ī diebꝫ *Verde*
ferialibꝰ ⁊ ꝯmunibꝰ viridibꝰ ſit indumētis
vtendū. q̄ꝛ viridis color mediꝰ eſt int̄ albedi
nē ⁊ nigredinē ⁊ ruborē. Et ſp̄ealit̄ īter octa-
uā epiphanie ⁊ ſeptuageſimā. ⁊ īter pente.
et aduētū qn̄ dn̄icale agit̄ officiū. Hic color
exp̄mit̄ vbi dꝛ. cipri cū nardo. nardꝰ et crocꝰ
Ad hos q̄ttuor colores ceteri referunt̄. ſ. ad
rubeū colorē coccineꝰ. ad nigrū violaceus.
q̄ alit̄ coccꝰ vocat̄. ad albū biſſinꝰ. ad viridē
crocꝰ. q̄nq̄ꝫ nōnulli roſas ad martires. cro
cū ad ꝯfeſſores. ⁊ liliū ad v̄gines referūt. De
coloribꝰ etiā in fine ſequētis tractatꝰ dicet̄.
Violaceo autē colore vti in diebꝰ q̄bus eſt
vſus nigri coloris nō eſt incōueniens. Vn̄ *roxa*
eccl̄ia romana vtitur colore violaceo a p̄ma
dominica aduētus vſq̄ꝫ ad miſſam vigilie
natiuitatis dn̄i incluſiue. et a. lxx. vſq̄ꝫ ad of
ficiū miſſe vigilie paſche excluſiue. q̄ncūq̄ꝫ
in p̄dictis tp̄ibus officiū d̄ tp̄e agit̄. exceptis

quīta feria cene dn̄i. et feria ſexta ī paraſceue
In feſtiuitatib⁹ vō ſcōꝝ q̄ in. lxx. ⁊ in aduē-
tu occurrūt. nō eſt nigris vel violaceis vtē
dū. Et eſt intelligendū q̄ in ſabbato ſancto
in toto officio qđ agit añ miſſam vtendum
eſt violaceo colore. Excepto q̄ dyacon⁹ q̄
bn̄dixit cereū indutus dalmatica. ⁊ ſubdya
con⁹ miniſtrās indut⁹ tunicella albis vtū
tur. q̄ benedictio illa ſicut et miſſa ad reſur-
rectionē ptinet. ſed benedictione cerei explē
ta. dyacon⁹ remota dalmatica aſſumit pla
netā violacei coloris. ⁊ tenet eā vſq3 dum in
choat officiū miſſe. ſubdiacon⁹ vō nō mu-
tat veſtes. Quidam etiā in dn̄ica in ramiſ-
palmaꝝ vtunt albis ī pceſſione. et in ramo-
rum benedictione dum legit euangeliū. et
dum cantat glia laus. ppter leticiā feſtiui
tatis xp̄o facte que in p̄miſſis cōmemorat.
Sed eccl'a romana tūc ſemp vtit violaceo
colore. et etiam in pceſſione que fit in puri-
ficatione ante miſſam proeo q̄ officiū illud
eſt de anxia expectatione ſimeonis. et ſapit
ve. te. Vtuntur etiā eccl'a romana violaceo
colore in quattuor tpibus ſeptembris. ⁊ in
vigilijs ſanctoꝝ in quibus eſt ieiuniū quā-
do miſſa eſt de vigilia. ⁊ in diebus rogatio-
nū. et in miſſa que dicit in die ſancti marci
de officio letanie. Cū enim ieiunamus car-
nē noſtram crucifigentes maceram⁹. ut ſic
facta liuida xp̄i liuorib⁹ pformet. cui⁹ liuo
re ſanati ſum⁹. ad quod deſignādū tunc co
lore violaceo vtimur qui pallidus et quaſi
liuidus eſt. Ceterum velamina triū colo
rum ponuntur in altari in feſto paſchatis
prout dictū eſt in prima pte ſub tractatu d
picturis.

De indumētis legalib⁹ ſeu ve. te.

Quoniā min⁹ ple-
ne rem ſignificatā humana fra-
gilitas apprehendit ſi penit⁹ rem
ſignificantem ignorat. idcirco de idumen-
tis legalib⁹ ad hui⁹ cecitatis ignorātiā pro
pellendū. pmo ſcḋm hiſtoriā. ſecundo ſcḋm alle-
goriā. tertio vō ſcḋm tropologiam aliqua diſ
ſerem⁹. Primo igit ſcḋm hiſtoriā notādū
eſt q̄ quattuor erant legalia indumēta ſcḋm
moſaicam legem tam minorib⁹ ſacerdoti-
bus q̄3 principi ſacerdotū cōmunia. de q̄b⁹
legit exodi. xxviij. Primū dicebat monaſta
ſim. qđ grece brace. latine vō feminalia linea
dici pōt de biſſo retorta ptextum. quo vtebā
tur. proeo qđ legit exo. xx. ca. in fine. Non aſ
cendes ad altare meū p gradus ne reuelet
turpitudo tua. Et ezechielis. xliiij. Femina-
lia linea erunt in lūbis eoꝝ. Scḋm cathe-
mone ſiue linea. qđ nos ſubunculā vel al-
bam ſed moyſes abanet appellauit. hebrei
vō diſcentes a babilonijs emiſſaneam voca
uerūt. eratq3 biſſinū et duplex. Tertium bal
theus. i. zona vel cingulū latus q̄tuor digitis q̄t
tuor ſic reticulat⁹ vt q̄ſi pellis viperea vide-
retur. ptextum de biſſo cocco. purpura. ⁊ ia
cincto. p que q̄tuor elementa ſignificantur
Quartū eſt tiara qđ hebrei manphie. nos
aūt infulā vel mitrā appellam⁹. a cidari pō
tificali plurimū differens. q̄ formā rotūde
caſſidis repreſentans. Sup hec q̄ttuor com
munia q̄ttuor. pprijs indumentis pontifex
vtebat. Primū erat tunica iacinctina quā
hebreus dicit methil grece dr̄ poderis. latine
talaris q̄ habebat p fimbrijs malagranata
cū octuaginta tintinnabulis aureis intexta
lari mō diſpoſita vt audiret ſonus cū pōti-
fex ingrederet ſanctuariū ne forte moreret.
Scḋm erat ephot. i. ſuperhumerale de quat-
tuor p̄dictis colorib⁹ auroq3 ptextum ſine
manicis ad modū colobij habens apturā
in pectore q̄ndam ad magnitudinē palmi i
qua logion eiuſdē menſure inſerebat. In
cui⁹ pte ſupiori videlicet ſup humeros infi
bulati erant auro duo lapides onichini q̄-
bus duodecim nōia filioꝝ iſrł erant inſcul
pta. ſex in vno ⁊ ſex i altero. Qđ aūt ſamu-
el ⁊ dauid induti legunt ephot. illud erat li-
neū ⁊ pprie quidē ephotbar dicebat. Tertiū
hebraice dicebat heſen. grece logion. latine
vō rōnale vocat. qđ pōtifex ferebat in pecto
re. Dictū eſt aūt rōnale iudicij. q̄ ibi erat la
pis in cui⁹ ſplendore ſibi deū eſſe ppiciū co-
gnoſcebant. Erat aūt rōnale q̄drangulum
duplex. in modū vni⁹ palmi de q̄ttuor p̄di-
ctis colorib⁹. auroq3 ptextum. habēs. xij. la-
pides p quattuor ordines. In pmo ſardiū

topaſiũ. ⁊ ſmaragdũ. In ſecũdo carbuncu
lũ. ſaphirũ. ⁊ iaſpidẽ. In tertõ ligurũ. achã
tem. ⁊ ametiſtũ In q̃rto criſolitũ. onichinũ
⁊ berillũ In q̃bus erant ſcripta. xij. noĩa fili
orũ iſrael. in ſingulis ſingula iuxta ordinẽ
ſue natiuitatis. Erant etiã in eo ſcripta hec
duo noĩa purim et thiamim. i. veritas ⁊ diſ-
ciplina. Inſerebat̃ aũt lõgion ſuphumera
li a parte ſupiori ꝑ duos anulos et duas ca
thenulas aureas imiſſas duobꝰ vncinis q̃
ſub duobꝰ ꝓtectis onichinis in ſuphume-
rali ↄtinebant̃ infixi. ab inferiori võ ꝑte per
duos anulos aureos cũ duabꝰ iunctnris
ſiue cathenis iacinctinis colligabat̃ ephot.
Quartũ et vltimũ erat capitis ornamentũ
videlicet tyara ſeu cydaris in acutũ ꝓcedẽs
hñs circulũ aureũ cũ malagranatis ⁊ flori
bꝰ. ex qua ſupra frontẽ pendebat aurea la-
mia quã petalũ dicũt ad modũ lune dimi-
die. in q̃ ſcriptũ erat anoth adonay. i. ſactũ
nomẽ dñi tetragrãmaton. i. q̃tuor litteraꝝ
vt infra dicet̃. ne võ cũ moueabat̃ põtifex mo-
ueret̃ ⁊ lamia. ligabat̃ vitta ſeu iunctura ia
cinctina ꝑſpicua. q̃ ſiinuitates poſteriꝰ diſ-
fũdebat. Noſter ergo pontifex ꝑ femialibꝰ
hȝ ſandalia. ꝑ linea albã. ꝑ baltheo cingulũ
ꝑ poderi tunicã. ꝑ ephot amictũ vel ſtolaȝ.
ꝑ longion palliũ. ꝑ cydari ſeu tyara mitraȝ.
ꝑ lamina crucẽ. ⁊ q̃dã ex his diuerſaȝ habẽt
formã ab illis. ſed eandẽ figurã ¶ Scd̃o di
camꝰ de tipo dictoꝝ legaliũ idumẽtoꝝ ſcḋm
allegoriã Sane his veſtibꝰ ornatꝰ pontifex
totius orbis ꝑferebat imaginẽ. Feminalia
nãqȝ biſſina terrã ↄgrue figurabãt. q2 biſſꝰ
de terra ꝓcedit. Eſt enĩ biſſus linũ egiptiacũ.
Baltei cũ vittis ⁊ vaſculis circũuolutionẽ
occeani deſignabãt. Tunica iacictina ipſo
colore aera ꝑferebat. Per tinniñabula ſoni
tus tõitruoꝝ Per malagranata choruſca-
tiones fulguꝝ ſignabant̃. Quattuor mino
ris ſacerdotis et q̃ttuor ſũmi pontificis in-
dumẽta. q̃ttuor microcoſmi et q̃ttuor ma-
crocoſmi ꝑtes ipo numero deſignabãt. i. q̃t
tuor humores ⁊ q̃ttuor elemẽta. Ephot ſui
varietate celũ ſidereũ oſtẽdebat. Q2 aũt au
rũ erat intextũ coloribus figurabat ꝙ calor
vitalis penetrat vniuerſa. Duo lapides ani

chini ſolẽ et lunã vel duo emiſpia deſig̃bãt.
In rõnali võ. xij. gẽme pectorales. xij. ſigna
in zodiaco ꝑferebãt. Rõnale quidẽ erat in
medio. q2 rõne plena ſũt vniuerſa q̃ terrena
celeſtibus herent. imo rõ terrenoꝝ et tẽpoꝝ
caloris ⁊ frigoris ⁊ duplex inter vtrũqȝ tẽpe
ries. de celi curſu ⁊ rõne deſcẽdit. Per anu-
los catenulas ⁊ vncinos. elemẽtoꝝ hũoꝝ
et tempoꝝ colligamẽta ſignificabãt. Cida-
ris celũ empireũ. lamĩa ſuppoſita deũ figu
rabat oĩbꝰ ꝓſidentẽ. Hanc quidẽ allegoriã
libri ſapĩe ca. xviij. ↄfirmat auctoritas dicẽs.
In veſte poderis quã habebat totꝰ erat or
bis terrarũ ⁊ parentũ magnalia in q̃ttuor
lapidũ ordinibꝰ erãt ſculpta. ⁊ magñificẽtia
tua in diademate capitis illiꝰ erat ſcripta.
¶ Tertio ſubijciẽda eſt expoſitio indumẽ
toꝝ legaliũ ſcḋm tropologiã. His ſiq̃dẽ indu
mẽtis legalis ſacerdos hoc ordine induebat̃.
Lotis nãqȝ ꝑus manibꝰ ⁊ pedibꝰ. ꝑmo in
duebat manaſtaſim. i. feminalia. ſignificãs ꝙ
ſacerdos mũdatis opibꝰ ⁊ affectibꝰ lacris
pnĩe debet aſſumere ↄtinẽtiã vt offerat ho-
ſtiã imaculatã ſctãm deo placentẽ. Noſter
tñ pontifex. q2 iugẽ dȝ hr̃e ↄtinentiã nõ idu-
it in ſacrificio femĩalia. ſed ſandalia acſi di-
cat̃. Qui lotꝰ eſt nõ indiget niſi vt pe. la. ſȝ ẽ
mundꝰ totꝰ. Per manꝰ enĩ opa deſignant̃
ſcḋm illud Bñdictꝰ dñs deꝰ meꝰ q̃ do. m. m.
ad pl. Per pedes ſignificant affectꝰ. ſcḋm illõ
Excutite puluerẽ de pedibꝰ vr̃is. Et eſt no-
tandũ. q2 ipſemet ſacerdos ſibi femĩalia idu-
ebat. ꝑ q̃ v̓ginalis ↄtinẽtia ſignificabat̃. que
q̃niã res ẽ ↄſilij nõ ꝓcepti. ĩõ ipſemet ſibi i-
ponebat. iuxta illud apl̃i ad corin. h. vij. ca.
De v̓ginibꝰ ꝓceptũ dñi nõ habeo. ↄſiliũ ãt
do. Et dñs in euãgelio Qui pt̃ capere capiat
Hoc indumẽtũ alternatĩ iduebãt ſacerdo-
tes. q̃niã ad iugẽ ↄtinẽtiã nõ ita tenebãtur
ſicut miniſtri noui te. ideoqȝ ſcḋm q̃ſdã huic in
dumẽto nullũ hodie reſpondet. Secũdo in
duebat cethemone. i. lineã ſignificãs ꝙ ſacer
dos dȝ induere innocẽtiã. vt q̃d ſibi nõ vult
fieri ⁊c. linũ enĩ ꝓpter candorẽ ſignificat ino
centiã. ſcḋm illud. Oĩ tpe veſtimenta tua ſint
candida. Tertio cingebat ſe baltheo ſignifi
cans caſtitatẽ q̃ circa lũbos dȝ accingi vt re

ſtringat carnis ꝯcupiſcētiam. Uñ veritas
ait. Sint lumbi vri p̄. Balteū autē qḋ cōtex
tū erat ex q̄tuoꝛ coloribꝰ. ꝓut ſupiꝰ dictū
eſt ſiḡficabat ꝙ oēs motꝰ ſurgētes ex q̄tuoꝛ
humoribꝰ ſiue ex q̄ttuoꝛ elemētis dꝫ refrena
re. Prouer. vlt̄. Et cingulū tradidit chana-
neo. Et yſa. xj. c. Erit iuſticia cingulū lūboꝝ
eiꝰ. Per iuſticiā eñ refrenant̄ hmōi motꝰ
beſtiales. Pēdebat āt vſq; ad pedes. q2 vſq;
ad finē vite dēbat eē mūdꝰ. Quarto indue-
bat tunicā poderim. i. talarē ſiḡficans ꝙ pō
tifex dꝫ induere pſeuerātiā. q2 q̄ pſeuerauer-
rit vſq; in finē hic ſaluꝰ erit. Per talum eñ
ꝓpter extremitatē pſeuerantia deſiḡtur. ſm
illud. Ipſa ꝯteret caput tuū. et tu inſidiabe
ris calcaneo eiꝰ. Depēdebāt āt ꝓ fimbrijs
malogranata cū tintinnabul' aureis. Per
malogranatū intelligit̄ opa no. p tintinna
bulū aureum accipit̄ p̄dicatio. q̄ duo dñt i
ſacerdote ꝯiungi. ne ſine illis ingrediēs ſan
ctuariū in ꝯſpectu dñi moriat̄. Cepit eñ ie-
ſus facere ⁊ docere. ſacerdotibꝰ relinquēs
exemplū vt ſequant̄ veſtigia eiꝰ. q̄ peccatū
nō fecit. ut ſit honeſtas in ꝯuerſatione. nec i
uentꝰ eſt dolus in oꝛe eiꝰ vt ſit v̄itas in p̄di
catione. Per tintinnabula q̄ꝫ intelligit̄ vox
p̄dicatoꝛis. ne videlicet ſacerdos p ſilentiū
iudiciū ſupni inſpectoris offendat. p malo-
granata exēplū bone vite vel volūtas mar-
tirij. q2 hmōi granis reficiunt̄ infirmi. Sa
cerdos aūt ſm greg. ingrediēs vel egrediēs
moꝛit̄. ſi de eo ſonitꝰ nō audiat̄. q2 irā circa
ſe occulti iudicis exigit. ſi ſine p̄dicationis
ſonitu incedit. Apte ergo tintīnabula veſti
mētis illiꝰ deſcribunt̄ inſerta. Per veſtimē
ta eteñ ſacerdotis q̄d aliud q̄ꝫ recta opa re
cipe debemꝰ. iuxta illud pph̄e. Sacerdotes
tui induant̄ iuſticia. Ueſtimētis itaq; illiꝰ
tintīnabula inherent. vt vite viā cū lingue
ſonitu ipſa q̄ꝫ ſacerdotis opa clamēt. Iter
tintinnabulis mala punica cōiungunt̄ur.
Quid p mala punica. niſi fidei vnitas deſi
gnat̄. Nā ſicut in malo punico vno exteriꝰ coꝛ
tice multa interiꝰ grana muniūt̄. ſic īnume-
ros ſācte eccl'ie pplos vnitas fidei ꝯtegit. q̄s
intus diuerſitas meritoꝝ tenet. Quinto in
duebat ephot. i. ſuphumerale ſignificans ꝙ
pontifex dꝫ induere patiētiā. vt in patientia
ſua poſſideat aīaꝫ ſuā. hūeris eñ onera poꝛ
tamꝰ. ſm illud. Suppoſuit hūerum ſuū ad
ſupportandū. ⁊ factꝰ eſt tributis ſuiēs. Ha-
bebat aūt duas oꝛas ꝯiūctas in vtroq; late
re ſumitatū. ſiḡficās ꝙ pōtifex dꝫ hrē arma
iuſticie a dextris ⁊ a ſiniſtris. vt nō erigat̄ ꝓ
ſperis. nec depmat̄ aduerſis. Hēbat ⁊ duos
lapides onichinos inſertos hūeris. in q̄bꝰ
ſculpta erāt. xij. noīa filioꝝ iſrael. ſex in vno
⁊ ſex in alio. Per duos onichinos ſiḡficant̄
v̄itas ⁊ ſinceritas. veritas p claritatē. ſinceri
tas p ſoliditatē. Per filios iſrl' ſiḡficāt̄ ſctā
deſideria ⁊ iuſta opa. ſm illud. Maledictꝰ
hō q̄ nō reliquerit ſemē in iſrl'. Per ſenariū
ſiḡficat̄ pfectio. eo ꝙ dñs. vj. die pfecit celū ⁊
terrā ⁊ omnē oꝛnatū eoꝝ. Qꝛ ergo ſex noīa
filioꝝ iſrl' ſculpta erāt in vno lapide et ſex in
alio ſiḡficabat ꝙ deſideria ſacerdotis ⁊ opa
ꝯfici dñt ñ i fermēto malicie ⁊ neq̄cie ſꝫ i azi-
mis ſinceritatis ⁊ v̄itatis. vt ſinceritas iſoꝛ-
met intentionē. ⁊ v̄itas finē. Greg. ait in pa-
ſtorali. xiij. ca. ꝙ ſuphūerale ex auro. iacīcto
purpura cocco bis tincto. ⁊ biſſo retoꝛta fie
ri p̄cipit. vt q̄nta ſacerdos clareſcere v̄tutū
diuerſitate dēat demōſtret̄. In ſacerdotis
q̄ꝑpe habitu an̄ oīa aurū fulget vt in eo itel-
lectꝰ ſapīe p̄ncipalr̄ emicat. Cui iacinctꝰ ae
reo coloꝛe ſplēdēſ adiūgit̄. ut p̄ oē q̄d itelligē
do penetrat nō ad fauoꝛes infimos ſed ad
amoꝛē celeſtiū ſurgat. ne dū fauoꝛ incautis
laudibꝰ capit̄ ipſo etiā v̄itatis intellectu va
cuet̄. Auro q̄ꝫ et iacincto purpura pmiſcet̄
vt ſacerdotale coꝛ cū ſūma q̄ p̄dicat ſperat. i
ſemetipſo etiā ſuggeſtiōes viciorꝝ repmat.
eiſq; velut ex regia ptāte ꝯdicat. Auro aūt
iacincto biſſo ac purpure. bis tinctꝰ coccus
adiungit̄. vt añ iterni iudicis oclos oīa v̄tu
tū bona ex caritate decoꝛent̄. ⁊ cūcta q̄ coꝛaꝫ
hoībꝰ rutilāt. hec in ꝯſpectu occulti iudicis
flama intimi amoꝛis accēdat. q̄ ſcꝫ caritas
q̄ deū ſil' ⁊ p̄ximū diligit. q̄i ex duplici tinctu
ra fulgeſcit. Sꝫ cū mēs ad caritatis p̄cepta
accendit̄. reſtat vt p abſtinētiā caro macere
tur. vñ ⁊ bis tincto cocco. toꝛta biſſus adiū-
git̄. de terra cū biſſus nitenti ſpecie oꝛit̄. ⁊ q̄d
p biſſū niſi candens decoꝛe mūdicie coꝛpal'

caſtitas deſiğtur. q̄ vicꝫ torta pulcritudini
ſuphumerali innectit̃. qꝛ tũc caſtimonia ad
ꝑfectum mundicie cãdorē ducit̃. cũ ꝑ abſti-
nētiã caro fatigat̃. Cũqꝫ int̄ ꝟtutes ceteras
etiã afflicte carnis meritũ ꝑficit. q̄ in diuer
ſa ſuꝑhũeral' ſpeciebiſſus torta candeſcit.
Sexto induebat longiõ. i. rõnale ſignãs ꝙ
põtifex dꝫ induere diſcretionē ꝑ quã diſcer
nat int̄ lucē ⁊ tenebras. int̄ dextrã et ſiniſtrã
qꝛ nõ eſt ꝯuētio lucis ad tenebras neqꝫ xp̄i
ad belial. Erat ãt rõnale q̃drangulũ ſignãs
ꝙ dꝫ diſcernere int̄ q̃ttuoꝛ. ſ. iter verũ ⁊ falſũ
ne deuiet in credēdis. int̄ bonũ ⁊ malũ ne de
uiet in agēdis. Erat ⁊ duplex. qꝛ dꝫ diſcerne
re ꝓ duobꝰ ꝑ ſe vicꝫ ⁊ ꝓ ꝑplo. ne ſi cecꝰ cecum
duxerit ambo in foueã cadãt. Habebat ⁊ q̃
tuoꝛ ordines lapidũ. ſignãs ꝙ põtifex debet
hr̄e q̃ttuoꝛ ꝑncipales ꝟtutes iuſticiã. fortitu
dinē. prudētiã. ⁊ tꝑanciã. In ſingul' ãt ordi
nibꝰ hēbat tres lapides ſignãs ꝙ põtifex in
ꝑmo dēt hr̄e fidē ſpem ⁊ caritatē In ſecũdo
modeſtiã manſuetudinē ⁊ benignitatē. In
tertio pacē miſcdiã ⁊ largitatē In q̃rto vi-
gilãtiã ſolicitudinē ⁊ lõganimitatē. Per la
pides enĩ figurant̃ ꝟtutes. ſm illud. aliꝰ edi
ficat aurũ argētũ et lapides ꝑcioſos. Habe
bat ⁊ duas catenulas auri puriſſimi ſibi in
uicē coherētes q̄ duobꝰ inſerebant̃. vncinis
ſignãs ꝙ põtifex dꝫ hr̄e duos caritatis affe-
ctꝰ. ad deũ ſcꝫ ⁊ ad ꝓximũ. de q̄bꝰ ꝑcipit̃. dili
ges deũ tuũ ex toto corde tuo. ⁊ ꝓximũ tuũ
ſicut teipſũ. Sicut eĩ aurũ ꝑminet vniuerſis
metallis ita caritas ꝑcellit vniuerſas virtu
tes. de q̄ dĩc apl's. maioꝛ hoꝝ ē caritas. Duo
vncini ſunt intentio ⁊ finis q̄bꝰ catenule in
ſerunt̃. vt tã deũ q̃ꝫ ꝓximũ diligat ex corde
puro. ⁊ ꝯſcĩa bõa ⁊ fide nõ ficta. et tã deũ q̃ꝫ
ꝓximũ diligat ꝓpter btũitudinē. deũ ꝓpter ſe
ipſũ ⁊ ꝓximũ diligat ꝓpter deũ. Portabat
aũt aaron rõale iudicij in q̊ deſcripta erãt
nõia. xij. ꝑiarchaꝝ. ꝓut dictũ ē i. j. ꝑte ſub ti.
de picturis. Et ſm greğ. in paſtorali li. j. c. xij
hũ rõale iudicij vocat̃. qꝛ rector dꝫ ſubtili ſp
examine bona malaqꝫ diſcernere. ⁊ q̄ vel q̄-
bus q̄ñ ⁊ q̄liter ꝯgruãt ſtudioſe cogitare. ni
hilqꝫ ꝓpriũ q̄rere. ſed ſua ꝯmoda ꝓpinq̊rũ
bona deputare. Vñ in exo. ſcriptũ eſt. Po
nes ãt in rõnali iudicij doctrinã ⁊ veritatē
q̄ erũt in pectore aaron q̄ñ ingredietur coram
dño. ⁊ geſtabat iudiciũ filioꝝ iſrl' in pectore
ſuo in ꝯſpectu dñi ſp. Sacerdotē q̄ppe iudi
ciũ filioꝝ iſrl' i pectore ſuo corã ꝯſpectu dñi
geſtare eſt ſubiectoꝝ cauſas ꝑ ſola interni
iudicis intētione diſcutere. Quidã aũt di-
xerũt ꝙ rõnali nullũ r̄ndet hodie ornamen
tũ. q̄a nõ habemꝰ copiã lapidũ ꝑcioſorũ
ſed ad inſtar illiꝰ defert põtifex in ꝯſecratõe
ſua textũ euãgelij ante pectꝰ corã toto ꝑplo
Ibi enim ſcripta erat doctrina et vitas. Et
ep̄s dꝫ hr̄e in corde veritatē euãgelij. ⁊ in ore
doctrinã q̃ꝫtũ ad manifeſtationē. Et hĩ põt
eſſe cã q̄re in q̄buſdã eccl'ijs poſtes codices
euãgelici ex auro argēto ⁊ lapidibꝰ ꝑcioſis
ornant̃. Eſt etiã ⁊ alia ratõ. qꝛ in illo rutilat
aurũ ſapiē. argētũ eloquētie. ⁊ miraculoꝝ
lapides ꝑcioſi. Hec ſũt ſpõſe murenule au-
ree argēto ꝟmiculate. Septimũ ⁊ ſuꝑmũꝫ
capitis ornamētũ erat cidaris vl' tiara quã
vltimo põtifex aſſumebat ſiğficãs hũilita-
tē. de q̄ dñs ait. Oĩs q̄ ſe exaltat hũiliabitur
Hãc aũt geſtabat in capite ſiğficans ꝙ põ-
tifex dꝫ gerere hũilitatē in mēte exēplo capi-
tis nr̄i dicētis. Diſcite a me qꝛ mitis ſũ ⁊ hu
milis corde. Per caput enĩ mens intelligit̃
ſm illud. vnge caput tuũ et faciē tuã laua.
Rurſus tiara in mioribꝰ ſacerdotibꝰ ſiğt
ꝯtinētiã q̄nqꝫ ſenſuũ. In maioribꝰ ꝟo cõte
plationē. dñt enĩ eſſe ꝯtemplatiui De cidari
depēdebat a fronte lamĩa aurea ſiğficans
ſapiam vel figurauit ſignũ crucis. q̊d fit in
officio ꝯfirmationis in q̄ ſcriptũ erat nomē
dñi tetragrãmaton. i. quatuoꝛ lr̄aꝝ. q̄ ſũt he.
ioth. heth. ⁊ vau. i. ꝑncipiũ vite paſſionis
iſte. ꝓut dictũ eſt in ꝓhemio. ij. ꝑtis. ac ſi ap-
tiꝰ diceret. Ille cuiꝰ põtifex iſte gerit ꝑſonã
ſcꝫ xp̄s eſt ꝑncipiũ. i. autoꝛ vite paſſionis. i.
vite reſtaurate ꝑ paſſionē. qꝛ mortē noſtrã
moriendo deſtruxit et vitã nr̄ãm reſurgen
do repauit. Erant aũt hec indumēta ꝑ ma-
ioꝛi ꝑte ꝯtexta ope polimito. i. vario ꝓpter
varietatē ꝟtutis. de q̄ dĩc pſalmigraphꝰ Aſti
tit regina a dextris tuis ⁊c. et ex q̃ttuoꝛ ꝑcioſ
coloribꝰ. ſ. purpura cocco biſſo ⁊ iacincto.
Per purpurã regie digñtatis ſiğficat̃ põti-

ſical' ptās q̄ via regia dꝫ incedere. ne decliet
ad dexterā vel deuiet ad ſiniſtrā. ne liget di-
gnos aut ſoluat indignos. Per purpuram
q̄ aq̄ ſig̃ficat̃. q2 in conchis marinis bitāt
v̓mes q̄ eā egerūt. Per coccū coloris ignei
ſignificat̃ pōtifical' doctina q̄ ſic ignis lucere
dꝫ et vrere. ꝓpter q̄d et bis tinctꝰ fuiſſe nar-
rat̃. lucere quidē dꝫ ꝑ ꝓmiſſionē vt oīs q̄ reli
querit domū prēm ⁊ matrē ⁊c̃. centuplū ac-
cipiet ⁊ vitā eternā poſſidebit. vrere dꝫ ꝑ cō-
minationē ut oīs arbor q̄ nō fecerit fructuꝫ
bonū excidet̃ ⁊ in ignē mittet̃. Hinc eſt ꝙ ſū
mꝰ pontifex capa rubea exteriꝰ ſꝑ apparet in-
dutꝰ. cū interiꝰ ſit indutꝰ candida veſte. q̄a
interiꝰ cādere dꝫ ꝑ innocētiā et caritatē. ⁊ ex
teriꝰ rubere ꝑ ꝯpaſſionē. vt vicꝫ oñdat ſe ſꝑ
paratū ponere aīam ꝓ ouibꝰ ſuis. q2 ꝑſonā
gerit illiꝰ q̄ ꝓ ouibꝰ vniuerſ rubrū fecit in-
dumetū ſuū. Ex ꝯceſſione v̓o ꝯſtantini im
ꝑatoris ferre ꝑt clamidē purpureā atꝫ tuni
cā coccineā ⁊ oīa īꝑialia indumēta ſceptra
ſigna et ornamēta. Crux q̄ cūqꝫ ierit eū ꝓce-
dit ad ſig̃ficandū magis ei q̄ꝫ cuiqꝫ alteri ꝯ
uenire. iuxta illud apli. Mihi aūt abſit glo-
riari niſi in cruce dni nr̄i ieſu xp̄i. vt ſe cruci-
fixū imitari debere cognoſcat. Rurſus coc
cus bis tinctꝰ in veſte pōtificali ē caritas. q̄
q̄ bis tingit̃. dū dilectioni dei et ꝓximi colo
rat̃. Per biſſū v̓o cādoris eximij ſig̃ficat̃ ꝑ-
claritas fame q̄ dꝫ eē retorta vt pōtifex bonū
habeat teſtimoniū ſcḋm aplm. et ab his que
ſūt intꝰ. et ab his q̄ foris ſūt. Per iacinctuꝫ
q̄ eſt coloris aerij ſig̃ficat̃ ſerenitas ꝯſciētie.
quā intra ſe pontifex dꝫ hrē ſcḋm q̄d dic apls
Gl'ia nr̄a hec ē teſtimoniū ꝯſciē nr̄e.

Liber quartꝰ de miſ ſa et ſingulis que in miſſa agūtur.

Inter cūcta eccle ſie ſacramenta il
lud ꝯſtat eſſe ꝓcipuū q̄d in miſ-
ſe officio ſupra menſam ſacratiſ
ſimi celebrat̃ altaris. illud ecclie
repſentans ꝯuiuiū in q̄ filio reuertēti pater
occidit vitulū ſaginatū panē vite ⁊ vinū q̄d
miſcuit ſapientia ꝓponēs. Hoc aūt officiū
xp̄c iſtituit cū nouū ꝯdidit teſtamētū. diſpo
nens heredibꝰ ſuis regnū ſic pater ſuꝰ ſibi
diſpoſuit. vt ſupra menſā eiꝰ edāt ⁊ bibant
in regno q̄d eccl'a ꝯſecrauit. Cenātibꝰ eī ill'
accepit ieſus panē ⁊ grās agens bn̄dixit ac
fregit deditqꝫ diſcipul' ſuis dicēs. Accipite
⁊ comedite. Hoc eſt corpꝰ meū q̄d ꝓ vobis tra
det̃. Hoc facite in meā ꝯmemoratōnē. Hac igi
tur inſtitutione formati. ceperūt apli ſacro
ſanctū frequētare miſteriū. ꝓpter cām quā
xp̄s expſſerat. et formā ſuantes in verbis. et
materiā tenentes in rebus ſicut apl's corin-
thijs ꝓteſtat̃ dicēs. Ego accepi a dn̄o q̄d et
tradidi vobis. q̄niā dn̄s ieſus in q̄ nocte tra
debat̃ accepit panē ⁊c̃. Quia igit̃ miſſe offi-
ciū ceteris diuinis officijs dignꝰ ⁊ ſolēniꝰ ē
iō de ip̄o pluſq̄ꝫ d' alijs officijs ē ī hac. iiij. ꝑte
dōni. In q̄ aliq̄bꝰ additis ⁊ detractis ſpecu
lū innoc̄. pape. iij. ꝓſeq̄mur. Sane vt ꝓmiſ-
ſū ē in iſta inſtituit dn̄s ieſus ſacerdos ſcḋm
ordinē melchiſedech. qū panē ⁊ vinū in cor-
pꝰ et ſangn̄ē ſuū trāſmutauit dicens. Hoc eſt
corpꝰ meū. Hic ē ſanguis meꝰ. ſubiūgens hoc
facite in meā ꝯmēorationē. Apoſtoli autē
hāc miſſā adauxerūt dicētes in miſſa nō ſo
lū v̓ba ꝓmiſſa. verū etiā dn̄icam orōem ſup
addētes. Unde beatꝰ petrꝰ ſic miſſā ꝑmus dr̄
celebraſſe in ꝑtibꝰ orietalibꝰ. vbi pꝰ dn̄i paſ
ſionē q̄tuor annis cathedrā tenuit ſacerdo
talē. Deinde v̓o accepit cathedrā antiochie
vbi tres orōes ad miſſā adiecit. In ꝑmor-
dio ergo naſcētis eccl'e miſſa alit̃ dicebatur
q̄ꝫ modo. ſic in. vj. ꝑte ſub ti. de paraſceue di-
cet̃. Seq̄nti v̓o tp̄e ep̄la tantū et euangelio
recitatis miſſa celebrabat̃. Subſeq̄nter ce-
leſtinus papa inſtituit introitū ad miſſam
cantari. put ſub introitu dicet̃. Cetera diuer
ſis tp̄ibꝰ ab aplis et a gelaſio. celeſtino. gre-
gorio. et alijs diuerſ patribꝰ legunt̃ adiecta
ꝑut chriſtiane religionis cultu creſcente. vi
ſa ſunt decentiꝰ ꝯuenire. de hoc dicet̃ in ꝓhēio
quinte ꝑtis. In canone legit̃ ꝙ iacobus fra
ter dn̄i ep̄s hieroſolimitanꝰ et baſiliꝰ ep̄s ce
ſarienſ addiderūt nob in ſcripturis ordinē

celebrãdi miſſã. Itẽ iſte iacob⁹ alphei dr̃ p̄/
mus inter ap̄l'os miſſã celebraſſe. Nã ꝓpter
excellẽtiã ſctitatis ei⁹ ap̄li hũc ſibi fecerunt
honorẽ. vt p⁹ dñi aſcẽſionẽ p̄mus inter eos
miſſã ieroſolimis celebraret. etiã p̄uſq̃z eſſet
in ep̄m ordinat⁹. Uel forte ideo dr̃ p̄m⁹ ce/
lebraſſe. q2 p̄m⁹ in põtificalib⁹ eã dixiſſe per
hibeẗ. Sic et petr⁹ poſtmodũ prim⁹ in anti
ochia miſſã celebrauit. et marc⁹ ĩ alexãdria
Quidã aũt pfidi heretici rep̄hendunt nos
q2 euãgelia p ꝑticulas lacerata in miſſa legi
m⁹. ⁊ q2 p̄mitiue miſſe vicȝ vltrã dñicã zorõ
nẽ aliq̃d ſup addim⁹ Scriptũ nãq̃z eſt Si
q̃s appoſuerit ad h' apponet ſup illũ de⁹ pla/
gas ſcriptas in libro iſto. Et q2 ſupra nouũ
teſtamentũ. ⁊ p̄cepta ap̄l'oꝝ. alias inſtitutio
nes ⁊ nouã doctrinã doctoꝝ inſtituim⁹ et
ſuam⁹ ꝯ illõ q̃d xp̄s ait. Bene irritũ feciſtis
mandatũ dei vt vrãȝ ſuetis traditiones. Et
alibi. Oĩs plãtatio quã nõ plantauit pater
me⁹ celeſtis eradicabiẗ. Et ap̄ls. Doctrinis
varijs ⁊ peregrinis nolite abduci. Itẽ Fũ/
damẽtũ aliõ nemo p̄t ponere p̄ter id q̃d po
ſitũ ẽ q̃d eſt xp̄s. Dicũt etiã q̄ eccl'ia xp̄i nec
miſſã nec matutinas cantauit. nec xp̄s nec
ap̄li eaȝ inſtituerũt. nec in t̄pe ap̄l'oꝝ cãtata
fuit nec nomẽ miſſe tũc in mũdo audiebaẗ.
nec ſcriptũ inueniebaẗ. ſed id q̃d miſſa rep̄n
tat ab euãgeliſtis ceu a vocaẗ. nec eccl'ia i p̄n
cipio nec ap̄li cũ muſicali organo nec alta
nec dulci voce eã cantabãt rep̄hẽdẽtes nos
q2 hec agim⁹ ⁊ q2 nocturnas ⁊ alias canoni
cas horas dicim⁹. falſo ꝯ nos inducẽtes il/
lud amos ꝓph'e. Cõuertã feſtiuitates vrãs
in luctũ ⁊ oĩa cantica vrã in plãctũ. Et illõ
ꝓpheticũ. Audiũt ſmones tuos. et nõ faci/
unt eos. q2 in cãticũ oris ſui vtũt eos ⁊ aua/
riciã ſequiẗ cor eoꝝ. ⁊ ẽ ill' q̃i carmẽ muſicũ
q̃d ſuaui dulciq̃z ſono cauẗ. Illoꝝ tñ error
aptiſſime ꝯfutaẗ ex hiis q̃ in ꝓhemio .v. ptis
dicenẗ. Rurſus in p̄mitiua eccl'ia diuia mi
ſteria hebraice celebrabãẗ. ſȝ t̄pe adriãi p̄mi
ipatoris. grece in oriẽtali eccl'a p̄mo celebra
ri ceperũt. Porro miſſe officiũ taȝ p̄uida re
p̄ñt ordinatõe diſpoſitũ vt q̄ p xp̄m et i xp̄m
ex q̊ de celo deſcẽdit. vſq̃z dũ in celum aſcẽdit
geſta ſũt. mag' ex p̄te ꝯtineat. et ea tã v̄bis q̃z

ſignis ãmirabili q̃dã ſpecie rep̄ñtat. Ipſũȝ
ãt officiũ in q̃ttuor ꝯſiſtit vicȝ in p̄ſonis. in
opib⁹. in v̄bis. ⁊ reb⁹. Perſonaꝝ tres ſũt or
dines. ſ. celebrãtes. miſtrãtes. ⁊ circũſtantes
Operũ q̊ȝ tres ſũt ſp̄ẽs. vicȝ geſt⁹ act⁹ ⁊ mo
t⁹. Uerboꝝ etiã tres ſũt diuerſitates. ſ. orõẽs
modulatõẽs. ⁊ lectõẽs. Reꝝ ſil' tres ſt̄ ma/
neries. ſ. ornamẽta. iſtrumẽta. ⁊ elemẽta Si
q̃dẽ h' oĩa plena ſũt diuinis miſterijs. ſicut in
ꝓhemio libri dictũ fuit. Sane olim templũ
erat in duas ptes interpoſito velo diuiſũȝ.
ps p̄or vocabaẗ ſctã. interior v̄o ſctãſctõꝝ
Quidq̃d ergo in officio miſſe añ ſecretam
agiẗ q̄i in ede p̄ori eſt. q̃d ãt in ſecreta agiẗ i/
tra ſctãſctõꝝ ẽ. Erãt igiẗ intra ſctãſctõꝝ ara
in cẽſi. arca teſtamẽti. tabula ſup arcã ꝓpiti
p̄ma pte ſubti. de eccl'ia ⁊ de altari dictũ eſt ⁊
i exo. habeẗ. ſupra tabulã duo cherubin gl'ie
mutuo vultu ſeſe reſpiciẽtia. Huc intrabat
ſol⁹ põtifex ſemel in anno hñs noĩa patrũ
in rõnali ⁊ ſup hũerali ſcripta. ferẽs ſangui/
nẽ et carbones. q̊s oẽs cũ timiamate in thu
ribulo orãs põnebat. donec fum⁹ eũ obum
braret. deĩñ tabulã ⁊ arã ſãguine aſꝑgebat.
p⁹ exibat ad ꝑplm et veſtes lauabat. nõ eniȝ
iudicabaẗ mũd⁹ añ veſpaȝ p⁹ imolationẽ
vitule rufe. Hec olim ſigˀ fuerũt. ſȝ receſſerũt
poſtq̃z ſig̃ficata venerũt. Siq̃dẽ p̄or edes ſi
gnificat p̄ñtẽ eccl'aȝ. ſctãſctõꝝ celũ. pontifex
xp̄m. ſanguis paſſionẽ. carbones caritateȝ
xp̄i. turibulũ carnẽ ipſi⁹. th⁹ crematũ p̄ces
odoriferas. ara cohortes celi. arca xp̄i hũa/
nitatẽ. tabula deũ p̄rẽm. duo cherubin duo
teſtamẽta. q̄ ſeſe adinuicẽ reſpiciũt q2 cõcor
dãt. veſtis q̄ lauaẗ hominẽ. veſpa hoĩs veſtẽ
ſigt. Cõferas ergo q̄ olim fiebãt ⁊ q̄ xp̄s egit
⁊ reſpice quõ miniſter eccl'e illa i officio miſ
ſe rep̄ñtat et agit. Quid etiã h' ſig̃ficent. ſub
canone miſſe in p̄ncipijs cuiuſlibȝ ꝑticle illi
us tãgeẗ. Per arcã q̊ȝ xp̄i hũilitas intelligiẗ.
a q̄ nobis p ipſi⁹ miſcdiam omne bonũ ad
uenit. Et nota q̄ ſicut in exo. xxv. et. xxxvij. le
giẗ. Factũ eſt ſup arcã ꝓpiciatoriũȝ aureũȝ
.i. tabula aurea eiuſdẽ lõgitudinis et latitu/
dinis cui⁹ et arca. vt eam tegere ſufficeret. ⁊
hec dicebatur oraculum q2 dñs de loco illo
r̃ñſa dabat orãtib⁹. Dicebaẗ etiã ꝓpiciato/

riū. q̄re exinde loquēs dn̄s ꝓpiciabat ī ipſo vł
q̄r de ꝓpiciatorio dicebāt gloriā dn̄i ſēp ibi
deſcēdere. Et in tabernaculū ſiue loc⁹ ſuper
poſteriorē ꝑtē altaris collocat⁹. ī q̄ xp̄s ꝓpi
ciatio nr̄a. ī. hoſtia ꝯſecrata ſuat. hodie ꝓpi
ciatoriū nūcupat. Ex vtraq; vō ꝑte oraculi
. ſ. in duob⁹ angul' anteriorib⁹ poſita ſī duo
cherubin aurea. q̄ ſīt ſm̄ ioſephū duo aīalia
volatilia hūtia figurā q̄ a nullo hoīm eſt in
ſpecta. Hec dicit moyſes ſe in dei ſede ꝯſpe
riſſe figurata. Un⁹ cherub alterū inſpicie
bat verſis vultib⁹ in ꝓpiciatoriū duabuſq;
alis ex oppoſito expāſ. ⁊ mutuo ſe tāgētib⁹
velabāt oraculū ſiue tegebāt ꝓpiciatorium.
Siqdē ꝑ ꝓpiciatoriū icarnat⁹ dn̄s figurat
de q̄ ioh̄es. Ipſe ē ꝓpiciatio pro pc̄tis nr̄is
Duo cherubin duo ſūt teſtamēta ſcʒ vet⁹ ⁊
nouū. Q̄ū ergo illa n̄ diſcrepāt. ſʒ miſteriuʒ
īcarnatōis xp̄i ꝯcordit narrāt illud ꝓphetā
do iſtud aſſeuerādo. ī. ꝓpiciatoriū vultū ſue
īcētōis dirigūt ⁊ ſe mutuo reſpiciūt. Cur
ſus tria ſunt eccl'ie ſacrificia q̄ in veteri teſta
mēto ꝑ ꝓpiciatoriū thuribulū ⁊ altare ſiḡfi
cata ſūt. vicʒ ſacrificiū pn̄ie. iuſticie. ⁊ eucha
riſtie. De pmo. ſacrificiū deo ſpūs ꝯtribula
t⁹. De ſcđo. tūc acceptabis ſacrificiū iuſticie
De tr̄io. tibi ſacrificabo hoſtiā laudis. Su
ꝑ altare ſcʒ corpis caro mactat ꝑ ꝯtritōeʒ. ī
tra thuribulū. ſ. cordis th⁹ adolet ꝑ deuotō
nē ad ꝓpiciatoriū ſcʒ dei pr̄is. ſanguis ī ſert
ꝑ redēptōe. Hec q̄dē tria ſacrificia ſacerdoſ
offert ī miſſa. pmū ī ꝯfeſſione. ſcđm ī ꝑfatiōe
tertiū in actōe. Nā hec tria ſūt q̄ ſm̄ ꝓph̄aʒ
de⁹ reſpicit in hoīe ⁊ reqrit ab hoīe. diligere
miſcđiaʒ facere iudiciū ⁊ ſolicite ambulare
cū deo. Diligat ergo miſcđiā. q̄ vult offerre
ſacrificiuʒ pn̄ie. faciat iudiciū q̄ vult offerre
ſacrificiū iuſticie. cū deo ſolicit⁹ ambulet q̄
vult offerre ſacrificiū eucbariſtie. Hic eſt q̄
ait btūs bernard⁹. Frēs mei īmolantes ho
ſtiā laudis iūgam⁹ vbis ſenſū. ſēſui affectū.
affectui exultationē. exultatōni maturitatē.
maturitati hūilitatē. hūilitati libertatē. Ce
lebratur⁹ ergo miſſaʒ offerat altiſſimo ſacri
ficiū illđ de q̄ p̄s. ait. Sacrificiū deo ſpūs ꝯ
tribulat⁹. Et alibi. Immola deo ſacrificiū
laudis ⁊c. Et apl's. Exhibete corpa vr̄a hoſti

am viuētē ſctā deo placētē vt ſit rōnabile
obſequiū vr̄m. mortificātes in altare cordis
mēbra vr̄a q̄ ſūt ſup terrā. vicʒ imundiciā li
bidinē ꝯcupiſcētiā malā. et auariciā. q̄ten⁹
mūdo corde ⁊ caſto corpe. ſctificetis dn̄o voſ
metipſos. In ſacramēto aūt corpis xp̄i ſm̄
augu. nil a bono magis. nil a malo min⁹ ꝑ
ficiī ſacerdote. dūmmō ille cū ceteris ī arca
ꝯſiſtat. ⁊ formā obſuet traditā a colūba. q̄a
nō in merito ſacerdotis ſed in vbo ꝯficitur
creatoris. Aurū eni eq̄ verʒ eſt in arca furis
ſicʒ ī theſauro regis. Un̄ ⁊ caiphas pontifex
ꝑſecutor vni⁹ ⁊ veriſſimi ſacerdotis. q̄uis
ipſe verax nō eēt. qđ dedit tn̄ verū fuit. ſi nō
ſuū dedit ſʒ dei. ī. in forma eccl'e. Nō ergo ſa
cerdotis iniq̄tas īpedit effectū ſacramēti. ſicʒ
nec medici īfirmitas vtutē īpedit medicine
Quāuis igit̄ op⁹ opans aliqn̄ ſit imūduʒ
op⁹ tn̄ opatū ſp̄ē mūdū. Sʒ ſic oīa ſūt mū
da mūdis ſic oīa ſūt imūda imūdiſ. Mal⁹
ergo cū vitā accipit mortē icurrit. ſic ecōtra
bon⁹ cū mortē ſuſtinet vitā acq̄rit. Nā qui
mādūcat īdigne iudiciū ſibi mādūcat. Qr
vō de talib⁹ ait ꝓph̄a. Maledicā būdictōi
b⁹ vr̄is. ⁊ greḡ. Bn̄dictio eoꝝ vertit in male
dictionē. ⁊ orō in pc̄tūm. de pc̄iſ ab eccl'a nō
toleratis ſeu notorijs intelligit. q̄r bn̄dictō
q̄ʒtū ad ipſos maledictio reputat. q̄uiā ſm̄
aug⁹ mali inq̄ntū in eis ē dicūt ſacramēta
polluere. cū tn̄ illa ꝑmaneāt īpolluta. ſūt eī
bonis ad pmiū reꝓbis ad iudiciū. Un̄ au
g⁹. Spūalis vtus ſacramēti ut lux pura ab
illūināđis excipit ad ſalutē ſʒ ꝑ imūdos mi
ſtros q̄ ꝑ canale trāſiēs nō coinq̄nat. Ar
naldiſte iſ ꝓſi dibeticici dicūt. nuſq̄ʒ legi q̄
mūdis ⁊ luxurioſis miſtris xp̄s ſponſā ſuam
eccl'am tradiderit cuſtodiendā. vel ptātē ſa
croꝝ miſterioꝝ pagere. vel claues regni. vel
ptātē ligādi ⁊ ſoluēdi. q̄r illi ſoli ut ait greg.
⁊ iuſtis in hac carne poſiti ptātē hn̄t ligādi atq;
ſoluēdi ſicʒ apli. q̄ vitā vel fidē illoꝝ cū eoruʒ
doctrina tenēt. Un̄ vt dicūt a talib⁹ ſacramēta
ꝑſtita nec valēt nec ꝓficiūt ad ſalutē. Legit̄
eī in li. numeri. Quidq̄d tetigerit imūd⁹ ī
mundum faciet. Et chriſtus. Nō pōt arbor
mala fruct⁹ bonos facere Et dauid. Pecca
tori aūt dixit de⁹. q̄re tu enarras iuſticias

meas.ꝛ a.t.m.p oſtuū. Et apl's Oīa mūda
mūdis. coinqnatis aūt et infidelibꝰ nihil ē
mūdū. Et gre.i paſtorali li.j.ca.x. Dū is q̄ diſ
plicet ad intercedēdū mittit̄.irati animꝰ ad
deū ora puocat̄. Itē ibidē i capitu.xij. Acce
eſt vt mūda debeat eſſe manꝰ q̄ diluere ſor/
des curat.ne tacta queq3 ipſa ſordida deteri
us inqnet. Celebrat̄ āt miſſa hora tria ſex/
ta et nona. In tercia q2 ſm̄ marcū hora illa
xp̄s crucē aſcēdit et linguis iudeoꝝ crucifi/
xus eſt clamāniū crucifige crucifige. Et q2 il
la hora ſpūſſanctꝰ ſup apl'os in igneis lin/
guis deſcēdit. In ſexta q2 in illa hora ſ3 ma
theū vere crucifixꝰ et imolatꝰ ē. Et in nona.
q̄a hora illa in cruce pendens emiſit ſpūm.
Thelesphorꝰ papa ſtatuit ut miſſa añ ho/
rā terciā nō dicat̄.qđ de publicis ꝛ popula
ribꝰ miſſ' intelligēdū eſt. Que ſic augꝰ. ait.
nō dūt in publico fieri. ne ꝑpl's a publicis q̄
hora tertia dicūt̄ retrahat̄. Cantat̄ āt diebꝰ
dñicis et feſtiuis hora tertia. In ꝑfeſtis ho
ra ſexta In q̄dragesima hora nona. et etia3
ex inſtitutione pelagij pape et alioꝝ i diebꝰ
ieiunioꝝ nō tñ oīm. In ſabbatis v̄o ieiuni
oꝝ q̄ttuor tēporū ſero p̄t celebrari ꝑpter or/
dies ſacros q̄ ad dñica3 ſequētē ꝑtinere noſ
cunt̄. Sed q2 miſſa a ieiunio dici d3.ꝛ iō ne
nimis ieiunet.pꝰ veſpas inchoat̄. ꝛ ſic vſq3
ad noctē ieiuniū ꝓtelat̄. De q̊ in.vj.ꝑte ſub
ſabbato paſchali dicet̄. Q2 v̄o miſſa q̄ñ3 ſū
mo mane cantat̄ ex ꝯſuetudine nō ex ordie
eſt. Leo m̄ papa diluculo ſiue ꝑma diei ꝑte
ad miſſā ītrabat neſcio an neceſſitate. an rō
ne.an ſola vſus aplici ꝑtāte.vel de peculiari
miſſa ītelligēdū ē. Qui āt neceſſitate ꝑueni/
unt terciā aut offerūt pꝰ ſexta3 aut nonam
amore diuino.ne vic3 eis dies abſq3 ſacrifi/
cio ꝑtereat excuſari pñt cū diſcipul' q̄ euelle
bāt ſpicas in ſabbato ꝛ cū dauid q̄ comede/
bat panes ꝓpōnis. Vel q2 in miſſa fit mēo/
ria paſſionis.mortis.ſepulture.reſurrectio
nis.ꝛ aſcenſiōis.iō cantat̄ tot varijs horis.
In tertia i mēoriā paſſiōis ꝛ aſcēſiōis. Pꝰ
ſextā in mēoriā mortis. Pꝰ nonā i mēoriā
ſepulture. In mane in mēoriā forte reſurre
ctionis. Aſſerūt etiā q̄dā dñm i meditullio
horaꝝ crucifixū ꝛ iō nūc hāc nūc illā hora3
poſitā. Vñ eccl'a inter vnā horā ꝛ alterā ce/
lebrat miſſā In die aūt natal' dñi ꝑma miſ
ſa de nocte cantat̄.ꝓut ſub ipſo feſto dicet̄.
¶ Ceterū ſi i q̄dragesima occurrūt duo offi
cia.q̊s dies duplices vocamꝰ.miſſa đ feſto
d2 in tertia ꝛ abſq3 genuflectōe. officiū v̄o đ
ieiunio d2 in nona ꝛ cū genuflectōne. Tpe
etiā aduentꝰ d3 miſſa in ſctōꝝ feſtiuitatibꝰ
hora tertia celebrari. Verū nullꝰ d3 eadem
die plures miſſas celebrare regularit̄.q2 xp̄ſ
ſemel paſſus fuit. Et valde felix ē q̄ etiā vnā
digne pōt celebrare. nec p̄t q̄s duas miſſas
cū vno vel vnā cū duobꝰ ſacrificijs celebra
re. Sub vno m̄ canone pñt plures hoſtie cō
fici. Itā ꝛ ꝑſbiter d3 ſꝑ hoſtiā ꝑ infirmis hrē
paratam. Poteſt q̊3 ſacerdos vnā miſſam
cum ſacrificio.ꝛ aliā ſiccā celebrare. Miſſa
ſicca d2 quoniā ſi ſacerdos nō poteſt ꝯfice/
re.q2 forte iam celebrauit.vel ob aliā cauſa3
pōt accepta ſtola epl'am ꝛ euangeliū legere
ꝛ dicere orōem dñicam et dare benedictōe3
q̄nimo ſi ex deuotione nō ex ſuꝑſtitione ve/
lit totū officiū miſſe ſine ſacrificio dicere.ac
cipiat oēs veſtes ſacerdotales.ꝛ miſſa3 ſuo
ordine celebret vſq3 ad finē offerende. dimit
tens ſecretā.que ad ſacrificiū ꝑtinet. ꝑfatio/
nem v̄o dicere pōt.licet in ea inuocant angeli
īuocari ad ꝯfectionē corpis ꝛ ſāguīs xp̄i. De
canone v̄o nihil dicat ſed orōnē dñicā nō ꝑ
termittat.ꝛ q̄ ibi ſequūt̄ ſub ſilētio dicēda n̄
dicat.calicē vel hoſtiā nō habeat.nec de his
q̄ ſuꝑ calicē ſeu eucariſtiā dicūt̄ vel fiūt ali
qđ dicat vl' faciat.p̄t etiā dicere pax dñi ſit ſꝑ
vo.zc.ꝛ ceterū miſſe officiū ſuo ordine ꝑagat.
meliꝰ ē tñ talia omittere. Veꝝ q̄dā incipiūt
miſſā đ die celebrātes illā ſuo ordīe vſq3 ad
offerendā.poſtea incipiūt aliā miſſā ꝛ eam
cantant vſq3 ad eundē locū.ꝛ idē faciūt plu
ries ſi volūt.ꝛ incepta miſſa viuoꝝ incipiūt
q̄ñq3 miſſam mortuoꝝ eā ꝓſequentes vſq3
ad eundē locū.et exinde ꝓcedētes dicūt tot
ſecretellas q̊t miſſas inceperūt. ſemel tantū
canonē dicentes ꝛ ꝯſecrātes.ꝛ i fine tot ora/
tiones dicūt quot officia miſſe inceperunt.
ſed hoc tanq̄3 deteſtabile reprobamꝰ. Pōt
tñ ſacerdos q̄ñq3 plures miſſas vna die ce/
lebrare. Primo in feſto natalis dñi. ſicut in

ſexta pte ſub illo feſto dicet̃. Scđo vbi neceſſitas exigit. puta ſi q̃s moriat̃. Conciliũ tñ carthaginẽſe dt̃ ꝙ ſi epũs vel aliꝰ poſt tꝰtiã obierit. ꝯmemoratio ſolis orõnibꝰ faciẽda eſt ſine miſſa. Tertio cauſa honeſtatis. vt ſi aliqua magna ꝑſona ſupueniens velit miſſam audire. Quarto ſm̃ q̃ſdã cã vtilitatis. puta ꝑpter ꝑegrinos. ꝑpter hoſpites. ꝑpter cõmeantes. ꝑpter infirmos. ꝑpter ſponſos. et ꝑpter raritatẽ clericoꝝ. et paupꝑtatẽ ecclãꝝ ſacerdotes ꝓprios nõ habentium. Quĩto vt dixit ſicardꝰ ep̃s cremonenſis in initiali cũ due feſtiuitates occurrũt. Poſſũt etiã tres celebrari. tũ q2 h̾ fit licite in natali. tũ q2 xp̃i paſſio tripꝑtita eſt. Paſſus eſt enĩ linguis ĩſultantiũ. manibꝰ verberantiũ. ⁊ clauis crucifigentiũ. Ipſe etiã eſt a patriarchis geſtibꝰ imolatꝰ. a ꝓphetis v̾bis ſacrificatus a p̄ſẽte a ſeipſo realiter oblatus. Sexto pari rõe ſi in die ieiunij occurrit aliqđ ſolẽne feſtum poteſt vnã de feſto ⁊ aliã de ieiunio celebrare. ſi aliꝰ p̄ſbiter nõ aſſit. Legit̃ etiã ꝙ leo papa ſepe ſepties ⁊ aliqñ nouies ĩ eadẽ die miſſam celebrauit. Sacerdos tñ aliã miſſaꝝ in eadẽ die celebraturꝰ in vltĩa tantũ miſſa ꝑfuſionẽ ſumat. q̃niã ſi in p̄ma ſumeret ieiunꝰ nõ eſſet. et ſic alia miſſa impediret̃. alias aũt q̊tiẽs celebrat. totiens corpꝰ xp̃i ⁊ etiam ꝑfuſionẽ ſumat. Sed nunq̇d pranſus ꝯſic̃. Rñdeo ſic. licet h̾ facere nõ dẽat. nõ enĩ ieiuniũ eſt de ſubſtãtia. put ĩ canone innuit auꝰ. alſ dñs nõ ꝯfeciſſ3. Magiſter tñ hugui no dicit ꝯ. Sane ꝑ̃cis tp̃ibꝰ hereſibꝰ pullulãtibꝰ et trinitatẽ ĩpugnãtibꝰ. ex inſtitutõe alcuini magiſtri karoli rogatu bonifacij archiep̃i maguntini ſtatuentis. Pria feria miſſa de trinitate dicebat̃. Scđa feria de ſapiẽtia. Tertia feria de ſp̃ũ ſancto. Quarta feria de caritate. Quinta feria de angelis. Sexta de cruce. Septĩa de btã v̾gine. Cauſa v̾o illa ceſſante illud ceſſauit. ⁊ dñicali officio ordinato ſtatutũ fuit vt p̄ma feria ſuũ h̾ret officiũ. ſ. de trinitate. Scđa de angel᷑. q2 tũc p̄mo creati ſũt in bonis gratuitis. tũc etĩ lux diuiſa fuit a tenebris. i. boni angeli a malis. q2 tũc ceciderũt mali. boni v̾o ꝯfirmati ſũt. In p̄ma v̾o feria creati fuerũt angeli in bonis natalibꝰ. Cantat̃ etiã ĩ ſcđa feria pro defũctis ut ill᷑ adhibeamꝰ ſuffragia angeloꝝ. Et q2 vt dicũt q̇dã in p̄ma feria refrigerium hñt illi q̇ ſũt in purgatorio. et ſtatĩ in ſecũda feria redeũt ad penas ⁊ laborẽ. q̃re vt eoꝝ ſubueniat̃ laboribꝰ miſſa pro ill᷑ in ſcđa feria celebrat̃. In tertia feria pro pctĩs. In q̃rta pro pace In q̇nta pro tribulatõe. Vl᷑ ĩ tertia feria d3 repeti introitꝰ miſſe de dñica. Inſtitutũ etiã fuit vt in q̃rta feria ieiunaretur. ⁊ illa ſilr̃ die d3 miſſa de dñica dici niſi feſtiuitas impediat. In q̇nta feria d3 ſilr̃ repeti officiũ dñice ſc3 introitꝰ ep̃la ⁊ euangeliũ q2 dies iouis dr̃ cognata dñice diei. prout dicet̃ ſubti. de acceſſu ponti. ad al. In ſexta feria de cruce. Illa enĩ dies approp̃at̃ xp̃o in cruce. q2 ipſe in ea mori et crucifigi voluit pro ſalute hũani generis. In ſeptĩa feria de btã v̾gine. Qđ initiũ habuit. Quoniã olĩ ĩ q̇dã ecclã ciuitatis ꝯſtãtinopoliꝰ erat imago btẽ v̾ginis. corã q̃ depẽdebat veliũ qđ totã velebat imaginẽ. ſ3 h̾ veliũ in ſexta feria pꝰ veſpas recedebat ab imagĩe nllõ mouẽte ſolo dei miraculo. q̇ſi deferret̃ in celũ. vt ad plenũ poſſ3 imago a ꝑplo ꝑſpici. Celebratiſ v̾o veſpis in ſabbato deſcẽdebat ipm̃ veliũ ante eã de ycona ſiue imaginẽ. et ibi manebat vſq3 ad ſextã feriã. Hoc viſo miraclo ſancitũ eſt ut ſp̃ illa feria de btã v̾gine cãtaret̃. Alia etiã rõ ẽ q2 dño crucifixo ⁊ mortuo. ⁊ diſcipul᷑ fugiẽtibꝰ. ⁊ de reſurrectõe deſpantibꝰ in ea ſola tota fides in ſabbato illo remãſit. ſciebat enĩ q̇ñ portauerat enĩ ſũ laborẽ ⁊ pepꝑat ſine dolore. ⁊ iõ certa erat ꝙ filiꝰ dei eſſet ⁊ a mortuis die t̾tia reſurgere debat. Et h̾ eſt rõ q̃re dies ſabbati magis q̃3 alia dies btẽ marie approp̃at̃. Tertia rõ ẽ q2 dies ſabbati eſt ianua ⁊ introitꝰ ad dñicã diẽ. Vñ cũ ſumꝰ in ſabbato. ſumꝰ iuxta dñicã diẽ. dies aũt dominica ẽ dies req̇ei. ⁊ ſignat vitã et̃nã. Vñ cũ ſumꝰ ĩ grã dñe nr̃ẽ ſumꝰ q̃ſi ĩ ianua p̃adiſi. Q2 igit̃ ipſa ẽ nobꝭ porta ad regnũ celoꝝ qđ ꝑ diẽ dñicã figurat̃. iõ d̾ illa ſolẽnizamꝰ ĩ ſeptĩa feria q̃ diẽ dñicã ꝑcedit. Quarto vt ſolẽnitas matris ſolẽnitati filij ꝯtinueret̃. Quĩto tñ feſtiuiꝰ agat̃ in die in q̃ deus ab omni opere requieuit. ¶ Notandũ etiam eſt ꝙ

in miſſe officio vbi xp̄i paſſio repſentat̃ tri-
bus linguaꝝ generibꝰ vtimur ſcꝫ greca he-
braica ⁊ latina. ad ſignificandū ꝙ his tribꝰ lī-
gnis ſcriptꝰ ē titulꝰ crucis xp̄i ioh̄. xix. ⁊ ad
deſignādū ꝙ oīs lingua q̄ ꝑ hāc triplicē itel
ligit̃ deū laudare ⁊ cōfiteri dꝫ. q2 dn̄s noſter
ih̄us xp̄s in glīa eſt dei patris. Licet eī mul
ta ſint genera linguaꝝ. iſte tn̄ ſūt ꝑncipales
hebrea ꝓpter legē et q2 eſt mater aliaꝝ. greca
ꝓpter ſapīam. latina ꝓpt nobilitatē ⁊ roma
ni imperij dn̄iūꝫ. Verba latina ſūt ep̄le euā
gelia. orōnes ⁊ cantꝰ. greca ſūt kyri heleyſō
xp̄e heleyſon ⁊ imas. hebraica ſūt allā. amen
ſabaoth. et oſāna. Vñ ⁊ i miſſa romani pō
tificis in ꝑcipuis ſolēnitatibꝰ legit̃ euāgeliū
⁊ ep̄la nō ſolū in latino. verū etiaꝫ in greco.
ad deſignādum ꝯiūctionē vtriuſqꝫ ꝑpli ſub
vna fide ſiue ꝙ eccl̄a ꝯſtat nō ſolū ex latinis
verū etiā ex grecis. ⁊ videi in vi. pte ſub ti. de
paraſceue. Sꝫ querit̃ vtrū ſacerdos mi-
nꝰ q̄ꝫ duobꝰ pn̄tibꝰ debet celebrare miſſam.
⁊ videt̃ ꝙ n̄. ſtatuit nāqꝫ ſother papa vt nul
lꝰ miſſaꝝ ſolēnia celebrare ꝑſumat. niſi duo
bus pn̄tibꝰ ſibiqꝫ rn̄dentibꝰ. ipſe tertiꝰ ha-
beat̃. Cū enī ipſe pluraliter dicat dn̄s vobiſ
cū. et in ſecreta dicat. orate ꝓ me conuenit vt
ipſiꝰ ſalutationi a pluribꝰ rn̄deat̃. Verum
aliud eſt neceſſitatis articulꝰ in q̄ pt vno ſo
lo ꝑſente celebrare. ⁊ aliud religionis ꝯtem-
ptꝰ. Pie q̄ꝫ credendū eſt ⁊ ſacris auctoritati
bus ꝯꝓbat̃ ꝙ angeli dei comites aſſiſtūt
orantibꝰ. iuxta illud ꝓpheticū. In ꝯſpectu
angeloꝝ pſallā tibi. Et angelus ad thobiaꝫ
Qn̄ orabas cū lacrimis obtuli orōem tuā
dn̄o. Sed et in canone miſſe ꝑtinet̃. Suppli
ces te rogamꝰ oīpotēs deꝰ. iube hec ꝑferri ꝑ
manꝰ ſancti angeli tui in ſublime altare tu
um. Preterea q̄libet hō hꝫ ſuū ꝓpriū ange-
lū ad cuſtodiā. Vñ dn̄s in euangelio loq̄s
de puulis ait. Angeli eoꝝ ſemꝑ vidēt facieꝫ
pr̄is. Illos igit̃ habemꝰ in orōne ꝑticipes.
q̄s habebimꝰ in glorificatione ꝯſortes. So
lus tn̄ ꝑſbiter nō pōt diuinū officiū abſqꝫ
miniſtri ſuffragio celebrare. ꝓut in ꝯſtituti-
one alexandri cauet̃. Canon q̄ꝫ tholetanī cō
cilij ſtatuit. vt vbi tempis vel loci ſiue cleri
copia ſuffragat̃. habeat q̄lqꝫ deo ſacrificanſ
poſt ſe vicini ſolaminis adiutorē. ut ſi ex ali
q̄ caſu ille q̄ ad officia impleturꝰ accedit tur
batꝰ vel ad terrā eliſus fuerit. a tergo ſemꝑ
habeat q̄ eiꝰ vicē intrepide aſſequat̃. Siqui
dē copia tp̄is ſuffragat̃ ſi non fuerit guerra
loci ſi eccl̄a ſit diues. cleri ſi ſit ibi copia cle-
ricoꝝ. Generalr aūt dōm eſt ꝙ illa eſt legiti
ma miſſa. in q̄ ſūt ſacerdos. rn̄dens. offerēs
atꝫ ꝯmunicās. Sicut ipſa ꝑcū ꝯpoſitio eui
denti rōne demonſtrat. Introitꝰ ad chorū
ꝓphetaꝝ reſpicit. q̄niā ſcḋm auguſtinū moy-
ſes miniſter fuit veteris teſtamenti. ꝓphete
miniſtri noui. kyri heleyſon ad eos reſpicit
ꝓphetas. q̄ circa dn̄i aduentū erāt de q̄bꝰ fu
erūt zacharias ⁊ ioh̄es baptiſta filius eius.
Gloria in excelſis ad cetū reſpicit angelorū
gaudiū natiuitatis dn̄i paſtoribꝰ annūciā
tiū. Prima collecta reſpicit ad h̄ qḋ dn̄s cir
ca annū duodecimū agebat. qn̄ ſcꝫ aſcēdēs
hieroſolimā ſedebat inter doctores audiēs
⁊ interrogās. Ep̄la ad iohannis ꝑdicatiōeꝫ
ptinet. Reſponſoriū ad beniuolētiā apl̄oꝝ
reſpicit ſcꝫ q̄uo a dn̄o vocati ſecuti ſūt eum.
Allā ad leticiā mētis eoꝝ ptinet. quā habe-
bāt de ꝓmiſſionibꝰ eiꝰ vel de miraculis q̄ ꝑ
eū vel ꝑ nomē eiꝰ fiebāt. euāgeliū reſpicit tē
pus a ſua ꝑdicatione vſqꝫ ad ꝑdicatū tp̄ꝰs.
Qḋ vō deinceps in miſſe officio agit̃ ad il
lud reſpicit tp̄ꝰs qḋ ē a dn̄ica q̄ pueri hebre-
orū obuiauerūt ei vſqꝫ ad dieꝫ aſcenſionis
eiꝰ ſiue penthecoſtes. Oratio vō ſecrete vſꝫ
nobis q̄ꝫ peccatoribꝰ. deſignat illā orōnem
quā ieſus in mōte oliueti exercebat. Qḋ aūt
poſtea agit̃ ſignificat tp̄ꝰs illud q̄ dn̄s in ſe
pulcro iacuit. Qn̄ vō panis in vinū mitit̃
aīam dei ad corpꝰ redire demōſtrat̃. Salu
tatio ſequēs ſignificat ſalutationes poſtea di
ſcipulis a chriſto factas. Fractio oblate ſig
ficat fractionē panis factā a dn̄o diſcipulis ī
emaus. Hec pleniꝰ in ſuis locis dicent̃. De
miſſa ꝓ mortuis et ipſoꝝ officio in ſeptima
pte dicet̃. Ad hoc miſſa non niſi in ſacratis
dō locis. i. in tabernaculis diuinis ꝑcibꝰ a pō-
tificibꝰ delibutis abſqꝫ magna neceſſitate
dici dꝫ. Nō ergo in ꝓphanis domibꝰ abſqꝫ
ep̄i licētia. quia ſanctiꝰ eſt miſſā nō cantare
vel nō audire q̄ꝫ in locis in quibꝰ hec fieri n̄

opoꝛtet. Vn̄ ſcriptū ē. Vide ne offeras olocauſta tua in oī loco quē videris ſʒ in oī loco quē elegerit dn̄s deꝰ tuꝰ. De h̄ dicet̄ in ꝓhemio q̄nte ꝑtis. Pōt aūt eſſe neceſſitas vt dicat̄ in naui vel in exercitu ſub papilione ſiue ſub diuo ſi illud haberi nō poſſit. ſed tūc cū tabula ſeu altari viatico. Preſbiter autē nō ꝺʒ miſſā celebrare ſine licētia epi in altari in q̄ eps ea die celebrauit. Sixtꝰ tn̄ papa ſtatuit miſſā nō niſi ſup altare celebrari. Felix papa pmꝰ ſtatuit ſup mēoꝛias martirꝝ miſſas celebrari. Bonifaciꝰ papa ſcd̄us ſtatuit vt in miſſe celebratōne clerici a laicis ſint diuiſi. Martinꝰ papa ſtatuit miſſā alta voce cantari. Vigiliꝰ papa ſtatuit eā in eccl'e orientali ꝑte dici. ¶ Illud q̊ʒ n otādū eſt ꝙ in miſſa rep̄ntat̄ pugna et victoria ſacerdotis ꝯ hoſtē antiquū. Proceſſus ad hāc pugnā ponet̄ ſub ti. de acceſu pōti. ad al. in fine. Arma vō ⁊ pugna ſacerdotis poſita ſūt in ꝓhemio tertie ꝑtis. ¶ Rurſꝰ miſſā q̄ꝺ quodā iudiciū imitat̄. Vn̄ ⁊ canon actio vocatur. Eſt eni actio cā in iudiciū deducta. In miſſa quidē cā nr̄ā agit̄. oꝛatoꝛiū eſt p̄toꝛiū. deꝰ iudex. dyabolꝰ accuſatoꝛ. miſtri teſtes. ſacerdos aduocatꝰ ⁊ defenſoꝛ. hic ē moyſes qui cām ꝑpl'i ad dn̄m allegabat. cuiꝰ patrocinio delatoꝛis fallacia ꝯfutat̄. ⁊ nr̄ā inocētia cōꝓbat̄ ⁊ abſoluit̄. ⁊ iudicis ira placat̄. ⁊ ꝑ miſericoꝛdiā culpa remittit̄. ¶ Ceterū miſſa dicit̄ miſteriū qd̄ ꝓfert̄ ⁊ ſacrificiū qd̄ offertur. Miſſe autē officiū ī duas p̄ncipalr̄ diuidit̄ ꝑtes. videlicet in miſſā catheciminoꝝ. ⁊ miſſam fideliū. Miſſa cathecuminoꝝ eſt ab introitu vſqʒ poſt offertoꝛiū. q̄ miſſa ab emittendo ꝺ. qm̄ā qū ſacerdos incipit ꝯſecrare euchariſtiā cathecumini foꝛis de eccl'a mittunt̄. Vn̄ antiquitꝰ ꝑlecto euāgelio dyaconus ſupꝛa pulpitū ʒ acclamare ſolebat. Si q̄s cathecuminꝰ adeſt exeat foꝛis. ꝑut dicetur in ſexta ꝑte ſub q̄rta feria quarte dn̄ice q̄dꝛageſime. Qd̄ ideo fiebat q̊uiā cathecumini licet ſint in fide inſtructi. nōdū tn̄ ſunt renati ſiue baptizati. et iō nōdū ſūt de coꝛpe eccl'e. ſicut nec iudei. nec gētiles. q̄re ſacris altaris miſteriis intereſſe nō dn̄t. q̄ nō niſi baptizatis fidelibꝰ ꝯmittunt̄. nec theſauri eccl'e ſūt inimicis oſtēdendi. Vn̄ de quibuſdā qui cathecuminoꝝ ⁊ nōdū renatoꝝ tipū ſeu figurā gerebāt ſcriptū ē. Ieſus aūt nō credebat ſe illis ſciens qd̄ in hoīe eſſet. Hinc etiāʒ in canone carthagiū. ꝯcilij ꝺ ꝙ nec gentilis nec hereticꝰ nec iudeꝰ ꝓhibeat̄ eccl'am ingredi et audire v̄bū dei vſqʒ ad finē miſſe cathecuminoꝝ nec etiā inceſtuoſi. ¶ Miſſa vō fideliū eſt ab offertoꝛio vſqʒ ad pꝰ ꝯmunionē. Et ꝺ miſſa illa a dimittēdo. qꝛ ea expleta ad ꝓpꝛia q̄ſqʒ fidel' dimittit̄. Miſſa ergo aliq̄n eſt nomē collectiuū. q̄a q̄nʒ miſſa vocat̄ qd̄ eſt ab introitu vſqʒ ad offertoꝛium. Q̄nqʒ qd̄ ē ab introitu ſacrificij vſqʒ ad ite miſſa ē. ⁊ hoc verꝰ qꝛ tc̄ hoſtia mitti᷑. Q̄nʒ qd̄ vſitatiꝰ eſt ꝺ miſſa totū officiū ab introitu vſqʒ ad ite miſſa eſt. ſiue inuocatio noīs dei que fit a ſacerdote ſup altare. q̄ tranſmiſſa. eo ꝙ ꝑpl's fidelis ꝑ miſteriū ſacerdotis q̄ vicē mediatoꝛis inter deū ⁊ hoīes. i. xp̄i fūgitur. ꝑces ſupplicatōes. ac vota altiſſimo trāſmittit. Q̄nqʒ illud tantū officiū qd̄ ſub ſilētio ꝺ. Q̄nʒ ſolū v̄ba illa q̄bus dn̄icū ꝯficit̄ coꝛpꝰ. Aliq̄n miſſa eſt nomē ꝓpꝛiū qꝛ ſignificat xp̄m q miſſus eſt a pr̄e in hūc mūduʒ. Significat etiā angelū q mittit̄ vt ꝑ eiꝰ manꝰ hoſtia offerat̄ ī ſublimi altare dīu. Ipm ergo ſacrificiū. i. hoſtia vocat̄ miſſa. q̄ trāſmiſſa. p̄rꝰ ſiqdē a pr̄e nobis vt ſcʒ eſſʒ nobiſcū. poſtea a nobis patri vt intercedat ⁊ ſup nobis apud deū. Itē tranſmiſſa. p̄mo nobꝫ a patre ꝑ incarnatōnē xp̄i filij ſui q̄ fuit miſſus celeſtis. ⁊ poſtea patri a nobis ꝑ paſſionē eiꝰ. Silr̄ in ſacramēto tranſmiſſa p̄mo nobis a patre ꝑ ſanctificationē q̄ nobiſcuʒ eſſe incipit poſtea patri a nobis ꝑ oblatōeʒ q̄ ꝓ nobis apud pr̄ēm intercedit. Hec enim miſſio ſeu legatio ſola ſufficiens ⁊ idonea ē ad ſoluendas inter deū ⁊ hoīes inimicicias ⁊ offenſas. Cū ergo dyaconus in fine miſſe dicat. ite miſſa eſt. idē eſt ac ſi dicat. redite ad ꝓpꝛia. vel ſequimini xp̄m qꝛ miſſa ſiue oblata eſt hoſtia ſalutaris ꝓ nobis ad deū pr̄ēm placidū. ¶ Poteſt etiā et alit̄ miſſa diuidi in q̄ttuoꝛ ꝑtes ſm̄ aplīn. j. ad thi. ij. ⁊ habet̄ etiā in canone ꝯcilij toletan̄. ſcʒ in obſecrationes. oꝛōnes. poſtulationes. et laudes ſiue

grãꝝ actiones. Quoꝝ ũboꝝ expoſitio ĩ q̃rta pte ſub ti. de tertia ponet̃. Pars pͥma protendit̃ ab introitu vſq₃ ad offertoriũ. ⁊ dicit̃ obſecrationes. i. p̃cationes q̃ ſc₃ fiũt pͥuſq̃m ſp̃es incipiant bñdici. Scd̃a vſq₃ ad finem dñice oꝛõni ſibi videlicet. libera nos q̃ſumꝰ dñe ⁊c̃. Tertia vſq₃ ad ꝯmunionẽ videlicet ſm augꝰ. oꝛõnes q̃s ep̃s dicit poſt ꝯmunionẽ. Quarta vſq₃ in finẽ ſc₃ ſm auguſtinũ q̃ñ poſt ite miſſa eſt. vel bñdicamꝰ domino ꝓpl's rñdet deo grãs. Scd̃m alios vͦo pͥma ps ꝑtendit̃ ab introitu vſq₃ ad Te igit̃. Secũda vſq₃ ad Oremꝰ p̃ceptis ſaluta. Tertia vſq₃ ad collectas. Quarta vſ₃ ad ite miſſa eſt. Rurſus q2 q̃nq₃ fuerũt ſãguinis xp̄i effuſiones. ideo miſſe officiũ ab offertorio ĩ antea in q̃nq₃ ſubdiuidit̃ ptes. vt ibi dicetur. Sed ⁊ q2 in ſola cruce etiã q̃narta ſunt ſanguinis effuſio. ideo et ſolꝰ canon ſubdiuidit̃ in q̃nq₃ ptes. Prima vſq₃. q̃ pridie. Secunda vſq₃ ad mẽmẽto. Tertia vſq₃ ad p̃ceptis. Quarta vſq₃ ad emboliſmũ. Quinta vſq₃ ad collectas.

¶ De quinq₃ pſalmis quos pontifex celebraturus dicit

Celebraturꝰ pontifex miſſaꝝ ſolẽnia q̃ſdam pſalmos ⁊ oꝛõnes ex inſtitutõne celeſtini pͥmi p̃mittit. quos interim dñ caligiſ ⁊ ſandalijs oꝛnat̃ dicit ſm exhoꝛtatõnẽ pſalmiſte dicentis p̃occupemꝰ faciẽ eiꝰ in ꝯfeſſione et in pſalmis iubilemꝰ ei. Hi pſalmi ſũt quinq₃ videlicet. Quam dilecta tabernacula. Bñdixiſti. Inclina. Credidi et De pfundis. vt quicq̃d ĩ mũdu₃ quinq₃ ſenſuum trãſgeſſione ꝯmiſit q̃nq₃ pſalmoꝝ oꝛõne detergat. Quedã enĩ ꝯtinent̃ in q̃libet ipſoꝛu₃ q̃ recte ꝯueniũt celebraturis altaris miſterium ⁊ euchariſtie ſacramentũ. Oꝛõnes vͦo q̃s adijcit manifeſte ꝑtinẽt ad ĩpetrãdũ coꝛdis ⁊ coꝛpis mundiciã ⁊ munimẽ. Rurſꝰ iõ dicit. Quã dilecta ⁊ alios pſalmos. vt in chꝛiſto cuiꝰ typũ gerit ṽtutũ plenitudo notet̃. Et nota ꝙ religioſus ſm oꝛdinis ſui ꝓfeſſionẽ diſcalceatꝰ incedens miſſã celebraturꝰ ſe calceat ex p̃cepto ap̃li dicẽtis ad ephe. State calciati pedes in p̄patõne euangelij pacis. Nempe ꝑ calciamenta q̃ fiunt de pellibus animaliũ moꝛtuoꝝ ⁊ calcant terram ⁊ ſunt clauſa de ſubter ⁊ apta de ſup. ſignificat̃ ꝙ ſacerdos d₃ eẽ moꝛtuus mũdo ⁊ deb₃ hrẽ coꝛ clauſũ ad terrena. ⁊ ipſa tanq̃₃ lubrica calcare ⁊ vilipendere ⁊ aptũ ad reſpiciendũ et deſiderandũ celeſtia.

¶ De capitis cõpoſitione et manuum lotione.

Caligis et ſandalijs impoſitis põtifex ⁊ ſacerdos caput pectinat. manus et facie₃ lauat. Nam ⁊ legalis ſacerdos ſacrificaturus lotis prius manibꝰ ac pedibꝰ induebat manaſtaſim. cuiꝰ loco hodie ſandalia habentur. ꝓut dictũ eſt in tertia pte ſub ti. d̃ legalibus indumentis. Pectinat igit̃ caput. et faciẽ lauat. Primo exẽplo marie q̃ futuram xp̄i paſſionẽ figurãs vnxit oleo caput eiꝰ. Etenĩ in miſſe officio xp̄i paſſio repͥtatur. Secundo ex mandato domini dicẽtis in matheo. Tu aũt cũ ieiunas vnge caput tuũ ⁊ faciẽ tuã laua. ꝑ hoc ſignificans ꝙ in ſanctis õpibus noſtris omnẽ fictionẽ et ſimulationẽ a nobis amouere debemꝰ. Tertio pectinat caput. Nã p capillos ſuperflue cogitationes ⁊ cura terrene ſolicitudinis. ꝑ caput mens ⁊ intentio. que cunctis anime actibus ſicut caput ceteris membꝛis ſupereminet. ſignificãtur. Congrue igitur pectine capilli ꝯplanant̃ ⁊ oꝛdinant̃ et euulſi ſepant̃. ad notãdũ ꝙ tũc ſpecialr̃ moꝛes ꝯponere ⁊ ſupfluas cogitationes a ſe repellere d₃ iuxta illud ꝓpheticũ. Auferte maliũ cogitationũ veſtraꝝ. atq₃ mens ipſius p̄uia diſcretiõe eẽ ſepari. quietari ⁊ purgari a terrenis ſolicitudinibus. ⁊ ṽtutibus oꝛnari d₃. Pecten enĩ ꝑpter oꝛdinatã in ſciſſionibꝰ diuiſionem diſcretõnẽ ſig̃t. q̃ intentio aĩe adoꝛnatur. ſic capilli capitis pectine adoꝛnãt̃. Manus q̃₃ lauat ꝓpter reuerẽtiã tãti ſacramẽti. q̃tenꝰ ad illud ptractãdũ mũdiſſimꝰ accedat. Vñ greg. ĩ paſtorali li. j. ca. xij. Necce ẽ vt mũda ſtudeat eẽ manꝰ q̃ diluere ſoꝛdes

curat. Corpalit̃ igit̃ lauat man⁹ vt ſpũalit̃
mũdet act⁹. iuxta illõ pſ. Lauabo inter in/
nocentes manus meas ꝛc. ne q̃ illotis ma/
nib⁹ ad menſã ꝑuenire videat. nõ q̃ lutum
manuũ diuina ſacramẽta cõtaminet. ſed ſi
q̃s indigne manducat ⁊ bibit iudiciuꝫ ſibi
manducat et bibit. Vñ ⁊ in euãgelio math.
Nõ lotis manib⁹ manducare nõ coinqui
nat hoĩem. q̃ võ de ore ꝓcedũt ⁊ de corde exe
unt. vĩʒ licet cogitatiões male homicidia et
adulteria ⁊ cetera hmõi. hec ſũt q̃ inq̃nant
hoĩem. Solicite ergo ſatagendũ eſt vt non
tam exteriora manuũ q̃ꝫ interiora mẽtium
inq̃namẽta purgent̃. Manuũ aũt lotio a
lege ſũpſit exordiũ ut p̃miſſũ eſt. Legit̃ eñi
exo. xxx. xxxviij. ⁊ xl. ca. q̃ moyſes fecit labrũ
eneũ de ſpecul' mulierũ in q̃ lauabãt ſe ſacer
dotes in ingreſſu tabernaculi teſtimonij. ⁊
q̃ñ acceſſuri erãt ad altare. Siquidẽ in la/
bro eneo ſonoro ſignificat̃ cõfeſſio. In altari
aureo mẽtis amaritudo. In ſpecul' mulier
vite ſanctoꝝ ↄſideratio. Sacerdos ergo p̃/
uſq̃ꝫ ad altare veniat ꝑ ↄfeſſionẽ ſiue lacris
mãs ſe abluat. ꝑ mẽtis amaritudinẽ ſe pur/
get. ꝑ ↄſiderationẽ vite ſanctoꝝ ſe informet
De p̃mo yſa. lij. Mũdamini q̃ fertis vaſa
dñi. De ſcdo. j. corinth. v. Expurgate vet⁹ fer
mẽ. ꝛc. De tertio hebr. xij. Nõ ſũtes ĩpoſitã nu
bẽ deponam⁹ omne pond⁹ ⁊ circũſtãs nos
peccatũ. vt ſim⁹ ĩ numero innocentium au
dacter dicentiũ. Iudica me dñe q̃m ẽ. in ĩ/
no. ꝛc. Itẽ Lauabo inter innocẽtes man⁹
meas ⁊ cir. a. t. d. Deinde man⁹ lotas manu
tergio tergit. q̃ p⁹ lacrĩas ↄtritionis pctã
abhorrere ⁊ abolere ꝑ opa ſatiſfactionis dꝫ
Lineũ quidẽ ꝑ laborẽ ad candorẽ ꝑducit̃ et
penitentes ꝑ ſatiſfactionẽ ad ꝑpetuã glori/
ficationẽ. Ceterũ igit̃ manuũ ⁊ faciei orna
mẽta nõ ſũt voluptatis oblectamẽta ſed in
figurã a dño ſacerdotib⁹ legis iniuncta.

¶ De aque benedicte conſecratõ
ne et aſperſione.

Sacerdos in do
minicis dieb⁹ celebratur⁹ alba
et ſtola pat⁹. p⁹ſq̃ꝫ planetã in
duat. vt liberi⁹ vocare poſſit
aquã ex inſtitutione alexandri pape p̃mi be
nedicit. altare eccl'am ⁊ ꝑpl'm aq̃ bñdicta cõ/
ſpgit vt oĩs ſpirituũ ĩmundoꝝ ſpurcicia tã
de hitaculo q̃ꝫ de cordib⁹ fideliũ ꝑpellat̃. hec
eñi vĩtus aq̃ exorcizate ĩnẽ. Et etiã q̃ nouus
xp̃ianoꝝ ꝑpl's baptiſmatis ſacramento re/
nat⁹. ita miniſterio aq̃ lota renatoꝝ corpa
munit. ſic ſanguis agni a priſco ꝑpl'o ad re/
pellẽdũ ꝑcuſſorẽ in poſtib⁹ ponebat̃. Vnde
in canone alexãdri ita legit̃. Aquã ſale aſp/
ſam ꝑpl'is bñdicim⁹. vt ea cũcti aſpſi ſanctifi
cent̃ et purificent̃ qđ ⁊ oĩb⁹ ſacerdotib⁹ faci
endũ eẽ mãdam⁹. Nã ſi cinis vitule aſpſus
ꝑpl'm ſanctificabat atq̃ꝫ mũdabat. ſ. a venia/
lib⁹. multo magis aq̃ ſale aſpſa diuiniſq̃ꝫ p̃
cib⁹ ſacrata ꝑpl'm ſanctificat atꝫ mundat a
venialib⁹. Et ſi ſale aſpſo ꝑ heliſeũ ſterilitas
aque ſanata eſt. q̃nto magis diuinis p̃cib⁹
ſacratus ſal ſterilitatẽ reꝝ aufert hũanaꝝ et
coinq̃natos ſanctificat ⁊ purgat ⁊ cetera bo
na multiplicat. ⁊ inſidias diaboli auertit. et
a fantaſmatis verſutijs hoĩes defẽdit. Rur
ſus tũc ſacerdos int⁹ tabernaculuꝫ aſpgit.
dñ dei miſcdiãꝫ petit. Cyprian⁹ q̃ꝫ papa ait
q̃ ideo hoĩes aq̃ bñdicta aſpgunt̃. q̃ valet
ad ſanctificationẽ. Vñ ſcriptura ꝑ ezechie/
lẽ dicit. Aſpgam ſup vos aquã mundaꝫ. et
mũdabimini ab oĩb⁹ inmundicijs vr̃is. ⁊ da
bo vobis cor nouũ ⁊ ſpiritũ nouũ in vobis
Itẽ in numeris. Qui tetigerit cadauer ho/
minis ſũt eb' ꝑ̃pane aĩe morticinũ. i. a morte
cadens. ⁊ ꝑpter hoc ſeptẽ dieb⁹ fuerit ĩmun
d⁹ aſpgat̃ ex hac aq̃ die tertia ⁊ ſeptĩa et ſic
mũdabit̃ a pctõ. Si eñi aſpſus die tertia nõ
fuerit ſeptĩa nõ poterit emũdari. Itẽ qui ex
hac ↄmixtione aſpſus nõ fuerit polluet ta/
bernaculum. i. tanq̃ꝫ pollut⁹ nõ intrabit cũ
alijs tabernaculũ. i. ſeipſũ qui eſt ꝑs taber/
naculi dñi. i. eccl'ie. ⁊ ꝑibit ex iſrael. Itẽ q̃ aq̃
expiationis nõ eſt aſpſus inmund⁹ erit ⁊
manebit ſpurcicia ei⁹ ſup eũ. Et iterũ Pu/
rificabis leuitas circũſpgens eos aq̃ purifi
cationis. Et iterũ Aqua aſpſionis purifica
tio eſt. Ex quib⁹ apparet aſpſionẽ aq̃ in ſtar
ſalutaris lauacri obtinere. Quidã tñ p̃miſ
ſa referũt ad aquã baptiſmi. Aq̃ igit̃ in me/
moriã baptiſmi oĩ dñica bñdicit̃. vt dicet̃ in

vj. pte ſub aſcēſione. preterq̄z in paſcha ⁊ pen
thecoſten. qꝛ in ſabbatis dñicas illas pcedē
tib⁹ bñdictis fōtib⁹ añ criſmatis infuſiōez
aq̄ recipit̄. ⁊ ad aſpgendū nos ⁊ domos reſ
uat̄. ſic in canone cautuz habet̄. Ex aq̄ ergo
bñdicta nos ⁊ loca in ſignificatiōe baptiſmi
aſpgim⁹ nec aſpgimur vt rebaptiſemur ſ3
ut grām diuini nōis cū mēoria baptiſma-
tis inuocem⁹. Et licet in dictis duab⁹ dñi-
cis aſpgat̄ altare nō tñ tūc cātat̄ ātiphona.
Aſpges me dñe ⁊c. qꝛ tūc potiꝰ lugēdū nob
eſt cū recolim⁹ nos eē a xp̄o mundatos per
ſue ſupplicium paſſionis. iuxta illd̄ trenoꝝ. iij.
Mēoria memoꝛ ero ⁊ tabeſcet in me aīma
mea. In dñicis ergo dieb⁹ añ miſſā magis
altare tantū ⁊ tot⁹ p̄pl's aſpgunt̄. q̄zuis in no
cturnis ⁊ veſpis oīa altaria vl' ſaltē pcipua
thurificent̄. Circa q̄ ↄſiderandū q̄ hui⁹ aſ-
pſio alia rōne fit ſup p̄plm et alia ſup altaria
Quia eni ↄcluſit de⁹ oēs ſub pctō ſaltē ve-
niali qꝛ ſepties in die cadit iuſt⁹ idcirco ipſe
p̄pl's eccl'am ingrediēs diuinis inſiſtere intē
dens ipſa aq̄ ſanctiſicata aſpgit̄. q̄ valet ad
q̄tidiana delenda. ſicut cinis vitule in veteri
teſtamēto. ſm qd̄ q̄ imund⁹ erat phibebat̄
eccl'az ingredi donec aq̄ lauaret̄. Altare aūt
aſpgit̄ ppter reuerētiā ſacramēti qd̄ ibidem
ↄſecrandū eſt. vt inde oīm malignoꝝ ſpiri-
tuū pñtia arceat̄. Et q̄nīā xp̄s p altare qd̄ eē
dz lapideū ſignificat̄ ſm illud apli. petra āt
erat xp̄s. ⁊ fides nr̄a de vno xp̄o ⁊ nō de plu
rib⁹ eſt. idcirco vt ſignū ſignato rñdeat vni
co altari aſpſo vniuerſus aſpgit̄ p̄pl's. qꝛ ipe
ſol⁹ ē q̄ tollit pctā mundi. Thurificatio vo
q̄n̄z repñtat diffuſionē diuerſaꝝ grāꝝ ſpiri-
tualiū. et q̄nīā grā nō ſolū in capite. verū eti
am in aliis ſubiectis capiti inuenit̄ idō ↄue-
niēter poſt p̄mū ſecūdario alia altaria. p q̄
diuerſi grad⁹ ſanctoꝝ intelligunt̄. thurifica
ri ſolēt. Rurſus thus i thuribulo. coꝛ igne
orōis accenſum ſignificat. qꝛ ergo oratio nr̄a
ſolū ad deū et xp̄m mediatorē nr̄m dz pn-
cipaliter applicari. idō ⁊ altare ⁊ crucifix⁹ thu
rificari ſolent. In paſchali aūt tpe ad aſpgē
dū cantam⁹. vidi aquā. qd̄ ſumit de ezechie
le. cui dñs oſtendit ciuitatē edificatā ſup mō-
tem ⁊ vgentē ad auſtrū in qua erat mirabi
le templū. Ciuitas eccl'a eſt de q̄ dr̄: Nō pt
abſcondi ciuitas ſupra montē poſita. Te-
plū eſt corp⁹ xp̄i. de q̄ dr̄. Soluite tēplū hoc
et p⁹ triduū exci. illud Aq̄ de tēplo egrediēs
fons eſt baptiſmi de latere xp̄i pcedēs Sed
cū fuerit in leuo lanceat⁹. cur hic dr̄ a latere
dextro. Rñdeo q̄ ſūt duo latera xp̄i. ſ. dextꝝ
⁊ leuū. Dextrū eſt diuinitas ⁊ leuū humani
tas A latere igit̄ dextro exiuit. qꝛ de diuina
xp̄i natura ſpūſſanct⁹ aq̄ inuiſibil' pcedit. q̄
aque viſibili q̄ de latere leuo. i. humanitate
lāceata pfluxit ſaluandi vtutē tribuit. Re-
cte igit̄ h3 in pceſſione paſchali cantam⁹ in
laudē fluminis hui⁹ cui⁹ inūdatione per
moꝛtē xp̄i reuixim⁹. Verū p⁹ octauā pēte-
coſtes cātat̄ in dñicis ad aſpgēdū antipho-
na Aſpges me dñe. q̄ a paſcha vſq3 tūc inter-
mittit̄. qꝛ de fide paſſionis ⁊ hūilitate bapti-
ſmi pp̄heta p̄dixit. Porro aq̄ cū bñdicit̄
ſal admiſcet̄. qd̄ ab heliſeo ſūpſit exoꝛdiū Et
fit hoc ad notandū q̄ p̄pl's p aquā intellect⁹
vt ſanctificari poſſit p ſacerdotis officium
vbo dei imbuit̄ qd̄ p ſalē ſignificat̄. Fit ter
crux ſup aquā ⁊ ſalē qꝛ docet p̄pl's ſancte tri
nitati grās p ſua eruditione atq3 redēptiōe
referre. Per aquā q̄3 ↄfeſſio p ſalē amaritu
do ſignificat̄. ex qua mixtura gemin⁹ ꝓt⁹ p-
cedit ſc3 diuiſio ſeu ſepatio delictoꝝ et ortus
vtutū ac bonoꝝ operū. Sz q̄re prius ſal be
nedicit̄ q̄3 aqua. Reſpōdeo p ſal intelligit̄
amaritudo pñie. p aquā baptiſm⁹. qꝛ ergo
coꝛdis ↄtritio dz pcedere abſolutionē. ⁊ pe-
nitētia baptiſmū ideo p̄us bñdicit̄ ſal q̄3 aq̄

¶ Et nota q̄ttuoꝛ eē genera aque bñdicte.
Prima in q̄ fit iudiciū purgatoriū. q̄ ī vſu nō
ē. Secda aq̄ q̄ ſanctificat̄ in dedicatiōe eccl'e ⁊
altaris. de qb⁹ ī p̄ma pte dictū ē ſub ti. d ↄſe.
eccl'e ⁊ altaris. Tertia ē q̄ ī eccliis aſpgimur
de q̄ hic agit̄. Quarta aq̄ baptiſmi. de q̄ di-
cet̄ in .vj. pte ſub ſabbato ſācto. ⁊ hac ſolebāt
hoīes aſpgi p̄uſq̄3 criſmaret̄. et adhuc fit i q̄-
buſdā locis. ſ3 hodie interdictū ē. Putabāt
eni ſe iterū a pctis hui⁹ aq̄ aſpſione mūdari
cū tñ ↄſtat nullū bis baptizari poſſe Quia
vo mai⁹ dignū trahit ad ſe min⁹ dignū idō
ſi aqua nō benedicta admiſceatur benedi-
cte. efficit̄ bñdicta.

¶ De officio ſeu introitu miſſe

IN introitu p̄ma
ps miſſe incipit. Sciēdū aūt ꝙ
ſancti pr̄es et ꝓphete aū xp̄i ad/
uentū ſuſpirātes ⁊ ꝯonātes. p̄miſerūt deſi/
deria. opa. laudes. ⁊ p̄ces. q̄ ſingula figurāt
in miſſa. Introitꝰ nāqꝫ ſcꝫ ipſa antiphona
vaticinia ꝓphetarꝫ ⁊ ſctoꝝ patrū deſideria.
cū ꝯonijs. filij dei aduentū ⁊ incarnationē
dei expectātiū exp̄mit. In cuiꝰ rei ſignū in
p̄ma dn̄ica aduētꝰ cātat eccl'a introitū. Ad
te leuaui. Chorꝰ igit̄ pſallētiū clericoꝝ. q̄ ſig/
ficat choꝝ ꝓphetaꝝ ⁊ multitudinē ſanctorū
xp̄i aduentū expectantiū. aīaꝫ ſuā dilatat. et
introitū in iubilo cātat. q̄ iā ꝓphete p̄ria/
che reges ⁊ ſacerdotes oēſqꝫ fideles aduētū
xp̄i cū deſiderio expectabant clamātes ⁊ im/
plorātes. Emitte agnū dn̄e dn̄atorē terre ⁊c.
Itē Ueni dn̄e et noli tardare ⁊c. Hinc etiaꝫ
ille ſimeon iuſtꝰ ⁊ ſenex bn̄ dixit dicēs. Nūc
dimittis ſeruū tuū dn̄e ſm̄ v̄bum tuum ⁊c.
Quia viderūt oculi mei ſalutare tuū ⁊c. Et
xp̄s. Multi reges ⁊ ꝓphete voluerūt videre
q̄ vos videtiſ. ⁊ nō viderūt ⁊c. Ex eoꝝ ergo p/
ſona cantat̄ introitꝰ. p q̄ꝺ chriſtꝰ introiuit
in mūdū. iuxta illud apl'i. Et cū introducit
p̄mogenitum in orbē terre. et adorēt eū oēs
angeli dei. Sequit̄ v̄ſiculꝰ pſalmiſticꝰ ſiue
pſalmꝰ. q̄ v̄ſionē ad opationē notat. Dicit̄
etiā v̄ſus q̄ꝛ p eū reuertimur ad introitū. ſi/
gnificans opa ⁊ vaticinia. Conſeqnēter ex
inſtitutione damaſi pape dr̄. Gl'a pr̄i ⁊ filio
⁊ ſpūiſancto ⁊c. qꝺ ſigt laudē. q̄ꝛ poſt opatō/
nem danda eſt gl'a. Dicit̄ etiā gl'a vt oñdat̄
patrē ⁊ filiū ⁊ ſpiritū ſanctū hr̄e equalē gl'aꝫ
et coeternā maieſtatē in p̄ncipio ⁊ nūc et ſp
et in ſecula ſeculoꝝ. i. in p̄ñti p̄terito ⁊ futu/
ro tp̄ibꝰ. Interpoſitio aūt glorie inter p̄i/
mā cantationē introitꝰ ⁊ ipſiꝰ repetitionē
deſignat captationē beniuolētie. Ut eni qꝺ
expectabant faciliꝰ obtinerent ad totā tri/
nitatē cordis ⁊ vocis glorificatōne clamabāt
dicētes. Oſtende nobis dn̄e miſcdiam tuā
et ſalutare tuū da nobis. q̄ ſedes ſup cheru/
bin mani. corā effra. b. ⁊ ma. Quoꝝ tandeꝫ
clamorē ſpūſſanctus exaudiens vnxit eum
oleo leticie p̄ ꝯſortibꝰ ſuis. ⁊ ad euāgelizan/
dum paupibꝰ deſtinauit. ſic ipſe dei filius p
ꝓphetā teſtat̄ dicēs. Spūs dn̄i ſup me eo q̄
vnxit me euangelizare paupibus miſit me.
Deinde antiphona ipſa ſeu introitꝰ repeti/
tur. vt deſideriū ātiquoꝝ patrū ſeu iteratio
⁊ multiplicatio ſuſpirioꝝ ⁊ clamoꝝ ipſoꝝ
eundemꝰ exp̄mat. Un̄ ꝓpheta. Manda re/
māda expecta reexpecta. Modicū ibi ⁊ mo/
dicū ibi. ſi morā fecerit expecta eū. q̄ꝛ veniēs
veniet ⁊ nō tardabit. Hoc aūt deſiderium anti/
quoꝝ nō ſemꝑ repreſentat introitꝰ intellectu
lr̄ē ſcꝫ iubilo cantilene. Uerū in diebꝰ ꝓ/
feſtis bis introitꝰ cantat̄ in laudē diuine et
hūane nature. q̄ in pſona filij ſūt vnite. In
q̄buſdā v̄o eccl'ijs ⁊ p̄cipuis feſtiuitatibus
triplicat̄ in laudē ⁊ honorē trinitatis q̄ſi tri/
pudiemꝰ ei in cuiꝰ memoriā miſſā cantamꝰ.
et dr̄ ſemel cū gloria pr̄i ad laudē incarnatio/
nis. Qñqꝫ aūt inchoat̄ voce dimiſſa. ad no/
tandū hūilitatē. ſubſequenter alta voce re/
petit̄. q̄ vocis exaltatio ſig̃ficat excitationem
a ſōno peccati. quē vox ſuppſſa demōſtrat.
iuxta illud apl'i. Hora iā eſt nos de ſomno
ſurgere. Pōt etiā et aliter dici. put de inui/
tatorio in. v. pte ſub nocturnis dicet̄. Semꝑ
tū integre repetit̄ vt pfectio leticie denotet̄.
Quedā v̄o eccl'ie dicūt introitū. Pr̄io pfe/
cte. q̄ꝛ eccl'ia deū laude pfecta laudat. Scḋo
impfecte. q̄ꝛ impfecta eſt oīs laus vie. Ter/
tio pfecte q̄ꝛ pfecta eſt laus patrie. Dicit̄ aūt
introitꝰ eo q̄ dū ille canitur ſacerdos mini/
ſtraturꝰ ad altare intrat. ſeu q̄a p illam anti/
phonā ad officiū intratur. q̄ etiā vocat̄ offi/
ciū. q̄ꝛ efficiū. put dicetur in p̄hemio. v. ptis

¶ Celeſtinꝰ papa ſtatuit. vt pſalmi dauid
cētū q̄nquaginta ad introitū miſſe aū ſacri/
ficiū antiphonatim canerēt. qꝺ antea nō fi/
ebat. ſed ep'la pauli ⁊ euāgeliū tantū legebā/
tur. ⁊ poſtea miſſa celebrabatur. De illis er/
go pſalmis excepti ſunt oēs introitꝰ regu/
lares. gradualia. offertoria. ⁊ ꝯmuniones.
q̄ cū modulatione p̄mo ceperūt ad miſſaꝫ i
eccl'a romana cantari. Gregoriꝰ eni introi/
tū miſſe cū cantu ordinauit. ⁊ vnū v̄ſum de
illo pſalmo q̄ cantabatur retinuit. ¶ Irre/
gulares v̄o introitus ſunt q̄ ſm̄ varietates

ſolēnitatum inſtituti ſūt. vt puer nat⁹ ē nobis ꝛc. Spūs dñi repleuit orbē terrarum ꝛc. Et hi hñt vſ⁹ de pſalmo. ꝑterq̄ꝫ illi. Uiri galilei ꝛc. ꝛ Nunc ſcio vere ꝛc. Et alij q̄dā ſꝫ aliq̄s eccliās. Et eſt notādum q̄ q̄n introitus de pſalmo ſumit̃. ſi ꝓm⁹ vſus pſalmi ſit introit⁹. aliq̄s de ſeq̄ntibus vſib⁹ eiuſdē pſalmi erit vſus illi⁹ introit⁹. ſicut pꝫ ī introitu tertie ferie ꝓme hebdomade q̄drageſime q̄ incipit Dñe refugiū. Uerſus enī eſt. Priuſq̄ꝫ mōtes fierent. Si vo nō ꝓm⁹ vſus pſalmi. ſed aliq̄s ali⁹ de ſeq̄ntib⁹ ſit introit⁹ tunc ꝓm⁹ vſus pſalmi erit vſus ipſi⁹ introitus vt in natali eſt introit⁹. Dñs dixit ad me ꝛc. vſus vo eſt Quare fremuerūt gentes ꝛ ꝓpli meditati ſunt inania. Et in feſto innocētuꝫ introit⁹ eſt. Ex ore infantiū ꝛ lactētiū ꝑfeciſti laudē ꝛc. vſus eſt. Dñe dñs noſter ꝛc. Et ſic de alijs. Q̄d fit ad ſignificandū vnionēꝫ et ꝯnexitatē capitis ꝛ mēbrorū. Rurſus vſus q̄nq̄ꝫ eſt duplex. q̄nq̄ꝫ vn⁹. q̄nq̄ꝫ dimidius. De q̄ dicet̃ in. vj. parte ſub ſabbato tertie hebdomade q̄drageſime. Dū autē introit⁹ canit̃ nō ſedet. q̄ꝛ iā ad op⁹ et ꝓconiū xp̄i introit⁹ refert̃. vt ꝑdeſtinati ad veruꝫ cultum dei vocent̃. In q̄buſdā eccliīs trophi dicunt̃ ꝓ pſalmis ex inſtitutione gregorij pape ad mai⁹ gaudiū de xp̄i aduētu repñtandum. Eſt autē ꝓprie trophus q̄dā vſicul⁹ q̄ in ꝑcipuis feſtiuitatibus cantat̃ īmediate añ introitū q̄ſi q̄ddā ꝑambulū ꝛ ꝯtinuatio ipſi⁹ introit⁹. vt v bigrā. In feſto natiuitatis añ introitum illum Puer nat⁹ ē nobis ꝛc. ꝑcedit troph⁹ iſte. Ecce adeſt de q̄ ꝓphe cecinerunt dicentes Puer natus eſt nobis ꝛc. Habuit aūt troph⁹ originē a lege. Legit̃ enī numeri. x. q̄ dum eleuaret arca cantabat̃ Exurge dñe. Cum vo deportabat̃ cantabatur. Reuertere dñe ad multitudinem exercitus. Et dr̄ troph⁹ a trophos q̄d eſt ꝯuerſio q̄ꝛ iā q̄dā ibi ſolent fieri ꝯuerſiones ad introitum. Uñ q̄nq̄ꝫ pri⁹ dr̄ vſus ꝛ poſt heleyſō Et inde etiā trophiū dr̄ zona. q̄ꝛ ꝯuertit̃ ab vmbilico ad vmbilicū circūeundo. Poteſt etiā ꝛ aliter dici. q̄ꝛ iā introit⁹ eſt laus ecclie de iudeis ꝯuerſis. Uñ tria ꝯtinet videlicet antiphonā vſuꝫ ꝛ glīa. ꝛ hoc ꝓpter tres ordines fideliū q̄ fuerūt hebraice lingue. ſ. priarche. ꝓphete ꝛ apl̄i. Introit⁹ ſiue antiphona eſt ꝑriarchaꝝ. vſus ꝓphaꝝ. glīa vo aplorum. antiphone repetitio eſt ꝑdicatōis eodē ꝑtitas ꝛ ꝯſummatio q̄ſi q̄d lōge ꝑus ꝑriarcha geſtib⁹ figurauit. ꝓpheta ꝑdixit. apl̄us euāgelizauit. Ad quā etiā ꝯuerſionē notādam ſolēnes trophi alicubi inſeruit̃. q̄ ſunt laudes ad introitū ꝯuertibiles. Nā trophos grece ꝯuerſio dr̄ latine vt ꝑmiſſum eſt.

De acceſſu ſacerdotis et pontificis ad altare. et de proceſſione.

Qum introit⁹ canitur pōtifex ſeu ſacerdos pat⁹ et ſacris indumentis ornat⁹. de ſacra ede egredit. et ad altare accedit. ſignificans q̄ xp̄s expectatio gentiū carne ſacroſācta aſſūpta ex vginis carne incorrupta de ſecreto habitaculo celoꝝ egreſſus eſt in mundū. vel de ſecreta ede videlicet de vginali vtero egreſſus ē tanq̄ꝫ ſponſus de thalamo ſuo Porro epūs ſiue ſacerdos egrediēs ꝓcedit inter duos. videlicet inter vnū ꝑſbyteruꝫ et dyaconū. quē añcedit ſubdyacon⁹ euāgelij codicē clauſū gerens illū ꝓcedūt duo ceroferarij. q̄s etiā ꝓcedit ferēs thuribulū cū incēſo. Demū eps vel ſacerdos ad altare pueniens mitrā deponit. ꝯfeſſionē facit. codicem aperit ꝛ oſculat̃ apt̄ū. Sacerdos itaq̄ꝫ ſeu eps illū magnū repñtat ſacerdotē ſcꝫ xp̄um de q̄ ait aplus. Chriſtus aſſiſtens pontifex futuroꝝ bonorū ꝛc. Sacerdos et leuita illū deducētes legē ꝛ ꝓphetiā deſignāt. ſm̄ illd q̄d ipe dñs ꝓpoſuit in parabola ſauciati. q̄ꝛ ſacerdos q̄dā deſcendit eadē via ꝛ viſo illo ꝑterijt. ſilr̄ ꝛ leuita. Moyſes q̄ꝫ ꝛ helias in figura legis ꝛ ꝓphetie apparuerūt in mōte cū xp̄o loq̄ntes. Sacerdos ergo et leuita deducūt epm. q̄ꝛ lex et ꝓphetia xp̄m annūciauerūt ꝛ ꝓmiſerūt. Uñ moyſes inquit Prophetā ſuſcitabit vobis de⁹ de fratrib⁹ vr̄is. ipſū tanq̄ꝫ me audietis. Itē yſaias Ecce veniet ꝓpheta magnus ꝛ ipſe renouabit hieruſalē. Uel epūs ſeu ſacerdos inter duos exiſtens. ſignat xp̄m inter duo teſtamēta. ipſe eī a duob⁹ teſtamētis mūdo ꝑ ꝓphetas ꝛ apo

ſtolos p̄dicat̄. Quia v̄o ille in mūdū v̄etu-
rus p̄miſit, ꝓphetas ſapientes ⁊ ſcribas. i. lo-
cū ſcribarum premittit pontifex ſeu ſacer-
dos ſubdyaconū portātē ſcripturas. q̄ ſapi-
ens ſit dn̄ica diſponere vaſa. Qn̄qꝫ v̄o ar-
chidyaconꝰ ⁊ ſacerdos pontificē deducunt
quē imediate dyaconꝰ ⁊ ſubdyaconꝰ ātce-
dūt. q̄ ſignificant ap̄l̄os ⁊ diſcipulos quos
xp̄s miſit añ faciē ſuā ⁊ adhuc q̄tidie mittū-
tur p̄dicatores et p̄lati eccl̄ie p̄parare viam
dn̄o ſp̄ualiter añ faciē ſuā. Adhuc ſubdya-
conꝰ antecedens ſig̃t iohānē baptiſtā q̄ pre-
ceſſit in ſp̄ū ⁊ v̄tute helie p̄parare dn̄o plebē
ꝑfectā. ⁊ fert añ pontificē codicē euāgelij. q̄a
iohānes añ xp̄m p̄dicationē euāgelicā in-
choauit dicēs. Penitentiam agite appropinq̄bit
enī regnū celoꝝ. Dyaconꝰ v̄o rep̄ſentat ꝓ-
phetas. q̄ annūciauerūt futuraꝫ ex euange-
lio vitā. Ceterū ep̄us ideo ſequit̄ euāgeliuꝫ
ad notandū q̄ dꝫ ſemp illud ⁊ intueri ⁊ in
mente habere. ⁊ ante illū portat̄. q̄ꝛ p̄ doctri-
nā euāgelij ad xp̄m vitā via p̄parat̄. Poẽt
etiaꝫ dici q̄ p̄ dyaconū librū ferentē ⁊ p̄ dya-
conū euāgelij p̄conē. ſanctos noui teſtamē-
ti. p̄ librū v̄o euāgeliū. nouū intelligimꝰ teſta-
mētū. Per ceroferarios v̄o ⁊ thuriferariuꝫ
ſanctos q̄ p̄ceſſerūt nouū teſtamentū. ⁊ per
duo candelabra cū cereis ardentibꝰ legē et
ꝓphetiā. que xp̄ꝫ mūdi lucē nūciabāt ꝯme-
moramꝰ. Sine igne enī non dꝫ ſacrificari.
iuxta illud leuitici. vj. capi. Ignis in altari
meo ſemp̄ ardebit. Quid lumē hmōi ſig̃fi-
cet. ⁊ de candelabris dictū eſt ī p̄ma p̄te ſub
ti. de picturis. Cerei ferunt̄ ſup̄ candelabra
q̄ fundamētū deſignāt vt ſup̄ fundamentū
luceat corā hoībꝰ lux p̄dicatoꝝ. pulcre ergo
candelabra dyaconꝰ ⁊ ſubdyanꝰ añ euāge-
liū p̄cedūt. q̄ꝛ lex et ꝓphetie legē grē precesse-
rūt. In quibuſdā eccl̄ijs ſūt tres cerei. quo-
rū mediꝰ ſig̃ficat illū q̄ ait. Ubicunqꝫ ſunt
duo vl̄ tres ⁊c. In alijs ſeptē q̄ꝛ grā ſeptifor-
mi tota eccl̄ia illuminat̄. De hoc aliter ſub
euāgelio dicet̄. Thuriferariꝰ v̄o ceroferari-
os antecedit ⁊ alios. ad notandū q̄ thuris
ſignificatio ſanctis vtriuſqꝫ teſtamēti con-
munis ē. Per thuribulū aūt cor humanuꝫ
ꝯpetenter notat̄. q̄d dꝫ eſſe aptū ſupiꝰ ad ſu-
ſcipiendū. ⁊ clauſū inferiꝰ ad retinēdū. bn̄s
ignē charitatis ⁊ thus deuotionis. ſiue ſua-
uiſſime orōnis. ſeu bonoꝝ exēploꝝ ſurſū tē-
dentiū. q̄d p̄ fumū inde reſultantē notatur.
Sicut enī thus in igne thuribuli ſuauiter
redolet ⁊ ſurſū aſcendit ita opꝰ bonū vl̄ ora-
tio ex caritate vltra oīa thimiamata fragrat
Adhuc thuribulū cū incenſo corpꝰ xp̄i ſua-
uitatis odore plenū. carbones ſpiritū ſāctū.
thus boni opis odorē deſignant. De h̃ etiā
dicet̄ in q̄nta p̄te ſub ti. de laudibꝰ matutinis
⁊ infra ſub ti. de thurificatione. Poſtq̄ꝫ ad
altare ventū ē cerei q̄ p̄ceſſerāt poſtponunt̄
vt oſtendat̄ doctores fuiſſe añ natiuitatem
⁊ poſt illuminātes. Cādelabra v̄o manibꝰ
p̄ acolitos tenent̄ donec kyrieleyſon icipia-
tur. ad notandū q̄ doctor dꝫ exercere ope q̄d
docet. q̄ qꝫ nō dꝫ rudē ꝑplum deſerere donec
ſciat ꝯfiteri dn̄e miſerere. Illo v̄o incepto d̄-
ponitur q̄ꝫ in pauimento. Tū q̄ꝛ pꝰ acta
bona opa hūiliare ⁊ eē puluerē recognoſce-
re nos debemꝰ. Tū q̄ꝛ doctores ī bono ope
⁊ in p̄dicatione ſe terrā eſſe cognoſcere dn̄t.
Scd̄m̄ officiū inchoat̄ ſubleuari dn̄t. quia
q̄lqꝫ et p̄cipue prelatꝰ ſe erigere p̄ bona opa
dꝫ. vt ceteri h̃ videntes glorificent prēm qui
eſt in celis. Adhuc pōtifex ad altare p̄ueniēs
mitrā deponit, put dictū eſt in tertia p̄te ſub
ti. de mitra. Deinde ꝯfeſſionē fecit. Interea
v̄o dum ꝯfeſſio fit ſubdyaconus tenet librū
euāgelioꝝ clauſū añ faciē eiꝰ a p̄te ſiniſtra.
Stat q̄dem ad ſiniſtrā. q̄nia ipſe in aliq̄bꝰ
tenet locū ꝓphetaꝝ q̄s ſepe in eccl̄ia legit tꝫ
librū ante oculos pontificis. vt ille iugē me-
moriā habeat euangelice predicationis. q̄
clauſus tenet̄. q̄nia ꝫ lex euāgelica clauſa in
ꝓphetis miſtice ꝯtinet̄. Cōfeſſione aūt ſc̄tā
ſacerdos librū aperit et oſculat̄, put ſub ti. d̄
oſculo altaris dicet̄. Sane ſm̄ innocentiuꝫ
papā terciū romanus pontifex dum ſtatio-
nalis ſolennitas celebratur cum ſex ordini-
bus clericoꝝ de quibus in ꝓhemio ſecunde
p̄tis dictū eſt. a ſacrario ſiue a loco vbi ſe in-
duit et parat ꝓceſſionaliter ꝓgreditur ad
altare. deſignans q̄ chriſtus exiuit a patre
et venit in mundum. Ibi cenim ꝓceſſionis
ordo generationis chriſti ſeriem repreſētat.

quã mathens euangeliſta deſcribit. in qua ſex inueniũtur ordĩnes pſonarũ a quib⁹ ſm carnẽ xp̃s originẽ traxit. ⁊ in mundũ proceſſit. videlicet patriarche. prophete. reges. principes. paſtores. ⁊ duces. Abraam patriarcha dauid pp̃heta. ſalomõ rex. ſalmon princeps iudas paſtor. zorobabel dux. Duo dyaconi põtificẽ deducentes ſignificant abraam et dauid. qbus incarnationis xp̃i facta eſt repromiſſio Nã illi repromiſſũ eſt in ſemĩe tuo bñdicent omnes gentes. iſti vo pollicitum eſt. de fructu ventris tui ponã ſup ſedẽ tuã. Propter qd euãgeliſta ſignaliter hos duos in generatione xp̃i pmiſit inqẽns. Liber generatõnis dñi nr̃i ieſu xp̃i filij dauid filij abraã Iſti ſunt due colũne quas verus ille pacific⁹ in veſtibulo templi poſuit ante hoſtiũ. qs ambit funicul⁹ duodecim cubitorum. id ẽ quos fides duodecim aplõrum amplectitur. de quarũ medio xp̃i hoſtiũ credentib⁹ aperitur. Quatuor aũt miniſtri ſuper pontificem mapulã ferunt in ſũmitatibus q̃ttuor baculorũ colligatã. ⁊ inde ipſi miniſtri mapularij nuncupantur. Mapula illa q̃ diuerſis figurata eſt imaginib⁹ ſacram deſignat ſcripturã. q̃ multis ⁊ varijs inſignita eſt miſterijs. Hec q̃ttuor baculis ſup pontificem portaẽ extenſa. q: ſacra ſcriptura q̃ttuor modis ſup xp̃m fertur expoſita. videlicet hiſtorice allegorice. anagogice. ⁊ tropologice. put dictũ eſt in phemio libri Hec eſt fluui⁹ padiſi q̃ q̃ttuor in capita diuiſus pgredit. Hec eſt menſa ppoſitionis q̃ q̃ttuor pedib⁹ eleuata ſubſiſtit. Sup põtificẽ ergo portaẽ extenſa vt is veniſſe monſtreẽ quẽ lex ſcripſerat ⁊ pp̃hete. Nã ipſemet chriſt⁹ incipiẽs a moyſe ⁊ pp̃hetis interp̃tabatur omnib⁹ ſcripturis q̃ de ipſo erãt. ppẽ qd alibi dic̃. Si crederetis moyſi et crederetis ⁊ mihi. de me eñ ille ſcripſit. Quattuor miniſtri mapulã ferẽtes q̃ttuor ſũt euãgeliſte ſacrã ſcripturã declarãtes ⁊ fidẽ exaltãtes. Hinc eſt q in ſũmitatib⁹ baculorũ eorũ imagines collocanẽ Et pferunẽ duo luminaria cũ incenſo. q: lex ⁊ pp̃hete cũ pſalmis. chriſti pnunciauerũt aduentũ xp̃o atteſtante. qui ait. Neceſſe eſt impleri oĩa illa que in lege moyſi ⁊ pp̃hetis ⁊ pſalmis de me ſcripta ſũt

In maiorib⁹ aũt ſolẽnitatib⁹ ſeptẽ cãdelabra corã pontifice deferunẽ. p qd illud oſtẽdiẽ qd iohẽs in apocalipſi deſcribit. cõuerſ⁹ inq̃t vidi ſeptẽ cãdelabra aurea ⁊ in medio ipſorũ ſimilẽ filio hoĩs veſtitũ podere. vt ille p hꝫ aduenĩſſe monſtreẽ ſup quez requieuit ſpũs gratie ſeptiformis ſm illud yſaie vaticiniũ. Egredieẽ vĩga de radice yeſſe. ⁊ flos d̃ radice ei⁹ aſcendet. e. r. ſ. e. ſ. d. ſ. ſ. ⁊ in. ſ. p. et. f. ſ. ſ. ⁊. p. et. r. ſ. e. ſ. t. d. In qbuſdã etiã baſilicis circa mediũ chori manipul⁹ ſtupe appenditur. cui pontifex tranſiens ignẽ apponit. vt ĩ cõſpectu ipſi cito in cinerẽ ſp hoc ſm aduentũ cõmemorans. in q̃ xp̃us viuos ⁊ mortuos ⁊ ſeculũ p ignẽ iudicabit. Nã ignis ĩ cõſpectu ei⁹ ſempar debit. ⁊ in circuitu ei⁹ tẽpeſtas valida ne videlicet qs male ſecurus exiſtat q̃nĩã qui in pmo aduentu blandiẽ p ſecundũ exterret. qui eni iudicandus venit in pmo iudicatur⁹ veniet in ſecundo. Hoc etiã fit vt pontifex ignem apponens. cõſideret q: ipſe in cinerẽ ẽ redigẽ. ⁊ ornat⁹ ei⁹ in fauillã cõuerti. ⁊ q: quemadmodũ ſtupa facile cõburiẽ ſic etiã facile ⁊ qui in momento p̃ſens tranſit mund⁹ ⁊ cõcupiſcentia ei⁹ Qꝛ ſm iacobũ aplm. vita noſtra vapor eſt ad modicũ parens. Ne forte qui glorioſus incedit in tpali gloria delecteẽ. Nam oĩs caro fenũ et oĩs gloria eius q̃ſi flos feni. Cũ ꝫ aũt iam pontifex appropinquat altari. pmicerius ſcole cantorũ accedens dextrũ ipſius humerũ coram aſtantib⁹ oſculaẽ. q: cũ chriſt⁹ naſcereẽ in mũdo. angelus ille cũ quo facta eſt celeſtis militie multitudo laudantium deum natiuitatẽ ei⁹ paſtorib⁹ patefecit. de quo dicit pp̃heta Puer natus eſt nobis et filius datus eſt nobis. ⁊ factus ẽ pncipat⁹ ſup humerũ eius Porro tres ſacerdotes q̃ pontifici venienti corã altari reuerenter occurrunt. et inclinantes os eius oſculantur et pectus ſigficãt illos tres magos qui venerunt hieroſolimã dicentes. Ubi eſt qui natus eſt rex iudeorũ ⁊ pcidentes adorauerũt eum. ⁊ apertis theſauris ſuis obtulerunt ei munera aurum thus et mirram. Per geminum quidẽ oſculum. geminã in chriſto cõfitentur naturam. diuinã ſcꝫ et humanaꝫ

diuinam q̄ꝫ latentem in pectore. humanã
q̄ꝫ patentem in ore. quas etiam per oblata
munera magi mistice figurarūt. Osculuꝫ
eũ signū est reuerentie. put subti. de pacis
osculo dicetur. Disponit̄ aūt ista processio
velut castroꝝ acies ordinata. Nam maio/
res et fortiores q̄ꝫ custodes exercitus ꝑueni
unt ⁊ sequūtur. minores aūt q̄si debiliores
in medio colligunt̄. Precedūt ei episcopi ⁊
ꝑsbiteri. subsequūt̄ pontifex ⁊ dyaconi colli
gūt̄ i medio subdyaconi ⁊ acoliti. Cantores
v̓o quasi tubicines exercitū p̄cedunt vt euꝫ
ad ꝑlia ꝯtra demones exercitent ⁊ inuitent
de quo prelio aplꝰs ait Nō est nobis collu
ctatio aduersus carnem et sanguinē sed ad
uersus spūalia nequicie in celestibus. Vn̄
Buccinate in neomenia tuba idie insignis
solēnitatis vr̄e. Premisimꝰ de ꝓcessione
summi pontificis. inde etiā occasione sūpta
et de alijs ꝓcessionibꝰ aliqua subijciamus.
Circa qd̓ generalr̄ notandum est. ꝙ sicut
missa legatio xp̄i ꝓ nobis in mundū figura
tur sic et in ꝓcessionibꝰ nostris reuersio no
stra ad patriā nostrā denotat̄. quaꝝ solēni/
tas egressū ꝑpli de egipto pene i oībꝰ imitat̄
Sicut eni ꝑplus ille ꝑ moysen ereptus est d̓
manibus pharaonis. sic ꝑpls dei ꝑ christuꝫ
liberat̄ d̓ ore leonis. Et sicut table testamēti
de monte sinai accepte sunt a moyse ⁊ corā
populo portate. exo. xxxiiij. et. xxxv. c. sic liber
euangelij sumit̄ de altari et portatur. Illos
v̓o colūna ignis p̄cedebat. et ante nos lumē
candele p̄cedit. Ante turmas illoꝝ signa fe/
rebantur. et ante nos cruces ⁊ verilla portā
tur. Ibi ꝓdigia fiebāt. ⁊ apud nos miracl̓a
nō cessant Illic leuite tabernaculū federis
portabant ⁊ nostri dyacones ⁊ subdyacōes
planaria ⁊ capsas ferunt Ibi arca dn̄i a sa
cerdotibꝰ portabat̄. ⁊ apud nos feretrū aut
feretrū cū reliquijs a ꝑsbiteris deportatur.
Apud illos aaron sumꝰ sacerdos sequeba
tur ornatus. et apud nos epūs infulatus.
Apud eos moyses cū v̓ga. apd̓ nos rex cū
sceptro. vel epūs cū cambuca. Ibi clangor
tubaꝝ. hic strepitus campanaꝝ Ibi ꝑpls ar
matur. hic clerus sacris vestibus ⁊ populꝰ
virtutibus adornatur. ibi ꝑplus aspergeba
tur cū sanguine. hic aqua bn̄dictā cum sale
Illis obuiat amalech sanguinē sitiens. no
bis turma demonū nostre vite semꝑ insidi/
ans Illic suis iosue extitit victor ⁊ noster ie
sus victoriā nobis obtinuit. Cū autē ad ali
quā eccl̓aꝫ ꝓcessionalr̄ tendimꝰ. tunc quasi
ad terrā ꝓmissionis accedimꝰ. Cū v̓o eccle
siam cātantes intramꝰ q̄si gaudētes ad pa
triam ꝑuenimꝰ. Cū circa eccl̓am feretꝝ cū
cāpanaꝝ pulsatione portamꝰ q̄ꝫ cū arca cū
sono tubaꝝ et cum clangore ꝑpli hierico cir
cuimus. Hierico corruit ⁊ destruit̄ eum in
nobis ꝯcupiscentia vincit̄. Cū v̓o de choro
ad aliqd̓ altare imus. ibiq̄ꝫ statione facimꝰ
significat ꝙ anima ad xp̄m tendens ⁊ ꝯcinēt
in ꝯsortijs angeloꝝ. Scd̓o etiā dauid ⁊ salo
mon nos ad ꝓcessiones informauerūt. cū
dauid archā dei in tabernaculū ⁊ salomon
in templū cū hymnis ⁊ canticis portauerūt
et sub alis cherubin locauerūt. Sic christi
hūanitas ascendēs celū ingredit̄ et ab ange/
lis perenniter adorat̄. quē fidelis aīa comitat̄
Tertio etiaꝫ in ꝓcessionibꝰ memoramꝰ. ꝙ
xp̄s de sinu patris venit in mundū de prese
pe ad templū. de bethania in hierlm et d̓ hie
rusalē in montē. optātes vt de mūdo reuer/
tamur ad patriā. et de vna eccl̓a ad aliaꝫ. s.
de militante ad triūphantē. sequētes crucē.
id ē. vestigia crucifixi. et nos vicijs et ꝯcupi
scentijs crucifigentes. sequētes etiā vestigia
sanctoꝝ. p̄cepta euangelioꝝ. et induti vestes
sacras. s. loricā iusticie. cingulū ꝯtinētie. scu
tum fidei. et galeā salutis eterne. Deīn sacer
dos celebraturꝰ q̄ꝫ ꝯtra spiritalia nequicie
in celestibꝰ pugnaturꝰ sacris vestibus q̄si
armis induit̄ put dictū est i ꝓhemio tertie
ptis. In nōnullis aūt eccl̓ijs sic ꝓcessio or/
dinat̄. Precedūt nanq̄ꝫ septē acoliti cuꝫ lu/
minaribus significātes oēs q̄ ꝑ septiformē
spūssancti grām lumen scīe fidelibꝰ ministra
uerunt. Illos sequunt̄ septē subdyaconi cū
planarijs significātes illos qui ꝑ eandē gra
tiam plenitudinē diuinitatis in christo ha/
bitā corpalr̄ docuerūt. Et post eos septem
dyaconi repn̄tantes vniuersalr̄ oēs qui ꝑ
eandē grām spūalē intelligentiaꝫ videlicet
euāgelicā de christo habuerunt Et pꝰ eos

duodecim ꝓores. ſiḡficantes omnes q̄ fide
ſancte trinitatis. vel triū vel q̄ttuoꝛ v̄tutum
opibꝰ coꝛuſcarūt. q̊s comitant̄ tres acoliti
cū thuribul̄ et incenſo. ſiḡficantes tres ma⸗
gos q̄ xp̄o munera obtulerunt. Deinde ſeq̄
tur vnꝰ ſubdyaconꝰ codicē euāgeliȷ̄ baiulāſ
q̄ ſiḡt legē. Qui iō pōtificē ꝑcedit. q2 lex ꝯti⸗
nēs in ſe paſſionis euāgelicū ſacramētum
ꝑceſſit xp̄i aduētū. Et portat illū clauſuȝ ad
notandū q̄ illud in lege fuit obſcurū ꝑuſq̄ȝ
agnꝰ ſeptē libri ſignacl'a apiret. Deinꝺ pō
tifex a duobꝰ q̄i in curru vehit̄. quē turba co
mitat̄ oꝛādo in q̊ deſignat̄ q̄ ꝓpl's ſequit̄ xp̄ȝ
in celū. In q̊ comitatu decē ſūt oꝛdines. ſcȝ
hoſtiariȷ̄. lectoꝛes. exoꝛciſte. acoliti. ſubdya⸗
coni. dyaconi. p̄ſbiteri. cantoꝛes laici. mares
⁊ mulieres. q2 currꝰ dei decē milibꝰ multi⸗
plex. Milibꝰ dr̄. ad inſinuandū eoꝝ ꝑfectōȝ
Sȝ dyaconos ſubdyaconos ⁊ acolitos p̄ſ
tum ſecū ꝑatos adducat. iuxta illꝺ. Ecce ego
mitto ad vos ꝓph'as ſapientes ⁊ ſcribas.
Prophete ſūt dyaconi. ſapiētes ſubdyaco⸗
ni. ſcribe acoliti. His ſiq̄dē xp̄i vicariꝰ ⁊ ip̄e
xp̄s in publicū deducit̄ in mediū adoleſcen
tulaꝝ timpaniſtriaꝝ. Cū aūt ꝓuenit canto
res et duo choꝛi ſuſcipiūt gratulādo cātan
tes introitū cū gl'a in excelſ. Nēpe cantoꝛes
ſiue clerici in albis exultantes. angeli ſunt q̄
xp̄m in aſcēdētē cū gloꝛia ⁊ laudibus in altiſſi
mis exceperūt. Duo choꝛi q̄ laudes ꝯcinūt
ſūt duo ꝓpl'i. iudaicꝰ ⁊ gētilis. q̄ xp̄o veniēti
ad eū laudibꝰ occurrūt. Ipſa v̊o ꝓceſſio eſt
via ad celeſtē patriā. Alq̄ bn̄dicta procedēs
mūdicia vite eſt. Luminaria miſcꝺie opa
iuxta illud Sint lūbi veſtri ꝑcincti. ⁊ lucer⸗
ne ardētes in manibꝰ vr̄is ⁊c. Siq̄dē pō
tifex ſeu ſacerdos q̄i mediꝰ collocat̄ iter cle⸗
rū ⁊ crucē ꝓcedentē. ⁊ ꝓplm ſubſequētē. tan⸗
q̄ȝ mediatoꝛis dei ⁊ hoim vices gerēs. Pre
terea maioꝛes in choꝛo ⁊ in ꝓceſſione poſte
rioꝛes ſūt q2 ſalꝰ fit deſcēdēti. Vn̄ zacheus
p̄nceps publicanoꝝ. q2 puſillꝰ erat cū aſcen
diſſet ſicomoꝝ vt videret ieſū trāſeuntē. ait
ei ieſus Zachee deſcēde. q̄a hodie oꝑtet me
manere in domo tua. At ille deſcēdit. ⁊ acce
pit illū gaudēs in domū ſuaȝ. Iudei v̊o in
ſublimi ſtantes erāt ⁊ maioꝛes eoꝝ p̄mas

cathedꝛas in ſinagogis hn̄t. Crux ergo q̄ ire
gale vexillū ⁊ triūphale ſignū ī ꝓceſſionibꝰ
p̄mittit̄. Pꝛīo vt fugiāt q̄ oderūt eū a facie
eiꝰ. eſt eī ſignū victoꝛie xp̄i. iuxta illud vexil⸗
la reg̃. ꝓdeūt fulgȝ crucis ⁊c. q̄ demōes victi
ſūt. Vn̄ illo viſo timent ⁊ fugiūt. ⁊ ꝓpter h̄
in q̄buſdam locis tempeſtatibus aeris op⸗
ponit̄. vt demones fugiāt et ab aeris ꝯcita⸗
tione deſiſtāt. Nēpe ſancte crucis miſteriū
ē noſtrū ſignū ⁊ vexillū. Vn̄ yſaie. xȷ. Stat
in ſignū ꝓploꝝ ipſū gētes dep̄cabunt̄ ⁊ erit
ſepulcrū eiꝰ glo'ſū. Scꝺo crucis vexillū p̄⸗
mittit̄. q2 ſic ap'ls ad galat. Abſit mihi glo⸗
riari. niſi in cruce dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. ꝑ quē mū
dus nobis ⁊ nos mūdo crucifigi debemꝰ.
De h̄ etiā ſub ti. de euāgelio dicet̄. Qn̄ȝ etiā
vexilla p̄mittunt̄. vt dicet̄ in. vȷ. p̄te ſub ti. ꝺ
rogatōibꝰ. Sane vt p̄miſſū eſt dū fit ꝓceſſio
cāpane pulſant̄. nā ſic rex terrenꝰ in exercitu
ſuo regalia hȝ inſignia ſcȝ tubas ⁊ vexilla. ſic
⁊ rex celeſtis xp̄s ī eccl'a ſua militāti cāpanas
ꝓ tubis ⁊ cruces ꝓ vexillis hȝ. de q̄ ī p̄ma p̄te
ſub ti. ꝺ cāpanis dictū ē. Adhuc cāpanarū
ſtrepitus ꝓphetas q̄ xp̄i aduentū p̄nūciaueuerūt figurat. Panni et alia ſubſternūtur
in loco vn̄ tranſire ⁊ ad cantādū ꝓceſſio ſta
re dȝ iuxta illꝺ thobie penul. Platee tue ſter
nent̄ auro mūdo et candido ⁊ in viȷs eiꝰ cā
tabit̄ all'a. Illud aūt ſciēdū q̄ q̄ttuoꝛ ſūt ſolē⸗
nes ꝓceſſiones. ſcȝ in purificatione beate v̄⸗
ginis marie. in ramiſ palmaꝝ. in paſcha. de
q̄bus in locis ſuis dicet̄. ⁊ q̄rta q̄ fit in aſcen
ſiōe dn̄i. ad rep̄ntationē illiꝰ ꝯlne ꝓceſſiōis
quā diſcipuli pꝰ dn̄m ī die aſcēſiōis eiꝰ ī ce
lū fecerūt. veniētes ſil' cū eo ad mōtē oliueti
vn̄ aſſūptꝰ eſt videntibꝰ illis. ī cuiꝰ ꝓceſſiōis
rep̄ntatione fit ꝓceſſio ī dn̄icis diebꝰ. Sciē⸗
dū ē eī. q̄ p̄mitiua eccl'a obſ̄uabat diē dn̄icā
ſolennē vt et mō. ⁊ fiebat in ea ꝓceſſio in me
moriā reſurrectōis. ⁊ obſ̄uabat etiā q̄ntam
feriā ⁊ fiebat ī ea proceſſio in mēoriā dn̄ice
aſcēſionis. Sȝ m̄ltiplicatis ſanctoꝝ feſtiui⸗
tatibꝰ ſublata eſt ſolēnitas q̄nte ferie ⁊ eius
proceſſio ꝑ agapitū papā ī dn̄icā ȝ tranſlata
eſt vt a ꝓplo tūc ad eccl'am ꝯueniente ſimul
⁊ ſolēniter valeāt celebrari. Et propt̄ h̄ dies
iouis dr̄ vulgarit̄ cognata dei dn̄ice. q2 v̊o

licet antiq̈tus par ſolēnitas fuit vtriq̃z. In
dieb⁹ igit̄ dñicis ꝓceſſionē faciētes reſurre-
ctionē dñicā mēorām⁹ et ꝓceſſionē ꝑ diſci
pulos p⁹ dñm factā repñtam⁹ non q̄ illi
eā in dñica die fecerunt vt p̄miſſuȝ eſt. Sępe
egrediendo eccl'am ⁊ regrediendo ad eā q̈ſi
de hierl'm redim⁹ ad hierlm, ſicut illi fecerūt
⁊ ſeq̄mur crucē ſicut illi crucifixū. Et licȝ illi
ſine ieſu redierunt. nos tñ cuȝ cruce redim⁹.
ꝓeo q̄ ipſe dixit. Vobiſcū ſū vſq̃z ad ꝯſum
mationeȝ ſeculi. Que ꝓceſſio anteq̃z tercia
dicat̄ faciēda eſt, ſicut in ſexta pte sub aſcēſio
ne dicet̄. Nō ē etiā ꝑtermittendū q̄ in dñica
libus ꝓceſſionib⁹ de nouo dūtaxat teſtamē
to cātare. ⁊ v̄ginē ſalutare. et aliq̄d q̄d ad ei⁹
laudē ꝓp̄rie ꝑtineat cātare dēm⁹. Ex q̈ etiā
ꝯſuetudo inoleuit vt in clauſtris oratoriuȝ
v̄ginis ꝯſtruat̄. quā in ſtatione p̄ma ex p̄ſti
na ꝯſuetudine ſalutam⁹. Licet enī dicat̄ q̄
xp̄s reſurgens pri⁹ marie magdalene appa
ruerit. ver⁹ tñ credit̄ q̄ matri ſue añ oēs ap
paruerit. Sed ad euāgeliſtas hoc dicere nō
ꝑtinuit. q̈rum officiū fuit teſtes reſurrectio
nis inducere. nec decuit ad teſtificādū ꝓ fi-
lio matrē inducere. Si enī v̄ba extranearū
feminaꝝ viſa ſūt incredul' deliramēta. quō
nō magis matrē ꝓ filij amore crederēt deli-
raſſe. Et ſic romana ſentire videt̄ eccl'a q̄ in
p̄ma die p⁹ reſurrectōnē ſcȝ in paſcha apud
beatā mariā maiorē celebrat ſtationē. q̈ſi ꝑ-
ponēs hierl'm. i. v̄ginē q̄ vidit pacē ꝑ aliis in
p̄ncipio leticie ſue. Quocirca ſic̄ p̄ma die
ad miſcdiam ſuā apud ſanctā ma. maioreȝ
ꝑuenim⁹ ſic ⁊ ad ei⁹ honorē in dñicalib⁹ ꝓ
ceſſionib⁹ p̄ma ſtatio deputat̄. vt eā laudi-
b⁹ extollentes ⁊ ad ei⁹ oratoriū feſtinantes
cū ſpōſo dicere videamur. Vadā ad mōtē
mirre. et ad collē thuris. Mons q̄dē eſt ipa
btā v̄go. ad quā fili⁹ reſurgēs vadit appa-
rē do. ⁊ nos adorādo. Poſtremo notādū ē q̄
in q̈buſdā eccl'ijs p⁹ ꝓceſſionē oēs clerici añ
crucifixū veniūt iclinātes illi ⁊ dicētes Aue
rex noſter būdict⁹. Sed ⁊ q̄ pluuialia aut
alias ſolēnes veſtes portarūt añ altare illaſ
deponūt. p̄mo ad repñtandū q̄ filij hebre
orū ſternebāt veſtimēta ſua in via añ xp̄m ȝ
in ꝓceſſione ſibi hierl'm venienti facta. Scd'o

ad oñdendū q̄ diuino vacaturi officio. oīa
mundana a mentib⁹ abijcere dñt.

De confeſſione.

Riuſquaȝ ſacer
dos vel epūs grad⁹ altaris aſcē
dat. ⁊ anteq̃z ſacrum ordiat̄ of-
ficiū. ad ſeipſum reuertens inclinat ſe añ al
tare. ſignificans xp̄i exinanitionem qui incli-
nauit celos ⁊ deſcēdit. cū ſe formā ſerui acci-
piens exinaniuit. Et ꝯſiderās q̄ ſicut dic̄ ſa
lomon. iuſt⁹ in p̄ncipio ſmonis accuſator
eſt ſui. ꝯfiſus etiā de illa ꝓphetica ꝯſolatōne
Dixi ꝯfitebor ⁊ tu re. ⁊c. de pctīs ſuis cū aſtā
tibus generaliter ꝯfitet̄. pſalmū illuȝ p̄mit-
tens ex inſtitutione celeſtini pape p̄mi. rite
ad hoc ꝯuenientē. Judica me de⁹ ⁊c. vt diſ-
cretus a gente nō ſancta ⁊ ab homine libera
t⁹ iniq̊. ad altare dei dign⁹ introeat. petit enī
liberari a temptatione. et illuminari a grā.
vt ptȝ in ipſo pſalmo. Petit etiam a deo vt
det ei q̄d offerat. ſcȝ filium ſuū. quē niſi ei da
ret, ſicut abrae dedit nō haberet quid offerret
Fit ergo ꝯfeſſio vt purior ſit ⁊ ſine macula ī
grediatur. in qua denotandū eſt. q: nō vt q̈
dam min⁹ ꝓuide faciūt in ſpecie. ne cauteri
zent̄ ꝯſcientie auditoꝝ. ſed in genere ſunt cō
fitēda pctā. q̈niā iſta ꝯfeſſio nō ē occulta ſȝ
manifeſta. Et nota q̄ cū in tēplo ſalomoniſ
dedicato ſacerdotes dicerēt Cōfitemī dño
q̈niā bon⁹. q̈niā in ſecula miſcdia ei⁹. nebu
la ipleuit domuȝ dñi et obumbrauit facies
ſacerdotū. ita q̄ ſe inuicē videre nō poterāt.
Et ait ſalomō. Dixit dñs q̄ inhabitaret in
nebula. dixit. i. ope demonſtrauit. quoniaȝ
in monte ſinai apparuit in nebula. iſrael in
nube ꝓceſſit. et añ moyſen ī cauerna poſitū
tranſiuit in nebula. Percutim⁹ aūt pect⁹
cum peccata ꝯfitemur. exemplo publicani
qui pect⁹ ſuū ꝑcuciebat dicens. Dñe propi
cius eſto mihi peccatori. In tunſione q̄dē
pectoris tria ſunt. ictus. ſonus. ⁊ tactus. per
que ſignificant̄ tria que ſūt in vera pñia ne
ceſſaria. videlicet cordis ꝯtritio. oris ꝯfeſſio
⁊ op̄is ſatiſfactio. q: in tribus peccamus. ſ.
corde ore ⁊ ope. Deinde ꝑ circūſtātib⁹ orat
indulgentiā peccatoꝝ implorās. Naȝ dix-

ſtus de ſecreto patris in mundū veniens et de vtero vͥginali ꝓcedēs. patribus ſuſpiria multiplicātib⁹. ꝓ nobis paſſur⁹ hieruſalē introiuit. in mortē ſe inclinauit. cū ſuā ꝯtra hoīem doloſū ⁊ iniquū deo ꝯmittens ⁊ pri ꝯfeſſionē fecit dicēs. Cōfitebor tibi pater celi. Ipſe qꝫ nobis indulgēs ꝓprio corpe peccata nr̄a portauit. Sane pontifici facturo ꝯfeſſionē ſubdyacon⁹ manipulū corā altare imittit. Primo ad notandū ꝙ ꝯceſſa tpalia p manū alienā puta ſubdyaconi vel alteri⁹. et nō ꝑ ꝓpriā recipe et adminiſtrare dꝫ Scdo ad deſignādū ꝙ nō ſufficit oris ꝯfeſſio niſi ⁊ boni opis fruct⁹ p manipulū deſignat⁹ ſeqͣtur. Tertio vt videāt ſe inferioris miſterij ornamēto ornari aīo humiliet. Rurſus iō pontifex poſt acceptā caſulā ⁊ nō an manipulū recipit. qꝛ xp̄s cui⁹ typū gerit nō pri⁹ manipulos operū. ꝙ p manipulū ipm deſignāt obtulit. qꝫ celeſtē hīret ꝯuerſationē ꝙ p caſulā figurat. put in pte tertia ſub dalmatica dictū ē. Sacerdos vō ecōtra añ īdutā caſulā manipulū ſumit. qm̄ celeſtē conuerſationē adipiſci neqͭ. niſi pus ſanctorū operū maniplos portet. Adhuc pōtifex p⁹ qꝫ ad altare puenit manipulū recipit. ad notandū ꝙ tūc demū bonoꝝ operū effectuꝫ pmiū pcipiem⁹ cū ad eterni tribunal iudicis puenīem⁹. Sacerdos aūt dū facit ꝯfeſſionē ⁊ etiā ſepe in miſſe officio man⁹ iungit. ꝙ manuū iūctiones deuotionē ſignificāt. Et qꝛ illa in aliqͦ ē maior. ⁊ in aliqͦ minor. iō cert⁹ manuū iunctionū nō ē numer⁹ determinat⁹. Rurſus ſacerdotis manuū iūctō ſigt oīm bonoꝝ a deo fluētiū in ipſo vnitatē ⁊ ꝯiunctionē. ⁊ qꝛ infinita bona infinitis ⁊ indeterminatis modis pn̄t a deo ꝓcedere. idō manuū iunctionis ſacerdotis numer⁹ determinat⁹ nō ē. Inclinationes vō ſacerdotis in officio miſſe ſm morē qrūdā eccl̄aꝝ ſub certo numero pſtringunt. qm̄ regulariter octo vicib⁹ pfunde corā altare. ⁊ tredeci vicib⁹ mediocriter ſupra altare īclinat. Octo pfūdas inclinationes añ altare facit ad referendas grās ipſi xp̄o de octo pncipalib⁹ ꝙ egit añ ſui imolationē qua ſacerdos in officio figurat altaris. Primū fuit admirabil' icarnatio. ſcdm̄ fuit diſcipuloꝝ gratuita vocatio. tertiū demonis i teptatōib⁹ ſupatio qrtū miraculoꝝ opatio. qntū īfirmoꝝ ſanatio. ſextū mortuoꝝ reſuſcitatō. ſeptimū oīm qſtionū ei ꝓpoſitaꝝ p ſuā ſapiāz determiatō octauū ſalutaris pplō inſtructio. ⁊ hec cūqꝫ añ ſui imolatōez egit. ad hꝫ octo ſm bern. reduci videtur. Tredeci vō inclinatōes mediocrit̄ fac ſupra altare. qꝛ xp̄s. xiij. pncipalia fecit i ara crucis. ſumēdo arā crucis p toto tpe ſue paſſionis. ꝙ qͦdē incepit i hora captōnis. Primuꝫ fuit iude ꝓditoris diſcreta redarguitio dicēs. Iuda oſculo filiū hoīs tradis. Scdm̄ fuit ipis captis ſui ꝓhibitio dicēs eis. Quē qritis. Qui rn̄derūt. Ieſū nazarenū. Quib⁹ rn̄dit Ego ſū. Tertiū falſ⁹ teſtib⁹ ⁊ regib⁹ māſueta rn̄ſio. Quartū ſputoꝝ ⁊ vboꝝ ſine murmuratōe toleratio. Quītū in his ꝙ vidit. ⁊ audiuit nulla ſibi data pturbatō. Sextū diſcipuli eū ter negātis culpe ꝯdonatio. Alia vō ſeptē enūerat ābroſi⁹ ab eo in ligno crucis facta dicēs. Actor pietatis i cruce pēdēs officia diuidebat. pſecutionē aplis. pacē diſcipul'. corp⁹ iudeis. ſpiritū prī. paranimphū vͥgini. paradiſū latroni ⁊ infernuꝫ pctōri. Oſcula qꝫ ſub certo nūero ſiunt. put dicet in qrta pticula canonis.

¶ De inceſo benedicendo. et in thuribulū mittendo.

Poſt factaz cōfeſſionem ⁊ datā abſolutionē pōtifex vl' ſacerdos prius qꝫ dicat. De⁹ tu ꝯuerſus. ⁊c. incenſū cū bn̄dictōne in thuribulo apponit repñtans ꝙ legalis ſacerdos ferens ſanguinem ⁊ carbones cum thimiamate in thuribulo orans ponebat. donec fum⁹ eum obumbraret. put dictū eſt in phemio hui⁹ ptis. Per hoc etiā illō inſinuans ꝙ angel⁹ venit et añ altare ſtetit. habens thuribulū aureū in manu ſua. qd impleuit de igne altaris. ⁊ data ſunt ei incenſa m lta vt daret de oroīb⁹ ſanctorū. Sane angel⁹ eſt chriſt⁹. thuribuluꝫ aureuꝫ corp⁹ īmaculatum. altare eccl̄a. ignis caritas. incenſum oratio. ſm illud ꝓpheticū. Dirigat orō mea ſicut icēſum i ꝯſpectu tuo. Venit

ergo angel⁹.i.xp̄s q̄ ſtetit an̄ altare.i.in ꝯſpe
ctu eccl̄e hn̄s thuribulū aureū.i.corp⁹ ima/
culatū plenum igne id eſt charitate. ⁊ data
ſūt ei ſcʒ a fidelib⁹ incenſa multa .i. orōnes.
vt daret.i.repſentaret eas pr̄i de orōnib⁹ ſā/
ctoꝝ. Et nota q̄ n̄ dic̄ orōnes. xp̄s ei nō oēs
orōnes exaudit ſʒ dic̄ de orōnib⁹ de illis vi/
delicet q̄ ꝑtinēt ad ſalutē. Vn̄ cū paulus ter
dn̄m rogaſſet vt ab eo ſtimulū carnis aufer
ret. r̄ndit ei dn̄s ſufficit tibi grā mea. nā vir⁹
in īfirmitate ꝑficit̄. Ep̄s ergo vel ſacerdos
thus in thuribulo apponit. q̄ xp̄s orōes in/
ſpirat in aīo vt ꝑ ipſū offerat̄ incenſū ī odo
rē ſuauitatis. Sacerdos aūt miſter incēſū
repn̄tat ep̄o vl' dyacon⁹ ſacerdoti. q̄ lex illd
ꝓcioſū thimiama ꝯfecit qd̄ in odorē ſuaui/
tatis altiſſimo offerret de q̄ dn̄s ſubdit ī exo.
xxx.c. Talē ꝯfectionē nō facietis in vſus ve
ſtros. q̄ ſanctū eſt dn̄o et hō q̄cunqʒ fecerit
ſile ⁊ odore illi⁹ ꝑfruat̄. ꝑibit de ꝑplis ſuis. Et
ex h̄ vbo fuerūt q̄ dicerēt q̄ ſi oblato thure et
bn̄dicto ſup altare. thuribulū deſcendat ab
altari ad clericos vl' laicos. tūc aliud ibi th⁹
ſine bn̄dictione apponēdū eſt ⁊ oīb⁹ tā cleri/
cis q̄ʒ laicis offerēdū. tanq̄ʒ illud ſpectet ad
latriā. iſtud ad duliā. Meli⁹ tn̄ ſʒ ſpūm q̄ʒ
ſm̄ lrām intelligit̄. nā lrā occidit ſpūs viuifi
cat. Et ꝓpter p̄miſſā etiaʒ cām odor thuris
bn̄dicti nō dat̄ in eccl̄a ſponſo ⁊ ſpōſe. Per
ꝯcremationē vō thuris ſignificat̄. q̄ ſacerdos
orōnē feruentē ⁊ deuotā dʒ hr̄e. Thus enī
vtutē hʒ aſcēdendi ex fumi leuitate. ꝯſolidā/
di ex ſui q̄litate. ꝯſtringēdi ex glutinitate. cō
fortādi ex aromaticitate. Sic orō aſcēdit in
dī memoriā. aīaʒ ꝯſolidat q̄ʒtū ad culpā ꝑteri
tā īpetrādo medelā. ⁊ ꝯſtringit q̄ʒtū ad cō/
mittendā licētiā ⁊ ꝯfortat q̄ʒtū ad pn̄tē īpe/
trando tutelā. De q̄ etiā dictū ē ſub ti. de ac
ceſſu pōtificis ad altare. ⁊ dicet̄ ſub ti. de thu
rificatione. Nauicula vō in q̄ incēſū repo/
nit̄. deſig̃t q̄ ꝑ orōnem quaʒ incenſū ſig̃t. de
hui⁹ mūdi mari magno ⁊ ſpacioſo ad cele/
ſtē patriā ſatagim⁹ nauigare. Vn̄ in ꝓuer.
facta ē q̄ſi nauis inſtitoris. portās de longe
panē ſuū. Poteſt etiā dici q̄ ꝑ thuribulum
corꝑ hoīs ꝑ ignē feruor deuotionis. ꝑ incēſū
orōes ꝑ nauiculā eccl̄a in q̄ deuote orōnes
offerunt̄ q̄ ꝑ angelū ad deū ꝓferunt̄ ſignat̄.
Vaſcula q̄b⁹ ignis recipit̄ ſūt filij q̄ corda
patrū pietate fluētia imitāt̄. ⁊ flamā celeſtis
ſacrificij quā ī ꝓrioꝝ mētib⁹ aſpiciūt ī ſuis
acēdere ſatagūt. Inſtrumēta vō q̄b⁹ ignis
ad altare portāt ſūt p̄dicatores q̄ exēplo ſan
ctoꝝ caritatis ignē portāt ⁊ in corda fideliū
trāſferūt q̄ corda patrū in filios ꝯuertunt.
Thuribulū aūt qd̄ ſignificet dicet̄ ſub ti. de
thurificatione.

De oſculo altaris et libri

Poſt immiſſuʒ in thuribulo incenſū ſacerdos ſeu
ep̄s dicto. dc⁹ tu ꝯuerſ⁹ ⁊c. ſacrū
oſculat̄ altare. vt notet̄ pacificatio cū iudeis
⁊ ad deſignādū. q̄ xp̄s ad nos veniēs. ſc̄tā
ſibi copulauit eccl̄am iuxta illud epitalami
cū. oſculet̄ me oſculo oris ſui. In oſculo ſiq̄
de os ori ꝯiungit̄. et in xp̄o nō ſolū humani
tas ē vnita diuinitati. verū etiā ſpōſa copu/
lata eſt ſpōſo. iuxta illud ꝓpheticū. Quaſi
ſpōſā decorauit me corona. ⁊ q̄ſi ſpōſā orna
uit me monilib⁹. Rurſus q̄n ꝓphetal' vſus
introu⁹ a cātore incipit̄. ſacerdos ad altare
aſcēdēs. illd oſculat̄. q̄ ꝓphaꝝ teſtimonio
xp̄s venit in mūdum ⁊ ad paſſionē altaris.
Quotiēs āt in officio miſſe oſculet̄ altare ⁊
in q̄ ꝑtes⁹ oſcula fiāt. ⁊ q̄re manib⁹ ſupra
illd depoſitis. ⁊ q̄re ſigno crucis in locis oſ/
culādis ꝑus īpreſſo. dicet̄ ſub. iiij. ꝑticula ca
nonis. In h̄ aūt loco altare ſig̃t ꝑplm iudai
cū codex vō euāgelij ſiue euāgeliū ꝑplm gē/
tilem qui ꝑ euāgelium credidit. Ideo ergo
ep̄s vl' ſacerdos euāgeliū ⁊ altare oſculat̄. q̄
xp̄s vtriqʒ dedit pacē. q̄n lapis angl'aris fa/
ct⁹. fecit vtraqʒ vnū. Pōt etiā dici q̄ ſubdy/
acon⁹ libꝝ euāgelij q̄ clauſ⁹ portabat̄ offert
ep̄o vel ſacerdoti. ille vō ad altare ꝑueniēs
illū apit. ad inſinuādū illd qd̄ in apocalipſi
deſcribit̄ q̄ nemo dign⁹ ē apire librū q̄ intus
erat ſcpt⁹ ⁊ foris ſigill' ſeptē ſignat⁹. niſi leo
de tribu iuda clauis dd̄. q̄ librū aperuit ⁊ ſe/
ptem eius ſignacula ſoluit. Per altare vō
eccl̄ia ſig̃tur. iuxta illud exo. Si altare lapi/
deum feceris mihi. nō edificabis illud de ſe
ctis lapidib⁹. Per ſectionē lapidū in alta/

ri diuiſionē fideliū reprobat in eccl̄ia ne vi-
delicet ꝑ errores ⁊ ſciſmata diuidant̄. Liber
ergo apꝉt̄ cū ep̄s ad altare ꝑuenit. q̊niā vbi
xp̄s ꝑmitiuā apl̄oꝝ ꝯgregauit eccl̄az doceṡ
⁊ p̄dicans ſcripture miſteria reuelauit di-
cens. Uobis datū eſt noſſe miſteriū regni
dei. ceteris aūt in ꝑabolis. Un̄ poſt reſurre-
ctionē apuit illis ſenſū vt intelligerent ſcri-
pturas. Rectꝰ igit̄ facit ep̄s cū ipſemet ape-
rit librū euāgelioꝝ. licet ⁊ xp̄s ꝑ miſtros ſu-
os patefecerit miſteria ſcripturaruz. Libro
v̊o apto illū oſculat̄ a ꝑte ſiniſtra ad ſignificā-
dū ꝙ p̄dicatores recōciliauerūt ⁊ obtulerūt
gētes xp̄o. qbꝰ ipſe ꝑ ſe p̄dicauit. licet ⁊ ipſe
ꝑ ſe pacē in euāgelio p̄dicauerit dicēs. Pa-
cē meā do vobis ⁊c̄. Quia v̊o ipſe etiā ī cru-
ce pendēs pacē fecit. ideo mox tranſiturꝰ ad
dextrū cornu altaris ſignat ſe ſigno crucis
q2 vt ait aplꝉs ad ephe. xp̄s pax nr̄a vtraqꝫ
fecit vnū. duos ⁊ diuerſos parietes. i. ꝑpl̄os
copulāṡ. Poſt h̄ codex euāgelij ſup altare
clauſus ponit̄. qḋ q̄ntū ad hoc ſignificat hie-
ruſalē. ꝑut ſub euāgelio dicet̄. Deide roma-
nus pontifex et etiā alij q̇dā. ꝯuerſus oſcu-
lat̄ dyaconos. vt oñdat pacē illā in aduētu
xp̄i veniſſe quā ꝓphete ꝓmiſerāt. Unde dd̄
Orietur in diebꝰ eiꝰ iuſticia ⁊ abūdantia pa-
cis donec auferat̄ luna. Et aliꝰ ꝓpħa. Pax
erit in terra nr̄a cū venerit. Et iō xp̄o naſcen-
te vox intonuit angeloꝝ. Et in terra pax ho-
minibꝰ bone volūtatis. Oſculū ei q̄nqꝫ pa-
cē ſignificat. ꝑut dicet̄ ſub ti. de oſculo pacis.
Dyaconꝰ v̊o ſtatim ſe inclināṡ oſculat̄ pe-
ctꝰ eiꝰ deſignāṡ ꝙ inſpiratōe diuina ꝓpħe
pacē p̄dixere eē futurā. Nā ⁊ ioħes ſup pectus
dn̄i recūbēs euāgelij fluēta de ipſo ſacro do-
minici pectoris fonte potauit. In nōnullis
v̊o eccl̄ijs ep̄s ꝑmū oſculat̄ miniſtros. po-
ſtea altare. deinde euāgeliū. q̊niā xp̄s ꝑmuz
recōciliauit ſibi apl̄os. poſtea iudeos dein̄
gētiles. In quibuſdā etiā locis offert oſcu-
lū pacis cantoribꝰ. q̄ retrorſū. implēṡ illud
Pacē meā do vobis. pacē meam re. vobis.
Dat q̇dē p̄ntibꝰ. relinq̇t abſentibꝰ. Nec an̄
oſculū cātores dicūt gloria p̄ri. q2 fides tri-
nitatis nō an̄ claruit q̄ꝫ ſe dn̄s inclinauit ⁊
nos recōciliauit. ⁊ trinitatē ꝑ apl̄os p̄dicari

mādauit. Et iō oſculo dato ep̄s innuit eis
ut dicāt. Gl̄ia p̄ri et filio ⁊ ſp̄ui ſancto. Sic
erat in ꝑncipio ⁊ nūc ⁊ ſemꝑ ⁊c̄. Ecce q̇d can-
tor annūciat. ſcꝫ ꝙ corda patrū ꝯuertant̄ in
filios. Abraā tres vidit. ⁊ vnum adorauit.
Sic oꝑtet nos filios eiꝰ credere trinitatē in
vnitate. Poſt datā ergo pacē cātor dat ſc̄tē
trinitati gl̄am. q̄ ꝗ. d. Referimꝰ gl̄am deo p̄ri
⁊ filio ⁊ ſp̄ui ſancto. q2 pacē quā ꝓphetauit
ꝑ ſc̄tos ſuos ꝓphetas. nobis ī nouiſſimis
tp̄ibꝰ dignatꝰ ē oñdere. Qn̄ v̊o dic̄. Sicut
erat in ꝑncipio. dyaconi ad altare ꝓcedūt ⁊
iterꝝ reuertūt̄ ad ep̄m. In q̊ figurat̄ ꝙ iō apl̄i
ſe morti tradiderūt vt xp̄i corpi adunarent̄.
Poſtq̄ꝰ aūt ſteterūt cū ep̄o an̄ altare inclinati
ſed cū v̊ſus ip̄e incipit̄ ſe erigūt. q2 chorꝰ ſan-
ctoꝝ martirū an̄ nouiſſimā tribulationē in
ꝯualle lacrimarꝝ manēt. Poſtea v̊o marti-
rio coronati erecti ſtabūt libati et ſecuri an̄
dn̄m ſp. Oſculo aūt dato rurſꝰ dyaconi cū
pōtifice orāt. q̄ dicāt. Dn̄e doce nos orāre.
In q̇buſdā etiā eccl̄ijs dyaconi bini ⁊ bini
latera altaris altrinſecꝰ ſiue alternatī oſcu-
lant̄. eo ꝙ dn̄s apl̄os binos miſit ad p̄dican-
dū dicens eis. In q̄ꝫcunqꝫ domū intraueri-
tis dicite pax huic domui. q̇ reuerſi ſunt ad
xp̄m ſicut dyacones reuertunt̄ ad ep̄m.

De thurificatione

POſt datum oſculum ep̄us ſeu ſacerdos accipiēṡ
de manu dyaconi thuribulum
ſacrū incenſat altare. q2 xp̄us corpus aſſu-
mens de genere ꝓphetaꝝ factꝰ ex ſemine da-
uid ſc̄m carnē. ſuis orōnibus fouet eccl̄iam
ſc̄d̄m qḋ orat in euāgelio. pater ſancte ego
ꝓ eis rogo. ⁊ nō ꝓ eis tātū. ſed et ꝓ illis q̄ cre-
dituri ſūt ꝑ v̊bū eoꝝ. Qḋ āt dyaconꝰ poſtea
thuribulū accipit vt incenſet ep̄m vel ſacer-
dotē moraliter inſtruit ꝙ ſi digne volumꝰ
incenſum orōnis offerre. thuribulū incar-
nationis debemꝰ tenere. Nā ſine fide medi-
atoris hoīes deo placere non poſſunt. ſed
iuxta v̊bum ꝓmiſſionis ip̄ius. ſi quid petie-
rint in orōne credētes accipient. Per thuri-
bulum enim v̊bum accipitur incarnatū. naꝫ
ſicut in thuribulo ꝑs ſuꝑior ⁊ inferior tribꝰ

catenul' vniunt. ita in xpo tres sũt vniones
q̃b' diuinitas ⁊ hũanitas vniũt. vnio carnis
ad aĩam. vnio diuinitatis ad carnẽ. et vnio
diuinitatis ad aĩam. Quidã aũt q̃rtã vni-
onẽ assignãt vicȝ diuinitatis ad cõpositũ sil'
ex aĩa ⁊ carne. Vñ ⁊ q̃dã thuribula q̃ttuor
catenulas hñt. De hᷓ aũt thuribulo moyses
inq̃t specialr̃ ad aaron. Tolle thuribulum
⁊ hausto igne de altari mitte incensũ desup
Est ⁊ alia in thuribulo cõsideratio put in ti
tulo de accessu pontificis ad altare ⁊ actũ est
Rursus ideo thurificato altari eps̃ vel sa
cerdos thurificat̃. ad significandũ q sic xpc
est altare ⁊ hostia. sic est põtifex ⁊ sacerdos
cui ẽ orõnis sacrificiũ offerẽdũ. Quia vo
adorat̃ nõ solũ in q̃ntũ de' sed etiã in q̃ntũ ȝ
hõ. id in quibusdã ecclijs põtifice thurifica
to altare a dyacono circũcirca thurificat̃.
Vñ psalmista Circũdabo altare tuũ dñe.
¶ Sane thuribulũ aureũ sĩgficat sapiam.
q2 oẽs thesauri sapie ⁊ sciẽ dei in ea fuerunt
abscõditi. Vñ stetit angel' iuxta aram tẽ
pli hñs thuribulũ aureũ in manu sua. i. xpc
resurgens carnẽ habuit in ptãte Argenteũ
sĩgficat xpi carnẽ ab oĩ labe mũdã ⁊ mundi
cia renitẽtẽ. Cupreũ fragilẽ ⁊ mortalẽ. Fer
reũ resurgẽtis fortitudinẽ. Si q̃ttuor hȝ ca
tenulas demõstrat eã ex q̃ttuor elemẽtis cõ
stare. vel q̃ttuor v̾tutib'. scȝ iusticia. pruden
tia. fortitudine. ⁊ tpantia decorari. Quĩta q̃
ptes diuidit aĩam designat que se in morte a
carne in illo triduo sepauit. Si vo tres hẽt
catenulas figurat aĩam carnẽ et v̾bũ ĩ vna
cõuenire psona. Quarta q̃ ptes sepat. ptãsẽ
qua aĩam suã posuit p ouib' suis. Si vna
tantũ catenula sustentat̃ desĩgt q solus de v̾
gine generat̃. q q2 sol' ẽ inter mortuos liber
Circulus cui hec oĩa innectunt̃ est deitas q̃
nullo termino claudit̃. a q̃ hec oĩa cõtinẽtur
⁊ opant̃. Preter misticã etiã rõnẽ ob hᷓ al
tare incensat̃ vt oĩs ab eo neq̃cia demonuȝ
ppellat̃. Fum' eñ incensi valere credit̃ ad de
mones effugãdos. Vñ cũ thobias interro
gasset angelum quot remedia hñrent ea q̃ de
pisce iusserat obseruari. r̃ndit. cordis ei' pti
culã si sup carbones ponas. fum'. ei' oẽ de
moniorũ gen' extricat. Sother papa statu
it ne moniales incẽsum circa altaria ferant

¶ Qualiter epũs vel sacerdos et ministri ad altare stare debent

THurificatõe per
acta eps vel sacerdos ad dextrã
altaris ptẽ se trãsfert ibi vna cũ
ministris plane officiũ ⁊ kyri heleysõ dicẽs
Qui trãsit' de medio altaris ad dextrã ptẽȝ
sĩgficat xpi transitũ de passione p resurrecti
onẽ ad vitã eternã. Itẽ a leua transiẽs in de
xtrã imitat̃ xpm ingredientẽ mũdũ. leuã ei
tetigit xps q̃n tpalẽ assũpsit vitã. ad dextraȝ
iuit. q̃n carnẽ assũptã ad dei dexteram eleua
uit Rursus p hoc q accedẽs ad altare. pus
dextrã illi' ptẽ petit. innuit' q emanuel ĩ le
ge pmissus pus venit ad iudeos q̃ȝ ad gen
tes. Iudei enĩ tũc ppter legẽ in dextra parte
fuerũt. gẽtes vo q̃ in sinistra q2 ydola cole
bãt. Sacerdos ergo vestib' sacris ornatus
xpm in carne ire hũanitatis vestitũ sĩgficat.
veniẽs ad altare. xpm de celis venisse ad po
pulũ vt eũ saluaret. desĩgt Deinde in dextrã
transiens designat q xps in mũdũ veniens
venit ad iudeos de quib' voluit nasci. Bea
ta enĩ maria iudea fuit. De hoc transitu di
cet̃ sub ti. de mutatione sacerdotis ⁊ de orõe
Et notã q licet dño papa celebrãti vl' missã
audienti legatur a capellanis suis introit'
⁊ kyri heleyson. ⁊ gloria in excelsis. ⁊ credo.
⁊ sanct' ⁊ agnus. nõ tñ graduale. vel all'a.
vel tractus. vel offertoriũ. vel postcõmunio
pco qd illa instructoria sũt et introductoria
q̃b' ipse nõ eget. Illud aũt notandũ est q
sacerdos stat erect' añ altare. ad notanduȝ
q xps venit suos regere in inuincibili doctrĩa
⁊ respicit v̾sus orientẽ. q2 xps non suam sed
patris voluntatem quesiuit. nec respicit re
trorsum. tuȝ quia christus semper patris fa
ciem intuetur. iuxta illud. scio vnde venio ⁊
quo vado. tum quia nemo mittens manũ
ad aratrum et respiciens retro aptus ẽ reg.
dei. imo ad populum dorsum vertit. repre
sentans qd dominus ait ad moysen. Vide
bis posteriora mea faciem aũt meam vide

re nō poteris.exo.xxxiij.c. Epiſcopi aūt ⁊ ſu
perio:res celebrantes nō añ altare. ſed remoti
ab illo ad dextrū ei⁹ lat⁹ vſq3 poſt dictū of
fertoriū manēt. Qđ fit ꝑmo ad repñtādū
ꝙ ex latere xpi.q̄ ꝑ altare ſignificat. initiū nrē
redēptionis fuit. Scđo fit hͦ nō ſolū ad ma
iorē ſolēnitatē vt ꝑ hͦ a minorib⁹ ſacerdoti
b⁹ decernant. verū etiā fit hͦ q2 ipſi in miſſa
repñtant. nō ſolū xpi dignitatē ⁊ excellētiā añ
ei⁹ oblationē. verū etiā hūilitatē ⁊ obediē-
am in ipſa ſui oblatione ⁊ ꝯſecratione. Si-
qdē xps q3 nū ad ſui dignitatē ē patri eq̄lis et
ſedet a dextris dei patris. ꝓut in ſimbolo le-
git. qđ repñtat ꝓlat⁹ ſtans añ oblationem
ad dexterā altaris. In ſui vͦo oblatōne xps
ꝓ nobis fact⁹ eſt hoſtia. et iō ꝓlat⁹ ei⁹ vices
gerens ex tunc ipſi altari. qđ arā crucis inſi
nuat. dz totaliť inherere. Tertio qm̄ ꝓlato
rū act⁹ ēē dūt ſubditis ad doctrinā. iō vſq3
tūc manet ab altari ſepat⁹. et ex nūc ad ma-
nus lauandū ⁊ thurificandū ⁊ ſacrificādū
ad altare accedit. vt oñdat q̄cunq3 in miſſa
ꝓcedūt ſolēnitates ⁊ laudes eſſe. ſed tunc de-
mū ad eēntialia ſeu ſubſtātialia ꝑagēda ac
cedit. Quarto in hoc repñtat ꝙ legaľ ponti
fex in nūa ſancta ſanctoꝝ carbones ferebat ⁊
ſanguinē ꝓut tactū eſt in ꝓhemio hui⁹ ꝑtis.
Quinto fit hͦ ad repñtandū qđ ait ꝓpheta
Dixit dñs domino meo. ſede a dextris meis.
Donec ponā inimicos tuos ſcabellū pedū
tuoꝝ. Sacerdos q̄dē xpm repñtans ſedet a
dextris altaris. deū pan~ cū hͦ loco ſignātis
donec ad ꝯſecrandū hoſtiā accedat. ꝑ quā3
fracta ſūt tartara. et inimici demones deui-
cti ⁊ qi ſcabellū pedū poſiti. Miſtri vͦo ſcʒ
dyacon⁹ ⁊ ſubdyacon⁹ retro illū ad altare
ſtant. q̄ m̄ i veniēdo ꝑceſſerūt. ſignātes mar
tires q̄ in veteri teſtamēto fuerūt. ⁊ tn̄ p⁹ dñi
natiuitatē digne coronant. Et ad q̄3cunq3
altaris ꝑtē ille tranſierit ipm retro ſtātes ſe-
quunť vt oñdant ipletū ēē qđ dñs āmonuit
dicēs. Qui mihi miniſtrat me ſeq̄tur ⁊ vbi
ego ſū ⁊c. Intendētes ſemꝑ atq3 ſolicite i illū
ad notādū ꝙ fideles. q̄3uis adhuc in hac vi
ta poſiti. tn̄ eternitati xpi ſpi intēdūt. In qui
buſdā etiā eccliis illo ſe vtēte ad ꝑplm illi ſili
ſe vtunt. ⁊ illo ſe ꝯuertēte ad altare ſeſili~ cō-
uertūt. Nā xps ab orōne ad ꝑdicationē ali-
q̄n vͦo ecōuerſo dū viueret ſe ꝯuertit. qđ de
ſignat vſio ad ꝑplm ⁊ ꝯuerſio ad altare. In q̄
q̄dē imitand⁹ eſt a ꝑdicatorib⁹ q̄ ꝑ miſtros
ipſos ꝯgrue deſignant. Anacletus papa
ſtatuit ꝙ eps deo ſacrificās ſecū teſtes hēat
dyaconos q̄ oculi ei⁹ dicūť. ⁊ ſubdyaconos
reliq̄ſq3 miſtros. q̄ ſacris induti veſtib⁹. in
fronte. i. ante. ⁊ a tergo. ⁊ pſbiter e regione. i.
a ꝑte dextra leuaq3 cōtrito corde ⁊ hūiliato
ſpū ac prono ſtent vultu. cuſtodientes eū a
maliuol hoīb⁹. ac ꝯſenſū ꝑſtātes ſacrificio
Et ſm luciū papā eū nō deſerāt. q2 ꝓpť ma-
liuolos optet illū hrē bonū teſtimoniū ab
his q̄ foris ſūt. Statutū eſt etiā vt celebrās
miſſā habeat a tergo vicini ſolamīs adiuto
rē ꝓut dictū eſt in ꝓhemio hui⁹ ꝑtis. et ideo
in q̄buſdā eccliis aliq̄ dyaconi ſtant p⁹ epm
q̄ orantes vt eū ſequātur vſq3 ad mortem
⁊ cū eo tranſeāt ad vitā eternam. Maior tū
ꝑs in dextra ꝑte morať altaris ⁊ minor in ſi
niſtra. q2 vtrūq3 petit eccliā ſcʒ ⁊ tꝑalē bñdi-
ctionē ⁊ eternā. vt ibi. ſic tranſeam⁹ ꝑ bona
tꝑalia vt nō amittam⁹ eterna. Ceterū dicti
miniſtri retro ſtantes inclinati ante facies
ſuas. vſq3 in finē dñice orōnis ꝑſeuerāt. ſig-
nificātes illos aplos q̄ in paſſiōe dñi magna
tribulatione oppreſſi nō audebāt ſe erigere.
vt xpi diſcipulos ſe eē ꝯfiterenť. ſtabāt tn̄ in
facie fidei. ſed poſtea eriguntur ſic dicetur ſub
vndecīa ꝑticula canonis ſup vbo. nobis q̄
q3. ſignātes etiā choꝝ ſanctoꝝ martirū in cō
ualle lacrimaꝝ añ nouiſſimā tribulationē
manētiū. Poſtea erigūť. q2 illi poſtea mar-
tirio coronati ſtāt erecti. i. ab oī tribulatōne
liberati. Adhuc ſtantes facie inclinati. ſignt
mulieres que de cenaculo ad monumen-
tū vultibus declinatis currebant in chriſti
amore ardentes. Sane ſacerdos miniſter
inter moras puluinar molle miſſali ſuppo
nit. ad notandum ꝙ deuoti et molle cor et
qđ facile diuinā impreſſionē recipiat. ſuppo
ni dz iugo dñi ⁊ celeſtiū ꝑceptoꝝ iuxta illō
ſapientis. Suſcipiat vba mea cor tuum ⁊c.
vt in eo ſpūs domini requieſcat De hͦ etiā
ſub euangelio dicetur.

De kyri heleyſon.

TRanſlato ĩ dex
tram altaris ꝑte₃ epõ ſeu ſacer/
dote. deinde q₂ tp̄us plenitudi/
nis ⁊ annus benignitatis aduēit ſic̄ p̄dictū
fuit a pſalmiſta. tu exurgēs miſereberis ſiõ
q₂ v.t.m.e. ꝯgrue chorꝰ laudat ⁊ inuocat tri
nitatē triplicando kyri heleyſon. Jdeo aūt
poſt introitū dr̄ kyri heleyſon q₂ ante oēm
orõnem ſacerdotū neceſſe eſt miſericordia₃
dñi implorare. Siquidē kyri heleyſõ grece
interp̄tat̄ dñe miſerere. Nã kyri ſonat dñe
heleyſon miſerere. Et inde xp̄e heleyſon. id ē
xp̄e miſerere. Uel kyri xp̄e. el deꝰ. eys miſere
re. ſon nobis. inde kyri heleyſon. id eſt o xp̄e
deus miſerere nobis. Uñ ꝓpheta Dñe mi
ſerere nobis te. n. expectauimꝰ Dicit̃ aūt no
nies. Pr̄io vt ordo decimꝰ ex hoībꝰ repatꝰ
noue₃ aſſociet̃ ordinibꝰ angeloꝝ. Scd̄o vt
eccl̄ia ꝑueniat ad ſocietatē nouē ordinū an
geloꝝ Tertio ꝯtra nouē genera peccatorū
Eſtenī peccatū originale veniale et morta/
le. Jtē peccatū cogitationis locutionis ⁊ ꝑ
petrationis. Jtē peccatū fragilitatiſ ſimpli
citatis ⁊ malignitatis. Fragilitatis ꝑ impo
tentiā. ſimplicitatis ꝑ ignorãtiā. malignita
tis ꝑ inuidiā. Hoc eſt peccatū in patrē. pec
catū in filiū. peccatū in ſpiritū ſãctū Adhuc
ideo dicit̃ ter ad patrē kyri heleyſon. ter ad
filiū xp̄e heleyſon. ⁊ ter ad ſpiritū ſanctū ky/
ri heleyſon Sed ad patrē ⁊ ſpiritū ſanctum
ſub eodē tãtū vocabulo. q₂ pat̃ et ſpūſſãctꝰ
ſunt eiuſdē tantū nature. Ad filiū võ ſub a/
lio. q₂ filiꝰ ⁊ ſi ſit eiuſdē nature cū illis. eſt tñ
etiã alterꝰ. vt gemine gigas ſubſtãtie. Pr̄e
terea ideo dicit̃ ter q̄ntū ad patrē. ter q̄ntum
ad filiū. ⁊ ter q̄ntū ad ſpiritū ſanctū. vt note
tur pater in filio ⁊ filius in patre ⁊ ſpūſſan/
ctus in vtroq₃. De h̄ dicet̃ in q̄nta ꝑte ſubti
tulo de p̄ma. Sed in medio mutat̃ kyri in
xp̄e. vt notet̃ duas eſſe naturas in xp̄o. Rur
ſus kyri heleyſon ter triplicatū. ſignificat p̄ceſ
patrū veteris teſtamenti. multiplicatas ad
h̄ vt grã ſūme trinitatis ꝑ aduentū xp̄i eos
ꝯſociaret noue₃ agminibꝰ angeloꝝ. Eſt ãt
magna iſtoꝝ v̄boꝝ efficacia. Legit̃ enī q̄ dū
beatus baſiliꝰ kyri heleyſon clamaſſet. por/
te ticine ſiue papiñ. eccl̄ie ſunt apte. Rurſꝰ
cū beatꝰ geminianꝰ kyri heleyſon clamaret
q̄nq₃ reges ꝯuerſi dicunt̃ in fugã Uñ forte
ſignificat aliud q̄₃ dñe miſerere. qd̄ tamē nos
ignoramꝰ In quibuſda₃ eccl̄ijs ſtatim pꝰ
vltimū kyri heleyſon ſubijciunt ymas. qd̄
v̄bū grecū ſonat latine nobis. Et ſenſus eſt
kyri heleyſon ymas. i. potētia diuina miſe/
rere nobis. Et beatꝰ greḡ. inſtituit kyri he/
leyſõ nomies et a clero tanq̄₃ publice in miſ
ſa cantari. qd̄ pꝰ apud grecos ſimul a cle/
ro et ꝑplo cantabat̃. Siluester võ papa illd̄
de grecis aſſumpſit.

De gloria in excelſis.

DJcto kyri heley/
ſon mox ſacerdos vl̄ pontifex ex in
ſtitutione theleſphori pape incho/
at himnū. Gloria in excelſis deo. quē ange
li audit ſūt decantare ſicut legit̃ in euãgelio
luce. q̄ angeloꝝ himnꝰ ꝑhibet teſtimoniu₃
tēporali chriſti natiuitati. Sane ſacerdos
primꝰ ⁊ ſolus illū inchoando ꝓnunciat. q̄
angelū magni ꝯſilij rep̄ſentat. Nã ortū ſal/
uatoris ſolꝰ angelꝰ cuiꝰ ꝑſonã ipſe gerit p̄/
mo nūciauit. Unde luce. ij. Ecce euãgelizo
vobis gaudiū magnum qd̄ erit omni ꝑplo
q₂ hodie natꝰ ⁊c. Et illū inchoando ſtat añ
mediū altaris in hoc ꝯmemorãs. q̄ dū me/
diū ſilētiū tenerent oĩa natus eſt in medio.
id eſt ꝓ oībus meſſias quē ꝓphete p̄dixerãt
rep̄ſentans etiam q₂ angelꝰ xp̄i natiuitate₃
paſtoribus annuncians ſtetit in medio eo
rū. Et incipiens eleuat manꝰ ꝓpter cauſas
ſcriptas in ſequenti n. ad finē. Jtē incipiēs
vertit ſe ad orientē. tū q₂ angelus ab oriente
venit in bethleem. tum q₂ ad orientem dñm
adorare ſolemꝰ Tertio inchoans ſtat ante
mediū altaris ad notandū q̄ xp̄s mediator
fuit inter nos et deū. ꝑ cuiꝰ mediationē deo
pacificati ſumꝰ Chorus võ ꝯcinendo reſ/
dens. gerit ꝑſonã m̄ltitudinis de q̄ ĩ euãge/
lio ſequit̃. ſubito facta eſt cū angelo m̄ltitu
do ce. mi. lau. deū ⁊ di. gl̄ia in altiſſimis deo
et in terra pax hominibꝰ bone voluntatis.

Hymnus autē iste nō tantū est angelorum sed etiā hominū ɔgratulantiū ex eo φ mulier iſta que dracmā pdiderat decimā z iā lucernam accenderat vt dracmam perditam inueniret. et paſtor dimiſſis nonaginta nouē ouib⁹ in deſerto iam venerat vt quereret cētesimā ouem amiſſā. Ante natiuitatē eni3 chriſti tres erant inimicicie z parietes. Primus int̄ deū et hoīem. ſcd's inter angelu3 et hominē. terti⁹ inter hoīem z hominē. Ho nanq3 p inobedientiā creatorē offenderat. z z p ſuū caſum reſtaurationē angelorū ipediuerat. at3 p varios ritus ſe ab hoīe ſepauerat. Judeus nanq3 ceremonias excolebat. gentilis ydolatriā exercebat. Sed veniens pax noſtra fec vtraq3 vnū z hmōi parietes deſtruxit. Abſtulit ei peccatū z recōciliauit hominē deo. repauit caſū z recōciliauit hominē āgelo. deſtruxit rit⁹ z recōciliauit hominē homini. Reſtaurauit ergo ꝭm aplm eph. i. que in cel' z in terris ſunt. et ob h illa celeſtis militie multitudo pſallebat. gloria in excelſis deo. i. in angelis qui nunq3 peccauerunt nec diſcordiā cū deo habuerūt. z in tra pax a xpo facta hoīb⁹. videlicet iudeis z gentilib⁹ bone volūtatis. q vſq3 ad xpi natiuitatē ppter peccata ſua cū deo et cu3 angel' diſcordiā habuerūt. Hinc etiā eſt φ angel⁹ loqtur z ɔgaudet paſtorib⁹. q2 pax eſt inter angelos z hoīes reformata. naſci' de⁹ hō. q2 pax eſt inter deū et hominē reſtaurata. naſci' in pſepio bouis z azini. q2 pax eſt int' homines et hoīes repata. p bouē eni iudaicus p azinū gentilis pplūs figurat ꝭm illd. nō arabis in boue z azino in iudo. ſ. z gētili. Et ite3 Cognouit bos poſſeſſorē ſuū. z azin⁹ pſepe dn̄i ſui. Ideo ergo canit himn⁹ iſte. q2 quē venerant angeli in celis. hoīes venerant in terris. Per h q3 φ dr gloria in excelſis ⁊c. repſentat meſticia antiq2 patrū ex tedio expectandi incarnationē dn̄i. Iſa. xxviij. Expectate deū ⁊c. Et ideo etiā cantat alta. q2 habebant ſpem liberationis. Vn̄ pſ. Sperauerūt et liberaſti eos. In h q3 himno notatur ſpes ecclie q cū angelis ſperat ſe canere Vn̄ iam illorū canticū aſſumit. Sequit. Laudam⁹ te ſc3 inenarrabilia opa tua pdicando. Que vba z ſeqntia a btō hilario pictauieñ. aſſeruntur appoſita fuiſſe. et precedentia ſolū antiquitus dicebant in miſſa Innocenti⁹ tū terti⁹ dixit illa a theleſphoro papa addita fore. Alij vō φ a ſimacho papa. Simachus papa ɔſtituit tā in dn̄ica die q3 in natalicijs martirū gloria in excelſis ad miſſā3 cantari. q2 ſanctos p dn̄icā reſurrectionem glīe angelorū ſociatos eſſe recolit. Cantatur etiā in feſtis aplōrū z ɔfeſſorū. in qru3 honorē dedicata eſt quecunq3 ecclia. et generalr in feſtis q nobis celeſtē ſolēnitatē repn̄tant In dieb⁹ vō luct⁹ z ieiuniorū nō dr. pter q3 in duob⁹ ſabbatis ſpecialib⁹ miſterijs adornatis iuxta illud. Cantate dn̄o canticu3 nouū. put dictū eſt in phemio hui⁹ partis Dict⁹ q3 theleſphorus papa pcepit illū cantari ad miſſam nocturnā natalis dn̄i. qua3 z ipſe inſtituit. Quidā dicūt nō eſſe cantādū i miſſa niſi i hora tertia. q2 tūc ſpūſſāct⁹ ſup aplōs deſcendit. z eos gloria z exultatōne repleuit. Innocenti⁹ terti⁹ ſtatuit. vt qn̄ in dieb⁹ pfeſtis celebrat in honorē beate vginis vel ſpūſſancti. vel ſancte crucis. nec himn⁹ angelic⁹. nec ſimbolū dicat. nec etiā te deu3 laudam⁹ i laudib⁹ matutinis. In aduētu vō vel in ſeptuageſima nō canit. put in ſeptima pte ſub ti. de ſeptē dieb⁹ p⁹ paſcha dicet. Eps tn̄ bethleemitan⁹ ex abuſu omni die et in omni miſſa etiā p defunctis glā in excelſis decantat. p eo φ himnus ille luca teſtante. pmo in bethleemitana regione cantatus eſt.

De ſalutatione ad pplm.

Angelico himno finito ſacdos ad pplm ſe voluēs illū ſalutat dicens. Dn̄s vobiſcū. qd ſumptū eſt de libro ruth ſcdo. Sic ei legit booz ſalutaſſe meſſores ſuos. z ppheta in paralip. aza regē z qui cū eo erant. z angelus ſalutans gedeonē dixit. dn̄s tecū Booz quidē figurā ſalutatōis expreſſit. qui ruth moabitidē duxit vxorē. Et hec ſalutatio ſigficat ſalutationē quā xps fecit aplis poſt reſurrectionē. de q in qnta pte ſub ti. de prima dicet In omnib⁹ ergo miſſe orōnib⁹ ſacer-

dos ꝑmittit dñs vobiſcū. niſi in orōnib⁹ q̄
ꝑcedūt ꝓphetias. vel etiā orōnes ſup ꝑplm
i qdrageſima. ꝛ niſi in orōib⁹ que īmediate
ſequunt̄ poſt p̄mā orōnē. et in illis q̄ dicunt̄
in paraſceue. ſed tūc miſſa non d̄r licet ſacer
dos cōmunicet. Cū enī p dictā ſalutanōez
optet̄ dñm eſſe cū ꝑplo q eſt in eo p ſpiritū
gratie ſeptiformis. ideo eccl'ia ordinauit ſe-
pties tantū in miſſa ꝑplm ſalutari ut iaꝫ di-
cet̄ Ideoqꝫ in p̄miſſis orōnibus tantū d̄r.
Premittit̄ tñ alijs exhortatio ad humiliati
onē p flectam⁹ genua. vel p humiliate capi
ta vr̄a deo. quia oratō q̄ facienda eſt cū ieiu
nio ad malignum ſpiritū eijciendū tunc de
mū valet ſi cuꝫ humilitate fiat. Rurſus in
dieb⁹ ieiuniorꝫ repn̄tat eccl'a tp̄us babiloni
ce captiuitatis. merito ergo ſacerdos tunc
ꝑplm vt p̄ute abſentē nō ſalutat nec ſe ad illū
ꝯuertit. ſed abſolute incipiens. oremus. inſi
nuat p illo fore orandū. et qꝛ orō fieri dꝫ cū
affectu mox ſubijcit̄ flectam⁹ genua. vel hu
miliate capita vr̄a deo. Repn̄tat etiā tp̄us
dñice paſſionis qd̄ p̄cipue poſt cenam cuꝫ
diſcipulis factā incepit Quia ergo tempe
illo dominus diſcipulos nō ſalutauit. ſꝫ eoſ
ad orandum pluries excitauit. ideo ſacer-
dos tunc ꝑplm nō ſalutat. ſed ei orare inſinu
at Sed et qꝛ tp̄e illo xp̄s in orōne genua fle-
xit. ideo mox ad genua flectēdū inuitat. Di
cit aūt flectam⁹ genua in perſona vniuerſi
tatis omniū fideliū q̄i omniū ſindic⁹ ſe ip̄m
includens. ꝛ ideo loquit̄ in p̄ma pſona exci
tans ſe et omnes ad orandū humiliter et de
uote. Sed mox ſubijcit leuate in pſona alte
ri⁹ ſcꝫ xp̄i. cui⁹ typū gerit in officio miſſe. ꝛ tē
loq̄tur in .ij. pſona ꝛ in diſſimili cātu. Qua-
ſi ipſe xp̄us dicat. Surgite. quiam veſtram
hūilitatē et deuotōez video. Et tūc vice oīm
loquit̄ ſiue orat. Quid ſignificēt collecte que
dicuntur poſt flectam⁹ ꝛ poſt humiliate.
dicet̄ in ſexta p̄te ſub q̄rta feria in capite ieiu
niorꝫ. Alijs vō dieb⁹ et tp̄ib⁹ eccl'ia tp̄s exul
tationis ꝛ plenitudinis qd̄ p̄cipue fuit poſt
xp̄i reſurrectionē repn̄tat. et ſacerdos ꝑpluꝫ
ſalutat repn̄tans vt premiſſuꝫ eſt. qꝛ dñs p⁹
reſurrectionē diſcipulos ſalutauit. Sacer-
dos ergo orōnibus premittit dñs vobiſcuꝫ
vt ꝑplm reddat attentū. qꝛ mens ei⁹ ad deuꝫ
dirigat̄. et ei p intentionē ſedulā ꝯiungatur
Et eſt ſenſus. Dñs vobiſcū. i. in vobis ma-
neat ꝛ vos premio vite eterne remuneret et
petitionibus veſtris effecū tribuat. ſeu gra
tiam dei impetretis pſeuerātes in illa Cho
rus vō ꝛ ꝑplus rn̄det. et cum ſpū tuo. qd̄ ſu-
ptū ē ex ep'la ſcd'a ad thimo. vltimo vbi dicit̄
Dñs ieſus xp̄s cū ſpiritu tuo. Hmōi etenī
mutue ſalutationes notant. qꝛ ſacerdotis et
ꝑpli vni⁹ dꝫ eſſe effect⁹ Et eſt ſenſus. Tu pro
nobis facturus es preces ad dñm. et qꝛ dñs
de⁹ p̄ces illas tantū approbat et exauditque
ex bono corde ꝓcedūt. oram⁹ et nos ſiliꝛ p te
vt ille ſine quo nullū eſt bonū ſit cū ſpū tuo
vt qui tecū eſt in ore ſit ꝛ in corde. ꝛ in te ma
neat. Et ſm hoc ceſſat heſitatio q̄rentiū q̄re
ꝑpl's reſpondet. ꝛ cū ſpū tuo. cū ſacerdos di-
cendo. dñs vobiſcū. optauerit dñm eē cū ill'
nō ſolū in ſpū verū etiā in corpe. Nam ꝛ id
ipſum ꝑplus p hanc rn̄ſionē optat ut p̄miſ-
ſum eſt. Pōt etiā dici qꝛ in hac reſponſione
ꝑplus ſe refert ſolū ad actionē imolationis
ad quā ſacerdos ꝓcedit in q̄ p ſpm totalit̄
eleuat⁹ ꝛ ab omni terrenitate p̄ſus abſtra-
ctus eē dꝫ. Poſtq̄ꝫ vō chorus rn̄dit. ipſe ſe
ad altare reuoluit ſcꝫ ad orientem. vt dicet̄ ī
ꝓhēio. v. p̄tis. ꝛ q̄i parū d̄ ſua bonitate cōfi
dens vniuerſalē ad ſe colligit eccl'am dicēs
q̄i oīm ſindic⁹ orem⁹. q̄i dicat. Orate oēs ſi
mul mecū. vt qd̄ poſtulam⁹ citi⁹ impetre-
mus. quoniā impoſſibile ē multitudinē nō
exaudiri et ſic orōem dicit Dicēdo ergo ore
m⁹ hortat̄ alios ad orandū. qꝛ ipſe xp̄s mo
nuit diſcipulos orare dicens. Orate ne intre
tis ī tēptatiōez Et poſtea orat. q̄a et poſtea
xp̄s orauit. ipſe enī fecit ꝛ docuit. Qd̄ autēꝫ
dicit oremus ab antiq̄s habem⁹ q̄ premiſſo
orem⁹ ſubiungebāt ꝯmunit orōnem. Dic
aūt orem⁹ ſtās an̄ mediū altaris ꝓpt̄ rōes
poſitas in p̄ncipio p̄cedentis ij. Oratio āt
quā dicit ſignificat indulgentiā quā dñs re
ꝓmiſit Et deinde tranſit ad dextrā p̄tē alta-
ris vt dicet̄ ſub ti. ſe. Oratione finita chorus
reſpondet. Amen. qd̄ eſt hebraicū v̄bū. q̄i di
cat. fiat nobis ſicut oraſti ſeu feliciť acta ſit
oratio tua. Et eſt ſumptū amē ex apoc. ioh.

Ambro. exponit amē, i. verū eſt qđ ſmo ſo/
nat affectus ſentiat. Qñꝫ ponit̃ ꝓ vere vt ibi
amen amen dico vobis, ꝑut ſub ti. de orōne
dicet̃. Et nota ꝙ premiſſa ſalutatio ſcꝫ dñs
vobiſcū ad minores ꝛ impſectos ac ſimpli
ces ptinet ſacerdotes. Epũs vō vel ei⁹ ſupi
or q̄ pfect⁹ eſſe dꝫ ꝛ expſſam xpi ſilitudinem
gerit. vt ſe vicariū xpi oſtēdat oratur⁹ pma
vice vtit̃ vbo dñi dicētis ioħ. xx. Pax vobis
q̄ fuit pma vox dñi ad diſcipulos qñ eis p⁹
reſurrectionē apparuit. Quaſi dicat. In pñ
ti det̃ vobis pax pectoris ꝛ in futuro pax et
nitatis. De vtraqꝫ ioħ. xiiij. Pacē reliquo
vobis. pacē meā do voƀ. Hoc etiā vbo vſus
eſt diſpēſator ioſeph ad frēs ei⁹. Poſtea vō
ad inſtar ceterorꝝ ſacerdotū dicit dñs vobiſ
cū vt ſe eē vnū ex ipſis oſtēdat. Et eſt aduer
tendū ꝙ tūc demū pax vobis dr̄ qñ glā in ex
celſis cantat̃. ꝛ h̄ ideo vt correſpondeat ei qđ
ibi dr̄. ꝛ in terra pax hoib⁹ ⁊c. Preterea h̄ ſa
lutatio a xpo tpe gaudij ꝛ leticie ſcꝫ reſurre
ctionis ad diſcipulos facta illi cantico leti/
cie correſpondere dꝫ. Sūt etiā q̄ dicūt ꝙ pō
tifex ſolēniter celebrans in dieb⁹ quib⁹ glīa
in excelſis dr̄ repñtat xpm poſt reſurrectiōꝫ
ſcꝫ reſurrectionis gaudiū. q̄ tpe ſepe chriſt⁹
dicta ſalutatione ad diſcipulos vſus ē. Io
qꝫ xpm inuitando pmiſſis dieb⁹ h̄ dicit In
miſſis vō q̄s alijs dieb⁹ vel tpib⁹ dicit vt eti
am q̄ ab inferiorib⁹ dicunt̃. xpi paſſio figu/
rat̃. et planct⁹ atqꝫ afflictio ꝯformat̃. ꝛ iō in
illꝭ pax vobis nō dr̄ ne gaudiū cū dolore mi
ſceat̃. Poteſt etiāꝫ dici ꝙ ꝑ xpm facta ē pax
inter deū ꝛ hominē. ꝛ int̃ angelos ꝛ hoies.
qđ manifeſtauit angel⁹ qñ in xpi natiuita
te cātauit gloria in excelſ deo. Et in tra pax
hoib⁹ b. v. Pacē vō inter deū ꝛ hoies mani
feſtauit xp̄s qñ p⁹ reſurrectionē dixit aplis
pax vobis Hec repñtant̃ in miſſa. Pmū
ꝑ quēlibet ſacerdotē q̄ pōt cātare glīa in ex/
celſis deo. angelū repñtans Scđm ꝑ epiſco
pū q̄ ſol⁹ dicit pax vobis repñtans xpum q̄
in pſona eccl'e dixit aplis pax vobis. Vtrū/
qꝫ aūt dicit eps ſolēniter celebrās qꝛ vtrūqꝫ
ſcꝫ xpm ꝛ angelū repñtat. Ipſe eñ ſpecialior
eſt xpi vicari⁹ q̄ꝫ ſimplex ſacerdos Ideoqꝫ
cū omittit officiū angeli. ſ. tpib⁹ q̄b⁹ cantica
leticie ſubticent̃ ſcꝫ te deū laudam⁹. ꝛ gloria
in excelſis omittit ſilr̄ ꝛ h̄ officiū chriſti. nō
dicens pax vobis. ſed dominus vobiſcum.
ſicut ſimplex ſacerdos Non enim ꝑ eū im
q̄ repñtat xpm ꝛ angelū vna pax ſine altera
nūciat̃ Ide ē etiā eſt in ite miſſa eſt qđ nō dr̄
niſi glīa in excelſ dicat̃. Sane dyaconus
nō dic̃. dñs vobiſcū ꝑ horas. eo ꝙ nō ita ge/
rit tipū xpi. q̄ ꝑ hoꝝ hac ſalutatione vſus ē.
ſicut ſacerdos q̄ ea in pſona xpi vtit̃ Legēs
tñ euāgeliū h̄ dicit. qꝛ tūc vtit̃ officio pdica/
toris. et pnūciat doctrinā ab ipſo chriſto im
mediate platā. et etiāꝫ cereū paſchalē bñdi/
cens. qꝛ tūc xpi reſurrectionē repñtat. Sūt
tñ q̄dā q̄ dicūt ꝙ in diuinis officijs q̄ dicere
tenēt licite poſſent h̄ dicere cū phibitū nō le/
gat̃. q̄bus generalis vſus eccl'ie ꝯtradicit. vt
ſc inferiores ſacerdotib⁹ agnoſcāt. Notan/
dū eſt aūt ꝙ ſeptē vicib⁹ ꝑplꝭ ſalutat̃ in miſ
ſa q̄ten⁹ excluſis ſeptē vicijs capitalib⁹ ſuſci
piat grām ſeptiformē. miſteriū enī miſſe ad
ſeptē dona ſpūſſancti refert̃ Pmo in ipſo
miſſe exordio aū collectā. Scđo aū euange
liū. Tertiū p⁹ euāgeliū ſiue dicto ſimbolo
añ offertoriū Quarto aū pfationē cū dic̃ ſa
cerdos Per oia ſecl'a ſeculorꝝ ꝛ ꝯſeq̄nt̃. dñs
vobiſcū. Quinto aū pacis oſculū cū dicit
pax dñi ſit ſemp vobiſcū. Sexto añ pmam
orōnem poſt ꝯmunionē Septimo finita fi
nali poſtcōione vel orōne. In pma ſaluta/
tione ſpūs ſapīe intelligit̃. qꝛ ſapīa intrauit
in hūc mūdū vt ſaluaret nos In ſecūda ſpi
rit⁹ intellect⁹ iō eñ pdicauit vt doceret nos
In tertia ſpūs ꝯſilij. hic eñ ſecreto dei con/
ſilio ſe paſſiōi obtulit vt redimeret nos In
q̄rta ſpūs fortitudinis. qꝛ pendens in cruce
dyabolū expugnauit vt redimeret nos. In
q̄nta ſpūs ſcīe qꝛ reſurgēs diſciplos ſaluta/
uit ꝛ eis ſenſū aperuit vt erudirent nos In
ſexta ſpūs pietatis. qꝛ ſola pietate humanā
naturā ſuper aſtra leuauit. vt exaltaret nos.
In ſeptia ſpūs timoris. qꝛ angeli tremebūt
dū venerit ad iudiciū vt glorificet nos. Ce/
terꝝ in q̄libet ſalutatione mutat̃ officiū miſ/
ſe et de vno officio ad aliud tranſit̃. q̄re meri
to ſalutatio pmittit̃. cū eñ ad operarios no/
uiter ingredimur. eos ſalutare ſolem⁹. ꝛ ſm

hoc octo officia sũt in missa. Rurſus salutat etiã octauo vt quidã volũt. ſ. p⁹ offertoriũ añ ſecretellã. Nã voluẽs ſe ad p̄plm̄ dicitur⁹. orate fr̄es ꝛc. dꝫ p̄dicere ſub ſilẽtio. dñs vobiſcũ. Verũ licet eis q̄s ſalutam⁹ faciem regulariť repñtem⁹ tñ in q̄nqꝫ dũtaxat ex p̄miſſis ſalutationib⁹ ſacerdos ad p̄plm̄ ſeconuertit. Nã in illa ſalutatõe q̄ fit añ euãgeliũ ſe nõ ꝯuertit. q: iã intẽt⁹ ẽ ad v̄ba dei annũciãda. nec etiã in illa q̄ fit añ p̄fationẽ. q: iaꝫ intent⁹ ẽ ad ſacrificiũ altaris tractãdũ. nec etiã in illa q̄ fit ante pacis oſculũ. q: iã tenet corp⁹ xp̄i in manib⁹ ꝛ corꝫ ſurſũ ad deũ. ꝛ oĩno intẽt⁹ ẽ ad reuerenť illud tractandum. Nemo enĩ mittẽs manũ ad aratꝝ et reſpiciens retro apt⁹ ẽ regno dei. Ceterũ q̄ ad populũ cũ dñs vobiſcũ facta ꝯuerſio. ſigt quinqꝫ apparitiões q̄s xp̄s fecit diſcipul' ſuis in die reſurrectionis. Prĩa fuit marie magdalene. ioh. xx. ꝛ marci vlť. Scd̄a eidem ꝛ alijs mlierib⁹ redeũtib⁹ de ſepulcro. qñ dixit eis auete. mat. vlť. Tertia petro. Quarta duob⁹ diſcipul' eũtib⁹ i emaus. Qũta in domo decẽ diſcipulis abñte thoma. ioh. xx. Sꝫ q̄a altera illaꝝ manifeſta nõ fuit qñ videlicꝫ p̄mo apparuit marie magdalene. vl' p̄m alios qñ apparuit petro. q: neſciť qñ aut vbi. iõ ſacerdos ante ſecretellã dicitur⁹ orate fr̄es. p̄dicit ſub ſilẽtio dñs vobiſcũ. ſꝫ patẽter dicit orate ꝛc. q: patenť dixit aplis. orate ne eũtretis in tẽptationẽ. Fuerũt etiã ꝛ alie apparitões de q̄b⁹ nil ad p̄ns. Nõ eſt etiã omittendũ q̄ ſacerdos ſemp̄ voluit ſe ad p̄plm̄ a dextra ꝛ p̄ eãdẽ ſe ad altare reuoluit q: ip̄ſo facto dicens. Dextra dñi fecit v̄tutem. dextra d. ex. m. dex. d. fe. v. Scd̄o ad deſignãdũ q: ſepulcro dñico angel⁹ a dextris ſedebat. Tertio vt ſacerdos p̄ hoc innuat ſe rectã ꝛ attentã breĩtentionẽ p̄ ſe ꝛ p̄plm̄ ad celeſtẽ patriã q̄ p̄ dextrã ſignificat. iuxta illud in canticis. Dextra ei⁹ amplexabiť me. Quarto q: v̄ſus ſalutãdo p̄plm̄. ꝛ ꝯuerſus dicẽdo orem⁹. hortať tã ſe q̄ꝫ p̄plm̄ ad orandũ ꝛ orõ dꝫ fieri. petẽmus q̄ p̄ dextrã ſignificant. vñ xp̄s ſedere dr̄ ad dextrã patris. merito a p̄te dextra fit vtrũqꝫ. gerit q: ipe ſacerdos typũ xp̄i q̄ p̄fect⁹ eſt in ſalutationib⁹ ꝛ orõib⁹ q̄ a dextra fiũt. Veruꝫ tñ poſtq̄ꝫ dixit orate p̄ me fr̄es ꝛc. ſe reuoluit a ſiniſtra. iuxta illud ps. Circuiui ꝛ immolaui in taber. e. h. v. ꝛc. p̄parans enĩ ſe ad immolandũ quẽdã circuitũ facit. Se igiť ꝯuertit tũc a ſiniſtra q̄ ip̄fectior et infirmior ẽ. ad notandũ ip̄fectionẽ cuiuſlibet ſacerdotis p̄ter xp̄m. Hinc eſt q: p̄miſſa v̄ba dicendo obſecrat tanq̄ꝫ imp̄fect⁹ ꝛ peccator ꝛ indigẽs aliorũ auxilio impendi ſibi ab alijs beneficiũ orõnis. Secũdo q̄ꝫ reuoluiť tunc a ſiniſtra vt p̄ hoc ſignificet triſticiã de paſſione chriſti ad quã rep̄ſentandã ſtati intendit. triſticia enĩ recte p̄ ſiniſtrã ſignificať. iuxta illd̄ apli. A dextris ꝛ a ſiniſtris p̄ gliam ꝛ ignobilitatem. p̄ infamiã et bonã famã. Debent etiaꝫ fieri ille volutiones ꝛ reuolutiones añ mediũ altaris. iuxta illud. In medio ecclẽ aperuit os ſuũ ꝛc. In quo ꝛ illud ꝯmemoratur q: redemptor noſter iuxta ſalomonẽ corp⁹ ſuũ in media caritate ꝯſtrauit p̄pter filias hierlm̄. Et attende q: quidã dicto. dñs vobiſcũ. ad altare reuoluti dicũt. orem⁹ ſtãtes ante mediũ altaris p̄ h̄ inſinuantes ſe in loco manifeſto et p̄plo ꝯuenienti orare. ſcꝫ añ mediũ altaris. q: q̄ꝫ p̄ls dꝫ de medio cordis orões ad deũ effundere. Alij v̄o ad dextrũ cornu altaris. vbi orõnem p̄ferre debent dicũt orem⁹. vt ſic inter inſinuationẽ ꝛ orõnẽ nullũ actũ aliũ interponant. ꝛ vt ibi p̄cedat orandi inſinuatio vbi mox ſubſeq̄ ipſa orõ ꝛ orãtis p̄pli eſſe dꝫ itentio

¶ De oratione ſeu collecta

Salutatõe p̄miſſa orões ſubijciunt. q: enĩ oĩs nr̃a op̄atio a deo inchoata circulariter in ip̄ſũ terminari dꝫ. ideo miſſe officiũ incipit ab orõne ꝛ terminať in gratiaꝝ actione. Vñ videndũ eſt q̄s debeat orões dicere. Qualiť et p̄ quib⁹ eſt orandũ. Quid ſit oratio ꝛ qñ ꝛ vbi. ꝛ v̄ſus quã p̄te orões dicẽde ſint. De mutatõe ſacerdotis ab vna p̄te altaris ad alterã. Vñ orões dicantur et vnde originẽ habuerunt. Qualiter v̄ba eaꝝ intelligant. Qualiter orões terminentur. Quare vocentur collecte. Que ꝛ quot orões dicende ſunt. et de inuentorib⁹ earũ

Quō pontifex vel ſacerdos illas dicēs ſta/
re dʒ. ¶ Circa p̄mū notandū eſt q̄ ea q̄bus
p̄pl's imediate ordinatur ad deū ſacerdotes
tantum dicunt qui ſunt mediatores inter
deū ꝛ p̄plm. q̄ꝛ quedā dicunt̄ publice ſpectā
tia ad totū p̄plm in cuiꝰ pſona ipſe ſolus ea
deo ꝑponit. ſicut ſūt orōnes ꝛ grāꝝ actiōes
quedā priuati q̄ ad officiū eiꝰ tantū ſpectāt
vt ꝯſecrationes ꝛ hmōi orōnes q̄s ipſe pro
p̄plo facit nō tm̄ in pſona p̄pli orans. ꝛ in om
nibꝰ p̄mitit dn̄s vobiſcū. vt mens p̄pli deo
ꝯiungat̄. Et q̄ꝛ p̄pl's in his q̄ ad deū ptinent
ſacerdotē ducē hʒ. iō in fine cuiuſlibet orōiſ
p̄plus ꝯſentit reſpondens amē. vt iam dicet̄
ꝑpter qd̄ et oīs oratio alte terminat̄. etiā ſi
p̄uate fiat. ¶ Sane orandū eſt breuibꝰ ver
bis nō in multiloq̄o. vt iā dicet̄. Vn̄ ꝛ gre/
ci parū ſed frequēter orāt. ſʒ in lacrimis ꝛ in
puritate cordis. nō in voce clamoſa ſʒ in mē/
tis intentione ꝛ lacrimaꝝ ꝯpunctione. Sic
enī in ꝯſpectu diuine maieſtatis ꝛ angeloꝝ
optʒ nos eſſe vt mens noſtra voci ꝯcordet.
iuxta illō p̄s. Exaudiuit dn̄s vocē fletꝰ mei
ꝛc. Et iterū. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribula/
tus ꝛc. Debet etiā oratio eſſe deuota. nā om
niū creatori cū deuotione eſt ſupplicandū
Dū aūt ſacerdos dicit alte orōnem. alij nō
dn̄t vbis orare ſed illā orationē attendere et
ad eām reſpondere amen. ¶ Pro quibꝰ ſit
orandū dicet̄ in ſexta pte ſub ti. de paraſceue
¶ Quid ſit oratio. ꝛ qua hora et vbi hore
canonice dicende ſunt. ꝛ verſus quā ptem
orādū eſt dicet̄ in p̄hemio q̄nte ptis. Quid
ſiḡficet orō q̄ dicit̄ an̄ eplām. dicet̄ ſub ti. de
ſeſſione epi ¶ Sane ſacerdos dum orat ad
dexterā ꝯſiſtit altaris. iuxta illud exo. xxx. de
p̄cabit̄ aaron ſup cornu altaris. ꝛ placabit
ſup eū in generationibꝰ ſuis. in hoc illud ſi
gnās q̄ fuerat ꝑphetatū. Deꝰ ab auſtro ve
niet. xp̄us enī iudeos docuit ad q̄s a p̄ncipio/
minū in iſſus fuit. q̄ꝛ dextera iudeos. gētiles
ſiniſtra figurat. Et q̄niā leticia p dexterā. tri
ſticia vō p ſiniſtrā deſignat̄. idcirco ad dex/
trā ptē altaris p̄mū accedit vt gaudiū dn̄i/
ce natiuitatis oſtendat. Deinde dicturus
euāgeliū ad ſiniſtrā ꝯuertit̄ vt triſticiā paſ/
ſionis inſinuet. Sʒ iterū redit ad dextrā. vt

gaudiū reſurrectionis annūciet. De h̄ alit̄
dicet̄ ſub ti. de mutatōe ſacerdotis. Roma/
nꝰ vō pontifex oraturꝰ ad ſedē poſt altare
vel aliꝰ epūs ad latꝰ altaris aſcendit. et ſtās
collectā ꝓnunciat quā libro legit a pto. et de
inde ſedet q̄ꝛ ſicut euāgeliſta teſtat̄. venit ie/
ſus in nazareth vbi nutritꝰ fuerat. et intra/
uit ſm̄ ꝯſuetudinē die ſabbati in ſinagogā
ꝛ ſurrexit legere. ꝛ traditꝰ eſt ei liber yſaie ꝓ/
phete. quē vt reuoluit inuenit locū vbi ſcri/
ptū erat. Spūs dn̄i ſup me ꝑpter qd̄ vnxit
me Et cū plicuiſſet librū reddidit miniſtro
et ſedit. Rurſus pontifex ad latꝰ altaris vʒ
poſt dictū offertoriū morat̄. vt dictū eſt ſub
ti. q̄liter epūs vel ſacerdos ad altare ſtare de
beat ¶ Sequit̄ videre vn̄ oratio dicat̄. ꝛ vn̄
orōnes originem habuerūt. Et quidem dr̄
oratio ab orando o q̄ p eā a p̄plo bona cor/
pis ꝛ aīe orando ꝑtunt̄. Licet enī dn̄s ſciat
q̄bus egemꝰ. orare tū debemꝰ. vt p̄t dicet̄ ſub
orōne dn̄ica. Orat etiā ſacerdos p bonis vt
aſſint. ꝛ p malis vt abſint. Deſignātur autē
orōnes in apoc. p fumū aromatū q̄ aſcēdit
in ꝯſpectu dn̄i de manu angeli. chriſtꝰ enī
verꝰ hō ꝑpter nos paſſioni deditꝰ. cuiꝰ illa
vox eſt. olocauſta ꝛ ꝓ delicto nō poſtula
ſti. tūc dixi. ecce venio. ſemꝑ p nobis orabat
q̄ ſm̄ aplm. exaudꝰ eſt in oībꝰ ꝓ ſua reue/
rentia. ¶ Qualiter orōnum intelligēda
ſūt videamꝰ. ꝛ quē qd̄ in quibuſdā codi/
cibꝰ ꝯtinet̄. pſit hic vel illi ſancto talis ob/
latio ad gloriā ꝛ honorē ſic intelligi dʒ q̄ ad
hoc pſit vt ille magis ac magis a fidelibus
glorificet̄ aut etiā honoret̄ in terris. Cū enī
ipſi ſint pfecte beati oīa eis in celis ad votū
ſuccedūt. Vn̄ nō tenet nr̄is orōnibꝰ. imo
iniuriā facit marti qui orat p martire. licʒ
pleriqʒ reputent tū indignū ſanctoꝝ glām
poſſe vſqʒ in diē iudicij augmētari. et ideo ec
cleſiā interim rite poſſe augmētationē glo/
rificationis eoꝝ optare. ¶ Quō aūt pꝰ finē
orōis ſubiungit̄ p dn̄m noſtrū ieſū chriſtū
illud ſigt̄ qd̄ ipſe in euangelio dicit. Quid/
qd̄ petieritis prēm in noīe meo fiet vobis.
Orat enī ſacerdos ad deū prēm ut p filium
ſuū q̄ dn̄s noſter ē eq̄liter ſic pater. oratio
pficiat̄. Hinc enī eſt q̄ oīs oratio regularit̄

ad patrē dirigit̄. ⁊ terminat̄ in noīe filij. Nō
enī p aliā viā ad nos eterna dei bñficia pñt
decurrere q̄ʒ p eū q̄ eſt mediator dei ⁊ hoīm
hō xp̄us ieſus ſicut p mediātē criſtallū mit
tit̄ ignis in teſtā ſuppoſitā a ſole longinq̄. Et
ſumptū eſt hoc de ep̄la ad romanos. vbi dr̄.
Gloriemur in deo p dñm noſtrū ieſū xp̄m
Nemo enī vadit ad prēm niſi p me. Et ipſe
alibi dicit. Si qd petieritis prēm in nomīe
meo dabit vobis. Et nota q̄ ieſus ē ppriū
nomē put dictū eſt in phemio .ij. ptis. Qd̄
vō ſequit̄. q̄ tecū viuit ⁊ regnat in v.ſ.ſ. ⁊c. ita
pōt intelligi in vnitate ſ.ſ. hoc eſt vna cū ſpū
ſancto. Nam pater ⁊ f. ⁊ ſ.ſ. ſunt vnus deus
Vel in vnitate ſpūſſancti. hoc eſt in ſpūſan
cto. q̄ eſt vnitas pr̄is ⁊ filij. ⁊ amor ⁊ conne-
xio vtriuſq̄ʒ. Pñt etiā ſic expōi pmiſſa vba
p dñm noſtrū ⁊c. vt ſit ſenſus. O pater exau
di p filiū tuū q̄ hoc vult et pōt. vult q2 viuit.
pōt q2 regnat. viuit inquā ⁊ regnat tecuʒ in
vnitate ſpūſſācti. Nō quidē viuit ⁊ regnat
vt tyrann⁹ ſpū iniq̄tatis ſed viuit et regnat
de⁹ ſpū benignitatis. Qd̄ vō ſequit̄ p oīa
ſecula ſcl'ox vel ꝯſecutiue vel anthonoma
ſice intelligi pōt. Conſecutiue ſicut generati
ones generationū. q̄ſi diceret. p oīa ſecula ſe
culoꝝ ſibiinuicē ſuccedentia. dicunt̄ enī ſecu
la q2 ſequunt̄. nā alijs diſcedentibus alia ſe
quunt̄. Anthonomaſice. ſicut dicitur canti
ca cāticoꝝ. ⁊ eſt ſenſus ſicut añ omnia ſecu-
la filius cum patre in vnitate ſpūſſancti in
deitate vixit ⁊ ſunt. ita et in pñti ſeculo. et ī fu-
turo vbi iuſti cū ſāctis angelis pmanebūt
⁊ iniuſti cū dyabolis cruciabunt̄ credat̄ eq̄-
liter viuere cū patre ⁊ ſpū ſancto ⁊ nullo fine
ꝯcludi. Sequit̄ amen. qd̄ vbū optatiuis vel
affirmatiuis oñdit affectū vel ꝯſenſū. vt pre-
miſſū eſt. Populus enī aſſentiens voci ſa-
cerdotis. qui dixit. per oīa ſecula ſeculorum
aſſentit q2 ſeculū p eū creatū eſt. Vñ in fine
pſalmoꝝ vbi nos dicim⁹. fiat fiat. hebre⁹ di
cit amen amen. Et xp̄us in euāgelio ſepe di
cit amē amen. i. verū verū dico vobis. Re-
ſpicit ergo vel ad formā oroīs vt qd̄ orat̄
optet̄ vel ad modū ꝯcluſionis vt qd̄ ꝯcludi
tur aſſumet̄. Verbi gratia. Cum ſacerdos
orans dicit. Da nobis queſum⁹ oīpotens
dñe ſalutē mentis ⁊ corpis. ꝓplus optando
rñdet amen. i. fiat. Et cū ſac rdos ꝯcludit. q̄
tecū viuit ⁊ re. in v.ſ.ſ.d.p.o.ſ.ſ. ꝓpl's affirman
do rñdet amen. i. verū eſt. Vel amen interp̄
tat̄ veritas. vt in apoc. Hoc dicit amen teſtis
fidelis. De hoc dictum eſt in precedenti ti.

¶ Circa terminationē collectaꝝ notandū
eſt q̄ in eis qñq̄ʒ dirigit̄ ſermo ad patrē. qñ
q̄ʒ ad filiū. qñq̄ʒ ad ſpūm ſanctū. ⁊ qñq̄ʒ ad
totam trinitatē. Si ſmo ad ſolū prēm diri-
git̄ nō habita mētōne de filio neq̄ʒ ſpūſācto
tunc dr̄ in fine p dñm noſtrū ieſum chriſtū
fi. t. q. t. v. ⁊ r. in v.ſ.ſ.d.p.o.ſ.ſ. ſiue p eundem ⁊
eundem. ut in illa oratione. Protector in te
ſperantiū ⁊c. Si vō fiat ibi mentio de filio.
refert an ante finalem ptem orationis. an in
fine ipſi⁹ fiat mētio de filio. Si ſmo dirigit̄
ad prēʒ hita mētōe de filio añ finē tūc dr̄ i fie
p eūdē dñm noſtrū ⁊c. vt ī illa oroē. De⁹ q̄ d
btē marie vginis ⁊c. Si ī fine. tūc ſubijcit̄ ī-
mediate. q̄ tecū. ſine p eūdē ⁊ eiuſdē. ut in illa
collecta ſcī ſtephāi. Oīpotēs ſempitne de⁹
q̄ p'micias marty ⁊c. Et in illa De⁹ q̄ ſalu-
tis eterne. Vel dñm noſtrū ieſū ſine p. vt in
illa collecta. De⁹ q̄ nos redēptōis eterne. q̄
dr̄ in vigilia natal'. Et in illa Illumina q̄ſu-
mus. q̄ dr̄ in epiphania. Vel ieſus xp̄s dñs
noſter. ut in illa. De⁹ q̄ ad eternaʒ. q̄ dr̄ feria
tertia p⁹ paſcha. Et in ſecreta illa. Ipſe tibi
q̄ dr̄ in cena dñi. Si vō in oroē q̄ ad prēʒ di-
rigit̄ fit mentio de ſpūſancto. dr̄ in fine p do
minū noſtrū. ſed tūc dr̄ ī vnitate eiuſdē ſpūſ
ſancti de⁹. ut in illa. De⁹ q̄ corda fideliū. ⁊ ī
illa. Aſſit nobis q̄ſum⁹ vt⁹ ſpūſſancti. Qz
ſi fiat ibi mētio prio de ſpūſancto ⁊ poſtea
de filio nūc ſubijcit ī fine imediate. q̄ tecū. vt
in illa Mētes nr̄as q̄ſumus dñe paclit⁹. et
in illa. Vre igne ⁊c. Rurſus qñ ad prēʒ di-
rigim⁹ ſmonē orando ut ipſe det nob ſpūʒ
viuificandi vel hmōi. tunc dr̄ p dominū ⁊c
ſine p eundē et eiuſdē. ut in illa que dr̄ in be-
nedictōe cineris. Deus q̄ humiliatione ⁊c.
⁊ in illa que dr̄ in bñdictione fontis. Omni
potens ſempiterne deus reſpice ⁊c. Si aūt
ſermo ad filiū dirigit̄ ut in illa oroē. Excita
dñe potentiā tuā ⁊ veni. Et ſilr in alijs colle
ctis de aduentu dñi. ⁊ in illa. Deus q̄ virgi-

nalem aulā ⁊c. tunc dr̄ in fine. qui viuis ⁊ re
gnas cū deo prē in vnitate ſpūſſancti deꝰ ⁊c.
Et ſi fiat ibi mentio de prē tūc dr̄. q̄ cū eodez
deo prē ⁊c. vt in illa orōne canonis. Domie
ieſu xp̄e fili dei ⁊c. Si vͦ ſermo dirigitur ad
ſpūm ſanctū. dicūt q̄dā ꝙ tūc dicit in fine q̄
cū patre ⁊ filio viuis ⁊ regnas deus ⁊c. Ve
rūtn̄ omnis oratio dirigit̄ ad patrē vel ad
filiū et nulla ad ſpūm ſanctū. qꝛ ſpūſſanctꝰ
eſt donū. ⁊ a dono nō petit̄ donū. ſed potiꝰ
a largitore doni. Petit̄ ergo a patre et filio
et ad eos ſermo dirigit̄ tanq̄ȝ ad donatorez
et non a ſpū ſancto q̄ eſt donū et pariter ab
vtroq̄ȝ ꝓcedit. Si aūt ad totā trinitatē ſmͦo di
rigit̄. tūc dicit̄ in fine ꝑ dn̄m ſiue ꝑ eūdē et ei
uſdem vt in illa orōne canonis. Suſcipe
ſancta trinitas. et in illa que dr̄ in fine miſſe.
Placeat tibi ſancta trinitas. in quibꝰ dr̄ ꝑ
xp̄m dn̄m noſtrū. qd̄ ſuccedit in orōnibus
in locū ꝑ dn̄m noſtrū cā breuitatis. Ideoq̄ȝ
eſt ſi i orōe q̄ ad deū patrē dirigit̄ de eo men
tio fiat. vt in illa. Omnipotens ſempiterne
deꝰ q̄ dediſti famulꝭ tuis. Tūc tūc dicūt q̄dā
q̄ viuis ⁊ regnas vnꝰ deꝰ ꝑ oīa ſecula ſecu-
loꝝ. Alij vͦ intelligentes ꝙ orō ipſa ad deū
filiū dirigat̄ dicūt tūc. q̄. v. ⁊. r. in. v. ſ. ſ. d. ꝑ. o. ſ.
ſ. Et in illa orōne Fideliū deus oīm ꝯditor.
Tota nanq̄ȝ trinitas ꝯditor ⁊ redēptor. eſt
licet xp̄s ꝓprie ſit redēptor. Poteſt etiā dici
ꝙ oratio q̄ ad trinitatē dirigit̄ ꝯcludit̄ ſine
aliq̄ ꝑſonaꝝ diſtinctione ſic. q̄. v. ⁊. r. deꝰ. ꝑ. o
ſ. ſ. Vel ꝯuertat orans ſmͦonem ad ſe vel ad
ꝓplm̄ dicēs. q̄d ipſe ꝑſtare dignet̄. ⁊ ſic etiam
ꝯcludit̄ in orōnibꝰ benedictionalibꝰ. Sane
in orōne in q̄ ſmͦo dirigit̄ ad caput eccl'ie vi-
det̄ debere dici. q̄ v. ⁊ r. cū xp̄s ſit caput eccl'ie
ſed nō eſt ita. Tota nāq̄ȝ trinitas eſt caput
eccl'ie. ideoq̄ȝ dici dȝ. ꝑ dn̄m noſtrū. In exor
ciſmis vͦ ad expellēdū demonē aliter dr̄. q̄-
niā in aq̄ benedictione dr̄ ꝑ eū q̄ venturꝰ eſt
iudi. v. ⁊ mor. ⁊ ſeculū ꝑ ignē. Silr̄ ⁊ in cathe
ciſmis dr̄. q̄ venturꝰ eſt ⁊c. q̄ȝ cito enī diabo
lus audit chriſtū eē venturū iudicare ſeculū
ꝑ ignē fugit timens iudiciū ignis. qꝛ ſcit ſe
poſt diē iudicij eterno igne puniēdū. Ea dē
q̄ȝ rōne dixit magiſter gilbertꝰ. ꝙ orōnes in
exequijs mortuoꝝ dn̄t ſilꝛ mō finiri. ꝯmūis
tn̄ vſus eccl'ie tenet vt dicat̄ ꝑ dn̄m noſtꝝ ⁊c.
In illa m̄ oratione Fideliū deꝰ oīm ꝯditor
dȝ dici q̄. v. et. r. ⁊c. vt ꝓmiſſū eſt. Et aduerte
ꝙ orōnes in laudibꝰ in miſſa ⁊ in veſpis ſb
eodē ⁊ ſolēniori tono dicūtur. ꝓ eo ꝙ ille ho
re ſolēniꝰ ⁊ feſtiuꝰ in eccl'a dicunt̄. In alijs
vͦ horis ⁊ officijs aliꝰ tonꝰ minus ſolēnis
ſeruat̄. tū qꝛ minꝰ ſolēniter dicunt̄. tū qꝛ ille
ad aliud referri poſſūt ſignatū. Oībus aūt
orationibus preterq̄ȝ exorciſmis premittit̄
oremus nō tamen ſemꝑ dominꝰ vobiſcum
vt dictū eſt in precedenti ti. ¶ Sequit̄ vide
re q̄re orōnes q̄ circa ꝓncipiū miſſe dicunt̄
collecte vocant̄. Et quidē ideo. qꝛ ſacerdos
qui fungit̄ legatiōe ad deū ꝓ ꝓplo in eis peti
tiones oīm in vnū colligit ⁊ ꝯcludit vt eas
ad dn̄m referat. ꝓprie tamē dicunt̄ collecte
q̄ ſuꝑ collectū ꝓplm̄ dicunt̄. puta in ꝓceſſio-
nibꝰ. vel dū colligit̄ ꝓplus ad ſtationē facien-
dam. vt de vna eccl'ia procedat ad alteram.
In vrbe nanq̄ȝ quelibet eccl'ia ſtationalis
habet aliquam eccleſiam ſibi vicinā in qua
colligit̄ ꝓplus die ſtationis. ⁊ ibi dr̄ collecta
ſuꝑ collectū ꝓplm̄ et inde omnes ſimul ad ec
cleſiam in q̄ ſit ſtatio accedunt. Unde in cō
cilio agathen̄. dicit̄ ꝙ plebs collecta oratiōe
ad veſꝑam dimittat̄ ab ep̄o cū benedictōne
⁊ eſt ſumptū hoc nomē de leuitico vbi ſce-
nophegia que eſt vltimū feſtoꝝ legalium
collecta vocat̄. ꝓ eo qꝛ in fructuū collectōne
fiebat et figurabat futurā operum nr̄oꝝ
collectionem. cum dicet̄. Ecce homo et om-
nia opera eius cum eo. ¶ Orationum va
rij fuerunt actores quarum numerus ⁊ va
rietas intantum excreſcebat ꝙ octauū afri
canum concilium conſtituit. vt nulle ꝑces
vel orationes vel miſſe vel prefationes vel
commendationes vel manus impoſitiōes
dicantur. niſi in concilio fuerint approba-
te. Et gelaſius papa tam a ſe q̄ȝ ab alijs cō-
poſitas preces dicitur ordinaſſe. Beatꝰ aūt
grego. ſecluſis his que nimia vl' incongrua
videbant̄. rationabilia coadunauit. cōgrua
multa nihilominus per ſe neceſſaria ſuper
addens. Ceterum quidam modum et or-
dinem excedentes intantū orationes multi-
plicant. vt auditoribꝰ tediū generēt et faſti

dium.q̄ͥ deꝰ vt hō v̾boꝝ multitudine flecti
poſſit.vt ꝑmiſſū eſt.cū ecōtra yſa.dicat. Cū
multiplicaueritis orōes v̄ras nō exaudiaꝫ
Et dn̄s in euāgelio dicat. Cū oratis nolite
multū loq̄ ſicut ethnici faciūt. putant enim
in multiloquio exaudiri. Vn̄ cū ei dixiſſent
apl'i. Dn̄e doce nos orare. ꝯpendioſam eos
orōnē docuit. Pat̄ noſter q̄ ꝛc. Huiꝰ ergo
orōnis formā ſequētes ſacerdotes in miſſa
ſeptenariū orōnis numerū nō excedāt Nā
xp̄us ſeptē petitiōibꝰ oīa corꝑi ⁊ aīe neceſſa
ria ꝯꝓhendit in illa. ꝓut ſub ea dicet̄ Quia
v̾o numero deꝰ gaudet impari q̄dā obſ̾uāt
ut īpares dicant in miſſa orōes videlicꝫ vel
vnā tantū ſicut vna ep̄la vel vnū euāgeliū
dicunt̄ ⁊ iſte numerꝰ eſt ordinariꝰ. vel tres
vel q̄nqꝫ vel ſeptē Vnā ad deſignādū fidei
vnitatē vel vnitatis ſacramētū Tres ad ſi-
gnificandū miſteriū trinitatis.et q: xp̄s ter
in paſſione orauit dicēs. Pater ſi fieri pōt
trāſeat a me calix iſte Quīqꝫ ad deſignādū
.v.plagas chriſti.ſeu in q̄nqꝫ ꝑtitā xp̄i paſſi
onē. Septē ad deſignādū ſpūm gratie ſepti
formis.ſeu ſeptē dona ſpūſſancti. Deꝰ eniꝫ
diuiſionē et diſcordiā deteſtat̄. Vn̄ cū cete-
roꝝ dieꝝ opibꝰ bn̄diceret.opibꝰ tū ſcd̄e diei
benedixiſſe nō legit̄ eo q: binariꝰ numerus
ꝑmo ab vnitate recedat ⁊ ab eo ceteri diuiſi-
biles nūeri originē ſortiunt̄. ⁊ īpar numerꝰ
mūdꝰ eſt. Et nota q: in ſūmis feſtis tātūmō
d̾ vna collecta.niſi forte eadem die aliud fe-
ſtū ꝯcurrat. Sciēdū q̊ꝫ eſt q: totidē collecte
⁊ eodē ordine dici dn̄t in ſecreta ⁊ poſtcōio-
ne.q̊t p̄ceſſerūt ante ep̄lam in exordio miſſe
nec plures nec pauciores.finis nanqꝫ debꝫ
ſuo ꝑncipio ⁊ q̄libet poſtcōmunio collecte
⁊ ſecretelle p̄cedētibꝰ ꝯuenire. Cauendū eſt
etiā q: ſi collecta ꝓ defūctis intmiſceat̄ ī miſ
ſa q̄ d̾ ꝓ viuis.nō final' ſed penult'.vel ante-
penult'ia dicat̄.q: finis d̾ꝫ ad ſuū ꝑncipium
retorq̄ri.ſemꝑ eni m̄eoria faciēda eſt ꝓ defū
ctis.ꝓut dicet̄ ſub.x.ꝑticula ſecrete ſuꝑ v̾bo.
Memēto etiā dn̄e ꝛc. q: illi viuoꝝ ⁊ etiā ſā-
ctoꝝ in q̊rū honore celebrat̄ q̄ vita gl'e viuūt
auxilio egent. Sed in miſſa ꝓ defunctis int̄
miſceri nō d̾ꝫ collecta ꝓ viuis.etiā vt q̄dam
dicūt illa ꝯmunis. Deꝰ qui viuoꝝ dn̄aris ꝛc

ab auguſ. ꝯpoſita ad denotādū q: defuncti
iuuare nequeunt viuentes in hac vita nec
etiam implorare viuētes et in a vita licet ipſi
iuuari valeant ab vtriſqꝫ. In miſſa tn̄ ꝓ de
functis ꝑt. vt quidā dicunt eſſe penultima
collecta de ſanctis et econuerſo. Innocētiꝰ
papa ꝑmꝰ ꝯpoſuit quattuor collectas pro
menſe ſeptēbri. Innocentiꝰ v̾o papa tertiꝰ
ꝯpoſuit illā A cunctis nos queſumus dn̄e
mentis ⁊ cor.defen.ꝛc In eccl'ia lateran̄.nun
q̄ꝫ d̾ oratio.ſed in miſſa ⁊ in omibus horis
loco orōnis alta voce ꝓnunciat̄ oratio dn̄i
ca.que in nouo te.ꝑma oratio fuit.naꝫ ⁊ in
primitiua eccl'ia ſic fiebat. ¶ Sane pōtifex
ſeu ſacerdos dū orare ſeu orationē dicere in
cipit.manꝰ eleuat et extēdit iuxta illd' Ma-
nus demiſſas erigite ⁊ genua debilia robo
rate. Et romano pontifici ac etiā alijs ep̄is
in multis eccl'ijs miniſtri aſtantes manus
eleuatas ſuſtentant. Que manuū eleuatio
a lege ſumpſit exordiū. Legitur eniꝫ in exo.
xvij.ca.q: cū iſrael pugnaret aduerſus ama-
lech in deſerto.moyſes aſcendit ſuꝑ v̾ticem
collis. Cūqꝫ leuaret manꝰ vincebat iſrael.ſi
v̾o paululū remiſiſſet amalech populū ſu-
perabat. Aaron aūt ⁊ hur ſuſtentabāt ma-
nus eiꝰ ex vtraqꝫ ꝑte. Legit̄ etiā tertio regū
ca.viij.q: ſalomon ſtetit ante altare domini
in ꝯſpectu eccl'ie iſrael. et expandit manus
ſuas in celū.orās ꝓ ꝑplo. ⁊ geneſ.xiiij. Leuo
manū meā ad dominū deū in excelſuꝫ. Ele-
uatio aūt ipſa repn̄tat q: chriſtus eleuatiſ
manibꝰ ferebatur in celū. Vel eleuat manꝰ
ad inſtar ſaluatoris in cruce pēdētis Vn̄
illud Eleuatio manuū mearum ſacrificiū
veſptinum. Extenſio v̾o manuum ideo fit.
Nā chriſtus cū expandiſſet manꝰ in cruce
ꝓ ꝑſecutoribꝰ orauit dicens. Pater mi di-
mitte illis quia neſciunt quid faciunt Mo
raliter inſtruens q: chriſtꝰ ſemꝑ paratꝰ eſt
recipe penitentes. iuxta illud qd' ipſe ꝑmiſit
Omnis qui venit ad me nō eijciam foras
Quidā tamē ꝑfidi heretici derident hm̄oi
manuū extenſionē propter illud yſaie. Cū
extenderitis manus veſtras aūertam ocu-
los meos a vobis.

De epiſtola.

ORatione finita dicit̃ ep̃la q̃ ſig̃t doctrinã ap̃lo rũ. Elegant aũt illã p̃cedit orõ q̃ legit̃ luce. x. c. Rogate dñm meſſis vt mit tat operarios ſuos in meſſem ſuã. Sane ep̃la grece latine ſupmiſſio vl' ſuperogatio d̃r ab epi q̃d eſt ſupra ⁊ ſtolon q̃d ẽ miſſio. Miſſa enĩ eſt ab ap̃lis ſupra legẽ moyſi. ſupra pſal mos ⁊ ꝓphetas ⁊ ſupra euãgeliũ ſicut ⁊ ꝓ phetie ſupra legẽ. Vñ ⁊ lr̃e de vna pſona ad aliã miſſe appellant̃ ep̃le. i. ſupra miſſe quaſi miſſe ſupra ſeu p̃ter id q̃d refert nũci⁹ viua voce. ſicut ⁊ ap̃ls ſupra id q̃d dixerat ephesi is corinthijs ⁊ alijs ep̃las mittebat. Legi tñ ep̃la ſm̃ magiſtrũ petrũ antiſiodoreñ. in de xtra parte eccle. q̃ x̃ps p̃mo venit ad iudeos q̃ dicebant̃ in dextra eſſe. Meli⁹ tñ fit in me dio eccle. ꝓ eo q̃ iohẽs fuit medi⁹ inter apo ſtolos ⁊ ꝓphetas vt iã dicet̃. Dicitũ q̃ ep̃la ĩ loco inferiori. euãgeliũ in ſupiori ⁊ ſuppoſi to panno de q̃ ſub euãgelio dicet̃. Premit tit̃ aũt ep̃la euãgelio. ep̃la nanq̃ deſignat of ficiũ q̃d iohẽs an̄ x̃pm exercuit. q̃ p̃iuit ante faciẽ dñi parare vias ei⁹. ſic ipſe teſtatur. Ego vox clamantis in deſerto parate viã dñi. Iohã nes ergo q̃ ſubdyacon⁹ fuit ⁊ ſubminiſter illi us q̃ de ſe dic̃. Non veni miniſtrari ſ; miniſtrare. Vñ ſic p̃dicatio iohẽs p̃ceſſit p̃dicatõnem x̃pi. ita ep̃la euãgeliũ p̃cedit. Gerit q̃; ep̃la figurã legis ⁊ ꝓphetie q̃ x̃pi aduentũ p̃ceſſe rũt. ſicut ipſa euãgeliũ p̃cedit. Preceſſit q̃ de lex euãgeliũ ſic̃ vmbra lucẽ. ſic timor cari tatẽ. ⁊ initiũ pfectõnẽ. ¶ Sane ſubdiaconũ ep̃lam lecturũ vn⁹ tantũ comitat̃ acolitus q̃ p̃dicationẽ iohẽs pauci ſecuti ſũt q̃niam lex neminẽ ad pfectionẽ ducit. Sed dyaco nũ euãgeliũ lecturũ tã ſubdyaconi q̃; acoli ti ⁊ ceteri comitant̃. q̃ p̃dicationẽ euãgelij q̃ pfectũ facit plurimi ſuſceperũt. Dici etiam pt q̃ p ſubdyaconi et dyaconi ad legẽdũ ꝓ ceſſũ duplex x̃pi manifeſtatio p duplicẽ ei⁹ aduentũ ſig̃ficat̃ q̃ x̃pm⁹ vnũ tantũ habuit p̃curſorẽ. ſ. iohẽm q̃ p ſubdyaconũ p̃cedẽtẽ ſig̃ficat̃. Secũdus duos hẽbit videlicz enoch ⁊ heliã q̃ p duos vel plures p̃cedentes dya conũ figurant̃. Facies aũt ep̃lam legentis reſpicere d; altare quod x̃pm ſignificat. q̃a iohannis predicatio ſe ⁊ alios dirigebat in chriſtum. de cui⁹ vultu iudiciũ et equitas ꝓdeunt. Is võ q̃ precedit ſubdyaconũ eun tem legere. nõ v̑tit faciẽ ad legẽtem quia io hannes nõ ad ſe audiẽtes. ſed poti⁹ ad chri ſtum ſe dirigebat. S; qui dyaconũ euntem legere precedebãt. nũc reſpiciũt ad euãgeliũ ⁊ ad faciẽ recitantis. Primo vt ex mutua vtriuſq; inſpectione. amor caritatis chriſti notet̃ q̃ in euangelio predicat̃. Secũdo vt ſe eẽ teſtes euãgelice doctrine oñdant ſicut le git̃ in yſa. Vos eſtis teſtes mei dic̃ dñs. Qr võ iohãnes fuit limes precedẽtiũ ⁊ ſubſeq̃n tium. medius inter ap̃los ⁊ ꝓphetas. nam lex ⁊ ꝓphete vſq; ad iohãnẽ. et ex eo regnũ dei euãgelizat̃. ideo ep̃la nec ſemp legit̃ de ꝓ phetis nec ſemp de ap̃lis. ſed interdũ ſumit̃ de ve. te. interdũ de nouo. Iohãnes eñ cui⁹ vocem repñtat epiſtola cũ antiquis x̃pum predixit venturũ dicẽs. Qui poſt me venit an̄ me factus eſt. Et cũ modernis chriſtum oſtendit p̃ñtẽ dicẽs. Ecce agn⁹ dei. ec. q. t. p m. Interdum ergo ſumit̃ de ap̃lis. q̃a licet eoꝝ doctrina nõ preceſſerit euãgeliũ. tñ ad vitã actiuã referẽt ſicut lex ⁊ ꝓphetia. Et inter dũ de ve. te. raro tñ. quia velũ templi ſciſſũ eſt. nec ponendũ eſt an̄ oculos velũ. Ep̃la tñ non legit̃ de q̃nq; libris moyſi. q̃a in illis t̃palia p̃minebant̃. In cui⁹ ſignũ lectiones de illis ſumpte terminant̃ in grauẽ accẽtũ vt iam dicet̃. Cõſiderandũ autẽ eſt q̃ q̃ñ le ctio vel ep̃la de libris moyſi vel ſalomonis ſumit̃ nomẽ eoꝝ reticet̃. vt dicet̃ in ꝓhemio vj. p̃tis. Item in ep̃lis que ſumunt̃ de ꝓphe tis. vel de actib⁹ ap̃loꝝ. ſiue de apoc̃. ponit̃ in principio hec oratio. In dieb⁹ ill'. ⁊ ĩ fine d̃r. ait dñs omnipotens. eo q̃ in libris illis h̃ ſepe ſcriptũ inuenit̃. Eadem enĩ rõne dicit̃ in ep̃lis iacobi ⁊ petri. cariſſimi. et in epiſto lis pauli fr̃es. et in chriſto ieſu dño noſtro. In ep̃la tñ ad heb. dicũt q̃dã ñ debere appo ni fr̃es. eo q̃ ap̃ls ſuſpect⁹ erat hebreis. ſ; me li⁹ eſt vt apponat̃. q̃niã quidam boni erant inter eos ⁊ ipſe eos in q̃dã loco eiuſdẽ ep̃le

vocat frēs. Propter p̄miſſam en̄a cauſam
dr̄ in euāgelio. In illo tp̄e. Proprie tn̄ loq̄n
do nulla ep̄la eſt de ve. te. ſed ille lectiōes vo
cant̄. Porro licet in ep̄lis q̄ de apoc. legūt
dicat̄. lectio libri apoc. beati io. ap̄li. In qui
buſdā tn̄ eccl'ijs et ep̄lis tacet̄ illud v̄bū. bea/
ncertū eſt cū q̄ btūs iohēs p̄cipue fuit inter
oēs ap̄los a xp̄o dilect⁹. Dilectio aūt dei bea
tos nos effecit. q̄ꝛ beat⁹ quē elegiſti ꝛ aſſum
pſiſti. Hac ergo ꝯſideratōe eū ſicut ceteros
ſanctos ſup̄ uacuū ꝫ eſt beatitudinis titulo
ſancitū oñdere. ꝛ ſolē q̄dammō facib⁹ adiu
uare. cū ipſe velut titul⁹ p̄ ſe patens effectū
beatitudinis ſcꝫ dilectionē dei euident̄ p̄ ce
teris ſit ſortit⁹. Ceteꝝ null⁹ dꝫ ep̄lam ſolēnit̄
ī eccl'ia legere niſi ſit ſb̄dyacon⁹. q̄ ſi forte de
fuerit dicat̄ a dyacono. de quo dictū ē in. ij.
p̄te ſub ti. de ſubdyacono ꝛ de dyacono. vl'
etiā a ſacerdote. Meli⁹ enī eſt vt ſacerdos
etiā miſſā cantans illā legat q̄ꝫ ſi ab acolito
vel alio inferioris ordinis legat̄. Circa ħ aūt
notādū eſt q̄ p̄p̄li inſtructio fit p̄ v̄bū dei. qđ
q̄dē a deo p̄ ei⁹ miſtros ad p̄p̄lum p̄uenit. ꝛ
ideo ea q̄ ad plebis inſtructionē p̄tinēt nō a
ſacerdote ſed a miſtris dicunt̄. Miniſteri/
um tn̄ v̄bi dei triplex ē. Primū autoritatis
qđ ꝯpetit xp̄o. q̄ miniſter dr̄. Ad romanos.
Erat enī in p̄tāte docens. Scđm manifeſte
veritatis. qđ ꝯpetit p̄dicatorib⁹ no. te. de q̄
dr̄. ij. corin. iij. Qui et ydoneos nos fecit mi
niſtros. Tertiū figurationis. qđ ꝯpetit pre
dicatorib⁹ ve. te. Ideoq̄ꝫ doctrinā xp̄i p̄ppo/
nit dyacon⁹. doctrina v̄o p̄dicatoꝝ ve. te. p̄/
ponit̄ p̄ ſubdyaconos. Nec obſtat q̄ aliq̄n
p̄eos legit̄ loco ep̄le aliq̄d de ipſo ve. te. q̄ꝛ p̄/
dicatores noui te. etiā vet⁹ p̄dicant. Ceterū
doctrina p̄dicatoꝝ ve. te. nō ſemp̄ legit̄. ſed
illis diebus quib⁹ p̄cipue ꝯfiguratio noui
et ve. te. deſignat̄ vt in ieiunijs q̄ttuor tēpoꝝ
et q̄n aliq̄ celebrant̄ q̄ in veteri lege figurata
ſunt. ſicut paſſio natiuitas baptiſmus ꝛ ali
quid h̄mōi. Et q̄niam vtraq̄ꝫ doctrina or/
dinat ad xp̄m ꝛ eoꝝ q̄ p̄ibant ꝛ eoꝝ q̄ ſeq̄bāt̄
ideo doctrina xp̄i poſtponit̄ q̄ſi finis. Cum
aūt dicitur epiſtola genua nō flectim⁹ cuꝫ
ad nouum p̄tineat teſtamentum. imo ſede/
mus q̄ꝛ doctrina in ſilentio ꝛ q̄ete audiēda

eſt. Uſus etiā ſedēdi a veteri teſtamēto ſūpt̄
ſic in heſdra legit̄. Milites tn̄ ꝯſueuerūt. q̄n
ep̄le pauli legunt̄ in honorē ei⁹ q̄ miles fuit.
Uñ in ſignū militie ſue depingit̄ cū enſe in
manu. Uel iō q̄ꝛ ipſe ſuā p̄dicationē euan
geliū noīauit. Et ē ſciēdū q̄ nūq̄ꝫ in. xl. legit̄
ep̄la pauli niſi tantū in cena dñi q̄ ad nouū
p̄tinet teſtamentū. ħ verū eſt dieb⁹ ferialib⁹.
Sꝫ dñicis dieb⁹ legunt̄ ep̄le pauli. Sane le
ctōes ap̄licas vel euāgelicas q̄s an̄ ſacrifici
um dici debere ſtatuerit non oīno certū. eſt
credit̄ tn̄ q̄ p̄mi ſucceſſores ap̄loꝝ. eo q̄ illi
eadē ſacrificia celebrari iubent̄. Querit̄ aūt
q̄re p̄phetias voce inferi⁹ deflexā. euāgeliū
v̄o ꝛ ep̄laꝫ vocē exaltando finim⁹. R̄ñdeo
p̄ p̄phaꝫ q̄ ē de ve. te. ſinagoga q̄ inclinata ē
ꝛ cecidit intelligit̄. ideoq̄ꝫ inclinādo vocem
et quaſi cadēdo p̄phetia finit̄. Hinc etiā eſt
q̄ ſinagoga depingit̄ q̄ſi fracta haſta vexilli.
Per euāgeliū v̄o et ep̄lam eccleſia militās
rep̄ſentat̄ q̄ exaltata eſt. et iđo illa cū exalta/
tione vocis finiūt̄. Preterea in ve. te. t̄palia
et caduca p̄mittebant̄. in cui⁹ figurā lectio
nes in grauē accētū terminātur. In nouo
vero te. ſp̄ūalia et eterna. in cui⁹ rei ſignū
euāgeliū ꝛ ep̄la in accentū terminātur acu/
tum. Quedā tn̄ lectiones de ve. te. ſumpte
que in officio miſſe p̄ epiſtolis ſepe legūtur
ī acutū terminātur accentū et ſub tono epiſ
tolari legūtur. cū enī tunc in locū ep̄le ſucce
dant merito et quo ad ħ ꝛ quo ad nomen
illarū debent imitari formā.

De reuerentia poſt lectam epiſtolam facienda

Poſt lectaꝫ epiſto
lam ſubdyacon⁹ cum acolito ad
ſacerdotē accedit. illud inſinuās
qđ iohānes cum audiſſet in vinculis op̄a
chriſti miſit duos ex diſcipulis ſuis nō cre/
dentes chriſtū eſſe meſſiam vt interrogarēt
illū. Tu es q̄ ventur⁹ es. an aliū expectam⁹.
Et r̄ñdens ieſus ait illis. Euntes renūciate
iohāni que vidiſtis ꝛ audiſtis. ceci vidēt ꝛc.
vt dicet̄ in. vj. p̄te ſub tertia dñica aduentus
Quia v̄o illi p̄ viſa miracula cognouerūt
hūc eē de quo eoꝝ magiſter p̄dixerat. Qui

poſt me venit ante me fact⁹ eſt. cui⁹ nō ſuz dignus ſoluere calciamēta ſua. ideo ꝓnus ad pedes calciamēta romani pontificis ſb dyacon⁹ oſculat̄. Preterea q2 dextra dn̄i fecit v̓tutē. ido ſubdyacon⁹ in quibuſdā eccleſijs oſculat̄ dexterā ſacerdotis. Ad hec lecta ep̄la ſubdyacon⁹ librū clauſū epō p̄ntat. ipe v̓o ſupra illū manū ponit quaz ſubdyaconus oſculat̄. Nempe ep̄us xp̄m figurat cui clauſus liber p̄ntat̄ ad deſignandū q̄ ſolus xp̄s potuit aperire librum ⁊ ſoluere ſignacula eius. in q̄ et ipſe xp̄s ⁊ ei⁹ miſteria clauſa erāt donec cepit ab ipo chriſto p̄ p̄dicatōnē euāgelij apiri. xp̄s aūt legē in q̄ clauſus tenebat̄ ope impleuit. qui nō venit legē ſoluere ſed adimplere. qd̄ ſignificat man⁹ īpoſitio ſup librū. man⁹ enī opus ſignificat. ipſa q̄z man⁹ poſitio ſignificat deſideriū ⁊ pmiſſionē credendi et ope ꝯplendi que lecta ſunt. Quia v̓o nemo accipit benedictionē in lege pmiſſam. niſi q̄ cū amore. q̄ p oſculū deſignatur. ope pficit qd̄ ſmone alios facere docet. ideo ad hoc deſignandū ſubdyacon⁹ bn̄dictionē acceptur⁹ manū ep̄i oſculat̄. Rurſus q2 pontifex vt p̄miſſū eſt xp̄m rep̄ntat. ſubdyacon⁹ et ceteri debent ei act⁹ ſuos humiliter ſubdere et ab ipſo bn̄dictionis grām poſtulare. Vn̄ in euāgelio. Cū oīa bn̄ feceritis dicite ſerui inutiles ſum⁹ qd̄ debuim⁹ facere fecim⁹ Et ſubſequenter ep̄s vel ſacerdos ſubdyaconū bn̄dicit. q2 et xp̄s ꝯmēdauit iohānē dicens. Quid exiſtis videre ꝓphetaz in deſerto etiam dico vobis plus q̄z ꝓphetam Amē dico vobis. Inter natos mulierū ⁊c̄. Subdiacon⁹ ergo poſt finē. diacon⁹ v̓o a p̄ncipiū lectionis ad ſacerdotē accedit ⁊ exhibz reuerentiā. q2 lex finē accepit in chriſto ſed euāgeliū originē ſūpſit ab ipſo. Naz lex ⁊ ꝓphetie vſq3 ad iohannē. euangeliū chriſti et ep̄le poſt iohānē. In miſſa v̓o p defūctis ſubdiacon⁹ lecta ep̄la nō venit ad oſculū man⁹. tū q2 ibi ceſſāt rōn̄ ſupradicta. tū q2 in illa miſſa q̄libet ſolēnitates ſubtrahūt̄

De ſeſſione ſacerdotis vel epiſcopi et miniſtroꝝ

ORatiōne finita ſacerdos ſeu ep̄us ſedet. Et eſt notandū q̄ in miſſe officio tribus horis ſedet. videlicet dū ep̄la legit̄ de q̄ in ti. de mutatione ſacerdotis dicet̄. ⁊ dū reſponſoriū et all'a cantant̄ ſignificans tres dies q̄b⁹ dn̄s ſedit hieroſolimis in tēplo in medio doctoꝝ audiens ⁊ interrogans illos. Sedens aūt ſtat ꝯuerſus ad populū. vt oñdat ptātem a deo eſſe ſibi datā q̄ poſſit ſpeculari ⁊ ſupintendere. q̄ ſtant in eccleſia humilit̄. q̄ ſu pbe. aīe ei ei ꝯmiſſe ſūt. et de illis eſt rōnē reddītur⁹ deo. Sedet etiā ī loco eminētiori. vt q̄i vineator cuſtodiat vineā ſuā. ⁊ ꝑ ꝑl'o ſupintendat. Nā ⁊ dn̄s in alto poloꝝ ſedens cuſtodit ciuitatē ſuā. Porro oratio q̄ dr̄ ante ep̄lam priuſq3 ſacerdos ſedeat ſpecialr̄ ſiḡt tp̄s illud q̄ xp̄us in celuz aſcenſurus ap̄lis hn̄dixit. Seſſio v̓o q̄ ſeq̄t ſiḡficat xp̄i ſeſſionē p⁹ aſcenſionē ad dextrā patris. ſedes q̄ ipe victoris eſt. Vn̄ ſeſſio ſacerdotis. victoriā xp̄i deſignat. vt dicet̄ ſb ti. de mutatione ſacerdotis. Seſſio miniſtrorū ſiḡt ſeſſionē eoꝝ q̄b⁹ dr̄. Sedebitis ⁊ vos ſup ſedes duodeci iudicātes. xij. trib⁹ iſrael ſcz illos q̄ in celeſtib⁹ iā regnant. Qui v̓o ī choro laborant. illos q̄ adhuc in mūdo peregrinant̄. Vn̄ lectores ⁊ cantores ad officiū ſurgētes negociū dei agūt. q̄b⁹ dr̄ negociamini dū venio. Quidā ergo miniſtroꝝ cuz epō ſedent. p q̄s xp̄i mēbra in pace iā q̄eſcētia intelligunt̄. de quib⁹ ap̄ls Cōſedere fecit nos in celeſtib⁹ in xp̄o. Aut illi q̄ iudicabūt xij. trib⁹ iſrael. Alij v̓o ſtāt p q̄s xp̄i membra adhuc in certamine poſita intelligūtur Nō pe pontifice ſedente in quibuſdā ecclijs candelabra mutant̄ de locis ſuis. ⁊ collocāt̄ ī ordine vni⁹ linee a p̄mo vſq3 ad altare. ad notandū q̄ de plenitudine xp̄i oēs accepimus in ſp̄us vnitate. ſed grāꝝ varietate. diuiſiones ei ſūt grāꝝ. idē aūt ſp̄us. Sp̄us ei a primocereo ſtato ſeu candelabro id eſt a chriſto procedens et vſq3 ad altare. id eſt electorum corda perueniens alternatiz in mēbris dona variat gratiarum. Et memento q̄ acoliti deponūt candelabra in terrā. q̄ iā poſt pacta p̄dicationis officia p hūilitatez agnoſcunt q̄ ſuūt puluis et cinis ſicut dixit

abraam. loquar dño cũ ſim puluis ⁊ cinis
In romano ordinario legit᷑ vt pōtifex nō
ſedeat donec pꝰ p̄mā orōem dicat᷑ amē. nō
ergo dꝫ ſedere vſqꝫ ad lectionē. quoniā p̄ce
dēs officiū gratulationi de aduētu ⁊ operi
bus xp̄i deputat᷑. Ep̄us enī xp̄m venientē ⁊
opantē ſignificat. Ceteri vero eos q̄ p̄ibant
⁊ qui ſequebant᷑. ⁊ qui obuiabāt repn̄tant.

De graduali

Poſt epiſtolam
cantat᷑ graduale ſeu reſpon
ſoriū qḋ ꝑtinet ad opa actiue
vite vt notet᷑ nos opibꝰ rn̄dere eis q̄ in le
ctione audiuimꝰ. ſcꝫ p̄dicationi. rurſus q2
ioannes p̄dicabat pn̄iam dicens. Pn̄iam
agite appropinquabit eī regnū celoꝝ. Et ite
rū. Facite dignos fructꝰ pn̄ie. Merito pꝰ
ep̄lam graduale ſequit᷑ qḋ pn̄ie lamentum
inſinuat. propt̄ qḋ ī diebꝰ pente. de officio
tollit᷑ vt iā dicet᷑. Tertio iō poſt ep̄lam gra
duale ſequit᷑. q2 pꝰ p̄dicationē ioannis di
ſcipuli ſecuti ſunt xp̄m ſicut ioh. euāgeliſta
deſcribit. Stabat inq̄t iohannes ⁊ ex diſci
pulis eiꝰ duo. ⁊ reſpiciēs ieſū ambulātem
dixit. Ecce agnus dei. Et audierūt duo di
ſcipuli eū loquētē ⁊ ſecuti ſūt ieſū. Ad hoc
cantꝰ ep̄lam comitat᷑. q2 p̄dicatiōes p̄dica
toꝝ ſecuta ſunt gaudiū eccl'ie ⁊ dei laudes
⁊ p̄conia de credentiū ꝯuerſione. q2 ꝑ gra
duale ꝯuerſio de iudeis. ꝑ verſū ꝯuerſio d̄
gentibꝰ. ꝑ all'a vtriuſqꝫ in fide leticia. per ſe
quētiā cāticū victorie figurat᷑. Alia rō po
net᷑ ſubti. de tractu. In quibuſdā tñ eccle
ſijs graduale añ ep̄lam cātat᷑ ad notandū
q2 p̄dicator pri'ꝰ ope ⁊ poſtea v̄bo dꝫ docere
Dicit᷑ aūt graduale vel gradale a gradibꝰ
ſcꝫ humilitatis ſignificās aſcēſus noſtros
de v̄tute in virtutē. ſicut filij iſr'l de māſione
in manſionē proceſſerūt. vt tandē videatur
deus deoꝝ in ſion. Vñ in deutero. Terra
noſtra montuoſa ē. Hec terra ē celeſtis hie
ruſalē q̄ ꝑ cogitationē celeſtiū habet᷑. ꝯue
nit enī graduale illi qui nec dū aſcendit de
virtute in virtutē. ſed adhuc in ꝯualle poſi
tus lachrymaꝝ. iā tñ aſcenſiones in corde
diſponit. Recti' ergo faciunt q̄ graduale
nō feſtiuis ⁊ modulans vocibꝰ offerūt ſed
quaſi cāmū graue ⁊ aſpeꝝ ſimplr̄ potiꝰ ⁊ la
mentabiliter canūt. Tn̄ rn̄ſoriū ꝑ qḋ ⁊ p̄di
catio noui te. figurat᷑ alnꝰ lectione ⁊ ep̄la.
q̄ ſignificāt p̄dicationē ve. te. canit᷑. vt ſi q̄s
forte auribꝰ obturatis de p̄ſſa āmonitione
ve. te. nō excitat᷑. ſaltē excelſa modulatōe no
ui demulceat᷑. Verū tñ vt lector ⁊ cātor offi
ciū ſuū impleuit gradum aſcendūt. q2 do
ctor pfectione vite vulgū tranſcēdere debet
Pōt etiā dici q ꝑ ep̄lam ioannes. ꝑ gradua
le apl'oꝝ p̄dicatio intelligit᷑. ꝑ all'a deuotio.
⁊ leticia. Rurſus ꝑ lectionē vetus. ꝑ cantū
nouū intelligit᷑ teſta. ſic ergo cantꝰ ſuauior
ē lectione. ſicut nouū teſtamētū ſuauius eſt
veteri te. Scdo mō dr̄ graduale a gradibꝰ
altaris. eo q diebꝰ feſtiuis in gradibꝰ ſicut
all'a cantat᷑. ad notandū p̄miſſos virtutū
gradus. In profeſtis vero diebꝰ ī medio
chori añ gradus altaris cātat᷑. ad ſignificā
dū q in corde qḋ ē in medio corpis premiſ
ſos gradus fundare debemꝰ. Tertio dicit᷑
graduale q̄nia apli pꝰ dñm gradiebantur.
vt iā dicet᷑. Rn̄ſorium vero dr̄ q2 verſui vel
ep̄le correſpōdere dꝫ. vt ſi in ep̄la agatur de
gaudio ⁊ ī rn̄ſorio ſilr̄. ſi ibi d̄ triſtitia ⁊ hic
ſilr̄ ne poſſit nobis īproperari qḋ dñs dicit
Cātauimꝰ vobis ⁊ nō ſaltaſtis. lamētaui
mus ⁊ nō ploraſtis. vñ apl's hortatur nos
gaudere cū gaudētibꝰ ⁊ flere cū flētibꝰ. di
cit᷑ etiā rn̄ſoriū. q2 choro rn̄dente illud inci
pientibꝰ cantat᷑. propter qḋ ſignificat vitā
actiuā in qua ſancti ſe ad inuicē hortant᷑ vt
ad eternā ꝑueniāt vitā. pōt tñ rn̄ſoriū ad
rn̄ſionē apl'oꝝ referri. q̄niam xp̄o vocāte et
dicente. Venite poſt me. ipſi nō tantū ver
bo ſed etiā opere rn̄derūt. q2 relictis oībus ſe
cuti ſunt eū. ⁊ gradiebant᷑ pꝰ dñm. diſcipu
li poſt magiſtrū. de hoc in prohemio q̄nte
ꝑtis. Significat aūt graduale ſeu rn̄ſoriū
laborātes in hac vita ⁊ iō nō dr̄ infra octa
uas paſce ⁊ pente. ꝑ q̄s octaue nr̄e reſurre
ctiōis deſignant᷑ qñ oīs laboris exptes eri
mus. Abſterget enī deꝰ oēm lachrymā ab
oculis ſanctoꝝ ſuoꝝ. Itaqꝫ in graduali ſe
minamus. in all'a metimꝰ. Verſus rn̄ſorij
ſic vocat᷑. quoniā in eo fit reuerſio ad ipſū

rñſoriũ prout ſub ti. de all'a dicet. Rurſus graduale bonum op⁹ ⁊ vitã pñtẽ i q ſemi/nam⁹ ⁊ a dño pegrinamur ſignificat. Ver/ſus vo adiutoriũ deſigt. verſus ergo poſt gduale canit. qꝛ adiutorium nobis ẽ neceſ ſariuz q̃zdiu i h ergaſtulo detinemur Graduale plane incipit ne nimis vſus aſcẽdat in q̃ deſignãt q̃ religionẽ propt ei⁹ auſteritatẽ ingredi metuunt. vſus vo alte. in q̃ deſignãt q̃ ieiunãdo orãdo ⁊ alia bona faciẽdo aſcẽdunt nõ timẽtes carnẽ quã cum vicijs ⁊ ↄcupiſcẽtijs mortificant. Ad h q̃nq̃z vn⁹ ſolus vſuz cãtat. ad monẽduz ꝙ q̃ſqz ſecuz fragilitatẽ ſuã tractet. Et q̃zq̃z gduale timore verſus alte nõ inchoet in q̃ etiã ſignificant hi q̃ ↄſideratiõe proprie fragilitatis q̃cq̃d agunt humili⁹ agunt. finito tñ verſu vox fiducialiter exaltat. in q̃ deſignat ꝙ de miſericordia dei ↄfiſi fiducialiter oĩ ſue actiõi inſiſtunt. Cantat ante graduale a prouectis. prout i ti. ſe. dicetur. Porro rñſoriuz qd i miſſa cãtatur nec pfecte nec i pfecte re/petit. nec gl'a patri ſubijcit qd ñ i rñſorio aliaꝝ fit horaꝝ. Circa qd attẽdẽdum eſt ꝙ alie canonice hore iſtitute ſũt ad referen/dũ deo laudes pro diuerſis beneficijs i ill' horis ab eo receptis. Hinc ẽ ꝙ lectio i illis pmo dr in q̃ beneficiũ vel ps ei⁹ i illa hora datũ deſigt. Poſtea cãtat reſpõſoriũ in q̃ laus beneficio coreſpõdet. qꝛ ergo laus repeti debet. iuxta illud apl'i. Gaudete in do/mino. iteꝝ dico gaudete. i. laudẽ deo dicite. iõ hmõi reſpõſoriũ repetit. Sz ⁊ qꝛ q̃s be/nefactori ſuo tenet. do vero nihil aliud poſſum⁹ niſi gl'iaz ⁊ honorez offerre. iõ in fine reſpõſorij ⁊ cuiuſcũqz nocturni vbi i lectionib⁹ aliqd beneficiũ totũ vel ps ei⁹ ẽ repetitũ referimus grãm ⁊ gl'iaz trinitati. Reſpõſoriũ aũt qd in miſſa cãtat. deſignat vt premiſſũ ẽ. reſpõſionẽ aploꝝ chriſto eos vocãte oĩa relinquẽtiũ. qꝛ ergo illi nihil ſibi reti/nuerũt. pro q̃ iteꝝ eos vocari opteret. iõ re/ſpõſoriũ illud nullo mõ repetitur. ſz nec cũ gl'a patri finitur qꝛ nõ ad gl'az ſed ad luctũ vocati ſunt dicẽte dño i luca. ſicut miſit me pat ⁊ ego mitto vos in mũdũ. vt dicet in ti. ſe. Et nota ꝙ Greg⁹. Ambro. ⁊ Gelaſius cõpoſuerũt gradualia tractus ⁊ all'a ⁊ ea ad miſſam cãtari ſtatuerũt. Ceteꝝ q̃nqz ſolũ reſponſoriũ cantat in miſſa quãdoqz ſolũ all'a. q̃nqz rñſoriũ cũ all'a. q̃nqz cũ tra/ctu. q̃nqz all'a cũ tractu de q̃ dicet in ſexta pte ſub ti. de ſeptẽ diebus poſt paſca.

¶ De alleluia

Quia poſt luctuz ſequit ↄſolatio. Nam beati q̃ lugent q̃ñ ipi ↄſolabũt. iõ p⁹ graduale cã/tat all'a. qd ẽ letitie cãticũ ⁊ auditũ ab angelis decãtari ſicut legit in apocal'. Rurſus qꝛ aſcenſus de vtute in vtutẽ. q̃s p gduale dixim⁹ ſignificari. ſepe tedioſi eẽnt niſi gau/diũ haberẽt admixtũ. ſicut filijs iſrl' multa incõuenientia acciderũt quãdo de mãſiõe i mãſionẽ proceſſerũt. iõ p⁹ graduale cãtat all'a. Tobie. penl'. Platee tue ſternent au/ro mũdo ⁊ cãdido ⁊ in vicis ei⁹ cãtabitur all'a. Eſt aũt all'a laus angelica. ſnia. qdez breuis. magnũ ↄtinẽs iubilũ vel incitans ad iubilũ. Jubilat enĩ eccl'ia ſciẽs ꝙ gran/dis reſtat via vſqz ad mõtẽ dei oreb. qd interptat mẽſa. timẽs ꝙ fideles obdormiant in fide ⁊ faciãt vitulũ ↄflatilẽ. i. laſciuiãt in tpalib⁹. Et ẽ all'a hebraicũ nomẽ. vocabu/lũ ſiqdẽ ſignificãs poti⁹ q̃z exprĩmẽs ineffa/bile gaudiũ ab hac vita pegrinũ. gaudiũz vicz angeloꝝ ⁊ hoim in eterna felicitate le/tantiũ. qd nec oculus vidit nec auris audiuit. nec in cor hoĩs aſcen. Cuius vbi expo/ſitio ſm Inno. iij. ex cẽteſimo duodecimo pſalmo habet. cui cũ all'a pmittat in titu. ſtati pſalm⁹ exponẽdo titulũ incipit. Laudate pueri dominũ. Unde ſm eũ all'a iter/ptat. laudate pueri dominũ. Aug⁹. vo ſic exponit. Al. i. ſaluũ. le. i. me. lu. i. fac. ia. i. dñe. Hiero. ſic. Alle. i. cantate. lu. i. laudẽ. ia. i. ad dominũ. Greg⁹. ſic. Alle. pater. lu. filius. ia ſpũſſanctus. Vel alle. i. lux. lu. i. vita. ia. i. ſa/lus. Magiſter petr⁹ antiſiodoreñ. ſic. Al id eſt altiſſim⁹. le. i. leuat⁹ ẽ in cruce. lu. id ẽ lugebãt apoſtoli. ia. i. iam ſurrexit. Petrus manducator dicit ſup apoca. ⁊ aug⁹ i gloſa pſalterij ꝙ alleluia verbũ eſt imperatiui modi. ⁊ ſonat allelu. i. laudate. ia. id eſt uni

uerſalē.vel ia.i.inuiſibilē ſcꝫ deū.quaſi laus
inuiſibilis dei. Et quoniā all'a future beati
tudinis quaſi propriū ē vocabulū.merito
magis eo tpe.i.paſcali frequentatur q̊ chri/
ſtus reſurgēs eiuſdē beatitudinis ſpē no/
bis tribuit ⁊ promiſit prout ibi dicet̄. ꝙ enī
alijs tēporibꝰ caneret̄ ad miſſā olim eccl'ie
romane ꝯſuetudo nō erat.ſed a beato gre/
gorio ꝯſtitutū.imo potiꝰ reſtitutū ē. Nam
cū priꝰ tpe damaſi pape fuiſſet eadē ꝯſue/
tudo defecerat. Hieronymꝰ dicit ꝙ all'a di
catur in miſſa tractū eē de eccleſia hieroſo/
limoꝝ. Canimꝰ igit̄ all'a poſt graduale cā
ticū videlicet leticie poſt luctū pn̄ie.ſūmope
intendentes exprimere magnitudinē ꝯſola
tionis q̄ repoſita ē lugentibus. iuxta illud.
Beati qui lugent.quoniā ipſi ꝯſolabūtur.
Iubilātes potiꝰ q̄ꝫ canētes. vnā qꝫ breuē
digni ſermonis ſillabā in plures neumas
protrahimꝰ.vt iocūdo auditu mēs attoni
ta repleat̄ ⁊ rapiatur illuc vbi ſemꝑ erit vi/
ta ſine morte.⁊ dies ſine nocte. Eſt enī all'a
modicū in ſermone ⁊ multū in neuma. qꝛ
gaudiū illud maius ē q̄ꝫ poſſit explicari ſer
mone. Neuma enī ſeu iubilus q̄ fit in fine
exprimit gaudiū ⁊ amorē credentiū ⁊ quāta
leticia ⁊ laus ſecuta ſit ꝑ fidē ꝓdicatiōe au/
dita.iuxta illud. Audiuit ⁊ letata ē ſion.⁊c.
⁊ in canticis. Exultabimꝰ ⁊ letabimur ī te.
Quid ſit neuma dicet̄ in prohemio q̄nte ꝑ
tis.qn̄ aūt dꝛ ſequētia nō dꝛ neuma pꝰ all'a
prout ſub titulo de ſequētia dicet̄. Pōt eti/
am all'a referri ad exultationē eoꝝ q̄ de mi/
raculis xp̄i gaudebāt laudātes dn̄m ⁊ di/
centes.qꝛ vidimꝰ hodie mirabilia ⁊ qꝛ viſi
tauit dn̄s plebē ſuā.tūc enī cātabat̄ iubi
lo all'a.qꝛ oīs plebs vt vidit dedit laudem
deo ⁊ gaudebat d' vniuerſis q̄ glōſe fiebāt
ab eo. Hinc ē ꝙ a ſeptuageſima vſqꝫ ad pa
ſca nō cātat̄ all'a.qꝛ tpe meſticie nō dꝫ decā/
tari carmē leticie. prout ibi ⁊ in prohemio
vj.ptis dicet̄. Iſidorꝰ ꝙ all'a interpoſito v'ſu
repetit̄.⁊ ſic bis ī miſſa dꝛ.deſig̃t eterne vite
gaudiū ⁊ ꝙ interiecta leticia ſancti geminā
glorificatiōis ſtolā accipiēt aīe videlicet et
corporis. Illā ſm̄ ſtolā mētis ſeu aīe exulta
bunt ſan.ī glo.le.in cu.ſ.⁊c.ſcd̄m ſtolam car

nis fulgebūt ⁊ tanq̄ꝫ ſcintille in arūdineto
diſcurrent.de hoc dicetur in.vj.pte ſub ſab
bato in albis. Verſus ergo nihil ſiniſtrūꝫ
aut triſte.ſed totū iocūdū ⁊ dulce dꝫ ſonare
quales ſunt illi. Dn̄s regnauit decorem in
dutꝰ.⁊c. Dn̄s regnauit exultet terra.⁊c. Iu
bilate deo. Iuſtꝰ vt palma florebit.⁊c.quo
niā abſterget deꝰ oēm lachrymā ab oculis
ſctōꝝ.⁊ iā.n.e.a.n.l.n.c.q.p.t.v'ſus q̊ꝫ dꝛ a re
v'tēdo eo ꝙ ꝑ eū reuertimur ad all'a qꝛ pꝰ all'a
ſeq̄t̄ qꝛ ſignificat operationē q̄ laudi ꝯiūgi
debet.qꝛ nō bene deū laudat q̄ bn̄ operari
ceſſat. Per hoc v'o ꝙ all'a cū neuma repetit̄
laus ⁊ gaudiū ineffabile patrie ſignificat̄.
In nōnullis eccleſijs all'a cantat̄ a pueris
graduale a magnis vt notet̄.qđ ex ore īfan
tiū deꝰ ꝑfecit laudē. ⁊ pſalmiſta. Laudate
pueri dn̄m.cuiꝰ pſalmi titulus ē all'a. Illi
enī qui pueri ſunt laude chriſti ꝯueniunt.
fortes vero in fide ⁊ in tolerando aduerſa
qui pugnare pn̄t ꝯ amalechitas graduale
debēt cātare. Circa h̄ notandū ē ꝙ cantorū
alij ſunt q̄ in choro cantꝰ voce magna di/
ſtribuūt. Hi ſunt rectores eccl'ie q̄ deū lau/
dant ⁊ alios verbo et exēplo ad laudandū
inuitant. Alij ſunt pueri q̄ graduale ī gdi/
bus cantāt. Hi ſunt actiui de v'tute in v'tu/
tē charitatis gradibꝰ aſcēdentes.q̄ dū gra
duale inchoant alios ad ꝯpūctionē īuitāt.
dum v'ſum ꝯcinūt ad ſe redeūtes ſuas co/
gitatiōes attendūt.et dū illuꝫ finiunt ſe bo/
nū certamē certaſſe.et curſūꝫ inſinuant ꝯ/
ſūmaſſe.alij ſunt ꝑfecti viri q̄ in alijs eccle/
ſijs all'a vel tractus in pulpitis ꝯcinūt. Hi
ſunt ꝯtēplatiui carnē affligētes et mētē ex/
cedētes.qꝛ ꝯuerſatio ē in celis.nō ē h̄ hoīm
ſed angeloꝝ. Sequētiā v'o nō illi ſoli decā/
tant.ſed chori cōiter iubilant.quoniāꝫ iubi
lus eternꝰ et ineffabilis angelis erit cōis et
hoībꝰ.debet etiāꝫ all'a ī gradibꝰ ⁊ v'ſus ori
entē decantari.et quoniāꝫ vitāꝫ ꝯtemplati/
uam ſig̃ficat dꝫ legi in altiori loco.qꝛ rūſo/
rium qđ actiuāꝫ deſignat. Rurſus in q̄bꝰ
dam eccleſijs cantans all'a ſumit aliq̄d in
manu vt īſinuet ſe deū nō ſolū voce ſed
et ope collaudare.ſeu manꝰ ducit iuxta.pſ
Oēs gentes plaudite manibꝰ. In pleriſqꝫ

etiã eccleſijs all'a de trinitate cãtant in dñi/
cis dieb⁹ ſcz Benedict⁹ vel q̃lis pater vt fi
dẽ hilariter profitẽtes ad ſpez pueniant. Et
attende q̃ all'a dñicalia a pente. vſqz ad ad/
uentũ ſepe omittũ⁹. qũ oĩa aliter ꝛ aliter
in alijs ꝛ in alijs gradualib⁹ diſponuntur
Ea igit' diligẽs cantor attẽdat ꝛ diligenter
vniuerſitatibus officiorũ aſſignet.

De tractu.

A Dominica ſeptuageſime vſqz ad vigiliaz paſce .ſ. in diebus ꝛ officijs luct⁹. q2 tũc nõ cantitur carmen leticie loco all'a qđ ſignificat exultationẽ habitã de ſpe eternoꝝ dicunt' tractus ex inſtitutione thelesphori pape. Dicit' aũt tract⁹ a trahendo. q2 tracti ꝛ cũ aſperitate vocũ ꝛ prolixitate verboꝝ canit' eo q̃ miſeriã ꝛ laborẽ pñtis incolat⁹ inſinuat d' q̊ ps. Heu me q2 incolat⁹ me⁹ prolõgat⁹ ẽ. In tractib⁹ enĩ repñtant' longa ſcõꝝ patrũ expectatio ꝛ iudeoꝝ captiuorũ meroꝝ ꝛ afflictio qui tpe babylonice captiuitatis ſedentes ſup flumĩa babylonis ꝛ flẽtes in ſalicib⁹ ſua organa ſuſpẽderũt qđ tẽpus ecclia repñtat a ſeptuageſima cantica letitie ſubticẽdo ꝛ tract⁹ dicẽdo. Tantum aũt intereſt inter all'a ꝛ tractũ quãtũ inter letitiã ꝛ tribulationẽ. Itẽ tantũ intereſt inter rñſoriũ cui oẽs rñdẽt. ꝛ tractuz cui nemo. quãtũ inter actiuã ꝛ ꝯtẽplatiuã vitaz. Eſt aũt tract⁹ medi⁹ inter rñſoriuz ꝛ all'a. vt dicet' in .vj. pte ſub ti. de ſeptẽ dieb⁹ p⁹ paſca. Porro tract⁹ q2 gemitũ ꝛ canticum lachrymabile exp̃mit lachrymas ſcõꝝ ſiue ĩ actiua ſiue ꝯtẽplatiua vita repñtat. Unde tract⁹ d' q2 ſancti ſuſpirãtes ab imo pectoris gemitũ trahũt. q2 licet ſpe gaudeant vt monet all'a tñ hic ĩ valle lachrymaꝝ commorãtes hñt irriguũ ſupi⁹ ꝛ inferi⁹ qđ tractus myſticat. gemũt enĩ flebiliter pro dilatione ſupne beatitudinis ꝛ ſup flumĩa babylonis ſedentes patrie ſue memores Itẽ lachrymas fundũt pro ſuis ꝛ alioꝝ exceſſibus dũ ex vicinitate babylonica fluuij ſe ipſos vidẽt ſepe aſperſos ꝛ alios penit⁹ immerſos ipſi⁹ fluuij rapiditate ferri deorſũ

Sed q2 hic plorat⁹ qñqz ẽ reſpectu ſuperni gaudij. qñ q2 reſpectu noſtre miſerie. iõ tractus ſilr' qñ q2 eſt de letitia pro ſupiori irriguo. vt iubilate ꝛ laudate. ꝛ qñqz de triſtitia pro inferiori irriguo. vt de profundis et alij hmõi. De vtroqz irriguo tractat Gregori⁹ in li. iij. dialogoꝝ. c. xxxiiij. Et ẽ aduertẽdũ q2 poſt duos tractus tribulatiõis ſequit' tract⁹ letitie prout ſub dñica ſeptuageſime ꝛ dñicis ſequẽtib⁹ videri põt. ꝛ hoc iõ q2 poſt duos dies ſepulture dñi occurrit tertius reſurrectionis. Rurſus q2 gaudiũ ſanctoꝝ nõ ẽ hic plenũ ꝛ cõtinuũ ſed ſepe ĩterrũpit'. iõ ecclia qñqz interponit tractum vt in tpe ſeptuageſimali. ꝛ cũ ĩ ſabbato paſcali p⁹ all'a ſequit' tract⁹. q2 hic gaudiũ nõ expedit ſine fletu. in ſabbato tñ in albis duplicat' all'a. q2 in eterna vita pfectũ erit gaudiũ glorificata carne cũ aĩa. ꝛ ꝯpleta reſurrectione ſanctoꝝ cũ reſurrectione xp̃i. Sane a dñica ſeptuageſime vſqz ad quartam feriã cineꝝ dicunt' tract⁹ ſolũ in dñicis diebus. eo q̃ ꝑpl's tũc meli⁹ ꝯuenit in ecclia. q̃ indiget edoceri qualiter captiuitatẽ diabolicã p babylonicã ſignificatã debeat deplorare. Tract⁹ enĩ tẽpus babylonice captiuitatis repñtat. Sz p⁹ dictã quartã feriaz q̃ ẽ caput ieiunioꝝ magis frequẽtat' q2 tũc magis ẽ tps meroris ꝛ afflictionis vtpote ordinatũ ad excutiendũ iugũ diabolice captiuitatis p merorẽ ꝯtritiõis ꝛ humilitatẽ ꝯfeſſionis atqz aſperitatẽ ſatiſfactiõis que p̃cipue in ieiunio vigent. Sz ꝛ licet dñica dies reſurrectionẽ figuret. tñ in dñicis ſeptuageſime cãtica letitie ſubticẽt' ꝛ tract⁹ dicunt'. q2 iudei toto ſeptuagenario babylonice captiuitatis ꝯtinue afflicti fuerunt. et nos in iſti⁹ vite ſeptuagenario q̃ p ſeptenariũ ꝛ p ꝯſequẽs pſeptuagenariũ ducit'. cõtinue dolores ꝛ miſerias experimur donec ad octauã vere ꝛ pfecte ꝛ nõ figurate reſurrectiõis p xp̃i miſericordiã veniam⁹. Poſtremo ꝯſiderãdũ ẽ q̃ v'ſus ſequẽtiaꝝ bini ꝛ bini ſub eodẽ cãtu dicunt'. qđ iõ ꝯtingit. q2 vt plurimum bini ꝛ bini p rithmos ſub parib⁹ ſillabis ꝯponũt'. qđ in v'ſib⁹ tractuum non repit' q̃ ex ſacra ſcriptura vt pluri/

mū ſumūt. iō q3 in cantu nequūt cōbinari. Rurſus illi ſub vno cātū ꝯbināt. ad notādū q̄ exultatio vere charitatis ī vno deo pficit. ſequētia enī exultationē. ꝯbinano charitatē deſigt. Verſus vō tractuū. q2 meroꝛē ſignificāt ſingularit̄ decātant. iuxta illō pſ ſingularit̄ ſū ego donec trāſeā. Hiere. Solus ſedebā q2 amaritudīe plen⁹ erā. Nō ē etiā omittendū q̄ licet regularit̄ grāduale vel all'a īmediate ſequat̄ epl'a z. ne nos muſic⁹ ille rephendat dicēs. cātauim⁹ ꝛ non ſaltaſtis. lamētauim⁹ ꝛ nō planxiſtis. all'a. eniz cātat̄ pro ſalutatiōe. graduale pro planctu ſubiūgit̄ pn̄ie h̄ tn̄ fallit ī ſabbatis q̄tuoꝛ tēpoꝝ ꝛ in quarta ꝛ in ſextis ferijs maioris hebdomade. ī q̄b⁹ tract⁹ īmediate ſequitur eplām. ꝛ h̄ iō q2 ī illis dieb⁹ muſic⁹ ille nobis aufert. Nā ī dicta q̄rta feria vēdit̄ et in ſexta crucifigit̄. q̄d in dictis ſabbatis q̄ ad q̄d repn̄tat̄. ꝛ iō ad maioꝛē luctū inſinuandū tract⁹ in illis īmediate epl'a z comitatur. q2 aūt tract⁹ maioꝛē inſinuet luctū q̄z grāduale. p h̄ innuit̄ q̄ nūq̄z cū all'a cātat̄ niſi ob ſpecialē cām niſi in ſabbato paſcali.

De proſa ſeu ſequentia.

Poſt alleluia proſa ſeu ſequētia d̄r. q̄ ē ſiīr cāncuz exultatiōis. ad notādū geminā ſignificatiōis ſtolā quā ſancti accipiēt. prout iā p̄miſſū ē. Cātat̄ aūt ſequētia ab oīb⁹ ſil' in choro. vt notet̄ ꝯcoꝛdia charitatis. talis enī laus deo placet. Vn̄ in cant. Vulneraſti coꝛ meū ſoroꝛ mea ſpōſa mea in vno oculoꝝ tuoꝝ. iō dicit in vno vt notet̄ ꝯcoꝛdia ꝛ volūtas vniformis. q2 laus ſic facta ē cib⁹ delicans ſum⁹ deo. hec ē tunica illa ī ſutilis. quā deus nō patit̄ ſcindi. De hoc dictū ē ſub ti. de all'a ꝛ dicet̄ ī p̄hemio. v. p̄tis vbi de antiphonis agit̄. Nother⁹ abbas ſancti galli ī theutonia p̄mo ſequētias pro neumis ipi⁹ all'a ꝯpoſuit. ꝛ nicola⁹ papa ad miſſas cātari ꝯceſſit. Sz ꝛ hermān⁹ ꝯtract⁹ theutonic⁹ inuētoꝛ aſtrolabij ꝯpoſuit ſequentias illas. Rex oīpotēs. ꝛ ſancti ſpūs. ꝛ aue maria ꝛ antiphonā. Alma redēptoꝛis mater. ꝛ ſimon bariona. Petr⁹ vō ꝯpoſtellanus ep̄s fecit illā. Salue regina. Quidā3 vero rex francie. Robert⁹ noīe ꝯpoſuit ſequentiā illā. Veni ſancte ſpūs. ꝛ hymnū. Chorus noue hierlm. Antiq̄t⁹ enī mos erat vt ſemp all'a cantaret̄ cū neuma. ſz poſtea dictus papa inſtituit loco illi⁹ neume in precipuis feſtiuitatib⁹ ſequētias dici. Qū ergo nō d̄r all'a. nō dz ſequētia dici. q̄nīā loco neume eius d̄r. ꝛ idē ſignificat q̄d neuma ſcz eterne vite gaudiū ꝛ delicias q̄ nullo vbo expmi p̄nt. ꝛ iō p neuma q̄ ē vox nō ſignificatiua intelligunt̄. Et inde ē q̄ quedā ſequentie antique ſolēt vba noua ꝛ incognita habere ꝛ inuſitata. tū q2 celi gaudiū ſecretum ꝛ incognitū moꝛtalib⁹ ē. tū q2 nobis ī cogt⁹ ē modus laudādi deū in patria. tū quia iubilus coꝛdis in p̄nti vita incognit⁹ ē ad plenū. tū q2 oīa noua ſunt pulchꝛitudīe decoꝛata. Hodie vero ſequētie cū voce ſignificatiua dicunt̄ ad notandū q̄ in illa mag feſtiuitate vite eterne iubil⁹ plene ſciet̄. Sequētia ergo eterne vite myſticat laudes iuxta illud. Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e ꝛc. habet enī vba laudiflua ꝛ dulcē atq3 ſuauē cātū. q2 ibi oīa erūt plena laude. et melodia. celeſtis oꝛgani abundabit dulciflua letitia. q2 ſicut letātiū omniū habitatio erit ibi. Rurſus quoniā laudes eternitatis vbis humanis plene nō reſonant. iō q̄dam eccleſie myſtice neumatizant ſequentias ſine vbis. aut ſaltē aliq̄s verſus eaꝝ nulla eī erit ſignificatio vboꝝ neceſſaria. vbi ſinguloꝝ coꝛda patebūt ſingulis intuētib⁹ librū vite. et vbi idē erit teſtis accuſatoꝛ et iudex. Et nota ſm̄ Yſido. q̄ pſa ē ꝑducta oꝛatio a lege metri reſoluta. ſic dicta ex eo q̄ ſit profuſa. Sequētia vō dicta ē. q2 neumā iubili ſequitur. Et hic et in euangelio dicit̄ ſequētia tie. in numero ſingulari.

De mutatione ſacerdotis

Hactenus dum epl'a lecta fuit et choꝛo grāduale pſallēte ſacerdos tacitus ad dextrā p̄tē ſedebat altaris in ſinuās q̄ iohāne p̄dicāte xp̄s q̄dāmodo tacebat. q2 nō p̄dicabat apte. ſz dicturus euāgeliū ſurgit. q2 vt euangeliſta

tradit. poſtq̄ȝ iohēs tradit⁹ ē venit ieſus in galileā p̄dicās euāgeliū regni dei. Et q̄niā ſedes victoris ē ſeſſio ſacerdotis victoriaȝ xp̄i recte ſignificat. q̄ p⁹ ieiuniū vicit diabolū. Nā reliq̄t eū temptator ⁊ acceſſerūt angeli. ⁊ miniſtrabāt ei. P⁹ dictā ergo ſeq̄ētiā ſurgēs ſacerdos ⁊ ad ſiniſtrā altaris ptē accedēs ꝓnūciat euāgeliū. ſignificans ꝙ xp̄s nō venit vocare iuſtos ſed pctōres iuxta qḋ ipſe in euāgelio dixit. q2 nō indigēt q̄ ſani ſunt medico ſed q̄ male hñt. Per dextrā eī iuſti. p ſiniſtrā vero pctōres ſignificant. ꝓpter qḋ dñs in iudicio ſtatuet q̄dez oues a dextris edos a ſiniſtris. De h̄ dictū ē ſub ti. de orōne. Quidā tñ dixerūt ꝙ iō ſacerdos in principio miſſe ꝯſiſtit ad dextraȝ cū vō ꝓnūciat euāgeliū ꝯuertitur ad ſiniſtrā. ⁊ circa finē iteꝝ redit ad dextrā. q2 cultus dei p̄mo fuit ī ipl'o iudeoꝝ. ⁊ iudea tūc erat a dextra. deinde iudeis nō credētibus ⁊ verbū dei tanq̄ȝ indigni reſpuentib⁹ cultus dei trāſiuit ad gētes ad q̄s apli trāſierūt. ⁊ tūc iudea fuit a ſiniſtra pte. ⁊ circa finē reuertet̃ iteꝝ ad iudeos ad p̄dicationeȝ enoch ⁊ helie q̄ ꝯuertēt corda patrū ī filios quoniā in dieb⁹ illis ſaluabit̃ iuda ⁊ reliq̄e iſrl' ſalue fiet. Qui enī p̄mo dixerat. In viam gētiū ne abieritis. poſtea p̄cepit dicēs. Ite in orbē vniuerſū. q2 ergo p̄dicatio peruenit etiā ad illos q̄ in ſiniſtra pte fuerūt. duȝ ſiccato gedeonis vellere. ros areā irrigauit merito in pte ſiniſtra legit̃ euāgeliū. ſicut ī ſe. ti. dicet̃. Vñ verſus. Eſt ratio cur pſaltaris dextra in ſe. principiū fineq̄ȝ tenet. mediūq̄ȝ ſiniſtra. Dextra iudeos. gētiles leua figurat. Cepit ab his. defert̃ ad hos. referet̃ ad illos. Noſtra fides. ⁊ erūt oēs ī fine fideles. Sȝ cū ſacerdos q̄ ꝓnūciat euāgeliū rep̄ſentat ꝑſonā xp̄i q̄ nō p̄dicauit gētib⁹ ſed iudeis. iuxta qḋ ip̄e dicit ī euāgelio. nō ſuȝ miſſus niſi ad oues q̄ pierāt dom⁹ iſrl' vtꝝ illud recte dicat̃ prudēs auditor aduertat. De hoc dictū eſt ſub ti. qualiter ep̄s vel ſacerdos ad altare ſtare dȝ. Ad quācūq̄ȝ vō altaris ptē ille ſe tranſferat. miniſtri euȝ retro ſequūtur. put dictū eſt ibidem.

De euangelio.

SUpra proxime tactū ē qualit̃ ſacerdos nō ſolēniter celebrans ipſemet euāgeliū dicit. Verū q̄n ep̄s vel ſacerdos celebrat cum miniſtris circa ſolēniter pagunt̃. tūc enī in quibuſdam eccleſijs vt rome diacon⁹ dextra manu pōtificis oſculata codicem euāgeliȷ̄ ſumit de altari illū ſubdiacono ad ferēduȝ tradēs. poſtea bñdictionē poſtulat ab ep̄o vel ſacerdote ⁊ ei bñdicit̃. In alijs tñ eccleſijs pri⁹ bñdictionē poſtulat q̄ȝ codicē ſuſcipiat de altari. Data itaq̄ȝ bñdictiōe. ꝓcedit diacon⁹ ad pulpitū p dextrā ptē chori quē p̄cedit ſubdiacon⁹ cū textu euāgeliȷ̄. ⁊ illuȝ p̄cedit thuribulū cū īcēſo. ⁊ ante thuriferariū ceroferarij cū faculis accēſis. añ illos in quibuſdaȝ eccleſijs crucis vexillū. ſicq̄ȝ pulpitū aſcēdit ⁊ euāgeliuȝ incipit. q̄ dicto ad ep̄m vel ſacerdotē ſil' redeunt q̄ ſingula ꝓſequemur. Notādū ē aūt ꝙ in q̄buſdam eccleſijs in p̄cipuis feſtiuitatib⁹ diaconus ꝓficiſci volēs ad legēdū euāgelium incipit antiphonā q̄ ē in nocturnis ſup bñdictus. ⁊ dū ipſe accedit ad pulpitū. illa cantatur ⁊ finitur a choro vt notet̃ charitas. ⁊ cātatur ſine neuma. ad notandū ꝙ deus nō p̄cipit nos habere niſi ſimplicē charitateȝ. Sane iā figura mutat̃. nā diacon⁹ q̄ pri⁹ rep̄ñtabat ꝓphetā iā rep̄ñtat euāgeliſtā. nam lex ⁊ ꝓphete vſq̄ȝ ad iohānē. ⁊ ex eo regnuȝ celoꝝ euāgelizat̃. iō aūt euāgeliū legit̃ vt velut xp̄s p⁹ legē ꝓphetas ⁊ pſalmos ore ſuo p̄dicauit. ita p⁹ eplāꝫ reſpōſoriū ⁊ all'a p illud ipl'o p̄dicatio ei⁹ annūciet̃. Et dr̃ euangeliū quaſi bon⁹ nūci⁹. ab eu qḋ ē bonum ⁊ angel⁹ qḋ ē nūci⁹. ē enī euāgeliū chriſti ⁊ aploꝝ p̄dicatio. nūciat qḋ ē vitā p⁹ morteȝ requiē p⁹ laborē. regnū p⁹ ſeruiciū. ē anteȝ ſciendū ꝙ ſicut p̄eminet caput ceteris corporis mēbris ⁊ illi cetera mēbra ſeruiūt. ſic ⁊ euāgeliū p̄ncipale ē omniū q̄ ad officiuȝ miſſe dicunt̃. ⁊ toti p̄eminet officio miſſe. ⁊ que ecū q̄ȝ ibi cātant̃ ⁊ legunt̃ illi ꝯſentiūt intellectuali rōne. put in. vi. pte ſub dñica q̄libet dicet̃. Diaconus ergo p̄mo dextrā ma

nū pōtificis oſculat̄ nihil dicēs. q꞉ predica/
tor euāgelizare dꝫ ꝑ gloria eterna de q̄ ſpō/
ſa dicit in cant. Dextra illi⁹ amplexabitur
me. Nā ⁊ angel⁹ q̄ reſurrectōis xp̄i gliam
venerat nūciare ſedebat in dextris ſtola cā
dida coopt⁹. In alijs tn̄ eccleſijs nō oſcu/
latur. ſed ſolū inclinās bn̄dictionem poſcit
Uer꞉ ſubdiacon⁹ vel diacon⁹ nō manus
ſed pedes romani pōtificis oſculat̄. vt ſū/
mo pōtifici ſumā exhibeat reuerētiā. ⁊ eum
illius oſ̄dat eē vicariū cuius pedes oſcula
bat̄ mulier illa q̄ fuerat ī ciuitate peccatrix
Adorandū ē eni ſcabellū pedū eius. q꞉ ſan
ctū ē. cui⁹ etiā reſurgētis a mortuis pedes
mulieres tenētes adorauerūt. Generaliter
eni nemo dꝫ manū ſūmi pontificis oſcula
ri. niſi cū de manib⁹ ei⁹ aliq̄d accipit vl' cū
ad manus ei⁹ aliq̄d tribuit vt oſ̄dat ꝙ ex
vtroqꝫ debem⁹ ei grās agere. qui ſicut ſem
per dat ꝓpria ſic nūq̄ꝫ recipit aliēa. Quas
oblationes romanus pōtifex recipiat ſub
ti. de oblationib⁹ dicet̄. Subſequēter dia/
con⁹ textū euāgelij ſumit de altari. q꞉ de ſi/
on exibit lex ⁊ verbū dn̄i de hierl'm. n̄ vtiqꝫ
moſaica lex q̄ quōdā exiuerat de monte ſi/
nay ſed euāgelica. de qua ꝓpheta ait. Ecce
dies veniēt dicit dn̄s. ⁊ ꝯſumabo teſtamē/
tū nouū ſupra domū iſr'l ⁊ ſupra domū iu
da. Sumit̄ etiā liber de altari quoniā apl'i
de altari euāgeliū acceperūt cū p̄dicantes
paſſionē xp̄i euāgelizabāt. Uel altare in h̄
loco ſignificat iudeos a quib⁹ transfertur
regnū dei et datur genti facienti fructū ei⁹.
Etex eo ꝙ liber ſumit̄ de altari notatur ꝙ
euāgeliū ē verbū dei. qđ ꝑ altare ſigñificatur
ſ꞉m illud Exo. xx. Altare d̄ terra facietis mi
hi. Et ꝓpter p̄miſſas rōnes q̄daꝫ volentes
in fine miſſe dicere euāgelium ſancti iohis
vel aliud imprimūt primo ſignū crucis ſu
per altare ⁊ poſtea in fronte. Sumit autē
illum vt quidam volunt de dextra ꝑte al/
taris. quia eccleſia de iudeis a qua noſtra
ſumpſit exordiūꝫ antiquitus fuit a dextris
⁊ ponit eum in manu ſiniſtra dextram ſu/
perponens. iuxta illud. Leua eius ſub ca/
pite meo ⁊ dextra eius amplexabitur me.
Et hoc propter triplicem cauſam. Primo
quia euāgeliſta docet celeſtia q̄ ꝑ dextram
terrena q̄ ꝑ ſiniſtrā intelligunt̄ ſuperponit
Scđo inclinat̄ liber ſup ſiniſtrū humerūꝫ
ad notandū ꝙ chriſti p̄dicatio de gētili po
pulo tranſibit ad iudaicū. Eſa. xx. c. In die
bus illis ſaluabit̄ iuda. Tertio q꞉ ī vita tē
porali q̄ ꝑ illā ſignificat̄ neceſſe ē euāgeliū
p̄dicari. Et textus euāgelij in quibuſdam
eccleſijs ornat̄ exteri⁹ argento ⁊ lapidib⁹.
ꝓut dictū ē in. iij. ꝑte ſub ti. de legalib⁹ indu
mentis. Liber autem ipſe ab aduētu ſacer
dotiſ ad altare donec euangelium legatur
ſuper altare remāſit. qđ quātuꝫ ad h̄ ſigni
ficat hierl'm. quoniā euāgelica doctrina p̄/
mū in hierl'm facta ē. ⁊ ibi permanſit ab ad
uentu dn̄i illuc donec publicaret̄ gentib⁹
iuxta illud. De ſion exibit lex vt ſupra. Hie
rusalē eni eſt loc⁹ paſſionis. q̄ ꝑ altare etiā
ſignificat̄. Cōſequēt̄ bn̄dictionē poſtulat.
q꞉ nullus dꝫ p̄dicare niſi mittat̄. iuxta illud
apl'i. quō p̄dicabūt niſi mittant̄. Et dn̄s in/
quit apl'is. Rogate dūm meſſis vt mittat
operarios ſuos in meſſeꝫ ſuā. Eſaias aūt cū
audiſſet vocē dn̄i dicētis. quē mittā ⁊ quis
ibit ex vobis. reſpondit. Ecce ego ſum mit/
te me. Dixitqꝫ dn̄s. Uade ⁊ dic ꝑplo huic.
audite audientes. ⁊c. Rurſus hmōi bene/
dictionē p̄figurauit moiſes q̄ aſcendēs in
montē accepit tabulas ⁊ bn̄dictionē ⁊ ꝑplo
mādata propoſuit. et dn̄s etiā bn̄dixit ordi
ni diaconali. cui dedit ſp̄ūm ſanctū et miſit
ad p̄dicandū ꝑ vniuerſū orbē. Pōtifex er/
go vel ſacerdos viſibiliter bn̄dicit diacono
qui lecturus ē euangeliū qđ nō fecerat ſub
diacono lecturo epiſtolam quia chriſtus
inuiſibilis manens legem et prophetas. q̄
per epiſtolam ſignificantur inuiſibilit̄ mi/
ſit. ſed poſtquā in terris viſus eſt et cuꝫ ho
minibus conuerſatus ē. apoſtolos ⁊ euā/
geliſtas viſibiliter miſit et docuit. Euntes
inquit predicate dicentes. Appropinqua
bit regnum celorum. Illi autem egreſſi cir
cuibant caſtella euangelizantes et curātes
vbiqꝫ. Et mittit eum ad legendum euāge
lium. ad notandum ꝙ chriſtus miſit apo
ſtolos ad predicandum regnum dei. Dia
conus aūt ea q̄ ſibi in benedictiōe dicitur

ꝯſiderās ſe corde pur.ore mūdū. ⁊ ope ca/
ſtū ſtudeat exhibere q̄ten⁹ ſacroſanctū euā
geliū poſſit digne proferre. q̄ꝛ pute⁹ aq̄ꝝ vi
uentiū.i.euāgelica p̄dicatio.nō fluit ipetu.
i.libere niſi de libano.i.de corde caſto ⁊ ore
cādido. Nō enī ē ſpecioſa laus ī ore pecca/
toris.imo peccatori dicit deus. Quare tu
enarras iuſticias meas ⁊ aſſumis teſtamē
tū meū ꝑ os tuū. Et iō ſigno crucis munit̄
Prīde licētia ⁊ benedictiōe obtētis. ⁊ inſu
per cruce ipſa vt ſecur⁹ incedat.ꝓcedit ad
pulpitū cū ſilentio inclinato capite nihil in
q̄buſdā eccleſijs ferēs ꝓpt illud qđ domi/
nus ipſe p̄cepit apl'is q̄s miſit ad p̄dicādū
regnū dei nihil iᵭt tuleritis in via ⁊ nemi
nē ſalutaueritis. In alijs tū eccleſijs diaco
nus fert librū vt iā dicet̄. ſꝫ ꝑueniēs ad am/
bonē ſalutat quaſi intrās domū cui offert
pacē vt infra dicet̄. ⁊ trāſit ꝑ dextrā ꝑtē cho
ri ad ſiniſtrā. ⁊ liber euāgelij de dextra ad ſi
niſtrā trāſfert̄ ⁊ ibi legit̄. q̄ꝛ de ſion exibit
lex vt ſupra. Iudea enī reſpuente v̄bū dei
apl'i trāſierūt de iudeis ad gētes ⁊ poſtea
p̄dicatū ē gētib⁹. q̄ ꝑ ſiniſtrā intelliguntur.
Vn̄ apl's ad hebre. Uobis oportebat pri⁹
p̄dicari v̄bū dei. ſed quoniā repuliſtis illđ
⁊ idignos vos iudicaſtis. ecce ꝯuertimur
ad gētes. De h̄ ſupra ī n.prorio. In eccl'ia
romana ⁊ in q̄buſdā alijs ſubdiacon⁹ per
vnā viā ⁊ diacon⁹ ꝑ aliā in pulpitū aſcen/
dit.quoniā ille docēdo ⁊ iſte diſcēdo in au
gmētū ſciē procedit. Et q̄ꝛ miniſtrator per
meritū opis ⁊ p̄dicator ꝑ meritū oris in au
gmētū iuſticie progredit̄. vn̄ ps. Iuſticia
tua ſicut mōtes dei. Per eādē tū viā deſcē
dentes ad pōtificē reuertunt̄. q̄ꝛ finalē ꝑſe/
uerantiā ꝑtingūt ad p̄miū ſicut dn̄s ait.
Qui ꝑſeuerauerit vſq; ī finē hic ſalu⁹ erit.
Et q̄ꝛ p̄dicatio ſine ope nō ſufficit.cepit enī
ieſus facere ⁊ docere. iō p̄dicator ꝑ eādē vi/
am reuertit̄ ꝑ quā acceſſerat miniſtrator.
Preterea iō lectur⁹ euāgeliū ab vna ꝑte ꝓ
gredit̄ ⁊ aſcēdit. ⁊ ab altera regreditur ⁊ de
ſcēdit iuxta illud euāgelij. ꝑ aliā viā reuerſi
ſunt ī regionē ſuā. quoniā apl'i pri⁹ p̄dica/
uerūt iudeis. ⁊ poſtea gentib⁹. ſm̄ illđ apl'i
Quia repuliſtis v̄bū dei ⁊ indignos vos
feciſtis.⁊c. Sane diaconū ſubdiacon⁹ an/
tecedit. q̄ꝛ iohēs ⁊ ei⁹ p̄dicatio xp̄m ⁊ ei⁹ p̄/
dicationē p̄ceſſit. portās in q̄buſdā eccleſijs
puluinar. qđ libro ſupponat̄. Per puluinar
q̄d ē qđ feſſo ſupponit̄ ad q̄etē ſignificat̄ ſo/
latiū ſiue tp̄alia. quaſi diceret. Si vobis ſe
mina m⁹ ſp̄ualia nō ē mi? ſi a vobis meti/
mus carnalia. Nā ſm̄ apl'm p̄ma ad Cor.
ix. Qui altari ſeruiunt cū altari ꝑticipāt. Di
gn⁹ ē enī operarius mercede ſua. Math.x.
Et dn̄s p̄cepit in lege. Non claudes os bo
uis triturantis. Rurſus puluinar ſupponi
tur euāgelio ad notādū q̄ ſuaue ē iugū dn̄i
ſiue on⁹ euāgelij illud portare volētib⁹ vn̄
in matheo. Iugū meū ſuaue ē ⁊ on⁹ meū
leue. Huic iugo q̄ ſubijcit̄ oīa ſubiecta hꝫ.
ſm̄ Aug⁹. Puluinar ergo eſt ſuauitas et
dulcedo ī mādatis dei. Vn̄ propheta. Pa
raſti in dulcedine tua paupi de⁹. Et iteruꝫ
Quā dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua dn̄e.
In eccleſia tū romana diacon⁹ p̄cedit vt
doctor. ſubdiacon⁹ ſeq̄t̄ vt auditor. Ille p̄
cedit vt p̄dicet. iſte ſequit̄ vt miniſtret. Poſt
lectionē v̄o ſubdiacon⁹ q̄ſi ſufficiēter edo/
ct⁹ p̄cedit referēs euāgeliū quoniā merce/
dē euāgelij de ſua miniſtratiōe reportat ſm̄
illud. qđ dn̄s ipe promiſit ī euāgelio. q̄ reci/
pit prophetā in noīe prophete mercedē pro
phete recipiet. Que iō p̄mittit diacon⁹ ad
pōtificē vt ei dat ſe fructū p̄dicationis re/
ferre de q̄ dn̄s iuſſerat. Poſui vos vt eatis
⁊ fructū afferatis ⁊ fructus veſter maneat.
Ad h̄ ſubdiacon⁹ librū ⁊ puluinar repor/
tat. ſignificat q̄ꝛ p̄dicator bono ope dꝫ vitā ſu
am deo offerre. Vn̄ aplus ad Cor.ix. Oē
qđcūq; facitis aut v̄bo aut ope. ī noīe dn̄i
ieſu xp̄i facite. Premittit q̄ꝫ ep̄s ante euan
geliū thuribulū cū īcēſo. q̄ꝛ xp̄i opa p̄ceſſe/
rūt ei⁹ doctrinā. iuxta illđ. Cepit ieſus face
re ⁊ docere. Thuribulū aūt cū thure ſigni
ficat orōeꝫ cū deuoiōe quā tūc maxīe debet
habere fideles ī audiēdo dīnū ſmonē. rur/
ſus iō diaconus p̄mittit thuribulum. quia
predicator debet odorē bone opinōis ex ſe
mittere. iuxta illud apoſtoli. Chriſti bonus
odor ſumus in oī loco. Nā cui⁹ vita deſpi
citur. reſtat vt eius predicatio contemnat̄.

Tertio thuribulū p̄cedit vt ipſius diaconi
oratio ſicut incēſū in ↄſpectu dñi dirigat̃.
Ante thuribulū vͦo p̄mittit duos cerofera
rios cū faculiſ accēſis Primo qꝛ dꝫ d'ſideriū
⁊ gaudiū ī cordib⁹ auditoꝝ accēdē q̃ten⁹
⁊ libent̃ audiāt ⁊ ḡtant̃ obediāt. In qbuſ
dā tñ eccleſijs thuribulū cereos p̄cedit. qui
a orōnes opa ⁊ virtutes de rōne famaꝫ
lucē ⁊ ſig̃ p̄cedūt. iuxta illud Luce. Luceat
lux vrā ⁊c. Et illud Et virtus exibat de illo
⁊ ſanabat oēs. Scđo ſacerdos vel eps pre
mittit añ diaconū duos acolitos portātes
cereos ⁊ incenſū. ad notādū qꝙ xp̄s p̄mitte/
bat binos nūcios añ faciē ſuā in oēm ciui/
tatē ⁊ locū q̊ ipſe erat ventur⁹ p̄ferētes cho
ruſcatiōes miraculoꝝ ⁊ odorē v̄tutū. Vñ
reuerſi dixerūt. Dñe in noīe tuo etiā demo
nia ſubijciunt̃ nobis. facies enī xp̄i ↄueni/
enter hic intelliguntur aplī qui normam do/
ctrine ſue ꝑplīs oñdebāt. propt̃ qđ ipſis aie/
bat. Qui vos recipit me recipit. Tertio iō
librū euāgelij p̄cedit thuribulum ⁊ cādela
bra. qꝛ doctrinā xp̄i virtus ⁊ fama p̄ibant
euāgeliſta teſtante. Exiuit ieſus in v̄tute
ſpūs in galileā ⁊ fama exiuit de illo in vni
uerſā regionē. ⁊ ipſe docebat in ſinagogis
eoꝝ. Quarto propt̃ cām in ſcđa pte ſub ti.
de acolito ſcriptaꝫ. Rurſus duo cerei illu/
minant doctores eccliē ꝑ q̊s eccleſia illumi
nat̃ ⁊ q̄ debēt habere noticiā vtriuſqꝫ teſta
menti deſignant̃. hinc ē qꝙ ipſi cerei plerūqꝫ
quibuſdā diuerſoꝝ coloꝝ lineis decorant̃.
ad notandū qꝙ ꝑ doctores ipſos ſacra ſcri/
ptura diuerſis ſenſib⁹ exponit̃ prout dictū
ē in prohemio libri. Si vͦo linee ipſe auree
vl' argentee ſint deſignāt qꝙ in ipſis doctori/
bus ē auꝝ ſapientie. ⁊ argentū eloquentie.
Vel cerei ipſi deſignāt duo teſtamēta qb⁹.
gen⁹ humanū illuminat̃. vl legē ⁊ prophe
tas qui in q̊buſdā eccleſijs dū euāgeliū le/
git̃ in pauimēto ponūt̃. qꝛ iā legis vmbra
⁊ prophetaꝝ enigmata ꝑ lumē euāgelij. ēt
ab humilib⁹ intelligunt̃. qꝛ ꝑ euāgelicā do
ctrinā lex ⁊ prophetia penit⁹ euanuerūt in
littera. In quibuſdā tñ eccleſijs in diebus
profeſtis vn⁹ puer cū vno tātū cereo dia/
conū p̄cedit. ꝑ qđ ſignificat̃ qꝙ p̄mū xp̄i aduē

tū q̊ humilis fuit ⁊ occult⁹ p̄uenit tātū vnus
curſor. ſ. iohēs baptiſta q̊ fuit lucerna vbi.
ī dieb⁹ vͦo feſtiuis duo cerei p̄cedūt quia ī
ſcđo aduētu q̊ ſolēnis erit ⁊ manifeſt⁹ duo
p̄mittēt̃ p̄cones. ſ. helias ⁊ enoch. q̊ iterficiē
tur ab antixp̄o in hierl'm qđ ſignificat̃ ꝑ ex
tinctionē cereoꝝ. De cādelabris et etiā cere
is aliꝰ dictū ē in p̄ma pte ſub ti. de picturis.
Añcedit q̊ꝫ crux p̄mo ad notādū qꝙ diaco
nus dꝫ p̄dicare crucifixū. Scđo qꝙ q̊ eū ītue
tur ꝑ fidē ſanat̃ a morſu ſerpētis antiq. ipe
enī ē ſerpēs ī palo. Tertio crux p̄cedit euā
geliū ī ſignū qꝙ p̄dicator dꝫ ſeq̊ crucifixum.
Vnđ dñs inqt petro. Seqre me. ioh. xxi. c.
p⁹ hec diacon⁹ ſup ambonē aſcēdit. dr aūt
ambo onis. pulpitū vbi legit̃ euāgeliū. ab
ambio ambis. qꝛ loc⁹ ille ḡdib⁹ ambit̃. ſūt
enī in q̊buſdā eccleſijs duo paria ḡdiuꝫ ſi
ue duo aſcēſus ī illū ꝑ mediū chori. vn⁹ a
ſiniſtris. videlicet v̄ſus orientē q̊ fiat aſcen
ſus. alter a dextris. videlicet v̄ſus occidēteꝫ
q̊ fiat deſcēſus. vt p̄miſſū ē. vel aſcendit ab
auſtrali pte. nā xp̄s a bethel. i. bethleem q̄ ē
ad auſtrū venit in hierl'm. Vñ dr. De⁹ ab
auſtro veniet. Aſcēdit ergo ſup ambonēꝫ
ad notādū qꝙ xp̄s ambit oēs q̊ cuſtodiunt
v̄bū euāgelij. et vt poſſit ambiri et ſic meli⁹
ab oīb⁹ intelligi. Itē aſcēdit vt ī edito et al
ta voce annūciet euangeliū tanq̃ꝫ vbiqꝫ et
ab oīb⁹ audiendū. iuxta illud propheticuꝫ
Sup mōtē excelſū aſcēde tu q̊ euāgelizas
ſion exalta ī fortitudīe vocē tuā. et domin⁹
iq̊t ī euāgelio. qđ dico vobis ī tenebris dici
te in luce. et qđ ī aure auditiſ p̄dicate ſuper
tecta. vt imitet̃ dominū q̊ ī mōteꝫ aſcendit
vt euāgeliū p̄dicaret. et apiens os ſuū do
cebat diſciplōs ſuos dicēſ. Btī paupes ſpū
⁊c. lex etiā ī mōte data eſt. euāgeliū ergo in
alto et eminenti loco legit̃. qꝛ doctrīa euan
gelica dilatata fuit vbiqꝫ terraꝝ. Vnđ ī oēm
trā exiuit ſon⁹ eoꝝ. et in. ⁊c. Epl'a vero in lo
co inferiori. qꝛ lex et prophete q̊ ꝑ illam figu
rant̃. clauſa fuerūt in iudea. vnde Not⁹ in
iudea de⁹. ⁊c. Preterea ꝑ epl'am p̄dicatio
veteris teſtamenti q̄ humilior. ꝑ euāgeliū
noui teſtamenti q̄ excellentior eſt intelligit̃
doctrina enī xp̄i vel lex euangelica excellit

aplicā ⁊ apoſtolica legalē doctrinā. Unđ
aplꝰs ad heb. vij. Lex neminē ad ꝑfectionē
ducit. euangelium autē dat ſalutem omni
credēti. in miſſa tñ pro defunctis nō ī loco
eminētiori. ſꝫ iuxta altare euāgeliū ⁊ epl'a le
gunt. ad notādū ꝙ quātū ſpectat ad defun
ctos talia nō ſūt ꝑdicatōes q̄ viuis publice
fiūt. Ipſis aūt cū ſunt abſētes fieri neq̄unt
publice vel occulte. ſꝫ magis ſunt pro ipſis
orōnes ꝑ q̄s ad xp̄m q̄ ꝑ altare ſignificat ap
propīquātes eis poſſumꝰ releuationē ali
quā obtinere. Legit etiā de more euāgeliū
ſup aq̄lā. iuxta illud. Et volauit ſuꝑ pēnas
ventoꝝ. Et aquila ipſa ſeu locꝰ in q̄ legit ī
diebꝰ feſtiuis aliq̄ pāno lineo vł ſerico opi
tur. ad ſignificādū mollicie cordiū xp̄iano
rū. Un dñs ꝑ prophetā. Ecce cor carneū
dabo vobis ⁊ ſcribā legē meā in cordibus
veſtris. Locꝰ v̓o in q̄ epl'a legit nō coopit
ad ſignificādū duricie cordiū iudeoꝝ. Le
cturꝰ aūt euāgeliū tranſit ad ꝑtē ſiniſtram
prout iā ⁊ ſupra ſub ti. de mutatione ſacer
dotis dictū ē. ⁊ opponit faciē ſuā aquiloni.
iuxta illud Iſa. xliij. Dicā aquiloni da. et
auſtro. noli ꝓhibere vt oñdat nos doctrīa
euāgelij debere armari ⁊ ꝑdicationē xp̄i ꝯ
illū ſpecialit̄ dirigi. q̄ ait. Ponā ſedē meaꝫ
ab aquilone ⁊ ſilis ero altiſſimo. Nā ⁊ ſm
prophetā. ab aquilone pandet oē malū ſu
per habitatores terre. Rurſus v̓ſus aq̄lo
nē euāgeliū legit. iuxta illud qđ legit ī can
ticis quarto. Aquilo ſurgat. i. diabolus fu
giat ⁊ auſter veniat. i. ſpūſſanctus accedat.
Recte enī ꝯ diabolū euāgeliū legit vt illuꝫ
ſua virtute expellat quoniaꝫ diabolꝰ nihil
tantū quantū euāgeliū odit. Siq̄dez aq̄lo
ventꝰ frigidꝰ diabolū ſignificat. q̄ flatu tē
ptationū corda hoīuꝫ a dei timore cōgelat
⁊ refrigerat. Cū ergo fides ī euāgelio cōti
neat. q̄ ē armatura nr̄a ꝯ diabolū. iuxta il
lud. cui reſiſtite fortes in fide. merito legit ꝯ
illū. Quñqꝫ etiā v̓ſus meridiē legitur. q2 do
ctrina xp̄i q̄ ꝑmo fuit inter iudeos ⁊ nūc in
ter gētes ad eos in fine redibit. Ibi v̓o q̄ eū
in veniēdo preceſſerūt reſpiciūt ad euange
liū ⁊ ad faciē recitantis. prout ſub epl'a di
ctū ē. Deinde lecturꝰ euāgeliū ſalutat ꝑplm

vt illuꝫ ad audiendū v̓bū dei attentū red
dat dicēs. dñs vobiſcū. oſtendens etiā per
hoc ſe orare vt dñs ſit cū eis. ⁊ obſeruās qđ
dñs iuſſit. In quācūqꝫ domū intraueritis
primū dicite pax huic domui. Chorus v̓o
⁊ ꝑpl's quaſi redditꝰ attētꝰ. ad illū ⁊ ad quā
cūqꝫ ꝑtē euāgeliū legit ſe vertunt. q2 oībus
propoſitū ē. Ite in mūdū vniuerſū ꝑdica
te euāgeliū oī creature. i. homini. pro q̄ fa
cta eſt oīs creatura. vel qui habet aliqđ pri
cipiū cū omni creatura. Et rñdent. Et cuꝫ
ſpiritu tuo. ſuꝑple vt digne poſſis euangeli
um legere. ac ſi dicant. tecum ſit ad dicēduꝫ
⁊ ſic mutuo ſe ſalutant. prout ſub prefatio
ne dicetur. Sane euangeliuꝫ ſtando ⁊ nō
ſedendo auditur. ſicut ſtatuit Anaſtaſius
papa vt ad prelium pro chriſti fide ſeruan
da ꝓmptitudo notet. Unde luce. xxij. Qui
nō habet gladiū vendat tunicā ⁊ emat illū
Et q2 ipſius doctrina ad amorē celeſtium
dirigit mētes noſtras. Ad hmōi etiam ꝓm
ptitudinē deſignandā quidā dum euange
lium legit clamides deponūt ⁊ etiam ad de
notandū ꝙ omnia temporalia dimittenda
ſunt propt̄ chriſtū. iuxta illud euāgelij. Ec
ce nos reliquimus omnia ⁊ ſecuti ſumus
te. Et ex quo ſtandū eſt apparet ꝙ nec iacere
nec appodiari debemꝰ euāgeliū audiendo
Reclinatoria ergo tūc relinquūt. ad deno
tandum ꝙ nō debemus cōfidere in princi
pibus nec ſuſtentari in terrenis. quia vani
tas vanitatū ⁊ omnia vanitas. dicit eccle
ſiaſtes. ſubauditur cōparatione dei in quē
curam noſtram iactare debemus. Et ſm
ipſum Anaſtaſium ſtantes curui manere
debemꝰ. vt humilitatē que a domino doce
tur. etiā corpore demonſtremꝰ. Audit etiā
capite nudato. Primo vt attentio adeſſe
monſtret. ob quā etiā cām quidā tūc men
tonē ⁊ genas manu tenēt. Scđo vt quiqꝫ
ſenſus patuli ſint ad audiendū. Tertio ad
notādū ꝙ oīa q̄ ſub velamine ⁊ figura ī le
ge ⁊ prophetis ꝯtinebant ſunt in euāgelio
manifeſtata. In chriſti enim paſſione ve
lum templi ſciſſum ē. ⁊c. deponunt etiā tūc
baculi ⁊ arma. primo ne imitemur iudeos
ī ꝯſpectu crucifixi arūdies ⁊ arma ferentes

Sc͂dō ad notandū ꝙ xp̄o p̄dicante oēs le/
gales obſeruātie q̄ p baculos ſignificātur
depoſite ſunt. Tertio depoſitio baculoꝝ ⁊
armoꝝ humilitatē notat ⁊ xp̄iane pfectio/
nis eē ſe nō vindicare ſed domino reſerua
re vindictā. iuxta illud. Mihi vindictā et
ego retribuā dicit dominꝰ. Et math. v. q̄ te
pcuſſerit ī vnā maxillā p̄be ei ⁊ alterā. Au/
dit etiā euangeliū in ſilentio qꝛ oīa ſoluta
ſunt ī euāgelio q̄ ī lege ⁊ prophetis promiſ
ſa erāt. Pōtifex qꝫ ſeu ſacerdos dū euāge/
liū legit faciē vtit ad illud ad notādum ꝙ
xp̄s pdicatores euāgelij ſemp ad adiuuan
dū reſpicit. Stās ſup ſcabellū ad deſignādū
ꝙ p hm̄ ōī pdicationē oīs aduerſa ptās de
bellat̄ ⁊ xp̄i pedibꝰ ſubmittit̄. ⁊ ſic impletur
qd̄ ī pſ dr̄. Donec ponā inimicos tuos ſca
bellū pedū tuoꝝ. Diaconus vō ſtatim pꝰ
qꝫ ſibi reſpōſū ē ⁊ cū ſpū tuo. vt cūctos red
dat dociles ⁊ beniuolos ad audiendū vbū
euāgelij. i. bonū nūciū nūciantē regnuꝫ dei
ſubdit. Sequētia ſancti euāgelij thurificāſ
librū ⁊ ſignās ſigno crucis ⁊ etiā in quibuſ
dā locis oſculat̄ librū. quaſi diceret. Hic ē
liber ſeu euangeliū dei. hic ē liber crucifixi
quē p̄dico. hic ē liber pacifici. p quē recōci/
liationē accepimus. Unde apl's prima ad
corinth. i. Predicamꝰ vobis xp̄m crucifi/
xum. Per incenſi aūt fumū bona p̄dicati/
onis op̄io intelligit̄. Deinde ſignat ſe ī frō/
te in ore pariter ⁊ in pectore ſeu ī corde ne dia/
bolus q̄ bonis opibus inſidiat̄ tollat ei per
erubeſcentiā deuotionē de corde vel ſermo
nē de ore. ac ſi dicat. Ego chriſti crucem nō
erubeſco ſed eā ore p̄dico. ⁊ corde credo. qꝛ
corde credit̄ ad iuſticiam ore aūt ↄfeſſio fit
ad ſalutē. Predicamꝰ inq̄t apl's xp̄m ieſuꝫ
⁊ hunc crucifixū. iudeis q̄dē ſcādalū genti/
bus ſtultitiā. Et apl's ad gala. vj. Mihi ab
ſit gloriari niſi in cruce domini noſtri ieſu
xp̄i. Dominꝰ etiā ī euāgelio ait. q̄ me eru/
buerit ⁊ ſermones meos huc filiꝰ hoīs eru
beſcet. cū venerit in maieſtate ſua ⁊ patris
⁊ ſanctoꝝ angeloꝝ. Unde in daniele legit̄.
Tibi ē ↄfuſio ↄfitētibꝰ re. Quidā āt ſignāt
ſe tm̄ ī frōte ⁊ in pectore q̄ſi in vtroqꝫ ſupli
minari. Clerꝰ vō ⁊ ppl's audito titulo euan
gelij ſcꝫ ſequētia. ⁊c. ſiue bono nūcio vtētes
ſe ad orientē ſiue ad altare vt deuꝫ q̄ verꝰ ē
oriens glorificēt qꝛ miſit eis vbū ſalutis ſi/
cut legit̄ in actibꝰ aploꝝ. ⁊ glorificauerunt
deū dicētes. ergo ⁊ gentibꝰ deꝰ pniāꝫ dedit
ad vitā cū reuerentia ⁊ honore reſpōdent.
Gloria tibi domine. Propoſito itaqꝫ euā
gelio ad legēdū in q̄ agit̄ de gloria ⁊ de no/
ſtra liberatione ſcꝫ qualiter xp̄s diabolum
deuicit ⁊ nos ab ipſiꝰ ſeruitute liberauit. et
victor ad gloriā patris aſcēdit. ipſi audito/
res euāgelij letantes in laudē ſui ſaluatoriſ
ↄclamāt dicētes. Gloria tibi domine. qua/
ſi dicāt. Glia tua q̄ nobis in euāgelio p̄di/
cat̄ nobiſcuꝫ ſine fine pmaneat ⁊ ſemp cre/
ſcat. Et hoc dicēdo ſigno crucis ī fronte in
ore ⁊ in pectore ſe ſibi ↄ diabolū muniunt.
ne eos ipediat in audiēdo. In fronte qꝛ ibi
ē locus pudoris ⁊ verecūdie. vnde p hoc ꝙ
crucē fronti imp̄imūt. oſtēdunt ſe nō erube
ſcere credere crucifixū cuiꝰ liber legit̄. ⁊ euꝫ
habere deū et dominū. Per hoc ꝙ in ore ſi/
gnificāt ſe crucē domini audacter p̄dicare
Per hoc ꝙ in pectore oſtendūt ſe libenter
cōpati pro noīe chriſti. Qua etiam ratiōe
quidā quādiu euangeliū legit̄ cuꝫ vtroqꝫ
pollice ante pectus ſignū crucis figurant.
Rurſus nos in ore ſignamꝰ ad deſignan
dū ꝙ de verbis euangelij debet eſſe locutio
noſtra. In pectore vero. ad ſignificanduꝫ
ꝙ verba euangelij debent nos percutere in
pectore et in mente. Mox vero poſt factuꝫ
ſignum crucis verſus diaconuꝫ audituri
euangelium ſe conuertunt. De crucis my
ſterio dicet̄ in prohemio quinte ptis. Por
ro alicubi ſubdiaconus dū legit euāgeliuꝫ
ſiniſtrā manū libro ſupponit. ad notanduꝫ
ꝙ illi qui ſub tp̄e legis fuerunt. quorum fi/
nis ſeu vltimus fuit iohānes. quē ſig̃ficat
ſubdiaconꝰ. et ſi aliqua bona agebant illa
tamē debilia et infirma erant q̄ p ſiniſtram
ſig̃ficant̄. qꝛ et ſi lex ad gratiā diſponeret. ta
mē grāꝫ nō p̄bebat. ↄuenient̄ ergo ſiniſtra
manꝰ libro euāgelij ſupponit̄ in q̄ xp̄i fides
p̄dicat̄ ſine qua p opa legis nemo ſaluatur
Rurſus per ſiniſtraꝫ manū temporalia p
librū euangelij ſpūalia ↄgrue deſignantur

Manꝰ ergo ſiniſtra libro ſupponit̄. ad no
tandū ꝙ ſicut aīa ſine corpore nō viuit. ita
nec ſpūalia diu ſine tpalibꝰ ſubſiſtere pn̄t.
¶ Terminat̄ aūt euāgeliū exaltādo vocē.
in fine prout ſub epl̄a dictū ē. Et mox illo fi
nito munit ſe diaconus ſigno crucis. ne di
abolus ſuſceptū ſemen euāgelij de vaſe ſi
gnato ſurripiat. Et deinde euāgeliū oſcula
tur ad notādū ſe ex charitate ꝛ amore euā
gelizaſſe. Auditores vō ſe verſus orientem
ꝯuertunt q̄ſi ad hiɫm grās agētes q2 inde
venit ad nos euāgeliū. Juxta illud qd̄ dn̄s
dixit in euāgelio apoſtolis. Vos eritis mi
hi teſtes hoꝝ ī oēs gētes incipiētes a hiɫm
Et ſigno crucis in pectore ſe muniūt ꝯ dia
bolū ne ſemē vbi dei ſuffocet̄ in eis. Vn̄ lu
ce. viij. Volucres celi comederūt illud. Et
ne ſermonē dn̄i rapiat de pectoribꝰ eorum
quaſi dicant. Deꝰ nos faciat in doctrina
xp̄i pſeuerare. Et vt ſignificent ſe habere in
corde qd̄ exprimit̄ ore. qd̄ etiā aptꝰ deſigt̄
in quibuſdā eccleſijs in quibꝰ finito euāge
lio dr̄. Amen ꝛ bene. quaſi dicāt. Verū ē qd̄
in euāgelio dictū ē. qd̄ ē ꝯ quoſdam hereti
cos. qui lecto euāgelio quaſi ꝯtradicentes
dicunt. falſum ē. Vel amen. quaſi dicant.
Fiat nobis qd̄ dn̄s in euāgelio pollicetur.
In alijs vero eccleſijs dr̄ deo grās. ſicut fit
poſt aliquā lectionē vel caplm̄. Quidā eti
am litterati dicūt. Benedictus q̄ venit ī no
mine dn̄i. qd̄ ē finis euāgelij mathei qd̄ le
git̄ in feſto beati ſtephani ꝛ ī dn̄ica palma
rū. In quibuſdā locis cerei qui ſignificāt
doctores p quos eccl'ia illuminat̄. ſtatī pꝰ
lectū euāgeliū extinguunt̄. quoniā xp̄o in
eis loquēte pn̄t eccliam illuminare. eo aūt
tacente. i. ſpū ſancto ab eis recedente hoc ne
queunt. Preterea euāgelij p̄dicatione fini
ta lex ꝛ prophetie ceſſabūt. In nōnullis m̄
eccleſijs dū euāgeliū legit̄. candelabra cū ce
reis deponunt̄ ad terrā. ad notandū legez
ꝛ propheciā inferiorē euāgelio eē. Cōſe
quenter ſubdiaconꝰ codicē euāgelij refert
diaconus vero vacuꝰ redit vt oñdat ſe pre
dicatione finita cōtēplationi vacare. Cle
mens aūt priꝰ ad legendū euāgeliū librū
in quibuſdā eccleſijs ferebat. ad notandū
ꝙ ipſe nō ſolū debebat docere ſed ꝛ facere.
Redit etiā ad ep̄m ſeu ſacerdotē vn̄ venit
ad notandū ꝙ oīs doctrina a deo eſt ꝛ ad
ipſū reuertit̄. Vn̄ ſalomon. Unde exeunt
flumina reuertunt̄. Textus quoqꝫ euāge
lij ſup puluinar reportat̄. q2 eccleſia vt au
diuit euāgeliū illud ſuauiter corde ſuſcepit
ꝛ letata ē iuxta illud. Audiuit ꝛ letata eſt ſi
on. Et ait. Anima mea liquefacta ē. vt dile
ctus locutꝰ ē. Liber quoqꝫ euāgelij ꝛ thu
ribulū ad pōtificē reportant̄. q2 ad deū oīa
bona referēda ſunt a q̊ cuncta procedunt.
Ipſe enī ē finis ꝯſumās ſed nō ꝯſumēs. al
pha ꝛ o primus ꝛ nouiſſimꝰ initiū ꝛ finis.
Nam ꝛ apoſtoli p̄dicatiōe pacta ad xp̄m
ꝯuerſi ſunt referentes ei grās de miraculis
ꝛ p̄dicatiōis profectu. Ep̄s vō thꝰ odorat
ꝛ euāgeliū oſculat̄. Primo ad notandum
q2 qd̄ xp̄s inſpirauit ꝛ docuit hoc approbat
ꝛ acceptat. Deꝰ enī nihil accipit niſi qd̄ effi
cit nec remunerat niſi qd̄ donat. q2 ſicut cū
cta q̄ facit bona ſunt. ſic nulla ſunt bona ni
ſi q̄ fecit. Nā vidit deꝰ cuncta que fecerat ꝛ
erant valde bona. Scd̄o aptū codicē oſcu
lat̄ ad ſignificandū ꝙ ſcire dꝫ. ꝛ nuda ac ap
ta ſibi eē debēt quecūqꝫ ſunt in lege. Unde
Luce. viij. Vobis datū ē noſſe myſteriū
verbi dei. Et malach. ij. Labia ſacerdotis
cuſtodiunt ſciām. ꝛ legez exquirunt ſupple
ſubditi de ore eiꝰ. Tertio q2 ipſe ſolꝰ intrat
in ſancta ſanctoꝝ. prout in prohemio huiꝰ
ptis dictuz ē. Quarto q2 hmōi oſculum ſi
gnificat affectum amoris ad euāgelium q̄
p̄cipue in ep̄o vigere dꝫ adeo vt paratus ſit
mortē pro eo ſubire. Quinto ſubdiaconus
librū aptum prelato ſeu ſacerdoti offert ad
oſculādum ad notanduz ip̄m debere dele
ctari in fide fideliuz q̄ infuſa ē ī eis ꝛ patefa
cta p euangelij p̄dicationē q̄ priꝰ in lege fu
erat clauſa. Poſtea ī q̄buſdā eccleſijs liber
clauſus illis q̄ ſunt ī choro oñdit̄. pro eo ꝙ
pꝰ p̄miſſa vba. vobis datuz ē noſſe myſte
rium. ⁊c. ſeq̄tur in eo. ca. ceteris autē in pa
bolis. ¶ Et ē aduertenduz ꝙ poſtq̄z diaco
nus lecto euāgelio librū oſculatus ē. ad no
tandum ſe ex charitate ꝛ amore euangeli
zaſſe. tunc demum fertur euangelium ep̄o

q̄ xp̄m ſiḡficat ad oſculandū.i.ad p̄dicatio
nē acceptandā.⁊ nō ante.ad figurandū ꝙ
de⁹ illā dūtaxat p̄dicatiōē acceptat q̄ fit ex
amore ⁊ caritate. Verūtn̄ i miſſa p defū-
ctis euāgeliū nō fert̄ pōtifici ad oſculandū
tū q2 tūc p̄miſſerōes ceſſāt.tū q2 i miſſa illa
oīs ſolēnitas ſubtrahit̄.ne feſtiue ſolēnita-
tes cū deſolatōnis merorib⁹ miſceant̄. Le-
gēs tn̄ euāgeliū in miſſa p defūctis librū i
q̄buſdā eccleſijs oſculat̄.q2 q̄cūq3 illō p̄nū
ciat d3 caritatis amore in illū tendē cuius
doctrinā euāgelicā recitauit.q̄ amor per
oſculū deſiḡt. Et attēde.q2 statim poſt libri
oſculū ſacerdos miſter pōtificē q̄ xp̄m deſi
gnat incenſat.ad oſtendendū ꝙ ſacerdotiſ
maxīe officiū ē orōis ignitū ſacrificiū qd̄ p
incenſū ſiḡficat̄ chriſto offerre.nō ſolū i ex-
piationē delicti verū etiā in grāꝝ actōēz.put
in leuitico habet̄. ¶ Poteſt et ſub epilogo
dici.q2 ꝙ liber euāgelij p ſubdiaconū porta
tur ꝙ diacon⁹ pulpitū aſcēdit ꝙ apto libro
pp̄lm ſalutat ⁊ oēs rn̄dent.ꝙ titulū euāgelij
p̄mittit.ꝙ alta voce ⁊ diſtincte ⁊ ꝯ aq̄lonē
legit ꝙ oīs pp̄lus aures et oculos ad librū
dirigit.et in ſilentio ac ſtando audit.et in fi
ne ad celū man⁹ leuās orat dicēs amē. Hec
in quā oīa ⁊ ſingula ex lege ſumunt̄. Legit̄
enī in p̄ncipio neemie.ꝙ ꝯgregato pp̄lo ad
plateā q̄ ē ante portā aq̄rū hesdras ſcriba
attulit librū legis moyſi.⁊ ſtetit ſup gradū
ligneū quē fecerat ad loquendū.⁊ aperuit
librū corā oī pp̄lo. Porro leuite ſilentiū fa-
ciebāt pp̄lo ad audiendū legē bn̄dicētes dn̄o
magno.et oīs pp̄lus ſtans in gradu ſuo re-
ſpōdit amē. Et legerūt in libro legis dei di-
ſtincte ⁊ apte ad itelligēdū. Omis vō pp̄lus
eleuātes man⁹ ſuas adorauert̄ p̄nī ad trā.
¶ Illud q̄3 p̄tereundū nō ē ꝙ euāgelijs q̄
in eccleſijs legūt̄ generalit̄ due p̄fatōnes p̄
mittūt̄. Prima ē initiū ſancti euāgelij. Se
cūda ſequētia ſcti euāgelij. Siq̄dē p̄ma p̄-
fatio p̄mittit̄ p̄ncipio cuiuſlib3 euāgelij q̄t
tuor euāgeliſtaꝝ ſc3 euāgelio iohānis. In
p̄ncipio erat v̄bū.euāgelio mathei. Liber
generatōis.euāgelio luce. Fuit i dieb⁹ he-
rodis.et euāgelio marci. Principiū euāge
lij ieſu xp̄i.qd̄ in q̄buſdā eccleſijs legit̄ in p̄-
ma dn̄ica de aduētu.vt ibi dicet̄. Et tūc nō
ſubijcit̄ illis. In illo tp̄e.q2 in ip̄is p̄ncipijs
agit̄ et determinat̄ certū tp̄us. Vn̄ eſſ3 nu-
gatio.et ſupflueret v̄ba illa. Scd̄a vō p̄fa-
tio p̄mittit̄ oīb⁹ alijs euāgelijs. Et dr̄ ſequē
tia q2 v̄ba ip̄a q̄ legēda ſūt ſequūt̄ p⁹ initiū
ſeu poſt ea q̄ p̄cedūt in euāgelio vn̄d ſūpta
ſūt. Vn̄ cū dr̄ ſeq̄ntia.ſupplendū ē ſunt v̄ba
ſancti euāgelij ⁊c. Vel ſequētia eſt numeri
ſingularis et tūc dr̄.ſequētia ſcti euangelij
ſm̄ iohēm ſupplet̄ h̄ eſt. Sane in euāgelijs
q̄b⁹ ip̄a ſcd̄a p̄fatio p̄ponit̄ ſubijcitur q̄nq3
In illo tp̄e.et q̄nq3 nō ſubijcit̄. Siq̄dē ſine
In illo tp̄e dicūt̄ q̄n ex eoꝝ v̄bis certū eſt d̄
tp̄e.vt p̄miſſū ē.et tūc incipiūt p aliquā de-
terminatōē3 regie vel alteri⁹ p̄tātis.vt illd̄.
Anno q̄ndecimo tiberij.vel p ſimplicē rei
geſte narratōem certū tp̄us determiātem
vt illud. Cū eſſet deſpōſata.et illd̄. Poſtq̄3
ꝯſūmati ſūt.et illud. Cū nat⁹ eſſ3 ih̄s.⁊ illd̄
Factū ē āt cū baptizaret̄.et illd̄. Cū eēt ih̄s
annoꝝ duodecim.et illud. Poſtq̄3 impleti
ſūt dies.et illud. Veſpe aūt ſabbati.et illud
Elizabet impletū ē ⁊c. Reliq̄s vō euāgelijs
ſubijcit̄. In illo tp̄e.et ē ſenſus. In illo tp̄e
ſc3 grē de q̄ dr̄ ap̄ls. Ecce nūc tp̄us accepta
bile. ¶ Nō eſt etiā omittendū ꝙ euāgeliū
legit̄ in eccl̄ia q̄nq3 ſm̄ hiſtoriā.vt illud qd̄
dr̄ i die paſce. Maria magdalene ⁊ maria
iacobi ⁊c. Et illd̄ qd̄ cantat̄ i natali ad ſcd̄ā
miſſam de paſtorib⁹. Q̄nq3 ſm̄ allegoriā
vt illud qd̄ legit̄ in aſſūptōe btē marie: in q̄
mēuo fit de maria et martha. Vbi dr̄. In-
trauit ih̄s in q̄ddā caſtellū ⁊c.put ibi in ſe-
ptima p̄te dicet̄. Q̄nq3 ſm̄ rem.vt illd̄ d̄ ſcā
trinitate. Q̄nq3 ſm̄ pſonā.vt illud qd̄ cātat̄
in feſto ſancti thome ap̄li.vbi dr̄. Thomaſ
vn⁹ de duodecim. Q̄nq3 ſm̄ p̄tem.vt illud
qd̄ dr̄ in feſto ſancte crucis de nichodemo.
vbi dr̄. Sic oportet exaltari filiū hoīs ⁊c.
In q̄ v̄ſu xp̄s paſſionē ſuā ſiḡficat ⁊ exalta
tionē corpis ſui in cruce. Et iō euāgeliū in
q̄ h̄ clauſula ꝯtinet̄ legit̄ in feſto ſctē crucis
et in feſto michaelis archangeli p̄pt̄ illum
v̄ſū.angeli eoꝝ ſp vidēt faciē p̄ris ſui q̄ i ce-
lis eſt. Itē etiā ſm̄ p̄tem.vt illud. Liber ge-
neratōis ⁊c. Et h̄ p̄pt̄ vltimū v̄ſum in q̄ fit

mentio de chriſto. Quãqꝫ ſm̄ totū vt illud
qd̓ legit̄ in circūciſione dn̄i. Poſtq̄ꝫ ꝯſum
mati ſūt dies octo ⁊c. Quãqꝫ ſm̄ temp⁹. vt il
lud qd̓ dr̄ in p̄ma die q̄dragesime. ſcꝫ ꝓpter
ieiuniū. Quãqꝫ ꝓpt letanias. vt illd̓. Si qd̓
pecieritis ⁊c. qd̓ i letanijs dr̄. in q̊ fit mētio d̓
ouo pane ⁊ piſce. Et q̄nqꝫ ꝓpt̄ locū. vt illud
qd̓ legit̄ in dn̄ica ſexageſime ſcꝫ Exijt qui ſe
minat ⁊c. ¶ Sane mulier etiā abbatiſſa n̄
debꝫ legē euāgeliū. lꝫ ei beata v̓go dignior ⁊
excellētior eſſꝫ aplis vniuerſis. dn̄s tū n̄ cō
miſit ei claues regni celoꝝ. Hinc ē q̄ abba/
tiſſa nō poteſt ꝓpas moniales bn̄dicere. vl̓
eaꝝ ꝯfeſſiones i criminib⁹ audire. vl̓ euan/
geliū legē. vel publice p̄dicare. In matuti/
no tn̄ poſſꝫ ſed nō publice euāgeliū dicere.
Et nota q̄ quattuor ſunt euāgelia d̓ beata
maria. vt dicetur in .vj. parte ſub feſto aſſū/
ptionis.

De ſimbolo.

Euangelio lecto
mox cantat̄ alta voce ſimbolū il
lud ſcꝫ Credo i vnū deū. Quia
eī corde creditr̄ ad iuſticiā ore āt fit ꝯfeſſio ad
ſalutē. io͂ eccl'ia vt oñdat q̄ euāgelij v̓bum
ſeu p̄dicatōēꝫ fide ⁊ corde recipit mox fidei
ſimbolū ore decātat. Simbolū ergo p⁹ euā
geliū fidē poſt p̄dicatiōēꝫ oſtēdit. Vn̄ Io.
Hec eo loquēte multi crediderūt i eū. Nam
ſm̄ aplm̄ ad roma. x. Fides ē ex auditu. au
dit⁹ āt p v̓bū xp̄i. Dicit̄ āt alta voce vt oēs
illud dicāt et addiſcāt. Omis eī chriſtian⁹
tenet̄ publice fidē catholicā ꝓfiteri. ꝓpt̄ qd̓
in frōte ſignat̄. In p̄ma v̓o ⁊ in cōpletorio
ſub ſilentio dr̄. ne muſce morīētes p̄dāt ſua/
uitatē vnguēti. put in q̊nta pte ſub n. de p̄/
ma tāget̄. Rurſ⁹ io͂ i miſſa patēt dr̄. ad no/
tandū q̄ hodie fides catholica libere p̄dica
tur et docet̄. in p̄ma v̓o ſub ſilētio dr̄. ad no/
tandū q̄ in p̄mitiua eccl'ia p̄ſertim tp̄e paſ/
ſionis xp̄i p̄dicatores et fidei ꝓfeſſores ſilu/
erūt. et i cōpletorio ad notandū q̄ ſilit̄ i fine
ſcl'oꝝ antichriſti pſecutōne iualeſcēte illoꝝ
ora claudēt. Sane ſacerdos ſeu ep̄s illud i
cipit ad deſignādū q̄ oē bonū a xp̄o ꝓcedit
Nam oē datū optimū ⁊ oē donū pfectum

deſurſū ē. d. a. p. lu. Hec āt muſic⁹ ille celeſtis
dicat cātauim⁹ vobis ⁊ nō ſaltaſtis. chor⁹
euāgelice doctrine ꝯſona voce r̄ndet. et ſo/
lenni tripudio fidē catholicā ꝓfitet̄ dicens.
Patrē omnipotentē ⁊c. quia i miſſa pape
quoqꝫ aliter obſeruet̄. ptinet dicere. Ad hoc ſacer
dos illud incipiēs manet erect⁹ an̄ mediū
altaris. maib⁹ extēſis ſurſū eleuatis. quas
poſtq̄ꝫ inceperat iungit. Siquidem ſacerdos
xp̄m rep̄ſentās erect⁹ manet. ad notandꝫ
q̄ xp̄s ſp paratꝰ ē cunctis ſpūalia bona lar
giri. et an̄ altaris mediū. innuēs q̄ nō ē pſo
naꝝ acceptor. ſꝫ q̄tū i ipſo ē oīb⁹ eq̄liter in/
fluit nec angulū diligit neqꝫ ſinū. manib⁹
q̊ꝫ extēſis ad deſignandū q̄ parat⁹ ē abun/
dāter bn̄ meritis illa largiri. ſurſū tn̄ eleua
tis. q̄ſi ipo facto oſtēdens q̄ q̄ ſurſum ſunt
querere atꝫ a deo miſcdiam poſcere ⁊ in eo
ſolo ſperare debem⁹. Deinde poſtq̄ꝫ icepe/
rit man⁹ iungit. q2 ei ſoli de p̄ceptis bonis
grās agere et humiliari debē⁹. Et q̊nīā ſim/
bolū v̓bū ē euāgelicū q̊ ad ſenſū. io͂ ſtando
illud audire ſic̄ et euangeliū. et illo dicto ſi/
gnū crucis facere debē⁹. Simbolū āt gre/
ce latine ſonat indiciū vel ſignū vel collatio
tū q2 regulā fidei plenā indicat et pfectam.
tū q2 ſimul i vnū fidei ꝯtinet articulos. Et
nota q̄ triplex ē ſimbolū. Primū eſt ſimbo
lū aploꝝ. qd̓ vocat̄ ſimbolū min⁹. qd̓ vicꝫ
ex iſtitutōe damaſi pape dr̄ tacite p ferias i
ſingul̓ canonicis horis. Et illd̓ dr̄ a ſin qd̓
eſt cō ⁊ bolos qd̓ eſt ſnīa. q2 ꝯpoſitū fuit ex
diuerſis v̓bis aploꝝ. ſic̄ pueri i feſtiuis cō/
uenīētes afferre ſolēt bolos. i. fruſta carni/
um et panis. q̄ in vnū collecta ſimbolū vo/
cant̄. i. collectio minutiaꝝ. Tradit̄ eī q̄ poſt
q̄ꝫ apl'i ſpūm paclitū acceperūt. cuꝫ iā forēt
ad p̄dicandū euāgeliū pfecturi ꝯferentes
in vnū ſup articulis fidei ſtatuerūt vt ſicut
oēs erāt i vna fide ꝯcordes. ſic oēs vnā fidē
ꝯcorditer p̄dicarēt. et io͂ ſimbolū min⁹ cō/
ponētes vnuſq̄ſqꝫ bolū. i. pticulā vnaꝫ ap/
poſuit. Vnd̓ ſm̄ aploꝝ cathalogū ſiue nu
merū. duodecim pticulas dinoſcit̄ ꝯtinere
Petrus nāqꝫ appoſuit. Credo i deum pa/
trē oipotentēꝫ creatorē celi et t̄re. Andreas.
Et in ih̄m xp̄m filiū ei⁹ vnicū dn̄m noſtrū.

Jacobꝰ mi. Qui ꝯceptꝰ ē de ſpū ſctō natꝰ
ex maria vgine. Johēs. Paſſus ſub pon-
tio pilato crucifixus mortuus ⁊ ſepultus.
Philipꝰ. Deſcēdit ad inferna tertia die re
ſurrexit a mortuis. Bartholomeꝰ Aſcēdit
ad celos ſedet ad dexterā dei prīs oīpotētis
Thomas. Inde ventur ē iudicare viuos
et mortuos. Mathēꝰ Credo ī ſpūm ſctūm
Jacobꝰ mi. Sāctā eccliā catholicā ſctōꝝ
cōmunionē. Symon. Remiſſionē pctōꝝ.
Thadeꝰ. Carnis reſurrectōez. Mathias
Et vitā eternā. Scdm ſimbolū ē. Quicū-
qz vult ſaluꝰ eē ⁊c. ab athanaſio patriarcha
alexādrie ī ciuitate treueri ꝯpoſitū. Btiū pōt
dici tertiū. nā nicenū de q̊ ſeqꝛ fuit pͥus ī p-
ma niceno ſinodo ꝯpilatū. Tertiū eſt nice
nū. ſcʒ Credo in vnū deū. qd damaſꝰ papa
ex ꝯdicto vniuerſalis ſinodi apō ꝯſtātino-
polim celebrate inſtituit ī miſſa cātari pa-
tenter. qnqz ⁊ marcus papa pͥmꝰ ſtatuiſſet
illud alta voce cātari. Et vocat ſimbolum
maiꝰ. A grecis ergo vſus cātandi a d[...]
ſam ſimbolū credit̄ puenīſſe. Qd ſuis duo-
decim clauſulas ꝯtinet. Prima ē. Credo ī
vnū deū ⁊c. Scda ē. et ī vnū dnm ihm xpm
Tertia. q ꝓpt nos hoīes ⁊c Et cū dr ibi. Et
hō factꝰ ē. debē genua flecte. qꝛ xpm hoīez
factū ⁊ p nob crucifixū adoramꝰ Quarta
crucifixꝰ etiā p nob. Quīta. et reſurrexit ter
cia die ſm ſcpturas. i. eo modo. eo ordine. ⁊
eo tpe. q̊ pdictū ē ī ſcpturis. Sexta. aſcēdit ī
celū. Septima. et iterū ventur ē ⁊c. Octaua.
et in ſpūm ſanctū dnm. Nona. in vnā ſctāz
catholicā eccliāz. Decima. Cōfiteor vnum
baptiſma. Undecīa. Et expecto reſurrectōz
mortuoꝝ. Duodecīa. et vitā venturi ſeculi
amē. Et ē notandū qꝛ ī pdictis niceno ⁊ cō
ſtātinopolitano ꝯcilijs nō leguntr vba illa
ſm ſcpturas. neqz illa. filioqz. Et q̊niā apō
grecos ī fine ipiꝰ ſimboli ſub anathemate
dr phiberi. ne qs de fide trinitatis aliud do
cere vel alit pdicare qz ibi ꝯtinet preſumat.
ſʒ ⁊ calcedoneū. ꝯciliū apō eos celebratum
anathematizari pcepit eos q alterā fidem
auſi eſſent ꝯponere. pferre. ſcribere. docere
vel aliud ſimbolū trade qz pmiſſū ē. iō ipſi
greci nos anathematizatos aſſerūt. p eo qꝛ

ibi addimꝰ vba ipa. ſʒ mītiꝰ bū dicūt. tūz q̊a
illud nō fuit canon late ſnīe. ſʒ cōminatio
q̄dam. tū qꝛ inferior potētiorē ligare nō pt.
romana eī ecclīa nō ſubeſt ꝯcilijs. ſʒ potius
ꝯcilia ſubſūt ſibi. Preterea vba illa ſm ſcptu
ras ſupta ſūt ex expoſitōe fidei eiuſdē ꝯcilij
ꝯſtātinopolitani. et ſic nihil videt additū.
nec errorē aliquē ſapiūt. Sane vt ſupra ſūt
expoſita et intellecta. Itez p vba illa filioqz.
nō docemꝰ aliud vel alit de trinitate pdica
mus. imo idē. Cū eī filiꝰ idē ſit cū prē ī ſuba
ergo qd a prē pcedit et a filio pcedit. ⁊ ſic ni
hil addimꝰ. ſʒ potiꝰ declaramꝰ. nec alteraz
fidē ꝯponimꝰ. pferimꝰ. ſcribimꝰ. vel aliud
ſimbolum tradimꝰ. nec ī aliq̊ ꝯ pdictū faci
mus anathema. Mirū tn̄ ē q auſi ipi gre-
ci ſpūm ſctūm a filio pcedere negare preſu-
mūt. cū ⁊ ībi cōcilio epheſino apud eos edi
to ꝯtineat expſſe. Sʒ ⁊ ipi ſe erraſſe videtes
q̊ſdā platos de ſuis ad generale ꝯciliū lug
dunen. ſub greg. papa decimo celebratum
miſerūt. q in dicto ꝯcilio publice nob vide
tibꝰ ſuo ⁊ oīm platoꝝ ⁊ imꝑatoris romani
noīe pfeſſi ſūt qꝛ ſpūſſctus eternalit ex patre ⁊
filio nō tanqz ex duobꝰ pncipijs ſʒ tanqz ex
vno pͥncipio. nō duabꝰ ſpiratōibꝰ ſʒ vnica
ſpiratōe pcedit. put ī eiuſdē gregorij cōſti-
tutōe habet. corā toto ꝯcilio ter grece et ter
latine ſimbolū cū dictis vbis. ſm ſcpturas.
et filioqz. ſolēniter decātando. Cantat aūt
hͦ ſimbolū maiꝰ ī ſolēnitatibꝰ eoꝝ dūtaxat
q illud ꝯpoſuerūt. et in illis de qbꝰ aliq̄ mē-
tio fit in ipo. videlicet ī oībꝰ diebꝰ dñicis. in
feſtiuitatibꝰ dñi. ſcʒ in natali. epiphania. ce
na dñi. paſca. aſcenſione. pente. in trāſfigu-
ratōe. et in feſto de trinitate. et in oībꝰ feſti-
uitatibꝰ beate marie. ſancte crucis. angelo-
rum ⁊ aplōꝝ. de qbꝰ fit mētio ibi. Et aplicā
eccliam. In ſolēnitatibꝰ autez luce ⁊ marci
euāgeliſtaꝝ dicūt q̊dā nō debere cātari. qꝛ
illi apli nō fuerūt. Item dici dʒ in dedicati-
onibꝰ eccliaꝝ. ⁊ in ꝯmemoratōe oīm ſctōꝝ
q̄tiqz ⁊ ipa ſit dedicatiōis feſtiuitas. Et dr
etiā infra octauas natalis dñi. excepta die
innocentiū in qua cātica leticie ſubticentur
In octaua tn̄ cantat. put in ſeptima par-
te ſub illo feſto dicet. Cantat et infra octa-

uas epiphanie.paſce.aſcenſionis.penteco.
apl'oꝝ petri ꝛ pauli.ꝛ aſſūptōis bt̄e marie.
ſʒ eī in natiuitatib⁹ ſctōꝝ iohānis baptiſte
et ſancti laurēnij ſimbolū nō cātet.ī octauiſ
ñ eoꝝ cātat̄.eo q̄ īfra octauas apl'oꝝ ꝛ aſ
ſūptōis occurrunt.ꝛ ob hoc etiā ī octaua io
hānis baptiſte p̄fatio de apl'is.ꝛ in octaua
beati laurenij p̄fatio de aſſūptōne cantat̄.
In q̄buſdā tn̄ eccleſijs dr̄ ſimbolū in feſto
beati iohānis baptiſte.ꝛ nō incōpetēter.qꝛ
ipe nō ſolū fuit pp̄ha.ſʒ etiā pluſq̄ȝ pp̄heta.
et ī ſimbolo de pp̄ha fit mētio ibi. Qui lo
cut⁹ ē p pp̄has. De ipo q̄ȝ ſcptū ē. Fuit hō
miſſus a dō ⁊c̄.et ita fuit apl's. De ipo etiaȝ
ait iohēs os aureuȝ ī ſ̄mone q̄ legit̄ in feſto
decollatōis Johēs par angelis.apl'oꝝ vox
Ipe etiā pmo baptizauit ꝛ baptiſmuȝ p̄di
cauit.ꝛ in ſimbolo fit mentio de baptiſmo.
Hoꝝ q̄dem oīm fit ꝯmemoratio in ſimbo
lo.q̄ȝ q̄dā nō obſcure vt epiphanie.ē tn̄ illud
feſtū dn̄i.eſt etiā feſtū illud baptiſmatis de
q̄ in ſimbolo ptinet̄ ibi. Cōfiteor vnum ba
ptiſma ⁊c̄. Et cene dn̄i.ſʒ illa ē ſolēnitas eu
kariſtie.ad quā reſpicit illō.ſctōꝝ ꝯmunio
nē. Et angeloꝝ.ſʒ illi noīe celi debēt ītelligi.
de q̄ in ſimbolo dicit̄ ibi. Creatorē vl' facto
rē celi ꝛ t̄re ⁊c̄. Quibuſdā tn̄ videt̄ tūc nō eē
cantandū.eo q' angeli nūq̄ȝ habuert̄ fideȝ
ſed ſpem nec credūt ſʒ ſciūt.q̄nā plenā ſcie
tiā habēt. Fit etiā ꝯmemoratio.ſʒ obſcure
dedicatōis eccleſiaꝝ.ſʒ ad illā reſpicit illud
ſctām ecclīam catholicā.tūc eī ſctificat̄.ꝛ vt
ita dicā catholizat̄ ecclīa cum dedicat̄. Ad
octauas vō reſpicit reſurrectio mortuorū.
de q̄ dr̄ ibi. Et expecto reſurrectōeȝ mortuo
rū. In feſto ſctē agnetis ſimbolū ñ cātat̄.
qꝛ ſʒ ī ecclīa celebret̄.nō ē tn̄ feſtū octaue.p
ut ī ſeptima pte ſub ipo feſto dicet̄. Porro
q̄dam nō abſurde ſimbolū cantāt ſingulis
dieb⁹ a die reſurrectōis vſq̄ȝ ad feſtū aſcen
ſionis.ſicut in oīb⁹ dn̄icis dieb⁹.et etiā ī ſo
lennitatib⁹ bt̄e marie magdalene.dicentes
illā fuiſſe apl'oꝝ apoſtolā eo q' ipa pmo re
ſurrectōis gaudiū aplis nūciauit.ꝛ ī feſto
beati martini qꝛ dē eo cantat̄. Martine par
aplis. Quidā etiā dicūt illō in pncipali fe
ſto cuiuſlibet ecclie ſeu oratorij nō tamē in
octauis illoꝝ ſi eas celebret̄. Uerū ñ de qui
buſdā mētio fit in ſimbolo in q̄ꝝ cōmemo
ratōne ſimbolū nō cātat̄.vt paſſionis et ſe
pulture.q̄nā illoꝝ dieꝝ officiū alioꝝ offici
orū regulā nō ſectat̄. Nō dr̄ etiā q̄n in pfe
ſtis celebrat̄ ad honorē bt̄e v̄ginis vel ſācte
crucis.vel ſancti ſpūs. In q̄buſdā locis cā
tato ſimbolo.vel dū cātat̄.pplus cātat kyri
heleyſon.q̄nā poſtq̄ȝ xp̄s ꝛ apli docuerūt
fideles fide recepta laudes deo dederūt.q̄s
forſitan rep̄ſentat ſuauiſſima ſimboli me
lodia. Illō āt ſciendū ē q' xp̄s nō venit p̄di
care gētib⁹.ſed iudeis iuxta illō euangelij.
Nō ſum miſſus niſi ad oues q̄ perierūt do
mus iſrl'. Vñ p̄cepit aplis. In viā gentiuȝ
ne abieritis.et ī ciuitates ſamaritanorū ne
intraueritis.donec poſt reſurrectōem p̄ce
pit eis.d. Eūtes in mūdū vniūſū p̄dicate
euangeliū oī creature. Et idcirco romano
pōtifice ſolēniter celebrāte. ſimbolū fidei ñ
cātores ī choro ſʒ ſubdiacōi ad altare de
cantāt.ꝛ generalit̄ ipi ad vniuerſa rn̄dent.
vſq̄ȝ dn̄ ipe pōtifex dicit. Pax dn̄i ſit ſp̄ vo
biſcū.q̄nā vſq̄ȝ p⁹ xp̄i reſurrectōeȝ.ſola iu
deoꝝ ecclīa q̄ p ſubdiaconos.q̄ ſurſū ad al
tare ꝯſiſtūt deſig̃t.corde credidit ad iuſtici
am et ore ꝯfeſſa ē ad ſalutē.ſʒ ex tūc cātores
in choro rn̄dent ꝛ vniuerſa decātāt.qꝛ poſt
reſurrectōem ecclīa gentiū quaȝ cātores q̄
deorſū in choro ſubſiſtūt deſignāt.fidē xp̄i
recepit ꝛ laudū p̄conia ꝯſonuit ſaluatori.
Inter euāgeliū tn̄ ꝛ ſacrificiū chor⁹ conci
nit offertoriū.q̄nā int̄ paſſionē ꝛ p̄dicatōē
gētilitas fidei votū deo offerēs cātauit q̄n
mulier chananea de finib⁹ tyri et ſydonis
egreſſa clamauit ꝛ dixit. Miſerere mei dn̄e
fili dauid.filia mea male a demonio vexat̄
cui⁹ tandē fidē ꝯmēdās dn̄s ait. O mulier
mag̃ ē fides tua fiat tibi ſicut petiſti. ¶ Po
ſtremo ſimbolū apl'oꝝ tāq̄ȝ breue ꝛ oīa ptī
nēs ſub ꝯpendio exponam⁹. Credo in deū
patrē oīpotentē creatorē celi t̄re ⁊c̄. Nota q'
aliud ē vt ait auguſtin⁹ credē deo.aliō cre
dere deū.ꝛ aliud credē ī deū. Credere deo ē
credē vera eē q̄ loq̄t.q̄d et mali faciūt.ꝛ nos
credi⁹ hōi.ſʒ nō ī hoīe. Credē deū ē credere
q' ipe ſit de⁹.q̄d et demones faciūt. Credere

in deũ ꝫ eſt credẽdo amare. credendo in eũ
ire. credẽdo ei adherere. qđ ſoli boni faciũt.
Ergo q̃ dicit. credo ĩ deũ. mẽtit̃ ſi nõ diligit
deũ. niſi dixeris q̃ ĩ ꝑſona ecclie loq̃t. Dicẽs
ãt deũ ſingularit. deoꝝ effugit pluralitatē.
Vñ notabilit̃ ĩ maiori ſimbolo additũ eſt
ꝫ vbũ vnũ. iuxta illđ. Audi iſrl̃ dñs ds tuꝰ
ds vnꝰ ē. ⁊ apl's. Vnꝰ ē deꝰ. vna ē fides. vnũ
baptiſma. Dicẽs vo p̃rẽm incipit ꝑſonas
diſtiguere. de q̃bus yſaias dicit. Quis ap
pẽdit tribꝰ digitis molē t̃re. Et alibi. Sera/
phin clamabãt. ſctũs. ſctũs. ſanctꝰ. Et dñs.
Baptizate omẽs gẽtes in noĩe pr̃is et filiĩ ⁊
ſpĩſſancti. Et io. Tres ſũt q̃ teſtimoniũ
dãt ĩ celo. Pater. vbũ. ⁊ ſpũſſctũs. Pat eſt
ꝑma. nõ tpẽ ſꝫ autoritate ĩ trinitate ꝑſona;
Qđ ſeq̃t oĩpotentē nomē eſt eẽntiale. ĩdq̃ꝫ
illũd ad ſubſtantiuũ deũ vel ad relatiuum
p̃rẽm. nõ ſine rõne referimꝰ dicẽtes. Credo
in deũ p̃rẽꝫ oĩpotentē. vel credo ĩ p̃rẽꝫ oĩpo/
tentē. Sil̃r ⁊ qđ ſeq̃t. Creatorē celi ⁊ t̃re. vbi
ꝯfutatur hereticꝰ q̃ aliũ celi. aliũ t̃re aſſerit
creatorē. aliũ celeſtiũ. aliũ terreſtriũ. alium
corpoꝝ. aliũ aĩaꝝ. Contra q̃s ait moyſes
In ꝑncipio creauit deꝰ celũ ⁊ terram. Et
dauid. In ꝑncipio tu dñe terrã fundaſti. et
opa manuũ tuaꝝ ſũt celi. Et apl's. In ipo
ꝯdita ſunt vniuerſa in celo ⁊ in t̃ra. Seq̃t.
Et in ihm xp̃m filiũ eiꝰ vnicũ dñm noſtrũ
Ecce altera in trinitate ꝑſona. Hic eſt ih's
q̃ ſaluũ facit pp̃l'ꝫ ſuũ a peccatis eoꝝ. Hic ē
xp̃s oleo leticie p̄ ꝯſortibꝰ vnctꝰ. Hic eſt ei
vnicꝰ patris filiꝰ. de q̃ dauid Filius meus
es tu ego hodie genui te. Et aplus. Miſit
deꝰ filiũ ſuũ natũ de muliere factũ ſub lege
Hic ē dñs noſter q̃ꝛ nos creauit. q̃ꝛ nos ſer
uos alienos ꝑcio ſaug̃nis emit. Sequitur
Qui ꝯceptꝰ ē de ſpũſctõ natꝰ ex maria vir/
gine. Ecce p̃mũ xp̃i ſacramẽtũ ſcꝫ icarnatõ
Acſi dicat. Qui cũ ſit deꝰ factus ē hõ. ñ ex
virili ſemĩe. ſꝫ ꝯceptꝰ opatione ſpũſſcti. na/
tus ex maria v̓gine. Vñ yſaias. Ecce v̓go
ꝯcipiet ⁊ pariet filiũ et vocabit̃ nomē eius
emanuel. Et angelꝰ in euãgelio. Aue ma/
ria grã plena dñs tecũ. Et infra. Spũſſctꝰ
ſup̃ueniet ĩ te et v̓tus altiſſimi abũbrabit ti
bi. Quidã tñ h̃ v̓ba. Qui ꝯceptus ē de ſpũ

ſancto. iũgunt cũ p̄cedentibꝰ. Seq̃t. Paſ/
ſus ſub põtio pilato crucifixus mortuꝰ et
ſepultus. Ecce ſcd'm ſacramentũ ſcd'm hũani/
tatē xp̃i. ſcꝫ paſſio. cuius tp̃us deſcribit̃ ſub
pontio pilato. Forma ſubdit̃ crucifixꝰ. Fi
nis ꝯcludit̃ mortuꝰ ⁊ ſepultꝰ Vñ plãgens
dicit ex ore dauid et hieremie. Foderũt ma
nus meas et pedes meos et dinumeraue/
rũt oĩa oſſa mea. De morte ait ꝓpheta. Et
dñi dñi fuit exitꝰ mortis. De ſepulchro ait
yſaias. Sepulchꝝ eiꝰ extitit glorioſũ. Hec
ſũt in euãgelio manifeſta. Seq̃t. Deſcẽdit
ad inferos. tertia die reſurrexit a mortuis.
Ecce tertiũ ſacramentũ ſcꝫ reſurrectio. ſꝫ d
deſcenſu ad inferna p̃mittit̃. ex q̃ mortui li
berant̃. Unde oſee. De manu mortis libe/
rabo eos de morte redimam eoſ. ero mors
tua o mors. morſus tuus ero inferne. Hic
eſt euãgelicꝰ fortis q̃ fortē ligauit et eiuſ va
ſa diripuit. Hic ē q̃ dicit in ps. Ego dormi/
ui et ſoporatꝰ ſũ et exurrexi q̃niã dñs ſuſce
pit me. Qui patri dicenti. exurge gl'ia mea
exurge cũ pſalmis et cythara. breui ſ̃mone
reſpondet. exurgã diluculo. Cuiꝰ reſurre/
ctioni mulieres et viri ꝓhibẽt teſtimoniũ ĩ
euãgelio. Qđ ãt d̃r in maiori ſimbolo. ſur/
rexit tertia die ſcd'm ſc̃pturas. exponitur .i. eo
modo. eo ordine. et eo tp̃e. q̃ ꝑdictũ eſt a ſcri
pturis. Seq̃tur. Aſcẽdit ad celos ſedet ad
dexterã dei patris oĩpotẽtis. Ecce quartuꝫ
ſacramẽtũ ſcꝫ aſcenſio. Aſcẽdit eĩ ſic ait da
uid ſup cherubin. et volauit ſup pennaſ vẽ
toꝝ. et parauit in celo ſedẽ ſuã. et regnũ eiꝰ
oĩbꝰ dñabit̃. Cui ait pater. Sede a dextris
meis donec ponã inimicos tuos ſcabelluꝫ
pedũ tuoꝝ. Et vt aſcenſioni de viſu q̃ꝫ teſti
moniũ nõ deeſſet ait lucas. Videtibus di/
ſcipulis eleuatꝰ eſt. ⁊ nu. ſu. eũ ab ocul'eoꝝ.
Seq̃tur. Inde vẽturꝰ eſt iudicare viuos ⁊
mortuos. Ecce q̃ntum qđ nõdũ apertum
eſt ſacramẽtũ. Veniet eĩ rex manifeſte cui
pater iudiciũ dedit Et ſic ait dauid. Para
uit in iudicio thronũ ſuũ. et iudicabit orbẽ
terre in equitate. iudicabit pp̃l'os in iuſticia
Et alibi. Deus manifeſte veniet ds noſter
et nõ ſilebit. Et lucas. Ita veniet ſicut vidi
ſtis eũ euntē in celũ. Et micheas. Iudiciũ

dñi cũ ꝑplo ſuo. Seqꝛ. Credo in ſpũm ſctm. Ecce tertia i trinitate pſona ſcꝫ ſpũſſanct⁹. de qua moyſes ait. Spũs dñi ferebaẗ ſup aquas. Et ps. Flabit ſpũs ei⁹ ⁊ fluēt aque. Et dñs in euãgelio. Spũs q̄ a patre ꝓcedit docebit vos oĩa. Ille eĩ docet. ille ſctificat. il le viuit. ille peccata remittit. ꝑ hunc reſurre ctionē in glĩam. ꝑ hunc ꝯſequemur vitam eternã. Unde ſequiẗ. Sanctã eccliã catho licã. Et pñt hꝫ vba et ſeqñtia ſic itelligi et cõ iũgi. Credo in ſpũm ſanctũ. ſanctã eccliaꝫ catholicã. i. credo ꝑ ſpũm ſanctũ eccliaꝫ fide liũ ſanctificari. Item credo i ſpũm ſanctuꝫ ſctõꝝ cõmunionē. i. ꝑ ſpũm ſanctũ ſanctos in vinculo caritatis viuĩ. Et credo in ſpiri tũ ſanctũ remiſſionē pctõꝝ. i. ꝑ ſpũm ſãctuꝫ peccata remitti. Et credo in ſpũm ſanctum carnis reſurrectõem et vitã eternã. i. ꝑ ſpiri tũ ſanctũ carnē glĩam ꝯſecuturã. et animaꝫ vitã eternaꝫ. Uel ſic. Credo ſctãm eccleſiaꝫ catholicã. Non ita dicimur vt aſſerit Au guſtin⁹ credere in eccliaꝫ ſicut in deuꝫ. ſed i eccliam ſctãm catholicã credim⁹ dũ i eccle ſia ꝯuerſantes. et ĩ deũ credim⁹. et q̄ ſequũ tur nos inde firmiſſime ꝯſeq̄ ꝓfitemur. ſcꝫ ſanctoꝝ cõmunionē. remiſſionē peccatoꝝ. carnis reſurrectõem. et vitã eternã. Unde ſic ꝯiunges. Credo in ſanctã eccleſiã catho licã ſctõꝝ cõmunionē. i. ꝑ fidē quaꝫ habeo exñs in ſctã et vniuerſali eccleſia aſſequoꝛ ſctõꝝ cõmunionē. i. ꝯcordiã ⁊ vnionē. Sic eĩ eſt vn⁹ paſtoꝛ. ſic vnũ ouile. ſic vn⁹ deus ſic vna fides et vnũ baptiſma. Uel ꝑcipio ſctõꝝ ꝯmunionē. i. panē bñdictõis de q̄ dꝛ crede et mãducaſti. Similiẗ ⁊ q̄ ſequũtur. Credo in ſctãm eccliam pctõꝝ remiſſionē id eſt. ꝑ fidem quã habeo exñs in ſctã ⁊ vni uerſali ecclĩa ꝯſequoꝛ remiſſionē peccato rũ. i. lepꝛe curatõem de q̄ dꝛ ĩ lege ⁊ euange lio. Maria ſoroꝛ aaron cum ſeptē diebus fuerat extra caſtra. eſt a lepꝛa mũdata. Na aman ſirus ſepies lotus in iordane ē a le pꝛa curat⁹. Sic et dñs decē lepꝛoſos mun dauit. ſꝫ vnus tantum dedit glĩam deo. De magdalena q̄ꝫ dꝛ. qꝛ dimiſſa ſũt ei peccata multa. qꝛ dilexit muluꝫ. Paralitico q̄ꝫ ait dñs. Fili remittũẗ tibi pctã tua. Sequitur

Credo in ſctãm eccliam catholicã carnis reſurrectõem. i. ꝑ fidē quã habeo exñs in ec cleſia ꝯſequoꝛ carnis reſurrectõem. d̄ qua iob. Credo q̄ redemptoꝛ me⁹ viuit et in no uiſſimo die d̄ terra ſurrectur⁹ ſum ⁊ in car ne mea videbo deũ ſaluatorē meũ. Unde ĩ euangelio. Deus abꝛaam yſaac et iacob. nõ eſt deus moꝛtuoꝝ ſed viuoꝝ. Et aplus Omēs q̄dem reſurgem⁹. ſꝫ nõ oēs immu tabimur. Similiter ꝯiũgendũ eſt qd̄ ſeqꝛ. Credo in ſctãm eccliam catholicã vitã eter nam. i. ꝑ fidem quaꝫ habeo exñs in eccleſia conſequar vitam eternã. Hec eſt terra vi uentiũ de qua dauid. Credo videre bona dñi in terra viuentiũ. Eſt aũt vita eterna vi dere deũ patrem et quē miſit ihm̄ chriſtuꝫ. De hꝫ etiam ſub ſabbato ſancto in ſeptima parte vbi agiẗ de baptiſmo dicetur.

De predicatione.

Quoniam ut pre miſſum eſt euangeliũ ꝓdicatio ē. et ſimbolũ fidei ꝓfeſſio. ideo poſt illa fit ꝑplo ꝓdicatio. q̄ euãgelici vbi et ſim boli ſiue noui et veteris teſtamēti expoſitõ. Qui modus ſumpt⁹ eſt ex libro neemie in ꝑncipio vbi legiẗ. Et legerũt leuite in libro legis dei. Neemias aũt ſacerdos et heſdras ſcriba interꝑtabanẗ ꝑplo vniuerſa. Prete rea monebãẗ antiq̄t⁹ q̄ ſi animo odio erãt. vt ad ꝯconcordiã venirēt ꝑuſq̄ꝫ cõmunica rent et q̄ mundi eſſent ꝑuſq̄ꝫ coram ſuo ſal uatore cui nota ſunt ſecreta cordiũ apparē rent. ex q̄ ſiq̄dem ꝓdicandi vſus in eccleſia inoleuit. Inde etiã eſt q̄ oratio dñica q̄ ad ꝑmam et in aliis horis voce demiſſa dꝛ ad miſſam alta voce et patenter dicaẗ. quia in ea hmõi fraterna monitio ꝯnnetur. Com muniter tñ poſt ꝓdicatõem ſimbolũ decã taẗ. qꝛ fidē ꝓdicatã ſe tenere ecclĩa ꝓfitetur. Uerum cũ ꝓdicandi officiũ ꝑuilegiatũ ſit. null⁹ predicare dꝫ niſi cui cõmittiẗ. aut cui ex officio ſibi iniũcto incumbit. iuxta illud apli. Q̄nõ ꝓdicabũt niſi mittanẗ. Et idõ ꝓ dicatur⁹ licentiaꝫ petit dicēs. Iube dñe ⁊c. Debet aũt ꝓdicatoꝛ in loco eminētioꝛ eſſe ſicut et euãgeliũ legens ꝓpter ratiões ſub

titulo de euāgelio ſcēptas. Nam ⁊ videns ieſus turbas aſcēdit in montē ⁊ apiēs os ſuū docebat eos. math. v. Et heſdras fecit gōdū ligneū ad loquendū vt dictū ē i pma parte ſub n. de eccia. vbi de pulpito agit. Debet tn̄ hūiliter pferre q̄ docet. ne ſm greg. illum elatis morib⁹ pdicet quē in cordib⁹ audientiū ſacris ſermonib⁹ inſectat. Et ſm Amb. Predicatio xp̄iana n̄ indiget pompa nec cultu ſmonis. Debet q̄z ſm greg. pdicator eſſe diſeret⁹ in ſilentio vtilis i v̄bo. ne aut tacenda pferat. aut pferēda reticeſcat. Sunt tn̄ nōnulli h⁹ doctrine obliti. q̄ ſic ait beda. auditores ſuos i pcipitiū mergūt qb⁹ non ſalutaria q̄ corrigāt ſz q̄ illos delectāt erronea pdicant. Alij v̄o ſm greg. dū extimari hebetes nolūt ſepe ex imoderata ſubtilitate ſei q̄buſdā inq̄ſitiōnib⁹ pluſq̄z expediat exercent ſecreta miſteria ſua pdicatōne non intelligentib⁹ reſerando. Oportet eni eum q̄ docet et inſtruit p ingenio diſcentium ſe metipm aptare. ⁊ v̄bi ordinē p audientiuz capacitate dirigē. q̄m iaz q̄ docet ea q̄ ab auditorib⁹ intelligi nequeūt. nō ad eo⁊ vtilitatē ſz ad ſui oſtentatōem facit vt plura ſcire videat. vel adulatōe vt eis placeat q̄bus ſecreta reuelat. iuxta q̄d aplſ ait. Chriſtus me miſit pdicare nō in ſapiētia v̄bi. In ꝯcilio carthagiū. ſtatutū ē vt ſacerdote v̄rbū ſcz pdicatōis i ecclia faciēte. q̄ egreſſ⁹ de auditorio fuerit videlz ꝯtemnens excōicet. Poſt pdicatōem fit ꝯfeſſio ⁊ indulgētia p cōmiſſis et omiſſis ꝓcedit. vt ſic cōſcientijs emūdatis. iuxta illd̄ ꝓpheticū. ⁊ ſcopebam ſpūm meū. accedāt ſinguli ad cōmuniōis ſacramentū. q̄d mox i miſſa. l' ſacramētalit vel ſpūalit recepturi ſūt. q̄ ſpūalis ꝯmunio fit p fidē opantē p dilectōem. iuxta illd̄ auguſtini. Crede ⁊ mādu caſti.

Sequitur secūda pars misse de offertorio.

Secūda pars miſſe i offertorio ſiue in dn̄s vobiſcū incipiē. q̄ in q̄ttuor ſubdiuidit ptīculas. Prima dr̄ ſecretella. Scda prefatio Tertia canon. Quarta orō dn̄ica cū ſua pfatōne ſcz p̄ceptis ſalu. Pōt et q̄cq̄d ab h̄ loco vſq̄z i finē miſſe dr̄. ſecreta vocari. q̄ ſecreta in. v. diuidit ptes. Prima ē ab offertorio vſq̄z ad pfationē. et h̄ ſpecialiter dr̄ ſecreta. Scda ē pfatio. Tertia canō. Quarta orō dn̄ica. Quinta embolism⁹. Quinq̄ eteni fuit dn̄ica ſanguīs effuſio. Prima in circūciſione. Scda in ſudore. Tertia i flagellatione. Quarta in crucifixione. Quinta in mor. ui lanceatione. Sane ordo cōuemens eſt vt poſt pdicatōez ſequat fides in corde. laus in ore. ⁊ fruct⁹ in ope. Predicatio q̄dem eſt in euāgelio. fides i ſimbolo laus in offertorio. fruct⁹ in ſacrificio. quapropter offerenda cantat. q̄ ſacrificiū laudis offert. Vn̄ pſ. Circuiui ⁊ imolaui i tabernaculo ei⁹ hoſtiam vociferatōis cātabo et pſalmū dicā dn̄o. Et in paralip. Cū offerrent olocauſta ceperūt laudes canere dn̄o organis ⁊ in diuerſis q̄ dauid rex ꝯpererat ꝯcrepare. Offertoriū q̄dē int euāgeliū ⁊ ſacrificiū canit. put in ti. de ſimbolo dictū eſt. Sacerdos aūt dictur⁹ orem⁹ pmitit dn̄s vobiſcū. Quaſi dicat. Niſi nobiſcū ſit dn̄s. orare nō poſſum⁹ ad ſalutē nr̄am. Subijcit ergo orem⁹ monēs pplm orare vt fidē in ſimbolo recitatā credat et i ea ſtabilis pmaneat. q̄ ⁊ xp̄s diſcipul' ſuis dixit. Orate. ⁊c. Luc. xxij. Monēs et vnūquēq̄z ad ſe redire. ꝯſcientiā ſuā diſcutere. ⁊ ſeipm i olocauſtū iuſtū dn̄o offerre. Pri⁹ ergo q̄z chorus cantet offertoriū ſalutat a ſacerdote vt poſſit deuote cantare. Et mox poſtq̄z ille dixit oremus chorus cantat canticū offerentiū ſiue offertoriū. ⁊ pplus offert vt notetur q̄ poſt impletionē mandato⁊ offerimus noſmetipos ſic ſub ti. de oblatōe dicetur. Ac ſi vnuſq̄ſq̄z offerēs dicat. Credo et fidē quā in ſimbolo pfeſſus ſū ope cōpleo et orōi ſacerdotis ꝯſentio. Vn̄ et ſacerdos ſtatim offert dona ꝯſecranda. Et attende q̄ offertorio⁊ v̄ſus cū multa diligentia ab antiq̄s patrib⁹ inuenti hodie in pleriſq̄z locis omittunt. tum breuitatis cā. vt tam miniſtri q̄z pplus oblationib⁹ cōioni ⁊ ſacramēto altaris liberi⁹ vacent. tum etiaz quia ſic ait auguſti⁹ ipaz xp̄ianā. religionē pau

tiſſimis ⁊ manifeſtiſſimis celebrationū ſa-
cramētis miſcdia dei voluit eē liberam. Et
ſm hieronimū. Melior eſt q̄nqꝫ pſalmoꝝ
cū cordis hilaritate decātatio. q̄ꝫ totiꝰ pſal-
terij cū anxietate modulatio vboꝝ et ei mlti-
tudine deꝰ flecti nō pōt. Solū ergo in of-
fertorio qđ đr in miſſa p deficiētis vſus ipſi
hodie dicūt. q2 officiū illud nō ſequitur in
multis normā alteriꝰ officij. Porro a pa-
tribꝰ introductū eſt vt offertoriū cātet. q vt
ꝓmiſſum eſt q̄n offerebāt. in tubis clange-
bant. hilarē nāqꝫ datorē diligit deꝰ. Indu-
ctū eſt etiā ex eo ꝙ ſalomon in dedicatōe tē-
pli et altaris inumerabilē multitudinē olo-
cauſtoꝝ obtulit cū mag ſolēnitate. ⁊ a moi-
ſe cui deſcēdēti de mōte et ꝑplm ſalutanti et
orāti occurrit ꝑplus ⁊ munera obtulit. Cā-
tat etiā offertoriū dū offert. ad memorādū
iocunditatē iſraelitici ꝑpli offerentis dona-
ria ad edificiū tabernaculi. vl' potius ad d-
ſignandū clamorē mulieris de q legitur in
apoc. xij. c. Mulier. i. eccl'ia amicta ſole. id ē
xp̄o quē induit in baptiſmo. hn̄s lunā ſub
pedibꝰ. i. oīa mutabilia calcās. et in capite
coronā duodecim ſtellaꝝ. i. choꝝ duodecīꝫ
apl'oꝝ. et hn̄s in vtero ſupple ea q ī ſui initō
geſta ſūt. clamat ꝑturiēs et cruciat vt pari-
at. Clamorē ergo eiꝰ ꝑturiētis. vel ſalubrēꝫ
dn̄i cruciatū imitat offerēda p ſuū grauē ⁊
grandiſonū cantū q neumis diſtenta ⁊ v-
ſibus fecūdata q̄ntūuis lōga iubilatōe qd
ſignificat nō ſatis exꝓmere valet. Quis tn̄ of-
fertoriū cātari inſtituerit ignorat. Traxit
nomen offertoriū a ferta qđ ē oblatio. que
in altari offert ⁊ a pōtificibꝰ cōſecrat. inde
offertoriū đr q̄i ꝑfertū. oblatio vō vocatur
q2 offertur. Dicit etiā offertoriū q2 dū offe-
renda cantat ſacerdos accipit oblatiōes a
ꝑplis vel hoſtias a miſtris. de qbꝰ ſub ti. de
oblatōe dicet. Aduertendū autē eſt ꝙ lꝫ ſa-
cerdos ꝑmuniat oremꝰ. nō tn̄ imediate orat
imo thurificat. oblatōes recipit. ⁊ alia agit
q̄ſi ipō facto dicat. nō ceſſat orare q nō ceſ-
ſat bene agere. Dum ergo offertoriū canit
et incenſū paratur. inſtāte memoria dn̄ice
paſſionis ſilentiū obſeruat vſqꝫ dum alta
voce dicit. p oīa ſecula ſcl'oꝝ. illō inſinuans
ꝙ ihs poſt ſuſcitatōem lazari nō palāꝫ am-
bulabat apđ iudeos. cū cogitarēt eū inter-
ficere. ſed abijt in ciuitatem q đr effren. et ibi
morabat cū diſcipulis ſuis. Collegerūt eī
pontifices et phariſei ꝯſiliū. ⁊ vnus ex ipis
cayphas nomine dixit. Expedit vt vnꝰ ho-
mo moriatur pro populo ⁊ non tota gens
pereat. Et ab illo die cogitauerunt eū inter-
ficere. De hoc dicetur ſub ti. de inclinatiōe
ſacerdotis.

¶ De manuū ablutione.

PRiuſquā ſacer-
dos offerat manꝰ iterū lauat q̄ꝫ inſ
ꝑus dū veſtibꝰ ſe ornaret lauaſſet
put dictū eſt ſub ti. de capitis cōpoſitione.
Et etiā poſt ſcdam thurificatōem iterū la-
uat. vt ſic magis ac magis mūdatꝰ offerat
hoſtiā īmaculatā ſanctā deoqꝫ placentem.
Nam et pſalmiſta cū mundatꝰ eēt petebat
ampliꝰ emūdari dicēs. Amplius laua me
ab iniqtate mea. ⁊ a pcō meo mūda me ⁊c.
Lauat āt ſp ad dextrū cornu altaris. nam
dextra ꝓſperitatē. ſiniſtra aduerſitatē ſigni-
cat. q2 igit plures peccat in ꝓſperis q̄ꝫ in
aduerſis. iuxta illud pſ. Cadent a late tuo
ſcꝫ ſiniſtro mille. et decēmilia a dextris tuis
merito magis lauandū eſt ad dextram q̄ꝫ
ad ſiniſtrā. Sacerdos itaqꝫ hoſtiam obla-
turus manus lauat. ad ſignificandū ꝙ laua-
re ac mundare debet ꝯſciētiā lacrimis pe-
nitentie ⁊ ꝯpūctōnis. iuxta illud. Lauabo
ꝑ ſingulas noctes lectū meū lacrimis me-
is ſtratū meum rigabo. Et ideo tunc dicit.
Lauabo inter innocentes manꝰ meas. id
eſt. opa. Et yſa. j. Lauamini ⁊ mūdi eſtote
Nam ⁊ xp̄s priuſqꝫ verū et vnicū ſacrificiū
in ara crucis offerret. in reſuſcitatōe lazari
lacrimas miſeranis effudit euangeliſta te-
ſtante. Jeſus inquit infremuit ſpiritu. tur-
bauit ſemetipſum et lacrimatus ē. Lauat
etiam manus ne reus ſit corporis et ſāgui-
nis domini. iuxta illud. Mundi ſunt ma-
nus mee a ſanguine iuſti huiꝰ. Et vt mun-
de ſint a terreno pane iam in ꝑxl'i oblatōne
recepto vel a terreno deſiderio.

¶ De pallis corporalibus.

INterim uero dū
ſacerdos man⁹ abluit diaconus
corpalem pallā ſup altare diſpo/
nit.in q̄ ammonent̄ miniſtri ⁊ ꝑplūs vt ſint
ab omni carnali cupiditate mūdi ſicut ipa
palla mūdata ē a naturali viriditate ⁊ hu/
more.Mūdicia q̄z corpalis ſigficat mūdi
ciā ꝑpli fidelis.De hac palla in canone ita
d̄r.Ex cōſulto oīm ꝯſtituim⁹ vt ſacrificiū
altaris nō in ſerico panno aut intincto q̄s/
q̄z celebrare p̄ſumat.ſed in puro lintheo ab
epō ꝯſecrato.terreno ſcz lino.i.de t̄ra.ꝓcrea
to atq̄ ꝯtexto.ſic̄ corp⁹ dn̄i nr̄i ihū xp̄i in ſin/
done linea mūda ſepultū fuit.et xp̄s verā
carnē paſſibilē et mortalē de terreno v̄gīs
corpe aſſūpſit.De lino igit̄ candido nō in/
tincto ex inſtitutiōe ſixti pape.j.et euſebij fit
corpale.Significat āt corpale paſſionis i̅/
tentionē ſeu corp⁹ xp̄i.q̄z ſicut linū mlto la
bore ac multis tunſionib⁹ acquirit cando/
rem.ita xp̄i caro multo certamine ad reſur
rectōis glām ꝑuenit.Significat etiā eccle/
ſiam ꝑ quā corp⁹ xp̄i intelligit̄ q̄ mltis paſ
ſionib⁹ ⁊ p̄ſſuris ad candorē et̄ne vite ꝑdu
citur.Tertio ſignificat ipm xp̄m.Cū ei ſic
cōplicet̄.vt nec initiū nec finis ei⁹ appareat
ſic ei⁹ diuinitas initio caret nec finē hēbit.
Et ſicut oblata iūgit̄ corpali et ponit̄ in al/
tari ſic xp̄i caro iūcta diuinitati affigit̄ cru
ci.Et nota q̄ī q̄buſdā eccleſijs palla corpo
ralis q̄ calici ſupponit̄ in lōgū altaris exten
ditur q̄ q̄ttuor in longū vel tres hʒ plicatu/
ras in latū.Siqdē in longū altaris extēdi/
tur.q̄z vt aiūt qdam linteamē q̄ xp̄i corpus
inuolutū fuit ꝑ illā figurā extenſū in longi
tudine ſepulcri inuentū eſt.Quattuor ei⁹
plicature in lōgū.q̄ttuor deſignāt cardina
les v̄tutes ſcz iuſticiā.tꝑantiā.prudentiā.⁊
fortitudinē.ꝑ q̄s innate nobiſ paſſiones re
p̄munt̄.Tres v̄o plicature in latū tres the/
ologicas v̄tutes ſcz fidē.ſpem.⁊ caritatem.
ꝑ q̄s deo vnimur figurāt.Pōt q̄z et aliud
in his figurari.Duplex ei eſt palla q̄ d̄r cor
porale.Una quā diacon⁹ ſup altare exten
dit altera quā ſupͥ calicē plicatā īponit ſig/
ficātes duo linthea mīa q̄b⁹ ioſeph corpus
xp̄i inuoluit.Extēſa repn̄tat ſindonē q̄ cor/
pus fuit in ſepulcro īuolutū.et inde corpo
rale vocat̄.plicata ſup calicē poſita ſudari/
um ſignat q̄ caput ei⁹ fuit ſeꝑatim īuolutū
Siqdem extēſa q̄ corpale vocat̄.ſigficat fi/
dē.plicata q̄ ſudariū vocat̄ intellectū.Hoc
ei miſteriū credi dʒ ſed cōprehēdi nō valet.
vt fides habeat meritū cui hūana ratio nō
p̄bet expimētū.Scdō q̄z corpale ſiue ſindo
ſubſiſtēs ſigficat xp̄i hūilitatē ī paſſione.ſu
dariū v̄o laborē.Tertio etiā corpale ſigni/
ficat linteū q̄ xp̄s erat p̄cinct⁹.ſudariū la/
borem in ꝑſecutionib⁹.Ad hʒ palla ſup ca/
licē poſita aliquā ſcz ſupiorem ei⁹ ꝑtem nō
totū tegit.in q̄ dat̄ intelligi q̄ ſudarium ali
quā ꝑtem capitis xp̄i tegebat.et aliquā nō.
ſicut mos ē iudeis facere.Quedā tn̄ eccle/
ſie nō habēt niſi vnū corpale.ꝑ eo qd ī euā/
gelio legit̄ q̄ ioſeph corp⁹ iheſu inuoluit in
ſindone mūda.nō eni dixit in ſindones in
plurali.et hʒ ad ſignificandū ſacramēti vni
tatem.et ſignificat ſindonē qua corp⁹ chri/
ſti fuit inuolutū.Corporale aūt ideo rema
net ſup altare vſq̄z poſt ſumptionē corpis
et ſanguinis et eleuationē calicis de altari.
q̄z linteamen et ſudarium in ſepulcro vſq̄z
poſt dn̄i reſurrectōem remanſerūt.Preter/
rea corporale remanēs ꝓpter ſui albedinē
oſtendit mundiciā mētis quā ſemp habe/
re debet corp⁹ dn̄i ſumens.Sother papa
ſtatuit ne femine ſacrate vel moniales ſa/
cra vaſa puta calicē vel patenā vel ſacras
pallas.i.corporalia attingant.Ipe tamen
hmōi ornamēta altaris et miniſtrorū face/
re poſſunt exemplo marie que talia fecit et
texuit in vſum miniſterij tabernaculi fede/
ris.Cōmuniter tn̄ palla vocat̄ mūda map
pa ſupra quā corpale diſtēdit̄.Et d̄r palla
eo q̄ palliat vel abſcondit in ſe miſteriū ſu/
pradictū.Debet autē altare duplici map/
pa operiri ad duplicem ſtolam mentis ſcz
et corporis deſignandam.

¶ De oblatiōe ſacerdotis et de of/ ficio miniſtrorū circa illā et de pa/ tena et de oblatōibus populi et cle

ricorum.

Lotis igitur mani
bus diaconꝰ vl̓ ſacerdos miſter ex-
terſis manibꝰ mediāte munda to
ballia accipit manꝰ epī.q̄ſi innuās illū d̓ fal-
diſtorio adſurgēdū. Qd̓ q̄dē fit nō ad ad-
iuuādum.ſʒ potiꝰ ad ꝓuocādū illū.i. xp̄m.
quē ſignificat ꝙ ſurgat ⁊ ꝓ ppl̓o oret. iuxta il-
lud. Exurge dn̄e adiuua nos. Et iterū. Ex-
urge q̄ dormis. Et fit mediāte mūda tobal
lia ad notādū ꝙ mediāte mūdicia manuū
.i. opm nr̄oꝝ excitat̄ dn̄s ad adiuuādū nos
apd̓ prēʒ. Si āt h ad ipum pōtificē xp̄i refe
rat̄ vicariū.tūc dicēdū ē ꝙ ipe ꝓuocatꝰ ad-
iuuat̄ p mūdiciā manuuʒ eoꝝ p q̄bꝰ orat.
vt eiꝰ orō efficax habeat̄. Rurſus xp̄s oīa
bona opa ecclīe ṗncipalit̄ opat̄ ſic legit̄ in
eſaia. Oīa bona opa nr̄a opatꝰ es i nobꝭ
dn̄e. Cuiꝰ locū gerit ep̄s miſter vo.tāq̄ʒ eiꝰ
famulꝰ ⁊ eiꝰ coadiutor tipū coopātis ecclē
gerit.q̄ i ſuis opibꝰ xp̄i opātis miſtra eſt et
adiutrix ſic dicit apl̄s. Coadiutores ei dei ſu
mus. Qui toballiā.i. deuotā reuerētiā ad-
hibet.q̄niā ſm aplm. Nō ſumꝰ ſufficientes
aliq̄d cogitare a nobis q̄ſi ex nobis. ſʒ ſuffi-
ciētia nr̄a ex deo ē. Deinde ep̄s vl̓ ſacerdos
ingredit̄ ſanctuariū ꝑueniēs ad altare cō-
ſecratū.h eſt xp̄s q̄ cenaculū grāde ſtratū ē
ingreſſus cū diſcipul̓ cenaturꝰ.⁊ eis corpꝰ
ſuū traditurꝰ.vbi miſticā oblatōeʒ accipit
a miſtris.inſinuās illud qd̓ i obēs euāgeli-
ſta deſcribit. Jeſus inq̄t añ ſex dies paſche
veīt i bethaniam vbi lazarꝰ mortuꝰ fuerat
quē ſuſcitauit ihs ⁊ fecerūt ei cenā i q̄ mar-
tha miſtrabat. Procedit āt ad altare abſq̄ʒ
mitra ⁊ baculo ⁊ cū veſtibꝰ ſacris.put i ſu-
is locis dictū ē. Cōſidera ergo ordinē. Nā
euāgeliū p̄cedit.fides i ſimbolo ſeq̄t̄.deīde
munera offerūt̄.neceſſe ē ei ṗmum audire.
Quō iq̄t apl̄s credēt niſi p̄dicēt. Deīde q̄s
niſi crediderit munꝰ dō acceptabile offerre
nō poterit.q̄ꝛ ſn̄ fide i poſſibile ē dō placere.
Hic ergo de triplici oblatōis genere dicen
dū ē videlʒ de oblatōibꝰ ſacerdotis miſtro
rū ⁊ populi. Sacerdos itaq̄ʒ primo offert
ſeipm. Offerēda etiā ſūt q̄ ſūt dei dō.i. anie
habētes ſilitudinē dei impſſam. Deinde q̄
ſūt ſacrificio neceſſaria ſcʒ panē ⁊ vinum ⁊
aquā et alia ſacrificio apta. Et nota ꝙ i ve-
teri teſtamēto ponebāt̄ ſup mēſā taberna-
culi.xij.panes azimi de ſimila mūdi valde.
et ponebāt̄ ſeni altrinſecꝰ ⁊ ſingul̓ ſuppone
bat̄ patena aurea.et ſup patenaʒ pugillus
thuris. Panes āt iſti dicti ſūt ſacerdotales
q̄ꝛ ſoli ſacerdotes eos de altari ſublatos co
medebant.vel ſm ioſephū.q̄ꝛ dn̄s p̄ceperat
ꝙ ſoli ſacerdotes illos formarēt et coq̄rent
et ponerēt i mēſa et tollerēt.ipi tn̄ hū obſer
uauerūt. Et ex his ꝯuincit̄ ꝙ ſacerdotes de-
beant hoſtias facere p ſeipos. Dicebant̄ et
panes ꝓpoſitōis.q̄ꝛ poſiti erāt ſup mēſam
ꝓpoſitōis corā dn̄o i memoriā ſempit̄naʒ
duodecim tribuū filioꝝ iſrl̓. Exo.xxv.c. Et
porro poſui.i. lōgo tp̄e poſiti ſcʒ p totā heb
domadā. Nā i diluculo ſabbati recentes ⁊
calidi i ponebāt̄ mēſe.et erāt ibi i mora vſq̄ʒ
ad ſequēs ſabbatū.⁊ tūc ſubtrahebāt̄. Vel
erāt ibi i eternū p ſucceſſionē ponēdi i men
ſa. Hoſtia āt format̄ rotūda.q̄ꝛ dn̄i ē t̄ra.et
plenitudo eiꝰ orbis terraꝝ ⁊ vniuerſi q̄ ha-
bitāt i eo.vt ipa ſui forma ſignificet illū q̄ ṗn
cipio caret ⁊ fine.q̄uis ipſe ſit alpha et o.i.
ṗncipiū ṗncipiās atq̄ʒ finis. Apoc.j.c. Rur
ſus cū figura rotūda formetur a pūcto ad
pūctū.p h innuit̄ ꝙ ab ipo ſūt oīa.⁊ ad ipm
oīa retorquēt̄. Vn̄ ps. Veritas tua i circui
tu tuo. De hac figura dictū ē in ꝓhemio ſe-
cūde ꝑtis. De h enā dicet̄ i ſexta ꝑticula ca
nonis ſup v̓bo. Accepit panē. Ceterū duo
ſunt q̄ offerunt̄.donū videlicʒ ⁊ ſacrificiuʒ.
Donū dr̄ quicq̄d auro vel argēto vel qua-
libet alia ſpecie offert̄. Aliud tn̄ ē donum ⁊
aliud munꝰ.put dicet̄ ſub ṗma ꝑticula ca
nonis ſup v̓bo. Hec dona. Sacrificiū ē vi
ctima et q̄cūq̄ʒ in ara cremāt̄ ſeu ponūtur.
q̄ ſacrū factū vel ſignū.q̄ꝛ p̄ce miſtica cōſe
crat̄ p nobis in memoriā dn̄ice paſſionis.
Quidā aūt ꝑuerſi heretici nobis ad p̄ſum
ptionē magnā reputant.q̄ꝛ ſacrificamꝰ et
ꝯſecratiōem hoſtie ſacrificium appellamꝰ
cū ſcptura ex perſona dn̄i dicat. Nolo ſa-
crificiū. Et eſaias. Ne offeratis vltra ſacri
ficiū fruſtra. Et i euāgelio. Miſericordiaʒ

volo et non ſacrificiũ. Et dauid. Si voluiſ
ſes ſacrificiũ dediſſem. De h̄ et q̃d ſit ſacra
mentũ dictũ eſt ĩ p̃ma p̃te ſub ti. de eccl'iaſti/
cis ſacramentis. Omne aũt qđ deo dat̃. aut
dedicat̃ aut ꝯſecrat̃. Qđ dedicat̃ dicendo
dat̃ vnde ⁊ appellat̃. Errãt igit̃ q̃ ꝯſecratõez
dedicationẽ ſig̃ficare putant. Immolatio
ab antiq̃s dicta ẽ. eo ꝙ in mole altaris poſi
ta victima cederet. mactari eñ pꝰ ĩmolatõez
eſt. Nũc aũt ĩmolatio pani ⁊ calici ꝯuenit. li/
batio v̓o tantũ calicis oblatioẽ. iuxta illđ.
Et libauit de ſang̃ne vue. Et illud poeticũ.
Nũc pateras libare ioui. Libare eñ ꝓprie
eſt effũdere. et antiq̃tꝰ qđ ĩ liq̃da materia of
ferebat̃. vt vinũ ⁊ oleũ libamen dicebat̃. qđ
vero ĩ ſicca vt ſimila panis ⁊ thus oblatio
noĩabat̃. Hoſtie apud veteres dicebãt̃ ſa/
crificia. q̃ fiebãt p̃us q̃ʒ ꝯ hoſtes p̃gerẽt. vi/
ctime v̓o ſacrificia q̃ poſt victoriã deuictis
hoſtibꝰ ĩmolabãt̃. de q̃ dicet̃ ſub ſexta p̃ticu
la canonis ſup v̓bo. Qui p̃die. Et erant vi
ctime maiora ſacrificia q̃ʒ hoſtie. Vel victi
ma dicebat̃. q2 victa ducebat̃ ad aras. Olo
cauſtũ illđ ẽ vbi totũ quod offerebat̃ puta
agnꝰ vel vitulꝰ in altari igne ꝯſumit̃. olon
eñ grece dr̃ totũ. cauſtos incẽſio. Cerimonie
apđ latinos dicũt̃ ſacra oĩa q̃ apud grecos
orgia vocãt̃. ꝓpẽ m̃ cerimonie a carẽdo di
cũt̃. eo ꝙ is q̃ ĩ ſacris offerũt̃ ĩ ſuo vſu care/
ant hoĩes. Alij appellãt cerimonias obſuã
tias iudeoꝝ ĩ abſtinẽtia q̃rundã eſcaꝝ ſm
veterẽ legẽ a carẽdo. q2 carẽt rebꝰ q̃bꝰ abſti
nẽt. Panis aũt ⁊ calicis ſacramẽtũ eukari/
ſtia dr̃. put dicet̃ ſup dicto v̓bo. Qui p̃die.
Porro circa oblaõez ſacerdotis miniſtri
ſua officia exequũtur. Diaconꝰ eñ corpale
ſup altare explicat ⁊ diſponit. ĩ q̃ oſtendit̃ ꝙ
euãgeliũ xp̃m ſeu corpꝰ xp̃i. imo totã ip̃ius
hũanitatẽ plene deſcribit. Corpale eñ h̄ cor
pus xp̃i ſig̃ficat. put ĩ p̃cedẽti ti. dictum eſt
Deĩde ſubdiaconꝰ ĩ p̃mis calicem p̃parat
panẽ ⁊ vinum ĩ illo diſponens. a ſacerdote
poſtmodũ ꝯſecrãda. q2 nimirũ lex q̃ p̃ ſub/
diaconũ h̄ ꝯgrue deſig̃t̃ hꝰ oblatõis miſte/
riũ p̃ſignauit dicens. ꝙ melchiſedech ſacer
dos obtulit abrae panẽ ſcʒ de frumẽto ⁊ vi
nũ dr̃ racemis. a xp̃o poſtmodũ exhibẽda.

et in v̓itate ꝯſecrãda. ſic hẽt in geñ. ⁊ dicetur
ſub vj. p̃ticula canonis ſup verbo. Accepit
panẽ. Oblatio panis ⁊ vini ſig̃ficat pia de
ſideria fideliũ. ſeu p̃ immolatõe ſeu ꝓ hoſtia
viua. Rurſus ĩ pane corpꝰ xp̃i. ĩ vino ſan/
guis eiꝰ. in aqua ip̃lius rep̃ſentat̃. Et dr̃ pa
nis a pan qđ ẽ totũ. q̃ñ h̄ ⁊ ĩ futuro ẽ tota
vita nr̃a. Uinum dr̃ a vite. cui dñs ĩ euãge
lio ſe cõparat. Aqua v̓o ab eq̃litate dr̃. q2 p̃
h̄ ſacramẽtũ angel' eq̃ri debẽꝰ. Licet aũt ſint
due ſp̃es nõ m̃ ſũt duo ſacrificia. vnitas eñ
v̓bi vnitatẽ efficit ſacrificij. Hoc ẽ eñ illud
palliũ q̃ noe filij ꝯtexerũt. q̃ xp̃iani xp̃i ebrie
tatẽ. i. paſſionẽ ſub ſacrificio tegũt. Deinde
ſubdiaconꝰ ferẽs ĩ manu ſiniſtra calicez et
deſup corpale et illũ diacono offerẽs ſigni/
ficat ꝙ dñs ſubdiaconꝰ fuit q̃ñ librũ apuit
et diaconꝰ q̃ñ dixit. nõ veni miſtrari ſʒ mi/
niſtrare. Diaconꝰ v̓o patenã cũ hoſtia de
manu ſubdiaconi recipit int̃ pollices et in/
dices vtriuſqʒ manꝰ. ĩterpoſito tñ maĩpu/
lo int̃ ip̃os pollices ⁊ patenã. Nẽpe manꝰ
ſubdiaconi opa ſũt legis. patena latitudo
cordis. maĩpulꝰ opa euãgelij. pollex vigor
v̓tutis. index diſcretio. Fiũt igit̃ h̄ ad ſig̃fi/
cãdũ ꝙ opa legis ⁊ latitudo cordis ad opa
caritatis nõ ſufficiũt ad ſalutẽ niſi opibus
euãgelicis. q̃z diaconꝰ annũciator eſt. cuʒ
vigore v̓tutis ⁊ diſcretõne mẽtis adhibitis
adiuuẽt atʒ p̃ficiant. Supponũt aũt indices
pollicibꝰ. ad notãdũ ꝙ v̓tutis vigor exercẽ/
dus nõ ẽ abſqʒ diſcretõe. q̃ cũctarũ ẽ mater
⁊ fũdamẽtũ v̓tutũ. Subſeq̃nt diaconꝰ ip̃e
patenã cũ hoſtia ex inſtitutõe ꝯcilij archi/
ritani põtifici rep̃ñtat. ad notãdũ ꝙ p̃ euã/
gelicã traditõez quã diaconꝰ figurat ad al
tare. i. ad ſolennẽ ritũ p̃uenit eccl'ia. q2 lex q̃
p̃ ſubdiaconũ ſignat̃ h̄ noſtre ſalutis ſacri
ficiũ ſolũmodo p̃figurauit vt p̃miſſum eſt
Et pontifex ſeu ſacerdos hoſtiã collocat ſu
per altare. Calicẽ vero cum vino ip̃e diaco
nus retinet et collocat in altari. Circa qđ
notandũ ẽ ꝙ hoſtia ſignificat corpꝰ chriſti
non ſang̃nem. ſacerdos xp̃m. Solus ergo
ſacerdos abſqʒ cuiuſqʒ adiutorio illam of/
fert dicẽs Suſcipe ſancte pater ⁊c. q̃a chri/
ſtus ſeipm̃ in ara crucis obtulit deo patri.

Et illã ĩ altari ſup corpale q̃ſi ſup ſindonē
mundã diſponit. in ueſ q2 ipemet xp̃s h ſa/
cramētũ iſtituit. ⁊ ecclie tradidit obſuãdũ
dicēs. Hoc ē corp⁹ meũ ⁊c. h facite in meã
cōmemoratōez ⁊c. Diſpōit antē ⁊ collocat
hoſtiã cũ ſigno crucis. q2 ſic xp̄i oblatio in
cruce facta fuit. ſic ⁊ oblatio ſacerdotiſ q̃ in
memoriã illi⁹ fit cũ ſigno crucis fieri debet.
Collocat et̃ illã directe ſup crucē ĩ ꝯſecrati/
one altaris cũ criſmate factã. q2 ⁊ xp̃s car/
nē ſuã cruci affixit. Verũ vinũ ĩ calice ſan/
guinē xp̄i deſigt. et iō ſol⁹ diacon⁹ abſq3 ſa/
cerdote q̃ xp̄m deſigt calicē tenet. ad notan
dũ q2 ĩ xp̄i imolatōe ſanguis fuit a corpe ſe
parat⁹. non tñ ſol⁹. ſ3 vna cũ ſacerdote illũ
offert. ⁊ ſup pallã corpalē collocat. ſeu poti
us ſacerdos illo mediãte. qđ ex eo p3. q2 nō
dicit offero ĩ ſinglari ſic dr̃ ĩ hoſtie oblatōe
ſed dicit. Offerim⁹ tibi dñe ⁊c. Ex q̊ et̃ clare
ꝯuincit̃ q2 ambo parit̃ debēt vba ip̃a pferre.
Diacon⁹ ergo calicē vna cũ ſacdote offert
q2 nō ſolũ xp̃s ſeip̃m deo pr̄i obtulit. verũ
etiã p euãgeliũ ſuũ cui⁹ diacon⁹ ē figura ⁊
baiul⁹ hui⁹ ſacrificij ritũ inſtituit ⁊ ecclie cō
mēdauit. quã inſtitutōez ⁊ ꝯmēdatōez ip̃e
diacon⁹ tãq3 p̄dicator euãgelij nũciare et
maĩfeſtare d3 ex ſuo officio ab iſta militan
te ecclia obſuãdã. ideoq3 pricipare d3 ſacer/
doti ĩ calice offerēdo. non tñ ĩ ꝯſecrãdo. q̃a
illđ ſoli⁹ ē officij ſacerdotis. Sol⁹ tñ ep̃s vl̃
ſacerdos aquam vino cōmiſcet ĩ calice. qđ
nulli inferiori facere l3. q̊niã ſol⁹ xp̃s pplꝯs
ſanguine ſuo redemit. Preterea admixtio
hmōi vnionē ppli cũ xp̄o deſigt vt ſeq̃t̃. que
fieri nō p̄t niſi p grã3 xp̄i. cui⁹ typũ gerunt
pōntifex ⁊ ſacerdoſ. Cōmiſcet̃ ãt aqua vino
ĩ calice ex inſtitutiōe alexandri pape primi
Primo ad notandũ q2 nũq̃3 ſalus ppli eſſe
potuit ſine ſanguis xp̄i effuſione. nec etiã3
ſanguis effuſio ſine ppli ſalute. q2 xp̃s pplm
ſibi recōciliauit ĩ morte. Septũ ē et̃ q2 aque
multe ſũt ppli multi. xp̃s aũt ſanguinē ſuũ fu
dit p pplo ſic ip̃e teſtat̃. Hic ē ſanguis me⁹
noui teſtamēti q̃ p multis effũdet̃ ĩ remiſſio
nē pctōꝝ. Scđo ad notãdũ q2 de latere xp̄i
ſilẽ exiuit ſanguis ⁊ aqua. q̃ten⁹ nec xp̃s ſit
ſine pplo. nec pplus ſine xp̄o. Cũ ergo aqua

vino miſcet̃. tũc xp̄o pplus adunat̃. Hoc q̃3
miſteriũ lex moſayca p̄ſiguit. ſic ap̄lus ex/
ponit dicēs. bibebãt ãt de ſpũtali ꝯſequēte
eos petra. petra ãt erat xp̃s. Quapp̄t ſacer
dos ĩ calice aquã fũdit. vt ſic aq̃ nō ſepat̃ a
vino. ſic pplꝯs nũq̃3 ſepet̃ a xp̄o. Tertio ꝯmi
ſcet̃ vt diuinitas ⁊ hũanitas ĩ vna pſona ꝯiũ
cta eē ĩtelligãt̃. Nã p vinũ diuitas p aquã
hũanitas ĩtelligit̃. Qui ergo ĩ altaris offi/
cio aquã ſine vino vel ecōuerſo ei miſtrat
q̃ntũ ĩ ſe ē diuĩitatē ab hũanitate ſepat. de q̊
dicet̃ ſub ſexta pticula canonis ſup vbo. hē
corp⁹ meũ. et ſup vbo. hē calix. Sane ſacer
dos vel miſter miſſur⁹ vinũ ⁊ aquã ĩ calicē
p̊us effũdit modicũ ĩ terrã. nō ſolũ vt mea/
tus ſiue loc⁹ vaſis p quē fluere debēt mun/
det̃. et ſi qđ ē ĩ ſupficie vini vl̃ aque emittat̃
verũetiã ad oñdendũ q2 ſanguis ⁊ aq̃ đ late
xp̄i vſq3 ĩ terrã fluxerunt. ad qđ miſteriũ ſe
p̄parat p agendũ. Cōſiderandũ etiã ē. quia
aqua bñdicit̃ q̃n vino admiſcet̃. vinũ v̊o ñ
Et hiō vt q̃dam dicũt. Primo q2 vinum
ſuã bñdictionez expectat. S3 hiō nō videt̃
ſufficiēs. q̊uiã in bñdictōe vini ſub noĩe ca
licis. tam vinũ q̃3 aq̃ ſil̃ bñdicunt̃. Vñ p̄ot
ſcđo mō dici q2 vinũ in h lōco xp̄m ſigficat
q̊ nulla eget benedictōne. aqua pplm q̃ in
hac vita neq̃t eē ſine peccato. pp̄ter qđ indi
get bñdictione dei vt reddat̃ dign⁹ ad pre/
miſſam vnionē cum xp̄o. Ad h igit̃ ſignifi
candũ aqua bñdicit̃ q̃n vino admiſcetur.
Tertio etiã vinũ non benedicit̃. q2 ſub dia/
cōn⁹ q̊ non poteſt benedicere debet ex offi/
cio ſuo illud in calicē mitte vt p̄miſſum eſt
Quarto q̃a pplus p aquã ſignificat⁹ vni/
tur chriſto ſolum p benedictōem grē ip̃ius
chriſti. quez ſacerdos bñdicēs figurat. Eſt
ãt plus de vino q̃3 de aqua ponendũ arbi/
trio ſacerdotis. ita tñ q2 aqua a vino abſor
beat̃ ⁊ vini ſaporē retineat. et h in ſignu3 q2
ecclia d3 incorpari chriſto. nō xp̃us eccleſie
Vnde aug⁹. Nō tu mutabis me ĩ te. ſicut
cibũ carnis tue. ſ3 tu mutaberis in me. De
hen̄ã dicet̃ ſup dicto vbo. hic eſt calix. et in
ſexta parte ſub q̃nta feria cene dñi ppe finē.
Predictus etiam alexander papa ſtatuit
oblationē ex azimo et in modica fieri quã/

titate dicẽs. Hec oblatio q̃nto rarioꝛ tanto
potioꝛ. Non ẽ etiã omittendũ q̃ i miſſis pri-
uatis miſtrãs ſacerdoti ampullã cũ vino.
manũ eiꝰ nõ oſculat̃ ſꝫ miſtrans ampullã
cũ aqua ſic. q̃ñ vinũ xp̃m. aqua genꝰ hu-
manũ. oſculũ vͦo pacẽ int̃ deũ ⁊ hoĩeꝫ ſigni-
cat reformataꝫ. Regularit̃ tñ cũ celebranti
aliq̃d porrigit̃ vel ab eo recipit̃. manꝰ oſcu
lũ interponit̃. ad deſignandũ q̃ oẽ ſeruitiũ
oĩſqꝫ reuerẽtia deo exhibita cuiꝰ vices cele
brãs gerit. p̃cedere dꝫ ex feruore caritatis ⁊
amoris. q̃ p mãꝰ oſculũ deſig̃t. De h̃ et ſub
euãgelio dictũ ẽ. et ſub ti. de pacis oſculo di
cet. Calix ãt ponit̃ rome ad dextrũ latꝰ ob-
late. et bñ. q̃ſi ſanguinẽ ſuſcepturꝰ q̃ de latere
xp̃i noſcit̃ p̃fluxiſſe. ⁊ ad deſignãdũ ſangui-
nem et aquã de dextro xp̃i latere emanaſſe.
Preterea ſi a latere ſtet. recta pars crucis
q̃ fit cõmuniter ſup hoſtiã ⁊ calicẽ nõ p̃du
cit̃ ſolũmodo ſup hoſtiã qd̃ tñ fieri dꝫ. crux
ẽĩ ip̃a incboari dꝫ ſup hoſtiã ⁊ p̃fici ſup ca
licẽ. p̃ut ex diuerſis locis ⁊ v̄bis ip̃iꝰ cano-
nis colligit̃ euident̃. De h̃ dicet̃ ĩ octaua p-
ticula canonis ſup v̄bo. hoſtiã ſctãm. Co-
munit̃ m̃ alibi ponit̃ hoſtia int̃ ſacerdotẽ ⁊
calicẽ. Primo ad notandũ q̃ xp̃s ẽ media
toꝛ dei ⁊ hoĩm. et ſm̃ h̃ ſacerdos deũ p̄rẽm.
hoſtia xp̃m. aqua in calice p̃plm̃ ſignificat.
q̃ꝛ nõ niſi xp̃o mediãte ad reſurrectõis gau
diũ poſſumꝰ p̃uenire. Sc̃do p̄pinquioꝛ ẽ
ſacerdoti hoſtia q̃ꝫ calix. q̃ꝛ p̄ꝰ a xp̃o cõſe-
crata legitur q̃ꝫ ſanguis et ap̃lis p̄ꝰ data.
Sc̃d̃ h̃ rõ facit ponꝰ p̃ dictis romanis. qui
cruces incipiũt ſup hoſtiam, et deinde eas
ſup calicem p̃ducunt. Porro cũ ſacerdos
accipit patenaꝫ cũ hoſtia. vrceolũ cũ aqua
calicẽ cũ vino. thuribulũ cum incenſo effi-
cit ſup ea crucis ſignaculũ. vt p crucis v̄tu-
tem oĩs conatus diabolice malignitatis ef
fugiat. ne ꝯ ſacerdotẽ vel ſacrificiũ aliquo
modo p̄ualeat. Et nota q̃ in ampullis in q̃
bus vinũ et aqua ꝯtinet̃ p ſacrificio. ſpũa-
liter ꝯſiderandũ ẽ q̃ in parua ſubſtã incom
p̄benſibilia ꝯtinent̃ futura ſacramẽta. Di-
citur aũt ampulla quaſi ampla bulla. ſigni
cans coꝛ humanũ. qd̃ amplũ debet eſſe lati
tudine caritatis. Rurſus amule. i. vaſa ad

offerendũ vinũ. ſunt p̄dicatores moꝛdacit̃
increpantes. vel quilibet ſpũſſancti gratia
inebriati et alios inebriantes. Hydrie vero
id ẽ. aquanea vaſa ſunt doctores aqua ſa-
pientie ſalutaris potati et vitalibꝰ aq̃s re-
pleti. Rurſus adbuc p̄miſſa alio ordine
p̄ſeq̃mur. In q̃buſdam eccleſijs ſubdiaco
nus poꝛtat calicẽ ĩ ſiniſtra. patenã ĩ dextra.
et deſup coꝛpale. vnus cantoꝛ oblatã cum
fanone et vinũ cum ampulla. alter v̄o pre-
bet aquam vino miſcendaꝫ. vltimo diaco-
nus fundẽs aquam in calice offert p̄ſbitero
ſeu ep̃o. Nempe ſubdiaconus eſt chriſtus
calix paſſio. patena crux. ſiniſtra preſens vi
ta. dextra futura. coꝛpoꝛale eccleſia. vnꝰ can
toꝛ iudaicum p̄plm̃ figurat. alter gẽtilem.
ampulla deuotionem. oblata coꝛpus. vinũ
ſanguinem. aqua eccl̃iam. archidiaconus
xp̃m. p̄ſbiter ſeu epiſcopus deum patrem.
Subdiaconus ergo calicem poꝛtat in ſini
ſtra. q̃ꝛ xp̃s de toꝛrente bibit in via. i. paſſio-
nem ſuſtinuit in p̄nti vita. patenã ĩ dextra.
q̃ꝛ p crucem p̃uenit ad gl̃am. p̄pt̃ h̃ ei exal-
tauit illum deꝰ. deſup coꝛpale. q̃ꝛ eiꝰ paſſio
nem eccleſia non deſinit imitari. coꝛpoꝛale
enĩ candidat̃. et eccleſia p multas tribulati
ones xp̃o ꝯfoꝛmat̃. Subdiaconꝰ etiaꝫ no-
ſter ſcꝫ xp̃us patenam cum calice poꝛtauit
quando crucẽ in paſſione baiulauit. Pri-
mus cantoꝛ offert oblatã cum fanone ⁊ vi
num cum ampulla. q̃ꝛ p̄mitiua eccleſia de
iudeis ſuſcepit fidem paſſionis in deuotio
ne mentis. Oblatam ergo nõ nudis ma-
nibus ſꝫ cũ fanone cãdido. i. cũ mapula al-
ba et mũda offert ad notandũ q̃ xp̃i coꝛpꝰ
ab his tantũ digne ſuſcipit̃ q̃ carnẽ ſuã cuꝫ
vicijs ⁊ ꝯcupiſcẽtijs crucifigũt. Aliꝰ auteꝫ
cantoꝛ offert aquã quaꝫ diaconus miſcet
vino. et offert p̄ſbitero ſeu ep̃o. Hec eſt gen
tilitas q̃ ſuã obtulit multitudinẽ. quã xp̃s
in paſſione obtulit deo patri. Poteſt etiaꝫ
non incõpetent̃ dici q̃ altare menſam dñi.
ĩ qua cuꝫ diſcipulis ſuis ꝯuiuabatur. ara
crucem. calix ſepulchꝛ̃ vel paſſionẽ chriſti
de quo in p̄ma p̃te ſub ti. de picturis dictũ
eſt. et patena que a patendo dicit̃. coꝛ latũ
et amplum ſignificat. Super hanc patenaꝫ

id ē. ſup latitudinē caritatis ſacrificiū iuſti/
cie d3 offerri. vt olocauſtū anīe pingue fiat
Hāc cordis latitudinē hēbant apl'i. cū3 pe/
trus dicebat Et ſi oportuerit me mori tecū
nō te negabo. Silr ⁊ oēs apl'i xp̄o dixerūt.
S3 latitudo cordis ab eis aufugit et latuit
cū oēs magiſtro relicto fugerūt ⁊ latuerūt
Ad qd ſignificandū poſt ſuſceptā inde obla
tā. ſacerdos abſcōdit ſub corꝑali patenā. vl'
ſaltē eā ab altari remotā. ſubdiacon⁹ retro
retinet īuolutā. p̄ h̄ ergo diſcipl'oꝝ fuga vel
latibulū l' īfidelitatis excecatio deſigt. q̄ dn̄i
verū ſacrificiū offerret relicto xp̄o fugerīt ⁊
latuerūt ſic eis ip̄e p̄dixerat. Oēs inq̄t vos
ſcādalū patiemī ī me ī hac nocte. Scrip̄tu3 ē
eī pcutiā paſtorē ⁊ diſperget oues gregis.
Poſtq3 āt ſurrexero pcedā vos in galileā.
De h̄ dicet ſub ti. de ſanct⁹. Et iō ſacerdos
dictur⁹ pax dn̄i. q̄i dn̄ice reſurrectōnis an/
nūciatur⁹ eulogiū. reſumit patenā. q̄r cum
eſſet ſero die illa vna ſabbatoꝝ. ⁊ fores eēnt
clauſe vbi erāt diſcipl'i ꝯgregati ꝓpt metū
iudeoꝝ. vēit ih̄s ſtās ī medio dixit eis. pax
vobis. reſumēs oues q̄ trepidātes aufuge
rāt. Rurſus patena q̄ ꝓpt ſui formā diui/
nitate3 q̄ initio caret ⁊ fine. ſig̃ficat. vſq3 ad
dn̄icā orōe3 abſcōſa tenet. ad ſignādū q̄r di
uinitas nobis abſcōſa ⁊ velata ē ī h̄ mūdo
ſ3 q̄n in orōe dn̄ica dr̄ panē noſtꝝ. maīfeſta
tur. ad oñdendū q̄r q̄n ad panē noſtrū q̄ in
celis ē ꝑueniemus. tūc diuīitas q̄ ī h̄ mūdo
abſcōſa ⁊ velata ē manifeſtabit ſe nob̄ et vi
debi⁹ ip̄m ſicuti ē. de h̄ dicet ſub ti. de reſū/
ptione patene. In q̄buſdā tn̄ locis patena
diſcooꝑta tenet. ad deſignādū q̄r ſacerdos
orat p̄ eīs q̄ p̄ xp̄i p̄dicatōe3 nob̄ reuelāt.
Per patenā eciā q̄ rotunda ē. etnitas q̄ pnci/
pio caret ⁊ fine ꝯgrue deſigt. Sane ſubdia
con⁹ tenet patenā a pte poſteriori eleuata3
q̄i diceret. Imitami me q̄ poſterioꝝ oblit⁹
ad anterioꝛa me extēdo. innuēs etiā q̄r refer
re debē⁹ oīa opa nrā ad xp̄m ⁊ ad corona3
eternā. Patena q3 ſeorſū a calice reuoluta
ſc3 ps ſupior ſubtus poſita. ſig̃ficat lapidē
a ſepulcro cōmotū et reuolutū. Et nota q̄r
diacon⁹ tradit patenā ſubdiacono tenēdā
innuēs q̄r xp̄s ꝯtulit diſcipulis ſuis ptāte3

p̄dicandi regnum dei. Circa hoc etiā vide
bit ſub ti. de reſūptione patene // Circa ob
lationē ꝑpl'i notandū ē q̄r ꝑpl's offerre deb3
iuxta illud exo. Non apparebis in ꝯſpectu
dei tui vacu⁹. Per oblata q3 munera poſ/
ſumus cōmemorare copioſam victimā. q̄
oblata ē a ꝑpl'o. cū rex ſalomon templū ⁊ al
tare dn̄o ſacraret. Exēplo eī illi⁹ plebs fidel'
offert et dona deo. S3 ī veteri teſtamento
ꝯueniebat ꝑpl's in hierl'm in q̄buſda3 ma/
gnis ſolēnitatib⁹. ſ. paſca. pente. ⁊ ī feſto ce/
nophegiaꝝ vt oraret ī tēplo. ⁊ tūc tenebant
offerre. Et nota q̄ ī veteri teſtamēto ꝑpl's
offerebat ſacrificiu3 legale ⁊ volūtariū. ſ. p̄
peccato p̄ gratiarūactōe dona vota et olo/
cauſta. Sacrificiū legale ſunt decime et p̄/
mitie. vel ea q̄ lex iuſſit offerri. Deut. xij. ca.
Volūtariū eſt quod ſponte pro peccato et
pro legis trāſgreſſione offerebatur. Dona
ſūt que in templi ornatū offerebant. Vota
que pro periculis infirmitatis vel belli De
olocauſto p̄miſſum eſt. Unde dicit in pa/
ralip. q̄r obtulerunt p̄ncipes pro votis pro
ſpontaneis pro peccato. pro regno. pro ſā/
ctuario. pro iuda. Ritus igitur ſynagoge
tranſiuit in religionem eccleſie et ſacrificia
carnalis ꝑpl'i mutata ſunt in obſeruantia3
ꝑpl'i ſp̄ualis. Nam ſicut ꝑpl's ille. moiſi de/
ſcēdenti de monte diuerſa dona ad facien/
dum tabernaculū offerebat. ſic epiſcopo d
pulpito venienti chriſtiani deuotas offert
oblationes. Alius offert aurum imitatus
magos q̄ aurum dn̄o obtulerūt. Alius ar
gentum ſecutus illos q̄ pecuniā ī gazophi
latio poſuerūt. Alius vō aliq̄d de ſua ſub/
ſtātia. vt aſſociet illis q̄ p̄ paulū ⁊ barnabā
neceſſaria paupib⁹ trāſmiſerūt. Nec eſt cu
randū q̄ q̄ntitas vel ſpecies offerat. ſ3 poti/
us mēs atendit offerētis. Un̄ Prouerb.
iij. Honora dn̄m deū tuū de tua ſubſtātia
Et Thob. iiij. Ex tua ſuba fac elemoſynā
Et magi obtulerūt xp̄o nato aurū thus et
mirra3. math. ij. iuxta illud pſalmiſte. Ti/
bi offerēt reges munera. Nec ſm gregoriū
offerēs a munerib⁹. ſ3 munera ab offerente
placēt. Offerūt q3 legale ſacrificiū ī decimis
⁊ p̄mitijs. volūtariū in ſpōtaneis oblatio/

nibus ꝑ pctō dñi pniās redimūt. ꝓ grātiaꝝ actōe dū ꝓ collatis a dō aliq̄ grā q̄cq̄ꝫ offerūt. dona dñi ī edificia ecclīaꝝ vl' vtēſilia aliq̄d offerūt. vota dñi q̄d ī ꝑicul' vouerūt exoluūt. olocauſtū offert. q̄ ſeculū derelinquūt ⁊ ſua paupibꝰ diſtribuūt. Offerēs āt manū ſacerdotis oſculat̄. ꝑ q̄d fides cū ope deſignat̄. de q̄ etiā ꝓmiſſū ē. Et ſacerdos oblatōes manu tāgit repñſentās illō Leuit. j. et. iiij. Ponetq̄ꝫ manꝰ ſuper caput hoſtie ⁊ acceptabil' erit atq̄ꝫ ī expiatōeꝫ ꝓficiēs. Offerētes vō panē ⁊ vinū ſignificāt diſciplos q̄ ꝑ tenerēt pare neceſſaria ad paſca. Verū clerici vel monachi et ā miniſtratōes habētes nō offerūt niſi ī officio mortuoꝝ ⁊ in noua celebratōne ſacerdotis. ⁊ ī q̄buſdā ꝑcipuis ſolēnitatibꝰ. cū ei ipi de oblatōibꝰ viuāt et ipi ac ſua deo oblati ſūt ñ tenēt offerre. Viriāñ mulieres offerūt. ipi ei fortes ī xp̄o deſignāt ſcꝫ martyres q̄ ī p̄mitiua ecclīa plures ꝯtumelias paſſi xp̄o victimā obtulerūt dū occubuert. Deinde mulieres q̄ fragiliores deſignāt ſcꝫ cōfeſſores q̄ tpe pacis dño laudis hoſtias obtulerūt. Preterea vir caput ē mulieris. ⁊ iō a capite ratio ē edenda. Subdiaconi āt vel acoliti recipiunt oblatōes q̄ ad manū epi deferūt. ad notandū ꝙ ipe nō ſua ſꝫ aliena manu dꝫ tpalia miſtrare. Sane romanꝰ pōnfex nullā oblanōem manibꝰ tāgit niſi illā q̄ ꝓ defūctis offertur. quā iō manibꝰ accipit vt ſuggillet errorē dogmanzanniū elemoſynas nō ꝓdeſſe defūctis. ⁊ niſi oblatōneꝫ panis. quā tāgit. tū ꝓpt reuerentiā ſacrificij q̄d ex pane cōficit̄. ñ q̄ ē vicariꝰ eiꝰ q̄ de ſe dicit. ego ſū panis viuꝰ. Ceteras vō oblatōnes ad pedes accipit ꝓpt̄ illud q̄d ī actibꝰ aplōꝝ habet̄. q̄ↄ offerebāt ꝑcia eoꝝ q̄ vendebāt ⁊ ponebāt ante pedes aplōꝝ. ⁊ q̄ oīa ſua ſunt ꝓut ſub euāgelio tacitū ē. Et nota ꝙ ꝓ defūctis offertur panis ⁊ vinū. iuxta illō thobie. iiij. Panē tuū ⁊ vinū tuū ſup ſepulturā iuſti cōſtitue. i. diſtribue. Et pecunia ſiue argētuꝫ exemplo iudō machabei q̄ miſit offerri. xij. milia dracmas argenti ꝓ pctis mortuorū. ij. Mach. xij. Et ꝑcia eoꝝ ponebāt āñ pedes aplōꝝ vt ꝓmiſſū ē. Et etiā lumē ad illuminandū illos q̄ ī tenebris purgatorij ſedent. q̄ offerēs ipo facto dicat. Lux etna luceat eis dñe ⁊c. Sane moyſes vidēs ꝙ ꝑplus mlta obtuliſſꝫ. iuſſit ꝑconis voce cātari nc q̄s vltra offerret. exo. xxxv. ⁊ xxxvj. c. Nullus tñ ſacerdotuꝫ nr̄i tpis talia facere viſus ē. In nōnullis locis parrochiani ī die natal' dñi offerūt ſacerdotibꝰ panes q̄s kalēdarios vocāt ꝓpt̄ illō q̄d legit̄ Leuit̄. xxiij. Offeretis panes duos ſacerdon q̄ cedūt ī vſū eiꝰ. et vocabitis hūc diē celeberrimū atq̄ꝫ ſctiſſimū. Suſceptis itaq̄ꝫ a ꝑplō oblatōnibus et choro offertoriū cantāte. eps ſeu ſacerdos ad altare reuertit̄. quoniam chriſtus ſuſcepns fideliuꝫ votis. cantantibꝰ turbis. oſanna in excelſis. in primo immolandꝰ intrauit in templum.

De sancta thurificatione.

Oblatione miſtica oꝫ q̄ ꝑmiſſum eſt ſuſcepta. ſtatim adolet̄ incenſū ꝑ q̄d illud innuit̄ q̄d ſtatim ſubſcribit̄ a iohāne in euāgelio. oꝫ q̄ ꝑmiſſuꝫ eſt ꝓpe ꝑncipiū ꝑcedētis tituli. Maria ergo ſcꝫ magdalena accepit librā vnguēti nardi piſtici ꝑcioſi. et vnxit pedes ieſu. et domꝰ impleta ē ex odore vnguēti. Et ſacerdos ī modū crucis ſupducit et circūducit incēſū ſup ſacrificiū et altare vt et crucis ſigūculo ⁊ thuris incēſo diabolice fraudis malignitas extricet̄ et effugiat. Q vō ternio ſupducit et circūducit incenſum. deſignat ꝙ maria ter exhibuit et adhibuit vnguentum circa corpus ieſu. Primo cū vnxit pedes ipius in domo ſimonis phariſei. Scdō cum in domo ſimonis leproſi ſuper caput eiꝰ vnguentum effudit. Tertio cum emit aromata vt veniens vngeret ihūm iā poſituꝫ ī monumēto. volūtas ei reputatur ꝓ facto. cum et ꝑ ſe ipaꝫ nō ſteterit q̄ minus expleuerit quod incepit. Q vero poſt modum vndiq̄ꝫ totuꝫ incenſat̄ altare. deſignat ꝙ factū illud totā reſperſit ecclīam. ſic dominꝰ ipe teſtat̄. Amen dico vobis vbicūq̄ꝫ ꝑdicatum fuerit euāgelium hoc in toto mūdo dicet̄. ꝙ et hoc fecit in memoriam eiꝰ. Poteſt etiā dici ꝙ altare thurificatur

in figurā angeli. q̄ ſtetit iuxta arā tēpli hn̄s thuribulū ī manu ſua. de q̄ fum⁹ aromatū in ꝯſpectu dn̄i aſcēdebat. Chriſt⁹ ei magni ꝯſilij angel⁹ carnē īmaculatā igne ſcti ſpiritus plenā ꝑ nobis ī ara crucis obtulit dn̄o in ſuauitatē odoris. Fum⁹ aromatū ſunt orōes ſctoꝝ q̄ ꝑ ardorē caritatis ex paſſiōe dn̄i ꝓpagate ad deū prēm aſcēdūt. ⁊ nos ad coronā etn̄itatis ꝑuehūt. ideoqꝫ ſacerdos thurificat ī modū crucis ⁊ corone. Si aūt ſemel thurificat. recolit vnicā paſſionē. ſi ſemel coronat vni⁹ denarij retributōnez. Si vō ter etn̄itatis in paſſione opationē ⁊ triū ordinū glorificatōem. Et iō thurificās ait. Dirigat̄ orō mea ſicͭ incenſū ī ꝯſpectu tuo Eleuatio ma. me. ſacri. veſper. Moraliter āt incenſū deuotōis adolendū ē ī thuribulo cordis igne caritatis vt odorē ſuauitatiſ emittat. vt videlicꝫ tam nos q̄ꝫ oblatio nr̄a ſim⁹ bonus odor deo. de quo dicit ſcptura Fungi ſacerdotio ⁊ hr̄e laudē in noīe ip̄i⁹ et offerre illi incenſū d. in. o. ſ. Uoce ei incēſū ſacerdos accipit. i. xp̄s acceptat. ⁊ incenſat ex eo ſacrificiū et altare. Poteſt etiā dici q̄ thuribulū qḋ oblatōi ſacerdos ſuppoīt. ſignificat xp̄m ꝑ quē petit vt ſibi ꝓpiciet̄ de⁹ Sane oīb⁹ defert̄ incenſū vt oſtēdat̄ q̄ oīa a ſacerdote facta ptinēt ad oēs. Unū ps. Dirigat̄ dn̄e orō mea ſicͭ incenſuꝫ in cōſpectu tuo. niſi ī miſſa ꝓ defūctis. vt dicet̄ ī. vij. pte ſub ti. de officio mortuoꝝ. In ꝯcilio rothomagen̄. i burcardo libro. iij. c. vt tpe. ita legitur. vt tpe q̄ legit̄ euāgeliuꝫ. finito euāgelio ſup oblationē incenſū ī morē videlicet redemptoris nr̄i ponat̄ decernim⁹. Leo etiam papa ſtatuit incēſū ſup oblatā poni. Quidā tn̄ heretici garriūt nō eē in miſſa thurificandū q̄ñ iā xp̄s in cena terrenū incenſū n̄ fumigauit. Et eſaias Incenſū ē abominatio mihi. Quare altare et crucifix⁹ thurificant̄ dictū ē ſub ti. d aque bn̄dicte aſpſione

Poſt thurificatōez itez digitos lauat. nec vlteri⁹ vſqꝫ poſt cōmunionē cū eis cū qb⁹ ſacrā hoſtiā tractare hꝫ aliqd tāgat. ſꝫ poſt ei⁹ eleuatōez eos iūgat vt dicet̄ ſub octaua pticula canonis. Miniſter q̄ꝫ trahit ⁊ ſup brachia ei⁹ informat planetā ⁊ alia īdumēta. Nā et legalis ſacerdos duꝫ ſacrificabat ſūmitates balthei ſup hūex reflectebat.

De inclinatōe ſacerdotis ⁊ oſculatione altaris et oratione.

Thurificatōnis expleto miniſterio ſacerdos ſe inclinādo dicͭ. Suſcipe ſctā trinitas ⁊c̄ qḋ ſumit̄ de tertio danielis. vt videlicet hoſtiā offerat ex pinguedine caritatis. et ſu dignus ad ſacrificiū imolandū. Sacerdotiſ iclinatio xp̄i hūilitatē ſignificat. q̄ exinaniuit ſemetip̄m formā ſerui accipiēs fact⁹ obediens vſqꝫ ad mortē. mortē aūt crucis. q̄ etiā inclinās ſe ad pedes diſcipuloꝝ poſt ſacramētū in cena traditū orauit ad prēm. Poſtea vō ſe erigēs oſculat̄ altare. ad notādū q̄ ꝑ paſſionē xp̄i ꝑplus liberat⁹ ē. et deo patri recōciliat⁹. Unā ap̄lus ad ephe. ij. Faciēs pacē vt recōciliet ambos in vno corpe deo. Cōſequēt̄ ſacramētū inceptur⁹ orat p̄muꝫ ꝓ ſe. deinde ꝓ ꝑplo. ꝯuertēs ei ſe ad illū ſub ſilentio dicit dn̄s vobiſcū. ſicut dictū eſt ſub ti. de ſalutatōe Et mox voce aliquātulum eleuata. vt orō oīm auxiliet̄ ei. quaſi nō preſumēs q̄ ſolus poſſit tantū myſteriū exeq̄. monet illū dicēs. Orate ꝓ me frēs ⁊c̄. et ego ꝓ vobis. In q̄ ſignat̄ illud qḋ xp̄s diſcipulis ſuis dixit Luc. xxij. Orate ne intretis in temptatōez. Et ibidē. Ego ꝓ te oraui petre. Monet āt orare vt ſacrificiū fiat deo acceptabile. Et ꝑplus debet ſimiliter ſecrete orare. reſpondēs. Memor ſit dn̄s omnis ſacrificij tui. et olocauſtū tuuꝫ pingue fiat. Uel reſpondet. Suſcipiat dn̄s ſacrificium ⁊c̄. Uel dicat. Sp̄us ſanct⁹ ſupueniet ī te. Uel illud. Mittat tibi dn̄s auxilium de ſancto. Uel. Immola deo ſacrificiuꝫ laudis. Debemus eni ꝓ inuicē orare ſm ap̄lm iacobū vt ſaluemur. Orauit enī et chriſt⁹ p̄muꝫ ꝓ ſe. Pater inq̄t. venit hora clarifica filiū tuū vt filius tu⁹ clarificet te. Deinde pro populo dicens. Pater ſancte ſerua eos quos dediſti mihi. vt ſint vnum ſicut ⁊ nos. Dicturus ergo orate pro me fratres. ſe vertit ad populum. quia ip̄m diſtincte alloquit̄. Sed dicturus oremus poſt dn̄s vobiſcuꝫ ſe ad

altare ꝯuertit. qꝛ tū cū nō diſtincte. ſꝫ ꝑ modū
ꝯceptiōis ad aliq̄d excitat ad ſecū orandū
ſeu grās referendū. Admonito itaqꝫ ppl'o ſa/
cerdos ſtatim reuoluit ad altare ꝑ ſiniſtrā
ptē. put ſub titulo de ſalutatiōe ad ppl'm di/
cū ē. Et tunc tādē dicit orationē quā inter
miſerat ab offertorio citra q̄n dixit. oremꝰ.
ad notādū qꝫ xp̄s iterꝝ rediſt hieroſolimam
ad domū orōnis quā ad tp̄s deſeruerat cū
ſeceſſerat in effrem. Sic enī legit̄ i euāgelio
Cū veniſſet ieſus hieroſolimā. intrauit in
tēplū ꝛ eiecit emētes ꝛ vēdentes de tēplo di
cens. Domꝰ mea domꝰ orōis vocabit̄. in
ſtat enī ſacerdos orōibꝰ ne indignꝰ inue/
niat̄ vt oza q̄ tetigit temere arcā dn̄i ꝛ ꝑcuſ
ſus ē a dn̄o. nec legit̄ aliud feciſſe niſi vxo/
rē ꝓpriā cognouiſſe ī nocte p̄cedēti. beth/
ſamite quoqꝫ qꝛ temere voluerūt arcā dn̄i
tangere occiſi ſunt de ppl'o. lxxviij. de plebe
quinq̄ginta milia. Precioſa arca eſt calix
dn̄i. Orat aūt voce demiſſa. Primo ne vi/
leſcat officiū miſſe. ꝛ iō oratio ipa. qꝛ ſecrete
dr̄ a quibuſdā ſecreta. a quibuſdā ſecretel/
la ad differētiā maioris ſecrete. a quibuſdā
vero ſacra vocat̄. De q̄ ꝛ hmōi ſilētio ſub
titulo de ſecreta dicet̄. vt dictū ē ſub titulo d̄
offertorio. Scd̄o orat in ſilentio vt deuoti
us oret nec cogitet quō eiꝰ vox ꝛ corpis ge/
ſtus placeāt ppl'o. qꝛ ꝛ dn̄s elongatus ē a di
ſcipulis quātū ꝯtinet iactꝰ lapidis vt ora/
ret. Tertio in h̄ qꝫ ſecrete orat ſignificat ſecre/
tas p̄ces xp̄i dicentis. Pater mi ſi fieri pōt
trāſeat a me calix iſte. Matth. xxvj. Quar
to h̄ ſilentiū recolit ſacramētū in ſacrificijs
patrū abſcōditū. vt in abel. iſaac. i agno pa
ſcali. in vitula rufa. i hirco emiſſario. Qui
to in h̄ repn̄tat̄ ſilētiū qd̄ dn̄s habuit i paſ/
ſione. qꝛ tanq̄ꝫ ouis ad occiſionē ductus ē.
qd̄ etiā martyres imitati ſunt. Vn̄. Non
murmur reſonat nec q̄rimonia. ꝛc. Sexto
iō orōnes q̄ poſt oblatiōes ſequūt̄ in ſilen
tio ꝛ ſecrete dicunt̄. qꝛ iudei ſtatim pꝰ ſuſci
tationē lazari voluerūt occidere ieſum. ille
vō abſcōdit ſe in ciuitate effrem in ſolitudi
ne ꝛ tacuit a p̄dicatiōe ꝛ miraculoꝝ opati/
one vſqꝫ in ſabbatū in ramiſpalmaꝝ q̄ ve
niti domū ſimonis leproſi. et tūc p̄dicauit
a pte. ad qd̄ deſignādū ſacerdos ī fine ſecre
te iterꝝ eleuat vocē dicēs palam ꝛ alta voce
Per oīa ſecula ſeculoꝝ. qd̄ expoſitū ē ſub
ti. de orōne. Scd̄o iō dr̄ alte. ꝑ oīa ad notā/
dū qꝫ pꝰ reſurrectionē xp̄s p̄dicauit aperte
Tertio qꝛ ē p̄ncipiū ſequētis orōnis vt iā
dicet̄. Quia vero q̄rit aſſenſum ppl'i ꝛ ꝯfir/
mationē. qꝛ ipē ē q̄ legatꝰ ppl'i. iō ppl's aſſen
tiens voci eiꝰ dicit amē. qꝛ ſeculū per ipſū
creatū ē. Adhuc dicturus ꝑ oīa ſecula ſecu
loꝝ deponit manꝰ ſup altare. primo ad no
tādū qꝫ oēm cogitatū tp̄alē deponit. ꝛ ſe to/
taliter deo cōmittit. imolationi dn̄taxat to/
ta mente intendēs. Scd̄o manus deponit
cū enī tunc ad cordis eleuationē ꝛ ad gra/
tiaꝝ actionē inuitat ꝛ eleuationē cordis ꝑ
cōtēplationē p̄cedere debeat exercitiū bo/
ne opationis. quā manuū depoſitio ſigni
ficat. de qua opatiōe poſtea grās referimꝰ
ei q̄ in nobis incipit opꝰ bonū. vt pficiat ſi
cut dicit apl's. idcirco tunc manꝰ deponit.

De prefatione

Ante prefationem
deſcribit̄ in libris quedā figura
rep̄ſentans ex pte anteriori litterā. v. ex pte
vero poſteriori litterā. d. que due littere cō
iuncte. p vere dignū ponunt̄ littera videli
cet. p dictione. Sane p litterā. v. q̄ inferius
clauſa ꝛ ſupius apta ē. habēs initiū a linea
longiori. humanitas ſiue hūana xp̄i natu
ra q̄ in v̄gine p̄ncipiū habuit. ſed fine care
bit. p. d. vero circulariť clauſū diuinitas ſeu
diuina natura q̄ nec p̄ncipiū nec finē habet.
figurat̄. Tractꝰ vō in medio vtrāqꝫ copu
lans ptē crux ē p quā diuinis aſſociantur ꝛ
vniunt̄ hūana. iō ergo hec figura in p̄fatio
nis p̄ncipio ponit̄. qꝛ ꝑ myſteriū vnionis
ꝛ dn̄ice paſſiōis pacificant̄ hoīes angelis
ſociant̄ hūana diuinis in p̄conio ſaluatoris
In p̄fationibꝰ enim oībꝰ ꝯueniūt hoīes et
angeli ad cōcinēdū p̄conia regi. Vn̄ ꝛ alta
ꝛ delectabili voce cātant̄. qꝛ in eis angeloꝝ
p̄conia repn̄tant̄. ꝛ cantant̄ corā altari ꝛ a
ſolo ſacerdote. iuxta illud Apoc. iiij. Et can
tabāt q̄ſi cātica nouū ante ſedē ꝛ nemo po
terat dicere canticū niſi. ꝛc. Siquidem hec

oratio vocat' pfatio. q2 pcedit sacrificiū pn
cipale. Est enī q̄ı plocutio. i. ad mysteriu3
pparatio. plocutio videlicet totiꝰ orationis
ſecuture. a te igit' vſq3 ad agnꝰ dei. In hac
enī ploquit' ſacerdos grates ꝛ laudes deo.
vt meliꝰ ad ꝯſecrādū corpꝰ xpi valeat per
uenire. Vocat' etiā pparatio. q2 pparat fi
deliū mētes ad future reuerētiā ꝯſecratōis
Dicit' etiā hymnꝰ angelicus. q2 angelicis
laudibꝰ ē plenꝰ. Verūtū ſacrificiū vocat' ī
ſecretella oblatio. ſed a dn̄s vobiſcū qd ſta
tim pꝰ illā ſeqt' vſq3 ad ſanctꝰ vocat' hym
nus. Sane ſicut in pximo titulo dictū ē in
fine ſecretelle dr alta voce. Per oīa ſecula
ſeculoꝝ. qd ſiquidē ē finis illiꝰ orōnis ꝛ ini
tiū pfatiōis. p qd ſacerdos inſinuat q xps
ē lapis angularis. q fecit vtraq3 vnū. iude
os ꝯuēs ꝛ gētiles vt ſit vnū ouile et vnus
paſtor. Dicturꝰ ergo ſacerdos rē attentōe
digniſſimā ſalutat ꝑplm dicēs. Dn̄s vobiſ
cū. optās nos tales exiſtere cū qbꝰ dn̄s ma
nere dignet'. ꝛ illud nobiſcū celebrare ꝯui
uiū. ad qd mulier attulit alabaſtrū vnguē
ti nardi piſtici pcioſi ꝛ effudit illd ſuper ca
put dn̄i recūbētis. Et ꝑpls rn̄det dicēs. ꝛ cu3
ſpū tuo. ꝛ ſic mutuo. p ſe orāt. Nā ꝛ ī veteri
teſtamēto oēs ſacerdotes orabāt dū ꝯſum
maret' ſacrificiū ionatha inchoante ꝛ cete
ris rn̄dentibꝰ. Poſtea ſtatī ſacerdos eos
incitās ſubiūgit. Surſū corda. i. ī celeſtibꝰ
nō in terrenis. ꝛ eleuat manꝰ propt' rōnes
ſub ti. de orōne ſcriptas ad finē. Chorꝰ re
ſpōdet. Habemꝰ ad dn̄3. i. habere debemꝰ.
Vn̄ in canone cipriani papeira dr. Ideo
ſacerdos ante orationē canonis pfatiōe p
miſſa parat fratrū mētes dicēdo. ſurſū cor
da. vt dū plebs rn̄det. habemꝰ ad dn̄m. am
moneat' nihil aliud ſe q3 dn̄m cogitare de
bere. Rurſus iō chorꝰ ſubiūgit habemus
ad dn̄m. vt etiā ꝟe ſicut mulier illa vnguen
taria ſurſū ad illā vbi diuinitatē cor eleuet
ꝛ illud caput equale deo patri fide ꝯungēs
vnguēto catholice pfeſſionis pungat. Cu
ius ſane pconiū ſacerdos proſequit' dicēs.
Gratias agamꝰ dn̄o deo nrō. q2 pro oībꝰ
bn̄ficijs q nobis ꝯtulit grates ei referre de
bemꝰ. Chorusq3 rn̄det. dignū ꝛ iuſtū ē. qni
am grās oīpotenti deo referre debemꝰ. Se
quit'. p chriſtū dn̄m noſtrū. ſupplendū ē cō
fidētes ꝛ credētes q p xpm maieſtatē eius
laudant angeli. adorāt dn̄atiōes. tremunt
ptās. Hoc ſacre ꝯfeſſiōis pconium ita re
cte ꝯcludit eccl'ia vt cū angelis ꝛ hoībꝰ de
cātet huc deuoti pectoris hymnū. Sanctꝰ
ſanctꝰ. ꝛc. de q infra dicet'. Pōt etiā pfatio
nis officiū ad illud referri. q2 ieſus aſcēdit ī
cenaculū magnū ſtratū. in q multa locutꝰ
ē cū diſcipulis ſuis. ꝛ grās agēs hymnū re
tulit deo patri. de q dicit mattheꝰ. Et hym
no dicto exierūt in mōtē oliueti. Ergo per
dn̄s vobiſcū oratio quā diſcipulis fecit ac
cipit'. p ſurſū corda aſcenſus ad cenaculu3
iteꝝ p ſurſū corda ad ꝯfitēdum filio ſurgi
mus ꝛ angeloꝝ miniſteriū īploramꝰ q vo
ta nrā ſuſcipiāt ꝛ ad eū pferāt. p grās aga
mus xpi recolimꝰ gratiaꝝ actionē. ꝛ inuita
mus ꝑplm ad agēdū grās deo patri p filiu3
p quē redimimur. ꝛ cū angelis ad laudan
dū admittimur. Monet ergo ſacerdos po
pulū ſurſū. i. ſupra ſemetipſū habere vel le
uare corda ad dn̄m iuxta exhortationem
apli dicētis. Que ſurſū ſunt qrite nō q ſup
terrā. nā q ī terrenis ſūt nihil dignū deo of
ferre pn̄t. vbi enī ē theſaurꝰ tuꝰ ibi eſt ꝛ cor
tuū. multi quidē dū ore loquūt' celeſtia cor
de meditant' terrena. qbꝰ dn̄s īproperat
p pphā3 dicēs. Populꝰ h' labijs me hono
rat. cor aūt eoꝝ lōge ē a me. Chorus ꝟo re
ſpōdēs profitet' ſe ſacerdotis monita ſuſce
piſſe dicēs. habemꝰ ad dn̄m. Vn̄ diligēter
prouideat ne cor habēs deorſū ad ſeculum
ſpū ſancto dānabiliter mētiat'. Sacerdos
etiā poſtq3 attētos reddidit ꝛ deuotos hor
tat' vt grās agamꝰ dn̄o deo nrō. quonia3
ipē ē deꝰ. i. creator ipē ē dn̄s. i. redemptor. ipſe
ē noſter. ſ. ſaluator. Tūc eni3 erit veriſſime
noſter. cū erit oīa in oībus. i. ſufficientia ſin
guloꝝ. Rurſus q2 ꝑpls profeſſus ē ſe inten
tū eē ad dn̄m. iō presbyter ſubiūgit. Grās
agamꝰ. Chorus ꝟo ſacerdotis vbū appro
bans ꝛ affirmās rn̄det. Dignū ꝛ iuſtum ē
Dignū quidē quātū ad deū. q2 ipſe ē dn̄s
deꝰ noſter. iuſtū quātū ad nos. q2 nos ſu
mus ꝑpls eius ꝛ oues paſcue eius. Dignū

q̄ꝫ ⁊ iuſtū ē quātum ad vtrūqꝫ.vt.ſ.ꝑlr̄s ſil'
cū ſacerdote grās agat deo a q̄ oīa bōa ſu-
ſcepimꝰ. Subſequēter ſubiūgit ſacerdos.
Uere dignū.ꝛc. Et ſm̄ magiſtrū petrū an-
tiſiodoreñ.hic incipit p̄fatio.i.ꝓlogꝰ vl'ꝑ
locutio ſequētis canonis captās dn̄i beni-
uolentiā dicēs. Uere dignū ⁊ iuſtū ē equū
⁊ ſalutare. Dignū qꝛ bonꝰ ē.iuſtū.qꝛ būfi-
cus.equū qꝛ miſericors. ſalutare. qꝛ ſalus.
Uel dignū qꝛ nos mera volūtate feciſti.iu
ſtū ꝙ nos pura miſcdia redemiſti.equum
qꝛ gratuite nos iuſtificas.ſalutare.i.ſalute
plenū.qꝛ ꝑpetuo nos glorificas. Nos tibi
ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ grās agere.dn̄e ſcē pat̄ oīpo-
tens eterne deꝰ. Ubiqꝫ eni ē dn̄s ſanctus.
vbiqꝫ ē pat̄ oīpotēs.⁊ ſemꝑ ē eternus deus
Uñ ps. In oī loco dn̄ationis eiꝰ benedic
aīa mea dn̄o. Et iterꝝ. Benedicā dn̄m in oī
tp̄e ſemꝑ lausciꝰ ī ore meo. Sequit̄. Per
chriſtū dn̄m noſtrū. Aduocatū ꝫ eni habe-
mus ſm̄ aplm̄ apud patrē ieſū xp̄m dn̄m
noſtrū.qui interpellat ꝑ nobis.⁊ ip̄e ē pro
piciatio ꝑ peccatis noſtris qui exauditi in
oībus ꝑ ſua reuerētia. Per eū ergo quaſi
ꝑ mediatorē laudes offerimꝰ.ꝑ cū q̄ ꝑ ad-
uocatū grās exhibemꝰ. Per quē maieſta-
tē tuā ꝛc. Maieſtas dicit̄ quaſi maior ſta-
tus.vel maior ptās.qꝛ maior ē eius ptās q̄ꝫ
hominū. Laudāt angeli.adorāt dn̄atiōes
tremūt ptātes. Unīqꝫ ꝑ illū laudāt adorāt
⁊ tremūt ꝑ quē ſit cū patre oēs ſpirituū or-
dines ſunt creati. Nā dixit deꝰ. Fiat lux et
facta ē lux. Uerbo dixit ⁊ v̄bo fecit. qꝛ v̄bo
dn̄i celi firmati ſūt.⁊ oīa ꝑ ipſū facta ſunt.⁊
ſine ip̄o factū ē nihil. Choros angeloꝝ no-
minat.qꝛ angeli huic officio nō dubitāt ad
eſſe. Et ad notandū ꝙ eccl̄ia angelis ē aſſi-
milanda ad h̄ vt placeat deo. Rurſus ꝑ h̄
ꝙ d̄r. Dn̄e ſcē pat̄ oīpotēs eterne deꝰ ꝑ xp̄m
dn̄m noſtꝝ.quē laudāt angeli adorāt dn̄a
tiones ꝛc.intelligit̄ ꝙ eccl̄ia ⁊ angeli laudāt
deū nō ſolū inquātū deū.verꝫ etiā inquātū
hoīe. Dicit ergo laudant. Uñ ps. Lauda
te eū oēs angeli eiꝰ. Adorāt. Uñ heſdras.
Exercitꝰ celi te adorāt. Tremūt. Uñ Job
Colūne celi ꝯtremiſcūt ⁊ pauēt ad nutum
eiꝰ. Tremere v̄o dicunt̄ nō metu formidis

cū ſunt ꝑfecte beati.ſꝫ āministrationis effe
ctu vel obediētie famulatu.cū ſm̄ aplm̄ oēs
ſint administratorij ſpūs in miniſteriū de
ſtinati. Tremūt q̄ꝫ ptātes nō ꝙ ordīes an
geloꝝ corꝑales ſint.ſꝫ iō h̄ d̄r vt intelligamꝰ
oīa celeſtia terreſtria ⁊ infernalia añ ꝯſpe
ctū diuine maieſtatis.tremere ac timere.ſi
cut ⁊ nos tremere ac timere añ dn̄os nr̄os
ſolemꝰ. Sequit̄. Celi celoꝝ. Per celos hic
throni accipiūt̄.qꝛ dn̄s ait. Celū mihi ſedes
ē. Et dicunt̄ celi laudare deū.qꝛ laudis ma
teriā p̄bent. Uñ ꝓpheta. Celi celoꝝ ⁊ aq̄ q̄
ſuꝑ celos ſunt laudēt nomē dn̄i. Celi q̄ de
dīne iuſſioni obediūt.qꝛ ſe oſtēdere ſerenos
vel nebuloſos ptātē nō habēt. Cherubin q̄ꝫ
⁊ ſeraphin. Ad intelligētiā eoꝝ q̄ hic dicūt̄
notādū ē nouē eē ordines angeloꝝ.videlꝫ
angeli.archāgeli.throni.dominatiōes vir
tutes.principatus.ptātes.cherubin.⁊ ſera-
phin. Angeli grece dicunt̄ nūcij latine.ſ.ex
celſi ⁊ celeſtes.eo ꝙ de celis ad añunciādū
⁊ exequēdū domini volūtatē mittunt̄. An
geloꝝ aūt vocabulū officij nomē ē non na
ture.ſpūs eni ſunt ſp̄.ſꝫ cū mittunt̄ angeli
vocāt̄. Quibꝰ iō pictorū licētia pēnas fa
cit vt celerē eoꝝ ī cuncta diſcurſū ſignificet.ſi
cut ⁊ iuxta fabulas poetaꝝ venti pēnas ha
bere dicunt̄.ꝓpt̄ velocitatē ſcꝫ iuxta illud
Qui ambulat ſuꝑ pēnas vētoꝝ. Archan
geli grece ſummi nuncij īterp̄tāt̄. Qui eni
pua vel minima ānunciāt angeli ſunt.qui
ſumma archāgeli nuncupāt̄. Archangeli
ergo dicunt̄ eo ꝙ int̄ angelos teneāt ꝑnci
patum.nā archos grece latine ꝑnceps īter
p̄tat̄. Sunt eni duces ⁊ ꝑncipes ſub q̄ꝝ or
dine vniuſcuiuſqꝫ angeloꝝ ſunt officia deputa
ta. Quidā autē archāgeloꝝ ꝑuatis noībꝰ
appellant̄ vt ꝑ vocabula ip̄a ī ordīe ſuo q̄d
valeāt deſignet̄. Gabriel nāqꝫ hebraice int̄
p̄tat̄ latine fortitudo dei.vbi eni ip̄a poten
tia dīna vl' fortitudo manifeſtatur gabriel
mittit̄. Unde ip̄e ānunciauit xp̄m naſcituꝝ
q̄ diabolū deuicit et humiliāt ad d̄bellādas
aereas ptātes venit. Michael interp̄tatur
q̄s vt deꝰ.quando eni aliq̄d mire v̄tutis in
mundo fit.hic archāgelus mittit̄.et ex ipſo
oꝑe nomē ē ei.qꝛ nēo valet facere q̄d facere

potest deus. vnde ipse missus est in egyptum ad
immittendas illas plagas famosas. Quidam
tamen dixerunt quod michael est nomen vnius angeli.
Raphael interpretatur curatio vel medicina dei
vbicunque enim curandi vel medicandi opus ne-
cessarium est. raphael archangelus mittitur. Vnde
ad thobiam missus est vt eum a cecitate liberaret
De gabriele et michaele et raphaele dicetur in
vij. parte sub festo michaelis. Vriel interpretatur
ignis dei sicut legimus ignem apparuisse in ru-
bo. legimus etiam ignem missum desuper et impleuisse
quod preceptum est. Hec sunt nomina personalia ange-
lorum que nec a seipsis nec a deo imposita sunt. sed
ab hominibus et nescitur a quibus nec alia persona-
lia inueniuntur in scriptura. Alia vero sunt no-
mina ordinum. Ceterum throni. dominationes. vir-
tutes. principatus. et potestates. quibus vni-
uersam celestem societatem apostolus complectitur
ordines angelorum et dignitates intelliguntur
vt iam dicetur. Sed pro hac ipsa distributione of-
ficiorum alij throni. alij dominationes. alij vir-
tutes. alij principatus. alij potestates dicuntur
pro certis dignitatibus quibus abinuicem distin-
guuntur. Throni sunt agmina angelorum
qui latine sedes interpretantur. et vocati sunt
throni. quia illic conditor presidet. et per eos sua iu-
dicia disponit. Dominationes sunt hi qui
et virtutibus et principatibus preminent. que pro eo
quod ceteris angelorum predominantur agminibus
dominationes vocantur. Notandum ergo hic ad
notandum quod eis magis assimilari debemus. quia
vsum dominandi docent. Est enim vera domina-
tio facere dei voluntatem. Virtutes angeli-
ce quedam ministeria perhibent per quas in mundo si-
gna et miracula fiunt propter quod et virtutes di-
cuntur. Principatus sunt qui angelorum agmi-
nibus presunt. qui pro eo quod subditos angelos ad
explendum ministerium diuinum disponunt prin-
cipatus vocabulum acceperunt. Nam alij sunt qui
amministrant. alij qui assistunt sicut et per danielem
dicitur. Milia milium ministrabant ei et decies mili-
es centena milia assistebant ei. Potestates
sunt quibus virtutes aduerse subiecte sunt et in-
de potestatum nomine nuncupantur. quia maligni
spiritus eorum potestate coercentur ne tantum noceant quantum
cupiunt. notandum ergo hic ad notandum quod po-
testatem diaboli arcere debemus. Cherubin
autem et ipsi sublimes celorum potestates et angelica
ministeria perhibentur que ex hebreo in latinum scien-
tie multitudo seu plenitudo interpretantur.
Sunt enim sublimiora agmina angelorum. pro eo
quod vicinius sunt positi. diuina scientia ceteris am-
plius sunt pleni. Ipsi sunt illa duo animalia sup-
er propiciatorium arce ficta ex metallo propter si-
gnandam angelorum presentiam in quorum medio medius
ostenditur deus. Seraphin vero multitudo est
angelorum que ex hebreo in latinum ardentes vel in-
cendentes interpretantur. eo quod pre ceteris ardent et suc-
cenduntur in charitate. et quia inter eos et deum nul-
li angeli consistunt. Et ideo quanto vicinius coram
deo consistunt tanto magis claritate diuini lumi-
nis inflammantur. Vnde et ipsi sicut in ysaia legi-
mus. velant faciem et pedes sedentis in throno dei.
Et idcirco cetera angelorum turba videre ple-
ne dei essentiam non valet quoniam seraphin eam te-
git secundum ysidorum. Notandum ergo hic cherubin et
seraphin. quia sicut illi toti in dei dilectione arde-
re debemus. Reperitur autem hoc nomen seraphin et
neutrum et masculinum. sed neutraliter termina-
tur in .n. vt in hoc loco. Beata seraphin ma-
sculine vero terminatur in .m. Vnde propheta
Seraphim clamabant alter ad alterum. Hie-
ronymus dicit quod cherubin et seraphin sunt
singularis numeri et generis masculini. cu-
ius terminatio pluralis est per .i. non quod in mi-
nistris dei sit sexus. sed vocabula diuersis
generibus iuxta lingue proprietatem appellantur
Greca vero consuetudo neutro genere per .n.
scribit. Josephus dicit cherubin et seraphin
esse duo animalia volatilia. prout dictum est in prohe-
mio huius partis. Premissa autem ordinum no-
mina preter cherubin et seraphin. et preter no-
mina angelorum et archangelorum latina sunt. Ve-
rum cum nouem sint ordines angelorum sicut dictum
est qui postquam decimus cadens propter superbiam
versus est in diabolum. perseuerantia eterne bea-
titudinis solidati sunt. queritur quare tribus exclu-
sis sex tantum in prefatione communi ponuntur in qua per ce-
los throni accipiuntur vt dictum est. Videtur enim ex
hoc quod ille cum ceteris maiestatem diuinam non glorificant
et adorant. Sed absit hoc. Nam virtutes celorum omnes
ordines comprehendunt vt testatur Gregorius in ome-
lia illius euangelij. Erunt signa in sole et luna. Vnde
psalmus. Verbo domini celi firmati sunt. et c. o. v. e.

Et iterũ. Dñs v̾tutũ ipe ẽ rex glorie. Ul' forte licet occulta rõ ĩ circa h̾ puiſum ẽ rãtione Dionyſiꝰ q̄ ipe tres eẽ tradidit ierarchias ſiue ordines angeloꝝ trinos in ſingulis ponẽs. vt ſilitudo trinitatis eis inſinuet̃ ipſa. Et dr̃ gerarchia a gera qḋ ẽ ſacrũ. ⁊ archos qḋ ẽ pinceps quaſi ſacer pncipatus. Sunt enĩ tres ordĩes ſupiores. tres ĩferiores tres medij. Supiores ſũt ſeraphin cherubin et throni. Medij ſũt dñatiões. pncipatꝰ ⁊ poteſtates. Inferiores ſũt v̾tutes archangeli ⁊ angeli. De quoꝝ ſingulis mediꝰ ordo in p̄fatiõe ſubtrahit̃. ad notãdũ ꝙ cõparatione trinitatis et̃ne. cuiꝰ maieſtas ĩ ea pcipue recõmẽdat̃. oĩs alia trinitas diminuta repit̃ ⁊ imp̾fecta. Nã quis ĩ nubibus eq̄bit̃ dño quis ſilis erit dño ĩ filijs hominũ. De ſupioribus ſubtrahit̃ cherubin. de medijs principatꝰ. de inferioribꝰ archãgeli. Hãc q̄ ipe eternã ⁊ indiuiduã trinitatẽ laudãt angeli. adorãt dñatiões. tremũt poteſtates. Cũ q̄bus ⁊ nr̃as voces. Duas enĩ oĩpotẽs deus rõnales edidit creaturas. angelicã videlicz ⁊ hũanã que laudibꝰ diuinis inſiſterent ⁊ ei grãrũ redderẽt actiões quas duz pari voto ꝯcelebrãt tanq̃z ſupiores cũ inferioribꝰ corde ĩ celeſti cythara ſociãtur d̾ qua dicit Johãnes. Et audiui vocẽ ſicut cytharedoruz cytharizantiũ ĩ cytharis ſuis. ⁊ cãtabãt q̄ſi cãticũ nouũ. Idõ ergo dicit ſocia exultatõe ꝯcelebrãt. q̄ñ oẽs p̄dicti ordines ⁊ etiam hũana creatura maieſtatẽ dei patris p xp̄z ſocia exultatiõe eq̃liter ꝯcelebrãt ſupplici cõfeſſione q̄ nõ ſupba p̄ſumptione. ſz humili laude dicẽtes. Sanctꝰ ſanctus ſanctus. ⁊c. Porro gelaſiꝰ papa tractꝰ ⁊ hymnos cõpoſuit ⁊ p̄fatiões cãtu q̄dẽ ⁊ elimato ſmone dictauit. Et ẽ notãdũ ꝙ licet olim innumere eẽnt p̄fatiões hodie decẽ tãtũ ſunt canonizate. Unñ pelagiꝰ papa inq̄t. Inuenimus has nouẽ p̄fatiões in ſacro cathalogo tãtũmodo recipiẽdas. Unã ĩ reſurrectione ⁊ ĩ albis paſcalibꝰ. i. in ſeptimana paſcali. Aliã in die aſcẽſiõis dñi. Tertiã ĩ die pente. Quartã in natali dñi. Quintam in epiphania dñi. Sextã de aplis. Septimaz de ſcã trinitate. Octauã de cruce. Nonã d̾ ieiunio in q̄drageſima tãtũmodo dicendã. De qua dicet̃ in ſexta pte ſub quarta feria ciner. Urbanꝰ quoq̃z papa addidit decimã debitã v̾gine maria. illã videlicz Et quũ ⁊ ſalutare. que ⁊ vnigenitũ tuum. ⁊c.

De ſanctus.

Ecclesia ſperans ſociari angelis ⁊ archãgelis de q̄bus in p̄fatiõe fcã ẽ mẽtio. ſtati pꝰ illã cõformat ſe angelico cãtui canẽs hymnũ illũ Sanctꝰ ſanctꝰ ſanctꝰ. ⁊c. q̄ẽ ſixtꝰ papa p̄mus inſtituit decãtari. Hic ẽ cãtꝰ puerorũ quẽ cãtauerũt dño offerẽti ſe illis ĩ decima luna q̄ quaſi reſeruatꝰ fuit vſq̃z ad decimã quartã lunã ĩ bethania. Cũ ergo ſacerdos finit laudẽ ſiue p̄fationẽ. totꝰ choꝛꝰ q̄ rep̄ſentat eccl'iaz ſil' canit dictũ angelicũ hymnũ vt vna ⁊ eq̃lis gloria ⁊ laus ⁊ honor decantet̃ patri ⁊ filio ⁊ ſpũiſancto. Notãduz aũt ẽ ꝙ hymnꝰ iſte ptim angeloꝝ ⁊ partim hoĩuz v̾ba ꝯplectit̃. Prima enĩ ps laudẽ ꝯtinet angeloꝝ. vltima hoĩuz. Legit̃ enĩ in Eſa. vj. c. ꝙ ſeraphin clamabãt alter ad alterũ ⁊ dicebant ſanctꝰ ſanctꝰ ſanctꝰ dñs deꝰ exercituũ. plena ẽ oĩs terra glĩa eiꝰ. Legit̃ q̃z in euãgelio Mathẽ. xxj. c. ⁊ Marce. xj. c. ꝙ q̄ p̄ibãt ⁊ q̄ ſeq̄bant̃ clamabant dicentes Oſanna filio dauid. bñdictꝰ q̄ venit ĩ noĩe dñi. Siquidẽ vox angeloꝝ. ſ. oſanna in altiſſimis trinitatis ⁊ vnitatis ĩ deo ꝯmẽdat archanũ. Uox hoĩuz ſcz oſãna filio dauid diuinitatis ⁊ humanitatis ĩ xp̄o p̄ſonat ſacramẽtũ. Merito aũt cãtica angeloꝝ in eccleſia cãtamꝰ. q2 p hoc ſacrificiũ terrena celeſtibus iũgi nõ dubitamꝰ. ⁊ idõ cũ eis in excelſis ſaluari clamamꝰ. Illud etiã aduertẽdũ ẽ ꝙ ter dr̃ ſanctus. vt notet̃ trinitas ſeu diſtĩctio p̄ſonaꝝ. ſed ſel' tãtũ dr̃ dñs deꝰ ſabaoth. vt notet̃ diuine. vſie vnitas. q2 vnitas adorat̃. vt ſic trinitatiſ ⁊ vnitatis myſterio cõprobet̃. Itẽ dr̃ ter ĩ ſingulari numero ſãctus ⁊ ñ dr̃ pluralit̃ ſãcti. vt vna ſãctitas in his tribꝰ p̄ſonis. ⁊ vna eternitas ĩtelligatur Hoc ñ ſolũ ſeraphĩ clamabãt ſub excelſo dei ſolio ſm pphetã. ſed ⁊ quattuoꝛ aĩalia ſm apoc. In circuitu ſedis req̃ez ñ hẽbant

die ac nocte. dicentia sctūs sctūs sanctꝰ dn̄s de
us oīpotēs. Dicit̄ aūt deꝰ sanctꝰ .i. sctificās.
nō aūt sctificatꝰ. Vn̄ sci estote. qꝛ ego san
ctus sū dn̄s deꝰ vester. Dicit̄ pater sanctus
dicēte filio. Pater sanctifica eos ī veritate
q̄s dedisti mihi. qꝛ tu sctūs es. Dicitur filiꝰ
sctūs angelo ꝓtestāte. Qd̄ nascet̄ inquit ex
te sanctū vocabit̄ filiꝰ dei. Dicitur sanctus
spūssanctus xp̄o dicēte. Accipite spūm san-
ctū quoꝝ remiseritis peccata remissa erūt.
Dicit̄ quoqꝫ dn̄s deꝰ sabbaoth ꝛ dn̄s exer
cituū videlicet angeloꝝ ꝛ hoīuꝫ. quoꝝ terri
bilis ē vt castroꝝ acies ordinata. de quo in
ps. dicit̄ ab angelis. Quis ē iste rex glīe do
minus virtutū. ꝛc. Tot enī exercitꝰ hꝫ deus
in terra quot sūt ordines in ecclīa. tot habꝫ
in celis qt ordines sunt ī angelis. Noīe er-
go celoꝝ ꝛ terre angeli ꝛ hoīes dīna pleni
gratia hic ꝓhibent̄. Vel ad litterā celi ꝛ ter
ra gloria diuina replent̄. qꝛ deitas est vbiqꝫ
Vn̄ propheta. Si ascēdero in celū tu illic
es. si descēdero ad infernū ades. Sabaoth
ergo dn̄s exercituū siue miliciaꝝ v̄tutū siue
victoriaꝝ īꝑtat̄. l' oīpotēs vt ipse sit domi
nus deꝰ ꝛ ipse oīpotēs qui exercitꝰ angelo
rū atqꝫ hoīuꝫ disponit. Et iō subdit. Pleni
sunt celi ꝛ terra glīa tua. Hoc ē vt eiꝰ gloria
celi ꝛ terra gubernent̄. ꝛ qui in celis ꝛ qui ī
terra sunt glorificēt ꝛ honorēt nomen san-
ctū eiꝰ. Celi aūt pleni sunt glīa re. terra spe.
Tūc v̄o ꝛ re plena erit cū adīplebit̄ illud. fi
at volūtas tua sicut in celo ꝛ in terra. Duꝫ
aūt dicimꝰ. pleni sūt celi ꝛ terra gloria tua.
agimꝰ grās creatori de oībꝰ b̄n̄ficiȷ̄s. dum
v̄o dicimꝰ. B̄n̄dictꝰ q̄ venit. agimus grās
specialit̄ de b̄n̄ficio redēptiōis. qꝛ enī neces-
sariū ē ad eternā salutē incarnatōis myste
riū ꝯfiteri recte subiūgit̄. B̄n̄dictꝰ q̄ venit ī
noīe dn̄i. Ego inquit veni ī nomīe patris
mei. Nomē patris ē filiꝰ de q̄ dicit ꝓpheta
Ecce nomē dn̄i venit de lōginquo. Vn̄ er-
go sanctꝰ inchoat̄ inclinati stare debemꝰ.
qꝛ tūc incarnationē maiestatēqꝫ diuinam
p angeloꝝ hominūqꝫ cātū recognitā vene
ramur. Rursus dicēdo. B̄n̄dictꝰ. ꝛc. ꝛ cuꝫ
hec sint de euāgelio debemꝰ signū seu ver-
illū crucis nobis facere seu īponere. qꝛ xp̄s
per crucē triūphauit ꝛ nos triūphare facit
Qn̄ enī xp̄s venit ad hierusalē ꝛ descendit
de monte oliueti. tunc filij isrl' clamauerūt
dicentes. B̄n̄dictꝰ qui venit in noīe domi-
ni. Qui aduētꝰ xp̄i in hierusalēꝫ significat
futurā resurrectionē quādo ipse veniet iu-
dicare viuos ꝛ mortuos. ꝛ apparebit nobis
in eadē carne qua ꝓ nobis passus ē. ꝛ tunc
in noīe iesu omne genu flectet̄ celestiū. ter.
ꝛ infer. Vn̄ ꝛ ex nūc quidā incipiunt genu
flectere ꝛ deuote orare. Sequit̄. Osanna
qd̄ ē verbū hebreuꝫ ꝛ significat salua obse-
cro. supplendū ē populū tuū vel totū mūdū
Cōpositū quidē v̄bū ē ex osi. qd̄ interꝑtat̄
saluifica. ꝛ anna qd̄ ē apud hebreos interie
ctio obsecrātis. motū animi significās sub
depcātis affectu. Integre ergo dr̄ osianna
qd̄ nos corrupta medij vocabuli lrā ꝛ elisa
dicimꝰ osanna. qd̄ facimꝰ vel ex ignorātia
aut scient̄ sinalimphātes vocalē elidimus
put in metris fieri ꝯsueuit. Dicit̄ autē bis
osanna in excelsis propt̄ duas ptes salutis
q̄ sunt stola mētis ꝛ stola carnis. qbus san
cti beatificāt̄ in glīa. vt videlicet aīa ꝛ cor-
pore sanctificati ꝛ saluari inter angelos re-
putemur in excelsis. i. in altis sꝫ in celo. re-
pitur aūt hic v̄siculus in psalmo. cxvij. qd̄
enī turbe dixerūt osanna. hebr qd̄ dr̄ ibi O
dn̄e saluū me fac ꝛ eisdē v̄bis ibi subiūgit̄.
B̄n̄dictꝰ q̄ venit ī noīe dn̄i. Sane in han-
geloꝝ ꝛ hominū cōcētu. qn̄qꝫ organa ꝑcre
pāt qd̄ a dauid ꝛ a salomone introductū ē
qui instituerūt hymnos in sacrificijs orga
nis ꝛ alijs instrumētis musicis cōcrepi et
laudes a ꝑplō ꝯclamari. Verūm̄ q̄nto cor
maiꝰ ē corpore. tāto dn̄o deuotiꝰ corde q̄ꝫ
corpore cōfitemur. De h' dicet̄ in fine ꝓhe-
mij quinte ptis. Ex nūc autē gestibꝰ ꝛ ver-
bis christi passio repn̄tat̄. Nā diaconus et
subdiaconꝰ post dorsū vadūt epi seu sacer
dotis in q̄ fuga aploꝝ in xp̄i passione signi
ficat̄. put in ti. de oblatiōe dictū ē. Si q̄ v̄o
stāt retro altare ꝓspicientes in epm̄. signifi
cant mulieres que a longe stātes eiꝰ passio
nē viderūt. Oēs aūt ꝛ qui retro stāt. ꝛ qui
in faciē episcopi inspiciūt inclināt se. maie-
statem diuinā ꝛ incarnationē domini ve-

nerantes que per cantū angeloꝝ et hoīum introducta ſunt. Ordo enim angeloꝝ dicens. Sanctus ſanctus ſanctus. dominus deus ſabaoth. maieſtatem introduxit diuinam. Ordo vero hominum dicens. Benedictus qui venit in nomine domini. aduentum ſignificauit in carne. Ipſa quoqꝫ inclinatio meſticiā ſignificat diſcipuloꝝ de morte chriſti. qui nō audebāt ſe erigere ⁊ cōfiteri ſe eſſe diſcipulos eius. Ideoqꝫ ſtant inclinati donec dicatur. Libera nos a malo. Vanū etenim erat eis ante lucē ſurgere. id eſt ante reſurrectionē ď chriſto gloriari. per quā ſunt ab omnibus tribulationibus liberati. Vnde ⁊ hec petitio ī dominica oratione ſeptima eſt qui numerus eſt vniuerſitatis. De hoc dictū ē ſub ti. qualiter epiſcopus vel ſacerdos ad altare. ⁊c.

De ſecreta ſeu canone miſſe.

Poſt acclamatū preconium ſequit̃ ſecretū ſilētiū in quo ⁊ miſſe canon deuote dicitur et ſacrum myſteriū peragit̃. qđ fit per ſolum ſacerdotē. quoniā ſcd̄m mattheū chriſtus ſolꝰ orauit. Et ſcd̄m quoſdam hic incipit miſſa. q̄nam cetera ſunt de ſolennitate. Canō aūt miſſe ⁊ oblatio. vt dictum eſt in ti. de prefatione ⁊ actio ⁊ canon ⁊ ſacrificium ⁊ ſecreta vocatur. Actio dicit̃ propter ſacra miſteria que in eo agunt̃. ⁊ q̄ꝛ tunc cū deo agit̃ cā noſtra vt dictum ē in prohemio huiꝰ ꝑtis. Vn̄ quia in .c. illo. Cōmunicātes. ⁊c. et in illo. Hāc igitur oblationē. certis diebus vltra ordinaria canonis ſeu actionis verba quedā addunt̃ ⁊ dicunt̃. ideo in miſſalibus in varijs locis ſup illas additiōes ſcribit̃ talis titulus ſeu rubrica. Infra actiōē eo q̄ illa infra ſeu quaſi in medio ipiꝰ actionis ſiue canonis dici debēt. Canon vō dr̄ q̄ꝛ regulis patꝝ cōpoſitꝰ ē. a ſanctis eī patribꝰ aliqua verba myſtica ſūt ibi inſtituta. Canō aūt grece dicit̃ regula latine. Dicit̃ etiā canō q̄ꝛ regulariť chriſtus verꝰ ſacerdos in eo repñtat̃ ſeu per hūc regulariter fit cōſecratio ſacramenti. Sacrificium autē dr̄ a ſua parte digniori de quo dictū eſt ſub titulo de oblatiōe. Secreta dr̄ quaſi nobis occulta. quia humana ratio nequaq̄ꝫ tātum plenarie myſterium cape poteſt. Ad qđ ſignificādum merito ſecreta voce celebratur. Ad hoc etiā ſignificādum ſacerdos ſecretū intrās quaſi velatur quibuſdā cortinis. que ſūt ī lateribus altaris. prout infra dicet̃ ī quarta ꝑticula canōis ſup vbo. Hāc igit̃. dr̄ etiam ſecreta. q̄ꝛ ſecrete et ſub ſilētio dr̄. Chriſtꝰ eī ad conſecrationem corporis ſui venturꝰ ſecrete ⁊ ſolus orabat. ab hora cene vſqꝫ dū ſuſpēſus ē ī cruce. q̄s oratiōes ſecreta ſignificat. Priſcis q̄ꝫ tꝑibus antiq̄ patres ſub ſilētio ſacrificabāt ⁊ communicabāt. qđ etiam ī ſabbato ſācto obſeruamꝰ. Preterea vt iohēs euāgeliſta deſcribit poſtq̄ꝫ xp̄s honorifice fuit receptꝰ ⁊ magnificatꝰ a turbis cū palmis ⁊ laudibꝰ abiit ⁊ abſcōdit ſe nō vtiqꝫ trepidātis formidine ſed diſpēſatiōis officio. q̄ꝛ nōdum venerat hora eiꝰ que poſtq̄ꝫ aduenit ſpōtaneuſ ad paſſionē acceſſit. Illud ergo chriſti latibulū hoc ſecretū ſilētiū repñtat. ī quo ſola dirigit̃ ad dñm ītēta deuotio. Tūc eī ſacerdos ītrare dꝫ ad cubiculum cordis ⁊ oſtio ſenſuū corꝑis clauſo. deū patrē orare. q̄ ex auditor ē clamoris cordis nō vocis. Vnđ anna typū gerēs eccl'ie. n̄ petitiōe clamoſa ſed tacita deuotiōe qđ petiuit impetrauit. de qua ī li. reg̃. legit̃. q̄ loquebatur in corde ſuo ⁊ labia eius tāt̄ mouebātur. ſꝫ vox penitus nō audiebat̃. Vn̄ ⁊ moiſi dn̄s īquit Quid clamaſ ad me cū tn̄ ipē taceret. Propheta etiā dicit. Dicite ī cordibus veſtris et ī cubilibus veſtris compūgimini. Pōt tn̄ dici q̄ ꝓxima ſecretella repñtat tēpus illđ qn̄ xp̄s venit hieroſolymam ad diē feſtum nō māifeſte. hec aūt ſecreta tēpus illud quo receptus fuit in hierl'm cū hymnis ⁊ ramis ⁊ ſexta feria ſequēti crucifixus fuit. ꝑfatio vō illud qn̄ chriſtꝰ ī cenaculo hymnū retulit. ⁊ illo dicto exierunt in mōtē oliueti. ſurſū corda aſcēdentia. Secūdo iđ ſecreta ī ſilentio dr̄. ne ſacerdos clamādo his que agunt̃ minus ītendat. Tertio ne vox ſacerdotis nimio clamore ďficiat. Quarto ne ſacroſā

cta verba vileſcāt. Fert enī ꝙ cū antiqu(itus)
publice ⁊ alta voce canon diceret. oēs pene
ꝑ vſū illū ſciebāt. ⁊ ī plateis ⁊ ī vicis decan
tabāt. Vñ cū qdā paſtores illū ī agro cāta
rēt. ⁊ panē ſup lapidē poſuiſſent. ad vbo(rum)
ipoꝝ ꝓlationē panis in carnē ꝯuerſus eſt.
Ipi tñ diuino iudicio igne celit(us) miſſo ꝑcuſ
ſi ſunt. Propt̄ qd ſcī patres ſtatuerūt vba
iſta ſub ſilentio dici. inhibētes ſub anathe
mate ne ꝓferant̄ niſi a ſacerdotibus ſup al
tare ⁊ ī miſſa ⁊ cū veſtib(us) ſacris. Quedaꝫ
etiā orōnes q̄ añ ꝓfationē ſub ſiletio dicūt̄
ſecrete vocāt̄. De q̄ ⁊ de ſilentio ſub ti. de in
clinatiōe ſacerdotis dictū ē. Cōſecrātis er
go mēs vt ꝓmiſſū ē. ad id ſolū dꝫ eē intenta.
Nā eos q̄ adorāt in ſpū ⁊ veritate adorare
oportet. Ne vō muſce morietes ꝑdāt ſuaui
tatē vnguēti. i. ne iportune cogitatiōes tol
lāt deuotionē orōnis flabello ſpūs abigāt̄
idē inſpiratōe grē repellant̄. q̄tenuſ auſter
aduenies ⁊ ſpūſſanct(us) accedēs. perflet ortū
idē mētē fecūdet vt aromata fluāt. i. vt vir
tutes abūdēt. Ad qd etiā ſignificandū eſt in
tpe materiale flabellū dū ſecreta dr̄ adhibe
tur. Hac etiā rōne videlicet ne muſce veni
entes ꝑdāt ſuauitatē vnguēti. dici pōt ꝙ ca
non dici dꝫ expedite. nō moroſe. ⁊ ne audi
torib(us) tediū generet̄. Vñ in Exo. dr̄. Fac fe
ſtināter qd de imolatiōe agni dictū ē. Et ꝓ
bat̄ etiā ibi. Et comedetis feſtinanter. Sed
nec nimis etiā feſtināter. q2 nō dꝫ ſacrificiū
ſine ſale. i. diſcretiōne ⁊ deuotiōe offerri. de
bet etiā in librō legi ne vllus error ꝯtingere
poſſit. Porro ſacerdos miſſā celebrās rep
ſentat eā q̄ olim pōtifex intra ſancta ſancto
rū egit ⁊ q̄ xp̄s egit quē ille ꝓfigurauit. Si
q̄dē eā q̄ fiūt a ꝑncipio ſecrete vſqꝫ in finem
paſſionē dñi ſepulturā ⁊ reſurrectionē dñi
cam repñtāt. Recolit̄ enī ibi memoria eoꝝ
q̄ geſta ſūt ꝑ hebdomadā añ paſcalē a deci
ma luna ꝑmi mēſis qñ ieſus abijt hieroſo
lymā vſqꝫ ad ſeptimā decimā qñ reſurrexit
a mortuis. Propt̄ qd in pleriſqꝫ ſacramē
tarijs inter ꝓfationē ⁊ canonē imago cru
cifixi depingit̄. vt nō ſolū ītellect(us) littere ve
rū etiā aſpect(us) picture memoriā dñice paſ
ſionis inſpiret. Et forte diuina factū ē ꝓuidē

tia. lꝫ hūana nō ſit induſtria ꝓcuratum vt
ab ea littera canon incipet. T. a t q̄ hebraice
thau dr̄. q̄ ſui forma ſignū ⁊ myſteriuꝫ cru
cis oñdit ⁊ exꝑmit dicēte dño ꝑ ezechielem.
Sig̃ thau ī frōtib(us) viroꝝ dolētiū ⁊ gemen
tiū ſup abominatiōib(us) hierlm. Quoniā ꝑ
xp̄i paſſionē hꝫ oīa in cruce īpleta ſūt. ⁊ effi
caciā habēt. In quibuſdā tñ codicibus et
maieſtas patris. ⁊ etiā imago depingitur
crucifixi vt ſacerdos q̄ſi p̄ñtē videat quē in
uocat ⁊ quē alloq̄t̄ dicēs. Te igit̄. ⁊c. ⁊ paſ
ſio q̄ hic repñtat̄ cordis oculis ingerat̄. Sa
cerdos aūt oſculat̄ pedes maieſtatis ipſi(us)
⁊ ſe ſig̃t in frōte. innuēs ꝙ reuerent̄ ad mini
ſteriū paſſionis accedit. Quidā tamē pri(us)
oſculant̄ pedes maieſtatis. ⁊ poſtea cruci
fixi ſcḋm ſeriē canonis. Alij ecōtra. q2 ꝑ filiuꝫ
ꝑuenit̄ ad patrē. Deīde dicēs. Te igit̄. ſe in
clinat vt ibi dicet̄. Secreta ergo paſſioneꝫ
repñtat. Paſſio īcipit ibi. Vñ ⁊ memores
⁊c. crucifixio ibi. Hoſtiā purā. hoſtiā ſcām.
hoſtiā īmaculatā. Orō vō a xp̄o ī cruce in
cepta ibi. Supplices te rogam(us). ⁊c. Epi ſeu
ſacerdotis īclinatio tunc ſcā añ altare ſigni
ficat emiſſionē ſpūs capite īclinato. Eleuatō
vocis cū dr̄. Nobis q̄ꝫ ſignificat exclamati
onē centuriōis dicētis. Vere filius dei erat
iſte. Due cruces ſup corp(us) ⁊ calicē facte do
cent xp̄m ꝓ duob(us) populis crucifixū. Ob
lata in calice ſignificat corpus xp̄i. Vinuꝫ
in calice ſanguinē eius. Subdiaconus re
cedēs a facie epī incipiētis. Pater noſter ſi
gnificat mulieres ſepulto dño recedentes
a monumēto. Patena ſignificat feminaruꝫ
corda in obſequio ſepulture xp̄i latitudine
charitatis patentia. ꝑout ſub ti. de oblati
one dictū ē. De his ꝓ ſua loca dicet̄. Tra
dit̄ aūt ꝙ gelaſius ꝑpa quinq̄geſim(us) pri
mus a beato Petro canonē ꝑncipalit̄ or
dinauit. Nō enī ſecreta tota ſimul ab vno
ꝯpoſita ē. ꝓut dicet̄ in tertia particula ſup
verbo. Cōicātes. Et licet aliqua verba ſūt
ab aliquibus quos tñ ignoramus addita
que in euāgelij textu nō cōtinent̄. vt dicet̄ ī
vj. ꝑticula ſup vbo. Eleuatis oculis. nulli
tñ ſubtrahere vel addere licet. niſi forte quā
doqꝫ eoꝝ noīa ꝑ quo(s) nominatꝫ ſacrifi

cū offert. ſicut inferi⁹ in .x. pticula oñdetur
Notādū v̓o ē ꝙ q̇dā ſedēt in canone miſſe.
ſignificātes apl̓os q̄ ſedebant triſtes de nece
dñi in cenaculo. Alij ſtāt ſignificātes moy
ſen q̄ extēſis manib⁹ orabat ⁊ aaron ⁊ hur
illius man⁹ ſuſtētabāt. De q̄ ſub. ti. de ora/
none dictū ē. Quidā v̓o vt aliq̄ de miſtris
nec ſedēt nec ſtāt. ſed in veſtib⁹ ſacris ſūt fa
cie inclinati. prout dictū ē ſub ti. de ſanctus.
⁊ ſub titulo q̄liter ſacerdos ⁊ miniſtri ad al
tare debent ſtare.

Expoſitioni canonis hic vacare p/
uidim⁹. Verūtñ q̄cq̄d exponēdo
conamur exp̄mere vix illi⁹ appar
ē momēti. Deficit nāqꝫ lingua. ſermo diſ/
paret. ſupat̄ igeniū. opprimit̄ intellect⁹ pul/
ſabo tñ ad oſtiū vt amicus accōmodet mi
hi tres panes. q̄ maxie in h̓ ꝯuiuio neceſſa/
rij erūt. videlicet fidē q̄ petit ⁊ accipit vitaꝫ.
ſpem q̄ querit ⁊ inuenit viā ⁊ charitatem q̄
pulſat ⁊ aperit veritatē. Canon aūt vndecī
ꝯtinet ptes. Secūda incipit ibi. Memēto
dñe. Tertia ibi. Cōicātes. Quarta ibi. hāc
igit̄. Quinta ibi. Quā oblationeꝫ. Sexta
ibi. Qui p̄die. Septima ibi. Simili mō. Oc/
taua ibi. Vñ ⁊ memores. Nona ibi. Sup
plices te rogam⁹. Decima ibi. Memento.
Undecima ibi. Nobis quoqꝫ. Alij dicunt
ꝙ ꝯtinet duodecī ptes. Scd̓a ps incipit ibi
In p̄mis. Tertia ibi. Memēto. Quarta
ibi. Cōicātes. Quīta ibi. Hāc igit̄. Sexta
ibi. Qui p̄dic. Septima ibi. Vñ ⁊ memo/
res. Octaua ibi. Supra q̄ ꝓpicio. Nona
ibi. Memēto. Decima ibi. Nobis q̊ꝫ. Un
decima ibi. Per quē hec oīa. Duodecima
ibi. Orem⁹ p̄ceptis ſa. mo. Sꝫ ſm alios ſex
ſolū ꝯtinet ptes. Scd̓a incipit ibi. In p̄miſ
Tertia ibi Cōicātes. Quarta ibi Hāc igi
tur. Quinta ibi. Supplices te rogam⁹ Se/
xta ibi Orem⁹ p̄ceptis. Sūt etiā q̄ dicūt ꝙ
quinqꝫ ſunt tātūꝫ ptes. Vñ ⁊ q̄nquies per
xp̄m dñm noſtrū ꝯcludit. eo ꝙ p q̄nqꝫ ꝑtī
tā dñi paſſionē orō fideliū exaudit̄. de h̓ di/
ctū ē in fine prohemij hui⁹ ptis. ¶ Incipit
ergo canon ⁊ ei⁹ p̄ma ꝑticula. Te igit̄. ⁊ ex
ponit̄ igit̄. i. certe. ſacerdos enī h̓ dicēs. allo
quit̄ deū tanq̄ꝫ ꝑñtē. Vel iſtud igit̄ ꝯtinu/
at p̄cedētia. q. d. Tu es ſanct⁹ dñs. igit̄ cle/
mentiſſime pat̄. i. clariſſima mēte abūdātiſ
ſime. vel. i. miſericordiſſime vel. i. mētē clari
ficās. mens enī clareſcit cū deū propicium
ſentit. Que verba dicēdo ſacerdos ſe añ al
tare inclinat. ſiḡficās ꝙ petr⁹ inclinauit ſe
dū ꝓſpexit in monumentū. Rurſus hec ſa
cerdotis inclinatio in p̄ncipio canonis hu
militatē xp̄i ad paſſionē. qꝛ ſacerdos ipſe
cū reuerētia ad myſteriū crucis accedit. ſi/
gnificat. Et in his v̓bis notat̄ ꝙ ſicut legal̓
ſacerdos vultū verſus propiciatoriū habe
bat. ꝑut dictū ē in ꝓhemio huius ptis. ſic et
noſter ad dei clemētiā cor dꝫ habere. ⁊ ſicut
pōtifex intrabat in ſancta ſanctoꝝ ſemel in
anno ferēs ſanguineꝫ hirci aut vituli. ſic et
xp̄s p propriū ſanguinē ſemel introiuit in
ſancta eterna redēptiōe inuenta. ſic ⁊ mini
ſter eccl̓ie intrat cū ſanguine in ſancta ſan/
ctoꝝ. quoniā in mēte memoriā ſanguinis
chriſti gerēs ſecrete inchoat myſteriuꝫ qui
nō ſolū mente ſed etiā crucis ſignaculo. de
quo iā dicet̄. chriſti recitat paſſionē. Seq̄t̄.
Supplices. i. humiles. vti accepta habeas
i. vt accipias ſeu vt grata habeas. ⁊ hic oſcu
lat̄ altare in reuerētiam paſſionis. per hoc
cōpati ſe oſtendens. Nanc eadē die q̄ lau/
des a turbis xp̄o ſunt acclamate. videlicet
x. luna p̄mi menſis q̄ñ ſm legē typic⁹ agn⁹
in domos hebreoꝝ inferebatur ver⁹ agn⁹
ieſus chriſtus ingreſſus eſt hieroſolymaꝫ
⁊ multis inſidijs querebatur ad mortem.
Tradit⁹ eſt aūt a tribus ſcꝫ a deo. p nobis
Vñ apl̓s. Proprio filio ſuo non pepercit
de⁹ ſꝫ p nobis omnib⁹ tradidit illum. A iu
da. Vñ ī mattheo. Querebat iudas opor
tunitatē vt eū traderet. Et a iudeis pylato.
Vñ in iohāne. Gens tua ⁊ pontifices tui
tradiderūt te mihi. Prima traditio fuit ex
gratia. quia dilexit nos. ⁊ tradidit ſeipſum
p nob. Scd̓a ex auaricia. q ꝯſtituerunt ei
xxx. argēteos. Tertia fuit ex inuidia. Scie/
bat enī pylatus ꝙ p inuidiā tradidiſſent eū
De⁹ ergo tradidit illū ex dono. iudas pro
munere. iude⁹ in ſacrificiū illibatū. Ad qd̓
deſignādū ſacerdos facit tres cruces ſup
oblatam ⁊ calicē cum dicit. Hec dona hec

munera.hec ſcā ſacrificia illibata.q.d. Of-
ferimꝰ tibi clementiſſime pat̃ hͤ dona hͤ mu-
nera.hec ſcā ſacrificia. ꝯmemorātes illam
traditionē quā deꝰ fecit ex dono.iudas pro
munere.iudeꝰ ī ſacrificiū illibaniꝫ.ſinguli
tū ad mortē.mortē aūt crucis.Scḋo etiam
fiūt tres cruces ī reuerētiā eiꝰ q̄ ē trinꝰ deꝰ.
cuiꝰ potētia fit ꝯuerſio panis ⁊ vini. Ter-
tio ī figurā triplicis vnionis ī acceptōe ſal
uatoris.Quarto in memoriā trine crucifi
xionis.Prima fuit ī volūtate pſequētiū.d̄
q̄ Matth.xxvi.Collegerūt pōtifices.⁊c.Se
cūda fuit in voce clamantiū.de q̄ Marcꝰ.
xxvij.At illi magis clamabāt.crucifige euꝫ
Tertia fuit ī crucifixione manuū et pedūꝫ
de q̄ Lucas.Crucifixerūt eū.Quīto in ni
bus crucibꝰ tps aū legē.qḋ tps tribꝰ diſti-
guit̄ interuallis īmuīnꝰ.ſ.ab adā ad noe.ī
de ad abraā.⁊ inde ad moiſen.In q̄bꝰ tpi-
bus iuſti xp̄m ſuis ſacrificijſ pſigurauerūt
vt abel in agno.melchiſedech ī pāe ⁊ vino.
⁊ abraā ī filio.Verꝫ p p̄miſſa tria v̄ba ū ali
ud atqꝫ aliud dr̄.ſꝫ res vna.p ſui magnitu-
dine diuerſa appellanōe laudat̄.Bonuꝫ q̄-
dē ē dātis.munꝰ accipiētis.ſacrificiuꝫ offe-
rēns.Pater dedit.filiꝰ obtulit.ſpūſſanctuſ
accepit.Vn̄ aplſ.Chriſtꝰ p ſpūm ſāctuꝫ ſe
metipſū obtulit deo īmaculatū.Siguli tū
dederūt.obtulerūt.⁊ acceperūt.Sed ad di-
ſtinctionē dicit̄ pat̄ dediſſe propt̄ autorita-
tē.filiꝰ obtuliſſe propt̄ humilitatē.ſpūſſan-
ctus accepiſſe propt̄ benignitatē.Eadē enī
ſacrificia dona ſūt ſil̄r ⁊ munera.Dona ſūt
nobis ad ſuſtētationē a deo collata.mune
ra ſunt a nobꝭ deo vt laudet̄ oblata.Nā ⁊
q̄ ſacris offerunt̄ altaribꝰ ⁊ munera nūcu
pant̄ ⁊ dona.Vn̄ ⁊ dn̄s inq̄t in euangelio
Si offers munꝰ tuū ante altare.vade priꝰ
rēcōciliari fratri tuo.Et daniel dixit ad bal
thaſar.Munera tua tibi ſint ⁊ dona tua al
teri da. Et alibi.Reſpexit deꝰ ad abel ⁊ ad
munera eiꝰ. Sacrificia dicūt̄.q꞉ ſacrificāt
⁊ offerūt p pctīs noſtris ⁊ nos ſacros effi-
ciunt.Vn̄ aplſ inq̄t de pontifice.vt offerat
dona ⁊ ſacrificia.p pctīs.Sermonū igit̄ ī-
culcatio pie deuotiōis ē excitatio ⁊ ineffa-
bilis ꝯmēdatio ſacramēti.qḋ ſacramētū di

gne eucharistia appellat̄.put dicet̄ i.vj. pte
ſup v̄bo.Qui pridie.Prope aūt munꝰ hoī
donū dat̄ deo.Nā munera dicūt̄ q̄ mani-
bus dāt̄ vl̄ accipiūt̄.Rurſus dicūt̄ dona
q̄ ad panē ī q̄ ē farina ⁊ aq̄.munera q̄ ad vi
nū ī q̄ ē vinū ⁊ aq̄.hec ſcā ſacrificia quo ad
vtrūqꝫ.Scḋm augu.Dona offerimꝰ cuꝫ
nos ipſos deo offerimꝰ ⁊ donamꝰ.munera
cū eiꝰ bn̄ficiorꝫ memores ſumꝰ.ſacrificia illi-
bata cū ei hūilitatē ⁊ laudes īpēdimus.Et
nota q̄ idō dr̄ pluralr̄ dona.munera.ſacrifi-
cia.q꞉ panis ⁊ vinū piuſq̄ꝫ ꝯſecret̄. ⁊ diuer-
ſe ſūt ſpēs ſubſtātiarꝫ.⁊ diuerſe ſubē ſpēruꝫ
ſꝫ vbi ꝯſecratio celeſtis acceſſerit.ſpēs q̄deꝫ
remanēt ſꝫ ſubē ꝯuertūt̄.itaqꝫ diuerſa ſunt
ꝯtinētia ſꝫ vnicū ē ꝯtētū.nā idē ſub vtraqꝫ
ſpē ꝯtinet̄.licet nō ī idē vtraqꝫ ſubā ꝯuerta
tur ſicut infra planꝰ ⁊ plenꝰ oſtēdet̄.Dicū
tur etiā ſcā ⁊ illibata.q꞉ panis ⁊ vinū ſancti
ficāt̄ ī ſacroſanctū corpꝰ ⁊ īmaculatū ſan-
guinē ieſu xp̄i.Nō enī dicūt̄ illibata q̄ nō-
dū guſtata.ſꝫ potiꝰ dicūt̄ illibata.i.īmacu-
lata q̄ ſine macula cordis ⁊ corpis oportet
offerri.q̄tenꝰ ⁊ cor ab iniq̄tate.⁊ corpꝰ ab ī-
mūdicia purget̄ anq̄ꝫ offerāt̄. Quoniā vt
ait aplſ.Quicūqꝫ mādūcauerit panē ⁊ bi
berit calicē dn̄i īdigne.reꝰ erit corpis ⁊ ſan
guinis dn̄i.Probet aūt ſeipſū hō ⁊ ſic de pa-
ne illo edat ⁊ de calice bibat.q̄ enī mādūcat
⁊ bibit īdigne iudiciū ſibi mādūcat ⁊ bibit
Dicūt̄ ergo illibata.i.ſine labe.ſicut agnuſ
paſcal̄ī maculatꝰ.q̄ ſignificat xp̄ꝫ q̄ ē ſine ma
cula.i.ruga. Vel illibata.i.incorrupta non
q꞉ ſubſtātia panis ⁊ vini corrūpi nō poſſit
ſꝫ q꞉ corpus et ſanguis filij dei in que virtu
te verborꝫ ſpēs iā trāſſubſtātiate ſūt corrū-
pi nō poſſunt.Vn̄ ps.Nō dabis ſanctum
tuū videre corruptionē.Tertio dicit illiba-
ta ad notādū q̄ nullꝰ extraneꝰ ad fideꝫ dꝫ
approximare illis.vt dicet̄ in tertia particu-
la ſup v̄bo.Cōicātes.Tria aūt ſūt eccl̄ie
ſacrificia p tria q̄ ſicbātur veteri teſtamen-
to figurata.put dictū ē in prohemio huiuſ
ptis.Sequit̄.In primis q̄ tibi offerimꝰ ⁊c
Sane legalis pōtifex ingrediēs ad ſancta
ſanctorū orabat.vt dictū ē in prohemio hu
ius partis ⁊ xp̄s ante paſſionem orauit ſe

glorificari diſcipuloſq̄ꝫ ꝯſeruari. ꝛ nūc etiā ſedēs ad dextrā patris interpellat ꝓ nobis ſic ꝛ noſter miniſter ſequēs aaron ꝛ xp̄m ꝓ tota ſupplicat eccl'ia q̄ ꝯſiſtit ī p̄latis ꝛ ſubiectis. Licet aūt vn᷒ tm̄ ſacrificium offerat tn̄ pluraliter dicit offerim᷒. q2 ſacerdos nō tm̄ in ſua. ſed in toti᷒ eccleſie pſona ſacrificat. quapropt̄ in ſacramēto corpis xp̄i nil a bono mag. nil a malo min᷒ pficit̄ ſacerdote. put dictū ē in ꝓhemio hui᷒ ptis. Uerū nobis hic inueſtigandū occurrit quib᷒ ꝛ ꝓ qb᷒ ꝛ qualiter ꝛ q̄re debeam᷒ ſacrificium altaris offerre. Et quidē hec q̄ttuor ex ipſo canone colligere poſſumus euidenter Quib᷒ ſoli deo videlicet indiuidue trinitati. Pro qb᷒ ꝓ eccl'ia ſcā catholica videlicet ꝓ oībus ortodoxis. Qualit̄ ī vnitate fidei. videlicet in cōione ſcōꝝ. Quare ꝓ bn̄ficijs corpalib᷒ ſpūalib᷒ ꝛ eternis. ſꝫ oīb᷒ propt̄ deū. Primū notat̄ ibi. tibi reddūt vota ſua eterno deo viuo ꝛ vero. Secūdum ibi ꝓ eccleſia tua ſcā catholica. Tertiū ibi cōicātes ꝛ memo. ve. Quartū ibi ꝓ redēptiōe aīaꝝ ſuaꝝ ꝓ ſpe ſa. ꝛ incol. ſue. Sacrificiuꝫ ergo laudis offert̄. ꝛ generalr̄ ꝓ cūctis ꝛ ſpēalit̄ ꝓ qbuſdaꝫ. ſ. ꝓ p̄latis q̄ ſunt iuxta aplm̄ in ſublimitate cōſtituti. ꝛ ꝓ ſubditis ꝓ viris ꝛ mulierib᷒. ꝓ ſacerdotib᷒ ꝛ aſtātib᷒ ꝓ nob ꝛ noſtris. De p̄latis ꝛ ſubditis ibi. vna cuꝫ famulo tuo papa nrō ꝛ oīb᷒ ortodoxis. De viris ꝛ mulierib᷒ ibi. Memēto dn̄e famuloꝝ famularūq̄ꝫ tuaꝝ. De ſacerdotibus et aſtātib᷒ ibi omniū circūſtātiū. ꝛ q̄ tibi offerūt h̄ ſacrificiū. De nobis ꝛ noſtris ibi ꝓ ſe ſuiſq̄ꝫ oīb᷒. ſic ergo exponēda ē lrā. Que tibi offerim᷒ ī p̄mis. i. p̄ncipalit̄ ꝓ eccl'ia tua ſcā catholica. i. vniuerſali toto terraꝝ orbe diffuſa. ſed fidei ſacramētis vnita. quā. i. vt eā pacificare digneriſ vt habeat pacē ab hereticis ꝛ ſciſmaticis ꝛ adunare q̄ diſpſa eſt int̄ ꝑfidos ꝛ paganos. Uel h̄ de q̄ orādū ē ꝓ orrodoxis ab īuicē quā ꝛ cuſtodire digneris a vicijs ꝛ demonib᷒ ꝛ regere ī pſperis ꝛ aduerſis. Ipſū enī videt̄ eē pacificare q̄ adunare. cuſtodire q̄ regere. Tūc eā pacificat cū fideliū mētes adunat. vt ꝑ ſpiritū ſanctū charitate diffuſa multitudis credētiū ſit cor vnū ꝛ aīa vna. Tunc cuſtodit cū int̄ mūdi picula regit. vt de ſcō mitens auxiliū eā de ſion tueat̄. Licet enī ī apoc. ſeptē ſcribat̄ eccl'ijs vna tn̄ ī cāticis ē columba. nā ſapiā edificauit ſibi domuꝫ ꝛ exci. co. ſe. Una igit̄ ē eccl'ia ſeptē ordinib᷒ diſtributa vel ſeptē chariſmatib᷒ inſignita. quā ipe pacificat ꝛ adunat. ille cuſtodit ꝛ regit q̄ ꝓpt̄ ipſi᷒ regimē ꝛ munimē vnuꝫ ꝓpoſuit vniuerſis vt oēs ab vno ſicut corp᷒ a capite gubernēt̄. ꝓ q̄ ſtatī orat̄ cū dr̄. vna cū famulo tuo papa nrō. q̄ v̄ba addidit clemēs papa. Nā vt inq̄t pelagi᷒ papa. ꝯſtat ab vniuerſo orbe ſepatos eē. q̄ q̄libet diſſenſione īter ſacra myſteria aplici pōtificis memoriaꝫ ſm̄ ꝯſuetudinē nō frequētāt. q̄ v̄o nō ſunt de romana dioceſi ꝓ ſuo q̄ꝫ debēt orare pōtifice q̄ten᷒ vnitatē ſpūs ī vīculo pacis obſeruēt. Uñ debēt dicere v̄ba ſequētia. ſcꝫ et antiſtite nrō. Antiſtes tn̄ ipe celebrās nō dꝫ ea dicere. Q᷒ v̄o addūt q̄dā de antiſtite et rege noua traditio ē vbi orādū eē ꝓ p̄latis oñdit̄. orādū etiā eē pro p̄ncipe apl's docet. i. ad Timo. ij. c. Obſecro inq̄t p̄mo oīuꝫ fieri obſecratiōes. orōes. poſtulatiōes. ꝛ gratiaꝝ actiōes ꝓ oīb᷒ hoīb᷒ pro regib᷒ ꝛ oībus qui in ſublimitate ſūt ꝯſtituti. vt quietā ꝛ tranquillā vitā agam᷒ in oī pietate et caſtitate. Sicut enī due ſūt vite celeſtis videlicet ꝛ terrena. vna q̄ ſpūs viuit ex deo. et altera q̄ caro viuit ex ſpū. ita due ſunt poteſtates. eccleſiaſtica videlicet ꝛ mundana vna que moderatur ſpiritualia ꝛ altera q̄ moderatur carnalia. iſta ꝑ clericos ꝛ illa ꝑ laicos. Poſt vtrāq̄ꝫ poteſtatē orandū eſt pro omnibus ortodoxis. qui vtrāq̄ꝫ fideꝫ catholicā videlicet ꝛ apoſtolicā venerātur ꝛ colunt. ꝛ ſic heretici ꝛ ſciſmatici excludūt̄. Ortodoxi enī quaſi recte gloriantes dicuntur. qui videlicet deuꝫ recte fidei confeſſiōe glorificant

Secunda pars canonis.

Memento domine famuloꝝ famularūq̄ꝫ tuaꝝ ꝛ oīuꝫ circūſtantiū ꝛc. Secūda pars in qua etiā oñdit̄ orādum eē pro ſubditis.

Et ex hac iunctura v̄boꝝ euident̄ ꝯuincit̄.
ꝙ in ħ loco debeat ſacerdos ſpēalit̄ viuos
q̄s voluerit memorare. qniā ſub ſequenti.
Memēto defunctoꝝ poterit agere memo-
riā ſpecialē. Hinc etiā euident̄ apparet quā
ſanctū ſit ⁊ ſalubre miſſaꝝ intereſſe myſte-
rijs cū ſacrificiū eucharistie ꝓ circūſtātibꝰ
ſpecialit̄ offerat̄. Verū cū deꝰ nihil ignoret.
nec alicuius valeat obliuiſci q̄d ē qđ peti-
mus vt deꝰ meminerit noſtri. Porro deꝰ
dr̄ ſcire q̄s approbat. vñ Nouit dñs q̄ ſunt
eiꝰ. Et dr̄ neſcire q̄s reprobat. vñ Nō noui
vos. Rurſus dr̄ obliuiſci maloꝝ cū malus
ad bonū reuertit̄. vñ Si impiꝰ egerit pniām
omniū iniquitatū eiꝰ nō recordabor. Et dr̄
obliuiſci bonoꝝ. cū bonꝰ ad malū ꝯuertit̄.
vñ. Si iuſtꝰ a iuſticia ſua ſe auerterit oēs
iuſticias eiꝰ nō recordabor. Deꝰ etiā q̄nq̄ꝫ
recordat̄ ad miſerēdū. vñ Memēto mei de
us meꝰ qꝛ vētꝰ ē vita mea. Q̄nq̄ꝫ ad puni
endū. vñ Memēto dñe filioꝝ edom in die
hieruſalē. Petimꝰ ergo non vt noſtri memi
nerit ſꝫ vt noſtri miſereat̄ ſm̄ illud. Remi-
niſcere miſerationū tuaꝝ dñe ⁊ .m. t. q. a ſe.
ſunt. Sequit̄. Quoꝝ tibi fides cognita ē.
⁊ nota deuotio. q. d. Qui ꝓpiciaris fideli-
bus ⁊ deuotis. qui ſolꝰ vides in ꝯſcientijs
q̄ recte credāt ⁊ deuote te diligāt. vtpote re-
nū ſcrutator ⁊ cordiū. deꝰ ſciaꝝ. dñs occul
toꝝ omniū ꝑſcrutator. in cuiꝰ ꝯſpectu nul
la creatura ē inuiſibilis. Pro q̄bꝰ tibi offer
rimꝰ vel q̄ tibi offerūt ħ ſacrificiū laudis ⁊c̄
q̄ſi diceret. Memēto dñe nō ſolū eoꝝ ꝓ q̄-
bus offerimꝰ ſꝫ etiaꝫ ſacerdotū q̄ offerunt
ħ ſacrificiū laudis. Cū enī ſacerdos offert
ꝓ ipſo nihilominꝰ ⁊ ꝓ ſe. Vl' iō dicit ꝓ qui
bus tibi offerimꝰ vel q̄ tibi offerūt. qꝛ non
ſolū offerūt ſacerdotes ſꝫ ⁊ vniuerſi fideles
nā qđ ſpēalit̄ adimplet̄ miniſterio ſacerdotuꝫ
ħ vniuerſalit̄ agit̄ voto fideliū. Vel ꝓ q̄bus
tibi offerimꝰ. ſ. actu. vel q̄ tibi offerunt. ſ. de-
uotiōe. dr̄āt ſacrificiū laudis ſm̄ illud apli
Quicq̄d facere debetis oīa ī laudē dei faci
te. vt deꝰ laudet̄ ī vobis. Scđo ſacrificiuꝫ
laudis dr̄. qꝛ xp̄s grās agēs illud īſtituit. ꝓ
ut dicet̄ ī .vj. ꝑticula ſup v̄bo. Grās agens.
Tertio iō. qꝛ cū deo q̄cq̄ꝫ offerimus. ſua ſi-
bi reddimꝰ nō nr̄a largimur. Vñ pſ. Si
eſuriero nō dicā tibi. meꝰ ē enī orbis terre.
⁊ plenitudo eiꝰ. Ergo īmola deo ſacrificiū
laudis ⁊ redde altiſſimo vota tua. Quar-
to qꝛ deū laudare debemꝰ ñ ſolū qꝛ paſſus
ē ꝓ nobis. ſꝫ etiā qꝛ nobiſcū ē quottidie vſq̄ꝫ
ad ꝯſūmationē vite. Vel qꝛ non ſolū ſe de
dit ꝓ nobis ī ꝓciū. ſꝫ etiā qꝛ dedit ſe nobis ī
cibū vt ꝑ ꝓciū redimeret nos a morte ꝑ cibū
aleret nos ad vitā. vñ. Qui mādūcat me ⁊
ipſe viuet ꝓpt̄ me. Pro ſe eſſegeſis ē. i. ex
poſitio eiꝰ qđ ſeq̄t̄ ſcꝫ ꝓ redemptione aīaꝝ
ſuaꝝ. Pro ſpe ſalutis ⁊ incolumitatis ſue.
Sequit̄. ſuiſq̄ꝫ oībus ⁊c̄. videlicet ꝯſangui
neis ⁊ affinibꝰ. familiaribꝰ vl' amicis. licet
enī diligere teneamur etiā inimicos ſm̄ illđ
diligite inimicos vr̄os. ſeruare tn̄ debemꝰ
ordinē charitatis q̄ incipit a ſeipſo. ſm̄ illđ
Introduxit me rex in cellā vinariā ⁊ ordi-
nauit ī me charitatē. Nā ⁊ apl's ait. Dum
tp̄s habemꝰ operemur bonuꝫ ad oēs maxīe
aūt ad domeſticos fidei. Pro redēptione
aīaꝝ ſuaꝝ ⁊c̄. q̄ nō ꝓ tp̄ali lucro vel appeti-
tu terrenoꝝ. ſꝫ ꝓ ſpe ſalutis ⁊ īcolumitatis
ſue. i. ꝓ ſalute vl' incolumitate ſperāda. ſpe
enī ſalui facti ſumꝰ. Pro ſalute q̄d ē mētis
⁊ incolumitate corporis. nā vtraq̄ꝫ ſanitas
ē ab illo q̄ dicit. Salus ꝑpli ego ſū. Verum
vtraq̄ꝫ ſanitas ꝓuenit ex redēptiōe aīe. i. de
remiſſione peccati. ſicut ecōtra de reatu pec
cati ꝓcedit infirmitas vtriuſq̄ꝫ. iuxta ſniaꝫ
v̄itatis. Ecce ſanꝰ inq̄t factꝰ es. iā noli pec-
care ne deteriꝰ aliq̄d tibi ꝯtingat. Porro tria
ſunt hoīs bōa. ſ. corꝑalia. ſpūalia ⁊ eterna.
videlicꝫ infima media ⁊ ſupma. ꝓ q̄bus ſa
cerdos dicit ſe offerre. ꝓ corꝑalibꝰ. ibi ꝓ in-
columitate. ꝓ ſpūalibꝰ ibi ꝓ redēptiōe. ꝓ et-
nis. ibi ꝓ ſalute. nā ⁊ dñs docet nos ꝓ his
tribꝰ orare. videlicꝫ ꝓ etnis. vñ adueniat re
gnū tuū. ꝓ ſpūalibꝰ. vñ fiat volūtas tua ſi-
cut ī celo ⁊ ī t̄ra. ꝓ corꝑalibꝰ. Vñ panē no-
ſtrū q̄ttidianū da nobis hodie. Offerimꝰ
ergo ſacrificiū ꝓ etnis vt dent̄ nobis ī ꝓmiū
ꝓ ſpūalibꝰ vt dent̄ nobis ad meritū. ꝓ cor-
poralibꝰ vt dent̄ nobis ad adminiculuꝫ. vt
ꝑ hec ⁊ iſta ꝑueniamus ad illa. Verū cū di
cat apl's qꝛ virtus in infirmitate ꝑficitur et

ītez. cū infirmior tūc fortior ſum. q̄d ē ꝙ pro
corpali incolumitate ſacrificiū laudis offe
rimꝰ. niſi vt nobis ꝯſeruata vel reddita ſa
nitate gratiaꝝ actiōes in eccl'ia referamus.
Sequit̄. Tibiq̄ʒ reddūt vota ſua. ⁊c. vota
ſua dicunt̄ q̄ volūtarie ꝑmittunt̄. q2 volen
ter ⁊ libenter deo vouere ⁊ votū reddere de
bemꝰ. Uerꝫ cū nr̄a donemꝰ ⁊ aliena redda
mus. quō vota ſi ſua ſunt reddūtur ⁊ nō po
tiꝰ donāt. vel ſi reddūt quō ſua ſūt ⁊ nō po
tiꝰ aliena. Sane votū bonū ⁊ hoīs ⁊ dei ē.
ſed dei ꝓpter autoritatē grē. hoīs propter li
bertatem arbitrij. Propter q̄d dicit Apl's
Non autem ego ſed gratia dei mecum.

Tertia pars canonis

Communicātes

⁊c. Tertia ps. Siriciꝰ papa addi
dit hec v̄ba. Cōmunicātes ⁊ memoriā ve
nerātes. Sane pōtifex vt lex iubebat thuri
bulū viuis carbonibꝰ plenū intra ſc̄a ſc̄oꝝ
ſecū portabat. ſicut in prohemio huiꝰ ptis
dictū ē. ⁊ xp̄s carnis ſue thuribulū oī v̄tute
plenum tulit ad aſtra. ſic ⁊ ſacerdos noſter
xp̄i vicē tenēs. vacuꝰ a peccatis ⁊ pleniꝰ vir
tutū odoribꝰ ad ſacrificiū altaris accedere
dꝫ. Cōicātes ⁊ memoriā venerātes. cōica
re idē ē q̄d ꝑticipare. q2 ſanctoꝝ ⁊ angeloꝝ
paſcuis cōicare debemꝰ. Quattuor autez
modis ī eccl'ia cōicat̄. ꝑ ut dicet in .vj. ꝑticu
la ſup v̄bo. Qui ꝓ die. Memoriā venera
ri idē ē q̄d memoriā honorabilit̄ colere ꝙ be
ata maria v̄go ꝑ aduētum ſpūſſancti geni
trix fc̄a ē filij dei ieſu xp̄i dn̄i noſtri. q̄ deꝰ et
hō ē. Illud aūt notādū ē ꝙ ſecreta nō ōia ſit
ab vno ſʒ ꝑticulatim a pluribꝰ ex eo ꝓpen
dit fuiſſe ꝯpoſita. q2 ter ī ea ſc̄oꝝ ꝯmemora
tio repetit̄. licet ʒ ipſū ꝑuenerit ad laudez ⁊
glīaʒ trinitatis. In ſc̄da q̄ppe ꝯmemoratio
ne ſupplent̄ q̄ de ꝑmitiuis ſanctis deeſſe vi
debant̄ ī ꝑma. Uerꝫ ī ea ꝯmemoratione q̄
fit aūt ꝯſecratione corporis xp̄i. poſtulat̄ ſc̄oꝝ
ſuffragiū. In ea v̄o q̄ fit pꝰ ꝯſecrationem
corporis xp̄i ſc̄oꝝ ꝯſortiū iplorat̄. q2 nimiruʒ
anteq̄ʒ corpꝰ xp̄i q̄d ē vniuerſalis eccl'ia cō
ſecret̄. i. anteq̄ʒ regnū adueniat. neceſſariuʒ
ē nobis ī via ſc̄oꝝ ſuffragiū vt meritis eoꝝ
⁊ ꝑcibꝰ diuine ꝓtectiōis muniamur auxilio
ſed vbi corpꝰ xp̄i fuerit ꝯſecratum. i. vbi re
gnū aduenerit aſſeq̄mur ī patria ſc̄oꝝ con
ſortiū vt ſocietatē ⁊ ꝑtē cuʒ ſanctis apl'is ⁊
martyribꝰ habeamus. In via q̄ppe cōica
mus cū ſc̄is ꝑ fidē quā ipi hic habuerūt. et
nos habemꝰ. ī patria v̄o ꝑticipauimꝰ cuʒ
ſc̄is ꝑ ſpē quā ipi hn̄t ⁊ nos habebimꝰ. nos
enī fidē habemꝰ ⁊ ſpē. ⁊ illi ſpē hn̄t ⁊ rē. nos
ꝑcurrimꝰ ſtadiū. iſti poſſidēt brauiuʒ. nos
pugnamꝰ ī via. illi triūphāt ī patria. Cōica
mus igit̄ ⁊ memoriā veneramur aplorꝝ ac
martyꝝ ⁊ ꝑcipue glioſe v̄ginis dei genitri
cis marie. vt eoꝝ ſuffragio de fide perduca
mur ad ſpē de ſtadio ꝑueniamꝰ ad brauiū
de vita ad patriā trāſeamꝰ. In ꝑmis autē
noīat̄ nomen btē marie q2 ipa eū q̄ oblatu
rus ē. ⁊ q̄ v̄a hoſtia ē genuit. ⁊ in celis obti
net ꝑncipatū. Noīant̄ aūt ⁊ duodecī apli
⁊ duodecim martyres. q̄ oēs huiꝰ ſacrificij
teſtes fuerūt. ⁊ paſſionē xp̄i v̄bis ⁊ effuſio
nis ſanguinis teſtimoīo ꝓbauerūt. in hac
aūt ꝯmemoratione ſc̄oꝝ illud obſeruat ec
cleſia ꝙ antiq̄tus agere ꝯſueuit vt ī orōibꝰ
ſuis recolat patꝝ memoriā q̄ꝝ eoꝝ me
ritis ſuffragātibꝰ faciliꝰ obtineat q̄d iplo
rat. Sic ⁊ moiſes ꝑ peccāte ꝑplo ītercedēs
patꝝ memoriā interpoſuit dicēs. Recorda
re abraā iſaac ⁊ iacob ſeruoꝝ tuoꝝ. ⁊c. Exo
xxxij. ſic ⁊ azarias oraſſe legit̄ in fornace. ne
q̄ſumꝰ auferas miſcōiaʒ tuā a nobis dn̄e
deꝰ noſter ꝓpt̄ abraā dilectū tuū. ⁊ iſaac
ſeruū tuū. ⁊ iſrl' ſanctū tuū. Et quia m extra
vnitatē eccl'ie nō ē locꝰ offerēdi ſacrificium
vnitatis. iō ſanctoꝝ memorie cōicamꝰ ī ſa
crificio quatenꝰ ī ꝯmuniōe ſc̄oꝝ ſacrificiū
offeramꝰ. nā ſicut vnꝰ panis ex multis gra
nis ⁊ vinū ex multis racemis. ⁊ vnū corpꝰ
ex multis mēbris. ſic ex multis fidelibꝰ vna
ꝯſtat eccl'ia. Scriptū ē eniʒ Alienigena nō
veſcet̄ ex eis. quoniā ſc̄a ſunt. ⁊ iō ſolū illuʒ
ad eſū huius agni recipimꝰ. q̄ nr̄e ꝯiunctꝰ
ē domui videlicet oēʒ domeſticū fidei a ꝑn
cipe vſq̄ʒ ad plebeū. a ꝑplo vſq̄ʒ ad publica
nū. Scripſerūt aūt q̄dā. ꝙ q2 ſacerdos lega
lis ſcripta habebat in longiori noīa duode
cim tribuū ſeu patꝝ. Exo. xxx. iō in huiꝰ

memoriā pſbyter noīat memoriā btē vgi/
nis ⁊ apłoꝝ ⁊ quorūdā martyꝝ. ſꝫ cū ecclia ī/
ter ſanctos magñifice memoriā ꝯfeſſoꝝ ve/
neret. quare in canone ñ fit d̄ illis ꝯmemo
ratio. Rñderi pōt ꝙ canon ꝑus fuit editus
q̄ꝫ memoriā ſcōꝝ ꝯfeſſoꝝ ecclia celebraret.
Nā oēs fere ſancti q̄ in canone ꝯmemorā/
tur. p̄ceſſere ſiluestrū. ꝑter iohānē ⁊ pauluꝫ
⁊ marcellinū ⁊ petꝝ q̄ ꝑrimo ſucceſſerunt.
Ecclesia vō pꝰ tēpus btī ſilueſtri cepit me/
moriā ſcōꝝ ꝯfeſſoꝝ venerari. Canon autē
ex eo cōuincit̄ p̄ceſſiſſe ꝙ apłoꝝ catalogus
nō ita repit̄ in illo diſpoſitꝰ. ſicut in emēda
tiorıbꝰ codicibꝰ ſiue ī euāgelijs inuenitur
In priorıbꝰ editionibꝰ vt dicit Hiero. nō
ſolū euāgeliſtaꝝ mutatꝰ ē ordo. ſed etiam
verboꝝ ⁊ ſententiaꝝ erat confuſa ꝯmixtio
Pōt etiā dici ꝙ iō in canone ſolū fit mētio
de martyribꝰ. qꝛ cū h̄ ſacramentū ſit ſacra
mentū amoris. ī ipſiꝰ ſacramēti myſterio
dꝫ ſolū fieri memoria de illis in q̄bus ſpeci
alius apparuit ſignū veri amoris. In apo
ſtolis apparuit ꝑ tēporaliū abiectionē. In
martyribꝰ ꝑ corpoꝝ tormētis expoſitionē
De p̄mo matth. xix. Ecce nos reliquimus
oīa. ⁊c. De ſcdō Sap. iij. Et ſi corā hoībus
tormēta paſſi ſunt. ⁊c. Rurſus iō ñ fit men
tio de cōfeſſoribꝰ. qꝛ illi non ſunt paſſi ſicut
xp̄s. cuius paſſionis ē memoriale h̄ ſacra/
mentū. Gregꝰ. iij. addidit hec v̄ba. i. illa q̄ ī
q̄buſdā eccleſijs dicūtur. ſ. quoꝝ ſolēnitas
hodie in ꝯſpectu tue maieſtatis celebratur
dñe deꝰ noſter ī toto orbe terraꝝ. Termīa
tur aūt hec ꝑticula ꝑ eundeꝫ xp̄m dñm no/
ſtrū. ſicut enī ꝑ filiū oīa facta ſunt. ita ⁊ per
ipſū hñt oīa eē repata ⁊ terminata. Et ſm
quoſdā nō dꝫ hic rñderi amē. neqꝫ vſqꝫ ad
fractionē hoſtie. qꝛ angeloꝝ chorꝰ ſcō my/
ſterio aſſiſtens rñdet amen. h̄ tñ nō vbiqꝫ
ſeruatur. De hoc dicetur in ſexta particula

Quarta pars canonis.

Hanc igitur obla
tionē. Quarta pars. Et hoc di
cendo ſacerdos in quibuſdā eccleſijs ꝓfū/
de ſe inclinat. Sane legalis pontifex orans
fumo thimiamatis obumbrabat̄ ⁊ tegeba
tur. ne pateret alicui dū cremaret incenſuꝫ
ſicut ī ꝓhemio huiꝰ ꝑtis dictū ē. Et chriſtꝰ
dū patrē interpellat ꝓ nobis angeloꝝ per/
tranſit intuitū qꝛ intelligi nō pōt quātū ꝓ/
ſentia ſumpte carnis impetret apud patrē.
ꝓ nobis. ſacerdos quoqꝫ dū vicē xp̄i gerit.
q̄dāmodo tegit̄ ⁊ latet. qꝛ nec cogitari nec
narrari pōt quāta virtꝰ ⁊ potētia ſit in ver
bis eius ī hoc myſterio. qꝛ latet hoīes ⁊ an
gelos. Ad qd̄ repñtandū in quibuſdam ec
cleſijs ſacerdos ſecretā intrās. quibuſdam
cortinis q̄ ſunt in vtroqꝫ latere altaris que
tunc extendūt̄ q̄i tegit̄ ⁊ velat̄. Seruitutis
noſtre. i. mee ⁊ cūctoꝝ qui tibi ſeruiūt et fa/
mulātur. Et nota ꝙ due ſunt ſeruitutis ſpe
cies. vna q̄ ſoli creatori debet̄ q̄ dr̄ latria. al
tera q̄ creaturis īpēditur q̄ vocat̄ dulia. q̄ſ
dā enī creaturas poſſumꝰ inter oīa vene/
rari. Vnāqꝫ ſpeciē dñs determinat dicens
Reddite q̄ ſunt ceſaris ceſari. ⁊ q̄ ſunt dei
deo. Vñ verſus. Latria fit dño. debet̄ du/
lia ſeruo. Ad corpꝰ xp̄i fert̄ ꝓdulia vere. la
tria ergo ē ſeruitiū ſiue cultꝰ ſoli deo crea/
tori debitus. quē debemꝰ ſup oīa reuereri.
Ad eā quidē ꝑtinent tēpla altaria ſacer/
dotia. ſacrificia feſtiuitates cerimonie ⁊ hu
iuſmodi q̄ ſoli deo ſunt exhibenda. iuxta il
lud. Dñm deū tuū adorabis ⁊ illi ſoli ſer/
uies. i. ſoli deo ſeruitutē adoratiōis impen
des. nō enī ſanctis ⁊ angelis ad honorē dei
ſed potiꝰ deo ad honoreꝫ ſcōꝝ ⁊ angeloruꝫ
dedicātur tēpla. ⁊ altaria ꝯſecrātur. ⁊ ſacri
ficia offerūtur. nec ipſis adorationis ſerui/
tus ſed ſoli deo īpendit̄. vt dicetur ī ꝓhemio
ſeptime ꝑtis. ne ſi ſecꝰ fiat nō theoſobie cul
tus exhibeat̄. ſed idolatrie crimē incurrat̄
ſeruiendo creature tāq̄ꝫ creatori ⁊ mutan/
do gloriā īcorruptibilis dei in ſimilitudinē
corruptibilis hoīs. Si igitur nec hoīes nec
angeli adorādi ſunt attendāt q̄d agāt qui
ſub p̄textu cuiuſdā religionis ſeu pietatis
diuerſas adorāt imagines. Nō enim licet
manu factū aliq̄d adorare. vt ꝓbatū eſt in
prima ꝑte ſub titulo de picturis. Vna qui/
dem tātū eſt dei patris imago quā vna cū
patre adoratiōe venerari debemꝰ ſcꝫ vnige
nitū dei filiū ieſum xp̄m qui eſt ſplēdor glīe

⁊ figura ſubſtantie eiꝰ cuiꝰ nō ſolū deitatē ſed etiā hūanitatē adorare debemꝰ. iuxta illud. Adorate ſcabellū pedū eiꝰ quoniā ſanctū ē. Ceteras vero imagines ⁊ creaturas ſacras ⁊ ſanctas. i. angelos hoīes ⁊ ſacramēta nō latria ſed dulia poſſumꝰ venerari De adoratiōe angeloꝝ legit̃ ꝙ abraā oculis eleuans in ꝯualle mambre tres vidit ⁊ vnū adorauit ex angelis. Loth ꝗ̃ꝫ duobꝰ angelis intrāibꝰ ciuitatē occurrēs adorauit petēs vt in domū ſuā hoſpicio declinarēt. De adoratione hoīuꝫ legit̃ ꝙ iacob vidēs eſau venientē ꝓceſſit vtrāꝗ̃ turmā. ⁊ pnus in terram ſepties adorauit. Filij ꝗ̃ꝫ iacob adorauerūt ioſeph in egipto. De adoratiōe ſacramentoꝝ dicit eccl'ia. Crucē tuā adoramꝰ dn̄e. Et alibi legit̃. Chriſtiani ſacras imagines pie venerāt̃ ⁊ adorāt. Seq̄tur. Dies ꝗ̃ꝫ nr̄os. Et nota ꝙ leo papa adiunxit infra actionē. Hāc igit̃ oblationem vſqꝫ placatꝰ accipias. Beatꝰ aūt gregoriꝰ has tres petitiōes in canone đr addidiſſe. Prima ē. dieſqꝫ nr̄os ī tua pace diſponas ſupple. p eū q̄ p nobis ē traditꝰ in manꝰ eorū qui pacē oderūt. Scđa ab eterna dānatione nos eripi. ſupple p cū q̄ p nobis tꝑali morte dānatꝰ ē. Tertia ⁊ in electoꝝ tuoruꝫ iubeas grege numerari. ſupple p eū q̄ p nobis deputatꝰ ē cū iniq̄s. In pace tua. ⁊c. Et nota ꝙ ē pax peccatoꝝ. pax iuſtoꝝ. q̄ đr pax pectoris ſiue ſpiritualis. pax tꝑis. ⁊ pax eternitatis. De pace pc̄toꝝ dicit ps̄. zelaui ſup iniq̄s pacē pc̄toꝝ vidēs. De pace iuſtoruꝫ dicit apl's. Fructꝰ ſp̄us ē. charitas gaudiū. pax patiētia. Hāc reliq̄t dn̄s apl'is dicens. Pacē relinq̄ vobis. De pace tꝑis inq̄t propheta. Orietᷣ in diebꝰ eiꝰ iuſticia ⁊ abūdātia pacis. De pace eternitatis dn̄s dixit apl'is Pacē meā do vobis nō quō hic mundus dat ego do vobis. Pro hac triplici pace ter oramꝰ in miſſa. Primo ī hac orōne. Hāc igit̃. ibi dieſqꝫ noſtros ī tua pace diſponas Scđo in orōne. Libera nos. ibi. da ꝓpiciꝰ pacē ī diebꝰ noſtris. Tertio in pax dn̄i ibi. Dona nobis pacē. vt de pace tꝑis ꝑ pacēꝫ pectoris tranſeamꝰ ad pacem eternitatis. Ob hᷓ etiā ſacerdos ter in miſſa oſculatur altare. videlicet in ꝑncipio canonis dicens vti accepta. ⁊c. ⁊ in oratione. ſupplices. ⁊ pꝰ oratione. Dn̄e ieſu xp̄e q̄ dixiſti aplis. licet quidā nonies oſculent̃. vt in ſui adiutoriū ad hᷓ ipetrandū nouēꝫ choros vel ordines angeloꝝ. in quibꝰ oēs ſancti locati. vel locādi ſunt inuocēt ⁊ inducāt. Uel hᷓ faciunt quaſi grās agentes de nouē ordinibus q̄s quilibꝫ ſacerdos gradatim ſuſcepit Circa hmōi altaris oſcula notandū ē ꝙ ſacerdos ea facit tribꝰ tꝑibus ī miſſa. iuxta tria quibus indiget ad alia tria ab eo in altari agēda. Primo enī facit q̄dā oſcula an̄ collocationē hoſtie ⁊ calicis ſcꝫ qn̄ p̄mo ad altare accedit. ⁊ qn̄ ad p̄mā collectā dicturuſ ē. dn̄s vobiſcū. ⁊ iteꝝ pꝰ euāgeliū dicturus ē. dn̄s vobiſcū. q̄ oſcula facit vt fiat dignus miniſter in ſacrificādo. Scđo facit alia pꝰ collocationē calicis ⁊ hoſtie priuſq̄ꝫ cōmunicet ſcꝫ dicturus. orate frēs. ⁊c. Et qn̄ in canone dicit. Un̄ accepta. ⁊ qn̄ dicit. Ex hac altaris ꝑticipatione. Et finita oratione illa Dn̄e ieſu xp̄e qui dixiſti apl'is. que facit vt ſit iuſtꝰ in xp̄i corꝑe recipiēdo. Tertio vͦ facit alia poſtq̄ꝫ cōicauit ſcꝫ dicturꝰ. Dn̄s vobiſcū ante. poſt cōmunionem ⁊ ꝯpleta orōne. Placeat tibi ſancta. ⁊c. q̄ facit vt ſufficiēs inueniat̃ in grās deo. p receptis referendo. Uerꝫ oſcula q̄ fiūt ante collocatiōeꝫ hoſtie ⁊ calicis. ⁊ ea q̄ fiūt pꝰ cōicationem fiūt ſupra altare. videlicet in medio eiꝰ. Cū enī ſacerdotis dignitas ⁊ autoritas ī ſacrificādo. necnō ⁊ ſufficientia ad referendum grās de acceptis ſit ſolū a deo a q̄ ꝯrā ſufficiētia ē. idcirco an̄ calicis ⁊ hoſtie locationē ⁊ poſtq̄ꝫ cōicauit oſculat̃ mediū altaris p q̄d ꝓpter virtutē ꝯſecrationis ⁊ vnionis ibi in menſa altaris facte maxime repn̄tat̃ deꝰ in quo vniunt̃ extrema. Oſcula vͦ q̄ fiunt pꝰ calicis ⁊ hoſtie collocationē anteq̄ꝫ cōicet fiunt a ſiniſtris calicis. ꝓpe hoſtiam. Ad hᷓ enī ꝙ ſacerdos ſit iuſtus in ſacrificādo. requirit̃ nō ſolū actio diuina. verū etiā ſua. Un̄ Aug. Qui fecit te ſine te nō iuſtificabit te ſine te. Requirit̃ ergo diſpoſitio ex ꝑte ſui. q̄d fit ſi nō reſiſtit diuinis motibus ſed infuſio grē fit ex ꝑte dei. ideoqꝫ oſcu

la q̃ fiunt ante cõionẽ nõ directe fiunt ĩ me-
dio altaris. Rurſus illud q̃d ẽ ex nobis in
iuſtificatione noſtra ẽ q̃d diminutũ ⁊ mo-
dicũ reſpectu eiꝰ q̃d ex deo ẽ. Merito ergo
fiunt a ſiniſtra p̄te calicis q̃ ẽ p̄s diminuta
⁊ obliqua reſpectu dextre. Fiũt; m̃ iuxta ho
ſtiã. tũ q᷑ in iuſtificatione plura ⁊ nobilio-
ra ſunt a deo ſeu a chriſto. nĩ q᷑ etiã illd̃ q̃d
a nobis ẽ potius haberet rõnez mali q̃z bo
ni. niſi quodãmodo eẽt a deo p̄ gratiã p̄ue
nientem elicitũ regulatũ ⁊ acceptum. Põt
etiã ſecũdo dici q̄ id̃ q̃ñ calix ⁊ hoſtia non
ſunt ſup̄ altare. oſcula fiũt ĩ medio altaris
videlicet directe ſup̄ locũ crucis ex chriſma
te in ipſiꝰ ꝯſecratiõe facte. q᷑ xp̄s ſtãs ĩ me-
dio diſcipulorꝫ ſuorꝫ dixit eis. Pax vobis.
q̃ pax p̄ ip̄a oſcula deſig̃tur. Tertio ad de-
ſignãdũ q̄ ſicut habet̃ in cãticis xp̄s aſcen
ſuz in cruce purpureũ. i. ſanguine rubrica-
tũ media charitate ꝯſtrauit. q̃ charitas per
oſculũ deſignat̃. q̃ etiã media dr̃. q᷑ cõmu-
nis oĩbus. p̄ oĩbꝰ enĩ venit pauper charita
te. Porro fiũt oſcula ipſa manibꝰ ſup̄ alta
re depoſitis. Primo ad notãdum q̄ chari
tas p̄ oſculũ deſignata op̄ibꝰ dꝫ iuuari. nã
ſcd̃m Gregꝰ. op̄atur magna ſi ẽ. ſi aũt renuit
op̄ari amor nõ ẽ. Scd̃o ad notandũ q̄ ĩ al
taris ſacrificio ſacerdos omniũ tp̄aliũ cu-
rã deponere ⁊ ſolũ ipſi ſacrificio affixã mẽ
tẽ dꝫ habere. Tertio ad deſignãduz q̄ ad h̃
op̄a eiꝰ nõ ſufficit. q̃d ſolũ dei miſericordia
obtinet̃. Ad hoc nõnulli ĩ locis ipſis oſcu-
landis. ſignũ crucis cũ tribꝰ extenſis digi-
tis priꝰ imp̄mũt. tũ q᷑ oĩa in fide trinitatis
agenda ſũt. tũ q᷑ regulari᷑ q̃cquid ori ap-
plicãdũ ẽ. dꝫ priꝰ crucis ſignaculo inſigni-
ri. Et quãq̃z altaris mẽſa ꝯſecrata fuerit et
alia multa crucis ſigna ĩ ipſo miſſe officio
p̄ceſſerint. nõ tñ hec ſup̄fluũt. tũ q᷑ nõ rõne
ipſiꝰ loci. ſed rõne op̄is ĩ loco ip̄o fiẽdi fiũt
tũ q᷑ quãtũcũq̃z altaris menſa fuerit cõſe-
crata. neſcit̃ iñ q̃d in ipſo loco maligno ſpi
ritui p̄mittat̃ a deo. Alia etiã multa ſigna
prius facta nõ rõne loci ſed rõne ꝯſecratio
nis corporis ⁊ ſanguinis xp̄i facta fuerunt
Alij m̃ in penultimo ⁊ finali dñs vobiſcũ
nec oſculãtur altare nec ĩ illo imp̄mũt ſi-
gnũ crucis. ſed ſe ſolũ ante faciẽ ſuã ſignãt
⁊ bñ. nĩ q᷑ per altaris oſculũ q̃d in fine miſ
ſe fit intelligit̃ ſacerdos oĩa p̄cedẽtia appro
bare ⁊ eis toto mentis affectu aſſentire. tuꝫ
quia per corpis dñi p̄ñtiam omnis ĩ mũ-
dus ſp̄ũs de loco ipſo credendus eſt aufu-
giſſe. De oſculo etiã altaris ⁊ libri ſub ti. de
altaris oſculo dictum eſt.

Quinta pars canonis.

Quam oblatio

nẽ. ⁊c. Quinta p̄s in q̃ ſacer
dos accedit ad dñici corpis
cõſecrationẽ dicẽs. Quã oblationẽ. id eſt
terrenã materiã ad corpus tui filij deſtina
tã tu deus queſumus in oĩbus. i. tota cog
tione tota mente ⁊ toto intellectu digneris
facere benedictam. ⁊c. Sane quarta feria
iudas vnus ex duodeciz a diabolo ſupplã-
tatus immane ſacrilegũ perpetrauit. duz
filiũ dei triginta argenteis vẽdidit phariſe
is in recõpenſationem damni q̃d incurre-
rat propter effuſionẽ vnguẽti. Quare ĩ q̃t
hoc vnguentũ nõ venit tricentis denarijs
⁊ datũ ẽ egenis. Dixit aũt hoc nõ q᷑ de ege
nis pertinebat ad eũ. ſed q᷑ fur erat ⁊ locu-
los habens ea que mittebãtur aſportabat
Quilibet aũt argenteꝰ valebat decẽ dena
rios vſuales ⁊ ita damnũ vnguenti q̃d va
luerat trecẽtos denarios triginta recõpen-
ſauit argenteis. Si vero dicamus argen-
teos fuiſſe denarios vſuales. dicemꝰ q̄ iu
das vendidit xp̄m quaſi vile mancipium
xxx. denarijs qui ſunt decima p̄s tricentorꝫ
denariorꝫ quos valuerat vnguentũ. Pro
pter q̃d dñs deſpectiue loq̃tur p̄ prophetaz
Appenderũt inq̃t mercedẽ meã. xxx. argen
teis p̄ciũ appreciati q̊ appreciatꝰ ſum ab eis
Ad deſignãdũ ergo p̄cij quãtitatem q̊ xp̄s
vẽditꝰ ẽ ſacerdos hic facit tres cruces cõ
muniter ſup̄ oblatã ⁊ calicẽ cũ dicit. Bñdi
ctã aſcriptã ⁊ ratã. nã ⁊ tricenta p̃iter ⁊. xxx
multiplicationẽ ſuſcipiũt a ternario. Pꝰ
modũ aũt ad deſignãdũ vẽditionem ⁊ em
ptionez duas cruces imp̄mit ſingulatĩ vnã
ſup̄ oblatã ⁊ alterã ſup̄ calicem. cũ dicit. vt
nobis corpꝰ ⁊ ſanguis fiat. q. d. illa vẽditio

fuit maledicta ꝑſcripta. irrita. iiq. ⁊ deteſta-
bilis. ſed tu deꝰ hãc oblationẽ digneris fa-
cere bñdictã aſcriptã ratã rõnabilẽ ⁊ acce-
ptabilẽ. Judas enĩ dilexit maledictionẽ et
veniet ei. ⁊ noluit bñdictionẽ ⁊ elõgabit̃ ab
eo. ſed tu deꝰ hãc oblationẽ digneris facere
bñdictã ꝑ quã nos in celeſtibꝰ bñdicas. iu-
das deletꝰ ẽ de libro viuẽtiũ ⁊ cũ iuſtis nõ
ſcribet̃. ſꝫ tu deꝰ hãc oblationẽ digneris fa-
cere aſcriptã ꝑ quã nos inter electos aſcri-
bas. Judas laq̃o ſe ſuſpẽdit ⁊ epãtũ eiꝰ ac-
cepit alter. ſed tu deꝰ digneris hãc oblatio-
nẽ facere ratã. ꝑ quã ratũ ſit nr̃ẽ ſalutis pro-
miſſũ. vel ratã q̊ ad cõfirmationẽ in oĩbuſ
bonis. ne ſicut cayn offeramꝰ q̃ ſe nõ deo
ſed diabolo obtulit ſacrificiũ. Jtẽ iudas ex-
iuit cõdẽnatꝰ ⁊ orõ eiꝰ facta ẽ in peccatum.
ſꝫ tu deꝰ hãc oblationẽ facere digneris rõna-
bilẽ. i. rõne plenã. ꝑ quam rõnabile fiat no-
ſtre ſeruitutis obſequiũ. Judas q̊ꝫ reddi-
dit malũ ꝓ bonis. ⁊ odiũ ꝓ dilectione retri-
buit. ſꝫ tu deꝰ hãc oblationẽ facere digneriſ
acceptabilẽ ꝑ quam nos tibi reddas accep-
tos. Scd̃o fiũt tres cruces cõiter ſuꝑ obla-
tã ⁊ calicẽ. q: xp̃s tria cõiter egit circa panẽ
⁊ vinũ. videlicet accepit. benedixit ⁊ dedit.
Poſtmodũ ſpẽalit̃ facit vnã crucẽ ſuꝑ ob-
latã. q: dixit comedite hẽ corpꝰ meũ. ⁊ alte-
rã ſuꝑ calicẽ. q: dixit bibite q: hic ẽ ſanguis
meꝰ. Et ſm̃ hũc ſenſũ recte ſubiũgit̃. Qui
ꝓ oĩe q̊ꝫ pateret̃. ⁊c. Tertio fiũt tres cruces.
q: iudas vẽdidit xp̃m ad crucifigendũ tri-
bus. ſ. ſacerdotibꝰ ſcribis. ⁊ phariſeis. Ad
notãdũ ergo cõiter tres emptores. facit ſa-
cerdos tres cruces cõiter ſuꝑ oblatã ⁊ cali-
cẽ dũ dicit bñdictã aſcriptã ⁊ ratã. Ad no-
tãdũ vero diſcrete venditorẽ ⁊ vẽditũ vl̃ tra-
dẽtẽ ⁊ traditũ. facit duas cruces diſcrete ſu-
ꝑ oblatã ⁊ calicẽ cũ dicit. vt fiat corpꝰ ⁊ ſan-
guis. Quarto tres p̃me cruces notãt q̊d fa-
ctũ ẽ ex virtute crucifixi. vel ſignificant tres
dies q̊bus xp̃s p̃dicauit pꝰ dñicã in ramis
palmarꝫ vel triduũ q̊ in ſepulcro q̊euit. vel
tria loca corpis in q̊bus paſſus ẽ. i. manus
pedes ⁊ latus. Due vero ſequẽtes ſignificãt
diuinã ⁊ hũanã naturã. vel q: xp̃s ĩ aĩa ⁊ cor-
pore paſſus ẽ. ⁊ fiũt quinqꝫ ĩ figurã q: xp̃us

quinqꝫ vulnera habuit. vel in quinqꝫ cru-
cibꝰ tp̃s legis exp̃mĩunꝰ q̊d quĩqꝫ libris di-
ſtinguit̃. ⁊ in q̊libet xp̃i paſſio denotat̃. que
lex quinqꝫ ꝑſonis regebat̃. ſ. iudice. rege ꝑn-
cipe. ꝓpheta. ⁊ ſacerdote. q̊bꝰ xp̃s aſſimilat̃.
¶ Poſſunt q̊ꝫ v̊ba p̃miſſa ſcd̃o mõ ſic ex-
poni. Petimꝰ vt deꝰ hãc oblationẽ faciat
bñdictã. aſcriptã. ⁊ ratã. i. vt eam ↄſecret. ap-
probet. ⁊ ↄfirmet in rõnabilẽ hoſtiã ⁊ acce-
ptabile ſacrificiũ. vt ita nobis. i. ad noſtrã
ſalutẽ panis fiat corpꝰ ⁊ vinũ ſanguis di-
lectiſſimi filij tui dñi noſtri ieſu xp̃i. Patri
quidẽ dilectꝰ ẽ filius ſicut ip̃e pater de celo
teſtatꝰ ẽ dicẽs. Hic ẽ filꝰ meꝰ dilectꝰ. ⁊c. Et
nos eũ diligere debemꝰ. q: ip̃e prior dilexit
nos ⁊ ꝓ nobis ẽ paſſus. ¶ Tertio mõ ſic.
Queſumꝰ vt tu deꝰ hãc oblationẽ facere
digneris bñdictã. i. vt a te ſp̃ũaliter bñdica-
tur. vnde virtute patris noſtri fit bñdictuſ
fructꝰ ventris virginis marie. aſcriptã. i.
talẽ q̃ de memoria tua nulla poſſit obliui-
one deleri. ratã. i. talẽ que de bñplacito tuo
nulla poſſit obliuione ↄuelli. rõnabilem. i.
talẽ q̃ tue diuine rationi ↄueniat. Refert autẽ
inter rõnabile ⁊ rõnale. Rationabile dicit̃
q̊d de rõne ꝓcedit. Rationale v̊o q̊d vtitur
rõne. Vñ ⁊ liber iſte rationale vocat̃. quia
eorũ q̃ in eccleſiaſticis officijs agunt̃ ↄtinet
rõnes. Acceptabilẽ. i. vt ꝑ eã tibi deo accep-
temur. ¶ Quarto mõ ſic. Digneris face-
re bñdictã. i. ſp̃ũ ſancto replere. aſcriptã. i. di-
uinitati aſcribere. ratã. i. in veritate vt ad ſa-
lutẽ ſufficiat ſolidare. rationabilẽ nr̃ã fide.
acceptabilẽ noſtra deuotiõe. ¶ Quĩto mo-
do ſic. Quã oblationẽ tu deꝰ oĩpotens di-
gneris facere in oĩbus bñdictã. hẽ trãſfer-
re in eã hoſtiã. q̃ ẽ oĩmode bñdicta aſcripta
rata. rationabilis. ⁊ acceptabilis. Bñdicta
dicit̃ hoſtiã ſalutaris. i. ab omni cã maledi-
ctionis imunis tã originali q̊ꝫ actuali. tã
criminali q̊ꝫ veniali. ſicut eliſabeth inq̊t ad
virginẽ. Bñdictꝰ fructꝰ ventris tui. Aſcri-
pta dr̃. i. ſcripturis ⁊ figuris veteribus deſi-
gnata. tã in agno paſcali q̊ꝫ in manna cele-
ſti. tã in iſaac imolando q̊ꝫ in abel imolato
quoniã vt inquit Johẽs. Hic eſt agnꝰ qui
occiſus eſt ab origine mũdi. Rata dicitur

quaſi nō tranſitoria. ſicut vetus lex. q̄ ceſſit
vbi noua ſucceſſit. ſed q̄ permanet in etnū
ſm ordinē melchiſedech. Rationabilis dr
quaſi nō peculialis. ſicut erat legalis q̄ ſan
guine thauroꝝ ⁊ hircoꝝ nō poterat a pctō
mundare. ſed q̄ ſanguine ꝓprio ↄſcientias
emundat ab opib⁹ mortuis. Acceptabilis
dr quaſi non illa. de qua dicit ꝓpheta. Sa
crificiū ⁊ oblatione noluiſti. ſicut ait dn̄s.
Nō accipiā de domo tua vitulos neqꝫ de
gregib⁹ tuis hircos. ſꝫ illa d̄ q̄ dicit ps. Ti/
bi ſacrificabo hoſtiaꝫ laudis. Un̄ dn̄s ait.
Sacrificiū laudis honorificabit me. ⁊ ſm
hanc expoſitionē recte ſubiūgit. vt fiat cor/
pus ⁊ ſanguis dilectiſſimi filij tui. ⁊c. patri
enī dilect⁹ ē fili⁹. iuxta illud. Hic ē fili⁹ me⁹
dilect⁹. ⁊c. Et nos eñ diligere debem⁹. quia
ipe prior dilexit nos ⁊ paſſus ē p nobis.
Aug⁹. vō ſic exponit. Bn̄dictā p quā bn̄di
cimur. aſcriptā. p quā in celo hoīes aſcribi
mur. ratā p quā in viſcerib⁹ xp̄i. i. de corpe
xp̄i qd ē eccleſia cenſemur. rōnabilē p quā
a beſtiali ſenſu exuimur. acceptabilē vt qui
nobiſipſis diſplicemus p hāc acceptabiles
ei⁹ vnico filio ſim⁹. Subiungenſqꝫ ſacer/
dos euāgeliſtaꝝ v̄ba aſſumēs dicit. q p̄die
q̄ꝫ pateret. ⁊c. Amb. dicit q hec v̄ba quā ob
latione aſcriptā rōnabilē. ⁊c. ſunt v̄ba euā/
geliſte vſqꝫ ibi. Accipite ⁊ manducate ⁊ bi
bite ex hoc oēs. Alij vero dicūt q alexāder
papa p̄mus addidit canoni v̄ba illa. Qui
pridie. vſqꝫ hoc ē corpus meum.

Sexta pars canonis.

QUi pridie quaꝫ pateret. ⁊c. Sexta pars. Et hec
v̄ba dr alexander papa p̄mi⁹ addidiſſe vt p̄
miſſū ē. qd aūt ab hoc loco agit̄ repn̄tat id
qd xp̄s in cena fecit. Et ē ſenſus hoꝝ v̄boꝝ
Qui pridie q̄ꝫ pateret. i. vna die antequaꝫ
ipſe paſſus ē p nobis voluit tradere diſci/
pulis ſuis corporis ⁊ ſanguinis ſui myſte
riū vt illi traderent nobis. Quintadecima
nāqꝫ die p̄mi menſis q tunc extitit feria ſe/
xta paſſus ē xp̄s. ⁊ p̄cedente nocte videlicet
decima quarta luna p̄mi menſis ad veſpe
rā vt legis ſcripturas impleret. p⁹ typicuꝫ
paſca corporis ⁊ ſanguinis ſui ſacramētū
inſtituit. ⁊ eccleſie tradidit frequētandum.
Sic enī fuerat p̄figuratū in exodo. Deci/
ma die menſis primi tollat vnuſquiſqꝫ ag
nū p familias ⁊ domos ſuas ⁊ ſeruabit eū
vſqꝫ ad quartādecimā diē menſis huius i
molabitqꝫ eū vniuerſa multitudo filioꝝ
iſrl̄ ad veſperā ⁊ ſumēt de ſanguine agni.
ac ponēt ſup vtrūqꝫ poſtē. ⁊ in ſuplimina/
ribus domoꝝ in quibus comedēt illuꝫ. Et
poſt pauca. Eſt enī phaſe. i. tranſitus dn̄i.
Illud aūt notādū ē q ſicut manna datuꝫ
fuit hebreis poſt tranſitū maris rubri. iam
ſubmerſis egiptijs. ſic eucharistia dat̄ xp̄i/
anis p⁹ ablutionē baptiſmi iā deletis pec/
catis. vt per baptiſmū emūdemur a malo.
p eucharistiā cōfirmemur in bono. Sicut
enī manna populū illū p vaſtitateꝫ in vie
ſolitudinis ad terrā ꝓmiſſionis perduxit.
ſic eucharistia populū iſtū p incolatū vite
p̄ntis ad patriā paradiſi ꝑducit. ſic dicta q̄r
nō aliud inueniē vocabulū q̄ digne tantuꝫ
ſacramētū valeat appellari. niſi q greçe me
lius dicit̄ eucharistia. qd latine exponitur
ſm iſidoꝝ bona grā. vl ſm alios dator gra
tie. Viaticū quoqꝫ recte appellat̄. q̄r reficiēs
in via deducit ad patriā. Sicut enim filijs
iſrael a tranſitu maris rubri māna non de
fuit donec venirent ad terrā promiſſionis
ita ⁊ fidelibus renatis p baptiſmū rubrica
tum ⁊ ſanctificatū ſanguine xp̄i. nō defici/
et eucharistia donec veniet finis ſeculi. ſed
nec nūc q̄ niſi ad ħ. q̄r vlteri⁹ n̄ ſumet̄ ſb ſpē
ſed videbim⁹ deū facie ad faciem. Hoſtia
v̄o ſm hebreos dr ab hoſtio. q̄niā ad hoſti/
um tabernaculi ferebat̄. ſed ſm gentiles dr
ab hoſte. q̄r deuictis hoſtib⁹ fiebat hoſtia.
i. ſacrificiū ⁊ victima p vincendis. de quo
dictū ē ſub ti. de oblatiōe. Dicit̄ quoqꝫ ho/
ſtia imolatio. q̄r ibi xp̄s ſacramētalr̄ imo/
lat̄. q ſemel i veritate p pctīs imolatus ē in
cruce. qd tractū ē a mola q̄ fieri ſolebat d̄ q̄/
dā genere frumēti. qd far ſeu ador dicitur.
q ergo i manna p̄ceſſit in eucharistia ↄſu/
mat̄. nā quātālibet quiſqꝫ ꝑtē accipiat totā
ꝑcipit eucharistiā ſicut euenit d̄ manna. q̄r
nec qui pl⁹ collegerat habuit amplius. nec

quimin⁹ pauerat repit min⁹. Hãc ergo p̄
figurabat panis ille celeſtis de q̄ ſapiēs p/
teſtat̃. Panē de celo preſtitit ſine labore oē
delectamētū in ſe habētē. ⁊ oīs ſaporis ſua
uitatē. Qḋ de ſe xp̄s exponēs. Ego inquit
ſum panis viuus q̄ de celo deſcēdi. ſi quis
mādūcauerit ex h̄ pane viuet in eternum. ⁊
panis quē ego dabo caro mea ē p mūdi vi
ta. Et ē notādū ꝙ in eccl'ia cōicat corp⁹ xp̄i
ſumēdo. pacē dādo. panē benedictū ⁊ bene
dictionē ſuſcipiēdo. vt dicet̃ ſub ti. de pacis
oſculo. Qui aūt vult cōicare dꝫ timorē fi/
dē ⁊ dilectionē habere Sequit̃. Accepit pa
nē ⁊c. Hūc ſacrificij ritū melchiſedech legit̃
primus celebraſſe offerēs panē ⁊ vinū. erat
enī ſacerdos dei altiſſimi. Vn̄ dauid inq̄t
ad xp̄m. Tu es ſacerdos in eternū ſ̄m or.
mel ⁊c. Sacrificiū igit̃ euāgelicū p̄ceſſit le
gale nō ſolū dignitate ſꝫ etiā tpe. ſicut apl's
plenı⁹ oſ̄dit in epl'a ad hebre. Ideo vō pa
nē ⁊ vinū in ſacrificiū corpis ⁊ ſanguinis ſui
xp̄s inſtituit. vt in ſumptiōe corpis ⁊ ſang/
uinis chriſti doceat̃ eē pfecta refectio. q: ſi/
cut p̄ ceteris cibis ⁊ potib⁹ corpalib⁹ panis
cor hoīs cōfirmat ⁊ vinū cor hoīs letificat
ita corp⁹ ⁊ ſanguis xp̄i p̄ ceteris cibis ⁊ po
tib⁹ ſpūalib⁹ interiorē hominē reficiūt ⁊ ſa
tiāt. Vn̄ poculū tuū inebriās q̄ꝫ p̄clarū
ē. In hiis enī duobus plena ꝯſiſtit ⁊ pfecta
refectio ſicut ipe teſtat̃. Caro mea vere ē ci/
bus ⁊ ſanguis me⁹ vere ē pot⁹. De h̄ enaꝫ
dicet̃ in. vij. pticula ſup verbo. Hic eſt calix
Ceterū panis dꝫ eē d̄ frumēto. vinūq̄ꝫ d̄ vite
q: xp̄s ſemetipſū cōparauit frumēto. cū ait
Niſi granū frumēti cadēs in t̄rā mortuū
fuerit ipſū ſolū manet. ⁊ vin. cū dixit. Ego
ſum vitis vera. Ipſe etiā fuit racem⁹ i tor
culari crucis p̄ſſus. vn̄ Eſa. lxiij. Veſtimē/
ta tua ſicut calcantiū in torculari. Porro
nec racem⁹ vue nec granū frumēti dꝫ offer
ri niſi vel expreſſus in vinū vel redactum i
panē. q: xp̄s ⁊ panē ſe dicit. ⁊ frumēto ſe cō
parat. In canone tñ aploꝝ in burcardo li
bro. v. c. ſi q̄s. ita tenet̃. Si q̄s ep̄s vel p̄ſby/
ter p̄ter ordinationē dn̄i. alia quedā i ſacri
ficio offerat ſup altare. i. mel aut lac. aut p
vino ſicerā aut ꝯfecta quedā. aut volatilia

aut aīalia aliqua aut legumina. ꝯſtitutio/
nē faciēs deponat̃. De hoc dictū ē ſub ti. de
oblatione ſacerdotis. Non dꝫ etiā in pane
ipſo poni ſal. quāuis quidā heretici ꝯtrū
faciāt. propt̃ illud qḋ ſcriptū ē. Quicqḋ ob
tuleris ſacrificij ſale condies. Et illud. Nō
auferes ſal federis dn̄i dei tui de ſacrificio
tuo. Et illud. In omni oblatione tua offe/
res ſal. Et in euāgelio. Oīs victima ſaliet̃.
Que dē ſale diſcretionis nō materiali itel
ligunt̃. Panis aūt hic format̃ in modū de
narij. tū q: panis vite p denarijs tradit⁹ ē.
tū q: idē denari⁹ in vinea laborātib⁹ in p̄/
miū dand⁹ ē ⁊ in forma rotunda vt dictū ē
ſub ti. de oblatione. In hoc etiā pane ſepe
ſcribit̃ nomē ⁊ imago impatoris noſtri. q:
per eū in imaginē dei reformamur. ⁊ noīa
noſtra in libro vite ſcribunt̃. Nonnulli etiā
ibi agnū figurāt. tū q: hic qui imolat̃ ver⁹
ē agn⁹. tū etiā propt̃ illud qḋ legit̃ exo. xxix.
Hoc ē qḋ facies in altari. offeres agnos iu
giter ⁊ vinū ad libandū i agno. Panis q̄ꝫ
nō fermētat⁹ ſed azim⁹ in ſacrificiū debet
offerri. tū rōne facti. tū rōne myſterij. Scri
ptū nāq̄ꝫ ē in exo. Primo menſe ⁊. xiiij. die
p̄mi menſis ad veſperā comedetis azima
vſq̄ꝫ ad diē. xxj. eiuſdē menſis ad veſperam.
Itē ſeptē dieb⁹ fermētatū nō inuenietur i do
mibus veſtris. Itē q̄ comederit fermenta
tū pibit aīa ei⁹ d̄ cetu iſrael. Itē oē fermēta
tū nō comedetis. itē in cunctis habitaculis
veſtris comedetis azima. Cū ergo xp̄s die
xiiij. p̄mi menſis ad veſperā cenauerit cū
diſcipulis ⁊ agnū paſcalē comederit. ⁊ vti/
q̄ꝫ ritu legali cū azimis panibus ⁊ lactucis
agreſtib⁹ cōſtat ꝙ ea hora fermētatū nō in
ueniebat̃ in domib⁹ hebreoꝝ. ⁊ ita panem
azimū in corp⁹ ſuū abſq̄ꝫ dubio cōſecrauit
Cū enī fermētū corruptionē ſignificet. vn̄ d̄
ſ̄m apl'm. modicū fermēti totā maſſā cor/
rūpit. vt nihil corruptū. vel corrūpēs. ſed to
tum ſincerū vel ſincerās in hoc eē ſacramē/
to monſtret̃. nō fermentatū ſed azimū cōſe
cramus. iuxta illud apli. Paſca noſtrum
imolat⁹ ē xp̄s. itaq̄ꝫ epulemur nō in fermē/
to veteri ſed in azimis ſin. ⁊ ve. Greci tamē
in ſuo p̄ſiſtētes errore de fermētato ꝯficiūt

latinos azimitas vocãtes, cum ipſi vere fermẽtarij valeãt nũcupari. Dicunt enĩ in paſceue lunã .xiiij. extitiſſe, in q̃ verꝰ agnꝰ ē immolatꝰ. vt legis ĩpleret̃ figura .q. xiiij. luna primi menſis paſcalẽ agnũ iuſſerat ĩmolari. Dñs ergo eo die ſe paſſurꝫ eẽ ꝓuoſcens. in ꝓceden veſpera neceſſitate ductꝰ anticipauit comedere paſca. Et qꝛ tũc licite poterat comedi fermẽtatũ. iõ ⁊ ipſi corpꝰ dñi d̃ fermẽtato ꝯficiũt. Dicũt etiã ꝙ cũ btã vͥgo Maria ꝓgnãs fuerit de ſpũſancto. recte ꝑ fermẽtatũ ſignificat̃ dñi incarnatio propt virginei vteri tumorẽ. Sꝫ rñderi põt ꝙ nõ offerimꝰ in ſacrificiũ vͥginis vterꝝ. nec ille ẽ ad tranſſubſtãtiandũ neceſſariꝰ. ſꝫ fides ⁊ dei verbũ. Sed nũquid ꝯficit q̃ fermẽtatũ hodie apud nos ſacrificat. Et videtur ꝙ nõ cũ xp̃s azimũ ꝯſecrauerit qñ ſacramentũ inſtituit. vt dictũ ē. Preterea vt iaꝫ dicet̃ eccleſia a beatis petro ⁊ paulo hũc ſacrificij ritũ accepit. Quidã tñ ꝯdicũt ꝑſerim ſi negligentia vel ignorãtia h̃ facit. Nã et legit̃ in leuit̃. Offerens panes fermẽtatos cũ hoſtia gratiaꝝ q̃ offert̃ ꝑ pacificis. Itẽ i pentateuco legit̃. Offeretis panes primiciarũ de duabꝰ decimis fermẽtate ſilꝫ. Et multis cũ fermẽtato ꝯficientibus eccleſia cõicat. Sequit̃. Eleuatis oculis in celũ. ⁊c. Per h̃ ꝙ xp̃s oculos in celũ leuauit. inſinuat nob̃ ſe habere a patre qđ hꝫ. q̃qꝫ in ꝓncipio noſtroꝝ opeꝝ debemꝰ dirigere mẽtis oculos ad dñm tanq̃ꝫ ad autorẽ omniũ opeꝝ bonoꝝ. Itẽ ꝑ hoc ꝙ oculos ad celũ leuauit et patri grãs egit. docuit nos ꝙ ſẽꝑ patri ſupplicare debemꝰ vt hoc tã magnũ ſacramẽtũ ꝑ manus noſtras ꝑficere dignetur. Hic aũt tria ꝯmemorant̃ q̃ nullus euangeliſtarũ deſcribit. videlicet. Eleuatis oculis in celũ. ⁊c. vſqꝫ diſcipul' ſuis. Itẽ eterni teſta. itẽ myſteriũ fidei. Quis ergo tante audacie extitit vt hec corde ſuo temptauerit interponere. Sane formã iſtã verboꝝ ab ipſo xp̃o acceperunt apl'i. ⁊ ab ipis ecclĩa. Multa q̃de tã de vͥbis q̃ꝫ de factis dñicis propt breuitatẽ ꝑtermiſerũt euãgeliſte q̃ tñ apl'i ſuppleuerũt. vt eſt illud qđ apl's ait in epiſtola ad Coꝝ. Viſus ē plus q̃ꝫ quingentis fratribus ſimul. deinde viſus ē iacobo. deind̃ apoſtolis oĩbus. nouiſſime autẽ tanq̃ꝫ abortiuo viſus ē ⁊ mihi. Nã ⁊ inter ipos euãgeliſtas quedã omittunt̃ ab vno q̃ ſupplentur ab alio. Vñ cũ tres euãgeliſte ꝯmemorent. hoc ē corpꝰ meũ. ſolus lucas adiecit. qđ pro vobis tradet̃. ⁊ cũ matthēꝰ ⁊ marcꝰ dicãt ꝓ multis. lucas dicit ꝓ vobis. ſꝫ mattheus addidit in remiſſionẽ pctõꝝ. Sequitur. Gratias agẽs. ⁊c. Hinc colligit̃ vñ ſacrificiũ laudis dicat̃. Dicit̃ enim ſic qꝛ xp̃s gratias agẽs illud inſtituit. Gratias autẽ agebat nõ pro ſe ſꝫ ꝓ nobis .i. ꝓ reparatiõe omniũ futurã. De hoc dictũ ē in .ij. ꝑticula ſup verbo ꝓ quibꝰ. Bñdixit. ⁊c. Benedixit enĩ bñdictione celeſti ⁊ virtute vͥbi qua cõuertit̃ panis in ſubſtãtiã corporis chriſti .ſ. hoc ē corpus meũ. Et in plãtõe hui' vͥbi fit crux ſup panẽ que ſignificat ꝙ xp̃s paſſus ē etiã in natura. Totus enĩ paſſus ē. et ſcḋm animã ⁊ ſcḋm corpus. vt dicetur in .xj. ꝑticula ſup verbo. ⁊ preſtas. vt totũ hominẽ redimeret. Quia enĩ xp̃s accepit panem ⁊ calicẽ in ſanctas ac venerabiles manus ſuas vtrũqꝫ benedixit. iõ ſacerdos chriſti exẽplo panẽ ⁊ calicẽ in manꝰ accipiẽs vtrũqꝫ per ſe crucis ſignaculo benedicit. q̃ due cruces innuũt tẽpus cene ⁊ gratie in quo duo ꝑietes in angulari lapide ꝯiungunt̃. vel ꝙ gigas gemine ſubſtantie crucifigit̃. Cũ autẽ ad ꝓlationẽ iſtoꝝ verboꝝ. Hoc eſt corpus meũ hic ē ſanguis meꝰ. ſacerdos cõficiat. credibile iudicat̃ ꝙ xp̃s eadẽ vͥba dicẽdo cõfecit. Verũ cũ dñs priꝰ fregerit q̃ꝫ cõſecrauerit. videt̃ ꝙ ecclĩa que priꝰ cõſecrat q̃ꝫ frangat. aliter agit q̃ꝫ xp̃s egerit. ⁊ ſic peccat quoniã eiꝰ actio noſtra dꝫ eẽ iſtructio. Sup hoc dixerũt quidã ꝙ xp̃s poſt bñdictionẽ ⁊ cõuerſionẽ fregit. nã tũc cõfecit cũ benedixit. litterã hoc ordine ꝯſtruentes. Accepit panẽ ⁊ benedixit ſubaudiẽdũ ē dicẽs. Hoc ē corpus meũ. ⁊ tunc fregit ⁊ dedit et ait. Accipite ⁊ comedite. ⁊ iterauit hoc ē corpus meũ. Prius ergo ꝓtulit hec vͥba vt eis vim ꝯficiendi tribueret. deinde ꝓtulit eadẽ vt apl'os formã cõficiendi doceret. Alij dixerũt ꝙ etiã xp̃s prius fregit q̃ꝫ cõſecrauit.

nā prius bñdixit ⁊ poſtea fregit. demū ꝓtu
lit verba illa. hoc ē corpꝰ meū. ⁊c. ⁊ tunc de/
dit. ⁊ ſm hoc ⁊ ſacramētū cōfecit. ⁊ formaʒ
inſtituit poſt benedictionē. cū dixit hoc eſt
corpus meū. intelligētes illā bñdictionē fu
iſſe. vel aliqḋ ſignū qḋ ſuꝑ panē impſſit. vl'
aliqḋ vbū qḋ ſuꝑ panē expſſit. Quibꝰ illḋ
videt̄ obſiſtere. ꝙ prius fregit q̄ʒ dixit. hoc eſt
corpꝰ meū. nec ē etiā credibile ꝙ priꝰ dede/
rit q̄ʒ cōfecerit. Sane dici pōt ꝙ xp̄s virtu/
te diuina nobis occulta p̄mo cōfecit. et po/
ſtea formā expreſſit ſub qua poſteri bñdice
rēt. Ipſe nāq̄ʒ ꝑ ſe virtute ꝓpria benedixit.
nos vō ex illa vtute quā indidit vbis. Cū
ergo ſacerdos illa xp̄i vba ꝓnūciat. hoc eſt
corpus meū. ⁊ hic ē ſanguis meꝰ. panis et
vinū in carnē ⁊ ſanguinē ꝯuertunt̄ illa ver
bi virtute qua verbū caro factū ē ⁊ habita
uit in nobis q̄ dixit. ⁊ facta ſunt. mādauit ⁊
creata ſunt. qua feminā mutauit in ſtatuā
⁊ virgā conuertit in colubrū. qua fontes
mutauit in ſanguinē. ⁊ aquā cōuertit ī vi/
nū. Nā ſi verbū helie potuit ignem de celo
deponere. nonne verbū xp̄i poterit panem
in carnē mutare. certe maiꝰ ē de nihilo cre
are qḋ nō eſt. q̄ʒ qḋ eſt in aliud tranſmuta/
re ⁊ incōpabiliter maius ē ꝙ deus ita factꝰ
ē homo ꝙ nō deſinat eſſe deus. q̄ʒ ꝙ panis
ita fiat caro ꝙ deſinit eſſe panis. Illud per
incarnationē ſemel factum eſt. iſtud ꝑ con
ſecrationē iugiter fit. Ad prolationeʒ ergo
verborū panis diuinitꝰ tranſſubſtantiat̄
in carnē. diuina enī ⁊ materialis huiꝰ ſacri
ficij ſubſtātia ē verbū quod accedens ad
elemētū perficit ſacramentū. ſicut verbum
carni vnitū efficit hominē chriſtū. Mo
tandum ē autē ꝙ in corpore xp̄i vndeci mi
racula cōſiderātur. de quibus expreſſa red
di rō nō poteſt. licet ſimilitudinarie rōnes
ad hoc deſeruiant. Primū eſt ꝙ panis
⁊ vinū tranſſubſtantiātur in corpꝰ et ſan/
guinem de quo iam rationes poſite ſunt.
Alia etiam ratio huic deſeruit. ꝙ ⁊ cibus ⁊
potus corporalis fit caro ⁊ ſanguis median
te natura. multo ergo fortiꝰ ipſa natura ſcʒ
deꝰ īmediate facere pōt ꝙ panis ꝯuertatur
in corpus ſuū ⁊ vinū in ſanguinē. Se/
cundū ē ꝙ quottidie panis tranſſubſtanti
atur in corpus ⁊ nullū fit augmētū ī deo.
Ratio huic deſeruit. ꝙ et ſi ſcio aliquod ſe
cretū qḋ pluribꝰ manifeſto. licet illud om/
nes illi me reuelante ſciant tamē ī me ſolo
ſiue in mēte mea nullū propter hoc fit au/
gmentū. Tertium quia quottidie ſumi
tur ⁊ comedit̄. nec aliqua fit eius diminu/
tio ratio. quia ſi de lumine meo lumina mil
le ſumātur nil deperit in meo. naʒ ⁊ vidua
ſareptana comedebat ⁊ nunq̄ʒ diminueba
tur farina de hydria. nec oleum de lechito.
Quartū ē ꝙ indiuiſibile diuidit̄ ⁊ in q̄/
libet ꝑte euchariſtie totus ⁊ integer rema/
net. ratō in ſpeculo in q̊ aliquid repn̄tatur
⁊ ſi diuidat̄ per ꝑtes in q̄libet parte ideʒ re/
pſentat̄. vt dicet in ſequēti particula ſuper
verbo ſimili modo. Quītum quia a cri
minoſis ſumptū nō coīquinat̄. ratio quia
nec ſol trāſiens ſuper loca fetida coinqui/
natur. Sextū ꝙ corpus chriſti qḋ eſt ci/
bus vite peccatoribꝰ eſt mortale. vt dictū
ē in prohemio huius partis. ratio quia ⁊ ī
firmis ⁊ debilibꝰ corpore bona cibaria ⁊ ca
pones ⁊ bona vina ſunt nociua. Septi
mum quia ſumptū a ſacerdote et quolibet
alio. ore clauſo ī celum rapit̄ vt iam dicet
ſuper verbo accipite. ratio quia de corpore
virginis īcorrupte chriſtus exiuit. ꝙ etiam
de monumento clauſo ſurrexit cum ſit res
ſimpliciſſima. ⁊ hoſtio etiā clauſo ī locum
vbi erāt diſcipuli īträuit. Octauum cū
ſit corpus immēſum ⁊ in tā parua hoſtia
ſtat. ratio quia ⁊ pupilla oculi q̄ minima
eſt magnū nomē apprehēdit. Nonum
quia idem corpus totum ſimul ī diuerſis
locis conſiſtit. ⁊ a diuerſis ꝑcipitur. Ratō
quia et verbum hoīs ſemel prolatum iux/
ta vocis naturam totum ſimul ē ī auribus
diuerſoꝝ. Preterea qui fecit corpꝰ ⁊ locū
vtrūq̄ʒ facit ī altero eē vt vult. Rurſus lu/
na ⁊ ſol ⁊ lumen in diuerſis locis ⁊ a diuer
ſis videtur. Decimum ꝙ pane trāſſub/
ſtātiato remanēt accidētia panis. ſ. pon/
dus. color. ⁊ ſapor. ratio ꝑ ſimilitudineʒ de
ficit hic vt dicet̄ ſuper verbo fregit. Vn/
decimū ꝙ ſub ſpecie panis eſt et ſumitur

corpus ⁊ ſanguis xp̄i imo totꝰ xp̄s. ſimilit̄
ſub ſpecie vini ē ⁊ ſumit̄ vtrūqȝ. ⁊ tamē nō
ē ibi duplex ſumptio corporis ⁊ ſanguinis
xp̄i. Rano qꝛ licet in vno prandio comedā
ante potū ⁊ poſt. nō tñ dicor bis prandere.
⁊ de hoc dicet̄ ſub. vij. ꝑticula ſup v̄bo. Si
mili modo. ❧ Uerūtñ ſicut ait Leo papa
Quid queris nature ordinē in xp̄i corꝑe.
cū ꝑter naturā ſit ipē xp̄s natꝰ ex v̄gine. Et
nota ꝙ quedā matrona ſingulis diebꝰ do
minicis offerebat panes beato gregorio. q̄
cū poſt miſſaꝝ ſolennia corpꝰ dñi illi offer
ret ⁊ diceret. Corpus dñi noſtri ieſu xp̄i cu
ſtodiat te in vitā eternā. Illa laſciua ſubri
ſit. ipſe vero mox dextrā ab eiꝰ ore ꝯuertēs
ꝑtē illā dñici corporis ſup altare depoſuit.
deinde corā populo matronam interroga
uit ob quā cām ridere p̄ſumpſerit. At illa i
quit. quia panē quē proprijs manibꝰ fece
rā. tu corpus dñi appellabas. Tūc Grego
rius. ꝓ mulieris incredulitate ſe in oratio
nē proſtrauit ⁊ ſurgēs ꝑticulā illam panis
ad inſtar digiti carnē factā reperit. ⁊ ſic ma
tronā ad fidē ꝯuertit. Orauit iteꝝ ⁊ carnē
illā in panem cōuerſaȝ vidit ⁊ matrone ſu
mendā tradidit. Legit̄ quoqȝ ꝙ cū Hugo
de ſancto victore doctor excellentiſſimꝰ vl
tima infirmitate laboraret. corpꝰ dñi īſtan
ter petijt ſibi dari. Cūqȝ nullū cibū retinere
poſſet fratres eiꝰ turbationē timentes ſim
plicē ſibi hoſtiā attulerunt. Qd̄ ille per ſpi
ritū agnoſcēs ait. Miſereat̄ veſtri deꝰ fra
tres cur me deludere vultis. Iſte enī quē
portaſtis dñs meꝰ nō ē. at illi attoniti mox
corpꝰ dñi attulerūt. ſed ipē vidēs ſe nō poſ
ſe recipere eleuatis in celū manibus ſic ora
uit. Aſcendat filiꝰ ad patrē ⁊ ſp̄us ad euȝ q̄
fecit illū. Eccs. vlt. Et inter hec v̄ba ſpiritū
emiſit ⁊ corpꝰ dñi ibidē diſparuit. ❧ Qui
qȝ aūt ex cauſis ſacramētū corꝑis ⁊ ſangui
nis ſui xp̄s ſub alia ſpecie ſumendū īſtituit
Prima ē ad augēdū meritū. quoniaȝ aliud
ibi eē cernit̄ ⁊ aliud eē credit̄ vt fides habe
at meritū cui hūana ratio non p̄bet experi
mentū. Secūda ē ad fouendū ſenſuȝ ne ab
horreat animꝰ qd̄ cerneret oculus. qꝛ nō cō
ſueuimꝰ carnē crudā comedere. vl' ſangui
nē hūanū bibere. Fouet̄ enī ſenſus in vno
dū videlicet ſolita ꝑcipit ⁊ edificat̄ fides in
altero dū in eo qd̄ videt q̄le ſit illud qd̄ non
videt agnoſcit. Tertia ē ad vitanduȝ ridi
culū ne inſultaret paganus cū illud ageret
xp̄ianus. vt ita veritas aſſit ⁊ ridiculū deſit
Quarta qꝛ nō poſſet mortalis hō intueri
claritatē q̄ ē in corꝑe xp̄i. qd̄ experti ſunt di
ſcipuli in tranſfiguratione. preterea panis
cor firmat ⁊ vinū letificat̄ cor hoīs. Quīta
nō ſumit̄ ſub ſpecie agni. ne iudaizare vide
amur de more legali agnū offerētes ❧ Se
quit̄ fregit. Queri ſolet q̄d xp̄s in mēſa nūc
fregit. ⁊ quid ſacerdos nūc in altari frāgit.
Et fuerūt qui dixerūt. ꝙ ſicut poſt ꝯſecrati
onē vera panis remanent accidentia. ſic ⁊
vera panis ſubſtantia. quia ſicut ſubiectū
non poteſt ſubſiſtere ſine accidentibus. ſic
accidentia non poſſunt ſubſiſtere ſine ſub
iecto. quoniam accidentis eſſe non eſt ali
ud q̄ȝ ineſſe. ſed panis ⁊ vini ſubſtantijs ꝑ
manentibus ad prolationē illorū verborū
corpꝰ ⁊ ſanguis xp̄i veraciter incipiunt eē
ſub illis. ita ꝙ ſub eiſdē accidētibꝰ vtrunqȝ
vere ſuſcipit̄. ſ. panis ⁊ caro. vinū ⁊ ſanguiſ
quoꝝ alteꝝ probat ſenſus. reliquū credit fi
des. Hi dicūt ꝙ ſubſtātia panis frangitur
ac atteritur inducētes ad hoc illud apoſto
li. Panis quē frangimus. Et lucas dicit.
Una ſabbati cū veniſſemꝰ ad frangēduȝ
paneȝ. ⁊c. Et ſm eos dū ſacramētū a mure
corrodit̄. etiā ipſa panis ſubſtantia come
ditur. ſub qua corpꝰ chriſti mox eē deſinit.
cū corrodi incipit. Innocētius tertiꝰ dixit
in ſpeculo eccl'ie. ꝙ forma panis frangitur
⁊ atteritur. ſȝ corpus xp̄i ſumitur ⁊ comedi
tur ea que notant corruptionē referens ad
formā panis. ea vero q̄ notāt acceptionem
ad corpus chriſti. Berengariꝰ q̄ppe qui ſu
ſpectꝰ habebatur d' hereſi. corā nicolao pa
pa ꝯfeſſus ē panē ⁊ vinuȝ que in altari po
nūtur poſt conſecrationē nō ſolum ſacra
mentū ſed etiā in veritate verū corpꝰ ⁊ ſan
guinem chriſti eē. ⁊ ſenſualiter non ſolum
ſacramētū ſed etiā in veritate manibus ſa
cerdotū tractari frangi ⁊ fideliū dentibus
atteri. Nō aūt corpus chriſti vel in partes

diuidit̃ vel dentibꝰ laceret̃. cū ſit ĩmortale. ⁊ ĩpaſſibile. Sz ĩ qua re fiat fractio vł᷑ attritio beatꝰ Auguſtinꝰ oñdit dicẽs. Quãdo xp̃s m̃ducat̃ reficit nõ deficit. nec qñ manducamꝰ p̃tẽ de illo facimꝰ ⁊ quidẽ in ſacramẽto ſic fit. nã ⁊ xp̃s carnalẽ ſenſū diſcipulorꝝ redarguit. qui putabãt carnẽ eiꝰ ſicut aliã carnẽ diuidẽdã in p̃tes ⁊ morſibꝰ lacerandã. Dicit̃ aūt forma panis nõ ꝙ ſit ſed ꝙ fuit. ſicut dicebat̃ ſimon leproſus. non ꝙ talis exiſteret. ſz q2 talis extiterat. Si vͦo q̃rat̃ q̃d a mure comedit̃ dū ſacramẽtū corrodit̃ vel q̃d incinerat̃ cū ſacramẽtum cremat̃. Rñdet ipſe Innocen. ꝙ ſicut miraculoſe ſubſtãtia panis ↄuertit̃ in corpus dñi cū ⁊ incipit eẽ ſub ſacramẽto. ſic quodãmõ miraculoſe reuertit̃ cū ipſuz ibi deſinit eſſe nõ ꝙ illa panis ſubã reuertat̃ q̃ trãſiuit in carnẽ ſed eiꝰ loco aliud miraculoſe creat̃. quãuis hm̃õi accidentia ſine ſubiecto poſſint ſic eẽ ſic edi. ¶ Sequit̃. Dedit. Queri ſolet quale corpꝰ xp̃i in cena dedit. mortale aut ĩmortale. paſſibile aut ĩpaſſibile. ac cetera q̃ ad hãc p̃tinẽt q̃ſtionẽ. Et licet ſimplicitate fidei ſufficiat dicere ꝙ tale dedit quale voluit. ⁊ rurſus quale dederit ipſe nouit. Fuerũt tñ q̃ dixerũt ꝙ ſicut veracit̃ ip̃e idez erat qui dabat ⁊ qui dabat̃. ita in eo ꝙ dabat erat paſſibilis ⁊ mortalis. ⁊ in eo ꝙ dabat̃ erat ĩmortalis ⁊ impaſſibilis. ſicut viſibiliter geſtabat ⁊ inuiſibilit̃ geſtabat̃. Inuiſibilit̃ inq̃z quãtū ad formã corp̃is. non quãtū ad ſp̃em ſacramẽti. Nã ĩ eo ꝙ geſtabat q̃d erat. Sz apparebat. In eo vero q̃d geſtabat̃ q̃d erat ip̃e nõ videbat̃. q2 forma panis ⁊ vini velabat formã carnis ⁊ ſanguis. Hic ẽ ille verꝰ dauid q̃ corã achis rege geſt ſuis manibꝰ ferebat̃. Quoniaz igit̃ ĩmortalis dabat̃. incorruptibilit̃ edebat̃. Ubi p̃fecto ↄcedũt poſito ꝙ pars aliqua ſacramẽti p̃ triduū mortis xp̃i ſeruata fuiſſet. idem corpus ſit̃ ⁊ iacebat mortuū in ſepulchro. ⁊ manebat viuū ſub ſacramẽto. ĩ ara crucis p̃nebat̃. ⁊ ſub forma panis nõ ledebatur. Sed quoniã incredibile iudicat̃ vt ſm̃ eandẽ naturã ſimul eẽt mortalis ⁊ ĩmortal᷑. q̃d tñ ↄgruebat ei ſm̃ eãdẽ p̃ſonã. fuerunt alij qui dixerũt ꝙ xp̃s mortalis vtiq3 fuit non neceſſitate ſed volũtate. In eo q̃ppe ꝙ immunis erat ab oĩ culpa. liber erat ab omni pena. vt nil morti deberet ꝓ eo ꝙ nihil peccati haberet. Suſtinuit tñ ſpõte mortalitatez q2 mortẽ ſuſtinere volebat. quoniã ſi mortalitatẽ nõ ſuſcepiſſet oĩno mori nõ potuiſſet. Ut ergo ꝓbaret ꝙ mortalis erat nõ neceſſitate ſed volũtate. qñ voluit mortalitatem depoſuit. ⁊ quando voluit mortalitatem recepit. Legitur in euangelio ꝙ cuz iudei duxiſſent ieſum vſq3 ad ſupercilium mõtis ⁊ eū p̃cipitare vellent ille tranſiens per medium illorꝝ ibat. Cū ergo eſſet ducẽdus teneri ſe ſicut paſſibilẽ tolerabat. ſed cū eſſz p̃cipitandus ſicut ĩpaſſibilis per medium illorꝝ tranſibat. Poteſt tñ ſalua fide ↄcedi ꝙ tunc tale dedit q̃le tũc habuit mortale videlicet ⁊ paſſibile. non ꝙ poſſet pati ſub ſacramento ſcz nũc ſed ꝙ ſub ſacramento poterat pati ſcz tunc. Nunc autẽ ſumit̃ a nobis ĩmortale ⁊ impaſſibile. nec tñ maiorem habet nũc efficaciã. ſicut nec maiorẽ potentiam. Qz ergo paſſibilis edebatur ⁊ tamẽ nõ ledebat̃ nõ erat humane nature ſed diuine potẽtie qua valebat quicq̃d omnino volebat. Sequitur diſcipulis ſuis. Dubitari ſolet vtruz iudas cum alijs accepit euchariſtiã. Lucas enĩ oſtendit iudã interfuiſſe cū alijs qui ſtatim poſt calicem traditorẽ cõmemorat dicens. Hic eſt calix noui teſtamenti in ſanguine meo qui pro vobis effundet̃. Ueruntñ ecce manus tradentis me mecū ẽ in menſa. Quotquot aũt interfuerunt euchariſtiã acceperunt. marco teſtante qui ait. Et biberũt ex eo omnes. Iuxta ꝙ xp̃s preceperat. teſte mattheo. Bibite ex hoc omnes. Econtra iudas non interfuiſſe probat̃. Nã ſm̃ mattheũ ſtatim dixit ieſus bibentibus calicẽ. Nõ bibam amodo de hoc genimine vitis vſq3 in diẽ illum. cū illud bibam vobiſcū nouū in regno patris mei. Iudas ergo nõ aderat. qui cū eo non erat bibiturus in regno. In hoc caſu forte tenendū eſt illud q̃d iohannes inſinuat. q2 cum iudas accepiſſet bucellaz exiuit continuo. erat enĩ nox. Chriſtus autẽ poſt alios

cibos tradidit euchariſtiā. luca teſtāte qui
ait. Similiter ⁊ calicē poſtq̄ȝ cenauit. Patet
ergo ꝙ iudas priꝰ exiuit q̄ȝ xp̄s traderet eu-
chariſtiā. Q ergo lucas pꝰ calicem ꝯme-
morat traditorē ꝑ recapitulationē dictū in-
telligi pōt. qꝛ ſepe ī ſacra ſcriptura qȯ prius
factū fuerat poſteriꝰ enarraẗ. ſicut mathe-
us biduo ante paſca ꝯmemorat alabaſtrū
vnguenti qȯ ſcḋm iohem ante ſex dies paſce
mulier ī domo ſimonis leproſi effudit. Sȝ
ꝯceſſo ꝙ iudas accepit euchariſtiā qȯ ple-
riq̄ȝ ꝯcedūt. quare mediCꝰ ſalutaris medi-
cinā dedit egroto. quā ei mortiferā eſſe ſcie-
bat. q̄nīā qui mādūcat indigne iudiciū ſibi
manducat. Rn̄deo forte vt ſuo doceret exē-
plo ꝙ ſacerdos nō ḋȝ illi cōionem negare.
cuius crimē ⁊ ſi ſit ſibi notū nō ē tn̄ eccleſie
manifeſtū. ne forte nō ſit correctoꝛ ſȝ ꝓditoꝛ
Vn̄ legiẗ in canone. Non ꝓhibeat diſpen-
ſatoꝛ. i. ſacerdos pingues terre. i. peccatores
menſam dn̄i. i. corpus ⁊ ſanguinē xp̄i man-
ducare. ſed moneat exactorē timere. Sȝ cū
minꝰ malū ſit reddi ſuſpectū de crimine q̄ȝ
ꝯmittere crimē. ⁊ de duobꝰ malis cū alterꝝ
vrget minꝰ ſit eligendū. videẗ ꝙ diſcretꝰ ſa-
cerdos negare ḋȝ euchariſtiā crimino ſo q̄-
tenus minꝰ malū incurrat vt maiꝰ euitet.
id eſt vt reddaẗ ſuſpectꝰ ne manducet indi-
gne. Sane cū nemo debeat vnum mortale
ꝯmittere ne ꝓximꝰ aliud mortale ꝯmittat.
eligendū ē potiꝰ ſacerdoti nō ꝓdere pecca-
torē q̄ȝ vt ille nō peccet. ſȝ ille potiꝰ ḋȝ elige-
re vt abſtinēdo reddaẗ ſuſpectꝰ q̄ȝ ꝙ cōicā-
do mā̄ducet indigne. Sed queriẗ an chri-
ſtus ad bonū an ad malū euchariſtiā iudȯ
tradiderit. Et quidē nō videẗ ad bonuȝ de-
diſſe. ne ſua ſit intētione fraudatꝰ. qui teſte
ꝓpheta fecit vniuerſa q̄ voluit. iudas eniȝ
nō ad bonū ſed ad malū accepit. ſed nec ad
malū dediſſe videẗ. qꝛ xp̄s nō ē actoꝛ malo-
rū ſed vltoꝛ. Rn̄deri pōt ꝙ ſi hec prepoſitio
ad. cū ḋꝛ dedit ad malū. intentionē denotet
vel affectū. falſa eſt ꝓpoſitio. Si aūt ꝯſecu-
tionē innuat vel affectū vera ē. Sane quia
xp̄s bucellā intinctā iudeo porrexit. ꝯſtitutū
eſt ab eccleſia ne euchariſtia detur intincta
Nec debet intelligi ꝙ ſub bucella panis in-

tincta xp̄s euchariſtiam dederit traditori.
ſed ꝑ bucellā intinctā atq̄ȝ porrectā ſuuȝ de-
niq̄ȝ traditorē expreſſit. Sequiẗ. Accipite ⁊
mā̄ducate. quis vnq̄ȝ crederet ꝙ panis in
carnem ⁊ vinum in ſanguinem conuerti
potuiſſet. niſi ipe ſaluatoꝛ h̄ diceret q̄ panē
⁊ vinū ⁊ omnia ex inuiſibilibꝰ creauit. Vo-
luit ergo ꝑ nos panē ⁊ vinum ſibi offerri ⁊
ab ipſo diuinitꝰ ꝯſecrari. vt fidelis populꝰ
credat verꝝ eē myſteriuȝ qȯ ipe tradidit di-
ſcipulis ſuis dicēs. Accipite ⁊ manducate.
Similiter ⁊ de calice dixit. Sane nō ē intel-
ligendū ꝙ ſumptū corpꝰ de manu dn̄i ſibi
diſcipuli miniſtrarent. ſed q̄ ꝯſecrauit ideȝ
⁊ miniſtrauit. Ac ſi diceret. Comedite vtrā-
q̄ȝ huius ſacramenti comeſtionē inſinuās
Dupliciter enī corpus xp̄i comeditur. quia
dupliciter intelligitur. ſ. verum qȯ de virgi-
ne traxit ⁊ in cruce pependit. ⁊ myſticuȝ qȯ
eſt eccleſia chriſti ſpū vegetata. De vȯ cor-
pore dn̄s ait. Hoc eſt corpus meū qȯ ꝓ vo-
bis tradeẗ. De myſtico dicit apl̄s Vnꝰ pa-
nis ⁊ vnum corpus multi ſumus. Veruȝ
corpus chriſti comeditur ſacramentaliter
id eſt ſub ſpecie. Myſticum autē comediẗ
ſpiritualiter. i. ſub ſpecie panis ī fide cordis
De comeſtione ſacramentali dicit domi-
nus. Accipite ⁊ comedite. hoc ē corpus me-
um qȯ pro vobis tradetur. hoc facite in me-
am ꝯmemorationē. Hoc modo tam boni
q̄ȝ mali chriſti corpus manducāt. ſed boni
ad ſalutē. mali vero ad iudiciū. niſi enim ⁊
mali xp̄i corpꝰ comederēt. nō dixiſſet. apl̄s
ad Coꝛ. xj. Qui mā̄ducat indigne iudiciū
ſibi manducat non diiudicans corpus do-
mini. Ille autē indigne ſumit q̄ ſacramen-
taliter ⁊ nō ſpūaliter ſumit. Nā ⁊ iudas cū
alijs euchariſtiā traditur accepiſſe. vt iam di-
ctum ē. De ſpirituali comeſtione dn̄s ait.
Niſi mā̄ducaueritis carnē filij hominis ⁊
biberitis eiꝰ ſanguinē nō habebitis vitam
in vobis. Hoc modo corpus chriſti come-
dunt ſoli boni. Vn̄ q̄ mā̄ducat meam car-
nem ⁊ bibit meū ſanguinem ī me manet et
ego in eo. Nā qui manet ī charitate in deo
manet ⁊ deꝰ in eo. Vt qȯ paras dētē ⁊ ven-
trē crede ⁊ manducaſti. Qui credit in chri-

ſtū comedit ipſū. q̄niā incorpat̄ xp̄o per fi/
dē.i.mēbrū eiꝰ efficit̄. vel in vnitate corpis
eiꝰ firmiꝰ ſolidat̄. Alibi enī qđ manducat̄
incorpat̄. ⁊ q̄ mādūcat incorporat. hic aūt
qđ mādūcat̄ incorporat. ⁊ q̄ mādūcat icor
porat̄. Utrūq₃ modū edendi xp̄s inſinuat
vbi dicit. Sp̄us ē q̄ viuificat. caro nō pro/
deſt q̄cq̄₃. qꝛ caro xp̄i niſi ſpūalr̄ comedat̄
nō ad ſalutē ſed ad iudiciū mādūcat̄ Sz
qđ fit de corpe xp̄i poſtq̄₃ ſūptū fuerit et co
meſtū. Rn̄deri pt̄ ꝙ ſi p̄ntia q̄rit̄ corpalis ī
celo q̄rat̄ vbi xp̄s ē ī dextra dei ſedens. Ad
tp̄s tn̄ p̄ntiā exhibuit corporalē. vt ad ſpūa
lem p̄ntiā inuitaret. Un̄ cū ſacramentum
tenet̄ guſtat̄ ⁊ comedit̄. xp̄s corpalr̄ adeſt
in viſu in tactu in ſapore. ⁊ quādiu corpa/
lis ſenſus afficit̄ corporalis p̄ntia nō aufer
tur. Poſtq̄₃ vero in pcipiēdo ſenſus defi/
cit corpalis. deinceps nō ē querēda corpa/
lis p̄ntia. ſed ſpūalis ē retinēda. qꝛ diſpenſa
tione ꝯpleta xp̄s de ore tranſit ad cor. Me
lius ē enī vt pcedat ad mētē q̄₃ deſcēdat in
ventrē. cibus ē nō carnis ſed aīe. Uenit vt
comedat̄ nō vt ꝯſumat̄. vt guſtet̄ nō vt in
corporet̄. ore comedit̄ ſed ſtomacho nō di/
gerit̄. reficit animū ſed nō effluit in ſeceſſū.
Illud vō qđ dn̄s ait. Oē qđ in os intrat ī
ventrē vadit. ⁊ in ſeceſſū emittit̄. nō de ſpūa/
li ſed de carnali cibo dictū ē. ꝙ ſi forte ſeceſ/
ſus ſeu vomitꝰ pꝰ ſolā euchariſtie pceptio
nē euenerit ex accidētibꝰ humoribꝰ genera
tur. cū interdū humores abſq₃ cuiuſlib₃ ci
bi materia. vel effluāt in ſeceſſū vel emittāt̄
ad vomitū. Itaq₃ quātū ad nos ſeruat ꝑ
oīa corruptibilis cibi ſilitudinē ſ₃ quātum
ad ſe nō amittit inuiolabilis corpis vita/
tē. ſpecies q̄nq₃ corrodit̄ ⁊ maculat̄. ſed ve/
ritas nūq̄₃ corrūpit̄ aut inquinat̄. ſi qn̄ ta/
le qđ videris noli timere ſibi. ſed eſto ſolici
tus tibi. ne tu forte ledaris ſi male credide/
ris. Sequit̄. Hoc ē corpꝰ meū. Cū ad pro
lationē iſtoꝝ v̄boꝝ hoc ē corpꝰ meū. panis
mutet̄ in corpꝰ ⁊ ad plationē iſtoꝝ v̄boꝝ
hic ē ſanguis meꝰ. vinū mutet̄ in ſanguinē.
⁊ priꝰ pferant̄ iſta v̄ba q̄₃ illa. videt̄ ꝙ pa/
nis priꝰ mutet̄ in corpꝰ q̄₃ vinū in ſangui/
nē. ⁊ ita videtur ꝑ ꝯſequēs ꝙ corpꝰ ſine ſan
guie ē vel ſanguis ē ſine corpe. Propterea
dr̄ a q̄buſdā ꝙ cū totū ē dictū totū eſt factū
nolentes vel nō valētes ipiꝰ ꝯuerſionis de
terminare momētū. Alij vō dicūt ꝙ licz ad
plationē p̄cedēnū v̄boꝝ panis antea mu/
tet̄ in corpꝰ. ⁊ ad plationē ſequētū vinum
poſtea mutetur ī ſanguinez nūq̄₃ tn̄ corpꝰ
eſt ſine ſanguine ⁊ ſanguis ſine corpe. ſicut
neutrū ē ſine aīa. ſed ſub forma panis ſan/
guis exiſtit in corpe ꝑ mutationē panis in
corpꝰ ⁊ ecōuerſo. n̄ ꝙ panis ī ſanguinez vl̄
vinū mutet̄ ī corpꝰ. ſ₃ qꝛ neutꝝ p̄t exiſtere ſi
ne reliq̄. de h̄ iā dicet̄. Sz q̄rit̄ qđ demōſtra
uit xp̄s qn̄ dixit. H̄ ē corpꝰ meū. ꝑ hoc pno/
men hoc. nō enī videt̄ ꝙ panē. qꝛ panis nō
erat corpꝰ xp̄i. nec etiā corpꝰ. qꝛ nōdū₃ illa
verba ptulerat. ad quoꝝ plationē panem
mutauit in corpꝰ. Sup hoc dicūt quidam
ꝙ ꝑ hoc pnomē nil demōſtrat̄ ſed illđ ma/
terialit̄ ponitur. Sz ſm̄ h̄ quō ꝑ dictionem
nihil ſignificātez fit trāſſubſtātiatio. Pre/
terea dn̄s vtebatur illa voce ſignificatiue.
⁊ nos vtimur materialit̄. ergo nō facimus
qđ ipſe fecit. Alij dicūt ꝙ ea vis data ē ipis
verbis ꝙ ad ipoꝝ plationē fit tranſſubſtā/
tiatio. Itē iō ſacerdos nō pfert ea ſignifi/
catiue. qꝛ nō poſſet ea ſic pferre. Mētiret̄
enī ſi diceret. hoc ē corpꝰ meū. Uerꝝ a p̄mi
ſe queſtionis laqueo facile ſe abſoluit. q di
cit ꝙ xp̄s tūc ꝯſecrat qn̄ b̄ndixit de q̄ dictū eſt
ſuper verbo B̄ndixit. Nā ſi opponat̄ de ſa
cerdote q̄ tūc ꝯſecrat cū illa v̄ba pnūciat.
Rn̄detur ꝙ ſacerdos nihil demōſtrat. cū₃
illis verbis nō vtatur enūciatiue ſed recita
tiue. queādmodū ⁊ cū₃ ait. Ego ſum vitis
vera. Ego ſum lux vera. Ego ſum lux mū/
di ⁊ innumera talia. Rurſus queritur qđ
demōſtrauit cū dixit. Mādūcate ex h̄ oēs
licet in nullo quattuor euangeliſtarū₃ hoc
legatur de corpore. ſed tantū de ſanguine ī
uenitur dictū. Bibite ex hoc omnes. cū enī
iā panem fregiſſet. ſi demōſtrauit aliquod
fragmentoꝝ. illud non debebāt omnes co/
medere. ſed ſingulis debebat ſingula diſtri
buere. Si demōſtrauit corpus non pote/
rant ex illo ſed illud comedere. quia corpuſ
xp̄i nō manducat̄ per partes ſed integrū₃

Sane frequēter in ſacra ſcriptura videtur
agi de vno. ſ; agit᷑ de diuerſis. vt ē illō. bn̄/
dixit fregit. ⁊ dedit. Bn̄dixit panē fregit for/
mā ⁊ dedit corpꝰ. Eodē mō cū dixit. Man/
ducate ex hoc ōēs. pnomē oſ̄dit integrū cor/
pus ⁊ ꝓpoſitio innuit formā diuiſā. vt iſte
ſit ſenſus. Comedite corpꝰ integrū ſub for/
ma diuiſa. na; ſola forma p ptes diuidit᷑. et
totū corpꝰ integrū mādūcat᷑. Simi mō pōt
intelligi qd̄ ſubiūxit. hē corpꝰ meū. i. illud
qd̄ ꝓbeo ſub hac forma. ¶ Querit᷑ etia; ſi
additio vel ſubtractio vel trāſpoſitio vl̓ in
interpoſitio vel mutatio fiat in illa forma
verboꝝ quā xp̄s expſſit. vtrū effectū ꝯſecra/
tionis īpediat. vt ſi dicat᷑ addēdo. hē corpꝰ
meū qd̄ aſſūpſi de v̓gine vel ſubtrahendo
hē corpꝰ. nō dicēdo meū. aut trāſponendo
dicēdo. corpꝰ meū hoc ē. vel interponendo
vt hē vtiq; corpꝰ meū. ſiue mutādo. vt hoc
ē corpus ieſu. Sane grauiter peccat q̄ qd̄li/
bet hoꝝ quomodolibet attēptauerit. pſerti
ſi formā intēdat mutare vel hereſim itro/
ducere. q2 forma v̓boꝝ quā xp̄s expſſit per
oīa d; illibata ſeruari. q;uis ſm̄ phm̄. noīa
⁊ verba trāſpoſita idē ſignificēt. neq; vtile
p inutile viciet᷑. ⁊ nō verbū ex verbo. ſed ſen/
ſum ex ſenſu transferendū ē. Quid ſi iter p/
latione forme panis ⁊ vini interponat᷑ ſpa/
cium. et quidē nihilominꝰ fit tranſſubſtā/
tiatio. De hoc m̄ dubiū nō ē ſm̄ illos q̄ duas
aſſerūt eē formas. vt iā dicet᷑. S; cū ad pro/
latione iſtoꝝ verboꝝ. hē corpus meu;. pa/
nis mutet᷑ in carnē. ⁊ ad platione illorum.
hic ē ſanguis meꝰ. vinū mutet᷑ i ſanguinē.
videt᷑ ꝙ panis ſine vino ⁊ vinū ſine pāe va/
leat ꝯſecrari. vt ꝓmiſſū ē. ⁊ ita ſi poſt plati/
onē iſtoꝝ ⁊ ante platione illoꝝ impedimē/
tū accedat ſacerdoti. q̄ minꝰ pcedere vale/
at. videt᷑ ꝙ panis ſit mutatꝰ in carnē. vino
in ſanguinē nō mutato. Nunquid ergo h
caſu alius ſacerdos totū repetet a pn̄cipio
⁊ ſic ſup panē iterabit᷑ ꝯſecratio. an v̓o ab
eodē loco tātū incipiet in q̄ ſacerdos ille di/
miſit. ⁊ ſic diuidet᷑ myſteriū vnitatis. Sup
h itaq; legit᷑ i ꝯcilio tholetano. Cēſuimꝰ cō/
uenire vt cū a ſacerdotibꝰ miſſaꝝ tpe ſacra
myſteria cōſecrant᷑. ſi egritudinis accidat
cuiuſlibet interuētus q̄ ceptū neq̄at ꝯſecra/
tionis expleri myſteriū. ſit liberū epō vel p̄/
ſbytero alteri ꝯſecrationē exequi cepti offi/
cij vt pcedētibus ſupple q̄ defecerūt libenter
alij p cōplemēto ſuccedāt. De hetiā dicet᷑
in. vij. pticula ſup verbo noui ⁊ eterni. ad fi/
nē. Verū cū int᷑ theologos de tpe ꝯſecratōis
ſit diuerſa ſnīa. q̄buſdā dicētibꝰ. ꝙ cū totū
ē dictū totū ē factū. alijs aſſerētibꝰ ꝙ panis
ante mutat᷑ in corpꝰ. ⁊ poſtea vinū mutat᷑
in ſanguinē vt dictū ē. iō plerı q; tutiꝰ ince/
dētes affirmāt ꝙ aliꝰ ſacerdos repetere d;
ꝯſecrationē atq; pficere. q̄niā nō d2 iteratū
qd̄ neſcit᷑ eē factu;. Tn̄ ne vlla fiat iteratio
vel diuiſio ſacramēti. nec aliq̄s ſcrupulus
erroris vel dubitatōis remaneat ꝯſiltiuſ
iudicat᷑ vt illa talis oblata ſtudioſiſſime p
infirmis recōdat᷑. ⁊ ſup alijs ſpeciebꝰ panis
⁊ vini totꝰ canon repetat᷑. ⁊ ꝓmiſſa hoſtia
ꝯſecrata in fine miſſe a miniſtro vl̓ alio ſu/
mat᷑. S; ſi vinū inueniri nō poſſit. vl̓ aliq̄
cāu intercedente defuerit. q̄rit᷑ vtrū neceſſita/
te cogēte vel cāu itercedente ſola panis ma/
teria poſſit in euchariſtiā ꝯſecrari. ſicut et
ſub ſola panis ſpecie d; euchariſtia reſer/
uari. Sūt ſane q̄ dicūt ꝙ cū v̓bū ⁊ elemen/
tū ꝯficiāt ſacramentū. nec forma v̓boꝝ nec
materia reru;. quas xp̄s expreſſit mutari ſi/
ue dimidiari poteſt. quia ſicut vinum ſine
pane. ſic panis ſine vino minime conſecra/
tur. Vn̄ ſiue aqua p vino mutat᷑ in calice;
ſiue ordeū p frumento formet᷑ i panē. ſicut
neutrū p ſe. ſic neutrū cū alio trāſſubſtātia/
tur in carne; aut mutat᷑ i ſanguine;. Nā ſi
panis ſine vino vl̓ vinū ſine pane mutari
poſſet i carne; aut ſanguinem. in his itaq;
regionibꝰ ui q̄bꝰ alterutrum inueniri non
pōt. licite poſſet alterū ſine altero conſecra/
ri. minus enī ignorātia q̄; neceſſitas. vl̓ ne/
gligentia q̄; difficultas excuſat. Alij v̓o di/
cunt ꝙ cū xp̄s priꝰ cōuerterit panem i car/
nem. ⁊ poſtea mutauerit vinū in ſanguinē
ſicut euāgelice lectionis textus oſtendit. et
ſine vino panem ⁊ ſine pane vinū ꝯſecrari
cōtingit. Grauiter tn̄ offendit q̄ negligent᷑
vel ignorāter alterutrā ſpeciem ꝓtermittit
grauiꝰ qui ſcient᷑ aut ſponte maxime ſi for/

mã intendit mutare vel hereſim introdu-cere. Quid ergo faciẽdũ ſacerdoti ſi vinũ poſt ↄſecrationẽ ↄperiat ꝑtermiſſũ. rñdeo ſi hoc ſtudioſe cã introducẽdi hereſim factũ ẽ nõ ẽ ſacramẽtũ corporis. ſi vero ꝑ obliuionẽ vel negligentiã nihilominus fcã ẽ ↄſecratio corporis vt p̃miſſũ ẽ. tũc tñ vt dicũt aliq̃ vinũ apponere dꝫ. ⁊ ſup illud ſolũmodo vba ad ↄſecrãdũ ſanguinẽ repetere. ſ. ab illo loco. Simili mõ. ⁊c. vſqꝫ in finẽ. omiſſis tñ crucibus duabus q̃ fiũt ſingillatĩ ſup panẽ. Alij vero dicũt ꝙ vino appoſito ĩ calice panẽ ↄſecratũ dꝫ imittere. ſic ꝙ poſſet abſqꝫ aliq̃ repetitõe ſumere ſacrificiũ ſicut fit in die paſceues. Alijs videt̃ ꝙ non dꝫ vinũ apponi ne ſcan-dalũ generet̃. Sꝫ qđ p̃mi dicũt verius ẽ. nã vtilius ſcãdalũ naſci p̃mittit̃ q̃ꝫ vitas relĩq̃t. Si enĩ hec vitas ꝑtermittat̃. ſ. ꝙ vinũ non apponat̃ non pt vere dici hoc ſacramẽtũ cõ-munio corporis ⁊ ſanguis. nec corpus xp̃i ſine ſanguine ſumi dꝫ. Uel hoſtia ſeruet̃ ⁊ ſup alijs ſpẽbus canon repetat̃ vt p̃miſſum ẽ. Verũtñ ſi ſacerdos aq̃ guſtata ieiuniũ ſol-uerit illa die nõ iteret ſacramẽtũ. Si ãt añ vba trãſſubſtãtiationis. ſ. hic ẽ calix. ⁊c. ad-uerterit vinũ fore ꝑtermiſſũ. vel etiã vtrũqꝫ ſcꝫ vinũ ⁊ aquã. tũc illa apponat ĩ calice. ⁊ ĩ ↄſecratione ꝓcedat. reincipiẽs ab illo loco. Hanc igit̃ oblationẽ ⁊c. ſi vero vinũ ſine aqua apponat̃ ñ iõ minus ẽ ſacramẽtũ. vt dicet̃ in ſe. ꝑticula ſup vbo. noui ⁊ eterni teſtamẽti. Quod ſi aliqđ de ſanguine ſtillauerit. de hoc etiã dicet̃ ſup verbo. q̃ ꝓ multis. Uerũ cũ ĩ-terdũ vni pontifici multi ſacerdotes ↄcele-brẽt. put dicet̃ in. vj. ꝑte ſub q̃nta feria cene dñi vbi agit̃ de oleo infirmoꝝ. ſi forte ñ ſil' oẽs ↄſecratoria vba ꝓnũciẽt. q̃rit̃ an ille ſo-lus ↄficiat q̃ p̃mus illa ꝓnunciat. ⁊ an ceteri iterẽt ſacramentũ. Si enĩ hoc ↄcedat̃ poterit ↄtingere ꝙ ille ñ ↄficit q̃ ꝑncipalr̃ celebrat. ⁊ ille ↄficit q̃ ſecũdario celebrat. ⁊ ſic pña ce-lebrãtis intẽtio defraudat̃. Sane dici põt ꝙ ſiue prius ſiue poſterius ꝓferãt ſacerdotes referri dꝫ eoꝝ intẽtio ad inſtans ꝓlationis epĩ cui ꝑncipalr̃ celebrãti ↄcelebrãt. ⁊ tunc oẽs ſil' ↄſecrãt ⁊ ↄficiũt. quãq̃ꝫ nõnulli con-ſentiant ꝙ q̃ p̃mus ꝓnũciat ille ↄſecrat nec

alioꝝ defraudat̃ itentio. q2 factũ ẽ qđ inten-derãt. Conſueuerũt ãt p̃ſbyteri cardinales romanoꝝ circũſtare pontificẽ ⁊ cũ eo pit̃ celebrare ⁊ ↄſũmato ſacrificio đ manu eius cõiõnẽ accipe. ſignãtes aplõs. q̃ cũ dño pa-riter diſcũbẽtes ſacrã de manu eius euchari-ſtiã acceperũt. Et in eo ꝙ ↄcelebrãt oñdũt aplos tũc a dño ritũ huius ſacrificij didiciſ-ſe. ¶ Sane dictis vbis illis hoc ẽ corpus meũ ſacerdos eleuat corpus xp̃i. iuxta illđ Leui. xxiij. offeretis panes p̃mitiaꝝ duos de dua-bus decimis ſil'r qs eleuabit ſacerdos corã dño. p̃mo vt cũcti aſtãtes illud videãt ⁊ pe-tãt ꝙ ꝓficiat ad ſalutẽ. iuxta illđ. Ego ſi ex-altatus fuero a tra. ⁊c. Scđo ad notãdũ ꝙ ñ ẽ aliud dignũ ſacrificiũ imo eſt ſup oẽs ho-ſtias. Tertio exaltatio euchariſtie ĩ manu ſacerdotis ſigt̃ xp̃m verũ panẽ ꝑ ꝓphas in ſcripturis exaltatũ. qñ. ſ. eius incarnationẽ ꝓphetizabãt. Unñ Eſa. Ecce vgo ↄcipiet. et hũc cibũ fore ceteris excellẽtiorẽ. ſil'r ⁊ đ po-tu. Quarto ſigt̃ reſurrectionẽ. Quinto ho-ſtia eleuat̃ vt ꝑpl's ñ ꝑueniẽs ↄſecrationẽ ſed ex hoc cognoſcẽs illã factã eẽ ⁊ xp̃m ſuper altare veniſſe reuerent̃ ad terrã ꝓſternat̃. iuxta illud ad phil'. In noĩe hieſu oẽ genu flectat̃. ⁊c. Et illũ corde ⁊ ore adorẽt. iuxta il-lud apl'i. ad roma. Corde credit̃ ad iuſticiã ore aũt ↄfeſſio fit ad ſalutẽ. Alia rõ ponet̃ ꝓ-pe finẽ. xi. ꝑticule canonis. Licet igit̃ fides ſufficiat ad ſalutẽ. iuxta illđ Auguſtini. crede ⁊ mãducaſti. nõ tñ ſupflua eſt eleuatio. tũ propt̃ cauſas p̃miſſas. tũ q2 ibi tp̃s et lo-cus agendi opus ſe offerũt. fides ſine opibus ſm iacobũ mortua ẽ. Propt̃ eaſdẽ q̃ꝫ cau-ſas calicis eleuatio licet ſanguis videri nõ poſſit ſupflua nõ ẽ. Utꝝ aũt calix coopertus eleuari debeat. dicet̃ in ſequenti ꝑticula ſu-per vbo. qui ꝓ vobis. Et tã corpus q̃ꝫ calix cũ vtraqꝫ manu eleuant̃ ꝓpter maiorẽ re-uerentiã ⁊ ſecuritatẽ. Et exinde ſtringit pol-lices ⁊ indices. put dicetur ſup vbo. Unde ⁊ memores. in eleuatione aũt vtriuſqꝫ ſq̃l-la pulſatur. nã ⁊ in veteri teſtamento leuite tpe ſacrificij tubas clangebant argenteas. vt eaꝝ ſonitu ꝑpl's p̃monitus foret ad ado-randũ dñm ꝑparatus. Et propter cauſam

eā dē ſquilla pulſat. dū corp⁹ xp̄i ad īfirm̄ ī portat̄. Mala etiā capellā dn̄i pape baiulans ſquillā fert. ob reuerēnā reliq̄az quaſ portat. tūc etiā cerei accēdunt̄ propt̄ cauſaz in ſecunda parte ſub n. de acolito ſcriptam.

Septima pars canonis

Simili modo ⁊c

Septima ps. Licet ſub vtraq̄z ſpē ſumat̄ vtrūq̄z. ſ. corp⁹ ⁊ ſanguis. vtraq̄z tn̄ ſpēs ꝯſecrat̄ ⁊ neutra ſupfluit. vt oſtēdat̄ ꝙ xp̄s hūanā naturā totā aſſumpſit ſ. corp⁹ ⁊ aīaz vt totā redimeret. Panis enī refert̄ ad carnē ⁊ vinū ad aīaz. q2 vinū ſanguinē opat̄ in q̊ ſedes ē aīe. Vn̄ legit̄ ī leuitico. Aīa carnis in ſanguine ē. moiſes q̄q3 teſtat̄ ꝙ caro ꝓ corpe. ſanguis aūt offert̄ ꝓ aīa. q̄ circa panis ⁊ vinū in ſacrificio offerunt̄. qd̄ valet ad tuitionē corpis ⁊ aīe. ne ſi ſub ſpē panis ſanguis ſumat̄ cū corpe. et ſic ſub altera tātū ſpecie ſumat̄ ad alterius tantū putet̄ ptinere ſalutē. Et quāuis ſub ſpecie panis ſanguis ſumat̄ cū corpe. ⁊ ſub ſpecie vini ſumat̄ corp⁹ cū ſanguine. tn̄ ſm̄ Innocēniū tertiū. nec ſanguis ſub ſpē panis. nec corp⁹ ſub ſpecie vini bibit̄ aut comedit̄. q2 ſicut nec ſanguis comeditur nec corp⁹ bibit̄. ita neutꝝ ſub ſpē panis bibitur aut ſub ſpecie vini comedit̄. ⁊ ſi cōceſſibile videat̄ ꝙ corp⁹ bibēdo ⁊ ſanguis comedēdo ſumat̄. Eſt ergo ſm̄ cū mod⁹ ſumendi carnē ⁊ ſanguinē q̊ neutꝝ mādūcat̄ aut bibit̄. ⁊ iō recte ſtatuit̄ ī canone ꝙ corpus xp̄i ſacerdos ſine ei⁹ ſanguīe nō ſumat. Vn̄ in quibuſdā locis. p⁹ ſumptionē corpis ⁊ ſanguinis xp̄i aliq̄d d̄ ipſo ſanguine reſeruat̄ in calice. ⁊ ſupinfundit̄ vinū puꝝ. vt alij cōmunicātes inde ſumāt. nō enī eēt decēs tātū ſanguinē cōficere. nec calix capax inueniret̄. Vtꝝ aūt ꝓ ꝯtactū ſanguīs vinū appoſitū efficiat̄ ſacramētū. dicet̄ ſup v̄bo. h̄ ē calix. Sequit̄ poſtq̄z cenatū ē. ⁊c. Decima quarta luna pmi mēſis ad veſperā xp̄s ſm legē tipicū paſca cū ap̄lis celebrauit. d̄ quo cū dixiſſet. Deſiderio deſideraui hoc paſca mādūcare vobiſcū anteq̄z patiar. cur hoc diceret. ſtatim oñdit. vt. ſ. veteri paſce finez īponēs noui paſce ſubſtitueret ſacramētū Accipiēs enī panē z bn̄dixit ac fregit. deditq3 diſcipulis ſuis dicēs. Accipite ⁊ comedite h̄ ē corp⁹ meū qd̄ ꝓ vobis tradet̄. Silr ⁊ calicē poſtq̄z cenauit dicēs. Bibite ex hoc oēs. hic ē ſanguis noui teſtamēti q̄ ꝓ vob ⁊ ꝓ multis effundet̄ in remiſſionē peccatorū. h̄ facite in meā ꝯmemorationē. hac igit̄ inſtitutione īformati celebram⁹ iugiter ꝑ myſteriū qd̄ ſemel offerebat̄ in p̄ciū. Naz vbi veritas venit figura ceſſauit. Chriſtuſ enī p⁹ cenā corp⁹ ⁊ ſāguinē ſuū dedit apoſtolis. vt h̄ ſacramentū velut vltimū teſtatoris mādatū arti⁹ memorie ꝯmēdaretur Vn̄ nouiſſimū condens heredib⁹ teſtamētū dixit. Vos eſtis qui pmāſiſtis mecū in tēptationib⁹ meis. ⁊ ego diſpono vobis regnū ſicut pater me⁹ mihi diſpoſuit. vt edatis ⁊ bibatis ſup menſā meā in regno meo Et licet ap̄li eucariſtiā nō ieiuni accepint nō iō calūniandū ē ꝙ pranſi debeāt hoc ſacramentū recipe. ſicut faciebāt illi q̄s ap̄ls arguit dicēs. Cōuenientib⁹ vobis in vnū iā nō ē dn̄icā cenā mādūcare. vnuſq̄ſq3 enī p̄ſumit cenā ſuā ad mādūcādū. ⁊ aliuſ quidē eſurit. alius ebri⁹ ē. Itē ex h̄ v̄bo p⁹q̄z cenatū ē. videt̄ ꝙ ſacerdos cōicare debeat priuſq̄z tranſeat ad calicis ꝯſecrationez Sed de h̄ dicet̄ ſub tit. de cōicatione ſacerdotis. Sequit̄. Accipiēs ⁊ hunc p̄clarū calicē. ⁊c. ponitur ꝯtinens ꝓ ꝯtento. Nā ⁊ in⁹ ⁊ idem. ⁊ tūc ⁊ nūc. ⁊ hic ⁊ ibi ſacrificat̄ ab oīb⁹ totus eſt in celo totus eſt in altari ſil. ⁊ ſedet ad dextrā patris. ⁊ manet ſub ſpecie ſacramēti. ſicut tactū eſt in. vj. pticula ſup v̄bo eleuatis oculis. ꝙ aūt vinum in calice ꝯſecrauit. patet ergo ex eo ꝙ ipē ſub iunxit Non bibā amodo ex h̄ genimine vitis. ⁊c. Et fiunt iſte ꝯſecrationes cū ſigno crucis vt dictū ē i. vj. pticula ſup v̄bo. Bn̄dixit. q2 virtute crucis ⁊ verboꝝ fit tranſſubſtantiatio naturaꝝ. Hec aūt ſunt verba. Hic ē calix ſanguiniſ mei. i. continenſ ſanguinē meum vel ſanguiniſ ſignificāſ paſſionē. ⁊ nota ꝙ paſſio dr̄ calix vel a calida potione. vl q2 menſurate ſumit̄. Fidelis enī de⁹ q̄ non ſinit nos affligi. pluſq̄z portare poſſumus.

De calice dictū eſt in ꝑte ꝑma ſub titu. de pi
cturis. Dicāt parū eleuato calice ſacerdos
illū deponēs n̄ obſerit eū ad notādū ꝙ qlibet
apl'oꝝ ſic calicē accepit. ꝙ vnicuiqꝫ dn̄s mi/
ſtrauit. Sequit̄. Noui ⁊ eterni teſtamenti.
ſubaudi ꝯfirmatio. noui dicit. qꝛ nos inno
uat ꝑ fidē xp̄i. eterni dicit. qꝛ lex noua nō eſt
tranſitoria ſicut antiq̄. Vet⁹ enī teſtamētū
qd̄ hircoꝝ ⁊ vituloꝝ fuit ſanguine dedica/
tū. ꝓmittebat bonū tp̄alia ⁊ trāſitoria. No/
uum v̄o qd̄ xp̄i ſanguīe fuit ꝯſecratū ꝓmit/
tit eterna. Et ideo teſtamētū illud fuit vetuſ
⁊ tranſitoriū hoc aūt nouū eſt ⁊ eternū De
nouo habet̄ Luce. xxij. Diſpono vobis re/
gnū ⁊c vt ſupra. Vel inde ꝓbat̄ eternū. i. ꝑpe
tuū. vn̄ aſſerit̄ nouū. i. vltimū. Nouiſſimuꝫ
ē hoīs teſtamētū īmobile ꝑſeuerat. qꝛ teſta/
toris morte firmat̄. iuxta illud apl'i. Teſta/
mentū in mortuis ꝯfirmatū eſt. Alioquin
nō valet dū viuit q teſtat⁹ eſt. Porro teſta
mentū nō ſolū dr̄ ſcriptura ſed ⁊ ꝓmiſſio. vt
dicet̄ in ꝓhemio. vij. ꝑtis Et ſc̄dm hūc moduꝫ
dr̄. Hic eſt ſanguis noui ⁊ eterni teſtamēti.
id eſt ꝯfirmatio noue ⁊ eterne ꝓmiſſionis.
ſic dn̄s ipſe ꝓmittit. Qui mādūcat carnem
meā. ⁊ bibit meū ſanguinē hꝫ vitā eternam.
Vn̄ nec ꝑmū teſtamentū vt inq̄t apl's ſine
ſanguine dedicatū eſt. Lecto enī vniuerſo
legis mādato. moyſes accipiens ſanguinē
hircoꝝ aut vituloꝝ. ipſū librū ⁊ oēm ꝑplm
aſꝑſit dicēs Hic eſt ſanguis teſtamenti qd̄
mandauit ad vos de⁹. Ecce q̄ꝫ ꝓprie moy/
ſes v̄ba ꝓdicit q̄b⁹ xp̄us vſus ē i cena Que
rit̄ vtꝝ aq̄ q̄ ī vino ꝯuertat̄ in ſanguinē. De
q̄ etiā iaꝫ infra dicet̄. Si enī ꝯuertit̄. ergo aq̄
ē ſacramētū ſanḡnis. imo videt̄ ꝙ ꝑpli Naꝫ
aque multe ꝑpli multi. ⁊ ob h̄ aq̄ vino miſce
tur vt xp̄o ꝑplus aduneṫ. Nā ⁊ de latere xp̄i
ſanḡs exiuit ⁊ aq̄. ꝓut tactū eſt ſubti. de ob/
latione Si v̄o nō ꝯuertit̄. q̄rit̄ vbi poſt con
ſecrationē exiſtit ⁊ qn̄o ſepat̄a vino cui fue/
rat in vnū ꝯmixta. Si aūt poſt ꝯſecratiōeꝫ
aq̄ pura ꝑmanſerit. ſc̄dm h̄ nō bibit ſolū ſanḡ
nē ſacerdos in hoc ſacramēto. ⁊ ſic p⁹ ꝑmā
ſumptionē iterū eodē die cōicare nō dꝫ. ac ſi
ꝑus aquā bibiſſet. Nā idcirco ſacerdos p⁹
qꝫ ꝑfudit eodē die iteꝝ nō ſacrificat. qꝛ vinū

purificationis ſumpſit. An forte dicet̄ ꝙ ſicꝫ
vinū mutat̄ in ſacramentū redēptionis. ſic
et aqua trāſit in ſacramētū abſolutionis. q̄
de latere xp̄i ꝑiter effluxerūt. Quis hoc au/
deat diffinire. Nā ⁊ illud inq̄rit̄. Vtꝝ xp̄us
reſurgens ex mortuis ſanguinē illū reſum
pſit quē in cruce effudit. Si enī capillus de
capite nr̄o non ꝑibit. q̄nto magis ſanḡs ille
non perijt q̄ fuit de v̄itate nature. ⁊ tn̄ ille in
pleriſqꝫ eccl'ijs dr̄ ꝯſeruari. Quid etiā de cir
cūciſione ꝑpucij vel de ꝑciſione vmbilici di
cet̄. an in xp̄i reſurrectione redijt ad v̄itatem
humane nature ⁊ ad locū glorificanī. Sed
meli⁹ ē totū deo ꝯmittere q̄ꝫ aliquid temere
diffinire. Credit̄ tn̄ ꝑpuciū in lateranē. baſili
ca ꝯſeruari. licet a quibuſdam dicat̄ ꝙ illud
fuit in hierl'm delatū ab angelo Karolo ma
gno q̄ trāſtulit illud ⁊ poſuit aq̄ſgrani ho/
norifice in eccl'ia btē marie Sed p⁹ a karo/
lo caluo poſitū ē in eccl'ia ſcꝫ ſaluatoris apd̄
caroſiū. Sed ſi hoc verū eſt mirandū ē. Cū
eniꝫ caro illa de v̄itate hūane nature fuerit.
credit̄ ꝙ xp̄o reſurgēte ad locū ſuū glorifica
tū redijt Aliq̄ tn̄ dixerūt ꝙ h̄ verū eſſe poſſet
iuxta opinionē eoꝝ q̄ dicūt id ſolū eſſe de v̄i
tate nature hūane ⁊ reſurgere. qd̄ ab adā tra
ductum eſt. Illud aūt oīno nephas eſt opi
nari qd̄ quidā dicere ꝑſūpſerūt. vicꝫ aquaꝫ
ī flegma ꝯuerti. Nā ⁊ de latere xp̄i nō aquā
ſed aquaticū hūorē. i. flegma mētiunt̄ exiſſe.
Duo nanqꝫ ꝑcipua eccl'ie ſacramēta de xp̄i
latere fluxerūt. videlicet ſacramentū redem/
ꝑtionis in ſanguine. ⁊ ſacramentū regene/
rationis in aqua. Nō enī baptizamur ī fle/
gmate ſed in aqua. iuxta illud euāgelij. niſi
q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ et ſp̄ū ſancto nō intra
bit ī regnū celoꝝ. Quibuſdā tn̄ n̄ videt̄ ab/
ſurdū ꝙ aq̄ cū vino tranſeat in ſanguinē. ea
videlicet rōne ꝙ aqua ꝑ admixtionē tranſit
in vinū. ⁊ vinū ꝑ ꝯſecrationē tranſit in ſan/
guinē. aq̄ nanqꝫ tranſit in vinū. cū mlt'o vi/
no modicū īfundit̄ aque Alioq̄n tota vini
ſubā ꝓpter guttā aque mutaret̄. vt quoddā
fiat ex illis ꝯfuſū. qd̄ nec ſit aq̄ nec vinū. ⁊ to/
ta fontis vel fluminis aqua ꝓpter modicā
vini ſtillā in ꝯfuſionis ſpecieꝫ mutaret̄. nec
panis ille poſſet in eukariſtiaꝫ ꝯſecrari qui

factus eſt de frumento cui forte commixtū
fuit vnū granū ordei vel auene. Si ergo plꝰ
apponatur aque q̄z vini erit irritū ſacramē
tum. Oportet q̄dem vt tantum ibi vini pona
tur ꝙ aque ꝯmixtū ſaporē vini retineat. De
hoc dicetur in ſexta pte ſub quīta feria cene
dn̄i ad finē. Sed etiam ſi pꝰ calicis ꝯſecrati
onē aliud vinū mittatᷣ in calicē. illud qḋ nō
tranſit in ſanguinē nō ſanguini ꝯmiſcetur
ſed accidentibus prioris vini ꝯmixtum. cor
pori qḋ ſub eis latet vndiq̄z circūfunditur.
nō madidans circūfuſum. ipſa tñ acciden/
tia vinū appoſitū videntᷣ afficere. qḋ inde cō
ijcitur. qꝛ ſi aqua pura fuerit appoſita vini
ſaporem aſſumit. Quidam aūt voluerunt
aſtruere ꝙ ſicut aqua pura p aque bñdicte
ꝯtactū efficitᷣ bñdicta. ſic ⁊ vinū p ſacramēti
ꝯtactū efficitᷣ ꝯſecratū ⁊ tranſit in ſanguinē
quorū aſſertionē minime rō ſuffragatᷣ. De
q̄ etiā dicetᷣ ſub q̄nta feria cene dn̄i. Sed nū
qd irritū eſt qḋ geritᷣ. ſi forte aq̄ pretermittatᷣ
et videtᷣ ꝙ ſic ex his que ſub ri. de oblatōne ta
cta ſunt. Cautū q̄z eſt in canone cypriani. ꝙ
nō pt calix dn̄i eſſe aqua ſola. nec vinū ſolū
niſi vtrunq̄z miſceatᷣ. Sicut nec corpꝰ dn̄i
pt eſſe farina ſola. niſi vtrūq̄z fuerit aduna/
tū. ⁊ panis vniꝰ ꝯpage ſolidatū. Et hᷣ q̄daꝫ
ꝯſtāter affirmāt aſſerētes ꝙ ſicut aqua ſine
vino ꝯſecrari nō poteſt. ſic nec vinū ſine aq̄
trāſſubſtātiari valet. qꝛ de latere xp̄i ſitᷣ vtrū
q̄z manauit. Alij v̄o ꝯcedūt ꝙ ſi quiſq̄z nō
intendens hereſim introducere obliuione
vel ignorantia ꝑtermiſerit aquā nō ſit irri/
tū ſacramentū. Illā tñ p obliuionē ꝑtermit
tens venialiter peccat. p negligentiā morta
liter. ⁊ grauiter eſt puniendꝰ. et ſꝑ pōt appo/
ni añ trāſſubſtātiationē. ⁊ qḋ ꝑdicitᷣ vinum
ſolū nō poſſe offerri. intelligūt. niſi fiat ſim/
pliciter vel ignorantᷣ. vel nō pōt. i. nō dꝫ. Nā
⁊ eccl'ia grecoꝝ dꝫ nō apponere aquaꝫ in ſa/
cramento. Ait enī ciprianꝰ. Si q̄s de añceſ
ſoribꝰ vel ignoranter vel ſimpliciter nō ob/
ſeruauerit. qḋ nos dn̄s facere exēplo ⁊ ma/
giſterio docuit. pōt ſimplicitati eiꝰ de indul
gentia dn̄i venia ꝯcedi. nobis v̄o nō poteſt
ignoſci q̄ nunc a dn̄o inſtructi ſumꝰ. vt cali
cem dn̄i cū vino mixto. i. vinū cū aqua ī ca/
lice mixtū. ſm qḋ dn̄s obtulit offeramꝰ. Ex
quibus v̄bis apte colligitᷣ ꝙ vinū aque mix
tū chriſtus in cena diſcipulis tradiditᷣ. Si
v̄o vinū ꝑtermittitur. de hᷣ dictū eſt in. vj. pti
cula ſup v̄bo. hoc eſt corpus. Porro licet
diligenti ſtudio vinū optimuꝫ p ſacrificio
ſit querendū. viciū tñ vini nō maculat mū/
diciam ſacramēti. q̄circa. ſiue nouū vinum
qḋ dicitur muſtū ſiue vinū acidū qḋ appel/
latᷣ acetū ſiue etiam muſcidū. in ſacrificium
offeratᷣ. ſacramentū ꝯficitur. ⁊ diuinitꝰ cōſe
cratᷣ. Vitandū eſt tñ ne tale vinū vel mixtū
vel coctū vel roſatū vl' ſpeciatū in calice po
natᷣ. Sūt tñ qui dicūt acetū nō eſſe vinū. cū
ꝓpriam mutauerit naturā. Nā vinū eſt ca
lidū. illud frigidū. ⁊ ideo ex eo ꝯfici nō poſſe
ſicut nec ex agreſta. Qḋ ꝯcedi pōt in aceto
ex alio q̄z ex vino facto. Nā ſi ex vino factū
fuerit ſecus eſt. cū eadē ꝓpe ſit vſia. i. ſubſtan
tia. Iuliꝰ q̄z papa dixit ꝙ cū lacte ꝯfici non
pōt. Botrꝰ aūt vue in neceſſitate ꝯprimetᷣ
iñ ꝯfici pōt. ſed de ipſo botro nō ꝯpreſſo nō
pōt cōicari. Nō pt etiaꝫ ꝯfici cuꝫ aqua. cū q̄
pannꝰ in muſto intinctus lauatᷣ. Illud āt
notandū eſt ꝙ ſi vinū in calice ꝯgelatū fue/
rit. dꝫ tādiu ibi exalare ſacerdos. donec gla/
cies ſoluatᷣ. ꝙ ſi ſic ſolui nequerit adhibeat
ignē. Si aūt muſca vl' aranea vel aliq̄d tale
ceciderit in calicē añ tranſſubſtantiationeꝫ
vini in ſanguinē. ꝓijci dꝫ vinū illud in piſci
nā. ⁊ aliud vinū ⁊ aq̄ apponi. Si v̄o pꝰ trāſ/
ſubſtantiationē ibi ceciderit. vel ſanguineꝫ
tetigerit. ſanguis ſumatᷣ ⁊ illud priꝰ in aliq̄
calice ſepe vino ꝑfundatᷣ. ⁊ q̄nto cautiꝰ ⁊ di
ligentiꝰ fieri pt abluatᷣ ⁊ demū ſup piſcinaꝫ
crematᷣ. qꝛ vix poſſꝫ abſq̄z horrore ⁊ vomitu
ſumi. Ablutionē v̄o ipſā ſacerdos pꝰ cōfe/
ctionē vl' miniſter ſumat. Sed ⁊ ſi quis ſta
tim xp̄i corꝑe ſūpto nauſeā patitᷣ. vomitus
ſili ſup piſcinā ꝯburatᷣ ⁊ puluis in piſcinaꝫ
mittatᷣ. Si tñ aliq̄ hoſtie ꝑticula videatᷣ ibi.
vel ſi corpꝰ xp̄i infirmo datū reijcitᷣ illud re/
uerenter ſuſcipiatᷣ. et ꝯtritum cū vino in ca
lice ſumatᷣ. ſi integrū nequeat recipi. ⁊ ſi hor
ror ſit illud ſumere. pro reliquijs cuſtodiatᷣ.
Nō eſt igitᷣ danda eukariſtia egroto vomē
ti. ſed credat ⁊ manducauit. Sed et ſi quis

adeo egrotꝰ eſt vt maſticare nō poſſit. tunc
tantū ſumat aquā a xp̄i corpe tactā. m īmaꝫ
tn̄ ꝑticulā ſumēs totū ſumit vt p̄miſſum ē.
Nō eſt etiā dāda ebrio. inſano. bertico. epi-
lētico ⁊ ſimilibꝰ. niſi īfirmitate ceſſante Le-
proſo tn̄ dari pt̄ ⁊ muto. ⁊ egroto ꝯponi ſue
mētis pꝰ ꝯfeſſionē ⁊ eiꝰ abſolutionē a pctīs
Qualis aūt pn̄ia īponēda ſit ei q̄ ꝓpt ebrie-
tatē ⁊ voracitatē eukariſtiā euomit. ī cano-
ne bede habet̄. Et nota ꝙ is q̄ ꝯmūicauit ſi
ꝯmode et abſqꝫ violēcia nature pt̄. dꝫ abſtie-
re a ſputo alioq̄n pꝰ horaꝫ ꝯueniētē ſpuere
pt̄. ſaltē in loco vbi ſputū nequeat pedibus
ꝯculcari Siquidē ſpūalis oīa iudicat ⁊ ipe
a nemie iudicat̄. ⁊ oīa mūda ſūt mūdis Q
ſi ſup lignū vel lapidē vel terraꝫ. eukariſtia
vel aliquid de ſanguine ceciderit ſangꝰs linḡ
lambendꝰ eſt. ⁊ deinde radēdꝰ et extergen-
dus eſt ipſe locus. et puluis in ſacrario ſiue
cū reliquijs reponēdꝰ Si vō ſup corpale ce-
ciderit. ſugat̄ ſicut diligentiꝰ fieri poterit. et
lauet̄ ter in calice ⁊ aqua lotōis ſumat̄ pꝰ
miſſā. Deinde corpale recōdēdū eſt. ⁊ loco
reliquiaꝝ ſuandū eſt. Si vō palla altaris i-
tincta fuerit. eodē mō ipſa ꝑticula intincta
inciſa eſt ꝓ reliq̄is ſuanda. Si aūt ſup caſu-
lā vel albā deguttet. ſilr̄ fiat. Si ſup q̄dcūqꝫ
ꝓphanū veſtimētū ꝯburēda eſt ps illa. ⁊ ci-
nis ī loco ſacro reponēdꝰ eſt vt dicūt. Piꝰ
tn̄ papa ſtatuit. vt ſi aliq̄d d̄ ſanḡne ſtillaue-
rit in terrā lingua lambat̄. Si vō fuerit ta-
bula locꝰ corrodat̄ ne ꝯculcet̄. ⁊ raſura igne
ꝯſumat̄. ⁊ cinis intra altare cōdat̄. Et ſi ſup
altare ſtillauerit ſorbeat miſter ſtillā q̄ntuꝫ
poterit Si ſup lintheū altaris. miſter lauet
lintheamia q̄ ſtillā tetigerint tribꝰ vicibꝰ cali-
ce ſubterpoſito ⁊ aq̄ ablutionis ſumat̄ ī cali-
ce. et iuxta altare recondat̄. Ibidē etiā ſequi-
tur qual̄ pn̄ia ſacerdoti cui hec ꝯtigerūt ſit
puſqꝫ celebret īponēda Et nota ꝙ ſi an̄ trāſ-
ſubſtāciationē effuſa fuerit ps. mitent̄ pal-
le ſub ſilentio. ⁊ celebrans ſuū officiū exeq̄t.
Si totum effuſum ſit tūc p̄miſſa ꝯfeſſione
miniſtret denuo. ⁊ reīcipiat officiū. Hanc
igit̄ oblationē ⁊c̄. Si vō poſt tranſſubſtan-
tiationē ps effuſa eſt tunc ſilr̄ officiū exeq̄t.
Si totū ita ꝙ nihil hauſerit. q̄d valde enor-

me eſt. tunc ponat hoſtiā ſup ꝓpiciatoriuꝫ.
⁊ miniſtret denuo panē vinū ⁊ aquā ⁊ rein-
cipiat. Hanc igit̄ ob. ⁊c̄. ꝯfeſſione tn̄ p̄miſſa.
Hoſtia vō ſuata ſumat̄ poſtmodū a mini-
ſtro in fine miſſe vl̄ ſeruet̄ ꝑ infirmis Rur-
ſus ꝯciliū aurelian̄. ſtatuit ꝙ qui nō bn̄ cu-
ſtodierit ſacrificiū. ⁊ mus vel aliud aīal illō
comederit. xl. dies peniteat. Qui aūt ꝑdide-
rit illud in eccl̄ia vel ps eiꝰ ceciderit. ⁊ inuen-
ta nō fuerit. xxx. dies peniteat. In eodē etiaꝫ
capitulo ita ſequit̄. in burcardo li. v. Unde
ſcriptū eſt ꝑfundens aliq̄d ſup altare de ca-
lice qn̄ offert̄. ſex dies peniteat. aut ſi abūdā-
tius. vij. dies peniteat. Qui aūt ꝑfundit cali-
cem dū miſſe ſolēnitas celebrat̄. xl. dies peni-
teat. Si vō omiſſa celebrata preſbyter negle-
xerit accipe ſacrificiū ſilr̄. xl. dies peniteat Et
qui pollutꝰ nocturno tp̄e accepit ſacrificiū
vij. dies peniteat Qui negligentiaꝫ erga ſa-
crificiū fecerit vt a vermibꝰ ꝯſumptū ad ni-
hilū deuenerit. tres q̄dragelimas cū pane ⁊
aqua peniteat. Si integrū inuentū fuerit ⁊
in eo vmis ꝯburat̄. et cinis ſub altari recon-
dat̄. Et qui neglexerit q̄ternis diebꝰ ſuaꝫ ne-
gligētiā ſoluat. Si cū amiſſione ſaporis ſa-
crificiū decolorat̄. xx. dies ieiunio expleātur
Qui vō ꝯglutinatū miſerit. vij. dies penite-
at. Si ſacrificiū fuerit ſordida vetuſtate ꝑ-
ditū igne ꝯburēdū eſt. ⁊ cinis iuxta altare
ſepeliendus eſt. Sic legit̄ in burcardo li. v.
c. omne. Iſtud etiā notandū eſt. ꝙ ſi a naſo
ſacerdotis celebrantis ſangꝰs exierit vl̄ nau-
ſea ſupuenerit recipiat̄ ī aliq̄ vaſculo ne ſā-
cta ꝯtaminentur. ⁊ terſo naſo vl̄ ore abluto
reīcipiat ſub ſilentio vbi dimiſit. Si vō in-
firmitas ſupuenerit mittat̄ ſup crepidineꝫ
ſiue arā altaris vel ſedat donec ꝯualeſcat. et
ſic incipiat vbi dimiſit. Sed ſi nullo modo
poteſt ꝯſumare myſteriū. aliꝰ ſacerdos pa-
tus incipiat vbi ille dimiſit. put dictū ē ī. vj.
ꝑticula ſup vbo. hoc ē corpꝰ meū Sꝫ ſi incer-
tū eſt vbi ille dimiſit. tūc qꝛ piculoſū eēt vba
ſacramenti iterare vl̄ pretermittere poſita ob-
lata illa ſup ꝓpiciatoriuꝫ. miſtret denuo vt
p̄miſſum eſt. ¶ Sequit̄ Myſterium fidei.
Ideo dr̄ myſteriū fidei. qꝛ aliud videt̄ ⁊ aliō
intelligit̄. Hoc credere iubemur diſcutere n̄

audemꝰ. Fides eñ nõ eſt niſi de occultis. iu/
xta illd. Fides nõ hꝫ meritũ ⁊c. vt ſupra Gre/
go. dicit ꝙ ideo dr myſteriũ fidei. q꞉ credere
debemꝰ ꝙ ibi ſalꝰ nr̃a ꝯſiſtit. vl' q꞉ ſine fide nõ
fit hẜ ſacramentũ. i. ſine ea illud intelligi ple/
ne nõ pt. Dicit aũt myſteriũ illd ꝙd ſecretã
⁊ reconditam hꝫ diſpẽſationẽ. Myſteriũ ei
grece dr ſecretũ latine. Et ẜm innocentiũ. iij.
nullꝰ euãgeliſta⁊ dixit hec vba. Ex his aũt ẽ
⁊ alijs ſcripture vbis quidã dixerũt i ſacra/
mento altaris vitatẽ corpis et ſanĝnis xp̄i
nõ eſſe. ſed imaginẽ tantũ ⁊ ſpeciẽ ⁊ figurã
ꝓ eo ꝙ ſcriptura mẽorat aliqñes id ꝙd in al
tari ſuſcipitur eẽ ſacramentũ ⁊ myſteriũ et
exemplũ. Sed hi ꝑfecto laqueũ erroris in/
currũt. de quo etiã dictũ eſt in. vj. pticula ſuper
vbo fregit. Nũqd eñ nõ ſacramẽtũ altaris
vitas nõ eſt. q꞉ figura eſt. abſit oĩno. ſi eĩ hẜ
eſſet ergo nec mors xp̄i vitas eſt. q꞉ figura ẽ
⁊ reſurrectio xp̄i vitas non eſt. q꞉ figura eſt.
Nã mortẽ ⁊ reſurrectionẽ xp̄i figurã ⁊ ima
ginẽ ⁊ ſimilitudinẽ eẽ. manifeſte declarat
apls dicens. Xp̄s mortuꝰ eſt ꝑ delictis nr̄is
⁊ reſurrexit ꝓpter iuſtificationẽ noſtrã. Et
petrꝰ aplus. Chriſtꝰ paſſus ẽ ꝓ nobis. nobis
relinquẽs exẽplũ vt ſequamur veſtigia eiꝰ
Ergo mors xp̄i exemplũ fuit vt pctõ moria
mur. ⁊ reſurrectio eiꝰ exẽplũ fuit vt iuſticie
viuamꝰ. Si eñ vitas nõ fuit. ergo xp̄s vere
mortuꝰ nõ fuit. ⁊ ve nõ reſurrexit. ẜ ⁊ mors
eius ⁊ reſurrectio eiꝰ va nõ fuit ẜ abſit hoc
Nã ꝓpħa de eo ꝑdixit. Vere languores no
ſtros ipſe tulit. ⁊ dolores nr̄os ipſe portauit
Altaris ergo ſacramentũ ẽ vitas et figura.
Tria ꝗ ꝑpe ſunt in hẜ ſacramẽto. diſcreta vi/
delicet forma viſibil'. vitas corpis. ⁊ vtus ſpi
ritualis. Forma panis ⁊ vini vitas carnis
⁊ ſanĝnis. vtus charitatis ⁊ vnitatis. Pri/
mũ oculo cernit. ſcdm aĩo credit. tertiũ cord
ꝑcipit. Primũ eſt ſacramentũ ⁊ non res. ſe/
cundũ ẽ ſacramentũ et res. tertiũ vo ẽ res
⁊ nõ ſacramẽtũ. Sed pmũ eſt ſacramẽtum
gemine rei. tertiũ ẽ res gemini ſacramẽti. ſe
cũdũ aũt eſt ſacramẽtũ vniꝰ ⁊ res alterius.
Nã forma panis vtrãqꝫ xp̄i carnẽ ſignificat
i. verã et myſticã. ſed verã carnẽ ⁊ ꝯtinet ⁊ ſi
gnificat. myſticã vo ſignificat ſed nõ continet

Sicut eñ vnꝰ panis ex multis granis ꝯfi/
cit. ⁊ vnũ vinũ ex diuerſis racemis ꝯfluit. ſic
⁊ corpꝰ xp̄i ex multis mẽbris ꝯponit. ⁊ vni/
tas eccleſiaſtica ex diuerſis ꝑſonis ꝯſiſtit. ſ.
in ꝑdeſtinatis. vocatis. iuſtificatis. ⁊ glorifi
catis. nã quos deꝰ ꝑdeſtinauit hos et vocauit
⁊ quos vocauit hos ⁊ iuſtificauit ⁊c. Vñ apls
Vnꝰ panis et vnũ corpꝰ multi ſumus. In
cuius rei typũ eſt facta arca dñi de lignis ſe
thim. q ſũt icõputribilia. ⁊ albe ſpine ſimilia
Patet ergo ꝙ ſubã corpis ⁊ ſanĝnis xp̄i eſt
ſacramentũ et res. ſed alteriꝰ ſacramẽti ẽ res
⁊ alterius rei eſt ſacramẽtũ. Eſt eñ res pmi
q꞉ ſignat ⁊ ꝯtinet a pmo vicꝫ a forma viſibi
li. ⁊ eſt ſacramentũ tertij. q꞉ ſignificat ⁊ efficit
tertiũ. i. vnitatẽ eccliaſticã. Dicit ergo hẜ mi
ſteriũ fidei. quia aliud ibi cernit. ⁊ aliud ibi
credit. Cernit eñ ſpẽs panis ⁊ vini. et credit
vitas carnis et ſanĝnis. Qd aũt hic dr miſte
riũ fidei alibi dr ſpiritꝰ ⁊ vita. Spiritꝰ eñ ẽ
miſteriũ. ẜm illud. Littera occidit ſpũs aũt
viuificat. Et fides eſt vita. ẜm illud. Iuſtꝰ
meꝰ ex fide viuit. Hic ergo dñs ait. Verba
q locutꝰ ſũ vobis ſpũs et vita ſũt. Verũ cũ
ꝯſecratio ꝑficiat ſacramẽtũ ⁊ pꝰ ꝯſecratiõez
nõ ſit in altari panis aut vinũ. querit quis
panis eſt corpis aut quod vinũ eſt ſanĝnis ſa
cramentũ. Nã ſi dicat ꝙ panis q fuit. vl' vi/
nũ ꝙd extitit. ꝑfecto nec ille corpis. nec illud
eſt ſanĝnis ſacramẽtũ. q꞉ panis tranſiuit i
corpꝰ ⁊ vinũ in ſanĝnẽ. Si vo dicat ꝙ ſpẽs
illa q remanſit. illa qdẽ nec extitit ex granis
nec ꝯfluxit ex racemi acinis. quia ex his nõ
ꝓuenit accidens ſed ſubã. Quã ergo ſilitu
dinẽ aſſignabimꝰ inter ſacramentũ rei. ⁊ rẽ
ſacramenti. Nã ſi ſacramenta nõ hrẽnt ſili
tudinẽ rerũ quarũ ſunt ſacramẽta. ꝓprie ſa/
cramẽta nõ dicerent. ſicut ſacramẽtũ bapti/
ſmi ꝙd ẽ ablutio carnis exterior ſilitudinẽ
hꝫ ſignificati. ꝙd eſt ablutio mentis interior.
Sane ſacramentũ iſtud in eo gerit ſilitudi
nẽ corpis. in quo panis ſilitudinẽ repñtat
Spẽs ergo panis ſacramẽtũ eſt corpis nõ.
ſolũ rõne rei ſignate. vm etiã rõe ꝯtẽte. Que
rit aũt vtrũ ſpẽs panis ⁊ vitas corpis vnum
ſint ſacramentum an diuerſa. Et videt ꝙ di
uerſa. cũ eñ diuerſa ſint ſigna videt ꝙ diuer

ſa ſint ſacramenta. Preterea ſcriptū ē Per
ficiant in nobis q̄s dn̄e tua ſacramenta. q̄d
ꝯtinent Que v̄ba ſub ti. de orōne nouiſſiā
exponent̄. Sed videt̄ ꝯtra q̄ ſint ſolū vnū.
cū ei eādē rē ſacrā ſigificent videt̄ q̄ idē ſint
ſacramētū. Preterea alibi legit̄. p̄ſta vt hoc
tui corpis ꝛ ſanḡnis ſacramētū nō ſit nobis
reatus ad penā. Sup h̄ dicūt quidā q̄ for
ma panis ꝛ vini ſunt vnū ſacramētū. nō
ppter vnū ſignatū. ſed ppter vnū ꝯtentum
Spēs aūt panis ꝛ vitas corpis ſūt vnū ſa
cramētū nō ppter vnū ꝯtentū. ſed ppt̄ vnū
ſignatū. Ibi dn̄t ꝯcedere q̄ ſic diuerſe res p
pter vnū ꝛ idē ſignatū idē ſūt ſacramentū.
ſic eadē res ppter diuerſa ſignificata diuerſa
ſūt ſacramenta. Quib⁹ obijcit̄ q̄ ſi ſpecies
panis ꝛ vitas corpis idē ſūt ſacramētū. cū
ſpēs panis ſacramentū ſit corpis: ergo vi
tas corpis idē eſt ſacramentū. ꝛ ita idē ē ſa
cramētū ſui. Sꝫ h̄ nō pcedit. q̄ ſpēs panis
ꝛ eſt q̄dā ſacramentū q̄d eſt vitas corpis.
ꝛ eſt q̄dā q̄d nō eſt illa q̄uiā ſūt duo ſacra
mēta diuerſa Alij v̄o dicūt q̄ ſiue diuerſe ſint
ſigficata ſiue diuerſa ſigficantia. ſp diuerſa
ſūt ſacramēta. q̄s optet ꝯcedere q̄ in altari
ſūt ad min⁹ q̄ttuor ſacramēta vicꝫ ſpēs pa
nis ſpēs vini. vitas carnis. ꝛ vitas ſanḡnis
Preterea cū panis ꝛ vini diuerſa ſint acci
dentia. vt ſapor et odor. pond⁹ et color. q̄nti
tas ꝛ figura. videt̄ q̄ ſinglā p ſe ſint varia ſa
cramēta. q̄ enī rōe pot⁹ vnū q̄ȝ aliud dōm
eſt ſacramentū. Sed cui⁹ rei ſacramētū eſt
odor aut ſapor. Ad h̄ pt̄ n̄ icōgrue r̄nderi q̄
oīa ſic accepta ſunt vnū eukariſtie ſacramē
tū eo q̄ nullū p ſe ſolū ſigficet. ſed oīa ſimul
panis ſpēm repn̄tant. q̄ corp⁹ xp̄i ꝯtinet et
ſignat. Signoꝝ aūt alia ſūt naturalia alia
poſitiua. Naturalia ſūt q̄ ſ̄m naturā ſign̄t.
quoꝝ q̄dā ſunt q̄ p antecedēs ſignāt ꝯſeq̄ns.
vt rubore veſptino ſignat̄ ſerenitas matuti
na. Alia ſūt q̄ p ꝯſeq̄ns ſignāt añcedens vt
fumo vel cinere ſignat̄ ignis fuiſſe. Poſitiua
ſūt illa q̄ ſ̄m ipoſitionē ſignāt. q̄ȝ alia ſūt ſig
rei ſacre. vt ſerpens eneus erectus in heremo.
alia ſūt ſigna rei nō ſacre. vt arc⁹ triūphalis
erect⁹ in biuio. Porro ſignoꝝ rei ſacre. alia
ſunt ſacra vt baptiſmus. alia nō ſacra vt a
gnus paſcalis Sacra ſunt ſigna noui teſta
menti. Non ſacra veteris. Quāuis enim
vtraqꝫ ſint ſigna rei ſacre. i. rē ſacrā ſign̄tia.
non tn̄ vtraqꝫ ſunt ſacra. i. iuſtificātia. Li
cet nōnulli dixerunt ſacramēta legalia iuſti
ficaſſe. Hec enī eſt dr̄ña inter legalia ꝛ euan
gelica ſacramēta. q̄ȝ illa ſigficabāt tantū. h
aūt ſigficant et iuſtificant. Verꝫ q̄nqꝫ large
q̄nꝫ ſtricte ſacramētū accipit̄. Large ſ̄m q̄d
oē ſignū rei ſacre ſiue ſit ſacrū ſiue nō ſacrū
dr̄ ſacramentū. Vn̄ ſigna legalia ſacramen
ta dicunt̄. Stricte ſ̄m q̄d ſacrū ſolummō ſi
gnū dr̄ ſacramētū. Sacramētū aūt dr̄ actiue
ꝛ paſſiue. q̄i ſacrū ſignans vel ſacrū ſiḡtum
Nā noīe ſacramēti q̄nꝫ ſignū rei. q̄nꝫ res ſi
gnū variē nuncupat̄. Sed ſ̄m q̄d ſacramētū ac
cipit̄ p ſigno rei ſacramentū dr̄ a ſacro ꝛ ſigno
q̄i ſacrū ſignū. Sed ſ̄m q̄d ſacramētū acci
pit̄ p re ſigni ſacramentū dr̄ a ſacro et ſecre
to. q̄i ſacrū ſecretū. Spēs ergo panis dr̄ ſac
mentū actiue. i. ſacrū ſignās. vnitas aūt eccle
dr̄ ſacramētū paſſiue. i. ſacrū ſiḡtū. Corp⁹
v̄o dn̄icū vtroqꝫ mō dr̄ ſacramētū. i. ꝛ ſacꝝ
ſignās. ꝛ ſacrū ſiḡtum. Sacramētū v̄o ꝯſi
ſtit in trib⁹. ſ. in reb⁹. in factis. ꝛ in v̄bis. ſꝫ p
prietatē ſilitudinē et interp̄tationē. Leo nā
qꝫ ſ̄m ppietatē ſiḡt diabolū. Vn̄ Aduerſa
ri⁹ veſter dyabol⁹ tanqꝫ leo rugiēs circuit
q̄rens quē deuoret. Seminare ſ̄m ſilitudi
nē ſigficat p̄dicare Vn̄ Exijt q̄ ſemiat ſemi
nare ſemē ſuū. ꝛ aliud cecidit in terrā bonā
et aliud ſup petrā. ꝛ aliud int̄ ſpinas. Ema
nuel ſ̄m interp̄tationē ſigficat xp̄z. Vn̄ Et
vocabit̄ nomē ei⁹ emanuel. q̄d interp̄tatur
nobiſcū de⁹ Res vt aq̄ baptiſmi. factum vt
ſignaculū crucis. v̄bum vt inuocatio trini
tatis. Singula repiunt̄ in h̄ excellentiſſimo
ſacramento. res. i. corp⁹ et ſanḡs. factū id ē
eſus ꝛ pot⁹. v̄bū. h̄ eſt corp⁹ meū. h̄ ē ſanḡs
me⁹. Sequit̄ Qui p vobis ꝛ p multis effū
det̄ in remiſſionē pctoꝝ. Pro ſolis p̄deſtia
tis effuſus eſt q̄ntū ad efficaciā. ſed p cūctis
hoīb⁹ q̄ntū ad ſufficientiā. Effuſio q̄ppe ſan
ḡnis iuſti p iniuſtis tā fuit diues ad p̄ciū.
vt ſi vniuerſitas crederet in redemptorē nul
lū oīno vincula diaboli retinerēt. v̄bum enī
effuſionis abundāñā notat. Peccatū aūt

duob⁹ modis remittit̃. vicȝ quo ad meritū
culpe. ⁊ h̃ ꝑ ſanguinis fidē q̃ iuſtificamur
a culpa. et q̄ ad debitū pene et hoc ꝑ ſang/
nis preciū. q̊ redempti ſum⁹ a pena. Oēs
eni q̄ oues errauim⁹. vn⁹quiſqȝ in viā ſuā
declinauit. Et dn̄s poſuit i eo iniq̄tates om
nium noſtrū. Vulnerat⁹ eſt ꝓpter iniq̄ta
tes nr̄as. attrit⁹ eſt ꝓpter ſcelera nr̄a. diſcipli
na pacis noſtre ſup eū. et liuore ei⁹ ſanati
ſumus. Vere languores nr̄os ipſe tulit. et
dolores nr̄os ipſe portauit. Q2 ergo iuſtus
iniuſte punit⁹ eſt. iniuſti iuſte ſūt liberati.
Aſſūpſit eni in ſe penā ꝓ oībus. vt daret ſe ꝑ
grām vniuerſis. Dicañt ſacerdos eleuat ca/
licē vt illū ꝓplo oñdat. nec eſt ſuꝑflua h̃ ele/
uatio. ꝓut dictū eſt in fine ꝑticule p̃cedētis.
Eſt āt notādū ꝙ quedā eccl'ie duas habent
pallas corꝑales. ⁊ ibi eleuat̃ calix coopt⁹ cū
altera eaꝝ. In q̊ oñdit̃ h̃ ſacramētū occultiſ
ſimū fore ⁊ difficillimū ad intelligendū. ꝙ qȝ
tꝑe inſtitutionis hui⁹ ſacramēti ſangs̃ xp̄i
inuiſibil' erat. q2 intra venas eius exiſtebat.
Alie vō eccl'ie vnā tantū hn̄t pallā et ibi ele/
uat̃ diſcooptus abſqȝ velamīe. Primo ad de/
ſignādū ꝙ poſt inſtitutionē hui⁹ ſacramen
ti ſangs̃ xp̄i fact⁹ fuit viſibilis ꝑ ipſi⁹ effuſi
onē in cruce. Vn̄ h̃ dr̄. Hic eſt ſanguis me⁹
ꝛc. In eo eni ꝙ calix nō eſt cooptus cū palla
ſupra quā eſt hoſtia ꝯſecrata. deſignat̃ ꝙ ſā
guis xp̄i a corꝑe effuſus ⁊ ſeꝑat⁹ eſt. Scd̄o
q2 hoſtia ē ſup pallā corꝑalē nec bono mō
poſſet alibi poni. Tertio q2 ꝓpter venti fla/
tū ꝑiculoſū eſſet cooptū cū palla leuare. Et
nota ꝙ ſacerdos act⁹ xp̄i repn̄tans dn̄ dicit
Accipiens calicē. paꝝ eleuat calicē. deīde di
cens. bn̄dixit. vt ſine ꝑiculo calicē benedicat
illū in altari deponit. Subſeq̄nter etiā dicēſ
Accipite. parū tenet eleuatū vſqȝ dū in altū
eleuet. vt illū ꝓplo oñdat. Sequit̃. Hec q̊tieſ
cūqȝ feceritis ꝛc. Hec clauſula q2 ꝯſecratōēȝ
tā corꝑis q̄ȝ ſangn̄is reſpicit. p⁹ depoſitum
calicē dȝ dici. Sane in ꝑceptione corꝑis xp̄i
⁊ ſangn̄is mag̃ ē nobis adhibēda diſcretio
Cauendū eſt eni ne ſi nimiū differat̃ mortis
ꝑiculū incurrat̃. dn̄o ꝓteſtante. Niſi mādu
caueritis carnē filij hoīs ⁊ bi. ei⁹ ſangn̄ē nō
habebitis vitā in vobis. Si vō q̄s indigne
ſuſcipit ſm̄ aplm̄. iudiciū ſcȝ dānatiōis ſibi
mādūcat ⁊ bibit. Ideo ſm̄ eūdē aplm̄. ꝓbet
ſeipſū hō. et ſic de pane illo edat et de calice
bibat. Dicet ergo quiſqȝ ꝯmūicandū eē q̊ti
die. Alius vō dicit ecōtra. Faciat igit̃ vnuſ
q̄ſqȝ qđ pie credidit faciendū. Nō eni litiga
uerūt ad inuicē. nec alter alteri ſe ꝑpoſuit.
Zache⁹ ſcȝ ⁊ ille cēturio cū alter eoꝝ gaudenſ
xp̄um in domo ſua ſuſcepit. ⁊ alter dixerit.
Dn̄e nō ſū dign⁹ vt intres ſub tectū meū. Et
h̃ eſt qđ aug⁹. ait. Alij q̊tidie ꝯmunicāt cor
pori et ſangn̄i dn̄i. alij certis dieb⁹ accipiūt.
qđ liberā hȝ obſeruationē. De h̃ ſub ti. de oſ
culo pacis dicet̃. Et nota ꝙ licet xp̄us ſemel
credētes ſua morte redemerit eccl'ia tn̄ h̃ ſa/
cramentū q̊tidie neceſſario repetit ob tres ꝓ
cipue cāas. Primo q2 in vinea laborātes co q̊
tidie reficiunt̃. Scd̄o vt neophiti ꝑ illud in
corꝑent xp̄o. Tertio vt memoria paſſionis
xp̄i q̊tidie mēb⁹ fideliū ad imitādū inſtiga
tur. q̊tidie ei egem⁹. ideoqȝ panis q̊tidian⁹
vocat̃. Quotidianū ergo ſacrificiū vt ꝓbat
paſcaſi⁹ papa eſt ꝯmemoratio. nō iteratio
paſſionis. et iō ſequit̃. In mei mēoriā facie/
tis. In hoc ſacramēto nobis q̊tidie mortis
⁊ paſſionis xp̄i mēoria renouat̃. Unde .j. ad
chorinth. xj. Quotieſcūqȝ mādūcaueritis
panē hūc et calicē biberitis mortē dn̄i annū
ciabitis donec veniat. Propter qđ ipſe di/
cebat aplis. Hoc facite in meā ꝯmēoratōēȝ
Hāc vltimā nobis mēoriā dn̄s reliq̄t. ꝓut
dictū eſt ſup v̄bo. Poſtq̄ȝ cenatū eſt. Et no
ta ꝙ habem⁹ triplex mēoria le dn̄ice paſſiōiſ
Primū q̄ȝtū ad viſū. in imaginib⁹ ⁊ pictu
ris ⁊ ꝓpterea crucifixi imago depingit̃ in li/
bro ⁊ in eccl'ijs. Scd̄m q̄ntū ad auditū ſcȝ
paſſio xp̄i p̄dicata. Tertiū q̄ȝtū ad guſtum
ſcȝ ſacramentū altaris. in quo ipſa xp̄i paſ/
ſio patenter exp̄mit̃. Et ꝓpter h̃ ꝑmiſit. Et me
moriā venerantes. Et ſequit̃. Vn̄ ⁊ mēores
Qui aūt calicē diſcooptū eleuāt. illū in hoc
loco cum palla corꝑali coopiūt. innuentes
ꝙ ſepulto dn̄o aduoluto lapide. clauſum ē
oſtiū monumēti. vt dicit marcus ꝛc.

Octaua pars canonis.

Unde et memores ꝛc. Octaua pars. Qui pridie ꝙ pateretur ꝛc. Similr modo ꝛc. vt hec in mei memoriā faciemus. Idcirco in hac parte ꝯmemorandā ꝓponit eccleſia. s. tam beatā paſſionē. nec nō ⁊ ab inferis reſurrectionē. ſꝫ ⁊ in celos glorioſaꝫ aſcenſionē. Quoꝝ primū. s. paſſio excitat charitatē. ſecundū. s. reſurrectio corroborat fidē. tertiuꝫ. s. aſcenſio letificat ſpem. Quid enī in nobis magis caritatē accēdit ꝙ̄ ꝙ ꝓprio filio ſuo nō pepcit deus. Quid magis in nobis fidē ꝯfirmat. ꝙ̄ꝫ ꝙ xpus reſurrexit a mortuis. Sicut enī in adā oēs moriūtur ita ⁊ in xpo oēs viuificabuntur. Quid magis in nobis amplicat ſpem. ꝙ̄ꝫ ꝙ xpus aſcendēs in altū cap. du. cap. de. do. ho. vt vbi ipſe ē illic ſit ⁊ miniſter eius. Sacerdos igitur hec repreſentans dicēdo. tā beate paſſionis. manus in modū crucis extēdit in habitu corporis. manuū xpi extenſionem in cruce repñtet. qd tñ alij faciūt qñ dicūt. Hanc igitur oblationē. repreſentantes crucifixionē ſtatim ſecuturaꝫ. Et quia xpus plixius orās factus eſt in agonia. ideo agoniā illaꝫ habitu oculoꝝ ⁊ faciei quodāmō repñtat. Dicēs aūt nec nō ⁊ ab inferis reſurrectionis. illas ad ſe vt prius reducēs eas parum erigit. Unde in cantico abacuc. Altitudo manus ſuas leuauit. Et h in ſignū ꝙ xpus in[illegible] leo ſurrexit a mortuis. Item dicens Sed ⁊ in celos glorioſe aſcenſionis eas erigit equaliter vſqꝫ ad humeros in ſignū ꝙ xpus eleuatis manibus ferebatur in celū. ⁊ ſedet ad dexteraꝫ dei patris. Quod igitur dicitur Unde ⁊ memores ꝛc. ſic eſt intelligendū. q. d. Nos eſſe ſacerdotes profitemur ⁊ plebē tuā memoreꝫ eſſe teſtamur xpi filij tui ꝛc. Sacerdotes quidē memores ⁊ inſtructi eē debent. quia ipſi miſſā celebrāt ⁊ ſacrificiū xpi exēplo offerūt. Plebs etiā ſctā memorē eē dꝫ. quia xpus nō ſolū pro ſacerdotibus verū etiaꝫ pro plebe paſſus ē. q ſctā dr. quia fide ⁊ bapt[is]mo xpi [illegible] ſanctificata eſt. Item et nūc ſtringunt digiti. s. pollices ⁊ indices. nec diſiūgantur niſi qñ oportet hoſtiā tāgi. vel ſigna fieri. Ratio. Primo ob reuerētiā ſacramēti. ne videlicet aliquid tangāt poſt ꝯtactū corporis xpi. Secūdo vtiqꝫ in ſignū ꝙ in h ſacramēto ſcd[m] [illegible] accedit [illegible] obedit xpi. Tertio ſubijcit. Unde et memores tā beate paſſionis reſurrectionis ⁊ aſcenſionis ꝛc. Tercio digiti q corpus xpi tetigerunt iungunt ad oñdendū ꝙ fideles illud fide ⁊ deuotione tangentes debēt eē charitate ꝯiuncti. ⁊ ſicut digiti in tāgēdo et ſignādo ab inuicē ad horā. ſic et fideliū opatiões in hac vita cū expedit ſepanī. quiā quīqꝫ per ꝯtemplationē ad ſpūalia eleuantur. et qñqꝫ pro mundanis neceſſitatibus tpalia amiſtrāt. Quarto digitoꝝ ꝯiūctio indicat. ꝙ corporis et ſanguinis dñi noſtri ſacramento ⁊ mēs ⁊ corpus ſacerdotis inſepabiliter eſſe dñt affixa. Quinto ſtringunt ne puluis ſeu particula hoſtie illis forte adherēs cadat. Quia vero eccleſia dixit ſe memorē dominice paſſionis. ideo ſtatim acerbiorem ſpeciem ipſius paſſionis ꝯmemorat recolēs in quīqꝫ crucibus quīqꝫ plagas. Sicut enī ſubſequens expoſitio declarabit ab hinc vſqꝫ dū corpale deſup calicem remouetur. dñice paſſionis ordo memoratur. Nā vbi dicit ſacerdos hoſtiā puraꝫ. hoſtiā ſanctā. hoſtiam imaculatam. panē ſanctū vite eterne. et calicez ſalutis ppetue. quinariū crucis ſignaculū imprimit ſup oblatam ⁊ calicē ſignās quinqꝫ xpi plagas. videlicet duas manuū. totidēqꝫ pedū. ⁊ vnaꝫ lateris. Uel quīqꝫ cruces ſignant ꝙ xpus quinqꝫ ſecula redemit. Tres aūt cruces ꝯmuniter facit ſacerdos ſup oblatā et calicem. ꝙ̄ magis in tribus verbis vtriqꝫ pariter intelligitur. Nunꝙ̄ enī in crucis ſignaculo panis ſepatur a calice. niſi cū ſepatim nominantur in canone. Et quā hoſtia collocatur a ſiniſtro latere calicis recta pars crucis ſolummodo ſup panē. tranſuerſa vero vſqꝫ ſup calicē debet ptendi. quoniaꝫ erecta pars crucis corpus chriſti ſuſtinuit. tranſuerſa vero brachia diſtendit. Due vero cruces ſepatim facte aīam chriſti ſepatam a corpe ſignant. Sed cū iā plene ⁊ pfecte ſit ꝯſecratio celebrata. naꝫ materia panis et vini iam tranſijt in ſubſtantiā carnis ⁊ ſanguinis. nec vlterius poteſt deteriorari vel meliorari. ⁊ ſacerdos vlterius vtitur ſuis. nō chriſti ſmonibus querit quare ſup eukariſtiā adhuc benedi-

ctōnis ſignū im̄pmit. aut aliqḋ ꝯſecratōnis ṽbum pfert. Preterea q̄dam ſubiungunt i canone innuētia ꝙ nō duz ſit tranſubſtātiatio ꝯſūmata ſup h̄ dicunt q̄dā. ꝙ ſcriptura nō attēdit hic hm̄ōi anguſtias tp̄is. ſʒ ſacerdos cū n̄ poſſit ſil' m̄lta pferre et agere. ita loquit̄ et agit ac ſi tp̄s ſtaret ⁊ eſſent adhuc faciēda. q̄ in p̄ncipio ſ'monis nōdū erant facta. et ṽba et ſigna nō ad tp̄s ſue platōis ſed ad ꝯceptionē loquentis ſunt referēda. Innocenti⁹ papa terti⁹ dixit. qui canone aliḋ ṽba ſig̃ficāt. ⁊ aliud ſig̃ p̄tēdūt. Verba nāqʒ p̄ncipalit̄ ſpectant ad eukariſtiā ꝯſecrādaʒ ſig̃ vō p̄ncipalit̄ ptinent ad hiſtoriā recolendā. Nā ṽbis vtimur ad ꝯſecrandū panem ⁊ vinū in corp⁹ et ſang̃nem ieſu xp̄i. Sig̃s vtimur ad recolendū ea q̄ p hebdomadam añ paſcalē geſta ſunt circa xp̄m. Patet ergo ꝙ q̄ʒtum ad ordinē eukariſtie ꝯſecrāde capitulū illud. Qui p̄die q̄ʒ pateret ⁊c. in fine canonis ſubijci debuiſſet. q̄ꝛ in eo ꝯſecratio ꝯſūmat̄. Sʒ q̄nīā īpediſſet ordinē hiſtorie recolēde. q̄ꝛ qḋ fuit geſtū in medio poneret in fine. pruḋ⁹ canonis ordinator vt ordinē ſeruaret hiſtorie q̄i q̄dā neceſſitate ꝯpulſus capitulū illud. Qui p̄die ⁊c. q̄i cor canonis in medio collocauit. vt q̄ ſequūtur intelligant̄ p̄cedere. ſm̄ illā figurā. q̄ ſepe fit vt q̄ narratione ſuccedūt. intellectu p̄cedāt. Vel poti⁹ vt tā lr̄e q̄ʒ hiſtorie ſu⁹ ordo h̄uet̄. dicat itaqʒ ꝙ ptinēt ſig̃ ad hiſtoriā paſſionis recolēdaʒ q̄ꝛ ſig̃ficant q̄nqʒ ſenſus. q̄ tūc reuera patiebant in xp̄o. vel q̄nqʒ ei⁹ plagas. vt dictuʒ ē. Sed ṽba nō ptinēt ad eukariſtiā ꝯſecrandā imo ptinēt ad eukariſtiā ꝯſecrataʒ hoc mō. Nos hui tui vicʒ ſacerdotes ſed ⁊ plebs tua ſancta. ſ. ꝑplus xp̄ian⁹. nā qḋ ꝑplus agit voto ſacerdotes pagunt miſterio. offerim⁹ p̄clare maieſtati tue. i. p̄ ceteris clare. Naʒ ſi iuſti fulgebūt ſic̄ ſol ī regno p̄ris eoꝝ. q̄nto clari⁹ maieſtas diuina p̄fulget. De tuis donis. i. de frugib⁹ ſegetū. ⁊ h̄ q̄ʒtum ad paneʒ q̄ eſt ꝯſecrat⁹ in carnē. ac datis. i. ḋ frugib⁹ arborū. ⁊ h̄ q̄ʒtū ad vinū qḋ eſt ꝯſecratuʒ in ſang̃nē. De his inquā ⁊ ill' offerim⁹ hoſtiā puram. hoſtiā ſanctā. hoſtiā im̄aculatā. i. eukariſtiā īmunē ab oī culpa originali. venia

li. ⁊ criminali. Vn̄ dicat̄ hoſtia. dictū eſt i ſexta pticula ſup ṽbo. q̄ pridie. Vel purā q̄ntum ad cogitationē. q̄i puro corde. ſanctaʒ q̄ʒtū ad locutionē. īmaculatā q̄ʒtū ad opationē. q̄ꝛ peccatū nō fecit. nec dol⁹ inuent⁹ eſt in ore eius. ſupple h̄ eſt panē ſanctū. i. ſctificantē. ſupple datorē vite et'ne q̄ʒtū ad ſtolam carnis. ⁊ calicē ſalutis ppetue q̄ʒtū ad ſtolā aīe. ſm̄ illud. Ego ſū panis viu⁹ q̄ de celo deſcendi. ſi q̄s mādncauerit ex h̄ pane viuet ī eternū. Pōt etiā ſcḋo mō hec ṽba exponi. vt vicʒ xp̄s dicat̄ hoſtia pura. q̄ꝛ cōcept⁹ eſt ſine pctō. dicat̄ panis vite eterne. q̄ꝛ eſt reſurrectio angeloꝝ. et calix ſalutis ppetue. quia reſurrectio ē hoīm. Vel tertio mō hoſtiam purā. q̄ꝛ xp̄s oblat⁹ eſt vt nos liberaret a feditate original' pctī. Sanctā q̄ꝛ vulnerat⁹ ē vt pfluerēt ſacramenta. q̄b⁹ eccl'ia ſctificat̄. Immaculatā. q̄ꝛ mortu⁹ ē vt nos liberaret de morte eterna. Panē vite eterne. q̄ꝛ eſt noſtrū viaticū. q̄i via. Et calicē ſalutis ppetue. q̄ꝛ eſt refectio angeloꝝ. iebriās in patria. Vel ſic q̄rto mō. De tuis donis ac datis. Dona ſūt in re et'na. data in opa tpali. Offerimus hoſtiā purā. ſ. corp⁹. hoſtiā ſanctā. ſ. ſang̃nē hoſtiā im̄aculatā q̄ ad vtrūqʒ. Vel puraʒ. i. ab alijs ſepatā. ſanctā. i. ſanctificatā. im̄aculatā. i. a macul' emūdatā hoſtiā ḋ corpe puro ꝯſciā bona. ⁊ fide nō ficta. Sequit̄. Supra q̄ ⁊c. Cū āt orauerit p hoſtia trāſſubſtātiandā. eāqʒ iā trāſſubſtantiatam p̄ri obtulerit. nunc orat p ipſi⁹ acceptatōe. vt eā ad inſtar antiq̄ꝝ ſacrificioꝝ acceptet. ppicio ſupple nobis. ac ſereno vultu. i. reſpectu placabili dignerisreſpicere. non ꝙ vult⁹ ei⁹ mutet̄ aliq̄n ſed tunc de⁹ vultū ſuū ſup nos illuminat ⁊ ſerenat cū miſc'diaʒ ſuā ſup nos exhibet et declarat. Scḋm illud p̄s. Illumiet vultum ſuū ſup nos ⁊ miſereat̄ nr̄i. Itē p h̄ ꝙ dic̄ dignerisreſpicere. notatur ꝙ ſacerdos u oſter vultū hʒ v̄ſuʒ ad ppiciatoriuʒ. de q̄ in p hēio bru⁹ ptis dictuʒ ē. Et tunc aſpgit int⁹ tabernaculuʒ. diuʒ p dei miſc'diaʒ q̄rit ei⁹ ppiciatiōem. vt de⁹ habeat illa munera accepta. ſicut habuit munera abel iuſti. Vn̄ ſequitur Sicuti accepta habere dignat⁹ es munera abel ⁊c. Hoc aūt aduerbiū ſicuti ſīlitudineʒ

innuit. nō exprimit q̄ntitatē. Multo q̄ꝑpe ac/
ceptius eſt hoc ſacrificiū deo. q̄z qḋ obtulit
abel. qḋ obtulit abraam. qḋ obtulit melchiſe
dech. Valet eni amplius res q̄z vmbra. veritas
q̄z figura. Ipſā ergo ſilitudinē magis q̄z q̄n
titatē debemus attendere. Offerendo ergo ſi
miles ſum⁹ abel. ſi recte q̄dē offerētes. recte
nihilominus diuidam⁹. Qḋ q2 cayn nō egit
peccauit. Sua nāq̄z recte cū debebat obtu/
lit deo. ſed retinēs ſibi ſeipſū ⁊ cor ſuū ſbtra/
hens deo. male diuidit. Abel aūt acceptum
deo intus in corde obtulit olocauſtū q2 ſe
nō ſibi retinuit ſed deo ſe totū ſubdidit et i/
pendit. Et iō legit' in geneſi. Reſperit deus
ad abel et ad munera eius ad cain vero et
munera eius non reſperit. Prius reſperit
ad abel ⁊ poſtea ad mūera eius. quia non
offerens a muneribus. ſed mūera ab offerēte
placuerūt. Silr et abraā egregi⁹ fide totum
ſe prius offerebat altiſſimo ⁊ poſtea cum ſua
duceret offerenda. placidas ei hoſtias offe/
rebat. qḋ ut nos ſcientes imitaremur patri/
os ab illo de⁹ exegit affectus. Tolle inq̄t fili
um tuū vnigenitū quē diligis iſaac. ⁊ offer
eū in olocauſtū ſup vnū montiū quē mō/
ſtrauero tibi. Statim q̄z ꝓmptū ⁊ obediētē
inuenit. imo nobis oſndit. Melchiſedech q̄z
niſi ſe prius acceptū deo ſacrificiū obtuliſſet
ſuturorū cās minime ꝑuidiſſet. quarū intui/
tu myſticū panis et vini ꝓmus obtulit ſacri
ficiū. erat eni ſacerdos dei altiſſimi. Noiant
igit' iſti tres patres veteris teſtamēti. q2 illi
ceteorū ſacramēta ſpēalius ceteris h' ſacramē/
tū ꝑſignerūt. Quid eni ꝑ munus abel offerē
tis d' ꝓmogenitis gregis niſi xp̄s ꝓmogeni/
tus in multis fr̄ibus exp̄mit' q̄ malicioſe oc
ciſus eſt a ꝓprio iudeorū ſic ille inuidioſe a frē
ſuo. Nā ſm apoc. ipe eſt agn⁹ dei q̄ occiſus
ē ab origine mūdi. Quid ꝑ ſacrificiū abrae.
dilectū ⁊ vnicū filiū offerētis. niſi xp̄i paſſio
deſignat'. De q̄ dicit apl's. Proprio filio ſuo
nō pepcit de⁹. ſed ꝓ nobis oīb⁹ tradidit illū
Hic eſt igt' fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi bn̄ cō
placui. Oblatio q̄z melchiſedech tā ꝓprie
nouū ſacrificiū ꝑſignauit vt inde ꝑdictum
ſit. Tu es ſacerdos in eternū ſm ordinē mel
chiſedech. Qui ſcḋa plīn aſſiſtat⁹ ē ꝑ oīa filio
dei. manet ſacerdos in ꝑpetuū. Abel d'r puer
nō tā a puericia q̄z a puritate. ſm illḋ. Ecce
puer me⁹ dilect⁹ quē elegi poſui ſup eū ſpi/
ritū meū. Abraā d'r patriarcha. nō tā iſraeliti/
ce plebis. q̄z ꝑpli xp̄iani. illi⁹ ꝑ carnē. hui⁹ per
fidē. ſm illud. Nō vltra vocabit' nomē tuū
abrā ſed appellaberis abraā. q2 prēm multarū
gētiū ꝯſtitui te. Melchiſedech interp̄tat' rex
iuſticie. Deinde rex ſalē. i. pacis. ꝑpt' illḋ q̄d
legit'. Orietur i dieb⁹ ei⁹ iuſticia ⁊ abundācia
pacis donec auferet' luna. Sāctū ſacrificiū i/
maculatā hoſtiā. h' addidit in canone leo
papa primus.

Nona pars canonis

Supplices te ro/
gam⁹ ⁊c. Nona ps. Pōtifex. vt
lex iubebat. ⁊ i ꝓhemio hui⁹ ptis
dictū eſt. aſpgebat tabulā ⁊ arā. et exteri⁹ ſa
crū ſāgne pacifico. et xp̄s totiēs aſpgit prēs
ſangne q̄rens eū placat ꝑ carnē aſſuptam.
Arā aſpgit q̄z diu numerū reſtaurat anglo/
rū. Exteri⁹ ſacrū aſpgit dū hoīes ſcīficat. et
prīi q̄ in terris ſūt recōciliat. Sacerdos eos
dē aſpgit. q2 ꝑ h' ſacrificiū placat deū. ⁊ veni
am ipetrat. ⁊ ſic etiā ſupos aſpgit. Nā qui
nos emūdat. augmētat nūerū ciuiū ſupnorū
Aſpgit etiā int⁹ tabernaculū. ꝓut i ꝑcedēti
ꝑticula dictū eſt. Qḋ āt h' noiat ſublime al/
tare ꝯmemorat ſctā ſanctorū. Hymno dicto post cenā exiuit ieſus in montem

Hane hym/
no dicto poſt cenā exiuit ieſus in montem
oliueti trans torrentē cedron. ⁊ ꝓgreſſus pu
ſillū cecidit in faciē ſuā. orās ⁊ dicēs. Pater
ſi fieri poteſt tranſfer a me calicē hūc. Sz ⁊
ſecūdo et tertio abijt et orauit eundē ſermo/
nē dicēs. Et fact⁹ in agonia plixius orabat.
et fact⁹ eſt ſudor ei⁹ ſic gutte ſangnis decur
rēns in terrā. Tūc venit ad diſciplos ſuos
dicēs. Surgite eam⁹. Ecce appropinq̄t qui
me tradet. Traditor aūt dedit eis ſignū di/
cēs. quē oſculat⁹ fuero ipſe eſt tenete eū. Et
ꝯfeſtim accedēs oſculat⁹ ē eū. Q2 ergo ihs
ꝓcidit orās. et dicēs. Pat' ſi fieri ꝑt trāſfer a
me calicē ⁊c. Iō ſacerdos ſe inclinās orat et
dic. Supplices te rogam⁹ ⁊c. Vl' ſacerdotis
inclinatio ſignificat emiſſionē ſpūs chriſti.
ꝓut dictū eſt in ꝓhemio canonis. Deincli/

tiationibꝰ dictū est sub ti. de ꝓfessione. Itē; dicens. Ut q̄tq̄t ex hac altaris ⁊c. osculat̄ semel altare. p q̄d repn̄tat̄ osculū ꝓditoris pꝰ q̄; dn̄s ab orōe surrexit. Quidā ter osculantur agētes grās trinitati. q̄ p passionem dn̄i genꝰ recōciliauit hūanū. Alij bis. ad notādū geminā in xp̄o naturā. seu ipſū in aīa et corpe paſſū. Quia vō factꝰ in agonia prolixiꝰ orabat tertio dicēs eūdē s̄monē. iō sacerdos facit tres cruces. Primā sup oblatā dicēdo. sacroſanctū filij tui corpꝰ. ſcd̄a; ſup calicē dicēdo ⁊ ſanguīnē. tertiā signādo ſeipſū ī facie. cū dic̄ oī bn̄dictione celeſti. forte ꝓpter ſudorē corpis crucē īprimēs ſup corpꝰ. ⁊ ꝓpt guttā ſanguīs crucē īprimēs ſup ſanguīnē ⁊ q2 pcidit in faciē ſuā orās. iō īprimit ſibi crucē in facie. Uel potiꝰ crux q̄ fit ſupra corpus deſignat vincla q̄bꝰ ē ligatū corpꝰ. illa q̄ fit ſup ſanguīnē deſignat flagella q̄bꝰ alliſꝰ eſt ⁊ ſangꝰs eductꝰ. De vincul' legit̄. Miſtri iudeoꝝ ꝓphēderūt ieſū. ⁊ ligauerūt ⁊ vinciētes duxerūt. ⁊ tradiderūt pontio pilato De flagell' legit̄. Apphendit pilatꝰ ieſū. ⁊ flagellauit. cuiꝰ liuore ſanati ſumꝰ. Per tertiā vō crucē q̄ fit in facie. recolit illud q̄d expuebāt in faciē eiꝰ. ⁊ palmas in faciē eiꝰ dabāt. ⁊ velātes faciē eiꝰ dicebāt. Prophetiza nob xp̄e q̄s ē q̄ te pcuſſit. Tertio crux q̄ fit ſupra corpꝰ martiriū xp̄i. q̄ fit ſupra ſanguīnē martiriū ſctoꝝ deſig̃t. Quarto p̄me due cruces ſig̃ficāt q xp̄s p duobꝰ ꝓplis paſſus ē. tertia que fit in facie q in corpe ſuo paſſus eſt. Alij vō nō faciūt p̄miſſas duas cruces. ¶ Cōſiderari etiā op; q ſacerdos dicēdo. ſupplices te rogamꝰ ⁊c. ſtat inclinatꝰ cācellatis manibꝰ añ pectꝰ ad deſignādū q orōis hūilitas p inclinatōnē deſignata tūc demū ⁊ nō alias exaudiri digna eſt. ſi ex fide pcedat pectoris. i. mētis. fide dico p dilectionē opāte. q̄ opatō p manꝰ intelligit̄. Qr vō q̄dā ſunt opa vite actiue. q̄dam vō opa vite ɔtēplatiue. ſ; opa vite actiue q̄dāmō cācellat̄ ad opa ɔtēplatiue vite. ſicut ſiniſtra ad dextrā opāt̄. eo q opa actiue ſic̄ ſuppoſita ſeu inferiora ad opa ɔtēplatiue diſponūt. ⁊ opa ɔtēplatiue ſicut ſuppoſita ⁊ altiora illa pficiūt et ɔſūmāt. iō in ipſa manuū cācellatōne dextra ſupponit̄

ſiniſtre. Rurſus orat cancellatis manibꝰ añ pectꝰ. q̄ ipſo facto dicat. Obſecro te per crucē ⁊ paſſionē tuā. vt iubeas hec pferri ⁊c. Cācellatio enī manuū paſſionē xp̄i figurat ⁊ dextra p quā reſurrectō. leue p quā paſſio d̄ſignat̄ ſupponit̄. vt p hoc xp̄i reſurrectio a mortuis inſinuet̄. ¶ Uerū in nōnull' eccliīs dyaconꝰ infra actionē lauat manꝰ. ſignās p̄mo q pilatꝰ ſe lauit cū ſe mūdū a xp̄i ſanguīne pclamauit. ſcd̄o q nr̄a ſordida opera xp̄i paſſione mūdant̄. tertio q nullꝰ niſi mūdꝰ ad pcipiēda fidei ſacramēta pcedat. Sequitur Jube h̄ pferri ⁊c. Tāte ſūt ꝓfunditatis h̄ v̄ba. vt intellectꝰ hūanꝰ vix ea ſufficiat penetrare. Uñ beatꝰ greg. tanti ſacramenti dignꝰ interpres de ill' tanq̄; de re ineffabili pene ineffabiliter loquēs. Quis in q̄t fideliū hr̄e dubiū poſſit in ipſa īmolatōis hora ad ſacerdotis voce; celos apiri. in illo ieſu xp̄i miſterio angeloꝝ choros adeſſe. ſūmis ima ſociari. terrena celeſtibꝰ iūgi. vnū q; ex inuiſibilibꝰ at; viſibilibꝰ fieri. Jdē etiā alibi dic̄. Uno eodē q; tpe ac momēto ī celū. i. celeſte; naturā rapit̄ miniſterio angeloꝝ ɔſociādū corpi xp̄i ſc; miſtico. et añ oculos ſacerdotis ī altari videt̄. Saluo tn̄ occulto celeſtis oraculi ſacramēto. poſſent hec v̄ba licet ſimplicī tn̄ ſecuriꝰ ſic exponi. Jube. i. fac. hec. ſ. vota fideliū. i. ſupplicatōnes et p̄ces. pferri. i. preſentari. p manꝰ ſancti angeli tui. i. p miſteriū angeloꝝ. q̄ ſunt adminiſtratorij ſp̄us. ⁊ vota nr̄a cora; deo offerūt. Juxta illud q̄d ait raphael āgelꝰ ad thobiā. Thob. xij. Qñ orabas cū lachrymis ego obtuli orōnē tua; dn̄o. Ex hoc ergo euidēt̄ apparet. q angelꝰ ſacris myſterijs adeſſe credendꝰ ē. nō vt cōſecret q2 h̄ nō p̄ōt. ſed vt orōes ſacerdotis et ꝓpli deo repn̄tet. ſ̄m illd̄ apoc. Aſcēdit fumꝰ aromatū in ɔſpectu dn̄i de manu angeli. q̄ ſūt orōes ſctoꝝ. In ſb̄lime altare tuū. ſ. ſupple h̄e in ɔſpectu diuīe maieſtatis tue. i. in cōtēplatōne maieſtatis ⁊ curie tue celeſtis. Nā ipſe deus dicit̄ altare ſublime Exod. xx. Nō aſcendes ad altare meum per gradus. id eſt in trinitate non facies gradus. Porro ſicut beatus auguſtinus determinat. non dicitū angelꝰ offerre orōes deo. q̄ſi tūc p̄mo deus

nouerit qd velim⁹. qꝛ de⁹ oīa nouit anteq̄ȝ fiant. ſed qꝛ neceſſe bȝ rōnali creatura tpa/les cauſas ad eternitatē referre. ſiue petendo qd erga ſe fiat. ſiue ꝯſulēdo qd faciat aut qd deo iubēte implēdū eſſe cognouerit. h̄ nob vel euidēter vł latēter reportet. Poſſūt etiā ſcdo mō ꝑmiſſa vba ſic exponi. Oīpotens de⁹ iube hec ſcȝ panē ⁊ vinū pferri. i. trāſmutari. i. ſublime altare tuū. i. i corp⁹ ⁊ ſanguīe filij tui ſup choros angeloꝝ exaltari. qꝛ cor/p⁹ xp̄i dicitur eſt altare ſm illō. altare d̄ terra facietis mihi. p man⁹ angeli tui. i. p miſte/riū ſacerdotis. Nō enī ſm auguſti. depoſcit ob aliud illic deferēda. niſi ut intelligatur q̄ iſta fiāt. i. trāſſubſtātient in eo ſacerdono. i. in eius miſterio vtute ſpūſſancti. Sed cū iam tranſſubſtātiata ſint. exponi pōt tertio mō ſic. Iube hec. i. xp̄i corp⁹ myſticū ſcȝ eccliam xp̄i militātem. pferri. i. aſſociari. in ſublime altare tuū. i. in ecclāȝ triūphantē. q̄ d̄r altare. ſm illud Leuit. Ignis in altari meo ſemp ardebit. i. feruor charitatis in ecclia triūphāti. ⁊ hoc p man⁹ angeli tui. i. p opationeȝ et virtutē xp̄i filij tui q̄ eſt magni ꝯſilij angel⁹ Eſa. ix. Ipſe enī corp⁹ ſuū myſticū deo pri ꝯiūgit ⁊ eccłie triūphanti. Quarto mō h̄ ē angel⁹ magni ꝯſilij. ꝯſiliari⁹ ille cui⁹ ꝯſilio pater mūdū creauit ⁊ recreauit. ſublime al/tare in ꝯſpectu dei ē xp̄us crucifix⁹ ſedens i dextra patris. Igit angel⁹ fert h̄ ſacramēta in ſublime altare in ꝯſpectu dei dūȝ cicatri/ces oſtēdēs interpellat apd patrē p nobis h̄ ſacramenta ꝯficientib⁹. Que vo ſint illa q̄ petit in ſublime altare pferri determinat domin⁹ dicēs. Ut q̄tq̄t ⁊c. p h̄ eī demōſtrāt corpus xp̄i myſticū. qd xp̄s quotidie ad ſe tra/hit p mēbra. Unū hiere. Patrē vocabis me. ⁊ poſt me ingredi nō ceſſabis.

Decima pars canonis

Memento etiā domine ⁊c. Decima ps. Hec ꝯiūctō etiā ꝯtinuat ſequētia ꝑte pcedēntib⁹. Uel dici pt q ſupfluit nā in antiqs codicib⁹ pcedebat imediate qdā orō incipiēs Memēto mei q̄ſo dñe ⁊c. in q̄ ſacerdos p ſe orabat vt digne poſſet offerre. Tūc tūc recte ſeq̄bat. Memēto etiā dñe famuloꝝ ⁊c. Sed qꝛ in multis modernis codicib⁹ oratio illa nō inueniē. iō ſm illos illō etiā ſupfluit. Uł qd meli⁹ eſt reſpicit aliud memēto qd p̄cedit. in q̄ rogauit p viuis. h̄ aūt orat pro dfūctis. Orat ergo pia mater ecclia non ſolū p viuis vm etiā p defunctis. ⁊ eos deo pri ſacre oblationis interceſſione ꝯmendat certiſſime credens q ſangō ille pciosus q̄ p multis effuſus eſt in remiſſionē peccatoꝝ. nō ſolum ad ſalutē viuētū. verū etiā ad abſolutionē valeat defūctoꝝ. ideoq̄ȝ gabilon. ꝯciliū ſtatuit. q in oībus miſſarū ſolēnijs loco cō/petēti videlicet in hoc loco ſecrete vel in die/bus nō ſolēnib⁹. in dñica enī die ob reſurre/ctionē dñicā aīe requiē credūt h̄re. ecclia p defunctis dñm d̄precet. iuxta illud auguſti/ni. nō ſūt p̄termittēde ſupplicatōes p ſpiriti/b⁹ mortuoꝝ. q̄s faciendas p oīb⁹ in chriſtiana catholica ſocietate laudā⁹. Et qꝛ q̄nȝ dſt defunctis pentes filij cognati ⁊ amici q̄ ſupplicationes p eis effūdant. vna ⁊ pia mater id eſt tota ecclā oēs defunctos ſub generali ꝯmemoratione ſuſcipit tacitis illorum noībus. et eis exhibet ꝯmunionē. Innocentius q̄ȝ papa ſtatuit. ut añ ꝯſecrationē hoſtie nō recitentē noīa defunctorū. pōt enī p ſe recitari. ſed deo quē nihil latet neceſſe nō eſt. Qui cū ſigno fidei nos pceſſerunt. ſ. ad dñm. nō q ibi ſit fides aut ſpes. vbi ſpes eſt et res. nā fides euacuaē. charitas nunq̄ȝ excidit. ſed ſignū fidei. p caractere fidei xp̄ianitatis acci/pit. q̄ fideles ab infidelib⁹ diſcernunē. ſm illud. Audiui numerū ſignatoꝝ. cxliiij. milia ſignati ex oī tribu filioꝝ iſrael. Et dormiunt in ſomno pacis. ſm illō. In pace in idipſū dormiam ⁊ requieſcam. Frequenter enim ſacra ſcriptura defunctos dormientes appellat. pro eo quia ſicut dormientes euigilant. ita mortui reſurgent. Propter quod dicit apoſtolus. Nolo vos ignorare de dormientibus vt non contriſtemini. ſicut et ceteri qui ſpem non habent. Et dominus in/quit in euāgelio. Lazarus amicus noſter dormit. Ipſis domine ⁊ omnibus in chri/

ſto q̄eſcentibꝰ. In hoc loco ſacerdos q̄rū
maluerit defūctoꝝ dz agere mēoriā ſpēalē
Finita eſt enī mēoria mortis dn̄i. ⁊ nō ſequi
tur mors nr̄ā. xp̄s ꝑceſſit ⁊ nos eiꝰ veſtigia
ſequimur. Hic aūt vocātur q̄eſcentes ī xp̄o
q̄ in charitate mortui ſūt. hn̄tes tn̄ aliq̄ pur
gabilia. eo q̄ nō plene ſatiſfecerāt ꝓ pctīs cō
feſſis. ꝓpter qđ ad locū purgatorij deſcende
rūt. vbi exiſtentes ſuffragio indigēt eccl'e mi
litantis tanq̄ȝ nondū hn̄tes in re pacē ⁊ re-
frigeriū gl'e. licet habeāt in certa et infallibili
ſpe. Locū refrigerij. in q̄ nō ē ardor penarū
Lucis in quo nō eſt obſcuritas tenebrarū
Et pacis in quo nō eſt ꝯflictꝰ pugnaꝝ. Nā
abſterget deꝰ omnē lachrymā ab ocul' eoꝝ.
et iā nō erit ampliꝰ. neq̄ȝ luctꝰ neq̄ȝ clamor.
ſed nec vllꝰ dolor. q̄niā priora trāſierūt. Sȝ
delectabunť in multitudine pacis. cū place-
būt dn̄o in regione viuentiū. Paradiſus er
go dr̄ locꝰ refrigerij. ꝓpter ardorē ignis pur
gatorij ꝑ quē anīe tranſeunt. iuxta illud ps.
Tranſiuimꝰ ꝑ ignē ⁊ aquā ⁊c. Locꝰ lucis
ꝯtra tenebras inferni. De quibꝰ Matthei.
xxij. Mittite eū ī tenebras exteriores. Locꝰ
pacis ꝓpter mētis tranq̄llitatē. q̄ ibi eſt ꝯ vi-
mē ꝯſcie eoꝝ q̄ ſalui nō erunt. Vn̄ eſa. Ver
mis eoꝝ nō morieť. nec ignis eoꝝ extingueť

Undecima pars canonis

Nobis quoq̄ȝ ⁊c

Undecima ps. Hec aūt orō ꝓ-
tendiť vſq̄ȝ. Per oīa ſecl'a ſecl'oꝝ
Et hec v̄ba ꝓferēdo ſacerdos paululū exp̄ſ-
ſa voce ꝑcuſſo pectore ſilentiū interrūpit. re
pūtans ꝯtritionē ⁊ ꝯfeſſionē latronis ī illo
paſſionis dn̄ice articulo increpantis alterū
⁊ dicentis. Nos quidē digna factis recipi-
mꝰ. hic aūt nihil mali geſſit. Et dicebat ad ieſū
Luce. xxiij. Dn̄e memēto mei dū veneris in
regnū tuum. Propť qđ dixit illi ieſus Amē
dico tibi hodie mecū eris in p̄adiſo. Rurſꝰ
ꝑ exaltationē vocis. ⁊ ꝑcuſſionē pectoris ex
ꝓmiť illud. qđ centurio ⁊ q̄ cū illo erant. viſ
illis q̄ fiebāt. timuerūt valde dicētes. Vere
filiꝰ dei erat iſte. Et oīs turba q̄ ſil' aderāt ad
ſpectaculū illud ꝑcucientes pectora ſua re-

uertebantur. Noti vo eiꝰ ⁊ mulieres q̄ eū ſ̄ q̄ȝ
ſecute fuerant a galilea ſtabant a longe hec
vidētes. Quos ſiḡficāt miſtri. ſ. diaconꝰ ⁊
ſbdyaconꝰ retro ſtantes. qui ad hanc vocē ē
erecti in os ſacerdotis vel ep̄i intuenť. Pre
miſſa aūt pectoris vnica tunſio. ſignat q̄ ſ̄ȝ
ap̄lm ad romanos. vj. chriſtus ſemel ꝓ pec-
catis noſtris mortuꝰ eſt. Et fit cū tribus di-
gitis. ſcilȝ ſine pollice ⁊ indice. vt trinitas in
vnitate notetur. Pectoris quoq̄ȝ tūſio q̄m̄
q̄ȝ penitentiā deſignat. put ſub ti. de ꝯfeſſiōe e
dictū eſt. Peccatoribus. Hoc ideo dicit q̄a
ſi dixerimꝰ q̄ peccatū nō habemꝰ nosmet-
ipſos ſeducimꝰ ⁊ vitas in nobis nō eſt. Li-
cet enī omni tp̄e debeamꝰ ex corde nos reco-
gnoſcere pccōres. ꝑcipue tn̄ cū ꝓ remiſſiōe
peccatoꝝ ſacroſanctū myſteriū celebramꝰ.
De multitudine miſerationū tuaꝝ ſperāti
bus. Iuxta qđ inq̄t ps. Scđm m̄ltitudinē
miſerationū tuaꝝ dele iniq̄tatē meā. Et no
ta q̄ vna tantū eſt dei miſericordia. nō alid
quidē q̄ȝ ipſe miſericors. ſed multi ſunt eiꝰ
effectꝰ q̄ miſeratōes dicūť. Vn̄ Remiſcere
miſeratōnū tuaꝝ dn̄e. ⁊ miſcđiaꝝ tuaꝝ q̄ a ſe
cl'o ſunt. Partē aliquā ⁊ ſocietatē donare
digneris. Sȝ cū ipſe deus ſit oīa in oībꝰ ſalꝰ
⁊ p̄miū et gloria ſinguloꝝ. iuxta illđ. Salus
ꝑpli ego ſum. quid eſt q̄ dr̄ p̄tē aliquā ⁊ ſocie
tatē ⁊c. tanq̄ȝ nō oēs ſīnt eūdē denariū acce-
ꝓturi. Sane licet vnū et idem ſit p̄miū ſin-
guloꝝ. videlicet ipſe deꝰ in cuiꝰ cognitione
ſalus eterna ꝯſiſtit. ſ̄m illud qđ ipſe dicit in
in euangelio. Hec eſt vita eterna vt cogno-
ſcant te verū deum ⁊ hunc quem miſiſti ie-
ſum chriſtum. tamen ſ̄m differentiam me-
ritorum. alij plus alij minus diuina viſio-
ne fruuntur. Nam et ſtella differt a ſtella in
claritate. Propter quod ipſe dominus ait
In domo patris mei m̄lte māſiones ſūt. Si-
cut vnus eſt ſol cuius lumen participant
vniuerſi. alij plus alij minus ſ̄m differenti-
am intuentium. Cum iohanne. ſtephano.
mathia. barnaba. In hac ſecunda ꝯmemo
ratione ſanctorum magna ex parte ſupplen
tur qui de primitiuis ſanctis deeſſe videbā
tur in prima. Sed quare iohēs repetitur. et
ſtephanꝰ ſociatus iohanni ꝑmittiť mathie

ac barnabe apl'is. Sup ħ dici pōt ꝙ iohan-
nes in ꝑma cōmemoratione diſponit ⁊ cū
ceteris numerat ꝓpter dignitatē apoſtola-
tꝰ. in hac aūt cōmēoratione repetit ⁊ cū ſte-
phano ſociat ꝓpter ꝑuilegiū celibatꝰ. Uir-
gines eī ſunt ⁊ ſequūtur agnū quocūqꝫ ie-
rit. Preterea ceteris ꝑmittitur virginitas
Nāqꝫ iohānes inde maxime cōmendat. qꝛ
chriſtꝰ in cruce matrē v̾ginē diſcipulo vir-
gini cōmendauit ⁊ ex illa hora accepit eaꝫ
diſcipulꝰ in ſuā. Stephani v̾o v̾ginitas ex
co maxīe ꝓprobat. qꝛ ipſe deputatꝰ ē ab apo
ſtolis ad miſteriū viduaꝝ. ⁊ in eo ꝙ ſeniꝰ ē
ꝓpoſitus teſtimoniū meruit ſinceriſſime ca
ſtitatis. Poſſet aūt nō euāgeliſta ſed bapti
ſta iohēs intelligi niſi ꝑmitteret. Cū tuis ſā
ctis apl'is ac martirib'. Un̄ conijcit ꝙ apl'i
tantū ac martires ſubnotant. qꝫ vꝰ ⁊ iohēſ
baptiſta merito poſſet int̾ martires nūcrari
Enumerat ergo ſacerdos ſctōs. qꝛ ſocietatē
petit. qꝛ ⁊ ſacerdos legal' noīa filioꝝ iſrl' ha-
bebat ſcripta. vt ſupra dictū eſt. Et aduerte
ꝙ hic octo viri. ⁊ ſeptē mulieres ꝯputāt. qꝛ ꝑ
ħ ſacrificiū ſeptē cariſmata grāꝝ. ⁊ octo be-
titudines iūgunt̄ i nob̄. Sequit̄ Nō eſtima
tor meriti. qa nō ſ̄m exigentiā meritoꝝ retri
buis. ſed miniꝰ puniēdo vel magis remune
rādo qꝫ q̄ſqꝫ meruit. Un̄ Nō ſ̄m pctā nrā
fec̄ nobis. neqꝫ ſ̄m iniqtates nrās retribuit
nobis. Et alibi Menſurā bonā ⁊ ꝯfertā ⁊ co
agitatā ⁊ ſupeffluētē reddent i ſinū veſtrū.
Per xp̄m dn̄m noſtrū. Hic nō rn̄det amē
Tū qꝛ angeli q̄ ſemꝑ aſſiſtūt rn̄dent. prout
i ſine tertie ꝑticule dictū ē. Tū qꝛ hec tacite
dicūtur. nec rn̄dentes audire pn̄t. Tū quia
v̾ba ſequētia. ꝑ quē oīa ⁊c. iſtis ꝯiungunt̄ et
ab eis depēdēt. ita ꝙ nihil interponi poteſt.
Hoc aūt loco bn̄dicunt̄ vue. prout dicet in ſex
ta pte ſub q̄nta feria cene dn̄i. vbi agit de di-
urno officio. In canone aploꝝ i burcardo
li. v. c. offerri. ita legit̄. Offerri nō liceat ad al
tare ſcꝫ ad bn̄dicendū ꝑter nouas ſpicas et
vuas et oleū ⁊ lumīnaria ⁊ fabas ⁊ thimiama
ad incenſū tꝑe q̄ ſctā oblatio celebrat̄. Seq̄t̄
Per quē hec oīa ⁊c. Ideo dicit oīa. qꝛ ꝑ fili-
um oīa creata ſūt. Un̄ ioh̄. j. Oīa ꝑ ipſū fa-
cta ſūt. et ſine ipſo factū eſt nihil. Et vidit de

us cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. Creaſ
igit̄ condendo naturā. Sanctificas ꝯſecrā
do materiā. Uiuificas trāſſubſtātiādo cre
aturā. Benedicis accumulando grāꝫ. Nō
āt dr̄ hec oīa. eſt ſimplex ꝓnoīs demōſtratō
ſicut tꝑs v̾bi ꝯfuſū. Nā pn̄s ꝯfuſū pn̄tis nō
tenet vſū. Et eſt ſenſus Hec oīa ſcꝫ panē vi
nū et aquā ſemꝑ bona creas ſ̄m cauſas ca-
nonicas ꝑmordiales. ⁊ ſanctificas ſ̄m cau-
ſas ſacramētales. viuificas vt tranſeāt i car
nē ⁊ ſanguinē. ⁊ benedicis ut ꝯſeruēt vnita
tē ⁊ charitatē. Rurſus in eo ꝙ dicit ſanctifi
cas. notat̄ ꝙ qdcūqꝫ ſāctificat ꝑ grāꝫ chriſti
ſctificat̄. de plenitudine eñ eiꝰ omēs accepi
mꝰ. Un̄ Joh̄. xvij. Pater ſanctifica eos in
veritate. i. in filio. In eo ꝙ dicit viuifica no-
tat̄ ꝙ q̄cq̄d viuificat̄ ꝑ filiū viuificat̄. Joh̄.
xiiij. Ego ſū via v̾itas ⁊ vita. In eo ꝙ dicit.
benedicis. inſinuat̄ ꝙ benedictio celeſtis da
tur nobis ꝑ fructū v̾ginis benedictuꝫ. Uel
creas vt ſint. ſanctificas tibi deputādo. viui
ficas animādo. bn̄dicis vt vtilia ſint. ꝓſtas
vt proſint. Fiunt aūt tres cruces ſuꝑ dictis
v̾bis. ſanctificas. viuificas. benedicis. in q̄-
bus eccl'a ꝑmitiua repn̄tat̄. q̄ fidē trinitatis
ſuſcepit. De ħ tn̄ alit iā dicet̄. Siquidē ſacer
dos dicturꝰ. ⁊ ꝓſtas nob̄. vl' dyaconꝰ remo
uet corꝑale deſuꝑ calice. ad notandū ꝙ qn̄
xp̄s emiſit ſpūm. velū templi ſciſſū eſt a ſū-
mo vſqꝫ deorſū. ⁊ apta ſunt nobis q̄ ꝓus in
lege obſcura erant ⁊ clauſa. ſicut dr̄ in euan-
gelio de q̄buſdā. Et erat abſcōditū v̾bū iſtd̄
ab eis ⁊c. Ubi eñ ſūpto aceto. ꝯſūmatū eſt
⁊ reuelatū eſt. Et calice diſcooꝑto accipienſ
hoſtiā dicit. ⁊ preſtas nobis. Dubitari aūt
vidimꝰ. q̄re calix ⁊ nō hoſtia cooꝑit̄. Ad qd̄
q̄druplex pōt ratō aſſignari. Primo ꝓpter
ꝑiculū. qꝛ ſanguis facilꝰ poſſet recipe imū
diciā qꝫ hoſtia. Secundo qꝛ in calice ⁊ ſan-
guine magis ſignificat̄ paſſio xp̄i qꝫ in hoſtia
Un̄ illud Pater ſi fieri pōt trāſeat a me ca-
lix iſte. Et i canone in forma ſanguinis po
nit̄ actus effuſionis ibi. Qui ꝑ vobis effun
detur ⁊c. Quia ergo in calice et in ſanguine
magis ſignificatur chriſtus mortuus qꝫ in
corpe. ideo ſicut et mortuus pannis ⁊ lapi-
dibus opitur. ita et calix panno. ⁊ ſanguis

calice et pāno corꝑalis coopitur. Tertio ſā
guis in calice coopto repreſentat corpꝰ xp̄i
in ſepulcro clauſo et ſignato. Hoſtia vero
corpus xp̄i extra ſepulcrū. Quarto ſāguis
in calice coopto repſentat xp̄i corpꝰ ī ſindo
ne inuolutū. hoſtia v̄o corpꝰ nō īuolutum
Sequit̄. Per ipſū ⁊c. Si abſq̧ alicuiꝰ v̄bi
vel t̄pis interpoſitiōe ↄiungas p̄miſſa v̄ba
Per xp̄m dn̄m noſtrū. p quem hec oīa ⁊c. et
facis punctū ibi. et preſtas nobis. plana eſt
lr̄a. Dic ergo Per ipſū tanq̄ꝫ p mediatorē
cum ipſo tanq̄ꝫ cū coequali. quia ipſe eſt co
equalis patri. in ipſo tanq̄ꝫ in cōſubſtātiali
vel in ipſo id eſt mēbris eius In patre q̄ ꝑpe
notatur autoritas ꝑpter p̄ncipium ī filio eq̄li
tas ꝑpter mediū. in ſpū ſancto cōmunitas
ꝑpter ↄſortium Sane ſexta feria crucifixꝰ
eſt xp̄us hora tertia linguis iudeorum. qd̄
narrat marcus. hora ſexta manibꝰ gētiliū
quod narrat iohānes. circa horā autē no
nam inclinato capite tradidit ſpiritū Ad
recolēdam igitur crucifixionem hora tertia
factā linguis iudeoꝝ clamantiū ter crucifi
ge crucifige eum et rurſus. tolle tolle crucifi
ge eū. ſacerdos facit tres cruces ſup oblatā
et calicem. dū dicit ſanctificas. viuificas. be
nedicis Ad recolendā v̄o crucifixionē q̄ pꝰ
interuallū triū horaꝝ facta eſt manibꝰ gē
tiliū cum milites crucifixerunt ieſum. ſacer
dos iteꝝ facit tres cruces cū hoſtia ſup cali
cem ſup p̄miſſis tribus v̄bis ſcꝫ per ipſū. et
cum ipſo. et in ipſo Poſtmodū aūt ad deſi
gnādā diuiſionē carnis et anime dn̄i mo
rientis: facit duas cruces cū ipſa oblata in
ora calicis dum dicit Eſt tibi deo patri om
nipotenti in vnitate ſpiritusſancti. Cū enī
in xp̄o tres ſint vnite ſub̄e. vicꝫ diuīitas cor
pꝰ ⁊ aīa due tātū. ſ. corpꝰ ⁊ aīa fuerūt in mor
te diuiſe. Nā diuinitas a neutra eſt diuiſa
⁊ ſepata. Et ꝑpterea nō tribꝰ crucibꝰ ſꝫ dua
bus mors dn̄i deſignat̄ Ceteꝝ ſacerdos fa
ciēdo cruces manꝰ ſup menſā altaris extē
dit. qꝛ ⁊ xp̄s ſup arā crucis manꝰ expandit.
iuxta illud ꝓpheticū. Expandi manꝰ meas
ad ꝑplm nō credentē mihi. Secūdo etiā p̄
miſſe tres cruces cū corpe ſup nudū calicē
facte. ſignificant tres cruciatꝰ q̊s xp̄s in nu

da cruce ſuſtinuit. videlicet paſſionē. ꝑpaſ
ſionē ⁊ ↄpaſſionē. Paſſionē in corꝑe. ꝑpaſ
ſionē in mēte. ↄpaſſionē in corde. De paſſio
ne corꝑis ait dn̄s p ꝓphetā O vos omnes
q̄ tranſitis p viā. attendite ⁊ videte ſi ē dolor
ſicut dolor meꝰ. Foderūt enī manꝰ meas ⁊
p. n. d. o. o. m. De ꝓpaſſione mētis dn̄s in
q̄t aplis Triſtis eſt aīa mea vſq̧ ad mortē
cepit enī ieſus tedere ⁊ pauere. cepit ↄtriſta
ri ⁊ meſtꝰ eſſe. Ex ↄpaſſione v̄o cordis pro
crucifixoribꝰ orauit ad p̄rem dicēs. Pater
ignoſce illis quia neſciūt q̄d faciūt. Si enī
cognouiſſent nunq̄ꝫ dn̄m glorie crucifixiſ
ſent. Et ideo ſacerdos facit has cruces cum
hoſtiā ſup calicē. qꝛ xp̄s ſuſtinuit hmōi cru
ciatꝰ in corꝑe ſup patibulum. Per calicē
enī paſſio deſigāt̄ur. ut iam dictū eſt Tertio
mō tres cruces cū hoſtia ſup calicē facte ſi
gnificant fidem centurionis dicentis Ma
thei. xxvij. Vere filiꝰ dei erat iſte. et ita cogno
uit eū vnū eē in trinitate ſcꝫ xp̄m deū ⁊ ho
minē. Due v̄o q̄ fiūt in ora ſeu latere calicis
deſignāt duo ſacramēta que de latere xp̄i ꝓ
fluxerūt. videlicet aq̄ regenerationis. ⁊ ſan
guis redemptionis. iuxta teſtimoniū iohā
nis dicentis. Unꝰ militū lancea latꝰ eius
aperuit. ⁊ ↄtinuo exiuit ſāguis ⁊ aq̄ Et iō
īmediate pꝰ has duas cruces latꝰ calicis ī
quibuſdā eccliīs cū hoſtia tangit̄. p qd̄ ꝑcuſ
ſio lateris xp̄i cū lancea militis deſignatur.
Quarto tres p̄miſſe cruces in quibuſdam
eccliīs ita fiūt ⁊ bn̄. Nā p̄ma q̄ fit ſup. p ipſū
fit ſup os calicis extiꝰ. ſignās q̄ deꝰ ē extra
oīa nō excluſus Secunda que fit ſup. cum
ipſo. fit parū inferiꝰ ſub p̄ma videlicet a la
bio calicis in labiū. ſignās q̄ deꝰ eſt ſup oīa
nō eleuatꝰ Tertia que fit ſup. in ip̄o. fit intra
os calicis. circa mediū ↄcauitatis eiꝰ. ſigni
ficās q̄ eſt intra oīa nō incluſus. Quarta
que fit ſuper deo patri. fit a medio oris cali
cis recto dyametro ↄtra faciē ſacerdotis. ſi
gnificās q̄ omnia que in miſterio miſſe oc
culte agūtur. in fine nobis ante oculos po
nentur. Quinta que fit ſup. in vnitate ſpiri
tusſancti. fit a latere calicis inter ipſū calicē
⁊ ſacerdotē. videlicet deſcendēdo a ſummi
tate calicis ↄtra pedem ſignificās q̄ deꝰ eſt

ſubter oīa nō compreſſus ſeu ꝓſtratꝰ Qui-
dam tñ̄ de his duabus vltimis nō faciunt
niſi vnam. Quinto dicte tres cruces ſignifi-
cant tres cruciatus q̄s xp̄us ſuſtinuit tribꝰ
tꝑibus, videlicȝ ante mortē alapas. flagella
ſputa ⁊ hmōi. in morte crucifixionē. et poſt
mortē lateris pforationē Prima ſig̃t ꝑmū.
ſecūda ſecundū. tertia tertiū. quarta v̓o ſig-
ficat ſepationē aīe a corpore chriſti. quinto
deſcenſū in lymbū. vel cruciatum in pedibꝰ
Sexto quinqȝ ordines ſignoꝝ q̄ fiunt ante
ſextum ſcȝ ante tactū calicis cū hoſtia. quā-
do videlicȝ de duabꝰ vltimis nō fit niſi vna
ſignificant quinqȝ mundi etates q̄ fuerunt
ante xp̄i natiuitatē. ſextū v̓o videlicet ipſe ta-
ctus ſig̃t ſextum tempꝰ ſcilȝ a xp̄i natiuitate
vſqȝ ad finē mundi. ipſe enim vnicus tactꝰ
ſig̃t dn̄m ſemel aſcendiſſe crucē. vt finē h̄ret.
ipſa autē res eſt cruciatus q̄ per dictas q̄n-
qȝ etates omnibꝰ fiebat hominibꝰ. Notan-
dum igr̄ eſt q̄ ſacrificiū ſeptē vicibꝰ ſignat̃
ī canone. Prima vice ter vbi dr̄. Hec dona
hec munera ⁊c. Secūda vice quīquies vbi
dr̄. Quā oblationē tu deꝰ ⁊c. Tertia vice biſ
ſemel vbi dr̄. Qui pdie ⁊c. ibi. Tibi gratias
agēs bn̄dixit ⁊c. Et iterū vbi dr̄. Similiqȝ mō
⁊c. ibi. Item grās agens. Quarta vice quī-
quies vbi dr̄ Hoſtiā purā ⁊c. Quinta vice
bis. vbi dr̄. Sacroſanctum filij tui corpꝰ ⁊c.
Sexta vice ter. vbi dr̄. Sāctificas. viuificas
⁊c. Septima vice quīq̄es. vbi dr̄. Per ipſm
⁊c. put ī ipſis locis dictū ē. Inter quas ſeptē
vices ſacrificiū ſignatur duabus vicibꝰ bis
et duabꝰ vicibus ter. et duabꝰ vicibꝰ quin-
quies ſeptima v̓o vice bis et ter. Sig̃tur er-
go ſimul omnibꝰ vicibꝰ iunctis quīquies
q̄nqȝ que ſunt ſimul. xxv. q̄ numerꝰ ꝑductꝰ
ſemꝑ in ſeipſum reducit̃. ſi ducat̃ in infinitū
quātumlibet enī multiplicet̃ eucharíſtie ſa-
cramentū. ſemꝑ eſt idem ſacrificiū Augu-
ſtinꝰ tñ̄ dicit q̄ ſi tantū ſemel ſignū crucis fi-
eret ſuper panē ⁊ vinū ſufficere poſſet. quia
ſemel dn̄s crucifixus eſt. In hoc etiā ſacra-
mento quinqȝ ſenſus corpis ſcȝ viſus. audi-
tus. guſtus. odoratus. ⁊ tactus. exercentur
ſcȝ circa colorē. ſaporē. odorem. fractionem
⁊ ſumptionē. vt quinqȝ ſenſus aīe ſpūales

exuberent. ſcȝ viſus intelligentie. auditꝰ obe-
diente. odoratus diſcretionis. guſtꝰ dilecti-
onis. et tactus opis. De quibꝰ repit̃ in euā-
gelio Dn̄e quinqȝ talenta tradidiſti mihi.
ecce alia quinqȝ ſuplucratus ſum. Sȝ et bi-
nariꝰ ⁊ ternariꝰ bene ꝯgruit ſacramento.
Binarius ꝑpter carnem et ſanguinē. terna-
rius ꝑpter panē vinū et aquam. Itē binarius ꝑpter duplicem modū edendi. ſ. ſacra-
mentalē ſub ſpecie panis ⁊ vini. ⁊ ſpūalē in
fide cordis. Et ternariꝰ ꝑpter tria q̄ ſunt in
hoc ſacramento diſcreta. videlicet forma vi-
ſibilis panis ⁊ vini. v̓itas corpis ⁊ ſanḡnis.
⁊ v̓tus ſpūalis vnitatis et charitatis. De q̄-
bus dictū eſt in ſeptima pticula ſup verbo.
Myſteriū fidei. vt ita ternariꝰ binariū. i. fi-
des trinitatis p dilectionē dei ⁊ proximi opet̃
Fiunt igr̄ cruces q̄ quattuor hn̄t angulos
ſup ſacrificiū quia chriſtꝰ dum in cruce pe-
pendit quattuor climata mūdi redemit. ⁊ ſe-
ptē ordinibꝰ ordinant̃ ad notandū ſeptifor-
mē ſpūſſancti gratiā q̄ in hoc myſterio ne-
ceſſaria eſt. Et fere in quolibȝ ordine per nu-
merū iparem ſignacl̄a diſponunt̃. q̄r corpꝰ
xp̄i vnū manēs nō ſcindit̃. Oīs honor tan-
q̄ȝ dn̄o. et glīa tanq̄ȝ deo Sequit̃. Per oīa
ſecula ſecloꝝ. nō ſolū crucis īpreſſio. vez etiā
vocis expſſio et pectoris pcuſſio. que geſta
ſunt iuxta crucem īſinuant. put dictum ē
ſup v̓bo. Nob q̄ȝ. Quia ergo ieſus clamās
voce magna tradidit ſpūm. ideo ſacerdos
dicendo Per oīa ſecula ſeculoꝝ. exaltat vo-
cem et etiam aliquātulū calicē eleuat Uel
dr̄ alte ad incitationē ppl̄i vt ſciens finē ca-
nonis r̄ndeat amen. Uel ideo q̄r centurio
clamauit. Uere filiꝰ dei erat iſte. Quia v̓o
mulieres lamētabant̃ flentes dn̄m. iō cho-
rus q̄ȝ lamentando. reſpondet amē. repſen-
tās fideles q̄ dn̄m ꝯtrito corde lugebant. ve-
lut quondā abel inuidi frīs furore occiſum
pentes eiꝰ lamentabant̃ Conſequent̃ dya-
conꝰ accedit et exaltatū paruꝑ ſacrificiū
ſeu calicem cū corpe de altari tam ipſe q̄ȝ ſa-
cerdos deponit. q̄r vt legit̃ Johis. xix. Ue-
nerunt ioſeph ab arimathia ⁊ nicodemus
et imperatū corpus ieſu a pilato deponen-
tes ſepelierunt. Sacerdos ergo eleuans nu-

codemū repñtat. ipſa vͦo eleuatio xp̄i depoſitionē de cruce. depoſitō collationē ĩ ſepulcro demonſtrat. Et aduerte qꝛ ſacerdos dicens. Preceptis ſalutaribꝰ moniti. calicem ſimul et hoſtiā deponit. Ad cuiꝰ rei euidētiam notandū eſt ꝙ xp̄i corpus ⁊ ſanguis bis ĩ ſexta feria eleuata ⁊ depoſita fuerūt. ſemel ĩ cruce eleuata. ⁊ de cruce ad terrā depoſita. ⁊ ſemel de terra eleuata ⁊ in ſepulcro collocata. Primū repñtat̄ in pͥma eleuatione ⁊ depoſitione corꝑis ⁊ ſanguinis xp̄i q̄ fit ſtatī poſt corꝑ ꝯſecrationē Aliud repñtat in eleuatione ⁊ depoſitione que fit in hͦ loco. Congrue igit̄ dn̄i hec v̄ba ꝓferunt̄ fit corꝑis ⁊ ſanguinis eleuatio ⁊ depoſitō deſignantes eleuationē corꝑis xp̄i de terra et locationē eiꝰ in ſepulcro. qꝛ ioſeph q̄ illō de cruce ⁊ de terra leuauit ⁊ in ſepulcro locauit. monitꝰ ⁊ inſtructus erat p̄ceptis ſalutaribꝰ xp̄i. ſicut fidelis diſcipulꝰ eius Vn̄ de eo legit̄ in marco Et ipſe erat expectans regnū dei. Simul autē eleuant̄ corpꝰ ⁊ ſanguis iā ꝯſecrata. qꝛ ipſe ioſeph. ut aūt quidā ſit corpꝰ cū ſanguine in ſepulcro locauit. Adhuc in ipſa eleuatōne tenetur hoſtia cū q̄ttuor digitis. Cū eni expectemꝰ ⁊ neceſſe habeamꝰ īpetrare q̄ttuor p̄ncipalia ꝑ merita paſſionis xp̄i. ſ. ꝑtātē ꝯtra dyabolū. humilitatē ꝯtra mundū. caſtitatē ꝯtra corpꝰ ꝓpriū. ⁊ ſubiectionē q̄ ad deū ⁊ proximū ideo ad hͦ repñtandū merito cū q̄ttuor p̄ncipalibꝰ digitis hoſtia tenetur. Quedā tn̄ eccl'ie in ītibꝰ p̄mis petitionibꝰ dn̄ice orōis tenent calicē eleuatū. ⁊ tunc calicis eleuatio aliud ſigt̄. ꝓut ibi dicet̄. In quibuſdā etiā eccl'ijs dū calix parumꝑ ab altari eleuat̄. quidā puer ſtat vltimꝰ poſt ſubdyaconū hn̄s capā ex tranſuerſo. ad deſignādū ꝙ caput. i. iudei expectantes meſſiā. i. xp̄m cū iam venerit tranſuerſū eſt in caudā Qꝛ vͦo nicodemꝰ ſepulto dn̄o aduoluit ſaxum magnū ad hoſtiū monumēti. iō dyaconus ſuꝑ os depoſiti calicis corꝑale depōit Dyaconꝰ q̄ꝫ calicē cū corꝑali inuoluens repreſētat ioſeph q̄ corpus dn̄i ſindone munda inuoluit. Rurſus qꝛ in pace factus eſt locus eius. dyaconꝰ ſm morē quorundā eccl'iaꝝ menſam oſculatur altaris. Et quia factꝰ eſt pͥncipatus ſuꝑ humeꝝ eiꝰ. oſculat̄ dextrū armū pontificis. vt in vtroq̄ꝫ ſignificet xp̄m ⁊ quieuiſſe poſt mortem ⁊ viciſſe poſt mortem. Juxta qͦd ipſe p̄dixit in pſalmo. In pace in idipſū dormiā ⁊ requieſcā Et alibi O mors ero mors tua morſus tuꝰ ero inferne Chriſtus enim ꝑ mortem triumphauit de morte. Nam quia factus eſt obediens vſq̄ꝫ ad mortem. mortem aūt crucis. idcirco deꝰ exaltauit illum. ⁊c. Hoc ipſū etiā ſig̃ ꝙ xp̄s ſibi crucē ſuꝑ humerū baiulauit. Secūdo dyaconꝰ oſculando dextram ſacerdotis ſignificat ꝙ vult eſſe ꝑticeps laboris vt ſit ſocius eterne retributionis Tertio ꝑ hͦ innuit ꝙ ioſeph deponens corpus illō fuit oſculatus. In quibuſdā etiā eccl'ijs ſacerdos hͦ hoſtiā oſculatur innuens. ꝙ et nicodemus idē fecerit. quod ioſeph Vel potiꝰ ꝑ dn̄i paſſionem factā eē noſtrā recōciliationē Poſt oſculum hm̄ōi dyaconꝰ retrocedit a facie ſacerdotis. repñtans mulieres ſepulto dn̄o a monumēto recedentes.

De pater noſter

Secundum eos qui dicunt ꝙ tertia ps miſſe q̄ dr̄ poſtulationes incipit hic. Oremus preceptis ſalutaribꝰ ⁊c. et ꝙ durat vſq̄ꝫ ad collectas. hec ps ꝯtinet quinq̄ꝫ clauſulas. Prima eſt ipſa p̄fatio. ſcilꝫ oremꝰ p̄ceptis ⁊c. qͦd addidit beatus gregoriꝰ Secūda eſt pater noſter. Tertia Libera nos q̄ſumꝰ dn̄e. Quarta Pax dn̄i Quinta fiat hec ꝯmixtō. Qꝛ ergo ieſus voce magna clamabat. Pater in manus tuas commēdo ſpiritū meū. ideo ſacerdos et nō totꝰ pp̄lus ꝓut greci faciūt. eleuata voce ꝓnūciat Oremus preceptis ⁊c. Nō eni dr̄ ſub ſilentio. ſꝫ palā. qꝛ eſt de euangelio ad notādū ꝙ rex celoꝝ in noua lege palā loquebat̄. ⁊ ſine velamine p̄dicauit Ad hoc ideo hec dn̄ica orō ⁊ etiā. Credo in vnū deum alta voce dicunt̄. vt oēs illa dicant ⁊ addiſcant. Alia etiā rō poſita eſt ſubtꝰ. de predicatione. Sed tertia clauſula ſcꝫ libera nos ⁊c. ſub ſilentio dr̄. in ſignū ꝙ chriſtus interdū a p̄dicatione ſiluit. Aliter tn̄ ibi dicetur. Sed ⁊ ꝓferens pater

noſter tūc iterū ſic priꝰ extēdit ac ſurſum ele
uat manꝰ. Primo enī dicēs p̄ceptis ſaluta
ribꝰ actꝰ ioſeph. de quibꝰ in p̄cedēti colūna
dictū eſt. q̊s p̄ceptis ſalutaribꝰ monitꝰ ⁊ di
uina inſtitutione informatus geſſit repn̄ta
uit. Q̄ꝛ igit̄ doctrina audiendo. meditādo.
⁊ in q̄ete diſcēda eſt. i° v̓ba iſta depoſitiſ ſu
pa altare manibꝰ ꝓtulit Dicēs autē Pater
noſter ꝛc. xp̄m ꝑplm orare docētem repn̄tat.
Ideoqꝫ moyſi orantis exēplo manꝰ exten
dit et ſurſū eleuat. vt ſeruorē cordis ⁊ rectā
ad deū intētionē oñdat. Rurſus dicēdo. p̄
ceptis ſalutaribꝰ ꝛc. calicē ſimul ⁊ hoſtiam
deponit. vt p̄miſſū eſt. Sane legalis ponti
fex regreſſus ad ꝑplm lauabat veſtes i mūdꝰ
fuerat vſqꝫ ad veſpam ſicut in ꝓhemio hu
ius ptis dictū eſt Sic et xp̄s qui intrauit
ad ſancta ſanctoꝝ redit in eccl̄iam ꝯpatien
do et auxiliando. ⁊ lauat veſtes ſuas. i. ſcōs
mundificat. ⁊ m̄ vſqꝫ ad finē mundi mēbris
eiꝰ aliq̄ macule adherent. Sacerdos etiam
redit ad ꝑplm. q̄ꝛ dū rurſus alta voce multi
plicat preces foras exire videt̄. ⁊ p̄cibꝰ velut
aquis. veſtimēta ſua. i. ꝑplm lauat ⁊ mūdat.
⁊ tn̄ mundus iudicat̄. q̄ꝛ vſqꝫ ad mortē erit
in oī hoīe q̄d lauet̄. Oraturus ergo ⁊ oſtē
ſurus ſe cauſā ſuā agere corā deo. ⁊ q̄ q̊tidie
petere debeamꝰ. monet ꝑplm orare dicens
Pater noſter ꝛc. Que orō habet̄. Mathei.
vj. ca. Fiducialr̄ eniꝫ orare poſſumꝰ. vt filij
patrē q̊s ipſe dñs ad ſic orandū informauit
⁊ ipſe vice vniuerſal' eccl'e quā repn̄tat orat
Ne tñ ſua autoritate ⁊ q̄ꝰ p̄ſumptiue petere
videat̄. p̄mittit q̄ꝰ loco p̄fationis p̄ceptis ſa
lutaribꝰ ꝛc. Dicit aūt p̄ceptis ⁊ diuina inſti
tutione. q̄ꝛ dñs ⁊ hāc orōnem inſtituit. ⁊ a
poſtol' ſic orare p̄cepit. Et ex tūc maxīe pro
ſtrati orare debemꝰ vſqꝫ in finē dñice orōis
ſaltē in ꝓfeſtis diebꝰ In feſtiuiſ v̓o ſtantes
Tres aūt articuli ſequentes. ſcꝫ p̄ceptis ſa
lutaribꝰ. pater noſter. ⁊ libera nos. ſig̃ficant
tres dies dñice ſepulture. ideoqꝫ ⁊ bis dūta
xat vtimur in paraſceue. In q̄buſdā eccl'ijs
dū ſacerdos dic̄. Pater noſter. et dū p̄latꝰ
dat bñdictionē ſolēnē pꝰ pater noſter. ma
nꝰ eiꝰ a dyacono ⁊ ſacerdote ſuſtentāt̄. in q̊
rep̄ſentatur ꝙ hur et aaron ſuſtentabāt ma
nus moyſi orantis. De q̊ ſub titulo de orōe
dictū eſt. Beatꝰ gregoriꝰ dñicam orōnem
poſt canonē ſup hoſtiā cenſuit recitari. aſſe
rens in regiſtro incōgruū eſſe vt ſup eucha
riſtiam diceret̄ oratio quā ſcolaſticꝰ ꝯpoſu
erat. ⁊ illa omitteret̄ quā dñs ipē dictauerat
et apl'i dicere ꝯſueuerāt Et cantat̄ apd̄ gre
cos a toto ꝑpl'o. ſed apud noſ a ſolo ſacerdo
te. Illud aūt notandū eſt ꝙ hec orō ceteras
orōes ꝓpter q̄tuor a n̄cellit. ſ. autoritate do
ctoris. breuitate ſ̓monis. ſufficientia petitio
nū. ⁊ fecunditate miſterioꝝ. Autoritate do
ctoris. q̄ꝛ ſuit ipſius ſaluatoris. ap̄los orare
docentis ore p̄lata. ⁊ iō d̄r orō dñica Breui
tate ſ̓monis. q̄ꝛ facile diſcit̄ et ꝓfert̄. iuxta illd̓
Cū oratis nolite multū loq̄ ꝛc. Sufficiētia
petitionū. q̊niā vtriuſqꝫ vite neceſſaria ꝯti
net Fecūditate miſterioꝝ. q̊niam immenſa
ꝯtinet ſacramenta. Verū licꝫ ſciat dominꝰ
q̄d velimꝰ. vult tñ nos orare vocaliter ꝓpē
multa. Primo ꝓ excitanda deuotione. q̄ꝛ q̄d
facit flatus carboni. h̓ facit ꝓnūciatō deuo
tioni. Vñ Ad ipſū ore meo clamaui et exul
taui ſub lingua mea. Secundo ꝓ alioꝝ in
ſtructione vt cortina cortinā trahat et q̄ au
dit dicat veni. Vñ luceat lux vrā coram ho
minibꝰ. Tertio ꝓ lingue obſequio. vt q̄d lī
gua peccamꝰ lingua ſatiſfaciamꝰ. Vñ ſic
exhibuiſtis mēbra vrā ſuire iniq̄tati ad ini
quitatem. ita exhibete ea ſuire iuſticie in ſā
ctificationē Quarto ꝓ rei petende ꝯmemo
ratōe. q̄ꝛ facilꝰ obtinet̄ q̄d inſtantiꝰ poſtulat̄
Vñ Petite et accipietis. pulſate et aperiet̄
vobis. Quinto ꝓ impetrate rei cuſtodia.
q̄ꝛ q̄d ſepius requirit̄ diligentiꝰ cuſtoditur
Vñ Tene q̄d habes ne aliꝰ accipiat coro
niam tuam. ¶ San eīn hac oratione orat̄
ꝓ bonis adipiſcendis. et ꝓ malis vitandis.
Pro bonis tpalibus ſpūalibus et eternis.
Pro malis p̄teritis p̄ntibus et futuris De
bonis eternis d̄r. Adueniat regnū tuū. De
bonis ſpūalibus. Fiat voluntas tua ſicut ī
celo et in terra. De tpalibus. Panē noſtrū
q̊tidianū da nobis hodie. Eterna petunt̄ ī
premiū. ſpūalia in meritū. tpalia in ſuſtēta
culū. De malis p̄teritis. Dimitte nobis de
bita noſtra ꝛc. De p̄ntibꝰ. Sed libera nos a

malo. Deſuſis. Et ne nos inducas ⁊c. Pre-
terita ſunt dolenda. pſentia ſunt vincenda.
futura ſūt pcauēda Septē ſunt oratōis
dñice petitiones pter captationē beniuolē-
tie. que ſignificant ſeptem vba xpi in cruce.
Primū fuit. Pater ignoſce illis. Secūdū
Mulier ecce fili⁹ tuus. Tertiū. Ecce mat
tua Quartū Hodie mecū eris in paradi-
ſo. Quītum Heloy heloy. Sextū. Pater i
man⁹ tuas. Septimū Cōſūmatū ē. Uel
ſigficant ſeptē vba. que tantū btā vgo legit
de xpō dixiſſe. Primū fuit diſcretōis Quō
fiet iſtud. Secūdū humiliatiōs Ecce ancil
la domini. Tertiū ſalutationis. Ecce vt fa-
cta eſt vox ſalutationis tue in aurib⁹ meis
Quartū grāx actionis. Magnificat aīa
mea dñm. Quītū ꝯpaſſionis. Fili vinū
nō habent. Sextum inſtructionis. Quod
cū q̄z dixerit vobis facite. Septimū amoris
Fili quid feciſti nobis ſic. Prima aūt peti-
tio eſt. Sanctificet nomē tuū. Secūda. ad-
ueniat regnū tuū. Tertia. fiat volūtas tua.
Quarta. Panem noſtrū q̄tidianū. Quin
ta. Et dimitte nobis debita noſtra. Sexta.
Et ne nos inducas in temptationē. Septi
ma. Libera nos a malo. Et he ſeptē petitio-
nes ſm aplm ſeptē poſtulationes dicuntur
Quarū prime tres ſpectant ad vitā eternā
ſiue ad patriā Et ideo ſacerdos in q̄buſdā
locis eleuato calice dic eas ⁊ pfationē. Pre
ceptis ſalutarib⁹ ⁊c. Dicens vo. ſicut in celo
parū magis eleuat illū. ⁊ dicens. et in terra
illū deponit. Tres vltime ad pñtem vitam
ſiue ad viā ptinent. et iō depoſito calice dic
eas. Media vo ſcz panē noſtrū ⁊c. ptinet ad
vtrunq̄z. Porro tres pme ſuccedūt ordine
tpis. ſed pcedunt ordine dignitatis. Tres
vltime ſuccedūt ordine dignitatis ſed prece
dunt ordine tpis. Duplex igitur ordo eſt in
dominica oratione notand⁹. vn⁹ in deſcen
dendo q̄ ꝯcordat cū donis. alter in aſcendē
do qui ꝯuenit cū vtutib⁹. Dona nanq̄z de
ſūmis ad ima deſcendūt. Un̄ Requieſcet
ſup eū ſpūs dn̄i. ſpūs ſapie ⁊ intellectus ⁊c.
Uirtutes vo de imis ad ſumma ꝯſcendūt.
Unde Beati paupes ſpū. quoniā ipſorū ē
regnū celoꝝ. Beati mites ⁊c. Nempe dñs i

oratione ipſa ſecutus eſt ordinē dignitatis
qui eſt artificialis. vt de maiorib⁹ ad mino
ra deſcenderet. Sed doctores in illius expo
ſitione ſequunt̄ ordinē tpis q̄ eſt naturalis
vt de minorib⁹ ad maiora. i. de tpalibus ad
eterna ꝯſcendant Quem modū ſeruabim⁹
exponendo. Et fit hic adaptatio ſeptē petiti
onū. ſeptem donorū ſpūſſancti. ſeptem
virtutum. ⁊ ſeptem beatitudinū. ꝯtra ſepteꝫ
vicia capitalia ſeptem virtutibus oppoſita
Nam dona petitionib⁹. vtutes donis. ⁊ bti
tudines vtutibus obtinent̄. Septem dona
ſunt hec ſapia. intellect⁹. ꝯſiliū. fortitudo. ſci
entia. pietas ⁊ timor. De quib⁹ dic̄ ppheta.
Requieſcet ſup eum ſpūs ſapientie ⁊ intel
lectus. ſpūs ꝯſilij et fortitudinis. ſpūs ſcien-
tie et pietatis. ⁊ replebit eū ſpūs timoris do
mini. Septem vo vtutes ſunt he. pauptas
ſpūs. manſuetudo. luctus. eſuries iuſticie.
miſericordia. mūdicia cordis. ⁊ pax. Septē
q̄z beatitudines ſunt iſte. regnū celoꝝ. poſſeſ
ſio terre. ꝯſolatio. ſaturitas. miſericordie cō
ſecutio. viſio dei. et filiatio dei. De quib⁹ cō
iunctim dñs ait. De prima. Beati paupes
ſpū quoniā ipſoꝝ eſt regnum celoꝝ De ſe-
cunda. Beati mites quoniā ipi poſſidebūt
terram. De tertia. Beati qui lugent. q̄niam
ipſi ꝯſolabuntur. De quarta. Beati q̄ eſuri
unt et ſitiunt iuſticiā. q̄niam ipſi ſaturabū-
tur. De quinta Beati miſericordes. q̄niam
ipſi miſericordiā ꝯſequent̄. De ſexta Beati
mundo corde. quoniā ipſi deū videbūt De
ſeptima. Beati pacifici. quoniā filij dei vo-
cabūt̄. Septē vo vicia capitalia ſunt Jna-
nis glia ſiue ſupbia. ira. inuidia. accidia. aua
ricia. gula. et luxuria. que ſigficata fuerunt
in ſeptē populis qui terram iſrael pmiſſā
tenebant. videlicet ethe⁹. gergeſeus. amorre
us. chanane⁹. ferese⁹. eue⁹. et iebuſeus. Hō
igit̄ eſt egrotus. de⁹ medicus. vicia ſunt lā-
guores. petitiones ſunt planctus. dona ſūt
antidota. vtutes ſunt ſanitates. beatitudi-
nes ſunt felicitates ⁊ gaudia. Hec ſeptē vi-
cia p ſeptem petitiones hui⁹ orationis fu-
gantur. put inferius oñdetur. Ad oratiōis
ergo ipſius expoſitionē veniam⁹. Et nota
q̄ in quibuſdā eccliis dū he ſeptē petitōnes

dicuntur. dyaconus ſtat inclinatus. cõmu
nionẽ expectans. in quo ſigĩficat aplõs. qui
poſt mortẽ dñi ꝑ ſeptem hebdomadas ꝯfir
mationẽ ſpũs expectauerũt Subdyaconꝰ
v̓o quieſcit. qꝛ mulieres in ſabbato que eſt
dies ſeptima ſiluerunt

¶ Expoſitio dominice orõnis

Pater noſter ꝛc Ordi
nem
tpis vt p̃miſſuꝫ eſt in huiꝰ orõnis
expoſitione ſuantes. a fine eiꝰ initi
tium ſumamꝰ v̓ſus p̃ncipiũ ordine retrog̃
do ꝓcedendo. Siquidẽ hõ multis maƚ cir
cũdatus. p̃mo petit liberari a malo. Quia
v̓o ſine temptatione nõ ẽ vita hominis ſu
ꝑ terrã. iõ liberatꝰ a malo petit ut in tẽptati
onẽ nõ inducaƚ. Et qꝛ dũ in hac vita ꝯſiſtit
ſemꝑ eſt in quocũqꝫ pctõ. Nã ſi dixerimꝰ
qꝛ peccatũ nõ habemꝰ v̓itas in nobis non ẽ
ideo petit vt debita id eſt pctã ſibi dimittãƚ.
Cũ aũt fuerit liberatꝰ a malo: cũ vicerit tẽ
ptationes. cũ debita fuerint ei dimiſſa. qꝛ q̃
ꝑſeſtare nõ p̃t neceſſariꝰ eſt ei ſpũs fortitu
dinis. ne p̃miũ expectando deficiat. iõqꝫ pe
tit vt panis q̊tidianꝰ ſibi doneƚ. Deinde cũ
fuerit liberatꝰ a malis. et roboratꝰ in bonis.
petit ut fiat volũtas dei ſic in celo ꝛ in terra
Et q̊niã p̃miſſa ĩ hac vita ꝑfecte fieri nõ pñt
mox petit vt regnũ adueniat. in q̊ nomẽ pa
tris ſanctificeƚ in celis. ut nũq̃ꝫ de cetero poſ
ſit a ſanctificatõis grã ſeparari ¶ Poſtq̃ꝫ pe
titionũ ꝯtinuationẽ p̃miſimꝰ mox ad eorũ
expoſitionẽ veniamꝰ. Prenotandũ tñ ẽ ꝙ
illud qð in orõe p̃mittiƚ vicꝫ Pater noſter
q̊ es in celis. captatio beniuolẽtie eſt vt iã di
ceƚ Nepe pater grece dꝛ latine genitor Et dꝛ
deꝰ pater a patrando ſiue ꝑficiẽdo. qꝛ ꝑ euꝫ
oĩa facta ſũt. Deꝰ aũt et generaliƚ ꝛ ſpecialiƚ
ꝛ ſingulariƚ dꝛ pater. Generaliƚ oĩm ꝑ crea
tionẽ. ſpecialiƚ iuſtoꝝ ꝑ adoptionẽ. ſingula
riter xp̄i ꝑ generationẽ. Per creationem vt
ibi. Flecto genua mea ad deũ p̃rẽm oĩpotẽ
tem a q̊ oĩs paternitas in celo ꝛ in terra no
minaƚ. Per adoptionẽ ut ibi. Si vos cum
ſitis mali noſtis bona data dare filijs v̓ris
q̃nto magis pater veſter de celo dabit ſpũꝫ
bonũ petentibꝰ ſe. Per generationeꝫ vt ibi.

Nemo nouit filiũ niſi pater: ꝛ p̃rẽm niſi fili
us. et cui voluerit filiꝰ reuelare Et ꝑ h̓ ꝙ di
cit Pater noſter q̊ es in celis. dehortaƚ nos
a duobꝰ. vicꝫ a ſuꝑbia. ne dicamꝰ pater mi.
q̃ſi reputantes ꝓpriũ qð eſt cõe. ꝛ ab indig
tate ſcꝫ ne reddamur indigni tanto p̃rẽ q̊ cõ
ſiſtit in celƚ. Deus enĩ ſoliꝰ xp̄i pater eſt ꝑ na
turã. cui ſoli ꝯpetit dicere paƚ mi. Fideliũ aũt
eſt pater ꝑ grãm quibꝰ ꝯpetit dicere. Pater
noſter. Ille diƚ. paƚ mi ſi poſſibile eſt. trãſfer
a me calicẽ hũc. Iſti dicũt. paƚ noſter q̊ es ĩ
celis ſanctificeƚ nomẽ tuũ ꝛc. Hinc etiaꝫ ipſe
met diƚ. Vado ad p̃rẽm meũ ꝛ patrẽ veſtꝝ
Meũ q̊ð ẽ ꝑ naturã. veſtrũ ꝑ grãm Horta
tur etiã nos ꝑ h̓ ad duo ſcꝫ ad ſeruandũ g̃
tiam adoptionis cũ diƚ. paƚ. ꝛ vnionẽ frater
nitatis. cũ ait noſter. Rurſũ ꝑ h̓ ꝙ diƚ pater
qð eſt nomẽ piũ. notaƚ bonitas eiꝰ. ꝛ eccl̃ie
deuotio. q̃ ipſũ patrẽ appellat. ꝑ h̓ v̓o ꝙ dicit
noſter. oñdiƚ dilatatio caritatiſ. Per h̓ ꝙ di
cit in celƚ. i. in ſanctis. q̊rum cõuerſatio a fece
mũdi remota eſt dei pietas deſigĩtur Quia
igiƚ captatio beniuolentie in hac orõne pre
mittiƚ. ſciendũ eſt ꝙ beniuolẽtia captatur a
tribꝰ. ſcꝫ a ꝑſona cognitoris. petitoris ꝛ aſſeſ
ſoris Cognitor eſt deꝰ. petitor eſt hõ. aſſeſſor
eſt angelꝰ. A ꝑſona cognitoris cũ ait pater
petitoris cũ ait noſter aſſeſſoris cũ ait q̊ es ĩ
celƚ. i. in angelis vel in ſanctis. De quibꝰ ha
beƚ. Celi enarrãt glãm dei Vñ ſpes nobis
tribuiƚ vt ſctõs nos faciat Vel in celƚ id ẽ in
ſecreto maieſtatis diuine. ꝑ qð daƚ fiducia
obtinẽdi bonũ occultũ qð oculꝰ non vidit
nec auris audiuit. nec in cor hoĩs aſcendit
Dat ergo fiduciã ĩpetrãdi bonũ Vñ ñ dꝛ
dñe. cui huiƚ tiore. ſꝫ paƚ cui huiƚ amore. q. d
qꝛ paƚ es vis. q̃a in celƚ es potes. ergo libera
nos a malo Et nota ꝙ celũ dꝛ a celãdo. q̃a
celat diuina ſecreta. vel a celſitudine. qꝛ altiꝰ
ẽ terrenis rebus ¶ Sed libera nos a malo
Triplex aũt eſt malũ a q̊ petimꝰ liberari. in
natũ. additũ. ꝛ inflictũ Primũ ꝯtrahiƚ ſcilꝫ
originale. ſcðm ꝯmittiƚ ſcꝫ actuale. tertiũ ſu
ſtinemꝰ ſcꝫ penale Malũ aũt vitamꝰ ꝑ ſpi
ritũ timoris Nã ut inq̊t ſcriptura Timor
dñi expellit peccatũ Et alibi Per timorem
dñi declinat oĩs a malo Porro triplex eſt

timoꝛ q̄ ceſſamꝰ a malo. ſuilis. initial᷑ ⁊ filia
lis Timore ſuili ceſſamꝰ a malo formidīe
pene Timore filiali ceſſamꝰ a malo amore
iuſticie Initiali timore ceſſamꝰ a malo par
tim formidie pene parti amore iuſticie Ser
uilis timoꝛ eſt incipientiū. initial᷑ pficiētiū
filial᷑ pficiētiū. dic ergo Sz libera nos a ma
lo. q. d. Da nob̄ ſpū timoris ⁊ paupertatē ſpū s
vt p ſpūm tīoris vitemꝰ mala. p paupertatē
ſpūs abdicemꝰ bona. q̄tenꝰ excluſis vicijs ⁊
ꝯtēptis terrenis habeamꝰ eterna ſcz regnū
celoꝝ. qd̾ lucifer ⁊ p̄mi parētes p inanē gliā
ſiue ſupbiā amiſerūt Vider ergo q̄ ſe hūili
ando perit liberari a malo. qd̾ fit p donū ti
moris. fugat̄ ſupbia. q̄ opponit̄ timori. Et ſic
finis oꝛōnis ꝯcoꝛdat cū p̄ncipio. vbi ab hūi
litate ꝯ ſupbiā incepit vt p̄miſſū eſt. ¶ Et
ne nos inducas in temptationē ſcz dyabo
licā. Nota q̄ temptat nos deꝰ. tēptat hō. tē
ptat dyabolꝰ. Deꝰ tēptat ut pbet. hō ut ſciat
dyabolꝰ vt fallat De p̄mo legit̄ Tēptauit
deꝰ abrahā De ſc̄do Tēpta nos obſecro die
bꝰ decē. De tertio. Cur ſathanas tēptauit
coꝛ tuū. Porro duobꝰ modis tēptamur. in
teriꝰ p delectationē. ⁊ exteriꝰ p ſuggeſtionē
Interioꝛ tēptatio parū officit. exterioꝛ mul
tū pficit ſi nō ꝯſentiat̄ ſed reſiſtat̄. Scriptū
ē enī. Tēptatio vos nō apprehēdat niſi hūa
na. Rurſus Btūs vir q̄ ſuffert tēptationē
q̄ cū pbatꝰ fuerit accipiet coronā vite. Cū
ergo citra ꝯſenſū tēptamur ducimur ī tēpta
tionē. cū ꝯſentimꝰ in tēptationē inducimur
ſic piſcis añ capturā ī rete ducit̄. cū aūt īdu
cit̄ capit̄ ⁊ tenet̄ Tūc implet̄ qd̾ iacobꝰ apl̾s
ait. Tēptat̄ aūt vnuſq̄ſq; a ꝯcupiſcētia ſua
mala abſtractꝰ ⁊ illectꝰ Deinde ꝯcupiſcen
tia cū ꝯceperit. parit pctūm. peccatū vo cū
ꝯſūmatū fuerit generat mortē Verū cū idē
apl̾s dicat. q̄ deꝰ ē intēptatoꝛ maloꝝ. qd̾ ē
qd̾ petimꝰ ne deꝰ nos inducat ī tēptationē
ſed dd̾m ē q̄ deꝰ q̄dāmmō tēptat ⁊ q̄dāmō
nō tēptat. Tēptat vt pbet. iuxta illud Pro
ba me deꝰ ⁊ tēpta me. Non tēptat ut fallat
iuxta illud. Deꝰ neminē tēptat. Petimꝰ er
go ne nos deꝰ ī tēptatōz īducat. i. ne pmitat
induci. q̄ ſic dr̄ non eſt malū in ciuitate qd̾
deꝰ nō faciat. i. qd̾ fieri nō pmittat. Scptū

eſt enī. Fidelis deꝰ q̄ nō patit̄ vos tēptari ſu
pra id qd̾ poteſtis Quaſi dicamꝰ Da no
bis ſpiritū pietatis ⁊ mānſuetudinē ſpūs. vt
p ſpūm pietatis vincamꝰ tēptatōnē exercē
do nos ad pietatē. ⁊ p manſuetudinē ſpūs
vincamꝰ irā nō reddēdo malū p malo. Vi
camꝰ etiā inuidiam q̄ opponit̄ pietati. vt ita
poſſideamꝰ terrā viuētiū. quā p ſpūm pie
tatis ⁊ p manſuetudinē ſpūs obtinebimus
Nā pietas p̄miſſionē hz vite q̄ nūc ē et fu
ture Et btī mites. q̄niā ipſi terrā poſſidebūt
Vñ pſal᷑. Manſueti poſſidebūt terrā. ⁊ de
lectabunt̄ in multitudine pacis. ¶ Dimitte
nobis debita nrā ⁊c. Debita dicunt̄ pctā. q̄
nos debitores pene ꝯſtituūt. Nō enī h̄ agit̄
de debitis pecuniaꝝ ſed offenſaꝝ. Tria aūt
ſūt debita q̄ petimꝰ nobis dimitti ſcz pctū
ī deū peccaui ī p̄ximū ⁊ peccatū ī nos Vñ
peccauimꝰ cū prībꝰ nrīs. iniuſte egimꝰ. ini
q̄tatē fecimꝰ Peccauimꝰ cū prībꝰ noſtris
in deum. iniuſte egimus in proximum. ini
quitatem fecimus in noſipſos. Et q̄ pec
cauimꝰ in deū. iō petimus vt ipſe dimittat
nobis. q̄ peccauimꝰ in nos. iō petimꝰ ut
dimittat nobis debita nrā. q̄ peccauimꝰ in
p̄ximū. iō petimꝰ vt dimittat nobis debita
noſtra. ſic̄ ⁊ nos dimittimꝰ debitoribꝰ nrīs
Hoc pacto ergo et ea ꝯditione nob̄ dimit
tūt̄ ſi nos debitoribꝰ dimittamus. alioq̄n
etiā dimiſſa reuocant̄ in debitū. ſm̄ illd̾ euā
gelij. Serue neq̄ oē debitū dimiſi tibi q̄niā
rogaſti me. Nōne ergo oportuit ⁊ te miſereri
ꝯſeruo tuo ſic̄ ⁊ ego miſertꝰ ſū tui. Et iratꝰ
dñs eiꝰ tradidit eū toꝛtoribꝰ. q̄adusq; redd̾
ret vniuerſū debitū. Sic et pat̄ meꝰ celeſtis
faciet vobis ſi ñ dimiſeritis vnuſq̄ſq; fratri
ſuo de coꝛdibꝰ vrīs. Vt ergo dñs euidenter
oñderet q̄ nullꝰ eſt iocīꝰ oꝛōis fructꝰ. niſi d̾
bitoribꝰ dimittamꝰ in fine eiuſdē euangelij
ſbiūxit ad oīa Si dimiſeritis hoībꝰ pctā eo
rū. dimittet vobis pater veſter celeſtis pec
cata vrā. Si aūt nō dimiſeritis hoībꝰ pctā
eoꝝ. nec pater veſter dimittet vobis pctā vrā
His ergo q̄ debitoribꝰ nō dimittūt hec oꝛō
nō pdeſſe videt̄. q̄nimo videt̄ obeſſe. Naz q̄
ſic petit ſibi dimitti ſicut debitoribꝰ ſuis ipſe
dimittit. pfecto ſi nō dimittit ipſe debitoribꝰ

videt̃ petere vt ſibi nõ dimittat̃ Sꝫ q̃rit̃ q̃d tenet̃ illi dimittere q̃ nec ſatiſfacere vult nec veniã poſtulare Sane diſtinguẽdũ ẽ inter ꝑfectũ et iꝑfectũ. Js q̃ viã ꝑfectõis arripuit ꝯ etiã nõ petẽti veniã oĩmode indulgere. Vñ in canone inno. legit̃. Falſa eſt pñia. ſi penitens offenſo nõ ſatiſfaciat. aut ſi offendenti offenſus nõ indulgeat. Qui võ nondũ ꝑfectionis votũ aſſũpſit. tenet̃ q̃dẽ rãcorẽ cordis deponere. ſed nõ tenet̃ ſatiſfactiõeꝫ debitã ꝯdonare Vñ in canone fabiani ita cauet̃. Si q̃s ꝯtriſtatꝰ recõciliari noluerit fratri ſuo ſatiſfacienti eo q̃ ꝯtriſtauit. a ceterimis maceret̃ inedijs vſqꝫ dũ ꝯgrantia ſo ſatiſfactõnẽ recipiat. quãq̃ꝫ oẽs vniuerſalit̃ teneamur diligere inimicos nrõs. bñfacere his q̃ oderit nos. ⁊ orare ꝓ ꝑſequẽtibꝰ ⁊ calũniãtibꝰ nos Q̃r võ ſũt culpe q̃bꝰ culpa ẽ relaxare vindictã. et ſi peccatũ in nos teneamur dimittere. peccatũ tñ in deũ ⁊ peccatũ in ꝓximũ debemꝰ punire. Quiſq̃s ergo laborat odio vel inuidia. grauat̃ magis hac orõne q̃ꝫ iuuet̃. niſi forte iã ꝓpoſitũ habeat dimittendi Verũtñ nõ in ſua q̃ſqꝫ ſed in totiꝰ eccleſie videt̃ pſona orare Vñ nõ dic̃ dimitte mihi debita mea. ſic̃ et ego dimitto debitoribꝰ meis. ſed dic̃ dimitte nob̃ debita nrã ſic̃ ⁊ nos dimittimꝰ debitoribꝰ nrĩs Quidã etiã volũt illud ita ĩtelligi. dimitte nobis ⁊c̃. i. ſic dimitte nobis debita nrã vt et nos dimittamꝰ debitoribꝰ nrĩs Quaſi diceret̃ Da nob̃ donũ ſciaꝫ lucnũ ⁊ v̓tutẽ. q̃tenꝰ tã nrã q̃ꝫ aliena pctã cognoſcamꝰ ⁊ defleamꝰ ut nobis debita nrã dimittas Et ſic ꝯſolationẽ hẽbimꝰ aduerſus inuidiã. q̃ facit hoĩeꝫ dolere de alieno bono. et aduerſus irã q̃ ẽ ꝯ̃ria ſcientie. q̃r ira ĩpedit animũ ne poſſit cernere verꝫ Per ſciãꝫ enĩ ⁊ luctũ in pñti remiſſionẽ accipimꝰ et in futuro ꝯſolationẽ habebimꝰ. iuxta q̃d legit̃ A delicto meo mũda me. q̃niam iniq̃tatẽ meã ego cognoſco. Et bti q̃ lugent. q̃niã ipſi ꝯſolabũtur ¶ Panẽ nrũm q̃tidianũ ⁊c. Vñ in euãgelio iohis Dñe ſp da nobis panẽ hũc Panis aũt grece interꝑtat̃ latine oĩs. Vñ oramꝰ vt oĩpotens pat̃ omnẽ victũ ſpũalẽ ⁊ carnalẽ oĩ tp̃e nob̃ largiri dignet̃. Quĩqꝫ aũt panes ſũt nobis neceſſarij. In via q̃ttuor ⁊ q̃ntꝰ in patria Corpalis ad ſuſtentationẽ. ſpũalis ad informationẽ. doctrinal' ad eruditionẽ. ſacramẽtal' ad expiationẽ. etetnal' ad fruitionẽ. De pmo legit̃ Nõ in ſolo pane viuit hõ De ſecũdo. Amice accõmoda mihi tres panes De tertio Venite comedite panẽ meum De q̃rto Qui panẽ dñi manducat indigne reꝰ erit corporis dñi De q̃nto Ego ſũꝫ panis viuꝰ q̃ de celo deſcẽdi. Poſtq̃ꝫ enĩ fuerint homini pctã dimiſſa. neceſſariꝰ eſt ei ſpũs fortitudinis ut pmiſſũ eſt. iõ dicit Panẽ noſtrũ q̃tidianũ. i. nobis q̃tidie neceſſariũ. alioq̃n q̃d noſtꝝ eẽt nobis dare nõ poſſet. niſi priꝰ deſineret eẽ noſtrum Da nobis hodie. q. d. Da nobis ſpũtũ fortitudĩs q̃ multiplici pane roborat aĩam. ne deficiamꝰ in pñti eſuriendo iuſticiã. ꝑ quã expellẽtes accidiã. i. tediũ de bono plena iuſticia ſaturabimur ĩ futo. ſm̃ illd̃ Bti q̃ eſuriũt et ſitiũt iuſticiã. q̃niã ipſi ſaturabũtur Mathꝰ dicit Panẽ noſtrũ ſupſubſtantialẽ Q̃d duobꝰ modis p̃t ĩtelligi. vl' vt vna ſit dictio. q. d. Da nob̃ panẽ noſtꝝ ſupſubſtãtialẽ. i. xp̃m q̃ eſt ſupſubſtãtial'. i. ſup oẽm ſubſtãtiã ſcꝫ creatã. q̃ panis eſt in altari Vel vt ſint due dictões. q. d. Da nobis panẽ noſtꝝ. i. xp̃m q̃ eſt ꝓꝑus cibꝰ fideliũ ⁊ h̃ ſup panẽ. i. p̃ter panẽ ſubſtantialẽ. i. neceſſariũ ad ſuſtẽtationem q. d. Da nobis vtrũqꝫ panẽ. ſ. mentis ⁊ corporis. lucas ſ dicit Panẽ noſtꝝ q̃tidianũ. q̃d tã de corpali q̃ꝫ de ſacmẽtali pane p̃t intelligi. vicꝫ d' viatico Grecꝰ hꝫ epyuſion q̃ interp̃tat̃ ſupſubſtantialẽ Hebreꝰ võ ſegola. q̃d interp̃tatur egregiũ vel peculiarẽ. Ob h̃ forte lucas vidẽs matheũ dixiſſe ſegola q̃d ſonat peculiarẽ dixit q̃tidianũ Grecꝰ ãt itp̃res mat. q̃r vidit eũ dixiſſe ſegola q̃d ſonat egregiũ dixit epyuſionẽ. i. ſupſubſtãtialẽ ¶ Fiat volũtas tua Hoc rogamꝰ. ut quõ angeli vel oẽs ſcti inculpabiles deo ſuiũt. ita et nos abſqꝫ graui pctõ illi ſuiamus in terra Volũtas dei dupliciter intelligit̃. ſcꝫ ⁊ bñplacitũꝫ dei eẽnũꝫ. et ſignum beneplaciti tempalis Beneplacitũ dei eternũ ſemꝑ implet̃ Vñ Et voluntati eius q̃s reſiſtet Et oĩa q̃cũqꝫ voluit dñs fecit Signa bñplaciti tp̃alis ſunt. v. p̃ceptõ

ꝓhibitio.ꝑmiſſio.ꝯſiliū.⁊ opatio. Vñ Ma
gna opa dñi exq̄ſita in oēs volūtates eius
Hec nō ſemꝑ iplent̄. ſed vt impleant̄ orat̄.
Vñ dr̄. Fiat volūtas tua.i.opeꝛ ipleat̄. qđ p̄
cipis. qđ ꝯſulis. qđ ſuades. qꝛ nō ſufficit vo
lūtas niſi aſſit facultas. Sicut in celo ⁊ ī ṫra
id ē. ſicut illi q̄ ſūt in celo volūtatē eiꝰ faciūt
ſic ⁊ nos in terra faciamꝰ Vel ſicut in celo
⁊ in terra.i. ſic in angel̄ ita ⁊ in hoībus. vel
ſicut ī pfectis ita ⁊ in ꝯuerſis. vel ſicut in xp̄o
ita et in eccl̄a. vel ſicut in mēte ita pariter ⁊ ī
carne. vt caro nō ꝯcupiſcat aduerſus ſpū3
ſm̄ illud. Coꝛ meū et caro mea exultauerūt
in deū viuū3. q.d. Da nobis ſpūm ꝯſilij. vt
faciamꝰ volūtatē tuā. maxīe miſcdīa3 q̄ ꝑ
imit auariciā. q̄ teīꝰ miſcdia3 ꝯſeq̄mur. ſm̄
illud. Beati miſericoꝛdes. q̄nia3 miſcdīam
ꝯſequent̄. Sicut enī auaricia ꝯſiſtit in acq̄
rendo ⁊ retinēdo. ita miſcdia ꝯſiſtit in dan-
do ⁊ dimittendo. Huiꝰ petitionis ⁊ aliaꝝ
duaꝝ impletio inchoat̄ in via ⁊ ꝯſūmat̄ in
patria. vbi nil velle poterimꝰ niſi qđ deū vel
le ſciemꝰ. tunc diligemꝰ deū ex toto coꝛde. ⁊
ex tota mēte. et ex tota aīa. Et coꝛde.i. intelle-
ctu diligimꝰ filiū. toto.i. ſine erroꝛe. Ex mēte
.i. mēoꝛia diligimꝰ prēm. tota id ē ſine obli-
uione. Ex aīa.i. volūtate diligimꝰ ſpiritum
ſanctū. tota.i. ſine ꝯtrarietate. patrē poñam
filiū ſapiētiā. ſpūm ſanctū bonitatē. ¶ Ad-
ueniat regnū tuū. Hoc rogamꝰ vt ſꝑ xp̄us
regnet in nobis ⁊ nō peccatū vt nos paratos
inueniat. q̄ñ aīam a coꝛpe iubebit exire Re
gnū aūt dei dr̄ et militans eccl̄ia. qꝛ regitur.
⁊ triūphans eccl̄ia qꝛ regnat. Itē regnū dei
dr̄ ⁊ grā fidei et gl̄a ſpēi. Rurſus regnū dei
dr̄ ⁊ intellectus ſcripture ⁊ locꝰ patrie. De re
gno militantis eccl̄ie ſcriptū eſt Exibūt an-
geli meſſoꝛes ⁊ colligēt d̄ regno eiꝰ oīa ſcāda
la De regno triūphātis eccl̄ie repit̄ Venēt ⁊
recūbēt cū abraā yſaac ⁊ iacob in regno celo
ru3. De regno fidei dicit ſcriptura Regnū
dei īt̄ra vos eſt. De regno ſpēi ait dñs. Per
cipite regnū. qđ vobis paratū eſt ab oꝛigīe
mundi. De regno ſcripture legit̄. Auferet̄ a
vobis regnū dei ⁊ dabit̄ genti facīeti fructū
eiꝰ. De regno patrie repit̄. Fulgebunt iuſti
ſicut ſol in regno pr̄is eoꝝ. S3 etiā ipſe xp̄s
dr̄ regnū dei. ſm̄ illud. Si ego in digito dei
eijcio demonia pfecto venit in vos regnum
dei. Adueīat igit̄ regnū tuū.i. veniat regnū
ad regnum militās vic3 ad triūphans. Vł
regnū tuū adueniat.i. ad videndū te veniat.
vt regnū fidei ad regnū tranſeat ſpēi. q̄nia3
hec eſt vita eterna. vt cognoſcamꝰ te ſolum
verū deū ⁊ quē miſiſti ieſū xp̄m. q.d. Da no
bis ſpūm intellectus. q̄ mūdati coꝛde intel-
ligamꝰ te in pñti regnare ꝑ fidē vt in futuro
videamꝰ te regnātē in nobis ꝑ ſpēm. Tūc
cognoſcemꝰ ſicut et cogniti ſumꝰ Videmꝰ
nūc q̄ ꝑ ſpeculū in enigmate. ſed tunc facie
ad faciē eū videbimꝰ deū deoꝝ in ſyon Qđ
eſt ꝯtra gulā. De q̄ ꝓpha. Vinū inq̄t ⁊ ebri
etas auferūt coꝛ. Per ītellectū ei deſinit hō
carnaliter viuere. Vñ hiero. Ama ſciētiam
ſcripturaꝝ ⁊ carnis vicia nō amab. ¶ Sā-
ctificet̄ nomē tuū. Hic rogamꝰ vt nos ſcī
ſimꝰ ⁊ iuſti. ⁊ recedamꝰ a malo ⁊ ſemꝑ faci
amꝰ bonū. Et nota q̄ nomē pr̄is q̄ttuoꝛ mo
dis ſanctificat̄ in filijs. duobꝰ in via ⁊ duo-
bꝰ in patria In via ꝑ efficientiā ⁊ ꝑſeueran
āī. in patria ꝑ ꝯſūmationē ⁊ effectionē. In
via nāq3 nomen pr̄is ſanctificat̄ in filijs q̄ñ
ſcīficationis effectū opat̄ in eis. vel q̄ñ ſcīfi
catio quā acceperūt in noīe pr̄is. ꝑſeuerat
in illis. In patria vͦo nomē pr̄is ſanctificat̄
in filijs. qꝛ ſancitur ⁊ ꝯfirmat̄ in eis ut nūq̄3
poſſint a filiationis grā ſeparari. Hic eſt q̄i
mobile nomē pr̄is in filijs. Nā ⁊ iudas q̄n3
fuit filiꝰ. q̄ñq3 nō fuit. Pro q̄ poſſibilitate
mouenda dixit apl̄s. Caſtigo coꝛpꝰ meū et
in ſuitutē redigo. ne forte cū alijs p̄dicaue-
rim ipſe repbꝰ efficiar. Ibiq3 nomē patris
ſanctificat̄ in filijs. qꝛ ibi tales ſūt filij ī qbꝰ
pater ſanctꝰ apparet. tūc erūt manifeſti qui
nūc ſūt occulti. ſm̄ illud. Nos inſenſati vi-
tā illoꝝ eſtimabamꝰ inſaniā. ⁊ finē illoꝝ ſī
honoꝛe. et ecce q̄uō ꝯputati ſunt inter filios
dei et inter ſanctos ſoꝛs illoꝛum eſt. Dicit er
go ſanctificetur nomen tuum quaſi diceret
Da nobis ſpiritum ſapientie. prout dicitur
a ſapoꝛe. id eſt iocunditatem eternam. ut
guſtemus q̄m ſuauis eſt dominus. gene-
rantem in nobis pacem. id eſt motuum in
terioꝝ quietem. ut caro noſtra non concu-

piſcat aduerſus ſpūm. q2 nō eſt pax oſſibus meis a facie peccatoꝝ meoꝝ. vt ita ſāctificetur nomē tuū .i. pater in filijs. q̄tenꝰ in p̄nti difficile .i. futuro nequaq̄z a filiatōis gratia ſeparet. Qđ eſt manifeſte ꝯtra luxuriā. qua q̄ laborat nō iocūdat̄ in deo. pacē mētis nō hz. filiꝰ dei nō eſt. ſed iumēto aſſimilat̄. q2 q̄ iumentū in ſuo ſtercore ꝯputreſcit. guſtato eī ſpū deſipit oīs caro. ¶ In fine dn̄ice orōnis ponit amē qđ ad oēs petitiones refert̄. Hebreꝰ aūt ponit in fine vnū ex his tribus amen. ſela. ſalez. q̄ ſonāt vē. ſp pacē. De amē dictū eſt ſub ti. de ſalutatione ad ꝑplm. Licz aūt amē q̄nq̄z affectū optantis exp̄mat. hic tn̄ ꝯcluſionis affirmationē oſ̄dit. Vn̄ glo. mathei .vj. Amen ſig̃ficat in his oībꝰ petitōnibꝰ indubitant̄ a dn̄o tribui qđ petit̄. ſi vltime ꝯditionis pactū ſuauerimꝰ. Vn̄ ſubdit. Si dimiſeritis ꝛc̄. Et ideo amen h̄ nō a ꝑplo vel clero. ſed a ſacerdote ꝑfert̄. Cū enim ipſe ſit mediator inter ꝑplm̄ ꝛ deū. q2 eius eſt vota ꝑpli deo offerre. ꝛ ipſiꝰ volūtatē ꝑplo renūciare. ſic legit̄ exo. xix. magis ꝯgruit illud a ſacerdote ꝑferri. a q̄ ꝯuēit petita a dn̄o fuiſſe cōceſſa affirmari. q2 a ꝑplo cū hmōi renūciatio ipſo mediāte fieri dz. In alijs vō orōnibus q̄ in officio eccleſiaſtico dicuntur amen potiꝰ exprimit affectū optantis. q2 cōcluſionē affirmātis. ideoq3 in illis ꝯgrue ꝑfert a ꝑplo. a quo optat̄ qđ illis a ſacerdote orante poſtulatur. Profert tn̄ hic ſacerdos amē ſub ſilentio. Primo in ſignum q dn̄s vult orantes latere q a dn̄o exauditi ſint ne poſtmodū tepeſcāt. Scđo q2 ſi alte ꝑferret amē q̄ affirmat̄ orōez dn̄icā exauditā eē. iudicari poſſet ꝑſūptio ꝛ q̄dā oſtētatio ſacerdotis.

Tertia pars miſſe de ſilentio pꝰ dominicam orationem

Tertia pars miſſe incipit in hac orōne. Libera nos q̄s dn̄e ꝛc̄. Que orō dr̄ emboliſmꝰ vel ſuperexcreſcentia. eo q nihil in ea petit̄ qđ in p̄cedenti dn̄ica orōe petitū nō fuerit. nec tn̄ ſupfluit. q̄nīā eſt repetitio ꝛ expoſitō nouiſſime petitōis illiꝰ. Illa ei dic̄. Libera nos a malo. Iſta dicit. Libera nos q̄sumꝰ ꝛc̄. Et ſubdit a quibꝰ malis ſcz p̄ntibꝰ. p̄teritis ꝛ futuris. Et ſubdit̄ etiā trāſitꝰ ad orationē p pacē. ibi. Intercedēte btā ꝛc̄. Vl' dicit̄ ſuperexcreſcētia. q2 in p̄mitiua eccl'ia multo tpe dicta nō fuit. Et nota q duplex ē emboliſmꝰ. vicz q̄tidianꝰ ꝛ annuꝰ. Quotidianꝰ ē hec oratio. Cū enī amen ſit finis dn̄ice orōis ꝛ illud reſeruat̄ ſacerdoti a clero dicente. ſed libera nos a malo vt p̄miſſum ē. patz q hec oratio intelligit̄ emboliſmus nō ſolū q̄tidianus. verū etiā dn̄ice orōis Emboliſmꝰ etiaz q̄tidianꝰ ſūt p̄fatōes vt vē dignū ꝛc̄. ꝛ ꝯmūicantes ꝛc̄. ꝛ hāc igit̄ oblatōnē ꝛc̄. te igit̄ clemētiſſime pater. Annuꝰ vō emboliſmꝰ eſt ꝯſecratio olei infirmoꝝ. de q̄ dicet̄ in .vj. pte ſub ti. de cena dn̄i. ꝛ bn̄dictio vuaꝝ ꝛ agni paſcalis ꝛ hmōi. et etiā frugū ꝛ fabaꝝ p̄maꝝ. q̄ ex inſtitutione euticiani pape ſup altare bn̄dicunt̄. Emboliſmo finito nō ꝯcludit̄. p dominū. hec enī eſt emboliſmoꝝ ꝛ p̄fationum ꝯſuetudo. ſed ei ꝯtinuat̄ orō. Da ꝓpiciꝰ pacē ꝛc̄. Da pacē inquā pectoris vt ſimꝰ a peccato liberi. Da pacē tpis vt ſimꝰ ab oī ꝑturbatione ſecuri. nocet eī infirmis ꝑturbatio. Et ecce q̄z apte enodat̄ a quibꝰ malis erui dep̄cemur. Hec aūt orō. Libera nos ꝛc̄ ſub ſilētio dr̄. put dictū eſt ſub ti. de pat̄ noſter. ſup vbo. Oremꝰ p̄ceptis. qđ ſilētiū ſig̃ficat ſabbatū q̄ corpꝰ dn̄i in ſepulcro q̄euit. Tūc enī nullus fidē p̄dicauit. Vn̄ luca teſtante. mlieres q̄ parauerāt vnguēta ſabbato q̄de ſiluerūt ſm̄ mandatū legis. xp̄s tn̄ nō ſiluit imo ipſe q̄ ſm̄ carnem in ſepulcro q̄euit ſm̄ aīam deſcendit ad inferos. vt fortior ſupueniens ſuparet fortem armatum ad qđ ſig̃ficandum eccl'ia romana dicit ipſam orationē alta voce in die paraſceue. et mediolan̄. ſp. ꝛ tn̄c momordit infernū ducēs ſuos vinctos de lacu vbi nō erat aq̄. liberans eos de mal' p̄teritis p̄ntibus ꝛ futuris. ꝛ dās eis ꝑpetuā pacē in q̄ ſūt ſp. ꝛ a pctō liberi. ꝛ ab oī ꝑturbatōe ſecuri. Vn̄ de h' lacu liberari ſe et totā eccl'iam orat p̄ſbiter dicēs. Libera nos. ꝛc̄. Et q2 nos indigni ſumꝰ veniaz de preteritis ꝛ p̄ntibꝰ atq3 de futuris cautelā ꝑme

reri.niſi nobis donet oꝛōne beate v̾ginis .et
btōꝝ petri ⁊ pauli.atq̀ȝ andꝛee.⁊ alioꝝ ſctōꝝ
ideo hic eos in noſtrū patrocinū inuoca/
mus Ad impetrandā ergo pacis grām im
ploꝛat̄ mater ſalomonis.i.viri pacifici.⁊ mi
chael nunci⁹ pacis.⁊ baptiſta p̄co pacis et
tres apl̄i teſtes pacis ⁊ non plures.q꞉ in oꝛe
duoꝝ vel triū teſtiū ſtat oē v̾bum.Pꝛi⁹ er/
go oꝛauim⁹ vt liberaremur a malis.nūc v̾o
ꝓ pace oꝛam⁹.Burſus licet oēs apl̄i ſupi⁹
fuerint ꝓpter autoꝛitatē apoſtolatus ꝯnu/
merati.in hac oratione q̄ triduū q̄ dn̄s in
ſepulcro iacuit deſignat tres repetunt̄.⁊ ſpe
cialiter iſti tres ꝓpter aliquas eoꝝ p̄rogati/
uas videlicet ꝓpter p̾uilegiū p̄rogatiue di/
gnitatis q̄ ad petrū.ꝓpter p̾uilegiū p̄dica/
tionis ⁊ imenſi laboꝛis q̄ ad paulū.et ꝓpter
p̾uilegiū nimiū concupite crucifixiōis q̄ ad
andreā.Adhuc in hac oꝛōe eſt intētio inuo/
care nō ſolū apl̄os vez etiā oēs ſctōs.q̄ per
triplicē ſtatū diſtinguūtur.ſicut ⁊ oēs qui
ſūt in militāte eccl̄ia.aut eni fuerūt vel ſūt i
ſtatu ꝯiugali.q̄ ꝑ petrū.aut in ſtatu ꝯtinen
tie ⁊ viduali.q̄ ꝑ andꝛeā.q̄ ſm criſo.credit̄ in
viduali ſtatu fuiſſe.aut in ſtatu v̾ginali.q̄
ꝑ paulū deſignat̄.ad quē ſtatū etiā angeli
reducunt̄.q꞉ v̾ginitas ſoꝛoꝛ eſt angeloꝝ Et
debitā maria etiā fit mētio taq̄ȝ de poꝛta mi/
ſericoꝛdie Poſtremo nota ꝙ p⁹ ſecretā tria
dicūt̄ ad miſteriū ꝯſecratōis coꝛpis dn̄i p̄fi
ciēdū vicȝ.Pꝛeceptis ſalutarib⁹.et oꝛō dn̄i
ca.⁊ hec oꝛō.Libera nos q̄ſum⁹.⁊ hꝫ ꝓpter
tres dies q̄bus dn̄i coꝛp⁹ iacuit in ſepulcro
ſiue ꝓpter triplicē legē.ſcȝ naturalē.moſay/
cam ⁊ euangelicam

De reſumptione patene

Quia poſt paſſio

nis triſticiā ad reſurrectōnis gau
diū ꝑuenit̄.iuxta illud Ad veſpꝫ
demoꝛabit fle⁹.et ad matutinū leticia.ideo
ſubdyacon⁹ interea dū choꝛ⁹ rn̄det.ſed liba
nos a malo.accedēs ad dyaconū tradit illi
patenā inuolutā.Dyacon⁹ v̾o illā recipiēſ
eā releuat.et releuatā rep̄ntat ⁊ tradit ſacer/
doti oſculādo illi⁹ manū aut būerū dextrū
Sacerdos v̾o cū ea ſignū crucis ſancte ſibi

facit i facie ⁊ eā poſtmodū oſculat̄ Pꝛi q̄ dez
tā numero q̄ȝ obſeq̄o ſcās illas mulieres ſig
ficant de q̄bus narrat euāgeliſta mathe⁹ dz.
Veſpe āt ſabbati.q̄ luceſcit in p̾ma ſabbati
venit maria magdalene.⁊ altera maria vi/
dere ſepulcꝝ rep̄ntātes patenā.i.coꝛ patēs la
titudie caritatis in obſequiū ſepulture Iu
xta qd̄ legit̄.ꝙ mulieres emerūt aromata vt
veniētes vngerēt ieſū.Et valdē m̄āe vna ſab
batoꝝ veniūt ad monumētū oꝛto iā ſole.et
dicebāt ad inuicē.q̄s reuoluet nobiſ lapidē
ab oſtio monumēti.Acceſſus igit̄ dyaconi
q̄ marias ſigt̄.i tradēdo patenā.ſigt̄ illud ꝙ
marie venerūt videre ſepulcꝝ ⁊ reſurrectōez
xp̄i late credētes.eā aplis nūciauerūt.q̄ de/
mū dn̄o ſue fidei latitudinē obtulerūt.⁊ iō
de manu dyacōi patenā.i.latitudinē carita
tis.ſacerdos accipit.i.xp̄s acceptat Vel p̄ſb
dyaconū itelligit̄ nicodem⁹.q̄ etiā late cred
dit ⁊ obſequiū exhibuit ſaluatoꝛi Q̄ v̾o pa
tena p̾us iuoluta de hinc reuelata ad altare
deportat̄.hꝫ eſt ꝙ moyſes de fiſcella eſt ad re/
giā ꝑduct⁹ domū.exo.ij.Lex q̄ dē q̄ latuit.ſꝫ
cognitis miſterijs ac eccl̄ia exaltata ad xp̄m
aſcēdere de egipto docēs.Q̄ v̾o ſacerdos
ſuꝑ patenā ſibi a miſtris oblatā ſignū crucis
fac rep̄ntat illō qd̄ i mattheo legit̄.q꞉ p̾ncipeſ
ſacerdotū ⁊ phariſei ſignauerūt lapidē cuȝ
cuſtodib⁹ ſꝫ nec rō iſta nec ipſū ſignū cruciſ
neceſſitatis ſūt.Itē ꝙ patenā oblatā recipit
ſigt̄ ꝙ xp̄s oēs ad ſe ex caritate redeūtes cuȝ
ꝯſiſtoꝛio recipit.qd̄ etiā ex eō pȝ.ꝙ ſtatī marie
pſeuerāti ⁊ alijs ꝯparuit.De hec iā dictū ē
ſubti.de oblatōe ſacerdotis.Poſt tradita ȝ
dyacono patenā ſubdyacon⁹ mapulā q̄ pa
tenā tenuerat iuolutā.plicatā nō ſuꝑ pallaſ
altaris.ſꝫ alibi deponit.i q̄ ſignificat̄ illō qd̄ le
git̄ ioh.xx.c.q꞉ petr⁹ i monumētū itrāſ vidit
ſudariū qd̄ ſuꝑ caput xp̄i fuerat nō cū lintea
minib⁹ poſitū.ſꝫ ſepatū i vnū locū iuolutū
Dyacon⁹ āt manū ſeu hūex dextꝝ ſacdotiſ
oſculat̄.ad notādū ꝙ ipſe vult eē ſoci⁹ i paſſi
one vt ſoci⁹ ſit i regno.hꝫ qd̄ dic̄ apl̄s Si cō
patimur ⁊ ꝯregnabim⁹.Burſ⁹ ꝙ oſculat̄ dex/
tꝝ illi⁹ hūex ſigt̄ ꝙ deū hꝫ videre n̄ poſſum⁹
niſi ꝑ ſpeculū ⁊ i enigmate.i futuro v̾o vide
bim⁹ eū ſicuti ē.Q̄ v̾o crucifix⁹ ardēti ꝯſide

rio q̄rebāt iuxta q̄ angel⁹ inq̄t mulieribꝰ
Scio q̄ ieſum q̄ritis crucifixū. Idcirco cū
patena crux ſignat̄ in facie ſacerdotis. in q̄
maxie vires aīe vigēt. ⁊ ut h̄ ſigno munit⁹
poſſit dei ſuitiū ſine impedimēto ꝯſūmare
Statimq̄ȝ ſacerdos oſculat̄ patenā. oſñdēs
q̄ xp̄us ꝯfeſtim ipleuit dſiderū mulierum.
Mox eni ī occurrit illis dicēs. Auete Que
pcedentes tenuerūt pedes ei⁹ ⁊ adorauerūt
Nec ē dubiū q̄n pedes ei⁹ fuerint oſculati.
De h̄ ſub ti. de oſculo pacis dicet̄. Oſculat̄
etiā patenā. q̄i petēs a deo pacē corꝑis ⁊ aīe
Ordīnū eni ē ꝑ pace tꝑali. q̄ fit ſpāliter in
quibuſdā ecclijs. Oſculū etiā hmōi carita/
tē ſiḡt. put dicet̄ ibidē. Rurſus iō ſe ſiḡt cuȝ
patena. ⁊ p⁹ oſculat̄ illā. ad notandū q̄ ſi ꝑ
paſſionē filij recōciliamur deo p̄ri erim⁹ et
heredes regni celeſtis. Uel ſignū crucis cū
oſculo ſiḡt gloriationē xp̄i in cruce cū cari/
tate Quidā etiā cū patena ſe ſignāt añ pe/
ctus. ꝑ q̄ ſiḡficat̄ ſincera affectio. q̄ ꝑ ptes
corꝑis ⁊ cordis in ſacra ſcriptura ſiḡficat̄.
Quidā aūt pri⁹ oſculant̄ patenā cū dicūt
Da ꝓpici⁹ pacē. ⁊ poſtea cū oſculata pate/
na in vltima clauſula .ſ. ab oī ꝑturbatione
ſecuri ſe ſignant. q̄ꝛ ꝑ crucē ⁊ h̄ ſacrificiuȝ et
odorē ei⁹ oīa in celis et in terris pacificata
denunciāt. Quidā q̄ȝ ꝯſeq̄nter oſculātur
ſūmitatē ⁊ pedē calicis. q̄ oſculū ꝓtendit ī
timū affectū ad monumētū ſeu ſepulturaȝ
xp̄i. exēplo magdalene que ex affectu ſtabat
ad monumētū foris plorās. vt dr̄ in iohāne
Oſculū q̄ȝ pedis calicis ſiḡt oſculū pedum
xp̄i. de q̄ iam dictū eſt. Alij etiaȝ cū patena
ſūmitatē lat⁹ ⁊ pedē calicis tangūt q̄ ſit ex
affectu intimo faciūt. q̄i totū monumentū
amplectētes q̄ ꝑ calicē ⁊ patenā repñtat̄. h̄
eni ꝓpriū ē feruēter amātū. q̄ nō ſaciantur
niſi dilectū ex oī pte corꝑis ſui tangāt. ⁊ etiā
res dilecti. q̄ maxie oñdit magdalena. que
a monumēto nō recedebat. Tact⁹ q̄ȝ cum
patena in ſūmitate ⁊ latere ⁊ pede calicis. ſi/
gnificat tres cruciat⁹ dñi ſcȝ in capite. in la/
tere ⁊ in pedib⁹. Alij vō tangūt p̄rio pedeȝ
calicis. ſcdō lat⁹. tertio ſūmitatē. ad oñden/
dū q̄ ꝑ hmōi ſacramēti v̄tutē ad ſūmuȝ gra
dū ꝑuenit v̄tutū. Sūt eni in corde aſcenſio
nis gdus. iuxta illud p̄s Et ābulabūt de vir
tute in v̄tutē. Et iob Per ſingulos gradus
ꝓnūciabo illū. Aliud eteni ſūt v̄tutis exor/
dia. aliud ꝓfectus. ⁊ aliud ꝑfectio Uel ꝑ ta/
ctū pedis incarnatio. ꝑ tactū lateris paſſio
ꝑ tactū ſūmitatis aſcenſio ſignificatur.

Finita orōe p̄miſſa ſcȝ. Libera nos
⁊c. reſūpta patena. dyacon⁹ diſco/
opit calicē. inde remouēs corꝑale
⁊ ſuꝑ calicē ſedulo intuet̄. Deinde ſacerdos
intēdēs hoſtiā frangere. ipſā de altari leuat
⁊ ſuꝑ patenā collocat. Uñ tollens eā ſuper
calicē ꝑ mediū frangit dicēs. Per eūdē do/
minū noſtrū. Et in q̄buſdā ecclijs ptē q̄ p⁹
fractionē in dextra manu remāſit. ponit ſu
ꝑ patenā dicēdo. Qui viuit. ⁊c. Partē vō q̄
in ſiniſtra remāſit. iteꝝ ꝑ mediū frāgit. ⁊ pti
culā q̄ poſt ſubdiuiſionē in ſiniſtra manu
remanſit. ꝯiungit pti ꝑus ſuꝑ patenā poſi/
te dicēdo. in vnitate ſpūſſancti ⁊c. Alteram
vō pticulā in dextra remanētē tenet ſuꝑ os
calicis cū duob⁹ digitis. ſcȝ cū pollice ⁊ indi
ce. et erecto calice ſit̄ ⁊ ipſa pticula parū cuȝ
ambab⁹ manibus eleuatis alta voce dicit.
Per oīa ſecula ſeculoꝝ. Quo dicto caliceȝ
ſit̄ cū hoſtia deponit ꝓferēs. Pax dñi ſit ſꝑ
vobiſcū. ⁊ h̄ dicēdo ꝓducit ter ſignū crucis
ſuꝑ calicē cū dicta hoſtie pticula. Deinde i/
mittit pticulā illā in calicē dicēs. Fiat ꝯmix
tio corꝑis ⁊c. Et poſtea ꝑ ep̄m dat̄ bñdictio
ſolēnis. De ſingul̄ igit̄ ē videndū. ⁊ p̄rio q̄re
dyacon⁹ diſcoopit calicē. ⁊ in eū diſcooptū
intuet̄. Circa q̄ dnm eſt. q̄ os calicis ī h̄ lo
co oſtiū ſiḡt monumēti. de q̄ dyacon⁹ cor/
porale remouet ⁊ in eū ſedulo intuet̄. ſignus
q̄ angel⁹ dñi lapidē ab oſtio monumēti re/
uoluit. ⁊ l̄ ntheamēa mouit. ⁊ in ſepulcro di
ligenter aſpexit. Scdō videndū ē q̄re ſa/
cerdos hoſtiā ſuꝑ patenā locat ⁊ inde eam
tollens ſuꝑ calicē frangit. Circa q̄ dnm eſt
q̄ ꝑ calicem chriſti paſſio vel etiā eterne bti/
tudinis fruitio deſiḡtur. Uñ pſal̄. Et calix
meus inebriās q̄ȝ ꝑclarus eſt. Et iteꝝ Ine/
briabunt̄ ab vbertate dom⁹ tue ⁊c. Per pa/
tene rotunditatem bonoꝝ opeꝝ perfectio
ſignificat̄. Sacerdos ergo volens hoſtiam
frangere. ꝑmo eā ſuꝑ patenaȝ locat. vt inde

illā tollēs ſuper calicē frangat. ad ſignificā
dū ꝙ nemo paſſionibꝰ huiꝰ mūdi merito-
rie valet exponi. vel etiā ad eterne beatitudi-
nis fruitionē admitti. niſi prius in bonoꝝ
operū perfectione fuerit ſolidatꝰ. Vñ apl's
ad ephe. vj. Accipite armaturā dei vt poſſi-
tis reſiſtere in die mala. et in oībus perfecti
ſtare. Adhuc patena hoſtie ſuppōit̄ ⁊ ſuper
calicē frangit̄. ad ſignificandū ꝙ xp̄s ex lati
tudine caritatis ꝑ patene diſpoſitionē ſiḡfi
cate ſe ſuppoſuit paſſioni. Rurſus ſup cali-
cē frāgit̄ ne minutie ſpargant̄. ſʒ in eiꝰ cōca-
uitate caute recipiant̄. Alicubi tñ ſup patenā
hoſtia frangit̄ vt eſſe panis viuus q̄ de celo
deſcēdit fractꝰ ꝓ nobis in ara crucis remēo
ret̄. Alicubi q̄ʒ hoſtia comedenda de altari
tollit̄. Nā in ve. te. ſacerdotes panes ꝓpoſiti
onis de altari ſublatos comedebāt ꝓut eſt
dictū ſub ti. de oblatione ſacerdotis. Tertiō
videndū ē q̄re hoſtia frangit̄. Et q̄dē q̄ꝛ in le
ge videbat̄ ſimilago fruſtrati offerri. Sed ⁊
redēptoꝛ noſter bñdixit panē ⁊ fregit fractū
q̄ʒ diſcipul' diſtribuit. Et iō ſacerdos ⁊ legē
et xp̄m ſequēs panē ſacroſanctū in tres ptes
ptit̄. vt in fractione panis dñm agnoſcamꝰ
ſicut et illi duo diſcipuli dñm cognouerunt
quibꝰ ipſa reſurrectōis die eūtibꝰ ī emaus
appāruit. Vñ eni ſic ait ꝓſper hoſtia frāgit̄
⁊ ſanguis in oꝛa fideliū infūdit̄ immolatio
coꝛpis xp̄i in cruce ⁊ effuſio ſanḡnis eiꝰ de
latere deſigt̄. Quarto q̄re ꝑ mediū hoſtia
frāgit̄. Circa qḋ notādū ē ꝙ in duas medie
tates frangit̄ iuxta duplicē p̄deſtinatoꝝ ſta
tū. ſ. etne gl'ie ⁊ tpal' miſerie. Jdōq̄ʒ vna medi
etas ſubdiuidit̄ ī duas ptes. q̄ꝛ vna ē ꝓ p̄de
ſtinatis. q̄ purgant̄ in purgatoꝛio alia ꝓ ill'
q̄ adhuc viuūt in h̄ mūdo caduco. ꝓut ifra
dicet̄. Quīto q̄re ps hoſtie pꝰ fractionē ī
manu dextra remanēs potiꝰ ponit̄ ſup pa-
tenā q̄ʒ q̄ ī manu ſiniſtra remāſit. Et q̄dē ps
ipſa q̄ in dextra manu remāſit deſigt̄ p̄deſti
natos q̄ iā ſūt in gl'a ⁊ iā tenēt illā rectitudi
nē. cui nulla inrectitudo admiſceri pōt. ⁊ iō
merito in pte dextra tenet̄. Altera v̄o ps d̄ſi
gnat illos p̄deſtinatos q̄ adhuc ſūt in tpali
miſeria. vbi multa obliq̄ ⁊ pauca recta ine
ueniūt̄ q̄re merito in ſiniſtra tenet̄. Jlla igit̄
q̄ eſt in dextra cū diuidēda nō ſit vt iā dicet̄
ſup patenā ponit̄. q̄ v̄o ē in ſiniſtra cū diui-
denda ſit nō deponit̄ ſʒ diuidenda retinetur.
Sexta q̄re ps q̄ in ſiniſtra remāſit iterū
ſubdiuidit̄. Ad qḋ dōm ē ꝙ illi q̄ ſūt ī gl'a vni
formē ſtatū tenēt ⁊ vna btītudine fruunt̄. iō
ps in dextra manu retenta ⁊ ſup patenā col
locata. q̄ illos vt p̄miſſū ē ſiḡt. nō frāgit̄. ſʒ illi
q̄ ſūt in tpali miſeria in ſtatu ⁊ miſia ſūt di-
uiſi. nā aliꝰ eſt ſtatꝰ et miſeria eoꝝ q̄ adhuc
viuūt in coꝛpe. ⁊ aliꝰ ē eoꝝ q̄ purgant̄ ī pur
gatoꝛio igne. ⁊ iō ps que in ſiniſtra tenet̄ il
los ſiḡficans ſubdiuidi dʒ. Septimo q̄re
pticula pꝰ ſubdiuiſionē remanēs ī ſiniſtra
ꝯiūgit̄ parti ſup patenā p̄us poſite. Ad qḋ
dōm eſt ꝙ ſm augu. deꝰ duas hʒ manꝰ ſcilʒ
dextrā q̄ miſeret̄. ⁊ ſiniſtrā qua punit. Jllis
q̄ ſūt in purgatoꝛio in quātū ibi purgātur
rōnē ſola punitio. ⁊ ideo ptic'a q̄ in ſiniſtra
tenet̄ illos figurat. Ubi v̄o q̄ adhuc ſūt in p̄ſē
ti vita. in q̄ eſt ſtatꝰ merēdi ꝯſeq̄ p̄nt miſeri-
coꝛdiā. ⁊ iō ipſi p aliā pticulā q̄ eſt in dextra
ſignant̄. Quia ergo de hiis q̄ ſūt in purga-
toꝛio nullū eſt dubiū. ſicut nec de illis q̄ ſūt
ī paradiſo. q̄ʒtū ad futurā gloꝛiā. iō merito
particula q̄ erat in ſiniſtra eos deſignās cō
iungit̄ parti priꝰ ſup patenā poſite. q̄ illos q̄
ſūt in paradiſo deſigt̄. q̄nia ʒ iſti illis indubi
tant ſunt ꝯiungendi. De h̄ tñ aliter infra di
cet̄. Sed pticula q̄ in dextra remāſit deſigns
eos q̄ ſūt in p̄nti vita. illi pti q̄ eſt ſupra pate
nā nō ꝯiungit̄ ſed in ſanḡnem mittit̄. q̄ꝛ illi
adhuc egēt meritis paſſionis xp̄i. q̄ merita
p̄ceſſerūt ex effuſione ſanḡnis immaculati.
Ex p̄miſſa aūt duaꝝ ptiū ꝯiūctione duo re-
ſultāt q̄ī in modū lune coꝛnua ꝯnexitatem
vtriuſq̄ʒ teſtamēti in xp̄i paſſione factā deſi
gnātia. Et illa v̄ſus calicē dirigēda ſūt q̄ī ſi-
bi icoꝛpent ſanḡnem ſine q̄ coꝛpꝰ nō eſt. Jn
hac etiā ꝯiūctione repn̄tat̄ ꝙ poſtq̄ʒ aliq̄ tā
p̄ntibus q̄ʒ futuris p̄ſſuris purgati fuerint
ipſi deo q̄ eſt nr̄a beatitudo pfectiſſima vni-
one iungētur. Octauo q̄re premiſſe due
ptes extra calicē ſupra patenā reſeruantur.
Sup q̄ aūt qḋ ā. ꝙ tres ptes hoſtie tres ſta
tus bonoꝝ figurāt. ſ. q̄ ſūt in celo. q̄ ī purga-
toꝛio. ⁊ q̄ in mōdo v̄ſant̄. vt iā dicet̄. Per cali

ce. aũt ſm aliquẽ reſpectũ ipſa eterna fruitõ vt p̄miſſũ ẽ. Qr ergo tã illi q̃ v̄ſãt in h ſecl'o q̃z illi q̃ ſũt ĩ purgatorio nõdũ ad illã fruiti onẽ admiſſi ſũt. iõ ipſe due ptes extra calicez reſuant donec ſumãt. Sz h rõ nõ ꝯcordat per oĩa cũ p̄miſſ. et ideo alia rõ infert̃ᵘʳ aſſig tur. Põt etiã dici ꝙ due hoſtie ptes iõ ſup patenã ponũt. q̃nĩã ſi oẽs ptes ſup os cali/ cis cũ ambabᵘˢ manibᵘˢ tenerent multa q̃ dẽ p̄ticula ꝯtingere poſſent. de facili enĩ poſſz er rore p̄s nõ mittẽda ĩ calicẽ mitti. Uel pp̄ter manuũ tremorẽ oẽs ptes poſſent ĩ calicẽ ca dere Sacerdos etiã talit̃ ĩpeditᵘˢ n̄ poſſet q̃ ĩ cũbũt libere expedire ⁊ ſilia. Alij tñ oẽs ptes ſupra os calicis tenẽt. ne forte ꝑpter illaꝝ de portationẽ ſeu trãſlationẽ aliq̃ ĩnõ p̄ticula cadat aut remaneat ĩ patena. De q̃ etiã ſub ti. de ꝯmunicatõe ſacerdotis dicet̃. Nono q̃re p̄ticulã q̃ remãſit in dextra ſacerdos ſu pra os calicis tenet. Ad qd̃ dõm eſt. ꝙ p̄ticu la ipſa vt p̄miſſũ eſt rep̄ñtat illos q̃ adhuc ĩ corp̄e viuẽtes indigent miſc̃dia dei ſiue p̄di cis meritis paſſionis xp̄i ex ſanguis eiᵘˢ effu ſione p̄cedentibᵘˢ. Tenẽt ergo ipſa p̄ticula ſupra os calicis reſpectu directo ad ſãgnẽ vt detͣ intelligi intẽtio necnõ expectatio ⁊ cõ ſideratõ viuẽtiũ q̃ ad merita ⁊ paſſionẽ xp̄i Et tenet cũ pollice p̄ quẽ vigor v̄tutis. ⁊ cũ indice. p̄ quẽ mẽtis diſcretio ſig̃ficat. ad oñ/ dendũ ꝙ cũ fidei vigore ⁊ mẽtis diſcretõne hec ꝯſideranda ⁊ expectanda ſũt. Uel cum duobᵘˢ digitis tenet ad deſignãdũ duplicez naturã q̃ fuit in corp̄e xp̄i. diuinitatem ſcz ⁊ hũanitatẽ. Et ꝯiũgit̃ ſanguini. ad oñdẽdũ ꝙ q̃ digne ⁊ cũ fide. merita ⁊ paſſionẽ chriſti ꝯſiderant ⁊ expectãt. eiᵘˢ paſſione et meritis iuuant̃. Decimo q̃re ſacerdos dicturus Per oĩa ſecula ſeculoꝝ ſe erigit. Et eſt dõm ꝙ cũ ip̄e petere velit p̄petuã exĩtiaz dñi no/ biſcũ. ⁊ oẽ datũ optimũ ⁊ oẽ donũ p̄fectum deſurſũ ſit. merito ad deũ ſe tũc corp̄e ⁊ men te erigit ſperãs ſe accepturũ qd̃ petit. Un decimo q̃re v̄ba ipſa p̄ferens vocẽ ſuã exal/ tat. ⁊ parũ calicẽ eleuat. Sup q̃ dõm ẽ ꝙ ſa/ cerdos xp̄i vicariᵘˢ hoſtia vt p̄miſſũ eſt fra/ cta mox pacẽ annunciaturᵘˢ vocẽ exaltat ut ꝑplus pacez deſiderans h intelligens dicat amen. ⁊ calicẽ parũ ab altari eleuando. oñ/ dit ꝙ xp̄s q̃ per paſſionẽ q̃ p̄ calicẽ deſignat̃ deſcenderat. eleuatᵘˢ p̄ reſurrectionẽ a mor/ tuis. pacẽ poſtmodũ diſcipul' timentibᵘˢ nũ ciauit dicens eis. pax vobis. Põt etiã dici ꝙ queadmodũ p̄miſſũ ẽ particula q̃ ſuper os calicis tenet rep̄ñtat viuẽtes credẽtes et expectantes iuuari meritis paſſionis ⁊ effu ſionis ſanguis xp̄i. Sz niſi credamᵘˢ duo. p̄ mo ſcz xp̄m verũ fuiſſe deũ. ⁊ ſãgnẽ ⁊ cor/ pᵘˢ nunq̃z fuiſſe a diuinitate ſep̄ata. ſcd̃o xp̄z verũ fuiſſe hoĩem. ⁊ corpᵘˢ verũ ⁊ ſangnem veꝝ habuiſſe. dicta nõ ꝯſeq̃mur. Propt̃ h ergo calicẽ ⁊ dictã particulã parũ ſil' eleuat vt oñdat ꝙ firmiter credimᵘˢ p̄mũ. et eaz ſta tim deponit vt oñdat ꝙ etiã eodẽ mõ credi/ mus ſcd̃m. Duodecimo q̃re dicta eleua/ tio et depoſitio fit cũ vtraq̃z manu ⁊ nõ cũz altera tantũ. Ad qd̃ eſt dõm. ꝙ h fit vt per h detͣ intelligi ꝙ ſicut p̄miſſa duo credit intelle ctu. ita amat ⁊ appetit affectu ⁊ toto conatu Fit etiã hoc ut ſecuriᵘˢ ⁊ decentiᵘˢ fiat. Ter tiodecimo. q̃re mox dicit altiori voce. Pax dñi ⁊c. Et q̃dem q̃r nõ ſolum per ſigna veꝝ etiam per v̄ba reſurrectionis eſt gaudiũ ex p̄mẽdũ. iõ ſacerdos p̄ leticiã de reſurrectiõe habitam p̄cedens ſtatim depoſito calice al tiori voce dicit. pax dñi ſit ſemp̄ vobiſcũz re/ p̄ſentans ꝙ vna ſabbatoꝝ ieſus poſtq̃z ſur/ rexit a mortuis ſtans in medio diſcipulorũ dixit eis. pax vobis. et iteꝝ pax vobis. Joh. xx. q. d. Do vobis pacẽ pectoris in via. ⁊ pa/ cem eternitatis in patria. Idem ergo innu it ſacerdos dicens. Pax dñi. i. pax pectoris ſit ſemp̄ vobiſcũ hic ĩ p̄ñti. et pax eternitatis in futuro. Hec quidẽ pax ẽ illa q̃ tũc iuſtis data eſt. quando aĩa chriſti deſcendens ĩ in/ fernũ. inde omnes fideles eduxit. abſtergẽs omnẽ lacrimam ab oculis eoꝝ vt amplius non ſit eis dolor ſed pax quã cũ eo viuant in eternũz. vel illa q̃ eſt data corpi chriſti. q̃ñ aĩa eius ad corpus rediit. vt ſicut nunq̃z aĩa turbata eſt p̄ corporis morte. ita nec ipſum corpus vlterius de ſua mutatione turbetur ſed vtraq̃z pace fruatur. ⁊ ſp̄ de eterna beati tudine letetur. Decimoq̄rto q̃re dicendo pax dñi. ⁊c. ter facit ſignũ crucis ſupra ſang̃

nem cum dicta hoſtie pticula. Ad qḋ dicēdū
eſt ꝙ tres cruces ſignificant triduū. q̊ xp̄us
fuit in ſepulcro. Uel ꝙ tres mulieres q̄rebāt
xp̄m crucifixū ad hoſtiū monumēti. Unꝰ il-
lud. Quid q̄ritis viuentē cum mortuis.
Quidecimo. q̄re dicto pax dn̄i ꝛc. chorꝰ rn̄-
det. ꝛ cū ſpū tuo. Et q̄d ē h̄ dicēdo optat pa
cem ipſi ſacerdoti. ꝛ petit etiā pacē ſibi dari
ꝛ vt dignꝰ ſit illā recipe. p̄dicit ter. Agnꝰ dei
Uerūtn̄ pape celebranti in eccl̄a ſancte ma-
rie maioris in vrbe. ꝛ dicenti. pax dn̄i. nil rn̄-
det. vt put i. vi. pte ſub ti. de paſcha dicet̄. De
cimoſexto q̄re dicta hoſtie pticula immittit̄ i
ſanguinē. Ppē fit hec ɔmixtio. p̄mo ad no
tandū ꝙ xp̄i corpꝰ nō fuit ſine ſanguīe nec
ſanguis ſine corpe. Secūdo ad deſignādū
ꝙ vnū ſacramentū ɔficit̄ ex ſpeciebꝰ panis
et vini. Tertio corpis ꝛ ſanguinis pꝰ trinū
crucis ſignū ɔmixtio. eſt aīe ad corpꝰ redi-
tio Quibus eni in celo et in terra pacificatis
v̓tus trinitatis aīaz crucifixi reduxit ad car
nē ne derelinq̄ret aīam eiꝰ in inferno. nec da
ret carnē eiꝰ videre corruptionē. Juxta qḋ
ipſe dicit in ps. Ego dormiui et ſomnū ce-
pi ꝛ exurrexi. q2 dn̄s ſuſcepit me. Sigĩficat
ergo vnitatē aīe ꝛ carnis. qua in reſurrecti-
one xp̄i denuo ſūt viue. Nā vt p̄miſſū ē pa
nis ad carnē ꝛ vinū refert̄ ad ſanguinē. q2
ſm p̄hm in ſanguīe eſt ſedes aīe. De h̄ etiā
ſub ti. de oblatione dictū eſt. Decimoſe-
ptimo qū immiſſio ipſa ſit faciēda. Et q̄d ē ali
q̄ infūdūt pticulā ipſam in calicē p̄uſq̄z di-
cūt. pax dn̄i. ꝛc. q̊niā manifeſtū ē pacē datā
eſſe hoīb3 bone volūtatis p reſurrectōnem
quā v̓ba ipſa ſignificāt. Alij v̓o dicto pax dn̄i
ꝛc. ꝛ dicto etiā pꝰ agnꝰ dei ꝛc. demū imittūt
ipſaz in ſanguinē vt eoꝝ orō efficacior ſit. p
eo ꝙ tenentes eā i manibꝰ. dū dicūt. Agnꝰ
dei oculo corpali ꝛ mentali. reuerent̄ intue-
tur Tertij eā imittūt cū dicūt Dona nobiſ
pacē. Cū eni ter dicat̄. agnꝰ dei ꝛ in p̄mis
duabꝰ vicibꝰ dicat̄ miſerere nobis. in p̄mo
eni d̄r miſerere nob̄ q̄ztū ad aīaz q̄ maxīe ſit
dat̄ in ſanguīe. in ſcd̄o q̄ntū ad carnē. patz ꝙ
iſta duplex orō diuiſim d̄r ꝛ nō illa ps hoſtie
p quā caro ſignificat̄. ꝛ ſanguis p quē aīa itel
ligit̄. nō dūt ɔiūgi dū illꝰ duabꝰ vicibꝰ dicit̄

agnꝰ dei. ſed ſolū in fine tertij agnꝰ dei. vbi
petit̄ pax ſm vtrūq3. ſc3 ſm corpꝰ et ſm aīaz
Ipſe eni lauit nos a peccatis nr̄is in ſanguī-
ne ſuo Quart rectꝰ ꝛ vſitatꝰ agūt. q̊niaz
dicto pax dn̄i ꝛc. p̄uſq̄z dicant agnꝰ dei. ꝛc. i-
mittūt. Certū eni eſt ꝙ agnꝰ dei pꝰ ſaluta-
tionē repn̄tat illud qḋ dn̄s fecit poſtq̄z diſci
pulos viſitauit. qū vic3 dedit eis ptātem di
mittendi pctā. ꝛ ideo ſacerdos illud repn̄tāſ
poſt imiſſionē pticle hoſtie in ſanguīe dicit
agnus dei q̄ tollis pctā mūdi miſerere nob̄
ad deſignādū ꝙ ſicut ipſe corpꝰ ſanguini cō-
iungit. ita nos ɔiūctos eidem ſanguini ſeu
meritis ex eiꝰ effuſione pcedētibꝰ ex ſua bo
nitate a pctīs emūdet. Et imittēdo dicat ver
ba illa. Fiat ɔmixtio corpis ꝛc. q̄ v̓ba referē
da ſūt ad ſpēs panis et vini. q̊bus xp̄i corpꝰ
ꝛ ſanguis ɔtinet̄. Dicit aūt agnꝰ dei calice
iā coopto. ad notādū ꝙ xp̄s in domo oſtijs
clauſis dedit aplīs ptātem ipſaz dimittendi
pctā. Decimooctauo q̄re fiūt tres ptes.
Ad qḋ dicēdū eſt ꝙ frangit̄ in tres ptes Pri-
mo in mēoriā trinitatis Scd̄o in mēoriaz
triplicis ſtatus xp̄i. Primꝰ fuit cū hoībus
manēs. Scd̄us fuit mortuꝰ in ſepulcro ia-
cens. Tertiꝰ eſt imortalis in celo exiſtēs. Ter
tio v̓o i mēoriā ꝛ ſignū ꝙ xp̄s paſſus fuit in
triplici pte ſui. ſc3 in pedibꝰ in manibꝰ et in
latere. Quarto i ſignū ꝙ tres ſūt ptes miſtici
corpis Pria eſt in celo ſiue in patria ſc3 ec-
cleſia triūphans. Scd̄a eſt in terra ſc3 eccl̄a
militās. Tertia eſt in purgatorio. et hec d̄r
purgans. Quīto in typū triū pſonaꝝ eūn-
tiū in emaus ſc3 xp̄i et cleophe et ei q̄ dā di-
cūt luce. Decimonono qḋ ptes ipſe ſignĩ-
ficēt. vidēdū reſtat. Et q̄d ē. p̄mo ſm gelaſiū
papā ps i calice poſita ſignĩt corpꝰ xp̄i qḋ de
v̓gie traxit. ps ſicca comeſta ſignĩt oēs fideles
ps reſeruata vſq3 i finē miſſe ſm antiquum
eccl̄e romane morē p miniſtris vel infirmiſ
ſignĩt oēs mortuos Scd̄o mō ps in calice po
ſita ſignĩt eccl̄am militātē. ps comeſta triūm
phātem. ps reſ̓uata eos q̄ ſūt i purgatorio.
Tertio ſergiꝰ papa ita dic̄. Triforme ē cor
pus dn̄i. ps oblate i calice miſſa corpus xp̄i
qḋ iam reſurrexit monſtrat. ps a ſacerdote
comeſta ambulans adhuc ſup terram. ps

in altari vſqȝ ad miſſe finē remanēs corpuſ
xp̄i. vel ſm̄ alios corpꝰ fideliū latens ī ſepul
cro. Hec ps remāet ī altari vſqȝ ad finē miſ-
ſe. qꝛ vſqȝ in finē ſecli corpa ſanctoꝝ in ſepul
cris erūt. Sȝ ꝙ ps vſqȝ in finē miſſe reſeruet
nō ē in vſu. Quarto etiā mō pt h̄ miſteriuȝ
explicari. Eſt eni corpꝰ xp̄i vlis eccl̄ia. ſcȝ ca
put cū mēbris. iuxta illud apl̄i. Unꝰ panis
⁊ vnū corpꝰ multi ſumꝰ. Et inueniunt̄ in
iſto corpe q̄ſi tres ptes ex qbus totū corpuſ
ꝯſiſtit. Una ps eſt ipſū caput. vi꜀ȝ xp̄s qui
caput eſt ⁊ ps corpis. Altera ps ſūt illi q̊ruȝ
corpa reqeſcūt in tumul̄. ⁊ aīe q̄ regnāt cuȝ
xp̄o ⁊ ſūt q̄i ſimul iūcte he due ptes caput
ſ. et h̄ corpis ps altera ſicut ſcriptū ē vbi cū
qȝ fuerit corpꝰ. illic ꝯgregabūt̄ ⁊ aq̄le. ppt̄ea
ī altari ſeu ſup patenā due ptes ꝯiūcte extra
calicē reſuant̄. q̄ extra paſſionē q̄ p calicem
deſiḡt. Chriſtꝰ eni reſurgens a mortuis iaȝ
ñ morit̄. mors illi vltra nō dn̄abit. ⁊ q̄ cū ipo
ſūt ſancti nō eſurīet neqȝ ſitiēt amplꝰ. ⁊ nō
cadet ſup illos ſol neqȝ vllꝰ eſtus q̄niā p̄ora
trāſierūt. Tertia ps in calice ponit̄ ſig̃ficās
ſanctos q̄ adhuc in mūdo viuūt. paſſioneſ
qȝ paſſuri ſūt donec de hac vita migrantes
ad caput ſuū trāſeāt. vbi nec moriant̄ ampliꝰ
nec vlla tenꝰ patiātur. Un̄ vſus. Tres ptes
facte de xp̄i corpe ſignāt̄. Prima ſuā carneȝ
ſanctoſqȝ ſcd̄a ſepultos. Tertia viuentes. h̄
eſt in ſang̃ne tincta. Martirij calicē. guſtant
in carne fideles. Quinto mō ſm̄ magiſtrū
guill̄ antiſiodoreñ. ps q̄ in ſang̃nē mittitur
ſig̃ficat viuos. vna alia ꝓ eos q̄ ſūt in purga
torio. alia vō illos q̄ ſūt in pādiſo. Orat eni
eccl̄ia p viuis vt in bono ꝯſeruent̄. p eis qui
ſūt in purgatorio vt citiꝰ liberent̄ ⁊ purgent̄
p eis q̄ ſunt in celo vt orent p nobis. Sexto
etiā mō ſcȝ auguſtinū ps ī calice mittit̄ vl̄ po
nit̄ p nō ſanens viuentibꝰ. q̄ volunt̄ in ſā-
guine ⁊ in penīs. Alie vō due p mortuis of
ferūt. vna p ſctis q̄ iam ſūt ī reqe ⁊ illa ē gra-
tiarū actio. qꝛ nihil reſtat in eis purganduȝ.
Altera p illis aīabꝰ. q̄ licet ſaluande ſint tn̄
adhuc ſūt in penis. ⁊ ideo ps illa dr̄ oblatio.
Sane pticula hoſtie in calicē dimiſſa ſtatiȝ
calix cū palla corpali coopit̄ qꝛ xp̄i corpꝰ de
cruce depoſitū latuit in ſepulcro ſindone in
uolutū. q̄ p ipāȝ pallā ſig̃ficat̄. Uiceſimo
loco videdū ē q̄re nūc ſolēnis bn̄dictio datur.
Et q̄ dē hoc loco ſcȝ añ pacē ſolēnis epālis
bn̄dictio dat̄ ad notandū ꝙ pacē nulla tenꝰ
hr̄e poſſumꝰ. niſi dn̄s noſter ieſus xp̄us pre
ueniat nos in bn̄dictionibꝰ dulcedinis que
ſunt benedictiones gratie ipſiꝰ. qꝛ ſm̄ pſal̄.
Dn̄i eſt ſalꝰ ⁊ ſup ꝑplm ſuū benedictio ſua.
Dū añt eps ſe ad ꝑplm bn̄dicenduȝ ꝯuertit
populus reuerent̄ genuflectit. q̄ ipſo facto
dicat. Benedicat nos deꝰ deꝰ noſter benedi
cat nos deꝰ ⁊ me. cū o. fi. ter. Nā ipſe dn̄s eſt
q̄ ad illiꝰ inuocationē bn̄dicit. Un̄ ps. Bn̄-
dixit filijs tuis in te. Et licet hic ſolēniter bn̄-
dicat̄. nihilominꝰ quidē in fine miſſe iteruȝ
ſolēniter bn̄dicunt. de q̄ benedictione ibi di-
cet̄. Tū qꝛ poſtq̄ȝ dn̄s ſalutauit aplos iterū
dixit eis. pax vobis vt iā dictū eſt. et dicet̄ ſb
ti. de pacis oſculo. Tū qꝛ ſicut nō poſſumꝰ
bn̄ icipe vel pacē acq̄rere niſi diuine bn̄di-
ctionis grā ꝑueniat. ita nec in bono ꝑficere
nec in pace finaliter ꝑſeuerare. niſi bn̄dictio
nis ſue gratia ſubſeq̄tur. In miſſa vō p de-
functis pontifex ſolēniter nō bn̄dicit. Tum
qꝛ in illa oēs ſolēnitates ceſſant. Tū qꝛ hec
ſolēnis bn̄dictio fit nō ſolū p venialiū deleti
one. verūetiā p ꝑpli excitatiōe vt in dn̄i adiu
torio ꝯfidat. et bn̄dicm̄ in ſecula ꝯfiteat̄. at dē
functi velut abſentes excitari nequeūt. licet
poſſint nr̄is ſuffragijs adiuuari. Tū quia
gaudiū nō dȝ luctui admiſceri. Illud aūt
notandū eſt ꝙ p mortē ⁊ in morte dn̄i fidel̄
aīa bn̄dictionē pcepit. Un̄ circa mortis of-
ficiū rite dyaconꝰ ad eā hūiliari ītat dicēſ
Hūiliate vos ad bn̄dictionē. ⁊ ſtatim pon-
tifex bn̄dicit. Qūdā aſſerūt h̄ officiū nō eſſe
de ſeptē officijs miſſe. eo ꝙ has bn̄dictōnes
romana nō īuenit eccl̄a vnde nec vtit̄ eis. ⁊
ideo nō hic ſed in fine miſſe bn̄dicit. Sȝ q̄cū
qȝ inuenerit recte in hoc loco ponūt̄. vbi xp̄ſ
ad inferos dſcendiſſe repn̄tat̄ ſcȝ ꝓ ꝑo añ re
ſurrectionem. cū eductis de carcere eternaȝ
tribuit benedictionem. Has bn̄dictiones ꝑ
figurauit iacob q̄ filijs ſuis. ⁊ moyſes q̄ fili-
is iſrael. ⁊ chriſtus qui diſcipulis moriens
benedixit.

De agnus dei.

Quia ieſus ſtatim
vt ſalutauit apl'os vt iam p̄miſſuꝫ
eſt dedit eis ptātē remittēdi pctā
dicens. Quoꝝ remiſeritis pctā remittūtur
eis. ⁊ q̊ꝝ retinueritis retēta ſūt. Jdcirco cho/
rus clamat ad deū ⁊ poſtulat. Agnꝰ dei q̄
toll' pctā mūdi miſerere nobis Siquidē io/
hānes vidēs ieſū ābulantē dixit Ecce agnꝰ
dei. ecce q̄ tollit pctā mūdi. Quare aūt eum
vocauerit agnū. determinat ſubdēs. q̄ tollit. i.
q̄ venit vt tolleret pctā mūdi. qꝛ ꝑ pctīs tollē
dis paſcha noſtrū imolatꝰ eſt xp̄s Nempe
in ve. te. offerebatᷣ agnꝰ ꝑ pctīs ꝑpl'i. ⁊ in no.
teſt. xp̄s obtulit ſeipſū deo prī. vt hūanuꝫ ge
nꝰ liberaret. et lauaret a pctīs in ſanḡne ſuo
Merito ergo dū corpꝰ et ſanguis dn̄i ſūiᷣ.
agnꝰ dei cantatᷣ. vt oēs credamꝰ qꝛ ipſius
agni corpꝰ ⁊ ſanguis tūc ſumiᷣ. q̄ pctā mūdi
moriēdo tulit. ⁊ vitā eternā nobis reſurgen
do donauit ieſꝰ xp̄s dn̄s noſter. ⁊ ut oremꝰ
ipſū nūq̄ꝫ deſiſtere miſereri nob̄. q̄ ī paſſiōe
miſertꝰ ē nrī Agnꝰ aūt grece dr̄ ab agnō qd̄
eſt piū. qꝛ ipſe verꝰ agnꝰ ſola pietate ſua ſe
obtulit hoſtiā ꝑ nobis ⁊ nos redemit. Dici
tur etiā agnꝰ ab innocētia qꝛ agnꝰ nec hoī/
bus nec beſtijs nocet. Jn p̄miſſis ergo v̄bis
agnꝰ dei q̄ tollis pctā mūdi miſerere nobis
eſt quedā dep̄catio. vt vicꝫ innocentis agni
miſcd'ia pctā irruētia ⁊ ſubitanea auferātᷣ.
Tertio mō dr̄ agnꝰ ab agnoſcēdo. q̊niaꝫ in
magno grege ſolo balatu matrem agnoſcit
ſic ⁊ xp̄s in ara crucis donās nobis pacem
prīꝰ agnouit nos cura vt iā dictū ē Agno/
uit etiā prēm obediētia. iuxta illud apl'i ad
philip. ij. Factꝰ eſt obediēs vſq̄ꝫ ad mortem
Agnouit etiā matrē cura quā de ea habuit
Vn̄ ioh'is. xix. Ecce mater tua Ob h̄ ergo ī
altaris imolatōe ter dr̄ agnꝰ dei. q. d. Agne
q̄ agnouiſti patrē miſerere nobis. Agne q̄
agnouiſti matrē miſerere nobis. Pie qui
redemiſti mūdū ⁊ q̊ obtuliſti te ꝑ nobis do
na nobis pacē Vel iō ter dr̄. vt triforme cor
pus dn̄i intelligatᷣ vicꝫ ambulās in terra q̄/
eſcens in ſepulcro ⁊ reſidēs in celo Pōt eti/
am dici qꝛ xp̄s ad tria venit Prīo vt nos li/
beraret a miſeria culpe. Scd̄o vt nos redime/
ret a malo pene. Tertio vt nob̄ daret d̊ ple/
nitudine grē ſue. Quantū ad duo p̄ma bis
dr̄ miſerere nobis Quāū ad tertiū dr̄ dona
nobis pacē. q̄ petitio pacis ſequitᷣ ſtatī poſt
q̄ꝫ agnꝰ dei dictū eſt ter. ad notandū qꝛ ex be
niuolentia trinitatis agnꝰ miſſꝰ eſt. Vn̄ de
eſa. Emitte agnū dn̄e. ⁊c. Nā ſic in apoc. legi
tur. Chriſtꝰ ē agnꝰ q̄ occiſus eſt ab origine
mūdi. Et attende q̄a q̄dā ſacerdotes dicunt
Agnꝰ dei manibꝰ ſup altare depoſitis. oñ/
dētes in h̄. q ad ea q̄ ꝓferūt tota mēte inten/
dūt. intētio eni ꝓprie ꝑ linguā exp̄miᷣ. nō ꝑ
manꝰ. ideoq̄ꝫ loquēte lingua manꝰ q̄eſcūt.
qꝛ q̄ꝫ ipſā miſericordiā ⁊ pacem celeſtē ꝑ ſe ⁊
ꝑpl'o petūt nō āt terrenā. q̄ ī manuū d'poſitō
ne ſignificatᷣ Alij v̄o ſtant manibꝰ iūctis. pax
ſup altare inclinati. oñdentes in inclinatōe
hūilitatē. q̄ in orōne neceſſaria eſt. ⁊ in ma/
nuū ꝯiūctione vnicā ⁊ nō variā intētionē.
Iſidoꝛ ro ſm̄ antiquā ꝯſuetudinē ſcole cā
toꝝ in eccl'ia romana. quā adhuc ipa ſcola
obſuat nullatenꝰ variatᷣ ſed tribꝰ vicibus
vniformiter dr̄ xp̄e miſerere nobis ꝓpt̄ tria
genera pctōꝝ. q̄ petimꝰ remitti. cogitatiōis
in corde. locutionis in ore. ⁊ actionis in ope
Vel in honorē trinitatis. vel ꝓpter tres ordi
nes fideliū in eccl'a. q̄ ſūt noe. daniel ⁊ iob q̊s
ezechiel vidit in viſione ſaluandos. Poſt/
modū aūt multis ac varijs aduerſitatibus
eccl'ie ingruentibꝰ. cepit ad dn̄m de tribula/
tione clamare. Dona nobis pacē. Et vt cla
mor eiꝰ faciliꝰ audiatᷣ. iō in ipſa imolatiōis
hora clamat. Et hec varietas nō diſcrepat a
ꝯſuetudine veteris teſta. vbi cū ſcd̄o repetitᷣ
Parce dn̄e ꝑce ꝑpl'o tuo. tertio variatᷣ. ⁊ ne
des hereditatē tuā ī obꝓbriū Dicimꝰ g̊
miſerere nob̄ q̄ꝫtū ad aiaꝫ. Jtē miſerere q̄n/
tū ad carnē. ⁊ dona nobis pace q̄ꝫtū ad vtrū
q̄ꝫ. vt habeamꝰ pacē pectoris ſpūalē. ⁊ pacē
corꝑis tpalem. Eſt eni pax pctōꝝ. pax iuſto
rū. pax tp̄is ⁊ pax eternitatis. Vn̄ et ter oratᷣ
in miſſa ꝑ pace. de q̊ dictū eſt ſub. iiij. ꝑticl'a
canonis. ſup v̄bo. Dieſq̄ꝫ nrōs. Et qꝛ deus
nō dat pacē niſi illis q̊rū miſeretᷣ ideo vltīo
dr̄ dona nobis pacē. Eccl'a tn̄ q̄ꝫ lateran. n ū
q̄ꝫ dicit Dona nobis pacē. ſicut ⁊ ſcola can

torum. sequẽs vt p̃missũ est more antiquũ
Vñ nec valet nec vera est rõ dicentiũ quia
eccl'ia lateranẽ. ideo nõ dr̃. Dona nobis pacẽ
q: omnes alie eccl'ie ab illa q̃ p̃mo fuiſſe con
ſecrata dr̃ ſumere dñt pacẽ. nõ ipſa ab alijs
In feria q̃nta cene dñi. Agn⁹ dei ter dr̃ cũ
miſerere nobis vt ibi dicet'. Rurſus ĩ miſſa
p defunctis dr̃ bis. Agn⁹ dei cũ dona eis req̃
em. tertio addit ſempiternã. nec dr̃ dona no-
bis pacẽ. q: tũ cum imitamur exeq̃as ſaluatoris
Vltimo ergo agn⁹ dei tãtũ adiũgit ſempi-
ternã. Sup q̃ notandũ est. q p fidelib⁹ defũ
ctis triplex requies dz optari. Prĩo ut aufe
ratur ab eis pena. in q̃ eſt eis labor nõ requies
Scdo ut eis glia aĩe ꝯferat'. q: tũc veraciter
requieſcent in bono deſiderato ſcz in ipſo deo
Tertio vt doteñt glia corpis. ne illud vlteri
us miſerijs exponat'. Prima nõ ẽ requies
ſempiterna q: pena ſublata adhuc dſiderãt
gliam Scda enã nõ eſt totaliter requies ſem-
piterna. q: ſm augu. ante reſurrectionẽ cor-
porũ ſemp ineſt aiab⁹ q̃dã naturalis appetit⁹
reſumẽdi corpa q̃ aliq̃liter retardãt ne tota-
liter ferãt' in deũ. Sed tertia requies cũ p̃miſ-
ſis eſt vere requies ſempiterna. q: aie q̃ deum
pnnalr vidẽt. reſũptis corpib⁹ ĩ ipſa vlteri⁹
eternalr ꝛ pfectiſſime requieſcent. ideoq: ſo-
lũ in tertia vice ꝛ nõ in duab⁹ p̃cedentibus
ꝯgruit dicere requiẽ ſempiternã. Sergius
papa pm⁹ ꝯſtituit Agn⁹ dei intra ꝯmuni
onẽ ter a clero ꝛ ppl'o decantari

De pacis oſculo.

Oſtq̃ dominꝰ
ſalutauit aplo's. vt p̃miſſũ eſt. ite
rũ dixit eis. pax vobis. oñdens q
nõ ſolũ debem⁹ pacẽ hrẽ in ore. verũetiã in
pectore. ne ſim⁹ ex illis q̃ loquũtur pacẽ cũ p-
ximo ſuo mala aũt in cordib⁹ eoꝝ Ideoq: cũ
hec dixiſſet aplis inſufflauit in illos et dixit
Accipite ſpũm ſanctũ. ad q̃d vtiq: deſignãdũ
ſacerdos facta ꝯmixtione. ꝛ finita orõne
accipit in quibuſdã eccl'ijs pacẽ ab eukari-
ſtia ſiue ab ipſo corpe dñi. vl' ſz alios ab ipo
ſepulcro id ẽ calice. vel altari. ꝛ mox p hoc oris
oſculũ miniſtro. ſ. diacono. Qui ab ipo corpe
accipiũt h faciũt ĩ ſignũ q pax ſpũal' a xpo
data eſt humano generi Alij etiã ide ſignãt
Dyacon⁹ vo dat pacẽ alijs et alij inter ſe. in
ſignũ q oẽs dñt pacẽ hrẽ pſertim filij eccl'ie.
Ipſe vo diacon⁹ pacẽ a ſacerdote accipiẽs
reuerent' inclinat et pect⁹ oſculat' ipius ſm
morẽ q̃rundã eccl'iaꝝ ꝛ planetã extendit. vt
p pacis oſculũ ꝛ p planete extẽſionẽ caritas
extendẽda monſtreẽ quaz p planetã in pte
tertia dixim⁹ deſignari. Quia ergo caritas dei
diffundit' in cordib⁹ nr̃is p ſpũm ſanctuz q̃
datus eſt nobis. ideoq: pacis oſculũ p vni-
uerſos fideles in eccl'ia diffundit'. Vñ ꝛ apl's
ãmonet dicẽs. Salutate vos inuicẽ ĩ oſcu
lo ſancto. Rurſus q ſacerdos pacẽ ppl'o tri
buit pfiguratũ fuit a ioſue. q̃ hoſtib⁹ ſupa-
tis terrã obtinuit quã ſorte diuiſit. ꝛ in pace
poſſedit. ꝛ xp̃us reſurgens dyabolo ſupato
pacẽ ꝛ dona dedit hoib⁹ Pontifex vo p
mo dat pacẽ miniſtro q̃ pri⁹ erat a ſiniſtris
ſed pacẽ receptur⁹ accedit ad dextrã ei⁹. per
quẽ ſignat' pplus gẽtilis q̃ pm⁹ in pace trãſi
uit de ſiniſtra infidelitatis ad dextrã fidei et
eternitatis. Et p hũc pax ad pplin deſcendit.
Ceterũ in p̃mitiua eccl'ia oẽs qui celebra
tioni miſſaꝝ intererãt ſingulis dieb⁹ ꝯmũi-
care ſolebant. eo q apli oẽs de calice biberũt
dño dicente. Bibite ex h oẽs. Offerebãt eni
magnũ panẽ ꝛ oĩbus ſufficientem. Q̃d ad
huc greci ſuare dicunt' Sed excreſcẽte fide-
liũ multitudine tradit' inſtitutũ. vt tantum
dieb⁹ dñicis cõicarent. De quo dictũ ẽ ſub
vij. pticula canonis ſup vbo. Hec q̃tienſcũ-
q: Poſtmodũ ãt q: nec digne h potuit ob
ſuari. tertia ſecuta eſt inſtitutio vt ter ſaltez
in anno quilibet xpian⁹ accipet eukariſtiã
vel hodie ad min⁹ in paſca. h in ueto reme-
dio vt vicz p eo q ſingul' dieb⁹ cõicabat' ſin-
gulis dieb⁹ pacis oſculũ dareẽ p miſterio
vnitatis. Q̃d ſacerdos dans miniſtro dic' ĩ
quibuſdã locis. Sumite vinculũ pacis et
dilectionis. vt apti ſitis ſacroſanctis miſte-
rijs. Quaſi dicat. Sumite ex h oẽs ꝛ diui-
dite inter vos Et p ꝯmunione q̃ ſingul' die
b⁹ dñicis fieri ſolebat daret' in dieb⁹ dñicis
panis benedictus ſancte ꝯmunionis vica-
rius qui ꝛ eulogia dr̃ Sed et loco q̃tidiane
cõionis in q̃drageſima dr̃ ĩ fine miſſe oratio

ſup ppl'm cui p̄dicit̄. Humiliate capita vr̄a
deo ¶ Sane ꝑplus in miſſa ſe oſculat̄. Pri
mo q2 cū ſicut p̄miſſū eſt p imolationē ho/
ſtie ſalutaris dimiſſis pc̄tis recōciliemur al
tiſſimo recte pacis oſculum dari decreuit ec
cleſia. cū p pc̄īs īmolatur hoſtia ſalutaris.
Hoīes igit̄ oſculū. i. pacis ſignū ſibi inuicez
dant vt oſtēdant ſe coniunctos eſſe in corpe
xp̄i. p quē pax facta eſt in celo et terra Scd̄o
innocenti⁹ p̄mus q̄ oſculū in eccl'a dari de/
creuit. qd̄ etiā leo ſcd̄us p̄mo ſtatuerat ita
dicit. Pacem aſſeritis añ ꝯfecta. i. ꝯſecrata
miſteria. q̄ſdam populis īperare. vel ſibi inu̅
ſe ſacerdotes tradere. cū p⁹ oīa. i. poſt ꝯſecra
tionē. q̄ aperire nō debeo. i. nō poſſū pax ſit
neceſſario. i. cauſa miſterij indicēda. p quā
id eſt q2 pea ꝯſtat ꝑpl'm ad oīa q̄ ī miſterijs
agunt̄ ac in eccl'ia celebrant̄ p̄buiſſe ꝯſenſuz
ac finita eſſe. pacis ꝯcludentis. i. determinā/
tis ſignaculo demonſtrant̄. Tertio iō ꝑpl's
ſe inuicē oſculat̄. q2 dn̄i ſui grām ꝛ angelo/
rū ꝯcordiā p mortē ei⁹ ſe ꝓmeruiſſe gratu/
lat̄ Quarto ut q2 ī oſculo caro carni. ꝛ ſpi/
ritus ſpūi iungit̄. ꝛ nos q̄ carnis ꝓpagine d̄
adā ꝯiungimur etiā caritatis vinculo con
nectamur. Qui ergo ſe odientes oſculātur
iude ꝓditoris. oſculū imitant̄. Quinto ꝓpt̄
p̄ceptū apl'i. de q̄ p̄miſſū eſt. Rurſus iō pri
uſq3 cōicem⁹ pacē dam⁹. ut inde nos eſſe cō/
cordiā oſtēdam⁹. et cū illa corp⁹ dn̄i ſumā
mus ſine qua munera nr̄a nō recipiunt̄ a
deo. In miſſa v̄o p defunctis pax nō datur
q2 fideles aīe iā nō ſunt nec vlteri⁹ erunt in
tribulatione hui⁹ mūdi. ſed q̄eſcunt iam in
dn̄o. Un̄ nō eſt eis neceſſarium pacis oſcu
lū. qd̄ eſt pacis ꝛ ꝯcordie ſignū. Et ideo ī illa
miſſa non d̄r oro illa. Dn̄e ieſu xp̄e q̄ dediſti
apl'is tuis pacē ꝛc̄. Nec ſacerdos pacē reci/
pit ab altari. De h̄ etiā dicet̄ i. vij. pte ſub ti.
de officio mortuoꝝ. Hinc eſt etiā q̄ int̄ mo/
nachos pax nō dat̄. q̄ niā mūdo mortui repu
tant̄. Uiri q3 ꝛ mulieres nō ſibi inuicē oſcu
lū in eccl'a porrigūt. ne forte aliquid laſciuie
ſurrepat. q2 ibi carnales fugiendi ſūt ample
xus. ꝛ caſti ꝛ ſpūales act⁹ habendi. ꝓpter qd̄
etiā in eccl'a ſitu ſequeſtrantur locali. Odia
pax pellit. caſtū pax nutrit amorē ¶ Sane

oſculū in ſacra ſcriptura ſignificat vnionez
caritatē. pacē. ꝛ reuerentiā. De oſculo vnio/
nis dicit ſponſa in canticis. Oſculet̄ me oſ/
culo oris ſui. De oſcl'o caritatis yſaac inq̄t
ad filiū. Accede ad me ꝛ da mihi oſculū fili
mi. De oſculo pacis dic̄ apl's. Salutate vos
inuicē in oſculo ſancto. De⁹ aūt pacis ꝛ di
lectionis ꝛc̄. De oſculo reuerētie dn̄s inquit
ad ſimonē. Oſculū mihi nō dediſti. Hec aūt
ex q̄ ītraui nō ceſſauit oſculari pedes meos
Et heſter in ſignū reuerētie ſūmitatē v̄ge re
gie d̄r oſculata eſſe. Ad deſignādū igit̄ tres
vniones in xp̄o. ſcz vnionez diuinitatis ad
aīaz. diuinitatis ad carnē ꝛ carnis ad aīam.
Uel vnionē q̄ vnita ē xp̄o hūana natura ſā
cta eccl'a ꝛ fidelis aīa ſacerdos ter oſculatur
altare. vt dictū eſt ſub q̄rta ꝑticula canonis
ſup v̄bo. Dieſq3 nr̄os Ad deſignanduz v̄ꝫo
triplicē pacē ſcz tpalem. ſpūalē. ꝛ eternā. ep̄s
ſolēniter celebrans iuxta morem quarūdā
eccliaꝝ ter oſculat̄. ſemel miniſtꝝ. ꝛ ſcd̄o dia
conum. ꝛ tertio ſacerdotē. Sed in miſſa ter
orat̄ p pace. vt dictū eſt ſup v̄bo. Dieſq3 no/
ſtros Rurſus ad notandū duoꝝ teſtamē/
torum ꝯcordiā ep̄us duab⁹ vicib⁹ codicez
oſculat̄. quia rota ꝯtinetur in medio rote. ꝛ
duo cherubin ſe ſe reſpiciunt verſ vultib⁹ in
ꝓpiciatorium Ad notandum etiam carita
tem ſacerdos oſculat̄ patenā que deſignat
cor patens latitudine caritatis. Unde illō/
ne cor noſtrum ardens erat in nobis dū lo/
queretur nobis in via. In ſignū vero reue/
rentie ſubdyacon⁹ ꝛ dyacon⁹ pedes et ma
nus pontificis ſummi oſculātur. pedē ſub/
dyaconus oſculat̄ poſt epl'am lectam. ꝛ dia
conus ante legendū euangelium. manū ve
ro ſubdyacon⁹ oſculat̄ offerens ampullaz
cum aqua calicemq3 cū vino. et dyaconus
offerens patenam cū hoſtia ꝛ thuribulum
cum incenſo. vterq3 etiam de manu ſummi
pontificis accipit eukariſtiam vt dicet̄ in ti
tulo ſe. Illud quoq3 vacare non creditur a
miſterio q̄ ſumm⁹ pontifex ſeptem modis
accipit oſculū videlicet ad os. ad pectus. ad
humeruz. ad manus. ad brachia. ad genua.
et ad pedes

Incipit quarta pars miſſe de cō
municatione ſacerdotis.

Hic incipit quar
ta ps miſſe. Poſt pacis ei oſcu
lū ſacerdos ꝯmunicat h modo
Nā ſicut in niceno ꝯcilio legit̄ eukariſtiā cō
fectā p ſede altari ſiue de patena ſumit ꝛ cō/
edit Calicē v̄o cū ſanḡne nō ip̄e ſed dyaco/
nꝰ eleuat de altari. ꝛ porrigit ei. Vn̄ in cano
ne biero. inter cetera ita legit̄. Sacerdotibꝰ
etiā ꝓpter p̄ſūptiones nō licet de mēſa cali/
cē dn̄i tollere niſi eis traditꝰ fuerit a dyaco/
nibꝰ. Ideo aūt ſacerdos corpꝰ xp̄i p ſe ſūit.
etū calicē cū ſāgne. q2 ſūptio corpis ſig̃ficat
corpoꝝ nr̄oꝝ reſtaurationē. q̄m xp̄s nulliꝰ
miſterio pfecit. ꝛ futurā reſurrectionē quaz
ſua v̄tute abſqꝫ oī miſtro faciet. Sūptio ve
ro ſanḡnis redēptionē aīaꝝ ſiue pctoꝝ ſig̃fi
cat. q̄ fit ut̄ ceſſionibꝰ alioꝝ Hoc m̄ ꝛ ſi iure
cautū ſit nō tn̄ ſuari videmus Sane ſacer
dos ipſe oēs ptes boſtie cōedit In q̄buſdā
tn̄ eccl'ijs ipſe vnā ptē ſumit ꝛ reliquā euka
riſtie medietatē ſup patenā ī duas ptes diui
dit q̄s miſtris ſcilꝫ dyacono ꝛ ſubdiacono
comedēdas ipendit in ſinuās illō q̄ð lucas
ꝯmēorat. q2 ieſus in emaus accepit panem
ꝛ fregit ſup menſā. ꝛ vt aūt quidā comedit
corā duobꝰ diſcipulis. ſumēſqꝫ reliq̄as de
dit illis. Ipſe q̄ꝫ poſtmodū ptē piſcis aſſi et
faui mellis māducauit ꝛ reliq̄as diſcipulis
dedit Et ideo poſtq̄ꝫ diaconꝰ ꝛ ſubdiaconꝰ
cōicarūt. clerici ꝛ religioſi ad cōicandū acce
dūt vt et ipſi ptē ſcē cōionis accipiāt Poſt
modū cōicat ꝑplus. q2 ꝛ xp̄s comedit nō ſo
lū cū paucis aplis verūetiā aſcenſurꝰ in ce/
lū comedit cuꝫ multitudine diſcipulorum.
Vn̄ et ſūptio corpis aſcenſionē ſig̃ficat ſal/
uatoris Illō aūt ptermittēdū nō ē q ut
in pceptione corpis ꝛ ſanguinis xp̄i nulla
poſſit fallacia ſuboriri. ſed vtraqꝫ pceptōne
v̄itas euidenter appareat. ſūmꝰ pontifex nō
ſtatim pticulā boſtie pmittit cadere ī calicē
ſed eā poſt triniū crucis ſignaculū ſup pate/
nā reponit. ꝛ pꝰ oſculū pacis ad ſedē aſcen/
dēs. ibiqꝫ ꝯſiſtēs v̄niuerſꝭ cernētibꝰ maiorē
ptē oblate ſuſcipit de patena quā ſubdiaco
nus apportauerat de altari. ipſāqꝫ dentibus
ſubdiuidēs. vnā pticulā eiꝰ ſumit ꝛ aliā in
calicē mittit ꝛ de ſanḡne cū calamo haurit.
Deinde alterā pticulā tradit cū oſculo dya
cono aliāqꝫ ſubdyacono ſine oſculo. quaꝫ
diaconꝰ miſtrans ei calicē ad altare oſcula
tur. ꝛ tūc ſubdiaconꝰ reſiduū ſanḡnis cum
pticula īmiſſa in calice ſumit. Romanꝰ ita
qꝫ pontifex ideo nō ꝯmunicat vbi frangit.
q̄uiā ad altare frangit ꝛ ad ſedē cōicat. quia
xp̄s in emaus corā duobꝰ diſcipulis fregit
ꝛ in hierlm corā diſcipul' duodecim māducauit.
In emaus enim fregiſſe legitur ſed
nō comediſſe legit̄ In hierlm v̄o fregiſſe nō
legit̄ ſꝫ legit̄ cōediſſe ſm̄ iuo. iij. Aſcēdēs igit̄
ſedē ibi cōicat. Siquidē ſm̄ aptm̄ xp̄us ca
put eſt eccl'e. caput aūt in corpe ſublimꝰ et
excellentiꝰ ob ſui pfectionēꝫ ceteris mēbris
collocat̄. p calicē v̄o ſm̄ quendā reſpectū et/
na beatitudo ſeu ipſius fruitio deſignatur.
Quia igit̄ in eccl'ia militāte ſūmꝰ pontifex
ſicut xp̄i vicariꝰ ꝛ caput oīm p̄latoꝝ pfectiꝰ
xp̄m repn̄tat ꝯgruū ē vt ipſe nō ī altari ſed
in loco ſublimiori cōicet. oñdens q xp̄s eti/
am in ſua hūanitate pfectiꝰ ꝛ copioſiꝰ ptici
pat illa ineffabilia gaudia. vt pute in bonis
potioribꝰ collocatꝰ Cū v̄o celebrat p defun
ctis. tūc ſup altari cōicat. q2 tūc ſp̄aliter mē/
broꝝ xp̄i hinc fideliter decedētiū gl'am repn̄
tat. ac mēbra xp̄i cū ad illā gl'am puenīūt. in
feriorē pꝰ xp̄m gradū obtinēt ſic mēbra pꝰ
caput In paraſceue q̄ꝫ ad altare cōicat. tn̄ꝫ
ob reuerentiā paſſionis xp̄i. tū q2 tūc q̄ſi exe
quias celebrat ieſu xp̄i. tūc etiā ſolus cōicat
q2 in xp̄i paſſione oībꝰ diſcipulis fugiētibꝰ
ipſe ſolus remanſit Alij aūt p̄lati nō ſic ſed
ſup altare cōicāt. q2 nō ita ꝓprie xp̄m caput
eccl'ie repn̄tant. Miniſtri aūt repn̄tant pō
tifici oblatā ꝛ calicē. q2 diſcipuli obtulerunt
chriſto ptem piſcis aſſi ꝛ fauū mellis Pars
piſcis aſſi eſt corpꝰ dn̄i crucifixi q̄ fuit ī ara
crucis aſſatꝰ Fauus mellis eſt ſanguis xp̄i
ſup mel ꝛ fauū dulcis faucibꝰ aīe diligētis
Ambo de manu pape cōicant. q2 ꝛ apli de
manu xp̄i cōicauerūt. Ad notandū v̄o di/
ſtinctionē inter ſacros ordines et nō ſacros
diaconi ꝛ q̄ ſupioris ordinis ſūt cū recipiūt

eukariſtiā oſculū ſuſcipiūt ab ipſo. Acoli-
tꝰ et q̄ ſunt inferioꝝ ordinuꝫ nō ſuſcipiunt.
Subdiaconꝰ etiā qꝛ caracter huiꝰ q̄ndam
int̄ nō ſacros ordīes. nūc āt int̄ ſacros ordi-
nes reputat̄. in ꝑceptione corꝑis nō ſuſcipit
oſculū a pontifice. ſed ī ꝑceptōe ſanḡnis ſu-
ſcipit oſculū a dyacono. vt ſic q̄ nō ſacri ſūt
minꝰ. et q̄ ſacri ſūt ampliꝰ honorent̄. Quā-
uis ⁊ in h̄ miſtica poſſit rō aſſignari. Ipſe
aūt ſumit illā eukariſtie ꝑtē. ꝑ quā ꝓut ſub-
ti. de fractione hoſtie dictū eſt. caput eccl̄ie. ſ.
xp̄s intelligit̄ cuiꝰ typū ipſe ſpālıꝰ gerit. qḋ
fac̄ h̄ mō. ea nāqꝫ dētibꝰ ſubdiuiſa. ꝑticulaꝫ
in ore remanētē ſumit. alterā vō int̄ digitos
reſidentē in calicē dimittit. ad notādū ꝙ xp̄c
reſurgens q̄ ſcd̄m ſergiū papā ꝑ ꝑtē in cali-
cē immiſſā ſignificat infernū momordit ⁊ ſuos
inde ſūptos ī ꝑadiſū miſit. Iuxta illḋ Oſee.
vlti. ca. Ero mors tua ⁊c̄. Alia vō ps ex qua
miniſtri cōicant ſignificat mēbra magis ipſi
chriſto ꝯformia. ⁊ iō ipſi cōicant de illa. ad
oſtendendū miſteriū vnionis. Eukariſtia enī
ſacramētū ē maxīe vnionis. Partē vō ī cali-
ce intinctā q̄ ſignificat mēbra ꝓpter xp̄m paſſi-
onibꝰ ſubiecta. dn̄s papa nō recipit. Prīo
qꝛ ipſe magis q̄ꝫ alij repn̄tat in officio miſſe
xp̄ꝫ cui mors vltra nō dn̄abit̄. Scd̄o qꝛ ipſe
illoꝝ typū gerit ī eccl̄ia. q̄ ꝓpter eximiā ſancti-
tatē a vita actiua ſemoti ꝑ ꝯtēplatiuā iam
xp̄o ſociant̄. Sed miniſtri illa ſumūt. qꝛ typū
actiue ꝯmuniter repn̄tāt. ⁊ p̄cipue ſubdya-
conꝰ eā ſumit ꝓ eo qꝛ ipſe vltīo ꝯmūicat. et
vltimi eſt reliq̄as ſumere et calicē purificare
Vn̄ ⁊ dn̄s reliq̄as dedit diſcipul' vt p̄miſſū
eſt. Pōt etiā miſtice dici ꝙ ps intincta ſig-
nificat ꝑtē corꝑis miſtici q̄ iā regnat cū xp̄o.
Cū ergo dn̄s papa expꝛ̄ſſe repn̄tat xp̄m. qui
realit̄ ⁊ ſacramētalit̄ incorꝑatꝰ eſt ꝑti ipſius
miſtici corꝑis. iō ipſe nō recipit illā. nec etiā
dyaconꝰ q̄ legē euāgelicā quā ꝓnūciat rep-
ſentat q̄ eſt lex amoris. Propt̄ amorē enī ca-
ritatis q̄libet incorꝑat̄ xp̄o capiti ⁊ oībꝰ ꝑti-
bus corꝑis eiꝰ miſtici. Subdyaconꝰ vō re-
p̄ſentat veterē legē quā ſepe ꝓnunciat q̄ fuit
lex timoris. ſed timor nō ē ī caritate imo eū
foras mittit. et iō ipſe ꝑticulā ī ſanḡnē miſſā
ſacramētalit̄ ſiue in ſignū recipit. qꝛ immixtio
ipſiꝰ ꝑtis cū ſanḡne dictā īcorꝑationē figu-
rat quā nō faciebat lex illa licet eā figuraret.
Hoc aūt breuit̄ notandū eſt ꝙ ſacerdos
añ ꝑceptionē corꝑis ⁊ ſanḡnis xp̄i dꝫ dicere
orōes ad ſanctis p̄ribꝰ inſtitutas. deinde me-
ditari dꝫ incarnatōnē paſſionē ⁊ vtutē huiꝰ
ſacramēti dicēs. Panē celeſtē accipiā ⁊c̄. Sꝫ
cū ſtatim pꝰ vba ipſa ſubiūgat Dn̄e nō ſum
dignꝰ ⁊c̄. videt̄ ꝯtrariꝰ ſibiipſi. ſed abſit. ſ. ſed
dicēs panē ⁊c̄. ſeipſū incitat ad deuotionē re-
ducens ad memoriā q̄d eſt qḋ ſumere dꝫ. q̄a
panē q̄ de celo dſcēdit. ⁊ q̄lit̄ ſumere dꝫ. qꝛ no-
mē dn̄i inuocādo vt ſic cū maiori ſumat re-
uerētia ⁊ timore. Dicēdo vō ſubſequenter
Dn̄e nō ſū dignꝰ ⁊c̄. ex h̄ūilitate ſuā ꝓfitet̄ in-
digītatē. ac excitatio ad deuotionē ⁊ ꝓfeſſio
hūilitatis ꝯtraria nō ſūt. Legitimū itaqꝫ cōi-
candi tp̄s eſt añ vltimā orōnē q̄ dr̄ ad ꝯple-
dā qꝛ ibi maxīe petitio ꝑ eis ē q̄ cōicant. De-
inde corpꝰ ⁊ ſanḡnē dn̄i ſūpturꝰ ſe cū ill' an-
faciē cruce ſignat. Sicut enī priꝰ cruces fa-
ciendo actiue. tanq̄ꝫ miniſter illa ſanctifica-
uit ſic ſeeis nūc cruces ſignādo paſſiue pe-
tit ſanctificari. Dicto itaqꝫ corpꝰ dn̄i cuſto-
diat ⁊c̄. ſumat eukariſtiā. Deinde iūctis ma-
nibꝰ inclinās ſanḡni dicit. Quid retribuaꝫ
⁊c̄. Et dicēs. Calicē dn̄i accipiā. ⁊ nō p̄us ac-
cipit. ⁊ eleuat calicē de altari. Poſtea vō di-
cēs. Laudās inuocabo dn̄m. ſe ſignat cum
illo. q̄ vſu expleto ſanḡnē ſumit. Sane quia
circa maiora cautiꝰ ē agēdū. ſacerdos ſan-
ḡnē ſumēs ꝓpt̄ maiorē ſecuritatē. ⁊ reuerētiā
calicē cū vtraqꝫ manu tenere dꝫ. ſꝫ in ſūptio-
ne ꝑfuſionis ſufficit altera tantū. duobꝰ di-
gitis alteriꝰ adiūctis. q̄ ꝑ h̄ innēns iā ſanḡ-
nē ibi nō eē. Sꝫ ⁊ ſanḡnē ſumēdo ter haurit
trinitatē deſignās. ꝑfuſionē vō ſumēdo bis
vt ꝑ h̄ caritas q̄ int̄ duos ꝯſiſtit ſignificet̄. ſeu
etiā q̄tiēs voluerit expedire. Rurſꝰ q̄ eadem
die dꝫ iterū celebrare nō ſumat vinū ꝑfuſiōis
vt dictū ē in ꝓhemio huiꝰ ꝑtis. Sꝫ cū in ca-
none dicat̄. Simili mō poſtq̄ꝫ cenatū ē accipi-
ens ⁊ hūc p̄clarū calicē ⁊c̄. Videt̄ ex h̄ ꝙ ſacer-
dos ſtatim hoſtia ꝯſecrata illā dꝫ ſumere ꝓp-
uſq̄ꝫ ad calicis ꝯſecrationē ꝓcedat. qꝛ oīs
xp̄i actio noſtra dꝫ eē inſtructio. Sed ad h̄
dicēdum eſt ꝙ eccl̄ia inſtituit illā poſt vtrāqꝫ ꝯſe

ſecratione ſumi. ad oſtendū ꝙ ſolā hoſtiaꝫ
recipiens nō plenū recipit ſacramētalr̄ ſa-
cramētū Et ſi enī in hoſtia ꝯſecrata xpi ſan
guis ſit. nō tn̄ eſt ibi ſacramētaliter eo ꝙ pa-
nis corp⁹ nō ſangnē. ⁊ vinū ſangnē ſignificat
⁊ nō corpus. Qr ergo ſub altera tātū ſpecie
nō eſt ꝯpletū ſacramētū. q̊ ad ſacramētum.
vel ſignum. debet hoc ſacramentum con-
pleri ꝑ vſq₃ ꝓſbiter eo vtat̄. Verū tn̄ cū vnū ſi
ne reliq̊. nec ſit nec vnq₃ fuerit. niſi in ſolo tri
duo an̄ paſcha in q̊ xpi corp⁹ mortuū fuit.
in q̊ triduo ſi q̄s de aplis hoſtiā cōſecraſſet.
ſangs ibi nō eēt. ſi vinū caro ibi non eſſ₃. q̄a
vt pmiſſū eſt. nec panis ſangnē. nec vinū ſi-
gnificat carnē. ſm̄ h nūc xpi ſangne itra ve-
nas exñte. vnū ſine reliq̊ ꝓpter vnionē₃ ſeu
mixtionē hmōi recipi nō pt. qd tn̄ nō ē rōe
ſacramēti vel ſigni. qd idē eſt. Poſt ſūptū₃
ſacrificiū nō eſt ſpuēdū. ꝓut dictū ē ſub. vij.
ꝑticla canonis ſup v̄bo Noui ⁊ eterni. S₃
nec eukariſtia ſicut ali⁹ cib⁹ eſt maſticāda.
ſed diſcrete moderate ac lenit̄ anterioribus
dentib⁹ terenda. ⁊ lingua mollificāda. ne q̄
ei⁹ ꝑticula dentib⁹ adhereat. quā forte poſt
modū emitti ſcreando ꝯtingat. Poſt com
municationē ilico calix de altari aufert̄ Cir
ca qd notandū ē ꝙ corp⁹ dn̄i remanet ſup
altare vſq₃ dū tria capitula ꝯpleant̄ ſc₃ plo-
gus dn̄ice orōnis. ſc₃ orem⁹ p̄ceptis. ⁊ ipſa
dn̄ica orō ⁊ Libera nos q̄s. qr ⁊ dn̄s tribus
dieb⁹ in ſepulcro q̄euit. Poſtea v̄o ꝯmixto
dn̄i corpe cū vino ſilq₃ pace annunciata au
fert̄ corp⁹ dn̄icū de altari. qm̄ā in tertia die
aīa ei⁹ q̄ deſcendit ad inferna vt liberaret iu
ſtos ⁊ mēbra vuificaret rediīt ad corp⁹. nec
ampli⁹ inuentū ē corp⁹ dn̄icū in ſepulcro
Quia ergo xpūs totus hō reſurrexit ſil̄. io
ad hoc notādū ilico ſimul cū oblatione cor
pus dn̄i de altari aufert̄ ⁊ ſumit̄. ⁊ deinde ca
lix ⁊ corpale de altari totalit̄ eleuant̄. ꝓut di-
ctū ē ſub ti. d pall' corpalib⁹ Poſtremo no
tandū eſt ꝙ q̄ſq₃ cōicand⁹ corpea carnali-
eſcis ieiun⁹ eſſe d₃. Cū enī aīe ſpūales ſint ⁊
imortales ſpūalia ꝑmit⁹ alimēta vite eterne
ſumere debent

De perfuſione

Poſt ſumptum eu
karıſtie ſacrificiū ſacerdos digitos
ablüit ⁊ ꝑfūdit ne qd forte icaute remaneat
ſeu adhereat ex ꝯtactu diuini ſacramēti nō
ꝙ q̄cq₃ imūdū ex ipo ꝯtactu ꝯtraxerit. ſ₃ vt
poti⁹ ſuā ꝯmēoret indigtatē. q ſe iudicat tā
tis ſacramētis celebrādis indignū. Juxta il
lud qd dn̄s ait Cū oīa bn̄ feceritis dicite ſui
inutiles ſum⁹ Sic ⁊ ſacerdos legal' imund⁹
erat vſq₃ ad veſpā p⁹ imolatōnē vitule ruſe
Vn̄ oīa veſtimenta ſua lauabat. indignū q̄
dē exiſteret. vt man⁹ q̄ corp⁹ icorruptibile ꝯ
tractarūt. corp⁹ corruptibile ꝯtingāt. vl' ad
res ꝯmunes tāgēdas accedāt. donec ſtudio-
ſe lauent̄. Et ꝓpt h etiā q̄dā miſſa finita exu
tis ſacris veſtib⁹. iterū ma⁹ lauāt. Perfuſio
nis āt aq̄ d₃ in locū mūdū honeſte diffūdi.
vt altitudo ſacramēti reuerēter honoretur.
Trina ergo ſacerdotis ablutio q̄ fit in ꝑnci
pio. i medio. ⁊ in fine. deſigt mūdationē co-
gitatōis locutionis ⁊ actionis. vl' purgatio
nē pctī originał venial' ⁊ criminal'. ſiue qd a-
git ꝑ ignorātiā ⁊ negligētiā ⁊ induſtriā ad q̊
rū mūdationē offert̄ ſacrificiū ſalutare Hec
tn̄ ablutio referri pt ad ablutionē baptiſmi
c⁹ formā xps p⁹ reſurrectionē₃ inſtituit di-
cens Eūtes docete oēs gentes. baptiſantes
eos i noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. q credıderit ⁊
baptizat⁹ fuerit ſalu⁹ erit. Sane ſacerdos
digitos ꝑfūdit ⁊ ꝑfuſionē₃ ſumit i dextr cor
nu altaris vel ſalte₃ reuolut⁹ ad illd. Pmo
ꝓpt rationē₃ tactā ſub ti. de manuum ablu
tioe Scdo qr ipm cornu iudaicū ꝑplin ex q̊
naturā₃ hūanā xps aſſūpſit ſigficat. Sic aūt
ab ill' naturā accepit. ſic et ab eis illi⁹ nature
purgationem ab oīb⁹ defectib⁹ q̊s aſſūpſit
habuit q̊m̄ā ab eis occiſus fuit ad quā mor
tem ꝯſecuta eſt reſurrectio. in q̄ oēs defect⁹
dimiſit. et eis oppoſitas v̄tutes accepit Ad
h igit̄ repūtandū in dextro cornu altaris vl'
ſaltem reuolut⁹ ad illud ꝑfundit ⁊ ꝑfuſio-
nem ſumit. Tertio qr vt aiunt quidā h pu-
rificatio deſignat ablutionem manuū quā
pilatus fecit a ꝑditione ſanguis iuſti. ſuper
iudeos ꝑ dextrū cornu altaris ſignificatos
Ad h quidam hauſta purificatione iudi-

nant calicē ad oſtendendū ſepulcrū eſſe va
cuū. q2 ſurrexit et inde ꝓdijt chriſtus.

De poſtcōmunione.

Antiphona que
poſtcōmunio a pluribꝰ nuncu
pat. iō ſic appellata ē. qnīa poſt
cōmunicationē ſeu in ſignū q ꝯmunicatō
expleta eſt ꝯcanit̄. In ꝓmitiua nanqȝ eccl'ia
oēs fideles q̄libet die corpi ⁊ ſanḡni xpi cō-
municabāt. put dictū eſt ſub ti. de cōicatōe
ſacerdotis. ⁊ ſtati poſt ꝯmunionem cantus
iſte ſiebat. vt ꝓplus oñderet grās ⁊ laudes a
gere de xpi corpe ⁊ ſanḡne ſuſceptis. Veruȝ
ꝓpter circūſtās nos peccatū ſequēti tpe ſta
tutū eſt vt ter in anno ꝯmunionē. ſacerdoſ
q̄tidie ꝓ oībꝰ ſacramētaliter ſumat. put ſub
ti. de pacis oculo dictū eſt. Quis āt ſpālite
introduxerit vſū cantādi hāc antiphonam
ignorat̄. Hec aūt antiphona aploꝝ gaudiū
de xpi reſurrectione ſignificat iuxta illud Ga
uiſi ſūt diſcipuli viſo dñō. ⁊ p̄ gaudio mira
bant̄. Q, vō reciꝓcando in q̄buſdaȝ eccl'ijs
cantat̄. inſinuat q diſcipl'i reſurrectōis gaū
diū ſibi mutuo nūciabāt. Nā duo diſcipu
li cū īueniſſet ꝯgregatos vndeci. ⁊ eos q̄ cū
ipſis erāt dicētes. q ſurrexit dñs vē ⁊ appāru
it ſunōi. narrabāt q̄ geſta erāt in via. ⁊ quō
cognouerūt eū in fractōe panis. Canit̄ eti-
am ab oībꝰ vt notet̄ cōitas gaudij. ⁊ q oībꝰ
diſcipul'ꝰ dñs apparuit. Eſt ergo ꝯmūio grā
rūactō. iuxta illō Edēt paupes ⁊ ſaturabūt
⁊ laudabūt dñm. Prope tū nouiſſima orō
de q̄ infra dicet̄ poſtcōmunio dici pt.

De oratione nouiſſima et de ite miſſa eſt.

Q Eracto commu
niōis miſterio. pōtifex ſeu ſacer
dos oſculat̄ altare in ueniſſe ce
dere firmiter. ⁊ ꝯſentire bis q̄ circa ſacrificiū
acta ſūt. ⁊ ꝯuerſus ꝓplm ſalutat. ⁊ deinde re-
dit ad dextrū cornu altaris ſignificans q in fi
ne mūdi poſt antichriſti mortē xpi ꝓdicatō
ſiue xpſ redituꝰ eſt ad iudeos q̄s iā repba
uit. Tūc eni ꝯuertent̄. ⁊ reliq̄e iſrael ſalue fi
ent. Et eleuatiſ manibꝰ vltimā orōeȝ q̄ ꝓpe
poſtcōmunio vocat̄ exeq̄tur. in q̄ rogat ⁊ ḡ
tias agit de ſacramēti ꝑceptione dicēs col-
lectas ꝑ numero ſecretellaꝝ. Orat eni ꝓ bis
q̄ ad hāc ꝯmunionē eukariſtie acceſſerunt
Hec āt orō ſignificat orōnem capitis nri ieſu
xpi. q̄ ꝓ nobis interpellat q̄tidie apud prēm.
Significat etiā q apl'i pꝰ aſcenſionē dñi orō
ne pſeuerauerūt. Finis vō illiꝰ orōis vbi dr
Per dñm noſtꝝ ieſū xpm ⁊c. ſignificat. q ad-
uocatum habemꝰ in celo apud prēm. Illō
aūt ꝯſiderandū ē q ſacerdos dicturꝰ poſt-
cōmunionē pmittit. Dñs vobiſcū ⁊ oremꝰ
ſtans aū mediū altaris. deinde trāſiens ad
dextrum cornu altaris. ibi ꝓnūciat orōem
q̄ finita rediens aū altaris mediū. ibi dic. ꝑ
dñm. put tactū fuit ſub ti. de ſalutatiōe. Cir
ca qō notādū ē. q dextrū cornu altaris ſigni
cat ꝓplm iudaicū. ſiniſtrū vō gentilē. Predi
catio xpi ⁊ euāgeliū eiꝰ īcepit a iudeis ⁊ trāſ
iuit ad gētiles. ⁊ iteꝝ redire dȝ ad iudeos. ad
qō ſignificandū ſacerdos a dextro cornu al-
taris tranſit ad ſiniſtꝝ ⁊ ecōuerſo. Merito
ergo poſtcōmunio. q̄ eſt q̄ſi finis miſſe dr in
dextro cornu altaris. Qz vō altaris mediū
repūtat fidē xpi ⁊ ipſū deū in quē vterqȝ po
pulꝰ vnit̄. reducit̄ ⁊ finit̄. iō p dñm noſtꝝ ⁊c.
qō ē q̄ſi finis poſtcōmuniōis ibi dr. Ipſe eti
am eſt q̄ vtrūqȝ ꝓplm ad ſe petendū inducit
⁊ illūīnat. et iō. Dñs vobiſcū ibidē dr. Per
ipſū etiā q̄cq̄d boni in orōne petimꝰ īpetra
mꝰ. ⁊ iō ibidē ꝓnūciat̄ oremꝰ. De hꝭ dictū eſt
ſb ti. de mutatōe ſacerdotis. Et nota q̄ī ſab
bato q̄ttuoꝝ tpm mēſ ſeptēbris dr pꝰ cōmu-
nio illa. Perficiāt ī nob̄ q̄s dñe tua ſacramē
ta qō ꝯtinēt. vt q̄ nūc ī ſpecie geriꝰ. reꝝ vita-
te capiāꝰ. Cuiꝰ vltimā ptē greg. exponēs ita
dic. Poſtulat q̄ppe ſacerdos vt corpꝰ chriſti
qō ſub ſpecie panis ⁊ vini nūc gerit̄ manife
ſta viſione ſicuti reuera ē qūȝ capiat̄. q̄uis
nō iꝓbabilr̄ q̄daȝ exponāt hꝭ loco carnis
⁊ ſanḡnis vitatē ipſam eoꝝdē efficientiā. i.
pctōꝝ remiſſionē. De hac etiā orōne dictū ē
ſub. vij. pticula canonis ſup vbo miſteriū fi
di. Sane orōe finita iteꝝ ꝓplm ſalutat dicēs
Dñs vobiſcū. Circa qō notādū ē q chriſtꝰ
poſt reſurrectionem bis legit̄ diſcipulos ſa-
lutaſſe dicens. Pax vobis. et iteꝝ pax vobiſ

inſignū duplicis pacis. vicȝ pectoris ⁊ eternitatis. q̄ ſm ꝓpheta ē pax ſup pacē. d̄ q̄ dn̄s inq̄t aplīs. Pacē relinq̄ vob. pacē meā do vob. Hāc duplicē pacē ꝑ duplex oſculū ſacerdos iſinuat cū vicȝ pri9 oſculat̄ miſtrū. ⁊ poſteri9 oſculat̄ altare. Pr̄ia ergo ſalutatō q̄ fit añ orōnē ſiḡficat bn̄dictionē illā quaȝ xp̄s aſcenſur9 in celū legit̄ dediſſe diſcipulis ſuis. Nā ut lucas ꝯmēorat. eduxit eos foras in bethaniā. ⁊ eleuatis maib9 bn̄dixit eos. et cū bn̄dixiſſet receſſit ab eis ⁊ ferebat̄ in celuȝ. Vn̄ poſt ſalutationē nouiſſimā. quā ſacerdos orōe expleta facit ad ꝑplm. q̄ ſiḡficat vitā eternā. diacon9 alta voce ꝓnunciat. Ite miſſa ē. repn̄tās qd̄ dictū ē ad aplos. Hic ieſus q̄ aſſūpt9 eſt a vob in celū. ⁊c. Notandū ē āt ꝙ miſſa trib9 mōis finit̄. Pr̄io ꝑ ite miſſa ē. ⁊ h̄ in ſolēnitatib9 q̊tiens cātat̄ Te deū laudam9 ⁊ Glā in excelſ deo. put dicet̄ in ꝓhemio. vij. ptis q̄ dicat. Redite ad ꝓpria. q2 miſſa ſeu oblata ē deo hoſtia ſalutaris ꝑ genere hūano. put tactū ē in ꝓhēio hui9 ptis. Vel annūciat ꝑplo ꝙ miſſa ſeu p̄ces ſūt finite q̊niā ſtatutū eſt in ꝯcilio aurelianeñ. ꝙ null9 exire deȝ de eccl̄a donec annūciatū ſit ꝑ miſtr̄. Vl' eſt ſenſus. Ite miſſa eſt. i. ite poſt xp̄m et ſeq̄mini ipſū. Nō ē eni in h̄ mūdo ſtādū. ſȝ ad patriā ꝑ bona opa feſtinādū. qd̄ leuit facere poſſum9. q2 miſſa ē ad deū prēm placandū hoſtia. ꝑ quā fracta ſūt tartara et reſat̄ padiſi introit9. Dicēs aūt Ite miſſa ē dirigit vultū ad ꝑplm. q2 ad eos q̄s p̄ntes licētiam9 ſmonē dirigim9. et eis ad q̄s ſmonē dirigim9 faciē repn̄tare ſolem9. ſic fit qn̄ d̄. Dn̄s vobiſcū. vel Orate frēs. put dictū ē ſub ti. de inclinatōe ſacerdotis. Sȝ dicens. bn̄dicam9 dn̄o. vel reqēſcāt in pace. vl' orē9. nō ſtat v̄ſus ad ꝑplm. q2 illū diſtincte nō alloquit̄. ſȝ dirigit faciē ad orientē vl' mētē ad deum. Dicto āt Ite miſſa ē. cler9 ⁊ ꝑpls ḡtulādo rn̄dēt Deo grās. imitātes aplos q̄ adorātes regreſſi ſūt ī hierlm cū gaudio magno ⁊ erāt ī tēplo laudātes ⁊ bn̄dicētes deū. Eſt ei put qdā aſſerūt. Deo grās. interiectō ḡtulatiua. vel ꝯgratulatiua. ⁊ h̄ ſūptū ē de exo. nō ſm v̄ba ſed ſm ſenſū. q̊niā ꝑplus iſrael ex ꝑmiſſu pharaonis ⁊ licētiāte cyro de babilonica captiuitate ad hierlm reuerſ9. grās egit deo. Sȝ et apli p9 aſcēſionē dn̄i regreſſi ſūt in hierlm bn̄dicētes dn̄m. ſic ⁊ nos vltiā bn̄dictōne accepta ad celeſtē patriā ibim9. vbi ſꝑ in grāꝝ erim9 actione. Apli q̊ȝ p̄dicātes dicebāt. Grās agite. ſine itermiſſione orate. Pōt etiā dici ꝙ ſacerdos incipiēs. Glia in excelſ deo. ſiḡficat angelū annūciātē paſtorib9 ineffabile gaudiuȝ de xp̄i natiuitate. Ite miſſa eſt. deſiḡt acceſſū paſtoꝝ ad locū natiuitatis xp̄i. put dicet̄ in ꝓhēio. vij. ptis. Chor9 rn̄dens Deo grās. repn̄tat ꝙ ſic lucas refert. ipſi paſtores reuerſi ſūt glorificātes deū in oib9 q̄ viderāt ⁊ audierant. Scd̄o mō miſſa termiāt̄ ꝑ Bn̄dicam9 dn̄o. vicȝ in ꝓfeſtis dieb9 ⁊ generalit̄ qn̄ p̄miſſa cātica leticie nō dicunt̄. ꝑ qd̄ ꝑpls ad grāꝝ inuitat̄ actōes q2 p9 oia dēm9 deo hūiliari. et ē ſumptū de aplo. vl' de pſalmiſta. vel de hymno triū puerorꝝ vbi d̄. Bn̄dicam9 prēm ⁊ filiū. Et reſpōdet. Deo grās. qd̄ ſpectat ad gaudiū aploꝝ. de q̊ p̄miſſū ē. refert̄. De h̄ dicet̄ ꝓpe finē in ꝓhēio. v. ptis. Et ꝑplus deo grās agēdo ad ꝓpa redies. ſiḡficat diſcipulos cū grāꝝ actione p9 aſcēſionē dn̄i ſi hierlm reuertētes. Circa h̄ etiam dēm ē. ꝙ ī p̄mitiua eccl̄ia cū miſtri eccl̄e miſſā ſine ꝑplo celebrabāt. claudebat̄ miſſa ꝑ bn̄dicam9. qn̄ vō ꝑpls erat p̄n̄s. q2 alias ne ſciebat ille quādo miſſa finita eēt dicebant. Ite miſſa ē. Qr̄ ergo in ꝓfeſtis dieb9 miſtri vt plurimū q̄ſi ſoli ſine ꝑplo miſſas dicūt. iō iuxta morē antiquū in illis dieb9 dicūt. Benedicam9. In ſolēnitatib9 vō q2 tūc ꝑpls cōuenit dicūt. Ite miſſa ē. Pr̄ia tamē miſſa ī natali domini in q̄buſdā locis claudit̄ ꝑ benedicam9 domino. eo ꝙ ſaluatoris natiuitas de q̄ in illa agit̄. paucis ab angelo nūciata ē ſcȝ paſtorib9 q̄ miſtros eccl̄e figurāt. ⁊ p̄terea ſepe q̄ ſoli miſtri ī illa p̄ſētes ſūt. Alia tamē rō ſcribet̄ ī. vij. pte ſub ti. de aduētu. In dieb9 q̊ȝ ieiunioꝝ claudit̄ miſſa ꝑ benedicā9. ad notād. ꝙ ſi dn̄o ſp benedicēdū ſit. multo forti9 h̄ tpe id facere dēm9. Siḡficat āt benedicā9 idē qd̄ benedictio. de q̄ iam ſub ti. de benedictione dicet̄. Tertio finit̄ miſſa ꝑ requieſcant in pace. ſcȝ miſſa ꝑ defunctis. ⁊ tunc reſpōdet̄. Amē. i. fiat. Optat̄ eniȝ eis requies

Rurſus finis miſſe finē mūdi ſiḡficat. Ite
miſſa eſt. vel bn̄dicamꝰ libertatē q̄ dabit iu-
ſtis in patria vbi ſp deū benedicent.

Qualiter ſacerdos humerum pontificis oſculatur.

Dicto ite miſſa eſt
ſacerdos qui aſſiſtit epō ad altare
in quibuſdā eccliis menſā altaris.
⁊ armū dextrū pontificis oſculaī. oſtēdens
hunc illū eſſe pontificē cui ſm legis figuraʒ
dexter armꝰ ſepationis debebat de hoſtiis
ſalutaribꝰ ⁊ pontificis. Sane ꝑ humeꝝ exꝓ
mit principatꝰ ſm illud ꝓpheucū. Facꝰ eſt
ꝓncipatꝰ ſup humerū eiꝰ. Principatuʒ vo
ſaluatoris ve exꝓſſit vox angelica ꝓphetica
et legalis. Angelꝰ enī dixit ad v̓ginē Dabit
ei dn̄s ſedē dauid pris eiꝰ. ⁊ regnabit in do-
mo iacob in eternū. ⁊ regni eiꝰ nō erit finis.
Propheta dicit. Sedes tua in ſeculū ſeculi
v̓ga directionis ⁊ v̓ga regni tui. ꝓpterea vn-
xit te deꝰ deus tuꝰ oleo leticie ꝑ conſortibus
tuis. Moyſes inq̄t in lege. Letamini ſil' cū
eo celi. et adorēt eū oēs angeli dei. Ad qḋ de
ſignandū in ecclia romana tres hūerū pon
tificis in ſignū reuerēcie oſculātur. videlicʒ
ꝓmicerīꝰ in ꝓncipio. diaconꝰ in medio ⁊ ſa
cerdos in fine miſſe.

De benedictione nouiſſima

Altari ſeu hume
ro oſculatis. epūs vel ſacerdos
ꝓplm benedicit Rite quidē pꝰ
cōionē bn̄dicitur. Quoniam ⁊ ſic legit' luce
vltimo. Poſtq̄ʒ xp̄s in cruce orauit. et corā
diſcipulis manducauit. ⁊ reliquias eis de-
dit. eleuatis manibꝰ eos bn̄dixit. Vn̄ ſtatu
it ꝯciliū aurelianē. vt ꝓpls ante bn̄dictionē
epi vel vbi ipſe abeſt ſacerdotis de ecclia nō
diſcedat. Hec aūt vltima bn̄dictō ſup ꝓpl'm
miſſionē ſpūſſancti ſiḡficat. quē dn̄s aſcen-
dens in celū de celo miſit in apl'os. iuxta qḋ
ipſe ꝓmiſerat eis Accipietis inq̄t v̓tutē ſup
uenientis in vos ſpūſſancti. vt iā dictū ē ſub
ti. de orōne nouiſſima. Vn̄ hec bn̄dictio per
v̓bū oris ⁊ ſignū crucis exꝓmit. qm̄ illa miſ
ſio ꝑ ſonū aeris ⁊ linguā ignis innotuit. iu
xta illud Factus eſt repente de celo ſonꝰ tā
q̄ʒ aduenientis ſpūs vehemētis ⁊ apparuerūt
illis diſptite lingue tāq̄ʒ ignis ⁊c. Et licʒ ſpū-
ritus ſſanctꝰ ſpāliter miſſus fuerit in apl'os. qʒ
tn̄ indiuiſa ſūt opa trinitatis miſſionē illaʒ
tota fuit trinitas opata. Ideoq̄ʒ bn̄dictōeʒ
iſtā facit epūs in nomie trinitatis autoritate
pſalmiſte dicentis. Bn̄dicat nos deꝰ deus
noſter bn̄dicat nos deꝰ. Scd̓o hec vltima
bn̄dictio ſiḡficat illā vltimā bn̄dictionē Ve-
nite bn̄dicti pris mei ⁊c. Tertio illaʒ quam
xp̄s aſcenſurꝰ in celū diſcipulis dedit. Vn̄
ea facta ſacerdos ſe ad oriente v̓tit q̄ ſe xp̄o
aſcēdēti ꝯmēdās Ceterū bn̄dictōis formā
legis exꝓſſit autoritas. dicēte dn̄o ꝑ moyſem
Inuocabis nomē meū ſup filios iſrl' ⁊ ego
dn̄s bn̄dicā. Et iteꝝ ꝓpheta Effundā ſuper
vos ſpm̄ grē ⁊ ꝓcū. Itē aaron pꝰ q̄ʒ ſacrifi-
cauerat extēdens manū ꝯ ꝓplm bn̄dixit illi.
leuit. ix. Itē moyſes ⁊ aaron expletis hoſti-
is ⁊ olocauſtis. intrauerūt tabernaculū te-
ſtimonii. et poſtea exeūtes bn̄dixerūt ꝓplo. le
uit. xi. in fine. Hmōi ergo finales benedictiō
nes a veteri teſtamento ſumuntur. quoniā
et iacob in fine vite ſue filiis benedixit. ⁊ moy
ſes populo ante mortem. ſicut et chriſtꝰ di-
ſcipulis ante aſcenſionem. ut predictum eſt
Et inde eſt ꝙ cum ſepamur comitiuā ⁊ ꝓte
ctiuam querimus benedictionem. Sumū
tur etiam ab eo. ꝙ dn̄s precepit dari benedi
ctiones in monte garizi ſup legis obſerua-
tores Sicut e conuerſo maledictōes in ebal
ſup traſgreſſores. a quibꝰ excōicationes ori
ginē habuerūt. Regularit' aūt maior mio-
ri bn̄dicit. Vn̄ abraam a melchiſedech bene
dicitur. et non e conuerſo. Nullꝰ ergo ſacer
dos maiore ſuo non innuente benedictōnē
dare nitatur. imo epō miſſam audiente ſa-
cerdos celebrans. in cunctis illius licentiaʒ
et bn̄dictionē expoſcit Sacerdos tn̄ miſſaʒ
celebrās ꝓhibꝫ bn̄dicere etiā epō ꝑnte ⁊ ꝑmitten
te ac bn̄dicere nolente. aliter nō ꝓut in pre-
miſſo ꝯcilio aurelianē. cauetur Nam ſm
hiero. pſbiter ꝓplm bn̄dicere ꝑt. qui chriſtuʒ
nō metuit ꝯſecrare. Illud aūt qḋ in cartha
ginē. ꝯcilio legit'. ꝙ pſbitero bn̄dictōeʒ ſup

plebē ſundere nō licet de ſolēni bñdictione
ſoli ep̄o ꝯpetēti. q̄ fit ꝑ hec v̓ba. ſit nomē do
mini bñdictū ⁊c. eſt intelligēdū. Rurſus bñ
dictio ep̄alis fit ꝑ modū manꝰ impoſitōis.
Uñ ⁊ ep̄s ipſaꝫ dicens tenet manum more
aaron ſup ꝑplm eleuatā. ⁊ exēplo xp̄i qui vt
p̄miſſū eſt. corā diſcipulis mādūcauit ī celū
aſcenſurꝰ eleuatis manibꝰ eis bñdixit Qꝛ
ergo ſoli ep̄i manꝰ imponunt. qꝛ ſic legit̄ in
actibꝰ apł̄oꝝ. ſoli apl̄i manꝰ īponebāt ⁊ nul
lus aliꝰ diſcipulꝰ. ideo ſolēneꝫ bñdictioneꝫ
ſolus ep̄s dat. Sane pꝰ bñdictionē ſolennē
q̄ fit ꝑ ep̄m añ agnꝰ dei. iteꝝ bñdici ſolēniter
in fine miſſe nō optet. In miſſa tñ ꝓ defun-
ctis nō bñdicit̄. ꝓut ſubtꝰ de fractiōe hoſtie
dictū eſt. ¶ Placeat tibi ⁊c. qꝛ luca teſtante
actuū. j. Dñs ieſus poſtq̄ꝫ locutꝰ ē diſcipulꝪ
benedicens illis aſſumptꝰ eſt in celū ⁊ ſedet
ad dextrā dei. ideo ſacerdos nō ad xp̄m ſolū
quē nubes ſuſcepit ab oculis eoꝝ. ſed ad to
taꝫ trinitatē ſmonē dirigit dicens. Placeat
tibi ⁊c. Qua orōne finita oſculat̄ altare oſtē
dens ꝑ h̄ ſe p̄miſſis oībus deuote toto men
tis ⁊ corꝑis aſſentire affectu. Quo facto re-
cedit a ꝯſpectu ꝑpl̄i ⁊ ingredit̄ veſtiariū. vel int-
ponitur velū repreſentans ꝙ vt p̄miſſum ē
xp̄m in celum aſcendentem nubes ſuſcepit
ab oculis intuentium eū. Et ſicut legit̄ luce
vltimo. Receſſit ab eis. ⁊ ferebat̄ in celū. Et
deinde ſtatim dicunt̄ himni illi. Bñdicite. ⁊
Laudate. vel in toto vel in pte. qꝛ deo ꝓ om
nibꝰ beneficijs grās agere debemꝰ quē in et̄
nū laudabimꝰ Uñ in ꝯcilio agathen. ita le
git̄. Poſt ꝯcluſionē matutinaꝝ vel veſperti
naꝝ miſſaꝝ. i. q̄ dicunt̄ mane. vel circa nonā
poſt himnos. i. poſtq̄ꝫ ſacerdos dixit Bene
dicite ⁊ Laudate. capitula de pſalmis dicā-
tur. ſ. Confiteant̄ tibi dñe oīa opa tua ⁊c. Et
plebs collecta orōne. i. orōnis cauſa ad ve-
ſperā ab ep̄o dimittat̄ cū benedictōne Per
h̄ aūt ꝙ dicit ad veſpam. innuit̄ ꝙ loquit̄ de
miſſis q̄ in q̄drageſima dicunt̄. poſt q̄s ſta
tim veſpe decantant̄. Et ſic innuit ꝙ ep̄s vel
p̄ſbiter. nō dꝫ tūc bñdicere donec veſpe ſint
cātate. qḋ tñ in vſu nō eſt Si v̓o ep̄s miſ-
ſaꝫ ſacerdotis audiuerit ipſe ſacerdos oſcu
lato altari ⁊ depoſitis veſtibus mox accedit

ad ep̄m ⁊ genua flectens coraꝫ illo. oſculat̄
eius manū. in hoc figurans magnā filij dei
obedientiam. q̄ obediuit in incarnatōne. in
paſſione. in aſcenſione. ⁊ in alijs q̄ idē ſacer-
dos in officio miſſe rep̄ntauit. ad oſtēdēdū
ſe fidē verā hr̄e ⁊ ꝯſentire. Pōtifex v̓o illi bñ
dicit q. d. Hic eſt filiꝰ meꝰ dilectꝰ ⁊c. ¶ Po
ſtremo licet preter ꝓpoſitū notandū eſt. ꝙ
benedictio mēſe dupliciť incboat̄. Primo
qꝛ maior incipiēs dicit. Benedicite. ⁊ ceteri
rn̄dent Dñs. qꝛ ſicut habemꝰ domino per
grāꝝ actiones benedicere. ad qḋ maior dicē
do. Bñdicite. hortat̄. ſic et indigemꝰ benedi
ctia dño ſue grē infuſione. quā illi optātes
poſtulant rn̄dendo. Dñs ſupple nos bene-
dicat. ſue gratie infuſione Scḋo mō maio
re incipiente Benedicite. ceteri ſilr̄ reſpōdēt
Benedicite ad oſtendendū ꝙ ad dei benedi
ctionē debemꝰ mutuo nos hortari Poteſt
etiā dici ꝙ in priori mō reuerentia dei ꝯſide
rat̄. Cū eni reſpōdet̄ Dominꝰ. ſupplendū ē
benedicat. qꝛ nos digni nō ſumꝰ benedicere
In ſcḋo v̓o reuerētia ſuperioris Cū enim re
ſpōdet̄. Benedicite. ſupplendum eſt vos pat̄
quia minor maiore preſente benedicere nō
debet. Deinde maiore v̓ſum incboante. cete
ri coadiuuant ad dicendum. ad notādum
ꝙ inferiores coadiutores ſunt prepoſitoꝝ
in oneribus ſupportandis. In nōnullis ec-
cleſijs pueri benedicunt menſas etiam p̄la-
torum. ꝓ eo ꝙ lectoris officium eſt benedice
re panem Conuenientius tamē fit per pre
latos exemplo chriſti qui in emaus menſaꝫ
coram duobus diſcipulis benedixit. Poſt
omnia in quibuſdā eccl̄ijs benedicitur a ſa
cerdote panis populo diſtribuendus. exem
plo chriſti. qui in deſerto quinqꝫ panes be-
nedixit. ⁊ ex eis quinqꝫ milia hominū ſatia-
uit ¶ De quo pane ſub titulo de pacis oſ-
culo dictū ē. Deide ſacerdos et alij ad ꝓpria
reuertunt̄ Sacerdos quidem ad ꝓpria re-
diens eſt xp̄us. qui legatione peracta in glo
riam patris aſcendit. Et fideles etiaꝫ reuer-
tūtur. dum de carceris exilio liberati in glo
rie libertatem excipiuntur.

Liber quītus de diuinis officijs tam nocturnis quaꝫ diurnis in genere incipit

LEgitur in exodo .xxv. ca. in fine. dn̄m dixiſſe ad moyſen. Uide fac ſcḋm exemplar qḋ tibi in mōte mōſtratū eſt. Quocirca cōformari nos ꝯuenit illi celeſti hierlm̄. q̄ dn̄m laudare iubet̄. ⁊ que ſicut dicit aplus ad gal. iiij. deſurſū eſt et mat̄ nr̄ā eſt. ꝑpetuū in laudādo deū. Juxta illḋ ſup muros tuos hierlm ꝯſtitui cuſtodes. q tota die ⁊ tota nocte nō ceſſabūt laudare nomē dn̄i. Et ī apoc. iiij. ca. habet̄ ꝙ aīalia requiē nō hēbāt dicētia. Sanct⁹ ſcūs ſanct⁹ ⁊c. Uerūtn̄ militās eccl̄ia imitari plene neq̄t triūphātē. qꝛ ſic legit̄ in libro ſapīe. ca. ix. Corp⁹ qḋ corrūpit̄ aggrauat aīaꝫ. Neq̄m⁹ enī infirmitate nr̄ā ꝑpediente in ſingulis .xij. diei horis iugit̄ diuinis inſiſtere laudib⁹ q̄uā neceſſe hꝫ hō aliq̄n neceſſarijs corpis intēdere. iuxta illud geū. iij. c. In ſudore vultus tui veſceris pāe tuo. Et iō facim⁹ qḋ poſſum⁹. certis diei natural̄ horis deū laudādo. Uñ heſdras ꝓpha ꝓplm iſrael iticū de babilonica captiuitate reuerſū. docuit deū laudare q̄ter ī nocte ⁊ q̄ter ī die. vt vnūqḋqꝫ q̄tuor elemētoꝝ ex quib⁹ hō ꝯſtat. ꝑ ꝯpetētes horas obſeq̄o ſe offerat creatoris. De nocte vicꝫ in veſpis. in ꝯpletorio. in nocturnis. ⁊ in diluculo. ſcꝫ ī laudibus matutinis. De die vō in pma. in tertia. in ſexta. et in nona horis. Ueſptinū ꝫ igit̄ officiū qḋ ē cuiuſcūqꝫ officij initiuꝫ ad noctē ptinere ꝓbat̄. qꝛ ſcḋm yſidorū libro ethimologiaꝝ dr̄ a veſpera ſtella. q̄ ſurgit nocte oriēte. Uerū dauid inq̄t. Septies in die laudē dixi tibi. Et ruſ⁹. Media nocte ſurgebā ad ꝯfitēdū tibi ⁊c. Quē ordinē ꝯſiliū agathēn. approbat ⁊ ſancta eccl̄a ſuat. q̄uiaꝫ nocturnū officiū media nocte canit̄. reliq̄ vero ſeptē canonice hore de die dicūt̄. vicꝫ laudes matutine q̄ olim in aurora dicebant̄ licꝫ hodie cū nocturnis ꝯiūgant̄. pma. tertia. ſexta. nona. veſpe. ⁊ ꝯpletoriū. Que ſeptē hore vocant̄ canonice. q̄i regulares. qꝛ regulariter a ſanctis prib⁹ obſuate ſunt. Nā canon grece regula dr̄ latine. Miſſe aūt oblatio ꝓpter tanti ſacramēti excellētiā. qḋ in ea ꝯficit̄ ſup alias laudes eſt. et ē laus ꝑ ſe. nec ſub nūero ꝯphendit̄ aliaꝝ. ꝓpter qḋ in hoc ope tractatū ꝑ ſe obtinet ſpālē. q̄uis nōnulli aſſeruerūt illā fore de officio tertie ſiue none. pꝫo qꝛ in his duab⁹ horis ſolet regulariter celebrari.

Sane nocturnū officiū tꝑus miſerie q̄ gen⁹ hūanuꝫ a dyabolo tenebat̄ obſeſſū repſentat. Diurnū vō tꝑe redēptionis ⁊ liberationis ꝑ xp̄m ſolē iuſticie facte tēp⁹ ſignificat q̄ claritate ſue diuinitatis tenebras nr̄ās illūinauit ⁊ a ſuitute dyaboli nos eduxit. Qꝛ ergo tantū bonū dono ſeptiformis grē ſpūſ ſancti adepti ſum⁹. merito ſepties laudem deo cantam⁹. Scḋo qꝛ dies natural̄ repſentat vniuſcuiuſqꝫ etatē nō quā q̄libet hō hꝫ. ſed quā ſi nō peccaſſet hrēt. Que naturalis dies ſeptē hꝫ varietates. Pria ē infātia q̄ ꝑ matutinas laudes repn̄tat̄. Scḋa puericia que per primam. Tertia adoleſcentia. que per tertiam. Quarta iuuentus que per ſextam. Quinta ſenectus que per nonā. Sexta ſeniū q̄ ꝑ veſpas. Septia decrepita etas ſiue finis vite n̄re q̄ ꝑ ꝯpletoriū dſignat̄. In his ideo ſingul̄ etatib⁹ creatorē noſtrū ſup iudicia iuſticie ſue laudare debem⁹. De īfātia beat⁹ nicolaus nobis oñdit̄ in exēpluꝫ q̄ q̄rta ⁊ ſexta feria virtute abſtinētie materna vbera nō ſugebat niſi ſemel in die. De alijs qꝫ etatib⁹ ſatis liquet. Tertio. qꝛ ſcḋꝫ ſalomonē ſepties in die cadit iuſt⁹ ꝑ negligētiā. ido merito ſepties vt ꝑ orationis vigilātiaꝫ reſurgere valeat. diuinū dꝫ ſubſidiū inuocare. Quarto qꝛ nūerus ſeptenari⁹ vniuerſitatis eſt. Ceterū cū duodecim hore diei attribuant̄. in quib⁹ oīb⁹ laudand⁹ eſſet dn̄s. q̄re in quattuor tantum diei horis in eccl̄ia pſallitur. Reſpondeo cuꝫ in ſingulis horis vt p̄miſſum eſt. diuinis iugiter inſiſtere laudibus nequeamus. quod in alijs minuſ. in prima in tertia in ſexta et in nona horis ſuppletur. In earum nanqꝫ qualibet dicuntur tres pſalmi. Et ſic in quattuor horis nume-

rus pſalmoꝝ reſpõdet numero horarũ. Et
quilibet pſalmus cõtinet verſuũ octonari
os octauã reſurrectionis ſignificãtes. de q̃
bus ſub ti. de cõpletorio dicet̃. Per octona
rios ſiquidẽ in his horis pſallim⁹. q: de re-
ſurrectiõis glĩa exultam⁹. Rurſus in qua
libet ipſaꝝ horaꝝ dicit̃ ter ſup pſalmos glĩa
patri. ꝛc. vt quot diei hore nobis p̱ corporiſ
ſuſtentatione ad laborandũ cõceſſe ſunt to
tiens ĩ ipſis horis gloria patri dicat̃. vt per
hoc in dei ſeruitio oĩ hora nos eẽ monſtre
mus. Siquidẽ tres glorificatiões que ſũt
in hora p̱ma indicãt nos eẽ in dei famula-
tu in p̱ma ſcđa ꝛ tertia horis. Et tres q̃ ſũt
in tertia nos p̱tegũt in quarta quinta ꝛ ſe-
xta horis. Tres quoqȝ q̃ ſunt in ſexta nos
muniunt ꝯtra inſidias diaboli in ſeptima
octaua ꝛ noua horis. Nona vero cũ ſuis
glorificatiõib⁹ nos p̱tegit in decima vnde
cima ꝛ duodecima horis. Poſſet etiã non
incõpetent̃ dici ꝙ ſub p̱ma due hore cõpre
hẽdunt̃. videlicet ipa p̱ma ꝛ ſcđa. Sub ter
tia tres ſcȝ ipa tertia quarta ꝛ quinta. Sub
ſexta ſimiliter tres. ſ. ipa ſexta ſeptima ꝛ oc-
taua. Sub nona due. ſ. ipa nona ꝛ decima
Veſpere vo̱ repñtant vndecimam. ꝛ com
pletoriũ duodecimã. Sȝ in p̄miſſis ſex diei
horis. videlicet ĩ p̱ima tertia ſexta nona ve-
ſperis ꝛ cõpletorio. idõ ſpẽaliter deũ lauda-
mus ꝛ nõ in ſcđa. q̃rta q̃nta. ſeptima. octa-
ua. decima. q: ille in aliquib⁹ p̄ alijs ſunt p̱
uilegiate. put in p̱ncipio tractat⁹ cuiuſlibȝ
earũ oñdet̃. propt̃ qđ merito in illis diuinũ
celebrat̃ officiũ. Nã p̄e ĩ nocte xp̄s ẽ ꝯ p̱hen
ſus. mane illuſus. ꝛ hora p̱ma gẽtib⁹ tradi
tus. tertia flagellatus ꝛ voce crucifix⁹. Se-
xta cruci affixus. Nona mortu⁹. Vndeci-
ma de cruce depoſit⁹. In duodecĩa ſepul-
tus. Itẽ in nocte ſpoliauit infernũ. Mane
ſurrexit. In prima hora Marie apparuit.
Tertia de monumẽto redeũtib⁹ obuiauit
Sexta iacobo. Nona petro. Veſpera duo
bus eũtib⁹ in emaus ſcripturas aperuit. ꝛ
ſe manifeſtauit. In cõpletorio aplis Pax
vobis dixit. ꝛ cũ eis mãducauit. Has autẽ
horaꝝ laudes qualiter exoluere debeam⁹
oñdit Berñ. dicẽs. Frẽs mei ĩmolãtes ho-
ſtiã laudis iũgam⁹ v̱bis ſenſũ. ſenſui affe-
ctũ. affectui exultationẽ. exultationi matu-
ritatẽ. maturitati humilitatẽ. ꝛ humilitati
libertatẽ. Preterea diutine pſalmodie idõ
a prima tertia ſexta nona ꝛ noñ ab alijs no
men ſumpſerũt. vt p̱ eas dei ſeruiciũ aga-
mus. q̃nia paterfamilias ꝯmemorat̃ ĩ euã
gelio exiſſe in illis ꝯducere operarios ĩ vine-
am ſuã q̃ ſcãȝ ſignificat eccliam. Sũt etiaȝ
q̃ dicũt morẽ cãtãdi tertiã ſextã ꝛ nonã fuiſ
ſe a daniele ſumptũ. q̃ ĩtellecto ꝙ nabucho
donoſor ſtatuã erexiſſet. quã oĩb⁹ adoran
dã p̄ceperat. intrauit domũ ſuã ꝛ apertis fe-
neſtris ter ĩ die genua flectebat v̱ſus hierl̃ȝ
Qđ Hiero. expoñẽs dicit. Hĩc hȝ eccleſia-
ſtica traditio ꝙ ter in die ſũt genua flecten-
da. ſ. in tertia ſexta ꝛ noua. In eiſdẽ quoqȝ
horis beatã v̱ginẽ mariã laudare debem⁹
ſcȝ in nocturnis ſiue matutino. q: tali hora
q̃dã ſtella apparet ĩ celo q̃ tremontana vo-
cat̃. cui⁹ ductu naute p̱ueniunt ad portum
Et ipſa beata v̱go ẽ ſtella tremõtana. q: ſi
eã digne laudauerim⁹. nos q̃ ſum⁹ in h̃ ſe
culo ducit ad portũ ſalutis. Itẽ ĩ p̱ima. Nã
tũc apparet q̃dã ſtella q̃ dyana vocat̃ poſt
quã ſequit̃ ſol. Et ipa btã v̱go ẽ vere ſtella
dyana q̃ veꝝ solẽ ſcȝ xp̄m nobis portauit q̃
illuminat totũ mũdũ. Itẽ in tertia. Nã ho
ra tertia cõſueuim⁹ eſurire. ꝛ ipa portauit
panẽ veꝝ. ſ. xp̄m cũ q̃ ẽ oĩs ſocietas. Itẽ in
ſexta. q: illa hora magis feruet et calefacit
ſol. Et ipa laudãda ꝛ rogãda ẽ. vt nos fri-
gidos calefaciat ĩ charitatẽ p̱ ſolẽ xp̄m quẽ
genuit. Item in nona. q: illa hora ſol decli
nat ad occaſũ. ꝛ ipa iuuat nos ꝛ p̱tegit cuȝ
ad occaſũ. i. ad ſenectutẽ declinam⁹. Item
in veſperis q: tũc incipit dies finiri et ipſa
laudatores ſuos in hora mortis defendit.
Itẽ in cõpletorio. Nã tali hora dies ẽ com
pleta. ꝛ ipa in ꝯplemẽto vite nr̃e p̱ nobis ĩ-
tercedit ꝛ in eterna tabernacula recipi facit
vbi ꝯpletũ ẽ gaudiũ electoꝝ. Officiũ beate
marie inſtituit Vrban⁹ papa cãtari vt di
cet̃ in ti. de tp̄e aduẽt⁹. Nocturnale autẽ
officiũ nobis ad memoriã reducit tẽp⁹ ab
adã vſqȝ ad noe. Matutinale tp̄s a noe vſ
qȝ ad abraam. Prima tẽpus ab abraam.

vſqȝ ad moiſen. Tertia a moiſe ad dauid
Sexta tp̄s a dauid vſqȝ ad aduentum xp̄i
Nona tp̄s ſequēs vſqȝ ad ſc͞dm aduentuȝ
qn̄ ventur⁹ ē reddens vicē p abditis. Per
veſperas recolim⁹ ſabbatū .i. requiē aīarū
p⁹ exitū a corporib⁹ vſqȝ ad diē iudicij. per
ɔpletoriū vō recolim⁹ repletū numeruȝ et
ɔſumatū gaudiū ſanctoꝝ. qđ cōplebit ī die
magne feſtiuitatis. qn̄ benedicti pcipiēt re-
gnū dei. In hac igit̄ pte de officijs eccleſia-
ſticis ī genere tractare intēdim⁹. Eſt āt
officiū ſm̄ iſidoꝝ pprī⁹ vel ɔgru⁹ act⁹ vni
uſcuiuſqȝ pſone ſc͞dm mores ciuitatis vl' i-
ſtitute pfeſſiōis. Alia nāqȝ habēt inſtituta
monachi. alia canonici. alia heremite. ⁊ ſic
de reliqs. Et dr̄ officiū ſm̄ hiero. in libro d
officijs ab efficiēdo q̄ꝰ efficiū ab efficio effi-
cis. vna lrā in aliā propt̄ decorē ſermonis
mutata. Vnicuiqȝ eteni ɔuenit ſuuȝ effice
re officiū. Vel ſm̄ iſido. officiū dr̄ vt q̄ſqȝ il
la agat q̄ nulli officiāt ſȝ oīb⁹ pſint. Ce-
teꝝ in eccl'ia generalit̄ nil canēdū aut legen
dū ē qđ a ſcō romana eccl'ia canoniſatuȝ ⁊
approbatū expſſe aut p patiētiā nō ſit. In p
mitiua tn̄ eccl'ia diuerſi diuerſa q̄ſqȝ p ſuo
velle cātabāt dūmō qđ cātabāt ad dei lau-
dē ptineret. Quedā tn̄ officia obſeruabāt
ab oībus ab initio ɔſtituta. vel ab ipō xp̄o
vt orōō dn̄ica. vel ab ap̄lis vt ſimbolū. Suc
cedētib⁹ vō tpib⁹. q2 eccl'ia dei propt̄ here-
ſes ſciſſa ē. theodoſius īpatoꝛ hereticoꝝ ex-
tirpatoꝛ rogauit damaſū papā. vt p aliquē
prudētē ⁊ catholicū viꝝ eccleſiaſticuȝ faceret
officiū ordinari. Vn̄ idē papa p̄cepit hiero
nymo p̄ſbytero tūc in bethleeȝ cū paula et
euſtochio ⁊ alijs v̄ginib⁹ morāti qui priuſ
ſub ſeptē apoſtolicis rome vixerat. q̄tenus
officiū eccl'ie ordinaret. Ipe nāqȝ nouerat
linguaſ hebraicā. grecā. chaldaicā. ⁊ latinā.
Qđ ille obtēperans fecit. Ordinauit itaqȝ
quātū de pſalmis in dn̄ica die. quātū in ſe-
cūda feria. ⁊ quātū in tertia feria. ⁊ ſic dein-
ceps legeret. Euāgelia q̊ȝ ⁊ ep̄las ⁊ cetera
q̄ de nouo ⁊ veteri te. in eccl'ia legūt̄. p̄ter
cātū. magna ex pte ordinauit. Qđ opus ex
pletū idē hiero. romam miſit ⁊ a damaſo
papa canoniſatū ē. ⁊ p̄ceptū a cunctis eccle

ſijs obſeruari. ⁊ appropriatū ē ipſi damaſo
propt̄ auctoritatē ſuaȝ quā interpoſuit.
Conſequēter tn̄ beat⁹ gregori⁹ ⁊ gelaſius
orōnes ⁊ cātus addiderūt ⁊ lectionibus et
euāgelijs reſpōſoria coaptauerūt. Gradu
alia vō tract⁹ ⁊ all'a ambroſius gelaſius ⁊
gregori⁹ ad miſſā cātari inſtituerūt. Ple-
riqȝ q̊ȝ alij doctores eccl'ie aliqua alia ſupp-
addidiſſe noſcunt̄. Sancti eteni p̄res nō ſilit̄
oīa ad decorē officij ptinētia. ſed diuerſa di
uerſis tēporib⁹ ordinauerūt. Vn̄ ⁊ miſſe ī
ceptio tres habuit varietates. Aliqn̄ eniȝ a
lectione inchoabat̄. put fit hodie ī ſabbato
ſancto. Poſtea celeſtinus papa pſalmos
ad miſſe introitū dici inſtituit. Greg⁹ vō
introit⁹ cū cātu ordinauit. Legit̄ ī vita hoe
ati Eugenij. q dn̄ adhuc officiū ambroſia
nū magis q̄ȝ gregorianū ab eccl'ia ſeruare
tur. Adrianus papa cōciliū ɔuocauit vbi ī
ſtatutū ē q gregorianū deberet vniuerſalit
ter obſeruari. Ad qđ karolus imperatoꝛ
omnes clericos minis ⁊ ſupplicijs p diuer-
ſas puincias cogebat. libros Ambroſiani
officij cōburēs. Beatus vero Eugeni⁹ ad
cōciliū quoddā propt̄ hoc cōuocatū veni
ens. inuenit ipſū cōciliū p triduū iā ſolutū.
inducēs dn̄m papā q oēs p̄latos qui cōci-
lio interfuerāt ⁊ iā per tres dies receſſerāt
reuocaret. Cōcilio igit̄ iteꝝ ɔgregato. oīuȝ
patrū fuit vna ſententia q miſſale ambroſiā
nū ⁊ gregorianū ſup altare beati petri apo
ſtoli ponerent̄. plurimorū epoꝝ ſigillis
munita. ⁊ fores eccleſie clauderent̄. ⁊ ī tō-
ta nocte orōni inſiſterent. vt dn̄s per aliqđ
ſignū indicaret qđ hoꝝ magis ab eccleſia
ſeruari vellet. Sicqȝ p oīa factum ē. Mane
igit̄ eccleſiā intrātes vtrūqȝ miſſale ſup al-
tare aptū inuenerunt. Vel vt alij aſſerunt
miſſale gregorianū penit⁹ diſſolutū ⁊ huc
illucqȝ diſperſum inuenerūt. Ambroſianū
vero ſolūmodo apertū ſup altare in eodeȝ
loco vbi poſitū fuerat inuenerunt. Quo ſi
gno edocti ſunt diuinit⁹ vt gregorianū of-
ficiū p totū mūdū diſpergi. ambroſianū vō
tātū in ſua eccleſiā obſeruari deberet. Et ſic
vſqȝ hodie obſeruat̄. Siquidē tēpore ka-
roli impatoris officiū ambroſianū p̄cipue re

dimiſſi ē. ⁊ gregorianū imꝑiali auctoritate plurimū adiuuāte diuulgatū. Ambroſius enī multa inſtituit iuxta ritū grecorum vt dicet̃ infra vbi de himnis aget̃. Agit̃ ergo i hac ꝑte primo de his q̄ in officio cuiuſlibet hore dicunt̃. Sc̄do de nocturnis. Tertio de laudib⁹ matutinis. Quarto de prima Quīto de tertia. Sexto de ſexta. Septimo de nona. Octauo de veſperis. Nono de cōpletorio.

De his que in officio cuiuſlibet hore dicuntur

Ut autē muſce morientes abigant̃ ⁊ mēs orantis ſerenet vt digne cū deo loquat̃. ⁊ vt ſi mēte nō orauerit. dn̄s in furore nō iraſcat̃ ſꝫ miſereat̃. iō laudabili ꝯſuetudine inductū eſt vt ſacerdos ante canonicaꝝ hoꝝ inicia ⁊ ī fine dn̄icā orōnem. ⁊ ante horas btē marie ⁊ in fine aue maria. ⁊c. voce ſubmiſſa ꝑmittat. Un̄ in cōcilio gerūdineñ. de con. di. v. ī die. ſtatutū eſt vt etiā poſt ſingulas horas dicat̃ ne diabolus de corde ſacerdotis rapiat ſi qd̄ boni ibi ſeminatū ē. Un̄ ⁊ in primitiua eccl̄ia p⁹ quālibet horam alta voce abſq; alia orōne dicebat̃. qd̄ adhuc eccleſia lateraneñ. dicit̃ obſeruare. Quidā etiā i fine horaꝝ dicūt. Dn̄s det nobis ſuā pacē. De hac dn̄ica orōne ſub prima ⁊ ſub veſperis dicet̃. Quia vero dn̄s ait in euangelio Sine me nō poteſtis facere q̄cq;. iō in ſingulis diurnis horis ſacerdos incipit. De⁹ in adiutoriū meū intēde. ⁊ ſingule finiūtur ꝑ deo grās. ⁊ ſic initiū ⁊ finis referūtur ad idē. ſ. ad deū. qui ē alpha ⁊ o. i. principium ⁊ finis. xxxv. di. ab exordio. Dicēdo igit̃ De⁹ ī adiutoriū meū intēde. mater eccl̄ia inuitat omnes iuxta illud. Venite filij audite me. Qd̄ iō introductū eſt quoniā dū arca dn̄i ad portandū leuabat̃ dicebat moiſes. Exurge deus. i. exurgere fac. ⁊ diſſipent̃ inimici tui. ⁊ fugiant qui oderunt te a facie tua. Sic ⁊ ſacerdos noſter dicit. De⁹ in adiutoriū meū intende. hoc ē. p̄ſta mihi auxiliū in reſurgendo a peccatis. ⁊ ꝯ̄ varios inimicos qui tuā circūdāt eccleſiaꝫ. Per arcam enī intelligit̃ eccleſia. que vſq; in finē circūdabit̃ a ꝑſecutorib⁹ ſiue apertis ſiue occultis ſicut ⁊ arca ab inimicis circūdabat̃. Orat ergo ſacerdos ne inimici ꝑualere valeant. aliquos a cetu fideliū ꝑ aſtutiā forſitan ſeparando. Cū enī ꝑſecutio iuſti fit a leone. i. a diabolo ī petu. i. manifeſte ſeuiēte. vel a dracone. i. a diabolo. inſidijs. i. occulte ꝑſequēte oēs clamēt. De⁹ in adiutoriū meū intende. Preterea cū ſcḋm apl'm ī dei noīe oīa faciēda ſint. merito ē ab eo inchoandū. Circa hoc notādū ē q̄ ꝯtingit trib⁹ modis peccare. videlicet corde. ore. ⁊ ope. Ideoq; trib⁹ diuerſis modis hore inchoant̃ vicꝫ ꝯpletorium ꝑ ꝯuerte nos de⁹ ꝯ̄ peccatū cordis. Nocturne ꝑ dn̄e labia mea apies. ꝯ̄ peccatum oris. Alie vō oēs diei hore ꝑ de⁹ in adiutoriū meū ꝯ̄ peccatū opis. Et quoniā ī peccato cordis ⁊ oris ē aliquid opis. iō in oībus horis tā nocturnis q̄ꝫ diurnis dr̄. De⁹ in adiutoriū meū intende. ꝯ̄ peccatū opis. Monachi vero dicūt primo in nocturnis. Deus in adiu. meū. in. ⁊ poſtea dn̄e labia mea aperies. qꝛ ſine adiutorio dei nec cor nec labia ad ipi⁹ laudē apiri valēt. Jo. xv. Sine me nihil poteſtis facere. Interea vō ſacerdos cū dicit. deus in adiutoriū meum intende. ſigno crucis ſe munit ad effugandū illius virtute quālibet diaboli verſutiaꝫ et ptātē. valde enī timet ſignuꝫ crucis. Unde Chryſ. Ubicunq; demones ſignū crucis viderint fugiūt timētes baculū quo plagā acceperūt. Stephan⁹ quoq; papa ait. Nūquid nō oīa criſmata. i. ſacramēta q̄ cū criſmatis vnctione ꝑſtant̃. ſacerdotalis miniſterij crucis figura. i. ſigno ꝑficiunt̃. Nunquid baptiſmatis vnda ſine cruce ſanctificata peccata relaxat. Et vt cetera pretereamus ſine crucis ſignaculo quis ſacerdotij gradus aſcendit. Baptiſatus q̄ꝫ ſigno crucis ſignat̃ in fronte ⁊ ī pectore. De ꝓfundo quidē crucis myſterio dicet̃ in. vj. parte ſub ti. de paſceue. ⁊ hic etiā aliqua ſupponam⁹. Sane crux dn̄i multipliciter fuit in veteri teſtamento ꝑfigurata. Legit̃ ſiquidē q̄ moiſes ad mādatū dn̄i eneū ſerpentē erexit in palo in deſerto ꝓ ſigno quē aſpicientes q̄ ꝑcuſſi fue-

rant a ſerpētibꝰ ilico ſanabant̃. qḋ ip̄e xp̄s
exponēs inquit in euāgelio. Sicut moiſes
exaltauit ſerpētē ī deſerto ita exaltari opor
tet filiū hoīs. vt oīs qui credit in ipſū nō pe
at ſed habeat vitā eternā. Legit̃ etiaꝫ ꝙ cū
ioſeph applicuiſſet manaſſen ⁊ effraim. ad
iacob ſtatuēs maiorē ad dexterā ⁊ minorē
ad ſiniſtrā. vt eis ſm ordinē benediceret. ia/
cob manus cōmutādo. i. in modū crucis cā
cellando. dextram poſuit ſup caput effraim
minoris. ⁊ ſiniſtrā ſup caput manaſſe mai
oris ⁊ dixit. Angelus q̄ eruit me de cunctis
malis bñdicat pueris iſtis. ⁊c̃. Itē moiſes
ait die ac nocte erit vita nrā pēdēs ⁊ videbi
tis ⁊ cognoſcetis. Chriſtus enī in nocte fu
it in cruce pēdēs qꝛ tenebre facte ſunt ab ho
ra ſexta vſqꝫ ad nonā. Qꝫ etiam die fuerit
pēdēs certū ē. Rurſus legit̃ Ezech. ix. Eze/
chiel audiuit dn̄m dicētē ad viꝝ veſtitū li/
neis habentē attramētū ſcriptoris ad renes
trāſi ꝑ mediā ciuitatē. ⁊ ſiḡ thau in frōtibꝰ
viroꝝ dolētiū ⁊ gemētiū. Poſt hec dixit ſe/
ptē viris. Tranſite ꝑ mediā ciuitatē ⁊ ꝑcu/
tite oēm ſup quē non videbitis thau. nemi
ꝑcet oculus veſter. Item Hiere. Cōgrega
bo oēs gētes ⁊ erit eis in ſignū thau. Item
alibi. Et erit ṗncipatꝰ eiꝰ ſup humeꝝ eius
Chriſtꝰ enī portauit ſup humeros crucē ī q̄
triūphauit. Johēs q̄ꝫ vidit angelū aſcēdē/
tē ab ortu ſolis habētē ſignū dei viui ⁊ cla/
mabat voce magna q̄tuor angelis quibꝰ
datū ē nocere terre ⁊ mari dicēs. Nolite no
cere terre ⁊ mari neqꝫ arboribꝰ. quouſqꝫ ſi
gnemus ſeruos dei in frōtibꝰ eoꝝ. Iteꝫ li/
gnū miſſum in marath. aquas dulcorauit
amaras. Et ad lignū miſſū in iordanē fer/
rū qḋ ciderat enatauit. Hoc ē lignū vite
in medio paradiſi de q̊ ſapiens proteſtat̃. Be
nedictū lignū ꝑ qḋ fit iuſticia. q̊niā regna/
uit a ligno deus. Hoc ergo crucis ſigno ſe
armat eccl'ia in pectore ⁊ in frōte. ſignificans
crucis myſteriū eē corde credendū ⁊ mani
feſte ore ꝯfitendū. Per hoc enī ſignū ꝯfun
ditur ciuitas diaboli ⁊ triūphat eccl'ia ter/
ribilis vt caſtroꝝ acies ordinata. iuxta illḋ
Terribilis eſt locꝰ iſte. ⁊c̃. Et alibi. Vidi ci
uitatē magnā ſcāꝫ hierlm nouā. ⁊c̃. Augꝰ.

tū dicit ꝙ nulla ſcriptura no. te. vel veteris
docet fideles crucis ſignaculo īſigniri. Eſt
autē ſignū crucis tribus digitis exprimēdū
qꝛ ſub inuocatiōe trinitatis īprimit̃. De qua
ꝓpha ait. Qui appēdit tribꝰ digitis molē
terre. Pollex tn̄ ſupeminet. q̊niā totā fideꝫ
nrām ad deū vnū ⁊ trinū referimꝰ. Et more
pꝰ ipſā inuocationē trinitatis pōt dici ver
ſus ille. Fac mecū dn̄e ſignū in bonū vt vi/
deant q̄ me oderūt ⁊ ꝯfundant̃. q̊niā tu dn̄e
adiuuiſti ⁊ ꝯſolatꝰ es me. Iacobite vō aſ/
ſerētes ſicut ⁊ euticiani vnā tm̄ naturam
ſcꝫ diuinā eſſe ī xp̄o. ſicut vna ē ꝑſona vno
tm̄ digito ſe ſignare dicunt̃. quoꝝ error in
canonibus extirpat̃. Veꝝ quidā ſignāt ſe
a frōte deorſū in q̄ illud exprimit̃ myſteriū
ꝙ inclinauit deꝰ celos ⁊ deſcēdit ī terrā. De
ſcēdit quidē vt nos de terra leuaret in celū.
Deīde a dextra ad ſiniſtrā. Primo vt eter
na q̄ ꝑ dextrā tp̄alibꝰ q̄ ꝑ ſiniſtrā ſignificant̃
ꝑferēda deſignēt. Scḋo ad notādū ꝙ xp̄s
de iudeis tranſiuit ad gētes. Tertio qꝛ xp̄s
a dextra. i. a patre veniēs diabolū q̄ per ſini
ſtraꝫ ſignificat̃ in cruce pemit. Vn̄ exiui a
patre ⁊ veni ī mūdū. Alij vō ſignū crucis a
ſiniſtra ꝓducūt ī dextrā. fulti auctoritate il
la. Egreſſus eiꝰ a patre. excurſus vſqꝫ ad ī
feros recurſus ad ſedē dei. Incipiūt enī ſe
ſignare a ꝑte ſuperiori q̄ patreꝫ ſignificat. de
ſcēdūt q̊ꝫ ad inferiorē q̄ mūdū deſignat. de/
inde a ſiniſtra ꝑte q̄ infernū ꝓducūt ad de/
xterā q̄ celū ſignificat. Nā chriſtus deſcen/
dit de celo ī mūdū. de mūdo ad infernū. ab
inferno aſcēdit ī celū. vbi ſedet ad dextram
dei patris. Secūdo h̄ faciūt ad īſinuandū
qꝛ de miſeria trāſire debemꝰ ī gloriaꝫ. et de
vicijs q̄ ꝑ ſiniſtrā ad virtutes q̄ ꝑ dextram
ſignificant̃. vt legit̃ ī euāgelio Mathei. naꝫ
⁊ xp̄s de morte trāſiuit ad vitaꝫ. Tertio qꝛ
xp̄o a tēporalibꝰ ad eterna per fidē crucis
nos eleuat. Cōſiderādum aūt ē ꝙ qꝛ a ſini/
ſtra ꝓducunt in dexterā ſeipos et alios pa
riter ꝯſignāt. Sꝫ tunc ſup illos ſignuꝫ cru
cis a dextra in ſiniſtrā ꝓducūt. qꝛ nō conſi
gnāt eos q̄ĩ vertētes dorſū ſed quaſi facieꝫ
ꝑñtātes. Sed ⁊ cū ſup alios ṗncipaliter ſi/
gnū crucis imp̄mūt etiā ſeipſos a ſiniſtra

in dextrã ſed alios a dextra in ſiniſtrã cõſi-
gnãt. Sane regulariter in oĩbꝰ euãgelicis
verbis debemus facere ſignũ crucis. vt in
fine euãgelij. ſimboli. dñice orõnis. Glĩa ĩ
excelſis deo. Sanctꝰ ſcũs. Agnꝰ dei. Bñdi
ctus dñs deꝰ iſrl'. Magnificat. ⁊ Nunc di-
mittis. ⁊ in pͥncipijs horaruꝫ. ⁊ in fine miſſe
qñ ſacerdos dat bñdictionẽ. ⁊ etiã vbicun
qꝫ de cruce vel crucifixo mentio fit. q̃ etiam
oĩa ſtãdo ſicut ⁊ euãgeliũ audire debemꝰ.
In oĩ etiã actu nrõ ſignũ crucis facere de-
bemus. Vñ Ambro. Ad oẽm actũ inceſſũ
vemanꝰ impĩgat in crucẽ. ¶ Et aduerte q̊
nñ crucis figura quadripita ẽ. vel propt̃
quattuor elemẽta q̃ in nobis viciata xpũs
ſua paſſionẽ curauit. vel propt̃ hoĩes quoſ
de quattuor ptibꝰ orbis ad ſe traxit. Iuxta
illud. Si exaltatꝰ fuero a terra oĩa traham
ad meipſũ. Vel ⁊ hec quadratura pertinet
ad moralitatẽ. hꝫ eñĩ longitudinẽ. latitudi-
nẽ. ſublimitatẽ. ⁊ profundũ. Profundũ eſt
acumẽ qđ terre infigit̃. Longitudo ẽ inde
ad brachia. Latitudo ẽ in expanſione. Al-
titudo ſeu ſublimitas ẽ a brachijs ad caput
Profundũ ſignificat fidẽ q̃ ẽ poſita in fun
damento. Altitudo ſpem q̃ ẽ repoſita in ce-
lo. Latitudo charitatẽ. q̃ ẽ ad ſiniſtrã ⁊ ad
inimicos extẽdit̃. Longitudo pſeuerãtiaꝫ
q̃ ſine fine cõcludit̃. De hoc dicet̃ in .vj. pte
ſub ti. de paraſceue. De ſigno crucis qđ fit
in pͥncipio ⁊ in fine euãgelij dictũ ẽ in q̃rta
pte ſub ti. de euãgelio. ¶ Poſt deus in ad
iutoriũ meũ intẽde. ⁊c. Itaum ĩ ſingulis ho-
ris ſubijcit̃. Gloria patri. ⁊c. Sicut erat. ⁊c.
Quos duos verſus beatꝰ Hiero. ſcripſit
in t opuſcũ q̃ pape damaſo miſit. ⁊ ipiꝰ ro
gatu idẽ damaſus illos in fine pſalmoꝝ cã
tari inſtituit. Ipſũ tñ pſum. Glĩa patri in
cena ſinodꝰ dr̃ edidiſſe. Quia eñĩ dñs dixit
adhuc te loquẽte ecce aſſum. iõ quaſi iam
nos intellexerimꝰ exauditos eẽ. gratiaruꝫ
actiões trinitati tribuimꝰ dicẽtes. Gloria
patri. ⁊c. In exequijs tñ mortuoꝝ. nec deuſ
in adiu. nec glĩa patri dicimꝰ. q2 in illis ſal-
uatoris exequias imitamur. in quibuſ hec
ceſſant. put in ſe. pte ſub ti. de quĩta feria ce
ne dñi dicet̃. Silr̃ pꝰ vnũquẽqꝫ pſalmũ
dr̃ gloria patri. ⁊c. q2 verſus iſte totius trini
tatis ſimplex laus ẽ. Pſalmus nãqꝫ bonã
opationẽ ſignificat. q̃ finita merito deo glo
ria dãda ẽ q. p oĩ ope bono laudãdus eſt ⁊
nũc ⁊ ſemp ſicut laudandꝰ erat in pͥncipio
qñ celũ ⁊ terrã creauit. Sicut enim ſibi ſoli
laus eſt de creationẽ celi et terre. ſic ⁊ ei ſoli
laus ẽ de oĩ ope bono nũc ⁊ ſemp. In pre-
miſſo quidẽ verſu. Sicut erat ĩ pͥncipio. ⁊c.
multiplicium tẽpoꝝ varietas demõſtrat̃ vi-
delicet in Sicut erat in pͥncipio pteritum. ĩ
⁊ nũc pſens. ĩ ⁊ ſemp futuꝝ ⁊ eternũ. ⁊ in ſe-
cula ſeculoꝝ. longitudo magna. Vñ orig.
Quotiẽs ſecula ſeculoꝝ noĩat̃. forte ſſe licꝫ
nobis ignotꝰ. tñ a dño ſtatutꝰ aliq̃s termi-
nus indicat̃. Legit̃ q hildebrandus prior
cluniacẽ. factꝰ papa Gregoriꝰ dñ ĩ mino
ribus agẽs legationis officio fungeret̃. ar-
chiepm ebredunẽ. de ſimonia accuſatũ. et
accuſatores oẽs corrũpentẽ. ita vt cõuinci
nõ poſſet miraculoſe cõuicit. Precepit eñĩ
illi vt diceret verſũ gloria patri. ⁊c. Ille vo
licet expedite diceret gloria patri. tñ ⁊ ſpiri-
tui ſancto proferre nõ poterat q̃ ipe quia in
ſpũm ſanctũ peccauerat. Reatũ ergo ſuuꝫ
pfeſſus ⁊ depoſitꝰ mox expedite ⁊ ſpũ ſan-
cto pnunciauit. Et nota q glĩa patri dicit̃.
xxiiij. vicibus in nocturnis feſtiuitatũ. put
dicet̃ in .vj. pte ſub ti. de quĩta feria cene dñi
qđ fit in honorẽ. xij. apoſtoloꝝ q̃ ſũt. xij. ho-
re diei. i. xpi a vero ſole illuminate. ⁊ ſũt du-
odecim hore noctẽ. i. eccleſiã illuminãtes q̊
dñi glorie in nocte huius ſeculi pdicaue-
runt. Tullius dicit. q gloria ẽ frequens de
aliq̊ fama cũ laude. Ambroſiꝰ dicit q glĩa
ẽ clara cũ laude noticia. Augꝰ. dicit in. v. d
ciui. dei de glĩa ſeculi. q gloria ẽ iudiciũ ho
minũ. bene de hoĩbus iudicãtiũ. Et pꝰ glĩa
patri ſubijcit̃ allĩa. de q̊ ſub ti. de pͥma dicet̃.
¶ Hymni quoqꝫ tã ex inſtitutione gelaſij
pape q̃ꝫ ex approbatiõe pcilioꝝ tholetani et
agathẽ. in ſingulis diuis officijs canũtur
Eſt aũt hymnꝰ grece. latine laus dei cũ cã
tico vel vox hũana in laudẽ dei metrice cõ
poſita. Cãticũ vo ẽ exultatio mẽtis habita
de eternis in vocẽ hũanã prũpens. Quia
vo pſalmi ſũt hymni. vñ ⁊ pſalteriuꝫ dicit̃

liber hymnoꝝ. ideo in quibuſdã eccleſijs hymnos
nõ cãtãt. qḋ tñ approbandũ nõ ẽ. quoniam
nõ ſine cauſa ſit a ſanctis patribꝰ inſtitutũ
Et ꝑterea nõ oĩs hymnꝰ pſalmꝰ ẽ. vt quan
dõ nil opando deũ cũ mẽtis exultatõe lau
damus propt̃ quã laudẽ exprimendã hym-
nus cãtat̃. Pſalmi vero opa bona ſignifi-
cãt vt infra dicet̃. Illud autẽ notãdũ eſt ꝙ
in diurnis officijs hymni ꝑcedũt pſalmos.
In nocturnis ṽo ſcȝ in veſperis ꝯpletorio
⁊ laudibꝰ matutinis ecõuerſo. Dies enĩ ꝑ
tinet ad ſpũales q̃ habẽt gaudiũ ꝯſciẽ. nox
ad penitẽtes q̃ habẽt remorſũ ꝯſciẽ. Illos
exultatio ducit in opationẽ q̃bus dr̃. Can-
tate ei cãticũ nouũ. bñ pſallite ei in vocifera
tione. Iſtos ꝑ opationẽ oportet venire ad
exultationem. Idcirco in diurnis officijs
hymni ꝑcedunt pſalmos. in nocturnis ṽo
ecõuerſo. In veſperis aũt ⁊ ĩ ꝓma quo lo-
co hymni canent̃ ibi dicet̃. Rurſus ſtãdo
hymnos cãtamꝰ in erectõe corpoꝝ oſtendẽ-
tes ꝙ in laudãdo deũ corda ſurſũ erecta ha
bere debemꝰ. Uerũtñ niſi mẽs cõſonet lin
gue certũ ẽ vocẽ quãtũlibȝ clamoroſaȝ do
mino nõ placere. Differẽtia ẽ ergo int̃ pſal
mũ hymnũ ⁊ cãticũ. Nã in pſalmo opa. in
hymno laus. in cãtico mẽtis exultatio intel
ligit̃. De q̊ dicet̃ ſub ti. de laudibꝰ matuti-
nis. De his tribus dicit aplus ad Colo. iij.
In pſalmis ⁊ hymnis ⁊ cãticis ſpũalibus
cãtãtes ⁊ pſallẽtes in cordibꝰ veſtris dño.
Et in his tribꝰ varietatibꝰ oẽ genꝰ muſicoꝝ
accipi põt. ꝓut iã dicet̃. In nouo teſtamẽ
to hilariꝰ pictauieñ. eps ꝓmus hymnoꝝ
carmĩe floruit. ⁊ pꝰ eũ ambroſiꝰ. ideoq; hym-
ni ambroſiani dicũt̃. q2 eiꝰ tpe plurimũ in
eccl'ia mediolaneñ. cãtari ceperũt. Poſtea
vero ĩ eccleſijs occidẽtalibꝰ q̃cũq; carmina
in dei laudẽ dicũt̃ hymni vocãt̃. Augu-
ſtinꝰ dicit ĩ li. ꝯfeſ. ꝙ cũ ambroſiꝰ a iuſtina
ĩperatrice arriana ꝑfidia dãnata. ꝑſecutio-
nẽ pateret̃. ⁊ intra eccl'iam cũ plebe catholi
ca inſidijs vrgeret̃. inſtituit hymnos ⁊ pſal
mos ſcḋm morẽ orientaliũ decãtari. ne popu-
lus meroris tedio ꝯtabeſceret. Qḋ ad oẽs
fuit poſtmodũ deriuatũ. Et aduerte ꝙ ĩ
q̃buſdã eccleſijs hymnꝰ natalis dñi ⁊ feſto

rũ illiꝰ ſeptimane ſub eodẽ cãtu dicũt̃. Rõ
ẽ. quoniã ſicut mẽbra ad caput ſic ſcĩ ſe ha-
bẽt ad xp̃m a q̊ ſicut a capite influentie eter
ne beatitudinis ꝑticipare noſcunt̃. q2 igit̃
hinc hoatũ extitit in eiꝰ natiuitate ⁊ ꝯſum-
matũ ĩ reſurrectiõe. q2 tũc cyrographꝰ dãna
tiõis deletꝰ ẽ ⁊ reſeratũ celũ qḋ tot ãnis mãſ
erat clauſũ. idcirco eo ꝑcipue tpe ſolẽnitãs
tes ſcõꝝ ſub cãtu ſolẽnitatis xp̃i rõnabilit̃
recolũt. Hoc aũt nõ ꝯtingit ĩ cãtu hymnoꝝ
paſcalis tp̃is. ĩ q̊ ſignificat̃ ꝙ ſcõꝝ gl'ia ĩ ip̃is
nõdũ totalit̃ ẽ ꝑfecta. propt̃ appetituȝ reſur
rectiõis corpoꝝ ſuoꝝ. ⁊ ideo ipi xp̃o nõdũ ito
talit̃ ꝯformãt̃. Antiphone q̃ ĩ ſingulis ho
ris ex inſtitutõe beati ambroſij dicunt̃. pe eo
ꝙ beatꝰ ignaciꝰ terniꝰ a btõ petro anthioce
nus eps audiſſe legit̃ ĩ triptita hiſtoria ſup
quendã montẽ angeloꝝ choros antiphonas
canentes. inde enĩ greci ꝓmo antiphonas
ꝯpoſuerũt. ⁊ eas cũ pſalmis ĩ choro quaſi
ĩ chorea cãtari ordinauerũt. q̃ mos ad vni-
uerſas tranſijt eccl'ias. vt iã vbiq; antipho
ne decãtẽt̃. Dicũt̃ aũt antiphone reſpectu
ad pſalmodiã cui rñdent. ſicut ⁊ rñſoria a re
ſpectu ad hiſtoriaȝ. Unde ⁊ antiphona dr̃
q̃ ante pſalmũ ſonãs. inchoat̃ eñ ante pſal
mũ q̃ opꝰ ſignificat. ipa ṽo ſignificat chari
tatis copulã ſeu mutuã dilectionem ſine q̃
opꝰ nõ põt. ⁊ ꝑ quã opꝰ incipit meritori
um eẽ. Recte igit̃ ſcḋm eiꝰ tonũ melodia pſal
mi informat̃. q2 dilectio opa nr̃a informat.
Et ſcḋm hõr ab anti qḋ ẽ ꝯ. ⁊ phonos qḋ eſt
ſonꝰ. q2 pſalmus ſcḋm melos eiꝰ ĩtonatur. et
manꝰ opat̃ ſcḋm qḋ charitatis igniculo exci
tat̃. Pſalmꝰ aũt antiphone ĩtermiſcet. q2 fi
des ꝑ dilectionẽ opat̃. Uerꝝ ante pſalmũ ĩ
ꝑfecte ⁊ pꝰ ꝑfecte dr̃. q2 charitas ĩ via ĩperfe
cte habet̃ ſeu hĩ initiat̃. ſȝ ĩ patria ꝑ bõa opa
q̃ hic ex charitate fiunt ꝑficiet̃. Iuxta illud
Eſa. Uiuit dñs cuiꝰ ignis ĩ ſion ⁊ caminꝰ
in hierl'm. In ꝑcipuis tamẽ feſtiuitatibus
etiã ante pſalmũ ꝑfecte dr̃. ad notãdũ ꝙ ĩ il
lis ꝑfectiores ĩ bõis opibꝰ nos exhibere de
bemꝰ. Inchoat̃ q̊q; ab vno vnius chori. et
finit̃ a pluribus vtriuſq; chori. Primo. q2
charitas ab vno. ſ. xp̃o ĩcipit ⁊ ĩ mẽbris eiꝰ
ꝯſummat̃. ab ip̃o ſicut ip̃e dicit ĩ euãgelio

iohānis. Mādatū nouū do vobis vt. ⁊c.
Deus enī prior dilexit nos. Vñ ⁊ nos cōi-
ter dilectioni ei⁹ corrēſpōdere debem⁹. Se-
cūdo adnotandū q̄ vox p̄dicatoꝝ q̄ ſp ad
vnitatē tēdit nos monet vt qđ vnuſquiſq̄ȝ
ſingulariť opando acq̄rit alteri p dilectōēȝ
porrigat. vt ſi vn⁹ addiſcit in ſcolis ⁊ alter
ſeminat i cāpo tpe fruct⁹. doctor ſemināti
doctrinā porrigat. ⁊ ſator doctori panē.
Ceteꝝ antiphona p⁹ pſalmos cōit ab oīb⁹
cātať. q2 de dilectiōe cōe gaudiū ſurgit. Cā-
tať etiā a duob⁹ choris alternatim. ad no-
tandū mutuā dilectionē ſiue charitatē q̄ in
pauciorib⁹ q̄ȝ duob⁹ ꝯſiſtere nequit. Con
iūgit ergo antiphona duos choros vt cha
ritas p bonū op⁹ ꝯiūgat duos frēs Iſido
rus dicit i li. vj. ethimo. q̄ antiphona grece
iťptať latie vox reciproca. q2 duo chori ſiue
ð vno ad vnū reciprocādo viciſſiȝ melodi-
aȝ cāt⁹ alternāt. q̄i duo ſeraphin. duoq̄ȝ te
ſtamēta ſibi inuicē ꝯclamāťa. Vñ clerici
antiphonas cātātes nō vertūt vult⁹ ad al-
tare. ſȝ ſe inuicē verſis vultib⁹ reſpiciūt. qđ
gen⁹ canēdi greci adinueniſſe tradūť. Eſt
itaq̄ȝ antipħa q̄dā cātilena dīnis laudib⁹
ad recreationē inſerta. Nihil enī amplius
charitate recreat aīos. Que q2 modulādo
cātať mētis iocūditatē ſig̃ficat. iuxta illud.
ps. pſallite ſapienter. Tūc enī iocūditas ſa
pīa ēcū de deo ē. Tūc etiā man⁹ ſub pen-
nis ſūt. Ezech. j. ⁊ i puer. Btūs vir q̄ īuenit
ſapiām ⁊ q̄ affluit prudentia. Quia qui hȝ
iocūditatē mētis de eternis. de facili affluit
prudētia .i. bonis opib⁹ qb⁹ ſibi ꝓuidet in
futuro. Vel ſm moiſen antipħa ē quedaȝ
vox q̄ ſibi inuicē angeli colloquūť. ¶ Sex
aūt antiphone q̄ diebus feriatis ante pſal-
mos nocturnales dicūť de pſalmis ſumūť
⁊ bonoꝝ operꝫ pfectionē vł ſex opa miſcdie
deſignāt. q̄ niā ſenari⁹ numer⁹ pfect⁹ ē. ille
vō q̄ dicūť ſup bñdict⁹ in laudib⁹ ⁊ ſuper
magnificat in veſpis. de euāgelijs dieꝝ i q̄-
bus dicūť ſumunť. exceptis illis q̄ i quinta
feria dicunť. put diceť in. vj. pte ſub. v. feria
ſcē dñice q̄dragelime. ¶ Rurſus i q̄buſ-
dā eccleſijs i fine antipħe fit neuma ſeu iu-
bilus. q2 btūs ppl's q̄ ſcit iubilationē. Eſt āt
neuma ſeu iubil⁹ ieffabile gaudiū ſeu mē
tis exultatio habita de eternis. Ideoq̄ȝ in
dieb⁹ ieiunioꝝ ⁊ afflictionū nō debēt fieri.
ſic nec ī luctu cithariȝari. ⁊ fit neuma ī vni-
ca ⁊ finali lrā antipħe. ad notandū q̄ laus
dei ineffabilis ⁊ incōpħenſibilis ē. Ineffa-
bile nāq̄ȝ gaudiū p neuma ſignificatuȝ. qđ
hic p̄guſtať. nec penit⁹ exprimi. nec penit⁹ ta
ceri valet. q2 merito eccl'ia v̄bis omiſſis iu-
bilādo cū neuma. q̄i in admirationeȝ ꝓſilit.
ac ſi dicat. q̄ vox q̄ poterit līgua retexere. ⁊c.
Verba eī h̄ nō ſufficiūt. nec intellect⁹ capit
nec amor etiā dicere ſunt. Quis enī plene
enarraret qđ ocul⁹ non vidit nec auris au
diuit. nec in cor hoīs aſcēdit. Neumaiȝan
do ergo exp̄ſſi⁹ quodāmodo ſine v̄bis dic̄
q̄ȝ p v̄ba innuat quātū ſit illđ celi gaudiuȝ
vbi v̄ba ceſſabūt. ⁊ oēs oīa ſciēt. Vey q2 p-
fectoꝝ tātū iubil⁹ ē. ⁊ i magnis ſolēnitatib⁹
nō tā maiores q̄ȝ etiā minores exultāt. ide
ē qđ in q̄buſdā eccleſijs i q̄b⁹ neuma nō dr
vox nō ſignificatiua i vocē ſig̃ficatiuā con
uertiť. q2 loco iubili ⁊ neume trophi ⁊ ſeq̄n
tie decātāt. Ad q̄s laudes ⁊ mīores ⁊ maio
res paſſim admittūť. ⁊ iō cōiter ab oīb⁹ de
cātāť. In quib⁹ antiphonis dicať neuma
ſeu iubil⁹. ⁊ q2 h̄ poti⁹ fit in tpe paſcali dice
tur ſub ti. de laudib⁹ matutinis. Iubil⁹ āt
diuerſa ſignificat ⁊ in diuerſis locis ī eodē
reſponſorio ſepe fit. put diceť in. vj. pte ſub
natali. Itē de neuma q̄ fit ſup all'a. ī quar-
ta pte ſub all'a dictū ē. Itē ī quib⁹ antipħis
dicať all'a in ſequēti pte ſub feſto natalis dñi
cet. Et nota neuma neume ſine. p. ⁊ in femi
nino genere ē iubil⁹ de q̄ dictū ē. Sȝ pneu-
ma pneumatis grece ſcptuȝ p. p. in neutro
genere ē ſpūſſanct⁹. vtrūq̄ȝ tn̄ p femīnino
ſepe ponit in ſcripturis. ¶ Sane neume q̄
i miſſa fiūt repn̄tāt gaudiū. q̄ poti⁹ fieri ſo-
lent ī e vt ī kyrie. vel in a vt all'a. q̄ȝ in alijs
vocalib⁹. ad notādū gaudiū ſpūale qđ no
bis reſtitutū ē in ptu v̄ginis cui facta ē mu
tatio hui⁹ noīs eua in aue dicente angelo.
Aue maria. ⁊c. ⁊ ibi mutās nomē eue. Sig-
nificatio nāq̄ȝ hui⁹ noīs eue manſerat vſq̄ȝ
ad angeli ſalutationē. Illā aūt ſignificatio
nē a de ⁊ eue naſcētes infātes exp̄mūt. Naȝ

femina naſcēs pfert e maſculus v̓ero a. vn̄
verſus. Et dicūt e vel a quotquot naſcunt̄
ab eua. Jlle ergo neume nō ſigficāt dolorē
quē nobis attulit trāſgreſſio ade ⁊ eue. put
quidā ſcripſerūt. ſʒ gaudiū nobis ī pmiſſa
ſalutatiōe v̓ginis reſtitutū. ¶ Rurſus cōſi
derandū ē q̄ fere vbicūqʒ ī cātu ſcribit̄ hie/
ruſalē neuma pducit̄. vt celeſtis hierl'm iu
bilatio figuret̄. Exēplū habet̄ ī all'a. Te de/
cet q̄d cātat̄ dn̄ica decima pᵒ pente. Idem
etiā ē qn̄es all'a duobᵒ verſibᵒ inſignimᵒ.
vt de ſtola duplici gaudeamᵒ. Exēplū ē in
all'a Paſca noſtꝝ. q̄d d̓r ī die reſurrectiōis
⁊ in all'a. Angelus dn̄i. q̄d d̓r in ſexta feria
tūc ſequēti. Vtrūqʒ enī all'a duos hʒ v̓ſus.
put gᵒdualia antiq̄ oñdūt. ⁊ ſic de alijs. In
q̄buſdā etiā feſtiuitatibᵒ q̄dā v̓ſiculi in no
cturnis antiphonas p̄cedūt de q̄ᵒ ī ſequenti
pte ſub dn̄ica d̓ trinitate dicet̄. ¶ Poſt an
tiphonas in ſingulis horis diurnis et no/
cturnis ex inſtōne damaſi pape pſalmi ad
antiphōe ſimphoniā canunt̄ ⁊ ſignificat p̄s
bonā ⁊ diuinā opationē. vn̄ dauid In pſal/
terio decacordo pſallā tibi. In tali enim in
ſtrumēto pſallebat iuuiens q̄ in pſalterio
ſpūali ſpū viuificato p fidē debemᵒ pſalle/
re deo decē legis mādata implēdo ¶ Ipe
aūt damaſus inſtituit vt chori ī duas ptes
diuiſi pſalmos canerēt alternatim. Et dicū
tur pſalmi alternatī. ad notādū alternā ſcō
rū ad bn̄ opādū exhortationē. Pnſcis nā/
qʒ tpibᵒ cōfuſe ⁊ q̄i in chorea dicebant̄. ideo qʒ
ſci prēs ordinauerūt vt alternatim dicerēt
i. vna ps chori vnū v̓ſū. ⁊ altera aliū dicerz
q̄d btūs ignatiᵒ primᵒ ſtatuiſſe fert̄ ī eccl'a
anthiocena. p eo q̄ in viſione audiuit an/
gelos antiphonatim pſalmos pſallētes. de
hʒ etiā dictū ē ī p̄ma pte ſub ti. de eccl'ia. Di/
cunt̄ etiā alternatī. ad notādū q̄ alter alteri
us onus ferre dʒ. Pſalmos qᵒʒ ſtando dici
mus. ad oñdēdū q̄ ſtātes ī bōis opibᵒ vin
cimᵒ. Dū enī pp'ls iſr'l cuʒ amalech pugna/
bāt quādiu moiſes manᵒ leuabat pp'ls vin
cebat. qn̄ vero manᵒ dimittebat pp'ls vin/
cebat̄. Eleuatio igit̄ ad ſtādū ſigficat men
tis nrē deuotionē. vt ſtatu corpis. mētis af
fectionē mōſtremᵒ vicʒ nos paratos eē ſi/
ue ad domādū carnē ſiue ad exerciciū ope
ris. Lectiōes v̓o q̄ ſūt doctrina nrā ī ſilen/
tio ⁊ ſedēdo audimᵒ. qᵒniā doctrinā ſedēdo
⁊ quieſcendo recipimus. Vn̄ eccl'iaſticus
Sapiam ſcribe in tpe ocij ⁊ q̄ ī morat̄ acu
pcipiet eā. Et iteꝝ. Verba ſapiēi ſilētio ⁊ q̄/
ete diſcūt̄. Et propheta ait. Erit cultᵒ iuſti/
cie ſilentiū. Scōs qᵒʒ ſtātes oramᵒ. ſigfican
tes eos in perpetua leticia fore. iuxta illud.
Stantes erant pedes noſtri in atrijs tuis
hierl'm. ¶ Sane in diurnis horis ſex pſal/
mi dicunt̄ p qᵒs ſex opa miſcdie denotāt̄. q̄/
bus in vinea dn̄i laborātes intēdere debēt.
q̄ ſi pie ⁊ mūdo corde exerceamᵒ. a ſuitute
diaboli liberati ad libertatē vite puenienᵒ
⁊ retributionē diuini denarij recipiemus.
Verūtn̄ ſub tribᵒ glorificationibᵒ dicunt̄
ad inſinuandū fidē ſcē trinitatiſ ad quā di
uina ſunt opa referēda. In veſperis vero
q̄nqʒ dicunt̄ put ibi dicet̄. Et ſūt pſalmi ho
raꝝ inuariabiles. put ſub cōpletorio dicet̄.
¶ Illud qᵒʒ p̄termittēdū nō ē q̄ vnus atqʒ
idē pſalmᵒ in varijs feſtiuitatibᵒ cantatur
p eo q̄ ibi v̓ſus ptinētes ad illas inueniūt̄
Verbi grā. In natiuitate cātamᵒ pſalmū
Eructauit. pp̄ter v̓ſum illū. Speciosus for
ma. Cātamᵒ etiā illū ī feſto v̓ginū propter
v̓ſum. Adducent̄ regi v̓gines. ⁊c. Et etiā in
feſto apl'oꝝ propt̄ verſū. Pro prībᵒ tuis ⁊c
Itē pſalmᵒ. Quare fremuerut. cātat̄ ī na/
tiuitate propt̄ v̓ſum. Dn̄s dixit ad me. et in
paſſione dn̄i propt̄ v̓ſum. Aſtiterūt reges
terre. ⁊ ſic de alijs. Preterea vnū et idē vo/
cabulū ſepe diuerſimode accipit̄. verbi grā
Hoc nomē tēplū ſignificat corpᵒ xp̄i vt ibi
Soluite tēplū hʒ. Aliqn̄ ſigficat tēplū mate
riale. inde ē q̄ pſalmū illū. Magnᵒ dn̄s. ⁊c.
cātamᵒ in natiuitate propt̄ verſū illū. Su
ſcepimᵒ deᵒ. ⁊c. Intelligimᵒ enī ibi de tem
plo corpis. Cātamᵒ etiā eūdē pſalmū ī pu
rificatione ⁊ ibi accipimᵒ de materiali tem
plo in quo fuit eadē die preſentatus ¶ De
pſalmodia tā nocturna qᵒʒ diurna ī ſuis lo
cis dicet̄. ¶ Et nota ſm hiero. q̄ meliorē ē
q̄nqʒ pſalmoꝝ cū cordis puritate ac ſereni/
tate ſpūaliqʒ hilaritate decātatio. qᵒʒ totius
pſalterij cuʒ anxietate cordis atqʒ triſticia

modulatio ¶ Postremo notādū ē ꝙ psal
mi graduales sūt .xv. q̄ signati sūt p̄ q̄ndeci
gradus quibꝰ aſcēdebat ad tēplū ſalomo-
nis qd̓ erat in mōte. Hos q̄ndeci gradꝰ vo
cāt quidā cāticū graduū. eo ꝙ in quolibet
p̄miſſoꝝ q̄ndeci graduū ſinguli pſalmi de-
cantabant̄. ⁊ h̄ verbū graduū caſus geniti
ui ē. De dictis gradibꝰ dictū ē in p̄ma p̄te
ſub ti. de altari. Significati ſūt etiā dicti .xv
pſalmi p̄ alios q̄ndecim gradꝰ ezechielis.
quibꝰ viſū ē ei aſcēdi in ciuitatē dei. De qui-
bus habet̄ ezechielis .xl. vbi p̄mo habet̄ de
ſeptē gradibꝰ ⁊ poſtea de .viij. Nēpe q̄nde-
narius numerꝰ cōſtat ex numero ſeptena
rio ⁊ octonario. Septenarius refert̄ ad ve
tus teſta. q2 antiq̄ ſeptimū diē. ſeptimū mē-
ſem. ⁊ ſeptimū annū celebrabāt. Octonari
us ad nouū teſtamētū refert̄ propt̄ reſurre
ctionē dñicā q̄ octauo die facta ē. Quinde
cim ergo pſalmos pſallimus. oſtendentes ꝙ
vtriuſq3 teſtamēti p̄cepta obſeruare debe-
mus. Primi quinq3 pſalmi q̄nq3 corpori
ſenſus p̄ q̄s peccamꝰ ſignificāt. ⁊ idō in aliq̄
illoꝝ nō d̓r glia patri. q2 illa peccata q̄ p̄ q̄n
q3 ſenſus corpis cōmittunt̄ nobis nō deo
iputare debemꝰ. Sz d̓r poſt illos requiem
eternā. q̄ñ in illis p̄ defunctis oramꝰ. Ac
ſi q̄s dicat. Oramꝰ dñe ne p̄ peccatis illis.
q̄ cōmittunt̄ corporis ſenſibus eis vita ne-
getur eterna. ſed p̄ dei miſcd̓ia3 requies cō-
cedat̄ eterna. In ſequētibus decē pſalmis
nobis ⁊ noſtris p̄ximis ⁊ ꝯgregationibus
⁊ p̄latis dei miſcd̓iam iploramꝰ. ⁊ glia pa-
tri ſubiūgimus. q2 ꝙ a catena peccatoꝝ ab
ſoluimur ꝙ te deū toto corde perquirimꝰ.
ꝙ tuū decalogum obſeruamꝰ. non nobis
domine nō nobis. ſed nomini tuo gloria3
exhibemꝰ. Rurſus numerus decimus ex
ſeptenario ⁊ ternario cōſtat. Ternariꝰ ad
p̄cepta p̄me tabule q̄ ad deum ſpectant. Se-
ptenarius vero ad p̄cepta ſecūde tabule. q̄
ad proximu3 ſpectāt refert̄. Ac ſi dicat. Q
decalogus obſeruat̄ p̄ deum ē. Verſicu
li etiā in ſingulis dicunt̄ horis. Legitur in
libro numeri. ꝙ dū arcā dñi q̄ eccl̓iam figu
rabat in tabernaculo reponebatur dicebat
moiſes. Reuertere dñe ad multitudinem
filioꝝ iſrael. Sane reuerſio domini ad iſr̄l
nihil aliud eſt q̄3 vt reuerti faceret iſrael ex
toto corde ad ſe. Deꝰ eñ cū omne tempus
p̄ſens eſt nō habet ad quos reuertat̄. ⁊ itel
ligit̄ reuertere .i. fac nos reuerti ad te. Iux-
ta illū ergo morē v̓ſiculi dicūtur vt ſi forte
mentes noſtre cogitando vana pre nimio
pſalmoꝝ opere deuiauerūt. audito v̓ſu cō
uertantur ad orientē3 .i. ad chriſtū q̄ eſt no
ſter oriens. ſeu ad mentē ſ̄m verſus ſignifi-
cationē qui ab ipſa reuerſione nomē traxit
Nā dicit̄ a verto vertis. ⁊ inde eſt ꝙ dū ver
ſus d̓r ad orientem ſiue ad altare nos verti
mus. Recte ergo v̓ſus q̄ ſignificat fructu3
bone opis alta ⁊ acuta voce d̓r. ad excitan-
dum pigros q̄ in laudādo deū ⁊ ī intelligē-
do diuina torpent. vt reuertantur ad cor vt
videlicet eo audito oīs cogitatio que forte
videndo temporalia foras exijt. reducatur
intra nos. Rurſus v̓ſus nocturnalis ſigñi
cat. q2 ab officio pſalmoꝝ ſiue a labore tūc
nos reuertimur ad officia lectionū ſiue ad
quietē. vt qui pſallendo ſtabat nūc ad lecti
onē ſedeat. Vñ v̓ſus d̓r a v̓tēdo. De hoc di
ctū ē in .iiij. p̄te ſub titulo d̓ graduali. ¶ Et
nota ꝙ in quibuſdā eccleſijs in die domini
ca poſt primā nocturna3 dicit̄ iſte verſus.
Memor fui nocte nominis tui dñe. Poſt
ſcd̓am d̓r. Media nocte ſurgebam. Poſt
tertiā. Exaltare dñe. Primꝰ ſiq̄dē verſus .ſ.
Memor fui. ⁊c. ad qd̓ eccl̓ia d̓ lecto ſuo ſur
rexit oſtendit. Quo vero t̄pe ſurgendu3 ſit no
tat ſecūdus .ſ. Media nocte. ⁊c. et ad quid
ſurgendum ſit. oſtendit quod ſequit̄. Ad
confitendum nomini tuo. Verum quidā
nolentes mentiri q2 non ſurgunt in media
nocte. loco huiꝰ v̓ſus ponūt illū. Quoniā
tu illuminas lucernā meā dñe. Qd̓ tamen
media nocte ſurgendū ſit. oſtendit dauid di
cens. Media nocte ⁊c. Et alibi Preueni ī
maturitate ⁊ clamaui. qd̓ ē idē .nā īmatu
ritate vnica ē dictio. vñ ⁊ q̄dā libri h̄nt ī ma
turitate. et ſonat ī maturitate q̄ t̄ps ñ aptū
operi. Alia tamen littera habet. Preueni ī
tēpeſta nocte. q2 tempeſtū apud antiquos
idem erat quod oportunu3 a tempore vel
a tēpeſtate vocabulo ducto. Vñ in antiq̄s

hiſtorijs ſepe ita legit̄. Hoc factū ē i illa tem
peſtate. i. in illo tpe. Vñ intēpeſtiuū vel itē
peſtū aiunt tps inoportunū. i. nocturnum
actionibꝰ nō oportunū. Terniꝰ aūt verſus
ſcʒ. Exaltare dñe ꝛc. manifeſte ptinet ad no
uum teſtamētū in q̄ ſaluator noſter ſcḋm hu
manitatē fuit exaltatꝰ. Quidā tñ dicūt tūc
Ego dixi dñe miſerere mei. Quia ad gl'iaʒ
q̄ data ē tpe noui teſtamēti nō pueniūt niſi
p remiſſionē pctōꝝ. ¶ Sʒ qrit̄ q̄re v̄ſiculi
in nocturnis añ lectões dicūt̄. in alijs v̄o
horis pꝰ ſcʒ pꝰ capitula. Rñdeo in noctur
nalibꝰ lectōibꝰ propt̄ eaꝝ numeroſitatem
ꝛ magnitudinē ſedere ſolemus. Ne igitur
propter longaʒ ſeſſionem. aut propter laſſi
tudinem ſiue ocium obliuiſcamur doctri
ne dñi. quā lectōes ſignificant. cogitando
forte inania aut dormiēdo vel ꝯfabulādo
io v̄ſu pcedēte ad lectiones audiēdas inci
tamur. In alijs v̄o horis q2 nec tot nec tā
te ſunt lectōes. non ē ncc̄e ſedere. nec v̄ſicu
los pmitti. Vł iō in alijs horis v̄ſus pꝰ le
ctiones dicūt̄. ad notādū q2 propt̄ interual
la horaꝝ doctrina dñi nō negligit̄. Rurſus
verſus ſepe a pueris cantat̄. ad notādū ſer
uiciū noſtꝝ cū innocētia pſtitum dño fore
gratū. De v̄ſiculis qui in veſperis ſeu i lau
dibus dicūt̄ ſub illis locis dicet̄. Et vide q2
verſus dꝫ notare aut ſtatū tpis aut officij.
Statū tpis notat verſus p̄ime ſcʒ Exurge
xpe adiuua nos. Vbi cū dr̄ exurge innuit in
itiū in opꝫ. Silr̄ i verſu tertie. Adiutor eſto
meus dñe ne derelinq̄s me. cū dr̄ ne dereli
quas me. notat̄ ſtatꝰ pugne. Silr̄ in v̄ſicu
lo ſexte ſcilicʒ Dñs regit me ꝛ nihil mihi de
erit in loco paſ. ibi me col. ſignificat̄ ſtatus
pfectꝰ ꝛ perfectiōis. In v̄ſiculo none. ſ. Ab
occultis meis mūda me dñe ꝛ ab alie. par.
ſer. t. ſtatꝰ demōſtrat̄ frigeſcētis dilectiōnis
Statū q2 tēporis innuūt v̄ſiculi q̄ i paſſio
ne ꝛ reſurrectōe cātāt̄. Sʒ v̄ſus veſpertina
lis officij ſtatuʒ officij inſinuāt. vt veſperti
na orō. ꝛc. ꝛ dirigat̄ orō. ꝛc. Ex q̄bus verbis
colligit̄ q2 veſpertina orō excitat̄. Poſt ver
ſum ſequitur orat̄o dominica. ꝛ poſt eam
preces de quibus dicetur ſub nocturnis.
Lectiones quoqʒ in ſingulis horis taʒ no
cturnis q2 diurnis dicuntur. Et dicitur le
ctio q2 non cantat̄ vt pſalmus vel hymnus
ſed legitur tantum. Illic enim modulatio
hic ſola pronūciatio quærit̄. Siquidem le
ctōes nocturnales ſunt doctrīa nrā. q2 per
eas docemur opera nrā retorq̄re ad deum
obtinēt ergo viceʒ lectionū quas doctores
faciūt ad ignaros. Per eas quoqʒ ſcōꝝ
opera imitamur ꝛ eaꝝ ꝯmemoratione ad
dei laudē cōpungimur. Et ideo vt pmiſſū
eſt ſedēdo ꝛ in ſilentio audiūtur. ¶ Lectu
rus autem lectionem ad librum accedens
ſuper gradū aſcēdit q2 doctor perfectiori vi
ta vulgos tranſcēdere debet. Et a preſbyte
ro vel epiſcopo benedictionē tāquā legen
di licētiā poſtulat dicens. Iube domne bñ
dicere. Per qḋ pncipatꝰ eccl'ie. q2 q2 nullus
niſi a maiore iuſſus debet in eccleſia legere
deſignatur. Et dicit domne. ꝛ nō domine.
q2 ſolus deꝰ vere dñs ē. Hic ē q2 pſbyter ſeu
epiſcopꝰ nō a ſe bñdictionē largit̄ ſʒ diſcre
te a deo poſtulat illam dari dicens. Bene
dictionē perpetuā tribuat nobis. ꝛc. In fi
ne vero dicit. Tu aūt dñe miſerere. ꝛc. quia
tūc ſermonē ad deū dirigit qui vere dñs ē.
Rurſus ideo i pncipio imperfecte ꝛ ſinco
pato vocabulo pronūciat. q2 tūc ad i perfe
ctū vicʒ ad hoīem ſermonē dirigit. iuxta il
lud pphete. Imperfectū meū viderūt ocu
li tui. Qḋ etiā monachi ꝯmunit̄ obſeruāt
dicentes. Domnus abbas. Hac quoqʒ cō
ſideratiōe famuli dominis ſeruiētes alteꝝ
genu tāni ſcʒ ſiniſtrum flectere debent. per
quam partē corporalis ſeruitus ſignificat̄.
que tātū hoībus ꝛ nō ſpiritualibus debet̄.
Sed i eccleſia vtrū q2 genu flectēdū eſt. nō
alterum tātuʒ ne iudeis aſſimilemur. Nā
et chriſto omne genu flectitur ad Phili. ij.
c. Salomō quidē pro populo orās vtrūqʒ
genu i terram figebat. et manus ad celum
expādebat. prout legitur. iij. reg. c. viij. eadē
etiam ratiōe nō eſt acclinādum principi ſe
culari facie recta. ſiue ſecrete. ſiue loquēdo.
ſiue auſcultando. ſed duntaxat ab aure ſi
niſtra capite flexo. In fine vero perfecte et
cōplete pronūciat. q2 ad perfectū ꝛ perfecto
vocabulo dignum videlicet ad deum diri

git ſermonē. Porro epō volēte legere ⁊ dicē-
ti. Jube dōne bñdicere. nullus minor bñdi-
cere ꝺ3. Unde in qbuſdā eccleſijs nihil ei rñde-
tur. in alijs vō rñdet vnꝰ pſbyter. Ora pro
nobis pie pat' ad dñm. ⁊ nūc eps dicit. Ma-
gnificate dñm mecū. Tunc aūt eps ꝺ3 pfe-
cte pnunciare. iube dñe. qm̄ ad deū q̄ pfe-
ctus ē ſermonē dirigere intelligit'. In non-
nullis vō eccleſijs epō legere volente ſacer-
dos dicat. iube dōne bñdicere. Et ipe eps di-
cta bñdictiōe legit. Cū cuī legere lectionem
nō ſit ſacerdotis vel epi officiū. ſed lectoris
ſi nullus aliꝰ eps vl' ſacerdos aſſit. pōt aliꝰ
inferioris ordinis tāq3 lecturus i pſona ec-
cleſie dicere. Jube dōne bñdicere. ⁊ ipſe ſa-
cerdos vel eps lecturus in pſona xpi ei red-
dit bñdictionē. vel legat abſq3 iube domine
bñdicere. In qbuſdā eccleſijs ipe eps dicit
iube dōne. ⁊ minor cui volūtarie in hūc ex
hūilitate ſubijcit bñdicit. Lectiōe finita di-
cit lector. Tu aūt dñe. ⁊c. Qđ neq3 de lectio-
ne ē. neq3 ei cōtinuat'. ſ3 ille ad deū ſmonez
dirigēs ſe excuſat. q. d. Dñe peccaui legēdo
forſan modulate pnūcians cupidine lau-
dis hūane vel captando venām hūani fauo-
ris. Et audiētes ſili' forte peccauerūt vanis
cogitationibꝰ intēdētes vel a lectiōe audi-
tū auertētes. Autē p ſ3. Sz tu dñe miſerere
noſtri. Qđ vero rñdet' a cunctis deo grās
nō ad maūt. ſed ad lectionē refert'. Eſt eni3
vox ecclie deo grās exoluentis. Ac ſi dicat.
Deus pauit nos vbis ſalutis q̄ ſūt cibꝰ aīe
⁊ ph. nō beneficio. deo grās ſupple exolui-
mus. ¶ Rurſus pluralitas lectionū plu-
ralitatē ſignificat pdicatoꝝ. q̄ ſūt tpe grē ſicut
⁊ paucitas in pfeſtis raritatē ſignificat tpe le-
gis. Sz ⁊ viciſſitudies lectoꝝ ſūt ſucceſſio-
nes legatoꝝ. q̄ dū iube dōne benedicere di-
cūt licētiā pficiſcēdi petūt ⁊ dū eis benedici-
tur. licētia dat'. in q̄ innuit' q nullus pdica-
re debeat. niſi miſſus. Quō enī pdicabunt
niſi mittant'. Ipſa lectio ē iniūcte legatio-
nis executio. Tu aūt domine. legati reuer-
ſio. vbi in eo q miſerīa iplorat' innuit' ipſi
legatiōis vl' pdicatiōis officiū non ſine ali-
cuiꝰ vel leuis culpe puluere pagi poſſe. vñ
Augꝰ. Verbu3 pdicationis ſecuriꝰ audit'
q3 dicat'. Predicator enī per terra3 ambu-
lat. ⁊ difficile eſt ei qui per terram ambulat
pedes nullo puluere ſordidare. ⁊ predicato-
re3 cum ſe bene predicare ſenſerit. nullius
ſpiritu elationis erigi. ¶ Et attēde q ſicut
in eccleſia duo ſunt ordines ſapientes ⁊ in-
ſipientes. ſic due ſunt lectionum maneries
In illis enim lectionibus que ad nullam
leguntur ſapientes inſtruuntur. in his vō
que in nocte dicunt' inſipientes erudiūtur.
Unde et exponuntur. ¶ Et nota q termi-
nantur lectiōes quattuor modis. Primo
generaliter per Tu autem. Secundo i ad-
uentu ⁊ in natiuitate ⁊ in epiphania lectio-
nes de eſaia finiuntur per Hec dicit domi-
nus conuertimini. ⁊c. qui in natiuitate hoc
dicūt mouētur ex illo capitulo Eſaie quod
tunc legit'. primo tempore alleuiata eſt. vbi
dicitur. ⁊ in oibus his non eſt auerſus fu-
ror meus ⁊ ſpūs meus non eſt conuerſus.
Et ideo ecclia hortatur in pſona chriſti po-
pulum peccatorē vt conuertatur. Hoc idē
etiam fit propt' eandem cauſam in quibuſ-
dam eccleſijs qū legit' ď hieremia exprobrā-
te duriciā peccatorum q̄ p penitētiam non
ꝯuertuntur. Tertio modo lectiōes q̄ legū-
tur in triduo ante paſcha de trenis hiere-
mie finiuntur p hieruſalem hierl'm ꝯuerte-
re. ⁊c. put ibi dicetur. Quarto lectiōes pro
defunctis finiunt' ſimpliciter ſine altero p-
miſſoꝝ. In quibuſdā tamē eccleſijs finiūt'
p beati mortui q̄ in dño moriunt' quod ſu-
mitur ex fine cuiuſda3 ſermonis quem au-
guſtinus de mortuis compilauit. ¶ Hoc
etiam nota q in tertia nocturna legit' euan-
geliū ⁊ omelia euāgelij eiuſde3 diei. Quia
tertia nocturna deſignat tempus grāe in
quo euāgelium recitatum eſt. ⁊ in q̄ euan-
gelica pdicatio celebratur. put in n̄. de no-
cturnis dicet'. ¶ Nō eſt etiam omittendu3
q antiquis tēporibus. eliminatis hereſibꝰ
q̄ veritate3 trinitatis impugnabant ſancti
patres ad hoc vt ſancta trinitas magis no-
ta eſſet. ordinauerūt q nona lectio ſemp de
trinitate legeretur. ⁊ nonū reſponſoꝛium ſi-
militer de eodem cantaretur. ⁊ q etiam in
pma feria miſſa de trinitate diceretur. quo

diuinꝰ obſeruato ⁊ trinitate cunctis ĩnote-
ſcẽte eccl'ia lectionẽ de trinitate omiſit ſed re
ſpõſoriũ de trinitate ⁊ etiam all'a ĩ miſſa in
dñicis diebꝰ vel ꝓpt̃ ſoliũ vſũ vel ꝓpt̃
dulcẽ cãtilenam in pleriſqꝫ locis retinuit. ⁊
ita nũc impꝓprie vocat̃ rñſoriũ. q2 lectioni ꝑ
cedẽti nõ rñdet. ¶ Diurne vo lectões a q̃
buſdã eo ꝙ breues ſũt lectiũcule nũcupãt̃.
a plꝛibꝰ vo capitula. eo ꝙ vt plurimũ de
capitulꝰ epl'aꝝ illoꝝ dieꝝ q̃bꝰ dicũt̃ ſumũt̃
Hec ſiq̃dẽ pꝰ pſalmos ⁊ antiphonas ĩ ſin
gulis horis dicũt̃. ꝓut ſtatutũ ẽ in concilio
agathẽñ. q̃ modꝰ ab heſdra ſumptꝰ ẽ vt ꝓ-
miſſum ẽ. Et ſignificãt capitula doctrinaꝫ
Ne eñ ꝓpt̃ pſalmodiã audientium ani
mis ſe faſtidiũ ingerat. ſic iudeis q̃ manna
faſtidiebãt. ꝓpt̃ qđ deꝰ miſit ĩ eos ſerpen
tes ignitos q̃ eos ĩterficiebãt. ĩō ꝑmutit̃ ca-
pitulũ. i. breuis lectio ſũpta a nouo vel vete
ri teſta. ꝓuocãs ad deuotionẽ q̃ faſtidio ꝯ-
ria ẽ ⁊ exhortãs ad pſeuerãtiã ĩ bono. Iu-
xta illud. Hortamur vos ne in vacuũ gra
tiã dei recipiatis. In nocturnis aũt copio
ſiꝰ q̃ꝫ diurno officio lectõibꝰ vacamus q2
tũc eis aures liberiꝰ accõmodamꝰ Et dicũ
tur hmõi capitula ſiue exhortatiões in ple-
riſqꝫ eccleſijs ꝑ paſtorẽ ad domeſticos ⁊ ſci
entes. q2 ſicut ligna lignis adijcimꝰ vt ignis
magis ardeat. ita ignitis domeſticoꝝ cordi
bus ignita paſtoꝝ vba adijciũt̃ vt magis
ignianẽ. Legũt̃ etiaꝫ he lectões ſine Iube
dõne ⁊ abſqꝫ bñdictiõe. q̃ñ vt plurimuꝫ
ep̃s aut ſacerdos q̃ vicẽ xp̃i gerũt. ⁊ quoꝝ
officiũ tanq̃ꝫ maioꝝ ẽ excitare pigros. illa
legũt q̃bꝰ ꝓpriũ ẽ licẽtiã ⁊ bñdictionẽ dare
⁊ nõ petere. nã maior minori bñdicit ⁊ non
ecõtra. Nocturnales vo lectões a minori
bus legunt̃. ĩōqꝫ a ſupiorib9 licẽtiã ⁊ bñdi-
ctionẽ petũt. In his etiã diurnis lectõibꝰ
nõ dr in fine. Tu aũt ſicut fit in nocturna-
libꝰ. q2 ſacerdos dꝫ ẽẽ pfectꝰ ⁊ q̃ diabolicis
ſuggeſtionibꝰ de facili nõ ſuccũbat. ⁊ q2 in
breui ſermone ⁊ int̃ familiares vir ẽ ꝙ ven
tus hũani fauoris captet. ꝓut q̃ñqꝫ fit ĩ no
cturnalibꝰ lectõibus vt pmiſſũ ẽ. rñdet̃ tñ
deo grãs ꝓpt̃ cãm ĩ nocturnalibꝰ lcõibꝰ
aſſignatã. Ad hec caplis horaꝝ officia diui-
dẽtes ꝑ ꝓcedẽtia laborẽ ꝑ ſeq̃ntia pmiũ ſig-
ficamꝰ. ideoqꝫ ꝓcedẽtia ꝯſiſtũt ĩ pſalmis ſe-
quẽtia ĩ hymnis ⁊ cãticis. ¶ Notandũ vo
ẽ ꝙ pulcerrimꝰ mos ĩ eccl'ia inoleuit vt q̃ter
ĩ die ⁊ q̃ter ĩ nocte ꝑ ſingl'as diurne ſiue no
cturne pſalmodie horas lectio vna ſiue ca-
pitulũ de veteri ſiue nouo te. dicat̃. Quedã
tñ eccl'ie nõ dicũt capl'm ĩ ꝑma. nec ĩ ꝯpleto
rio. Sꝫ q2 ſm h lectiões nr̃e nõ erũt octo ſic̃
erãt ſm heſdrã in veteri teſta. ꝓut pmiſſuꝫ
ẽ. ĩō eccl'ie ille pꝰ primã legũt in capitulo le-
ctionẽ ĩ prima ꝑtermiſſã. Dicit eñ aliquis
Iube dõne bñdicere. ⁊ ſacerdos bñdicens
rñdet. regularibꝰ diſciplinis. ⁊ cetera q̃ ſe-
quunt̃. Et añ ꝯpletoriũ legũt ꝑtermittẽdaꝫ
ĩ ꝯpletorio. ſ. Frẽs ſobrij eſtote. ⁊c. Vl legit̃
de dialogo vel hmõi. De h ſub tit. de ꝑma
dicet̃. ¶ Querit̃ aũt quare ĩ nocturnalibꝰ
ſiue in diurnalibꝰ lectionibꝰ non ꝓnũciat̃
autoreaꝝ. ꝓut fit in his q̃ in miſſa leguntur
Rñdeo hi q̃ ſẽp lectõibus ⁊ diuinis obſe-
quijs inſiſtũt. vt ſunt miniſtri ⁊ domeſtici
eccl'ie. eaꝝ autorẽ ex ipſis lectionibus agno
ſcũt. q2 igit̃ illi nocturnalibus aſſũt officijs
nõ ẽ neceſſe exp̃mi nomẽ autoris lectionuꝫ
In miſſa vo ĩō exp̃mit̃. q2 ibi ꝯueniũt bu-
bulci. oparij ⁊ agricole. vt ſi q̃s eoꝝ forte ꝑ
eo ꝙ raro talia audit incognitã hꝫ hiſtoriã
audiat eiꝰ autorẽ q̃ forte nõ ẽ ei incognitꝰ.
vt ex illiꝰ autoritate firmiꝰ inſigant̃ verba
lectiõis in corde. In q̃buſdã tñ nocturna-
libꝰ lectõibꝰ q̃ñqꝫ autor ipaꝝ exp̃mit̃. puta
ta in ſermõibꝰ ⁊ omelijs gregorij ⁊ augu-
ſtini. ⁊ alioꝝ de q̃ ĩ ꝓhemio. vij. ꝑtis dicetur
¶ Ndono ĩ ꝯcilio magociẽñ. ĩ burchar. li.
viij. c. laicus. ſtatutũ ẽ vt laicꝰ in eccl'ia nõ
recitet lectionem nec all'a dicat. niſi in pſal-
mos tãtũ ⁊ reſponſoria ſine all'a Reſpõ
ſoria quoqꝫ pꝰ lectiones ſubijciunt̃. cũ eñ
ꝑ lectões doctrina. ꝑ reſponſoria vo bona
opa ſignificent̃ rite poſt lectiones reſpon-
ſoria ſubijciuntur. q2 ꝑ bona opa doctrine
reſpondere debemꝰ. ne cũ ſeruo pigro qui
pecuniam dñi ſui abſcondit in tenebras ex
teriores mittamur. Dicit̃ nanqꝫ reſponſo-
rium. q2 lectioni reſpõdere. i. conſonare dꝫ.
vt ſi forte lectiones ſunt de actibus apl'oꝝ.

reſpõſoria ſint ſi͞lr de eodẽ. Vñ nonũ re
ſpõſoriũ rñdere ſolet none lectiõi q̄ olim
erat de trinitate, ꝑut iã dictũ ẽ. Hoc aũt fal/
lit in reſpõſorijs de hiſtorijs q̄ pꝰ euãgeliũ
in nocturnis cãtant̃. q̄ euãgelicis lectioni/
bus nõ rñdent. De hoc etiã dictũ ẽ in q̄rta
pte ſub ti. de graduali. Dicit̃ quoqꝫ reſpon
ſoriũ. qꝛ vni cãtanti ceteri ꝯcorditer reſpon
dẽt. iuxta illud aplĩ. j. Cor. j. Vt idipſũ oẽs
dicamꝰ ⁊ nõ ſint in nobis ſciſmata. Cãta/
uit enĩ vnꝰ. ſ. chriſtꝰ. ⁊ petrꝰ ⁊ ceteri eũ ſecu
ti ſunt. vel qꝛ choro illud cãtanti verſus re/
ſpõdet ab vno. Iſidorus dicit ꝙ ytalici re
ſpõſoria tradiderũt q̄ inde reſpõſorios can
tus vocãt. qꝛ alio deſinẽte id alter reſponde
at. ¶ Porro reſpõſoria nocturnalia ſpũa
libꝰ cãticis cõpant̃. Dicunt̃ enĩ cantica. qꝛ
cãtant̃. Sũt ſpũalia qꝛ ex iubilatione ſpũa
lis mẽtis pcedũt. Cantant̃ vͦo vt recitatiõe
lectionũ ad ſupne patrie cõcẽtũ mẽtẽ nr̃aꝫ
incitent ſubleuari. qḋ etiã inſinuat gl̃ia pa
tri. qḋ in vno quoqꝫ reſpõſorio canit̃. Cete
rũ reſpõſoriũ ab vno icipit̃ vt ab alijs cõci
natꝑ qḋ frĩs ad frẽs exhortatõ ad ſeruiẽdũ
deo intelligit̃. Per verſũ vero reſponſorij
qui totꝰ ab vno canit̃ ſingularis ad deum
depcatio denotat̃. Adhuc reſpõſoriũ cãtã/
do quaſi ꝑ tubã vocẽ exaltamꝰ. excitando
fratres ad altiora vſqꝫ adeo vt ad laudem
ſancte trinitatis ꝑueniamꝰ dicẽtes. gl̃ia pa
tri ⁊c. Qñqꝫ aũt reſpõſoriũ tres hꝫ verſus.
ꝑut in. vi. pte ſub p̊ma dñica de aduẽtu di
cet. Reſponſoriũ qꝫ poſt verſum impfecte
recãtat̃ ad notandũ ꝙ ſi in mõte id ẽ in ſta
tu pfectiõis ſaluari nõ poſſumꝰ. ſaltem in ſe
gorũ alia via ſaluemur in ſtatu vicꝫ ĩperfe
ctionis. Adhuc ſe impleue ſiue ꝑ pte repeti
tur ad notãdũ ea q̄ viuẽtes facimꝰ imper/
fecta eẽ. ⁊ fit primo repetitio a remotiori q̄
ad finẽ. ⁊ poſtea a minus remoto. ⁊ vltimo
gloria patri ⁊c. ꝑut ſub dicta dñica de ad/
uentu dicet̃. In feſtiuis vͦo iterũ totũ perfe
cte repetit̃. ad notandũ leticiã ⁊ perfectiõeꝫ
ſctõꝝ. ¶ Oꝛõnes ſili ĩ ſingul'horis dicũt̃ ꝑ
quas pmiſſio ĩpetrãda ẽ. oꝛõ nãqꝫ petitio ẽ
Nã orare petere ẽ. ſicut exorare ẽ impetra/
re. Et ſm [illegible] greg. veracit̃ orare ẽ amaros in

ꝯpunctione gemitꝰ ⁊ nõ ꝯpoſita vͦba reſo
nare. Oratio aũt dei miſc̃diam ſignificat q̄ p
cedit ⁊ ſubſeq̄tur hominẽ in bonis opibus
⁊ iõ dicit̃ in principio miſſe ⁊ ĩ fine. Eſt au/
tẽ vltima oratio dñi ad opatios bñdictio.
Que oꝛõnes in fine dicuntur ab actibus ſu
mũtur apoſtoloꝝ. qui quando diſiunge/
bantur poſitis genibus ſuis orabant. Si
quidem oraturus ſacerdos populũ ſalutat
dicens. Dñs vobiſcũ. et hoc ideo vt illum
animet ad orandũ ꝑ ipſo ꝙ eius oratio ſit
accepta deo. ꝙqꝫ deus grãꝫ ſuaꝫ ſibi donet.
Oratiõe aũt finita iterũ orat dicẽs. Dñs
vobiſcũ. De quo ſub ti. ḋ p̊ma dicet̃. Et no
ta ꝙ oẽ officiũ preter nocturnũ. oꝛõne ⁊ be/
nedictione ꝯcludit̃. ad notandũ ꝙ dum in
hoc ſeculo ſumus neceſſe habemꝰ preſby/
teroꝝ oꝛõibus muniri. Et mos ẽ ꝙ qñ cuꝫ
famulis dei familiare habemꝰ colloquiuꝫ
cũ ab illis ſepamur benedictionem ab eis
poſcimus. In nocturnis vͦo hoc nõ fit. quia
ibi nõ fit ſepatio. ſed matutinũ ⁊ matutine
laudes cũ eo cõtinuatiꝫ canuntur. ¶ Porro
licet deꝰ ſit vbiqꝫ. tñ ſacerdos in altari ⁊
in diuinis officijs debet ex inſtitutione vi/
gilij pape verſus orientẽ orare. Vñ in eccle
ſijs oſtiuꝫ ab occidente habentibꝰ. miſſam
celebrans in ſalutatione ad ꝑplm ſe vertit.
qꝛ q̊s ſalutamꝰ facie ad faciem p̄ſentamꝰ.
prout in. iiij. pte ſub ti. de ſalutatiõe dictum
eſt. ⁊ deinde oraturus ſe ad orientẽ conuer/
tit. In eccleſijs vͦo oſtia ab oriente habenti
bus. vt rome nulla eſt in ſalutatiõe neceſſa
ria ꝯuerſio. qꝛ ſacerdos in illis celebrãs ſp
ad ꝑplm ſtat ꝯuerſus. Templũ q̊ꝫ ſalomo/
nis ⁊ tabernaculum moiſi legunt̃ ab oriẽ/
te oſtia habuiſſe. Exo. xxxviij. c. Verſus ori
entẽ ergo oramus. Primo memores ꝙ il/
le qui eſt ſplendor lucis eterne. ſedentes in
tenebris illuminauit. quãdo viſitauit nos
oriens ex alto. De quo legitur. Ecce vir ori
ens nomen eiꝰ. Cuius argumẽto in libro
ſapientie dicitur. Oportet ad ortum lucis
adorare non ꝙ diuina maieſtas localit̃ in
oriente cõſiſtat. que potentialit̃ et eſſentia/
liter eſt vbiqꝫ. iuxta illud. celũ ⁊ terram ego
impleo. ⁊ ꝓpheta. ſi aſcendero in celuꝫ tu illic

es. ſi deſcẽdero ad infernũ ades. ſ; qꝛ deũ ti
mẽtibꝰ oriẽt ſol iuſticie. q̃ illuminat oẽm ho
minẽ veniẽtẽ in hũc mundũ. Scḋo iḋ ver/
ſus orientẽ oramus vt animus noſter ſe
ad potiora ꝯuertere ammoneat. Tertio qꝛ
qui deũ laudare voluͥt nõ debẽt ad illũ ver
tere terga. Quarto ſm̃ iohẽm damaſcenũ
qui quattuor ſequẽtes rõnes ſcripſit in q̃r/
to libro canonũ. v. c. vt patriã nr̃am nos re
quirere oſtẽdamꝰ. Quinto vt chriſtũ cru/
cifixũ qui verꝰ ẽ oriẽs ꝛ ad quẽ oramus di
recte reſpiciamꝰ. Sexto vt veniẽtẽ iudicẽ
nos expectare moſtremꝰ. Ait eñ ſic idem
damaſcenꝰ ibidẽ. Deꝰ paradiſũ ſm̃ orien/
tẽ plantauit. vñ hoĩe; tranſgreſſũ exulẽ fec
ꝛ ante paradiſũ ex occidente habitare fecit
antiquã igiẗ patriã req̃rẽtes ꝛ ad ipa; aſpi
cientes deũ ad orientẽ adoramꝰ. Septimo
qꝛ dñs crucifixus ad occidentẽ reſpiciebat
iḋ ꝛ nos oramꝰ a deũ reſpiciẽtes. S; ꝛ ipſe
in celũ aſſũptꝰ ad orientẽ ſurſũ ferebatur ꝛ
ita ipſũ apl'i adorauerunt. ꝛ ita veniet quẽ
admodũ viderũt eũ eũtem in celũ. ipſũ igiẗ
expectantes ad orientẽ adoramus. Daniel
q; in babylonica captiuitate ꝛ iudei ſimili
ter verſus tẽplum orabãt. Augꝰ. tñ dicit q̃
nulla ſcriptura nos docuit verſus orientẽ
orare. Adhuc ſtãtes oramꝰ ſcõs prout ia;
p̃miſſũ eſt. vbi de pſalmis agiẗ. Orandũ ãt
ẽ in eccl'ia q̃ ad hoc inuẽta ẽ. ꝑut in p̃ma p/
te ſub ti. de eccl'ia dictũ ẽ. Vñ pſ. lxvij. In
eccleſijs bñdicite dño deo de fontibꝰ iſrael
Et alibi. Adorate dñm in aula ſcã eius. Et
illud. Introibo dñe domũ tuam. adorabo
ad tẽplũ ſanctũ tuũ in timore tuo. Itẽ pce/
ptũ ẽ corã altari hoc adorabis. Itẽ ꝓpheta.
Venite adoremꝰ ꝛ procidamꝰ ante deũ
ploremꝰ corã dño qui fecit nos. qꝛ ipſe eſt
dñs deꝰ noſter. Deꝰ. i. creator. dñs. i. redẽ/
ptor. noſter. i. ſaluator. S; cũ deꝰ ſit vbiq;
vt p̃miſſũ ẽ quare ponꝰ in tẽplo q̃; alibi eſt
adorandus. Preterea legiẗ ioh. iiij. c. q̃ cu;
mulier ſamaritana ſolutionẽ q̃ſtionis q̃ ḋ
loco adorationis inter iudeos ꝛ ſamarita
nos ſepe vertebaẗ. a chriſto queſijſſet. prẽs
inquit noſtri in mõte hoc adorauerunt. et
vos dicitis qꝛ hieroſolimis ẽ locꝰ vbi ado
rare oportet. reſpondit illi iheſus. Mulier
crede mihi. quia venit hora quando neq;
in monte hoc. neq; in hieroſolimis ſuppleñ
dum eſt. tantum adorabitis patrem. ſed v ve
ri adoratores adorabunt patre; in ſpiritu
et veritate. Quaſi dicat. Non prefero locũ
in adorando vbiq; adoretur deus. dũmta
xat in ſpiritu. id eſt pro ſpiritualibus ꝛ in ve/
ritate. id eſt eternis. Vnde apl's iquit. Tu
autem cum oraueris intra cubiculum tuũ
ꝛ clauſo oſtio ora patrem tuum. Sed licet
vbiq; ſit deus adorandus. ſpecialiẗ tamen
in eccleſia. alioquin fruſtra tãto ſtudio tan
toq; ĩpendio templum domino fieret niſi
gratius in eo adorari acceptaret. Vnḋ ſa/
lomon in templo cõſtructo ꝛ dedicato ora
uit ad dominum vt quicunq; illud aſcen/
deret orans pro peccatis ſuis vel pro qua/
cunq; tribulatione clamans ad dominu;
in his que iuſte poſtularet exaudireẗ. quã
orationis formam ſequitur eccleſia in ora
tione quã dicit in eccleſie dedicatione. Aſſi
ſtunt eñ angeli ibi adorantibus vt deuo/
tas eo; orões dño offerant ſm̃ illud. In
cõſpectu angelo; pſalla; tibi adorabo ad
templũ ſanctũ tuũ ꝛ cõfitebor nomini tuo
dñe. Hinc angelus ad thobiã. Ego obtuli
orõnem tua; dño. Requieſcunt ibi etiam
ſanctorum reliquie. q̃ nobis deuote deum
adorantibus ſuis precibus aſſequunẗ. q̃ḋ
nos noſtris meritis non valemus. ¶ In
plateis vero ꝛ in publico more phariſeo;
orare a domino ꝓhibemur. Qḋ vero apo
ſtolus ad Timotheu; inquit. Volo vos
orare in omni loco. leuantes puras manꝰ
ſine ira. ad internam ꝑtinet orationem.
In omni enim loco orat q̃ ꝑ charitatis of
ficia ꝛ opa bona vbiq; manus cordis mũ
das ad deum leuat. Ceteru; adorãdus
eſt pater ꝛ filius ꝛ ſpũſſanctus q̃niam oẽs
ꝛ ſinguli ſũt vnus ſolus ꝛ verus deꝰ. Lic;
eñ alia pſona ſit pater alia filiꝰ ꝛ alia ſpũs
ſanctꝰ. tñ prĩs ꝛ filij ꝛ ſpũſſancti vna ẽ diui
nitas. coequalis gloria coeterna maieſtas
Vna igiẗ ꝛ equalis totiꝰ indiuidue trini/
tas eſt orando. De qua ſane poteſt intelligi
quod dñs ait. Veri adoratores adorabũt

patrē in ſpiritu ⁊ veritate.nã q̄ deū veracit̄
adorat ipe quidē adorat patrē i ſpū ⁊ veri-
tate.i.in filio qui de ſe dicit.Ego ſū via veri
tas et vita.Ego ſū inquit i patre ⁊ pater i
me ē.Ideoqꝫ pater adorãdus ē i filio.⁊ fili
us in patre.⁊ ſpūſſanctꝰ in vtroqꝫ.Eſt aūt
deꝰ adorãdꝰ de corde puro.cōſcīa bona et
fide nō ficta.De corde puro.nō vt quidã fa
ciūt q̄ in ꝓſperitate deū glorificãt.ſꝫ eūꝫ in
aduerſitate blaſphemãt.d̄ quibꝰ ꝓpħa ait
Cōfitebunt̄ tibi dū benefeceris eis.ſi vero
nō fuerint ſaciati murmurabūt.De ꝯſciã
bona.nō vt quidã faciūt.q̄ ꝯ deū grauiſſi-
me peccant.⁊ poſtea temere illi ſacrificant.
De quibꝰ ait ꝓpħa.Peccatori dixit deus
q̄re tu enarras iuſticias meas ⁊ aſſumis
teſtamētū meū p̄ os tuum.illud vtiqꝫ teſta
mētū de q̊ veritas ait.Hic ē ſanguis meuſ
no.teſta.De fide nō ficta.nō vt quidã ado
rãt q̄ recte dicūt.ſed praue viuunt.q̄bꝰ dñs
improperat dicens.Hic ꝑpl's labijs me ho-
norat.cor aūt corꝝ longe ē a me.Dicūt eniꝫ
⁊ nō faciūt.Adorãdus ē itaqꝫ deꝰ corde p̄
deuotionē.ore p̄ ꝯfeſſionē.⁊ ope p̄ venerati
onē.¶Sunt aūt due ſp̄es adorationis.ſ.la
tria q̄ ſoli deo debet̄.⁊ dulia q̄ quibuſdã cre
aturis exhibet̄.vt dictū ē in.iiij.p̄te ſub q̄rta
p̄ticula canonis ſup v̄bo ſeruitutis. Rur
ſus canonice hore in ipis horis diei dicen-
de ſunt.nec obſtat illud pſalmiſte.Bn̄dicã
dñm in oī t̄pe.nec illud apl'i.Sine intermiſ
ſione orate.Quoniã bn̄dicere dñm in om
ni t̄pe ē illū ſp̄ digna cōuerſatione laudare
Sine intermiſſione orare ē oīa i dei laudē
ſeu gl'iã agere.ſicut idē apl's ait.Siue man
ducatis ſiue bibitis ſiue aliq̄d aliud facitis
in gloriã dei facite. Ceterū orationē ſaluta
tio p̄cedit ⁊ ſequit̄ ⁊ ad illã reſpōſio prout
ſub p̄ma dicet̄.Finaliter aūt poſt orōnem
d̄r.Bn̄dicamꝰ dño.qd̄ ſumptū ē de apoſto
lo vel de pſalmo vel de hymno triū puero-
rū.vbi d̄r.Bn̄dicamꝰ patrē ⁊ filiū ⁊c̄. Et d̄r
q̄nqꝫ a pueris q̄ ſunt i p̄fecte etatis.ad notã
dū oīa opa nr̄a i p̄fecta eē.iuxta illud. Im-
p̄fectū meū viderunt oculi tui.⁊c̄. Et ꝙ oīs
laus nr̄a puerilis ⁊ i p̄fecta ē ad ꝯparatio-
nē dei quē laudamꝰ.Quicq̄d eniꝫ hic dici

pōt.minus a laude dei ē.Ac ſi dicat eccl'ia.
Laudamꝰ.ſꝫ laudãdo nō ſufficimꝰ.q2 ſu-
pereminētia dei eloquiū noſtrū ⁊ itellectuꝫ
ſuperat.q2 accedet hō ad cor altū.⁊ exalta-
bitur deꝰ.Vn̄ ab oībus ꝯſequēter d̄r.Deo
gratias.q̄ꝫ placet ſicut piū ē i dei laude ſup
ari.Dicit̄ etiã a pueris ad notãdum ꝙ ſoli
pueri.i.puri a malicia.digne laudant deuꝫ
⁊ grãs agunt.Dicit̄ etiã q̄nqꝫ a maioribꝰ
ad ſignãdum ꝙ in eterna beatitudine cum
domino p̄fecti erimus laudatores.q2 i hac
vita non poſſumꝰ eſſe perfecti.¶Rurſus
poſt ſuffragia dicit̄ alia oratio que miſeri
cordiam dei ſignificat.que precedit et ſub-
ſequitur hominē in bonis operibus.Dici
tur etiam iterum bn̄dicamꝰ ⁊ deo gratias
quia ſicut dominus poſtq̄ꝫ iterum poſt re
ſurrectionē ſuam ſalutauit diſcipulos ſu-
os.benedixit eis ⁊ illi gratias referēdo illū
adorauerūt.ita ⁊ preſbyter vel alius iteruꝫ
dicta orōne dicit.Benedicamus domino.
⁊ eſt ſubaudiendū cuius membra ſumus.
⁊ in quo benedicimus.et etiam benedicit.
Chorus vero gratias agēs dicit.Deo gra
tias.quod ſumptum eſt de apoſtolo.Per
quod ſignificatur ꝙ vſqꝫ in finem vite no-
ſtre innocentiam debemus ſeruare et deo
benedicere ei pro beneficijs gratias exoluē
do.Vel benedicamus domino cū deo gra
tias eſt laus finalis ⁊ exultatio ineffabilis.
que erit in gloria cum gratiarum actione.
Vel deo gratias eſt conſummato curſu
actio gratiarū.De hoc etiaꝫ dictum eſt in
quarta parte ſub titulo de oratione nouiſ-
ſima.Sed videt̄ ꝙ potius deberet reſpon-
deri.amē.i.fiat ſeu ita ſit ſcꝫ ꝙ deus ſit bene-
dictus.Sed bene reſpondet̄.Deo gratias
vt notetur ꝙ hoc ipſum ꝙ deū benedicimꝰ
ab ipſo deo habemꝰ.¶Porro q2 quãdiu
viuimus in lubrico poſiti ſumus ⁊ a d̄mo
nibus impugnamur.quare ſemper ſancto
rum ſuffragijs indigemus.idcirco in ple-
riſqꝫ eccleſijs in ſingulis horis poſt bene-
dicamus ſuffragia ſanctorum ſubijciun-
tur.Et nota ꝙ quia totum tempus a nati-
uitate domini vſqꝫ ad feſtū purificationis
eſt de infantia ſaluatoris.ideo vt quidam

dicũt nõ debẽt fieri tũc ꝯmemorationes p̄ſerum de cruce. iuxta illud. nõ coques edũ in lacte matris ſue. nec etiã a dominica de paſſione vſqꝫ in ſabbatũ poſt pen th. vt ibi dicet̃. Hoc etiã ſciẽdũ ꝙ quia Petrꝰ ⁊ Paulus in vita ⁊ in morte nõ ſunt ſepari. prout cantat eccl'ia. iõ nec i ꝯmemorationibus ſeparãt̃ q̃ ſimul fiũt ⁊ cõiter de vtroqꝫ. ¶ Ultimo notãdũ ꝙ cãtãdi vſus a veteri teſta. ſũpſit initiũ ſicut in heſdra legit̃. De quo i pte ſecũda ſub ti. de cantore. ⁊ in q̃rta parte ſub ti. de al'ta dictũ ẽ. Et Eccl'. c. xlvij. Dedit illi cõtra inimicos potentiã ⁊ ſtare fecit cõtra altare cãtores ⁊ i ſono eoꝝ dulces fecit modulos. Et ps. Cantate ei canticũ nouũ bñ pſallite ei in vociferatõe. Celebrat̃ itaqꝫ cantus vt oñdat̃ hoies debere referre grãs ⁊ laudes deo dũ manibꝰ ceteriſqꝫ mẽbris ſatagunt agere opa quibꝰ valeant deo placere. Uſũ tñ cãtãdi qdã reprobãt. prout dictũ ẽ in pbemio. iiij. ptis. Ordinẽ cantilene in diuinis ſiue nocturnis horis credit̃ beatus Grego. plenaria ordinatiõe diſtribuiſſe cũ multi ⁊ ante ⁊ poſt eum orõnes antiphonas ⁊ reſpõſoria ꝯpoſuerunt. Et nota ſm hugonẽ de ſcõ victore. ꝙ tres ſunt ſpẽs ſonoꝝ qui tres modulos faciũt. Fit enĩ ſonus pulſu flatu ⁊ voce. pulſus ptinet ad cytharã. flatus ad tubã ⁊ organũ. vox võ ad cantũ. Hec genera muſicoꝝ antiquꝰ ꝑplꝰs in dei laudẽ exercebat. Hec aũt ꝯſonantia ſonoꝝ aſſignari põt cõcordie morum. ſi ad pulſũ cytbare. manuũ opatio. ad flatũ organi mẽtis deuotio. ad cantũ vocis ſmonis exhortatio referant̃. Bernardus i quit. Quid prodeſt dulcedo vocis ſine dulcedine cordis. frangis vocẽ. frange ⁊ volũtatẽ. ſeruas cõſonãtiã vocũ. ſerua ꝯcordiã morum vt p exemplũ ꝯcordes proximo. p voluntatẽ deo. p obedientiã magiſtro. De organo dictũ ẽ i. iiij. pte ſub ti. de ſanctiſ. Rurſus hoc triplex genꝰ muſicoꝝ ad triplicem differẽtiã officij eccleſiaſtici refert̃ ſm ſicardum epm Cremoñ. in mitrali. Nã ipſum officiũ eccleſie ꝯſiſtit in pſalmis in cantu et in lectionibꝰ. Primũ muſicoꝝ genꝰ eſt qđ fit pulſu digitoꝝ vt in pſalterio ⁊ in ſimilibus. ⁊ ad id ptinet pſalmodia. iuxta illud. Laudate eũ in pſalterio ⁊ cythara. Dicit̃ enĩ pſalteriũ a pſallum grece qđ ẽ tãgere latine. Scđm ẽ qđ fit voce ſcꝫ hũana ⁊ ad iſtđ ptinẽt lectiões. Unñ ps. Bñ pſallite ei in vociferatione. Et apl's. Lectionẽ vocẽ vocauit dicẽs. Ignorãtes ieſũ ⁊ voces pphetarũ q̃ p ſabbatũ legũt̃. Tertiũ ẽ qđ fit flatu. ſicut in tuba. ⁊ ad iſtud ptinet cãtus. Unñ ps. Laudate eũ in ſono tube. ¶ Sane rõnabilis diuerſoꝝ ſonoꝝ cõcẽtus cõcordiã varietate cõpactã ⁊ bñ ordinate ciuitatis vnitatẽ ſignificat. Suauis võ cantus fit ex diuerſis ſed nõ ex aduerſis vocibꝰ. Rurſus cãtꝰ in eccl'ia leticiã celi ſignificat. voces võ graues acute ⁊ ſupacute. innuũt tribꝰ modis pdicãdũ eẽ tribꝰ eccl'ie ordinibꝰ. propter tricеſimũ ſexageſimũ ⁊ cẽteſimũ fructum. Ul' iuxta tria volumina ſalomonis ſignificãt ordinẽ incipientiũ. pficiẽtiũ ⁊ pfectoꝝ. De choro dictũ ẽ in pma pte ſub ti. de eccl'ia. ¶ Sane ſtatutũ eſt in ꝯcilio Tholetañ. et Gerũdeneñ. vt tã miſſe ordo q̃ꝫ pſallendi q̃ꝫ miniſtrãdi ꝯſuetudo ſeruet in oĩbus eccleſijs qui in eccl'ia metropolitana ſeruat̃. Abbatibꝰ q̃ꝫ vel monachis curã aĩaꝝ habentibꝰ non licet publica officia aliter celebrare q̃ꝫ i eccl'ia epali. Quãuis augꝰ. dicat ꝙ neqꝫ ꝯ fidẽ neqꝫ ꝯ bonos mores eẽ ꝯuincit̃ indifferent̃ habẽdũ eẽ. ⁊ in eccleſiaſticis ſacramẽtis ſit de iure ꝯſuetudo ſeruanda.

De nocturnis.

Licet eccleſiaſtica officia a veſperis incipiãt. iuxta illud de veſpera in veſperã celebrabitis ſabbata veſtra. quia tamẽ ordo cõueniẽs eſt vt a tenebris pdeamꝰ in lucem ⁊ non econuerſo. ideo a noctis officio inchoemꝰ. Tẽpus autẽ nocturnũ ſignificat vitã nostram in peccatis. nocturnũ officiũ noſtri exilij ſuſpiriũ. laus matutina penitẽtie ſuffragiũ. per quã tẽdimꝰ ad lucis gaudiũ ⁊ libertatis. Uel tps ante nocturnũ ſignificat tempus i ante legẽ mortis in quo oẽs ſilebant a laudibus dei. Tempus nocturnũ ſignificat tempus legis date moiſi. Tempus laudis

matutine ſigĩficat temp⁹ grẽ a reſurrectõne
vſq3 ad finẽ mũdi in q̄ tpe deu3 laudare te/
nemur. de bonis nature. q̄ in illa hora nob̄
ↄtulit creando. de bonis grẽ. q̄ ĩ illa nob̄ cõ
tulit reſurgẽdo. ⁊ de bonis glĩe. q̄ in ea nob̄
dabit reſuſcitãdo. ¶ Sane nocturnale of/
ficiũ media nocte canit̃ ꝑpter q̄nq3 rõnes.
Primo q2 p̄mogenita egipti de nocte iter/
fecta ſũt et p̄mogenita iſraelis ſaluata. Et
igit̃ dñs nobis ſeruet p̄mogenita nrã. i. he/
reditatẽ regni celeſtis. quã3 nobis p̄moge/
nitus dei fili⁹ acquiſiuit. ĩõ et canim⁹ offi/
ciũ nocturnale. ne ſim⁹ ſicut eſau. q̄ ꝓ cōu/
lio lenticule rufe ꝑdidit primogenita ſua.
Scđo q2 dei fili⁹ fuit media nocte natus.
iuxta illud ſap. c. xviij. Dum mediũ ſilẽtiu3
tenerẽt oĩa et nox ⁊c. vſq3 a regalib⁹ ſedibus
venit tũs fili⁹ tu⁹. Ut ergo ipi⁹ natiuitati
grati ſim⁹ eũ de nocte laudam⁹. et gratias
de ipi⁹ natiuitate agim⁹. Tertio q2 xp̄s in
nocte hac hora capt⁹ ⁊ illuſus eſt a iudeis.
ea etiã hora ſpoliauit infernũ. large noctez
accipiẽdo ſc3 ante lucem. Mane võ ſurre/
xit. Media etia3 nocte ad iudiciũ venturus
aſſerit̃. Unde ſtatutũ fuit vt in die vigilia
rum paſche ante noctis mediũ dimitte nõ
liceat ip̃os expectãtes xp̄i aduentũ. vt dice
tur in ſexta parte ſub ſabbato ſancto. Jdõ
hac nocte deum laudam⁹ grãs agentes de
ipi⁹ captione. et patrũ liberatõne. eius etiã
aduentu3 ſolicite expectantes. Quarto vt
noctes delictoꝝ nrõꝝ illuminent̃. Unde
paulus et ſilas in vinculis exiſtentes. me/
dia nocte orãtes hymnũ cũctis audiẽtib⁹
dixiſſe memorant̃. vbi terremotu repẽte fa/
cto ianua ſponte patefacta eſt. et eoꝝ vicu
la ilico ſũt ſoluta. Quinto ꝑpter carnis il/
lecebras pſallendo et orando edomandas
q2 ſic dr̃ Eccĩ. xxxj. Vigilia honeſtatis do/
mat carnes. ¶ Sciendũ eſt ãt q2 ĩ p̄mitiua
eccl̃ia miſtri eccl̃ie ter de nocte interpolati3
ſurgebãt ad diuinũ officiu3 celebrandum.
tria in h̃ tpe deſignãtes. vic3 tp̄us ante legẽ
tp̄us ſub lege. ⁊ tp̄us grẽ. Surgebãt eĩ p̄mo
circa p̄mũ ſomnũ q̄n vulgus ſolet ire dor/
mitũ. Scđo circa mediam noctez. Tertio
paululũ ante diẽ. ſic ordinãtes officium vt

nocturne finite ⁊ lectões cũ ſuis reſpõſorijs
ꝑplecte eẽnt p̄uſq3 luceſceret. apparẽte võ au/
rora pulſatis cãpanis cantabãt. te deũ lau
dam⁹. et matutinas laudes. Ad p̄ma3 no/
cturnã põtifex ſol⁹ ⁊ miſtri eccl̃ie ſurgebãt.
q̄ ſine inuitatorio cãtabat̃. ꝑ eo q2 null⁹ ad
hãc inuitabat̃. Et vocabat̃ vigilia q2 habu/
it initiũ a paſtorib⁹ vigilias noctis ſup gre
ges ſuos ſuãtib⁹. In p̄cipuis tñ ſolẽnita/
tib⁹ ꝑplus tota nocte in dei laudibus ꝑſiſte
bat. ſed illud ſublatũ eſt et ieiuniũ loco illi⁹
vigilie ordinatũ. ꝑut dicet̃ in ſexta pte ſub
q̄rta feria tertie hebdomade ď aduẽtu. Ad
ſcđam nocturnã ſurgebãt miſtri ſil̃r et ↄiu/
gati tam mulieres q̄3 viri. q̄ cũ inuitatorio
dicebat̃. ad ſigĩficandũ angelos inuitantes
paſtores ad vidẽndũ regẽ natũ. Ad tertiã
ſurgebãt oẽs ↄmuniter. S3 poſtea algeſcẽ
te caritate. cũ oẽs tam miſtri eccl̃ie q̄3 ꝑplus
ſurgẽ ad nocturnũ officiũ pigritarẽt. ſtatu
tũ eſt vt oẽs media nocte ſurgerẽt. iuxta il/
lud ꝓphe. Media nocte ſurgebã ⁊c. et totũ
noctis officiũ ↄtinue cantaret. ⁊ plures ad
huc illa hora ſurgũt. Quia võ q̄dã noctur
nis delicijs pluſq̄3 dei ſuitijs vacãtes inſti/
tutõe3 hmõi nõ ſuabãt. ↄſequẽter ſtatutu3
ẽ vt ſaltem tpe vltime nocturne oẽs ſurgãt.
¶ Poteſt et dici q̄ q̄ttuor ſũt eccl̃ie hoſtes
ſupiores. i. demões malignãtes. inferiores
. i. hoĩes aduerſantes. interiores. i. ↄcupiſcẽ/
tie carnales. et exteriores. i. illecebre ſcl̃ares.
De p̄mis inq̄t apl̃s. Non ẽ nobis collucta
tio aduerſus carnẽ ⁊ ſanguinem. ſ3 aduerſus
ſpũalia neq̄cie in celeſtib⁹. De ſecũdis ps.
Supra dorſũ meũ fabricauerũt pctõres ꝓ
lõga. ini. ſ. De tertijs apl̃s. Caro ↄcupiſcit
aduerſus ſpũm. ſpũs ãt aduerſus carnem
De q̄rto Joh̃. Nolite diligẽ mundũ neq3
ea q̄ ſũt in mũdo. q2 q̄cq̄d eſt ĩ mũdo. aut ẽ
ↄcupiſcẽtia carnis. aut oculoꝝ. aut ſupbia
vite. Aduerſus hos q̄ttuor hoſtes rectores
eccl̃ie debent q̄ttuor noctis vigilias ſolicite
cuſtodire. Nam paſtores cuſtodiebant vi
gilias noctis ſupra gregem ſuũ videl3 con
ticinium gallicantũ intempeſtũ ⁊ antelucã/
nũ. ĩ qb⁹ obſeſſe ciuitatis cuſtodes vigilãt
alternatim. Primã ergo vigiliã cuſtodire

debēt ꝯtra fallacias p̄moꝝ hoſtiū. ſcđaȝ cō
tra verſutiā ſecūdoꝝ. tertiā ꝯ tertias. quartā
ꝯtra quartas. Et ideo nocturnū officiuȝ in
quattuor ē ptes diſtinctū. ſcȝ i tres noctur-
nos et matutinas laudes. qđ p̄ q̄ttuor no-
ctis vigilias ꝯ dictas q̄tuor hoſtiū pſecu-
tiones annq̄ꝰ eccl'ia decātabat. Porro in
memoriā illiꝰ laudabilis ꝯſuetudinis ⁊ de
uotōis antiq̄ꝝ in tpe eſtiuali celebrat eccl'a
nocturnū officiū in tpe p̄me nocturne. licet
q̄nqȝ tēpe eſtiuiꝰ qđ q̄dā vigilias ſub antiq̄
noīe vocant. et ſpēaliter i feſtiuitatibꝰ btōꝝ
iohānis bapt'ſte. petri ⁊ pauli. ⁊ aſſūptōis
beate marie. q̄ ſūt p̄cipue illiꝰ tpis ſolēnita-
tes. ⁊ h̄ facere incipiūt in ipo feſto bti iohā-
nis in crepuſculo. p eo q ipe fuit finis vete
ris teſtamēti. et initiū noui. Romani etiaȝ
adhuc i oībꝰ p̄cipuis feſtiuitatibꝰ totiꝰ āni
in ſero dicūt tres pſalmos et tres lectōes. q̄s
vigilias vocāt. et i nocturnis ide repetunt.
et tōm officiū i matutinū pficiūt. Rurſꝰ
in memoriā dicte deuotōis antiq̄ꝝ ter i no
cte ſurgentiū. tres nocturnos dicimꝰ. qui
⁊ inde nomē et originē habuerūt. Et no
ta q nocturna. ne. ponit̄ p hora. ſȝ noctur-
ni. noꝝ. p officio. Vel nocturna. ne. ē colle-
ctio pſalmoꝝ q̄ dicūt̄ ante lectōes in dn̄ica
vel etiā in pfeſtis diebꝰ. Nocturne i plura-
li dicūt tpa in q̄bꝰ pſalmi cantāt̄. Noctur-
ni. noꝝ. dicūt̄. ix. pſalmi et. ix. lectōes cū ſuis
reſponſorijs i ſolēnitatibꝰ. Sane per no
cturnas excubias dyaboli vitamꝰ inſidias
et ideo nocte ſurgētes. currimꝰ cāpanis audi
tis ad eccl'iaȝ. velut exercitꝰ ad militiā audi
to clāgore tubaꝝ. Aulam igit̄ regiā. i. eccle-
ſiā ingredientes ad altare inclinamꝰ. q̄a q̄ſi
regē milites adoramꝰ. et ni ei regis milites
ſumꝰ. Inclinātes āt trinā facimꝰ orōnem
dicētes ter pater noſter. ſmonē ad patreȝ et
filiū et ſpūmſanctū dirigētes. Cū ad patreȝ
loq̄mur ad mediū altaris intentōe cordis
⁊ ſtatu corporis nos p̄ntamꝰ. ppter p̄ris po-
tentiā et nr̄am pſeuerantiā. Cū ad filiū loq̄
mur ad ſiniſtrā altaris ptem nos ꝯuertimꝰ.
ppter ipiꝰ exinanitōeȝ et nr̄i lapſus offēſio-
nē. Cū ad ſpūmſanctū loq̄mur ad altaris
dextruȝ trāſimꝰ ppter ipiꝰ benignitatem. et

noſtrā grē pſecutionē. Quidā tn̄ ad h̄ ha-
bēt ſpeciales orōes. Deinde q̄dā pſalmos
graduales icipiūt. de q̄bꝰ dictū ē i phemio
huiꝰ ptis. Sacerdos itaqȝ nocturnum
inchoāns officiū. a dn̄o q̄ ē alpha ⁊ o. i. p̄nci
piū ⁊ finis. et bonoꝝ largitor oīm incipit.
Et q̄nīā ſcp̄tū ē Ioh. xv. Sine me nihil po
teſtis facere. Etiā os aperire petit ante oīa
fiducialiter ab eo q̄ dic̄. aperi os tuuȝ ⁊ ego
adīplebo illud. vt ei os apiat ad digne ipm
laudandū dicēs. Dn̄e labia mea aperies. ⁊
os meū ⁊c. Quia nō ē ſpecioſa laus dei in
ore pctōris. niſi ipe i laudē ſui illiꝰ os aperi
re dignet̄. iuxta illud pphe. quare tu enar-
ras iuſticias meas. et aſſu. teſt. m. p os tuū.
Finit etiā h̄ officiū in ipo deo dum dr̄. deo
gratias. vt initiū ⁊ finis circulariť referant̄
ad eū q̄ eſt alpha et o. Et qđ dr̄ aperies. poīt̄
tpus. p tpe. i. aperi. Rurſus petit ſua labia
aperiri. q̄nīā p̄dem i cōpletorio nos dn̄o cō-
mendauimꝰ. et os et pectꝰ ſigno crucis mu
niētes ꝯcluſimꝰ. q̄re merito nūc eū p̄catur
vt labia clauſa aperiat ad laudandū. Cho
rus v̄o ad notandū armoniā non mutata
pſona rn̄dens dicit Et os meū annū. lau. t.
Eſt ei vera armonia vt ſit credētiū cor vnū
et aīa vna. Act. c. iiij. Et i tali vnitate deus
laudat̄. Quia v̄o dyabolꝰ dei laudē abhor
ret. ppter qđ deū laudare volentē ſatagit i-
pedire. nam ꝯtemptꝰ pharao. i. diabolꝰ ſur
git i ſcādala. ideo eccl'ia ne ſuccūbat ſtatim i
peirata loqucōi licēns orat dicens alta vo
ce. Deus in adiutoriū meuȝ intēde. Choꝰ
rn̄dens dicit. Dn̄e ad adiuuandū me feſti
na. Sane p̄miſſis duobꝰ habitis vicȝ gra-
tia p quaȝ os aperit̄. et dyabolo pauxiliuȝ
dei repulſo nihil aliud reſtat niſi laudare.
Unde ſtatim eccl'ia laudans ſubijcit. Glo
ria patri ⁊c. De q̄ in phemio dictū eſt. Ve
rum q2 nō ſufficit deū laudare niſi etiā ad
laudandū alios inuitemꝰ vt q̄ audit dicat
veni. Apoc. vlť. et cortina cortinam trahat.
Exo. xx. ideo ſeq̄t̄ inuitatoriū et iuitatorius
pſalmꝰ. Venite exultemꝰ. Ubi multiplex
cauſa redditur. q̄re deo exultare et iubilare
debemꝰ. dū ibi dr̄. Quoniaȝ deꝰ magnꝰ ⁊c.
Et vltimo aſſignat̄ cā ſcȝ ne ingrati ſimus

ſicut iudei q̃ ꝓpter ſuã ingratitudinẽ ⁊ ma/
liciã terrã ꝓmiſſionis nõ intrauerũt. Un/
de dr̃ ibi. Si itroibũt i requiẽ meã. q̃ſi dicat
nõ. Inuitatoriũ aũt alta voce dr̃ q̃ꝛ mater
eccl̃ia p illud iuitet oẽs ad ꝯfitendum dño
iuxta illð. Venite filij audite me. qð notat
ſcðus vſus. Preoccupemꝰ ⁊c̃. Hinc ẽ ꝙ in
q̃buſdã eccleſijs iacẽtes ad orðem ante ma
tutinũ ante ſingula altaria ſtanm cũ audi
unt cãtari Venite exultemꝰ. choꝝ intrant.
Incipiẽs enĩ inuitatoriũ eſt q̃ſi pco. tanq̃ꝫ
tuba exaltãs vocẽ ſuaꝫ. Premittit̃ q̃ꝫ inui/
tatorio vox hũilis. ſed cũ venit̃ ad pſalmuꝫ
inuitatoriũ exaltat̃. q̃ꝛ eccl̃ia primo ſecreto
q̃i oſtio clauſo laudat deũ ꝓpter ſe. ſed po/
ſtea manifeſte ꝓpter alioſ vt ardoꝛ accẽdat
primos. Hinc ergo eſt ꝙ i p̃cipuis feſtiui/
tatibꝰ inuitatoriũ q̃i voce valde demiſſa in
choat̃. ſꝫ cũ venit ad vſum. Hodie ſi voceꝫ
eiꝰ audie. ⁊c̃. exaltat̃ ne q̃s corde forte obdu/
ratus de voce nõ audita cauſet̃. Vnð eſa.
Quaſi tuba exalta vocẽ tuã. Rurſus vo/
ce demiſſa inchoat̃. ad notandũ ꝙ in ꝑmiti
ua eccl̃ia ꝑplus clam ad fidẽ et ad xp̃m co/
lendũ inuitabat̃. Sꝫ poſtea vox exaltat̃ vt
oſtendat̃ ꝙ hodie libere inuitat̃ p̃dicatur ⁊
adorat̃. Item inuitatoriũ ip̃m ad aliquoſ
vſus illiꝰ pſalmi Venite. repetit̃ integre et
ad alios impfecte. q̃ꝛ lꝫ oẽs p ip̃m iuitatori/
um ad laudes ⁊ gl̃aꝫ dei inuitent̃. aliq̃ tñ p
fecte ⁊ aliq̃ impfecte hãc inuitatõꝫ recipiũt
Dicit aũt ſeries integre. q̃ꝛ illi inuitationẽ
integre recipiũt q̃ pfecte laudes dõ referũt.
Perfecte aũt laudes referũt q̃ nil qð non ſit
laudis iterponũt. Quia ergo ſenarius eſt
ꝑmus numerus pfectꝰ qð patet. q̃ꝛ ꝯſtat ex
ſuis ptibꝰ aliq̃ntis. ſcꝫ vno duobꝰ ⁊ tribꝰ. idõ
ſeries itegre repetit̃. Ter võ ipfecte repetit̃
ꝓpt̃ illa tria hoĩm genera q̃ ad cenã iuitari
inuitatõem nõ receperũt. ſcꝫ auari. ſupbi. ⁊
luxurioſi. vt dicet̃ i. vi. pte ſub ſcðã dñica pꝰ
pente. Vel ꝓpter nr̃am i tribꝰ. ſcꝫ in corde.
in ore. et in ope ipfectõeꝫ. Ceteꝝ epiphanie
officiũ iuitatorio caret. ꝓut ibi i ſexta parte
dicet̃. et et̃ mortuoꝝ officiũ. niſi funere pſen
te. q̃ꝛ in illo officio xp̃i exequias imitamur.
nõ eẽi in paraſceue dr̃. ¶ Adhuc q̃ꝛ nõ ſuffi
cit deũ ore laudare. niſi ⁊ mẽte laudet̃. ideo
poſt inuitatoriũ ſubijcit̃ himnꝰ. i. laus dei.
Item q̃a poſt inuitatõeꝫ ꝯſequent̃ multi
deũ cum leticia laudant. iuxta illud. audi/
uit ⁊ letata eſt ſyon. idõ poſt inuitatorium
cantat̃ cõmuniter himnꝰ. Ternõ dr̃ him/
nus in ſignũ ꝙ ſicut legit̃ in actibꝰ apl̃oꝝ
gentes gauiſe ſunt q̃a ad fideꝫ vocate ſunt
¶ Porro q̃a iterũ non ſufficit laus oris ⁊
cordis niſi et opus ſequat̃. q̃a fides ſiñ ope/
ribus nõ ꝓdeſt. imo mortua eſt. iõ pꝰ him/
nũ ſequunt̃ pſalmi q̃ bonam operatiõem
deſignant. Dicunt̃ etiã antiphone q̃ ſigni/
ficant caritatem ſine qua opus non ꝑficit.
et perſiculi de q̃bꝰ in ꝓhemio dictum eſt.
¶ Poſt vſus ante lectõẽs p quas doctri/
nam habemus dr̃ oratõ dñica. Primo ad
notandũ ꝙ q̃ eget ſapiẽa et intellectu doctri
ne. poſtulet illam a deo. q̃ ſm beatum Ja/
cobum dat affluenter oĩbus et nõ impro/
perat. Secundo vt ipiꝰ orõnis auxilio pro
ficiat nobis vſus intentio. Tertio vt per il/
lam dyaboli temptatõnes pellantur. Ille
enĩ ſentiens nos velle lectõnes legere. i qui/
bus ſanctoꝝ victorie contra ipſum habite
legunt̃. ſatagit nos a eius ipugnare. Vñ
nos illa oratõne munimus. Dicitur autẽ
ſecrete. p qð ſecretum regis conſilium itelli
gitur. vt ꝓpoſite ſimilitudinis ꝓſequamur
exemplum. et vt diligentiꝰ capiatur. vel q̃a
in ea loq̃mur deo. Ultima tamen pars pa
tenter concludit̃ vt pateat ad q̃d oratõ ipa
dicatur ſcꝫ ne lectoꝛ p fantaſiam temptatõ
num efferatur. et auditora lectõnis intelle
ctu et ꝓfectu fraudetur. De hoc ſub titulo
de ꝑma dicet̃. Per p̃ces vero q̃ dñicã oratõ/
tõem ante lectiones ſequũtur imploratur
ſanctoꝝ interceſſio ad obtinendũ qð in ipa
oratõne poſtulatur. Oramus enĩ dñm vt
mittat operarios in meſſem ſuam. et aperi
at coꝛ noſtrum in lege ſua. et in p̃ceptis ſu/
is. ne ſemen verbi dei quod auditum ſumꝰ
aut volucres comedant. aut ſpine ſuffocẽt
aut in petra vbi non habet hũorem areſcat
¶ Conſequenter lectiones que ſũt doctri/
na ſubijciũtur. et poſt lectõẽs reſponſoria.
q̃ bona opa ſignificant. De q̃bꝰ in ꝓhemio

dictū eſt. ¶ Illud aūt ꝯſiderandū eſt ꝙ in dieb⁹ feſtiuis et dñicis tres dicun⁹ nocturnas. in ꝑfeſtis vnā. Siq̄dem in trium nocturnoꝝ officijs tria tp̄a repſentam⁹. ſcilicʒ temp⁹ ante legē. temp⁹ ſub lege. ꝛ temp⁹ grē q̄ꝝ q̄ðlibet tribus diſtinctōib⁹ variat̄. Tempus ante legem has diſtinctiones habuit. Prima fuit ab adam vſqʒ ad noe. Scd̄a a noe vſqʒ ad abraam. Tertia ab abraaʒ vſqʒ ad moiſen. Temp⁹ ſub lege has diſtictiones habuit. Pria a moiſe vſqʒ ad dauid Scd̄a a dauid vſqʒ ad tranſmigratōeʒ babilonis. Tertia a tranſmigratione babilonis vſqʒ ad xp̄m. Temp⁹ v̄o grē has diſtictōnes habuit. Prima diſtinctio fuit apoſtolice et euangelice p̄dicatōis. Scd̄a tempus inpugnatiōis p hereſes emergentes. Tertia temp⁹ pacis qñ ſcʒ hereſes eliminate ſunt. Recte aūt tres nocturni p̄ēs ſeu fideles vtriuſqʒ tp̄is ſignificant. q̄ vigilantes p dei laudē ad eternā p̄uenient laudē. Vnd̄ ap̄ls. Om̄es ſtabimus ante tribunal iudicis. et nos q̄ viuim⁹ et q̄ reſidui ſum⁹ nō p̄ueniem⁹ eos q̄ dormierūt. Quia ergo illi bonis inſiſtētes opib⁹ bene vigilauerūt. merito ꝛ nos vt eoꝝ meritis trinitati placere. et nouē ordinib⁹ angeloꝝ ſociari poſſim⁹. ī nocturnali officio ſub antipħaꝝ pſalmorū v̄ſuū lectionū reſponſorioꝝ nouenario deo laudes canim⁹. Antipħe ad dilectōeʒ. pſalmi ad actionē. v̄ſus ad exercitatōnem. lectōes ad dei cognitōʒ. reſp̄ōſoria ad gaudiū ꝛ cantū p̄tinēt angeloꝝ. Nouenarij v̄o antipħaꝝ. pſalmoꝝ. lectionū. et reſp̄ōſoriorū. p eodē accipiunt̄ q̄ntum ad numeri ſig̃ficationē. De hetiā dicet̄ in. vj. pte ſub feſto natalis et ſub feria q̄nta cene dn̄i. et ſub ti. d̄ vij. dieb⁹ poſt paſca. In q̄buſdam tamē eccleſijs quando d̄r Te deū laudam⁹. nonū reſponſoriū nō d̄r. Premiſſas itaqʒ trium temporꝝ nouē diuerſitates ſeu diſtinctōes inuenim⁹ in nocturnis ſolenitatuʒ ſctōꝝ et dominicaꝝ. In ſolēnitatibus enī ſanctorū tres nocturnas celebrātes imitamur excubias celeſtis hierlm. q̄ edificat̄ vt ciuitas ꝛ ꝯſeruat̄ p āgeloꝝ excubias. q̄ trini trinas diſtinguūt. dum ter tria trinitati ꝯcinunt ſicet nos q̄ in illā credim⁹ tres nocturnas celebramus. Imitamur etiā in hꝯ p̄mitiue eccl̄ie tres interpolatas excubias q̄ ter in nocte ſurgebant ad ꝯfitendū dn̄o vt p̄miſſū ē Siq̄dem canimus. ix. antiphonas. ix. pſalmos. ix. lectōes. et. ix. reſponſoria. videlicet ī vtroqʒ nocturno tres. ſiue tria. ad notādū om̄es electos q̄ fuerant ante legem ſub lege et ſub gratia aſſociatos eē in cognitiōe ſcte trinitatis. ix. ordinib⁹ angeloꝝ. ꝛ in celis ip̄i trinitati ꝯgaudere. et vſqʒ in fine ſociabūt̄. Sicut aūt angeli p̄ores electis fuerūt. ita ꝛ pſalmi lectōes p̄cedūt. ¶ In dn̄icis quoqʒ dieb⁹ in q̄b⁹ aliud feſtū nō occurrit tres nocturnos celebram⁹ Et dicūtur in p̄mo nocturno duodecim pſalmi et tres antiphone. quaꝝ quelibet reſp̄ōdet quattuor pſalmis. ꝛ in pleriſqʒ locis vnum Gloria patri quattuor pſalmus reſp̄ōdet ¶ Sane dominicam diē dn̄s ſua reſurrectōe glorificauit et in ea angeloꝝ ꝯſortiū p̄meruim⁹ Unde dn̄ica nox dn̄icam reſurrectōʒ nob̄ ad memoriā reducit. ꝛ et reſurrectōeʒ oīm fideliū q̄ ab initio mūdi fuerūt ꝛ vſqʒ ad finē ſeculi futuri ſūt. q̄r ī reſurrectōe dn̄i oīm electorū reſurrectio ſig̃ficata eſt Primum nocturnū recolit tp̄us ante legē. tp̄us ſcʒ legis naturalis. duodecim pſalmis illi⁹ recolit reſurrectōneʒ oīm ſctōꝝ illi⁹ tp̄is p̄ſertim. xij. p̄riarchaꝝ q̄ tūc maxie viguerūt ꝛ vigilauerūt a q̄b⁹ p̄plus dn̄i in. xij. tribub⁹ fuit ppagatus. q̄ fuit dn̄o p̄plus peculiaris. ſicut in tp̄e grē. xij. ap̄li p ceteris p̄fulſerūt Quaternari⁹ pſalmoꝝ numer⁹. iiij. p̄ncipales ſeu cardinales v̄tutes p̄tēdit. vicʒ prudētiā. iuſticiā. fortitudinē et tp̄antiā. q̄s credim⁹ ſctōs patriarchas ſuo tp̄e p ceteris habuiſſe ꝛ alijs exemplo mōſtraſſe. Tres antipħe fidē ſctē trinitatis ſiue dilectōeʒ ī ea oſtēdūt. Quaꝝ quelibet r̄ndet q̄ttuor pſalmis. Nā q̄ libʒ tenēs fidē ſctē trinitatis q̄ttuor p̄miſſis v̄tutibus ē q̄drat⁹. Ciuitas eñi q̄dro poſita ē. ſicut h̄r ī apoc. c. penul. Ioō āt q̄ttuor pſalmi ſb̄ vno Glīa dicūt̄ nec ſepant̄. q̄r q̄ttuor p̄miſſe virtutes inſepabiles ſūt. ſʒ q̄ hʒ vnaʒ hʒ oēs. ſicut pbat aug⁹. Item in eo ꝙ ſub vna glorificatione trinitatis q̄ttuor pſalmi copulāt̄ oſtēt̄

dicit dictos patriarchas in vna fide trinita/
tis dictas q̄tuor v̓tutes habuiſſe ⁊ ceteris
exēplo mōſtraſſe. Verū q̄dā oēs pſalmos
ꝑme nocturne ſub vna antipħa cātant. ad
notādū delectatōꝫ quā hn̄t ī cognitōe trini/
tatis. Quidā et ad quēlibet pſalmū dicunt
glīa. ſꝫ ꝑ tres antipħas eos diſtinguūt. q2 q̄/
libꝫ tenet ex ſuo dono reddere laudes trini/
tati ex hac delectatōe quā hꝫ ī cognitōne tri
nitatis ¶ Et attēde q2 ī ꝑma diſtīctōe tꝑis
ante legē vigilauerūt abel enos enoch ⁊ la
mech. qđ ī ꝑmis q̄ttuor pſalmis innuitur.
Beātus vir cātat abel. q̄ tāq̄ꝫ lignū plātatū ſe
cus decurſus aq̄ꝝ dedit ī tꝑe ſuo fructū iu/
ſticie. dum ꝓ iuſticia ꝯſeruāda ſuccubuit.
Quare fremuerūt cātat enos. q̄ dn̄o ī inmo/
re ſeruiuit. dū nomē dn̄i inuocauit. Dn̄e qđ
multiplicati ſūt. cātat enoch. quē dn̄s ſuſce
pit dū eū ī paradiſū trāſtulit. Dn̄e ne in fu/
rore. cātat lamech. quē dn̄s exaudiuit dū ei
talē filiū dedit. q̄ genꝰ hūanū a furore dei ī
archa ſaluauit. Quia igit̄ q̄ttuor dūtaxat
pſalmi dicūt̄. ideo duo pſalmi de matutina
li officio ſſtrahūt̄. vicꝫ Cū inuocarē. ⁊ Ver
ba mea. Et ideo illi ponūꝰ q̄ꝫ alij. q2 ꝑmꝰ ſꝑ in
ꝯpletorio. et ſcđus ī ſcđa feria ad laudes dr̄
¶ In ſcđa v̓o diſtinctōe ꝑmi tꝑis vigila/
uerūt noe ſem heber ⁊ phare. qđ ī ſeq̄ntibꝰ
q̄ttuor pſalmis innuit̄. Dn̄e ds meꝰ. cātat
noe. quē dn̄s in iſta generatōe iuſtū īuenit
⁊ ideo aq̄s ꝑſeq̄ntibꝰ ſaluū fecit. Dn̄e dn̄s no
ſter. cantat ſem. quē dn̄s glīa ⁊ honore coro
nauit dū eū ſuꝑ frēs ꝑꝰs bn̄dictōe ſblima/
uit. Cōfitebor tibi. cātat heber. q̄ mirabilia
dei narrauit. cū ciuitatē gigātiū diſſipauit
In dn̄o ꝯfido. cātat phare. q̄ ī vrbe caldeo/
rū poſitꝰ ī dn̄o ꝯfidit. cꝰ ꝑs calicis ignis et
ſulphur extitit ¶ In tertia diſtinctōe ꝑmi
tꝑis vigilauerūt abraam yſaac iacob ⁊ io/
ſeph. qđ ſeq̄ntes pſalmi declarant. Saluū
me fac. cātat abraā. quē deꝰ ſaluū fecit in cꝰ
tꝑe ſctūs d̓fecit. q2 ydolatre fuerūt. Uſq̄ꝫ q̄
cātat yſaac. quē dn̄s in ſacrificio reſpexit.
Dixit inſipiēs. cātat iacob. qui ſpes dn̄i ſuit
Unā ibi dr̄. Exultabit iacob ⁊ letabit̄ iſrael.
Dn̄e q̄s habitabit. cātat ioſeph. q̄ fuit ſine
macula. dū adulterū recuſauit. Scđm

v̓o nocturnū dn̄icale ſiue tres pſalmi q̄ tūc
dicūt̄ cū tribꝰ antiphonis. ⁊ tribꝰ glorifica/
tionibꝰ recolūt reſurrectōeꝫ eoꝝ q̄ ſub lege
moſaica fuerūt. ⁊ lꝫ tūc mlti ſcti fuerūt tn̄ tres
ordines fuerūt. ſcꝫ legiſlator cū ſuis imita/
toribꝰ. ⁊ pſalmiſta cū ſuis. ⁊ ꝓphe. Fuerūt
nāq̄ꝫ aliq̄ doctrina legis ꝯtēti. Fuerūt etiā
aliq̄ q̄ cū dauid vel ad modū ipiꝰ dn̄o pſal
mos decantauerūt ante archā eiꝰ Fuerūt
⁊ ꝓphete q̄bꝰ datū fuit corrīgē ꝑplm doctri/
na ⁊ ſapīa ſibi a deo data ⁊ ꝓdicere eis futa.
Ppt̄ hos tres ordines tres pſalmos dicimꝰ
et q2 iſti ſeruierūt trinitati cū delectatōe ſpi
rituali. ideo ad ſingulos dicimꝰ glīa patri cū
antipħa Qui āt oēs pſalmos ꝑme noctne
dicūt ſub vna antipħa. et oēs ſcđe noctur/
ne ſub tribꝰ ħ attēdūt. q2 ⁊ ſi illis q̄ fuerūt tꝑe
legis nature. reuelata fuerit aliq̄ntulū veri
tas. illis tn̄ q̄ fuerūt ſub lege moiſi magis. ⁊
inde maior eſt eis exultatio. qđ notat anti/
phonaꝝ triplicatio. Preterea illis q̄ fuerūt
ſub lege nature. ꝓmiſſa fuit hereditas. ſed
his q̄ fuerūt ſub lege moiſi collata ¶ Et no
ta q2 in ꝑma diſtinctōe tꝑis legis vigilaue/
rūt ſacerdotes vt aaron cū docuit. q̄s expri
mit pſalmꝰ Cōſerua me. q̄ꝝ dn̄s ꝑs fuit he
reditatis ⁊ calicis. In ſcđa iudices vt gede
on dū iudicauit. q̄s exꝑmit ꝑs. Exaudi do
mine iuſticiā meā. q̄ꝝ iudiciū ꝓdijt de vul/
tu oīpotētis. In tertia reges. vt ſalomō dū
ꝑplm rexit. q̄s inſinuat ꝑs. Diligā te. q̄s do
minꝰ ꝯſtituit ſuꝑ gētes ¶ In tertio v̓o no
cturno tres ꝑs. dicimꝰ recolētes reſurrectō
nē oīm illoꝝ q̄ tꝑe grē ſiue ī nouo teſtamē/
to in tribꝰ mūdi ꝑtibꝰ. ſcꝫ aſia. africa. ⁊ euro
pa viguerūt ⁊ vigebūt. Et q2 tꝑe grē marie
facta ē reuelatio ⁊ ipletio v̓itatis. ideo pſalmi
illi cantāt̄ ſepiꝰ cū antiphonis habentibus
allā ad maiꝰ gaudiū deſignādū. ꝓut pleni
us ī ſexta ꝑte ſub natali dicet̄. Hinc etiā eſt
q2 in q̄buſdā eccleſijs ſꝑ in oī tertio nocīno
ſiue dn̄icali. ſiue feſtiuali. lctōnes ex nouo
teſta. ſubijciūt̄ ſcꝫ expoſitōes euāgelioꝛum.
Et dr̄ Te deū laudā ¶ Et attēde q̄niā in
ꝑma diſtinctōe tꝑis grē vigilauerūt aplī q̄
exꝑmūt̄ in ꝑs. Celi enarrāt. q2 ī oēm terraꝫ
exiuit ſonꝰ eoꝝ. In ſcđa martires. q̄s d̓cla/

rat ps. Exaudiat te. qꝛ dñs pterit eoſ in die
tribulatiõis eoꝝ. In tertia ꝯfeſſores. q̊s in-
nuit ps. Dñe ĩ vtute. q nõ ſunt fraudati vo
lũtate labioꝝ ſuoꝝ. Illud ergo ĩtereſt ĩter
xij. ps. pmi nocťni q ſine antiphonis dicũť
qꝛ ñ q̃libet eoꝝ hꝫ antiphaꝫ. ⁊ tres pſalmos
alioꝝ nocturnoꝝ q̃ cũ antiphonis dicũtur
q̃d inteſt int. xij. pñarchas q̃ pegrini erãt ⁊
ſperabãt hereditatẽ quã eoꝝ poſteri poſſe-
derũt. ⁊ eoꝝ poſteros q̃ trã pñb⁹ eoꝝ pmiſ
ſã hereditauerũt. Int illos q̃ꝫ tres ps. tertij
nocturni q̃ dicũť cũ antiphonis habẽtibuſ
alla. ⁊ illos ſcdi nocťni q̃ dicũť cũ antipho-
nis ſine alla illõ inteſt. q̃d inteſt int illos q̃
habuerũt teſtamẽtuꝫ imutandũ ⁊ eoſ q̃ hñt
nõ imutãdũ Maioꝛ nãqꝫ ẽ gloria tõ noui
q̃ꝫ veteris teſtamẽti. ⁊ de pceptis q̃ꝫ d̃ pmiſ-
ſis. ¶ Premiſſi igiť tres nocťni ſũt illi tres
ãni ficulnee quã dñs inutilẽ ĩuenit dicens
de illa. Dimitte me vt ſuccidã. Et reſponſũ
eſt ei. Adhuc dimitte eã h anno vt circũ fo-
diã eã ⁊ mittã ſtercora. Cãtam⁹ ei in pma
nocťna vt recolẽtes facta patruꝫ q̃ ſub lege
naťe fuerũt. nõ inutiles inueniamur. Can
tam⁹ etiã ĩ ſcda ⁊ tertia vt recolẽtes fctã pa-
trũ q̃ ſub lege moſaica ⁊ q̃ etiã añ nos fue-
rũt ſub lege grẽ. nõ inutiles ĩueniamur Et
ſi ĩutiles ſim⁹. opoꝛtꝫ q̧ paſtoꝛ noſter fode-
at circa nos dicẽſ. reducẽdo nob̃ ad memo
riã moꝛtẽ illoꝝ q̊s vidim⁹ paulo añ floꝛere
Fili vide q̃ꝫ foꝛtis fuit ille. q̃ꝫ nobilis. q̃ꝫ di-
ues. q̃ꝫ potẽs. ⁊ ecce ad monumẽtũ trãſiuit
opoꝛtꝫ etiã vt ſtercoꝛa ponat. pctã videlicꝫ
añ oculos nrõs ponẽdo. ⁊ ſi h ñ hꝫ effectũ
dicat. In pñõ ẽ q̧ dñs ad radiceꝫ arboꝛis
ſecurim ponet. ⁊ ſi te inutilẽ ĩuenuet in ignẽ
eternum vbi perpetuo cõbureris proijciet
¶ Dicto d̃ nocturnis feſtiuitatũ ⁊ dñicaꝝ
nũc d̃ nocťnis ferialib⁹ ſiue nõ ſolẽniũ die-
rũ pauca dicam⁹ Et q̃d ẽ ĩ ill⁹ dici⁹. xij. pſal-
mos vt nos d̃o debere ſuire ĩ. xij. noctis ho
riſ oſtendã⁹. cuilibꝫ hoꝛe vnũ pſalmũ attri
buẽtes. cũ nõ poſſim⁹ iugiť d̃o ſeruire. put
ĩ phemio dictũ ẽ Olim q̃dem varie pſalmi
canebanť. Nam alij q̃nq̃ginta. alij plures.
alij pauciores dicebãt. Sꝫ ãgelo reuelante
prẽs ꝯuenerũt vt. xij. dicerẽť. Qui pſalmi

bini ⁊ bini dicũť. ad notãdũ q̧ ſine caritate
q̃ ad min⁹ int duos cõſiſtit laudes nrẽ vel
opa nrã nihil pſũt. In q̃buſdã tñ eccleſijs
ĩ dieb⁹ pfeſtis int duos pſalmos glã patri
ĩterponiť. ad notãdũ q̧ xps ẽ dĩ ⁊ hoĩm me
diatoꝛ. In alijs v̉o eccleſijs duo pſalmi ſb
vno glã pñ terminãť. ad notãdũ q̧ laudes
nrẽ tũc d̃o accepte ſunt ſi ĩ caritate manẽã⁹
et ſic ĩter duos pſalmos nihil ĩterponũt. qꝛ
ĩter deũ ⁊ pximũ ĩ q̃ꝝ dilectiõe caritas ꝯ̃
ꝯſiſtit mediũ ñ habeť. Et ſm h ĩ. xij. pſalmiſ
ſeries tantũ glã pñ dĩ. ſic ſex ſũt mũdi etates.
Preterea ſic hoĩ a natiuitate vſq̃ꝫ ĩ fineꝫ vite
ſex etates naturaliť accidũt. ita ĩ q̃ndiano
nocťno ſexies dĩ glã pñ. vt recolã⁹ qꝛ vſq̃ꝫ ĩ
fineẽ ĩ dilectõe pſeuerare debẽ⁹ Propť eãdẽ
etiã cauſã tũc ſex antiphe dicũť. q̃ q̃d ſigni-
ficẽt ĩ phemio dictũ ẽ. Vel ppť ſex opa mi-
ſericoꝛdie. q̃ ſi obſuauerim⁹. d̃ tenebris h⁹
noctis vel moꝛtis ad veraꝫ lucẽ ⁊ vitã pue-
niem⁹ eternã. Tres q̃ꝫ lctões q̃ tũc dicunť
doctrinã electoꝝ triũ tpm̃ ſignificãt. Et cum
ĩpis ĩterpolate tria reſpõſoꝛia dicũtur. ad
notandũ q̧ q̃cq̃d electi ĩ tribus tpib⁹ do-
cuerũt. ⁊ q̃cq̃d ĩ trib⁹ etatib⁹ agim⁹ ad dñi
trinitatẽ referim⁹. ⁊ trinitatẽ ĩ fide ſpe et ca-
ritate gloꝛificam⁹ Reſpõſoꝛia ei a reſpõdẽ
do dicũť. Ad h tres lectões dicũť. quia dñs
tres poſuit vigilias dicẽs. Si ĩ pma. ſi in ſe
cũda. ſi ĩ tertia vigilia venerit. ⁊ ita ĩuenerit
beati ſunt ſui illi. Que tres vigilie tres eta-
teſ deſignãt. ſcꝫ puericiã. iuuẽtutẽ. ⁊ ſenectu
tẽ. in q̃b⁹ bene vigilãdo deũ laudare debẽ⁹
Et nota q̧ pſalmodia triũ nocturnoꝝ tam
dñicaliũ q̃ꝫ ferialiũ dieta vocať. Vñ exo. c.
iij. Viam triũ dieꝝ ibimus in ſolitudinẽ.
¶ Sane greg. vij. ꝯſtituit vt in die reſurre
ctionis vſq̃ꝫ in ſabbatũ in albis. ⁊ ĩ die pen
tecoſtes vſq̃ꝫ ĩ ſabbatũ eiuſdẽ tres pſalmi
tãtũ ad nocťnos. tres q̃ꝫ lctões dicãť. Om-
nib⁹ v̉o alijs dieb⁹ p totũ annũ ſi feſtiuitaſ
eſt nouẽ lctões legant. alijs v̉o dieb⁹ ſcꝫ fe
rijs. xij. ps. et tres lectões leganť. In dñicis
v̉o dieb⁹ exceptis dñicis paſche ⁊ penteco-
ſtes. xviij. pſalmi et. ix. lectões dicãť. Illi ãt
q̃ ſingulis dieb⁹ pter hebdomadas paſche
et pentecoſtes tantũ tres pſalmos ⁊ tres le

ctiones dicūt nō ex regula ſcōꝝ patꝝ. ſed ex
faſtidio hꝫ facere ꝯprobāt. ¶ Nocturnis fini
tis cāpane pulſant. ⁊ te deū laudā⁹ alta vo
ce cantat̄. ad notandū ꝙ maïſeſte et mirifi-
ce eccl'ia tpe grē laudat deū. et ad ſiḡficādū
ꝙ ſi bonis opib⁹ doctrine ſancte bn̄ reſpon
derim⁹ ad celeſtē laudē cū āgelis ꝑuenie⁹.
Cāpanis q̊ꝫ tūc alta voce fact⁹ gaudiū muli-
eris ꝺ dracma ꝑdita inuenta deſignat. Q̄
vō finis eiuſdē cātici ibi. Per ſingulos di-
es ꝛc. et alij verſus ſequentes altius canūt
ſiḡficat ꝯgratulatōꝫ vicinaꝝ. quā mulieri
ꝑpter dracmā repertā fecerūt. Cōpulſatio
vero campanaꝝ ꝯuocationē vicinaꝝ rep-
ſentat. In q̇buſdam etiā eccleſijs lumina-
ria accendunt̄. Nam ⁊ mulier ipa lucerna
accenſa totam domū euertit. Hoc etiā ſiḡ-
ficat ꝙ eccl'ia catholica ꝑ xp̄m extrahitur ꝺ
inferno. Uel ipe himn⁹ funurū gaudiuꝫ et
leticiā repſentat. quā eccl'ia requieſcēs a la-
borib⁹ ſuis eſt in die iudicij cōſecutura. Et
eſt ſciendū ꝙ cum btūs ambroſius beatū
auguſtinū de manicheis ꝯuerſum bapti-
ſaſſet dixit. Te deum laudamus. Auguſti
nus vero reſpondit. Te dominuꝫ confite-
mur. Et illo dicente. Te eternū patrem. ille
reſpondit. Tibi om̄es angeli ꝛc. Et ſic toū
illum himnuꝫ alternatim compoſuerunt.
¶ Poſt te deū laudam⁹. vel qn̄ illud non
dr̄. poſt om̄es lectōes et reſponſoria dr̄ ver-
ſus a ſacerdote. ꝑ quem excitat audientes
vt in dei laude ꝑmaneāt. Et dr̄ voce magis
dimiſſa. ad notandum ꝙ nō ꝓdeſt clamor
vocis niſi aſſit clamor cordis ¶ Uerū bea
tus Benedict⁹ aliter officiū noctis ordina
uit. nō tn̄ diſſentiens a p̄miſſa eccl'ie ordina-
tione. vel illi in aliq̊ contradicens. ſꝫ ordini
ſuo q̊dam peculiare ꝯſtituēs. Ipe nāqꝫ
inſtituit ſemel dicere. Deus ī adiutoriūm
meū intende. et ter. Dn̄e labia mea aperies
ꝑpter reuerentiā vnitatis et trinitatis. De-
inde pſalmuꝫ. Dn̄e q̇d multiplicati. eo ꝙ a
ſomno ſurgens dicit in eo. ego dormiui et
ſomnuꝫ cepi ꝛc. Deinde in p̄mo nocturno
ſex pſalmos et q̄ttuor lectiones cū totidem
reſponſorijs cātari inſtituit. et totidē ī ſcd̄o
ꝑ hꝫ vitā ꝯtemplatiuā innuens et actiuam
Denari⁹ eī pſalmoꝝ numer⁹ vitam deſiḡt
actiuā. in q̄ ſex miſcd̄ie opa ꝯuenit exercere
ſi q̇s ad ꝯtēplatiue vite ꝑfectōneꝫ voluerit
ꝑuenire. q̄ ꝑ q̄tuor euāgelia deſignat̄ ⁊ per
q̄ttuor lectiones ſimiliter figurat̄. Quater
narius q̇dem numerus apud monachos
quadratam ſtabilitatē. et euangelicam in
ſanctis exp̄mit. ſeu q̄druplicē ſenſū ſcp̄tura
rū ꝑpt̄ q̄drigas aminadab. i. hiſtorialē. alle
goricū. tropologicū. et anagogicū. In ter-
tio vō nocturno tria cātica cātari inſtituit
in laudē trinitatis. a q̄ nobis vite ꝑfectōem
dari cū caritate credim⁹ ⁊ ſperam⁹. Cātan
tur aūt illa cantica cū all'a. q̇d ē canticū ce-
leſtis leticie vt ꝑ hꝫ totā trinitatē eē dignam
celeſti laude oſtendat̄. et ad quā plene lau-
dandā nō ſufficit laus hūana. Quattuor
vō lectōes de euāgelio q̄ ſequūt̄ ſiḡficāt ꝙ
laudatores dei ꝑ q̄ttuor euāgeliſtaruꝫ do-
ctrinā debēt eē q̄tuor v̓tutib⁹ inſigniti. per
q̄tuor etiā reſponſoria laudātiū alacritas
deſignatur. Sꝫ ne hꝫ bonū agētes illud ſibi
aſcribāt. ſꝫ totū dī laudi attribuāt. et ſe illi⁹
ſeruos oñdāt ſubiūgit̄. Te deū laudam⁹.
Poſtea legit̄ euāgeliū q̇d ſiḡficat denariū
id ē. vitā eternā. q̄ digne deū laudātib⁹ in fi-
ne reddet̄. Ad q̇d ſequit̄ amen. i. fiat nobis
q̇d ex euangelio credim⁹ et ſperam⁹. Him
nus vō q̄ ſequit̄ ſcꝫ Te decet laus ꝛc. gau-
diū q̇d ſancti poſt laborē habēt de remune
ratione denarij ſiḡficat. Monachi āt nun
q̄ꝫ nouē lectōnes dicūt niſi ī exequijs mor-
tuoꝝ. Unde et triduo ante paſca nouē di-
cūt q̄ exequias dn̄i repn̄tantes. Ad laudēs
aūt inſtituit pſalmū illū. De⁹ miſereat̄ nr̄i.
p̄mo abſqꝫ antip̄ha decantari. Tum q̊a te
nebris faniſcentib⁹ diluculo matutine lau-
des cantantur. et in eo dr̄. Illuminet vultū
ſuū ſup nos. Tum q̊ꝛ hoc officiū ad domi
ni ꝑtinet reſurrectionem. ꝑ quā accepimus
miſcd̄iaꝫ et bn̄dictionē. Rurſus monachi
dn̄icam orōem in voce dicūt ꝑpter ſimpli-
ces q̄ eam nō intelligūt. aut obliuiſcūt. et ꝑ
pter verſutos q̄ ſpinā odij gerentes ī corde
fratrem odiūt. nolentes dicere Dimitte no
bis debita noſtra ſicut et nos dimittimus
de. no. Hoc igit̄ dicere cōpellūt̄ in publico

vt purgent ab illo vicio. tam ī fine noctis .i. ī matutīs laudib⁹. q̄z ī fine diei .i. in vespis. vt noctē aut diē nō ptrāseāt sī recōciliatōe frīs. In alijs āt horis n̄ dicit ī voce qꝛ sepe ɔtigit fratri frēm irasci. ⁊ q̄dā furoris ipetu ɔmoueri. q̄ lꝫ stati aīm n̄ cohibeat. expectād⁹ tñ ē ad veniā. Sufficet ei si sol n̄ oriāt sup iracūdiā ei⁹. nec et occidat. sic dicit aplus. Dicūt etiaꝫ q̄tuor solūmodo psalmos ad vespas. put i. vj. pte sb ti. d tpe aduēt⁹ dicet.

¶ Nō vacat etiā a misterio q̄ monachi se toto corpe ab oriēte ī occidētē girāt. significātes deū vbiqꝫ adorandū fore. q̄ vbiqꝫ psentē. vel qꝛ rōnabili motu ab ortu nr̄e natiuitatis vsqꝫ ad occasū mortis eū seq̄ tenemur sicut ⁊ firmamētū naturalit vtit ab oriēte ī occidentē. Hoc et q̄dā designāt ecclie ī q̄b⁹ dicētes. glā patri se inclināt ad oriētē. ⁊ subdētes. sicut erat ⁊c. se vtūt ī occidētē. Deuotio ei ī diuinis officijs ē suāda. Quia vō monachoꝝ officiū ad nos nō ptinet ad psens de illo sufficiat hoc dixisse ¶ Item nota q̄ monachoꝝ ordo figuraꝫ cherubin q̄ int angeloꝝ ordines eximior p̄dicat habere. pbatur Nā sicut cherubin ita ⁊ monachi sex alis velant. dicēte scptura. Sex ale vni ⁊ sex ale alteri. Due q̄deꝫ in capucio q̄ caput tegit demōstrāt. Illud vō tunice qd brachijs extēdit siue dextera ⁊ leua. alias duas dici⁹ esse alas. ⁊ ante ⁊ retro alias duas. ⁊ sic illud q̄ corp⁹ tegit sex alaꝝ numeꝝ implere asserit. Habit⁹ q̄z eoꝝ habitū imitat̄ lectoꝝ. De helia nāqꝫ legit. Vir pilosus ⁊ zona pellicea accinct⁹ renib⁹. ⁊ d ipo ⁊ de illis sīlib⁹ dicit apls. Circuierūt ī melotis ⁊ ī pellib⁹ caprinis. Et de iohāne baptista inq̄t euāgelista. Zona pellicea circa lūbos ei⁹. Adhuc cuculla monachoꝝ sūpta ē a collobijs aploꝝ q̄ vt dalmatica formabāt. ⁊ ī eis forma crucis pferebāt. qꝛ illi se vicissi ⁊ ɔcupiscētijs crucifigebāt Eius ingredo ē mūdi ɔtēpt⁹. longitudo pseuerātia in bono

¶ De laudibus matutinis.

SUnt nōnulli qui hesdre ordinē seq̄ntes. de q̄ in pncipio h⁹ ptis dictū ē. matutīas laudes a nocturnis diuidūt. illas fore p se officiū asserētes. ⁊ mane aurora rutilante illas dicētes. put ī ti. primo dictū ē. Tali nanqꝫ hora xp̄s victor a mortuis resurrexit. Vn̄ marc⁹. Surgēs iesus mane p̄ma sabbati. Uel saltē ei⁹ resurrectio ī matutino notificata ē. Tali enī hora supra mare āmbulauit Merito ergo ī hac hora laudād⁹ ē. vt ipe q̄ nos p suā sanctā resurrectōeꝫ saluauit. supra mare h⁹ seculi nos ire faciat sicco vestigio. sicut petrum. Hac etiam hora mūduꝫ et angelos creauit. q̄ statim post creatōem suā cātico laudes creatori suo iubilauerūt Laudes ergo matutinas rubescēte aurora dicunt. scꝫ in q̄rta vigilia quā lucifer totam illustrat. q̄ ⁊ matutin⁹ dr̄. a mane qd ē lumē. qꝛ nobis lumen mane reducit ad coronā glīe obtinendā. iuxta illud. Nō sit vobis vanū mane surgē ante lucē. qꝛ pmisit dn̄s coronā vigilātib⁹. Quid āt significet tēpus matutine laudis dictū ē in pncipio p̄cedētis tractat⁹. Dicunt āt laudes. q̄a illd officiū laudē pcipue sonat diuinā. quaꝫ ei facim⁹ p eo q̄ a tenebris erroris nos ad lucē seu viā veritatis reduxit. et ad tēptatōes dyaboli repellēdas. Unde esaie. xxvj. Expgiscemini ⁊ laudate q̄ habitatis in puluere qꝛ ros lucis ē. De h matutinali officio dicit pph'a. Ad te d luce vigilo de⁹ ¶ Sane matutinū ⁊ vespertinū officiū id canim⁹ quasi dn̄o iuge sacrificiū offeram⁹. Offerebāt ei ī dn̄o in ve. testa. iuge sacrificiū .i. mane ⁊ vespere. Sed vespertinū digni⁹ erat matutino quia pinguius vt iudei dicunt. put sub vesperis dicet. Nos āt p matutinum officiuꝫ intelligim⁹ legem. p vespertinum saluatoris passioneꝫ. q̄ in vespera mundi scꝫ ī sexta etate obtulit se dō patri p nobis. Vn̄. eleuatio manuū meaꝝ sacrificiū vespertinum. Rn̄detāt h officiū illi. qꝛ ibi psalmi ponūt sub q̄nqꝫ distinctōib⁹ p glā patri. sic et hic. Itē ibi ⁊ h hin n⁹ cū lectōne ⁊ vsiculo. Ibi etiā canticū marie ⁊ hic canticuꝫ zacharie. Quia vō officium vespertinū dignius est ppt rē digniorē quā significat. oīa in maioribus solēnitatib⁹ in vesptino solēnius cātamus q̄z ī matutīo. respōsoriū iterponētes.

yſidor⁹ dicit in li. ethimo. ꝙ officiū matuti
nū eſt in lucis initio ſic appellatū a ſtella lu
cifero. q̄ oritur mane inchoante vt dictū ē.
Hoc officiū laudū plenū eſt laudib⁹. put
dictū eſt in pncipio p̄cedētis tractatus. ad
quas ſacerdos p verſū quem p̄mittit exci/
tat auditores. q̄ ē qn̄qꝫ In matutinis me/
ditabor i te. qn̄qꝫ Excelſus ſup omēs gētes
dn̄s. Vel ali⁹. Et deinde diuinū implorat
auxiliū dicēs. De⁹ in adiutoriū meū intende.
Poſtmodū chor⁹ ad idē feſtinās auxiliū.
i ſūma trinitate glorificat deū dicens. Dn̄e
ad adiuuandū me feſtina. Glā pri. Deide
antipħa inchoat. Circa qd̄ notandum eſt
ꝙ q̄dam eccl̄ie in dn̄icis q̄ ſūt a pma dn̄ica
poſt epħām vſqꝫ ad ſeptuageſimam. et ab
octaua pēte. vſqꝫ ad aduētū dn̄i. canūt ad
laudes all'a loco antipħe p oīb⁹ pſalmis.
Tū qꝛ vt p̄miſſū ē. h officiū laudib⁹ ē ple/
nū. All'a ēi laus ē angelica. Tū qꝛ dn̄ica di/
es reſurrectōēꝫ dn̄i repn̄tāt. Sic ergo i tpe
paſcali qd̄ eſt reſurrectōis all'a mltiplicat.
ſic merito ⁊ i cis dꝫ mltiplicari. Et ē attēdē/
dū ꝙ i dn̄icis q̄ ſūt ab octaua ephīe vſqꝫ ad
ſeptuageſimā. ꝯcinūt all'a. iuxta cantū q̄rū
dā antipħaꝝ ad natiuitatē dn̄i ptinētium.
In dn̄icis vō q̄ ſunt ab octaua pente. vſqꝫ
ad aduētū cantāt all'a iuxta cantū ferialiū
antipħaꝝ q̄ dicūt i bn̄dict⁹ ⁊ d ipo ſumūt
Quia igit i ſingulis dn̄icis p varietate an
tipħaꝝ ipaꝝ et cātus i all'a variāt. iō iuxta
breuitatē l' plixitatē cuiuſlibꝫ antipħe. iux/
ta cui⁹ cantū canit. mltiplicat vl' minuit i
ſingul' dn̄icis numer⁹ all'a. Ad h iō i all'a
cert⁹ numer⁹ nō p̄finit. qn̄iā deuote aīe cer
tus numer⁹ vel mod⁹ i laudādo deū p̄figi
nō pt. In alijs vō eccleſijs paſſim in oīb⁹
dn̄icis ad pmos tres pſalmos loco antipħe
q̄ ad intonandū pſalmos bis ꝯcinūt all'a
ad inſinuādū ꝙ i dei laudē ex caritatis fer/
uore pcedūt. Nec cātāt illd iuxta alicui⁹ an
tipħe cātū. ad notād ꝙ iuxta aplm caritas
nō emulat. Ad pſalmū vō Bn̄dicite. cātāt
antipħaꝫ. tres pueri. cui nec iubil⁹ nec all'a
ſubijcit. ppt rōnes īfra ſcptas. Ad pſalmū
vō Laudate dn̄m. ter dicūt loco antipħe all'a
nō iuxta alic⁹ antipħe cātū. ſꝫ dn̄taxat ad i/
choandū pſalmū. Ter āt dr. Primo quia
rū det trib⁹ pſalmis ſub ipo pſalmo Lau/
date. ꝯtētis. Scd'o ppt triplicē ordinē iuſto
rū deū laudātiū. d q̄ īfra dicet. Porro i lau
dib⁹ matutīs q̄nqꝫ pſalmi dicūt. vt quīqꝫ
ſenſuū reparatio notet. et ppt q̄nqꝫ ſtatus
eccl̄ie. Prim⁹ ps eſt. Dn̄s regnauit. i q laudā
tur dn̄s. q̄ firmauit orbē tre. ſcꝫ i fide ⁊ i reſur
rectōe. Et iō h pſalm⁹ ptinet ad regnū xpi.
Scd'us eſt. Jubilate. q̄ ptinet ad ꝯfeſſores
Vn̄ ibi dr. Introite portas ei⁹ in ꝯfeſſione
Et recte incipit a iubilo. qm̄ ꝯfeſſio valde
placet deo. Terti⁹ ē. Deus dn̄s me⁹ ⁊c. q̄ ſignifi/
cat ſtatū martirꝝ q̄ ſitiūt ad dn̄m. Vn̄ dr ibi
Sitiuit i te aīa mea. Et qm̄ tota nr̄a ſitis
⁊ intentio eē dꝫ i trinitate ⁊ ad trinitatē. ideo
ſeq̄t ps. De⁹ miſereat nr̄i. in q tota trinitas
notat. dū ibi dr. Bn̄dicat nos dn̄s deus no/
ſter bn̄dicat nos dn̄s ⁊c. Dicit ei ter de⁹ ppt
prēꝫ ⁊ filiū ⁊ ſpūmſanctū. Quart⁹ ē cāticū
triū pueroꝝ Bn̄dicite. qd̄ ē daniel' iij. c. ſigni/
ficans ſtatū antichriſti vt iam infra dicet. ⁊
in fine h⁹ pſalmi nō dr Glā pri. Primo qꝛ
ppt ꝯfeſſionē fidei piecti ſūt tres pueri i ca
minū ignis. in q̄ facto maxie deo ⁊ trinitati
derogatū ē. Scd'o qꝛ vltim⁹ vſus illi⁹ pſal/
mi idē dicit qd̄ glā pri. et i diuinis ſcpturis
nihil dꝫ ſupuacuū eē. Tertio. qꝛ i ipo pſal/
mo diſtincte tota trinitas notificat. ⁊ lauda
tur de⁹ in creaturis. Rurſus dū pſalm⁹ il/
le dr. nec ſedere. nec genua flecte debem⁹. ſic
dicet ſub ſabbato quattuor tpm p̄me heb/
domade quadrageſime. Quint⁹ pſalm⁹ ē.
Laudate dn̄m. i q ſtat⁹ ille notat. qn̄ poſt
mortem antichriſti ꝯuertent iudei vt iam
dicet. et in fine ei⁹ dr Gloria patri. ad oſten
dendū ꝙ p bonam operatiōēꝫ ſociabimur
angelis. q̄ inceſſanter deū laudant. Po/
teſt etiā dici ꝙ in laudib⁹ octo pſalmi dicū/
tur. qꝛ officiū illud miſtice recolit ſtatuꝫ ec
cleſie ab initio apoſtolice ſtabilitatis. vſqꝫ
ad pfectōēꝫ electoꝝ q̄ i fine mūdi futuri ſūt
ſub q̄ ſtatu octo ordines eccleſie ſiue electo
rū in eccl'ia ſancta p baptiſmū ſaluari repe
riunt. ſic ⁊ i arca noe octo aīe illos ſignifi
cātes p arcam ſaluate ſūt. Per diluuiū eni
baptiſmus. p arcam vō eccl'ia ſignificatur.

Primꝰ ordo fuit eccleſie ꝑmitiue in iudai-
co ꝑplo ꝯuerſantis. q̄ ꝑ chriſti ꝑdicatōez re-
formata ⁊ edificata ē. ſicut monſtrat ille ꝑ-
mus pſalmꝰ Dn̄s regn̄uit. in ꝑmo eiꝰ verſu
vbi de ſaluatoris regno ⁊ de ipiꝰ agit̄ pote
ſtate. In ſcd̄o v̄ſu agit̄ de fūdatione eccl̄ie
q̄ tunc cepit fieri ſup illud fūdamentū qd̄ ē
chriſtus. iuxta apl̄m. De q̄ etiā fūdamēto
in n. eiuſdē pſalmi habetur. Cantat̄ ergo h̄
pſalmꝰ in laudibꝰ. q2 ꝯtinet laudes chriſti.
Scd̄us ordo fuit ꝑmitiue eccl̄ie inuitantis
ad gētes ꝑ ꝑdicationē dn̄i ⁊ apl̄oꝝ monen
tiū omēz terrā. i. omnē gentē ad iubilandū
deo. qd̄ mōſtrat ſcd̄us ps̄. Iubilate deo oīs
terra. Tertiꝰ ordo fuit credētis gētilitatis.
quā tertiꝰ ps̄. Deus deus meus. demonſtrat
offerre grās et beniuolētiā apl̄oꝝ ꝑdicatori.
Quartꝰ erit reſipiſcētis iudaici populi per
enoch ⁊ helyam ꝯuerſi. quē ille quartꝰ ps̄.
Deus miſereat̄ nr̄i. mōſtrat ad deū reuer-
ſum poſcere miſcd̄iaꝫ eiꝰ et tūc gaudebūt ſe
cognoſcere viā dei quā in gētibꝰ ē cogno-
ſcēt. Quintus erit eoꝝ q̄ futuri ſūt t̄pe anti
chriſti. i. cuiꝰ figurā ꝑceſſit nabuchodono-
ſor. q̄ lꝫ tribulabit ſcōs vtriuſqꝫ ꝑpli. nō tn̄
deſiſtēt bn̄dicere deū. ad inſtar triū pueroꝝ.
q̄s deꝰ liberauit de camino ignis. q̄ ꝑ illud
q̄rtū canticū Bn̄dicite. recolunt̄. Eo eī t̄pe
iuſti purgabūt̄ velut ī camino ignis. nō tn̄
vrent̄. ſꝫ ibi accipiēt formā auri. Vn̄ Ioh. ī
apoca. vidit pedes eiꝰ ſiles auricalco. ſicut
in camino ardenti. Vnde rite ſeq̄t̄ ille pſal-
mus. ⁊ ꝑpter tribulatōez quā deſignat an-
tiphona illiꝰ ſine all'a et ipē ſine gl'a pr̄i can
tat̄. Hymnꝰ aūt ipē tres hꝫ diſtinctōes. In
ꝑma inuitant̄ ſupiores creature ad laudeꝫ
creatoris. ſcꝫ q̄ ſūt ſupra celū. q̄ in celo ⁊ q̄ in
aere. In ſcd̄a inuitant̄ ad h̄ creature terre-
ne. et q̄ mouent̄ in aquis. In tertia īuitan-
tur oēs ſpūs ⁊ aīe. vt cū omni creatura do-
minū bn̄dicamꝰ. q2 ſicut tres pueri nabu-
chodonoſor ⁊ caminū ignis. ſic et nos dya
bolū ⁊ inferni incendiū euadimꝰ. Ceterū h̄
canticū bene ꝯuenit diei dominico et cuili-
bet feſtiuo. q2 in ꝑma die dn̄s vniuerſa cre-
auit. et ꝑ ſuā reſurrectōez poſtmodū inno
uauit. ideoqꝫ in ea die ⁊ ī feſtis q̄ reſurrectōꝫ
dn̄icam imitant̄ dr̄. in quo dei creature ad
creatoris laudē īuitant̄. Hinc etiā ē q̄ ee tdē
laudes ſūt in dn̄icis diebꝰ ⁊ feſtiuitatibus
ſcōꝝ ⁊ in t̄pe paſcali. q2 rep̄ſentant gaudiū
reſurrectōis xp̄i et noſtre. Sextus ſeptimꝰ
et octauus erit eoꝝ q̄ vniuerſaliter ex tribꝰ
mūdi partibꝰ. ſcilꝫ ex aſia. africa. et europa
ꝯuertēdi ⁊ colligendi ſūt. q̄ poſt antichriſti
ꝑſecutōem et eiꝰ mortē maiore pace fruent̄
vſqꝫ ī diē iudicij q̄ꝫ nūc habeat eccl'ia. Tūc
eī erit ſenectus in miſcd̄ia vberi. In qua
quiete triplex ordo iuſtoꝝ ſcꝫ ꝯiugāti. con-
tinentes. et v̄gines. quos iob noe et daniel ex
ꝑmūt. et generaliter vniuerſi ſancti quibꝰ
aureola debet̄. q̄ in tribꝰ mūdi partibus q̄
tribulatione euadent. regnaturi cum ſpon
ſo eccleſie celebrabūt laudes dei. q̄ ꝯtinētur
in illis tribꝰ pſalmis. ſcꝫ. Laudate dn̄m de
celis. Cantate dn̄o canticū. ⁊ Laudate do
minum in ſanctis. ¶ Querit̄ aūt quare hi
tres pſalmi ſub vna antiph̄a et etiā ſb̄ vno
gl'a patri dicūt̄. Rn̄detur ideo q2 ꝑmiſſi ſex
tus ſeptimus ⁊ octauꝰ ordines electoꝝ. qui
ex dictis tribꝰ mūdi partibus colligentur.
ſine aliq̄ interuallo. ſimul erunt et pariter
glorificabunt̄. Continēt eīn ipi tres pſalmi
triūphū de mūdo carne ⁊ dyabolo. et q̄ma
vnū ſine alio nō habet̄. ideo merito ꝯiugū
tur. ¶ Queritur quare ꝑmiſſi duo pſalmi
ſcꝫ. Deus deus meꝰ. et Deus miſereat̄ noſtri
cōbinant̄ ⁊ ſub vno gl'a patri. ⁊ ſub vna an
tiphona dicunt̄. Ad qd̄ q̄druplex eſt reſpō
ſio. Primo. q2 ps̄ Deus deus meꝰ. ſignificat ſi
tim ad deū. in ps̄. Deus miſereatur noſtri
trinitas notat̄ vt ſupra. Ad ſignificandū igi-
tur ſitim et deſideriū ꝯtinuū ad deū hoc fit
Scd̄o ad notandū q̄ ante ꝑſecutionez an-
tichriſti ꝑplus credentis gentilitatis. q̄ reco
litur ꝑ ps̄. Deus deus meꝰ. ⁊ iudaicus ꝑplus
reſipiſcens q̄ recolit̄ ꝑ ps̄. Deus miſereat̄
noſtri. vnū erunt in fide. et poſtq̄ꝫ hi ꝯuicti
erūt. veniet antichriſti tribulatio. vt ꝑmiſ-
ſum eſt. Tertio q2 ꝑmus pſalmus illorum
ſignificat dilectōez dei. Vn̄ ibi dr̄. Sitiuit in
te aīa mea. ⁊c. Scd̄us dilectōnem proximi.
Vnde ibi dicitur. Cognoſcamus in omi-
bus gentibꝰ ſalutare tuū. Que ita connexe

ſunt vt vna ſine altera in xp̄iana ꝓfeſſione nõ habeã. Quarto qꜭ grã quã eccl̃ia in primo pſalmo ſitire videt. in ſcdo collata eſſe mõſtrat. Unde ad grãꝝ actionẽ inuitat cuꝫ dr ibi. Cõfiteant̃ tibi ꝓpl̃i ds ꝛc. Rurſus io i fine ipiꝰ pſalmi. Deus ds meꝰ. nõ dr gl̃ia patri. qꜭ i eo agit̃ de miſeria hũani generis Unde ibi dr. Sitiuit i te aĩa. Nõ eĩ omẽs pſalmi de miſerijs ml̃tiſqꝫ alijs aduerſitati-buꝰ tractãtes laudãt illũ ꝑ illis. qd̃ ñ debe rẽt. Sed ſequẽti pſalmo. ſcꝫ Deꝰ miſereat̃. ſubijcit̃ gl̃a patri. qꜭ i eo agit̃ de miſcd̃ia di ꝑ quã generi hũano bona ꝯferunt̃ ꝛ mala remouent̃. Ceteꝝ p̄dicti duo pſalmi ꝛ pſalmus ille. Laudate dñm. iũ̃qꝫ variant̃. ad ſignificandũ q̄ ſine fide ꝛ deſiderio trinitatis q̄ in p̄miſſis duobꝰ pſalmis vnitis exp̄mũ-tur. et ſine laude dei q̄ ꝑ ps. Laudate deſig tur. nũq̄ꝫ xp̄ianꝰ ẽẽ dꝫ. Querit̃ ergo q̄re eccl̃ia in pſalmo illo Jubilate. ad iubilãd nos inuitat. et tñ ipa nõ iubilat. Ad qd̃ dici ꝑt q̄ꝛ officiũ laudũ dñi reſurrectõeꝫ ſignificat q̄ iã cõpleta i capite ſcꝫ in xp̄o. adhuc ẽ i mẽ bris iplẽda. Ad notãdũ igit̃ q̄ iã i ꝑte iple-ta ẽ. nõ dr iubilꝰ in fine antiphaꝝ. ꝑſertim il larũ q̄ dicũt̃ ſup pſalmos i qbꝰ fit mẽtio de reſurrectõe. Eſt eĩ iubilꝰ cãtꝰ ſpe gl̃e ꝯceptꝰ Quia v̾o reſurrectio adhuc i mẽbris iplen da ẽ. io in q̄buſdã antiphonis iubilꝰ dicit̃. Uñ ꝛ i tp̄e paſcali i v̾ſiculis ꝛ reſponſorijs et in all̃a iubilamꝰ ꝑpt nr̃ãꝫ reſurrectiõem quã ſperamꝰ. quã qꜭ ñ videmꝰ. nec adhuc plene exp̄mere poſſũꝰ. io ꝑ vocẽ ñ ſignificati-uã iubilamꝰ. Jn antiphonis ergo non fit iubilꝰ ꝑpter reſurrectiõeꝫ dñi q̄ ipleta ẽ. nec etiã in antiphonis laudũ. i q̄ꝝ pſalmis mẽ tio fit de reſurrectione dñi. vt i p̄mis tribus pſalmis. nec in fine antiphõe q̄rti pſalmi. qꜭ nabuchodonoſoꝛ vidẽs tres pueros in ca-mino ignis poſitos. vidit ꝛ q̄rtũ cũ eis ſcꝫ xp̄m eos ꝯſolantẽ. Qui enĩ i tribulatõe ſũt h ſolũ orãt ne deficiãt. et potiꝰ ẽ tũc locus ti mẽdi q̄ꝫ ſperãdi. Jdo in fine antiphõe huiꝰ pſalmi nõ dr iubilꝰ. ꝑſertim qꜭ i tribulatõe ſanctoꝝ gl̃a dei nõ apparet. Sed i fine anti-phone q̄ dr ſupra pſalmuꝫ Laudate dñm. dr iubilꝰ. qꜭ i illo nõ fit mẽtio de reſurrecti one. ſed de ſpe gl̃e quã expectamꝰ. ex q̄ ẽ iu-bilus. De h iubilo dictuꝫ eſt in ꝓhemio hꝰ partis. Ceterũ porro p̄mꝰ pſalmꝰ laudũ in do minicis ſcꝫ Dñs regnauit. q̄ eſt pſalmꝰ leti cie. cõmutatur in ferijs in pſalmũ. Miſere re mei deꝰ. qui eſt pſalmus penitentialis. Circa quod notandũ eſt q̄ dies dominici et feſtiui recolunt reſurrectionẽ ſanctoꝛuꝫ. qui fuerunt ab initio ꝛ erunt vſqꝫ in finem ſeculi. Unde in dominicalibus et feſtiuis laudibꝰ recolentes regnũ domini poſt eiꝰ reſurrectõeꝫ a moꝛte coꝛporis. ſiue gloꝛiaꝫ reſurrectionis electoꝝ. canimus pſalmuꝫ. Dominꝰ regnauit. qui tamen in domini-cis dicitur ad p̄mam. a ſeptuageſima vſqꝫ ad paſcha. prout ibi dicetur. Dies vero fe-riales recolunt peregrinationẽ ipoꝝ ſctõꝝ et penitentiam. et ideo in ferialibꝰ laudibꝰ dicimꝰ p̄mũ pſalmũ. ſcꝫ Miſerere mei ds. recolentes noſtram reſurrectionẽ a moꝛte animaꝝ ꝑ penitentiam. ſiue electoꝝ ꝑegri-nationẽ et pñiam ſiue ꝯuerſionẽ. Quia eĩ iudei ad petri p̄dicatõem ꝯpuncti coꝛde et ꝯuerſi illum frequentabant. inde inoleuit vſus. vt ꝛ nos q̄ de gentili erroꝛe ꝯuerſi ſu-mus. illum in officijs frequentẽꝰ. q̄tenꝰ ad ꝯuerſionẽ ꝛ pñiam puocemur. ꝑ quam re ſurgere valeamꝰ De h et pſalmo ſub p̄ma dicetur. Ad h loco ſecundi pſalmi ſcꝫ Ju-bilate. q̄ in dñicis et feſtiuis dr diebus ſex pſalmi in ſex ferijs dicunt̃. Quia ſic p̄miti-ua eccl̃ia ſanctoꝝ p̄dicatõe hereditatẽ acce pit. et poſt ad gẽtes intrauit. ꝛ ſic gẽtilitas credidit. et ſicut iudaicus ꝓpl̃us ſctõꝝ p̄di-catione reſipiſcet in fine. et q̄ ſub tẽpe anti-chriſti futuri ſũt tribulatõeꝫ euadent. ꝛ ꝓpl̃i poſt eiꝰ p̄dicationẽ ex tribꝰ mũdi partibus colligentur vt p̄miſſum eſt. ita ꝛ i loco pſal mi Jubilate. qui ſanctoꝝ p̄dicatõnem cõ-tinet dicit̃ i ſcd̃a feria pſalmꝰ. Uerba mea q̄ eſt vox eccleſie ad hereditatẽ dñi vocate. Jn ſeptuageſima v̾o pſalmꝰ. Confitemĩ. ꝑut ibi dicetur. Et in tertia feria ps. Judi-ca me deꝰ. q̄ recolit quando p̄mitiua eccle-ſia intrauit ad gentes. Et in quarta feria pſalmꝰ. Te decet. q̄ cantat̃ in figura gẽtiũ que ab ydolis conuerſe ſunt ad deum. Et

in q̄nta feria p̄s. Dñe refugiū. q̄ ſic intitula
tur. orō moiſi hoīs dei. cōgruēs reſipiſcēne
iudeoꝝ. Et ī ſexta feria p̄s. Dñe exaudi ora
tionē meā. quē dauid cātauit qñ fili⁹ ſuus
eū pſeq̄bat̄. pſecutōez antichriſti ſiḡficans.
Et ſabbato p̄s. Bonū ē ꝯfiteri dño. q̄ ſic in
titulat̄. pſalm⁹ cātici ī die ſabbati. i. ī die q̄e
tis. figurās ſctōs a trib⁹ mūdi ptibus colle
ctos poſt antichriſti pſecutōez fore ī quiete
māſuros. ⁊ dño ꝯfiteri ⁊ pſallere. Premiſ
ſi ergo ſex pſalmi nō ita ordināt̄. vt in eis no
tari poſſit ordo xp̄iane ꝯuerſionis. Ve
rū loco pſalmi. Bñdicite. ſex cātica ī ſex fe
rijs dicūt̄. q2 ſic pſalm⁹ ille ꝯtinet grātiarū
actiones triū pueroꝝ. ita ⁊ ī cāticis ꝯtinen
tur grāꝝ actiōes electoꝝ. Talis ei ē differen
tia iter pſalmū ⁊ cāticū. q̄lis īter bonā opa
tionē ⁊ grāꝝ actionē. Moiſes eī legit̄ pm⁹
oīm inſtituiſſe cantica. qñ pharao ſubmer
ſus eſt. Deinde debbora nō ignobil̄ femīa
in libro iudicū. Poſtea ⁊ viri ⁊ feīe. Canti
cū ē vox hūana. pſalm⁹ vō eſt qd̄ cantat̄ ad
pſalteriū. Item pſalm⁹ demōſtrat opa ele
ctoꝝ illi⁹ ordīs quē ſiḡficat acta p⁹ ꝯuerſio
nē. cāticū vō oñdit laudē dei p eiſdē opib⁹.
De cāticis dicet̄ ī ſexta pte ſub ſabbato ſcō.

Rurſus ideo p ſingulos dies feriales ſe
ptimane ſcōus ⁊ q̄ntus pſalmi mutant̄. q2
ſex pſalmi et ſex cātica q̄ p ſex dies ſeptima
ne ꝯmutantur ꝯcordāt in ſignificatōibus
octo pſalmis q̄ canūt in matutino dñicali
ſeu octo ordinib⁹ electoꝝ de q̄b⁹ p̄miſſū ē.
Non incōgrue igit̄ de die ī diē ordinatim
cāunt̄. queadmodū ⁊ pſalmi dñical̄ ma
tutini canūt̄. ſeu quēadmodū ordines ele
ctoꝝ q̄b⁹ concordāt numerant̄. vt p eos ele
ctoꝝ ordines ī nouo teſta. de tpe in tempuſ
ſic ordinatim fuiſſe oſtendāt̄. Pſalmi vō.
Deus ds me⁹. ⁊ Laudate. nūq̄ꝫ ꝯmutant̄
nec ꝑtermittūt̄. q2 nullū fuit temp⁹. nec erit
q̄ aīe iuſtoꝝ nō ſiciāt ad deū fontem viuū.
et q̄ nō laudēt dñm in excelſis. Vt aūt h̄
clari⁹ pateant. notādū ē q̄ q̄libꝫ dictoꝝ ſex
pſalmoꝝ hꝫ ī ſe h̄ vocabulū mane vl̄ eq̄pol
lēs. Mane aūt ī ſex diuidit̄. ſcꝫ ī mane tpis. ī
mane pectoris. ī mane nr̄e redēptōis. ī ma
ne hoīs. ī mane eternitatis. ⁊ ī mane mūdial̄

pſperitatis. Mane tpis ē initiū ⁊ fūdamē
tū fidei d̄ q̄ dictū ē. Et factū ē veſpe ⁊ mane
dies vn⁹. Mane pectoris ē initiū grē cū im
ſcꝫ grā incipit lucere ī corde. Vnd. Emitte
lucē tuā. ⁊ mane exaudies vocē meā. Ma
ne nr̄e redēptōnis ē matutinū tpus q̄ dñs
noſter ſurrexit. vel ei⁹ reſurrectio innotuit.
Vnde. Exitus matutini ⁊ veſpe delectabe
ris. Mane hoīs puericia vel adoleſcentia
in q̄ viret ⁊ floret. Vnde. Mane ſic herba
trāſeat. mane floreat ⁊ tran. veſpe decidat ī
duret ⁊ areſcat. Sepe aūtē q̄ hō mane pueri
cie trāſeat. i. morit̄. Si vō ꝯtingat eū venire
ad mane adoleſcētie ī q̄ viret ⁊ floret. ſepe ē
q̄ et tūc trāſit. q̄ ſi forte eū ꝯtingat venire ad
veſperā ſenectutis. tūc abſq̄ꝫ dubio ī mortē
decidit. ī durat̄ vt cadauer. ⁊ areſcit in pul
uere. Mane eternitatis ē initiū eterne glorie.
Vnde. Auditā fac mihi mane miſcdiaꝫ tu
am. i. vocē miſcdie tue. ſcꝫ. Venite bñdicti ⁊c.
Mane mūdialis pſperitatis ē ipa pſpitas
Vnde. Ad annūciandū mane miſcdiam
tuā ⁊c. Penitēs ergo ſolicit⁹ de aīa ſua ma
ne tpis ſurgit ad orōez vt poſſit dicere. Ma
ne aſtabo tibi ⁊ videbo. mane exaudies vo
cē meā. Qd̄ habet̄ in pmo p̄s. Verba mea
Verū q2 orō ei⁹ nō hꝫ effectū ſine mane pe
ctoris. i. ſine grē initio. ideo dic̄. Emitte lucē
tuā. Qd̄ hēt ī ſcdo p̄s. Iudica me ds. Sed
q2 mane pectoris pendet ex mane nr̄e redē
ptionis. ideo dicat. Exit⁹ matutini. Qd̄ eſt ī
tertio pſalmo. Te decꝫ ⁊c. Et q2 habito ma
ne pectoris. qd̄ eſt effect⁹ mane redemptiōis
homo incipit ſibi vileſcere. Sequit̄. Ma
ne ſicut herba tranſeat ⁊c. Qd̄ hēt in quar
to pſalmo. ſcꝫ Dñe refugiū. Sed q2 quāto
ſibi q̄ſq̄ꝫ magiſ vileſcit. tanto magis mane
eternitatis affectat. idcirco dr̄. Auditam fac
mihi mane miſcdiam tuā. Qd̄ habetur in
q̄nto pſalmo. Dñe exaudi orōnem meam.
Et q2 nemo ad hoc puenit niſi qui laudat
deū in aduerſitate ⁊ pſperitate. ideo adiūgit.
Ad annūciandū mane miſcdiam tuā ⁊c.
Qd̄ habet̄ in ſexto pſalmo. Bonum eſt ⁊c

Rurſus ſex pſalmi q̄ p ſingulas ferias
mutant̄. ⁊ cantica q̄ in illis dicūt̄ int̄ ſe ꝯue
niūt. ⁊ ꝯgrue pñt tempis gratie ſucceſſibus

coaptari. In ſcd͠a tn͠ qȝ feria recolit̃ ſtatus
p̃mitiue eccl͠ie. q̃ ſctõꝝ p̃dicatõe hereditatē
accepit. vt dictũ eſt. Unde ĩ illo p̃s. Uerba
mea. orat eccl͠ia p eterna hereditate quã p
xp̃m pcipit. quare in ti. einſdē pſalmi habe/
tur in finem p ea quã ꝯſeq̃t hereditate. In
cantico v̓o gr̃as agit dicẽſ. Confitebor tibi
dñe q̃nĩã irat⁹ es mihi ꝯuerſus ē furor tu⁹
et ꝯſolatus es me. Qd̓ eſt eſa. xij. c. Reuera
ira dei p̃mã ſit vſqȝ ad paſſionē ſaluatoris.
ſȝ tũc ꝯuerſus eſt dñs a furore ⁊ ꝯſolatus ē
eccl͠iã. apericns ei ianuã celeſtis regni. cũ
oẽs p̃us ad inferos mitterent̃. Itẽ in pſal/
mo ſolicitudinē ſuã oñdẽs eccl͠ia dic̃. Ma
ne aſtabo tibi ⁊ videbo ⁊c̃. In cãtico v̓o cõ
fidẽs dicit Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs
⁊ c̃. ip̃e p quem ſum fortis ⁊ quē laudare te
neor. Ad totã igit̃ ptinet eccl͠iã qd̓ dr̃. Uer
ba mea ⁊c̃. ſȝ ſp̃aliter ad p̃mitiuã cui p apo/
ſtolos p̃mo facta eſt pmiſſio eterne heredi
tatis. et tũc vexillũ crucis cepit in natõib⁹
eleuari. ad qd̓ ptinet canticũ ſicut ex his q̃
p̃cedunt canticũ in eſaia maniſeſte apparet
Dicit̃ enĩ in. xi. libro paulo ſuperi⁹. In die
illa radix yeſſe. q̃ ſtat in ſignũ ꝑplõꝝ ip̃m gē
tes dep̃cabũt̃ ⁊ erit ſepulcrũ ei⁹ glorioſum
Et paulo poſt. Eleuabit ſignũ in natõnes
et congregabit pfugos iſrael ⁊c̃. Saluator
noſter eſt radix yeſſe. et ip̃e ſtat ĩ ſignũ ꝑplõ/
rum. q̃a ad eum reſpiciũt gentes et ip̃m de
p̃cant. eius ſepulcrũ fuit glorioſum. ſȝ pec/
catis nr̃is exigentib⁹ ad temp⁹ ſit ignomi/
nioſum. et ipſe p apl͠os et alios p̃mitiuos
leuauit in natões crucis ſignũ. in q̃ ē victo
ria. vt ſciant oẽs in q̃ dyabolus eſt victus.
Sed ante hoc ꝯgregauit ip̃e pfugos iſrahel.
q̃ in die pentecoſtes erant viri religioſi in
hierl͠m ex oĩ pte vel natione q̃ ſub celo eſt. ⁊
ex illis crediderũt vna die tria milia. et alia
die q̃nqȝ milia. Nã eis dicit paul⁹ ĩ actib⁹
aplõꝝ. Primũ oportebat vob̃ loq̃ verbũ
dei In tertia feria illud tp̄us recolimus
q̃ñ ab impijs eccl͠ia pſecutionē patiebatur
a iudeis p̃mo. et poſtea a diuerſis impera/
torib⁹ romanis. p̃ſertim tēpe neronis vſqȝ
ad tp̄a dyocleciani et maximiani iperatoꝝ
Que aũt tũc paſſa fuerit eccl͠ia indicat p̃s.

Iudica me de⁹ ⁊ diſcerne cauſam meã de
gente nõ ſancta. Et oñdit triſticiã cũ dicit.
Quare triſtis incedo dũ affligit me inimi
cus. Sed q̃r ab hac pſecutione liberata eſt
cantat canticũ. Ego dixi. Qd̓ ē eſa. xxxviij.
ca. Qd̓ cãtauit ezechias poſt liberatõem a
ſennacherib. et poſt infirmitatē quã incur/
rerat. ne eleuaret̃ cor ei⁹ in ſupbiam. vel q̃a
eleuatũ erat ppter inopinabilē triũphum
de exercitu ſennacherib. Sicut enĩ ille libe
ratus reddidit gl͠am deo. ſic et eccl͠ia. Pri⁹
tñ q̃ desperãs dicit. Non aſpiciã hoĩeȝ vl/
tra ⁊ habitatorē quietis. i. ſaluatorē meum
p quē mihi quies deberet ēē. imo cum vide
bat ſuos paſſim interfici dicebat. Genera/
tio mea ablata ē. Et iteꝝ. Preciſa eſt velut
a texente vita mea cũ adhuc ordirer ſucci/
dit me. Tamē ſperans eccl͠ia dicit. Uiuẽs
ſupple nũc in ptectiõe tua. viuens. ſ. poſt in
futura quiete. ip̃e ꝯfitebit̃ tibi ſic̃ et ego ho/
die ſup. liberata ab hoſtib⁹. et ego ita ago
ſicut pater bonus notam facit filijs verita
tem ſuã In quarta feria recolit̃ illud tē
pus quo eccl͠ia cepit exaltari ſup inimicos
ſuos reddita ſibi pace p imperatorē conſtan
tinũ. Unde cantat. Te decet hymnus de⁹
in ſyon. Syon interp̃tatur ſpeculatio ſiue
ꝯtemplatio. q̃r tp̄e quietis potuit eccl͠ia va
care ꝯtemplanoni. Ad hanc ptinet titu/
lus ſcȝ. Pſalmus dauid canticũ hieremie
et ezechielis de ꝑplõ tranſmigratõis vel ver
ba pegrinatõis cum inciperet exire. Sicut
enĩ ꝑplus ille de babilonia exire cepit. rece/
pta licentia a cyro. ita et eccl͠ia de babilone
pſecutionis p conſtantinũ romanũ impe/
ratorē liberata. quã patiebat̃ ſub pu̓erſis
imperatorib⁹. habet ſpem pficiendi in melius
q̃uſqȝ pueniet in celeſtem hieruſalem. Un̄
recolens p̃teritam pſecutõnem dicit. Uer
ba iniquoꝝ p̃ualuerũt ſup nos. Et pfectũ
ſuũ oñdens dicit. Bñdices corone anni be
nignitatis tue. Corona anni benignitatis
tue eſt temp⁹ grãie qd̓ p circulũ dieꝝ vſqȝ
in finē mũdi decurrit in q̃ campi. i. illi q̃ ſũt
plani. tumore ſupbie carẽtes. vbertate gr̃a
tie replent̃. Propter hanc liberatõem can/
tat eccleſia canticũ anne matris ſamuelis.

qᵈ cãtauit liberata de ꝑſecutõne ſue emule
fenẽne ſcꝫ Exultauit cor meũ in dño. qᵈ eſt
j. Reg. ij. c. Cũ eni res publica cepit ꝑ ange
licos viros et imꝑatores xp̃ianos miſtra=
ri potuit eccl̃ia dilatare os ſuũ ſup inimi=
cos ſuos. ſcꝫ iudeos. paganos. ⁊ hereticos.
Unde ſequitur. Dilatatũ eſt os meum ⁊c.
¶ Eadẽ qꝫ pace qua gaudent gentiles cõ=
uerſi gaudẽt ⁊ iudei ꝯuerſi. Uñ et ĩ pſona
iudaici ꝓpli ꝯuerſi cantamꝰ in quinta feria
Dñe refugiũ factꝰ es nobis. Qᵈ autẽ ps.
iſte ad iudeos ꝑtineat. titulus oſtendit. ſcꝫ
Oratio moyſi hoĩs dei. Ad idẽ etiãꝫ ptinet
canticũ moyſi. Cantemus dño. Quod eſt
exo. xv. c. in ꝑncipio. Sicut eni exultauerũt
iudei interempto pharaone cũ exercitu ſuo
ita exultãt hodie xp̃iani deiectis ꝑuerſis ĩ=
peratoribꝰ q̃ eccl̃iã ꝑſequebant̃ in odium
noĩs chriſtiani. ¶ In ſexta feria fit cõme=
moratio paſſionis dñi. Unde cãtat̃ ille ps
Dñe exaudi orõẽ meã. Cuius titulus eſt.
Pſalmus dauid qñ ꝑſequebat̃ cum filius
eiꝰ abſolon. Sicut aũt dauid habuit plures
filios ſed vnꝰ illoꝝ ſcꝫ abſolon ꝑſecutus eſt
eũ. ita et dñs noſter plures habet filios. de
quibus ipẽ dicit. Non pñt lugere filij ſpõſi
q̃diu cũ illis eſt ſponſus. Sed vnus illoꝝ
ſcꝫ iudas ꝑſecutꝰ eſt eũ. q̃ dr̃ abſolon. quaſi
abbaſolon. i. par patris. ꝓpter oſculum qᵈ
dedit dño. qᵈ eſt ſignũ pacis. Ad idẽ ptinet
canticũ. Dñe audiui auditũ tuũ. Quod ẽ
abacuc. iij. c. in ꝑncipio. In q̊ dr̃. Cornua ĩ
manibꝰ eiꝰ. ibi abſcõdita eſt fortitudo eiꝰ.
ante faciẽ eiꝰ ibit mors. Per cornua regna
intelligẽ ꝯſueuimꝰ. Et eſt ſenſus. Cornua
in manibꝰ eius. i. regnũ in ptãte eiꝰ. Hanc
aũt ptãtem meruit ſibi dari. vel potius ſibi
datã notificari. ꝑ paſſionẽ de q̃ ipẽ dicit. Da
ta eſt mihi oĩs poteſtas in celo ⁊ ĩ tra. Per
cornua eĩ cõueniẽter ſcḋm hᵒ intelligunt duo
cornua crucis. Uñ videt̃ ſcḋm hᵒ ꝙ potiꝰ eſſꝫ
dicendũ. Manus eiꝰ in cornibꝰ. q̃ꝫ cornua
in maĩbꝰ eiuſ. Maluit tñ ſic dicere abacuc
ꝓpheta. vt oſtenderet ꝙ in poteſtate ⁊ volũ
tate eiꝰ fuit cũ crucifigi. ſicut ipſe dixit. Ne=
mo tollet a me aĩaꝫ meã. ſꝫ ego habeo pote=
ſtatẽ ponẽdi aĩaꝫ meã et iteꝝ ſumendi eam.

ibi ſcꝫ in cruce abſcõdita fuit ad tempꝰ for=
titudo eiꝰ. q̃a reputatꝰ eſt tãq̃ꝫ ꝑcuſſꝰ a deo
et hũiliatꝰ. et añ faciẽ eiꝰ ibit mors q̄r mors
ꝑ eiꝰ mortẽ deſtructa eſt. Et notã ꝙ hᵉ dies
eſt q̃nta a ſcḋa feria in q̃ agit̃ de paſſiõe ſal
uatoris. ſicut et in dñicis nocturnis quito
loco ponit̃ canticũ. in q̊ ponit̃ ꝯtemptꝰ na=
buchodonoſor. et victoria triũ pueroꝝ in
camino ignis. vbi aſpectꝰ q̃rti erat ſimilis
filio dei. vel ſicut hꝫ alia trãſlãtio filio hoĩs
q̄r ĩ paſſiõe ſaluatoris fctã ẽ deſtructio dya
boli et victoria chriſtiani ꝓpli de tribꝰ ptibꝰ
orbis collecti. ꝑ eũ q̃ eſt verus filius dei ⁊ ve
rus filius hoĩs. ¶ In ſabbato fit cõmemo
ratio victorie ꝓpli iudaici q̃ erit ꝯiunctꝰ ec=
cleſie dei in fine ſeculi et cantabit cũ eccleſia
pſalmũ. Bonũ eſt ꝯfiteri dño ⁊c. ad annũ=
ciandũ mane. ſ. ꝓſperitatis miſcḋiam tuã.
et veritatẽ tuã ꝑ noctẽ. ſcꝫ aduerſitatis. qui
pſalmꝰ intitulat̃. laus cantici dauid in die
ſabbati. Unᵈ ꝯueniens eſt vt in die ſabba
ti cantet̃ pſalmꝰ ille in q̊ agit̃ de ꝑſecutione
iudeo. q̃ ꝑſecutꝰ eſt xp̃m in figura abſolon q̃
ꝑſecutꝰ eſt patrẽ et q̃ intitulat̃ in die ſabba
ti. Q aũt pſalmꝰ iſtẽ ptineat ad iudaicũ
ꝓplum ꝯuincit̃ ex illo verſu. In decacordo
pſalterio cũ cantico. Pſalteriũ decacordũ
dr̃ lex ꝓpter. x. mãdata legis. Et nota ꝙ hoc
pſalteriũ q̃dam portãt ſꝫ in eo nõ pſallunt.
vt iudei pfidi q̃ nobis ſunt in codicibus te=
ſtes in cordibus hoſtes. Quidã portant ⁊
pſallere vident̃ nõ tñ pſallũt. vt falſi chriſti=
ani q̃ cũ triſticia aliq̃n bona opant̃. Qui=
dam portãt et ĩ eo pſallũt. vt illi q̃ cũ hilari=
tate bona operant̃. Hoc aũt erit in ꝓplo iu=
daico cũ vnũ erit cũ eccl̃ia. Qualiter canti
cũ moiſi. audite celi. qᵈ eſt deut̃. xxxij. c. ꝑti=
neat ad ſabbatũ ⁊ ad ꝓplum iudaicũ ex ver
bis bede haberi poteſt q̃ dicit ſuꝑ luc. ꝙ in
diebꝰ ſabbati iudei ad ſinagogas conſuete
bant ad meditanda diuine legis mandata
poſtpoſitis mũdi negociis. iuxta illᵈ. Uaa=
cate ⁊ videte q̃niã ſuauis eſt dñs. In me=
moriã ergo ꝑſtine religionis canticũ ipſiꝫ
deuteronomij in ſabbato cantat̃ in q̊ ſtatꝰ
illiꝰ ꝓpli quẽ habuit offenſo vel ꝓpicio deo
deſcribit̃. Poſt antiphãꝫ ſeq̃tur caplim.

per qđ fit exhortatio ne deficiamꝰ ĩ via. Et
dr̃ q̄nq̃. Benedictio ⁊ claritas. apoc. vij. d.
Et q̄nq̃ Iuſtis aliq̄n tenebre. eph. v. b. Et
q̄nq̃. Nox pceſſit. Ro. xiij. c. Ubi horta-
mur in fide perſeuerare. miſcđie opibꝰ intē
dere. opa tenebrarũ abijcere. et arma lucis
induere. et ꝯſolamur p pmiſſionem glorie
Et poſt caplm ſeq̄t reſponſoriũ. In q̄buſ-
dam tñ eccleſijs nõ dr̃ reſponſoriũ. Uidet̃
eni h ſuperfluere ppter reſponſoria in noct-
nis dicta. q2 hodie nocturne et laudes ma-
tutine vbiq̃ ꝯiunctim canũtur. Hec tñ rõ
ceſſat ſi laudes matutine officium ſint p ſe
In omnibꝰ tñ alijs horis poſt capitulum
ſeq̄t reſponſoriũ. Poſt caplm ſeu reſpõſo-
riũ chorus exhortationi aſſentiẽs hymnũ
reſonat. Poſt hymnũ ſeq̄t v̄ſus. Quia ei
p canticũ zacharie qđ ſtatim ſubſequit̃ p-
miſſio notat̃ et nos tardi ſumus ad creden
dum pmiſſionibꝰ. ideo p̄mittitur v̄ſus alta
voce. vt excitemur ad credendũ dei pmiſſa
Et dr̃ in q̄buſdam eccleſijs verſus. Repleti
ſumus mane miſcđia tua. in q̊ recolit̃ tem-
pus q̄ iuſtis recõpenſabit̃ merces poſt hꝰ
ſeculi laborẽ. Unde dicit beda. Repleti ſu-
mus mane. p̄terim̃ ponens p futuro pphe
tali certitudine. q2 in mane eternitatis miſeri
cordia dñi replebimur. iuxta illud Satia-
bor cũ apparuerit gl'a tua. In alijs vero ec
cleſijs dr̃ In matutinis dñe meditabor in
te. Conſeq̄nter chorꝰ v̄ſu excitatus ſubijcit
canticũ zacharie ſcz Bñdictꝰ. qđ ē luce. j. c.
qđ ſp dr̃. iuxta qđ ait aplus. Seruiendũ eſt
deo pſalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis. i. cordꝫ ore
et ope. Siqdem p hymnum exp̄mit̃ leticia
quã de ꝯſecuta libertate habemꝰ. Et quia
xp̄s hanc nobis leticiã acquiſiuit. idcirco
ne de hmõi bñficio ingrati eẽ videamur. in
laudẽ dei cantando prumpimꝰ. antiphã
inchoantes. Et q2 nos liberauit ei grates
referimꝰ alta voce cãtando canticũ ipm. et
quare. q2 viſitauit nos exũtes in miſeria. ⁊
fecit redemptõem plebis ſue. Quare etiã
h canticũ alta voce dicat̃. in. vj. pte ſub. v. fe-
ria cene dicetur. Uel ideo poſt pſalmos et
lectões et v̄ſum canticũ ipum dr̃. vt recor-
demur q finito tpe noui teſta. qđ p premiſ-
ſos matutinales pſalmos ſiḡficat. remune
ratio abrae pmiſſa nobis dabit̃. ſi doctrina
xp̄i imbuti. qđ p lectionẽ. et ad dei ſeruitiũ
incitati. qđ p v̄ſum ſiḡficatur. ſine timore ĩ
ſanctitate ⁊ iuſticia omnibꝰ diebus ſerui-
mus deo. Rurſus ideo pſalmꝰ Bñdictus
in h loco dr̃. q2 in eo agit de p̄curſore illius
q̄ in ſexta etate venit. et iſte eſt ſextꝰ pſalmꝰ ĩ
laudibus Et nota q q2 h canticũ ⁊ canticũ
marie. ſcz Magnificat aĩa mea dñm ⁊c.
euangelia ſũt. ideo ea ſtantes cantamꝰ Ce
terũ h duo cantica non cantant̃ in eccleſia
eo ordine q̄ edita ſũt. que ordinẽ ponit ma-
giſter in hiſtorijs. vbi agit de ortu p̄curſo-
ris. Nam canticũ zacharie pus cantatur ⁊
tñ ſcđo editũ eſt. Quia eni ibi legit̃. et erexit
cornu ſalutis nobis. qđ eſt factũ in reſurre
ctione. et q2 loq̄t̃ ad puerũ q̄ fuit aurora ſo
lis. ideo cantat̃ in laudibꝰ. Canticũ aũt v̄gi-
nis. quia legit̃ ibi. reſpexit humilitatẽ ancil
le ſue. ſcz ipiꝰ marie. qđ q̄dem factũ ē ĩ ſexta
etate. et agit de incarnatiõe. ibi. ſuſcepit iſrl'
puer ſuũ. ideo canit̃ ad veſperas. ſ. in ſexto
officio diurno. Tertio canticũ ſymeonis
qđ ſequit̃. canit̃ in ſeptimo officio. ſcz in cõ-
pletorio. q2 orat ſe dimitti in pace. qđ erit in
ſeptima quieſcentiũ. ¶ Rurſus in tribus
horis tria dicamꝰ euangelia. ſcilz in aurora
Benedictus. quia ibi vera lux nunciatur.
In veſpera Magnificat. q2 in fine mundi
put ibi dr̃ deus ſupbos diſperdet ⁊ humi-
les exaltabit. In cõpletorio Nũc dimittis
q̄a poſt iudiciũ ſancti in pace regnabunt.
¶ Finito cantico antiphõa q̄ dilectionem
ſiue deuotionẽ quam in laudando deum
habere debemꝰ ſiḡficat repetitur ¶ Dum
aũt v̄ſus ante ipm canticũ dr̃ offertur incẽ
ſum. vt notet̃ deuotio ab igne caritatis egre
diens q̄ in omni laude eẽ debet. Thuribu-
lum eni eſt cor hoĩs. ignis caritas. incenſũ
oratio. fumꝰ in altum tendens eſt deuotio
q̄ ſurſum tendere debet. iuxta illud. Diriga
tur orõ mea ⁊c. De h in quarta pte in ti. de
acceſſu pontificis ad altare dictũ eſt. ⁊ dice
tur ſub veſperis. Primo aũt offert̃ incẽſũ
circa altare. nam et ſacerdos legalis mane
intrabat templum vt ſup altare incenſum

offerret. vt dicet sub ti. de vespis. Offert ita-
q3 incensū circa altare vt notet cāticū toto
cordis affectu eē pferendū. Et ne nob acci
dat qd ꝯtigit zacharie. cū dū incensum of-
ferret apparuit angel' dicēs. q ei nasceret fi
lius. Qd q2 ille nō credidit obmutuit. Cre
damus igit pmissionib' dei. ne a laude ei'
muti efficiamur. Alia etiā rō sub vespis di
cet. Post canticū seqt orō p quā ē ipetran
da pmissio de q dictū est in phemio huius
ptis. De laudibus matutinis q̄s monachi
dicūt in pcedēti ti. dictū est.

De prima.

Postquam de no-
cturnali pmissū est officio. ꝯuenit
aliq̄ dicere d diurno. Et pmo d ho
ra pma in q deū laudare debe'. Tum q2 ē
initiū diei. et nob dedit noctē cū salute et si
sathane impedimēto trāsire. put i cōpleto
rio rogauim' ipm. Tū q2 tali hora xpus a
iudeis pilato tradit' est. et etiā angel' nun
ciauit mulierib' ad monumētū orto iā so
le venientib' eū surrexisse. Ea dē etiaz hora
visus est i litore maris a discipulis piscan-
tibus dicens illis. Pueri habetis aliquid
pulmētū. Tū q2 ea dē hora dñs in tēplo cō-
ueniebat. et ꝑplus manicabat. i. mane expe-
ctabat. vel. i. ad eum mane festinabat. Tuz
etiā q2 scptura dic. Primū querite regnū
dei. Merito ergo ecclia in hac hora dūm
laudat et eū inuocat dicēs. Deus in adiu.
iteū iten. cū glorificatōe sequti. et deīde pe-
tit liberari a psecutione mūdi ꝛ a tēptatoi-
bus dyaboli. vt ptz i hymno. Iā lucis orto
si. ꝛc. Est āt notandū q i pma hora hymn'
ipe inuariabilis est. q2 iā q̄libet die pmissa
liberatōe egem'. Similiter ꝛ in cōpletorio
hymn' Te lucis ꝛc. In q petit ecclia a fan-
tasmatib' liberari. q etiaz liberatione semp
egem' put sub ꝯpletorio dicet. Quedā etiā
ecclie nūq3 variāt antiphaz ad pmā. Cum
ei de' sit inuariabilis q ē alpha ꝛ o. i. pncipi
um et finis. idcirco q2 sp a nob pmitias et
decimas exigit. tāq3 semp soluētes pmitias
diei. nūq3 variāt antiphaz. s3 sp dicūt illam
de trinitate. nisi aliqd festū accidat. q2 tunc
fit de ipo festo. Alie tū ecclie variāt hymnū
et antiphaz in dñicis et in ferijs et in festis
dei et sanctoꝝ. Post antiphaz sequūt psal
mi. Et ex ꝯtinētia pcedētis hymni euidēter
apparet q̄re dicat pm' psalm'. De' in noīe
tuo ꝛc. In q ecclia orat a periculis ꝛ ab inī
micis liberari. Deinde se armat pmo ꝯtra
hostes cingulo castitatis. cū dicit. Beati iā-
maculati in via. ꝛc. Scdo galea salutis. s3
spe. cū dicit. Retribue suo tuo ꝛc. de qb' dui-
cet sub sexta. Tertio etiā scuto fidei cū dicit
Quicunq3 vult ꝛc. in q fides nrā ꝯtinet. vt
iā dicet. q ē scutū ꝛ muniminē nostꝝ. ꝛ victo-
ria ꝯ carnē mūdū ꝛ dyabolū. et oēs ei' tem
ptatōes. Unde petr' Cui resistite fortes in
fide ꝛc. Quarto sumit gladiū s3 spūs qd est
verbū dei. dū dicit caplm siue lectionē. que
ptinet ad doctrinā. q2 oportet vt pcedāt bo
na opa q ꝑ psalmū significant. et tandē seq
tur doctrina de spūalib' ꝛ secretiorib'. iuxta
ta illud. Cepit iesus facere et docere. Sumit
ergo tres psalmi. s3 De' in noīe. Beati iā-
maculati i via. et Retribue. vt in tribus boo
ris munimētū ꝯ impugnatōes iteriores ꝛ
exteriores habeam'. Et dicūt sub nrb' gloo
rificatōib'. eo q trinitas in nrīs opib' glo-
rificat. Scdus psalm' ē. Beati imaculati.
vsq3 Retribue. Terti' Retribue. vsq3 Le
gē pone mihi. q ex octonarijs vsuū ꝯstituū
tur. Habet eni vnusq3q3. xvi. vsus. q2. xij. si-
gnificāt. xij. ꝑphetas. alij q̄ttuor designant
q̄ttuor maiores ꝑphetas. s3. esaiam. hiere-
miā. danielē. et ezechielem. siue. xij. aplos. et
quattuor euāgelistas. Dicūt ergo illi duo
psalmi ex. xvi. vsib' ꝯstituti. vt ondāt q ea q
xij. ꝑphete et. iiij. maiores. siue. xij. apli. ꝛ iiij
euāgeliste dixerūt. ꝑ posse obseruare debe'.
De octonarijs dicet sub ti. de completorio
Sunt etiā qdā modo q̄nq3 psalmi habito
respectu ad diuisionē octonarioꝝ vsuum
cuiuslibet psalmi significantes q ecclia petit
ne mors igrediat ꝑ fenestras q̄nq3 sensuū
nroꝝ. seu vt q̄nq3 sensus nri ꝑ dīe diuinit' ꝯ
muniant. Prim' est. De' in noīe ꝛc. Scds
cūd' Beati imaculati. Terti' In q corri-
git. Quart'. Retribue. Quint'. Adhesit. ꝛc.
Et est sciendū q a psalmo Beati imacula-

ti.vſq ad pſalmū Ad dñm cū tribularer.
eūn⁹ pſalm⁹ ꝯtinēs.xxij.capl'a q̄ ſm amb.
eſt paradiſus pomoꝝ.⁊ apoteca ſpūſſācti.
et ideo ecclīa ruminat illū ꝑ horas velut ſpe
cies aromaticas paradiſi.vt ſit ſpecies aro
matica deo ⁊ mūdo. Sed q̄rit q̄re pſalmus
ille De⁹ in noīe tuo dicat̃ ad ꝑmā quē da/
uid cecinit dū iudi eū ſaul tradere volebāt.
Rñdeo id.q2 ꝑ zypheos q̄ iterp̄tant̃ floren
tes.itelligit̃ dyabol⁹ q̄ caducā floriditatem
ſuis oñdit. Ipſe enī ſiue ꝑ ſe ſiue ꝑ membra
ſua inſidiat̃ nob.et nos apte ꝑſeq̄t̃.vt nos
etne tradat morti. Ad vitandā ergo ei⁹ cal/
liditatē iſte pſ in ꝑma hora ſiue i diluculo
cantād⁹ ē quē dauid cātabat vt ab inimicis
ſaluaret. Poſt illū d̃r pſ. Beati imaculati
in via.q̄ plen⁹ ē morib⁹.q2 oportet vt hi q̄s
ds liberauit de vinculis ⁊ carcere inimico/
rū morib⁹ bonis et in oī deuotōe aſſiſtant.
In dieb⁹ vō dñicis in q̄b⁹ officiū matutīa
le d̃r ⁊ hiſtoria mutat̃.dicūt ad ꝑmā quiq
pſalmi.q̄ ſūt ī fine ipi⁹ noc̄ni dñicalis.ſcilz.
Deus ds me⁹ reſpice ⁊c. Qui pſalmi q̄re ī
ꝑma dicāt̃ ſub ꝯpletorio dicet̃. In q̄buſdā
tñ eccleſijs dicūt̃ ſolū in dñicis a ſeptuage/
ſima vſq ad paſca.q̄ etiā tp̄e d̃r ad ꝑmam
pſalm⁹. Dñs regnit.ꝓpt̃ rōem ibi ſcptam
In ꝑmiſſis enī dñicis d̃r ad ꝑmā pſ. Cō/
fitemini dño.ne aliq̄d de pſalterio ꝑtermit/
tat̃.qn toti in ſeptimana dicat̃.⁊ q2 ibi pre/
ſertim in v̄ſu illo. Hec ē dies quam fecit ⁊c
agit̃ de reſurrectōe ad quā dies dñici ꝑti/
net. Et ſm h in dñicis dicūt̃ ad ꝑmā .ix.pſal
mi.vt cū .ix. ordinib⁹ angeloꝝ in reſurrecti/
onis gaudio trinitatē laudare poſſimus.
In ꝑmis.v.ſcz De⁹ deus me⁹ reſpice.et ſe/
quentib⁹.de xp̄i paſſione cantat̃. Per pſ.
Cōfitemī.et tres q̄n dicā nos innuit q̄ in q̄t/
tuor mūdi ꝑtibus doctrinā q̄ttuor euange
lioꝝ laudare debē⁹. In pſ. De⁹ ī noīe tuo.
petim⁹ erroris depoſitionē.in Cōfitemini
exhortamur ad laudis ꝯfeſſionē.i Beati i/
maculati.ad laudis opationē.i Retribue.
ad mandatoꝝ remibutōem. Verū q2 fides
eſt fundamētū mandatoꝝ ⁊ victoria q̄ vin
cit mundū.q2 cetera ſine fide fruſtrant̃.ido
ſubdit̃ ſimbolū fidei. Quicūq vult.quod
athanaſi⁹ alexandrin⁹ ep̄s rogatu theodo
ſij imꝑatoris ad eradicandā inualeſcentē
hereticoꝝ ꝑfidiā.et fidē catholicā diuulgā/
dam edidit.et ſingulis dieb⁹ ecclīa ꝯſtituit
cantari ad ꝑmam.q2 ꝑlus tūc maxime ad
eccliaꝫ ꝯuenit.vel q2 fides ꝑncipiū ſalutis
exiſtit. Quidā tñ ex curioſitate illud omit/
tūt in illis dieb⁹ quibus in miſſa Credo in
vnū deū dicūt. Quidam āt dicūt q̄ dictus
athanaſius fugiēs a facie cōſtantini impe
ratoris i treueri illud ꝯpoſuit.q̄ qz nō d̃r in
ecclīa ex ꝑmaria eccl'ie inſtitutōe. Et aduer
te q̄ in ſimbolo due ꝑncipaliter ſūt parteſ
ſcz de trinitate et de incarnatione v̄bi. Sed
de libero arbitrio ꝑmittit̃. ¶ Poſtea ſeq̄t̃
caplim in q̄ paſtor oues et paterfamilias
operarios ne in calore et labore deficiāt cōſo
lat̃.de q̄ iam dicet̃. Et d̃r q̄n q caplm. Grā
vobis et pax a deo. Sal'i.a. Quiq Pacē
et veritatē. Zach.viij.d. Poſt caplum ſeq̄t̃
reſponſoriū. Chriſte fili dei viui.⁊c.vt eccle/
ſia oſtendat ſe innuere et applaudere his q̄
in illo dicta ſūt.nihilomin⁹ tñ orat ꝑ ſe.vñ
poſtea ſubijcit̃ v̄ſus. Exurge dñe.i.fac nos
exurgere. Exurgēe aūt a vicijs nihil aliud ē
q̄ ad dñm redire. Sciendū aūt ē q̄ quedā
eccleſie omittūt reſponſoriū illud. Chriſte
fili dei viui.in aduētu et ī ſeptuageſima.q̄a
licet tam patres q̄ fuerūt ante legē.q̄ q̄ fue/
rūt ſub lege ſperarēt ꝑ xp̄m a miſerijs libe/
rari.tñ q2 ipſe in illo tp̄e nondū venerat.ido/
circo cū tēpa illa recolūt.miſcdā xp̄i nūme
inuocat̃. In feſtiuitatib⁹ tñ ſctoꝝ q̄ in illis
tp̄ib⁹ occurrūt.illud dicūt.q2 in illis temp⁹
grē repūtat̃. Quedā tñ eccl'ie nō dicunt ca
pitulū nec enī reſponſoriū.ſed ſolū v̄ſum.
Exurge.volētes morē apl'oꝝ imitari.quoſ
legim⁹ poſt aſcenſionē ante aduentū ſpūſ/
ſancti in oroīb⁹ ꝑſeueraſſe.ſic lucas dicit q̄
ipi adorātes reuerſi ſūt in hierlm cum gau
dio magno et erāt ſp bñdicētes in templo ⁊
laudātes deū. Nec legi⁹ eos tūc feciſſe ſmo
nē ad ꝑplm.ſz in die pente.dato eis ſpū ſctō
hora tertia ceperūt tāq cōfirmati ad ꝑplm
loq̄.in q̄ inſtruimur q̄ vſq ad horā tertiā
bonis opib⁹ et oroīb⁹ vacare debē⁹.⁊ tunc
tādem alios docere.qd notat ipa lectio ſeu

capl'm. nā pſalm⁹ ad opa. lectio vō ptinet ad doctrinā. Propter hͨ ergo lectōez ī pma ſubtrahūt. ꝛ p ꝯſequēs reſpōſoriū qḋ ei reſpōdere dꝫ. Rurſus p pmā paſtoris opa ītelligūt. Vñ tūc dr. Reſpice dñe ī ſuos tuos ꝛ in opa ꝛc. q paſtor xp̄i exēplo dꝫ prius opari vt alijs horis alios ad opandū valeat exhortari. Ideoqꝫ nō dicūt caplm. qḋ ē exhortatio ſeu ꝯſolatio poſt pſalmos p q̄s opa ſignificant. Sꝫ poſt pmā dr lectio vt dictū ē in pħemio h⁹ ptis. ¶ Subſequenter dicūt pces. q̄niā ī ꝯcilio agathen. ſtatutū ē vt pces ſiue capl'a de pſalmis in ſingul' horis dicāt. Dicūt aūt ꝑpter tria. Primo ad reſecandas ſupfluas cogitatōes. Scḋo ad impetrādū miſcdiā ꝑpter oues errantes ꝛ operarios faticētes. Tertio ad poſtulandū auxiliū ꝯtra temptatōes vt poſſim⁹ in dñica orōe prēm ſecuri⁹ inuocare. Et dicūt hͨ mō. Primo nāqꝫ dñica orō dr in q ſunt ſeptē petitōes ꝑpt ſeptē dona ſpūſſancti habēda. vt iā dicet. Sꝫ q2 muſce morientes ꝑdūt ſuauitatē vnguēti p̄cedit ipm kyri heleyſon. Oportet ei tale q̄d p̄cedere qḋ inanes cogitatōes repellat a mēte. vt dicendo ipam orōez. mens q̄ inuiſibili loq̄t ſola inuiſibilia cogitet. In diuinis ſiqdē officijs aū ipam orōez dr ter vel ſemel kyri heleyſō et poſtea ter vel ſemel chriſte heleyſon. ꝛ iterū ter vel ſemel kyri heleyſon. Dicitur ter kyri heleyſon ad notandū tres ſtat⁹ diuinitatis ꝛ diuine maieſtatis. q̄s aliq mō in eccl'ia celebrā⁹. Sꝫ ſemel dr ꝑpter vnā ſubſtantiā. Prim⁹ ſtat⁹ fuit aū aſſūptā hūanitatē q̄n trinitas inuocabat̄ ſine copulatōe humane nat̄e. ꝛ dicebat̄ dñs. q2 dñs nomē illi Scḋus fuit poſt aſſūptaꝫ hūanitatē. ſcꝫ q̄n xp̄s videbat̄ in terra ꝛ nihilomin⁹ credebatur a ſuis de⁹ ꝛ fili⁹ dei. ꝑpt aſſūptā ei hūanitatē q vncta ē oleo ſpūali vocat̄ chriſtus. Vñ in medio ſtatim dici⁹ chriſte heleyſon Q̄n ei ter dicim⁹ chriſte heleyſon. oñdim⁹ eū nūqꝫ fuiſſe ſepatū a ſubſtātia trinitatis. licet fieret hō. Sꝫ q̄n ſemel oñdim⁹ eū fuiſſe ſolū inter hoīes ꝛ nemīnē ſibi poīa ſilem habuiſſe. Terti⁹ ſtatus fuit ex eo tēpe q voluit clarificare aſſūptā hūanitatē pluſqꝫ eēt q̄zdiu mortalis erat. Quia ergo in illa clarificatōe oſtenſa ē trinitas. ideo dicim⁹ ter kyri heleyſon. ſemel vō dr ꝑpter vnam ſubſtantiā. De hoꝝ vboꝝ efficacia dictū eſt in q̄rta pte ſub ti. ō kyri heleyſon. Et nota q̄ pmiſſi ſtat⁹ dicūt ꝑpter nos. nō ꝑpter deū. i. apud quē nō ē trāſmutatio nec viciſſitudinis obūbratio. ¶ Poſt kyri heleiſon ſeq̄tur dñica orō in q̄ ſūt ſeptē petitōes. ꝑpter ꝛ habēda ſeptē ſpūſſancti dona. p q̄ merētes ſeptē vtutes. et p iſtas a ſeptē vicijs liberati ad octo beatitudines puenim⁹. Et dr voce demiſſa ꝛ ſecrete. Primo vt p hͨ vera humilitas et orōis deuotio ſignificet. Scḋo vt q̄ſi ad interiora reuerſi pſas res cū mag̃ diligentia mēte capiā⁹ q̄s vbis pnūciamuſꝫ. Tertio q2 in ea deo loquimur. q nō tantū verba ſꝫ renes ſcrutat̄ ꝛ corda. Quarto ad notandū q orō ipa poti⁹ hꝫ efficaciā in deuotione cordis q̄z in clamore oris. Licet ei moyſes ad dñm nō clamaret ore. tñ dñs (q̄ magis attēdit clamorē cordis q̄z oris inq̄t ei. Quid clamas ad me. exoḋ. xiiij. c. Finiās tū ipſi⁹ orōis alte pnūciat̄ vt ab oīb⁹ ꝯfirmet̄. et vt auxilio pcum aſtantiū reſpondētiū amen a temptatione liberemur. q2 ſicut ait aug⁹. impoſſibile ē multitudinē non exaudiri. Principiū q̄z ei⁹ publice pnūciat̄ ē. vt p hͨ ꝯpli aſtātes ad orandū inuitent̄. Scḋane dñica orō dr. vt vita ſpūalis aīe ipetret̄ ꝑpter qḋ īmediate illa dicta ſubijcitur. Viuet aīa mea et laudabit te. ꝛc. Deinde ſeq̄t̄. Erraui ſicut ouis que ꝛc. in quo fit ꝯfeſſio. Nō ei poteſt in deo viuere qui nō ꝯfitetur. ¶ Cōſequenter dr. credo in deū. in q̄ fides nr̄a ꝯtinet̄. ſine qua īpoſſibile ē deo placere et p quā ꝯtra omīa aduerſa armant̄ qui p̄ dñicam oratiōem mūdant̄. Et dr voce demiſſa. finis vō alte. ad notandū q corde credit̄ ad iuſticiā. ore aūt ꝯfeſſio fit ad ſaluteꝫ. de q̄ in quarta pte dictū eſt. vbi de ſimbolo agit̄. ¶ Poſtea ſacerdos q̄ ſuſpirans dicit. Et ego ad te dñe clamaui. ꝛc. iuxta illud dauid. De pfūdis clamaui ad te do. ꝛc. Quia vero nō ē ſpecioſa laus in ore pctōris. quia peccatori dixit de⁹ Quare tu enarras iuſticias meas. et aſſu. te. m. pos t. ideo petit ſibi

grām ꝯferri.q̄ replet⁹ poſſit digne laudare
dicēs. Repleat̄ os meū laude. Subſequū/
tur etiā poſtea multe ꝑces qb⁹ eccl'ia orat.
obſecrat.poſtulat.et grās agit.iuxta doctri
nā apl'i ad thi. Obſecrat cū dicit. Dn̄e a uer
te faciē tuā ꝛc.ꝓpꝛe āt obſecratio ē qn̄ cū ad/
iuratōe petit̄.vt cū d̄r.ꝑ paſſionē tuā libera
nos dn̄e. Orat dum bona ſibi dari petit.vt
ibi. Cor mūdū crea ī me de⁹. Poſtulat dū
q̄ ſe mala ſibi contraria remoueri petit.vt
ibi. Dignare dn̄e die iſto.ſine pctō nos cu/
ſtodire. Grās vō agit ꝓ iam receptis.cū di
cit. Bn̄dic aīa mea dn̄o. De h̄ et ſub ti.de
laudib⁹ dicet̄.

¶ Poteſt etiā et alit̄ dici.q̄niā
orō dn̄ica cū ſequētib⁹ ꝑcib⁹ et cū p̄s. Miſe/
rere mei.iō dicūt̄.q̄niā ſūt in tra eccl'iā no/
ſtrā.q̄ minima et q̄ maxima ꝯmittūt. Pro mi/
nima cōmittētibus ꝛ.ꝓ ſei pō ſacerdos orat
qn̄ kyri beleyſon et orōem dn̄icā dicit.in q̄
nemo ſe excuſare poteſt niſi veracit̄ dicat.
Dimitte nobis debita nr̄ā.ꝛc. Pro maio/
ra cōmittētib⁹ et ꝑ penitentiā reſurgētibus
d̄r p̄s. Miſerere mei deus.q̄ ꝓpꝛe ꝑtinet ad
penitētes.ꝓut dictū ē ſub ti.de laudib⁹ ma
tutinis. Et viuet aīa mea ꝛc.q̄ aīa mortua
fuit poſt mortale peccatū. Errorē etiā ſuū
exponit dicēs. Erraui ſicut ouis ꝛc. Medi
cinā q̄rit vbi dicit. Quere ſuū tuū ꝛc.q̄a
mādata tua nō ſū oblit⁹.i.parat⁹ ſū adim/
plere. Rurſus ī h̄is ꝑcib⁹ eccl'ia orat ꝓ pec/
catis.et ꝑſertim ꝓ q̄ttuor orat.ſcʒ ꝓ immū/
dicia remouēda.et ꝓ mūdicia ꝯferēda.pro
triſticia q̄ eſt ex morſu ꝯſcie remouēda.ꝛ ꝓ
leticia ꝯferēda.ꝓ q̄b⁹ dicit q̄ttuor ꝑticulas
illi⁹ p̄s. Miſerere mei. Pro īmundicia re
mouēda dicit. Auerte faciē tuā a pctīs me/
is. Quaſi dicat. Noli ea et̄naliter punire.
Sʒ q̄ poſſet ēē q̄ h̄ō non curaret ea deleri.
ex q̄ in p̄nti nō punirent̄.iō addidit. Et oēs
iniq̄tates meas dele. Pro mūdicia vō ꝯfe/
renda dic̄. Cor mūdū crea ī me de⁹. Sʒ q̄a
etiā collata mūdicia.homo eā ſibi collatā
ignorat.et adhuc ꝯſcie morſu torquet̄.iō
addidit. Ne ꝓiicias me a facie tua. De inde
ꝓ leticia ſibi ꝯferēda dicit. Redde mihi leti.
ſa ꝛc. Sʒ q̄ adhuc reſtāt inimici q̄ nos ad
mala trahere nitūt̄.q̄ ſūt tres.ſcʒ caro.mun
dus.et dyabol⁹.idcirco ꝯ inimicos ponit
tres v̄ſiculos.ſcʒ. Eripe me dn̄e.et alios du
os ſeq̄ntes. Inimicis vō repulſis iam lau
dare poteſt. Vn̄ dicit ſic. Pſalmū dicā no
mini tuo.ꝛc. Et q̄ oī t̄pe laudand⁹ d̄s ē.ad
iūgit.et reddā vota mea ꝛc.ꝛ etiā in oī loco
ideo adiūgit. Exaudi nos de⁹ ſalu.noſter.
Adhuc q̄ ꝑ paſſionē redēpti ſum⁹.ꝛ ꝑ eā
orō noſtra recipit efficaciā.iō reducim⁹ ad
memoriā q̄ ī paſſione dn̄i legim⁹ ꝛ cantā⁹
viʒ. Sctūs de⁹.ſctūs fortis.ꝛc. Inde horta
mur aīaʒ nr̄āʒ ad bn̄dicēdum ſibi ꝓpt̄ bn̄fi
cia nobis collata.ibi. Bn̄dic aīa mea do.ꝛc

¶ Cōſeq̄nter vō vt pura ſit orō cōmuneʒ
fac̄ ꝯfeſſionē.ꝑ quā a venialib⁹ mūdamur
ſine q̄b⁹ ꝯmunis vita facile nō ducit̄. Et q̄
hoīs ꝯfeſſio nil valet niſi interi⁹ ꝯuertatur
idō ſubiūgit. Cōuerte nos de⁹ ſalu.noſter
Preterea q̄ in ꝓncipio diei ē.orat a pctō ꝑ
diē liberari dicēs. Dignare dn̄e die iſto.ꝛc.
ſine q̄ vix poteſt ēē ad momētū h̄ūanitatis
fragilitas. Et q̄ neceſſe ē vt miſcd'ia dei ſeq̄
tur ſicut ꝑuenit.idcirco addidit. Fiat miſe
ricordia tua ꝛc. Demū orat ꝓ diuerſis ḡdi/
bus eccl'ie.et tandē ꝯcludit ꝑ p̄s. Miſerere
mei de⁹.poſt queʒ noſter opilio ſol⁹ orat ꝓ
oīb⁹ in collecta. Dū āt ſacerdos orat ſeu ꝑ/
ces h̄mōi dicat ī dieb⁹ ꝓfeſtis ſe ad terrā ꝓ/
ſternit.vt maiorē ī ſe et ī aliis excitet deuoti
onē. Sʒ finito p̄s. Miſerere mei de⁹.ſurgit
ceteris ꝓſtratis manētib⁹.et ſtās orōeʒ dic̄
q̄niā vicē gerit illi⁹ ſacerdotis q̄ ī celo eſt.q̄
ꝓ nobis q̄tidie īterpellat. Prius ergo iacē/
do cū ceteris orat.ſicut ꝛ dn̄s cui⁹ vicari⁹ ē.
p̄uſq̄ʒ reſurgeret cū pctōrib⁹ ꝯuerſat⁹ et in
cruce ꝓſtrat⁹ eſt. Poſtea ſtādo orōeʒ dicit
vt illi⁹ reſurrectōem recolat cui⁹ vicē gerit
In q̄buſdā tn̄ eccleſiis oēs illo ſurgēte ſur
gūt.in q̄ ſignificant ſe ſpem recepiſſe a pecca/
tis reſurgendi.

¶ Et nota q̄ ſola eccl'ie vni
tas adorando in faciē cadit. In ꝓfeſtis er/
go dieb⁹ q̄n̄q̄ʒ ꝓſtrati oram⁹.in q̄ octo ſig̃
ficant̄. Primū infirmitas corpalis.quia d̄
puluere ſūpti ſum⁹. Scd'm infirmitas ani
mi.q̄ ꝑ nos nō erigimur. Terciū erubeſcē
tia.q̄ nō audē⁹ oculos ī celū leuare. Quar
tū prudētia.q̄ videm⁹ vbi cadim⁹.i.ī terre/

nis affliguntur. Quintū vt cordis ꝯtritōez ſignificem⁹. Sextū q̄a xp̄m adorantes eū ad terrā deſcendiſſe et carnē de terra credimus induiſſe. ⁊ h̄ etiā quidā figurāt. q̄ volētes ſibi ſignū crucis imp̄mere. p⁹ ſīclinati terrā manu tāgūt. Septimum q᷑ reducimus ad memoriā. ſ. in paradiſo angelici creati fuerim⁹. corpa nr̄a. ꝑpt̄ lapſū noſtꝝ inter aīalia bruta iacere et aīaz corpali mole grauari. Octauū vt ipo actu ꝯfiteamur nos eē pctōres. et terrenis deſiderijs inherere. dū ventrē terre et aīaz pauimēto infigi⁹ et h̄ ē introductū ab abraā q̄ cadēs in terrā dn̄m adorauit. quē ꝑph̄e imitati fuer̄t. Vn̄ origenes in omelia illi⁹ euāgelij. Erant ioſeph et maria mirantes ſuper his. ⁊c̄. ita dicit. Sancti ꝑphete qn̄ anguſti⁹ aliq̄d cōteplabāt cadebāt i facies ſuas. vt pctā priunā corpis pleni⁹ purgarēt. Qn̄qz etiā in p̄uatis orōnib⁹ genua flectim⁹. vt ſalomon et apl's dicēs. Flecto genua mea. a. p. d. n. i. vt p h̄ oē genu xp̄o flecti innuam⁹. ſ. tūc n̄ ꝓſtrati ſ. facie erecti ſtam⁹ q̄ ipo actu dicētes. Trahe me poſt te. Quid dicere debē⁹ dū genua flectim⁹ in. vi. pte ſub ti. de paſca dicet̄. Et qn̄qz ſtam⁹ q̄i letātes q᷑ in domū dn̄i ibim⁹ In p̄mo q̄dē mō exp̄mim⁹ cōditionē nrāz. in ſcd̄o deſideriū. in tertio ſpem. In dieb⁹ vō dn̄icis et in paſcalib⁹ genuflectio nō fit. nec d᷑ p horas kyri beleyſō. nec orō dn̄ica. ſ. ſtātes oram⁹. ꝑpter leticiā reſurrectōis quā nūc recolim⁹. de q̄ i ſequēti pte ſub feſto paſce dicet̄. Nec i dieb⁹ pentecoſtes. q̄b⁹ recolim⁹ libertatē p aduētū ſpiritus ſancti nobis datā. Nec in alijs feſtiuis dieb⁹ ꝑpt̄ leticiā ipar feſtiuitatū i q̄b⁹ recolim⁹ ſanctā ſocietatē angelorꝫ ⁊ ſcōꝝ. q̄ iā ē i leticia ſempiterna. niſi p p̄n̄tia corpis ⁊ ſanguinis xp̄i. In his tn̄ dieb⁹ ſtātes capite inclinato orare debē⁹. ſicut et deuote mulieres ad monumētum fecerūt. Et tūc etiā hmōi flebiles p̄ces vite p̄n̄tis dimittim⁹. ad notādū q᷑ in futura reſurrectione vbi erit vera libertas et vā ſocietas. nulla p̄catio exercebitur. p miſerijs. De h̄ dicet̄ i. vi. pte ſub ti. de ſabbato p⁹ pente. In q̄buſdā tn̄ eccleſijs in oīb⁹ officijs d᷑ dn̄ica orō. ſ. ſtādo. Illam

illa ē ſal et ꝯdimētū ſacrificij. et i ve. te. nullū ſacrificiū ſine ſale fiebat. et ita nullū officiū noſtꝝ ſine illa fieri debere videt̄. De hac dictū ē i p̄hemio huius ptis. Sane p̄ces hmōi miſtice hūilitatē ſigficāt. ꝑut ſub cōpletorio dicet̄. Verſi āt ad orīētē illas dicim⁹ De q̄ dictū ē in p̄hemio h⁹ ptis Vltimo ſubijcit orō. quaz ſalutatio. ſ. dn̄s vobiſcū p̄cedit et etiā ſeq̄t. q᷑ ſic dn̄s poſtq̄z reſurrexit ſalutauit aplōs dicens. pax vobis. et poſtea eis locut⁹ ē. et poſt locutōez iterū dixit. pax vobis. ita et p̄ſbiter eius vicari⁹ poſtq̄z ſurrexit ab accubitu ſalutat frēs dicēs. dn̄s vobiſcū. et p eis orat. et poſt orōēz iterū dic̄ dn̄s vobiſcū. Quaſi dicat. Si grāz dei ipetraſtis. in illa p̄ſeuerate. Et iterꝝ p̄p̄lus dicit. Et cū ſpū tuo. Ac ſi dicat. Oraſti p nobis: et nos p te oram⁹. De h̄ dictū eſt i q̄rta pte ſub ti. de ſalutatiōe ad p̄p̄lm. Nouiſſime d᷑ bn̄dicam⁹. de q̄ dictū ē i p̄hemio h⁹ ptis Poſtq̄z vō eccl'ia dixerit orōes ad dn̄m iplorat orōes ſcōꝝ dicēs. Precioſa i ꝯſpectu. ⁊c̄. Qd̄ nō ē de p̄ma. Inde eſt q᷑ q̄dā dicūt illud poſt matutinas laudes Etiā q̄idā interponūt inter p̄mā. et p̄cioſa. p̄mā de btā v̄gine. et q̄dā miſſā aīaꝝ. et q̄dā religioſi h̄ in caplo dicūt. Aliq̄ tn̄ dicūt eē de p̄ma h̄m ea q̄ dicta ſūt in p̄hemio vbi agit̄ de lectione. ꝯtinuātes illud cū p̄ma. Deinde ſacerdos ad honorē trinitatis orat generalit̄ pro ſe et p oīb⁹ dicēs ter. De⁹ in adiutoriū. ⁊c̄. Vel d᷑ ter. vt petat auxilium ꝯ inſidias dyaboli carnis et mūdi. Vel in honorē trinitatis. et iō ſubijcit̄. glīa pri. ⁊c̄. nec poſt glīa patri ſeq̄t̄ allā. pro eo q᷑ loc⁹ in q̄ h̄ dici conſueuerūt. puta caplm ſacer nō ē. Sic enī ſacer loc⁹ ſigficat illā hierlm in q̄ vox illa angelica ſ. allā audit̄. ita loc⁹ ille nō ſacer pegrinationē nrāz repn̄tat in q̄ peccam⁹ Deinde q᷑ diu in hac vita ſumus peccam⁹. iō ſubiūgim⁹ kyri beleyſon. et pater noſter. et poſtea. reſpice dn̄e in ſeruos tuos ⁊c̄. vbi d᷑ et dirige filios eoꝝ. Filij nr̄i ſūt cogitatōes q̄ de mēte nrā naſcūt̄. q̄s ad opa dn̄i implēda rogat dirigi. Opera vō manuū nrāruꝫ ſūt opera exteriora q̄ interius a cogitatōibus procedūt. Sed q᷑ omnia ad diuiū cedūt

ideo poſtea dicit opus ſingulariter. cū dic.
Et opus manuū nr̄ax dirige. Et iteꝝ opi/
lio ſiue paſtor pro oīb⁹ ouibus orat gene
raliter dicēſ. Dirigere digr̄e dn̄e ꝛc. Orōne
v̄o ſeruitiū ↄcluditur vt diuina gratia que
actōnes noſtras p̄cedit etiam ipſas ſubſe/
quatur.

De tertia.

Hora tertia deo lau
des exoluim⁹. q̄niā in illa ſm̄ mar
cū ih̄s linguis iudeoꝝ morti adiudicat⁹ ē.
et a pilato ad colūnā ligatus ē et flagellat⁹
Merito ergo hora illa oramus. vt ſic ſpūſ
ſanct⁹ ab adā p̄ dyaboli ſuggeſtionē ſepa/
tus eſt. ita p̄ xp̄i crucifixionē digneť eadem
hora ſpūſſctūs ī cordibus nr̄is infūdi. In
hac etiā hora repromiſſus ſpūſſctūs dat⁹ ē
aplis. et viſibiliter dei magnalia loquebāť
Unde in actib⁹ aploꝝ. Non ſunt iſti ebrij
cū ſit hora tertia diei. Propter qd̄ dr̄ hym/
nus. Nūc ſancte nobis ſpūs ꝛc. Diciť etiā
p̄s. Legem pone. q₂ tunc lex noua data eſt
aplis. Quia v̄o homo p̄ legeꝫ dei a morbo
peccati ſanať. iuxta illud ſapientie. nec her/
ba nec malagma ſanabat eos. ſꝫ tu⁹ ſermo
dn̄e. ꝛc. idō in q̄buſdā eccleſijs dr̄ caplm̄ illd̄.
Sana me dn̄e ꝛc. hiere. xvij. c. et reſpōſoriū.
Sana aīaꝫ meā ꝛc. Et q̄ñqꝫ illud dr̄. Cari/
tas dei diffuſa ē. Ro. v. c. Et q̄ñqꝫ illd̄. Ob/
ſecro vos fr̄es p̄ miſc̄diaꝫ dei. Ro. xij. Rur
ſus q₂ nō prodeſt ſanari niſi ↄſeruet. idō ſe
quiť verſus. Adiutor meus eſto domie ꝛc.
Quaſi diceret Quā uis liber et ſan⁹ in via
tua ſim conſtitutus. tñ nō ſufficio ſine tuo
adiutorio p̄uenire ad illaꝫ meridiē de q̄ dr̄.
Indica mihi vbi paſcas vbi cubes in me/
ridie. Unde dr̄ Adiutor meus eſto domie
Et ſubiūgiť. Ne dereliq̄s me. i. iceptū meū
ne intermittas. q₂ ſine te nihil ē conat⁹ me⁹
neqꝫ deſpicias me. i. ne ↄtēnas q₂ ego morta
lis te eternū a deo querere. q₂ tu es dn̄s me⁹
q̄ me creaſti et recreaſti. ſalutaris me⁹. id ē.
q̄ ſanas plagā peccati mei. Deinde oēs ad
orōnem proſternūť. et proſequiť ſacerdos
modū orōnis quē aplus docet dicēs. Pri
mo oīm fiāt obſecratōes. orōes. poſtulati/
ones. et grāꝝ actōes. pro oīb⁹ ⁊ pro hiis q̄ in
ſublimitate ſūt. Obſecratio fit cū adiurati/
one pro malo remouēdo. Orō pro bono ī
petrādo. vel pro malo ſup̄ando. Poſtula
tio pro bono adipiſcēdo ſiue cumulando.
Grāꝝ actio pro bono iā collato ↄſ̄uando.
Obſecratio ē ibi. Ego dixi ꝛc. vbi petit vul/
nera ſanari ⁊ medicinā dari. Orō ibi. Fiat
miſc̄dia tua dn̄e. vel ibi. Oſtende nobꝫ dn̄e.
Poſtulatio ibi Conuertere dn̄e vſqꝫ q̄. vbi
poſtulā⁹ vt p̄ dn̄i auxiliū oīa nobꝫ aduerſa
remoueāť. Grāꝝ actio ibi. Sacerdotes tui
induāť iuſticia ꝛc. ei hꝫ pro nobꝫ oīb⁹ Item
orat pro regib⁹ ⁊ hiis q̄ ſūt ī ſublimitate di/
cēs. Saluū fac regē. et orem⁹ pro papa pō/
tifice nr̄o. Et pro oīb⁹ viuis dicēs. Saluū
fac p̄plm̄ tuū ꝛc. Et p̄ defūctis dicēs Orem⁹
pro fidelibus defūctis. Seq̄ť etiā Miſere/
re mei dn̄s. pro hiis q̄ ſūt in grauiorib⁹ pcc̄is.
ſicut p̄ceſſit dn̄ica orō pro hiis q̄ ſunt ī quo
tidianis. Poſt hoc ſurgit opilio ſiue ſacer
dos et omnib⁹ proſtratis manētibus orat
pro vniuerſis. de q̄ dictum eſt ſub p̄ma

De ſexta.

Hora ſexta pro no/
bis crucifixus et clauis ↄfixus eſt
xp̄s. quare tenebre ſup̄ oēm terrā facte ſūt.
vt ſol in morte dn̄i ſui lugēs. ſe q̄ſi nigris te/
geret veſtib⁹. ne illū crucifigentibus lumē
preberet. Hac etiam hora in die aſcenſiōis
cum diſcipulis diſcubuit. Merito ergo ec
cleſia illa hora deo laudes exhibet. gratias
ei agens. q₂ pro ipſa xp̄s pati voluit. propť
qd̄ ip̄m diligit vehemēter. Unde ī cāticis.
Nūciate dilecto q₂ amore langueo. Et ob
hꝫ tunc dr̄ pſalmus. Defecit in ſalutari tuo.
ꝛc. Diciť etiā reſponſoriū. Bn̄dicam dn̄m
in omī tempore. ſup̄. quia dignatus eſt pa
ti pro me. i. pro ſalute anime mee. Hac etiā
hora adam de paradiſo eiectus eſt. Recte
ergo illa hora deum deprecari debemus. vt
vnde ille propter ſup̄biam eiectus eſt. illuc
p̄ humilitatē et bonam operationeꝫ redea/
mus. Sane officiūꝫ ſexte ſtatui tempis re/
ſpondet. ſic et officia aliaꝝ horaꝝ. In p̄ma

nāq3 hora eſt inchoatio. in tertia pfectus. i ſexta ꝯſūmatio. ſm q ſol in pma icipit lucere. i tertia magis calet. i ſexta ē i ſūmo feruore. qd indicāt vba himnoꝝ. q i ipis horis et etiā i nona pmitūt. Inchoatōi rndēt verba q dicūt ad pmā i pſalmo Deus in noīe tuo ſaluū me fac. ꝛ i vtute tua libera me. id eſt. ſepara me a zypheis. In pncipio nāq3 nrē cōuerſionis incipim9 a malo ſeparari. Uñ merito ibi petim9. q tandē loco et premio ſeparati ſum9 Ad idē ptinet quod dic ſcdus ps. Utinā dirigāt vie mee. Et qd dicit terti9 ps. Retribue ſuo tuo. exponit. id ē. freqnt tribue Et vbi dic Uiuifica me ſupplendū ē q pmortu9 eram p peccatū. Und petit p grāz iuſtificari. Ad pfectū ptinet qd dr in pncipio tertie. Legez pone mihi dñe. Sibi ei poſito i via petit dari legē correctōnis. Ad ꝯſūmatōnez ptinet qd dr i pncipio ſexte. Defecit i ſalutari tuo aīa mea. ꝛc. id ē. aīa mea poſita i ſalutari tuo defecit. a terrenitate. Uel dfec i ſalutari tuo. i. aīa mea tendēs i ſalutare tuū defecit i terrenitate. Quāto ei qs magis tēdit in dilectōz dei. tāto magis deficit a terrenis. ꝛ qi p nimio deſiderio lāguet. iuxta illud. Fulcite me floribꝰ. ſtipate me malis. qz amore lāgueo. Per flores q dē initia bonoꝝ opeꝝ. p mala pfectio accipit. q ei alios accedēs qdāmodo ꝯſolatur. nō tñ h plenā recipit ꝯſolatōez. ſz pott9 affligit ex dilectōne. Unde ſequit. Defecerūt oculi mei i eloquiū tuū. Et in ſcda pte. Quō dilexi legē tuā ꝛc. Et in tertia. Oculi mei defecerūt in ſalutari tuo ꝛc. Ad hanc pfectōez ptinet reſponſoriū Bñdicam dñm et vſicul9 Dñs regit me. Nam ſicut h3 alia tranſlatio. Dñs paſcit me nihil mihi derit in loco paſcue ibi me collocauit. i. dñs ē paſtor me9 in q ſum tutus et ſufficiens. Und ſequit. Et nihil mihi deerit. Spūalez enim ſubſtātiā credita deo ſibi ꝯferendā. qz iam ſcit ſe eē collocatū in loco paſcue. vbi fideleſ in fide pleni9 corroborant. Unde dicit. ibi me collocauit. Quem eni dñs paſcit in aduentu ſpūſſancti. eūdem regit. id eſt. i bonis opib9 facit eū delectari. et p rectum iter ducit ad tutiſſimā ciuitatē hierlm. Tali nihil deeſt teſte apoſtolo qui dicit Omnia in eo poſſum qui me confortat. Dicit aūt quandoq3 capl'm illud. Alter alteri9 onera portate. Gal. vj. a. Quq3 illud. Nolite conformari huic ſeculo. Ro. xij. a

De nona.

Hora nona xp̄us clamans emiſit ſpūm. Non eni3 voluit pro hoīe illa hora in q hō d paradiſo expulſus eſt. ꝛ in eadē hora p mulierez et lignū redemit. quos p mulierem et lignū deceperat hoſtis. Ars aūt vt artē falleret. et medelā ferret inde. hoſtis vnde leſerat. In eadē q3 hora miles lat9 xp̄i aperuit ex q duo noſtre ſaluationis ſacramēta. ſc3 aquā baptiſmi. et ſanguinē noſtre redemptōis nobis eduxit. et velum templi ſciſſu3 eſt. et monumenta aperta ſunt. Eadē etia3 hora inferna penetrās inextricabiles tartari tenebras ꝯfringēs. ſeras q3 et9 cōminuēs. captiuitatē ſanctoꝝ ſecū trāſuexit ad celos ignea q3 romphea ſubmota antiquū incolā paradiſo reſtituit. Eadē etiā hora cetus aploꝝ ad orandū ꝯueire ꝯſueuit. Et petr9 ꝛ iohānes aſcendebāt in templū cauſa orationis. Petr9 q3 eadē hora aſcendit i cenaculū oratur9. quādo raptus eſt in extaſim. ꝛ lintheolū plenū reptilibus de celo ante ſe dimitti vidit audiens. Petre macta ꝛ māduca. Merito igit ppter has prerogatiuas hac hora deū ecclīa laudat dicens pſalmū. Mirabilia ꝛc. et reſponſoriū Redime me dñe. orans p ſua redeptōe. ne oblita eſſe videat q tali hora redempta eſt. Illud āt cōſiderandū eſt. q in hora nona iam ſol declinauit a centro. ſtatus ergo tpis innuit ſtatū vtutu3. Innuit eni feruorem vtutū in q animus pus erat. ppter temptatōes eſſe tepefactū. Nam vt ait btūs greg. Uicia nos temptant. vtutes nos humiliant. Cū ei vir pfect9 tēptat ab altitudine intimi gaudij deſcendit ad ꝯſiderandū ſuā fragilitatē. et ad videndū q3 facilis ſit ad caſū. vt pz in apoſtolo q dicebat. Ne magtudo reuelationū extollat me ꝛc. Gaudebat ei paul9 d reuelatione. dolebat de temptatōne. Uñ ipe dicit

Propter qd̓ ter dn̄m rogaui ⁊c. Niſi ei ſibi
moleſta eſſ; tēptatio. nō rogaret vt tolleret̄.
Nō eťi ſublata. quia ꝑ infirmitatē vt᷒ cui
gaudiū debet̄ ꝑficit̄. Has tribulatōes ⁊ an
guſtias notant aliq̄ verſus pſalmoꝝ none
vt i ꝑma pte. Tribulatio ⁊ anguſtia. ⁊c. Et
in ſcđa. Multi q̄ pſequūt̄. Et in tertia. Er-
rain ⁊c. Ab eiſdē petim᷒ liberari i rn̄ſorio.
Redime me. i. fac vt effectū redēptiōis tue
q̄ facta ē in ſanḡne tuo ſentiā in tribulatōi-
bus meis. Hoc idē eſt i verſu. Ab occultis
meis mūda me. i. repelle a me malā cogita
tionē ⁊ cōpeſce ſuaſorē ſm auguſtinū. Et
nota q̄ reſponſoria dn̄icalia i tribus horis
ſc; tertia ſexta et nona. ꝯuenienter reſpōdēt
reſpōſorijs ferialib᷒. Nam in reſpōſorio fe
riali ad tertiā ſc;. Sana aīa; meā ⁊c. petit̄
ſanitas vulnerū q̄ pterita pctā fecerūt. Et i
reſpōſorio dn̄icali. Inclina cor meū ⁊c. Et
in verſu. Auerte oculos ⁊c. petit̄ cautela d̄
futuris. qd̓ fit ipletōe diuioꝝ mādatoꝝ. Itē
in feriali reſpōſorio ſexte. Bn̄dicā dn̄m ⁊c.
fit iugis diuine laudis ꝓmiſſio. In dn̄icali
rn̄ſorio. In eternū dn̄e. ⁊c. fit ꝓmiſſionis i-
pletio. Ibi ei ꝓmittit ſe laudaturū et hlau
dat. In rn̄ſorio feriali none. Redime me
dn̄e. ⁊c. petit̄ redemptōis effect᷒ q̊ fit vt res
mētis. i. amor ſit direct᷒ ad deū. Et in reſpō
ſorio dn̄icali Clamaui. ⁊c. ꝓmittit̄ effectus
pedis. i. amoris. ſc; clamor ad deū. ex amo-
re eni eſt clamor cordis. In plurib᷒ tn̄ eccle
ſijs ſūt eadē. tā in ferialib᷒ q̄; i dn̄icalib᷒. Et
ē notandū q̄ v̓ſus q̄ dicūt̄ i tertia i ſexta ⁊ in
nona neumā habēt ad dſignādū q̄ nulla
hora exꝓmere valem᷒ gaudiū ⁊ brauiū ſe-
piternū. Caplm̄ dr̄ q̄nq; Dīa ꝓbate. theſ. v
ca. Et quādoq;. Sicut in vno corpe mlťa
mēbra habem᷒. Roꝫ. xij. a.

Ad veſperas.

In hora veſperti

na ſiḡficat eccľia ꝓmu; aduentu;
dn̄i q̄ fuit vergēte veſpe mūdi in
vltima etate. d̄ q̄ pſallēs reddit grās dō. iux
ta illud apl̄i. Nos ſum᷒ i q̊s fines ſcl̄i deue
nerūt. Preterea xp̄s i veſpa d̄ cruce depoſit᷒
fuit. Eadē q; hora i cena ſacramētū corpis

et ſanḡnis inſtituit. pedes diſcipuloꝝ lauit
diſcipulis eūtib᷒ i emaus i habitu ꝑegrini
i fractōe panis ſe manifeſtauit. Merito er
go eccleſia i hac hora xp̄o grās agit. Eſt tn̄
duplex mūdi veſpa. put in. vj. pte ſub ep̄ha
dicet̄. Sane ſic ait ſicard᷒ ep̄s cremonēſis
i mitrali. officiū diei ſeq̄ntis icipit i veſpis
q̄ꝛ veſptina ſinaxis. i. hora. ꝓmū ē officium
ſm hebꝛe ꝯſuetudinē i q̄ ternario numero
put dictū ē i ꝓhemio h᷒ ptis. Vn̄ veſptinū
officiū a veſpa ſtella noiat̄ q̄ i ꝑncipio no-
ctis orit̄. Preterea l; ab initio mūdi dies ꝑce
deret noctem. i nocte tn̄ dn̄ice reſurrectōis.
nox cepit ꝑcedere diē. vt dicet̄ in. vj. pte ſub
ſabbato ſcō i ꝑncipio. Dicitāt eccľia i hac
hora q̄nq; pſalmos. Primo ꝓpt̄ xp̄i q̄nq;
vulnera. q̄ ꝑ nob̄ obtulit ſacrificiu; i veſpa
mūdi. Scđo ad correctōe;. vt vi; defleam᷒
et petam᷒ venia; pctōꝝ. q̄ i die ꝑ q̄nq; ſenſ᷒
corpis cōmittūt̄. et ad nos intrāt. iuxta illō
hiere. Mors intrauit ꝑ feneſtras noſtras.
Quis ei ē q̄ viſu nō capiat̄. Tertio ꝑ i q̊s
q̄nq; pſalmos munit ſe eccľia ꝯ nocturnales
tribulatōes. Hec ei hora inſinuat fletū eoꝝ
q̄b᷒ occidit ſol iuſticie. et ita ſūt i veſpe. de q̊
dictū ē. Ad veſperū demorabit̄ flet᷒. q̄ du-
rabit vſq; ad matutinū. i. q̊uſq; ſol fidelib᷒
oriat̄ q̄ occiderat pctōribus. ſm qd̓ ſeq̄t̄. Et
ad matutinū leticia. Et ꝓpt̄ eaſdē etiā cau
ſas pect᷒ q̄nq; digitis tundim᷒. Rurſus ſe
culares dicūt q̄nq; pſalmos. religioſi vero
q̄ttuor. ꝓpter rōnem tangendā in. vj. parte
ſub ti. de aduētu. Et nota q̄ veſpertinu;
matutinū q; officiū ceteris horis in nume-
ro pſalmoꝝ ꝑferūt̄. eo q̄ in ſenaria opeꝝ di
ſtinctōe. veſpere ⁊ mane ſolūmodo memo
rant̄. et in veteri lege matutini ⁊ veſpertini
officij antiq̄tas cōmendat̄. Quinq; ergo
pſalmi i ſex veſptinis hebdomade officijs
dicūt̄. et cantāt̄ pſalmi ſm materiā diei. Et
ecce in ſeptima die ſc; in ſabbato ꝓpter re-
ſurrectōnem q̄ ſequit̄. agim᷒ de victoria et
laude dei q̄ ſequit̄ victoriā. Vnde in ꝓmo
pſalmo ſc; Bn̄dict᷒ dn̄s. ad lrām agitur d̄
victoria dauid ꝯ goliā. Quantū v̓o ad ſpi
ritualē ſenſum de victoria nrā q̄ dyabolu;
ſuperam᷒. Quia ergo poſt victoriam nil

reſtat niſi laudare dñm. p quē victoriā ha/
bem⁹. ið ſequūt̄ q̄ttuor pſalmi q̄ ſūt đ laudƀ
In p̄mo ei laudē p̄mittit eccl̄ia dicēs. Ex/
altabo te đs. In ſcđo ſeipā ƶ icitat. Lauda
aīa mea do. In tertio alios īuitat. Lauda
te dñm. In q̄rto ꝯgtulat̄ celeſti hierl̄m di/
cēs. Lauda hierl̄m do. ꝛc. et ſic đ alijs ferijſ
et pſalmis ¶ In q̄buſdā eccleſijs ſtatī p⁹
pſalmū ſeq̄t̄ himn⁹. ⁊ poſt himnū lcđ ſiue
capl̄m. In q̄buſdā ecōuerſo. Et ī q̄buſdaƶ
himnū n̄ cātāt. Qui p⁹ pſalmos imēdiate
himnū cātāt ꝯgruū ordinē ſeruare vident̄
q̄niā p̄mo ē ī corde dilectio q̄ p anni pħaƶ đ/
ſignat̄. deinde ſeq̄t̄ bona opatio. quā p̄s đ/
ſignat. poſtea mētis exultatio. q̄ p himnuƶ
notatur. Sed quia exultatio ſepe negli/
gentiam parit. idcirco ſeq̄t̄ lectio ſiue capi-
tulū q̄ hoīeƶ ad cor reuocat. Qui v̄o lcđeƶ
himno p̄ponūt volūt himnū locū reſpōſo
rij obtinere. Vñ cū ī feſtiuitatib⁹ reſponſo
riū poſt lcđeƶ cātāt. himnū p̄termittūt Ad
maiorē tñ exultatōeƶ notādā. ī q̄buſdaƶ ec/
cleſijſ vtrūqƶ cātat̄. ⁊ tūc r̄nſoriū p̄cedit him
nū. ad notanduƶ ꝙ tūc maxīe r̄ndere debē⁹
exhortatōi p p̄cedēs capl̄m facte. p⁹ qđ ſta/
tim ſeq̄t̄ reſpōſoriū. Generale tñ ē ꝙ q̄ñcū/
qƶ cantat̄ r̄nſoriū p̄cedeƀ lectio cui r̄ndere
debet. Qui v̄o himnū nō cantāt illđ atten/
dere videt̄. ꝙ cāticū beate marie ſeq̄t̄ quod
excludit r̄nſoriū. cui⁹ locū tenet himn⁹ Nā
ſi canticū zacharie ī laudib⁹ matutīs exclu
dit reſpōſoriū. multo magis canticū beate
marie v̄ginis excludē debere videt̄ ī veſpis
¶ Et nota ꝙ ad veſpas đr illđ capl̄m. Bñ
dictus đs ⁊ pater. ij. ad corinth. j. a. Et illud
Dñs āt dirigat. ij. ad theſ. iij. a. Poſt hym
nū ſeq̄t̄ v̄ſicul⁹. videlƶ ī ſabbato. Veſp̄tina
orō ꝛc. In alijſ dieb⁹ Dirigat̄ dñe. Et vter
qƶ v̄ſus veſp̄tinū tpus deſigt̄ in q̄ cātat̄. qđ
ſonāt v̄ba illa q̄ ī pſalmo ſequūt̄. ſcƶ Eleua
tio manuū meaƶ ſacri. veſper. Optat eī vt
orō dirigat̄ ad dñm. Qđ de veteri teſtamē/
to tractū ē. vbi habet̄ ꝙ hora veſp̄tina ſacer
dos ītrabat ſanctū tabernaculū vel tēpluƶ
vt offerret thimiama ſup altare incēſi. ſicut
mane ītrabat vt offerret incenſū. Hoc thi/
miama ſig̃ficat ſuauitatē odoris. Hinc hƶ

ꝯſuetudo vt dū đr v̄ſicul⁹ ſacerdos thurifi/
cet altare ad implendū iuge ſacrificiū. Sic
eī fiebat ī lege in q̄ duo agni offerebāt̄. vn⁹
mane. alter ſero. et hic pinguior. ad notādū
ꝙ caritas creſcit. Ideo ergo thurificat̄. vt ſi
mus ſp̄ bon⁹ odor deo. p̄ficiēdo in ſciētia ⁊
doctrina. Et etiā q̄ꝛ p̄pter p̄miſſionē dei de
bem⁹ eē tales vt ſim⁹ ei boni odoris. vel ið
in veſp̄is et matutīs poſt pſalmos ⁊ lcđeƶ
dum v̄ſus đr. incenſat̄. ad notandum ꝙ ne
mo poteſt bonū odorē deo reddere. vel bo/
nū exemplū operandi alijs dare. qđ p incē
ſum ſig̃ficat̄. niſi p̄us in ſeruitio dei operet̄
qđ p pſalmos. et alios doceat. qđ p lcđeƶ
notat̄. Vnde mos inoleuit ꝙ in p̄cipuis fe
ſtiuitatib⁹ antiphā ad Magnificat ⁊ Bñ
dict⁹ ter đr. ſiue totiens canendo p̄telat̄. do/
nec omīs ꝑꝉus q̄ intereſt incenſi repleatur
odore. et vltimo đr cum neuma voce q̄deƶ
non ſignificatiua. p̄ut dictum eſt in p̄robe
mio h⁹ partis. Sacerdos aūt qui maior ē
in eccleſie officio et qui vicem tenet aaron
debƶ incenſū offerre vt ſit thimiama ſempi
ternū corā dño ⁊ ſuaue fragrās odor. iuxta
illđ. Dirigat̄ dñe orō mea. ſicut incenſum ī
ꝯſpectu tuo. De hoc dictū eſt ſub laudibuſ
matutinis. Dicit̄ ergo in veſp̄is v̄ſiculus
exhortatōnis. ſcilicet vt excitet pigros ad in
telligendū p̄romiſſa dei. que continentur ī
cantico illo beate marie. Magnificat ani/
ma mea dñm ꝛc. quod eſt Luc. j. c. Prima
p̄miſſio facta fuit noe. Vnde geñ. ix. Po/
nam arcū meū in nubib⁹ celi Et hƺ impleta
eſt. Secūda abraam ⁊ dauid. Abrae dictū
eſt. In ſemine tuo benedicent̄ oēs gentes.
Dauid dictum eſt. De fructu ventris tui
ponam ſup ſedem tuā. Et hƺ impleta eſt in
beata v̄gine quod notat̄ in cantico ſuo ibi
Recordat⁹ eſt miſericordie ſue. Et p hƺ cer/
ti ſumus ꝙ dabit nobis vltimā. ſcƶ paradi
ſum. Ideo aūt canticū ip̄m quotidie dicit̄
vt frequentior dominice incarnatōnis me
moria aīas fideliū in ope dei et in doctrina
ſe exercentiū ad deuotōnem operis incepti
accendat. Cū eni in cantico ip̄o notent̄ co/
gitatōes. ſicut in pſalmis opera. ſi diligent̄
beate marie act⁹ ⁊ dicta ſepe recolim⁹. obſ/

uĩtia caſtitatis ⁊ ỽtus opatõis ſp ad ipi⁹
imitatõez pſeuerabũt i nob. nec etiã mouẽ/
bit nos fauor hũan⁹ indebit⁹. nõ tpaliũ im
moderat⁹ appetit⁹. nõ tpalis afflictio. nõ de
ipetranda ꝯmiſſoꝝ venia deſperatio. Nem
pe nõ nos mouebit indebit⁹ fauor hũan⁹.
qꝛ cũ beata ỽgo ꝯmendaret a btã elizabeth
dicente. Unde h mihi vt veniat mater dñi
mei ad me ⁊c̃. Nõ ipa mota fuit fauore hu
mano. ſz ꝑ hũãs hũilitatẽ clamauit. Magni
ficat aĩa mea dñm. Et tãdez adiecit. Quia
reſpexit hũilitatẽ ancille ſue. Et nota q dic̃.
reſpexit hũilitatẽ. et nõ dicit. reſpexit ỽgini/
tatẽ. innuẽs mẽtis ỽginitatẽ ꝑualere corpiſ
integritati. Iterũ ideo dixit hũilitatẽ. qꝛ deus
ſupbis reſiſtit. eoſqz a beatoꝝ ſorte ſecernẽſ
ꝑ varia penaꝝ loca ꝑ pctõꝝ ipietate diſper
git. Non nos mouebit imoderat⁹ tẽpaliuz
appetit⁹. qꝛ ſicut ipa dixit. iudex noſter diui
tes dimiſit inanes. et depoſuit potẽtes de
ſede. Non tpalis afflictio nos mouebit. qꝛ
de⁹ exaltat hũileſ. In hoc cantico exemplo
hũilitatis ei⁹ reformamur. et filij dei incar
natio ꝑ quã depoſuit potẽtes de ſede ⁊ exal
tauit hũiles. ad memoriaz reducit̃. vt fidei
noſtre deuotio excitet̃. Non deſperatio ꝺ
cõmiſſoꝝ impetrãda venia. qꝛ miſcdia ei⁹
a ꝓgenie in ꝓgenies timẽtib⁹ eũ. Beda dic̃.
q inde inoleuit ꝯſuetudo vt ĩ officio veſpti
no cantet̃ canticũ beate ỽginis. ⁊ potius in
veſpertino q̃z in officijs alijs. Primo q̃a ĩ
ipa veſpa mũdi ſuo ſingulari aſſenſu mũ/
do ſuccurrit ꝑdito. Scdo qꝛ ꝑ h fit incarna
tiõis ĩ veſpa mũdi facte iugis recordatio.
Tertio qꝛ ipa eſt ſtella maris. q̃ in h⁹ mun
di veſpere nobis lucere cepit ſicut veſpera
ſtella a qua dicit̃ veſpertinum officiũ. i ini/
tio noctis lucere incipit. Quarto vt mens
noſtra ꝑ diẽ varijs fatigata cogitatõibus.
iminẽte quietis ſcz noctis tpe. recolẽdo di/
cta dei genetricis. quicq̃d ſupfluũ vel noci
uũ diuturna euagatio ꝯtraxerit. totuz hoc
ꝑcib⁹ et lacrimis ea intercedẽte mundetur
Quinto q̃a ỽgo portauit dñm in veſpera
mũdi. Rurſus canit̃ in ſexta laude. qꝛ dñs
in ſexta etate venit. ſicut ⁊ canticũ ſimeonis
in ſeptima ꝑpter ſeptimã etatem quieſcen/
tiũ. ꝑut tactũ eſt ſub laudib⁹ matutinis. Ce
terũ hoc canticũ eſt exultatio laborantiuz
quoꝝ ſpũs exultat ĩ dño quia fecit eis ma/
gna qui potens eſt. cuius miſericordia eſt
in ſecula. Ob hanc exultationẽ repreſentã/
dam lampades accenduntur in veſperis.
Uel pro hoc cantico ꝑncipaliter accendũ/
tur. eo q de euangelio eſt. vel vt nos de nu/
mero adoleſcentularũ et quinqz prudentiũ
curram⁹ cum lampadibus bonoꝝ operũ
in odorẽ vnguentoꝝ beate virginis intrã/
tes cum ea in gaudiũ domini noſtri. Et qꝛ
opera noſtra non ſũt in lampadib⁹ radiã/
tia niſi fuerint caritate informata ideo can
ticũ clauditur ſub antiphona ꝑ quam ca/
ritas deſignatur. Decantata antipho/
na in profeſtis diebus proſternit ſe eccleſia
in orationẽ prolixius orans q̃z in alijs offi
cijs. quia ſpecialiter orat pro his quib⁹ oc/
cidit ſol iuſticie. licet et pro alijs oret. ⁊ facit
ea que dicta ſunt superi⁹ ſub ti. ꝺ tertia. vbi
de precib⁹ agit̃. In ſolennibus vero die/
bus ſtatim dicit̃ collecta. et q̃ſi ſtantes ora/
mus. de quo. et in quibus officiũ veſperti/
nũ cũ hora ꝑma conueniat. ibi etiã dictũ ẽ.
Mortuoꝝ officiũ incipit a veſperis. nõ
tamen habet ſecundas veſperas. ad notã/
dum q hoc officium finem habebit quan/
do anime ſaluandoꝝ ab omni pena libera
te eterna beatitudine fruentur. Sed ſancti
de quoꝝ glorificatione in anima iam cer/
ta eſt eccleſia primas et ſecundas veſperaſ
habent. ſi in feſto eorum nouem lectiones
dicantur. Primas enim habent pro glori/
ficatione aĩe iam percepta. ſecundas pro
glorificatione corpis quã habebũt. q̃ nũq̃z
finem habebit. Si vero habent tantũ tres
lectiones ꝑmas veſperas habent tantum.
non quia et ipſi duplicem ſtolam habitu/
ri nõ ſũt. cũ hominib⁹ electis ꝯueniat. ſz ec/
cleſia ad oſtendendũ differentiã ꝑmoꝝ il/
lis ⁊ iſtis debitoꝝ. magis ſolẽnizat ꝑ illis ꝺ
quoꝝ maiorib⁹ meritis ſibi ꝑ miracula ſi/
ue ꝑ alia documẽta ꝯſtat. q̃zuis ad plenuz
certa eẽ ñ poſſit. Nã ⁊ ſtella differt ĩ clarita
te a ſtella. Unñ aug⁹. ait i ſmone de btõ ſte/
phano. Cum ꝑcioſa ſit mors ſctõꝝ. ſi quid

diſtare inẽ martires poteſt ꝑcipuꝰ eẽ videt
q̃ p̃mꝰ eſt. Qñqz tñ i veſpis ꝑcedẽtibꝰ dr̃ ſo
lũmodo antipħa ꝛ collecta de feſto ſequẽti
ꝑut dicet̃ ſub vigilia natal. Poſtremo no
tandũ ẽ q religioſi añ ꝯpletoriũ ꝑmittunt
collationẽ. q̃ a ſcı̃s pr̃ibꝰ originẽ traxit. qui
dictis veſpis ꝯueĩre ꝛ de ſcp̃turis ſacrıſ cõ
ferre ſolebãt. ad iſtar oparioꝝ ad recreatio
nẽ adinuicẽ ꝯfabulantiũ. Jdõqz tũc vitas
vel collatões patꝝ. ꝛ bis ſilia. q̃ potius ſint
ad recreatõez ꝛ delectatõez legũt ꝛ eruditio
res ſi dubiũ occurrerit iterrogant.

De completorio.

In hora cõpleto
rij xp̃s cũ diſcipulis orauit p̃rem.
Eadẽz qꝫ hora ſanguĩeas guttas
ſudauit. ꝛ etiã corpꝰ eius i ſepulcro poſitũ
fuit ꝛ cuſtodes deputati. Merito igitur in
hac hora eccl̃ia dõ laudeſ ꝛ grãs agit. Jllã
etiã i memoriã eterni gaudij celebrat. Naz
ꝯpleto electoꝝ numero i illa hora cõplebit
gaudiũ ſctõꝝ i die generalis retributionis
ꝛ inde ẽ q ꝯpletoriũ ſignificat gaudiũ. Dicit
ãt ꝯpletoriũ qꝛ i eo cõplet̃ ꝯmunis vſus lo
cutõis cibi ꝛ potꝰ. ꝛ alioꝝ q̃ neceſſario pro
corpis ſuſtẽtatõne ſumũt. Et ſm̃ h̃ et ſigni
cat finẽ vite p̃ntis. Sane h̃ officiũ icipit
ꝑter morẽ alioꝝ officioꝝ ſcꝫ. Conuerte nos
d̃s ꝛc. Quia ei q̃i tota die pſalmodie inſtiti
mus. ei pene ipoſſibile ẽ. q̃n aliquẽ puluerẽ
ſupbie ꝯtraxerimꝰ. ꝛ qꝛ ſepe errauimꝰ. iuxta
illud. erraui ſic ouis q̃ perijt. inde eſt q nos
hũiliãtes dicimꝰ. Cõuerte nos ꝛc. Preterea
q̃libet pfectꝰ ꝛ bonꝰ exiſtimare ſe dꝫ ipfectũ
ſiue inſipientẽ. iuxta illd̃. iuſtꝰ accuſator ſui
eſt. id̃o dicit ſacerdos Cõuerte nos ꝛc. in his
v̓bis indicãs ſe ꝯuerſũ. bona ꝛ q̃ppe mẽtiũ
eſt ibi culpã agnoſcere vbi culpa nõ ẽ. Nã
et ſi dixerimꝰ qꝛ peccatũ nõ habẽꝰ. ipi nos
ſeducimꝰ. Hinc ẽ q et ꝯſeq̃nter inuocãꝰ di
uinũ adiutoriũ dicẽtes. Deꝰ in adiutoriũ
meũ. vt Conuerte nos ꝛc. referat̃ ad p̃terita
mala tollẽda. et Deꝰ in adiutoriũ. ꝛc. ad bo
na opa futura faciẽda. qꝛ ſine di adiutorio
quicq̃z boni facere nõ valemꝰ. Quia vero
totũ ad laudẽ trinitatis faciẽdũ ẽ. ido ſeq̃t

glã patri. Rurſus icipiẽtes ꝑ Conuerte nos
deꝰ ſalutaris noſter. oramꝰ vt nos a malis
ꝯuertat. ꝛ iram ſuã a nobis auertat. Et q̃a
merita nr̃a nõ ſufficiũt. eius adiutoriũ po
ſtulamꝰ dicẽtes. Deꝰ i adiu. ꝛc. Dicunt ãt
q̃ttuor pſalmi. ad obtinẽdã remiſſionẽ pec
catoꝝ q̃ cõmittimꝰ dum ſumꝰ in h̃ corpe ex
q̃ttuor elemẽtis ꝛ ex q̃ttuor hũoribꝰ vel cõ
plexionibꝰ cõpoſito. ſeu qꝛ corpꝰ ipm̃ ex hᷓ
ꝯpoſitũ ꝯ picula ꝛ fantaſmata noctis mu
nimꝰ. et dõ ꝯmẽdãꝰ. idõqz tunc dr̃. Jn ma
nus tuas dñe ꝛc. et Cuſtodi nos ꝛc. Et inci
pit eccl̃ia a voce pfectõis dicẽs. Cũ inuoca
rẽ exaudiuit me d̃s ꝛc. Hoc ei pfectoꝝ ẽ Sꝫ
qꝛ pfecti ſe debent reputare impfectos iux
ta illud iob. etiã ſi ſimplex fuero h̃ ignorat
aĩa mea. ideo ſequit̃ in eodẽ pͣs. Miſerere
mei. ſuꝑple dñe. et exaudi orationẽ meã. qd̃
dicere eſt impfectoꝝ. Poſtea alijs admo
nitis ad bonum facit in eodem pſalmo mẽ
tionem de pace eterna ibi. Jn pace i idipm̃
id eſt. q̃ eſt inuariabilis. quaꝫ pacem ſemp
in memoria habere debemꝰ. et maxime dũ
corpus quieſcere debet in lecto. mens debꝫ
quieſcere in deo. Debet etiã quieſcere i ſpe
Vnde ſequit̃ ſcd̃us pſalmꝰ. Jn te dñe ſpe
raui. ꝛc. Sed qꝛ ſpes nõ eſt ſine timore. alit̃
enĩ ꝑſumptio eſſet. idõ ſeq̃t̃ tertiꝰ pſalmus.
Qui habitat in adiutorio altiſſimi. ꝛc. in q̃
deꝰ ꝑmittit liberare eccl̃iã. Dyabolꝰ eſt ei
quaſi fur de nocte incedens. et idõ nocte i
minẽte dicit eccl̃ia illũ pſalmũ ꝯ nocturna
les temptatões. Dicitur ergo ille pſalmus
vt a quattuor temptatõnibus liberemur.
ſcꝫ a timore nocturno. a ſagitta volante in
die. a negocio perambulante i tenebris. ab
incurſu et demonio meridiano. id eſt. ab i
currente demonio. Prima eſt leuis et oc
culta. ſcd̃a eſt leuis et manifeſta. tertia gra
uis et occulta. quarta grauis et manifeſta.
Jn quarto võ pſalmo ſcꝫ. Ecce nũc ꝛc. bñ
dicit eccl̃ia deũ ꝑ liberatõne temptationũ
nocturnaliũ. ibi. Jn noctibus extollite ma
nus vr̃as in ſctã et bñdicite dño. Dicit enĩ
augꝰ. ſuper hunc pſalmum. Nox res tri
ſtis eſt. dies leta res eſt. ergo per noctem in
telligitur aduerſitas. ꝑ diem proſperitas.

Jn aduerſitate bñdicēdꝰ ē dñs ſic ⁊ ī pſpi/
tate exēplo iob q̄ amiſſis filijs ⁊ rebꝰ oībus
dicebat. Dñs dedit ⁊c. Sit nomē dñi bñdi/
ctū. Unū ⁊ h̄ dr̄. Bñdicite dñm ❡ Sȝ q̄rit q̄
re dicunt tantūmodo ſex v̄ſus illiꝰ pſalmi.
Jn te dñe ſperaui. Rñdet̄ ideo. qꝛ dñs dicē
do ſextū v̄ſuȝ videlȝ. Jn manꝰ tuas dñe ⁊c.
ſexta etate mundi. ſextoqȝ die carne obijt vt
ī dicet̄. Recte ergo ſex v̄ſus tantū eiuſdeȝ
pſalmi ī ꝯpletorio cātamꝰ vt ī hac ſexta eta
te ī q̄ p eū redēpti ſumꝰ ſicut h̄ȝ finis vltimi
v̄ſus. ibi. Redemiſti me dñe d̄s v̄itatis. ꝯ/
formemur dormitioni eiꝰ. vt ſcilȝ membra
quieſcāt ⁊ cor vigilet ſicut caro eius ī ſepul
cro quieuit. et diuinitas vigilauit. Notan
dū ē q̄ ī q̄buſdā eccleſijs ſtatim pꝰ pſalmoſ
d̄r hymnꝰ. ea forte rōne. qꝛ p bonā opatiōeȝ
ꝑueniť ad exultatōeȝ abſqȝ oīs purgatōis
medio ab his q̄ purgati trāſeūt ab hac vita
Alia etiā rō iā dicet̄. Et ſic ꝑus dicūt hym
nū q̄ȝ caplm. ad oñdendū militice ꝯilij ī q̄/
bus cōpleta ſūt ſignata ꝑcedentiū laudū.
ſeu pfecti q̄ p cōpletoriū ſignificant̄. ꝑueniūt
exhortatōneȝ q̄ p caplm ſignificat̄. Nec tñ ca
pitulū ꝑtermittūt. qꝛ h̄ ſp vtilis ē exhortatio
ad pſeuerandū ī bono. qꝛ nec nocet admiſ/
ſo ſubdere calcar equo. Jn alijs aūt eccleſijs
īter pſalmos ⁊ hymnū īterponūt antiphaȝ
vel all'a p antiphaȝ. ſeq̄ntes ordinem beati
ignacij. de q̄ in pħemio dictū ē. Jn alijs ve
ro eccleſijs ſtatim poſt pſalmoſ ⁊ antiphaȝ
vel all'a ſeq̄t̄ lectio ſiue caplm cū reſponſo/
rio. Jn manꝰ tuas ⁊c. vel alio. qꝛ vt dicunt
in oī officio dici dȝ lectio. Poſtea adijciūt
hymnū. Te lucis ⁊c. in q̄ opiāt ꝓtegi in no/
cturnis tribulatōibꝰ. Alij vō nō dicunt le/
ctionē ꝓut in pħemio hꝰ pris dictū ē. ſȝ ſta/
tim poſt pſalmos dicūt v̄ſiculū. Tū q̄a tē/
pus illud dormitōis nō ē aptū ad doctrinā.
Tum qꝛ poſt ꝯpletoriū nō ſolū cibi ⁊ potꝰ
verūetiā doctrina q̄ p lectionem ſignificat̄
referenda nō eſt. Hinc eſt ꝙ ſtatuit beatus
benedictꝰ vt poſt cōpletoriū nemo loquat̄.
Dicat̄ aūt caplm Tu ī nobꝭ es dñe. hiere. xiiij
ca. Religioſi ī h̄ officio añ oīa lectōeȝ ꝑmit
tūt dicentes. Fratres ſobrij ⁊c. ne ordinem
heſterne excedere videant̄. repūtantes in hoc

etiā mariā magdalenā. de q̄ dñs dixit. ꝑue/
nit vngere corpꝰ meū in ſepulturaȝ. i. h̄ fecit
qḋ factura erat mortuo ſi licuiſſet. ita et hec
lectio q̄ī vngit reddēdo aīas attētas ad vi/
gilandū ante cōmēdatōem dormitōnis.
❡ Poſt hymnū ſubijcit̄ v̄ſiculꝰ. Cuſtodi
nos dñe. vel aliꝰ. q̄ notat totiꝰ officij effectū.
Poſtulat̄ eī dñi cuſtodia ꝯtra noctis peri
cula. Et d̄r acuta voce et cū neuma. ex quo
excitati ⁊ memores facti ineffabilis gaudij
qḋ erit merces laboris nr̄i. canimꝰ canticū
ſymeonis. Nūc dimittis ⁊c. qḋ eſt luce. ij. c.
Primo vt illius exemplo pacem inuenie/
tes mereamur videre lumen. quod eſt chri
ſtus. Scḋo ideo canticū iſtud canimꝰ. q̄a
ſicut ſanctus ſymeon cupiens ex hac vita ī
alteram tranſire illud cecinit ſic et nos diu
dormire debemus quaſi morituri. qꝛ ſom/
nus eſt q̄ī mortis imago. illū canimus per
quē nos dño cōmendamꝰ Tertio propter
cauſaȝ ſub veſperis dictā. Quarto q̄a can
ticū illud eſt de vtroqȝ aduētu. Unde me/
rito illḋ dicimꝰ vt ꝓmiſſionibꝰ alliciamur
et a vicijs quieſcamꝰ. ❡ Conſiderandum
eſt aūt ꝙ cū ſeptem ſint partes ceterarū ho
rarū. ſcȝ v̄ſus cū gloria patri. hymnꝰ. pſal
mi. lectio. cantus. preces. et oratio. in tribus
tñ horis. ſcȝ in matutinis laudibꝰ et veſpis
et in cōpletorio. addit̄ et octaua. videlȝ cāti
cum euangelicū. q̄nīā he tres hore ꝑtinent
ad octauā. i. dñi reſurrectōeȝ. q̄ mane ſurre/
xit. in veſpere ſe diſcipulis manifeſtauit. in
cōpletorio diſcipulis ait. Pax vobis. Pro
pterea in his tribꝰ horis hymnꝰ q̄ eſt exem/
plū leticie pſalmos ſeq̄t̄ vt ꝯiunct̄ euange/
lio grē. Euangeliū grē huiꝰ officij eſt canti
cū ſymeonis. ſcȝ Nunc dimittis. in quo pa
cē rogamꝰ eternā. vt ſicut ſymeon tranſire
cupiens. poſtq̄ȝ vidit xp̄m. dimitti rogauit
ſic et nos. poſt lumen fidei ꝑueniamus ad
ſplēdorē ſpēi. vbi erit pax eterna. ❡ Conſe/
quenter oratio dñica et preces dicunt̄. qui/
bus etiam contra noctis fantaſmata nos
munimus. Subijcitur etiam ſimboluȝ. in
quo noſtre fidei profeſſio continet̄. vt ſi for
te nos mori ꝯtigerit. in cōfeſſione fidei mo
riamur. Fit etiā in q̄buſdā eccleſijs ſicut et

in pma ꝯfeſſio generalis. Alterna ei ꝯfeſſione inuicē nos mūdam⁹ iuxta illō. Cōfitemī alterutrū pctā vrā vt ſaluemī. dein⁹ requiez tpib⁹ nris donec ueniam⁹ locū dño. Precib⁹ ergo ⁊ orōe ꝯplet̄ hoc officiū. iuxta illud apli. Orātes p inuicē vt ſaluemī. Rurſus pces ruſtice hūilitatē ſignificāt. q̄ ī fine dz eē. Quia ſic ī pncipio ipſa neceſſaria ē. ad qḋ ſignificandū voce humillima hoc tantū ichoatur. ita ī ꝯſūmatōe eadē hūilitas mōſtranda ē ꝓ ſupbiā ī q̄ ceciderūt oēs q̄ opant̄ iniq̄tatē. Poſt pces opilio noſter ſiue ſacdos ꝯmēdās dño gregē ſuū dic̄ collectā. Unde nō eſt ꝯgruum vt poſt hoc officium aliquid aliud fiat. niſi qḋ ptinet ad quietē. ¶ Et attende q̄niam ad pmā ⁊ ad ꝯpletoriū aploꝝ ſimbolū nō dimittim⁹. q2 cūcta opa nrā in ei⁹ noīe incipim⁹ ⁊ ꝯcludim⁹ in quez credimus. ſimiliter ad vtrūq3 officiū ꝯfeſſionez et Miſerere mei de⁹ adijcim⁹. vt quicq̄d ī nocte peccauim⁹ aut in die deliquimus. p ꝯfeſſionē ⁊ pniaz diluam⁹. adīpletes illud. Confitemī alter utrū peccata vrā. Reſpicientes etiā illud q̄ olim ſacerdos farine aſſariū offerebat ī die vicis ſue. medietatez in mane et medietatē poſt meridiem. Sacrificiū āt noſtrū eſt ſpūs hūliat⁹. ¶ Ultimo notandū eſt q̄ oīa officia diurna q̄ntuz ad pſalmos inuariabilia ſūt. nocturna vō variabilia pter illud. Per noctē enī intelligit̄ mūdus iſte. q̄ variabilis eſt. p diem vō ille eternꝰ q̄ eſt inuariabilis. de q̄ ſcptū eſt. Ordinatōne tua pſeuerat dies. Et ē verior lrā pſeuerat in ſingulari q3 pſeuerāt ī plurali. licet aliter quaſi cōmuniter pferat̄. Hoc et officiū in q̄buſdam eccleſijs q̄ntū ad hymnū inuariabile eſt. put ſub ti. de pma dictū eſt. et etiam q̄ntum ad pſalmos lectōez preces et collectā. ita q̄ p nulli⁹ ſancti ſolennitate. ſicut nec officiū pme variat̄. p eo quia in illo de pace et ſpāliter de illa ad quaz ſuſpiramus agit̄. q̄ vt premiſſum eſt inuariabilis eſt. hoc dūtaxat excepto. q̄niam in dominicis diebus dicūt ad pmaz illos quiq3 pſalmos. ſcz Deus deus me⁹ reſpice in me ⁊c. et ſequentes. et pſalmū Confitemini. p ut ibi dictū eſt. Sed quare illi q̄nq3 pſalmi in pma. et vſus In man us tuas domine ⁊c. in completorio potius q3 in alijs horis ponūtur. Reſponſio xpus cū in his horas canimus. q̄ eſt pncipiū et finis. in cruce pendens legitur incepiſſe pſalmū illū. De⁹ dsme⁹. et omēs pſalmos ſequentes ſeriatim vſq3 ad dictum vſum dixiſſe et ibi finiuiſſe et ſpūm emiſiſſe. Merito igitur ⁊ nos ī paſſionib⁹ huius ſeculi ꝯſtituti. ad ipi⁹ imitationez ī hora pma. que eſt in pncipio horarū diei. et nō alibi dictos. v. pſalmos ⁊ in cōpletorio. qḋ ſm aliquā conſideratōnem eſt finis ſiue vltima horaꝝ diei. debemus dicere vſum ipm. Q2 vō hoc officiū ad vltimam diei horā ptincat. hac ꝯſideratione apparet. Nam in pma dicimus quattuor octonarios verſuū in pſalmis. duos p pma. et duos pro ſcda horis. Et in tertia ſex. duos pro tertia. duos pro quarta. et duos pro q̄nta. Et in ſexta ſex. duos pro ſexta. duos pro ſeptima. ⁊ duos p octaua. Et ī nona ſex duos pro nona. duos p decima. et duos pro vndecima. Reſtat vltima hora ſcilz duodecima. ad quā pertinet completoriū. quod notat himnus Te lucis ante termi. Premiſſos aūt octonarios cōbinam⁹ ſi duo caritatis pcepta obſeruam⁹. Facim⁹ xj. cōbinationes vt p q̄uis hora diei in q̄ delinquimus. vnū dño legis et caritatis binariū offeram⁹. Ut in pma. Beati. pro ſecūda. Retribue. pro tertia. Legem pone. pro quarta Memor eſto. pro q̄nta. Bonitatē. pro ſexta. Defecit. pro ſeptima. Quomodo dilexi. pro octaua. Iniquos. pro nona. Mirabilia. pro decima. Clamaui. pro vndecima. Principes. Fiūt ergo vndecim cōbinatōnes ad emendandū vndenariū noſtre trāſgreſſionis. Et in q̄libet octonario aliq̄d de lege dñi memorat̄. q2 p eam vinea colitur. et denarius eternitatis acquiritur. Sūt ergo. xxij. octonarij. q̄ p horas diei dicūt ppē rōnem ſub ti. de pma dictā. Et dicūt bini ⁊ bini. et ſic duplicati ſūt. xj. Undenarius eī numerus ſignificat tranſgreſſionem ſicut denari⁹ pfectōez. Dicūt enī p vndecim vt p ea q̄ in illis dicūt trāſgreſſionē mandatoꝝ ſuoꝝ nobis relaxet.

Incipit ſexta pars de officijs dnicaꝝ ſpāliter et quarūdā feriaꝝ et feſtiuitatū domini et ieiu niorꝫ quatuor temporꝝ.

In proxima parte pre cedēti d̄ diuinis officijs in generali diximꝰ nūc āt de ſpecialitatibꝰ ⁊ diuerſitatibus eo rundē ꝑ anni circulū oſtēdāꝰ. videlicꝫ d̄ of/ ficijs dnicaꝝ ⁊ q̄rundā feriarū. et feſtiuita/ tū dn̄i. et de ieiunijs q̄ttuor tp̄m. et de cōue/ niētia tp̄oꝝ officioꝝ tam noctnaliū q̄ꝫ etiaꝫ miſſe. nō vniꝰ dū taxat ecclie ſꝫ diuerſaꝝ of/ ficia ꝑſeq̄ntes. Ad q̄ꝝ euidentiā ē diſtictio tempoꝝ p̄mittēda. Siq̄dem annꝰ ſolaris q̄ttuor tp̄m ſucceſſione dilabit̄. ſcꝫ hiemis ī q̄ ſemina iaciūt̄. veris in q̄ ſeminata ꝓdeūt et in ſpicas acuunt̄. eſtatis in q̄ meſſes al/ beſcūt et falce ſuccidūt̄. et autūni in q̄ ꝑ ven tilatonē grana a paleis ſeparata ī horreis reponūt̄. Sic et magnꝰ vite p̄ntis annꝰ du rans ab initio ſeculi vſq̄ꝫ ad finē mūdi. q̄t/ tuor tp̄m varietate menſurat̄. Primuꝫ fuit tp̄us deuiatōis in genere hūano. vide/ licet ab adam vſq̄ꝫ ad moyſen. in q̄ declina uerūt homīes a cultu dei q̄ vera lux ē. facti ydolatre. et nil illuminatōnis doctrine ha bētes. et ſimul inutiles facti ſūt. et nō fuit q̄ faceret bonū vſq̄ꝫ ad vnū. Tūc eī reliq̄t hō deū creatorē ſuū et de lapide dixit. tu es d̄s meꝰ. Hoc tempꝰ q2 fuit ignorātie ⁊ cecitatiſ bene ꝯcordat hiemi ī q̄ obſcuritas regnat. Scdm̄ tp̄us fuit reuocatōis ſiue reno/ uatōis. vicꝫ a moyſe vſq̄ꝫ ad natiuitatē xp̄i q̄ edocti ſūt hoīes ꝑ legē et ꝓph̄as d̄ aduen/ tu xp̄i. de curatōe peccati. ⁊ de dilectōe vniꝰ dei. Tūc dn̄s dixit ad iſrl̄. Audi iſrael. dn̄m deū tuū adorabis. et illi ſoli ſeruies. Et do/ ctus eſt hō. q̄d ſibi ipſi. q̄d deo. q̄d p̄rimo fa/ cere tenet̄. Poſtmodū ob eandē cauſaꝫ ſu/ ſcitauit ꝓph̄as vt ſcꝫ p̄dicatio hoīes magiſ ac magiſ ab erroribꝰ reuocaret. Hoc tp̄us ꝯcordat cū vere q̄d hꝫ aliq̄d luminis. ſꝫ mlt̄ tū obſcuritatis Terciū tp̄us fuit regreſ/ ſionis ſiue recōciliatōis et viſitatōnis. vicꝫ a natiuitate xp̄i vſq̄ꝫ ad aſcenſionē eiuſdeꝫ. ꝑ quā facta eſt grā hoībꝰ et p̄dicatio euan/ gelij. d̄ q̄ d̄r. Ecce nūc tp̄us acceptabile. ecce nūc dies ſalutis. Hoc ē eī tp̄us grē. q̄ oēs nos viſitauit ex alto. in q̄ tp̄e dn̄s q̄ ē ſol iu/ ſticie mundū ſui p̄ntia viſitauit. et ꝓp̄a do/ ctrina ſufficienter illuſtrauit. Hoc tempuſ ꝯcordat cum eſtate. in qua claritas regnat. Quartū tp̄us eſt ꝑegrinatōis. videlicꝫ ab aſcenſione dn̄i vſq̄ꝫ ad diem iudicij. vbi erit ꝯſūmatio ſeculi. Q̄d tp̄us ē habēs mlt̄ tū luminis. q2 dei miſcōia reuelata ſunt di/ uina miſteria. hꝫ m̄n aliq̄d obſcuritatis nrā negligētia faciēte. et ſic ꝯcordat cū autūno. q̄ hꝫ aliq̄d obſcuritatis ſꝫ amplꝰ claritatis. In p̄mo tp̄e viroꝝ fidei. flos ſpei. fructꝰ caritatis. frigore infidelitatis exaruit. In ſcdo vinea dn̄i aliq̄tenꝰ viruit ⁊ floruit. In tertio virens ⁊ florens fructus vberrimos attulit. In q̄rto cadētibꝰ folijs vboꝝ deco/ lorari cepit. Rurſus tp̄us deuiatōis di/ ctū eſt tp̄us culpe et pene. Nam ꝓpt̄ ip̄am deuiatōꝫ hō ſubiectus ē culpe. et ꝓpt̄ culpā pene. Unde dicit dn̄s. Putas cuꝫ venerit filiꝰ hoīs inueniet fidē ſup terrā. Tempus reuocatōis d̄r tp̄us doctrine et ꝓphetie pro pter decalogū. ꝑ q̄d d̄s docuit genꝰ huma/ nū. Tempus recōciliatōis d̄r tp̄us liberta/ tis et grē et leticie. Tempꝰ ꝑegrinatiōis d̄r tp̄us lucte ⁊ pene. ſiue laboris ⁊ penitentie. q̄d nos facimꝰ declinatōnis ⁊ negligentie. Primū fuit deſperatōis. Scdm̄ reſpirati/ onis. Terciū liberatōis. Quartū exercita/ tioniſ. Hec q̄ttuor tp̄a rep̄ntat ecclia ſingu/ lis annis. ſiue ſtatꝰ ecclie ꝑ hec q̄ttuor tp̄a va riat̄. Tempꝰ hiemis ⁊ deuiatōis in quo mors regnūit rep̄ntat ecclia a. lxx. vſq̄ꝫ ad pa ſcha recolēs caſum ⁊ penā p̄moꝝ parentū ꝓpter eoꝝ culpā. ⁊ iō cantica leticie excepto glā patri ſubticent̄. ꝓut ſubti. de ſeptuage/ ſima dicet̄. Siletur eī. glā in excelſis d̄o. q̄d in teſtimoniū pacis auditū ē. qn̄ veritas d̄ terra orta ē. ⁊ iuſticia de celo ꝓſpexit. Tē pus veris ⁊ renouatōnis rep̄ntat ecclia in aduētu dn̄i. ꝑ quē oīa renouata ſūt. vſq̄ꝫ ad natale dn̄i. Unde ad notandū q̄ p̄ſēs il liꝰ tp̄is habuerūt aliq̄d luminis ſed multū

obſcuritatis reſpectu ſeq̃ntiũ. minora cãti/
ca leticie cãtat ſcʒ. glĩa pri. et allĩa. ſed maiora
ſupprimit. ſcʒ. glĩa in excelſis. te deũ laudã⁹.
et ſeq̃ntias. put ibi dicet̃. Quia cũ hʒ tempe
peccatũ regnauit. nõ ꝓpt̃ ignorantiam vt
moris pus. ſed ꝓpter carnis infirmitatẽ. iõ
canit̃ allĩa. qꝛ patres hꝰ tpis ſub lege fuerũt.
ſed glĩa in excelſis ſilet̃ qḋ eſt ſignũ pacis et
iuſticie quã lex dare nequiuit. ¶ Temp⁹
eſtatis et recõciliatõis ſiue regreſſionis re/
pñtat ab octauis paſce vſqʒ ad octauã pen
tecoſt. qꝛ ꝑ paſcalẽ agnũ recõciliamur deo
oĩa cantica leticie et fere poſt oẽs dictões
allĩa multiplicãs. ad ſignificandũ habitum
gaudiũ de nr̃a reſurrectõe. ſignificat enĩ tps
illḋ ſtatũ felicitatis eterne. tũc etiã glĩa in ex
celſis canit̃. qꝛ in reſurrectõe iuſticia. i. cari
tas pficiet̃ et plena pax dabit̃. Duplex etiã
allĩa canit̃ in albis ⁊ dñicis illiꝰ tpis et ſtan
tes tũc oramꝰ. In ꝓuatis vͦo ferijs. glĩa in
excelſis. et duplex allĩa nõ canit̃. lʒ ſemꝑ allĩa
ꝓterq̃ʒ in. lxx. dicat̃. put ſub ti. de ſeptem die
bus poſt paſca. et in ſequenti titulo dicetur
¶ Temp⁹ autũni et pegrinatõis repñtat
eccliã ab octauis pente. vſqʒ ad aduentum
dñi. qꝛ nobis deo recõciliatis non reſtat ni
ſi vt nos pegrinos reputemꝰ cũ pſalmiſta
dicente. aduena ego ſũ et pegrinꝰ. ⁊c. cãtãs
oĩa leticie cantica ad deſignandũ gaudiuʒ
de hꝙ ſunt diuina miſteria reuelata. q̃nqʒ
tñ aliq̃ cantica ſubticet. nec mltiplicat allĩa.
ſicut fecit in tpe ꝓcedenti. ad ſignificandũ de/
clinationeʒ a bono quã nobis negligentia
noſtra parit. et cãtat allĩa. in ſpe reſurrectio/
nis. et glĩa in excelſis deo. ꝓ iuſticia reddita
Item q̃ndie dicit allĩa. ſed nõ glĩa ĩ excelſis
vt dicet̃ ſub tẽpe aduentꝰ. Cantat etiã allĩa
poſt graduale in ſignũ laboris ꝑ quem ad
patriã vite tranſeundũ eſt ¶ Ex premiſſis
colligit̃ euidenter ꝙ recte ĩ pncipio hiemis
homo q̃ſi deſperãs dicit. Circũdederũt me
gemitꝰ mortis. In pncipio veris quaſi re/
ſpirans dicit. Ad te leuaui aĩam meaʒ. In
pncipio eſtatis architector eccłie petrus re
natis ꝑ baptiſmũ et illuminatis ꝑ grãʒ dicit
Quaſi mõ geniti infantes ⁊c. In pncipio
autũni exultãs ꝯ dei miſcdia dicit. Dñe in
tua miſcdia ſperaui. Sʒ attendẽs miſeriaʒ
in quã ex ſua negligẽtia lapſus ẽ ſtati ſub/
iũgit vͤſiculũ. Uſqʒ q̊ dñe obliuiſceris me ĩ
finẽ. Et gͦduale. Ego dixi dñe. miſerere mei.
ſana aĩaʒ meaʒ qꝛ peccaui tibi. ¶ Rurſus
hʒ q̈tuor tpa ꝯſiderãt̃ ſm̃ q̈tuor pncipales
diei ptes q̃ ſũt nox ptinens ad tempꝰ deuia
tionis. nox ei obſcurata eſt. et ydolatre ceci
erant. aurora ptinẽs ad tempꝰ reuocatõis
meridies ptinẽs ad tempꝰ recõciliatõis ſi/
ue regreſſionis. et veſpa ptinẽs ad tempus
pegrinatõis. Deſignant etiã ꝑ q̈tuor pnci
pales xp̃i actiões. q̃ ſũt natiuitas. paſſio. re
ſurrectio. et aduentꝰ ad iudiciũ. Ad natiui
tatẽ ptinẽt circũciſio. apparitio. baptiſmus.
et purificatio. Ad paſſionẽ. ieiuniũ et tem/
ptatio. Ad reſurrectionẽ. aſcenſio in celum
et ſanctiſpũs miſſio. Ad aduentũ ad iudi/
ciũ. tranſfiguratio et miraculoꝝ operatio.
Item paſſio cõparat̃ hiemi. natiuitas ve/
ri. reſurrectio eſtati. aduentꝰ ad iudiciũ au
tũno qñ vetuſtus dieꝝ ſedebit tenẽs ventila
brũ in manu ſua. et mũdabit areã ſuam ⁊c
Item natiuitas xp̃i ꝯcordat tpi reuocatio
nis ſeu renouatõis. ꝓpter ꝓphas q̃ eũ mul
tis modis ꝓdixerũt. paſſio xp̃i tpi deuiatio
nis. ꝓpter penã culpe pͥmoꝝ parentũ. reſur
rectio tpi regreſſionis. ꝓpter leticiã. aduẽtꝰ
ad iudiciũ tpi pegrinatõis. qꝛ hmõi tempꝰ
durabit vſqʒ ad diẽ iudicij. Unde ꝓphete.
Aduena ego ſũ apud te ⁊ pegrinꝰ ſicut oẽs
patres mei. Tempꝰ ergo reuocatõis ſiue
renouatõis q̃ facta eſt ꝑ legẽ et ꝓphas du/
rat vſqʒ ad natale dñi tantũ vt pmiſſũ eſt.
Alij tñ dicũt ꝙ vſqʒ ad ſeptuageſimã et ibi
incipit tempꝰ deuiatõis. ¶ Sed ſm̃ pͥmũ
dictũ querit̃ de tẽpe qḋ eſt a natali dñi vſqʒ
ad. lxx. ſub q̊ dictoꝝ tpm contineat̃. Super
q̊ dicũt q̈dam ꝙ tps qḋ eſt a natali vſqʒ ad
octauas ephĩe ptinet ad tempꝰ regreſſiõis
qḋ ẽ tps gaudij. ſicut ⁊ illud. Unde ⁊ in qui/
buſdã eccleſijs nũc albis vtũt̃ veſtimẽtis ſi
cut ⁊ tempe paſcali. neqʒ tũc ieiunãt. nec ge
nua flectũt. Reliq̃ vͦo pars. ſcʒ ab octauis
ephĩe vſqʒ ad. lxx. ſub tpe pegrinatõis cõti/
net. Et lʒ eſaias legat̃ die natalis dñi. non
tñ dies illa eſt ſm̃ ipos de tpe reuocatõis.

alia enī ꝯſideratōe hſit et ante euāgeliū in
nocturnis et ante epl'am in miſſa ſupponit̄
et tūc baſis colūne.vt ꝑ vtrūqꜫ teſtamentū
natiuitas xp̄i ꝓbet̄. Item querit̄ q̄re a tēpe
veris ſiue renouatōis ſiue reuocatōnis in
cipiūt eccl'ie officia. Videt̄ eī ꝙ deberēt inci
pere a tpe hiemis ſiuē deuiatōis.q2 ṗus eſt
deuiatio q̄ꜫ a deuiatōe reuocatio. Preterea
in tpe deuiatōis legit̄ ṗm9 liber theologie.
ſcꜫ geneſis. Sup h dicūt q̄dam ꝙ h facit ec
cleſia ne incipiat ab errore. Sꜫ certe non dr
temp9 illud deuiatōis eo ꝙ eccl'ia illo tēpo/
re deuiet.ſꜫ q2 errorē ṗmoꝝ parentū recolit
vt nos ad penitentiā trahat.et iō h rō non
placet. Eſt ergo rō.q2 eī ꝑ aduentū dn̄i oīa
noua facta ſūt. Vn̄ apocalipſis. Ecce no/
ua facio oīa. Ideo in honorē aduent9 dn̄i
a tempore renouatōis incipit eccl'ia officiū
ſuuꜫ. Preterea ſi inciperet ab hieme vtens
v̄bis deſperatōis.poſſet hō illa audiēs de/
ſperare.merito ergo incipit a vere.vt cum
poſtea audierit verba deſperatōnis nō de
ſperet.q2 p̄ceſſit certā ꝓmiſſio vere libera no
nis.q̄ fit in aduentu. Incipit ergo a tpe re/
nouatōis ſeu reuocatiōis.in quo tenet rō.
Qui aūt libri q̄b9 temporib9 legant̄ bre/
uiter eſt videndū. Et q̄dem in pleriſqꜫ locis
ab aduentu dn̄i vſqꜫ ad natale eius legitur
eſaias.q̄ q̄nto de xp̄o vrbani9 ceteris ꝓphe/
tauit tanto natiuitati ei9 legit̄ vicini9.pter/
q̄ꜫ in ieiunijs q̄ttuor tpm q̄ ꝓpias habēt le/
ctiones. In ip̄a etiaꜫ natiuitate nō ſolū de
illo legit̄ et cantat̄ ſꜫ etiā de cauſis ip̄i9 feſti
uitatis.put in oīb9 fieri ſolet feſtiuitatibus
q̄ fit ad oſtendendū magnū gaudiū nob
celit9 datuꜫ. In ṗma v̄o dn̄ica poſt natale
legit̄ in q̄buſdam eccleſijs d̄ ep̄lis pauli ad
ip̄am ptinētib9 natiuitatē. In octaua na
talis de ſmonib9 ⁊ de omelia euāgelij eiuſ/
dem diei. In ephia de eſaia ſm gelaſiū pa
pam. In octaua ephie d̄ omelia euangelij
eiuſdē diei. Ab octaua ephie vſqꜫ ad.lxx.ca
nit̄ de pſalmis.et legūt ep̄le pauli.in q̄bus
legit̄ de labore et lucta et pugna ei9. In.lxx.
v̄o vſqꜫ ad dn̄icam ante ramos palmarū
legit̄ pentateuc9. Septuageſima enī tēpus
nr̄e captiuitatis et pene et culpe deſig̃t.de q̄
miſtice ad hierl'm redire debem9 ſicut p hebre
os olim de babilonica captiuitate creūtes
figuratū eſt. Vt ergo memores ſint capti/
uitatis ſue q̄ ſurſum tendunt.legit̄ ṗmo de
adām q̄ in ṗncipio mūdi fact9 eſt et de eie/
ctione ei9 de paradiſo.deinde de diluuio.et
q̄ūo abraam exiuit de terra ſua.et de mūdi
hui9 laborib9.ad exemplū patiētie. Et ſicut
olim hebrei captiuati ducti in babiloniam
in miſticia fuerūt fere vſqꜫ ad finē.lxx.anno
rū.et ꝯceſſa ſibi licentia repatriandi gauiſi
ſunt.licꜫ nō plenarie.ita et nos fere vſqꜫ ad
finē.lxx.dieꝝ.ſcꜫ in ſeptuageſima tacemus
voces et cātica letitie.vt ṗmiſſū eſt.et ibi.et
ſub ti.de tpe aduent9 dicet̄. Quindecim tn̄
dieb9 ante paſcha legitur hieremias.q2 ille
aperti9 q̄ꜫ alij de paſſione tractauit.et in ꝓ/
pria ꝑſona paſſionē dn̄i preſig̃uit. Ab octa
uis vero paſce.xv.dieb9.vel ſm alios vſqꜫ
ad quartā dn̄icam poſt paſca.apoc.legit̄ ⁊
cantat̄ ꝓpter miſteria paſſionis et reſurre/
ctionis q̄ iohanni reuelata ſunt.et ap̄li p̄di
cauerūt. In apoc.enī fit mentio de ciuita/
te noua hierl'm. Deinde vſqꜫ ad aſcēſionē
legunt̄ ep̄le canonice.et act9 ap̄loꝝ.et canta
tur de pſalmis.q2 ⁊ dauid ꝓphetauit d̄ paſ
ſione et reſurrectione et aſcenſione.et apo/
ſtoli p̄dicauerūt q̄ a dn̄o didicerūt vſqꜫ ad
aſcenſionē ei9 corporali p̄ſentia pfruentes.
Inter aſcenſionē vero et pente.cantatur d̄
ip̄o feſto.q2 diſcipuli ſurſum ſubleuati pro
miſſa patris munera expectabāt. Ab octa/
uis pente.vſqꜫ ad kalend.auguſti legūtur
libri regū et paralipomenon.et cantat̄.de9
omniū.q2 ſicut ſamuel ſaul dauid et alij ꝓ
lege dn̄i pugnauerūt.ſic et nos poſtq̄ꜫ acce
perim9 donū ſp̄ūſſancti in baptiſmo.virtu
te debem9 pugnare ꝯtra demones formati
nati nutriti et armati. A kalendis auguſti
vſqꜫ ad kalendas ſeptembris legit̄ et cātat̄
de ſapientia.q2 in pugna maxime neceſſa/
ria eſt ſapientia.vel q2 auguſt9 ſextus ē mē
ſis.⁊ in ſexta etate q̄ d̄s venit debem9 ꝓpter
ei9 p̄ſentiā ſapienter viuere.q2 inter nos au
dita eſt ſapiētia ip̄a q̄ ex ore altiſſimi ꝓdijt.
Rurſus mēſis ille calid9 eſt ⁊ medi9 in an/
no.p q̄d media hoīs etas deſignat̄.et in me/

dia eſtate. vbi q̄ſq̃ʒ abeſtu victoꝝ plus ac-
cendit̃ plus ſuccurrere debet ſapientia. In
kalend. ſeptembris legũt̃ et cantatur de iob
thobia heſdra iudith ⁊ heſter. qꝛ hi aduerſa
patienter ſuſtinuerũt. et eccl'ia in fine mun
di aduerſa oĩa p dño tolerabit. A kalend.
octobris vſq̃ʒ ad nouembrẽ legũt̃ libri ma
chabeoꝝ ⁊ cantãt̃ de eis. qꝛ iſte octau⁹ mẽ-
ſis letciam reſurrectõnis miſticat. qꝛ ſicut
iudei finitis p̄lijs ⁊ reſtaurato tẽplo. i hĩm-
nis ⁊ ꝯfeſſionib⁹ bñdicebãt dñm. ſic in gl'a
reſurrectõis ⁊ magne feſtiuitatis deuictis
p̄lijs dyaboli ſancti et iuſti in dño feſtiua-
bũt ⁊ gaudebũt. iuxta illud. Beati qui ha-
bitant in domo tua dñe. A kalend nouem
bris vſq̃ʒ ad aduentũ dñi legit̃ ezech. et da-
niel ⁊ .xij. pph̄e minores cum reſponſorijs.
ſcʒ Uidi dñm ⁊c. Ezechiel enĩ vidit q̃ttuor
aĩalia in figura q̃ttuor euangeliſtaꝝ. q̃ na-
tiuitatẽ paſſionẽ reſurrectionẽʒ ⁊ aſcenſio-
nẽ docuerũt. Iſti ergo iõ ante aduentũ le-
gunt̃. qꝛ clari⁹ xp̄i aduentũ p̄dixerũt. Beni
q̃ʒ aureli⁹ papa in burcardo li. iij. ca. hi qui.
ſtatuit vt hi q inuẽti fuerũt libros famoſos
⁊ ignotos in eccl'ia legẽ vel cantare excom-
municent̃. Ex p̄miſſis ergo liquet ꝙ i eccle-
ſia libri noui ⁊ veteris teſtamẽti legunt̃. qđ
etiã in ſuis locis dicet̃. ⁊ de ordĩe etiã libroꝝ
dicet̃ ſub dñica .xi. poſt pente. Et ẽ notãduʒ
ꝙ teſtamẽtũ dupliciter accipit̃. Nam m̄ ꝓmiſ
ſio ipa ſcʒ iđ qđ teſtãt̃ ſeu legit̃ dꝛ teſtamen-
tum. Unde nouũ teſtamentũ dꝛ grã fideli-
bus ꝓmiſſa. ſcʒ fides. caritas. ceterẽq̃ʒ virtu
tes. ſiue vita eterna in futuro. ⁊ v̄tus in p̄n-
ti vita. Et apl's. Ideo noui teſtamẽti media
tor eſt vt repromiſſionẽ accipiant. q̃ vocati
ſunt hereditatis etne. Scriptura etiaʒ q̃ illa
ꝓmittunt̃ dꝛ teſtamentũ. Unde nouum te
ſtamẽtũ dꝛ ſcrip̄tura noui teſta. ⁊ vet⁹ teſta-
mentum dꝛ ſcrip̄tura veteris teſta. Et hec q̃ſi
hũana ſimilitudine dicuntur. Sicut enim
q̃ teſtamentũ condit heredeʒ inſtituit. ciro-
graphum facit. teſtes aduocat. agenda per
heredem indicit. ſic et de⁹ pater volens fili-
os iſrael in terra ꝓmiſſionis heredes inſti-
tuere. cirographum fecit. i. legẽ dedit. teſtes
aduocauit. ſcʒ moyſen et aaron. et ágenda
pullos edixit. et h̄ eſt vetus teſtamentũ. Sʒ
qꝛ illud tranſitoria et tp̄alia repromittebat
iõ xp̄s volens chriſtianos ſcʒ fideleſ eterne
hereditatis heredes facere. ꝯſequẽter nouũ
teſtamentũ ꝯdidit ſcʒ euãgeliũ. aduocauit
teſtes ſcʒ apl'os. eiſq̃ʒ agenda indixit. quod
teſtamẽtũ tandem morte ꝓpria ꝯſecrauit
Preterea teſtamẽtũ eſt teſtatio mẽtis quia
q̃ſq̃ʒ qđ mẽte ꝯcipit ore teſtat̃. et ꝑ ſcrip̄turaʒ
corroborari iubet. Unde etiã hac ſimilitu-
dine h̄ et illa ſcrip̄tura dꝛ teſtamentũ. Ceterũ
ideo illa ſcrip̄tura dꝛ vetus teſtamentũ. Pri-
mo qꝛ vetera. i. terrena ſcʒ ad veterẽ hoiem
ꝑtinẽtia ꝓmittebat dicens. Si h̄ ⁊ illa fece-
ritis bona terre comedetis. Et iterũ. Terrã
fluentem lacte et melle dabo vobis. ⁊ ſimi-
lia. Unde illud vetus ⁊ tranſitorium fuit.
Scđo dꝛ vetus teſtamentum. q̄a ꝑ vetereʒ
hominẽ ſcʒ ꝑ moyſen vetereʒ vetuſtate pec
cati miniſtratum fuit. Tertio qꝛ nouo ſuper
ueniente ceſſauit ⁊ deſijt tãq̃ʒ aliqđ vetuſtũ
Uñ apl's. Uetera tranſierunt. ecce noua
facta ſũt omĩa. Quarto dꝛ vetus reſpectu
noui. qꝛ eo fuit antiquit⁹ tempore. Quĩto
quia a vetuſtate peccati nõ liberat. Hec ve
ro ſcrip̄tura nouũ dicitur teſtamentũ. Pri-
mo quia noua. id ẽ. celeſtia ſcil3 ad celeſtis
hoĩs ꝯſeruationẽ ꝑtinẽtia promittit dicẽs
Qui agrum aut domũ ⁊c. reliquerit centu
plum accipiet. ⁊ vitam eternam poſſidebit
Scđo dꝛ nouũ. quia ꝑ nouũ hominẽ. id ẽ.
ab omni peccato immunẽ. ſcʒ ꝑ xp̄m miniſtra-
tum eſt. Tertio dꝛ nouũ. id ẽ. vltimũ. qꝛ no
uiſſimũ hoĩs teſtamentũ immobile ꝑſeue-
rat. qđ teſtatoris obitu ꝯfirmat̃. Hinc etiã
dꝛ eternũ. i. ꝑpetuũ quaſi durabile ac immu-
tabile. vt q̊ dictũ eſt in quarta parte ſub. vij
particula ſecrete ſuper verbo noui ⁊ eterni.
Chriſtus enĩ iam non moritur ⁊ mors illi
vltra nõ dominabitur. Quarto dꝛ nouuʒ
reſpectu veteris. quia illo magis eſt nouuʒ
tempore. vel quia vetus lex eſt quaſi radix.
ip̄m v̄o nouũ teſtamentũ eſt quaſi fruct⁹.
Quinto quia innouat. nõ enĩ illud diſcũt
niſi hoĩes renouati ex vetuſtate ꝑ gratiam
et ꝑtinẽtes iam ad nouũ teſtamentũ quod
eſt regnũ celoꝝ. Circa libros eccleſiaſtici

officij eſt ſciendū qꝛ ipm officiū ꝯſiſtit ī can
tu et in lectōne. De cantu tres ſūt libri. de le
ctione ſex. Sūt etiā q̄dam alij libri eccleſia/
ſtici. put in ſcd̄a pte in fine tractat⁹ de ſacer
dote dictū eſt. Sane tres libri de cantu ſūt
antiphonari⁹. graduari⁹. et trophonari⁹.
Antiphonarius a digniori videlʒ ab anti/
phonis nomen ſumpſit. quas btūs igna/
cius patriarcha audiuit p angelos decātā
ri. cum tū ibi ſint reſpōſoria atqꝫ verſ⁹. In
pleriſqꝫ tū locis liber ille reſpōſoriū a rūſo/
rijs q̄ ibidem ꝯtinent̄ appellat̄. ¶ Gradua
rius dictus eſt a gradualib⁹ q̄ in eo ꝯtinēt̄
q̄ a pluribus officiari⁹ nūcupat̄ ab officijs
ſeu introitib⁹ q̄ ibi ꝯtinēt̄. Graduale dicitū
eſt a gradib⁹. put dictū eſt ī q̄rta pte ſub ti.
de graduali. De intitulatiōe antiphonarij
graduarij. et lectionarij in ſeq̄nti n. dicetur.
¶ Trophonari⁹ eſt liber ꝯtinēs tropos.
id eſt. cant⁹. q̄ cum introitu miſſe dicūt̄ p
ſertim a monachis. Vocātur etiam tropi
ſequētie ſiue. pſe et kyri eleyſon et neume
Et dr̄ a tropos qd̄ eſt ꝯuerſio. de q̄ in eadē
parte ſub ti. de introitu dictum eſt. Quidā
etiā hunc librū pſarium a proſis appellant.
Vitalianus papa cantū romanū inſtitu/
it et organa concordauit. ¶ Ceterū libri le/
ctionis ſūt iſti. Primū⁹ eſt biblioteca. ſecun
dus omelarius. tertius paſſionari⁹. quar/
tus legendari⁹. q̄ntus lectionari⁹. ſext⁹ ſer/
mologus. ¶ Biblioteca a greco nomē ac/
cepit. et eſt nomē equocū ſcʒ locus in quo
libri reponūtur. et volumē ex omib⁹ libris
veteris et noui te. a hieronimo cōpactum.
¶ Omeliarius eſt liber ꝯtinens ſanctoꝝ
omelias. et legit̄ in dn̄icis et in natali. et ī fe/
ſtis ſanctoꝝ. ppa euangelia habentiū. et in
paſca et in pente. cū ferialib⁹ eoꝝ̄dē. Ome/
lia aūt idem eſt qd̄ bona laus ſiue verbum
ad pplm. Et nota qꝛ plures fecerūt omelias
videlicet Auguſtin⁹. Hieronim⁹. Beda.
Origenes. Gregori⁹. et alij. Beda tū alias
nō cōpoſuit niſi q̄s auguſtin⁹ cōpoſuerat
ſed ſuis v̄bis eaſdē ſupueſtiuit. Nam au/
guſtinus v̄ba diſputatōnis habuit. Beda
v̄o ſtilū ſermonis et lectōis. Quare Beda
vocat̄ venerabilis in. vij. pte ſub ei⁹ feſto di

cet. Item nō omēs omelie autētice ſūt vt q̄
dam origenis. qui ad hereſim dr̄ declinaſſe
Aliq̄ tū omelie ipi⁹ a beato Hieronimo te
ſte papa gelaſio. legūtur fuiſſe correcte ſeu
approbate. et qn̄ ille in ecclia legunt̄ nomen
actoris ppter hereſ infamiā ſubticet̄. ſicut
et nomē ſalomonis q̄ decept⁹ fuit a mulie/
rib⁹ tacet̄ in lectōib⁹ ppter infamiā ydola/
trie. ſed dr̄ lectio libri ſapiētie. ſic etiā qꝛ moy
ſes heſitauit ad aquas ꝯtradictōis. qꝛ dn̄m
exacerbauit. nō dr̄ lectio libri geneſ moyſi
legiſlatoris. ſicut dr̄ lectio libri apoc. bti Jo
hannis apoſtoli. De hac agit̄ in prohemio
q̄nte partis. et ſub ſabbato paſcali. Volūt
tū q̄dam qꝛ in pncipio omeliarij ipi⁹ dicat̄
omelia origenis correcta ſeu approbata a
hieronimo. Et in ſequentibus dici dꝫ ome
lia eiuſdem. ¶ Paſſionari⁹ eſt liber ꝯtin
nēs paſſiōes ſanctoꝝ. et legit̄ in feſtis mar/
tirum. Plures aūt ſunt paſſionarij quoꝝ
q̄dam canonizati ſunt. q̄dam vero teſte pa
pa gelaſio ſunt apocriphi. vt de beato Ge/
orgio et Cirico et Julita. et alij q̄dā quos
heretici compilaſſe dicūtur. quare in ecclia
legi interdicuntur. Ancherus papa ſtatuit
martirū geſta ſcribi. et in eccleſijs haberi. ⁊
hoc ppter maximū preſbiterū martirio co
ronatum. ¶ Legendari⁹ autē vocat̄ liber
ille. vbi agit̄ de vita et obitu ꝯfeſſoꝝ. vt Hi/
larij Martini. et alioꝝ ꝯfeſſoꝝ. et legitur ī
feſtis eoꝝ. dum tū autenticat⁹ ſit. ¶ Lectiō
narius eſt in q̄ lectōes eplaꝝ pauli ⁊ alie le/
gūtur. q̄ qn̄qꝫ epiſtolari⁹ dr̄. et etiā legenda
rius dici poteſt. ¶ Sermologus eſt liber
ꝯtinēs ſermones q̄s Leo papa et alij plu/
res ſancti cōpoſuerūt. et legitur in feſtis cō
feſſoꝝ a natali vſqꝫ ad octauas ephie. ī pu/
rificatōe beate marie et in feſto oim̄ ſctoꝝ. ⁊
in plurib⁹ alijs. ¶ Cōſiderandū q̄ʒ eſt verū
ſcpturas pcipue in ecclia freq̄ntari. ſcilʒ da
uid pphete q̄ fuit homicida. proditor. et ad
ulter. mathei apoſtoli q̄ fuit publicanus. et
in hoc ipſo infamis. et pauli q̄ fuit crudelis
chriſti et ecclie pſecutor. et etiam auguſtin⁹
q̄ fuit manicheus. et tempe theodori impa
toris conuerſus eſt. quod fit in exemplum
videlicet vt alij peccatores non deſperēt ſed

ſperent. ſi tamē penituerint. poſſe veniā cō-
ſequi. q̄ntumlibet graui noxa ꝯplexi ſunt. et
orationes et elemoſinas eoꝝ poſt pniām
poſſe deo placere. ¶ Et eſt ſciendū ꝙ beatꝰ
hieronimꝰ tempore damaſi pape correxit
pſalteriū .lxx. interptum qđ tūc cātabat̄ vbi-
qꝫ. et adhuc iuxta ordinationē gregorij pa-
pe qui poſtremo officiū eccleſiaſticū ordi-
nauit ſm illud antiphonas. reſponſoria. alle-
luia. tractus. et alia q̄dā in ecclia decantā-
Subſequēter vō pſalterio ipo iterato cor-
rupto. idem hieronimꝰ illud de nouo inte-
gre ex greco tranſtulit in latinū prout ipſe i
ipius pſalterij phemio atteſtat̄. qđ nouum
dictus damaſus rogatu ipius hieronimi i-
ſtituit decantari. ⁊ vulgarit̄ gallicū appella-
tur. et q̄ſi vbiqꝫ legit̄ et fere cōmuniter eum
ſuo phemio in textu biblie habet̄. ¶ Premiſ-
ſum vero pſalteriū ſm .lxx. romanis remā-
ſit. et hodie illo vtuntur. Deniqꝫ idem Hie-
ronimus attendens ꝙ iudei nobis impro-
perabant ꝙ pſalteriū falſificauerimꝰ. quo-
niam a ſuo vero diſcordabat. tertio pſalte-
riū de verbo ad verbū ex hebreo trāſtulit in
latinum quod in pluribus a gallico diſcre-
pat a romano. pauci tamē illud habēt. q̄-
uis ab omnibꝰ et in textu biblie deberet ha-
beri. Et nota ꝙ q̄dam portant pſalterium.
ſed in eo nō pſallūt. prout dictum eſt in ti.
de laudibꝰ matutinis. Qui ſint dñica dies
et puilegiati et principales. et qualiter dies
dñica maior eſt alijs diebꝰ. quibꝰ nominibꝰ
dies ſeptimane appellent̄. et q̄ ſint dies pro-
feſti. q̄ feſtiuales ſiue ſolennes. in phemio
vij. ptis dicet̄. ¶ Gregoriꝰ papa iſtituit ne
in eccleſia romana dyaconi cantare debe-
ant. ſed ſolum euangelice lectionis officiū
inter miſſarū ſolennia exoluāt. ¶ Pſalmos
vero ac reliquas lectiōes ſubdyaconi. vel
ſi neceſſe fuerit minores ordines exhibeant
ſiue dicant.

De tempore aduentus.

Q voniā ſicut pre-
miſſuꝫ eſt eccleſiaſtica officia ab ad-
uentu dñi qđ eſt tempꝰ renouatō-
nis incipiūt. merito ab hꝯ tpe ducimꝰ initiū
aſſumendū. ¶ Prenotandū igit̄ eſt ꝙ bea-
tus petrus pmo inſtituit tres ſeptimanas
integras ante natale venerari in cōmemo-
rationē aduentꝰ chriſti. ⁊ quartā q̄ tñ nūq̄ꝫ
perficit̄. q̄ vigilia natalis nō eſt de aduētu
vt infra dicet̄. Agitur ergo aduentus dñi
ꝑ quatuor hebdomadas. ad ſignificandū
ꝙ eſt quadruplex aduentꝰ filij dei. ſed vltia
nūq̄ꝫ finit̄. q̄ ſanctorū gloria que dabitur i
vltimo aduentu ſcꝫ ad iudiciū nūq̄ꝫ termi-
nabit̄. ¶ Primꝰ aduentus eſt in carnē ſcꝫ
in vtero virginis aſſumptā. De q̄ dictū eſt
Oſanna filio dauid bñdictꝰ q̄ venit i noīe
dñi. ¶ Secundus in mentem. q̄ deſcenſus
fit q̄tidie in cordibꝰ fideliū ꝑ ſpūm ſanctū ꝫ.
De q̄ iohannis .xiiij. c. Ad eum veniemꝰ. ⁊
manſionem apud eum facie̅mꝰ. Et dicit ſa-
piens. Dñe emitte ſapientiā tuā vt mecum
ſit. De his duobꝰ habet̄ abacuc .ij. Si mo-
ram fecerit expecta eum q̄ veniens veniet
et nō tardabit. ¶ Tertiꝰ aduētꝰ eſt in mor-
te cuiuſlibet hoīs. De q̄ dicit btūs iacobus
Patiētes eſtote vſqꝫ ad aduentū domini.
Et Math. xxiiij. Si ſciret paterfamilias q̄
hora veniret fur ⁊c. Jdō et vos eſtote para-
ti ⁊c. Et iterꝫ. Si in pma vigilia venerit. id ē
in iuuentute. et in ſcđa ⁊c. et ita inuenerit. ſcꝫ
in penitentia beati ſunt ſerui illi. ¶ Quar-
tus erit in maieſtate. qui erit in die iudicij.
De iſto legitur eſa. iij. c. Dñs ad iudicium
veniet cum ſenioribꝰ populi ſui. ¶ Et no-
ta ꝙ pmus aduentus liberauit aīas a dya-
boli ſeruitute. ſecundus liberat eas a pecca-
to. tertius a pena. quartus corpora liberat.
¶ Verū ecclia nō celebrat niſi duos aduē-
tus ſcꝫ in carnemꝫ et ad iudicium. Nam pri-
mū et ſcđm reputat ꝓ eodem. ideo enim ve-
nit in carnem vt veniat in mentem. Ideo-
qꝫ dictū eſt. Veniens veniet et nō tardabit
Veniens ſcꝫ in carnem. veniet ſcꝫ i mentē ꝫ.
Et iterū. Quia vterqꝫ miſericordie eſt. Si-
militer tertius et quartꝰ habentur ꝓ eodē ꝫ
quia vterqꝫ eſt iuſticie ratione vniꝰ effectꝰ.
Celebrat ergo eccleſia aduētum hmōi ſub
binario vt filijs ſuis generet timorē ⁊ amo-
rem dei. Vnđ in ps. Eleuamini porte eter-
nales ⁊c. minor dni ſanctꝰ q̄ ꝑmanet in eter-

nũ et amor ſcʒ ꝑpius ꝗ̄ ſimiliter in eternum durabit. Unde .j. ad corinth. xiij. c. Caritas nũq̄ʒ excidit. Timorē aũt debem⁹ ei vt dño amorem vt patri. Unde mala ch. ij. Si ego ſũ pater vbi eſt amor. et ſi dñs vbi eſt timor. Celebratur ergo aduent⁹ per quatuor ſe/ptimanas. In pma ſpālr de pmo aduē/tu cantat eccīa. in ſecũda et tertia de ſcdo. et hoc ideo q2 antiq̄ patres pmum aduētũ tantũ expectauerũt. ſecũdum vero antiqui et moderni. In quarta vero ſeptimana re colit eccīa temp⁹ in q̄ dñs deſcēdit in vterũ v̄ginis. Unde tunc dr̄. Rorate celi deſup. ꝛ nubes pluant iuſtum. aperiatr̄ terra et ger/minet ſaluatorem. Item temp⁹ a pmo ad/uentu vſq̄ʒ ad ſecundũ recolit ecclēſia īter pōte. et aduentũ dñi. in quo cantat allelu/ia in ſpe reſurrectionis. et Gloria in excel/ſis deo. pro iuſticia reddita. Et dicit quoti/die alleluia. quia ſpes eius non infirmatur ſed gloria in excelſis deo nō dicit quotidie. ſed tantũ in feſtis. quia ſemper in fide non ſemp in operibus laudat. quotidie enĩ offē dit. licet ſemp in fide iuſticiam teneat. De hoc dictũ eſt in ꝓhemio hui⁹ partis et dice tur ſub titulo de ſeptem diebus poſt paſca.

¶ Ceterum p tres aduētus hebdomadas patres triũ temporũ accipim⁹. Primi fue/runt ante legem. q̄ procul a deo remoti cla/mabant. Ad te leuaui. Secundi ſub lege q̄ doctrina legis inſtructi. et ideo ad lumē ꝓ/pius accedentes. in introitu ꝓ illis ſyon ap pellant. Tertij fuerũt ꝓphe ꝑſertim illi q̄s inuenit chriſti natiuitas. vt ſymeon. q̄bus q2 redemptor eſt ꝓpe dr̄ in introitu gaude/te. Aſſerunt etiam q̄dam q2 in officio pme hebdomade agitur de vocatōne iudeorũ. In officio ſecunde de vocatōne gentium. Unde ibi dr̄. Ad ſaluandas omēs gentes. In officio tertie de vocatōne vtriuſq̄ʒ ꝓpli. Unde ibi dr̄. Nota ſit omnibus hoīb9.

¶ Rurſus cantatur in pma in ꝑſona io/hannis. in ſcda ꝓphetarum. in tertia aplo/rum. in quarta in ꝑſona doctorũ. ¶ Tem/pore aduent⁹ tacetur gloria in excelſis deo. qḋ ptinet ad natiuitatē. vt in nocte natiui/tatis deuotius et auidius decantetur. ꝛ ad notandum hūc hīmnũ pmo fuiſſe in octe il la ab angelis decantatum. q2 q2 maior glo/ria chriſti eſt in eccīa tēpe noui te. q̄ʒ fuit in veteri. Tacetur etiā ite miſſa eſt. qḋ ptinet ad reſurrectōnem. Merito aũt tacet vtrũ q2 in aduentu. q2 nũc vtrũq̄ʒ expectatr̄. Pa ri etiam rōne tacetr̄. pax vobis. qḋ ſimiliter ptinet ad reſurrectōem. Tacetr̄ etiā. te deũ laudam⁹. q2 nōdum pñs eſt quē expectā⁹. et ad p̄ſentes tantũ h̄ cantico vti ſolemus. Et nota q2 h̄ tria nō ſemp ſe ꝯcomitant. vt dicetur in ꝓhemio. vij. ptis. Sed q̄re allelu ia non tacetr̄ h̄ tpe cum ſit canticum leticie. nam in aduentu eſt ieiuniũ. nec tũc nuptie celebrantur. Preterea aut eſt ieiuniũ me/roris. aut exultatōis. Si meroris oīa cā/tica exultatōis debēt taceri. Si exultatōis oīa debēt dici. ergo et glā in excelſis. Solu/tio. Hoc ieiuniũ eſt ꝑtim exultatōis ꝛ̄ par tim meroris. Exultatōnis eſt rōne pmi ad uent⁹ ſcʒ in carnē. de q̄ mentio fit in hoc tpe. Meroris eſt ꝓpter ſcdm aduentum. ſcʒ ad iudiciũ. de q̄ fit etiam mētō. et ideo in ca q̄dam cantica leticie dicuntur propter ad/uentum miſericordie et exultatōnis. et que dam ſubticentr̄ et ieiunatur propter aduen/tum ſeuere iuſticie et meroris. Allā ergo ñ ſubticetur. q̄niam tempe aduent⁹ aliqḋ eſt leticie. ꝓpter ſpem quam habuerunt antiq̄ de chriſti incarnatione. et propter noſtrā certitudinē quam habem⁹ p pmum aduē/tum de futura glorificatione. Sed ī ſeptua geſima nō ſic. q2 totum temp⁹ illud mero/ris eſt. et iō tũc nō dicũt cantica angelorũ ſʒ hoīm. vt ibi dicet. ¶ In feſtis vero nouē lectionũ que occurrunt in aduētu. debet ce lebrari miſſa de feſto ſolēnis in tertia cum gloria in excelſis. et ite miſſa eſt. Et deponũ tur cape ingreſeu violacee. et aſſumuntur ſolēnes a miſtris et a ſacerdote. ꝓut feſtũ requirit. In hora vō nona de ieiunio miſ/ſa dr̄. et tunc dalmatice et ſubtilia ſiue tuni/celle dimittuntur. et cōpetentes tempi et ie/iunio reſumūtur. ſicut in tertia pte ſub ti. ď dalmatica dictum eſt. ¶ Hoc q̄ʒ tempore officium beate virginis non dicitr̄ in eccīa quia totũ officiũ hui⁹ tempis ad laudē ei⁹

pertinet. Et nota φ vrban⁹ papa .ij. ī ꝯcilio apud claromontē celebrato ſtatuit. vt offi-ciū btē ṽginis q̄tidie diceret̄. et ī die ſabbati ſolēniter fieret. in q̊ officio matutino dicūt ille lectōes. O btā maria q̄s digne. ſūpte ex illo ſermone auguſtini. Loq̄mur dilectiſſi-mi ⁊c. Ab hoc etiā tēpe nō debet fieri ſpālit̄ cōmemoratō alic⁹ ſancti p̄cedentiū chriſti aduentū. qꝛ oēs illi ī infernū deſcēderunt. ⁊ idō eccl'ia occidētalis ꝑ eīſ nō ſolēniſat. nec etiā ſequentiū. qꝛ cū h̄ tpe eccl'ia de aduētu filij dei ſolēnizet. nō eſt alioꝝ ſolēnitas ad-miſcēda. imo minoꝛ cedit maioꝛi. q̄a adue-niēte p̄ncipe ceſſat magiſtrat⁹. Idcirco cū ipe ſit p̄miū et corona ſctōꝝ oīm. et ſit oīa ī omnib⁹ et ſufficientia ſinguloꝝ ſupfluum foret recurrere ad alioꝝ ſuffragia mēdica-ta. Generalis tñ cōmemoratio oīm ſctōꝝ bene fit q̄niam licet ſancti ex aduētu filij dei ſpeciale gaudiū et p̄miū aſſecuti fuerit. ma-ius tñ et generale gaudiū eoꝝ extitit. quia creaturā rōnalē ex vniōe ad diuinā natu-rā viderūt ieffabilit̄ ſublimatā. Quia ergo bonū ꝯmune p̄pōderat p̄ticulari et ꝑ cōſe-quēs generale gaudiū eoꝝ gaudio ſpāli qꝛ illud qd̄ p̄miſſū ē fuit oīb⁹ ſctīs vtriuſqꝫ te-ſtamēti ad gaudiū. idcirco cōueniēs eſt vt tpe ipi⁹ aduent⁹ eoꝝ gaudiū ꝯmunit̄ et ge-neraliter recolat̄. Et in generali oīm ſctōꝝ ꝯmemoratōe ſingul' dieb⁹ dr̄ antiph̄a illa. Ecce dn̄s veniet ⁊c. q̄ ꝑtinet ad q̄rtū aduen-tū. in q̊ apparebit glā ſctōꝝ. Dicit̄ et cū ipſa antiph̄a orō illa Cōſciētias nr̄as q̄ſumus dn̄e viſitādo purifica ⁊c. in q̄ ſilr̄ ꝯcordādo cū antiph̄. fit generalit̄ ꝯmemoratio d̄ om-nib⁹ ſanctis dū dr̄ ibi. vt veniēs cū oīb⁹ ſan-ctis. et tūc ꝑtinet ad q̄rtū aduentū ſcꝫ in ma-ieſtate. In multis tñ locis ſubtrahūt̄ ṽba illa. cū oīb⁹ ſanctis. et tūc ꝑtinet ad ſecūdū aduentū ſcꝫ in mentē. Nō fit etiā cōmemo-ratio de cruce ſic̄ fit in alijs tpib⁹. ne ꝑus vi-deat̄ dn̄s paſſus q̄ꝫ nat⁹. et iteꝝ ne fiat ꝯtra illud p̄ceptū. exo. xxiij. et. xxxiiij. Nō coques edū in lacte matris ſue. i. xp̄m nō crucifiges dū adhuc tener ⁊ lactēs eſt. Cōtra h̄ p̄ceptū fecerūt iudei q̄ xp̄m eadē die. i. eadem ſexta feria in q̄ vt q̄dam dicūt cōceptus eſt cruci-

fixerūt. Notandū aūt eſt φ tempe aduent⁹ oēs antiphone dn̄icales in matutinis lau-dibus terminant̄ per alleluia. ad ſignificā-dum gaudiū de certitudine aduent⁹ ſaluata-toris habiti. vt in matutino officio ſit q̄ſi p̄-dictio ⁊ in matutinis laudib⁹ notetur exul-tatio. Item in p̄ma ſcd̄a ⁊ tertia hebdoma-da repetūt̄ r̄ñſoria dn̄icalia. ſꝫ in q̄rta ſiunt ſpecialia q̄ p hebdomadā cātant̄. et ſūt. xxv. qꝛ ille expectat̄ ṽtur⁹ q̊ inſtituerat vet⁹ te-ſtamentū ⁊ erat inſtitutur⁹ nouū. Quīde-narius eniꝫ numer⁹ ꝯſiſtit ex ſeptenario et octonario. at ſeptenari⁹ ad vetus. octonari-us vero ad nouū refert̄ teſtamentū. In ſin-gulis q̊ꝫ ſeptimanis cātus renouat̄ ꝓpter gaudiū ꝓficientiū q̊ ꝓficiūt de ṽtute in vir-tutē vt videant deū deoꝝ in ſyon. Illud etiā notandū eſt φ p̄ma dn̄ica aduent⁹ nū-q̄ꝫ eſſe poteſt ante q̄nto kal'. decembris. nec etiam poſt tertio nonas decēbris ſed q̄cun-qꝫ illaꝝ. vij. lr̄aꝝ q̄ inter dictas kal'. ⁊ nonas includunt̄ repſentauerit dn̄icam ibi eſt p̄-ma dn̄ica aduētus. Sed et ī dn̄ica ꝓximio-ri feſto beati andree. vel kalendis decēbris ſiue ante ſiue retro eſt ſemp initiū aduētus et ſi ipſū feſtum cadit in dn̄ica ibi etiam eſt initiū aduent⁹. Aduentus ꝯtinere debꝫ xxj. dies. id eſt. tres ſeptimanas ītegras ad minus preter vigiliam natalis dn̄i. veruntā-men cū aduent⁹ incipiat a die dn̄ica ſi for-te cōtingat ſimiliter natale in die dn̄ica ve-re oportet tempus aduentus p q̄tuoꝛ hebdo-madas protelari alioq̄n vigilia natalis et ſabbatū quatuoꝛ tpm ꝯcurrerent in ea-dem die. quod eſſe nō poteſt. qꝛ vtrūqꝫ illo-rum ꝓpium habet officiū. et ad diuerſa tpa ꝑtinent. Nam ſabbatum eſt de aduētu. ſed vigilia ad temp⁹ gaudij ꝑtinet. cū nō ſit de aduentu. ſꝫ de natali. et ſic aduent⁹ nō habe-ret. xxj. dies excepta vigilia natalis ſicut di-ctum eſt. Q vigilia ꝑtineat ad temp⁹ gau-dij patet ex ipa ordinatōe gregorij. qui vlti-mas aduent⁹ antiph̄as poſuit de euāgelio ſcꝫ Completi ſunt dies. et ecce cōpleta ſunt omīa. Quādo ergo natale ē in dn̄ica quat-tuoꝛ tempora celebrant̄ in penultima heb-domada. Si aūt natale venerit in ſecūda

feria vł deinceps vſq₃ in dñicã tũc poſt .xxj.
dieb habebit in q̃ fiat vigilia. Et qñ feſtũ ve-
nerit in ſc̃da feria fiet officiũ d̃ vigilia in die
dñica q̃ ꝓpriũ nõ h₃ officiũ. ⁊ tũc ꝓpt dñicã
cantabit all'a. S₃ ieiunabit in ſabbato p̃ce
dẽti tam ꝓ vigilia natalis q̃₃ ꝓ ieiunio q̃ttu
or tp̃m. De h etiã dicet ſub ti. de capite ieiu
nioꝝ. ¶ Non eſt enĩ ignorandũ q̃ ł₃ in pn
cipio ſiue in p̃ma dñica aduẽt⁹ cãtet itroi-
tus Ad te leuaui. ſi q̃s tñ diligẽter attẽdat. i
dñica p̃cedẽti illam p̃paratio aduẽt⁹ dñi q̊
ad q̃dam inchoat q̃d oñdit ep̃l'a q̃ tunc ꝓm
q̊ſdam legit. Ecce dies veniunt dicit dñs ⁊
ſuſci. dauid. ⁊c. et finis euãgelij eiuſdez diei.
ſc₃ Abijt ihs trans mare. q̃d eſt Joh. vj. c.
hoc idez inſinuat vbi d̃r. Hic eſt vere ꝓpha
q̃ ventur⁹ eſt i mũdũ. ⁊c. Satis ei ꝯueniẽs
eſt q̃ in p̃cedẽti dñica inchoet. q̃ non reſpi
raret deſperãs niſi certa ꝓmiſſio vere libera
tionis p̃cederet. q̃ audita reſpirans clamat
Ad te leuaui aĩam meã ⁊c. In q̃nta igitur
hebdomada ante natiuitatez dñi inchoat
p̃paratio aduẽtus q̊ ad q̃dam. Unde et in
antiq̃s gradualib⁹ ⁊ lectionarijs titul⁹ eſt
talis. Quinta dñica ante natiuitatem dñi.
Nam ab illa dñica vſq₃ ad natiuitatẽ dñi
ſũt q̃nq₃ officia dñicalia et q̃nq₃ ep̃l'e. et q̃n-
q₃ euãgelia. In q̃rta v̓o dñica ante natiui-
tatẽ dñi inchoat aduẽtus q̊ ad officiũ ma-
tutinale ⁊ q̊ ad multiplicẽ officioꝝ varieta
tem et innouatõem. Quia ergo q̃ttuor ſũt
officia dñicalia ab illa dñica vſq₃ ad nati-
uitatẽ. ideo in antiphonarijs noctis intitu
lat q̃rta dñica. Quadruplex aũt ratio hu-
ius duplicis intitulatõis libroꝝ et inchoa-
tionis aduẽt⁹ reddi ꝯſueuit. Prima quia
ꝑ lectionariũ recolim⁹ aduentũ dñi i mun
dũ ſignificatũ eſſe ꝑ q̃nq₃ mũdi etates. ꝑ anti
phonariũ v̓o recolim⁹ aduentũ dñi nũcia-
tũ eſſe ꝑ q̃ttuor ordines libroꝝ. ſcil₃ ꝑ legem
ꝑ ꝓphas. ꝑ pſalmos. et per initiũ euangelij
narratõis dñi ꝯceptõem. Initiũ euãgelij
vocam⁹ q̃cq̃d eſt in libro luce. q̃ hiſtoriaz
ante natiuitatẽ dñi plenı⁹ ceteris ꝓſecut⁹ ẽ
ſicut de angelo ad zachariã miſſo annun-
ciãte natiuitatẽ p̃curſoris. et ſicut de ꝓphe-
tia illa Bñdictus dñs deus iſrael. et de ga-
briele archangelo ad virginẽ miſſo. et ſimi-
lib⁹. Sc̃da eſt. q̃ r actor lectionarij nos hor-
tatur vt purgem⁹ hoſpiciũ noſtri corporis
q̃d ꝑ q̃nq₃ ſenſus ſordidatũ eſt. ad ſuſcipiẽ
dũ deũ. q̃ i ſordib⁹ habitare deſpicit rex ve-
turus. Actor v̓o antiphonarij nos docet
purgare corp⁹ noſtrũ conſtãs ex q̃ttuor ele-
mentis. faciẽtes dignaz manſionẽ deo regi
venturo. iuxta illud. Ego et pater veniem⁹
et mãſionẽ apud eũ faciem⁹. Tertia eſt. q̃
in q̃rta dñica q̃ ad ſpũales et nõ in quinta
q̃ ad ſeculares ꝑtinet vt dicet in ti. ſe. inouã
tur cant⁹. Spũalium eni₃ eſt cãticũ nouũ
cãtare et nõ ſeculariũ q̃ cũ adhuc q̃i veteres
ſũt et mala eoꝝ adhuc recẽtia. pon⁹ lugere
q̃₃ gaudere debẽt. Renouat⁹ q̃d ẽ cãt⁹ gau
diũ electoꝝ ſignat. q̃ ꝓficiũt de v̓tute i v̓tutẽ
in q̃ videbit de⁹ deoꝝ i ſyon ¶ Quarta eſt
q̃ in eccl'ia duo ſũt ordies hoim expectãtiũ
dñi aduentũ et ſtudentiũ ad digne ſuſcipi-
endũ deũ venturũ. Unus ordo in ſeculari
ꝯuerſatione ſtudet. alter in ſpũali. Secula
res q̃ rebus trãſitorijs ſtudent q̃ q̃nq₃ cor-
poris ſenſib⁹ adminiſtrantur. ꝑ q̃nq₃ heb-
domadas intelligunt. Juxta illud euãge-
lij iohannis. Erãt viri quaſi quinq₃ milia
Siquidẽ q̃nq₃ milia viri deum ſecuti deſi-
gnant eos q̃ in ſeculari adhuc habitu poſi-
ti exteriorib⁹ q̃ poſſidẽt bene vti nouerunt.
ipi nãq₃ ſaturant q̃nq₃ panib⁹ q̃ legalia i-
ſtituta eis ꝓponẽda ſũt q̃ ꝑ q̃narũ nume-
rũ ꝓpter q̃nq₃ libros moyſi intelliguntur.
Per q̃ttuor v̓o ſeptimanas ſpũales intelli
gunt. q̃ reb⁹ trãſitorijs abiectis nudi nudũ
ſequũt xp̃m. q̃ ꝑ q̃ttuor euãgelia ad pono-
rem p̃fectionẽ excitant. Q₃ etiã ad iſtos q̃-
ternari⁹ numer⁹ ꝑtineat apparet i alio euã-
gelio in q̊ q̃ttuor milia hoim. q̃ ſũt euange-
lica p̃fectione ſublimes. legunt refecti ſeptẽ
panib⁹. i. ſeptiformi gratia eruditi ⁊ repleti.
Hanc diſtinctõnem figurauit dñs moyſi
qñ in ingreſſu tabernaculi iuſſit poni quĩ-
q₃ colũnas ⁊ ante oraculũ vnã. ante ſancta
ſctõꝝ q̃ttuor. ꝓut legit exod. xxvj. et. xxxvj. c.
Siq̃dem q̃nq₃ colũne exteri⁹ poſite ſunt ſe
culares. q̃ i exteriorib⁹ marie verſant. q̃ttu-
or colũne ante ſancta ſanctoꝝ ſunt ſpũales

q̄ q̄ſi interiꝰ poſiti dn̄o deuotiꝰ obſeq̄unt̄ vna colūna aū oraculū vnitatē fidi quā tā iſti q̄ȝ illi colūt deſig̃t. Et ꝓpt̄ hāc cām̄ clerici ſeculares in veſptinis officijs q̄nq̄ȝ pſalmos cãtãt. Monachi vō᷑ religioſi q̄ alnorē elegerīt viā nō niſi q̄ttuor i q̄ ſe pfectiores oſtendūt. Qđ ei q̄dratū ē ex q̄cūq̄ȝ pte viat̄ manet idē ꝛ firmū. ſilr ꝛ pfectꝰ q̄cūq̄ȝ locoꝝ tpe v̄tat̄ idem et īmobilis manet.

De prima dn̄ica aduentꝰ dn̄i.

Prima dominica de aduētu q̄ ē q̄rta a natali dn̄i. ꝛ i q̄ ſm̄ q̄ſdā inchoat̄ officiū aduentus ꝑtinet ad ſpūales. et iō in ea īnouāt̄ cātus. ꝓcedēs vō q̄ q̄nta ē ad ſclares ſic̄ ī ꝓcedēti ti. dictū ē. Ad ſpūales ꝑtinēt duo v̄ſiculi. q̄r᷑ vnꝰ freq̄ntat̄ i veſpino officio ſcȝ Rorate celi deſup. alter ī matutino. ſcȝ vox clamātis ī deſerto. In pmo oſtēdit̄ qđ facere debeāt. in ſcđo exequūt̄. Ipi ſūt celi rorātes et nubes pluētes. Ros ē ſubtilior ꝛ pluuia groſſior. Tūc ſūt rorātes qū de incarnatōe ſaluatoris ſubtilia dicūt. vt illō. Verbū caro factū eſt. ꝛ ſimilia. Tūc ſūt pluentes qñ groſſiora .i. intellectu faciliora dicūt. ſic̄ ē q̄ maria deſpōſata ē ioſeph. ꝛ q̄ puer natꝰ eſt ī bethleē et reclinatꝰ in pſepio. ꝛ hmōi. Iſti faciūt q̄ apiat̄ tra ꝛ germiet ſaluatorē. Ad lrām. terra ē v̄go maria q̄ apta ē q̄nīi ad fidē cordis ſine dāno v̄ginitatis: et ꝯcepit et peperit ſaluatorē. Sȝ moralit̄ tra ē cor hūanum. qđ viri ſpūales ſua ꝑdicatōe aperiūt et germiat ſaluatorē .i. xp̄s in eo informat̄. iuxta illō apl̄i. Filioli mei q̄s iteȝ parturio donec xp̄s formet̄ ī vob̄. Iſti ſūt vox clamātis ī dſerto .i. ī mūdo. parate viā dn̄i. rectas facite ſemitas eiꝰ. Vie ſūt opa. ſemite ſūt cogitatōes q̄s debēꝰ parare i aduētū ſaluatoris. Hāc pparatione notat orō q̄ poſt communionē hac diei ī miſſa ſequit̄. Suſcipiamus dn̄e miſcđiaȝ tuā ī medio ꝛc. Et ex eo q̄ in fine illiꝰ orōis dr̄. ꝯgruis honoribꝰ precedamꝰ. Viā ergo parare ē pn̄iam agere ꝛ ꝑdicare. Semitas rectas facere ē poſt mādata ꝯſilia obſeruare. Sane huiꝰ dn̄ice totū matutinale officiū ꝑtinet ad pmū aduentū. vt pmiſſū eſt. Legit̄ ei eſaias q̄ d̄ aduentu loq̄t̄ apertiꝰ q̄ȝ aliq̄s aliꝰ ꝓpha. Vñ in ſcđo caplō ipiꝰ habet̄. Ecce mons ꝛc. In pmo v̄o h̄ct de neq̄cia iudeoꝝ. Primū reſponſoriū eſt. Aſpiciens a lōge. qđ eſt de pmo aduētu. et nō ſumit̄ d̄ aliq̄ libro theologie. nec cōpilatū ē a gregorio ordinatore matutini officij. ſȝ a q̄daȝ eiꝰ monacho. qđ inde apparet. q̄r illud infra hebdomadā nō repetit̄. Sed omīa alia rn̄ſoria ſic q̄ ab ipo gregorio edita ſūt. Et ſi obijciat̄ q̄ illo dempto nō remanēt niſi octo rn̄ſoria iſti dn̄ice. Rn̄det̄ noūe ſunt cōputato illo. Ecce dies veniūt. qđ ſm̄ ordinē greg. nonū ē. et cātat̄ in veſpis ſabbati ꝓcedētis. Cantat̄ aūt h̄ reſponſoriuȝ in pſona iohannis baptiſte vel ſponſe dicētis. Aſpiciens a lōge. a tra vicȝ ad celū. video dei potētiā venientē. Et licet ꝓpe patri potentia aſſignet̄. h̄ tñ p potētiaȝ accipe filiuȝ dei. cui data eſt poteſtas ī celo et in terra. q̄ eſt dn̄s potēs in ꝑlio. Cui propheta dicit. accinge gladio tuo ſu. fe. m. po. Hic venit dn̄i ſe viſibilē monſtrauit. Et nebulam totā terrā tegentē. Hec nebula ē dei miſcđia. q̄ pſtat refrigeriū ꝯ eſtū viciorum. Hanc moyſes intrauit cū ad ſuſcipienduȝ legem aſcendit. Hanc petrꝰ intellexit cū in nube lucida videns dn̄m moyſen ꝛ heliaȝ dixit. Faciamus h̄ tria tabernacula. Hec ipſm̄ in deſertū deduxit. et ab igne protexit. Hec eſt virtus altiſſimi q̄ v̄gini obūbrauit. Que totā terrā tegit. q̄r miſcđia dn̄i plena eſt terra. Hec etiā nebula eſt hūanitas filij dei q̄ totū munduȝ ſaluat. medicina eī oīm in feſtinatione nebule. Nebula etiā poteſt dici infidelitas ſeu ignorantia. Ignorabāt eī hō deū. ſeipm̄. natale ſolū. ꝛ ꝯcupiſcentiā eē peccatū. Hec nebula totā terraȝ tegebat. q̄r oēs declinauerūt ſil̄ in. f. ſ. Ite obuiā ei ꝛ dicite nūcia no. ſi tu es iſte q̄ reg. es ī po. iſrl̄. Silr̄ dixit iohānes diſcipul̄. pate viā dn̄o. et ꝑ diſcipulos ad xp̄m. Tu es q̄ v̄turꝰ es an aliū expectamꝰ. Vel ſunt v̄ba ſponſe ad adoleſcētulas dicētis. Ite obuiā ſponſo ſcȝ p viā caritatis. et dicite nūcia nob̄ ꝛc. q̄ſi dicat. Reuela nobis per tuā preſentiam ſi tu es meſſias in lege ꝓmiſſus. et ſi regnaturꝰ

es i p̄p̄lo iſrl'. ¶ Porro ĩ ſolito mō p̄mū rñ-
ſoriū h₃ in q̄buſdā eccliis tres vſ⁹ ſic̄ ⁊ rñſo
riū p̄mū natal' dn̄i. ¶ Prio ad ſiḡficandū
q̄ iſte aduent⁹ dn̄i ſaluat hoīes triū tēporū
ſc₃ illos q̄ fuerūt añ legē. ſub lege. ⁊ ſub tēpe
grē. Et p̄p̄t h̄ etia₃ fit triplex repetitio. p̄ma
a remotiori q̄ ad finē et poſtea a minus re-
moto. ⁊ poſtea a p̄p̄inquiori. ad oñdendū
q̄ p̄rēs p̄mi t̄pis remotiores fuerunt ab ad
uētu xp̄i q̄₃ p̄rēs ſc̄di ⁊ tertij. ⁊ p̄rēs ſc̄di t̄pis
magis remoti q̄₃ p̄rēs tertij. Deinde reīnci
pit rñſoriū. ad notandū deſideriū ⁊ ad ſig-
nandū q̄ debē⁹ attribuere finē ⁊ p̄ncipium
boni opis ei q̄ ē alpha ⁊ o. Ultīo dictis vſi-
bus ſubiungit̄ glīa pr̄i. q̄ɀ oē deſideriū et fu
turū ad deū trinū ē referendū. et ibi nō fit re-
iteratio p̄tis. ſ₃ toti⁹ rñſorij. q̄ɀ poſt vitā p̄n-
tem oīa op̄a ꝯſumāt̄. et tūc erit d̄s oīa ī om
nibus. i. ꝯſūmatio ⁊ ſufficiētia oīm. ¶ Se
cūdo iō p̄miſſū rñſoriū tres h₃ vſus ⁊ vnū
glīa. ad ſignandū q̄ttuor aduēt⁹ de q̄b⁹ in. c.
p̄cedēti p̄miſſū ē. et ad ſignandū q̄ttuor t̄pa
ſc₃ t̄pus añ legē. t̄ps legis. p̄p̄hetie et gratie.
Alloquēs ei eccl̄ia oēs hoīes q̄ fuerūt ante
legē. q̄ɀ pauci ſecuti ſūt vnū deu₃ dicit ī p̄mo
verſu. Quiq₃ terrigene ⁊c̄. i. O vos omnes
mali et boni. diuites et paupes. ite obuiā ei
et dicite. Indica nob̄ ſi tu es q̄ regñtur⁹ es ī
p̄p̄lo iſrl'. In ſc̄do vſu in p̄ſona hoīm q̄ fue-
rūt ſub lege. in q̄ aliq̄d fuit impfectōnis. q̄ɀ
data fuit infirmis. alloq̄t̄ ip̄ſum legiſlatorē
dicēs. Qui regis iſrl' itēde. ⁊c̄. quaſi diceret.
Qui p̄p̄lm iſrl' in lege tua regis. ⁊ ſic̄ paſtor
ouem deducis. indica nob̄ ſi tu es ip̄e q̄ re-
gnatur⁹ es in p̄p̄lo iſrl'. In tertio iā ex dictis
p̄p̄hetaꝝ certificati de aduentu ſaluatoris.
ex deſiderio clamāt. Excita potētiā tuam ⁊
veni q̄ regnatur⁹ es in p̄p̄lo iſrl'. In aliis ve
ro eccleſiis eſt tertius vſus. Tollite portas
In q̄rto grās agēs ſaluatori d̄ aduētu ſuo
q̄ dignat⁹ ē veīre. in ꝯ toti trinitati dic̄. Glīa
patri. ¶ Tertio iō reſpōſoriū tres h₃ vſus
q̄tā lex ⁊ pſalmodia ⁊ p̄p̄hetia huc ſalua-
toris aduentū p̄nūciauerit. Quarto tres
vſus p̄rēs triū tēporꝫ ſiḡficāt. Patres q̄dē
ante legē hūc aduētū p̄uiderūt. p̄rēs ſub le-
ge deſiderauerūt. p̄rēs grē p̄dicauerūt. Di-
cit ergo baptiſta vel eccl̄ia. Uos p̄rēs ante
lege₃ q̄q₃ t'rigene ⁊. fi. h. ſi i v. d. ⁊ pau. ite ob-
uiā ei. Terrigenās vocat malos q̄ terrena
ſequūt̄. filios hoīm dic̄ bonos. diuites ſub
dit q̄s terrigenas appellauerat. paupes q̄s
filios hoīm. Uos ergo quiq₃. i. quilibet ter-
rigene maliciā diuites et filij hoīm ſpiritu
pauperes. q̄ eſtis ſimul in vnū in vno ouili
agni ⁊ dei. ite obuiā ei. vt vos mali p̄ ingreſ
ſū incipiatis. vos boni p̄ p̄greſſū p̄ficiatis.
Uos etiam p̄rēs ſub lege dicite. Qui regis
iſrael ītende. q̄ deducis velut ouem ioſeph
nūcia nobis ⁊c̄. Qui regis iſrael. i. iudaicū
p̄p̄lm p̄ doctrinā legis deū videntē. q̄ dedu-
cis. i. de virtute in virtutē ducis. velut oue₃
id eſt innocentē. ioſeph. i. p̄p̄lm gentilē aug-
mentatū p̄ frumentū mortificatu₃. intende
ſup̄ nos. i. lumē pietatis infūde. ⁊ nūcia no
bis ⁊c̄. Uos q̄₃ patres ſub grā dicite. Tol-
lite portas p̄nci. ve. et eleua. porte eternales
et introibit rex glīe. q̄ regnatur⁹ ⁊c̄. O princi
pes et poteſtates aeris hui⁹. et o genimina
viperaꝝ. tollite. i. auferte. portas mortis. id ē
vicia p̄ q̄ diabolus intrat ad corda. ⁊ o por
te eternales. i. virtutes ad eternitatē ducen-
tes. eleuamini. contra vicia. et p̄ vos introi-
bit. et habitabit in vobis rex glīe. q̄ regnatu
rus eſt in p̄p̄lo iſrael. Et nota q̄ ad tertium
verſū nō rñdet̄ nuncia nobis. q̄ɀ p̄rēs teſta
mēti noui certificati ſūt de aduētu xp̄i. p̄rēs
gratie certi ſūt de introitu regni glīe. Uerū
q̄ɀ nūq₃ ſufficit nec ſufficiet fides incarnati
onis ſine fide trinitatis. iō ſubcinūt. glīa pr̄i.
Et q̄ɀ q̄ venit ī hūanitate ventur⁹ eſt etiā in
maieſtate. iō rñſoriū denuo repetit̄. In re-
petitōe vō nebulā accipias ad lr̄ā₃. iuxta il-
lud. Ueniet ī nubib⁹ celi. Et ſicut nubes ſu
ſcepit eū. Et alibi. Nubes ⁊ caligo in circui
tu ei⁹. ¶ Scd̄m rñſoriū eſt. Aſpiciebā ī vi-
ſu noctis. ſūptū p̄ greḡ. d̄ daniele. c. vij. xp̄m
venturꝫ p̄p̄hetante. q̄ h̄is verbis miſteriū ī-
carnatōis verbi. q̄d ī p̄ncipio erat apd̄ deū
aperuit dicēs. Aſpiciebā in viſu aut viſiōe
noctis. Triplex q̄dem eſt viſio ſc₃ noctis
ante grām. diei ſub grā. et lucis ī glīa. ¶ In
nocturna viderūt patriarche ⁊ p̄p̄he q̄ ſub
nube fuerūt ⁊ hoc daniel aſpiciebat in viſu

noctis. In diurna viderunt apli q̄bus xp̄i
hūanitas apparuit. In lucida videbūt filij
dei facie ad faciē. Hāc diſtinctōez veritas ī
euāgelio innuit dicens. Abraam exultauit
vt videret diē meū. vidit ⁊ gauiſus ē. Itez
multi reges et pphe voluerūt videre q̄ vos
videtis et nō viderūt. Sequit̄. Et ecce ī nu-
bibus celi fili⁹ hoīs veiebat. Nubes celi ca-
ro verbi. de q̄ eſa. Aſcēdit dn̄s ſup nubē le-
uem. ⁊ dati ē ei regnū et honor. ſcz nomen
qd̄ ē ſup oē nomē. qd̄ ē ab eterno datū. ſed in
tpe maīfeſtatū et oīs pplus trib⁹ ⁊ ligue ſer-
uiēt ei. Nā vt eſaias ait. et curuabūt oīa ge
nua. et iurabit oīs lingua ī dn̄o. ¶ Terciū
reſpōſoriū ē. Miſſus ē gabriel. q̄b⁹ verbis
lucas texuit ordiuē annūciatōis ¶ Quar-
tū eſt. Aue maria grā plena. q̄b⁹ v̄bis lucas
idē modū ɔceptōis annexuit dicēs. Spūſ-
ſanct⁹ ſupueniet ī te. ⁊ v̄. al. obū. tibi. Supueniet
ī q̄z ī te ptegēdo te. et ab oī ſorde purgādo
te. et deinde v̄tus altiſſimi. ſcz v̄bū dei obū-
brabit tibi. ex te carnē ſumēdo. qd̄ et ex te na
ſcet̄ ſanctū vocabit̄ fili⁹ dei. Chriſt⁹ ei q̄ nō
eſt ɔcept⁹ ex virili ſemine merito ſctūs na-
ſcit̄ et dei filius appellat̄. Seq̄t v̄ſus. Quo
mō in me fiet iſtud īterrogatiue. et ſic q̄ mō
ſūt due dictōes. vel admiratiue. ⁊ ſic ē vna
dictio ¶ Quintū reſpōſoriū ē. Saluatorē
in q̄ ī carnatio p aplm̄ ɔfirmat̄. Sextū ē
Ecce v̄go ɔcipiet. ¶ Septimū. Ecce dies
veniūt. in q̄b⁹ h̄ idē p pphetas roboratur.
¶ Octauū. Obſecro dn̄e. in q̄ idē p legem
ɔprobat̄ ¶ Nonū ē. Audite v̄bū. in q̄ idē
p pph̄as ɔprobat̄. ¶ Laudes matutine
vtrūq̄z ſonāt aduentū. Non enī ita agit̄ ali
q̄n de vno aduētu q̄n ⁊ de alio admiſceat̄.
ſz pauca de ſcd̄o habēt. et h̄ ppter repētati-
onē gaudij ne ſpes luxuriet ī pſumptiōem.
Siquidem p̄ma antiph̄a q̄ de fine ioelis ſu-
mit̄ eſt aperte de p̄mo aduētu. Unde ibi dr̄
In illa die ſcz q̄n meſſias veniet montes. i.
apli ſeu magni p̄dicatores ſtillabūt dulce-
dinē. ſ. v̄bi dei. et colles. ſ. minores p̄dicato-
res fluēt lac. ſ. ſimplicis doctrine minorib⁹
et maiorib⁹. Scd̄a. ſ. iocundare ptim eſt de
eſaia ptim ē de zacharia. Tūc ei iocūdata
eſt ſm zachariā ſyon. i. eccleſia de iudeis. et
exultauit hierlm̄. i. eccl̄ia de gētib⁹. Tertia
ſcz. ecce dn̄s veniet. eſt de ſcd̄o aduētu ſcz in
maieſtate. Quarta ē. oēs ſitiētes. tūc ei oēs
id ē. de oī genere ſitiētes ſcz ſalutis et ſciētie
doctrinā venerūt ſm eſaiaz. ad aquas ba-
ptiſmatis et doctrine. Quinta ē. ecce veniet
ppheta magn⁹ et ip̄e renouabit hieruſalez
ſcz dando legem et noua ɔdendo precepta
¶ Hoc tpe dr̄ p horas caplm̄ illd̄. Egredie-
tur v̄ga. eſa. xj. c. Et illd̄. In dieb⁹ illis. hiere.
xxiij. c. Et illud. Erit ī nouiſſimis. eſa. ij. ca.
Et illud. Ecce v̄go ɔcipiet. eſa. vij. c. Et illd̄.
Uenite aſcēdā⁹. eſa. ij. c. ¶ Ad miſſā vo in
troit⁹ eſt. Ad te leuaui ⁊c. q2 p aduentū dn̄i
in carnē ſpes maxime eleuat̄. Sic ei de⁹ di-
lexit mūdū. vt filiū ſuū vnigenitū daret. Et
iter. Propo filio ſuo nō pepercit ⁊c. Et no
ta q2 et ſi q̄dā excitent̄. alij in ſomno torpēt.
Ideo cantor incipiēs. Ad te leuaui aīām
meā. exaltādo vocē ab inferiori ad ſuperi⁹
pcedit. qd̄ pprium eſt excitātis. Qd̄ etiā nota
tur in epl̄a vbi dr̄. Hora ē iam nos de ſom
no ſurge. Sequit̄ verſicul⁹ Uias tuas do
mine demōſtra mihi. q2 xp̄s veniēs nobis
vias ſuas indicauit Unde eſa. Erit mons
domus dn̄i ⁊c. Uenite aſcendam⁹ ad mō-
tē dn̄i. et ad domū dei iacob. et docebit nos
vias ſuas. Que aūt ſint vie ille oñdit epl̄a
q̄ eſt ad Romanos. xiij. c. Sciētes q2 hora
eſt iam nos de ſomno ſurgere. In eo ei q̄
ibi dr̄. nox p̄ceſſit. dies aūt appropinquauit
aſſignant̄ effect⁹. q2 factus eſt dies q̄n nat⁹
eſt ſol Et ideo ſequit̄. Sic vt in die honeſte
ambulem⁹. ſcz in omnibus opibus bonis
et induamus nos in ſimilitudinē xp̄i. vt ſic
filij dei ſimus. q2 ppter h̄ fili⁹ dei fact⁹ ē hō
vt hō fieret fili⁹ dei. ¶ Orōnes p̄mū aduē-
tum reſpiciūt. et poſſunt etiā adaptari con
grue ad ſecundū. Poſtea ſeq̄t reſpōſoriū
in q̄ oſtendit̄ ſpes q̄ facta eſt in ortu ſolis.
vniuerſi q̄ te expectant ⁊c. Seq̄t. Alleluia.
Oſtende ⁊c. q2 tunc oſtendit dn̄s faciē ſuā
quaz q̄ videt ſaluat̄. Unde cū dixiſſet dn̄s
ceco. Quid vis vt faciā tibi. r̄ndit. Rabo-
ni vt videā. Quā faciē nō poterāt homines
antea videre. q2 erant in regiōe vmbre mor
tis. Sed lux orta eſt eis vt poſſint videre.

Qđ aũt đr. oſtende no. do. fa. tu. eſt ſenſus.
da nobis dñe cognitõem tuã. facies enĩ dei
in ſcripturis ſanctis nõ caro ſ; diuina cogni-
tio intelligit. q2 p faciẽ ↄſpectã q̃ſq3 cogno-
ſcit. Seq̃ĩ in quibuſdã eccleſijs euangeliũ
math. xxj. ca. Cũ appropinquaſſet ⁊c. qđ ad
paſſionem ptinet q̃ ad lrãm. ad diẽ vo hãc q̃
ad allegoriã et ſpũalem intelligentiã. Venit
enĩ tũc dñs in hierlm p bethage q̃ interpta-
tur domus bucce. i. ad eccliam q̃ pua erat.
in q̃ xp̃s apparuit p ↄfeſſionẽ ⁊ p montẽ oli
ueti. p quẽ deſignatᷣ eminentia miſcdie. per
quã venit fili9 dei in mũdũ. ⁊ miſit diſcipu
los ſuos dicẽs. Jte in caſtellũ. i. in mundũ.
et inuenietis aſinã et pullũ. i. iudaicũ pplm
qui dure ceruicis ẽ et gẽtilẽ ſine iugo legis.
Item p h mõi aĩalia oñdit vias ſuas. hu
milia enĩ ſunt. Unde ĩ math. Diſcite a me
q2 mitis ſum et hũilis corde. Legitᷣ etiã iõ
q2 ibi habetᷣ. Bñdict9 q̃ venit in nomĩe dñi
qđ ptinet ad pmũ aduentũ. In alijs vo ec
cleſijs legitᷣ euangeliũ. Principiũ euãgelij
ihu xp̃i. ⁊c. qđ eſt marc. j. c. pp̃ter illa verba.
Ecce ego mitto angelũ meũ añ faciẽ tuam
Et nota q2 ĩ textu euãgelij ñ ↄtinetᷣ pncipiũ
ſcd'm initũ. Sed ecclia ponit pncipiũ pro eo
q2 legẽſ euãgeliũ ſtatim pmiſit initi. Initiũ
ſancti euãgelij. ne idẽ repeti videatᷣ. In nõ
nullis etiã eccleſijs illud legitᷣ. Erunt ſigna
Seq̃ĩ offertoriũ de ſpe. Ad te leuaui aĩam
meã. Et poſtcõmunio de eodẽ et ppᷣ idem.
Quedã vo ecclie legũt euãgeliũ illđ. Erũt
ſigna. qđ eſt luc. xxj. c. qđ ptinet ad ſcd'm ad-
uentũ. vbi dr. ppe ẽ regnũ dei. Cui adapta
tur epla. vbi dr. ppior ẽ noſtra ſal9 Et quia
ppe eſt regnũ tuũ dñe. idõ Ad te leuaui di
citᷣ in introitu cantor. i. vet9 hõ. vel iohãnes
baptiſta vt q̃dam dicũt. dicit. Ad te leuaui
aĩam meã deus me9. Et idõ vias tuas do
mine demõſtra mihi. Et hoc in reſpõſorio
Et oſtende nob dñe miſcdiam tuã. Et hoc
in alleluia. Et q̃ſi de miſcdia certificat9 cõ-
cluditᷣ in poſtcommunione. Dominus da-
bit benignitatem. id eſt. affectum bonum. ⁊
terra noſtra. ſcilꝫ caro dabit fructum. id eſt
bona opera.

De dnica ſcda aduent9 dni.

In hac ſecũda do
minica aduẽt9 vt pmiſſũ ẽ. agitᷣ de
ſcdo aduẽtu Verũ q2 gaudere me
lius eſt q̃3 flere. et dilectio melior ẽ q̃3 timor
ideo in ea q̃dam dicũt ptinẽtia ad ſecũdu3
aduentũ et q̃dam ad vtrũq3. Ecce ei in ma
tutinis rñſoriũ pmũ eſt Hierlm cito veĩet
ſalus tua. ⁊c. tũc oẽs plorabãt. nõ eſt tpus
gaudij. Aliud eſt de pmo ⁊ de ſcdo aduẽtu
Preterea ibi ſũt duo verſus ſm q̃ ſdã eccle
ſias ad idẽ exp̃mendũ ſicut ⁊ in alia vt iam
dicetᷣ. Primus eſt Hierlm ſi me audieris ⁊c
et vtitᷣ dñs vbis moyſi vt intelligatᷣ q2 ipſe ẽ
q̃ in moyſe loquebatᷣ. Aliqñ vtitᷣ etiã vbis
ſalomonis vt ſciam9 q2 ipſe eſt ſapia d' qua
locut9 eſt ſalomon Iſtud rñſoriũ ſumptũ
eſt de michea et etiã illud qđ ſeq̃tᷣ. ſcꝫ. Beth-
leem. Quedã ñ ecclie illud dicũt in dñica
ſequẽti. ⁊ eſt de pmo aduẽtu. ⁊ loq̃tᷣ de gene
ratiõe tpali xp̃i et eterna. de tẽpali cum dicit
bethleem ciuitas dei ſũmi. q2 ĩ bethleem na-
tus ẽ. De eterna cũ dicit. Et egreſſus ei9 ſic
a pncipio dierꝫ. De alijs reſponſorijs patꝫ.
In laudib9 pma anti. ẽ d' ſcdo aduẽtu.
Ecce in nubib9 celi. ⁊c. In miſſa vero in
troitus ptinet ad vtrũq3 h mõ. Populus
ſyon ecce dñs veniet ad ſaluandas gentes.
Eſa. xxx. ca. In vtroq3 enĩ aduentu ſaluat.
Seq̃ĩ. Et auditam faciet dñs vocẽ laudis
ſue. Ipſe enĩ eſt turtur. cui9 vox audita eſt
in terra nrã. q2 attulit nouũ tempus. Vox
ei9 in ſcdo aduentu erit. Venite bñdicti pa
tris mei ⁊c. Verſus aũt ad ſecũdum ptinet
aduentũ. Qui regis iſrael intende q̃ dedu-
cis. i. de h mũdo ducis. ioſeph. i. augmẽtũ
in bono. ſicut ouem. i. ſimplicẽ. Et q2 in ma
tutinis pmũ rñſoriũ eſt. Hieruſalem. et in
miſſa introit9 eſt. Populus ſyon. Ideo ĩ
hac dñica fit ſtatio in ecclia q̃ dr hieruſalẽ.
Sequitᷣ orõ. Excita dñe corda noſtra ad
pparandas vnigeniti tui vias. ⁊c. q̃ eſt de p
mo aduentu tantũ. Epla vo de ſcdo. Que
cũq3 ſcripta ſũt. ⁊c. ad Romanos. xv. vt p pa
tientiã et ↄſolatõem ſcripturarꝫ ſpem habea-
m9. et ſic inuitamur ad ſpem. vt q̃ patimur

lenna fiat. Responsorium ptinet ad vtrūqꝫ
Ad pmū dū dicit. Ex syon spēs decoris ei⁹
Ad scdm dū dicit. De⁹ noster maifeste ve-
niet. Versus vō ad pmū tantū dicēs. Con-
gregate scꝫ o vos angeli illi sctōs ei⁹. i. pdi-
catores bonos q̄ ordināt testamentū ei⁹ scꝫ
nouū. sup sacrificia. i. sup vet⁹ testamētum
Prius enī est qd aiale est sicut dī Apłus
deinde qd spūale. Vel qd dicit ꝯgregate h
in pmitiua ecclia maxime necessariuꝫ fuit.
scꝫ o vos boni pdicatores vt paulus et alij
Deinde seqt alla qd insolito mō habet du-
os vsus scdm qsdam ecclesias. et h fit. qꝛ ibi d
duplici aduētu agit. Prim⁹ est de pmo. cū
dr. Letat⁹ sum ꝛc. Ante pmū enī aduētum
xpi desperabant hoīes de salute. Tūc vero
letati sūt qn audierūt q filius dei homo fa
ctus erat. Scdus vsus est de scdo. Stātes
erāt pedes nri. i. affect⁹ nri. in atrijs ꝛc. Jaꝫ
enī in spe et desiderio ibi sum⁹. Euangeliū
est Luc. xxj. c. Erūt sig in sole ꝛc. et ē de scdo
aduētu tantū. ibi enī ostendūt signa. q̄ fient
ante diē iudicij. qm iam totus mūd⁹ turba-
tione sua iudiciū dnī ostēdet. Ibi etiā seqt
His āt fieri incipiētib⁹ respicite ꝛ leuate ca
pita vrā. ecce appropinqbit redemptio vrā.
Ecce spes Quedā vō ecclie legūt euāgeliū.
Cū audisset iohānes. qd similiter ad scdm
ptinet aduētū. ex eo q iohānes querit Tu
es q̄ ventur⁹ es. an aliū expectam⁹ Cui do-
min⁹ Ecce ego veni ad redimendū. Et rur
sus. Veniā ad saluandū qd ex signis cōie-
cturare potestis. qꝛ ceci vident ꝛc. Offerto-
rium est de pmo aduentu. Postcōmunio
hierlm. ꝛc. q est baruch. iiij. ꝛ v. ca. de vtroqꝫ
In tertia vō ꝛ q̄rta feria et sabbato legunt
euāgelia de testimonio xpi. scꝫ de iohāne. ꝛ
de testimonio iohānis de xpo et ei⁹ aduen-
tu. De q etiā loqt eplā. Patientes estote. q
tūc dicit.

¶ De dnica tertia aduent⁹ dnī.

Sequitur tertia dominica in q̄ similiter agit de scdo
aduētu. Vnd in nocturnis pmū
responsoriū est. Ecce apparebit dñs sup nu
bem candidā. i. sup carnē q erit cādida per
gloriā imortalitatis. vt mali timeāt in scdo
aduentu. Nam in pmo aduentu apparuit
dñs sup nubem leuem. i. imunem a pecca-
to. Et sumit h responsoriū de apoc. vbi dr.
Vidi et ecce nubes candida. Versus est d
vtroqꝫ aduentu In laudib⁹ pma antiph a
est de scdo aduentu. Veniet dñs et nō tar-
dabit. et illuminabit abscōdita tenebrarūꝫ.
oīa enī manifesta erūt qꝛ libri ꝯscientiarūꝫ
aperti erūt corā eo. In missa vō introitus
est de scdo aduentu. Gaudete in dño semp
ad Phil. iiij. c. Apłus enī nō loqt de pmo
aduentu cū dicit. dñs ppe est. sed de secūdo
aduentu. Vnde inuitat ad gaudiū spūale
p qd firmiter expectam⁹ gaudia secūdi ad-
uent⁹. Vnde dicit. Gaudete in dño semp.
scꝫ expectando secundū aduentū. Et repeti
tur gaudete. qꝛ gaudium spūale facit nos
dulciter sustinere oīa aspera mūdi vt nihil
euellat nos a spe eternorꝫ. ꝛ iō q̄rta necessa
riū est gaudiū spūale ista repetit. Vel ppē
gaudiū de vtroqꝫ aduentu qd habēt sācti.
Hui⁹ gaudij custos est modestia. et idō se
quit. modestia vrā ꝛc. Hoc gaudiuꝫ quod
est pax oīb⁹ sanctis optat ecclia filijs suis i
versu cū dicit. et pax dei q exuperat omneꝫ
sensum scꝫ hoīs. qꝛ null⁹ homo habet totuꝫ
vsum pacis huōi. Collecta scꝫ. Aureꝫ tuā
quesum⁹ dñe. est de aduentu in mentē. au-
dita enī cōsolatione de aduentu dnī. sacer-
dos orat vt tenebras quas patimur in eo
q falso iudicamus sua visitatōne illustret.
Epla. Sic nos existimet hō ꝛc. q̄ ē pma ad
corinth. iiij. c. est de scdo aduētu. Alie eccle-
sie dicūt eplam Gaudete in dño semp. q est
ad phil. iiij. ca. Responsoriū de pmo. Qui
sedes sup cherubin manifestare corā effra-
im. i. fructificantē in bonis operib⁹ benia-
min. i. filiū dextre. et manasse. q oblit⁹ est ter
renorꝫ. h fiet in iudicio. Versus etiaꝫ. Qui
regis israel. est de pmo q̄ ducit ad secundū.
Alleluia. Excita dñe. etiā est de pmo. Euā-
geliū Cum audisset iohānes ꝛc. qd ē math.
xj. c. similiter est de pmo. Quidā ei de disci-
pulis iohānis nō credebant xpm eē messiā
pmissum in lege. Vnde misit eos ad xpm
vt interrogarēt eum. Tu es q̄ ventur⁹ es an

aliū expectam⁹. vt ꝑ viſa miracula xp̄m iā
veniſſe cognoſceret. q̄ſi diceret. Ipſe multo
meli⁹ ſciet dicere q̄ ego. Et dixit eis hs. Te
ci videt ꝛc. q̄ſi di. Uos eſtis magiſtri legis.
nō ergo ſcitis h qđ d̄r in Eſa. xxxv. Tūc ſa-
liet ſicut ceruus claud⁹. et apꝑient lingue
mutoꝝ. Et loq̄t d̄ tpe meſſie. q̄ſi diceret. Fa
cta ꝓbāt. Offertoriū etiā ē de p̄mo aduētu.
Poſtcommunio d̄ ſcđo. Dicite puſillani-
mes ꝯfortamī. Oportet eī ꝙ puſillanimes
ꝯfortent ad h vt ſuſtineāt tribulatōes. et ſic
expectēt cū fiducia ſecundū aduentū

¶ De quarta feria et ieiunijs quat-
tuor temporum.

IN hac ſeptimana
ſiūt ieiunia q̄ttuor tpm. Uñ h pri-
mo de illis. Scđo de alijs ieiunijs
Tertio d̄ h⁹ diei officio ꝓſeq̄mur. In p̄mi
tiua q̄dē eccl̄ia ſtatutū fuit ꝙ ieiunia q̄ttu-
or tpm fierēt ter in anno. Sed calixt⁹ papa
ꝯſtituit q̄ter in anno fieri. Nam et iudei q̄-
ter in anno ieiunabāt. ſcz añ paſca et añ pē-
tecoſt. ante ſcenophegiā in ſeptēbri. et ante
encenia. de q̄b⁹ dicet in ꝓhemio. vij. partis.
Si enī tantū ter in anno in tres ꝑtes diui-
ſo ieiunaret. forte remanerēt aliq̄ dies d̄ q̄-
bus p̄micias nō redderem⁹ In iſtis enī ie-
iunijs p̄micias tpis exoluim⁹ vt iam dicet
De q̄b⁹ zacharias ait. Jeiuniū q̄rti. quīti.
ſexti. et decimi domui iude et hierl̄m ī dies
feſtos vertet in gaudiū. Quater ergo ieiu-
nam⁹ in anno. Primo vt q̄ttuor elementa
in nob viciata. i. corp⁹ noſtrū ex eis cōſtās
in q̄ttuor anni tpib⁹ caſtiget. Homo eī cō-
ſtat ex q̄ttuor elemētis q̄ntū ad corp⁹. et ex
trib⁹ potentijs q̄ntū ad aīā ſcz rōnali. ꝯcu
piſcibili et iraſcibili. vt ergo illa moderet in
nob q̄ter in anno ieiunam⁹ ꝑ tres dies. vt
quaternari⁹ numer⁹ ad corp⁹. et ternari⁹
ad aīā referat. Siqdem ann⁹ diuiditur ī
quattuor tpa q̄ ſunt ver. eſtas. autumn⁹ et
hiems. q̄ ꝓpter ſua delectamēta a dei amo-
re nos auertere ſolēt. Uer calidū eſt et humi
dū. tūc ergo ieiunam⁹ vt elemētū humoris
caſtiget in nobis. ne ꝯſentiat falſe pulcritu
dini veris. Jeiunam⁹ itaq̄ ꝯ luxuriam ex
humore et calore naſcentē. Eſtas calida eſt
et ſicca. Tūc ergo ieiunam⁹ vt elemētū ca
loris in nobis caſtiget. ne ꝯſentiat incēdio
carnali. Uel tūc ieiunam⁹ ꝯ ſupbiā. q: tūc
fruct⁹ terraꝝ q̄ florēt et maturant ſupbiēdi
materiā p̄ſtant. Autūn⁹ eſt frigid⁹ ꝛ ſicc⁹.
Tūc ergo ieiunamus ne aliq̄ lāguore aīi
mi areſcam⁹ et defluam⁹. et ſine pigueđine
olei ī tabernaculo eterno inueniamur. Uel
tūc ieiunam⁹ ꝯ auariciā. q: tūc meſſes col-
ligim⁹ ꝛ habem⁹. Hiems frigida et humi-
da eſt. Unde tūc ieiunam⁹ ne membra no-
ſtra fluxu atq̄ luxu ſoluant in comeſatōi-
bus et potatōib⁹ ac ꝑ h amor dei negligat.
Uel tūc ieiunam⁹ ꝯ pigriciā. q: torpemus
frigore. Jeiunam⁹ ergo in dictis q̄ttuor tē
porib⁹ āni. vt ꝑ ieiunia ꝯſeruemur a vicijs
et q̄ deliq̄m⁹ in illis purgent. ¶ Rurſus
q̄niam qđlibet tpus hz tres mēſes. iđo qua
ter ieiunam⁹ in anno tres dies. vnū diē ie-
iunantes ꝑ mēſe. vt ſic ſatisfaciam⁹ in die
qđ deliq̄m⁹ in menſe. ¶ Scđo etiā ideo ie-
iunam⁹. Nam p̄mū ieiuniū fit in martio.
ſcz in p̄ma ſeptimana q̄drageſime. vt in no
bis v̄tutū germina oriant. et in nobis mar
ceſcant vicia q̄ nequeūt oīno extingui. Se
cundū fit in eſtate ī ſeptimana pēte. quia
tūc venit ſpūſſctūs. et nos debem⁹ eē feruē-
tes in ſpū ſancto. Tertiū fit in ſeptēbri ante
feſtū ſancti michaelis qñ fruct⁹ colligūtur
et nos debem⁹ deo reddere fructū bonoꝝ
operū. Quartū fit in decēbri qñ herbe mo-
riūt. q: et nos mūdo mortificare debemus
¶ Tertio ideo q: ver refert ad puericiam.
eſtas ad adoleſcentiā. autumn⁹ ad maturi
tatē ſiue virilitatē. hiems ad ſenectutē. Je-
iunam⁹ ergo in vere vt ſim⁹ pueri ꝑ inno-
centiā. in eſtate vt efficiamur iuuenes ꝑ cō
ſtantiā. in autūno vt maturi ꝑ modeſtiā.
in hieme vt ſenes ꝑ prudentiā et honeſtam
vitā. ¶ Quarto in in quatuor anni tpib⁹
ieiunam⁹. vt de⁹ nobis ꝯſeruet oīa q̄ ad
hūanū vſum in illis tpib⁹ de terra naſcunt
¶ Quinto ad ſignificandū quattuor q̄ fue-
rūt in illis q̄ttuor tpib⁹. ſcz ꝯceptio domini
in vere. natiuitas in hieme. ꝯceptio iohan-
nis baptiſte in autūno. ꝛ natiuitas eius in

eſtate. ¶ Sexto ſm̄ hiero. ob diuerſas plagas q̄ i illis tꝑibꝰ acciderūt. ¶ In q̄bꝰ aūt diebꝰ ⁊ q̄re hⁱ ieiunia fiāt in. viij. pte ſub ti. d̄ anno ſolari dicet̄. Hec ergo ieiunia vocāt q̄ttuoꝛ tꝑm. q̄a i p̄miſſis q̄ttuoꝛ anni tꝑibꝰ fiūt. Vocāt etiā ieiunia triplicia. p eo qꝛ fiunt tribꝰ diebꝰ q̄bus hoīes ieiunāt in ſeptimana. Antiq̄ eñ ieiunabāt eiſdē ferijs. ⁊ poſtea ſupaddita ſūt ieiunia iſta. Vocāt etiā ieiunia p̄miciaꝝ qꝛ cū i lege p̄ceptū ſit vt p̄micie et decime deo dent̄. placuit ſanctis patribꝰ vt dicit auguſtinꝰ in libro d̄ doctrina xp̄iana ſoluere decimas et p̄micias tēpis. Unde p p̄micijs inſtituerūt ieiunia q̄ttuoꝛ tꝑm. Et inde dicta ſūt ieiunia p̄miciarū. Pro decimis vō inſtituerūt ieiuniū q̄drageſime. Sciendū aūtē q ieiunia v̄nalia primo inſtituta fuerūt i p̄ma ſeptimana martij. eſtiualia i ſcd̄a iunij. autūnalia in tertia ſeptēbris. hiemalia i q̄rta decēbris. Sꝫ pp̄t multa q̄ inde ſurgebant incōmoda ſtatuit leo papa. vt hiemale fiat i tertia ſeptimana aduentꝰ. v̄nale in p̄ma ſeptimana q̄drageſime. eſtiuale i ſeptimana poſt pente. autūnale vō fiat ſm̄ veterē inſtitutōem. Quare ieiunia inſtituta ſūt i dictis mēſibꝰ. ⁊ q̄re in eis ſūt ordinatōēs. vide in. vj. pte ſub ſabbato poſt dñicam. xvij. et in p̄hemio ſcd̄e ptis. Caue tñ i computatiōe ſeptimanaꝝ mēſis ſeptēbris. qꝛ ſi ipe mēſis inceperit in p̄ma vł in ſcd̄a vel in tertia vel in q̄rta feria. illi dies cōputant̄ p p̄ma ſeptimana illiꝰ mēſis. et i tertia ab illa ieiuniū fiet. Si vō mēſis ipe inceperit i q̄nta vel i ſexta vel in ſeptima feria tūc i ſeq̄nti dñica incipias cōputare p̄maꝫ ſeptimanā. et in tertia poſt illā ieiuniū fiet. et ſic dies p̄cedentes nihil operant̄ quantū ad cōputationē ſeptimanaꝝ. Veruntamē ſm̄ p̄mariā eccl'ie inſtitutōeꝫ ieiunia veris dicūt p̄ma. qꝛ fiebāt in p̄mo mēſe. ſcꝫ ianuario. q̄ apud romanos p̄mꝰ menſis fuit. Ieiunia eſtatis dicūt q̄rta. qꝛ fiebāt in quarto mēſe ſcꝫ in iunio. Ieiunia autūni ſeptima qꝛ fiūt i mēſe ſeptimo ſcꝫ i ſeptēbri. Ieiunia hiemis decima. qꝛ fiūt i decimo mēſe ſcꝫ in decēbri. Vñ Zach. viij. ca. ieiuniū p̄mi et ieiuniū quarti. et ieiuniū ſeptimi. et ieiuniū decimi. ſcꝫ mēſis. erit domui iude i gaudiū. Sꝫ cū hᵉ ieiunia recolāt q̄ttuoꝛ anni tꝑa vt dictū ē. quare agūt̄ i p̄mo mēſe. et i q̄rto. et i ſeptimo. et i decimo. cū p̄ncipia tēpoꝝ non ſunt in his menſibꝰ. Rndeo h ieiuniū tractū eſt de veteri lege. Unde agit̄ in illis mēſibꝰ nr̄is ſm̄ numerū mēſiū illiꝰ tꝑis. Iudei ſm̄ lunatōes ieiunabāt. ſcꝫ in p̄ma. in q̄rta. in ſeptima. ⁊ in decima. et hē qd̄ legit̄ ieiuniū p̄mi. ieiuniū quarti. ieiuniū ſeptimi. et ieiuniū decimi. qꝛ ſicut in p̄ma lunatōne eſt p̄ncipiū āni illoꝝ. ſic ⁊ martiꝰ ē p̄ncipiū anni noſtri. Q aūt ieiunia noſtra ortum habuerūt a veteri lege. apparet ex h q a ieiunio veris vſqꝫ ad eſtiuale ſunt. xiiij. hebdomade. qꝛ tot generatōes fuerūt ab abraam vſqꝫ ad dauid. Itē ab eſtiuali vſqꝫ ad autūnale ſunt ſimilit̄. xiiij. ſeptimane. qꝛ tot generatōes fuerūt a dauid vſqꝫ ad ieconiam. Itēꝫ ab autūnali vſqꝫ ad hiemale alie. xiiij. qꝛ tot reges fuerūt a ieconia vſqꝫ ad xp̄m. cōputatis regibꝰ illis q̄s matheꝰ i ſuo euāgelio p̄termiſit.

¶ De alijs ieiunijs.

Quia de ieiunijs quattuoꝛ tꝑm mētio facta eſt. cōſequēs ē vt de alijs ieiunijs hāliqua ꝑſtringamꝰ. Eſt aūt ieiuniū cōmunis oīm mēbroꝝ ſatiſfactio. vt ſcꝫ mēbra ſatiſfaciāt ſm̄ peccatū qd̄ cōmiſerūt vel geſſerīt vt ſi gula peccauit ieiunet ⁊ ſufficiat. qꝛ enī ſola fuit i culpa ſola ſit i pena. Similit̄ ſi oculꝰ. Vñ hieremie. Oculus meꝰ depdatꝰ ē aīaꝫ meā. et p feneſtras oculoꝝ meoꝝ mors intrauit in aīaꝫ. Et augꝰ. Oculo nihil eſt nequius. ⁊ ſic de alijs mēbris. Vel ieiuniū eſt parſimonia victus ⁊ abſtinētia ciboꝝ. Auguſtinus dicit. Maximū et ꝑfectū ieiuniū eſt abſtinere ab iniq̄tatibus et a carnis voluptatibus. et delectatōibꝰ huius ſecli. Vñ pius papa ait. Nihil p̄deſt orare et ieiunare niſi mens ab iniq̄tate et ab obtrectatōnibus lingua cohibeat̄. Et d̄r ieiuniuꝫ a ieiuno qd̄ eſt qd̄dā inteſtinū in hoīe qd̄ ſemꝑ eſt vacuū et ſubtile. ⁊ ſic nos ieiunātes debemus eſſe vacui a ſuꝑfluis ⁊ a vicijs tam in

corpe q̃z ī mēte. Autoritas ieiunij ē ex trib⁹
ex pſona. ex loco. ⁊ ex tēpe. Ex pſona. qꝛ p̄ce
pit d̓s ade ⁊ eue. vt abſtinerēt a fructu ligni
ſciētie boni ⁊ mali. Ex loco. qꝛ ī padiſo inſti
tutū fuit ⁊ initiū habuit. Ex tpe. qꝛ ab anniq̄
p̄ceptū ē celebrari. a creatōe n̄aq̃z hoīs ī pri
mo mūdi exordio dictū fuit ei. d̓ ligno ſciē-
tie boni et mali ne comedas. et q̃a fuit cele-
bratū añ legē a moyſe. ⁊ ſub lege ab helia. et
ī tpe grē a xp̄o. Moyſes eni nō comedit ne
q̃z bibit. xl. dieb⁹. helias q̃z ābulauit. xl. die-
bus ⁊ xl. noctib⁹ ī fortitudie ſubcinericij pa
nis. et xp̄us. xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹ ieiunauit.
Fuit etiā celebratū ī ſex etatib⁹. nam in ea
etate q̄ fuit ab adā vſq̃z ad noe fuit abſtinē-
tia carniū et vini. A noe v̓o ī poſter᷑ fuit cō
ceſſū vinū ⁊ carnes. et ſic de ceteris etatib⁹.
Cōmendat̄ āt ieiuniū exēplis. q̄niā eua
q̃zdiu ieiunauit et abſtinuit ī padiſo ⁊ v̓go
pmāſit. Adā qꝛ ieiuniū violauit a delicijs
paradiſi in ſummā miſeriā corruit. Helias
qꝛ ieiunauit in celū curru igneo raptus eſt.
Moyſes poſt ieiuniū cū deo locutus eſt.
Hieruſalē p ieiuniū liberat̄ a ſennacherib
tpe regis ezechie ⁊ eſaie. Jona q̊z p̄dicante
pſtat̄ venia niniuitis in ſacco ⁊ cinere et ie
iunio penitētiā agētib⁹. Jeiunam⁹ etiā ex-
emplo apl̓o᷑. vt dicet̄ ſub q̄rta feria pente.
Porro ieiuniū aliud ē corpis ⁊ carnis. ali-
ud mētis. aliud auaricie. aliud faſtidiētis.
aliud diſpēſatōis. aliud deuotōis. alid̓ vo-
tiue pmiſſionis. aliud ſuppletōis. aliud cō-
paſſionis. aliud inſpirationis. aliud circū-
ſpectionis. aliud rōnabile. alid̓ irratōnabi
le. aliud q̄litatis ſiue ponderis. aliud q̄nti-
tatis. aliud numeri. aliud ſūme exactōnis.
aliud alternitatis. aliud zerofagie. alid̓ me-
roris. aliud exultatōis. alid̓ vanitatis ſiue
ypocriſis. aliud v̓tutis ſiue caritatis. aliud
inditōis. aliud neceſſitatis. aliud inſtitutio
nis. aliud volūtatis. aliud paritatis. ¶ Sa
ne ieiuniū corpis ⁊ carnis ē. q̄ñ q̄s abſtinet
a cibis ne nimis pingueſcat. vel vt ab infir-
mitate liberet̄. vel qꝛ comedere nō poteſt. et
h̓ nullī⁹ eſt meriti. ¶ Jeiuniū mētis eſt q̄ñ
q̄s abſtinet a vicijs. vel etiā a cibis ne caro
pingueſcat laſciuijs. ¶ Jeiuniū auaricie
eſt vt burſe pcat̄. ¶ Jeiuniū faſtidiētis eſt
qd̓ fit vt appetat. Jeiuniū diſpēſatōis ē
qd̓ celebrat in vigilijs ſolēniū die᷑ ⁊ magn᷑
feſtiuitatū. vt natalis dn̄i. ¶ Que id̓ dicūt̄
vigilie. q̄niā antiq̄t⁹ ī pcipuis feſtiuitatib⁹
duo nocturnalia agebāt̄ officia. ⁊ plus q̄ ad
feſta venerat tota nocte ī dei laudib⁹ ī eccle
ſia vigilabat. qd̓ adhuc rome et in pleriſq̃z
locis ī magnis feſtiuitatib⁹ pſertim ſctō᷑ū
patronoꝝ eccl̄iaꝝ obſuat̄. Sz qꝛ luſores et
cātores ꝯueniebāt. et turpib⁹ cātilenis ⁊ ſal
tatōib⁹ ⁊ ꝯmeſatōib⁹ et potatōib⁹ ⁊ forni
catōib⁹ ītendere ceperūt. ꝓpt̄ h̓ et m̄lta alia
incōuenientia q̄ fiebāt. hmōi vigilie ſūt īter-
dicte. et inſtitutū vt loco earū fiāt ieiunia q̄
ieiunia adhuc retinēt nomē officij. Nā cō-
muniter vigilie ⁊ nō ieiunia nūcupāt̄. Si
q̄s tñ ieiunaret et honeſte ī eccl̄ia vigilaret
vtiq̃z bene faceret. ꝓut fit ī natiuitate iohā-
nis baptiſte ꝓpt̄ ei⁹ reuerentiā. Hec igit̄ in
ſtitutio d̓r diſpenſatio. qꝛ ieiuniū ponit̄ lo-
co vigiliaꝝ. de h̓ dictū ē ī. v. pte ſub ti. de no-
cturnis. ¶ Jeiuniū deuotōis ē ad qd̓ q̄s
neceſſario nō tenet̄. qd̓ inferi⁹ volūtarium
appellat̄. ¶ Jeiuniū votiue pmiſſionis eſt
vt ſi q̄s vouet ꝙ certa die ieiunabit. vl̓ a car
nib⁹ abſtinebit. Et nota ꝙ vota ex diſcretio
nis ꝯſenſu. comite rōne emiſſa ſ̓o reddēda
ſūt. iuxta illud. Vouete ⁊ reddite deo vota
vr̄a. ¶ Votoꝝ aūt aliud ē neceſſitatis. alid̓
ſpōtanee volūtatis. Neceſſitatis ē qd̓ eſt fi
dei annexū vt qd̓ fit in baptiſmo. puta fidei
catholice ꝓfeſſio. et ſathane abrenunciatio
et votū obſuatōis decē p̄ceptoꝝ legis. ⁊ cō-
tinētie quā q̄s ī ſuſceptōe ſacri ordinis vo-
uet. Et talia vota q̄ſq̃z inuiolabilit̄ obſuare
tenet̄. Spōtaneoꝝ v̓o votoꝝ. aliud ē diſcre
tū. aliud indiſcretum. Jndiſcreta ſūt vota
pueroꝝ et puellaꝝ dū ſūt in parentū ptāte.
Vñ illis volētib⁹ irritari pn̄t. Si igit̄ puel
la infra nubiles annos vouerit caſtitatem
perpetuā licite nubere poterit. parētib⁹ vel
curatorib⁹ illā ad h̓ cogētib⁹. Jndiſcretum
ē etiā votū mulieris ī ptāte viri exiſtis. Vñ
ſi illo inſcio vouerit pegrinari vir votū hu
iuſmodi poterit reuocare. qꝛ ipa nō hz po-
teſtatē ſui corpis, ſz vir. Jndiſcretio etiā at-

tēdit̄ qñq3 circa pueros ⁊ liberos. vt ſi forte q̄s vouerit ad qḋ pficiēdū ſufficere neq̄t. vel in q̄ natura ita debilitaret̄ q̄ poſſet fieri ſui ip̄ꝰ homicida vel qḋ ſine alteriꝰ licentia cōplere nequit. vel qḋ nō ex deliberatōe ſed ex iracūdie calore emittit̄ ⁊ talia potius ſūt ſperñēda q̄3 executōe digna ¶ Jeiunium ſuppletōis ē vt ſi q̄s vltra pniā3 ſibi a ſacerdote iniūctā aliq̄d ſuppleat de ſuo Jeiuniū cōpaſſiōis ē. vt ſi ſacerdos alicui dicat p h̄ pctō fac cātari duas miſſas. ⁊ ieiuna. ⁊ ego p h̄ etiā cātabo et tres dies ieiunabo. p pter h̄ tū nō ꝫ aliq̄d recipe. q2 ſacerdos debet cōpati pxīo ſuo. ⁊ orare p eo. ⁊ et̄ ieiunare. poteſt etiā dici compaſſio vt ſi q̄s petit a ſacerdote pniā3 pr̄i ſuo iniūctā. vt p patre pagat pt̄e illiꝰ Quattuor ei modis fit hm̄oi ꝯpaſſio. q̄nq3 per ſacrificia. q̄nq3 p ieiunia q̄nq3 p orōes. q̄nq3 p elemoſinar largitōe3 ¶ Jeiuniu3 inſpiratōis ē. vt ī btō nicolao q adhuc infans ⁊ manēs ī cunabulis tribꝰ diebꝰ ī hebdomada a mamilla matris ſue abſtinebat. vl' vt alij dicūt q̄rta feria ⁊ ſexta ſemel tantū ſugebat mamillas ¶ Jeiuniū circūſpectōis ē. q̄n p aliq̄ iminēte tēpeſtate p periculo hoſtiū. vel p caſu cuiuſlibet anguſtie ieiunāꝰ Jeiuniū rōnabile eſt. q̄n cibū ⁊ potū moderate ſumimꝰ. nec naturā debilitamꝰ. Uñ aplus. Rōnabile ſit obſequiū veſtrū. nō ī ꝯmeſatōibꝰ ⁊ ebrietatibꝰ. Irrationabile eſt. ſi q̄s velit ieiunare p duos vel p tres dies. vel p totā hebdomadam qḋ nō ap̄probatōs. vult eñi hoīe3 ſic ieiunare vt cogat̄ vicijs mori. nō vt cogat̄ natura diſſolui. Uñ phibet̄ ieiuniū qḋ q̄dā faciūt a cena dñi vſq3 ad paſca. ¶ Jeiuniū q̄litatis ē. ſi q̄s voueat ſe vlteriꝰ nō comeſturum carnes ¶ Jeiuniū q̄ntitatis eſt. vt ſi q̄s comedat ad pondꝰ vel ad mēſurā nō plꝰ vna die q̄3 altera. vel ſi q̄s voueat ſe nō comeſturū niſi tanti pōderis panē ¶ Jeiuniū numeri ē. q̄n q̄s vouet q̄ de cetero nō comedet niſi vna vice ī die. cogitās q̄ comede pluries ī die beluar ē. comedere bis hoīm. ſemel angelor ¶ Jeiuniū ſume exactōis ē. ī his q̄ non comedūt niſi olera. radices. ⁊ herbas vt iohannes baptiſta ī deſerto. ⁊ maria egiptiaca ī heremo. que cum duobꝰ panib ns tantū iordanem tranſiēs. auſteram vitam ī heremo q̄nq3 annis egit ¶ Jeiuniū alternitatis eſt. vt cu3 q̄s vno die comedit ⁊ alio ieiunat ¶ Jeiuniū 3orophegie ꝺr ſicca cōmeſtio. a 3oros qḋ ē ſiccū et fagin qḋ eſt comedere. Uñ pſtianꝰ ī 3oraphago biſantij. Sicca vō comeſtio eſt vt ī fructibꝰ pomis piris caſtaneis. ⁊ ꝯſilibꝰ Quidā tñ ſiccam ꝯmeſtōe3 appellāt legūmia ſiue cruda ſiue cocta etiā ſilixata comedant̄ cum cocleari ¶ Jeiuniū meroris ꝯſiſtit ī vno. ſc3 in abſtinētia cibor. ⁊ fit ppt̄ duo. ſc3 ppt̄ corpalē abſentiā et ſpūalem ſponſi. Hoc repreſētat ecclīa ī tribus q̄ttuor tempibꝰ. ¶ Jeiuniū exultatōnis ꝯſiſtit ī duobus. ſc3 ī abſtinentia cibor et mūdanar rerū. et fit pp̄ter vnū ſc3 pro quadam interne dulcedis p̄guſtatione. iuxta illud. Guſtate et videte q̄nia3 ⁊c. Hoc repūtat eccleſia ī vigilia et hebdomadā poſt pente. vtrūq3 vero repūtat ī tempe aduentus. put ibi dictum eſt. Eſt ergo duplex ieiuniū. ſc3 tribulatōnis et gaudij. ſiue meroris ⁊ exultatōis. ſicut habetur ī glo. ſuper illo loco Math. ix. c. Nunq̄d poſſunt filij ſponſi lugere q̄3diu fuerit ſpōſus cū eis. ¶ Jeiuniū vanitans ſiue ſimulatōis vel fictōnis eſt ī ypocritis. ¶ Jeiuniū v̄tutis ſiue caritatis eſt ī ſanctis et pfectis ¶ Jeiunium indictōnis eſt. vt in die beati marci. ¶ Jeiuniū neceſſitatis eſt in pfectis Jeiunium inſtitutōis eſt ieiuniu3 quadrageſime. et alia a ſanctis patribꝰ inſtituta. que quare inſtituta fuerint iam dictum ē. et dicetur ſub ti. de capite ieiunior. Et nota q̄ ieiuniū indictōis neceſſitatis ⁊ inſtitutōis ad idem referunt̄. Jeiunia neceſſaria ſc3 p eccliam inſtituta et indicta. ſūt ieiunia q̄ttuor tempor. vigiliar aplor. natiuitatis dñi beati iohannis bapnſte. oīm ſanctor. aſſūptōis beate marie. beati laurentij. quadrageſime. et ſexte ferie p̄ter illas que ſunt inter paſca et pente. et p̄terq̄3 ſi natiuitatē dñi in ea venire ꝯtingat. niſi tunc aliq̄ voto vel religione ſint aſtricti. ¶ Dicunt tñ q̄dam q̄ ieiuniū ſextis ferijs non eſt neceſſitatis. niſi quo ad carnes. alioq̄n non liceret ciſtercie-

ſibus illud mutare. Sed et ſm leonē papā
licet nō ſit neceſſitatis ſabbato a carnibus
abſtinere rōnabilis tamen ꝯſuetudo. et ca-
non Inno. aliter interꝑtatur. eo q̄ illo tri
duo poſt paſſionē dn̄i tota fides i ſola btā
v̄gine maria remanſit. Generalia q̄ȝ ⁊ ſpe-
cialia ieiunia p epōs ī ſinodis et concilijs
inſtituta ſolui non debent. ¶ Siquidem ad
neceſſaria ieiunia tenen̄ dolicapaces cum
et ipſi delinquere poſſunt. diſpenſari tamen
poteſt circa hoc cum impuberibus. et etiā
cum conſtitutis in maiori etate. et cum ſe-
nibus et infirmis ac debilibus. Mulieres
vero licet propter virorum prohibitionem
ieiunia votiua volūtaria dimitt̄e debeant
put ſupra tactū eſt indicta tn̄ ꝑ eccliam nō.
licet ⁊ i illis ſacerdos forte ꝑpt̄ ſcandalum
cū eis valeat diſpēſare. Alli t̄ ei indicta ieiu-
nia redimi pecunia vel alio mō nequeunt
niſi caſualis neceſſitas ſubſit. Tūc ei bene
pn̄t redimi vel cōmutari. ſic̄ ⁊ ieiunīū feſti
qd̄ eſt die lune fit i ſabbato. Vn̄ ⁊ ī q̄bus dā
locis i q̄bus ſunt eccleſie ſancti q̄ntini non
ieiunat̄ in vigilia ſctōꝝ omniū. ſed die ter-
tio ꝑcedenti. de hoc dictum eſt ī ꝓhemio ſe-
cunde ptis. Poſſet etiam ſtatui vt q̄daȝ di
cunt. vt in dictis ieiunijs bis paruȝ tamen
comederet̄. ſicut faciūt ciſtercien̄. opantes
q̄ ad tollendū ſcandalum et caritatem ſer-
uandaȝ aliq̄d pregustant. nec propter hoc
ieiuniū ꝑ eccleſiam indictū ſoluere dicunt̄.
¶ Voluntaria vero. ſcȝ ad que aliq̄ voto
vel ꝓpoſito ſe aſtringunt vel etiā que ſacer
dotes ꝑter indicta ꝓpter peccata imponūt
licet cōmutare et redimere. etiā ſi nulla cau
ſa ſubſit dn̄ modo vtilior ſit ꝯpenſatio. Cete
rum comedere ante horā comedendi. ⁊ ān
miſſaȝ i ieiunijs ſtatutis ⁊ neceſſarijs mor-
tale peccatū eſſe ſacri canones affirmant. ī
volūtarijs vero veniale. ¶ Circa vigilias
apl̄oꝝ notandū ē q̄ ē ieiuniūȝ paritatis qm̄
vicȝ paria ſctōꝝ merita pariter ieiunamuſ
ſic̄ ptȝ i vigilijs btōꝝ iacobi ⁊ bartho. ⁊ alio
rum apl̄oꝝ. q̄ nō habēt ieiunia inſtitutōis.
in q̄b⁹ ieiunam⁹ ꝑ eo q̄ fuerūt apl̄i. q̄niam
alij apl̄i vigilias habēt. Cum eni ſint in me
ritis pares. decet vt omēs habeant ieiunia

Vnde ꝯciliū bracaren̄. dicit q̄ oīm apl̄oꝝ
vigilie ſūt ieiunāde ꝑter vigilias apl̄orum
philippi et iacobi et iohannis euangeliſte.
Eccl̄ia tn̄ gallicana nō tenet. niſi d̄ ſex apo-
ſtolis. et de q̄ttuor eoꝝ ieiunijs. Petrus et
paul⁹ habent pariter vnū. q̄ꝛ eadē die paſſi
ſunt. ſymon et iudas habent aliud. mathe-
us habet tertiū. andreas quartum. In vi-
gilijs iſtoꝝ ieiunandū eſt. vt ſicut illi paſſi
ſūt pro xp̄i noīe. ſic et nos cum eis compa-
tiamur. ſi cum eis conregnare velim⁹. De
alijs vero apoſtolis inſtitutū non eſt ꝓpt̄
aliqua impedimenta. Ecce eni feſtum phi-
lippi et iacobi eſt īter paſca et pente. qd̄ tem-
pus gaudij eſt et leticie. idoq̄ȝ tunc nō eſt ie
iuniū. Si oppona t̄ de ieiunijs letaniarum.
Rn̄det̄ q̄ neceſſitas iteruenit. put ibi dicet̄
vel idnō eſt ieiuniū neceſſitatis ſȝ volunta
tis. Et de eo q̄ q̄dam ꝓpter expectatōem ſā
cti ſpiritus ieiunant ab aſcenſione vſq̄ȝ ad
pente. pro eo q̄ apoſtoli dicunt̄ hoc tempe
ieiunaſſe. Rn̄det̄ q̄ nulla ſcꝑtura autenti-
ca dicit apl̄os tūc ieiunaſſe. Vnde tūc ieiu
nandū non eſt. q̄ꝛ illud temp⁹ eſt de tp̄e pa-
ſcali. In vigilia tn̄ pente. bn̄ ieiunanduȝ ē.
vt ꝑ ieiuniū mūdati et purificati ſpūm ſan-
ctū digne ſuſcipe mereamur. Item iacob⁹
zebedei frater iohannis euāgeliſte occiſus
eſt ab herodem dieb⁹ aȝimoꝝ. q̄re ieiuniuȝ
non habet. nec etiā tūc de illo feſtū celebrat̄
put in. vij. pte ſub ipi⁹ feſto dicet̄. De beato
bartholomeo cui⁹ feſtū celebrat̄. ix. kalend̄
ſeptembris d̄r q̄ fuit excoriat⁹. ⁊ ſequēti die
obijt. et ſic ſi haberet vigiliā oporteret q̄ eſſȝ
tertia die ante. qd̄ eſſet ꝯtra normā alioruȝ
feſtiuoꝝ ieiunioꝝ. Quidam aūt celebrant
feſtum excoriationis. alij obitus et melius
Sed ſicut in concil̄ bracaren̄. cauet̄. in hoc
ꝯſuetudo cuiuſlibet eccl̄ie eſt obſeruanda.
Barnabas aūt nō hȝ ieiuniū. q̄ꝛ nō ē d̄ nu-
mero. xij. apl̄oꝝ. nec d̄r apl̄us niſi q̄ꝛ cū eſſet
ſoci⁹ pauli miſſus fuit ad p̄dicandū. Vn̄.
Segregate mihi barnabā et paulum. De
beato q̄ȝ thoma non eſt ieiunium ſtatutū.
q̄ꝛ ei⁹ feſtū eſt in aduentu dn̄i. vbi ꝯtinuū ē
ieiuniū. Mathias etiam ieiuniū inſtituti-
onis nō habet. q̄ꝛ frequent̄ feſtum illi⁹ ſolet

ɔtingere in ſexageſima et ſemper eſt in ſeptuageſima et tunc eſt tempus ieiunij. Vel quia non fuit de primitiuis apoſtolis ſed poſt paſſionem domini ſorte electus eſt. et pro electo erat aliorum loco inde conſtitutus Vnde probatur. Et epatum eius accipiat alter. Decretalis tamen dicit quod habet vigiliam et ieiunium nec eſt vis ſiue iſtud feſtum fiat in prima dic biſextili ſiue in ſecunda. prout in .viij. parte ſub anno ſolari dicetur. Iohannes euangeliſta feſtum habet tercia die poſt natale domini. et tunc non eſt ieiunium. tum propter feſta tunc occurrentia. tum quia ipſe die illa non obijt. immo in dte feſti beati iohannis baptiſte. Si tamen fieri poſſet bonum eſſet in omnibus apoſtolorum vigilijs ieiunare. Beatus laurentius ſolus inter martires. et ſolus beatus martinus inter confeſſores ieiunium habent. Porro dicunt quidam quod non ſoluit ieiunium licet peccet qui in ieiunijs indictis preter quam in quadrageſima comedit caſeum et oua. Alij contradicunt. Et cum tamen in aliquibus locis hoc poſſet concedi. De ieiunio itaque quadrageſime Greg. ita dicit. Par autem eſt vt quibus diebus a carne animalium abſtinemus. ab omnibus quoque que in ſementina trahunt originem carnis ieiunemus. a lacte videlicet caſeo et ouis. Quidam autem heretici dicunt quod chriſtiani nunquam deberent carnes caſeum et oua comedere. quia vt dicunt hoc non legitur in nouo teſtamento. immo apoſtoli iudicauerunt abſtinere ab immolatis ſimulacrorum et ſanguine et ſuffocato. Et apoſtolus. Si eſca ſcandalizauerit. f. m. n. m. c. in. e. Et alibi. bonum eſt non manducare carnem. neque bibere vinum. Non legitur etiam vt dicunt quod chriſtus ex aliqua creatura eorum que mouentur diſcipulis ad manducandum daret. nec etiam ante ſe manducari ſineret. preter piſces. nec ex fructu alicuius creature que moueat ſe. excepto fructu apum. Electuarijs vero non aliter vti licet niſi ſicut alio delicato cibo. Secus eſt in medicina curatiua. Preſeruatiuam tamen vbi nullum eſt ſignum inſtantis infirmitatis recipere non licet. Quidam tamen dicunt quod pro nulla medicina nec etiam pro electuarijs ieiunium ſoluitur. nec etiam pro potu ante cibum vel poſt. Sic enim videtur inductum ex conſuetudine eccleſie ieiunantis et hoc tolerantis. Seneſcalci autem vel quilibet alij ſeruitores vel portantes exenia. non ſoluunt ieiunium ſi pregustant cibos ante dominos forte de toxico dubitantes Quibus etiam caſibus monachi abbatibus ſeruientes. et alij ſeruitores poſſunt carnes pregustare. Ideoque etiam dominus medicis pregustantibus medicinas Tempore ieiuniorum precioſe veſtes deponuntur. et humiles aſſumuntur. et carnes tam ſolide quam liquide dimittuntur.

Sed cum piſces ſint caro quare hoc tempore comeduntur. Reſponſio deus non maledixit aquas. quoniam per aquam baptiſmi futura erat remiſſio peccatorum. Hoc elementum digniſſimum eſt quod ſordes abluit. et ſuper quod ſpiritus domini ante mundi conſtitutionem ferebatur. Terre vero maledixit in operibus hominis. inde eſt quod omne genus carnis quod in terra verſatur tam quadrupedia quam aues in ieiunijs non licet comedere. Et licet quedam aues circa mare verſentur et in aquis. et quedam in eis vel ex eiſdem naſcantur. magis tamen ad naturam terre a qua nutrimentum percipiunt quo ad hoc pertinere dicuntur. Adhuc cum quidam piſces ſint habentes ex vna parte formam quadrupedis animalis et ex altera piſcis vt biuerus. in ieiunijs poſſunt comedi ex parte que piſcis videtur. ex alia vero minime. Adhuc piſcium vſus ſecundum Grego. in ea re piano reliquit. vt hec infirmitatis ſolatium non luxurie pariat incendium. Denique qui a carne abſtinet nequaquam ſumptuoſoria marinarum beluarum conuiuia preparet. Vinum quoque in ieiunijs ſic bibere permittimur. vt ebrietatem omnino fugiamus Vnde in penitentiali romano ſtatutum eſt vt penitentes paruis piſciculis et mediocri ceruiſia temperate vtatur. Poſtremo notandum eſt quod ſicut ait greg. in omelia illius euangelij. Homo quidam diues fecit cenam magnam. refectio corporis in diebus ieiuniorum poſt quam nulla alia paratur non prandium ſed cena vocatur.

De officio quarte ferie.

Nunc ad huius diei officium redeamus. Siquidem in hac quarta feria examinantur ordinandi an ſint ydonei ad ſuſcipiendos ordines vel non. quoniam in quarta etate leuite a dauid et ſalomone ad templi miſteria diſtributi ſunt. Et inde eſt quod due lectiones leguntur ad miſſam. quarum prima que legitur ſub tono nocturnali. declinante. ſignificat vetus

teſtamenti. ⁊ ſcd̄a q̄ legit̄ ſub cōmuni tono leccōnis. ſignificat nouū teſtamentū. ad ſignificandū ordinādos ī vtroq̄ʒ teſtamento debere eē īſtructos. monēdi ei ſūt q̄ ad ordinē ſacrū ꝯſcēdūt ꝙ habeāt noticiā legis ⁊ prophetaꝝ q̄bꝰ poſſint alios erudire. Prima lectio ē. Erit in nouiſſimo. eſa. ij. c. Scd̄a ē. Locutꝰ ē dn̄s. eſa. vij. c. Sʒ ⁊ lex ⁊ pphe q̄rta mūdi etate viguerūt. ⁊ doctrinā ieiuniorū habēꝰ a veteri teſtamēto vt p̄miſſum eſt ſemel genua flectūt. qꝛ tā ī lege q̄ʒ ī ppbetis d̄s vnꝰ coli p̄cipit̄. Quotiēs āt ī q̄rta feria due lcc̄ōes legūt̄. totiēs ī anno ī primo ſabbato p̄nt generalit̄ ordīes celebrari. q̄d ſexies cōtingit vicʒ ter ī q̄dragesima. et ter extra q̄dragesimā. d̄ q̄ dictū ē ī p̄hemio ſcd̄e ptis. In ſextis v̄o ferijs ieiunioꝝ q̄tuor tēporuʒ vna dūtaxat lectio ad miſſā legit̄. qꝛ lex ⁊ prophete q̄ fuerūt ī q̄rta etate ī vno euāgelio in ſexta etate recapitulant̄. Sane huiꝰ q̄rte ferie euāgeliū ē. Miſſꝰ ē āgelꝰ ⁊c. q̄d ē luc. j. c. In q̄ paranimphi recitat̄ annūciatio. v̄ginis ꝯſenſus. ⁊ dn̄i incarnatio. q̄ ppheticis tubis fuerāt āñ declarata. Vñ p̄cinit pphetia introitū. Rorate celi deſup ⁊ nu. plu. iuſ. Eſa. xlv. c. Rorare dicit ⁊ pluere. qꝛ deſcēdit v̄bū in aulā credule v̄ginis. ſic pluuiā ī vellus. Celos dixit ⁊ nubes angelos ⁊ pphās q̄ narrāt gl̄iāʒ dei. In ppbetica lcc̄ōe. Erit in nouiſſimis dieb̄ꝰ. q̄ ē Eſa. ij. c. agit̄ de mōte dn̄i q̄ de paruo lapide creuit ī montē q̄ regebit ī domo iacob. Vñ recte ſubdit̄ ī gd̄uali. Tollite portas p̄nci. ve. et introibit rex gl̄ie. Et q̄s aſcēdet in mōtē dn̄i. In ep̄lari lcc̄ōe Locutꝰ ē dn̄s ad achaz ⁊c. q̄ eſt Eſa. vij. ca. maifeſte agit̄ de btā v̄gine. cui rite ſuccinit̄ gd̄uale. Prope ē dn̄s. et ne q̄ ſurrepat dubitatio ſubdit̄ in offertorio. Cōfortami. Alie tñ eccleſie dicūt. Aue maria. q̄d ſumit̄ ex dicto euāgelio. Cōmunio ē. Ecce v̄go. eſa. vij. ca. In matutinali v̄o officio ī q̄buſdam eccleſijs pſalmodia finita diaconꝰ ſubdiaconus ⁊ acoliti ī albis cū candelabris ⁊ thuribulo p̄ceſſionalit̄ iuſſu p̄lati ad pulpitum pergūt vbi diacōꝰ p̄nūciat euāgeliū. Miſſus ē. et eiꝰ omeliaʒ. deinde incēſat altare. et poſtea ipē ⁊ ſubdiaconꝰ ſedēt. donec vnus acolitꝰ incenſauerit choꝝ. q̄d q̄deʒ fit ob reuerentiā dn̄ice annūciatōis. q̄ in ip̄o euangelio cōtinet̄. Nempe p̄latꝰ illos mittit. ad notandū ꝙ d̄s pater pphās p̄miſit ad p̄nūciandū dn̄i incarnatōeʒ futurā. et gabrieleʒ angelū miſit ad annūciandū eam virgini marie. Diaconus euangeliū p̄nūcians eſt angelus annūcians v̄gini ꝙ cōciperet. Altaris thurificatio eſt ſpūſſancti ipi virgini obumbratio. Miniſtroꝝ q̄es ſiue ſeſſio eſt ipius v̄ginis timor. et cogitatio qualis eſſʒ angeli ſalutatio. Chori v̄o thurificatio eſt patruʒ illiꝰ tēpis de filij dei incarnatōne diu deſiderata exultantium gratiarū actio et ꝯgratulatio.

De ſexta feria.

In ſexta feria una tantum lectio ad miſſā legit̄. quia doctoꝝ noui et veteris teſtamenti d̄ q̄bꝰ p̄miſſum eſt vnus ſolꝰ d̄s eſt. et quia ex vtroq̄ʒ teſtamēto vnū euangeliū factum ē. Et eſt epiſtolaris lectio. Egredietur v̄ga que eſt eſa. xj. c. et manifeſte de aduētu dn̄i et de beata v̄gine intelligit̄. q̄ cum eſſet v̄go īmaculata ppe fuit. Id̄oq̄ʒ in introitu eccleſia p̄cinit. Prope eſto mihi. et in v̄ſu. Beati īmaculati. et ad idē ptinet euangeliū. Exurgens maria. quod eſt Luce. j. c. Graduale Oſtende nobis dn̄e. Et offerēda Deus tu. Vel ſm̄ alios. Audi iſrael. ſcd̄m reſpiciūt aduentū. quē qꝛ celi enarrauerūt. i. ap̄li predicauerūt. in ſecūdo aduentu cum dn̄o iudicaturi. idcirco eſt hodierna ſtatio ad ſanctos ap̄los. de q̄bꝰ habet̄ in cantico v̄ginis de q̄ fit mentio in p̄miſſo euangelio. vbi d̄r. Depoſuit potētes d̄ ſcd̄e. id ē. ſuperbos ſcribas et phariſeos. et exaltauit humiles. id ē. apoſtolos. Et in cōmunione. Ecce dn̄s veniet. Zach. vlti. c.

De ſabbato.

In die ſabbati dicunt̄ q̄tuor lcc̄ōes de veteri teſtamēto āñ lcc̄ōem illaʒ. Angelꝰ dn̄i. q̄ ſumūt̄ de lege et pphetis. Et ī q̄buſdaʒ eccleſijs p̄ma eſt. Clamabūt. q̄ eſt Eſa. xix. ca.

Scđa ē. Letabit̄. q̄ ē eiuſdē. xxxv. c. Tertia ē Sup montē. q̄ ē eiuſdem. xl. c. Quarta eſt. Chriſto meo. q̄ ē eiuſdē. xlv. c. Jdō āt q̄ttuoꝛ. q2 q̄ttuoꝛ ſūt oꝛdies bn̄dicẽtiū deū. vic3 prelati. clerici. religioſi. et laici ſiue ꝑplius. q̄s pſalmiſta enumerat dicēs. dom⁹ iſrl' bn̄dicite dn̄m. p h̄ ꝑplus. domus aaron bn̄dicite dn̄m. p h̄ plati. dom⁹ leui bn̄dicite dn̄3. p h̄ miſtri. q̄ timetis dn̄m bn̄dicite dn̄m. p h̄ religioſi itelligūt̄. Prima ergo lctō ꝑtinet ad ꝑplm. Scđa ad platos. Tertia ad miſtros Quarta ad oēs religioſos. Jn his eī lctōibus infoꝛmāt̄ oꝛdināđi. vt ad exēpla lctōꝝ patꝝ dictoꝝ q̄ttuoꝛ oꝛdinū cū eis bn̄dicant dn̄m. ſiue vt bn̄dictio illoꝝ veiat ſuper eos. Vel iō q̄ttuoꝛ legūt̄. q2 ieiunās d3 h̄re q̄ttuoꝛ cardinales v̄tutes. ſc3 tpantiā. q2 ipm ieiuniū tpantia ē. Prudētiā. Vn̄ apl's. rōnabile ſit obſequiū veſtꝝ. Foꝛtitudinē. Vnde puer. vlt. de muliere foꝛti. i. d̄ eccl'ia. Accīxit foꝛtitudine lūbos ſuos. Quia opoꝛtet nos multū laboꝛare ad h̄ vt caro nr̄a mūda ſit. q̄đ cū maḡ ſit pugna. q2 valde coꝛrupta eſt et ſpīnas ⁊ tribulos germīat. et idō cū maḡ attritōe vcīt ad cādoꝛē. ſic ⁊ biſſus. Et iuſticiā. Vn̄ eſa. Et erit iuſticia cingulū lūboꝝ ei⁹ ⁊ fides cinctoꝛiū renū ei⁹. de xp̄o loq̄t̄ in mēbris. Qn̄ eī fit iuſticia ī terra recedūt latrones. ſilr̄ qn̄ iuſticia fit ī nob̄ recedūt praui mot⁹ ⁊ nō ſupant. l3 ī nob̄ habitēt Si v̄o nō fiat iuſticia nō recedūt. Vn̄ eſa. Quia nō fecim⁹ iuſticiā nō receſſert̄ habitatoꝛes t̄re. vbi ē iuſticia. ibi ē pax Fides āt ē cīctoriū renū ei⁹ Quia vt dic̄ gre. Deſpect⁹ trenoꝝ reſtrīgit fluct⁹ carnaliū voluptatum. Vn̄ ſi ieiunas a cibis coꝛpis optet vt ieiunes a cibis demonis. ⁊ comedas cibos mētis. Qui āt ſic ieiunāt nō nocebit eis ignis tribulatōis. nec ignis mūdan⁹. ſic nec trib⁹ pueris nocuit ignis foꝛnacis babilōis. Et iō leḡt̄ lctō daniel. iij. c. Angel⁹ dn̄i. Precedit āt ipā lctō oꝛdiatōz cleri coꝝ. ad notādū q nemo rite ꝑt ad ꝯſecratōz accede niſi puſ trāſeat p foꝛnacē atq3 ī foꝛnace dn̄m bn̄dicat. iuxta illđ ſap̄. Vaſa figuli pbat foꝛnax ⁊ hoīes iuſtos tēptatio tribulatōis. q2 q̄ ad ſacrū accedūt miſteriū pbādi ſūt ī camino mltaꝝ tribulationū ⁊ tēptationū. iuxta illđ apli. Et hi pbent̄ pmo ⁊ ſic miſtrēt. ppt̄ oꝛdināđos eī legit̄ ad ſignificandū q ſic viuere debēt vt nō noceat eis aliq̄s ignis regis babilonis. i. dyaboli. ſic ignis trib⁹ pueris nō nocuit Et ſequit̄ bn̄dictōes. ſc3 hmn⁹ Bn̄dict⁹ es dn̄e ⁊c̄. Quia p⁹ pbatōe3 coꝛonāt̄. et dn̄o bn̄dicūt̄. Et ī fine ſubiicit v̄ſ⁹. glīa pri ⁊ fi. ⁊c̄. i laudē ⁊ honoꝛē trinitatis. qđ nō fit poſt pſalmū. bn̄dicite. tū q2 ī vltimo v̄ſu fit mēno de p̄re et filio ⁊ ſpū ſctō. tū q2 ibi in facto triū pueroꝝ tota trinitas fuit đhoneſtata. h̄ v̄o v̄ſus p̄cedētes ad ſoli⁹ pris ptinent laudes. et in oꝛdinandis trinitas honoꝛat̄. Choꝛo āt l3 ſedere dū lctō ipā dr̄. l3 n̄ ī cātu. Aliud eī ſignificat ipā lectio ī legēdo. et aliud in cantādo. Vn̄ nc ſtare debet cp̄s ⁊ cler⁹. q̄m̄ā nō debem⁹ quieſcere q̄ ſcim⁹ pueros illos p deo laboꝛaſſe. Dicūt̄ āt in ſabbatis ieiunioꝝ. vij. lctōnes euāgelio ꝯnumerato eo q ſeptē ſūt oꝛdies. Et q̄dam dicūt. xij. p eo q antiq̄t⁹ rome et adhuc in ꝯſtātinopoli fieri dr̄. legebāt̄ grece et latine. et legebant̄ xij. lctōes ꝓpter. xij. lectoꝛes q̄ꝝ ſex erāt greci et ſex latini. Erāt tn̄ ſolūmodo ſex in ſententijs. q̄m̄ā ille ſex ſine euāgelio q̄ legebāt̄ latine legebāt̄. et grece. ſicut ſi dixerim⁹. amē. et poſtea dixerim⁹. vere. nō idō due res erunt Jdō āt legebāt̄ dupliciť. q2 rome erāt greci q̄b⁹ latina lingua incognita erat. Erāt etiā latini ꝯmixti q̄b⁹ greca incognita erat. Vl' h̄ fiebat ad notandū vtriuſq3 ꝑpli vnione3. Ceteꝝ ad oꝛđem q̄ dr̄ poſt lctōem. Angel⁹ dn̄i. ſc3 deus q̄ trib⁹ pueris ⁊c̄. non flectit eccleſia genua. l3 in oꝛōib⁹ aliaꝝ lectionu3 añ flecteret p̄terq3 in octauis pente. ad oſtendēdū q eccl'ia ꝯfoꝛmis ē trib⁹ pueris. Fecit eī nabuchodonoſoꝛ ſtatuā. et cogebat̄ omēs adoꝛare eā. Sed tres pueri cū daniele noluerūt genua flectere ante ſtatuā. Tales debent eſſe oꝛdināđi q̄ ante ſtatuā. i. ante mūdi gloꝛiam genua nō flectāt. Quare clerici oꝛdinent̄. et q̄re in ſabbato. dictū ē in ꝓhemio. ſcđe ptis. Quidā ꝯferūt ſacros oꝛdines inter lectōem angel⁹ et epiſtola3 pauli. vt poſt oꝛdinatōnem ꝓponāt oꝛdinatis eplām et euāgeliū ad inſtar boni paſtoꝛis

ſiue patris q̄ mittēs filiū monet eū q̄d ⁊ q̄li
ter actur⁹ ſit. Ordinati p̄ capellas mittendi
p̄ ep̄lam monent̄ vt alios corripiētes bn̄di
ctionē quā acceperūt cuſtodiāt. p̄ euange/
liū vo ͛d eis. Euntes docete oēs gētes. Non
nulli etiā ſubdiaconatu añ ep̄lam rōne p̄/
miſſa p̄ſtito ꝯtinue poſt eā diaconatū ⁊ ſa
cerdotiū p̄beni. q̄b⁹ p̄ſtitis in vocē letabun
dā erūpūt dicētes. bn̄dict⁹ es dn̄e. eo q̄ hi p̄/
ſentim ordies inuitant̄ ad laudes. Et p̄ſtā/
tur citra euāgeliū. q̄ moyſes et aaron leui
tas in tabernaculi miſteriū ordinauerunt
et xp̄us. lxxij. ordinatos ad p̄dicandū miſit
Debet aūt legi ep̄la. ſcȝ Rogam⁹ ꝛc. q̄ eſt. ij
ad theſſal. ij. c. ab aliq̄ de ordinatis die ipſa.
q̄ ep̄s d; p̄us ordiatos āmonere et poſtea
ad maiorē āmonitōem ep̄lam illuſtradere
Preterea ordinat⁹ doctrinā ſibi in ordina
tione traditā p̄ h̄ ſe deducere ī opus oñdit.
Et ppter eandē etiā; rōem vn⁹ de nouiter
ordinatis legit euāgeliū. Anno q̄ntodecio
q̄d eſt Luc. iij. c. Poſt ep̄la; etiā cantatur
tract⁹. q̄ ſigficat grauitatē. quaȝ ſacrat⁹ ſeu
ordiat⁹ ſeruare debet. ne in ſupbiā elatus
in laqueos incidat dyaboli. Comunio eſt.
Exulta ſatis. q̄ eſt Zach. ix. ca.

De dn̄ica quarta aduent⁹ dn̄i.

IN quarta dn̄ica aduēt⁹ p̄mum rn̄ſoriū in noctur/
nis eſt. Canite tuba. q̄d ſumptū
eſt de iobele. Antiq̄tus eni iudei canebant
tubis ad inuitandū hoīes ad nuptias. ⁊
ad ſolennitates et ad mouendū caſtra. Uñ
nūc p̄cepit dn̄s p̄latis vt cantēt tubis inui/
tantes gētes ad nuptias noui regis quarū
dies inſtat. ſcȝ dies natalis dn̄i. in q̄ xp̄s de/
ſpōſauit ſibi hūanā naturā ſm̄ q̄d d͛ in p̄s.
Et ipſe tāq̄ȝ ſponſus p̄cedens de thalamo
ſuo. Canite igit̄. q̄ p̄pe ſunt nuptie. Et pro
pter p̄miſſam cām cātores hac ſeptimana
alti⁹ ſolito vocē ſuā exaltāt in rn̄ſorijs ⁊ in
introitib⁹. vt ſi p̄us ſopore negligētie oppreſ
ſi lectionib⁹ excitari noluim⁹ ſaltē vociferatio
nib⁹ ⁊ tumultu cantuū excitemur. Siq̄/
dem in. vij. annis ante annū iubileū p̄cepit
dn̄s canere tubis. p̄ p̄ri⁹ āni inſtātis leticia

In hac autē hiſtoria hui⁹ dn̄ice partim ex
p̄phetis. partim ex euāgelio cōpilata com/
munia vtriuſq̄ȝ decantant̄ aduent⁹. ⁊ p̄ſer
tim vocatio gentiū declarat̄ p̄ xp̄i aduētū
vbi in p̄ſona ap̄lorū vel doctorū d͛. Canite
tuba vocate gētes. Sane gētilitas vidēs
calciatā fore diuinitatē ī vtero v̄ginali cla/
mat ad eā in introitu dicēs ſm̄ q̄ſdā eccl̄ias.
Memēto nr̄i dn̄e in bn̄placito p̄pli tui. h̄ eī
filio in q̄ bene cōplacuiſti ex millibus p̄pli. q̄
fuit tu⁹ ab initio mūdi. Et ideo ꝯgratulat̄
alteri in ep̄la dicēs ſm̄ q̄ſdā; eccl̄ias. Gau/
dete. q̄ eſt ad phil. iiij. c. Sȝ et iuxta ꝯſidera
tionē vteri virginalis cantat in ḡduali p̄pe
dn̄m eſſe et celerē ei⁹ aduentū. In all'a vero
veni dn̄e. et in offerenda. ꝯfortami. et ī com
munione. ecce v̄go. deſiderat ⁊ ꝯſolat̄. ⁊ cāȝ
ꝯcludit ꝯſolatōis. Porro ad oſtēdēdū
deſideriū antiq̄ꝝ patrū. in fine aduent⁹ cā/
tantur. vij. antiph̄e. vnaq̄ueq̄ȝ ſm̄ ordinem
ſuū ſua die vſq̄ȝ ad natale. q̄ incipiūt ab. o.
Prima eſt O ſapientia ꝛc. Sūt aūt ſepte;
q̄ dirigunt̄ ad xp̄m in q̄ requieuit ſp̄ūs ſa/
piētie et intellect⁹ ſp̄ūs ꝯſilij et fortitudinis.
ꝛc. Per q̄ ſeptē dona ſue incarnatiōis nob
grām miniſtrauit. putat ipſos ſeptem annos
p̄bonis aguaret. Sūt etiā ſeptē. q̄ cantant̄
in deſignatōne antiq̄ꝝ patrū. q̄ ſeptenario
ſeruiētes aduentū dn̄i expectabāt. Unde ī
omnib⁹ d͛ veni. Uel ſeptē ſunt ppter ſeptē
dona ſp̄ūſſancti. q̄ xp̄s veniens largitus eſt
mūdo. et p̄ que expectantes illuminati ſūt.
Et ſunt oēs ſecūdi toni. Primo q̄ que/
libet loquit̄ de vtroq̄ȝ aduentu. Secundo
q̄ ſignant nob̄ geminam dilectōem. ſcȝ dei
et p̄ximi. Tertio ppter geminā xp̄i. ad q̄uē
dirigunt̄. naturam. Unde. gemine gigas
ſubſtantie. Quarto q̄ ipſe antiphone no/
tant deſideriū. tam antiquoꝝ patꝝ expectā
tiū p̄mū ſaluatoris aduentū q̄ȝ moderno/
rum expectantiū ſecundū. Omēs ergo ſūt
ſecūdi toni. in ſignū q̄ ſecundū expectam⁹
aduentū. Et aduerte. q̄ ille q̄ hn̄t ī p̄ncipio
v̄ba p̄tinētia ad diuinitatē. ptinēt ad eos q̄ ex
pectāt p̄mū vt o ſapia ⁊ o adonai. Adonai
aūt interpretat̄ dn̄s. quia dominatur cūcte
creature. vel quia oīs creatura dn̄atui ei⁹

ſeruit. Jlle vō q̄ habēt vba ptinētia ad hūa
nitatē ptinēt ad expectātes ſcōm. vt o radix
ieſſe. et o clauis dauid. Sūt etiā q̄dā q̄ viri-
q3 ꝯuenīūt. vt o rex gentiū. Nā dei filius dr
rex ſm diuinitatē. iuxta illud. Deꝰ iudiciū
tuū regi da ⁊c. et etiā ſm hūanitatē. iuxta il
lud. Dn̄e ī vtute tua letabit̄ rex ⁊c. Sepius
tn̄ ſm hūanitatē rex dr. q2 ſm eam vnctꝰ eſt
oleo leticie p̄ participibꝰ ſuis. Rurſus eccle
ſia in his ſeptē antiphis oſn̄dit multiplicita
tē morbi ſui. et ad quālibet petit remedium
ſui morbi. Nam an̄ filij dei aduentū in car
ne eramꝰ ignorātes ſiue ceci. penis eternis ad
dicti. ſerui dyaboli. mala pcti ꝯſuetudīe vi-
cti. tenebris obuoluti. exules a patria expul
ſi. Jdō q3 indigebāꝰ doctore. redēptore. libe
ratore. eductore. illuminatore. et ſaluatore.
Quia igit̄ ignorātes eramꝰ. iō ab ipō do-
ceri indigebāꝰ. Vn̄ ī pma antipha clama-
mꝰ. O ſapīa q̄ ex ore ⁊c. Ecc̄. xxiiij. et Sap̄.
viij. et Eſa. xl. c. Quia vō paꝝ pdeſſet. ſi do-
ceremur et nō redimeremur. idō in ſcd̄a ab
ipō redimi poſtulāꝰ O adonai. ⁊c. Exo. vj
et. xiij. et. iij. et. xix. et. xx. ca. Sz q2 nil pdeſſet ſi
eſſemꝰ docti et redēpti et adhuc poſt redem
ptionē detineremur captiui. iō ī tertia peti-
mus liberari. O radix ieſſe ⁊c. Eſa. xl. et. lij.
et. lx. c. Sz q̄d pdeſſet captiuis ſi eſſent redē-
pti et liberati ſi tn̄ nōdū eſſent ab oī vinculo
abſoluti. vt ſcz ſub pctō eſſent ⁊ vincti. libere
q̊ vellēt ire nō poſſent. ⁊ iō in q̄rta ab oībus
peccati vinculis educi petimꝰ O clauis da-
uid. ⁊c. Apoc̄. iij. et Eſa. xlij. et Luc̄. j. c. Pre-
terea q2 hi q̄ diu fuerūt ī carcere oculos ha
bēt obtenebratos nec clare videre pn̄t. ideo
poſt abſolutōz a carcere reſtat nos illumīa
ri. vt videamꝰ q̊ ire debeamꝰ. et iō in quīta
h petimꝰ O oriēs ſplēdor. ⁊c. Zach. vj. ſap̄.
vij. et malach. vlt̂. et luc̄. j. c. Sz ſi eſſemꝰ do-
cti et ab inimicis penitꝰ liberati ⁊ illumīati
q̄d valeret niſi deberemꝰ ſaluari. iō in dua-
bus ſeq̄ntibꝰ petīꝰ ſaluari. O rex gentiū ⁊c.
aggei. ij. et. j. pet. ij. et eph. ij. et gen̄. ij. c. in qua
petimꝰ ſalutē gentiū. et O emanuel. ⁊c. eſa.
vij. math. j. ⁊ eſa. xxxiij. ⁊ gen̄. penul. c. in qua
petimꝰ ſalutē iudeoꝝ. Jn q̄buſdā vō eccle-
ſijs addūt̄ alie due. pma in honorē btē vgi-
nis q̄ ꝯcepit. ſcd̄a p angelo q̄ ad vginem in
troiuit. vel in honorē ſancti thome cꝰ feſtū
tūc accidit. Que q̄dem addūt̄ vt pficiat̄ no
uenariꝰ numerꝰ. ad deſignandū q̄ p ſeptē
dona ſpūſſancti puenïemꝰ ad. ix. ordīes an
geloꝝ. q2 q̄libet deſiderabat xpī natiuitatē:
vt impleret̄ numerꝰ illoꝝ q̄ de celo ceciderūt
Quedā etiā eccl̄ie cantāt. xij. q̄ exprimūt. xij.
pphas q̄ xpī aduentū p̄dixerūt. quē etiā. xij
aplōꝝ teſtimonia roborauerūt. ex q̊. xij. tri-
bus. et. xij. ſignati ſaluantur. Sz nō ſūt niſi
ſeptē habētes veni. Omēs aūt incipiūt p. o
q̄d ponitꝰ admiratiue ponitur q3 vocatiue.
Cantāt̄ in veſpis. q2 dn̄s venit in veſpa mū
di. Hic eſt helias q̄ ſero carne ⁊ ī mane pa-
ne veſcit̄. dn̄s ſcz noſter qui in vltima etate
mūdi carnē aſſūpſit. et diluculo reſurgens
in panē angeloꝝ tranſiuit. Et nota q̄ hec heb
domada prima natiuitati pparatio meri-
to nūcupat̄ et in ea hiſtoria. Clama ī forti-
tudine. cantat̄. q̄ nō vt q̄dam ſimplices au-
tumāt ad q̄ttuor tpa. ſed ad dn̄i ptinet et pri-
mā natiuitatē. Vnde cū ſex matutinalibꝰ
laudibꝰ decantat̄. q̊niam quelibet illius fe-
ria pprias hz ad laudes antiphas. q2 p̄ ſex
etates antiqui ſe ad aduentū preparauerūt.
Et nos p ſex opa miſcdie ad ſcōm etiā p̄pa
ramur. Verūtamen feriales antiphonas.
que in illa feria in q̄ occurrit feſtuz ſcī tho-
me ſcripta ſūt. viij. die antea q̄dam canere
ꝯſueuerūt. decet eīa ante natiuitatem domi-
ni cantꝰ omēs antiphonas et fere omīa re-
ſponſoria renouari. q2 ſicut plures et fre-
quentiores nūcios magiſ ac magis mone
tur animꝰ ſubditi ad ſolicitudinē honorifi
ce ſuſcipiendi p̄latum. ſic et renouatōe can
tus magis et magis monemur ad curam
noſtre preparatōis in ſuſceptione domini
Et vt p q̊tidianā renouatōnem cantꝰ exci-
temur freq̄ntiꝰ ad turpes ⁊ terrenas cogitati-
ones purgādas vt ſic dignū habitaculum
et ornatū venturo regi regū pijs cogitatōni-
bus preparemꝰ. Poteſt tn̄ et totꝰ aduentꝰ
p̄paratio noīari. Vnde in pncipio legitur
Abijciamꝰ opa tenebraꝝ et induamur ar-
ma lucis ⁊c. q̄ oīa ſūt p̄paratōnis inſignia
Jntitulat̄ āt ī antiq̄s libris dn̄ica iſta. do-

minica vacās. Primo q2 ondit q oīs ſanctus vacat. erḡ iohānes. q̄ īter natos mulie ni nō ſurrexit maior. nō ē dign⁹ ſoluere corrigiā calciamēti. ſic dr̄ in euāgelio h⁹ dn̄ice. id ē. incarnatōis miſteria denudare. Et ꝓpter hoc dn̄s papa nō fac ſtationē ad aliquez ſanctū. Scđo dr̄ vacās. q2 nō h3 ꝓpriū officiū. ſ3 mutuat alienū. ſc3 Rorate celi. ⁊c. et hoc ꝓpter ordies ꝓcedētis diei. ī qb⁹ fuit apoſtolicus occupat⁹. Sepe eī ī decēbri ꝯſueuert ordies ab apoſtolicis celebrari. Tertio q̄a numerū dierū aduēt⁹ excedit. ſc3. xxj. q̄re in t dn̄icas aduent⁹ nō debuit cōputari ſed vacans potꝰ appellari. Quarto q2 apoſtolicus olim hac die dn̄ica elemoſinis vacabat et tam ipe q̄3 ſui circa hutenn nullā ſtationē faciebāt. ꝓpt̄ qđ dicta eſt vacās. ſc3 a ſtatione et īndulgētia. Quedā3 eccl'ie dicūt in hac dn̄ica euangeliū Miſerūt iu dei. qđ eſt Joh. j. c. et eplā3. Gaudete. q̄ ē ad phil'. iiij. c. Alij vō dicūt eplā̄m Sic nos exiſtimet. q̄ ē ad Corinth. iiij. ca.

¶ De vigilia natalis domini.

In vigilia natiuitatis dn̄i ē inuitatoriū. Hodie ſcietis q̄a veniet do. et m. v. g. e. qđ eſt trāſſumptū de exo. xvj. c. ex eo q ibi dr̄. veſpe ſcietis. q2 eduxit vos dn̄s de terra egipti. et mane. v. g. e. Et poteſt dici q h' breuis clauſula ex vna pte ad natiuitatez ex alia pte ptinet ad reſurrectōez ſic. Hodie ſc3 ī vita pn̄ti ſcietis q2 veiēt dn̄s. i. panis viu⁹ q̄ d celo deſcēdit. et mane videbitis glīa3 ei⁹. i. reſurrectionis glīa3. nō ſolū hūana3 ſ3 etiā glāṁ diuinitatis ei⁹ ¶ Sane ī hac vigilia eccleſia monet ⁊ īuitat filios ſuos vt pati ſint ad ſuſcipiendū dn̄m. Vn̄ in nocturnali officio primū reſponſoriū ē. Sāctificami. ſc3 filij iſrl'. id eſt. viri ſpūales q̄ videtis deū ꝑ fidē. ⁊ parati eſtote vt ītretis ad nuptias. q2 nō erit ī cena q̄ eijciet a nuptijs. Seqt̄ī v̄ſu. ⁊ mane vi. glāṁ ei⁹. i. aduentū glīe ei⁹. vel mane ad lrām. Et h' vltima ps de exo. ſūpta ē. ſed prima nō ē ſūpta de aliq libro. Dicit̄ et caplm Gaudete ī do. phil'. iiij. ca. Diurni vō officij intentio eſt oñdere q xp̄s nat⁹ ſit. et h dr̄ in eplā. paul⁹ ſeru⁹ ⁊c. q̄ eſt ad ro. j. c. et ī euāgelio. Cū eſſ3 deſpōſata. qđ eſt math. j. c. Hac etiam die deſpōſatio legit̄ marie. vt ſciat̄ q alij fuit deſpōſata. ſ. ioſeph. ⁊ ab alio ſecundata. ſc3 a ſpū ſctō. Quedā tn̄ eccl'ie ad hoc vt icredulis maior certitudo ſit ꝑmittūt ꝓphetiā. ꝓpt̄ ſyon ⁊c. q̄ eſt eſa. lxij. in q̄ oñdit ipm fore naſciturū. Nat⁹ aūt ē vt ꝑplm ſaluū faceret. et terre iniq̄tatē deleret. hodie in ſpe ꝑ ſacramēta grē. mane ī re ꝑ reuelatōez glīe. Hec patēt in īuroītu. et in gduali. Hodie ſcietis. exo. xvj. c. et ī all'a craſtina. Quidam tn̄ dicūt all'a Aue maria. et hoc qn̄ vigilia eſt in dn̄ica. tūc eī dr̄ all'a. ꝓpt̄ reſurrectōnē dn̄i. Idem etiā patet ī poſtcōmunione. Reuelabit. q̄ eſt eſa. xl. c. Sed q2 ī ei⁹ icarnatione erat futura iudeoꝝ diſperſio. ıđo ī gduali ſubdit̄ v̄ſus. Qui regis. in quo ꝓ eis orat̄. Quant⁹ ſit oſtendit pſalm⁹ q̄ ad introitum cantat̄. ſc3 Dn̄i eſt terra. de q̄ etia3 ſumit̄ offerenda. Tollite portas ¶ In veſperis aūt vigilie natalis dn̄i dicūt q̄da3 pſalmos. Laudate pueri. Laudate dn̄m oēs gentes. Lauda aīa mea dn̄o. Laudate dn̄m qm̄ā bon⁹. et Lauda hierlm. in qb⁹ inuitamur ad laudes. Alij vō dicūt Laudate pueri dn̄m. Qui ꝯfidūt. In ꝯuertendo. Memēto dn̄e. et Bn̄dict⁹ dn̄s. Et merito. quia ꝑmus deuotos inuitat ad deū laudandu3 iugiter et ꝑdicandū. Scđus monet in deo ꝯfidere. In rn̄b⁹ ſeq̄ntib⁹ reddit̄ cauſa q̄re laudib⁹ ſit inſtandū. et in dn̄o ꝯfidendum ſc3 q2 noſtram captiuitatē ꝯuertit et m'ltu3 magnificauit. q2 ꝑmiſſa cōpleuit dum fructū ventris dauid ſup ſedē ei⁹ ꝯſtituit. q2 inclinauit celos at3 deſcendit. Qui demū de alto manū ſuam emittet vt nos eripiat ab aq̄s m'ltis. ⁊ a filijs alienis. Veſpe āt iſte ꝑuilegiate ſūt. q2 cū ceta officia veſptina ꝓpt̄ ſupueniēs ſeſtū mutent̄. iſte nō mutāt̄ur. In vigilijs eteni alioꝝ feſtoꝝ caplm hymnus anthoa ⁊ collecta. in aliq̄b⁹ vō eccl'ijs totis veſperis diei expletis ſolūmodo anthiphona et collecta de ſeq̄nti feſto dicūt̄. eo q dn̄s in veſpis. id eſt. vltima etate mundi venit ad ſaluandum ſalte3 reliquias generis humani.

De officio natalis domini.

QUecunqȝ in offi/
cio natalis dn̄i dicūt̄ de exultatōe
natiuitatis sūt. Quia sic cātat̄ in
ꝛn̄sorio. Descēdit de celis xp̄s.i.de sinu pa/
tris vt appareret visibilis. Vn̄. Egressus e⁹
a p̄re.i.ab occulto ⁊ intimo p̄ris. Seq̄t. In/
troiuit scȝ ꝑ aurē v̄ginis.i.ꝑ fidē q̄ ē ex audi
tu.sic̄ legit̄ i ep̄la ad ro. Vn̄ cū dixit ei ange/
lus sp̄ūſſctūs supuēiet i te.spiritu ſctō acq̄e
uit.iuxta illd̄ i cāticis. Pessulum ostij mei
aperui dilecto meo. Ostiū desideriū ē. pes/
sulū discretio.q̄ ꝑ discretōez aperui deside/
riū meū dilecto meo. Et h̄ audito dixi. Ec/
ce ancilla dn̄i. Non sic̄ eua q̄ fregit pessulū
qn̄ voluit eē sic̄ d̄s. Introiuit dico i vterū
v̄gīs in q̄ accepit carnē nr̄āȝ.et exiuit ꝑ por
tā clausam in regionē nr̄ām. De hac por/
ta dixit ezechiel. Porta h̄ clausa erit in eter/
nū. Et exiuit d̄ mōo ꝑ portā aureā.i. carita
tē. q̄ ꝑ crucē. Maiorē cī caritatē nemo hȝ
q̄ȝ vt aīaȝ suā po.q̄s ꝑ ami.s. Et ē aduertēdū
dū q̄ dn̄s i fine anni nasci voluit vt ostēde/
ret se i vltima mūdi etate veīre. In sexta fe/
ria ꝯcept⁹.in dn̄ica nat⁹. In sexta feria cru
cifix⁹ fuit. ⁊ in dn̄ica resurrexit. vt q̄ hoīeȝ in
feria sexta plasmatū ꝑdiderat i sexta feria li
beraret.et q̄ dixerat i dn̄ica .fiat lux.i dn̄ica
veniēs oriens ex alto nos illumīaret. De h̄
dicet̄ sub ti.de pasceue. Et in nocte nat⁹ ē.vt
se sub carne latentē venire figēret.vel vt se ad
illuminādū noctē nr̄āȝ veīre mōstraret. q̄/
niā habitātib⁹ in regiōe vm.mor.lux or.est
eis. Vnde ab ei⁹ natali dies ꝓlōgant̄.quia
credētes in eū ad eternitatis lucē vocantur
Rōnabiliter itaqȝ noct̄na officia celebrāt̄.
Cū āt cetera festa saluatoris.scilȝ passio.re
surrectio.ascēsio.pēte.⁊ alia sint variabilia
q̄ nō celebrāt̄ sp̄ i eisdē kalēdis siue i eadēȝ
die mēsis.quare h̄ festuȝ est inuariabile q̄
sp̄ est in eisdē kalēdis siue eadē die mensis.
Rn̄deo ſm aug̃. Hoc festum ꝑtinet ad me
moriāȝ tantū. Vn̄ sufficit ꝑ illō memorari
quota die mēsis xp̄s nat⁹ fuit.et iō sp̄ eadēȝ
die mēsis celebrāt̄ licet ip̄a feria variet̄ .ꝑpt
mutatōem lr̄e dn̄icalis. Alia vō festa ꝑtinēt
et ad memoriā et ad sacramentum. Verbi
grā. Christ⁹ passus ē feria sexta.vt hoīem q̄
i sexta feria ceciderat redimeret. ⁊ sic d̄ alijs.
Et iō oportet q̄ sub diuersis kalendis fiāt.
in eadē tn̄ feria scȝ in dn̄ica. Preterea semp
pasca nostrū accipit̄ dn̄ica ꝑma post pasca
hebreoꝝ.qd̄ ē sp̄.xiiij.luna.q̄ ergo lūa.xiiij.
nō semp ē eodē tp̄e vel eadē die mēsis.imo
variat̄ ſm annos solares.ideo ⁊ pasca no/
strū nō sp̄ est eodē tp̄e nec in eadē die mēsis
licet semp sub eadē feria.scȝ i dn̄ica celebret̄.
Rursus iō pasca pente.⁊ alia festa sunt va
riabilia.nec certe diei mēsis sunt annotata
ne videamur imitari iudeos q̄ semp illa ce
lebrāt in certis kalendis. Alcuin⁹ vō dixit
q̄ ideo h̄ festū ꝑ singulos dies variat̄.q̄ na/
tus ē nobis q̄ ꝑ singulos mūdi dies lauat
illos qui per peccatum ade sunt maculati.
¶ Circa officiū nocturnale est sciendum.
q̄ inuitatoriū Christ⁹ natus est nob̄.⁊c̄.in
ꝑsona angeloꝝ cātat̄.a q̄b⁹ pastores vl̄ po
ti⁹ oīs ꝑplus ad adorandū natū dn̄m inui/
tat̄. Nouē vō psalmi distinguūt̄ ꝑ tria no/
cturna.vt notet̄ q̄ oēs sancti p̄res q̄ fuerūt
in trib⁹ tp̄ib⁹ scȝ ante legē.sub lege.⁊ tp̄e grē
i nouo testamēto sociati sūt ꝑ aduentū xp̄i
nouē ordib⁹ angeloꝝ.vt sicut angeli sancte
trinitati ꝯgaudēt sic ⁊ illi congaudeāt. In
ꝑmo psalmo agit̄ d eterna xp̄i genitura et
ineffabili.i scd̄o d ei⁹ incarnatōne.in tertio
de laudib⁹ sponsi ⁊ sponse. Eiqȝ in tribus
lectionib⁹ ꝑ esaie oracula testificamur q̄ n̄
tam ꝑphetice q̄ȝ euangelice incarnatōnem
xp̄i descripsit. Prima est. Primo tēpe.esa.
ix.c. Secda ē. Cōsolamini.esa.xl.c. Tertia est.
Cōsurge.esa.lij. In ip̄is etiā fit ꝑmissio.in
alijs ondit̄ ꝑmissionis impletio. Primus
nocturn⁹ recolit tp̄s añ legem seu eos q̄ fu/
erūt ante legem.vt abraam ysaac et iacob.
Scd̄us nocturn⁹ recolit tp̄s legis seu eos
q̄ sub lege fuerūt.vt dauid et ꝑphetas et ali
os plures. Et ideo in antiphonis q̄ cantāt
i illis duob⁹ noct̄nis q̄ ad vet⁹ testa.ꝑtinēt
nō d̄r allā.q̄nia ȝ p̄res illoꝝ tempoꝝ differe/
bant̄ ab et̄no gaudio. scȝ a patria i q̄ iuxta
apoc̄.cantat̄ allā. Terti⁹ vō recolit nouū
testamētū qd̄ habuit initiū a baptismo.qd̄

tertio tpe ſcz grē nobis collatū eſt. ſeu eos q̄ fuerūt ī nouo teſta. vt ſūt apli ⁊ alij ſcti. Jō qz ī illis antiphonis q̄ eos recolūt et que ex nouo teſta. ſumūt canit alla. q̄m̄am iſtos plus honorauit ſuus aduēt⁹ q̄z p̄cedentes patres. ita vt ſi digni de h̄ mundo migrant ilico ī celum trāſferant. et ſocietati ſanctoꝝ iūgant. qd̄ antiq̄ p̄res lōgo tpe expectauert murmurātes īnra clauſtra inferni. Ante noctnos ſolent ī q̄buſdam locis ſup altare tres panni poni. ad deſignatōem p̄miſſoꝝ triū tēpoꝝ. et in ſingulis nocturnis ſinguli amoueri. P̄rim⁹ niger. p tpe ante legē. Secūdus albus p tpe reuelatōis. Tertius rubeus p tpe grē. ppter dilectōem ſpōſe candide ⁊ rubicūde. Jn q̄buſdam q̄z eccleſijs ſuſpendūt boni pāni. in q̄buſdam viles. et in q̄buſdam nulli. puti p̄ma ptedictū eſt ſub ti. de picturis. ¶ Sane ad p̄mū r̄nſorium p̄mi noctni dicit ī q̄buſdam ecclijs tres v̄ſus ppter cauſam redditam ſub p̄ma dn̄ica aduent⁹. et poſt q̄dlibet triū p̄moꝝ r̄nſorioꝝ dr̄ Glā patri. et filio. q̄m̄ ī tribus reſpōſorijs tria ſigificant. ſcz reſtauratō angeloꝝ. reparatio hoim. ⁊ modus q̄ iſta fctā ſūt. Reſtauratio angeloꝝ notatī p̄mo. vbi dr̄. Gaudet exercitus angeloꝝ. Reparatio hoim ī ſcd̄o vbi dr̄. Pax vera d̄ſcēdit. Modus v̄o q̄ h̄ facta ſūt ⁊ poti⁹ q̄ deſcēdit ille q̄ fecit. inſinuatī tertio qd̄ ē ī q̄buſdam locis. Deſcēdit de celis. in q̄ oſtendit vt p̄miſſū ē deū deſcendiſſe a p̄re in v̄gīnē. ⁊ ita ad nos. Uel p h̄ q in ip̄o r̄nſorio tangit q intrauit ī regionē noſtrā recolit liberatio habitātiuz ī regione vmbre mortis. Quia h̄ ergo fctā ſūt p trinitatez idcirco poſt q̄dlibet illoꝝ trium r̄nſorioꝝ Glā p̄ri cantat. qd̄ ad laudez ptinet trinitatis. Rurſus ſicut manna habebat ſaporē ſimile cū melle ita ⁊ x̄pus duo habuit ī ſe. vicz hūanitatem ⁊ deitatē. Hūanitas p ſimulā. deitas p mel ītelligit. Unde ⁊ ī h̄ ſcd̄o r̄nſorio dr̄. hodie p totū mūdum melliflui facti ſūt celi. q̄ i. d. tot⁹ mūd⁹ mellificat⁹ ē et dulcorat⁹ eſt. Jn tertio v̄o reſponſorio fit triplex iubil⁹. ſcz ī fabrice. in tanq̄z. ⁊ in glā p̄ri. Jn q̄ q̄dem ī trib⁹ ſaluatorem cōmendam⁹ oſtendētes q q̄ ineffabilit fabricam mūdi creauit. ⁊ ineffabilit de virginis thalamo pceſſit. ⁊ ineffabilit equalis patri ⁊ ſpūi ſancto p̄māſit. ſicut fuit ab eterno. ſic nūc eſt. ⁊ erit ineternū. Et h̄ tria triplici iubilo ſigficam⁹. p̄mum p̄mo. ſcd̄m ſecūdo. ⁊ ternū terno. Et vt expſſius tertiū ſigficet ī q̄buſdam eccleſijs cantat glā p̄ri. ⁊c. ⁊ ſicut erat ī p̄ncipio ⁊c. vſqz amē. Et nota q fit iubilus ſup a ⁊ ſup o. ſup a ī fabrice et in tāq̄z ſup o fit in glā p̄ri. ad notandū q eni fit ē alpha ⁊ o. i. p̄ncipiū ⁊ finis. Jubil⁹ aūt q̄nq̄z notat expectatōz nrāz. vt dicet ſub ti. d̄ ſeptē dieb⁹ poſt paſca. q̄nq̄z nrām infirmitatem vt ī v̄ſu tanq̄z ſponſus. q̄nq̄z rei de qua agit magnitudinem vt ibi. fabrice mundi. q̄nq̄z gaudij imenſitatem. vt ī fine r̄nſorij. v̄bum caro. ibi eī ſignat imenſitatē gaudij qd̄ uiri ſancti habēt de eo. q v̄bum caro factum eſt plenū grā ⁊ veritate. De iubilo dictum eſt in p̄hemio q̄nte p̄ris. Reſtat adhuc d̄ ſex reſponſorijs dicere. et q̄dez in p̄mis duob⁹ ſcd̄e noctne agim⁹ de partu. in tertio d̄ parturiēte. Jn duob⁹ v̄o p̄mis terne nocturne agim⁹ de parturiēte. et ī tertio de ptu. ī quo ꝯſuetudinē mulieꝝ imitamur. Cōſueuert eī mulieres viſitare pturiētes ⁊ ptum. ⁊ eis munuſcula ſua dare. Et nos p̄turientem ⁊ ptum q̄dam modo viſitam⁹. cū p modulo noſtro eos magnificam⁹. Jp̄e v̄o laudes ſūt munuſcula q̄ offerim⁹ ¶ Dicit etiā ad horas caplm. Paulus ſeru⁹ Roꝝ. j. ca. Et illud Multipharie. Hebre. j. c. et illd̄ Apparuit grā. ad Titum. ij. c. et illd̄ Apparuit benignitas. ibidē. iij. c. ¶ Jn noctnali officio tria legūt euāgelia. vt habeat eccleſia qd̄ intendit. Sint eī ondere vtrāq̄z naturam eē ī x̄po vt ſic plures ſint teſtes natiuitatis x̄pi. Et ppter heriam legunt lectiones in q̄bus auguſtin⁹ ⁊ alij ſancti inducūt ad h̄ auctoritates infinitas. ſcz ab eis q̄ fuerūt an̄ legē. ſub lege. ⁊ poſt legem. q̄m̄ integrum eſt iudiciū. qd̄ plurimoꝝ ſentētijs ꝯfirmatur. Legit et quartū euangeliū Math. j. ſcilicz Liber generatōis. poſt nonū r̄nſoriū ī quo exp̄mit ei⁹ generatio vt oſtēdat eū fuiſſe d̄ genere eoꝝ patꝝ q̄b⁹ facta eſt pmiſſio. ſcilz dauid et abraā. Dauid in pſalmo. Defru

ctu vĕtris ꝛc. Et i pmo paralipomenō. Cū dormieris cū patribꝰ tuis ſuſcitabo ſemen tuū poſt te. Abrae vͦo Gen̄. xvj. dictū ē. In ſemine tuo bn̄dicent omēs gentes. Et ideo dicit in pncipio. filij dauid. filij abraam. qͣ illis ſpecialiter facta eſt pmiſſio. Et ſic oſtē dit ꝙ ipe erat meſſias qͥ pmiſſus eſt in lege et pphetis. Et nota ꝙ Matheꝰ h̄ deſcribit genealogiā deſcēdēdo vſq; ad ioſeph. Lucas vͦo aſcēdēdo put ſb̄ ephia dicet. Sȝ qre potiꝰ ioſeph q̄ȝ marie generatio computat cū etiā xp̄s nō fuerit filiꝰ ioſeph. Rn̄deo qꝛ ambo de eadē tribu fuerūt et tribꝰ .i. genealogia p mares et nō p feminas diſtigui ſolet et cōputari i veteri teſt. numerādo ergo vſq; ad ioſeph pinde eſt ac ſi vſq; ad btām vͥginem pceſſiſſet. Preterea xp̄s maluit filius fabri vocari q̄ȝ matrem ppter ſuſpitionem adulterij lapidari. Et reuera filius eſt illiꝰ fabri qͥ fabricatꝰ eſt auroram et ſolem. Et ſcias ꝙ natiuitas beate marie ex tribu iuda et regia ſtirpe dauid originē duxit. put ſcp̄tura ſepe teſtat dicens xp̄m de ſemīe dauid deſcēdiſſe. qͥ de ipa ſola natus ē. Siqͥdem dauid inter ceteros duos filios habuit. ſcilȝ nathan et ſalomonem. Ex catena ſure generatōe nathan deſcēdit vͥgo maria qͦniam ex catena ipius nathan. leui genuit melchi et panthera. Panthera vͦo genuit barpantherā. Barpanthera ioachim. Ioachim vͥginē mariā. vt dicet in octaua pte ſub feſto philippi ⁊ iacobi aploꝝ. Ex catena vͦo ſalomonis deſcendit ioſeph vir ipiꝰ marie. qͦniā ex catena ipiꝰ ſalomonis mathan ex vxore ſua genuit iacob. Defūcto aūt mathan. melchi ex tribu nathe filius leui. ⁊ frater panthere nupſit vxori ipſiꝰ mathan. ſcȝ matri iacob. ex q̄ genuit heli. et ſic facti ſunt frēs vterini iacob ⁊ heli. Mortuꝰ aūtē heli ex tribu nathan ſine liberis. cuiꝰ vxorem accepit iacob frater eꝰ ex tribu ſalomōis. ⁊ ſuſcitauit ſemen fratris eius et genuit ioſeph. Ioſeph igit natura eſt filiꝰ iacob ex deſcenſione ſalomonis. ſm legem vͦo heli qͥ ex nathan. nam qͥ naſcebat ſm naturam qͥdem filiꝰ erat generantis. ſed ſm legem defuncti. Deinde cantat. Te deū laudamꝰ. in oīm antecedentiū grāꝝ actiones. et ad deſignādum nos exultare cum angelis et congratulari de dragma pdita inuenta. In qbuſdam tn̄ eccleſijs finita pma miſſa cantatur dictum euangeliū math. Liber generationis. ⁊ h̄ ideo. qꝛ duo teſtes ad minus nobiſ neceſſarij erant. Primus teſtis fuit lucas. qͥ in euangelio miſſe Exijt edictū ꝛc. narrauit in ita vͥbum euangelij dei nati in ciuitate dauid. Adducit ergo alius teſtis dicēſ eum natū de dauid. Ac ſi dicat. Non tātū eſt natꝰ de ciuitate dauid ſed etiā de dauid. Unde matheꝰ pͥus noīat dauid q̄ȝ abraā dicens. filij dauid. filij abraam. q̄ȝuis ⁊ alia poſſit eſſe cauſa quare pͥus dauid noīatur ſcȝ. qꝛ dauid fuit pͥor abraam dignitate. nā ille tantū patriarcha iſte patriarcha et rex. Audito igit in euāgelio miſſe vno teſte ab eccleſia. qꝛ vix eſt ꝙ vni teſti ſoli credat. ideo adiecto alio. ſcȝ matheo qͥ etiā generatōem dn̄icam deſcribit. tūc plene cōfidēs eccleſia exultans clamat. Te deum laudamꝰ. vt in ore duoꝝ triū vel pluriū ſtet omne vͥbum. Adhuc qꝛ vix eſt ꝙ vni teſti credat. hinc eſt ꝙ vnus terminat miſſam dicēs in qbuſdā eccleſijs. Bn̄dicamꝰ dn̄o. Et eccleſia quaſi voce demiſſa reſpondet. deo grās. Rurſus finita miſſa dr̄ euangeliū. Liber generatōnis. poſtea. Te deū laudamꝰ. qꝛ generatio diuinitatis pceſſit generatōem hūanitatis. Et qꝛ illaꝝ noticia fuit nobis laudis materia. ideo laudes ſequūt. Miſſa ergo laudes pcedit. qꝛ pͥus fuit eterna genitura. de q̄ miſſa illa loquit q̄ȝ aliqua creatura fuerit. que deū laudare potuerit. In laudibꝰ matutinis qͥ choream ducimꝰ. Unde in pma antiphona dicimꝰ Quem vidiſtis paſtores. ꝛc. et ipi reſponderūt. Natum vidimus ꝛc.

Circa miſſe vero officiū notandū eſt ꝙ theleſphorus papa ſtatuit in die iſta debere cantari tres miſſas. ad oſtendendum ꝙ xp̄i natiuitas ſaluauit patres triū tempoꝝ ſcȝ patres ante legem. ſub lege. et poſt legē. Prima canitur de media nocte. ad oſtēdēdum ꝙ illi qͥ fuerūt ante legem nō fuerunt illuminati aliq̄ lege. Et p illā etiā oſtendit ꝙ panis qͥ q̄tidie ſacrificat ⁊ mādūcatur in

altari.videlicet xp̄s.natꝰ eſt ī bethleē media
nocte.et in hac nocte ſicut dicit lucas. Vn̄
ſap̄.xviij. Cū mediū ſilētiū tenerēt om̄ia. ꝛ
nox i.ſ.c.m.iter.h.ꝛc. Qd̓ ad lr̄am exponit̄ d̓
natiuitate dn̄i. Hoc etiā inſinuat euāgeliū
hꝰ miſſe.et colla illa. Deꝰ q̄ hāc ſacratiſſimā
ꝛc.et ꝓphetia illa. Populꝰ gentiū q̄ ābula
bat in tenebris.ꝛc.et ep̄la.et fere oīa q̄ in illa
miſſa dicūt̄. Jdē et thelesphoꝛꝰ papa ſtatu
it in hac miſſa hymnū angelicū.ſcꝫ. glīa in
excelſis deo ſolenniter decantari.ad recolē⸗
dum ꝙ angeli nocte iſta illū decantauerūt
in q̄ ab angelis paſtorib9 eſt nūciatꝰ. Vnd̓
in euangelio legit̄. Et ſubito facta eſt cū an
gelo multitudo militie celeſtis laudantiū et
dicentiū.glīa i excelſis deo.ꝛ in terra pax ho
minibꝰ ꝛc. Notandū eſt āt ꝙ h̄ miſſa ꝛ lau⸗
des matutine terminātur in pleriſqꝫ locis
vna oratione.ad oſtendendū ꝙ totū illd̓ of⸗
ficiū idem indicat.ſcꝫ natiuitatem eternam
et tp̄alem. Vnde ip̄a miſſa incipit Dominꝰ
dixit ad me filiꝰ ꝛc.qd̓ tantū de generatione
eterna ſeu de generatōne chriſti intelligitur
Qd̓ v̓o ſequit̄. Ego hodie genui te.de vtra
qꝫ eſt. Et exponit̄. Hodie.i.eternaliter. Nā
ſm̄ auguſtinū hodie preſentiā ſignificat.et
qd̓ eternū eſt ſemꝑ preſens eſt. Verſus eſt
de temporali ſcꝫ. Quare fremuerūt ꝛc.q.d.
ꝓ nihilo.cum xp̄s deꝰ ꝛ homo ſit. Reſpon
ſoriū de eterna.in q̄ dicit deꝰ pater. Ego pa
ter ſum tecum p̄ncipiū. Vnde ꝛ ibidē ſeq̄t.
Jn die v̓tutis tue.ſcꝫ in die reſurrectionis.
in ſplēdorib9 ſanctoꝝ.i.in luce oīm ſancto⸗
rū.ꝛ dicit ſplēdoribꝰ pluraliter ꝓpter diuer
ſos effectus.ex vtero.id ē.ex intima bonitate
mea.ante luciferū genui te.i.ante oēm crea
turam.q.d.ab eterno. Ep̄la v̓o. Paulꝰ ſer⸗
uus.quamuis q̄dam i vigilia dicūt.et euā⸗
geliū de temporali. Vnde in ep̄la dr̄. Ex ſe⸗
mine dauid ſm̄ carnē. Jn euāgelio dicitur
Exijt edictum a ceſare auguſto.qd̓ ē Luce
ij.ca. Jn alijs v̓o eccleſijs dr̄ ep̄la. Apparuit
gratia dei.q̄ eſt ad Titū.ij.c. Ante ep̄lam le
git̄ immediate prophetia. Primo vt baſis
ſit ſub colūna innitente baſi.nō eī q̄ dicimt̄
in euāgelio crederent̄ impleta niſi forent i
veteri teſta.p̄dicta. Secūdo ideo in vigilia

et in hac miſſa due lectōnes ſine interuallo
dicūt̄.vna de ꝓphetia.alia de apoſtolo.q̄a
xp̄s pro duobꝰ ꝑplis i vno pariete ꝯiūgēdis
naſcit̄. Tertio q̄ ſuꝑ baſim ꝓphetaꝝ fūda⸗
ta eſt colūna apoſtoloꝝ. Quarto.q̄a actiui
et ꝯtemplatiui ꝑ hāc natiuitatē i vna fide
ſaluant̄. Quinto.q̄a ꝑ vtrūqꝫ teſtamentū
chriſti natiuitas cōcorditer p̄dicat̄. Ibi ſūt
duo cherubin q̄ ꝓpiciatoriū tegūt.ſeſeqꝫ in
ꝓpiciatorium verſis vultibꝰ reſpiciūt.vt di
ctū eſt in prohemio quarte partis. Quidā
m̄ nullam dicūt prophetiā ſignificantes ꝙ
vetera tranſierūt et noua facta ſūt omnia.
q̄ſi di.ipſo facto.ceſſet figura.q̄ veritas ve⸗
nit. Secūda miſſa cātat̄ in diluculo i exor⸗
dio diei q̄n chriſtꝰ in cunabulis adoratꝰ eſt
a paſtoribꝰ.et h̄ p̄mo ad oſtendendū ꝙ ſcti
patres et ꝓph̄e q̄ fuerūt ſub lege ſcripta.ali
quantulam cognitōnem dei habuerūt.ſed
nō tantam q̄ntam nūc habemꝰ. Et ideo in
cipit a ꝓmiſſione q̄ facta eſt antiq̄s in vete⸗
ri lege.lux fulgebit hodie ꝛc. Secūdo ideo
q̄ ſicut dn̄s a gabriele fuit nūciatus ꝑuſqꝫ
naſceret̄.ſic ante initiū diei ſue natiuitatis
miſſa canit̄. Tertio ꝓpter ortū noue lucis.
q̄ ille q̄ natꝰ eſt in ortu ſuo tā in vtero q̄ꝫ ex
vtero fuit lux vera. Dicit̄ ergo in ortu huiꝰ
temꝑalis lucis.quaſi ipſo facto dicat̄. Or⸗
ta eſt lux. Huic conſonat introitꝰ.ſcꝫ. Lux
fulgebit.et graduale in q̄ dr̄.deꝰ dn̄s ꝛ illux⸗
it nobis.et qd̓ ſeq̄t in introitu.et vocabitur
admirabilis.ſumit̄ ex eſa.ix.ca. Jn q̄buſdā
tn̄ dr̄ de nocte eo ꝙ paſtores in nocte illa vi
ſitauerūt ꝑſepe dn̄i.qd̓ notat euangelium
eiuſdem miſſe. Paſtores ꝛc. Luc.ij.c. Pre
dicit̄ tūc etiā i q̄buſdam eccleſijs ꝓphetia.
Sp̄us dn̄i ſuꝑ me.q̄ eſt Eſa.lxi.c. Deinde
dr̄ ep̄la Apparuit benignitas.q̄ eſt ad Titū
iij.c. Cōmunio eſt. Exulta filia.zach.ix.ca.
Tertia v̓o miſſa q̄ die clara hora tertia q̄n
illuxit nobis dies redemptiōis nr̄e feſtiuiꝰ
celebrat̄.ad tempꝰ refert̄ gratie.in q̄ deſcen⸗
dit lux magna de celo q̄ illuminat omnem
hoīem venientem in hūc mundū. Velum
enī templi ſciſſum eſt in duas ꝑtes. Vnde
ſap̄ia. Aperta ſūt prata ꝛ apparuerūt herbe
virētes. Ep̄la. Multiphariē.q̄ ē ad hebre.j.c.

et euāgeliū legūt̄ de eterna generatōe. Vñ dr̄ i ep̄la. Filius me⁹ es tu ego hodie genui te. Et de tpali habet̄ ibi. multipharie multisq3 modis. In euāgelio vō de eterna. Vñ incipit. In pncipio. qd. d. i pncipio creaturaꝝ erat vbū. qd ē ioh. i. c. Dicit̄ etiā tūc in qbusdam ecclesijs pphetia. Propter h sciet. q ē esa. lij. c. Communio ē. Viderūt. Esa. lij. ca.

Prima ergo missa est de eterna genitura. Scd'a ē de pmissione antiqs facta. Vñ cantat̄. Lux fulgebit. nō dicit fulsit l' fulget. Tertia ē de veritate nobis exhibita. vñ cantat̄. Puer nat⁹ ē nob. esa. ix. ca. Ibi vtit̄ futuro. ad notandū pmissionē. h̄ pterito. ad notandū pmissionis impletōem. Et quia eterna generatio nobis est occulta. iuxta illud esa. generatōem ei⁹ qs enarrabit. ideo missa de eterna genitura nocte pfūda cātatur. Quia vō antiq patres qb⁹ facta est pmissio certi erāt de incarnatōne dñi. sed nō tantū qntū patres noui te. qb⁹ exhibita est veritas. ideo missa de pmissione antiquis facta cantat̄ illucescēte aurora in q est modicū lucis. Sz sm ipm introitū videt̄ q deberet esse lux fulgēs. sz nō ē ita. q2 lux i aurora rubet. i tertia fulget. i sexta feruet. i vespa tepet. Quia vō tēpib⁹ noui te. maīfestata ē veritas. inde ē q missa q ē de exhibitōe veritatis clara luce cantat̄. Prima ergo missa ptinet ad generatōem eternā. sc3 de pr̄e sine matre. Scd'a ad tpalē. sc3 de matre sine patre. Tertia cōpacta ē q2 de vtraq3 agit. ⁊ iō ptinet ad eternā simul ⁊ tpalem. Notandū tñ est q i missa q est de eterna genitura legitur euāgeliū de hūanitate. sc3 Exijt edictū a cesare augusto. In illa vō q ē de veritate exhibita legit̄ euāgeliū de diuinitate. scilic3. In pncipio erat vbū. Ad notandū3 q ex q hūanitas diuitati fuit vnita. nec hūanitas sine deitate. nec deitas sine hūanitate fuit. nec erit. hanc rōnem asserit magister i psalterio. Aiunt qdam q cū in collectis. i lectōibus. i euangelio. et i offertorio pōis misse euident̄ natiuitas de vgine memoret̄. intētio toti⁹ officij. ad tpalem potest natiuitatē referri. ⁊ exponūt i introitu hodie. i. hac die ante luciferꝝ stellā vic3 matutinā genui te. i. generatōem tuā sum operat⁹. Et q in euāgelio dr̄. maria peperit filiū suū pmogenitū. exponit̄ pmogenitū. i. añ quē nullū. Officiū vō scd'e misse aiunt ɔcordare dictis pastoꝝ dicentiū vt legit̄ i euāgelio. transeam⁹ vsq3 bethleē ⁊ vi. h. v. q. fa. ē. Qui gratulantes dicūt i introitu. Lux fulgebit. Orta eni erat stella ex iacob. Vel dr̄ lux fulgebit i psona legis q tpalem natiuitatē antiqs patrib⁹ repromisit. Et subdit̄. Dñs regnauit decorē indut⁹ ē. illū sc3 decorē q coronauit eū mater sua. Hec ē hūanitas Et addūt i graduali. Bñdict⁹ q venit. et in all'a. Dñs regnauit. Et qs ⁊ qnt⁹ sit in offerenda supponunt dicētes. Dñs ei firmabit orbē tre. Et q2 primus panes est ex hebreis. ideo pmicie sc3 pastores in cōmunione loquūtur ad eos. Exulta filia syon. i. eccl'ia. Officiū tertie misse psonat mirabilia vbi dei qd erat in pncipio et incepit esse caro. sicut legit̄ in euangelio. Hoc vbum est puer q sm pphetam natus est nobis. vt canim⁹ in introitu. Et hē canticū nouū. de q pphēta in vsu. Cantate dño canticū nouū. Hoc quoq3 vbum est illud salutare. de q ptin⁹ canitur in graduali. Viderūt omnes. hec est lux magna. que dscēdit in virginis vterum q illu. oēs ho. venientē i hūc mundū. de qua dr̄ in euāgelio In pncipio ⁊c. Hic demū est ille diues rex et potens cui dicitur in offerenda. Tui sūt celi et tua est terra. In fine pme et secunde misse dicunt qdam. Benedicam⁹ domino prout dictum est sub titulo de aduētu. Ab hac ante3 die vsq3 ad octauam epiphanie responsoria et eoꝝ versus dicunt̄ cum alleluia. ad representandum summā leticiam que aduenit tempore gratie.

De dominica infra octauas natalis domini.

In dominica que intercidit infra octauā natalis domini cantat̄ d natiuitate dñi. Vñ introit⁹ misse est. Dum mediū silentiū tenerent omia ⁊c. Sap. xix. c. Est eni triplex silentium sc3 ignorātie. desperatōis. ⁊ glorie.

Silentiũ ignorantie fuit ante legem. quia ignorabant peccata ſua. et ĩdo non clamabãt ad dñm. ad Ro. v. Mors regnauit ab adam vſqȝ ad moyſen. Poſtq̃ȝ ãt lex data eſt ad cognitõem peccati. mlto tpe ſeruauerũt legẽ. Ad vltimũ võ deſperauerũt qñ ſcȝ omẽs declinauerũt ſimul inutiles facti ſũt tũc fuit ſilentiũ deſperationis. Poſtq̃ȝ aũt venit xp̃s ruptum eſt ſilentiũ. Vñ clamãt homĩes laudem dei. Silentiũ glorie veniet qñ impletũ erit totũ deſideriũ noſtruȝ. In ſilentio deſperationis venit dñs vt ei attribuerẽt ſal⁹ hũani generis. q̃ ẽ ver⁹ medic⁹. Et hẽſt qd̓ dicit. Dũ mediũ ſilentiũ tenerẽt omĩa. Seqĩ. Et nox. i. diabol⁹ in ſuo curſu mediũ. i. cõmune iter haberet. Omnes enĩ cõmuniter ad inferos deſcendebãt. Omnipotens ſmo tu⁹. i. filius tu⁹ dñe pater qui dicĩ ſermo patris. qꝛ p eum pater not⁹ eſt. a regalibus ſedib⁹ venit querere ⁊ facere reges. Vel ad lrãm. dum omĩa tenerent medium. i. commune ſilentiũ de nocte ſcilȝ qñ omĩa ſilent. et nox in ſuo curſu mediũ ȝ iter pageret ad lrãm. omnipotẽs ſmo tu⁹ a re. ſe. ve. qꝛ media nocte natus ẽſt domin⁹. Et ꝯcordat epiſtola. quanto ad gal. iiij. c. Ubi dicĩ. At vbi veĩt plenitudo tempis. ꝛc. Reſponſoriũ eſt. Specioſus forma ꝛc. q̃a immunis ab omni peccato et omnib⁹ virtutibus plenus. Sicut enim habetur ad coloſſeñ. iij. In ipſo habitat omĩs plenitudo diuinitatis corporaliter. i. ad moduȝ trine dimenſionis. i. cõmuni modo ſicut in omnibus eſt. ſcȝ eſſentialiter. p̃ſentialiter. et potẽtialiter. Item ſm gratiaȝ eſt in ſanctis ⁊ ſm vnionem eſt in xp̃o. et ideo diffuſa eſt grã ĩ labijs tuiſ. gratia. quia nñq̃ȝ ſic locutus eſt homo. diffuſa eſt inq̃ȝ quia in ore eius fuit lex clementie. vt cum dixit. mulier nemo te condemnauit. nec ego te ꝯdemnabo vade et am. no. pec. Et cum dixit. Diligite inimicos ꝛc. Euangeliũ. Erat ioſeph. Luce. ij. ſimiliter ad natiuitateȝ ptinet. quantum ad p̃ncipium. licet et ad aliud ptineat. Erat in quit pater ei⁹ ſcȝ putatiu⁹. et mater mirantes ſup his q̃ dicebanĩ de eo. ſcȝ a paſtorib⁹ Sequiĩ in euangelio prophetia ſimeonis. Ecce poſit⁹ eſt hic in ruinam ſcȝ infideliuȝ. et in reſurrectõnem multoꝝ ſcȝ fideliũ. et in ſignum. i. in ſignificationẽ. cui ꝯtradicetur quaſi. d. ſi in virtdi h faciunt in arido quid fiet. Vel in ſignum. i. in oſtenſionẽ. quia p humilitatem et pauptatem iuit in paradiſum. Vel in ſignum. i. in ſignaculum. Vñ Ioh. x. Quẽ ſig̃uit pater ⁊ miſit in mundũ vt eo ſignaremur. Et agge⁹. Ecce poſui te in ſignaculũ qꝛ elegi te. Et in canticis. Pone me vt ſignaculũ ſup cor tuuȝ ꝛc. Poſit⁹ eſt ergo xp̃s in ſignũ tripliciter. ſcȝ in ſignificationem. in oſtenſionẽ. et in ſignaculum.

¶ Rurſus hõfficiũ. Dũ mediũ ꝛc. vox eſt p̃mitiue eccl'ie. in q̃ recolit dñi natiuitatem cui⁹ fructum p̃dicat in epl'a. qꝛ de ſeruitute tranſiuim⁹ ad filioꝝ adoptõem. et ip̃m cõmẽdat ſm ſapiãm in euãgelio vbi dr̄. Puer creſcebat ⁊ ꝯfortabaĩ plen⁹ ſapĩa. Scd̓m potentiã ĩ all'a. Dñs regnuit. et in offerenda Dñs enim firmauit. Scd̓m pulcritudinẽ in g̃duali. Specioſus forma. In poſtcommunione võ. Tolle puer. Matth. ij. c. tpe fuge notaĩ q̊ deſcendit dñs in egyptũ. et myſtice reſpicit ad gentilitatis adoptioneȝ. q̃a dominus d̓ iudea tranſiuit ad gẽtes vt eaſ adoptaret heredes.

¶ De feſto circumciſionis.

Hic de feſto circũciſionis dicendum eſt. Sciendũ autem eſt q circumciſio primo iniuncta eſt abrãe et ſemini ei⁹. id eſt. hebreis ex eo naſcituris. vt ſic probaretur an obediret vel non. ſicut et adam ad pbatõneȝ obedientie mandatum accepit ne de ligno vetito manducaret. Fuit autem precepta circumciſio ꝑpter q̃nqȝ cauſas. Primo vt p obedientiã mandati abraam placeret deo cui p preuaricationem adam diſplicuerat. Scd̓o data fuit ĩ ſignũ magne fidei abrae. Credidit enĩ ſe habiturum filiũ in quo bñdicerenĩ omnes gentes per fidem. i. p queȝ ſpũalis circumciſio impleretur. vt ſic iuſtificaretur et ipſe. Tertio vt in hoc ſigno diſcerneretur ab omni natione populus ille.

miror diſto ... no loqui d ... circumciſionis

circũciſionis

Quarto vt circūciſio facta ī virili mēbro ꝑ qḋ generatꝰ creatura mortaliū. et ī q̄ libido ſolet dn̄ari caſtitatē corpis ⁊ mētis ſuadaꝫ et īpudiciciā reſecandā indicaret. Quinto qꝛ nō poſſet meliꝰ ſignificari ꝑ xp̄um tolli originale peccatū. cū ꝑpucio q̄ſi ꝑe oīs hō naſcit̄ queadmodū ⁊ cū originali pctō. In carne ꝑpucij iō eſt iuſſa fieri. qꝛ ī remediū inſtituta eſt. i. ꝯ originale peccatū qḋ a parentibꝰ ꝯtraximꝰ corrupti concupiſcētia q̄ ī ꝑte illa magis dn̄atꝰ. et qꝛ ī mēbro illo culpā iobedientie hō pꝰ cognouit. decuit q̄ ⁊ ī illo signū obediētie acciperet Fiebat circumciſio die viij. ex legis p̄cepto. leuit. xij. ⁊ fiebat cū lapideo cultello. ad ſignificandū q̄ poſt ſeptenariū hꝰ vite ī octaua die. i. etate q̄ erit reſurgētiū oīs a belectiſ ꝑ petrā. i. xp̄m abſcidet̄ corruptio carnis et ſpūs. qn̄ liberabimur a ſeruitute corruptōis. qn̄ circūcidet̄ a peccatis aīa cuiuſqꝫ credētis in eū. Due itaqꝫ res ſūt illiꝰ ſacramēti. ſ. circūciſio a peccatis ī p̄ſenti. et circūciſio ab omni corruptōe in futuro. xp̄s aūt non indigebat circūcidi. vt iā dicet̄. ¶ Cōferebat circūciſio ſuo tp̄e remiſſionē peccatoꝝ ſicut ⁊ nūc baptiſmꝰ Unde gre. Qḋ apud nos valet vnda baptiſmi. h egit apud veteres vel ꝓ paruulis ſola fides vel ꝓ maioribꝰ virtus ſacrificij vel ꝓ his q̄ de abrae ſtirpe ꝓdierūt miſteriū circūciſiōis ¶ Sed quare xp̄s q̄ fuit agnꝰ īmaculatꝰ nō habens maculā neqꝫ rugā. q̄ peccatum nō fecit. nec inuentꝰ eſt dolus in ore eiꝰ. voluit circūcidi. Reſpondeo ſicut voluit ī tēplo p̄ntari. ſicut et baptiſari. ſicut ⁊ d' agno paſcali cū diſcipulis epulari. ſic voluit ī corpore circūcidi ꝓpter nos Scḋo ne iudei dicerent eū nō eſſe meſſiam in lege ꝓmiſſum. qꝛ nō eſſet circūciſus nec viueret ſm̄ legem q̄ de ſeipo dixit. nō veni ſoluere legē. ſed adimplere. Tertio rōne noſtri ſcꝫ ꝓpt̄ figurā. Etenī circūciſio figurat p̄ntem ſpūalē q̄ eſt gratia. et futurā q̄ erit in glā. nec dedit nob̄ exemplū carnaliter circūcidēdi ſed ſpūalit̄ ꝑ vite innouatōem. Nam ſm̄ bernardum dupliciť debemꝰ circūcidi. ſ. exteriꝰ in carne et interiꝰ in mēte. Quarto rōne ſui. vt ſcꝫ ſe veram carnē aſſumpſiſſe oſtenderet. Quinto ne demones incarnationis miſterium agnoſcerent. cū enī illa ꝯ originale peccatū fieret credidit dyabolꝰ ⁊ hūc q̄ circūcidebat̄ ſimiliter peccatorem eſſe. ꝓpter quam etiā cām voluit vt mater eiꝰ virgo perpetua deſponſaret̄. Sexto propter ꝑfectam humilitatem tanq̄ꝫ eſſet peccator voluit h fieri. licꝫ nō indigeret. ſicut ex hūilitate voluit baptiſari ſubdēdo ſe minori ¶ Ubi ſit caro ꝑpucij chriſti dictū eſt in quarta ꝑte ſub. vij. ꝑticula canonis ſuper verbo. noui et eterni.

¶ Fuit aūt mutata circūciſio ī baptiſmū quattuor de cauſis. Prima q̄a ſacramentū baptiſmatis eſt perfectius. Secunda qꝛ magis cōmune. mulieres enī circūcidi nō poterant. Tertia q̄a magis gratia plenum Per circūciſionem nā qꝫ tantū peccatū remittebat̄. ſed gratia ad bene operandū per eam non p̄ſtabatur. nec virtutes dabantur vel augebant̄. In baptiſmo enim non ſolum peccati remittit̄. ſed etiam gratia cooperandi confertur. et virtutes augentur. Ideo qꝫ recte ait apoſtolꝰ. q̄ abraam accepit circūciſionē tantū in ſignum. Quarta ꝓpter honeſtateꝫ. honeſtius enim eſt aqua lauari q̄ꝫ corpore mutilari ¶ Sed videt̄ q̄ de circūciſione non debeat fieri feſtū. cū dicat apoſtolꝰ. Circūciſio nihil prodeſt. Et iterū. Si circūcidimini xp̄s nihil vobis proderit. Preterea cū eccl'ia nō faciat feſtuꝫ de paſſione dn̄i. videt̄ q̄ in circūciſione in q̄ incipit paſſio dn̄i. qn̄ p̄mū ſanguineꝫ ſuū fudit. nō ſit faciendū feſtū. ſed potiꝰ lamentū. ſicut ⁊ in paſſione. Ad hoc dr̄ q̄ feſtū nō fit de circūciſione ſed de octaua natalis domini. Sed nec aliq̄d impedit nos dicere q̄ fiat feſtū de circūciſione. qꝛ ſignificat circūciſionē q̄ fiet ī octaua reſurrectōnis a culpa et a pena. et eſt cauſa meritoria illiꝰ. et ꝓpter illud gaudiū eccl'ia ſolēniſat. Ad h vō quod obijcit̄ de paſſione. rn̄det̄ q̄ alia d' cauſa eccleſia dimittit facere feſtū ī die q̄ dn̄s paſſꝰ ē q̄ꝫ ꝓpt̄ paſſionē. ſcꝫ qꝛ nūc dn̄s poſuit pctā nr̄a ī ſtatera. Unde iob. Utinā appēderent pctā mea q̄bꝰ iram merui ⁊ calamitaſ quā patior in ſtatera. Oportuit eī filiū dei pati ꝓ peccatis nr̄is vt nos redimeret ab omni

peccato. Et ideo luget eccleſia magnitudi-
nem peccatoꝝ ſuoꝝ ꝯſiderans ꝙ ſol erube-
ſcens ꝓpter peccata hominū obtenebratꝰ
eſt. de q̄ dicet̄ ſub paraſceue. Celebrat̄ igit̄
hodie octaua natiuitatis. q̄ eſt octaua ſup-
pletōnis. ꝑut dicet̄ in prohemio. vij. partis
Eſt etiā hec octaua alterꝰ negocij ſignifi-
catōnis. Duplex eſt enī negociū qḋ in ea fi-
gurat̄. Unū circūciſio dn̄i. qḋ in euāgelio
exp̄mit̄. Alterum aduentꝰ hoīs ad deū.
Eſt enī duplex aduentus. ſcilꝫ chriſti ad ho-
mines de quom natiuitate actum eſt. ⁊ ho-
minum ad chriſtum de quo in hac octaua
agitur. quod notant antiphone laudū. vt
illa. O admirabile cōmercium. Nam cō-
merciū eſt vbi aliquid accipitur et aliquid
datur. Hominꝰ nanqꝫ accepit noſtrā hu-
manitatē vt nobis daret ſuam diuinitatē.
quod notatur ibi in verbis ſequentibꝰ. ſcꝫ
animatū corpus ſumens de virgine. Per
hoc eī notatur qḋ dn̄s accepit. Per hoc ve-
ro ꝙ dicit. largitꝰ eſt nobis ſuam deitatem.
notatur qḋ dederit. Secūda vero ⁊ quarta
antiphone terminant̄. te laudamus deus
noſter. q. d. ad te venimꝰ laudando te. Ter-
tia terminat̄. dei genitrix intercede ꝓ nobis
q. d. Intercede vt filius tuꝰ ſuſcipiat nos.
In q̄nta dicitur illud quod dixit baptiſta.
Ecce agnus dei. q. d. ad eū venire debemꝰ.
Unde andreas et alius diſcipulꝰ iohānis
hoc audito ſecuti ſūt dn̄m. In antiphona
vero que eſt ſupra Benedictus dicit̄. In-
nouant̄ nature. noſtra enī natura receden-
do a deo eſt inueterata et redeūdo eſt ino-
uata. Notandū quoqꝫ eſt ꝙ q̄nqꝫ ſunt
que hanc diē reddūt ſolennem. Primū
eſt quia hac die duo feſta ꝯcurrūt. ſcꝫ pari-
entis et partus. Unde et due miſſe celebrā-
tur. Prima de pariente ſcꝫ de beata v̄gine.
in qua dicitur introitꝰ Vultum tuū. et cō-
munio. Simile eſt regnū celoꝝ homini ne-
gociatori. Math. xiij. c. Scd̄a de partu. ſcꝫ
de filio in qua dicit̄ introitꝰ Puer natꝰ eſt
nobis. vel in alijs eccleſijs. Dum medium
ſilentium. vnde ⁊ in q̄buſdam gradualibꝰ
officium vtrunqꝫ intitulatum inuenit̄. Et
ideo quia hoc feſtū eſt de beata virgine. fit
hodie ſtatio apud eccleſiā beate marie trāſ
tiberim. q̄uis q̄dam ſcripſerint ꝙ fit apḋ ſan-
cta ſanctorū ad lateranū. pro eo ꝙ caro cir-
cūciſionis dn̄i ibi dicit̄ ꝯſeruari. ꝑut dictū
eſt in quarta parte ſub. vij. ꝑticula canonis
Epiſtola ē. Apparuit benignitas. que ē ad
Titum. ij. Euangeliū eſt. Poſtq̄ꝫ ꝯſum-
mati ſunt. Luc. ij. Alleluia. Multipharie.
Hebre. j. Scd̄m qḋ facit hāc diē ſolennē
eſt octaua d̄ qua dictū eſt. Tertiū impo-
ſitio noui ⁊ ſaluiferi noīs. de q̄ dicet̄ ſub ti.
de ſabbato ſancto. vbi agitur de baptiſmo.
Qḋ nomē triplex eſt. ſcꝫ filiꝰ dei xp̄s ⁊ ieſus
ſicut ex euangelio colligit̄. De h̄ dictū eſt in
ꝓhemio ſcd̄e ptis. Quartū eſt effuſio ſā-
guinis ieſu xp̄i. hodie eī p̄mo ſanguinē ſuū
ꝓ nobis fundere cepit q̄ eū poſtmodū ſepe
effundere voluit. Quintū eſt ſignaculū
circūciſionis. qḋ xp̄s hodie ꝓ nobis digna-
tus eſt ſuſcipere propter cauſas premiſſas.
In q̄buſdam eccleſijs ſubdiaconi for-
tes et iuuenes faciūt hodie feſtū ad ſignificā-
dum ꝙ in octaua reſurgentiū q̄ ſignificat̄
ꝑ octauam diem qua circūciſio fiebat. nul-
la erit debilis etas. non ſenectus. nō ſeniū.
nō impotens puericia. ſed omnes concur-
remus in virum ꝑfectum. cum h̄ mortale
induet īmortalitatem. et hoc corruptibile ī-
corruptōnem vt p̄miſſum eſt. De hoc dice-
tur in ſeptima parte ſub feſtis ſanctoꝝ ſte-
phani et iohannis. Poſtremo notādū
eſt ꝙ olim pagani et gentiles in his kalēd.
multas ſuꝑſtitiones obſeruabant. quarū
aliquas auguſtinus in q̄dam cōmemorat
ſermone. Credentes enī inquit ianū quen-
dam deum eſſe. eum tunc venerabantur. ei
duas facies figurantes. vnam ante. aliam
poſt. eo ꝙ eſt principium anni ſequentis ⁊
finis precedentis. aſſumebant enī formas
monſtruoſas. alij ex pellibus pecudū. alij
ex capitibus beſtiaꝝ. alij veſtientes tunicas
muliebres. alij auguria obſeruabāt. dātes
vel recipiētes dyabolicas ſtrenas. alij men-
ſas laute ꝑparatas tota nocte manere ſine-
bant. putātes ꝑ totū anni ſpaciū ꝯuiuia in
tali ſibi abūdantia ꝓcurare. q̄ ꝓhibet chri-
ſtianos facere.

De feſto epiphanie.

Sequitur feſtū epi/
phanie qḋ vocabulū grecū ſonat
latie maīfeſtatio ſiue apparitio. Et ē ideꝫ cū
feſto natiuitatis. nihil ei naſci ꝓfuit niſi ap
paruiſſet. Uerū ꝑ triplici apparitōe hodie
ſolēniſat eccl'ia. Uñ et in codicib⁹ antiqˀs hˀ
dies ephiaꝝ pluralit̄ intitulat̄. Et iō triplici/
ter noiat̄. ſ. ephia. theophania. ⁊ bethphania
Ephia dˀ quātū ad illā apparitōeꝫ dñi q̄ fctā
ē magis ꝑ ſtellā. Magi āt ipi fuert̄. caſpar
melchior ⁊ balthaſar Et fuerūt reges iuxta
illud pſalmi Tibi offerēt reges munera Et
iterū Reges thar. ⁊ in. mu. of. re. ara. ⁊ ſaba
do. addu. Quoꝝ corpa de mediolano ī co/
loniā trāſlata fuerūt. Et dicūt̄ magi a ma/
gnitudie ſciē. Per aſtronomiā eni cogno/
uerūt q̄ꝛ ſtella illa nō erat ex ꝯſtitutis a pn/
cipio. ſꝫ illa dˀ q̄ balaā magiſter ſu⁹ ꝓphetā/
uerat. Nūeri. xxiiij. Orieť ſtella ex iacob et
ꝯſurget vˀga de iſrl'. ⁊ de iacob erit q̄ dñetur
Et iō moti ſūt vt ductu illi⁹ ſtelle venirēt in
bethleē vt regē natū queꝫ eis ꝓphetauerat
balaam adorarēt. Et dˀ ephia ab epi qḋ eſt
ſupra ⁊ phanos qḋ ē apparitio. q̄ꝛ deſurſuꝫ
illa fuit apparitio ſcꝫ dˀ celo. Uel ab epi qḋ ē
ſupra. q̄ꝛ ſcptū ē. vſqꝫ dum veniēs ſtaret ſu
pra vbi erat puer. Erat q̄dē primior tre qꝫ
alie ſtelle. Et hˀ facta ſūt tredecima die a na
tiuitate dñi. q̄ die ſtella magos ad preſepiū
duxit Et dicūt q̄dā ꝙ ſtella illa fuit ſpūſ/
ſanct⁹. q̄ poſtea dˀſcēdit ſup dñm baptiſatū
ī ſpecie colūbe ⁊ ipis magis in ſpecie ſtelle.
Alij dicūt ꝙ fuit angel⁹ q̄ apparuerat paſto
rib⁹ iudeis. ſꝫ illis tāqꝫ rōne vtētib⁹ ī forma
rōnali. iſtis vˀo gentilib⁹ tāqꝫ irratōnalib⁹
ī ſpecie irrōnali. Alij ⁊ veri⁹ ꝙ fuit de nouo
creata q̄ pacto officio ſuo rediijt ī pmordia/
lem materiā. Alij dicūt ꝙ cecidit ī puteum.
vbi adhuc dˀ apparere. ſolis tamē vˀginib⁹.
¶ Solet āt queri quō tā cito vcꝫ infra. xiij
dies de tam remotiſſimis regionib⁹ hiero/
ſolimā venerūt q̄ dˀ eē in medio mūdi. iux/
ta illḋ pſalmi. Rex noſter opat⁹ ē ſalutem ī
medio terre. Dicit yſidor⁹ ꝙ añ natiuitateꝫ
ſtella illis apparuit. vt poſſent ibi eſſe in tpe

oportuno. Hieronim⁹ dicit ꝙ ī die natalis
pmo ab eis viſa ē. ſꝫ venerūt ī dromedarijſ
iuxta illḋ ꝓpheticum. Inūdatio cameloꝝ
operiet te. dromedarij madiā ⁊ effa q velo/
ciſſime currūt. Uñ et dicūt̄ a dromos qḋ ē
curſus. et ares qḋ ē virt⁹. et ſūt minores ca/
melis ſꝫ veloci⁹ currūt qꝫ illi. ſcꝫ tātuꝫ ī vna
die q̄ntū equ⁹ ī trib⁹ ¶ Querit̄ etiā quare
magi veniētes munera obtulerūt. Rñdeo
q̄ꝛ ſm Bedā antiqt⁹ null⁹ ad regē vel dñm
vacu⁹ introibat. qḋ perſe ⁊ caldei obſuant
Scḋo ſm Bedā. obtulerūt aurū btē vˀgini
ꝓpter inopie ſubleuatioē. thus ꝯ ſtabuli
fetorē. mirrā ꝓpt mēbroꝝ pueri ꝯſolidatōꝫ
et vermiū expulſionē. Tertio q̄ꝛ auruꝫ ad
tributū. thus ad ſacrificiuꝫ. mirra vˀo ad ſe/
pulturaꝫ ptinet. ꝑ hˀ ergo tria inſinuantur ī
xp̄o. regia poteſtas. diuina maieſtas. ⁊ hu/
mana mortalitas. Quarto q̄ꝛ aurū ſignifi
cat dilectōeꝫ. thus orōeꝫ. mirra carnis mor
tificatōeꝫ. q̄ tria offerre deo debē⁹ ¶ Scḋa
apparitio fuit eadē die in baptiſmo. viginti
nouē annis reuolutis. ſcꝫ tredecima die tri
ceſimi anni. Uñ lucas. Et ipe ihs erat incī
piēs q̄ſi annoꝝ. xxx. Et iō hˀ apparitio dicit̄
theophania. a theos qḋ eſt de⁹. et phanos
qḋ eſt apparitio. q̄ꝛ ibi tota trinitas apparu/
it. pater ī voce. filius ī carne. ſpūſſanctus in
colūba. Quidam āt heretici dixerūt ſoluꝫ
in die ephie baptiſari debere. pro eo ꝙ tunc
xp̄s fuit baptiſat⁹. nec dari ſpūmſanctū ba
ptiſato ī alio die. Et greci eadē die baptiſat
Ob quā hereſim extirpandā ſancti patres
decreuerūt neminē niſi ī articulo neceſſita
tis eadē die baptiſari debere. ¶ Tertia ap/
paritio fuit poſtea ſimilit̄ eodē die anno re
uoluto cū eſſet. xxx. annoꝝ et. xiij. dieruꝫ. ſcꝫ
qñ maīfeſtauit ſe eſſe deū ꝑ mutatōeꝫ aque
in vinū qḋ fuit pmū miraculū apertuꝫ qḋ
dñs fecit ī chana galilee. vel ſimplicit̄ pmū
qḋ fecit. Et hˀ apparitio dˀ bethphania. a beth
qḋ eſt dom⁹ et phanos quod eſt apparitio.
q̄ꝛ iſta apparitio facta fuit ī domo ī nuptijs
De his tribus apparitōnibus fit ſolēnitas
in hac die. Sed q̄ꝛ eccleſia nō poteſt ꝑfecte
de omnib⁹ vna ⁊ eadē die ſolēniſare ideo de
ſtella plene exequit̄ ⁊ dˀ alijs aliq̄d admiſcet

vt noteť q̃ tres fuerũt ĩ illa die apparitõnes.
q̃ legunť ĩ euãgelio tãq̃ȝ ſub die eadẽ facte.
De pͥmo miraculo hodie fere totuȝ cantať
officiũ. qꝛ ĩ ea ſpecialiť natiuitas dñi genti/
bus ẽ nonficata. De ſcdo duo r̃nſoria can/
tanť. ſcȝ pͥmũ. Hodie ĩ iordane. Et ĩ colũbe
ſpecie. qđ a pluribꝰ eccleſijs ponıť nonũ. et
ideo pͥmũ et nonũ. qꝛ baptiſma ẽ pͥmum ſa
cramẽtuȝ nr̃e redẽptõis. p qđ reformamur
et ſimiles angelis efficimur q̃ȝ ſũt. ix. ordi/
nes. Bruno aũt ſineñ. eps corrector officij
antiphonarij dixit q ĩ r̃nſorio. In colũbe
ſpecie. et ĩ antiphõa Vox de celo. q̃ dr̃ ĩ octa/
ua ad laudes nõ debet eẽ vbũ iſtud. ipſum
audite. qꝛ ĩ baptiſmo non fuit h̃ dictũ a pr̃e
ſȝ ĩ transfiguratõe. et q̃ agıť feſtũ transfigu
ratõis cantãt r̃nſoriũ. in q̃ illud ꝯtineť. q. d.
Ego ſũ teſtis q hic eſt ille q̃ pmiſſus ẽ in le
ge. Deuť. xviij. vbi dixit moyſes. Prophe/
tam de gẽte tua ⁊ de fratribꝰ tuis ſuſcitabit
tibi deꝰ ĩpm audies ⁊c. Qui ãt vba eiꝰ q̃ lo/
queť in noĩe meo audire noluerit ego vltor
exiſtã. De tertio vo miraculo cũ alijs canta
tur vna antiphõa ſcȝ ĩ tribꝰ miraculis. Beda
etiã dicit ĩ cõmento ſup Lucã quartã appa
ritionẽ factã fuiſſe poſtea eadẽ die anno re
uoluto cũ eſſet. xxxj. ãnoꝝ. ſ. in fractõe q̃nq̃ȝ
panũ ⁊ ſaturatõne q̃nq̃ȝ miliũ hoĩm et illa
dr̃ phagiphania a phagin qđ ẽ bucca ſiue
comedere. Sed de hac nil hodie agıť. Pre
terea dubitať vtrũ h̃ ꝯtigerit iſta die. tũ q̃a
ĩ originali bede nõ ſic legıť. nũ qꝛ ioh̃. vj. vbi
de h̃ miraculo agıť dr̃. Erat ãt pximuȝ pa/
ſca ⁊c. Ideo ãt inſtitutũ fuit hac die feſtũ
de tribꝰ miraculis. qꝛ h̃ dies fuit antiquitꝰ
celebris ĩ honore auguſti ceſaris ppť tripli
cẽ eiꝰ triũphũ q̃ ſuo tẽpe romano imperio
tres regiones ſubiugauit. ſcȝ parthiaȝ. egi/
ptũ. ⁊ mediam. Illã ergo celebritatẽ eccl̃ia
in meliꝰ cõmutauit vicȝ ad celebrandũ xp̃o
p eiꝰ triplici miraculo. In q̃buſdã eccle/
ſijs nõ dr̃ hac die ad noctnos Dñe la. m. a.
nec Deꝰ in adiutorium. nec Gl̃a patri. nec
hymnꝰ. ad notandũ pmptitudinẽ gentiuȝ
q̃ ſtatim ſtella apparẽte venerũt. ex abrupto
ergo ad noctnos veniť. q̃ſi ipſo facto dicat
eccl̃ia. q̃bus nõ eſt narratuȝ de eo videbãt
et q̃ nõ audierũt cõtemplati ſũt. Eſa. lij. c.
Vel poteſt dici q in h̃ feſto fit pͥcipue men
tio de gentilium cõuerſione. quos illi tres
magi initialiter p̃ceſſerũt. Quia ergo con/
uerſio ipoꝝ gentilium adhuc erat imperfe
cta. qꝛ in paucisſimis ſcȝ in ipis tribus ma/
gis. idcirco ĩ ſignum hꝰ eccleſia omittit can
tica q̃ iam ꝯuerſoꝝ ſeu pfectoꝝ eſſe videtur
ſicut Gloria patri. Hymnũ. et hmõi. Hac
etiã d̃ cauſa nõ p̃mittitur Dñe labia. m. a.
nec Deꝰ ĩ adiutoriũ. qꝛ ſm̃ aplm corde cre/
diť ad iuſticiã ſcȝ pͥus. ore aũt ꝯfeſſio fit ad
ſalutem. ſcȝ poſtea. Inuitatoriũ etiã nõ
dr̃ ppter quattuor rõnes. Prima ad oſten
dendũ q eccl̃ia in pͥncipijs ſuis venit de gẽ/
tibus ad dñm nõ inuitata vel vocata p p̃/
conem aliquẽ. ſȝ ſola ſtella duce. iuxta illud
Nemo nos ꝯduxit. vt ſic incutiať erubeſcẽ
tia eis q̃ tarde credũt cũ multos habeant p̃
dicatores. magi enĩ nõ vocati venerũt ad/
orare xp̃m. Secũda vt nos q̃ q̃tidie inuita
mur et excitãmur ad orandũ et deprecandũ
deũ videamur deteſtari inuitatõnem frau
dulentam herodis dicentis magis. Ite et
interrogate diligenter de puero ⁊c. Tertia
cauſa eſt qꝛ ipſa res nos inuitat. ſcȝ ſtella. p
quã ſigꝫficať fides q̃ ducit nos ad deũ ⁊ illu
minat nos ĩ nocte hꝰ ſeculi. Quarta qꝛ p̃s.
Venite. q̃ idem dicit dicitur in nocturnis.
et ſic idem repeti videretur. Licet ergo hac
die non dicatur inuitatoriũ. tamen pſalmꝰ
inuitatoriꝰ ſcȝ Venite exultemus. in tertio
nocturno ad ſeptimam antiphõaȝ diciť. ad
oſtendendũ q in tertio tempore ſcȝ grẽ. ſuf/
ficienter inuitata eſt eccl̃ia d̃ gentibꝰ. ⁊ nul/
lus ſe excuſare poteſt. qꝛ in omnẽ terrã exi/
uit ſonus eoꝝ. Et qꝛ tertio tempe ſcȝ gratie
data eſt vniformis grã in plenitudine. Di/
ciť q̃ȝ ad ſeptimã antiphõam ad notãdum
q p baptiſmuȝ dať ſpũs ſeptiformis. Per
hebdomadã dicimꝰ inuitatoriũ in pſona
magorũ alijs que viderant nunciantium.
Legũť aũt tres lectiões de eſaia. q̃ expſſius
loquitur de chriſti natiuitate. de qua. ſiue
de nati apparitione h̃ feſtũ eſt. Sed queriť
quare in quibuſdam eccleſijs in principio
tertij nocturni huius feſti canitur pſalmꝰ.

Deꝰ noſter refugiũ.cũ antipħa .flumĩs.ꝛc.
Cũ ipſe ꝑcedat ĩ ordĩe pſalterij vltimũ pſal-
mũ ꝑme noc̃ne.⁊ oẽs ſcd̃e. Rũdeo tertium
noc̃nũ recolit nouũ teſta.qd̓ ẽ tps grẽ.qua
ꝓpt̃ h̓ tertiũ noc̃nũ hȝ ĩ capite antiphonã.
Flumĩs.q̃ cũ dicto pſalmo nouũ tangit te-
ſtamẽtũ.et ĩdo dictꝰ pſalmꝰ tũc et nõ prius
dr̃. Preterea antipħa ipa hȝ alla.qd̓ nõ po
nit̃ in antiphonis prime vel ſcd̃e noc̃ne.vt
dictũ eſt ſub natali. Rurſus ĩõ ponit̃ in ſe-
ptimo loco.q2 ꝑtinet ad ſeptiformẽ grẽ ſpi-
ritũ ꝑ vim baptiſmi collatũ. ſeq̃ntes etiam
antipħe cũ ſuis pſalmis nouũ indicant te-
ſta. Et hi tres pſalmi mõſtrãt cõmotionez
gentiũ ꝯtra ꝑdicatõez aplor̃.ſubuerſionez
ydolor̃.⁊ cõuerſionẽ fideliũ. Romana tñ
eccl̃ia dictã antipħam.flumĩs.cũ ſuo pſal-
mo ponit ĩ ꝑmo noc̃no.⁊ pſalmũ Venite
ĩ tertio.ſm rectũ ordianũ et naturalẽ ordinẽ
pſalmor̃.et ꝯgrue.q2 gẽtes tpe grẽ venerũt
ad fidẽ. Et attẽde ꝙ antipħe ĩ ꝑma prochia
ſiue noc̃tna ꝯtinẽt ſacerdotes. ĩ ſcd̃a reges.ĩ
tertia vſqȝ ad angelos ꝑuenit̃. Poſt tertiũ
nocturnũ ſtatim cantat̃ euãgeliũ Luce
Factũ eſt aũt.in q̊ de baptiſmo ſaluatoris
plene agit.et eiꝰ genealogiã deſcribit .q̄a vt
ꝑmiſſũ eſt h̓ feſtũ de natiuitate eſt. Notan-
dũ ãt eſt ꝙ matheꝰ in euãgelio. Liber gene
ratõis.enumerat generatõem illã incipiẽs
ab abraã deſcendendo vſqȝ ad ioſeph virũ
marie.de q̃ natꝰ ẽ ih̓s ꝛc.oſtẽdẽs ꝑ h̓ ꝙ a ſũ-
mo celo fuit egreſſio eiꝰ.et q̃lit̃ dñs ad nos
deſcẽdit. Sic̃ et eſaias.xj.ca.dona ſpũſſancti
enumerãs.vltimo ponẽs timorem dic̃.⁊ re
plebit eũ ſpũs timoris dñi. Sed lucas in h̓
euãgelio.factũ ẽ ãt.illã enumerat aſcẽdẽdo
q2 poſt baptiſmũ eam enumerat.nec ſiſtit
eam ĩ abraã.ſȝ in eadẽ vſqȝ ad deũ ꝓcedit ꝑ
gradus ſic.q̇ fuit heli.ꝛc.oñdens ꝑ h̓ ꝙ a ba
ptiſmo iter ẽ ad deũ.ſȝ h̓ q̇ ꝑ q̊ſdã gradꝰ v-
tutũ.q̇ ſignificant̃ ꝑ patres gradatim ordia-
tos.et tãgit filios ſm legẽ.nõ ſm naturã ſic
qui fuit nathan.q̇ fuit dauid ſup .filius ſcȝ
adoptiuus. Vna ergo generatio deſcribit
deſcendẽdo.altera aſcẽdendo . q̊niam vna
carnalis.altera ſpũalis. In vna ponit̃ ge-
nuit.vbi carnalis generalis et temporalis
ſucceſſio exꝑmit̃. In altera ponit̃ q̇ fuit.vt
notet̃ ſpũalis generatõis adoptio.et deſcri
bit̃ aſcendendo.vt notet̃ ſpũalis aſcenſus.
Prima terminata eſt in virginis partu.ſe
cunda nobis inchoata ẽ ꝑ baptiſmũ. Tria
ergo ſũt euangelia hꝰ ſolẽnitatis. Vnũ eſt
de baptiſmo.ſcȝ Factũ eſt. Scd̃m d̓ magis
ſcȝ. Cum natꝰ eſſet ih̓s.qd̓ dr̃ in miſſa et ibi
dr̃.ſic enĩ ſcꝑtum eſt ꝑ ꝓphetã.ſ.micheã.c.v.
Terciũ eſt de nuptijs.qd̓ dr̃ in dñica ſequẽ
ti poſt feſtũ beati hilarij ¶ Sane premiſſa
duo euangelia de generatõe xp̃i de nocte
dicunt̃.vnũ in natiuitate.alterum ĩ epħia.
q2 vtraqȝ xp̃i generatio fuit in nocte.id eſt.
obſcura et ꝑor̃ ſenſibꝰ nõ intellecta. De h̓
etiã ſub natali dictum eſt ¶ Poſt euange
liũ eccl̃ia exultando dicit Te deũ laudamꝰ
Parũ ergo agit̃ de baptiſmo dñi in noc̃-
nõ officio.ſȝ ſupplet̃ in octaua.in q̃ agitur d̓
apparitõe facta in baptiſmo.ꝑſertim ĩ an-
tiphonis laudũ q̃ oſtendũt effectuȝ baptiſ-
mi ĩ nobis ſcȝ vt baptiſemur . vt a peccatis
ꝑ noſtrũ lauacrũ abluamur. Omnes eñi
vniꝰ ⁊ ſeptimi toni ſũt.vniꝰ ad notandum
eccl̃ie vnitatẽ.in q̃ ſolũ baptiſma ꝓdeſſe pt̃.
ſeptimi ad notandũ ꝙ ĩ baptiſmo dat̃ ſepti
formis grã ſpũſſancti.vel q2 ꝑ baptiſmũ ꝑ-
uenit̃ ad ſeptimã etatem q̇eſcẽtiũ. Sic ei ali
q̇s ſtatim poſt baptiſmũ digne acceptũ de
cedat mox recipit ꝑmã ſtolam q̃ dat̃ ĩ ſepti
ma etate.i.in ſcd̃a veſꝑa. Antiphona v̓o ad
Magnificat.eſt octaui toni . q2 in veſpera
mũdi nobis dabit̃ ſtola ſcd̃a.id eſt.gl̓a cor-
poris.quam ĩ octaua etate nos recepturos
ſperamꝰ. Duplex eñ eſt mundi veſꝑa. ꝑma
eſt ſexta etas.ſm qd̓ dñs dicitur in veſpera
mundi natꝰ.iuxta illud. Vergente mundi
veſpere. Secũda eſt finis mundi in qua vl̓
poſt quam dabit̃ nobis gl̓a carnis de qua
dr̃ Ad veſperam demorabit̃ fletus. Nam
vſqȝ tunc erit fletus miſerie noſtre ſed tunc
erit finis. Dicit̃ etiam ad horas capitulum
illud. Surge et illuminare.et illud. Super
te aũt.et illud. Inundatio. q̃ ſunt Eſa.lx.c.
Miſſa ſiue diurnũ officiũ ſimiliter ꝑtinet
ad ꝑmũ ꝑncipale et ꝑcipuũ miraculũ.ſ.ad
ꝑmicias tẽpor̃ gẽtiũ.⁊ ad munera magor̃

et ad xp̄i natiuitatē. Vñ introitus q̄ ſumitur de eſa. licet nō ſit ibi ptinuē eſt. Ecce aduenit ꝛc. Eccl'a eniꝫ de gentilibꝰ electa ꝓ ſue vocationis initio gaudēs gratioſū laudis p̄coniū offert deo ꝓ ſua ſalute. d. Ecce ꝛc. q. di. Ecce ī ꝑpatulo ē ꝙ dñs natura dñator effectū aduenit. i. ad nos venit. i. carnē aſſumpſit. Vel ut alludamꝰ p̄ſenti diei ad nos venit. i. q̄ in carne latebat. ꝑ multa ſigna deus eſſe apparuit. vt ꝑ ſtellā. ꝑ magoꝝ munera. ꝑ vocē paternā. ꝛ ꝑ ſpiritū ſanctū in colūba. Et ꝓpter h̄ vtit̄ aduerbio demōſtrādi ecce. oñdens apparitionē filij dei q̄i ad oculū ꝑ p̄miſſa. Ep'la ſurge ꝛ illumiare. Et graduale Oēs de ſaba ꝛc. ſūt de eodē et ſumūt̄ d' eſa. lx. ca. Et euāgeliū de eodē ſcꝫ Cū natꝰ eſſet ieſus ꝛc. qḋ eſt math. ij. ca. ex q̄ ſumunt̄ all'a. et ꝯmunio. Sicut aūt matutino officio fit ſuppleto in octaua vt iā tactū eſt. ita et miſſe officio ſimiliter fit ſuppletio. Nā introitꝰ miſſe hodierne notat gaudiū gentiū de aduētu ſaluatoris exultantiū. ꝛ in collecta hortatur gētes ad ꝯtēplandā eiꝰ ſpēm ꝑuenire quaꝫ ꝑ fidē cognouerūt. Reliquū totū eſt de miraculo huiꝰ diei. ſcꝫ de gentilibꝰ ꝑ ſtellā ductis. Nō eſt p̄termittendū ꝙ in ytalia in miſſa huiꝰ diei futuꝝ paſcha ꝑplīs annūciatur. Sacerdos nāqꝫ vel aliꝰ pꝰ offertoriuꝫ dicit alta voce. Annūcio caritati vr̄e gaudium magnū ꝙ erit oī ꝑplō. q̄a ſeptuageſima erit tali die. et paſcha tali. In ꝯcilio v̄o brachareñ. ita legit̄. Placuit vt poſtq̄ꝫ oīa in ꝯcilio ſacerdotū fuerint ordinata ſuꝑ venturū ipſiꝰ anni paſcha. q̄ Kalendaꝝ die. i. quo die añ vel pꝰ Kalendas. vel q̄ta luna debeat ſuſcipi a metropolitano ep̄o intimet̄. qḋ ceteri ep̄i vel reliquꝰ clerꝰ breuiculo ſubnotātes vnuſq̄ſqꝫ in ſua eccl'a aduenīēte natalis dñi die poſt euāgelicā lectionē ꝑplō annūcient. Hoc tñ nō vbiqꝫ ſuat̄. Rurſus in ꝯcilio carthagineñ. ſtatutuꝫ eſt. vt dies paſche formatarꝫ ſcꝫ. lr̄aꝝ ſubſcriptione oībus intimet̄. dies v̄o ꝯcilij. xj. kal'. nouēbris ſuetur. Quidā aūt vltramōtani ep̄i ī ſynodo quā celebrant die mercurij p̄ximioꝝ feſto bti lucē p̄ miſſa annūciant. Quidā aſſerūt in vigilia ep̄hie ieiunandū fore. eo ꝙ ſibi ꝓpriū officiū appropriat̄. ꝛ all'a in officio niſi ī dñica interueniat. ſubticet̄. ꝛ dicit̄ euāgeliū defuncto herode. qḋ eſt math. ij. ca.

De octaua epiphanie

In octaua epiphanie in oī cantu. et in lectione eſaie q̄ legit̄ ꝓ ep'la. ſ. Dñe deꝰ meꝰ. agitur de baptiſmo. Vñ ibi dr̄. Exultēt ſolitudines iordanis iō q2 in iordane vim regeneratiuā dñs cōtulit aquis. inſtituendo bap̄m. ꝛ q2 gentes que a deo priꝰ erant q̄ſi in ſolitudine deſerte ad eū redeūt. Octaua ergo ep̄h' ie ſuppletoīs ē vt ī titulo p̄cedēti dictū eſt. q2 ſicut in feſto recolimꝰ. q̄ xp̄s baptiſatꝰ eſt. ita in octaua rē ꝓpter quā baptiſatꝰ eſt. qḋ antiphone illiꝰ diei oſtēdūt. In octauo igit̄ de ſc̄do ep̄hie miraculo. ſcꝫ de baptiſmo iubilat̄. vt in an. vetere hoīem ꝛ ceteris que ſequunt̄. q̄ quia tranſlate ſūt de greco in latinū ḡnꝰ ꝯtinēt in dictamine ydioma. ꝛ ſūt d' ſeptimo tono q2 ꝑtinēt ad bap̄m vbi ſeptiformis grā ſpirituſſc̄ti opat̄. ꝛ ſſ nouē q̄ā ꝑ ianuā baptiſmi ꝑueniēꝰ ad ꝯſortiū. ix. choroꝝ angeloꝝ. Sūt tñ octo de h̄ ex̄pſſiis agētes ꝓpter verā octauā ad quā baptiſma ducit. Et merito baptiſmi officiū ad octauā differt̄. q2 vicem tenet circūciſionis q̄ in octaua celebrabat̄. Et cantat̄ hac die inuitatoriū. q2 p̄dicātibꝰ ap'lis ad bap̄m ſūt hoīes inuitati. Quedam v̄o eccl'ie dicūt hac die ad miſſā euāgeliū. venit ieſus a galilea. qḋ eſt math. iij. ca. Alie dicūt. vidit iohānes ieſū veniētē ad ſe. qḋ eſt ioh. j. c. ꝛ ep'lām. Surge illuminare

De prima dominica poſt epiphaniam.

De prima dominica poſt epiphaniā. ſ. infra octauas dictum p̄mittimꝰ. ꝙ ab ep̄hia vſqꝫ ad ſeptuageſimaꝫ p̄nt eſſe ſex dñice ad plꝰ et vna ad minꝰ. In quibꝰ oībus intendit eccl'ia in nocturnis officijs oſtendere apparitōnē dñi vt ſtella orat̄ in nobis que ducat nos in bethleē ſupiorē. ꝛ fere oīa q̄ h̄ t̄pe dicunt̄ ad gaudiū ꝑtinent. Verūtū nō niſi

tres ex ipſis dñicis ꝓpriũ hñt officiũ. ⁊ ideo
qñ q̃ttuoꝛ ſũt a ut plures ſequens officiũ dr̄
in quibuſdã eccliis in prima dñica pꝰ octa/
uas. qñ vͦ ſũt tres dñice tantũ dr̄ in dñica ĩ
fra octauas. ¶ In hac ergo dñica ſcꝫ infra
octauas monet nos eccl̃a in introitu vt offe
ramꝰ dño auꝝ. q2 rex regũ eſt. ⁊ tbꝰ q̃a deus
deoꝝ. et h̃ idẽ facit in duabꝰ ſequentibꝰ. Et ẽ
introitꝰ. In excelſo throno vidi ſedere virũ
quẽ adoꝛat mltitudo angeloꝝ. Qd̃ ſũpiuꝫ
eſt de illo loco eſa. Vidi dñm ſedentẽ ſuper
ſoliũ excelſũ ⁊c. Qd̃ eñ hic dicit thronũ dic
ibi ſoliũ. qd̃ idẽ eſt. ⁊ qd̃ dr̄ h̃ multitudo an/
geloꝝ idẽ eſt etiã qd̃ dr̄ in eſa. ꝙ angeli cane/
bãt ſcũs ſanctꝰ ſctũs. Sane thronꝰ excelſꝰ
eſt ecclia. in q̃ ſedet deꝰ. que monet nos vt a/
doꝛemꝰ xp̃m. ſic verũ regẽ. Epl̃a vͦ monet
nos ut offeramꝰ mirrã dicẽs. Obſecro vos
ꝑ miſcdiam dei. ut exhibeatis coꝛpa vr̃a ho
ſtiã viuẽtẽ ſanctã. deo placentẽ ⁊c. ad roma.
xij. ca. ꝑ h̃ oñditur mirra. que itelligit̃ in car
nis moꝛtificatione. Euãgeliũ eſt de appariti
one dñi. Cũ factꝰ eſſet ieſus annoꝝ duode/
cim luce. xij. ca. vbi ſeq̃tur. mater eiꝰ inuenit
eũ in templo diſputantẽ cũ ſapientibꝰ ⁊ do/
cẽtẽ. Pōt eũã dici. ꝙ ad h̃ ut efficiamur thro
nꝰ in q̃ dñs ſedeat. n̄ra ſũt nobis neceſſaria
mundicia carnis. hũilitas mentis ⁊ exulta/
tio in dño. Ad mũdiciã carnis inuitamur ĩ
epl̃a. vbi dr̄. Obſecro vos ⁊c. vt ſupra. Ad hu
militatẽ mentis in euãgelio xp̄i exemplo. de
q̃ ibi legit̃ ꝙ ꝑentibꝰ ſubditꝰ erat. Ad exulta
tionẽ in dño in graduali. in q̃ bñdicimꝰ do
mino q̃ facit mirabilia ſolus. ⁊ in all'a ⁊ ĩ of/
fertoꝛio ĩ q̃ dño iubilare iubemur. Intereſt
tñ inter all'a. ⁊ offertoꝛiũ. q2 in all'a tantũ ſel'
dr̄ Jubilate deo oĩs terra. In offertoꝛio ãt
geminat̃ ſub diuerſa melodia. ad notandũ
ꝙ in gaudio dñi creſcere debemꝰ q2 ſumus
miſticũ coꝛpus. Vñ in euangelio dr̄. Puer
aũt creſcebat ⁊c. In ꝯmunione q̃ eſt luce. ij.
notat̃ xp̄i humanitas. ſm quã vocat eũ fili/
um. Et q̃ increpans dicit. Fili qd̃ feciſti no
bis ſic. ⁊ etiã deitas ſm quã ip̄e dicit. Neſcie
batis quia in his q̃ ſũt pr̃is mei opꝫ me eẽ.

¶ De dominica ſecunda poſt epi
phaniam

IN hac ſecunda
dñica que eſt ꝑma pꝰ octauas
ep̄hie ⁊ in ſequẽtibus dñicis cã
tatur in q̃buſdam eccliis ad ve
ſpas in ſabbatis r̄nſoꝛiũ. Peccata mea dñe
ſicut ſagitte infixa ſũt in me. ſed anteq̃ʒ vul/
nera generent in me. i. peccata alia. ſana me
⁊c. Et ꝓpter eandẽ cãm dr̄ in reſponſoꝛio p/
mo matutinali. Dñe ne in ira ⁊c. Oñdit ei
eccl̃a ſuis filiis penas ignis purgatoꝛii et in
ferni q2 comedendꝰ eſt agnꝰ paſchal' cuꝫ la
ctucis agreſtibus ⁊ vt molamur inter dua ſ
molas ſpem ſcꝫ et timoꝛẽ. Q2 vͦ intendit ec
cleſia nobis mãifeſtare fidẽ filii dei vt dictũ
eſt. qd̃ fit meliꝰ ꝑ epl̃as pauli. ⁊ pſalmos. io
legunt̃ epl̃e ⁊ pſalmi cantant̃. Oĩa ei fere r̄n/
ſoꝛia ab octauis ep̄hie vſꝫ ad ſeptuageſimã
ſunt de dauid nõ de bellis. ſed de pſalmis.
In quibꝰ inſtruimur de bonis opibꝰ. q2 fi
des ſine opibꝰ moꝛtua eſt. Et q2 maxime in
pſalmis dei miſcdiam iploꝛamꝰ. ⁊ ꝓpter h̃
quidã legũt de pſalmis h̃ tp̄e vt ſic reſpõſo
ria lectionibꝰ coꝛreſpondeant. ſed certe pſal
mi legi nõ dñt. niſi ꝓut quidã faciũt triduo
ante paſcha. Et nota ꝙ pene oĩa reſpõſoꝛia
dñicaꝝ huiꝰ tp̄is vſq̃ʒ ad ſeptuageſimã ſu/
munt̃ de nocturno dñicali. ⁊ de q̃nq̃ʒ pſal/
mis q̃ ſequũt̃. ſ. Deꝰ deꝰ meꝰ reſpice ⁊ aliis.
Reſponſoꝛia ſecũde ferie ſimiliter de eiꝰ no
cturno ſumũt̃. Et ita fere de oĩbꝰ aliis. Epl̃e
vͦ pauli legunt̃ ꝑmo. q2 ipſe ꝑ ceteris d̃ fide
locutꝰ eſt. ꝑ quã q̃ ꝑ ſtellã xp̄s cognoſcitur
In illis eñ ad p̄niaꝫ reuocamur. Secũdo
q2 ſicut ꝓphete naſciturũ dñm p̄dixerunt ⁊
maxime eſaias. vnde eſaiam ante natiuita/
tẽ dñi legimꝰ. ita ap̄li deũ natũ p̄dicauerũt
⁊ maxime paulus qui plus aliis laboꝛauit.
vñ eiꝰ epl̃as pꝰ natiuitatẽ legimꝰ xp̄m na/
tũ oſtendentes. Breuiter aũt notanduꝫ ẽ ꝙ
ꝓ natiuitate ſaluatoꝛis variis modis a die
natiuitatis vſꝫ ad octauã epiphanie oſtẽſa
exultauimꝰ. Verũ q2 exultatões q̃ eẽ debuit
ſpiritualis. pene omnes ꝯuertimꝰ in carna
lem ꝯmeſationibus ebrietatibꝰ ⁊ iocis inu/

tilibus vacantes.inde eſt q̄ in hac domini/
ca q̄ eſt p̄ma poſt octauam ep̄hie.in officio
nocturno hiſtoriam.dn̄e ne in ira ꝛc.canta/
m⁹.in qua dn̄i miſericordiā imploram⁹. et
ꝑ penitentie lamentū peccata deflemus.Et
quia q̄libet die peccam⁹.ideo q̄libet dies ſua
debet hr̄e ſpecialia reſponſoria .Dies ergo
dn̄icus habet ſuā.ſ.ix.et ſecunda feria habe/
re dʒ ſua ſcʒ.tria.ꝛ ſic de alijs.ſicut enī in heb
domada ante natiuitatē ad notandum ſal
uatoris deſideriū ſingulis dieb⁹ ſingula re
ſponſoria ꝛ ſingulas antiphonas in laudi/
bus cantauim⁹ ita ad notandū planctū no
ſtrū ꝛ deſideriū penitendi.ſingul' dieb⁹ p⁹
octauas epiphanie ꝓpria reſponſoria depu
tam⁹.et taʒ in nocturnis pſalmis q̄ʒ in lau/
dib⁹ matutinis quolibet die dicimus anti/
phonas ſpeciales q̄ feriales dicunt̄.quia ille
tantū inferialib⁹ dieb⁹ vel noctib⁹ cantant̄
niſi feſtū īpediat.excepto tp̄e quod eſt a pa/
ſcha vſq̄ʒ ad octauas pentecoſtes. ¶ Circa
miſſe officiū ſciendū eſt q̄ introit⁹ hui⁹ do/
minice eſt. Oīs terra ꝛc.ꝛ dicit̄ ad idē quod
et aliud officiū ſcʒ ad oſtendendū apparitio
nē.Sed iſtud totū plenū eſt hac voce Jubi
late.ꝓpter innouationē nr̄āʒ.quia nou⁹ rex
noua lex.Apoc.Ecce noua facio oīa.Rur
ſus ideo in hac dn̄ica canit̄ oīs terra ꝛc.qui
a in auguſt⁹ ceſar ad gloriā imperij roma/
ni iuſſit.vt de ſingulis ciuitatibus orbis ali
quis romam veniret afferens inde tantuʒ
terre quātū pugn⁹ claudere poſſet vt ꝑ hoc
appereret oēs romano īperio fore ſubiectos
ex qua terra facta eſt in vrbe quidaʒ monti
culus.ſuꝑ queʒ fabricata fuit quedā eccleſia
a romanis ad fidē ꝯuerſis.q̄ fuit in hac do/
minica dedicata.q2 ergo monticulus ille d
oī terra fact⁹ eſt. ideo in feſto dedicationis
illius eccl'e ſuꝑ illū ꝯſtructe cantat̄ oīs terra
ꝛc.ꝛ ſic ceſar auguſtus ab oībus mundi ptī
bus adorabat̄.a quibus terra illa apportata
fuit.ita de⁹ ab omni terra.i.ab oībus homi
nib⁹ ſiue ab oī genere hominū adorat̄.Bea
tus q̄ʒ greg̃.tali die pacē fecit in vrbe et ꝓpt̄
hoc in collecta hui⁹ diei poſuit.ꝛ pacē tuaʒ
noſtris ꝯcede tp̄ibus.Hanc autē pacē ꝛ xp̄i
verā adoratōnē operatur vera dilectio ꝓximi

ad quā inuitamur in ep̄l'a habentes dona/
tiones ꝛc.ad ro.xij.cap.in qua monemur vt
donationes a xp̄o habitas ad alioꝝ edifica
tioneʒ exerceam⁹.Vn̄ ibi dicit̄.Neceſſitati/
bus ſanctoꝝ ꝯmunicantes. Ad idē etiam ī
euangelio inuitamur exēplo domini.q̄ ſic
ibi legitur in nuptijs mutās aquā in vinū
ꝛ magna miracula faciēs neceſſitatib⁹ eoꝝ
ſubuenit.quoꝝ intererat ꝯuiuātib⁹ mini/
ſtrare.Sed ep̄l'a nō videt̄ ꝯuenire miſterio
euangelij.q̄d eſt.nuptie facte ſunt in chana
galilee.ioh̄.ij.ca.Sed bene ꝯuenit.q2 ad cō/
firmationē noſtrā facta ſunt miracl'a ꝛ do
na data nobis ēt tanq̄ʒ in nuptijs ſpiritua/
libus apponitā plus.xx.fercula ꝑncipalia di
cens.Siue ꝓphetiaʒ ſcd̄m rationē fidei ꝛc.
Chana enī zelus interp̄tat̄.galilea tranſmi/
gratio.Q̄d igit̄ nuptie facte ſunt in chana
galilee ſig̃ficat q̄ in corde illius qui zelum.i.
ardentē amorē habet tranſmigrandi de vi/
cijs ad v̄tutes.de mundo ad patrē.de terra
ad celū.fiūt nuptie.ꝛ xp̄c dn̄s ibi ē cū matre
ſua hoc eſt enī de primis leticijs in illo cord̄
vbi fiūt nuptie.q̄d deus natus eſt de v̄gine
ibi mutat̄ aqua in vinū.i.inſipiditas opuʒ
in leticiaʒ ſpiritualē.Ad has ſiquidē nupti/
as celebrādas inno.papa.iij.ſtatuit hac die
ſtationē apud venerabile hoſpitale ſpūſſan
cti fieri.vbi tanq̄ʒ in chana galilee eſt zelus
tranſmigrandi de vicijs ad v̄tutes.ibi ſiqui
dem poſite ſunt ſex ydrie.i.inſtituta ſunt et
ꝑfectiſſime exercentur ſex opa miſericordie
que ſunt paſcere eſurientē.potare ſitienteʒ.
colligere hoſpitem.veſtire nudū.viſitare in
firmū.adire incarceratū.ꝛ ibi eſt mater ieſu
quoniā in honorē beatiſſime marie v̄ginis
illius loci eſt eccl'a dedicata.Inuitat̄ etiaʒ ꝛ
fili⁹ ei⁹ ieſ⁹ cū diſcipulis ad has nuptias q̄/
niā effigies ieſu chriſti que ſudariuʒ ſiue ve
ronica vulgariter appellatur.hac die ex inſti
tutione eiuſdē inno.a dn̄o papa ꝛ cardinali
bus ꝓplis fidelibus.ad has nuptias pietatis
et miſericordie celebrandas illic conuenie/
tib⁹ ibi ſolenniter demonſtratur.In offer/
torio autē quaſi ꝓ gaudio corizamus.q̄d
ſpūalis facit ebrietas.geminātes v̄ba tā in
offertorio q̄ʒ in ei⁹ v̄ſibus.Geminam⁹ enī

illud. iubilate deo oĩs terra. ſili' illud. reddã
tibi vota mea. ⁊ illd locutũ eſt os meũ in tri
bulatione mea Duo enĩ ſunt genera hoĩm
v̄ba geminantiũ vel multiplicãtiũ ſcꝫ corei
zantes ⁊ infirmantes ſiue afflicti Coreizan
tes vt hic. infirmantes vt in v̄ſibus ipſi⁹ of
fertorij. vir erat in terra. qḋ cantat̃ in dñica.
xxi. p⁹ pente. Sed in hec dñica. q̄ hic tãꝫ in
offertorio q̃ꝫ in v̄ſib⁹ duplicam⁹ v̄ba. ibi vo
tantũ in v̄ſib⁹ q̃ ridiculoſe geminant̃. Et ē
rõ. q̄ inſtitutor officij loquit̃ ibi ĩ offertorio
tanq̃ꝫ hiſtoriographꝰ rē ſimpliciter narrãſ
⁊ tanq̃ꝫ nõ egrotans de iob in tertia pſona
loquēs Cui⁹ patientia nobis in exemplũ
ꝯmendat̃. In v̄ſibus vo eiuſdē offertorij lo
quit̃ tanq̃ꝫ infirm⁹ p̄ dolore multiplicãs v̄
ba dicens Utinã appenderent pctã mea ꝛc.
Egrotanti enĩ loq̃ conanti. v̄ba intercipiũ
tur. ⁊ ſepe incepta vix efferunt̃. reducēs nob
ad memoriã iob egrotantē ⁊ dolentē. cuius
v̄ba ſepe repetit more egrotãtis. cui anheli
tus nõ eſt ſon⁹ neqꝫ fortis. ⁊ ideo ĩpfecta v̄
ba ſepe repetere ſolet. Geminant̃ etiã v̄ba in
offertorio qḋ d̄r in dñica quinquageſime. ⁊
in illo qḋ d̄r feria q̃nta p⁹ ſecundã dñicam
q̃dragesime. Jdō aũt hoc p̄cipue fit in offer
torio. q̄ in eo p̄cipue oſtendit̃ offerentis af
fect⁹. In poſtcõmunione. dicit dñs ioh. ij.
ca. miſtice oñdit q̄ dñs aquã in vinũ mu
tat in nobis. ſcꝫ aquã timoris in vinũ diui
ni amoris. aquã lrē in vinũ ſpũalis intelli
gentie: aquam mortalitatis in vinum im
mortalitatis.

¶ De dominica tertia poſt epi
phaniam.

Tertia dominica
poſt ephiãꝫ nos monet adora
re cũ angelis vnũ regē dicens in
introitu. Adorate dñm oēs angeli eius ꝛc.
Monet etiãꝫ nos adorare cũ ipſis. q̄ dixit
iohãni angel⁹ in apoc. Conſeru⁹ tu⁹ ſum
⁊ fratrũ tuoꝝ Sequit̃ ibi. Audiuit ⁊ letata
eſt ſyon. i. eccl'ia. Et nota q̄ iſte introit⁹ hꝫ in
in ſe feſtũ ypapãtis. q̃niam eſt ſecund⁹ ab
octaua ſemp. vel ipſũ ꝯtingit. niſi ſeptuage
ſima impediat. Jnde eſt q̄ v̄ba hui⁹ introi
tus cũ v̄bis inuitatorij illi⁹ feſtiuitatis ꝯue
niũt. In introitu nanqꝫ dicit̃. Audiuit ⁊ le
tata eſt ſyon. In inuitatorio vo d̄r. Gaude
et letare ſyon occurrens deo tuo Quib⁹ eti
ãm ꝯueniũt v̄ba rñſorij illi⁹ feſti ſcꝫ adorna
thalamũ tuũ ſyon Euangeliũ Cũ deſcēdiſ
ſet ieſus. math. viij. ca. eſt de ſanatõe leproſi
vbi d̄r. Dñe ſi vis potes me mundare. ecce h
des. Uñ dixit ei. Uolo. mũdare Sꝫ eplã q̄
eſt. Nolite eſſe prudētes ꝛc. ad ro. xij. c. nõ vi
det̃ ꝯcordare euãgelio ſed hũ ꝯcordat ⁊ cõ
petit miſtico ſenſui vel intellectui Nã ſana
tio lepſi ſig̃ficat q̄ de⁹ vult nos ſanare a le
pra volatili. q̄ eſt heretica prauitas q̄ euolat
p totũ mũdũ. ⁊ ab oĩ alia lepra. i. ab oĩ pec
cato. p ſtellã. i. p fidem natiuitatis ⁊ appari
tionis. Huic intellectui ꝯcordat eplã. Et p̄
mã leprã remouet cũ dicit. Nolite eē prudē
tes apud voſmetipſos ꝛc. hoc ſolũ eſt cã he
reſis. q̄ homo pprio ſenſui vult inniti in in
telligentia ſcripturaꝝ. Aliã lepraꝫ remouet
cũ dicit. Nulli malũ p malo reddentes ſed ſi
eſurierit inimic⁹ tu⁹ ciba illũ ꝛc. Jdō etiãꝫ
dici q̄ in officio hui⁹ dñice inuitant̃ angeli
ad dñi adorationē p ſua reintegratione q̄ ē
in ꝯuerſione iudeoꝝ ⁊ gentiliũ Uñ in gra
duali cauſa reddit̃ Ad ꝯuerſionē gentiliũ p
tinet qḋ d̄r. Timebunt gentes nomē tuũ ꝛc.
Ad ad ꝯuerſionē iudeoꝝ qḋ d̄r. Quia edifi
cabit dñs ſyon. Pro hac reintegratõne iter
d̄r in alla Adorate dñm oēs angeli ei⁹ Ad
idem etiã ptinet euãgeliũ in quo agit̃ de cu
ratiõe leproſi. ſub figura iudaici pp̄li ⁊ de cu
ratione ſerui centurionis ſub figura gentil'
pp̄li a dño ſpũaliter curati. ⁊ cũ vtriuſqꝫ pp̄li
curationē opat̃ dilectio pximi. ideo in eplã
inuitamur ad eam. vbi dicitur. ne reddam⁹
malũ p malo. ſed bona corã deo et hoĩbus
exhibeamus. In offertorio eccl'ia de vtroqꝫ
populo collecta deũ laudat dicens. Dexte
ra dñi fecit virtutē ꝛc. ¶ Et quia xp̄s vſqꝫ
in diem iudicij q̃ntuꝫ eſt ad corpus miſticũ
ſemp auget̃. ideo cãtat̃ ꝯmunio in plurib⁹
eccl'ijs. puer ieſus creſcebat. ꝛc. licꝫ in alijs di
cat̃. Mirabant̃ omnes luce. iij. ca. chriſtus
enim paruulus fuit cũ a paucis iudeis co
gnoſcebatur. et creuit q̄ nõ tantũ a iudeis

ſed etiā a gentibus cognitus eſt Illud autē
mirabātur oēs ꝛc. ſatis bene ꝯuenit. quia iu
dei ⁊ gentiles videntes mirabilia eius ⁊ au
dientes dona āmirantes conuertebantur.

Sane officia precedentiū triū dn̄icarū
quidā referūt ad tres annos quibus dicūt
dn̄m poſt baptiſmū predicaſſe ⁊ diuinitatē
ſuā miraculis declaraſſe. Dicunt eni eū tri/
bus annis p̄dicaſſe. ⁊ parte quarti anni q̄n/
tū eſt a natiuitate vſqꝫ ad paſſionē. Primū
officiū referunt ad hoc ꝙ angeli legunt̄ mi/
niſtraſſe dn̄o pꝰ baptiſmū. et pꝰ ieiunium
⁊ poſt dyaboli tēptationē. Vn̄ i officio illo
dr̄. quē adorat angelorū multitudo Quia
ergo in p̄ncipio iſtoꝝ triū annoꝝ ſtati poſt
baptiſmū. poſt tēptationē angeli acceſſerūt
ei miſtrantes. ido poſt ep̄hiaꝫ in dn̄ica que
occurrit infra octauas cantat̄ in introitu.
In excelſo. Et legit̄ euāgeliū. Cū factꝰ eſſet
ieſus annoꝝ. xij. Et bene ꝯgruit. vt illud pꝰ
duodecimā diē natiuitatis prima domini
ca legat̄ quod poſt anno. xij. ꝯſtat eē factuꝫ
et ſi neceſſe fuerit etiā in ſequenti dn̄ica repe
tatur Secundū officiū dicunt eſſe de mira/
culis. quia in ſecūdo anno miraculis coru/
ſcauit. et ideo in ſecūda dn̄ica legit̄ epiſtola
in qua gratiaꝝ dona ſcribūt̄. et euangeliuꝫ
de initio ſignoꝝ dn̄i recitat̄ qđ etiā ea ꝯgru
itōne. qꝛ h̄ miraculuꝫ ſecūdo baptiſmatis
anno legit̄ eē factū. q̄ quia lr̄e in ſpiritū. tre
in celū. corruptibilis in incorruptibile mu/
tatio figurat̄. ideo ꝙ oīs terra adoret in itro
itu iubilat̄. Tertiū officiū dicit̄ eē de ꝯuerſi/
one gētiū ⁊ iudeoꝝ. ꝓut iā dictū ē. quia eniꝫ
in tertio anno ſua nos paſſione redemit per
quā vtrūqꝫ ꝑplm ab eterna infirmitate cura
uit. ideo legit̄ euāgeliū de infirmo ⁊ leproſo
curatis. ꝓpter qđ fit in cantibꝰ v̄boꝝ gemīa
tio. vt in introitu. letata eſt ſyon ⁊. e. f. i. et in
ḡduali. timebūt gētes ⁊ reges. ⁊ in all'a. exul
tet terra et letent̄ inſule. ⁊ in offertorio. dexte/
ra dn̄i Et qꝛ ꝑ vtriuſqꝫ ꝑpli curationē adau
ctꝰ eſt numerꝰ angeloꝝ. ideo in īroitu inui
tant̄ ad laudes cū dicit̄. adorate ꝛc. Quia ve
ro nō ſanat̄ putridus humor niſi deponat̄
ſupbie tumor. ideo dicit̄ in epiſtola vt ad ex
emplū chriſti patientis ⁊ nō ꝑcutiēs. non

ſimꝰ malū ꝓ malo reddētes Hec quidem
tria officia nobis inſinuāt chriſti beneficia
nobis preſtita ad letificandum corda no/
ſtra Unde cantamꝰ in offertorijs. Iubila
te Iubilandū eniꝫ eſt ꝙ nos eduxit de clau/
ſtris inferni ⁊ liberauit de inferno inferiori.
Quartū aūt euangeliū in quo agit̄ de dor/
mitione dn̄i in nauicula et de excitatiōe. ad
illā ptē anni referūt in q̄ dn̄s obijt ⁊ reſurre/
xit Dormitio nāqꝫ dn̄i in nauicula eſt eius
dormitio in cruce et eiꝰ excitatio eſt eiꝰ reſur
rectio. quā ſuoꝝ vota cicius fieri exegerunt
Quintū euangeliū ad hoc refert̄ ꝙ poſt dn̄i
reſurrectionē ſenſū ſuis aperuit vt ſcriptu
ras intelligerent. vn̄ in eo grates refert patri
qui reuelauit ea paruulis ⁊ abſcondit a ſapiē
tibꝰ huiꝰ ſeculi. Omnes aūt epiſtole huiꝰ
tpis ad dilectionē p̄rimi ptinēt que facit vt
ſimꝰ inuicē xp̄i mēbra. Unđ dicit̄ in prima
epiſtola. ſcꝫ q̄ legit̄ in prima dn̄ica poſt octa
uā ꝙ donationes nobis a deo datas ad edi
ficationē alioꝝ exerceamꝰ. In hac ſecūda
dicit̄. ne malū ꝓ malo reddamꝰ In tertia di
cit̄. vt inuicē diligamꝰ. In q̄rta dicit̄ vt viſce/
ra miſericordie habeamꝰ. Quod v̄o dicit
in q̄nta. hoc facit vt p̄latis humiliter ſubiici
amur exemplo xp̄i q̄ parentibꝰ ſubiectꝰ fuit.
Itē qđ dicit̄ in p̄mo euāgelio ſcꝫ qđ legit̄ in
prima dn̄ica poſt octauā hoc aquā nobis
ꝯuertit in vinū. qđ in ſecūdo lepraꝫ peccati
tollit. qđ in tertio dn̄m dormientē excitat in
nobis. qđ in q̄rto nobis ſecreta reuelat.
Poteſt etiaꝫ aliter dici ꝙ ſicut a die natalis
vſqꝫ ad epiphaniā apparuit ex officijs hūa/
nitas ſaluatoris. ſic et in his tribꝰ dn̄icalibꝰ
officijs diuinitas manifeſtat̄ eiuſdem Naꝫ
in prime dominice euangelio dicit̄. Neſcie/
batis q̄a in his q̄ patris mei ſūt oportet me
eſſe. In q̄ dominꝰ manifeſte declarat ſe eſſe
deū illū ſcꝫ cui milia miliū ſeruiūt angelorū
propter qđ in introitu dicit̄ ꝙ cū adorat an
geloꝝ multitudo. in graduali collaudant. et
ad idem in all'a ⁊ offertorio terram inuitant
dicentes Iubilate deo omnis terra Sꝫ q̄a
laus ſaluatoris nō bene ſonat in labijs pec/
catorū ideo apoſtolꝰ in epiſtola prehortat̄
et obſecrat vite ſanctimoniā. Communio

vero conſonat euãgelio. In ſecũde vͦ do/
minice euãgelio dicit ꝙ dominꝰ ad nuptiaſ
inuitatꝰ aquã ↄuertit in vinũ. qđ fuit ma/
gnũ ſue diuinitatis iudiciũ. Solꝰ enĩ deꝰ
poteſt naturã mutare ⁊ noſtrũ corruptibi/
le ĩ gloriã reparare propter qđ oĩs terra eũ
adoret pſallat ⁊ iubilet. ↄfiteat et laudet. ⁊ an
gelos ad laudãdũ inuitat vt apparet ĩ intro
itu graduali all'a. ⁊ offer. Communio vero
ↄſonat euãgelio. In tertie dominice euãge
lio dicẽs dñs. volo. mũdare. benignitatem ⁊
partem ſue diuinitatis oſtẽdit. vñ leproſus
mũdatꝰ q̈ chorau la tam angelos q̈ȝ homi
nes ad dñm adorãdũ inuitat dicẽs in ĩtroi
tu. Adorate dñm ⁊ ĩ graduali Timebũt gẽ
tes. in alleluia vero et ĩ offertorio dicẽs. dex
tera dñi cãm reddit Cõmunio ↄſonat euã
gelio Ecce q̈ȝ euidẽter ĩ his tribꝰ dñicalibꝰ
officijs diuinitas apparet. q̄ vt premiſſũ eſt
tres ſũt. q̈a tribꝰ ãnis dñs predicauit. Sũt
q̈ȝ nõnulli q̄ totũ huiꝰ temporis ſpaciũ ſcȝ
a natali vſqȝ ad purificationem aſcribunt
ĩfãtie ſaluatoris. ideoqȝ nõ debẽt ĩ eo vt aiũt
fieri commemoratiões ſãctorũ. maxime de
cruce. ne obijciat. ne coquas edũ ĩ lacte ma/
tris Et propter hoc etiam ĩ vigilijs noctur
nis de nouo legit teſtamẽto. propter pñtem
vitam eiuſdem hoĩs xpĩ quam dies iſti ſi
gnificant. Magnꝰ quoqȝ preco vel prece/
ptor ſancte nouitatis paulꝰ. ĩ legẽtium ma
nꝰ accedit. qui cũ veteri legenouam confe
rens grãm legem ſanctorũ deprimebat. et le
gem fidei cũ palma iuſticie ſbleuabat. Etẽ
hoc tempꝰ q̄dam q̈dragesima chriſti con/
ſtans ex duobus perfectis numeris ſcilicȝ
ex ſenario duplicato et. xxviij. Duplicatas ſe
narij duplicẽ ſignificat pfectionẽ ſcȝ hũani
tatem corpis ⁊ diuinitatẽ aĩe. vnitas maio/
ris numeri pfecti diuinitatis vnitatẽ Ideo
ſic in. xij. diebꝰ. ſcȝ q̄ ſũt inter natale ⁊ appari/
tionẽ. iubilat đ apparitione humanitatis. ſic
in. xxviij. q̄ ſũt ab apparitione vſqȝ ad purifi
cationẽ. de apparitione diuinitatis Hãc q̈/
dragesimã cũ gaudio celebramꝰ quia xpĩ ĩ
carnatio fuit gaudiũ angeloꝝ et hominum
Poſt quã quadrageſimã ſequit ypapanti
i. pſentatio domini in templũ. p quã excita/
mur ad p̄ſentandũ nos deo prĩ. Quadragĩ
ta ergo dies pñtem ſtatũ demonſtrant ec/
cleſie vbi p q̈ttuor mundi ptes ſatagimꝰ vt
decalogũ impleamꝰ. i. iuſte et pie viuamus
in hoc ſeculo expectantes beatã ſpem ⁊ ad/
uentũ glorie magni dei. in qua preſentatiõe
apparebit nobis dominus glorioſus. Et ĩ
his diebus cantatur vſuſ. quoniam edifica
uit dominꝰ ſyon et videbitur in gloria ſua.
Inde eſt etiã ꝙ ſicut premiſſũ eſt circa ypa
panti merito cantat introitus. Adorate q̈a
tunc erit nobis facie ad faciem manifeſtũ
choros angeloꝝ dñm adorare.

De dominica quarta poſt epi phaniam.

QUarta domĩca poſt epiphaniam nõ habet prop̄
um officium. quia nõ ſemp ſũt
q̈ttuor ſeptimane vſqȝ ad ſeptuageſimam.
Habet tamẽ euangeliũ propriũ quod eſt.
Aſcendente ieſu in nauiculã ⁊c. et eſt math.
viij. ca. ⁊ habetur ibi quomodo dominꝰ mi
tigauit ⁊ ſedauit tempeſtatẽ maris. et dixit
diſcipulis ſuis Cur timetis modice fidei. q̄
ſi diceret Modica fides eſt cauſa timoris ⁊
tẽpeſtatis cordis. qui eĩ habet caritatẽ nihil
timet. et hanc hȝ qui verã fidẽ habet. ⁊ ideo
de caritate eſt epl'a. Nemini enĩ quicq̈ȝ debe
atis. niſi vt inuicẽ diligatis ⁊c. que eſt ad ro.
xiij. c. Euangeliũ ſignificat ꝙ ſi xp̄s dormit
in nobis tempeſtas orit. qui enĩ hȝ fidem hȝ
deũ. Vñ augꝰ. Fides in te. ⁊ xp̄us in te. dor
mit igit xp̄s in nobis q̄ñ in nobis torpet fi/
des. et tunc orit tempeſtas temptationũ in
cordibus. Redit autem tranquillitas. ſi ex
citatur fides que excitatur per caritatẽ. Et
ideo in epiſtola diei huius dicitur Non oc
cides. diliges proximũ tuum ſicut teipſum
Fides enim et caritas ſerenitatem faciũt in
mente hominis His tribus ſentencijs hoꝝ
triũ euangeliorum reformatur homo om/
nibus modis. Primo enim mundatur ſic
leproſus. Secundo ſedatur tempeſtas tem
ptationũ. Tertio fiũt nuptie in corde ipſiꝰ

Sed primo ponitur euangeliũ de nuptijs. quia dignior eſt ille ſtatus. et ſũt ibi tres ſtatus in homib⁹ ſm augmentũ manifeſtationis chriſti

De dominica quinta poſt epiphaniam.

Euangeliũ quinte dominice poſt epiphaniam ſumitur de math. Confitebor tibi pater celi et terre ⁊c. in quo oſtendit quibus deus ſe manifeſtat. ſcʒ puulis et manſuetis Unde dicit. Et reuelaſti ea puulis Et poſt Uenite ad me omnes q̃ laboratis ⁊c. Et huic conuenit epiſtola ad col. iij. c. Induite mãſuetudinem et pietatem ⁊c. i. induite vos noua veſte. vt cũ nouo rege noui ſitis. Noua enim fecit dominus omnia Alie vero eccleſie legunt euangeliũ Simile eſt regnũ celorũ qđ eſt math. xiij. ca.

De dominica ſexta poſt epiphaniam

Sexta dominica quia raro contingit non habʒ aliquid proprium niſi orationes tãtummodo. ſed ea a duabus precedentibus mutuatur

De dominica ſeptuageſime

Poſt tempus renouationis ſequitur tpũs deuiationis. ſcʒ tempus pñie. qđ eſt ſeptuageſima. Uiſa nãqʒ via que ducit i bethleem ſupiorẽ. p ſtellã. i. p fidem. penitet hõ q deuiauit ab illa Prenotandũ eſt q ſeptuageſima inſtituta fuit pp̄ter tria. Primo pp̄ter redemptionẽ ſabbati vel ſm alios q̃nte ferie. in qua ſancti patres ſtatuerant ieiunari. put iam dicetur Sc̃do pp̄ter repñtationẽ. quoniã repñtat. lxx. annos babilonice captiuitatis. put iam dicet. Tertio pp̄ter ſignificationẽ. quoniã p hoc tp̄s ſignificatur deuiatio exilium et tribulatio totius humani generis ab adam vſqʒ ad finem mundi. quod quidem exiliũ ſub reuolutione ſeptẽ dierum peragitur. et ſub ſeptẽ milibus ãnorum includitur. per ſeptuaginta enim dies lxx. centenas annoꝝ intelligim⁹. Siquidẽ ab initio mundi vſqʒ ad aſcenſionẽ dñi ſex milia annoꝝ ꝯputam⁹. et tũc vero quicq̄d temporis ſequitur vſqʒ ad finẽ mundi ſub ſeptimo millenario ꝯprehendimus. cui⁹ terminũ ſolus deus nouit. quia hoc deus pat̃ i ſua poſuit poteſtate Nec mireris de eo qđ dictũ eſt de ſex milibus annoꝝ. diuerſimode eteñi anni ipſi cõputantur Nã et alij dixerunt q ab origine mundi fuerunt ſolum quinqʒ milia et ducenti anni vno minus vſqʒ ad chriſti natiuitatem. vel ſm alios vſqʒ ad paſſionẽ. ſm alios vero vſqʒ ad baptm eius. Alij dixerũt q ab adam vſqʒ ad natiuitatẽ xp̄i ſm carnẽ ꝯpleta fuerunt quinqʒ milia ducenti. xxviij. anni. In hiſtorijs legitur q ſm ſeptuaginta interp̄tes ab adam vſqʒ ad. xv. annum imperij iulij ceſaris computantur anni quinquies mille ducenti viginti quinqʒ. ſed ſm hebraicam veritatẽ q̃tuor milia. Cõputatio tamen ſex miliũ annoꝝ a methodio poti⁹ miſtice q̃ʒ cronice ẽ vera inuenta Chriſtus igit in ſexta mundi etate nos ab hoc exilio in ſpe eterne retributionis reddita innocentie ſtola p baptiſmũ eripuit. ſed conſũmato tp̄e noſtri exilij vtraqʒ ſtola pfecte decorabit vt iã dicet Sciẽdum ãt eſt q quinqʒ ſũt ſeptuageſime. Prima eſt ſeptuageſima annorũ. ſcilicet iudaice captiuitatis. in qua fuerunt iudei captiui in babilone. lxx. annis. De qua hieremias dic̃ Trademinin manu hoſtili et ſeruietis nabuchodonoſor ſeptuaginta annis. Et ẽ ſic conſtruẽdum. Tradimini in manu hoſtili ſcʒ nabuchodonoſor. ⁊ ſeruietis. lxx. ãnis Non enĩ nabuchodonoſor vixit tot annis Secunda eſt ſeptuageſima dierum que incipit in hac dominica qua cãtatur circundederunt et terminatur in ſabbato in albis. ſm alios in paſcha. vt iam dicet. Tertia eſt ſeptuageſima pegrinationis noſtre. ſ. totũ tp̄s huius vite. quod ſeptem dieꝝ reuolutõne agitur. Quarta eſt ſeptuageſima hebdomadaꝝ. que ſimiliter incipit a circũdederũt

ſed terminatᷣ in ſabbato quo cantatᷣ ſitiẽtes.
Quĩta eſt ſeptuageſima etatũ .ſ. ſeptẽ etateſ
quaꝝ ſex ſũt morientiũ et ſeptima quieſcen
tiũ. Haꝝ aũt ſeptuageſimaꝝ due ſũt figura
tiue. ſcꝫ ſeptuageſima etatũ. ⁊ ſeptuageſima
nrẽ ꝑegrinationis. Tres ſũt figurate. ſcꝫ ſe/
ptuageſima annoꝝ dieꝝ et hebdomadaruꝫ
De vltimis duabꝰ ꝑmo dõm ẽ. Nã ſeptua
ſima hebdomadaꝝ figurat ſeptuageſimaꝫ
etatũ. vt hebdomada ꝓ etate ponatᷣ. Ipĩ ẽ ꝙ
ĩ ſeptĩa etate aĩe fideliũ requieſcũt. licet q̃dã
ad tp̃s ſint in purgatorio. Et idcirco ĩ prin
cipio ſeptĩe hebdomade cantatᷣ. Letare hie/
ruſalẽ vbi ponũtur tria ṽba leticie. ſ. letare
gaudentes ⁊ exultetis. q2 ſctĩ in ſeptĩa etate
gaudẽt de viſione trinitatis. Et ſm qđ viſũ
ẽ doctoribꝰ. iuxta ſeptuageſimã hebdoma/
daꝝ facte ſũt ille denoĩatiões. ſcꝫ ſeptuageſi/
ma. ſexageſima. quĩquageſima ⁊ q̃drageſiã.
Vñ ſeptuageſiã dicta eſt. q2 ſeptĩa ẽ ab illa
in q̃ cãtatᷣ letare hieruſalẽ. ſexageſiã q2 ſexta
ab illa. quĩquageſima q2 quinta eſt ab illa.
quadrageſima quia eſt quarta. Et ſi forte
queratᷣ q̃re nõ đr triceſima q̃ ẽ tertia ab illa.
Rñdetur ꝙ ſm varios varie incboatᷣ abſti
nẽtia. Nã reglãres ĩcipiũt ieiunare a ſeptua
geſima grecĩa ſexageſiã. clericia quĩquage/
ſima. tota militia xp̃iana a q̃drageſiã addi/
tis q̃ttuor diebꝰ hebdomade p̃cedẽtis Sed
videtᷣ potiꝰ debere dici ſeptena. q̃ꝫ ſeptuage
ſima. q2 ſic dictũ eſt nõ ſũt niſi ſeptẽ hebdo
mađ a circũdederũt me. vſqꝫ ad ſitiẽtes Sꝫ
idcirco hoc fit vt hec ſeptuageſiã aliq̊ mõ re
ſpõdeat ſeptuageſime iudaice captiuitatis
ſicut eñ multi ex illis autoritate cyri qui co/
gnoĩatus eſt xp̃s in patriã redierũt. et ĩ fi/
ne oẽs. ita ⁊ añ finẽ ſeptuageſime etatũ q̃ ꝑ
ſeptuageſimã hebdomadaꝝ figuratᷣ. multi
ad patriã ꝑ xp̃m redeũt. ⁊ tãdẽ oẽs redibũt.
Aiunt etiã quidã ꝙ ſeptuageſiã ſic đr q2 hꝫ
exordiũ. lxx. dieꝝ q̊s ꝯtinet. ſexageſiã q2 habꝫ
initiũ ſexaginta dieꝝ q̊s ꝯtinet ⁊ ſic de quin
q̃geſima ⁊ q̃drageſiã Nũc dicamꝰ de tribꝰ
ꝑmis. Nẽpe ſeptuageſima dieꝝ repñtat ſe/
ptuageſimã ãnoꝝ. et figurat ſeptuageſimã
ſiue tpũs nrẽ ꝑegrinationis. de q̊ iam dicetᷣ
Viſũ eſt ãt magno impatori karolo. ꝙ ſe/
ptuageſima ſexageſiã. quĩquageſiã et qua/
drageſima nõ ꝓpter numerũ ſic denomĩnẽ
tur. nõ eniꝫ ſeptuageſima ſunt. lxx. dies. ſed
tãtuꝫ. lxiiij. nec a ſexageſima vſqꝫ ad paſcha
ſunt ſexaginta dies. ſed tantũ quinquagin
ta tres. ſed ſic dicta ſunt propter conſequen
tiã numerandi hoc modo. quia eñ in lege
preceptũ erat vt primicie et decime darẽtur
deo. placuit ſanctis patribus ſoluere decĩaſ
dierum conſtituentes pro huiuſmodi deci/
mis quadrageſimã. nã ab officio inuocauit
vſqꝫ ad paſcha dẽptis dñicis diebꝰ ſũt trigĩ
ta ſex dies qui ſunt decima tricentaꝝ ſexagin
ta dierum ex quibus annus conſtat. Sup
ſunt tñ quinqꝫ dies in anno q̇ videntur re/
manere indecimati de quo dicetur ſub q̃r/
ta feria quinquageſime. Et eſt vocatũ tem
pus illud quadrageſima. que habet ſex ſep/
timanas ꝑut dicetᷣ ſub pĩa dñica quadra/
geſime. Theleſphorꝰ vero papa ⁊ greg̃. vo
lentes ꝙ clerici aliquid adijcerent ad penſũ
ſancte religionis. ⁊ vt pluſqꝫ layci ieiunarẽt
adiecerunt ſeptimã ſeptimanã. et vocatum
eſt tpũs illđ q̃nquageſima ꝓpter duas cau
ſas ſcꝫ q2 quĩquaginta dies ſunt ab eſtomi
chi. vſqꝫ ad diẽ ſanctũ paſche. et etiã propter
conſequentiã numerandi. Naꝫ poſt q̃dra/
ginta ſequitur quinq̃ginta. Preterea ſicut
ꝑ ſex hebdomadas ſex miſericordie opera ĩ/
telliguntur ſic et ꝑ ſeptẽ hebdomadas ſeptẽ
modi ſiĝficantur quibus crimina remittũ
tur ſcꝫ per baptiſmũ. ꝑ martiriũ per elemo/
ſinas. ꝑ indulgentiã. ꝑ p̃dicationẽ. ꝑ carita/
tẽ ⁊ ꝑ penitentiã. Poſtea vero quia prius
ſtatutũ erat ꝑ greg̃. ij. ſiue iuniorẽ. ꝙ chriſti/
ani deberent quinta feria ieiunare. melchia
des papa inſtituit ꝙ nemo ieiunaret in quĩ
ta feria ſicut nec in prima. vt ſicut ꝑma feria
ſolẽnis erat propter dñi reſurrectionẽ. ita et
quinta feria eſſet ꝓpter eius cenã ⁊ aſcenſio
nẽ Vñ adhuc die ipſa lautius ꝓcuramur.
Et idcirco placuit ſanctis patribus addere
octauã hebdomadã in redẽptionẽ quinta
rũ feriaꝝ. et vocatũ eſt tp̃s illud ſexageſima
ꝓpter conſequentiã numerandi. Nã ſicut
quĩquageſimus numerꝰ quadrageſimũ/
ita ſexageſimꝰ quinq̃geſimuꝫ comitatᷣ. Si.

enĩ oẽs q̃ntas ferias ⁊ p̃mas id eſt dies dñi
cos ſubtraxeris ab hoc tp̃e. tãtũ quadragĩ-
ta dies ieiunabiles reſtãt. in quibꝰ nõ tãtũ
decimas ſolues. ſed ieiunij dñici numerũ i-
plebis. Inno. qȝ papa inſtituit ne ſabbato
ieiunaret. eo q̄ dñs in ſabbato in ſepulcro
quieuit in ſignũ noſtre future quietis i qua
oĩs afflictio a nobis excludet. Ideo etiã ſta-
tuerũt melchiades ⁊ ſilueſter pape. ne ꝓpter
abſtinẽtiã ſexte ferie natura nimis debilita
ret. et idcirco addita eſt nona hebdomada ⁊
vocatũ eſt tp̃s illõ ſeptuageſima. ſiliꝰ ꝓpter
ↄſequẽtiã numerãdi. Nã ſi ſubtraxeris ab
hoc tp̃e oẽs p̃mas ferias ⁊ quĩtas et ſabbata ⁊
diẽ paſche nõ reſtãt tibi niſi trigita ſex dies.
q̃ ut dictũ eſt ſũt decima dierũ. Incipit autẽ
ſeptuageſima a merore. ⁊ terminat̃ i leticia.
ſicut et pñia quã ſigñficat ⁊ ſicut pſalmi peni
tentiales. Itẽ ptẽ hȝ in triſticia ⁊ ptẽ i leticia
ſemiplena. quoniã q̃ cũ pñia tranſeũt pcipi
unt. vitã eternã. aĩaꝝ beatitudinẽ. vel ſaltem
certam in purgatorio expectationẽ. Itẽ in-
cipit a dominica ⁊ terminat̃ in ſabbato. eo
q̄ a mãſione padiſi nrã captiuitas inchoa-
uit. ⁊ vſqȝ ad futurã requiẽ pdurabit. Vel
q̄ꝛ q̃ p peccatũ a dño nrõ receſſimꝰ p pñiam
ad requiẽ reuertemur. ⁊ terminat̃ ſabbato i
albis. Et ſic extẽdit̃ p decẽ hebdomadas. q̄ a
p decalogũ ad leticiã puenit̃. Rurſus inci-
pit a februario. iuxta zachariã. j. ca. q̃ dicit q̄
in vndecimo mẽſe ſabbaoth. in ſecundo an-
no darij factũ eſt ad eũ v̓buȝ dñi. Sabaoth
q̃dem nrã lingua v̓ptit̃ in v̓gaȝ. ſonat enim
auſteritatem ⁊ correctionẽ. q̄ꝛ in hoc tp̃e. lxx. d.
peccatis p q̃ ſumꝰ a dyabolo captiuati nos
corripe ⁊ emẽdare debemꝰ. Verũ ſexageſiã
in quarta feria in albis. quinq̃geſima in die
paſche. q̃dragesima in cena dñi terminãtur
nã duo dies q̃ ſequũt̃. ⁊ q̃ttuor q̃ ſumpti ſũt
de q̃nquageſima ſupplent locũ ſex dieꝝ dñi-
caꝝ vt ſic rñdeamꝰ p modulo nr̃i ieiunij ie
iunio dñi. q̃ ieiunauit. xl. diebꝰ. A ſeptua
geſima quippe vſqȝ ſabbatũ in albis ſũt. lxx.
dies. ⁊ a ſexageſima vſqȝ ad quartã feriam
in albis ſũt. lx. dies. ⁊ ſic de alijs. Decebat enĩ
ut ſicut tres fuerũt iſraelitici pp̃li de captiui
tate reuerſiones. p̃ma ſub zorobabel. ſecũda
⁊ tertia ſub heſdra vt iam dicet̃. ſic et nos no
ſtra pctã deflẽtes. ⁊ de pctis miaȝ ĩplorãtes.
tres faceremꝰ terminationes. ſ. in ſabbato i
q̃rta feria. ⁊ in paſcha. vt reuerteremur ad
gl̃am triũphãtes. ⁊ quartã in cena dñi ꝓpt̃
quattuor euãgelia p que in his iformamur.
Sũt autẽ ſex dies inter p̃ncipiũ ſeptuageſi-
me ⁊ principium ſexageſime et ſex inter pri-
cipium ſexageſime ⁊ quinquageſime et ſex
inter principiuȝ quinquageſime et quadra
geſime. Inter finẽ vero ſeptuageſime ⁊ ſexa
geſime duo. ⁊ inter finẽ ſexageſime ⁊ q̃nqua
geſime duo ⁊ inter finem quĩquageſime ⁊
q̃dragesime duo ſimiliter. Et ita habemus a
p̃ncipio vnũ ſenariũ. ⁊ duos ſenarios. A fi-
ne v̓o hẽmꝰ duo. et duplex binariũ. Quid
hoc figuret alcuinꝰ oſtendit dicens q̄ vna fu-
it mors xp̄i ſcȝ mors corpis quã p vnum ſe
narium ſignificamus. Et mors noſtra du-
plex eſt. ſcȝ aĩe et corpis quã ſignificamꝰ per
duos ſenarios. chriſtus aũt p vnã ſuã mor
tem duplam nrãm deſtruxit. Iteꝝ vna fuit
reſurrectio chriſti. ſ. reſurrectio corpis quaȝ
ſignificat vnꝰ binarius. Et nrã reſurrectio
dupla eſt. ſ. reſurrectio aĩe a peccato ⁊ corpiſ
a corruptione. quã ſignificat duplex bina-
rius. et chriſtus ſua ſimpla reſurrectiõe du
plã nrãȝ muniuit. Septuageſima ergo tẽ-
pus iudaice captiuitatis rep̄ſentat. Siqui-
dem nabuchodonoſor pp̄lm iudaicũ a hie-
ruſalẽ in babilonem duxit. et. lxx. annis opi-
bus duris afflictus eſt. vbi in organis et ci
tharis et alijs inſtrumẽtis ſicut ↄſueuerat
in hieruſalẽ nõ cecinit dicens. Quõ canta
bimꝰ canticuȝ dñi in terra aliena. Imo ve-
ſtibus miſerie fuit vſus. Finitis v̓o. lx. ãnis
cyrus q̃ et xp̄us dicitꝰ ẽ regeȝ babilonicũ ſub-
iugauit pp̄loqȝ redeũdi licentiã ↄceſſit. Vñ
ps ſub ieſu magno ſacerdote cuȝ zorobabel
ad patriã rediens templũ hieroſolimis cuȝ
gaudio reedificauit. ps ãt in captiuitate re
manſit vſqȝ ad ↄpletionẽ. lxx. annoꝝ. q̃bꝰ ex-
pletis ſub dario ⁊ aſſuero. et q̃daȝ ſub heſdra
⁊ q̃dã ſub neemia feliciter reuerſi ſunt. ⁊ tũc
duplex gaudiũ habuerũt. Sane miſtice na
buchodonoſor eſt diabolꝰ. babilonia mun
dus vel infernus. hieruſalẽ padiſus. pp̄ls ge

nus humanũ. Nabuchodonoſoꝛ a hierlm
pplm captiuauit. ⁊ dyabolꝰ genꝰ humanũ
a paradiſo in hũc mundũ vel in infernũ deie-
cit. vbi. lxx. annis illũ affecit. vel qꝛ pñs vita
vij. dierũ curriculo voluit̃. vl' qꝛ ſeptẽ milibꝰ
annoꝝ includit̃. put iam in pncipio dictũ
eſt. Populꝰ cantica leticie ſuſpẽdit. ⁊ genꝰ
hũanũ a canticis exultationũ in deũ ſiluit.
pplꝰ veſtibꝰ miſerie vſus fuit. ⁊ genꝰ huma
nũ veſtimẽto maledictõis opꝑtũ fuit. iuxta
illud. Fiat ſicut veſtimẽtũ q̃ opit̃. Populꝰ
poſt. lxx. ãnos. ſub ieſu rediit. ⁊ genꝰ hũanũ i
vj. etate p ieſũ verũ ſacerdotẽ remeauit. Qui
dã ſub heſdra. q̃dam ſub neemia redierunt.
Heſdra ſiterptat̃ adiutoꝛ. neemias ꝯſolatoꝛ.
qꝛ oẽs vere fideles finita huiꝰ tꝑis captiui-
tate. p xp̃m adiutorẽ ⁊ p ſpũm ſanctũ ꝯſola-
torẽ ad patriã ſũt redituri. ⁊ tũc duplicatũ
gaudiũ habebũt in glorificatione corporis et
aĩe. ¶ Rurſus ꝯ oĩa repñtat eccl'a a ſeptua
geſima vſqꝫ ad ſabbatũ in albis. qꝛ enĩ pplſ.
iſrael ſiue genꝰ hũanũ deiectũ fuit in miſeri
am. idcirco incipit. circũdederũt me gemi-
tus mortis. Itẽ qꝛ ille ſiluit a cãticis leticie.
idõ eccl'ia cantica leticie. ſcꝫ all'a ⁊ gloria in ex
celſis deo. ⁊ te deũ ſubticet. Adhuc qꝛ pplſ ꝑ-
didit veſtẽ vtutũ. ideo eccl'a veſtibꝰ cultiori
bus ⁊ ſolẽnibꝰ vtpote dalmaticis ⁊ tunicell'
⁊ hmõi. q̃ ſũt veſtes leticie. nõ vtit̃ ſed ponꝰ
lugubribꝰ. In cibis q̃ꝫ vicꝫ. ieiunãdo triſti-
ciã repſentamꝰ. Vñ zacharie. vij. Cũ ieiu-
naretis p hos. lxx. annos. nunq̃d ieiunium
ieiunaſtis mihi. Ideoqꝫ primã hebdoma-
dã greci ieiunio ſanctificant. Itẽ qꝛ ille an-
no. lx. p cirũ q̃ xp̃s dictꝰ eſt reditũ in patriã
⁊ liberatõnẽ a ſuitute recepit. ſic ⁊ nos in ſe
xta etate ſeculi ſumꝰ p xp̃m a ſeruitute dya-
boli redẽpti. nobiſqꝫ reddita eſt innocentie
ſtola p baptiſmi regeneratõez. Ideoqꝫ i ſab
bato ſancto vnũ all'a cãtamꝰ. iã ſpe quietis
eterne ⁊ recuperationis patrie gratulãtes. Et
ſicut pplſ ille cũ zorobabel repatriauit. pplſ vo
in captiuitate remãſit. ſic et pplſ fideliũ defun
ctoꝝ cũ xp̃o ſurrexit. pplſ in expectationis cõ
ſolatione remãſit. Sed et qꝛ graues fuerũt
labores illoꝝ q̃ in hierlm ſunt reuerſi. in lõ-
gitudine vie. et in apparatu reditꝰ. idõ et nos
in pñti eccl'a laboramꝰ ⁊ ingemiſcimꝰ. ⁊ tũc
ſtatim poſt all'a cantamꝰ tractũ. Laudate
dñm. q̃ laborẽ ſignificat. dꝛ tñ de laude dñi
ꝯgratulando ꝓpter reſurrectõnẽ. Illi qꝫ cũ
leticia redeuntes in itinere vexabant̃. ⁊ nos
p totã hebdomadã paſchalẽ graduale cum
all'a cantamꝰ. p graduale laborẽ. p all'a gau
diũ deſignantes. Deinde illi oẽs ꝯpleto an
no ſeptuageſimo ad patriã ſũt reuerſi. ⁊ ple
nã ſuſceperũt leticiã. ⁊ nos ſabbato in albis
q̃ vt pmiſſũ eſt ſeptuageſima terminat̃. du-
plex all'a cantamꝰ ſignificantes qꝫ finito exilij
nr̃i tꝑe captiuitatis abſoluet̃. ⁊ ſtola gemina
bit̃. Hoc igit̃ tꝑe leticie cantica ſubticentur.
vt pmiſſũ eſt. de quibꝰ dꝛ hiere. vij. Faciã
q̃eſcere vocẽ gaudij et leticie. vocẽ ſponſi et
ſponſe. Siquidẽ ſponſus a nobis abiit. Cũ
igit̃ ſtatim eccl'e nodũ redempte recolimus
et noſtrũ incolatũ plangimꝰ. merito all'a d'
ponimꝰ. qd ſpãliter illã gl'iam ſignificat de q̃
dꝛ in pſalmo. Exurge gl'ia mea. exurge pſal
teriũ cũ cithara. exurgã diluculo. Nã pe gl'a
pris ẽ filiꝰ. q̃ citharã noſtre hũilitatis aſſũ-
ſit. quã in paſſione fractã p reſurrectionem
in pſalteriũ reformauit. Nõ dicunt̃ etiã alia
cantica leticie. tũ qꝛ hꝫ tꝑe repreſentat̃ eccleſie
ſtatus. non dũ p xp̃m redempte. et hec canti
ca ſũt ad xp̃m ſpecialiter ꝑtinentia. tũ q̃a in
ipſo tꝑe nos peccatores repreſentamꝰ. et in
ore peccatoris nõ bene reſonant pconia ſal
uatoris. Verũtamẽ canticũ triũ pueroꝝ et
gloria patri ⁊c. nõ ſubticet̃. qꝛ nunq̃ꝫ fuit ali-
qd tempꝰ in quo nõ fuerint aliqui trinita-
tis cultores. Leo papa dicit. qꝛ ideo hinnos
illos ſcꝫ all'a ⁊ gloria in excelſis q̃s angeli cã
tauerũt in ſeptuageſima intermittimꝰ. qꝛ a
peccato veteris hoĩs. a ꝯuentu angelice iu-
bilationis expulſi in huiꝰ miſere vite babi-
lone ſup flumina eiꝰ ſedemꝰ ⁊ flemus dum
recordamur illius ſyon in q̃ deũ decet hym
nus. A ſeptuageſima ergo qñ ꝓthoplaſtꝰ
lapſus eſt. recitare all'a ⁊ gl'ia in excelſis i ec-
cleſia. ix. hebdomadibꝰ. ſ. vſqꝫ in paſcha int̃
mittimꝰ. vbi xp̃c reſurgẽs a mortuis triſtici
am nr̃ã ꝫ vtiti gaudiũ. ⁊ all'a nob reddit. De
hac etiã dictũ eſt in ꝓhemio huiꝰ pris. Que
cantica leticie dicãtur in feſtis q̃ occurrunt

in ſeptuageſima. dicet̃ in ꝓhemio. vij. ptis.
Incipit gᵒ ſeptuageſima a merore. ⁊ i gau/
dio terminat̃. vt p̃miſſũ eſt. ¶ Et nota. ꝙ in
ſabbato p̃cedẽti ſepe ⁊ fere ꝑ oĩa cantuũ offi
cia allã iterat̃. ꝑ eo ꝙ illud diligim⁹ ⁊ in the/
ſauro cordis recõdim⁹. ſicut amicũ iter lon
ginquũ ꝓfectuꝝ ſepe amplectimur ⁊ ei⁹ os
faciẽ ⁊ cetera oſculamur. Burſus iõ allã in
ſabbato a d veſpas geminat̃ ſeu multiplicat̃
quoniã in lapſu a de quierat in magna q̃e/
te gaudiũ ꝑdidim⁹ ſed aĩabus in requie re/
cupam⁹. et corpibus in reſurrectione deni/
q3 geminabim⁹. Quidã aũt in ipſo ſabba/
to dimittũt allã ad ſextã. quidã ad nonã. q̃/
dam ad veſpas. q̃dã v̓o ad nocturnos hui⁹
dñice ⁊ quidã ad p̃mam dñice diei. q̄ varie
tas ꝓuenit ex diuerſitate inceptionis diei. de
qua in ꝓhemio. vij. ptis dicet̃. Becti⁹ tñ di/
mittit̃ in veſperis. q2 tũc dies incipit q̊ ad di
uina officia. q2 nox p̄ceſſit. dies aũt appropi/
q̃uit. ⁊ hoc etiã ſtatuit alexander papa. ij. vt
ei⁹ geminatio ad finez p̄cedentis tpis puĩe
quã laus ſequit̃ angelica referat̃. ⁊ ei⁹ depo
ſitio luctui ſequẽtis tpis aſſignet̃. Vñ ⁊ que
dã eccl'e deponũt allã cum gaudio magno.
alie cũ gemitu et ſuſpirio. Illi repñtant fu/
turã reparationẽ. iſti de padiſo eiectionem.
¶ Ceteꝝ q2 hoc tp̃s meroris eſt. nõ dicunt̃
cantica angeloꝝ. ſed hoim. Vñ ꝓ depoſito
allã dicit eccl'a in p̃ncipijs horaꝝ. Laus tibi
dñe rex eterne glie. nõ ꝙ equipolleat. allã eĩ
ẽ vox angelica. iſta humana. Illa hebraica.
et ideo dignior. iſta latina. ⁊ iõ min⁹ digna.
In antiphonis ⁊ reſponſorijs dicũt q̇dam
in eternũ. In miſſa v̓o ꝓ allã dicim⁹ tractũ.
Hec fit ꝯmutatõ in hebraicã linguam q̄ ſic
hiero. ait ſup eſaiam. greco ſmone opulen
tior eſt. nec in greca q̄ latina ditior eſt. Sz in
latina allã ꝯmutat̃ q̄ oĩbus paupior eſt. ad
ſignificandũ paupta tẽ pñtis vite. ¶ Et nota
ꝙ a. lxx. vſq3 ad paſcha ꝑ dñicas noctes duo
pſalmi cãtant̃ ad laudes. ſ. Miſerere mei ⁊c.
q̇ eſt pſalm⁹ penitentialis. in locuz pſalmi
Dñs regnauit. q̇ eſt pſalm⁹ leticie. ⁊ ad pfe/
ctionẽ informat. Et pſalm⁹. Confitemini. ĩ
locũ pſalmi. Jubilate. ⁊ hoc ideo. q2 ꝑ pñiaz
venit̃ ad laudis confeſſionẽ. ⁊ ꝑ timorẽ ad

ſpem. Quiſq3 enĩ in pegrinatione quaz ſe/
ptuageſima ſignificat poſitus timori ⁊ ſpei ẽ
ſubdit⁹. Pſalm⁹ enĩ miſerere. timorez quẽ
optet fragiles peccatores in pñti pegrinatõ
ne de vindicta dei hrẽ deſignat. informans
eos vt pctã ſua plangant. Quia v̓o p⁹ do/
lorẽ cordis ⁊ ꝯfeſſionẽ reat⁹. fiducia accedẽ
di ad dñm habenda eſt. ideo deũ laudãtes
dicim⁹ ad alterutrũ pſalmũ. Confitemini
Burſus pſalm⁹ Cõfitemini dñ̄ Btem pe ad
laudes. ad notandũ pueros debere inſtrui
vt in ramiſpalmaꝝ ſciant laudes dño decã/
tare. q̊niã hic pſalmus ꝓprie ad illũ diẽ pti/
net maxie. ꝓpter illũ v̓ſum. O dñe ſaluũ me
fac. o dñe ⁊c. Vel ideo vt poſt mortẽ ⁊ ꝯfeſſi/
onẽ ꝯſequamur pctõꝝ remiſſionẽ. Dictus
v̓o pſalm⁹. dñs regnauit. ⁊ etiã pſalm⁹ de⁹
deus me⁹ reſpice ⁊ ſequentes hoc tpe dicũt̃
ad p̃mã. ne aliquid de pſalterio p̄termittat̃
qui totũ ſaltẽ in ſeptimana dicat̃. qd̓ totum
in eccl'a p̃mitiua in die legi ſolebat. ¶ Cete/
rũ q2 vt p̃miſſũ eſt ꝑ ſeptuageſimã totũ vi/
te nr̃e ſpaciũ accipim⁹ merito officia dñica
rũ que ſũt a. lxx. vſq3 ad paſcha variãt̃. ꝑ qd̓
notant̃ ordines vite nr̃e. ſeu cuiuſlibet aĩe
fidelis poſtq̃3 peccauit. Per p̃mũ enĩ. ſcz cir
cũdederũt me. habem⁹ aliquẽ peccata cõfi/
tentem. Per ſcd̓m ſcz exurge. habem⁹ eũdẽ
penitentẽ. Per tertiũ ſcz eſto mihi. ipſũ orã
tem et dñm adiutorez ſibi inuocantẽ. Per
q̃rtũ. ſ. inuocauit me. cognoſcim⁹ dñm illuz
audientem ſibi adiutorẽ eſſe. iuxta illd̓. Te
orante dicã. ecce aſſũ. Per quintũ ſcz remi/
niſcere habem⁹ illũ vel credentẽ vel ſperantez
Per ſextũ ſcz oculi mei. intelligim⁹ eũ bone
opationis ꝓmiſſionẽ faciẽtẽ. Per ſeptimũ
ſcz letare hieruſalẽ. vbi de hoc dicetur accipi
mus eum de hac promiſſione exultantem.
et ꝙ etiam requies ſit multis data in hac vi
ta. Per octauum ſcilicet iudica me deus.
videmus eum a deo confirmatum in vir/
tutibus et bonis operibus quod iam confi
denter vult et poſtulat iudicari in conſum/
matione eterna. Per nonuz ſcz domine ne
longe. intelligimus ꝙ iam ſit collocatus in
ordine angeloꝝ. Orat enim ibi habere pſe/
uerantiã. ⁊ ꝙ iſtud totũ valeat adipiſci. ſub

iungit cām. ſcꝫ ꝑ reſurrectionē qḋ habet per decimū officiū. ſcꝫ reſurrexi. de hac etiā ſub dominica quadrageſime dicet.

¶ De officio ſeptuageſime

Nunc de officio ꝑſentis dn̄ice aliq̄ dicam⁹. Sane vt ꝑmiſſū eſt. filij iſrael ſeruierūt. lxx. annis regi babilonis. et poſtea liberati redierunt in hieruſalē. Sic oportet nos ſeruire ipſi tota vita iſta. vel ꝓ culpā ⁊ penā vel ad min⁹ ꝓ penā. ꝓpter qḋ hodie eccła agit pn̄iam tanq̄ꝫ poſita in captiuitate babilonie. i. hui⁹ mūdi. vt qn̄ꝫ liberetᷣ et ꝑueniat ad hieruſalē celeſtē. ⁊ ꝓpter hoc facit ſeptuageſimā. et ideo incipit legere quiq̄ꝫ libros moiſi. q2 iſta vtilitas pn̄ie ꝑ grad⁹ diſtinguitᷣ in illis. Prim⁹ eni liber. ſ. geneſis inſtruit nos ī initialib⁹ pn̄ie. in fide. ſ. ⁊ timore. q̄ ſūt eē penitētie. q2 ꝑ ea ꝯcipitᷣ pn̄ia. In fide aūt nos inſtruit. ſicut et in ſymbolo. Qḋ eni ibi dicitᷣ viſibiliū ⁊ inuiſibiliū dr̄ hic. In ꝑncipio creauit de⁹ celū ⁊ terrā. ſcꝫ celū empireū ⁊ ea q̄ in eo ſūt. q̄ ſūt inuiſibilia. et terraꝫ. i. oīa iſta viſibilia Et ſicut ibi exꝑmitᷣ ꝑſona pr̄is et filij. ſic ⁊ hic in ꝑncipio. i. in filio creauit de⁹ ſcꝫ pater celū ⁊ terrā ⁊ poſtea exprimitᷣ ꝑſona ſpiritusſancti cū dr̄ et ſpūs dn̄i ferebat ſup aq̄s. i. ſpūſſanctus q̄ creauit et regit oīa Inſtruit etiā nos in fide incarnationis. ⁊ paſſionis vt credam⁹ xp̄m in quātū hoīeꝫ paſſū fuiſſe nō in q̄ntū deū. Et hoc p ysaac. q nō fuit imolat⁹. ſed aries Iterū īſtruit nos vt credam⁹. xp̄m datū eē ex grā nō ex meritis ſic̄ fuit yſaac. Inſtruit etiā nos in fide reſurrectionis ⁊ aſcenſionis ⁊ ſpūſſancti miſſionis per ioſeph q̄ poſt venditionē ſublimat⁹ eſt in egypto. diſtribuens triticū ꝑ totū egyptum. ſic xp̄s p⁹ venditionē ſublimat⁹ mūdo diſtribuit triticū v̓bi dei ꝑ ꝑ̄dicatores ſuos ꝑ totū mundū. cui⁹ cā fuit reſurrectio. aſcenſio. et ſpūſſancti miſſio. Incutit etiā timorē per adā. ne nos ꝑ viciū gule ſiue ꝑ īobedientiā eijciamur de paradiſo ſpirituali ſicut ille d̄ paradiſo terreſtri. Et per chayn nos inſtruit. ut caueamus ab homicidio. Et per ciuitates penitus deſtructas. vt caueam⁹ a vicio ſodomoꝝ. ⁊ ab oī vicio ꝑ diluuiū. Iterum a vicio gule ꝑ eſau. q̄ ꝓpter eſū lenticule fuit reprobat⁹ eſt. Preterea q2 in. lxx. recolim⁹ miſeriā nr̄ām. quā ꝓpter pcc̄ā parentū nr̄oꝝ incurrim⁹. ideo libꝝ geneſeos legim⁹ vbi agitᷣ de expulſione ꝑmoꝝ pentū de paradiſo. ⁊ de alijs. de q̄ etiā cantam⁹ rn̄ſoriū. In ſudore vult⁹ tui. ⁊ illud. Ecce adā ⁊c. Id maiorē tn̄ miſeriā deſignādū ꝑus legim⁹ ⁊ cantam⁹ de dignitate hoīs. ſcꝫ q eſt fact⁹ ad imaginē ⁊ ſilitudinē dei. q in paradiſo etiā collocat⁹ eſt. q ſocia ei facta eſt. et q nec mori nec aliquā penā pati poſſet. niſi ex culpa ſua ꝑueniret. ¶ Officiū aūt miſſe eſt. Circūdederūt me. ⁊c. vbi ꝯfitetᷣ eccła ſe eē in pena ⁊ laborib⁹ īflictis ꝓpter peccatū. q̄ ſūt fames. ſitis calor. frigus. laſſitudo. egritudo. ⁊ mors ipa ꝑ prauā ꝯſciāꝫ ⁊ amaritudo. fetor. ⁊ tenebre q̄ les ſūt dolores inferni. Sꝫ ne iſte luct⁹ generet in nobis acccidiā ſiue triſticiā. q̄ mortē opatᷣ. ponit in v̓ſu ꝯſolationē. Diligaꝫ te dn̄e v̓tus mea ⁊c. vt ſic poſſit dicere. Fuerūt mihi lacrīe mee panes ⁊c. Et aduerte. q2 hec v̓ba Circūdederūt me ⁊c. Sunt etiā vox eccleſie ꝑmitiue eplorātis in abel ꝓthomartire ꝑ̄ cētore. cui⁹ ſanguis de terra clamauit ad dn̄m. q̄ aperuit os ſuū ⁊ ſuſcepit eū d̄ manu chayn fris ei⁹. Vn̄ ſtatio eſt ad ſanctū laurentiū. cui⁹ mors p̄cioſa nouo et inaudito genere paſſionis clamauit in celū. ⁊ audita eſt in vniuerſū mūdū Vn̄ ⁊ eccła romana p̄ ceteris eſt autentica martirib⁹. Ne autē eccła deſperet ꝓponitᷣ ei in euangelio triplex ſalubre remediū. ⁊ in epła triplex ꝑmiū. Remediū eſt vt ſi vult ab illis plenē liberari in vinea aīe ſue laboret abſcindēdo vicia ⁊ peccata. poſtea in ſtadio vite ꝑſētis currat ꝑ penitētie opa. deinde viriliᷣ in agone pugnet ꝯ oīa dyaboli temptamenta. qḋ ſi fecerit triplex remediū habebit. q2 laboranti dabitur denari⁹. currenti brauiū. ⁊ pugnanti corona. Verū q2 nō libēter homo ſuſcipit onus pn̄ie niſi videat ꝑmiū oſtēdit premiū ī epła ꝑma ad coꝝ. ix. Neſcitis q2 hi qui in ſtadio currunt. omnes quidem currunt. ſed vnus accipit brauium Eſt enim brauiū premiū currentium per quod ſignificatᷣ beatitudo

eternaa. que eſt premiũ currentiũ in regnuꝫ
eternũ. qđ oſtẽdit vt libenti⁹ agant hoĩes
penitẽtiã. ⁊ vt magis fleant pctã ſua. Vnđ
ps. Sup flumina babilonis illic ſedim⁹ ꝛc.
Et ſicut in curſu exteriori remouẽtur q̄ im
pediũt curſũ. ſicut dicit aplš ſe facere cũ dic
caſtigo corp⁹ meũ. ⁊ in ſeruituteꝫ redigo ꝛc.
q̄ſi dicat. leuigo me. i. leuẽ facio ad h̄ vt poſ
ſim currere. ſic facit eccľa. macerat enĩ carnẽ
ſuã vt remotis oĩbus nociuis ad brauium
vite eterne meli⁹ currere poſſit. Et bñ reſpõ
det ei rñ ſoriũ. adiutor ĩ oportũitatib⁹ ĩ tribu
latione. Tribulatio enĩ oportuna et vtilis
eſt homini. q̊niã facit nos recordari eterno
rũ gaudioꝝ. Nec ſequit̃ allʼa. q̄r ſbticet eccľa
cantica leticie vt p̄miſſũ eſt. Poſt rñſoriuꝫ
ſequit̃ tract⁹ a trahendo dict⁹. et ſuauis au
rib⁹ ſcꝫ De pfundis clamaui ꝛc. ad notãdũ
q̄ in gemitib⁹ et ſuſpirijs trahit eccľa vitaꝫ
ſuã de pfundis peccati vel pene Sed ad cõ
ſolationẽ interponunt̃ vba miſcdie cũ dicit
Quia apud te ꝓpiciatio eſt Sꝫ q̄r nł̄lo mõ
vult eccľia q̄ filij ſui cadant in accidiã. ideo
poſt tractũ ſequit̃ euangeliũ de denario di
urno. i. de beatitu die eterna quã oñdit filijs
ſuis. vt hilariter faciãt pñiam Silẽ ẽ regnũ
celoꝝ homi patrifamilias q̄ exijt p̄io mane
ꝛc. mathei. xx. c. Hõ eſt vinea dei et eccľa quã
q̄libet dꝫ colere ꝑ poſſe ſuo. in alijs ꝑ p̄dica
tionẽ. ⁊ in ſe ꝑ bonã opationẽ. ⁊ ſi bñ colue
rit habebit vitã eternã. q̄ dicit̃ denari⁹. In
denario ẽ imago ⁊ ſupſcriptio. et nos habe
bim⁹ imaginẽ dei et aptã ſupſcriptionẽ. q̄a
erim⁹ et dicemur dij ⁊ filij dei. Vñ ps. Ego
dixi dij eſtis ⁊ f. e. oẽs Seq̄t offertoriũ Bo
nũ eſt ꝯfiteri dño ꝛc. in q̄ monemur laudare
deũ in tribulatione qđ poſſum⁹ facere viſo
denario diurno. Ad quẽ vidẽdũ petit eccľa
illuminari dicẽs in poſtcõmunione. Illu
mina faciẽ tuã ꝛc. Põt etiã ⁊ aliter dici ſm
inno. iij. in ſmone hui⁹ diei. Legit̃ enĩ q̄ oc
cupatio magna creata ẽ oĩb⁹ hoĩb⁹ ⁊ iugꝫ
graue ſup filios ade a die exit⁹ de vẽtre ma
tris eoꝝ vſqꝫ in diẽ ſepulture in matrẽ oĩm.
Siquidẽ mater omniũ hoĩꝫ terra ẽ. et eadẽ
oĩm eſt ſepultura. ꝓpter qđ ille dicebat. Nu
dus egreſſus ſũ de vtero matris mee. et nu
dus reuertar illuc. In p̄miſſ autẽ vbis circa
ſtatũ hũane ꝯditionis tria ꝯſideranda ſũt.
vicꝫ. ingreſſus. pgreſſus. ⁊ egreſſus De pro
greſſu p̄mittit̃. occupatio magna cre. eſt. o. h
et iugũ ꝛc. De ingreſſu ſubiũgit̃. a die exitus
de vẽtre matris eoꝝ De egreſſu ꝯcludit̃. vſꝫ
in diẽ ſepulture in m. o. Sane ĩ quolibꝫ ſta
tu graue iugũ ſup filios ade ĩponit̃. graue
quidẽ in ingreſſu. graui⁹ in pgreſſu. grauiſ
ſimuꝫ in egreſſu. Vñ merito ꝓpheta flebat
dicẽs. Quare de vulua matris egreſſus ſũ
vt videã laborẽ et dolorẽ ⁊ ꝯſũmarent̃ in cõ
fuſione dies mei. Format⁹ eſt enĩ hõ de ter
ra ꝯceptus in culpa. nat⁹ ad penam. Vere
itaqꝫ occupatio magna creata eſt. o. h. ⁊ iu
gũ. g. ſ. f. a. Et beati qui occupãt̃ in bonis. mi
ſeri q̄ in malis. beati q̊ꝫ q̄ iugũ xp̄i portant.
miſeri q̄ iugũ dyaboli. Hanc hũane ꝯditio
nis miſeriã ꝯſiderãs eccľa gemit dicẽs ĩ itro
itu Circũdederũt me ge. ꝛc. In quib⁹ vbis
ꝓpheta recolit lapſũ hũanum. Ne vo p̄ ni
mio dolore deſperet. ideo ſtatĩ ꝯmẽorat mi
ſericordiã creatoris in graduali. Adiutor ꝛc
Occupatõnẽ autẽ honeſtã ⁊ vtilẽ dñs in di
cit in euãgelio opariós ꝯducens vt reddat
illis mercedẽ Inhoneſtã vero et inutilẽ do
cet apoſtolus in epiſtola euitare Neſcitis ĩ
quit q̄ hi q̄ in ſta. cur. o. q. cur. ſꝫ vn⁹ accipit
brauiũ. ſic currite vt cõ. ꝛc. Et ſequit̃ Ego ãt
ſic curro non quaſi in incertũ ꝛc. In tractu
vo De pfũdis ꝛc. ꝓpheta inter iugũ et iugũ
diſtinguit Dicens enĩ Si iniquitates ꝛc. i
nuit iugũ dyaboli. de quo ꝑ ꝓphetã dicitur
Cõputruit iugũ a facie dei. Vñ mox ſbdit
Quia apud te ꝓpiciatio eſt ꝛc. ecce iugũ xp̄i
ſuaue de q̊ vitas inquit. Iugũ enĩ meũ ſua
ue eſt et onus meũ leue. ¶ In ſũma auteꝫ
officiũ miſſe ꝯtinet afflictionẽ in introitu. ie
iuniũ in oratione. bellũ in eplã. auxiliũ ĩ gra
duali. in euãgelio in vineã inducimur. vbi
ꝯpatimur ⁊ ꝯregnabim⁹

¶ De ſexageſima

Poſt ſeptuageſimã
ſequitur ſexageſima. Sicut auteꝫ
eccľa celebrat ſeptuageſimã in mi
ſterio. quia queãdmodũ filij iſrael ꝑ fleuꝫ

exiuerũt et liberati ſũt poſt ſeptuaginta an-
nos de ſeruitute babilonica. ſic et ipſa eccłia
de ſuitute dyaboli. cui optet mõ ſeruire. libe
rata eſt ſaltẽ p penitẽtiã factã in ſeptenario
hui⁹ vite. Sic enĩ in miſterio celebrat ſexa
geſimã. licet enĩ inſtituta fuerit in redẽptio-
nẽ q̃ntaꝝ feriaꝝ. p[illegible] dicnĩ eſt ſub. lxx. fuit tñ
etiã inſtituta pꝑter [illegible]ĝficationẽ. q̊niaꝫ. ſigni
ficat temp⁹ viduitatis eccłe ꝛ illi⁹ merorem.
pꝑter abſentiã ſponſi q̃ pctõꝝ⁹ abeſt p gra
tiã. ꝛ viatoꝝb⁹ p humanitatis pñtiam. Li
cet enĩ xp̃s nobis ſit pñs ſm diuinitatẽ. iux-
ta illud. ꝛ ero vobiſcũ vſqꝫ ad ꝯſumationeꝫ
ſeculi. tñ ſm qđ eſt homo. in celo eſt ſedens
ad dextram patris. Nempe fructus ſexage
ſimus viduis debetur ¶ In ꝯſolationem
aũt illi⁹ abſentie ſponſi. q̃ ad celũ raptus eſt
dant̃ eccłe duo ale. ſcꝫ ſex opum miſcđie exer-
citatio. et decaligi impletio Vñ ſexageſima
ſõat ſeries decẽ. vt p ſex. ſex opa miſericordie
p decẽ decalog⁹ intelligatur. Sexageſima
enĩ ex ſenario et denario ꝯſtat. vt ſicut dñs
poſt opa ſex dieꝝ benedixit diei ſeptime. ſic
poſt pfectõnẽ opum decalogi pueniem⁹ ad
beatitudinẽ eternã. ꝛ dicet̃ nobis. Venite bñ
dicti ꝛc. Et ideo in. lx. legit̃ euãgeliũ Cũ tba
pluria. luce. viij. c. de ſemĩe v̓bi dei. vt hoĩes
ſeminẽt opa miſcđie ad habẽdã illã bñdicti
onẽ Et q2 ſemẽ ĩ plurib⁹ ſuffocat̃. iõ clamat
alta voce in itroitu. Exurge q̃re obdormis
dñe ꝛc. In tertia v̓o dñica ſcꝫ q̃nquageſime
oñdit p quẽ velit liberari ſcꝫ p deũ Vñ in i-
troitu dicit Eſto mihi in deũ ptectorẽ. et q̃a
dñs ppeeſt oĩb⁹ inuocantib⁹ eũ. ſequit̃ libe
ratio in ſequẽti dñica Vñ dicit in introitu.
Inuocauit me ꝛ ego exaudiã eũ Impoſſi-
bile eſt enĩ q̃n ille liberet̃. q̃ a pit p ꝯfeſſionem
pctã ſua. q̃ ſunt dolores ducentes ad infer-
nũ. ꝛ dolet dolore ſatiſfactorio. ꝛ petit a dño
liberari. Quia v̓o pctã hoĩem a deo ſepant
ideo dubitãdo dicit Exurge Itẽ dicit ter ex-
urge in hodierno introitu pꝑter triplices fi
lios Primo enĩ clamat p filijs q̃ temptant̃
p aduerſa. ſed nõ ſuccũbũt vt paul⁹ pꝑt̃ q̊s
dicit p̊mo. exurge q̃re obdormis. i. obdormi
re videris. nõ exaudiendo vel liberando. ꝛ h
facit dñs vt pbeãt̃ et examinent̃ in igne tri-
bulationis. puriores enĩ exierũt tres pueri
de fornace regis babilonis q̃ꝫ intrauerunt.
Vñ nõ dormit ſic h̓ẽt hiere. i. Vigilãtẽ v̓gã
ego video Et dicit dñs ſtatim. Bene vidẽs.
q2 vigilabo ego ſup gre. m. et ſup filios me-
p̃s. Ecce nõ dormitabit neqꝫ dormiet q̃ cu-
ſtodit iſrael Et q̃ꝫtum ad iſtos dicit poſtea
obliuiſceris tribulationis nr̃ẽ. q2 ſinglã ſin-
gulis dñt reddi Secũdi filij ſũt q̃ in pugna
cadunt. et pꝑter iſtos dicit eccłã Exurge ne
repellas in finẽ quare faciẽ tuã auertis Q. d
Oſtende faciẽ tuã et reuertent̃ ad te. Tertij
filij ſunt q̃ p blanda tẽptant̃. nec ſuccũbunt
ſed q2 aduerſa nõ tolerãt piculũ eſt ne pſpa
eos frangant. et pꝑter hoc dicunt. Exurge
dñe adiuua nos. Propter oẽs ſequit̃ Et li
bera nos De h̓ etiã in dñica ſequenti dicet̃.
¶ Epła v̓o Libenter ſuffertis. ij. ad cor. xi. e
hortat̃ nos vt q̃ram⁹ dñm ꝛ deſpiciam⁹ et
ſuſtineam⁹ leſores. ꝛ tanq̃ꝫ h̓ cognoſcentes
dicim⁹ reſponſoriũ Sciant gentes q̊niam
ꝛc. Tractus oſtendit terram ꝯmotam con
ſcĩa pctõꝝ. In euãgelio ergo ſemẽ iacimus
q̊niã in. lxx. in vineã inducti ſum⁹ Eſt autẽ
euãgeliũ. Exijt q̃ ſeminat. ꝛc. ꝛ hic fuit bea-
t⁹ paul⁹. q̃ ſeminauit ſemeꝫ. i. v̓bum dei. Et
pꝑter h̓ fit hodie ſtatio apud ſanctũ paulũ
Et inde eſt q̓ in fine collecte hui⁹ diei dicit̃.
Doctoris gentiũ. ꝛc. Sepe enĩ ſm ſtatiões
officia ordinant̃. vt hodie. Quia enĩ ſtatio
eſt ad ſanctũ paulũ. iõ de eo fit mentio ĩ col-
lecta. Et eodẽ modo ĩ q̃nta feria aute letare
hierłm. et in ſabbato ibi ſequenti. vt ibi dicet̃
¶ Protendit̃ aũt. lx. vſqꝫ ad q̃rtã feriã poſt
paſcha in qua cantat̃. Venite bñdicti filij
pr̃is mei. q2 illi q̃ in opib⁹ miſericordie ſe ex-
ercent audient illud Venite benedicti ꝛc. vt
ipſe teſtat̃. et tunc ſponſe ianua apiet̃. et ſpõ
ſi amplexu fruet̃ Vñ in epłã ãmonet̃ vt ad
inſtar pauli tribulationẽ de abſentia ſponſi
patient̃ expectet. in euangelio vt ſeminatõi
bonoꝝ opum ſemp inſiſtat. ꝛ que q̃ꝫ deſpe-
rans clamauerat. Circũdederũt me ꝛc. nũc
ad ſe rediens petit in officio in tribulatõib⁹
adiuuari. et ab ipſis eripi dicens Exurge et
cetera.

¶ De quinquageſima.

Equitur de quī quageſima. In p̄mis aūt notādū. ꝙ multiplex eſt q̄nquageſimā ſcilicȝ dierum annoꝝ. pſalmoꝝ. pſonaꝝ. et denarioꝝ Quinquageſima dieꝝ triplex eſt Una a dn̄ica iſta vſqȝ ad die᷑ paſche. Alia a paſcha vſqȝ ad pente. de q̄ dr̄ in ꝯcilio aurelian̄. vt ante paſche ſolēnitatē nō q̄nquageſima. ſupplendū eſt. q̄ illa ſeruat᷑ poſt paſcha. ſed quadrageſima teneat᷑ Tertia ab octaua paſcha. i. a ſabbato in alb᷒ vſqȝ ad ſabbatuȝ pꝰ pente. Prima eſt pn̄ie afflictōnis ⁊ abſtinēte. tūc enī hoīes abſtinēt a carnib᷒ ⁊ cōtinent a luxurijs Scd̄a eſt leticie et exultationis Tertia figure ſiue glorie ⁊ glorificatōis Figurat enī octauā etatē vbi vtraqȝ ſtola. ſ. aīe et corpis induemur. ⁊ inde eſt ꝙ duo alleluia in illa q̄nquageſimā cantanꝰ ¶ Quiquageſima q̄ȝ pſalmoꝝ triplex eſt. ⁊ tres ſtatus xp̄iane religionis ſignificat. p̄mꝰ eſt pn̄ie ſcd̄us iuſticie. tertiꝰ laudis vite eterne. ideo q̄ȝ p̄ma terminat᷑ in pſalmo. Miſerere mei deꝰ Scd̄a in pſalmo Miſc̄diam ⁊ iudiciū Tertia in Omnis ſpūs laudet dn̄m. qd̄ ē in fine pſalmi Laudate dn̄m de celis. Hec tres quinquageſime ſignificant dies diluuij. Tot enī diebus. fuit aq̄ ſup faciem terre ſcȝ centū quinquaginta. Ideo ergo tres quinq̄geſimas pſalmoꝝ cantanꝰ. vt deꝰ a tali diluuio ⁊ ab omni pc̄ō nos defendat ¶ In q̄nquageſima v̄o annoꝝ erat annꝰ iubileꝰ qui q̄nquageſimꝰ erat. tanta enī erat ſeptenarij celebritas. ꝙ ſeptīa dies celebrabat᷑. ſcȝ ſabbatū. ⁊ ſeptima ſeptimana vt pente. ⁊ ſeptimꝰ menſis vt ſeptember ⁊ ſeptenariꝰ annus vt iubileꝰ. i. q̄ oēs ſerui liberabant᷑. Si v̄o aliq̄s eſſet q̄ nollet liberari. ſed remanere in ſuitute dn̄i ſui. ducebat᷑ ad poſtes tabernaculi vl̄ templi. ⁊ pforabat᷑ eiꝰ auris cū ſubula. qd̄ erat ſignū ſeruitij. nec deinceps manumittebat᷑ etiā ſi vellet Itē oīa que tellus ex ḡnis ex eo anno pcreabat oībus erant ꝯmunia. nō enī colebat᷑ illo anno. Omnia etiaȝ debita illo anno remittebant᷑. ⁊ poſſeſſiōes alieāte reſtituebāt᷑. put ſub pente. dicetur. Unū iubileꝰ remittens vel immutans interp̄tatur. Per quā recte pn̄ia figurat᷑. p quā vera libertas tribuit᷑ ⁊ a dyaboli ſeruitute liberamur. p eam etiā peccatoꝝ debita remittunt᷑ ⁊ hereditas eterna atqȝ celeſtes manſiones reſtituunt᷑ ¶ Quinq̄geſima ergo pn̄ie tempus ⁊ remiſſionis ſignificat Inde eſt ꝙ hoc tp̄e pſalmꝰ Miſerere mei deꝰ. qui ē quinq̄geſimꝰ. ⁊ eſt pſalmꝰ pn̄ie ⁊ remiſſionis frequentat᷑ et legit᷑ ⁊ cantat᷑ de diluuio Naȝ ſic p diluuiū mūdus purgatꝰ eſt a malis hominibꝰ. ita p pn̄iaȝ purgatur microcoſmꝰ id eſt minor mūdus ſcilicet hō a vicijs ⁊ criminibus. ¶ Rurſus quinquaginta dies in penitentia ducimꝰ. vt in quinquaginta ſequentib᷒ dieb᷒ ſcȝ a paſcha vſqȝ ad pente. q̄s in leticia ſumꝰ acturi nō excedamꝰ quin in die pente. ſpūſſancti grām̄ ſuſcipe mereamur. Finitur eī quinq̄geſima in die paſche q̄ penitentia ad nouitatē vite reſurgere fac̄. ¶ De quinquageſima pſonaꝝ ſermo habetur in geū. Abraā queſiuit a dn̄o ſi. lxx. boni eſſent in pplō nūquid pceret᷑ eis. imo dixit dn̄s poſtea de ſexaginta et quiquaginta. et ſic vſqȝ ad decē ¶ De q̄nquageſima denarioꝝ habetur ſermo in euangelio. vbi agit᷑ de duob᷒ debitoribus. quoꝝ vnꝰ tenebat᷑ cētum denarios ⁊ aliꝰ quinquaginta. ſed de ea nil ad preſens. ¶ Dicitur aūt q̄nquageſima quaſi quiquies decē. ſignificās tempꝰ remiſſionis vt dictū eſt. Quinquagenariꝰ eī numerꝰ ꝯſiſtit ex quinario et denario in ſe multiplicatis Nā qui opa quiqȝ ſenſuū corpis p decē legis mandata moderatꝰ fuerit. ſecure dicere poterit. qd̄ in vltimo die q̄nquageſime ſcȝ ī paſcha cantatur ſcȝ. Reſurrexi et adhuc tecū ſū. ⁊c. Et nota ꝙ theleſphorꝰ et greḡ. pape ſtatuerūt vt clerici īcipiāt a quiquageſima ieiunare. Inſtituta eſt quīquageſima primo pp̄ter ſupplenonē. vt vicȝ ſupplerent᷑ dies dn̄ici q̄ de ieiunio quadrageſime ſubtrahunt᷑. et ſic. xl. dieb᷒ ieiunaret᷑. prout ſub ſeptuageſima eſt dictū. Secūdo pp̄ter ſignificatōnē q̄ ſignificat tp̄ūs remiſſionis vt premiſſū eſt. Tertio pp̄ter rep̄ſentanonē q̄ nō ſolū tempus remiſſiōis ſignificat verū etiam ſtatū beatitudinis rep̄ſen-

tat. Nam in quinquageſimo anno ſerui ef
fiebant liberi vt pmiſſum eſt. et quinqua/
geſimo die a die agni imolati lex data eſt. et
in q̄nquageſimo die a paſcha datus eſt ſpi
ritusſanctus. et ideo hic numerus ſtatū bea
titudinis repūtat. vbi erit adeptio libertatis
⁊ cognitio veritatis ⁊ perfectio caritatis.
Matutinale hui⁹ diei officiū eſt d̄ diluuio
vt eccl'a incutiat timorē filijs ſuis. ne peccēt
p luxuriā. ſicut ī miſſe poſtcōmunione. ne
peccent p gulaꝫ. Et quia hec duo vicia ma/
xime dn̄antur ī illo tpe. ideo agit de diluuio
p quod penitentia deſignatur. vt p̄miſſum
eſt. Sed ne timor nimis deſperare faciat. di
cit r̄nſorium. Ponā arcū meū in nubib⁹ ce
li in ſignū federis. qd̓ exponit allegorice de
xp̄o vel de q̊libet ſancto ſecundū ſuū modū.
Arc⁹ enī ille quātomagis ad celū eleuatur
tantomagis ad terrā dep̄mitur. ita ſanctus
hō q̄ntomagis eleuat⁹ eſt ad celeſtia tāto/
magis ſe humiliat. iuxta illud. Quāto ma
ior es. humilia te in omnib⁹. Itē arcus iſte
eſt ſignū federis. ſimiliter et xp̄us. Unde in
pſalmo Reſpice in faciem xp̄i tui. Et ſancti
etiā ſunt federis ſignū. quia p̄nt iram dei te/
nere. ſicut fecit moyſes Item arcus ipe ſ...
tentū eſt. ita et ſancti. q̄a ſi dn̄s ita ſuos affli
gi pmittit. quid erit de malis. Un̄ legit̄ in ec
cleſiaſtico. Uidi arcū .i. ſanctū et bn̄dixit q̄
fecit illū. ¶ Notandū autē eſt q̄ p̄mo cantā
tur quedam reſponſoria de diluuio. ſcd̄o
quedā de obedientia abrae. poſtremo de ce
co illuminato ad notandū q̄ qui p pn̄iam
peccata ſua diluerit. et mandatis dn̄icis vt
abraam obedierit a dn̄o plene illūinari me/
rebitur ¶ Porro in officio miſſe eccl'ia ro
gat deū ⁊ inuocat p filijs ſuis afflictis dicēſ
in introitu Eſto mihi in deū ptectorē. Po/
ſtea vo p lapſis q. ⁊ dicit. Et in domū refugij
⁊c. et cauſā ſubdit. ſ. p fidē cū dicit. Quoniaꝫ
firmamentū meū ⁊c. Tertio pro tēptatis in
pſperitate exiſtentib⁹. cū dicit. Et ppter no/
men tuū dux mihi eris et enutries me De h
enā in p̄cedenti dn̄ica dictū eſt. Sequit̄ ver
ſus de ſpe. q. d. q̄a merito ſpei dabis mihi h
In te dn̄e ſperaui. Oratio p afflictis eſt. ſcꝫ
Preces nr̄as queſum⁹ exaudi dn̄e ⁊c. Epl'a

eſt de caritate. p̄ma ad corinth. xiij. c. Si lin/
guis hominū loquar. q. d. omnes v̓tutes co
mō q̄ haberi p̄nt ſine caritate nihil valēt ad
vitam eternā. Et ponit ibi. xv. gradus ex q̄/
bus puenitur ad templū celeſte. Prim⁹ gra
dus eſt. caritas paciens eſt. Secund⁹ beni/
gna eſt. Tertius non emulatur. ⁊c. Deinde
ſequitur ꝯmendatio caritatis Caritas nūq̄/
q̄ꝫ excidit. Quoniam aūt nō poteſt homo
habere caritatem niſi fiant mirabilia. mai⁹
eſt de impio facere pium q̄ꝫ creare celū ⁊ ter
ram. ideo ſequitur reſponſoriū. Tu es de⁹
qui facis mirabilia. Verſus eſt Liberaſti
brachio tuo id eſt xp̄o p fidem xp̄i Et ſequit̄
tract⁹ Iubilate. Cui⁹ v̓ba vident̄ eſſe cōtra
illud qd̓ p tractū ſignificatur .ſ. dolores p q̊s
eccl'a trahit vitam miſerā Sed dic q̄ iubila
tio ſeu exultatio nō eſt ꝯtrariū tractui. q̊ni/
am homo beat⁹ in ipſis miſerijs exultat. et
etiā q̄n hō liberat⁹ eſt in ipſis miſerijs gau
det Unde in actib⁹ aploꝝ. Ibant apl'i gau
dentes. ⁊c. Et illud ſalomōis. Cor qd̓ nouit
amaritudinē aīe ſue. in gaudio eius nō mi/
ſcebitur extrane⁹ .i. dyabol⁹. hoc eſt ſup om
ne gaudiū. Euangelium eſt de fide paſſio/
nis ⁊ reſurrectionis Ecce aſcendim⁹ hiero/
ſolimā ⁊c. luce. xviij. ca. Et q̄a p fidem ceci il
luminantur. ideo ſtatim ſequitur ceci illu/
minatio. q̄ valde ſapiēter petijt dicens Dn̄e
vt videam q̄r viſio erit tota merces. Offer/
toriū ſimiliter eſt de fide Benedictus es do
mine ⁊c. Et aduerte. quia in euangelio cec⁹
petitionem geminat dicens bis. Fili dauid
miſerere mei. et in offertorio ſimiliter eccl'ia
grās de illuminatiōe vtriuſqꝫ ꝓpli duplicat
dicens bis Bn̄dict⁹ es dn̄e Et in alijs etiaꝫ
v̓bis magis ac magis dupliciter illumina/
ri poſtulat dicens etiā bis. Doce me iuſti/
ficationes tuas Uel bis dicit iuſtificatiōes
tuas ppter vtrā teſtimonioꝝ et v̓itatē man/
datoꝝ Poſtcōmunio ſcꝫ manducauerūt
⁊ ſaturati ſūt nimis. eſt de timore. vt ad me
moriam reducamus qd̓ dicitur de iudeis.
Adhuc eſce eoꝝ erant in ore ipſoꝝ. ⁊ ira aſcē
dit ſup eos q̄r enim comederāt vſqꝫ ad nau
ſeam ſtatim deū ad iracundiā ꝓuocauerunt
vt videlicet incutiatur nobis timor ne p gu/

Iam offendam⁹ deū ſicut iubet. Hoc aūt fa
cit eccl̄ia. q: tunc ſolent hoīes magis intende
re gule ꝓpter carniſpriuiū quod iminet. de
q̄bus dı̄t grego. q̄ relinquēdi ſūt ſuo īgenio
cū venia. ⁊ ideo bene cōpetit huic diei. ¶ Pōt
etiā ⁊ aliter dici q̄ tria ſūt neceſſaria q ꝓpo-
nūtur nob in ep̄la et in euangelio. ad hoc vt
opa petitēcie que p q̄nquageſimā figurāt
ſint pfecta. ſ. caritas que ꝓponit in ep̄la. me-
moria dn̄ice paſſiōis. et fides que intelligit
p ceci illuminatōz. ⁊ hec ꝓponūt in euange
lio. Uera fides ſine qua nemo deo placere
pōt. opa facit acceptabilia. memoria paſſio
nis reddit facilia. caritas facit eſſe continua
Et ſicut eccl̄ia p̄mo deſperans clamauerat.
circūdederūt me ⁊c. et poſt ad ſe rediens ad
iuuari petebat. ita hic iam ꝯcepta fiducia ⁊
ſpe venie ꝓpter pn̄iam q̄ dn̄m tenēdo orat
et dicit. Eſto mihi ⁊c. Ubi petit quatuor. ſ.
ꝓtectionē ill' q̄ ſunt in aduerſis. firmamētū
ill' q̄ ſunt in gratia. refugiū illis q̄ ſunt in cul
pa. et ducatū illis q̄ ſūt in ꝓſperis. Ep̄la vo
nos ponit in expeditione armis muniri do
cens. Tract⁹ triūphatori militie nos docȝ
ſeruire ei q̄ dem q̄ nos fecit. nō ei cui nos ven
didim⁹ Et nota euangelioꝝ ꝯſequentiam
rōnabiliter ordinatā. nā in. lxx. vineaȝ coli-
mus in. lx. agrū ſeminam⁹ ſiue ſemē ſpargi
m⁹. in quinq̄geſima fructū lucis in ceco il-
luminato colligim⁹.

¶ De feria quarta ī capite ieiunioꝝ

Poſt quinquage
ſimā ſequit̄ q̄drageſima. q̄ ē nu-
mer⁹ ſpēalis penitētie. in q̄ ieiu
nat eccl̄ia ⁊ penitet de peccatis ſuis. Per pe-
nitētiā enī que in q̄drageſima pficit̄. puenit̄
ad q̄nquageſimā. i. ad annū iubileū. hoc eſt
ad remiſſioēȝ peccatoꝝ. vt p̄miſſū ē Incipit
aūt q̄drageſima a dn̄ica ſequēti in qua can
tat̄ Inuocauit me. Sed in hac feria q̄rta ie-
iuniū incboat̄. vt iā dicet̄. Beat⁹ petrus pri
mo iſtituit ieiuniū q̄drageſime an paſcha.
Nec vacat a miſterio. q̄ quadraginta ſex die
bus a capite ieiunij vſqȝ ad paſcha ī abſtinē
tia ſum⁹ Nā poſt babilonicā captiuitateȝ
quadraginta ſex ānis edificatū fuit tēplū dn̄i
Unde et nos poſt captiuitatē babilonis. i.
ꝯfuſionis vicioꝝ q̄dragīta ſex dieb⁹ p abſti
nētiā ⁊ bona opa nos ipſos tēplū do edifica-
mus Quare aūt quadragīta dieb⁹ ieiunet̄
⁊ quare dr̄ quadrageſima. ſub dn̄ica ſequē-
ti dicetur. ¶ Sane ieiuniū q̄drageſime cō-
mēdatur ab īſtitutore ⁊ a trib⁹ tēpibus et a
pſonis que ī ill' ieiunauerūt. ¶ Rurſus ie-
iunia ideo ſūt īſtituta. quoniā ī lege p̄ceptuȝ
erat decias deo ⁊ p̄micias de oībus bonis
reddi. Uñ et nos idipſū facere debem⁹. ⁊ eti
am de nob ipſis. ſ. de corpe ⁊ de mēte ⁊ de tpe
De his ⁊ aliis ieiuniis dictū eſt ſub quarta
feria tertie hebdomade aduētus Si q̄deȝ de
nob decias ⁊ p̄micias deo offerim⁹. quādo
bonū opamur ¶ In q̄drageſima ſoluitur
decia dierū. quoniaȝ ſm gre. a p̄ia dn̄ica q̄-
drageſime vſȝ ī paſcha ſex hebdomade ꝯpu
tant̄. quorū dies ſūt. xlij. Ex q̄bus dū ſex dies
dn̄ici ſubtrahūtur de ieiunio remanēt tātū
xxxvj. dies abſtinētie. q̄ ſūt quaſi decia anni.
Ut ergo nūer⁹ quadragīta dierū q̄bus xp̄c
ieiunauit ipleat̄ recipiūtur ex īſtitutōe gre.
pape q̄ttuor dies precedētis hebdomade vi
delicȝ. q̄rta q̄nta ſexta ferie ⁊ ſabbatū Et ſecū
dū hoc dr̄ q̄drageſima quaſi q̄ttuor cū deci
ma. quoniā trigīta ſex dieb⁹ q̄ ſūt decia ad-
dūtur q̄ttuor vt p̄miſſū eſt quorū p̄mus eſt
ſctificatōnis ⁊ mūdatōnis quia tūc tā aīaȝ
q̄ȝ corp⁹ mūdam⁹ cineres capitib⁹ aſpgen
tes. Reliq̄ tres ſūt de p̄miciis dierū que ſol-
uūtur ī quattuor tēporib⁹ āni. Sȝ cū trigi-
ta ſex dies p̄dicti ſint decia trecētorū ſexagī-
ta dierū tātū. ⁊ ān⁹ cōſtet ex trecētis ſexagin
ta quīqȝ dieb⁹ ⁊ ſex horis. patet q̄ cū ieiuna-
m⁹ trigīta ſex dies rōne decie tēporis rema-
nēt quīqȝ dies ī decimati ⁊ ſex hore. Sed ill'
ieiunam⁹ q̄ttuor dies p̄cedētis hebdomad'
vt ſacer nūerus ꝯpleat̄ vt p̄miſſū eſt. Sȝ hȝ
hoc adhuc remanēt trigīta hore ī decimate.
vicȝ vnus dies q̄ ꝯtinet vigīta q̄ttuor horas
⁊ ſex hore. Sed pt dici q̄ ꝓ decia ill'⁹ tēporꝰ
ī ſabbato ſctō tardi⁹ cenam⁹. vel forte ꝓpter
hoc die illa tardi⁹ ſcȝ de nocte miſſa celebra
tur. vt dictū eſt ī ꝓhemio q̄rte partis. Nos
vero ꝓuīciales ieiuniū q̄drageſime ī p̄cedēti
ſcd̄a feria inchoam⁹. ⁊ ſic duos dies pl⁹ ce-

teris nationibꝰ ieiunamꝰ. ⁊ hoc nõ ſolum
ꝓpt quãdã honeſtatẽ. vt vicʒ ſic biduo puri
ficati in q̃rta feria ſacrũ ieiuniũ inchoemuſ
verũ etiã ꝓ eo ꝙ q̃dꝛageſima i magno die io
uis cene terminat̃. ſicut ſub ti. ſeptuageſime
dictũ eſt. Illos ergo duos dies nõ ratõe
q̃dꝛageſime. ſed ꝓpter cãʒ ibi dictã. ⁊ ꝓpter
eoꝝ ſctitatẽ ieiunamꝰ. Clerici etiã i q̃nqua
geſima ieiuniũ inchoare tenẽtur ſicut ibi di
ctũ eſt. Quidã aũt dixerũt ꝙ p̃miſſi q̃ttuoꝛ
dies addunt̃ alia de cauſa. vicʒ tres ꝓ tribuſ
diebꝰ q̃ttuoꝛ tpoꝝ q̃ i q̃dꝛageſima ꝯtigunt.
q̃rtus ꝓ vigilia paſche quã ieiunare debe-
mꝰ. ſed p̃miſſa ratõ verioꝛ eſt. ¶ Sʒ cũ i q̃-
dꝛageſima imitemur ieiuniũ xp̄i vt p̃miſſũ
eſt ⁊ ipſe ſtatĩ poſt baptiſmũ ſcʒ poſt ephãʒ
ſuũ ieiuniũ ĩchoauerit. querit̃ q̃re hoc tẽpo
re ieiuniũ ĩchoamꝰ ⁊ illõ cũ paſcha ꝯtinua-
mꝰ. ⁊ nõ eo tpe quo ipſe ieiunauit. cũ ipſius
actõ noſtra debeat eſſe iſtructõ. Ad qð qua
druplex ẽ ratõ. P̃ria q̃a i quadrageſima re-
p̃ſentamꝰ ꝓplm iſrael q̃ fuit q̃dragita annis
i deſerto ⁊ ſtatĩ poſt celebrauit paſcha. Se-
cũda q̃a hoĩes tpe uerno naturalr̃ ad libidi
nẽ ꝯmouẽtur ad quã reſtringẽdã ĩſtitutũ
eſt hoc tpe ieiunari. Tertia q̃a xp̄i paſſioni
reſurrectõ ꝯtinuat̃. igitur rõnabile fuit vt af
flictõ noſtra ꝯtinua eẽt paſſioni ſaluatoris
Cum enĩʒ ipſe ꝓ nob̄ paſſus ſit. ⁊ nos ei cõ
pati debemꝰ vt ita tandẽ ꝯregnemꝰ. ⁊ poſt
paſſionẽ ſtatim reſurrectõ ſubſeq̃tur. iuxta
illud apoſtoli. Si cõpatimur ⁊ cõregnabi-
mꝰ. Nam ⁊ egrotꝰ magis affligit̃ cũ appro
ximat ſanitati. Quarta q̃a ſicut filij iſrael p̃
uſq̃ʒ agnũ comederẽt ſe affligebant ⁊ lactu
cas agreſtes. i. amaras ꝯmedebãt. ita ⁊ nos
ꝑ pn̄ie amaritudinẽ debemꝰ p̃us affligi. vt
ſtatim poſt digne poſſimꝰ comedere agnũ
vite. ſcʒ corpus xp̄i. vt ſic miſtice capiamus
paſchalia ſacramẽta. ¶ Porro in miſſis q̃
dꝛageſimalibꝰ frequẽtatur. humiliate capi
veſtra deo. eo ꝙ illo tpe dyabolꝰ magis im
pugnat nos. vñ deũ humiliter orare. ⁊ nos
ſibi humiliare debemꝰ. ⁊ vt nos ſb̄ omnipo
tẽtis dei manu humiliemus. Dicit̃ etiã. fle-
ctamus genua de quo dictum eſt ſub quar
ta ꝑte ſub titulo de ſalutatione. Et eſt ſciẽdũ

ꝙ flectamꝰ genua. ⁊ hũiliate capita ſeſe co-
mitant̃. ⁊ neutrũ dꝛ in dñica die. Nã ꝫ vt ait
gregorius. Qui in dominica die genua fle
ctit. deũ ſurrexiſſe negat. Propter multas
q̃dem cãs orãdo. nos ad terrã ꝓſternimus
ſicut dictũ ẽ in q̃nta ꝑte ſub p̃ma. Dicit̃ etiã
oratio ſuꝑ ꝓplm poſt. humiliate capita ⁊c. ꝓ
pter tẽꝑis ſanctitatẽ. ⁊ ad notandũ ꝙ in hac
vita ꝓ nobis eſt orãdũ. vt in futuro audire
mereamur a dño. Venite benedicti patris
mei ⁊c. Que q̃dẽ orõ eſt vicaria ſancte com-
munionis. Olim ei oẽs ꝯmunicabãt. ⁊ cõ-
municaturos dyaconꝰ ad flectẽdũ genua
inuitabat. Nũc v̉o q̃ꝛ m̃ltí ſuſcipiũt corpꝰ
domini indigne ꝓ ꝯmunione vtimur orõe
dyacono ſicut p̃us ſuo fũgente officio ⁊ di-
cente. humiliate capita veſtra deo. q̃ꝛ quicũ
qʒ humiliauerit ſe exaltabit̃ ⁊ quiſquis hic
bonis actibꝰ bñdicet̃. eterne bñdictõi poſt
modũ aſcribet̃. In hac ergo orõne ſacerdoſ
milites chꝛiſti pugne ꝯmẽdat ad dimican-
dum ꝯtra hoſtẽ antiquũ. ⁊ iſidias inimico
rũ. ⁊ iõ p̃muniteos ꝑmiſtrũ armis hũilia
tis. dicens hu. ca. ve. d. ⁊ ſic tandẽ capitibus
humiliatis q̃i confirmans eos infundit ſu
per eos ꝓtectionẽ ſue bñdictõis. ⁊ h̄ magis
in ſeptuageſima quoniã aduerſarꝰ noſter
tũc ſolicitus circuit q̃rẽs quẽ deuoꝛet. Se
cundo in p̃ma collectã genũa flectimꝰ i po
ſtulationẽ iuſticie. que ẽ neceſſaria in p̃ſenti
vita. In vltima vero reuerent̃ inclinamꝰ in
grãꝝ actõem ꝓ diurno denario vite future
Tertio in p̃ma collecta flectimꝰ genua pro
pugna p̃ſentis vite afflictionẽ laboris ⁊ pñi
nentie oñdentes. In vltima v̉o que ẽ ꝓ gra
tiaꝝ actione. caput humiliamꝰ. ꝑ qð m̃tis
humilitas deſignat̃. q̃ꝛ in eterna vita oĩs la-
boꝛ excludetur. ſed humilitas ſemꝑ ſtabit.
De hoc dicet̃ ſub ſabbato p̃me hebdomade
quadrageſime. ¶ Itẽ in fine miſſe dicitur.
Bñdicamꝰ dño. de quo dictũ eſt in quarta
ꝑte ſub n. de orõne nouiſſima. Hoc etiã tpe
cortine i eccl̃a ſuſpẽdunt̃ de q̊ dictũ eſt i pria
ꝑte ſub ti. ð picturis. ¶ Porro eccl̃a his die
bus in magno certamĩe ꝯſtituta in quadra
geſima frequẽtat pſalmũ. Qui habitat. q̃a
pſalmꝰ ille iſormat in certamĩe poſitos ſpe

ſuã in dõmino ponere. et omne adiutoriuꝫ ab eo depoſcere de quo ſub dõminica ſeqñ/ti dicetur. Hoc tempore dyaconus caſulaꝫ ſuper humerum portat. de quo dictum eſt in ſecunda parte ſub titulo de dyacono.

Ad hac quoqꝫ quarta feria vſqꝫ ad dñicaꝫ palmarum dicitur omni die ꝑfatio de ieiunio. etiam in dñicis dieb⁹ apud quoſdã. In illa vero dñica. ⁊ ſequentibus diebus dicitur ꝑfatio de paſſione. Sed videtur eſſe incõgruũ. ꝙ in do/minicis dieb⁹ cantetur ꝑfatio de ieiunio. cum in illis nõ ieiunetur. Et ideo qdã dicũt in illis quotidianã ꝑfationẽ. Sꝫ licꝫ nõ ieiunetur numero. ieiunatur tñ qualitate .i. in cibo quadrageſimali. ſicut in alijs dieb⁹. In qbuſdã tñ eccleſijs incipiũt dicere ꝑfationẽ de paſſio/ne in dñica de paſſione. Et in qbuſdã etiaꝫ dicunt prefationem de ieiunio vſqꝫ ad q̃rtã feriam ante paſcha. Verum licet vt ꝑmiſſũ eſt quadrageſimali ieiunio qđ incipit in dñica q̃drageſime. ſuꝑadditi ſint quatuor dies ſolẽnitates tñ officij quadrageſimalis tꝑis incipiunt in eadẽ dñica ſicut ꝑus ⁊ nõ añ. nec in hoc imutatio facta fuit. quanq̃ꝫ poti⁹ ex incuria q̃ꝫ ex certa ſciã hoc ꝯtigiſſe credatur. Nã idem deberet eſſe caput ieiunij ⁊ officij. Et ſꝫm hoc videtur ꝙ in dictis quattuor diebus deberẽt imediate poſt miſſaꝫ dici veſpe. ¶ Circa qđ notandũ ẽ ꝙ quadrageſimale tꝑs eſt luctus ⁊ penitentie tempus. penitentes autẽ dũ ꝯuertuntur ad chriſtũ a tenebris ad lucem trãſeunt. Veſpertinũ vero tꝑs ꝓpter defectũ ⁊ obſcuritatem iꝑfectionẽ deſignat. quia ergo penitentes non iꝑfectioni ⁊ defectui ſed poti⁹ ꝑfectioni ⁊ luci veritatis inſiſtunt idcirco ꝯuenienter quantũ ad veſpas dictũ tꝑs lucis ex inſtitutiõe gabilonũ. ꝯcilij. ꝓuenitur. vt ſic ſtatim poſt miſſam dicantur q̃ alias circa noctis tꝑs ꝯſueuerãt dici. Hoc tñ q̃t/tuor ꝓdictis dieb⁹ ꝓcedentib⁹ nõ ſeruatur. qui dieb⁹ quadrageſimalibus ſuꝑadditi ex alia cã fuerũt. Vel ꝑt dici ꝙ quia q̃drageſimali tꝑe ꝓpter diſpoſitiõeꝫ ad paſchalẽ ſolẽnitatem et correctionem delictorum preteritorum ſanctioribus operibus inſiſtendum eſt. ideo ꝓuiſum eſt vt eo tempore quo ſeruamus illa ieiunia plures orationũ ſupplicationes ie/iuni agamus. ⁊ ꝓpter hoc nõ ſolum alias horas verũ etiã veſpas ante cibũ dicimus. Predictis tamen q̃ttuor dieb⁹ hoc non fuit ad repreſentandũ ꝑmariã diſpoſitionẽ peni/tentiũ qui in ſuis primordijs nõ ꝑñt tot ſã/ctitatis obſeruãtijs inſudare. ¶ Hoc tꝑe dicitur ad horas caplm. Cõuertimini. ioel. ij. c. Et illud. Inter veſtibulũ. qđ ẽ ibidẽ. Et illud. Clama ne ceſſes. eſa. lviij. c. Et illđ. Derelinquat impi⁹. eſa. lv. c. Et illud. Frange eſurienti. eſa. lviij. c. ¶ Sane hec quarta feria quattuor ꝑuilegijs inſignitur. Primũ ẽ. quia tali die incipimus ieiunare. qđ fit quadruplici rõe. Primo ꝓ eo ꝙ chriſtus legitur quarta feri/a ſuum ieiuniuꝫ inchoaſſe. Quod inde videtur. quia natus eſt die dñica. ⁊ ſi quis diligẽter cõputet annos ex tunc vſqꝫ ad triginta ſꝫm ra/tiones ꝯpoti inueniet eum in tertia feria fuiſſe baptiſatũ. ⁊ ſequenti die intrãs in deſertũ inchoauit ieiuniũ. Secundo iđ in quarta feria ieiuniũ ĩchoam⁹. quia in q̃rta etate ſalomon tẽplũ edificauit. ⁊ nos q̃ ſumus fundamẽtuꝫ illi⁹ tẽpli qđ ex nobis extruitur iacim⁹ ieiunãdo. vt in paſcha tẽplũ dñi eſſe poſſim⁹. Vñ apl'us. Templũ dei ſanctũ eſt. qđ eſtis vos. Tertio ideo in q̃rta feria ieiuniũ incipit. cũ enim eccl'a in dieb⁹ dñicis quadrageſime nõ ieiunet ꝓpter gaudiũ qđ hꝫ de reſurrectiõne dñi que in illo die facta ẽ. in qua reſurrectione dñs legitur bis comediſſe. ſemel cũ diſcipu/lis euntib⁹ in emaus ⁊ iterum qñ intrauit clauſis ianuis ad diſcipulos. ⁊ attulerũt ei ꝑteꝫ piſcis aſſi ⁊ fauũ mellis. ideo incipit ieiunare ab hac quarta feria antecedente dñicam illã. que ꝓpter hoc vocatur caput ieiunij. De hoc etiã iam ꝑmiſſũ eſt. Quarto. quia ſicut iam dicetur hꝫ tꝑe ad bellũ ꝓcedimus. ideo q̃ttuor dieb⁹ hui⁹ hebdomade ieiunam⁹. vt quattuor armati virtutib⁹ .ſ. iuſticia. fortitudĩe prudentia. ⁊ tꝑantia. quattuor mala que ꝑ primũ parentẽ incurrim⁹ deplorem⁹. ſcꝫ ꝙ de paradiſo eiecti ſumus. ꝙ in hac valle miſerie ãbis ad modũ iumẽtorum indigem⁹. ꝙ in infernũ deſcendere timem⁹. ꝙ in patria cũ dño nõ gaudemus. Quinto vt defleam⁹ q̃t/tuor mala q̃ fecim⁹ .ſ. peccatũ cogitationis/ operis. ꝯſuetudinis. ⁊ locutionis. ¶ Secũ

dũ ꝓuilegiũ eſt. q2 illa die audiuntᷣ confeſſiones publice penitẽtiũ ⁊ eis pn̄ie iponuntur. ¶ Tertiũ. quia tũc cineres capitibꝰ aſpgũtur. vt iã dicet. ¶ Quartũ. quia die iſta fit ꝓceſſio qualẽ ꝑ totũ annũ fieri nõ ꝯtingit. penitẽtes nãq3 tũc ab eccl'a cũ ꝓceſſione et cruce eijciuntᷣ ⁊ in die cene in eadẽ recipiuntur. ſicut ſub illa die dicet. Proceſſionẽ quidẽ facimꝰ. quia nũc ad bellũ ꝯtra hoſtes incedimꝰ. q̃ q̃i in expeditione a ſeptuageſima vſq3 tũc fuimꝰ. Procedẽtes ergo cõtra hoſtes armis noſtris armamur. que ſũt humiliatio oratio. afflictio. et elemoſinaꝝ largitõ Humiliatio ſicut iam dicitur eſt in cinere. Oratio quia nũc dicimꝰ parce dñe ⁊c. Afflictio de qua in euangelio Cum ieiunatis ⁊c Elemoſinaꝝ largitio que maxĩe hoc tempe frequẽtanda eſt. Vñ Abſconde elemoſinã in ſinu pauperis Talibus itaq3 armis armati ad bella ꝓcedimꝰ Vñ collecta huiꝰ diei eſt. Concede nobis omnipotens deꝰ preſidia militie chriſtiane ſanctis inchoare ieiunijs ⁊c. ¶ Ceterũ hac die officium vſq3 ad nonã differimꝰ. nõ tãtũ q2 dñs hora nona expirauit. ſ3 etiã ꝑpt nr̃ã3 caſtrimargiã. adõ nanq3 ventri i dediti ſumus q̃ audita miſſa ſtatim ad cibũ curreremus. et de horis parꝝ aut nihil curaremꝰ. Vñ in ꝯcilio gabilon̄. dr̄ q̃ ad miſſã currendũ eſt. ⁊ auditis miſſarũ ſolennijs. et veſptinis officijs ac largitis elemoſinis. ad cibũ accedendũ eſt. Hac etiã die benedicitur cinis. ⁊ in ſignũ humilitatis capitibꝰ aſpgitur ſub his vbis. Cinis es et in cinerẽ reuerteris Quod dictum fuit ade gen. iij. c. Et iob penitẽtiã in fauilla ⁊ cinere egit prout legitᷣ iob vltimo ca. Et dominus ait. In domo pulueris puluere vos aſpergite. mich. j. ca. Itẽ legitᷣ iudith. iiij. ca. Q2 filij iſrael humiliauerũt aĩas ſuas in ieiunijs ⁊ erat cinis ſup capita eoꝝ. Et abrahã iquit. Loquar ad dñm meũ cu3 ſim puluis et cinis geneſ. xviij. cap. Et mardocheus indutus eſt ſacco. ſpargens cinerem capiti ſuo. Heſter quarto capitulo. Et filie ſyon conſperſerunt cinere capita ſua. Treñ. iiij. cap. Et hic eſt q̃ ſicut ex libro pontificali habetᷣ penitẽtes ⁊ morituri in ſignũ pn̄ie ⁊ humilitatis. et q̃ terra ⁊ puluis ſint ſe in cinere vel ſolo pſternũt. et ciliciũ induunt: Quod ex veteri teſtamento tractũ ẽ. legitᷣ eñi eſa. lviij. ca. q̃ penitentes ſacco ⁊ cinere ſternuntᷣ Itẽ hier. xxv. ca. Aſpgimĩ cinere quia ꝯpleti ſũt dies veſtri Itẽ ione. iij. ca. Rex niniue indutus eſt ſacco et ſedit in cinere Itẽ treñ. ij. ca. Virgines hieru ſalẽ accincte ſunt cilicijs. Itẽ i pſ. xxxiiij. Induebar cilicio. Fit etia3 hoc ad ſignificandũ q̃ ſicut in electione ade de paradiſo maledicta fuit terra in opere ſuo ſic ꝑ humilitatẽ pn̄ie terra nr̃ã ſc3 liberũ arbitriũ noſtrũ bñdicitᷣ ꝑ pn̄iam vt non ſpinas et tribulos. ſed dignos fructꝰ pn̄ie germinet. ¶ Inuitantᷣ aũt oẽs ad pn̄iam generaliter cu3 dr̄ in antiphona. Immutemur habitu ⁊c. ieiunemꝰ et ploremꝰ añ deum ⁊c. Et oſtenditᷣ cã quare homines debeant ieiunare. ſc3 q̃a dñs expectat eos ad pn̄iam Vñ introitꝰ ẽ. Miſereris oim̄ dñe ꝑpter penitẽtiã. ⁊ eſt ſap. xj. ca. Omnes etiã orõnes q̃cũq3 dicuntᷣ. faciunt ad idem. In ep'la quoq3 Conuertimini ⁊c. que eſt ioelis. ij. cap. ad h' iuitantᷣ generaliter parui et magni ⁊ vtriuſq3 ſexus Unde dicit Sanctificate ieiuniu3 vocate cetũ ꝯgregate ꝑpl'3 ⁊c. Sequitᷣ reſponſorium Miſerere mei deꝰ ⁊c. qd̾ reſpondet epiſtole oſtendens triplicẽ effectũ pn̄ie. primũ quia ꝑ eã habemꝰ remiſſione peccatorum. et collationẽ gratie. ⁊ cõculcationẽ inimicorũ Unde ſequitᷣ vſus Dedit in obprobriu3 cõculcantes me. Sequitᷣ tractus Domine nõ ſecũdũ peccata noſtra. ⁊c. qui ſignificat laborem qui in penitentia habetur Et dicatur iſte tractus vſq3 ad dñicam de paſſione in ſecunda quarta ⁊ ſexta ferijs. vt in diebꝰ artiori ieiunio deputatis incepte penitẽtie memores orationes ieiunio ꝯiunemꝰ In euangelio autẽ3 cũ ieiunaueritis ⁊c. math. vj. c. legitur de modo ieiunandi vbi dicitur. Tu aũt cũ ieiunas vnge caput tuũ. ⁊ faciẽ tuã laua. Quia omnis penitens deb3 vngi oleo ſpũali. quod eſt iocunditas mentis. tã q̃3 athleta ⁊ pugil dñi. ſicut habetur in eccl'aſtico Oleum de capite tuo non deficiat. Et faciem tuam laua. i. interiorem hilaritatem exterius demonſtra ne videaris hoĩbus ie-

iuınans.i. ſicieiuna vt nō intendas ſauorez
hu'manū. ſed ſolus dei. ⁊ pater tu⁹ q videt i
abſcondito reddet tibi. Offerenda eſt Exal
tabo. vbi eſt grāꝝ actio de impetrata remiſ/
ſione Cōmunio eſt Qui meditabit̄. in qua
eſt alioꝝ exhortatio de legis meditatione. et
⁊ conſonat euangelio. q₂ meditari in lege ē
theſaurizare in celo

De quinta feria

Sequitur de quī
ta feria Siquidez inuitati ſunt
oēs in p̄cedēti die ſicut ibi dictuz
eſt ad pniam Sed q₂ pnia ꝯſiſtit in tribus
ſcz in orōne. ieiunio ⁊ elemoſina. ideo in tri/
bus ſequentib⁹ dieb⁹ ait de his trib⁹ et p̄io
de orōne in hac quīta feria. et ideo incipit in
troit⁹. Dū clamarē ad dūm. Fit autem orō
ab aliq̊. q̄nq₃ p ſe q̄nq₃ p alio. Ut ergo oſtē
dat quantū valet ab aliq̊ p ſe facta orō. leģ
epla. Egrotauit ezechias ⁊c. eſa. xxxviij. c. In
q̄ pponit eccl̄a regē ezechiaz in exēplo q̄ ora
tione p ſe facta impetrauit a dn̄o. xv. annos
dieb⁹ vite ſue ſupaddi Ut etiā eccl̄a oñdat
q̄ntū valet oratio p alio facta legit̄ euāgeli/
um Cum intraret ieſus. math. viij. c. de cen
turiōe q̊ rogauit dn̄m p puero ſuo vt ſana
retur. quod impetrauit

De ſexta feria.

In ſexta feria agi
tur de ieiunio et oñditur quale
ieiunīū placet deo. ſcz ſpūale nō
carnale. Unī epl̄a agit de hoc Clama ne ceſ
ſes. ⁊c. eſa. lviij. ca. et poſt. Quare ieiunaui/
mus ⁊ nō aſpexi ⁊c. Et dn̄s reſpondet. Nū/
quit tale ē ieiuniū qd̄ elegi ꝯtorq̄re q̄ circu/
lū caput ⁊c. Quaſi diceret. Nō placet mihi
tale ieiuniū. q̄ aliq̄s ſecruciet in tantū. ſꝫ q̄
diſſoluat faſcicl'os ipietatis. i. ab oī peccato
abſtineat qd̄ fit p caritatem Unde ſequitur
euangeliū Audiſtis ⁊c. math. v. ca. agens de
caritate. vbi dicitur. licet hoc in eccleſia non
legatur. Dictum eſt antiquis nō occides.
ego aūt dico nō iraſceris.

De ſabbato.

In ſabbato agit
eccl̄a de elemoſina et de ſabbato
q₂ p premiſſa tria. ſ. orōnes ieiu/
nia et elemoſinas venit̄ ad ſabbatiſmū men
tis. vbi pena iaz facta q̄ ſpectat ad pn̄iam. et
pax q̄ eſt quies et ſabbatiſm⁹ mentis ſe oſcu
lant̄. i. ꝯueniunt Et pp̄ter hoc ſequit̄ apte in
epl̄a eſa. lviij. ca. Si abſtuleris de medio tui
catenā pctōꝝ. et cetera q̄ ibidē ſequunt̄ tunc
vocaberis ſabbatum dedicatum. ⁊ cetera q̄
ibidem ſequuntur. Et hoc idem dicitur in
euangelio Cum ſero eſſet ⁊c. mar. vj. ca. vbi
dicitur de diſcipulis laborantibus in mari
p quos penitentes deſignantur. q̄ dominꝰ
aſcendit in naviculam cum eis. et ſtatim fa
cta eſt tranquillitas. Quia deo preſente in
corde hominis pacificatur aīa. et tranquil/
lum fit ibi Hoc ſabbatum licet habeat epi/
ſtolam et euangelium. ſicut nonnulla alia
p anni circulum. non tamen eſt cantib⁹ of/
ficiatum. q₂ ſm quoſdam nondum erat ſo
lenni ieiunio deputatum. Hodie vero ieiu
namus. vt ad quietis eterne ſabbatum per
ueniamus.

De prima dominica qua
dragesime.

In hac domīca
in qua cantatur. Inuocauit me
⁊c. icipit quadrageſima. que ſi
gnificat temp⁹ pnīe ſpūalis. ⁊
vocat̄ dn̄ica q̄ntana. q₂ quinta eſt a paſcha
Quid aūt ſigficēt q̄nq₃ dn̄ice q̄dragesime.
dictū eſt in p̄ia pte ſub ti. de picturis Dcīa
eſt aūt q̄dragesima. licet in ea ſint quadragi
ta duo dies vſq₃ ad paſcha. Primo q₂ eccl̄ia
nō curauit de duobus diebus. que minuti
as non attendit ſed ſummaz numeri ponit
q̄ſuis ſit pax plus vel minus. Secundo q₂
quadrageſima nō protenditur niſi vſq₃ ad
diem cene dn̄i. que eſt dies abſolutionis.
Nam p quadrageſimā bene obſeruataz. et
p veram penitentiam puenit homo ſpūali
ter ad cenam agni. Unde in apoc̄. Beatus
qui vocatus eſt ad cenaz nuptiaꝝ agni. Et
ſm hoc ſolum ſunt. xl. dies. Tertio quia fi/

lij iſrael laborantes in deſerto .xl. annis ciba
ti manna. p quadraginta manſiones vene
rūt in terrā pmiſſionis quo etiaȝ exēplo .xl.
dieb⁹ a delicijs corpis abſtinētes vbis vite
reficimur. orationi vacam⁹ vt tandē p chri
ſtū in terrā viuētiū itroeam⁹. ſicut illi p ie/
ſū naue .i. p ioſuē i terrā pmiſſiōis introdu/
cti ſūt Ideo aūt ſm hieronimū ſūt in ea .xlij
dies. q2 dñs venit ad nos p .xlij. generatiōes
ↄputatis iechonia patre. ꝛ iechonia filio. ꝛ ipo
dño ¶ Sane totū temp⁹ vite nr̄e q̄dragesi/
ma eſt. ¶ Jeiunam⁹ aūt .xl. dieb⁹ incipien/
tes a pcedēti q̄rta feria Primo ſcȝ auguſtinū
quia matheus .xl. generationes poſuit. Ad
hoc eni dñs ſuo q̄dragenario nūero ad nos
deſcēdit. vt nos ad eū nrō q̄dragenario nu/
mero aſcendam⁹ Scdo ſm eūdē. q2 ad hoc
vt habeamus qnquagenariū q̄dragenario
adijciend⁹ eſt denari⁹ Ad hoc .n. vt puenia/
mus ad requiē beatā. optet nos toto tpe pn̄
tis vite laborare. Un̄ et dñs cū diſcipul' .xl.
dieb⁹ manſit. ꝛ p⁹ decimā diē ſpūm ſanctū
miſit ¶ Jeiunam⁹ .xl. dieb⁹ Nam et moy/
ſes ad accipiendū legē ieiunauit .xl. dieb⁹. ſimi/
liter ꝛ helyas. dñs qȝ noſter q̄dragīta dies
ieiunauit abſȝ cibo. et h̄ p inſtitutione ꝛ exē
plo. Unde nōnulli vnā tantū q̄dragesimā
obſeruāt. Illi vō p merito ieiunauerūt Cō
muni⁹ tn̄ eſt tres q̄dragesimas ſuare. eo ꝙ
moyſes. vt tradūt hebrei ter aſcēdens ad do
minū ieiunauit. vel poti⁹ q2 tres in trib⁹ le/
guntᷣ ieiunaſſe q̄dragenis. ſ. moyſes. helyas
et dñs. Quare aūt .xlvj. dieb⁹ ſum⁹ in abſti
nentia dictū ē ſub pcedenti q̄rta feria ¶ Cō
ſiderandū eſt aūt ꝙ tps quadragesime pn̄ie
aſcribitᷣ. pn̄ie aūt fruct⁹ ſunt. ieiuniū. vigilie
ꝛ alie carnis afflictōnes Elemoſina corpal'
ꝛ ſpūal' ꝛ alia miſcdie opa. Orō ꝛ ōpcano ꝛ
alie ſpēs ↄtēplatōis. Flet⁹. lacrīe. ꝛ alia inſi
gnia ↄtritionis. Ideoq̄ȝ de his ꝛ ſimilib⁹ ad
pn̄iaȝ ptinēnb⁹ in nocturnis ꝛ diurnis offi
cijs hac die ꝛ ſequētib⁹ legit et cātat eccl'a co
pioſe. Et ppᷣ h̄ etiā h̄ tpe dr̄ regularitᷣ octies
in canonicis horis pſalm⁹ ille pn̄ialis Mi
ſerere mei de⁹ ¶ Et eſt notandū ꝙ ppᷣ ieiu
nij pncipiū ordo intrū pitᷣ hiſtoriaꝝ. Cū eñ
in ſeptuagesima ꝛ ſexagesima cātatū fuerit
de adā. ꝛ in q̄nquagesiā de noe et abraaȝ. in
hac pma dñica interponitᷣ de fructib⁹ pn̄ie.
in ſcda vō de iacob. in tertia de ioſeph. in q̄r
ta de moyſe ¶ Antiq̄tus tres inſtituit eccl'a
q̄dragesimas. de q̄ tactū eſt in pte pma ſbti.
de eccl'aſticis ſacramētis. ¶ Sane q2 vt di/
ctū eſt ſub q̄rta feria cinerū. h̄ tps eſt militie
xp̄iane. ꝛ in q̄ dyabol⁹ forti⁹ ↄ nos inſurgit
iō ne hō deſperet. q̄i ↄfortatiuū q̄ddā canit
eccl'a introitum Inuocauit me ꝛc. q̄ audito
ſpe fit hō fortis Un̄ dicit apl's Spe fortes i
tribulatōe gaudētes Et eſa. xxx. c. In ſilētio
ꝛ in ſpe erit fortitudo vr̄a. Si q̄dē in his duo
bus ↄſiſtit tota fortitudo hoīs ſpūal'. ſ. in ſi/
lētio a tumultib⁹ ſeculi. nihil de his q̄ ſūt ſe/
culi appetendo. ꝛ in ſpe eterna deſiderando.
Per epl'am q̄ incipit. hortamur vos .ij. cori
th. vj. ca. armat eccl'a milites ſuos q̄tuor car
dialib⁹ vtutib⁹ Primo fortitudie cū dicᷣ Ecce
nūc tps acceptabile. ecce nūc dies ſa. ꝛc. q̄ ibi
de fortitudine dicuntᷣ. q2 ſequitᷣ In oīb⁹ ex/
hibeam⁹ nos ſicut dei miſtros in mlta pa/
cientia. Scdo tpanna cū dicit. In caſtitate
ꝛ ieiunijs multis Tertio prudētia. cū dicit
in ſciā .i. i prudētia. Sūt āt id ē ſubiecto ſciē
tia ꝛ longanimitas. q2 ſciā ꝛ longanimitate
ſcim⁹ ↄuerſari in medio praue ꝛ puerſe na/
tionis. ꝛ bonitate et ſuauitate q̄ eſt in ſpū ſā
cto. h̄ toni p eodē ſumitᷣ Sequitᷣ. in caritate
nō ficta q2 oīa ſine fictiōne fieri dn̄t Quarto
iuſticia. cū dicᷣ. par arma iuſticie a dextris et a
ſiniſtris. Poſt epl'aȝ ſequitᷣ rn̄ſoriū. Angel'
ſuis deus mādauit de te ꝛc. vt ſic ſecure hō
poſſit pugnare. Sequitur tract⁹ Qui ha/
bitat in adiutorio. in quo agit de tēptatōne
Tractus vero ideo dicitur. quia ibi oſtēdi
tur ꝙ hec vita miſera trahitur multis dolo/
ribus ꝛ laboribus Et quia poteſt conque/
ri aliquis de inequalitate iſtius pugne. q̄a
temptator potentiſſimus eſt. vt habetur in
iob. Non eſt poteſtas ſub celo que ei valeat
comparari. Et ſapientiſſimus. quia multa
vidit. Et crudeliſſim⁹. q2 vt dicᷣ hiero. Cru/
delis eſt ꝛ nō miſerebitᷣ. hō aūt infirmiſſim⁹
ꝛ ignorās. iō in ipſo tractu ponitᷣ ſolutō h⁹.
q2 h̄ pmittit deus inimicū temptare. ut hō ti
meat ꝛ ad deū ↄfugiat. q2 ſcit ꝛ pōt ꝛ vult li/

berare. ⁊ ſic in ſe nõ ſperet. ſed in deo q̄ pmiſit q liberabit ſi ꝯfugiat ad eũ. Vult enĩ deꝰ vt homo habeat timorem de inimico forti. ⁊ ſpem de pmiſſionibꝰ futuroꝝ. et de dilectõe dei vehemẽtiſſima. Ergo ſequit̃ ꝙ vult eum ptegere queadmodũ gallina ptegit pullos ſuos ex amore vehemẽti. et eſt ſpes de cuſtodia angeloꝝ. Hõ aũt ſi molatur inter duas molas timorẽ ſcꝫ et ſpem efficiet̃ panis placens deo. ⁊ ſic vincit omnẽ temptatõnẽ. ſiue ſit leuis et occulta. q̄ dr̃ timor nocturnꝰ. ſiue leuis ⁊ mãifeſta. q̄ dr̃ ſagitta volãs ĩ die. ſiue ſit gũis ⁊ occulta. q̄ dr̃ negociũ pambulans in tenebris. ſiue ſit grauis ⁊ apta. q̄ dr̃ demoniũ meridianũ. Hec q̃ttuor genera tẽptatõnũ vincet q̄libet ſic armatꝰ. vt dictũ eſt. Sed in euangelio nõ ſũt niſi tres tẽptatiões. vbi dr̃ Ductꝰ eſt ieſus in deſertuꝫ ꝛc. math. iiij. ca. Et ꝯphendunt̃ qñꝫ oẽs tẽptationes ſub q̃ternario. vt dictũ eſt. qñqꝫ ſub ternario. vt in euãgelio. qñqꝫ ſub binario. vt in eodem pſalmo inferiꝰ. vbi dr̃ A laqueo venantiuꝫ .i. ab ope malo. ⁊ a v̾bo aſpero .i. a pctõ oris. Temptatꝰ aũt fuit dñs a dyabolo triplici temptatione. ſcꝫ tẽptatione gule. cũ dixit ei. Dic vt lapides iſti panes fiãt. Cupiditatis ſcꝫ cũ dixit ei. Hec oĩa tibi dabo ſi pcidẽs adoraueris me. Et inanis glẽ. ſ. qñ dyabolꝰ voluit eũ deijcere de pĩnaculo ſicꝫ fecerat alijs p̄dicatoribꝰ multis. Et vicit eũ dñs p auctoritates ſacre ſcripture. qđ ſignificatũ eſt ĩ h ꝙ dauid lapidibꝰ ſũptis de torrente deiecit goliã. docẽs nos debere armari gladio v̾bi dei p̄ter illa arma quibꝰ nos armat aplũs in eplã hodierna. vt ſic ſufficienter ad pugnaꝫ armati ſimꝰ. Põt etiã dici ꝙ a p̃ncipio ſeptuageſime eccl̃a tot tribulationibꝰ p̃ſſa deſperans clamauerat. Circũdederunt me gemitꝰ mortis. q̃ſi a nulla pte euadere poſſit. In p̃ncipio v̾o ſexageſime. vbi etiaꝫ de h dictũ eſt. ⁊ dicet̃ in q̃rta dñica. q̄ poſita in deſperatione ⁊ ſpem clamauit. Exurge q̃re obdormis dñe ꝛc. In p̃ncipio quinq̄geſime iã ſperans clamauit. Eſto mihi in deũ ptectorem. imo deprecatiuã mutãs ĩ affirmatiuã dixit. Dux mihi eris ⁊ enutries me. Nũc v̾o in principio q̄drageſime oſtẽdens ſe exauditam dicit. inuocauit me. ⁊ ego exaudiã eum et eplã dicit. In tpe placito exaudiui te. In graduali dat̃ nobis angeloꝝ cuſtodia. In tractu diuina ptectio. q̄r circũdamur ſcuto v̾itatis. In euãgelio ad exemplũ ſaluatoris ab hoſte triũphus. cũ dicimꝰ. Vade retro ſathanas. In offertorio etiã diuina ptectio notat̃ cũ dr̃. Scapulis ſuis obũbrabit tibi ꝛc. In poſtcõmunione demonũ ſubiectõ vbi dr̃. Sup aſpidẽ ⁊ baſiliſcũ. Ab hac die vſꝫ ad paraſceuen operiunt̃ cruces. ⁊ velũ añ altare ſuſpendit̃ de q̄ in p̃ma pte dictũ eſt. ſub ti. de picturis. ¶ Hec dñica p̃uilegiata eſt. q̄r eſt ianua ⁊ limes q̄drageſime. q̄ repñtat tẽpus q̄ filij iſrael morati ſunt in deſerto. ¶ Tria q̄dem fuerũt in pplõ iſrael. q̄r dño ꝯmemorauimꝰ. ſ. peregrinatio. q̄ fuit in egypto. qñ iacob ⁊ filij ſui pfecti ſũt in egiptũ. captiuatio q̄ fuit in babilone. ⁊ diſp̃ſio q̄ facta fuit a tyto ⁊ veſpaſiano. p totũ mũdũ. quã nõ ꝯmemoramꝰ quia ab illa nunq̃ꝫ reuocabunt̃ v̾ q̄ dictũ eſt. tradã eos in manu de q̄ nõ poterũt ſurgere. In hac dñica ad horas dr̃ capitulũ Fratres hortamur ne in uacuũ ꝛc. ij. corinth. vj. ca. ⁊ illud Ecce nũc tp̃us. ⁊ illud In oĩbus exhibeamꝰ. ibidẽ. Et fit hodie ſtatio apud baſilicã lateranẽ. q̄ cõſtructa eſt in honorẽ ſaluatoris. ⁊ pluſq̃ꝫ pph̃e iobis. eo ꝙ officiũ hodiernũ ſaluatoris nr̃i pphetice reſonat felicitatẽ

¶ De ſecunda feria.

Poſtquã domi/nꝰ ⁊ aplũs armauerũt miliẽ ſuũ non reſtat niſi vt pugnet. q̄r hoſtes ſp̄ pati ſũt. Qr v̾o p opa miſc̃die ſpãlr ⁊ maxie fit pugilta. iõ de ipſis ẽ feria iſta. q̄ agit de elemoſina. Burſꝰ. q̄r onꝰ pugne ñ libẽter ſuſcipit̃. niſi ĩtuitu p̃mij. iõ in hac ſcd̃a feria ẽ introitꝰ. Sicꝫ oculi ſuoꝝ ꝛc. Et dñs in eplã. Ecce ego requirã oues meas. ꝛc. q̄ ſumpta ẽ d ezechiele. xxxiiij. oñdit p̃miũ cũ dicit. Et paſcã eas. Qui enĩ paſcit dñm ĩ paupe. ⁊ dñs paſcit eũ. ſicꝫ ibi legit̃. In mõtibꝰ iſrl̃. i. in mãſionibꝰ et̃nis. Idẽ habet̃ p euãgeliuꝫ. Cũ venerit filiꝰ ꝛc. math. xxv. c. vbi dr̃. Venite bñdicti ꝛc. Eſuriui eñ et dediſtis mihi mã

ducãre Debemꝰ autē habere oculũ ad ipſũ nõ tantũ ſiniſtrũ vt reſpiciamꝰ penas eternas. ⁊ ꝑpter hoc bonũ faciamꝰ. Ḣ enĩ eſſet timor ſeruilis. ſed etiã dextrũ. vt ꝯſideremus p̃mia Iſtũ oculũ vult nobis auferre dyabolus ⁊ nitit̃ qñtũ poteſt Vñ. j. reg. xj. c. Rex amonitaꝝ voluit inire fedus cũ iabitis. niſi erueret eis dextros oculos. ſimiliter vult facere nobis dyabolꝰ vt nõ ſimus apti ad pugnandũ ſicut miles qui non habet oculum dextrũ.

De tertia feria

Tertia feria agit de oratione. et ſumitur introitꝰ de pſalmo qui eſt oratio. Dñe refugiũ factꝰ es nobis Pugnamꝰ enĩ orãdo Vñ ieſus naue in heremo pugnabat. et moyſes orabat. merito qui pugnabat non deficiebat. q2 ille orando vincebat Epl'a v̓o. Querite dñm ⁊c. eſa. lv. c. docet nos orare ⁊ inuitat nos ad orationē. Querite dñm ſcz derelinquendo vicia ⁊ pctã. q2 multꝰ eſt ad ignoſcendũ. Nõ enĩ cogitationes mee cogitationes veſtre. Que ſint v̓o cogitationes eius oſtendit hiere. dicens. Ecce ego cogito cogitationes pacis et nõ afflictionis Si ei ex vero corde rogat̃ et q̃rit̃ ſtatim pacificat̃ q̃ntũcũqz deliquerit in eũ hõ ⁊ h dũ inueniri põt ſcz in p̃ñti Ecce oñdit̃ effectꝰ oratõis. q2 ꝑ eã hõ pacificat̃ Ideo etiã habet̃ ꝑ euãgeliũ. cũ intraſſet. math. xxj. ca. In q̃ dicit̃ poſtq̃z eiecit emẽtes et vendentes de tẽplo dixit. domꝰ mea. i. hõ in q̃ habitat. domꝰ orõnis vocabit̃. In epl'a monemur ad petendũ vt habitet in nobis. in euãgelio. vt det nob eterna gaudia Cetera q̃ in graduali. offerenda. et poſtcõmunione cãtant̃ ſũt q̃rentiũ dñm orões ⁊ ꝯſolatiões ⁊ grãꝝ actiones.

De quarta feria

Quarta feria eſt de ieiunio. Sed q2 illa dies eſt ſeptima a capite ieiunij. ſeptimꝰ aũt numerꝰ ⁊ ſeptuageſimꝰ idē ſignificant Idē enĩ ſignificat numerꝰ multiplicatus ⁊ numerꝰ multiplicãs Septuageſimꝰ v̓o ſiḡficat liberationē a captiuitate ideo in introitu q̃ eſt Reminiſcere ⁊c. petit liberatõnē. ſcz q̃ habet̃ ꝑ ieiuniũ. Et in epl'a ⁊ lectõe monemur ad ieiuniũ exẽplo moyſi ⁊ helye Lectio q̃ legit̃ ꝑpter ordines ſumpta eſt de exo. xxiiij. c. Aſcẽde ad me in mõtē ⁊c. Epl'a v̓o de tertio re. xix. c. Venit helyas ⁊c. Quale aũt ieiuniũ debeat eſſe ſcz ſpũale. mõſtrat̃ nobis ꝑ ieiuniũ moyſi vtilitas v̓o ꝑ helyaꝫ In azimo enĩ cibo ꝑueniet̃ vſqz ad mõtem dei oreb. i. ad altitudinē mēſe illiꝰ. q̃ñ comedeinꝰ ſupra menſam p̃ris xp̃i in regno ſuo. Per ieiuniũ q̃dē ira dei tẽpat̃ ⁊ mitigatur q̃d oñditur ꝑ euãgeliũ math. xij. ca. Acceſſerũt ad ieſũ ⁊c. in quo habet̃ de niniuitis q̃ irã dei tẽperauerũt ꝑ ieiuniũ ſuũ. Et nota q̃ in hac feria ſolẽnitas ieiunij duplicat̃. q2 ieiunat̃ tam rõne q̃drageſime. q̃z ratiõe ieiunij q̃tuor tp̃m. Quia v̓o penitentiũ aſperꝰ ieiunãtiũ corpã deſiccant̃ in his nõ habitat. ſicut d2 in euãgelio ſpũs im̃undꝰ. q̃ ambulat ꝑ loca arida querēs requiē ⁊ nõ inuenit Corpa enĩ ieiunijs deſiccata faſtidit Ideo ad ieiunia libentiꝰ appetenda. moyſi ⁊ helye p̃mittunt̃ exẽpla. q2 vterqz in ſingul' lectionibus. xl. dieb' ⁊. xl. noctibꝰ ieiunaſſe ꝑhibet̃ Itaqz ꝑpt̃ ieiunij geminationē. ſcz quadrageſime ⁊ q̃ttuor tp̃m. duo verſus in graduali ponunt̃. Ea q̃ in introitu. graduali. tractu. ꝯmunione. ⁊ offerenda cãtant̃. ſũt cõſolatões ⁊ orões. vt ieiunãtes a tribulationibꝰ eripiant̃. ⁊ ne his q̃ ieiunijs affligũtur inimici dñent̃ Hec q̃rta feria i h ꝓuilegiata eſt. q2 illi q̃ in ſabbato ſequẽti ordinãdi ſũt interrogant̃ de ſcripturis ſacris ⁊ examinant̃ De q̃ ⁊ q̃re due lectões legunt̃ ad miſſã ſub q̃rta feria tertie hebdomade aduentꝰ dictũ eſt.

De quinta feria

Quinta feria eſt de ꝯfeſſione ꝑ quã etiã pugnat̃. Et eſt introitꝰ Cõfeſſio ⁊ pulcritudo. Eſt aũt triplex ꝯfeſſio. ſ. fidei. pctĩ. ⁊ hũilitatis Qui hꝫ hãc ꝯfeſſionē pulcritudo ē in ꝯſpectu eiꝰ In ꝯſpiciẽdo ei deũ hũiliãꝰ nos ⁊ deo ſiles ſumꝰ imitãdo ipſũ. Epl'a v̓o ſcz. Orauit heſdras. ⁊c. ſumit̃ de heſdra. ix. cap.

In q̄ ē orõ beſore ⁊ ꝯfeſſio. q̄ orauit ſic etiaz daniel orauit. Peccam⁹ ⁊ iniuſte egim⁹ ⁊c. Et p iſtā ꝯfeſſionē meruerūt remiſſionē peccatoꝝ. Et ita oñdit effect⁹ ꝯfeſſionis. In aliis eccliis legitur epla. Fact⁹ eſt ſermo dñi. ezech. xviij. c. q̄ etiā loquitur de effectu ꝯfeſſionis. Euangeliū. egreſſus ieſus ⁊c. math. xv. cap. eſt de muliere chananea. q̄ p ꝯfeſſionē fidei cū dixit. dñe adiuua me. ⁊ p ꝯfeſſionē humilitatis. cū dixit. nā et catelli ⁊c. meruit filie ſue ſanitatē. et dictū eſt ei. Mulier magna eſt fides tua. Quidā aūt legūt euāgeliū. in q̄ iudei gloriātes q̄ eſſent filij abrae ꝯuincūt nō eſſe filij abrae. q̄r nō faciūt opa eius. ſed ēē ex patre dyabolo ei⁹ opa faciendo. Uel vt quibuſdā moris ē legitur euangeliū qd alij legūt feria q̄nta ſeq̄ntis hebdomade de diuite. q̄ apō iferos cruciatur. patrēq3 vocās ⁊ deprecās abraā nō vt fili⁹ exaudit. His ꝯſonat illud ꝓpheticū. qd in epla ꝓmittit. q̄ ſi vir iuſtus genuerit filiū ſanguinē effundētē ⁊ vniuerſa deteſtanda facientē. ipſe quidē in iuſticia viuet. fili⁹ aūt ei⁹ q̄ opat⁹ eſt iniq̄tatē morte moriatur. Cetera q̄ ſūt ī introitu graduali ⁊ offerenda. ſūt laudes ⁊ orōes iuſti. Cōmunio panis quē ego dedero. ioh. vj. c. declarat vñ iuſt⁹ viuat. ſcʒ de carne xp̄i. Et attende q̄ q̄nte ferie ꝓpria olī nō hebant officia. ſʒ a dominicis eſtualib⁹ inofficiabant. ⁊ eaꝝ euāgelia nō ſūt de ieiuniis inſtituta. ſed de diuite ⁊ lazaro ⁊ vidue filio ſuſcitato. Olī3 eteni nō ieiunabāt. ſʒ vt ī dñicis ſolēnizabāt. Sʒ poſt modū a gregorio minore q̄nte ferie q̄dragesime fuerūt ad iūcte ieiunio. ꝓut dictū ſub ſeptuageſima ⁊ inofficiate. Et inde ē q̄ varietas eplaꝝ ⁊ euāgelioꝝ ī q̄ntis feriis reperit. De hoc dicet ſub q̄nta feria ſequētis hebdōe

De ſexta feria

In ſexta feria que ē nona dies ieiunij. q̄ nūer⁹ ē angelic⁹. petit eccla liberari ab oib⁹ tribulatōib⁹. ⁊ eſt introit⁹ De neceſſitatib⁹ ⁊c. ⁊ fit hꝑ āgelos ⁊ marie ꝑ angelū magni ꝯſilij. et iō legitur euāgeliū iohis. v. c. Erat dies feſt⁹ ⁊c. in q̄ dr̄. Angel⁹ dñi deſcēdit in piſcinā ⁊ mouebat aq̄ ⁊ ſanabat vn⁹. Iō vn⁹. q̄r tantū vnitas eccleſia nat. Sʒ ne in ꝯdictōne peccem⁹ ſic iudei q̄ dicebāt iſtud ꝓuerbiuʒ yronice. pr̄es nr̄i māducauerūt vuā acerbā in deſerto. ⁊ dentes filioꝝ obſtupeſcūt. i. nos punimur ꝓpt̄ hoc qd nō ē iuſtū. iō legitur epla de ezech. xviij. c. Aīa q̄ peccauerit ipa morietur. Fili⁹ nō portabit iniq̄tatez pr̄is. niſi imitet̄ patrē in malicia. Uindicat enī dñs iniq̄tatem patrū in filios in his q̄ oderunt eos

De ſabbato.

Poſtea uero non reſtat niſi ſabbatiſm⁹. Et ē epla de ſabbō mētis Fr̄es hortamur vos. Per ſabbatū vō mētis venit ad ſabbatū etnitatis. ⁊ iō dr̄ euāgeliū d̄ trāſfiguratōe dñi. in q̄ apparuerūt tātū moyſes ⁊ helyas. q̄r exēplo aīarū eccla ad ieiuniū. In miſſa h⁹ diei lectio pria ē. Orauit moyſes. deut. xxvj. c. Scda ē. Dixit moyſes filiis iſrl̄. ibidē. xj. c. Tertia ē. Orōez faciebāt. ij. mach. j. c. Quarta. Miſerere nr̄i. ecc. xxxvj. c. Quīta ē. Angel⁹ dñi. d̄ q̄ dictū ē ſb q̄rta feria tertie hebdomade de aduētu. Q̄r ergo ꝓ ordinādis orat ecclesia cātat introitū Intret in ꝯſpectu ⁊c. Et graduale. ꝓpici⁹ eſto ⁊c. ⁊ ꝓtector noſter ⁊c. ⁊ ꝯuertere dñe ⁊c. ⁊ dirigatur ⁊c. ⁊ ad dñm cū tribularer ⁊c. Ad q̄nq3 lectōnes flectit genua. vt q̄nq3 ſenſus ordināndoꝝ a dño dirigātur. Quia vō dyaconi ⁊ ſacerdotes tāq̄ ꝑfectōres etnis intēdere tenent̄. inde eſt q̄ añ ſextam lectōnez ſiue añ eplā3 nō dr̄ flectam⁹ genua. ſicut nec añ euāgeliū. Hoc etiā fit ꝓpt̄ reuerētiā aplice lectōis. Et ꝓpt̄ eandē etiā cām ad orōez ſup ꝓplm genua nō flectim⁹. ſed ſolū capita inclinam⁹. Rurſus q̄r multū valet deprecatio eccle aſſidua. Quis enī q̄ nō audiatur in tribulatōib⁹. Idcirco q̄nto loco legitur lectio de trib⁹ pueris de camīo ignis liberanis. ⁊ ſequitur grā̄r actiōes in cantico. Bñdict⁹ es dñe ⁊c. Quia vō officiū pdicatōis etiā ad ſubdyaconū ptinet. idcirco ſeq̄tur epla pauli. ꝑma ad theſ. vlt. c. Rogam⁹ vos corripite inq̄etos. ꝯſolamī puſillanies ⁊c. Officiū enī pdicatoris ē alios corripe et reliq̄ facere q̄ in epla ipa docet̄. ⁊ ita ipa epla ptinet ad ordiatos ſaltē in ſacris. Deinde ſe

quitur tractꝰ Laudate dñm o. gē. in q̄ oēs inui-
tant ad dei laudē. q̄ miſtros ſuos ſua miſe-
ricordia ꝯfirmat. Tractꝰ ergo ⁊ cātícū. bñ-
dictꝰ es. ſūt ordiatoꝝ. ⁊ q̄ ſacerdotes ī virū
pfectū ꝯmutari dñt. q̄ꝝ miſterio panis ⁊ vi-
nū trāſſubſtātiant in corpꝰ ⁊ ſanguinē dñi.
inde eſt ꝙ legit̄ euangeliū de trāſfiguratōne
Aſſūpſit ieſus petꝝ ⁊c. math. xvij. c. dñt enī
transfigurari. ita ꝙ in eis nō appareat niſi re-
ſurrectio dei. Sed q̄ in pñti ſine tribulatōe
aut vix aut nūq̄ꝫ eſſe poſſumꝰ. ⁊ ppterea ſp
ad dñm clamādū eſt. inde eſt ꝙ ſeqt̄ offer-
toriū. Dñe deꝰ ſalutis meę. ⁊c. et poſtcōmu-
nio. Dñe deꝰ in te ſperaui ⁊c. Priuilegiatū ē
ꝫ ſabbatū. q̄ in eo ordines celebrant.

De ſcd̄a dñica quadrageſime.

Hec ſecunda do-
minica intitulat̄ dñica vacat. p-
eo ꝙ caret ppo officō. Jō aūt ca-
ret officio. nā cū in p̄cedēti hebdomada oc-
currūt q̄ttuor tpa. in q̄ꝝ fine ordies celebrāt̄
habebat antiq̄ eccłie iſtitutio. vt poſt finem
diei ſabbati incipet officiū ordinū. ⁊ ī die do-
minica termīaret. ⁊ ita officium quod in fi-
ne diei ſabbati incipiebat̄ vſq̄ꝫ ī diē dñicā p-
tēdebat̄. ⁊ ſic tūc ipſa dñica ppria caret offi-
cio. Uerꝝ q̄ difficile erat a ſexta feria vſq̄ꝫ in
diē dñicā nil comedere. factū eſt ut in ſabbo
ordies celebrent̄. ⁊ ī die dñica q̄ vacat officio
officiū q̄rte ferie p̄cedētis repetat̄. Pōt etiā
dici ꝙ eccłia ſuſpēdit organa ſua in hac dñi-
ca q̄ ē q̄nta a ſeptuageſima ad ſilitudinē po-
puli q̄ exulſtēs in captiuitate nec altare. nec tē-
plū habuit. unde organa ſua ſuſpēdit. q̄r epp-
um nō hꝫ officiū. Sic aūt dñica iſta vacat
ab officio ppño. ita ⁊ oēs q̄ntē ferie q̄drage-
ſime q̄ndā ppo carebāt officio. put ſub q̄n-
ta feria dicet̄. Et attēde ꝙ hec dñica vacat
ſolū cantu diurno. nec vacat oīno officio.
nec euāgelio. ⁊ iō ſolū in g̃duali dꝫ ītitulari
dñica vacat. ⁊ nō ī antiphonario. nec ī euā-
geliario. Et in q̄buſdā eccłijs dr̄ euāgelium
Egreſſus ē. q̄d dictū eſt ī ppria q̄nta feria. Jn
alijs. Aſſūpſit ieſus petrū. Uerū in p̄cedenti
dñica dictū eſt ꝙ in ipſa dñica armauit dñs
militē ſuū q̄ttuor cardinalibꝰ v̄tutibꝰ ⁊ gla-
dio v̄bi dei. Sꝫ q̄ vt p̄miſſū eſt in ſcd̄a feria
pugna nō libent̄ ſuſcipit̄. niſi p̄miū oñdat̄.
iō agit̄ in hac ſcd̄a dñica de bñdictōne. q̄ eſt
q̄ntuplex. ſcꝫ bñdictō liberatōis. grē augmē-
ti grē. ꝯtēplationis ⁊ glīe. Quia v̄o bñdictio
illa ipetrat̄ p orōem. iō dñica iſta ꝯſiſtit in
orōne. Vñ dicitur in introitu Reminiſcere mi-
ſerationū tuaꝝ ⁊c. petēs cantu lugubri libe-
rationē a vicijs ⁊ peccatis ⁊ ſpiritibꝰ īmun-
dis. Hec eſt pria orō ⁊ ſignificat primā dei bñ-
dictionē ſcꝫ liberationis. Jn epła v̄o que eſt
Rogamꝰ vos ⁊c. j. theſ. iiij. ca. petit ſibi dari
ſcd̄aꝫ bñdictionē ſcꝫ grē ſiue gratiā ad bene
ambulādū ⁊ bñ agendū dicēs. Hec eſt enī
volūtas dei. vt digne ambulemus. vt ſciat
vnꝰ q̄ſq̄ꝫ vas ſu. poſſidere ī ſctificatōe. ſ. vt ſit
celeſte corpꝰ ⁊ celeſtia appetat. ⁊ ī honore. ſ.
vt ſit dō dignū tēplū. q̄ ſedes dei ⁊ tēplū ſpi-
ritus ſancti ſūt nrā corpa vt ait apłs. Qui ſq̄
caſte ⁊ pie viuit tēplū dei eſt ⁊ ſpūſſcti ſedes
Et ī hac ſola dñica idē ē g̃duale ⁊ tractꝰ. eo
ꝙ ipſa tota ꝯſiſtit ī orōne liberatōis. Orō ex-
p̄mit laborē ⁊ plāctū. q̄ duo ſignificāt in g̃dua-
li ⁊ tractu. Eſt aūt g̃duale. Tribulatōes. ⁊c.
Tractꝰ ē de neceſſitatibꝰ ⁊c. Alij aūt dicūt
tractū. dixit dñs mulieri. q̄ eſt math. xv. Ter-
tia bñdictio. ē bñdictō augmēti grē. Quar-
ta ꝯtēplationis. Quīta bñdictio glīe. Q̄ v̄o
bñdictōes hmōi nō habent̄ vel ꝯſeruant̄ ſine
magna lucta. iō ī nocturno officio de lucta
iacob cū angelo ⁊ in vtero agit̄. vt exēplo ia-
cob ſupplātemꝰ frēs nrōs malos. ſ. ſi q̄d no-
bis inferūt iniurie diſſimulātes. Et fit pug-
iſta in vtero rebecce. i. eccłie. Rebecca ei grā
interp̄tatur. Jn p̄io rñſorio ī nocturnis
agit̄ de augmēto grē. dixit ei yſaac ad filiū
tolle arma tua. pharetrā ⁊ arcū ⁊c. Arma p-
dicatoris ſūt ſacre ſcripture. q̄ dicunt̄ phare-
tra. q̄ de eis ſumūtur ſagitte ad pcutiendū
dyabolū. Jacob igit̄. i. verꝰ p̄dicator venat̄
⁊ interficit hoīes bona venatione ⁊ īterfectō-
ne. ſcꝫ p arcū ſacre ſcripture. ⁊ in ſe occidit be-
ſtias. i. vicia et pctā. ſ. porcū luxurie. ⁊c. ⁊ tūc
cenat cū eo yſaac. i. riſus. ſcꝫ dñs. q̄ d̄lectat̄ in
talibꝰ. Sunt enī ei delicie cenare cū talibus.
Vñ ſm rñſoriū eſt. Ecce odor filij mei ſicut
odor agri pleni. i. p̄adiſi. Hoc etiā eſt ī q̄d

supra dicit apl'us. vt sciat vnusquisqz vas suū possidere in sanctificatione ⁊ honore. Sequitur v̄sus. Qui maledixerit ei. sit ille maledictus. Omnes enī q ꝑplo xp̄iano iunioꝛ maledicūt. maledicti sūt. vt iudei gentiles ⁊ alij In tertio respōsorio dicitur. Det tibi deus de roꝛe celi. et de pinguedine terre abūdantiā. esto dn̄s fratrū tuoꝝ. seruiant tibi trib⁹ ⁊ ꝑpli. Hec benedictio daṫ eccl'e vt oībus populis dn̄etur. Ista v̄o tria responsoꝛia sunt septimi toni ad significandū qꝛ ipsa ecclesia impetrat nobis grāz septifoꝛmē sp̄ussancti. In scd'o nocturno in q̄busdā eccl'iis est respōsoriū Si dn̄s ꝛc. In cui⁹ v̄su dr̄ Jacob erexit in titulū lapidē. fundens oleū desuper Quod nos facim⁹ cū imitatione xp̄i bona agim⁹ Ungim⁹ enī eū p fidē. cū ipsū hoiez plenū grā esse credimus Et duo responsoria sūt de p̄mo ⁊ vnū de sexto tono. quia d xp̄o agunt q est principiū ⁊ finis et in sexta etate vnctus fuit oleo leticie p̄ pticipib⁹ suis In septimo v̄o respōsorio orat iacob Erue me de manu fratris mei. qꝛ valde eū timeo. Ualde enī debet timere sanct⁹. ne corrūpaṫ a malis. In octauo vero responsorio agiṫ de bn̄dictione ꝯtemplationis Unde ibi habetur de lucta iacob cū angelo. qꝛ p orōnem debem⁹ luctari cū dn̄o. donec habeam⁹ statū ꝯtemplationis Et dixit ei angel⁹. Dimitte me auroꝛa est. i. satis habes fidem vel caritatem vel gratiā. nec debem⁹ dimittere donec de luctatione ꝯtra vicia faciat nos contemplari uos. quia regnū celoꝝ vim patiṫ. et violenti rapiunt illud Tunc videtur sine nubilo peccati. Unde in nono responsorio dicit iacob Uidi dn̄m facie ad faciem. i. sine nubilo peccati. nō sine velamine creaturaꝝ Hac ratione eccl'a parisiensis dr̄ legere hac die euangeliū de transfiguratione. q est benedictio gloꝛie. ⁊ ita patet qꝛ habita benedictione liberationis. gratie. et augmenti gratie. ⁊ contemplationis. ⁊ considerato p̄mio gloꝛie. libenter et foꝛtiter pugnant milites chꝛisti

De secunda feria.

Secunda feria est de oratione Unde in ep'la q̄ incipit Orauit daniel ꝛc. daniel. ix. ca. ostendit qntū valet oratio cū ieiunio. Daniel id est vir desideriorū. orauit p ꝑplo suo ⁊ abstinuit a regalib⁹ cibis. ⁊ vsus est leguminibus et ideo exaudita est oratio eius. sicut ei dictū est ab angelo. Sed quia nil valet orō nisi q fit in cognitione dei. ideo sequiṫ euangeliū iohānis. viij. Ego vado ⁊ queretis me et nō inuenietis. dicit domin⁹ iudeis. Et iterum Ego sum de sursū ꝛc. ego nō sū de hoc mundo. Et nō cognouerūt eum. et ideo adhuc manēt in peccatis suis. Ibi itaqz diuidit domin⁹ spirituales a carnalib⁹. i. aquas que sūt sub firmamēto ab his que sunt sup firmamentū. Et ita huic secūde ferie ꝯpetit opus secūde diei. et ideo introit⁹ est de secūdo tono Carnales ei nō possūt orare deū quia nō cognoscunt eū. Naz q in carne sūt deo placere nō possunt. Nempe ea q̄ in introitu. graduali. offerenda et ꝯmunione cantātur. sunt oratōnes ꝯsolationes ⁊ laudes cōuerse gentilitatis cui domin⁹ exhibuit intellectum.

De tertia feria.

Tertia feria est de ope diei tertie. qd' est. Congregētur aque oēs in locū vnū ⁊ terra fructificet. Hoc fit quādo hō nō curat d voluptatib⁹ carnis ⁊ ieiunat p caritatē Jeiuniū laudabile est. vt hō nō sit multū curiosus de cibo coꝛpali. vt dr̄ in euangelio Nolite soliciti esse. solicitudine sc; suffocante. sed solicitudine ꝓuidentie possum⁹ ⁊ debemus Ideo introit⁹ est Tibi dixit coꝛ meum exqsiuit te. tertij toni. ꝓpter opus tertie diei. In ep'la v̄o Fact⁹ est sermo domini ꝛc. iij. reg. xvij. ca. hoꝛtaṫ eccl'ia vt nō sim⁹ multū soliciti. et hoc p helyam. q pastus est a vidua sareptana. ⁊ a coruo. ⁊ ipse etiā pauit viduam dicens Non deficiet farina hydrie. id ē gratia de coꝛde. nec oleū de lechito. i. grā seu vnctio spiritualis desuper Hoc ideo hoꝛtaṫ per euāgeliū. Super cathedrā moysi ꝛc

matħ.xxiij.c.vbi ſequit᷑ Unꝰ eſt magiſter ve
ſter.⁊ vnꝰ eſt pater veſter q̇ in celis eſt.q̇ hꝫ
curaꝫ de oı̄bus. Rurſus sareptana mulier
in introitu affectū ad xp̄m oſtendit dicens.
Tibi dixit cor meū. In graduali ſeipſaꝫ cō
ſolat᷑ ⁊ hortat᷑ dicēs. Iacta cogitatū tuū In
offerenda miſcdiāꝫ petit. In ꝯmunione q̄ſi
ſecura ſe mirabilia narraturā ꝓmittit.

De quarta feria

QUarta feria eſt de
pnīa.q̄ feria eſt dies pnīe. In illa eni
ꝗ̄ traditꝰ eſt ſaluator. Et oſtendit in epi
ſtola. Orauit heſter ꝛc.heſter.xiij.c.q̄ntū eaꝫ
orō faciat efficacē p orōnē heſter.q̄ cū regia
exiſteret induta fuit cilicio.⁊ p orōnem ipe/
trauit ſuſpenſionē aman in patibulo.qḋ pa
rauerat mardocheo. Quia vō pn̄ia ꝯcipit᷑
in more iudicij.ideo de pſalmo penitentiali
q̇ intitulatur per octauam reſurrectionis.
ſ.Domine ne in furore.ſumit᷑ introitꝰ. Ne
derelinquas me.ꝛc. Quia vō nō valet pnīa
niſi imitet᷑ xp̄m.ideo ſequit᷑ euangeliū Aſcē
dens ieſus.ꝛc.matħ.xx.capitlo.de cruce xp̄i.
vbi habet᷑. Ecce aſcendimꝰ hieroſolimā Et
ſequit᷑ ibidem de filijs zebedei q̇ petierūt vt
vnꝰ ſederet a dextris ⁊ aliꝰ a ſiniſtris. Et di/
xit eis dn̄s. Poteſtis bibere calicē queꝫ ego
bibiturꝰ ſum ꝛc. Qui non biberit de calice
penitentie.⁊ nō bibet de calice glorie. Et pꝰ
ponit ſe xp̄s apoſtolis in exemplū qui de h
iraſcebantur.

De quinta feria

QUinta feria eſt de
piſcibꝰ ⁊ auibꝰ.i.de nō confidē/
tibus in dn̄o ⁊ ꝯfidentibꝰ in ho/
mine.de quibꝰ habet᷑ in ep̄la. Maledictus
hō qui ꝯfidit in hoīe.hiere.xvij.capitulo et
ponit carnē brachiū ſuū ꝛc. Et poſt Benedi
ctꝰ vir qui ꝯfidit in dn̄o Et hec oſtendūtur
per euangelium. Homo quidā ꝛc.luce.xvj.
quod eſt de diuite ⁊ lazaro Diues enī non
ꝯfidebat in dn̄o.⁊ ideo in inferno poſitꝰ eſt
pauper vō ꝯfidebat.⁊ ideo in ſinu abrae re/
quieſcit In offertorio vō.ꝑcatꝰ ē moyſes.
ꝛc.oſtendit q̄ oratio iuſti efficax eſt. Moy/
ſes enim erat ouis.quia manſuetiſſimꝰ ho
minum fuit.⁊ eſt forma ieiunij.⁊ placatio/
nem impetrauit ſuper iram qua dominus
iratus erat iudeis propter vitulū ꝯflatilem
Rurſus quidam hodie legūt euangeliuꝫ
in quo docet dominꝰ non in hominis ſed
ſolius dei teſtimonio ꝯfidendum.de ſeipſo
enim loquens ait ſecundū carnis fragilita
tem. Si ego teſtimoniū ꝑhibeo de meipſo
teſtimoniū meum non eſt veꝝ Et infra Ab
homine teſtimoniū non accipio. Et infra.
Habeo teſtimonium maius iohāne. His
conſonat premiſſa lectio de hiere. Maledi/
ctus homo qui confidit in homine ꝛc. Et in
fra Benedictus vir qui confidit in domīo.
Confidens igitur orat in introitu ⁊ in gra/
duali.⁊ etiā in offerenda in ꝑſona moyſi.in
qua fit verborum repetitio.q̄ ſepe ad domi
num ꝓ ꝑplō interceſſit. De hoc etiā dictū eſt
ſub ſecunda dominica poſt epiphaniam.
Communio. Qui manducat.ioħ.vj.capi.
oſtendit quid vtilitatis ꝓueniat confiden/
ti.ſcilicet q̄ in chriſto maneat ⁊ chriſtꝰ in eo
Et hec communio bene congrueret ſabba/
to ante dominicam palmaꝝ. Notanduꝫ
autem eſt q̄ ſicut precedēs dominica vacat
ab officio.ꝓut ibi dictuꝫ eſt.ita et omnes q̄n
te ferie in q̄dragesima quondam proprio ca
rebant officio. excepta forte q̄nta feria cene
domini Illa tamen mutuat introitū a ter/
tia feria illam precedenti. Nam ſicut q̄libet
quinta feria autoritate melchiadis pape ſo
luta erat a ieiunio.ita et ab officio Unde bea
tus gregoriꝰ nullū in quinta feria inſtituit
officiū. Nihilominꝰ tn̄ hore et matutine ac
veſpertine officiū cantabantur. Unde neceſ/
ſariū erat vt ſup benedictus et magnificat.
antiphone de euangelijs alioꝝ dierū ſum/
pte dicerentur. Sed gregorius.ij.inſtituit
ieiunium et officiū quinte ferie. ea tamen q̄
prius inſtituta erant de matutinis ⁊ veſper
tinis officijs non mutauit. Et inde eſt q̄ an
tiphone q̄ cantant᷑ ſup benedictus ⁊ magni
ficat.in q̄ntis ferijs nō conſonant euangeli
is illius diei. De hoc in quinta feria ꝑcedē/
tis hebdomade dictū eſt

De ſexta feria.

SExta feria agit de
opere ſexte diei. in qua fact⁹ eſt hō
⁊ hortatur nos eccl'a ad manſuetudinē ⁊ pa
tientiam. vt oēm iraꝫ de cordib⁹ nr̄is remo
ueam⁹. et hoc exēplo ioſeph et xp̄i Et ē ep̄la
Dixit ioſeph. geñ. xxxvij. c. de ioſeph q̄ m̄lta
paſſus eſt a fratrib⁹ ſuis. et tñ ſublimatus
eſt velint nolint. In euāgelio mat̄h. xxj. cap.
monemur ad predicta exemplo xp̄i. Homo
erat paṫfamilias. q̄ plantauit vineā. i. iudai
cū pplm̄ p doctrinā legis. Ad vltimū miſit
filiū ſuū ad cultores vinee quē interfecerūt.
ad quos prius miſerat ſeruos q̄s etiā inter
fecerunt. Per hoc aūt ſcꝫ p manſuetudineꝫ
⁊ patientiā ſatiabimur in futuro. Vñ intro
itus eſt. Ego auteꝫ cū iuſticia apparebo in
ↄſpectu tuo. ſatiabor cū apparuerit gl'ia tua
Ad tolerandas etiam pſecutiones propter
iuſticiam hortatur in graduali. Ad domi⁊
nū cum tribularer ⁊c. et in offertorio. Dn̄e
in auxilium. ⁊ in communione. Tu domīe
ſeruabis.

De ſabbato

SAbbatum eſt de
ↄuerſione vel confeſſione p q̄ hō
ceſſat ab ope ſeruili. ⁊ ſic ſabbati⁊
ſat ⁊ recipit bn̄dictionē a dn̄o. q̄ bn̄dixit diei
ſeptime. Ad hoc aūt inſtruimur p legē dn̄i
et grāꝫ ſpiritusſancti. Vnde introit⁹ eſt de
lege. Lex dn̄i. ⁊c. et eſt p̄mi toni. q2 conuerſio
ad deū eſt p̄ncipiū bone vite. Vñ ſequitur.
Conuertens aīas Sequiṫ Iuſticie dn̄i re⁊
cte letificantes corda. quia dant ſabbatum
ſpūale Et hec p̄ncipaliter habenṫ p gratiaꝫ.
quod oſtēditur p epiſtolam Dixit rebecca.
⁊c. geñ. xxvij. c. in qua habetur ꝙ rebecca mo
nuit iacob vt offerret patri ſuo yſaac duos
edos Per rebeccā gratia dei intelligiṫ. que
nos monet ⁊ inſpirat nobis offerre deo ab⁊
ominationē de peccato ⁊ ↄfeſſionē q̄ p edos
deſignanṫ. Edus eni animal fetidū eſt. ⁊ hꝫ
carnes ſapidas. Cū eni homini fetet pecca⁊
tū ſuum ↄfitetur illō. quod valde placet dō
et angelis eius. quia gaudiū eſt angel' dei ſu
per vno peccatore penitentiā agente Seq̄⁊
tur autē in epiſtola. de rore celi. id eſt de grā
celeſti. et d̄ pinguedine terre. i. abundātia tē⁊
poralium. ſit benedictio tua. ⁊ preponit de
rore celi quia boni ſpūalia p̄ponunt tēpali⁊
bus et poſtea ſequiṫ de pinguedine terre: q2
p̄mū querite regnū dei. ⁊ hec oīa adijciēt uī
vobis. Boni eni oīa habent. Vñ ap̄lus. tā⁊
q̄ꝫ nihil habentes ⁊ oīa poſſidentes Ma
li ſimiliter petunt benedictionem q̄ p eſau
deſignantur. Sed q2 ipſi preponūt tēpalia
ſpiritualibus. dicitur eis. de pinguedine ter
re ⁊ de rore celi erit benedictio tua. et ſi enim
habeant aliq̄ ſpiritualia. tñ preponunt eis
tp̄alia. Sequitur reſponſoriuꝫ Bonum eſt
confiteri domīo. ⁊c. quaſi diceret eccl'a. Ex q̊
p ↄuerſionē ⁊ confeſſionē peccati ⁊ reproba
tionē habetur benedictō. ⁊ temporalia ⁊ ſpi
ritualia. bonum eſt confiteri domino. Iteꝫ
habetur in euangelio luce. xv. homo quidā
habuit duos filios ⁊ petijt vnus dicēs Da
mihi portionē hereditatis que me contigit.
⁊ diuiſit illis ſubſtantiā ſuā. ⁊ poſt q̄ꝫ ille cō
ſumpſit omnia. poſtea fuit tanta fames in
terra ad quaꝫ venit. vt ↄpelleretur fame eſſe
porcarius. i. ſubulcus. ⁊ dixit reuerſus ad ſe
quanti mercenarij. ⁊c. Quando eni homo
oīa bona ſua amiſit p peccatum. non habꝫ
quid comedat. et pmittit ita de⁹ ipſū cadere
vt arguat eū malicia ſua. vt legiṫ hiere. ij. cir
ca mediū. ⁊ moriatur fame. et dicat. q̊t ſunt
ſcꝫ in eccl'a qui habent iocunditatem mētis
et ego fame pereo. Reuertar in domū p̄ris
mei. Vñ in exo. ix. habeṫ. ꝙ egiptij ↄpellebāt
filios iſrael exire de egipto. Tunc recipiṫ et
daṫ ei prima ſtola. i. grā. et ita in euāgelio ha
betur de ↄuerſione Rurſus tā in euāgelio
vbi agitur de duob⁹ filijs q̄ꝫ in ep̄la. vbi agi
tur de iacob et eſau. duoꝝ pploꝝ iudaici vi
delicet ⁊ gentilis ſignificatio ↄtineṫ. iudaicus
grām ſpūalem amittit. gentilis vero ↄuer⁊
ſus ad penitentiam de lege dn̄i in introitu
gloriaṫ et cantat. In graduali vero dn̄o cō
fitetur ⁊ laudat. In offertorio oculos ſuos
petit illuminari ne dormiat vt inimic⁹ non
preualeat et. Et attende ꝙ rationabiliter in
ſecunda q̄dragеſime hebdomada legiṫ euā

geliū de filio ꝓdigo reuertēte ad prēm. quia
gentilis ꝑplus ꝑ doctrinā legis ⁊ euangelij
ad creatoris cultū reuertit̄ ⁊ quis penitens
ꝑ fidem et opatiouē. vel ꝑ duo p̄cepta carita
tis dn̄o reconciliatur. Communio eſt. optet
te gaudere luce. xv.

De dominica tertia quadrageſime

Tertia dominica
eſt ꝯfeſſionis. ⁊ quarta refectio-
nis. Sicut enī ſupradictū ē. do-
min⁹ in prima dn̄ica q̄dragelime armauit
militē ſuū. in ſecūda oſtendit ei p̄miū. amo-
do ergo nō reſtat niſi vt oſtendat̄ via. qꝛ per
confeſſiouē ⁊ refectionē illuc venit̄. Eſt ergo
dn̄ica iſta ꝯfeſſiōis. Eſt autē duplex ꝯfeſſio
ſcȝ peccati et laudis. q̄s habere debet homo
Per humilitatē enim ꝯfeſſionis expectat
homo a deo omnia que expectat. ſcȝ liberati
onem ⁊ donum gratie ⁊ oīa alia bona Vn̄
introitus eſt Oculi mei ſemper ad dominū̄
⁊c. ⁊ ē ſeptimi toni. quia ꝑ ſeptiformem gra
tiam ſpiritusſancti euellitur homo de lacu
dyaboli. Per ꝯfeſſionem enī euitant̄ mala.
Et ideo fit ſtatio ad ſanctū laurentiū qui ꝑ
confeſſionem liberatus eſt. Hec humilitas
liberauit ioſeph de manibus fratrū ſuorū
⁊ de carcere. et ideo cātatur de ipſo in officiō
nocturnali. Adhuc dn̄ica iſta ſexta eſt a
dn̄ica ſeptuageſime ⁊ ſexta feria dn̄s crucifi
xus eſt. et ideo fit mentio de paſſione. que ꝑ
ioſeph ſignificatur. et ita etiam ipſi dici co-
petūt que dicunt̄. Nam chriſtus ꝑ humili-
tatem liberatus eſt ab inſidijs fratrum ſuoꝝ.
id eſt iudeoꝝ. et exaltat⁹ eſt in toto egypto.
id eſt in mundo. et ita que literaliter acta ſē.
circa ioſeph. ſpūaliter ſunt facta erga xp̄m.
Et nocturnū officiū ꝫ ordinē comitat̄ hiſto-
rie. Cū enī in precedenti dn̄ica cantatū fue-
rit de iacob iā hac ſuccinit de ioſeph qui vē-
ditus a fratrib⁹ illos in fame ditauit. ⁊ xp̄s
a iudeis crucifixus ſua morte humanū ge-
nus redemit. ⁊ redimendo a demonio libe-
rauit. ꝑut in euangelio legit̄ hodierno. Ce-
terū qualis debeat eſſe ꝯfeſſio oſtendit ap̄ls
in ep̄lā Fratres imitatores ⁊c. ad ephe. v. ca.
Primo enī eſſe debet in humilitate. ſcilicet
vt humiliemus nos deo. ⁊ ita in nouitate vi
te ambulem⁹. Secundo in ꝑſeuerantia. ſcȝ
vt homo nō redeat ad vomitū. et vt īſania
peccati remoueat̄. Vn̄ dicit. Fornicatio at̄
⁊ immundicia non nominetur in vobis ⁊c. H
fit ꝑ perſeuerantiā in bona vita Ad hoc idē
hortamur in euangelio in fine. in quo oſtē
ditur q̄ gratia expellit peccatū. Erat inquit
ieſus eijciens demoniū ⁊c. luce. xj. ⁊ math. xij.
Jeſus id eſt gratia. Jſte idem demoniacus
cecus dicit̄ a matheo ⁊ beda. Cecus inquit
beda videt. mut⁹ loquitur. poſſeſſ⁹ a demo
nio liberatur Et cū eieciſſet demoniū locu-
tus eſt mutus. qꝛ qn̄ data eſt homini gratia
ꝯfitetur ⁊ loquitur ī ꝯfeſſione Poſtmodū
oſtendit domin⁹ ſtabilitatem regni ſui per
īdiuiduā caritatem. ⁊ inſtabilitatem regni
dyaboli. Omne inquit regnū in ſeipſū diui
ſū deſolabitur Et ſic regnū diaboli et ſuorū
qui diuiſi ſūt a deo deſtruet̄. Sed regnū dei
manet in eternū. Et ita inuitat omnes ho-
mines ad regnū ſuum quod manet. Pro-
pter hoc debet homo ꝑſeueranter agere ope
ra confeſſionis qꝛ ꝑ ea habebitur regnū ce-
lorū Et ideo reſponſorium eſt. Exurge do-
mine nō preualeat homo. i. dyabolus q̄ no
bis intendit auferre regnū celorū. Hoc igit̄
intendit eccleſia vt ſimus ꝑfecti in ꝯfeſſione
⁊ ſimiliter ꝑfecte moriamur peccatis. vt per
bonam vitā etiaȝ infamia peccati deleatur
ſicut dicit dn̄s ꝑ hiere. Perdam babilonis
nomen Hoc dicit. quia gratia expellit pec-
catū ⁊ infamiaȝ. Sequitur. Et reliquias et
germen babilonis ciuitatis. i. memoriā dele
ctabilē. vt ſcȝ homo doleat qn̄ ad memoriaȝ
reducet Rurſus. qꝛ ſicut in euangelio di-
ſurdus audiuit. et mutus v̄ba dei narrauit
ideo dicit in introitu. Oculi mei ſemp ad
dn̄m. ⁊ ne iterū deficiat miſericordiā implo
rat ſubdens. reſpice in me. et in graduali. ex-
urge dn̄e. deinde vox quondā muti fecūda
facundia. cui⁹ os apuit ſapiā p̄ces ſuas ige
minat. ⁊ decenti ſilitudine in nactu perorat
dicens Ad te dn̄e. Jn offerenda iaȝ loquēs
ꝑdicat iuſticias dn̄i rectas. eo q̄ a ſe humili
ato demoniū exierat. Sed ad iudaicū ꝑplm
ſupbientē ſpūs immundus redierat. Jn com

munione de muto fact⁹ orator gratulať q̄ ſicut paſſer inuenit ſibi domū̄ et turť nidum.

De ſecunda feria.

In dominica precedenti dictū eſt. q̄ dn̄s ſaluat p confeſſionē. in hac vō ſcd̄a feria oſtēdiť q̄ ſaluat etiā̄ p baptiſmū̄. Sed q2 baptiſmus dať p trinitatē. ideo de trinitate eſt introitus. In deo laudabo v̄bum. et ponitur ibi ter h nomē deus. et eſt de tertio tono. q̄d totum cōiungit. pp̄ter hoc q̄ loquuntur d̄ trinitate. Ep̄la vō. Naaman p̄nceps ⁊c. q̄ eſt. iiij. reg. v. c. eſt de naaman quē miſit rex ſirie domin⁹ ſu⁹ ad heliſeū̄ vt ſanaret eum. ⁊ p̄cepit ei vt in iordane ſe lauaret ſepties. et fieret ei⁹ caro ſicut caro pueri. et ita factū̄ eſt. Iordanis interpretatur deſcenſus humilitatis in q̄ eccl̄a mundari petit. et hoc facit ad p̄ceptū̄ dn̄i querens p hūilitatē ſalutē in aqua que eſt inferior creatura. Poſtmodū̄ ſequiť rn̄ſorū̄. Deus laudē meā̄ ne tacueris. in quo eccl̄a hū̄iliat ſe p confeſſionē. et ē tertij toni. ⁊ de p̄dicta In euangelio vō. Dixerūt phariſei ad ieſum luce. iiij. ca. oñdit dn̄s q̄ nō ſūt miſſi p̄phete. niſi ad humules. ſicut heliſe⁹ ad naaman. et helyas ad viduā̄ et oſtendit ſupbiam iudeorū̄. poſtea dicit. ieſus aūt tranſiēs p mediū̄ illorū̄ ibat. ad ſignificandū̄ q̄ hūilis q̄dquid ſibi fiat viā̄ ſuā̄ nō derelinquit

De tertia feria.

Tertia feria eſt de oratiōne ⁊ miſcd̄ia. p que etiā̄ ſaluat dn̄s Vn̄ introit⁹ eſt Dū̄ clamarem ad dn̄m Ep̄la vō. mulier q̄uedā̄ ⁊c. ē de iiij. libro regū̄. iiij. ca. de vidua cui⁹ filios creditor in ſuitutē redigere cōtendebat. ⁊ ei⁹ vaſa oleo repleuit heliſeus dicēs ei. q̄ de parte olei redderet debitū̄ q̄d debebat. ⁊ de reliquo ipſa et filij ſui viueret. Vidua eſt eccl̄a. cui⁹ ſponſus xp̄s nō eſt p̄ſens corporaliter ſiue viſibiliter. que venit ad xp̄m Creditores ſūt demones. Vn̄ dyabolus exactor d̄r. q2 pecuniā̄ ſuā̄. i. immundiciā̄ a nobis exigit cum vſuris Vn̄ eſaie. xiiij. ca. Quō̄ ceſſauit exactor. quieuit tributum. Sed chriſtus p opa miſericordie liberauit nos ab hmōi creditore. Et petitur hmōi liberatio in reſponſorio Ab occultis meis munda me dn̄e Euāgelium vō q̄d eſt math. xviij. ca. eſt de miſcd̄ia ſcz. ſi peccauerit in te frater tu⁹ corripe eum ſi ignorat doce. ſi penitet dimitte. nō dico ſepties. ſed ſeptuagies ſepties. id eſt quotiens peccauerit dimitte. Rurſus vidua p filijs ad heliseū̄ orans dicit ĭ introitu Ego clamaui. ⁊ in graduali. ab occultis demū̄ p̄ecib⁹ exaudita. gratias agit in offerenda. dextera dn̄i. Et docet in cōmunione domine q̄s. ⁊c. quales ſe debeāt exhibere. qui volūt oleū̄ miſericordie. ſcilicet qui volunt requieſcere ĭ monte. ingrediantur ſine macula ⁊ opeŕ iuſticiam.

De quarta feria

In quarta feria agitur de impletione mādatorū̄. p quam dn̄s etiā̄ ſaluat. Sed quia p gratiam eſt impletio mandatorū̄. ideo eſt introit⁹. Ego āt in domino ſperabo. et eſt p̄mi toni. ad oſtendendum q̄ ſpem debem⁹ ponere in ſolo d̄o. Epiſtola vero Honora patrē ⁊c. eſt de exo. xx. ca. in qua ſunt inſtituta vel diſtincta precepta domini. honora patrē et matrem. ⁊c. In reſponſorio vō petiť gratia. in quo oſtēdit homo infirmitatē ſuā̄ dicēs. Miſerere mei deus. quoniā̄ infirmus ſum. quaſi diceret. nō poſſū̄ p me adīplere mandata In euāgelio. Acceſſerūt ad ieſū̄. ⁊c. math. xv. c. redarguit dn̄s iactantiā̄ iudeorū̄. q̄ magis innitebanť traditionib⁹ hoīm q̄3 dei. ⁊ rep̄hēdebant diſcipulos dn̄i de traditionib⁹ ſeniorū̄. Quib⁹ dn̄s dixit. Ypocrite ⁊c. Non lotis manib⁹ mā̄ducare. nō coinq̄nat hoīem. Et oñdit p q̄ ſaluamur ⁊ iuſtificamur In hac q̄rta feria fit p̄mū̄ ſcrutiniū̄ pueri. p̄xia q̄rta feria diceť.

De quinta feria

In quinta feria oſtendit eccl̄a nō eſſe ſalutē niſi a dn̄o ⁊ maxime p v̄tutes. Vn̄ introitus eſt. Salus populi ego ſum ⁊c. et

ē quarti toni ꝓpter quattuoꝛ cardinales virtutes. Ep̄la vero. Factū ē vbū. ꝛc. eſt de hiere. vij. c. vbi dr̄. Bonas facite vias vr̄as ⁊ ſtudia vr̄a. et h̄ ꝓpter bona opa virtutū. Et reprehendunt iudei q̄ui credebāt ſe nō poſſe dānari. q̄ꝛ habebant dn̄i templū. et oēs alios dānatos eſſe dicebant. Vn̄ ſequit̄ reſponſoriū Oculi omniū. oñdens q̄ in ſolo deo ſperādū eſt. Euangeliū vero Surgens ieſus. luce. iiij. ca. ē de ſanatione ſocrus petri. p q̄d oſtendit̄ q̄ in ſolo deo ſpandū eſt. q̄ꝛ ab ipſo et p ipſū ſalus mentis ⁊ corpis eſt. In alijs vero eccliijs legit̄ euangeliū ſequētis dn̄ice Abijt ieſus ꝛc. ⁊ aliū icipit Opamini. In q̄ iproperat dn̄s turbe q̄ magis curabant de ſalute corpis q̄ȝ mentis q̄n quā voluerunt eū facere regē poſt miraculū factū de ſaturatione q̄n q̄ȝ miliū hominū de duob9 piſcib9 ⁊ quinq̄ȝ panib9. et hortat̄ eos dicēs. Opamini nō cibū q̄ perit. ſed qui pmanet in vitā eternam. Cui ꝯgrue pmittit̄ premiſſa lectio hiere. vbi dn̄s pmittit ſe habitatuꝝ cū eis. et ſic q̄ſi regē futuꝝ eoꝝ q̄ talē cibū fuerint opati. vt calūniaȝ nō faciāt. innocentē ſanguīneȝ nō effūdant ꝛc. Rurſus introit9. ſcȝ ſalus ppl̄i. vox eſt dn̄i ppl̄m ꝯſolantis. Graduale. offertorium ⁊ cōio voces ſūt ppl̄i de regis grā ꝯfidētis. In hac aūt q̄nta feria in q̄ agit̄ de ſalute fit ſtatio ad ſanctos coſmā ⁊ damianū. qui medici fuerūt et hoīes corpaliter ⁊ ſpūaliter ſanabāt. et ideo de ipſis fit mētio in collecta

De ſexta feria.

In ſexta feria que eſt dies crucis oñdit̄ q̄ p crucē ē ſalus. Vn̄ introit9 eſt. Fac mecū ſignū in bonū. i. crucē. Maiorē caritatē nemo h̄ȝ. i. maius ſignū caritatis. q̄ȝ vt aīaȝ ſuā ponat q̄s p amicis ſuis. Ep̄la vero Conuenerūt ꝛc. que ē numeri. xx. c. eſt de moyſe q̄ bis pcuſſit petrā et fluxerūt aque vt biberēt hoīes ⁊ iumenta. Per binā pcuſſionē duo ligna crucis itellige. petra xp̄us eſt. ⁊ fluxerūt aq̄ doctrinaꝝ ⁊ gr̄aꝝ. vt poſſit bibere totū gen9 humanū. Reſponſoriū eſt. In deo ſpauit coꝛ meū. ⁊ adiut9 ſū. q̄ꝛ in ſola cruce pfecta ē hūani generis ſaluatio. In euāgelio vero. venit ieſus in ciuitatē ꝛc. ioh. iiij. c. oñdit dn̄s. q̄ nō ſolū p nobis crucē ſuſtinuit. ſed et m̄ltos alios labores. Vn̄ ſequit̄ ibi. Ieſus aūt fatigat9 ab itinere ꝛc. Et dicunt̄ ibi octo i quib9 iſtruxit dn̄s ſamaritanā. q̄ patent i euāgelio. ⁊ reſponſorium eſt octaui toni. Cōio eſt. qui biberit ioh. iiij. capitulo

De ſabbato

In ſabbato uero oñdit̄ q̄ dn̄s ſaluat p iuſticiā et miſcdiam. Vn̄ ep̄la Erat vir. daniel. xiij. c. loquit̄ de ſuſanna q̄ ſaluata eſt p iuſticiā. Euangeliū eſt de muliere depr̄hēſa in adulterio quā dn̄s liberauit p miſcdiam. Ecce euangeliū et ep̄la ꝯcordāt. Quia ergo adultera in euāgelio ſaluata eſt p miſcdiaȝ. ideo vidēs eccl̄a infirmitatē filioꝝ ſuoꝝ petit ſe liberari p miſcdiaȝ in introitu dicēs. Verba mea aurib9 pcipe. ⁊ eſt q̄rti toni. ꝓpt q̄n q̄ȝ q̄ ponunt̄ in collecta q̄ eſt tal'. Preſta q̄ſum9 oīpotens de9 vt q̄ ſe affligēdo carnē ab alimentis abſtinēt. ſectādo iuſticiā a culpa ieiunēt. i. a delectatōe q̄nq̄ȝ ſenſuū ſic daniel ſuſāna ⁊ ioachim. Miſcdiaȝ dei nō ꝯſeq̄nt̄ q̄ ſic nō ieiunāt. Sequit̄ verſus introit9 ſemiplen9. ſ. rex me9 ⁊ de9 me9. Et ideo notandum eſt q̄ in itroitib9 aliq̄n duplex verſus ponit̄. aliq̄ñdo dimidi9. frequēti9 vn9. Duplex vt in itroitu defūctoꝝ Requiē. Verſ9. Te decet ꝛc. Et ali9. Exaudi oroem ꝛc. Q̄ꝛ oram9 p defūctis ꝓpt ſtolā corpis et aīe q̄s rogam9 eis dari. Dicit̄ etiā tc ſcdus verſus qui ſuccedit i locū illi9 verſus glā pr̄i. q̄ in officio defūctoꝝ tacet̄ p eo q̄ mortui trinitatē vlterius laudare nequeūt. ad cui9 laudem ptinet ipſe verſus. Sepi9 vero vn9 dr̄ q̄ꝛ ad vnū tātū ſcȝ ad deū vtere nos debem9. Dimidi9 aūt hic ponit̄. q̄ꝛ q̄ miſcdiaȝ dei ipetrat. ſuā ꝯuerſionē in opib9 ꝯfiteri. pſalm9 eni opus ſignificat. Poſt ep̄lam ſeq̄tur reſponſoriū Si ambulē ꝛc. quod ſic et reſpōdet. q̄ꝛ quēȝ dn̄s liberat nullus ei nocere pōt. igit̄ ſi ambulem in medio vmbre mortis nō timebo mala ꝛc. vmbra mortis eſt mors temporal'. quaſi diceret. etſi tranſeam p mortem temporalem. non eſt timendum ex quo de9 ad

tuuat. Et ſequit̄ v̾ſus Uirga tua ⁊ baculus tuꝰ ipa me ꝯſolata ſūt. q᷑ tribulationes dñi ꝯſolant̄ hominē bonū. Eſt aūt ꝑmi toni. q᷑ in ſolo deo ponēda eſt ſpes. In euangelio v̾o. ꝑrexit ieſus. ioh̄. viij. oſtendit ſe dominꝰ autorē miſericordie. cū dixit mulieri adulte-re. Uade ⁊ ampliꝰ noli peccare. Itē miſeri-cordia fuit cū dixit. Qui ſine pctō eſt veſtrū p̄mus mittat in eā lapidē In offertorio pe tit filiꝰ ꝑ miſericordiā liberari cū dicit. Greſ-ſus meos dirige. ⁊ ptinet ad octauā reſurre ctionis. poſtcōmunio v̾o ad beatitudinem que eſt. nemo te. ioh̄. viij. c. Illud aūt notā-dū eſt. q̄ in huiꝰ ſabbati ꝯpletorio antipho na Media vita cantat̄. eo q̄ nūc mediana q̄drageſime icipiat hebdomada Qui v̾o eā in p̄cedenti ſexta feria cantāt. numerū dierū ieiunijs afflictoꝝ attendūt. Hanc ita q᷒ ſub breuiloquio duximꝰ exponendā. Media vita xp̄s eſt Ipſe enī mediator eſt dei ⁊ ho-minū. Ipſe eſt via veritas ⁊ vita. Ipe q̄dē ſanctus. ipſe deꝰ. ipſe fortis. ipſe miſericors ⁊ ſaluator Ad xp̄um ergo ſermo dirigitur. O media vita. i. o xp̄e. Uel media vita ſctā trinitas eſt. que ē in ſe vita et nobis vita me-dia. i. ſufficiēs ⁊ ꝯmunis ad quā ſermo diri gitur O media vita. i. o ſancta trinitas. Ideo q᷒ ſ᷒ diſtinguit̄ ſancte deꝰ. ſctē fortis. ſctē et miſericors. i. pater et filiꝰ ⁊ ſctē ſpiritꝰ. a q̄ et ꝑ quē ⁊ in q̄ ſaluamur Et ideo ſaluator etiā trinitas appellat̄. Ad quēcunq᷒ tū ſmonē dirigimꝰ adiutoriū querimꝰ. q᷑ in morte ſumꝰ in miſerijs p̄ntis vite. petimuſq᷒ ne tradat nos amaritudinibꝰ mortis eterne. Uel ſup. o dñe nos exn̄tes in vita media ſumus in morte. Prima fuit vita iuſticie ⁊ innocē tie. in qua creatꝰ eſt homo Scđa ē vita pec cati ⁊ miſerie. in q̄ lapſus eſt hō Tertia erit vita īmortalitatis ⁊ glē. ad quā reparabit̄ hō. Nos igit̄ dū ſumꝰ in media vita ſumus ī morte. q᷑ vita peccati media. mors eſt vite iuſticie. ⁊ ideo q̄rimꝰ adiutorē Alie eccleſie dicūt. medio vite. q᷑ enī nūc eſt mediū q̄dra geſime q̄ vitā p̄ntē q̄ ſine peccatis nō ducit̄ repſentat. merito dr̄ antiphona ipſa in mor te. i. in pctīs q̄ ducunt ad mortē Et q᷑ in ep̄la fit mentio de ſuſanna. ideo propter equiuo cationem vocabuli fit hodie ſtatio apud ſā ctam ſuſannam.

De dominica quarta quadrageſime

[S]Equitur quarta dñica in q̄ agit̄ de ſupna hierlm. Et q᷑ in terrā illam venit̄ eo duce q̄ filij iſrael venerūt in terram ꝓmiſſionis. ꝑut ſub ſeptuageſima dictū eſt. ideo nunc legitur exodus. vbi dicit dominꝰ. Uidens vidi afflictōnē populi mei qui eſt in egipto ⁊ deſcendi vt liberarem eos de manu pha-raonis. Sicut aūt dominꝰ liberauit p̄plm ꝑ plagas miſſas contra pharaonem. ſimi-liter ⁊ per plagas liberat de manu dyaboli qui nō vult dimittere nos niſi in manu for ti. ſicut ibi habet̄. Prima plaga eſt ꝯuerſio aquaꝝ in ſanguinē. ꝑ quā peccatū infideli-tatis ſignificat̄. ꝑ alias plagas ſignificatur q̄ homo ꝑ multas tribulatōes ⁊ penas q̄s habet dum moratur in peccato. cogit̄ redi-re ad dñm. ſicut de filio ꝓdigo legit̄. Legit̄ ergo exodus. quia ꝑ fidē eſt exitus a ſeruitu te dyaboli. et ꝑ baptiſmū qui ſignificat̄ per mare rubrū. ⁊ ꝑ impletionē mandatorum. Qū vero homo talis eſt. facit ſe ipſū taber-naculū dño. qui v̾o nō faciet ei hic taberna-culum. nec ipſe faciet ſibi in futuro Poſt exo dum ſequit̄ liber leuitici. q̄ eſt tertꝰ in pēta-teuco q̄ ptinet ad leuitas. qui debebant dño offerre ſacrificia. Un̄ liber eſt oblationum Ex quo enī homo implet mādata et facit ſe tabernaculū dño nō reſtat niſi oblationes deo offerre. Debet tn̄ ſal apponere in omni ſacrificio ſuo. quia cū diſcretione debꝫ om-nia facere. Quia ergo tales debēt eſſe mūdi ab omni peccato ⁊ offerre dño hoſtiā mun dam ſanctā ⁊ immaculatam. ideo ſequitur in leuitico de mundatōne lepre. Et dicit̄ ibi multotiēs. ſancti eſtote. quoniā ego ſanctꝰ ſum. Et quia h̄ fit in ſolēnitate cordis. et de-bent omnia fieri cū gaudio. iō poſtea i eodē libro agit̄ de ſolēnitatibꝰ Rurſum q᷑ nullꝰ ita ꝑfectus eſt q̄n peccet aliqū ſaltē veniali-ter. ideo ibi habet̄ de dubitatione moyſi ad aquas ꝯtradictōnis. q̄ nec ꝓpter h̄ dimiſit opus ſp̄uale facere. vt ad vocē ſuā fluerent

aque cũ dixit. Aſcẽdat pute⁹ .i. doctrina ſacra. Ceterũ ſicut mlier oſtẽdit ex vna pte pomũ filio ſuo et ex alia inimicũ vt veniat ad ſe. ſic x̄ps dñs. iuxta illud. Oſee .xi. c. In funiculis adam traha eos in vincul' charitatis Vñ in officio nocturnali oñdit inimicũ qui nõ vult dimittere p̄plin niſi in manu forti et in manu diuina ſcʒ p p̄dicatores Et iõ p̄mũ r̄nſoriũ eſt. Locut⁹ ẽ dñs ad moyſen. ⁊c. Siquidẽ moyſes ex aquis aſſũptus eſt x̄ps p quẽ liberamur ab hmõi inimico. vel q̃libet p̄dicator q̃ ex aquis ſcripture dʒ aſſumi Et eſt q̃rti toni. q2 q̃ttuor modis nos affligit dyabol⁹ .ſ. interficiẽdo mares .i. bona opa vel v̄tuoſos q̃s ſubmergit in flumĩe delicia₂ hui⁹ mũdi et cogit ſeruire in luto luxurie ⁊ latere auaricie. et palea inanis glie. Porro q2 p̄plus in illa ſeptuagenaria captiuitate fleuit ſup flumina babilonis. ⁊ ĩ fine cyro p̄mittẽte letabund⁹ exiuit. ⁊ gratulando hierlm introiuit. iõ cũ in p̄ma dñica p̄p̄lo captiuat⁹ fleuerit dicẽdo Circũdederunt me. Et in ſecũda orauerit dicẽs. Exurge. In tertia q̃ʒ orauerit dicẽs Eſto mihi In q̃rto cõſolatõnẽ accepit dicẽte dño. Inuocauit me ⁊ ego exaudiã eũ In q̃nta etiã rurſus orõi inſtiterit dicẽs Reminiſcere In ſexta v̄o dario licẽtiã tribuente ↄſolationẽ de reuerſione pcepit. idoq̃ʒ dixit. Oculi mei In hac ſeptĩa tanq̃ʒ in fine ſeptuageſime ingrediẽs hierl'm gratulabund⁹ exultat dicẽs Letare hierlm. De hoc etiã dictũ eſt ſub p̄ria dñica Septenariũ q̃ʒ p̄ntis vite que ſeptẽ dieruʒ curriculo voluit. vel poti⁹ ſeptẽ etatib⁹ q̃b⁹ mund⁹ ipſe diſtinguit. ſicut p dies .lxx. ſic p ſeptẽ dñicas. ſancta rep̄ntat eccl'a Prĩa etas eſt ab adã vſq̃ʒ ad noe. Secũda v̄o a noe vſq̃ʒ ad abraã. v̄lt̄m q̃ ſdã ad moyſen. Tertia a moyſe vſq̃ʒ ad dauid. Quarta a dauid vſq̃ʒ ad trãſmigrationẽ babilonis Quinta a tranſmigratione babilonis vſq̃ʒ ad aduẽtũ dñi. Sexta ab aduẽtu dñi vſq̃ʒ ad finẽ ſeculi Septĩa ſilr̄ vſq̃ʒ ad eundẽ finẽ. ſil' enĩ ↄcurrũt ſed illa in vigilãtib⁹ ⁊ laborãtib⁹. iſta in dormientib⁹ ⁊ q̃eſcentib⁹. ubi requieſcũt electo₂ aĩe ĩter vbera lactãtis matris ſue ſupne hierl'm In p̄ma dñica veluti ĩ infãtia mũdi hõ a felici delectatõne deiect⁹ clamat. Circũdederũt me. In ſecũda velut in puericia mũdi ↄcipiens hõ ſpem ſue recõciliationis voce noe q̃i p̄centoris iplorat acceptilatõeʒ recõciliatõis dicẽs. Exurge q̃re obdormis dñe. In tertia velut in mũdi adoleſcẽtia cõcipiens hõ ſuã liberationẽ de egyptiaca ſeruitute ſue p̄tectõis ⁊ liberatõis acceleratõeʒ voce moyſi orat dicẽs. Eſto mihi in deũ p̄tectorẽ. Quarta deſignat iuuẽtuteʒ eccl'e in q̃ reguʒ dyademate coronat'. ⁊ ſapia p̄pha₂rũ ornat'. Unde illud officium voce dauid quaſi p̄centoris in cantib⁹ celebrat' Quita ſenectutẽ eccl'e. in q̃ calor natural' incipit deficere. Iſtã p̄p̄lo in babilone captiuato eccl'ia captiua nec altare habuit nec templũ. imo organa ſua ſuſpẽdit. ideoq̃ʒ q̃nta dñica vacat officio. Sexta ſeniũ eccl'ie ſcʒ fines ſeculorum. cum filius dei venit in mundum. ⁊ de diaboli põteſtate liberauit genus humanũ ne igitur ſit immemor accepti b̄nficij ⁊ ingr̄tũm gratulat' ⁊ ait. Oculi mei ſp ad dominum. Hec aũt ſeptima ⁊ vltima ſignificat ſabbatũ mũdi in q̃ ſancto₂ aĩe requieſcunt illic hierl'm que ſurſum eſt. q̃ libera eſt. que mater noſtra eſt. letat'. Vñ d' dñica leticie. ẽ enim ſeptima a ſeptuageſima. ⁊ p ſeptenarium ſignificat' ſeptima etas eo₂ qui ſunt in requie. Rep̄ntat enĩ hec dñica libertatẽ conceſſam filijs iſrael redeũdi a babilone anno ſexageſimo quã habuerũt plenariã in ãno ſeptuageſimo Vñ totũ hui⁹ diei officiũ de leticia eſt. ad rep̄ntandũ illo₂ leticiã. et etiaʒ noſtrã. quoniã finitis ſex etatib⁹ enim⁹ in ſeptima a mũdi exilio liberati. cũ celeſtẽ paradiſum que eſt patria noſtra intrabimus Cantat' ergo introit⁹ Letare hierlm. ad oñdendũ q̃ ſicut illi cũ ingenti leticia a babilone venerũt in hierlm. ita ⁊ nos ab h̄ mũdo letãtes in celeſtẽ hierlm veniem⁹. Babilon enĩ interp̄etat' ↄfuſio. vñ ſigficat munduʒ vel infernũ. q2 in hoc mũdo eſt confuſio vicio₂. et ĩ inferno ↄfuſio tormẽto₂. Dicit' etiã hec dñica refectõis. quia in ea dñs refecit et ſatiauit q̃nq̃ʒ milia hominũ. vel q2 in ea oñditur celeſtis hierlm ex qua oĩs refectio eſt Quia ergo eccleſia letat' p hac refectõne. iõ

cantat. Letare hieruſalē. ⁊ eccl'a. tibi enī etiā
requies pmittit. In nocturnali etiā officio
cantatꝰ rn̄ſoriū. Audi iſrael pcepta dn̄i. ⁊ ea
in corde tuo q̄ſi in libro ſcribe. et dabo tibi ter
ram fluētē mel et lac. Poſtea ſequit in itroi
tu ab vberibꝰ ꝯſolatōnis eiꝰ. Hec vbera ſūt
duo teſtamēta. de q̄bꝰ ſumunt pmiſſiones
dulces in quibꝰ ē ꝯſolatio nr̄a. Et ſunt in ea
tria v̄ba leticie ſcʒ letare. gaudete. ⁊ exultate.
rō q̄re poſita ſūt dicta eſt ſub capitulo de ſe
ptuageſiā in pncipio. Et ſumit iſte introitꝰ
de eſa. vlti. c. ſed de antiq̄ trāſlatōe. q2 in eſa.
ſic nō iacēt v̄ba hec. v̄ſus v̄o de pſalmo qui
loquit de hierl'm ſupna ſcʒ. letatꝰ ſū. ⁊ ē q̄nti
toni. ppt q̄nqʒ nulla hominū q̄s reficit vel
io q2 illi q̄ cohibēt et refrenāt ⁊ bn̄ ordinant
q̄nqʒ ſenſus corpis illi habebūt huiuſmodi
refectionē ⁊ ꝯſolationē de q̄ ī introitu hētur
et q̄ petit in collecta. Cōcede queſumꝰ om
nipotēs deꝰ. vt q̄ ex merito nr̄e actōis affli
gimur. tue grē ꝯſolatione reſpiremꝰ. Scri
pſerūt tn̄ q̄dā q2 q2 liberiꝰ papa q̄ tn̄ in cro
nica nō inuenit. celebrauit tali die rome in
dicta eccl'ia q̄ vocat hierl'm. iō cantat. Leta
re hierl'm. Et nota q2 in q̄buſdaʒ eccl'ijs hac
die. et in feſto annūciatōis dn̄i due collecte
dicunt. vt q̄ſi duplex feſtū exoluere videātur.
qd̄ nō fit in alijs pcipuis feſtiuitatibꝰ. vt na
tiuitatis dn̄i ⁊ ſimilibꝰ. q2 ille p octauas p
ducunt. nec vniꝰ diei dūtaxat obſuantia ſi
cut iſta coāguſtant. Sequit ep'la. Scriptū
eſt enī q̄m ̄ abraā duos filios habuit ⁊c. ad
Gal. iiij. c. Ubi ſeq̄tur. Que ſurſū ē hierl'm
libera ē. q̄ eſt mat nr̄a. Hoc aūt dicit. vt nō
timore ſuili ſeruiamꝰ dn̄o ſed amore. Rn̄
ſoriū eſt de eodē. Letatꝰ ſuʒ ⁊c. et eſt ſeptimi
toni. ppter ſeptimā etatē in q̄ erimꝰ in q̄ete.
Sʒ q̄a adhuc ſumꝰ ī labore. iō ſeq̄tur tractꝰ
ſed ſuauiſſimꝰ. Qui ꝯfidūt in dn̄o ⁊c. ī quo
oſtēditur q2 q̄ in domino ſolo ſperāt habebūt
illā refectōnē. Seq̄tur euāgeliū. Abijt ieſus
trās mare galilee ⁊c. Johānis. vj. ca. Qui
qʒ āt panes q̄bꝰ dominꝰ reficit nos. put ibi
legit. ſūt q̄nqʒ libri moyſi. duo v̄o piſces ſūt
pſalmi et pphetia. vl' libri ioſue et iudicū. q2
de ill' ſeptē libris ſumūtur orōes ī hac domi
ca. et ita reficit oēs. Offertoriū ē laudate. et ē

Offertorium

ſecūdi toni. ad oſtēdēdū q2 deū laudare de
mꝰ et p corpali refectione et p ſpūali. Poſt
cōmunio v̄o eſt. Hierl'm q̄ edificatur vt ci
uitas ⁊c. Et loq̄tur de illa hierl'm que libera
eſt. et eſt quarti toni. ppter quattuor que ibi
dicuntur. Primū eſt q2 omnia ſunt ibi cō
munia. ibi enī deus eſt oīa in omnibꝰ. Se
cundū eſt q2 eternaliter pticipantur ea q̄ ibi
ſunt. Unde dic. Cuius pticipatio eius ī id
ipſum. Tertiū eſt q2 nullus de filijs diaboli
poteſt ibi aſcendere. Unde dicit. Illuc eniʒ
aſcēderunt tribꝰ tribꝰ domini. Quartū q2
ibi eſt continua laus dei. Unde ſeq̄tur. Ad
ꝯfitendū nomini tuo domīe. Et inde ē illud
Beati q̄ habitāt in domo tua domīe ī ſecl'a
ſeculoꝝ laudabunt te. In hac dominica
romanus pontifex celebraturus ad eccleſi
am pgens. et rediens ab eadē. aureā in ma
nu ſub aſpectu populi fert roſam. Circa qd̄
duplex inſurgit rō. vna ſm l'rām. altera ſm
ſpūm. Sane ſm l'rām. ne fidelis pplus pro
pter quadrageſimalis obſeruantie aſperi
tatem ſub cōtinuo labore deficiat. quia qd̄
caret alterna reque durabile nō eſt. ideo in
hac mediana domica q̄drageſime quoddā
recreatōis ſolatiū interponitur. vt anxietas
tempata leuiꝰ ſufferatur. iuxta illd̄. Intepo
ne tuis interdū gaudia curis. Hodiernum
nanqʒ officiū totū leticia plenū eſt. et in om
ni v̄borū clauſula iocūditas exuberat. gau
diū reſonat. hilaritas īculcatur. Tria itaqʒ
repſentat dies iſta. ſ. charitatē poſt odium.
Unde dr̄. Letare hierl'm. et conuentū facite
omnes qui diligitis eā. Gaudiū poſt triſti
ciam. Unde. Gaudete ī leticia. q̄ in triſticia
fuiſtis. Et ſatietatē poſt famē. Und̄ vt ſatie
mini ab vberibꝰ ꝯſolatōis veſtre. Que tria
pariter deſignatur in tribꝰ pprietatibꝰ hu
ius floris. charitas in colore. iocunditas in
odore. et ſatietas in ſapore. Roſa quippe p
ceteris floribus colore delectat. odore recre
at. et ſapore cōfortat. Delectat in viſu. recre
at in olfactu. et cōfortat in guſtu. Nēpe ro
ſa in manu romani pontificis. gaudiū iſra
elitici populi deſignat. quādo p grāʒ xp̄i da
ta eſt illi de babilonica captiuitate licentia
redeūdi. Deinde illā donat nobiliori et po

roſa aurea

tentiori q̄ tūc in curia repit̄.i quo nobilitas
et excellētia illiꝰ peculiaris ꝑplī dn̄i deſignat̄
Demū ille cū multo eq̄tatu ⁊ leticia ingenti
ciuitatē cū roſa circuīt.figurans gaudium
illiꝰ ꝑplī ī ciuitatē hierl̄m reuerſi.atq̄ʒ ꝯmuneʒ
totiꝰ fidelis ꝑplī ⁊ eccl̄e leticiā de ꝑmiſſ. Spi
ritualr̄ aūt flos iſte florē illū ſignificat.q̄ de ſe
dicit in canticis Ego flos campi ⁊ liliū cō/
ualliū Et de quo ꝑpħa Egredietur ꝟga de ra
dice ieſſe.⁊ fl.de ra.e.a. Qui eſt vere flos flo
rū.i.ſanctꝰ ſanctoꝝ.qꝛ ꝑ ceteris floribꝰ.i.ſan
ctis colore dlectat in viſu Nā ſpecioſus for
ma p̄ filiis hominū.in quē deſiderāt angeli
ꝑſpicere.Qui odore recreat in olfactu.qꝛ ſi
cut legit̄ in canticis i.ca.Meliora ſūt vbera
tua vino frāgātia vnguētis optimis Qui
ſapore cōfortat in guſtu.qꝛ panis quē ipſe
dat.caro ſua eſt.ꝓ mūdi vita.oē delectamē/
tū hn̄s.⁊ oīs ſaporis ſuauitatē.Hic eſt eniʒ
qui de quinq̄ʒ panibꝰ ⁊ duobꝰ piſcibꝰ quin/
q̄ʒ milia hoīm ſaturauit.Triplex aūt eſt in
hoc flore materia aurū videlicet muſcus et
balſamuʒ.qꝛ triplex eſt in xp̄o ſubā.deitas.
corpus.⁊ aīa.Sed balſamo mediāte muſcꝰ
auro ꝯiungit̄.qꝛ aīa mediāte corpꝰ ꝯiūgit̄
deitati.Diuina eni natura tante ſubtilitatis
eſt vt corpi de limo terre formato nō ꝯgrue
ret vniri niſi rationali ſpū mediāte.Ruꝛſꝰ
flos ipē aureꝰ eſt.qꝛ rex regū ⁊ dn̄s dominā
tiū.cuiꝰ rubor apparuit in inſigniis paſſio/
nis.⁊ odor in gloria reſurrectionis Huius
floris baiulꝰ eſt vicariꝰ ſaluatoris romanꝰ
viʒ pontifex ſucceſſor vtiq̄ʒ petri ⁊ vicariꝰ
ieſu xp̄i.q̄ hūc florē fidelibꝰ ꝑplis demōſtrat
Non eni oī tpē ſed in hac dn̄ica tantuʒ que
ſeptima eſt ab illa q̄ ſeptuageſima nūcupat̄
qꝛ xp̄us nō in qualibet hora.ſed in ſeptima
tantū etate videt̄ ab illis q̄ beata requie ꝯſo/
lant̄.Rurſus in vrbe oſtēdit̄ ⁊ nō alibi q̄m
apud baſilicā que ſancte crucis in hieruſa/
lē appellat̄.q̄ ſupne hierl̄m typū obtinet ⁊ ſpe
ciem repn̄tat.de qua dē i epl̄a hodierna Illa
que ſurſū eſt hieruſalē libera ē.que ē mater
nrā.in qua xp̄m angeli ſancti et beate aīe cō
templantur.ad quam merito dicit̄.Letare
hierlm.⁊ conuentuʒ facite oēs q̄ diligitis
eam.q.d.vos catholici ⁊ nō heretici.Differt
aūt hodierna ſtatio ab illa q̄ fit ibidē in ſecū
da dn̄ica aduentꝰ.qꝛ illa future beatitudis
eſt annūciatio.hec q̄ ꝑn̄tis ꝯtemplatio.vn̄
et feſtiuius agit̄ qꝛ ſpei noſtre feſtiuitas eſt.
Hac etiā die chriſtianꝰ coronat̄ impator.vt
ſemꝑ coronā ſupne hierl̄m meditet̄.Dauid
ter in regeʒ vnctus eſt.vt dicet̄ ſub dn̄ica pꝰ
aſcenſionē.Hec ergo dn̄ica ꝑuilegiata eſt.
quia repn̄tat licentiā redeūdi de ſuitute ad
libertatē ꝑplō iſraelitico ꝯceſſam.et leticiam
ex hoc habitam.

De ſecunda feria

Secunda feria eſt de iudicio Vn̄ in epl̄a.Venerit
due ꝯc.iii.Reg.iii.c.agit̄ de iudi
cio ſalomonis duabus mulieribus de pue
ro contendentibus.Mulier vna que dixit
ꝯ diuidat̄ puer.eſt ſynagoga q̄ diuidere co
nata eſt puerū ieſū.Alia mulier q̄ dixit dē
ei infans viuꝰ eſt eccl̄ia.Vn̄ in reſponſorio
petit hec mulier puerū Eſto mihi in deum
ꝓtectorē.i.petit ſibi dari xp̄m.Euangeliū ꝓ/
pe erat.ioh.ij.ca.ſili eſt de eiectione venden/
tium.⁊ de iudicio ibi habet̄ ꝙ non credebat
ſe ieſus eis.qꝛ niſi ſūt eū interficere.Poſtea
ſequit̄ de paſſione ſua Soluite.i.ſoluetis tē
plū h̄ ⁊ ī triduo erat ab illō.ſciebat eni q̄d
facturi erant.Quia vō ex paſſione dn̄i eſt
omne gaudiū.ideo in offertorio cātat eccl̄a
Iubilate In introitu autē petit iudicari.ſʒ
prius petit miſericordiā.Deus in noīe tuo
ſaluū me fac.ſ.ꝑ miſericordiā.et in ꝟtute tua
iudica.et eſt quarti toni.qꝛ ibi habet̄.ab inſur
gētibus in me libera me.i.ab inimicis.q̄ q̄t/
tuor modis ſicut dictū eſt ſub dn̄ica.inſur/
gūt ꝯtra nos ⁊ iō ſicut dn̄ica fuit de miſeri/
cordia.ita ſecūda feria eſt de iuſticia

De tertia feria

Tertia feria eſt de oratione.i.de efficacia orationis
que ſcʒ fit ſalua iuſticia.q̄d oſtendi
tur in epl̄a.Locutꝰ eſt dn̄s q̄ eſt exodi.xxxij.c.

ubi ſequit᷑. Dimitte me vt deleã eũ. Et mo-
iſes orauit ꝓ ꝑplo ⁊ dñs dimiſit peccatũ ſal
ua tñ iuſticia. q꞉ reſeruauit ſibi vindictam
Vñ ⁊ ſic ꝓpt illud peccatũ qđ cõmiſerũt
in xp̃m ꝑcipue puniant᷑. tñ ⁊ ꝓpt illud qđ
ↄmiſerũt. nunc. ſ. adorando vitulũ. Vñ dicit
dñs in euãgelio. Implete mẽſurã patrum
veſtroꝝ. Quia võ tã efficax ẽ orõ. iõ in in-
troitu dicit eccl'ia. Exaudi orõez meam. ꝛc.
Verſus. Cõtriſtat⁹ ſũ ĩ exercitatione mea
ↄtriſtat⁹ enĩ fuit ꝑ dilatione patrie ⁊ inco-
latu miſerie. Quia võ exercitatio xp̃iani ẽ
ĩ coertiõe a petulãtia ⁊ laſciuia q̃nqꝫ ſenſu-
um. idcirco q̃nto tono reſonat hũc introi-
tũ eccl'ia. Et ſequit᷑ ep̃la. Locut⁹ ẽ. ꝛc. i. q̃ ſic
dictũ ẽ ĩpetrauit moiſes dimiſſionẽ peccati
ſalua iuſticia. ⁊ vt filij eoꝝ mererẽt intrare
terrã ꝓmiſſionis. iõ in r̃ſorio orat eccleſia
vt mereat᷑ ipſã ĩpetrare filijs ſuis vt intrẽt i
terrã ꝓmiſſiõis. licꝫ adorauerint vitulũ cõ
flatilẽ. i. venerati ſint laſciuiã ⁊ põpã mũdi
dicẽs. Exurge dñe fer opẽ nobis. ⁊ verſus.
De⁹ aurib⁹ nr̃is audiuim⁹ q̃nã tu libera
ſti eos ⁊ ↄdonaſti eis. ſilr̃ ⁊ fac nobis ſp̃ũa-
liter. Poſtmodũ ſequit᷑ euãgeliũ. Iã die
feſto. Ioh. vij. c. de obſtinatione iudeoꝝ q̃
dicebãt. Quõ hic lr̃ãs ſcit cũ non didicerit
Et dixit dñs. moiſes dedit vobis legẽ ⁊ vos
vultis me interficere. q. d. ↄ legẽ veſtrã vul
tis facere ⁊ facitis. Et dixerũt. demoniũ ha
bes. ecce quõ obſtinati fuerũt. ⁊ hẽ quod ĩ
ep̃la habet᷑. Receſſerũt cito a via quã oſtẽ
diſti eis. Eccl'ia vero oñdẽs ſe nõ cõſentire
pccĩs eoꝝ dicit in offertorio. Expectans ex-
pectaui dñm. oſtẽdens ſe expectare xp̃m vſ
qꝫ in finẽ. ⁊ q꞉ bñ expectat q̃ a laſciuia q̃nqꝫ
ſenſuũ abſtinet. iõ q̃nti toni ẽ. Per hãc aũt
ſpẽ introducit᷑ nou⁹ ꝑpl's ĩ terrã ꝓmiſſiõis.
Vñ ſeq̃t᷑. Poſt⁹ cõmunio. Letabimur ĩ ſalu-
tari tuo. ⁊ ẽ ꝑmi toni. q꞉ oĩs leticia a deo ẽ.

De quarta feria

Sequitur quarta
feria. q̃ ẽ cathezizãdoꝝ. q꞉ eo die
ducunt᷑ ad eccl'iaꝫ cathecumini. ⁊ cathezizã
tur. i. inſtruunt᷑. ⁊ hẽ ternũ ſcrutiniũ. vt iaꝫ
dicet᷑. Vt aũt ſeruiam⁹ ↄſuetudini eccleſie
italie q̃ ſcrutinij ſolẽnitatẽ obſeruat. ⁊ iuri-
bus de illo loquẽtib⁹. ⁊ q꞉ etiaꝫ q̃dã debis
q̃ in illo fiũt vbiqꝫ in baptizando ſeruãt᷑. iõ
aliqua de illo dicam⁹ vicꝫ q̃d ſit ſcrutiniũ
⁊ vnde dicat᷑ ⁊ originẽ traxit. qñ ⁊ q̃uõẽs
⁊ quare in tp̃ib⁹ ſtatutis fiat. q̃d in eo fiat
vſqꝫ ad exorciſmũ. ⁊ q̃d ab exorciſmo vſqꝫ
ad eccl'ie ĩgreſſũ. ⁊ q̃d ab ipõ ingreſſu vſqꝫ
ad finẽ. Et quare hec oĩa fiãt. Subſequent᷑
vero de officio miſſe hui⁹ diei dicemus

Scrutiniũ nihil aliud ẽ q̃ꝫ fidei ⁊ religiõis
xp̃iane inquiſitio. Eſt enĩ q̃ſi quoddaꝫ iter
ſeu ꝑparatio ad baptiſmũ. ⁊ dr̃ a ſcrutãdo
i. inquirẽdo. q꞉ fidei ⁊ religiõis inq̃ſitio fit ĩ
eo. Vñ originẽ traxerit iã dicet᷑. Incipit
aũt fieri ſcrutiniũ in q̃rta feria tertie hebdo
made q̃drageſime. ſed in hac quarta fit ſo-
lenne. Fiebãt enĩ in ꝑmitiua eccl'ia ſeptem
ſcrutinia duo ſcꝫ in q̃rta feria ⁊ ſabbato ter
tie hebdomade. ⁊ duo ĩ hac quarta feria ⁊
ſabbato hui⁹ quarte hebdomade. ⁊ duo ĩ
quarta feria ⁊ ſabbato q̃nte hebdomade. ⁊
vnũ in q̃rta feria vltime hebdomade. i. qui
bus aduli q̃ vẽturi erãt ad baptiſmũ doce
bant᷑ orõnez dñicã ⁊ ſimbolũ. vt in ſequen
ti tunc ſabbato in q̊ baptizãdi erãt vtrũqꝫ
ante baptiſmũ ſcirẽt. Et adhuc hodie ĩ qui
buſdã eccleſijs ſeptẽ fiũt ſcrutinia ꝓpt ſe-
ptiformẽ grãm ſp̃ũſſancti. Sed tertiũ vicꝫ
hac die ſolẽniſſimũ. ⁊ in oĩb⁹ eccleſijs ordi-
nẽ romanũ ſequẽtib⁹ in q̊libꝫ ſcrutinio dr̃
miſſa ſcrutinij vicꝫ. Dũ ſanctificat⁹ fuero.
de q̃ iã dicet᷑. Dicũt᷑ etiã ꝓp̃e collecte pro
cathecuminis. vt Oĩpotẽs ſempiterne de⁹
eccl'iam tuã. Itẽ remedij. ꝛc. Sed q̃rit᷑ qua
re ternũ ſcrutiniũ ſit ſolẽne ⁊ nõ ꝑmũ nec ſe
cundũ. Rñdet᷑ ad notãdũ ꝙ nec ꝑma etas
id ẽ infantia. nec ſecũda. i. puericia ita apta
ẽ ſeruitio dei. ſic illa in qua mariẽ diſcretio
boni ⁊ mali haberi incipit. ⁊ ĩ qua ↄ carneꝫ
pugnat᷑. Inde ẽ etiã ꝙ nõ prima trib⁹. i. tri
bus iude. nec ſcd̃a id ẽ trib⁹ ſimeon. ſed ter
tia id eſt leuitica ſacrificijs dñi ẽ deputata.
Sed nec in ꝑmo libro penthateuci. nec ĩ ſe-
cũdo agit᷑ de ſacrificijs. ſed in tertio. ꝓut di-
ctũ ẽ in p̃cedenti dñica. Fit aũt ſcrutinium
ĩ hac ſeptima hebdomada a ſeptuageſima

qꝛ dū iudei fuerūt in babylonica captiuita
te miſcuerūt ſe inter eos q̄dã de gētibꝰ. Unđ
poſt eoꝝ reditū ignorabāt de pluribꝰ vtrū
eēnt iudei vel nō. Quidā etiā dicebāt ſe fo/
re de leuitica tribu q̄ nō erāt. ⁊ ſe ſacerdotes
q̄ nō erāt. Ideoq̃ heſdras ⁊ alij ſapientes
genealogias diligent̄ ſcrutati ſūt ⁊ iudeos
a gentilibus. ⁊ leuitas a nō leuitis ſegrega
uerūt. ita ⁊ nos ī hac ſeptima hebdomada
q̄ finē illiꝰ ſeptuageſime babylonice capti/
uitatis ſignificat ſcrutiniū facimꝰ vt credē
tes ab incredulis ſegregemꝰ. q̄s in ſacroſā
cta ſolennitate redēptiōis nr̄e ex aq̄ ⁊ ſpiri/
tuſcō renouemꝰ. nō enī in p̄mitiua eccleſia
alio tp̄e baptiſma celebrabāt̄ niſi forte mor
tis piculo iminēte. Oēs igit̄ eccl̄ie ples q̄s
p anni circulū vbi pabulo generabat hac
die noīa ſua dabāt. in q̄bus pſcrutandum
erat ne qua radix amaritudinis ineſſet. vt ī
hereticis. ne prius illis ſancta darentur q̄ꝫ
xp̄iana fides radices in eoꝝ mentibꝰ fixiſſꝫ
Unde noībꝰ datis quilibet eoꝝ p dies ſe/
quētes vſq̃ ad paſca fidei regulam audie
bat. ⁊ ſic lactatꝰ ⁊ grādeſcēs. in plenilunio
i. in baptiſmo plena fide ſimbolū reddens
xp̄o in baptiſmo commoriebāt̄ ⁊ reſurge/
bat. ¶ Porro in hac q̄rta feria fit ſcrutini/
um propt̄ multa. Primo qꝛ ipa p̄figurata
eſt a quarta ſeculi etate. q̄ fuit a dauid vſq̃
ad trāſmigrationē babylonis. In q̄ nō ſo
lū iudee gētis inchoatū ē imperiū. veꝝ etiā
chriſti ⁊ chriſtianoꝝ regnū ex pmiſſiōe ſū/
pſit exordiū. iurante dn̄o dauid. De fructu
vētris tui ponā ſup ſedē tuā. Ideoq̃ meri
to in hac feria cathecumini ad xp̄i nomen
accedūt ⁊ chriſtiana religio in ea initiū ca/
pit. Scđo qꝛ ſicut in quarta feria ſtelle crea
te ſunt ⁊ in celo ſoli ⁊ lune cōiuncte ita et fi/
deles hodie ꝯcipiūt̄. q̄ xp̄o ſoli ⁊ eccl̄ie lune
ꝯiungunt̄ ⁊ in celo. i. in patris regno iam
ſplēdent in ſpe. ⁊ in futuro ſplēdebūt in re.
Tertio qꝛ ſicut ī quarta etate edificatū ē tē/
plū dn̄i p ſalomonē. ſic ⁊ in hac q̄rta feria
p̄paramꝰ baptizādos vt ſint templū dn̄o.
Quarto qꝛ ī quarta feria cepit nr̄a redem/
ptio in q̄ proditꝰ ē dominꝰ a iuda vt p re/
dimēda eccl̄ia moreretur. ideo ⁊ in quarta
feria iſti p̄parant̄. vt effectū pcipiāt redem/
ptionis. Quinto quia agnꝰ. xiiij. diebꝰ ob
ſeruabat̄ ⁊ p̄parabat̄ ⁊ luna. xv. imolabat̄.
decet vt in eccl̄ia noua ſoboles q̄ ad com/
moriendū xp̄o ī baptiſmo p̄parat̄ diebus
xv. anteriori ieiunio ſpūaliter ſaginata. eta
ti lune q̄ illā ſignificat exequetur. Sexto qꝛ
quarta hoīs etas ſcꝫ iuuētꝰ p quartā feriā
ſignificata apta ē plus ⁊ gubernaculo im/
perij ⁊ iō cathecumini p̄parant̄ in quarta
feria ad pliū ꝯ diabolū ⁊ ad regimē ⁊ impe
riū regni dei. Hoc aūt ordine ſcrutinia ce/
lebrāt̄. q̄uiā a pn̄cipio vſq̃ ad exorciſmum
hec fiūt. Primo quidē fit nominū baptizā
doꝝ p acolitū deſcriptio. ⁊ eoꝝ p noīa in ec
cleſia vocatio. Scđo maſculoꝝ ad dexterā
feminaꝝ ad ſiniſtrā ad ianuā eccl̄ie. vbi fi/
dē petūt deductio. Tertio p exorciſtā gemi
na interrogatio. vna de renūciatiōe diabo
li. alia de fide xp̄i. Quarto demonis exuſ/
flatio. Quinto crucis in fronte expreſſio.
Sexto dr̄ orō. Septimo fit in ore ſalis im/
poſitio. Qꝫ igit̄ noīa p acolitū ſcribunt̄. ex
q̄ etiā ipe notarius dictꝰ ē ſignificat q̄ no/
mina fidelium in libro vite ſcripta ſūt. Qꝫ
noīatim vocant̄. ſignificat vocationē fide/
liū ad vitā eternam. Ceteꝝ ianua xp̄s ē. du
cunt̄ igit̄ credituri ad ianuā. i. ad xp̄m qui
de ſeipo dicit. ego ſū hoſtiū. p me ſi quis in/
troierit ſaluabit̄. Qꝫ vero maſculi ponun/
tur a dextera ⁊ femīe a ſiniſtra. deſignat q̄
viriliṫ agentes a dextris ⁊ effeminati a ſini
ſtris in iudicio ſtatuent̄. Qꝫ abrenūciant
dyabolo p h̄ ſe a iugo eius cui ex originali
ſunt obnoxij ſubtrahūt. Per hoc enī q̄ fi/
dē xp̄i cōfitent̄. iugo xp̄i ſe ſubijciūt. Demo
nis exufflatio ē ptātis eiꝰ debilitatio. Crux
que imprimit̄ frōti ē vexillū noſtꝝ quo dia
bolū vincimꝰ. Nō fit aliud ſignū niſi crux
vt in hoc ſolo ſigno diabolus ſciēs ſe eē vi/
ctū ꝯtremiſcat ⁊ fugiat. Fit autē in ſede pu/
doris. i. in fronte ne erubeſcat fidelis confi/
teri dn̄m ſuū eē crucifixū. Oratio ꝯ diabo/
lum ē munitio. Salis in ore poſitio eſt ſa/
pientie condimētū. Hec plenius dicta ſūt
in pte p̄ma ſub titulo de vnctionibus. ⁊ di/
centur ſub ſabbato ſancto. Nūc dicēda

ſunt q̄ ab exorciſmo vſq; ad ingreſſū eccl'ie
fiūt. Primo diabolꝰ exorcizat̄ ⁊ ter repetū-
tur verba illa. Audi maledicte diabole. ⁊c.
Secūdo maſculi ſeorſū ⁊ femine ſeorſum
ponūt. Tertio ad monitionē diaconi ca-
pita inclināt cathecumini ⁊ ſup eos oratō
dñica ⁊ ſimbolum dr̄. Quarto a ſacerdote
aures ⁊ nares illoꝝ ſaliua tāgunt̄. Quīto
ab acolito illuminantur. Sexto a diacono
euāgeliū ſup eos dr̄. Septimo ꝑ oſtiariū
in eccl'iam introducunt̄. Primo ergo exor-
cizatur diabolus. id eſt adiuratur vt a fide
libꝰ recedat. Ter repetunt̄ verba illa. audi
maledicte diabole. ⁊c. qꝛ in cōfeſſione trini-
tatis diabolo reſiſtit̄. Seorſuz maſculis et
ſeorſū feminis fit exorciſmꝰ. qꝛ maioribus
maiora. minoribꝰ minora ſūt proponēda.
Q, ad āmonitionem diaconi capita incli-
nāt. ſignificat ꝙ deo cōicaturi acclamante
diacono capita inclinabāt. ⁊ hec orō ꝓ cō-
munione habet̄. Q, ſimbolū ⁊ orōem do-
minicā ſacerdos ſup capita eorū dicit no-
tat ꝙ tēplū dñi ꝯ diabolū munit. Aures et
nares ſaliua tāgit vt doctrinā de ore predi-
catoris ꝓcedentē fideles libent̄ audiant. et
ipa eis bene redoleat q̊ adusq; ſpūm habēt
in naribꝰ. i. quādiu viuūt. Poꝛū illumīa-
tioē tenebraꝝ ignorātie ⁊ peccati ꝑ lumen
intelligentie effugatio. Euāgeliū qđ ſuper
eos dicit̄. ē doctrina ſaluatoris qua īſtru-
unt̄. Deinde ꝑ oſtiariū introducunt̄. qꝛ pꝰ
impletionē euāgelij ꝑ oſtiariū. i. ꝑ ſpiritū
ſanctū in celeſtē patriā introducūt̄. Pꝰ
hec dicēda ſunt ea q̄ ab ingreſſu eccl'ie vſq;
ad miſſam fiūt. Primo maſculi ad auſtꝝ
ſtatuunt̄ femine ad aquilonē. Inde quat-
tuor lectiones ſup eos legunt̄ ⁊ quattuor i-
nitia euāgelioꝝ. Deinde duo vnꝰ maſculuſ
⁊ vna femina ī ſanctuariū ab acolitis por-
tant̄. Poſt hec ſimbolū grece ſuper maſcu-
los. latine ſup feminas dr̄. His peractis ec-
cleſiā ingrediūt̄. ⁊ ſic miſſa cantat̄. Q, aūt
maſculi ad auſtrū ⁊ femine ad aquilonez
ſtatuunt̄. ſignificat ꝙ fortiores hoſtibus tē-
ptationū obijciendi ſūt. ⁊ debiliores humi-
liter ſunt erudiendi. Q, quattuor lectiōes
ſup eos legunt̄ ſignificat doctrinā quattu-
or euāgelioꝝ qua inſtruunt̄. Vn̄ ſtatim q̄t-
tuor initia euāgelioꝝ legunt̄ ſup eos. qua-
ſi cōgreget eos a q̄ttuor partibꝰ orbis. Q,
vnus maſculus ⁊ vna feīa portant̄ in ſan-
ctuariū. ſignificat ꝙ de vtroq; ſexu fideles
aſcēdūt in celū. Sꝫ nō aſcēdūt niſi vnꝰ. i. in
vnitate eccl'ie ꝯſtitutis. ſicut ⁊ ī probatica
piſcina nō ſanabat̄ niſi vnꝰ. Q, ſimboluz
legit̄ ſup maſculos grece ⁊ ſup feīas latine
ꝑ duas linguas q̄bus ſimboluz legit̄ oēm
linguā intelligimꝰ. Nā in grecis viguit ſa-
piētia. in latinis ſcꝫ romanis potentia. ⁊ ita
ꝑ has duas tanq̄; excellētiores oēs linguaz
intelligimꝰ. quaſi cū apl'o ad phil. ij. c. dica-
mus. Oīs lingua confiteat̄. qꝛ dñs noſter
ieſus xp̄s in glīa ē dei patris. Expoſitionez
orōnis dñice ⁊ ſimboli in quarta pte in ſu-
is locis expoſuimꝰ. ¶ Et attēde ꝙ añ hāc
quartā feriā in dñica vel in ſecūda feria eſt
huiꝰ ferie ſcrutiniū ꝑ p̄ſbitꝛm annūciandū his
verbis. Scrutinij diē dilectiſſimi frēs quo
electi noſtri diuinitꝰ inſtruant̄ immunere
cognoſcite. ideo q; ſolicita deuotione ſequen-
ti quarta feria circa horā nonā ꝯuenire di-
gnemini vt celeſte myſteriū q̊ diabolꝰ cuz
ſua pompa deſtruit̄ ⁊ ianua celeſtis regni
aperit̄ inculpabili miniſterio ꝑagere vale-
amus. In hac vero feria q̄rta finitis miſ-
ſaꝝ ſolennijs preſbyter annūciat vt ſabba-
to proximo ad ſcrutiniū reuertant̄. ⁊ ſic ite-
rū atq; iteꝝ annūciat donec ſeptē ſcrutinia
celebrent̄. Sane expleto ſcrutinio dr̄ miſſa
vt ꝑmiſſū ē in qua legit̄ lectio ⁊ ep'la. qꝛ ba-
ptizandus in duobꝰ ē cathezizandus. i. in-
ſtruendus. ſ. in nouo ⁊ in veteri teſtamēto.
maxime in illis que ptinēt ad bapniſmum.
Rurſus qꝛ inſtruendus ē in fide ⁊ moribꝰ
iō due lectiōes legunt̄. de quibꝰ in eis cum
ſuis rñſorijs diſputat̄. Legit̄ eni de philip-
po ꝙ eunucho euāgelizauit ieſū. Et ſcꝫ Au-
guſtinū. Euangelizare ieſum ē nō tantum
docere credēda ſed etiā que ſunt pꝰ baptiſ-
mū ſeruanda. In prima ergo lectione ſcꝫ
ſanctificabo. ⁊c. que ſūmpta ē d ezech. xxxvj
c. de fide agit̄ vbi dicit̄. Tollam quippe voſ
de gentibꝰ ⁊ cōgregabo vos de vniuerſis
terris ⁊ effundā ſup vos aquā mundam.

⁊ mūdabimini ab oībꝰ inq̄namētis veſtriſ
⁊ dabo vobis coꝛ nouū. Fideles enī de va/
rijs terriſ ꝯgregati ſūt in eccl'ia ⁊ aq̄ ſaluta
ris baptiſmi ſup eos effuſa ē q̄ ab vniuerſi
peccatis ⁊ erroꝛibꝰ ſūt mūdati. ⁊ datū ē eis
coꝛ nouū vt credāt in xp̄m. De hac lectiōe
ſumit̄ introitꝰ. Dū ſanctificatus fuero. ⁊c.
Uel q̄ baptiſmo dat̄ baptizato coꝛ nouū
In v̄ſu aūt Bn̄dicā dn̄m. ⁊c. ſūt grāꝝ actiones de hac ſanctificatiōe. ⁊ ē tertij toni qꝛ
ſanctificatio ꝑtinet ad trinitatē. Uel qꝛ ꝑ
talē ſanctificationē fiūt hoīes filij dei. iō ſeq
tur graduale. Uenite filij audite me timo/
rē dn̄i docebo vos. qḋ ē ſeptimi toni. ꝓpt
ſeptē dona ſpūſſancti q̄ dant̄ in baptiſmo.
Uel qꝛ ad h̄ q̄ q̇s vere credat in xp̄m nccē
ē vt timeat deū. iō ſequit̄ ip̄m graduale vbi
ſequit̄ de timoꝛe. Initiū enī ſapiētie timor
dn̄i ē. Qui ergo radicē īponit credulitatis
eā a timoꝛe inchoare opoꝛtet. iuxta illud. A
timoꝛe tuo dn̄e ꝯcepimꝰ ⁊ peperimꝰ ſpūm
ſalutis. In ſecn̄da lectione ſcꝫ in ep̄la. La/
uamini. ⁊c. q̄ ſumit̄ de Eſa. j. c. agit̄ abūdā/
ter de moꝛibꝰ vbi dr̄. Quieſcite agere puer
ſe. diſcite bn̄facere. ⁊c. Et poſtea ꝯcluditur
Et venite ⁊ arguite me dicit dn̄s. q. d. Si h̄
feceritis ⁊ vos nō remuneraueto iure me
tanq̄ꝫ iniuſtū redarguere poteſtis. Itē dr̄
ibi lauamini ſcꝫ ꝑ baptiſmū. ⁊ eſtote. i. ma/
nete mūdi ſcꝫ ꝑ pn̄iam ⁊ q̄ poſſint oſtendit
dicēs. Auferte malū cogitationū veſtrarū.
⁊ ſi fuerint peccata vr̄a vt coccinū q̄ſi nix d̄
albabunt̄. ⁊c. Uel qꝛ illi qui fidē verā ⁊ bo
nos moꝛes ſeruāt. ad hereditatē dn̄i ꝑtine/
re ꝓbant̄. idcirco ſequit̄ graduale. Btā gēſ
cuiꝰ ē dn̄s deꝰ eiꝰ. ꝑꝑl's quē elegit in heredi/
tatē ſibi. Hi efficiunt̄ celi qui verbo id eſt fi
lio dei firmant̄. Unde ſequit̄ verſus. Uer/
bo dn̄i celi firmati ſūt. ⁊c. Itē qꝛ in talibꝰ lo
cū hꝫ beatitudo. iō graduale illud ē p̄mi to
ni. qꝛ beatitudo a ſolo deo ē. Ab his qꝫ non
diſcrepat euāgeliū. ſ. Preteriēs ieſus vidit
ioh. ix. c. qḋ ē de illuminatione ceci. qꝛ ceci il
luminant̄ in baptiſmo. Unde dr̄ ibi. Lutū
fecit dn̄s ex ſputo ⁊ precepit ceco vt lauaret
ſe ī natatoꝛio ſiloe. i. chꝛiſti q̄ miſſus fuit a
patre. i. in baptiſmo vel in doctrina xp̄i. de
quo dr̄. Gen. penul'. c. Nō auferet̄ ſceptrū
de iuda ⁊ dux de femoꝛe eiꝰ. donec veniat
qui mittendus ē. Hebreꝰ hꝫ donec veniat
ſilo. i. miſſus. Poſtmodū in grāꝝ actiōe ſe/
quit̄ offertoꝛiū ſecn̄di toni. ꝓpt illumina
tionē ⁊ ꝯfirmationē. Dicto aūt offertoꝛio
archidiaconꝰ aſcēdit pulpitū clamās alta
voce. Si quis ē cathecuminꝰ exeat foras.
ꝓut dictū ē in ꝓhemio q̄rte ꝑtis. Et tunc
oēs cathecumini exeunt foras ⁊ ſic fit ſepti
es priuſq̄ꝫ baptizent̄. videlicet in q̄libꝫ ſcru/
tinio. qꝛ qui regenerati nō ſunt nec int̄ dei
filios computari nec chꝛiſti myſterijs con
uenit intereſſe. Quidam tamē cathecumi/
nos ante euangelium de eccl'ia eijciunt. qḋ
nō laudamus cū eis ſit euāgeliū ꝑdicādū.
ſicut ⁊ apoſtoli ꝑuincijs gentiū euāgelium
ꝑdicauerunt. Sed ſacrificio intereſſe non
debēt. tū quia ſacerdos oꝛat pro circūſtan/
tibus quoꝝ fides deo cognita ē. ⁊ nota de/
uotio. at iſti nōdum fideles vocant̄. tū qꝛ
qḋ conficitur fidelibus poꝛrigitur. In poſt
communione vero agit gratias cecꝰ de il/
luminatione ſua dicens. Lutū fecit ex ſpu/
to. Ioh. ix. ⁊ eſt primi toni. qꝛ ad locū vnde
exeunt flumina reuertunt̄ vt iteꝝ fluāt. ſic
autem recognoſcēdo bona debemꝰ agere
deo gratias. Hec quarta feria in h̄ p̄ui/
legiata eſt. quia in ea leguntur due lectiōeſ
ꝑ eo q̄ in ſequenti ſabbato oꝛdines celebrā
tur. Item qꝛ hac die oꝛdinandi examinan
tur. itē qꝛ hac die fit ſcrutiniū baptizandoꝝ
in ſabbato paſcali vt premiſſum eſt.

De quinta feria

Quinta feria oſten
dit q̄ non ē ſanctificatio niſi a deo
Unde introitus eſt. Letetur coꝛ querētiū
dominum. Et poſt. Querite faciem eiꝰ ſp
⁊ eſt ſecundi toni. quia queritur vt habea/
tur. ⁊ poſtea vt amplius habeatur. quanto
enim magis habetur. tanto magis querit̄.
Epiſtola vero. Uenit mulier. ⁊c. iiij. reg. iiij
c. eſt de reſuſcitatiōe filij mulieris ſunami/
tis quem reſuſcitauit heliſeꝰ. ⁊ incuruauit
ſe ſuper puerum ⁊ pueri qualitati ſe ꝯfoꝛ/
mauit. puer vero ſeptem oſcitatiōes emiſit

⁊ ſic ē reſuſcitatꝰ. Nēpe ſunamitis īterptat̄ captiua. filiꝰ eius ē genꝰ hūanū. qd̄ dr̄ puer propt̄ paruitatē ſenſus. baculꝰ de q̄ ibi dr̄ ē lex q̄ pcurrit dicēs. oculū p oculo ⁊c. q nemi nē ad pfectionē ducit. heliſeus vero .i. xp̄s inclinauit ſe ſup hūc pueꝝ .i. exinaniens ſe factus ē ei ſilis ⁊ reſuſcitatꝰ ē. Sed oportet vt ſeptē oſcitationes emittat. Prima eſt fidei qꝛ ſine fide nō ē introitus. Primo enī veritati debet quis credere ⁊ omnia poſſibilia ſunt credenti. Domine inquit leproſus ſi vis potes me mundare. ⁊ dixit volo. mūdare. Secūda oſcitatio ē timor. Tertia eſt dolor de peccatis. qꝛ miſericordia non fit ſine iuſticia. Quarta propoſitū cōfitēdi. Quīta ē propoſitū ſatiſfaciendi. Sexta ꝓpoſitū decetero nō peccādi. q ſcʒ nō offendat deū creatorē ſuū. Et oīa iſta debēt fieri in ſpe vite eterne glorie. Vn̄ ſpes ē ſeptima oſcitatō. Reſpōſoriū ē Reſpice in teſtamētū tuum. Et poſt. Exurge id ē fac nos exurgere et eſt quinti toni propt̄ quinqꝫ ſenſuū reparationē ſiue innouationē. Euāgeliū vō Ibat ieſus ⁊c Luc. vij. c. ē de reſuſcitatione filij vidue cui dominus dixit. Adoleſcens tibi dico ſurge. In quibuſdā aūt eccleſijs dr̄ illō euangeliū. Sicut pater ſuſcitat mortuos ⁊ viuificat ⁊c. Sequit̄ offertoriū. Dn̄e ad adiuuandū ⁊c. ſeptimi toni propter ſeptē oſcitatiōes in grāꝝ actiones. Poſtcōmunio vero ē de eterna beatitudine ſcʒ Dn̄e memorabor iuſticie tue. cui competit dare eternā beatitudinē q̄ erit octaua reſurrectiōis.

De ſexta feria

Sexta feria prorſus idē dicit qd̄ quīta. ⁊ ē introitus Meditabor ⁊c. Verſus. Celi enarrant id ē ſancti. ⁊ ē primi toni. qꝛ in ſolo deo poſuit ſpem. In ep̄la Egrotauit ⁊c. iij. reg. xvij c. ponit̄ reſuſcitatio filij vidue ab helia. Reſpōſoriū ē Bonū ē ſperare in dn̄o. ſupple q̄ reſuſcitat. ⁊ ē quinti toni. ea ratione q̄ ī precedēti feria dicta ē. Sequit̄ euāgeliū. Erat quidā Ioh. xi. c. de reſuſcitatione lazari q̄ hac die reſuſcitatꝰ ē. Et offertoriū ī gratiaꝝ exhibitionē. populū humilē ſaluū facias dn̄e ⁊c primi toni. eadē rōe qꝛ ſcʒ ī ſolo deo ſperandū ē. In poſtcōmunione vero habetur q ad pces eaꝝ ſcʒ marie ⁊ marthe ſuſcitatꝰ fuit lazarꝰ. videns dn̄s flentes ſorores lazari ⁊c Ioh. xi. ca. p qd̄ ſignificatur q ad pces ſcōꝝ ſuſcitat deꝰ mortuos ſpūalit̄ dans eis pmā grāʒ. ⁊ idō ē primi toni propt̄ primā reſurrectionem ſcʒ aīe. Et attende q ſp hac die q̄ ē. xv. a paſſione dn̄i legit̄ predictū euāgeliū. qꝛ cōſtat hac die lazaꝝ ſuſcitatū eē. De quo euāgelio ſumit̄ rn̄ſoriū. Occurrerunt iudei ⁊c qd̄ hodie in quibuſdaʒ eccleſijs cātat̄. cui euāgelio cōgrue pmittit̄ dicta lectio de filio ſareptane mortuo queʒ ſuſcitauit helias. ponēs cū ſup lectū ⁊ expādens ſe tribꝰ vicibꝰ ſup eū. Nempe hec mulier ē eccl'ia q̄ fide ſuſcipit xp̄m in hoſpicio cordis. filiꝰ eiꝰ ē quilibet fidelis qui morit̄. cū morte dignū peccatū cōmittit. Lectꝰ helie catholicā deſignat eccliam in qua ſole anime reuiuiſcūt. dū p fidē trinitatiſ a morte reſurgunt. Cetera laudes cōfeſſiones et conſolationes ſunt cuiuſlibet hoīs a peccatis reſuſcitati.

De ſabbato

Sabbatum vero de largitate ſaluatoris ē. Vn̄ introitus ē. Sitientes venite ad aq̄s doctrīe ſcʒ ⁊ baptiſmi. Sequit̄ Et bibite cum leticia. Hec ad ſabbatum mentis pertinēt. Et oſtenditur largitas dei qui paratus eſt large dare cuilibet ⁊ benignitas eius. Vn̄ dicit. Venite bibite aquas ſcʒ que mūdificāt ⁊ ſanctificant gratis. Sequitur verſus. Attendite popule meus in quo oſtēditur q etiam hoc de aquis doctrine intelligit̄. ſecūdi toni eſt propter mundationē anime et corporis ⁊ ſumitur de eſa. Ep̄la ē in tempore placito exaudiui te. eſa. xlix. c. Et poſt. Nunquid pōt mulier obliuiſci infantē ſuū. ecce oſtendit̄ largitas vel charitas dei erga nos. Poſtea ſequitur rn̄ſoriū. Tibi derelictus eſt pauper. in gratiaꝝ actiones. quarti toni propter quatuor virtutes p quas ſanctificat. In euāgelio vō qd̄ ē Ioh. viij. c. de eadeʒ largitate agit̄. Ego inquit ſū lux mūdi.

Nõ dicit huiꝰ hoĩs vel illiꝰ. ſic flos campi.
Qui ſequiť me nõ ambulat ĩ tenebꝛis. oſtẽ
dit ergo ꝙ paratus ẽ illuminare oẽʒ hoĩem q̃
ſequiť ipm. Ceteꝝ q̃ videt currit q̃ currit p/
uenit exceptis ſupbis. Vñ ſequiť. Tu de te
ipo teſtimoniũ phibes. teſtimoniũ tuũ nõ
ẽ veꝝ. Rñdit eis ſcʒ iudeis ieſus. Nõne ſcri
ptũ ẽ in lege veſtra ꝙ duoꝝ hominum teſti
moniũ veꝝ ẽ. Videbãt eñi miracula. et ita
pater erat teſtis eiꝰ. Et reliq̃t eos dñs qua
ſi ſupbos diſputatores. nõ curãtes illumi/
nari. Soli eñi hũiles illuminãť. vñ ſequiť
offertoꝛiũ. Factus ẽ dñs. pꝛimi toni. qꝛ ſolꝰ
deus põt illuminare. Quia igitur in hͦ ſab
bato oñdit eccl'ia largitatẽ dñi dãtis grãm
in baptiſmo ⁊ in doctrina in q̃bus ex largi
tate dei abundant dať grã. iõ fiunt oꝛdines
in illo die. ⁊ etiã qꝛ iminet tps paſſionis do
mini in qua artius ſe tenet eccl'ia ad ſignifi
candũ ꝙ oꝛdinati artiꝰ ſe tenere debẽt vt q̃
pꝛius ebꝛij erãt. ãmodo ſobꝛij ſint. ⁊ iterũ de
bẽt ſe ĩmolare deo hoſtiã ſcãm. deo placẽtẽ
Hoc etiã ſabbato fit ſcrutiniũ baptizando
rũ. qꝛ cathecumini ad requiẽ eternaʒ que p
ſabbatũ intelligitur veniunt p baptiſmum
Unde in quibuſdã eccleſijs hodie due lecti
ones leguntur in miſſa ex eadem cã qua et
in quarta feria precedenti.

De dominica quin/ ta in paſſione domini

Sequitur domi/
nica de paſſione domini ſcʒ de
luce. Incipit aũt huiꝰ celebritas paſſiõis
a fine ſabbati id eſt a veſpera lucẽ huiꝰ do
minice pꝛecedẽte. quia lazaro in pꝛecedenti
ſexta feria ſuſcitato. quidã de bethania abi
erunt ad phariſeos narrantes eis miracu
lum. et cum in illa ſexta feria fuerit neome/
nia. id ẽ pꝛima dies menſis ad ſanctificati/
onem. multi iudei pontifices ⁊ phariſei cõ
uenerãt ibi. qui audiẽtes ſignũ. mox vt ait
ioħes. hoc ẽ in ſabbato collegerunt conſili
um aduerſus ieſum. et ex illa die cogitaue/
runt vt interficerent eũ. Jã deinceps ieſus
non palã ambulabat apud eos. qꝛ nõdum
venerat hoꝛa eius. Jdeoqʒ in veſpera ſab/
bati quaſi pꝰ hoꝛã eiuſdẽ cõſilij publicum
luctũ incipit eccl'ia ſuo cõpatiens domino
vt capiti membꝛa. ⁊ exun clugendo recitat
vexillum regis myſterium crucis. acetum
fel. arundinẽ. clauos. ⁊ lanceam pfoꝛati coꝛ
poꝛis. diẽ paſſionis. rõnem patientis. illu/
ſiones inimicoꝛũ ⁊ inſidias eoꝝ. Hec ⁊ his
ſimilia in veſperis ⁊ nocturnis plãgit offi
cijs que de autenticis veteris ⁊ noui teſta
mentoꝛuʒ ſunt cõgeſta ſcripturis. Preter/
ea poſt pꝛecedentiũ. vij. dominicarum oꝛ/
dinatiſſimã diſpoſitionẽ quibꝰ vt pmiſſuʒ
eſt ſeptẽ mundi etates figurantur. que om
nes ſunt domini paſſione redempte. meri/
to ipſius dominice paſſionis celebratio in
choatur ⁊ quaſi longa funeris pompa pꝛe
miſſa. demũ ſequiť ipſa ſalutis noſtre victi
ma ingerens oculis ea que p nobis ptulit
vulnera ⁊ moꝛtis inſignia. Rurſus idõ
eccl'ia cantat. Vexilla regis. ⁊c. vt ſi forte ali
qui ſint lapſi veniant ad vexillum qđ oẽs
amaritudines facit eẽ dulces. qđ ſignifica/
tũ ẽ p lignũ pꝛoiectũ ĩ aquas marath. Sẽ
per etiã ⁊ maxime iſto tpe debemꝰ habere
in memoꝛia dominicã paſſionẽ. Unde in
canticis. Faſciculus mirre dilectus meus
mihi. inter vbera mea cõmoꝛabitur. Quia
memoꝛia paſſionis dominice ſecũ nõ pati
tur amaritudinẽ peccati. Jdeo aũt ſpe/
cialiť duabus ſeptimanis ante paſca paſ/
ſio dñi recoliť. Pꝛimo qꝛ ipſe a duobus et
pro duobus populis paſſus eſt. Secundo
quia duo teſtamẽta p duas hebdomadas
expꝛimunꝰ. vetꝰ qđ pꝛedixit dñm paſſuruʒ
⁊ nouũ qđ oſtendit ipſuʒ paſſum. Tertio
quia in duobus huiꝰ ſeculi tẽpoꝛibꝰ ſcʒ an
te legẽ ⁊ ſub lege eadẽ paſſio vaticinata eſt
Quarto vt he due ſeptimane reducant no
bis ad memoꝛiã murmurationẽ eoꝝ q̃ añ
legem ⁊ ſub lege in inferno fuerunt vſqʒ ad
tempus gratie. quod ĩ tertia hebdomada
ſcʒ paſcali ſignificať. Ab hac nãqʒ die qua
gloꝛia patri dimittitur. due ſunt hebdoma
de vſqʒ ad paſca. tunc vero tertia eſt in qua
reſtauratur oĩs dimiſſa glificatio. Jn ter/
tio enim tpe quod fuit ſub gratia oĩa bene/

ficia que patres noſtri expectauerunt in ec
cleſia reddumtur. Ideo autez glia patri di/
mittitur. quia ille verſus ad laudē pertinet
trinitatis. que fuit in paſſiōe dn̄i. quā eccle
ſia ab hac die repreſentat dehoneſtata. Cō
ſtat enim qꝫ chriſtus qui eſt tertia in trinita
te perſona fuit dehoneſtatus. Sed ī reſur/
rectione gloria patri reſumitur quia per re
ſurrectionē fuit gloria immortalitatis glo/
rificatus. Sed certe hec deteſtatio fuit ſpe/
cialiter in crucifixione. Unde poteſt dici qꝫ
gloria patri. p nunc tacetur propter humili
tatem per quā ad chriſti paſſionē perueni/
endum eſt. et quia dominus ſe abſcondit.
Et eſt aduertendū qꝫ tacetur in introitibꝰ
ꝛ reſponſorijs. quia illa ſunt de paſſione. ꝛ
in venite exultemus. ī pſalmis vero ꝛ hym
nis non. quia pſalmus ſignificat operatio
nem. Ipſuz enim non perſequebātur niſi
linguis tractando de nece ipſius. nec ipſe bo
num deſijt operari. Non ergo tacetur ī to/
tum quia remiſſior debet eſſe luctus. eo qꝫ
non ſtatim poſt habitum conſilium de ne/
ce eius traditus eſt agnus in manibus di/
laniorum. Sed in introitu ante paſca om
nino tacetur. quoniam tunc maxime ſan/
cta trinitas dehoneſtata eſt. licet eniz ante
dies illos de nece domini ageret. tūc tn̄ va/
pulat ſputt. alapat. ꝛ crucifigit. vn̄ Eſa. Et
vidimus eum non habentē ſpēm neqꝫ de/
corem. Uel quia tūc ſepulturā dn̄i celebra
mus que maxia fuit eius hūiliatio. ¶ Ab
hac etiā dominica ī qbuſdā eccleſijs tacet
ad primā. chriſte fili dei. tuz qꝛ ex nunc eccle
ſia eius mortē ꝛ paſſionem repūtat. tum qꝛ
ſm iudeoꝝ reputationem nō poterat alijs
miſereri qui ſeipſum ſaluū facere nō pote/
rat. De hoc etiā dictū eſt in qnta parte ſub
titulo de prima. ¶ Non fiūt etiaz ī horis ca/
nonicis ſpeciales cōmemorationes de ſan
ctis neqꝫ de pace. ab hac dn̄ica vſqꝫ ad ſab/
batum poſt pentecoſtes. qꝫuis poſt laudes
dicat̄. Precioſa in cōſpectu dn̄i. ꝛc. ꝛ ad pri
mam oratio. dn̄e deus omnipotēs. ꝛc. ꝛ ī q/
bus cōmemoratio generalis fit de ſanctis.
Circa qđ ſciendū ē qꝫ cōmemoratio ſcōꝝ
duplici ex cauſa fieri conſueuit. Primo ad
recolendū eoꝝ ſanctitatis meritū in noſtꝝ
exemplū. Secundo ad impetrandū nobis
eoꝝ patrocinū ſalutare. Que duo excellē
tiſſime ī chriſto noſtro capite precipue paſ
ſionis ꝛ reſurrectiōis tēpore nobis attēdē/
da monſtrant̄. quia paſſionis ſue tēpore ꝓ
buit ex unicū humilitatis ꝛ ſanctitatis exem
plum. poſt reſurrectionē vero ſuā apđ pa/
trem ſicut teſtatur iohānes noſter aduoca
tus ſeu patronus factus eſt ſingularis. Ut
igitur noſtra intentio precipue hoc tempe
feratur in ſue ſanctitatis exemplū. ꝛ in illo
ſpes noſtra eleuetur ſolū ad vnicuz eius ꝛ
ſingulare refugiū ꝛ patrocinū. idcirco cō
uenienter his temporibus alioꝝ ſcōꝝ ſpeci
alia ſuffragia omittūtur. Hinc etiā eſt qꝫ q̄
dam eccleſie omittūt poſt primā dicere pre
cioſa in conſpectu domini. ꝛc. incipiētes ibi
Deꝰ in adiutoriū meū. ꝛc. Et ī illa etiā ora
tione. Dn̄e ſancte pater omnipotēs. ꝛc. per
dicit̄ ad primā. ꝑtermittūtur verba illa que
ītercesſionē beatiſſime v̓ginis marie ꝛ om
niū ſanctoꝝ. Qui v̓o dicunt p̄cioſa. ꝛc. aſſe
rūt qꝫ illud nō eſt hora. nec ps canonice ho
re. ꝓut dictū ē in quinta pte ſub ti. de prima
Eiſdē etiā tēpibus omittit̄ cōmemoratio đ
pace. qꝛ ſicut ait apl's ad col'. j. chriſtꝰ pacifi
cauit ꝑ ſanguinē crucis eiꝰ. ſiue que ī terris
ſiue que in celis ſunt. ꝛ poſt reſurrectionez
ſuam pacem diſcipulis ſuis nūciauit. ꝛ cū
eis ipſe qui pax noſtra eſt continue vſqꝫ ad
aſcenſionem ſuā conuerſari. ꝛ tunc eis pa
cem ſuam dare dicēs. pacez meā do vobis
ꝛ in pentecoſten cōſolatorē mittere digna
tus eſt. Incaſſuz ergo fieret cōmemoratio
de pace. ¶ Introitus aūt incipit ab orati
ne domini in paſſione. Iudica me deus ꝛ
diſcerne cauſaz meā. ꝛc. in hoc enim inſtru
xit nos in orando. Sequitur. Emitte lucez
tuam. ꝛc. quia qui videt ꝑma fortis efficit̄
ī pugna. Et veritatē tuā. ꝛc. q enī videt v̓a bo
na de facili ducitur in eterna tabernacula.
ꝛ eſt quarti toni. propt formā crucis. vel ꝓ
pter quattuor que petunt̄ ſcꝫ iudiciū. diſcre
tio. liberatio. ꝛ fortitudo. Epiſtola vero ſcꝫ
Chriſtus exiſtens pontifex futuroꝝ bono
rum ꝑ amplius ꝛ ꝑfectius. ꝛc. que ē Hebre,

ix.c.oſtēdit efficaciā paſſionis xp̄i.ꝑ paſſio
nē enī eius ī eterna tabernacula ducimur.
cuiꝰ memores eē debemꝰ. Sȝ q̄r nō omnes
intrabūt niſi q̄ faciūt eius volūtatē. iō ſeq̄t
reſponſoriū. Eripe me d̄ inimicis meis do
ce me. ⁊c. Aliter enī nō intrat in ſancta ſan
ctoꝝ. ⁊ eſt tertij toni propter liberationē a
triplici inimico ꝑ virtutē trinitatis. Poſt
ea ſequit̄ tractus in quo ↄquerit̄ dñs de in
imicis ſuis dicēs. Sepe expugnauerūt me
a iuuētute mea. ī abel ⁊ in alijs. et veriſſime
dicit̄ tractus. q̄r huiuſmodi cogūt nos du
cere vitā miſerā ſcȝ allophili ⁊ philiſtei. ⁊ ē
octaui toni ad ſignificādū ꝙ hmōi tribula
tōes venīūt ſup nos vt ſimꝰ mēores alteriꝰ
vite que erit in octaua etate. q̄r ad dominū
cū tribularer clamaui. ⁊c. Et iob. Operuit
cōfuſio faciē eius. Poſtea ſequit̄ euāgeliū
Quis ex vobis. ⁊c. Joh. viij. c. in q̄ habet̄
contumelia iudeoꝝ dicentiū domino. de
moniū habes. ⁊ dñs abſcondit ſe vt expec
taret tps īmolationis agni. ⁊ x. luna oſten
dit ſe ſicut decebat de agno fieri vt habetur
in exo. xvij. c. Eccleſia vero oñdit ſe eē con
trariā eis in offertorio. q. d. Ipſi dicunt de
moniū habes. ſed ego cōfitebor tibi dñe. et
ē p̄mi toni q̄r ſoli deo ↄfitendū ē. Poſtcom
munio autē ē hoc ē corpus ⁊c. Luc. xxij. et
Matth. xxvi. ⁊ Mar. xiiij. ⁊ j. Cor. xi. c. Et
incipit eā ſacerdos ad oſtendendū ꝙ ma
gnus ſacerdos ſacrificiū vetꝰ mutauit in
nouū ſacrificiū. ⁊ ē octaui toni. q̄r illud ſa
crificiū eſt verum quod perficietur in pa
radiſo quando reſurgemus. ⁊ illd̄ apoſto
li vere implebitur omnia veſtra ſunt

De ſecunda feria

Secunda feria eſt
de crucifixione noſtra ⁊ marie
de ieiunio q̄r debemꝰ crucifigere membra
noſtra cū vicijs ⁊ ↄcupiſcentijs ſicut prece
dēs dñica ē de cruce. ſȝ q̄r nō pōt hō ieiuna
re niſi liberet̄ ab inimicis viſibilibꝰ ⁊ inui
ſibilibus diabolo ſcȝ ⁊ mundo ⁊ malis ho
minibꝰ. iō eccl'ia petit ī introitu liberari ab
inimicis ⁊ ē tertij toni propt̄ liberationē a
triplici inimico. Ep'la vō ē. Factū ē verbū
Jonā. iij. c. in qua inuitamur ad ieiuniū ꝑ
exēplū niniuitaꝝ. q̄ ſolus ſone ⁊ vnica p̄di
catiōe ieiuniū indixerūt etiā iumētis vt li
beraret̄ a tpali ſubuerſione quāto magis
debemꝰ nos pniā ſuſcipe ad vocē veri io
ne. i. xp̄i ⁊ apl'oꝝ vt a ſubuerſione eternali li
beremur. In rñſorio petit ſilr̄ liberari ab i
imicis. Deꝰ ī noīe tuo ſaluū me fac. ⁊ ē ter
tij toni. propt̄ v̄tutē trinitatis ⁊ liberationē
a triplici īimico. Poſtmodū ſequit̄ euāge
liū. Miſerūt p̄ncipes Joh. vij. c. in q̄ dicit
dñs ſcribis ⁊ phariſeis. Quid vultis me i
terficere. ⁊ loquit̄ de reſurrectiōe ſua ⁊ aſcē
ſione ⁊ ſp̄ūſſancti miſſione. propt̄ h̄ vtilit̄ q̄
ſunt ī cruce q̄ ſuſtinēt multa a malis ſicut
ip̄e dñs. ſp habeāt reſpectū ad fructū chari
tatis. Vn̄ aſcēdā in palmā ⁊ apprehendā
fructꝰ eiꝰ. In offertorio. Dñe ↄuertere ⁊
eripe aīaȝ meā ⁊c. petit liberari ab īimicis
in aīa. ⁊ ē ſexti toni. q̄r liberatio aīe pfecta li
beratio ē. Senariꝰ enī numerꝰ pfectus eſt
In poſtcōmunione. Dñs virtutū ipſe eſt
rex glorie. attribuit deo liberationē ſuā ⁊c.
⁊ eſt tertij toni q̄r ille ē deus trinitas qui li
berat. Dicit̄ aūt ad horas capl'm illud. At
tēde dñe. Hiere. xviij. ⁊ illud dñe oēs qui te
derelinquūt. ibidē. xvij. c. ⁊ illud ↄfundant̄
q̄ me. qd̄ ē ibidē ⁊ illud. Tu aūt dñe. ibidē
xx. c. ⁊ illud. dñs deꝰ aperuit Eſa. l. ca.

De tertia feria

Tertia uero feria
ad patiētiā inuitat. Vn̄ introi
tus ē. Expectabo dūm. ⁊c. Verſus. Domi
nus illuminatio mea Deus enim dat pati
entiā. ⁊ q̄ illuminatꝰ eſt patientiam habet
⁊ eſt ſeptimi toni. q̄r patientia ↄcipit̄ reſpe
ctu q̄etis eterni. Poſtea ſequit̄ ep'la. Con
gregati ſūt. Dan. vlt. in qua oñdit̄ effectus
patiētie q̄r ibi habetur quō babylonij miſe
rūt danielē ī lacū leonū nec tetigerūt eum ⁊
miſſus ē ei cibꝰ a dño pabacuc. ⁊ ſignificat
ꝙ ꝑ patiētiā liberat nos dñs a ſp̄ualibus
babylonijs ⁊ q̄nq̄ etiam liberat corpaliter
⁊ dat vitā eternā. iuxta illud apoc. Qui vi
cerit dabo ei manna abſcōditū. In reſpon
ſorio. diſcerne cauſam meā. ⁊c. petit liberari

ne ſuccūbat. Deinde ſequit̃. Emitte lucem
tuā ⁊ veritatē tuā. Ecce ſp petit lucē quā q̄
videt patientiā h₃. ⁊ ſic liberat̃ ⁊ ē q̄nti toni
q² petit liberari a tēptatione q̄nq₃ ſenſuum
vel ab inimicis q̄ nocuerūt per quinq₃ ſen
ſus. Intrat enī mors p feneſtras corporis
In euāgelio vō. Ambulabat ieſus ī galile
am. ⁊c. oñdit diſcretio bonoꝝ ⁊ maloꝝ. tps
maloꝝ modo ē. tps vō bonoꝝ erit ī futuro
Vñ dꝫ dicere patiēs ſicut dixit dñs. temp⁹
meū nō dū ē. ⁊ dꝫ ſperare ī dño. Vñ ſequit̃
offertoriū. Sperēt in te q̄ te nouerūt. ⁊c. Et
q² ſp ſuſtinet malos. ideo in poſtcōmuni
one. Redime me dñe. ⁊c. petit liberari. q̄ eſt
ſeptimi toni propter requiē que ſperatur.

De quarta feria

QUarta feria oſten
dit ꝙ a ſolo deo eſt liberatio. q² fide
lis ē de⁹ q̄ nō ꝑmittit nos tēptari ſupra illō
qđ poſſum⁹ ſuſtinere. Vñ introitus ē. Li
berator me⁹ Et verſus. Diligā te domine
fortitudo mea. ⁊c. Ecce ponit deū fortitudi
nē ſuā. ⁊ eſt tertij toni propt̃ donū trinitatis
⁊ propter triplicē inimicū. In epl'a vō lo
cut⁹ ē Leuit. xix. c. enumerant̃ p̄cepta. vbi
oñdit iudeos nō obſeruare illa. in hoc ꝙ ꝑ
ſequebant̃ innocētē ⁊ oēs etiā q̄ ꝑſequunt̃
bonos nō ſunt timēdi. q² ſunt inimici dñi.
vñ ibi habet̃. Nō iniuſte iudicabis. Et iō ī
reſpōſorio. Exaltabo te. ⁊c. petit liberari. qđ
ē ſeptimi toni. propt̃ ſeptiformē grām. In
euāgelio vō. Facta ſunt iohis. x. c. oñdit qđ
fecerit dñs in encenijs q² iudei tulerūt lapi
des vt iacerēt in eum. Et dñs dixit Multa
bona opa feci vobis. propt̃ qđ vultis me la
pidare. Enceniū feſtū erat dedicatiōis tem
pli h̄ ē de reparatiōe ipſius a machabeis. Se
quit̃. Et hiems erat. Hoc erit in die iudicij
qñ reparabit̃ verꝝ tēplū quātum ad bonos ⁊
hiems maloꝝ erit. boni vero cognoſcēt do
minū ſicut in euāgelio dr̄. vos autē cogno
ſcetis me ꝙ pater in me ē ⁊ ego in patre. Et
tunc plene liberabit̃ eccl'ia ſicut petit ī offer
torio. Eripe me. ⁊c. qđ ē ſeptimi toni. q² tūc
erit vera quies vel propt̃ gratiam ſeptifor
mē. q² vō beat⁹ erit q̄ erit in illa q̄ete. qđ nō
erit ſine innocētia. iō ē poſtcōmunio. Laua
bo int̃ innocētes ⁊c. ⁊ itroibo ad altare dei
id ē ad altare q̄ete mētis ⁊ ad altare ſupnū.
qđ ē octaui toni. q² h̄ erit ī octaua etate ſic̃
dictū ē. Quarta ergo feria ē de encenijs. i.
de dedicatiōne q̄ plene fiet in futuro quan
do eccl'ia ꝑfecte dedicabitur deo.

De quinta feria

IN quinta feria
imolat eccl'ia hoſtias ſpūales
p quas poſſit cōſequi illud gaudiū. Sꝫ q²
non īpetratur miſericordia niſi confitēdo
iuſticiam. ideo dicit in introitu confitendo
iuſticiam dei erga nos. Omnia que feciſti
nobis dñe in vero iudicio feciſti. Dañ. iij. c
Si immiſiſti tribulatiōes benefactum eſt
quia peccauim⁹ tibi. Et poſtea petit miſe
ricordiā. Da inquit gloriam nomini tuo
fac nobiſcū ſm multitudinē miſericordie
tue. Verſus eſt Magnus dñs ⁊ laudabi
lis nimis. ⁊ ē tertij toni. q² qui cōfitetur de
bet cōfiteri triplex peccatū ſuū. In alijs ta
mē eccleſijs ē verſus. Beati imaculati. idē
habet̃ in epiſtola que ſumpta ē de Daniel.
iij. c. Orauit daniel dñe deus ne deſpicias
⁊c. q² peccauim⁹ ⁊c ⁊ nō eſt nobis ſacrifici
um. ⁊c Ita enī dicebāt filij iſrl' quādo erāt
in babylone. ſic ⁊ nos poſſumus dicere qñ
ſumus in peccato. nō eſt ſacrificiū. Sed in
ſpū hūilitatis ⁊ in aīo cōtrito ſuſcipiamur
dñe a te. In reſpōſorio. Tollite hoſtias. ⁊c
monet nos offerre hoſtias ſpūales. Ver
ſus ē. Reuelabit de⁹ cōdenſa. Aliter enim
nō pōt offerre ſpūaliter niſi deus remoue
at tenebras a corde. et eſt quinti toni. q² ta
lē oportet in quinq₃ ſenſibus mactari. Vnđ
ſequitur euāgeliū Luce. vij. Rogabat hie
ſum. ⁊c in quo habet̃ quō Maria magda
lena īpetrauit veniā lachrymis. q² quot ha
buit in ſe oblectamēta. tot mactando ſe ho
ſtias ſpūales obtulit deo i corpore ſuo In
offertorio ſup flumina. ⁊c oñdit quō flendū
ſit et quomodo oportet lugere. duo enī ſūt
que hoc faciunt ſcꝫ memoria peccati prete
riti ⁊ recordatio celeſtis hierlm. quoniā qñ
homo ſuas miſerias mūdicie cōparat an

geloꝝ. Flet ſup flumina babylonis ⁊ ē p̄mi toni. qꝛ h̄ dꝫ eē p̄mū in memoria ſcꝫ finis ꝓpter quē ſumꝰ. In poſtcōione orat vt dn̄s ſit memor ꝓmiſſionū. Memēto verbi tui ſeruo tuo. in q̊ mihi ſpē dediſti. ⁊ eſt octaui toni. quia in octaua etate fiet illa dedicatio In quibuſdā tn̄ eccleſijs legit̄ euangeliuꝫ vbi dr̄ q̄ cū quidā vellent apprehendere ieſum. ⁊ tn̄ nemo miſiſſet manū in eū dixerūt pōtifices ad miniſtros. quare nō adduxiſtis eū. Rn̄derūt miniſtri. Nūq̄ꝫ ſic locutus ē hō ſicut hic loquit̄. Hac etiā die cōueniēt legit̄ illud euāgeliū vbi dr̄. q̄ reuerſi ſunt vnuſquiſqꝫ i domū ſuā. Et in offertorio dicit̄. In ſalicibꝰ in medio eiꝰ ſuſpendimus organa nr̄a. Quia poſt hāc diē nullū euāgeliū legit̄ in q̊ dn̄s iudeis publice p̄dicaſſe narret. Ecce ergo illud diuinitatis organū in illis ſalicibꝰ. i. fluctuoſis hominibus babylonis ſuſpenſum eſt.

De ſexta feria

Sexta feria eſt de paſſione. ⁊ orat xp̄s dans nob̄ in introitu formā orandi. Miſerere. ⁊c. ⁊ ē quinti toni. qꝛ nō pōt fieri liberatio ſine q̄nqꝫ ſenſuū cohibitiōe. In ep̄la Dn̄e oēs. ⁊c. Hiere. xvij. c. petit ſuā liberationē ⁊ inimicoꝝ ꝯfuſionē. In rn̄ſorio v̄o ꝯqueritᷣ ſilr̄ de inimicis ⁊ maxime de hypocritis. pacifice loquebant̄. ⁊c. ſcꝫ cū dicebāt Magiſter ſcimꝰ qꝛ verax es ⁊ tn̄ dolꝰ erat i corde. vn̄ vide dn̄e. ⁊c. In euāgelio. Collegerūt pōtifices ⁊ phariſei. ⁊c. Joh. xi. c. ſilr̄ dolus exp̄mit̄ ⁊ dr̄ ibi. Venient romani ⁊ tollēt locum noſtꝝ ⁊ gētē. qꝛ iā ablatū erat ſceptꝝ d iuda ⁊ dux de femore eiꝰ. ⁊ pilatū p̄ſidē romane p̄tātis habebāt. Qꝛ v̄o vbi ē dolus ⁊ crudelitas. ibi maxime indiget hō ſapiētia vt ſapienť reſpōdeat. iō in offertorio petit intellectū vt poſſit rn̄dere ſine pctō. Bn̄dictꝰ es dn̄e doce me iuſtificatiōes tuas ⁊ rn̄debo. ⁊c. ſicut dicit dauid. iij. reg̊. dimitte eū vt maledicat mihi ſicut p̄cepit dn̄s. Tales enī ſūt virga dn̄i. Vn̄ Augꝰ. Vn̄ ſupbiūt impij. qꝛ eos facit pať meꝰ v̄gā ſuā. Et i ꝓuerbijs Fili mi ſtude ſapiām vt poſſis reſpōdere ſermoni. Et eſt ſeptimi toni. ꝓpť ſpūſſancti grāꝫ ſeptiformē. Poſtcōmunio quoqꝫ. Ne tradideris me. ⁊c. eadem rōne eſt ſeptimi toni in qua petit liberari.

De ſabbato

Sequitur ſabbatū qd̄ dr̄ ſabbatū vacās. ſicut et ſecūda dn̄ica q̄dragesime. In h̄ enī ſabbato intēdere ꝯſueuit dn̄s papa pauꝑibꝰ xp̄i dādo elemoſynā ⁊ mādatū celebrādo. tūꝫ qꝛ i cena dn̄i ꝓpť officij magnitudinē h̄ facere nō poterit. tū qꝛ ſic dicit Joh. Ante ſex dies paſce venit ieſus in bethaniā ⁊ facitē ꝯuiuiū i domo marie ⁊ marthe vbi fuit lazarus quē dn̄s ſuſcitauit ⁊ tunc maria vnguēto nardi piſtici vnxit pedes ieſu Apoſtolicꝰ ergo i memoriā eiꝰ qd̄ illa deuotiſſime egit. facit in mēbris xp̄i qd̄ ipa capiti fecit. vt pedes ieſu vnguēdo. i. dn̄i veſtigia ſectādo ⁊ capilľ tergēdo. i. ſupflua pauꝑibꝰ erogādo ipleať domꝰ odore vnguēti. i. mūdꝰ ipleať bōa fama. Qꝛ ergo hac die circa p̄miſſa charitatis opa exercēda occupatꝰ eſt iō vacat h̄ ſabbatū a ꝓp̄o officio. ⁊ mutuo accipit a q̄nta feria āncedēti. vł i quibuſdā eccłijs a ſabbato āncedēti ſcꝫ Sitientes venite ad aq̄s. Legit̄ ep̄la de hiere. xviij. c. Dixerūt i pij. ⁊c. i q̊ ſūt male cogitatiōes q̄ p̄ceſſerūt paſſionē. Venite cogitemꝰ ꝯ iuſtum cogitatiōes. ⁊ poſtea. Percutiamꝰ euꝫ lingua. Tales āt nō hn̄t ſabbatū qꝛ nō ē pax i pijs dicit dn̄s. In euāgelio v̄o ſubleuans. ⁊c. Joh. xvij. c. rogat ꝑ ſe ⁊ ꝑ diſcipulis oībus fidelibꝰ vt habeāt ſabbatū. qd̄ erit ꝑ vnitatē ⁊ charitatē in futuro. q̄n vnum erimus ſicut pať ⁊ filius ſūt vnuꝫ. i. in maiori approximatione q̄ poſſit eē illi vnitati q̄ pater ⁊ filiꝰ vnū ſunt In alijs v̄o eccłijs legit̄ euangeliū. Cogitauerūt aūt. ioh. xij. c. in q̄buſdā enī eccleſijs legit̄ euāgeliū de ꝓditione iude. Amē amē dico vobis. niſi mādu caueritis. ⁊c. cui recte p̄mittit̄ lectio hiere. vbi dicit̄. Venite cogitemꝰ cōtra iuſtuꝫ cogitationes. Hoc ſabbatū ꝓuilegiatū eſt. qꝛ vt p̄miſſum eſt dn̄s papa tūc elemoſynas dat ⁊ mādatū facit. ⁊ qꝛ hac die vt q̄daꝫ di

cum ipſe xp̃s diſcubuit ĩ domo ſimonis lepro-
ſi. ⁊ martha miniſtrabat ei. ⁊ maria lachry-
mis ſuis pedes eius lauit. ⁊ proprijs capil
lis terſit.

De dominica ſexta ĩ ramiſpalmaꝝ

In dominica in ramiſpalmaꝝ ⁊ in paſſiõe dñi legiť hieremias duplici ratiõe. Prima q2 ipſe manifeſti9 de paſſiõe dñi ꝓphetizauit q̃z ali9. Scđa q2 per9 paſſionez ꝑfigurata ẽ paſſio dñi. q2 deplorãdo capti-uitatẽ iudeoꝝ ꝑ babylonios factã ꝑfigura-uit ⁊ romanã quã incurrerũt propť chriſti paſſionẽ. In nocturnali aũt officio d2 inui-tatoriũ. Ipſi v̓o nõ cognouerũt vias me-as. qđ d2 inuitatoriũ ꝑ ꝯrĩũ. q2 inuitat nos ad cognoſcẽdũ vias dñi ꝑ ꝯrĩũ actũ iudeo-rũ q̃ nõ cognoſcẽtes vias dñi non introie-rũt in requiẽ ipius. In p̃mo vero rñſorio oñdiť ſecuritas patiẽtiũ tribulatiões ⁊ cã quare nõ ẽ rmẽda tribulatio. q2 de9 eſt ad-iutor in die q̃ inuocaui te. ⁊c. Verſus ẽ. In die tribulatiõis mee. ⁊c. q2 ſi de9 adiuuat nõ ẽ timẽdũ. Vñ iob. Pone me iuxta te. ⁊ cu-ius vis manu9 pugnet ꝯ me. Et ẽ primi toni q2 a ſolo deo ſperãda ẽ liberatio ⁊ auxiliũ. Sequiť rñſoriũ. Ingrediente dño. ſecundi toni. q2 laudabãt pueri dñm. ſ. vtranq3 na-turã in xp̃o. deitatẽ cũ dicebãt oſanna. i. ſal-ua obſecro. hũanitatẽ cũ dicebant. Fili da-uid. Vel deũ corde ⁊ ore pueri laudabãt ſi-cut iudei corde ⁊ ore ꝯuiciabãt. Circa diur-nũ v̓o officiũ dicẽdũ ẽ ꝙ p9 ſabbatũ ĩ quo oñdiť de vnguento marie ſequiť dñica ĩ q̃ oſtẽ-diť de vnguẽto pueroꝝ. Vngim9 enĩ dñm cũ maria ⁊ cũ pueris veneramur. Et iõ facit eccl'ia hac die ꝓceſſionẽ corpaliť ⁊ ſpũaliť. Exierũt enĩ pueri extra caſtra obuiã dño venienti de bethania ĩ hierl'm ⁊ nos ſilr de-bemus extra caſtra. i. extra delicias carnis exire obuiã ei ſicut dicit apl's. Exeamus ex-tra caſtra ĩproperiũ ei9 portãtes. Et ſic illi ſic ⁊ nos ĩ ꝓceſſiõe nrã cãtam9 Oſãna. vñ ĩ egreſſu de eccl'ia cãtať antiphona. Pueri hebreoꝝ. ⁊ nos debem9 ẽẽ pueri. i. inocẽtes ⁊ debem9 ẽẽ pueri hebreoꝝ. i. trãſilientiũ oĩa terrena ſiue pctã. Poſtmodũ facit eccleſia ſtationẽ ĩ aliq̃ loco ꝯpetẽti. vt ibi cũ deuoti-one ⁊ leticia ſuſcipiat v̓bũ dei. ſic xp̃s q̃ eſt v̓bũ pr̃is ſuſcept9 ẽ cũ leticia a pueris ĩ hie-ruſalẽ. In ſcripturis enĩ ſiue ſermonib9 ẽ xp̃s. vñ ipſe ĩ euãgelio Scrutamini ſcriptu-ras. ille enĩ loquũť de me. Et ipſe ẽ dulcedo ſcripturaꝝ. Legiť aũt euãgeliũ de matheo xxj. c. Cũ appropinq̃ſſet ieſus hierl'm ⁊c. mi-ſit duos de diſcipulis ſuis dicẽs illis. Ite ĩ caſtellũ qđ ꝯ vos ẽ. Vñ alibi legiť. Miſit diſcipulos ſuos. lxxij. bĩos ⁊ bĩos. i. hñtes geminã charitatẽ dei ⁊ p̃rimi. Miſit ĩ quã querere aſinã ⁊ pullũ. i. iudaicũ populum ⁊ gẽtilẽ. vt eos duceret ĩ celeſtẽ hierl'm. Et le-giť ideo hac die. quia ibi de fructu paſſio-nis habeť. Poſtea cãtatur. Occurrũt tur-be cum floribus ⁊ palmis. ⁊ nos ſimiliť de-bemus ei occurrere cũ floribus virtutũ ⁊ palmis victoriaꝝ. palma enĩ victoriã ſigni-ficat. Vñ Iuſt9 vt palma florebit. Et ſm Gregoriũ ex qualitate palmaꝝ deſignať ꝑ-ficiẽs vita iuſtoꝝ. Et ẽ octaui toni. propť vi-ctoriã chriſti in capite ⁊ in mẽbris. ꝑ quam ꝑueniť ad octauam reſurrectionis. Dein-de redeunte ꝓceſſione cantať canticũ pue-roꝝ. ſ. Glĩa laus. ꝑ aliquos eccl'iam ingre-dientes. ꝑſertim ꝑ pueros. q2 ingrediẽte do-mino in ſanctã ciuitatẽ hebreoꝝ pueri. ⁊c. Innocẽtes enĩ laudãt eũ. Et nota ꝙ theo-dolphus aurelianẽ. ep̃s apud ludouicũ im-peratorẽ karoli magni filiũ falſo a q̃buſdã ſuis emulis accuſat9 ab eodẽ ẽ andegauis carcerali cuſtodie mancipat9. Cũq3 ĩ hac dominica iuxta domũ in qua cuſtodiebať ꝓceſſio trãſiret. ille feneſtra apta factoq3 ſi-lentio hos pulcerrimos verſus a ſe editos ſc3 Gloria laus ⁊ honor. ⁊c. p̃ñte imperatore cantauit. Cui intantũ placuerunt ꝙ mox il-lum a vinculis abſoluit. ⁊ epiſcopatum ſi-bi reſtituit atq3 eos hac die in fine proceſſi-onis cãtari inſtituit ĩ ingreſſu eccleſie. P9 canticum pueroꝝ cantatur reſponſoriũ Ingrediente domino. quod eſt p̃mi toni. propter p̃maz etatẽ. ⁊ quia ſoli deo cantan-dum eſt. Rurſus cantus pueroꝝ q̃ fit ia-nuis clauſis. ſignificat illud quod cant9 ⁊ oc

curſus illoꝝ pueroꝝ ſignificabat. Prefigu-
rabat enī occurſū ⁊ letitiā angeloꝝ recipiē-
tiū xp̄m in celū pꝰ reſurrectionē. qđ ſibi ⁊ ſe-
quētibꝰ ſe ꝑ ſuā ſanctiſſimā paſſionez me-
ruit apꝑiri. cuiꝰ quidē clauſio angelos non
extra miſerat. ſed aditū hoībꝰ nō prebebat.
Et iō pueri q̄ ſua puritate angelos ſignifi-
cāt intra ianuas clauſas q̄ſi dn̄o venienti
occurrētes ad aperiendū celū vt eoꝝ repare-
tur ruina verſis vultibꝰ cū lenicia ⁊ clamo-
re ꝓferūt hymnū laudis. qui eis q̄ ſūt extra
cū gaudio rn̄dentibꝰ. ipos intrātes cū xp̄o
ī ſuū cōſortiū receperint. Hinc ē q̄ ī ingreſſu
eccl̄ie cātat̄ reſpōſoriū. In grediente. ꝛc. de-
clarās hec q̄ dicta ſūt figurari ꝑ ea q̄ fiunt.
Cū enī ibi fiat mētio de reſurrectōe. naz ibi
fit mētio de palmis q̄ victoriā xp̄i de morte
⁊ diabolo ſignificāt. accipit eccl̄ia factū illo-
rū pueroꝝ in ſignū ꝑcedēs eiꝰ qđ iā dictuz
ē. ⁊ factū iſtoꝝ in recordationē illiꝰ. Sane
ante crucē ⁊ in cruce rami virides infigūt̄
ad notādū q̄ oēm virtutuz viroꝛē a crucifi-
xo habemꝰ. xp̄s enī ramus viridis fuit ha-
bēs in ſe. ⁊ nos ab ipſo oēm virorez v̄tutuz
Vn̄ ipe dicit. Si in viridi h̄ faciūt ī arido
qđ fiet. In ſumma ergo dn̄i ꝓceſſionem
facimꝰ xp̄m venietē ad nos ſuſcipimꝰ. cuz
pueris obuiā imuſſi īnocētiā ſeruamꝰ. oli-
uas gerimꝰ. ſi pacis ⁊ miſcdie opibꝰ indul-
gemꝰ. palmas portamus ſi de vicijs ⁊ dia-
bolo victoriā obtinemꝰ. virētes flores ⁊ frō-
des geſtamꝰ. ſi v̄tutibus exornamur. veſti-
menta ſternimꝰ. carnē mortificātes ramos
carpimꝰ. ſc̄oꝝ veſtigia imitātes. Q̄ ꝓceſ-
ſio ciuitatē vel caſtꝝ egredit̄ ouāter. i. gau-
dent ad crucē ⁊ ad loca ꝓmōtoria ſiue emi-
nētia vadēs recolit pueros hebreoꝝ iuiſſe
verſus mōtē oliueti. innuēſ etiā q̄ abſit no-
bis gloriari. niſi in cruce dn̄i noſtri ieſu xp̄i
Qui aūt pōtifici extra vrbē iuxta crucē cū
ſuis ꝯſtituto occurrūt. ⁊ cū ipo ciuitatē in-
grediunt̄ accuratiꝰ agūt. imitant̄ enī ꝓplm
iſrl̄ ⁊ pueros eoꝝ q̄ extra ciuitatem dn̄o oc-
currerūt ⁊ cū eo illā ingreſſi ſunt. Hec er-
go magna ꝓceſſio repn̄tat illā q̄ tali die fa-
cta ē a turbis ⁊ pueris iudeoꝝ cū veniret ie-
ſus hierl̄m ſuꝑ aſinā ſedēs. Significat etiā
q̄ dn̄s ad nos veniet ⁊ ad eterna taberna-
cula nos ducet. Vel forte recolit ꝓceſſionez
filioꝝ iſrl̄ q̄ hac die iordanē ſiccis pedibus
trāſierūt. ⁊ cū triūpho terrā promiſſiōis in-
trauerūt. Nec ē hec ꝓceſſio int̄ alias do-
minicales ꝯputāda. Hec enī ē ꝓconiū paſ-
ſionis. ille v̄o ſunt ſignificatiue ⁊ rememo-
ratiue dn̄ice reſurrectiōis vel aſcenſionis
Vn̄ rectiꝰ faciūt qui anteq̄z tertia dicatur
illas ꝑmittūt. hanc vero ꝓceſſionē pꝰ terti-
am huiꝰ diei cū pſalmis celebrāt. De h̄ ſub
aſcēſione dicet̄. Et q̄ dē huic ꝓceſſioni le-
ctio Zach. ⁊ euāgeliū ioh̄is recte ꝑmittūt.
quoniā ibi dn̄ica ꝓceſſio prophetat̄. hic hi-
ſtorice declarat̄. In tractu infantes ad pre-
conia inuitant̄. paſſio vero in miſſa legit̄
Benedicūt̄ aūt ⁊ diſtribuunt̄ rami per
ſacerdotē. licet xp̄s eos nec bn̄dixiſſe nec di-
ſtribuiſſe legat̄. nā q̄ꝛ xp̄s nō honorauit eos
ſed fuit honoratꝰ ab eis ⁊ ex eis. tuz q̄ꝛ ꝓpl̄s
ille iudeoꝝ fecit h̄ corporalit̄ ⁊ tēporalit̄ ſed
nos agimus h̄ ſacramētalit̄ ⁊ ſpūaliter ad
effectū q̄ in eoꝝ bn̄dictiōe exꝑmit̄. Illi nan-
q̄z ferētes ramos triūphū xp̄i nōdū ꝯpletū
ſed tp̄e paſſiōis ꝯplendū ꝑfigurabāt. Vn̄
nō oportuit ramos diſtribui vel benedici
a xp̄o. q̄ꝛ nōdū figura fuerat īpleta. eccleſia
vero ꝑ talia repn̄tat triūphū xp̄i iā ꝯpletuz
ſm̄ illud Col. ij. Expolians ꝑncipatꝰ ⁊ po-
teſtates tranſduxit ꝯfidenē palā triūphans
ſuꝑ illos in ſemetipo. Quia ergo nō ſoluz
ipe triūphator ē. ſed etiā ꝑ ipiꝰ grāz ⁊ ſancti-
ficationē triūphabūt oēs electi ꝯuenienter
⁊ benedictio ramoꝝ ⁊ diſtributio per ſacer-
dotē q̄ xp̄m repn̄tat debꝫ exhiberi. Quare aūt
nō fit feſtū de dicta aſina. ſicut fit de cruce.
dicet̄ in ſeptima p̄te ſub feſto ſancte crucis
Poſt ꝓceſſionē ſequit̄ ſtatī miſſa d̄ paſ-
ſione. q̄ꝛ debemꝰ gaudere de fructu paſſio-
nis ⁊ ꝯpati. q̄ꝛ ꝑ nobis paſſus ē. Ibi enī ē
vn̄ letemur. ſ. de amore quē oſ̄dit nobis in
cruce ⁊ vn̄ triſtemur ſcꝫ de pctīs noſtris q̄
tot ſunt q̄ propter ea oportuit filiū dei pati.
Venit aūt decima luna ſiue die ꝑmi menſ-
is ē ante ſex dies paſce ad ciuitatē in q̄ pate-
ret̄. vt eēt in domibus iudeoꝝ ſicut ꝑceptū
erat in Exod. xij. c. ⁊ in Deut. decima luna

accipietis agnū. Immolabat̃ aūt agnus
xiiij. luna .i. xiiij. die ꝑmi mēſis ad veſperaꝫ.
Et dn̄s eadē hora agnū cū diſcipulis man
ducãs vbi legalis paſce decreta compleuit
egreſſus ē cū eis ſtatim ad locū orōnis. Et
circūſpectis oībus cū iā veſpere eēnt exiuit
in bethaniã cū duodecī. Nēpe myſtice de⸗
cima luna venit. qꝛ ꝑplˢ iſraeliticꝰ in plaga
decima egreſſus ē de egypto. ſilr per iſtum
veꝝ agnū ē data libera ptãs ꝑplo iſraelitico
id ē videnti deū ꝑ fidē exeūdi d̾ pctō qd̾ nō
fuit datū ꝑ moiſen ⁊ virgã eius .i. ꝑ diſcipli
nã ⁊ ſacerdotium legale. In ꝑncipio ergo
miſſe reducēs ecclia ad memoriã dn̄icam
paſſionē incipit ab orōne dicēs. Dn̄e ne lō⸗
ge facias. ⁊c. ē octaui toni. ſignificãs ꝙ ꝑ paſſi
onē venit̃ ad reſurrectionē. Sequitur epl̃a
Hoc ſentite. ⁊c. ad phil. ij. c. i q oñdit̃ paſſio
⁊ paſſionis fructꝰ. Dicit ergo. Hoc ſentite
ī vobis qd̾ in xp̄o ieſu .i. imitamini ipſū vt
ſicut habuit charitatem qꝛ voluit pati. ita ⁊
vos habeatis charitatē q̃ patiamini omĩa
tormēta tpalia. vt habeatis humilitatē que
fuit in xp̄o maxīe ſuū. mãſuetudinē ⁊ patientiã
⁊ intellectū realē vt ſentiatis. cito eniꝫ ſentit̃
dulcedo ſpūſſancti in corde qñ ibi ē. Hiq̃⸗
dē ſunt fructꝰ paſſiōis ſcꝫ dulcedo in corde
⁊ glia. Quedã tñ eccl̃ie legūt lectionē. Ve⸗
nerūt aūt filij iſrl̃ in helim. Exo. xv. c. Viſo
aūt hoc fructu. fit hō patiēs qꝛ generat pati
entiã ꝯſideratio fructꝰ. ⁊ iō ſequit̃ rn̄ſoriuꝫ
qd̾ rn̄det epl̃e. in q̊ oñdit̃ quō ꝑ paſſiōes ve
nit̃ ad gliaꝫ. ⁊ dicunt̃ ibi tria. quare ē tertij
toni. Primū ē Tenuiſti manū dexterã me
am .i. ꝯfirmaſti me ī bono. Secūdū ē. ⁊ ī vo
lūtate tua deduxiſti me. talis facit quicqd̾
deus vult. Tertiū eſt cū glia ſuſcepiſti me.
Primū eſt cauſa crucis. Scd̾m ipſa crux.
Tertiū fructꝰ ipiꝰ. Verſus ē. Quã bonuſ
iſrl̃ deꝰ. qñ ſcꝫ deducit ſuos ad paſſionem.
Vñ de beato ſtephano legit̃. Lapides tor
rentis illi dulces fuerūt. Poſtea ſequitur
tractꝰ. Deꝰ deꝰ meꝰ reſpice ī me. ⁊c. ⁊ ē ſecū
di toni. qꝛ ibi oñdit̃ paſſio ⁊ fructꝰ ipiꝰ. vñ
⁊ titulus illiꝰ pſalmi ē. ꝓ ſuſceptione matu
tina. Euãgeliū de paſſione ē ſcꝫ. Scitis qꝛ
poſt biduū. ⁊c. Math. xxvj. c. ⁊ etiã offerto
riū ſcꝫ Improperiū expectauit cor meū et
miſeriã qd̾ ſūptū ē de pſalmo. lxviij. q̃ totu ſ
ex ꝑſona ſaluatoris orãtis ī paſſionis ago
ne ꝯſcribit̃. q. d. eccleſia. Ex quo xp̄s tot paſ
ſus ē libent̃ patiar. Vnd̾ dicit Expectauit.
ſuple. quaſi rem dulcē. Poſtcōmunio de
paſſione ē ſcꝫ Pat̃ ſi fieri pōt. Math. xxvj
Mar. xiiij. ⁊ Luc. xxij. c. ⁊ ē octaui toni. pro
pter rōneꝫ ꝑmiſſaꝫ. In quibuſdã eccleſijs
dicit̃ in hac dn̄ica ⁊ in diebꝰ ſequētibꝰ ꝑfa⸗
tio de paſſione. ꝓut dictū ē ſub quarta feria
cineꝝ. Dicit̃ aūt hec dn̄ica in ramiſpalma
rū. eo ꝙ tūc rami palmoꝝ ſi haberi pn̄t ī ꝓ⸗
ceſſione portant̃. Dicit̃ etiã alibi dn̄ica oli⸗
uaꝝ. qꝛ etiã rami oliue portant̃ qd̾ fit ad re
ꝑſentandū filios iſrl̃. q̃ cū ramis palmarū
⁊ oliuaꝝ venienti dn̄o obuiã exiuerunt
Sequēs quoqꝫ ſeptimana maior vocatur
eo ꝙ maius ⁊ plixiꝰ hꝫ officiū. Dicit̃ etiaꝫ
penoſa. qꝛ tūc ꝑcipue debemꝰ vicia noſtra
punire. vl̃ qꝛ dn̄s ī ea laborauit ⁊ penas ſu
ſtinuit recreando. ſicut ⁊ in ꝑma mūdi heb
domada creando. Dicit̃ q̊ꝫ indulgentie. qꝛ
penitētes in ea abſoluūt̃. Dicit̃ etiã ſancta
quoniã in ea impij iuſtificant̃. Hec aūt
dn̄ica ī tribꝰ ꝑuilegiata ē Primo qꝛ illa die
filij iſrl̃ intrauerūt terraꝫ ꝓmiſſionis. ⁊ ior⸗
danē ſicco veſtigio tranſierūt. ſic enī cōtigit
vt eo anno tot dies fuerūt vſqꝫ ad paſca q̊t
ſunt ab hac dn̄ica. Scd̾o qꝛ hac die veniēs
dn̄s de bethania cū honore maxio ī hierlm
ē ſuſceptus. Tertio qꝛ eadē die dn̄s a tēplo
ementes ⁊ vendentes eiecit.

De ſecunda feria.

Secūda feria oſten
dit cauſam paſſioniſ. ſcꝫ in chriſto
humilitatē ⁊ patientiã. in iudeis crudelita
tem ⁊ inuidiam. in iuda cupiditateꝫ ⁊ aua⸗
riciã. Et eſt introitus quarti toni ꝑpter for
mã crucis. Epl̃a vero ſumit̃ de Eſa. l. c. ī q̃
oñdit̃ ꝑncipalis cã paſſiōis dn̄i. Dn̄s deꝰ
aperuit mihi aurē .ſ. ad intelligendū. ⁊ pro⸗
pter hoc dedi genas meas vellentibus. ⁊c.
In quibuſdã eccleſijs ī hac ⁊ ī tertia ferijs
dicunt̃ due lectiōes in miſſa. ꝓ eo ꝙ chriſti
paſſio a lege ⁊ ꝓphetis ꝓnunciata fuit In

reſpōſorio petit liberationē ſuam. Exurge dñe ⁊ intēde ⁊c. Verſus. Effunde frameā tercij toni. qꝛ virtute trinitatis libamur ab inimicis. Framea ē ſpata quaſi ferramea. vel q̄ſi ferrea. In euāgelio vō. Añ ſex dies. Ioh. xij. c. oñdit̄ triplex cā paſſionis. Et dicit añ ſex dies paſce. nō iō qꝛ ibi ſex dies futuri eēnt ante paſca. ſed qꝛ ibi cā paſſionis oñdit̄. In iuda oñdit̄ cā cupiditatis eo ꝙ dixit. vt q̄d ꝑditio hec. Erat enī hñs loculos ⁊ iō ſic dicebat vt numos furaret̄ vt habet̄ in iohe. In iudeis cā ē inuidia. qꝛ mori ſūt in eū propt̄ laudē pueroꝝ dicētes. ſi dimittim⁹ eū ſic oēs credēt in eū. Et iō q̄rebāt interficere eū. In ipo vō xpo eſt fructificatio toti⁹ generis hūani. Vñ ī euāgelio dic̄ Niſi granū frumēti. ⁊c. In q̄buſdā tñ eccleſijs in ſcđa feria legit̄ paſſio ſm marcū. ſ. Erat paſca ⁊ azima p⁹ biduū ⁊c. ⁊ in tertia feria dictū euāgeliū ſm ioh. ſ. Añ ſex dies paſce. Sed p̄mi vident̄ magis hiſtoriā ſequi. qꝛ poſt biduū. i. p⁹ tertiā ⁊ quartā ferias ī q̄nta feria paſca. i. agnus paſcalis īmolat⁹ fuit. Preterea ſcđa dies creatiōis mundane min⁹ ē ceteris ornata dieb⁹. Nā cū dixiſſet dñs fiat firmamētū ī medio aq̄ꝝ nō eſt additū. Et vidit de⁹ ꝙ eēt bonū in q̄ numerus binari⁹ infamat̄. qꝛ prim⁹ ab vnitate degenerat ⁊ diuiſionē ſignificat. Vñ in eo fcā ē aquaꝝ diuiſio. Nō ē ergo mirꝝ ſi hec dies ſecunda q̄ illa reſpicit min⁹ ceteris in officio dñice mortis purpuret̄ inſignijs. Sꝫ nō ē multū attendēdū vtꝝ in ſcđa vl' in tertia feria legat̄ paſſio. Quia enī quattuor euāgeliſte paſſionē dñi ſcripſerūt. idcirco ſm quē libet eoꝝ paſſio legit̄ ex inſtitutiōe alexādri pape eo ordine q̄ ſcripſerūt. Nā die dñico legit̄ paſſio ſm mattheū q̄ primus ſcripſit. ſecūda vel tertia feria ſm marcū. q̄ ſecūdus ſcripſit. quarta ſm lucā. qui tertius ſcripſit ſexta feria ſm iohem q̄ vltimo. Mediolanenſes tñ nō legūt paſſionē niſi ſm iohem ⁊ in ſexta feria. ¶ Sane paſſionē lecturus bñdictionē nō petit. qꝛ in illa deſcribitur eē ſublat⁹ q̄ autor ē bñdictiōis. vñ nō ēa quo petat̄. Legit̄ quoqꝫ ſine luminarib⁹. qꝛ ille morte extinct⁹ nūciat̄ q̄ ſm iohēz lux ē mūdi ⁊ vt repñtet̄ qꝛ ei⁹ diſcipuli tunc q̄ſi extincti ſunt. quib⁹ ipe viuēs dixerat. Vos eſtis lux mūdi. Nō fert̄ etiā incēſū ad notādū ꝙ tunc feruor deuotionis vel orōnis q̄ per incenſū deſignat̄ in aplis tepuit vel poti⁹ q̄ſi extinctus fuit. Legit̄ etiā ſine ſalutatiōe ſiue ſine dñs vobiſcū. in deteſtationē ſalutationis iude ⁊ ſine reſponſione. nō enī reſpōdet̄ gloria tibi dñe. qꝛ in ipa exp̄mit̄ ꝙ xps fuit a ſuis ſeꝑatus ꝑ mortē corꝑalit̄ ⁊ ſpūaliter q̄ metu mortis eo derelicto fugerāt. ⁊ nulla gloria ſibi erat. Nō legit̄ etiā tota ſub tono euāgelij. ſed cātus vboꝝ xpi dulci⁹ modulat̄ ad notandū quāto dulci⁹ vba xpi ī ipius ore reſonabāt q̄ꝫ in ore cuiuſlibet euangeliſte referentis cui⁹ vba in tono euangelij proferunt̄. Verba vō impijſſimoꝝ iudeorū clamoſe ⁊ cū aſperitate vocis ad deſignandū ꝙ ipſi xpo aſpere loquebant̄. In fine tñ in quibuſdā eccleſijs bñdictio petit̄ incenſū portat̄ ⁊ ſub euāgelij tono legit̄. qꝛ iā finita ē narratio paſſionis. ⁊ extunc oīa vba ſunt euāgeliſte narrātis q̄ p⁹ xpi mortē vſqꝫ ad reſurrectionē ꝯtigerūt. In alijs tñ eccleſijs finis paſſionis q̄ ad ſepulturā ptinet. ī tono legit̄ doloroſo. vt planct⁹ mulieꝝ de paſſione xpi lamētātiū deſignetur d̄ quo planctu dicit dñs in euangelio. Filie hierl'm nolite flere ſup me. ⁊c. ad maiorē deuotionē ⁊ amaritudinē propter xpi paſſionē in animis audientiū excitandā. et legit̄ ſup nudū pulpitū. put ſub feria ſexta dicet̄. In offertorio. Eripe me. petit liberari ſicut ⁊ in reſpōſorio. ⁊ eſt quarti toni. ꝑpter formā crucis. In poſtcōmuniōe. Erubeſcet. petit ꝑſecutores ſuos cōfundi. ⁊ eſt ſeptimi toni vt ſic in regione. quieſcentiū gaudeat.

De tertia feria

Tertia feria eſt ſimiliter de paſſione. qꝛ manifeſte querebāt eū interficere. vt habet in euāgelio. Erat aūt paſca ⁊ azima p⁹ biduū. ⁊c. Et qꝛ eccleſia ꝯſiderat ſalutē ſuā in cruce tripliciter ſcꝫ in amore quē domin⁹ noſter oñdit in cruce. ⁊ in imitatione crucis ⁊ in ſalute nobis data ꝑ crucē. iō dicit ī itroitu.

Nos aūt gloriari oportet ī cruce dn̄i. ⁊c. ad
gal. vlt̄. c. Ep̄la v̇o ē. Dicit hieremias. q̄ eſt
hiere. xi. c. ⁊ habent̄ in ea v̇ba iudeoꝝ de cru
cifixione xp̄i. mittamꝰ lignū in panē eiꝰ. i.
ipſū qui ſe dicit panē ī ligno crucis deſtru
amus. Audierāt enī ꝙ ip̄e dixerat. Ego ſū
panis viuꝰ q̄ de celo deſcendi. Et h̄ erat di
ctū. Per lignū crucis deſtruamꝰ ip̄m vel
doctrinā eiꝰ. Sequit̄ rn̄ſoriū. Ego aūt. ⁊c.
tertij toni ꝓpt̄ triplex meritū qđ ibi notat̄
Primū cum dicit. Induebar cilicio. i. nō
oñdebā eis deitatē ſed aſperitatē hūanita
tis ⁊ hec fuit humilitas ⁊ ſapiā. Aliud no
tat̄ ibi. Humiliabā in ieiunio aīam meā. ſ.
nō reddēdo malū ꝑ malo ſ3 etiā ꝑ eis ora
bā ⁊ hoc ē tertiū. Vn̄ dicit. Et orō mea in ſi
nu meo ꝯuertet̄. ſupple. ex quo eis nō ꝓdeſt
q2 nō ſunt digni. Euāgeliū vero. Erat pa
ſca. Mar. xiiij. c. ē de paſſione vbi dr̄ ꝙ dn̄s
crucifixus fuit hora tertia ⁊ h̄ dicit vt oſten
dat eoꝝ īpetuoſitatem. q2 ab hora tertia lin
guis eū crucifixerūt dicētes. crucifige cruci
fige. nō ceſſantes. In offertorio petit ſe cu
ſtodiri a diabolo ⁊ a mēbris eiꝰ. Vn̄ dicit.
Cuſtodi me de manu peccatoris. i. diabo
li ⁊ ab hominibꝰ iniq̄s erue me. ⁊ ē ſecundi
toni. In poſtcommunione aduerſum me
oñdit maliciā pſequētiū ⁊ meritū patiētiū.
Sequitur ibi. Et in me pſallebāt qui bibe
bant vinū. ⁊c. i. filij diaboli qui inebriebant̄
de calice babylonis.

De quarta feria

Quarta feria eſt il
la in qua dn̄s venditꝰ fuit a iu
da. q2 nō ſolū voluit pati ꝑ nobis ſed etiā
vendi vt liberaret nos a vēditiōe qua pri
mus parēs vēdidit nos diabolo ꝑ eſū po
mi vetiti. Vn̄ eſa. Gratis venūdati eſtis ⁊
ſine argento redimemini. Silr̄ multi vē
dūt ſe diabolo ꝑ momētaneā delectationē
ſic vēdidit ſe adā ꝑ eſu pomi veriti. Quar
ta ergo feria venditꝰ ē ſol iuſticie ad noſtrā
ſalutē. ⁊ quarta feria formatꝰ ē ſol viſibilis
ad mūdi lucē. Orauit aūt dn̄s ſicut habet̄
in euāgelio huiꝰ diei flexo genu. ⁊ idcirco
in introitu q̄ eſt ad phil. ij. c. inuitat eccleſia
vt in noīe dn̄i oē genu flectat̄. celeſtiū. quia
eoꝝ ruinā reparauit. terreſtriū q2 eos libe
rauit īfernoꝝ. q2 eos deduxit de lacu ī q̄ nō
erat aqua. cōſolationis ſupple vt dic̄ zach.
⁊ ē tertij toni ꝓpt̄ tria q̄ inuitāt ad flectē
dum genua. Sequit̄. Et oīs lingua ꝯfitea
tur q2 dn̄s noſter ieſus xp̄s in gl̄ia ē dei pa
tris. Et ſumit̄ de ap̄lo. Verūtn̄ ordinator
officij intercepit verba illa. ⁊ oīs lingua cō
fiteat̄. eo ꝙ iudaica ſilet. Deīde ſequitur le
ctio Dicite filie ſion. ecce ſaluator tuus ve
nit. Eſa. lxij. c. vbi habet̄ de mercede. Dicit̄
enī ibi. Ecce merces eiꝰ cū eo. Et dixerunt
angeli. quoſdā enī latuit īcarnatio. Quis
eſt iſte qui venit de edom. i. de terrena inha
bitatōe. tinctis veſtibꝰ. i. mēbris corꝑis que
ſunt veſtimēta diuinitatis ſanguinis pur
pura tincta de boſra. Boſra eſt ciuitas in
moab ⁊ interꝑtatur firma ſiue munita. h̄ ē
de inferno. Tranſlatiue eī boſra ē hier̄lm
quā dn̄s quōdā ſuo firmauit auxilio. ſ3 fa
cti moabite. i. ex patre diabolo. veſtes regis
tinxerūt purpura ſanguīs. Rn̄dit Ego q̄
loquor iuſticiā ⁊ ſum ꝓpugnator ad ſaluā
dū. et dixerūt. Quare ergo rubrū ē īdumē
tū tuū. q. d. Quare cruentatꝰ es ꝑſſura cru
cis ſi tu iuſticiā loqueris. At ille reſpondit
Torcular calcaui ſolus ſc3 ꝓ oībꝰ vt oēs
liberarent̄. ⁊ de gentibꝰ nō ē vir mecū. Pꝰ
lectionē v̇o cātat̄ rn̄ſoriū. Ne auertas faciē
tuā. ⁊c. in q̊ orat ip̄e vt ꝑ paſſionē veniat ad
gloriā. Q2 vero in agonia prolixius orauit
vt habet̄ in euāgelio. iō ſumit̄ rn̄ſorium of
fertoriū ⁊ poſtcōmunio de pſalmo q̄ ītitu
lat̄ orō pauꝑis cū anxiaret̄. excepto v̇ſu re
ſponſorij q̄ ē. Saluū me fac deꝰ. quoniam
in. a. v. ad. a. meā. Ep̄la ē ſilr̄ de eſa. liij. ca.
Dn̄e quis credidit ⁊c. in qua etiā deſcribit̄
in eodē ſtemate in q̄ ab euāgeliſta repn̄tat̄
in paſſione vbi dr̄. Nō ē ei ſpēs neq3 decor
et infra. Sicut ouis ad occiſionē ducetur.
Poſt ep̄lam ſequit̄ tractꝰ ⁊ īſolito modo
ſc3 īmediate. ⁊ h̄ iō q2 eccl̄ia artius luget q̄3
ſoleat et plāgit ſe vt dictū ē in. iiij. ꝑte ſub ti.
de tractu. Tractꝰ enī ſignificat planctū. et
iō in tota ſexta feria nō dicūt̄ niſi tractꝰ. Re
ſponſoriū v̇o ē penitētiū. et q2 dn̄s nō ē iſta

die crucifixus. ſʒ tā̄m vendit̄ꝰ. iō nō ſolū dr̄ tractꝰ. ver̄ etiā ⁊ rūſoriū. Paſſio q̄ ſequit̄. Appropiuquabat. ⁊c. Luc. xxij. c. ꝯuenit cuʒ p̄cedētibꝰ in q̄ exprimit̄ ꝯſiliū iudeoꝝ. iude ꝓditio ⁊ dn̄i paſſio. Poſtcōmunio ē. Po tū meū cū fletu miſcebā. potū ſcʒ paſſionis q̄n videlicet ſudor eiꝰ erat ſic̄ gutte ſanguīs decurrētis ī terrā. Pōt etiā dici q̄ duo ſūt nobis neceſſaria .ſ. orō ⁊ patiētia ſm̄ qđ dic̄ dn̄s. Orate p ꝑſequētibꝰ ⁊ calūniantibus vos. Ad hec quidē duo inuitamur ī introi tu ad orōnē cuʒ dr̄. In noīe ieſu oē genu fle ctat̄. ad patiētiā exēplo ſaluatoris. de q̄ ſub iūgit̄. xp̄s factꝰ ē obediēs. ⁊c. Nō enī ē obe/ diēs in tribulatiōe niſi q̄ patienter tolerat. Due lectiōes iō legunt̄. q꞉ hac die dn̄s tra/ ditꝰ ē p duobꝰ. ⁊ a duobꝰ ꝑplis. Et in q̄buſ dā eccleſijs ad vtrāqʒ genua flectunt. q꞉ ab vtroqʒ ꝑplo adorat̄. Preterea hac die ſicut dicit Augꝰ cōſiliū inierūt iudei quō ieſum dolo tenerēt ⁊ occiderēt. ⁊ iudas vēit ad eoſ ⁊ pacti ſūt ſibi pecuniā ſe daturos. Sic̄ er/ go eccl̄ia repūtat in ſexta feria actꝰ iudeoꝝ ita ⁊ in quarta ꝯſiliū eoꝝ. Quidā autē pri/ mo legūt lectionē illā. Dicite filie ſion. ⁊ po ſtea illā. Dn̄e q̄s credidit. Alij v̄o ecōuerſo Primi quidē attēdūt ſolū illud q̄d dixīmꝰ ⁊ q̄ vēditio iude q̄ facta fuit q̄rta feria paſ/ ſionē dn̄i p̄ceſſit. de q̄ venditiōe fieri videt̄ ſermo in illa lectione. Dicite filie ſion. ī illo v̄bo. Ecce merces eiꝰ cū eo. Alij aūt atten/ dunt q̄ p̄mꝰ hō duas mortes incurrit. ſcʒ carnis ⁊ aīe. ⁊ xp̄s nos ab vtraqʒ liberauit et q꞉ mors aīe mortē corpis p̄ceſſit. iō priuſ legūt lectionē illā in q̄ agit̄ de morte aīe ⁊ d̄ liberatiōe ab ipa. De morte aīe agit̄ in illa Dn̄e q̄s credidit. ⁊c. ibi Oēs q̄i oues erra/ uimꝰ. ⁊ vnꝰ q̄ſqʒ ī viā ſuā declinauit. De li beratiōe v̄o ſtatī ſequit̄ ibi. Dn̄s poſuit in eo iniquitates omniū noſtrum. Et iteꝝ Si poſuerit p pctō aīaʒ ſuā videbit ſemē lōge/ uum. Ad aīaʒ etiā ptinet gradualē vnicuʒ habēs verſū .ſ. Ne auertas faciē tuā a pue/ ro tuo .i. ab eo q̄ puus ⁊ humilis apparet in experiētia tribulatiōis. Sequit̄ v̄ſus. Sal uuʒ me fac deꝰ q̄nīā intrauerūt aque vſqʒ ad aīam meā. Infixꝰ ſū in limo pfundi et nō ē ſubſtātia. Aque enī ſeductiōis iudeo/ rū vſqʒ ad aīaʒ ſaluatoris tollendā ꝑuene/ runt. ⁊ illi q̄ erāt limus pfundi. infirmitatī eiꝰ p̄ualuerūt. Sicut aūt ſaluator aīaʒ ſuā poſuit p aīaꝝ noſtraꝝ redēptione. ita ⁊ cor pus ſubiecit p corpoꝝ redēptiōe. Vn̄ in ſe/ cunda lectiōe d̄ ipius corpe agit̄. ſanguine proprio rubricato. Ubi dr̄. Quis ē iſte qui venit de edom. ⁊c. ⁊ ibi Quare rubꝝ eſt ve ſtimētū tuū. ⁊c. Ipe r̄ndit. Torcular. ⁊c. Et q꞉ ſola miſeratiōe paſſus ē dn̄s p nobis. iō ꝓpheta in ꝑſona eccl̄ie lectionē illā ꝯcludit dicēs. Miſerationū dn̄i recordabor laudē annūciaui ſup oībꝰ q̄ reddidit nobis dn̄s deꝰ noſter. Q꞉ vero quinqʒ ſenſibꝰ corpis peccauimꝰ. iō ſequit̄ tractus. Dn̄e exaudi orationē meā. ⁊c hn̄s q̄nqʒ verſus. vel habʒ q̄nqʒ verſus ꝓpter q̄nqʒ vulnera xp̄i. Seu q꞉ q̄uqries exiuit ſanguis ab eo. p̄mo in circūciſione. ſecūdo in orōne. tertio ī flagel latione. quarto in crucifixione. q̄nto in lan ceatiōe. Et in ipo tractu genꝰ humanū pe tit auxilium. ⁊ cōfitet̄ defectū quē ex pecca/ to p̄mi parentis incurrit cū dicit. Q꞉ defe/ cerūt dies mei ſicut fumꝰ. Dies enī eſt vita hoīs cuiuſ uox ē mors. Sʒ hec vita ē abbre uiata ⁊ defecit propt̄ ſupbiā p̄mi parentis q̄ p fumū intelligit̄. Et ſequit̄. Oſſa mea ſi cut in frixorio ꝯfrixa ſūt. Oſſa ſūt vires in teriores vel fortes q̄ ſunt in eccl̄ia. q̄ carnes idē carnales ſuſtētant. Frixoriū triplex ē .ſ. peccatoꝝ recordatio. proximoꝝ ꝯpaſſio. fu turi iudicij meditatio. In his frigit̄ bonꝰ hō. Claudit̄ aūt tractꝰ ſicut lectio ī miſcdia dn̄i. Vn̄ vltimꝰ v̄ſus ē. Tu exurgēs domi ne miſereberis. Hec igit̄ quarta feria p̄/ uilegiata ē. quoniā legunt̄ in ea due lectio/ nes propter ordinādos in ſabbato ſequēti. Itē q꞉ in ea die xp̄s vēditꝰ fuit trigīta de/ narijs ſicut ⁊ ioſeph triginta argenteis. q꞉ ſeruus nō ē ſuper dn̄m nec diſcipulus ſup magiſtrū. et ab hac quarta feria ſumptuʒ ē q̄ ſemp in quarta feria ieiunare ⁊ abſtine re a carnibꝰ ⁊ carnalibꝰ deſiderijs debemꝰ Et in memoriā vēditiōis xp̄i hec feria ſecū dū locū obtinet poſt ſextā feriā per totū an num in ieiunijs penitentialibus.

De quinta feria.

In hoc tractatu quinte ferie cene dñi s ordīe p̄cedem⁹. Nā p̄mo generalit̄ dicemus aliq̄ de officio ſeq̄ntiū triū dieꝝ. poſtea ſpēalit̄ de officio huius diei. Et p̄mo de introductione publice penitētiū ī ecclīam. ⁊ de ſacramentis quib⁹ hec q̄nta feria ſpēalit̄ inſignitur. Secundo de triplicis olei ɔſecratiōne. Tertio de huius diei miſſe officio. vbi etiā agit̄ de pedū lotiōe. ⁊ de officio veſpertino. q̄rto de altariū denudatiōe. ⁊ tā de ip̄oꝝ q̄ȝ pauimenti eccleſie lotiōe. ⁊ de corporis domini reſeruatione. ⁊ de quibuſdam alijs.

De notandū eſt aūt q̄ ecclīa luget tribus dieb⁹. q2 tot dieb⁹ fuit dñs in ſepulcro. Sicut enī ionas fuit ī ventre ceti trib⁹ diebus ⁊ trib⁹ noctib⁹. ita ⁊ fili⁹ hoīs fuit in corde terre. Et. q̄d ſi modo ebice eē aſſerit auguſtin⁹. Nā ps illa ſexte ferie qua fuit in ſepulcro accipit̄ p̄ nocte ⁊ die ſexte ferie. ⁊ nox diei dñice ſilr̄ ter pro nocte ⁊ die ip̄ius diei accipit̄. dies vō ſabbati integra ē ſcȝ nox cū die ſuo ſpaciū videlicet vigintiq̄ttuor horaꝝ. Eſt ergo ſenſus. Fuit dñs in ſepulcro trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus. i. trib⁹ tp̄ib⁹ quoꝝ quodlibet ɔſtat ex die ⁊ nocte. Sic eñ loqui ɔſueuim⁹. Quia ſi aliq̄s etiā ī īma p̄te alicui⁹ diei fuerit in aliq̄ loco dicimus eū ea die ibi fuiſſe. Fuit itaq̄ȝ ſc̄m ip̄ſū. xl. horis in ſepulcro. videlicet quattuor horis ſexte ferie. ⁊ vigintiquattuor ſabbati ⁊ duodeci noctis diei dñice. q2 q̄ dn̄ificū orbē morte trāſgreſſiōis decē mādatoꝝ mortuū viuificauit. Sȝ ſc̄m p̄miſſa videt̄ q̄ triduana dñi ſepultura debeat celebrari ſexta feria ſabbato ⁊ die dñica. Sed r̄ndet̄ q̄ q2 dñs in nocte diei dñice reſurrexit noctē illā ad honorē reſurrectiōis ſollenniter celebram⁹. Vñ nccē ē q̄ in quinta feria p̄ueniam⁹. ⁊ ita triduo ſcȝ q̄nta ⁊ ſexta ferijs ⁊ ſabbato humiliationē dñi in merore celebrem⁹. q2 ⁊ in q̄nta feria iā interuenerat nefariū cōmertiū iudaice p̄ditiōis. quidā tñ cuilibet p̄miſſoꝝ triū dieꝝ vigintiq̄ttuor attribuūt horas polētes chriſti defuncti exequias ſeptuaginta duab⁹ horis celebrare. ⁊ triſticiā. lxxij. diſcipuloꝝ merito per hoc exprimere. Sane ecclīa his dieb⁹ tenebras colit ⁊ matutinas in tenebris finit. primo q2 in luctu ⁊ in merore ē p̄pt̄ dñi paſſionē. ⁊ p̄pt̄ ei⁹ triduanā mortē exequias celebrat triduanas. Secūdo officium tenebraꝝ ſignificat nō tā tenebras materiales q̄ fuerūt ſup faciē terre dū pendebat ſol iuſticie in cruce. fuit enī tūc ecclipſis miraculoſa nō naturalis p̄ tres horas. videlicet a ſexta vſq̄ȝ ad nonā incluſiue. q̄ȝ etiā ſpirituales q̄ in illo triduo in cordib⁹ fideliū extiterūt. Tertio per hoc q̄ tenebras colit tenebraꝝ p̄rimanis inſinuat̄ q̄ his diebus incepit p̄cedere dies. p̄ut ſub ſabbato ſancto dicet̄. In his q̄ȝ trib⁹ dieb⁹ ſilent cāpane. q2 tūc ſiluerūt apoſtoli ⁊ p̄dicatores et alij q̄ p̄ cāpanas intelligūt̄. Sonus nāq̄ȝ cāpanaꝝ ſignificat ſonū p̄dicatiōnis. de q̄ dr̄. In oēm terrā exiuit ſon⁹ eoꝝ. Non enī iā circuībāt euāgelizando vicos et vrbes. Sed hymno dicto exierūt cū ieſu in mōtē oliueti. Quib⁹ cū dñs dixiſſet ecce appropiquat qui me tradet pre triſticia dormitauerūt. ⁊ a laudib⁹ cōticuerūt. Vñ ⁊ a cōpletorio ſiue a veſpera q̄ dñs traditus fuit cāpanaꝝ ſilentiū inchoat̄. A veſpera ergo q̄ dominus tradit⁹ ē. q̄ñ videlicet diſcipuli fugerunt cāpanis ſilentiū indicit̄. Alij vō ad p̄mam huius quinte ferie ⁊ non vlteri⁹ pulſant cāpanas. Fit tñ ſignū cū tabula. Primo ad ſignificandū xp̄i humilitatē q̄ ſe abſcondit. ⁊ vſq̄ȝ ad mortē ⁊ ſepulturā ſe humiliauit. Ligni q̄dē vſus humilior eris ſono hoc oñdit. Et inde ecclīa orientalis vſū adhuc tenet lignoꝝ. Et vt ip̄lius hūilior reddat̄. Secūdo p̄ ſignū tabule terrorē accipimus. Tabula ergo p̄cutit̄. q2 magn⁹ timor ap̄lis a iudeis īcutiebat̄. Tertio p̄ lignum in ligno malleū ſcȝ in tabula ſuſpenſū ītelligim⁹ xp̄m qui ē lignū plantatū ſec⁹ decurſus aquaꝝ q̄ in crucis ligno pepēdit ⁊ pēdēs orabat ⁊ p̄dicabat dicēs. Pater dimitte illis q2 neſciūt quid faciūt. Cū ligno ergo tātum pulſat̄. q2 tūc ſolus xp̄s p̄dicator habebat ⁊ ſolus torcular calcauit. Quarto per

tabulā ipsā lignū fructiferū scʒ xp̄s. ꝑ malle
um q̄ tabula ꝑcutit᷑ lignū ꝑuaricatiōis sig
ficat᷑. Quinto ·iō cāpane ⁊ nō signū tabule
vel alterꝰ hmōi silēt. qꝛ licet maiora sig no
stra videlicet apli a laude dei in xp̄i passio
ne siluerūt. minora tñ signa vt mulieres nō
siluerūt. imo secute sūt ipm̄ vsqʒ ad crucē.
Ꝯ Principia qʒ horaꝝ scʒ deꝰ in adiutori
um. ⁊ fines scʒ ꝑ dn̄m. ⁊ bn̄dicamꝰ. ⁊ hmōi
dimittunt᷑ qꝛ recessit ⁊ nobis ablatꝰ ē sacer
dos ⁊ pastor bonꝰ. qui ē alpha ⁊ o. i. p̄ncipi
um ⁊ finis. q̄ etiā ē summus sacerdos ⁊ ca
put nostrū ⁊ traditꝰ impijs. nec ē a quo pe
tamꝰ ꝙ intēdat in adiutoriū nostꝝ. ꝑcusso
nanqʒ pastore nostro discipuli eiꝰ dispersi
sunt. Sic ergo istud officiū qd̄ caret princi
pio ⁊ fine quasi viduatū ⁊ mortuū videt᷑ qꝛ
⁊ patres nostri viduati post mortē xp̄i fue
rūt. Nō dr̄ etiā gloria patri. qꝛ in xp̄i passio
ne abscōdita fuit fortitudo glīe ipiꝰ ⁊ i eius
morte trinitas visa ē extincta. in cuiꝰ laudē
dr̄ ille vsus. De hoc etiā sub dn̄ica de passi
one dictū ē. Hoc etiā notat᷑ in quibusdam
ecclesijs in qⁱbꝰ his diebꝰ duo tantū cerei
ante altare ardēt. tertio extincto. ꝓut sub ti.
de pasca dicet᷑. In his qʒ tribꝰ diebꝰ saluta
tio nō fit. qꝛ dn̄s vobiscū non dr̄. vt vitet᷑ pe
stifera salutatio ꝑ quā iudas tradidit xp̄m
dicēs Aue rabi. Pax etiam nō dat᷑ ꝑ eo ꝙ
iudas osculo tradidit xp̄m. ⁊ qꝛ in duobus
sequētibus diebꝰ in altari nō cōsecrat᷑. nec
dr̄. Pax dn̄i sit semꝑ vobiscū. nec dona no
bis pacē. In quibusdā tñ ecclesijs dat᷑ ho
die pax. ꝑ eō ꝙ hodie sacramētū sacramēto
rū scʒ eukaristie institutū ē. His quoqʒ die
bus fit officiū humilius solito ꝓpt᷑ domi
ni humiliationē ⁊ triduanā eiꝰ sepulturā
quā celebramus. Verūtamen nocturnale
officium ꝑ qd̄ significant᷑ ꝓphetie ꝓphetaꝝ
alta voce ⁊ manifeste cātat᷑. quia prophete
⁊ alij sancti patres veteris testamēti alta et
aperta voce q̄ de christo erant ventura pre
dixerūt ⁊ qd̄ spūssanctꝰ sibi dictabat remo
ta formidine nunciauerūt. Diurnum vo
officiū ꝑ qd̄ apostoloꝝ predicatio figura
tur voce demissa ⁊ quasi sub silentio canta
tur. quia tunc apostoli omnino tacuerunt
aut saltē occulte predicauerūt. Incipit aūt
tenebraꝝ officiū. Zelus domus tue come
dit me. id est amor vehemēs ecclesie fuit cā
quare passus sum. Nō dicit᷑ inuitatoriū
ne inuitemur sed potius ꝑ silentiū detestē
mur pestiferū iudeorū conciliū ⁊ cōuentū
factum vt iesum caperent in sermone ⁊ eū
morti traderent. Preterea tūc apli dispersi
erant qui alios ad cōuiuiū inuitare et con
uocare cōsueuerant. Hymnus etiam lau
dis non dicit᷑. quia tūc factus est obprobri
um ⁊ abiectio plebis. Finis dn̄ice oratiōis
que dicit᷑ ante lectiones dicit᷑ i silentio. pro
eo ꝙ de euangelio sumit᷑. Nā nūc euangeli
ca enūciatio fugientibus apostolis cessa
uit. Et ad notandū ꝙ christus cuiꝰ ipsa est
oratio auulsus a ceteris ⁊ quasi in silentio
orauit. Sed fit nūc sonitus ꝑ tactū ligni cū
manu. qꝛ ⁊ christus in ligno crucis pēdēs
voce magna clamauit. Nō dicit᷑ etiā in le
ctionibꝰ. iube domne bn̄dicere. nec tu autē
dn̄e. qꝛ recessit pastor ⁊ sacerdos. q̄ gregi be
nedicere ⁊ misereri debet. Sed qꝛ illū pro
pter peccata amisimus. ad hoc vt eū recu
perare valeamus ammonemur ꝑ versum
illū. hierusalē hierusalē cōuertere ad dn̄m
deū tuū. qui in fine lectionū dicit᷑ vt ad pe
nitentiā cōuertamur. Nā post luctū pos
simus gaudere. Per hoc antē ꝙ dicit᷑ his
hierusalē. arguit᷑ duricia iudeoꝝ ⁊ pctōꝝ
sicut alibi in euāgelio hierusalē hierusalē
que occidis prophetas. ⁊c̄. Rursus per iu
be domne intelliguntur ad predicationem
euntes. per tu autē inde redeuntes. ideo er
go neutrum dicit᷑. quoniā apostoli quos
representant qui lectiones legunt his diebus
fugerant. Unde nec ad predicationē missi
sunt. nec qui missi erāt sublato domino re
dierunt. Omnes antiphone sunt de passio
ne ⁊ cōpassiōe. In his etiā tribꝰ noctibus
nouē psalmi nouē lectiōes ⁊ nouē respon
soria diuisim ꝑ singula nocturna cātant᷑
ad ostendendū ꝙ christus in infernum de
scendens tria hominū genera. scʒ virgines
coniugatos ⁊ cōtinentes inde rapuit. ⁊ ad
angelorū societatē transtulit. Que tria ge
nera in euangelio distinguūtur. ꝑ eos q̄ in

mola.per eos qui in agro.⁊ per eos qui in
lecto ſunt. Tria ergo hominū genera.ſcʒ q̄
fuerunt in lege naturali.⁊ in tempe legis ⁊
prophetaꝝ p tria nocturna recolimus.et ſi
cut illi per mortē domini ī trib⁹ ſociati ſūt
nouē ordinib⁹ angeloꝝ̄.ſcʒ in actionibus
cognitionibus ⁊ gaudijs.ita p tres noctes
dominice ſepulture.ix.pſalmi.ix.lectionib⁹
⁊.ix.reſponſorijs ſubdiuidunt̄. Pſalmi ei
ad actiones. lectiones ad opeꝝ dei cogniti
onem.reſponſoria vero ad gaudiū ⁊ ad cā
tum pertinent angeloꝝ̄. ¶ Ceteꝝ tres pri/
me lectiones vel ī quibuſdā eccleſijs ſex ſūt
de trenis hieremie deflentis captiuitatem
populi ſui.non ſolū babylonicā. ſʒ etiaʒ ro
manā quā incurrerūt propt̄ paſſionē dñi
⁊ ideo dicūtur lamētabiliter ī perſona ſan/
ctorum de iudeis qui deflent caſum gētis
ſue. Sicut enī ille deplorauit mortem ioſie
regis occiſi in futurā deſtructionem gētis.
ita ⁊ nos deploramus mortē ⁊ paſſionem
chriſti regis noſtri. In fine autē lamentati
onum dicit ideʒ hiere.ſpūs oris noſtri chri
ſtus dominus captus ē in peccatis noſtriſ
Alie vō tres ſūt de expoſitione pſalmi tra/
ctantis de paſſione.⁊ ideo voce depreſſa le/
gūtur. Tres vltime de eplā pauli pⁱma ad
Coꝝ.xi. Conueniētib⁹ vobis ī vnū.⁊c.vbi oſtē
dit apl̄s quomodo debet cena domini ſu/
mi. Ex quibus ſex lectionib⁹ apparet ꝙ pro
phete p̄uiderūt chriſtū occidēdū.⁊ apoſto/
li docent occiſum. ¶ Dicunt̄ autē treni.id
eſt lamentationes a trenaro monte vbi la/
menta animarū que ibi puniūtur ſepe au/
diri dicunt̄. Inde etiam dicit̄ trenū qđ eſt
carmen lamētationis ⁊ funeris. Dicūtur
etiam treni.q2 ſemꝑ tres verſus poſt vnā
quāqʒ litterā hebrei alphabeti ſequūtur qđ
alphabetum totū per ordinē in illis lamen
tationib⁹ ponit̄. Primo q2 mos fuit hebre
is illud ponere in eoꝝ cantib⁹ ſiue luctus ſi
ue letitie alicuius rei multū notabilis.put
patet in vltimo capitulo.puerbioꝝ.mulierē
fortem.⁊c.⁊ in quibuſdā alijs locis prout
habet̄ in prohemio libri regū. Secundo q2
ſicut dicit Hiero.in eodē prohemio ⁊ in ꝓ/
logo biblie.verſus quibus dicte littere an/
ponunt̄ in lamentationib⁹ hieremie inci/
piūt in hebreo ab eiſdeʒ litteris. Tertio vt
per hoc notet̄ cecitas ⁊ duricia iudeoꝝ.q̄
res tanq̄ʒ alphabetū notiſſimas ſcʒ paſſio/
nem filij dei intelligere ⁊ credere nolunt.di/
cente propheta.milu⁹ in celo turtur et cico
nia cognouerunt tempus aduentus ſui. iſ
rael autē me non cognouit ⁊ ppl̄s me⁹ nō
intellexit. Quarto q2 interpretationes litte
rarum ipſarum maxima ex parte cōtinent
ſententiam verſuū quib⁹ anteponūt̄. Cir/
ca qđ notādū eſt ꝙ aleph interpretatur do/
ctrina.beth dom⁹. gimel plenitudo. deleth
tabularū ſeu ſcripturaꝝ. Et hec ſiquidem
eſt prima cōnexio litterarū ipſarū. vbi dici
tur ꝙ doctrina eccleſie que eſt dom⁹ dei eſt
in plenitudine ſcripturaꝝ. He viuit. vau il
le vel ipſe.zai hic vel dic te.heth vita. Hec
eſt ſecūda cōnexio.vbi dicit̄ ꝙ iſta ⁊ hec do
ctrina quā prediximus eſt vita q̄ viuim⁹.
Theth bonū. Ioth principiū. Hec eſt ter/
tia connexio vbi dicitur ꝙ bonū eſt princi
piū per ſcripturas quaſi per ſpeculū ſalteʒ
in enigmate agnoſcere dominū. Caph ma
nus.lamech cor vel diſciplina. Hec ē quar
ta connexio vbi dicit̄ ꝙ in vtero cordis di/
ſciplina exigitur.q2 nihil facere poſſumus
niſi que facienda erūt agnouerim⁹. Mem
ex ipſis.nun ſempiternum.ſamech adiuto
rium. Hec eſt quinta connexio vbi dicitur
ꝙ ex ipſis ſcripturis eſt nobis ſempiternū
auxiliuʒ. Ayn oculus.phe errauit. ſade iu/
ſticia vel ꝯſolatio. Hec eſt ſexta ꝯnexio vbi
dicit̄ ꝙ ſepedicta ſcriptura eſt oculus errā
tibus ⁊ conſolatio et iuſticia. Coph aſpice
res caput.ſin ſuper vuln⁹.thau ſignū vl' cō
ſūmatio. Hec eſt ſeptima connexio. vbi eti
am in numero fit myſtic⁹ intellect⁹ vbi dr.
Aſpice in ſcriptura contineri caput noſtꝝ
a q̄ habem⁹ medelam ſuper vulnera ⁊ ꝯſe
q̄mur cōſūmationē.i.vitā eternam. Sic er
go ſaluatoris exequie celebrant̄ vt in modi
co apice ab alioꝝ defūctorū exequijs diſta
re videant̄. ¶ Conſeq̄nter candele ⁊ lumi/
na extinguūt̄.nam he tenebre trib⁹ noctib⁹
celebrate.ſignificāt tenebras que tribus ho
ris fuerūt chriſto pendente ī cruce vel ideo

trib⁹ noctib⁹ lumē extinguūt. q₂ verū lumē
triduo iacuit in ſepulcro. Circa qđ aduer-
tendū ē ꝙ quidā accēdūt ſeptuaginta duas
cādelas. quidā viginti quatuor. q̄dā quin
decim. quidam duodecim. quidā nouē. q̄-
dā ſeptē. ⁊ ſm quoſdā nō ē numer⁹ certus.
oēs tñ nō ſine myſterio agūt. Septuagin
ta due cādele q̄ extinguūtur deſignāt ſeptu
aginta duos diſcipulos. quoꝝ p̄dicatio i mor
te xp̄i pene extincta ē. ſignificant etiā ꝙ dñs
lxxij. horis iacuit in ſepulchro ꝑ ſinodochē
intellectus. Uel tot accendunt̄ propt̄ ſeptu-
aginta duas nationes ſeu genera linguaꝝ.
Uiginquattuor cādele accēdunt̄. Primo
q₂ ſol iſte q̄ mundū vigintiquatuor horis
diei ⁊ noctis illuminat ſignificat xp̄m verū
ſolē. q̄ extinguūt̄. q₂ xp̄s occubuit veſpe paſ
ſionis ⁊ tenebre facte ſūt ſup vniuerſā traꝫ
Secūdo dies cui⁹ mai⁹ ē lumē xp̄s ē. nox
vero cui⁹ minus ē lumē eccl̄ia ē. luminaria
ſunt apl̄i ⁊ alij viri apoſtolici. q̄ ſunt quaſi
xxiiij. hore que diei xp̄o ⁊ nocti eccl̄ie famu
lant̄. vigintiquatuor ergo lumīa extīguūt̄
q₂ apl̄i i vno q̄ꝫ die ꝑ xxiiij. horas latuerūt.
Tertio vigītiquatuor cādele deſignāt ver
ſum. gloria patri. ⁊c. q̄ i nocturnis feſtiuita
tū. xxiiij. vicib⁹ ſolet dici. Primo poſt deus
in adiutoriū. Scđo p⁹ inuitatoriū. Tertō
p⁹ hymnū. nonies ī pſalmis trium nocturno-
ꝝ. ter in rñſorijs. ⁊ te deū laudam⁹ quaſi
glia patri ē. Iteꝝ ad laudes ſex p⁹ deus in
adiutoriū. quinquies in pſalmis ſequētibus
ſemel ī hymno ⁊ ſemel p⁹ bñdict⁹. Uerſus
enī iſte in h̄ officio tacet̄. vt p̄miſſū ē. q₂ ille ī
cui⁹ laudē d̄r ī ſepulcro iacet. ideoq₃ xxiiij. cā-
dele ad h̄ deſignādū extinguūt̄. Uel ſignifi
cant xij. apl̄os i quoꝝ honorē tonēs d̄r glo
ria patri i nocturnis. put dictū ē ī ꝓhemio
q̄nte ptis. Quīdecī cādele ſignificāt xij. apo-
ſtolos ⁊ tres marias que ſequebant̄ dñm
q̄ extinguūt̄ quoniā tūc oēs laudes dei ta-
cuerūt. apl̄i tñ fugiētib⁹ iſte marie q₂ min⁹
timebāt circa xp̄m q̄ propi⁹ poterāt verſa-
bant̄. Unđ legit̄. Pelli mee conſumptis car
nibus adhe. os m̄e. ⁊ dere. ſunt tan. la. mea
cir. den. me. Labia. i. mulieres q̄ ſūt q̄ſi pelli
cula circa dentes. Uel. xiiij. ex illis cādelis
ſignificāt. xiiij. articulos fidei quoꝝ extinctō ſi
gnificat extīctionē fidei factā ī fuga apl̄oꝝ.
extinctio v̄o vltime cādele ſignificat mortem
xp̄i. Duodecī candele accenſe rep̄ſntāt duo-
decī apl̄os. q̄ extinguūt̄ ad notandū ꝙ apl̄i
tūc ſiluerūt ⁊ fugerūt ⁊ pene extincta ē fides
ī eis. Nouē cādele ſignificāt gen⁹ hūanū
qđ ꝑ peccatū ſeu a nouē ordinib⁹ angeloꝝ ⁊
a vera luce excluſit. Septē cādele ſignificant
grāꝫ ſpūs ſeptiformis q̄ in cordib⁹ diſcipu
loꝝ pene fuit extincta. Ubi v̄o nō obſerua-
tur cert⁹ candelaꝝ numer⁹ ſed quilibet lai
cus pro velle candelā ſuam apponit. cādele
hmōi ſignificant pphetas ⁊ alios ſcōs pa
tres q̄ xp̄m venturū lumē noſtrū preannun
ciantes ⁊ verba ſalutis p̄dicantes diuerſis
penis vexati. mortui ſunt ⁊ extincti. Por-
ro omnes candele non ſimul ſed vna poſt
aliam extinguuntur. quia diſcipuli non ſi
mul a chriſto ſed ſucceſſiue vn⁹ poſt aliū
diſceſſerunt. Alia etiam ratio iaꝫ ſequetur.
Quidam extinguunt eas poſt ſingula cā-
tica vſq₃ ad plenā extinctionem figurātes.
ꝙ in ſingulis cāticis ſiue pſalmis meſticia
decidimus. quia ver⁹ ſol occubuit. gaudiū
q₃ noſtrū in luctū eſt cōuerſum. iuxta illud.
Cecidit corona capitis noſtri cōuerſus ē ī
luctū chorus noſter. Alij in trib⁹ vicibus
eas extinguūt. recolētes triduanā₃ domini
ſepulturā. In quibuſdā quoq₃ eccleſijs cā
dele manu quadā cerea extinguuntur. que
ſignificat manū iude. de qua dominus di
xit. Qui intingit manū mecū. ⁊c. q̄ fuit qua
ſi cerea id ē ad malū flexibilis. ꝑ quam chri
ſtus rex noſter ⁊ vera lucerna tradit⁹ fuit
⁊ quantū in illo fuit extinctus. Candela au
tem que in medio eſt nō extinguit̄ ſed in fe
neſtra vel in arca accenſa ſeruat̄ occulte vt
poſtea reueletur ⁊ eccl̄iaꝫ illuminet. Nem
pe candela ipſa ſeu eius lumen occultatū
ſignificat primo fidem que ī ſola virgīe re
manſit. ꝑ quā poſtea oēs fideles docti ⁊ il
luminati ſunt. Secūdo ſignificat chriſtū
qui licet videret ſm carnē extinctus. tamen
ſm diuinitatem que illis erat occulta viue
bat. ⁊ poſtea reſurgens cū luce clariſſima
ſe ſuis diſcipul' manifeſtauit. Tertio occul

 In cena dn̄i

tati luminis qđ videbať extinctū reuelatio notat fidei illuminationē in apoſtolis ⁊ in alijs in q̄bus tūc pene extincta erat. Quarto notat fidē pꝰ infidelitatē. Quinto notat q̄ ignis .ſ.ſ. qui in fidelibus videť extinctus itez relucescet in eiſdē. Sexto luminis renouatio significat noui teſtamēti renouationē. Septimo luminaria ſucceſſiue vnū pꝰ altez extinguūť. ⁊ vnū quaſi pene extinguitur: q̄ꝛ abſcōdiť ⁊ poſtea reuelať. ad notandū q̄ ꝑuerſi vinee cultores ⁊ generatio praua nūcios patris. videlicet ꝓphetas ꝑ varia tp̄a ɔpleto ſuo miniſterio prophetie occiderūt. ⁊ tādē patris heredem qui ē in ſepulchro poſitū lumine occultato figuramꝰ cuius luminis reuelatiōe ē reſurrectiōis eius manifeſtatio ⁊ cōmemoratio. Sane candela q̄ vltimo extinguiť ē maior ceteris ſc̄m q̄ſdam ⁊ ſignificat xp̄m q̄ fuit dn̄s prophetarū. Scd̄m alios vō nō ē maior ceteris. ⁊ ſimiliter ſignificat xp̄m q̄ reputatꝰ ē vnus ex prophetis ⁊ vltimꝰ extinguiť. q̄ꝛ nullus pꝰ eū apud illos propheta ſurrexit. ſ; extinctꝰ in eis ꝑfidie tenebras dereliq̄t. Et ad canticū euāgelicū cādela ip̄a extinguiť. q̄ꝛ xp̄s euāgelizans occidiť. Et an̄ de q̄ in h officio paſtoris officia vt capl̄m ſubticenť. q̄ꝛ paſtores diſperſi fuerāt. Verſus tn̄ qđ ē minorū officiū nō omittiť. q̄ꝛ diſcipuli minꝰ cogniti videbanť. Vn̄ ⁊ hoc officiū triduanū potius a minoribꝰ celebrať in typo minoꝝ diſcipuloꝝ ⁊ mulieꝝ q̄ dn̄m ſequebantur. Vociferatio ad bn̄dictꝰ ⁊ tumultꝰ popularis qui tūc fit. cōcrepatio ē iude. proditoris ⁊ tumultus cohortis que cū gladijs ⁊ fuſtibus iudas cōtra xp̄m adduxit. Vel ceci diſcipuli ſalutatio dicentis. Aue rabi. Tertiō canticū ip̄m tūc alta voce dr̄. ad notandū q̄ꝛ multi īterfecto antichriſto gaudebūt. Clangor canētiū kyrieleiſon ē tumultꝰ dn̄ꝫ pſequētiū ⁊ eū ironice adorantiū. Vel ſignificat lamēta ſanctaꝝ mulieꝝ que ſequebanť dn̄m q̄ leguňť poſtea lamētari ſedētes contra ſepulchrum. Tropi vero. id eſt verſus illi qui ī his tribus noctibꝰ cum kyrieleyſon. ⁊ domine miſerere quaſi lamentabiliť cantātur. ſignificant lamētationes ⁊ dolores mulierū de cognatione ſua q̄ a galilea fuerant ſecute ieſum. inter quas erant maria magdalēa ⁊ maria iacobi ⁊ ſalome plorantes iuxta ſepulcrū. In quibuſdam etiam eccleſijs tropis cantatis procidentes ī terrā dicunt in tenebris ſub ſilentio. miſerere mei deꝰ. ⁊ collectam. Reſpice q̄ſumꝰ domine in quo timor apoſtolorū in occultis notatur. Poſtea fit cum manu vel alio inſtrumēto quidam ſonitꝰ ante luminis reuelationē qui ſonitus repreſentat terroris eorum incuſſionem vel ex tumultu cohortis. vel ex terremotu. In quibuſdam tamē eccleſijs ignis nouus de lapide producitur. quia per chriſtum mediatorem noſtrum. nobis ſpiritusſanctus infunditur. Ab hac quoq; die vſq; ad octauā pentecoſtes. in quibuſdam eccleſijs officium beate marie omittitur vt memorie atq; reuerentie paſſionis ⁊ reſurrectionis. de quibus in eccleſia hoc tempore agitur. ardentius inſiſtať. Cū enī honor ⁊ obſequiū ſpēaliť h tēpore chriſto eius nato ī noſtra humanitate paſſo ⁊ glorificato impenſuz redūdet in ipſaz matrē. nulla q̄dē ſibi fit iniuria ip̄m officiū omittendo. Omittiť etiā officiū mortuorū. q̄ꝛ cū recordatio bn̄ficiorum chriſti p̄cipue que ip̄e paſſionis ⁊ reſurrectiōis ſue tp̄e cōtulit oēm noſtrū affectū ⁊ intellectum requirant. ꝓpterea eccl̄ia illud ſolū officiū qđ ad ipſum chriſtū ſpectat. in q̄ de eius paſſione et reſurrectione agiť eo tp̄e agit. vt ſic non ad plura diſperſa. ad vnū dūtaxat vehemētiꝰ occupeť. Nec ꝑ hoc defuncti q̄ ſunt in purgatorio diſpendiū patiunť. q̄ꝛ cū ſint nobis ꝑ charitatē vniti. bn̄ficia noſtra ſc̄m qđ meruerūt ꝑticipanť ab eis. nec expreſſius memoria pro illis fieri poſſet q̄ꝫ agēdo memoriam de morte ⁊ reſurrectiōe chriſti ꝑ quā a penis liberari expectant. extra eccleſiā ꝫ tū vtile eſt ipſa officia dicere.

De diurno o-

Sequitur de diurno huiꝰ diei officio videre. Et quidē hec q̄nta feria inſigniť ſacramētis. tū ab eccleſia tū a dn̄o īſtitutis. In qua die ꝑmo penitētes ī eccl̄ia introducunť q̄ in capite ieiunij de ea eiecti fuerāt. Vn̄ in canone innocētij

ita legit̄. De penitētib⁹ vō q̄ ſiue ex grauio
rib⁹ omiſſis ſiue ex leuiorib⁹ pniaȝ gerunt
ſi nulla interueniat egritudo. q̄nta feria añ
paſca eis remittendū romane eccl̄ie cōſue/
tudo demōſtrat. ¶ Primo ergo de penitē
tiū introductiōe in eccl̄iaȝ dicturi aliqua d̄
ipa electione p̄mittam⁹ Siquidem miſeri
cors ⁊ miſerator dn̄s. cui⁹ miſcdie nō ē nu
mer⁹ ſicut in pſalmo habet̄. miſericorditer
ſp̄ agens ⁊ pctoꝝ ſalutē ſitiēs p̄ hui⁹ mūdi
pelagū p̄iculoſe nauigātib⁹ ⁊ q̄n̄q̄ȝ fluctu/
antib⁹ inter alia multa remedia ſpēalit̄ du
as naues ſiue tabulas parauit. Prima ē
baptiſmus. ſecūda pn̄ia. ſicut aplus ait ad
ephe. Et quidē q͡ penitētes de eccl̄ia eijciūt̄
rep̄ntat exiliū ⁊ electionē ade ⁊ eue de para
diſo propt̄ eſum pomi. Peccatores ergo d̄
eccl̄ia eijcim⁹ ⁊ electis pn̄iam ſeptennē aut
aliā p̄ criminū qualitate īponim⁹. ⁊ electi
p̄ ſeptē hebdomadas extra morāt̄. q͛ gen⁹
hūanū in adā lapſūȝ iudicio dei in hexilio
ſeptē milibus dānat̄ annoꝝ. Maria quo/
q̄ȝ leproſa ſeptem dieb⁹ extitit extra caſtra.
Forma electiōis habet̄ in ꝯcilio agathen̄.
Electionē vō chayn a facie dn̄i rep̄ntat ec/
cleſia excōicādo viros ſanguinū p̄cipue cū
cādelis extinctis. q͛ ⁊ ille ⁊ iſti ſp̄ūm vicijs
extinxerūt. Que cādele in ꝓlatione anathe
matis debēt ꝓijci ⁊ pedib⁹ ꝯculcari. nec vl
teri⁹ debēt ad aliquē vſum ſicut nec ſal īfa/
tuatū aſſumi. Electi ferūt cādelas in mani
bus. ad ſigficādū q͡ ꝓ ope q̄ primi parētes
porrexerūt man⁹ ad pomū vetitū. appoſita
ē ignea romphea ī p̄adiſo. Claudunt̄ corā
eis fores eccl̄ie. in ſignū adit⁹ p̄adiſi quon/
dā oblduſi. Q, de loco ad locū vadūt ſiue
in exiliū mittunt̄. ſigficat q͡ chayn p⁹ mor/
tē fratris ꝓfugus ⁊ vagus fuit ſup̄ terram.
Q, cilicijs ⁊ laneis vtunt̄ de iob tractuȝ ē.
qui pn̄iaȝ in fauilla ⁊ cinere agens ſacco ſe
operuit. ⁊ de niniuitis qui ſil̄r fecerūt Ci
liciū quoq̄ȝ portāt in ſignū pelliceaꝝ tuni/
caꝝ ade ⁊ eue. iob his etiā habitū recolentes.
Carcer pn̄ie a ioſeph initiū habuit. Q, co
mā ⁊ barbā nutriūt. tractū ē de ioſeph cui ī
carcere poſito iſta excreuerūt. Q, iacēt aut
ſedēt ī terra ſūptū ē de iob q̄ in ſterq̄linio ſe

dit. In terra etiā comedūt q̄ ipo ſcō dicāt.
Maledicta es t̄ra ī ope tuo. Nō d͛ eis aue
q͛ nōdū mutatū erat nomē eue. Q, pedes
nudāt. nuditatē rep̄ntāt ade innuētes q͡ in
digēt ornatu gl̄ie. Q, baculis vtunt̄ tractū
ē de iacob qui p̄egrinās in baculo iordanē
tranſiuit. In his etiā oīb⁹ inuitant̄ ad hu/
militatē ⁊ verā ꝯfeſſionē. ⁊ tā pctoꝝ q̄ȝ eter
ne pene meditationē. ⁊ q͡ ſint memores ſue
p̄egrinatiōis. Nāq̄ȝ eijciunt̄ de eccl̄ia ⁊ p⁹
eos cātat̄. In ſudore vult⁹ tui veſceris pa/
ne tuo. Hoc iō fit. vt videntes eccleſiā p̄ eis
eē cōfuſaȝ magis ac magis ꝯfundant̄. In
veſtimētis quippe ſordidis. ⁊ excremēto cri
niū ⁊ barbe multiplicatione. miſerie pecca
toꝝ inſinuant̄. quaſi dicāt ipo facto. Iniq̄
tates mee multiplicate ſūt ſup̄ capillos ca/
pitis mei. Q, in terra iacēt eis eternā dam
nationē ad memoriā reducit. quaſi dicant
Dn̄e p̄des oēs q̄ in terrā deſcēdūt. i. q̄ dedi/
ti ſūt terrenis niſi reſipiſcāt. Q, de loco ad
locū cū baculo vadūt. eis ad memoriā pere
grinationē ſuā reducit. q̄ p̄ peccatū receſſe/
rūt a deo. In baculo eni intelligit̄ correctō
ꝯſolatio ⁊ ſuſtētatio. q̄ dicāt. Virga tua ⁊
baculus tu⁹ ipa me cōſolata ſūt. Eſt autē
baculus cubitalis. q͛ in q̄ menſura mēſi fu
erint remetiet̄ eis. Sȝ q͛rit̄ q͛re hac die peni
tentes in eccl̄iaȝ introducunt̄. Rūdeo ī q̄n
ta feria de⁹ creauit piſces ⁊ volucres piſces
ī aq̄s reliq̄t. volucres in aera leuauit. iuxta
illō. Magne de⁹ potētie q̄ ex aq̄s ⁊c. p̄ti re/
mittis gurgiti. ſ. piſces p̄ti leuas ī aera. ſ. vo
lucres. Per piſces intelligunt̄ cupidi aua/
ri ⁊ luxurioſi. q̄ in fluxu cupiditatū huius
mūdi delectant̄. Volucres ſūt ſpūales q̄ ī
ſpūale ꝯuerſationē q̄ in aera leuant̄. Pe
nitētes igit̄ ī q̄nta feria in eccl̄iam introdu
cunt̄ ⁊ q̄ ſegregati a malis ⁊ ab hui⁹ mūdi
delicijs in celis aīo ꝯuerſant̄. Preterea ī fi
ne q̄nte etatis quā hec q̄nta feria ſignificat
iohēs baptiſta pn̄iam p̄dicauit. ⁊ dn̄s no/
ſter venit ī mūdū peccata abſoluēs. prout
in p̄ma hui⁹ diei orōe d͛. ¶ Rurſus ī hac
die inſtitutū ē ſacramētum ſacramētorum
ſcȝ corpis ⁊ ſanguīs dn̄i. cum dn̄s vetus fi/
niens teſtamētū. ⁊ nouū inchoans panē et

uinū in corp⁹ ⁊ ſanguinē ſuū trāſſubſtātī-
auit qđ ē ſacramētū miſcdie. Q2 ergo xp̄s
de ſola miſcdia crimīa tollit vt p̄miſſū ē. iō
penitentes hac die ecclie recōciliant̄ q̄ hac
die miſcdie ꝯſecrat ſacramētū. Et inde ē ꝙ
miſſa hui⁹ diei ſolēniter cantat̄ vt infra di-
cetur. Merito igit̄ hac die que tota ī remiſ-
ſionē pctōꝝ ꝯſecrata ē penitētes recōcilian-
tur ad digne ꝑcipiēda corpis ⁊ ſanguīs do-
mini ſacramenta. Decuit itaqʒ ħ ſacramē-
tū ſacramētoꝝ inſtitui in fine q̄nte ferie ad-
ueniente .vj. feria. eo ꝙ in fine quinte etatis
⁊ in ꝑmordio ſexte lex finē ⁊ euāgeliū ſum-
pſit exordiū. Preterea hac die abſoluūt̄. q2
in ea xp̄s fuit capt⁹ ⁊ ligat⁹ q̄ ligario abſo-
lutionē noſtrā opata ē. Hac etiā die xp̄s la-
uit pedes diſcipuloꝝ ſuoꝝ. vt pedes .i. affe-
ctus noſtros lauet .i. ſoluat a peccatis. For-
ma vero recōciliatiōis hec ē. Erit pontifex
ad ianuas patētes ecclie vbi iacēt peniten-
tes proſtrati in terra. ⁊ eos vice xp̄i vocat.
ad timorē dn̄i dicēs ter. Uenite venite veni-
te filij audite me. timorem dn̄i docebo vos.
Hanc eē xp̄i vocē probat ti. pſalmi. xxxiij. ꝙ
q̄ ſumit̄ q̄ talis ē. pſalm⁹ dauid cū mutauit
vultū ſuuʒ corā abimelech. Abimelech in-
terp̄tat̄ pr̄is mei regnū. p quē iudeos acci-
pimus coram quib⁹ ver⁹ dauid mutauit
vultū ſuū .i. ſacrificādi ritū ⁊ ferebat̄ in ma-
nibus q̄ū panē ⁊ vinū dedit diſcipul' dicēs
Hoc ē corpus meū ⁊ hic ē ſanguis meus.
quod quidē hodie factū ē. Dicēs ergo pon-
tifex vicarius ieſu xp̄i venite penitētes inui-
tat ad corporis ſanguiniſqʒ ꝯuiuiū. Pro-
inde pro eis orat. genua flectit. eos ammo-
net eoſqʒ recōciliās in ecclīam introducit.
Illud etiā notabile ē ꝙ vndiqʒ ianue eccle-
ſie patent. ad notandū veniētes ab auſtro
vel ab aquilone .i. iuſtos ⁊ peccatores quā-
do accedūt ad miſericordiā non eē ꝓhiben-
dos ⁊ a paſca in antea patebūt. eo ꝙ ī octa-
ua noſtre reſurrectionis nullū erit iprope-
rium peccatorum electis. Illud quoqʒ
notabis ꝙ penitentes ī ecclia recepti crines
⁊ barbā quā nutrierāt deponūt. ⁊ ſe veſtes
mūdas ⁊ cultiores depoſitis penitēcialib⁹ ī-
duūt. a ioſeph capiētes exēplū qui de carce-

re educt⁹ tōſus ē ⁊ lot⁹ ⁊ veſtib⁹ decorat⁹.
Per ħ q̊ʒ īnuit̄ ꝙ deponētes multitudineʒ
peccatorum induunt veſtimēta virtutum

Hac etiaʒ quinta feria ſcđo lo-
co tripartitū oleum ꝯſecratur
quonia hodie agnus ad veſpe-
ra immolabatur. de cuius ſan-
guine vterqʒ poſtis ⁊ ſuperlimare domo-
rum in quibus erat edendus liniebatur vt
hoc ſigno viſo exterminator egypti domoſ
ſacri ꝯuiuij preteriret intactas. In quo ꝑ-
figuratum eſt ꝙ ſi frōtibus noſtris vnctio-
ne chriſmatis quaſi ſanguine xp̄i q̄ vnctiſ
interpretat̄. ſignū crucis imprimit̄ diabol⁹
in domib⁹ animaꝝ noſtraꝝ nullā nocēdi
habet poteſtatē. Recte ergo qua die illud fi-
guratiuuʒ agebat̄. ſignificatū ſolēniter cele-
bratur. Sed diceres ꝯſequens igit̄ eſſet vt
hac die pueri ꝯfirmētur .i. in frontib⁹ chriſ-
mate ſacro ſignent̄. Reſpondeo ſancta ec-
cleſia diē illū ī quo paſſus ē domin⁹ luctui
dedicauit. ⁊ ſolēnitatis ⁊ ꝯuiuij gaudiuʒ ī
diē tertiū in quo reſurrexit dn̄s reſeruauit.
vt tunc demū precupata ſalute animarūʒ
que eſt patrata in ſexta feria. ⁊ ꝑ futura cor-
porum reſurrectione. que donata ē nobis
in eccleſia paſcalis agni ꝯuiuiū celebrem⁹
dicētes. Paſca noſtꝝ īmolat⁹ ē xp̄s. itaqʒ
epulemur. Sumētes ergo illud. vn̄ poſtes
noſtraꝝ frontiū ſignare debem⁹. recti⁹ ab
ipſa ſignatione vſqʒ ad ꝯuiuium paſcale
ceſſam⁹. ⁊ tūc ſubmerſo pharaone trāſeun-
tes p mare rubrū. ſignātes domos ꝯtra ex-
terminatorē paſcale ꝯuiuiū celebrem⁹. Sʒ
diceres cur itaqʒ in ſabbatū chriſmatis ꝯ-
ſecratio nō differt. Rn̄deo q2 ab hac quin-
ta feria vſqʒ ad veſperā ſabbati a miſſaruʒ
ſolēnijs vacam⁹. ipſū aūt chriſma nō niſi
intra miſſaꝝ ſolennia fas ē ꝯſecrari. Sed
ante miſſam baptiſmū ꝯuenit celebrari. ꝑ-
ut ſub ſabbato ſancto dicet̄. Uel iō in quī-
ta feria ꝯſecratio celebrat̄. quia chriſtus ī
quīta fuit vnct⁹ etate. Naʒ in q̄nta venit q̄
in ſexta ſanguīeʒ ꝯſecrauit. De cui⁹ vnctio-
ne dicit daniel. Ungat̄ ſanctuſſanctoruʒ ⁊
eſa. Spūs dn̄i ſup me eo ꝙ vnxerit me a. a.
m. m. m. ⁊ dauid. Unxit te de⁹ de⁹ tu. o. le. ꝑ.

con.iii. Cuius vnctio ex tūc cepit. cū v̓bū ca
ro factū eſt cū plenitudo diuinitatis in eo cor
poralit̄ habitauit. Tūc aūt ꝯpleta ē cū ī ba
ptiſmo ſup ipſū ſpūſſanct⁹ in ſpē colūbe d̓
ſcendit. Ideoqꝫ vnctio q̄ hodie ꝯficitur ad
vngendū vſqꝫ ad baptiſmū differt. vt ſigni
cem⁹ ſpūm ſāctū ſup dn̄ꝫ ī baptiſmo viſibi
liter deſcēdiſſe. ⁊ nos in baptiſmo ſpūm ſan
ctū accipe. Ex his itaqꝫ ptꝫ ī veſpera ſabba/
ti ſtatī p⁹ baptiſmū eē ꝯfirmādū vt poſtea
celebret̄ paſcale ꝯuiuiū. ⁊ ꝙ quibuſdā pla/
cet ſaltē in paucis eē tūc ꝯfirmatōis myſte
riū inchoandū. Qꝛ igit̄ de triplici oleo mē
tio facta ē. Notādū ē ꝙ triplex ſacramēnꝫ
ex eadē ſuba fit olei ad oñdēdū licꝫ vnus ſit
ſpūſſanct⁹. multiformis ē tn̄ ſm̄ dona ſua.
Vn̄ apl's .j. ad Cor. xij. Alij p ſpūm datur
ſermo ſapiētie. alij ſermo ſcie. alij fides. alij
grā ſanitatū. Hec triplici oleo coaptāt̄. qḋ
inde apparebit ſi olei triplicē ꝓprietatē attē/
damus. Olea enī vt dicit Iſid. ē arbor pa/
cis inſignis. pinguedo cui⁹ valet ad reficiē
dos art⁹ laſſos ⁊ infirmos. ⁊ ē pabulū lu/
minis. Q̄ ē arbor pacis refert̄ ad oleū chriſ
matū. ꝙ pabulū ē luīs referi ad oleum ca/
thecuminoꝝ. ꝙ art⁹ laſſos ⁊ infirmos refi/
cit ad oleū infirmoꝝ. Hec igit̄ tria p̄cedēti/
bus v̓bis apli coaptāt̄. Siqdē ī multitudi
ne pacis eē videt̄. q dulcedinē interne ſua/
uitatis guſtauit. ſicut dicit pſ. Guſtate ⁊ vi
dete q̊niā ſuauis ē dn̄s. Saporē hui⁹ dul/
cedinis ſenſerat ille q̊ dicebat. Grā dei ſum
id qḋ ſū. j. ad Cor. xv. c. Hec grā ē donū ſa/
piētie. q intelligit̄ p pacis oleū. Verꝫ qꝛ hūc
saporē in aliūꝫ libent̄ deriuat vir fidelis. id
circo alij dat̄ ſermo ſcie. Sciā enī ē doctri/
na q̄ fidelis alioꝝ v̓bo vel ad min⁹ exēplo
inſtruit̄. q̄ p balſamū intelligit̄. Et qꝛ apl's
in h laborauit. idcirco cū dixiſſet grā dei ſū
id qḋ ſū. ſtatim ſubiūxit. ⁊ grā dei in me va
cua nō fuit. Hec duo ſil' ꝯiūcta .ſ. oleū ⁊ bal
ſamū ⁊ dulcor ſapie. ⁊ odor doctrine: perfe
ctū faciūt ſeruientē. q duo .ſ. ſapientia et do/
ctrina ad oleū chriſmatū ꝑtinēt. Ad oleuꝫ
vero cathecuminoꝝ ꝑtinet fides q̄ mentē
illuminat ſic oleū lumē p̄ſtat. Fides enī va
let ad duo. ſ. ad purgamētū ⁊ tutamen. pur
gat p̄terita vicia ⁊ tutelā p̄ſtat ꝯ̄ futura. ſic
verba ꝯſecratiōis hui⁹ olei manifeſte oſtē
dūt q̄ inferi⁹ exponūt̄. Ad oleū infirmoꝝ ꝑ
tinet grā ſanitatū. i. ſanitas corpis ⁊ mētis
valet enī ꝯ̄ vtriuſqꝫ egritudinē ſicut ex ver/
bis bn̄dictiōis ipi⁹ liquet. Quare aūt infir
mi ⁊ cathecumini inungunt̄. ⁊ de vnctioni
buſ q̄ fiūt ex h triplici oleo dictū ēī ꝑte p̄ma
ſub ti. de vnctiōib⁹. Seqt̄ videre de ip̄oꝝ
oleoꝝ ꝯſecrationib⁹. Et p̄mo de oleo infir/
morū. Scdo de oleo chriſmato. Tertio de
oleo ſancto. Primo ergo d̓ oleo ifirmo
rū dicēdū ē. nā illḋ pri⁹ ꝯſecrat̄ qꝫ chriſma/
tū vel ſanctū. Et ē rō. qꝛ illi⁹ ſacramētū pri⁹
fuit tpe q̄ꝫ chriſmati vel ſancti. Nā dn̄s di/
ſcipulos ſuos docuit infirmos vngere. ſic
in euāgelio dr̄. Oleo vngebāt ifirmos ⁊ cu
rabant̄. Et iacob⁹ apl's ait. Infirmat̄ qs.
⁊c. vt ſequit̄. Oleū vero chriſmatū ⁊ ſāctuꝫ
ſcꝫ cathecuminoꝝ ab ecclīa inſtituta ſūt. lꝫ
⁊ in veteri teſtamēto aliq̄ d̓ vtroqꝫ habeat̄
ſilitudo. Ibi nāqꝫ duplex oleuꝫ inuenitur.
vnū videlicet chriſma q̊ vngebant reges. p̄
cepit enī dn̄s moiſi vt conficeret chriſma q̊
vngeret tabernaculū ī dedicatiōe templi. ⁊
arcā teſtamēti aaron reges ⁊ ſacerdotes ⁊
filios ei⁹ dicēs. Sume tibi aromata p̄ma
⁊ oleū. Inde ē ꝙ vnctiōe chriſmatis eccle/
ſias ⁊ calicē cōſecram⁹. reges etiā ⁊ ponti/
fices inungim⁹. Moiſes tn̄ oleo materia/
li nō legit̄ inunct⁹. ſꝫ ſolū ſpūali ſicut ⁊ xp̄s
Oleū etiā ſanctū a lege ſūpſit exordiū q̊ re/
ges tantū ⁊ ſacerdotes vngebant̄. Alij di/
cūt ꝙ oleū infirmoꝝ apl'i inſtituerūt qui cū
illo egrotos vngebāt. Oleū vero chriſma/
tū ⁊ cathecuminoꝝ aplici viri inſtituerūt ⁊
ideo cōſecratio olei infirmoꝝ priorē tpe q̄ꝫ
chriſmati. ⁊ etiā q̄ꝫ olei ſancti. qꝛ prior ⁊ ma
ior ⁊ venerabilior ē doctrina apl'oꝝ q̄ꝫ pa/
pe. Huius aūt olei ꝯſecratio nō hꝫ tale p̄n/
cipiū quale alia habēt. qꝛ nō dicit̄ in eo dn̄s
vobiſcū nec orem⁹. nec ſurſū corda. nec ali/
quid huiuſmodi. nec etiā talē hꝫ finē qualē
in alijs cōſecrationib⁹ dicimus vt infra di
cetur. ſ. per dn̄m noſtrū ieſuꝫ xp̄m ⁊c. vl' per
eū qui ventur⁹ ē iudicare viuos ⁊ mortu/
os. Sꝫ ſic claudit̄. In noīe dn̄i noſtri ieſu

dagui adiante X fol. 6.

chriſti.⁊ē ratio.q² bñdictio ipius olei nõ ē
officiũ p ſe ſed ē emboliſm⁹ pcedētis officij
qđ apparet.q² cũ ponat̃ ante illud verbũ ca
nonis.p quē hec oĩa domine bona ſemper
creas.ſtatim bñdictione ipa finita ſubiũgi
tur.p quē hec oĩa.ꝛc. Et ſic ē emboliſm⁹.id
ē adiectio pcedētis officij.ſ.illius orationis
Nobis quoq₃ peccatoꝛib⁹ vbi.p peniteñ
bus orat̃. Eſt enĩ duplex emboliſmus.put
dictũ ē in quarta pte ſub ti.de ſilentio poſt
orõnem dñicam. Sed quare ꝯſecratio hu
ius olei canoni adijcit̃. Rñdeo pmo ibi ra
tionabiliter oleũ morientium conficit̃ vbi
mors dñi ꝯſummat̃.vt ſicut mors dñi de
ſtruxit mortis autorē.ſic grã q̃ p vnctionez
morienti ꝯfert̃ deſtruat peccata q̃ ſunt cau
ſa mortis. Scđo duo ſũt de quib⁹ in hoc offi
cio agit̃.ſc₃ imolatio xp̄i ⁊ imolatio eccleſie
imolatio xp̄i fuit in cruce. imolatio eccleſie
fit cũ peccatũ mõrit̃. De imolatione xp̄i fit
mentio in introitu. Nos aũt gloriari.ꝛc.et
ſpẽaliter in canone. De imolatione eccleſie
fit mentio ĩ ep̄la.vbi dicit̃. Si nosmetipos
dñudicarem⁹ nõ vtiq₃ iudicaremur.ſunt
etiã ⁊ alia duo.ſ.infirmitas ⁊ medicina. in
firmitas ex peccatis ſepe.puenit.medicina
de grã dei. De infirmitate ait Paul⁹ ĩ epi
ſtola. Qui indigne mãducat ⁊ bibit corp⁹
⁊ ſanguinē dñi.iudiciũ ſibi manducat ⁊ bi
bit.nõ diiudicãs corp⁹ dñi. Idcirco inter
vos multi infirmi ⁊ imbecilles ⁊ dormiũt
multi. De medicina dicit Jacob⁹. Infir
mat̃ quis ĩ vobis inducat pſbyteros eccle
ſie ⁊ orent ſup eũ.vngentes eũ oleo in noĩe
dñi.⁊ oratio fidei ſaluabit infirmũ ⁊ alleui
abit eũ dñs ⁊ ſi in peccatis ſit dimittunt̃ ei.
Siigit̃ propterea infirmãt̃. q² mãducant
corpus dñi indigne ⁊ grã ſpũſſancti quã ſi
gnificat hec vnctio eos ſaluat.merito cõſe
crationi corpis dñi adijcit̃ ꝯſecratio hui⁹
olei. Per paſſionē enĩ dñi cui⁹ memoratõ
fit in cõſecratione corpis proſtratus ē dia
bolus.⁊ grã ſpũſſancti cui⁹ ſignũ ē vnctio
diaboli arma.i.peccata quottidiana tollũ
tur. Tertio iđ ꝯſecratio olei infirmoꝝ con
ſecrationi corpis xp̄i adiungit̃. q² nouiſſi
ma orõ ꝯſecrationis corpis chriſti ex voto

penitentiũ fit. Congrue igit̃ ſub ea ꝯſecrat̃
oleũ.p penitētib⁹.vbi eoꝝ ſacrificia dño of
ferunt̃. Conſequēter attendamus aliq̃ ver
ba conſecrationis hui⁹ olei infirmoꝝ. Di
cit̃ enĩ ibi ſic. Emitte ſpũm tuũ paclytũ₃ in
hanc pinguedinē olei. Nēpe nõ ſine cauſa
ponit̃ ibi paclytũ.qđ patebit ſi triplicis olei
efficaciã attendam⁹. Oleũ ſanctũ precipue
ſiue in exorciſmo olei ſancti videlicet cathe
cuminoꝝ pcipitur diabolo vt recedat a ca
thecumino q̃ adhuc reputat̃ mortuus q̃uſ
q₃ nõ ē baptizatus. Oleũ chriſmale iam vi
uentes ſanctificat. Oleũ infirmoꝝ ſaucia
tis medelã preſtat. Quia võ egritudinē ſe
quit̃ dolor.vnde in eadē ꝯſecratione olei ĩ
firmoꝝ dicit̃.ad euacuandũ oẽs dolores ⁊
oẽm egritudinē corpis.⁊ dolorē ſequit̃ cõ
ſolatio iđ recte ibi ponit̃ paraclytũ qđ ĩter
ptatur cõſolator. In mortuo aũt q̃ dolorē
nõ ſentit nõ ſequit̃ cõſolatio.ſed nec ſanus
⁊ ſanctificatus.q² in eo non ē infirmitas ex
qua dolor indiget ꝯſolatione. Circa obla
tionē eiuſdē olei infirmoꝝ notandũ ē qꝫ ĩ or
dinario ita ſcribit̃. Offerat̃ pontifici oleũ.
qđ offerũt populi anteq₃ dicat̃. Per quē h̃
oĩa dñe bona ſemp creas. Nēpe h̃ ĩ Exod.
xxvij.c.pfiguratũ ē vbi dr̃ moiſi qꝫ accipiat
a ip̄ſo oleũ oliuaꝝ puriſſimũ. Oleũ ſiqdez
cũ offert̃ a ip̄ſo tantũ liquor ē.ſed p bñdicti
onē fit ſacramētũ. Myſtice aũt hec oblatõ
ſiue ãminiſtratio ſignificat qꝫ ip̄ſi dz clero
tēporalia miniſtrare.miniſtrãt ei ſpũalia.
Vñ ap̄ls. Si ſeminauimus vobis ſpũa
lia.nõ ē magnũ ſi veſtra carnalia metam⁹
Cõſecrat aũt oleũ ep̄s cũ oĩbus ſacerdoti
bus ei aſtãtibus.q² hoc ſacramentũ fuit a
xp̄i diſcipulis inſtitutũ.vel tractũ ē ab anti
qua cõſuetudine qua cõſueuerat eccleſia p
mitiua ſimul cũ põtifice verbis ⁊ manib⁹
corpus xp̄i conficere forte ad teſtimoniũ₃
put hodie in miſſa de ordinibus cũ ordina
tore faciũt ordinati. Nã ⁊ ſummus ponti
fex quotiens diuina celebrat ſacerdotes ei
aſtantes verbis ⁊ manibus cũ eo ꝯſecrant
Et q² vt iã dictũ ē.hui⁹ olei cõſecratio ē em
boliſmus canonis.idcirco eã totã ſic et ca
nonē ſacerdotes cũ eo dicũt. Inde perficit

officiū ep̄s vſqȝ ad illū locū. Pax dn̄i ſit ſp
vobiſcū. ⁊ clerus rn̄det. Et cū ſpū tuo. ⁊ tūc
tacet ⁊ ſolus ep̄s cōicat. ¶ Secundo vidē
dū reſtat de oleo chriſmali. Fabianus enim
papa ſtatuit hac die ſingulis annis debere
cōfici chriſma. q2 nouū ē ſacramētū. ⁊ iō ſp
ē innouandū ⁊ vetus cremādū. Iſta enī
ab aplis eorūqȝ ſucceſſorib9 accepit eccl'ia
a cūctiſqȝ tenēda mādauit. Circa qḋ ſcien-
dū ꝙ chriſma cōficit̄ ex balſamo ⁊ oleo pro
pter myſticā rōnē. quoniā p oleū nitor cō
ſcientie deſignat̄. iuxta illud euāgelij. Pru-
dentes virgines acceperūt oleum. ⁊c. Per
balſamū vō exprimit̄ odor fame. propt̄ qḋ
in libro ſapiētie dr̄. Sicut balſam9 aroma-
tizans dedi odorē. Oleo ergo qḋ lucet addi
tur balſam9 qui redolet. q2 fide operāte per
dilectionē lucere ⁊ bona fama redolere ad
honorē dei ⁊ ad vtilitatē proximi debemus.
Odor enī balſami ī oleo bonā operationē
longe lateqȝ diffuſā grā ſpūſſancti coopan
te demōſtrat. Secūdo addit̄ oleo balſam9
ad ſignādū ꝙ in vultu xp̄i reſplenduit cele-
ſtis nitor ⁊ grā excellenti9 qȝ in alijs. nā
vt hiero. ait. virgo de virgine natus q̄ non
ex voluptate carnis ſed ex volūtate dei na-
tus ē. niſi habuiſſet in vultu oculiſqȝ qḋdā
deſiderū nūqȝ eū ſtatim cū ingenti deſide
rio ſecuti fuiſſent apl'i. nec q̄ venerāt ad eū
cōprehendendū corruiſſent. Iſte nitor opan
te dei grā vult9 electoꝝ exhilarat. vt dn̄ȝ
cū magna dilectione intueāt̄. Vn̄ in pfatiōe
q̄ cantat̄ in ɔſecratione chriſmatis dicitur.
Dauid prophetico ſpū grātie ſacramenta
prenoſcēs. vultus noſtros ī oleo exhilarā-
dos eē cātauit. Et paulop9. Huī9 olei vn
ctio vultus noſtros iocūdos efficit ac ſere-
nos. Vultus noſtri ſūt opeꝝ noſtroꝝ ma-
nifeſtatio. Tertio quoqȝ balſam9 oleo ad-
dit̄. vt oēs qui ex eo vncti fuerint operante
grā ſpiritusſancti conuerſationi doctri-
nā iungere nitant̄. Et hec duo. ſ. vita et do-
ctrina ſunt ɔnexa in ſeptē donis ſpūſſan-
cti. propter qḋ chriſmalis vnctio fit. Nā ſa-
pientia ad vitam. intellectus ad doctrinā.
ɔſiliū etiā ad doctrinā. fortitudo ad vitam
ſcientia ad doctrinā. pietas ad vitā. ⁊ timor
ad vitā refert̄. Doctrina aūt p balſamū in-
telligit̄ vt pmiſſū ē. Chriſma grece dr̄ vnctō
latine. q̄ etiā dn̄o nomē accōmodauit. Nā
chriſt9 a chriſmate dr̄. i. vnctus. put dictum
ē in phemio ſecūde ptis. Cōſecrat̄ aūt chriſ
ma in eo loco vbi cōſueuimus dare pacē
ſicut ⁊ oleū ſanctū. ⁊ hoc iō vt pax ⁊ cōcordia
p vnctionem chriſmatis regnent in nobis
Chriſmate enī vngimur vt donis ſpūſſan
cti repleti deo ⁊ hominib9 pacificemur. q2
in maliuolā aīam nō introibit ſapiā. Ha-
bet quidē chriſma officiū p ſe qḋ inchoatur
a ſurſum corda. ⁊ finit̄ p dn̄m noſtrū. q̄ vi.
⁊ rc. ptinet enī ad eos q̄ ſurrexerūt ⁊ viuūt
cū chriſto. Sane poſtqȝ ſol9 pōtifex cōmu
nicauit vt pmiſſū ē. ipe vadit ſedere ſup ſe-
dē ſuā. ⁊ tūc. xij. pſbyteri parati. xij. aplos ſi-
gnificātes ⁊ alij clerici diſcipulos ſignātes
deſcendūt in ſacrariū ad apportandū ſolen
niter tā oleū chriſmale qȝ ſanctū ſiue cathe-
cuminoꝝ hoc mō. pcedūt nāqȝ duo lumi-
naria ſequūtur due cruces. ⁊ in earū medio
vn9 acolit9 ferens ampullā cū oleo futuro
chriſmali. ſubſequūt̄ duo thuribula ⁊ i eo-
rū medio alter acolit9 ferēs aliā ampullā
cū oleo futuro ſancto. Subſequēter diaco
nus libꝝ euāgelij ferēs deinde dicti pſbyte-
ri ⁊ alij clerici bini ſequūt̄ quouſqȝ puenit̄
ad gradus ante altare. Precedūt duo lumina-
ria ſunt lex ⁊ pphete q̄ nobis ſaluatorē pre
nunciauerūt. due cruces ſūt duo martiria
ſine ſanguine. ſ. mortificatio corporis proprij
q̄ ē crux a ſiniſtris. ⁊ cōpaſſio proximi q̄ ē
crux a dextris. Inter has fert̄ oleū futurū
chriſmale q̄ inungunt̄ pugnatores q̄ debēt
eſſe parati ad martyriū ⁊ ſp duplici marty
rio debent ſe affligere. Crucē a ſiniſtris ha
bebat ille qui dicebat. j. ad Coꝛ. ix. c. Caſti
go corpus meū ⁊ in ſeruitutē redigo. Cru
cē a dextris habebat idē qui dicebat. ij. ad
Coꝛ. xj. Quis infirmat̄ ⁊ ego nō infirmor
q̄s ſcandalizatur ⁊ ego nō vror. Duo thu
ribula ſunt duplex gen9 orōnis. ſcȝ oratio
pro remouendis malis. ⁊ oratio pro adipi
ſcēdis bonis. Hec duo notat pſalmiſta cū
dicit. Exaudi deus orationē meā. ſcȝ que ē
pro adipiſcendis bonis. ⁊ ne deſpexeris de

ꝑcatioñẽ meã. ſcʒ q̄ ē ꝓ remouendis ma-
lis. Inter duo thuribula fert̃ oleũ futuꝝ ca
thecuminoꝝ. qꝛ ꝓ cathecuminis ē orandũ.
⁊ eos orare oportet vt ad robur qð ꝑ oleuꝫ
chriſmale ſignificat̃ valeãt ꝑuenire. Inde
euãgeliũ ſequit̃. qꝛ in eo totꝰ boni noſtri ē
ꝯſummatio. Preſbyteri ⁊ alij bini ſequũt̃
quaſi dicãt ſponſe Cant. j. Trahe me pꝰ te
⁊ curremus in odore vnguentoꝝ tuoꝝ. Po
teſt etiã dici ꝙ ampulla cuꝫ oleo futuro ca
thecuminoꝝ humanitatẽ xp̄i ſignificat ple
nã ſpũſancto. duo luminaria due cruces ⁊
duo thuribula ſunt lex ⁊ ꝓphete q̄ ꝑdixerũt
xp̄m ⁊ deũ eē venturũ. Sequẽs vero euãge
liũ affirmat qð lex ⁊ prophete predixerunt.
Preſbyteri ⁊ clerici bini ⁊ bini ſunt teſtes
chriſmalis miniſterij. Hi ſunt ap̄li bini ad
ꝑdicationis officiũ deſtinati cooperatores
⁊ teſtes xp̄i. Cantus iſtoꝝ ſcʒ O redẽptor.
ꝑdicationẽ ⁊ ordinem ſignificat ap̄loꝝ. Am-
pulla q̄ꝫ ꝑ ſingulos ordĩes ad altare defert̃
ꝑ qð innuit̃ ꝙ dñs in corꝑe ſuo añ paſſio-
nẽ officia ſeptẽ ordinũ adimpleuit. Premi
ſimus deductionẽ olei chriſmalis ⁊ ſancti
ſiue cathecuminoꝝ de ſacrario vſqꝫ ad ſan
ctuariũ. nũc dicamꝰ de eadẽ vſqꝫ ad ep̄m.
Poſtq̄ꝫ enĩ ꝑdicta ꝓceſſio venit ad ſanctu
ariũ tunc ante altare ad orientẽ ordinate ſe
diſponunt oſtiarij lectores. exorciſte. ⁊ aco-
liti. ita ꝙ ſextũ locũ obtinet ſubdiaconus. q̄
illa die legit ep̄l'am. ⁊ poſt oẽs ē acolitꝰ cuꝫ
ampulla. ita ꝙ oẽs ſũt ſub vmbraculo ſub
quo ampulla delata ē a ſacrario. q̄ defert̃
de vno ad alteꝝ ꝑ quãdã ꝯnexionẽ ſindo
nis albe. que ex ꝑte velata ē ampulla q̄uſqꝫ
ꝑueniat ad ep̄m. ita vt a medio ſurſum vi-
deri poſſit. Nẽpe in ꝯnexione ſindonis ꝯ
nexio intelligit̃ charitatis. ampulla chriſtꝰ
ē. vel ampulla cũ chriſmate corpus domi-
ni ex virgine maria aſſumptũ cuꝫ diuinitate
ſcʒ xp̄m viuũ eē ſignificat. Premiſſũ ordi-
nẽ quedã eccleſie ſeruant. Eſt ⁊ alius ordo
quẽ ⁊ alij ſeruãt. Nã fert̃ ampulla cooper-
ta ſindone alba in ſiniſtro brachio. portan-
tẽ ampullã precedit lumẽ. ⁊ antecedũt duo
ſacerdotes. vnus cũ thuribulo alius cum
cruce. ⁊ in medio coruꝫ diaconus cũ libro

euangelij. ⁊ ſuper capita eoꝝ fert̃ vmbracu
lum ſeu palliũ. ⁊ duo antecedũt cantando.
In quo facto repñtatur ꝓceſſio quaꝫ fece
runt filij iſrael tendẽtes ꝑ deſertũ ad terraꝫ
promiſſionis. quoniã ſindon ē archa. am-
pulla vrna. lumẽ precedẽs ampullã colum
na ignis que precedebat ꝑplm. ſacerdos cũ
thuribulo. aaron cum thuribulo. Numeri
xvij. c. Sacerdos cũ cruce. ioſue cũ ſceptro
diaconus cũ libro euãgelij. moiſes cum li-
bro legis. Umbraculũ ē tabernaculum vl'
nubes luciſſima que filios iſrael obũbra
uit. cãtores q̄ precedũt. leticiã eoꝝ ſignificant
q̄ ad terram promiſſionis tranſierũt. Uel
duo cãtores ſunt ꝑdicatores duo precepta
charitatis annũciantes. Hec aũt oĩa in fi-
gura ꝯtingebãt illis. In hoc etiã facto re-
ꝑſentat̃ proceſſio xp̄i ⁊ eccleſie tendentis de
hoc mũdo ad patriã. Nempe ampulla eſt
chriſtus. ſindon alba ē ſcã ꝯuerſatio eius.
in ſiniſtro brachio tenet̃. qꝛ hec oĩa ĩ hac vi
ta que per ſiniſtrã ſignificat̃ acta ſunt. Uel
qꝛ xp̄s conuerſatus ē in vita preſenti. lumẽ
ē Iohannes qui fuit lucerna ardens. dia-
conus in medio duoꝝ ſacerdotũ ē chriſtus
in medio moiſi et helie. duo precedẽtes cuꝫ
lumĩe ſunt diſcipuli. quos binos miſit an-
te faciẽ ſuã. Ampulla fert̃ cooperta vſqꝫ ad
altare. ⁊ tunc diſcoopit̃. qꝛ chriſtus q̄ coo-
pertus fuit vſqꝫ ad paſſionem. Nã pene ab
oĩbus eius ꝯuerſatio ſancta dicebat̃. ſꝫ in
paſſione fuit nudus hominũ reputatione.
qꝛ qui paucis diebus ante dixerant benedi
ctus qui venit ĩ nomine domini. clamaue-
runt crucifige crucifige eũ. Quidã tamen
prius q̄ꝫ ad altare perueniant ampullam
mediã cooperiunt ⁊ mediã nudã ad altare
perducũt. qꝛ chriſtus ante paſſionẽ modo
latuit vt cũ fugit in egyptũ ⁊ cũ int̃ cogna-
tos querebat̃. ⁊ cũ parentibꝰ ſubijciebatur
modo ſe palã exhibuit. vt cũ ꝑdicauit vltra
hominẽ dicẽs. Ego ⁊ pat̃ vnũ ſumꝰ. ⁊ cuꝫ
miracula fecit in quibꝰ virtutẽ ſue diuini-
tatis oſtẽdit. Ampulla ſtatim poſtq̄ꝫ bñdi
cta ē ex ꝑte coopta ⁊ ex ꝑte diſcoopta vt al-
lata fuerat. ſalutat̃ ab ep̄o ⁊ preſbyteris. qꝛ
xp̄s poſtq̄ꝫ trãſiuit ad altare crucis. id ē ad

immolationẽ ⁊ ſe obtulit deo patri. ſic am-
pulla ad cõſecrationẽ epiſcopi. aliq̃ pte cor
pus ſuũ nudũ mõſtrauit. vt thome ⁊ alijs
diſcipulis quos voluit eẽ teſtes ſue reſurre
ctionis. alijs vero inuiſibilis fuit. Vel iõ p
pte nudã ⁊ pro parte coopta ſalutat̃ q꞉ xp̃s
in hũanitate manifeſtꝰ. ⁊ in diuinitate oc-
cultus ab omnibꝰ venerat̃. Salutat̃ autẽ
ampulle q̃nquies ab epiſcopo. vt de q̃nqꝫ
vulneribꝰ gratiarũ actio chriſto reddatur
Poſtq̃ꝫ autẽ ampulla ſalutata ẽ a miniſtriſ
altaris cooperit̃. vt a nemine nuda videat̃
⁊ cooperta iterũ ſalutat̃. q꞉ xp̃s poſtq̃ꝫ ma-
nifeſtauit ſe diſcipulis ſuis q̃s voluit ſuos
ſueqꝫ reſurrectiõis eẽ teſtes. aſcẽdit in celũ
⁊ inuiſibilis factꝰ ẽ hoĩbꝰ. Sꝫ q̃uãuis eiuſ
p̃ñtiã corporalẽ nõ videamꝰ. tñ venerãdo
eũ quottidie ſalutamꝰ. q꞉ ⁊ diſcipuli eũ aſ-
cendẽtẽ in celũ adorauerũt. Tandẽ ampul
la in ſacrariũ defert̃. ⁊ xp̃s in celũ quẽ vene
ramur p fidẽ donec puenianius ad ipſuꝫ.
Jdeo ſindon mũda ẽ eiꝰ caro vel conuer-
ſatio ĩmaculata. Sane ep̃s ter alat in am-
pullã. Primo q꞉ ſicut alatꝰ ab interioribꝰ
⁊ ſecretis procedit ad publicũ ⁊ vocat̃ ſpiri
tus. ſic ep̃s p ſpũm ſuũ demonſtrat ſpiritũ
ſanctũ a patre ⁊ filio pcedentem in corpore
dñi habitare. Ampulla enim cũ chriſmate
corpus ſignificat cũ diuinitate. Ampulla
vero cũ oleo hũanitatẽ plenã ſpũſancto de
ſignat. Secũdo etiã alat. q꞉ legit̃ in euange
lio q dñs inſufflauit diſcipulis dicẽs. Acci
pite ſpũm ſanctũ. ⁊c. Hic igit̃ alatꝰ illã ĩſuf-
flationẽ ſignificat. Jdõ aũt ter alat q꞉ tres p
ſone ſũt ⁊ nunq̃ꝫ ſpũſſanctus ẽ ſine patre et
filio a quibꝰ procedit ⁊ a ſeipſo venit. Dat̃
aũt ſpũſſanctus officio ſacerdotũ ſed non
dat̃ ab eis. ſic enĩ adeſt virtus ſpũſſancti p
inſufflationẽ a ſacerdote factã in honorẽ ⁊
ſignationẽ ipiꝰ ſpiritꝰ ſancti. ſic per verba
q̃ dicunt̃ in noĩe ſuo. His peractis cantat̃
agnus dei ⁊ cõmunio. ¶ Tertio loco cir-
ca oleũ ſanctũ ſeu cathecuminoꝝ de cuius
deductiõe p̃miſſũ ẽ. Sciendũ eſt q hec olei
bñdictio propriũ hꝫ officiũ. nã poſt eius ex
orciſmũ quẽ ep̃s lenta voce dicit. q̃ſi p̃fati-
onẽ inchoat dicẽs. Dñs vobiſcũ. Surſuꝫ
corda. ⁊ finit̃ per eundẽ dominũ noſtrũ ie-
ſum xp̃m qui tecũ viuit. ⁊c. Et in eo loco cõ
ſecrat̃ vbi dicit̃. Pax domini. Hoc enĩ eſt
opus gratie dei vt pacem ⁊ cõcordiã inter
nos habeamus ⁊ per vnctionẽ pax habea
tur. Olea nẽpe vt dictũ ẽ. eſt arbor pacis in
ſignis. Qd̃ prefiguratũ ẽ in veteri teſtamẽ
to. ſicut verba huiꝰ cõſecrationis habent.
q̃ ſunt hec. Et cũ mũdi crimina diluuio ex-
piarent̃ effuſo. ſimilitudinem futuri mune
ris colũba demonſtrans per ramũ virẽtis
oliue pacem terre redditã nũciauit. Valet
aũt huius olei vnctio ad duo. ſcilicꝫ ad pur
gationẽ ⁊ tutelã. Ad purgationẽ vt ſi q ca-
thecumino poſtq̃ꝫ venit in ſcrutiniũ adhe-
ſere macule recedãt. Ad tutelã vt diabolus
expulſus redire non audeat. Verba orati-
onis hec demõſtrant dicendo. Si que illis
aduerſariũ ſpiritũ tuũ adheſerũt macule.
recedant ad tactũ huiꝰ ſanctificati olei. hec
de purgatione. De tutela ſequit̃. Nullꝰ ſpi
ritualibus nequicijs locus. nulla refugis
virtutibꝰ facultas. nulla inſidiantibꝰ ma-
lis latendi licentia relinquat̃. Quia vo dia-
bolꝰ ſe damnandũ maxime in futuro iu-
dicio nouit. ⁊ inde tremiſcit. idcirco exorciſ
mus terminat̃. per eũdem dominũ no. ie.
chri. qui. ve. e. iu. vi. ⁊. m. ⁊ ſe. per ignem. Ex-
orciſmꝰ enim eſt adiuratio. nam in eo adi-
urat̃ diabolꝰ. vt recedat. Jtem q꞉ hĩ oleo
perfuſi ⁊ baptiſati ſpem regni habent. idcir
co oratio terminat̃ p eũdem dñm noſtꝝ. ⁊c

TErtio feriam miſſe huiꝰ diei offi
ciũ proſequamur. Sane in perſo
na penitentiũ cantat eccleſia i prin-
cipio miſſe. Nos aũt gloriari oportet. Ta
les enim debent ⁊ poſſũt gloriari in cruce q̃
penitentiam perfecte egerũt. Et q̊maꝫ ĩ hac
die inſtitutũ eſt ſacramentũ ſacramentoꝝ
vt premiſſũ ẽ. ideo ob ſolẽnitatẽ noui ſacri
ficij ⁊ propt̃ gaudiũ recõciliatõis penitẽtiũ
cãtat eccl̃ia in miſſa cantica leticie p̃ter alla
⁊ miſſa ſolennis dicit̃ in cõcentu ⁊ ornatu
miniſtroꝝ ſic in feſto natalis xp̃i. Nã hoc
feſtũ omnia alia excellit. excepto feſto trini
tatis. Et videt̃ qdãmodo eccleſia ſibi con-
traria. cum in alijs huiꝰ diei horis cantica

letitie reticeat ⁊ eas ſub breuitate ⁊ q̃ ſlebi/
liter dicat. Sed nõ ē ꝓprietas. q̄ꝛ alia ē cã leti
tie alia triſticie. Propter memoriã enĩ paſ
ſionis ē triſticia. propter inſtitutionē võ ſa
cramẽti ſacramẽtoꝝ ē gaudiũ. Et iõ ex iſti
tutione Bonifacij pape cãtat eccl'ia. Gl'ia
in excelſis deo q̄ꝛ gaudẽt angeli de ꝯuerſio
ne penitentiũ. ⁊ hoc in eccleſijs in qbꝰ chriſ
ma cõficit̄ ⁊ nõ in alijs ꝑut quidã dicunt.
Ubi enĩ eṗs p̄ñs nõ ē. nec gl'ia ĩ excelſis dꝛ.
nec alie ſolennitates ſeruant̄ vt dicũt. quã/
uis ⁊ tunc nec flectamus genua nec orãno
ſup ꝯplin dicat̄. Ep'la vero Conuenientibꝰ.
⁊c. q̄ ē. j. Coꝛ. xj. c. ē de modo ſumendi cenaz
domini. Rñſoriũ ē de crucis ſiue xp̄i ꝑcu
cẽ exaltatione. Chriſtꝰ factꝰ ē obediens. et
ē ſexti toni propter obedientie ꝑfectionē. q̄/
niã ſenariꝰ numerꝰ ꝑfectus ē. Euangeliuz
ē. Ante diē. Joh. xiij. c. vbi ſequit̄. Cũ dile/
xiſſet ſuos ieſus in finē dilexit eos. ⁊ ē de di/
lectione ⁊ humilitate. q̄ꝛ illud ſacramentuz
ē dilectionis ⁊ humilitatis. Agit̄ etiã ibi de
lotione pedũ. q̄ꝛ dominꝰ p̄cinxit ſe lintheo
ĩ humanitate puriſſima. mittẽs aquaz in
peluim. i. grãm ĩ corde. ⁊ lauit pedes. i. affe/
ctus. venit aũt ad ſimonē petrũ q̄ recuſauit
ex humilitate tantũ. tertia tñ vice obediuit.
q̄ꝛ oportuit eũ obedire. vt haberet ꝑtem cuz
eo. Unde vocat̄ ſimon petrus propt̄ obe/
dientiã. Tres ergo ſunt cauſe quare domi
nus voluit lauare pedes diſcipuloꝝ. Pri/
mo propt̄ ſignũ dilectionis. Secũdo in ex/
emplũ humilitatis. Tertio rõne myſterij.
q̄ꝛ lotio pedũ deſignat lotionē affectuũ. pul
uis enĩ adheſerat pedibꝰ ap'loꝝ. i. elatio in/
anis glorie. qũ dixerãt. dñe in nõie tuo eijci
mus demonia ⁊ quãdo cõuertebant̄ plu/
res. vel triſticia qñ nõ conuertebant̄ homi
nes ad volũtatē ſuam. ⁊ iõ oportuit lauari
huiuſmodi affectiões in illo die vt ſic eẽnt
mundi toti. Nã prima die ieiunij dixit dñs
Tu autē cũ ieiunas. faciē tuã. i. animã vel
rationē tuã. laua. i. a peccato mortali mun/
da. Cũ igit̄ a principio lauamꝰ nos a pec/
cato mortali. a puluere. i. a venialibꝰ debe/
mus abſtergi. hoc aũt fit vt digne poſſimꝰ
accipere corpus xp̄i. qḋ fit peracta perfecta
penitẽtia. ⁊ iõ penitẽtiũ. abſolutiões fiunt ĩ
hac die vt p̄miſſũ ē. Pedũ quoqꝫ lotio ſig/
ficat lotionē marie quãdo lauit lachrymis
pedes dñi. ideoqꝫ cãtatur antiphona iſta.
Mulier que erat ĩ ciuitate peccatrix. Rur
ſus lotio pedũ ſignũ ē remiſſiõis peccatoꝝ
In baptiſmo nãqꝫ vnuſqſqꝫ totus abluit̄
Sed cũ in rebus humanis poſtea viuitur
vtiqꝫ terra calcat̄. Ipſi enĩ humani affectꝰ
ſine quibꝰ in hac vita mortali nõ viuit̄. q̄ſi
pedes ſunt. Qui ergo nõ indiget niſi vt pe
des lauet. oſtendit oĩa peccata ſibi eẽ dimiſ
ſa ſine quibꝰ hec vita nõ ducit̄. Pedes er/
go qui ſunt vltima ṗs corporis lauãt̄. ad no/
tandũ ꝙ iudei aqua baptiſmatis ĩ vltimo
tempore mũdabũt̄. Unde ⁊ reliquie iſrael
ſaluabunt̄. Quare autez fiat hec lotio iſta
die ſupra dictũ ē. Et eſt notandũ ꝙ ex oĩbꝰ
mandatis dei iſtud ſolũ dꝛ anthonomaſi/
ce mãdatũ. quoniã maiori exhibitione offi
cij hoc obſeruare precepit. cũ diſcipulis ſu/
is pedes lauit dicẽs. Si ego laui vobis pe
des dñs ⁊ magiſter ⁊ vos inuicez debetis
lauare. Et etiã cũ ĩterdicto ait petro. Si nõ
lauero tibi pedes. ⁊c. Mãdatũ etiã illud de
quo dictũ ē in proximo ſabbato. qḋ fit a p̄/
latis repñtat illud qḋ chriſtus fecit. Et attẽ
de q̄ꝛ ad antiphonas que dicũtur dũm fit
mandatũ nõ dicit̄ niſi vnus verſus d̄ vno
pſalmo. q̄ꝛ alij verſus eiuſdem pſalmi non
ita cõueniũt cũ antiphonis vel cũ his q̄ in
ipſo mãdato fiunt. In offertorio oñdunt̄
p̄miſſa duo ſil'. videlicet ꝙ debemꝰ a morta
libus ⁊ venialibꝰ abſtergi. dextera dñi fecit
virtutē abluendo a mortalibꝰ. dextera dñi
exaltauit me abluendo a venialibꝰ. In pꝰ
cõmunione. Dominus ieſus poſtqꝫ cena/
uit. Joh. xiij. c. oñditur humilitas. ⁊ ē ſecũ/
di toni propter ſecũdam lotionē a veniali/
bus. Breuiter aũt notanduz ē ꝙ huius
miſſe officiũ noſtre redemptionis cõtinet
ſummã ⁊ myſteriũ. Nã in euangelio legit̄
de pedũ lotione. In ep'la de corpe xp̄i ⁊ ſan
guine. in introitu de cruce. In graduali de
morte. In offertõa de reſurrectione. Naz
hec oĩa ſm myſticũ ſenſũ ⁊ ex euãgelio qḋ ē
caput officij pendent. Chriſtus qḋ ē cũ di/

ſcipulis cenãs ſurrexit a cena. veſtimẽta de
poſuit. lintheo ſe p̃cinxit. aquã in peluĩ mi-
ſit. ⁊ inter cenandũ pedes eoꝝ lauit. ⁊ ipſos
lauare docuit. ⁊ pꝰ lotionẽ iterũ recubuit.
Nãpe chriſtũ a cena ſurgere ẽ ab accubitu
patris venire. veſtimenta deponere ſe exin
anire. lintheũ p̃cingere. formã ſerui accipe.
aquã in peluim mittere. ſanguinẽ ſuũ effũ
dere. pedes lauare. peccata remittere. linteo
extergere. paſſiõis fide mundare. veſtimen
ta reſumere. ẽ a mortuis reſurgere. ⁊ veſtẽ
glorioſe carnis induere. recũbere ẽ aſcende
re ⁊ in dextra dei ſedere. Ad hec ꝑtinẽt offi-
cia. diſcipulos docere. ẽ eis ſpũm ſanctũ mit
tere. Verũtñ q: nõdũ ꝑfecte credebãt. iõ nõ
dicit̃ credo. Ecce breuiter ſummã redẽptio
nis hũane q̃ fuit oĩbꝰ ſufficiẽs ſꝫ nõ efficiẽs
Vñ agit̃ in orõne. Deus a q̃ ⁊ iudas. ⁊c. d̃
duobꝰ generibꝰ penitẽtiũ. vno ꝑficientiũ
vt latronis confitentis. qui audire meruit.
hodie mecũ eris in paradiſo. Et alio nõ ꝑ-
ficientiũ vt latronis cõtẽnentis. ⁊ inde pro-
ditoris qui laqueo ſe ſuſpẽdit. Innocẽtiꝰ
papa ſtatuit hac die corpꝰ xp̃i ſub ſpecie pa
nis reſeruari vt infirmi ⁊ religioſi quibꝰ ẽ
neceſſitas cõicãdi habeãt ipſũ ⁊ propt̃ offi
ciũ adimplendũ. Nã in duobꝰ diebꝰ ſequẽti
bus nõ ꝯficit̃ corpus xp̃i. Sanguis vͦ nõ
ſeruat̃ ſub ſpecie vini propt̃ multa. Primo
q: vinũ qd̃ liquidũ eſt de facili poſſet ex ne
gligentia ſpargi. Secũdo q: ꝑ calicẽ q̃ hac
die ſumit̃ finis veteris legis intelligit̃. Vñ
ſcd̃m lucã per calicẽ diſcipulis ⁊ non aliis ea
dẽ die datũ dñs diſcipulos deſignãt. Ter-
tio q: corpꝰ qd̃ ſeruat̃ nõ eſt ſine ſanguine.
Quarto q: ꝑ hoc q̃ ſanguis nõ ſeruat̃ oñdi-
tur q̃ vetus ſacrificiũ dꝫ ceſſare. panis nan
q̃ nouũ. vinũ vero vetꝰ deſignat teſtamẽ-
tũ. Ad qd̃ oñdendũ dñs cũ bibiſſet inquit.
Cõſummatũ ẽ. Ergo calix ſumit̃ ⁊ panis ſer
uat̃. eo q̃ lex finẽ ⁊ euãgeliũ hꝫ initiũ. Quĩ-
to q: xp̃s dixit in cena dñi. Amẽ dico vob.
nõ bibã amodo de hoc genimine vitis. donec
bibã illud nouũ in regno patris mei. Non
aũt dixit de corꝑe ſeu de eſu. licet bñ inueniã
tur q̃ poſtea comederit ptẽ piſcis aſſi et fa-
uũ mellis, ſed nõ inuenit̃ q̃ poſtea biberit.

Sꝫ nũquid vinũ qd̃ in die paraſceues cũ
dñico corꝑe ſeruato ſumit̃ in altari. ꝯſecra
tur ⁊ ſanguis xp̃i efficit̃. ꝑ immiſſionẽ ipſius
corꝑis in calicẽ ⁊ ꝑ eius tactũ. Sup hoc di
cũt quidã q̃ ꝑ dñicã orõnem q̃ tũc dicit̃. fit
ꝯſecratio ſiue cõmutatio vini in ſanguinẽ
Nã gregoriꝰ aſſignãs cauſã q̃re domini-
ca orõ in die illa a ſacerdote dicat̃. dicit q̃
p̃mitiua eccl'ia apl'i ſola dñica orõne vtebã
tur in ꝯſecratione. Nos tñ hoc nõ dicimꝰ.
q: ſi hoc eẽt iã nõ eẽt neceſſe corpus dñi ad
diẽ illã ſeruari. Preterea ex his q̃ in cano-
ne dñicam orõnem p̃cedũt ſatis patet q̃ ad
prolationẽ ipſius orõnis tranſſubſtãtiatio
non fit. ⁊ nullo tp̃e miſſa fuit celebrata ſine
verbis illis. hoc ẽ corpus meũ. ⁊c. q̃ ſola in
p̃ncipio naſcẽtis eccl'ie ꝑferebãt ad cõficiẽ
dũ ab apl'is. qui poſtmodũ dñicã orõnem
ſuꝑaddiderũt. ꝑut dictũ ẽ in ꝓhemio huiꝰ
ꝑtis. Dicimꝰ ergo illud ex hoc nõ cõſecra-
ri ſed ſanctificari. Differt aũt inter hec. Nã
ꝯſecrare eſt ꝯſecratione tranſſubſtantiare
Sanctificari eſt ex cõtactu ſeu admixtiõe
ſacre rei reuerendũ ⁊ ſanctũ effici. vt patet i
aqua bñdicta cũ alia admiſcetur. Itẽ ſan
ctificatũ dicit̃ qd̃ a tactu rei ſanctificate effi
citur magis reuerẽdum. Si enĩ diceret̃ q̃
ſolo cõtactu vinũ ⁊ aqua cõſecrarent̃ ma-
gnũ incõueniẽs ſequeret̃. Nam ſic ꝯtinge-
ret calicẽ non poſſe lauari ⁊ millenilia pa-
nũ a tactu vniꝰ hoſtie ſine verbis poſſe cõ-
ſecrari. ⁊ q̃ ſi gutta aque bñdicte i ſtagnũ
vel puteũ fundaret̃ aqua illa ꝑpetuo bene-
dicta remaneret ⁊ alia plura. Preterea ſi vi
nũ a tactu dñici corporis cõſecraret̃. eẽt cõ
tra decretũ qd̃ prohibet hac die fieri ꝯſecra
tionẽ. de quo dictũ ẽ in quarta pte ſub ſepti
ma ꝑticula ſecrete ſuper verbo. hic eſt calix

¶ Illud quoq̃ p̃tereũdum nõ ẽ. q: roma
nus pontifex hodie remota tabula lateranẽ.
altaris. de qua dictũ ẽ in p̃ma pte ſub titu-
lo de altaris dedicatiõe. ⁊ in ſecũda pte ſub
ti. de diacono. infra ipſũ altare cõficit eucha
riſtiã ⁊ ſanguinẽ. ⁊ cũ thuribulo incẽſat il-
lud in hoc facto repñtans. q: ſummꝰ pon-
tifex legalis ſemel in anno ingrediebat̃ i ſcã
ſanctoꝝ cũ ſanguine ſecũ. portãs thuribu-

lium viuis carbonibus plenū. ꝓut dictuꝫ
eſt in ꝓhemio quarte ptis. ⁊ ſub tertia ꝑ-
ticula canonis. Sic ⁊ ſm apoſtolū Hebre.
ix. ca. Chriſtus per proprium ſanguinē in-
troiuit ſemel in ſancta eterna redemptione
inuenta. Cōpleto vero miſſe officio ſtatī in-
ter cenandū. id eſt dum ſacerdos cōmuni-
cat cantatur veſpertinū officiuꝫ. ad oſtēdē-
dum ꝙ hoc ſacramentū ſcꝫ eucharíſtie īſti-
tutum fuit in veſpere. Quia ergo redēptio
noſtra in veſpera mundi. i. in ſexta etate ſe
culi facta eſt. ideo veſpertina ſinaxis. i. pſal-
modia ſiue ſolēnitas in pſalmoꝝ numero
miſſe continuatur ⁊ ſub vnica oꝛōne vtrū-
qꝫ officium terminat̄ ſcꝫ ꝑ ite miſſa ē. ſi epꝯ
adeſt. vel per benedicamus ꝓpt̄ veſperti-
nā cōcluſionem. Et qꝛ eccleſie datus eſt ca
lix. ideo ē pma antiphona. Calicē ſalutaris
accipiam. quē dedit dn̄s apl'is dicēs. Hic ē
calix noui teſtamenti in meo ſanguine. ⁊c.
Secunda antiphona eſt. Cum his q̄ ode-
runt pacē eram pacificꝰ. patientia enī quā
habet ille qui paratus eſt bibere calicē dn̄i
pacē cum omnibus operat̄. In alijs tribꝰ
rogat ſe liberari. quia habita pace pectoris
nō mouetur homo ꝓpter tribulationes.
⁊ hoc etiam habet a deo vnde petit liberari.
Antiphona ad magnificat Cenantibꝰ. ⁊c.
eſt de cena domini.

Quarto loco notādum ē ꝙ ſta-
tim veſpertino finito officio de
nudantur altaria vſqꝫ ī ſabba
tum que poſtmoduꝫ tertia die
cooperiunt̄. Siquidem hec denudatio ſi-
gnat primo receſſū diſcipuloꝝ dn̄i ſeu apo
ſtoloꝝ. Vn̄ Qui iuxta me erāt de lōge ſte-
terūt. Et in euangelio. Relicto eo oēs fuge
runt. Altare nanqꝫ chriſtum ſeu corpꝰ eiꝰ
ſignificat. Vn̄ De terra altare facietis mi-
hi. Altare de terra facere ē eiꝰ incarnatiōeꝫ
credere vel ſperare. Altaris v̄o veſtimenta
apl'os ſeu ſc̄os dei ſignāt. Quoꝝ p̄dicatio-
ne xp̄s q̄ſi qbuſdā veſtimētis adornat̄. ⁊ ꝑ
illos magnificatū ē nomē eiꝰ. Altare igitur
veſtimētis denudat̄. qꝛ fugiētibꝰ apl'is xp̄s
ſolus remāſit. Tertia die cooperit̄. qꝛ poſt
eius reſurrectionē diſcipuli ad eū redierūt

Secūdo denudatio altaris deſignat ꝙ xp̄s
fuit nudatꝰ in cruce. Cū itaqꝫ nudū altare
ꝯſpicimꝰ illud propheticū ad memoriā re-
uocamꝰ. Ecce vidimꝰ eū ⁊ nō ē ei ſpēs ne-
qꝫ decoꝛ. ⁊ ꝯſiderauimꝰ eū deſpectuꝫ et no-
uiſſimū viroꝝ. Qđ accidit in paſſione. nā
antea ſpecioſus pre filijs hominū extitit. fu
it quidē denudatꝰ ad colūnā. ⁊ ad crucem
cum diuiſerunt ſibi milites veſtimēta ſua.
Tertio altaris denudatio ſignificat xp̄m
diuinitatis gloria nudatū. Vn̄ p̄s. Deꝰ de
us meus vt quid dereliquiſti me. Quarto
deſignat ꝙ velum templi ſciſſum ē. ⁊ liber q̄
ſignatus erat apertus eſt. Vnde ī ꝓuerbijs.
Aperta ſunt prata et apparuerunt herbe vi
rentes. id eſt exempla actionū chriſti q̄ ſūt
ab eternitate ⁊ ducunt ad eternitatē. Et be
ne dicit Aperta ſunt prata et apparuerunt
herbe virentes. quia ea que magis occulta
erāt in lege. ſicut paſſio ⁊ reſurrectio ⁊ aſcē-
ſio patefacta ſunt. In pleriſqꝫ locis lauāt̄
altaria vino ⁊ aqua. ⁊ ramis fricant̄ ꝑſer
tim cū ramis de ſauina. Lauātur ergo aq̄
⁊ vino. Ad notādū ꝙ corpus chriſti quod
eſt verum altare ſanguine ⁊ aqua in cruce
aſperſum eſt. Nam de ipſius latere exiuit
ſanguis ⁊ aqua per que genus humanuꝫ
lotū eſt. Vel vino ⁊ aqua lauātur. ad oſtē-
dendum ꝙ nō iohannis ſed ſuo baptiſmo
fuerit baptizatus. ſ. ex aqua ⁊ ſpiritu ſancto
Et lauātur cum pſalmodia penitentiali vl'
cū cantu ad paſſioneꝫ pertinente. Plus
autē ibi eſt de vino q̄ꝫ de aqua ponendum
quoniā aque multe ꝑl'i multi ſicut in apo
calipſi habet̄. ꝑ qđ ſignificat̄ ꝙ ſanguis chri
ſti ſufficit ad redimendū plures ī infinituꝫ
q̄ꝫ ſint redempti vl' vnq̄ꝫ ſint redimēdi. Ra
mi v̄o aſperi q̄bus altare fricat̄. ſignificāt ſpi
neam coronā qua chriſtus coronatus eſt.
vel flagella amara ⁊ dolores ⁊ ictus quos
in morte ſuſtinuit. Vel lauatio altaris. id
ē corꝑis chriſti cū aqua ſignificat lachrymas
marie. vinuꝫ vngenta. rami eius capillos.
Et ſcias ꝙ quidā hac feria quinta hora iā
aduesperaſcente denudāt altaria ⁊ lauant
Alij vero ſolū denudāt ſed in paraſceue la
uant. qđ magis cōgruit rationi. In q̄bus

dam etiã locis pauimentũ eccl'ie lauatur ꝑ
q̇d paupes xp̃i significant .prout in prima
ꝑte sub ti. de ecclesia dictũ ē. Pauimentum
ergo ecclesie mũdat qui pauperibꝰ vel fra/
tribus propt̃ deũ pedes lauat. ⁊ illis cetera
misericordie opa exhibet. Inde est ꝙ parie
tes domꝰ. quãuis vocabulũ eccl'ie habeãt
ꝑ eo ꝙ cõtinet ipsam. non tñ ipsi sed hoı̃es
sunt eccl'ia ⁊ pauimentũ ē quasi hominuꝫ
pedes. pauimẽtũ quoqꝫ mundat̃ ad notã/
dũ ꝙ a vicijs mundari debemꝰ. Statutuꝫ
ē in canonibus. ne hac quinta feria ieiuni/
um soluat̃. qꝛ enı̃ dñs surgẽs de cena lauit
discipuloꝝ pedes. ⁊ iterũ rediit ad cenaꝫ. iõ
quidã ad instar ipiꝰ volebãt post prãdiuꝫ
pedes alijs abluere. ⁊ iteꝝ post ablutioneꝫ
cenare q̇d fieri nõ debet. Hec dies in pleris/
qꝫ locis capitilauiũ vocat̃. qꝛ tũc capita in/
fantũ qui vngendi sũt lauant̃. ne obserua/
tione quadragesime sordidata ad vnctiõꝫ
accedãt. Rursus hac die simbolũ ꝯpetenti
bus tradit̃ propt̃ cõfinẽ dñice pascalis solẽ
nitatẽ vt q̇ iam ad dei grãm ꝑcipiendã fe/
stinãt fidẽ quã cõfitent̃ agnoscãt. Hec
ergo quinta feria in quattuor principalit̃ ꝑ
uilegiata ē. Primo qꝛ tũc penitentes i eccle
siã recipiũt. Scdo qꝛ in ea nouũ testamẽ
tũ incepit ⁊ vetus terminatuꝫ fuit. Tertio
qꝛ in ea fit olei cõsecratio. Quarto qꝛ in ea
sacramẽtũ sacramẽtoꝝ institutũ ē.

De die parasceues

Sequitur de pa/
rasceue. que quare sic dicat̃ in
ꝓhemio septime ꝑtis dicet̃. Sane hac die
ecclesia artissimũ ieiuniũ ⁊ silentiũ agit nul
lũ tñ officiũ solenniter agit nec celebrat. sed
hora nona ꝯuenit ad adorandã crucẽ non
ad misse officiũ quo hec dies caret. sed qua
si ad funeris obsequiũ dicendũ ⁊ hoc ideo
qꝛ hora nona dño mortuo centurio factꝰ ē
ꝓco fidei nostre. ⁊ ꝑfidis recedentibꝰ licuit
ioseph ⁊ nicodemo disponere de funere. et
mulieribus accedere ꝓpius. Dicit̃ aũt of/
ficiũ tacita ⁊ hũili voce ⁊ absqꝫ ṗncipio. ꝓ
ut in p̄cedenti titulo dictum ē. Sup altare
vnica dũtaxat toballia disponit̃ ꝑ quã sin/
don qua corpꝰ xp̃i inuolutũ fuit signat̃. in
q̇busdã ecclesijs in hora sexta ignis extingu
tur ⁊ in nona accendit̃. qꝛ tunc sol i sexta lu
mẽ abscondit ⁊ in nona reddidit. Incipit
h officiũ a lectionibꝰ qꝛ in ṗmitiua ecclesia
oı̃s missa a lectiõibus inchoabat̃. sꝫ h hac
die spẽaliter fit ꝑ eo. qꝛ passio dñi hodie cele
brata ē in cuius memoriã oı̃s missa cantat̃
Et legunt̃ lectiões sine titulis. quoniã tunc
amisimꝰ xp̃m caput nostꝝ q̇ nos illuminat
sicut tituli illuminãt libros. Legunt̃ auteꝫ
due lectiões. qꝛ ꝓ duobus ꝑplis xp̄s passus
ē gentili videlicet ⁊ hebreo vl' pro salute car
nis ⁊ anime. Una sumpta ē ex lege. altera
ex prophetis. qꝛ christi passio a ꝓphetis fuit
p̄nunciata. ⁊ a lege ⁊ patriarchis p̄figura/
ta. Abraam enim carnẽ xp̃i figuratiue im/
molauit qñ arietẽ imolauit. Similit̃ et Abel
qñ agnũ sacrificauit. Unde dñs. Assimilatꝰ
sum inq̇t prophetis. Rursus iõ due lectio/
nes dicunt̃. qꝛ sicut in quarta feria morteꝫ
nostrã duplicẽ manifestauimꝰ. ꝓ qua xp̃s
pati venerat. ita ad memoriã in parasceue
reducimꝰ suã passionẽ ⁊ nostrã imitatiõꝫ
Quedã aũt eccl'ie primo legunt lectionem
Exo. xij. c. Dixit dñs ad moisen. scdo lectio
nẽ Osee. vj. c. In tribulatiõe. Et illi natura
lem ordinẽ seruant. qꝛ passio dñi primo pre
nunciata est a lege. secundo a ꝓphetis. In
ṗma quidẽ modꝰ exṗmit̃ passionis vbi dꝛ
Immolabitqꝫ euꝫ vniuersa multitudo ad
vespeꝝ. In secunda est p̄coniũ resurrectio
nis vbi dicitur. Post duos dies viuifica
bit nos ⁊ in die tertia suscitabit nos. quedã
v̇o ecclesie ecõuerso faciũt. ⁊ mouent̃ ex eo
quia passionẽ lectioni ex lege q̇ꝫ cõtinuare
volunt. qꝛ in passione quedã v̇ba ponũtur
que ex illa lectiõe sumpta sunt. scꝫ os nõ cõ
minuetis ex eo. Continuãt ergo passioneꝫ
lectioni. qꝛ eius est expositio. Et agit̃ d duo
bus spẽaliter in officio hodierno. s. de passi
one xp̃i. ⁊ de passione ecclesie. que est illius
imitatio. sicut dicit petrus in canonica sua
xp̃s passus est pro nobis. ⁊c. Hec siquideꝫ
duo in lectione exodi cõmemorãtur vbi dꝛ
Erit aũt agnus absqꝫ macula. masculꝰ an
niculꝰ. iuxta hũc ritũ tollens et hedũ. Agnꝰ

eſt corpus xp̄i ĩmaculatū. hedus ē eccleſia
que nos ſumus. Paſſio xp̄i celebrata eſt ĩ
eius imolatiõe. noſtra celebrat̃ in vicioꝝ
mortificatione. In lectione oſee manifeſte
agit̃ de paſſione xp̄i ⁊ ei⁹ effectu vbi dicitur
Venite reuertamur ad dominū. quia ipſe
fecit ⁊ ſanabit nos. percutiet ⁊ curabit nos
viuificabit nos poſt duos dies ⁊ in die ter-
tia ſuſcitabit nos. ⁊ viuem⁹ in cõſpectu ei⁹
Qđ Hieronymus ſic exponit. Percutiet
dominus ⁊ ſanabit nos. q꞉ quē diligit corri
pit ⁊ caſtigat. viuificabit nos poſt duos di
es ⁊ in die tertia ſuſcitabit nos. q꞉ tertia die
reſurgens a mortuis oē gen⁹ hūanū ſuſci-
tauit. ⁊ cū curauerit nos viuificauerit ⁊ ſu
ſcitauerit in cõſpectu ei⁹ viuemus. Ibi er
go loquit̃ propheta de trib⁹ diebus q̄bus
dominus fuit in ſepulchro. cū dicitur. viui-
ficabit nos poſt duos dies ⁊ ĩ tertia die ſu-
ſcitabit nos. i. poſt duos dies ſepulture ve-
niet nobis quaſi imber temporane⁹ ⁊ ſero-
tinus terre. id eſt dabit granū incipientem
⁊ ſubſequentem. Sequitur tractus. Dn̄e
audiui auditionē. Abacuc. vlt̃. c. Et qđ dicit
verſus. In medio duoꝝ animaliū ꝯgno-
ſceris. ad litterā intelligit̃ ſcꝫ in p̄ſepe bouis
⁊ aſini. Vn̄ Eſa. Cognouit bos poſſeſſorē
ſuū ⁊ aſinus p̄ſepe domini ſui. Vel in me-
dio duoꝝ latronū. vel ĩ medio duoꝝ ꝓphꝫ.
Secūda lectio ē de Exod. xij. ⁊ habetur ibi.
Os nõ cõfringetis ex eo. Hoc ꝯpletū ē qñ
fregerūt duorū latronū crura. veniẽtes au
tē ad ieſum inuenerūt eū mortuū ⁊ non fre
gerunt eius crura. Allegorice vero ĩ eo nõ
ſunt fracta crura. i. virtutes ⁊ maxime pati
entia. Vn̄ Eſa. Dedi faciē meā ſicut petrā
duriſſimā. ⁊ ſcio q꞉ nõ ꝯfundar. Per cru-
ra enī intelligunt̃ itinera. de quib⁹ in canti
co Abacuc. Incuruati ſunt colles mundi
i. hoīes excelſi ꝑ intelligentiā. ab itineribus
eternitatis ei⁹. i. exẽplo actionū ipſius. q̄ du
cūt ad eternitatē. tanq̄ꝫ colūne imobiles. i.
argentee propt̃ eloquētiam q̄ fundate ſunt
ſup baſes argenteas vel aureas. i. rõnes ĩ-
mobiles eterne ſapiẽtie. Sequit̃ tract⁹ de
paſſione dn̄i. q꞉ tūc luget eccl'ia valde. Etiā
duo ſunt tract⁹ ad intentionē maioris lu-
ctus. ſ. pro peccatis q̄ cõmittim⁹. ⁊ ꝓ penis
quas patimur ⁊ ꝓ incolatu q̄ ꝓlongatur.
Nec cantat̃ graduale cū tractu ſꝫ ſolũ tra
ctus ꝓut dictū ē ĩ quarta feria ⁊ in q̄rta p̄te
ſub ti. de tractu. Duo ergo tract⁹ dicuntur
prim⁹ ſcꝫ Dn̄e audiui. et in q̄buſdā eccleſijs
quattuor verſuū. alter pluriū. Tract⁹ qua
tuor verſuū ſignificat q꞉ ꝑ xp̄i paſſionē re-
dimit̃ homo qui ex quattuor elemẽtis con
ſtat. Unde chriſtus nec in celo nec in terra
crucifixus eſt. ſed in medio. id ē in aere. Fe-
cit enī pacē inter celeſtia ⁊ terreſtria q̄niaꝫ
erat inimicicia ĩter hominē ⁊ hominē. ſed
maior inter angelū ⁊ hominē. maxima int̃
deū ⁊ hominē. Ipſe võ xp̄s omnia pacifi-
cauit in cruce. q̄niā fecit vtraq꞉ vnū. cū ſit
lapis angularis. Adhuc ꝑ quattuor v̄ſus
tractus ſignificant quattuor p̄tes crucis.
Secūdus vero tractus ſcꝫ Eripe me. proli
xior repñtat magnū bellū dauid cū golia.
et xp̄s noſter dauid hodie magnū goliam
id ē diabolū debellauit. Rurſus iō tractus
ē longus. q꞉ hoc qđ nobis promiſſū ē in le-
ctione oſee. vbi d꞉ poſt duos dieſ ſuſcitabit
nos. debem⁹ retinere ⁊ in ſpe. Itē in ſecun
do tractu ponit̃. Obumbraſti caput meū
in die belli. q꞉ nõ tātū in alio t̃pe ſed etiam ĩ
die paſſionis diuinitas a paſſione ꝑmanſit
imunis. imo in paſſione chriſt⁹ homo ita
protectus eſt gratia diuinitatis. vt hoſtes
ſuperaret qui ſuperari videbat̃. Quedam
autem eccleſie cantant ſecundum tractum
Qui habitat in adiutorio altiſſimi. q꞉ xp̄s
a diabolo primū latenter temptat⁹ fuit ve-
lut a dracone latitante ĩ petra. poſtea vero
in paſſione tanq̄ꝫ a leone forti. acriter vexa
tus eſt quod notat̃ per illū verſum. Super
aſpidē ⁊ baſiliſcū. Sequitur euangelium
ſiue paſſio. Egreſſus eſt. Joh. xviij. ca. qđ
dicitur hac die. quia ipſe interfuit crucifixi-
oni ⁊ iuxta crucē ſtetit ſecurus alijs fugien
tibus. quia notus erat pontifici. Quia igi
tur hac die paſſio domini oculis noſtris re
preſentatur. merito eius teſtimonium legi
tur qui vidit ⁊ teſtimonium perhibuit. et
ſcimus quia teſtimonium eius verum eſt
Preterea ipſe poſterius ſcripſit euangeli-

um quare merito poſterius legitur. ⁊ q̃ ibi
manifeſtus ſuit ſacramēta. Vñ ibi dr̄. Os
nõ cõmuuetis ex eo. Jtē illud. Vnꝰ mili-
tū latus eius aperuit. ⁊ cõtinuo exiuit ſan-
guis ⁊ aqua. Legit̄ aūt hac die paſſio ſup
nudū pulpitū. Primo ad memorandū ꝙ
ſup nudū crucis patibulū nudus fuit poſi
tus ipſe xp̄s. Secūdo ad rep̄ſentandum ꝙ
iohannes ſm̄ quē paſſio legit̄. relicto ſindo
ne nudus profugit a iudeis. Tertio ad rep
ſentandū ꝙ ſicut xp̄o in cruce pēdente ipiꝰ
ſecreta nõ tam cordis q̃ȝ corporis nuda oī
bus aſtātibus apparuerunt. ita ⁊ velo tēpli
per mediū ſciſſo. oīa templi intima nuda
remanſerūt. Legit̄ etiā nudis pedibꝰ vt cū
afflicto pro nobis nos affligi debere mon-
ſtremꝰ. Jn quibuſdā vō eccl̄ijs ſindon ſeu
terſoria vel veſtes altari nudato ſupponū
tur vſq̄ȝ dū paſſio legat̄. Cū vero puenitur
ad locū illū. Diuiſerūt ſibi veſtimēta mea.
tūc duo ſubdiaconi ſindonem vel terſoria
tollunt rep̄ntātes hiſtoriā. q̄ꝛ quattuor mi-
lites xp̄m crucifigētes veſtē ſibi ſuſtulerūt.
Vel ſubdiaconi quaſi furtiue pānos ſub-
trahunt. ad notādū ꝙ iohānes q̄ cū domi-
no vſq̄ȝ ad crucē pſeuerauit. poſtea more
furis ſe occultauit ⁊ nudꝰ effugit. Jn q̄buſ
dā tn̄ locis vna veſte ſublata altera ſuper al
tare remanet. ad ſignificandū ꝙ veſtis dn̄i
incõſutilis nõ fuit ſciſſa vel partita. ſed ſor-
te ſup eā miſſa contigit integra vni militi.
ad ſignificandum ꝙ eccleſie vnitas nunq̄ȝ
potuit a ſciſmaticis vel hereticis ſcindi. q̄ꝛ
nõ eſt ſapientia contra dominū. Qđ vero
dicit̄ in paſſione. exiuit in eū qui dicitur cal
uarie locus. Nota ꝙ ſicut legit̄ in hiſtorijs
caluaries ē proprie os capitis humani nu-
dū. inde dicꝰ ē locus ille mons caluarie ſi
ue caluariū vbi rei decollabant̄ ⁊ vbi mul
ta capitum oſſa erant diſperſa. Qui a vero
xp̄s in cruce pendēs plixe orauit. decātans
enī. x. pſalmos. ſ. Deꝰ deus meꝰ. ⁊c. vſq̄ȝ ad
Jn te dn̄e ſperaui. cū puenifſet ad illū vſq̄ȝ
Jn manus tuas dn̄e. Jllo dicto emiſit ſpi
ritū. ideo ⁊ nos poſtq̄ȝ recitata ē paſſio eiꝰ
orõnes dicimꝰ. ad notādū ꝙ qñ ab inimi-
cis pſequimur ſemp ad orõnē ē recurrendū

Jſte tn̄ ē inſolitꝰ mos orādi. Nā ī alijs die
bus ante euāgeliū orõnes dicunt̄. ⁊ ī earū
principijs dicit̄. Dominus vobiſcū. qui ē
proprie mos ⁊ ſacerdotis officiū quod nõ
ſit in iſtis. quia ſacerdos ⁊ dn̄s noſter occi-
ditur. Orauit aūt chriſtus p tribus. Pri-
mo pro ſe dicens. Pater clarifica filiū tuū
Secūdo pro diſcipulis ſuis dicēs. Pater
quos dediſti mihi pro eis rogo. Tertio p
illis qui in eum credituri erant dicēs. Pa-
ter nõ tantū pro illis rogo. ſȝ ⁊ p illis q̄ cre
dituri ſunt in me. Et ex hoc videtur ꝙ non
debemus rogare pro eis quos ſcimus nõ
eſſe ſaluādos vt pro illis qui in inferno re-
manſerūt. nec pro iuda qui deſperauit. ſed
oramus pro nobis ⁊ omni gradu eccleſie.
⁊ pro neophicis. ⁊ pro gentilibus ⁊ p iude-
is pro hereticis ⁊ ſciſmaticis vt chriſtꝰ gra
tiam ſuā ȝ eis infundat. et ad fidem conuer
tat. Chriſtꝰ eni orauit pro inimicis ⁊ ami-
cis. ideo eccleſia ſtatim ſimiliter orat p om
nibus. Sane eccleſia pro his orans flectit
genua in orationibus. vt per habitū corpo
ris. deuotionē ⁊ mentis humilitatē oſten
dat. inſinuans etiam ꝙ in nomine ieſu om
ne genu flectendū eſt. quoniā omnes natõ
nes ſua genua curuāt. niſi quando pro iu
deis oratur. quia enim ipſi illuſerūt domi
no flexis genibus dicentes. prophetiza no
bis chriſte quis eſt iſte qui te percuſſit. ⁊ iõ
in deteſtationē illuſionis huius eccl̄ia pro
eis orans genua nõ flectit vt vitet opera ſi
mulata. Preterea quia eorum cecitas nul
la poterit oratõne depelli donec plenitudo
gentium ſubintrauerit. iõ non eſt pro ipis
vehementer orandum. nec genua flectēda.
Eſt tamen vtcunq̄ȝ orandū. quia futurū
eſt vt qui eſt exaltatus in cruce omnia tra
hat ad ſe. Sed ⁊ in orationibus pro iudeis
⁊ paganis nõ reſpõdetur amen. vt quidā
dixerūt. ⁊ hiõ. quia cum illi ſint extra colle
gium ſiue corpus eccleſie. fidelium ꝑplꝰ nõ
oſtendit affectum ſuum ad eos. iuxta illud
apli ad Cor. quid mihi de his q̄ foris ſunt
iudicare. p amē autē affectus exprimitur.
Preterea licet pro illis oret̄ vt eorū duricia
cõuertat̄. q̄ꝛ tn̄ hoc impleri nõ poterit vſq̄ȝ

circa finē ſeculi ap̄lo teſtante q̄ dicit. donec
plenitudo gētiū introierit ⁊ oīs iſrl' ſaluꝰ fi
at. iō ad orōnes p illis nō r̄ndet amē. Uer
ū̄ recte intuenti nihil intereſt q̄ ad h inter il
las ⁊ alias orōnes. imo ita r̄ndetur ad illas
amē ſicut ⁊ ad alias orōnes p alijs ſtatibꝰ.
Qđ ſic oñdit̄. Pro q̄libet ſtatu bis profer
tur oremꝰ. ſed qđ ſub p̄mo oremꝰ an flecta
mus genua dr̄. non ē orō ſed exhortatio. vt
oremꝰ ſīue p̄fatio ſeu monitio exp̄mēs qđ
ſiuē p q̄ ſit in ſequēti orōne orandū. vñ ſub
tono p̄fationis nō orōnis dr̄. iō q̄ꝫ p nullo
ſtatu poſt p̄fationē r̄ndet̄ amē. ſicut nunq̄ꝫ
fit poſt aliquā p̄fationē. licet etiā ibi ponat̄
p xp̄m dñm noſtrū. ſicut ptꝫ ī quottidiana
miſſe p̄fatione. Qđ aūt ſub ſecūdo oremuſ
dr̄. orō ē. ⁊ r̄nderi dꝫ amen p iudeis ⁊ paga
nis ſicut ⁊ p alijs. Cōſequēter ſacerdos pꝰ
orōnes crucē velatā ꝫ baiulat ad dextꝝ cor
nu altaris ibiq̄ꝫ crucē ſup humeros tenēs
in p̄ſona xp̄i iudeis īproperat bñficia dñi
dicēs. Populeneꝰ qđ feci tibi. In quibuſ
dā tñ eccleſijs duo p̄ſbyteri baiulāt illā. ad
notādū q̄ in xp̄i p̄ſona due fuerūt nature.
diuinitas videlicet ⁊ hūanitas. Q̄ dr̄ p̄p̄le
meus qđ feci tibi aut in q̄ ꝯtriſtaui te. r̄nde
mihi. q̄ꝛ eduxi te de terra egypti. ⁊c. ad diui
tatē refert̄. q̄ vō ſeq̄t̄. paraſti ſaluatori tuo
crucē ad hūanitatē pertinet. ⁊ ſic de alijs ſe
quētibꝰ verbis. Cātat aūt ſacerdos q̄ſi he
braice ī p̄ſona ſaluatoris. Acoliti cātāt gre
ce Agyos otheos. quaſi in p̄ſona grecorū.
Chorꝰ r̄ndet ſanctꝰ ſanctꝰ ī p̄ſona latinoꝝ.
Sicq̄ꝫ tribꝰ linguis laudat̄ deꝰ. ſ. hebraica
q̄ propt̄ legē omniū linguaꝝ ē mat. greca q̄
doctrix ē. ⁊ latina q̄ imꝑatrix ē propt̄ roma
ni dominiū imperij ⁊ papatꝰ. Quia enī he
braica nūc ſilet a laude dei. ponitꝰ pro illa
p̄p̄le meꝰ. qđ q̄ꝛ cantat̄ ī p̄ſona dñi loquētis
hebreis. iō intelligit̄ dictū hebraice. Et nota
q̄ ꝯ̄ tres illuſiones xp̄i tres p̄mittunt̄ ado
ratiōes. vt infra dicet̄. Tres vō antiphe. ſ.
Popule meus. Quia eduxi. ⁊ qđ vltra. ⁊c
paꝝ aut nihil ſenſibꝰ differētes. vbis ⁊ mo
dulatiōe ꝯſiſtēs. triplicē tituli ſcripturā ſig
ficāt. q̄ ſcriptꝰ fuit tribꝰ linguis. ſ. hebraice.
grece ⁊ latine. Jeſus nazarenꝰ rex iudeoꝝ

Uerꝫ vtrū p̄ncipiū tituli ſcriptum fuerit tri
bus linguis ignorat̄. Sed de hac clauſula
rex iudeoꝝ ꝯſtat q̄ q̄ꝛ negauerūt iudei dicē
tes. Noli ſcribere rex iudeoꝝ. ſꝫ q̄ꝛ ipe dixit
rex ſum iudeoꝝ. Jdeo illud ī iſtis antipho
nis aſtruit̄ ab effectu. q̄ꝛ tanq̄ꝫ rex eoꝝ edu
xit eos de egypto ⁊ deduxit eos p deſertū. ⁊
introduxit eos in terrā bonā. Jtē q̄ ī titulo
ſcriptuꝫ fuit ieſus. in ſingulis antiphonis
ꝯcludit̄ ſaluator. q̄ ibi nazarenꝰ. ad ſingu
las r̄ndet̄ agyos. ſanctꝰ. Et q̄ꝛ titulꝰ tribuſ
linguis ſcriptꝰ fuit. iō duabꝰ linguis r̄nde
tur. ſ. greca ⁊ latina q̄ xp̄m adorāt. Hebrai
ca vō ꝯ̄dicit ⁊ adhuc blaſphemat p̄dictas.
Et nota q̄ antiphona. p̄p̄le meꝰ ē Mich. vi
c. principiū antiphone. q̄ꝛ eduxi te. ē nume
ri. xiiij. cap. ⁊ medium ſcilicet manna. ⁊c eſt
Exo. xvj. c. ⁊ Joſue. vj. c. vbi etiaꝫ ē finis ip
ſius. ſcꝫ introduxit. ⁊c. Notandum q̄ iudei
tres accuſationes contra chriſtū poſuerūt.
ſcꝫ q̄ tributū negaſſet q̄ ſe regeꝫ feciſſet. et q̄
ſe filium dei dixiſſet. Cōtra quas tres ī eiꝰ
perſona excuſationes dicuntur. ſcilicet po
pule meus. ⁊c. vbi chriſtꝰ eis exprobrat tria
beneficia ſua. ſcꝫ liberationē de egypto regi
mien in deſerto. ⁊ introductioneꝫ in terram
optimam Quaſi diceret. Tu accuſas me
de negatione tributi. potiꝰ deberes gratias
agere. quia te liberaui a tributo ſiue a ſerui
tute egypti. Tu accuſas me. quia regeꝫ me
dixi. potius deberes gratias agere. quia te
rexi in deſerto ⁊ regaliter paui. Jtem accu
ſas me. quia filiuꝫ dei me dixi. potius debe
res gratias agere. quia terraꝫ lacte et melle
manātem contuli tibi. Deinde crux denu
datur in ſignuꝫ q̄ peruerſi iudei ſaluatorē
denudauerunt. Et fit denudatio inter tres
vices. ad notandum q̄ illi ter chriſto in paſ
ſione illuſerunt. Primo quando in atrio
principis velata facie eius. collaphis eum
cedebant. Ad quod deſignanduꝫ in princi
pio reuelationis ipſius crucis non oſten
ditur facies crucifixi. Secundo ante preto
rium quando eo tradito ad crucifigēdum
milites plectētes coronam ſpineam illude
bant ei flexis genibus adorando eum dicē
tes. Aue rex iudeorum. Ad quod repreſen

tandũ in ſecũda reuelatiõe diſcooperit̃ caput ⁊ facies crucifixi. Et ſciãs ꝙ corona fuit de iuncis marinis ſicut eã vidimꝰ in theſauris regis francoꝝ. quoꝝ acies nõ minꝰ ſpinis dure ſunt ⁊ acute. Tertio qñ ei ĩ cruce pendẽti tranſeũtes dicebãt. Vah qui deſtruis tẽplũ dei. Et q̃ qñ hec illuſio fiebat xp̃s totꝰ nudatꝰ in cruce pẽdebat. iõ ĩ tertia reuelatiõe totus nudus oñditur crucifixꝰ. Et etiã ad ſignificãdũ ꝙ oĩa q̃ in lege ⁊ ꝓphetis obſcura fuerant. in paſſione apta et manifeſtata ſũt. Reuelat̃ ergo crux pꝰ orationes ad notãdũ ꝙ orõ a xp̃i paſſiõe quã in cruce ſuſtinuit hꝫ effectũ ⁊ exẽplar. Ipſe enĩ in cruce pẽdẽs ꝓ amicis ⁊ inimicis orauit. Sane a dextera ꝑte crux incipit reuelari. q̃ xp̃s crucifixus vᷓa fide adoratꝰ extitit. ab apl'is ⁊ diſcipulis iudeis q̃ tũc in dextra erãt. Et quoniã hec fides ꝑ illos deuote publicata ⁊ in mediũ gentiũ ꝓducta ẽ. iõ ad h̃ ſignificãdũ ante mediũ altaris ꝑ ſacerdotes deducit̃. Rurſus q̃ xp̃s nũc ſup eccl'iã q̃eſcit. ⁊ vſqꝫ in finẽ ſeculi quieſcet. iõ ad h̃ ſignificãdũ ſubſequẽter crux ſup altare ponit̃ ꝑ q̃d hec eccl'ia gentiũ deſignat̃. Deniqꝫ q̃ ĩ fine ſeculi fides in cordibꝰ gentium refrigeſcet. ⁊ teſte eſa. a reliquijs iſrael q̃ ſalue ficãt ſuſcipiet̃ ⁊ cõis iudeis ⁊ gentibꝰ habebitur merito ad h̃ ſignificãdũ in fine miſſe crux de altari deponit̃ ⁊ in cõi loco collocatur. Crux q̃ꝫ reuelata ⁊ etiã vexilla eccl'ie ĩ quibuſdã locis dirigunt̃ in altũ ad xp̃i victoriam deſignãdã. Ad h̃ crucẽ baiulãtes antiphonas canẽtes crucẽ illo deferũt. vt grece ⁊ latine r̃ndeat̃ ⁊ deuote adoret̃. q̃ dñs crucifixus tranſiuit a ꝑfidia iudeoꝝ ad ꝯfeſſionẽ ⁊ deuotionẽ gẽtiũ. Et ſignificãt apl'os et canẽtes. i. totis viribꝰ crucis obꝓpriũ cõfitẽtes ⁊ ꝑdicãtes. Itẽ crucẽ baiulãdo nũc eunt. nũc vt feſſi ſubſiſtunt. q̃ ⁊ illi ꝑſecutionũ põdere feſſi aliquãtulũ q̃euerũt. Subſequent̃ ipa crux denudata ſalutat̃ ⁊ adorat̃ q̃ eũ cui iudei ꝑfidi illuſerũt xp̃iani reuerẽter ſalutãdo ⁊ deuote oſculãdo venerãt̃. et dũ adorat̃ canit̃ ĩ q̃buſdã eccl'ijs r̃nſoriũ. Ecce quõ morit̃. Eſa. lvij. c. ⁊ ant. Sic moiſes. ioh. iij. c. Et ẽ ſciẽdũ ꝙ ꝯ ꝑmiſſas tres illuſiões ter illũ adoramꝰ dicẽtes agyos ⁊c. q̃ ter honorãtes illuſũ ꝓpt̃ nos. ⁊ q̃ illi illudẽdo genua flectebãt. iõ ⁊ nos illũ adorãdo genua flectimꝰ ad t'rã. Enĩ aũ illã ꝑſternimur. vt q̃d illi ſupbe illudẽdo fecerũt nos hũilit̃ ⁊ vẽ faciamꝰ ⁊ mẽtis hũilitatẽ ꝑ habitũ corpis oñdamꝰ. Et q̃ ſic xp̃s hũiliatꝰ ẽ patri ꝑ nob̃ vſqꝫ ad mortẽ. mortẽ aũt crucis. ſic ⁊ nos eiꝰ mortis imitatores hũiliari oprtet. De mõ ꝓſtratiõis ait augꝰ. Quiſq̃s ſic hũiliatur vt genua figat. adhuc hꝫ vt amplꝰ hũiliet. q̃ſq̃s võ ſic hũiliat̃ vt hereat ĩ t'ra vent̃ eiꝰ vltra q̃d hũiliet̃ ñ hꝫ. nudis etiã pedibꝰ adorat̃ vt oẽs ꝓꝑas affectiões ſibi nudas ac notas eẽ mõſtremꝰ ⁊ vt cũ afflicto ꝓ nob̃ nos affligi oñdamꝰ. Salutat̃ aũt crux q̃ ꝑ eã ſalꝰ hoĩbus reformat̃ poſt ea adorat̃. i. cũ reuerentia oſculat̃. Solꝰ ei deꝰ adorãdus ẽ. cetera vt crux cã illiꝰ venerãda ſũt. Ceteꝝ expoſitõ illoꝝ v̇boꝝ agyos ⁊c. ibidẽ ſequit̃. Nã agyos grece d̃r ſcũs latine. ab a q̃d ẽ ſine. ⁊ ge. q̃d ẽ terra. q̃ſi celeſtis ſine terra. In canone m̃ iſidori habetur ꝙ agyos grece d̃r vas latine. otheos võ grece d̃r deꝰ latine. hyſciros grece fortis latine athanatos grece ĩmortalis latine ab a q̃d ẽ ſine ⁊ thanatos quod eſt mortale. heleyſon id eſt miſerere. imas. id ẽ nobis. De profundo crucis myſterio dictũ eſt ĩ ꝓhemio q̃rte ꝑtis. ⁊ hic aliqua ꝑſtringamꝰ. Fuerunt aũt in dñica cruce ligna quatuor videlicet ſtipes ſiue lignũ erectũ. lignũ tranſuerſum truncus ſuppoſitus. ⁊ titulus ſupraſcriptꝰ. Fuerunt ⁊ claui quattuor. quibꝰ ⁊ manꝰ ⁊ pedes cõfixi ſunt. Fuit ⁊ lancea qua latꝰ apertũ eſt. ⁊ corona ſpinea capiti circũpoſita. que omnia poſſunt in ſp̃uali cruce aſſignari. Quattuor enĩ crucis ligna ſũt q̃ttuor mentis virtutes. ſ. fides. ſpes. ꝑſeuerãtia ⁊ patientia. de quibꝰ ait apl's. Vt cõpꝛhẽdatis cũ omnibꝰ ſanctis q̃ ſit longitudo et latitudo. ſublimitas ⁊ ꝓfũdũ. Lõgitudo crucis eſt ꝑſeuerãtia. de qua dominꝰ inq̃t. Qui ꝑſeuerauerit vſqꝫ ĩ finẽ hic ſaluꝰ erit. Latitudo crucis ẽ patiẽtia. de qua veritas ait. In patiẽtia veſtra poſſidebitis aĩas veſtras. Profunditas eiꝰ eſt fides de q̃ apl's

Pagui atras + fl. 12.

Fides ē ſubſtātia ſperandaꝝ reꝝ argumē
tū nō apparētiū. Sublimitas vō ē ſpes. d q̄
ps. In vbo tuo ſupſperaui. Habuit ergo
crux xpi vnū lignū erectū i lōgitudinē. alte
rū trāſuerſū i latitudinē. q̄ſi i modū potēte
ſeu martelli. q̄ duo ſignificata ſunt p illa duo
ligna q̄ paupcula mulier i ſarepta collegit
Stipes vō erect⁹ habuit truncū ſuppoſitū
ꝛ titulū ſupſcptū. qꝛ pſeuerātia de fide pce-
dit ad ſpem q̄ſi ſtipes erect⁹ d trūco ſuppoſi-
to ad titulū ſupſcptū. Quod btūs iob itelli
gēs ait. Credo qꝛ redēptor me⁹ viuit ꝛ i no-
uiſſimo die d tra ſurrect⁹ ſū. ꝛc. repoſita eſt
h̄ ſpes mea i ſinu meo. Niſi ei crux habeat
fūdamētū fidei ꝛ titulū ſpei. pfecto ſupplicū
ē ſolūmodo ꝛ nō meritū. Qꝫ aūt patiētia ſpe
ctat ad crucē. apparet ex eo qꝛ patienti in ad-
uerſis tribulatōis ſuſtinet cruciatū. Unñ
iacob⁹. Tribulatio patientiā opat̄. De pſe
uerātia q̄ꝫ legit̄. Eſto fidelis vſqꝫ ad mortē
ꝛ dabo tibi coronā vite. Etiā ſm apoſtolū.
Nō coronat̄ niſi q legitīe certauerit. Per-
ſeuerātia igit̄ q coronat certamē hꝫ vt meri
to ſpectet ad crucē. In his ergo duobus li
gnis duos pedes ꝛ duas man⁹ q̄ttuor cla-
uis dꝫ affigē xpian⁹. Quattuor claui ſūt q̄t
tuor pncipales vtutes. iuſticia. fortitudo. tē
perātia. ꝛ prudētia. Pedes ſūt mentis affe
ctus. de q̄bus in cāticis. Laui pedes meos
q̄nō inq̄nabo illos. Et dñs inq̄t apoſtolis
Qui lot⁹ ē nō idiget niſi vt pedes lauet. ſꝫ ē
mūdus tot⁹. Et iterꝝ. Excutite puluerē d pe
dib⁹ vrīs. Duo ergo pedes ſūt duo mentis
affect⁹. ſ. timor ꝛ amor. Pes timoris clauo
fortitudīs dꝫ ↄfigi ne timid⁹ ppter aduerſa
ſuccūbat. Unñ ps. Cōfige timore tuo c. m. a.
iu. e. t. timui. Dū eī in petro met⁹ clauo for-
titudīs affix⁹ nō extitit. ad vocē ancille nega
uit. Cū vō ↄfix⁹ extitit. añ reges ꝛ pſides no
mē dñi pdicauit. Pes amoris ſiue appetit⁹
clauo iuſticie dꝫ ↄfigi. ne cupid⁹ ad illicita
deſideria euaget̄. Si eī appetit⁹ fuerit ↄfix⁹
tūc ſpūs ↄcupiſcit aduerſus carnē. Si vō
nō fuerit ↄfix⁹ tūc caro aduerſus ſpūm cō-
cupiſcit. Sic itaqꝫ xpian⁹ pedes ſuos cruci
dꝫ affigē ne vel timid⁹ ſuccūbat vel cupid⁹
euaget̄. Alij tñ dicūt qꝛ xps trib⁹ dūtaxat ſu
iit clauis affix⁹ ſignātib⁹ tres cruciat⁹ q̄s iit
cruce ſuſtinuit. vicꝫ paſſionē i corpe. ppaſ-
ſionē i mēte. ꝛ cōpaſſionē i corde. Ambo aūt
pedes vno clauo affixi ſūt. ita qꝛ dexter fuit
ſup ſiniſtꝝ. ad ſignificandū qꝛ ſpūales affecti
ones p pedē dextꝝ ſignificate ſupeſſe et dñari
debēt terrenis p ſiniſtꝝ ſignificatis. Lancea
vō q̄ lat⁹ ē vulneratū. caritas ē de q̄ ſpōſa i
cāticis. Uulnerata ſū caritate. Lateri q̄dē
cor ↄiūgitū ē c⁹ būſicia diligi⁹. qd̄ iō vulne-
tū ē. vt affect⁹ exeat nō ſolū ad amicos. verꝝ
etiā ad inimicos. Unñ dñs ait. Diligite ini-
micos vrōs ꝛ bñfacite his q̄ oderūt vos. et
orate p pſeq̄ntib⁹ ꝛ calūniātib⁹ vos. Coro-
na vō ſpinea ē pnia circūponēda capiti .i.
mēti. De q̄ ps. Cōuerſus ſū i erūna .m.d.ↄ.
ſpina. Hec corona d trib⁹ ſpinis ↄplectit̄. ſ.
ↄtritōe. ↄfeſſiōe. ꝛ ſatiſfactōe. Prima pun-
git cor p dolorē ppt̄ vanā cogitatōꝫ. Scda
pūgit os p pudorē ppt̄ vanā locutōēꝫ. Ter
tia in artū p laborē ppt̄ iniquā operatōēm
Man⁹ eī opa ſūt. Unñ ps. Bñdict⁹ dñs de
me⁹ q̄ do. m. ad. p. ꝛc. Et ſalomō i pūerbijs.
Bedit ea linū ꝛ lanā. ꝛ opata ē conſilio ma
nuū ſuaꝝ. Sūt igit̄ due man⁹ duo operuꝫ
genera. vicꝫ opus volūtatis ꝛ neceſſitatis.
Man⁹ opis volūtarij ↄfigi dꝫ clauo pru-
dētie. ne criſtia faciat opa tenebrꝝ. dū eī in
ſaulo clauo prudētie ↄfixa nō fuit. ſaul⁹ ec-
cleſiā dei pſeq̄bat̄. cū vero i paulo ↄfixa fuit
ipe p eccliā paſſus ē. Man⁹ vō opis neceſ-
ſarij clauo tēpātie ↄfigi dꝫ ne lapſa nimis
ad ſupflua extēdat̄. Neceſſaria opa ſūt na-
turalia. vt dormire. comedē. ꝛ ſitia. Et nota
ↄſus. Pes cedr⁹ eſt. trūcus cypreſſ⁹. oliua
ſupremū. palma qꝫ trāſuerſū. ſūt i cruce xpi
lignū. Oſculata ꝛ adorata cruce. duo p-
ſbyteri deferūt ad altare corp⁹ dñi qd̄ p die
fuerat ↄſecratū ꝛ recōditū. Sacerdos vō i-
duta caſula illō ſup corpale diſponit iuxta
lat⁹ calicis. in q̄ ſit vinū ꝛ aq̄ mixtū nō ſcifi
catū. q̄ ipo facto dicat̄. Hoc ē illō corp⁹ de
q̄ ſanguis ꝛ aq̄ fluxerit. Utrū aūt ex ↄtactu
hoſtie vinū ↄſecret̄. dictū ē i n. pcedēti. Quo
facto mox icipit. Orem⁹. pceptis ſaluta. ꝛc.
pficiēs dñicā orōēꝫ. ꝛ illā. Libera nos q̄ſu-
m⁹. ꝛ. q̄ repūtat̄ āti q̄ aploꝝ celebrādi miſſaꝫ

ꝯſuetudo. Ꝑriꝰ enĩ lectõne p̃miſſa dicebã/
tur ſolũmodo v̾ba illa. Hoc ẽ corpꝰ meũ ⁊c.
Hic ẽ ſanguis meꝰ ⁊c. Sʒ ipſi poſtmodũ dñi/
cã orõem addiderũt. Et ita illo mõ hac die
celebrat̃. de q̃ dictũ ẽ in p̃ncipio q̃rte partis
Ex qbꝰ colligit̃ q̄ ſola dñica orõ nõ ſufficit
ad eukariſtiã ꝯſecrandã. Sicq̄ dẽ ſacerdoſ
alio tp̄e dicẽs. p oĩa ſc̄la ſc̄lor. eleuat calicez
cũ corp̄e dñi. ⁊ poſtea dicẽs. p̃ceptis ⁊c. cali/
cẽ depoſitũ iterũ coopertt. in q̄ illud nobis ſig/
nificat̃. q̄ de cruce depoſitũ corpꝰ dñi ſepelit̃.
Duo aũt p̄ſbyteri q̄ hodie corpꝰ ad altare
deferũt repñſentãt ioſeph ⁊ nicodemũ. q̄ cor/
pus dñi tulerũt ad ſepulcrũ. Tres premiſſi
canonis articuli. ſ. p̃ceptis. pater noſter. ⁊ li
bera nos q̄ſumꝰ. ſup depoſitũ calicẽ p̄ferũ
tur. q̄ tribꝰ diebꝰ ſepultꝰ dñs occultat̃. Et
orõ ip̄a. libera nos. alta voce ſicut ⁊ dñica orõ
p̄fert̃. put dictũ ẽ in q̄rta p̄te ſub ti. d̄ ſilẽtio
poſt orõez dñicam. Nec ẽ p̄tereũdũ q̄ hac
die qñ p̄ticula hoſtie in calicẽ mittit̃. nõ di/
cunt̃ v̾ba illa. fiat cõmixtio. q̄ ibi de ſangui
ne mẽtio fit. ſed ĩ calice ſanguiſ nõ ẽ. nec ho
die ꝯſecrat̃. Et fracta hoſtia nõ dr̄. pax dñi.
eo q̄ oſcula circũſtantiũ nõ ſequũt̃. Oratõ
q̄ʒ illa. Dñe ihu xp̄e fili dei ⁊c. et illa. Corpꝰ
tuũ ʒ dñe. omittũt̃. q̄ ibi de ſanguine mẽtio
fit. Omittunt̃ etiã illi v̾ſus. Quid retribuã
⁊c. Illa q̄ʒ. Placeat tibi. omittit̃. q̄ ibi cõti/
net̃. Pſta vt h̄ ſacrificiũ qd̄ oculis tue ⁊c.
Hac etiã die ſacrificiũ nõ offert̃ ſacramen/
taliť. ſʒ ſumit̃ altera die oblatũ. Agnus dei.
nõ dr̄. q̄ nõ videt̃ eſſe innocẽs q̄ cernit̃ in
agone deficere. Et cũ ſilentio ſacerdos cõ/
municat. Vñ poſtcõmunio nõ cantatur.
q̄ nobis ſumẽtibꝰ ſanguis ille quẽ ſumimꝰ
de ore nr̃o p nobis ad dñm clamat. Nos enĩ
ſumꝰ terra illa q̄ aperuit os ſuũ et bibit ſan
guinẽ abel. i. xp̄i quẽ effudit cayn. i. iudaicꝰ
p̄p̄lus. Vñ factꝰ eſt vagus et pfugꝰ ſup t̃rã
iuxta illd̄. Diſꝑde illos in v̾tute tua. et fa/
ctus eſt in maledictꝰ illa maledictõe. ſanguis
eiꝰ ſup nos ⁊ ſup filios noſtros. Et rurſus
poſtcõmunio q̄ iubilũ et leticiã deſignat ñ
dr̄. q̄ eccl̃ia hac die plorat. ¶ Sed querit̃
quare xp̄s voluit pati ſexta feria. Reſpon/
deo vt dies q̄ crucifixꝰ eſt coaptaret̃ ſexte fe
rie p̄me creatõis. ⁊ ſexte etatibꝰ mũdi. Si/
q̄dem in ſexta feria p̄mꝰ hõ. ſ. adam creatꝰ ẽ
ad imaginẽ dei. et ex latere eiꝰ dormiẽtis ſũ/
pta coſta femĩa fabricata. ⁊ in ſexta etate fi/
lius dei vt hoĩem ad imaginẽ dei creatum
redimeret in carne apparuit. q̄ in ſexta feria
dormiẽs in cruce ſanguinẽ et aquã de late
re ſuo vnde ſc̄tãm eccl̃iam ꝯſecraret emiſit
ideo ergo in ſexta feria pati voluit. q̄ cũ ta/
li die adam peccauerit illa eadẽ die hominẽ
redimere voluit. De h̄ dictũ eſt ſub ti. d̄ nata
li. Et nota q̄ chriſtꝰ cõpletis triginta duobꝰ
annis et mẽſibꝰ tribꝰ. vel ſm̄ chryſoſtomũ
triginta tribꝰ et dimidio. crucifixꝰ eſt eadez
die qua ꝯceptꝰ eſt a v̾gine. ſcʒ ĩ ſexta feria. q̄
fuit. viij. kal̃. april̃. de q̄ dicet̃ in ſeptima par
te ſub feſto annũciatõis. ¶ Queritur etiaʒ
cum de morte ſanctorũ cum gaudio feſta ĩ
eccl̃ia celebrent̃. q̄ p̄cioſa eſt in ꝯſpectu do/
mini mors ſanctorũ eiꝰ. quare eccl̃ia hodie
de morte dñi cũ gaudio ſimiliter nõ ſolẽni
ſat. videt̃ enĩ q̄ multo magis deberet letari
et feſtũ de illa celebrare. cum mors ipſiꝰ ſit
p̄cioſiſſima. et mors mortis. ⁊ eſt nr̃a rede/
ptio. et q̄ apoſtolꝰ gloriandũ ait. in cruce
dñi noſtri ieſu chriſti. Reſpondeo ip̄e p̄ro
peccatis noſtris mortuꝰ eſt. ſicut dicit dñs p
Eſaiam. propter ſcelus populi mei p̄cuſſi
eum. et ideo debʒ homo erubeſcere. nõ gau
dere. cum et ſol inſenſibilis erubeſcens ra/
dios ſuos retrouerterit. q̄ obſcuratus eſt.
et petre ſciſſe ſunt. Merito ergo oĩs homo
in hac die triſticiam p̄tendit. ne eſſe durior
lapidibus videat̃. Preterea ip̄e dñs triſtis
fuit. Unde. Triſtis eſt anima mea vſq̄ ad
mortẽ. Et etiam beata v̾go. Unde. Et tuaz
ip̄ius animã ptranſibit gladiꝰ. Et etiã ap̄li
Merito igit̃ in hac die eccl̃ia in arctiſſimo ẽ
ieiunio. et ſilentio. et triſticia compaſſiõis.
De hoc dictũ eſt ſub feſto circumciſionis.
Rurſus hunc diem celebramꝰ cum mero/
re triſticia et abſtinentia. paſſiones võ ſan
ctorũ cum gaudio. q̄ ſancti poſt martyriũ
ſtatim celos aſcenderũt. chriſtus võ ad in/
fernũ deſcendit. Sʒ q̄uiam tartara ꝯfregit
⁊ inde ſanctorũ aĩas eduxit et tertia die re/
ſurrexit. ideo tũc ſcʒ in die reſurrectõis magi

me letamur. Hinc eſt ꝙ paſſiones patrꝝ veteris teſtamēti q̄ꝛ ad inferos deſcēderūt nō celebramꝰ ꝑterq̄ȝ innocētiū. ex eo ꝙ in ipſis ſingulis chriſtꝰ occiſus eſt. ꝛ machabeorū ꝓut in ſeptima pte ſub eoꝝ feſto dicet̄. De h̄ etiā dictū eſt in pͥma pte ſub ti. de picturis. Et eſt notandū ꝙ chriſtꝰ paſſione ſua redemit nō tantū illos q̄ tūc erāt in lymbo īferni. q̄ locꝰ dicebat̄ ſinꝰ abrae vbi lazarꝰ erat. ſed etiā oēs futuros q̄ ſancta morte vitam i erant finiuri. Vñ oſee xiii. Ero mors tua o mors. morſus tuꝰ ero inferne. Sȝ nec oēſ q̄ in inferno erāt inde extraxit ¶ Itē queritur quare eccl'ia nō ꝯſecrat hac die corpus dn̄i. cū dn̄s dixit. Hoc facite ī meā cōmemorationē. Et in gabilō. pallio dr̄. ꝙ nulla dies excipit̄. q̄ nō ꝓ viuētibꝰ deprecet̄. Preterea cū chriſtꝰ īmolatꝰ hac die ꝛ ſabbato q̄euerit in ſepulcro. et diſcipuli totā noctē ſequentē vſq̄ȝ in diluculo ī triſticia trāſegerint. rōnabile videret̄ vt hac die corpꝰ dn̄i ꝯficeretur. et inde vſq̄ȝ in pͥmā ſabbati iugi ſilētio conſopita ſacri altaris miſterio vacaret̄. Reſpondeo ad h̄ multiplex rō reddi pt̄. Pͥa eſt. Dn̄s noſter ꝑdie q̄ȝ pateret̄ accipiēſ panē et calicē ȝ bn̄dixit. deditq̄ȝ diſcipulis ſuis dicēs. Hoc eſt corpꝰ meū. Hic ē calix meꝰ. Et tūc imolatꝰ eſt in manibꝰ ſuis. De qua īmolatione ſubiūxit. Hoc facite in meā cōmemoratōem. Illa igit̄ dies ſcȝ feria quīta nō eſt omittēda cum ſit firmiter iniuncta. Sexta vō feria ē dies ſecūda. q̄ veluti ī monumēto q̄eſcit. Sabbatum tertia q̄ velut a morte reſurgit. reſurrexit ei ante diē. triduū ergo dn̄ice mortis q̄d ꝑfici neq̄t eo reſpectu q̄ ipſe eſt a iudeis trucidatꝰ. eo trāſponitur. q̄ ſuis ipſe manibꝰ īmolat̄. cuiꝰ q̄ȝ rei illud magnū eſt indiciū. q̄ in nocte cene luminaribus extinctis vigilias celebramꝰ. Sicq̄ȝ fit vt in q̄nta feria q̄ſi ſexta in duplū māna colligat̄. q̄nia ȝ in hac die quaſi in ſabbato nō inuenit̄. Scd̄a rō eſt. q̄ꝛ eccl'ia corpꝰ illd̄ q̄d flagellis ꝛ ſpinis et ꝯtumelijs iſta die reuera affectū eſt. nō debet cum miſſaꝝ ſolēnijs ꝯſecrare. q̄niam veniēte veritate debȝ ceſſare figura. Tertia rō eſt. q̄ꝛ ablata ē hoſtia de manibꝰ chriſti ꝛ noſtris. Non ergo ſacrificent amici dn̄i trucidāt inimici. Sed tn̄ q̄ꝛ ſemꝑ indigemꝰ cōmunione. ꝛ ſemꝑ ē tempꝰ cōmunicādi. ſacerdos ipm̄ corpꝰ recipit in hoſtia a die antecedenti reſeruata. Quarta rō eſt. q̄niam hac die velū templi ſciſſum eſt. et cornua altaris trāſuerſa ſunt ꝛ ita nō habemꝰ vbi corpꝰ chriſti ꝯficiatur Quinta eſt. q̄ꝛ ſcȝ receſſit ꝛ ſublatꝰ eſt verꝰ ſacerdos. i. chriſtꝰ ſponſus eccl'ie. deſcendit eni ad inferos. Sextā rōnem ponit innocētius papa dicēs. q̄ ideo in die paraſceue et ī ſabbato ſancto ſacramētū nō celebrat̄. q̄a ꝯſtat apl'os iſtis duobus diebꝰ in merore et triſticia fuiſſe. et ſe ꝑpter metū iudeoꝝ occultaſſe. Miſſa eni que in ipo ſabbato celebrat̄. nō ad ipm̄ ſabbatū ſȝ ad diem ꝑtinet ſubſequentē. vt infra dicet̄. Septima rō eſt q̄ꝛ moyſes ait. Vos tacebitis. et aliꝰ ſcilicet chriſtꝰ pugnabit ꝓ vobis. Torcular ei calcauit ſolꝰ. Cum igit̄ hac die nō ſit corpus dn̄i ꝯficiendū. ad hanc diē reſeruandū eſt.

¶ Hec ſexta feria et ab iſta oēs alie ſexte ferie ꝑuilegiate ſūt ꝑpt chriſti paſſionē. ſicut et a ſequēti dn̄ica oēs alie dn̄ice ꝓpter eius reſurrectiōem. Sūt aūt hmōi ſexte ferie ſex ꝑuilegia. ſ. chriſti immolatio. inferni ſpoliatio. mortis cōculcatio. hūani generis redēptio. paradiſi apertio. et ſcpturarū manifeſtatio. In paſceue vno ſolo cibo veſcimur q̄ꝛ chriſtꝰ ea die vnum ſolū videlȝ latronē ſibi incorporauit dicēs. Hodie mecū eris in paradiſo. Vn̄ ipe dixit. Singulariter ſū ego donec tranſeam

¶ De ſabbato ſancto paſce.

Sequitur videre de ſabbato ſctō paſce. Sane ſic deꝰ operibꝰ creatōnis mundi in ſex diebꝰ cōpletis ī ſeptima requieuit ab oī ope q̄d patrarat. ſic et in ſexta etate recreatōnis operibꝰ cōſūmatis. iuxta q̄d dn̄s ī cruce pendēs dixit. cōſummatū eſt. in ſeptima etate requieuit. Cum eni aīa eiꝰ paſſibilitatem corporis exuiit q̄damodo requieuit. ꝛ ꝑterea in ſepulcro dormiuit. Ideoq̄ȝ dies iſta ſabbatum appellatur. quod requies interpretatur. vt dictum eſt in ꝓhemio ſecū

de partis. Qd' anthonomaſice ſabbatum
ſanctū dr. eo q̄ vt p̄miſſū ē ſignificat requiem
xp̄i ab opere creatōis in fine ſexte etatis vel
ppter requiē xp̄i. i. cuiꝰ morte ſanctificati ſu
mus. Dicit etiā ſanctū ppter baptiſmū. qd'
fit in die iſta in q̄ noua eccl'ie ples ſanctifi/
cat̄. Hec aūt dies ſicut ꝫ p̄cedēs nullum hꝫ
officiū diuinū. in q̄ ꝯſtat ap̄los fugiſſe ꝫ in
merore fuiſſe. Nam officiū qd' cātat̄ eſt no/
ctis diei dn̄ice. ſcꝫ de reſurrectiōe. nō de ſab/
bato. ſicut ꝫ ꝯtingit in ſabbatis q̄ttuor tem
poꝝ. Qd' apparet ex eo. q2 dr ī cereibn̄dictiō
ne. Hec ē nox ꝛc. Et ī collecta miſſe dr. Deꝰ
q̄ hāc ſacratiſſimā noctē ꝛc. Vn̄ antiquitꝰ
totū officiū de nocte dicebat̄. ꝫ adhuc in ple
riſqꝫ locis fit. Primo ad notandū q̄ cathe
cumini q̄ꝝ ē ip̄m officiū ꝯſepulti cum xp̄o
p baptiſmū reſurgūt cū ip̄o. Scd'o ppt vi/
ſitatōem mulieꝝ ad ſepulcrū dn̄i mane ve/
nientiū. Tertio q2 dn̄s de nocte reſurrexit.
ſm Hieronimū Gregoriū ꝫ Ambroſium
ꝫ ideo q2 nox iſta tāto lumine illuſtrata eſt
ex dn̄i reſurrectiōe. merito tūc vigilare ꝫ do
laudes canere debemꝰ. Traditio q̄ꝫ iudeoꝝ
eſt xp̄m media nocte ventuꝝ. In cuiꝰ figura
angelꝰ trāſiuit media nocte p̄cutiēdo p̄mo
genita egyptioꝝ. ꝫ dn̄s trāſiuit ptegendo
p̄p̄lm ſuū. Et hieronimꝰ. Reor inqt traditō
nē ap̄licam pmāſiſſe vt ī die vigiliaꝝ paſce
ante noctis mediū dimittere non liceat po
pulos expectātes xp̄i aduentū. vt reſurgēti
ſaluatori occurrāt. et poſtq̄ꝫ tp̄s illd' trāſie/
rit ſecuritate p̄ſūpta feſtū cūctos agere diē.
Sed q2 qd' p deuotōe fuerat inſtitutū ī mi
nus honeſtas actiōes q̄bꝰ nox facultatem
p̄bet ꝯuerſum eſt. inſtitutū fuit vt officiuꝫ
ip̄iꝰ noctis de die celebraret̄. De hactenū eſt
in p̄hemio q̄rte ptis. et in q̄nta pte ſubti. de
noctnis. Auguſtinꝰ tn̄ dicit dn̄m ī dilucu/
lo ſurrexiſſe. ꝫ ip̄m p q̄draginta horas mor
tuū ſiue in ſepulcro extitiſſe. cū eccl'ia ꝯſen/
tire videt̄. q̄ p reſurrectōne matutinū eadē
celebrat hora. Silet ergo eccl'ia vſqꝫ ī horaꝫ
decimā. et tūc ꝯgregat̄ ad officiū celebrā dn̄i
qn̄ reſurrectio appropinquat. vicꝫ circa ve/
ſperā noctis q̄ luceſcit in p̄ma ſabbati. ꝫ q̄ſi
p totā noctē vſqꝫ ad diei claritatē ꝯtinuat

vt illud impleat̄. Nox illuminatio mea in
delicijs meis. ꝫ nox ſicut dies illuminabit̄.
Tribꝰ aūt d' cauſis dr hec dies illuminata
Primo q2 refulget ī delicijs nr̄is ppter re/
demptōem ſeu reſurrectōem aiaꝝ. q̄ licꝫ ſit
in die paraſceue morte dn̄i recuperata. ciꝰ tn̄
gaudiū ꝫ leticia eſt ad hāc noctē tranſlata.
ppter rōnem poſitā ſub q̄nta feria cene do
mini. vbi agit̄ de olei ꝯſecratōe. Scd'o ppt
reſurrectōem corporꝝ. q̄ dn̄o reſurgēte p̄ma
ſabbati ſperat̄ futura. ideoqꝫ vigilamꝰ ꝫ re/
ſurgēti vigilando ꝯcinimꝰ. Tertio propter
baptiſmi ſacramētū qd' hodie celebrat̄. q̄ui
am ab illis cauſis ſūpſit exordiū. ꝫ illaꝝ no
bis tribuit fructū. Celebrat̄ eī hac die cathe/
cuminoꝝ officiū. vt ip̄i xp̄o ꝯſepulti per ba
ptiſmū ī morte cum eo reſurgāt. Hec ergo
nox paſca dr. qd' tranſitꝰ interp̄tat̄. q̄ tranſi/
uit dn̄s de mūdo ad p̄rē. de morte ad vitaꝫ
tranſimꝰ ꝫ nos. paſca cū noſtꝝ ī molatus
eſt xp̄s. de hoſte ad p̄rēm. de tenebris ad lu/
cem. de reatu ad grām. de pena ad gl'iam. d'
pugna ad victoriā. Hec nox ſiue paſcha in
q̄ reſurrexit dn̄s fuit. xiiij. luna menſis p̄mi.
i. d' ē. ap̄lis. q̄ eſt p̄mꝰ apud hebreos. q̄ cōpu/
tant mēſes ſm lune curſū. Ideo q̄ dē ī men
ſe p̄mo reſurrexit. q2 ip̄e eſt p̄ncipiū. Itē id'
in luna decima ſeptima. vt p obſeruatōem
decalogi pduceret nos ad eternā requiem
ſabbatiſmi. Surrexit igit̄ cū luna alta pe/
tit. ad deſignandū q̄ eccl'ia petere dꝫ alta v/
tutū ꝫ ſcādere ad tēpla celoꝝ. Item ī tertia
hebdomada lune ſurrexit. p qd' tertiuꝫ tem
pus ſcꝫ gratie aduentſſe ſignificauit. Et inde
eſt q̄ cū ſemp in lunatōe ap̄lis et in plenilu
nio hanc ſolennitatem ex iuſſu dn̄i celebre/
mus. q̄ūqꝫ in mēſe ap̄li. ꝫ q̄nqꝫ in martio eā
ſolēnizamꝰ. Sed cū poſt. xij. lunatōnes cō
ſtituimꝰ. innuit̄ q̄ p decem legis et duo ca/
ritatis p̄cepta ad reſurrectiōis gl'iam puem/
emus. Si vo eam poſt. xiij. lunatōes obſer/
uamus. innuit̄ q̄ p decalogū ꝫ trinitateꝫ p/
uenimꝰ ad gl'iam eternitatis. Ad hoc hꝰ
nox in plenilunio celebrat̄. q̄ uiā lune iubar
luminis a ſole mutuat̄. luna ē eccl'ia ſol xp̄s
q̄ dum occidit occidit̄. ſꝫ eiꝰ occaſu eccleſia
gratie plenitudine illuſtrat̄. Item hec nox

in qua xp̄s reſurrexit. equnoctio trāſacto q̄ñ ſcʒ dies incipiūt creſcere ⁊ eſſe maiores noctib⁹ celebrat̄. Primo q2 poſt ignorantiā plongat̄ de deo ſciētia. et vbi abūdauit iniquitas ſupabūdauit ⁊ grā. Scd̄o q2 v̄tutes in nobis creſcere ⁊ vicia ſupare debēt. Tertio q2 p ei⁹ reſurrectōem tenebre mortis cepere minui. et dies vite cepit augeri. Quarto q2 p ip̄m q̄ eſt lumē de lumine. puenitur ad diē lucis etne. Itē hᷓ nox celebrat̄ in vere q̄ñ poſt hiemis aſperitatem flores vernāt ⁊ volucres iubilāt. q2 pulſo pfidie gelu mūd⁹ floruit pulcritudine v̄tutū. ⁊ ī oēs terrā exiuit ſon⁹ eoꝝ. Hec nox eſt vtriuſqꝫ dici cois ſcʒ ſabbati p̄cedētis et dn̄ice ſequētis. Nam vſqꝫ nūc dies p̄cedebant noctem nūc e cōuerſo fit. Conditor enī tp̄is fecit. vt a pncipio dies naturalit̄ pcederet noctē. ſm qd̄ dicit ſcptura. Fiat lux ⁊ facta ē lux. et ea pcedēte p ſuperi⁹ emiſperiū ab oriēte ī occidentē factū eſt veſpe. et redeūte ea p inferi⁹ emiſperiū ab occidēte ī orientē factū eſt mane. Preceſſit ergo dies noctē in ſignū q2 hō ſiue adam tranſitur⁹ erat de luce v̄tutū in tenebras viciorꝫ. ſiue q2 hō a die paradiſi deſcenderet ad noctē inferni. Sʒ ī reſurrectionis nocte artificialiter fecit dn̄s. vt nox reciprocando p̄cederet diē in ſignū reparatōis ſecūdi ade. q̄ nos p ſuā reſurrectōeʒ d pctōrū tenebris reparauit ad lucē. Unde apl's. Nox p̄ceſſit dies aūt appropinq̄bit. Seriatim igit̄ hᷓ dici officiū pſeq̄ntes dicemus. Primo p quē. q̄ño. et q̄re agni de cera hac die fiant. Scd̄o de bn̄dictōe cerei. Tertio d lectionib⁹ ⁊ tractib⁹. Quarto de bn̄dictiōe baptiſmi ſiue fontiū. vbi etiā agit̄ de cereis cathecuminoꝝ. Quinto de baptiſmo. vbi etiā agit̄ de veſtib⁹ q̄s neophici octaua die deponūt. et de patrinis. Sexto d cōfirmatōne. Septimo de miſſa.

Primis itaqꝫ hac die acoliti eccleſie romane faciunt agnos de cera noua bn̄dicta. vel de cera cerei paſcalis anni p̄cedentis admixto criſmate. q̄ in ſabbato in albis in eccleſia dn̄m papā ip̄o diſtribuūt̄. Agni iſti ſig̅ficāt agnuʒ illum īmaculatū q̄ tollit pctā mūdi. Cera ſignificat ei⁹ hūanitatē. ſicut btūs greg̃. dicit. Uel in cera diuinitas ī hūanitate. Apis q̄dem q̄ operat̄ cerā cū melle nulla reſoluitur libidine. et btā v̄go eū q̄ eſt de⁹ ⁊ hō pcepit ſine virili ſemīe. In cera admiſcet̄ oleū ſeu criſma. q2 dn̄s noſter plenus eſt miſericordia. q̄ p oleū deſignat̄. In octaua diſtribuunt̄. q2 in octaua reſurrectiōis dn̄s ſuis p̄mia diſtribuit. Rurſus agn⁹ in agno cereo pfigurat⁹ ⁊ in paſca īmolat⁹ ad memoriā reducit̄. cui btūs Gregori⁹ oleū infūdi inſtituit. nā paſcalis agni myſteria reſerauit. Hi etiā cerei agni figurāt agnos nouellos. de q̄b⁹ eccl'ia cantat in ſabbato in albis. Et ideo q̄ñqꝫ in illo ſabbato fiūt. quod etiā vſus aplic⁹ docet. q̄niam in dn̄ica tūc ſequēti dn̄o papa volente mēſam intrare. ⁊ p̄us agnos cereos capellanis et familiaribus ſuis diſtribuere. vn⁹ acolit⁹ ſolenniter portās et pn̄tans ſibi agnos ip̄os. dicit ſibi alta voce. Dn̄e dn̄e dn̄e iſti ſunt agni nouelli q̄ annūciauerūt alla. mō venert ad fōtes. ⁊c. Hi agni a fulgure et tēpeſtate fideles et credētes defendūt ppter v̄tutē ꝯſecratōnis et bn̄dictōis. Sane ſm̄ q̄rundā eccliaꝝ ꝯſuetudinē cere⁹ bn̄dict⁹ diſtribuit̄ in octaua paſce ip̄o ad ſuffumigādas domus. ad ſig̅ficandū q2 in vltima reſurrectione xp̄us fidelib⁹ in p̄mio tribuetur. ad qd̄ expreſſius ſignificandū romana eccleſia agnos facit ſupradictos.

Secūdo loco paſcalis cereus bn̄dicit̄. Circa qd̄ ſciendū eſt q2 in p̄ncipio officij tot⁹ in eccl'ia debʒ ignis extingui. et nou⁹ de lapide pcuſſo cū calibe vel ex criſtallo ſoli obiecta debet elici. et de ſarmēto foueri. Ignis vet⁹ veterē ſig̅ficat legem. cui⁹ figure in morte xp̄i cōplete fuere. et ideo velut extincte ceſſare debuerunt. ſed de lapide. id ē. de xp̄o q̄ eſt lapis angularis q̄ verbere crucis percuſſus ſpūm ſanctū nob̄ effudit. vel de criſtallo inter ſolem ⁊ lunam mediate. i. de xp̄o q̄ fuit mediator inter deuʒ et hoīem. q̄ ſicut ip̄e teſtat̄ ignē in terrā mittere venit. nouus ignis elicit̄. dum per⁹ paſſionē vel reſurrectōem ſpūſſanct⁹ no⁹ infundit̄. cui p̄bet alimēta ſarmentuʒ. i. xp̄s q̄

eſt vitis vera. Criſtallus q̄ȝ plucida eſt xp̄i
hūanitas reſurrectiōe ſplēdidiſſima. Ad h̄
nou⁹ ignis idō bn̄dicit̄. vt ſicͤ ille q̄ ē lumen
indeficiēs. illuminās omnē hoīem venien-
tē in hunc mundū. igne illuminauit moy-
ſen. ita illumiet ſenſus ⁊ corda nr̄a vt ex his
tenebris ad lucē et vitā eternaȝ mereamur
puenire. Nec eſt vana religio ſolēni pceſſi-
one ad h⁹ ignis bn̄dictionē exire. in q̄ memi-
niſſe debem⁹ exeūdū nobis eſſe ad illū queȝ
iudei extra caſtra eiecerūt. Exeamus inq̄t
apl'us ad eū extra caſtra improperium ei⁹
portantes. Et bn̄dici⁹ illū cū cruce et aqua
vt nos in paſſione ei⁹ p quē ſpūſſanctuȝ ac-
cipim⁹ lotos eſſe ſignificem⁹. Rurſus extin
ctis eccleſie luminarib⁹ et igne de petra cuȝ
calibe excuſſo. ignis aqua aſpergit̄ benedi-
cta. q̄ꝛ extinctis aplis q̄ lux mūdi a xp̄o dicti
ſūt. de chriſto petra excuſſus eſt ignis cari-
tatis cū calibe lancee vulnerantis. dum ſā-
guis ⁊ aqua de ei⁹ corpore ſacro emanaue
runt. a quibus efficaciam habent ſacramē
ta. q̄bus mediantib⁹ in amorem dn̄i inflā-
mamur aqua gratie perfuſi. Et attēde q̄ ſi
cut his ſingulis diebus ſcilȝ cena dn̄i para-
ſceue et ſabbato ſancto ignis extiguitur ſic
volunt q̄dam vt etiā in eis nouus ignis in
memoriaȝ paſſionis vt p̄dixim⁹ accendat̄.

¶ Subſequent̄ bn̄dicit̄ cere⁹ ex inſtitutōe
zozimi et theodori p̄mi pape. Sȝ btūs am-
broſius bn̄dictōem dictauit. q̄ȝq̄ȝ auguſti-
nus et petr⁹ diaconus monach⁹ caſſineū.
alias bn̄dictōes dictauerint q̄ in vſu n̄ ſūt.
Benedicit̄ aūt ideo. quoniā ex ſimplici ſui
natura abſq̄ȝ benedictōne non poteſt trā
ſire ad ſignificationem myſterij columne
ignis. de qua iam dicet̄. Bn̄dicit̄ etiaȝ ppē
gl'am reſurrectōis ei⁹ quem et pater bene-
dixit. et q̄a p̄pi̅um ipſe chriſt⁹ viſibiliter ad
memoriā reducit̄. Benedicit̄ q̄dem etiā pre
ſente epiſcopo vel ſacerdote a diacono qui
eſt minoris ordinis. q̄ꝛ xp̄s reſurgēs a mor
tuis p̄mū marie magdalene ſe maīfeſtans
voluit p debiliorē ſexum gl'iam ſue reſurre
ctionis aplis nunciari. vt ſicut noſtre mor
tis initiū p mulierem in mundū intrauerat.
ita et reparatōis initiū p mulierem nūcia-
retur. Ad h̄ diacon⁹ bn̄dicēs cereū ſignifi-
cat euāgelij p̄dicatorem. q̄ xp̄m p nob̄ paſ-
ſionis violētia corpaliter extinctū. debȝ lau
dum bn̄dictōib⁹ p̄dicando. reſurrectionis
luminoſa gratia reddere illuſtratuȝ. Qui
dalmatica induit̄. q̄niā debet eſſe celeſti cō-
uerſatione adornatus quā dalmatica ipſa
deſignat. Porro cere⁹ ſup colūnā illumia
tus ſignificat primo columnā ignis q̄ p̄ce-
debat in nocte pplm iſrael. extinct⁹ v̓o ſigni-
ficat columnā nubis q̄ p̄cedebat in die. pri-
ma q̄dem de nocte illuminās. et ſecūda de
die refrigerans. in q̄ ſpūſſanctus ſignifica-
batur. tenuit q̄dem in nobis colūna nubis
figuram hūanitatis. et colūna ignis figu-
ram diuinitatis. Recte aūt cere⁹ columnā
ſignificat. Nam illa p̄ceſſit pplm ad mare
rubrū in q̄ baptiſati ſunt. iſte v̓o p̄cedit neo
phicos ad baptiſmū. Item illa p̄ceſſit po-
pulum vſq̄ȝ ad terram pmiſſionis. iſte v̓o
precedit ſeptem dieb⁹ neophicos ad fōtes.
et dn̄s nos p̄cedit vt paret nobis viaȝ vſq̄ȝ
ad patriaȝ. que poſt finem hui⁹ vite q̄ ſepte
nario reuoluitur nobis pmittit̄. Et nota
q̄ nec in p̄ma nec in ſecunda manſione co-
lūna p̄ceſſit populum ſed in tertia. Prima
mā̄ſio fuit in ramathe. ſecunda in ſegor. ter
tia in ethan. Ramathe interp̄tat̄ cōmotio
tinee. Segor tabernaculū. Ethan firmum
vel pfectum vel ſigna ei⁹. He tres manſio-
nes his tribus diebus dn̄i coap̄tant̄ ſcȝ die
bus paſſionis. ſepulture. et reſurrectionis.
Nam in die paſſionis fuit dn̄s q̄ in rama
the. i. in cōmotione tinee videlicet in cōmo-
tione iudeoꝝ. q̄ ad modū tinee veſtē incon
ſutilē dn̄i. i. eccl'ie vnitatē. imo et ip̄m demo-
liri niſi ſūt. Sed de hac manſione q̄ſi exuit
cū obijt. et venit in ſegor. i. ī tabernacula cū
in ſepulcro latuit. et tanq̄ȝ fortis miles for-
tem dyabolū ligando vaſa e⁹ diripuit. Ta
bernacula enī militantiū ſunt. Sed de hac
manſione exiuit cū ſurrexit ⁊ intrauit ī ethan
q̄d interp̄tatur firmū ſeu pfectuȝ ſeu ſigna
ei⁹. q̄ꝛ ip̄e reſurgens a mortuis iam nō mo
ritur. mors illi vltra non dn̄abit̄. tūc ſigna-
culum ſuis fuit cuȝ ip̄e eis glorioſus appa-
ruit. et eos tanq̄ȝ colūna ignis illuminauit

Secũdo cereus ſup colũnã ſignificat xp̄m
q̄ nos in hꝰ mũdi nocte illuminat. et in die
a viciorꝝ incentiuo refrigerat vt p̄miſſũ eſt
Recte q̄dem cereus xp̄m ſignificat propter
tria q̄ in eo ſũt. lichinium nãq3 animã. cera
corpꝰ. et lumen diuinitatez ſignificat. Ter-
tio cereꝰ renouatꝰ et illuminatꝰ poſt bene-
dictionẽ. ſignificat nouam xp̄i doctrinam.
q̄ eſt in nouo teſtamento. ſcilz. Mandatũ
nouũ do vobis. Vel nouã grãm q̄ nox do
minica ſingulariter illuſtrata eſt. videlicet
chriſti reſurrectionẽ. q̄ reſurgẽs a mortuis
apparuit in carne glorioſus et ſplendore di-
uinitatis illuminatꝰ. Huius enim cerei ce
ram apes mater ſine concubitu eduxit. Et
chriſti carnẽ v̓go maria ꝯcepit ⁊ peperit. et
deum in carne quaſi mel in cera ꝑferẽs in-
uiolata ꝑmanſit. Incipit aũt cerei benedi-
ctio. Exultet iam angelica turba celorũ. ⁊c.
De hoc enĩ eſt exultatio ꝙ extraxit ſuos de
inferno. et de eius victoria. Aſcendit enim
ſuꝑ occaſum. dñs nomen illi. Et p̄mo ſalu
tat populum dicens. Dñs vobiſcum. vt il-
lum reddat beniuolũ ⁊ attentũ. ¶ Ceterꝝ lu-
men cerei ſeu eꝰ ſignatio duplex eſt. ſig̃ficat
enĩ ſpũm ſanctũ. q̄ xp̄s plenꝰ fuit et glãm re
ſurrectionis eiꝰ. Scḋm p̄muz myſterium
in q̄buſdam eccleſijs cereus a p̄ncipio bñ-
dictõis accendit̃. q2 xp̄s ab initio ſue conce
ptionis ſpũ ſancto fuit repletus. Et v̓ba be-
nedictionis in hoc cõſonare vident̃. Nam
ſtatim circa p̄ncipium d2. Gaudeat ſe tellꝰ
tantis irradiatam fulgoribꝰ Et poſtea ſub
ditur. Letet̃ mater eccleſia tãti luminis ad
ornata fulgoribꝰ. Et poſtea diaconus ro-
gat circũſtantes cũ eo miſeriam dñi inuo
care ad tam miram huiꝰ luminis claritatẽ
q̄d licet de ſignato intelligat̃ ſcilz de chriſto
conueniens nĩ videt̃ vt et ipſum ſignans ei
aliq̄ modo prout fieri poteſt correſponde-
at et eiꝰ ſimilitudinẽ gerat. Quantũ ad al-
terũ vero myſteriũ videlicet ꝙ lumen gliã3
reſurrectionis ſignificat. in q̄buſdam eccle
ſijs illuminatio cerei vſq3 poſt appoſitõem
incenſi defert̃. Infigit enim ipſi cereo dya-
conꝰ q̄nq3 grana thuris in modum crucis
cũ dicit. Suſcipe ſancte pater hꝰ incenſi ſa-
crificiũ veſpertinũ. Siq̄dem paſſio ſalua-
toris reuera fuit ſacrificiũ veſpertinũ legis
iuxta illḋ. Eleuatio manuũ mearũ ſacrifi-
ciũ veſpertinũ. q̄a fuit in veſpera mũdi. id
ẽ. in ſexta etate factũ et in veſpera diei. Que
grana thuris deſignant aromata q̄ mulie
res emerũt vt vngerent crucifixũ. Emerũt
enĩ ad lrãm aromata veſpe ſabbati. q̄a ſab
bato ſiluerũt ꝑpter feſtũ ſabbati. Et oſten-
dit eccleſia ſe illam deuotõez habere in aro
matibꝰ virtutũ. Vel q̄nq3 grana ſig̃ficant
q̄nq3 plagas in cruce receptas. ¶ Poſt hoc
aliquantulũ inferius fit cerei illuminatio.
q̄a poſt paſſionẽ ſecuta ẽ reſurrectõis glia
Et lucet cathecuminis ante baptiſmum et
poſt vſq3 ad octauas. ad notandũ ꝙ xp̄us
lucet eccleſie vſq3 in diem iudicij. de quo et
quare candela ex qua cereus illumĩat̃ affi-
gatur in capite ſerpẽtis. in ſummitate bacu
li formati. dicetur ſub titulo de ſeptẽ diebuſ
poſt paſca. In cereo etiã3 affigitur tabula
ſeu carta ſcp̄ta que ſig̃ficat tabulã ĩ qua pi-
latus ſcp̄ſit Jeſus nazarenꝰ rex iudeorum
quã vidimus pariſius ĩ capella illuſtriſ re
gis francorꝝ. vna cum ſpinea corona. et fer
ro et haſta lãcee. ⁊ cum purpura qua xp̄m
induerunt. ⁊ cum ſindone qua corpus xp̄i
fuit ĩuolutũ. ⁊ ſpõgia. ⁊ ligno crucis. ⁊ vno
ex clauis et alijs reliquijs multis. Et cu3 ce
reus xp̄m ſig̃ficet. merito ĩ dicta tabula in-
ſcribit̃ annus dñi tunc currẽs cum eius in
carnatõe. quia ĩ cereo notat̃ ꝙ xp̄s ẽ annuſ
antiquus ⁊ magnus plenus dierũ. de q̄ in
octaua p̄te ſub ti. ḋ anno ſolari dicet̃. Jḋo
ãt xp̄us annus d2. quia ſicut ĩ ãno dierꝝ ha-
bet̃ multitudo fructuũ. ita in chriſto fuit et
eſt multitudo oĩm bonorꝝ fructuũ. Habet
eĩ xp̄us ſuos mẽſes vt ſunt duodecim ap̄li
et ſuos dies vt ſunt oẽs fideles. et ſuas ho-
ras vt ſunt neophici. Scribitur eĩ ĩ ip̄a ta-
bula annus ab origine mundi currenſ. ad
notandũ ꝙ ip̄e ẽ alpha ⁊ o. Scribunt̃ etiã3
ibi indicio vel hera vel epacta. ḋ quibꝰ ſub
dicto titulo de anno ſolari dicetur. ad notã
dum ꝙ hoĩm actiones ⁊ temporu3 ſucceſſi-
ones ꝑ dei diſpoſitõem ordinãtur. In qui
buſdã eccleſijs additur alter cereus minor

Primus maior ꝯſecratur in pſonā chriſti
dicētis. Ego ſū lux mūdi. Alter in perſonā
aploꝝ.q̄b⁹ ipe dn̄s inq̄t. Uos eſtis lux mū
di. Uerū cere⁹ p̄cedit cathecuminos ad
baptiſmū.et apli nos ad terrā ꝓmiſſionis.
Item xp̄s p ſe illuminat ecclīaz.illumīat etiā
illā p aplos.q̄r p̄cepta diligenter intueri et
obſuare debē⁹. Qd̄ oſ̄dit ex illumiatōe ali
orū cereoꝝ q̄ ab illis duob⁹ illuminānt. In
pleriſq3 eccleſijs duo alij parui cerei accen/
dunt a maiori.et ſtatuūt vn⁹ ab vna pte ce
rei bn̄dicti.ali⁹ ab alia.q̄ ſignificāt ſctōs vete/
ris ⁊ noui teſtamēti.q̄ p xp̄m illumīati ſūt.
vel doctrinā aploꝝ ⁊ ꝓphetarꝝ q̄ cū xp̄o cō/
cordāt. Illi aūt ⁊ cetera ecclīe luminaria ex
igne maioris cerei accendūt.ad figurā du3
q̄ ignis ſpūſſācti a xp̄o ꝓcedit.⁊ q̄ nō ſolu3
ꝓphete et apli q̄ p duos cereos ſignificāt.veꝝ
etia3 oēs ecclīe fideles a xp̄o illumīati ſūt.q̄
ideo ſūt duo.tum q̄r apli bini ad p̄dicādu3
miſſi ſūt.tum q̄r diſcipuli et alij illuminati
a xp̄o gemina caritate feruēt.et tam verbo
q3 exemplo lucēt. Poſſūt etiā ipi duo cerei
cathecuminos ſignificare.q̄ a lumīe maioris
cerei accendūt.q̄niā a lumīe xp̄i oportet ca/
thecuminos illuminari. Lumē q̄d ē xp̄i eſt
ei⁹ glīa ⁊ doctrina q̄ p ſeq̄ntes lctōnes itelli/
gunt ſeu inſinuant.

Tertio loco circa lctōes ⁊ circa tra/
ctus ſciendū ē q̄ lctōes q̄ xp̄i glīa3
⁊ doctrina3 ſignificant.idcirco carēt
titulo.q̄r cathecumini nondū ſūt ciues hie
ruſalē.⁊ ſcp̄turas ignorant.⁊ noīa ciuium
ignorāt Unde ſi eis nominarēt noīa docto
rū veteris vel noui teſtamēti forte pori⁹ cō
tēnerent q3 venerarent. Carēt etiā titulo.q̄r
xp̄s caput noſtrū nondū redditū ē nobis.
Legunt q3 ſine tono.q̄niam i eis inſipien/
tes ⁊ cathecumini ſimplices inſtruūt. Le/
ctiones aūt in q̄buſdā eccleſijs legunt q̄ttu
or.i q̄buſdā ſex.i q̄buſda3.xij.⁊ in q̄buſdam
xxiiij. Qui q̄ttuor legūt ideo faciūt.q̄a do/
ctor cathecuminoꝝ debet eē ꝯuiuator coꝝ.
debēt ei eis parare ꝯuiuiū i mēſa ſacre ſcri/
pture q̄ p menſa3 q̄ in tabernaculo dn̄i fuit
ſignificat.q̄ q̄ttuor pedes habuit.q̄r ſacra ſcri
ptura q̄ttuor modis exponit.vic3.hiſtorice
allegorice.tropologice.et anagogice.quod
plení⁹ dictū eſt in ꝓhemio hu⁹ libri. Prima
lectio. In p̄ncipio creauit de⁹ celū et terra3
q̄ eſt Gen̄.j.c.hiſtoriā monſtrat. Ad lrā3 ei
facta ſūt q̄ ibi dicunt de creatiōe celi et terre
et aliaꝝ rerū.de hoīe q̄ fact⁹ eſt ad imaginē
et ſimilitudinē dei.et ſic de alijs. Scd̄a lcō
ſc3 Factū eſt in vigilia ꝛc.q̄ eſt exodi.xiiij.c.
ptinet ad allegoriā. Tertia ſc3. Apprehēdēt
ſeptē mulieres ꝛc.q̄ eſt Eſa.iiij.ca.ad tropo
logiam. Quarta ſc3. Hec eſt hereditas ſer/
uoꝝ.q̄ eſt ibidem.lv.c.ad anagogiam.put
infra patebit. Uerum ſi diligenter attēdere
volum⁹.p̄ma lectio et ſecūda tam ad p̄mū
q3 ad ſecundū pedem ptinēt.tertia poti⁹ ad
ſecūdum q3 ad tertiū. Prima ptinet ad ſe/
cundum pedem ſicut ad p̄mū. Nam que i
ea hiſtorice dicunt.allegorice exponuntur.
Uerbi gratia. Factus eſt homo.id ē.xp̄s.
ad imaginem et ſimilitudinē dei. maſculū
id eſt.chriſtum.et feminā.id eſt.eccleſiā cre/
auit eos. Uel etiam partim ad ſecundum.
partim ad tertiū refertur.quia opa ſex die/
rum coaptantur operibus lucis ſpūalis.
qua interi⁹ reformamur et illuminamur.
Nempe opus p̄me diei fuit lux qua ſignifi
cat illuminatio fidei. Opus ſecūdi diei fu/
it firmamentū.quod diuidit aquas ſuperi
ores ab aquis inferioribus. Hoc eſt firma
mentū ſacre ſcripture.quod diuidit aquas
ſupiores.id ē.angelos q̄ eo nō indigent ab
aquis inferiorib⁹.i.hominib⁹ q̄ eo idigent.
Opus tertij diei fuit ſegregatio aquarum
ab arida.id eſt.ſegregatio eorū q̄ dediti ſūt
fluxui carnaliū voluptatu3.⁊ q̄ queādmo/
dum aque ſe ⁊ alios quatiūt.ab hiſ qui ad
modū aride ſitiūt fontem aque viue vt poſ
ſint fructificare dicentes. Sitiuit anīa mea
ad deū fontē viuum. Quarte diei opus eſt
creatio luminariū in firmamento. Hec lu
minaria ſunt doctores.q̄ inherentes firma
mēto ſacre ſcp̄ture inferiorib⁹ lumīe ſciētie
lucent. Quinte diei opus eſt creatio piſciū
et auium ex aquis.p que intelligunt rena/
ti ex aquis baptiſmatis.quoꝝ quidam be/
neficio baptiſmatis vtuntur ad modū pi/
ſcium vt paruuli.quida3 vero alis gemine

caritatis ad inſtar auiū volāt ad ſupiora.
vt boni adulti. Vñ in pma lectōe dr. Spūs
dñi ferebat̄ ſup aquas .ſ. baptiſmi. In aqs
eī remanēt piſces .i. curioſi. Aues vō .id eſt.
baptiſati ad celeſtia volāt. Sexte diei opus
eſt creatio aīaliū de terra. Siqdē terra caro
nrā eſt. ex q̄ creant̄ aīalia cum ex ea ꝓcedūt
opa viua. et ita interior homo noſter refor
mat̄ vt ī eo imago ⁊ ſimilitudo dei reluceat
ſm qd dictū eſt ibi. Factꝰ ē hō ad imaginē
⁊ ſimilitudinē dei. Rurſus p pmā lectōem
inſtruūtur baptiſādi ne credāt manicheis
q̄ dicūt oīa hec viſibilia a rege tenebraꝝ fore
creata. Poſt illā pmā lectionē nullum ſeq̄
tur canticū. Sūt eīm q̄tuor cātica ſicut ⁊ q̄ttu-
or lectōes. Poſt duas pmas ſeq̄t vnū can
ticū. poſt terciā vnū canticū. ⁊ poſt vltimaꝫ
duo cātica ſequūt̄. Poſt pmā ergo nō ſeq̄
tur cāticū. qꝛ in eo agit̄ de pmo hoīe q̄ crea
tus deū nō laudauit. ſꝫ peccauit. ⁊ ī eo oēs
peccauerūt. ideoqꝫ potiꝰ deberet ſeq̄ luctus
q̄ canticū qd eſt exultatio mētis habita de
eternis. Quia vō pmꝰ hō p oblectamenta
peccati a glīa cecidit et ad eam redire poſſu
mus ſi ratōne ꝯ peccatū ſteterimꝰ. idcirco
orat ſacerdos ſtatim poſt lectiōem dicens
Deꝰ q̄ hoīem mirabilit̄ creaſti ⁊ mirabiliꝰ
reformaſti. da nobis ꝯ oblectamēta pecca-
ti mētis rōne pſiſtere. vt ad eterna gaudia
ꝑuenire mereamur. Et in eo etiā q̄ ipſe dicit
q̄ hoīem mirabiliter creaſti ⁊ mirabiliꝰ re-
formaſti. innuit. qꝛ in ꝑcedēti lectione hiſto
rice agit̄ de hoīs creatōe. et allegorice de eiꝰ
redemptione .i. de illo p queꝫ facta ē redem-
ptio. In ſcda q̄ꝫ lectione eſt hiſtorica narra-
tio. ſed ipa ptinet ad ſecundū pedem mēſe
qꝛ qd ibi hiſtorice dr. allegorice intelligitur
Nā ſicut in mari rubro ſubmerſis egyptijs
liberati ſūt hebrei. ita in baptiſmo ſubmer-
ſis vicijs ⁊ peccatis liberat̄ ꝑplꝰs dei. Vnd
poſt illā lectionē ſequit̄ canticū leticie et ex-
ultatōis videlicꝫ Cantemꝰ dño. exo. xv. c. in
quo exultat ꝑplus chriſtianꝰ. q̄ a ſpūalibus
egyptijs per baptiſmū eſt liberatꝰ. ſicut iu-
dei a corporalibus. et ideo ſacerdos orat vt
dñs ad ſalutem gentiū operet̄ in aquis ba
ptiſmatis myſteriū q̄ ipſe ꝑorē ꝑplm ab egy-
ptijs liberauit. p egyptios q̄ dē pctōres. per
mare rubrū baptiſmꝰ intelligit̄. ex quibus
egyptijs neqꝫ paruꝰ neqꝫ magnus ꝑmāſit
nec etiā in baptiſmo magnū vel paruū pec
catum remanet. quod in penitētia facile nō
contingit. Recte igitur ſubijcit̄ canticum
illud. Cantemꝰ dño. quia licet q̄diu hō in
peccato eſt deum laudare nō poteſt. quia
non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris. ta-
men cum liberatus eſt poteſt cantare dño
pmum canticū ſcꝫ de liberatōe ſua. Tercia
vō lectio q̄ eſt de Eſa. ptinet ad ſecundū pe-
dem menſe ſcꝫ ad allegoriā. licet et ad terciū
ſcꝫ ad tropologiā vtcūqꝫ valeat coaptari.
in ea eñi ꝯtinentur ſacramenta chriſti ⁊ ec-
cleſie. Sacramentum chriſti ibi notat̄. Ap
prehendent ſeptem mulieres virū vnū. Se
ptem mulieres ſūt ſeptem dona ſpūſſancti
in baptiſmo collata. q̄ apprehenderunt vnū
virū .i. chriſtū. vt in eo plenē quieſcerent. qd
in alio homine facere nō poterant vicijs et
peccatis impedientibꝰ. Sequit̄ ibi. Paneꝫ
noſtrū comedemꝰ. qd ad ipm ſpūm ſanctū
cuiꝰ hec dona ſunt refertur. Nam in ſpūm ſā-
ctum panē ſuū comedere ⁊ veſtimētis ſuis
cooperiri. nihil aliud eſt q̄ ipm equalitatē
patris et filij poſſidentē in nullo idigere. Po-
ſtea ſubiungit̄. Tantūmodo inuocet̄ no-
men tuum ſup nos .i. illi in qbus erit habi-
tatio tua a nomine tuo chriſtiani dicātur.
Aufer opprobriū noſtrū qd ſcꝫ in alijs ho
minibꝰ paſſi ſumus. a qbus ſepe p vicia et
pctā expulſi ſumꝰ. Hec eſt ergo allegoria.
Moraliter aūt p ſeptē mulieres ītelligunt̄
hoīes ſeptiformi grā repleti .i. ſapientes. in-
telligentes. ꝯſulentes. fortes. ſcientes. pij. ti-
morē dñi habentes. Qui apprehendēt vnū
virū .i. xp̄m. et p fidem et caritatē adherēdo
hi dicant qd in lectōe ipa ſeq̄t. ſcꝫ Panem
noſtrū comedemꝰ .i. corpus tuū qd eſt no-
ſter panis. quia nobis ad refectionem dat̄.
veſtimentis ſcilicet bonoꝝ operum contra
frigus peccati operiemur. inuocetur tantū
modo nomen tuū ſuper nos. vt videlicet a
te chriſtiani dicamur. Aufer opprobriū no
ſtrū. ſcꝫ ne ſerui dyaboli nominemur. In
eo vō quod ſequit̄. ſi abluerit dominꝰ ſor-

des filiaꝝ ſyon. et lauerit ſanguinē hieruſa
lem de domo eiꝰ in ſpū iudicij et ſpū ardo/
ris. notat ſacramentū eccleſie. Per ſordes
notat leuiora peccata. p ſāguinē grauiora.
Leuiora enī peccata lauat dñs in ſpū iudi
cij. i. leuioris correctōis. grauiora in ſpiritu
ardoris. i. grauioris ſatiſfactionis. Notat
igit̄ in hoc effectū baptiſmi. quia dñs tam
grauiora peccata q̄ leuiora tollit p baptiſ/
mū. Poſt hanc lectōem ſequit̄ canticū qd
eſt p̄mū canticū ſynagoge. ſcꝫ Facta eſt vi
nea dilecto meo Eſa. v. c. Vinea enī ad lrāꝫ
ſynagoga eſt. ſepes circa eam ſūt obſeruā/
tie legales. turris in ea eſt templū. torcular
altare olocauſti. Et in eis ſacramēta ecclie
nihilominꝰ intelligunt̄. Vinea enī eſt eccle
ſia que facta eſt in cornu illo. ſcꝫ de q̄ ſcriptuꝫ
eſt. Erexit cornu ſalutis nobis. Hoc cornu eſt
chriſtꝰ. et vinea facta eſt in loco vberi. Chri
ſtus eſt locus vber. de q̄ dictū ē. Mons dei
mons pinguis. Circa hanc vineam ſepes
ē diuina ptectio. foſſa timor dñi. turris ipē
chriſtꝰ. de q̄ dictum eſt. Eſto nobis dñe tur
ris fortitudinis. Torcular crux chriſti. d̄ q̄
ſcriptum ē. Torcular calcaui ſolus. Et qr in
lectione et cantico exprimūtur ſacramēta ec
cleſie et ſynagoge. idcirco ſacerdos orat di
cens. Deus q̄ nos ad celebrandum paſca/
le ſacramentū vtriuſqꝫ teſtamenti paginis
inſtruis. Vtriuſqꝫ teſtamenti dicit. vt no/
tet vtriuſqꝫ ſacramētum. Et ſubdit. Da no
bis intelligere miſericordiam tuam. vt pceptio/
ne p̄ſentium munerū firma ſit expectatio
futurorꝫ. Miſericordia dñi quam nos in/
telligere optat. eſt remiſſio peccatorꝫ in ba/
ptiſmo. Preſentia igitur munera ſunt ſpi
ritualia dona que ī p̄ſenti pcipimꝰ. Quar
ta lectio ē. Hec eſt hereditas ſeruorꝫ domi/
ni et iuſticia eorꝫ apud me dicit dominus.
Et pertinet ad quartū pedem menſe ſcilicꝫ
anagogem. Nempe ſicut ex p̄dictis patet ī
p̄ma lectione inſtruit̄ homo de ſua forma/
tione. In ſecūda et tertia de reformatiōne q̄
fit in baptiſmo p ieſum chriſtū. Vnde iam
nō reſtat niſi qr inſtruat̄ cathecuminus de
vita beata et de bonis moribꝰ per quos ad
eam venitur. que in hac quarta lectōne do
centur. Siquidem vita eterna eſt hereditas
que ſeruis dñi debetur. et iuſticia eorꝫ eſt
apud eum eſſe. Nam meritis eorꝫ iuſte de/
betur vt apud eum eternaliter quieſcāt. Ea
vero que ſequūtur ad mores ptinēt. vt illō
Audite audiētes me. et comedite bonum ꝛ
delectabit̄ in craſſitudine aīa veſtra. Per
bonū intelligit̄ ieſus chriſtus vel verbū eiꝰ
quo omnia reficiunt̄. Vnde notans delici
as anime nō carnis dicit. Delectabitur in
craſſitudine anima vrā. Hanc lectōnem ſe
quūtur duo cantica in q̄buſdam eccleſijs.
In ea enī agit̄ d̄ hereditate eterna. que erit
in duobꝰ. i. in gloria anime et corporis. ſed
ꝯuenientior ē rō. qr in ea agit̄ de duobꝰ ſcꝫ d̄
moribꝰ bonis ꝛ vita btā. vt dictū ē. Primū
canticū ē ſcꝫ. Attende celuꝫ. qd ē deut. xxxij.
ad bonos mores ptinet. Vñ vba cātici hꝰ
vbis lectōis in pleriſqꝫ reſpondēt. In lecti/
one enī d̄r. Feriā vobis eū pactū ſempitnū
miſericordias dauid fidelis. Et in cāntico d̄r
Deus fidelis ꝛ abſqꝫ vlla iniquitate. Et ibi
d̄r. quō deſcendit imber ꝛ nix de celo ꝛ illuc
ultra nō reuertit̄. ſed inebriat terram ꝛ ger/
minare eam facit. Hic d̄r. Quaſi imber ſu
per herbā ꝛ nix ſup̄ fenū ꝛc. Et qr bona oīa
q̄ facimꝰ ſūt ad dei glām referenda. idcirco
circa finē lectionis d̄r. Date magnificētiaꝫ
deo noſtro. Attendēs vero ſacerdos cathe
cuminorꝫ animos eē deuotos et ad bapti/
ſandū eſſe paratos. orat qr dñs q̄s aqua ba
ptiſmatis abluit ꝯtinua ptectione tueatur
Poſtea vō ſeq̄t̄ canticū in pſona cathecu/
minorꝫ reſpondentiū ſe affectare baptiſmū
vt p hoc ad viſionē dei pueniāt. Vñ cātatur.
Sicut ceruus deſiderat ad fontes aquarū
ita deſiderat aīa mea ad te deꝰ. Sup q̄ au/
guſtinus dicit. qr hoc in pſona cathecumino/
rum d̄r deſiderantiū ad fontem baptiſmi
puenire. ſicut deſiderat ceruus ad fōtes aq̄
rum venire. Poſt exponit deſideriū ſuum
cathecuminus. d. Sitiuit aīa mea ad deuꝫ
fontē vi. q. ve. et appa. añ faciē dñi. q̄ſi dicat.
Si nō ī ingreſſu. ſi nō in ꝓgreſſu. ſatiabor
tamen in prouentu. Hoc deſideriū confir/
mat ſacerdos orans et dicens. vt deſiderijs
celeſtibus accenſi fontem vite ſitiamus.

¶ Qui aũt ſex lectões legũt hͦ faciũt quia ꝑ xp̄i paſſionẽ ⁊ reſurrectõez trĩdꝰ ſex diebꝰ ꝑfectꝰ. redẽptꝰ. ⁊ reparatꝰ ẽ. vl' ꝓpt̃ ſenariũ numerũ q̄ ꝑfectꝰ ẽ. vl' qꝛ cathecumini ad ſex opa miſcdie inuitant̃. ¶ Nũc tñ ſ3 ꝯſuetudinẽ eccliaꝝ. xij. lectões legentiũ. qđ faciũt in honorẽ. xij. aploꝝ. a q̄bus poſt xp̄m oĩs doctrina xp̄ianitatis ꝓceſſit a q̄ cathecumini illuminant̃. et hi q̄nq3 legũt ſex grece et ſex latine. qꝛ xp̄s a iudeis ad gẽtes trãſlatꝰ eſt. Greca eñ ⁊ latina lingua ſũt p̄ncipaliores īter alias. ⁊ ꝑ eas apte totũ genꝰ oĩm gentiũ reparatꝝ ꝑ xp̄m ītelligimꝰ. Ueꝝ ⁊ ſi ꝑmiſſi legãt. xij. lectões. nõ tñ cantãt niſi q̄ttuoꝛ cãtica ꝑdicta. Poſt q̄rtam nãq3 lectõ3 cantãt p̄mũ canticũ. poſt octauã ſecũdum poſt vndecimã tertiũ. poſt duodecimã q̄rtũ. Prima lectio ẽ. In p̄ncipio creauit ds̄ celũ ⁊ terrã. in q̄ hõ ad imaginẽ dei factꝰ docet. S3 hͦ imago pene amiſſa ꝑ peccatũ. reſtaurat̃ ꝑ baptiſmũ. Unde ſeq̄t ſcđa lectio Noe vͦo cũ eſſet ⁊c. q̄ ẽ geñ. v. in fi. et. vj. ⁊. vij. et. viij. c. in q̄ oñdit̃ ꝙ oẽs ꝑierũt in diluuio. exceptis his q̄ in arca ſaluati ſũt. Diluuiũ eſt baptiſmꝰ. arca ẽ ecclĩa. oẽs eñ q̄ extra eccleſiã baptiſant̃ ꝑeũt. ⁊ illi ſoli q̄ ſũt ī ecclĩa merito ſaluant̃. Et qꝛ poſt baptiſmũ debet eſſe paratꝰ ad temptatõez. idcirco ſeq̄t tertia lectio. Tẽptauit ds̄ abꝛaã. q̄ eſt geñ. xxij. c. in q̄ iſaac legit̃ a patre oblatꝰ. et aries ꝓ eo īmolatꝰ. et ita dei filiꝰ pꝛo nobis oblatꝰ eſt. ſed non eiꝰ diuinitas. imo eius coꝛpus pꝛo nobis eſt immolatu3. Et quia in paſſione domini maioꝛem efficaciã baptiſmus recipit. idcirco ſequit̃ quarta lectio ſc3. Factu3 eſt in vigilia matutina. in qua oſtenditur ꝙ in mari rubꝛo ſubmerſi ſunt egyptij et liberati hebꝛei. Sacerdos eñ eſt moyſes. baptiſmꝰ mare. cereus columna ignis. cathecumini egyptij. baptiſati hebꝛei. Tres prime lectões ſumpte ſunt de geneſi. quarta de exodo. quam ſequitur canticũ ſimiliter de exodo ſumptum quod eſt canticũ victorie. Quinta lectio eſt. Hec eſt hereditas. ſũpta de Eſaia. in qua agitur đ baptiſmo. ibi Sitientes venite ad aquas. vbi inuitãtur ad baptiſmũ. Sexta lectio eſt. Audi iſrael. ſumpta de Baruch. c. iij. Sed conuenientius dicit̃ ſumi de Hieremia. quia quicq̇d ſcp̄ſit baruch ab oꝛe hieremie ſumpſit. In ea agit̃ de xp̄i reſurrectiõe que in baptiſmi immerſione ſignificatur. ibi. Poſt hͦ in terra viſus eſt. et cum hominibꝰ conuerſatus eſt. Septima eſt Facta eſt ſuꝑ me manus domini. ſumpta de ezechiele. xxxvij. in qua agitur de generali reſurrecõne. cuiꝰ cauſa preceſſit reſurrectio chꝛiſti. ibi. Oſſa arida reuiuiſcunt. Octaua eſt. Apprehendent ſeptem mulieres virũ vnũ. ſumpta de eſa. in xp̄s et eccl'ie ſacramentũ expͥmit. et etia3 baptiſmus. ibi. Cum abluerit dñs ſoꝛdes ⁊c. Poſt quã ſeq̄t canticũ eſa. in ꝑſona eccleſie videlic3. Uinea facta eſt. Nona ẽ. Dixit dñs ad moyſen. exodi. xij. c. in qua ſub figura agni īmaculati xp̄i paſſio ꝓ nobis īmolati expͥmit. Decima eſt. Factũ eſt verbu3 dñi. que eſt ione. iij. c. ſub figura eñ ione in mare pꝛoiecti et a ceto abſoꝛpti. et tertia die euomiti. ſignificant̃ paſſio ſepultura et reſurrectio chꝛiſti. Undecima lectio. Scp̄ſit moyſes. et eſt deut. xxxj. c. in fine. quam ſeq̄tur ſuũ canticũ. Attende celũ. in q̄ ꝓmittũt ꝑmia renatis. qđbꝰ in lectõne hereditas dñi ꝓpomit̃. Duodecima eſt. Nabuchodonoſoꝛ. dañ. iij. ca. in q̄ figuratiue oſtendit̃ ꝙ ſic angelꝰ in camino ignis flãma3 extinxit. ita ſpũſſanctꝰ ꝑ baptiſmũ flãmam peccati extinguit. Uñ cathecumini baptiſmũ deſiderãtes cantãt canticũ Sicut ceruꝰ deſiderat ad fõtes aquaꝝ. qđ ſũptũ ẽ de pſal. Ad orationẽ ãt q̄ poſt hãc lectõez ſeq̄t nõ đꝛ. Flectamus genua. ī. deteſtatõem eiꝰ ꝙ nabuchodonoſoꝛ rex in ꝯtemptũ dei coegit ꝓplm genua flecte añ ſtatuã aureã quam erexerat

¶ Romani vͦo dicunt̃ legere. xxiiij. lectões. xij. grece. et. xij. latine. ꝓpter cauſam ſcp̄tam ſub ſabbato quarte hebdomade aduentꝰ. Primo legunt. xij. grece iuxta tranſlatiõez ſeptuaginta interpretũ. que eſt autẽtica apđ grecos. poſtea. xij. latine. iuxta noſtram. et vt ſignificent cathecuminos fũdari ſupra fundamentũ apoſtoloꝝ et pꝛophetarum. Poſtea deſcendunt ad baptiſmũ cum cãtico. debent eñ eſſe fontes in eccleſia et non

alibi. q꞉ mater ē ex q̄ noua ꝓgenies generat᷑.
Quincūqꝫ ergo numerꝰ fuerit ī lectōibꝰ. q̄t-
tuor tantū ſūt cātica. Eſt aūt canticū ſctoꝝ
īterceſſio facta ꝓ cathecuminis vt eccłie iūgā-
tur. ſic ⁊ cantꝰ poſt baptiſmū ē grāꝝ actio d̄
ꝯiūctis et īterceſſio vt ꝑſeuerēt. Jd̄o āt can-
tica cantāt᷑. q꞉ cathecumini q̄ꝝ ē hꝰ diei offi-
ciū futuri ſūt ī ꝑrimo decetu centū q̄dragi-
ta q̄ttuor milīū cantantū canticū nouum.
Cantant᷑ etiā ꝓpt᷑ futurā renouatōem ī ve-
rā innocentiā q̄ iam factū ſit q̄d cito ventu-
rū eſt. Ex ꝑſona etiā eoꝝ cātores cātica canūt
q̄ ceteri cātare nequeūt q̄ſi maculati iterū
poſt baptiſmū. Vocant᷑ āt cantica. q꞉ can-
taut᷑. vel q꞉ libri vnde excepta ſunt cātica ſi-
ue carmina vocāt᷑. De p̄mo ſcptū ē. Tūc ce-
cinit moiſes ⁊ filij iſrł carmen h̄ dn̄o. De ſe-
cūdo ſic. Cātabo dilecto meo cāticū patru-
elis mei. De tertio ſic. Scpſit moyſes canti-
cū. De q̄rto. et de omnibꝰ dicit auguſtinꝰ ī
ꝑfatione cātici. Sicut ceruꝰ. Jdeo q̄ttuor
cantica dicūt᷑. q꞉ ſcpture q̄bꝰ cathecumini ī-
ſtruūtur q̄ttuor habēt itellectꝰ. Primū can-
ticū hꝫ intellectū hiſtoricū. ſcdm allegoricū
tertiū moralē. quartū anagogicū. quorum
vnūq̄dqꝫ ſubdit᷑ lectioni in eodē dogmate
ꝯſiſtenti. Ac ideo vltimis q̄ttuor lectōibꝰ
q̄ de bonis moribꝰ ⁊ celeſti patria diſputāt
ꝯiūgunt᷑ duo cantica. q̄ de eadem materia
loquūt᷑ vt p̄miſſum eſt. Jllud q̄ꝫ notabile
eſt. ꝙ q̄cūqꝫ fuerint lectōes. ſꝑ orōes ſequē-
tes ad lectōes ⁊ tractꝰ reſpiciunt p̄cedentes
Et eſt p̄poſterꝰ ordo. alias enī p̄mo ſacer-
dos orat. ſcdo legit lector. et exinde ſuccinit
cantor. Hic vo p̄mo legit᷑ vt neophitis do-
ctrina fidei ꝓponat᷑. Scdo cātat᷑ ī ꝑſona il-
loꝝ vt cognoſcat᷑ q̄nta ſit deuotio et hilari-
tas baptiſandoꝝ. q̄ cognita ſacerdos orat
ꝯfidenter. vt eoꝝ deuotio nō deficiat. ſꝫ in-
cremēta ſuſcipiat. Et ſicut in lectōibꝰ tituli
ſupprimūt᷑. ſic eadē rōne orōnibus dn̄s vo-
biſcū ſubtrahit᷑. Et nota ꝙ in h̄ officio lectō-
nes ſūt q̄ſi ſpes magiſtroꝝ. cātica q̄ſi beniuo-
lētia auditoꝝ. orō ſacerdotis ⁊ reſpōſio po-
puli ſcꝫ amen. ſūt q̄ſi ꝯfirmatōes beniuolē-
tie p̄cedētis. Jtē hodie ī lctōibꝰ ⁊ letanijs ſe-
nes p̄cedūt ⁊ iuuenes ſbſequūt᷑. vt īfra dicet᷑

Quarto loco de benedictione fon-
tium ſeu baptiſmi dicturi p̄mitti-
mus q̄ ideo fit hac die baptiſmus
quia in eo conſepulti ſumus chriſto. et pro-
pter hoc etiam baptiſandus ter īmergitur
ꝓut infra dicet᷑. Scdo id̄ q꞉ baptiſmꝰ ꝑtim
a paſſione ⁊ ꝑtim a reſurrectōe vim ſuā ac-
cipit. a paſſione ablutionē a peccatis. a re-
ſurrectione grē innouatōnem. Tertia rō.
q꞉ ſic dn̄s tūc liberauit antiq̄s prēs a carce-
re infernali. Vn̄ eſa. Habitātibꝰ ī regione
vmbre mortis lux orta ē eis. ita ⁊ hac die li-
berantur a peccato originali. Jn fontium
bn̄dictōe ⁊ in cathecuminoꝝ imerſiōe q̄dā
vtunt᷑ ſimplicibꝰ ⁊ lineis indumētis ꝓpter
rōnem ſcptā in p̄ma pte ſub ti. de altaris de-
dicatiōe. De letania q̄ ī bn̄dictōe baptiſmi
dicit᷑ infra dicet᷑. ¶ Jn bn̄dictōe baptiſmi
ſūt ſex. q̄ n̄ ſacerdos orat. aquā manu tan-
git. vocē mutat. cereꝰ īmergit᷑ ⁊ alij cerei il-
lumināt᷑. inſufflat ſacerdos ⁊ criſma miſcet
Primo ergo orat deū prēꝫ. ⁊ ꝑ ipſm xp̄m
implorat ſpūm ſanctū. vt ī fōtes deſcendat.
ideoqꝫ ī modū orōis legit. ſꝫ an̄ oīa ab aſtā-
tibꝰ ſibi capiat beniuolentiaꝫ ſalutādo eos
dicēs. Dn̄s vobiſcū. et illi rn̄dēt. et cum ſpū
tuo. q̄ſi dicāt. Dn̄s ſit tecū in tāto ſacramē-
to ꝑficiēdo. q꞉ ſine eo nil potes. Poſtea ſa-
cerdos alloq̄t᷑ dn̄m. q̄ſi lōge poſitū rogans
vt velit adeſſe pn̄s dicēs. Omnipotens ſem-
piterne deꝰ. adeſto magne pietatis tue my-
ſterijs. adeſto ſacramētis ⁊c. Sed q꞉ videt
ſacerdoti ꝙ inſufficiēs ſit et indignꝰ ad inuo-
candū tā magnū dn̄m. id̄ iterū circūſtātes
monet ⁊ vocē mutans dicit. Surſū corda.
et ipi reſpōdent. habemꝰ ad dn̄m. Jterū q̄a
dn̄s dicit. adhuc te loquēte ecce aſſū. intelli-
gēs iam dn̄m eſſe pn̄tem. monet alios ſecū
grās ei agere dicēs. Grās agamꝰ dn̄o deo
nr̄o. et ipi rn̄dent. dignū ⁊ iuſtū ē. Poſtea
ſacerdos dn̄o iā q̄ꝫ pn̄ti familiariter loquēs
dicit. Vere dignū ⁊ iuſtū eſt equum ⁊c. Et
poſtea addit. Qui inuiſibili potētia tua ſa-
cramētoꝝ mirabilit᷑ operaris effectū. Po-
ſtea ponit duo in q̄bꝰ ſignatꝰ ē baptiſmus.
Primum in exordio mundi naſcētis. Se-
cundum in purgatione mundi nocentis.

Primũ ē cũ dicit. Deus cui⁹ ſpũs ferebaẗ
ſup aq̃s vt iam tũc inter ipa p̄mordia mũ/
di v̄tutē ſctificatōis aqua ꝫ natura cōcipet
id ē ꝯceptura ſig̃ficareẗ. Scd̃m cũ ſubiun/
git. De⁹ q̃ nocētis mũdi crimina p aquas
abluens regeneratōis ſpēm ĩ ipa diluuij ef
fuſione ſignaſti. vt vni⁹ eiuſdemq̧ elemēti
myſterio. ⁊ finis eſſet vicijs ⁊ origo v̄tutib⁹
reſpice ĩ faciē eccl̃e tue. ⁊c. Et terminat hãc
orōz. vt tue maieſtatis imperio ſumat vnige
niti tui grãm de ſpũſancto ¶ Deinde ter
tãgit aquã manu. Primo diuidēs aquã ĩ
modũ crucis. p quã vt p̄miſſũ eſt baptiſm⁹
marie efficaciã h̄z et recipit. vt aqua ſpiritu
ſctō fecũdeẗ. et ſpũs imũd⁹ expellaẗ. De fe/
cũdatione dicit. Qui hãc aquã regeneran
dis hoīb⁹ p̄paratã archana ſui lumĩs ad/
mixtione fecũdet ⁊c. De expulſiōe demonĩſ
dicit. Procul ergo iubēte te dñe oĩs ſpũs ĩ/
mũd⁹ abſcedat. ⁊c. vſq̧ ibi. Nō inficiendo
corrũpat. Scd̃o aquã manu tãgit. vt eam
p inuocatōem ſancte trinitatis muniat. ne
hoſtis ab illa expulſus redeũdi habeat ptã
tem. Unde tangēdo dicit. Sit h̄ innocēs ⁊
ſancta creatura libera ab oĩ impugnatōis
incurſu ⁊c. Qd̃ ex adiectiuis ibi poſitis cō/
ijcit. q̃ fons viu⁹ ad prēm. aqua regenerãs
ad filiũ. vnda purificãs ad ſpũm ſanctũ re
fert. Tertio aquam tangit cũ eam ĩ q̃ttuor
p̄ijcit ptes. vt iam diceẗ. Trinus igiẗ aque
tact⁹ trinã ſancte trinitatiſ opatōez figurat
Hac orōne finita bñdicit aquã dicēs. Un̄
bñdico te creaturã aque p deũ viuũ. ⁊c. vbi
tantũ vtiẗ v̄bo p̄me pſone dicēs. bñdico te.
q̃ p̄mo vtebaẗ v̄bo ſecũde dirigens ſermo/
nē ad deũ. vel tertie loquens de ſeipo. vel de
re benedicēda. Utiẗ ergo nũc v̄bo p̄me pſo
ne. vt oſtendat ſe h̄ facere miſterio qd̃ dñs
facit autoritate Et ſicut in baptiſmo dñi af
fuit trinitas. ita ⁊ in nr̃o baptiſmo eã adeſſe
oſtendit. Patrem adeſſe oſtendit cũ dicit.
Bñdico te creaturã p deũ ⁊c. et filiũ cũ diẗ.
Bñdico te p ih̄m xp̄m. ⁊ ſpũm ſanctũ circa
finē cũ dicit. Deſcēdat in hanc plenitudinē
fōtis v̄tus ſpũſſancti. Sz nota q̃ i bñdictiō/
ne q̃ eſt p prēm ponũt q̃nq̧ miracula in aq̃
facta ante aduentũ xp̄i. et in bñdictiōe q̃ fit

p filiũ alia q̃nq̧ miracula in aq̃ facta poſt
aduentũ. q̃ licet nō omĩno eodem ordie fa/
cta ſint q̃ ponũt. tñ q̃ntũ ad miſteriũ rōna/
biliter ordinant. ⁊ poſteriora ꝯgrue p̄orib⁹
coaptãẗ. Priora h̄ ordine ponũẗ. Primo
q̃ te ſeparauit v̄bo ab arida. Scd̃o. cuius
ſpũs ferebaẗ ſup te. Tertio. q̃ te de paradi/
ſo manare p̄cepit. Quarto. q̃ te in deſerto
amarã ſuauitate indita fecit eſſe potabilē.
Quinto. et ſitienti p̄p̄lo de petra produxit.
Poſteriora ſic ponũẗ. Primo. q̃ te in cha
na galilee mutauit d̄ aqua in vinũ. Scd̃o.
q̃ pedib⁹ ſup te ambulauit. Tertio. q̃ in te a
iohanne baptiſat⁹ eſt. Quarto. q̃ te vna cũ
ſang̃ne d̄ latere ſuo p̄duxit. Quinto. q̃ in te
omēs gentes a diſcipulis baptizari p̄cepit.
In omnib⁹ eñi his baptiſm⁹ exp̄miẗ. ⁊ po/
ſteriora p̄oribus p antitheſim rñdent Ibi
nãq̧ in p̄mo miraculo aqua ſcz baptiſmi
v̄bo ſeparata ab arida. accedēte v̄bo: terre/
nitatē peccatoꝝ a nobis ſepat. et h̄ in p̄mo
ſimiliter in baptiſmo aqua mutaẗ in vinũ
q̃ triſticia pctōꝝ expulſa mēs noſtra q̃daz
ſpũali leticia inebriaẗ. q̃ p vinũ intelligitur
Unde vinũ letificat cor hoĩs. Aquã ĩ vinũ
mutari eſt timorē de peccatis cōuerti in ex/
ultatōem mētis. Item ibi d̄r in ſcd̃o mira/
culo. cui⁹ ſpũs ferebaẗ ſup aquas. et h̄ ſimi
liter in ſcd̃o d̄r. q̃ pedib⁹ ſup te ambulauit.
Et hec duo bene ꝯueniũt. q̃ in baptiſmo ſi
cut in alijs indiuiſibilis eſt opatio patris ⁊
filij et ſpũſſancti. et vtrobiq̧ d̄r ſup. q̃ grã q̃
ꝯferẗ de ſupernis eſt. et vt noteẗ q̃ dñs po/
tentiã ſuã nō alligauit. Item ibi d̄r ĩ tertio.
Qui te de paradiſo ⁊c. h̄ qui in te a iohãne
baptiſat⁹ eſt. q̃ gratia de paradiſo manãs
aq̃s in baptiſmo eſt infuſa Un̄ d̄ baptiſmi
grã eccl̃ia p̄fluens in q̃ttuor ptes orbis di/
latata eſt. qd̃ q̃dãmodo factũ eſt q̃ñ domi/
nus baptiſat⁹ eſt a iohanne. q̃a tũc omnes
aque vim regeneratiuã ſuſceperũt. Rurſ⁹
ibi d̄r in quarto. Qui te in deſerto amaraz
ſuauitate indita fecit eſſe potabilem. hic d̄r.
q̃ te vna cũ ſanguine de latere ſuo produxit
q̃ in gentilitate q̃ p̄us erat a domino d̄ſer/
ta aqua baptiſmi reficiendi mētes et ſanã/
di habet effectũ. Dulcorata aũt fuit aqua.

quia p passionē crucis maxime baptismꝰ
plenā recepit efficaciā. Unde in cruce de la
tere dñi aqua pfluxit. Item ibi in q̄nto di-
citur. Et sitienti pplo de petra pduxit. Hoc vō
dicit. q in te omēs gentes p discipulos ba-
ptiſari pcepit. qr baptiſmꝰ a petra xp̄o origi
nem habens. pplm eū deſiderantem reficit.
nō enī prodeſt baptiſmꝰ niſi ſitienti eū. id ē.
deſideranti vel in ſe vel in alio. Unde diſci-
pulis p̄ceptum eſt vt baptiſarent omēs gē-
tes in noīe patris et filij et ſpūſſancti. ſicut ī
vltimo capitulo matthei dr. Hic etiam no-
tā q vbi dr. q te de paradiſo manare et ī q̄t-
tuor fluminibꝰ exire ⁊ totam terram irriga
re p̄cepit. ibi ſacerdos aquam manu in q̄t-
tuor partes effundit. vt oſtendat q gratia
baptiſmi in quattuor partes orbis ſit dila-
tata. Ceterū ſacerdos ipſe ſepe mutat vocē
In p̄mis enī orat deū vt dignetur munda
re mentē eius ad ſuſcipiendū ſpūm ſanctū.
et deprecatur eius aduentum. et ideo voce
humili ſcz in modum oratōnis legit. q vo-
cis humiliatio eſt ad ſpūſſancti aduentū
et ad eiꝰ dignam receptionē mentis p̄para-
tio. Poſtea vero indicans ſe illū habere le
git in modum p̄fationis. agens grās. quia
tam magnus hoſpes dignatꝰ eſt ad tā hu-
mile hoſpitiū deſcendere. et recolens mira-
cula iam p aquam facta. Deinde poſt bū-
dictionē que fit p filium. que terminat. In
noīe patris et filij et ſpūſſancti. mutat vocē
iterato. Cum enī vſqz tunc in modū p̄fatio
nis cantauerit. poſtea legit in modū lectio-
nis voce ſcz humiliori. que vocis humilia-
tio eſt ſignum humilitatis. humilitas enī
noſtra p baptiſmi regenerationem ad alta
polorū reducit. Dicit ergo ſacerdos. Hec
nobis p̄cepta ſeruantibꝰ ⁊c. quaſi dicat. nō
auderem tantā et tam altam rem ſcz ſpūm-
ſanctū vt in creaturam aque deſcēdat ino-
care. niſi qr tu p̄cepiſti nobis baptiſma ex-
ercere. Et addit ſacerdos. Tu deꝰ omnipo
tens clemēs adeſto. tu benignus aſpira. ⁊c.
vbi illud orat vt ſicut in p̄dictis miraculo-
ſe in aqua operatus eſt. ita modo faciat vi-
delicet vt p̄ter naturalē emundatiōem quā
poſſunt aque abluendis adhibere corpibꝰ
ſint et purificandis mētibꝰ efficaces. Poſt
hec alta voce clamat ſacerdos Deſcendat in
hanc plenitudinē fontis virtus ſpūſſancti.
Ideo alta voce vt altū mētis deſideriū de-
ſignet. Et tūc deponit cereꝰ in aquā. que ce
rei imerſio eſt ſpūſſancti aduentus ſeu miſ
ſio. q in aquā baptiſmi in ſpecie colūbe de-
ſcendit. Scdo ideo cereus in aquam depo
nit q̄niam corpus xp̄i p ceram ſignificatur
in baptiſmo aquas ſanctificauit ⁊ vim re-
generatiuā illis ptulit. Tertio baptiſmus
cerei remiſſionē peccatoꝝ ſignificat. quam p
xp̄i mortem pſecuti ſumꝰ. Habent q̄z neo-
phiti cereos ſuos extīctos. q ⁊ ſi plures ſint
p vno reputant. Et in q̄buſdā eccleſijs ſta
tim cū cathecumini baptiſati ſūt illuminā-
tur. In q̄buſdā vō differt eoꝝ illuminatio
vſqz ad agnus dei quod cantat in letania.
et in q̄buſdam etiā vſqz ad miſſam. quādo
videlicet alij cerei ecclīe illuminant. Sane
cerei q ſtatim poſt baptiſmū accenduntur
ſignificant q p turbatōem peccatoꝝ comi
tatur illuminatio gratiaꝝ. Qui differunt
vſqz ad agnꝰ dei ſignificant q p agnū q tollit
peccata et tenebras mundi renati et fideles
illuminant. Qui vero differūt vſqz ad miſ
ſam. ideo faciūt. qr miſſa illa ad noctē perti
net reſurrectionis dñice. vt ſicut nox illa ir-
radiata fuit ſplendore dñice reſurrectōnis
ita et a lumine noſtro irradietur. et vt neo-
phitos noſtros chriſto cōſurrexiſſe ſignifi
cemus. Et pp̄ter eandem cauſam alij cerei
ecclīe ad miſſam illuminant. Et ſm hec cerei
cathecuminoꝝ ſunt ſine lumine vſqz dum
alij cerei ecclīe illuminent. ad notandum q
poſtq̄z ſpūſſanctꝰ purgauerit corda eoꝝ
et eos introduxerit in ſocietatē et vnitatem
eccleſie tunc illuminabit corda eoꝝ. Hec re-
peries etiā neophitoꝝ dicet in titulo de ſeptē
diebus poſt paſca. Poſt immerſionem ce
rei in q̄buſdam eccleſijs ſacerdos inſufflat
in aquā dicēs. Totāqz huius aque ſubſtā
tiam regenerandi fecūdet effectu. Primo
vt ſicut in exorciſmo cathecumini ſpūs im
mūdꝰ inſufflat vt ab hoīe recedat vt ifra di
cet. ita et in exorciſmo aque vt ab ea expella
tur. ⁊ adimpleat qd dñs inq̄t Nūc p̄nceps

mūdi ibꝰ eiſciet foras. Scḋo vt itelligat ſa/
thanas qnꝰ habeat ꝙ tam leuit videlicet p
ſuauē exufflatōez pōt expelli. Tertio vt ſa/
cerdos oſtendat qli ignominia dyabolꝰ di
gnus ſit ab aq̄s expelli. Inſufflat aūt ſacer
dos ter. qꝛ ſpūſſctūs tria ī baptiſmo opaꝰ.
a vicijs purgat. v̄tutibꝰ ornat. et tādē pmio
eterno coronat eos ī qbꝰ fit h̄ inſufflatio. vt
dicet vbi de imūdi ſpūs expulſione agetur
Poſt exufflatōez munit aqua iterato cru/
cis ſignaculo p inuocatōnez ſctē trinitatis
ne habeat ptātem dyabolꝰ ad eā amplius re/
deūdi. Poſtremo fit admixtio criſmatis ī
aqua ſic dictū eſt. Vn̄ dr̄ ī burcar. li. iiij. Be/
nedicimꝰ fōtes baptiſmatis oleo unctōnis
Et auguſtinꝰ eiſdē v̄bis vtens ſubijcit. ꝙ h̄
magis tacite ſiue ſine ſcptura ac miſtica ra
tione ītroductū ē. qꝫ p aliquā ſcpturā. Per
hmōi ergo admixtōez vnio xp̄i ⁊ eccie ſigſi
caꝰ. Illam criſma ē xp̄s. aqua ıp̄lus. Et dr̄.
Sctificet fons iſte ⁊c. Ex qbꝰ v̄bis a dq̄d fi/
at admixtio ſatis daꝰ itelligi. Et nota ꝙ ttu/
or eē genera aque bn̄dicte. put ī q̄rta parte
dictū eſt. vbi agiꝰ de aque benedicte aſper/
ſione.

Quīnto loco ē de baptiſmo dicēdū
De ſcrutinijs v̄o q̄ pcedūt baptiſ/
mū ſolentiē ⁊ de multis ad baptiſ/
mu ptinētibꝰ. dictum ē ſub q̄rta feria tertie
hebdomade q̄dragesime. Pr̄enotandū igi
tur ē ꝙ baptiſmꝰ grece īterptaꝰ vnctio latīe
vel lotio. Baptiſmꝰ q̄d ē p aquā ɔferꝰ vt res
inuiſibilis p illud viſibile elemētū ɔferatur
ſup q̄ ſpūſſctūs ī pncipio ferebaꝰ. Sic enī
aqua viſibiliꝰ corpꝰ purgat exteriꝰ. ita ba/
ptiſmꝰ lateter aīaꝫ. Vn̄ auguſtinꝰ. Aqua
corpꝰ tāgit ⁊ mentē abluit. Et ē notandū ꝙ
pagani ſiue gētiles circa fōtes tēpla ſua fa/
cere ſolebāt. vel ſaltē ibi ſp aquā habebāt. p
cuiꝰ aſperſionez purificari credebāt. ⁊ inde
delubra vocabāt q̄ſi purificātia. ⁊ ita q̄dā/
modo figuraliter ad baptiſmum tendebāt
Nos v̄o ab eorū ɔſuetudine baptiſma nō
ſūpſimꝰ. uno a tribꝰ q̄ ī veteri teſta fuerūt.
ſcꝫ a cataclisimo. i. a diluuio. ⁊ a mari rubro
et a iordane q̄ baptiſmi figura fuerūt. Ba/
ptiſma dn̄s inſtituit cū de latere ſuo ſāgui/
nē et aquā pduxit. quem poſtea q̄ſi lege edi
ctali ſanciuit. d. Niſi q̄s renatꝰ fuerit ex aq̄
et ſpūſancto nō itrabit ī regnū celoꝝ. Et ip̄e
dn̄s baptiſatꝰ eſt ī ſua paſſione. Vn̄ d inq̄t.
baptiſmo habeo baptiſari q̄uo coartor vſ
qꝫ dū pficiaꝰ. Fieri debet baptiſmꝰ ī aq̄ qꝛ
illa copioſiꝰ inuenīꝰ. ⁊ hanc ſpūs ī pncipio
fouiſſe legiꝰ. ⁊ qꝛ ſordes abluit. ſitim cōpri/
mit. imaginez reddit. ſic cantaꝰ de narciſſo.
ignē extinguit. Sic ī baptiſmo a peccatorū
ſorde lauatur. a fonte vite potamur. ima/
ginē pditā reſtauramꝰ. vnde ignis penarū
extinguiꝰ. Debet aūt aqua eſſe viua ⁊ pura.
poſſet tn̄ etiā fieri ī reſoluta. ſiue a niue. ſiue
a glacie. ſiue de lacrimis terre. ſiue etiā ex in
ſtitutōe victoris pape pmū mari. ſiue ī flu/
mine. ſiue in lacu. ſiue ī fontibꝰ. Nō aūt licet
baptiſare ī aqua ɔdita. vt ī ceruiſia vel me/
done. nec etiā ī alio liquore vt ī vino vl̄ oleo.
Sꝫ ſi aliꝰ liquor aque admiſceaꝰ. bn̄ fit ibi
baptiſmꝰ dū tn̄ aqua p̄ualeat. q̄tidie eī ma
ri nonꝰ liquor vel ſputū vel vrina additꝰ. et
tn̄ ibi baptiſaꝰ. aliq̄ tn̄ ɔtradicūt. Porro tn̄
ſcḋm catholicā traditōez ſolēne baptiſma in
duobꝰ dūtaxat ſabbatis celebraꝰ. videlicet
in iſto ⁊ pente. quare in iſto pmiſſū eſt. In
ſcḋo. qꝛ ſpūſſanctꝰ in die pentecoſtes dona
tur nob. p quē facta ē remiſſio pctoꝝ. vt di/
ceꝰ ibi. Alio v̄o tpe nō licꝫ baptiſare. niſi ne/
ceſſitatis cā. q̄ eſt q̄druplex. Prima ē cauſa
munitōis. vt ſi rex obſidet aliquā ciuitatez
vel opidū tūc eī pueri illiꝰ loci baptiſari de/
bēt ne inbaptiſati decedāt. Scḋa ē gentiliū
pſecutio. Tertia naufragiū. Quarta egri/
tudo. poteſt tn̄ egritudo h̄ large accipi pro
infirmitate naꝰe q̄ facile diſſolui poteſt. ita
ꝙ neſcimꝰ diē neqꝫ horā. et ob hāc cauſā ſin
gulis diebꝰ ⁊ horis fit baptiſmꝰ nō ſolēnis.
ſolēnitas m̄ baptiſmi ſaltē in paucis ad p̄/
miſſos duos dies pp̄ter ſimilitudinē ⁊ me/
moriā reſeruaꝰ. Greci v̄o baptiſmū celebra
re ſolēt in ephia. p eo ꝙ tūc fuit dn̄s baptiſa
tus. put ſub dicto feſto dictū ē. Celebrari et
debet baptiſmꝰ ſolēnis hora nona. vt diceꝰ
ſub ſabbato pente. Sciendū aūt eſt ꝙ bapti/
ſandꝰ cū pmo ad eccliam venit puſqꝫ īmer
gat interrogaꝰ vtrū abrenūciet diabolo. ⁊c

qđ potiꝰ vſu q̃ꝫ ꝑ aliquã ſcptură introductũ
eſt ſm aug̃. Et eccleſia rñdet. Abrenuncio.
Et iterũ. vtrũ credat i prẽm et filiũ et ſpũm
ſanctũ. Et ipſe rñdet. Credo. In his autez
duobꝰ de vita ⁊ fide inſtruit̃. De vita cum
docet̃ abrenũciare diabolo ⁊ oibꝰ pompis
ſiue operibꝰ eius. De fide cũ docet̃ credere
in trinitatẽ. Et ꝓpter hᵉ due fiũt ei ꝯſequent̃
vnctiones. ſcꝫ i ſcapulis ⁊ i pectore. Ideo aũt
fit hmõi interrogatio ⁊ rñſio. vt vacua do-
mus a priſco habitatore deſerta. fide ornet̃
et dei habitatio ꝑparet̃. Auguſtinus dicit
ꝙ etiã fiũt hᵉ iuxta ſaluatoris imperiũ. qui
ad prẽm in celũ aſcenſurꝰ diſcipulis ſuis. i.
apoſtolis dixit. Euntes docete oẽs gẽtes ba-
ptiſantes eos in noĩe patris et filij et ſpũſſã-
cti. Interrogat̃ etiã ſi credat in ſctãꝫ eccliãꝫ
remiſſionẽ pctõꝝ et carnis reſurrectionez.
Non tñ ſm ipm auguſtinũ eo mõ interro
gamꝰ. vt quõ in deũ credimꝰ ſic ⁊ in ſctãm
eccliam et catholicã credamꝰ. ſꝫ ꝓpterea ſã-
cta et catholica eſt. q2 recte credit in deum.
Non ergo diximꝰ vt in eccliam q̃ſi in deuz
crederetis. ſꝫ vt in ecclia ſancta et catholica
ꝯuerſantes i deũ crederetis. crederetis etiã
reſurrectionẽ carnis q̃ futura ẽ. Innuit er-
go auguſtinꝰ ex p̃miſſis v̾bis ꝙ ꝑpoſitio in
repetit̃ dum dr̃. in ſctãꝫ eccliãꝫ. ⁊ ſenſus mu
tatur. de q̊ dictũ eſt in q̃rta pte ſubti. đ ſym
bolo. Planior tñ intellectus eſt vt ꝑpoſitio
ipa ꝑtermittat̃. nec repetat̃. vt ſit ſenſꝰ. Cre-
do eccliãꝫ catholicã. i. fidem catholicã tenẽ-
tem. eſſe ſanctã. i. iuſtã et bonã. Vel eccliãꝫ
ſanctã. i. ſanctificatã et firmatã et ſemꝑ ꝑſe-
ueraturã. ita ꝙ nũq̃ꝫ deficiet. Vel credo ſã-
ctam et catholicã eccliam eſſe vnã ⁊ i vnita
te ꝯſiſtere. Paninꝰ aũt ꝑ baptiſando iter-
rogat̃. vt iam dicet̃. Poſt interrogationez
et reſponſionẽ ſacerdos ter in faciẽ baptiſã-
di exufflat. ad notandũ ꝙ ſeua poteſtas. id
eſt. malignꝰ ſpũs ab eo exufflat̃. i. exufflan-
do expellit̃. ſeu in primo expellenda ſignifica
tur. vt ꝑ pium ſacerdotis miſteriũ ſpũi ſctõ
cedat fugiẽs ſpũs malignꝰ. Hinc etiã ait au
guſtinꝰ. Paruuli exufflant̃ ⁊ exorcizãtur.
id ẽ. increpant̃ ſeu adiurant̃ vt expellat̃ ab
eis dyaboli poteſtas inimica q̃ decipit ho-
minẽ vt poſſideat hoĩes. Hec aũt exufflatio
ſiue exorcizatio. et ſi nõ proſit aliqđ ad vitã.
q2 adhuc i eis mors remanet. prodeſt tñ vt
inimicꝰ minus eis nocere poſſit. Adeſt enĩ
ſpũſſanctꝰ nõ ſolũ v̾bis q̃ dicũt in noĩe ſuo
verũetiã ſignificatõibꝰ q̃ fiũt in honore ſuo.
¶ Et eſt notandũ ꝙ exorciſmꝰ grece latine
dr̃ adiuratio. vt ẽ illud. Exi ab eo immũde
ſpũs. Catheciſmꝰ aũt et exorciſmꝰ neophi-
coꝝ ſũt. ꝑcedũt ei baptiſmũ. et magis debẽt
dici ſacramẽtalia q̃ꝫ ſacramẽta. i. ad ſacra-
mentuꝫ baptiſmi ꝑtinẽtia. vel ꝑludia noui
baptiſmi. ſine eis tñ poteſt cẽ baptiſmꝰ. Ca-
theciſmus v̾o grece latine dr̃ inſtructio. in-
de cathecizare. i. inſtruere in ſymbolo et fi-
dei rudimẽtis. Inde etiã dr̃ cathecuminus
grece qđ eſt latine audiẽs vel inſtructꝰ. q̊a
adhuc doctrinã fidei audit nondũ tamen
baptiſatꝰ eſt. licet ſit in fide inſtructꝰ. Qui
et cõpetens vocat̃. q2 poſt fidei inſtructiõez
et poſt acceptã pniam cõpetit grãm xp̃i reci-
piẽde. Neophicꝰ v̾o grece latine nouellꝰ et
rudis. vel nuꝑ renatus interꝑtat̃. ¶ Hoc
q̊ꝫ ſciendũ eſt. ꝙ ſicut ſũt ſeptẽ dona ſpũſſã-
cti. ita etiã ſeptez ſũt dona baptiſmi. ¶ Pri
mũ eſt ſalis collatio. Datur enĩ ſm rabanũ
et bedam ſal bñdictũ in os baptiſandi. vt ꝑ
ſal typicũ. i. figuratiuũ ſapiẽtie ſale conditꝰ
iniq̇tatis fetore careat. i. carere ſignificet̃. nec a
vermibꝰ pctõꝝ vltra putrefiat ſꝫ magis ille-
ſus ſeruet̃ ad maiorez grãm recipiendam.
Sal q̊ꝫ ſignificat ꝑma fidei documẽta ſine q̊
rum ꝯdimẽto inſulſus eſt oĩs hõ. de q̊ ⁊ de
ſale dictũ eſt in ꝑma pte ſubti. de ꝯſecratõe
ecclie et altaris. ¶ Secundũ eſt aurium et
nariũ cũ ſputo linitio. qđ fit ꝑmo exemplo
chriſti. q̇ lutũ cum ſputo faciẽs mutũ ⁊ ſur-
duꝫ ſanauit. et oculos nati ceci liniuit. et ex-
puens linguã eiꝰ tetigit. et digitos in eiꝰ au
ribꝰ imponẽs dixit. Effeta qđ eſt adaperire
Scđo ſm rabanũ hᵉ ſacramentũ ideo agit̃
vt ꝑ ſaliuã typicã. i. figuratiuã ſapientie di
et ꝑ ſacerdotis tactũ ſapiẽtia ⁊ virtꝰ diuina
ſalutẽ eiuſdẽ cathecumini operet̃. vt aperi-
ant̃ ei nares ad capiendũ odorẽ noticie dei
vt aperiãt ei aures ad audienduꝫ mãdata
dei. vt aperiant̃ illi ſenſus in intimo corde

ad reſpondendū ſacerdoti ꝺ articulis fidei
īterrogātī. Digiti ergo q̄ ī aures mittūtur
ſūt v̄ba ſiue dona ſpūſſcī. Tertio p̄ hꝯ q̄ au-
res ſaliua tangūt. ſignificat̄ ꝛ petit̄ q̄ doctrīa
q̄ de ore altiſſimi fluxit p̄ aures eiꝯ ītret et eiqꝫ
ſuauiter redoleat. Saliua nēpe xp̄i .i. dulcedo
v̄boꝝ ex ore eiꝯ deſtillātiū. ꝛ ipa xp̄i diuinitas
nos ſanat. Quarto etiā nares tangūtur vt
diuinā ſuſcipiāt v̄tutē. p̄ quā bonū a malo
diſcernant odorē ꝛ ſanā doctrinā ſeparare
valeāt a fetore heretice prauitatis. Vn̄ in ec
cleſiaſtico dr̄. Naſus tuus ſicut turris libani
q̄ reſpicit ꝯ damaſcū. Quīto ad notanduꝫ
q̄ q̄ꝫdiu ſpūm in naribꝯ trahet. in fide p̄cepta
manere debet. ꝛ aures vt v̄bis euangelicis
pateant. ꝛ varias ꝛ inutiles fabulas a ſe re
pellāt. Sexto ſm̄ ambroſiū p̄pt̄ grāꝫ ſiue di
gnitatē muneris ꝛ op̄is nō tāgit os cū ſali
ua. ſꝫ nares. vt bonū odorē accipiāt pietatis
eterne. Tertiū ꝛ q̄rtū ē in pectore ꝛ inter ſca-
pulas cū oleo facta ūctio. de q̄bꝯ dictū eſt ī
p̄ma p̄te ſub ti. de ꝯſecratōibꝯ. Quintū ē
baptiſmi ablutio. Circa q̄d notandū eſt q̄
trina fit īmerſio ſeu lotio ī baptiſmo ī noīe
trinitatis. ſcꝫ ī noīe p̄ris ꝛ filij ꝛ ſpūſſcī. q̄ꝛ in
fide trinitatis fit baptiſmꝯ. in q̄ trina īmer-
ſione triduana dn̄i ſepultura ſignificat̄. fuit
eī tribꝯ diebus ꝛ tribus noctibꝯ in corde t̄re
Trina q̄ꝫ fit īmerſio. q̄ꝛ ī baptiſmo a tripli-
ci p̄ctō. ſcꝫ cogitatōis. locutōis. ꝛ opatōis
mūdamur. ꝛ a triplici trāſgreſſione legis. ſ.
legis nature. legis moſayce. ꝛ legis euange
lice. Non igit̄ dꝫ q̄s tantū ſemel īmergi. pro
eo q̄ xp̄us ſemel mortuꝯ eſt. Debet tn̄ ſemel
tantū baptiſari. q̄ꝛ tantū ſemel xp̄s mortu-
us ē et ſepultꝯ ꝛ reſurrexit. q̄ tria ī baptiſmo
ſignificant. Et lꝫ trina fit īmerſio tn̄ vnū ē ba
ptiſma. Item q̄ꝛ tantū vna ē fides. idcirco
vnū dꝫ eē ſacramētū eiꝯ. iuxta illud. Vna fi
des. vnū baptiſma. Immerſio etiā fit ī mo
dū crucis. q̄ꝛ q̄ baptiſat̄ mūdo crucifigit̄ et
cruci xp̄i affigit̄. Trina q̄ꝫ ab aqua eductō
triduani t̄pis exp̄mit reſurrectiōem. Si tn̄
q̄s ita eger ſit vt nō poſſit ter ſine leſione im
mergi. ſufficit illū aqua aſpergi. vt probat̄
multiplicit̄ ī canone cypriani. Licet q̄dam
illud itelligāt ꝺ aque b̄ndicte aſperſiōe. Sꝫ
et ſi magna corp̄is p̄s p̄ter caput infundit̄.
vel ſaltē caput baptiſatꝯ q̄s reputat̄ ꝛ n̄ aliꝰ
licet q̄dā etiā ſi ſup̄ pedē aqua ceciderit re-
putēt baptiſatū. Pueris baptiſatis nomē
imponit̄ ī baptiſmo. q̄d inde ē. q̄ꝛ baptiſmꝯ
ē vicariꝯ circūciſionis in q̄ noīa pueris im
ponūt hebrei. eo q̄ t̄pe circumciſiōis abrae
nomē fuerit īmutatū. cuꝫ eī p̄ius dicebatur
abram. poſtea vocatꝯ fuit abrahā. Sꝫ ſi ba-
ptiſato obliuione nomē nō imponit̄. vel for
te errore maſculo nomē femine vel ecōuer-
ſo imponit̄. tenet q̄dem baptiſmꝯ. nec itera
bit̄. et nomē in ꝯfirmatōe frōtis denuo im
ponet̄. Sextū eſt in vertice .i. in ſūmitate
capitis ſup̄ cerebrū cū criſmate facta ūn-
ctio. de q̄ in p̄ma p̄te ſub ti. de ꝯſecratōibus
dictū eſt. Septimū eſt in frōte criſmatio
de q̄ infra dicet̄. Datur āt ī q̄buſdam lo
cis baptiſatis cādida veſtis ī ſignū ſacerdo
tij. et q̄dam rotūda mitra ī ſignū corone re-
gni vite. q̄ꝛ ipe ē mēbrū xp̄i q̄ eſt rex et ſacer-
dos. Omēs eī veri chriſtiani reges ꝛ ſacer-
dotes dicūt̄. Vn̄ petrꝯ ap̄ls ait. Vos eſtis
genꝯ electū. regale ſacerdotiū. Reges q̄a ſe-
ipos et alios regūt. ſacerdotes quia ſeipos
dn̄o offerūt. iuxta illd̄ apl̄i. Obſecro vos p̄
miſc̄diā dei vt exhibeatis corpa veſtra. ꝛc̄.
Scd̄o criſmale ſeu veſtis cādida q̄ ſup ca-
put baptiſati imponit̄. ſignificat ſm̄ rabanū
interioris et exterioris hoīs caſtitatē et ino
centiā ꝛ puritatē chriſtianā. quā poſt ablu
tas veteres maculas ſtudioſe ſuare debet.
iuxta illd̄. Omni t̄pe veſtimēta tua ſint can
dida. Tertio renati albis induūt̄ veſtibus
ad deſignandū myſteriū eccl̄ie reſurgētis.
Deſignat̄ eī p̄ hꝫ corpoꝝ ꝛ aīaꝝ futura reſur
rectio glorioſa et etiā reſurrectio a peccatis
atqꝫ angelicꝯ nitor. Recte igit̄ baptiſati al-
bis vtūt̄ veſtibꝯ. vt q̄ꝫ p̄me natiuitatis fa-
ciē vetuſti erroris pannꝯ fuſcauit. habitus
ſecūde regeneratōis p̄ferat glīe indumentū
Unde veſtis ipa duplex ē q̄ſi ī modū cape
manicate. q̄ꝛ ſcī duplicia ſcꝫ beatitudinē et
glām poſſidebūt. Ipe āt veſtes ſūt ſtole al
be. de q̄bꝯ dr̄. Et date ſunt illis ſingule ſtole.
Stole eni baptiſmū. palme v̄o triūphū in-
ſinuant. Quarto hec alba veſtis corpꝯ. ipſe

vero albat⁹ animã ſigficat. In prouincia
narboñ. hec alba veſtis linea in ſui ſũmita
te cũ filo rubeo ſupſuit̃. aut alia varietate i/
ſignit̃. q̃ndã q̊dammodo ꝓtendẽs coronã.
Nempe alba veſtis innocẽtie ſtolã q̃ nob̃ i
baptiſmo reddit̃ ſignĩficat. rubea fimbria q̃
ſupſuitur xp̃i paſſionez. ꝑ quã baptiſmi ſa/
cramentũ implet̃ deſignat. coronã ꝓtendit
in ſignũ corone regni vt ꝓmiſſũ eſt. Rurſ⁹
idẽ criſmale candidũ filo rubeo inſignitũ
baptiſatis dat̃. vt ſint ſolicitũ ſuare cãdorẽ
virtutũ q̃ ẽ in baptiſmo ꝑ paſſionẽ domi
ni rubricatũ receperũt. iuxta illud. Quare
rubrum eſt veſtimentũ tuũ. Unde i apoc.
Beatus q̃ cuſtodit veſtimenta ſua ne nu/
dus ambulet. Sane albati ſeu neophiti hu
iuſmodi albã veſtem ꝑ ſeptem dies portãt.
quia hoc tempe q̃d ſeptem diebus agit̃ in/
nocentiam ꝑ bona opera exercere oportet.
iuxta illud q̃d ait ſalomon Omni tpe veſti
mẽta tua candida ſint. et oleũ de capite tuo
nõ deficiat. In octaua vͦ die illã deponũt
q: in etate quam dies octaua ſignificat ab
omni opere vite pñtis ceſſabim⁹. tunc eniz
adueniente veritate omnis figura ceſſabit
q̃ ꝑ candidam veſtem innuit̃. nã tũc erim⁹
vtroq; hoĩe. i. anima et corpore glioſi. Rur
ſus hec veſtis candida corp⁹ ſigficat. quod
omni tempore vite noſtre q̃d per ſeptenari
um agitur mundũ ſeruare conuenit. i fine
vero vite noſtre illud deponim⁹. aliud glo
rioſum reſumpturi. q̃d erit in octaua etate.
Merito ergo illam ſeptẽ diebus ſeruam⁹
et in octaua deponim⁹. Unũ ſalomon. Da
partem ſeptimã et octauam. Seruatur q̃;
hec alba veſtis de ſabbato in ſabbatũ. quã/
do i ſabbato ſancto vel pẽtecoſtes baptiſa
ti ſunt. ad notandum q̃ ſi mundiciam cor/
poris ſeruauerimus. de ſabbato pectoris
tranſituri ſum⁹. depoſitis corporib⁹ ad ſab
batum eternitatis Et exuitur in alio ſabba
to. ad notandũ q̃ aĩa illi⁹ de corpore exiens
ſabbatum. i. requiem inueniet. ſi ei⁹ veſtis
fuerit alba. Pari q̃; ratione ꝯfirmati ſiue
in fronte criſmati vſq; ad ſeptimam diẽ la/
uari nõ debent. Cum enĩ eccl̃ia tanto tem/
pore celebret aduentũ ſpũſſancti ſup aplõs

merito vnuſquiſq; ſpũm ſanctũ accipiens
tanto tempe celebrare debet illius aduentũ
in ſe ſingulos dies pro ſingulis donis cele
brando. Hec aũt veſtis vni impoſita alteri
poteſt imponi ſi neceſſe fuerit. prout iam d
panno quo caput confirmati alligatur di/
cetur. q̃; ius melius ſit nouam habere. In
quibuſdam etiã locis baptiſatis dant̃ cal/
ciamenta. que ſunt dominice mortis inſi/
gnia. vt exemplo eius qui pro nobis paſſ⁹
et mortuus eſt. carnẽ ſuã vicijs ⁊ ꝯcupiſcẽ/
tijs mortificet baptiſat⁹. Datur q̊; candela
illuminata in manu baptiſati. vt cum dñs
ad nuptias venerit ſit ſemꝑ parat⁹ ei in au
la celeſti occurrere cũ luminarijs virtutũ
et bonoꝝ operũ. De cereis etiã neophitoꝝ
ſupra dictuz eſt. Sane legit̃ in canone gre/
gorij. q̃ iudeis baptiſandis quadragita die
rum abſtinẽtia indicẽda eſt. et ſi poſtq̃; ba/
ptiſati ſunt apoſtatauerint. cogendi ſunt fi
dem ſeruare. et filij q̊s circũciderint ab eoꝝ
conſortio ſeparentur. Serui vͦ eoꝝ circũ/
ciſi ab eis ꝑ iniuria corporis ſui libertati tra/
dantur. Et in concilio agathẽſ. ſtatutũ eſt
q̃ iudei baptiſandi q̊ d facili ad vomitũ re/
deunt nouem menſes ſint ꝓus inter cathe/
cuminos. Eger q̊; ſicut ait cyprian⁹ bapti/
ſari poteſt. mortuus vero non. nec eukari/
ſtia ſibi dari. ſicut legitur i burcardo li. iiij.
cap̃. cauendum eſt. et in li. v. cap̃. idẽ placuit
Sed ſicut in eodem libro. iiij. ca. ſubito legi
tur. ſubito obmuteſcens ſic. ſi tamen volũ/
tatis ꝓterite teſtimoniũ verbis habet. aut
preſentis in ſuo nutu. Pregnans vero mu
lier ſi baptiſetur. nõ intelligit̃ ſm yſidorum
partus baptiſatus in ventre. quia q̃ adhuc
natus ſm adam nõ eſt. ſm chriſtũ regene/
rari nõ poteſt. nec dici regeneratio in eo pͦ
teſt in quo generatio non ꝓceſſit. Baptiſã
dus ergo eſt q̃ ex baptiſato naſcit̃. Tenẽdũ
q̊; eſt q̃ diſcipuli et apl̃i baptiſati fuerint. q̃
etiam alios baptiſabãt. prout dicet̃ ſub pẽ/
tecoſten. q̃d de iohanne ſpecialiter hieroni
mus atteſtatur. et auguſtinus de Paulo.
Item ſtatutũ eſt in cõcilio carthaginẽſ.
q̃ mulier q̃;uis docta baptiſare non preſu/
mat. niſi neceſſitate vrgente. Rurſus in cõ/

cilio lugdunē. ſtatutū ē. vt q̄ p̄terq̄ȝ i mor-
tis neceſſitate cū veteri criſmate baptiſaue-
rit deponat. In concilio ilerdeñ. ſtatutum
eſt vt om̄is p̄ſbyter q̄ fontem lapideū ha-
bere non poteſt. vas conueniens ad hoc ſo
lum officiū habeat q̄d extra eccl'iam nō de-
portet. Debet igitur fons eſſe lapideus. nā
⁊ de ſilice aqua in baptiſmi p̄ſagiū emana
uit. Sed et chriſt⁹ qui eſt fons viuus eſt la
pis angularis et petra. Hoc q̄ȝ notanduȝ
eſt q̄ p circūciſionē delebāt̄ olim originale.
et nūc p baptiſmū. put ſub ti. de circūciſio-
ne dictum eſt. Ideo aūt originale peccatū
omnib⁹ nocet. quia quando adam pecca-
uit nondum aliquis ex eo fuerat materiali
ter proſeminatus. ipum autē originale pec
catum in ipſa anīe infuſione contrahitur.
quia tunc tres p̄ncipales vires aīe debilitā
tur. Sed cum originale peccatū cōtrahat̄
ſolum ex carnis corruptione. quare impu-
tatur aīe. Reſpondeo. q̄ȝ anima ꝯdelectat̄
carni. vel meli⁹. vt ibidē quedā digna retri
butio notet̄. Anima enī p̄mi hoīs p̄us pec
cando carnē ip̄am corrupit. Unde mō cor
ruptio carnis aīas corrūpit. Circa baptiſ-
mi formā notandū eſt q̄ ſicut ait alexander
papa terti⁹. Si q̄s puerum ter ī aqua mer
ſerit in noīe patris et filij et ſpūſſancti amē.
et non dixerit. Ego baptiſo te in noīe p̄ris
et filij et ſpūſſancti. nō eſt puer baptiſatus.
ſed et ſi immerſerit ter puerū nihil dicēs ba
ptiſatus nō eſt. Uerum tēpe apoſtoloꝝ
baptiſādo nil aliud dicebāt̄ niſi baptiſo te
in noīe trinitatis. et ita explicite dicebāt. vel
etiam implicite vtpote In noīe dn̄i noſtri
ieſu chriſti. Et baptiſabant̄ in ſtagnis ⁊ flu
minib⁹. Sed beatus clemens ſecūd⁹ a bea
to petro ex ipſi⁹ doctrina vnctionem olei ⁊
criſmatis addidit. Poſtea Leo papa Da
maſus et Ambroſius. exorciſmos et bn̄di-
ctiones et ceteras ſolennitates adiecerunt.
Baptiſmi aūt forma nō viciatur ſi quid ī
ea ſupflue ponitur. vt ſi dicatur. Baptiſo
te in noīe patris et filij et ſpūſſancti ⁊ diabo
li. vel arma viruq̄ȝ cano. vel ſi quid p̄mittit̄
forme. vt ſi dicatur arma virumq̄ȝ cano. et
ego baptiſo te. ⁊c. Si vō aliquid interpona

tur. vt ſi dicat̄. Ego baptiſo te. et de⁹ eſt ī no
mine patris et filij ⁊c. dicūt q̄dam nō eē ba-
ptiſatū. alij vero contra. Si autē ordo ver
boꝝ forme mutetur. vt ſi dicit. Baptiſo te ī
noīe filij et patris et ſpūſſancti. dicūt nō eſſe
baptiſatum. quia ordo verboꝝ de forma ē.
Si vero mora naturalis et cōpendioſa in
terponatur puta reſpirando. tuſſiendo. vel
ſcreando nō obeſt. Ceterū forma ipa pnū-
ciari poteſt litteraliter et vulgariter. grece ⁊
latine et armenice. Idem enī ſūt effect⁹ licȝ
voces nō ſint eedem ſm ariſtotelem. Unō
grec⁹ huc veniēs baptiſat in lingua greca.
et ecōuerſo. quia apoſtoli loquebantur va
rijs linguis. Hinc eſt q̄ ſi q̄s dic. Baptiſo
te in noīe genitoris. et nati ſiue geniti et ſcti
flaminis baptiſat⁹ ē. Bene eī fit baptiſmus
ſub noīb⁹ ſinoniniis. Sed ſi dicatur mer-
go te in noīe patris. ⁊c. nō eſt baptiſmus. q̄ȝ
illud verbum mergo nō eſt ſinonimū cum
illo verbo baptiſo. Non fit etiaȝ baptiſm⁹
ſi dicatur. Baptiſo te in noīe triū p̄ſonarū.
vel in noīe trinitatis. vel in noīe chriſti. vel
ſi baptiſauerit in tribus p̄ncipijs. aut trib⁹
filijs. aut in tribus paraclitis. vel ſi omitta-
tur aliqua de tribus pſonis. puta ſpiritus-
ſancti. vel filij. vel patris. Sed etiam ſi dice
retur in nomine paternitatis et filiationis
⁊c. nō eſſet baptiſmus. Item ſi omitteretur
hoc pnomen ego. dicēdo. Baptiſo ⁊c. tenet
quidem. quia pnomē illud ſubintelligitur
vnde nō deeſt. Sed etiam ſm Zachariam
papaȝ. ſi ſacerdos ſimplicitate ductus nō
intendēs errorem introducere dixerit. Ba-
ptiſo te in nomine patria et filia et ſpiritus-
ſancta. baptiſmus non viciatur. Si vero
dubitatur de aliquo vtrum ſit baptiſat⁹ vl'
nō. ſtatuit alexander papa tertius q̄ bapti
ſetur ſub hac forma. Si es baptiſatus non
te rebaptiſo. ſed ſi nōduȝ baptiſatus es. ego
baptiſo te in noīe patris et filij et ſpiritusſā-
cti amē. Ad hoc ſi infans nō poteſt tot⁹ na
ſci. ſed ſolum caput. illud baptiſetur p̄uſq̄ȝ
moriatur. Sed ſi mater in partu morit in-
cidatur. et infans viuus de vētre extrahat̄
et baptiſet̄. ¶ Circa patrinos qui ī baptiſ-
mo ⁊ ꝯfirmatione neceſſarij ſūt. dicendum

eſt ꝙ vbi infans fari vel credere neſcit. patri
nus īterrogatꝰ et rn̄det ꝑ eo. et in eiꝰ fide ⁊ ꝓ
feſſione baptiſandꝰ ſaluatꝰ. Qḋ etiā ſcḋm yſi
dorū in egroto ſurdo ⁊ muto baptiſandis
ꝯtingit. Nam etiā legimꝰ ſyrophenissā mu
lierē veniſſe ad ihm̄ ⁊ rogaſſe ꝓ filia ſpūm
immundū habēte. et illam ad ꝓces matris
ſaluatam fuiſſe. Auguſtinꝰ q̊ꝫ aſſerit ꝙ re-
ſponſio ipiꝰ patrini ad celebritatē. i. ſolenni
tatem ꝑtinet ſacramēti. q̄ſi diceret. nō ad ne
ceſſitatē. Paruulū enī nō fides illa q̄ in cre
dentiū volūtate ꝯſiſtit. ſed fidei ſacramētū
fidelem facit. Unde fidelis vocatꝰ. non rem
ipam mente obnuendo. i. ꝓfitendo. ſꝫ ipſiꝰ
rei ſacramentū recipiēdo. Sicut ergo par-
uuli alieno errore damnati fuerāt ſic ex ali
ena ꝓfeſſione ſaluari poſſe neceſſe eſt. et cū
illi ad intelligibileꝫ etatem ꝑuenerint debēt
patrini inſinuare illis ꝓfeſſioneꝫ quā ꝓ eis
fecerūt. Porro ſacerdos baptiſans et epiſ̄
ꝯfirmans ſe illis obligant ꝙ de eis curā ſpe
cialem gerant. Quia tñ ipe non omnibus
poteſt curam ſpecialeꝫ impendere. idcirco
patrino committit qui ſe pro iſto fideiuſſo
rem conſtituit. ꝙ renatum docebit orōneꝫ
dn̄icaꝫ et ſymbolum fidei. que quilibet chri
ſtianuſ adultus ſcire tenetur. vel in lingua
latina vel materna. et ſi patrinus filiolum
docere neglexerit grauiſſime peccat. Item
iuxta autoritatem leonis pape vnꝰ tantuꝫ
debet eē in baptiſmo ⁊ vnus in ꝯfirmatiōe
patrinꝰ. ſiue vir ſiue mulier. et hoc propter
pericula que conſueuerūt contingere in cō
iunctionibꝰ matrimonialibus. In q̄buſ-
dam tamen eccleſijs contraria conſuetudi
ne hoc derogatum eſſe videtur. et hoc ideo
quoniam ſi veniat in dubium de aliq̊ vtꝝ
ſit baptiſatus vel non. quanto plures ſunt
patrini et teſtes baptiſmi tanto fortius du
bium excludetur. et tanto plures ad inſtru
endum filiolum ſe conſtituunt debitores.
Item ſcḋm canonem in cathecismo et in ba
ptiſmo et in confirmatōne vnus et idē pa-
trinus ſufficere poteſt vbi neceſſitas cogit
alias ſingulos ſinguli ſuſcipiāt. Uerū ba-
ptiſatis ſeu cōfirmatis ſ patrinoꝝ ꝓſidia cui
nō cōſentiunt nō obeſt. Cum igiꝰ patrinꝰ
filiolū inſtruere teneatꝰ. et in fide ipiꝰ bapti-
ſandus ſaluetꝰ. nullus debet patrinus effici
niſi ſciat dn̄icam orationē ⁊ ſymbolū. i. qui
bus ipe tenetꝰ filiolū ſuū inſtruere. cuꝫ ſit fi-
deiuſſor fidei illiꝰ et eum debet cuſtodire ꝓ
poſſe ne a fide et iuſticia deuiet. caſtitatē cu
ſtodiat. iuſticiā diligat. et teneat caritatem
vtpote reſponſurꝰ in die iudicij de omni ex
ceſſu illiꝰ. Sunt aūteꝫ quattuor genera ꝑ-
ſonarū quas eccl̄ia nō ſuſcipit in patrinoſ
Primū genus eſt monachꝰ. abbas. abba
tiſſa. moniales et hmōi. Secundū genꝰ ſūt
infideles. Tertiū illi qui nondū ſūt confir-
mati qui alios non poſſunt tenere ī baptiſ
mo vel confirmatione inſtruere. Non enī
vere debent vocari fideles. vnde nec veri te-
ſtes eē pn̄t. Quartum genus eſt vir ⁊ vxor
ſimul. niſi ꝑus ambo votum emiſerint ca-
ſtitatis. Si enī ambo eundem puerū de fō
te leuarent. ſpūales patres euiſdem fierent.
Unde vlterius carnaliter cōmiſceri nō de
berent. Nec etiā vt aiunt q̄dam aliq̄s de ſa
cro fonte leuare debet aliq̄s de ſua ꝯſāgui-
nitate ꝑſertim filiū ꝓpriū vel filiā vł vxorē
vel econuerſō. q2 caritatis dilectio ꝑ baptiſ
mū ꝓpagari debet. Baptiſmi ſolennita
te completa itur ad fōtes cū triplici letania
et iride. q2 ante baptiſmū et poſt letanie cir
ca baptiſteriū ꝑagūtꝰ. ꝓ eo ꝙ in apoc̄. legitꝰ.
Iris erat in circuitu ſedis. Iris vt Beda
ait q̄ fit ſole irradiāte in nubes. et q̄ poſt di-
luuiū fuit ꝓpiciatōis indiciū. ſignificat in-
terceſſiones ſanctoꝝ. ſedes eccl̄iam ſignifi-
cat. nubes ſunt viri ſancti. iuxta illud Eſa.
Qui ſūt hi qui vt nubes volant. Qui ante
aduentū chriſti ⁊ poſt deuotiſſime ꝓ eccl̄ia
orauerūt et orant. Fit aūt hec letania circa
fontes vſq3 ad ſancte iohānes baptiſta ora
ꝓ nobis. eo ꝙ ipe ꝑmus inuenit vel docuit
baptiſma. Deinde ſimiliter cum trina leta
nia reditur vſq3 ad omēs ſancti orate ꝓ no
biſ. ad oſtendendū ꝙ ipi orant ꝓ filio bapti
ſato q̄ mortuus fuerat et reuixit. perierat ⁊
inuentꝰ eſt. vt in vera fide trinitatis parti-
cipet ſacramento baptiſmi. vel vt deū queꝫ
confeſſus eſt diligat toto corde. tota mente
et totis viribus. Sane agūtꝰ in quibuſdā

eccleſijs ſeptene letanie ante baptiſmuz. q̄a oram⁹ ſctos itercedere p nob. vt ſpūſſctūs cui⁹ grā ſeptiformis ē veiat ſup aquaz baptiſmi. In alijs agūt quine dū cathecumī baptiſant vt de⁹ cuſtodire dignet q̄nqz ſenſus corpoꝝ eoꝝ ne p eos illecebris ſeclarib⁹ icitati purificatiōem i baptiſmo acceptam amittāt. Trine etiā q̄nqz poſt baptiſmum agunt. vt credulitate trinitatis in q̄ baptiſati ſūt. et quaz pfeſſi ſūt toto corde tota mēte totiſqz viribus diligāt. Quidaz etiā cātāt letaniā in eūdo ad fontes ppt ſpem ⁊ inde redeūdo ppt rem. et ad notandū q ſcti orāt p baptiſandis. vt ſacramētuz vera fide pcipiāt. et p baptiſatis vt in ſacramēto fidei pcepto ꝯfirment. In fine letanie fiunt iuxta aplm petitōes. vt ppici⁹ eſto. pce nob dn̄e. et obſecratōes. vt p natiuitatē tuam libera nos dn̄e. ⁊ poſtulatōes. vt pctōres te rogamus audi nos. Quid ſignificet cantus poſt baptiſmū. dictū ē ſupra vbi de cāticis agit. Ceteꝝ in q̄buſdā eccleſijs i letōib⁹ ⁊ letanijs ſenes pcedūt. ⁊ iuuenes ſubſequūt. vel q: ſenex ſu⁹. ſ. eleazar adduxit rebeccā vt yſaac iuuenis apprehēderet eaz. vel q: i baptiſmo iuueneſcit eccl'ia ⁊ renouat vt aq̄le iuuētus nr̄a. Rurſus i q̄buſdā eccleſijs dū. xij. lectōnes legūt letanie dicūt. ⁊ eaꝝ duodenarius numer⁹ p tres q̄ternarios clericoꝝ implet. q̄bus orat. vt in baptiſandis doctrina capiat aploꝝ fide trinitatis ⁊ quattuor v̄tutib⁹ pdictoꝝ.

SExto loco de ꝯfirmatiōe dicam⁹. Siqdez poſt baptiſmū ſeq̄t ſpūalē ſigculū ſcilz ꝯfirmatio. q̄ pfectio fiat q̄n ad inuocatōez epi ſpūſſanct⁹ infundit. Baptiſat⁹ aūt ꝯfirmari nō pōt. niſi demū poſt ſeptē dies poſt baptiſmū ppter ſeptez dona ſpūſſancti q̄ recipiūt i baptiſmo Nam p ſingulis donis decet dies ſinglos celebrari. Alij dicunt q ſtatim poſt baptiſmū ē ꝯfirmatio inchoanda ppt rationem ſeptā ſub q̄nta feria cene dn̄i. vbi agit d olei ꝯſecratione. Nam clemēs pmus ſtatuit vt baptiſat⁹ q̄zcit⁹ fieri poſſit ꝯfirmet. q: non eſt pfect⁹ chriſtian⁹ q̄ h nō neceſſitate ſz incuria aut volūtate omittit. Hec frōtis criſmatio ꝯfirmatio dr̄. q̄a p eam ſpūſſctūs datur ad augmentū et robur. Vn̄ cū ceteras vnctiones et ſimplex ſacerdos valeat exhibere. hāc nō niſi ſūm⁹ ſacerdos. i. eps debet ꝯferre. q: de ſolis a pl'is legit. q̄r vicarij ſūt epi. q p man⁹ impoſitionē ſpūmſanctū dabāt queadmodū actuū aploꝝ lectio manifeſtat. Cū audiſſent inqt apl'i q̄ erant hieroſolimis. q: recepiſſet ſamaria v̄bū dei. miſerūt ad eam petrū ⁊ iohannē. q̄ cuz veniſſent orauerūt p ipis vt acciperēt ſpūm ſanctum. nondū ei in queq̄z illoꝝ venerat. ſz baptiſati tantū erāt in noīe dn̄i ieſu. Tūc imponebāt man⁹ ſup illos ⁊ accipiebāt ſpūm ſācm̄ cui⁹ aduent⁹ p myſteriū vnctōis deſignat. q̄a colūba in q̄ ſpūſſctūs ſup xp̄m i baptiſmo deſcēdit ad veſperum in catacliſmo reuertēs ramū retulit oliue virentis. cui⁹ vtiqz ſacramentū dauid ppheta p̄noſcens exhilarandā faciē in oleo pdicauit. Arnaldiſte tamen perfidi heretici dicētes manuū impoſitionē ſiue conſolamētum fieri poſſe a quolibet homine bono obijciūt ad h quod p̄miſſum eſt de eo qd legit in actib⁹ aploꝝ q ananias ſaulo et ſimeon ⁊ lucius ſyrenēſis et manaen barnabe et ſaulo man⁹ impoſuerūt. q̄ tamen nec apoſtoli nec epi fuiſſe legunt. Et ex eo q predicat. miſerūt ad eos petrū et iohannē. apparet q epi debent illuc ire vbi ſunt quib⁹ ſit neceſſe man⁹ imponi. cunqz illuc venerint orent pro eis dicentes Emitte in eis ſeptiformē ſpūm ſanctum. ⁊c. Non eni diſcipuli dabant ſpūmſanctū. ſed orabant vt veniret in eos q̄b⁹ man⁹ imponebāt. Hoc ergo agit epiſcopalis cōfirmatio baptiſato. quod tutor pupillo. Quid ei prodeſt amplam hereditatem filio relinquere. niſi ipe vel lex aut preſes illi prouideat d tutore. paraclitus quidem eſt eius conſolator in chriſto. cuſtos et tutor qui ſuadēte dyabolo poſſet ſicut et pupillus ſuam perdere facultatem. id eſt. baptiſmi vtilitatem. ſi hunc nō haberet tutorem. In confirmatione ergo totius chriſtiane religionis myſterij plenitudo complet. In baptiſmo nāqz p ſpūmſanctū datur remiſſio peccatoꝝ. hic autem ipſe ſpūs inuitat vt veniat et in

domū ipā3 quā ſcīficauit deſcēdere ⁊ habitare digneť. ⁊ ad epi inuocanõe3 infūditur. Vñ vrban⁹ papa inq̄t. Per man⁹ epiſcopalis impoſitionē ſpūſſctūs dať. ex q̄ cor fidele ad prudentiā ⁊ ↄſtantiā dilatať. vt q̄s plen⁹ ſit chriſtian⁹. Bis ergo inungiť criſmate baptiſat⁹. ſc3 ī vertice ⁊ ī frōte. nam et ipſis aplīs bis fuit dat⁹ ſpūſſanct⁹. Primo in terra qñ xp̄s exufflauit in eos dicēs. Accipite ſpūm ſanctū. Scd̄o a celo in die pētecoſtes. Sed ⁊ ipſi aplī receperūt ſpūm ſanctū ī baptiſmo. Nō eni credendū ē ipos nō fuiſſe baptiſatos q̄ alios baptiſabāt vt premiſſum eſt. Hec ergo duplex baptiſatorū vnctio ſiḡficat q̄ ſpūſſanct⁹ datus eſt apoſtolis. ſemel ī terra ad dilectōem pximi. ⁊ ſemel de celo ad dilectionē dei. Vnde ad notandū pulcritudinē donorū ſpūſſancti. que in ↄfirmatione ↄferunť dicit. Emitte in eū ſpūm ſapientie et intellectus ⁊c. He ſunt veſtes q̄b⁹ induunť filij regis. De q̄b⁹ dicitū ē. Dedit eis ptāte3 filios dei fieri his qui credūt in noīe eius. Et de q̄bus dicit apoſtolus. Quotquot baptiſati eſtis chriſtum induiſtis. Non eni habet xp̄m pro indumento q̄ donis ſpūſſancti q̄bus chriſt⁹ ab ipſa ↄceptione ornat⁹ fuit. non ē ornat⁹. Differt aūt hec vnctio q̄ fit in fronte p ep̄m. ab illa q̄ fit in cerebro ſiue in vertice p ſacerdotem. Primo q̄a ſm rabanū in illa ſignať ſuper baptiſatū ſpūſſancti deſcenſio ad habitationē deo ↄſecrandā. In hac vero ſignatur vt eiuſde3 ſpūſſancti ſeptiformis gratia cū omni plenitudine ſanctitatis ſcientie ⁊ virtutis venire in homie3 declareť. Secundo differūt. q̄a p illā q̄ fit in vertice aīa xp̄o deſponſať. p iſtam vo dotať et dotatur. Item p illā oſtenduntť vulnera eſſe ſanata. p hāc plenitudo gratiarū cōferť. Q̄d ex vbis vtriuſq3 vnctionis poteſt ppendi. In collatione eni illi⁹ vnctionis dicit ſacerdos. Deus omnipotens pater dn̄i noſtri ieſu chriſti. q̄ te regenerauit ex aqua et ſpūſancto. quiq3 tibi dedit remiſſionē omniū peccatorū. ipſe te liniat chriſmate ſalutis in vitam eterna3. His vbis ſaluatio que eſt in vitam eternā p hanc vnctionē obtineri oſtenditur. Sed hec verba trāſcendit ep̄us in vnctione confirmationis dicens. Emitte in eu3 ſeptiformē ſpūm ſanctū tuū paraclitū de celis. ſpūm ſapientie et intellect⁹. ſpūm conſilij et fortitudinis. ſpūm ſcientie et pietatis. et im̄pleeū ſpū timoris domini. et ↄſigna eū ſigꝺculo ſancte crucis. ppiciat⁹ in vitā eterna3. conſigna inq̄3 vt ſpūm ſanctu3 nō amittat. In concilio tholetañ. dicit q̄ nullus debet bis confirmari. ſicut nec baptiſari. Poſt orationē quam cōmuniter dicit ep̄s ſuper omnes ↄfirmandos ſi plures ſunt. ſingulariť cuilib3 frōtē linit ī modū crucis criſmatecum pollice dicens cuilibet. In nomine patris et filij et ſpūſſancti pax tibi. Que ſalutatō fit ad nouū homīnē. qui dignus eſt ſalutari propter vite nouitatem. et qui ſm deum creatus eſt in iuſticia et ſanctitate et veritate. Interim eni cum erat vetus non erat ſalutandus ſed tantū erat pro eo orandum. Ideo aūt fit in modū crucis et cum criſmate. ſicut et omnia criſmata cum crucis figura pficiunť. vt appareat q̄ eſt illius p cui⁹ crucem redemptus eſt. ſine q̄ ſignaculo nō oportet nos ante deu3 pñtari. Q̄d fit cū pollice. q̄a ille in ↄſecratione pōtificis eſt ad hoc ſpecialiter ↄſecratus. vel q̄a omne datū optimū et omne donū pfectum deſcendit a patre luminū. Ideo in fronte. q̄a ibi melius et citius videtur. vt ſic exterminator angelus videns eū h̄ ſigno munitu3 ad ſe nō punere ptrāſeat. ſicť ptrāſiuit domos hebreorū in egipto. vbi vidit vtrūq3 poſtem liminu3 ſanguine agni. et excuſſit p̄mogenita egyptiorū in domibus vbi hoc ſignum nō erat. Quid eni3 eſt ſanguis agni niſi fides paſſionis chriſti. vterq3 poſtis hoc ſanguine liniuntur cum fidem paſſionis chriſti ī corpore et mente geſtam⁹. in corpe p miniſterium. in mente p efficaciā. Ideoq3 fit ī frōte. q̄a pfectorū eſt nō in occulto ſ3 ī maīfeſto chriſti nomē ſemper habere. Hinc eſt q̄ iohannes apoſtol⁹ ait. Vidi ſupra montem ſyon agnū ſtantē et cū eo centū quadraginta quattuor milia habentes nomen eius ⁊ nomē patris ei⁹ ſcptū in frōnb⁹ ſuis. Stare eni ī monte et cum agno ſtare pfectorū

eſt. et pfectio in ↄfirmatione datˀ vt p̄miſſuȝ eſt. Melꝰ qȝ in fronte infigitˀ. in q̄ ſūmus pontifex laminā aureā figebat. in q̄ ſcriptū erat ineffabile nomen dn̄i. et vt baptiſatus libere ↄfiteatur qd̓ credit. qꝛ corde creditur ad iuſticiā. ore aūt ↄfeſſio fit ad ſalutē. memor eiꝰ qd̓ dn̄s ait. Qui me ↄfeſſus fuerit corā hominibꝰ ꝛc. Subſequenter ep̄s confirmatū pcutit in faciem. Primo vt tenacius memorie teneat ſe hoc ſacramentū recepiſſe. Scd̓o qꝛ h̓ ſacramētum datur baptiſato ad robur fidei. vt p̄miſſum eſt. vt videlicet ſit ita fortis in fide in baptiſmo ſuſcepta ꝙ vlterius coram q̄cunqȝ ↄfiteri nomē xp̄i nō erubeſcat. Tertio h̓ pcuſſio rep̄ntat manuū impoſitionē. quoniā apoſtoli per manus impoſitionē ↄfirmabant. Quarto ad terrendū malignuȝ ſpūm vt fugiat et ne redire audeat. ſicut fecit beatus bn̄dictꝰ liberans per alapam monachum q̄ a maligno ſpū vexabatur. vt legitur in dyalogo Gregorij libro. ij. cap̄. xxxij. Duo ergo facit ep̄us. Primuȝ ꝙ eum vngit in fronte. Secundū ꝙ pcutit ip̄m in faciē. Unctio significat augmētum gratie q̄ntum ad actꝰ audaces aggrediēdi ea que pertinēt ad fidem. Percuſſio v̓o fit ne vlterius ↄfundatˀ. aut timeat ↄfiteri nomē xp̄i. Quaſi dicat ep̄us ↄfirmato. Ita ſis fortis. vt quicūqȝ ſic te pcuſſerit vel quocūqȝ alio modo tibi confuſionē fecerit. pro eo quia xp̄i fidem ↄfiteris. tu in his omnibus nō erubeſcas. pcuſſi enī in facie erubeſcere ſolent. Similiter etiā fit alicubi ꝛ propter eandē cauſam militibus nouis. Fieri poteſt ↄfirmatio ī campo. melius tamen fit in eccl̄ia. aut in atrio eccleſie. vt in burcardo libro quarto. ca. epiſcopus. In ↄcilio aurelianen̄. ſtatutuȝ eſt vt ſacramentū ↄfirmatōis a ieiunis et iuuenibus pfecte etatis. puta duodecim vel quīdecim annoꝝ. ſeu adultis monitis prius peccata ↄfiteri. ↄferatˀ. Hodie tn̄ q̄ȝcius poteſt h̓ fiat vt p̄miſſum eſt. Criſmato antē aliq̄. panno albo frons illius circū cingitˀ. ne recens vnctio defluat aut deleatˀ. et ſeptima die deponitur. ſicut ſupra vbi agitur d̓ baptiſmo dictum eſt. Et in ↄcilio beluacen̄. dꝛ ꝙ pannus criſmalis quo caput pueri in fronte p episcopum vel in vertice p p̄ſbyteꝝ criſmati circumcingitur. poteſt uerum ſuper aliū baptiſatum imponi. Item non confirmatus nō poteſt alium tenere in baptiſmo vel in ↄfirmatōe. nec vir et vxor. vel ↄſanguineus. vel etiā plures teneāt ↄfirmandū. p ut ī baptiſmo dictum eſt

Septimo loco de miſſa huius diei dicendū eſt. In qua q̄dem plura ſunt notabilia. Primo ꝙ an̄ miſſam altaria cooperiūtˀ. qd̓ fit qꝛ iam eccl̄ia incipit reſurrectōis preludia celebrare. magna enī pars huius officij ad illam ptinet et in reſurrectōe xp̄us qui p altare ſigficatˀ. ſtola corpis inditus eſt. Item miſtri altaris pcioſis et ſplendidis ſunt veſtibꝰ decorati. ad ſig̓ficandum ꝙ neophici ſunt indumētis virtutum ornati. Item miſſa nō cātatur ſolito more. quia in ea nō dꝛ introitꝰ qui eſt caput miſſe. eo ꝙ ille qui eſt caput et p̄ncipiū noſtrum ſubtractꝰ eſt ꝛ ī ſepulcro ſilet. et nocte reſurrectōis licet reſurrexiſſet tn̄ a ſuis neſciebatˀ. Unde cum maria magdalena inuenit monumentū vacuuȝ credidit eum eſſe ſublatum. Hac enī die ꝛ ī vigilia pentecoſtes ſeruāmus antiquū eccleſie morem q̄ fuit ante papā celeſtinum. ſm̄ quē introitꝰ in miſſa non dicebatˀ. ſȝ a kyrieleyſon icipiebatur. Incipit ergo a kyrieleyſon officiū qd̓ eſt quedam vox leticie. de hoc etiā ꝙ neophici ſunt renati. et rogat eccl̄ia vt dominus eos in nouitate conſeruare dignetur. Om̄ia enī que dicuntˀ vſqȝ ad euangelium ad eos referuntur. Sequitur Gloria in excelſis deo. qd̓ ideo cantatur. qꝛ pax data eſt renatis. que ab angelis nūciata eſt in nocte natiuitatis. Cum ergo ipi renouati ſint grana dei. poſſunt cantare cuȝ angelis. Secundo id̓o. quoniā angeli qui p̄mo illud nato dn̄o cantauerūt. p renatis in baptiſmo gloriantur. Tertio quia reſurrectio xp̄i proxima eſt. ideo dicitˀ ille angelicus cantus. et cum ip̄is angelis chorꝰ exultat pſonanti melodia. et cāpane ſiue ſigna etiā ↄcrepāt. q̄ actenꝰ fuere muta. Collecta etiā de renatis maifeſte ē. q̄ eſt Deus q̄ hāc

ſacratiſſimã noctẽ gloria dñice reſurrectio
nis illuſtras. ꝯſerua in noua familie tue ꝓ
genie ſpũm adoptõnis quẽ dediſti ⁊c. Cui
ꝑmittit. dñs vobiſcũ et nõ pax vobis. vt iã
dicet. Similiter epl'a refert ad eos videlicȝ.
Si cõſurrexiſtis cũ chriſto. q̄ ſurſum ſunt
querite vbi chriſtꝰ eſt in dextra dei ſedens.
ad Col. iij. ca. Quaſi dicat. Reſurrexiſtis
in baptiſmo a peccatis ſicut chriſtꝰ reſurre
xit ab omnibus infirmitatibꝰ ſuis. Sed ad
q̄d debent laborare reſurgẽtes niſi vt ea q̄
ſurſum ſũt obtineant. ideo adijcit̃. q̄ ſurſuȝ
ſũt ſapite. nõ q̄ ſup terrã. id eſt. celeſtia non
terrena vobis ſapiant. Et addit̃. Mortui
eniȝ eſtis. et vita veſtra abſcondita eſt cum
chriſto in deo. Mortui eni̅ eſtis peccato. et
mortui eſtis vobis vt iam nõ vobis ſȝ dño
viuatis Sicut dicit apoſtolꝰ Viuo ego iã
nõ ego. viuit vero in me chriſtꝰ. Vita autẽ
veſtra abſcondita eſt in deo ideo. q̄a nõdũ
apparet q̄d futuri eſtis. ſed cum apparuerit
chriſtꝰ vita veſtra. apparebitis cũ ipo in gl'a
Ecce ad q̄d debeant tendere neophiti ſcilȝ
vt ſint et appareant cuȝ chriſto in gloria. ad
quã repñtandã miniſtri altaris ſolennes
veſtes induũt. vel vt renatoꝝ ſtolam inno
centie demonſtrent. In epiſtola ergo ba-
ptiſati inſtruunt̃. Poſt epiſtolaȝ ſequitur
all'a. q̄d eſt vox angelica ſiue canticũ ange-
loꝝ. ſicͣ oſtẽdit iohãnes in epiſtola dicens.
Audiui q̄ſi vocem tubarũ mltarũ i celo di
centiũ all'a. q2 angeli gloriãt̃ propter bapti-
ſatos a dyaboli ſeruitute ereptos. et ad fidẽ
cõuerſos. Et dr̃ all'a ſine graduali. ad ſigñi-
cãdũ q̄ caput noſtꝝ quieſcit. vbi ei ẽ quies
ibi nõ eſt motꝰ. vbi aũt nõ eſt motꝰ. ibi nõ
eſt aſcenſus de gradu in gradũ. q̄d ſignificat
graduale. Ideo aũt graduale nõ dr̃. q2 ba
ptiſati nõdũ per opera in virtutibꝰ gradũ
fecerũt. Dicit̃ etiã tractꝰ. q̄ ſignificat patien
tiam. ꝑ quam expectare debent gl'iam ſem-
piternã. quam ſequẽs ſabbatũ in albis re-
preſentat. In q̄ ſabbato nõ cantat̃ gradua
le. q2 ibi nõ eſt neceſſariũ bonũ opꝰ. nec tra
ctus. q2 nec patientia. ſed duplex all'a. ꝓ du
plici gloria ſcȝ anime et corporis. De h̃ ſub
ti. de ſeptem diebꝰ poſt paſca dicet̃. Et ꝑter

moꝝ ante tractũ ponit̃ all'a. q̄d eſt quedam
vox leticie. ad notandũ leticiã neophitoꝝ
quam habẽt de ſpũali nouitate. Sed quia
graues ſũt laborẽs vie. ſeq̄t̃ tractꝰ q̄ dr̃ a tra
hendo. Ad idẽ tñ inuitant̃ neophiti in ver
ſu all'a. et in tractu. videlicet ad dei laudem
Nam alleluia ſonat. laudate dñm. Et i̅ ver
ſu alleluia dr̃. Confitemi̅ dño. i. laudate do
minũ. Et addit̃ cauſa. q̄m iam bonꝰ eſt in ſe
et in nobis cum q̄bus miſericorditer et be
nigne egit dimittẽdo peccata in baptiſmo.
Et cantat̃ tono reſurrectõnis ſcilȝ octauo.
Sed q2 effectus benignitatis poſſet eſſe ad
tempꝰ. ideo ſubdit̃. q̄m iam in ſcl'm miſeri-
cordia eiꝰ. Ad idem etiã inuitant̃ in tractu
ſcȝ. Laudate dñm om̃es gentes. ⁊c. q̄m iam
ꝯfirmata eſt ⁊c. reuera firmatur miſericor-
dia q̄ in eternũ durat. ſicut in verſu alleluia
dictũ eſt. Hec aũt duo ſcȝ miſcdia ⁊ veritas
in pſalmis iũgunt̃. vt nec miſcdia iniuſta.
nec veritas nimis auſtera credatur. Qua-
re duplices laudes dicuntur. et quare tra-
ctus. et quare ſub humiliori lingua dr̃. ſub
titulo de ſeptem diebus poſt paſca dicetur
Secundo ideo alleluia ꝑuſq̄ȝ tractus dici
tur. quia hebrea lingua mater eſt ⁊ nobiliſ
ſima oĩm linguarũ. ꝓpter autoritateȝ diui-
ne ſcꝑture. latina vero inferior quaſi filia. ꝓ
terea alleluia ſignificat iudeos ꝑus cõuer-
ſos. tractus gẽtiles poſtea credẽtes. Tertiõ
dicitur ꝑmo alleluia in memoriã ꝑoris ſta
tus ade. ſequitur tractus in memoriã ſeq̄n
tis. Precedit etiam alleluia ꝓpter gaudiũ
reuertentiũ de captiuitate babilonica. In
alijs v̓o diebus graduale precedit alleluia.
ꝓpter ꝑfectum ꝓficientium. Deinde ſequi-
tur euãgelium. Veſpere autẽ ſabbati que
luceſcit in ꝑma ſabbati. Math. xxviij. cap.
in quo de ſolicitudine mulierũ circa ſepul-
crum et de miniſterio angeloꝝ et de reſur-
rectione ſaluatoris agitur. vſq̄ȝ nunc enim
fuit ſacrificium neophitoꝝ. ſȝ dehinc reſur
rectio ad memoriaȝ reuocatur. Et nota q̄
veſpe ſabbati h̃ accipitur ꝓ nocte. et eſt ſen-
ſus. veſpere ſabbati. id eſt. in nocte ſabbati.
Sed quia credi poſſet q̄ veniſſent mulie-
res in ꝑncipio noctis. vel in medio. idcirco

adiunctū eſt. q̄ luceſcit in ꝑma ſabbati. id ē.
q̄ ptinet ad lucem ꝑme ſabbati ⁊c. Luceſce/
rat enī iam q̄n venerat maria magdalena
et altera maria videre ſepulcrū. Ante euā/
geliū aūt nō portat̄ lumē. nec etiā ī q̄buſdā
eccleſijs cādelabra cū luminarijs ſtāt ad miſ
ſam ſup altare. Primo. q2 ille q̄ eſt verū lu
mē nōdum nobis redditus eſt. q̄niam ei9
reſurrectio nondū erat manifeſta. imo cre/
debat̄ adhuc in ſepulcro latere. Scd̄o. quia
mulieres xp̄m nō deū ſ3 ſolūmodo eē mor/
talem credentes occulte ſine lumīe ibāt ad
ſepulcrū vt vngerent corp9 ieſu. Tertio ad
notandū cecitatē cordis ignorantiū ipſum
reſurgere poſſe. Incenſū tn̄ fertur in ſignū
ꝙ mulieres tulerūt aromata vt vngerēt ie/
ſum. Rurſus accenſa luminaria nō ferunt̄
ſed incenſum fit. ad notandū ꝙ tūc orōnis
affectio q̄ p incenſum exꝑmit̄ animus infir
moꝝ nō deerat. ſed veritatis lux q̄ p accēſa
luminaria deſignat̄ eis certitudinalit̄ non
clarebat ꝓpter dn̄i ſepulturā. Poſt euāge/
liū nō d2 Credo. vt p h̄ infirmoꝝ animorū
dubitatio denotet̄. Quedā tn̄ eccl̄ie dicunt
h̄ die Credo. ⁊ p totam ſequentē hebdoma
dam. q̄ renati aſſeuerant ſe in deū tendere.
et ea q̄ de chriſto dicta ſunt in euāgelio fir/
miſſime credere. Offertoriū q3 nō d2. i quo
ſignificant̄ ꝑmo ſilētia mulieꝝ. q̄ territe q̄ſi
cū ſilentio receſſerūt a monumento ad qd̄
iuerant. vt xp̄o vnguentū offerrent. Scd̄o
ꝙ ipe veniētes iuxta legis mandatū vnge/
re corpus ieſu latenter venerūt ad ſepulcꝝ.
et ꝯtra illud in ſilentio ſteterūt timētes vi/
dere angelo vel cuſtodib9 ſepulcri. Earū3
ergo more cātores ſilent. Tertio q2 nondū
ſurrexit q̄ det nobis qd̄ offerre poſſim9 Cā
tatur aūt ſanctus. ſctūs. ſanct9. qd̄ eſt ange
loꝝ canticū. q2 angeli tanq̄3 nil timētes ī ſe/
pultura dn̄i ⁊ ei9 reſurrectōe quā nō tacue
rūt ſuū habuerūt miniſteriu3. In canone
etiā ſc3 infra actionem fit mētio de renatis
Agnus dei nō cantat̄. tum q̄a nondu3 ſur/
rexit. ꝙ ipi ſcirent q̄ in die reſurrectōis dixit
diſcipulis ſuis. pax vobis. tum q̄a diſcipu/
li tūc deſperauerāt nec credebāt eū eſſe deū
qui redimeret iſrael. Unde cleophas dixit.

Nos ſperabam9 ꝙ ipe eſſet redēptur9 iſrl̄.
quaſi diceret. iam non ſperam9. imo deſpe
ramus. Sed ⁊ mulieres q̄ venerūt ad mo/
numentū. credētes corp9 ſublatū eē nō cre/
debant ꝙ ipe peccata mundi tollere poſſet.
Und̄ ⁊ maria magdalena q̄ fuit magis ſo
licita a udiuit a dn̄o. Noli me tangere. non
dum enī aſcendi ad patrē meū. ſubaudi. in
corde tuo. i. nondū credis me eē equalē pri
Ergo nō credis me poſſe tollere pctā mūdi.
In q̄buſdam tn̄ eccleſijs d2 ter agn9 dei. ſū
dona nobis pacem. Non datur etia3 pax ī
deteſtatione3 oſculi iude proditoris. Et q̄a
xp̄s q̄ eſt vera pax noſtra nōdum pacē nū/
ciauit. q2 nondū ſurrexit q̄ in die reſurrecti
onis apl̄is ait. Pax vobis. Unde forte hic
modus ſalutatōis. ſc3 pax vobis. ab ep̄o in
ꝑncipio h9 miſſe non d2. ſed differt̄ vt nouā
ſalutationē in die reſurrectiōis ſue popul9
affectuoſius amplectat̄. In aliq̄b9 tn̄ eccle
ſijs pax datur eo ꝙ gloria in excelſis cantat̄
Poſtcōmunio etiam nō cantat̄. Primo
ad notandū ꝙ non erat tunc q̄ in fide xp̄i
cōmunicarent. Secūdo quia baptiſati nō
dū cōmunicauerūt. ſed in die paſce cōmu/
nicare debent. Tertio q2 nondū ſurrexit q̄
nobis dat quod cōmunicem9 Quarto q̄a
veſpere q̄ ſequūt̄ vicem obtinēt poſtcōmu
nionis. Quinto q̄a omēs tacuerūt in chri/
ſti cōprehēſione ⁊ crucifixione. ideo canto/
res tacent. Cantorib9 igit̄ tacentibus ſacer
dos ſuū implet officiu3. q̄a apoſtolis de re/
ſurrectione dubitantib9 et mulierib9 timē/
tibus et nil dicentibus xp̄s ipe p ſuam glo/
rioſam apparitōe3 q̄bus voluit fecit ſe ma/
nifeſtum. Conſequent̄ inter cenandū. id ē.
dum ſacerdos cōmunicat adijciūt̄ breuiſ/
ſime veſpere. ſc3 Laudate dn̄m omēs gen/
tes. q̄ quaſi nō ſūt veſpere. q̄a ſabbatū eter/
ni quietis qd̄ p h̄ ſabbatū figurat̄. nullam
habet veſperam. Fit etiā officiū breue ꝓpt̄
ipos neophicos quib9 omīa debent breui/
ter cantari. maxime ꝑmo die ne eis genere/
tur faſtidiū ex pluritate. Unde ſub vna col
lecta miſſa et veſpere claudunt̄. ne forte ſi fi
nita miſſa dicerēt̄ veſpere. neophici nō au/
ditis veſperis recederēt credētes hr̄e licētiā

et cū dominis ſuis dominarent̄.et cum eis
facerēt feſta ⁊ ꝯuiuia poſt collectas meſſes
laudabiliꝰ tū eſt a talibꝰ abſtinere. In ple/
riſqȝ etiā regionibꝰ mulieres ſcḋa die poſt
paſca verberāt maritos ſuos.tertia vͦ die
mariti vxores ſuas.ſicut et antiqtꝰ licebat
ſeruis dn̄os ſaltē ī crimīe adulterij accuſa/
re impune. Hoc aūt fit ad notandū ꝙ debēt
ſe inuicē corrigē.ne alter ab altero ħ tpe exi/
gat debitū thori. Statutū ē eī ꝙ cūȝ hac die
ꝯmunicare debeāt tribꝰ ꝑcedētibꝰ ⁊ tribꝰ vl'
q̄nqȝ vel ſeptē ſeq̄ntibꝰ diebus ab amplexi/
bus vacent.qḋ ſumptū eſt a dauid .q̄ cum
pueris ſuis accepturꝰ panes ꝓpoſitionis.
ait ad abimelech ſacerdotē. ꝯtinuimus ab
heri et nudiuſtertiꝰ. His tribꝰ diebꝰ ꝑmis
ſolennit̄ eſt feriandū.in ſeq̄ntibꝰ vͦ licet vi
ris ruralia opa q̄ magis ſūt neceſſaria exer
cere.ſed feminis nō licet nere.nūqȝ aūt cho
reas ducere.q2 ſm̄ gregoriū. Melius ē fode/
re ⁊ arare q̄ȝ choreas ducere. Inde eſt ꝙ hi
ſinguli dies ꝓpa habēt rn̄ſoria.ceteri vͦ in
q̄buſdam eccleſijs mutuata In alijs tamē
habēt etiā vſqȝ in q̄ntā feriā ꝓpria. Fiūt qȝ
apud q̄ſdam ħ tpe aquaꝝ dimerſiones.ne
q2 hoīes vigilauerūt in q̄dragesima in his
ſanctis diebꝰ dormire velint. Hoc qȝ notā/
dum eſt ꝙ paſca noſtꝝ ſemper debet fieri ī
die dn̄ico.ſicut ſtatuit pius papa.et etiā vi/
ctor papa. q̄ ꝓpter ħ ꝯcilium paleſtinū cōuo
cauit.licet eīn ꝑus eodē die celebraret̄.q2 tn̄
q̄dam inde dubitabāt.angelus dn̄i ad cor/
roborandos illoꝝ animos apparuit in ha/
bitu paſtorali herme doctori.ꝑcipiēs vt pa
ſca ſemꝑ die dominico ab omnibꝰ celebra/
ret. Dn̄s tn̄ vere ſurrexit ī die.vj. kalen̄.apl'.
Nā paſſus eſt octaua die kalend.aprilis.
videlicet in die tali in quali cōceptus eſt ſi/
ue in quali annūciatio vͥgini ꝑ angelū ſa/
cta eſt. ꝑut dictū eſt ſub ti.de paraſceue. Ce
lebrari etiā debet paſca in lunatōne aprilis
q̄niam in exodo ꝑcepit dn̄s ꝙ mēſis ille pri
mus haberet̄.⁊ agnꝰ die decima quarta im
molaret̄. Unde victor papa dicit ꝙ paſca
debet celebrari poſt quartādecimā dieȝ lu/
nationis aprilis.q̄ eſt ꝑmus menſis ſm̄ he
breos vſqȝ ī viceſimāprimā diē euſdē mē/

ſis.i.lunationis. Loq̄t enī ibi de menſe lu/
nari nō de ſolari.q̄niam in illa lunatiōe eſt
ſemꝑ paſca vſqȝ ad viceſimāprimā dieȝ.et
vſqȝ ponit̄ ibi incluſiue.q̄niam includitur
ipa viceſima prima dies. Uult ergo dicere
victor papa ꝙ paſca nō debet eſſe infra de/
cimāquartā diē lunatōnis aplis.nec poſt
viceſimāprimā diem illiꝰ. Si eī decimaq̄r
ta dies lunatōnis eſt in die dn̄ica ibi eſt pa
ſca iudeoꝝ.et dn̄ica ſequenti eſt paſca no/
ſtrum.ſcȝ in viceſima ꝑma die. Et ħ luna/
tio q̄nqȝ incipit in martio qḋ plene in fine
octaue partis dicetur. Eccl'ia tn̄ antiquitꝰ
celebrabat paſca cūȝ iudeis quartadecima
luna ꝑmi mēſis q̄cūqȝ die occurreret.queȝ
ritum ſancti patres in nicena ſynodo pro/
hibuerūt.ꝯſtituētes nō ſolū lunā paſchalē
et menſem inquirere ſed etiā diem dn̄ice re
ſurrectionis obſeruare.et ideo extenderūt
paſca a quartadecima luna vſqȝ ad viceſi/
māprimā vt dictū eſt.vt ſicet dies domini/
cus nō omittet̄ et in die reſurrectōis dn̄i pa
ſca celebraret̄.et ħ pluribꝰ de cauſis. Pri-
me eccl'ia videatur iudaizare ⁊ figuris iu/
daicis adherere ⁊ in temporibꝰ et annis cō
ſidere. Scḋo q2 die dn̄ica datū ſuit māna
a dn̄o.per qḋ ſignificat̄ eukariſtia.i.panis
angeloꝝ habēs in ſe omne dlectamentū.et
ſuauitatē oīs ſaporis. Unde exo.xvj. Die
ſexto parēt qḋ inferant vt ſit duplū q̄ȝ infer/
re ſolebāt ꝑ ſingulos dies.et hec eſt dies ve
neris.et ita die dn̄ica datū eſt manna. Ter
tio q2 ꝑceptum eſt comedere agnū cum la/
ctucis agreſtibꝰ et ī azimis ſinceritatis ⁊ ve
ritatis.i.cū puro affectu et puro intellectu.
ħ eſt in veritate. Chriſtꝰ vͦ mortē noſtraȝ
deſtruxit moriendo.⁊ vitā nrām reſurgen/
do reparauit. Et ita patet ꝙ in die reſurre/
ctionis debemꝰ comedere agnū.q2 tūc inci
pit veritas noſtre vite. Quarto nō celebra
tur paſca noſtrū cum iudeis.q̄ illud cele/
brāt decima quarta luna.q2 q̄ȝuis tūc īmo
latus fuerit agnus.tū incipit eiꝰ īmolatio ī
ſequēti die.q2 tūc eſt tps lucꝰ nec eſt tēpus
ſolēnizandi.⁊ ideo eccl'ia dimittit ħ vſqȝ ad
tps ſolēnitatis.q2 debet fieri cū ſolēnitate ſi
cut dictuȝ eſt. Quinto q2 cū xp̄o vult eccl'ia

celebrare paſca ſuũ. Triplex enĩ paſca fecerũt iudei. Primũ in rameſſe. qḋ interpretat̃ cõmotio tinee. Per hoc ſignificat̃ pmũ paſcha id ē. ſpũalis trãſitꝰ de vicijs ad vtutes. Per tineã enĩ peccatũ ĩtelligit̃. qꝛ ſicut tinea conſumit pannuʒ impceptibiliter. ſic peccatum aĩaʒ. Quãdo aũt peccatũ cõmouet̃ in nobis. ſiue amouet̃ p penitẽtiã. fit iſte trãſitꝰ. Scḋm paſca factũ fuit in ſyna. qḋ interptat̃ menſura. p qḋ ſignificat̃ ſecundũ paſca ſpũale. ſcʒ trãſitꝰ de vtute ad vtutẽ. p qḋ reſtituit̃ homini ſua mẽſura attingendi celeſtia. Iſte trãſitꝰ fit qñ tranſimꝰ de vtute in vtutẽ. Tũc enĩ accedit ad menſurã ſuã hõ qñ iaʒ factꝰ eſt vt ſit ſocꝰ angelorũ. Primũ paſca chriſtus nõ potuit celebrare. qꝛ peccatũ nõ fecit. nec eſt inuentꝰ doluſ in ore eius. neqʒ ſecundũ. qꝛ datꝰ fuit ei ſpũſſanctꝰ non ad menſurã a tpe ſue natiuitatis. Tertiũ paſca factũ fuit in galilea. qḋ ĩterptat̃ reuelatio. Iſtud paſca fit a nobis qñ trãſimus de mũdo ad prẽm. ſiue de mũdo ad celum et reuelant̃ nobis oĩa q̃ modo credimꝰ. Hoc paſca celebrauit xp̃s p reſurrectioneʒ ſuã. qḋ nos celebramꝰ poſt decimã quartã lunã pmi menſis poſt equinoctiũ vernale qñ dies incipiũt maiores eſſe noctibꝰ. put dictuʒ eſt ſub ſabbato ſancto. Sexta cauſa eſt. qꝛ ꝺ pmo paſca vel ſecũdo nõ ē gaudiũ multũ ſed de tertio. Unde. ij. Reg. xvij. ca. Non glorieẗ accinctꝰ eque ſicut diſcinctus. Septima. qꝛ ex iuſſione angeli monemur paſca in dñica celebrare vt pmiſſũ ē. Quare hoc et cetera feſta ſaluatoris pter natale mutabilia ſint. dictũ eſt ſub natali. Qñ aũt debeat paſca annũciari dictũ eſt ſub ephia. Porro ꝯſiderãde ſunt quedã hꝰ paſcalis temporis varietates. Sũt enĩ in eo tres ſeptimane quaſi pprijs vocabulis nuncupate. Prima ē paſcalis. Secũda in albis. Tertia expectationis. Prima ꝺꝛ ſanctificata pter iuſtificatõem aĩe. Unde ⁊ quia hoĩes p baptiſmũ ſanctificati p totaʒ ſeptimanã illã veſtẽ quã in baptiſmo ſuſcepert deportant. q̃ ſignificat pmã innocẽtie ſtolã. Scḋa ꝺꝛ in albis. pmo qꝛ baptiſati in ſabbato ſancto deponũt in ſabbato in albis albas ſtolas ſeu veſtes quas in baptiſmo ſuſceperunt. Per albas q̃dem innuit̃ q̃les in pñti vita eſſe debeãt. ſcʒ mũdi. ⁊ q̃lia deniqʒ ſint corpa recepturi. qꝛ ſancti beatitudinẽ ⁊ glãm poſſidebũt. put dictũ eſt ſub ſabbato ſancto. Secundo qꝛ hoc tpe illi qui baptiſati ſũt in ſabbato ſancto et ab epo ꝯfirmati. alias albas ſtolas portare vſqʒ ad aliud ſabbatũ ſolẽt. Communiter tñ poꝛ ſeptimana vocat̃ in albis. pter angelos q̃ in reſurrectione dñi in albis apparuerũt. vt pmiſſũ ē. et qꝛ olim baptiſati illis diebꝰ cãdidis veſtibus vtebant̃ vſqʒ ad ſabbatuʒ in albis. Et pter pmiſſas etiã cauſas ꝺꝛ ſabbatũ in albis. Uel qꝛ mos fuit antiquitꝰ vt ĩ ipo ſabbato veſtes ex toto deponerẽt et albas ĩduerent. qḋ nõ fit in ſabbato ſancto. Tertia ſeptimana ſcʒ q̃ eſt poſt aſcenſionem dicit̃ expectationis. q̃ia in repñtat illud tempꝰ q̃ apoſtoli expectauerũt aduentũ ſpũſſancti q̃bꝰ dñs dixit. Manete in hac ciuitate ⁊ expectate vſqʒ dũ induamini virtute ex alto. Prima aũt ſeptimana nõ ꝓtendit̃ niſi vſqʒ ad ſabbatũ in albis excluſiue. et ſic paſca ſex dies ſolũ habet p octauis. Septima vo in albis incipit ſabbato in albis. et terminatur in alio ſabbato. ⁊ ſic durat p octo dies. Octaua vo aſcenſionis cuʒ deberet terminari in q̃nta feria añ pentecoſten ꝓtedit̃ vſqʒ ad pentecoſten. qꝛ licet duo dies. q̃ ſup ſunt octaue aſcenſionis. poſſint inofficiari ad miſſaʒ a dñica antecedẽti. tñ ad nocturnos nõ haberent inuitatoriũ vel lectiones vel rñſoria niſi ab aſcenſione dñi acciperẽt. Uñ illi decẽ dies p vna octaua reputantur. nec mirũ cũ ⁊ totũ tempꝰ paſcale p vna reputet̃ octaua. et ſimiliter a natiuitate vſqʒ ad octauã ephie. De hoc dicet̃ ſub dñica poſt aſcenſionẽ. Tempꝰ aũt paſcale vſqʒ ad pẽtecoſten vocat̃ q̃nquageſima. qꝛ ꝯtinet q̃nquaginta dies. p qḋ tempꝰ iubilei ſignificatur. vt dicet̃ ſub pentecoſte. Duas enĩ quadrageſimas celebramꝰ cui numero addit̃ decimꝰ numerꝰ. ⁊ fit q̃nquagenariꝰ. Primã ante paſca in q̃ labores et miſerie huiꝰ tpis ſignificant̃. Unde tũc ieiunamꝰ ⁊ cantica leticie ſubticemꝰ. Secundã poſt paſca

que ſignificat ſtatum eterne felicitatis. ⁊ in ea tempus glorie noſtre poſt hanc vitã repñtamus. tunc enĩ ab omni labore quieſcemus. et in dei laude erimus. quare tunc cãtica leticie multiplicamus. et ianua penitẽtibus aperitur. qa nullius peccati imperiũ erit. totum enĩ erit abſorptum a glia. ꝓut in collecta hui⁹ diei habetur. et ħ dictũ eſt in prohemio hui⁹ partis. nec ieiunam⁹ nec genua flectimus. imo ſtantes oramus Tum qa non erit pro quo flectãtur. ſʒ domus dei gloria replebitur. Tum etiaʒ vt libertatem quam nobis dñs reſurgendo acquiſiuit ꝓfiteamur. Tum qa mulieres ad monumentũ venientes nõ flexerũt genua ſed erecte inſpexerũt in ſepulcro. ſicut dicit ambroſius in fine luce. Tum qa ſcḋm ipſum ambroſiũ his q̃nquaginta dieb⁹ q̃bus dominus nobiſcum fuit gaudendũ eſt. et iugis feſtiuitas eſt in eis tanq̃ʒ ſit dies dñica Tum etiã qa ħ tempus paſcale ſignificat octauam reſurrectionis. in q̃ nec ieiunabitur. nec genua flectent̃. ſed ꝑfectum gaudium omnibus erit. In feſtiuitatibus etiaʒ beate marie ⁊ diebus dñicis ⁊ feſtiuis et in dieb⁹ pentecoſtes. niſi in p̄ſentia corpis et ſanguinis chriſti genua flectẽda nõ ſũt. De hoc in q̃nta parte sub ti. de p̃ma dictuʒ eſt. et ſub ſabbato poſt pentecoſten dicet̃. Genua enĩ in eccleſia flectere cordis ꝯtritõem ſignificat Et eſt notandum ꝙ in genuflectionibus vtendum eſt oratione dñica. Vel orõne quaʒ auguſtinus ſcripſit ſeu approbauit. ſcʒ Deus ꝓpicius eſto mihi peccatori vel peccatrici. Vel illa quã q̃dam ſanct⁹ heremita cõpoſuit ⁊ docuit thaydem meretricẽ. docẽs illã quotidie genuflectere. et in terrã diſcũbere. oculos ſurſũ nõ attollere et dicere. Qui me plaſmaſti miſerere mei. Ceterũ feſtiuitas paſcalis hebdomadaria eſt ꝓut in ti. ſequẽti dicet̃. In paſcali ſeptimana ſalutare nos ad inuicẽ ħ mõ debemus. ſcʒ Reſurrexit dñs. ⁊ ſalutat⁹ dʒ rñdere deo gratias. vel et apparuit ſimoni. ⁊ poſtea debem⁹ dare oſculũ ad inuicẽ. in ſignũ pacis et caritatis. vſus mĩ ħ nõ hʒ. Romanus tñ pontifex hac die miſſã celebratur⁹ cardinales. ꝑlatos. notarios. et familiares ſuos. hoc modo ſalutat et oſculat̃. et etiaʒ oẽs p̄miſſi ſe inuicẽ ħ modo ſalutãt et oſculant̃. Salutans enim dicit. Surrexit dominus vere. Salutatus et oſculatus reſpondet. Et apparuit ſimoni.

Sequit̃ videre de nocturno officio h⁹ diei Incipit ãt eccl'ia inuitatoriũ Alleluia. ſurrexit dñs ve. q̃nti toni ꝓpter q̃nq; apparitõnes dñi in illa die q̃ dicte ſũt in quarta pte ſub ti. de ſalutatiõe ad ꝑlium. vel ꝓpter q̃nq; ſenſuũ reparatõem. q̃ fit p reſurrectionẽ. In q̃buſdam tñ eccleſijs dicitur inuitatoriũ cũ triplici alleluia. et ſeptimi toni ꝓpter quietẽ q̃ datur i reſurrectione Apoc. xiiij. Amodo iam dicit ſpiritus vt requieſcant a laborib⁹ ſuis. Et inſdigemus in inuitatorio. qa vie ſyon lugẽt. eo ꝙ nõ ſunt q̃ veniãt ad ſolennitatẽ. Hymn⁹ aũt non dicit̃ in q̃buſdam eccleſijs. qa i reſurrectione nõ cantabim⁹ hymnos huiuſmodi. ſʒ in plateis hier'lm cantabimus alleluia. vt habet̃ capitulo penultimo Thobie Sed loco hymni cantat̃ alleluia ꝓpt ſpem quam habemus de glorioſa reſurrectione Alie vero eccl'ie cantant hymnuʒ. qa ſemp laudand⁹ eſt deus. et cantant illũ ad tertiã ſub duplici cantu. videlʒ vnũ v̾ſuʒ ſub vno cantu et aliũ v̾ſum eiuſdeʒ hymni ſub alio et vnũ altiori voce q̃ʒ aliũ ad ſignificandũ duplicem ſtolam glorie quam xp̃s aſſumpſit. ſcʒ corpis et anime. Quia v̾o v̾ũtĩ trinitatis in q̃ eſt ꝑfectio. facta eſt reſurrectio. ideo dicunt̃ tres lectiones. tum q̃ ſoror noſtra paruula eſt. et vbera non habet. iij qa baptiſati non indigent labore quaſi modo geniti infantes. de ħ in ſeq̃nti tractatu dicetur. Hac etiã die et ħ tpe cantant̃ tres pſalmi cũ trib⁹ antiphonis. Obſeruat̃ ãt ideo iſte ternari⁹ numerus. Primo q̃ parcitur hoĩb⁹ ꝓpter p̄cedens ieiunium attritis. Secũdo ne nẽ cophici multitudine onerentur. vt p̄miſſum eſt. Tertio ꝓpter triduanã domini ſepulturam q̃ p̄ceſſit dñicam reſurrectionem. Quarto ad notandũ ꝙ tria q̃ dominus ſcḋm lucaʒ ꝓmiſit in ħ ſeculo ꝑficere. ſcʒ demones eijcere. ſanitatem ꝑficere. ⁊ ter

tiã die cõſummari. in reſurrectiõe conſummata ſunt. Primũ operatus eſt dñs cũ fecit vt relicta creatura rediremus ad creatorẽ. Secundũ cũ p fidẽ nos ſibi tãq̃ mẽbra capiti vniuit. vt de eius ſpũ viueremus. Tertiũ cum in hoc ↄfirmauit nos ne laberemur. vel cõſummatio eſt noſtra reſurrectio. Hec etiã in noſtrã conuerſione apparent. Eijciũtur enĩ a nobis demones per exorciſmos. ſanamur p catheciſmũ. ꝛ cõſũmamur p baptiſmũ ꝛ ↄfirmaciõem. Primũ notatur in pmo pſalmo et ſua antipħa. vbi dr. Et cõſilium meũ non eſt cu3 impijs. In q̊ pſalmo oſtẽditur qd vitare debeat q̃s ad h3 q ſit beatus. ſc3. nõ ire in cõſilium impiorum ꝛc. et q̃d facere debeat ſc3 habere volũtatem dñi in corde. ꝛ in ea die et nocte meditari. Primus ergo pſalmus cũ antipħa ſua mõſtrat impios. id ẽ. demones eijcia conſilio filij dei. In hac demonũ eiectione fit qd dñs in euangelio iohannis dicit. Nũc iudiciu3 eſt mũdi. nunc pnceps huius mũdi eijcietur foras. Hoc iudiciũ eſt diſcretio qua fideles p fidem ſeparantur ab impijs demonibus. quod iudiciũ factũ ẽ in multis milibus credentiũ. Sed in hoc iudicio impij. i. in impietate pſeuerãtes nõ reſurgũt. ſ3 hi q̊ p fidẽ chriſto vniũtur. Et hoc ẽ ſecundũ qd notatur in ſcdo pſalmo et ſua antipħa vbi dr. Poſtulaui prẽm meũ alleluia. dedit mihi gentes alleluia. in hereditatem ſibi allã. Hoc factum eſt cũ fideles per fidem ei tanq̃ capiti vniti ſunt. vt p ipſum ad modũ hereditatis fructificent. Unde in pſalmo irridendo dicit. Quare fremuerũt gentes. ꝛc. dicẽtes. Dirũpamus vincula eorum et piĳciamus a nob iugũ ipõꝝ. Stulte dicũt. Qui habitat ĩ celis irridebit eos ꝛc. Et xp̃s dicit. Ego aũt ↄſtitutus ſum rex ab eo q̊ dicit. Poſtula a me et dabo tibi gentes hereditate3 tuã ꝛc. Et aduertẽ q̊a in antipħa dr. dedi. et in pſalmo dabo. vt in antipħa oſtẽdatur impletum eſſe quod in pſalmo eſt pmiſſu3. Tertium notatur in tertio pſalmo et ĩ ſua antipħa. in q̊ tangitur ↄſummatio quam dñs promiſit ſe pfecturum in tertia die vbi dicit. Ego dormiui et ſomnu3 cepi. ꝛc. Hoc enim licet de paſſione et morte ꝛ reſurrectione ſaluatoris intelligatur. moraliter tamen ↄuenienter intelligitur de eo q̊ diu in peccato dormiunt ꝛ tandem per dei adiutoriũ ſurrexit. Quinto etiã poteſt dici q q2 per opera iſtoꝝ triũ dierũ fiunt cathecumini mẽbra chriſti ſc3 per exorcizationem. per abrenunciationẽ dyaboli. per fidem q̃ vnitas in eis perficitur. et per impoſitionẽ manus epiſcopoꝝ ſiue reſurrectionẽ dñi. q̊ eſt iuſtificatio noſtra. ideo propter hãc iuſtificatõ3 canimus tres antiphonas in nocte reſurrectiõis. Prima diſiũgit nos ab impijs. Secũda ↄiungit nos capiti chriſto. Tertia facit nos reſurgere propter iuſtificationem. Sexto etia3 poteſt dici q per tres pſalmos tria tempora ſignificantur. Tres antiphone cãtantur. i. q̃bus patriarche prophete et apoſtoli ſignificantur. Tres lectiones leguntur. quia lex pſalmi ꝛ prophetie reſurrectionẽ domini profitentur. Tria reſponſoria ſubſequũtur. q2 tres ordines ſc3 noe iob et daniel chriſti reſurrectione ſaluantur. Singulis reſponſorijs glã patri ſubiũgitur in q̃buſda3 eccleſijs q̊a trinitas ab omnibus ordinibus collaudatur. In q̃buſdam vo nõn niſi vnu3 glĩa tribus reſponſorijs ſcðm generalem ↄſuetudinem ↄtinuatur ad notandu3 q in trinitate vnũ deũ glorificamus. Septimo ternariu3 in omnibus frequentamus propter ſacramentum baptiſmi in triũ perſonaru3 noĩe celebrati. Octauo paucitate vtimur lectionum propter paucitatẽ q̃ tũc aderat predicatorum. Nam apoſtoli erãt in numero pauci. metu iudeoꝝ muti. de morte dñi meſti. ꝛ audita reſurrectiõe q̃ſi deliri. Qua paucitatẽ volunt vti quidam vſq3 in pentecoſtes quando facti ſunt pdicatores numero plures. et ſpiritu ſancto feruentiores. vt iam dicetur. Alij vero ſolennitatem potius attẽdentes integrum et ſolennem ſeruant numerũ quia ꝛ ſi apoſtoli muti fuerunt tamen alloquium angeloru3 et frequens viſitatio domini non defuerunt. Quare in ſeq̃nti hebdomada cantatur tantu3 vna antiphona cum tribus pſalmis in ſequenti ti. dicetur.

Sane tertio reſponſorio cum gloria patri decantato cũ cereis ꝛ ſolẽni ꝓceſſiõe de

choro ad aliquē locū tēdum⁹. vbi ſepulcruȝ imaginariū coaptat. ⁊ vbi itroducunt̄ pſone ſub forma et habitu mulierū. ⁊ duoꝝ diſcipl'oꝝ ſcȝ iohīs ⁊ petri. q̄ ad ſepulcrū xp̄m q̄rentes venerūt. ⁊ q̄dā alie pſone ī pſonis et forma āgeloꝝ. q̄ xp̄m a mortuis reſurrexiſſe dixerūt. in pſonis q̄ꝝ recte cantari poteſt illa ſecūda reſponſorij p̄mi pticula. Nolite timere ⁊c. vſqȝ in finē reſpōſorij. Tūc redeunt ad choꝝ q̄ſi fratrib⁹ referētes q̄ viderūt ⁊ audierūt. ⁊ vn⁹ redit cū alio. ſicut iohannes cucurrit citi⁹ petro. In pſonis q̄ꝝ conuenient̄ cantat̄ illud reſponſoriū Congratulamini. ſine v̄ſu. Si q̄ aūt habēt v̄ſus de hac rep̄ſentatōne cōpoſitos licet nō autenticos. nō improbam⁹. Tūc chorus audita reſurrectōe xp̄i. p̄rūpit in vocē altiſſone cātans Te deū laudam⁹. Quidā v̄o hāc rep̄ſentationē faciūt anteq̄ȝ matutinū inchoent. Sed h̄ eſt pprioꝛ locus. eo q̄ te deū laudam⁹ exprimit horā q̄ dn̄s reſurrexit. Quidam etiā eam faciūt ad miſſaȝ. cū d̄r ſequētia illa. Victime paſcali laudes. cū d̄r v̄ſus Dic nobis. ⁊ ſeq̄ntes. Ad h̄ in die nr̄am reſurrectionē rep̄ſītam⁹ q̄ xp̄o ꝯſurrexim⁹. et ideo de die dicim⁹. Hec dies quam fecit dn̄s. ⁊c. Et in nocte ſepulturā q̄ ei cōſepulti ſumus. et ideo illud nō dicimus de nocte. Unde dicit apoſtol⁹. Conſepulti ſum⁹ cū illo p baptiſmū in morte. Trina etenī īmerſio in aqua baptiſmi triduanā dn̄i ſepulturam rep̄ſītat. Ille q̄dem cōſepult⁹ ē chriſto. q̄ peccare quieſcit. ille cōſurrexit cum chriſto. q̄ celeſtib⁹ intendit. Et aduerte. quia in duabus p̄cedentib⁹ noctibus triduanam dn̄i ſepulturā rep̄ſentam⁹. ſm̄ q̄d domin⁹ latuit in ſepulcro. vnde nec allā nō dicim⁹. in hac vero nocte ſepulturam dn̄i rep̄ſentamus. in eo q̄ chriſto cōſepulti ſum⁹. ⁊ propter hoc alleluia cantam⁹ quia chriſto cōſepeliri gaudiū eſt nobis. Ad p̄maȝ v̄o non dicit̄ hymn⁹. propter rationeȝ in ſexta parte ſub titulo de nocturnis aſſignatam. nec quicunqȝ vult. Quidam tamen dicūt pſalmū Confitemini. ſicut et in ſequenti titulo dicet̄. Non fiunt etiam petitiōes obſecrationes et poſtulationes. q̄a dicit dominus. In die illa non rogabitis me q̄cq̄ȝ. Et q̄a cum gloriſicati reſurrexerim⁹. nō indigebimus iſtis. Non ergo dicunt̄ preces. q̄a vbi nō erit miſeria nō erit petenda miſericordia. Ubi nō erit temptatio. nō erit dicendū. libera nos a malo. Non dicit̄ etiaȝ capitulū. q̄d eſt refectio. ne poſt longā pſalmodiam homo tedio afficiat̄. Cōfortat eī feſſos ſicut electuariū mēbra. Tum q̄a ibi nullum erit tediuȝ. Tum q̄a in hoc officio breuis eſt pſalmodia. Et q̄niam capituluȝ in horis non d̄r ideo nec reſponſoriū debet dici. quod reſpondet capitulo ſiue lectioni In miſſa tamē dicitur. quia reſpondet epiſtole. et in laudib⁹. q̄a rn̄det lectionib⁹. ⁊ dicitur tūc capitulū Chriſt⁹ reſurgens. ad romanos. vj. capitulo. De veſperis in ſequēti titulo dicet̄.

Nunc de diurno officio videā⁹. Et q̄dem hac die fit ſtatio apō ſctām mariā maioꝛē. q̄a cū btūs gregorius hac die ibi celebraret et pax dn̄i. pnūciaret angel⁹ dn̄i alta voce rn̄dit. Et cum ſpū tuo. Et pp̄ter h̄ cū papa ibi hac die celebrāſ dicit. pax dn̄i. in teſtimoniū h⁹ miraculi nihil ſibi reſpondet. Ceterū ante miſſaȝ fit pceſſio. q̄d ex euāgelij autoritate extrahitur. eo q̄ angeli dixerūt mulieribus. Ite dicite diſcipulis q̄a p̄cedet vos in galileā. Et dominus ad eas. Nūciate fratribus meis vt eant in galileaȝ. ibi me videbitis. Hec ergo ſignificat pceſſionē apoſtoloꝝ vt viderent dn̄m in galileam euntuȝ. Rurſus galilea tranſmigratio interp̄tat̄. In galileā ireſurrexit de iudeis ad gētes tranſire. De q̄ trāſmigratione poſtea dixit. Eūtes docete oēs gētes. baptiſantes eos in nomīe patris ⁊ filij et ſpūſſancti. In ſignificatiōe ergo huius tranſmigrationis hodie ſolenneȝ agimus pceſſionem. ſiue in ſignū q̄ nos oportet de vicijs tranſmigrare ad v̄tutes. ſiue pficiſci de virtute in v̄tuteȝ. ad h̄ vt videre dominū mereamur. q̄d fit ſpecialiter in baptiſmo. ⁊ ideo in ſignificatōem baptiſmi nos et loca noſtra aqua bn̄dicta aſpergim⁹ cantātes. Vidi aquā. Alijs v̄o tempoꝛib⁹ cantatur. Aſperges me. Verūtamē nec hodie nec in

penthecoſtes aqua bñdicit̃. q̃ latius pſecuti
fuim⁹ in quarta pte ſub ti. de aque bñdicte
aſperſione. Ab hac pceſſione om̃es pceſſio
nes dñicales p annũ originẽ traxerũt. vt vi
deam⁹ dñm in galilea. i. trãſmigratiõe de
vicijs ad vtutes. Dies enĩ dñica eſt dies re
ſurrectionis natiuitatis ⁊ ſpũſſancti miſſi/
onis. et in omnib⁹ de nouo dũtaxat ẽ teſta/
mẽto cantandũ. De pceſſione dictuʒ eſt in
quarta pte ſub ti. de acceſſu põtificis ad al/
tare. Sed ad q̃d dictũ fuit aplis vt irẽt ĩ ga/
lileã ad videndũ dñm. put legit̃ ĩ mattheo
cũ eadeʒ die eũ viderint in hierlm. Rñdeo.
ħ dr̃ maxime ppter allegoriaʒ. licet ad lrãm
factũ ſit. Allegorice enĩʒ tranſmigratio illa
ſignificat tranſmigratõem de iudeis ad gẽ
tes. in q̃ maxime videt̃ xp̃s. q2 in ħ maxime
apparet chriſti deitas q᷑ tot⁹ mũdus ad p̃di
cationẽ famuloꝝ xp̃i credidit. Dixerũt enĩ
apl̃i iudeis. Quia verbum dei repuliſtis ⁊
vos indignos feciſtis vite eterne. ecce ↄuer
timur ad gẽtes. In hac pceſſione p̃cedunt
luminaria vt illud euangelicũ impleat̃ in
nobis. Sint lumbi veſtri p̃cincti ⁊ lucerne
ardẽtes in manib⁹ veſtriſ. Crux etiã p̃cedit
vt carnẽ nr̃ãm crucifigam⁹ cũ vicijs et con
cupiſcentijſ. Et poſt cruces ⁊ vexilla q̃ ſunt
victorie ieſu xp̃i inſignia. ſequũt̃ ſacerdoteſ
dealbati exultãtes in laudes reſurrectõis
q̃ p̃cedũt cũ tacita ipſi ſequẽtis expectatõne
vt p diſtinctas ⁊ moroſas expectatões cor/
poraliter illud pphecie q̃d tũc cantat̃ iple/
ri videat̃. Cũ iocũditate exhibitis et cũ gau/
dio deducemĩ. Nã et mõtes ⁊ colles exiliẽt
expectãtes vos cũ gaudio. Iteʒ ĩ ea maior
ſacerdos p̃cedit. q2 dixit dñs. p̃cedam vos
in galileã. Iteʒ in ea nihil reſonet quod ſit
veteris hiſtõie. ſed ea ſolũ cantant̃ q̃ gl̃am
pſonẽt euãgelij. Inter q̃ illud pſertim in q̃/
buſdaʒ eccleſijs admittit̃. Virtute magna
reddebant apl̃i teſtimoniũ reſurrectõis ie/
ſu chriſti. Quia ſicut dixim⁹ in galilea trãſ/
migratio. eſt aploꝝ p̃dicatio. Cũ aũt vẽtũ
eſt ad mediũ templi. vtri uſqʒ ſexus populo
circũſtante. totis viribus chorus in voceʒ
exultationis erũpit antiphã cãtans. Se
dit angel⁹. que exprĩit q̃d apoſtoli docue/
rũt. aut docere debuerũt. ſcʒ xp̃in viuere. Et
eſt totis virib⁹ cõmendũ. et in auditũ cir/
cũſtantiũ efferendũ. q2 queʒ querimus viuit.
⁊ vita hoĩm cũ eo ſurrexit. Vel hodierna p
ceſſio illud nobis recolit. q᷑ rex gl̃e cũ exerci
tu redemptorũ de infernalib⁹ clauſtris ad
celeſtia regna migrauit. Poſt pceſſionẽ
ſeq̃t̃ miſſa. ⁊ incipit p̃centor loco magni p̃/
centoris. id ẽ xp̃i. Reſurrexi ⁊ adhuc tecum
ſum. Poſt quẽ cãtat chor⁹ ad ſignificãduʒ
q᷑ ad xp̃i ſimilitudinẽ alij ſancti q̃ erũt ĩ pa/
tria deũ laudabũt. Q̃d võ ſequit̃. et adhuc
tecuʒ ſum. in hoc notatur eternitas in qua
ſemper eſt cum patre. Cantatur ergo hac
die in pſona chriſti. Reſurrexi. ⁊c. ſed tunc
illud dicetur in perſona noſtra. quando re
ſurgentes tranſibimus de hac mortalitate
ad immortalitatem. quod ſignificat̃ in hoc
quod dicet̃ in euangelio. Et tranſiens mi/
niſtrabit eis. Miniſtrabit enĩ nobis cibuʒ
ſpũalem ſeipſum. ſicut iudeis dedit mãna
in dſerto. Poteſt etiam dici q᷑ dñs per ora
pphetarum dirigens ſermonẽ ad patrem
ait. Reſurrexi ⁊ adhuc ⁊c. In quo tria no/
tat. ſcʒ ſuam glorioſam reſurrectionẽ. ⁊ pa/
tris in paſſione ptectionẽ. ⁊ cognitionẽ ei⁹
per ſcientie ſue dilatationẽ per orbem. Re/
ſurrectionem eius notat cum dicit. Reſur
rexi et adhuc tecum ſum ⁊c. quaſi. d. Non ẽ
ita ſicut iudeus cogitauit. q᷑ a te oĩno ſim
derelictus et abiectus tanq̃ʒ immũd⁹. Vñ
deridendo dicebat iudeuſ. Si filius dei eſt
liberet eum. Quaſi diceret. Non liberabit
eum. quia de eo non curat. Protectionem
patris in paſſione notat cũ dicit. Poſuiſti
ſup me manũ tuam. q̃ſi. d. Protexiſti me
non a paſſione ſed ab eo q̃d iudei intẽdebãt.
videlicet ab extinctõe nominis mei ad quã
intendebant. Unde dicebant. Si dimitti/
mus eum ſic omnes credent in eum. Sed
in hoc q᷑ me occiderunt. hoc quod ipſi time
bant conſecutum eſt. Nam ego qui ſũ gra
num frumenti cadens in terrã multuʒ fru/
ctum attuli. ⁊ tam d iſto q̃ʒ de illo p̃mo lau
dandus eſt pater. Unde poſt vtrũqʒ cãta/
tur alleluia. Scientie patris dilatationem
notat cum dicit. Mirabilis facta eſt. ⁊c. q̃ſi

diceret. Ex h cognitio tua pater. nō tantū
ad iudeos ſꝫ etiā ad gētes dilatata eſt. Nā
ꝑus tantū in gente iudeoꝝ cognoſcebaris.
iuxta illud Notus in iudea deꝰ ⁊c. Et q̄a ab
vtroq̄ꝫ ipl̄o cognoſceris ab vtroq̄ꝫ tibi laus
offert. et idcirco duplex all'a ſeq̄t. et ad id ꝑ
tinet v̄ſus. Dñe ꝓbaſti me ⁊c. ſeſſionē meā.
id ē. hūilitatē i paſſione. ⁊ reſurrectōꝫ meā.
id ē. gl'am meā in reſurrectōe. In q̄buſdā
tñ eccleſijs tacet̄ verbū illud. ſeſſionē. ⁊ ſolū
dr̄ reſurrectionē meā. Poteſt tñ vtrūq̄ꝫ di
ci. ꝑ qd̄ duplex xp̄i natiuitas deſignat̄. Se
quit̄ hymnꝰ trinitatis. ſcꝫ. gl'a pr̄i. q̄ in p̄ce
dentibꝰ diebus intermiſſus fuit ꝓpt̄ igno
miniā illatā trinitati in tertia ꝑſona ſcꝫ i fi
lio. Nūc aūt q̄r ſublata eſt ignominia illa.
hymnꝰ ille cantat̄. Hec etiā in q̄buſdā eccle
ſijs ꝑ cereos repn̄tant̄. vbi treſ cerei añ alta
re ardere ꝯſueuerūt. ſꝫ in tribꝰ diebus ante
paſca nō ardēt niſi duo. in ſignū q̄ tertia ꝑ
ſona ſublata eſt. hac v̄o die terciꝰ cereus re
accendit̄. i ſignū q̄ ipa chriſti ꝑſona glorio
ſe redдit̄ nobis. Poſt h dr̄ collecta. in qua
oſtendit̄ q̄s ſit reſurrectōis ⁊ mortis effectꝰ
q̄niam apertio ianue regni celeſtis eſt effe
ctus. Qualiter aūt illā ianuam intrare de
beamꝰ dr̄ in ep'la q̄ eſt p̄ma ad Corinth. v. c.
ſcꝫ Expurgate vetꝰ fermētū. i. abijcite vetu
ſtatē a vobis. ⁊ h eſt ire in galileā. i. de vicijs
ad v̄tutem. et de v̄tute in virtutē. ſicut eſtis
azimi. i. eſſe debetis. vel eſtis azimi ꝑ baptiſ
mū. Etenī paſca noſtrū immolatꝰ eſt xp̄s.
quaſi diceret. coctꝰ eſt agnꝰ ⁊ paratꝰ. Ita
q̄ꝫ epulemur. Et determinat q̄s ſit agnꝰ. cū
dicit xp̄s. xp̄s enī eſt paſca noſtrū. i. agnus
paſcalis ⁊ feſtū paſcale. Alia etiā ratōe ipe
eſt paſca q̄r ꝑ ipm̄ et ab ipo et ad ipſum eſt
nobis tranſitus p̄dictus. Non in fermēto
veteri neq̄ꝫ in fermento malicie. id eſt. male
volūtatis. et nequicie. i. praue intelligentie.
nequā enī eſt qui de deo male intelligit. ſed
in azimis ſinceritatis et veritatis. i. in accē
ſo affectu et purificato intellectu. vel in ſin
ceritate caritatis et puritate fidei. Sed etiā
plus dicit veritas q̄ꝫ fides. cōp̄hendit enī
ſapientiā et intelligentiaꝫ. Sed videtur lr̄a
ep'le in ſe contraria. Si enī ſumꝰ azimi. id ē

ſine fermento. q̄uō expurgabimꝰ vetus fer
mentū. q̄uō etiam dicit̄ vt ſitis noua ꝯſper
ſio. videtur enī dicere vt ſitis azimi ſic̄ eſtis
azimi. Nam noua conſperſio nihil aliud ē
q̄ꝫ farina aqua ꝯſperſa. i. paſta nondū fer
mētata. Sꝫ ē notandū q̄ duobꝰ modis dr̄
q̄s peccare. ſcꝫ peccato proprio vel peccato
alieno cui conſentit. Erant enī illi quibus
loquebat̄ apoſtolꝰ azimi. i. ſine ꝓprij pecca
ti fermento. ſed erant alieno peccato infecti
dum nō reprehendebant illum cū poſſent
qui patri ſuo propriam nouercam abſtu
lerat. qui inter eos erat. Unde dicit̄ eis. Ex
purgate vetus fermentum. id eſt. abijcite il
lum a vobis per excōmunicationem. vt ſi
tis noua ꝯſperſio. id eſt. ſine fermento alie
ni peccati. ¶ Sequitur graduale quo vti
tur eccleſia propter nos. qui non habemus
adhuc niſi reſurrectionē anime et expecta
mus reſurrectionem corporis. ſcilꝫ Hec di
es quam fecit dominus exultemus et lete
mur in ea. quia exultando ⁊ letando itur i
paradiſum. ſed cum labore et anguſtia et
cum maxima afflictione itur in infernum.
quia non eſt pax impijs dicit dominus. ſꝫ
bonis eſt iocunditas pax et quies maxima
propter ſpem glorioſe reſurrectionis. Can
tatur aūt graduale licet ſit luctus laboran
tium propter baptiſatos q̄ arripuerunt la
borem militie. vt perueniant ad all'a eterne
leticie. Grandis enī labor eis ſupeſt vt par
tem habeant in ſecunda reſurrectione. Et ē
ſciendum q̄ eſt dies temporis. Unđ. hodie
ſi vocem eiꝰ audieritis. i. ſi in tp̄e q̄ viuitis.
Et eſt dies eternitatis. Unde. melior eſt di
es vna in atrijs tuis ſuper milia. Hanc di
em hodierna feſtiuitas inchoat. et iđ recte
demonſtratiue dicitur. Hec dies quā. ⁊c.
Et hodie reſurrexit dominꝰ. Sed hec dies
dum eſt in aurora vel in aſcenſu vocat̄ di
es ſalutis et gratie. Cum fuerit in meridie
vocabitur dies eternitatis et glorie. Hec di
es decliuū non ſentit. ⁊ ideo ſolennitas iſta
veſperum non habet. vt dicetur in titulo ſe
quenti. Poſtmodum ſequit̄ alleluia can
tus q̄dꝫ angelicus. ſcꝫ Paſca noſtrū imo
latus eſt xp̄s. j. Cor. v. ca. q̄a ipſe eſt panis

angeloꝝ.et ĩ quẽ deſiderãt angeli pſpicere.
etiã in q̃nũ ẽ hõ.q̃ſi diceret. Laudate dñm
deũ qꝛ paſca noſtꝝ ĩmolat⁹ eſt xp̃s. Deĩde
ſeq̃t euangeliuz Marci.xvj.c.q̃ hꝫ figuram
leonis.qꝛ ⁊ xp̃s fuit leo ĩ reſurgẽdo. ⁊ qꝛ ſcḋm
ordinẽ legũt euãgelia put in ſeq̃nti ti.dicet.
Eſt aũt euangeliũ. Maria magdalena et
maria iacobi ⁊ ſalome emert aromata .⁊c.
Similiter oportet noſ emere aromata bo
ne volũtatis. Eſa. Venite ⁊ abſqꝫ argento
et abſqꝫ vlla cõmutatõe emite vinũ ⁊ lac.i.
aromata v̓tutũ q̃b⁹ vngit̃ de⁹.qꝛ delicie ſũt
eī eſſe cũ filijs hoĩm. Et ſeq̃t ibi q᷑ angel⁹ ap
paruit mulierib⁹ in veſtib⁹ albis. Sꝫ ĩ euã
gelio mathei qḋ legit̃ ĩ vigilia dr̄ q᷑ aſpect⁹
eius erat ſicut fulgur. et veſtimẽta ei⁹ ſicut
nix. Et p hoc notatur ſicut dicit Gregori⁹
q᷑ dñs in iudicio terribilis apparebit repro-
bis.et bland⁹ iuſtis vna facie. Hoc eñi erit
ex diuerſitate ꝯſcientiaꝝ. Quia ergo blan-
dus apparebit iuſtis.ĩdo ne nimis de reſur
rectione exultem⁹ ſeq̃t in offertorio. Terra
tremuit ⁊ quieuit. In poſtcõmunione q̄ ſi
cut et allelu͂a ſumit̃ de ep̃la.hortat̃ eccleſia
filios ſuos. vt cum fide veniant ad cõmu-
nionem dicens. Paſca noſtrũ ĩmolat⁹.⁊c.
Aiunt quidam q᷑ illud quod dicitur in in-
troitu Reſurrexi.vox eſt ſponſi ad ſponſaꝫ
eam de morte ſua in preſenti tempore cõſo-
lantis.cui ſponſa reſpondet. Poſuiſti.⁊c.
Vel eſt vox generis hũani qḋ ĩ adam ceci-
dit ⁊ p xp̃m reſurrexit. Cetera ſũt ꝯcent⁹ an
geloꝝ et hominũ de chriſti reſurrectõe gau
dentiũ.

De ſeptem diebus poſt paſca.

Hec p̃ma ſeptima-
na paſcalis tp̃is.licꝫ cõmunit̃ vo-
cetur ſeptimana in albis. tamẽ ſe-
quens magis ꝓprie vocat̃ ĩ albis.ꝓp̃t cau-
ſas in p̄cedenti titulo poſitas. Et hec eſt cõ
munis huic tp̃i et p̄cedenti. Eſt eñi tota de
ſeptuageſima q̄ terminat̃ in ſabbato in al-
bis. Inde eſt q᷑ tractus in ſabbato paſcali
et graduale p totã ipam hebdomadã dicit̃
qḋ laborẽ ſig̃ficat. Alla vͦ ⁊ cetera cantica
leticie cãtant̃.vt dictũ eſt ſub dñica ſeptua-
geſime.et hꝫ ꝓpter temp⁹ regreſſionis.qḋ in
cipit ſcḋm q̃ſdam in paſca.put ibi dictuꝫ eſt.
Iſti ergo ſeptem dies computant̃ cum ſe-
ptuageſima.quia hec ſeptimana ẽ ſeptima
a quadrageſima.p quã idem ſig̃ficat̃ qḋ p
ſeptuageſimã.in cuius ſeptima decade filij
iſrael acceperũt licentiã redeũdi.et iã quaſi
liberi erant.ideoqꝫ dieb⁹ iſtis cãtica leticie
cantant̃. Porro omẽs iſti dies ſeptem. ſũt
quaſi vna dies dñica. Vnde ſemp cantat̃ ĩ
eis Hec dies quam fecit.⁊c. Et in p̄fatione
dr̄. Te q̃dem dñe omni tempe.ſed ĩ hoc po
tiſſimuꝫ die glo.p̄.⁊c. Et in eis ſemper agit̃
de reſurrectione.ad oſtendendũ q᷑ p ſepteꝫ
dona ſpũſſancti venitur ad veram reſurre
ctionẽ.vel poti⁹ qꝛ in tota vita iſta que per
ſeptem dies currit.debem⁹ anhelare ad glo
riam reſurrectionis q̃ntum poſſum⁹. Sic
et paſca in veteri teſtamẽto p ſepteꝫ dies ce-
lebrabat̃.et ſcenophegia.i.fixio tabernaclo
rum. Quecũqꝫ eñi hac die facim⁹ ideo fa-
cere debemus vt in celo tabernacula nr̃a fi
gamus.quod erit p gloriam immortalita-
tis.vt ille q̄ crucifixus eſt oſtendat nob̃ ſuã
deitatem cũ dicit in officio nocturno. Ego
ſum q̄ ſum Et cũ dicit ſe eſſe illum qui dixit
moyſi.q̄ eſt miſit me ad vos. Exo.iij. Siq-
deꝫ paſca eſt hebdomadaria feſtiuitas q̃a
qualibet die hebdomade mutant̃ officia.
In veteri eñi teſtamento tres habuerunt
hebdomadarias feſtiuitates. ſcꝫ paſcha et
pentecoſten.quas etiã nos habem⁹.licꝫ ad
aliud quã illi habuerunt.et ſcenophegiam
quã nõ habem⁹ niſi q̃dammodo vt dicet̃ ĩ
pꝛhemio ſeptime ptis. Quidam vͦ ſcripſe-
runt q᷑ feſtũ pentecoſtes nõ fuit in veteri te
ſtamẽto feſtũ hebdomadale Et q᷑ in nouo
teſtamẽto habet ſeptem officia.ꝓpter ſepteꝫ
ſpũſſancti dona non quia ſit feſtũ hebdo-
madale.qꝛ tres vltimi dies non habẽt om-
nino ꝓpria officia. Ad hoc notanduꝫ eſt.q᷑
cũ in vrbe romana eſſet magna aeris peſti
lentia.beatus gregorius in tempore paſca
li ordinauit vt imago beate virginis que ĩ
eccl̃ia ſancte marie maioris ſeruat̃ quã be-
atus lucas pinxiſſe dicit̃.et eidẽ v̓gini ſimil
lima ꝓhibet̃.pceſſionaliter portaret̃.⁊ dum

ante pceſſionem reuerēter portaret. ecce tota aeris infectio et turbulētia cedebat imagini fugiens. ac ſi eam ferre non poſſet. ſic q̄ poſt imaginē mira ſerenitas remanebat tunc aūt iuxta imaginē audite dicunt̄ tres voces angeloꝝ canentiū. Regina celi letare alleluia. q̄a quē meruiſti portare alleluia. reſurrexit ſicut dixit alleluia. Statimq; btūs gregori⁹ adiunxit. Ora p nobis deū rogamus alleluia. Que antiphōa ideo hoc tpe frequētat̄. Et nūc gregori⁹ vidit ſupra caſtrū creſcentij angelum dn̄i. q̄ gladiū cruentatū tergēs in vaginam reponebat. Intellexit ergo gregorius q̄ peſtis illa ceſſaſſet. q̄d et factū eſt. Vn̄ caſtrū illud exinde caſtrū ſancti angeli vocatum eſt. Premiſſa imago in eccl'ia btē marie maioris in vrbe ſuper limen baptiſterij ſeruat̄. quā romani regiuam vocant. Per hos aūt ſeptē dies tres tantū dicūt̄ pſalmi ſicut et in dn̄ica reſurrectōis. In hoc tn̄ intereſt ſm̄ aliquas eccleſias. q2 tunc dicūt̄ cum tribus antiphonis. in his vō dieb⁹ cū vna ſola. Siqdem ideo tres pſalmi p hos ſeptē dies baptiſmales dicūt. q2 q̄ pure baptiſat̄ ſeptem ſpūſſancti dona ſuſcipiūt. q̄ p hos ſeptē dies ſignant̄. Suſcipiūt et tres virtutes ſcz fidem ſpem et caritatem. que per tres pſalmos intelliguut̄. q̄ nobiſcū vſq; in finē manere debēt. Canim⁹ ergo tres pſalmos vt recolam⁹ nos hec iuta habere. Antiphōa vero vna eſt. quia vn⁹ eſt a quo hec omnia ſūt. Rurſus vero quia vt pmiſſum eſt. hec tota hebdomada eſt quaſi vna dies dn̄ica. inde eſt q̄ p omnēs hos ſeptē dies canimus pſalmos de nocturno dn̄ice diei. vel eis adiacentes. Quedam tn̄ eccleſie ptermittunt pſalmos maiores et laborioſos ſcz Confitebor. et Diligam te. quia neophicis oīa breuia debent proponi. et ſoror noſtra paruula eſt et vbera nō habet. Et apoſtol⁹ dic̄. Lac dedi vobis potum nō eſcam. Sz numerū ſupplemus p illos duos. Cum inuocarem. et Verba mea. Et ita decem et octo pſalmos pficimus vſq; in ſextam feriam. In ſabbato autē ſumimus tres de adiacētibus quos in die dn̄ica ad primā cantare ſolemus. ſcz Dn̄s regit me. Dn̄i eſt terra. et Iudica. Sed et illos duos. Deus deus reſpice. et Ad te dn̄e leuaui. propter cauſā predictam ptermittimus. In ſequenti vero tēpore multiplicandi ſunt pſalmi ſicut et boni mores q̄ p pſalmos intelligūt̄ per quos ad gloriā peruenitur. quā per totū tempus iſtud figuramus. In quibuſdā tamen eccleſijs non dicūt niſi tres pſalmos vſq; ad penteceſten. et hoc ex inſtitutione alcuini. put dicetur ſub dominica de trinitate. Sz hoc nō benefit hodie. Primo quia cauſa quare illud inſtitutū fuit hodie ceſſat. Secundo quia cōtra canonē gregorij faciunt prout dictū eſt in q̄nta parte ſub titulo de nocturnis. Tertio quia īter canonicos regulares et alios clericos qui vſurpato nomine ſeculares dicunt̄. nulla deb3 eſſe quo ad hoc differentia. nam et ipi magna ex pte antiquitus regulares fuerunt. Et certū eſt q̄ canonici regulares in octaua reſurrectōnis dicūt in nocturnis nouē lectōnes cum nouem reſponſorijs. et etiā eccleſia romana. Qui eniī dicūt q̄ oīa facilia debent eſſe eo tpe. ppter neophicos illā facilitatem nīmis extendūt. Nā due tantū ſūt hebdomade neophicoꝝ ſcz in paſca et penteceſten. et ꝑterea cōcluditur eis in aſcenſione vbi ſūt nouē reſponſoria et nouē pſalmi cum ſuis antiphonis. Nulla ei eſt ſufficiēs rō quare in ſequēn die poſt aſcenſionē dicam⁹ tātū tres pſalmos cū vna antiphōa. De hoc etiā dictū eſt in ti. pcedēti. Nempe ſm romanū ordinē in omnib⁹ dn̄icis nouē lectōes dicūtur. licet maguntinū pciliū a paſca vſq; ad pētecoſten tres tantū inſtituerit eē legēdas vt ſeruitiū matutinū ī die cantet̄. q2 in futuro trinitas comphendet̄. et a ſctis ſi luce dn̄o ſeruiet̄. Alij pmā aūt dicūt q̄dam p totā hebdomadā totū pſalmū Cōfitemī. ꝛc In q̄ pcipue de xpi reſurrectōe agit̄. Alij vero ſolū verſū. Hec dies ꝛc. quē i pma et i alijs horis p capitulo dicunt. q2 vitā illā figuramus in qua doctrina nulla neceſſaria erit ſed oēs docti gratulabimur et exultabim⁹ Pſalm⁹ vō. Quicūq; vult ꝛc. toto iſto tēpore nō dr̄. quoniā ad fidem ptinet. hoc eni tps ſignificat octauā etatem. vbi nō erit fides

que euacuabitur. ſed res que cōprehendet.
nō erit ſigura ſed veritas. In quibuſdā tñ
eccliis aliter obſeruat̃. q2 vbi ſides nō eſt ſu/
pedificari nō p̄t. Minus etiā ſymbolū ſcili
cet Credo in deū. ob eandē cām ſubticet̃ ad
primā. Nā cū venerit qd̓ pſectū eſt euacua/
bit̃ qd̓ ex pte eſt. Vñ in ꝯdenſis. i. in ꝯdenſi/
tatibꝰ ipſi vſq3 ad cornu altaris. i. ad ꝯmu
nionē. Nō d2 etiam capitulū neq3 preces vt
dictū eſt in titulo precedenti. ¶ Veſptinū3
officiū eſt huiꝰ feſtiuitatis claritate illuſtra
tū. nō eni p deus in adiutoriū meū intende
quoniā in illa vita nō ſicut hic adiutorio in
digebimꝰ. ſed p Kyri heleyſon inchoat̃. q̄a
veſptina hora ſabbati paſchalis baptiſma
fuit p Kyri heleyſon inchoatū et in trinita/
tis nomine celebratū. et ꝓpterea in eadē ho/
ra et in eiſdem verbis p totam hanc hebdo/
madā in feſtiue regenerationis iocūditate3
ſancta trinitas adoratur. Vel p Kyri heley
ſon incipitur. vt quaſi nō exiſtens p ſe offici
um miſſe officio ꝯtinuet̃. Nam ut in titulo
p̄cedenti dixim9 hec dies veſpam nō hab3
quia decliuū eternitas nō agnouit. Tres
pſalmos ſub vno alleluia. id eſt gaudio cā/
tāt̃ in quibuſdā eccleſiis. q2 p fidē trinitatis
ad vnum eternitatis gaudiū puenitur. Vel
hi tres pſalmi reſurrectioni q̄ tercia die fac/
ta eſt ꝯuenīūt ieſu. Pro capitulo ſequitur
hec dies. ſicut in aliis horis. quia ibi nō erit
neceſſaria doctrina. ſed exultatō. Vel vt no
tetur ſolicitudo baptizatoꝝ adhuc pegrinā
tiū ⁊ laborantiū. q2 nōdum hn̄t gaudiū niſi
ſpei. quo puenit̃ ad all'a rei. Proīde p hym
no ſeq̄tur all'a. qd̓ eſt ꝓpriꝰ illoꝝ ciuiū hym/
nus. ¶ Sane deſcendimus pceſſionalr̃ ad
fontes cū cereo p totā hebdomadā cantan/
tes canticū exultationis. et ꝓpl's ſequit̃ ſc3 vi
ri p ſe. ⁊ mulieres p ſe. qd̓ fit in mēoriā eiꝰ qd̓
hebrei pharaone et ſuis in mari rubro ſub/
merſis fecerūt. q̄ i grāꝝ actiones d̓ ſubmerſi
one hoſtiū p totā hebdomadā redibant ad
mare. viri p ſe. ⁊ mulieres p ſe cantātes illud
canticū moyſi. Cantemꝰ dño. Siquidē ho
ſtes nr̄i ſūt demones. mare rubrū eſt bapti/
ſmꝰ in q̊ ſubmergunt̃ oēs hoſtes. i. vicia et
peccata et demones. Et inde etiā eſt q̄ neo/
phici baptizati in ſabbato ſancto p̄cedente
ſuo lumie ſc3 xp̄o redeūt ad fontē baptiſmi
bis ſeptē diebꝰ grās agentes. q2 inimici coꝝ
ſubmerſi ſunt ſc3 vicia ⁊ pctā. et tūc circa fō
tes cantant̃ pſalmi. Laudate pueri ſc3 no/
uit baptizati. ⁊ in exitu iſrl' de egypto. q2 per
baptiſmū de tenebris peccati eximꝰ. Duo er
go pſalmi circa fontes cātant. q2 p gemina3
dilectionē ad fōtē vite ptingit̃. q̄ baptizatis
⁊ baptiſmo ꝯueniūt. Baptizatis. vt laudate
pueri. et ē ammonitio laudis ad neophicos.
q̄ facti ſunt pueri. i. a viciis puri. p quibus
mater ecclā iubilat ad fontes in laudē eius
gratie p quā meruit eſſe q̊d in cantico amo
ris audiuit. fons ortoꝝ puteꝰ aquaꝝ viuen
tiū. Poſtea tranſit̃ ad aliqd̓ oratoriu3 cum
pſalmo In exitu iſrael q̄ ꝯuenit baptiſmo
cū dicitur Quid eſt tibi mare qd̓ fugiſti. et
fit ſtatio ad crucifixū et reddūt̃ ei grates. q2
ipſe eſt qui baptizat. Vñ in euāgelio Sup
quē videritis ſpiritū ſanctū deſcendentē ⁊c.
hic eſt qui baptizat. Et ſalutat̃ q2 p crucē et i
cruce nacti ſumꝰ aiaꝝ noſtraꝝ redemptōe3.
¶ Rurſus p hos ſeptē dies baptiſmales.
neophici q̊tidie ad ecclām ducunt̃. Sicut ei
filii iſrael licet tranſiſſent mare rubrū i quo
baptizati ſunt. nō tñ puenerūt ad terrā pro/
miſſionis. niſi ſub ducibꝰ dño illos paſcēte
ex manna. et columna ignis eos p̄cedente.
ſic et ipſi bis ſeptē diebus ſub ducibus. i. pre/
ſbyteris patrinis et matrinis ducunt̃ ad ec/
cleſiā. et paſcūtur corpe dñi. et cerei p̄cedunt
eos. et ſic tandē in ſabbato quaſi puenīūt ad
terrā pmiſſionis. Cereos āt q̊s in ſabbato
ſācto dū baptizarēt habuerūt. p hāc hebdo
madā in quibuſdā locis ad miſſas ⁊ ad ve/
ſpas accendūt ⁊ in ſabbato in albis vel in ſe
quēti dominica illos accenſos offerūt ſacer
doti. Siquidē lumiaria accenſa bona opa
ſunt. quibꝰ toto tempe p̄ntis vite que p ſe/
ptenariū ducit̃ lucere dn̄t. Offerūt ſacerdo/
ti. quia poſt hāc vitā ad ſummū ſacerdote3
id eſt ad xp̄m cū luminaribꝰ bonoꝝ operū
veniūt. iuxta illud Venientes autē venient
cū ex. por. ma. ſu. ¶ Poteſt etiā dici q̄ pceſ/
ſiones veſptinales huiꝰ hebdomade. reuer/
ſione3 ſignificant de captiuitate babilonie.

Hec eſt enĩ hebdomada reuertẽtiũ q̃ in fine
ſue captiuitatiſ reuertunt̃ ad deũ. Et veſpe
trina ſtatione ↄplent̃. ſicut ⁊ baptiſmꝰ in tri
nitatis nomine celebrat̃. Qui vͦo fontes nõ
hñt nõ exeant. ſed quinqȝ pſalmos cõtinue
dicant. ⁊ poſt collectã diei. de cruce collectã
adiungãt. Eedẽ veſpe quotidie repetunt̃. qꝛ
ꝓ vna ⁊ eadẽ die tota hec hebdomada repu
tatur. ¶ In quibuſdã etiã eccl'ijs in his ſe-
ptẽ diebꝰ qñ deſcẽdit ad fontes antefert̃ qui
dam ſerpẽs imaginarius ſuꝑ virgã. ⁊ cãde
la nouo lumĩe accẽſa ſuꝑ caput ſerpẽtis re-
torta affigit̃. ex qua cereꝰ paſchalis. ⁊ omẽs
alie candele eccl'ie accẽdunt̃. Circa qđ ſcien-
dũ eſt. ꝙ ſicut legitur numeri. xxj. ca. moyſes
in deſ'to erexit ſuꝑ palum ſ'pẽtẽ eneũ. vt q ꝑ
cuſſi erãt a ſ'pentibꝰ ꝑ illũ ſanarẽtur aſpe
ctuȝ. In quo xp̃i paſſio ꝓfigurata fuit. Vñ
⁊ dñs ait in euãgelio iohãnis. Sicut moy-
ſes exaltauit ſ'pentem in deſ'to. ita ⁊ exaltari
oportȝ filiũ hominis. Ideo ergo ſ'pẽs ima-
ginariꝰ fert̃ ⁊ aſpicit̃. vt chriſti paſſio mẽo-
ret̃. ⁊ ꝑ hoc a vulneribꝰ peccatoꝝ ſanemur.
Nam ſ'pẽs in palo ẽ chriſtꝰ ĩ patibulo. Ideo
in bñdictione baptiſmi. ⁊ cũ ad fontes deſcẽ
dit̃. qꝛ baptiſmꝰ a xp̃i paſſione v'tutẽ accepit
in quo etiam a peccatis ſanamur ⁊ mũda-
mur. Fit hoc in veſꝑis quoniã ipſe xp̃s fu
it ſacrificiũ veſꝑtinũ. Vñ pſ. Eleuatio ma-
nuũ mearũ ſacrificiũ veſꝑtinũ. Ignis no-
uus ex ſilice excuſſus eſt xp̃s paſſus. q̃ ẽ lu-
men de lumine. ex quo cetere candele in eccle
ſia illuminant̃. qꝛ ipſe illuminat omnẽ hoĩeȝ
venientẽ in hunc mundũ. Cãdela in capite
ſ'pentis retorta eſt ſpinea corona in capite
xp̃i poſita. In completorio vͦo ĩ quibuſdaȝ
locis ꝓtermittit̃ pſalmꝰ Qui habitat. ſicut ĩ
prima pſalmus. Quicunqȝ. In his aũt
ſex diebꝰ dicitur ad miſſaȝ rñſoriũ ⁊ alleluia
ꝓut infra dicet̃. Et dꝛ primo rñſoriuȝ ⁊ poſt
ſequit̃ alleluia. ⁊ hoc t'plici d' cauſa. Primo
quia enĩ in laboribꝰ vite p̃ntis exultãdum
eſt iuxta illud. hilarẽ datorem diligit deꝰ. ideo
nũc poſt graduale et v'ſum ↄueniẽter ſeq-
tur allã. qđ eſt vox leticie. Scđo rñſoriũ acti
uã. allã vͦo ↄtemplatiuã vitam ſignificat. Re
ſponſoriũ enĩ ſignificat actionẽ. quã ſcĩ exer-
cebũt in reſurrectõe corporuȝ. que erit in oĩ
leticia ꝓut v'ba rñſorioꝝ huiꝰ t'pis declarãt
que oĩa ſiue v'ſus eoꝝ excepto eo q̃ cantat̃ in
tertia feria. ꝓut ibi dicet̃. ſũt de pſalmo cente
ſimo decimoſeptimo. Confitemini dñõ. q̃
pſalmꝰ ſonat ↄfeſſionem laudis. et eſt de et-
na leticia. Quia igit̃ omnis illa laus ↄfeſſio
nis ſiue actio ad gaudiũ ⁊ dei glorificatõ ex
tẽdit. merito ab allã ↄcludendũ eſt. Et q̃nia
eadẽ actõ nihil aliud eſt q̃ȝ laus dei. ideo ad
hoc oſtẽdendũ poſt hos ſex dies ↄtinue ca-
nitur ſine reſponſorijs allã. Tertio ideo in
his ſex diebꝰ hoc fit. quia ſenariꝰ numerus
ad oꝑa ſicut ſeptenariꝰ ad requiẽ refert̃. Qui
enĩ vult ꝑuenire ad requiẽ oportet eũ primo
toto t'pe p̃ntis vite bene oꝑari. Circa hoc ſci-
endũ eſt ꝙ eccl'a his diebꝰ ſanctoꝝ actum ĩ
corꝑe cum fine leticie recolit. ſic incipiens a-
ctum vt ꝑtingat ad quieteȝ. primꝰ dies mã-
dat actũ. ſeptimꝰ requieȝ geſtat. octauꝰ glo-
rificat. Nempe rñſoriuȝ illã actionẽ ſignificat
quã ſancti in reſurrectiõe corpoꝝ exercebũt
aĩe quippe ſctõꝝ añ reſurrectiõem corporuȝ
in quiete ſũt. ſed dũ illã recipient in actione
erũt. ⁊ tũc ſic erit actio vt nõ deſinat quies.
In quiete quidẽ erũt quia ñ laborabũt nec
cogitationibus fluctuabũt. nec erit etiaȝ in
quiete illa ſegnicies deſidioſa. ſȝ ſic ab huiꝰ
vite oꝑibus in fine quieſcẽt. vt ĩ alteriꝰ vite
actiõe gaudeãt. Hec aũt actio ideo nobiſ ꝑ
numerum ſenarium ĩ memoriã reducitur
quia ſicut ſeptenariꝰ numerus requiẽ ita ſe
nariꝰ oꝑa rñſorioꝝ ſignificat. Per rñſoria eñ
ĩtelligimꝰ ſctõꝝ actões que erũt cũ oĩ le-
ticia vt iã dictũ eſt. Et nota ꝙ ꝑdicti v'ſus q̃
canũtur his ſeptẽ diebꝰ cũ rñſorijs dicũtur
eo ordĩe quo poſiti ſũt ĩ pſalmo. Cõfitemĩ
vñ ſumpti ſũt. exceptis duobꝰ qui ĩ q̃buſdã
eccl'ijs ꝑpoſtere ponũtur. Naȝ ĩ quĩta feria
dicit̃ v'ſum. Bñdictus q̃ venit ĩ nomĩe dñi.
⁊c. q̃ ibi ponit̃ vltimo. Et ĩ ſexta feria v'ſum.
Lapidem quẽ reprobauerũt edificãtes ⁊c.
⁊ hoc ideo. quia ĩ illa pleniꝰ agit̃ de paſſiõe
ſaluatoris. q̃ȝ ĩ alijs v'ſibus ibi poſitis. ⁊ ideo
merito illa die cãtatur ĩ qua paſſus fuit.
¶ Nec eſt omittẽdũ ꝙ ĩ q̃buſdam eccleſijs
in his ſeptẽ diebꝰ duo cuȝ albis ſuppellicijs

incipiūt reſponſoriū Hec dies Et in alijs q̄ſdam tropos poſt altare. q̄d repn̄tat ſepulcrꝫ ꝑeo ꝙ corp⁹ ieſu in eo ſacramētaliter collocat̄ ⁊ ꝯſecrat̄. gerentes typū duoꝝ angelorū q̄ ſtantes in ſepulcro xp̄m reſurrexiſſe retulerūt Uerba enī illa Hec dies ⁊c. ad reſurrectionis diē ꝑtinere noſcunt. Rurſus cantādo poſt altare repn̄tant apl̄os ⁊ mulieres timētes. ⁊ xp̄m reſurrexiſſe dicete publice formidātes. Fit aūt hoc ad laudes ad tertiā et ad veſpas Primo eo ꝙ in his trib⁹ ſpēalit̄ horis xp̄i paſſio eſt expleta Nam mane captus ⁊ illuſus. in tertia flagellatus ⁊ linguiſ crucifixus. in veſpis de cruce deposit⁹ et ſepult⁹ eſt. Secūdo in ſignū ꝙ reſurrectio tribus vicib⁹ nunciata eſt. Primo ſm̄ marcū ⁊ matheū p vnū angelū qui ſm̄ auguſtinū ſtabat in monumento nō directe ſed q̄ſi ad oſtiū Secūdo p duos angelos q̄ ſm̄ iohannē ſtabant intus. Tertio p ipſū xp̄m iuxta monumentū. Fit etiā hoc in q̄buſdā eccleſijs ad miſſā eo ꝙ illa in altari celebrat̄ ſup q̄d xp̄i corp⁹ ꝯſecrat̄. Ideo aūt a paſcha vſqꝫ ad octauā pētecoſtes canit̄ all'a fere i omnib⁹ antiphonis ⁊ reſponſorijs nocturnalib⁹ et in offerendis ⁊ poſtcōmuniōib⁹. vt celebratio tp̄is poſt reſurrectionē reducat nobis ad memoriā vitā ꝯtemplatiuā. ſicut tēpus q̄d ē ante paſcha reducat actiuā Tempus enī an̄ paſcha quod in ieiunijs. ⁊ orationibus agim⁹ ſignificat erūnas hui⁹ vite ⁊ tribulationē captiuitatis. in q̄ dū ſumus cantica leticie ſubticem⁹. Temp⁹ vō p⁹ paſcha ſignificat beatitudinē et ꝑpetuā exultationē. in qua poſt reſurrectionē erim⁹ ⁊ iō relaxatis ieiunijs canēdo all'a q̄d interp̄tat̄. laudate dominū. i. dei laudib⁹ frequētam⁹. de quo dictū eſt in ꝓhemio hui⁹ ꝑtis Illud tn̄ notandū eſt ꝙ in quibuſdā eccleſijs i hac hebdomada all'a cantat̄ in miſſa ſine finali melodia. ⁊ v̄ſus ⁊ antiphone ſine neuma. ſꝫ in ſequētib⁹ cantat̄ cū illa. ⁊ hoc ideo. quia i hac cantam⁹ pro domino noſtro q̄ in aīa et corpore pro reſurrectione iam factus eſt glorioſus et illa finalis melodia expectationē noſtram ſignificat. vel etiam ſanctorum ſecūde ſtole expectationē Tacem⁹ ergo qꝛ habem⁹ q̄d optam⁹. puuli nāqꝫ plorant cū panem nō habent. ſed cū habent q̄d deſiderant tacēt. ita ⁊ nos quaſi ploram⁹ alio tp̄e quia nō habem⁹ q̄d deſideram⁹ ⁊ ſancti q̄i in deſiderio ſunt expectationis In quibuſdā etiā eccl'ijs in magnis etiā ſolēnitatibus tacet̄ illa melodia in ſignū ꝙ ſancti p quib⁹ celebrā⁹ certi ſūt ꝙ ſc̄dā ſtolā quā expectāt amittere nō pn̄t. Iubil⁹ q̄d ē diuerſa notat vt dictū eſt ſub natali. Porro in iſtis octo diebus cantat̄ p memoria neophitoꝝ. ⁊ ſingulis dieb⁹ ſingula denotata ſūt officia. q̄d nō fit in toto tp̄e vſqꝫ ad pentecoſten. ⁊ in p̄ma die ſcꝫ in ſabbato ſancto ⁊ in octaua duplices laudes ponūtur. In prima enī dicit̄ all'a. ꝯfitemini. ⁊ tract⁹. laudate dn̄m omēs gētes. in octauo vō dicit̄ duplex alleluia q̄d ideō fit quia p̄ma vita noſtra que fuit ante peccatū. beata fuit. ſed nō ſempiterna. ſed vita q̄ erit in ſeptima quietis erit beata ⁊ ſempiterna. Quia ergo prima vita fuit beata. idcirco cantat̄ primo alleluia. q̄d eſt vox angelica. in lingua hebraica qꝛ dignior eſt ſed quia nō fuit ſempiterna. ideo humiliori lingua latina cantat̄ tract⁹ laudate. Quia vō vita q̄ erit in ſeptima etate erit beata ⁊ ſempiterna. ideo in ſabbato in albis q̄ eſt dies ſeptimus duplex alleluia cantat̄ ꝓpt̄ duplicem ſtolam vt ibi dicet̄. Nam vita illa q̄ in ſeptima quietiſ dabit̄. nō tollet̄ in octaua etate. q̄ per octauum officiū ītelligit̄. ſed poti⁹ cōſummabit̄. ¶ Circa cantica leticie notandū eſt ꝙ quattuor ſūt ſtat⁹ eccleſie Primus eſt culpe. ſc̄dus culpe ⁊ pene. terti⁹ pene et gratie. q̄rtus gratie et glorie Primū repn̄tat eccleſia in ſeptuageſima. ideoqꝫ ſubticet. te deū laudam⁹ et alleluia. qꝛ non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris. et gloria in excelſis deo. qꝛ poſit⁹ eſt inter deū et homines paries inimiciciarū Sc̄dm repn̄tat in aduentu. ideoqꝫ ſupradicta cantica ſubticētur preter all'a. q̄a lex data deū intelligere docuit et laudare. Tertiū repn̄tat in eſtiuo tēpore. ideoqꝫ propter gratiam acceptam in feſtiuis iſta cantant̄. ſed ꝓpter penā iſta inferialib⁹ ſubticent̄ p̄ter all'a. q̄d etiam q̄tidie frequentat̄. qꝛ ſpes de reſurrectione futura

nõ infirmat. Quartũ repñtat iter octauas paſche et pentẽ. ideoq̃ ſupradicta cantica leticie frequẽtant ⁊ multiplicant. q2 tamen nondũ habemꝰ gloriam quã expectamus. ideoq̃ te deũ laudamꝰ ⁊ gloria in excelſis in ferialibꝰ ſubticemꝰ. et in dñicis in qbꝰ q̃i duplicẽ reſurrectionẽ repñtamꝰ. ⁊ etiam in feſtis ſanctoꝝ. in miſſa duo allã cantamꝰ. ſed in ferialibꝰ vnũ vt iam dicet. Nec te moueat q̃ nõ rectũ ſed prepoſterũ ordinẽ ecclia repñſentat. eo q̃ erũt nouiſſimi primi ⁊ pmi nouiſſimi. Sic ergo varietas dierũ ⁊ ſtatuum hũanoꝝ varietatẽ iducit officioꝝ. Querendũ tñ eſt q̃re diuĩa officia ita diſtinguũtur vt alia celebrẽnt cũ ſolo reſpõſorio. alia cũ ſolo allã. et hoc q̃nq̃ cũ ſimplici alleluia. q̃nq̃ cũ duplici allã. alia ſimul cũ reſpõſorio et alleluia. et alia cum reſponſorio ⁊ tractu. ⁊ alia cum allã et tractu. Dici poteſt q̃ die ieiunioꝝ qbꝰ reſponſoriũ ſine allã canit. recolũt actꝰ eoꝝ q̃ presbyteris grauia cõfitent. vt ab illis conſiliũ accipiant penitẽdi Ipſi ergo dies agũt cũ ſolo rñſorio. per qd vita actiua intelligit. q̃ in labore ducit. ſine allã qd eſt canti cũ leticie. q2 ecclã dolet p talibus tanq̃ p membris vulneratis et nondũ ſanatis. Ex eo enĩ q̃ allã dimĩtit rubor eccle monſtrat quem habet de ſuis vulneribꝰ nõdũ ſanatis. Preterea ideo tũc nõ dr allã. q2 nõ eſt pulcra laus in ore peccatoris. In diebꝰ võ profeſtis q̃ ſũt ab octaua paſche vſq̃ ad octauã pentecoſtes ſimplex allã ſine reſponſorio canit. Primo q2 dies illi vitam contemplatiuam ſignificant. q̃ erit poſt reſurrectionem. in q̃ reſponſio non erit. quia penitentie actꝰ ibi ſuperfluꝰ erit. ſed tantũ allã canetur de pcepta imortalitate. Scdo q2 tunc pro illis canimꝰ q̃ iam ſũt in patria ad quos iam nõ ptinet actio laborioſa quã rñſoriũ notat. ſed ſunt in dei ↄtemplatione ⁊ exultatione que intelligitur p allã Tertio quia ante reſurrectionẽ corpoꝝ noſtroꝝ. aĩa ſine corpe deũ laudabit Quarto q2 ſancti ante diẽ generalis reſurrectionis ſimplicem tantũ recipiunt ſtolã ſcz anime Burſũ in priuatis ferijs gloria in excelſis deo ⁊c. et duplex allã nõ dicit. quia nõdum habemus pfectam iuſticiã nec glãm quã expectamꝰ. Sed quia eccleſia iam primã habet reſurrectionẽ. ideo alio tpe ſemp allã canit. preter q̃ in ſeptuageſima. vt dictũ eſt in pbemio huiꝰ ptis ⁊ lĩb ii. de tpe aduẽtꝰ In octauis võ paſce et in ſabbato in albis duplex allã dicit. q2 tunc tps reſurrectionis repñtamꝰ et in requie que erit in reſurrectione dupplicem ſtolam ſcz aĩe ⁊ corpis pcipiemꝰ. q2 erimus vtroq̃ homine. i. in aĩa ⁊ in corpe glorioſi. Erimus enĩ incorruptionis gloria veſtiti. In dñicis quoq̃ que ſunt ab octaua paſche vſq̃ ad octauã pentecoſtes duplex allã dicit. tũ quia in reſurrectione quã ipſi dies ſignificant corpus ſimul cũ aĩa laudabit deũ. tum q2 duo ſũt vnde letari dz aĩa i. in die ſempiterna. vnũ de pcepta leticia. aliud de pcipienda in reſurrectione. tum quia reſurrectio dñi que facta eſt in die dominica ẽ cauſa nrẽ reſurrectionis future. ⁊ ideo in oĩbus dominicis quaſi octauã dñice reſurrectionis repñtamus. In ferialibus vnũ. i. q̃niam ante reſurrectionẽ aĩa vna dũtaxat fruit beatitudine. Burſus ideo vſq̃ ad octauam pentecoſtes duplex allã dr. q2 in octaua etate in qua erit corpoꝝ reſurrectio erimus vtroq̃ hoĩe glorioſi. In omnibꝰ quoq̃ feſtiuitatibꝰ illo tpe occurrentibꝰ duplex allã dr. Et hoc primo ppter requiẽ ⁊ fruitiõnem Secũdo quia illi iam de duobus gaudent. ſ. de eterna quiete. ⁊ de diuina viſione. Tertio quia cum iam habeant gloriã anĩe ſecuri ſũt de gloria corpis. Sex võ dies poſtpaſchales videlicet inter ſabbatũ ſanctũ ⁊ ſabbatũ in albis. ⁊ dominici dies atq̃ feſtiui q̃s celebramꝰ ab octauis pentecoſtes vſq̃ in ſeptuageſimã. in quibus reſponſoriũ et allã canit. recolũt actꝰ eoꝝ q̃ elemoſinas largiẽdo. infirmos viſitando. et ſolum q̃ bona ſũt opando. pſeuerantiã habendo in ſanctitate quam in baptiſmo receperũt ſine dubio ad ↄtemplationem dei pueniunt. Inde eſt q̃ poſt reſponſorium quod vitam actiuã ſignificat. ſequitur allã quod ſignificat ↄtemplatiuam. ſed tunc vnum tantum ſiue ſimplex allã dr. ppter cauſas ſupradictas. Primꝰ aũt dicitur reſponſorium ⁊ poſtea ſequit allã p

ut ſupra dictum eſt Dominici autem dies
et feſtum a ſeptuageſima vſq; in paſcha. q2
reſponſorijs nō all'a ſed tractꝰ ſubdit̄. reco/
lunt eos qui ſūt in bonis opibꝰ. ſed vidētes
laborē vie timent caſū. nā tēptatōibꝰ tūdū/
tur ſine quibꝰ hec vita nō ducit̄. Inter rñ/
ſoꝝ eni et all'a tractꝰ eſt mediꝰ q̄ neq; in tā/
ta leticia eſt ſicut all'a. neq; in tāto ope vt rñ
ſoꝝ In ſabbato v̓o ſciō gaudentes ꝓ neo/
phicis nr̄is. quia ab oī peccato liberati ſunt
canimꝰ all'a. ſed q2 eos trahendos varijs vi
demꝰ laboribꝰ tractū adijcimꝰ. ꝑ quē labo
res intelligunt̄. de q̄ dictū eſt ſub ti. d̓ ſeptua
geſima ⁊ in ꝓhemio huiꝰ ptis. Quōd officia
iſtoꝝ ſeptē dieꝝ ⁊ officia dñicaꝝ que ſūt int̄
paſcha ⁊ pentecoſten adaptent̄ ſeptē donis
ſpūſſancti ſub vigilia aſcēſionis. ⁊ ſub ſab/
bato in albis dicet̄. ¶ Circa euangelia que
h tpe legunt̄ ſciendū eſt. ꝙ oīa ꝑtinent ad re
ſurrectionē ⁊ iuxta ordinē ſcriptoꝝ ponūt̄
Mattheꝰ enī pmo ſcripſit. ſcd̓o marcꝰ. ter/
tō lucas. vltimo iohannes. Vñ pmo ponit̄
euāgeliū math. ī vigilia paſche. In ipſo v̓o
die. paſche euāgeliū marci. In ſcd̓a ⁊ tertia
feria euāgeliū luce. In quarta et q̄nta feria
⁊ in ſabbato euangeliū iohannis. In ſexta
feria interponit̄ euāgeliū mathei. Sane in
euāgelijs vigilie ⁊ diei tantū agit̄ de annun
ciatione reſurrectionis facta ꝑ angelū. In
alijs de viſione. Conueniebat eni vt prius
annūciaret̄ dñi reſurrectio. et poſtea ad ma
iorē fidē faciendā corꝑaliter ipſe ab oībꝰ vi/
deret̄. Tria v̓o iohannis euangelia omnio
ꝓpoſtere poſita ſūt. primū nanq; fuit q̄d le/
git̄ in ſabbato poſtea q̄d legit̄ in q̄nta feria.
⁊ aliquāto tpe poſt q̄d in quarta feria legit̄
Nā maria magdalena cū veniſſ; ad monu
mentū ⁊ nō inueniſſet corpꝰ dñi. ſublatum
credidit. ⁊ cucurrit et nūciauit petro et iohā
ni. q̄ cucurrerūt ad monumentū. ⁊ iohēs p̄/
cucurrit. ſed nō intrauit. ſed petrꝰ tandem
veniens introiuit. et poſtea iohannes intra
uit. et cū nō inueniſſent redierūt ad propria
Hoc legit̄ in ſabbato Illis redeuntibꝰ ma
ria remāſit ad monumētū ⁊ inclinans ſe in
monumētū. vidit vnū angelū ſedentē ad ca
pitalium ad pedes. qui dixerunt. Mulier
quid ploras Que dixit Quia tulerūt do/
minū meū. et neſcio vbi poſuerūt eū. Et tūc
ꝯuerſa retrorſū vidit ieſū q̄ dixit ei Mulier
q̄d ploras. quē queris. Et illa reſpiciens. et
ortulanū eū eſſe credēs dixit. Dñe ſi tu ſuſtu
liſti eū dicito mihi et ego eū tollā. Hoc legi
tur in q̄nta feria. Aliquāto tpe poſt petrus
iuit piſcatū cū ſex alijs ad mare tyberiadis
vbi dñs apparuit eis in litore. Et hoc legit̄ ī
quarta feria. Sed q̄re hec oīa Solutio. in
quarta feria cantat̄ hoc q̄d cantabit̄ ſanctis
in die iudicij. Venite benedicti pr̄is mei ⁊c.
Et in illo euangelio q̄d eadem die legit̄ d̓r ꝙ
dñs apparuit diſcipulꝭ in litore maris. Et h
bene ꝯuenit. Nā ꝑ litus maris. vt dicit bea/
tus gregoriꝰ ſuꝑ illū locū. finis itelligit̄ mū
di ī quo dñs apparebit ſuis glorioſus. ⁊ tūc
petrus trahet ad litus rete plenum magnis
piſcibꝰ centū quadragintatribꝰ. nec tñ ſcin/
det̄ rete. ꝑ petrū intelligit̄ ordo ſanctoꝝ p̄la/
toꝝ. q̄ de fluctu huiꝰ ſeculi ad litus ſtabilita
tis eterne ducēt eos q̄ ꝑ ipſos ꝯuerſi ſūt. ſ;
hoc attribuit̄ ſoli petro ꝓpter eccl'ie vnitate;
Sed quare legit̄ in ſabbato in albis euā ge
liū q̄d tūc legit̄. Rñdeo ꝙ officiū huius ſab
bati cū officiō p̄cedētis ſabbati ſancti ī mul/
tis ꝯuenit. Nam in p̄cedēti ſabbato duplex
laus cantat̄ ſicut et in hoc. ⁊ etiā lectio lectōi
ꝯuenit. q2 in lectione p̄cedentis ſabbati dicit̄
que ſurſū ſunt ſapite. nō que ſuꝑ terrā. ⁊ in
lectōne ſequenti d̓r. Deponētes omnē dolū
⁊c. et ipſi tanq; lapides viui ſuꝑedificamini
⁊c. Et nihil aliud eſt q̄; que ſurſū ſunt ſapere
Conueniebat igit̄ vt euāgeliū euangelio cor
reſponderet. q̄d fit in eoꝝ pncipijs Nā ī euā
gelio p̄cedentis ſabbati d̓r. Veſpe aūt ſabba
ti que luceſcit in pma ſabbati. i. diluculo ve/
nit maria magdalena Et in euāgelio ſeq̄n/
tis d̓r Vna ſabbati maria magdalena vēit
ad monumētū cū adhuc tenebre eſſent. q̄d
idē eſt. In hoc tamē videt̄ differētia. q2 dicit̄
ibi ꝙ venit maria magdalēa ⁊ altera maria.
hic nō fit mētio niſi de maria magdalena.
Sed vt ait auguſtinꝰ in libro de cōcor. euā
gelioꝝ. iō iohēs ſolam mariā magdalena;
nominat. quia fuit ceteris feruentior. nec tñ
ideo ceteras excludit Euangeliū v̓o math.

legit̃ ĩ ſexta feria. qꝛ dñs ꝑ paſſionez meruit
ſibi dari poteſtatē in celo ⁊ in terra. vl' potiꝰ
datã notificari. ⁊ qꝛ dñs ĩ ſexta feria paſſus
eſt. idcirco legit̃ euãgeliũ matthei in ſexta fe/
ria. in qua dñs ait diſcipulis Data ē mihi
oĩs poteſtas in celo et in terra. Vñ apl's.
Chriſtus factus eſt ꝓ nobis obediens patri
vſq₃ ad mortē. mortē aũt crucis. ꝓpter qḋ et
deꝰ ⁊c. Vbi ergo poneret̃ euangeliũ in quo
agit̃ a iohãne de pͥma viſione dñi q̃ facta fu
it marie magdalene niſi in q̃nta feria In pͥ/
ma eni die nõ poterat poni ꝓdictis de cauſ.
nec in ſecũda nec in tertia nec in quarta nec
in ſexta nec in ſabbato. Vñ reſtat ꝙ in q̃nta
feria neceſſario poni debuerit Aiunt qdã
ꝙ licet in ſecũda feria legat̃ euangeliũ de ap
paritione dñi facta diſcipulis euntibus in
emaus. nõ tñ illa facta fuit ea die. ſed in ꝑce/
denti. Decē etenĩ apparitiones pꝰ xp̃i reſur/
rectionē in euangelijs inueniunt̃ ad fidem
noſtram confirmandam. quinq₃ in prima
die. et quinq₃ poſtea. Sed in apoſtolo dici/
tur. ꝙ in die reſurrectionis apparuit iacobo
⁊ q̃ngentis ſimul fratribꝰ. Et ſicut quidã
dicũt in ipſa etiã die pͥmo apparuit matri. vt
dictũ eſt in quarta ꝑte ſub ti. de acceſſu pon/
tificis ad altare. ⁊ iacobo qui votum voue
rat nõ comedere. ſed et ioſeph etiã apparuit
q̃ ꝓ eo tenebat̃ in carcere. Verũ qꝛ de viſiõe
angeloꝝ ⁊ maria magdalena euãgeliſte di/
ſcordare vident̃ ideo aliq̃ ſuꝑ hoc ꝓter ꝓpo/
ſitũ dicamꝰ. Nam mathęꝰ dicit ꝙ mulieres
viderunt angelũ ſedere ſuꝑ lapidē. q̃ tñ erat
extra monumētũ Marcus dicit ꝙ introeũ
tes ipſe in monumentũ viderũt eũ ſedentē
in dextris Johãnes dicit ꝙ maria magda/
lena vidit duos angelos vnũ ad caput. aliũ
ad pedes ſedentes Lucas dicit ꝙ duo ange
li ſtantes dixerũt marie magdalene ⁊ alijs.
cur queritis viuētē ⁊c. Itē iohãnes dicit ſo/
lam vnã veniſſe ſcȝ mariã magdalenã Ma
theꝰ duas ſcȝ eã et aliã. Marcus tres ſcȝ eã
⁊ mariã matrē iacobi minoris ⁊ mariã filiã
ſalome. q̃ fuit mater filioꝝ zebedei. ſcȝ iacobi
maioris ⁊ iohĩs euangeliſte. ſm̃ chriſoſto/
mũ tantum ſalome filia fuit. Lucas plures
dicit et Erat aũt maria magdalena et iohã/
na ⁊ maria iacobi minoris ſubaudi mater
et cetere q̃ cũ ipſis erãt Et alie venerũt q̃s ñ
numerant euãgeliſte Eccl'a tñ tres marias
repñtat. Rurſus mathęꝰ dicit ꝙ mulieres
certificate ꝑ angelũ. int̃ q̃s erat ꝓ̄cipue ma/
ria magdalena. denũciauerũt apoſtolis do
minũ reſurrexiſſe. Et iohannes dicit ꝙ ma/
ria magdalena nũciauit petro ⁊ iohanni eũ
ſublatũ fuiſſe. Vera quidē ſunt oĩa q̃ dicũt
euangeliſte in his ⁊ nõ ſunt aduerſa. ſed qḋ
vnꝰ minꝰ dicit. aliꝰ ſupplet Verũ eſt enĩ ſic
narrat matthęꝰ ꝙ pͥmo viderunt angelũ ſe/
dētē ſuꝑ lapidē quē reuoluerat ab oſtio mo
numēti. q̃ ⁊ dixit eis eũ reſurrexiſſe. et adiecit
Venite et videte locũ vbi poſuerãt eũ Et tũc
ipſe ſurgens ꝓ̄ceſſit eas in monumentũ. ⁊ ſe
dit ĩ dextris ſicut narrat marcꝰ. Poſt ma/
ria magdalena vidit vnũ ad caput ⁊ alium
ad pedes ſedentes. ſicut dicit iohãnes. q̃ di/
xerũt ei. Mulier qḋ ploras. ⁊ nũciauerunt
eũ reſurrexiſſe. Et tunc ſurrexerũt ipſi vt ap
parerent ei ſtantes. ſicut dicit lucas. vt in h'
ꝙ ſurrexerũt dñm ſurrexiſſe oſtenderent. ⁊
cũ ſtarent dixerũt ei ⁊ alijs. Cur queritis vi
uentē cũ mortuis. i. eũ q̃ ſurrexit cur q̃ritis ĩ
ſepulcro qḋ eſt locꝰ mortuoꝝ. Ambroſius
dicit duas fuiſſe marias magdalenas. vna
q̃ ſm̃ matheũ ſciuit dñm ſurrexiſſe. alia q̃
ſm̃ iohannē neſciuit. ſed corpus ſublatum
credidit. Auguſtinꝰ vͦo de ↄcordia euange
liſtaꝝ ſic ſoluit Dicit ei ꝙ cũ maria magda
lena cũ alijs veĩret dicēdo. q̃s reuoluet nob'
lapidem ab oſtio monumenti. cũ adhuc ali
quantulũ longe eſſet vidit lapidē reuolutũ
⁊ ſtatim cucurrit ad petrũ ⁊ iohannē ⁊ ſigni
cauit eis corpꝰ dñi fuiſſe ſublatũ qui veniē/
tes inuenerũt monumētũ vacuũ ⁊ creden/
tes ꝙ fuiſſet ſublatũ redierũt. Maria autē
iterũ adiunxit ſe alijs ⁊ ꝓpius accedens cũ
eis vidit angelũ ſedentē ſuꝑ lapidē ſicut dic̃
mathęꝰ. ⁊ cetera ſic ſupiꝰ dicta ſũt Zachari/
as q̃ ↄpoſuit vnũ euangeliũ ex quatuor a lit̃
ſoluit. Dicit enĩ ꝙ maria magdalena ⁊ alie
venerũt ad monumētũ. et viderũt angelũ
ſedentē ſuꝑ lapidē ſic dicit mathęꝰ. ⁊ poſt in
monumēto ſicut dicit marcus. ⁊ inde duos
ſtantes vnũ ad caput ⁊ aliũ ad pedes. ſicut

dicit lucas ſcʒ illũ priorẽ cũ alio. vel eo diſpa-
rente alios duos. qui dixerunt. Cur queri-
tis viuentẽ cum mortuis. et ſignificauerũt
eũ reſurrexiſſe. Alie crediderunt verbis eorꝫ
maria remanſit incredula. Vñ alie nũcia-
uerũt diſcipul' dñm reſurrexiſſe. illa nũcia-
uit petro ⁊ iohanni eũ ſublatũ fuiſſe. que pꝰ
aduentũ et receſſũ eorꝫ ſola remãſit ad mo-
numentũ. que inclinans ſe in monumẽtũ
vidit duos ãgelos ſedẽtes vnũ ad caput et
aliũ ad pedes. ſicut dicit iohannes. qui di-
xerũt ei. Mulier quid ploras. Et illa rñdit.
Quia tulerunt dñm meũ ⁊ neſcio vbi po-
ſuerũt eũ. Et ↄuerſa vidit dñꝫ. Qui dixit ei
Mulier qd ploras quẽ queris Et illa putãs
eũ ortulanũ eſſe dixit. Dñe ſi tu ſuſtuliſti eũ
dicito mihi. et ego eũ tollã. Et tunc dñs eaꝫ
ex nomine nomiauit. ⁊ ipſa tũc eum cogno-
uit. et poſt plures locutiones angelorꝫ tunc
primo credidit. et voluit procidere ad pedes
dñi. et dominꝰ dixit ei. Noli me tangere. nõ
dũ enĩ aſcendi ad patrẽ meũ. ſubintelligit in
corde tuo. quaſi diceret Quẽ queris tanq̃ꝫ
mortuũ. non credis patri eſſe equalẽ. Et ad
iecit dñs Vade et dic frĩbꝰ meis. Aſcendo
ad patrẽ meũ ⁊ patrẽ veſtrũ ꝛc. i. in proximo
eſt vt aſcendam Et ipſa cepit ire tam certifi-
cata. et inuentis alijs mulieribus iuit parit̃
cũ eis hoc nunciare apoſtol'. et in illa via ap-
paruit eis dominꝰ dicens. Auete Que ac-
ceſſerunt et tenuerũt pedes eius. Predictũ
autẽ modũ loquendi in quo quaſi genera-
liter dictũ ẽ ꝙ mulieres iuerũt nunciare do-
minũ reſurrexiſſe. cũ tñ maria que erat vna
de ill'. tunc incredula fuit. ſepe in ſcripturis
inuenimꝰ. ſicut et dominꝰ dicit diſcipulis.
Et me ſcitis ⁊ viam meã ſcitis. Cũ tñ q̇daꝫ
eſſent inter eos q̇ hoc neſcirent. Vñ dñs ait
Tanto tpe vobiscũ ſũ ⁊ nõ cognouiſtis me
ꝛc. Sed illud primo dictũ eſt ſcientibꝰ. iſtõ
ignorantibꝰ Ita etiam dicitur ꝙ dominus
in aſcenſione apparuit diſcipulis. et exprobra-
uit incredulitatẽ ⁊ duriciã cordis eorꝫ. quia
his qui viderant eũ reſurrexiſſe. nõ credide-
runt. cum tamen aliqui inter eos fuerint q̃
iam crediderant. ſicut petrꝰ ⁊ alij plures Sꝫ
illud primo dictũ eſt de incredulis Hec opi-
nio videtur probabilior q̃ꝫ ſecunda. Et qḋ
dixit ambroſius. nõ eſt credendũ ꝙ dixerit
aſſerendo. ſed aliorꝫ opiniones referendo. li-
cet ipſe eam argumentis ꝓbare videat̃ q̇bꝰ
iuxta predictam opinionem leuiter reſpon-
detur. et fere totum qḋ ipſe inducit. ꝑ interẽ-
ptionẽ ſoluitur. verbi gratia ꝙ ipſe dicit ꝙ
vna maria fuit ſm̃ mattheũ que ſciuit do-
minũ reſurrexiſſe. hoc eſt falſum. quia alijs
credentibus verbis angeli remanſit icredu-
la. Auguſtinus võ nõ ſic fuiſſe dicit vt nar-
rat. ſed narrat ita potuiſſe fuiſſe Vñ ꝓbabi-
liorꝫ ſententie nõ ꝓiudicat.

¶ De ſecunda feria poſt paſca

Quia per gloriaꝫ reſurrectionis impleuit dñs que
ꝓmiſit in veteri teſtamento vt vi-
delicet introduceret nos in terrã fluentẽ lac
⁊ mel. ideo dicit eccleſia in introitu huiꝰ ſe-
cunde ferie. Introduxit nos dominꝰ in ter-
ram fluentẽ lac et mel. exo. xiij. quia xp̃s iam
introductꝰ eſt. et eccl'a triumphans in re. ec-
cleſia võ militans in ſpe. Epiſtola ſumitur
de actibus apl'orum. x. ca. Stans petrus in
medio ꝛc. et intendit probare paſſionem xp̃i
⁊ reſurrectionẽ. Unde dicit. Huic omnes
ꝓphete teſtimonium ꝑhibent Euangeliũ
duo ex diſcipulis. luce. xxiiij. ca. ↄcordat epi-
ſtole. de apparitione dñi diſcipulis euntibꝰ
in emaus. ibi enim habet̃ ꝙ cognouerũt eũ
in fractione panis. Quid eſt fractio panis
niſi expoſitio ſcripture. ibi enĩ cognoſcitur
dominꝰ. Rñſorium vero ↄcordat cũ intro-
itu. Dicat nunc iſrael. All'a. None cor no-
ſtrum erat ardens ꝛc. eſt de ſcripturarũ ex-
poſitione In alijs eccleſijs dicit̃ all'a Ange-
lus dñi. math. vlt. ca. Offertoriũ. Angelꝰ do-
mini ꝛc. eſt de teſtimonio aplorꝫ. Poſtcõ-
munio Surrexit dñs ꝛc. luce. vlti. cap. eſt de
apparitione q̃ facta eſt petro. Multiplicat
igitur apparitões vt dictũ eſt ad ↄfirmãdã
fidẽ. Sane ex hodierno euangelio ſumitur
alleluia. None. et offerenda. Angelꝰ dñi. ex
eo ꝙ ibi dr̃ mulieres viſiones angelorꝫ vidiſ-
ſe qui dicunt eum viuere. Similiter ⁊ com-
munio Surrexit dominus. ex eo ꝙ ibi dicit̃

Surrexit dñs vere ⁊ apparuit ſimoni. Ad
pietatē ergo ꝑtinet hoc officiū in q̊ ꝯtinet̃
rememoratio ſcripturaꝝ. ⁊ ꝑ pietatē accedit
ad manſuetudinē. Manſuetus aũt terra ꝑ
initur̃ illa de qua dicit̃ Beati mites q̃niam
ipſi poſſidebũt terrā. ſcꝫ fluētē lac ⁊ mel Vñ
in introitu Introduxit nos dominꝰ in t̃rā
fluentē lac et mel Et ſunt hec v̾ba moyſi po
pulũ poſt eſum agni de egypto ducētis In
troduxit in quā ſpe. ſed in illā poſtea intro/
ducet re. quā caleph dedit axe filie ſue irriga
tam irriguo ſupiori et inferiori. Irriguum
inferiꝰ timor eſt. ſupiꝰ amor. Caleph eteni
qui quaſi cor interpretat̃. dat anime deuoti
onē cũ timore pit̃er ⁊ amore In hac ſecũda
feria fit in vrbe ſtatio apud ſanctũ petrũ ꝓ/
pter hoc qđ in euāgelio habet̃. Et apparuit
ſimoni. Et q2 ibidē dicit̃. Nōne cor noſtrũ
ardēs erat in nobis. q2 ipſe p̄ ceteris magis
arſit dñm diligendo Hac die piſces viuos
inſpicimꝰ recolentes cũ gaudio ꝙ dominꝰ
ad ꝓbationē reſurrectionis ꝑtem piſcis aſſi
comedit. Et in tertia feria ad fontes imꝰ. vt
ibi dicet̃. ⁊ mulieres v̾berant viros. Etiā in
his tribꝰ diebꝰ eſt feriandũ. prout ſub paſca
dictũ eſt.

De tertia feria poſt paſca.

IN tertia feria oſten
ditur ꝑ quid habeat̃ hereditas celeſtis
patrie. oſtenſo eñi in ſecũda feria q̊n t̃raꝫ
fluentē lac et mel iam introduxit nos deus
in ſpe. ⁊ poſtea introducet in re. oſtendit per
q̊d habeatur. q2 ꝑ diuinā ſciam ſiue cogniti
onē dñi noſtri Unde hec tota feria eſt de co
gnitione ſiue ſapiã dei. ⁊ inde introitus eſt.
Aqua ſapientie ⁊c̃. ecc̃. xv. ca. et eſt ſeptimi to
ni quia in ſeptē donis ſpũſſancti eſt iſta ſa/
pientia. In ep̃la Surgens paulus. actuū
xiij. ca. oſtendit̃ xp̃i paſſio ⁊ reſurrectio. per
quā hec ſapientia habet̃. Qui eñi verā fidē
habet de his habꝫ ſaporē dei. Hec aũt cogni
tio ē dies quā fecit dñs. De graduali ergo
ptꝫ Et nota ꝙ cũ omnes graduales verſus
huiꝰ hebdomade ſumant̃ de pſalmo. cxvij.
ſcꝫ ꝯfitemini. q̃ eſt nonꝰ poſt Dixit dñs. ho
diernꝰ ſumit̃ de pſalmo. cvj. ſ. Confitemini.
qui eſt decimꝰ in matutinali cātatē. eo ꝙ iſte
pſalmꝰ exhortat̃ fideles ad laudē dei q̊ ꝑ ſa/
pientiā ſuā redemit ⁊ liberauit eos a q̊druu/
plici temptatione. q2 liberauit eos de neceſſi
tatibꝰ eoꝝ. i. ab infidelitate. ⁊ q2 liberauit eos
de neceſſitatibꝰ eoꝝ. i. a ꝑua ꝯſuetudine. ⁊ li/
berauit eos a tedio bone actionis. ⁊ eduxit
eos a v̾ſutijs heretice īpugnationis Allã ē.
Surrexit dñs ⁊ apparuit mulieribꝰ. Uł ſm
alias eccl̃ias Oportuit xp̃m pati. qđ ſumi
tur de euangelio. In alijs etiā dicit̃. Surre
xit dominꝰ v̾e. Luce vlti. ca. In euangelio
v̾o. Stetit ieſus ⁊c̃. Luce. xxiiij. ca. oñdit dñs
⁊ ꝓbat reſurrectionē ſuā diſcipulis ſuis per
quattuor. Primo ꝑ ꝯſuetũ modũ loquen/
di cũ dixit. Pax vobis. Loquebat̃ eñi eis ſe
pe de pace. et amator pacis erat. Uñ et ipſe
dñs inquit In me pacē habebitis in mũdo
aũt preſſurā. Pacē relinquo vobis. pacem
meā do vobis. Scđo ꝑ hoc qđ oñdit ſe pal/
pabilē. Tertio q2 cuꝫ eis comedit Quarto
q2 eis aperuit ſenſum ſcripturaꝝ. Et quia
hanc ſapientiā dñs dedit ꝑ ſe ⁊ ꝑ ap̃l'os. ideo
dicit̃ in offertorio Intonuit de celo dñs. id
eſt de apoſtolis. vt omnes crederēt in illum
Hec eñi in q̊ti iohannes ſcripta ſũt vt credã/
tis. ⁊ credentes vitam eternaꝫ habeatis. In
poſtcõmunione que eſt ad col. iij. ca. inuita
mur ad hanc ſapientiā Si ꝯſurrexiſtis cuꝫ
xp̃o que ſurſũ ſunt ſapite. ecce de ſapientia
Et quia de ſapientia habet̃ in hac ſecũda fe/
ria. ideo fit ſtatio ad ſanctũ paulũ q̊ fuit ſa/
pientior omnibꝰ apoſtolis ſeu cui dominꝰ
ſingulariter aperuit intelligentiā ſcriptura/
rũ. de quibꝰ legit̃ in euangelio et in introitu
Uñ ipſe dicit. Nō a me nec ab homine acce
pi euāgeliũ meū. ſed ꝑ reuelationē domini
mei ieſu xp̃i. Uel quia ꝑ eũ maxie adimple/
tũ eſt qđ in euangelio legit̃. ſcꝫ oportuit p̄dica
ri pniam in omnes gentes. ideoq3 ⁊ eiꝰ p̄di/
catio legit̃ in hodierna lectōne actuũ ap̃l'oꝝ
Hac die viri v̾berant mulieres ꝓut ſub pa
ſca dictũ eſt. Hac etiā die ad fontes imꝰ ꝓ
eo ꝙ hodie in introitu viri beati aqua ſapie
potati referunt̃. et in offertorio fontes aq̃rũ
apparuiſſe memorantur.

De quarta feria.

Oſtenſo in tertia
feria de celeſti patria ⁊ p̱ q̄d ha/
beatur. oñſo etiā in ſcḋa feria
q̄ in terrā fluentē lac ⁊ mel ⁊c̄. introducimur
ideo nūc in hac quarta feria inuitamur ad
illam. Vñ introit⁹ eſt. Venite benedicti pa
tris mei ⁊c̄. matth. xxv. ca. Quia vō domin⁹
dicit Penitentiam agite. appropinquabit enī re/
gnū celoꝝ. et q̄ ibi non intrant niſi purifica
ti p̱ pn̄iam. iō beat⁹ petr⁹ in eplā. Aperiens
act. iij. inuitat iudeos ad penitentiā. Iō aūt
ad pn̄iam inuitat hō. vt de filio dyaboli fiat
fili⁹ dei. ⁊ hec eſt mutatio dextre excelſi. Pro
pter q̄d in reſponſorio habet̄. Dextera dñi
fecit v̄tutē. Sequitur alla de reſurrectione.
Surrexit dñs ⁊c̄. Et in alijs ecclijs eſt. Xp̄s
reſurgens ⁊c̄. Semp̱ enī in his dieb⁹ aliq̄ d̄
reſurrectione dicunt̄. In alijs etiā dicit̄. Cū
ſederit. matth. xxv. ca. Quia vō hec mutatiō
fit etiā qñ homines fiunt filij dei p̱pter p̄di/
cationez. ideo in euangelio. manifeſtauit ſe
ieſus. ioh. xxj. c. dicit dñs. Mittite in dextraz
nauigij rete. Hoc facit qui tantū p̄dicat p̱/
pter deū. et tunc trahunt̄ magni piſces. Po
ſtea dedit eis piſcem aſſuz. Piſcis aſſus eſt
xp̄us paſſus. Hec erit refectiō in patria cum
comedem⁹ panē angeloꝝ. De quo in offer
torio Portas celi ⁊c̄. Poſtcōmunio ē Xp̄c
reſurgens. roꝝ. vj. ca. Et q̄ beat⁹ laurentius
fuit vn⁹ de magnis piſcib⁹ ⁊ fuit aſſat⁹ pro
xp̄o. iō fit ſtatio ad beatū laurentiū.

De quinta feria

Quinta feria eſt de
ꝯuerſione gentiū p̱pter paſſionem
et reſurrectionē. Vñ introit⁹ eſt. Victricez
manū tuā laudauerunt pariter chriſtiani.
quia ſapientia apuit os mutoꝝ. Vnd̄ Eſa.
xxv. ca. Tūc claudus ſaliet ſicut ceru⁹. ⁊ api
entur lingue mutoꝝ. Qd̄ factū eſt qñ xp̄us
demones eijciebat. et faciebat homines mu
tos loqui. Vñ in euangelio Erat ieſus eijci
ens demoniū ⁊ illud erat mutū. In eplā vō
Angel⁹ dñi act. viij. ſignificat̄ cōuerſio iſta
gentiū. Vñ d̄r ibi de eunucho qui ꝯuerſus
eſt a philippo q̄ interp̄tat̄ os lampadis ſiue
os illuminans. quia qñq3 p̱ ſcripturaꝝ in/
ſpectionē vel p̄dicationez ꝯuertit̄ homo vt
gentiles qui ſignificant̄ p̱ eunuchū. qñ3 vō
p̱ inſpirationē ꝯuertit̄ ad dñm. vt habet̄ in
euāgelio q̄ apparuit marie magdalene. Q2
vō p̱ ꝯuerſionē gentiū factus eſt xp̄s lapis
angularis. ideo in verſu rñſorij habet̄ Lapi
dē quē reprobauerūt edificātes ⁊c̄. Et quia
vera ꝯuerſio fit p̱ pn̄iaz. ideo ſequit̄ alleluia
math. xxvj. In die reſurrectionis mee dicit
dñs. p̄cedā vos in galileā. i. in trāſmigratio
nē de vicijs ad v̄tutes. Euangeliū. Maria
ſtabat ioh. xx. c. eſt de apparitione dñi marie
magdalene in ſpecie ortulani ſiue peregrini
q̄ peg̱in⁹ eſt de⁹ homini q̄3diu eſt in pctō
In offertorio In die ſolēnitatis exod. xiij. et
xiij. ca. ſilr̄ p̱mittit̄ ꝯuertentib⁹ vera btitudo
In poſtcōmunione vō. ꝑplš ⁊c̄. j. reg. ij. c. ad
laudādū inuitamur. Et fit ſtatio a ſanctos
apoſtolos. quia in philippo q̄ interp̄tat̄ os
lampadis. intelligunt̄ omnes apoſtoli. per
quoꝝ predicationē conuerſio gentiū facta
eſt. Item quia fratres domini. de quib⁹ in
euangelio legitur. ſunt apli p̱ quos os mu
ti apertum eſt. et diſerte lingue infantiuz. ideo
ſtatio fit ibi.

De ſexta feria.

Sexta feria eſt de
inſtitutiōne baptiſmi. Vñ intro/
itus eſt Eduxit eos domin⁹ ſcili
cet de egypto. i. de tenebris peccati. et inimi/
cos eoꝝ operuit mare. i. baptiſmus. et ſub/
ijcitur ibi ter alla. p̱pter liberationem ab ho
ſtibus ⁊ bonū gratie. Poſtmodū ſequitur
eplā. Chriſt⁹ ſemel. j. pet. iij. c. in qua beatus
petr⁹ agit de baptiſmo et de arca noe. Sic
enim in diluuio p̱ arcā ſalue facte ſunt aīe li
cet pauce ſc3 octo. ſilr̄ et in baptiſmo. quia ſi
cut in aquis diluuij. que inundauerūt to/
tum mundū. mūdus a peccatis purgatus
eſt. ⁊ p̱ arcā aīe ſalue facte ſūt. ita et in aquis
baptiſmi. in q̄ oīa peccata mūdata ſūt. per
eccliam ſaluati ſumus. Sequit̄ graduale.
Hec dies quā fecit dñs. Verſus. Bñdict⁹

qui venit in nomine dñi. Eſt enī hō q̄ conſecrat baptiſma. ſed de⁹ eſt q̄ inuiſibilr baptizat. Vn̄ ſequit̄. De⁹ dñs ⁊ illuxit nobis ſcʒ p illuminationē baptiſmi. ⁊ p illuminatōeʒ legis dñi. All'a eſt Angelus dñi. cū duplici vſu. ſicut in die paſce. In quibuſdā eccl'iis. q: i hac die agit̄ d̄ inſtitutōne baptiſmi. vn⁹ verſus eſt ꝓpter xp̄i reſurrectionē in corpe. alius ꝓpter ſtolā aīe quā in baptiſmo ſuſcipiūt baptizati. Euangeliū vo eſt de inſtitutione baptiſmi ſm̄ math. vlt. ca. Vndeci diſcipuli abierūt in montē quē ɔſtituit illi ieſus. Et ſequit̄ ibi Eūtes docete oēs gētes. baptizantes eos in nomine pr̄is ꝛc̄. Et q: in mēoria debem⁹ habere iſtū diē ꝓpter inſtitutionē baptiſmi ideo ſequit̄ in offertorio. Erit nobis memorialis dies iſta ꝛc̄. exodi. xii. ⁊ xiii. ca. Memorialis quidē dʒ eſſe dies in qua de viciis ad v̄tutes tranſim⁹. hoc ei dixit moyſes de die paſce. Poſtcōmunio ē Data eſt mihi oīs poteſtas. math. vlt. cap. Quia vo beata v̄go credit̄ interfuiſſe in inſtitutione baptiſmi. q: vt hieronym⁹ ait. hoc apud nazareth in domo ei⁹ actū eſt. ideo hac die fit ſtatio in eccl'a ei⁹.

De ſabbato in albis.

Sequitur de ſabbato ī albis. in quo eſt introit⁹. Eduxit dñs pp̄lm ſuū in exultatione. hoc maxime in extremo ſabbato fieri intelligim⁹. qñ erit verū ſabbatū. Sʒ ne iudei credāt hoc dictū eſſe de ſe. ſequit̄ in ep'la p̄ma beati petri. ii. capi. Fratres deponētes omnē maliciā ⁊ dolū ꝛc̄. Sequit̄ duplex alleluia ſine graduali Primo q: nūc terminatur ſeptuageſima. poſt quā ſequit̄ octaua reſurrectionis qñ habebit̄ duplex ſtola aīe ſcʒ et corpis. et ceſſabit labor opis. de q̄ dictū eſt in ꝓhemio hui⁹ ptis. et ſub ti. de ſeptem dieb⁹ poſt paſca. et in q̄rta pte ſub ti. de all'a. Scdō q: in die iudicii duplex erit gaudiū ʒ. dñica ⁊ noſtra reſurrectōne Tertio geminat̄ all'a. q: tūc erit leticia ſempiterna. q: enī erit leticia vnū all'a canit̄. q: ſempiterna bm cōcinit̄ all'a. Quarto q: ī octaua reſurrectōnis omnis ſolicitudo d̄ponet̄. qd̄ ſignificatur in hac octaua die in qua veſtis cādida ſiue chriſmale deponit̄. iō in albis nō cantat̄ graduale ſed duplex all'a. q: tūc erim⁹ in albis. Itē q̄ntū ad reſurrectionē dñi nō dʒ ḡduale cantari neqʒ q̄ntū ad baptizatos. et iō cātatur vnum all'a. ꝓ baptizatis ſcʒ Laudate pueri dñm. et aliud de reſurrectione dñi ſcʒ Hec dies quā fecit dñs Preterea iō p⁹ all'a hec dies. ſequit̄ alleluia. laudate pueri q: de leticia animaꝝ tranſient ad gl'iam incorruptibilē corpoꝝ. Euangeliū vo. Vna ſabbati ioh. xx. ca. eſt de duob⁹ diſcipul'q̄ currebāt ad monumētū petr⁹. ſcʒ ⁊ iohannes q̄ ſignificant duos pp̄l'os. cucurrit tñ citi⁹ iohannes .i. iudaic⁹ pp̄l'us. q: habebāt ꝓpheta s ſcʒ hieremiā eſaiā et alios qui de paſſione dñi loquunt̄. ſed petr⁹ citi⁹ intrauit .i. gentilis populus. nō tñ intrauerūt iudei in multitudine. q̄ enī credit intrat. ſicut dicit aug⁹. Et attende q: ep'la et euāgeliū hui⁹ ſabbati ɔcordant cū ep'la et euangelio ſabbati ſancti. prout dictū eſt ſub titulo de ſeptē dieb⁹ poſt paſca In offertorio vo de illūinatione p baptiſmū agunt̄ grates. Benedict⁹ qui venit ꝛc̄. Poſtcōmunio eſt Oēs qui in xp̄o baptizati eſtis xp̄um induiſtis. gal'. iii. Die iſta fit ſtatio ad eccleſiā beati iohannis ī laterano. q: enī ibi in p̄cedenti ſabbato baptizati ſūt pueri. ⁊ in octaua die in lege circūcidebant̄ ideo recte hac die ipſi ɔueniūt vt hoc ſp̄ūaliter agat̄ in baptizatis. ⁊ hoc eſt qd̄ d̄r in ep'la Deponentes omnē maliciā ⁊ omnē doluʒ ꝛc̄. quaſi mō geniti infantes. ne p feneſtras q̄nqʒ ſenſuū intret mors. Dicit̄ autē ad horas capl'm. Xp̄us reſurgens. roꝫ. vi. ca. et illud. Expurgate vet⁹ ꝛc̄. i. ad corinth. v. ca. et illud. Chriſt⁹ paſſus eſt. i. pet. ii. Quia vero in tota ſeptuageſima que vſqʒ ad hanc diē ptēdit̄ pn̄iaʒ egim⁹. iō eccl'a hodie celebrat ī alb' vt magis ac magis albi ſim⁹ ſic̄ dñs ait ī euāgelio math. iii. Agite pn̄iaʒ. appropinq̄bit enī regnū celoꝝ. Quare h' ſabbatū d̄r in albis dictū eſt ſub paſca. Hac die dñs papa diſtribuit agnos dei. Alicubi etiam diſtribuitur cereus paſcalis. de quo dictū eſt ſub ſabbato ſancto

De recapitulatione dierum precedentium.

POteſt etiã aliter
dici. qꝛ ideo in p̄miſſ septē dieb⁹
baptiſmalia celebrant officia vł
qꝛ baptizati ſapiã ſeptiformi docētur. vł q̄a
ipſoꝝ tp̄is vniuerſitas dieꝝ ſeptenario vol-
uit. qb⁹ qꝛ fides ſpes et caritas p̄cipue ſunt
neceſſaria. iō trib⁹ pſalmis vtimur in noct-
nis. Singuloꝝ aūt dieꝝ officia ſic poſſum⁹
ſeptē ſpiritib⁹ et beatitudinibus coaptare.
Officiū quidē dñice reſurrectionis ptinet
ad timorē q̊ timem⁹ terribilē ſniam iudicis
Cum eni dicet pat̄ rex et iudex oīm. Reſur
rexi adhuc tecū ſū. in ſuggillationē inimico
rū dicentiū. qñ morieť ⁊ pibit nomē ei⁹. tūc
magn⁹ erit timor ⁊ tremor. Vñ et in offer-
torio. Terra tremuit ⁊c. ſpūs timoris vt fū-
damentū ponit. Sꝫ quare a timore incipiē-
tes in ſapiã terminam⁹. cū yſa. cepit a ſapiã
⁊ deſcēderit ad tiorez. Rñdeo. yſaias ſalua-
torē deſcripſit q̄ carnē aſſumēdo deſcendit.
Nos vō de terrenis ad celeſtia tēdere cona
mur. et iō grad⁹ aſcēdēdo ꝯnumerare debe
m⁹. vt a timore ad ſapiãz puenire poſſim⁹.
In ſcđa feria legit̄ euãgeliū de duob⁹ di
ſcipul' euntib⁹ in emaus. qb⁹ dñs apparuit
⁊ ſcripturaſ moyſi ⁊ oīm pphetaꝝ apuit. Et
attēde q̄ licet hodie legat̄ euãgeliū de appari
tione dñi nō tñ hodie. ſed heri apparitio ſctã
fuit. Ad pietatē ergo ptinet h̄ officiū in q̊ cō
tinet̄ remēoratō ſcripturaꝝ. ⁊ accedit ad mã
ſuetudinē. ꝓut ibi dictū eſt. In tertia feria
legit̄ euãgeliū. Stetit ieſus. vbi mltipharie
ſuã reſurrectionē ꝓbat ſcꝫ p viſū p tactū ⁊ p
guſtū ⁊ etiã p auditū. eū ſcripturas exponit
Qđ ptinet ad ſciãz. Vñ in introitu. Aqua
ſapie ⁊c. bti viri potati referūť. In offertorio
Intonuit ⁊c. fontes aq̄ꝝ appuiſſe mēorant̄
In poſtcōione. Si ꝯſurrexiſtis. q̄ ſurſū ſūt
q̄rite. ſape iubent̄. Et in euãgelio ſenſus ad ī
telligēdū ſcriptas diſcipul' apit̄. Scriptarū
q̄ppe intelligētia ⁊ ſciã lamēti ⁊ luct⁹ eſt cã ef
fectiua. Qui eī legit ī ſcriptis pphetas ⁊ eoꝝ
dñm occiſos. q̊ quō dolore mordet̄. Et q̄nto
q̄s pctã ſua intelligit. tāto in luctū ⁊ p nicla-
mētū prūpit. Licet igit̄ his dieb⁹ ſit gaudi-
is vacandū. tñ ieptã leticiã remoueam⁹. ne
carnes agni ſine lactucis agreſtib⁹ comeda
m⁹. qꝛ bti q̄ lugēt. In q̄rta feria legit̄ euan
geliū de diſcipul' piſcantib⁹ q̊s dñs inuitauit
ad prãdiū. ⁊ dedit eis panē ⁊ piſcē aſſū. i. co-
gnoſcere xp̄m eē deū ⁊ hoīem paſſū. Que q̄
dē eſt illa ſaturitas de q̄ dr. Bti q̄ eſuriūt et
ſitiūt iuſticiã. q̄nīã ipſi ſaturabunť. Qđ er-
go dr ibi. Venite prãdete. h̄ eſt qđ cantat̄ in
introitu. Venite bñdicti p̄ris mei pcipite re
gnū. Hoc eī regnū ē prãdiū eternū vbi erūt
piſces magni. ſed vni⁹ ē ſup p̄runas nō paſ
ſionis. ſed amoris. Rōnabilit̄ aūt ī feria q̄r-
ta nobis a xp̄o regnū p̄mittit̄. qꝛ ī q̄rta etate
regnauerūt dauid ⁊ ſalomō. in q̊ꝝ manib⁹
xp̄i regnū ſpeciali⁹ ⁊ pleni⁹ ſignificat̄. Et q̄a
petr⁹ ſupradictū rete traxit in terrã. ipſi eni
ꝯmiſſa eſt ecclia. ipſi ſpecialit̄ dictū eſt. paſce
oues meas. iō p epłã ſumit̄ eius predicatō
de actib⁹ apłorum. Ad ſaturitatē q̊ꝫ ptinet
offerenda. Portas celi aperuit ſcꝫ pphetas
qui p̄dixerūt angelos q̄ annūciauerūt. ma-
riam que genuit apłos qui p̄dicauerūt. do
ctores qui expoſuerūt. Per hos oēs pluit
dñs mãna in ore egentiū animaꝝ. i. dei vbū
vel corpis ſacramentū vt non deficerent in
via tendētes ad patriã. vbi comedēt panez
angeloꝝ. Verſus gradualis. dextera dñi fe-
cit vtutē. congruit illi verbo euangelij. Mit
tite ī dexterã nauigij rete. Et eſt ſenſus. De
xtera dñi fecit vtutē. quia potentia vbi mi-
hi vniti fecit me vincere mortē. Ideoq̄ꝫ dex-
tera domini exaltauit me. id eſt laudabilez
me fecit. et repetit. dextera dñi fecit virtutem
vt oſtendat reſurrectōnis qualitatē ſcꝫ eter-
nam. Vñ ſequit̄. Nō moriar ſed viuaz. Iu
xta que ſenſum capim⁹ cū apoſtolo in alle-
luia ⁊ cōmunione. chriſt⁹ reſurgēs. Et per
tinet hoc ad fortitudinē. Et quia beat⁹ lau-
rentius fuit piſcis aſſus fortis ī eſurie. ⁊ eſu
riens in fortitudine. ideo fit ibi ſtatio. Of
ficium q̄rte ferie ptinet ad conſiliū ⁊ miſeri
cordiam. Magnū eī fuit conſiliū peccatri-
cis pedes chriſti lauantis cū lachrymis vt
miſericordiã conſequeret̄. ꝓut in euangelio
dicitur. Officiū ſexte ferie ptinet ad nū-

dicia̅m cordis ⁊ corpis. In baptiſmo nāq̧
de quo ibi agitur. lauant̄ corpꝰ ⁊ anima. Et
quia mūdis cordibꝰ viſio dei ꝓmittit̄ vt ibi
beati mūdo corde q̄niā ipſi deū videbūt. et
ꝑ mundiciā ad intellectū ꝑuenit̄ idō recte in
euangelio dicit̄. q̄ trāſmigrantes deū vide
būt. ¶ In ſabbato legit̄ euangeliū in quo dici
tur. q̄ licet iohēs ꝑcurrerit. tamē petrꝰ ſeq̄ns
citius in monumentū intrauit. ⁊ poſtea io-
hannes. Ubi put ibi dictū eſt ſunt duo ꝑpli.
Petrus ſignificat gentes q̄ poſteriꝰ vene-
runt ad noticiā paſſionis. ſed tū ꝓmitꝰ cre
diderūt. iohānes ſinagogā q̄ in lege ⁊ ꝓphe
tis prius audiuit dn̄i paſſionē. ſed nōdum
credere in mortuū voluit. Credet aūt cum
iſrael ſaluꝰ fiet. De his duobꝰ ꝑplis ſcʒ credē
tibus ⁊ nō credentibꝰ loquit̄ petrꝰ in ep̄la.
deponētes ⁊c. De credentibꝰ dr̄ in introitu.
Eduxit dn̄s ꝑplm ſuū. Eduxit eni dn̄s iſrael
de egypto cū auro ⁊ argento. ſed illis in deſer-
to murmurantibꝰ. ⁊ idō ꝑeuntibꝰ. eduxit eoſ
q̄ nō murmurauerūt de deſerto in terraʒ ꝓ
miſſiōis. Et ꝓpter eoſdē dimittitꝰ gradua
le. ⁊ duplicat̄ all'a. q̄ tūc neophiti laborabāt
nūc deū voce et ope laudāt. Ad eoſdem pti-
net all'a. Laudate pueri dn̄m. Totus enim
ille pſalmꝰ ad lectionē dirigit̄ gentiū. qd ex
eius illo fine ꝓbat̄. Qui habitare facit ſteri-
lem in domo. Eiſdē pueris ꝯuenit qd canit̄
in offertorio. Benedictꝰ q̄ venit in nomine
dn̄i. Hūc eni v̄ſiculū cantauerunt pueri oc
currētes dn̄o ad paſſionē venienti. Qd ſeq̄t
Benediximꝰ vos de domo dn̄i. adiecit ma
ter eccl'ia dicēs pueris ſuis. Benediximꝰ vo
bis. id eſt ſignauimus vos baptiſmo. nos.
qui ſumus familia dn̄i. quia deꝰ dn̄s illux-
it nobis. Sequens verſus Hec eſt dies. ad
gaudiū ſpectat credentiū. Ille aliꝰ Lapidē
quē reꝓbauerūt ad ſuggillationē ꝑtinet iu-
deoꝝ. Ad eoſdē credentes ptinet poſtcōmu
nio. Dēs qui i xp̄o ⁊c. Pertinet igit̄ officiū
iſtud ad pacificos q̄ filij dī vocabunt̄. dedit
eni dn̄s his qui credūt in nomine eiꝰ ꝑtātē
filios dei fieri quibꝰ dat̄ ſapiā ꝑfrui

¶ De prima dominica pꝰ paſca

In octaua paſce
incipit tp̄s regreſſionis ſeu recōci-
liatōis. put dictū eſt in ꝓhemio
huiꝰ ptis. Sane in hac die dn̄ica in q̄buſdā
eccliis fiūt octaue paſce. ⁊ dicunt̄ r̄nſoria de
die dominica. ⁊ introitū reſurrexi. ⁊ graduale
qd derelictū erat reſumūt habētes reſpectuʒ
ad generalē reſurrectionē ad cuiꝰ gl'iaʒ ꝓgre-
dus aſcendit̄. Chriſti eni reſurrectio i octa-
ua etate facta eſt. Sʒ cū paſchal' ſolēnitas
ſignificet illā octauā q̄ ſeq̄tur ſeptenariū huiꝰ
vite. q̄rit̄ q̄re hʒ octauas cū etiā eiꝰ ſolēnitaſ
ꝓtēdat̄ nō tātū ꝑ octo dies. ſʒ etiā vſq̧ ad diē
pētecoſtes r̄ndeo q̄ reſurrectō futura ſignifi-
cata ē ꝑ circūciſionē. q̄ octaua die mādata ē
cuiꝰ v̄e circūciſionis octo ſūt btitudies q̄r
octaua redit ad ꝓmā. et idō ad repn̄tādū has
btitudies ſolēnibꝰ octo dieꝝ officiis celebra
mus octauas dn̄ice reſurrectionis. q̄ eſt cā
⁊ ſignū nr̄e future reſurrectōis ⁊ circūciſio
nis. Has btitudies cōprehēdit auguſtinꝰ in li
bro de doctrina xp̄iana ſeptē ſpiritibꝰ omittēs
vltimā. q̄ redit ad ꝓmā. Gradati eni a timo
re ꝑuenit̄ ad ſapiāʒ. Ūn̄ Initiū ſapiē timor
dn̄i. De h̄ dicet̄ in ꝓhemio ſeptime partis.
Quia ergo nouiter baptizati ſunt pueri. et
quia multos nouellos i quadrageſima ge-
nuit eccl'ia. et quia in illo tp̄e fuerūt ap̄li pu
ri. ꝓpter qd dn̄s fuit cū eis quadraginta di-
ebus poſt paſca inſtruēs eos in fide vt poſ-
ſent omnino fieri ſpūales. et vt mererent̄ igne
ſpūſſancti. Propter iſtas tres cauſas ſiue
nouitates inſtruit nos eccl'ia in fide in hoc
tempe. et ideo i ꝓma q̄ndena legūtur apoc.
⁊ actus apoſtoloꝝ. in quibus libris habet̄ d̄
ſeptē ſignaculis. videlicet de incarnatione.
natiuitate ⁊c. que chriſtꝰ ſolus aperuit. que
ſunt maxīa ꝑncipia fidei noſtre. Poſtmo-
dum in alia q̄ndena cantat̄ in reſponſoriis
de pſalmis. et in lectiōibꝰ leguntur epiſtole
canonice vſq̧ ad aſcenſionē dn̄i. vt ſupra fi
dem edificent̄ bona opa. pſalmi enim et ep̄le
bona opa deſignant. Et attende q̄ an̄ reſur-
rectionem lex ⁊ ꝓphete legebātur. poſt reſur
rectionē v̄o apoc. et ep̄le canonice que ſunt
apoſtoloꝝ ſcripta legūtur et cantibꝰ iubilā

tur. Lex enī et ꝓphete xp̄i paſſionē et reſur-
rectionē p̄dixerūt. ſed apli iam factā annū-
ciauerūt et teſtificati ſūt. Ideoqȝ r̄nſoriū il-
lud cantat̄. v̄tute magna rēddebāt apli teſti
mōiū reſurrectōis. Ꝓbabilit̄ qȝ legit̄ apoc̄.
et canit̄ eo ꝙ in eo viſio xp̄i et angeloꝝ collo
cutio mēorat̄. In illa enī vita quā paſchale
ſignificat temp⁹. aīe viſione trinitatis et an-
geloꝝ ꝯſortio gratulabunt̄. Legit̄ aūt apoc̄.
cū hiſtoria. Dign⁹ es domine. Alleluia inci-
pit. Ego ſū vitis. Quod aūt ī quodā reſpō
ſorio d̄r decantabat ꝑplē iſrael allā ⁊ vniuer
ſa multitudo iacob canebat legitime. et da-
uid cū cantorib⁹ cytharā ꝑcutiebat ī domo
dn̄i. illud reſpicit ꝙ regno ſaul deſtructo. id
eſt mortis īperio. arca. i. humanitas ſalua-
toris in qua ſūt māna. i. v̄bū. et tabule teſta-
mēti. i. theſauri ſapientie et ſcientie dei abſcō
diti. in hierl̄m ducit̄ et in tabernaculo collo-
cat̄ vt eterna pacis viſione fruat̄ ⁊ ad priſ
equalitatē glorioſus exhibeat̄. Cū aūt ſupi-
us tp̄ib⁹ īfantie ſaluatoris paulū dixerim⁹
eſſe legendū. nūc v̄o ſcripta ceteroꝝ aploꝝ
patet ꝙ toto tp̄e ſiue ante paſſionē ſiue po-
ſtea quo dn̄i p̄ñtia mēorat̄ cōgrue ꝑcones
noui teſtamēti loquūtur. vt q̄ ab vberibus
ſponſi filij ꝯſolationis lacte potent̄.. Hec nā
qȝ ſcripture ſūt vbera. de quib⁹ d̄r. Melio-
ra ſūt vbera tua vino. De quib⁹ nos ſic refi
ciat de⁹ cui⁹ miſericordia plena eſt terra. vt
omnes de ipſi⁹ plenitudine accipiam⁹. Et
nota ꝙ ſm̄ romanū ordinē legunt̄ nouē le-
ctiones in dn̄icis a paſcha vſqȝ ad penteco-
ſten. ꝓut dictū eſt ſub titulo de ſeptē diebus
poſt paſcha. Propter nouitatē aūt triplicē
q dicta eſt incipit introit⁹. Quaſi mō geniti
infantes ⁊c̄. i. petri. ij. ca. In ep̄la v̄o in fide in-
ſtruimur q̄ incipit. Omne qđ natū eſt ex deo
vincit mūdū ⁊c̄. i. ioh. v. ca. oſtendit fidē ꝑ te-
ſtimoniū in celo ⁊ in terra ⁊ in ꝯſcientia. In
terra cū dicit. Tres ſūt qui teſtimoniū ꝑhi-
bent in terra. ſp̄us aqua et ſanguis. Qꝛ enī
clamore magno dn̄s emiſit ſp̄m. ⁊ ꝙ ex eo
iam mortuo exiuit ſāguis ⁊ aqua indiciū
fuit humanitatis. Et hi tres vnū ſūt. i. vnuȝ
ſignificant. Tres ꝑhibent teſtimoniū in ce
lo. pater in voce. verbum in carne. ſp̄us ī co
lumba. ⁊ hi tres vnum ſunt. De teſtimonio
ꝯſcientie ſequitur in epiſtola. Qui credit ī
filiū dei iam in ſe teſtimoniū dei habet. i. hoc
dictat ei cōſcientia. Sequit̄ duplex alleluia.
in dn̄icis enī et feſtiuis dieb⁹ ab hac die vſqȝ
ad octauā pentecoſtes canit̄ duplex allā. de
quo dictū eſt ſub titulo de ſeptē dieb⁹ p⁹ pa
ſcha. et ſub ſabbato in albis. et ſub ſeptuage-
ſima. primū allā eſt. Poſt dies octo. ioh. xx. c.
Euangeliū. Cum eſſet ſero ioh. xx. ca. eſt de
duabus apparitionib⁹ dn̄i. Prima oībus
aplis ī ipo die paſce excepto thoma. alia o-
ctaua die p̄ñte thoma. qui vidit ⁊ credidit ⁊
tetigit ⁊ dixit. Dn̄s me⁹ et de⁹ meus. Aliud
vidit aliđ credidit. Vidit humanitatē ⁊ cre-
didit deitatē. Et ꝯgruit factū interpretatiōi
nominis. Thomas enī interp̄tat̄ abiſſus.
nam profunde intellexit qui ex eis q̄ exteri-
us vidit deitatis intima penetrauit. Poſt-
modū inuitat nos in euāgelio beat⁹ iohes
ad credendū ab vtili ⁊ honeſto. Utile eſt eī
nobis credere. Unde dicit. Multa ſigna fe
cit ieſus que nō ſūt ſcripta in libro. ⁊c. Poſt
cōmunio eſt. Mitte manū ⁊c̄. ioh. xx. ca.

De ſecunda dominica.

Sequitur de ſecun
da dominica poſt paſca. Quia enī
per chriſti reſurrectionē illuxit de⁹
nobis. non tantum paruulis. ſed etiam per
fectis. ideo hec dominica de paſtorib⁹ eſt. q̄
debent plene imitari chriſtum. Unde intro
itus eſt. Miſericordia domini plena eſt ter
ra. Ea enī nō tantū paruuli. ſed et magni re
pleti ſunt. Et ideo ſicut antecedens domini
ca fuit de paruul'. ſic iſta ē de perfectis. Un̄
ſequitur. Verbo domini celi. id eſt apli fir-
mati ſunt. Et quia petr⁹ loquit̄ ad paſtores
in epiſtola. Chriſtus paſſus eſt pro nob̄. ⁊c̄.
p̄ma petri. ij. c. ideo nunc fiūt ſynodi. ⁊ fit ſta
tio ad ſanctū petrum. In fine enim dicitur.
Conuerſi enī eſtis nunc ad paſtorē ⁊ ep̄m
animarū veſtrarū. Duo alleluia dicuntur
Primū ſcȝ. Cognouerunt diſcipuli ⁊c̄. eſt d̄
reſurrectione. In alijs tamen eccleſijs dicit̄
Surrexit dominus. matth. vltimo caplo.
Aliud ſcȝ. Ego ſum paſtor bonus ⁊c̄. ioh. x.

eſt de prelatis. Euāgeliū vō. Ego sū paſtor bonꝰ. ioh. x. ē de bonis plātis ⁊ mercenarijs Offertoriū eſt. Deus deꝰ meꝰ ad te de luce vigilo. q̄ꝛ plati dēnt ſemp vigilare. Vñ in cāticis cāticoꝝ dicit̄ Inuenerūt me vigiles q̄ cuſtodiūt ciuitatem. Poſtcōmunio ſimiliter eſt de plātis Ego sū paſtor bonꝰ. ioh. x. c.

De tertia dominica

IN precedentibꝰ duabꝰ dominicis oſtēſum eſt ꝙ parui et magni p xp̄i reſurrectionem pleni ſūt miſcdia dñi. Parui cū dicit̄ in introitu p̄cedentis dominice Miſericordia dñi plena eſt terra Magni cū dicit̄ ibidē Verbo dñi celi firmati ſūt In hac vō tertia et in ſequentibꝰ duabꝰ dominicis ante aſcēſionē hortat̄ nos eccl'a ad iubilū et exultationem. ꝓpter xp̄i reſurrectionē ⁊ aſcenſionem Vñ introitꝰ huiꝰ dñice icipit Iubilate deo omnis terra ⁊c. Et ibi ſequit̄ all'a. q̄ꝛ iubilus eſt exultatio mētis habita de eternis. ſoli āt deo iubilandū eſt. Sequit̄. Pſalmū dicite nomini eiꝰ .i. hilari opatione ipſū laudate. ⁊ ſequit̄ ſimiliter ibi vnū alleluia. q̄ꝛ ab vna radice ortū hn̄t oīa talia id ē charitate Sequit̄ Date gloriā laudi eius. et ibidē etiā in fine ſeq̄tur triplex alleluia. q̄ꝛ a potentia patris. ⁊ ſapiētia filij ⁊ a benignitate ſpūſſcī proceſſit. ꝙ nos liberauit p paſſionē ⁊ reſurrectionē ſuā. et ideo laudandꝰ eſt deus. Licet aūt ſit exultatio. tñ incutit̄ timor. ne ſpes ſn̄ timore luxuriet in p̄ſumptionē. Vñ ſequit̄ v̄ſus. Dicite deo q̄ꝫ terribilia ſūt opera tua dñe Debet eī timere nouꝰ ꝑplus. quia iudei excecāti ſunt. qui erant ꝑplus peculiaris domini. qui licet ꝓpoſuiſſent cuſtodes. tñ dixerunt. venerūt diſcipuli eiꝰ ⁊ furati ſunt eū. Et hoc eſt qd̄ dicit ps. Mentient̄ tibi. id eſt ad honorē tuū. quia ex hoc mag̃ confuſi ſūt inimici tui .i. iudei. Et ſequit̄ ibi In multitudine v̄tutis tue. q̄ſi diceret. licet vidiſſent multa miracula. videlicet ſolē obſcuratū. et petras ſciſſas. In hoc eſt etiā multitudo v̄tutis dei. ꝙ mendacia inimicoꝝ vertit in ſuū honorē. In ep̄la vō monet petrus baptizatos vt ambulent in nouitate vite abſtinentes a carnalibus deſiderijs dicēs. Obſecro vos fratres tanq̄ꝫ aduenas ⁊ pegrinos abſtinere vos a carnalibꝰ deſiderijs .i. petri .ij. ca. et ꝯcordat cū introitu. q̄ꝛ guſtato ſpiritu deſipit omis caro. Quedā eccl'ie dicūt all'a xp̄us reſurgens. roꝝ. vj. ca. Euangeliū ē de reſurrectione. Modicum et non videbitis me. modicū .i. a morte vſq̄ꝫ ad reſurrectionē ⁊ iterū modicū et videbitis me. poſt reſurrectionē. ⁊ modicū q̄ꝛ vado ad prē. ioh. xvj. c.

De quarta dominica

IN quarta etiā dominica iuitamur ad iubilū ⁊ ſpecialiter inuitantur ad hoc gentes. Vñ introitus ſūptꝰ eſt de pſalmo inuitante ad cantū q̄ incipit. cantate dño canticū nouū quia mirabilia fecit dominꝰ. Bernardus inq̄t Tria fecit dñs mirabilia in incarnatōe ſua Primū ꝙ mat eſſet v̄go Scdm ꝙ deꝰ fieret hō. Tertiū ꝙ p̄dicta p̄t credere carnal' hō. Sequit̄ ibi All'a ꝯſpectū gentiū reuelauit iuſticiā ſuā .i. filiū ſuū Sequit̄ v̄ſus. Saluauit ſibi dexterā eiꝰ ⁊c. q̄ꝛ p fidē vniti ſūt duo populi ſcꝫ gentil' ⁊ iudaicꝰ. ideo in oratōne habet̄. Deꝰ q̄ fideliū mētes vniꝰ efficis voluntatis ⁊c. Rurſus q̄ꝛ iſta dominica q̄ꝛ ia apꝓpinquat aſcenſioni. iō dr̄ euāgeliū Vado ad eū q̄ me miſit. et nemo ex vob ⁊c. ioh. xvj. Et poſt. Expedit vobis ut ego vadā ⁊c. Cū dit enī cā iubili ſcꝫ aſcēſio Huic ꝯſonat p̄ncipiū ep̄le beati iacobi .j. cap. Omne datum optimū et omne donum perfectum de ſurſum eſt deſcendens a patre luminum. Sequitur etiam in euangelio. Cum venerit paraclitus. arguet mundum de peccato id eſt de infidelitate. fides enim omne peccatū excludit. Vnde arguere de hoc peccato. eſt arguere de omni peccato. Et de iuſticia et d̄ iudicio. Dicit ergo de peccato ſcilicet quod habent. De iuſticia quam non habent ſcilꝫ ſanctorum. quia vado ad patrem .i. in cordibus ſanctoꝝ hominū. ꝓducendo eos ad patrē per cognitionē dei bonā. et extollēdo

eos ad p̃ris ꝯformitatẽ. ⁊ tñ nolunt hoĩes ſã
ctis aſſimilari. De iudicio qḋ nõ timẽt. q̃ a
p̃nceps hui⁹ mũdi iã iudicat⁹ eſt. ⁊ adhuc
ſequunt̃ dãnatũ. Et ſufficeret de duob⁹ ar/
guere. ſcʒ de fide quã nõ hñt ⁊ habere poſſẽt
ſi vellent. ⁊ de iuſticia ſiue de bona vita. in q̃
nõ imitant̃ ſanctos. ⁊ ideo adiecit v̓bũ timo
ris. ſcʒ de iudicõ qḋ dñt tales ſubire. Sequi
tur ibi. ⁊ queciq̃ʒ audiet loquet̃. ⁊ huic ꝯcor
dat finis ep̃le In manſuetudine ſuſcipite ĩ
ſitũ v̓bũ ⁊c. Si enĩ ſpũſſanct⁹ audit q̃ loq̃t̃
m̃lto forti⁹ dʒ hõ audire ⁊ expectare donec
de⁹ in ipſo loquat̃. q̃ꝛ qui de ſcipſo loquit̃
mẽdaciũ loquit̃.

¶ De dominica rogationum.

QUinto loco ſequi
tur de dñica rogatõnũ. in qua inſtru
ctos ꝑ q̃ttuoꝛ dñicas. q̃ſi armatos
q̃ttuoꝛ cardinalib⁹ v̓tutib⁹ monet annun/
ciare alijs. vt q̃ audit dicat veni. ⁊ cõtra cor
tinã trabat dicẽs in introitu q̃ eſt eſa. xlviij.
ca. ſm aliã tranſlationẽ. Uocẽ iocũditatis
.i. nouũ teſtamẽtũ in q̊ ꝓmiſſa reddunt̃. nõ
terroꝛis ſic̃ vet⁹ lex fuit. annũciate ⁊c. Hec ãt
dñica d̃ꝛ rogationũ ꝓpter ꝓpinquã aſcẽſio
nem dñi. quẽ q̃ꝛ ꝑ nos ſeq nõ poſſum⁹. ĩ õĩ
oꝛõne docemur petere duo q̃ petẽda ſũt. ſ. vt
cognoſcam⁹ ⁊ faciam⁹ Dicit enĩ oꝛõ Lar/
gire q̃ſum⁹ dñe ſupplicib⁹ tuis ſemꝑ ſpũm
cogitãdi q̃ recta ſũt ꝓpici⁹ ⁊ agendi ⁊c. Uñ
in ep̃la redarguit beat⁹ iacob⁹ eos q̃ volũt
cognoſcere ⁊ nõ facere dicens. Eſtote facto/
res v̓bi ⁊ nõ auditoꝛes tantũ ⁊c. iacobi. j. ca.
Quedã eccl̃ie dicũt all̃a. Nõne coꝛ noſtrũ
ardẽs ⁊c. luce vlti. c. ⁊ vſq̃ʒ mõ ⁊c. ioh. xvj. ca.
In euãgelio v̓o. Amẽ dico vobis. ioh. xvj.
ca. oñdit qḋ debeam⁹ petere. ſ. eterna dicens
Uſq̃ʒ mõ nõ petiſtis q̃cq̃ʒ. qui enĩ petit tꝑa
lia nil petit. q̃niam in eis que nõ quieſcunt
quies eſſe nõ poteſt. Uñ ſequit̃ Petite ⁊ ac
cipietis. q̃ꝛ dextera dñi ſemꝑ apta eſt.

De rogationibus

IN trib⁹ dieb⁹ an
te feſtum aſcenſionis dñi fiũt ro/
gatões q̃ dicunt̃ letanie. Letania
autem grece apud nos ſupplicatio ſeu roga
tio eſt. in q̃ eccl̃ia ſancta deum rogat. vt qui
deſtruxit conſilium achitofel deſtruat con/
ſilium eoꝛum qui nolunt viuere ſuꝑ paceʒ
ei⁹ Tũc etiã ſupplicam⁹ deo. vt nos a moꝛ/
te ſubitanea ⁊ ab oĩ infirmitate defẽdat Ro
gam⁹ v̓o ſanctos vt ꝓ nobis apḋ deũ inter
cedant. Et denominat̃ letania greco voca/
bulo ꝓpter autoꝛitateʒ lingue grece. put di/
ctum ẽ ſub paſcha. Eſt autẽ duplex letania
ſcʒ maioꝛ et minoꝛ. Maioꝛ eſt in feſto beati
marci. que inuẽta fuit a beato gregoꝛio pro/
pter peſtẽ inguinariã ſeu inflaturam ingui
num. cui⁹ inſtitutionis cãs paulus mõtis
caſſini monach⁹ longobardoꝛũ hiſtoriog̃/
phus ita deſcripſit dicẽt. ꝙ tꝑe pelagij pape
tanta fuit inundatio aquarũ ꝑ italiã ꝙ aq̃
aſcendebant vſq̃ʒ ad ſuꝑioꝛes feneſtras tem
pli neronis quod erat rome. nec aque intra/
bant templũ. tunc ꝑ tyberim effluxit multi/
tudo ſerpentũ. inter quos fuit maxim⁹ dra
co. ex quoꝛũ flatib⁹ aer eſt coꝛrupt⁹. et inde
emerſit peſtis inguinaria. q̃ homĩes paſſim
⁊ ſubito moꝛiebant̃. Et cũ pene tot⁹ roma/
nus ꝑplus deleret̃. pelagi⁹ papa omnib⁹ ie/
iunium ⁊ ꝓceſſionẽ indixit. Sed in ipa pro
ceſſione ipe cũ. lxx. alijs expirauit Cui ſubſti
tutus eſt gregoꝛi⁹ ꝑmus q̃ et magn⁹ dictus
eſt. et hanc letaniã vbiq̃ʒ terraꝝ ſeruari pre/
cepit. ideoq̃ʒ hec letania dicitur gregoriana
vel romana. Uocatur etiaʒ cruces nigre q̊/
niam in ſignũ meroꝛis ex tãta hoĩm ſtrage
et in ſignũ penitentie. homines nigris indu
ebantur. ⁊ cruces ⁊ altaria nigris velabant̃
Tertio etiã modo d̃ꝛ ꝓceſſio ſeptifoꝛmis ex
eo ꝙ beatus gregoꝛi⁹ ſepteno oꝛdine iri in
ea in maioꝛib⁹ eccleſijs oꝛdinauit. In ꝑmo
oꝛdine ſunt clerici. In ſecũdo religioſi. In
tertiõ ſanctimoniales In quarto pueri In
q̃nto laici ꝑuecte etatis. In ſexto vidue ⁊ cõ
tinentes. In ſeptimo ꝯiugati. In alijs v̓o
eccleſijs qḋ nõ poſſumus in nũero pſona/
rum ſuꝑplem⁹ in numero letaniarũ. Nam
ſepties letaniaʒ dicere debem⁹ priuſq̃ʒ inſi
gnia deponam⁹. Cõtigiſſe aũt d̃ꝛ romanis
ꝑmiſſa inguinaria peſtis ꝑ eo ꝙ cũ in qua
drageſima continenter vixiſſent. ⁊ in paſcha

corpus domini recepiſſent. poſtmodum ludis comeſſatiõibus ⁊ luxurie frena laxabãt Fuit quodẽ tam ſeua hec peſtis vt vbiq̃ʒ homines ſubito pimeret. ita q̃ ſicut dr̃ cũ aliq̃s ſternutabat ſepe ſpiritũ emittebat Vñ cũ aliq̃s ſternutabat. audiens ſtatĩ accurrens dicebat. de⁹ te adiuuet. ⁊ abinde vt dicunt h̄ adhuc ꝯſuetudo ſeruat̃. vt audiens aliquē ſternutantē ſtatim dicat. deus te adiuuet. Rurſus vt fertur cũ tũc aliq̃s oſcitabat freq̃nter ſubito ſpũm emittebat. Vñ cũ aliq̃s ſe velle oſcitare ſentiebat ꝯtinuo ſignũ crucis ſibi iprimere feſtinabat. q̃ ꝯſuetudo ſimilit̃ vſq̃ʒ hodie obſeruat̃. Minor vo letania q̃ ⁊ rogationes et pceſſiones vocat̃. fit trib⁹ diebus añ aſcẽſionẽ. que ſicut legit̃ in burcardo libro. xiij. ca. exigentib⁹. inuenta eſt apud viennã a beato mamerto ep̄o viennenſi. q̃ ppter peſtẽ lupoꝝ ⁊ aliaꝝ feraꝝ in gallijs homines atrocit̃ pimentiũ. et ppter piculoſos terremot⁹ illic crebro ꝯtingentes. indixit populis ieiuniũ triduanũ. et lẽtanias inſtituit Ceſſante vo illa pſecutione ieiuniũ illud in ꝯſuetudinẽ annue obſuatõis deuenit Et ſicut quidã referũt. fuit p eccl̃am ꝯfirmatũ ʒ vt vniuerſalit̃ obſeruet̃. Dicitur ergo hec letania minor. q2 a minori ſcʒ a ſimplici ep̄o et in minori loco ſcʒ in vienna inuẽta eſt Illa vo dr̃ maior. q2 in maiori loco ſcʒ rome. et a maiore ſcʒ a magno gregorio ⁊ p magno ⁊ grauiſſimo morbo inuenta eſt. Minor tñ antiquior eſt tp̄e. Nã inſtituta fuit tp̄e zenonis imperatoris. maior vo tp̄e mauritij impatoris Fiunt etiã letania ppter plures alias cauſas. Vñ liberi⁹ papa ſtatuit vt p guerra p fame p peſtilentia ⁊ hmõi aduerſitatibus iminẽtib⁹. ſemp letania fiat. vt ſic iſta p ſupplicationes orõnes ⁊ ieiunia effugiam⁹. q2 a ergo h̄ tp̄e maxime bella emergere ſolent. ⁊ fruct⁹ terre qui adhuc in teneritate vel flore ſunt. plurib⁹ modis facile corrumpi ſolent iõ hoc tp̄e fiunt letanie vt rogem⁹ deũ q̃ talia a nobis auertat. ⁊ ab aeris intẽperie ⁊ a beluis ⁊ ab hoſtibus xp̄iane religionis nos eripiat ⁊ defendat. ſup hoc patrocinia ſctõrũ ſpẽaliter ⁊ generalit̃ iplorantes. et iõ rogationes vocant̃. Dicunt̃ etiãʒ pceſſiones. q2 tunc eccl̃a pceſſionẽ facit generalem. Et eſt ſt notãdũ q̃ rogam⁹ ſanctos ppter noſtram inopiã. ppter eoꝝ glãm. ⁊ ppter dei reuerẽtiã Quã aũt letaniã p iminẽtib⁹ piculis i penitẽtiali ⁊ flebili habitu facim⁹. illã vltimã a ʒ pceſſionẽ mulierũ plangẽtiũ poſt dñm q̃n ducebat̃ ad crucẽ repſentam⁹. plangẽtes iuxta mandatũ ʒ dñi ſup nos ⁊ ſup filios noſtros Fiũt etiã h̄ tp̄e letanie. q2 chriſto aſcẽdẽte qui dixit. Petite ⁊ accipietis ꝯfidentit⁹ eccl̃a petit. ieiunat eñ tũc ⁊ orat vt parũ habeat de carne ppter carnis macerationem. ⁊ a cq̃rat ſibi alas p orõnem que eſt ala q̃ aĩa volat in celũ. vt ſic xp̄m aſcendentẽ liberẽ ſequi valeat. q̃ aſcendit pandens iter ante nos ⁊ volauit ſup pẽnas ventorũ Et hec ẽ cauſa q̃re vltimã letaniã ſiue vltimũ ieiuniũ aſſcẽſioni ꝯtinuam⁹. vt videlicet ppter orãtiões ⁊ ieiunia depoſita mole carnis xp̄m aſcẽdẽtem ſequi poſſimus. ¶ In letanijs ergo fit pceſſio. ⁊ cantat̃ in q̃buſdã eccleſijs in pncipio pceſſionis Exurge dñe ⁊c. Frequẽntãdũ etiã ʒ eſſet ⁊ a pueris dicendũ illud canticũ angelicũ Sancte de⁹ ſancte fortis ſancte et imortalis miſerere nobis. Nã ſicut iohãnes damaſcen⁹ refert in libro. iij. cu mapud ꝯſtantinopolim ppter quandã tribulationẽ fierent letanie. quidã puer e medio populi rapt⁹ eſt in celũ ⁊ hoc canticũ ibidem edoct⁹ Deinde ad pplm rediẽs illud in ꝯſpectu omnis ppli decantauit. ⁊ mox oĩs tribulatiõ ceſſauit. Quod cãticũ calcedonẽ ſynod⁹ approbauit. Hui⁹ ergo cantici laus ⁊ auctoritas colligit̃. Primo ex eo q̃ angel⁹ illud docuit. Scdo ex eo q̃ ad ei⁹ plationẽ illa tribulatio ceſſauit. Tertio ex eo q̃ tantũ ꝯcilium illud approbauit. Quarto ex eo q̃ demones illud valde timẽt. Ceteꝝ in pceſſione ipſa p̄cedũt crux et capſa reliquiaꝝ ſanctoꝝ. vt vexillo crucis et orõnib⁹ ſanctoꝝ demones expellantur vt dictũ eſt in quarta pte inn ti. de acceſſu pontificis ad altare. Portant̃ etiã ʒ vexilla ad repreſentandum victoriã reſurrectionis ⁊ aſcẽſionis xp̄i. qui cũ magna pda celos aſcẽdit Vñ vexillũ p aera incedẽs. eſt xp̄us in celũ aſcẽdens Et ſicut vexillũ in pceſſione ipſa multitudo fideliũ ſequit̃. ſic et

chriſtū aſcēdentem magna ſanctoꝝ collec-
tio comitabat̄. Portāt etiā vexilla ad imita
tionē eius. qd̄ dicit̄ eſa. xi. c. Et leuabit dn̄s
ſignū in nationes. ꝛ ꝯgregabit pfūgos iſrahel
et diſperſos iude colliget a quatuor plagis
terre. Qꝫ vō cruces ꝛ vexilla portātur a cō
ſtantino ſumpſit eccl̄ia. q̄ cū in ſomnis cru
cis ſignuꝫ vidiſſet. eiqꝫ dictū fuiſſet. vinces
in hoc ſigno iuſſit crucē in vexillis bellicis ī-
ſigni. Qꝫ in letanijs crux maiora crucis ba
iulo de altari ſumit̄. recolit q̄ de chriſti hu-
meris tulit eaꝫ ſimon cyreneꝰ manh. xxvij.
In quibuſdā locis fit letania p campos. vt
etiā a ſegetibꝰ demones expellant̄ vel potiꝰ
vt a dn̄o ꝯſeruent̄. Cantꝰ aūt in pceſſione
qd̄ ſignificet dictū eſt in p̄cedenti ti. de acceſſu
pontificis ad altare. Conſueuit qꝫ quidam
draco cū cauda longa erecta ꝛ inflata duo
bus p̄mis diebꝰ an̄ crucē et vexilla p̄cedere
vltima vō die q̄ retro aſpiciens cauda va-
cua atqꝫ dep̄ſſa retro ſequit̄. Nempe draco
iſte ſignificat dyabolū. q̄ p tria tpa ſcꝫ an̄ legeꝫ
ꝛ ſub lege ꝛ tpe grē q̄ p hos tres dies ſignifi
cantur homines fefellit. et nūc fallere cupit
In duobꝰ p̄mis tpibꝰ regnauit et q̄ſi dn̄s
orbis fuit. cauda longa. i. potēter. ꝛ īflata. i.
ſupbe incedens. Vn̄ xp̄s illū mūdi p̄ncipeꝫ
vocat. et iohēs ait in apoc. Vidi ſathanam
de celo cadentē velut fulgur ꝛ traxit ſecū ter
tiam ptē ſtellaꝝ. i. hominū. In cuiꝰ rei figu
rā duobꝰ diebꝰ modo p̄dicto p̄cedit. In tē
pore vō gratie p xp̄m victꝰ eſt. et data ē apo
ſtolis ēijciendi ſpūs īmundos ptās. ppter
qd̄ tertia die draco quaſi poteſtate ppter fi-
dei dilatationē amiſſa. pꝰ crucē ſequit̄ cau
da vacua et demiſſa. ꝛ nō lōga. q2 nō audet
ita potenter regnare vt priꝰ. ſed p ſuggeſtio
nes et latenter hoīes ſeducit quos videt pi-
gros in bonis opibus. ꝛ remiſſos. nec viaꝫ
vite ſectantes. q̄ſi fur retro aſpiciens ſi quis
oberret et a rectitudine fidei cadat. quē ad ſe
quaſi caudā trahat ꝛ ſibi incorporet. ſicut et
in deſerto filios iſrael infirmos et debiles et
qui oberrantes remanebant vltimi. hoſtes
poſt tergū venientes necabant. ¶ In leta-
nijs debemꝰ ſm aurelianen̄. ꝯciliū ieiunare
vel falteꝫ cibis quadrageſimalibus ꝛ capis
nigris in ſignū penitentie vti. nec dꝫ quis
vti veſte ſolēni. Propter qd̄ vocant̄ pceſſio
nes nigre. ñ tn̄ dn̄t cruces nigre vocari. In
letanijs quoqꝫ debent omnes a ſeruilibus
opibꝰ vacare. ſcꝫ viri et mulieres. ſerui ꝛ an
cille. ꝛ donec terminet̄ pceſſioni adeſſe. vt ſic
omnes peccauerūt ſic ꝛ omnes p venia ſup
plicēt. oēs ad deū corda cū manibꝰ eleuēt. i.
ſtudiū orationis erigant. Poſt pceſſioneꝫ
cantat̄ miſſa in aliqua eccl̄ia. Et eſt introitꝰ
Exaudiuit ꝛc. rememorat enī eccl̄ia p̄terita
dei beneficia ad maiorē ſpem. ꝛ dei largitas
inuocat̄ vt p hoc coniiciat futura. ex eo eniꝫ
q̄ multotiens exaudiuit ppendit q̄ adhuc
exaudiet. Exaudiuit inqꝫ de tēplo ſuo ſācto
ſcꝫ p grām. Et q2 nō poteſt huius eſſe exau
ditio ſine dilectiōe. ſequit̄ vſus Diligam te
ꝛc. Iterū q2 nō exaudiunt̄ niſi p ꝯfeſſionem
ideo dicit iacobꝰ in ep̄la Confitemini alter
utrū peccata vr̄a. que eſt iacobi vlt. ca. Et
vt maior ſpes habeat̄ adhibet exēplū de he-
lya q̄ petijt vt nō plueret. ꝛ nō pluit annis
tribus et menſibꝰ ſex. ꝛ poſtca petijt q̄ plue-
ret. ꝛ pluit. Si enī helias ſolus exauditꝰ eſt.
multo fortiꝰ tota eccl̄ia exaudiet̄. manꝰ enim
dn̄i nō eſt abbreuiata. Sequit̄ vnū all̄a Cō
fitemini. Sed cū in diebꝰ antecedentibꝰ du
plex alleluia cantet̄. quare ī his diebꝰ vnicū
tantū dr̄. Itē cū in alijs ieiunijs nō dicatur
all̄a quare in hoc dr̄. Ad primū dicimus q̄
ſicut ſepe dictū eſt. duplex all̄a cantat̄ in an-
tecedentibꝰ diebus ppter duplicē ſtolā que
habebit̄ in reſurrectione ꝯmunia ie videliꝫ
ꝛ corpis. Officiū aūt paſcale qd̄ hoc ſignifi-
cat finitū eſt. ꝛ ideo remota cauſa remouet̄
effectus. Ad ſecūdū dicimus. q̄ ideo in alijs
ieiunijs nō cantat̄ alleluia qd̄ eſt canticū le
tie. q2 fiūt p peccatis. ppter qd̄ dicūt̄ ieiunia
meroris. Vocant̄ ieiuniū ꝛ ieiuniū pētco-
ſtes ſunt exultatōnis. q2 nō fiunt p peccatis
ſed vt poteſtas dyaboli remoueat̄ et peſtis.
ꝛ iō in eis all̄a cantat̄. Preterea in hoc ieiu-
nio dr̄ all̄a ppter gaudiū aſcenſionis qd̄ im
minet. In euangelio vō. Si quis veſtrum
ꝛc. luce. xi. ca. oñdit q̄ debemꝰ petere pſeuerā
ter. p amicū qui dicit amico. Amice cōmo-
da mihi tres panes ꝛc. ſi perſeuerauerit pul

ſaus ꝑpter īprobitatē eius ſurget. et dabit ei.
Per hoc habet̄ ꝙ etiam exiſtens in mortali
peccato. ſi pſeueranter petierit exaudiet̄ ꝑpt̄
improbitatem. Allegorice amic⁹ noſter eſt
xp̄s a quo intellectus theoric⁹ petit tres pa
nes ſcʒ fidem ſpem et charitateʒ. q꞉ amic⁹. i.
intellectus practic⁹. ſ. ratio inferior venit de
via. i. de ꝯſideratione tpaliū. Sequit̄. et non
habeo quod ponā ante illū. q꞉ nō inueni ī
talib⁹ ſpūalē refectionē. et ſic petit ſupior in/
tellect⁹ ꝑ inferiori. vel ꝑ tota aīa. nō enī pōt
habere aīa vel ratio inferior aliquā refectō
nē ſpūalem niſi ab intellectu ſupiori. cuius
eſt ꝯtemplari celeſtia. Sequit̄ poſtea ibidē
nunqd ſi petierit panē. i. charitatē. lapidem
dabit ei. i. indurationē. qd eſt ꝯtrariū chari/
tati. i. nunqd dabit ei ꝯtrariū. q. d. nō. Sili
ſi petierit piſcē. i. fidē que nutrit̄ i aq̄s bapti/
ſmi. nunqd ꝑ piſce dabit ei ſerpentē. i. infide
litatē a qua eſt oīs vis peccati. q. d. nō. Aut
ſi petierit ouū. i. ſpem. q꞉ in ouo eſt ſpes pul
li. nunqd porriget ei ſcorpionē. i. deſpatōem
que retro et occulte pungit ſicut ſcorpio. de
ſperantiū enī eſt retro abire. q. d. nō. Vel ꝑ
panē intelligunt̄ oīa q̄ hominis victui ſunt
neceſſaria vt cib⁹ et pot⁹. ꝑ ouū oīa genera
fetuū. aīaliū. ⁊ fructuū. ꝑ piſcem oīa genera
natabiliū. Poſtcōmunio. Petite ⁊ accipie
tis. ſumpta eſt de euangelio. Ad horas dici
tur capitulū. Cōfitemini. i. et illd. Helias hō
erat. et illud Siquis errauerit. que ſūt iaco
bi. v. ca. In feſto aūt beati marci dicūt q̄daʒ
eplām. Qui timet deū. que ē ecc. xv. ca. Alij
dicunt. Similitudo vultuū. que eſt ezech. j.
ca. Euangelium eſt Ego ſū vitis vera. qd ē
ioh. xv. ca. Alij vō dicunt Deſignauit. Se/
cunda q̄ʒ die rogationū eſt idem officiū qd
in prima. niſi q꞉ in quibuſdā ecclijs euange
lium de matheo legitur. in quo eſt eadē ſen/
tentia.

De vigilia aſcenſionis

Quia uero ieiuniū de quo ꝑmiſſuʒ eſt nō ſufficit ſine
opib⁹ miſericordie. ideo in vigilia aſcenſio/
nis. que eſt tertia dies rogationū. eccl'a mo/
net ad opa miſericordie. dicens in introitu.
qui eſt in quibuſdā eccleſijs. Miſericordia
dn̄i ⁊c. Dicit enī gregori⁹. Si vis orōnem
tuā ad celū volare fac ei duas alas. ſ. ieiuni
um ⁊ elemoſynā. Cū bonis enim deſiderijs
volam⁹ ad celū. Unde de dn̄o dr̄. Eleuatis
manibus ferebat̄ in celū. In alijs tn̄ ecclijs
dicit̄. Omnes gentes. Epl'a vō que eſt in q̄/
buſdā ecclijs Multitudinis ⁊c. nō videtur
ꝯcordare. imo videt̄ ꝑpoſteratio. q꞉ poſt aſ/
cenſionē dn̄i factū eſt vt multitudinis credē
tiū eſſet cor vnū ⁊ aīa vna. Sed hoc fit dua/
bus de cauſis. Prima vt epl'a ꝯſonet euan
gelio. Subleuatis oculis ⁊c. ioh. xvij. ca. in
quo dicit dn̄s. Pater clarifica. i. manifeſta
filiū tuū. ⁊ poſtea rogat d. Rogo vt vnum
ſint. ſicut ego et tu vnū ſum⁹. Hec autē vni/
tas oñditur in epl'a. Alia cauſa eſt. q꞉ qñ ex
vero corde dant̄ elemoſyne oīa reputantur
ꝯmunia. ſicut dicit aplus d manna qd qui
plus collegit nō plus abundauit. et qui mi/
nus nō habuit min⁹. Qui enī diues eſt. nō
dʒ ꝑpter hoc ampli⁹ comedere. ſed alijs di/
ſtribuere. Et h̄ dicit̄ in epl'a. Et erant ill' oīa
ꝯmunia. Ideo aūt ꝑdictū euangeliū dicit̄
hodie. q꞉ qui paſſurus orauit. hominibus
innotuit cū aſcendit. Vel q꞉ in fine ꝯclu dit̄
Ego ad te venio. in q̊ rogat ꝑ his q̊s dedit ei
pater. vt ſint in patre vnū cū omnia ſint in
fide ⁊ charitate vnū. i. concordia vnti viciſ/
ſim. Un̄ precedit epl'a Multitudinis credē
tiū. Hylari⁹ vō exponit ſic ꝑdicta v̄ba. Ro
go vt ſicut ego ⁊ tu vnū ſum⁹. ſcʒ nō tantū
voluntate ſed etiam natura. ſic et ipſi vnum
ſint ſcʒ vnitate ſpūs et grā ſpūſſancti. In ali
is tamen ecclijs dicit̄ epl'a Unicuiqʒ vrm̄
ad ephe. iiij. ca. Offertoriū eſt. Uiri galilei.
act. j. ca. Poſtcōmunio eſt Non vos. ioh.
xiiij. In alijs vō ecclijs dr̄ Petite. math. vij
ca. Quia ergo in hoc officio de elemoſyna
⁊ opibus miſericordie agit̄. ideo in quibuſ/
dam locis. vt ꝑmiſſas ſibi alas acquirāt ele
moſynaꝝ largitioni intendūt. quam tamē
vſqʒ in feſtū aſcenſionis differūt. q̄ tunc p⁹
xp̄m in celum aduolent. ⁊ vt tunc liberi⁹ va
care poſſint. Quidam tamen non incō/
grue ſupradicta officia paſcalis hebdō ma/
de ꝑ ſeptem dona ſpūſſancti ad eos referūt

qui ſunt in baptiſmo renati. vt renatꝰ afflatus ſpū ſapientie dicat. Reſurrexi. Per qđ reſurrexerit euangeliū declarat ſcȝ p̄ reſurrectionē dñi. Quid inde acquiſierit ſpūs inſtruit intellectꝰ dicens. Introduxit nos in terrā ſcȝ eccl'am. Et adhuc addit ſpūs ꝯſilij aqua ſapīe potauit eos. Quid itē de q̄ȝ acq̄rere debeat ſpūs indicat fortitudinis dicēs. Venite bñdicti pr̄is mei. Qȝ ex his collatis bñficijs deū laudare debeat ſpūs ſapīe docȝ dicens. Victricem ⁊c. Quid reſurrectio renatis attulerit indicat ſpūs pietatis dicens Eduxit eos dñs in ſpe. et adhuc ſpūs tiōis adiūgit dicēs. Eduxit dñs populū ſuum. Pro his oībus bñficijs in baptiſmo collatis hoībus. angeli gratulant̄. hoīes deo confitent̄. et ad xp̄i preconia ſe inuicē exhortant̄ grās agunt. iubilant beneficia. ⁊ bñficiorū cauſas rememorāt. ⁊ ad maiora ꝯfident̄ aſpirant. et circa hec cetere p̄tes officioꝝ ſupſcripte hebdomade verſant̄. Et vide q̄ hic mutat̄ ordo donoꝝ. Et attende q̄ p̄ officia huiꝰ hebdomade ad quattuor introitus quater. ad tres ter ponit̄ alleluia. quia ſancta trinitas a quattuor mūdi p̄tibus collaudat̄. de xp̄i reſurrectione. ⁊ de hoīm redemptione. In p̄ma dñica ſcȝ. Quaſi mō geniti. baptizati monent̄ a matre tanq̄ȝ infantes innocēter viuere. ⁊ lac ſancte ſcripture ꝯcupiſcere. vt paſcale ſacramentū p̄ xp̄i reſurrectionē acquiſitū. moribus ⁊ vita teneant. mūdum vincant. vt cū xp̄o triumphent. et leticiā in corpe ⁊ aīa ſimul obtineant. ꝑpter quā leticiā all'a duplicat̄. q2 mortē euaſerūt. ⁊ ſpem vite habere meruerūt. vel ꝑpter actionem ⁊ ꝯtemplationē. vel ꝑpter gaudiū p̄dicatorū ⁊ ꝯuerſoꝝ. In ſcđa vō dñica ſcȝ Miſericordia dñi. baptizati iā inſtructi xp̄i miſcđiā intonant ⁊ trinitatē p̄dicant. Nam in miſericordia ſpūm. in v̄bo filiū. in deo p̄rē annunciāt. Ꝑponūt vō ſpiritū p̄ quē ſūt ſanctificati. deinde filiū p̄ quē ſūt redempti. deinđ patrē cui recōciliant̄. Et q2 trinitatē ꝯcinūt ideo ter iubilant all'a. In tertia dñica ſcilicȝ Iubilate. baptizati ad laudē dei totū mundū inuitant. et trinitatē ꝑſonant. cū ibi deo patrē in noīe filiū in laude ſpūm ſanctū accipiunt. Et quia p̄ duo p̄cepta charitatis firmantur in fide trinitatis. io p̄iꝰ bis. deinde ter. ꝯcinūt all'a. In quarta dñica ſcȝ Cantate. rurſus baptizati ad dei laudē gentes conuerſas inuitant et trinitatē ꝯmemorant. dū ibi in dño patrē. p̄ mirabilia filiū. p̄ iuſticiā intelligūt ſpūm ſanctū. Et quia fidē trinitatis gentes a quattuor mūdi p̄tibus acceperunt. ideo trinitatē ſub quarto all'a ꝯcludūt In quinta dñica ſcȝ. Vocē iocūditatis. rurſus baptizati liberatorē ſuū gentibus annūciant. qui trinitatē p̄ter poſitū ꝯcinunt all'a ⁊ ſicut ibi ꝯtinet̄ inſtantia p̄dicantiū ſic in officio Exaudiuit de templo ſancto ſuo. ſollicitudo ſe ab errore ꝯuertentiū. et in officio vigilie Omnes gentes. applauſus in celum intelligitur aſcenſorum.

¶ Sequitur de feſto aſcenſionis domini.

In feſto aſcenſionis domini qđ celebrat̄ die q̄drageſima poſt paſca. q2 chriſtus die q̄drageſima poſt reſurrectionē celos aſcendit. fit ꝓceſſio ſolemnis. Precepit enī dominus diſcipulis ſuis. vt p̄cederent in montē oliueti. vt viderent ipſū aſcendere. ⁊ fecerūt ei ꝓceſſionē. et ipſe eleuatis manibꝰ ferebat̄ in celū. De hoc dictū eſt in quarta p̄te ſub titulo de acceſſu pontificis ad altare. Hec ꝓceſſio ſignificat aſcenſū de v̄tute in virtutem. Et cantat̄ reſponſoriū de aſcenſione vt inuitemur ad aſcendendū poſt dominū. De bethania aūt que interpretat̄ obedientia de q̄ eduxit a p̄los aſcendit dñs. p̄ qđ ſignificat̄ q̄ ſine obedientia nullꝰ pōt aſcendere in celū Vnde quidā cantant in ꝓceſſione r̄nſoria ꝑtinētia ad ipſā eductionē. vt eduxit dominus. Qȝ vō aſcendit de monte oliueti ſignificat q̄ p̄ opera miſericordie optet nos aſcendere. Cū igitur hac die ꝓceſſionē rōnabilit̄ agamꝰ. nihilominꝰ ⁊ hoc rōnabilius eſt q̄ nō celebret̄ anteq̄ȝ tertia dicat̄. ſed ea cantata. licet in die paſce et ceteris dominicis alit̄ fiat. In paſcali enī ꝓceſſione ⁊ in dñicalibꝰ aqua benedicitur in memoriā et reuerētiā ⁊ venerationem baptiſmatis. ideoq̄ȝ prece-

dum tertiã. in qua ſpiritusſanctus ſup diſci pulos deſcendit. vt ſicut prius baptizamur. ⁊ poſtea ſpiritũſanctũ accipimus. ſic aqua benedicta prius nos et loca noſtra aſpergimus. ⁊ poſtea aduent⁹ ſpiritusſancti mẽoriale .i. tertiam decaritam⁹. Cur aũt ĩ dominicis diebus baptiſmatis mẽoria renouet̃ ſupius enodat̃. In hac vero die tertia cãtatã pceſſio celebrat̃. ſilr et omnes alie que ſine aque benedictõne celebrant̃. tũ vt miſſe ꝯiungantur officio. tũ qꝛ null⁹ eam ſequit̃ niſi ſãctificatus ſpũſancto. De hoc etiã ſub dñica in ramiſpalmarũ dictũ ẽ Facta proceſſione cantatur antiphona. O rex glorie. ꝓpter illud Nõ vos relinquã orphanos Sequit̃ introit⁹ Viri galilei quid admiramini aſpicientes ĩ celũ. Immotis eĩ oculis aſpiciebãt in celũ. ⁊ diuti⁹ aſpexiſſent. niſi angeli eis intimaſſent ꝙ recederent dicentes Hic ieſus ꝙ aſſumptus eſt a vobis ĩ celũ. ſic veniet quẽadmodũ vidiſtis eũ aſcendentẽ in celũ. id ẽ. ſic veniet ad iudiciũ in nube. Nubes ſignificat grãm. qꝛ ſine nube .i. ſine grã nullus põt aſcendere. etiã xp̃s ſm qd hõ. et h̄ ſignificabat nubes in qua aſcendit. Quia vero de aſcenſione dñi eſt ineffabile gaudiũ iõ ſequit̃ v̄ſus Oẽs gentes plaudite manib⁹ Sequit̃ epl̃a Primũ quidẽ ſermonẽ ⁊c̃. Act. j. ca. in qua habetur de aſcenſione. Poſtea ſequit̃ duplex all̃a. qꝛ dñs aſcendit in duplici ſtola Et ita eadẽ rõne cãtant̃ duo all̃a in aſcenſione ꝙ durãt vſqꝫ ad pente. ꝙ et ĩ tpe paſcali Primũ all̃a eſt Aſcẽdit de⁹ in iubilatione. id eſt in gaudio ineffabili antiquoꝝ patrũ. ꝙ cuꝫ eo aſcendebant. et apoſtoloꝝ. ⁊ angelorũ dicentiũ. Quis eſt iſte rex glorie Eſa. Quis ẽ iſte qui venit de edom. Sequit̃. Et dñs ĩ voce tube. id eſt. in voce horribili. qꝛ de voce loquit̃ angeloꝝ. vel dñs p angelos cũ dicebat aplis. Sic veniet ⁊c̃. Vel qꝛ inuitabat ad nuptias eternas. ſicut et tuba ſolebant antiq̃t⁹ inuitare ad nuptias tp̃ales. Secũdum all̃a eſt. Aſcendens xp̃s in altũ Aliqui tñ dicũt Nõ vos Iohã. xiiij. ca. Sequit̃ euangeliũ marci rugiẽtis. vltimo ca. Recũbentib⁹ vndecim diſcipulis ⁊c̃. vbi ſequit̃. Et exprobrauit. Ecce rugit⁹ In fine tñ habet̃ de aſcẽſione. Dñs quidẽ ieſus poſtqꝫ locut⁹ eſt eis: aſſumpt⁹ eſt in celũ. Põt etiam dici ꝙ eoꝝ ꝙ hac die cantant̃. quedã ſunt aſcenſionis pacte narratio. vt illud. Poſt paſſionẽ ⁊c̃. Et illud. Aſcendit de⁹ ⁊c̃. Quedã ſũt ꝯſolatio ſponſi ad ſponſam. vt illud. Nõ turbet̃ cor veſtruꝫ neqꝫ formidet Et illud. Temp⁹ eſt vt reuertar. Et illud. Si nõ abiero paclit⁹. Quedã ſũt ꝯgratulatio ſponſe ad ſponſũ. vt illud rñſorũ. Exaltare dñe Et illud Ponis nubeꝫ. In narratione ſpes ꝯcipit̃. in ꝯſolatõne erigit̃. in ꝯgratulatione certificat̃ vel delectat̃. Silr in diurno narrat̃ aſcenſio in epl̃a ⁊ in euangelio vbi dicit̃. ꝙ dñs aſſumpt⁹ eſt in celum et ſedet ad dexterã dei in equalitate patris Et in alleluia Dñs in ſyna. ꝯſolat̃ ſpõſus. In alio all̃a Nõ vos relinquã. gratulat̃ ſponſa. In offerẽda narrat̃ pfecta eſſe aſcenſio. ⁊ in ꝯmunione dicẽs. Pſallite deo qui aſcẽdit ſup ce. celoꝝ. ad oriẽtem. hoc eſt vſqꝫ ad v̄bum ſibi pſonalr vnitũ. qd non dicitur ortũ vel oriturꝝ ſed oriens qꝛ ſemp filius a patre pcedit. Vl' ſup celos celoꝝ ad orientẽ. hoc eſt. ſup firmamẽtuꝫ celi ad oriẽtalẽ plagam. Quod autẽ cãtatur in introitu ⁊ offertorio. Viri galilei. ſumit̃ de epl̃a. in qua clauſula pcutit̃ ab angelis eoꝝ ſupbia ꝗ trãſfixerunt. et eoꝝ mundana ſapiẽtia qui non cognouerũt. ⁊ eoꝝ pigricia qui talenta ſibi ꝯmiſſa cũ lucro debito nõ reportauerũt. et ſolicitatur eoꝝ deſideriuꝫ qui aduentũ domini diuti⁹ expectauerũt Hoc enĩ officiuꝫ totũ ꝯſiſtit in ſolicitudine ⁊ gaudio. Hoc feſtum habet decem dies pro octauis. vt dictum eſt ſub titulo de paſcha. Hac die fiunt in quibuſdam partibus elemoſyne generales. vt dictum eſt in precedenti titulo. et in titulo de rogationibus Dicitur autem hac die ad horas capitulum. Primum quideꝫ Et illud. Cumqꝫ intuerent̃ Et illud Viri galilei. ꝙ ſũt act. j. capitulo.

De dominica poſt aſcenſionem

HInc conſequen
ter dicendū eſt de dn̄ica poſt aſcē
ſionē. Siquidē ablato a ſe ſpon
ſo magis deuota eſt eccl'a. Vñ orat in hac
dn̄ica in introitu Exaudi dn̄e vocē meā q̄
clamaui ad te. Et ſequit' ibi Vultū tuū do
mine requirā Quaſi d. Deſiderio ⁊ cogita
tione ſequar te. q2 ſū ſilia aquile. Sequitur
ep'la Eſtote. ꝛc. j. pet. iiij. Jn qua habetur ꝙ
vnuſq̄ſq3 ſicut accepit grām illā in alterutꝛ
adminiſtret. ⁊ de ꝯmiſſione talenti. ⁊ ꝙ mu/
tua charitate ſectemur eos vt ſint hoſpitales
inuicē ſine murmuratione ꝛc. Sic enī ada/
ptat nobis pēnas v̓tutū quib9 volare poſſi/
m9 ad celū poſt xp̄m. q2 bonis opib9 ſcilicꝫ
charitate ⁊ miſericordia q̄ de monte oliue/
ti aſcendim9 Sequit' duplex all'a vnū eſt in
quibuſdā eccl'ijs Dn̄s in ſyna in ſancto Sꝫ
quid eſt hoc qđ dicit Dn̄s enī nō aſcēdit de
monte ſyna. ſed de mōte oliueti de bethania
ſicut habet' luce. vlti. Ad qđ dōm ꝙ de ſyna
in ſancto aſcendit q̄ztum ad interp̄tationē
Syna enī interp̄tat' mandatū Aſcēdit eī de
ſancto mandato. qđ eſt. Jte ⁊ p̄dicate euan
geliū oī creature. Vel mandatū ſanctū eſt.
Negociamini dū venio. Jpſe enī eſt hō pe/
gre ꝓficiſcēs. qui vocauit ſeruos ſuos ꝛc. Vl'
de ſancto mandato aſcendit. q2 p impletio/
nē mādatoꝝ dei aſcēdit xp̄s in q̄ntū homo
et alij poſt ipſū. Euāgeliū v̓o eſt de ꝓmiſſio
ne ſpūſſacti Cū venerit paclit9 q̄ a patre ꝓce
dit ſpūs veritatis ꝛc. Joh. xv. ca. Alia patēt
¶ Sicard9 epūs cremoñ. dixit in mitrali.
ꝙ apli poſt primā vnctionē quā in xp̄i moꝛ
te ſuſceperāt inſufflante illo et dicente. acci/
pite ſpūm ſanctū. ſecūdā expectabāt quam
ꝓmiſerat dn̄s dicēs. Si abiero. mittā pacli/
tū ad vos Expectantes ergo decātant itroi
tū Exaudi. q̄ v̓ſus de pſalmo. xxvj. ſ. Domi
nus illuminatio. aſſumit'. cui9 titul9 ē. Jn
finē pſalm9 dauid priuſq3 liniret'. Agit' enī
ibi de vnctōne dauid q̄ ſunt triplex ¶ Primo
enī vnct9 eſt in ſignū regis futuri. ſecūdo in
regē ſup tribū iuda. tertio ſup totum iſrael.
Nos quoq3 idē cantam9. q2 vnctionē terti
am expectam9. ¶ Prima enī vnctio eſt in ba/
ptiſmo. ſecunda in ꝯfirmatione aut in p̄nīe
ꝯfeſſione. tertia erit in reſurrectione. Vel p̓/
ma fuit in aplis. ſecūda in iudeis. tertia i gē
tib9 Et quoniā apli vt dixim9 erāt expectā
tes in templo et orantes. laudantes. ⁊ bñdi/
cētes deū. idcirco in nr̄a expectatōe in ep'la
Eſtote prudentes. inuitamur ad orationes
et in offerenda. Lauda aīa mea dn̄m ꝓuo/
camur ad laudes. Quis aūt effect9 fuerit il
li9 aplice vnctōnis. euāgeliū declarat. Cū
venerit. vbi dr̄ Vos teſtimoniū phibebitis
q2 ab inicio mecū eſtis. Jn quibuſdā tn̄ ec/
cleſijs eſt offertoriū Aſcendit de9. ⁊ poſtcō/
munio. ¶ Pater cū eſſem Et attende ꝙ ob ꝓ/
miſſā cām. ſ. q̄niā apli expectabāt indui v̓/
tute ex alto hec hebdomada dr̄ expectatiōnis
in qua ſolēt quidā ieiunare et orōni vacare
vſq3 ad pente. eo ꝙ apli ieiunaſſe legunt' per
hoc tp̄s Sed magiſter gilbertus ꝓbat ieiu
nandū nō eſſe. q2 eſt de paſcali tp̄e. et de quī/
q̄geſima pente. Hieronym9 q3 ambroſius
et aug9. aiunt inter paſcha et pente. nō eē ne
ceſſitate ieiunia indicenda. Volūtate enim
omni tp̄e a cibis ꝑcipiendis poſſum9 abſti
nere. ſed ex neceſſitate nō optet. Vñ ambro/
ſius ¶ Per hos q̄nquaginta dies ieiunium
neſcit eccl'a. ſicut ipſa dn̄ica qua dn̄s reſurre
xit. Sūt eī oēs hi dies velut paſcha ⁊ dn̄ica
celebrandi. in quib9 ſicut ait beda maioꝛib9
epulis et hymnis celeſtib9 eſt vacandū ob
reuerentiā dn̄ice reſurrectionis. et ob mēori
am dn̄ici ꝯuictus cū diſcipulis. ob ſpē glīe
imoꝛtalitatis. Verūtn̄ ab hac autoꝛitate pe
nitentes excludunt'. Sed ⁊ grego. letanias
excipit et etiā ꝯciliū aurelian. illud tn̄ volū/
tariū eſt. Jllud etiā notabile eſt ꝙ octauam
aſcēſionis. que deberet in q̄nta feria termīa
ri. vlteri9 optet ꝓrogari. Licet enī officium
dn̄ice in q̄nta feria repetat'. tn̄ in nocturnis
officijs ſexte ferie et ſabbati. inuitatoriū ⁊ rn̄
ſoria de aſcenſione cātant'. Verūtn̄ noctur/
nales pſalmos dicim9 cū trib9 lectionibus
et te deū laudam9 omittim9. ¶ Prorogatur
ergo octaua. cū et apli eſſent laudantes deū
De hoc dictū eſt ſub paſca Nec vacat a my
ſterio. quoniā apli expectātes p obſeruatio
nē decē p̄ceptoꝝ paclitū. myſteriū denarij

accipe meruerunt. ⁊ nos etiã expectantes p
eandẽ obſeruationẽ denariũ vite pcipiem⁹
eterne. In his decẽ dieb⁹ legendi ſũt actus
aploꝝ. q̊s q̃ ſequit̃ ſpũm ſanctũ accipiet. et
denariũ promerebit̃.

De vigilia pentecoſtes

Sequitur de vigi
lia pẽteco. in q̃ ſicut in vigilia pa
ſche celebratur baptiſma. q꞉ iſte
due feſtiuitates ſũt maiores. et magis neceſ
ſarie inter oẽs. In vigilia enĩ paſche celebra
tur baptiſmus. q꞉ ĩ paſſiõe xpi oẽs baptiza
mur. i. redimimur et iuſtificamur. Nihil eĩ
naſci nobis pfuiſſet niſi redimi pfuiſſꝫ. Itẽ
redimi nihil pfuiſſet niſi paclit⁹ mitteret̃. et
ideo in vigilia pente. celebrat̃ baptiſmus. q꞉
tũc p ſpũm ſanctũ mũdamur et ſanctifica
mur. quoniam dñs in celũ aſcẽdẽs diſcipu
lis pmiſit dicens. Johannes q̃dem bapti
zauit aq̃ vos aũt baptizabimĩ ſpũ ſancto nõ
poſt multos hos dies. i. poſt decẽ dies. qđ
et factũ eſt. Propter h̃ ergo eccl̃a in decima
die p⁹ aſcẽſionẽ celebrat baptiſmũ. ad notã
dũ ꝙ noſtri neophici baptizant̃ in ſpũ ſctõ
queadmodũ et illi. Baptizat̃ etiã hodie ſolẽ
niter. Tũ ad hoc vt poſt paſca nati vl̃ neceſ
ſitate impediti baptizent̃. Tũ q꞉ petr⁹ hodie
tria milia hoĩm baptiſauit. Tũ q꞉ dei filius
in dei digito fortẽ deuicit. ideoqꝫ idẽ op⁹ p
idẽ myſteriũ repñtat̃ digito venienti ⁊ filio
reſurgenti. Tũ q꞉ baptiſmi regeneratio pro
pria eſt ſpũſſ̃cti opatio. Tũ q꞉ ſicut hodie
deſcendit in aplõs quẽ deſcenſũ dñs baptiſ
mũ appellauerat dicẽs. vos aũt baptizabi
mini ſpũ ſancto. ſic in baptiſmate deſcendit
licet inuiſibiliter in baptizatos. Sꝫ cũ ſpũſ
ſanctus die dñica ⁊ hora tertia miſſus fue
rit in diſcipulos. q̃re baptiſm⁹ fit in ſabbato
et hora nona. Videt̃ enĩ ꝙ deberet poti⁹ ho
ra tertia celebrari. Reſpondeo q̃ꝫuis baptiſ
mus fiat in ſabbato. tñ ad illud baptiſma p
tinet qđ apli acceperũt in die pente. et q̃ꝫuis
illđ eadẽ die vel hora nõ celebret̃ ppter aliq̃s
fluctuãtis mũdi occaſiones. tñ ppter ſacra
mentũ qđ in ſe ꝯtinet imitãdo xpi mortẽ et
eius reſurrectionẽ. ne mẽbra caput p̃cedãt
debem⁹ illud baptiſma eidẽ diei et dationi eꝫ
ſpũſſancti eidẽ hore deputare. In baptiſmo
enĩ nõ tantũ repñtat̃ ſepultura ſaluatoris ſꝫ
etiã mors ei⁹ p quã baptiſmus plenã recce
pit efficaciã. et ipſe hora nona emiſit ſpũm.
Corneli⁹ q̊ꝫ ſicut ex actib⁹ aploꝝ habet̃ eadẽ
hora audiuit ab angelo. Audite ſũt orõnes
tue. ⁊ eadẽ hora a beato petro baptizat⁹ eſt.
⁊ hora nona angel⁹ dñi venit ad eũ nũcians
ei vt mitteret ad petrũ qui eũ baptizaret. In
ergo mos inoleuit vt hora nona fiat bapti
ſmus ſolẽnis. Alie etiã ſũt hui⁹ hore p̃roga
tiue. put dictũ eſt in q̃nta pte ſub ti. de nona.
Ideo aũt ſpũſſanct⁹ dat⁹ eſt diſcipulis ho
ra tertia. q꞉ fidẽ ſancte trinitatis p̃dicaturi
erant. Hoc ſabbatũ intitulat̃ ſabbatũ duo
decim lectionũ. q꞉ in p̃mitiua eccl̃a duodecĩ
lectiones legebant̃. vt dictũ eſt ſub q̃rta feria
tertie dñice aduent⁹. Officiũ aũt hui⁹ diei
fere idẽ eſt in plurib⁹ eccl̃ijs cũ officio ſabba
ti paſcalis. Et lectões legunt̃ ante baptiſmũ
ad inſtructionẽ baptizandoꝝ. ⁊ legunt̃ ſine
titulis. put ibi dictũ eſt. Verũ tñ quedã le
ctiones ibi legunt̃ que nõ hic. ⁊ quedã ibi q̃
hic. ppoſtere tñ. Ibi eſt ei p̃ma lectio In p̃n
cipio. hic v̊o eſt prima. Temptauit. Itẽ ibi
prius legit̃. Apprehendent ſeptẽ mulieres ⁊c.
⁊ poſtea Scripſit moyſes ⁊c. hic v̊o ecõuer
ſo. Circa qđ notandũ eſt ꝙ duo fuerũt pr̃es.
Vnus ſm carnẽ ſcꝫ adã. q̃ ppter inobedien
tiã deo diſplicuit. ⁊ in quo oẽs peccauerunt
⁊ mortui ſũt. Alter ſm ſpũm ſcꝫ abraã. qui
ppter obedientiã placuit deo. ⁊ ei⁹ imitato
res liberati ſũt ⁊ viuũt. De primo agit̃ in vi
gilia paſche. Vñ tũc p̃mo legit̃ In p̃ncipio
⁊c. vbi deſcribit̃ dignitas hoĩs pro quo oĩa
facta ſunt. vt cã ei⁹ miſerabilior appareat. et
inde eſt ꝙ nõ ſequit̃ ibi canticũ. q꞉ nõ bñ no
bis cantauit imo p eũ naſcimur ad luctum.
Adijcit̃ tñ lectio. Factũ eſt in vigilia ⁊c. in q̃
p figurã maris rubri agit̃ de baptiſmo. in q̃
egiptijs ſpũalib⁹ ſubmerſis veri filij iſrael li
berati ſũt. Vñ ſequit̃ ibi canticũ victorie ſeu
leticie ſcꝫ Cantem⁹ dño. Sꝫ q꞉ imitatores
ade ad hoc vt liberent̃ p̃mũ inſtruẽdi ſũt in
fide ⁊ poſtea in morib⁹. idcirco p̃mo legit̃

ſbilectõ illa. Apprebendẽt.in qua de fide agi
tur.⁊ in qua xp̄s a ſeptiformi grã ſpũſſancti
apprebenſus oſtendiť. ⁊ poſtea illa. Scpſit
moyſes in q̃ agiť de morib⁹. In hac aũt vigi/
lia agiť de prẽ ſpũali.ſ.abraã. Uñ legiť tñ ꝑ
ma lectio ſcz. Temptauit de⁹ abraã.⁊ p⁹ cã
dr canticũ leticie.q̃ꝛ nobis bñ cantauit.⁊ per
er⁹ fidẽ ad gaudiũ ꝑperam⁹ Uñ dictũ ẽ ei.
In ſemine tuo benedicenť oẽs gentes Aiũt
tñ quidã nullũ tractũ ſeq̃ debere.q̃ꝛ poſt ꝓ/
miſſionẽ ſibi factã nullũ cecinit cãticũ abra
am.q̃ꝛ nullũ ſociũ cũ quo cãtaret habebat.
ſol⁹ dei cultor erat ⁊ pegrin⁹ in terra aliena
Hec aũt lectõ bñ ꝯgruit huic diei.q̃ꝛ in effu
ſione ſpũſſancti data eſt gentib⁹ benedictõ.
de qua dixit dñs ad abraam In ſemine tuo
bñ ⁊c. Huic etiã recte ꝯgruit orõ Deus qui
abrae ⁊c. Secũda lectõ eſt Scripſit moyſes
q̃ datã legem declarat que hodie data eſt.et
nouã ſignificat que in cordib⁹ fideliũ diffu
ſa eſt. Unde canticũ ſequiť in quo eterna le
ticia repromittiť. Sed q̃ꝛ veri abrae filij bo/
nos habuerũt mores anteq̃z ſeptẽ mulieres
apprebenderent virꝫ vnũ.i.anteq̃z chriſtus ſe
ptiformi grã ſpũſſancti repletus naſceret.et
poſtea in nouo teſtamẽto p baptiſmũ xp̄o
ꝯiuncti ſunt.ideo poſtea legiť lectio Appre/
hendent ſeptẽ mulieres virꝫ vnũ que ſeptez
dona ſpũſſancti ꝓnunciat.que bonis mori
bus quẽlibet virũ informant Uñ ſequitur
canticũ. q̃ꝛ bonos mores gaudiũ comitať.
Quarta lectio ſcz. Audi iſrael baruch.iij.v/
tutes que dona comitanť inſinuat.vt ſapiẽ
tiã prudentiã lumẽ et pacẽ. Uñ canticũ ſeq
tur.q̃ꝛ p his ⁊ in his eternalr̃ gratulabimur.
Prima quidẽ reſonat hiſtoriã.ſcđa allego
riã.tertia tropologiã.quarta võ anagogen
Prima ergo lectio ẽ. Temptauit de⁹ abra/
am. Sed quid ptinet mõ dicere de immola
tione yſaac.magis enĩ ptineret ad vigiliam
paſche Reſpondeo.dr ꝑpter ꝓmiſſiones q̃
ſũt ibi videlicet. Multiplicabo ſemẽ tuũ ſic
ſtellas celi. Baptizati enĩ ſũt ſtelle. Et iterũ.
In ſemine tuo benedicenť oẽs gẽtes. Hoc
enĩ ꝯuenit baptizatis.q̃ ſũt verũ ſemẽ.i.veri
filij abrae. In lectiõe võ. Apprehendẽt ſeptẽ
mulieres ⁊c. p ſeptem mulieres ſignificanť.

ſeptem dona ſpũſſancti.que danť in baptiſ
mo.alia patent. Poſtea fit ꝓceſſio ad fõ/
tes.ſicut in vigilia paſche.et cantať miſſa ſi/
ne introitu.q̃ꝛ eccl'ia nõ habet adhuc ſpũm
ſanctum ſaltem in tanta plenitudine in q̃n/
ta expectat eum in craſtino.qui eſt ꝓncipiũ
⁊ finis omĩs boni. In vigilijs ergo paſche
et pente.incipit miſſa a kyri heleyſon ſine in
troitu ꝓut dictum eſt ibi.et dr. Gloria in ex/
celſis deo.et hoc more apl'orum q̃ etiam p̃uſ
q̃z ſpũm ſanctũ acciperent.erant iugiter in
templo laudantes ⁊ bñdicentes dñm. Rur
ſus q̃ꝛ angeli gaudẽt de renatis.ideo ſubiũ/
gitur. Gloria in excelſis. Poſtea ſequiť epi
ſtola de actib⁹ apl'oꝝ.xix.c. Cum apollo ⁊c.
in qua habeť ꝙ paulus baptizabat baptiza
tos a iohãne quoniã in ſpũniſanctũ nõ cre
debant.dixerunt enim. Sed neq̃z ſi ſpũſſan
ctus eſt audiuimus. Poſtmodum ſequiť
vnum alleluia ſcz. Confitemini.in grãrum
actõem ꝑ baptizatis q̃ꝛ ab omni peccato li/
berati ſunt. Diciť ergo hodie allã.nec dr fle/
ctamus genua.q̃ꝛ hoc eſt ieiuniũ exultatio/
nis et leticie ꝑpter reſurrectionẽ ⁊ aſcenſio/
nem. Sequit tractus. Sed quare hoc.cum
ſpũſſanctus omnia faciat leuia. Ad hoc di/
cendum eſt ꝙ hoc fit ꝑpter baptizatos qui
multos tractus miſeriaꝝ paſſuri ſunt ſi vix
erint. Poſtmodum ſequiť euãgelium ioh.
xiiij.c.d ꝓmiſſiõe ſpũſſancti Si diligitis me
mandata mea ſeruate ⁊c. Credo in vnũ deũ
nõ eſt etiam omittendũ.quia cũ ſimbolum
hoc deriuatũ ſit a ſimbolo apoſtoloꝝ.fidez
quã habebãt inſinuat. Offerenda. Emitte
ſpiritum tuũ ⁊c.manifeſte ad operatõnem
ſpũſſancti ptinet.q̃ꝛ p eum renouať facies
terre ex delicto ade maledicte.per eum dñs
bñdiciť.p eum celũ ſicut pellis extenditur .i.
ſcriptura vt quaſi nihil lateat explanať. Si
militer ⁊ cõmunio. Die feſtiuitatis ⁊c.ioh.
vij.ca.ad eandem ptinet ſpũſſancti opatio/
nem .qui facit flumina velut aque viue de
ventre credentis exire.i.affluentiam ſaluta/
ris doctrine. Et eſt vt quibuſdaꝫ placet hec
miſſa p bñdicamus dño concludenda. In
veſperis hi pſalmi ſm quarundam eccleſia/
rum conſuetudinem cõcinunť ſcz. Lauda

te p̄ueri. Laudate dn̄m oēs gentes. Lauda
aīa mea dn̄m. Laudate dn̄m q̊niam bonꝰ
ē pſalmꝰ. ⁊ Lauda hierl'm dn̄m. eo q̄ i his
pſalmis laudes dei magis reſonare viden
tur. vbi enī ſpūs ſpirat. organum ad laudes
inuitat.

In die ſancto pentecoſtes

Pentecoſtes ſicut
et paſcha apud hebreos celebre fe
ſtū erat qḋ poſt quinqꝫ decades
paſche celebrabat̄. vn̄ ⁊ vocabulū ſumpſit.
Nam pentecoſtes dr̄ a penta qḋ eſt q̄nqꝫ et
coſtes qḋ eſt decē. Uocat̄ ei pentecoſtes. q̄n
q̄geſimꝰ dies a paſcha. ꝓut iā dicet̄. Inter h̄
feſtū ⁊ aduentū dn̄i cantat̄ all'a ⁊ gl'a in excel
ſis. ꝓut dictū eſt in ꝓhemio huiꝰ ꝑtis. ⁊ ſub
ti. de ſeptē diebꝰ poſt paſchā. Idcirco aūt al
leluia freq̄nter cantat̄ ꝑ totā hebdomadaꝫ
pentecoſtes q꞉ ꝑ dies pentecoſtes. eccl'ia per
baptiſmum deo ꝓplos ꝯgregat. ⁊ ideo ſaluti
eoꝝ ꝯgaudēs quouſqꝫ albis vtunt̄ veſtibꝰ.
hymnū laudis decātat. Tūc etiam ſtantes
oramꝰ. in ſignū liberatōis eorundē. q̊ ꝑ do
na ſpūſſancti de morte ad vitam reſuſcitari
meruerūt. Hac enī die miſſus eſt ſpūſſcūs
in ap'los ī liguis igneis. Sane octaua pen
tecoſtes celebrat̄. q꞉ ſicut ī ſeptenario hebdo
madaꝝ q̊ ꝓcedit ītelligit̄ ꝑfectio bonoꝝ ope
rū ſeptiformis ſpūs. ita in octaua intelligit̄
ꝯſumatō premioꝝ. quoꝝ vtrunqꝫ approp̄i
atur ſpūiſancto. licet tota trinitas vtrunqꝫ
operetur. quoniā indiuiſibilia ſūt oꝑa trini
tatis. Sed q꞉ ſpūſſanctꝰ eſt amor p̄ris ⁊ filij
et ex ſolo amore h̄ dat ⁊ dabit nobis dn̄s id
circo ſpūiſancto aſcribit̄. Alij v̊o non cele
brant octauam pentecoſtes. Nā cū ſolum
ſeptē ſint ſpūſſancti dona. ſolū ſeptē diebus
debet fieri feſtū penteco. Et ideo clemēs pa
pa dicit in ſua ep'la decretali q̄ hoc feſtuꝫ ca
ret octauis. Sed pari ratione nec paſca de
beret octauā habere niſi ſolū vnā diē ꝓpter
vnitatē. Rurſus hoc feſtū ſeptēꝫ diebꝰ agit̄
ꝓpter preſentis vite ſeptenarium. vel ꝓpter
animaꝝ ſabbatiſmū. vel q꞉ ꝑ ſeptē ſpiritus
ſancti dona corporibus et animabus plena
gaudia conferūtur. Unde ⁊ ſeptem vltimi
pſalmi a laudibus intitulantur. quia per ſe
ptiformis gratie operationem gaudia con
feruntur eterna. De hoc dicetur ſub domi
nica prima poſt pente. Utrum pentecoſten
ſit hebdomadaria feſtiuitas. dictum eſt ſub
titulo de ſeptem diebus poſt paſcha. In no
cte penteco. leguntur tres lectiones ⁊ dicun
tur tres pſalmi cum tribus antiphonis ſic̄
fit in nocte paſche. ad notandum vnum eē
opus totius ſancte trinitatis in potētia mi
raculorum. Quidam tamen nouem legūt
lectiones ſicut fit in alijs dominicis. ſed tn̄
canonicum eſt tres dumtaxat legere. ꝓpter
ſacramentum baptiſmi in trium ꝑſonaruꝫ
nomine celebrati vel ob triduanam domini
ſepulturā cui ſumus in baptiſmo ꝯſepulti
Rurſus ideo tres pſalmi cum tribus anti
phonis dicuntur. quia ſpūſſanctus tria cir
ca apoſtolos operatus eſt. Naꝫ veteres in
nouauit. innouatos confirmauit. ⁊ ꝯfirma
tos ad alios conuertendos miſit. Ad p̄mū
ꝑtinet qḋ dicit̄ in prima antiphona. Factꝰ
eſt repente de celo ſonus. Ad ſcdm̄ quod di
citur in ſecunda. Confirma hoc deus. Ad
tertium quod dicitur in tertia. Emitte ſpiri
tum tuum. Eoꝝ enim miniſterio docti ſūt
alij. et ſpūſancto interius recreati. Et quia ī
ip̄is apoſtolis duo oꝑatur ſpūſſanctus ſcꝫ
remiſſionem peccatorum ⁊ oꝑationem mi
raculorū. idcirco ille antiphone terminant̄
ꝑ duplex alleluia. Uerū ſi diligenter atten
dere volumus ⁊ ꝯferre pſalmos et antipho
nas que dicuntur in paſca cum his que di
cuntur in penteco. alia ratio inuenit̄. Nam
ibi infra hebdomadā fit variatio pſalmoꝝ
antiphonaꝝ et tonorum. Hic autem nec in
ipſa die nec in alijs fit variatio ⁊ omnes ille
antiphone ſūt vnius toni. ſcꝫ octaui ⁊ eiuſ
dem differentie. Ratio autem eſt. quia q̄ſi
duplex baptiſma legimus apoſtoloꝝ. Pri
mum in quo ꝑceperunt remiſſioneꝫ pecca
torum. Nam eos baptizatos eſſe chriſti ba
ptiſmo ambigendum nō eſt. vt dictum eſt
ſub ti. d' vigilia paſche. Et ſcdꝫ qḋ receperūt
ad robur virtutū ⁊ oꝑationem miraculoꝝ
et ad repulſionem illecebrarum omnium ſe
cularium. Primo baptizatus fuerat petrꝰ

cum ad vocem ancille chriſtū negauit. Se-
cūdo baptizat⁹ fuit in die pente. cū corā regi
bus ꝛ principibus nō timuit p̄dicare v̄buꝫ
dei. In primo ergo m̄lta inſtabilitas ꝛ vari
etas fuit circa diſcipulos. In ſecundo vni-
formitas ꝛ ſtabilitas. In hūc etiā modū in
eccl̄ia dei duo ſunt genera bonorum. ſcilicꝫ
actiuoꝝ ꝛ ꝯtemplatiuoꝝ. Actiua vita conſi
ſtit in bonis opibus. id eſt in amminiſtratōe
exteriorū. in qua ꝯſtituti ab amore tpaliuꝫ
nō omnino ſepant̄ licet amorē dei amori tē
poraliū p̄ferant. Cōtemplatiua conſiſtit in
dilectione dei. ꝛ ꝯtemplatione. He due vite
p mariam ꝛ martham ſignificate ſūt. Ma-
rie pars dicta eſt optima. iuxta illō Maria
optimā ptē elegit ꝛc. Non tñ rep̄hendit ps
marthe q2 et ipſa actiua vita bona eſt q̄ hic
inchoatur ꝛ terminat̄. Cōtēplatiua v̄o opti
ma eſt q̄ inchoat̄ hic ꝛ in futuro ꝯſūmatur.
In illa tñ eſt multa varietas in iſta vnifor-
mitas. put in hac vita eſſe poteſt. Antipho-
ne ergo cū pſalmis q̄ cantāt in paſca ptinēt
ad vitā actiuā. ꝛ idcirco in eis eſt varietas.
Antiphone v̄o et pſalmi q̄ cātant̄ in pente.
ptinent ad ꝯtemplatiuā vitā. ꝛ ideo in eis ē
vniformitas. In p̄ma enī antiphona que
in paſca cantat̄ dicit̄. Et ꝯſiliū meū nō ē cū
impijs. Hic dr̄. Fact⁹ eſt repente de celo ſo-
nus ꝛc. Sp̄ūs ſeu vent⁹ veniens ſolet pul-
uerē a facie terre deijcere. Magna enī eſt dif
ferentia inter donū ſp̄ūſſancti. q̄ ſeparantur
fideles ab impijs. et donū quo omnis pul-
uis terrenaꝝ cognitionū a pectore hūano
tollit̄. Illud ad actiuā vitā ptinet hoc ad cō-
templatiuā. In ſecunda ibi dr̄. Poſtulaui
patreꝫ meū ꝛc. Hic v̄o dr̄. Confirma hoc deus
ꝛc. Ad oēs quidē fideles ptinet eſſe ō heredi-
tate dn̄i ſꝫ ad paucos ptinet eſſe a terrenis
cogitationib⁹ ſepatos. ꝛ in hoc ꝯfirmatos
ne ad terrena redeant ſed p ꝯuerſationē eſſe
i hierusalē celeſti. ꝛ ibi all'a cantare nō ceſſet.
qd̄ hic petitur. In tertia ibi dicit̄. Ego dor-
miui ꝛ ſomnū cepi ꝛc. hic dr̄. Emitte ſpiritū
tuū ꝛ creabūt̄ ꝛc. Oēs fideles ꝛ boni a vicijs
reſurgūt vel reſurrexerūt. ſicut x̄ps a mortu
is reſurrexit quod ibi dicit̄. hic vero in pau-
cis renouatur facies terre. id eſt ratio ani-

me q̄ ſit ab omni puluere terrenoꝝ deſideri
orum immunis. Ibi ergo. hoc ē. in vita acti
ua que ibi oſtenditur eſt inchoatio. hic au
tem hoc eſt in contemplatiua que hic oſtē-
ditur eſt pfectio ꝛ conſummatio. Ibi varie
tas. hic vniformitas. Et ppterea ibi varian
tur antiphone et pſalmi. hic non. Propter
hac conſummationē et vniformitatem no-
tandam antiphone ſunt octaui toni ꝛ eiuſ-
dem differentie. quia octo ſūt beatitudines
quarum octaua redit ad caput. Nam in p̄
ma dicit̄. Beati paupes ſp̄ū. quoniā ipſorū
eſt regnuꝫ celorum. et in octaua. Beati qui
pſecutionē patiunt̄ ppter iuſticiam q̄niam
ipſorum eſt regnū celorum. Propter hāc
eandem ꝯſummatōnē notandā. in q̄buſdā
eccl̄ijs celebratur octaua pentecoſtes. Per
hos quoqꝫ ſeptem dies tres quotidie legun
tur lectiones vt ſeptem frēs tres ꝓcurent ſo
rores. id eſt ſeptem dona ſp̄ūſſancti p illos
ſignificata. tres virtutes ſcꝫ fidem ſpem ꝛ ca
ritatē. put gregorius ꝓſequit̄ in moralibus
Horꝝ enī dierum officia ſeptem donis ſpiri
tuſſancti adaptantur. Heſternum igit̄ ꝛ ho
diernum officium ptinent ad ſapientiam ꝛ
intellectū vt ex operibus patet. Per totam
etiam ſeptimanā ſunt ſolennitates ſeruan-
de. Dicitur enim gloria in excelſis. alleluia.
credo. ita miſſa eſt. ꝛ te deū laudam⁹. prout
in ſequenti ti. dicetur. Dicitur etiam ad ho-
ras capitulum. Dum complerent̄. Actuū
ij. Et illud. Spiritus domini. ſap. j. c. Et illō
Caritas dei. ro. v. ¶ Sequit̄ videre de offi-
cio miſſe et quidem in die pentecoſtes cele-
bratur feſtum de aduentu ſp̄ūſſancti. viſibi
lit̄ enī tūc deſcendit in diſcipulos et fuit hoc
miraculū ꝛ argumentū qd̄ non potuerunt
calumniari iudei. Reſurrectionem enim ꝛ
aſcenſionē calumniabant̄. ſed hoc nō potu
erunt facere de aduentu ſp̄ūſſancti. quia ex
omni natione que ſub celo eſt cōuenerant
ad diem feſtū. ꝛ tunc deſcendit ſp̄ūſſanctus
viſibiliter in diſcipulos. ſicut chriſtus pmi-
ſerat. et loquebant̄ omnibus linguis coraꝫ
omnibus. Et ideo incipit introitus ſap. j.
capitulo Spiritus domini repleuit orbem
terrarum. id eſt eccleſiam. que dicitur orbis

terrarũ. Sicut enim extra orbem terrarum
nil viuit ad literam ſic extra eccliam nil vi-
uit ſpũaliter. Sequitur. Et hoc qđ continet
oĩa id eſt ſpũſſanct⁹ cui⁹ bonitate oĩa ſubſi
ſtunt. hƺ ſcientiam vocis. id eſt linguarum. Et
ita potuit dare et dedit aplĩs vnde ↄfuſi ſũt
inimici xpi. Et tñ ſequit̃ vſus. Exurgat de⁹
et diſſipent̃ inimici eius. Per ſpũm ſanctũ
enĩ omnes demones ↄpellunt̃ et eijciuntur.
Rurſus impleuit orbẽ terrarum dũ aplõs in
ebriauit. quorum ſon⁹ in omnẽ terrã exiuit. De
quo ſono dr̃ in eplã. Factus eſt repente de
celo ſon⁹. Et quoniã orbis terre ꝑ quattu-
or climata ſeparat̃. ideo quater in introitu
allã concinit̃. Duplex vero allã qđ poſt eplã
canitur ſignificat duplicandã leticiã vel ſpi
ritũ ſanctũ bis aplĩs fuiſſe datũ. ſcƺ de terra
et de celo. vel eos ſpũ ⁊ mente pſallentes. vel
duorum ꝑplorum ↄuerſionẽ. Et hoc qđ continet
oĩa ſciam habet vocis id eſt nouit qua men
te quiſqƺ loquebat̃. vel habet ſcientiam om-
nium ꝑ que ⁊ de quibus poteſt vox humana
variari. vel ſciam vocis. i. vocẽ ſcientie ha-
bet id eſt facit nos habere. vt que ipſo inſpi-
rãte aplĩ ꝓferrent cũ intelligentia ꝓnuncia
rent. Et nota ꝙ ſpũſſanctus paraclit⁹ dicit̃
qđ vbi grece latine ſonat aduocat⁹. qđ no-
men et filio ⁊ ſpiritui ſancto aſcribit̃. Unde
dñs in euangelio. Rogabo patrẽ meũ et ali
um paraclitũ dabit vobis. Et iohannes in
euangelio. Aduocatũ habem⁹ apud prẽm
ieſum xpm iuſtũ. Dicit̃ etiã paraclit⁹ ↄſola
tor. Nam paclis grece dr̃ latine ↄſolatio.
Poſtmodũ ſequit̃ epiſtola de actib⁹ aplo-
rũ. ij. ca. Dũ ↄplerentur dies pentecoſtes. di
es ſcƺ quĩquaginta a reſurrectione. Sicut enĩ
quĩqgeſima die a paſca fiebat pentecoſtes
iudeorum. ita et noſtrũ fit. et ſicut ꝑplus iſrael
q̃nquageſima die ab immolatione agni pa
ſchalis ſiue a paſca. qđ celebrauerũt i rama
the. venerũt ad mõtẽ dei oreb vel choreb vel
ſinay. qđ idẽ eſt. et tũc legem acceperũt. ita et
die q̃nquageſimo a reſurrectione dñi dat⁹
eſt ſpũſſanctus diſcipulis in ſuꝑiori cena-
culo illi⁹ aduentũ expectantibus. Precipit̃
enĩ leuitici. xxiij. vt in die penteco. offerantur
noui panes ſcƺ ꝓpoſitionis de nouis frugi

bus. ꝑ qđ ſignificat̃ ꝙ debem⁹ deo grãs age
re. ex eo ꝙ eadẽ die dedit nouam legẽ ꝑ ſpiri
tũ ſanctum. tñ quia die data eſt lex vet⁹ ſcilicƺ
q̃nquageſima die a paſca. de quo dicet̃ in ꝓ
hemio ſeptime ꝑtis. De dono cui⁹ debem⁹
laudare deũ. qđ eſt offerre panẽ nouũ. quia eti
am lex vet⁹ ſpũaliter itellecta noua eſt. Et at
tende q̃niã agnus imolat⁹ eſt decimaq̃rta
die aprilis. lex vero data eſt q̃rta die menſis ter-
cij. Dicit̃ tñ eſſe data tertia die. Jam enĩ vt
inq̃t ſcriptura aduenerat tertia dies. ⁊ ma-
ne iclaruerat. ⁊ ceperũt audiri tonitrua. Die
nanqƺ tertio deſcendit dñs noſter ſuꝑ mõn
tem ad dandam legẽ. et moyſes aſcendit ad
deum. ⁊ deſcendens narrauit omnia plebi.
maneqƺ rurſus aſcendẽs duas tabulas ſcri
ptas accepit. Et caue vt in ſecundo mẽſe tri
ginta dumtaxat ↄputes dies. Scđm lunam
ergo ſedecim in menſe ꝓmo. xxx. in ſecundo
⁊ quattuor in tertio faciunt quinquaginta.
Rurſus in q̃nquageſimo anno erat iubile
us. qui interpretatur remiſſionis ann⁹. qui
ſeptenis annorum hebdomadibus. i. qua-
draginta ⁊ nouem annis texit̃. in quo clan-
gebant tube ⁊ omnia debita remittebãtur.
ſerui manumittebãtur. ⁊ libertas ↄceſſa cõ-
firmabat̃. atque poſſeſſiones alienate. om-
nibus reſtituebãtur. vt dictũ eſt ſb dominica
quĩquageſime. Sic in diebus pentecoſtes
hũc numerũ poſt domini reſurrectionẽ ob
ſeruam⁹. ſuſcipientes aduenientem in nos
ſpiritusſcti gratiã. ꝑ quã efficimur filij dei
⁊ virtutũ poſſeſſio nobis reſtituit̃. ⁊ remiſſa
culpa ⁊ toti⁹ debiti cyrographo euacuato
ab oĩ ſeruitutis nexu liberi efficimur. Pre-
terea iſte numerus q̃nquageſimus reſultat
ex ſeptenario numero ducto in ſeipſo ſuꝑ
addita vnitate. Septem enĩ ſũt hebdomade
a paſcha vſqƺ ad pẽtecoſtẽ. et ita competẽter
quinquageſima die a paſcha eſt pẽtecoſtes
in quo datur ſpiritusſanctus cuius dona
ſunt ſeptem que dant̃ ab vno. Judei enim ſe
ptenarium numerũ nõ ſine figura in omni
bus obſeruant. ꝑut dictũ eſt ſub q̃nquage-
ſima. Aſcenſio autem facta fuit q̃drageſima
die. qui eſt numerus pñie. et hoc competẽs
fuit. quia ꝑ pñiam homo fit ſimilis deo: et

hoc eſt aſcēdere. Sed videt̄ ꝙ ſicut iudei ab imolatione agni tipici qͥnquaginta dies cōputando ibi faciebāt ſuū pentecoſten. ita et nos qͥnquaginta dies ab imolatione agni deberemꝰ ꝯputare. ⁊ ſic deberemꝰ noſtrum pentecoſten facere ī die veneris: anteq̄ȝ mō facimꝰ. qḋ docet ꝯputatio. Ad hoc dicimꝰ ꝙ nō faciebant ꝯputationē ab imolatione agni. ſed a ſequēti dñica Vñ legitur leuit. xxiij Numerabitis ab altera die ſabbati .i. a dñica que eſt altera dies poſt ſabbatū. numerabitis dico ſeptem hebdomadas vſq; ad alteram diem ſeptime hebdomade. Hoc dixit ſpūſſanctus ꝑ moyſen. innuens ꝑ hoc pētecoſten xpianoꝝ qḋ ſemꝑ eſt in die domīca. Dicit ergo lucas de hac die. Dū ꝯplerētur dies pentecoſtes. erant omnes diſcipuli pariter in eodem loco .i. in ꝑſona et ꝯcordi vnitate. Et factus eſt repente de celo ſonꝰ. q̄ꝛ exiſtentibus in pnīa q̄ eſt annꝰ iubileꝰ ⁊ ꝯpletio pētecoſtes. ⁊ exiſtentibꝰ in vnitate datur ſpūſſanctus. ſed repente. q̄ꝛ neſcit tarda rerū hēre molimina ſpūſſancti grā In igne autē deſcendit. q̄ꝛ ſicut ignis illuminat ⁊ inflamat ita ſpūſſanctꝰ illuminat ad cognitionē dei ⁊ inflamat ad amorē dei. Apparuit ergo in linguis igneis vt facundi eſſent in oī genere linguaꝝ. ⁊ q̄ꝛ ipſe eſt lingua que de occulto ſue bonitatis vbum ꝓtulit in vterū vginis. ⁊ ꝓfert verbū in corde hoīs Math. x. Non vos eſtis qui loquimini. ſed ſpiritus patris vrī q̄ loquit̄ in vobis. Ipſe enī quos replet eloquētes facit. Sequit̄. Quaſi aduenientis ſpūs vehemētis Hoc aūt dicit q̄ꝛ nihil potuit reſiſtere ſpūiſācto. nec aplis Vñ dñs in euangelio mathei. Ego dabo vobis os ⁊ ſapiām cui nō poterūt reſiſtere ⁊ ꝯdicere omnes aduerſarij vrī Et de beato ſtephano ſcriptū eſt in actibꝰ. ꝙ nō poterāt reſiſtere ſapie ⁊ ſpūi q̄ loquebat̄. Quia vō in epla dr̄. Et factꝰ eſt repente de celo ſonus. tanq̄ȝ aduenientis ſpūs vehemētis ⁊c. ideo ad hoc repſentandū in nōnullis eccliis clangūtur tube dū ſequētia dicitū. Venit enī ſpūſſctūs in ſpiritu vehemēti. Quia ſicut ventꝰ vehemens ꝓijcit puluerē a facie terre. ſic ſpiritus ſanctus eijcit a corde hominis omnē terrenitatē. Tubis quidem vtebantur antiqui vt legit̄ in numeris. ad multitudinē ꝯgregādam. ad dimicandum. ⁊ ad congratulādū in diebus feſtiuis. cum diuerſitate tm̄ ſonorum. quarum vſus fuit tante virtutis in iubilo vt ad crepitū ſiue ſonū eaꝝ corruerent muri hiericho. He ſiquidē ſūt duo teſtamēta vel ꝑdicatores. quibꝰ ad ꝑcinctū fidei populus euocat̄. ad pniām ⁊ lacrimabilē compunctionem excitatur. ad laudes domino exhibendas inuitatur. et ad mōtem ſion. et ad ciuitatem ſanctā hieruſalem. et multoꝝ miliū angeloꝝ frequētiam. et ad futurū dei iudiciū ꝓuocatur. Et vō quia in aduerſis et proſperis tubis clangitur. quia omne tempus cōuenit verbo dei. Vnde Benedicam dñm in omni tempe. ſemꝑ laus eius in ore meo De organis dictū ē in quarta pte ſub titulo de ſanctis Tūc etiā ex alto ignis ꝓijcitur. quia ſpūſſanctus deſcendit in diſcipulos in igneis linguis. et etiam flores varij. ad denotandum gaudium. et diuerſitatem linguaꝝ atq; virtutū. Columbe etiā per ecclām dimittuntur. in quo ipſa ſpūſſācti miſſio deſignat̄ Poſt eplā ȝ dicit̄ graduale in quibuſdam eccliis quia feſtum paſcale terminatū eſt. Tamen in quibuſdā alijs dr̄ duplex alla. q̄ꝛ ſpūſſanctus dator eſt gemine ſtole. Euangeliū. Si quis diligit me. ioh. xiiij. c. manifeſte eſt de ſpū ſancto. Poſt cōmunio eſt Factꝰ eſt. act. ij. c. Quare hoc feſtū celebrat̄ a iudeis. ⁊ quare a xpianis. dicet̄ in ꝓhemio ſeptime ptis.

De ſecunda feria.

Sequitur ſecūda feria in qua oſtendit̄ ꝙ nō tantummō data eſt lex iudeis. ſed etiā ȝ gentibꝰ. Unde introitus eſt. Cibauit eos ex adipe frumēti. id eſt intelligentia ſpirituali. et de petra melle .i. melliflua doctrīa chriſti qui eſt petra. ſaturauit eos. ⁊ hoc habetur in epiſtola. Apperiēs petrus. actuū. x. ca. in qua habet̄ ꝙ adhuc loquente petro deſcendit ſpūſſanctus. Vel frumentum xp̄s eſt. cuius adeps eſt ſpūſſanctꝰ. quo fideles ſatiant̄ cum ſpūſancto replent̄. qui etiam ſā

tiantur melle de petra. id eſt doctrina de xp̄o
ꝓcedente in quo ſunt omnes theſauri ſapiē
tie ⁊ ſcientie dei. Hic aũt ꝓpter ꝓmiſſiones
q̄ ibi ꝯtinenẗ ꝯcinit quater all'a. ſicut et in fe/
ria tertia ⁊ ſabbato exponeẗ. De hoc etiam
dictũ eſt in tertia dñica poſt paſca. All'a eſt.
Spũs dñi. ſap. j. ca. Aliud all'a eſt Loq̄ban
tur. actuũ. ij. ca. Euãgeliũ v̄o ioh. iij. ca. non
videẗ ꝯuenire ſpũi ſancto ſed ꝯcordat ep'le.
Ibi eni oſtendit ꝙ nõ tantũ iudeis. ſed etiã
gentilibꝰ data eſt lex dicens. Sic deꝰ dilexit
mundũ ſuppleꝰ nõ tantũ iudeos. vt filiũ ſu/
um vnigenitũ daret. Et poſtea ſequiẗ. Vt
oĩs q̄ credit in illũ nõ pereat Et nota terri/
bile verbũ. ꝙ q̄ nõ credit in eũ iã iudicatꝰ eſt
Preterea ꝑ h ꝙ hic de dilectione mentio fit
ſpũſſanctus qui amor eſt. ſans exprimitur.
Poſtcõmunio eſt. Spũſſanctꝰ. ioh. xiiij. c.
Et eſt ſciendũ ꝙ ꝑ totã hãc ſeptimanam in
miſſa ſũt ſolẽnitates ſeruande. vt gloria ĩ ex/
celſiſ. credo. ite miſſa eſt. ⁊ te deũ laudamꝰ. ⁊
alleluia. vt baptizatoꝝ ſaluti ꝯgaudeamus.
⁊ vt future leticie plẽitudinẽ figuremꝰ Po
ſtremo notandũ ꝙ dñs nõ p̄dicauit genti/
bus ꝑ ſe. ſed ꝑ ap'los. Vñ Ite baptizate eos
in noĩe patris et filij ⁊ ſpũſſancti. ſicut yſaac
iuniori filio ſuo nihil precepit de offerendo
ſibi cibo. vt bñdictõnẽ acciperet. ſꝫ ꝑ operationẽ
rebecce ꝯp̄matũ benedictionis accepit. ⁊ q̄a
hec facta ſunt dei occulto iudicio ideo offici
um huiꝰ ſecũde ferie ꝑtinet ad ꝯſiliũ qd̓ eſt
donum ſpũſſancti.

De tertia feria

Sequitur tertia fe/
ria. Et quia ſpũſſanctꝰ nõ daẗ niſi
ꝑ miniſtros. ideo in tertia feria diciẗ introitus
in ꝑſona p̄latoꝝ Accipite iocũditatẽ glorie
veſtre. In quo q2 ꝑ geminã dilectionẽ ad fi
dem ꝑuugimꝰ trinitatis. ideo q̄nquies con
cinimꝰ all'a. et eſt ſenſus. Accipite iocundi/
tatẽ gl'ie. i. ſpũm ſanctũ qui vos glorificabit
⁊ clarificabit. vt quiſqꝫ de ſe dicere poſſit qd̓
dr in ꝯmunione Spũs qui a patre ꝓcedit
ille me clarificabit. Sequiẗ ep'la. Cũ audiſ/
ſent ap'li. actuũ. viij. vbi ſequiẗ. Tunc impo
nebant manꝰ ſup illos ⁊ accipiebant ſpũm

ſanctũ q2 in impoſitione manꝰ dabant ſpi/
ritũ ſanctum. Euangeliũ. ioh. x. ca. ꝯcordatur
ep'le vbi diciẗ. Qui nõ intrat p oſtiũ ⁊c. Nõ
eni intrat in eccl'am qui nõ intrat per eos q̄
ſunt oſtiũ ſcꝫ ꝑ xp̄m ⁊ apoſtolos. Nã heretici
ci nõ dant ſpũm ſanctũ niſi in quãtũ ꝯueni
unt cũ eccl'a Et quoniã apoſtoli et eoꝝ ſuc/
ceſſores hereſiarchas in ſpũ fortitudinis ſiſt
aggreſſi ⁊ aggrediunẗ. ideo officiũ hodier/
nũ ꝑtinet ad fortitudinẽ. que eſt ſpũſſancti
donum Rurſus ſpũſſanctꝰ oſtiarꝰ eſt. ⁊ q̄
poſtiũ introducit ad patrẽ. quod etiã in of
fertorio canitur. Portas celi. i. ap'lorũ ſcri/
pturas aperiet. Poſtcõmũio eſt Spũs q̄
a patre. ioh. xv. ca.

De quarta feria

Sequitur quarta
feria in qua fiũt ieiunia q̄ttuor
temporũ. Apoſtoli nanqꝫ no/
bis exemplũ ieiunandi hoc tp̄e reliquerunt
qui poſt ſuſceptũ ſpũm ſanctũ ſicut mẽtes
auerterant a ceteris mũdi illecebris ſic ⁊ ab
epularũ appetitu. Licet eni q̄zdiu cũ illis fuit
xp̄us nõ ieiunarẽt. poſt ablationẽ tñ eiꝰ ſpõ
taneis ſe ſubdidere ieiunijs Sponſo eni ab
lato eis ieiunandũ erat. ſicut dñs p̄dixerat.
q̄n ſponſus auferet ab eis tunc ieiunabunt.
Vnd̓ repleti ſpiritu ſancto ſponte ieiunare
ceperũt. quocirca in p̄cedenti ſecũda feria
quidã eſtiualẽ inchoant q̄dragesimaꝫ. Alij
v̄o ſanius hodiernũ ieiuniũ autumant eſſe
huiꝰ tp̄is quadrageſime initiũ. cui quidam
terminũ ſtatuunt in feſtiuitate ſancti iohã
nis ſiue ſex habeat hebdomadas ſiue non.
Tertij feſtiuitatẽ ſancti iohannis includũt
et eo vſqꝫ ieiunãtes ſine termino p̄fixo ꝓce/
dunt. donec ſenariũ ꝯpleant numerũ. Hãc
q̄dragesimã ꝓbat hieronymꝰ nõ eſſe neceſ/
ſitatis. ſed voluntatis dicens. Nos vnã fa/
cimꝰ q̄dragesimã illi tres q̄ tres paſſi fuerũt
ſaluatores. nõ ꝙ ꝑ totũ annũ ieiũare nõ lice
at. excepto pentecoſte. ſed q2 aliud eſt neceſſi
tate. aliud voluntate munꝰ offerre. Sed h
dixit hieronymꝰ ꝯtra montanũ hereticum
qui apud ſuos tribꝰ q̄dragesimis ſtatuit ie
iunandum. Et diciẗ hoc ieiunium eſtatis.

qđ eſt ieiuniū exultatōis in q̊ genua nō fle/
ctimꝰ imo cantica leticie dicimꝰ. vt dictum
eſt ſub quarta feria tertie hebdomade aduē
tus. Hoc aūt ieiuniū ſtatutū eſt ab eccleſia
in tali tpe. qꝛ qui iti ſe ſentit grãz ſpūſſancti.
leuiter et cū gaudio ieiunat. ⁊ etiam qꝛ ſuper
ieiunantes deſcēdit ſpūſſanctus viſibiliter.
Et iō incipit introitꝰ Deꝰ cū egredieris in
ↄſpectu ꝓplī tui ꝛc. Egredit aūt dn̄s. qn̄ aliq̊
ſigno viſibili venit ad auxiliū hoīm. Egreſ/
ſus vō eſt cū dedit nobis filiū ſuū. qui venit
pandens iter añ nos. vt dic̄ micheas Egreſ
ſus eſt etiam p ſanctiſpiritꝰ miſſionē qn̄ vi/
ſibiliter deſcendit ſup aplo͛s Et qꝛ p h̄ diſſi/
pati ſūt inimici. ideo ſequit̄ v̄ſiculus Exur/
gat deꝰ ⁊ diſſipent̄ inimici eiꝰ ꝛc. Sequit̄ in
quibuſdā eccliïs lectio de ṗncipio ſapientie
ſcꝫ. Diligite iuſticiā q̊ iudicatis terrā. Ubi
oſtēdit qualiter poterit haberi ſpūſſanctꝰ
ibi. Spūſſanctꝰ diſcipline effugiet fictū. Et
in fine dicit̄ Spūs dn̄i repleuit orbē terraꝝ.
ꝛc. Poſtmodū ſequit̄ eplã. Stans petrꝰ ꝛc.
act. ij. ca. in qua oſtendit̄ ꝙ ſup ieiunantes
deſcēdit ſpūſſanctus. Et ibi ſeq̄tur. Nō eni
iſti ſūt ebrij ſicut vos dicitis. cū ſit hora tcia
diei. ſed hoc eſt qđ dixit dn̄s p ꝓphetā iohel.
Effundam de ſpū meo ſup omnē carnem ⁊
ꝓphetabūt filij veſtri ⁊ filie veſtre ꝛc. In ali
is vō eccliïs dr̄ ṗma lectio. Stans petrꝰ. et
poſtmodū eplã. Per manꝰ aūt. actuū. v. c.
Due itaqꝫ lectiōes legunt̄. quia duo ꝓpli ad
fidē ↄuertuntur. vel qꝛ ordinandi in vtriuſ/
qꝫ teſtamenti pagina imbuunt̄. Sequitur
allã. qꝛ eſt ieiuniū exultationis. vt dictum ē.
Et dicūt quidā Pater cū eſſem. ioh̄. xvij. c.
Seq̄tur euangeliū ioh̄. vj. ca. Nemo venit
ad me niſi pater q̊ miſit me traxerit eum ſcꝫ
p ſpūmſanctuꝫ. Et poſt ſeq̄tur. Patres vri
manducauerūt manna et mortui ſunt. qui
manducat ex hoc pane viuet in eternū. quia
egreſſum eſt corā xp̄ianis manna ſpūale. ſi
cut ante coram iudeis tpale. ſed manducan
tes corpale mortui ſunt. q̊ vō manducaue
rit ſpūale nō morietur morte ſcꝫ icredulitatis
ſeu gehennali. Uñ patet ꝙ elegantiꝰ egreſ/
ſus eſt dn̄s corā nouo ꝓplō q̄ꝫ coram veteri.
Cōmunio eſt Pacem ꝛc. et eſt ioh̄. xiiij. ca.

Et attende ꝙ officiū huiꝰ quarte ferie ṗdi/
cat ſciam. que eſt donū ſpūſſancti. qui vſqꝫ
adeo ſanctos illuminat ꝙ de quinqꝫ libris
moyſi paucisqꝫ ꝓphetaꝝ ſcripturis librorū
copia creuit. qđ miſtice innuit nobis euan/
gelium de quinqꝫ panibꝰ ⁊ duobꝰ piſcibꝰ
. qđ hodie in quibuſdā eccliïs legit̄.

De quinta feria

Sequitur quinta

feria. que ſcḋm aliquas ecclãs ū hꝫ
introitū ꝓpriū. ſed qꝛ dn̄s deſcen/
dit in die dn̄ica p miſſionē ſpūſſancti. ⁊ q̇nta
feria aſcendit in celū ideo diei dn̄ice ⁊ quĩte
ferie ↄmunis eſt itroitꝰ. A dominica ergo
mutuat. nec habet ꝓpriū. vt a ſabbato in ſab
batū ſeptē dūtaxat ſint officia ſeptem donis
ſpūſſancti deputata. Quidā tn̄ ⁊ huic offi/
cio mutuato. nō incōgrue donū aſcribunt
hmōi aſcriptōnes nō a ſabbato ſed a dn̄ica
facere incipientes. In dn̄ica eteni ponunt
ſpūm ſapie. In ſecunda feria intellectꝰ. In
tertia ↄſilij. In quarta fortitudinis Et i hac
quĩta ſpūm ſcientie. qui dat ſcrutari ꝓfūda
ſicut cantat̄ in allã. Spūs omnia ꝛc. In q̊
buſdā vō eccliïs cantatur introitꝰ qui in ſe/
quenti dicitur feria ſcꝫ. Repleat̄ os meum
laude tua. Alique vō ecclie hn̄t ꝓpriū offici
um ſcꝫ. Deus patrū noſtroꝝ da nobis ſpiri
tum gratie ꝛc. in quo ecclĩa orat filijs dari
ſpūmſanctum ad remiſſionē peccatoꝝ. et
ad facienda miracula. Et quia p ſpūmſan/
ctum fiunt miracula. ideo habetur in epiſto
la. Philippꝰ ꝛc. que eſt actuū. viij. ca. ꝓphi/
lippus multos claudos ſanauit. et ſpūs im/
mundos eiecit. et factum eſt gaudium ma/
gnum in illa ciuitate ſcꝫ ſamarie Et qꝛ p ſpi
ritū ſanctum omnia iſta fiūt. ideo ſequitur
euangelium. luce. ix. cap. Conuocatis ieſus
xij. diſcipulis ſuis dedit eis poteſtatē ſuper
omnia demonia. Et poſt Non feretis v̄gaꝫ
neqꝫ peram ꝛc. Que fieri non poſſunt niſi
ſpūſſancti abundantia habeatur.

De ſexta feria

Sexta feria eſt in

troitus. Repleatur os meum

laude vt poſſim cantare all'a.q꞉ qui gaudet
ore et corde p̄t ieiunare ieiunio exultatiōis
Et q꞉ eſt dies veneris in qua paſſus eſt do-
minꝰ ⁊ dies ſpūſſancti.ideo dicit petrus in
ep̄la. Apiens.act.ij.ca.q̄ in quibuſdā eccl'ijs
legit̃.ꝙ xp̄us ſuſcitatꝰ eſt a ſpūſancto. Vn̄
ibi habet̃. Suſcitauit ieſū ſolutis doloribꝰ
inferni.ſicut ſcriptū eſt. Nō dabis ſanctum
tuū videre corruptionē.i quo ſignificata ē
illa ſpūſſancti opatio qua ſinagoga nunc
mortua.pietate reſurget poſtq̄ȝ plenitudo
gentiū eadē introierit pietate. Predicat er-
go hȝ officiū pietatē. Poſſet etiā ptinere ad
ſpūm timoris.p eo ꝙ dicit̃ in euangelio. Et
repleti ſunt timore ꝛc. In q̄buſdā eccl'ijs le-
git̃ lectio. Exultate filie ſion.que eſt ioel.ij.c.
Et q꞉ p ſpūmſanctū fiūt miracula.ſequitur
euāgeliū Factū eſt.luce.v.ca.de paralitico ſa-
nato. Et q꞉ ꝓpter hoc dȝ laudari dn̄s.ſequi
tur offertoriū. Lauda aīa mea dn̄m. Com-
munio eſt. Spūs vbi vult ſpirat.ioh.iij.

De ſabbato

In ſabbato eſt in
troitus. Caritas dei diffuſa eſt in
cordibꝰ nr̄is ad romanos.v.ca.⁊
ꝯpetit ſpūſancto qui eſt caritas et etiā diei
ſabbati q꞉ in ſabbato future quietis maxie
diffundet̃ vt q̄ igniculꝰ eſt in ſion caminus
ſit ī hierl'm. Et ſequit̃ v'ſus. Dn̄e deꝰ ſalutis
mee.in die clamaui ⁊ nocte corā te. Ille eīȝ
in quo diffuſa eſt ſpūſſancti grā laudat deū
in pſperis ⁊ in aduerſ. Sequit̃ ep̄la. Iuſti-
ficati ꝛc.ad ro.v.capi.in qua habet̃ de huiꝰ
diffuſione. Q꞉ enī caritas dei diffuſa eſt nō
pmittit eā paulꝰ intra fines terre pmiſſiōis
tantū coartari.imo oſtēdit ꝙ nō tantū iude
is verū etiā gentibꝰ datꝰ eſt ſpūſſanctus di
cens ipſis iudeis. Vobis optebat primū p
dicari. Sed q꞉ repuliſtis verbuȝ dei ⁊ vos
īdignos feciſtis vite eterne ecce ꝯuertimur
ad gentes. In alijs v'o eccl'ijs dicit̃ ep̄la. Cō
uenit vniuerſa ciuitas ꝛc.actuū.xiij. Quia
ergo gentibꝰ datꝰ eſt ſpūſſanctꝰ ideo ſequit̃
all'a. Laudate dn̄m omnes gentes In hoc
enī ieiunio nō tacent̃ cantica leticie ꝓpter re
uerentiā feſti.nec ſcd̄m nicen̄.ꝯciliū.genua
flectimꝰ ſed ſtantes oramus ꝓpter neophi
cos gaudētes ꝙ a pctīs ſurrexerūt. In alijs
eccl'ijs dr̄ Repleti ſunt omnes.act.ij.c.⁊ ſpi-
ritus dn̄i ornauit celos.iob.xxvj.c. Poſtea
ſequit̃ euangeliū Surgens ieſus.luce.iiij.c.
de ſocru petri ſanata.que ſignificat ſinago
gam.que ſanata eſt a petro ab infidelitate.
⁊ pfectiꝰ p fidē ipſiꝰ ſanabit̃ in futuro.et ſic
ꝯuenit cū ep̄la. Fiunt autem hac die ordines
q꞉ ſup ordinandos deſcendit ſpūſſanctus ⁊
etiā ſup ieiunātes.⁊ ideo dicūt q̄tuor lectio
nes ante lectionē daniel'.put dictū eſt ſub q̄r
ta feria tertie hebdomade aduentꝰ. Prima
eſt de pncipio libri ſapientie.in qua oſtendi
tur quibꝰ dat̃ ſpūſſanctꝰ ⁊ quibꝰ nō.ſcȝ illis
qui ſentiunt de dn̄o in bonitate.⁊ in ſimpli
citate cordis querūt illū. In alijs v'o eccl'ijs
pma eſt de ioele.iij.ca. Effundā de ſpū meo
ſup omnē carnē.q꞉ ſicut ſpūſſanctꝰ ſup apo
ſtolos deſcendit viſibilit̃.ita ſup ordinādos
deſcendit inuiſibiliter. Secunda eſt Locu-
tus eſt.que eſt leui.xxiij.ca. Tertia eſt Dixit
moyſes.que eſt in deut.xxvj.ca. Quarta eſt
Dixit dn̄s ad moyſen.que eſt leuit.xxvj.ca.
Offertoriū eſt. Intonuit dn̄s. Poſtcōmu
nio vero. Nō vos relinquā.ð effuſione ſpi
ritusſancti loquit̃. Poteſt etiā dici ꝙ hȝ offi
ciū figurat duoꝝ ꝯcordiā pploꝝ iudei vi-
delicet ⁊ gentilis. Hi ſunt duo ceci de quibꝰ
dr̄ in euangelio ꝙ ſūt illuminati a xp̄o De q̄
ꝯcordia loquit̃ paulꝰ i ep̄la ad iudeos ⁊ gē
tiles dicēs Iuſtificati ex fide pacē habeamꝰ
ad deū.p dn̄m noſtrū ieſum xp̄um. Sed q꞉
pax aut concordia vera non fit niſi per cari
tatem.ideo precinit̃ in introitu. Caritas dei
diffuſa eſt.in quo ter ponit̃ alleluia.quoni
am ad fideȝ trinitatis ꝯueniuntur p obſequia
caritatis. Lectiones etiam ad ieiunium pti
nentes atteſtant̃ opationem ⁊ gratiam ſpi-
ritusſancti.vt prima. Effundam de ſpiritu
meo. Et ſecūda Locutus eſt.vbi dicit̃. Nu-
merabitis ſeptem hebdomadas vſq̄ȝ ad al-
teram diem expletionis hebdomade ſeptīe.
preſentem intelligit feſtiuitatem.que olīȝ di
cebatur feſtiuitas hebdomadaꝝ. Et q꞉ poſt
q̄ȝ gētes intrauerint reliquie iſrl' ſaluabunt̃
ideo nunc flentibus et ſponſum expectanti.

bus dicit domin⁹ in poſtcōmunione. Nō vos relinquā orphanos. Q2 igit̄ hec cōcordia fiet imminēte die iudicij. q̄ etiam electis erit cauſa timoris. ideo hoc officiū ꝑtinet ad timorē. vel quia timor introducit caritatem. licet caritas foras mittat timorē. ¶ Et attēde quia ſecūdū auguſtinū in ordine iſtorū officiorꝫ deſcendēdo ꝯputam⁹. In ordine vō paſcaliū aſcēdendo. q2 ꝑ hec deſcēs⁹ ſpiritusſancti ad nos. ꝑ illa noſter ad ip̄z ſignificat̄ aſcēſus. Et caue. q2 ꝑter ꝑmiſſa officia ad ieiuniū ꝑtinētia que in quarta ⁊ in ſexta feria ⁊ in hoc ſabbato expoſuim⁹. alie quidē lectiōes ⁊ euāgelia in eiſdē dieb⁹ inueniunt̄ q̄ forte ſolennitati magis appropinq̄re vidēt̄ tamen hec ⁊ illa gratiaꝫ ſpūſſancti ꝑſonāt et opationē. Unde q̄dam hodie nō incōgrue duas miſſas celebrāt. Unā in tercia de feſto cum gl'a in excelſis. ⁊ credo. Aliam in nona de ieiunio ſine gl'a in excelſis. in qua ſūt clerici ordinādi. qui merito ī hac hebdomada ordināt̄. vt ſpūſſancti dona ꝑcipere mereantur. Et memēto q2 in hac die terminat̄ quīq̄geſima. et ideo hodie frequētatur ⁊ cantatur ꝑ graduali all'a. nec flectūt̄ genua. ꝑtinet eī ad octauā. Generale q̄dam eſt. q2 quotiens ī die de tempore gratie materia laudis aſſumit̄ aut dies ad octauā refertur. genua non flectim⁹. ſed in orationib⁹ ſtātes collatam nobis gratiaꝫ et cōferendā gl'am ꝑfitemur. vt cū olim eēmus ſerui curui. nūc fracto iugo incedamus erecti. vt in dominicis dieb⁹ in ſanctorꝫ natalicijs. ⁊ paſcalib⁹. inclinare tn̄ capita poſſumus. vt mulieres deuotas admonimētū veniētes imitemur ⁊c.

¶ De octaua penteceſtes.

In pleriſq3 locis in octaua penteco. fit feſtū ſancte trinitatis. Poſtq̄z enī celebrata ē feſtiuitas patris in natiuitate. q2 natiuitas dicit̄ feſtiuitas patris. et poſtq̄z celebratum eſt feſtū filij in paſcha. ⁊ feſtum ſpūſſancti ī miſſione ipſius. merito in octaua pente. fit feſtū eorꝫ ſimul. feſtū ſcꝫ trinitatis. vt oſtēdatur q2 tres ꝑſone ſūt vnus de⁹. Et hec ē ꝑma cauſa quare celebrat̄ feſtū triū ꝑſonaꝫ diuinaꝫ ſil'. Scd'a cā eſt. q2 ad inuocationē ſancte trinitatis dat̄ in baptiſmo ſpūſſanct⁹ vt premiſſū eſt. Tertia cauſa ē vt oſtēdat eccleſia filijs ſuis illū a quo ſunt oīa bona cui⁹ habet imaginē. ⁊ cui⁹ debet habere ſilītudineꝫ videlicet dei ⁊ ſancte trinitatis. quā ſemper laudare debem⁹. Et q2 tota intentio eſt laudare ipſū. ideo in quibuſdā eccl'ijs in ſingul' antiphonis laudū ꝑponit̄ v'ſicul⁹ qui laborem ſig̃ficat. ad oſtendendum q2 toto labore totoq3 niſu debem⁹ nos vertere ad laudandū deū ⁊ ſanctam trinitatē. Et eodē mō fit ī quibuſdā eccl'ijs in feſto beate marie in antiphonis laudū. ꝑ eo q2 ipſa ſe totā vertit in laudem dei. Unū tūc in euāgelio d2. Maria autē ꝯſeruabat oīa v'ba hec ꝯferens in corde ſuo. Et q2 ipſa ꝑuilegiata fuit in v'ginitate. ipſa eī ē v'go v'ginū. In antiphonis quoq3 de beato laurentio ⁊ de beato paulo ⁊ de b'to ſtephano ꝑponunt̄ quidam v'ſus antiphonis ad maiorē laborē notandū quē in ſuis martirijs ſuſtinuerūt. Beat⁹ enī laurenti⁹ graui⁹ ceteris paſſus eſt. Unū beat⁹ ſixt⁹ dixit ei. Maiora tibi debent̄ ꝓ xp̄i fide certamina. Beat⁹ vō paulus pl⁹ ceteris laborauit ꝑdicando. Et beat⁹ ſtephan⁹ ꝓ xp̄i fide primus martir extitit. Sed in hoc eſt differentia. q2 in nocturnalib⁹ antiphonis tantum de beato laurentio ꝑmittūt̄. q2 paſſio ſua de nocte ꝯſummata eſt. Unde dixit Mea nox obſcurū nō habet. Et iterū. Nō eſt inuenta in me iniquitas. Et ita apparet q2 totus fuit ſacrificiū laudis. Unū ſemꝑ dicebat. Grās tibi ago dn̄e. Mane vō corp⁹ ei⁹ fuit conditū ⁊ ideo tantū nocturnalib⁹ et nō laudū antiphonis v'ſiculi ꝑponunt̄. Burſus q̄a v'ſus laborem et boni operis fructuꝫ ſignificant. ꝑut tactum eſt in ꝓhemio quinte ptis merito ī dictorꝫ ſanctorꝫ natalicijs ſpēaliter ꝑmittunt̄ antiphonis. ad notandū q2 ipſi excellentius labores ⁊ bonorꝫ opum fructus ſuis natalicijs ⁊ martirijs ꝑmiſerūt. In q̄buſdā tamen eccl'ijs antiphone de martirio beati petri ꝑpoſtere ꝑponunt̄ v'ſiculis. ideo quia ipſe petijt vt in cruce caput ſuū ad terram verteret. Dr̄ ant̄ verſus trophi vocātur quaſi laudes ad antiphonas cōuertibiles.

Trophos enī grece ꝯuerſio dicitur latine.
Quia ergo ſemꝑ ſanctam trinitatē lauda/
re debemus. ideo ad miſſam dicitur introi/
tus. Benedicta ſit ſancta trinitas. quē alcui
nus ſumpſit de thobia. xij. Poſtmodū ſeq̄/
tur epiſtola de apoc̄. Vidi oſtium apertū in
celo. ⁊ in circuitu ſedis. id eſt eccl̄ie que eſt ſe
des dn̄i. mare vitreū. id eſt baptiſmū. in quo
ſummergunt̄ omnes egiptij. id eſt oīa pc̄tā
Et nota quia dicit mare vitreum ꝓpter cor/
poris fragilitatem ⁊ ꝑſpicuitatem quā reci
pit in baptiſmo. ⁊ eſt in circuitu. q2 ad eccle/
ſiam venire nō poſſumus niſi ꝑ baptiſmū.
Sequit̄. Simile criſtallo. q2 qui prius erāt
aque fluxibiles. fiunt ꝑ gratiā in baptiſmo
acceptam firmi ſicut criſtallus. que fit ex aq̄
congelata ⁊ diuturno gelu in naturam la/
pidis ꝯſolidata. Et hec eſt vna cauſa quare
in hac die legit̄ hec epl̄a. q2 in ea dicit̄ de ba/
ptiſmo. in quo ꝑ inuocationē trinitatis dā/
tur ſeptem dona ſpūſſancti. Secunda ratō
eſt. quia in ea inuitamur ad laudes trinita
tis. cū ibi ſequit̄ q̄ aīalia plena oculis ante ⁊
retro. i. p̄lati dabant gloriā et honorē ⁊ bene/
dictionē ſedenti ſuꝑ thronum viuēti in ſecu
la ſeculoꝝ. Sedens aūt ſuꝑ thronū eſt deus
trinitas. Vn̄ ſequit̄. Et pcidebāt. xxiiij. ſenio
res in facies ſuas. mittentes coronas an̄ eū
hoc ſignificat q̄ oīa bona noſtra debemꝰ at
tribuere ei. atq2 omne illud ex quo meremur
coronā. Sequit̄. Et nō habebant requiē di
centia. Sanctꝰ. ſctūs. ſanctꝰ. Et ideo in itro
itu ⁊ in alijs officijs totiens repetit̄. Benedi
cta ſit ſancta trinitas. Et ꝓpter hoc reſpōſo
rium ſiue etiā graduale qd̄ r̄ndet epiſtole ē.
Bn̄dictus es dn̄e qui intueris abyſſos. da/
niel. iij. c. Verſus ē. Benedicite deū celi. tho/
bie. xij. ca. Et all'a. Bn̄dictꝰ es dn̄e deꝰ patꝝ
noſtroꝝ. Et offertoriū Bn̄dictus es domīe
Et poſtcōmunio. Bn̄dicimꝰ deū celi ⁊c. tho
bie. xij. ca. Euangeliū eſt. Erat homo ex pha
riſeis nichodemꝰ. ī quo habet̄ de baptiſmo
q̄ ī inuocatōe ſctē trinitatis ſctificat baptiza
tos In alijs v̓o eccl̄ijs dr̄ epl̄a. Gaudete ꝑ/
fecti. que eſt ad corinth. vlt̄. c. Et in alijs dici
tur. Vidi hoſtium q̄ eſt apoc̄. iiij. Et euan/
geliū. Cum venerit paclitus ioh. xiiij. capi.

Sciendū eſt q̄ hiſtorias de ſancta trinita/
te ⁊ de inuentione ſancti ſtephani cōpoſuit
ſctūs ſtephanꝰ laudiceū. Rurſum cū anlai
rex qui xp̄ianos ꝑſecutꝰ eſt fere oīa volumi
na xp̄iane religionis deſtruxiſſet alcuinus
magiſter karoli ⁊ ludouici filij eiꝰ rogatu
bonifacij archiep̄i moguntiū. m'lta de eccle/
ſiaſticis officijs ꝯſcripſit. Vnde et moguntī/
neñ. concil'a ꝓbante inſtituit q̄ a feſto pa
ſche vſq2 ad dn̄icam iſtā tres tantū diceren
tur lectiones. ⁊ hac die de trinitate cantari
vſq2 ad dn̄icam ſequentem. et tunc incipere
Dn̄e ī tua miſericordia ⁊c. ⁊ ꝯpoſuit officiū
de trinitate. videlicet r̄nſoriūm antiphonas
miſſam et ſequentiā. que oīa obtulit alexan/
dro pape. Ille v̓o r̄ndit nō eſſe celebrandū
feſtū de trinitate ſicut nec de vnitate. Nam
ſingulis diebꝰ fit feſtū trinitatis ⁊ vnitatis
quia ſemꝑ dicitur. Glia patri ⁊ filio ⁊ ſpūi/
ſancto. Et p̄miſſas hiſtorias ⁊ officiū nō ad
miſit. Verū ſuꝑueniente hereſi arriana fere
fuit fides trinitatis extincta. Sed hylarius
euſebiꝰ et ambroſiꝰ reſtituerunt. Conſenſit
igitur eadē de cauſa gregorius magnꝰ. vt
de trinitate ſpecialia cantaremus et eccl'ias
in ipſiꝰ honorē edificaremꝰ. Exinde ergo ē
q̄ de hiſtoria trinitatis inuenit̄ varia ꝯſue/
tudo Alij nanq2 nō vtunt̄ ea. ſequētes rep/
bationem alexandri pape. ſed in qualib2 do
minica ab octaua pentecoſtes vſq2 ad aduē
tum cantant in nocturnis nonū reſponſo/
rium de trinitate. niſi feſtū aliqd̄ impediat.
vt eā ꝯfiteant̄ ꝑ quā ſaluant̄. ⁊ in miſſa cātāt
all'a eam hilariter ꝯfitentes vt dictū eſt ſub
quarta p̄te ſub titulo de all'a. Alij v̓o vtunt̄
ea cantantes eā in hac p̄ma dn̄ica. ſequētes
p̄mā inſtitutionem alcuini. Alij ponūt ea2
in fine tp̄is declinationis ſc2 in vltima dn̄i/
ca videlicet an̄ dn̄icam de aduentu. ſequen
tes vltimā approbatōnē gregorij. Romani
ergo nunq̄2 celebrant feſtū2 de trinitate. nec
etiam has octauas faciunt. Sed in prima
dominica poſt pentecoſten incipiunt hiſto
riam. Preparate ſeu deus oīm Alij v̓o cele
brant hodie de octaua ſc2 de ſpūſancto ⁊ po
nūt eādem epl̄am et idem qd̄ p̄dixim̓ euā/
geliū ꝓpter baptiſmatis ſacramentum. cete

ris obſeruatis ſicut in die penteco. celebrant aũt octauã ad inſinuandã pfectionẽ vel cõſũmationẽ opum ſpũſſancti. Per ſeptẽ enĩ dies opatio gratie ſeptiformis. ĩ octaua võ ɔſũmatio declarat̃. Et quoniã octaua redit ad caput. ideo oĩa ſicut in die feſto. a veſpa in veſpam in ipſis veſpis ⁊ ĩ trib⁹ nocturnalibus pſalmis obſeruãt. De his octauis dicit auguſtin⁹. Celebrationẽ octauarꝫ feriarꝫ noui homines celebram⁹. Baptiſm⁹ neophicorꝫ licet in ſabbato pagat̃ ad illũ tamen baptiſmũ ptinet quẽ apli ſuſceperũt in die pente. cuius octaua dies eſt dñica ſequens Qui võ ponũt hiſtoriã. Prepara te ſeu deus oĩm. melius faciũt qꝛ romanã ſequunt̃ eccliam. noſtre pegrinationis recolentes et pcurrentes hiſtoriã. Nã p ſeptuageſimã ſignificamus expulſionẽ generis humani de patria paradiſi. p q̃drageſimã ſeruitutẽ populi ſub pharaone. p paſcha ĩmolationem agni. p quadraginta dies paſchales q̃draginta annos in deſerto. p rogationes terre promiſſionis ingreſſionẽ. p ſeptẽ dies pentecoſtes ĩ quib⁹ ſeptẽ dona diuidunt̃ terre date diuiſionẽ. p tempus q̃d ab hodie ſeq̃t̃ ſignificam⁹ populi afflictionẽ ⁊ gubernationeꝫ factam p iudices ⁊ reges. ideoqꝫ legunt̃ q̃tuor libri regũ. put in ſeq̃ti ti. dicet̃

De prima dominica post pentecoſtes.

Hic dicendum reſtat de p̃ma dominica poſt pentecoſtes. que eſt vna de pncipalibus dñicis Et incipit hic quartũ temp⁹ ſcꝫ pegrinationis qꝛ ſum⁹ in via veniendi ad patriã. Sꝫ quia hoſtes habem⁹ priuſq̃ꝫ illuc perueniamus ſcꝫ carnẽ mundũ ⁊ dyabolũ. ideo legit̃ de libris regũ. in q̃b⁹ agit̃ de bell' ⁊ victorijs vt inuitemur ad pugnandũ fortiter contra hoſtes ut victoriã habeam⁹ ſicut iudei de philiſteis. ⁊ tandem gloriemur ĩ celis qꝛ nõ eſt nobis tantum lucta aduerſus carnẽ ſed etiã aduerſus aereas poteſtates. Vñ p̃mo dicim⁹ in veſpis Bñdict⁹ dñs de⁹ me⁹ ⁊c. Et hiſtoria eſt. Deus omnĩũ. ſeu ſm romanos. Prepa te Sed quia bellũ ſine diſcretõne nõ bñ geritur. ideo ſequenti tpe ſubiungunt̃ libri ſalomonis Itẽ qꝛ inſurgunt vicia. contra que neceſſaria eſt patientia. ideo ſubſequenter ſubiungit̃ hiſtoria de iob. Recte ergo inuitamur ad pugnã. qꝛ poſtq̃ꝫ digni ſum⁹ in numero iuſtoꝝ haberi p librũ numeri iam p lectũ. ⁊ in ſtatu pfectionis p nouã legẽ ſcꝫ p deuteronomiũ in quo habetur Diliges dominũ deũ tuuꝫ ex toto corde tuo et ex tota anima tua. ⁊ ſum⁹ ſub ieſu per librũ ioſue. ⁊ ſub iudicibus. id eſt ſub p̃latis p librũ iudicũ. ⁊ ſum⁹ ſine acceptione perſonarꝫ p librũ ruth que fuit moabitis. reſtat tãtum pugnare. qꝛ tũc magis temptat diabolus. et ſic ordinant̃ libri regũ ĩ quib⁹ tractat̃ de bellis ipſoꝝ ad alios libros. Adaptãtur etiã et aliter p̃me q̃tuor dñice q̃tuor libris regũ. put dicet̃ ſub quarta ⁊ ſub ſepĩa ⁊ ſub decima q̃nta dñicis. Legunt̃ aũt in tali tpe ⁊ poſt miſſionẽ ſpũſſancti. et poſt feſtũ ſcte trinitatis. qꝛ q̃n accipim⁹ grãm ſpũſſancti. ex tunc ſum⁹ ſimiles deo. ⁊ p hoc filij ſum⁹ ſũmi regis ⁊ p ɔſequens ſum⁹ reges. Vñ dr̃ in apocalipſi Fecit nos regnũ ⁊ ſacerdotes deo ⁊ patri ſuo ⁊c. Et petr⁹ ĩ canonica Vos eſtis gen⁹ electũ regale ſacerdotiũ ⁊c. Ergo cũ ſimus reges. ⁊ habeam⁹ aduerſarios. nõ reſtat niſi vt regnũ noſtrũ defendam⁹. qꝛ ex hoc nobis inuidet dyabolus. qꝛ ad illud regnũ ſum⁹ aſſumpti vnde fuit ipſe deiectus ⁊ ideo nobis grauis imminet pugna. Item pe oſtendit̃ nobis dauid in exemplũ q̃ vicit p humilitatẽ ⁊ p iocunditatẽ mẽtis ⁊ vnct⁹ fuit ter. Primo a ſamuele in bethleem in ſignũ regni Secũdo ſup domũ iuda in regẽ tribus iuda. a viris iuda in ebron. Tertio iterũ in ebron. et in ɔfirmatione regni ſuper totum iſrael. Similiter nos ſi bene pugnabim⁹. ter inungemur. Primo in baptiſmo. in ſignũ regni. Secũdo ĩ ɔfirmatione Tertio in padiſo q̃n regnũ noſtrũ ɔfirmabitur Saul etiã nobis pponit̃ in exemplũ qui p inobedientiã amiſit regnũ. Vñ nõ ſim⁹ inobedientes ſicut ipſe fuit. ne pdam⁹ regnuꝫ eternũ. Dauid aũt fuit humilis in oĩb⁹ opibus ſuis. q̃d patet. qꝛ cũ luderet corã arca dñi indut⁹ ephot lineo depoſitis regalibus

veſtibus deſperiteũ michol filia ſaul dicẽs ei. ꝙ nudatꝰ fuerat ſicut vnꝰ ď ſcurris. Et ille rñdit. Ludã et vilioꝛ fiam ante dñm qui elegit me ⁊c. Item qñ venit ad eũ nathan ꝓpheta ⁊ redarguit eum de pctõ ſuo publice penituit. Item iocunditatẽ mentis habuit et oĩa bona a ſe facta ad deuȝ retulit. Unñ de eo cantat eccl̃a. Preualuit dauid ĩ philiſteũ in funda et lapide in noĩe dñi. Ecce exultatio in deo. Non eñi cõfidebat in ſe. Funda dauid eſt ꝑdicatio. ꝑ quã fundã ꝑdicatõis eijcit dyabolus de coꝛdibꝰ hoĩm cũ ꝑ durã reꝑhenſionẽ incutit timoꝛ et ꝯcipit penitentia. Lapis v̊o dura reꝑhenſio eſt. Quia ergo hmõi victoria habet ꝑ humilitatẽ. iõ ad miſſã incipit introitus. Dñe in tua miſericoꝛdia ſperaui. ecce humilitas dauid. exultauit coꝛ meuȝ. ecce mentis iocunditas. ꝑ hec duo vincit pugna. Et qꝛ ille ſolus vincit q̃ nihil ſibi ſed omnia bona ſua deo attribuit ⁊ ſperat in eo. ideo hñ ſequit oꝛatio. Deꝰ ĩ te ſperantiũ fortitudo ⁊c. Poſtea ſequit epl̃a de caritate. Deus caritas eſt ⁊c. j. ioħ. iiij. ca. qꝛ ꝑ caritatẽ reges ſimꝰ. ⁊ ꝑ eã facimꝰ bona opa meritoria regni. ꝑ que regnũ noſtrum defẽdimꝰ ⁊ ꝯſeruamꝰ. Unñ ſequit. In ħ apparuit caritas dei ⁊c. Et poſt Deꝰ caritas ẽ ⁊c. Ibi etiã oſtendit ꝙ diligere debemꝰ deũ ⁊ ꝓximũ. In euangelio aũt. Homo q̃dam erat diues. luce. xvj. c. oſtendit ꝙ nõ debemꝰ diligere diuitias. ꝑ diuitem qui induebatur purpura ⁊ biſſo ⁊ ꝑ penã eiꝰ. vt eĩ ďr eccl̃s. v. ca. qui amat diuitias. fructum nõ capiet ex eis. qui amat ſcȝ amoꝛe libidinoſo. naturali v̊o vel caritatio poteſt qꝛ diuites cũ iuſticia et opibꝰ bonis nõ abijcimꝰ. Habet autẽ in euangelio de mẽdico lazaro. in cuiꝰ ꝑſona incipit graduale Ego dixi dñe miſerere mei Et ſequit v̊ſus de õpibus miſericoꝛdie. Beatus qui intelligit ſuꝑ egenũ ⁊ pauperem. id ẽ intelligit ⁊ ꝑcogitat illud qđ eſt in egeno et paupe. ſ. egeſtas ⁊ paupertas vt ei ſubueniat. Dicit eĩ gregoꝛiꝰ ꝙ dẽmꝰ eos vocare patronos ⁊ amicos nr̃os. qꝛ et frẽs nr̃i ſũt. ⁊ ſic facere nobis amicos de mãmona iniquitatis. ⁊ de male acquiſitis. vt cũ defecerimꝰ ꝑ moꝛtẽ recipiant nos ĩ eterna tabernacula. Hoc nõ fecit diues ille epulo. et quia ĩ aliquo noluit pauperi ſubuenire. ideo cũ eo diſtrictiſſime fecit dñs. vt nõ poſſet habere guttã aq̃ ad refrigeriũ lingue. Et ideo ſequit alleluia Deus iudex iuſtꝰ fortis et patiens ⁊c. Poſtea ſequit offertoꝛiũ in ꝑſona mendici. ſcȝ Intende voci oꝛõis mee. Et qꝛ nõ obliuiſcitur deꝰ oꝛõnes pauꝑum Sequitur poſt cõmunio. Narrabo omnia mirabilia tua. pſalmũ dicã ⁊c. in quibuſdaȝ tñ eccl̃ijs legit hodie euangelium Eſtote miſericoꝛdes. qđ eſt luce. vj. ca. ¶ Et eſt ſciendũ ꝙ vꝛbanꝰ papa q̃rtus ſtatuit fieri feſtũ de coꝛpe xp̃i q̃nta feria poſt hanc dñicam. ꝯcedens magnã indulgentiã tam clericis officiantibꝰ q̃ȝ populis ꝯuenientibꝰ ad diuina. ꝓut in officio ſuꝑ hoc oꝛdinato habet.

¶ De ſecunda dominica

Dictum eſt quod prima cauſa qua defendimꝰ regnũ noſtrũ eſt caritas que dilatatur ꝑ ꝯſiderationẽ eternaꝝ nuptiaꝝ de q̃bus in apoc. Beatꝰ qui vocatꝰ eſt ad cenaȝ nuptiaꝝ agni. Unde in hac ſcđa dñica habet de hmõi cena in euangelio. luce. xiiij. ca. Homo quidã fecit cenã magnã ⁊ vocauit multos. ⁊ miſit ſeruos ſuos hoꝛa cene dicere inuitatis vt venirẽt ⁊c. Hoꝛa cene eſt ex q̃ poꝛta paradiſi apta eſt ꝑ ipſũ Sequit Ecce perũt omnes ſe ſimul excuſare. Nam ꝑmꝰ dixit. Uillã emi. et neceſſe habeo videre illaȝ Scđus dixit. Iuga boum emi quinq̃ȝ. ⁊ eo ꝓbare illa. Tercius dixit Uxoꝛẽ duxi. ⁊ iđo nõ poſſum venire Dominꝰ v̊o dixit ad ſeruũ ſuũ. Uade ꝯpelle intrare vt domꝰ mea impleat Multos eñi ꝯpellit intrare ꝑ tribulationes. Illi ergo qui vocati fuerant non venerunt. qꝛ auari qui ꝑ primũ ſe excuſantem. ſuꝑbi vel guloſi qui ꝑ ſcđm. ⁊ luxurioſi qui ꝑ tertium intelliguntur. hac cena ſe reddunt indignos. Unñ verſus. Uilla. boues. vxoꝛ. cenam clauſere vocatis. Mundꝰ. cura. caro. celum clauſere renatis. Et quia in hoc iſti ſe reddunt indignos. ideo dñs alios vocat. Quia v̊o ꝑ ꝯſiderationẽ huius cene dilatat caritas ⁊ qꝛ dñs ꝓtegit habentes ca

ritatē. ideo incipit introitus. Factus eſt dñs ꝓtector meus ⁊ eduxit me in latitudinē carita tis. Sequitur verſus de caritate. Diligā te dñe fortitudo mea ⁊c. firmamentū meū ⁊c. In oratione vero petit caritatē. ſancti nominis tui ⁊c. In epla. Nolite mirari. j. ioh. iij. ca. habetur de vita eterna. p cui⁹ inuitū amor ꝯcipitur ⁊ ſequitur in fine de caritate Filioli nō diliga mus verbo neqꝫ lingua. ſed opere ⁊ veritate. Hec eſt lingua doloſa. qua dicūt amatores mundi Rogo te habe me excuſatū Dicunt etiā bonis ⁊ ſanctis viris. Rogate p nobis ⁊ tñ venire nō curāt. Et attende ꝙ pmi duo excuſant ſe. Per primū enī ſupbi intelligū tur. p ſecundū oēs qui delectant̄ in ꝗnqꝫ ſē ſibus corpis. p tertiū vero luxurioſi. q ſe nō ex cuſant qꝛ nō hñt cor. ſicut habet̄ in ozee. iiij. Fornicatio vinum ⁊ ebrietas auferunt cor. Magis enī abſorbet hominē fornicatio ꝗꝫ ſupbia vł auaricia. Quia ergo vt dictū eſt lingua taliū excuſantiū ſe. dicitur ling̃ dolo ſa. ideo eccła a lingua doloſa petit ſe libera ri in reſponſorio. Ad dñm cū tribularer cla maui. Et in verſu. Dñe libera ⁊c. Et qꝛ pfect⁹ eſt qui nō peccat in lingua. ideo ſcdo tono cantat̄. Poſt modū ſequitur alla ſilr de carita te. Diligam te dñe fortitudo mea ⁊c. Quia vero ꝯſideratione vite eterne cōcipit̄ caritas. viſa cena petit ꝯuerti in offertorio. Cōuerte re dñe. Et quia ibi cantabim⁹ vocaliter vt ait caſſiodorus ſup pſalm iſtā. oīs ſpiritus laudet dñm. nō erit ibi tantū cena. ſed etiā maxima ſolennitas Vñ in treñ. j. Vie ſion lugent. eo ꝙ nō ſint qui veniant ad ſolenni tatem. Ideo in poſtcōmunione premittit ſe cantaturū ibi dño dicens. Cantabo dño qui bona tribuit mihi ⁊ pſallam ⁊c.

De dominica. III.

Tertia cā quare inflamamur ad defendendū regnū noſtrū. eſt cōſideratio beniuolentie dei qua nos cuſtodit et dilige̅ter querit. Ideo in euangelio hui⁹ tertie do minice. Erant appropinquantes. luce. xv. c. habet̄. Quis ex vobis hō habēs centū oues id eſt angelos et homines. ⁊ ſi pdiderit vnā ſcꝫ hominē. nōne relinquit nonagintanouem in deſerto. i. in celo. ⁊ vadit querere perditā ⁊c. Aut que mulier hñs dracmas decē. ſ. an gelos ⁊ hoīes. ⁊ pdit vnā. ſcꝫ hominē ī quo imaginē ſuā depinxerat. nōne accēdit lucer nā. i. naturā humanā. in qua lumē deitatis poſuit. vnendo ſe ei. ⁊ querit diligenter do nec inueniat. ⁊ cū inuenerit ꝯuocat amicos ⁊ vi cios dicēs eis. Cōgratulamini mihi qꝛ inue ni dracmā quā pdiderā. Ita dico vobis gau diū eſt in celis angelis dei ſup vno pec. pe. agen. Ecce quanta eſt beniuolētia dei erga nos Iſta beniuolentia accendit in nobis ca ritatē. Quia vero ad nuptias eternas nō in trant ſupbi neqꝫ luxurioſi neqꝫ auari vt p miſſū eſt. ideo introit⁹ hui⁹ dñice eſt Reſpi ce in me ⁊c. ⁊ dicit. Vide humilitatē meā cō tra ſupbiā. et laborē meū ꝯtra luxuriā qꝛ inops ⁊ paup ſum. ego ꝯtra auariciā Et ꝓ pter pdicta monet nos petrus ad humilita tem dicens in epla pma. vlt. c. Humiliami ſub potenti manu dei vt vos exaltet ⁊c. Et poſt ſequit̄ ibi Sobrij eſtote ⁊ vigilate ī orō nib⁹ quoniā aduer. v. dy. tā. le. ru. cir. q. quē de. Et quia tantā curā hꝫ domin⁹ de nobis ideo in graduali inuitat nos eccła dicēs Ia cta cogitatū tuū in dño. et ipſe te enutriet. Verſus eſt. Dum clamarē ad dñm ex. vo. meā ⁊c. Alla eſt. Domine refugiū Offerto riū eſt Sperent in te oēs qui nouerūt te ⁊c. qꝛ de ſperantibus in ſe habet curam. Quia vero dñs nō inuenit niſi qs peniteat. cū vero quis penitet ad dñm clamat. ideo ſequitur poſtcōmunio Clamabo. Rurſus hoc offi cium eſt de penitente. ſicut apparet ex ipſa cō munione et ex euangelio. vbi p dauid intel ligitur quilibet penitens ideo etiam dicitur Gaudiū eſt in celo ſup vno peccatore peni. agen. ⁊c. et ex introitu et alijs. et iō cantat̄ circa feſtū iohannis baptiſte. qui legit̄ populum ad pniam ꝓuocaſſe.

De dominica. IIII.

Quarta cauſa qua defendimus regnū noſtrū ſūt opa miſericordie. Vñ in euangelio luce. vj. qd le gitur in hac quarta dominica in quibuſdā

ecclijs dr. Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. Et post sequit. Mēsuram bonā ꝛ ꝯfertā. ꝛ coagitatā ꝛ supeffluētem dabūt in sinū vestrū. Quia vō nō pōt hō opa misericordie facere nisi pri⁹ illumīetur a deo. ideo incipit introit⁹ Dñs illuminatio mea. Et qꝛ p opa misericordie ē ecclia terribil' vt castroꝝ acies ordinata. sicut dicit in canticis cāticoꝝ. sequit vsus Si exurgāt aduersū me castra nō timebit cor meū. et si exurgat in me pliū ꝛc. Et postea petit in collecta misericordiā ꝛ grām dandi elemosinas cū dicit. Protector in te sperantiū de⁹. ꝛc. In epl'a vō Existimo enī ad ro. viij. cap. ōnditur premiū vbi dicit aplus. Nō sūt cōdigne passiones huī⁹ tpis ad futurā gliam que reuelabit in nobis. Et post sequitur Et ōis creatura ingemiscit. expectās reuelationē filioꝝ dei. Et vt hanc gloriam ecclia possit adipisci petit in responsorio veniā de peccatis Propici⁹ esto peccatis nostris dñe. Sequit all'a. In te dñe speraui. qꝛ in se sperantibus ppici⁹ est. Vñ psalmista. Quoniā in me sperauit liberabo eū. Adaptant etiā iste quattuor pcedentes dñice q̄ttuor libris regū sic. In pmo ei libro habet. quō dauid inimic⁹ fuit. Vñ in prima dñica incipit introit⁹ Dñe in miscdia tua speraui. Et in responsorio habet. Et vnxit me vnctione misericordie sue ꝛ oleo exultationis Vñ sequit in introitu. Exultauit cor meū in salutari tuo Et ita ostendit se vnctū oleo leticie p misericordiā dei. In scdo libro habet quō liberat⁹ fuit ab inimicis ꝛ vnct⁹ bis. vt haret latitudinem regni Vñ in secūda dñica incipit itroitus Fact⁹ est dñs ptector me⁹. ꝛ eduxit me in latitudinē vt late regnarē. In tertio libro habet quō mortu⁹ fuit. Vñ in tertia dñica vtit ecclia voce decedētiū dicens Respice in me ꝛ miserere mei. et in vsu. In te dñe spaui In quarto libro habet de pphetis. q̄ illuminati sunt a deo. vt viderent ventura. et ideo in quarta dñica dr in introitu. Dñs illuminatio mea.

De dominica. V.

Quinta cā qua defendim⁹ et obtinem⁹ regnū nostrū est pax cū inimicis ecclie ꝛ patientia in aduersis. ad quā inuitat beat⁹ petr⁹ in epl'a huius q̄nte dñice. Omnes vnanimes. pma pe. iij. ca. dicens Nō reddentes malū p malo ꝛc. Vnd in euangelio habet de reti petri. Sed multi sūt qui rumpunt rete beati petri. i. ꝯcordiā et vnitatē fraternā. ꝛ ideo in psona tolerātiū incipit introit⁹. Exaudi dñe vocē meā qua clamaui ad te ꝛc. Versus est Dominus illuminatio mea ꝛc. Illuminatus enī a deo saluat ab hostib⁹. qꝛ sperat in eo Pro predicta aūt pace cū inimicis ecclie impetranda orat ecclia in collecta dicens. Da nobis q̄sumus dñe vt et mundi cursus ꝛc. In aliqb⁹ tñ ecclijs dr. De⁹ q̄ diligentib⁹ te. Sequitur euangeliū. luce. v. ca. Cū plurime turbe irruerēt in iesum ꝛc. vbi sequit. Preceptor p totam noctē laborantes nihil cepim⁹. Tales q̄ laborant in nocte et nihil capiūt sūt qui p terrenis pdicant. Sequit In vbo autē tuo laxabo rete. Hoc facit qui habet sciam ꝛ vitam. Talis enī ꝯcludit multitudinē pisciū copiosā. Vñ in pncipio tot capti sūt boni et mali. qꝛ rete rumpit. p qꝺ significat qꝛ ecclie vnitas in hac vita rumpitur quibusdā Sꝫ post resurrectionē capti sūt multi. ꝛ tñ non est scissum rete p qꝺ significant boni q̄ non scindunt vnitatē ecclie. Et ideo i offertorio dicit ecclia se laudare deū. q̄ quantū ad bonos filios dedit et intellectū vt non rumpat rete. i. vnitatem ecclie. Benedicā dñm q̄ mihi tribuit intellectū In ꝯmunione vō dicit eccl'a se optare vnitatē ꝛ hanc petere a dño. Unam in quit petij a dño. licet enī plura petat quotidie tñ dr vnū petere. quia ad vnū finē. i. ad habendū deū oīa petenda petit. Et hoc est qꝺ ibi sequit. Hanc requiram vt inhabitem in domo dñi oībus dieb⁹ vite mee Hoc ideo dicit. qꝛ tūc legit parat. i. vba dierū q̄ hꝫ eādē materiā cū libro regū. ꝛ sigficat qꝛ q̄ in dieb⁹ suis bñ rexerit se habebit dies eternitatis. Et attēde qꝛ hoc officiū cātat circa festū beati iacobi q̄ sicut dicit in euangelio relictis retib⁹ secut⁹ est dñm. ꝛ fact⁹ est piscator hoīm. i. supplantator re ꝛ noīe vicioꝝ.

¶De dominica .VI.

Quia uero non valent oia p̄dicta. niſi fiat etiā plena iuſticia fidei. ⁊ in nouitate vite. io in hac ſexta dn̄ica legit̄ ſcd̄us liber paralipomenō. vbi habet̄ q̄ ꝯfortauit dn̄s ſalomonem. ꝑ quod ſignificat̄ q̄ dn̄s ſpūaliter ſuos ꝯfortat dando eis fortitudinē. ideo dr̄ in officio hui⁹ dn̄ice Dn̄s fortitudo plebis ſue. ⁊ ꝓtector ⁊c. Verſus eſt. Ad te dn̄e leuaui aīam meā q̄r ab ipſo eſt oīs fortitudo. et tūc bene regim⁹ regnū noſtrū. qđ maxie fit ſi tendat hō ad ꝓmiſſiones dei. Vn̄ dr̄ in oꝛōne De⁹ q̄ diligentib⁹ te bona inuiſibilia p̄paraſti ⁊c. In ep̄la aūt Quicūq; baptizati ſum⁹ ⁊c. ad ro. vi. ca. hortat̄ nos paul⁹ vt i nouitate vite ambulem⁹. aliter enī nihil valent alia. Et vt hoc poſſim⁹ orat eccl'a in rūſoꝛio. Conuertere dn̄e aliq̄ntulū ⁊c. Ille vō q̄ ambulat in nouitate vite p̄parat ſe ad laudandū deū in p̄ñti ⁊ in futuro. Vn̄ ſeq̄tur all'a. Te decet hymn⁹ de⁹ in ſion. Ad hanc oꝛōem vel ꝑfectionē hortamur in euāgelio math. v. c. Niſi abundauerit iuſticia vr̄a ⁊c. Et ſequit̄ ibi. Si offers munus tuum ante altare ⁊c. Et q̄r nō poteſt hō hoc facere ſine auxilio dei. ideo orat in offertorio. Perfice greſſus meos in ſemitis tuis ⁊c. Et q̄r talis ꝑt offerre. ideo ſequit̄ in poſtcommunione. Tollite hoſtias.

¶De dominica .VII.

Sequitur ſeptīa dn̄ica in q̄ legunt̄ libri ſalomonis. vt ꝑabole. eccl'ſ. cantica liber ſapie. quē philo ꝯpoſuit ⁊ eccl'aſtic⁹ quē ieſus fili⁹ ſirach edidit. ⁊ tñ ſalomoni attribuitur. Hi libri q̄ ſunt de opib⁹ ſapie ſalomonis. legunt̄ a kalendis auguſti vſq; ad kalendas ſeptēbris. q̄r menſis iſte calid⁹ eſt. ⁊ eſtū ſignificat vicioꝝ. i. q̄ nos opꝫ ſapiēter regere ſicut in medio natōis praue ⁊ ꝑuerſe Vel q̄r menſis iſte ſc; auguſt⁹ ſext⁹ eſt. Vn̄ ſextil' ante auguſtū ceſarē vocabat̄ ⁊ ver⁹ noſter ſalomon in. vi. etate venit qui fecit vtraq; vnū. qui fuit dei vt⁹ ⁊ dei ſapia q̄ docuit nos ſapiēter viuere ⁊ docere. Hic eſt xp̄c rex regū. q̄ ſeptē panib⁹ ⁊ paucis piſcib⁹. vt legitur in euāgelio hodierno. ſanauit eosq; de lōge venerāt. ⁊ eū triduo ſuſtinuerāt. Rurſus in hac dn̄ica incipit eccl'ia ꝑabolas ſalomonis. Poſt feſtū enī trinitatis legit̄ liber regū. q̄nīā hō q̄n trinitatis ſilitudinē hꝫ. fit rex et ſacerdos Vn̄ ꝓponunt̄ ei exēpla de regib⁹ ⁊ ſacerdotib⁹. ſic ſub p̄ma domica dictū eſt. Poſtea vō ſequunt̄ libri doctriales. ꝓponunt enī exēpla doctrinis. q̄r pl⁹ mouēt facta q̄; dicta. Actuū. i. Cepit ieſus facere ⁊ docere Et ſic ordinantur libri ad ſe inuicem vt p̄cedant libri exemplares regū ⁊ paralipomenon. ⁊ ſequunt̄ libri doctrinales ſalomonis. Que doctrina eſt refectio ſpūal' de qua habet̄ in euāgelio hui⁹. vij. domīce. de hoc dicet̄ ſub domica. xj. ⁊. xx. Et q̄r huic doctrine bonis opibus reſpōdere debem⁹. incipit introitus. Omnes gentes plaudite manibus. Et beat⁹ paulus inuitat nos in epiſtola ad ro. vi. ca. vt reſpōdeam⁹ illi doctrīe ſeruiendo deo dicēs. Humanū dico ꝓpter infirmitatē carnis vr̄e. Vnde et in quibuſdaꝫ eccl'iis ſequit̄ reſpōſorium Beata gens cui⁹ ē domin⁹ de⁹ eoꝝ. i. q̄ deū hꝫ p̄ domino ei ſoli ſeruiendo. Et ſequit̄ v̄ſus. Verbo domini. i. doctrina domini celi firmati ſunt. i. maioꝛes. ſicut ap̄li et alij ſancti. Sequit̄ in quibuſdā eccl'iis all'a Attendite popule meus legem meā. Lex eſt illa refectio. Illa aūt refectio oſtendit̄ in euāgelio mar. viij. Cū turba plurima ⁊c. Et eſt notandū q̄ ibi dicitur q̄ quidam de longe venerūt ſc; illi q̄ de peccatis enoꝛmib⁹ redierūt ⁊ penituerunt Qui enim in peccato moꝛtali eſt nō habet quid mādūcet. Erāt aūt quattuoꝛ milia ſc; habētes q̄ttuoꝛ cardinales v̄tutes. ⁊ comederūt ⁊ ſaturati ſūt. q̄r lex domī ſatiat Et remāſerūt. vij. ſporte Septē ſporte ſūt p̄dicatoꝛes habētes. vij. dona ſpūſſancti reficientes alios. In alijs vero eccl'iis legit̄ euangelium. Attendite a falſis ꝓphetis. Quia vō habēs hāc doctrinā videt in q̄nto piculo ſit ꝯſtitutus. videt enī ſe eē in fornace babilonis. ideo ī offertorio. Sicut holocauſtum ⁊c. daniel. iij. c. petit ſe liberari. ⁊ vtiſ voce triū puerorū

In poſtcōmunione vō. Inclina aurē tuā ⁊c. petit liberationē accelerari.

De dominica. VIII.

Sequitur octaua dn̄ica. in qua docet nos eccleſia vitare omnē vanitatē. hic enī dꝫ eſſe effectus doctrine in nob̄. q꞉ doctrina docet nos fieri ſpūales ⁊ remoueri a carnalibꝰ deſiderijs ad ſilitudinē beate v̄ginis cuiꝰ feſtum inſtat. Vn̄ introitꝰ incipit. Suſcepimus de꞉ miſc̄diaꝫ tuā .i. filiū tuū ieſuꝫ xp̄m nobis ex miſericordia datū in medio tēpli tui .i. in ꝯuium eccl'ia tua ſc̄dm nomē tuum deꝰ. deus enī vbiqꝫ nominat̄. ſic ⁊ laus tua in fines terre .i. vbiqꝫ. Tēplū etiā eſt btā v̄go ī q̄ vere ſuſcepimꝰ dei miſc̄diaꝫ. vn̄ circa eiꝰ feſtū r̄onabilit̄ p̄ns cantamꝰ officiū cū ſit tēplū dn̄i ⁊ ſacrariū ſpūſſancti. Seq̄tur ep̄la ad ro. viij. ca. Debitores ſumꝰ nō carni. vt ſm carnē viuamꝰ ⁊c. in q̄ docemur ꝯculcare omnem carnalitatem. ⁊ ad oſtendēdum q̄ h̄ poſſumꝰ ſequit̄. Nō eīa accepiſtis ſpūꝫ ſuitutis iterū in timore. ſed accepiſtis ſpūm adoptionis filioꝝ q̄ guſtato deſipit oīs caro. Sꝫ q꞉ nō p̄nt hec fieri. niſi dn̄s p̄tegat. iō orat in graduali. Eſto mihi in deū p̄tectorē. Rurſus q꞉ nō p̄t h̄rē hec oīa. niſi q̄ gaudet in dn̄o. iō ſeq̄tur all'a. Exultate deo adiutori nr̄o. Gaudiū eīi ſpūale excludit omnē carnalitatē. Quia vō q̄dā ſūt caſti ⁊ hūiles. ſꝫ ficte. ab his docet caueri in euāgelio math. vij. ca. Attēdite a falſis p̄phetis. q̄ p̄tendunt caſtitatē ⁊ ſūt luxurioſi. Vel p̄pter hūanaꝫ laudeꝫ ſūt caſti. ſicut fatue v̄gines. qbꝰ dicit̄ Amē dico vob̄ neſcio vos. Sꝫ dn̄s hūiles vere ſaluat. Vn̄ ſeq̄tur offertoriū. Populū humilē ſaluū facies dn̄e ⁊ oculos ſuperboꝝ hūiliabis. Quia vō p̄ delicias ſpūales oīa ꝯculcamꝰ. iō d̄r in poſtcōmuniōe. Guſtate ⁊ videte q̄niam ſuauis eſt dn̄s ⁊c.

De dominica. IX.

Poſtmodū ſequitur nona dn̄ica. ī qua legit̄ liber ſapientie. Sapientia aūt eſt cogitare de celeſtibus. et leuare cor ad illa. vn̄ monet nos ad hoc ⁊ maxime p̄pter feſtum aſſumptionis beate v̄ginis qd̄ inſtat. qū ſcꝫ aſſumpta eſt in celum. Et q꞉ homo ſe ſuper ſe leuare nō poteſt niſi eum dn̄s trahat. iō dicit̄ in introitu. Ecce deꝰ adiuuat me ⁊ dominus ſuſceptor eſt anime mee .i. ſurſuꝫ captor. Sic enī iur ad celeſtia. non paſſibus corporis ſed aſſimilatione mentis ad deum. in quo vitant̄ omnia mala de quibꝰ ſequit̄ in epiſtola p̄ma ad coꝝ. x. c. Nō ſimus ꝯcupiſcētes maloꝝ ⁊c. Poſtea ſequit̄ ibi. Fidelis deus q̄ nō patiet̄ vos temptari ſupra id qd̄ poteſtis. ſed faciet cū temptatione p̄uentum vt poſſitis ſuſtinere. p̄us t̄n timoreꝫ incutit dicendo. Qui ſtare ſe putat videat ne cadat. In graduali vō qui ſurſuꝫ rapit̄ reddit grās deo dicens. Dn̄e dominus noſter q̄ꝫ admirabile eſt nomen tuum in vniuerſa terra. Quoniam eleuata eſt magnificentia tua ſup celos ſcꝫ nō tm̄ in chriſto ⁊ beata v̄gine .i. ſup celos materiales et ſpūales. verum etiam in ſanctis ſup celos materiales. In euāgelio luce. xvj. monet vt ſi non poſſimus p̄ nos volare ad celum. faciamus nobis amicos de mām̄ona iniq̄tatis. id eſt de diuitijs inequaliter poſſeſſis dicēs. Homo q̄dam habebat villicū ⁊c. Homo iſte ſciuit ſic p̄ prudentiā carnis diſponere q̄ amotꝰ a villicatione fuit receptus in domibꝰ dn̄i ⁊ hoc p̄ iniq̄tatē fraudis. Si ergo ille laudat̄ qui p̄ iniq̄tateꝫ fraudis ſciuit ſibi in futurū p̄uidere. multomagis laudabit dn̄s eos q̄ dant elemoſinas qd̄ eſt prudētia ſpūs de q̄ dic̄ ap'l's. Eſt vita ⁊ pax q꞉ hō ſibi p̄uidet in futuro. Poſtea ſequit̄. Q꞉ f. lij huiꝰ ſecli prudētiores ſūt filijs lucis ī generatōne ſua .i. in his q̄ p̄tinēt ad generationē ſuā .i. circa tp̄alia. Et ego dico vob̄ facite vob̄ amicos de mām̄ona iniq̄tatis vt cū defeceritis .ſ. moriēdo. recipiāt vos in et̄na tabernacl'a q̄ ſūt ſua. Vn̄ b̄ti paupes ſpū q̄niā ipſoꝝ eſt regnum celoꝝ. Et q꞉ nō tantū p̄ elemoſinas ſed etiaꝫ p̄ orationes volamus ad celeſtia. iō eſt all'a. Dn̄e deus ſalutis mee. in die clamaui ⁊ nocte coram te. Quia vō hec tabernacula per opera iuſticie habent̄. ſequit̄ offertoriū. In/

ſticie dñi recte letificantes corda ⁊c. Quo aũt ordine hec fiant oñdit̃ in poſtcõmunione. Primũ q̃rite regnũ dei. mat. vj. ca.

De dominica. X.

In dominica decima legit̃ eccl'aſticus qui icipit Omnis ſapientia a dño deo eſt. Ubi oñdit̃ q̃ nõ ſolũ ſapientia ſed etiã oĩa bona ſũt a deo. ⁊ ideo ab eo ſolũmõ ſũt petenda ⁊ ad eũ debem⁹ clamare ⁊ ideo incipit introit⁹. Dũ clamarẽ ad dñm exaudiuit vocẽ meã. Et q2 debem⁹ ipſũ ſolũ orare. ſequitur verſus. Exaudi de⁹ orõez meã. Et orõ in quibuſdã eccl'ijs. Pateant aures miſericordie tue dñe precib⁹ ſupplicãtiũ. In qua collecta patet quis rogans dign⁹ ſit exaudiri. Unde ſequit̃ ibi. Et vt petentib⁹ deſiderata ↄcedas fac eos q̃ tibi ſũt placita poſtulare. Et oſtendit̃ in ep'la. Scitis q̃nĩã ⁊c. pma ad corinth. xij. ca. q̃ oĩa bona ſunt a deo. ⁊ ideo ei ſũt exhibende grãꝝ actiones. Unde enumeratis oĩbus donis dicit. Hec aũt oĩa opat̃ vn⁹ atq3 idẽ ſpũs diuidẽs ſingul' put vult. S3 q2 bonũ cito amittit̃ qđ nõ a largiente cuſtodit̃ ſicut dic̃ greg. iõ ſequit̃ rñſoriũ. Cuſtodi me dñe vt pupillã oculi. Itẽ q2 ad illũ ↄfugere debem⁹. a q̃ oĩa bona habem⁹ ſeq̃tur alleluia. Dñe refugiũ fact⁹ es nobis. In alijs eccleſijs d̃r all'a. Te decet. Euãgeliũ vͦ qđ eſt in q̃buſdã eccl'ijs. Cũ appropinq̃ret. luce. xix. ca. eſt de ſimoniacis. q̃ iniuriant̃ ſpũiſancto ſc3 in hoc q̃ vendũt ea q̃ ipſe dat gratis. vel ad voluntatẽ ſuã tribuũt. ac ſi ab ill' eſſent illa bona. ⁊ nõ a ſpũſancto Et nota q̃ hoc euãgelium in q̃ hierl'm deſtructio p̃dicat̃ in auguſto legit̃. q2 pͦus a nabuchodonoſor. poſtmodũ a romanis in hoc menſe deſtructa fuiſſe inuenit̃. In alijs vͦ eccl'ijs legit̃ Dixit ieſus ad q̃ſdã. Sequit̃ offertoriũ. Ad te dñe leuaui aĩa3 meã. q. d. nõ ad ſimoniacos. non ad p̃latos prauos. ñ ad q̃ſdã fatuos ⁊ ſimulatos religioſos. qui faciunt ſe a ſimplicib⁹ adorari ſed ad te a quo oĩa bona ſunt. ⁊ q2 tũc acceptat de⁹ oĩa opa nrã. q̃ñ ſpaui⁹ ĩ ipo iõ ſequit̃ poſtcõmunio Acceptabis ⁊c.

De dominica. XI.

In vndecima dominica incipit eccl'a legere iob q̃ ſil'r eſt liber exẽplaris. ſed eſt exẽplũ pfectionis. i. pfecte ſapie q̃ nõ habet̃ niſi p p̃dictã refectionẽ doctrine ſpũalis. nã refectio facit ſpũaliter fortes. ⁊ iõ poſt libros ſalomonis legit̃ liber iob In ordine aũt biblie oẽs libri exẽplares. ſc3 ruth. iob. thobias. iudith. ⁊ heſter. p̃cedunt libros doctrinales ſalomonis ꝑpter p̃dictã rõem. de q̃ etiã dicet̃ ſub dñica. xv. ⁊ q2 vnanimitas facit fortes ⁊ patientes ſicut fuit iob. ⁊ ↄcordes ſic̃ fuerũt filij iob. q̃ faciebant ↄuiuia p domos vnuſq̄ſq3 in die ſuo. iõ incipit introit⁹. De⁹ in loco ſancto ſuo. i. in humilib⁹ Yſaias Super quẽ requieſcet ſpũs meũs niſi ſup humilez ⁊ quietu3 ⁊ trementẽ ſermones meos. Et ſi deus eſt cum eis nullus põt eis preualere. Deus ei habitare facit vni⁹ moris ĩ domo .i. ↄcordes ⁊ vnanimes. q̃les fuerũt filij iob. q̃ dabãt ſibi ĩuicẽ ↄmedere. Unẽ vͦſus Exurgat de⁹ et diſſipent̃ inimici ei⁹ Quia fortitudo nrã nihil valet niſi dñs nobiſcũ cooperetur. imo p̄ncipaliter opet̃. In ep'la Notum vob facio euãgeliũ. q̃ eſt. j. cor. xv. oñdit beatus paul⁹ hũjlitatẽ Uñ ſequit̃ ibi. Qui nõ ſum dignus vocari ap'ls Et ꝑpter hãc hũilitatẽ raptus fuit vſq3 ad tertiũ celu3. In rñſorio q̃3 ſequit̃ vox humiliũ. In deo ſpauit cor meũ ⁊ adiut⁹ ſum. ⁊ in vͦſu. Ad te dñe leuaui aĩam meam. Et q2 ex tali ſpe ſequitur exultatio. iõ in quibuſda3 eccleſijs eſt all'a. Uenite exultemus dño. Euãgeliũ vͦ ẽ de humilitate et ei⁹ effectu. Duo hoĩes aſcendebãt ⁊c. luce. xviij. c. Uñ ſequit̃. Phariſeus dicebat. Dñe non ſum ſicut ceteri hoĩm ⁊c. ecce ſupbia Sequit̃. publican⁹ dicebat Deus propicius eſto mihi peccatori. ecce humilitas. et iõ abijt iſte iuſtificat⁹ in domu3 ſuã ab illo. Quia vͦ humilitatẽ ſequit̃ exaltatio. qui eni ſe humiliat exaltabit̃. iõ ſequit̃ offertoriũ. Exaltabo te dñe quoniã ſuſcepiſti me. i. ſurſu3 cepiſti. q. d. Exaltabo te q̃a exaltaſti me. Poſtcõmunio eſt. Honora dominũ de tua ſubſtãtia ⁊c. puer. iij. c. Uoca ad

literā facit humil'. dat enī libent̄ paupibꝰ et
hoc eſt honorare dn̄m. q2 ipē ꝑcipit vt detur
paupibus. Vel honora dn̄m ⁊c̄. i. oīa bona
tua deo attribue. ⁊ hoc eſt ꝓpriū humilium
Hec poſtcōmunio ɔgrue hoc tp̄e canitur.
qn̄ frugibus horrea ⁊ vino cellaria plena re
dundant. qbꝰ deuote dn̄s honorat̄.

De dominica. XII.

Duodecima do
minica eſt de orōne. ⁊ qͥ exp̄mi
tur iob orans ⁊ ſedens in ſterq̄/
linio ɔqrendo de ſalſ amicis. Legit̄ eni iob
in d̄ nabꝰ dn̄icis. Job q̄dē in ſterqlinio mo
raliter eſt aīa in mortali peccato ⁊ feudo. i. q̊
dn̄ reſidet nō reſtat niſi orare deū. vt ipſā ab
eo eripiat. Vn̄ incipit introitꝰ Deꝰ in adiu
toriū meū intēde dn̄e ad adiuuandū me fe/
ſtina. ɔfundant̄ ⁊ re. qui que. aīam meā. In
offertorio aūt oſtēdit efficacia orōis. ⁊ totuꝫ
offertoriū eſt orō moyſi ſumpta de exo. quā
do rogauit ꝑ filijs iſrł q̄ fecerūt vitulū ɔfla/
tilē. ⁊ incipit. Precatꝰ eſt moyſes in ɔſpectu
dn̄i dei ſui ⁊c̄. q̄ moyſes ſeipſū expoſuit ꝓ ſa/
lute ꝓpłi dicēs dn̄o. Aut dimitte eis hanc no
xam aut dele me ⁊c̄. Et reducit ad mēoriam
merita patrū. Memēto inqͭt abraam yſaac
⁊ iacob ⁊c̄. ⁊ placatꝰ factꝰ ē dn̄s d̄ malig̃tate
quā dixit facere ꝓplo ſuo. et ex h̄ ꝓbat̄ ꝙ ſan
ctoꝝ merita nobis ꝓſunt. Et nota ꝙ in hoc of/
fertorio fit v̄boꝝ geminatio. de q̊ dictū ē ſub
ſcd̄a dn̄ica poſt ephīa ꝫ. In ep̄la. Fiduciam
talē habemꝰ ꝑ xp̄m ad deū. ij. ad coꝝ. iij. cap.
oñdit ap̄ls ꝙ orō ſua ⁊ alioꝝ bonoꝝ ꝑlatoꝝ
noui teſtamēti maiorē hꝫ efficaciā q̄ꝫ habu/
it in veteri teſtamēto. q2 etiā moyſes orauit
cū fiducia. ɔfiſus de meritis patrū. Sed ne
videat̄ hoc ex arrogantia facere ſubdit. Nō
ꝙ ſufficiētes ſimꝰ cogitare aliq̇d a nobis q̄ſi
ex nobis. ſed ſufficiētia nr̄a ex deo eſt cuius
miniſtri ſumꝰ. In euāgelio v̄o oſtendit ꝙ
multū valet orō ꝑlatoꝝ. qd̄ eſt in quibuſdā
eccl̄ijs. Dū trāſiret ieſus ꝑ medios fines de
capoleos adducūt ei ſurdū ⁊ mutū ⁊ ſana/
uit eū dn̄s. Multi ſūt ſurdi q̄ nolūt audire
v̄bū dei. ⁊ multi muti q̄ nolunt loq̄. ⁊ p̄n̄t. ſi
militer hos dn̄i ꝑlati ꝑ p̄dicationē adduce/
re ad dn̄m in confeſſione ⁊ orō ſaluabit eos.
Vn̄ in ꝑſona ſurdi ⁊ muti cantat̄ in grdua/
li. Bn̄dicā dn̄m in omni tp̄e. Verſus ē. In
dn̄o laudabit̄ aīa mea. In all'a monet ad
hāc laudē. Venite exultemꝰ dn̄o ⁊c̄. De of
fertorio ſupra dictū ē. Poſtɔmunio v̄o eſt
De fructu opum tuoꝝ ſatiabit̄ terra. i. p̄di/
catores q̊s dn̄s replet p̄riꝰ bonis. ⁊ ipſi reple
ti alios replent. In alijs v̄o eccl̄ijs d̄r euāge
liū. Exiens ieſus de finibꝰ tyri. qd̄ eſt marci
vij. ca. Pōt aūt dici ſm̄ ſicardū ep̄m cremo
neñ. in mitrali. ꝙ ſalomone mortuo regnuꝫ
diuiſū. et iō menſ ſeptembris hiſtoria bipti
tur. Prima ps ī vna hiſtoria ɔſolidat̄. alia
variat̄. q2 regnū iuda in dauid familia ſtabi
liū. ſed regnū iſrael a plurimis occupat̄. Vn̄
et hiſtoria d̄ his iuſtis q̄ gentibꝰ intermixti
fuerāt ɔpilat̄. vt de iob thobia. iudith. ⁊ he/
ſter. cuꝫ in p̄ria ſeptēbris hebdomada legat̄
iob. quē ipſe ſcripſit. cū reſponſorio. Si bona.
in ſcd̄a liber thobie. quē ipſe ɔpoſuit. i ter
tia iudith quē achior edidit. in quarta heſter
quē mardocheꝰ vel potꝰ heſdras ɔpoſuit
Sed ⁊ liber heſdre poſt hec opa recitat̄. Et
cum his cantant̄ reſpōſoria. Peto. adonai.
dn̄e. His tp̄ibus ꝓpheta uit helyas q̄ geſſit
typum chriſti. Sic mortuo ɔſtantino eccl'a
ſepatur. vna ps eſt catholica. alia per multa
ſciſmata ſepata. a quibus catholica eccl'ia
multa aduerſa ꝓ dn̄o tolerauit. ſicut illi q̊ꝝ
opa hoc tp̄e legunt̄. Inter catholicos q̇daꝫ
ſunt ꝑfecti. quidā imꝑfecti. Perfecti ſunt p̄
dicatores ydonei miniſtri ⁊ cooꝑatores dei
quod d̄r in ep̄l'a. Fiduciam. Hi adducūt im/
ꝑfectos et alienos. ſurdos ⁊ mutos ad glo/
riam ieſu chriſti. ſicut legitur in euangelio.
Vox itaqꝫ ꝑfectorum eſt in introitu. Deus
in adiutorium meū intende. qui adiutoriū
dei implorant. vt hereticis valeāt reſiſtere.
⁊ eos ad dei grāꝫ adducere. Aut eſt vox im
ꝑfectorum ꝓficientium qui vt ꝓficiant dei
implorant auxiliū. In graduali. Benedicā
et in alleluia. Domine refugium. vox ſiqui
dem eſt ꝑfectoꝝ gratias agentium de illis ſe
a ꝑſecutione aliquotiens tꝑantibus. ⁊ iſtis
ꝓficientibus. Et q2 moyſes fuit vnus eorū
qui ſe obtulerunt ꝓ peccatis ſubditoꝝ. ideo

in offertorio cantat. Precatus eſt moyſes Ubi pfecti ſūt illa terra q̄ ſatiata fructu opū dñi. donis vicȝ ſpūſſancti pducit fenū iumētis. i. doctrinā hoibus. Un cōmunio eſt de fructu ꝛc. Et attende q̄ recte de iob ꝛ moyſe ſil' cantat. quoniā ꝯtemporanei repiuntur p quoꝝ exemplū ad patientiam ꝛ manſuetudinem inuitamur.

De dominica. XIII.

In tredecima dominica legit' liber thobie p quē figurat' gen⁹ hūanū cecū factuȝ p peccatū pmi parentis qd̄ nō potuit ſanari niſi amaritudine paſſionis q̄ p fel ſignificata eſt, xp̄us v̄o p piſce. q2 piſcis aſſus eſt xp̄s paſſus. Cecū q̄dem erat gen⁹ humanū. q2 habitantibus in regione vmbre mortis lux orta ē eis. Petit ergo vt veniat dñs ſicut pmiſit. Dñica eni iſta eſt de pmiſſiōib⁹. Un dicit in introitu. Reſpice dñe in teſtamētū tuū. i. in pmiſſionē tuā. vt ſicut pmiſiſti veniat fili⁹ tuus. Et hoc eſt qd̄ ſequit'. Et aīas paupum tuoꝝ ne obliuiſcaris in finem Et hoc eſt qd̄ dixit thobias filio ſuo. Memēto fili quoniā pauperem vitā gerim⁹. habebis multa bona ſi timueris deū. Unde ſequitur oratio. Omnipotens ſempiterne deus de cui⁹ munere venit ꝛc. ꝛ rogat vt poſſit currere eccl'a ad veras pmiſſiones Ep̄la ē Abrae facte ſunt pmiſſiones ꝛ ſemini ei⁹ ꝛc. gal'. iij. ca. vbi agit' de pmiſſiōib⁹ ꝛ ſequit' ibi Quid igit' lex. dicit aplus. ſi nō poteſt ſanare gen⁹ humanū cecū ſicut thobiam. Et ſequit' rñſio Lex q̄ inde ꝑpter tranſgreſſores poſita ē ſuppl'e ſicut pedagogus. Sequit' rñſorium Reſpice domine in teſtamentū tuū. vbi oñditur vehemens effect⁹ orōnis In alleluia Quoniā de⁹ magn⁹ ꝛc. oñditur quis eſt q̄ pōt illumiare In euangelio oſtendit' q̄ lex nō pt ſanare. et incipit in quibuſdā ecclijs. Beati oculi qui vident q̄ vos videtis. multi pphete ꝛ reges vo. vi. ꝛc. luce. x. c. vbi habetur q̄ ſacerdos ꝛ leuita ptrāſierūt hominē qui incidit in latrones. Sacerdos inquā ꝛ leuita veteris teſtamēti. ſed ſol⁹ ſamaritan⁹. ſcȝ xp̄s qui eſt cuſtos noſter ipſū ſanauit. Et q2 lex nō ſanat. quoniā neminē ad pfectiōeȝ ducit. ſed ſolus de⁹ in quo ſperandū eſt. ido ſequit' offertoriū In te dñe ſperaui. Quō autem ſanauit illū cecū patet. q2 p panē angeloꝝ qui factus eſt panis hominū. id eſt p filiū dei incarnatū. ꝛ ideo ſequit' in poſtcōmunione Panē angeloꝝ manducauit homo Alie eccl'ie dicunt. Panē de celo ꝛc. ſapientie. xvj. cap.

De dominica. XIIII.

In dominica decimaquarta legit' liber iudith. et cantatur q̄n victoria data eſt in manu femine. ꝛ mouet nos eccl'ia ad ſanctimoniā ſiue ad ꝯtinentiā exemplo iudith Sicut eni iudith interfecit oloferne q̄ interꝑtat' eneruans vitulū ſaginatuȝ. ſic monet eccl'a vt iterficiam⁹ olofernem. i. dyaboluȝ qui eneruat ꝛ interficit laſciuos mundi. qd̄ fit p ſanctimoniā abſcindēdo ei caput. Nā caput dyaboli eſt luxuria. q2 quaſi pmo de ea incipit homines temptare. ꝛ ideo dñs dicit in luca. Sint lumbi veſtri pcincti. hoc ē pcingatis vos cōtra pmum viciū. Exo. xij. In ꝯmeſtione agni renes veſtros accingetis. Alio tñ modo ſupbia eſt initiuȝ omnis peccati. Quia v̄o fragiles ſumus ꝛ effeminati. vñ interficere nō poſſumus oloferneȝ niſi adiutorio dei. iō dicit in introitu. Protector noſter aſpice de⁹. ꝛ reſpice i faciē chriſti tui. Sequit' in q̄buſdam eccl'ijs epl'a ad gal'. v. ca. Spiritu ambulate. ꝛ deſideria carnis nō pficietis. Caro eni cōcupiſcit aduerſus ſpūm. et ſpūs aduerſus carnem. Et ſeq̄tur. Manifeſta aūt ſūt opa carnis. ꝛ noiat ea. Item alibi dicit. Si ꝯtenditis nōne carnales eſtis. hoc dicit q2 cōtendimus de carnalib⁹. Et poſt Fructus aūt ſpūs ſunt longanimitas pax. patientia ꝛc. Deuincere igitur oloferneē i nobis ē facere iſta duo. Per hec quoqȝ vicia iterficimus in nobis. q̄ guſtam⁹ ſpūm ſanctum. q̄ guſtato deſipit omnis caro. Sȝ q2 nō pt ſanari in nobis carnalitas niſi a dño. q2 eſt ſicut lepra. ideo in quibuſdā eccl'ijs ſequit' euāgeliū. Dū iret ieſus luce. xvij. ca. de leproſis q̄ venerūt ad dñm. et

dixit eis. Jte oſ̄dite vos ſacerdotib⁹ ipis tñ
pri⁹ ſanatis. Per qđ ſignificat̄ q̄ pri⁹ pecca
tora dño ſanat̄. ⁊ poſtea iniungit̄ et pñia a
ſacerdote ⁊ abſoluit̄. qđ ſignificatũ eſt p hoc
q̄ diſcipuli dñi inſtitas lazari ſoluerũt ⁊ tñ
prius erat ipſe reſuſcitat⁹ a dño. Rediit aũt
vnus ad eũ flexis genib⁹ grãs agens. p qđ
ſignificat̄ q̄ vnitas eccl̄ie reddit grãs deo.
Vñ vn⁹ ſanabat̄ in piſcina ioh. v. Et iõ in
reſpõſorio in gratiaꝝ actiones dicit eccleſia
Bonũ eſt ꝯfiteri dño. Et etiã in all'a. qđ ẽ in
quibuſdã eccl̄ijs. Cõfitemini dño ⁊ inuoca
te nomẽ ei⁹. ⁊ q2 h̄ nõ ſufficit niſi ⁊ dñs nos
cuſtodiat ideo ſequit̄ in offertorio. Jmmit
tit angel⁹ dñi ĩ circuitu timẽtiũ eũ. q2 cuſto
dit nos dñs p angelos. Sequit̄ guſtate ⁊ vi
dete. Quid aũt guſtare debem⁹ oſ̄ditũ poſt
cõmunione ſcz panẽ q̄ ſaginat aĩam. nõ cor
pus. Vñ ẽ offertoriũ in q̄buſdã eccl̄ijs Pa
nis quẽ ego dedero caro mea eſt p ſecli vita

De dominica. XV.

Dominica quĩde
cima habz eandẽ intentionẽ cũ
p̄cedenti. ⁊ iõ in q̄buſdã eccl̄ijs i
his duab⁹ dñicis legit̄ liber iudith. Et itroi
tus eſt. Jnclina aurẽ tuã dñe. Verſus eſt.
Letifica aĩaꝫ ſerui tui. quoniã ad te leuaui
aĩaꝫ meã. q. d. nõ ad carnalia deſideria. Jn
ep̄la q̄ eſt ad galathas. vj. ca. monet nos vt
nõ ſim⁹ vitul⁹ ſaginat⁹ ſed ſim⁹ ſpũales.
Vñ dicit ibi paulus. Si ſpiritu viuim⁹ ſpi
ritu et ambulem⁹. q2 q̄ ſeminat in ſpũ de ſpi
ritu metet vitam eternã. q̄ vo in carne đ car
ne metet corruptionẽ. Sequit̄ reſponſoriũ
Bonũ eſt ꝯfidere in dño. q̄ꝫ ꝯfidere in hoĩe
qui dat victoriã in manu femĩe qñ facit ho
minẽ vicere in carne. Et q2 h̄ facit q̄ p̄parat
cor ſuũ ad ſeruiendũ deo Sequit̄ all'a. Pa
ratum cor meũ de⁹ ⁊c. Jn euãgelio. Nemo
p̄t duob⁹ dñis ſeruire. qđ eſt math. vj. ca. do
cemur ne ſeruiam⁹ ventri. Et poſt Nolite
ſoliciti eſſe dicentes. Quid manducabim⁹
aut qđ bibem⁹ ⁊c. Sed p̄mũ q̄rite regnũ di.
⁊c. Nolite ſoliciti eſſe ſcz ſolicitudĩe ſuffoca
tionis. ſolicitudine aũt p̄uidẽtie ſoliciti eẽ de
betis. Jn offertorio vo monemur vt ſeruia
mus dño nõ ventri. Expectans expectaui
dominum vt reficeret me. Quis autem ſit
ille cibus quo debet anima refici. oſtẽditur
in poſtcõmunione que eſt in quibuſdam
eccl̄ijs Qui manducat meã carneꝫ p fidem
ſcz. Nã vt dicit aug⁹. Crede ⁊ mãducaſti ⁊c.
Querit̄ aũt quare eccl̄ia p⁹ libros ſalomo
nis legit librũ iob. ⁊ poſtea librum thobie et
iudith. cũ alio mõ ordinent̄ biblia. Sicut
enim dictũ eſt ſub ſeptima dñica p̄cedũt li
bri exemplares. ⁊ poſtea doctrinales. q2 ma
gis mouent facta q̄ꝫ dicta. ⁊ ad vltimuꝫ po
nunt̄ libri machabeorũ. qui ſunt libri exem
plares. Ad qđ dicimus q̄ p doctrinaꝫ pue
nit ad p̄fectionem patientie que magis fuit
ĩ iob. Et inde poſtea ſequit̄ thobias. q2 etiã
magnũ patientie ſignum fuit in thobia. qui
amiſit multa. et filiũ ad tẽpus. ⁊ oculos qui
maxime ab homine diligunt̄. ex eo q̄ oculi
ſunt principiũ ꝯgnitionis ad quã nat⁹ eſt
homo. Et q2 etiam pl⁹ valet exemplũ femĩe
et magis erubeſcentiã incutit. ideo liber iu
dith in quo habet̄ de victoria in manu femi
ne poſt p̄dictos ab eccl̄ia ordinat̄. Vltimo
vero libri machabeoꝝ legunt̄. q2 ibi habet̄ ex
emplum de ꝯfirmatione iuſticie. Macha
bei enim paſſi ſunt martirium p lege defen
denda et cuſtodienda ab antiocho fidei ini
mico.

De dominica. XVI.

In decimaſexta
dñica legit ⁊ cantat eccl̄ia đ ma
chabeis. vt dicet̄ in ſequẽti titu
lo. qui multa paſſi ſunt ab antiocho ⁊ ſepteꝫ
ꝑplis. Et ibi habet̄ q̄ templũ qđ pollutũ fu
erat ab illis populis. ab iſtis machabeis pu
rificatũ fuit. ⁊ p hoc ſignificat̄ q̄ anima que
templũ dei eſt. polluta a ſeptem capitalibus
vicijs nõ poteſt mũdari niſi purificet̄ a pec
cato. qđ eſt eam reſuſcitare de morte peccati
Vñ habet̄ in euãgelio de reſuſcitatione filij
vidue. Et ideo incipit introitus. Miſerere
mei dñe ſcz vt reſuſcites me. Verſus ẽ. Jn
clina domine aurem tuã. Jn epiſtola vero
ap̄lus inuitat nos ad patientiã dicens. Ob
ſecro vos ne deficiatis in tribulationib⁹ ⁊c.

que est ad ephe.iij.c. Sic enī vincūtur inimi
ci a machabeis.i.a sāctis. Seqtur graduale
Timebūt gētes.q: sic postq̄ȝ illi vicerūt inimi
cos suos et mūdauerūt tēplū et reedificaue
rūt timuerūt gētes ī circuitu. sic ⁊ postq̄ȝ hō
vicerit dyabolū.⁊ mūdauerit se p̄ ꝯfessionē
⁊ reedificauerit templū dei in se.timēt demo
nes. Vñ seqtur vsus. Quoniam edificauit
dñs sion ⁊c. q: nō pt fieri nisi a dño q̄ hō li
beretur a vicijs.ideo sequitur alla. Redēptio/
nē misit dñs ꝑlo suo ⁊c. Euāgeliū ē in q̄busdam
dam ecclijs. Ibat iesus in ciuitatē q̄ voca/
tur naim ⁊c. luce.vij.ca. Et post Accessit ie⁹
⁊ tetigit loculū ⁊ dixit. Adolescens tibi dico
surge et surrexit.⁊ dedit illū matri sue. Mem
pe tangit dñs loculū vbi erat mortu⁹.qñ in
firmitate vel aliq̄ flagello tangit corpus ho
minis in quo iacet mortu⁹ spūs hoīs.i.aīa.
⁊ sic excitatur a somno mortis. Unde eccli.
xxxj. Infirmitas grauis sobriā reddit aīam
Seqtur offertoriū q̄d in voce machabeorū
Dñe in auxiliū meū respice Sequit postcō/
munio Dñe memorabor iusticie tue soli⁹.
Justicie in quā.q: oīs qui venit ad te nō eij
ciet foras. Pōt ⁊ aliter dici q: iosia defūcto
hierlīm destruit.ꝑlus captiuat et pmitt.ideo
q: in hoc mēse octobri machabeorū historia
legit.⁊ cantat. Adaperiat ⁊c. q: a suis aduer/
sarijs admodū pmebant.quorū primā ptē
simon pontifex edidit.aliā fili⁹ ei⁹ iohānes
posteriorē quidā inde⁹ agrestis sed erudi/
tus. Hi captiui militantē designāt ecclīam.
ī qua sūt duces et satellites doctores et disci
puli. pfecti et impfecti. Doctores vidua sig
ficat euāgelica. que vidua est.quia militās
cū sponso triūphanti nō est.cui⁹ fili⁹ morit
cū discipuli p quis crimine ab eccl'e corpore
sepantur.resuscitant cum illis grātia infun
ditur. Hec igitur orat in euangelio p filij re
suscitatione.id est gratie infusione.⁊ hortat
in epistola ne deficiant in tribulationibus.
et hui⁹ rei gratia flectit genua sua. Hec ea/
dem orat in introitu. Miserere Et in offer/
torio. Domine. Graduale respicit ad id qd
in euangelio dicitur Accepit aūt omnes ti
mor. Postcommunio. Dñe memorabor.
grā⁊ est actō. Vel hic mensis octobris vt q̄
da⁊ aūt designat octauā. Sicut ergo iudei
finitis plijs.⁊ tēplo restaurato in hymnis ⁊
ꝯfessionib⁹ dño bñdicebant.sic ī octaua ma
gne festiuitatis scti festiui⁹ exultabunt.

De dominica.XVII.

In dominica de
cima septima agitur de nuptijs
eternis.q: ꝯsideratōne nuptia/
rum illarū libenter patimur tribulatōnes.si
cut ⁊ machabei fecerūt. Sūt aūt quattuor
dñice in q̄bus agit ecclīa de machabeis. Cō
sideratio enim illa tribulatōnes leues facit
et ppter illas nuptias pena quelibet leuiter
sustinet. De his nuptijs dr in euangelio qd
hac die in quibusdā ecclijs legit. Cum inui/
tatus fueris ad nuptias recumbe in nouis/
simo loco ⁊c. Omnes inuitati sum⁹ ad nu/
ptias eternas.⁊ si ī nouissimo loco nos po
nimus hic vt simus humiles.exaltabimur
in paradiso et ecōtra. Vñ statim subiungit
Ego aūt dico vobis q: omnis q̄ se exaltat
humiliabit.et qui se humiliat exaltabitur ⁊c.
Vñ incipit introitus. Justus es dñe scȝ in
hoc iudicio.⁊ rectū iudiciū tuū. Huic enim
iudicio ꝯcordat ecclīa seu ꝯsentit quo deus
exaltat humiles ⁊ supbos deprimit dicēs. Ju
stus es dñe ⁊c. In eplā. Obsecro vos que ē
ad ephe.iiij.c.inuitat nos ad humilitatem vt
dicat nobis. Amice ascende supius Ubi dr
vt digne.i.in humilitate ambuletis vocatō
ne qua vocati estis scȝ ad nuptias. Hoc est
enī nouissimū locū tenere. Ad hīc monet
in graduali. Beata gens cui⁹ est dominus
deus eorū. Supbi faciunt se dños. humiliū
vō deus est dñs. Vñ versus est. Verbo dñi
celi.i.humiles.firmati.i.magnificati sūt De
bemus ergo esse humiles.q: nihil habemus
nisi a deo.⁊ ideo sequit in q̄busdā ecclijs all'a
Qui timet deū speret in eum.q.d.non in se
Postea sequit euangeliū de nuptijs sicut
dictum est. In alijs vō ecclijs legit. Cum in
traret iesus in domū.luce.xiiij.ca. Notādū
aūt q: anteq̄ȝ in ipso euangelio dicat de nu/
ptijs.habet q̄nō sanauit ydropicū. p quem
intelligit omnis amator mundi. Nā⁹ eni

oꝛ ꝙ ſitis mūdi ſatiet. q̄ꝛ q̄ biberit ex hac aq̄
ſitiet iteꝝ. ioh. iiij. q̄ꝫ dum enī homo erit ydro-
picus. in illis nuptijs nō poterit ſatiari. In
offertorio ſimiliter inuitamur ad humilita
tē. Vñ ibi habet̄ oratio daniel. Oraui deū
meū ꝛc. daniel. ix. c. Et ꝓpter hanc humilitatē
meruit audire archāgelum qui certificauit
eū de incarnatiōe chriſti. Satis aūt ꝯgrue
fit ibi mentio de angelo. quoniā hoc officiū
circa dedicatiōēꝫ beati michahelis cantatur
In poſtcōmunione habetur de humilibus ꝛ
ſupbis. Vouete et reddite dño deo veſtro
omnes qui in circuitu eius affertis mune-
ra. i. humiles q̄ attribuitis oīa bona deo ter
ribili ꝛ ei qui aufert ſpiritū ꝓncipum. i. ſup-
biam eoꝝ. Ecce quia ſuꝑbos hūiliat.

De quarta feria quattuoꝛ tempoꝝ

IN quarta feria
legit̄ euangeliū. Rñdēs vn⁹
de turba. math. ix. c. de ſurdo ꝛ
muto. quē apli curare nō poterāt. eo ꝙ illō
genus demonij nō ejcitur niſi in orōne ꝛ ie
iunio. qđ hūc diei ꝯuenit. hodie nāqꝫ ieiu
nium eſt quatuoꝛ tempoꝝ. Ideo due lectio
nes legūt vt ordinādi in duob⁹ ꝑceptis ca-
ritatis. vel duabus legibus inſtruant̄. Pri
ma de calcatore vue ſcꝫ Ecce dies. amos. ix.
in fine tempi ꝯuenit Scđa vcꝫ. Cōgregat⁹
neemie. viij. ca. ꝯgruit ordinādis. quib⁹ dr̄
i itroitu. Exultate deo. q̄ meditari ꝑmittūt
in offertorio Meditaboꝛ. Cōmunio ē Cō-
edite pinguia. ꝛ ſumit̄ de lectione ſcđa.

De ſexta feria

FEriae ſexte offici-
um ꝑmiaꝫ exꝑmit ordinādorū.
Vñ in euāgelio Factū ē ꝑctā ꝑ
alitico dimittunt. ꝛ i lectōe Cōuertere. oſee
vlt. ca. ad ꝯuerſationē inſtruūt. ꝛ in itroitu.
Letet. ad q̄rendū dūm inuitant̄. Graduale ꝛ
poſtcōmunio ſūt orōnes electoꝝ. offerēda
ꝯſolano eorūdeꝫ In alijs tñ ecclijs dicitur
euangeliū. Rogabat ieſū luce. vij. ca.

De ſabbato quattuoꝛ tempoꝝ

SAbbati quoqꝫ
officiū ad doctrinā ipſoꝝ ordi-
nādoꝝ fit ne ſint ſteriles vt ficꝰ
arboꝛ īfructuoſa. de q̄ loq̄t̄ euan
geliū. Arboꝛē ficꝰ ꝛc. luce. xiij. c. ne vita illorū
ſit terenis implicata. ſic̄ mulier icuruata. In
epl'a vō Tabernaculū factū ē ꝛc. q̄ ē ad heb.
ix. c. vbi de ꝑmo ꝛ ſcđo agit̄ tabernaclō mo-
uent̄ vt ſic ſuāt i tabernacul' ecclie militan-
tis vt dño ꝑſententi i tabernaculo triūphan
tis In lectōib⁹ vō q̄ i h ſeptēbris ieiunū in
dicit̄ cā inſtitutōis et ei⁹ vtilitas itimat̄. q̄ꝛ
pria eſt Decio die. leui. xxiij. c. Scđa ē Quī-
to decio die q̄ ē ibidē. Tercia ē. Dñe de⁹ no-
ſter. michee. vl. c. Quarta eſt. Factū ē vbū.
zacharie. viij. c. Quīta ē Angel⁹ dñi daniel
iij. c. Cetera ſūt ordinādoꝝ exhortatōes ora
tiones ꝛ ꝯſolatōes. Cōmunio. ſ. Menſe ſe-
ptio de leuitici lectōe ſumit̄. Merito aūt in
h menſe fit clericoꝝ ordinatio q̄niā in h mē
ſe fiebat tabernaculoꝝ celebratio Ordinati
vō ſūt eccl'e miniſtri in dei tabernaculo ꝑ ſe
ptiformē grām in ſeptē gradib⁹ conſtituti.
Vñ et beat⁹ petr⁹ legit̄ ordinationē feciſſe
in ſeptēbri ſex epiſcopoꝝ decē ꝑſbyteroꝝ ꝛ ſe
ptē dyaconoꝝ. Et celebrat̄ ordinatio in tria
hebdomada q̄ꝛ i tp̄e terno ſcilicꝫ grē fuit ab
aplis inſtituta. Olim tñ alia rō fuit a ſapiē
tib⁹ aſſignata. Nā olī iſtituta fuere ieiunia
in pria hebdomada marcij. in ſcđa iunij. in
tertia ſeptēbris. in q̄rta decēbris vt comita-
rent̄ initia teſſeredecadis ieſu chriſti. Cum
enim q̄s ordinat̄ q̄dammō vt chriſto attine
at generat̄. Prima ergo ꝑſona prime teſſe-
redecadis eſt abraam a q̄ ſumit ordinatio
ꝑme hebdomade marcij. Prima ꝑſona ſe-
cūde teſſeredecadis eſt dauid a quo ſumit̄
ordinatio ſcđe ſeptimāe iunij. Initiū tertie
eſt ieconias a quo ſumit̄ ordinatio tertie ſe-
ptimane ſeptēbris. Demū eſt chriſt⁹ in q̄r-
to loco a quo ſumit̄ ordinatio quarte ſepti-
mane decēbris. Sumunt̄ aūt poti⁹ abhis
ꝑſonis q̄ꝫ ab alijs ordinatiōes vel q̄ꝛ fuerūt
in genealogia maiores vel ꝓpter nominū inter-
ꝑtationes. Dicit̄ enīꝫ abraā pater multarū
gentiū. dauid fortis. ieconias ꝑparatio dñi.

Sic ⁊ illi qui ordinant̄ debēt eē patres for/
tes. ꝑparati ad euāgeliū̄ ieſu xp̄i. Ul'ſic a p
ſona in pſonā ſunt quatuordecī generati/
ones. ſic ab ordinatiōe in ordinationē ſepti
mane quattuordecī inueniunt̄ vt ordinati
di periti ſint ⁊ in decalogi ⁊ in euāgelij diſci
plina. Nūc aūt ieiunia ex cauſis premiſſis
alit̄ ordinant̄. vt dictū ē ſub q̄rta feria tertie
hebdomade aduēt⁹. Et memēto ꝙ apo
ſtolica vſqꝫ ad ſimpliciū papā in decēbri ſp
ordines celebrabāt. vt ordinandos coapta
rēt generationi ieſu xp̄i. Simplicius vero
addidit ordines in februario tribuēdos vt
ordinādos vicini⁹ incorporaret corpori ie
ſu xp̄i. vide de hoc in prohemio. ij. ptis. Sꝫ
ſi vt ꝑmiſſū ē ieiunia ꝯſtituta ſunt in predi
ctis ſeptimanis ꝑ his qui ad ordinationeꝫ
accedūt. nunquid cōmutari pñt q̄n nullus
tūc ordinat̄. certe nō niſi neceſſitate vrgēte.
de qua in prohemio ſcd̄e ptis dictū ē. Cuꝫ
enim ſit vna eccl'ia oīno debet in actionib⁹
ei⁹ eē ꝯcordia q̄ nō eēt ſi in tam generali ie/
iunio alij prandērēt. alij ieiunarēt. Prete/
rea licet alicubi nō fiat ordinatio fit tñ alibi
ꝑ quib⁹ ieiunare ⁊ orare debem⁹ vt digni
ad ordinationē ꝑueniant. Omnes eñ̄ fra/
tres ⁊ vnanimes in domo dñi ſumus

De dominica. XVIII

Dictum eſt in pre
cedenti dñica ꝙ dꝫ hō ſe pone/
re in nouiſſimo loco. vt ponat̄
in ꝑmo. ſicut ſunt p̄lati. Uñ in hac decima
octaua dñica agit̄ de p̄latis q̄ ſunt ī primo
loco. Uñ euāgeliū ē in quibuſdā eccleſijs.
Sup cathedrā moiſi. ⁊c. Introit⁹ vero q̄
ſūmit̄ Eccl'. xxxvj. c. incipit. Da pacē dñe ſu
ſtinentib⁹ te vt prophete tui. i. p̄lati fideles ī
ueniant̄. ſupplendū ē. nō infideles ſic̄ ſcribe
⁊ phariſei. Verſus ē. Letatus ſum in his
q̄ dicta ſunt mihi in domū dñi ibim⁹. i. ibi/
mus ad nuptias. ⁊ de hoc letat⁹ ſū. q2 inui/
tati ſumus ad nuptias in quib⁹ erit eterna
pax. In alijs vero eccleſijs verſus eſt. Bo
nū ē. Preterea ſcripſerūt quidā ꝙ iō dr̄ ipē
introit⁹. q2 tali die zacharias papa fecit pa
cē cū longobardis. In ep'la ap'ls agit grās
de epheſijs q2 habēt fidem verā de iſtis nu
ptijs dicēs. Grās ago ſp deo meo ꝑ vobis
⁊c. ꝑma ad Cor. j. c. In rñſorio vero. Leta
tus ſum. ⁊c. oſtēdit gaudiū de p̄dictis nup
tijs. ⁊ iō propt̄ p̄dictas nuptias ī allā. Lau
date dñm omnes gentes. hortat̄ ad laudē.
Euāgeliū ī quibuſdā eccleſijs. Acceſſerūt
ad ieſū. qd̄ ē math. xxij. c. ē de ſcribis ⁊ pha/
riſeis qui infideles fuerunt. Uñ temptaue
runt dominū dicētes. Qd̄ ē mādatū ma/
gnū in lege. Dixit dñs. Diliges dñm deuꝫ
tuū. ⁊c. Et pſtoea rep̄hendit eos de infideli/
tate. q2 nō credebāt ipſū deū eē dicēſ. Quid
vobis videt̄ de chriſto cui⁹ fili⁹ ſit. Dicūt
ei. Dauid. Et dixit eiſ. Quomodo ergo da
uid in ſpiritu vocat eū dñꝫ dicēs. Dixit do/
minus dño meo ſe. a dex. meis. ⁊c. Prelati
non debēt eē tales. ſ. infideles. ſed ſicut moi
ſes de quo habet̄ in offertorio. Sanctifica
uit moiſes altare dño. ⁊c. debēt p̄lati offerre
ſe totos in incenſuꝫ ⁊ poſtea in multas ho
ſtias. Unde ſequit̄ poſtcommunio. Tol/
lite hoſtiaſ. loquitur enim de prelatis

De dominica XIX

Hec decimanona
dñica rñdet ꝑcedēti in q̄ dicuꝫ
ē. Da pacē dñe ſuſtinētibus te
vt prophete tui. i. p̄lati fideles inueniantur.
Rñdet in quā ſi faciāt qd̄ habet̄ in euange
lio qd̄ legit̄ in hac dñica in q̄buſdaꝫ eccl'ijs
ſcꝫ. Aſcendens ieſus. ⁊c. qd̄ ē math. ix. c. In
quo habet̄ ꝙ adduxerūt ad dñm palyticū
Ihs aūt vidēs fidē illoꝝ q̄ offerebāt. ⁊c. pa
litici ſūt q̄ ī delicijſ carniſ ſūt. q̄ ita diſſoluti
ſūt ꝙ n̄ pñt opa bōa facere ⁊ merito fidei p
latorū ſanāt̄ ⁊ ideo bonū ē habere bonos p
latos. Quidā aūt de ſcribis dixerūt ītra ſe.
Hic blaſphemat. quis ē q̄ peccata dimittit
Ihs aūt vidēs cogitatōes eoꝝ dixit. vt ſcia
tis ꝙ fili⁹ hoīs hꝫ ptātem in terra dimitten/
di peccata dixit palitico. Tolle grabatū tu/
um ⁊ ambula. Et q2 ſolus de⁹ ē qui ſanat
palaſim. iō incipit introitus. Salus popu
li ego ſū. ⁊c. Verſus ē. Attēde ꝑp'e me⁹ legē
meā. ſubaudi ꝑ quā ſanāt palitici. In epi
ſtola monet ap'ls paraliticos vt erigantur

corporalit̃ a paraliſi ad bōa opa dicēs. Re
nouamini ſpū mentis veſtre ⁊ induite no/
uū hominē. ꝛc. Eph. iiij. c. Sequit̃ eciā gra/
duale in voce paltici. Dirigat̃ orō mea ſic
incenſū. ꝛc. Verſus ē. Eleuatio manuū me
arū. ꝛc. iā iſte leuat̃ ad bona opa. Alla vo
c3 in voce palitici ſanati ſc3 Dextera dñi fe
cit virtutē ſubaudi q2 ſanauit me. S3 quia
nō ſufficit ſanare niſi dñs cuſtodiat ſequit̃
offertoriū Si ambulauero in medio tribu
lationis. ꝛc. vbicunq3 enī ambulāt ſanati a
dño cuſtodit eos quantum in ſe eſt.

De dominica. XX

In dominica vi/
ceſima incipit eccl'ia legere. xij.
ꝓphetas ⁊ daniele. ⁊ cātat de Eſa ya danie
le ⁊ hieremia. non tū legit de eſa ya ⁊ hiere/
mia. q2 in alijs tpib9 plenius leguntur. De
eſa ya enī legit̃ in aduētu. de hieremia ī paſ
ſione. Querit̃ aūt quare legit eccl'ia ꝓphas
poſt librū machabeoꝝ cū in biblia ꝑponāt̃
Ad qđ dicim9 ꝙ biblia ꝑponit oēs libros
exemplares. eo ꝙ magis mouent exēpla q̃3
doctrina ꝑter librū machabeoꝝ que3 vltīo
ponit. ⁊ propt̃ ꝑfectā iuſticiā ⁊ propt̃ tēpus
q2 vltimo tpe fuerūt. Eccl'ia eciā legit vltīo
librū ezechiel. q2 in eo agit̃ de tēplo celeſti ī
quo ē cōſūmatio ⁊ finis oīu3. Duodecī ve
ro prophetas legit propter fundamentū fi/
dei qđ ſemꝑ neceſſariū ē quātūcūq3 hō ſit
ꝑfectus. ⁊ vide qđ dictū ē ſub dñica decima
quinta. Incipit ergo eccl'ia legere ezechie/
lem ī ꝑncipio nouēbris. In matutinali hu
ius dñice officio ꝑmū reſponſoriū ē in q̇buſdā
eccleſijs de eſa ya ſc3 Vidi dñm ſedentē ſu
per ſoliū excelſū. Vidit enī yſaias quō an/
te tronū dei ſunt angeli ⁊ ſancti ī eccl'ia triū
phante ⁊ militāte. in quib9 ꝑ grā3 ſedet ille
qui ē prim9 ⁊ nouiſſim9. Q2 ergo ezechiel
vidit tēplū celeſte in q̊ fiūt nuptie eterne. iō
in euangelio miſſe. qđ in quibuſdā eccl'ijs
in hac dñica d2. ⁊ ē matth. xxij. c. habetur de
illis nuptijs. Simile eſt regnū celoꝝ homi
ni regi qui fecit nuptias. ⁊ miſit ſeruos ſu/
os hora cene dicere inuitatis. oīa pata ſūt.
venite ad nuptias. Illi vō cōtempſerunt.

venire ad nuptias. Hi ſunt iudei q̃ contem/
pſerūt venire. Et miſit tunc ſeruos ſuos di/
cēs. Ite ad exitus viaꝝ ⁊ cōuocate oēs. Et
implete ſunt nuptie diſcūbentiū. ⁊ vidit rex
quendā nō habentē veſtē nuptialē ⁊ dixit
ei. Amice quō huc intraſti nō hñs veſtem
nuptialē. ⁊ tradidit eū miniſtris ſuis vt ꝓi
cerent eū in tenebras exteriores. Huic autē
iudicio quo dñs eos qui ꝯtempſerūt veni
re ad nuptias amouit a nuptijs ⁊ alios oēs
vocauit cōgaudet eccl'ia in introitu dicens
Omnia q̃ feciſti nobis dñe ī vō iudicio fe
ciſti. In epl'a vō monet apl's vt caute am/
bulemus ad has nuptias. q2 ſine veſte nu/
ptiali ꝓijcimur in tenebras exteriores dicēs
Videte aūt quō caute ambuletis. ꝛc. que ē
eph. v. c. Et diſſuadet ecōtrario dicens. Et
nolite inebriari vino in q̊ ē luxuria ne ſitis
in nuptijs diaboli. ſed implemini ſpū ſan/
cto. Sed q2 cibū illaꝝ nuptiaꝝ nō pōt dare
niſi ſolus de9. iō ſequit̃ in reſpōſorio. Ocu
li omniū in te ſperant dñe ⁊ tu das eſcā illo
rū id ē cibū nuptiaꝝ eternaꝝ in tpe oportu
no. Et q2 de nuptijs illis nō pōt comedere
qui eſt in peccato mortali. ſequit̃ in quibuſ
dam eccl'ijs alla. De profundis id ē de pec
cato clamaui ad te domine vt me eruas d'
peccato. ⁊ ita peto nuptijs intereſſe. In of
fertorio vō oſtēdit̃ quid ſit īntereſſe nuptijs
ſc3 habere memoriā de eternis dicēs. Sup
flumina babylonis. ſ. delicias ſeculi illic ſe
dimus ⁊ fleuim9 dū recordaremur tui ſiō
id ē tui o eccl'ia triūphās. In poſtcōmuni
one vero petit vt det ei intereſſe nuptijs ill'
dicēs. Memento verbi tui ſeruo tuo. in q̊
mihi ſpem dediſti. ꝛc. q. d. memor eſto. q2 ꝓ
miſiſti. Qui enī ꝓmittit ⁊ nō dat videt̃ eſſe
oblitus. Et nota ꝙ tres nuptie leguntur in
euāgelio. De ꝑmis dicit̃ ꝙ ſimile ē regnu3
celoꝝ homini regi q̊ fecit nuptias filio ſuo.
Hic filius ē xp̄s q̇ humanā naturā ſibi co
pulauit vbi fuit thalamus virginis. Vnđ
tanq̃3 ſponſus procedēs de thalamo ſuo.
Ad has nuptias homines ſub lege ꝑ pro
phetas inuitauit. De ſecundis dicit̃. Vos
ſimiles hominibus expectantib9 dominu3
ſuum quando reuertatur a nuptijs. Hic

dominus christus ē verus hō qui ascēdēs
angelicā naturā sibi copulauit. Ad has nu
ptias gētes p aplōs conuocauit. De tertijs
vero dicit virgines q̄ p̄parate erāt. intraue
runt cū eo ad nuptias. Hic ſponſus ē xp̄s
qui ecclīam p⁹ iudiciū ſibi copulabit. et in
thalamo glorificabit. Ad has p prelatos ec
cleſie quottidie inuitamur. De p̄mis ſolen
nizat ecclīa in xp̄i natiuitate. de ſecundis in
aſcēſione. de tertijs in reſurrectiōe. quoniā
in noſtra reſurrectione xp̄s ſponſam aſſu/
met ⁊ de babylonia mūdi introducet ī cel/
lariū paradiſi. De quib⁹ nuptijs hic pōt ī/
telligi. Cū eni intraſſet hō nō hñs veſtē nu/
ptialē. eiectus ē in tenebras exteriores. cete/
ri nuptialiter induti ſūt cū dn̄o epulati. Hi
ſunt lapides viui ex quib⁹ edificantur muri
hierl'm. Pōt etiā aliter dici. q̄ poſt reuerſio
nē a captiuitate hierl'm reedificat ⁊ tēplū
reſtaurat p zachariā ⁊ aggeū heſdrā ⁊ ma
lachiā p quos aduent⁹ dn̄i p̄nūciat. ideo/
q3 in hoc menſe nouēbri vſq3 ad aduētum
dn̄i cantat hiſtoria de prophetis. Uidi do/
minū. ⁊ legūt libri ezechielis. danielis ⁊ xij.
prophetarū. Captiuitas illa corpalis nr̄am
ſpūalē ſignificat. a captiuitate reuerſio eſt
peccatoꝝ remiſſio. Rex itaq3 prophetarū
volēs ſupnā hierl'm reſtaurare filio nupti/
as celebrauit. Et ſicut ī euāgelio legit mul/
tos ad celeſte prandiū inuitauit. Hi qui in
trauerūt ſunt lapides viui. de quib⁹ p̄miſ/
ſum ē. Ne igit ad captiuitatē ſilem reuerta
mur ⁊ a nuptijs excludamur monet nos
paulus in eplā p̄cedenti. Uidete q̄mo cau/
te ambuletis nō q̄ſi inſipientes. ſ3 vt ſapien/
tes. Introit⁹. Omnia q̄ feciſti. vox ē danie
lis captiuitatē p̄teritā recolētis. ⁊ eam ſuis
meritis dei iudicio aſcribētis. Sili ī offer/
torio. Sup flumina babylonis. captiuita/
tē illā ploram⁹. S3 in graduali. Oculi om
nium. grās agim⁹. In poſtcommunione.
Memento verbi. poſtulamus vt nuptias
promiſſas in ſpe. percipiamus in re.

De dominica. XXI

In precedenti do
minica inſtructi ſum⁹ ⁊ āmo/
niti vt caute eam⁹ ad nuptias q̄ celebrātur
in tēplo qd̄ deſcripſit ezechiel. S3 q2 de his
nuptijs maxime inuidet nobis diabolus. p
eo q̄ de illis eiectus fuit. iō in hac. xxj. dn̄ica
agit ecclīa de bello ꝯ diabolū ⁊ de armatu/
ra noſtra ꝯ eū. Si eni pugnauerim⁹ inter
erim⁹ eternis nuptijs. ſi tñ habuerimus ve
ſtē nuptialē. q̄ ē charitas aliter nō. Und̄ q2
cinis ⁊ ciliciū ſunt arma penitētie. iō ī introi/
tu vtit ecclīa voce mardochei in cilicio ⁊ ci
nere exiſtētis dicēs de eo. In volūtate tua
dn̄e vniuerſa ſunt poſita. ⁊ non ē q̄ reſiſtat
voluntati tue. heſter. xiij. c. Seqtur. Quo/
niā dn̄s vniuerſoꝝ tu es. ⁊ iō beati q̄ tibi ſer
uiūt. q2 tu liberas eos d̄ manu diaboli ⁊ ad
iuuas eos in bello ꝯ diabolum ſicut ī hac
orōne liberaſti mardocheū de māu amā.
⁊ ſuſpenſus ē in patibulo qd̄ pauerat mar
docheo. In eplā monet aplūs armari ꝯ dia
boli armatura dei dicēs. Cōfortamini in
dn̄o ⁊ in potentia virtutis ei⁹. ⁊c. que eſt ad
eph. vj. c. Et poſt. Quoniā non ē nobis col
luctatio aduerſus carnē ⁊ ſanguinē ſed ad
uerſus ſpūalia nequicie in celeſtib⁹ ī oīb⁹
ſumētes ſcutū fidei. ⁊c. Sed q2 etiam hñ ar/
mati nō p̄nt p ſe reſiſtere niſi deus adiuuet
ſequitur. Dn̄e refugiū factus es nobis. ⁊c.
q2 ſi laſſamur vel ſauciamur ī hoc bello nō
ē refugiū niſi ad ip̄m. Un̄ ſequit in quibuſ
dā eccleſijs all'a. Lauda anima mea dn̄m.
Q2 vō ſauciati in hoc bello nō ſanant niſi
a dn̄o ⁊ multi ab eo ſanant. iō in q̄buſdā
eccleſijs ſeqt euāgeliū de ſanatiōe filij re/
guli. Erat quidā regulus cui⁹ fili⁹ īfirma
bat. ⁊c. qd̄ ē ioh. iiij. c. Per iſtū regulū intel/
ligunt reges. ſ. plati qui reges ſūt ⁊ debēt eē
humiles. ⁊ ita ſunt reguli. vn̄ exaudiunt. li/
cet habeant paruā fidē p ſanatione filioꝝ
Credebat eni iſte regul⁹ q̄ dn̄s poterat ſa/
nare filiū ſuū. ſ3 nō credebat q̄ eēt de⁹. quia
credebat q̄ nō poſſet ſanare niſi p̄ns. Hu/
militas ergo valde neceſſaria ē p̄latis. Q2
vō p patientiā maxīe vincit diabolus p̄po/
nitur in offertorio iob in exēplū. Un̄ in ſa/
piētia. Melior ē patiēs viro forti ⁊ q̄ dn̄at
aīo ſuo expugnatore vrbiū. Et incipit. Uir
erat in terra hus noīe iob. ⁊c. In verſibus

autē huius offertorij fit ſepe verboꝝ repetitio. de q̊ dictū ē ſub dñica ſcđa poſt octauā epħie. Sꝫ q꞉ nihil valet patiētia niſi hō ſperet in domino. Sequitur poſtcommunio. In ſalutare tuum anima mea ſperauit. ꝛc. quia ſpes patientiam operatur.

De dominica. XXII

Dictum eſt quod nullus poteſt ītereſſe eternis nuptijs niſi habeat veſtē nuptialē que ē charitas. ꝛ iō in hac viceſima ſecūda dñica monemur ꝛ inuitamur ad habendā charitatē nō vt tantū bñ faciamꝰ ꝑximo. ſed etiaꝫ dimittamꝰ iniurias nobis ab eo factas. Un̄ in quibuſdā eccleſijs euāgeliū ē de ſuo qui debebat decē milia talenta. cū q̊ poſuit dñs rōnem ꝛ ille dixit. Patientiā habe in me ꝛ oīa reddaꝫ tibi. ꝛ miſertus dñs eiꝰ dimiſit eū ꝛ debitū dimiſit ei ꝛc. ꝛ incipit. Silē ē regnū celoꝝ homini regi q̄ voluit rōnem ponere cū ſeruis ſuis. qđ ē matth. xviij. c. Sic q̄ de in die iudicij ponet dñs rōnem nobiſcū ꝛ nullꝰ poterit ꝯputare cū eo. q꞉ de tp̄e quō reddet hō rōnē qđ tā bonū ē q̄ ī q̊libet momento eiꝰ pōt hō fieri filius dei. Et iō īcipit introitꝰ. Si iniquitates obſeruaueris dñe dñe quis ſuſtinebit. q. d. nullus. Et h̄ ē patiētiā habe in me. Et ſequit̄ verſus. De pfundis clamaui ad te dñe. ꝛc. In epl̄a. Cōfidimus. ꝛc. ad phil. c. i. inuitat nos apl̄s ad perfectā charitatē vt dimittamꝰ fratri vt deus dimittat nobis. q꞉ ſic habet̄ in fine euāgelij Sic ꝛ pater meꝰ celeſtis faciet vobis ſi nō remiſeritis vnuſq̄ſqꝫ fratri ſuo de cordibꝰ veſtris. Dicit igit̄ apl̄s in epl̄a. Fratres ꝯfidimꝰ. i. ꝯfidētiā talē habemꝰ. Et poſtea ſequit̄. Obſecro aūt vos vt charitas veſtra magis ac magis abūdet. vt ſitis ſinceres et ſine offenſa. Et tūc ē vnitas ī eccl̄ia qū non offendimꝰ propt̄ iniurias ſꝫ dimittimus. Un̄ ſequit̄ rñſoriū. Ecce q̄ꝫ bonū ꝛ q̄ꝫ iocūdū habitare fratres in vnū. Sꝫ q̊ꝫ illos q̄ iraſcunt̄ ſeruat dñs ꝑ charitatē dū penitent. iō ſequit̄ all'a. Qui ſanat cōtritos corde ꝛ alligat ꝯtritiones eoꝝ. In p̄miſſo vō euāgelio monemur ad pfectā charitatē vt caute ambulemꝰ ad nuptias cū veſte nuptiali. Et q꞉ pfecta charitas nō tātū īpēdit bñficia ꝛ dimittit iniurias. ſꝫ etiā orat ꝑ inimicis. iō ſequit̄ in offertorio. orō heſter ad aſſuerū regē q̄ īterp̄tat̄ beatitudo. i. ad xp̄m ꝛ incipit. Recordare dñe. ꝛc. heſter. xiiij. ca. in quo offertorio rogat pro recōciliatione peccatoꝝ. Et quia de hac recōciliatiōe gaudent angeli. ſequitur in quibuſdā eccleſijs poſtcōmunio. Dico vobis. ꝛc. Luc. xv. ca.

De dominica. XXIII

In tribus dominicis vltimis ſcilicꝫ. xxiij. xxiiij. ꝛ xxv. ē idē officiuꝫ ꝛ in eis oñdit eccl'ia ſe habere veſtē nuptialē. i. charitatē. q꞉ orat ꝑ iudeis vt cōuertant̄ qđ fiet in fine mūdi quādo venient ad fidē nr̄āꝫ qđ figuratū ē in ioſeph qui noluit lōgo tp̄e ſe manifeſtare fratribꝰ ſuis. poſtea vō ad vltimuꝫ ſe manifeſtauit eis ꝛ petierūt veniā ab eo ꝛ dixit eis. Nolite timere ego paſcā vos. ꝛ inebriatus ē cū eis q̄ inebriatio ſignificat leticiā oīum in illa ꝯuerſione iudeoꝝ. Hoc aūt erit in fine pegrinatiōis noſtre. ꝛ iō de huiōi ꝯuerſione agit̄ in fine tp̄is pegrinatiōis. In q̄ttuor eni ptes diuiſuꝫ eſt tēpus anni. put dictū ē in p̄hemio huiꝰ ptis. Et p has tres dominicas agit̄ de hac cōuerſione. q꞉ ad fidē trinitatis cōuertent̄. In hac ergo. xxiij. dñica introitus ē de ꝯuerſione iudeoꝝ a pmiſſione dñi. Ipſe nā q́ꝫ dicit p hieremiā. xxix. c. Ego cogito cogitatiōes pacis ꝛ nō afflictionis. q꞉ ad h̄ tendūt mala q̄ vobis īfero vt reconciliē vos mihi. Et nota q̄ tp̄e henrici iij. impatoris bruno tullenſ ep̄s q̄ de multis ſanctis cantꝰ ꝯpoſuit factꝰ papa ꝑ henricū. iij. impatorē ꝛ vocatꝰ leo. x. dū romāꝫ ꝑ papatu veniret. audiuit voces angeloꝝ canētiū ꝛ dicentiū. Dicit dñs Ego cogito cogitationes pacis. Ipſe vō cogitās q̄ nō haberet canonicū ingreſſuꝫ renunciauit. ꝛ tteꝝ a romanis papa eligit̄. ꝛ vitā cū multis miraculis finiuit. In graduali vō agit dauid grās de ſua liberatione a captiuitate ſpūali ꝛ corpali dicēs. Liberaſti nos ex affligentibus nos. ꝛc. In vſu vero ꝑmittit

laud᷑ bonoꝝ operꝝ dicẽs. In deo laudabimur tota die. ⁊c. Et qꝛ ſolus dñs ẽ q̄ ſanat. iõ in q̄buſdã eccleſijs ſequitur allã. Qui ſanat ꝯritos corde. In offertorio vero petit veniã ſicut frẽs ioſeph dicẽs. De pfundis clamaui ad te dñe. ⁊c. Et qꝛ ioſeph .i. xp̄s reſpondit. Nolite timere ego paſcã vos. iõ qꝛ ita liberalis ẽ dñs ⁊ ita cito dimittit. ſequit̃ poſtcõmunio. Amẽ dico vobis q̄cq̄d orãtes petitis credite. qꝛ accipietis ⁊ fiet vobis matth. xviij. c. Quia vero nõ intrabunt ad nuptias niſi q̄ habebũt ſilitudinẽ dei. iõ in euãgelio. Abeũtes. ⁊c. matth. xxij. c. qđ legit̃ in quibuſdã eccleſijs d᷑. Reddite ergo que ſunt ceſaris ceſari. ⁊ q̄ ſunt dei deo. ſ. imaginẽ ſuã ſilitudine ſua inſignitã. qꝛ oĩa ad ſibi ſilia ꝯuertũt. In ep̄la q̄ꝫ Frẽs imitatores. ⁊c. ad philip. iij. c. monet nos ap̄ls vt reddam⁹ deo imaginẽ ſuã. Et p⁹ ſequit̃. Conuerſatio nrã in celis ẽ. q.d. In hoc debetis me imitari nõ illos q̄ꝝ de⁹ venter ẽ. q̄ ſunt inimici crucis xp̄i. Imitamur aũt deum ⁊ ap̄lm in humilitate. manſuetudine charitate ⁊ ſanctimonia. Et poſt. Saluatorẽ expectam⁹ dñm ieſũ xp̄m q̄ reformabit corpus hũilitatis noſtre ꝯfiguratũ corpori claritatis ſue. Si enĩ habuerim⁹ ſilitudinẽ dei in aĩabus noſtris ĩ futuro nõ habebim⁹ illã ſilitudinẽ in aĩab⁹ tãtũ ſꝫ etiã ĩ corpib⁹. qꝛ vt dicit ap̄ls. Similes erimus chriſto.

De dominica. XXIIII

Vicesima quarta dñica ſiliter agit̃ de vocatione ⁊ ꝯuerſione iudeoꝝ. Vñ incipit ĩ q̄buſdam eccleſijs euãgeliũ matth. ix. c. Loquẽte ieſu ad turbas. Ecce p̄nceps archiſinagog⁹ venit ad eũ ⁊ dixit ei. Filia mea defuncta ẽ. ſꝫ veni ⁊ ĩpone manũ tuã ſup eã ⁊ viuet. dũ aũt iret poſt eũ ecce mulier emorroiſſa dicebat. Si tetigero fimbriã veſtimẽti ei⁹ ſalua ero. ⁊ ſanata ẽ a dño. Poſtea reſuſcitauit dñs filiã archiſinagogi. Allegorice archiſinagogus iſte ſig̃ficat moiſen vel aliquẽ de ꝓphetis vel etiã ap̄lis qui rogauit dñm p ſinagoga ⁊ dñs vadit vt ſanet eã. qꝛ nõ ceſſat corrigere vt ſanet ĩpos iudeos ꝑ varias tribulationes ⁊ ſeruitutes. Sed eoꝝ ſanitas fiet in fine mũdi. Mulier vero patiens fluxũ ſanguinis ẽ gẽtilitas q̄ dixit. Si tetigero fimbriã veſtimẽti ei⁹ .i. ſi minima precepta ſeruauero ſalua ero. Per fluxũ ſanguinis peccatum intelligit̃. Poſtea võ ſaluabit̃ ſinagoga. qđ ſignificat̃ ꝑ filiã ȝyairi poſtmodũ ſuſcitatã. Itẽ ꝑ yairũ q̄ interp̄tat̃ illuminãs ſiue illuminat⁹ intelligũtur p̄lati. Prelat⁹ enĩ illuminat⁹ a dño alios illuminat. ⁊ talis dꝫ orare p ſubditis ſuis ſicut iſte p filia ſua. Sic̃ ⁊ orat ap̄ls in ep̄la hui⁹ dñice q̄ ẽ ad coloſſen .j. c. Nõ ceſſam⁹ inquit frẽs orãtes p vobis. In quibuſdã tñ eccleſijs d᷑ hac die euãgeliũ. Cũ videritis abominationẽ. matth. xxiiij. Et attende q̄ hec dñica p̄priũ cantuale nõ hꝫ officiũ. qꝛ enĩ vexabit̃ ecc̄lia ꝑſecutionib⁹ antichriſti. iõ ſua cõtinet organa. vel iõ qꝛ p̄cedens officiũ huic euangelio rectiſſime coaptat̃. vel quia hec dominica ſepius ſupabũdat idcirco proprio vacat officio.

De dominica. XXV

Vicesima quinta dñica agit̃ de illuminatione iudeoꝝ. Vñ d᷑ in quibuſdã eccleſijs ĩ ep̄la q̄ ẽ de hiere. xxiij. c. Ecce dies veniũt dic̃ dominus ⁊ ſuſcitabo dauid germẽ iuſtũ. ⁊c. Et poſtea ſequit̃. In dieb⁹ illis ſaluabitur iuda. Et poſt. Nõ dicem⁹ ampli⁹ viuit dominus q̄ eduxit filios iſrl̃ de terra egypti. ſꝫ viuit dñs qui eduxit ⁊ adduxit ſemẽ dom⁹ iſrl̃ de terra aquilonis ⁊ de cunctis terris .i. quibus p̄ieceram eos. Quib⁹ verbis precedẽs cantuale officiũ ꝯcordat. Nã in introitu. Dicit dñs ego cogito. ⁊c. d᷑. Et reducam captiuitatẽ veſtrã de cunctis locis. Soluti ergo illa q̄ nũc tenent̃ captiuitate in ꝯnaſi. Liberaſti nos grãꝝ referũt actionẽ. In offerẽda. De pfundis. adhuc porrigũt orationẽ. qui ſue petitionis in poſtcõmunioẽ Amen dico vobis recipiũt ſanctificatiõeꝫ Euangeliũ võ ẽ de refectione quã fecit ioſeph fratribus ſuis. qñ recepit eos ad cõuiuiũ. Videns ieſus qꝛ multitudo maxima venit ad eum. ⁊c. Quinqꝫ panes ſunt ſpũa

lis intelligentia q̄nqʒ libroꝝ q̄s modo hn̄t. nec eis poſſunt ſatiari. q2 eos frangēdo per ſpūalem intelligentiaʒ non manducāt. ſed tūc eos dn̄s ſaturabit. Duo v̓o piſces ſunt p̄s. ꝛ euāgeliū. Tunc enī reficiet eos dominus intelligentiā legis ꝛ pſalmoꝝ ꝛ euangelij. In quibuſdā tamē eccleſijs dr̄ euangelium. Cuʒ ſubleuaſſet ieſus oculos. ioh. vj. ca. Rurſus in hac vltima dn̄ica ceteras cōcludente recte ponit̄ officiū qd̄ ad vtrunqʒ domini ꝑtinere poſſit aduentū. vt dictuʒ hieremie propheticū. Ecce dies veniunt. ꝛ ſuſcitabo. ꝛc. Ecce prim⁹ aduent⁹. In diebus illis ſaluabit̄ iuda. Ecce ſecūdus. Sed in euāgelio recte agitur de quinqʒ panib⁹ q2 poſt quinqʒ milia annoꝝ datus ē nobis in primo aduentu panis angeloꝝ. Ab hinc etiā quinqʒ dn̄ice cōputant̄ vſqʒ ad illū diē in quo panis ortus in preſepio p̄dicabitur Quidam tamen hanc ep̄lam ꝛ h̄ euāgelium ponūt cū officio trinitatis. Infra hebdomadā v̓o fit ſicut ī ceteris feriatis. Et cōgrue circa feſtū beati andree hoc euāgeliū legitur. quoniā in eo de ipſo mentio ꝑtinet Quedam tn̄ eccl'ie faciunt in hac dominica feſtum de trinitate. Alie vero in octaua pentecoſtes vbi de hoc dictū eſt.

De lectionibus nocturnalium

Illud poſtremo notandū ē q̓ nocturnales lectiones a prima dn̄ica p⁹ penthe. vſqʒ ad aduentū domini quidā nō inſubtiliter referūt ad illam tēporis ſeriē que fuit a dauid vſqʒ ad aduentū dn̄i. Sed ꝛ ad illam cōgrue referri poſſūt. que a primitiua cepit eccl'ia. Sicut enī ſauli ſucceſſit dauid Vn̄ primo legit̄ de primis libris reguʒ. ſic demonū cultui. cultus vnius dei. ꝛ ſicut regnū dauid p roboam ꝛ ieroboā ī ſciſſuras diuidit̄. vt legit̄ in libris ſequentibus. ſic eccleſiā ſcindit hereticoꝝ inſania. Deinde ſequunt̄ libri ſalomonis. q2 poſt pugnas hereticoꝝ claruerūt in eccl'ia ſanctoꝝ doctoꝝ ingenia. Poſtmodum ſequitur liber iob. vbi agitur de perſecutionibus ꝛ conſolationibus eius. quia quātūuis in pace floreat eccleſia. temptationes tamē non deſunt ſpiritualium aduerſarioꝝ. quoꝝ quanto ē occultior pugna tanto difficilior ē. ſed glorioſior erit acq̄ſita victoria. Rurſus illud quoqʒ adijciendū ē q̓ ſingulos menſes preteritis poſſumus adaptare temporib⁹. Nā per ianuariū in q̄ nou⁹ annus inchoatur. tēpus a diluuio intelligitur. vbi mundus renouat̄. Per februariū in q̄ all'a deponit illud tēpus innuit̄ in q̄ vniuerſitas linguarū cōfundit̄. Per martiuʒ in quo quadrageſima ſepius celebrat̄ illud tempus accipitur in quo dei populus in egypto affligitur. Per aprilē vbi paſca celebrat̄ vl' obſeruatur illud tempus oſtendit in quo populus a pharaone liberat̄. Per maiū. in quo de pente. ſolennizatur. illud tempus recolit̄ in quo populus in terra p̄miſſionis gratulabat̄. Junius ꝛ Julius in quibus hiſtoria regū legit̄. regnū ſaul ꝛ dauid cōmemorant. Auguſtus in q̄ liber ſapientie recitat̄ regnū ſapientis ſalomonis inſinuat. Veli qui quattuor menſes. regna p̄ncipalia notant. babylonicū qd̄ ē in oriente. perſaꝝ qd̄ eſt in meridie. grecoruʒ qd̄ eſt in aquilone. romanoꝝ qd̄ ē in occidente. Igitur hiſtoria iob que legitur ī ſeptembri p duas hebdomadas regnū exprimit orientis. Vnde ibi dicit̄. Erat vir ille magnus inter oēs orientales. Et legit̄ p duas hebdomadas. q2 regnū illud durauit per duas annales hebdomadas. id eſt per bis ſeptingentos ānos Tot enim anni inueniūtur a tempore nini a quo regnū babylonie incepit vſqʒ ad cyrum regē perſaꝝ ī quo defecit. In reliqua parte ſeptēbris regnū perſaꝝ innuitur quocirca due hiſtorie legunt̄ eo q̓ nūc d̓ perſis nunc de medis reges aſſumebant̄. Hiſtoria machabeoꝝ que legit̄ in octobri. grecorum ſignificat regnū ſub quib⁹ machabei fuerunt afflicti. Per nouēbrē ꝛ Decēbrem in quibus prophetie legunt̄. regnuʒ romanoꝝ in quo chriſti religio viget accipitur. Prophetie maxime de chriſto loquuntur cuius natiuitas eſt in fine anni. ſic regnuʒ romanorum in fine mundi

Incipit liber ſeptim⁹ de ſanctorum feſtiuitatibus.

POſtquā de diuinis officijs ī genere atq̄ȝ de dñicis ⁊ de feſtiuitatibuſ ad dñm ptinētibus in ſpecie pmiſimus vtile eſt vt ⁊ de officijs feſtiuitatum ſanctorum aliqua in hac ſeptima parte ſubijciamus. Sane eccleſia ſanctorum feſta multis de cauſis celebrat. Primo vt eis vicē rependam⁹. quia ipſi iam celebrant feſtuȝ de nobis. qꝛ gaudium ē in celo angelis dei ⁊ animabuſ ſcīs ſup vno pctōre pniaȝ agente. Secūdo qꝛ eos honorādo rē nrām agim⁹, nā eoruȝ feſtiuitas nrā ē. Vñ apl's. Oīa vrā ſūt vos aūt xpi. Charitas enī oīa cōia facit. Tertō vt habeam⁹ eos interceſſores p nob̄. Vñ legit̄ in .iij. re. j. c. φ bethſabee qđ interp̄tatur puteus ſatietatis. i. ecc̄lia triūphans. impetrauit filio ſuo regnū. Quarto vt eos imitemur. p eoꝝ enī exēpla ad eoꝝ imitationeȝ puocamur. Quinto ppter augmentū nrē ſecuritatis ⁊ ad ſpei ſubleuatioēȝ. Si enī homines mortales nobis ſiles potuerūt ita p ſua merita ſublimari. ⁊ nos ſilr poterim⁹ quoniā man⁹ dñi nō eſt abbreuiata. Sexto propt̄ honorē diuine maieſtatiſ. quoniā illos honorādo. in eis honoram⁹ ⁊ mirabilē p̄dicam⁹ eū q̄ ipſos ſanctificauit. Septimo vt viſa eoꝝ pulchritudine ⁊ mundicia ꝯfundat̄ homo de peccatis ſuis. ⁊ terrena cōtemnat ſicut ⁊ ipſi fecerūt. Octaua ⁊ principalis cā eſt. qꝛ ſanctoꝝ dies anniuerſaria ī eoꝝ honore nob̄ ad memoriā reducit̄ ppt̄ noſtrā vtilitatē. quoniā ī eis honoramus deū. Ipſi nāq̄ȝ cū ſint pfecte beati. orōnib⁹ noſtris nō indigēt. qꝛ oīa eis ad votū ſuccedunt. imo iniuriā facit martyri q̄ p martyre orat. Iohēs etiā damaſcenus ī li. iiij. ca. vij. ponit alias rōnes q̄re ſancti et pariter eoꝝ corpa ſiue reliquie debeāt honorari. q̄rū q̄dā ſumunt̄ quātū ad eoꝝ dignitatē et q̄dam quātū ad corpoꝝ ipoꝝ p̄cioſitatem. Dignitas q̄druplex ē. qnīā ſūt amici dei filij dei heredes dei ⁊ duces noſtri. De p̄mo ioh̄. xv. Iā nō dicā vos ſuos. ⁊c. De ſcđo ioh̄. j. Dedit eis ptātē filios dei fieri. De tertio roma. viij. Si aūt filij ⁊ heredes. De q̄rto ita dicit. Si q̄ſq̄ȝ multū laborat ducē inuenire qui euȝ alicui regi mortali adducat ⁊ p eo ad ipſū v̄bū faciat. quāto magis duces generis humani qui p nobis ad deū īterpellatiōes faciūt honorādi ſūt. tēpla illis erigēdo ⁊ eoꝝ memoriā venerādo. Quātū ad corpoꝝ ipoꝝ v̄o p̄cioſitatē manifeſtandam ponit etiā idē q̄ttuor rōnes. Naȝ ipſa ſanctoꝝ corpa fuerūt p mptuaria dei tēplū xpi. alabaſtrū ſpūalis vnguenti fontes diuini. Et aug⁹ addit q̄ntū ſcȝ organū ſpūſ ſancti. Circa primū dic̄. Hi eī ſūt p mptuaria dei. cenacula ſpūſſancti. De ſcđo dicit. Quoniā p intellectū in corpib⁹ eoꝝ habitauit deus. Vñ apl's. Neſcitis quoniā corpora veſtra. ⁊c. Deus aūt ſpūs ē. Honoranda ergo ſūt aīata dei tēpla. Homo q̄dem delectat̄ in edificatione muroꝝ. deus v̄o in ꝯuerſatione ſcōꝝ. Vñ ps. Dñe dilexi decorem domus tue. decorē ſcȝ quem preſtat diuerſitas nō marmoꝝ ſȝ grāꝝ. Circa tertiū dicit. Si enī ex rupe aqua manauit in heremo ⁊ ex maxilla aſini ſamſoni ſitiēti nequaq̄ȝ incredibile eſt ex martyꝝ reliquijs vngētum bñ olens emanare ſitientib⁹ dei ⁊ ſanctoꝝ virtutē. Circa quartū dicit. Iſti enim viuētes ī v̄itate cū libera p̄ſtia deo aſſiſtūt ⁊ fontes nobis ſalutares dñator xp̄s ſanctoꝝ ſuoꝝ p̄buit reliquias multiformia bñficia irrigātes. Circa q̄ntū dicit aug⁹ ī li. de ciuitate dei. Nō ſunt ꝯtemnenda. ſed plurimū reuerēda ſanctoꝝ corpa. q̄b⁹ dū adhuc viuerēt ſpūſſanctus q̄ſi quibuſdā organis ad omne bonū vſus eſt. Vñ apl's. An experimentū q̄ritis eius qui in me loquit̄ chriſt⁹. Item ambro. in examerō. Hoc eſt p̄cioſiſſimū φ homo diuīe vocis fit organū ⁊ corporalibus labijs celeſte exp̄mit oraculum.

Eſt aūt quadruplex differentia ſcōrum noui teſta. q̊s p anni circulū colim⁹. Sunt enī apl̄i martyres ꝯfeſſores ⁊ v̄gines. et hi

quare feſta ſanctoꝝ celebram⁹

Diuerſa ſanctorum

ſm̄ rabanū ꝑ q̄ttuoꝛ mūdi ptes ſignificant̄
Per orientē ap̄li. ꝑ meridiē martires. ꝑ aq̄
lonem cōfeſſores. ꝑ occidētē virgines. Licʒ
aūt feſtiuitates ſcōꝝ celebrāde ſint ⁊ i eoꝝ
memoriā altaria ꝯſtruēda. nulli tn̄ eoꝝ vel
etiā angelis ſʒ ſoli deo ſacrificare debemꝰ.
Nemo enī antiſtitū i locis ſcōꝝ corpoꝝ aſ-
ſiſtens altari aliq̄n dixit offerimꝰ tibi petre
aut paule aut cypriane. ſed qḋ deo offert̄ q̄
ſcōſ coronauit offert̄ apud eoꝝ memorias
q̊s coronauit vt ex ipoꝝ locoꝝ amore ma-
ioꝛ affectꝰ aſſurgat ad augendā charitatē i
illis q̊s imitari poſſumus ⁊ illo adiuuāte
poſſumꝰ. Nec eī ipſi ſancti vel angeli exhi-
beri ſibi voluīt. qḋ vni deo ꝑ latriā exhiberi
nouīt. Vn̄ paulus ⁊ barnabas cū quidaʒ
miraculis ꝑ eos factis ꝯmoti ipis tāq̄ʒ diis
īmolare voluiſſent ꝯſciſſis veſtibꝰ ꝯfitētes
ſe hoīes mortales ⁊ nō deos eē. hoc fieri vetu
erūt. Et ſic in apoc̄. legit̄ angelus iohannē
ipm̄ in viſione adorare volentē ꝓhibuit di
cēs. Vide ne feceris frat̄ enī tuꝰ ⁊ ꝯſeruus
fratrū tuoꝝ ſum deū adora. Iā enī chriſtꝰ
erat ſuꝑ angelos exaltatꝰ. Antea vͦo legūt̄
angeli adorari vt dictū ē in q̄rta pte ſub q̄r
ta ꝑticula canonis ſuꝑ vͦbo ſeruitutis. Et
mardocheꝰ noluit aman adorare q̄niam
ille diuinā ſibi voluit adorationē impendi.
Honorādi ſunt ergo ſcī ꝓpt̄ imitationeʒ
nō adorādi ꝓpt̄ religioneʒ. Honorandi
ſunt charitate nō ſeruitute vt dictū ē ſuꝑ di
cto vͦbo ſeruitutis. Tribꝰ aūt de cauſis ſā-
ctos rogamꝰ. ꝑut dictū ē i p̄cedenti pte ſub
ti. de rogationibꝰ. Et nota ꝙ ſtādo ſcōs ro
gare debemꝰ vt dictum ē i ꝓhemio q̄rte
ptis vbi d̓ r̄nſorio agit̄. Porro dieꝝ alij ſūt
ꝓfeſti alij feſtiui ſiue ſolēnes. Profeſti ſūt
qui nulla ſpeciali celebritate inſigniti ſunt.
q̄ſi ꝓcul a feſto. Et nota ꝙ hebrei alit̄ deno-
mināt dies ſeptimane. ⁊ aliter gētiles ⁊ coꝝ
p̄ſbyteri ⁊ alit̄ chriſtiani. Hebrei denoīant
oēs alios dies a ſabbato q̄ apḋ eos ꝓcipuꝰ
habet̄. vn̄ diē ſequētē pꝰ ſabbatū vocāt pri
mā ſabbati aliā ſcḋaʒ ſabbati. ⁊ ſic d̓ reliq̄s
ſeptimā vͦo diē vocāt ſimpl̄r ſabbatū ⁊ q̄n-
q̄ʒ ſabbatū ſabbatoꝝ. ſextā ferā vocant pa
ſceue a para qḋ ē pre ⁊ ſceuen qḋ ē ſtructio
quaſi ꝯſtructio ſeu p̄paratio. qꝛ tunc iudei
p̄parāt cibaria ad opꝰ ſabbati. iuxta qḋ eiſ
p̄ceptū fuerat de māna ſcʒ ſexta die colliga
tis ex eo duplū. q̄niā in ſabbato nō licebat
eis cibos p̄parare ſicut nec māna colligere
Nos vero hoc nomē qḋ ē cōmune cuilibʒ
ſexte ferie. appropriamꝰ illi ſexte ferie que eſt
ꝓxime an̄ paſca. ꝑ eo ꝙ tūc p̄paratꝰ ē cibꝰ
ſiue māna quo ⁊ eccl̄ia militās mō ⁊ triū-
phans in futura req̄ete ꝑfruet̄. Et nota ꝙ
paſceue ē nomē grecū. ſed iudei ꝓpt̄ vari
as captiuitates inter grecos diſꝑſi q̄dā vo
cabula a grecis ſumpſerūt vt paſceue et ſy-
nagoga ⁊ alia q̄dā. Gentiles aūt tā vulgꝰ
q̄ʒ ꝓhi denoīant dies a planetis. Vnde ſm̄
eos p̄ma dies d̓r dies ſolis. ſcḋa dies lune.
⁊c. que noīa ſacra ſcriptura nō recepit licet
hodie vulgari vſu teneant̄. De hoc dicetur
in parte octaua vbi aget̄ de ſeptimana. Nā
ꝑ vulgꝰ ideo eos ſic denominabat. qꝛ ſolē
lunā martē ⁊ alios planetas a quibꝰ dies
denoīabant deos eē credebant. Philoſo-
phi vͦo ideo. qꝛ hec ſunt noīa planetaruʒ ex
quoꝝ motibꝰ ⁊ naturis oīa ſui vegetatiōꝫ
ſm̄ illos trahūt. Chriſtiani vero duos dieſ
tanq̄ʒ ꝓpriis deſignāt noībꝰ. Nam ſabba
tū ſimpl̄r ſabbatū vocāt ꝓpt̄ auctoritatē
hebraici ſmonis ⁊ ſequētē diē dn̄icā vocāt
ꝓpt̄ ſui primatū. de quo iā dicet̄. vel quia
ſic in apoc̄. vocat̄ vbi d̓r. Iohannes dn̄ica
die poſt miſſaꝝ ſolēnia deſcēdit in defoſſuʒ
ſepulture ſue locū. Poſſet etiaʒ dies dn̄ica
prima feria appellari. Diem vͦo poſt dn̄icā
ſequētē appellant ſcḋaʒ feriā. aliā tertiam fe
riam. ⁊ ſic de aliis diebꝰ vſq̄ʒ in ſabbatū. in
terp̄tat̄ enī feria quaſi dies ſolennis a feriā
do dicta. Vn̄ p̄ma dies ſeptimāe dies ſo-
lennis eſt. Vocant̄ ergo ferie a feriando qꝛ
toto tpe a viciis feriare. i. vacare debemꝰ nō
ꝙ ſit a neceſſariis vite opibus feriandum.
Vel d̓r a fando. i. loquēdo. quoniā ſicut le-
gitur in geñ. Dominꝰ dixit ⁊ fcā ſunt. Siq̄
dem beatꝰ ſilueſter nolens imitari iudeos
qui dicūt prima ſabbati. ⁊c. nec gētiles qui
dicūt dies ſol̄ dies lune. ⁊c. adinuenit hoc nomē
feria. in ſuncta mē ſeptimāe ſeruauit ſabbatū
ꝓpt̄ ꝑmiſſā rōnem vl̄ ꝓpt̄ figuram. qꝛ

ſabbatū interp̄tať requies q: tūc dn̄s req̄e/
uit ab oī ope q̄d parrarat. Und̄ ⁊ nos p to
tā hebdomadā. i. p totū tp̄s vite nr̄e q̄d per
curriť p ſpaciū ſeptē dieꝝ debem⁹ laborare
⁊ niti ſūmo conamīe vt ad reqem ⁊ beatitu
dinē pueniam⁹. Dies ergo tripl'r denoīan
tur. Primo ſm ſe. vt dies lune dieſ martis
⁊c. Scd̄o iuxta vſū eccl'ie vt p̄ma feria ſcd̄a
feria ⁊c. Tertio ſm mēſes. ⁊ h̄ etiā tripliciť.
Primo mō kalen. p̄die kal'. iij. kal'. Scd̄o
mō ydus. p̄die ydus. iij. ydus. Tertio mō
nonī. p̄die nonī. iij. nonī. Dn̄ica v̄o dies p̄ma
tū obtinet ⁊ maiorē inter alios dies. q: ī illa
xp̄s annūciat⁹ fuit ⁊ reſurrexit. ⁊ in ap'los
ſpūm ſanctū miſit. ⁊ de⁹ mūdū. i. celū ⁊ ter/
rā in illa fecit. ⁊ in eodē q̄z die vt d: mūdus
diſſolueť. Diciť ergo dn̄ica propť gaudiuz
dn̄ice reſurrectiōis q̄d in ea celebram⁹. Li
cet aūt q̄dā dn̄ice oībus alijs ſint ſupiores
vicz paſca ⁊ pente. ⁊ h̄ propť reſurrectionez
⁊ ſpūſſancti miſſionē. tū ⁊ q̄nq3 alie p̄ncipa
les dicūt ⁊ ſolēnes in q̄b⁹ officia mutātur.
ſcz dn̄ica p̄ma de aduētu dn̄i. dn̄ica in octa
uis paſche. dn̄ica in octauis pente. dn̄ica q̄
cantať letare hierl'm. ⁊ dn̄ica ī ramiſpalma
rū. Addūt etiā quidā ſextā ſcz qua cantať.
Inuocauit me. Quedā etiā alie dn̄ice di/
cunť p̄uilegiate q̄bus videlicet hiſtorie ſūt
aꝓpriate. Et nota q ſunt q̄dā dies p̄uile
giati in tp̄e q̄dragesime vicz q̄tuor q̄rte fe/
rie ſcz quarta feria in capite ieiunioꝝ ⁊ q̄r
ta feria ſequētis hebdomade. ⁊ q̄rta feria q̄
ē poſt letare hierl'm. ⁊ q̄rta feria ante cenā
dn̄i. Itē q̄ttuor ſabbata vicz ſabbatū prio/
ris hebdomade. q̄n ordines celebrāť ⁊ ſab/
batū q̄rte. ⁊ ſabbatū q̄nte. ⁊ ſabbatū in vigi
lia paſce. Itez tres dies dn̄ice ſcz Inuoca/
uit me. ⁊ letare hierl'm ⁊ dn̄ica in ramiſpal/
maꝝ. Itē vna quinta feria ſcz cene domini
Itē vna ſexta feria ſcz in paſceue. Itē tota
vna ſeptimana ſcz pluima q̄ maior d: put
ſub dn̄ica de ramiſpalmaꝝ dictū ē. De qui
bus priuilegijs in locis ſuis dictū ē. Et no/
ta q paſca ⁊ pente. ſunt hebdomadarie feſti
uitates vt dictū ē in. vj. p̄te ſub ti. de ſeptem
dieb⁹ p⁹ paſca ⁊ ſub pente. ¶ Incipit aūt
dies naturalis ſm egyptios ab occaſu ſo/
lis ſiue ī p̄ncipio noctis. ⁊ durat vſq3 ad ve
ſperā ſequētis diei. iuxta illd̄. Et factū ē ve/
ſpere ⁊ mane dies vnus. Scd̄m p'ſas ⁊ gre
cos ⁊ ſm cōem vulgi vſuz. incipit mane ab
ortu ſolis. Scd̄m romanos a media nocte
Scd̄m athenienſes ⁊ ſm arabes ⁊ aſtrono/
micos a ſexta diei hora. Quos oēs varie
imitamur. q̄nīā q̄ ad celebrationē dīnoruz
officioꝝ incipit dies ī veſpis. iuxta illud. A
veſpera in veſperā celebrabitis ſabbata ve
ſtra. q̄ ad treuge obſeruationē in ortu ſolis
q̄ ad ꝯtract⁹ incipit dies ⁊ finiť ī media no
cte. q̄ ad eſū carnuz poſt cenā vſq3 ad dilu/
culū q̄. ad iudiciuz incipit ⁊ terminať ſero ī
fine diei ante noctis tenebras. Cōputatio
aūt egyptioꝝ v̄a videť cū ꝯtineat ortū ⁊ oc
caſū ſignoꝝ. Pōt tū̄ dici q ſm eccl'iam inci
pit ī media nocte. q: tūc ver⁹ ſol. ſ. xp̄s ort⁹
ē iuxta illud. Dū mediū ſilentiū. ⁊c. vel veri
us in veſperis vt p̄miſſū ē. q: nox p̄ceſſit. di
es aūt aꝓpinq̄bit. licet aūt naturaliť dieſ
p̄cedāt noctes. tū ī nocte paſcali fit ecōuer/
ſo. vt dictū ē in vj. p̄te ſub ti. de ſabbato ſcō.

Solēnes v̄o ſeu feſtiui dies ſūt in q̄bus
a q̄libet ope ſeruili in honorē dei ⁊ ſcōꝝ ab/
ſtinendū ē ⁊ dīnis laudib⁹ inſiſtendū. Et ē
notādū q ſolēnitas ē cōiter iſtituta celebri/
tas p aliq̄ p̄rogatiua. Et d: a ſolon q̄d eſt
cōe vel a ſoluto. i. firmo atq3 ſolido q: ob re
ligionē mutari nō d3. Vel d: ſolennitas ex
eo q fieri ſolet in anno. Celebritas v̄o voca
tur. q: ibi nō terrena ſed ſolū celeſtia agūť.
Solennitas aūt alia ē feſtiuitatiz. alia ſta
tionū. alia letaniaꝝ. alia ieiunioꝝ. de quaꝝ
ſingulis videamus. Solēnitas feſtiuitati
que eſt mors ſanctoꝝ plurib⁹ noībus deſi
gnatur. Vocať enī feſtiuitas feſtuz celebri
tas. natiuitas. natalis vel natale ſiue nata/
liciū tranſit⁹ ſeu exitus. obitus. paſſio. aſſū
ptio. depoſitio. ⁊ obdormitio Feſtiuitas di
cta eſt a feſtis diebus q̄ſi feſtiditas. eo q in
eis ſola diuina res agitur. q̄bus ꝯtrarij ſūt
faſti in q̄bus ius fať. Diciť quoq3 feſtiui/
tas quaſi ſancti natiuitas. Natiuitas pro
prie diciť feſtū illius natiuitatis que eſt in
carne ⁊ in mūdo. ⁊ ſm hoc d: tantū chriſti
natiuitas. ⁊ beate marie. ⁊ btī ioānis bap.

quoꝝ tantū natiuitates in eccleſia celebrāt
Quare ſcī dicant̄ in morte naſci iā ſeqtur.
⁊ dicet̄ vbi de octaua aget̄. De celebritate
iā dictū ē. Natalis vō vel natale vel nata-
liciū dr̄ migratio ſanctoꝝ ab h̄ ſeculo. quia
tūc naſcunt̄ deo ⁊ celo ad gl'iam ea natiui-
tate q̄ tendit ad vitā eternā. indifferenter tn̄
iſta accipiunt̄. Tranſitꝰ dr̄ feſtū de morte
ſanctoꝝ. quoniā anime illoꝝ a corporibus
exeuntes p ignota ſibi ⁊ diuerſa loca tran
ſeunt. vt p celū aereū ⁊ ethereū ⁊ criſtallinū
vt tandē pueniāt ad empireum. Et nota ꝙ
maius ē feſtū tranſitꝰ alicuiꝰ ſancti. q̄z ali
qd̄ aliud de illo. vt dicet̄ ſub feſto aſſumpti
onis. Obitus dr̄ qꝛ tūc angeli veniūt obui
am aīe. vt legit̄ de beato martino. Paſſio
dr̄ qꝛ tūc maxime corpus patit̄. ⁊ etiam aīa
qn̄ p violentiā ab inuicē ſepant̄. ⁊ obitꝰ vni
uſcuiuſqz pōt paſſio noīari. qꝛ ſine amari
tudine ⁊ ſine violētia quadaz nulla aīa de
corpe tollit̄. Aſſumptio ppꝛie dr̄ tranſitus
btē marie. Depoſitio ppꝛie dr̄ depoſitio be
ati ioħ. euan. qui vt pmiſſuz ē locū ſepultu
re viuꝰ intrauit. ⁊ ita ſeipſuz depoſuit. Ob
dormitio vō dr̄ mors ſanctoꝝ q̄ quies. Naz
ſicut q̄s poſt ſomnuz integer ⁊ validior fit.
ſic ſancti ſine difficultate reſurgūt in corpo
ribus glorificatis q̄ a ſomno euigilantes
Vn̄ dn̄s de lazaro mortuo dixit Lazarus
amicꝰ noſter dormit. Vn̄ apl's. Nolumꝰ
vos ignorare de dormiētibꝰ. ⁊c. Sequit̄
de ſtationibꝰ videre. Statio aūt ſm̄ Iſid.
ē obſeruatio ſtatutoꝝ dieꝝ vel temporum.
Dieꝝ vt quarte ⁊ ſexte ferie ieiuniū ex vete
ri lege p̄ceptū. de qua ſtatione ī euangelio
ieiuno bis ī ſabbato .i. in q̄rta ⁊ ſexta feria
ſabbati. Tēpore q̄ ſcz legalibꝰ ac pphēticis
inſtitutionibꝰ determinatis tpibꝰ ſtatuta
ſunt vt ieiuniū menſis quarti. quinti. ſepti
mi ⁊ decimi. Vel ſicut in euāgelio dicitur.
Dies illi in quibꝰ ablatꝰ ē ſpōſus. Statio
q̄z vocat̄ pceſſio ad aliquā ecclīam ad ex
oluendum ibi grās deo facta. ⁊ dr̄ ſtatio. qꝛ
tūc ſtantes orare ⁊ gratias deo perſoluere.
nō flexis genibꝰ debemꝰ. nec ieiunamꝰ tūc
nec in eis ſupplicatiōis voces fiūt. q̄ oīa cuz
veſtibus humilitatis ī letanijs fiūt. Videt̄
autē ſtationes a veteri lege initiū habuiſſe.
quoniā tunc populus iudeoꝝ ⁊ etiā multi
gentiles conueniebāt in magnis ſolennita
tibus ſcz in paſca ⁊ pente. vt ibi orarent ī tē-
plo ⁊ deo gratias pſoluerēt ⁊ offerebāt. qd̄
adhuc obſeruat eccleſia p̄ſertim ytalie. vbi
in hebdomadibꝰ paſce ⁊ pente. populus d̄
opidis ⁊ villis adiacētibus ciuitatibus cō
uenit ad ecclīā epiſcopalē. Alie ſtationes a
romanis habuerunt initiū. qui eas maxie
frequentant. qui cum interceſſionibus ſan
ctorum quorum ſuffragia implorabāt pi
cula euaſiſſent. cum proceſſione veniebant
ad ecclīam illius ſancti cuius patrocinio
fuerunt liberati. laudes deo cū gratiarum
actionibus perſoluētes. Iſi. dicit ī vj. libro
ethimo. ꝙ ſtatio ex militari exēplo nomen
accepit. p eo ꝙ nulla leticia caſtris obueni
ente ſtationem cōtriſtatio militū reſcindit
Sunt aūt due ſpēs ſtationū. alie nāqz ſūt
generales alie pticulares. Generales ſunt
que in predictis duabꝰ ſeptimanis ad ma
tricē eccleſiam fiunt. Particulares ſunt q̄
in diuerſis eccleſijs fiūt. p p̄dicta cā. Fiunt
q̄z qn̄qz obſeruatiōis cauſa. nulla alia cau
ſa intercedente. vt cū in feſto alicuiꝰ ſancti.
ad eius ecclīam vadit proceſſio a maiori ec
cleſia. Fiūt etiā cū in feſtis diebꝰ ad diuer
ſa altaria cuz pceſſione ob ſanctoꝝ venera
tionē venimꝰ. Inſtitutio ergo ſtationū ex
p̄dictis liquet hoc tn̄ addito. quoniaz ſicut
romani p vitandis ſuis piculis ſtatuerūt
ſuas ſtationes in vrbe ſic ⁊ alij in ſuis ciui
tatibꝰ ob cauſas ſiles ſtatiōes inſtituerūt.
In diebus aūt ſtationuz voces ſeu cātica
letitie cantant̄. vtpote reſponſoria vl' antipho
ne vel aliqd̄ hmōi. Qn̄qz etiā tunc miſſa ce
lebrat̄ in ecclīa ad quā vadūt. ⁊ qn̄qz nō. ſꝫ
pꝰ ſtationē orōne finita redeūt. Et nota ꝙ
pplꝰs pmo ↄuenit in aliqua ecclīa vicina illi
in qua debet eē ſtatio vt dictū eſt in quarta
pte ſub ti. de orōne. Tēpe beatꝰ gregorius
qui ſtatiōes in vrbe ordinauit. xx. omelias
euāgelij diuerſo tpe in illis dicendas decla
rauit. alias vō ſtomacho laceſcente. alijs p
nūciandas cōmiſit. De ſolēnitate letani
arum in. vj. pte ſub ti. de rogatiōibꝰ dictū ē.

20 omelias fecit gg. [illegible] eccleſia [illegible]

Nota m̄ ꝙ ſtationes fiūt propt̄ p̄terita pi/
cula. Letanie v̄o q̄ rogatiōes vel ſupplica/
tiōes interp̄tant̄ fiūt ꝑ piculis euitādis vt
p̄miſſū ē. ¶ De ſolēnitate ieiunioꝝ ⁊ de vi
gilijs ſcōꝝ dictū ē in .vj. pte ſub q̄rta feria q̄r
te dn̄ice de aduētu. ¶ Hoc etiā nota ꝙ na/
tale dn̄i feſtū ē patris. qꝛ ꝑ eū filius ī notuit
mūdo. Jn h̄ enī apparuit charitas dei ꝙ
nobis dedit filiū ſuū. ſic dicit beat⁹ iohēs fe
ſtū tn̄ patris. filij ē ⁊ ſpūſſancti. Jn h̄ enī ꝙ
dꝛ verbū intelligit̄ pat̄ v̄bi ⁊ etiā alia rōne.
qꝛ ſcꝫ fili⁹ patrē māifeſtauit mūdo. Paſca
vero ē feſtū filij. qꝛ tūc xp̄s a mortuis reſur
rexit ⁊ v̄er⁹ de⁹ apparuit. Et nota ꝙ ſolēni/
tas paſce anthonomaſice dꝛ ſolēnitas ſolē
nitatū ſic dꝛ ſcā ſcōꝝ ⁊ cantica canticoꝝ eo
ꝙ alia ſancta ⁊ alia cātica excedūt. inde ē ꝙ
oēs dies dn̄icos reciprocamus .i. oēs dies
dn̄ice ſūt octaue hui⁹ feſti. Dicit̄ etiā feſti/
uitas feſtiuitatū. tū qꝛ p̄ma ē oīuꝫ feſtiuita
tū. tū qꝛ oēs hac dn̄ica cōicare dn̄t. Jn qui
buſdā tn̄ locis qdlibet magnū feſtuꝫ paſca
vocat̄ q̄i tranſit⁹ qꝛ de vicijs ad v̄tutes trā
ſire debem⁹. Penthecoſte ē feſtuꝫ ſpūſſan/
cti. ⁊ q̄libet iſtaꝝ ſolennitatū ē ſolēnitas to/
tius trinitatis. q̄uiā indiuiſa ſunt opa trini
tatis. licet vt p̄miſſū ē. quelibet iſtaꝝ magis
vni q̄ꝫ alteri appropriet̄. ¶ Nō ē etiā igno/
randū ꝙ pp̄ls iſraelitic⁹ tres p̄ncipalit̄ cele/
brabat ſolēnitates. p̄mū erat phaſe ſiue di/
es azimoꝝ qd ē paſca. qꝛ tūc de⁹ eos libera/
uit a ptāte pharaonis de ſeruitute egypti.
⁊ a ꝑcuſſione angeli liniti poſtib⁹ de ſan
guine agni imolati. Nō enī fuit dom⁹ ali/
cui⁹ egyptij vbi mortuū non iaceret niſi do
mus iudeoꝝ vbi null⁹ mortu⁹ ē. Secūduꝫ
erat pente. qꝛ tūc ſuſceperūt legē vt dictū eſt
in .vj. pte ſub ip̄o feſto. Tertiū ſcenophegia
in ſeptēbri. qd ex greco interp̄tat̄ dedicatio
ſiue fixio tabernaculoꝝ. pp̄ls enī iſraelitic⁹
xl. annis in tabernaculis habitauit. in cui⁹
rei memoriā iudei h̄ feſtū celebrāt q̄i in ta/
bernaculis degētes. ſcenos enī grece taber/
naculū dꝛ. Hec feſta q̄ ſeptē dieb⁹ ptelabāt
p̄cipua dicebant̄. ⁊ ſabbatū qd interueni/
bat dicebat̄ ſabbatū ſabbatoꝝ .i. ſabbatū in
ſcōꝝ. Verꝫ ſupaddiderūt ⁊ alia feſta ob euē
tus varios vt encenia qd celebrabāt hebrei
ī hieme ſcꝫ ī octobri ⁊ vocabāt encenia no/
uā dedicationē tēpli. Cenon ei grece dꝛ no/
uū latine. Vn̄ q̄ncūqꝫ aliqd nouū fuerit de
dicatū encenia vocat̄. nā ⁊ ſi q̄s noua tuni/
ca induit̄ enceniare dꝛ. nos aūt duo illoruꝫ
ſeruam⁹ ſcꝫ paſca ⁊ pente. ſed alia rōne q̄ꝫ
illi. ip̄i enī celebrabāt paſca. qꝛ tūc ab egyp/
tiaca ſeruitute liberati ſunt. nos v̄o qꝛ tunc
ꝑ xp̄m redēpti ſum⁹. Jlli celebrabāt pente.
qꝛ tūc ſuſceperūt legē nos v̄o qꝛ tūc ſpūm/
ſanctū accipim⁹. Jtē illi ſuſceperūt legē in
tabulis lapideis ad duriciā cordis notādā
extrinſec⁹ ſcriptā. q̄uiā vſqꝫ ad ſpūalē litte/
re intellectū nō ptingebāt. ſꝫ ſpūſſanct⁹ da/
tus ē .lxxij. diſcipulꝭ ī corde digito dei ſpūalē
intelligētiā eis dictāte. Scenophegiā etiaꝫ
qdāmmō celebram⁹ ī aſcēſione dn̄i qꝛ ꝑ ta
bernaculū ītelligim⁹ corp⁹ dn̄i ī q̊ ſub hūa
nitate diuinitas latuit. iuxta illd p̄s. Jn ſole
poſuit tabernaculū ſuū. Hoc itaqꝫ tab̄na/
culū xp̄s in mortali carne nō figebat. q̄uiaꝫ
exultauit vt gigas ad currendā viā diſcur/
rēs de loco in locū vt ſuſceptū miſteriū adī
pleret. ſed tūc fixit ⁊ ſtabiliuit tabernaculuꝫ
id ē corp⁹ ſuū cū aſſūpt⁹ ē in celū ſedēs ibi
ad dextrā dei patris ⁊ requieſcēs in patri/
monialib⁹ patris bonis donec ponat ini/
micos ſuos ſcabellū pedū ſuoꝝ. Hec itaqꝫ
tria feſta recte in euāgelio ſpūaliter celebra
mus. Nam iuxta pſalmiſtā. chriſtus capti
uam duxit captiuitateꝫ q̄n in paſcha reſur/
gēs vinctos ſuos eduxit de lacu ī q̊ nō erat
aqua. aſcēdit ī altū cū in aſcēſione exaltat⁹
eſt ſup celos celoꝝ ad orientem. dedit dona
hoīb⁹ cū in pente. effudit de ſpū ſancto ſu
per oēm carnē. Quarta v̄o feria p⁹ dn̄icā
de paſſione eſt de encenijs ꝓut ibi dictū eſt
in .vj. pte. Erāt qꝫ ⁊ alie q̄ttuor ſolēnitates.
nō tn̄ ita ſolēnes ſicut p̄cedētes vicꝫ ſabba
tum feſtū clāgoris. feſtū ꝓpitiationis ⁊ ne/
omenia. Siqdē apud hebreos neomenia
dicta eſt. qꝛ ſm̄ lunarē curſuꝫ mēſes ſuppu/
tab̄āt. Mene grece luna vocatur. inde neo
menia .i. noua luna. Apud nos v̄o neome/
nie ſūt kalende. Erāt enī apud hebreos ip̄i
dies kalendaꝝ ex legali inſtitutiōe ſolēnes

q festuz celebrabant Iudei

Sane ꝯſtātin⁹ impatoꝛ ptes trāſmarinas
petēs īuenit euſebiū ceſarieñ. epm viꝝ ſan
ctiſſimū cui dixit. Pete a me vnde eccleſia
tua ditet̄. Ille vero r̄ndit. Eccl̄ia mea ſatis
abūdat in diuicijs. ſed rogo te vt mittas p
ptes mūdi ꝛ noīa ſcōꝝ ꝛ tpa paſſionum. et
ſub q̄bus ꝛ qualr̄ ꝛ in quib⁹ locis paſſi ſūt
reſcribas. Qđ factū ē. Et refert euſebius ꝙ
q̄libet anni die pluſq̄ꝫ q̄nqꝫ miliū ſcōꝝ fe
ſta ꝯcurrūt. excepta die kalendaꝝ ianuarij
q̄ intendebāt gētiles epulis ꝛ ſolennitatib⁹
nō ad martyrizandū ſanctos. Et hiero. dic
idē in epl̄a q̄ ſuo kalendario p̄ponit̄. Uñ
grego. dicit. Totus mūdus ē plen⁹ ſanctis
Et ſilr̄ haymo dixit de angelis. ꙗ ſi quis
creaturas ſpūales videre poſſet. videret eaſ
ebullire in aere. ſicut minimos athomos ī
ſolis ſplendore. Et nota ꙗ nullus aſcriben
dus ſeu ānumerādus ē cathalogo ſiue nu
mero ſcōꝝ niſi p romanū pontificeꝫ. et niſi
facta prius clara fide de illius vita ꛏ mira-
culis. Dicit̄ aūt cathalog⁹ vl̄is ſermo a ca-
tha qđ ē vl̄e ꛏ logos qđ ē ſermo. Et letania
ſiue kalendarium ī q̄bus enumerant̄ ſan-
cti p romanā eccl̄iaꝫ approbati d̄r vl̄is ſ̄mo
¶ Ceterū ſ̄m decretuꝫ ꝯcilij affricani. nul-
la memoria martyꝝ pbabiliter ſiue ſolēni
ter accipiat̄ niſi aut vbi corp⁹ martiris aut
certe reliquie ſunt aut vbi fuit origo habita
tionis vel poſſeſſionis illius. Nā altaria q̄
p ſōnia ꝛ inanes q̄ſi reuelatōes q̄rūlibꝫ ho
minū vbicūqꝫ ꝯſtituūt̄ oīno reprobantur
Itē ſtatutū ē in ꝯcilio aurelian. ꙗ epi ſi in
firmitate nō fuerit īpedit⁹ eccl̄ie cui fuerit
primus puta epali. die dn̄ica deeſſe nō dꝫ.
¶ Que aūt feſtiuitates celebrandi ſint patꝫ
ex ꝯcilio lugduñ in q̄ ſic ſtatutū ē. Dies do
minici feriandi ſunt a veſpera ī veſperam
Itē feſtū natalis dn̄i. ſancti ſtephani. ſancti
ioh̄. euan. innocētū. ſancti ſiluestri. circūciſi
onis. theophanie ſiue ephie. paſca cuꝫ tota
p̄cedēti ꝛ ſequēti hebdomadib⁹ rogatiōes
cū trib⁹ dieb⁹. aſcēſio dn̄i. pente. cuꝫ duob⁹
dieb⁹ ſequētib⁹. ſancti ioh̄. bap. duodecim
aplōꝝ ſcī laurētij. feſtiuitates btē marie oēs
dies dn̄ici. dedicatio ſcī michaelis. dedica-
tio cuiuſlibet oratorij. feſtū omniū ſanctoꝝ
ſcī martini. ille feſtiuitates. ſ. ſcōꝝ canoniza
toꝝ q̄s ſinguli epi in ſuis eccleſijs cuꝫ clero
ꝛ ppl̄o decreuerūt celebrādas. Reliq̄s vero
feſtiuitatib⁹ q̄ p annū ſūt nō ſūt ppl̄i cogen
di ad celebrādū ſiue feriandū. nec phibēdi.
Quot pſalmi q̄t r̄nſoꝛia ꝛ q̄t lectiōes ꝛ q̄re
in feſtis dicant̄ dictū ē in. vj. pte ſub ti. d̄ no
cturnis. Queda aūt feſta dicūt̄ in totum
duplicia q̄dā ſimplr̄ duplicia. ꝛ quedam ſe
miduplicia. Dicūt̄ q̄dē duplicia ī q̄buſdaꝫ
eccl̄ijs p eo ꙗ r̄nſoꝛia tā maioꝛa q̄ꝫ breuia
ꝛ v̄ſus a duobus cantant̄. ꝛ q2 oīa incipiē-
da a duob⁹ incipiūt̄. ꝛ q2 antiph̄e ī matuti
nis ꝛ veſperis duplant̄. dicūt̄ enī cōplete et
añ pſalmū ꝛ p⁹ ſicut ē feſtū natalis dn̄i. ſcī
ſtephani, ꝓthomartyris. ſcī io. euā. circūci-
ſionis dn̄i. ephie. purificatiōis. annūciatio
nis. reſurrectiōis. aſcēſionis. pente. ſcī ioh̄.
bap. aplōꝝ petri ꝛ pauli. ſcī laurētij. aſſum-
ptiōis btē marie v̄ginis. natiuitatis euſdē
ꝛ dedicatiōis baſilice. Premiſſa q̄dē ſunt
maioꝛa duplicia feſta. Minoꝛa aūt dupli-
cia feſta ſūt. ſcđa ꝛ tertia feria īfra octauas
reſurrectiōis. Itē ſcđa ꝛ tertia feria īfra oc
tauas pente. ꝯmemoratio ſcī pauli apl̄i oc-
tiue aplōꝝ petri ꝛ pauli ꝛ aſſumptionis et
q̄dlibet feſtū qđ vna q̄qꝫ eccl̄ia duplex oꝛdi
nauerit celebrari. Semiduplicia aūt feſta
ſūt in q̄b⁹ p̄miſſa oīno nō obſeruāt̄. ſꝫ tātū
tertiū ſextū ꝛ vltimū r̄nſoꝛia cantant̄ a duo
bus nec incipit̄ a duob⁹. nec duplant̄ anti
phone licet v̄ſus ꝛ breuia r̄nſoꝛia a duob⁹
dicant̄. Et ſūt h̄ ſemiduplicia feſta ſcōꝝ. an
dree. nicolai. lucie. thome. apl̄i. innocētū oc-
taua ephie. agnetis. ꝯuerſiōis ſcī pauli aga
the. mathie. cathedꝛa ſcī petri. gregoꝛij. au-
guſtini. ābꝛoſij hieronimi. philippi ꝛ iacobi
marci euā. īuētiōis ſcē crucis. reuelationis
ſcī michaelis. octaua aſcēſiōis. ioh̄. añ poꝛ-
tā latinā. barnabe apl̄i octaua ſcī ioh̄. bap.
marie magdalene. iacobi apl̄i. petri ad vin-
cula. octaua ſcī laurētij. bartholomei. d̄col
latio ſcī io. ba. octaua ntiuitatis btē marie. ex-
altatiōis ſcē crucis. mathei. luce. ſimonis et
iude. martini. cecilie. katherine. ꝛ alia ſꝫ cō
ſuetudinē cuiuſcūqꝫ eccl̄ie. ¶ Sane iđ hec
varietas circa feſta ſuat̄. q̄nīā ſic ſ̄m aplm

q festa sunt duplicia vel semi vel minus duplicia

ſtella differt in claritate a ſtella ſic etiaȝ erit reſurrectio mortuoꝝ. Cū ergo ſcḋm beatum dionyſiū eccliaſtica hierarchia repñtet aliqualiť in ſuis actiōib⁹ ſeu ordinationibuſ celeſtē gerarchiā in q̄ ſci ſcḋm diuerſitatē meritoꝝ ſuoꝝ diſponūť. iō ad h̄ repñtandum varietas diuerſoꝝ officioꝝ in nr̄a ecclia reperiť. Que igiť feſta in totū duplicia. q̄ ſimplr duplicia. ⁊ q̄ ſemiduplicia dici debeāt. liqdo pȝ ſcḋm myſticū intellectū. Illaȝ ſcḋm ſcōs viſio dei erit premiū oīm beatoꝝ. Que q̄dē viſio erit maior vel minor ī oīb⁹ ſcḋm q̄ hic poſiti magis vel min⁹ ī charitate q̄ ē radix oīuȝ meritoꝝ pfecerūt. Veȝtn̄ ſūt q̄dā ſpecialia merita. ſcḋm q̄ aliq̄ ſpēalia p̄mia habētib⁹ alia merita. i futura gl'a pferēt. vn̄ ſpeciale p̄miū ſupra eēntialia reddeť martiribus doctorib⁹ ⁊ v́gīnib⁹ qḋ p̄miū aureola dr. ita q̄ q̄ntū ad h̄ aliq̄ ſci duplex habebūt p̄miū. ſ. eēntiale qḋ dr dei viſio. ⁊ accidētale ſcȝ aureolā. ⁊ ſcḋm h̄ feſta ſcōꝝ pn̄t dici maiora vel mīora. ſ. in qb⁹ p̄ mioꝝ rōnes magis vel min⁹ repiri pn̄t. Qr igiť btā v́go inter oēs ſcōs ſublimiori p̄mio potiť q̄ntū ad p̄miū eēntiale. ⁊ rōnes etiā accidentaliū premioꝝ ſibi ꝯpetūt. iō ei⁹ feſtū totū duplex dr eē. Sic ē etiā ī feſtiuitatibus ad honorē xp̄i ſtatutis. Qr v́o poſt eos angeli ſcōm obtīnēt locū. ⁊ p⁹ illos apl'i ⁊ martyres. ⁊ poſt ipſos alij. iō ſcḋm eoꝝ plura vel pauciora eſſentialia ⁊ accidētalia p̄mia ipoꝝ feſtū vel totū duplex vel ſemiduplex vel ſīplex dȝ ab ecclia militāte q̄ veſtigia triūphāns imitať ꝯformiť celebrari. Qn̄qȝ v́o alia ꝯſideratione dicūť feſta duplicia. q̄n̄ vicȝ eadem die duo feſta ꝯcurrūt. ⁊ tūc min⁹ cedit maiori Nā die illa de feſto excellētiori officiuȝ celebrať. ⁊ de minori fit ſolūmō ꝯmemoratio et illi⁹ officiū ad diē ſequētē reſeruať ſic fit de btīs petro ⁊ paulo. Si ergo eadē die plura feſta ꝯcurrāt ⁊ oēs ſūt martyres illi⁹ q̄ inť eos maioris erit nōis officiuȝ celebreť. Si v́o alter ꝯfeſſor ⁊ ali⁹ martyr vel martires ſi cōfeſſor maioris ſit nōis q̄ȝ martir. vel p̄uilegiat⁹ vt beat⁹ martin⁹. ⁊ cui⁹ generaliť officiū inſtituit ecclia. dicēdū ē officiū ď cōfeſſore ⁊ cōmemoratio faciēda ē de martire ſiñ aūt celebrādū ē de martyre. Itē ſi feſtuȝ andree venerit ī p̄ma dñica de aduētu. fiet in ſcḋa feria ď ſcō andrea. Idē etiā dicim⁹ de q̄libȝ feſto et apl'oꝝ ⁊ martiꝝ. ſi occurrit ī p̄miſſis dñicis p̄uilegiatis. Itē ſi feſtum btīs vigiliā ꝯtingit ī ſcḋa feria celebrať officiū de vigilia ⁊ ieiunať ī ſabbato añcedēte Si aūt in q̄cūqȝ alia dñica a p̄uilegiatis ī. quib⁹ hiſtorie appropriate inueniūť euenerit feſtū apl'i. vl' alicui⁹ p̄cipui martyris vel alteri⁹ ſci q̄ propriū habeat officiū attēdēdū ē vtꝝ ſequēs hebdomada ſiue ſinguli dies ipi⁹ propriū habeat officiuȝ qḋ ſi hȝ fiet officiū de dñica ⁊ feſtū ſci fiet in ſecūda feria. Si vero non hȝ fiet officiū de feſto in dñica. ⁊ officiū dñice fiet in ſcḋa feria. et ſic dñica q̄nqȝ cedit feſto. q̄nqȝ ecōuerſo. Circa vigilias ſcōꝝ q̄re ſic vocanť ⁊ vn̄ ortum habuerūt dictū ē in. vj. pte ſub q̄rta feria tertie hebdomade aduent⁹. Porro circa feſta q̄ in ſeptuageſima ſeu in tpe paſſiōis ſiue ante illud occurrūt. ſicē feſtū ſcē agathe. cathedra ſci petri. ſci mathie. annunciatōis dñi. feſtū ſci gregorij. feſtū etiā patroni cuiuſlibet ecclie ſi acciderit vel anniuerſariuȝ illi⁹ vel paſca alicuius anni totiū generaliť dicim⁹ q̄ cātica laudiſ. ſ. Te deū laudam⁹ Gl'ia in excelſis. ⁊c. ⁊ ite miſſa ē in illis debēt cātari ⁊ oīa q̄ cātarenť ī illis. ſi in alijs tpib⁹ ꝯtingerēt p̄ter all'a. quoniaȝ feſta hmōi ad tps paſce ptinere noſcūť. Sȝ q̄re nō dr tunc all'a ſic alia cātica leticie. Rn̄deo q̄r illud ē magis cāticū letitie q̄ȝ alia q̄ ſūt magis obſecrationes ſeu grāȝactiones q̄ȝ cātica leticie. licet etiā in illis ſit aliqua leticia p̄ſertim in cātu. Si v́o apponať q̄ gl'ia ī excelſis qḋ ē propriū natalis dñi ⁊ ite miſſa ē. qḋ ē laus ſeu cāticū reſurrectiōis. ⁊ te deū laudam⁹. qḋ ſignificat leticiā pro dragma inuēta nō debeāt in feſto annūciatiōis dñi cantari. p eo q̄ p̄miſſa in aduētu dñi nōdum ſua tpa habebāt. q̄r dñs nōdū ea in reb⁹ humanis fuerat pſecut⁹. Rn̄dent qui ſolennizare cōtendūt q̄ h̄ feſtū ē oīuȝ feſtoꝝ xp̄i q̄ſi fons et origo ſeu initiū. q̄nīā ⁊ ſi natale dñi vel paſſio vl' inuentio dragme nōdū erat in re vl' ī tpe. habebantur tn̄ in ſpe. q̄nīā in ſpe eoruȝ

prodigia p̄cedebāt. Annotinū paſca vocat̄ q̄n aliq̄s die q̄ baptizat⁹ ē celebrat ānuatī qđ forte ſumit a gētilib⁹ q̄ die in q̄ ad miſeriā naſcebant̄ natalicīū obſeruabāt. in q̄ celebratiōe officiū paſce dꝫ cātari p̄ter all'a ſi in tp̄e quadrageſime ꝯtingat. Et nota ꝙ h̄ tria ſcꝫ Te deū laudam⁹. Glīa ī excelſis. et Ite miſſa ē. ſeſe cōcomitant̄. ⁊ rō. Nā glīa in excelſis ſignificat illđ ineffabile gaudiū qđ angel⁹ paſtorib⁹ nūciauit dicēs. Annūcio vobis gaudiū ma. q2 natus ē vobis hodie ſaluator. Ite miſſa ē. qđ ē dictū. ite ad p̄pria miſſa ē cōſūmata. deſignat acceſſū paſtoꝝ ad locū natiuitatis xp̄i dicētiū ad inuicē poſt angelicā annunciationē. Tranſeamus vſq3 bethleē ⁊ videamus h̄ vbū qđ factū ē. Q2 ergo poſt annūciationē angeli ſecut⁹ ē paſtoꝝ acceſſus. iō merito q̄n ſacerdos dicit. Glīa in excelſis. in q̄ p̄dictū angelū repn̄tat. dꝫ etiā dici. Ite miſſa eſt. Silr̄ et q̄n hec duo dicunt̄ vel omittunt̄. Te deum laudam⁹ ad nocturnos dr̄ vel omittit̄ q̄niam ibi gaudiū ⁊ laudes celi ⁊ terre creatoris ⁊ creature capitis ⁊ miniſtroꝝ deſignāt Sicut ⁊ in glīa in excelſis celū ⁊ terra creator ⁊ creatura. caput ⁊ mēbra. cum laude et gaudio noīantur. īmo fere oīa q̄ ibi īplicite ꝯtinent̄. h̄ explicite ponunt̄. merito igit̄ q̄n illud dr̄ h̄ nō dꝫ omitti. Verūtū nō ſemp̄ p̄miſſa ſe ꝯcomitant̄. Nam in feſto cathedre beati petri etiā ſi occurrat ī q̄drageſima q̄dā eccl'ie dicūt. Te deum laudam⁹. ceteris laudib⁹ tacitis. q2 h̄ cātico vti ſolem⁹ ad intronizandos in ſedes ſuas. ⁊ beat⁹ petr⁹ ea die fuit ī cathedra antiochena intronizat⁹. Itē in cena dn̄i dr̄. Glīa ī excelſis. ⁊ ite miſſa ē. ſi ep̄s aſſit ⁊ chriſmatis celebret officiū. ⁊ in ſabbato ſcō dr̄. Glīa in excelſis. ſed nō ite miſſa ē. in ipſis n̄ dieb⁹ nō dr̄. Te deum laudam⁹. Itē in die natiuitatis dn̄i dicit̄. Glīa in excelſis in p̄ma miſſa. ſed ite miſſa ē nō dr̄ ne pp̄ls licēnatū ſe credēs. nō audito matutino diſcedat. Et pp̄t h̄ etiā quidā tūc reſeruāt finalē collectam p̄me miſſe donec matutine expleantur ꝯcludētes poſtea miſſā ſub bn̄dicam⁹. Sꝫ alia rō ponitur ī q̄rta pte ſub ti. de orōne nouiſſima. Sc̄dā

etiā miſſā eodē mō finiūt. In q̄buſdam m̄ eccleſijs dr̄ tūc. Ecce cōpleta ſūt oīa. nec dat̄ ip̄o licentia recedendi vt ſciat ſe debere ternā miſſā audire. in q̄ demū dr̄. ite miſſa eſt. In eccleſijs aūt in q̄bus fit officiū ambroſianū in tp̄e quadrageſime nullius ſcī feſtiuitas celebrat̄. ſed tantū ꝯmemoratio fit. et idipſū antiqua decreta in alijs eccleſijs ſeruari iubebāt. ⁊ antiquitus cōiter ſic fiebat. In illis q̄ꝫ eccleſijs pri⁹ ſacrificat̄ q̄ꝫ euangeliū cātet̄. De officio feſtoꝝ q̄ tp̄e aduēt⁹ occurrūt dictū ē in. vj. pte in ti. de tp̄e aduentus. De feſtis vō a reſurrectiōe vſq3 ad octauā pente. hec regula generalr̄ in q̄buſdā eccleſijs ſeruat̄. ꝙ in oībus ſcōꝝ feſtis canit̄ hiſtoria. Beat⁹ vir. Hec in aplīs martyribus ꝯfeſſorib⁹. v̄ginib⁹. hec in vno ⁊ ī pluribus frequētat̄. Vir enī iſte beatus xp̄s ē. ſm regulā ticonij. caput ⁊ mēbra. Hic ē enī martyr de q̄ dr̄ in antiphona. Filie hierlm. que ſm caput coronauit dn̄s ſtola īmortalitatis in h̄ tp̄e ſolēnitatis ⁊ letitie. ⁊ ſm mēbra poſtea coronabit in illo tp̄e qđ p̄ iſtud ſignificat̄ qđ erit eternitatis ⁊ glīe. Hic eſt qui loquit̄ in officio. qđ h̄ tp̄e frequētat̄ ſcꝫ Proteriſti me de⁹. Hic ē vitis vera ⁊ ſancti ſunt palmites. ſic dr̄ in euāgelio. Ego ſū vitis vā. ioh. xv. c. qđ ſilr̄ h̄ tp̄e frequentat̄. Et ſm p̄miſſa pꝫ ꝙ etiam in feſto duoꝝ vel pluriū ſcōꝝ dꝫ dici in p̄dicta antiphona. Filie hierlm venite ⁊ videte martirē ſcꝫ xp̄m. ⁊ nō martires. ⁊ alia in plurali ſicut faciūt quidā. Frequētam⁹ aūt h̄ tp̄e in feſtiuitatibus ſcōꝝ idēptitatē officioꝝ eo ꝙ in ſuo ſignificato idē erit denari⁹ oīū. ⁊ q2 nūc glorificati erim⁹ vnū cū xp̄o h̄ tp̄e glorificato. Si querit̄ q̄re in tp̄e paſcali nō celebramus feſta ſcōꝝ q̄ cū xp̄o reſurrexerūt vſq3 i eo celos aſcēderūt. Debem⁹ enī de illorum glorificatione gaudere ⁊ ſolēnizare ſicut et de alijs ſanctis. cū certi ſimus eos celos aſcēdiſſe. Rn̄deo iō nō ſolennizam⁹ q̄niam ad inferos deſcēderūt. ſolennizam⁹ enī ſcōrū natalicia q̄n ſūt in celo nati ſūt. vt p̄miſſū ē nō q̄n in inferno. de q̄ dictū ē ī. vj. pte ſub paſcete. Pōt etiā dici ꝙ de glorificatiōe illorū in aīa in paſca vel ſaltē ī aſcenſione feſtare

quare in pasca non fit de sanctis

deberemꝰ ſed nō poſſumꝰ propṫ autoritat-
tē officioꝝ illoꝝ dieꝝ. Obūbraret eñi ſolēni
tas illoꝝ autoritate maioris ſolēnitatis. qꝛ
adueniēte pͥncipe ceſſat magiſtratꝰ. Et idō
ſtatutū fuit vt ꝑ alia tpa anni diebus qbus
eis dedicate fuerint ecclie feſta illoꝝ celebrē
tur. Vel ſm̄ bedā in dedicatione ecclie in q̄
nouē lectiōes dicūṫ fit feſtū de illis. ſic ⁊ fe-
ſtū btī ioħ. bap. fit ad finem auguſti. q̄ tñ cir
ca paſca mortuꝰ fuit. ⁊ feſtum beati iacobi
apoſtelle in iulio. q̄ tñ fuit tpe paſcali occi-
ſus. Beatꝰ q̄ȝ petrꝰ apl's fuit incarceratus
ħ tpe. Facta ē eñi ꝓdictoꝝ feſtoꝝ mutatio.
qꝛ tāta erat feſtiuitas pͥncipis oīum ꝙ non
poterāt tūc celebrari ſolēnitates ſatellitum
iuxta illud. Cede maiori. Veꝝtñ feſta ſcōꝝ
veteris te. vt abraaȝ yſaac dauid. daniel. et
alioꝝ ꝑ greciā ⁊ apud venecias coli dicūṫ.
⁊ ibi habere ecclias. De machabeis dꝛ. put
ſub ipo feſto diceṫ. Circa octauas notā
dū ē ꝙ octauā diē leuiticꝰ liber inſinuat di-
cēs. Dies octauꝰ erit celeberrimꝰ atq̄ȝ ſan
ctiſſimꝰ. Sane octaue ſcōꝝ idō celebranṫ. qꝛ
ſicˀ pͥmus dies ſignificat natiuitatē eoꝝ ſcȝ
qualiṙ naſcūṫ celo ⁊ in ſocietatē angeloꝝ et
ſcōꝝ patrū qū aīe eoꝝ a corꝑibꝰ ſepanṫ ita
in octauis recolētes reſurrectionē corpoꝝ
ꝯgratulamur reſurrectioni eoꝝ. Et attēde
ꝙ q̄rūdā ſanctoꝝ celebranṫ octaue. ne ħ mi
ſteriū lateat. nō aūt oīuȝ ne vileſcat. Si eñi
ñ valemꝰ oīa feſta celebrare ſcōꝝ quātomi
nus octauas eoꝝ. Si igiṫ alioꝝ ſcōꝝ octa-
ue ſolēnes ſūt. quāto magis ſcī ſcōꝝ ſcȝ dñi
natiuitatis octaua ſolennis erit. Videtur
aūt ꝙ natiuitas dñi nō habeat octauā. qꝛ il
la tēdebat ad mortē. Obitꝰ eñi ſcōꝝ idō hñt
octauas. qꝛ tūc ipi naſcūṫ ea natiuitate q̄ ē
ad vitā eternā. Poſt illā eñi natiuitatē q̄ ē
in morte ſperāda ē glia reſurrectiōis q̄ daṫ
in octaua nō pꝰ natiuitatē q̄ ē ad mortem.
Scd̄m ħ etiā videṫ ꝙ natiuitas btē marie
natiuitas btī iohis bap. nō hñt octauā nec
etiā reſurrectio dñi in q̄ dñs recepit ſtolam
corꝑis q̄ generaliṫ oībꝰ fidelibꝰ dabiṫ ī oc-
taua. iā eñi ipa dñi reſurrectio fcā erat ī re.
Qꝛ igiṫ diuerſe ecclie in diuerſis feſtiuitati
bus octauas celebrāt. idō ne illas repͥhende-
re videamur dicimꝰ ꝙ duplex ē octaua ſcȝ
reuerētie ſiue veneratiōis ſiue deuotionis
⁊ inſtitutionis. Octaua reuerētie ē feſtiui-
tatū paſce pente. natiuitatis btē virginis ⁊
btī ioħ. Celebranṫ eñi octaue eoꝝ ꝓ ſola de
uotione nō ꝓ alio myſterio. Octaua etiaȝ
deuotiōis ē in ſanctis patronis eccliaꝝ ⁊ ī
ſcō nicolao ⁊ in maria magdalena ⁊ ſiılibꝰ
qui octauas non hñt. ſȝ quedā ecclie ob de-
uotionē eas faciūt. Octaua vō īſtitutiōis
quadriptita ē. qꝛ ē octaua ſignificatōis ſup
pletiōis. alterꝰ negocij ſignificationis ⁊ fu
ture glorificatiōis. Octaua ſignificationiſ
ē vt octaue ſcōꝝ vigilias habētiū. ⁊ feſti de-
dicatiōis ecclie. qd̄ fit in ſignū ꝙ dedicabiṫ
ecclia. i. extrema ⁊ pleniſſima dedicatiōe di-
cabiṫ tūc. i. copulabiṫ xp̄o. dicare eñi ē copu
lari. Et octaue martirū. qꝛ ipi per ea q̄ paſſi
ſunt ⁊ ex eo ꝙ hāc vitā ꝓ nihilo habuerunt
oſtēderūt ꝙ erat vita imortalis. Vñ octa-
ue innocētū dici pñt octaue ſigficatiōis. qꝛ
ꝑ eas reſurrectiō nrā ſigficaṫ. put ſub feſto
illo diceṫ. et etiā octaue beatoꝝ petri ⁊ pau
li ⁊ q̄rūdā ſcōꝝ q̄ ſigficāt ſtolā ſcōaȝ ſcȝ glo
rificationē. quā ī octaua etate habituri ſūt.
Sȝ q̄re ob ſilē etiā cām nō celebraṫ octa-
ua paſſiōis dñi. Sicˀ eñi xp̄s q̄ ē ſol iuſticie
iiatꝰ ē nō propṫ ſe ſed vt lux noſtris mētibꝰ
qui eramꝰ in tenebris appareret. ſicˀ etiā ba-
ptizatꝰ ē nō propṫ ſe ſed vt nrā pctā lauaret
ſic mortuꝰ ē nō propṫ ſe ſed vt nos morere-
mur pctō ꝑ qd̄ nos liberaret a morte. Re-
ſpōdeo idō qꝛ ſupueniēs feſtū leticie obum-
brat ⁊ abolet cōmemorationē mſticae. Pre
terea licet reddaṫ rō q̄re ꝓmiſſe octaue fiāt
nō m̄ vſq̄ȝquaq̄ȝ in ſilibꝰ exigiṫ ꝙ octaue fi
ant. Nā xp̄s fuit circūciſus carnaliṙ vt cir-
cūcidamur ſpūaliṫ ieiunauit vt ieiunemꝰ.
pedes lauit vt lauemꝰ. nec tñ octauā iſtoꝝ
aut ſimiliū celebramꝰ. Sȝ ⁊ octaue ſancto
rū ob cām diſſimilē celebranṫ vt ꝓmiſſū eſt
Rurſus diſſimilē hȝ cām octaua paſcalis
ſolēnitatiſ cui nō fit octaue miſteriū. Octa
ua tñ addiṫ ꝓpter octo btitudines q̄ in illa
ſolēni octaua ꝑcipiūṫ. put dictū ē ibi ⁊ etiaȝ
octaua pente. q̄ ⁊ idō celebraṫ vt opeꝝ ſpiritꝰ
ſancti ꝯſumatio declareṫ. Eſt eñi omniuȝ

de octauis

octauaꝝ rõ generalꝰ q2 scꝫ octaua redit ad caput qđ ⁊ de beatitudinibus ĩ libro de doctrina christiana asserit aug. Ideoq3 dies p̄mus ē ⁊ octau⁹ scꝫ dñicus. ⁊ iõ resurrectio dñi dr̄ facta in octaua .i. ĩ die dñica. Idcirco igr̄ obseruat̄ celebritas octauarũ vt reuertamur ad p̄mũ innocētie statũ ĩ cuius innocētie recordatiõe ĩ octauo die circumcisio agebat̄ vt mens circũcisa fieret ab oĩ carnali cõtagione. ¶ Octaua supplenõis ē octaua natiuitatis dñi. q2 ĩ ea supplemus qđ min⁹ factũ ē in festo ntitatis q2 enĩ ĩ natiuitate multũ actũ ē de ptu ⁊ paꝝ de pturiente. iõ in octaua pleni⁹ agit̄ de pturiēte qđ apparet in r̄nsorijs ⁊ in antiphonis. laudiꝫ ⁊ in diurno officio ipsi⁹ octaue. Et ob simi lē etiã cãn celebrat̄ octaua ephie. ¶ Octaua alteri⁹ rei significatiõis ē siliter octaua natiuitatis put ibi dictũ est. ⁊ octaua agnetis. in ea enim repñtat̄ q̄ beata agnes octaua die visa ē gloriosa a quibusdã fidelibus put sub ipõ festo dicet̄. ¶ Octaua future glorificationis ē vt octaua obit⁹ cuiuslibet sancti. Itē nota q̄ tantũ beat⁹ stephan⁹ ⁊ laurenti⁹ hñt inter martyres octauas institutionis. solus võ beat⁹ martin⁹ int̄ cõfessores. De octauis pasce ⁊ ascẽsiõis ⁊ natalis dictũ ē in .vj. pte sub ti. de pasca. Licꝫ aũt regularit̄ in octauis festiuitatũ fiat ĩ missa officiũ sicut in ipsis festiuitatib⁹ p eo q2 octaua eadē dies cũ ipõ festo censet̄. Hñ fallit ĩ octauis aplõꝝ petri ⁊ pauli in q̄b⁹ dr̄ officium de martirib⁹. Licet enĩ vna ⁊ eadeꝫ die ambo passi fuerĩt nõ m̄ eodē die de vtroq3 ĩ eccl'ia solēnizat̄. put sub eoꝝ festo dicet̄. iõ q3 vtriusq3 officiũ neq̄t in octaua fieri cum vnã diē dũtaxat ambo habeant p octaua. optuit ergo q̄ in eoꝝ octaua aliqđ cõe officiũ inueniret̄. ⁊ iõ q2 eoꝝ martiriũ maximi fuit meriti officiuꝫ dr̄ de martirib⁹. q̄uis ⁊ de vtriusq3 p̄ncipis actib⁹ mentio in ipso officio habeat̄. Fallit etiam hoc in octauis bti laurentij in q̄ tria p̄cipue valde ꝯmēdabilia fuerunt. vicꝫ pietas in elemosynis. firma stabilitas in fidei ꝓfessiõe. ⁊ martiriũ spēale. De p̄mo agit̄ in vigilia. de scđo ĩ festo. ⁊ iõ de tertio agi oportuit ĩ octaua. Ve rũ licꝫ eccl'astica officia ab aduētu dñi qđ ē tps renouationis inchoant in prohemio vj. ptis dixerim⁹ in hac tñ pte simplici⁹ incedentes kalendariũ ꝓsequemur a mense ianuarij. inchoando. de aliq̄b⁹ anni festiuitatib⁹ seria nim aliq̄ spēalia apponētes vicꝫ. ¶ De sanctis fabiano ⁊ sebastiano ¶ De scã agnete. ¶ De ꝯuersiõe scĩ pauli De scõ iuliano. ¶ De scã agatha. De purificatione btē marie. ¶ De cathedra scĩ petri. ¶ De annũciatione btē marie. ¶ De scĩs philippo ⁊ iacobo. ¶ De inuentiõe scē crucis. ¶ De reuelatione scĩ michaelis De scĩs geruasio ⁊ ꝓthasio. ¶ De scõ iohãne bap. ¶ De scĩs petro ⁊ paulo. ¶ De maria magdalena. ¶ De festo septē fratꝝ ¶ De scõ iacobo aplõ ¶ De septē dormiētib⁹ ¶ Ad vincula scĩ petri. ¶ De machabeis ¶ De inuētõe scĩ stephani ¶ De trãsfiguratione dñi ¶ De scõ laurētio. ¶ De assũptione btē marie ¶ De scõ bartholomeo De decollatiõe scĩ iohĩs ¶ De scĩs felice ⁊ adaucto ¶ De natiuitate btē marie. ¶ De exaltatione scē crucis ¶ De sancto matheo aplõ ¶ De scĩs mauricio ⁊ socijs suis ¶ De btõ luca ¶ De simone ⁊ iuda. ¶ De festo oĩuꝫ scõꝝ De officio mortuoꝝ ¶ De scĩs quatuor coronatis. ¶ De scõ martino ¶ De scõ andrea De sancto nicolao ¶ De venerabili beda presbytero ¶ De scõ thoma aplõ ¶ De festis scõruꝫ stephani. iohãnis euãgeliste. ⁊ innocentiuꝫ. ¶ De apostolis ¶ De euãgelistis. ¶ De martirib⁹ ¶ De cõfessorib⁹. ¶ De virginib⁹. ¶ De officio festi dedicatiõis ecclie.

¶ De sanctis fabiano ⁊ sebastaino

In festo beatoꝝ fabiani ⁊ sebastiani duplex collecta ĩ q̄busdã ecclijs ĩ missa dr̄ ⁊ ĩsolito more vtraq3 vno p dñm nostꝝ terminat̄. Tũ q2 ipõ vnico dei filio iesu xp̄o mediãte ambo ad palmã martirij peruenerũt. Tũ etiã q2 licet diuersis passi fuerint tēporib⁹. eccl'ia m̄ propter ingentia vtriusq3 merita vtriq3 pariter ⁊ p̄ncipaliter solēnizat. ⁊ vtrãq3 collectã vno eodēq3 fine ꝯcludit.

martires martini

...cio stephani et io/

De ſancta agnete

Feſtū beate agne/
tis caret octauis ſcʒ inſtitu nōis
bʒ tñ octauā alteri⁹ negocij ſignificationis
vt iā dictū ē in pͥhemio. Qd ergo dr in ka/
lendario agnetis ſcdo. nō dr propt̄ h̄ q̄ illd
ſit feſtū octaua⁊ eiuſdē nec ī eccl'ia pnūcia/
tur nec in kalēdario ſcribit̄ octaua. ſʒ ē alia
ſolēnitas d̄ eadē repetita. propt̄ miraculuʒ
qddā qd octaua die p⁹ ei⁹ obitū ɔtigit ad
tum uliū illi⁹ parentibus ſuis plorantibus.
Intelligit̄ ergo agnetis ſcdo ſcʒ feſto. Vn̄
meli⁹ diceret̄ ſcdo agnetis. De h̄ etiā dictū
ē ſub q̄rta pte ſub ſimbolo. Q̄r vō pſecu fi/
li⁹ eā adamauit. iō recte ī eius feſto cantat̄
introit⁹. Me expectauerunt peccatores. ⁊c

De conuerſione ſcī pauli

Conuerſio ſancti
pauli apl'i facta ē eodēʒ anno q̄
xp̄s paſſus ē ⁊ ſtephanus lapidat⁹ anno q̄
dē nō naturali ſʒ emergēti. Nā xp̄s paſſus
ē octauo kal. aprilis. ſtephanus eodē āno
tertio die auguſti lapidat⁹ ē. Paul⁹ vero
viij. kal. februarij cōuerſus ē. Eius aūt cō/
uerſio poti⁹ q̄ʒ alioꝝ ſcōꝝ celebrat̄ triplici
rōne. Primo propt̄ exēplū. ne q̄ſq̄ʒ q̄ntū/
cūq̄ʒ peccator deſperet de venia. q̄n tātum
in culpa cōſpicit poſtmodū talē fuiſſe ī grā
Scdo propt̄ gaudiū. ſicut eñ eccl'ia magnā
habuit triſticiā in ei⁹ pſecutiōe ita maximā
habuit leticiā de ei⁹ ɔuerſione. Tertio pro
pter miraculū qd dñs in eo oñdit dū de ſe/
uiſſimo pſecutore fecit fidediſſimū pdicato/
reʒ. In h̄ feſto dr ep'la. Saulus adhuc. q̄ ē
act. ix. ca. Et euāgeliū. Dixit ſimon petrus
ad ieſuʒ. qd ē math. xix. c. Dicit̄ ⁊ ad horas
capitulū. Erat quidā diſcipulus. act. ix. ca.

De ſancto iuliano.

Julianus iſte cu
ius feſtū fit. v. kal. februarij fuit
eps cenomaneñ. q̄ ſimon ille fuiſſe dr. quē
dñs a lepra mundauit ⁊ q̄ deū ad ɔuiuiū
inuitauit. Hic etiā dr eē ille iulian⁹ q̄ ab iti
nerātib⁹ p inueniēdo bono hoſpicio inuo
cat̄. eo q̄ in domo eius fuit dñs hoſpitatus
Alij dicūt q̄ ille ē q̄ patrē ⁊ matrē occidit de
q̄ ſequit̄. Fuit q̄ʒ ⁊ ali⁹ iulian⁹ d̄ alemania
qui deſiderio martirij ſe vltro pſequētibus
offerebat. Vn̄ criſpinus ɔſolaris iuſſit eū
occidi. Qd ip̄e iulian⁹ audiēs ſtatī foras
pſilijt ⁊ querenti ſponte intrepidus ſe oppo
nēs ptinus ictū ferientis excepit. Fuit inſu
per ali⁹ iulian⁹ frater beati iuliani q̄ tēpla
ydoloꝝ pmiſſu theodoſij imperatoris vna
cū fratre deſtruebat. ad cui⁹ v̄bū hō viuus
ſup plauſtrū mortuū ſe fingēs mortuus ē.
Fuit etiā q̄rt⁹ iulian⁹ q̄ vtrūq̄ʒ pentē neſci
us occidit. ſʒ p⁹ multā pniāʒ ſub ſpē mēdi/
ci leproſi recepit ī domo ſua angelū. a q̄ au
dire meruit. q̄ dñs ſuā pniam acceptaſſet.
Fuit etiā q̄nt⁹ iulian⁹ nō ſanct⁹ ſʒ apoſta
ta ſceleratiſſimus. Primo enim monach⁹
fuit deinde imperator romanus. vt dicetur
ſub feſto inuentionis ſancte crucis

De ſancta agatha.

Beata agata p⁹.
multa tormēta ī carcere mor/
tua ē. ad cui⁹ caput in tumulo poſita ē viſi/
biliter tabula p angeli miniſteriū. in q̄ ſcri/
ptū erat. Mentē ſanctā ſpontaneā. honorē
deo ⁊ patrie liberationē. iōq̄ʒ cōſuetudo in
oleuit cū tabula eius imaginē ɔtinēte fieri
proceſſionem

De purificatione beate marie virginis

Inter cūctos ſan
ctos glorioſa dei genitrix v̄go
ſp maria pͥmatū obtinet. vtpote q̄ ē ſanctis
dignior ⁊ excellētior vniuerſis ī cui⁹ hono
rē eccl'ia ī q̄ttuor anni tpib⁹ q̄ruor ſolēnes
celebrat feſtiuitates. vicʒ annūciationē aſſū
ptionē. natiuitatē. ⁊ purificationeʒ. Omni
enī tpe ipſā ī memoria habere debem⁹ que
oī tpe ad filiū ſuū p nobis peccatorib⁹ int̄/
cedit. quaꝝ due ſūt ſibi ⁊ dño nrō cōes. ſ. pu
rificatio ⁊ annūciatio. He aūt q̄ttuor feſti/
uitates ſūt ſcḋm q̄ttuor bñdictiōes q̄ ī ipſius
v̄ginis ſalutatione ɔtinent̄. Prima ē. Aue
maria grā plena. q̄ prime feſtiuitati cōpetit

ſcʒ annũciationi qñ vicʒ eã angelus ſalutauit. ⁊ de ſpũ ſcõ ↄcepit facta grã plena. Secũda ẽ dñs tecũ. q̃ ↄpetit aſſũptioni. qñ vicʒ aſſũpta ẽ in celũ. qꝛ tũc fuit cũ dño ſuo .i. filio vt ẽ dñs. ante enĩ nõ viderat eũ dñm ita manifeſte in ſe. Tertia bñdictio ẽ. Bñdicta tu in mulierib⁹ q̃ ↄpetit natiuitati. qꝛ tunc nata ẽ mulier in vtero ſanctificata. nulla enĩ alia mulier fuit ĩ vtero ſcĩficata. ⁊ iõ dcã eſt caſtrũ propt̃ ſingularitatẽ. qꝛ nũq̃ʒ demones caſtꝝ illd̃ fregerũt. Quarta bñdictio ẽ bñdict⁹ fruct⁹ ventris tui. q̃ ↄgruit q̃rte feſtiuitati ſcʒ purificationi. qꝛ tũc obtulit illũ bñdictũ fructũ in tẽplo. Quidã etiã faciũt q̃ntũ feſtũ ſcʒ de ↄceptiõe btẽ marie dicẽtes q̃ ſicut celebrat̃ d̃ morte ſcõꝝ nõ propt̃ mortẽ. ſʒ qꝛ tũc recepti ſũt in nuptijs eternis ſilr̃ põt celebrari feſtũ de ↄceptiõe. nõ qꝛ ſit ↄcepta. qꝛ in pctõ ẽ ↄcepta. ſʒ qꝛ mat̃ dñi ẽ ↄcepta aſſerẽtes h̃ fuiſſe reuelatũ cuidã abbati in naufragio cõſtituto. qd̃ tñ nõ ẽ auẽticũ. vñ nõ ẽ approbandũ. cũ ↄcepta fuerit ĩ peccato ſcʒ p ↄcubitũ maris ⁊ feĩe. Verũ tñ licʒ fuerit ↄcepta in pctõ dimiſſũ eẽt illd̃ originale peccatũ ⁊ ſcĩficata fuit in vtero. ſicut ⁊ hieremias ⁊ ſanctus iohẽs bap. q̃re merito natiuitas ei⁹ ⁊ bñ iohĩs bap. celebrant̃. natiuitas dico ex vtero qñ vicʒ in lucem ſeu in mũdũ pdierũt. Sʒ natiuitas coꝝ in vtero ſcʒ qñ infuſe ſũt aĩe in corpib⁹ eoꝝ non celebrat̃ vt p̃miſſũ ẽ. Sextũ ẽt feſtũ ẽ feſtiuitas parĩẽtis .ſ. feſtũ natal̃. Sʒ q̃uiã tũc ẽ etiã ſil̃ feſtũ filij qd̃ plenũ exigit officiũ. iõ nõ ſolennizat̃ de illa vſq̃ʒ in octauas. tũc v̓o ſolẽnizat̃. ſicut iã dictũ ẽ in p̲hemio. Septimũ q̃ʒ feſtũ ẽ btẽ marie ad martires. de q̃ ſub feſto omniũ ſcõꝝ dicet̃. Qꝛ vero feſtũ purificationis ſm hui⁹ ſeptime ptis diuiſionẽ in ordine tpis alia feſta v̓ginis p̃cedit. idcirco h̃ de illo dicam⁹. Eſt aũt hodie duplex feſtũ. Primũ q̃ ad partũ qd̃ d̓r feſtũ ypapanti .i. obuiatio. qꝛ in illa ſolẽnitate anna p̲phetiſſa ⁊ ſimeon obuiauerũt btẽ marie venienti filiũ ſuũ xp̃m in tẽplũ offerre. ypapãtos enĩ grece d̓r obuiatio latine. ab ypo qd̃ eſt ire. ⁊ anti qd̃ ẽ ↄtra. qui aduent⁹ dñi ĩ templũ ſignificat aduẽtũ ei⁹ in eccliam ⁊ in mentẽ cuiuſlibet fidelis aĩe q̃ ẽ tẽpluʒ ſpũale. Hũc aduẽtũ p̃dixit dñs p malachiã p̲phetã .iij. Ecce ego mitto angelũ meũ ⁊ p̲parabit viam ante faciẽ meã ⁊ ſtatĩ veniet ad tẽplum ſanctũ ſuũ. ⁊c̃. Vel d̓r ypapanti .i. p̃ñtatio ex eo q̃ xp̃s in tẽplũ ẽ p̃ñtat⁹. Scdm̃ q̃ ad parientẽ ⁊ d̓r feſtũ purificatiõis. qꝛ btã virgo licet purificatiõe nõ indigeret nec legi purificationis obnoxia teneret̃. qꝛ nullo mõ immũda fuit. nec pepit ↄcepto ſeĩe. tñ voluit facere ſm p̃ceptũ legis. Dicit̃ enĩ leuit. xij. Mulier ſi ſuſcepto ſeĩe peperit maſculũ immũda erit ſeptẽ dieb⁹. Jmmũda q̃dẽ erat a ↄſortio hoĩuʒ ⁊ ab ingreſſu tẽpli. expletis v̓o ſeptẽ dieb⁹ mũda efficiebat̃ q̃ ad ↄſortiũ hominũ. adhuc tñ vſq̃ʒ ad diẽ .xxxiij. q̃ ad templi ingreſſũ immũda erat. donec purgaret̃ iuxta ritũ mẽſtrui flux⁹. Sʒ ↄpletis .xl. dieb⁹. die q̃dragesima tẽplũ intrabat. ⁊ pueꝝ cuʒ munerib⁹ offerebat. Si aũt feĩam pepiſſet tps duplicabat̃. ⁊ q̃ ad ↄſortiũ ⁊ quo ad ingreſſũ. ſicut ⁊ duplicat̃ q̃ ad corpis formationẽ. Nã in q̃draginta dieb⁹ corp⁹ maſculi organizat̃ ⁊ p̃ficit̃ ⁊ ĩ q̃dragesima aĩa infundit̃ vt ſepi⁹. Corp⁹ v̓o feĩe in octoginta diebus p̃ficit̃ ⁊ in octogeſima aĩa inſpirat̃. vt ſepi⁹. Sic ergo ſi maſculũ pepat q̃draginta ſi feĩam octoginta dieb⁹ a die natiuitatis ptus a tẽpli arcebat̃ ingreſſu. Hodie tñ ſtatim ingredi nõ p̲hibet̃ ne ſibi pena ĩ culpã vertat̃. Verũ tñ mulier dũ ſentit ſibi ĩminere dolores ptus nõ intret eccliaʒ vel ſaltẽ caueat ne polluat illã. Sacerdos aũt mulierẽ vicinã ptui ſepe moneat q̃ ↄfiteat̃. ita q̃ cũ dolor ptus vrgebit eã ſit pata accipe eucharĩſtiã. Nã inhoneſtũ ẽ q̃ tpe ptus p̃ſbyter diu cũ eã moret̃. Eſt aũt triplex rõ quare p̃cepit dñs die q̃dragesimo pueꝝ ĩ tẽplũ offerri. Primo ad noiãdũ q̃ ſicut die q̃dragesimo in materiali tẽplũ ducit̃. ſic in q̃dragesimo die a ↄceptione vt ſepi⁹ aĩa infũdit̃ in corp⁹ tãq̃ʒ in ſuũ tẽplũ. p̃ut ĩ hiſtoria ſcolaſtica d̓r. q̃uis phiſici dicãt q̃ in q̃dragesimo ſexto die corp⁹ p̃ficit̃. Scdo vt aĩa que in die q̃dragesima corpi infuſa ab ipo corpore maculat̃. in die q̃dragesima tẽplũ ingrediens per hoſtias expiet̃. Tertio ad inſinu

andū ꝙ illi mereñt celeſte tēplū ingredi qui
decē ꝑcepta decalogi cū fide q̄ttuoꝛ euāgeli
ſtaꝝ obſeruauerit. Tranſactis ergo purifi
catiōis dieb⁹ piens ingrediebat̃ tēplū offe
rēs filiū vel filiā ⁊ munera ꝓ ſe ſcꝫ pro pctō
pullū colūbe ſiue turturē. ꝓ filio vō vl' filia
offerebāt agnū anniculū in olocauſtū que
agnū habere neq̄bāt offerebat duos turtu
res aut duos pullos colūbaꝝ alteꝝ in olo/
cauſtū ꝓ pctī. alteꝝ vō ꝓ ſe ſcꝫ pro pctō ſuo.
Vñ in euāgelio dr̃. Ut offerrēt par turturꝝ
aut. ⁊c. ſm legis ꝯſuetudinē. i. ſic lex exigere
videbat̃. Mulieres igit̃ in h̄ beatā vḡinē
imitant̃ cū in q̄buſdā locis p⁹ ptū trāſactis
q̄draginta dieb⁹ eccliam ingrediunt̃ ſigni
ficātes ꝙ ſi virginē ipſā fuerīt imitate p⁹ vi
tā pñtē ingredient̃ cū ea eternā. Celebrat̃ er
go h̄ feſtū die q̄dragēſima a natiuitate dñi
q2 btā vḡo die quadrageſima a natiuitate
xp̄i ad tēplū veniēs ipſū ſm legem pñtauit.
¶ Rurſus h̄ feſtuꝫ ſequit̃ p⁹ feſtiuitates
natalis dñi. circūciſiōis ⁊ ephie. rōe myſte
rij ſicut etiā rōne myſterij voluit dñs in tē/
plū pñtari. Et h̄ duplicit̃. Primū myſteri/
um ē. Naſcit̃ eñ pmo de⁹ ꝑ fidē in hoīe. et
ſequit̃ circūciſio. q2 qñ fides ē ī hoīe purifi/
cat̃ hō. Vñ in actib⁹. Fide purificās corda
eoꝝ. Qui vō hñt bonā fidē relinquunt oīa
mala opa. ⁊ tūc apparet de⁹. ſꝫ tūc faciēda ē
pnīa vt in nob̄ maneat ſicut in tēplo ſuo. ⁊
tūc fit ibi oblatio ⁊ offertur ei par turturꝝ. i.
mūdicia mētis ⁊ corpis. qđ nō pōt fieri niſi
in iugi luctu. ſic turtur gemit ꝓ cantu. ⁊ du
os pullos colūbaꝝ. i. geminā ſimplicitateꝫ
Scdm myſteriū. q2 in tēplū venit ī hac die
vt notet̃ aduent⁹ ei⁹ ad mentē cuiuſlibꝫ fi/
delis ſiue in eccliam in quā ſp pat⁹ ē intra
re. Vñ in introitu dr̃ Suſcepim⁹ de⁹ miſe
ricordiā tuā in medio templi tui. q2 xp̄s ē li/
gnū vite in medio pādiſi paratus equalit̃ oī/
buſ ſubuenire ⁊ bona ſua largiri ſm nomē
tuū de⁹. ita ⁊ laus tua de⁹. ⁊c. q. d. Sic crea/
ſti oēs ⁊ recreaſti. ita ⁊ laudād⁹ es ꝑ totum
mūdū. Hoc etiā expoſitū ē in vj. pte ſub oc/
taua dñica poſt pente. Ut aūt veniat ī mē/
tē nr̄am hortat̃ eccl'ia filios ſuos vt occur/
rant ei. Vñ dicit ī pncipio matutinalis of/
ficij ſcꝫ in inuitatorio. Ecce venit ad tēpluꝫ
ſanctū ſuū dñator dñs. gaude ⁊ letare ſion
occurrēs deo tuo. ſ. ꝑ fidē ⁊ bona opa. Et ꝓ
pter h̄ feſtū iſtud dr̃ ypapān. i. obuiatio. q2
ſi volum⁹ ꝙ ille veniat in mētē nr̄am acci/
piam⁹ in mētē nr̄am ei⁹ ſilitudinē. Vñ dic
in rñſorio pmo Adorna thalamū tuū ſion
ſcꝫ vtutib⁹. purifica te ⁊ ſuſcipe ſcꝫ virtutes
ſic veniet in te. Ep'la vō eſt. Ecce ego mitto
angelū q̄ ē malach̄. c. vi. ⁊ euāgeliū Poſtq̄ꝫ
īpleti ſūt dies. Luc. ij. c. ⁊ poſtcōio. Rñſum
accepit ſimeon. Luc. ij. c. Et nota ꝙ tpe iu/
ſtiniani impatoris fuit magna mortalitas
apđ ꝯſtātinopolim. ⁊ iō tūc ꝯſtituta ē ſolē
nitas purificatiōis marie in reuerētiā eiuſ
ob cauſas pmiſſas. Solet aūt q̄ri cum ad/
huc pullulēt infinite hereſes quō ſit veꝝ qđ
in nono rñſorio dr̃ ſcꝫ ꝙ btā virgo oēs here
ſes interemit. Ad qđ dicim⁹ ꝙ h̄ fecit quā/
tū in ſe fuit. q2 ipa oñdit eū viſibilē q̄ inuiſi
bilis fuit. Primo eī nō poterat inueniri. q
niā q̄dā ipſū q̄rebāt in delicijs carnis. q̄dā
in diuicijs. q̄dā in libris phoꝝ ⁊ nō erat ibi
Vñ ī cāticis. Queſiui ⁊ nō inueni eū. mo/
do vō nō pōt aliq̄s errare in via niſi velit.
Vnđ manifeſte habet̃ ī Eſa. Hec erit recta
via vt etiā ſtult⁹ nō erret ꝑ eā. Et q̄ erit illa
via. Ecce dabo in ſion ſalutē ⁊ ī hierlm glo
riā meam. Dicit̃ hodie ea. Ecce ego mitto.
Mala. iij. c. ⁊ illđ Et radicaui. eccl'. xxiiij. ⁊ il
lud. Quaſi cedrus. qđ ē ibidē. Fit autē hac
die ꝓceſſio generalis q̄ ſignificat ꝓceſſiōeꝫ
illā quā btā vḡo ⁊ ioſeph ad tēplū fecerunt
Qui in ꝓceſſione ante cācellos cātāt rñſuꝫ
accepit. ⁊c. ſiḡficāt ꝓphas natiuitatē dñi et
miſcđiaꝫ pnūciātes. Melodia rñdentium
ē gaudiū hāc dei miſcđiaꝫ ſuſcipientiū. Te/
nētes igit̃ candelas ī manib⁹ dicam⁹. Su
ſcepim⁹ de⁹ miſericordiā tuā. ⁊c. Qđ vero
cantat̃ in ipa ꝓceſſione ⁊ in euāgelio. Acce
pit eū ſimeon in vlnas ſuas. oñdit ꝙ debe/
mus eū nō tātū corde ſꝫ etiā ī brachijs por/
tare. Unde ī cāticis. Pone me vt ſigꝫculuꝫ
ſup brachiū tuū ⁊ vt ſigillū ſup cor tuum. ⁊
ad Coꝝ. Empti eñ eſtis pcio magno glīfi
cate ⁊ portate deū ī corpe vēſtro. Debem⁹
ergo q̄dē portare nō tātū deitatē vel huma

nitatē ſ; vtrūq; ſicut fecit ſimeon qḋ ſignifica
tur ꝑ cādelā quā ferim⁹ ī ꝓceſſiōe. Per ce
rā enī ꝑ apes ope vͤginali cū melle ꝓductā.
nulla enī libidine reſoluūť. hūanitas ſiue
caro xpi ex virgine ſūpta intelligiť. Per lu
mē deitas. q2 de⁹ noſter ignis ɔſumens eſt
Deut. iiij. Per lichinū in cera aīa cādidiſ
ſima vel deitas in carne latēs. vel ſm alios
mortalitas intelligit. Vel ꝑ lumen pater. ꝑ
cerā fili⁹. ꝑ lichinū ſpūſſanct⁹. Rurſus cā
dela in manu accenſa ē fides cū bona opa
tione. Nā ſic candela ſine luīe mortua d̄r ⁊
lumē ꝑ ſe abſq; cādela nō lucet ſed mortuū
eē videť. ſic ⁊ opatō ſine fide. ⁊ fides ſine opa
tione mortua eē d̄r. Lichinus ſub cera oc
cultat⁹ recta intentio ē. Vn̄ greg⁹. Sic fiat
opus in publico vt tn̄ intentio maneat in oc
culto. Candele aūt bn̄dicunť vt eas digne fe
rāt oēs. Sūt eī multi habētes int⁹ tenebras
licet extra lucere videāť. Digne ferētes ſūt
qui ſicut extra lucēt ꝑ lumē qḋ ipi ferunt in
manib⁹. ita lucēt inter⁹ ꝑ verā fidē. ⁊ ī hoc
ē feſtiuitas ⁊ gaudiū magnū. Portāť ita
q; ī proceſſiōe cerei ardētes propť ſex cās. ꝑ
mo vt vn⁹ q̄ſq; ſe illuīet ⁊ opa ſua luīe pate
facta alijs inſinuet. Scḋo vt ritū gētiliū ī
melius cōmutet religio xpiana. Romani
nāq; de quinto in quintum annū in kal'. fe
bruarij ad honorē februe matris martis. q̄
vt putabāt erat de⁹ belli. luſtrabāt vrbē to
ta nocte cū cereis ⁊ facib⁹ accēſis vt filius
ei⁹ eis victoriā de hoſtib⁹ cōcederet. cuius
matrē iā ſolēnit honorabāt. qḋ feſtū ambur
bale dicebāť. Ipi etiā in mēſe februario ſa
crificabāt febru o. i. plutoni ⁊ ceteris dijs in
fernalib⁹ ꝓ aīab⁹ anteceſſoꝝ ſuoꝝ vt propi
ciarenť ipoꝝ. eis ſolēnes hoſtias offerētes
⁊ tota nocte eoꝝ laudib⁹ cū cereis ⁊ facib⁹
accenſis vigilātes. Mulieres q̄z romano
rū bis dieb⁹ feſtū luminū exercebāt. q2 enī
pluto de⁹ infernalis ɔcupiſcēs ꝓſerpinam
ſpecioſiſſimā. eā in ꝑncipio hui⁹ mēſis ra
puit deam q; fecit. quā ceres ei⁹ mater ⁊ pa
rentes facib⁹ accenſis ꝑ ſiluas de nocte in
ethna mōte cecilie multo tpe q̄ſierūt. prout
poetaꝝ fabule fingūt. Idcirco ⁊ ipe in prin
cipio menſis februarij in memoriā hui⁹ rei

de nocte vrbē luſtrabāt ambiēdo ipſā cū fa
cib⁹ ardētib⁹. ydolatrie enī ſicut legit in li
bro ſapientie obſcura ſacrificia faciebant.
Hos igiť luſtrādi mores ſergi⁹ papa mu
tans in meli⁹ ſtatuit feſtū purificatiōis in
honorē matris dn̄i in eodē mēſe. ⁊ tunc pro
ceſſiones fieri vt plebs vniuerſa portās ce
reos ardētes in manib⁹ ꝑ ecclias ꝓcederet
in memoriā celeſtis regni. qn̄ oēs electi lu
centib⁹ bonoꝝ actuū lampadib⁹ obuiam
ſpōſo venientes mox cū eo ad nuptias ſup
ne ciuitatis intrabūt. Tertio vt ꝑ h̄ prudē 3
tes vͤgines imitemur. quaꝝ btā vͤgo eſt ca
put vt accēſa in nobis lāpade caſtitatis et
bonoꝝ opeꝝ cū eis in tēplū glorie ad veru;
ſponſū ingredi mereamur. Quarto q2 lu 4
mē qḋ ē ad reuelationē gentiū ſicut dixit ſi
meon hac die ꝑ nobis ē p̄ſtatū. hec ergo ꝓ
ceſſio ſignificat illā ſimeonis. Quinto ad 5
notādū diuitatē ⁊ hūanitatē xpi vt premiſ
ſum ē. Sexto ad oſtendēdū vͤginis purita 6
tē ne q̄s audiens ei⁹ purificationē credere
poſſit eā purificatione indiguiſſe. Porta
mus ergo cādelas accēſas q̄i ipſo facto di
cat eccl'ia. Virgo beata purificatione non
indiges ſ; tota rutilas. tota ſplendes. Et ꝑ
ꝑ ter cauſas p̄dictas cādelaria nuncupať.
Hoc feſtū caret octauis. q̄niā licz xp̄s lega
liter fuerit p̄ſtatus ī tēplo. nullus tn̄ doctor
nos coartat q infantes die q̄dragesima na
tiuitatis eoꝝ p̄ſentenť in tēplo. Vn̄ ſicut p̄
ſentatio pueroꝝ ad tēplū ſm veterē ritū de
fecit. q2 hodie fit in baptiſmo. ita ⁊ octaua
ypapantis. In octauis enī ſic ꝑ ꝑmū dies
recolim⁹. qḋ factū ē. ita ꝑ octauā rem pro q̄
factū ē. De feſtis annūciatiōis aſſumptio
nis ⁊ natiuitatis in ſuis locis dicetur.

De cathedra ſancti petri

DE cathedra ſan
cti petri eccl'ia ſolēnizat qn̄ vic;
apud antiochiam cathedrali honore ſubli
matus eē perhibeť. quā ſublimationem di
cūt quidā factā eſſe a theophilo ꝑncipe an
thioceno. cui⁹ filiū defunctū poſt annos q̄
tuordecim petrus ſuſcitauit ⁊ ipm ⁊ ipſam
ciuitatis cōuertit. propť qḋ ibi eccliaz con

ſtruxerūt in cuiꝰ medio excelſam cathedrā
collocauerūt ⁊ petrū vt ab oībꝰ audiri ⁊ vi
deri poſſet exaltauerūt. in qua ſedit ſeptem
annis. De hͣ igitͭ honore ſolēnizat eccl'ia. qꝛ
tūc plan' eccl'ie ceperūt loco p̄ſtare ⁊ hono/
re ſublimari. Tūc enī ꝯpletū ē illud ps. Ex
altēt eū ī eccl'ia plebis. ⁊c. Et nota ꝙ exalta/
tus ē tripliciť. ⁊ iō triplex feſtū ei celebratur.
Primo exaltatꝰ ē in eccl'ia militantiū eidē
p̄ſidendo. ⁊ eā in fide ⁊ moribꝰ laudabiliť
regendo. Ad qd̉ ptinet hodierna feſtiuitas
vt p̄miſſū ē. Scd̉o in eccl'ia malignantiuꝫ
ipſā .ſ. diſſipādo ⁊ ad fidē ꝯuertēdo. ad qd̉
ptinet ſcḋm feſtū qd̉ diciť vincula. Tūc enīz
eccl'iam malignātiū diſſipauit ⁊ plures ad
fidē cōuertit. Tertio in eccl'ia triūphantiuꝫ
in eā ſcꝫ introeūdo feliciter. ad qd̉ pertinet
ternū feſtū qd̉ ē paſſionis eiꝰ Rurſus fit ei
feſtum triplex propter alias quinqꝫ rōnes.
Primo propť p̄uilegiū. fuit enī p̄ aliis p̄ui
legiatꝰ ⁊ iō magis honoratꝰ in autoritate
Nā fuit p̄nceps apl'oꝝ ⁊ claues regni celo
rū accepit. Fuit etiā feruēnior in xp̄i amore
⁊ efficacior in virtute. Nā ad eius vmbraꝫ
ſanabanť infirmi. Scd̉o propter officium
ip̄e enī officiū p̄lan̄ōis ſup vniuerſaꝫ eccle
ſiā habuit. que in tres ptes mundi ſcꝫ aſiaꝫ
africā ⁊ europā diffuſa ē. ⁊ iō eccl'ia ter ī an
no p eo ſolēnizat. Tertio propť bn̄ficiuꝫ. qꝛ
ip̄e qui ptāte ligandi atqꝫ ſoluēdi habuit li
berat nos a tribꝰ generibꝰ peccatoꝝ ſcꝫ co/
gitationis locutiōis ⁊ operationis. Vel qꝛ ī
deū in proximū ⁊ in nos peccamus. Vel hͣ
bn̄ficiū pōt ē triplex bonū qd̉ virtute clau
ium peccator in eccl'ia cōſequiť. Primum ē
abſolutionis a reatu o̅nſio. Scd̉m ē pene
purgatorii in tēporalē cōmutatio. Tertiū
pene tp̄alis ſcḋm ptē relaxatio. Quarto ppť
debitū qꝛ ſcꝫ tripliť pauit ⁊ paſcit nos .ſ. v̄bo
exēplo ⁊ tp̄ali ſubſidio. Quīto ppť exēpluꝫ
vt ſcꝫ nullus deſperet etiaꝫ ſi tertio xp̄m ne/
gauerit ſic ille ſi tn̄ velit cū eo deū corde ore
⁊ ope ꝯfiteri. Hec ē p̄terminēdū ꝙ hͣ feſtuꝫ
de incathedratione ſancti petri. olim feſtuꝫ
beati petri epulaꝝ dicebať. Fuit enīz mos
gentiliū ſcḋm magiſtꝝ iohēz beleth ānis ſin/
gulis ī menſe februarii hac die vinū ⁊ epu/
las deo offerre ſuper ſepulcra parentuꝫ. mori
forte propť illd̉ thob .iiij. panē tuū ⁊ vinū tu
um ſup ſepulturā iuſti ꝯſtitue. q̄s de nocte
demones ꝯſumebāt. ipſi tn̄ ab aīabꝰ circa
ſepulcra oberrātibꝰ q̄s vmbras vocabant
vaſtari putabāt q̄i aīe a corpibꝰ egreſſe car
nales req̄rāt cibos. qd̉ btūs augꝰ reprobat
in ſermone huiꝰ diei. Hoc etiā ſancti patres
extirpare volētes. feſtū de incathedratōe ſcī
petri. tā de illa q̄ rome q̄ꝫ etiā de illa q̄ antio
chie fuit fcā. ſtatuerūt fieri illo die q̊ talia a
gentilibꝰ fiebāt. Vn̄ ab illis epulis hͣ feſtū
ꝯſueuit appellari feſtū beati petri epularuꝫ.
Hac tn̄ die nō dr̄ in q̄buſdā eccl'iis niſi vna
collecta. ⁊ de illa incathedratione q̄ fuit an/
tiochie fcā. Diciť aūt epl'a. Petrꝰ apl's hūꝰ
q̄ ē .i. petri .i. ⁊ euāgeliū. Venit ieſus in ptes.
math. xvi. c. Tractꝰ ē. Tu es petrꝰ. math.
xvi. Ad horas dr̄ capl'm. Petrꝰ aplius .i. pe
tri .i. c. ¶ In feſto btī matthie apl'i dr̄ epl'a.
Exurgēs petrus in medio. act. i. c. ⁊ euange
lium. Confiteor tibi pater. math. xi. c.

¶ De annunciatione bea/te marie virginis.

Feſtū annūciatio
nis beate marie ē q̄niā angelus
ei bonos rumores nunciauit ⁊ ipſa ſalua
torē cōcepit. Tunc autē implete ſūt pphetie
Vn̄ eccl'ia legiť ⁊ cantat de pphetis. q̄re in
troitus ē. Rorate celi deſup ⁊ nubes .i. pre
dicatores. pluant .i. annūciēt. iuſtū .i. chriſtū
q̄ antonomaſice dr̄ iuſtꝰ. aperiať terra id
ē btā v̄go. apiať in quā p ꝯſenſū ⁊ germinet.
id ē cōcipiat. ſaluatorē .i. chriſtū. De hoc di
ctum ē ſub p̄ma dn̄ica de aduētu. Epl'a eſt.
Egredieť v̄ga. Eſa. xi. c. Alie tn̄ eccl'ie dicūt
Locutꝰ ē dn̄s ad achaꝫ q̄ ē eiuſdem. vii. ca.
Euāgeliū ē. Miſſus eſt gabriel. Luce .i. ca.
Et qd̉ ibi dr̄. ⁊ hͣ menſ. ⁊c. ſic exponiť. hic mē
ſis ſcꝫ martius in q̊ beata v̄go cōcepit ē ſex
tus illi .i. a cōceptiōe illiꝰ ſcꝫ elizabeth q̄ vo
caťr ſteril'. qꝛ illa ꝯcepit iohēm baptiſtā. viii
kal'. octobris. Diciť etiā per horas cap. In
diebus illis notū faciet deus. Hiere. xxx. ca.

Cōpetit aūt h feſtū tpi veris. Nā tpe veris
deꝰ factꝰ ē hō ⁊ oīa facta ſūt noua. Hoc āt
feſtū ē de dño ⁊ de btā maria q̄re eadē prefa
tio dr̄ in natali ⁊ in annūciatōe dñi. De an
nūciatione dñi ꝯſueuīt oppoṅi ꝙ glīa in ex
celſis ⁊ ite miſſa ē ⁊ te deū laudamꝰ in ea cā
tari nō debeāt. de q̊ dictū ē in ꝓhemio huiꝰ
ꝑus. Si h feſtū fuerit ī dñica paſſionis vel
oliuarꝝ ad ſcđaꝫ feriā trāſmutabit. h enī ge
nerale ē in ꝓuilegiatis dñicis diebꝰ. Si aūt
in triduo ante paſca occurrerit in ſabbato
ante palmas ſm̄ q̊ſdā anticipabit̄. Quidā
v̊o illud trāſferūt ad octauā. ſꝫ ſi fuerit in
die paſce nō ꝯgrue poterit infra hebdoma
dā celebrari in q̊ hiſtoria de aduētu ꝯpila
ta cātat̄. vñ meliꝰ ē ſi ad ſcđaꝫ feriā pꝰ octa
uas trāſferat̄. In hac die vt dr̄ ꝑ diuerſa tē
porꝝ curricula deꝰ multa opatꝰ ē. Que q̊dā
ſic egregijs v̊ſibꝰ ꝯſtrinxit. Salue feſta di
es q̄ vulnera nr̄a coerces. Angelꝰ eſt miſ
ſus. ē paſſus ⁊ ī cruce xp̄s. Eſt adā factꝰ ⁊ eo
dē tpe lapſus. Ob meritū decime cadit abel
fratris ab enſe. Offert melchiſedech. yſaac
ſupponit̄ aris. Eſt decollatꝰ xp̄i baptiſta be
atus. Eſt petrꝰ ereptꝰ. iacob ſub herode per
emptꝰ. Corpa ſcōꝝ cū xp̄o multa reſurgūt.
Latro ꝑ xp̄m tā dulce ſuſcipit amen.

De ſcis philippo et iacobo aplis.

Paſcale tempus.

Paſcale tempus. ſicͭ ſepe dictū ē octauā ſignificat
etatē. vbi bonū q̄d erit ſingulo
rū ī diſpari charitate erit oīū. qꝛ vnuſq̄ſq̄ꝫ
de bonis alterꝰ gaudebit vt de ſuo ⁊ bonū
oīū erit ſingulorꝝ. Ut ergo tp̄s paſcale cō
cordaret ſolēnitatibꝰ q̄ infra illud eueniūt.
ꝑſertim cū apl'i ī eccl'ia ꝑmitiua nō haberēt
ꝑticulares ſolēnitates. ſtatutū fuit vt ī kal.
maij celebraret̄ ſolēnitas ad honorē oīum
aplōꝝ. vt dies maij nō videret̄ diuidere q̄s
vna dignitas ⁊ aplatꝰ ī celeſti glīa fecit eſſe
ſublimes. q̄d feſtū greci celebrare dicūt̄ ī fe
ſto aplōꝝ petri ⁊ pauli. Hac etiā die feſtū ē
aplōꝝ philippi ⁊ iacobi. qꝛ forte die iſta paſ
ſi ſunt. Sane iacobꝰ iſte dictꝰ ē mīor ad dif
ferētiā iacobi ꝯpoſtelle ſiue zebedei. q̄ dictꝰ
ē maior nō etate ſꝫ vocatiōe. ſic ꝯtigit ieꝑis
q̄ loco aplōꝝ ſunt. q̄nīā q̄ ꝑmo ꝯſecratus ē
alios q̄ꝫ nūlibꝫ maiores antecedit. Primo eī
a dño vocatꝰ ē. ⁊ ꝑmo ei adheſit ⁊ ſibi ma
gis fuit familiaris. In ſecretis enī illūz vo
cabat ſcꝫ q̄n trāſfiguratus ē. ⁊ q̄n ſuſcitauit
mortuū ī domo. Dictꝰ ē etiā iſte iacobꝰ al
phei q̄ fuit filiꝰ alphei. Dictꝰ ē etiā frat̄ dñi
ſm̄ carnē qꝛ dr̄ fuiſſe ꝯſilis ei facie vl' qꝛ erat
filiꝰ alphei fratris ioſeph viri btē marie. et
marie ſororis eiꝰ. Qui enī ita ex vtraq̄ꝫ ꝑ
te ſanguīs ꝯiungebāt̄. apd̄ iudeos frēs vo
cabāt̄. Jeſus aūt putabat̄ filiꝰ ioſeph. Uel
dr̄ frat̄ dñi. i. ꝯſobrinꝰ. qꝛ filiꝰ ſororis beate
marie. quē more tuſci ſuāt. Sꝫ ⁊ ioſeph dr̄
ꝯgnatꝰ dñi. vl' qꝛ pat̄ putatiuꝰ vl' qꝛ ꝯgna
tus dñi ex ꝑte matris ſcꝫ btē marie. Ad cla
riorē aūt ꝑmiſſorꝝ euidētiā notandū ꝙ ioa
chim pat̄ btē marie accepit vxorē noīe ānā
q̄ habuit ſororē noīe yſmeriā. Hec autē yſ
meria genuit Elizabeth ⁊ eliud. Elizabeth
genuit iohēꝫ bap. De eliud natꝰ ē emineud
De emineud natꝰ ē ſanctꝰ ſeruanꝰ. cuius
corpꝰ ē in opido traiecti ſup flumū moſai.
in epatu leodiceñ. Anna aūt tres viros dr̄
habuiſſe ſcꝫ ioachim. cleophā fratrē ioſeph
⁊ ſalome. De ꝑmo habuit filiā ſcꝫ mariam
matrē domini quaꝫ dedit ioſeph nuptui q̄
xp̄m genuit. Generatō ipiꝰ ioſeph ⁊ marie
poſita ē in. vj. ꝑte ſub feſto natalis domini.
Primo āt viro defuncto. de ſcđo ſcꝫ genu
it aliā filiaꝫ noīe mariā quā alpheo pꝰmo
dū ī ꝯiugē dedit. Hec āt maria genuit ex al
pheo q̄ttuor filios ſcꝫ iacobū minorē ioſeph
iuſtū q̄ ⁊ barſabas dictꝰ ē ſimonē ⁊ iudā ex
tertio v̊o ſcđo mortuo genuit aliā ſcꝫ filiā
noīe mariā ⁊ zebedeo ī ꝯiugē tradidit ex q̄
duos filios habuit. ſcꝫ iacobum maiorem
⁊ iohānem euangeliſtam. Porro iacobus
iſte merito ſue ꝓfeſſionis cognominatꝰ ē
iuſtus. Ex vtero enīꝫ dicitur ſanctus fuiſſe
Ipſe enim a petro ⁊ iacobo et iohāne apo
ſtolis ordīnatus ē ꝑmus hieroſolimitano
rum ep̄s. Ipſe etiam vna cum baſilio epi
ſcopo ceſarien. addidit nobis ī ſcriptis miſ
ſe celebrationem. Ipſe quoq̄ꝫ tradit̄ ꝑmus
celebraſſe miſſam pꝰ paſca domini in hie
ruſalem. ⁊ petrus ꝑmus in antiochia. Iſte

vinū vel ſicerā non bibit. nullā carnē comedit. nunq̄ʒ tonſus. nunq̄ʒ vinctus. nūq̄ʒ balneo vſus ē. ⁊ intantū genibus terre defixis orabat. vt genua eiꝰ camelorꝝ excedere duriciā crederent. Iſte p̄cipitatꝰ ē a iudeis d̄ pinnaculo tēpli cū nomē xp̄i p̄dicaret. ⁊ cū ꝑtica fullonū interfectꝰ ē. Fullo enī ē qui lineos pānos cādificat. Quidā enī dixerūt propter peccatū interfectiōis eiꝰ iudeos deſtructos fuiſſe p Titū ⁊ Veſpaſianū ⁊ ita nō attribuūt deſtructionē illā morti xp̄i. in h̄ feſto dicūt q̄dā ecclīe introitū. Exclamauerūt. neemie. ix. c. Ep̄lam. Stabūt iuſti. q̄ ē ſapiētie. v. c. Euāgeliū. nō turbet cor veſtꝝ. q̄d ē iohis. xiiij. c. Et poſtcōiōnē. Tāto tp̄e. ioh. xiiij. c. Dicit̄ etiā ad horas caplm. Stabūt iuſti. ſapiē. v. c. ⁊ illō Nos inſenſati. q̄d ē ibidē. ⁊ illud. Nō eſurient. Apoc. viij. c.

¶ De inventione ſancte crucis

In ſancta cruce dn̄i ſcd̄a ſpes habet̄. Sicut eīi btā virgo portauit dn̄m. ita ⁊ ſcā crux ſuo mō. Et ſic dat dn̄s aq̄s baptiſmalibꝰ ſanctificare ⁊ alijs ſacramentis. ita ꝑ tactū dn̄ice carnis ſcīficatū fuit illō lignū vt nos ſuo mō ſcīficare poſſit. et q̄ꝛ ita crux ſaluat ꝑ talē effectū quē hʒ. iō de eo cantat̄. O crux ſplēdidior. ⁊c. q̄ ſola fuiſti digna ſcʒ dignitate tibi data. portare talētū mūdi. ⁊c. Et q̄ꝛ finis crucis ē glīa iō in fine plurium antiphonarꝝ de cruce d̄ꝛ all'a. Dicit̄ aūt per horas caplm. Mihi aūt abſit. gala. vlt̄. ca. Fit aūt duplex feſtū de cruce vicʒ exaltationis de q̄ ſuo loco dicet̄. ⁊ inuentiōis. q̄ꝛ inuēta fuit crux tp̄e euſebij pape a beata helena matre cōſtantini mediante iuda qui tunc iudeꝰ erat. Vn̄ ī canone tp̄iꝰ euſebij ita legit̄. Crux dn̄i noſtri ieſu xp̄i. q̄ nuꝑ nobis gubernacula ſcē romane ecclīe tenētibus. q̄nto nonas maij inuēta ē ī p̄dicto kalēdarū die inuētionis feſtū vobis ſolennit̄ celebrare mādamꝰ. Eſt aūt maiꝰ h̄ feſtū q̄ʒ exaltationis. put ibi dicet̄. Legit̄ aūt de predicto iuda q̄ ꝯuerſus ad fidē factꝰ ē poſtmodū ep̄s hieroſolimitanꝰ. ⁊ mutato noīe vocatꝰ ē quiriacꝰ. De q̄ d̄ꝛ diabolꝰ ſic prophetizaſſe. Iudas xp̄ʒ morti tradidit. ſʒ iſte iudas illū mortuū exaltauit ⁊ artes magicas alias meas detexit. ſed iulianꝰ familiaris ⁊ amicus meꝰ cito rex erit. q̄ me de iſto vindicabit. Q̄d factū ē. Nā iulianꝰ monachꝰ ab ordine apoſtatās acq̄ſiuit ꝑ nephas cōſulatū romanū. ⁊ deinde factus imꝑator ⁊ xp̄ianorꝝ ꝑſecutor. illuʒ diuerſis penis afflixit ⁊ interfici iuſſit. Legit̄ quoq̄ʒ q̄ quidaʒ miles noīe quiriacꝰ hunc iulianuʒ poſtea interfecit. De iſto iuliano legitur q̄ adhuc apud cōſtantinopolim d̄ tumba ſua fetor intolerabilis progredit̄. Si querat̄ quare fit feſtū de cruce in q̄ xp̄s fuit dehoneſtatus ⁊ flagellatꝰ ⁊ nō de aſina in q̄ valde fuit honoratus. nec etiam de alijs que ipſe tetigit. Reſpōderi poteſt q̄ laus ⁊ honor ſuꝑ aſinā impenſus. tranſitorius ⁊ mundanꝰ fuit nec inde ſalus noſtra p̄dijt. de q̄ curanduʒ nō eſt. Preterea ꝑ alia q̄ ip̄e tetigit. nō legūtur miracula ⁊ ſanitates fieri. nec ꝑ illa redempti ſumus. dehoneſtano vō ī cruce facta noſtra redēptio fuit. Dicit̄ hodie ītroitus. Nos aūt. gal'. vlt̄. c. Et legit̄ ep̄la. Confido de vobis in dn̄o. gal'. v. c. p eo q̄ ibi d̄ꝛ. Mihi aūt abſit gloriari niſi ī cruce dn̄i noſtri ieſu xp̄i. Alie ecclīe dicunt. Hoc ſentite ad philip. ij. Euāgeliū ē. Silē ē regnū celorū theſauro abſcōdito ī agro. ⁊c. quia crux dn̄i ad litterā inuēta ē in agro. Vel aliter ī agro ecclīe inuenit̄ crux dn̄i que d̄ꝛ theſaurus. q̄ꝛ emptū eſt per eam nobis regnuʒ celorꝝ qui videt hunc theſaurū in eccleſia vadit ⁊ vendit oīa que habet. i. oēs tranſitorias delectationes ⁊ emit agrꝝ iſtū vt ſit de eccleſia. Alij dicunt. Erat homo ex phariſeis ioh. iij. c. Et ē notādū q̄ feſtuʒ crucis fit ſemper cū feſto martyrꝝ. q̄ꝛ crux ſignificat martyriū. ⁊ iō in feſtiuitatibus ſancte crucis leguntur in quibuſdam eccleſijs. vj. lectiōes de martyribus ⁊ officia cōmiſcētur. De ligno crucis dictū eſt in p̄hemio q̄nte ptis.

De reuelatione ſancti michaelis.

Ecleſia facit feſtū de angelis duplici rōne. Prima ē. q̄ꝛ nobis miniſtrāt. oēs enim ſunt

adminiſtratorij ſpũs.i.ĩ miſteriũ miſſi pro
pter eos q̃ hereditatẽ capiũt ſalutis ſic hẽt ĩ
epl'a ad hebre. Scd'a rõ ẽ qꝛ pugnãt ꝑ nob
ↄ angelos malos.nec ꝑmitũt nos tẽptari
ſupra id qd' poſſum⁹. De hac pugna dꝛ in
apoc. Factũ ẽ p̃liũ ĩ celo. h bellũ erit marie
tpe antichriſti.ꝛ ĩ morte martyꝝ fuit ꝛ etiã
ſp ẽ. Et eiect⁹ ẽ draco.i.diabol⁹ d' celo.i.d' ce
leſtib⁹ hoib⁹ ꝛ deiect⁹ in corda maloꝝ ho
minũ. Hui⁹ aũt belli p̃nceps ẽ beatiſſimus
michael.ꝛ iõ fit ei feſtũ.licet ſit de vltima ge
rarchia de inferiori ſcʒ ordine. Sũt eñi no
uẽ ordines angeloꝝ.put tactũ ẽ ĩ q̃rta par
te ſub ti.de p̃fatione q̃ q̃ʒuis oẽs mittantur
q̃niã vt p̃miſſũ ẽ ſũt adminiſtratorij ſpũs ꝛ i
eſa.vj.habet̃ q̃ miſſus ẽ ad eũ vnus de ſera
phin raro tñ mittunt̃. Vñ daniel miliami
liũ miſtrabãt ei.ꝛ decieſcẽtenamilia aſſiſte
bãt ei. Eoꝝ vo q̃ mittũt̃ p̃nceps ẽ michael.
q̃ fuit p̃nceps eccl'ie iudeoꝝ vt habet̃ in da
niele. Modo vo ẽ p̃nceps eccl'ie xp̃ianorũ
In iudeis eñi fuit aliq̃n eccl'ia q̃ nũc ẽ ĩ xp̃ia
nis. h aũt feſtũ qd' ẽ ↄmemoratio victorie
ſci michaelis inde originẽ ſũpſit.qꝛ cũ bar
bari depopularent̃ apuliã.xp̃iani tridua
no ieiunio indicto ſci michaelis auxiliũ ĩ
plorauerũt.ꝑ cui⁹ viſibile patrociniũ fuge
terga dederũt ꝛ xp̃iani victoriã habuerunt
Vocat̃ etiã feſtũ reuelatiõis.qꝛ ĩ mõte gar
gano reuelat⁹ ẽ vt ſeq̃t. Sane michael ga
briel ꝛ raphael noĩa p̃ſonalia ſũt angeloꝝ.
Alia vo ſũt ordinũ vt dictũ ẽ ĩ q̃rta p̃te ſub
ti.de p̃fatiõe. Sʒ cũ h feſtũ ſit cõe oĩum an
geloꝝ.q̃re ſpecialit̃ denoĩat̃ feſtũ ſci micha
elis ꝛ ñ gabrielis vel raphaelis. Rñdeo mi
chaelẽ q̃ miſſus ĩ egiptũ fecit illas famoſas
plagas q̃ diuiſit mare rubꝝ.q̃ deduxit ꝑplm
ꝑ deſertũ.ꝛ duxit ĩ terrã ꝓmiſſiõis. Ipe eſt
ꝑpoſit⁹ padiſi ꝛ cuſtos.ꝛ ẽ ſuſceptor aĩarũ
ꝛ p̃nceps eccl'ie.ꝛ iõ magis eũ venerari de
bem⁹. Scd'a rõ ẽ qꝛ ipe met fũdauit eccl'iaʒ
ꝛ ↄſecrauit altare.vñ dꝛ. Stetit angelus iu
xta arã tẽpli.ꝛc. h fuit in mõte gargano. po
ſtea vo reuelauit h hoib⁹ ꝑ epm regiõis il
li⁹. Tertia rõ ẽ vt hoies venerãtes angelos
ꝑueniãt ad ↄſortiũ angeloꝝ. Et ea de cã in
dieb⁹ dñicis ꝛ feſtiuis ſolẽnitatib⁹ nouem
pſalmi ꝛ.ix.lectiões ꝛ.ix.rñſoria cãtãt̃ vt ꝑ
cãtũ iſtoꝝ ad ↄſortiũ ꝑueniam⁹ nouẽ ordi
nũ angeloꝝ.q̃ꝝ ꝓpriũ ẽ deo cãtare. Cõgau
dẽdo ergo angel' dic̃ eccl'ia ĩ introitu. Bñdi
cite dñm oẽs angeli ei⁹ Et qꝛ angeli laudãt
ꝛ nos ſilr deũ laudare debem⁹. Vñ ſequit̃
vſus. Bñdic aĩa mea dñz. Epl'a vo d' apoc.
j.c.ſumit̃. Significauit de⁹ q̃ oportet fieri
cito.ꝛc. Sequitur ibi. Iohes ſeptem eccle
ſijs.ꝑ ſeptẽ eccl'ias vel ꝑ ſeptẽ ſpũs.quãtuʒ
ad intelligentiã q̃ ad hãc diẽ ꝑtinet vniuer
ſitas angeloꝝ intelligit̃.ꝑ ſeptẽ eñi dies cur
rit vita p̃ñs. Sequit̃ rñſoriuʒ. Bñdicite.et
vſus. Bñdic.rõe q̃ ſupra. All'a ẽ. In cõſpe
ctu angeloꝝ pſallã tibi. Hoc aũt iõ dicit ec
cleſia qꝛ pati ſũt angeli deferre deo orõnes
nr̃ãs. Sempeñi nobis aſtãt ꝛ aſpiciũt nos
ꝛ auſcultãt. Vñ in cãticis. Que habitas ĩ
ortis amici.i.ãgeli auſcultãt te. Verũ. Iſtos
ſcʒ bonos cõpaſſio.illos ſcʒ malos paſſio.ſ.
ĩuidie cogit.vt ĩ nos ſp aſpiciãt. Sequitur
euãgeliũ. Acceſſerũt.ꝛc.matth.xviij.c.in q̃
p̃cipit̃ vitari ſcãdalũ ꝑuuloꝝ.qꝛ ibi fit men
tio de angelis. Amen dico vobis.qꝛ angeli
eoꝝ in celis ſp vidẽt faciẽ patris mei qui eſt
in celis. Qꝛ vo pati ſint deferre orõnes no
ſtras ĩ offertorio oñdit̃. Stetit ãgel⁹ iuxta
arã tẽpli.ꝛc.apoc.viij.c.ꝛ data ſũt ei incenſa
m'lta.i.orõnes ĩcẽſe igne caritatis ꝛ aſcẽdit
fum⁹ aromatũ.i.orõ ĩ ↄſpectu dei d' manu
angeli. In poſtcõione vo placuit eccl'ie ſic
ꝑius bñdicere.vñ dꝛ ĩ q̃buſdã eccl'ijs. Bñdi
cite angeli dño.ꝛc. Sane q̃ michael legitur
cũ dracone pugnaſſe ĩtelligit̃ allegorice.mi
chael.i.xp̃s.hiſtorice vo qꝛ michael' ꝛ alioꝝ
angeloꝝ eius miniſterio diabolus deſcri
bitur in eccleſia propter laicos eẽ depulſus
In hoc feſto legitur capitulũ. Significa
uit. Et illud. Beatus qui legit. Et illud. Io
hãnes ſeptẽ eccleſijs que ſunt.apoc.j.c.

De ſanctis geruaſio et prothaſio.

In feſto ſanctorũ geruaſij ꝛ prothaſij cantatur ex in
ſtitutione gregorij introitus. Loquet̃ do
minus pacẽ in populo ſuo ex eo q̃ tali die
pax inter romanũ imꝑatorẽ ꝛ agiſulphũ

regē longobardoꝝ extitit reformata. quem
regē ʒ celdonia ei⁹ vxoꝛ chriſtianiſſima cui
Greg⁹. librū dialogoꝝ ſcripſit ad fidē con-
uertit. Officia nat qꝫ ſanctorum parti con
ueniunt ipſis ſanctis partim his euētibus
que in ipſoꝝ euenere diebus.

De ſancto iohanne baptiſta

Quia inter natos
mulieꝝ nō ſurrexit maioꝛ iohan-
ne bap. merito eccleſia celebrat fe
ſtū ꝺ illo ꝛ fac ei feſtū duplex. ſ. natiuitatis ꝛ
decollatōis. Natiuitatis ꝑpter q̄tuoꝛ. Pri
mo ꝑpter hiſtoriā. q̊niā dic̄ dn̄s de eo ꝑ an
gelū ſic̄ ī euāgelio habet. ꝛ multi in nātate
ei⁹ gaudebūt. qꝺ etiā propter ſaracenos di
ctū ē. q ℏ feſtū celebrare dicūt. Scd̄o ꝑpter
allegoriā ꝛ miſteriū. qꝛ ꝑ iohēꝫ figuratiuꝰ ē
ortus grē quā nobis attulit xp̄s. Ipſū enī
iohēs ꝓceſſit in annūciatione. in natiuitate
in ꝑdicatōe. in paſſione. ꝛ in ad inferos de
ſceſiōe. Tertio qꝛ ſic̄ btā virgo ſc̄ificata fuit
in vtero matris ita ꝛ ipſe. Quarto qꝛ ip̄e ꝑ
m⁹ annūciauit gaudia eterna. ꝛ iō ꝺꝛ luci-
fer ꝛ turtur. Vn̄ in cant. Vox turturis au-
dita ē in t̄ra nr̄ā. Et iob. xxxviij. Nun qꝺ ꝑ-
duces luciferꝫ in t̄pe ſuo. Et eius natiuitas
fuit ꝑ gabrielē archangelū nūciata. Iō aūt
iohēs dict⁹ ē lucifer. qꝛ obtulit nouū tēpus
ꝛ inde ē q̄ in quibuſdā eccl̄ijs hꝫ miſſam in
mane. qꝛ natiuitas ei⁹ fuit q̄ſi aurora. Natiui-
tas v̄o xp̄i fuit q̄ſi ort⁹ ſolis. Vl̄ iō ꝺꝛ miſſa ī
ortu diei. qꝛ legit̄ ī euāgelio luce. q̄ ipſe fuit
ſc̄ificat⁹ ꝛ ſpū ſancto replet⁹ ī vtero matris
quare merito laudād⁹ ē ei⁹ creatoꝛ in exoꝛ-
dio diei q̄ illū dignat⁹ ē honorare in vtero
matris. Habet ēt aliā ꝓpriā miſſā ſic̄ ꝛ alij
ſc̄i q̄ ꝺꝛ circa tertiā. Vel prima miſſa ē de vi
gilia euāgeliſte. vl̄ alia ꝺꝛ qꝛ ip̄e fuit martir
ꝛ ꝓcurſoꝛ. Vn̄ illa miſſa ē vni⁹ martiris et
ē introit⁹. Iuſt⁹ vt palma floꝛebit. De ip̄o
tā q̄ꝫ ꝓphetizauerūt yſaias ꝛ hiere. Hiere-
mias ip̄o vite actu. qꝛ fuit ei ſilēs. yſaias vt
ī ep̄la habet̄ hodierna. Audite inſule ꝛ attē
dite ꝑp̄li de longe. yſa. xlix. c. Ibi etiā ſequit̄
vn̄ ſumit̄ introit⁹. ſ. De vētre ⁊c̄. Seq̄t etiā
ibi. Poſuit os meū vt gladiū acutū. Gla-
dius acutus ē lingua predicatoꝛis. quoni-
am abſcindit ſuperflua. Sequitur. Poſu
it me q̄ſi ſagittā electam. Sagitta electa ē ꝑ-
dicatoꝛ qui facit qꝺ docet. Sagitta acuta
fuit iohānes cū dixit. Genimina viperarū
quis docebit vos fugere ab ira vētura. Re
ſpōſoriū ē. Priuſq̄ꝫ te formarē ⁊c̄. Hiere. j. c.
ꝛ ē de natiuitate ei⁹. Allā ē. Tu puer. luce. i.
Et illud Inter natos mulieꝝ ⁊c̄. math. xj. c.
Euangeliū eſt Eliſabeth impletum Luc. j.
Dicitur aūt hac die caplm̄. Audite inſule.
Eſa. xlix. c. Et illud Priuſq̄ꝫ te formarē. hie
re. j. c. Et illud Reges videbūt Eſa. xlix. ca.
Porro ī vigilia beati ioh̄. bap. ieiunamus
q̄ſi cōpatiētes ei q̄ in deſ̄to ieiunauit ꝛ aſpe
ram vitā duxit. Et vigilia ipſa plenū hab꞉
officiū. Quia poſt iohis decollationē chri
ſtus crucifixus fuit ꝛ agnū comedit. Fuit
enī iohēs q̄ſi lapis angularis. i. vet⁹ ꝛ nouū
teſtamētū ꝯiūgens. Vn̄ tunc magis ſolen-
nizamus propt̄ myſteriū q̄ꝫ propt̄ ꝑſonaꝫ
ipſā. ꝛ q̊niā ip̄e fuit medi⁹ inter vtrunq̄ꝫ te-
ſta. qꝛ fuit finis veteris ꝛ initiuꝫ noui teſta.
Nam ꝛ lex ꝛ ꝓphete vſq̄ꝫ ad iohānem vicꝫ
incluſiue. Hic ē q̄ hui⁹ diei officiū partim
de veteri. ꝛ ꝑtim ē de nouo teſta. In hac au
tem die iohēs euangeliſta obijt. ſed eius fe
ſtum tranſlatū eſt ꝑut ſub eius feſto dicet̄.
Feſtū aūt decollatiōis non ita ſolennizat
eccl̄ia ſicut iſtud ꝑut ibi dicet̄. Fuit ergo vt
ꝓmiſſum ē in vtero ſanctificatus ſic̄ ꝛ Hie
remias. Vnde ꝛ de hiere. legit̄ hac die. Qꝺ
ꝓbat̄ ꝑ illud qꝺ dicit̄ ī euāgelio. Et repleta
eſt ſpū ſancto eliſabeth. ꝛ exultauit ī gaudio
infans in vtero meo. Sꝫ q̊ genere ſanctifi-
cationis nō legim⁹. Dicunt tn̄ quidā q̄ ab
omni peccato mūdat⁹ eſt. Sꝫ in gloſa ſup
illo loco. Tu vis a me baptizari ego a te de
beo baptizari. i. ab originali peccato mūda
ri. ꝺꝛ. q̄ ī ꝑſona generalis hoīs loquebatur
Fuit tn̄ in peccato originali ꝯcept⁹ ſimilit̄
ꝛ beata v̄go. de quo ꝛ quare eius nātitas ce-
lebret̄. ſub purificatione dictū eſt. Paulus
hiſtoriographus romane eccl̄ie diaconus
caſſinenſis monachus q̄dāꝫ die cum vellet
paſcalem cereum ꝯſecrare rauce facte ſunt
fauces eius cū ꝓus vocales eſſent. vt ergo

vox ſibi reſtitueret̃ ꝯpoſuit in honorem btī
iohīs hīmnū. Ut q̃ant laxis. in cuius ꝓnci-
pio petit vocis reſtitutionē quā obtinuit. ſi-
cut ⁊ merito ſcī iohīs reſtaurata eſt vox za-
charie. In h feſto nō cātat̃ frequēter allā ſi-
cut fit in feſtiuitatibꝰ petri ⁊ pauli ⁊ alioꝝ
in q̃rū vltimis nocturnis pſonat̃. Rō ē qꝛ
iſ͞pe figurat legē ⁊ qꝛ natale huiꝰ fuit añ xp̄i
reſurrectionē ⁊ ante gaudiū. Quidā tñ fa-
ciūt officiū ſine allā ī initio noctis ꝓpter fi-
gurā legis ⁊ poſtea iterāt officiū cū allā in
medio noctis terminātes illud in ꝓncipio
lucis in memoriā antiq̄ obſeruatiōis de q̄
⁊ q̄re in h feſto nocturni cātauerāt initio no-
ctis dictū ē i. v. pte ſub ti. de nocturnis. No-
ta ꝙ antiquitꝰ ſolebat vna q̄dragesima ce-
lebrari ante h feſtum ⁊ alia ante natale dn̄i
Sꝫ poſtea ꝓpter fragilitatē hominū reda-
ctuꝫ fuit ad tres ſeptimanas ante natale ⁊
tres ante h feſtū. Unñ ꝓhibitū ē in decretis
ne in illis tribꝰ ſeptimanis nuptie fiāt. Sꝫ
⁊ hodie h abolitum ē ꝓut dictū ē in ꝓma p-
te ſub ti. de ſacramētis. Fiūt aūt tria ſpecia-
lia in h feſto. In vigilia nāqꝫ in q̄buſdam
ptibꝰ ex antiqua obſuatiōe colligūt hoīes
⁊ pueri oſſa ⁊ q̄dā alia imunda ⁊ inſimul
cremāt vt inde fumꝰ ī aerē ꝓducat̃. Ferūt
etiā brandas ſiue faces ⁊ cū illis circueunt
arua. Tertiū ē qꝛ rotā voluūt. Qui imūda
cremāt ⁊ fumū in altū ꝓduci faciūt. hūt h a
gentilibꝰ. Antiq̄tus enī dracones h tpe ad
libidinē ꝓpter calorē excitati volando p ae-
rem frequēter in puteos ⁊ fontes ſpermati-
zabāt. ex q̄ inficiebant̃ aq̄. ⁊ tūc erat annꝰ le-
talis ex aeris ⁊ aq̄ꝝ corruptione. qꝛ q̄cunqꝫ
inde bibebāt moriebāt̃ aut grauē morbuꝫ
patiebāt̃. Qḋ atīedētes pħi iuſſerūt ignem
frequēter ⁊ paſſim circa puteos ⁊ fōtes fie-
ri ⁊ imūda ⁊ q̄cūqꝫ imūdū redderēt fumū
ibi cremari. Nāqꝫ p talē fumū ſciebāt poſ-
ſe fugari dracones. Et qꝛ talia h tpe maxīe
fiebāt. iō h adhuc ab aliq̄bus obſeruatur.
Sūt enī dracones aīalia. Unñ in ps. Lau-
date dn̄ꝫ de terra dracones nō tracones. i.
meatꝰ tre. ꝓut q̄dā dixerūt. q̄ q̄dē aīalia in
aere volāt. ī aq̄s natāt p trā ābulant. nl in
mūdū ſuſtinēt. ⁊ fugiūt ꝓpter fumū oliſeꝝ ſic

elephātes ꝓpter grūnitū ſuū. Ē ⁊ alia rō q̄re
oſſa aīaliū ꝯburūt. vicꝫ in memoriā ꝙ oſſa
iohīs bap. a gētilibꝰ ī ciuitate ſebaſte ꝯbuſta
fuerūt. vl̓ pt h referri ad nouū teſta. Abijci-
unt eī pueri vetera ⁊ ꝯburūt. ad ſignificāduꝫ
ꝙ adueniēte noua lege vetꝰ teſta. dꝫ ceſſare
dictū eēt. Uetuſtiſſima veteꝝ ñ ꝯmedetis.
⁊ nouis ſuꝑuenīētibꝰ vetera ꝓijcietis. Ferūt
q̄ꝫ brādes ſeu faces ardētes ⁊ fiūt ignes. q̄ ſi-
gnificāt ſanctū iohānē q̄ fuit lumē ⁊ lucer-
na ardēs ꝑcedens ⁊ ꝑcurſor vere lucis q̄ illu-
minat oēꝫ hoīeꝫ venīētē ī hūc mūdū. vñ dr
ioh. v. Ille erat lucerna ardēs ⁊ lucēs ante
dn̄m. q̄ viā dn̄o ꝑparauit ī heremo. Rota ī q̄-
buſdā locis voluit ad ſignificādū ꝙ ſic ſol ad
altiora ſui circuli ꝑuenit. nec altiꝰ pt ꝓgre-
di ſꝫ tūc ſol deſcēdit in circulo. ſic ⁊ fama io-
hānis q̄ putabat̃ xp̄s deſcēdit. ſm qḋ ipſe te-
ſtimoniū ꝑhibet dicēs. Me opꝫ minui il-
lū aūt creſcere. Qḋ dicūt q̄dā dictū eſſe eo ꝙ
tūc dies incipiūt minui ⁊ ī natiuitate xp̄i creſce-
re. Sꝫ qꝛ añ feſtū ſcī iohīs decreſcūt. ⁊ ante
natale dn̄i creſcūt. intelligendū ē de natiuitate
ī matre q̄ñ. ſ. ꝯceptꝰ ē vterqꝫ. q̄ñ iohēs cō-
ceptꝰ fuit decreſcētibꝰ diebꝰ vt ī ſeptembri.
⁊ xp̄s ī creſcētibꝰ vt in aprili. Uel de morte
vtriuſqꝫ. Nā corpꝰ xp̄i exaltatū ē in cruce.
corpus iohannis capite minoratum.

De ſanctis petro et paulo.

De petro et paulo
queſtio eſt. Utrū eadē die paſſi ſint
Nā henricꝰ ſolitarius velle videt̃ ꝙ eadeꝫ
die anno reuoluto paulus paſſus ſit. Sed
pelagiꝰ ⁊ nicolaus pape ⁊ ambroſiꝰ ⁊ alij
ſancti patres volunt ꝙ eadem die ⁊ eadem
etiam hora ſub nerone imperatore. vicꝫ an-
no. xiiij. imperij eiꝰ alioquin falſe eſſent hi-
ſtorie de illis ſcripte. ſed nō in diuerſis locis
licet in vrbe ⁊ diuerſas penas paſſi ſunt. qꝛ
Petrus in vrbe crucifixus ē. Paulus ve-
ro quia ſicut legitur in actibus apoſtolo-
rum ciuis romanus erat. quāuis natione
tarſenſis eſſet. extra muros vrbis decolla-
tus. q̄ pena honeſtior videbat̃. ⁊ de ipſo lac
ꝓ ſanguine legitur ꝓfluxiſſe. Uerū ꝓcedē-
te tpe cū ꝯſtantinus impator in honorem

vtriuſqꝫ eccl'ias ꝯſtruxiſſet ⁊ romanꝰ pon/
tifex vellet eoꝝ corpa ſepare ⁊ dubitaret q̄
cuius oſſa forẽt. diuinitꝰ rñſum ẽ. maiora
oſſa ſunt p̄dicatoris. minora piſcatoris. et
ſic ab inuicẽ ſepata ſũt ĩ ꝓprijs eccleſijs col/
locata. Poſtmodũ vͦo ſilueſter papa vo/
lens eccl'ias ip̄as ꝯſecrare tã p̄ua q̄ʒ mag̃
oſſa equa lance cũ ſũma reuerẽtia p̄ondera/
uit ⁊ vnã medietatẽ in vna eccl'ia ⁊ aliaʒ in
alia collocauit. Vñ quidã faciũt feſtuʒ de
hac diuiſione oſſiũ in nonis. vel. viij. idus
iulij. qꝛ die tali facta fuit. Alij illud faciunt.
xv. vel. xvj. eiuſdẽ menſis. Alij vͦo dicũt ꝙ fe
ſtũ diuiſionis petri ⁊ pauli qđ celebrat̃ die
illa fit ꝓpt illã diuiſionẽ q̄ facta ẽ ĩ hierlin
pꝰ. xij. annos. qñ ſepati ſunt ad p̄dicãdũ gẽ
tibꝰ. in q̊ feſto cãtãt illã magnã ſequẽtiam
Celi enarrãt gl'iaʒ. ⁊ euãgeliũ aſcẽſiõis Re
cũbẽtibꝰ ⁊c. incipiẽtes in fine ibi. Dñs q̄dẽ
ieſus poſt q̄ʒ ⁊c. Licet aũt eoꝝ feſta eadem
die celebrãda ꝯcurrãt. beatꝰ tñ gregorius
inſtituit vt tãtũ officiũ btĩ petri ip̄o die cele
braret. Tũ qꝛ tali die eccl'ia btĩ petri fuit de/
dicata. Tũ qꝛ ip̄e prior fuit ꝯuerſione. Tũ
qꝛ fuit maior dignitate. q̄nĩa romane eccl'ie
tenuerat p̄matũ. Et dͬ in miſſa introitus.
Nũc ſcio. act. xij. c. ⁊ collecta cõis vtriqꝫ. de/
us q̄ hodiernã diẽ. q̄re nõ fit alia ꝯmemo/
ratio đ btõ paulo. Ep'la. Miſit herodes. q̄
ẽ ibidẽ. All'a. Tu es petrꝰ. math. xvj. c. euã
geliũ. Venit ieſus in ptes. qđ ẽ ibidẽ vbi dͬ
Quẽ dicũt hoĩes eẽ filiũ hoĩs. Sʒ ſm̃ Hie
ro. in hebreo dͬ filiũ ade. Per horas vͦo dͬ
capl'm. Miſit herodes rex manꝰ. act. xij. c.
Et illud. Angelꝰ dñi. Et illđ. Et petrꝰ ad ſe
reuerſus q̄ ſũt ibidẽ. Sequenti vͦo die fit fe
ſtũ de btõ paulo. Et dͬ in miſſa introitus.
Scio cui. ij. ad ti mo. ij. c. ⁊ collecta. Deus q̄
multitudinẽ. Graduale. Qui oparꝰ eſt pe
tro. gal. ij. c. Verſus ẽ. Grã dei. j. coꝝ. xv. ca.
Ep'la. Notũ vobꝭ facio. gal. j. c. All'a Tu es
vas. act. ix. c. Euãgeliũ Dixit ſimõ petrus.
matt. xix. c. In alijs eccleſijs dͬ. Hoc ẽ prece
ptũ ioh. xv. c. Cõio. Amẽ dico vobꝭ mat. xix
c. Itẽ in nocturnali officio btĩ pauli q̄dam
v̾ſiculi p̄mittũt̃ añ pſalmis laudũ vt dictũ ẽ ĩ
vj. pte ſub dñica de trinitate. ⁊ dͬ capitulũ.
Bonũ certamẽ. ij. ad ti mo. iiij. c. In octauis
vͦo ap'loꝝ dͬ illud Confitebor tibi dñe rex.
eccl'. vlt. Vex in vigilia dͬ itroitꝰ Dic dñs
ioh. vlt. c. ⁊ ep'la Petrus ⁊ iohes act. iij. ca.
Euãgeliũ Dixit ieſus ſimoni petro ioh. vl.
c. Habet aũt hoc feſtũ tria ſcʒ ieiuniũ. ſolen
nitatẽ ⁊ octauã. Ieiuniũ qꝛ ſi velimꝰ cõre/
gnare oportet nos ⁊ cõpati. In die feſti de
eoꝝ glorificatiõe gaudemꝰ. In octaua de
eoꝝ futura btĩtudie in corpe ⁊ aĩa tã certi le
tamur ⁊ ẽ ne gl'ificatõis meritũ expectamꝰ
De hac octaua dictũ ẽ ĩ fine ꝓhemij huiuſ
ptis. Et nota ꝙ leo papa ſcđs orans ꝑ nea
politanis ciuibꝰ in mari cũ ſaracenis pũg
nãtibꝰ fecit illã collectã. Deꝰ cuius dextra
beatũ petꝝ ⁊c. Perfectis vͦo p eũ muris ci/
uitatis leoniane ĩ ponẽs ſeras portis orãs
fecit illam collectam. Deus qui beato pe/
tro collatis clauibus ⁊c.

De maria magdalena

In feſto magdale
ne dͬ ep'la Mulierẽ fortẽ q̄s inue
niet que eſt in parabolis vlt. c. ⁊ euangeliũ
Rogabat ieſum. Luce. vij. c.

De ſeptem fratribus

Circa feſtũ ſepteʒ
fratꝝ notãdũ ẽ tres fuiſſe mr̃es q̄
rũ q̄libet ſeptẽ frẽs habuit filios ⁊ pꝰ paſſi/
ones eoꝝ paſſe ſũt vicʒ mat̃ machabeoruʒ
cuiꝰ nomẽ ignorat̃ ⁊ felicitas mat̃ iſtoꝝ ſe
ptẽ fratꝝ ⁊ ſimphoriana ſapiẽs mulier que
ſancta fuit

De feſto ſancti iacobi apoſtoli

Iacobus maior
filiꝰ zebedei frat̃ iohis euangeliſte
miſſus ẽ ad p̄dicãdũ hiſpanis ſʒ cũ ñ poſſʒ
niſi vnũ p̄ncipẽ ibi ꝯuertere redijt hieroſoli
mis ſʒ tãdẽ ab herode decollatꝰ ⁊ ĩ hiſpani
am reportatꝰ q̊s viuꝰ ꝯuertere nequit mor
tuꝰ diuino miraculo ꝯuertit. Fit ãt eiꝰ feſtũ
viij. kl'. aug. ꝓ eo ꝙ tali die fuit a p̄d ꝯpoſtel
lã trãſlatꝰ nõ ꝙ tũc obierit. qꝛ occiſus ẽ ab
herode ĩ diebꝰ azimoꝝ vicʒ. viij. kal'. ap'lis.
in annũciatiõe dñi ſcʒ circa paſca. vt legit̃

i epl'a hui⁹ diei. Misit herodes. &c. ⁊ ita tūc propter dies ip̄os festū nō habuit. In kal'. vo ianuarij fuit sepult⁹ q2 ab augusto vsq3 tūc sepulcri ei⁹ fabrica fuit ꝓtelata. Vel iō fit. viij. kal. augusti. h festū. quoniā hac die dedicata ē sibi ecclia i cōpostella. Quare dictus sit maior dictū est sub festo aplo₂ philippi ⁊ iacobi. Hoc aūt festū nō h3 vigiliā vel ieiuniū prout dictū ē in vj. pte sub quarta feria tertie hebdomade aduent⁹. hac die dicūt q̄dā ecclie eplām. Iam nō estis ep̄h. ij. c. Allie. Benedict⁹ deus ⁊ pater. ep̄h. i. Et euangeliū. Accessit ad iesum. Matth. xx. c.

De septem dormientibus.

Hinc de festo septē dormientiū dicendū ē sex eorū potentes fuerūt in epheso tēpore q̄ decius cesar ꝑsecut⁹ ē ecclīam dei q̄ q̄zcito audierūt ꝑsecutionē fugerūt in montē ⁊ latuerūt in spelunca quadā. ⁊ secū magnā pecuniā portauerūt. sed parū eibi. q̄ norū noīa sunt Maximian⁹. Marc⁹. Martinianus. Dionysius. Iohānes. Serapion ⁊ cōstantinus. Hi cū eēnt in spelūca prima die comederunt q̄cquid habuerunt comestioni aptū. ⁊ dixerūt seruiēti suo. Cras emas nobis cibos. q2 paru3 hodie comedimus. ⁊ postea dormierunt. Tandē decius q̄siuit eos. nā audiuit eos eē xp̄ianos. s3 dictū ē sibi eos aufugisse in alias regiones vl in monte latuisse. q̄d audiēs fecit ostia spelūce lapidib⁹ obstrui. Post multū vo temporis vi3 circiter trecētos annos. quidam voluit stabulū ꝯ speluncā facere. ⁊ fec magnū ignē in q̄ soluti sunt lapides q̄ erant in ostio spelūce. ⁊ statim i spelūca refulsit splēdor ignis ⁊ euigilati sunt septē dormientes ⁊ sex qui potētes erāt dixerunt septimo qui erat seru⁹ eo₂. Dies est. vade nobis emere cibos. Putabāt eni sep vnā noctē tantu3 dormiuisse. Iuit ergo ille ad ciuitatē ⁊ venit ad macella. mirat⁹ vltra modū q2 cruces videbat p vicos ⁊ i triuijs ⁊ i q̄druuijs Cūq3 carnes emēs obtulisset monetā quā hēbat. nō cognouerūt eā carnifices ⁊ dixerūt. Vn̄ habes istos numos. Qui ait. Ex meo ꝓprio labore. et illi. Vn̄ es tu. Qui ait de patria ista. Tūc illi. Qui sūt parentes tui. Ille ait. Iste ⁊ iste. Et nō cognouerūt carnifices aliq̄s eo₂ q̄s ip̄e noīabat. A lōgo eni tpe eo₂ noīa cū illis erāt sepulta. Iterū illi dixerūt sub q̄ imperatore fuit illa moneta. ait ille. Sub decio. Tūc illi ādmirati tū ꝓpt monetā tū ꝓpt ea q̄ referebat. estimātes eū isanū eē. ligauerūt eū ⁊ duxerūt eū ante pontificē ciuitatis. Cui diligent inq̄renti. q̄s ille eēt ⁊ vn̄ ⁊ vbi hanc inuenisset monetā. ⁊ de alijs q̄ ip̄e retulerat carnificib⁹. oīa ꝑut cōtigerāt reuelauit. Tūc ep̄s veniens cū vniuerso ꝑplō ciuitatis ad spelūcā inuenit eos sex q̄ ibi remāserāt ite₂ dormiētes ⁊ euigilatos secū in ciuitatē adduxit. ⁊ singula sciscitat⁹ ab eis inuētū ē eos i spelūca fuisse per annos fere trecētos. Preterea inuēte sunt plūbee tabule in ip̄a spelūca. q̄s illi iposuerāt ibi q̄ mādato decij obturauerūt os spelūce. Imperatores erāt tūc honori⁹ ⁊ archadius. q̄ cū pri⁹ dubitarēt de resurrectione h viso firmius crediderūt. Fuerūt āt cū ep̄o ꝑdicti septē iuuenes ꝑ aliq̄t dies ⁊ postea mortui sunt libera morte. Vn̄ dicti sūt martyres. q2 tādiu in spelunca remanserūt.

Ad vincula sancti petri

Festum beati petri q̄d ad vincula d̄r q̄druplici de cā institutū fuit. Primo sm̄ Bedam. q2 theodosia vxor theodosij. ij. imperatoris hierosolimā ꝓficiscēs. vidit i alexandria festū celebrari iu kal. augusti ad honorē cesaris augusti de triūpho habito de cleopatra regina egipti ⁊ marco anthonio viro ei⁹. vn̄ vehemēter doluit. q2 dānato ⁊ gentili tant⁹ honor exhiberet. Veniēs aūt hierosolimā catenas q̄bus petr⁹ sub herode fuit alligatus acq̄siuit ⁊ romā rediēs eas ap̄lico presentauit. q̄ alias catenas q̄bus sub nerone fuerat alligat⁹. apportari ꝑcepit q̄ se tāgētes vsq3 adeo sunt miraculose ꝯiuncte. ac si sp fuissent eedē. Vn̄ papa ⁊ regina mox diem ip̄a3 vbiq3 celebrē fore statuerūt vt sic solennitas piscatoris obfuscaret solēnitatē ip̄atoris ⁊ cathena petri extingueret torquem

augusti. ¶ Scḋa cā institutiōis hui⁹ festi ē ꝓpt̄ memoriā liberatiōis btī petri p angelū facte a carcere siue a vinculis prout in ep̄la legit̄ hodierna. ⁊ ſm h videt̄ ꝙ deberet vocari h festū a vinculis. ¶ Tertia cā ē q2 cū q̄rin⁹ tribun⁹ filiā haberet gutturosā. illa ad mādatū scī alexandri pape q̄ sext⁹ fuit a btō petro. q̄siuit boyas siue vincula. q̄b⁹ beat⁹ petr⁹ fuit innunculat⁹ rome sub nerone quib⁹ inuenis ⁊ osculans liberata est ⁊ q̄rin⁹ cū sua familia baptizat⁹ ē. Tūc dict⁹ alexāder papa h festū in kal'aug. celebrandū instituit. ⁊ in honorē btī petri ecc̄iam in vrbe fabricauit vbi vincula ipa reposuit. et ad vincula noīauit. i q̄ festiuitate ip̄'s illic ꝯueniēs ipa vincula hodie osculat̄. ¶ Quarta cā pōt eē q2 dn̄s petrū a vīculis miraculose absoluit. ⁊ eidē ligādi atq3 soluēdi ptātē dedit. Nos aūt vinculis pctōꝝ ligati tenemur ⁊ absolui indigem⁹. iō igit̄ in solēnitate ipa q̄ dr̄ ad vincula ipm honoram⁹. vt sicut ipe a vinculis absolui ꝓmeruit. ⁊ absoluendi ptātem accepit a dn̄o. sic ⁊ ipe nos a pctōꝝ nexib⁹ absolui obtineat. Hac die dr̄ ep̄la. Misit herodes. act. xij. c. Euāgelium Venit iesus in partes. Matth. xvj. c.

De festo machabeorum.

Machabei isti sūt illi de q̄bus fuit iudas machabeus. de q̄bus habet̄ .ij. machabeoꝝ. Et cū ecc̄ia occidentalis nulli⁹ alteri⁹ scī veteris testamēti festū celebret. put dictum ē ī ꝓhemio hui⁹ ptis. istoꝝ tū ⁊ innocētū festū recolit. Istoꝝ quidē ꝓpt̄ q̄ttuor. Primo q2 passi sūt ꝓpter legis obſuationē. q2 vicʒ carnes porcinas ꝯ legē ꝯmedere noluerūt ¶ Scḋo ꝓpt̄ martirij ꝓrogatiuā. put legit̄ in historia scolastica. Q2 enī inaudita supplicia sup scōs veteris testamenti ptulerūt. iō in h priuilegiati sunt vt eoꝝ passio celebret̄. ¶ Tertio q2 ipsi fuerunt septē frēs ⁊ numer⁹ septenari⁹ ē numer⁹ vniuersitatis Vn̄ in eis signficāt̄ oēs martires veteris testamēti celebritate digni. ⁊ oīb⁹ illis in istis reuerētia exhibet̄. ¶ Quarto q2 ipsi ondūt in exēplū martirib⁹ noui testamēti. vt sicut illi p legis mosaice obseruatiōe passi sūt ita ⁊ nos marie si necesse fuerit pan sim⁹ pati p euangelica. Et ſm h magis celebrat̄ h festū ꝓpt̄ significatū q̄3 ꝓpt̄ sigficatā. quidā vero dixerūt ꝙ isti machabei sunt illi septem fratres qui fuerunt filij felicitatis.

¶ De inuentione sancti stephani

Beati stephani prothomartiris inuētio fcā fuit die illa q̄ celebrat̄ ei⁹ passio. Et passus ē in die illa q̄ ei⁹ inuētio celebrat̄ scʒ in augusto. Sʒ festa p ecc̄iā3 q̄ttuor de causis translata sunt Primo q2 cum beat⁹ stephan⁹ fuit ꝓthomartir ⁊ martirū scōꝝ sit eoꝝ natale ī celis merito statī p⁹ natale dn̄i natale ꝓthomartiris stephani celebrat̄. ¶ Scḋo ꝓpt̄ dignitatē. digni⁹ nā q2 ē festū q̄d ē de morte q̄3 aliud. ⁊ iō ꝯpetent tāq3 dignius statim p⁹ natiuitatē collocatū ē. ¶ Tertio q2 officiū passionis eius ꝯcordat officio natalis dn̄i. Vn̄ ē illud. Heri nat⁹ ē xp̄s in terris vt hodie stephan⁹ nasceret̄ in celis. ¶ Quarto q2 in ei⁹ inuētiōe maxia multitudo boīu3 venit. q̄ videntes miracula plurima q̄ fec̄ deus in illi⁹ inuentione maiori cultu diē illū celebrauerūt annuatī q̄3 eūa diē mortis illius. Statuerūt ergo scī patres vt festu3 passionis ei⁹ trasferret̄ ad hāc diē inuentiōis ⁊ festū inuētiōis ad festū passionis. q2 festu3 passionis maiori cultu dignū ē. vt ip̄'s hūc diē q̄ natale domini sequit̄ feruentiori cultu celebret̄. q̄3 diē eiusdem festi in augusto. Alia etia3 ratio reddetur sub ipso festo.

¶ De transfiguratione domini

Sequitur de festo trāsfiguratiōis dn̄i. q̄d ē in die festi btī sixti. nō q2 tali die trāsfiguratio fcā sit ʒ q2 tūc ab aplis q̄ secū fuerunt in mōte fuit manifestata ⁊ publicata ⁊ ꝑdicata. Preceperat enī ne alicui diceret̄. donec a mortuis resurrexisset. illi aūt vsq3 ad hāc diē sp h tacuerūt. Trāsfiguratōē3 enī ꝯstat factā fuisse circa pn̄cipiū veris. eo scʒ die q̄ dr̄ euāgeliū de trāsfiguratione scʒ scḋa hebdomada q̄dragesime. Et nota ꝙ ī q̄busdā

locis hac die ꝯficit̄ ſanguis xp̄i de nouo vi
no ſi inueniri poſſit aut ſaltē aliquātulū de
matura vua ī calice eliq̄t̄. Bn̄dicūt̄ etiā ra
cemi ex quibꝰ ip̄ſe cōicat. Et eſt rō hec. In
die enī cene dixit ieſus diſcipulis. Amen di
co vobis. Amodo nō bibā de h̄ genīne vi
tis donec bibā illud nouū ī regno pr̄is mei
Qꝛ ergo ꝙ dixit nouū ⁊ etiā trāſfiguratio
ꝑtinet ad illā glīoſā innouationē quā xp̄s
habuit pꝰ reſurrectionē ⁊ quā fideles pꝰ re
ſurrectionē ſunt habituri idō in h̄ feſto ſan⸗
guis xp̄i ex nouo vino ꝯficit̄ ⁊ ꝓpt̄ h̄ et hac
die noue vue bn̄dicūt̄. Lucianꝰ papa ſtatu
it vt p̄me fruges ⁊ fabe ſup altare bn̄dicant̄

De feſto ſancti laurentii

Beatus laurentiꝰ
qꝛ poſt beatū ſtephanū int̄ ali⸗
os martires p̄matū obtinet vigiliā habet.
nō qꝛ maiorē penā ſuſtinuerit q̄ȝ alij. Naȝ
multi tātā penā ſuſtinuerūt. ſic beatus vin
centiꝰ ⁊ beatꝰ georiꝰ ⁊ alij q̄dā. ſȝ ꝓpt̄ offici
um p̄dicatōis ⁊ propt̄ martirij locū. qꝛ ro⸗
me. ⁊ propt̄ bonā amminiſtrationē theſau
roꝝ eccl'ie. Vn̄ incipit introitꝰ ī vigilia ip̄iꝰ
Diſperſit dedit paupibꝰ. In die vō hȝ pro
priū officiū vicȝ. Confeſſio ⁊ pulcritudo. ⁊c.
Et h̄ idō dr̄. qꝛ propt̄ ꝯfeſſionē fidei fuit aſſa⸗
tus ⁊ exaltatꝰ. ⁊ apparuit eiꝰ ſc̄itas cū nō ti⸗
muerit ſic tormētari ꝓ xp̄o. Qꝛ vō ipſe ī tor
mentis poſitꝰ iubilabat ac dn̄o laudes cā⸗
tabat. idō ſequit̄ v̄ſus. Cantate dn̄o cāticū
nouū. In collecta vero illa. Da nobis q̄s
dn̄e. ⁊c. orat eccl'ia ſic ſe liberari ꝑ dn̄m ab ig
ne vicioꝝ. ⁊ ip̄a vicia in ſe extingui. ſic btūs
laurētiꝰ fuit liberatꝰ ab igne tormentoꝝ.
Vn̄ ip̄e dicebat tyrāno. Diſce miſer q̄nta
ē virtus dn̄i. Nā carbones iſti nō dolorem
ſed refrigeriū mihi p̄ſtāt. In ep̄la vō. Qui
parce. ⁊c. ij. coꝝ. ix. c. agit̄ de largitate elemo⸗
ſynaꝝ faciēda paupibꝰ. Qd̄ p̄ceptū ſtren⸗
nue ip̄leuit beatꝰ laurentiꝰ q̄ theſauros ec⸗
cleſie dedit paupibꝰ. Et vt eū ī h̄ imitemur
dr̄. Iuſticia eiꝰ manet in ſeculū ſeculi. Re⸗
ſponſoriū de paſſione eiꝰ ē eo ꝙ igne ꝓbatus
fuit ſic auꝝ in fornace ꝓbat̄. ⁊ h̄ ē qd̄ dicit.
Probaſti cor meū ⁊ viſitaſti nocte. qꝛ ad
literā de nocte fuit aſſatꝰ ⁊ a dn̄o viſibiliter
viſitatꝰ. ⁊ idō dicebat. Mea nox obſcuꝝ nō
hȝ ſȝ oīa in luce clareſcunt. Verſus ē. Igne
me examinaſti. ⁊ nō ē inuēta ī me iniq̄tas.
id ē inequalitas. qꝛ ſp̄ ⁊ ꝑfecte in fide ꝯſtās
fuit. Vel nō fuit inuēta ī eo iniq̄tas ſcȝ pec
cati. Illa ē de nobili miſterio eiꝰ. Et quia
erat p̄cipuꝰ miſter. idō in v̄tute dn̄i p̄cipua
opabat̄. Leuita inq̄t laurētiꝰ bonū opus
opatꝰ ē. q̄ ꝑ ſignū crucis cecos illuīauit et
theſauros eccl'ie dedit paupibus. Leuita
id ē q̄ aſſūptꝰ. vel offerēs. qꝛ ad litterā aſ⸗
ſumptꝰ fuit ad miniſteriū diuinū. Vn̄ legi
tur ip̄m dixiſſe btō ſixto. Quo ꝓgrederis ſi
ne filio pat̄. nūq̄d degenerē me ꝓbaſti. expi
rere ergo idoneū miniſtꝝ elegeris cui ꝯmiſiſti
dominici ſanguinis ꝯſecrationē. Item fuit
leuita. i. ſeip̄m offerēs. Vnd̄ ip̄e ī tormētis
poſitꝰ dicebat. Ego me obtuli hoſtiā deo ī
odorē ſuauitatis. Et idō de eo ī nocturnali
officio cātat eccl'ia. Meruit ee hoſtia btūs
laurentiꝰ q̄ dū aſſaret̄ dominū nō negauit
⁊ idō inuētꝰ ē ſacrificiū laudis. Et qꝛ deꝰ lau
dādꝰ ē de tāta patiētia ꝯceſſa martiri. idō p̄⸗
dicta ſuballa cātant̄. In euāgelio vō. Ni
ſi granū frumēti. qd̄ ē ioh̄. xij. agit dominꝰ ſ
de miniſtris ſuis ⁊ de p̄mio ip̄oꝝ. dicēs p̄mo
de ope ip̄oꝝ. Qui mihi miniſtrat me ſequat̄
Et poſt de p̄mio adiūgit dicēs. Et vbi ſum
ego illic ⁊ miniſter meꝰ erit. Si q̄s mihi mini
ſtrauerit honorificabit eū pat̄ meꝰ. ⁊c. Cū
igit̄ inter miniſtros p̄cipuꝰ fuerit btūs laurē
tiꝰ. idō iſtud euāgeliū in eiꝰ feſtiuitate cātat̄
Sȝ qꝛ p̄uilegiatū miſteriū ē p̄dicatio ⁊ cō⸗
feſſio noīs domini corā regibꝰ ⁊ p̄ncipibꝰ
idō ſequit̄ offertoriū. Cōfeſſio ⁊ pulcritudo
⁊c. In poſtcōione q̄ȝ agit̄ de miniſtris et me
rito ip̄oꝝ. Qui mihi miniſtrat ⁊c. Ad horas
dr̄ capl'm. Qui parce. ij. Coꝝ. ix. c. Et nota
ꝙ iſte ſanctꝰ propt̄ tres ꝓrogatiuas ſupra ī
p̄ncipio poſitas in tribꝰ p̄uilegiatꝰ ē. Pri⸗
mo quia ip̄e ſolus īter martires hȝ ieiuniū
inſtitutiōis. Sc̄do in octauis q̄nia iſte tan
tū ⁊ beatꝰ ſtephanus octauas habēt inter
martires ſicut beatꝰ martinꝰ int̄ ꝯfeſſores
De hac octaua dictū ē in fine ꝓhemij huiꝰ
ꝑtis. Tertio in regreſſibꝰ antiphonaꝝ. In

B etiā feſto q̄dā v̄ſiculi ꝑmittunt̄ antiphis.
vt dictū ē in vj. pte ſub dn̄ica ꝺ trinitate. Be-
atus laurenti⁹ fuit archidiacon⁹ rome p⁹
quē nullus dr̄ archidiacon⁹ ibi fuiſſe.

De aſſūptione btē marie virginis.

Hieronimus dicit

Qūo btā maria aſſūpta fuerit ſiue
in corpe ſiue extra corpus neſcio deus ſcit
aug⁹ v̄o dicit ꝙ in corpe. verius tn̄ ē ꝙ pri-
mo aſſūpta ē ī aīa. vtꝝ v̄o corp⁹ in terra re-
māſerit incertū habet ⁊ meli⁹ ē pie dubita-
re q̄ꝫ aliq̄d circa h temere diffinire. pie tamē
credēdū ē eā totalit̄ fuiſſe aſſumptā. Vez q̄
dā religioſiſſima mulier elizabeth noīe ꝺ p
tib⁹ ſaxonie aſſeruit ſibi reuelatū fuiſſe ꝙ
p⁹. xl. dies p⁹ aſſūptionē aīe aſſumptū fuit
corp⁹ ⁊ inꝺ ꝯpoſuit quēdā tractatū. q̄ tn̄ n̄
ē autētic⁹. Refert ephiu⁹ ꝙ btā v̄go qn̄ xp̄ꝫ
ꝯcepit erat annoꝝ. xiiij. ⁊ in. xv. ip̄m pepit
⁊ cū eo māſit ānis. xxxiij. ⁊ p⁹ mortē xp̄i ſu-
puixit ānis xxiiij. Et ſm h tpe obit⁹ ſui erat
annoꝝ. lxxij. Probabili⁹ tn̄ vt videt̄ dicūt
alij ꝙ. xij. ānis filio ſupuixit. ⁊ ſic ſexagena-
ria ē aſſūpta. cū apli totidē annis p̄dicaue-
rūt ī iudea ⁊ circa ptes illas. In h feſto di-
cunt̄ q̄dā q̄ in eccliaꝝ dedicationib⁹ dicūt̄.
q2 ad eā ptinēt. Cātat̄ etiā de libro cāticorū
ſ. Oſculet̄ me oſculo. ⁊c. rn̄ſoria ⁊ antiphe.
⁊ lectiōes inde ſumūt̄ q̄ liber ē de amorib⁹.
q2 ī carne manēs maiorē habuit dilectionē
q̄ꝫ aliq̄ creatura ī carne viuēs excepto xp̄o.
⁊ iō ppt excellētē caritatē quā habuit ī tris
meruit aſcēdere ſup angelos. ī carne eni pter
carnē viuere nō trena ſꝫ celeſtis vita ē. ⁊ cō
petit h feſtū eſtiuo tpi. q2 p calorē ignis ca-
ritas aſcēdit. Rurſus legit̄ ⁊ cātat̄ de canti
co amoris eo ꝙ btā v̄go figurā tenet ecclie
ſicē eī ipa mat̄ ē ⁊ v̄go ⁊ ſpōſa. ſic ⁊ ecclia ma
ter ſcōꝝ nomē tenet v̄ginitatis ⁊ ſpōſe. Vir-
ginitatis in q̄ mētis ⁊ fidei q̄ p̄ualet v̄gi-
nitati carnis. ſpōſe q2 ipa ē ſpōſa xp̄i. Vnꝺ
apls Deſpōdi vos vni viro v̄ginē caſtam
exhibere xp̄o. Eſt aūt vt dicūt quidā cātici
legēda medietas vſq̄ꝫ ad octauas. Alia v̄o
medietas vſq̄ꝫ ad natiuitatē eiuſdē v̄ginis reſ
uet̄. Huic ergo ꝯgrue accedit ꝙ circa feſtū
iſtud libri ſalomonis legāt̄. Et ꝑmittuntur
antiphis q̄dā v̄ſiculi. vt dictū ē ī. vj. pte ſub
dn̄ica de trinitate. In calcedonen. concilio
q̄d beat⁹ leo papa celebrauit ſtatutū fuit vt
v̄go maria mat dei appellaret̄. Alij tn̄ dicūt
ꝙ in epheſino iuſſu celeſtini pape ꝑmi cele-
brato. Itē nota ꝙ ille ſmo hiero. Cogis
me o paula ⁊ euſtochiū q̄ a q̄buſdā in h fe-
ſto in ecclīa legit̄. nō dꝫ legi niſi ī refectorio
vel capitulo q2 ad h fact⁹ fuit. Dicat̄ aūt ad
horas cap. In oīb⁹ requiē. eccl. xxiiij. c. In
vigil. aſſūptiōis dr̄ epla. Ab initio. eccl. xxiiij
Alie ecclie dicūt. Ego qi. q̄ ē ibidē. Euange
liū ē. Exurgēs maria. luc. j. c. Alie ecclie di-
cūt. Loquēte ieſu. xj. c. Offertoriū. Oratio
mea mūda. iob. xvj. Ceteꝝ ī miſſa diei legit̄
epla. In oīb⁹ requiē q̄ſiui. ⁊c. eccl. xxiiij. c. in
oibus eī q̄ſiuit vitā eternā. ⁊ iō habuit illā.
Sequit̄. Et q̄ creauit me reqeuit ī taberna-
culo. i. in vtero meo. Et q2 dn̄s in vtero btē
v̄ginis reqeuit. iō ipe dedit illi ſuū taberna
culū. i. celū ⁊ ſic ipa fecit dn̄o thronū grādē.
Vn̄ ipſa dicit Magnificat aīa mea dn̄m. et
iij. reg. x. c. thronū fecit rex ſalomon de ebore
grādē. ita ei fec dn̄s thronū grādeꝫ ī celo qn̄
exaltauit eā ſup angelos. Euāgeliū legit̄ ꝺ
martha ⁊ de maria ſcꝫ Intrauit ieſus. luc.
x. q̄d ꝑma facie ptinere nō videt̄. tn̄ bene pti
nēs ē ſm allegoriā. Intrauit ei ihs ī q̄ddā
caſtellū. i. ī btām v̄ginē q̄ dr̄ caſtellū q2 ē ter-
ribilis demonib⁹ ⁊ bene ſe muniuit ꝯ dya-
bolū. ⁊ vicia. Diminutiue aūt dr̄ caſtellum
propt hūilitatē ⁊ dr̄ q̄ddā propt ſingulari-
tatē. q2 nec ꝑma ſilis viſa ē nec habere ſeq̄n
tē. Et martha id ē actiua vita recepit eū. dili
gentiſſime ei nutriuit puerū ſuū ⁊ tulit ī egy
ptū ⁊ ꝑus ſe probauit ī actiua vita eūdo ad
elizabeth ⁊ huiēdo ei. ⁊ ſic ipa fuit martha ī
actiua vita ita ⁊ fuit maria magdalena in
ꝯtēplatiua. vn̄ ī alio euāgelio hēt̄ Mar. a
ꝯſeruabat oīa v̄ba h ꝯferēs in corde ſuo. h
eī due ſorores ſignificāt vitā actiuā ⁊ vitā cō
tēplatiuā q̄ plene fuerūt in btā v̄gine per q̄ſ
ipa ſublimit̄ honorabilit̄ atꝫ delectabilit̄ in
ſeipa recepit xp̄m. Illud aūt notādū ē ꝙ q2u
or ſūt euāgelia de btā maria. Vnū ē. Miſ-
ſus ē gabriel q̄d nō dꝫ dici niſi in aduentu

dñi ⁊ in annũciatione ei⁹. Alia tria põt cãtari q̃ties de ipa peculiaris miſſa cantat̃ tã q̃z cõia q̃ ſũt iſta. Extollẽs vocẽ q̃dã mulier ⁊c. Aliud Abijt maria ĩ mõtana ⁊c. Aliud Stabat aũt iuxta crucẽ ⁊c. Itẽ nota q̄ h̃ feſtũ h̄z ieiuniũ ⁊ octauas. qđ nõ h̄z aliud feſtũ de illa. h̃ ei feſtũ mai⁹ ẽ oĩb⁹ alijs q̃ ſũt de illa. Filij ⁊ de q̃lib3 ſcõ mai⁹ feſtũ ẽ tranſit⁹ illi⁹ q̃z aliud de illo. q2 de miſeria trãſit ad vitã. excepto de ioħe bap. Quare autē herbe colligant̃ ⁊ bñdicant̃ in h̃ feſto ipa legenda indicat. q2 btã maria ↄpat̃ roſe et lilio. Vñ ſicut ſpina roſam genuit. ita iudea mariã. Officiũ btẽ marie v̓ginis nõ dꝫ q̃ti die ſed in ſabbato ſolẽnit̃ dici. put dictũ eſt in. vj. pte ſub n. de tpe aduẽt⁹. In q̃buſdam tñ eccl'ijs nõ d2a quinta feria cene dñi vſq3 ad octauas pentc. dicẽtes q̄ tũc ĩ eccl'ia oĩa breuia ẽẽ dñt. Legit̃ tñ q̄ cũ q̃dã ſacerdos aliã forte miſſã neſciẽs oĩ die miſſã d' btã v̓gine celebraret ep̃s cũ ab officio ſuſpẽdit. ſed v̓go btã ipi epo ex h̃ grauiſſime cominata ẽ. ⁊ iõ ipſe ſuſpenſionẽ hm̃õi relaxauit.

De ſancto bartholomeo

Beatus bartholomeus p̃mo p̃dicauit vt dicit beat⁹ theodor⁹ abbas in ligdonia poſtea ĩ india deinde in albania ciuitate armenie. vbi primo excoriat⁹ ⁊ poſtea decollat⁹ eſt. deinde trãſlatus d2 beneuẽti q̃ꝫuis hodie rome eẽ dicat̃. Quidã aũt celebrãt feſtũ excoriatõis ⁊ quidã decollatiõis ſic dictũ ẽ in vj. parte ſub q̃rta feria tertie hebdomade aduentus. Et nota q̄ inq̃rentib⁹ beatũ bartholomeũ demon ipm ita deſcripſit dicẽs. Capilli ei⁹ nigri ⁊ criſpi. caro cãdida. oculi grãdes. nares coequales ⁊ directe. barba plixa. habẽs paucos canos. ſtatura eq̃lis. collobio albo clauato. purpura veſtitur. induitur pallio albo quod per ſingulos angulos habet gẽmas purpureas.

De feſto decollatiõis ſcĩ iohannis

Feſtũ decollationis btĩ ioħis celebrat eccl'ia q2 p veritate mortu⁹ ẽ. ſed nõ ſic ſolẽnit̃ ſic feſtũ natiuitatis ei⁹ eo q̄ deſcẽdit ad inferos ſic dicit greg. ſup illũ locũ Tu es q̃ venturus es an aliũ expectam⁹. Fuit aũt decollat⁹ ĩ tpe paſcali p herodẽ regẽ anno. xxxij. a natiuitate dñi ſcꝫ ãno p̃cedẽte paſſionẽ dñi. Et ipe ĩ anno triceſimo ceperat p̃dicare. Et ita h̃ feſtũ ẽ de decollatiõe. Et nota q̄ tres fuerunt herodes q̃s eoꝝ infamis crudelitas fec̃ famoſos. Primus dicit⁹ ẽ herodes aſcalonita ſub q̃ nat⁹ ẽ dñs a q̃ innocẽtes occiſi ſunt. Secundus antipas qui ioħem decollauit. Terti⁹ agrippa q̃ iacobũ occidit ⁊ petꝝ incarcerauit. Vñ v̓ſus. Aſcalonita necat pueros. antipa ioħẽ3. agrippa iacobũ claudẽs in carcere petꝝ. Sane decollato ioħe diſcipuli ei⁹ corpus ſepelierũt ĩ ſebaſte vrbe paleſtine. ⁊ caput in hierl'm humatũ eſt iuxta herodis habitaculũ ⁊ vbi corpus ſepultũ iacebat. multa de⁹ miracula opabat̃. Vñ multitudo magna xp̃ianoꝝ illuc ↄfluebat. Qđ videns iulian⁹ apoſtata iuſſu ei⁹ gẽtiles ad dedec⁹ ſcĩ ioħis ↄfregerũt mauſoleũ ⁊ oſſa ei⁹ p agros ſparſerũt. Sꝫ cũ xp̃iani illuc venirẽt ⁊ miracula nõ ceſſarẽt. iterꝝ gẽtiles oſſa collegerũt ⁊ cõbuſſerunt. Sꝫ digitus ille q̃ dñm ad iordanẽ veniẽtẽ monſtrauit dicẽs. Ecce agn⁹ dei ⁊c. nõ potuit ↄburi. multa tñ xp̃iani monachi a hieroſolimis q̃ ĩt erãt cũ gẽtilib⁹ oſſa colligẽtib⁹ q̃t occultare poterãt reſeruauerũt. tulerũtq3 oſſa ad philippum hieroſolimitanũ epm q̃ miſit ea p iulianũ diaconũ anaſtaſio alexandrie epo q̃ poſt theophil⁹ vrbis eiuſdẽ eps in tẽplo ſerapis repoſuit. ⁊ baſilicã in honorẽ ei⁹ ↄſecrauit. Vñ h̃ feſtũ de decollatiõe ⁊ ↄbuſtione oſſiũ ẽ ſm magiſtꝝ gilbertũ qđ celebrat eccl'ia q̃i p iã mortuo ſm martiriũ3. q2 in ſuis oſſib⁹ q̃daĩ nõ paſſus ẽ. Alij dicunt q̄ beata tecla digitũ btĩ ioħis q̃ ↄburi nõ potuit de vltramarinis ptib⁹ afferẽs ĩ mariannã ibi ad honorẽ btĩ ioħis fundauit eccl'iam ⁊ hac die dedicata ẽ ei eccl'ia. q̄q3 ſtatutũ fuit a dño papa vt h̃ dies ad honorẽ btĩ ioħis ptonꝫ mõni ſp celebris haberet̃. ⁊ ſm hoc videt̃ q̄ dꝫ dici feſtũ dedicatiõis. Rurſus beat⁹ ioħes caput ſuũ qđ ĩ hierl'm fuerat humatum reuelauit duobus monachis

orientalibꝰ q̄ hierl'm adorare venerāt. q̄ iu-
xta herodis habitaculū illō. vj. kl'. maij īue-
nerūt. Szpꝰ ab alijs plaiū ē in emiſſā ciui-
tatē ⁊ in quadā ſpecu ignobilit̄ recōditum
donec denuo marcello pſbitero fuit reuela
tū ⁊ p eiuſdē vrbis epm. iiij. kl'. ſeptēbris re-
uelatū. ex q̄ tpe cepit in eadē vrbe decollatō
celebrari ea die vt arbitror q̄ caput ē reuela
tū. ⁊ ita h̄ feſtū pt dici reuelatōis. Hoc ergo
feſtū pt eē de decollatōe vl' d' collectōe oſſiū
vl' de dedicatōe eccl'ie ad honorē illiꝰ vl' d' re
uelatōe. Hac die dicūt q̄dā epl'az. Expecta
tio iuſtoꝝ. puer. x. c. Et euāgeliū. Miſit he-
rodes. mar. vj. c. ⁊ alla. erat lucerna. ioh. v. c.

De ſanctis felice et audacto

Sciendū eſt quod

cū beatꝰ felix traheret ad mortē p
noie xpi. q̄dā repēte ſe ī medio ꝓtulit dicēs.
Et ego ſū chriſtianꝰ. Dixerūt carnifices. er
go venies ⁊ tu. Cū aūt nomē illiꝰ ignoraret̄
vocatꝰ ē audactꝰ. q̄ cū btō felice audact' aſſo-
ciatꝰ ſicut ⁊ beatꝰ iohēs alexādrinꝰ eps ob
eximiā ī paupes xpi pietatē. iohēs elemoſi
nariꝰ dictꝰ ē. cꝰ feſtū. ix. kl'. februarij celebrat̄

De natiuitate btē marie virginis.

Feſtū natiuitatis

btē marie. q̄n vicz in mūdo nata
ē. iō celebrat̄. q̄z fuit ī vtero ſcifica
ta. iuxta illus. pſ. Sanctificauit tabernacu
lū ſuū altiſſimus. In h̄ feſto legit̄ genealo-
gia ſaluatoris. īmo ipſiꝰ btē virginis q̄z de
eadē fuerūt genealogia. Vn̄ legit̄ euāgeliū
matth. j. c. Liber generatiōis. de q̄ dictū ē i
vj. pte ſub natali ⁊ ſub feſto apl'oꝝ philippi
⁊ iacobi ⁊ epl'a. Ego q̄ſi. eccl'. xxiiij. c. Alie ec-
cleſie dicūt. Dn̄s poſſedit me. ꝓuer. viij. Cā
tat̄ eciā hiſtoria de laudibꝰ ipſius virginis.
In q̄buſdā tn̄ eccl'ijs legunt̄ cāntica cātico-
rū q̄ magis ꝑtinēt ad feſtū aſſūptionis put
ibi dictū ē. Dicit̄ etiā ad horas capl'm Ego
q̄ſi vitis. eccl'. xxiiij. c. Sane h̄ feſtū olī nō ce-
lebrabat̄. ſz q̄dā vir religioſus pluribꝰ ānis
audiuit angelos in hac nocte ſolēnizantes
in celis. cui cām q̄renti reuelatū ē angelos
gaudere. q̄z ī bta v̄go nata fuit ī illa nocte

qd' aplicꝰ autēticauerat ⁊ feſtū celebrari p̄-
cepit vt in ſolēnizādo celeſti curie ꝯforme-
mur. Nō aūt hz h̄ feſtū ieiuniū inſtitutōis
pōt tn̄ habere deuotiōis. Olim etiā nō ha-
buit octauā ſz Innocētiꝰ papa. iiij. eā inſti
tuit. Vacāte eni romana eccl'ia p obitū gre
gorij pape. ix. cardinalibꝰ ꝯcordare nequē
tibus romani poſt plures dies eis incluſis
multiplices moleſtias eis inferebāt. propt̄
qd' dicti cardinales regine celi vouerūt q̄ ſi
eiꝰ meritis ꝯcordarēt. ⁊ abire libere poſſent
octauā ſue natiuitatis diu neglectā celebrā
dā de cetero ſtatuerēt. Sicq̄z in celeſtinum
papā ꝯuenerūt ⁊ liberati ſūt. ſz q̄z idē celeſti
nus vixit ſolū. xviij. diebꝰ nō potuit votum
īplere qd' poſtmodū dictꝰ innocētiꝰ eiꝰ ſuc
ceſſor impleuit. Et nota q̄ eccl'ia tres nati-
uitates ſolēnizat ſcz iohīs bap. btē marie et
chriſti. Sig̃ q̄dē iohēs fuit lucifer. q̄z ſicut lu-
cifer p̄cedit ſolē. ſic ipe chriſtū. p̄mꝰ eū apte
p̄dicauit. maria fuit aurora. natiuitas xpi
ortus ſolis. q̄z in eo ſplēdor patris apparuit
Predicte aūt tres natiuitates deſignāt tres
ſpūales natiuitates. Nā renaſcimur cū io-
hāne ī aqua. cū maria ī penitēcia. ⁊ cū xpo
in glia. Cū igit̄ oporteat q̄ cōtritio p̄cedat
natiuitatē baptiſmi in adultis ⁊ natiuitatem
glie ſiti. iō merito ille due vigilias hñt. Sz
cū penitētia tota ſit p vigilia nō oportuit q̄
ipſa vigiliā haberet. Et iō hoc feſtū vigiliā
ſiue ieiuniū nō habet. Et ē ſciendū q̄ beatꝰ
fulbertus eps carnotenſis fecit illa tria re-
ſponſoria. Stirps yeſſe. Solem iuſticie. et
Chorus noue hieruſalem

De exaltatione ſancte crucis

Exaltatio ſancte

crucis d̄r quia coſdroas rex per
ſaꝝ hieroſolimā venit ⁊ lignū
dn̄icū inde ſecū tulit. ⁊ fcā domo. celo ſili. in
eadē ſedē ſibi fecit. ⁊ lignū a dextris poſuit
loco ſilij. gallū v'o a ſiniſtris loco ſpūſſan-
cti. ⁊ ipe ſtans ī medio ſe deū vocari iuſſit.
Qd' audiēs eraclius impator romanꝰ aci
em mouit iuxta danubiū q̄ fluuiꝰ ē ꝑſarū
nō hūc q̄ in ſueuia naſcit̄. ſed aliū eiuſdem
noīs. in de victo filio coſdroe ſingulari certa

miē crucē dñi tulū. Et cū appropinq̄ret ī ma
gna pōpa hierlm. porte ciuitatis p angelū
clauſe ſūt ne intraret. Qui cū vehementer
āmiraret. audita ē vox de celo dicēs. regem
regū nō ſic intraſſe hierlm phaleratū. qn p
oibus pati venit. ſ3 huīlē 7 ſu pazinā ſedētē
Et ſtatī recognoſcens elationē ſuā. d eq̄ de
ſcendit. 7 humiliat⁹ ē valde. 7 porte ei ſpon
te apte ſūt 7 nudis pedib⁹ ciuitatē intrauit
7 in ei⁹ introitu multi diuerſoꝝ morborū
generib⁹ detēti curati ſūt p crucē 7 impera
tor ipe in has deuotiſſimas crucis ꝑrupit
laudes dicens. O crux ſplendidior cunctis
aſtris. mūdo celebris. ꝛc. Ille ergo crucē ex
altauit 7 exaltatiōis diē ī futuꝝ epis ſibi cō
ſentiētib⁹. in ſuo īpio ſtatuit eē ſolēnē. Ser
gi⁹ vō papa lōgis p⁹ tpib⁹ ī ſacrario beati
petri inuenit capſā argēteā 7 in ea crucē ex
ſalutiferi ligni mag̃ portiōe ꝯpoſitā lapidi
bus p̄cioſis adornata3. q̄ poſita in baſilica
ſaluatoris adorat a ꝑplo in die exaltatiōis
Eſt aūt mai⁹ feſtū inuētiōis q3 exaltatiōis
ppt autoritatē inſtituentis. Nā illd a papa
ſ. euſebio iſtud vō ab īpatore īſtitutū ē. In
h feſto dr eplā. q̄ dr in ramis palmaꝝ. q̄ ī ea
agit de exaltatiōe ſcē crucis. Alij legūt illā.
Chriſt⁹ fact⁹ ē. ad Phil. ij. c. Legit etia3 in
quibuſdā eccleſijs euāgeliū in q̄ fit mentio
de aduētu xpi 7 fulgore. Sic fulgor erit. ꝛc.
qd 7 dici ꝯuenit tpe aduēt⁹. In alijs vero
dr euāgeliū de nicodemo qd qdā dicūt ī fe
ſto inuētiōis ſcē crucis. Ibi eī dr. Sic moi
ſes exaltauit ſerpētē ī deſerto ita exaltari op
tet filiū hoīs. Coiter tū dr q melius ē dicere
euāgeliū. Nūc iudiciū ē mūdi. Ioh. xij. c. ī q̄
dicit. Cū exaltat⁹ fuero a terra oīa trabam
ad meipſū. Prefatio vō illa dicit que ante
paſca p. xv. dies ſeu in q̄buſdā ecclijs p q̄n
q3 dr vl vt alij volūt illa q̄ dr in tpe paſcali.
Dicitur etiam ad horas capitulum. Chri
ſtus factus ē pro nobis. ad Phil. ij. c.

¶ De ſcō Matheo apoſtolo 7 euāgeliſta

Beatus matheus
leuita fuit. Erat aūt hebre⁹. 7 ideo
hebraice ſcripſit hebreis in iudea.
ſed poſtea liber ei⁹ fuit trāſlat⁹ in grecū. de
inde in latinū. Et nota q euāgeliu3. qd ipſe
ꝓprijs manib⁹ anno dñi q̄dragesimo ſcri
pſit cū oſſib⁹ bti barnabe reptū ē. qd q̄dem
euāgeliū beat⁹ barnabas ſecū ferebat 7 ſup
egros illud ponēs tā fide barnabe q3 meri
to bti matthei. ꝯtinuo liberabat. Marcus
vō edidit aquileie euāgeliū anno dñi. xliij.
Dicit hodie eplā. Unicuiq3 veſtꝝ. eph. iiij
c. Alij vō dicūt. Silitudo vult⁹. Ezech. j. ca.
Euāgeliū ē Dū tranſiret ieſus. matth. ix. c.
In vigilia vō ē euangeliū. Uidit ieſus pu
blicanū. luc. v. c. Predicauit aūt ſub gayo
caligula impatore q̄ ſic dict⁹ ē. q̄nīā natus
ē ī expeditiōe. 7 coopertus caligis. Iohes āt
ſcpſit ſub numa. marc⁹ ſub nerone. De lu
ca incertū ē. q̄dā tū dicūt q ſub nerone.

De ſancto mauricio 7 ſocijs eius

Cum galli exercu
iſſent exercitum in romanos dux
egipti collegit exercitū in q̄ fuit beat⁹ mau
rici⁹ qui ſub ſe habebat legionē in q̄ erant
ſex milia ſexcenti 7 ſexaginta ſex. Cum ergo
eēnt in exercitu. tyrānus voluit eos cogere
adorare ydola qui noluerūt. 7 pptera de
cimā ptē accepit tyrān⁹ 7 interfecit. Qd vi
dēs beat⁹ mauric⁹. ꝯuertit ſermonē ad ſo
cios orās vt viriliter ſtarēt. 7 ſic ab eo confor
tati paſſi ſūt martyriū. Fuerūt aūt baptiza
ti anteq3 romā venirēt. Et nota q dr d mau
ricio 7 thebea legione q inueniūt ples the
be Una ī egipto vbi ſunt mauri. Altera in
grecia vbi ſūt thebani. alia in india vbi ſūt
thebſite. Iſti ſocij mauricij erāt de egypto.

¶ De feſto beati luce euāgeliſte

Lucas ſyrus fuit
natiōe 7 anthiocenus patriar
cha 7 pdicauit in bithinia vbi ſuā mortem
nō martirio finiuit. Fuit etiā pictor et me
dicus. 7 ſm hiero. fuit diſcipulus aploꝝ. et
nō dñi. Uenit eīn ad fidē p⁹ dñi reſurrecti
onē vt legit in gloſa ſup ezech. licz q̄dam di
cāt q fuerat de ſeptuaginta duob⁹ diſcipu
lis dñi 7 ſcripſit euāgeliū in achaia. Uixit
aūt octoginta q̄ttuor ānis. Ipe euāgeliu3
7 act⁹ aploꝝ ꝯpoſuit. Fuit diſcipul⁹ beati

pauli a q̄ didicit qḋ docuit. ſic̄ ⁊ beat⁹ marcus a btō petro. In ꝓlogo tñ euãgelij ſui inuenit̃ ꝙ ip̄e didicit multa a q̄buſdã qui in ꝑncipio cũ dño fuerũt. Sed beat⁹ paulus nō fuit a ꝑncipio cũ dño. ergo non didicit ab eo qḋ docuit. Solutio. q̄dam didicit ab eo ⁊ q̄dã ab alijs. ſed maxime a btō paulo. Credit̃ tñ ꝙ ip̄e ad beatã v̓ginē tanquã ad arcã teſtamēti recurrēs ab ea d̄ multis certificatus ſuit p̄cipue de his q̄ ſibi ſoli cōſtabãt. ſicut de angelica annũciatiōe ⁊ xp̄i natiuitate ⁊ hmōi. de quib⁹ ſolus lucas agit.

De feſtis ſcōꝝ ſimonis ⁊ iude apl̄oꝝ

Iacob⁹ minor frater dñi ⁊ ſimon ⁊ iudas ⁊ ioſeph q̄ ⁊ barſabas ⁊ etiã iuſt⁹ cognoīatus eſt. ne ꝓpt̄ iniuſticiã ab apoſtolatu fuiſſe reprobatus credat̃. fratres fuerũt filij marie cleophe q̄ alpheo nupta fuit. Simon autē iſte dict⁹ ē zelotes. dict⁹ ē etiã ſimon cananeus qḋ idē ē a cana vico galilee. Cana enĩ zelus interp̄tat̃. habuit enĩ magnũ zelũ aīaꝝ. Iudas etiã multiplr̄ cognoīat⁹ ē. Dict⁹ ē enĩ iudas iacobi. ſupple frat̄ vt p̄miſſũ ē. dict⁹ ē etiã thadeus a thaita qḋ ē regia veſtis. ⁊ deus. Vel thade⁹ interp̄tat̃ apprehendēs p̄ncipē. Ip̄e enĩ fuit veſtis regia per ornamēta virtutum ꝑ quas apprehendit ꝑncipem chriſtũ. Dict⁹ eſt etiã lebeus qḋ ſonat cor vel corculus. i. cordis cultor. Inter p̄miſſi ioſeph ⁊ mathiã ſortes iacte ſũt. Et de ſimone d̄r ꝙ crucifix⁹ mortu⁹ ē. Alij tñ dicunt ꝙ non eſt iſte ſimon qui fuit fili⁹ cleophe ſed alius ſimon crucifixus eſt. Iſte ſimon predicauit in egypto poſtea vero venit in hieruſalem. ⁊ ibi fuit epiſcopus poſt beatũ iacobum minorē qui dictus ē frater domini ⁊ ibi crucifixus eſt. Vixit autē centũ viginti ãnis ⁊ ſuſcitauit anteq̄ʒ moreret̃. xxx. mortuos. Vñ in eius legenda inuenit̃. Ter denos mortuos merſos fluctibus humane vite reddidit vſibus. Filiũ enĩ hoſpitis ſui merſum fluctibus ſuſcitauit. Mortu⁹ aũt eſt in bothoro ⁊ non in paſtoforio. Paſtoforium vt quidã volunt ē porticus templi in quo iacebant cuſtodes templi. Iudas autē p̄dicauit apud perſas ⁊ medos ⁊ mortuus eſt apud armenos.

De feſto omniũ ſanctorum.

Qum ſingula idola romanoꝝ rome templũ habere nō poſſent. romani vnũ templum in honorē ſybeles matris deoꝝ ⁊ oĩuʒ deoꝝ ipoꝝ fecerũt. qḋ dictũ ē pantheon. a pan qḋ eſt totum. ⁊ theos deus. Succeſſu vero temporũ bonifacius papa petijt a foca ceſare imꝑatore cōſtantinopolitano q̄ ꝑerat romanis. tēplũ illud ſibi dari. quo obtento abiectis inde idolis dedicauit illḋ. iiij. yd⁹ maij ad honorem beate marie virginis ⁊ oĩum martyꝝ ⁊ dictũ ē feſtũ illud beate marie ad martires. Nōdũ enĩ fiebãt feſta de ꝯfeſſoribus ſed ſolũ de martyrib⁹. Vñ tũc īſtitutũ fuit feſtũ beati iohãnis añ portã latinã occaſiōe martirij qḋ quãtũ in ſe fuit ſuſtinuit. Statuit ergo idē papa vt ſinglis ãnis illa die celebraret̃ feſtũ de martirib⁹. ſic̄ in kal. eiuſdē menſis celebrat̃ feſtũ apl̄oꝝ. Et i honore beate marie ⁊ oĩuʒ martyꝝ cãtauit ibi Terribilis eſt locus iſte. ⁊c. ꝙ tantũ in dedicatione eccl̄ie ſolet dici. Vez gregori⁹. iiij. hoc feſtũ martyꝝ trãſtulit ad kalend. nouēbris. vt tunc collectis t̄re frugib⁹ ꝯuenientes ad h̄ feſtũ poſſēt copioſius victualia inuenire. inſtituēs tũc fieri feſtũ nō ſolũ apl̄oꝝ ⁊ martyꝝ. ſʒ etiã ſcē trinitatis ⁊ oĩuʒ angeloꝝ ⁊ cōfeſſoꝝ ⁊ generaliter oĩum ſanctoꝝ ⁊ ſanctaꝝ ⁊ etiã electoꝝ. vt patet in hymno ⁊ illi⁹ officiũ ordinauit. Inſtitutũ aũt fuit hoc feſtũ q̄ttuor de cauſis. Primo ꝓpt̄ p̄miſſã tēpli dedicationē. Scḋo ꝓpt̄ omiſſoꝝ feſtoꝝ ſuppletionē. Nō enĩ ꝓpt̄ ipoꝝ multitudinē de oīb⁹ ſpēalit̄ feſtare valem⁹. Tertio ꝓpt̄ negligentiaꝝ in feſtis q̄ celebrauim⁹ ꝯmiſſaꝝ expiationē. ⁊ h̄ rō tangit̃ ī ſmone q̄ hac die in eccl̄ia recitat̃ vbi ita d̄r. Decretũ ē vt die iſta oĩum ſanctoꝝ memoria habeat̃. vt q̄cq̄d humana fragilitas ꝑ ignorantiã aut negligentiã vel ꝑ occupatōeʒ rei ſecularis in ſolennitatib⁹ ſcōꝝ minus peregiſſet in hac ſancta obſeruatiōe ꝑſoluatur

Quarto oppi faciliorē orōnū nrāꝝ ipetratō
nē. Facili⁹ eī qđ petim⁹ obtinebimus ſi ſilr̄
oēs intercedāt ꝑ nobis qꝛ īpoſſibile ē mul/
titudinē nō exaudiri. Vñ in orōne hodier/
na dr̄ multiplicatis itercessorib⁹ largiaris.
Quare aūt feſta ſcōꝝ celebrent dictū ē ī ꝓ/
hemio hui⁹ ptis. Hoc feſtū hꝫ ieiunū īſti/
tutiōis. nec dꝫ q̄s comedere illa die vſqꝫ ad
veſpas nec ieiuniū dꝫ mutari vt q̄daꝫ faci/
unt propt̄ ſanctū q̄ntinū. Qꝛ vō h̄ feſtum
oīuꝫ ſcōꝝ ē generale iō variat̄ illi⁹ officiuꝫ
put habet̄ varietas oīuꝫ ſcōꝝ. Prima ēniꝫ
antipħa ꝛ p̄ma lectio ꝛ p̄mū rñſoriū de tri/
nitate cātat̄. qꝛ feſtū ē trinitatis. Scđo loco
cātat̄ de btā maria. Tertio đ angelis. q̄rto
de prophis. Quinto đ aplis. Sexto đ mar
tirib⁹. Septimo de cōfeſſorib⁹. Octauo de
v̄ginib⁹. Nono de bīs oīb⁹ ſil̄. Autoritas
aūt illi⁹ officij obſeruat̄ in lectiōib⁹. Nā in
q̄buſdā eccl̄ijs in h̄ feſto maiori ī eccl̄ia. etiā
eps ſi pñs fuerit. lectionē legit de trinitate.
ſcꝫ p̄mā vel decan⁹ vel ſalteꝫ ſacerdos. ꝛ ſic
fit deſcēſus ꝑ ꝑſonas in legēdo vſqꝫ ad pue
ros. Octauā nāqꝫ lectionē de v̄ginibus le/
git vn⁹ ex pueris. Nā ſp nonā lectionē ma/
ioris ē legere. Octauū etiā rñſoriū dicūt de
v̄ginib⁹ ſcꝫ Audiui vocē. qđ cātat̄ a quiqꝫ
pueris corā altari btē marie virginis ſi fue
rit ibi. cādelas in manib⁹ tenētib⁹ ad repre
ſentationē q̄nqꝫ prudētū virginū lāpades
ornatas ꝛ accēſas hñtū. Dicit̄ etiā capl'm
Vidi turbā. Apoc. vij. c. Ad miſſā vō dicit̄
epl'a. Ecce ego ioħes. q̄ ē apoc. vi. c. All'a O
q̄ꝫ glorioſū. apoc. vij. c. Euāgeliū. Videns
ieſus turbas. matt. v. c. In vigi. vō dr̄ epl'a
Ecce ego iohannes apoc. v. c. Et euangeli/
um Deſcendens ieſus. Luce. vi. c.

Officium mortuorum.

Hic loco de offi/
cio mortuoꝝ dicēdū ē ꝛ q̄nqꝫ vo
cat̄ agēda ab ago gis. qꝛ int̄ ceteras ſui ſig/
nificatiōes agere idē ē qđ celebrare. inde ergo
officiū ordinatuꝫ ad celebrē defunctoꝝ me/
moriā agēda vocat̄. q̄nqꝫ etiā vocat̄ exeq̄e.
ab exeq̄r exeq̄ris. qꝛ int̄ alias ſui ſignificatōes
exeq̄ idē ē qđ extra alia ſeq̄. Officiū ergo ſeu
obſequiū ī ſepulturis mortuoꝝ exeq̄e vocā
tur qꝛ celebrat̄ dūi mortui extra viuos ſepe/
liēdi ferūt. vl' qꝛ extra horas canonicas ſpe
ciales ꝛ ſingulares hꝫ obſuātias. Sane h̄
officiū ꝯtinuat̄ feſto oīuꝫ ſcōꝝ ꝛ ſūt tres di
es ꝯtinuatib⁹ miſterijs deputati. nā vigi/
lia oīuꝫ ſcōꝝ dies ē afflictōis. ſolēnitas dies
ē exultatiōis. hodie vō dies ē orōnis. In p̄/
mo nos ieiunādo affligim⁹ pñtis vite mi/
ſeriā recolētes. In ſcđo btitudini ſcōꝝ con
gaudem⁹ grāꝝ actiōes dñō referētes. In
tertio ꝑ his q̄ ī purgatorio detinēt̄ oram⁹.
eis mō penā mitiorē mō plenā abſolutiōeꝫ
orōnib⁹ ipetrātes. Siq̄dem ꝯmemoratio
oīuꝫ fideliū defūctoꝝ īſtituta ē fieri ab eccl'a
tali die vt generalib⁹ bñficijs adiuuēt̄ qui
ſpēalia hr̄e nō valēt ſic̄ ꝛ de feſto oīuꝫ ſcōꝝ
pmiſſū ē. Sic̄ eī petr⁹ damian⁹ ait. Sācti⁹
edibo ꝯperiēs q̄ apđ vulcanū cicilie crebre
voces ꝛ vlulat⁹ demonū audiebāt̄ plāgen
tiū ꝑ eo q̄ aīe defūctoꝝ ꝑ elemoſinas ꝛ orō
nes de eoꝝ manib⁹ eripiebāt̄ ordinauit in
ſuis mōaſterijs vt p⁹ feſtū oīuꝫ ſcōꝝ fieret
ꝯmemoratio defūctoꝝ qđ fuit p⁹ moduꝫ a
tota eccl'a approbatū. Primo ergo videam⁹ a
q̄b⁹ fuit īſtitutū officiū mortuoꝝ. ſcđo vbi
habuit īitiū. tertio đ mō celebrādi illđ. q̄rto
de mō ſepeliēdi. Fuit āt p̄mo īſtitutuꝫ ab
aplis ſꝫ ñ ab origine vt teſtat̄ yſidorus. in li
bro de eccl'iaſticis officijs qđ fuit adauctū
ꝛ ex maria pte ordinatū ab ipo. Vñ ipꝫ cō/
mēdat beat⁹ aug⁹ ī enchiridion dicēs euꝫ
fuiſſe ſm ī eccl'iaſticis officijs p⁹ aplos.
Hoc officiū īitiū habuit ī veteri lege. nā ſic̄
ait am h̄. mortuo iacob ioſeph ꝛ alij frēs ſui
cū mltis egiptijs attulerūt eū ī ebron. ſꝫ pus
eū fleuerūt. xl. dieb⁹ ī egipto ꝛ poſtea fleue/
rūt eū. vij. dieb⁹ ī ꝫab geñ. l. c. itē legit̄ ī deut.
vlt̄. c. q̄ mortuo moiſe fleuit ppl's iſrl'. xxx. die
bus ꝛ ſilr̄ fecerūt de aaron ꝛ de maria. Itē
dicit ſalomon Luct⁹ filij ſapientis mortui
vij. dieb⁹ luct⁹ filij ſtulti ſempiēn⁹. iō qꝛ ine
ternū puniet̄. Nota āt q̄ q̄dā faciunt memo
riā ꝑ defūctis die tertia ſeu ꝑ tres dies repñſē
tantes triduanā dñi ſepulturā ſeu reſpectū
hñtes ad reſurrectionē xpi qui die tertia re/
ſurrexit. reſurrectionē cuꝫ chriſto mortuis

poptātes ſeu ad trinitatē. Vel etiā vt qđ vi
uētes tripliciť peccauerūt vicȝ cogitatōe v'
bo ꝛ ope remittatť eiſdē. Alij vō faciūt miſſā
celebrari ſeptē dieb⁹ ſeu ꝑ ſeptē dies. ꝛ vtrū'
qȝ oñdiť ī libro numeri. xix. c. vbi đr ꝙ q̄ teti'
gerit cadauer mortui hoīs. ac propť hoc ſe
ptē dieb⁹ īmund⁹ fuerit aſpergeť ex hac aq̄
die tertio ꝛ ſeptimo ꝛ ſic mūdabiť. Sane iī'
mūdus propť cadauer mortui hoīs ſignifi
cat pollutā aīaȝ ꝑpť mortua opa. Celebrať
ergo ꝑ ſeptē dies. ꝑmo vt defunctus ad ſab
batū eťne q̄etis cit⁹ valeat ꝑuenire. Scđo
vt ei remittanť oīa pctā q̄ ꝯmiſit ī vita ſua
q̄ ꝑ. vij. dies duciť. Tertio ꝑpter ſeptenariū
aīe ꝛ corpis. Aīa eni tres hȝ vires. ſ. rōnabi
litatē ꝯcupiſcibilitatē ꝛ iraſcibilitatē. corp⁹
vō ꝯſtat ex q̄ttuor elemētis. vt ergo pctā q̄
hō ꝑ h̄ ſeptenariū ſiue in hac vita q̄ ꝑ ſeptē
dies duciť ꝯmiſit deleanť ſeptenariū mor'
tuis celebrať. Quarto ſic filij iacob prē de'
functo fleuerūt ꝑ ſeptē dies vt ꝑmiſſū ē. ita
ꝛ eccl'ia ꝑ ſuis defunctis celebrat officiuȝ ſe
ptē dieb⁹. Quidā aūt faciūt nouēdinale. i.
officiū nouē dieꝝ vt ꝑ h̄ officiū mortuoꝝ
aīe a penis liberatę nouē angeloꝝ ordinib⁹
aſſocienť. h̄ tn̄ a q̄buſdā nō approbať ne gē
tiles imitari videamur a quib⁹ h̄ ſumptū
eē videť. qui nouē dieb⁹ lugebāt mortuos
ſuos ꝛ ī nono die cineres eoꝝ piramidib⁹.
vel in buſtis recōdebāt. Alij vō celebrari fa
ciūt ꝑ ſuis defunctis ꝑ. xxx. dies vel triceſi'
mo die. Primo q: filij iſrl' tot diebus fleue
rūt moiſen ꝛ aaron vt ꝑmiſſū ē. Scđo iđo
q: ter decē faciūt triginta. ꝑ ter eni trinitatē
ꝑ decē decaloguȝ intelligim⁹. Tricenariuȝ
ergo mortuis facim⁹ vt qđ in obſeruatiōe
decalogi ſeu ꝑceptoꝝ xp̄i ꝛ ꝯ trinitatem pec
cauerūt eis dei miſcđia ꝯdoneť. Tertio q:
numer⁹ hic. xxx. dieb⁹ ꝑficiť. iđo triceſima
die vel. xxx. dieb⁹ fit mortuis officiuȝ vt opa
eoꝝ corā deo plena eē intelliganť. Quidaȝ
q̄ȝ quater decies celebrāt ſiue quadragena'
riū faciūt vt qđ illi in doctrina q̄ttuor euā'
gelioꝝ ꝛ in decē ꝑceptis legis peccauerūt ſi
bi cōdoneť. Rurſus q̄ diē quadrageſimuȝ
ſeruāt repñtant dñicā ſepulturā. optantes
mortuis glīaȝ habere cū xp̄o q̄ quadraginta

horis iacuit ī ſepulcro. ꝯputata hora nona
ī q̄ emiſit ſpūm ꝛ vltima hora noctis dñice
in q̄ reſurrexit ſm aug. Repñtāt etiā. q: vt
ꝑmiſſū ē mortuo iacob filij eius luxerūt. xl.
dieb⁹. Alij quīq̄genariū faciunt q̄niā ſicut
beda ꝛ greg⁹ dicūt in glo ſuꝑ locū illuȝ vbi
habeť ꝙ abraā q̄ſiuit a dño volēte ſubuerte
re ſodomā ſi q̄nquaginta fuerīt ibi nunq̄d
deſtrues eos ꝛ rñdit dñs nō. Quinq̄gena
ri⁹ numer⁹ ꝑfect⁹ ē ꝛ ſignificat annū iubileū
iđ ē octauā etatē in q̄ erit remiſſio ꝛ plena li
bertas. Vt ergo aīe defunctoꝝ plenariā li'
bertatē ꝛ peccatoꝝ ſuoꝝ remiſſioneȝ adipi'
ſcanť q̄nquaginta diebus ꝑ illis celebrant
officiū. Preterea đr ī marco. Vnū granuȝ
afferebat triginta ꝛ vnū ſexaginta ꝛ vnū cētū.
Alij ſexagenariū faciunt pro eo ꝙ ſexageſi'
ma ſignificat merorē eccl'ie ꝑpť abſentiā ſpō'
ſi ꝛ eius ꝯſolationē due aledanť vt dictū ē ī
vi. ꝑte ſub dñica ſexageſime. Et ſic hic repre'
ſentāt merorē ꝑpť abſentiā defuncti ſui ī q̄'
rū ꝯſolationē ꝛ aīe defuncti expiationē ſacri
ficiū in eccl'ia deo offerť ꝛ pauꝑib⁹ elemo'
ſine larguť. Nonulli etiā celebrāt cēteſimū
diē vt mortui trāſcant a leua in dextram a
militia in triūphū a terra in celū a miſeria
in glīaȝ a morte in vitā. Optāt ei illis etiā
beatitudinē q̄ ꝑ centenariū vltra quē nō ē
numer⁹ deſignať. Quidā vō āniuerſariū
obſeruāt triplici de cā. Primo vt defuncti
de ānis calamitatis ꝑueniāt ad ānos eťni
tatis ſiue ad vitā eternā q̄ ſine fine ē. ꝛ qua
ſi ann⁹ ī ſe reuoluiť. vel q: ibi ē ydēptitas et
nulla repiť varietas. Scđo q: ſic ſanctorū
āniuerſariū ad ipoꝝ honorē ꝛ nrāȝ vtilita'
tem celebram⁹. prout dictū ē in ꝓhemio h⁹
pris. ſic ꝛ āniuerſariū defūctoꝝ ad ipoꝝ vti
litatē ꝛ nrāȝ deuotionē. Tertio dies āniuer
ſarij ꝑ defūctis iđ repetiť. q: ſm aug. quali
ſit eis in alia vita neſcim⁹ ꝛ melius ē vt eis
ſuꝑſit bñficiū noſtꝝ q̄ȝ deſit. Anniuerſariū
aūt ſi ꝯtigerit ī die dñica vl' ī aliq̄ celebri ſo'
lēnitate nō dȝ mutari ad ſequētē diē. ꝑut fit
in feſtis ſanctoꝝ. ſȝ fiat in die ꝑcedēti vt citi'
us occurrať penis defunctoꝝ q̄s in purga
torio ſuſtinēt. Defuncti eni noſtro indigēt
auxilio ꝛ bñficio ſȝ nō ſci. Die qđ ē feſti'

aug nōt

de anniuerſa

no anniuerſariū nō dȝ celebrari nec miſſa
ꝑ defūctis dici niſi corp⁹ pn̄s fuerit niſi ſic.
q2 oī tp̄e pōt miſſa ꝑ defunctis celebrari ca
dauere pn̄te niſi in paſceue. Tūc enī nō dȝ
corp⁹ intumulari. nec miſſa p̄ eo cātari q2
tūc corp⁹ xp̄i imolari nō dȝ ſȝ vſqȝ in craſti
nū reſeruei. ⁊ tūc ſcȝ in ſabbato p̄t miſſa ꝑ
illo cātari ⁊ corp⁹ ſepeliri. Silr̄ ſi q̄s in die
paſce moriat̄ corp⁹ ei⁹ vſqȝ in craſtinū re
ſeruet̄ ſup t̄rā. ⁊ tūc cū celebratōe miſſe ſcpe
liat̄. Nō eī dȝ corp⁹ ſepeliri abſqȝ miſſa. q̄ȝ
uis ɔ̄riū fiat in pleriſqȝ locis. Licȝ aūt ſcḿ
gabilon̄. ɔcilū q̄ndie ſit ꝑ defūctis orādū ⁊
ſacrificādū. In p̄miſſis tn̄ dieb⁹ h̄ ſpēalit̄
agit̄ ab amicis. Siq̄dē aliq̄ oī tp̄e. feſtiuis
dieb⁹ dn̄taxat exceptis generalr̄ orant ꝑ de
fūctis ī officio veſptinali ⁊ matutinali. alij
miſſā q̄tdie ꝑ eis celebrāt. alij ī mēſis ītro
nouē pſalmos ⁊. ix. lectiōes ⁊. ix. rn̄ſoria cā
tāt. Et q̄dē ſcā ⁊ ſalubris ē cogitatio ꝑ defū
ctis exorare vt a pc̄tis ſoluāt̄. In q̄bu ſdaȝ
locis nō dr̄ ī eccl̄ia officiū mortuoꝝ a q̄nta
feria cene dn̄i vſqȝ ad octauas pente. dicen
tes ꝙ oīa officia illius tp̄is debēt eē breuia.
nec ī dn̄icis dieb⁹. Legit̄ aūt ꝙ q̄daȝ ab
bas ꝓhibuit monachos ſuos celebrare do
minicis dieb⁹ ꝑ defūctis. ſed mortui ꝓpt̄ h̄
duriſſimis v̄berib⁹ eū affixerūt ⁊ iō ꝓhibi
tionē hm̄ōi reuocauit. Et nota ꝙ ſuffragia
q̄ fiūt in eccl̄ijs ꝑ defūctis valde bonis ac
tiones ſūt grāꝝ. ille enī aīe q̄ ſūt ꝑfecte bone
ſtati cū egrediūt̄ a corpib⁹ euolāt ad celos
nec ſubſidijs nr̄is egēt. ꝑ valde malis fiūt
q̄leſcūqȝ ɔſolatiōes viuoꝝ. eis enī ſubſidia
nr̄a nō ꝓſūt. q̄nīā aīe illoꝝ ſtatim deſcēdūt
ad infernū. Pro mediocrit̄ bonis q̄ ſcȝ ſūt
in purgatorio ſūt expiatiōes. Pro medio
criter malis q̄ ſcȝ ſūt in inferno ſūt ꝓpiciati
ones ſiue penaꝝ mitigatiōes. Nā ſcḿ aug̃.
q̄b⁹ ꝓſūt aut ꝓſūt vt ſit plena remiſſio. aut
certe vt tolerabilior ſit dānatio. Quidā tn̄
ꝑ eodē ſumūt mediocriter bonos ⁊ medio
criter malos q̄s vocāt non valde bonos. q̄
vicȝ intrāt in purgatoriū q2 viuētes iūctā
pn̄iam nō ꝑfecerūt. q̄b⁹ ꝓſūt elemoſine orō
nes ieiunia ⁊ ſacrificia q̄ ꝑ eis fiunt. Nā vt
dicūt eis q̄ ſūt ī iferno nihil ꝓſūt. illud etiā

nota ꝙ ſcḿ hiero. cū ꝑ cūctis aīab⁹ pſalm⁹
vel miſſa dr̄ nil min⁹ q̄ȝ ſi ꝑ vno q̄libȝ dice
ret accipit̄. Circa h̄ tn̄ dici p̄t ꝙ ſi ſuffragia
fiūt in ſpēali magis ꝓſūt illis pro q̄b⁹ ſpēa
lit̄ fiūt q̄ȝ alijs. ſi fiūt ī genere ſeu ī cōi magis
ꝓſūt illis q̄ plus meruerūt ī hac vita vt ſibi
prodeſſet ſi ī eq̄li vl̄ maiori nc̄citate exiſtūt.
Licȝ igit̄ ſcḿ aug̃. n̄ proſūt oīb⁹ ꝑ q̄b⁹ fiūt.
q2 tn̄ neſcim⁹ q̄b⁹ proſint vel nō pro oībus
facienda ſunt ne aliq̄s p̄termittat̄. Melius
nāqȝ ſuperūt eis quib⁹ nec obſūt nec ꝓſūt
q̄ȝ deſint eis q̄b⁹ proſūt. ⁊ iō dies anniuer
ſarij fit vt p̄miſſū ē. Sȝ nūq̄d ſuffragia ei⁹
q̄ propt̄ mortale peccatū ī caritate nō ē pro
ſūt ei q̄ ī caritate receſſit. Rn̄deo opa ſacra
mētalia vt miſſa officioꝝ mortuoꝝ collecte
⁊ ſilia ꝑ taleſcā bn̄ valēt ⁊ defūcto ꝓſūt. tū
q2 illa a deo nō ab opante efficaciā hn̄t. tū
q2 ille nō ꝓprio noīe ſȝ q̄ſi indiuid⁹ oīum mēb
rorum eccl̄ie noīe h̄ agit ſcḿ ea q̄ dc̄ā ſūt ī pro
hemio q̄rte ptis. ſi vō tāq̄ȝ ꝓuata ꝑſōa alia
ſuffragia fac aut h̄ agit alieno noīe aut ſuo
ꝓpo. Si alieno vt q2 defuncti ſeu alteri⁹ in
caritate exn̄tis iuſſu de illius bonis elemo
ſinā tāq̄ȝ miniſter pro eo fac tūc q̄dē illi ꝓdeſt
q̄nīā is itelligit̄ facere cui⁹ mādato fac ⁊ q̄
mādat ſolui ipē ſoluere videt̄. Hic ē ꝙ pere
grinatōis voti ab vno emiſſi alter ei⁹ iuſ
ſu exeq̄ p̄t. Idē q̄ȝ ē ſi duo q̄2 alter in carita
te ē alter nō. pro defūcto pſalteriū legūt. ⁊ ſi
elemoſina dat̄ iuſto vt oret ꝑ defūcto. his
etenī caſib⁹ ꝓdeſt defūcto rōe caritatis hoīs
iuſti adiūcti. ſi āt ſuo ꝓuato noīe ⁊ de ꝓpo
q̄s pro illo elemoſinā dat vl̄ orat vl̄ ieiunat
vl̄ alit̄ ſe affligit. q̄ cōiter dicūt theologi ꝙ
talia ī nullo proſūt ei. nā legit̄ ioh. ix. ſcim⁹
q2 pc̄tores de⁹ nō exaudit. ſȝ illud ceci ⁊ nō
euāgeliſte fuit v̄bū. Et Eſa. i. Cū multipli
caueritis orōnes nō exaudiā. man⁹ eī vr̄e
ſanguine. i. pc̄tis plene ſūt. vnde ſcḿ greg̃. dū
is q̄ diſplicet ad intc̄cedēdū mittit̄ irati indi
cis anim⁹ ad deteriora prouocat̄. De⁹ enī
iniq̄oꝝ dona nō reſpicit ⁊ iuſtoꝝ ſolum ora
tiones exaudit. Itē dn̄s ꝑ amos prophetā
Uota pinguiū terre. i. peccatoꝝ nō recipiā
Uer cū pauci ſine crīe viuāt talis ſn̄ia
q̄ miſcōiaȝ ⁊ tot ſuffragia defunctis adimit

⁊ viuoꝝ charitatē ad illos refrigeſcere facē
nimis dura. ⁊ iō nō ſequēda videť. Si eniꝫ
oīuꝫ q̊s ꝯſcia culpe arguit ſuffragia ꝯdēna
mus illi paucoꝝ ſuffragijs iuuabūt. Dicē-
dū ergo videť ꝙ q̄ꝫq̄ꝫ ſuffragia ei⁹ q̄ ē ſi nō
in caritate ī fide tñ ē illi q̄ in caritate deceſſit
nō ꝓſunt ex merito vite agētis. q: m̄ illa fi-
unt ſꝫ doctrinā eccl'ie ⁊ ꝑ eū q̄ ī fide ē ⁊ ꝑ eo
q̄ talia recipe meruit bñficia. vbi deficit ca-
ritas agētis ſuꝑplet meritū fidei ⁊ caritas
eccl'ie talia dictātis. ac deficiēti capacis ſuſci
piētis. necnō ⁊ liberalitas dei miſerentis. q̄
ſcḋm Amb. bñficia nō reuocat īmo cumulos
liberalitatis āplificat ⁊ ſua largitate opus
ab alio factū ꝑinde reputat ac ſi ꝑ illū pro q̊
ſit factū eēt. Nā ⁊ ſcḋm iura aliq̊ alienū debi-
tū exoluēte ipe debitoꝛ liberať. ⁊ ſi ſuo lega-
ta ſit libertas ſi titio decē ꝓſtiterit. q̊cūqꝫ illa
decē ꝓſtāte liber ē. Sꝫ ⁊ ꝑ eū q̄ capax nō ē al
teri legatuꝫ ⁊ hereditas acq̄ri pōt. ⁊ is q̄ ob
crimē ꝓ alijs poſtulare ꝓhibeť ꝓ ſe ⁊ ꝓ his
q̊ꝝ curā gerit admittiť. Et ſcḋm aug. q̄ꝫq̄ꝫ ī la
pideo cānali nil genereť. ꝑ aq̄ in eo trāſiens
terrā fecūdat. Et hiero. Si q̄n videris iter
multa oꝑa pctōꝝ quēq̄ꝫ facere aliq̄ q̄ iuſta
ſūt. nō ē tā iniuſt⁹ de⁹ vt propter multa mala
paucoꝝ bonoꝝ obliuiſcať. ¶ Sane defun
cti ſciūt ſuffragia q̄ ꝓ eis fiūt trib⁹ mōis ſꝫ
aug. Primo ꝑ diuinā reuelationē. q̄n ſcꝫ de⁹
eis reuelat. Scḋo ꝑ bonoꝝ angeloꝝ mani-
feſtationē. angeli eñ q̄ h̄ ſꝑ nobiſcū ſūt ⁊ oēs
actus nr̄os ꝯſiderāt q̄ ī inſtāti pñt ad eos
deſcēdere ⁊ eis ptin⁹ nūciare. Tertio ꝑ aīa
rū hinc exeūtiū intimationē. Quarto ꝑ ex-
ꝑientiā cum vicꝫ ſe a penis ſentiūt releuari
Sciēdū aūt ꝙ defuncti valde mali neſciūt
q̊d a viuis agiť. niſi q̄ntū eis ſcire ꝑmittiť.
ſili᷑ nec mediocriť boni adhuc ī igne purga
torij ꝯſtituti q̄ nōdū dei viſione fruunť niſi
quātū ꝑ aliquē de ꝓmiſſis modis ꝑmittiť
eis ſcire. Sed valde boni q̄ iā ea fruunť bñ
ſciūt q̊d hic agiť. iuxta illud greg⁹. Quid ē
q̊d neſciāt q̄ videntē oīa vidēt. Alij tñ dicūt
eos ſcire oīa q̄ eis neceſſaria ſūt ⁊ non alia
Vñ Eſa. ex ꝑſona ꝑplī afflicti ait. Abraam
pať noſter neſciuit de h̄. Et vtꝝ mortuis cu
ra ſit de viuis. aug⁹. late ꝓſequiť ī libro de

cura ꝓ mortuis agēda. Adhuc ſic aug⁹ ait
multi aliq̊s ex mortuis vł ī ſomnis vł alio
q̊cūqꝫ modo viuis apparere credunt. et vbi
eoꝝ inhumata iacerent corpora. atqꝫ vt eis
ſepulcra fierent ⁊ alia huiuſmodi innume
ra ſepe admonuiſſe. ⁊ illa vera reptum eē ī
dyalogo gregorij ⁊ in alijs pleriſqꝫ ſcriptu
ris autēticis repiť. Verū vt idē aug. ī pre-
miſſo libro ait. Quāuis mortui talia ī ſom
nis indicare vel petere videanť. nō ideo pu
tandū ē eos iſta ſentire. Nā ⁊ viuentes ple
rūqꝫ apparent in ſomnis dormientibus dū
ipi ſe neſciūt apparere ⁊ ab eis q̄ h̄ ſomnia-
uerūt audiſſe dicētib⁹ ꝙ eos ī ſomnis agē-
tes aliquid vel loquētes viderūt. Vñ vt di
cit credēdū ē ꝙ he ſūt angelice oꝑatiōes per
diſpenſationē ꝓuidētie dei ad qualecunqꝫ
ſolatiū viuoꝝ. Conciliū etiā anq̄ritanū ait
ꝙ pleriqꝫ demonū illuſionib⁹ ⁊ fātaſmati-
bus ſepe ſeducūť. Officiū mortuoꝝ imitať
oīno triduanā xp̄i ſepulturā. Sicut enī in
illo triduo ita ⁊ in h̄ officio oīa laudis can
tica ſubticem⁹ ⁊ ſolēnitates quaſlibet ſub-
trahimus. Nā in miſſa bñdictiōes ab epo
nō petim⁹. nec ī agēda dicim⁹. Dñe labia
mea apies. ⁊c. De⁹ ī adiutoriū meū. nec bñ
dicam⁹. nec inuitatoriū. niſi corp⁹ pñs ſit.
⁊ etiā ī vigilijs. nec glīa patri ad rñſoria vł ī
fine pſalmoꝝ. nec ad lectiōes bñdictiōeꝫ pē-
tim⁹ vel dam⁹ nec dicimus. tu aūt vel deo
grās. nec in miſſa all'a. nec gloria in excelſis
nec ite miſſa ē. Nā in veteri lege prohibitū
fuit oleū letitie ⁊ thus ſuauitatis ꝓ peccato
offerri. Mors etenī ē vindicta peccati Vñ
vbi peccatū ibi tenebre. nec decē lencia. nec
canticoꝝ letitie decātatio. vbi ē luct⁹ ⁊ con-
triſtatio mētis. at ex eq̄ ꝓ mortuis celebrāť
cū luctu. Rurſus laudes ſupprimim⁹ q: q̊
mortui nāſcāť ignorāteſ neſcim⁹ vñ lauda
re dñm debeam⁹ de iuſticia vel de miſcdia
Gaudiū reprimim⁹. q: triſtes ī hūc mūduꝫ
intrauim⁹ ⁊ triſtiores erim⁹. nō ergo ſeq̄n
tia dꝫ dici q̄ ē cāticū exultationis. Adhuc li
cet ī miſſa ꝓ viui ſ debeāt oēs thurificari ad
deſignādū ꝙ illoꝝ orōes ad celeſtia dirigūť.
in miſſa tñ ꝓ defunctis nō dꝫ thus ꝑ chorū
portari nec offerri. altare turificari ſꝫ circa

ſi mortui ſciunt facta viuoꝝ

corp⁹ tāti.q: h̄ in lege ꝓhibitū fuit vt iā pre
miſſū ē. Null⁹ ergo in h̄ officio thurificat᷑.
ad notādū ꝙ mortui amō nil ſuiſ valēt ora
tionib⁹ ꝓmereri.vn̄ ps. Nō mortui lauda
būt te dn̄e. Ipa āt defūctoꝝ corpa thurifi
cant᷑ ⁊ aq̄ bn̄dicta aſpgunt᷑. nō vt eoꝝ pctā
tollant᷑ q̄ tūc ꝑ talia tolli neqūnt.ſ; vt oīs i
mūdoꝝ ſpūuz pn̄tia arceat᷑ ⁊ fiūt etiā in ſig
nū ſocietatis ⁊ cōionis ſacramētoꝝ quam
nobiſcū dū vixerūt habuerūt.vn̄ ⁊ dioniſi⁹
tradit ꝙ antiq̄⁹ viui mortuos oſculabant᷑
in ſignū vnitatis quā cū ipis habuerūt.ꝑ
ſūt etiā h̄ ⁊ ſilia in q̄nū ꝑ talia ipi deo reue
rētia exhibet᷑. Quare āt duplex v̄ſus ponit᷑
in introitu ꝓ defunctis ſc; te decet. ⁊ exaudi
orōnē meā.dictū ē i vj.pte ſub ſabbato ꝑ̄e
hebdomade q̄dragesime. Itē i miſſa ꝓ de
fūctis n̄ d; intermiſceri orō ꝓ viuis.put di
ctū ē i.iiij.pte ſub n.de orōne.pax ēt n̄ dat᷑ tri
plici rōe.pmo q: h̄ officiū vt iā dictum ē tri
duanā xp̄i ſepulturā veſtigio ſeq̄t᷑. vbi pax
nō dat᷑.ꝑpt iude oſculū dteſtādū. ſcdo q: n̄
cōicam⁹ mortuis.q: nō nob̄ rn̄dēt. Nos eī
ſum⁹ i.vj.etate illi i ſeptima.inde ē ꝙ corp⁹
nūq̄; d; eē i eccl'a q̄; diu miſſa ď die celebrat᷑
īmo ſi ꝑus eēt ibi d; aſportari extra eccliaz
i veſtibulū ecclie quātacūq; auctoritate vi
uēs fulgeret. ⁊ p⁹ea ad miſſā de mortuis re
portari. Tertio q̄niā ſic ex m̄ltis granis ſit
collectis vn⁹ panis ꝯficit᷑ ⁊ ex multis race
mis vinū elicit᷑.ſic ex multis fidelibus q̄ꝝ q̄
dā boni q̄dā mali ſūt vna eccl'ia cōſtruit᷑ ⁊
coadunat᷑. Q: ergo de mortuo hoīe neſci
mus adhuc vtꝝ ſit ipe ď ꝯformitate eccl'e ⁊
pacē habeat cū ſuo creatore ⁊ recōciliatōez
iō pacē ad miſſā nō dam⁹ nec aliq̄s laudes
ꝓ mortuis referim⁹.q: nō ē vn̄ agēdum ſit.
Nō eī adhuc apparet eorū reqes. Quarta
etiā rō poſita ē i q̄rta pte vbi agit᷑ de oſculo
pacis. Illō q; notandū ē ꝙ officiū mor
tuoꝝ incipit a veſperis.poſtea ſequūt᷑ vigi
lie quaꝝ tria ſūt genera. In q̄buſdā eī eccle
ſijs legunt᷑ nouē lectiōes de iob ⁊ incipiūt.
Parce mihi dn̄e. ⁊c. In alijs legūt᷑ ď libro
ſapīe ⁊ incipiūt. Meli⁹ ē ire. ⁊c. In alijs v̄o
de q̄dā ſmone aug̃.ſ; vn̄ cūq; ſumāt᷑ abſo
lute ſine iube dn̄e bn̄dicere. ⁊ ſine tu aūt vel

alio incipiūt ⁊ finiūt᷑.put in exequijs q̄s in
dicto triduo ꝓ xp̄o celebram⁹ ſeruat᷑. Uerū
tn̄ in q̄buſdā eccl'ijs loco tu aūt dn̄e termi
nant᷑. Bt̄i mortui q̄ in dn̄o moriunt᷑. q̄ v̄ba
ſunt de apoc.xiiij.c. Frequētat᷑ aūt in h̄ offi
cio ps. Te decet.q̄niā ibi agit᷑ de reditu filio
oꝝ iſrl'a captiuitate i trā ꝓmiſſiōis. ſic ⁊ de
functi de captiuitatis miſeria ad vitā ꝑfici
ſcunt᷑ eternā. Dicit᷑ etiā ps. Dn̄e ne i furore
tuo.q̄ cū ſit ſext⁹ in ordine pſalterij tn̄ ꝓ oc
taua intitulat᷑ q̄i i ſex etatib⁹ ꝑ hūc pſalmū
deū rogātes vt ſeptime etatis poſſimus tor
mēta euadere ⁊ ad octauā gl'iaz peruenire.
Officiū mortuoꝝ nō h; ſcdas veſpas vt di
ctū ē in.v.pte ſub n.de veſpis. In ꝯcilio to
letan̄.ſtatutū ē ꝙ ſacerdos miſſā defuncto
rū celebrās vt ei⁹ inimic⁹ mortē icurrat de
ponat᷑ ⁊ tā ipe q̄; eū ad h̄ incitās exilio ꝑpe
tuo puniat᷑. Nūc videndū ē q̄liter corpus
ſepeliendū ſit. ⁊ q̄d ē q̄n̄ hō videt᷑ agere i ex
tremis d; poni ad terrā ſupra cineres vl' ad
min⁹ ſup paleas.ꝑ q̄d innuit᷑ ꝙ cinis ē ⁊ in
cinerez reuertet᷑ ⁊ fit h̄ exēplo bt̄i martini.q̄
vt in ſe alijs daret exēplū in cinere iacēs vi
tā finiuit. ⁊ ſi moriēs l'rāt⁹ ſit.legi d; paſſio
dn̄i vel ſal'ēps illi⁹ ante eū vt ſic ad maio
rē cōpūctionē moueat᷑. Et d; eē crux erecta
ad pedes vt moriēs eam cernēs magis cō
terat᷑ ⁊ cōuertat᷑. Debet etiā ſupinus iacere
vt ſemꝑ erecta facie reſpiciat celū exēplo bt̄i
martini ⁊ puſq̄; expiret ei⁹ aīa dn̄o ꝯmēdet᷑
Poſtq̄; v̄o expirauerit cāpane dn̄t pulſari
ꝑut dictū ē i ꝑma pte vbi agit᷑ de cāpanis.
Deinde corpus niſi viuēs nouit᷑ inunctus
fuerit d; lauari.ad ſignificādū ꝙ ſi aīa ꝑ cō
feſſionē ⁊ cōtritionē a culpa mūdata ſit vtꝝ
q; ſc; aīa ⁊ corp⁹ eternā glorificatiōez ⁊ cla
ritatē in die iudicij ꝯſequet᷑ ꝙ q; illi ſ; iohā
nē v̄e in dn̄o moriunt᷑ ⁊ bt̄i ſunt qui nullaz
ſecū portāt maculā ſed in h̄ mūdo ꝑ pn̄iaz
dereliquūt. Sed cū de hac lotione neq; in
veteri teſta.ſc; leuit.x.c.neq; i nouo ſc; act.
v.c.aliq̄d agat᷑ ſi omitteret᷑ nō m̄ltū vt aiūt
quidā curandū eēt. Et aug⁹ dicit i li.de cu
ra ꝓ mortuis agēda.corpi hūano q̄d poſt
mortē ipendit᷑ nō ē ſalutis ꝑſidiū ſ; hūani
tatis officiū. Uerū cū maria magdalena

vnxerit dn̄m añ paſſionē math.xxvj.c. Fecit morituro. qđ ñ poſſ3 facere mortuo. marci xiiij.c. Preuēit inq̄t vngere corp⁹ meū in ſepulturā. Ex h̄ pbari p̄t corpa defūctoꝝ lauāda eſſe. Nam ſic hieronim⁹ ait ī originali ſup illō math.vj.c. vnge caput tuū. ī illis ptib⁹ vnguētis p balneis vtebāt̄. Canō tholetañ. ꝯcilij ſtatuit q̄ q̄ diuīa vocatiōe ab hac vita recedūt cū pſalmis tantū mō ⁊ pſallētiuz vocib⁹ ad ſepulcrū deferant̄. Debet aūt defūct⁹ portari a conſilib⁹ ſue pfeſſionis vt ſi fuerit diacon⁹ a diaconib⁹. ſi ſacerdos a ſacerdotib⁹. ſi ſint ibi. aliter ñ ē vis. q2 nc̄citas legi ñ ſubiacet. cleric⁹ a clericis. catholicus a catholicis. Si v̓o fuerit de aliq̄ fraternitate deportet̄ ab illis q̄ ſūt eiuſdē fraternitatiſ. Mulierib⁹ v̓o nō licet corpa ferre. ne cogātur corpa ſua laſciuiaz incitātia denudare. qđ facile ꝯtingē poſſet. Dū āt de domo ad eccl̄iaz ſeu ſepulturā portat̄ ſm̄ q̄rūdā locorū morē ter ī via pauſat̄. Primo ad ſigficādū q̄ ipē ī hac vita exñs vt poſſ3 digne dn̄o pñtari. ⁊ cū alijs ſctis ppetua q̄ete pfrui. in trib⁹ ſpecialit̄ ſeipm̄ excitauit. vic3 ī dilectōne dei. ī caritate pximi. ⁊ ī cuſtodia ſui. ſiue q̄ ī fide ſctē trinitatis vixit atq3 vitā finiuit. Scđo ad repñtandū q̄ dn̄s ī triduo ī vētre terre pauſauit. Tertio tres pauſe fiūt ī via. vt p tres dietas pſalmodie q̄ tūc dr̄. trina fiat ei abſolutio a delictis trib⁹ modis. ſ. cogitatōe. v̓bo ⁊ ope ꝯmiſſis. Exo. iij. Viā triuz dierū ibim⁹ ī ſolitudine. Deinde ponitur ī ſpelūca. in q̄ in q̄buſdā locis ponit̄ aq̄ bñdicta. et prune cū thure. Aqua bñdicta ne demones q̄ multū eā timēt ad corp⁹ accedāt. Solēt nāq3 deſeuire ī corpa mortuoꝝ. vt qđ nequerūt ī vita ſaltē poſt mortē agāt. Thus v̓o ibi ponit̄ ppt̄ fetorē corpis remouendū ſeu vt defūct⁹ creatori ſuo acceptabilez bonoꝝ opeꝝ odorē intelligat̄ obtuliſſe. ſeu ad oſtendendū q̄ defūctis pſit auxiliū orōnis. Carbones ī teſtimoniū q̄ terra illa ad cōmunes vſus ampli⁹ redigi nō p̄t. Plus ei durat carbo ſub terra q̄3 aliud. Hedera q̄3 vel laur⁹ ⁊ hmōi. q̄ ſemp ſeruāt virorē ī ſarcofago corpi ſubſternūt̄. ad ſigficanduz q̄ q̄ moriunt̄ in xp̄o viuere nō deſinēt. nā licet

mūdo moriāt̄ ſm̄ corp⁹. tñ ſm̄ aīaz viuūt ⁊ reuiuiſcūt dō. Alia tñ ꝯſideratiōe habebāt ī funerib⁹ antiq̄ cipſſos. q2 vic3 ſic cipreſſus ceſa nō iteꝝ ſurculeſcit. ſ3 tota morit̄. ita hō mortu⁹ nō reuiuiſcit. Fiūt etiā h̄. nō q2 cadauerib⁹ inſit ſenſus. ſ3 ī figurā. vic3. vel ad reſurrectionē ſperandā. vel ad dī miſcđiaz ſeu beniuolentiā puocādaz. cui talia pietatis officia placēt. Debet āt q̄s ſic ſepeliri. vt capite ad occidentem poſito. pedes dirigat ad orientē. ī q̄ q̄ ſiupa poſitōne orat ⁊ innuit q̄ p̄mpt⁹ eſt vt de occaſu feſtinet ad ortum de mūdo ad celum. Et ī q̄cū q3 loco extra cimiterū chriſtian⁹ ſepeliat̄. ſp crux capiti illi⁹ apponi d3 ad notandū illū chriſtianum fuiſſe. q2 h̄ ſignū diabolus valde veret̄. et timet accedere ad locū crucis ſigculo inſignitū. Debēt q̄3 fideles xp̄i ſepeliri induti ſudarijs. put puinciales obſuāt. qđ ſumunt ex euāgelio in q̄ legit̄ đ ſudario ⁊ ſindone xp̄i. Quidā v̓o cilicio inſuūt̄ vt hac veſte inſignia pn̄ie repñtent. Nam cinis ⁊ ciliciū arma ſūt penitentiū. Nec debēt indui ī veſtib⁹ cōmunib⁹. put ī ytalia fit. Et vt q̄dā dicūt debēt habere caligas circa tibias. ⁊ ſubtalares ī pedib⁹ vt p h̄ ipos eē paratos ad iudiciuz repñtet̄. Clerici v̓o ſi ſūt ordinati. illis indumētis induti ſint q̄ reqrūt ordines q̄s habēt. Si v̓o nō habēt ordies ſacros more laicoꝝ ſepeliāt̄. Verū tñ l3 in alijs ordibuſ ppter paupertatē h̄ ſepi⁹ omittat̄. ī ſacerdote tñ ⁊ ep̄o nullo mō pterminendū ē. Veſtes eī ſacerdotales v̓tutes ſigficāt. cū q̄b⁹ p ceteris ſūt dn̄o pñtandi. Eutician⁹ papa ſtatuit vt nullus martires ſepeliat ſine dalmatica aut collobio purpurato. ¶ Circa h̄ āt ꝯſiderandū eſt vtrū xp̄s veſtit⁹ fuerit poſt reſurrectionē ⁊ vtrū celū veſtit⁹ aſcenderit. et vtrū duob⁹ diſcipulis eūtib⁹ ī emaus. et ceteris diſcipulis ⁊ mulierib⁹ veſtit⁹ apparuit. Siq̄dez angeli legunt̄ veſtiti appariſſe. iuxta illud ioh. Vidit angelos ſedētes in albiſ. Et alibi. Ecce duo viri aſtiterūt iuxta illos ī veſtib⁹ albis q̄ ⁊ dixerūt. Hic ieſus q̄ aſſūpt⁹ ē a vob ī celū. ſic veiet queādmodū vidiſtis eū euntē ī celū. Nempe xp̄s veſtitus aſcēdit in celū. iuxta illō. Quis ē iſte q̄ veit

de edom tinctis veſtib⁹ de boſra. Ite ange
li dixerūt. Quare rubrū ē indumentū tuū.
Querit̄ etiā vtrū hoīes erūt nudi poſt diē
iudicij an veſtiti. Et videt̄ q̄ veſtiti. Nā ſp
āgeli apparere ſolēt veſtiti. ⁊ xp̄us et poſt re
ſurrectionē cū veſte apparuit. ⁊ i trāſfigura
tione veſtit⁹ fuit. Vn̄ ⁊ apparebāt veſtimē
tā ei⁹ alba ſicut nix. Ecōtra videt̄ q̄ nudi erūt
q̄r hʒ autoritas q̄ i eadē forma erim⁹ i qua
fuit adā p̄uſq̄ʒ peccaret. ⁊ etiā i meliori. ſed
tūc fuit nud⁹. ergo nudi ſilr̄ erimus. Solu
tio. nil diffinim⁹ de veſte. ſʒ h̄ ſolū dicimus
q̄ ibi n̄ erit deformitas nec vlla aduerſitas
vel infirmitas. ⁊ erim⁹ veſtiti ⁊ ornati veſti
mēns v̄tutū. Quis āt ⁊ in q̄ loco ſepeliri
debet ⁊ vtrū loc⁹ ſepulture aliq̄d ꝯferat. di
ctū ē i p̄ma pte vbi de cimiterio agit̄. Illud
āt nota q̄ q̄r ſc̄ptū ē leuit. xxi. c. pōtifex ad
oēʒ mortuū etiā prēʒ vel matrē n̄ ingrediet̄.
neq̄ʒ egrediet̄ de ſc̄tis. hinc ē q̄ roman⁹ pō
tifex ad nulli⁹ defūcti domū accedit. Itē q̄r
ibidē dr̄. Sacerdotes nō radēt caput. n̄ bar
bā. nec i crinib⁹ ſuis faciēt inciſurā. ideo q̄
de caroꝝ morte triſtant̄. barbā nutriūt. nec
crines p̄ſcindūt. ⁊ et nigris veſtib⁹ ornant̄.
vt p nigredinē ⁊ dolorē ꝯſepulti mortuo vi
deāt̄. Dicet etiā q̄ri pōt vtrū voces mortuoꝝ
loquāt̄. Et videt̄ q̄ ſic. iuxta illud p̄phe. Ex
ultationes dei i gutture eoꝝ. Et hormiſda
papa dicit q̄ illi q̄b⁹ cū falſa mīſc̄dia indul
ſerim⁹ āte tribunal xp̄i ꝯ nos faciēt q̄ſtionē
Et auguſti⁹ dicit q̄ defūcti q̄ neſciūt q̄ h̄ fiūt
dū hic agunt̄. poſtea audiūt ab his q̄ mori
endo hinc recedūt. Sʒ ap̄ls ꝯtra dicere vi
det dicēs. q̄ tūc lingue ceſſabūt. Et pſalmi
ſta. Non mortui laudabūt te. Et nota ſ̄m
aug. q̄ tp̄s q̄d īter hoīs mortē ⁊ vltimam re
ſurrectionē īerpoſitū ē. aīas abditis. i. nob
occultis recepta cul⁹ ꝯtinet. Poſtremo no
ta ſ̄m magiſtrū iohēm beleth q̄ antiq̄ ſole
bāt dicere. q̄ q̄n aīe ī hūanis ſūt corpib⁹ vo
cant aīe. ī inferis manes. q̄n vō celos aſcen
debāt ſp̄us. q̄ āt recēſerat ſepultura. ſiue
q̄n ſp̄us circa ſepulturas errabat vmbram
vocabāt. Vn̄ pſalmiſta. Nā ⁊ ſi ābulaue
ro i medio vmbre mortis ⁊c. Et iō tūc panē
⁊ vinū ponebāt ſup ſepulchra mortuoꝝ. vt

dictū eſt ſub feſto kathedre ſc̄i petri In
miſſa p mortuis dr̄ q̄nq̄ʒ ep̄la. Vir fortiſſi
m⁹ iudas. i. mach. xij. c. q̄nq̄ʒ. Nolum⁹ vos
ignorare de dor. theſſa. iiij. c. q̄nq̄ʒ. Audiui
vocē de throno dicentē. apoc. xiiij. ca. q̄nq̄ʒ.
Ecce miſteriū vob di. i. cor. xv. Dicit̄ enaʒ
q̄nq̄ʒ euāgeliū Amē amē dico vob. q̄r veit.
ioh. v. c. q̄nq̄ʒ. Dixit martha. ioh. xi. c. q̄nq̄ʒ.
Sic ei pat ſuſcitat. ioh. v. c. q̄nq̄ʒ. Omē q̄d
dat mihi pater. ioh. vi. c. q̄nq̄ʒ. Ego ſum pa
nis. q̄d eſt ibidem.

De quattuor coronatis.

De quattuor coro
natis h̄ notabile repit̄ q̄ q̄nq̄ʒ fue
rūt q̄ venerāt ad ꝯſtruendū tēplū
dyocleciani. eo gn̄uo q̄ eſſent xp̄iani marti
rio ſūt coronati. q̄r noīa q̄r nota fuerūt id
circo i collecta ponūt̄. Poſt duos vō annos
alij q̄ttuor martiriū ſuſceperūt. q̄r corpa ſe
pulta ſūt iuxta corpa p̄dictoꝝ q̄nq̄ʒ. quoꝝ
nomīa fuert̄ ignota. iō ſtatuit melchiades
papa. vt dies eoꝝ ſub noīb⁹ p̄dictoꝝ q̄nq̄ʒ
celebris haberet̄. ⁊ ſic vocatū ē feſtuʒ q̄ttuor
coronatoꝝ. Poſtea vō fuerūt cuidā religio
ſo eoꝝ noīa reuelata. ſcʒ ſeueri. ſeueriani. car
pophori. ⁊ victorini. nomē feſti tn̄ ppterea
mutatū nō ē. nec etiā dies in kalēdario.

De beato martino.

De beato martino
ſciendū ē q̄ dr̄ par ap̄lis n̄ ppt ſu
ſcitatōeʒ mortuoꝝ q̄rūdaʒ vt q̄dam putāt.
cū idē m̄lti alij fecerit martires ⁊ ꝯfeſſores.
vel ppt m̄ltitudinē miracl'oꝝ. ſʒ ſpecialiter
ppt vnū miraculū. Cū ei eēt thuronē archi
ep̄s. veit ad eū q̄dā paup ⁊ iops nudus ab
eo petens ⁊ ipe ꝯceſſit. iuſſit ergo pcuratori
ſuo vt emeret ſibi tunicā. Ille vō iuit ad fo
rū. ⁊ tard⁹ rediēs tunicā vilē portās q̄ ferepe
nula q̄i pene nl'la poterat dici. Vir ſanctus
iubet illā ſibi mōſtrari. Erat āt breuis forte
vſq̄ʒ ad genua. manice vſq̄ʒ ad cubituʒ. Ex
trahēs ergo ſuā paupi dedit. ⁊ ipe pauperis
tunicā induit. Nec m̄lto p⁹ pparat ſe ad cele
brādū miſſā. Et ſtās ante altare. ſicut mos ē in
p̄fatōe eleuauit man⁹ ad dn̄m maiēs lapis.

retro labentib⁹ licet nec groſſa ei⁹ brachia. nec in ultū carnoſa eēnt. et cū pfata penula tō niſi vſq3 ad cubitū ptēderet remāſerūt eadē brachia nuda. tūc venerūt miraculoſe aure e torques ipaq3 decent operuerunt. et glob⁹ igne⁹ apparuit ſup caput ei⁹. p qd demōſtratū ē ſpū in ſanctū ſup eū deſcendiſſe ad robur ſic ſup aplōs i pente. Vn ppt hū i marito dict⁹ ē par aplis. Eſt etiā par eis in officio. Cōſiderandū āt ē q ipe ſol⁹ iter cōfeſſores inſtitutōis h3 octauas. ſicut beat⁹ laurenti⁹ iter martires. Ille eī dixit. Igne me examinaſti ⁊ nō ē īuēta ī me iniquitas. Et martin⁹ in agone mortis dixit demoni aſtāti. Nil īuenies ī me cruēta beſtia. Ecce qūo ɔcordāt. Ille ꝑpollēs martir qre p oībus alijs octauas ⁊ vigiliā h3. Iſte ɔfeſſor excellēs. qre p oib⁹ alijs octauā h3. cappam ei⁹ reges frācorū ɔſueuert portarc ī plijs vt dicū ē ī ſcda pte vbi agit de ſacerdote. Fortunat⁹ pocta vir vita egregi⁹ ⁊ igenio pclarus de ytalia thuronis vaīcēs geſta beati martini ɔſcpſit tpe iohis pape. iij.

De ſancto andrea apoſtolo.

Beat⁹ andreas nigri fuit coloris. barba plixa. ſtature mediocris. Hōc dicim⁹. vt ſciat̄ qlis ī eccl'ia d3 depigi. qd de vnoq3 aplōꝝ ⁊ alioꝝ multoꝝ ſctōꝝ ſciendū eſſ3. Predicauit āt ī achaia. ⁊ athenis. et circa ptes illas. Excellētis fuit valde meriti. nec ſine cā btūs gregori⁹ adeo fuit ſibi deuot⁹ q ei fec ppriū officiū. ⁊ monaſteriū ɔdidit ⁊ ibidē monachus extitit. Vigiliā ex inſtitutōe nō hab3 q2 ī tpe ieiunioꝝ. qre nō fuit neceſſe īſtitui ei vigiliā. et idē ē de btō thoma aplo. Sane oſſa ei⁹ ac btī luce euāgeliſte tpe cōſtantini ſcdi īpatoris trāſlata ſūt apud ɔſtātinopolum. Hac die dr epl'a. Corde credit̄ ad iuſticiā. roꝝ. x. c. et euāgeliū. Ambulās ihs iuxta mare. math. iiij. c. Poſtcōmunio. Venite poſt me. que eſt ibidē. In vigilia vero īntroitus. Dominus ſecus mare. math. iiij. Et euangeliū. Stabat iohannes et ex diſcipulis. ioh. j. ca. Poſtcommunio. Dixit andreas. ioh. j. ca.

De ſancto nicolao epiſcopo.

Legitur q cum in qdā3 eccl'ia q dr crux ſubiecta monaſterio ſcte marie de caritate. nōdū hiſtoria btī nicolai cantaret̄. frēs eiuſdē loci piorē ſuū vt eā ſibi cātare liceret inſtanē rogauerūt. Ille vō hō pciſe negauit dicens. incōgruū fore pſtinū morē nouitatib⁹ immutare. Illis vō inſtātib⁹ indigñtus rūdit. Recedite a me. q2 noua cātica uno ioculatoria qdā ī mea eccl'ia nō cātabūt. Adueniente āt eiuſdē ſcti feſtiuitate. frēs cū quada3 animi triſticia matutinaꝝ vigilias pegert. Cūq3 oēs ī lectis ſe recepiſſent. ecce btūs nicola⁹ piori viſibilit terribilis apparuit. que3 a lecto extrahēs p capillos dormitorij pauimēto alliſit. ⁊ incipiēs. O paſtor etne. p ſingulas vocū differētias. vgis qs ī manu tenebat. grauiſſimos ict⁹ ſup dorſū illi⁹ ingeminās p ordinē moroſe cātando antipha3 ipa3 ad finē pduxit. Oib⁹ ergo illi⁹ clamoribus excitatis. ſemiuiuus ad lectū deportat̄. Qui tādē ad ſe rediēs dixit. Ite et hiſtoriā nouā ſancti nicolai decātate. Tpe henrici qrti impatoris oſſa ſancti nicolai apud vrbem barrenſem trāſlata ſūt.

De venerabili beda preſbitero.

Beda venerabilis pſbyter ⁊ mōach⁹ ⁊ egregi⁹ expoſitor: claruit in anglia circa annū dñi. dclxxxvij. q̄ lic3 in ſctōꝝ cathalogo ɔputet̄. nō tñ ab eccl'ia ſctūs ſ3 venerabilis appellat̄ duplici rōne. Primo q2 cu3 p nimia ſenectute ei⁹ oculi caligarēt faciebat ſe duci p villas ⁊ caſtra vbiq3 vbu3 dñi pdicando. Cūq3 qdā vice p qnda3 vallē magnis lapidib⁹ plenā trāſiret. qdā ex ductorib⁹ deriſorie dixit ei q ibi magn⁹ erat ppl'us ɔgregat⁹ expectās ei⁹ pdicatōe3 auide ⁊ ſilent. Et tūc ille incepit pdicare feruent̄. Et cū in fine cōcluſiſſet. p oīa ſcl'a ſctōꝝ. mox omēs lapides alta voce clamaſſe dicūt̄. Amē venerabilis pater. Et iō venerabil' pat appellat̄. Alij vō aſſerūt q āgeli rūderūt. Bñ dixiſti venerabilis pater. Scda cā ē. q2 poſt ei⁹ morte3

clericꝰ q̄dā ſibi deuotꝰ q̄ndā v̄ſum edere cu
piebat. que ī illiꝰ tumulo ſculpi facere inten
debat incipiēs ſic. Hac ſūt ī foſſa. volēs ver
ſum taliter terminare. bede ſcti oſſa. Sȝ q̄a
talē finē v̄ſus ꝯgruitas ñ patiebat̄ ⁊ ſedula
mēte reuolueret. nec ꝯgruū finē videret. dū
q̄daȝ nocte multū ſup h̄ cogitaſſȝ. mane ad
tumulū ꝑperās. manibꝰ angelicis talit̄ ver
ſum ſculptū reperit finitū. Hac ſūt ī foſſa
bede venerabilis oſſa. Eiꝰ aūt corpus apd̄
ianuā deuotōe ꝯgrua dr̄ coli.

¶ De sancto thoma apoſtolo.

Istoria ſeu legen
da de ſctō thoma aplō. ⁊ ſi q̄d ex ea
iri ūſorijs vel antiph̄is ſūptū repit̄
īter apocrifa deputat̄. In ipo āt feſto legit̄
ad miſſam euangeliū. Thomas vnus ex
duodecim. Ioh. xx. c.

¶ De feſtis ſctōꝝ ſtephani iohan
nis euāgeliſte et innocentū.

Post dn̄i natiuita
tē. ſeq̄nti die fit feſtū d̄ obitu bt̄i ſte
phani ꝓthomartiris. ⁊ t̄n ipſe fuit
paſſus ī auguſto. q̄re āt h̄ fiat ſub feſto īue
nonis eiꝰ dicnū ē. Querit̄ q̄re h̄ tria feſta vi
delȝ ſctōꝝ ſtephani iohīs ⁊ innocentū. īme
diate poſt feſtū natiuitatis dn̄i ordinātur.
Rn̄deo pmo vt xp̄o capiti ⁊ ſpōſo oēs ſui
comites adiūgāt. natꝰ ei xp̄s ſpōſus eccl'ie
in hūc mōm r̄es ſibi comites adiūxit. de q̄
bus dr̄ ī cāticis. Dilectꝰ meꝰ cādidꝰ ⁊ rubi
cūdꝰ. electus ex milibꝰ. Cādidus q̄ntuȝ ad
iohēn euāgeliſtā ꝓcioſū v̄gineē et ꝯfeſſoreȝ.
Rubicūdꝰ q̄ntū ad ſtephanū ꝓthomarti
rē. Electꝰ ex milibꝰ q̄ntū ad magnā turbaȝ
innocentū. Scd̄o vt ſic eccl'ia oīm martirū
genera q̄ȝ q̄dē martirij xp̄i natiuitas cā fu
it inſil' adunaret. Triplex ē enī martirium
¶ Primū volūtate ⁊ ope. tale fuit marti
riū bt̄i ſtephani. ⁊ h̄ē digniſſimū in genere
h̄āt dicimꝰ. q̄r alīq circūſtāna facere poſſȝ
q̄ aliq̄s ꝯfeſſor aliq̄ martire dignior eēt. Et
iō feſtū eiꝰ ꝓcedit alia et ꝯtinuat̄ feſto dn̄i
ce natiuitatis. Vn̄ ī ipo feſto legit̄. Morte
quā ſaluator dignatꝰ ē ꝓ oībꝰ pati. hāc ille
ꝑmiſit ꝓ oībꝰ reddidit ſaluatori. Et iterum
Chriſtꝰ heri natus ē ī t̄ris. vt hodie ſtepha
nus naſceret̄ ī celis. ¶ In feſto bt̄i ſtepha
ni introitꝰ ē. Et enī ſederunt ꝑncipes ⁊ aduerſuȝ
me loquebāt̄. In q̄ oſtēdūt̄ inſidie ꝑncipū
iudeoꝝ btō ſtephano inſidiantiū. Epl'a eſt
act. vj. c. Stephanꝰ plenꝰ grā ⁊ fortitudie. q̄
ſic dicit augꝰ. ī ſmone hꝰ diei cū plurimuȝ
habeat āmiratōis ī ipa ſpecie nō minꝰ cōti
net ī miſterio dignitatis. in q̄ narrat̄ tam
paſſio ipiꝰ q̄ȝ paſſiōis cā. ⁊ meritum ſeu re
muneratio. Et h̄ et inſinuāt̄ ⁊ repn̄tant̄ in
r̄ſorio q̄d ē. Sederūt ꝑncipes. ⁊ ī alijs. q̄d ē
Video celos apertos. act. vij. c. Et ī nocturna
li etiā officio idē repent̄. vt oſt̄dat̄ q̄ ſepe ⁊ ſe
pius ꝯſiliati ſūt ꝑncipes ſacerdotū ī morte
eiꝰ. Euangelium ē. Ecce ego mitto ad vos.
math. xxiij. c. et ſeq̄t̄. Hierlm hierlm q̄ occi
dis ꝓphetas ⁊ lapidas eos ⁊c. Stephanus
ei fuit lapidatꝰ. Dicit̄ etiā ibi a ſangne abel
iuſti. Sic ei ille fuit ꝓthomartir ī veteri te
ſtamēto. ſic ille ī nouo. ¶ Hiſtoriā ſcti ſte
phani cōpoſuit alcuinus karoli magiſter
⁊ capellanꝰ. nocturnales antiph̄as d̄ pſalmis
q̄bꝰ ītitulant̄ accepit. cetera d̄ actibꝰ aplōꝝ
Antiphonis etiā laudū q̄dā v̄ſus ꝑmittūt̄
ꝑut dictum ē ī. vj. pte ſub dn̄ica de trinitate
Freq̄ntat̄ āt ī v̄ſiculis al'ia. vel ꝓpt̄ ſolenni
tatē dn̄ice natiuitatiſ. vel ꝓpt̄ gaudiū de cō
ſortio ſtephani angelice cōcionis. Dicit̄ et
illō caplm. Stephanꝰ plenus grā. et illud.
Surrexerūt q̄dā. q̄ ſūt act. vj. c. et illō. Cum
eſſȝ ſtephanꝰ. act. vj. c. ¶ Scd̄m martiriū ē
volūtate ⁊ ñ ope. q̄le fuit martiriū bt̄i iohā
nis euāgeliſte. q̄ martir fuit ſic patet in illa
antiph̄a. In feruētis olei doliū miſſus io
hannes apl's. diuina ſe ꝓtegēte grā illeſus
exiuit. vt ſic ñ ſenſerat carnis eſtū q̄r virgo
fuit mēte ⁊ corpe. ſic nec eſtū feruētis olei ſē
ſit. In natali āt eius canit̄ in q̄buſdā locis
vna miſſa ī exordio lucis ad notādū q̄ ipe
accepto lumiē hꝰ mūdi. ſacrificiū v̄ginitatiſ
ſp obtulit d̄o. Quia ei ñ poterat h̄re vigiliā
ꝓpt̄ feſtū bt̄i ſtephani ſtatutū fuit vt duas
miſſas haberet. In miſſa de btō iohāne eſt
epl'a. Qui timet deū. eccl'. xv. ca. Euāgeliū ē
Dixit ihs petro. ioh. vl. c. et cantat̄ alleluia.

Ualde honorād⁹ ⁊c. ⁊ q̇d ibi d̾r. Qui ſupra pect⁹ dn̄i. ⁊c. ſumit̄ de ioh̄. vl. c. Introit⁹ eſt In medio eccl̄ie. eccl̄. xv. c. Et r̄n̄ſoriū Exijt ſ̄mo. ⁊c. ioh̄. vl. c. Item all'a. Hic ē diſcipul⁹ ioh̄. vlt̄. c. Cōmunio. Exijt ſ̄mo. q̄ ē ibidem. Dicit̄ etiā ad horas capl'm. Cibauit. eccl̄. xv. c. ⁊ illō. Bn̄dict⁹ deus ⁊ pater. ephe. ſe. j. c. et illud. Qui timet deū. eccl̄. xv. ca. ¶ Et nota q̄ btūs iohānes euāgeliſta in feſto beati iohānis bap. obijt. Sȝ q̄r nō poterat tunc ei⁹ feſtū fieri trāſlatū ē ad tertiā diē natalis dn̄i vt oēs comites ſuos haberet ſpōſus vt p̄miſſū ē. et feſtū btī ioh̄is bap. in ſuo die remāſit. nec mirū. q̄r dies illa ab angelo gaudio natiuitatis p̄curſoris autenticata fuit. Nec ē dogmatizandū q̄ euangeliſta baptiſte tanq̄ȝ maiori ceſſerit. p̄ eo q̄ legit̄ Inter natos mulier̄ nō ſurrexit maior ioh̄e bap. Nam nō eſſe de ip̄or̄ maioritate diſputandū. diuinit⁹ ē oſtenſuȝ. Cū ei duo magiſtri q̄r vn⁹ baptiſtā alter p̄ferebat euāgeliſtaȝ ſolennē ad h̄ indixiſſent diſputatōeȝ. ⁊ quilibet valde ſolicite inueſtigaſſŹ autoritates et rōnes efficaces. q̄b⁹ ſuū iohanneȝ p̄ferre poſſet. tandē die diſputatōis adueniēte q̄libet ſctōr̄ emulatori ſuo apparuit dicēs. Bene ↄcordes ſum⁹ in celis ⁊ nobis nō diſputetis i terris. Tūc illi ſibi adinuicē et omni pp̄lo viſionē publicauerūt. et dn̄m bn̄dixerūt. Uel ideo fuit ad tertiū diē poſt dn̄i natiuitatē trāſlatū q̄r forte illa die dedicata ē ei baſilica. vel q̄r forte illa die redijt de pathmos inſula. vel infulat⁹ eſt. fuit eniȝ patriarcha epheſin⁹. Aiunt q̄dā q̄ btūs iohānes cū p⁹ celebratā miſſā deſcendiſſet in tumulū euanuit ab oculis circūſtantium. ⁊ cū terra ibi ſcaturiat de p̄fūdo addūt eū viuere. ⁊ terrā ei⁹ anhelitu ſcaturire. alij ī celuȝ trāſlatum. ¶ Agit̄ p̄tim ex euāgelio. p̄tim ex ei⁹ tribulatione hodierna cōpilat̄ hiſtoria. i c⁹ vltio r̄n̄ſorio ſcȝ In medio eccl̄ie. q̄d ſumit̄ de libro ſapiēne. i q̄ agit̄ de ſpū itellect⁹ neuma iubilat̄. q̄r p̄ ſpūm intellect⁹ fuit de ieffabili v̄bo ſcȝ de deo v̄o locut⁹. ¶ Tertiū martirium eſt ope ⁊ nō volūtate. q̄le fuit martiruȝ innocentū. q̄d ſic tertiū locū obtinet i dignitate. ita ⁊ iter feſta martirū. Sȝ q̄re feſtū innocentiū celebrat̄ añ feſtū ſtelle. i. ephie. cum mortui fuerint poſt apparitōeȝ ſtelle. q̄n ſcȝ herodes vidit q̄ illuſ⁹ eēt a magis. Rn̄det̄ q̄ herodes auditis rumoribus de xp̄o nato. turbat⁹ eſt valde. timēs amittere regnū. vn̄ cogitauit facere interfici oēs pueros vt ſic xp̄s nō euaderet. ſȝ fuit impedit⁹ tūc. q̄niaȝ auguſt⁹ ceſar mādauit ei q̄ ad euȝ veniret. ariſtobolo ⁊ alexandro filijs ipſi⁹ herodis reſpōſur⁹ corā eo. Et q̄r nō fuit auſus non ire iuit. Poſtmodū v̄o reuerſus āno reuoluto q̄rto die poſt natale dn̄i fecit oēs pueros interfici. a bimatu. id ē bieunio et infra Bimatos ei grece d̾r latie bienniū. Queritur q̄re i feſtiuitate innocentiū i miſſa Glia in excelſis deo. ⁊ all'a. et alia cātica leticie nō cantant̄. Dicūt magiſtri iō. q̄a mortui ſūt ante dn̄i paſſionē et ſic ad inferos deſcēderūt. Sȝ pari rōne et i feſto btī iohānis bap. ſubticeri deberēt. Dicendū ē ergo q̄ h̄ ideo ↄtingit q̄r autor officij voluit nos ↄiūgi in hac feſtiuitate animis deuotar̄ mulierum de morte innocentū plangentiū ⁊ dolentiū vnde cauſa triſticie ear̄ illa dimittimus. et ideo legit̄ p̄phetia hiere. xxxj. c. de innocentibus. Uox i rama audita ē. que ad lr̄ām de beniamitis exponit̄. q̄ interfecti ſūt propter vxorē leuite. quā oppreſſerant. et rachel fuit mater beniamin. vel p̄ rachel q̄ interp̄tatur ouis vel vidēs. intelligit̄ eccl̄ia q̄ plorat filios ſuos ſcȝ triplices. Primi ſunt martires ↄſiderās eos eē ſibi ſubtractos et non vult ↄſolari in p̄ſnti. ſȝ oēm ↄſolatōem trāſfert in futurū. q̄r nō ſūt. ſcȝ p̄ntes. Sc̄dos filios luget eccl̄ia q̄ fere ad p̄tum veniūt in q̄b⁹ patitur abortū. Tertij v̄o ſūt. q̄ iam renati i baptiſmo erāt. ſȝ p̄ peccata retrocedūt. Hos ⁊ illos luget eccl̄ia q̄r nō ſūt. i. q̄r dānati ſunt. Et ideo q̄r luget eccl̄ia cantica leticie ſubticent. Poteſt eē et alia rō. nā cāntica leticie p̄prie poſt victoriā cantari debēt. Un̄ ezechie dictū eſt. Diſpone domui tue ⁊c. q̄r poſt victoriā habitā nō cecinit cātica leticie. Sed innocētes nō habuerūt victoriā. nō eni eſt victoria vbi pugna nō eſt. Media ratio ē. Quidā n̄i p̄ all'a cantāt i miſſa. Laus tibi xp̄e. Alij. Catem⁹ eya. Et d̾r ep̄la. Uidi ſu/

pra mõtẽ.apoc.xiiij. Et euãgeliũ. Angelus
dñi apparuit.matth.ij.ca. Si ãt feſtũ illd in
dñica ↄtingat.nullũ cãticũ leticie ſubticeãt
ꝑpter gaudiũ reſurrectõis. In octauis q̃z
coꝝ cantica leticie cantãt. ꝑ ſignificatione
gaudij qd accepturi ſũt ĩ octaua.i.ĩ reſurre
ctione. Quia licet ad inferos deſcẽderũt.re
ſurgẽt tñ nobiſcũ in glã. Octaue ei feſtiui-
tatũ celebrãt ĩ memoriã generalis reſurre-
ctionis quã ſignificãt. Rurſus q2 hac die tri
ſticiã mulieꝝ repñtam9 in multis eccleſijs
diaconi nõ vtũt dalmaticis.nec ſubdiaco
ni ſubtilib9.i.tunicellis.ad notandũ q̃ inno-
cẽtes ſtatim ĩ morte pmã ſtolã nõ recepert
ſed ad infernũ dſcenderũt. De hi tertia pte
dictũ ẽ ſub ti.de colorib9. In hfeſto dr ca-
pitulũ illd. Uidi ſupra mõtẽ.apoc.xiiij.ca.
et illd. Hi ſũt q̃ cũ mulierib9.et illd. Hi em-
pti ſũt.q̃ ſũt ibidẽ. Et aduerte. q̃ antiphone
noctnales de pſalmis ſumũt.cetera de epla
vel euãgelio. Q2 ãt dicũt centũ q̃draginta-
q̃tuor milia finitũ ponit ꝑ infinito. Q2 et
dr. Uidi ſub altari dei aĩas interfectoꝝ.ſic
eſt accipiendũ.q2 iohẽs vidit aĩas ĩterfecto
rũ ſub altari.i.humiliatos capiti ſuo.vel ĩ ab
ſconſo.q2 nemo pcipit hic q̃uo ibi ſint. Sz
quare ſolẽnizat eccla de morte innocentũ.
q̃ nõ habuerũt voluntatẽ patiẽdi. Uidet q̃
cadẽrõne.ſi aliq̃s tyrann9 ĩterficeret tot pue
ros.deberet eccla ſilr ſolẽnizare ꝑ illis. qd
verũ nõ eſt. Rñderi poteſt q̃ hfeſtũ ꝑpter
tria celebrandũ ẽ.licz volũtatẽ nõ habuerit
patiẽdi. Primo q2 xps ĩ eis q̃rebat ↄ occi-
debat. Scdo q2 xps ĩ eis celabat dyabolo ↄ
herodi. Tertio q2 nomẽ dñi nõ loq̃ndo ſz
moriẽdo ↄfeſſi ſũt.q2 ꝑ xpo et vice xpi occiſi
ſũt. Erãt ãt inocẽtes.q2 circũciſi.nã circũci
ſio erat tũc remediũ ↄ originale peccatũ.lz
nõ ita ſufficiẽs ſicut nũc baptiſm9 ẽ. Illud
ãt ſciendũ ẽ q̃ ĩ q̃buſdã eccleſijs ĩ die natal'
dñi.diaconi veſpis finitis in honorẽ btĩ ſte
phani.q̃ eximi9 diacon9 fuit ĩ tripudio ↄue
niẽtes cantãt antiphã z de ſctõ ſtephano.et
ſacerdos dicit collectã. Noctnos et et offi-
ciũ craſtinũ celebrãt.etiã bñdictiões ſup le-
ctiões dãt.qd tñ facere nõ deberẽt. Et eodẽ
mõ faciũt ſacerdotes ĩ feſto beati ſtephani
ĩ veſpis ĩ honorẽ ſcti iohis.q2 ipe ſacerdos
fuit. Et pueri ĩ feſto ſancti iohis in honorẽ
innocentũ. Subdiaconi vo faciũt feſtũ in
q̃buſdaz eccleſijs ĩ feſto circũciſionis vt ibi
dictũ eſt. In alijs in ephia. Et ĩ alijs.ĩ octa
uis ephie.qd vocãt feſtũ ſtultoꝝ.q2 ei ordo
ille antiq̃t9 ĩcert9 erat.nã ĩ canonib9 antiq̃s
q̃nq3 vocat ſacer.ↄ q̃nq3 nõ.id ſubdiaconi
certũ ad feſtandũ nõ habẽt diẽ.et eoꝝ feſtũ
officio celebrat ↄfuſo.

¶ De apoſtolis.

Apl'us grece interp
tat miſſus latine.unde apli dicũ ſũt
q2 a xpo miſſi fuerũt euãgelizare
ꝑ vniuerſũ orbẽ. Sane eccla ĩ cõmuni de
aplis ſolẽnizat et canit ĩ matutinis. Ecce ego
mitto vos zc.q2 oẽs electi ſunt ſimul a dño
poſt ſmonẽ ad eos factũ ĩ mõte.ſic habet ĩ
mattheo ↄ marco.q̃ vicz electi ſũt duodeci.
De q̃buſdã tñ facit eccla officiũ ꝑpriũ ſic
de btõ petro.ꝑpt ꝑuilegiũ dignitatis.d btõ
paulo q̃uis nõ ſit de.xij.ꝑpt ꝑuilegiũ predi
catõis.de btõ iohãne ꝑpt ꝑuilegiũ amoris
ſiue vginitatis.et d btõ andrea ꝑpt ꝑuilegi
um crucis quã ita ardent pdicauit ↄcupi-
uit ↄ habuit. Per horas dr caplm illd. Iã
nõ eſtis.ephe.ij.c.et illd. Non vos me elegi
ſtis.qd ẽ ibidẽ.et illd. Btũs vir q̃ ſuffert.ia.
j.c.et illud. Magnificauit eũ ĩ timore inimi
co.eccl.xlv.c.ↄ illd. Statuit illi dñs teſtamẽ
tũ ſempiternũ.ibidẽ.et illd. In fide ↄ lenita
te ipi9 ſanctũ fecit illũ.ibidẽ.et illd. Ibãt apli
gaudẽtes.act.v.et illd. Nam q̃s pſciuit hos
ↄ pdeſtinauit ↄformes.roꝝ.viij.ca.et illud.
Corpa ſctõꝝ ĩ pace.eccl.xliiij.c.et illd. Non
eſuriẽt neq3 ſitiẽt ãpli9.apoc.vij.ca. et illud
Nos inſenſati vitã illoꝝ.ſapie.v.ↄ illd. Ipo
ſũmo angulari lapide xpo ieſu.eph.ij.cap.
Habẽt aũt vigilias ↄ octauas.q2 ſi cõpati
mur ↄ ↄregnabim9. De h dictũ ẽ in.vj.pte
ſub q̃rta feria tertie hebdomade aduent9.
Inſtãtia mĩ ẽ de btõ iohãne euangeliſta q̃
ad ieiuniũ.qd ↄtigit.tñ q2 vt dicit q̃daz nõ
fuit martir niſi aĩo.tñ ꝑpt feſtũ btĩ ſtepha-
ni qd ẽ ĩ vigilia feſti ei9. In vigilijs apl'oꝝ
dr epla. Bñdictio dñi ſup ca.iuſti.x.ↄ eccl.

xlv.ca. Itē illa. Per manꝰ aūt.act.v.ca. Et
euāgeliū Ego ſū vitis.ioh.xv.ca. In feſtis
vo aplo℞ dr̄ epl'a Iā ñ eſtis hoſpites et ad/
ue.ephe.v.c. Itē illa Hi ſūt viri.eccl'.xliiij.c.
Itē illa Scimꝰ qm̄ diligētibꝰ deū.ro.viij
ca. Itē illa Bn̄dictꝰ ds et pat dn̄i nr̄i.ephe.
j.c. Itē illa Spectaculū facti ſumus.ad co
rinth.iiij.c. Itē illa Vnicuiqꝫ veſtrum.ad
ephe.iiij.c. Itē all'a ē Ego vos elegi.ioh.xv
Itē illd̄ Venite ad me oēs q̄ labora. math.
xi.c. Euāgeliū vō dr̄ Hoc ē pceptū.ioh.xv.
ca. Itē illd̄ Hec mādo vob.qd ē ibidē. Itē
illd̄ Ecce ego mitto vos.math.x.c. Itē illd̄.
Facta ē ɔtētio.luc.xxij.c. Itē illd̄ Deſignauit
dn̄s.luc.x.c.⁊ illd̄ Ego ſū vitis vera.ioh.xv
ca. Itē illd̄ Dixit ſimon petrꝰ.math.xix.ca.
Poſtcōmunio ē Amē dico vob ꝙ vos q̄
re.math.xix.c. Itē illa Vos q̄ ſecu.q̄ ē ibidē
¶ Et nota ꝙ tres apl'i legūt tantū viui fuiſ
ſe rome.ſcꝫ petrꝰ paulꝰ ⁊ iohānes.⁊ tres euā
geliſte.ſcꝫ iohānes marcꝰ ⁊ lucas ¶ Notā
dū ē etiā aplos ſiue xp̄i diſcipulos.nō ideo
tantū fuiſſe paſſos.q2 p̄dicabāt de xp̄o.ſed
q2 ip̄m deificatū aiebāt ſine romanoꝝ au/
toritate.qd ipi phibuerant Eccl'ia olim ſta
tuit fieri cōmunit feſtū de oībꝰ aplis in ka
lend.maij.vt dictū eſt ſub feſto aploꝝ phi/
lippi et iacobi

¶ De euangeliſtis.

Poſt aplos eccl'ia
venerat̄ etiā euāgeliſtas.q̄ nō tā/
tū p̄dicauerūt ſꝫ etiā euāgelia ſcri
pſerūt. Legit̄ enī geñ.ij.c.ꝙ fluuiꝰ egredie
bat̄ de loco voluptatis ad irrigandū para
diſū.q̄ diuidit̄ in q̄ttuor capita.ſ.phiſon.ge
on.tigrim ⁊ eufraten. Sane allegorice flu/
uius ille euāgelica p̄dicatio eſt q̄ a xp̄o pce
dit a q̄ generalit oīs voluptas emanat Ve
nite inq̄t ad me omēs q̄ laboratis ⁊ onerati
eſtis et ego reficiā vos.⁊ inuenietis requiē
aīabꝰ vrīs.iugū em̄ meū ſuaue ē ⁊ onꝰ meū
leue.guſtate et videte q̄niaꝫ ſuauis eſt dn̄s
btūs vir q̄ ſperat i eo Recte aūt h̄ p̄dicatio
fluuio cōparat̄.tum q2 reficit abluit ⁊ fecun
dat.tum q2 fluuiꝰ dr̄ aqua fluens.et vt ſa/
lomon ait Aqua pfunda vba ex ore viri et
torrēs inundās ē fons ſapiē.q̄ tam lōge la/
teqꝫ defluxit vt mūdū repleuerit vniuerſuꝫ.
iuxta illd̄ Exites i vniuerſū mūdū ⁊c. Qua
ppter in oēm terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ ⁊ i fi.orb
terre vba eoꝝ Hec irrigat paradiſū.i.fecun
dat eccl'iam iuxta qd dic̄ apl's Ego planta
ui apollo rigauit deꝰ aūt incrementū dedit.
Hic ē ei fons ortoꝝ puteꝰ aquaꝝ viuentiū
q̄ fluūt impetu de libano. Fluuiꝰ aūt iſte in
q̄ttuor capita diuidit̄.q2 p̄dicatio ieſu xp̄i i
q̄ttuor euāgelia deriuat̄. Nam licet ſcripſe
rint multi euāgelia.q2 luca teſtāte mlti co/
nati ſūt ordinare narratōem rerū q̄ in no/
bis cōplete ſūt.tn̄ nō niſi q̄ttuor recepta ſūt
ab eccl'ia.videlꝫ.mathei marci luce et iohis
qd vtiqꝫ factū ē q̄druplici rōne. ¶ Primo
ad oſtendendū duoꝝ teſtamētoꝝ ɔcordiā.
Sic ei i veteri teſtamēto vnꝰ fuit legiſlator
ſcꝫ moiſes.et q̄ttuor maiores pphete.ſcilicꝫ
yſaias.hieremias.ezechiel.et daniel.⁊ duo
decim minores pphete ⁊ multi ſapiētes vt
iob.dauid.ſalomon.ieſus ſirach.ita ⁊ i no/
uo teſta.vnꝰ fuit legiſlator.ſcꝫ chriſtꝰ.et q̄t/
tuor euāgeliſte.et duodeci apl'i.⁊ alij multi
doctores vt hieronimꝰ.auguſtinꝰ.ambro
ſius.et gregoriꝰ.vt p h̄ oſtendat̄ ꝙ rota cō/
tinet̄ i medio rote.⁊ duo cherubin ſeſe reſpi
ciūt vſis vultibꝰ in ppiciatoriū. ¶ Scdo
p miſterio q̄drige aminadab.de q̄ ſponſa
dicit in cant. Anima mea turbata ē ppter
q̄drigas aminadab. Aminadab ei interp/
tat̄ ſpontaneꝰ dn̄i. Hic eſt xp̄s q̄ factꝰ ē hō
oblatꝰ eſt q2 ipe voluit Huiꝰ q̄driga ē euā
gelica doctrina p quā eiꝰ fama p mūdū ve/
hit̄ vniuerſū.cuiꝰ q̄ttuor rote ſūt dicti q̄ttu/
or euāgeliſte. Propter hāc q̄drigā ſponſa
id ē eccl'ia.ſalubri dolore turbat̄ ad pniam.
¶ Tertio ad deſignandū liberatōeꝫ gene/
ris hūani a morte q̄drifica.i.a trāſgreſſiōe
q̄druplici. Prima trāſgreſſio fuit mandati
ti i paradiſo. Scda legis naturalis. Tertia
legis ſcripte. Quarta euangelij. Vel potius
peccatū fragilitatis p impotentiā.ſimplici
tatis p ignorantiā.ſecuritatis p negligētiā
et malignitatis p inuidiā. His enī quattu
or modis peccādi aīa morit̄ et ſepat̄ a deo.
¶ Quarto pro miſterio forme quadrige.

Sicut eñ int ceteras formas q̃dratũ. ſic īter
ceteras doctrinas euãgeliũ ſolidi⁹ ⁊ ſtabili
us pſeuerat. nã illd vndiqꝫ ſtat. ⁊ iō legitur
apoc. xxi. c. ꝙ ciuitas ī q̃dro poſita ē. et illud
ppt ſtabilitatē appellat eternũ. p cui⁹ grãm
hō q̃drat in morib⁹. i. in v̓tutibus ſolidat.
¶ Ceterũ iſtoꝝ pott⁹ q̃ꝫ alioꝝ euangelia re
cepta ſũt. Tũ q2 ipi diligēti⁹ ⁊ aperti⁹ hiſto
riã euãgelicã deſcpſerũt. Tũ q2 lꝫ aliq̃n va
ria ſeu diuerſa. nũq̃ꝫ tñ ꝯtraria ſeu aduer-
ſa ſcpſerũt. Tũ q2 iſti q̃ttuoꝛ p q̃ttuoꝛ aīali
um figuras ī viſiōe iohis ⁊ ezechiel̓ pfigu-
rati fuerũt. ezechiel̓ .j. c. Matthe⁹ p homiēꝫ.
eo ꝙ ei⁹ ītentio p̄cipue circa ſcribendaꝫ xp̄i
hũanitatē v̓ſat. Vñ ei⁹ liber ab hũana xp̄i
natiuitate ſumit exordiũ. Liber gn̄at gene-
ratōnis ieſu xp̄i ⁊c. Marc⁹ p leonē ī deſerto
rugientē eo ꝙ ei⁹ intētio p̄cipue circa d̓ſcri-
bendã ei⁹ reſurrectōēꝫ ꝯſiſtit. Vñ ei⁹ euan
geliũ autonomaſice ī die reſurrectiōis legit̃.
Dicit̃ eñ ꝙ leo rugitu maxio tertio die ſuos
excitat catulos. ita ⁊ d̓s pater īmēſa potētia
ſua filiũ ſuũ tertia die ſuſcitauit. Vñ ⁊ mar
cus ab exclamatōe īcipit ſcꝫ a p̄dicatiōe io-
hãnis ī deſerto clamantis ⁊ dicentis. Vox
clamãtis in deſerto. Et ſcias ꝙ marc⁹ fuit
lōgo naſo ſubducto ſupercilio. pulcer ocu
lis. calu⁹. barba plixa. habitudinis optime
etatis medie. canos aſperſus. Lucas p vi-
tulũ eo ꝙ p̄cipue circa deſcribendaꝫ chriſti
paſſionē ei⁹ intētio verſat̃. i. q̃ xp̄s ſe obtulit
hoſtiã deo prī. idē ipe ſacerdos ⁊ hoſtia. vi-
tulus eñ erat hoſtia ſacerdotalis. vnde a ſa-
cerdotio incipit dicens. Fuit in dieb⁹ hero
dis regis iudee ſacerdos q̃dam ⁊c. Johã-
nes p aquilã. q2 ceteris cũ dño gradiētib⁹
ipe in celũ ad deſcribendã xp̄i diuinitatem
volauit dicēs. In p̄ncipio erat v̓buꝫ. De h
dictuꝫ eſt in p̄ma pte ſub ti. de picturis. He
ſiq̃deꝫ q̃ttuoꝛ p̄ncipales intentōēs deſigna
te ſũt p figuras illoꝝ q̃ttuoꝛ aīaliũ. quoꝛuꝫ
q̃dlibet ſm viſioneꝫ ezechielis q̃ttuoꝛ habet
facies q̃uiam oēs de ſingulis agunt. lꝫ qui-
dam p̄ncipali⁹ d̓ q̃buſdam. p̄ſertim cũ oēs
agãt de xp̄o. cui q̃ttuoꝛ ille figure ꝯueniunt.
Fuit nãqꝫ hō naſcēdo. vitul⁹ moriēdo. leo
reſurgēdo. aquila aſcendēdo. Que vt me-

lius intelligas imaginare aliqd̓ aīal hñs
caput quadratũ. et ī qualibet ſupficie ima-
ginare vnã faciē. videlicet a parte anterioꝛi
faciē hoīs. a dextris faciē leonis. a ſiniſtris
facieꝫ vituli. a pte poſterioꝛi faciem aquile.
Quia v̓o facies aquile ſuper alias emine-
bat ppt longi colli p̄ductionē. iō d̓r ꝙ erat
deſup. Q̃dlibꝫ etiã hoꝝ habebat quattuoꝛ
alas. Finge eñ q̃dlibet animal q̃ꝫ q̃dratum
in quadrato ſũt quattuoꝛ anguli. et in q̃li-
bet angulo erat vna ala. Porro hi q̃ttuoꝛ
ſignificati ſũt p p̄dicta quattuoꝛ flumina.
Per phiſon iohãnes. p geon mathe⁹. p ti-
grim marc⁹. p eufraten lucas. ſicut clare p-
bat inno. tertius de euãgeliſtis in ſermone.
Sũt etiã ſignificati p quattuoꝛ anulos arce
q̄ aurei ⁊ rotũdi erãt. in auro claritas. ī ro-
tunditate q̄ initio caret ⁊ fine. deſignat̃ eter-
nitas. Ipi eñ eternaꝫ xp̄i claritatē et claram
eternitatem deſcpſerũt. Per duos anulos
a ſiniſtris duo euangeliſte ſcꝫ mathe⁹ et io-
hannes q̄ ab ipo xp̄o fuerũt edocti ſignificãt̃.
Quidaꝫ tñ p duos anulos a ſiniſtris. ma-
theũ et iohannē q̄ adhuc paſſibili et morta
li adheſert̃ accipiũt. p duos a dextris mar-
cũ et lucam q̄ poſt aſcenſionē ei iam facto
immortali et impaſſibili adheſerũt accipi-
unt. Per ſiniſtraꝫ enī mortalitas. p dextrũ
īmortalitas deſignat̃. ſm illud. Leua eius
ſub capite meo. et dextra ei⁹ amplexabitur
me. Et ppter hanc cauſaꝫ in picturis eccle-
ſiaꝝ paul⁹ ad dextrã et petr⁹ ad ſiniſtrã ſta-
tuunt̃ ſaluatoris. et in bulla papali caput
pauli a dextris crucis. et caput petri a ſini-
ſtris. Sane in q̃buſdaꝫ eccleſijs antiphõa
ad magnificat in eoꝝ officio eſt. Ecce ego
iohãnes vidi hoſtiũ apertũ in celo ⁊c. apoc.
iiij. Per horas aũt d̓r capitlm. In medio
eccl̓ie aperuit os ei⁹. eccl̓. xv. ⁊ illd. Cibauit
illũ dñs pane vite et intellect⁹. ibidē. ⁊ illud
Jocũditatem et exultationē theſauri. qd̓ ē
ibideꝫ. Omnia rñſoria ſũpta ſũt d̓ ezechiele.
Primũ ē de viſione dei. ſcꝫ Vidi ꝯiũctos.
⁊c. In laudib⁹ v̓o habet̃ de miniſterio p̄di-
catōis eoꝝ. Dilecti dō ⁊ hoīb⁹ ⁊c. eccl̓. xlv. c.
Introit⁹ miſſe ppe eſt. Os iuſti meditabit̃
ſapientiã. Tamen iohãnes euãgeliſta ha-

bet introitū pp̄riū pp̄ter p̄uilegiū amoꝛis
et dignitatis. videlicꝫ. In medio ecclie apeꝛ
ruit os eꝰ ꝛc. q: ipe nō tantū fuit euāgelista
ſed etiā pp̄heta. quod patet in p̄ncipio libꝛi
apoc. vbi dr̄. Btūs q̄ legit et q̄ audit verba
pp̄hetie huiꝰ et ſeruat ea q̄ in ea ſcp̄ta ſunt. ꝛc.
Notandū ṁ eſt q̄ iſte introitꝰ pp̄ter priui⸗
legiū p̄dicationis ſecūdario cōpetit augu⸗
ſtino. gregoꝛio. et alijs expoſitoꝛibꝰ. Ep̄la ī
q̄buſdā eccleſijs eſt de figura quattuoꝛ aīa
lium. Ecce ego iohannes vidi hoſtiū aper
tum. apoc. iiij. c. Alie eccleſie dicūt illā eze⸗
chielis. j. c. Similitudo vultus ꝛc. Reſpon
ſoꝛium eſt Btūs vir q̄ timet dñm ꝛc. Ver⸗
ſus eſt. Potens in terra erit ſemen eius. ꝛc.
quod intelligit̄ de ſemine verbi dei ꝛ bono⸗
rum operum. Sequit̄. Generatio rectoꝛū
bn̄dicetur. quia euangeliſte generant filios
dei qui benedicunt̄. Alleluia in quibuſdā
eccleſijs eſt. Primꝰ ad ſyon dicet. ecce aſſū
et buccinā euāgeliſtā dabo. yſa. xlj. c. In alijs
vō eccleſijs dr̄ alla. Btūs vir. Euāgeliū
eſt. Deſignauit dn̄s et alios ſeptuaginta duos
diſcipulos. luc̄. x. c. et ſequit̄. Et dicebat illis
Meſſis q̄dē mlt̄a operarij vō pauci. Offer
toꝛiū ē. Poſuiſti dn̄e ſup ca. ꝛc. Poſt com⸗
munio ē. Magna ē gl'a eius in ſalutari. ꝛc.

¶ De martiribus.

M Artir grece dici⸗
tur teſtis latine. Martyres enī te⸗
ſtes ſūt q: xp̄s paſſus ē p oībꝰ ꝛ ipi
p xp̄o. Sane ſolꝰ btūs laurētiꝰ inter marti
res vigiliā hꝫ ꝛ octauā put ſub feſto eiꝰ di⸗
ctū ē. Omēs et martires ſingulares habēt
cōmunia officia exceptis ſtephano. laurē⸗
tio. iohāne bap. ꝛ alijs q̄buſdā. Et ē īntroitꝰ
ad miſſam. Glia et honoꝛe coꝛonaſti eum
dn̄e. vel. Sapientiā ſanctoꝝ. eccl'. xliiij. c. vel
Judicabūt ſancti. ſapie. iij. c. vel. Sacerdo⸗
tes dei. danielis. iij. vel. Letabitur iuſtꝰ. Ibi
tn̄ in paſcali tempoꝛe habēt aliud officium
eo q: in illo tempoꝛe opoꝛtet q̄ frequēter re⸗
petatur alleluia propter gaudium reſurre
ctionis. Et tunc eſt introitus. Protexiſti
me a conuētu malignantium. ꝛc. Et quia
coꝛona debetur eis tanq̄ꝫ victoꝛibus. ideo
ſepe fit mentio de coꝛona. Unde ſtephanꝰ
interpretat̄ coꝛonatus. Epiſtola vō quan⸗
doqꝫ dicitur pro vno martire. Juſtus coꝛ
ſuum. eccl'. xxxix. ca. quandoqꝫ illa. Beatus
homo q̄ inuenit ſapiam. puer. iij. ca. qn̄qꝫ.
Juſtoꝝ aīe. ſap. iij. c. qn̄qꝫ illa. Juſtꝰ ſi moꝛ⸗
te p̄occupatꝰ fuerit. q̄ ē ibidē. iiij. c. qn̄qꝫ illa
Btūs vir q̄ ī ſapia. eccl'. xiiij. c. ꝛ. xv. qn̄ꝫ illa.
Bn̄dictus deꝰ et pater. ad coꝛinth. j. c. qn̄qꝫ
illa. Memoꝛ eſto. ij. ad thimo. ij. c. qn̄qꝫ illa
Nemo militans. que eſt ibidem. qn̄qꝫ illa.
Btūs vir q̄ inuentus eſt. eccl'. xxxj. c. qn̄ꝫ illa
Bn̄dictio dn̄i ſup caput. puer. xv. ca. qn̄qꝫ.
Stabūt iuſti. ſapie. v. c. Euangeliū vō dici
tur qn̄qꝫ. Si q̄s vult poſt me venire. matth.
xvj. c. qn̄qꝫ illud. Si q̄s venit ad me. luc̄. xiiij.
ca. qn̄qꝫ illd̄. Niſi granū. ioh. xij. c. qn̄qꝫ illd̄
Nolite arbitrari. math. x. c. qn̄qꝫ illd̄. Nihil
opertum. qđ eſt ibidem. qn̄qꝫ illud. Si q̄s
venit ad me et nō odit. luc̄. xiiij. c. Pro plu⸗
ribus vero martiribꝰ dr̄ quādoqꝫ epiſtola
Lingua ſapientiū. puer. xv. c. qn̄ꝫ illa. Bn̄⸗
dictus deus et pater dn̄i noſtri ieſu chriſti.
j. petri. j. c. quandoqꝫ Juſtoꝝ anie. ſapie. iij.
ca. quādoqꝫ. Rememoꝛamini p̄ſtinos di⸗
es. hebreoꝝ. x. c. quandoqꝫ. Sancti p fidem
hebreoꝝ. xj. c. qn̄ꝫ. Expectatio iuſtoꝝ leticia
puer. xj. c. qn̄qꝫ. Ubi ſūt viri. eccl'. xliiij. c. qn̄qꝫ.
Abſterget deꝰ. apoc. vij. c. qn̄qꝫ. Reddet ds
mercedē. ſapie. x. c. qn̄qꝫ. Juſti āt imperpe⸗
tuū viuent. ſapie. v. c. quādoqꝫ. Quis nos
ſeparabit a caritate chriſti. ad ro. viij. caplo
Alleluia eſt. Hi ſunt due oliue. apoc. xj. ca.
Euangeliū vō qn̄qꝫ dicit̄. Cum audieritis
prelia. luc̄. xxj. quandoqꝫ. Deſcendens ihs
de monte. luce. vj. c. quandoqꝫ. Videns ihs
turbas. math. v. qn̄qꝫ. Egrediēte ieſu de tē⸗
plo. math. xxiiij. c. qn̄qꝫ. Attendite a fermē⸗
to phariſeoꝝ. luc̄. xij. c. quandoqꝫ illud Se⸗
dente ieſu ſup montem oliueti. math. xxiiij.
ca. quandoqꝫ illud. Ve vobis qui edifica⸗
tis. luce. xij. c. quandoqꝫ illud. Qui vos au
dit. luce. x. quandoqꝫ illd̄. Cōfiteboꝛ tibi pat̄
Math. xj. ca. Dicit̄ poſtcōmunio. Amē di
co vobis qđ vni. math. xxv. c. qn̄qꝫ. Et ſi co⸗
ram hominibus. ſapie. iij. cap̄. quandoqꝫ.
Quicunqꝫ fecerit. math. xij. ca. quandoqꝫ.

Dico ãt vob. math. x. c. q̃ñq; Sigñt. marci
vi. c. ⁊ q̃ñq; Multitudo. luc. vi In noct/
nali v̓o officio p̃mũ r̃nſoꝛiũ eſt. Iſte ſct̃us
p lege dei ſui certauit vſq; ad mortẽ ꝛc. ⁊ eſt
q̃nti toni. q2 petulãtia q̃uq; ſenſuũ fuit ma
ctata ĩ eiſ. In tp̃e v̓o paſcali p̃mũ r̃nſoꝛiũ ẽ
Btũs vir q̃ metuit dñm. ⁊ ẽ octaui toni. p/
pter octauam q̃ ſiĝſicat gl̃az reſurrectõis
Quia v̓o ſcti martires ĩ tolerãdis toꝛmen
tis ſe habuerũt ꝯſtãter. ⁊ ꝯſtãtia a ſolo deo
ẽ. iõ illd̓ r̃nſoꝛiũ O veneranda martirum ꝛc
cãtat̃ p̃ eos. et ẽ q̃nti toni. q̃a martires q̃nq;
ſenſus deo ĩmolauerũt. De martiribus et
cantat̃ illd̓ r̃nſoꝛiũ Fulgebũt iuſti et tanq̃z
ſcintille ĩ arũ. diſ. iudi. na. ⁊ reg. ĩ eternum ꝛc
ſapie. iij. c. Iuſti fulgebũt ĩ futuro diuerſis
beatitudinib9 ꝓpus tñ h ſclo diſcurrẽt. i. per
diuerſas mũdi p̃tes curſitãdo diuina verba
alijs annũciabũt. ⁊ h faciũt more ſcintillaꝝ
diſcurrẽtiũ p arũdinetum. ſic eñ ſcintille ſeu
fauille ignis arũdinetũ. i. materiã fragilem
arũdinũ atterũt ⁊ ambulãt. ſic ⁊ ſcti ſua p̃di
catõe ignita. i. diuino igne accẽſa vicia q̃ re
ſpectu fortiũ v̓tutũ fragilia ſũt deſtruẽt. iu/
dicabũt. i. damnabũt natõeſ. i. illos q̃ ĩ pec/
catis ſuis p̃manſerũt. ⁊ regnabũt ĩ eternũ. i. ĩ
eternitate cũ deo recipiẽt ĩmoꝛtalitatẽ ⁊ im
paſſibilitatẽ. ceteraſq; v̓tutes. Ruꝛſ9 in his
v̓bis ꝯp̃mit̃ ſtola carnis quã ſcti recipient
q̃ ꝯſiſtu in q̃ttuoꝛ ſcz ĩ claritate. ſubtilitate.
agilitate ⁊ ĩpaſſibilitate Nã fulgebũt clari
⁊ tãq̃z ſcintille ſubtiles in arũdineto diſcur
rẽt agiles. ⁊ regñbit dñs eoꝝ imp̃petuũ. ⁊ ipſi
cũ dño ĩpaſſibiles. Nã abſterget de9 oẽs la
crimã ab oculis ſctoꝝ ꝛc. imo exultabũt in
gl̃a. ⁊ le. in cubi. ſuis. qd̓ ad ſtolã ſpũs refert̃
quã etiã recipiũt ſcti Et nota arũdinetũ eſt
loc9 in q̊ ſũt m̃lte arũdines ſiue cãne ſicut ĩ
paludib9 Flante ãt auſtro ex aſſidua ꝯfri/
catione arũdinũ ignis accẽdit̃. ſcītille vndi
q; aduolãt. ⁊ accẽdit̃ arũdinetũ. qd̓ allego/
rice ꝯtingit ĩ ſctis. ¶ De martirib9 etiã cã/
tat̃ Circuierũt in melotis. q. d. in pera. Me
lota. te. eſt veſtis facta de pilis cuiuſdaz ani
malis. qd̓ melota vocat̃ ſiue taxus. eſt eniz
habit9 neceſſari9 ad exercitia op̃is. Per ho
ras etiã d̓r capitm̃ illd̓ Btũs vir q̃ ſuffert ia
cobi. i. c. et illd̓ Btũs vir q̃ inuẽt9 ẽ ſine. eccl'.
xxxi. c. ⁊ illd̓ Btũs vir q̃ ĩ ſapientia moꝛabit̃
eccl'. xiiij. c. et illd̓ Iuſtoꝝ aĩe. ſapie. v. c. ⁊ illd̓
Iuſti aũt. ibidẽ. ⁊ illd̓ Scti p fidez. heb. xi.
ca. et illd̓ Potuit ei trãſgredi ⁊ ñ ẽ trãſgreſ/
ſus. eccl'. xxxi. ca. ⁊ illd̓ Corona aurea ſup ca
put ei9. eccl'. xlv. ⁊ illd̓ Stolã iocũditatis in/
duit. ibidẽ. Ibi tñ d̓r. Stola gl̃e. ⁊ illd̓ San
cti ludibria et verbera. heb. xi. c. et illd̓ Tãq̃z
aurũ in foꝛnace. ſapie. iij. c. ⁊ illd̓ Hi ſũt qui
venerũt de tribulatõe. apoc. vij. c. ⁊ illd̓. Nõ
eſurient neq; ſitiẽt. ibidẽ. ⁊ illd̓ Iuſti tulerũt
ſpolia impioꝝ. ſapie. x. c. ⁊ illd̓ In bonis iu
ſtoꝝ exaltabit̃ ciuitas. puer. xi. c. ¶ Illud
etiã ſciendũ ẽ ꝙ eccl'ia celebrat feſtũ q̃rũdaz
martirũ veteris teſta. put dictum eſt de fe/
ſto machabeoꝝ

De confeſſoribus.

Confeſſores dicũ/
tur laudatores. licet aũt tam mar
tires q; v̓gines q; etiã omnes ſan
cti veri ſint chriſti ꝯfeſſores. martires tamẽ
q̃a in iraſcibili vincunt tranſcendũt. et ſup
lucrantur ſpeciale vocabuluz martirum. et
v̓gines. q̃a vincunt in ꝯcupiſcibili nomen
v̓ginũ. et doctores q̃a alios ſuperant in ra
tionali doctorum Et hinc eſt ꝙ martires et
v̓gines ⁊ doctores aureola decorabũt̃ Sa
ne cõfeſſores diſtinguũt̃ in epiſcopos et in
p̃ſbiteros. De epiſcopis d̓r introitus Sta/
tuit. eccl'. xlv. c. et epiſtola Ecce ſacerdoſ ma
gnus. eccl'. xliiij. c. Ipſi enim ſunt magni ſa
cerdotes. Et illud de epiſcopis dicitur. In
ueni dauid ſeruum meuz. oleo ſancto meo
vnxi eum. q̃a non tantũ vncti fuerunt ĩ ba/
ptiſmo et in confirmatione et oꝛdinatione
in p̃ſbyteros. ſed etiã in ꝯſecratione in epi/
ſcopos. vt habeant miſericoꝛdiã ſupefflue/
tem. Et officia illa que incipiunt ſacerdo/
tes pꝛopꝛie competũt epiſcopis. Cetera ſũt
cõmunia et plura ſunt reſponſoꝛia octaui
toni. q̃a afflixerunt ⁊ crucifixerunt carnem
ſuã cũ vicijs ⁊ ꝯcupiſcentijs ꝓpter octauã
reſurrectõis. Ruꝛſus d̓ ꝯfeſſoꝛib9 d̓r q̃nq;
ep̃la. Dilectus deo. eccl'. xlv. c. q̃nq;. Teſtifi
coꝛ coꝛaz deo. ad thimo. iiij. q̃nq;. Plures

facti ſūt ſacerdotes. ad heb. c. vij. qn̄qȝ. Dedit dn̄s ꝯfeſſionē. eccl'. xlvij. c. qn̄qȝ. Iuſtus cor ſuū. ꝗ̄ eccl'. xxxix. c. qn̄qȝ. Sapiētia laudabit aīaȝ. eccl'. xxiiij. c. qn̄qȝ. Iuſtū deduxit dn̄s. ſapie. x. ca. qn̄qȝ. Doctrinis varijs. ad heb. xiij. c. qn̄qȝ. Ego eniā delibor. All'a. Iuſtus germinabit. yſa. xxxv. c. Euāgeliuȝ v'o dr̄ qn̄qȝ. Sint lūbi vr̄i p̄cincti. luc. xij. qn̄qȝ. Vigilate. math. xxiiij. qn̄qȝ. Homo peregre. math. xxv. qn̄qȝ. Videte ⁊ vigilate. mar. xiij. qn̄qȝ. Hō q̄daȝ nobil'. luc. xix. qn̄qȝ. Nemo accēdit lucernā. luc. xj. qn̄qȝ. Vos eſtis ſal t're. math. v. c. qn̄qȝ. Nolite timere puſillus grex. luc. xij. c. Poſtcōmunio ē. Quīqȝ talenta. math. xxv. ⁊ qn̄qȝ. Fidel' ſuus. math. xxiiij. c. ⁊ luce. xij. ca. ¶ Per horas v'o dicit' caplm̄ illd̄. Ecce ſacerdos. eccl'. c. xliiij. et illd̄. Bn̄dictōeȝ oīm gentiū. qd̄ ē ibidē. ⁊ illd̄. Cognouit eū. ibidē. ⁊ illd̄. Iuſtū deduxit. ſapie. x. ca. ⁊ illd̄. Iuſt' cor ſuū. eccl'. xxxix. c. ⁊ illud. Magnificauit eū ī ꝯſpectu regū. eccl'. xlv. a. Sȝ qd̄ hic dr̄. magnificauit dr̄ ibi glorificauit. ⁊ illd̄. Labia ſacerdotis cuſtodiūt. malach. ij. et illd̄. Nō ē inuēt' ſilis illi. eccl'. xliiij. ca. et illd̄. Fūgi ſacerdotio ⁊ hr̄e laudeȝ. eccl'. xlv. c. et illd̄. Talis decebat vt eēt nob' pontifex. ad heb. vij. c. et illd̄. Collaudabūt multi ſapiam ei' ⁊ vſqȝ ī ſclm̄ non recedet memoria ei'. eccl'. xxxix. et illd̄. Honeſtauit illū ī laborib'. ſap. x. b. et illd̄. Cuſtodiuit illū ab inimicis. qd̄ ē ibideȝ. e. ¶ Illd̄ āt notandū ē ꝙ ſi plura feſta ī eadē die ꝯcurrāt illi' q̄ inter eos maioris erit noīs officium celebretur. De hoc dictum eſt in prohemio hui' partis.

¶ De virginibus.

Officiū matutinale v'ginuȝ maxima ex pte ſumit' de pſalmo epitalamico. ſcȝ Eructauit cor meū. in q̄ agit' de laudib' ſpōſi ⁊ ſpōſe. Virgines ēi ſūt ſpōſe xp̄i q̄ ſequūt' agnū q̄cūqȝ ierit in corpe ⁊ in aīa ꝑpter integritatem corpis et aīe. Notandū autem eſt ꝙ illud reſponſoriū qd̄ eſt de ſponſo ſcilȝ Audiui vocē de celo ⁊c. qd̄ ī q̄buſdā eccleſijs dr̄ eſt p̄prium toni. q̄r vnic' eſt ſponſus aīaꝝ xp̄i et ſumit' de math. xxv. Illud v'o qd̄ eſt de cōtemptu mūdi ſcȝ Regnū mūdi et omnem ornatū ſeculi ꝯtempſi ⁊c. eſt q̄nti toni. quia ibi oſtendit' ꝯculcatio q̄nqȝ ſenſuū. De v'ginib' etiā cantat' illud Fulcite me florib'. cant. ij. c. qd̄ eſt expoſitum in. v. pte ſub ti. de ſecta. ¶ In quibuſdā eccleſijs dicit' v'ſiculuȝ de v'ginib' illū Elegit eam de' et p̄elegit eā. Sed alij rectius ꝯſiderantes ꝙ ſola beata v'go maria p̄electa eſt in honorē ei' tantuȝ dicūt illum. ꝑ alijs v'ginibus dicūt. Elegit eam de' et dilexit eam. Per horas etiā dr̄ caplm̄ illud. Qui gloriat'. ij. corinth. x. ca. et illud Emulor ei. ij. corinth. xj. et illd̄ Sapiētia vincit. ſapie. viij. et illud Memorati ſūt dn̄e miſc̄dietue. eccl'. lj. ⁊ illud Liberaſti me a pditione. ibidem. et illud Accinxit fortitudine lumbos ſuos. puer. xxxj. c. ¶ In officio miſſe ſi ſit v'go et martir ꝓpriū officiū ē. Loquebar de teſtimonijs tuis in ꝯſpectu regum ⁊c. Alia cōmunia ſunt. excepto ꝙ de beata agatha dr̄ introit' Gaudeam' oēs ī dn̄o. pro eo ꝙ ipa excellenter letiſſima venit ad paſſionē ſicut de ea ſcp̄tum eſt. Agatha letiſſima et gloriāter ibat ad carcereȝ. ideo ei' leticie n̄ oſtram leticiam ſociam' et cum ea in dn̄o congaudem'. ¶ De beata etiaȝ agnete officiū miſſe eſt. Me expectauerūt. Ratio quare. poteſt ex eius legenda haberi. Et nota ꝙ de v'ginibus dr̄ qn̄qȝ epiſtola. Cōfitebor tibi dn̄e. eccl'. lj. c. qn̄qȝ. Qui gloriatur. ij. ad corinth. x. qn̄qȝ Dn̄e de' meus exaltaſti. eccl'. lj. qn̄qȝ. Sapientia laudabit animā. ſapie. xxiiij. qn̄qȝ. Sapientia vincit maliciā. ſapie. viij. qn̄qȝ. De virginib'. j. ad ad corinth. vij. qn̄qȝ Dn̄s poſſedit me. prouerb'. viij. All'a et poſtcōmunio. Quinqȝ prudentes. math. xxv. c. Euangelium qn̄qȝ dicitur Simile eſt regnum celoꝝ theſauro abſcondito. math. xiij. ca. qn̄qȝ Simile eſt regnum celorum decem virginibus. mathei. xxv.

¶ De feſto dedicationis.

Quoniaȝ in parte p̄ma dictum eſt qualiter eccleſia dedicata ſit, reſtat vt hic aliqua

de officio qđ in feſto dedicatiōis ecclia⁊ dr̄
ſubijciam⁹. Feſtū ergo illđ ſolennit̄ ab ec-
cleſia celebrat̄. de q̄ in iohāne habet̄. Facta
ſunt encenia. i. feſta dedicatōnis ī hieroſoli-
mis. et ih̄s ābulabat ī tēplo in porticu ſalo
monis ad ꝯfirmatōem illi⁹ feſtiuitatis. Et
dr̄ porticus ſalomonis. q̄a ſalomō ſolebat
ibi orare. et ibi orauit ī die dedicatōis. Hoc
etiā feſtū in veteri teſta. fiebat. Vn̄ legit̄ in
pmo libro machab. c. iiij. Elegit iudas ma
chabe⁹ ſacerdotes ſine macula ⁊ mūdaue-
rūt ſancta. Ecclia enī militās pt mūdari. ſʒ
nō triūphās. ſ. Aug⁹. dicit ī omel. ſup p̄dicto.
verbo. Facta ſunt encenia. Illū diē quo tē
plū dedicatū ē. iudei ſolēnit̄ celebrabāt. Ce-
lebrauerūt āt iudei encenia octo dieb⁹ q̄re
videt̄ q̄ nos ſilr̄ feſtū dedicatōis debemus
octo dieb⁹ ſolēnizare. Sed mi⁊ ē q̄re octo
dieb⁹ celebrauerūt encenia. cū pa ſca et ſce-
nophegiā nō celebrauerit niſi p ſeptē dies
tantū. Ad h̄ eſt rn̄ſio. q̄r h̄ feſtiuitas ſpecia
liter ſiḡficat eternā dedicationē in q̄ ecclia
illa ſcʒ aīa ſcā ita deo dedicabit̄. i. copula
bit̄ vt nō poſſit ad alios vſus transferri. qđ
erit ī octaua reſurrectōis. ⁊ iō ī nouo teſta.
hʒ h̄ feſtum octauas. Hec ecclia ꝯſtruit in
baptiſmo ⁊ ī doctrina et ī pnīa. [illegible] au
dit̄ ſecuris ⁊ oīs generis ferramēta. i. omia
genera flagello⁊ ⁊ diſcipliā⁊. ſcʒ ī hac ecclia
militāte. q̄ p tabernaculū moyſi ſiḡficatur.
Tabernacula eī militantiū ſūt. Templū
vō illud ſalomonis ſiḡficauit ecclīā triū-
phantē in q̄ h̄ nō audiūt̄. In matutinali of
ficio dicūt̄ illi pſalmi in qb⁹ fit mētio đ por-
tis q̄ ſpecialit̄ ſūt timor et amor. ſic habet̄ in
pſalmo illo. Dn̄i eſt terra. ibi. Attollite por
tas pncipes veſtras ⁊c. Item illi in quibuſ
fit mētio de altari. ſicut in pſalmo illo. Iu-
dica me de⁹ ⁊ diſcerne. Item illi in quibus
fit mētio de ciuitate. vt ſūt illi. Deus noſter
refugiū ⁊c. et Magnus dn̄s ⁊c. Item illi ī
quib⁹ fit mētio de atrijs ⁊ de portis. vt ſunt
illi. Quam dilecta tabernacula ⁊c. et Fun-
damēta ei⁹ in montib⁹ ſanctis ⁊c. Sʒ que-
ritur q̄re nō dr̄ pſalm⁹ ille. Dn̄e de⁹ ſalutis
mee. ⁊c. Ad qđ q̄dam dixerūt q̄ ideo q̄a ibi
fit mētio de ſepulcris. ſed h̄ rō non valet. q̄r
ibi nō fit mētio de talib⁹ ſepulcris. in quib⁹
habitant ſiue ſepeliunt̄ corpa fideliū iuxta
ecclīam. ſed de ſepulcris malo⁊. Unde di-
cimus q̄ ille dr̄ pſalm⁹ eo q̄ eſt pſalmus pe
nitētialis. et ſpecialit̄ ibi de orōne habetur
q̄ ī ecclia faciēda eſt. Vn̄ ibi dr̄. Intret orō
mea in ꝯſpectu tuo. Dicit aūt dn̄s đ ecclia.
Domus mea dom⁹ orōis vocabit̄. Octa-
uus vō pſalm⁹ eſt. Qui habitat in adiuto-
rio altiſſimi. i. in ecclia q̄a ibi dr̄ altiſſimū
poſuiſti refugiū tuū. q̄r ſup oēs montes in
vertice montiū fundata eſt ecclia. Ultima
vō antiph̄a ſcʒ ad magnificat in veſpis eſt.
Pax eterna. q̄r ad h̄ celebrat̄ dedicatio. vt
dedicemur ⁊ habeam⁹ illā pacē etnā. Per
horas aūt dr̄ caplm illud. Vidi ciuitatem.
apoc. xxj. c. et illud. Ecce tabernaculū. qđ eſt
ibidē. et illud. Unuſq̄ſq̄ ppriā mercedem.
j. cor. iij. ⁊ illud Fundamentū aliud nemo
poteſt ponere. cor. ut h̄. iij. c. ¶ Sane huic
feſto cōpetit q̄ iacob vidit ſcalā. et angelos
aſcendētes ⁊ deſcēdentes. i. totam ecclīā vi
dit vna viſione ⁊ erexit lapidē. i. xp̄m. q̄ ē la-
pis in ſūmo. Et eſt lapis angularis et fun-
damentū. q̄ oīa ſuſtinet. Erexit inq̄ā in
titulū p̄conialē memorialē et triumphalē
fundēs oleū deſup. Siqdem iacob. i. plat⁹.
fundit oleū ſup lapidē. i. xp̄m ad oſtendēdū
eius cariſmata. Et idē pphetauit iacob di
cens. Terribilis eſt loc⁹ iſte. nō ē hic aliđ
niſi dom⁹ dei et porta celi. vere dn̄s eſt in lo
co iſto et ego neſciebam. Terribilis eſt enī
ecclia demōib⁹ ppter dei ſimilitudinē quā
habet. Et ppter h̄ ad miſſā eſt introit⁹ Ter
ribilis eſt locus iſte. Gen̄. xxviij. Sequitur
Et vocabit̄ aula dei. hoc appoſuit btūs gre
gori⁹ de ſuo. p eo q̄ ibi paratus eſt deus ex
audire ſicut dixit dn̄s ſalomoni. iij. regum
viij. Exaudiui orōem tuā. ⁊c. Quare autē
terribilis ſit oſtendit in verſiculo. Dn̄s re-
gnauit decorē induit. ſcilʒ in mēbris ſuis. et
ideo terribilis eſt eccleſia demonib⁹. In cō
ſecratiōe vō altaris eſt introit⁹. Dicit dn̄s
ſmones mei. yſa. lix. c. ⁊. lxj. c. Epl̄a vō ſumit̄
de apoc. xxj. c. Vidi ciuitatē ſctā hierlm ⁊c.
Rn̄ſoriū ē. Loc⁹ iſte ſcʒ ecclia material̄ ſa-
ctus eſt. q̄r ſanctificata eſt ad hoc. vt ibi dn̄s

exaudiat p̄ces. et iō p̄ſtat oratib⁹ ſcītatem.
Salomon ei orauit vt dn̄s orātes ibi exau
diret. ⁊ dn̄s dixit. Exaudita ē orō tua. Hec ē
ſigificatio ē .iij. reg. viij. c. vbi ſalomō dedica-
to templo ait. Quicū q̄z orauerit ī loco iſto
exaudies ī loco tabernaculi tui in celo. et cū
exaudieris ꝓpici⁹ eris. Alia eſt ī q̄buſdā ec
cleſijs. Q̄ q̄z metuēd⁹ ē. geñ. xxviij. c. Euāge
liū vō ē. Egreſſus ihs. luce. xix. c. eo q̄ ibi ha
bet. hodie ſal⁹ domui huic facta ē. In q̄buſ
dā tñ eccleſijs legit̄ euāgeliū de matth. in q̄
habet. Et nō potuerūt ſubuerte domū illā
fūdata ei erat ſupra firmā petraz. Seq̄t of-
fertoriū ḋ v̄bis dauid ī paralipomenō .j. li.
vlt. c. Vel ſm alios ſūt v̄ba ſalomōis. Dn̄e
de⁹ ī ſimplicitate cordis mei. let⁹ obtuli vni
uerſa h̄. Obtulerūt enī ſacrificia ī eſtimabi
lia q̄ ſigificāt bonas opatōes ſiue cogitatō-
nes ⁊ bona deſideria. q̄ ī eſtimabilia ſunt et
numero ⁊ p̄cio. Seq̄t poſtcōmunio. Do-
mus mea ⁊c. yſa. lvj. ⁊ matth. xxj. c. Nota ſi fe
ſtū dedicatōis ecclie occurrerit in paſſione
dn̄i. fit in ſeq̄nti hebdomada. Si vō ī feſto
aſcēſionis de aſcēſione fiet officiū. et officiū
dedicatiōis differat̄. Salomō ei dedicauit
templū duodecima die mēſis ſeptēbriſ. ⁊ .x.
die mēſis occurrebat ſcenophegia. celebra-
uit āt dedicatōez tēpli p ſeptē dies. ⁊ proga
uit ſcenophegiā vſq̄z poſt dedicatiōem.

Inc.

Incipit octaua pars de cōpoto et kalēdario et de perti- nentibus ad illa.

Quoniā ſicut ait btūs aug⁹. ſacerdoteſ
ꝯpotū ſcire tenēt̄. alioq̄n
vix in eis ſacerdotis no-
men cōſtabit. ſub q̄ v̄bo
noticiā curſus tp̄is lune
ac kalendarij intelligim⁹. Quoniaz cōpo-
tus eſt ſciētia certificandi tp̄s ſm ſolis ⁊ lu-
ne p̄greſſuz. Idcirco ad ſimpliciū ſacerdo-
tum inſtructionē in hac octaua et finali p-
te de hoc aliqua claro cōpendio pſtringē⁹.
ꝓut ad vſum ecclie dinoſcit̄ ptinere. Dicit̄

aūt cōpotus a computo. tas. q̄a in ipſo cō
putando p̄cedimus nō q̄r in ipō cōputare
doceamur. Et ēſt duplex compotus. ſcilicȝ
aſtronomicus ſeu philoſophicus. ⁊ vulga
ris ſeu eccleſiaſticus. ſȝ de aſtronomico nil
ad p̄ns. Uulgaris compotus eſt ſciētia
diſtinguendi tempus certa rōne. ſiue ſcien
tia tp̄is diſcretiua ſm eccleſie vſum. Tem-
pus vero prout hic ſumit̄ eſt ſm tulliū que
dam quantitas annui. menſurni. diurni ve
ſeu alterius ſpacij. Vel temp⁹ ē mora mo-
tus rerū variabiliū. cuius ptes decē ēē dicū
tur. ſcȝ annus. mēſis. ſeptimana. dies. qua-
drans. hora. punctum. momentū. vncia. et
athomus. Annus ꝯtinet .xij. menſes. vel .lij.
ſeptimanas. et diem vnā. vel trecētos ſexa-
gintaq̄nq̄z dies et ſex horas. Menſis conti
net quattuor ſeptimanas vel pauloplus.
Septimana .vij. dies. Dies quattuor qua
drantes. Quadrans ſex horas. Hora q̄ttu
or puncta. Punctū decem momēta. Mo-
mentuȝ .xij. vncias. Uncia .xlvij. athomos.
Athomus indiuiſibilis eſt. Nam thomoſ
grece diuiſio dr̄. Unde athomos grece in-
diuiſio latine. Anni ergo ſolaris fere duo-
decima pars mēſis eſt. Septimana vō eſt
fere quarta ps mēſis. Dies naturalis ſepti
ma ps ſeptimane. Quadrans q̄rta ps diei
naturalis. Hora ſexta ps q̄drātis. Pūctū
quarta pars hore. Momētū decima parſ
pūcti. Uncia duodecia ps momēti. Atho-
mus .xlvij. ps vncie. Eſt ⁊ alia tēpis diui-
ſio. ſ. p euū. p etatē. p ſclm. p luſtrū. p olipia-
dem ⁊ p indiniōnē. de q̄b⁹ infra dicet̄. Ce-
terū tria ſūt tp̄a annoꝝ ſiue triplex eſt ann⁹
ſcȝ ſolaris. lunaris. et magnus. De quibuſ
ꝓuidimus in hac octaua pte tractare. que
duas p̄ncipaliter habet ptes. In quaꝝ pri-
ma agit̄ de anno ſolari. ⁊ de magno. In ſe
cunda vero de lunari.

De anno ſolari.

In hac prima hu-
ius opis pte de āno ſolari tractat̄.
Que in q̄ttuor ſubdiuidit̄ particulas. In
quaꝝ p̄ma agit̄ q̄d ſit ānus. De inino āni.
De multiplici anno. De duodecim ſignis

De biſſexto De q̃ttuor anni ptib⁹ ſiue tpib⁹ r dẽ ieiunijs illorũ. De ſolſticijs. r de eq̃noctijs De magno anno. De era. De olipiade. De luſtro. De etate. De ſeclo. r de euo. ¶ In ſecũda pte agiť de mẽſe. De kł. De nonis. De idib⁹ Unde r q̃liť dies denoienť. De diebus egiptiacis r canicularib⁹. ¶ In tertia agiť de ſeptimana. r q̃ ſit lr̃a kalẽdarij cuiuſlibet mẽſis. r q̃ die ſeptimane q̃lib3 mẽſis icipiat et de lr̃is dñicalib⁹ De regularib⁹ ſolarib⁹ De ꝯcurrẽtib⁹. r de inditõe ¶ In q̃rta agiť de die. de momẽto. et de hora.

De anno in genere.

Annus eſt ſolis anfract⁹ cũ pactis trecẽtis ſexaginta q̃nq3 dieb⁹ ad eadẽ loca ſiderũ redit. Diciť ergo ann⁹. q2 mẽſib⁹ i ſe recurrẽtib⁹ voluiť ab an qđ ẽ circũ. r eo iſ. q̃ circulariť redičs Unde r ann⁹ dr̃ q̃ anul⁹. i. circul⁹. eo q̃ i ſe redit. Unde virgili⁹ Atq3 i ſe ſua ꝑ veſtigia voluiť ann⁹. Et ob hãc inuẽtas lr̃as. ſic apud egiptios ann⁹ indicabať. Pingebãt ei draconẽ caudã ſuã mordentẽ. q2 i ſe recurrit. et ſic adhuc a q̃buſdã figurať. Alij annũ ab inouatõe dicũt. ſp ei renouať. Ann⁹ ſm diuerſos diuerſa h3 initia. q̃uã arabes r egiptij illũ icboãt poſt ſolſticium eſtiuale ſc3 a ſeptẽbri. ꝑ eo q̃ legiť arbores i pncipio mõdi fructũ habuiſſe. Quia ergo hĩ ſeptẽbri ꝯtigit putãt tũc mũdũ factũ fuiſſe. ideoq3 ibi incipiũt annũ. Numa vero põpili⁹ et romani annũ a ianuario icepcrũt. ꝑ eo q̃ tũc ſpauloante ſol nob icipit appropinq̃re. Iudei a martio incipiũt q2 i eo codit ẽ mũd⁹. r ideo dr̃ q̃ .xviij. dies ei⁹ eſt pri⁹ dies ſcti. q̃s oẽs q̃ ad aliq̃ cõpotiſte imitãť. Ipi n̄ aq̃3 a ſeptẽbri icipiũt reglãres lunares. r emboliſmos et epactas. r oẽs ãnos lunares. A ianuario vero icipiũt aureũ numerũ r q̃ſdã lr̃as dñicales. A martio regulares ſolares. r ꝯcurrentes. r q̃ſdã lr̃as dñicales. put i ſcda pte apparebit. Sane q̃dã moderni ob reuerẽtiã ſaluatoris ꝯpuťãt ãnos a natiuitate ei⁹. Alij vero ab ei⁹ icarnatõe. i. a ꝯceptõne btẽ marie q̃n illa dixit Ecce ãcilla dñi 7c. ſtatim ei fuit xps hõ et plen⁹ ſpũſancto Annorũ ali⁹ ẽ naturalis. ali⁹ vſualis. ali⁹ legitim⁹. ali⁹ emergẽs. ali⁹ ſolaris. ali⁹ magn⁹. ali⁹ olimpias. ali⁹ luſtralis. ali⁹ indictionał. ali⁹ iubileus ali⁹ benignitatis. ali⁹ eťnitatis r glorie. Annus naťalis ẽ cu3 luna ſoli ſupponiť vñ ſol eclipſi3 paťť. Uſualis ſiue tpalis ẽ q̃n ſm vſu hoim ſumit initiũ. vic3 a ianuario vſq3 ad ſequẽtẽ ianuariũ. Legitimus ſiue cerimonial ẽ q̃ ꝯputať ſm lunatões ab aprili vſq3 in aprilez. Aprilis ei eſt pmus menſis apud hebreos. Emergẽs eſt i quo aliquod magnũ iudeis vł alijs ꝯtingit. a quo facto in illius memoriã annũ incipiũt cõputare ſc3 a q̃uis die. Ann⁹ ſolaris eſt ſpacium in quo circuit ſol. xij. ſigna zodiaci. quẽ circulum facit. vt pmiſſum eſt in trecẽtis ſexagĩta quinq3 diebus. et fere. vj. horis. Fere dixi ꝓpter q̃daz momenta que adijciunť. ſicut infra diceť. He aũt ſex hore de quarto in q̃rtũ annũ faciũt vnũ diem naturalem biſſextilẽ ci annus iſte cõmunis eſt omnib⁹ gentib⁹ r incipit qualib3 die. r q̃libet die finiť. tranſactis pdictis dieb⁹. et iſte põt etiam dici naturalis. Signa vero predicta ſunt iſta. Aries thaur⁹. gemini. cancer. leo. v̈go. libra. ſcorpio. ſagittarius. capcornus. aq̃rius r piſces Unde vſus. Hec ſunt ſigna poli q̃ ꝑ ſunt via ſoli. Eſt aries. thaurus. gemini. cancer. leo. v̈go. Libra q3 ſcorp. chyrõ. capcorn⁹. vrnula. piſces. Et nota q̃ celi habitatõ ſtat circulorũ diſtincta zonis. Zone aũt ipſe ſũt q̃nq3 que ideo zone vel circuli appellanť. q2 i circũductõe ſpere exiſtũt. Zodiac⁹ aũt circulus eſt q̃ ex linearũ q̃nq3 angulis ex vna linea ꝯſtat. Burſ⁹ zodia grece dr̃ aĩal ſiue ſignũ latine. Inde zodiac⁹. dr̃ aĩal ſeu ſignifer circulus. ex eo q̃ in medio firmamẽti ſunt. xij. ſigna ꝑ tranſuerſu3 poſita eq̃liter ꝑ circulũ diſtincta. q̃ formis et noib⁹ aĩaliũ dſignãť. q2 ſol in trãs in illa ꝓprietates aĩaliũ q̃dammodo ſortiť. vel q2 ſtelle in ſignis diſpoſite ſunt animaliũ in figuris. Signum autem dicitur duodecima pars zodiaci. Sol quidez intrat in aliquo de pdictis ſignis. quolibet menſe in. xv. kł. ſm eccliaz. Unde in martio intrat in arietẽ. xv. kł. aprilis. In aprili itrat i thaurũ. xv. kł. maij. r ſic ꝑ ordinẽ mẽſiũ

et ſignoꝝ. ¶ Primū igit̄ ſignū ē aries in q̄ dr̄ eē fact⁹ mūd⁹. in q̄ ſigno ē ſol circa pnci-
pia veris. ſic dictū. q2 ſic aries ē aīal retro de
bile. hn̄s añ aliq̄d roboris. ſic poſtrema ſo-
lis illo tp̄e debilia ſūt frigore ei⁹ fortitudinē
minuēte. anteriora vō q̄ eſtatē reſpiciūt ali-
q̄d fortitudīs .i. caloris habēt. vel q2 ſic aries
ī hieme cubat ī latere ſiniſtro. ī vere āt inci-
pit cubare ī dextro. ſic ſol añ illud tp̄s mora
tur ī ſiniſtro latere firmamēti. ſcʒ ī meridie.
tūc vō ītrat lat⁹ dextrū ſcʒ v̓ſus aquilonē.
Antiq̄ h̄ ſignū p̄p̄t amorē iouē vocauerūt
ī cui⁹ capite. q̄ ſimulacra faciūt arietis cor-
nua fingūt. ¶ Scd̄m ſignū ē thaur⁹. ſic di-
ctū. q2 ſic thaur⁹ fortior ē ariete. ſic fortioris
ē efficacie ſol ī illo tp̄e q̄ ad nos q̄ʒ ī p̄cedēti
Veruntñ añ ē efficacior q̄ʒ poſt ſic thaurus
añ fortior ē q̄ʒ retro. Antiq̄ iō thaurū inter
ſidera ī honorē iouis collocauert. q2 ille fa
buloſe fingit̄ ī bouē ꝯuerſus q̄n europam
trāſuexit. ¶ Tertiū gemini. ſic dictū. q2 ī il-
lo tp̄e vis ſolis geminat̄. incipit eī eē calid⁹
ꝛ ſicc⁹ effectiue. Vel q2 tūc p̄cipue res gemi
nant̄. i. mlt̄iplicant̄. aues ei ꝛ aīalia fet⁹ pro
ducūt. Vel p̄pter geminos ſiue duos gra-
dus. q̄bus ſub illo ſigno magis q̄ʒ ſub alio
ſol eleuat̄ a t̄ra. Antiq̄ āt h̄ ſignum gemini
vocauerūt p̄pter caſtorē ꝛ pollucē. q̄s poſt
mortem īter notiſſima ſidera ꝯſtituerunt.
¶ Quartū cancer. ſic dictū. q2 cācer ē aīal
retrogradū. ꝛ tūc ſol retrogradit̄ diſcedenſ
a nob. cū p̄us appropinq̄uerit nob. ¶ Qui
tū leo. ſic dictū. q2 leo ē aīal crudele ꝛ ſp̄ febri
citāſ. ſic ꝛ tp̄s illō crudele ē ꝛ generās febreſ
Burſus q2 hercules leonē fortiſſimū ī gre-
cia occidit. iō p̄p̄t v̓tutē ſuā hūc īter .xij. ſig
ſtatuerūt. ¶ Sextū v̓go. q2 ſic v̓go nihil ge
nerat ſic tp̄s iſtō ſterile nihil noui generat.
generata tñ matureſcere facit. Eſt eī tp̄s ca
nicularium dieꝝ. ¶ Septimū libra. ſic dictū
ab eq̄litate mēſis ipi⁹. q2 ſole ibi exiſte. dies
ꝛ nox eque pōderata ē. q̄n ā tūc ē eq̄noctiū
autūnale. ¶ Octauū ē ſcorpi⁹. ſic ei ſcorpi-
us venenoſus ē ꝛ pūgit. ſic ꝛ tp̄s illud mor-
boſū ē p̄p̄t ineq̄litatē aeris. Eſt eī mane fri-
gus pūgēs ꝛ ī meridie calor v̓rēs. ¶ Nonū
ſagittari⁹. ſic dictū. q2 venatio q̄ pleruq̄ʒ fit
p ſagittarios tūc ſepe exercet̄. vel p̄p̄t fulgu
ra q̄ tūc ſepe cadūt. q̄ ytalici ſagittas vocāt
¶ Decimū capricorn⁹. ſic ei capricorn⁹ in
abruptis mōtib⁹ ſiue ī excelſis p̄cipitijs pa
ſcit. ſic ſol tūc ē ī altiſſimo gradu v̓ſus meri
diē. Vel ſicut capricorn⁹ mōtes ſolet aſcen-
dere. ſic ſol tūc ad nos aſcēdere īcipit. Bur-
ſus antiq̄ capcorni figurā īter ſidera finxe-
rūt. p̄p̄t caprā iouis nutricē. c⁹ poſterioreʒ
p̄tē corpis ī piſcis effigiē formauert̄. vt plu-
uias deſignarēt q̄s pleruq̄ʒ idē mēſis in ex-
tremis ſolet habere. ¶ Undecimū ē aqua-
rius. ſic dictum. q2 tp̄s illud aquis ꝛ ventis
abundat. ¶ Duodecimū ē piſces. q2 ſicut
piſcis ē aīal aquaticū ſic ꝛ tp̄s illō p̄p̄t mlt̄-
tas pluuias aquaticū ē. vel q2 tūc aq̄s reſo-
lutis eſt tp̄s piſcatōis. Verū licet ſicut pa-
tet ex p̄miſſis ſigna eq̄lia ſint ſm aſtrono-
mos. eccl̄ia tñ illa nō ponit eq̄lia. Nā q̄nq̄ʒ
plures dies ſūt in vno ſigno q̄ʒ ī alio. cum
vn⁹ mēſis plures dies habeat q̄ʒ ali⁹. Vñ
plures erūt gradus vni⁹ q̄ʒ alterius ſigni.
Gradus aūt dr̄ ſpaciū q̄ ſol motu ſuo trā-
ſit in zodiaco die naturali. Etiam dictis āt
facile ſciri poteſt in quoto gradu alicuius
ſigni ſit ſol q̄cūq̄ʒ die. ¶ Porro dies biſextiliſ
de q̄ dictuʒ eſt dr̄ biſextilis. ſm p̄hos quaſi
ex biſſe momentoꝝ collecta. quod ſic pote-
rit compr̄hendi. Sol enīʒ in quolibet ſigno
moratur. xxx. dieb⁹ ꝛ. xxx. trientibus horaꝝ.
et. xxx. biſſe momentoꝝ. Et triens eſt tercia
pars alic⁹ rei ꝯſtantis ex tribus partibus.
Biſſe vero ſunt due partes. Sed multipli-
catis duodecies. xxx. dieb⁹ habem⁹. ccclx. di
es. triginta trientes horaꝝ ꝯſtituūt. x. horaſ
q̄ multiplicate duodecies faciūt q̄nq̄ʒ dies
triginta biſſe momētoꝝ ꝯtinēt. xx. mométa
et ita duo pūcta. ſʒ multiplicatis duodeci-
es duob⁹ punctis habem⁹ ſex horas ex biſ-
ſe momētoꝝ collectas. q̄ de quarto in quar-
tū annū ꝯſtituunt vnū diem q̄ de biſextilis
Burſus ſm yſidorum p ſingulos annos
creſcit pars quarta aſſis. at vbi q̄rto anno
aſſis cōpleta fuit biſextū vnū facit. et ideo p
quattuor annoſ vn⁹ dies biſextilis adiect⁹
eſt. Dictus eſt aūt ſm eū biſextus. quia biſ-
ſexies duct⁹ aſſem facit quod eſt vn⁹ dies.

Signa zodiaci

In q̄ loco kalēdarij poni debeat illa di-
es his ꝟſibꝰ ꝯtinet̄. Biſextū ſexte martis te/
nuere kalēde. Poſteriore die celebrāt̄ feſta
mathie. Hoc ē dicere ꝙ ī illa lr̄ā vbi dr̄ ī ka
lendario .vj. kl̄. martij dꝫ poni dies biſextil̄.
ꝛ tūc ſtamꝰ ſiue ſedemꝰ duobꝰ diebꝰ ſuper
illa lr̄ā. et feſtum ſcē mathie qđ deberet illa
die celebrari. celebrat̄ tantū ī ſeq̄nti. ita tñ ꝙ
īt ipꝫ feſtū ꝛ vigiliā nullū ſit mediū. ñ ītelt
tñ vtꝝ ipꝫ feſtū ī p̄ma vl̄ ī ſcđa die p̄dictaꝝ
duaꝝ celebret̄. ſꝫ regiōis ī h̄ ꝯſuetudo ſuet̄.
Yſidorꝰ dic̄. ꝙ a .vj. nonas martij vſqꝫ ī diē
kl̄. ianuarij lune curſu biſextꝰ apponit̄ atqꝫ
inde detrahit̄. Si āt volumꝰ ſcire qñ ſit an/
nus biſextilis debēꝰ diuidere ānos dn̄i per
q̄tuor q̄tiēs poſſumꝰ ꝛ ſi nullus ſupauerit
tūc erimꝰ ī anno biſextili. ſi āt aliq̄s remāſe/
rit tūc nō erit biſextꝰ. Vñ ꝟſus. Anni diuiſi
dn̄i p q̄ttuor eque. Mōſtrāt biſextū q̄ rōne
ſcias. Hoc āt verū ē ſꝫm illos q̄ diuidūt an/
nos dn̄i incipiēdo a natiuitate. vel a ianua
rio. et nō ſꝫm illos q̄ incipiūt ab incarnatōe
Alia etiā doctrina ad inueniendū biſextuꝫ
ponet̄ infra vbi de ꝯcurrētibꝰ aget̄. Tēpa
ſiue ptes āni ſolaris ſūt q̄ttuor. ſ. ver. eſtas.
autūnꝰ. ꝛ hiems. vt dictū ē ī .vj. pte ſub q̄rta
feria tercie hebdomade aduētꝰ. Dicta autē
ſūt tpa a cōmunionis tpa mēto eo ꝙ īuicēꝫ
ſe hūore. ſiccitate. calore. ꝛ frigore ꝯtēperēt.
Hec ꝛ curricula dicūt̄. q2 nō ſtāt ſꝫ currunt
Ver dictū ē. q2 viret. Eſtas dr̄ ab eſtu. i. ca/
lore. ideo eſtas q̄ſi vſta ꝛ arida. Autūnꝰ a tē/
peſtate vocat̄. qm̄ ꝛ folia cadūt ꝛ oīa matu/
reſcūt. Hiems dr̄ rōne emiſperij. q2 a tūc ſol
circulo voluit̄ breuiori. Vñ ꝛ h̄ tps bruma
dr̄ q̄ſi brachin. i. breue. vl̄ a cibo. q2 tūc maior
eſt veſcendi appetitꝰ. Edacitas eī grece bru/
ma appellat̄. Pricipia āt ptiū āni ſꝫm eccle/
ſiā his ꝟſibꝰ ꝯtinet̄. Feſtuꝫ clemētis hiemiſ.
caput ē oriētis. Cedit hiems retro cathedra
to ſimone petro. Ver fugat vrbanꝰ eſtatē.
ſimphorianꝰ. Id tibi qđ reſtat autūni tpa
ꝓſtat. Hoc ē dicere. Feſtū clementis qđ eſt
viij. kl̄. decēbris eſt p̄ncipiū hiemis. ꝛ durat
vſqꝫ ad feſtū cathedre ſancti petri. tūc icipit.
ver. et illđ feſtū ē. viij. kl̄. martij. et ver durat
vſqꝫ ad feſtū ſcī vrbani. qđ ē. viij. kal̄. iunij.
tūc īcipit eſtas ꝛ durat vſqꝫ ad feſtū ſcī ſim
phoriani. qđ ē. viij. kl̄. ſeptēbriſ. tūc icipit au
tumnꝰ ꝛ durat vſqꝫ ad feſtū clemētis. ī q̄ in
cipit hiems. In his q̄ttuor ptibꝰ āni tridu/
ana ieiunia celebrāꝰ. ꝛ iđ ieiunia q̄ttuor tē/
poꝝ appellant̄. Ieiuniū veris eſt in prima
ſeptimana q̄dragesime ſcꝫ ī q̄rta feria poſt
cineres. Ieiuniū eſtatis ē in p̄mo die mer/
curij poſt pente. Ieiuniū autūni ē ī die ter/
tia mercurij ſeptembris ſcꝫ ī q̄rta feria poſt
feſtū ſcē crucis. Ieiuniū hiemis ē ī q̄rta fe
ria poſt feſtū beate lucie. ſicut ibi dictum eſt
Vnde ꝟſus. Vult crux lucia cineres cariſ/
mata dia. Vt det vota pia q̄rta ſequens fe/
ria. Fiūt aūt h̄ ieiunia in q̄rta feria. quia ī
q̄rta feria xp̄s a iuda traditꝰ eſt. et ī ſexta fe/
ria. q2 in ea crucifixꝰ eſt. et ī ſabbato. q2 tunc
aplōꝝ triſticiā de nece ſaluatoris repſenta/
mus. nam ſi cōpatimur ꝛ cōregnabimus.
Aduētꝰ aūt dn̄i qñ celebret̄ dictuꝫ ē in ſexta
pte ſub ti. de aduentu. Adhuc in anno ſola
ri ꝯtingūt duo ſolſticia et duo equinoctia.
Solſticia in eſtate et in hieme. Eq̄noctia
in vere ꝛ ī autūno. Eſt aūt ſolſticiū maxia
inequalitas diei ꝛ noctis ſiue ingreſſꝰ ſolis
in capricornū vel cancrū. Et dr̄ ſolſticiū q̄ſi
ſolis ſtatio. eo ꝙ tūc ſole ſtante creſcūt dies
vel noctes. Equinoctiū ē maxia diei et no/
ctis equalitaſ. quia tūc equali ſpacio hora
rū ꝯſiſtūt. ſiue ingreſſus ſolis in arietem vl̄
librā. Vbi aūt ſu locꝰ ſolſticioꝝ ꝛ eq̄noctio
rū his ꝟſibꝰ ꝯtinet̄. Solſticiū decimo xp̄m
p̄reit atqꝫ iohannē. Equa crucis feſtū dant
tpa martis ꝛ ydꝰ. Hoc ē dicere ꝙ ſolſticiuꝫ
hiemale eſt ante natiuitatē xp̄i decē diebus
vicꝫ .xviij. kl̄. ianuarij. q̄ tpe ſol incipit altio
res circulos petere. Et ſolſticiū eſtiuale eſt
añ natiuitatē iohīs bap. totidē diebꝰ. vicꝫ
xviij. kal̄. iulij. q̄ tpe incipit ſol ad inferiores
circulos remeare. Vnde eſtiualis ſolſticij
dies maximꝰ ſic ꝛ hiemalis dies minimus
inuenit̄. Sꝫ ſꝫm egyptios hyemale ē .xij. kl̄.
ianuarij. ſꝫm grecos .ix. kl̄. Eſtiuale vō ē ſꝫm
egyptios .xij. kl̄. iulij. ſꝫm grecos .ix. kl̄. Iteꝫ ī
feſto crucis. vel ſꝫm alioſ. xij. kl̄. octobris eſt
eq̄noctiū autūnale ꝛ vbi dr̄ ī kalēdario idꝰ
marcij. vl̄ ſꝫm alios .xij. kal̄. apꝛil̄. ē eq̄noctiū

vernale. Olim eñ ann⁹ ĩ duas tãtũ ptes di-
uidebat̃. ſcʒ ĩ eſtiuale ⁊ hiemale ſolſticiũ. ⁊ ĩ
duo emiſperia. Magn⁹ ãt ann⁹ cõplet̃
reuerſis planetis oĩb⁹ ad loca ſue creatõis
qd fit ãnis ñ paucioꝛib⁹. dxxx. Mũdanus
vo ann⁹ erit oĩb⁹ ſtellis ad pma loca reuer
ſis. qd fit demũ p⁹ qndecim milia annoꝝ.
Magiſter dicit ĩ hiſtoria ſup geñ. vbi agit
d ebrietate noe q magn⁹ ann⁹ ĩplet̃ p circu
la ſexcẽtoꝝ ãnoꝝ. Era q̃ vtũt hiſpani ſingu
loꝝ ãnoꝝ eſt ꝯſtituta a ceſare auguſto. qñ
ad pmũ cenſuʒ oꝛbẽ deſcpſit. Dicta ẽ ãt era
ab ere. ex eo q oĩs oꝛbis es reddere pfeſſus
ẽ rei publice romanoꝝ. Poꝛ⁹ ãt fuerũt indi
tiones ⁊ poſtea ere. Olĩpias ꝯſtituta ẽ apd
grecos ĩ elide ciuitate. eliis agẽtib⁹ agonẽ ⁊
qnquẽnale certamẽ. qttuoꝛ medijs ãnis va
cãtib⁹. ⁊ ob h̃ tps elidij certamĩs olĩpiadeʒ
vocauert̃. q̃d q̃driennio in vna olĩpiade ſuppu
tato. Luſtꝝ ẽ penteſin. i. qnquenniũ qd qn
to ãno dꝛ cõdi. ppt olimpiades a romanis
Nõdũ eñ erãt ꝯſules neqʒ ere. Quĩqnẽna-
le q̃d ẽ tps iõ ſic vocatũ ẽ. qꝛ cẽſũ p qnquen-
niũ ĩ republica pacto vrbs romana luſtra-
bat̃. Apd eoſdẽ romanos ẽ ann⁹ indicio
nalis q ter qnos ꝯtinet ãnos vt ĩfra dicet̃. ⁊
pmiſſuʒ ẽ. Apd hebreos ẽ ann⁹ iubile⁹. i.
remiſſionis q ſeptenis cõpletis ãnoꝝ heb-
domadib⁹ celebrat̃. d q dictũ ẽ ĩ. vj. pte ſb ti.
qnq̃geſime. Apd chꝛiſtianos ẽ ann⁹ beni-
gnitatis ⁊ gr̃e ĩ q xp̃us veit ⁊ nos ſola beni
gnitate redemit. Apd ſctõs ꝯphenſores eſt
ann⁹ eĩnitatis ⁊ glẽ. ĩ q exultabũt ſcti ĩ gl̃a ſi
ne fine. Rurſus ſecula generatõib⁹ ꝯſtant
ſic dicta qꝛ ſequũt̃. Abeũtib⁹ eñ alijſ. alij ſuc
cedũt. Hoc tps q̃dam qnq̃geſimũ annũ di
cũt. quẽ hebrei iubileũ vocãt. vt iã dictũ eſt.
Et ob hãc cãm hebre⁹ ppt vxorẽ ⁊ liberos
a mãs dñm ſuũ. aure ptuſa ſuntio ſubiuga
tus ſuire iubet̃ ĩ ſclm. i. vſqʒ ad annũ qnq̃-
geſimũ. Etas ãt plerũqʒ dꝛ p vno ãno. et p
ſeptẽ. ⁊ p cẽtũ. ⁊ p q̃uis tpe. Vñ ⁊ etas ẽ qd
de mlt̃is ſeculis inſtruit̃. ⁊ inde dicta ẽ etas
q̃ſi euitas q̃ſi ſilitudo eui. Nã euũ ẽ etas p-
petua c⁹ neqʒ initiũ neqʒ finis noſcit̃. Deri
uatũ ẽ ãt euũ ab eonas qd apd grecos ali-
qñ p ſclo ⁊ aliqñ poĩt p etno. Pꝛope vero

etas duob⁹ modis dꝛ vicʒ hoĩs. ſic infantia
iuuẽt⁹ ⁊ ſenect⁹. aut mũdi c⁹ pma etas ẽ ab
adã vſqʒ ad noe. Scda a noe vſqʒ ad abꝛa-
am. Tertia ab abꝛaã vſqʒ ad dauid. Et q̃r-
ta a dauid vſqʒ ad trãſmigratõeʒ iude ĩ ba
biloniã. Quĩta de iuda vſqʒ ad aduẽtũ ſal-
uatoꝛis ĩ carne. Sexta q nũc agit̃ vſqʒ quo
mũd⁹ iſte finiat̃. Quot ãt ſũt ãni ab origĩe
mũdi. dictũ ẽ ĩ. vj. pte ſub ti. d ſeptuageſima

De menſe.

Dicto de ãno ſequi
tur videre d mẽſe. Eſt ãt mẽſis ſpa
ciũ tpis q̃ a phebo phebe recedenſ
eide cõpleto ſuo circulo ſociat̃. Et dꝛ mẽſis
a mẽſurãdo. eo q ann⁹ p mẽſes mẽſurat̃. vl'
a mene q̃d ẽ defect⁹. eo q luna ſingul' mẽſi-
bus viſu deficit ab hũano. Vel ſm yſidoꝝ
a mene grece qd ẽ luna latine. apd grecoſ eñ
mẽſes legitimi nõ ex ſolis circulo. ſʒ ex lune
curſu ꝯnumerãt̃ qd ẽ d noua ad nouã. Di
uidit̃ ãt annus p. xij. mẽſes. qꝛ ſol pagrãdo
zodiacũ duodecim circuit regiones ſigno-
rũ. ⁊ ĩ his. xij. menſib⁹ ꝯmorat̃. Romul⁹ tñ
voluit tãtum decẽʒ eẽ mẽſes ĩ ãno. ĩcipiẽs a
martio. quẽ marti deo belli. quẽ prẽʒ ſuũ eẽ
putabat dedicauit. Vñ ouidi⁹ ĩ pmo faſto
rũ. Tpa digereret cũ ꝯditoꝛ vrbis in annũ
Inſtituit mẽſes qnqʒ bis eẽ ſuos. Sʒ nu-
ma põpili⁹ vidẽs q ann⁹ ñ hñ decẽ mẽſib⁹
cõplebat̃. ſup addidit duos pncipio ſcʒ ia-
nuariũ ⁊ februariũ. Januari⁹ dꝛ a ianua.
qꝛ ſic p ianuã itram⁹ domũ. ita p ianuariũ
itram⁹ annũ. Eſt eñ limes ãni. Vel dꝛ a ia-
no d q̃ ab antiq̃s dicebat̃ pncipiũ et finis
oĩm rerũ. Cui eñ fuit a gẽtilib⁹ mẽſis ille cõſe
crat⁹. Vñ ⁊ ideo ian⁹ bifrõs pingit̃ vt ãni in
troit⁹ ⁊ exit⁹ dmõſtret̃. d q dictum ẽ ĩ. vj. pte
ſub ti. d circũciſiõe. Februari⁹ dꝛ a febrib⁹.
q tũc d facili ꝯtingũt. vel a februis. i. purga
tioib⁹. Sũt ãt februe oblatões facte p moꝛ-
tuis. Romani eñ illo mẽſe memoꝛiã aĩarũ
habebãt ⁊ eas purgabãt celebrãdo exeq̃as
moꝛtuoꝝ. Vel ſm yſidoꝝ dꝛ a februa. plu-
tone cui eo mẽſe ſacrificabat̃. Marti⁹ dꝛ a
marte patre romuli. vl' qꝛ eo tpe cũcta aĩan
tia agũt ad marẽ ⁊ ad ꝯcũbẽdi voluptateʒ.

Appellat̃ et q̃nqꝫ mẽſis nouoꝝ qꝛ ẽ ãni initiũ. Et q̃nqꝫ nouũ ver. qꝛ ĩ eo viridẽtibꝰ fructibꝰ nobꝫ trãſactoꝝ pbat̃ occaſꝰ. Aplis dꝛ q̃i aperil. qꝛ tũc t̃ra apit̃ ad germinãdũ. flores apiũt. ⁊ arbores icipiũt pullulare. Uel aplis p venere dꝛ q̃i afrodil. afrodis ei grece dꝛ latie venꝰ. Maiꝰ a maioribꝰ natu dꝛ q̃ erãt pncipes reipublice. l' a maia matre mercurij. Juniꝰ a iunioribꝰ natu dꝛ. Erãt eniꝫ olim maiores. ſcꝫ ſenatores q̃ appellabãt̃ patres. ⁊ hi ĩ ciuitate ſp remanebãt vrbis regimini ↄſulẽtes. Erãt ⁊ iuniores q̃ ibãt ad pugnãdũ p republica. ⁊ iõ maiꝰ a maioribus iuniꝰ a iunioribꝰ nomẽ acceperũt. ⁊ ĩ illoꝝ honorẽ iſtituti ſũt. Uel dꝛ a iunone. Juliꝰ dictꝰ ẽ a iulio ceſare. q̃ tũc natꝰ fuit. vel qꝛ tũc d hoſtibꝰ triũphauit. Uicit ei cleopatrã reginã egipti cũ anthonio viro ſuo bello nauali. Juliꝰ tñ prius q̃ntilis dicebat̃. eo q eſt q̃ntꝰ a martio. q̃ ſm romulũ principiũ erat anni. Auguſtꝰ ẽ dictꝰ ab octauiano auguſto q̃ tũc natꝰ fuit. l' qꝛ tũc hoſtes ſuperauit. Prꝰ tñ dicebat̃ ſextil. eo q ſextꝰ ẽ a martio. September nomẽ hꝫ a numero ⁊ imbre. qꝛ ſeptimꝰ ẽ a martio ⁊ imbres hꝫ. ſic ⁊ october nouẽber atqꝫ decẽber ex numero ⁊ imbribus vocabula accepert. quẽ numerũ decurrẽtẽ decẽber finit. p eo q denariꝰ numerꝰ p̃cedẽtes numeros clauſit. Quot aũt dies q̃libet mẽſis habeat his v̓ſibꝰ ↄtinet̃. Juniꝰ aplis ſeptẽqꝫ nouẽqꝫ tricenos. Pl' vnũ reliq. ſed hꝫ februs octo vicenos. Cui ſi biſſextꝰ fuerit ſupadditꝰ vnꝰ. Hoc ẽ dicere. q iuniꝰ aplis ſeptẽber ⁊ nouẽber hñt. xxx. dies. Reliq̃ ãt mẽſes hñt. xxxi. Sꝫ februariꝰ tantũ hꝫ. xxviij. et q̃ñ ẽ biſſextꝰ hꝫ. xxix. Sciẽdũ aũt ẽ q cuilibꝫ mẽſi p̃mo dati fuerũt. xxx. dies q̃ multiplicati duodecies ↄſtituũt trecẽtos ſexagĩta dies De q̃nqꝫ v̓o reſiduis datꝰ ẽ vnꝰ ianuario. eo q ẽ pncipiũ ãni. ⁊ et rõne ipiꝰ numeri. qꝛ ĩpar numerꝰ mũdꝰ ẽ ⁊ numero deꝰ impare gaudet. Scd'us datꝰ ẽ martio ppt eãdẽ imparitatẽ. Tertiꝰ maio. Quartꝰ iulio. Quĩtus octobri. Ceſar ãt auguſtꝰ volẽs ſuũ mẽſem eẽ eq̃lem menſi iulij. abſtulit februario vnã diẽ qꝛ erat mẽſis triſticie atqꝫ luctꝰ et attribuit eã auguſto ⁊ ita remãſerũt februario tãtũ. xxix. ⁊ auguſto. xxxi. Demũ aſtrologi romani abſtulerũt aliã diẽ februario et addidert decẽbri. ad hoc vt finis p̃ncipio reſpõderet. ⁊ ſic februario remãſerũt tantum xxviij. ⁊ decẽbri. xxxi. Ueruntñ ad q̃ndã cõpẽſatõẽꝫ vna dies vicꝫ biſſextil' ẽ d q̃rto ĩ q̃rtũ annũ februario reſtituta. Qua v̓o die vl' q̃ feria q̃libꝫ mẽſis ĩtrat iã ſub ti. de ſeptimana dicet̃. Sane ĩ q̃libꝫ mẽſe ſũt tres dies celebres q̃ ſolis pprijs noibꝰ noiant̃. ⁊ ab eis ceteri denoiant̃. ſcꝫ kalende none ⁊ ydꝰ. q̃s romani ppt dies feſtos. l' ppt officia magiſtratuũ inſtituert. His ei diebꝰ ĩ vrbibꝰ cõueniebãt. kalẽde ſũt p̃mi dies mẽſ. Et dicũtur q̃i colẽde. qꝛ tunc ſperat feſtũ iunonis. Uñ ouidiꝰ. Uendicat auſonias ſaturnia iuno kalendas. Uel qꝛ tũc a romano pplo p̃ncipia mẽſiũ celebrabãt̃. ſic fit ab hebreis. Unde ouidiꝰ Salue feſta dies. melior qꝫ reuerte ſemp. A pplo rex diḡ potẽte colt. vel dicũtur a calo qd ẽ voco. Primo nãqꝫ die mẽſis p̃co d more pplm ad nundinas vocabat clamãs totiẽs calo. q̊t dies erãt vſqꝫ ad nonas. Et iõ dꝛ pluralit̃ kalẽde a pluribus vocatõibꝰ. vl' dicũt a calo qd ẽ bonũ omen p totũ mẽſem hñdũ. Tũc ei ſibi mutuo exenia trãſmittebãt. None v̓o ſũt q̃ttuor vl' ſex dies ĩ q̃libꝫ mẽſe q̃ ſeqnunt̃ pꝰ kalẽdas. Et dicũt̃ a nũdinis q̃ſi nũdine. qꝛ tũc romani nũdinas colebãt. Jdõ ãt ĩ aliq̊ mẽſe erant none ſine inchoatio nũdinaꝝ ĩ die q̃nta et ĩ aliq̊ ĩ die ſeptima. ne p̃dones certũ tps ad inſidiãdũ mercatoribꝰ haberẽt. Uel dicũt̃ none a nonis. qꝛ dies ille nonꝰ erat añ ydꝰ. Uel a non. qꝛ tũc nullũ fiebat feſtũ. Unde ouidiꝰ Nonaꝝ tutela deo erat. Ydus v̓o ſũt octo dies q̃ ſequũt̃ pꝰ nonas. Eſt ãt idꝰ ſp ĩ tredecima vl' decimaq̃nta die ſm q̊d none p̃cedũt. Si ei mẽſis hꝫ q̃ttuor nonas idꝰ ẽ ĩ tredecima die. Si hꝫ. vj. nonas idꝰ ẽ ĩ. xv. die. Qd ãt ↄcilium antiocenũ dicit q idꝰ eſt die decima. halia ↄſideratõe dicit. Et dicitur idꝰ q̃ſi diuiſio. qꝛ tũc fiebat diuiſio nũdinarũ. Uel qꝛ ĩ ydibꝰ fit diuiſio mẽſis. Dicit̃ et ydus ab yduo. as. i. ſeparo. as. Jnde vidua dꝛ q̃ſi ydua. i. diuiſa. Pleriqꝫ latinoꝝ putãt ydꝰ dici ab edẽdo. eo q hi dies apd veteres

epulaꝝ eēnt. Dies aūt q̄ sequūt̄ statī pꝰ
kalēdas ita d̄noīāt̄. Si ei ē mēsis q̄ habeat
q̄tuor nonas. debemꝰ dicere ī calēdario sta
ti post kalēdas. q̄rto nonas. in tercio tercio
nonas. ī q̄rto p̄die nonas. in q̄nto v̄o nonas
dicimꝰ. vt p̄z ī ianuario ⁊ sīilibꝰ. Si vero ē
mēsis q̄ habz sex nonas debemꝰ dicere sta/
tī pꝰ kalēdas sexto nonas. ī tercio die q̄nto
nonas. in q̄rto q̄rto nonas. ī q̄nto tercio no
nas. in sexto p̄die nonas. ī septīo nonas. vt
p̄z ī martio ⁊ sīilibꝰ. Dies āt q̄ sequūt̄ post
nonas ita denoīāt̄ ī q̄libz mēse. viij. idꝰ. vij.
ydꝰ. vj. ydꝰ v. ydꝰ. iiij. ydꝰ. iij. ydꝰ. p̄die ydꝰ.
et ydus. sic h̄ apparēt ī kalēdario manifeste
Dies v̄o q̄ sequūt̄ pꝰ ydꝰ denoīant̄ a kalē/
dis mēsis seq̄ntis h̄ mō. Ianuarꝰ hz. xxxj.
dies. d̄ illis accipe vnā ꝓ kal. ⁊ iiij. ꝓ nonis
⁊ viij. ꝓ ydibꝰ. ⁊ sic remanēt tantū. xviij. ad/
de ergo istis. xviij. diebꝰ kalēdas siue diem
kalēdaꝝ seq̄ntis mēsis. et sic erūt. xix. Vn̄
ī mēse ianuario debēꝰ dicere statim pꝰ ydꝰ
xix. kalēdas februarij. ī seq̄nti die. xviij. kl. ⁊
sic ꝑ ordinē vsq3 ad finē mēsis sꝑ minuēdo
Nota tn̄ q̄ d̄r p̄die idꝰ. ⁊ p̄die nonas. ⁊ p̄die
kl. et nō scd̄o. q2 scd̄us d̄r a sequor. s3 illa di/
es n̄ seq̄t̄ s3 p̄cedit. Et expoīt̄ h̄ p̄positio pre.
id ē. ante vel p̄us. Vn̄ p̄die q̄si p̄or die siue
p̄. i. ante diē. Et cū d̄r. iiij. nonas ītelligit̄ q̄r/
to die ante nonas. ⁊ sic de alijs. Quot āt di
es denoīent̄ a nonis. q̄t ab ydꝰ. ⁊ q̄t a kalē/
dis oīm mēsiū bis v̄sibꝰ ꝯtinet̄. Sex nonas
maius october iuliꝰ ⁊ mars. Quattuor ac
reliq̄ tenet ydꝰ q̄libet octo. Ianus ⁊ augu/
stus denas nonas q3 decēber. Iulius octo
ber mars maiꝰ epta decē q3. Iuniꝰ aprilis
septēber ⁊ ip̄e nouēber. Ter senas retinent
februs q3 bis octo kalēdas. Hoc ē dicere q̄
maiꝰ october iulius ⁊ martius habēt dies
sex ꝓ nonis. s3 reliq̄ mēses habēt tantū q̄tu
or. Et q̄libet mensis hz octo dies ꝓ ydibus
Itē q̄ ianuariꝰ augustꝰ ⁊ decēber hn̄t. xix.
dies ꝓ kalēdis. iuliꝰ v̄o october martius et
maiꝰ hn̄t. xvij. Iuniꝰ āt ap̄lis septēber ⁊ no
uēber hn̄t. xviij. Februariꝰ hz. xvj. ⁊ si fue/
rit bissextꝰ supaddit̄ ei vnꝰ. Illud āt no/
tandū ē q̄ ī q̄libz mēse sūt duo dies egiptia/
ci. i. ab egiptijs dep̄hēsi. In egipto eni erāt
q̄dā astrologi. q̄ q̄sdam ꝯstellatōnes noci/
uas hūanis acti̇bꝰ in illis diebꝰ inuenerūt.
ideoq3 illas notas eē hoībꝰ voluerūt. tn̄ illa
rū ꝯstellationū pūcta scire ꝑpter errorē no
stri cōpoti nō valemꝰ. Vel forte inuenerūt
illos dies bene ꝯstellatos. ⁊ iō eos ī kalēda
rio notauerūt vt ī illis diebꝰ potiꝰ q̄3 ī alijs
illis acti̇bꝰ insistat̄. q2 erroꝝ ē ne ecclesia seq̄
videat̄ a talibꝰ cauet̄. Vel dicūt̄ egiptiaci
s̄m q̄sdā. q2 dn̄s ī illis diebꝰ ꝑcussit egiptū
nouē plagis. Quotus āt sit dies egiptiacꝰ
a p̄ncipio vel a fine mēsis bis v̄sibꝰ ꝯtinet̄.
Augurior decies audito lumine clangor.
Linq̄t oleus abies coluit colus excute gal
lū. In bis v̄sibꝰ sūt. xij. dictiones. xij. mensi/
bus seruientes. p̄ma p̄mo. scd̄a scd̄o. et sic ꝑ
ordinē sūpto initio a ianuario. ita q̄ quota
erit p̄ma lr̄a p̄me syllabe alicꝰ istarū dictio
nū ī alphabeto totꝰ erit dies egiptiacꝰ ī illo
mēse cui seruit illa dictō cōputādo a mēsis
p̄ncipio v̄sus finē. Itē3 q̄ta erit p̄ma lr̄a se/
cūde syllabe in alphabeto. totꝰ erit dies egi/
ptiacus ī illo mēse cui suit illa dictio cōpu/
tādo a fine v̄sus p̄ncipiū. Verbi grā. Au/
gurior ē p̄ma dictio. et huit p̄mo mēsi sc3 ia/
nuario. au. est p̄ma syllaba et a est p̄ma lr̄a
ip̄iꝰ syllabe. et ē p̄ma ī alphabeto. ergo dies
p̄ma ianuarij ē egiptiaca. Itē3 gu. est scd̄a
syllaba ⁊ g. ē p̄ma lr̄a ip̄iꝰ syllabe. ⁊ g ē septi
ma in alphabeto. ergo septimꝰ dies ianua/
rij numerādo a fine v̄sus p̄ncipiū ē egiptia
ca. ⁊ sic ī alijs. h̄ obseruato q̄ h ī h̄ loco pro
lr̄a nō ponat̄. Quilibet aūt p̄missoꝝ dierū
ꝑpt̄ vnicā horam sui denoīat̄ egiptiacꝰ.
De diebꝰ v̄o felicibꝰ vel infelicibꝰ. q̄s q̄/
dā astrologi notauerūt. ī p̄nti opusculo nil
agit̄. q2 ecclīa ꝓhibet fidē talibus adhiberi.
In q̄busdā q3 mēsibꝰ sūt q̄dā dies q̄ cani/
culares dicūt̄ a cane vel canicula stella sita
ī frōte leonis ⁊ ante genua thauri. q̄ estiuis
mēsibꝰ ē ī medio cētro celi. et dū sol ad eam
ascēderit ꝯiūcta cū sole vel ei ꝓxima displi/
catur calor ip̄iꝰ ex q̄ dissoluunt̄ corꝑa ⁊ va/
porant̄. Vn̄ vocat̄ canis. q2 corꝑa morbis
afficit. Et sūt q̄nquagīta duo dies ī quibus
ꝑpt̄ tēꝑis crudelitatē ⁊ caloris solis intēpe/
riē malū ē minui ⁊ pocionari. Qn̄ autē illi

dies incipiāt ⁊ finiāt. his v̓ſibꝰ ꝯtinet̃. Inci piũt iulij ꝑ die idꝰ caniculares. Et ꝑ die no nas ſeptēbris fine reſultāt. Scđm aliq̄ſ vo ĩcipiũt decimoq̄rto kalendas auguſti.

De ſeptimana.

Sequitur de ſepti mana. Hēpe ꝯtinet ſeptimana ſe ptem dies naturales. qꝛ repetitiōe ⁊ mēſes ⁊ āni ⁊ ſecula pagũt. et h apud grecos heb domada. ſꝫ apud hebreos ſabbaũ appellat̃ et dꝛ ſeptimana a ſeptē ⁊ mane. q̄ſi ſeptē ma ne ꝑs ꝓ toto. ſcꝫ mane ꝓ tota die. vel a ſeptē ⁊ manet. qꝛ manet ꝑ ſeptē dies. Vel dꝛ ſepti mana q̄ſi ſeptē luces. nā mane lux ē ſm yſi doꝝ. Idem etiā ſpaciũ vocat̃ hebdomada ab hebda grece qđ ē ſeptē. ⁊ doas qđ eſt ſpa ciũ. vel modos qđ ē menſura. et ſm h hebdo mada ē cōmunisꝰ nomē q̄ꝫ ſeptimana. Vñ daniel. Poſt ſeptuagīta hedomadas. ⁊c. et ſumũt ibi hebdomade ānoꝝ. i. ſeptuageſies ſeptē āni. Septimane āt nequeũt hr̄e certa noīa. qꝛ neqꝫ hñt certa initia. ſingulis nāqꝫ ānis variāt̃ ꝓpt̃ vnuꝫ vel ꝓpt̃ duos dies. q̄ q̄tqꝫ ſũt ſuꝑ itegras ſeptimanas. Oēs aũt dies ſeptīanaꝝ ĩſcribũt̃ ſeptē ꝑmis lr̃is al phabeti. Itē dies ſm gētiles denomīant̃ a planetis. Primꝰ a ſole q̄ ꝑnceps ē oīm ſide rũ. ſic ⁊ idē dies caput ē ceteroꝝ dieꝝ. Scđs a luna. q̄ et ſplēdore ⁊ magnitudie ſoli ꝓxi ma ē. et ex eo mutuat lumen. Tertiꝰ a ſtella martis. q̄ veſper vocat̃. Quartus a ſtella mercurij. quam q̄dā candidum circu lũ dicũt. Quītꝰ ē ſtella iouis. quaꝫ fetonteꝫ aiũt. Sextꝰ a ſtella veneris quā lucifer aſſe rũt. qꝛ inter cũcta ſidera plꝰ lucis affert. Se ptimꝰ a ſtella ſaturni. q̄ ſeptimo celo locata xxx. ānis fert̃ explere curſũ ſuũ. De h dictuꝫ ē ĩ ꝓhemio ſeptime ꝑtis. Sꝫ q̄rit̃ q̄re dies ñ ita ordinant̃ ĩ ſeptimana ſic planete in celo q̄nuā ĩ celo ordiāt̃ ſm hũc v̓ſũ. Sol ve. mer. et luna ſaturnꝰ iupiter ⁊ mars. Vel ſic Sa turnꝰ ioue mars ſol cũ vene mercure luna. Solutio. dicimꝰ q̄ dies ĩ ſeptimana nō or dināt̃ ſm ordinē planetaꝝ ſꝫ ſm regimē eo rũ ĩ ſingulis diebꝰ. Vñ qꝛ viderũt philoſo phi q̄ ſol regēbat ꝑma hora diei dñice. ideo diē illā denoīauerũt a ſole. Iteꝫ qꝛ viderũt q̄ luna regēbat ꝑma hora ſcđe ferie idō diē illũ denoīauerũt a luna. ⁊ ſic de ceteris. ſic pateꝫ ex diſtinctiōe horaꝝ diei facta ĩter planetas ꝑ ordinē ſucceſſiue. ¶ Rurſus a dictis pla netis philoſophi noīa dieꝝ ſũ ꝑſerũt. eo q̄ a ſingul̓ aliq̄d eē ĩ hoīe voluerũt. vt a ſaturno cādiditatē. a ioue t̄pannā. a marte feruorē. a ſole ſpũꝫ. a venere voluptatē. a mercurio eloq̄ntiā. a luna corꝰ. Et qꝛ ordo planetaruꝫ vltra numerũ ſeptenariũ ñ ꝓcedit. ſꝫ ad pri mũ reuertit̃. idō tātũ ſeptē dies ĩ ſeptimana ſũt a ſapiētibꝰ ꝯſtituti. ¶ Nũc videndũ ē q̄ die ſeptīane q̄libet mēſis ĩtret. De h duplex rō habet̃. Prima ꝑ hos v̓ſus. Alta domat dñs grīs beat equa gerētes. Contenit fictos augebit dona fideli. In iſtis v̓ſibꝰ ſunt. xij. dictiōes. xij. mēſibꝰ ſuiētes. ꝑma ꝑmo. ſcđa ſcđo. ⁊ ſic ꝑ ordinē. ſũpto initio a ianuario. ita q̄ q̄cũqꝫ fuerit initialis lr̃a alicꝰ iſtaꝝ di ctionũ eadē erit lr̃a kalēdaꝝ mēſꝭ cui ſeruit illa dictio. Verbi grā. Alta ē ꝑma dictio et ſuit ꝑmo mēſi. ſcꝫ ianuario. ⁊ a ē ꝑma lr̃a illius dictionis alta. ergo a eſt ꝑma litera ianuarij. Iteꝫ domat ē ſcđa dictio. q̄ ſeruit ſcđo mēſi ſcꝫ februario. ⁊ d eſt ꝑma lr̃a iſtiꝰ dictiōis. ergo d eſt ꝑma lr̃a februarij. ⁊ ſic de alijs. Doceꝫ dicit ſequēs v̓ſus ꝑ ſyllabas q̄d ꝓcedētes ꝑ dictiōes. Adā degebat ergo cafos adufer. Habita āt lr̃a kalēda. facile poſſũꝰ ſcire q̄ feria q̄libꝫ mēſis ĩtret. Per lr̃am eni dñicalē illiꝰ āni ꝓcede cōputādo dies ꝑ lr̃as ſubſeq̄ntes vſqꝫ ad lr̃aꝫ q̄ ē ĩ kalēdis mēſis cꝰ diei ĩtroitũ ſcire optas. ⁊ in q̄ feria occur ret ĩ tali feria ĩtrabit ille mēſis. Scđa rō per quā ſciri ꝑt q̄ feria q̄libꝫ mēſis ĩtret ē ꝑ regu lares ⁊ ꝯcurrētes. Nota q̄ ĩ āno ſolari ſũt q̄nquagīta due ſeptimane ⁊ vnꝰ dies ł duo ſi ſit biſſextꝰ. ꝓpt̃ quā diē variāt̃ ſingul̓ an nis ꝑncipia mēſiũ. Si eni h āno icipiat ia nuariꝰ a die dñico. toto illo āno a. q̄ ē ꝑma lr̃a ianuarij erit dñicalis. Cũ ergo ventũ fue rit ad finē āni illud a finale kalēdarij q̄d in ſcribit̃ illi diei q̄ ē vltra itegras ſeptimanas repũtabit diē dñicũ. ergo ſequēs a q̄d iterũ ē initiale ianuarij. repũtabit ſcđaꝫ feriam. ⁊ ſic toto illo āno erit illa variatio. Eodē mō

ſingulis ãnis variãt initia mẽſiuꝫ ꝑ diuer-
ſas ferias. Et ſi ſit biſſextꝰ duplex erit varia
tio. Prima ĩ kalẽdis ianuarij. ſcḋa in feſto
ſancti mathie. Ut ergo cõponſte ſcire poſ-
ſent q̃ feria q̃libꝫ ãno q̃libꝫ mẽſis incipet. in
uenerũt duos numeros. vnũ ĩuariabileꝫ q̃
vocat̃ reglãris ſolaris ferialis. aliũ varia-
bilẽ q̃ vocat̃ ꝯcurrẽs. de q̃bꝰ breuit̃ ẽ dicen-
dũ. Uidendũ ẽ ãt ꝑmo q̃d ſit reglãris ſola-
ris ⁊ vñ dicat̃ ⁊ vñ habeat ortũ. ⁊ q̃t regula-
res q̃lq̃ꝫ mẽſis habeat. Reglãris ẽ nũerꝰ in
uariabilis datꝰ mẽſi q̃ a diũctꝰ ꝯcurrẽti de-
clarat q̃ feria ſepĩmane q̃libet mẽſis intret
cuiꝰ fuerit ille reglãris. Dicit̃ ãt reglãris a
regula. q꞉ ĩuariabilis ẽ ſic̃ regula. Solaris
ḋr ad differentiã lunaris. de q̃ infra dicetur
Habẽt ãt orũ reglãres a martio. Nã ĩ mẽ
ſe martij ſũt q̃nq̃ꝫ reglãres ſeu q̃nq̃ꝫ ꝑ regu
lari. Martiꝰ eñ nõ habuit initiũ ĩ ꝑmo an-
no mũdi ſeu ſeculi. imo ḋr mũdꝰ factꝰ fuiſ-
ſe in illo mẽſe in die q̃ ḋr. xv. kal̃. aplis. vel vt
alij dicũt. viij. kal̃. Si eñ cõputes ordie re-
trogrado dies ſeptimane vſq̃ꝫ ad kal̃. mar-
tij. iuenies ꝙ q̃nta feria mũdꝰ ĩcepit. ſi tñ añ
martiũ fuit. et h̃ ẽ cauſa q̃re martiꝰ q̃rtũ
numerũ habuit ꝑ reglãri. Reglãres vero
alioꝝ menſium ſic formãt̃. iũgas reglãres
mẽſis cũ diebꝰ eiuſdẽ. ⁊ ab illa ſũma ſubtra
he. vij. q̃tiẽs poteris. ⁊ regularẽ ſeq̃ntis mẽ-
ſis q̃d remanſerit indicabit. Verbi gratia.
Martiꝰ hꝫ. v. regulares. et dies eiꝰ ſũt. xxxj.
redige in ſummã et ſũt. xxxvj. ſubtrahe. vij.
q̃tiens poteris. et remanet vna dies q̃ dat̃
mẽſi ſeq̃nti ꝑ regulari. Itẽ aplis hꝫ. xxx. di-
es. ⁊ vnũ regularẽ q̃ ꝯſtituũt. xxxj. ſubtrahe
vij. q̃tiẽs poteris ⁊ remanebũt tres q̃ dãtur
maio ꝑ reglãribꝰ. ⁊ ita d̃ alijs vſq̃ꝫ ad mar
tiũ. Poſſũꝰ etiã ſcire mẽſiũ reglãres ꝑ hos
vſus. Eſt aſtris clara fulgẽtibꝰ ara deorũ.
Grata bonis extat gratiſſima cuiq̃ꝫ fideli.
In iſtis verſibꝰ ſũt. xij. dictiones. xij menſi-
bus ſuiẽtes. ꝑma ꝑmo. ſcḋa ſcḋo. et ſic ꝑ or-
dinẽ ſũpto initio a martio. ita ꝙ q̃ta fuerit
lrã ꝑma alicuiꝰ iſtaꝝ dictionũ ĩ alphabeto.
tot reglãres hꝫ ille mẽſ cui ſeruit illa dictio
Verbi grã. Eſt. eſt ꝑma dictio ⁊ ſuit ꝑmo
mẽſi ſcꝫ martio. ⁊ e. eſt ꝑma lrã iſtiꝰ dictõis
eſt. et eſt q̃nta ĩ alphabeto. ergo martiꝰ hꝫ. v
regulares. Itẽ aſtris ẽ ſcḋa dictio et ſeruit
ſcḋo mẽſi ſcꝫ aprili. et a eſt ꝑma lrã iſtius di
ctionis. q̃ lrã eſt ꝑma ĩ alphabeto. ergo apl̃
hꝫ vnũ regularẽ. et ſic de alijs. Nũc dica-
mus de ꝯcurrẽtibꝰ. Dicit̃ ãt ꝯcurrẽs quia
ſibiĩnuicẽ ꝯcurrũt. ſic̃ videbit̃ ĩ formatõe. vl̃
ideo q꞉ ꝯcurrũt cũ reglãribꝰ ad mõſtrãdũ
initialẽ feriã menſiũ ſingulis annis. Eſt ãt
ꝯcurrẽs ſuperexcreſcẽtia vniꝰ diei vel plurũ
ſup q̃nquaginta duas ſeptimanas ãni ſo-
laris. Idõ dixi vel plurũ. q꞉ in ãno biſſexti
li ſuperexcreſcũt duo dies. In alijs võ vnus
tantũ. et ab illa ſuperexcreſcẽtia hñt originẽ
ꝯcurrẽtes. Alij võ ꝯcurrẽtes q̃ ſequunt̃ pꝰ
ꝑmũ formãt̃ vno addito ſingulis terminis
ſiue ãnis. ſic tñ ꝙ ſeptenariũ numerũ nõ ex
cedãt. q꞉ nõ ſũt niſi ſepteꝫ ferie. ⁊ q̃ñcũq̃ꝫ eſt
ſeptimꝰ ꝯcurrẽs illo ãno mẽſes hñt eadem
ꝑncipia. q̃ in ꝑmo anno mũdi ſeu ſcl̃i habue
rũt. quelibet eñ feria diſtat ꝑ ſeptenarium
a ſemetipſa. Cõcurrẽtes enĩ in hac linea de
mõſtrãt. j. ij. iij. iiij. vj. vij. j. ij. iiij. v. vj. vij. ij. iij
iiij. v. vij. j. ij. iij. v. vj. vij. j. iij. iiij. v. vj. Nam ꝑ-
mus ãnꝰ cicli ſolaris hꝫ vnũ ꝯcurrẽtẽ. ſcḋs
duos. tertiꝰ tres. q̃rtꝰ q̃ttuor. q̃ntꝰ ſex. ꝓpter
biſſextũ. ſextꝰ ſeptẽ. ſeptimꝰ vnũ. q꞉ vltra ſe-
ptenariũ nõ ꝓcedit̃. ſꝫ reuertit̃ ad vnũ. ⁊ ita
debẽꝰ ꝓcedere vſq̃ꝫ ad. xxviij. ãnos. tunc re-
uertimur ad ꝑmũ annũ cicli. ⁊ ꝓcedimꝰ ſic̃
ꝑꝰ. Vñ tranſcurſus. xxviij. annoꝝ vocat̃
ciclꝰ ſolaris. vel ꝯcurrẽtiũ. Et ḋr ciclꝰ q̃ſi cir-
culus ꝑ ſiliſitudinẽ. Si ãt volumus ſcire
q̃tus ſit annꝰ cicli ſolaris. debemꝰ diuidere
ãnos dñi ꝑ. xxviij. q̃tiẽs poſſumꝰ et addere
illis. ix. anteq̃ꝫ diuidamꝰ. q꞉ q̃ñ xp̃s natꝰ fu
it tantũ iã ꝓceſſerat ille ciclꝰ. et q̃tus annus
remãſerit ſupra diuiſionẽ annoꝝ totus erit
ciclus. et ſi nullꝰ remãſerit. tũc ſumꝰ ĩ vltĩo
anno cicli ſolaris. Vñ verſus. Annis adde
nouẽ dñi ꝓtrire ꝑ octo Uiginti. ciclꝰ ſic tibi
notꝰ erit. Poſſumꝰ etiã ſcire ꝯcurrẽtes cu-
iuſlibet anni ꝑ lrãm dñicalẽ illiꝰ anni ſicut
declarãt verſiculi ſubſeq̃ntes. A ſex. b. q̃nq̃ꝫ
c. q̃ttuor e. duo. tres d. Primꝰ ꝯcurrẽs. f. lrã
ſeptimꝰ eſt g. Hoc eſt dicere. ꝙ q̃ñ a. ẽ lrã
dñicalis in illo anno ſũt ſex pro ꝯcurrente.

qn̄ b. q̄nq3. qn̄ c. q̄ttuoꝛ. qn̄ e. duo. qn̄ d. tres.
qn̄ f. vn9. qn̄ g. ſepte̅. Jnuēto aūt ꝯcurrente
debe9 eū iūge̅ cū reglarib9 menſ. et ferią
kalendale̅. i. introitū ſcire volum9. ⁊ quota
fuerit illa ſūma ſi nō trāſcēdat. vij. tota ſiue
tali feria ſeptimane ille menſ īt͛rabit. Si ve
ro trāſcendat. vij. q̄tum fuerit reſiduū tota
feria ſeptimane ille menſ ītrabit. Sicut aūt
ꝯcurrētes. ita ⁊ dn̄icales lr̄e variāt. Nam ī
p̄mo anno cicli ſolaris eſt f. lr̄a dn̄icalis. in
ſcd̄o e. in tertio d. ī q̄rto c. ī q̄nto a. tūc eī ꝓpt͛
biſſextū ꝯtrāſit b. Q̄d bis v͛ſib9 declaratur
Fert ea dux coꝛam et gens fautoꝛ eū colu
it bis. Ars gen9 ē de coꝛde bono gignit fer9
eius. Dicta beata q. genus fons dat cunctis
bon9 auctoꝛ. In his v͛ſib9 ſūt. xxviij. dictiōes
xxviij. ānis cicli ſolaris ſuiētes. Pri̇a p̄mo
ſcd̄a ſcd̄o. ⁊ ſic ꝑ oꝛdinē ſupto initio a p̄mo
āno cicli. ita q̄ q̄cūq3 fuerit initialis lr̄a ali
cui9 iſtaꝝ dictionū. eadē erit lr̄a dn̄icalis il
lo āno cui fuit illa dictio. Verbi grā. Fert
eſt p̄ma dictio ⁊ fuit p̄mo āno cicli ſolaris
et f. eſt pri̇a lr̄a. ergo f. eſt lr̄a dn̄ical' in p̄mo
āno cicli ſolaris. ⁊ ſic de alijſ. Et nota q̄ ille
ān9 ē biſſextil'. cui deſuit aliq̄ dictio deſinēs
in t. et ita p̄m9 ān9 cicli ſp̄ ē biſſextil'. cū ei de
ſeruiat dictio deſinēs ī t. ſcz fert. ⁊ ꝓpt͛ h̄ pri
ma lr̄a dictōis deſinētis ī t. nō erit lr̄a dn̄i
calis ī illo anno cui fuit illa dictio. niſi a lo
co biſſexti vltra. q2 lr̄a dn̄icalis cū biſſexto
ſimul mutat͛. A kalēdis v͛o ianuarij p̄cedē
tiſ ipm̄ biſſextū vſq3 ad locū biſſexti erit lr̄a
dn̄icalis illa q̄ imediate ſeq̄t͛ i kalēdario p9
illā q̄ deberet ēē lr̄a dn̄icalis. Vn̄ i pri̇o an
no cicli f. eſt lr̄a dn̄icalis a loco biſſexti vſq3
ad kalēdas ianuarij ſeq̄ntis. A kal' v͛o ia
nuarij p̄cedētis vſq3 ad locū biſſexti g. ē lr̄a
dn̄icalis. ⁊ ita ī alijs. Annus aūt cui fuit illa
dictio ſciri p̄t ꝑ rōnem ſup9 dictā de ciclo
ſolari. Nam rō lr̄e dn̄ical' tūc currētis rōne
ſimili icipit ⁊ finit͛. Nūc aliq̄ d' īdictōe di
cam9. Eſt aūt indictio ſpaciū tp̄is q̄ roma
nus p̄nceps tributū gentib9 indicebat. Si
aūt volum9 ſcire q̄ta ſit indictio. debē9 adde
re tres ānos ānis dn̄i et poſtmodū diuide
ānos dn̄i ꝑ. xv. q̄tiēs poſſum9. ⁊ q̄t9 ān9 remā
ſerit facta diuiſiōe tota erit indictio. ⁊ ſi nul
lus ſupauerit. in vltīo āno indictōis ſum9
et tūc ad p̄mā indictōem reuertimur. q2 in
dictio nō trāſcēdit. xv. Vn̄ v͛ſus. Si tribus
adiūctis dn̄i diuiſeris ānos. Per ter q̄nq3
dat͛ indictio certificata. De īdictōe pleniuſ
diximus ī ſpeculo iudiciali ī tractatu d' īſtru
mētoꝝ editōne. §. i. v͛. poſt ānos. et ī fra. vbi
de ciclis aget͛. De era ſupra dictū eſt.

De die.

Licet iam ſuperi9
in pleriſq3 locis de die tactū ſit ni
hilominus h̄ ſpecialiter dicendū ē q̄ duplex eſt
dies ſcz naturalis ⁊ artificialis ſiue vſualiſ
Naturalis ē ſpaciū q̄ ſol ducit͛ circa totā
terrā ab oriēte vſq3 ī occidentē. ſcz ſpacium
diei ⁊ noctis. q̄d ſp̄ cōtinet. xxiiij. horas. Et
dr̄ dies illa a dijs. q2 nomina romani q̄buſ
dā ſiderib9 ſacrauerunt. Vn̄ q̄libz dies ab
aliq̄ deo antiq̄t9 vocata ē. vt a ioue et alijs
ꝓut ſub ſeptiana dictū e. Vel dies dr̄ a dya
q̄d eſt duo. q2 ꝯtinet duo tp̄a noctē ſcz ⁊ diē
vſualē. Qn̄ aūt incipiat dictū ē ī ꝓhemio. vij
ꝑtis. Artificialis ē ſpaciū q̄ ſol moꝛat͛ ſup͛
noſtꝝ emiſperiū ab oꝛtu ſolis vſq3 ad occa
ſū. et h̄ ſcd̄m ſolis aſcenſū ⁊ deſcenſū creſcit
ꝑiter ⁊ decreſcit. Dicit͛ aūt dies. a dyan q̄d eſt
claritas. Et dr̄ vſualis ſiue artificialiſ. q2 ſo
lū h̄ tp̄s aptū ē vſib9 ⁊ artificijs exercendis.
Reliq̄ ꝑs diei naturalis dr̄ nox a noceo. q2
nocet viſui ⁊ vſui. et iō vocata ē dies a meli
oꝛi ꝑte ſine ꝯmemoratōe noctiſ. iuxta illud
Factūq3 ē veſpe ⁊ mane dies vn9. Rur
ſus ꝑtes diei ſūt tres ſcd̄m yſidoꝝ ſcz Mane.
meridies. et ſup͛ma. Mane ē lux matura ⁊
plena. nec iā crepuſculū. Meridies dr̄ q̄ſi
medidies. i. medi9 dies. vel q2 tūc purioꝛ di
es eſt. Sup͛ma ē poſtrema pars diei. Sero
dr̄ a clauſis ſeris. Noctis v͛o ꝑtes ſūt. vij.
ſ. veſper. crepuſculū. ꝯcubiū. itēpeſtū. galli
ciniū. matutinū. ⁊ diluculū. Veſpeꝝ dr̄ a ve
ſpe occidētali ſtella. q̄ tenebras ſeq̄ntes p̄ce
dit. ⁊ dicūt͛ tenebre q̄ tenētes vmbrā. Crepu
ſculū dr̄ dubia lux. ſ. īt͛ lucē ⁊ tenebras. Con
cubiū ē qn̄ iā hoīeſ ſilēt. Intēpeſtū ē mediū
noctis tp̄s. qn̄ nil agi p̄t ⁊ oīa ſilēt q̄ſi iopoꝛtu
nū. Gallicaniū dr̄ ꝓpt͛ gallos lucis ꝓnūcioſ

Matutinū ē int̄ abscessū tenebrarū ⁊ auro-
re aduētū. Diluculū d̄r q̄i iā icipiēs parua
diei lux ⁊ aurora q̄ solē p̄cedat. Est ei auro
ra dici clarescēs exordiū. Et nō q̄ dies alij
sūt siderales. i. q̄b⁹ sidera mouēt̄. ⁊ hoīes a
nauigatōib⁹ excludūt̄. alij plures de q̄b⁹ ī
libro regū q̄b⁹ reges solēt ad bella p̄cedere.
alij īterscalares q̄s scim⁹. xiij. mēsib⁹ super
eſſe. alij caniculares. alij solsticiales. alij eq̄-
noctiales. de q̄b⁹ iā p̄missū ē. alij fasti ī q̄b⁹
iura fant̄. alij nefasti eis ɔ̄rij. alij festi. i. festi
ui. vt sūt dies azimor. alij p̄festi q̄i p̄cul a fe
stis. vt feriales. alij mali. vñ apl's. Redimē-
tes tps q̄niā dies mali sūt. Quia ī eis plus
solito hoīes affligūt̄. Et ecōtrario sūt boni
Alij egiptiaci. d̄ q̄b⁹ p̄missū ē. Est et dies sa
lutis ī q̄ dn̄s venit ad saluādum. Est et dies
iudicij in q̄ dn̄s veīet ad iudicādū. q̄ erit bo
nis dies leticie. malis āt calamitatis ⁊ mise
rie. Momēn̄ vo ē minimū atq̄ angustū
tps a motu siderū dictū. ē ei extremitas ho
re ī breuib⁹ īteruallis cū aliq̄d sibi cedit atq̄
succedit b̄m ysiderū. Hora grecū nomē est
et tñ latinū sonat. ē ei finis tpis. Quot aūt
horas ɔ̄tinet dies natural' dictū ē ī p̄hemio
h⁹ p̄tis   Et nota q̄ ī mēse ianuarij nox hz
xvj. horas. dies. viij. In februario nox hz. xi-
iij. dies. x. In martio nox hz. xij. horas. dies
totidē In aplī nox hz. x. dies. xiiij. In maio
nox hz. viij. dies. xvj In iunio nox hz. vj. ho
ras. dies. xviij. In iulio nox hz. viij. dies. xvj
In augusto nox hz. x. dies. xiiij. In septem
bri nox hz. xij. dies totidē. In octobri nox hz
xiiij. dies. x. In nouēbri nox hz. xvj. dies. viij
In decēbri nox hz. xviij. dies. vj   Astrolo
gus m̄ curios⁹ p̄t horas alit̄ eq̄re. s; p̄missa
eq̄tio p vulgarib⁹ ⁊ simplicib⁹ sufficere p̄t.

Incipit scd̄a pars d̄ āno lunari.

Sequitur secunda
ps d̄ āno lunari ī q̄ agit̄. Pr̄io q̄d
sit ann⁹ lunaris. ⁊ q̄t dies ɔ̄tineat.
Scd̄o d̄ reglārib⁹ lunarib⁹. Tertio d̄ epa-
cta. Quarto d̄ embolismo. Quīto d̄ aureo
numero. Sexto d̄ termino pascali ⁊ aliarū
mobiliū festiuitatū. Septīo de ciclis.

Quid sit annus lunaris.

Annus lunaris di
cit̄ trib⁹ modis. Primo mō ann⁹
lunaris ē spaciū q̄ luna circuit to
tū zodiacū. q̄d q̄dez facit. xxvij. dieb⁹ ⁊. ix. ho
ris. Scd̄o mō d̄r ann⁹ lunaris spaciū q̄ lu
na circuit solē ab vna incēsiōe vsq̄ ad aliā
⁊ h̄ facit ī. xxix. dieb⁹ ⁊. xij. horis. Nā cū luna
sepat̄ a sole ad pagrandū zodiacū ⁊ postea
reuertit̄ ad eūdē pūctū ī q̄ dimiserat solē nō
īuenit illū ibi. q̄r sol iā tātuz p̄cessit suo motu
q̄ lūa laborat recurrere ad euz. siue attīgere
ip̄m duob⁹ dieb⁹ ⁊ tribus horis. Tertio d̄r
ann⁹ lunaris spaciū. xij. lunatōnū ī āno cō
muni ⁊. xiij. ī embolisinali. d̄ q̄b⁹ infra dicet̄
Cū ergo lunatio q̄lib; ɔ̄stet ex. xxix. diebus
et. xij. horis. q̄r nō curat ecclia d̄ minutijs. et
ex. xij. horis p̄cedētis lūatōis ⁊ ex. xij. seq̄ntis
ɔ̄stituit̄ vna dies natural' q̄ sp lunatōi p̄ce
dēti attribuit̄. ita q̄ lūatio p̄cedētis mensis sp
h̄eat. xxx. dies ⁊ seq̄ntis. xxix. nisi aliq̄d sit p̄p̄
bissextū vl' embolisinū. vel saltū lune. Vñ
vs⁹. Luna paris mens' nūq̄z tricesima fiet.
Impar terceno nūq̄z nisi fine carebit. Tpe
bissexti febri tricesima luna ē. Nā iulij lūa
tūc ē vicesima nona. Par mēs' d̄r q̄ nume-
rādo a ianuario per ordinē cadit ī numerū
parē vt februari⁹. apl'. iuni⁹. august⁹. octo-
ber. decēber. q̄r lūa no sp ē. xxix. dierū excepto
februario c⁹ lunatio ē. xxx. q̄n ē bissext⁹. Im
par vo ē q̄ ī numerū cadit ī parē vt ianuari⁹
marti⁹. mai⁹ iuli⁹. septēber ⁊ nouēber. q̄rū
lunatio sp ē. xxx. dierū excepto iulio. q̄ ī vltio
āno cicli lunaris p̄p̄ saltū lune hz tātū. xxix.
Ex his āt. xij. lunatōib⁹ ɔ̄stituūt̄ trecēti q̄n-
q̄ginta q̄ttuor dies ī āno lunari Et sic ān⁹
lunaris ī. xj. dieb⁹ excedit̄ a solari. ex q̄ exces-
su omīs varietas etatis lune ɔ̄surgit. ita q̄
vbicūq̄z fuerit lūa p̄ma ī p̄mo āno fit ī scd̄o
xj. p̄p̄ quā varietatez duo numerorū gene-
ra sunt inuenta regulares vicz et epacte. de
q̄b⁹ breuiter videamus.

De regularibus lunarib⁹

Nunc videam⁹ de
regularib⁹. Et q̄dem regularis lu
naris ē numer⁹ inuariabilis datus mensi

adĩueniẽdũ lunã ĩ kalẽdis mẽſiũ ſinglor.
Habẽt ãt ortũ reglãres ab illꝰ q̃nqꝫ diebꝰ q̄
ſupſũt ĩ ãno ſolari ſupra trecẽtos ſexagita
dies. Vñ q̃nqꝫ reglãres dati ſũt ſeptẽbri.a q̊
annꝰ lũaris ſumit initiũ. Reglãres vº alio
rũ mẽſiũ ſic formãt. Iũge reglãres mẽſis
cũ diebꝰ eiꝰ.⁊ ab illa ſũma ſubtrahe lũatio-
nẽ eiꝰ.⁊ reſiduũ qd̄ remãſerit erit reglãris
illꝰ mẽſ. Verbi grã. Septẽber hꝫ.v.regula
res.⁊ dies eiꝰ ſũt trigĩta.q̃ ꝯiũcti reglãribꝰ
ꝯſtituũt.xxxv.⁊ lũatio ſeptẽbris ẽ trigĩta.q̃
ſubtracta remanẽt.v.q̃ ſũt reglãres ſeq̄ntis
mẽſ.ſ.octobris.⁊ ſic d̃ alijs vſqꝫ ad ſeptẽbrẽ
Nã egiptij ſuũ annũ ĩcipiũt a ſeptẽbri.⁊ iõ
nos annũ lunarẽ ĩcipiꝰ a ſeptẽbri. De regu
laribꝰ tradit̃ iſte v̇ſus Dic e.g.bis i.k.bis.⁊
poſt manet ordo.q̃ dicat. Dic e.bis q̃ ẽ q̃n-
ta ĩ alphabeto.i.p̃mis duobꝰ mẽſibꝰ ãni lu
naris dant̃.v.ꝑ reglãribꝰ Itẽ dic bis g.q̃ ẽ
vij.ĩ alphabeto.i.tertiꝰ ⁊ q̃rtꝰ mẽſis hñt.vij.
ꝑ reglãribꝰ Itẽ dic bis i.q̃ ẽ.ix.ĩ alphabeto.
id ẽ.q̃ntꝰ ⁊ ſeptimꝰ mẽſ hñt.ix.ꝑ reglãribus
Itẽ dic bis k.q̃ ẽ decĩa ĩ alphabeto.i.ſextꝰ ⁊
octauꝰ mẽſ hñt.x.ꝑ reglãribꝰ. Et nota ꝙ h̃
fit trãſitꝰ d̃ q̃nto ad ſeptimum.⁊ d̃ ſexto ad
octauũ.vt ptꝫ ĩ formãdo ipos reglãres. q̃a
ianuariꝰ ⁊ martiꝰ.ix.⁊ februarius ⁊ aplis.x
hñt.ſꝫ poſt manet ordo.i.maiꝰ.xj.iuniꝰ.xij.
iuliꝰ.xiij.auguſtꝰ.xiiij habẽt.

De epacta.

Sequitur de epa-
cta. Eſt ãt epacta numerꝰ variabi
lis datꝰ ãno ad inueniendũ lunã
ĩ kal. cuiuſlibet mẽſ. Et dr̃ epacta ab epi q̃d
ẽ ſup ⁊ aucta q̃ ẽ ſupexcreſcẽtia ãni lũaris a
ſolari Iõ qꝫ ãnꝰ p̃mꝰ cicli lunaris nullã hꝫ
epactã.q̃r nullꝰ ãnꝰ p̄ceſſit a q̊.xj.accepiſſet.
Scd̄us vº hꝫ.xj.ꝑ epacta.q̃r epacta dicit̃ ab
illis diebꝰ q̃bꝰ annꝰ lunaris exceditur a ſo-
lari. Tertiꝰ vº annꝰ hꝫ.xxij.q̃r ſꝑ addũt̃.xj.
ſi nõ trãſcẽdat.xxx. Si vº trãſcẽdat.xxx.ab-
iectis illꝰ.xxx.reſiduũ erit epacta illiꝰ anni.⁊
iõ ĩ q̃rto ãno.q̃r ſũma aſcẽdit ad.xxxiij.abie
ctis.xxx.tres ſũt epacta illiꝰ ãni. Epacte vº
grece dicũt̃ latĩe adiectiões ãnue lunares.q̃
ꝑ numerũ vndenariũ vſqꝫ ad tricenariũ in
ſe reuoluũt̃.q̃s egiptij iõ adijciũt.vt lũaris
emerſio rõm ſolis coequet̃. Luna ei iuxta
curſũ ſuũ.xxix.ſemis dies lucere dinoſcit̃.⁊
et ſiũt ĩ annũ lunarẽ dies trecẽti q̃nq̃gĩta q̃t
tuor.remanẽt ad curſũ ãni ſolaris dies.xj.
q̃s egiptij adijciũt abſqꝫ his nõ ĩuenies lu
nã quota ſit ĩ q̃libet ãno mẽſe ⁊ die. Epacte
oĩm ãnoꝝ cicli lũaris ꝑ hãc tabulã dnotãt̃
ita ꝙ h̃ vbũ nulla rñdet p̃mo ãno.⁊ ſinguli
ſeq̄ntes numeri numeri rñdẽt ſingulꝰ ãnis
cicli vſqꝫ ad.xix. Nulla.xj.xxij.iij.xiiij.xxv.vj
xvij.xxviij.ix.xx.j.xij.xxiij.iiij.xv.xxvj.vij.xviij
Sꝫ hĩ vbẽt oñdit ꝑ hos v̇ſus. Annis adde
monos dñi.ptire ꝑ vn de Vigĩti.lũe ciclus
et inde ptꝫ. Hoc vult dicere ſi volumꝰ ſcire
q̊tus ſit annꝰ epactalꝰ ſiue cicli debẽꝰ diuide
ãnos dñi ꝑ.xix.q̊tiẽs poſſũꝰ ⁊ adde vnũ.q̃r
q̃n xp̄s natꝰ fuit tãtũ ꝓceſſerat ille ciclus.et
q̊ta fuerit ſũma q̃ remãſerit totꝰ erit annus
cicli epactalꝰ. Verbi grã. Hoc ãno ꝯputãꝰ
ãnos dñi mille ducẽtos octogĩta ſex.q̃r mil
le ducẽti ſeptuagĩta tres ſũt recte ꝑ.xix.diui-
ſi.ſupſunt.xiij.de p̄dicto numero.addito er
go vno ſiũt.xiiij Vñ h̃ ãno ẽ.xiiij.annꝰ cicli
lũaris.ĩ ãno ſeq̄nti.erit.xv.⁊ ſic vſqꝫ ad.xix.
poſtea redit ad p̃mũ. Et h̃ verũ ẽ ſm illos q̃
ĩcipiũt ꝯputare ãnos dñi a natiuitate xp̄i.
vel ĩ kalẽdis ianuarij.nõ ãt ſm eos q̃ illos
ĩmutãt ĩ kalẽd ſeptẽbris ⁊ faciũt ibi diuiſi-
onẽ. Nã tũc addẽdi ſũt duo ãni. Poteſt et
⁊ alit̃ iuenire epacta.vt ſi ſũmã q̃ remanet
d̃ p̄miſſa diuiſiõe ãnoꝝ dñi ꝑ tres iũcturas
pollicis numeremꝰ Si ei nũerꝰ finit̃ ĩ p̄ma
iunctura debẽꝰ emere vnũ de ipo numero.
Si ĩ ſcd̄a debẽꝰ addere.ix.ſi ĩ tertia debemꝰ
addere.xix.⁊ ſũma inde ꝓueniẽs ẽ epacta.⁊
h̃ ſi trigĩta ñ trãſeat. Si vº trãſiret abiectis
xxx.reſiduũ ẽ epacta. Vñ v̇ſus. Deme vnũ
poſt adde nouẽ.poſt dena nouẽqꝫ. Iuuẽ-
ta igit̃ epacta debẽꝰ eã iũgẽ cũ reglãribus
mẽſis cuiꝰ lunã volumꝰ inuenire.⁊ q̊ta fue
rit ſũma inde ꝓueniẽs tota erit luna ĩ kalẽ-
dis illꝰ mẽſis dummõ.xxx.nõ trãſeat. Si
vº.xxx.trãſierit abiectis.xxx.reſiduum erit
etas lune.⁊ ſi ſũma illa fuerit trigĩta ĩ kalẽ-
dis mẽſ tũc luna erit.xxx. Si ãt epacta nul-
la fuerit.puta ĩ p̃mo ãno cicli lunaris.⁊ ad

inueniendū lunā ſolꝰ ſufficit reglaris. Sꝫ q̄tiaꝫ epacta ꝛ̄rō qn̄qꝫ fallit ꝓpter emboliſ- mū ſeu ſaltū lune. ideo de ipo breuiter vide- amus.

De emboliſmo.

Circa emboliſmū

Siue lune ſaltū notandū ē ꝙ embo liſmꝰ grece iterp̄tat̄ latīe ſupaugmētuꝫ ſeu ſupercreſcētia anni ſolaris ſupra lunarem Quia ergo annꝰ ſolaris excedit lunarē in xj. diebꝰ. ex illo exceſſu ꝯſtituūt̄. vij. lūatōes i. xix. ānis cicli lūaris mltiplicatis ill̄. xj. die- bus. Et dicūt̄ lūatiōes emboliſmales q̄ruꝫ q̄libꝫ ē. xxx. dieꝝ ꝛ attribuūt̄. vij. ānis embo- liſmalibꝰ. ita ꝙ ī q̄libꝫ ciclo lūari ſūt. vij. em boliſmales. ꝛ. xij. cōes. Appellat̄ āt annꝰ em boliſmal̄ q2. xiiij. lūa p̄cedētis paſce vſqꝫ ad xiiij. ſeq̄ntis hꝫ. xiij. lūatōes ſiue. xiij. menſes lūares. i. trecētos octogītaq̄tuor dies et iſte ē annꝰ ſctō moyſi diuinitꝰ reuelatꝰ. Cōmu nis vō hꝫ tantū. xij. lunatōes. i. trecētos q̄n- q̄gītaq̄ttuor dies. q̄ꝝ diſpoſitōes ꝯtinet iſte v̄ſus. Cur fles has lacrimas odioſū querere tyrannū. In iſto v̄ſu ſūt. vij. dictōes. vij. an nis emboliſmalibꝰ ſuiētes. p̄ma p̄mo. ſcd̄a ſcd̄o. ꝛ ſic ꝑ ordinē. ita ꝙ q̄ta ē p̄ma lrā alicꝰ iſtaꝝ dictōnū ī alphabeto totꝰ ānꝰ cicli epa ctalis erit ānꝰ emboliſmalis. Uerbi gratia Cur ē p̄ma dictio ꝛ ſuit p̄ma āno emboliſ mali. ꝛ c. ē p̄ma lrā illꝰ dictōis q̄ ē tcia in al phabeto. ergo tertꝰ ānꝰ cicli lūaris ē embo liſmal̄. ꝛ ita de alijs. Hꝫ obſeruato ꝙ hꝫ dictio has dꝫ ſcribi cum h. Et dr̄ ānꝰ cōis q2 ſepe duo ita ꝯiūcti īncedūt vt inuicē ſe ī paſca li ſolēnitate ſeq̄nt̄. Emboliſmal̄ vō ſp ſolꝰ ē Ordo āt iſtoꝝ annoꝝ cōmunū ꝛ emboliſ maliū patꝫ ī linea ſubſeq̄nti. ¶ Cōmunis cōis emboliſmal̄. cōis cōis emboliſmalis. cōis emboliſmal̄. cōis cōis emboliſmalis. cōis cōis emboliſmal̄. cōis emboliſmalis. cōis cōis emboliſmal̄. Habito āt āno em- boliſmali. poſſūꝰ ſcire ī q̄ mēſe lūatio embo liſmal̄ ꝯtīgat ꝑ hūc v̄ſū. Nobilis ibo ciboū mō liber habeto coeuū. In iſto v̄ſu ſūt. vij dictiones. vij. mēſibꝰ ſuientes. in q̄bꝰ cōtin gunt lunatōnes emboliſmales in prefatis ſeptē annis. p̄ma p̄mo. ſcd̄a ſcd̄o. et ſic ꝑ or- dinē. ita ꝙ quota erit p̄ma lrā alicꝰ iſtaruꝫ dictionū in alphabeto. toto menſe illꝰ āni cui ſeruit illa dictio ꝯtingit lunatio embo- liſmalis. Item quota erit p̄ma lrā ſcd̄e ſyl- labe in alphabeto. tota die mēſis incipit lu- natio emboliſmalis. Uerbi grā. Nobilis eſt p̄ma dictio et ſeruit p̄me lunationi que ꝯtingit in tertio anno cicli lunaris. et n. eſt p̄ma lrā hꝰ dictionis. et eſt. xij. in alphabeto ergo in. xij. menſe ꝯtingit lunatio emboliſ- malis. Item b. eſt p̄ma lrā ſcd̄e ſillabe ꝛ eſt ſcd̄a in alphabeto. ergo in ſcd̄a die illꝰ mē- ſis incipit illa lunatio. et ſic de alijs. Si aūt velis plenius illꝰ rei veritatem inquirere. recurre ad epactā et reglares illꝰ anni d̄ q̄ vis ſcire et inuenies ita eſſe. Nūc videāꝰ vbi fallat epacta iuncta regularibꝰ propter emboliſmum ſeu ſaltum lune. Circa quod nota. ꝙ licet in ciclo lunari ſint. vij. anni em boliſmales. vt ſuperius dictum eſt. non tn̄ fallit epacta. niſi ī tribus ſcilicꝫ ī. viij. xj. ꝛ. xix Unde verſus. Octauo vndeno poſtremo fallit epacta. In quo aūt loco vel menſe et in quot locis fallat epacta iuncta regulari- bus his verſibus denotat̄. Iulius indenis ter. maius octo vicenis. Biſſextus niſi ſit mars peccat in vn detricenis. In totidem maiꝰ. auguſtꝰ vō duobꝰ. Hoc eſt dicere ꝙ in. viij. anno cicli lunaris fallit epacta cum regularibꝰ in maio et iulio. quia in kalen̄. maij cum luna deberet eſſe viceſima octa- ua. ſm̄ epactam. nō repit̄ niſi. xxvij. ꝑꝑt̄ em- boliſmū. Item fallit in kl̄. iulij eodē anno. q2 tūc luna deberet eſſe. xxx. ſm̄ epactam. tn̄ non reperit̄ niſi. xxix. ꝓpter emboliſmū. vbi credendū eſt emboliſmo et nō epacte. Itē in. xj. anno fallit epacta. q2 in kalen̄. martij ſm̄ epactam deberet eſſe luna. xxix. ſꝫ ꝓpter emboliſmū reperitur tantū. xxviij. Uerum tamē ſi in illo anno fuerit biſſextꝰ tunc cor- rigitur ille error. quoniā ꝓpter biſſextū ad- ditur vna dies. Item in. xix. anno fallit epa cta in duobꝰ locis. Nam ſm̄ epactā lūa de beret eſſe. xxix. in kalendis maij. ſed propter emboliſmum nō reperitur niſi. xxviij. et in

eodē āno fallit ī kal'. auguſti. q2 ſm̄ epactā
luna deberet ibi eē ſcda. ſȝ ꝓpṫ ſaltū lune ibi
tertia iuenit̄. q2 luna nō iulij q̄ deberet eē .xxx.
ī illo āno ē tantū .xxix. ⁊ hoc̄ igit̄ ꝓpṫ errorē
nr̄i cōpoti. ⁊ tū ānn⁹ lunaris ī .xj. dieb⁹ ex
cedit̄ a ſolari. De ſaltu lune tradit̄ ille vſus
Luna facit ſaltū q̄n tilis luce ſupma. Re
trocedit eī luna vna die ſic dixim⁹ ꝓpṫ erro
rē nr̄i cōpoti. vt in ſequēti āno in kl'. ſeptem
bris luna redeat ſicut debet. Niſi enī ſaltus
lune colligeret̄ contingeret error vt in .xiiij.
ciclis diceret̄ luna pͥma qū eſſet plenilunū.
Colligit̄ aūt ſic iſte dies. Quelibet ē̄ luna
tio ad hoc vt lunatōnes ſint equales habe
ret .xxix. dies et dimidiam minus quattuor
momētis ⁊ vna vncia ⁊ vno athomo. Sūt
aūt in ciclo ducēti triginta q̄nq3 lunatōnes
erūt ergo q̄ter tot momēta q̄ ſūt ī vniuerſo
nōgenta q̄dragīta. q̄ diuiſa ꝑ q̄dragīta cō
ſtituūt .xxiij. horas ⁊ dimidiam. Poſtea ex
ducēnis triginta q̄nq3 vncijſ ꝯſtituūt .xix. mo
mēta ⁊ remanēt .vij. vncie. Et ex ducētis tri
ginta q̄nq3 athomis ꝯſtituūt̄ .v. vncie. q̄ vn
cie cū ſeptē p̄orib⁹ faciūt vnū momentū qd
iūctū ad .xix. momēta p̄habita facit dimidi
am horā. q̄ iūcta cū alijſ .xxiij. ⁊ dimidia fac̄
vnā diē. q̄ ſubtrabit̄ vltimo āno a lunatiōe
iulij. et dr̄ ſalt⁹ lune. Poteſt etiā facilius h
mō colligi. Ann⁹ lunaris cōſtat ex trecētis
q̄nquagīta q̄ttuor dieb⁹ minuſ vna hora
et q̄rta pte vni⁹ hore. et ſeptuageſima ſexta
parte q̄rte vni⁹ hore. ergo ī .xix. ānis hn̄t .xix.
hore ⁊ .xix. q̄rte horarū et .xix. ſeptuageſime
ſexte ptes q̄rte vni⁹ hore. q̄ faciūt ī .xix. ānis
q̄rtā ptē vni⁹ hore. ⁊ ita erūt .xx. q̄rte horarū
q̄ faciūt .v. horas que iūcte .xix. horis p̄cha
bitis faciūt vnā diē. Eſt igit̄ ſalt⁹ lune q̄
dam dieſ collectus ī .xix. ānis ex eo ſupfluo
qd dat̄ lunationib⁹. Et dr̄ ſalt⁹ lune non ꝙ
luna magis ſaltat illa die q̄ȝ alia. ſȝ q̄a nos
lunā ꝯputātes diē illā ſup quā in alijs ānis
lunatio iulij dr̄ triginta ſalim⁹ ſiue ꝑtermit
tim⁹. nō ꝯputātes lunā ī vltīo āno cicli de
cēnouēnal'. niſi viceſimānonā. Jdō āt ſub
trabit̄ dies illa a lunatōe iulij ī vltīo āno ci
cli decēnouēnal'. q2 iuli⁹ ē vltim⁹ ī āno epa
ctali inṫ mēſes hn̄tes .xxx. dies ī lunatōe. vn̄
vltīo āno lunatio iulij n̄ ꝯputat̄ .xxx. ſȝ .xxix.
⁊ idō aure⁹ numer⁹ illi⁹ āni ſcȝ decēnouēnal'
q̄ȝuis creſcat ſequit̄ ſine īteruallo minorē
et ꝑ ꝯñs in alijs menſibus ſeq̄ntib⁹ vſq3 ad
ianuariū ſicut infra dicet̄. Salt⁹ ergo lune
facit duas lunatōes pariter eſſe .xxix. dierū
Ad p̄fatos ergo errores facilius corrigen
dos inuent⁹ eſt aureus numerus de q̄ bre
uiter eſt videndum.

De aureo numero.

Aureus numerus
ille ē q̄ ponit̄ in kalēdario q̄ ī q̄libȝ
menſe indicat lunā pͥmā. ad p̄fatos erroreſ
facili⁹ corrigēdos inuēt⁹. Et dr̄ aure⁹ nume
rus ꝑ ſilitudinē. q2 ſic auru ſupat oīa me
talla ita iſte numer⁹ oēs alias rōnes luna
res excellit. quē iuli⁹ ceſar cum tanta dilige
tia dr̄ inueniſſe. q̄ incipiēs a q̄cūq3 anno ci
cli lunaris. vbicūq3 inuenit lunā pͥmā ī pri
mo anno cicli poſuit .j. in kalēdario ī latere
extrinſeco iuxta lrās feriales ſcȝ in quolibȝ
mēſe. et in ſcdo anno vbicūq3 inuenit pͥmā
poſuit .ij. ſcȝ ī q̄libet menſe. ⁊ in tertio .iij. ⁊ ſic
de alijs. et idō in kalēdis ianuarij ternarius
eſt numer⁹. q̄a ibi luna īuenit̄ tertio anno
pͥma. nec ibi debet poni ali⁹ numer⁹ q̄ȝ ter
nari⁹. q2 in nullo anno in kalendis ianua
rij luna eſt pͥma niſi in tertio anno cicli de
cēnouēnalis. Jn q̄buſdā tn̄ kalēdarijs nu
meri ipi deſignāt̄ ꝑ lrās alphabeti. Nā pro
vno ponit̄ ibi a. ꝓ duob⁹ b. ꝓ trib⁹ c. ⁊ ſic de
alijs numeris ⁊ lrīs ⁊ ſeriatim vſq3 ad lrāȝ
t. q̄ ē .xix. ī ordīe alphabeti. Format̄ āt au
re⁹ numer⁹ ab illo ternario q̄ ponit̄ in kal'.
ianuarij. Nā illis trib⁹ addūt̄ .viij. ⁊ ꝯſtitu
unt̄ .xi. q̄ nūer⁹ dȝ poni ī tertia lrā ianuarij.
Jtē illis .xi. addūt̄ .viij. q̄ ꝯſtituūt .xix. q̄ nūer⁹
dȝ poni cū īteruallo ī q̄nta lrā ianuarij. Jt
illis .xix. addūt̄ .viij. ⁊ ſic ſūt .xxvij. Sȝ q2 aure⁹
numer⁹ nō trāſit .xix. et idō abiectis .xix. reſi
duū ſcȝ .viij. dȝ poni īmediate p⁹ .xix. ⁊ ſic ꝑ
totū kalēdariū. Patȝ ergo ꝙ qn̄ maior nu
meruſ ſeqt̄ minorē. tūc dȝ īter vtrū q3 nume
rū dimitti vna lrā. ⁊ qn̄ minor ſeqt̄ maiorē.
tūc nulla dȝ lrā intmitti. Vn̄ vſ⁹ Dat trib⁹
octo cauēs ſupet ne dena noueq3. Maior

ſit tern⁹ minor aure⁹ eſto ſcd̄s. Uerū̄ formatio illa fallit ī oī m̄ſe c⁹ lunatio eſt .xxix. dierꝝ .ſ. ī februario aplī iunio auguſto octobri ꝛ decebri. ī qb⁹ poſt minorē nūmerꝫ maior imediate locat⁹ ſeqt̄ circa p̄ncipiū m̄ſis. qd̄ patz ī h̄ v̄ſu. Suſpenſe breuis lune febr⁹ eſt ars dat cito ganger. In iſto v̄ſu ſunt ſex dictiones ſex m̄ſib⁹ deſuiētes q̄rꝫ lunatio eſt xxix. īcipiēdo ī medio v̄ſu. vbi dicit febr⁹ us. ita qꝫ q̄cūqꝫ fuerit initialis lr̄a alic⁹ iſtarꝫ dictionū. ſup eadē lr̄a ī kalēdario maior numer⁹ ſeqt̄ minorē ſine ſpacio. i. nulla lr̄a dimiſſa ī illo menſe cui ſuit illa dictio. Uerbi grā. Febr⁹ us eſt p̄ma dictio et ſuit p̄mo m̄ſi cui⁹ lunatio eſt .xxix. ſcꝫ februario. et f. ē p̄rima lr̄a. ergo ſup p̄mum f. menſis februarij maior numer⁹ ſequit̄ minorem īmediate. Similiter ſup p̄muꝫ e. aplis. ꝛ ſic de alijs. ſꝫ ſup p̄mū g. decebris maior ſcꝫ .xiij. ſeqt̄ īmediate minorē ſcꝫ .ij. ꝛ ſup eadē lr̄a. qr̄ ē ibi duplex aure⁹ nūer⁹ qd̄ deſignat geminatō h⁹ lr̄e g. ī hac dictōe ganger. Itē fallit ī iulio et reliq̄s m̄ſib⁹ vſqꝫ ad ianuariū ī qb⁹ circa finē nūer⁹ .xix. ſeqt̄ īmediate ad .xj. numerū. Unde v̄ſus. Juli⁹ ꝛ reliq̄ q̄ reſtāt dena noueqꝫ. Jā ſūt vndeno. ſic ē rat⁹ aure⁹ ordo. Itē ſciendū ē qꝫ q̄ñ .xix. īmediate ſeqt̄ .xj. tūc octau⁹ q̄ ſeqt̄ dꝫ tertio loco poni. Unū v̄ſus Qn̄ ꝯtinuas vndenis dena noueqꝫ. Maiori tern⁹ tūc octonari⁹ eſto.

De termino paſcali.

DE termino paſcali triplex dat̄ rō. Prima p claues moſaicaſ. Scd̄a p etatē lune. Tertia per tabulas manuales. de q̄rꝫ q̄lꝫ videndū eſt. Sꝫ p̄mo de clauib⁹. Et p̄mo videndū ē qd̄ ſit clauis et vn̄ dicat̄. et vn̄ habeat ortū. ꝛ ad quē ēta fuerit. Clauis ē nūer⁹ variabilis datus āno ad inueniendū p̄ncipia q̄nqꝫ mobiliū feſtiuitatū. ſcꝫ ſeptuageſime. q̄drageſime. paſchalis. rogationū et penthecoſtes. et ideo ſūt q̄nqꝫ claues. ꝛ q̄libet p̄dictorꝫ feſtorꝫ hꝫ .xxxv. dies in qb⁹ ſp celebrat̄. A ſcde aūt cuiuſlibꝫ clauis numerāt̄ dies .xj. vſqꝫ ad initiū ipoꝝ .xxxv. dierū. put h̄ infra patebūt. Et d̄r clauis p ſimilitudinē. qr̄ ſic p claues hoſtia reſerant̄. ita p talē numerū p̄ncipia dictarꝫ feſtiuitatū nob̄ denotāt̄. Habēt āt ortū iſte claues ē minorꝫ a .xix. annis cicli lunaris et .vij. dieb⁹ ſeptiane. Unū p̄ma clauis eſt .xxvj. Claues aūt alioꝝ ānoꝝ ſic formāt̄. addam⁹ eī ſp clauī p̄cedētis āni .xix. et ſūma inde p̄ueniēs erit clauis ſequētis anni ſi nō ſupat .xl. ſi v̄o ſūma illa ſupat .xl. abiectis .xxx. reſiduū erit clauis ſequētis anni. Uerbi grā. Clauis p̄mi āni ē .xxvj. cui ſi iūgant̄ .xix. erūt .xlv. vnde abiectis .xxx. remanēt .xv. q̄ nūer⁹ eſt clauis ſequentis anni. et ita formāt̄ vſqꝫ ad .xix. annos p ordinē. qr̄ n̄ p̄cedūt vltra .xix. numerꝫ. ſꝫ reuertūt̄ ad p̄orē. Unde cicl⁹ clauiū aurei nūeri et epactarū nō differūt q̄ntitate. differūt tn̄ p̄ncipio. qa ciclus epactarꝫ incipit a ſeptembri. cicl⁹ aūt aurei numeri et clauiū a ianuario. Unde ſi velim⁹ ſcire q̄tus ſit ann⁹ cicli ꝛ aurei numeri ꝛ clauiū. poſſum⁹ ſcire p diuiſionē ānonorꝫ dn̄i factā ſuperi⁹ ut ti. de epacta. Inuēto q̄tus ſit ann⁹ clauiū poſſū⁹ ſcire q̄ ſit clauis illi⁹ āni p hāc aliā rōnez. Nūer⁹ eī ille q̄ remanet d̄ diuiſiōe ānorū dn̄i nūerari dꝫ p ſūmitates .v. digitorꝫ inchoādo a pollice. et ſi nūer⁹ ēminat̄ ī pollice debē⁹ addere .xxv. et ſūma īde p̄ueniēs erit clauis illi⁹ anni. Si v̄o nūer⁹ finit̄ ī īdice. debē⁹ addere .xiij. Si in medio .xxxj. Si ī annulari .xix. Si ī auriculari .vij. Et ſi ſūma inde p̄ueniēs excelſerit .xl. abiectis .xxx. qd̄ remāſerit erit clauis. que additio his v̄ſib⁹ ꝯtinet̄. Uiginti q̄nqꝫ tredecim pl⁹ aſſe tricenos. Unde vicena epta digitis p clauib⁹ apta. Scd̄es qd̄ ē clauiū nūq̄ſ inueniūt̄ ī kalēdario niſi ſup hāc lr̄am g. Prima ergo g. ianuarij ē clauis ſeptuageſime. vltima g. eiuſdē m̄ſis ē clauis q̄drageſime. Et ſcd̄a g. martij ē clauis paſcalis. Tertia g. apl̄ē clauis rogatōnū. Ultīa g. aplis ē clauis pētecoſtes. Unū v̄ſ⁹ Ultīa g. p̄ma iani martiſqꝫ ſcd̄a. Apl̄ terna. tibi ſigt̄ ꝛ vltima clauē. Hoc ita ergo claue āni īcipe ꝯputare a ſede clauis ꝛ ꝯple illā ī dieb⁹ kalēdarij p ordinē p̄cedēdo ꝛ vbi ēminabit̄ ibi erit ēminus ſolēnitatis. ita qꝫ ſi p̄xīo die dn̄ico ibi ſequēti erit initiū ſolēnitatis c⁹ ē clauis. ſꝫ rogatōes incipiūt in ſeqnti die lune. ꝛ ſi fuerit

biſſextꝯ cuilibet claui eſt vna dies addēda.
Poſſūꝯ etiā ſcire paſcales termīos ꝑ etatē
lune cꝰ rōez ſeqmini iuxta ꝯſuetudinē iudo
rū. d' q̄ tal dat̄ regla. Accipe lunā q̄cūqȝ eſt
ī feſto epħie. ⁊ ꝓfice illā ꝓcedēdo ꝑ dies ka/
lēdarij ordīate vſqȝ ad .xl. dies. ⁊ ſi fuerit biſ
ſextꝯ vſqȝ ad .xlj. ⁊ ī p̄rio die dn̄ico ſubſequē
ti erit initiū ſeptuageſime. Vn̄ v̄ſus. A fe/
ſto ſtelle numerādo ꝓfice lunā. Xl. dies pꝯ
ſeptuageſima fiet. Biſſextꝯ qn̄ fuerit ſupad
dit vnꝯ. Si cadat ī lucē dn̄i. tūc ſume ſequē
tē. Si cadat ī feriā ſeptenā ſitqȝ biſſextꝯ. Lin
q̄ diē dn̄i p̄mū ſumaſqȝ ſcd̄m. Habita ergo
ſeptuageſima. termīos aliaꝝ mobilium fe/
ſtiuitatū facile ſcire potes. Nā a ſeptuageſi
ma vſqȝ ad q̄dragelimā ſūt tres ītegre ſepti
mane. a q̄dragelima vſqȝ ad paſca ſūt .vj. ī/
tegre ſeptimane. a paſca vero vſqȝ ad diem
lune rogationū ſūt q̄nqȝ ſeptimane et vnꝯ
dies. a paſchate v̄o vſqȝ ad pētecoſten ꝯpu
tant̄ q̄nq̄es decē dies. Terminū q̄ȝ paſcalē
bis v̄ſibꝯ ſcire potes. Poſt nonas martis.
vbi ſit luna noua require. Tertia lux dn̄i p̄ri
ma paſca tenet. Rurſus vbicūqȝ poſt .xij.
kalēdas ap̄lis lūa .xiiij. reperit̄. in dn̄ica p̄ria
paſca celebrat̄. Itē q̄liſcūqȝ lūa fuerit ī ka/
lēdiſ ianuarij talē faceā in feſto ſcti bn̄dicti
ſiue .xij. kl' ap̄lis. Et illā cōputes vſqȝ ad .xx/
iiij. et ibi erit paſca hebreoꝝ. Rurſꝯ ab .viij.
ydus martij vſqȝ ad nonas ap̄lis ſunt dieſ
xxix. q̄cūqȝ ergo illoꝝ luna fuerit p̄ma com
putet̄ vſqȝ ad .xiiij. et ibi erit paſca hebreoꝝ.
Eſt etiā et alia rō inueniendi paſca ꝑ etatē
lune. q̄niam qn̄ luna currit ꝑ .j. erit paſcha
dn̄ica p̄ma poſt nonas aprilis. qn̄ currit ꝑ
ij. erit dn̄ica p̄ma pꝯ .viij. kl' ap̄l'. qn̄ currit ꝑ
iij. erit dn̄ica p̄ma pꝯ ydꝯ ap̄lis. qn̄ ꝑ .iiij. erit
dn̄ica p̄ma pꝯ .iiij. nonas ap̄lis. qn̄ ꝑ .v. erit
dn̄ica p̄ma pꝯ .xj. kl' ap̄lis. qn̄ per .vj. erit do
minica prima pꝯ .iiij. ydꝯ ap̄lis. qn̄ ꝑ .vij. erit
dn̄ica p̄ma pꝯ .iij. kl' ap̄lis. qn̄ ꝑ .viij. erit do/
minica p̄ma poſt .xiiij. kl' maij. qn̄ ꝑ .ix. erit
dn̄ica p̄ma pꝯ .vij. ydꝯ ap̄lis. qn̄ ꝑ .x. erit dn̄i/
ca p̄ma poſt .vj. kl' ap̄lis. qn̄ ꝑ .xj. erit dn̄ica
p̄ma poſt .xvij. kal' maij. qn̄ ꝑ .xij. erit dn̄ica
p̄ma poſt p̄die nonas ap̄lis. qn̄ per .xiij. erit
dn̄ica p̄ma poſt .ix. kal' ap̄lis. qn̄ ꝑ .xiiij. erit
dn̄ica p̄ma poſt .ij. ydus ap̄lis. qn̄ ꝑ .xv. erit
dn̄ica p̄ma poſt kal' ap̄liſ. quādo ꝑ .xvj. erit
dn̄ica p̄ma poſt .xij. kl' ap̄lis. qn̄ ꝑ .xvij. erit
dn̄ica p̄ma poſt .v. ydꝯ ap̄lis. qn̄ ꝑ .xviij. erit
dn̄ica p̄ma poſt .iiij. kal' ap̄lis. qn̄ ꝑ .xix. erit
dn̄ica p̄ma poſt .xv. kal' maij. Tabulas
inſup manuales nōnulli ad inueniēdos pa
ſcaleſ termīos ꝯfecere. ſic dioniſiꝯ yſidorꝯ ⁊
q̄dā alij. q̄s ad p̄ſens duximꝯ dimittendas
ne difficultas ſit nimiū oneroſa. Ad p̄ſens
igitur ſufficiant carmina infraſcripta. Eſſe
grauē nobis bello harnē haucamꝯ. Bellū
ſepe gerens et puto deijcit hoſtē. Mox aīe
lucrū inuenies cū religioſis. In iſtis verſi
bus ſūt .xix. dictōes .xix. ānis cicli lūaris ſer/
uiētes. p̄ma p̄mo. ſcd̄a ſcd̄o. et ſic ꝑ ordinē.
ſūpto initio a primo āno cicli. et q̄ta fuerit
p̄ma lr̄a dictionis in ordine alphabeti que
nō d̄ſinat ī m. tota die ap̄lis ꝯputādo a mē
ſis p̄ncipio v̄ſus finē erit terminꝯ paſce he/
breoꝝ .i. luna .xiiij. et ī p̄ria dn̄ica ſubſeq̄nti
erit paſca noſtrū ſic ī p̄te .vj. ſub tractatu de
paſca plene dictū eſt. Ibi etiā p̄ȝ q̄re ſup .vj
kalēdas ap̄l' ſcribit̄ ī kalēdario. reſurrectio
dn̄i. Si v̄o dictio deſinit ī m. q̄ta erit eiꝯ pri/
ma lr̄a in alphabeto tota die martij cōputā
do a menſ fine v̄ſus p̄ncipiū erit terminus
paſcalis iudeoꝝ. ⁊ ī p̄mo die dn̄ico. qui po/
ſtea occurrerit deſcendēdo verſus finē erit
paſca noſtrū. h cautꝯ obſeruando q̄ harſ
nē et haueamꝯ in p̄fatis verſibꝯ debent ſcri
bi ꝑ h. ⁊ hoſtē debet ſcribi ꝑ h. q̄ ī h loco pro
lr̄a reputat̄. Poteſt etiā et aliter paſcha
facile inuenire. Pone enī ī kalēdario tuo in
margine aureū numerū ſeq̄ntē vīȝ iuxta .ij
kal' ap̄lis. pone .xvj. iuxta .xj. kal' pone .v. iux
ta .ix. kal' .xiij. iuxta .viij. kal' .ij. iuxta .vj. kal .x.
iuxta .iiij. kal' .xviij. iuxta .iij. kal' .vij. Itē iux
ta kal' ap̄lis .xv. iuxta .iiij. nonas ap̄lis .iiij.
iuxta .ij. nonas .xij. iuxta nonas .j. iuxta .vij.
ydꝯ .ix. iuxta .v. ydus .xvij. iuxta .iiij. ydus .vj
iuxta .ij. ydꝯ .xiiij. iuxta ydꝯ .iij. iuxta .xvij. kl'
maij .xj. iuxta .xv. kal' .xix. iuxta .xiiij. kal' .viij.
Volēs ergo terminum paſce inuenire adde
vnū ānis dn̄i. tūc currentibꝯ. poſtea diuide
ipſos quotiens poteris per .xix. ⁊ ſi diuiſio
ꝑficiatur ī .xix. ita q̄ nil ſuperſit recurre ad

kalendariũ tuũ. ⁊ i die illa iuxta quã inueni-
es ſcriptũ .xix. erit paſca hebreoꝝ. qḋ ſemꝑ ce-
lebrãt i .xiiij. luna. ⁊ i ſeq̄nti dñica erit paſca
noſtꝝ. Si vò aliq̄ḋ ſupſit ſuꝑ vltiã .xix. pu-
ta .v. vl .x. vl .xv. dies. nũc paſca hebreoꝝ erit ĩ
die illa. iuxta quã ſcriptũ inuenies .v. vl .x. l .xv.
et ſic de alijs ꝑmiſſis numeris ⁊ diebꝰ. ⁊ in
ſeq̄nti dñica erit paſca noſtꝝ. qḋ ñ pt eſſe añ
.xj. kal. aplis. nec pꝰ .vij. kal. maij. Verbi grã
Hoc ãno ꝯputat ãni dñi milleducẽti octo
gita ſex. q̄ꝝ milleducẽti ſeptuagitatres ſunt
recte diuiſi ꝑ .xix. ſupſũt ergo .xiij. de ꝑmiſſo
numero. q̄bꝰ addit vnꝰ ⁊ fiũt .xiiij. vbi ergo
ĩueneris ĩ tuo kalẽdario hunc numerũ. ibi
erit h ãno paſca hebreoꝝ. In ſeq̄nti vò an-
no erit vbi ĩuenies ſcriptũ .xv. ⁊ ſic vſq3 ad .xix.
Poſtea vò redit ad ꝑmũ. et ſic ꝑpetuo fiet
Per eũdẽ q3 modũ poteris terminũ ſe-
ptuageſime ĩuenire. Pone eĩ ĩ kalendario
tuo ĩ margine iuxta .xvi. kal. februarij hunc
numeꝝ .viij. Itẽ ĩ eadẽ linea pone .xvj. Iux-
ta .xv. kl. febru. pone .v. iuxta .xiij. kal. .xiij. iux-
ta .xij. kl. .ij. iuxta .x. kal. .x. iuxta .vij. kalendas
.vij. iuxta .v. kal. .xv. iuxta .iiij. kal. .iiij. iuxta .ij.
kal. .xij. Itẽ iuxta kal. februarij .vnũ. Item
ĩ eadẽ linea .xviij. Itẽ iuxta .iij. nonas febru
arij .ix. iuxta nonas .xvij. iuxta .viij. ydus fe-
bru. .vj. iuxta .vj. ydꝰ .xiiij. iuxta .v. ydꝰ .iij. iux-
ta .iij. ydꝰ .xj. iuxta ydꝰ .xix. Diuiſis ergo an-
nis dñi ꝑ .xix. vt ꝑmiſſũ ẽ vide q̄s numerus
ſupeſt ſuꝑ .xix. ⁊ vbi illũ ĩ ipo kalẽdario ĩue
neris erit ibi terminꝰ ſeptuageſime q̄ ſpẽ in
luna .x. ⁊ in ſeq̄nti dñica ſeptuageſimã cele-
brãtꝰ q̄ nõ pt eẽ ante .xv. kal. februarij. nec pꝰ
.ix. kal. martij. ſic nec q̄drageſima pt eẽ ante
.vj. ydꝰ. febru. nec poſt .ij. ydꝰ martij. Eodez
etiã mõ terminꝰ pente. ĩueniri pt. pone eniz
in tuo kalendario in magine iuxta .vij. idꝰ
maij .xvj. iuxta .vj. ydus .v. iuxta .iiij. ydꝰ .xiij
iuxta .iij. ydus .ij. iuxta ydus .x. Item iuxta
.xvij. kal. iunij .xviij. iuxta .xv. kal. .vij. iuxta.
.xiij. kal. .xv. kal. iuxta .xij. .iiij. iuxta .x. kalẽ. .j.
iuxta .vij. kalẽdas .ix. iuxta .v. kal. .xvij. iuxta
.iiij. kal. .vj. iuxta .ij. kal. .xiiij. Item iuxta kal.
iunij .iij. iuxta .iij. nonas .xj. iuxta nonas .xix
iuxta .viij. ydus .viij. Diuiſis ergo ãnis do-
mini ꝑ .xix. numerũ illũ q̄ ſupererit ſuper .xix.
querere in ꝑmiſſis locis kalendarij. ⁊ vbi illũ
ĩueneris. ibi erit pente. hebreoꝝ. qḋ ſemꝑ ẽ ĩ
luna q̄rta. et ĩ ſeq̄nti die dñica erit penteco-
ſte noſtrum. qḋ non poteſt eſſe ante .vj. ydus
maij. nec poſt ydꝰ iunij. ſicut nec rogatiões
eſſe poſſũt ante .vj. kal. maij. nec poſt .iij. kal.
iunij. Poteſt etiã paſca alit ĩueniri ꝑ hanc
tabulã ſeq̄ntem .v. .xxv. .xiij. .ij. .xxij. .x. .xxx. .xviij.
.vij. .xxvij. .xv. .iiij. .xxiiij. .xij. .j. .xxj. .ix. .xxix. .xvij. Iſti
numeri repñtant q̄ſdam dies aplis et mar-
tij. in q̄bꝰ ꝯtingit paſca hebreoꝝ ꝯputando
dies illos a ꝑncipio ipoꝝ mẽſium. ita q̄ ipi
numeri a viginti infra rñdeant apli. a vigĩ
ti ſupra martio. Hoc ergo vult dicere hec
tabula. q̄ in ꝑmo anno cicli lunaris eſt pa-
ſca hebreoꝝ in q̄nta die intrãtis aplis. in ſe
cũdo ãno eiuſdẽ cicli ẽ ĩ .xxv. die intrãtis mar-
tij. ⁊ ſic ḋ alijs. donec numeri ipiꝰ tabule cõ
pleant. Poſtea reditur ad ꝑmũ annũ cicli
Qualit aũt ĩueniãt ãni cicli. dictũ eſt ſupra
vbi agit de epacta. Quare feſta ſaluatoris
excepto feſto natalis ſunt mobilia dictũ ẽ in
.vj. ꝑte ſub feſto natal. Vltimo nota ſm yſi-
doꝝ q̄ ĩter latinos ⁊ grecos ẽ varietas ſuꝑ
termĩo feſtiuitatis paſcalis. qḋ ꝓueñit q̄ꝛ la-
tini a .iij. nonas martij vſq3 ĩ .iij. nonas apl.
ꝑmi menſis lunã inquirũt. ⁊ ſi .xv. luna die
dñica ꝓuenerit in aliã dñicã paſca protra-
hũt. vt ꝑmiſſũ ẽ. Greci vò obſuãt ꝑmã3 lu-
nã ab .viij. ydus martij vſq3 in diez nonam
aprilis.

De ciclis quid ſint et quot ſint.

Quia ĩ pleriſq3 hꝰ
partis locis de ciclo mentio facta
eſt. ideo de ciclo aliq̄ua dicamus
Notandum eſt ergo q̄ ciclus eſt ſpacium
aliquoꝝ annoꝝ in ſe rediens ſm aliq̄s nu-
meros. et dr̄ quaſi circulus ꝑ duplicem ſin
copam. Eſt enĩ ciclus vocatꝰ. eo q̄ in orbez
digeſtus ſit. et quaſi in circulum diſpoſituz
ordinem cõplectat annoꝝ ſine varietate et
ſine arte. Sunt aũt ſex cicli. Primus ſola-
ris incipiens in .vj. kalend[illegible]artij ĩ feſto
mathie. ꝯſtãs ex .xxviij. annis ꝯunẽs cõcur
rentes et regulares ſolares et lrã[illegible] domini
cales. ⁊ ãnos biſſextiles ⁊ ꝯmunes. Scdus

eſt ciclus decẽnouenalis. ꝯſtãs ex .xix. ãnis
et icipit a ianuario ꝯtinẽs i ſe aureū nume
rū ⁊ claues terminoꝝ. Terti⁹ ē ciclus luna
ris incipiẽs ſil'r a ianuario hñs .xix. annos.
Incipit ãt .iiij. ãno cicli decẽnoualis. Hūc
iuenerūt romani vt ſcirẽt q̄ hora luna a ſo
le accederet. Sz q2 pceſſu tpis hͦ iuẽtio falſi
ficata ē. nihil opamur ſm hūc ciclū. Quar
tus ē epactalis icipiẽs .v. kl' ſeptẽbris. hñs
ſil'r ãnos .xix. ꝯtinẽs i ſe reglãres lunares et
epactas ⁊ ãnos cões ⁊ emboliſmales. Qui
tus ē ciclus magn⁹ ꝯſtãs ex q̄ngẽtis trigi
taduob⁹ ãnis. Vel ſm alios q̄ngẽtis trigi
ta ãnis. ſm quē formatur tabula dyoniſij.
Sext⁹ eſt ciclus inditionalis ꝯſtans ex .xv.
ãnis. ⁊ ꝯtinet inditões. Romani cū q2 diffi
cile erat de remotis mūdi ptib⁹ veñre ſingu
lis ãnis romã ad ſoluẽda tributa p eos p
uincijs indicta. ſtatuerunt q2 ſaltē ſingulis
q̄nquẽnijs ſoluerent. ita q2 pmo q̄nquẽnio
apportaret̃ p tributo ferrū p fabricandis ar
mis. In ſcḋo q̄nquẽnio argẽtū p ſtipẽdijs
militibus erogãdis. In tertio aurū pro ſi
mulacris fabricãdis. et ſic ſp poſt aurū qḋ
in anno .xv. ferebat̃ incipiebat q̄nquennū
q̄ ferrū iteꝝ ſoluebat̃. et ſic erat q̄ſi qḋã circu
lus tpis. Quia ergo romani ſic fieri indixe
rūt. iḋo illi ãni inditio nūcupati ſūt. ḋ quo
dictū ē ſupra. Premiſſum ãt ſpaciū .v. ãno
rū vocatū eſt luſtrū. q2 venictib⁹ nūcijs p
uinciaꝝ cū tributo cū ceteris ⁊ alijs pcioſis
ſuptib⁹ vrbem luſtrabãt.

Finalis concluſio huius libri.

NEmo in hoc ope
re diuina officia ſufficienter exiſti
met eē expoſita. ne forte opus extol
lẽdo hūanū. diuinū improuide extenuet ſa
cramētū. In diuinis nãqz officijs pſertim
miſſe tot ⁊ tãta ſūt inuoluta miſteria. vt ne
mo niſi p vnctionez edoctus ea ſufficiat ex
plicare. Quis enī nouit ordinē celi et ponet
rōnes e9 in terra. Scrutator q̄ppe maieſta
tis opprim[illegible]a. Ego vō nō pualẽs lippi
entib⁹ oculis ſolē i rota ꝯſpicere. tãti miſte
rij mai[illegible]atē q̄ſi p ſpeculū z i enigmate mihi
viſus ſum intueri. nec penetrãs ad iteriora
cenaculi. ſed p foris⁹ aſſidẽs i veſtibulo egi
diligent' vt potui nō ſufficient' vt volui. cū i
hūanis inuẽtionib⁹ nil ſit ex oī pte pfectū.
Sepe. ppt innumeras atz ievitabiles negocio
rū aplice ſedis inuūctas neceſſitudines. q̄tiꝫ
die more fluctuū emergẽtes. q̄ ſtudentis et
ad ſupiora tẽdẽtis obtundūt animū. q̄ſi p
plexus atz varijs et ineuitabilib⁹ irretitus
nexibus vacare ad plenū nequiui vt vellez
q̄nimo vix valui meditata dictare nedū cō
cipere meditãda. Nam cuiuſqz anim⁹ ad
plura diuiſus fit pfecto ad ſingula minor.
Quocirca nō ſolū benignū ſedulo iploro
lectorē. verūenã liberū deſidero correctorē.
Enimuero negare nequeo. q̄n plura inſer
ta ſint in hoc opuſculo q̄ poſſūt iuſto iudicio
nulla temeritate culpari. Verū ſi qḋ forte
laude dignū reperiet in eo diuine grē peni
tus aſcribat̃. Nã omne datū optimū. et oē
donū pfectū deſurſū eſt deſcendẽs a patre
luminū. Si qḋ vō indignū. inſufficiẽtie de
putet̃ hūane. Nam corp⁹ qḋ corrumpit̃ ag
grauat aĩaz. et dep̄mit terrena inhabitatio
ſenſum multa cogitantē. Alij ſiqdem ppria
aut eoꝝ fortaſſis q̄2 dicta plerūqz pot'⁹ re
citando q̄z approbando hic introducta no
ſcuntur. Hec enim tam ex diuerſis aliorum
libellis ⁊ commẽtarijs more mellificantis
apis q̄z ex his q̄ mihi diuina grã ppinauit
fructuoſe collegi. et hanc doctrinã interno
fluentem nectare. velut fauū mellis in diui
nis officijs ſpeculari volentib⁹ diuino ſuf
fultus pſidio ppinaui. hãc ſolū apḋ hoĩes
ex ingenti perpeſſo labore mercedem expe
ctans. vt apud miſericordiſſimum iudicez
pro peccatis meis deuotas orationes effū
dant.

Explicit rationale di
uinoꝝ officioꝝ Impreſſum argentine
Anno domini .M.cccc.lxxxvj. Finitum
quinta feria poſt diem ſancti kiliani.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

Ex. mutilado faltando a fl. a fl. A, e tendo cortadas na margem as fls. 198 a 201
Devia ter 263 fls; tem apenas 262.